РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ТА
КАФЕДРА ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА

СЕРГІЙ ВИТКАЛОВ

ДО 25-РІЧЧЯ ВІД ЧАСУ ЗАСНУВАННЯ РІВНЕНСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИЩА ГУМАНІТАРНА ОСВІТА В ПРОСТОРІ РЕГІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК:

історико-прикладний вимір: монографія

Publishing House of RSEC, Poznań, Poland
РІВНЕ: ФОП «Брегін А.Р.», 2024 рік

УДК 378:008 (091)
В-54

Виткалов С.В. Вища гуманітарна освіти в просторі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір: монографія. Із нагоди 25-річчя від часу заснування Рівненського державного гуманітарного університету: монографія. Publishing House of RSEC, Poznań, Poland - Рівне : ФОП «А. Брегін А.Р.», 2024. 868 с.

Книга являє монографічно-довідкове видання, в якому відтворено сутність й основні напрями діяльності науково-педагогічного колективу кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, спрямованих на підготовку фахівців соціокультурної сфери. Для конкретизації даного питання використано Літопис життєдіяльності цієї структури від часу створення Рівненського державного гуманітарного університету (1998 р.), на сторінках якого деталізовано форми навчальної, наукової і організаційно-культурної самореалізації її працівників. Підтверджують ефективність цієї діяльності і Покажчики їх академічної мобільності, розширюючи уяву читача про творчий потенціал кадрового складу кафедри. Вміщено низку публіцистичних статей автора, опублікованих останнім часом із питань стану й тенденцій розгортання регіональних культурних практик, опублікованих у всеукраїнській («День», «Культура і життя», «Вища школа», «Музика») та регіональній («Вісті Рівненщини», «Правда Рівненська», «Волинь», «Волинська газета», «Вісник+К», Луцьк й ін.) періодиці.

Невеличкий розділ «Випускники» підтверджує широко аспектну діяльність колективу НПП, втілену у різноманітних програмах цього впливу, спрямовану на здобувачів вищої освіти.

Для науково-педагогічних працівників ЗВО різних рівнів акредитації та усіх тих, хто цікавиться проблемами функціонування вищої гуманітарної освіти в регіоні.

The book is a monographic and reference publication that gives insight into the essence of the activities in which the teaching staff of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies is engaged, and its main areas aimed at training specialists in the socio-cultural field. To deepen study of this issue, the Chronicle of the Department's activities since the establishment of Rivne State University of the Humanities (1999) was used, which details the forms of educational, scientific, organisational and cultural self-realisation of its academic staff. The bibliographic indices confirm this activity, expanding the reader's understanding of the creative potential of the staff. The work contains a number of the author's opinion pieces on the state and trends of the regional cultural space, published in the national (The Day, Culture and Life, Vyshcha shkola, Muzyka) and regional (Visti Rivnenshchyny, Pravda Rivnenska, Volyn, Volynska gazeta, Visnyk+K, Lutsk, etc.) periodicals.

The small Graduates section is evidence of the academic staff's wide-ranging activities, embodied in various programmes, aimed at higher education students.

For academic staff of higher education institutions of various accreditation levels and all those interested in the issues of higher humanities education in the region.

Рецензенти:

– доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, лауреат премії імені М.С. Грушевського НАН України, перший проректор Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича **В.О.Балух**.

– доктор культурології, професор, в. о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв **О.Р.Копієвська**.

– доктор психологічних наук, професор, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету **Р.В.Павелків**.

– доктор мистецтвознавства, професор, проректор із наукової діяльності Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського **А.Я.Скорик**.

– доктор філософських наук, професор, академік Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України, член Правління Національної спілки кінематографістів України **Г.П.Чміль**.

Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 9 від 31 серпня 2023 р.

За редакцією завідувача кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ, професора **В.Г.Виткалова**.

ISBN 978-83-62750-34-4

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024 р.
© С.В. Виткалов

КАФЕДРА ЯК СЕГМЕНТ МЕРЕЖІ ВИЩОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ КРАЇНИ

Будь-який соціальний організм формують, як відомо, його компоненти. Не є виключенням і університет, організаційну структуру якого складає низка специфічних сегментів, серед яких і чи не найважливіший – кафедра. Адже саме її педагоги є безпосередньо відповідальними за підготовку фахівців конкретного професійного напряму; саме на ній формується та реалізується безліч освітніх ініціатив, спрямованих на залучення здобувачів вищої освіти до опанування майбутньою професією. Саме там напрацьовуються оригінальні методики, що роблять привабливою цю структуру у просторі сучасної професійної освіти. І саме науково-педагогічні працівники кафедри завжди є важливим показником ефективності функціонування закладу вищої освіти, характеристики його організаційної культури та інтелектуального ресурсу.

Маркерними показниками діяльності даної структури є, поза сумнівом, наступні:

– різноаспектна участь науково-педагогічних працівників кафедри в багатьох структурах не лише університету, регіону, але й управлінській мережі вищої освіти (ДАК, МОНУ, НАЗЯВО, ГЕР, Спеціалізовані та «разові» вчені ради й редакційні колегії інших ЗВО), дозволяють певним чином розширювати інформацію про потенціал сучасної вищої регіональної гуманітарної освіти і роль Рівненського державного гуманітарного університету у цьому процесі та просторі;

– створення на базі кафедри оригінального освітнього Консорціуму з провідних у галузі закладів вищої освіти країни допомагає усім учасникам цього об'єднання оперативно вирішувати безліч професійних питань, пов'язаних з ефективним функціонування вищої гуманітарної й культурно-мистецької освіти: підготовки науково-педагогічних кадрів, науко-метричних збірників категорії «Б», публікації одноосібних і колективних монографій, рецензування монографічної й науково-методичної літератури, дисертаційних досліджень, створення освітнього середовища для обговорення актуальних питань функціонування спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки»;

– науково-педагогічні працівники цієї кафедри чимало років організують міжнародні науково-практичні конференції, учасниками яких є не тільки представники мережі вищої освіти, національних науково-дослідних установ та провідних художніх колективів України й розгалуженої системи закладів соціокультурної сфери, але й чималої кількості іноземних ЗВО, що дозволяє якісно позиціонувати цей колектив та й гуманітарний університет загалом у просторі сучасної вищої школи як вищий навчальний заклад, що оперативно та ефективно реагує на зміну соціокультурних обставин;

– постійне залучення керівництвом кафедри упродовж багатьох років до організації навчального процесу «гостьових» докторів наук, професорів, зокрема й з країн ЄС та проходження стажування педагогів в європейських

ЗВО з широким включенням до цього процесу студентської молоді дає можливість колективу науково-педагогічних працівників вирішувати безліч проблем у формуванні нової моделі фахівця, у тому числі й з розширення його мовного сегмента і наближення таким чином до стандарту європейської освітньої практики. Тоді як запрошення до методичного забезпечення професійно-орієнтованого блоку дисциплін Освітніх програм трьох спеціальностей кафедри професіоналів-практиків, розширює потенційні можливості освітньої системи загалом, допомагає формувати фахівця, здатного стати в проводі трансформаційних процесів у регіонах;

– у структурі кафедри функціонує достатня кількість різноманітних організаційних підрозділів, що дозволяють широко використовувати потенціал неформальної освіти, сприяючи таким чином здобуттю необхідних компетенцій здобувачам вищої освіти різних освітніх ступенів;

– педагоги та студенти кафедри є активними учасниками низки культурно-мистецьких заходів у регіоні не лише в якості відвідувачів, але й їх організаторів. І саме цим помітно впливають на зміну його духовного середовища;

– колектив науково-педагогічних працівників ефективно виконує не лише основні функції з реалізації Освітніх програм трьох спеціальностей кафедри, але й забезпечує читання дисципліни «Українська культура» на усіх факультетах університету, впливаючи таким чином на патріотичну складову студентської молоді. Та й організаційно-культурна характеристика гуманітарного університету без урахування творчих здобутків науково-педагогічних працівників кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства була б не повно структурованою в загальному процесі функціонування вищої регіональної освіти країни.

Тож ця кафедра й надалі залишається важливою складовою системи сучасної гуманітарної освіти і регіону, і України загалом.

Ректор університету: професор,
кандидат історичних наук,
Заслужений діяч науки і техніки України
Р.М.Постоловський

ВИЩА ГУМАНІТАРНА ОСВІТА КРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО ДОСВІДУ

Кафедра завжди була потужним організаційним ядром становлення і розвитку вищої освіти, позаяк саме ця структура об'єднує фахівців конкретного напряму і спрямованих на вирішення локальних освітніх завдань. Тож у в цьому плані кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету є саме таким освітньо-науковим центром.

Маючи добру нагоду для спілкування з автором цієї книги упродовж чималої кількості років, підтверджую його безмежну ініціативу у спробі змінити ситуацію на краще не лише в системі організації вищої гуманітарної освіти, але й поліпшенні духовної складової поза навчального життя студентської молоді та співробітників, свідченням чого є його активність на усіх рівнях життєпростору навчального закладу, починаючи від організації вступної кампанії і до урізноманітнення культурного дозвілля здобувачів вищої освіти. Адже численні екскурсійні поїздки, організовані С.В.Виткаловим до національної замкової мережі, центрів концентрації пам'яток регіонального мистецтва чи культурної спадщини загалом, що супроводжуються якісним просвітницьким елементом, є важливою складовою неформальної освіти, оскільки відбуваються у зручний для молоді час і здійснюються на підставі її власної ініціативи.

Це можна стверджувати і стосовно його активної участі у різноманітних організаційних структурах регіону, спрямованих на підтримку митців та художніх колективів. Адже якісно проведена оцінка їх творчості, широка популяризація її у соціальних мережах є важливим стимулом для подальшої духовної праці, а відтак і розширення потенційних можливостей Західно-поліського етнорегіону у культурному просторі країни.

Сюди можна додати й безліч публіцистичних статей автора в регіональній та всеукраїнській періодиці, спрямованих на просування у суспільну свідомість країни інформації про потужний потенціал регіональної культурної практики: діяльність місцевих художніх колективів та окремих виконавців, фестивальний рух, між культурну комунікацію майстрів мистецтв регіону, їх творчі чи організаційно-методичні здобутки, місцеву культурну спадщину, її проблемний ряд і необхідність подальшого збереження та популяризації, а також про провідні постаті, які працюють у методичній мережі сфери й нині і також змінюють наше життя на краще.

Повертаючись до «ювілейних» питань, хочу наголосити й на тому, що саме колектив цієї кафедри складає важливе організаційне ядро, здатне пропонувати чимало нових ініціатив у складному просторі сьогодення. Достатньо, у підтвердження, згадати щорічні міжнародні науково-практичні конференції, в яких керівники профільних управлінь обласної влади вбачають намагання педагогів кафедри підвести відповідне теоретичне підґрунтя під ті процеси, що відбуваються в регіоні, залучити до обговорення актуальних регіональних проблем преставників мережі ЗОШ та регіональної спеціальної освіти

й культурний потенціал області. Це, з одного боку, стимулює педагогічний склад середньої освітньої ланки до більшого зацікавлення регіональною вищою школою, а відтак – зменшує міграційні процеси в молодіжному середовищі, а з іншого, – стимулює й ЗВО регіону шукати нові, більш ефективні напрями співпраці з цією мережею, пропонувати молоді якісний варіант і форми здобуття вищої спеціальної освіти. Та й сам зміст цієї книги переконливо засвідує активну життєву позицію науково-педагогічних працівників кафедри в регіоні.

А тому вона, ця структура, також вимагає відповідного ставлення до неї з боку усіх зацікавлених осіб, зокрема й представників органів державної влади. Йдеться про зміцнення матеріально-технічної бази освітнього процесу, ширше залучення її науково-педагогічних працівників до питань вивчення місцевих проблем та участі в організаційно-методичній чи пам'яткоохоронній діяльності закладів і установ культури регіону. Адже різнопрофільна освіта й науково-методичний досвід, помножений на потенціал регіонального управління, поза сумнівом, надасть нові форми та можливості для подальшої підтримки різноманітних місцевих ініціатив.

Тому вітаючи гуманітарний університет із першим невеличким його ювілеєм, слова вдячності хочу висловити і науково-педагогічним працівникам цієї кафедри та її багаторічному завідувачу, професору Виткалову В.Г. за їх активну життєву позицію у розробці питань зміцнення культурного простору регіону, патріотизм, участь у популяризації культурної спадщини, чималу кількість професійно підготовлених випускників, які успішно працюють у мережі галузі і якісно представляють сучасну вищу школу та її педагогів.

Вірю в те, що лише спільними зусиллями зможемо швидко відновити знищену війною інфораструктурута примножити духовний потенціал України в ім'я її світлого майбуття!

Заступник Голови Рівненської обласної державної адміністрації **С.С.Гемберг**

ЛОКАЛЬНИЙ ВИМІР ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Традиційно до будь-яких ювілеїв у вищій школі готується помітне видання стосовно виявлення ролі цієї установи у системі інших подібних організаційних форм чи структур країни.

Ця книга належить до не багатьох видань, у яких на широкому організаційно-методичному тлі виявлено етапи становлення чи не найважливішого освітнього чинника в системі вищої школи – кафедри. Адже саме на підставі локалізованої інформації і можливе достатньо детальне відтворення усього того розмаїття завдань, що організуються чи реалізуються в конкретному вищому навчальному закладі. Тому вже з цього виміру аналізована книга є важливою складовою загальної уяви про потенціал регіональної широко аспектної освіти.

Відзначу декілька найбільш помітних аспектів, наявних у діяльності цієї кафедри, виходячи з кількарічних продуктивних спілкувань з автором цієї книги:

– висока організаційна мобільність окремих її педагогів, що помітно у різноманітних її вимірах: активній і професіональній участі у проведенні акредитацій них експертиз багатьох освітніх програм у ЗВО країни, високу і якісну консультативну допомогу у цьому процесі;

– намагання зосередити на цій кафедрі чимало організаційних ініціатив, пов'язаних із налагодженням різнопрофільної діяльності молодих дослідників через залучення останніх до участі у міжнародних науково-практичних конференціях та обговореннях, що стали специфічною ознакою діяльності колективу кафедри, незважаючи навіть на стан війни;

– формування й ефективна консультативна діяльність членів кафедри стосовно налагодження і багаторічного випуску фахових наукових збірників категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку», та розширення напрямів його презентації у просторі сучасної вітчизняної науки, у яких мають можливість публікуватися не лише аспіранти, докторанти, але й відомі науковці країни та представники далекого зарубіжжя, на підставі чого стає можливим широкий обмін дослідницькими методиками й інокультурним досвідом. Опублікований на його сторінках якісно відредагований та скомпонований матеріал вирізняється професійним підходом наукового редактора та упорядника й інших фахівців, причетних до цього процесу, до питань професійної презентації творчих здобутків представників вищої школи;

– це можна стверджувати і стосовно участі окремих членів кафедри в редколегіях аналогічних наукових збірників, зокрема й країн ЄС, та здійснення ними широкої експертної і консультативної діяльності, спрямованої на підвищення якості наукових публікацій та розширення потенційних можливостей учасників цього процесу;

– активна і професіональна участь членів кафедри в експертизі окремих дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих учених рад, безпосередня участь у роботі спеціалізованих учених рад чи «разових» рад зі спеціальностей 034 «Культурологія», 26.00.01 «Теорія та історія культури», 26.00.05 «Музеєзнавство.

Пам'яткознавство» та 26.00.04 «Українська культура» групи ЗВО країни, спілкування під час організації цього процесу також помітно збагачує усіх тих, хто причетний до організації подібних експертиз;

– створення на базі кафедри освітнього консорціуму, організаційно-методична діяльність якого допомагає об'єднати наукову спільноти для обговорення актуальних питань функціонування сучасної вищої школи в час її суттєвих трансформаційних змін та війни;

– важливим у контексті цього аналізу є й широке залучення науково-педагогічними працівниками кафедри студентської молоді до участі у науково-дослідній діяльності, організаційно-культурній праці, міжнародних освітніх проектах, що наближає гуманітарний університет й колектив цієї кафедри зокрема до європейських культурно-освітніх домінант;

– стимулює до відповідної активності кожного й власна організаційно-культурна, науково-методична й популяризаторська діяльність стосовно регіональної культурної спадщини автора цієї книги, оскільки він намагається підтримувати у суспільній свідомості молоді авторитет наукового знання, високий потенціал вітчизняного педагога, його високу життєву позицію.

Тому поява і цієї книги є не лише логічним продовженням активної науково-дослідної та експертної діяльності колективу науково-педагогічних працівників кафедри та її автора зокрема, але й зосередженням в ній чималого і яскравого потенціалу регіонального організаційно-методичного досвіду їхньої діяльності та академічної мобільності кожного, ознайомлення з яким лише розширюватиме творчий потенціал усіх причетних до цієї освітньо-наукової структури.

Доктор філософських наук, професор,
професор кафедри етики, естетики та культурології Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, проф. **В.І.Панченко**

КАФЕДРА В СТРУКТУРІ ВИЩОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ РЕГІОНУ

Кафедра є важливим структурним підрозділом, у життєтворчості якого концентруються основні напрями та форми діяльності будь-якого педагогічного колективу вищої школи: освітньо-професійні програми, комплексні наукові теми, різноманітні організаційні структури, спрямовані на розширення потенціалу її традиційних форм освіти – ОНПО «Культура», СНТ «Афіна», методологічний семінар, філії кафедри, студентські клуби, різноманітні он-лайн представництва здобувачів вищої освіти у соціальних мережах, регіональні та міжнародні культурно-освітні програми, спрямовані на формування духовності і професійного реноме здобувачів вищої освіти, ефективні зразки сучасної неформальної освіти, сегменти яких активно використовуються зокрема й у міжнародних чи всеукраїнських проектах, численні зразки громадської ініціативи, втіленої у різноманітних напрямах соціальної активності молоді, а також робота зі стейк-холдерами, спрямована на пошук спільних шляхів зміни ситуації в регіоні тощо. Тому крізь призму її (кафедри – авт.) освітньої, науково-методичної діяльності, інших форм організаційно-культурної самореалізації науково-педагогічних працівників, професіоналів-практиків та студентів завжди помітне і творче обличчя навчального закладу, який й формується на підставі діяльності саме таких мобільних науково-педагогічних колективів.

Рівненський державний гуманітарний університет – оригінальна освітня полі структурна інституція, що виникла на підставі об'єднання двох навчальних закладів державної форми власності, сформованих ще у другій половині XX століття і спрямованих на підготовки фахівців для тотожних сфер – освіти та культури, а відтак – і педагогічного інституту (1940 р.) та Культурно-освітнього факультету Київського державного інституту культури (1970 р.) та, згодом, і вже Рівненського державного інституту культури (1979 р.). Тому перших 25 років спільної життєдіяльності (з 1998 р.) – це час, що пішов не лише на зміцнення кадрового корпусу університету, вироблення його оптимальної функціональної структури, подальшу розробку різноманітних освітньо-наукових та культурно-мистецьких цільових програм, забезпечення регіону кваліфікованими фахівцями, як результат такої діяльності, розширення міжнародних контактів навчального закладу з аналогічними навчальними структурами і на цій підставі не лише поглиблення його євро інтеграційних процесів, але й на узгодження багатьох інших аспектів, необхідних для подальшого ефективного функціонування вже, власне, університету як специфічного освітньо-наукового центру країни.

Мета цієї публікації – окреслити і продемонструвати провідні напрями та форми діяльності зазначеної вище кафедри у структурі гуманітарного університету, спираючись на формат її Літопису життєдіяльності, тобто фіксації найважливіших подій, у яких брали участь здобувачі вищої освіти трьох спеціальностей кафедри та її педагоги. Адже в такому вимірі і крізь параметри діяльності наявних кафедраль-

них структур найбільш помітні усі складові існування не лише вищого навчального закладу, але й певною мірою вищої школи країни загалом. Тим більше, що достатньо ґрунтовний розгляд провідних форм цієї діяльності дістав своє висвітлення на сторінках нещодавно опублікованої монографії автора – проф. С.Виткалова – «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс....» (2021 р.). Тож деталізація подальшого професійного руху і його локалізація на рівні кафедри, виявленого крізь призму організаційно-методичного та науково-дослідного його вектора дії її професорсько-викладацького складу, – це ще й добра нагода з'ясування усіх проблем, які об'єктивно виникають під час руху. Інакше кажучи, популяризація творчих здобутків – це й ефективна форма з'ясування наявних проблем та розробка подальших оптимальних шляхів їх усунення для наступного позиціонування у просторі сучасної вищої школи.

Відтак поданий нижче Літопис, як і Біобібліографічні покажчики академічної мобільності науково-педагогічних працівників демонструють провідні напрями діяльності одного з таких організаційно-педагогічних сегментів функціонування сучасного ЗВО в регіоні, яким є кафедра, дає підставу реконструювати сторінки його історії, а крізь них – і форми діяльності університету, спрямовані на підготовку вже нової генерації фахівців. Та й 25-літій період її функціонування у структурі гуманітарного університету – це достатній час для визначення не лише провідних форм життєдіяльності колективу кафедри, але й університету загалом. Достатній він і для подальшого прогнозування професійної діяльності його професорсько-викладацького складу.

Ця форма позиціонування локального педагогічного колективу – кафедри – демонструє й форми професійної діяльності НПП у просторі сучасної вищої школи, допомагає акцентувати увагу на її новітніх магістралях. Виконує вона й певні профорієнтаційні завдання, оскільки знайомить молодь із можливими формами творчої самореалізації майбутніх студентів.

Доктор культурології, професор, проректор
із наукової роботи Київського національного університету культури і мистецтв
Ю.В.Трач

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ РЕГІОНУ

Кафедра завжди залишається у будь-якій навчальній структурі провідним методичним центром, у функціонуванні якого зосереджується безліч функцій, серед яких не лише організація освітньої діяльності здобувачів вищої освіти за певним напрямом у її найрізноманітніших формах, але й організаційно-методична, наукова, соціокультурна діяльність її науково-педагогічних працівників, від фахового рівня та соціальної активності яких залежить, власне, професійне реноме не лише цієї структури, але й вищого навчального закладу загалом. Тому крізь призму діяльності кафедри завжди можна помітити безліч конкретних характеристик діяльності й навчального закладу. Тоді як академічна мобільність її (його) педагогів, інші форми їх позиціонування у просторі вищої освіти, як і в регіональному освітньо-культурному вимірі, дають можливість скласти повну уяву про потенціал вищої освіти в країні (регіоні) загалом. Не є виключенням і кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, яка також до його першого (25-річного) ювілею має відповідні здобутки.

Мета цієї книги – на підставі історичної реконструкції основних етапів становлення кафедри у просторі вищої школи, виявити провідні тенденції розвитку культурно-мистецької (гуманітарної) освіти і крізь них – стан вищої гуманітарної освіти в регіоні.

Зважаючи на те, що у 2021 році педагогічний колектив цього структурного підрозділу відзначив своє 50-річчя від часу заснування, а відтак – і здійснив підведення певних результатів організаційно-культурної діяльності, підсумком якого й стала ґрунтовна монографія автора, опублікована у тому ж році, в аналізованому виданні здійснено спробу реконструювати ті сторінки чи ту інформацію, яка в силу різних обставин (брак певних матеріалів, нові зміни в суспільстві, університеті та й на кафедрі) не стала предметом детального наукового студіювання у попередньому виданні і таким чином розширити інформацію про потенціал кафедри та її роль у розвитку вищої спеціальної освіти в Західно-Поліському етнорегіоні та й Україні загалом.

Автором у цій книзі наведено чимало переконливих аргументів на підтвердження ролі названої вище структури у системі вищої регіональної освіти, розкрито найбільш цікаві, на його думку, форми діяльності науково-педагогічних працівників, акцентовано увагу на традиційних напрямах позиціонування колективу: навчальному, навчально-методичному, науковому та організаційно-культурному. Виявлено в кожному з них найбільш ефективні та проблемні лакуни, продемонстровано тенденції розвитку гуманітарної освіти в регіоні. Наголошено на важливості культурно-мистецької чи гуманітарної освіти у будь-який історичний період, зокрема – у час війни, коли патріотична складова населення стає важливим мобілізуючим чинником і виконує роль чи не головного сегмента у патріотичному вихованні, а надто – молодим випускникам, яким і належить ці питання активно розробляти й надалі, спираю-

чись не лише на запропонований алгоритм, але й на вироблені в процесі практичної діяльності власні знання та компетентності.

У книзі здійснено спробу реконструювати найбільш помітні форми життєдіяльності колективу в історичній ретроспективі та висловлено чимало слушних і конструктивних, на думку автора, пропозицій й зауважень, реалізаціях чи дотримання яких допоможе у майбутньому покращити стан функціонування колективу кафедри та й гуманітарної освіти загалом. А доданий до основного тексту Літопис життєдіяльності колективу, суттєво оновлений і доповнений на основі подальшого опрацювання джерельної бази та й вже нових матеріалів, уведених до його тексту у найрізноманітніших її формах, допоможе читачу скласти достатню уяву про потенціал цієї кафедри і гуманітарної освіти в регіоні загалом.

Цікавими для читача, на думку автора, будуть й різноманітні Додатки, вміщені у цьому виданні (Угоди про співпрацю і іншими ЗВО України, перелік філій кафедри, на базі яких організується частково навчальний процес, інформація про інші структурні підрозділи, що функціонують на кафедрі тощо), тобто той документний ряд, що підтверджує активну діяльність цього педагогічного колективу.

Тож ця книга допоможе розширити уяву про потенціал гуманітарної освіти в час складних суспільних трансформацій, які відбуваються нині в країні. Вона виконуватиме й певну профорієнтаційну функцію, оскільки спрямовуватиме майбутніх студентів на вибір тих форм подальшої творчої самореалізації, які найбільше відповідають їхньому потенціалу та уподобанням.

Перший проректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ), професор **А.В.Гуменчук**

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДАВО	– Державний архів Волинської області.
ДАРО	– Державний архів Рівненської області.
ДМШ	– Дитяча музична школа.
ДШМ	– Дитяча школа мистецтв.
ЗВО	– Заклад вищої освіти.
ЗОШ	– Загальноосвітня школа.
ЗМІ	– Засоби масової інформації.
КДІК	– Київський державний інститут культури ім. О.Є.Корнійчука (1968 р.), з 1999 р. – Київський національний університет культури і мистецтв.
КДК	– Культурно-дозвіллєвий комплекс.
КСК	– Культурно-спортивний комплекс.
КЗ «РОКМ» РОР	– Комунальний заклад «Рівненський обласний краєзнавчий музей». Рівненської обласної ради.
КЗ «ВОЦНТК» ВОР	– Комунальний заклад «Волинський обласний центр народної творчості і культури» Волинської обласної ради.
МБК	– Міський Будинок культури.
МДОЦ «Космос»	– Міжнародний дитячий оздоровчий центр «Космос» (с. Рибаківка Миколаївської області).
МЕГУ ім. С.А.Дем'янчука	– Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені С.А.Дем'янчука (м. Рівне).
МКУ	– Міністерство культури України. У 2019 році трансформоване у Міністерство культури та інформаційної політики.
НАЗЯВО	– Національне Агентство із забезпечення якості вищої освіти.
НАКККіМ	– Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Київ).
НБУ	– Національна Бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
НБУ ім Я.Мудрого	– Національна Бібліотека України ім. Я.Мудрого.
НМАУ	– Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського (Київ).
НПП	– науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти.
НПУ ім. М.П.Драгоманова	– з 2022 р. Український державний університет ім. М.П.Драгоманова.
НУВГП	– Національний університет водного господарства і природокористування (Рівне).
НСХУ	– Обласне відділення Національної Спілки художників України.
НТШ	– Наукове товариство ім. Т.Г.Шевченка.
ОБНТ	– Обласний Будинок народної творчості (до 1978 р., у 1978–1991 рр. – Обласний центр народної творчості і культурно-освітньої роботи; з 1991 р. – обласний центр народної творчості). З 2014 р. – КЗ «Рівненський ОЦНТ» Рівненської обласної ради.
ОМБХС	– Обласний міжспілковий Будинок художньої самодіяльності (до 1991 року).

ОНПО «Культура»	– освітньо-науково-практичне об'єднання кафедри, засноване у 1980 році і відновлене у 2018 році.
ОТГ	– Об'єднана територіальна громада.
ПКіС	– Палац культури і спорту.
ПДМ	– Рівненський Палац дітей та молоді.
ПКіВ	– КЗ «Рівненський міський Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка» Рівненської міської ради.
РБК	– Районний Будинок культури (в нинішніх умовах – базовий заклад ОТГ).
РОАНСКУ	– Рівненська обласна Асоціація Національної Спілки композиторів України.
РОУНБ	– КЗ «Рівненська обласна наукова універсальна бібліотека» Рівненської облради.
РДІК	– Рівненський державний інститут культури (1979-1998 рр.).
РДПІ	– Рівненський державний педагогічний інститут ім. Д.Мануїльського (до 1998 року).
СБК	– Сільський будинок культури.
СНУ (ВНУ) ім. Лесі Українки	– Східноєвропейський (Волинський, з 2019 року знову) національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк).
ХДІК	– Харківський державний інститут культури (нині – академія культури).
ЦБС	– Централізована бібліотечна система.

Решта скорочень використовується в тексті цієї роботи у загальноприйнятому значенні або з відповідним роз'ясненням.

ВСТУП

Надзвичайно напружена суспільно-політична ситуація, пов'язана зі світовою пандемією (COVID-2019), війною рф в Україні та зміною соціально-економічної і матеріально-технічної бази суспільства, швидкою трансформацією ціннісних орієнтацій соціуму, стимулює у той же час й потребу інакше поглянути на стан справ у регіональній гуманітарній сфері і її вищій освіті зокрема, виявленя її ролі в суспільному просторі і, як результат, — формуванні фахових компетенцій, украй потрібних для мобілізації населення на відбудову зруйнованого, посилення інших чинників, спрямованих на підвищення ефективності праці, економію матеріально-технічних ресурсів, а також формування відповідних патріотичних почуттів, необхідних для реалізації вищезазначеного.

У цьому зв'язку книга, представлена на розгляд читача, й ставить за мету з'ясувати (реконструювати), спираючись на значний джерелознавчий матеріал, роль вищої гуманітарної освіти, яку чимало років надає одна з кафедр Рівненського державного гуманітарного університету у складному просторі сьогодення.

Зважаючи на факт публікації автором ґрунтовного видання з нагоди 50-річчя від часу заснування цієї структури, що вийшло друком у листопаді 2021 року [1], в якому достатньою мірою висвітлені передумови її заснування, акцентовано увагу на ролі Рівненського державного інституту культури, в просторі якого й формувався цей науково-педагогічний колектив, а з іншого боку, — відштовхуючись від того факту, що у 2023 році Рівненський державний гуманітарний університет відзначає 25-річчя від часу свого заснування, автор акцентуватиме увагу лише на історичній ретроспективі та сьогоденні кафедри, її ролі в подальшому розвитку вищої гуманітарної (культурологічної) освіти, проблемному ряді та шляхах його можливого вирішення в умовах сьогодення. Тим більше, що у цей відносно короткий час після виходу друком згаданого вище видання, відбулося чимало знакових подій, які суттєво вплинули на суспільну свідомість людства, зокрема й української науково-педагогічної спільноти: війна рф, нав'язана Україні, руйнування матеріально-технічної бази держави та інфраструктури її культури і освіти, людського потенціалу, що, в свою чергу, стимулювало перегляд багатьох усталених стереотипів на цінність життя людини, роль добросусідських відносин у життєпросторі соціуму, небачену за масштабами міжнародну підтримку, суттєві зміни й в ціннісних орієнтаціях світового співтовариства і українців зокрема [16]. В результаті чого з'явилося безліч нових форм співіснування цього соціуму, у тому числі й представників вищої школи, намагання керівництва усієї її управлінської вертикалі оперативніше реагувати на ці зміни й пропонувати власний алгоритм практичної дії [17].

Позасумнівом, щозгаданісуспільно-політичні, економічні й соціокультурні зрушення стануть лише згодом предметом подальшого глибокого наукового студіювання та осмислення, однак уже сьогодні помітні тенденції, в яких відтворено цей новий рух, що знаходить свій вияв і у відповідній інформаційній базі.

Тож обране для розгляду питання має також різноаспектну *історіографічну* та *джерельну базу дослідження*, аналіз якої можна окреслити у *наступних напрямах*: загально-методологічна література, автори якої розглядають роль культури, а надто — її етнокультурного сегмента в новітню добу [49], а також освітнього чинника зокрема в сучасних умовах [2], [3], [4], акцентують увагу на нових формах організації освітнього простору, зважаючи на його швидку інформатизацію [14] і трансфор-

мацію [5], потужний інокультурний вплив [6] та євроінтеграційні процеси України [41], які стимулюють й нові напрями подальшої культурної діяльності. І в цьому зв'язку концепція нової національної політики не лише західного, але й східного партнерства також на часі, адже може надати Україні чимало нових преференцій в усіх сферах її життєдіяльності.

Це можна стверджувати і про нові напрями, помітні в державній політиці України стосовно збереження культурної спадщини, актуалізованої війною, на паритетних умовах громадської і приватної взаємодії, позаяк це — найбільш ефективний шлях для використання культурних та креативних індустрій [46], розширення зайнятості місцевого населення. А надто — на регіональному його рівні [47], коли місцева ініціатива спирається на широку інформованість організаторів про культурний локальний потенціал чи проблеми, наявні в цьому середовищі. Та й стан цього середовища, як місця майбутньої творчої самореалізації випускників, також становить певний інтерес для автора, позаяк децентралізація управління не лише стимулювала місцеву ініціативу, але й сформувала чимало організаційних проблем [50], до яких потрібно бути готовим сучасному фахівцю. І часто лише копіювання та впровадження, без належної адаптації, іноземного досвіду не досягає бажаних результатів.

Додамо до цього ряду й дослідження київських авторів [7], [8] мета якого — з'ясувати роль культури у формуванні духовного світу особистості, зважаючи на новий вимір суспільного буття. Саме ці праці стали методологічним підґрунтям для наступного наукового студіювання і осмислення. Тим більше, що в нинішніх умовах докорінно змінилися чи змінюються ціннісні орієнтації сучасної молоді, й студентської зокрема, її соціально-психологічний стан та уподобання, що, в свою чергу, вимагає пошуку нових підходів і засобів роботи з нею. Та й традиційні форми життєдіяльності у зв'язку зі зміною соціально-демографічного складу населення регіону через значну кількість тимчасово-переміщених осіб, викликаних війною рф проти України, його швидке духовне й політичне «дозрівання», також передбачає зміну чи пошук відповідних форм роботи з ними і їх адаптацію до культурного простіру регіонального сьогодення [48].

У той же час автори значного масиву спеціальної літератури, що вийшла друком нещодавно, ставлять за мету з'ясувати певні відмінності в організації цього простору, зважаючи на суттєво змінені суспільно-політичні обставини в країні. Йдеться про наукові розвідки, автори яких, досліджуючи сучасний освітній напрям, намагаються виявити пріоритети учасників та організаторів, роль численних приватних структур, представники яких також прагнуть знайти власне місце у цьому, пропонуючи чимало різноманітних форм активізації уваги тих, хто навчається за допомогою різних аспектів чи зразків неформальної освіти. Про це переконливо свідчать навіть ті статті, автори яких публікуються у наших наукових збірниках [43].

Крім цього, чималий масив інформації у цьому плані накопичили й регіональні заклади вищої освіти [42], розширивши практику проведення міжнародних та міжрегіональних науково-практичних конференцій, налагодивши випуск різноманітних наукових збірників, колективних монографій та, здобувши їх відповідні рейтинги позиціонування, залучають до обговорення актуальних освітянських проблем світову спільноту [15], [17]. Їх окремі праці [15] стають певним духовним зразком й для місцевих авторів, оскільки не лише розширюють уяву українських дослідників про напрацювання своїх іноземних колег, але й стимулюють пошук нових форм впливу на сучасну молодь, поглиблено та різноаспектно усвідомлюючи сторінки вітчизняної історії.

Сюди можна додати й спеціальну літературу, що з'явилася в Україні на хвилі її євроінтеграційних процесів, автори якої наголошують на принципових відмінностях українців та інших етноспільнот [9], що компактно проживають на її території, спираючись на які, можна вже й гіпотетично передбачити і форми можливої культурної діяльності в соціумі та її прогностичний, практичний результат.

Чимало такої літератури підготовлено іноземними дослідниками, а надто тими, що проживають навіть за межами тих етнічних територій, що становлять предмет їхнього наукового студіювання і які, сподіваємося, мають неупереджений погляд на проблему життєдіяльності українського соціуму [44], еволюцію його форм, зміни пріоритетів на значному історичному відтинку, позаяк обрані для вивчення ними проблеми помітно вплинули на зміну політичних координат континенту. І ці

праці, виходячи з глибокої характеристики ментальних ознак населення досліджуваних країн, зокрема й Литви, Польщі, Білорусії та України, являють нам інтерес у першу чергу для виявлення доцільності чи не доцільності використання фрагментів інокультурного досвіду у власній духовній (освітній чи будь-якій іншій) практиці, спираючись саме на ці параметри. Адже ці культурні й ментальні характеристики у зламні періоди національної історії стають визначальними маркерами в консолідації націй. У цьому зв'язку розширення інформаційного поля для розбудови держави, підтримки її культурних намагань є, поза сумнівом, важливою складовою її ефективного здійснення.

Упродовж останнього десятиліття з'явилося безліч наукових праць, автори яких намагаються розширити обрії вивчення сутності культури, її окремих сегментів та ввести до наукового обігу навіть нові напрями її дослідження [13] та розробити специфічну методологію наукового пошуку [25], спираючись на міждисциплінарний підхід. Хоча останніми роками, у зв'язку з розпочатою реформою децентралізації та глобалізаційними чинниками, світовою пандемією COVID-2019, війною, а відтак і складним суспільно-економічним та психологічним станом населення, а з іншого боку, – суттєвими зрушеннями в органах управління освітою, зокрема створенням нових спеціалізованих та «разових» рад, під час засідань яких питання трансформаційно-еволюційних сегментів культурного виміру України є чи не найактуальнішою проблематикою студіювання; заснуванням НАЗЯВО і ГЕР та проведенням на вже новій організаційно-методичній базі акредитаційних експертиз, тобто пошук кожним конкретним ЗВО власного місця в загальній системі освітньо-культурної діяльності на ринку праці, з'явилося чимало можливостей ствердження та обґрунтування нових напрямів підготовки фахівців кожним регіональним навчальним закладом через запровадження ним відповідних Освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, в яких ці практичні питання (як виклики суспільної практики) знаходять своє втілення. Натомість (у відповідь на ці виклики) опубліковано чимало монографічної літератури, підготовленої, як правило, у вигляді колективних наукових праць, авторами яких є науковці різних регіонів країни, і матеріали яких ставлять за мету дати власне тлумачення тим процесам, що розгортаються в Україні та регіонах, а відтак – і розширити можливості сприйняття самого поняття «культура».

Це підтверджує й низка дисертаційних досліджень, захищених у провідних ЗВО галузі цього напряму (НАКККіМ, КНУКіМ, ХДАК, НМАУ ім. П.І.Чайковського, частково – ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника», УДУ (НПУ) ім. М.П.Драгоманова) останнім часом, автори яких також, незважаючи на ґрунтовне студіювання окремих культурних практик, намагаються дати й власне визначення багатьом суспільним сегментам, зокрема й терміну «культура» [19], запропонувати свій варіант актуалізованої соціальними запитами проблеми. Але вони, як правило, зосереджують свою увагу на культурологічному забезпеченні загально гуманітарної підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей вищої школи, залучаючи до цього розгляду й іноземний досвід [53], тобто ставлячи за мету додання до його (здобувача вищої освіти) професійної підготовки й значного сегменту культури. Інакше кажучи, уникаючи чи не ставлячи за мету, власне, формування моделі фахівця-культуролога. А відтак залишають займатися цими професійними (культурологічними) питаннями НПП ЗВО напряму 02 «Культура і мистецтво». Тоді як у переважній більшості ЗВО, де спеціальність 034 «Культурологія» впроваджена, її ОП зосереджуються на найрізноманітніших виявах культурної діяльності загалом – журналістиці, педагогічній праці з акцентом на культурний аспект тощо.

Потрібно зважати й на чималий обшир фахової літератури, що з'явилася останнім часом у регіональних ЗВО, автори якої торкаються різноманітних аспектів функціонування художньої (культурологічної) освіти, окремих мистецьких здобутків її представників, виявляють специфіку становлення інших структурних підрозділів й РДГУ [10] чи студіюють конкретні аспекти духовного життя регіону тощо [11], [12]. Але загалом вона демонструє лише широке поле досліджуваної проблематики і активність у її розробці, орієнтуючись й надалі на, так би мовити, «окультурення» фахової освіти.

Згадаємо в контексті аналізу фахової літератури й низку наукових розвідок, стимульованих відповідними Програмами МОН та Міністерства культури й інформаційної політики України,

автори яких торкаються розгляду питань культурних чи креативних індустрій [21], зокрема й відмінностей між ними, організаційно-економічних аспектах їх розвитку, впливу на суспільну свідомість, їх економічному ефекті в певних локація, актуальність яких не викликає заперечень і саме вони нині являють собою ефективний шлях розвитку соціокультурної діяльності в регіонах та й Україні загалом.

Утім, у підсумку, всі ці праці є важливим внеском у розширення обріїв дослідження вітчизняної культурної практики, формування її нових параметрів, позаяк їх автори найбільше ознайомлені з тими процесами, що відбуваються в регіонах, чи їх активними носіями. Тож навіть перелік цих назв засвідчує суттєві зрушення у системі організації чи реорганізації регіонального культурного простору, змін його основних параметрів, намагання їхніх авторів ці явища осмислити та долучитися до загального процесу фахової підготовки вже нового покоління здобувачів вищої освіти. Тим більше, що їх професійний досвід достатній для відповідних узагальнень чи формування освітніх пропозицій.

Поза сумнівом, що окреслена проблематика знайшла свій вияв і в дисертаційних дослідженнях більш локального характеру, спрямованих на з'ясування ролі інститутів культури, на базі яких і сформувалися свого часу такі кафедри в їх історичній ретроспективі та випускники яких змінили культурний простір країни. Достатньо, для прикладу, згадати дисертаційні розвідки Святненко Г.В. [18] чи Волкова С.М. [22], дослідження яких вносять ще один ракурс у висвітленні цієї проблеми, однак предмет наукового інтересу цих авторів становить мережа інститутів культури і мистецтв радянського періоду та, відповідно, вища мистецька освіта в її культурологічному вимірі в Україні вказаної доби, тобто та, що надавалася в інститутах культури і за допомогою якої було фактично змінено сферу вільного часу, а згодом – і саму країну. І питання, обрані нами для студіювання, природно, цими авторами не ставали предметом наукового розгляду, хоча методологічні аспекти становлення цієї мережі ними аналізувалися.

З іншого боку, цей матеріал засвідчує також й помітні зрушення в професійній культурі кадрового корпусу регіональних ЗВО, зростання і розширення його міжкультурної взаємодії, участі у численних культурно-мистецьких заходах за межами РДГУ та й України загалом, а відтак – цей вже новий досвід стає надбанням і студентської аудиторії.

Завершимо розгляд спеціальної літератури різноманітними статистичними збірниками, в яких концентрується переважно технічна інформація, однак на підставі якої й можливе прогнозування чи підтвердження наявних культурних процесів [54].

Джерельна база наукового пошуку також достатньо об'ємна і розмаїта. Уникаючи детального її аналізу, розлого розглянутого у вступній частині згаданого вище видання [1, С. 14-26] та, особливо, в першому його розділі, акцентуємо увагу лише на окремих її аспектах, утілених у законодавчій базі останніх років, пов'язаній зі зміною ситуації в країні [45], а також окремих її напрямах локального характеру. І в цьому плані важливого значення у висвітленні питань розвитку обраної для розгляду кафедри чи становлення її організаційного контенту, мають джерельні матеріали, зосереджені в Державному архіві Рівненської області (ДАРО) та, частково, – Державному архіві Волинської області (ДАВО), у фондах яких концентрується значна звітна інформація (зокрема й особові справи учасників культурного процесу) про стан роботи галузі у 30-40-х роках та загалом у другій половині XX століття і який частково використовувався автором для проведення відповідних кореляційних замірів стану функціонування цієї сфери та виявлення перспектив розвитку галузі. Сюди можна віднести різноманітні звіти місцевих (районних) установ культури, що постійно (щороку) надсилалися до Рівненського обласного Будинку народної творчості, який виконував функцію своєрідного генератора регіональної культурної політики і, відповідним чином її опрацювавши, подавав ці інформаційні довідки (звіти) до Республіканського аналогічного центру, де вона/и також, сподіваюся, ставали предметом ретельного аналізу усіх зацікавлених структур про проведену роботу у сфері вільного часу з різних напрямів у регіонах та були підставою для формування відповідної культурної політики в країні. У вигляді спеціальних прес-релізів надсилалася ця інформація й до Міністерства культури УРСР та Комітету у справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР, керівники яких також використовували її для, треба думати, ухвалення

відповідних організаційно-фінансових рішень чи структурних рішень. Подібний алгоритм здійснюється й нині [55] у значно менших обсягах, виходячи з нових вимог.

Взявши навіть до підтвердження стану та інтенсивності культурного життя лише окремі такі звіти, можна переконатися у розмаїтті цих форм та різнобарв'я культурного життя конкретної локації тодішнього республіки, попри значний ідеологічний його сегмент: до річниць радянської держави [28], на виконання відповідних планів та розпоряджень органів державної влади [33], про стан сфери культури в районах області [30], зокрема й проведення численних оглядів художньої самодіяльності [29], [37] чи персональних виставок місцевих майстрів мистецтв та характеристики тих учасників, що залучалися до численних художніх експонувань [35], забезпечення професійними кадрами установ культури області [27], [34], [36], а також необхідність підвищення їхньої кваліфікації у різних формах (три – та шестимісячних курсах, обміну досвідом під час гастрольних поїздок); пропозиції та потенціал форм підвищення цієї кваліфікації. Цікавими є й інформативно насичені архівні матеріали стосовно організації різноманітних оглядів художньої творчості з нагоди ювілеїв Т.Г.Шевченка чи інших діячів культури республіки [37], або реалізація окремих заходів святково-обрядового календаря, в яких чи не найпереконливіше виявляється ідеологічний аспект культурної діяльності, однак достатньо помітно і якісний місцевий національно-культурний вимір.

Не можна не згадати у цьому зв'язку і аналогічні матеріали стосовно аналізу загального матеріально-технічного стану галузі, ролі вільного часу у формуванні духовних цінностей та потреб місцевого населення, пошук чи відродження нових форм виконавських видів мистецтва, спрямованих на поглиблення інтересу до регіональної культурної спадщини, відтворених у формі традиційних для Західного Полісся хор-ланок, самодіяльних народно-інструментальних оркестрів чи ансамблів троїстих музик й інших локальних художніх форм, притаманних регіону [40], в яких відтворено художнє єство нації. Одним словом, засвідчує потужний потенціал художніх напрямів, спрямованих на урізноманітнення вільного часу, який помітно збільшується, зважаючи на індустріалізацію виробництва, місцевого населення і підвищення його духовності. А відтак – також давав підставу для відповідних організаційних висновків для управлінської ланки республіки.

До цього ряду віднесемо й помітний джерельний матеріал, що зберігається нині у фондах поточних архівів установ культури [39], [26], тобто той матеріал, що згодом не увійшов через різні причини чи обставини, зокрема й технічні або персоніфіковані, до загального річного звіту. Але саме в ньому зосереджено, як правило, специфічний персоніфікований ряд інформації, яка розширює загальне уявлення про культурний простір обранної для розгляду доби чи локації. Цей матеріал нині викликає зацікавлення ще й тому, що, виходячи з інформації керівників методичних служб галузі, зокрема І.Баковецької та Ф.Васечка – КЗ «РОЦНТ» [51], від 2022 року, відштовхуючись від основних положень реформи про місцеве самоврядування, припиняється його концентрація в КЗ «ОЦНТ» РОР, як і в іншій аналогічній мережі країни (нагадаю, що обласні Центри народної творчості залишаються нині єдиними осередками зосередження матеріалу про духовний потенціал вільного часу в регіонах, тобто виступали важливим чинником збереження форм та засобів цього впливу на місцеве населення і вже навіть цим стимулювали до пошуку оригінальних його форм). А відтак – це призведе до того, що культурно-дозвіллєва сфера, як, певною мірою, – важливий сегмент нематеріальної культурної спадщини, також почне свій шлях до зникнення у наявних параметрах, які можна певним чином обрахувати і зберегти. І це точно стане духовною катастрофою для України, оскільки наповнення вільного часу її населення, як чи не найважливіший і найефективніший потенціал та простір для формування духовно здорової людини, залишиться поза межами державної культурної політики, її конкретики, перестане асоціюватися з провідним стратегічним її резервом чи ресурсом. Та й потужний пласт культурної спадщини, втілений у художніх напрацюваннях майстрів народної творчості, за яким Україна упродовж значного часу ii історії позиціонувалася як держава, що ставить у пріоритет саме народний художній елемент у розвитку культурної політики, також залишиться поза межами навіть фіксації цієї спадщини, як важливого сегменту *історичної*

пам'яті народу. Утім, продовжимо подальший аналіз джерельної бази наукового пошуку.

Подібні звіти (і проблеми) наявні і в Державному архіві Волинської області [31], [32], оскільки тодішні форми звітності була типовими для всієї країни. Тому їхня подальша кореляція, здійснена навіть у низці статей автора [40], також дає добру нагоду виявити стан організації культурно-дозвіллєвої практики в окреслений період у регіональному її вимірі та сформулювати провідні тенденції, екстраполювавши їх на загальноукраїнський вимір.

Поза сумнівом, що цей масив специфічної інформації був добре відомим й тодішнім керівникам Міністерства культури УРСР та Ради Міністрів УРСР й інших управлінських структур республіки в процесі просування ідеї щодо відкриття інституту культури в Рівному.

Важливий сегмент сучасної джерельної бази, тобто персоніфікована конкретика, що лише підтверджує основні напрями культурної діяльності та її важливість у сучасному просторі, складає інформація, отримана від спілкування з відомими науковцями, зокрема й мистецтвознавцями та культурологами (Л.Бабушкою, С.Безклубенком, М.Бровком, О.Гончаровою, В.Драганчук (Кашаюк), В.Г. Дутчак, І.Зінків, А.Іваницьким, Т.Іванниковим, Г.Карась, Л.Карповою, О.Комендою, О.Кравченком, Н.Кочубей, О.Курочкіним, В.Ластовським, І.Лиманом, В.Личковахом, О.Марковою, Ольгою Олійник, Т.С.Пархоменко, І.Петровою, О.Петровою, А.Підлипською, Л.Смирною, Т.Філатовою, М.Черепаніним, Ю.Шабановою, В.Шейком, П.Шиманським, В.Шульгіною), бачення якими проблем художньої освіти надало можливість й автору виявити власний ракурс досліджуваної теми. І цей матеріал являє специфічний аспект погляду не лише на стан художньої творчості, але й духовного насичення вільного часу, його організаційно-культурних питань, міжгалузевої комунікації, ролі науково-дослідного аспекта у цьому процесі тощо.

Сюди додамо інформацію, одержану в різний час від керівників (чи їх заступників) провідних ЗВО країни та структур МОНУ: В.Балуха, О.Безгіна, С.Безклубенка, Бондаря І.С., О.Волкова, С.Гаврилюк, А.Гуменчука, Т.Гуменюк, А.Гурбанської, С.Дичковського, О.Копієвської, І.Коцана, В.Медвєдєвої, О.Л.Олійника, І.Д.Пасічника, М.Поплавського, Р.Постоловського, О.Скнаря, А.Скорик, О.Сокола, Ю.Трач, В.Шейка, Г. Чміль, В.Чернеця, О.Яковлєва, як і регіональних керівників освітньої мережі (А.Бортника, Р.Музичука, О.Волошиної, В.Гавриленка, Н.Грицишин, Г.Лавриніва, Г.Фіськова, М.Винничика, А.Черухи), різнопрофільні вищі навчальні заклади І-ІІ рівнів акредитації яких постійно знаходяться у полі професійного інтересу автора як такі, чиї педагоги та випускники складають окрасу художньої сфери країни і постійно демонструють еволюцію культурно-мистецьких вимірів сучасної освіти. До цього ряду віднесемо й спілкування з представниками апарату управління МОНУ чи НАЗЯВО та ГЕР – А.Бутенка, О.Єременко, С.Квіта, І.Лимана, О.Сминтини, Л.Смирної, Є.Рахуби, Т.Почупайло, спілкування з якими надало кваліфіковані відповіді на безліч актуальних питань функціонування сучасної вищої школи.

Серед іншого масиву джерельного матеріалу – й *приватні архіви автора цієї книги та завідувача* даної структури, проф. Виткалова В.Г., в яких зосереджена надзвичайно об'ємна інформація стосовно історичної ретроспективи функціонування цієї кафедри, ролі її науково-педагогічних працівників у питанні підготовки фахівців для галузі, формах її та їх діяльності, зокрема й у численних організаційних структурах органів освіти та культури, а також етапах власного творчого зростання кожного з педагогів кафедри. У них (протоколах засідань кафедри чи інших організаційних структур, що функціонують у її складі, різноманітних планах, звітах, довідках, а також методичних розробках тощо, а нині – і в електронній базі цієї структури) зосереджено розмаїту інформацію про, так би мовити, технологічні аспекти функціонування регіональної освіти, втіленої у діяльності колективу.

До окресленого інформаційного блоку потрібно додати й важливий джерельний сегмент, зосереджений в архіві кафедри [24], що постійно поповнюється і розширюється у зв'язку з трансформаційними процесами у суспільстві, а саме: її навчальні плани і робочі програми, протоколи засідань, різноманітне методичне забезпечення освітнього процесу, численні довідки та інформації, що готувалися для заслуховувань окремих питань на засіданнях учених рад інституту, факультету чи кафедри, а згодом – й уні-

верситету, плани і звіти стосовно проведення методологічного семінару, відгуки на автореферати дисертаційних досліджень, монографічну й методичну літературу, комплексні наукові теми, плани і звіти аспірантів та здобувачів наукових ступенів, тематика студентських наукових досліджень різних освітніх ступенів, результати проведення різноманітних студентських олімпіад і конференцій, засідань клубів, довідок стосовно участі в міжнародних проектах та програмах тощо, в яких відтворено специфіку організації життєдіяльності цієї структури, форми її роботи на різних етапах тощо.

Це й достатньо різнопрофільний джерельний матеріал із питань підготовки і проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз, а надто – процесу їх організації й проведення, здійснених упродовж значного історичного періоду завідувачем кафедри, проф. Виткаловим В.Г., який виконував обов'язки члена Фахової ради МОН України, а згодом усіх її наступних трансформацій, починаючи від часу її заснування (1994 р.), зокрема й члена експертної Ради Державної освітньої установи «Навчально-освітній центр з якості освіти» і до її згортання (2018 р.), а також члена Банку експертів ДАК МОНУ, заступника Голови НМК із культури та члена підкомісії з культурології за той же період (в якому зосереджена надзвичайно важлива інформація про стан і проблеми вищої спеціальної (гуманітарної і культурно-мистецької) освіти країни упродовж понад 25 років) та члена Міжнародного Благодійного фонду Національної Академії мистецтв України (з 2010 р.), члена Вченої і Науково-технічної рад РДГУ й інших аналогічних структур університету. Віднесемо сюди й його участь у різноманітних організаційних структурах Рівненщини (КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, редколегії енциклопедичного видання «Пам'ятки культури і мистецтва Рівненщини», комісіях Управління культури і туризму ОДА з розробки регіональних Програм «Діаспора» чи з питань охорони культурної спадщини тощо).

Тоді як аналогічний матеріал, зібраний і критично осмислений вже автором цієї книги, який, серед іншого, також виконував обов'язки члена Експертної Ради Державної акредитаційної комісії (ДАК) МОН України та члена Банку експертів МОНУ (2011-2019 рр., тобто в останні роки її функціонування) під час проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз (10 – на підставі тотожного алгоритму), а нині він є експертом Національного Агентства з якості вищої освіти та членом Галузевої експертної ради НАЗЯВО (з 2019 р., тобто також від часу її/їх заснування); брав участь у численних експертизах навчальних планів і Освітньо-професійних чи Освітньо-наукових програм у ЗВО країни (на підставі вже нових вимог до цієї оцінки якості вищої освіти, а останнім часом – і розмаїття спеціальностей інших напрямів Класифікатора), допомагає здійснити відповідні кореляційні заміри та сформулювати достатньо обґрунтовані висновки стосовно стану і тенденцій сучасної вищої освіти напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки», окремі спеціальності з яких забезпечує науково-педагогічний склад нинішньої кафедри. Тобто цей матеріал дає широкі підстави для проведення в подальшому результативних порівняльних (кореляційних) характеристик функціонування цих організаційно-методичних структур вищої школи, виявлення їх еволюційної складової, проблемного ряду та безлічі іншого, за результатами якого також можна скласти достатньо повну уяву про освітнє середовище країни і ролі в цьому процесі окремої кафедри.

Оригінальною та фахово насиченою для формулювання відповідних висновків можна вважати й інформацію, одержану автором від завідувача нашої кафедри, проф. Виткалова В.Г., який чимало років (1995-2009 рр.) виконував обов'язки члена Спеціалізованої вченої ради К.26.807.08 та експерта окремих дисертацій за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання», 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» у КНУКіМ, а також офіційного опонента низки дисертаційних досліджень у провідних ЗВО країни зі спеціальностей 13.00.05 «Культурно-освітня робота» (Ленінградський ДІК, рф, 1991 р.), 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» (Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка), 26.00.01 «Теорія та історія культури» (НАКККіМ, КНУКіМ). Він також був рецензентом низки монографічних праць, навчальних посібників, освітньо-професійних програм різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, а також Головою Державних екзаменаційних комісій у багатьох ЗВО країни, зокрема й

майже в усіх коледжах культури Західної України, що дало можливість детально ознайомитися з локальним науковим пошуком, системою організації освітнього простору та алгоритмом функціонування інших регіональних ЗВО.

А співставлення (кореляція) цієї інформації та її критичне осмислення з аналогічною, здобутою вже безпосередньо автором цієї книги під час виконання аналогічних обов'язків члена Спеціалізованої вченої ради Д. 26.807.02 у КНУКіМ із захисту дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук зі спеціальності 26.00.01 «Теорія та історія культури», 26.00.04 «Українська культура», 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 034 «Культурологія» (у НАКККіМ, КНУКіМ, ХДАК, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника») та низки «разових» рад на здобуття відповідних наукових ступенів зі спеціальностей 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» і 011 – «Освітні, педагогічні науки» – в РДГУ (2023 р.), а також його участь в обговоренні таких досліджень у якості офіційного опонента, Голови разових спецрад чи експерта дисертацій, члена Експертної Ради МОН України з атестації наукових кадрів за напрямами «мистецтвознавство» і «культурологія» тощо, також дають широкі можливості виявити не лише науково-творчий потенціал безпосередньо тих чи інших учених рад, але й специфіку організації усіх етапів «проходження» дисертаційного дослідження – від зародження ідеї про розробку конкретної проблеми і до її завершення й захисту, тематичний вимір й ефективність комплексних наукових тем цих кафедр, за якими можна встановити розмаїття проблематики та підходів у дослідженні національної культурно-мистецької практики загалом у сучасних умовах. А відтак – й з'ясувати стан науково-дослідної діяльності в сучасних ЗВО країни, принаймні, за вказаними вище спеціальностями (напрямами). А все це загалом також дає належний привід для проведення відповідних кореляційних замірів стану й ефективності функціонування сучасної вищої школи України крізь призму її науково-дослідного компоненту в регіональному ЗВО.

Поглиблює фахову інформацію з даного питання й матеріал, накопичений автором під час виконання обов'язків відповідального секретаря, заступника, а згодом і Голови редколегій фахових, науко-метричних збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (2011-2023 рр. із 2020 р. – категорія «Б»), що друкується на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства від 1991 року, культурологічного альманаху «Актуальні питання культурології» РДГУ (від 2004 р.), а згодом – і виконання обов'язків члена редколегій Наукових вісників в Інституті культурології НАМ України, НМАУ ім. П.І.Чайковського (заступник головного редактора), КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого, ХДАК із напрямів «культурологія» й «мистецтвознавство» (категорія «Б») та інших наукових збірників і в РДГУ. А виконання майже аналогічних функцій завідувачем кафедри, проф. Виткаловим В.Г. у КНУКіМ (з 2017 р.), Маріупольському держуніверситеті (2014-2020 рр.), Жешовському університеті (Польща, з 2016 р.), Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка, Волинському НУ ім. Лесі Українки (з 2022 р.) та виконання обов'язків члена редколегій двох фахових наукових збірників РДГУ категорії «Б», зокрема й багаторічного наукового редактора усіх наявних його випусків та всієї науково-методичної продукції кафедри від 1991 р., також надає важливий фактографічний матеріал для проведення відповідних аналогій чи порівняльних характеристик загалом і ознайомлення зі станом справ у царині науково-дослідної творчості в Україні, й студентської зокрема [17]. Позаяк ці заклади вищої освіти є провідними структурами в галузі і тематичний ряд авторів публікацій у цих збірниках, як і аналіз матеріалу наукових розвідок під час виконання обов'язків рецензента багатьох статей у їх редколегіях чи експертиза наукових статей для іноземних науко-метричних баз («Journal of Music and Dance»), також дає всі підстави для ознайомлення зі станом наукового пошуку в Україні і за її межами, беручи цю інформацію, так би мовити, «з перших рук».

Різнобічний матеріал для підготовки цієї книги автором отримано і в результаті згаданого вже виконання обов'язків члена Експертної ради МОН України з питань атестації наукових кадрів напрямів «мистецтвознавство» та «культурологія», спеціалізованих учених та «разових» рад, а також фахових наукових збірників категорії «Б» (із 2022 р.), оскільки ця інформація суттєво розширила обрії його

бачення низки професійних питань стосовно функціонування та тенденцій розвитку сучасної вищої школи, зокрема й чи не найважливіших її компонентів – наукових. З іншого боку, ця інформація допомогла краще усвідомити управлінський сегмент цієї організації.

У цьому ряду джерелознавчого матеріалу можна назвати й ознайомлення з низкою освітньо-професійних чи освітньо-наукових програм (аспірантура) зі спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», що знаходяться на сайтах ЗВО України [52], частину яких автор вивчав безпосередньо, виконуючи функції Голови чи члена експертних комісій, або експерта ГЕР НАЗЯВО. Саме їх детальний аналіз, як і виконання функцій гаранта двох ОПП спеціальностей кафедри та члена трьох експертних груп, надав можливість виявити провідні напрями еволюції науково-педагогічної думки сучасної вищої школи за вказаними напрямами, а також стан і потреби ринку праці в країні стосовно гуманітарної сфери. На цій підставі у 2022-2023 н. р. на кафедрі навіть було виконано бакалаврське дослідження на тему «Вища художня (культурологічна) освіта в умовах ринку: державний та регіональний рівень» (автор – здобувачка вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Бабак К.М., наук. кер. – доц. Шатрова М.Б.).

Продовжуючи аналіз джерельної бази наукового пошуку, потрібно наголосити на суттєвій зміні регіонального культурного простору країни останнім часом, еволюція якого стала результатом суттєвих зрушень, обумовлених євро інтеграційними процесами України, її підтримкою на світовій політичній арені, змінами у ціннісних орієнтаціях місцевого населення, економічними проблемами, появою в регіоні значної кількості тимчасово переміщених осіб, які, в свою чергу, стимулювали й митців та організаторів регіонального культурного життя до нових художніх пропозицій, базованих на специфіці подання власного художнього продукту в інших духовних та організаційних параметрах.

Це підтверджують й численні бесіди автора з керівниками галузі регіону чи міста (Управління культури і туризму Рівненської ОДА чи міської Ради, КЗ «ОЦНТ», КЗ «РОКМ» РОР, директорами та їх заступниками з ДМШ, ДШМ, фахівцями-управлінцями районної ланки, зокрема й ОТГ, директорами чи їх заступниками, головами циклових комісій фахових коледжів регіонів – Теребовлі, Дубна, Луцька, Львова, Самбора, Калуша, Сарн, Житомира, Бердичева, Миколаєва, Чернівців, Ужгорода та ін.), а також студентами-випускниками, які працюють у галузі і проблеми якої їм бачаться дещо іншими [51], за матеріалами яких помітні виразні тенденції у зміні ціннісного ряду сучасної молоді і нові форми впливу (реакції) педагогічного чи управлінського складу на ці зміни.

З іншого боку, інокультурний елемент, що поповнив західноукраїнську спільноту останнім часом, стимулював розробку й новітніх специфічних форм культурної діяльності (пропозицій), спрямованих на неї з метою її поступової адаптації до місцевих культурних традицій, народознавчих заходів святково-обрядового календаря, а відтак розширив і власний потенціал наявних засобів впливу, надав йому більш широкого вектора бачення проблеми. І в цьому плані, до прикладу, творча діяльність учасників вокально-інструментального ансамблю КЗ «РОЦНТ» РОР «Коли ми разом» (це Україна!) чи інших художніх структур Інституту мистецтв РДГУ або Рівненського ПДМ і засвідчують високі результати пошуку сучасних організаторів культурного простору чи окремих митців.

У цьому зв'язку потрібно ще раз згадати поточні архіви установ культури регіону, в яких зосереджено специфічний та різноплановий матеріал стосовно ролі мережі клубних, бібліотечних, музейних закладів чи соціокультурної сфери загалом у просторі духовних пропозицій для відвідувачів, а також аналогічні матеріали різноманітних приватних івент-агенцій або спогади їх керівників, зокрема й у студентському середовищі (О.Цапук, А.Осташа, А.Столяра, Р.Яворського) у питанні урізноманітнення вільного часу місцевого населення, реалізації реформи місцевого самоврядування саме в найближчий історичний період з урахуванням уже нових духовних потреб. Додамо сюди й численні їх плани та звіти, в змісті яких відтворено еволюцію системи культурно-дозвіллєвих закладів, їх методичних установ, до роботи в яких спрямовуються випускники ОП спеціальностей кафедри чи які там уже працюють і здобувають вищу освіту на заочній формі навчання. Їх детальний аналіз також дає підстави для відповідних кореляцій та методичних пропозицій.

До цього ряду можна долучити також й низку інтерв'ю чи співбесід автора з керівниками установ соціокультурної сфери окремих районів регіону чи ОТГ, а також журналістами-ведучими різноманітних програм (Г.Головченко, О.Курсик, Д.Литвин, Ю.Сеник), проведених останнім часом [51], за інформацією (матеріалами) яких можна з'ясувати не лише зміст цієї діяльності, але й зміни в підходах до її організації, окремих результатах, наявних проблемах, помітних під дією реформи місцевого самоврядування і створення територіальних громад, а також контакту з тимчасово-переміщеними особами та акумулюванні і їхнього духовного сегменту. Важливого значення набуває й інформація, отримана в результаті відвідання автором різноманітних міжнародних фестивальних заходів, а надто – організованих КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР, присвячених органній, вокальній, камерно-інструментальній музиці чи демонстрації творів на персональних, як і «збірних» виставках, або нових експонувань у художній галереї «Євро-Арт», МБК, КЗ «РОКМ», «ОУНБ», виставкових залах регіону (Луцьку, Львові, Тернополі, Житомирі, Збаражі, Золочеві, Олеську, Дубні), а також спілкування з цими митцями-учасниками та організаторами (Алла і Леонід Волошуни, О.Вацек, Ю.Курач, В.Гвоздінський, Л.Костюк, О.Литвин, П.Подолець, Анатолій і Артур Мартиненки, А.Іваненко, Е.Стеценко, Я.Свердлюк – Рівне; Р.Яців, Остап і Роксолана Патик, Б.Черкес, Олена та Ігор Мацелюхи – Львів; А.Гордійчук, Л.Ігнатова, В.Тиможинський, Т.Ціхоцька, В.Охманюк, В.Чепелюк та ін. – Луцьк) по їх завершенню.

Сформовані із запрошенням значної кількості іноземних музикантів-інструменталістів чи вокалістів, у першому випадку, ці концертні програми, демонструють якісний зразок в організації й вітчизняної культурної практики, стимулювали зміну уяви про роль фахової освіти у подальшій культурній діяльності українського митця, принципів підходів до організації власної творчості, розширили його (митця) організаційно-художній потенціал, зробили більш мобільним та активним у духовному просторі сьогодення. А з іншого боку, навіть епізодичне відвідування студентами цих заходів за організаційної участі автора, також засвідчило й зміни у ціннісному ряді молоді, що навчається, її бажання орієнтуватися на духовний простір.

Сюди додамо й творчі спілкування автора з відомими митцями під час виконанням ним обов'язків Голови Атестаційних чи акредитаційних комісії у низці ЗВО України (Львів, Миколаїв, Харків, Херсон, Рівне, Дубно). Та й креативні індустрії, активно впроваджувані у сучасну суспільну практику за межами України, поступово стають й надбанням Західно-Поліського етнорегіону, змінюючи стиль мислення управлінської ланки та всіх тих, хто до цього причетний.

Зарахуємо до цього ряду й низку подібних фестивальних програм, проведених співробітниками КЗ «РОКМ» або КЗ «РОЦНТ» РОР («Музейні гостини») чи міжнародних фестивальних імпрез рівня «Металеве серце України», «Коляда», «Великодні піснеспіви», «Фото вернісаж на Покрову», «Ткацтво-UA» (Рівне-Київ), «Замкові гостини» (Острог) тощо, або аналогічних заходів, однак з яскравою патріотичною спрямованістю, у Луцьку (Замку Любарта, музеї Корсаків), Ковелі, Ново-Волинську, до яких були причетними і студенти кафедри, де також активно впроваджуються регіональні Програми з питань збереження культурної спадщини. Додамо сюди й розробку місцевими (обласними та районними) Управліннями культури і туризму локальних туристичних Програм («Медове коло»), в результаті чого помітно зміцнено і змінено культурний простір районних локацій, активно впроваджено «зелений» туризм шляхом створення понад 100 агросадиб лише на Рівненщині та зміцнено його (їх) матеріально-технічну базу й організаційну структуру, розширено спектр надання нових туристичних, зокрема й гастрономічних послуг, заземлених у місцевий святково-обрядовий контент. Це, в свою чергу, перетворює Рівненщину, як і територію історичної Волині загалом, на привабливий у туристичному контексті терен, розширює організаційно-фінансову співпрацю представників закладів соціокультурної сфери, зокрема й з питань охорони культурної спадщини, місцевих бізнесових структур, мас-медіа, а відтак – і зробило впевнений крок до реалізації низки програм згаданих уже креативних індустрій, розширило тематичний ряд регіональних цільових програм, що виносяться на затвердження

обласних рад регіону, посилило контроль за їх виконанням. Тобто йдеться про поступову зміну культурної ситуації в регіоні, яка в той же час помітно впливає й на зміну сприйняття певного культурного продукту, обумовленого змінами в ціннісному ряді його споживачів. І хоча поки що передчасно вести мову про його високу результативність, однак питання загалом зрушилося з місця, активізувавши організаційну діяльність представників галузі.

Вищенаведене підтверджує й низка міжнародних чи всеукраїнських науково-практичних конференцій, Круглих столів, в яких брав участь і автор дослідження та інші члени цієї кафедри, проведених упродовж чималого часу у різних ЗВО, частина з яких знаходиться у відносно спокійних регіонах країни (Львові, Києві, Тернополі, Харкові, Ніжині), утім деякі науково-педагогічні працівники яких перебувають за межами країни і мають специфічну інформацію про стан культурної інфраструктури країн місця свого тимчасового знаходження та інтенсивності її функціонування. А відтак, у результаті численних обговорень актуальних проблем розвитку культурного простору регіону та ролі ЗВО у забезпеченні його функціонування в час війни, з'являється реальна можливість продовжити втілення результатів наукового пошуку в колективних монографічних виданнях, що являють собою достатньо строкату палітру, так би мовити, науки про культуру і сучасний культурний процес загалом. Однак саме в них помітно стан бачення цього важливого спектру людської життєдіяльності науковою спільнотою [14], а також наявні зміни у сприйнятті багатьох сегментів сучасного життя.

У контексті джерелознавчого аналізу питання суттєвого значення набуває виконання автором різноманітних *організаційних функцій в соціокультурному просторі регіону*, зокрема члена Національної Спілки краєзнавців України (з 2009 р.) та члена Національної Спілки журналістів України (з 2013 р.), які, в рамках виконання професійних обов'язків (репортажі із заходів чи фото колажі, як і окремі есеї стосовно презентації художніх колективів Рівненщини в інших областях, виступи чи дискусії в обговореннях їх творчих експонувань) стимулюють до активної пошукової й презентаційної діяльності. Ця робота стимулювала й широке ознайомлення зі здобутками представників культурної інфраструктури регіону, розширення уявлення про її структурну еволюцію, потенціал, міжгалузеві контакти, спільний духовний результат.

Важливого значення стосовно пошуку та інтерпретації джерелознавчого матеріалу має й власна професійна діяльність автора в гуманітарному університеті, позаяк розробка численних освітніх програм, методичного забезпечення дисциплін, участь у різноманітних радах, нарадах із питань функціонування сучасної вищої школи, робота зі студентами заочної форми навчання дає оригінальний матеріал для усвідомлення сутності галузі. На цій підставі стало можливим виявлення провідних тенденцій розвитку локального культурного простору, а отже – й ролі спеціальної фахової освіти у забезпеченні цього процесу, тобто професійної підготовки основних носіїв цього окресленого вище культурного простору.

Цінний матеріал для дослідження стосовно вивчення регіонального культурного середовища в усіх його вимірах, мають різноманітні інформаційні довідники [20], укладені фахівцями обласної універсальної наукової бібліотеки м. Рівне (КЗ «РОУНБ» РОР) упродовж понад 30-літнього періоду нової доби, де зібрано майже вичерпну інформацію про все те, що було проведено, організовано та експоновано упродовж кожного року в області й частково акцентовано увагу на аналогічних формах в інших регіонах країни, зважаючи на ефективність соціальних мереж, міжбібліотечний взаємо обмін у зв'язку з реалізацією спільних прикладних Програм регіональних бібліотек тощо.

Сюди віднесемо й різноспрямовані інформаційні (довідкові) матеріали відповідних відділів Управління культури і туризму облдержадміністрації, чи КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР та, частково, – аналогічну інформацію від Волинських методичних структур, в яких також подано цінну статистичну інформацію про розвиток окремих сегментів галузі – клубів, музеїв, бібліотек, історико-культурних заповідників тощо, чи окремих її відділів (фольклору, клубного, організаційно-методичного), а також звітність й ДМШ, ДХШ, ДШМ, які нині також складають культурну інфраструктуру галузі, як і її кадрового потенціалу. У них наявний оригінальний для порівняльних характеристик матеріал, за допомогою якого можна виявити провідні тенденції в розвитку галузі [20]. Отже, ці статистичні дані є важливим та найбільш

переконливим аргументом на користь доведення будь-якого авторського положення, що інтерпретується у запропонованому тексті цієї книги.

Це також й тотожна інформація, сформована, якісно опрацьована та презентована співробітниками Наукової бібліотеки університету, що стосується локального характеру, мета якої – певною мірою позиціонувати кадровий склад НПП РДГУ у просторі сучасної вищої освіти, виявити тенденцію в розвитку його наукової, науково-методичної чи художньої діяльності. Інакше кажучи, цей матеріал також дає достатньо інформації для критичного осмислення проведеної роботи та виявлення провідних тенденцій розгортання культурного простору регіону і ролі в ньому окремих організаційних науково-педагогічних структур, зокрема й конкретної кафедри чи університету загалом. І таких форм в активі Наукової бібліотеки є чимало.

Зазначений аспект вивчення даної локації розширився зокрема й через проведення автором постійних туристичних подорожей зі здобувачами вищої освіти цієї кафедри та іншими педагогами РДГУ, а в окремих випадках – й інших ЗВО, країною, під час яких помітно формується патріотичний сегмент, поглиблюється уява про потенціал національної культурної спадщини, освітні технології, посилюється між культурний інформаційний контент. Одним словом, змінюються ціннісні орієнтації учасників та виникають нові духовні пріоритети. У той же час обговорення побаченого та почутого під час таких заходів дає підстави для планування й інших маршрутів з аналогічними програмами, але вже в іншому інформаційно-культурному вимірі.

Серед важливих складових джерельної бази – *сучасна періодика*, в якій відтворено стан культурної ситуації в регіоні, впливи та результати (реакція) на цю ситуацію органів державної та комунальної влади, місцевих мешканців та гостей регіону. Саме ця інформаційна складова засвідчує, з одного боку, – важливість регіональної публіцистики у формуванні культурного простору, свідченням чого є збільшення обсягу публікацій в провідних виданнях («Вісті Рівненщини», «Вільне слово», «Волинська газета», «Ї» та ін.) і перехід переважної більшості населення на отримання інформації з Інтернет-джерел, а з іншого – несприятливі суспільно-економічні обставини, зубожіння населення, відсутність сталої та сформованої і постійно підтримуваної культури читання, як і якість й строкатість опублікованого матеріалу, спричинили значне згортання періодичної преси в регіоні, залишивши «на плаву» фактично лише ті видання, що фінансуються державною чи комунальною владою.

Інтернет-сторінки регіональних видань також становлять важливий сегмент інформаційної бази наукового пошуку, позаяк усе більше населення нині віддає перевагу соціальним мережам, доступ до яких є майже безкоштовним, а головне – оперативним. Однак, не зважаючи на форму отримання інформації про стан культурної сфери, вона й надалі залишається у духовних пріоритетах місцевого населення.

Окремі історіографічні чи джерелознавчі аспекти окресленого питання висвітлюються безпосередньо на сторінках цієї книги, як підтвердження деяких тез, наведених автором в її тексті.

Утім, зважаючи на прикладний характер даного дослідження і намагання автора розширити уяву про регіональний культурний простір, спираючись на розгляд життєдіяльності лише однієї освітньої структури – кафедри, згадана вище спеціальна література та джерельна база, наведені нижче, стали лише тим інформаційним підгрунтям, на підставі якого й розглядаються окреслені автором питання. Тому при підготовці цього дослідження автор спирався й на значний масив історіографічних праць та джерельної бази, використаний ним і у попередньому виданні [1, С.12-26].

Таким чином, проведене виявлення і дослідження напрямів історіографічної та джерельної бази наукового пошуку в контексті вивчення даного питання засвідчило актуалізацію і активізацію духовних потреб населення, зміну в його ціннісних орієнтаціях й уподобаннях, стимулювало постійний науковий пошук фахівців установ культури та професійного мистецтва й організаторів соціокультурного простору у з'ясуванні та використанні нових форм роботи з членами об'єднаних територіальних громад, тимчасово переміщеними особами та студентською молоддю.

Метою даного дослідження є виявлення ролі науково-педагогічних працівників кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету в сучасному духовному просторі регіону.

Його провідними завданнями *залишаються:*

– з'ясування ролі і значення кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства у системі підготовки фахівців напряму 02 «Культура та мистецтво» (спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» й 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності») і 03 «Гуманітарні науки» (спеціальність 034 «Культурологія») освітніх ступенів «бакалавр-магістр» у сучасних умовах;

– уточнення ролі цієї кафедри в структурі життєдіяльності Рівненського державного гуманітарного університету та аналогічних освітніх структур країни;

– виявлення сутності та основних напрямів вищої гуманітарної (спеціальності 034 «Культурологія») та культурно-мистецької (спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» і 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності») освіти, яку чимало років надає молоді науково-педагогічний склад зазначеної кафедри;

– окреслення ролі науково-педагогічних працівників кафедри, спираючись на покажчики їх академічної мобільності, у забезпеченні освітнього простору регіону;

– уточнення і узагальнення ролі науково-педагогічних працівників названої вище кафедри в ефективній подальшій організації освітньо-культурного простору регіону;

– розкриття найбільш помітних форм діяльності науково-педагогічних працівників, спрямованих на студентську спільноту та їх роль в освітньому середовищі сучасної вищої школи України;

– виявлення міжгалузевих, міжрегіональних і міжнародних контактів науково-педагогічних працівників кафедри та здобувачів вищої освіти у просторі сучасної вищої гуманітарної й культурно-мистецької освіти;

– окреслення проблемних питань та уточнення провідних тенденцій розгортання регіонального культурного простору в нинішніх умовах;

– формулювання відповідних пропозицій для всіх зацікавлених у цьому осіб стосовно подальшого покращення різноманітних аспектів функціонування вищої школи у задоволенні їх основних складових (потреб).

Об'єкт наукового пошуку – кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Предмет наукового пошуку – система організації освітнього, науково-методичного, організаційно-культурного процесу членами кафедри у просторі вищої гуманітарної й культурно-мистецької освіти в історичній ретроспективі.

Наукова новизна дослідження полягає у виявленні, систематизації і критичному осмисленні інформації про роль кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету в просторі сучасної гуманітарної і культурно-мистецької освіти та системі підготовки фахівців, а також в:

– уточненні інформації про витоки вищої культурно-мистецької та гуманітарної освіти молоді в регіоні, до надання якої понад 50 років причетні науково-педагогічні працівники цієї кафедри;

– розширенні даних про роль кафедри у життєдіяльності університету від часу його заснування (1999-2023 рр.);

– використанні Літопису життєдіяльності, як важливої форми фіксації подій, численних організаційних заходів, постатей тощо, у яких брали участь чи до яких були або є причетними нині члени педагогічного та студентського колективу;

– розширенні уявлення читачів про духовний потенціал цієї освіти в регіоні і її наявному проблемному ряді;

– виявленні ролі науково-педагогічних працівників цієї кафедри в структурі Рівненського державного гуманітарного університету та вищій спеціальній освіті країни;

– з'ясуванні наукового, науково-методичного та організаційно-культурного потенціалу науково-педагогічних працівників, які здійснюють освітній процес на кафедрі останнім часом та в його історичній ретроспективі;

– уточнені провідних форм позиціонуванні педагогів кафедри у просторі сучасної вищої школи;

– дослідженні кінцевого результату освітньої діяльності педагогів кафедри, найбільш ефективно втіленому в її наявних випускниках;

– оприлюдненні дослідницького, методичного та організаційно-культурного внеску науково-педагогічних працівників у розбудову вищої гуманітарної й культурно-мистецької освіти регіону і країни;

– використанні візуального ряду та документної бази наукового пошуку, які розширюють загальне уявлення про предмет дослідження;

– формулюванні пропозицій для всіх зацікавлених осіб стосовно можливих змін у системі організації освітнього простору при роботі з молоддю;

– поглибленні уявлення громадськості про культурний простір і потенціал регіону, представлений (виявлений) крізь призму діяльності окремої кафедри РДГУ та низку публіцистичних праць автора;

– формування основних параметрів гуманітарної освіти, яку надає РДГУ загалом.

Уточнено інформацію про роль зазначеної кафедри у просторі вищої гуманітарної й культурно-мистецької освіти регіону та країни в її історичній ретроспективі та перспективі.

Розширено уявлення про творчий потенціал педагогів окремої кафедри в системі освітньої, науково-методичної та організаційно-культурної діяльності Рівненського державного гуманітарного університету.

Набули подальшого розвитку питання формування специфічної Програми педагогічного впливу на студентську громадськість, за допомогою яких стає можливим поглиблення та розширення їх ціннісно-орієнтаційного ряду, а також принципів організації освітньо-наукової чи соціокультурної діяльності членів колективу у просторі сучасної вищої освіти крізь призму міжгалузевою комунікації.

Методологічна основа даного дослідження. Складність й різноманіття форм дослідження культурного простору крізь призму фахової освіти передбачають звернення до соціокультурного підходу як міждисциплінарної інтегративної методології, що синтезує методологічний інструментарій низки дисциплін та галузей знання. Як багаторівнева система підходів, принципів і методів дослідження, методологія соціокультурного аналізу об'єднує загальнонаукові, загальнофілософські та соціально-філософські засади, феноменологічний підхід і неотрадиціоналізм, гносеологічний й методологічний потенціал соціології, соціальної та культурної антропології, психології та лінгвістики. Тож її семантичне наповнення може бути розширене за рахунок методів філософії культури й інших галузей соціогуманітарних наук. Серед іншого, у дослідженні використано системний підхід до аналізу обраних явищ, а також сукупність усіх методів наукового пошуку загального та спеціального призначення, у т. ч. й таких, як порівняльно-історичний, порівняльно-аналітичний, історичної реконструкції тощо, за допомогою яких зокрема стало можливим виявлення особливостей зв'язку різних форм розвитку соціальної сфери України, ефективність їх впливу на формування й діяльність громадянського суспільства. Метод історіографічного аналізу дозволив здійснити огляд фахової літератури, критично осмислити та систематизувати наукові праці, визначити власне інструментарій дослідження. Додамо сюди і можливість відновити сторінки діяльності науково-педагогічних працівників кафедри упродовж значного історичного періоду. В числі інших засобів дослідження – соціокультурний, методи аналізу і синтезу, діалектичний, історико-культурологічний та системний підходи [25], методи індукції та дедукції, що використовувалися з метою приведення в певну цілісну систему емпіричних фактів, формування загальних теоретичних положень, висновків та рекомендацій, а також біографічний метод, застосовуючи який вдалося реконструювати чимало сторінок історії становлення не лише цієї освітньої структури, багатьох членів колективу кафедри, організаційно-культурного внеску окремих її педагогів та НПП інших ЗВО, практичних працівників галузі та здобувачів вищої освіти у загальний простір становлення і розвитку цієї структури та вищої гуманітарної освіти загалом. Використано й загальнонаукові підходи та емпіричні методи,зокрема спостереження, спілкування, обговорення, інтерв'ю, аналізу й синтезу джерельного матеріалу.

Практична значимість даного дослідження полягає в:

– можливості використанні зібраного, опрацьованого та критично осмисленого матеріалу для подальших наукових чи публіцистичних розвідок з історії та сьогодення регіональної гуманітарної та культурно-мистецької освіти та практики;

– поширення даного матеріалу в мережу загальноосвітньої школи, систему перед вищої освіти з метою популяризації різних форм діяльності колективу цієї кафедри та гуманітарного університету загалом у просторі сучасної вищої школи, виконуючи таким чином важливе профорієнтаційне завдання, спрямоване на роз-

ширення уявлення молоді про стан і тенденції регіональної вищої гуманітарної освіти та залучення її на навчання;

– розробці, спираючись на опрацьований автором матеріал, нових форм діяльності колективу науково-педагогічних працівників кафедри для роботи з сучасною молоддю;

– оприлюдненні освітнього, науково-методичного та організаційно-культурного потенціалу НПП однієї з кафедр Рівненського державного гуманітарного університету як форми певного підсумкового етапу його (її) життєдіяльності, оскільки 25 років від часу заснування закладу дає всі підстави для проведення цих замірів та кореляційних висновків;

– розширенні уявлення про культурний потенціал державного регіонального гуманітарного ЗВО, втіленого у наукових та публіцистичних працях, творчій діяльності науково-педагогічних працівників, що забезпечують підготовку фахівців зазначених вище освітніх ступенів на конкретній кафедрі;

– виявленні найбільш помітних напрямів еволюції гуманітарного університету і його структурних підрозділів, зокрема й цієї кафедри, під впливом глобалізаційних чинників та суспільно-економічних й соціокультурних змін, що відбуваються в світі;

– з'ясуванні провідних тенденцій розвитку вищої спеціальної освіти культурно-мистецького та гуманітарного спрямування в регіональному ЗВО в сучасних умовах;

– формулюванні відповідних висновків стосовно аналізу стану вищої гуманітарної (культурно-мистецької) освіти в регіоні і на цій підставі розробці пропозицій стосовно усунення наяних чи можливих помилок у майбутньому.

Апробація наукового пошуку здійснювалася автором шляхом надсилання текстів повідомлень та виступів на наукові конференції різних рівнів у багатьох ЗВО України й далекого зарубіжжя, методологічному семінарі кафедри, Круглих столах, нарадах, а також публікацій наукових статей, тез наукових доповідей, розділів у колективних монографіях чи одноосібних наукових монографічних праць, публіцистичній, науковій та науково-методичній літературі, опублікованих автором у період 2007-2023 рр.

Сюди можна додати й апробацію аналогічного матеріалу під час читання низки професійно-орієнтованих навчальних дисциплін ОП різних спеціальностей кафедри в РДГУ та інших ЗВО й оприлюдненого у різноманітних методичних розробках, статтях, одноосібних та колективних навчально-методичних посібниках чи монографіях тощо, виступах у навчальних закладах різних рівнів акредитації під час виконання ним обов'язків Голови Атестаційних комісій, Голови (члена) різноманітних експертних груп ДАК МОН, ГЕР (НАЗЯВО) або під час проведення численних зустрічей з їх НПП, представницький ряд яких подано у Біобібліографічному покажчику автора, вміщеному у цій книзі у розділі IV.

Додамо до цього виміру й значну кількість публіцистичних матеріалів (рецензій, оглядів, «творчих портретів», повідомлень), оприлюднених ним у всеукраїнській («Культура і життя», «День», «Вісник+К», «Вища школа», «Вісник Книжкової палати») та регіональній періодиці («Вісті Рівненщини», «Волинь», «Волинська газета», «Правда Рівненська», «Рівне-експрес» та ін.), а також електронній базі Національної Бібліотеки України ім. Я. Мудрого «Культура України», електронній енциклопедії «Україна: історія великого народу», сайтах установ культури тощо, частина з яких представлена у цій книзі і матеріал яких торкається різноманітних граней сучасного духовного життя України, розмаїття його форм, зокрема й питань підготовки фахівців для забезпечення ними подальшого ефективного функціонування культурної сфери. Утім, у даній книзі вміщено лише найбільш оригінальні та актуальні, на думку автора, розвідки.

Книга є логічним продовженням попереднього видання автора [1] і ставить за мету поглибити окреслений напрям його наукового пошуку – *культурну регіоніку*, розглянуту ним крізь призму діяльності окремої кафедри гуманітарного університету в новітній час.

Візуальний ряд стосовно ілюстрації окремих положень чи напрямів функціонування кафедри та й інституту культури загалом розміщено у попередньому виданні автора [1]. Тому в цій книзі подано лише незначну кількість фото ряду сучасного періоду, який переважно «коментує» окремі локації чи розширює уявлення про подію або явище в контексті наведеного авторського матеріалу.

Запропоновані Додатки розширюють загальне уявлення про форми діяльності колективу науково-педагогічних працівників й здобувачів вищої освіти в різний історичний період, демонстру-

ють форми його життєдіяльності, міжгалузеві контакти, зберігають унікальну інформацію про багатьох осіб, що займаються питаннями вищої гуманітарної освіти, акцентують увагу на специфіці організації культурного простору регіону, надають можливість ознайомитися зі зразками різноманітної документації, що використовується в сучасній вищій школі і вже цим виконують важливу інформаційно-просвітницьку роль.

Особливих термінологічних нововведень у пропонованій книзі немає. Всі наявні терміни як і абревіатури використовуються у загальноприйнятому їх значенні і будь-яких додаткових коментарів не потребують. В окремих випадках пояснення наводиться безпосередньо в тексті цієї книги.

Роботу виконано в рамках комплексної наукової теми кафедри «Прикладі питання культурології» (держреєстр № 0121U111130, затвердженій у Державній Реєстраційній Службі Міністерства юстиції України), відповідальним за реалізацію якої є автор.

Зважаючи на той факт, що окремі ЗВО останнім часом змінили власні назви і, відповідно, скорегували окремі напрями своєї професійної діяльності, у тексті цієї книги вживається і перша, і друга їх назви в залежності від часу прийняття нової назви.

Виклад матеріалу дослідження обумовив його ***структуру***, яка складається зі ***Вступу***, зміст якого спрямовується на з'ясування і обґрунтування основних параметрів проведного наукового пошуку, ***п'яти розділів***, у яких відтворено історичну ретроспективу та сьогодення життєдіяльності педагогічного колективу кафедри, основні форми навчальної, навчально-методичної, наукової та організаційно-культурної діяльності педагогів і здобувачів вищої освіти, проблемний ряд у системі організації цієї діяльності тощо, ***Літопису кафедри***, в якому детально зафіксоване поточне життя колективу кафедри упродовж 25-річного періоду його існування. Викличуть інтерес у читача і форми сучасного позиціонування науково-педагогічних працівників колективу кафедри, їх розмаїття та інтенсивність, відтворених у формі ***Біобібліографічних покажчиків*** її науково-педагогічних працівників, за якими можна прослідкувати інтенсивність і напрями та форми навчальної, науково-методичної й організаційно-культурної самореалізації кожного. Додамо сюди й ***регіональну публіцистику автора***, на підставі якої можна виявити трансформаційні процеси, що відбуваються в локальному вимірі країни, тенденції, помітні в системі організації її культурного середовища й відповідну реакцію на це, а також ***Висновків***, що підсумовують проведений науковий пошук, та ***Додатків***, матеріал яких пояснює окремі теоретичні положення даної книги та розширює уявлення про стан функціонування культурного й освітнього простору. Завершують книгу ***Іменний*** та ***Географічний Покажчики***, за інформацією яких можна швидко знайти конкретну постать чи місцевість.

Загальний обсяг видання становить 868 сторінок.

Список використаної літератури та джерел нараховує 297 назв, в окремих випадках які підтверджуються декількома працями чи джерелами на одне посилання. Такі списки подані окремо для Вступної частини і Розділу І.

Ілюстративний ряд складає 147 зразків: кольорові фото розміщено в окремій вставці, додатки – наприкінці книги в окремому розділі, тоді як інші візуальні матеріали знаходяться безпосередньо в тексті цього видання.

Список використаної літератури та джерел:

1. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету: монографічно-довідк. вид. / Автор тексту і укл. довідк. матеріалів – С.В. Виткалов. Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2021. 550 с., іл.

2. Юдкін І. М. Формування визначників української культури. Культурологічні студії. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2008. 182 с.; Богуцький Ю. П. Самоорганізація культури: онтологія, динаміка, перспективи: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2008. 198 с.; Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах XX – XXI ст. : монографія. Київ : НАКККіМ, 2017. 378 с.

3. Руденко С.Б. Музей як технологія: монографія. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2021. 435 с.

4. Українська культура: цивілізаційний вимір / за ред. Я.С. Калакури, О.О. Рафальського, М.Ф. Юрій. Київ : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. 494 с.; Шейко В. М., Александрова М. В. Культура і цивілізація в історико-культурній думці України в добу глобалізації: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2009. 311 с.; Хайрулліна Ю. Світоглядна культура особистості: структурно-функціональний аналіз : монографія / За ред. Бех П. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. 235 с. та ін.

5. Судакова В. Культурні практики в повсякденних та публічних комунікаціях: тенденції соціального відтворення та модернізації: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2022. 192 с.

6. Скуратівський В. Культура: україно-європейські стратегеми: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2021. 480 с.; Grytsenko O. Kulturnyi prostir i natsionalna kultura: teoretychne osmyslennia ta praktychne formuvannia: monohrafiia [Cultural space and national culture: theoretical understanding and practical formation: a monograph]. Kyiv : Institute for Cultural Research of the National Academy of Arts of Ukraine, 2019. 256 p.

7. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. Методолого-світоглядний аналіз : монографія. Київ, 2002; Шейко В. М., Богуцький Ю. П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX – початок XXI ст.): монографія. Київ : Генеза, 2005; Петрова І. В. Дозвілля у теоретичних рефлексіях: монографія. Київ, 2012. 294 с.

8. Юдкін І. М., Волков С. М. Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2012.

9. Етнічні спільноти та конфесії на Волині: історія й сучасність : зб. наук. пр. / [E.Barnaś-Baran та ін.; ред., упоряд.: Ю.В. Крамар, А.Г. Шваб]. Луцьк, 2019; Національна ідентичність і громадянське суспільство / ред. Є.К. Бистрицький, С. Пролєєв, С. Лозниця, Р. Зимовець, Р. Кобець, О. Білий. Київ : Дух і Літера, 2015. 452 с.; Кучма Л. Д. Україна не Росія. Київ, 2001. 675 с.

10. Стихун Н. В. Сценічна мова: техніка і культура мовлення: навч.-метод. посіб. Рівне, 2018. 288 с.; Богатирьов В. О. Мої зустрічі з Станіславським і чому вони не відбулися...: монографія / Ред. і упоряд. Т.Г. Сокіл. Рівне : О.М. Зень, 2020. 200 с.; Сташук О. А. Пластична анатомія людини: навч.-метод. посіб. Рівне, 2022. 104 с. та ін., які активно використовуються у навчальному процесі відповідних кафедр факультету.

11. Шеретюк Р. М., Стоколос Н. Г. Мистецька спадщина ордену піарів на Волині у дискурсі культурних кодів модерної доби (кінець XVII – перша третина XIX століття). Рівне : О.М. Зень, 2022. 270 с.

12. Виткалов С. В. Сучасна концертна музична практика як елемент суспільних змін. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. (серія «мистецтвознавство»). Вип. 40. Рівне : РДГУ, 2022. С. 47-52 [132 с.]; Виткалов С. В., Виткалов В. Г. Мистецтво у просторі міжкультурних комунікацій: досвід України. Вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 3-4. Київ : НМАУ, 2022. С. 23-41 [255 с.].

13. Личковах В. А., Файзулліна Г. О. Етнокультурографія. Репрезентації етнокультури в мистецтві та художній літературі XIX – початку XXI століття: монографія. Київ : НАКККіМ, 2018. 256 с.

14. Дичковський С. І. Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контек-

сті становлення цифрового суспільства (digital society): дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 454-556 [575 с.]; Трач Ю. В. Цифрові технології у культурі сучасного суспільства: тенденції та перспективи: дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 475-521 [548 с.].

15. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Вінницька область : колект. монографія / [А.В. Войнаровський та ін.; упоряд. Т.Р. Каро єва; ред. Н.І. Лазаренко та ін.]. Вінниця, 2021.

16. Генон Р. Криза сучасного світу. Київ : Пломінь, 2020. 212 с.

17. Гальченко М. С. Наукова освіта: епістема, техне, творчість : монографія. Київ, 2022.

18. Святненко Г. В. Становлення і розвиток вузів культури і мистецтв України у радянський період: дис....канд. іст. наук: 17.00.01. Київ : ДПІ ім. М.П. Драгоманова, 1996. 220 с.

19. Жданько І.А. Клімат та природний ландшафт як фактори повсякденного життя у творчих біографіях композиторів XIX століття: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2015. 19 с.; Сидоровська Є.А. «Життєвий світ» людини як детермінанта культурно-дозвіллєвої діяльності: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 21 с.; Бабушка Л.Д. Фестивація культуротворчості як глобалізаційній і альтерглобалізаційний проекти: автореф. дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2021. Київ. 38 с.; Мартинова С.П. Феномен маргінесу як чинник трансформацій сучасних форм у культуротворчому бутті: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021. 19 с.; Садовенко С.М. Хронотоп української народної художньої культури: взаємозв'язок традицій та інновацій: автореф. дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 40 с.; Поліщук Л.О. Соціально-культурна діяльність клубів України (кін. XX – поч. XXI ст.): дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2011. 192 с.; Миронюк Н.М. Кафедра хореографії Київського державного інституту культури у розвитку національної хореографічної школи (1970-1990-і роки): дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / КНУКіМ. Київ, 2023. 203 с. та ін.

20. Довідники КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР: Новини краєзнавчої літератури. Поточний бібліографічний покажчик за 1999 р. Рівне: ОУНБ, 2000. 79 с. і так за наступні роки; Експрес-випуск «Про діяльність музеїв Рівненщини»: www. Oblast. Rivne.com від 6.04.2009. № 06-2-09/209 та за наступні роки; Основні статистичні показники діяльності галузі культури і туризму Рівненської області за 2008 рік. Рівне, 2009. 19 с. та за ін. роки; Звіт Рівненського обласного центру народної творчості (відділ фольклору та етнографії) за 2007 рік. Поточний архів ОЦНТ за 2007 р. 19 с. та за наступні роки; Основні показники діяльності закладів культури клубного типу Рівненської області у 2009 році. Поточний архів Рівненського Обласного центру народної творчості. Рівне, 2010. 15 с. та за наступні роки; Статистичний аналіз діяльності у сфері охорони історико-культурної спадщини. Поточний архів управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації за 2008 рік. Рівне, 2009. 17 с. та за наступні роки; Звіт про роботу Державного історико-культурного заповідника (ДІКЗ) м. Острога за 2008 рік. Поточний архів Острозького ДІКЗ. Острог, 2009. 13 с. та за наступні роки; Звіт про роботу Державного історико-культурного заповідника м. Дубна за 2008 рік. Поточний архів ДІКЗ. Дубно, 2009. 9 с. та за наступні роки; а також відповідні довідники наукової бібліотеки РДГУ: «Наукові праці педагогічного складу РДГУ» за 2018-2022 рр.

21. Плецан Х. В. Актуальні проблеми дослідження креативних індустрій (кінець XX –початок XXI ст.): культурологічний вимір. Українська культура: минуле сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 41 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2022. С. 22-36 [90 с.]; Стан культури та креативних індустрій під час війни – результати дослідження від Українського культурного фонду та МКІП України https://ucf.in.ua/news/11082022; Основні теми сучасних культурних стратегій https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/cultural-strategy/lecture-11-3; Карасьова Н. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. Міжнародні відносини: теоретико-прак-

тичні аспекти. 2019. Вип. 3. С. 110–120; Гуменна О. Розвиток кластеру креативних індустрій в Україні. Україна 2030. URL: http://ukraine2030.org/uk/blog/view/104-Rozvitok-klasterukreativnih-industrij-v-Ukrayini (дата звернення: 17.03.2022).

22. Волков С. М. Система мистецької освіти в культурі України 1990-х років: традиції, проблеми, перспективи: дис... канд. миств.: 26.00.01. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2003. 186 с.; Волков С. М. Соціокультурна динаміка інституалізаційних, інтеграційних та регіоналізаційних процесів в мистецькій освіті України: культурологічний аспект: дис....д-ра культурології: 26.00.01. Київ, 2013.

23. Протоколи засідань кафедри культурології (музеєзнавства. пам'яткознавства та івент-індустрій) за 1998-2023 н. р., а також різноманітна планова й звітна документація за окреслений вище період. Приватний архів автора.

24. Поточний архів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ.

25. Юдкін-Ріпун І. М. Феноменологія культури як методологія інтерпретації. Київ: Ін-т культурології НАМ України, 2020. 352 с.; іл.

26. Основні статистичні показники діяльності галузі культури і туризму Рівненської області за 2008 рік. Архів Рівненського факультету НАКККіМ за 2008 рік. Рівне, 2009. 19 с. та інші за наступні роки. Відзначу, що концептуально ситуація загалом фактично не змінюється. Змінюється лише кількість тих, хто пройшов підвищення кваліфікації та звітність факультету. З 2023 р. діяльність цього факультету була згорнута і передана до НАКККіМ (Київ).

27. Довідка про стан культурної сфери Ровенської області за 1959 рік (Характеристика роботи Театрів народної творчості). Обласний відділ у справах мистецтв і підвідомчі йому установи по Ровенській області. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р. – 64, оп. 2, од. зб. 10. Арк. 7–15.

28. Довідки та інформація про хід підготовки культурно-освітніх установ області до республіканського фестивалю самодіяльного мистецтва, присвяченого 50-річчю Радянської влади. 1966 рік. Управління культури виконкому Ровенської обласної Ради депутатів трудящих. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р. 478, оп. 3, од. зб. 319 [42 арк.].

29. Протоколи засідання журі з питань проведення оглядів художньої самодіяльності, програми виступів художніх колективів і списки учасників олімпіад за 1955 рік). Ровенський обласний Будинок народної творчості. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р. 597, оп. 1, од. зб. 53. – Арк. 4, 77, 87, 215, 261, 301, 305–306 [315 арк.].

30. Річні звіти і матеріали районних установ культури про проведену роботу за 1956 рік. Ровенський обласний Будинок народної творчості. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл). Ф. Р. – 597, оп. 1. – од. зб. 62. – Арк. 25, 28, 48, 57, 72, 76, 84, 102, 105, 130, 115, 148, 162, 164–165, 177, 206, 220, 243–244, 263–301, 325, 329, 337, 405 [448 арк.].

31. Культурно-освітня мережа Волинської області / Відділ мистецтв виконкому Волинської обласної Ради депутатів трудящих. ДАВО (Держ. архів Волин. обл.). Ф. Р. 49, 1939–1941, 1944–1953 рр. 83 спр.

32. Культурно-освітня мережа Волинської області / Відділ у справах культурно-освітньої роботи виконкому Волинської обласної Ради депутатів трудящих. ДАВО (Держ. архів Волин. обл.), Ф. Р – 420, 1945–1953 рр. [112 спр.].

33. Про підсумки обласного фестивалю художнього самодіяльного мистецтва і подальший його розвиток. 1967 рік. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р–600. Обласне управління профспілок, оп. 1, од. зб. 527. Арк. 1–12.

34. Характеристики хорових самодіяльних колективів і їх учасників. 1968–1970 рр. ДАРО. (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 325. 60 арк.

35. Списки творів самодіяльних художників м. Ровно – Євмененко В.К. і Віорославова С.Д., представлених на виставках 1968 року. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 326. 5 арк.

36. Інформація про кількісний склад хорових колективів, списки солістів-вокалістів і їх керівників. 1969 р. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. 362. 50 арк.

37. Матеріали проведення районних оглядів-конкурсів художньої самодіяльності, присвячених 150-річчю від дня народження Т.Г Шевченка (протоколи засідання журі, картки учасників, довідки, інформація). 1964 р. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р–597.

Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 208. 193 арк.

38. Опыт и проблемы высшего культурно-просветительного образования: науч. сб. Ленинград : ЛГИК, 1988. 175 с.; Генкин Д. М. Культурно-просветительная работа в странах социалистического содружества: учебн. пособ. Ленинград : ЛГИК, 1984. 73 с.; Самодеятельное художественное творчество в СССР. Очерки истории. Конец 1950 – начало 1990-х годов. Москва : изд. Дом «Дм. Буланин», 1999.

39. Стан культурної сфери в Рівненській області. Поточний архів Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації за 2019 рік. Рівне, 2020 та ін.

40. Виткалов С. В. Культурна творчість у Західному Поліссі 50-70-х років ХХ століття: спроба реконструкції основних її форм. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 29 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2018. С. 38-55; Виткалов С. В., Корольчук О. Л. Фестивальна регіональна практика в проблемному ціннісному аспекті сучасної культурної ситуації. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 21, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. С. 113-118 та ін.

41. Пархоменко І. І. Поняття «культурні» та «креативні індустрії» в західноєвропейському науковому дискурсі та урядово-інституційних практиках Великобританії та Європейського Союзу. Українські культурологічні студії. 2017. № 1. С. 74–78; Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. Київ : НІСД, 2012. 64 с.

42. Шершньова О. В. Формування нової моделі культурного простору (на прикладі громад Рівненщини): Монографія / Український культурний фонд. Острог : ФОП-видавець Свинарчук Р. В., 2019. 344 с.

43. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб., напрями «культурологія» та «мистецтвознавство». Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2021-2023 рр.

44. Снайдерт Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусія. 1569-1999 / Перекл. з анг. Вид. четверте. Київ : Дух і літера, 2021. 454 с.

45. Довгострокова стратегія розвитку культури в Україні до 2025 року https://www.cultura.kh.ua/images/stories/innovaciyna_diyalnist/dovgostrokova_strategiya_rozv_.pdf; Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text; Концепція державної політики реформування сфери охорони нерухомої культурної спадщини. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245358162&cat_id=244993460; Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серп. 2020 р. № 695. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text та ін., зокрема й низка цільових Програм, затверджених Рівненською чи Волинською обласними радами з цього приводу.

46. Білецька Т., Левкова О., Савчак І. Концепція нової національної культурної політики України. Культурний код Східного парнерства. URL: http://www.kultura. org.ua/wpcontent/uploads/FINALConcept_RoadMap_UA_Culture Coding EaP.pdf; Гончарова К. У пошуках нових підходів до збереження культурної спадщини: приватно-громадське партнерство. URL:https://uccs.org.ua/detsentralizatsiia/statti/u-poshukakh-novykh-pidkhodiv-do-zberezhennia-kulturnoi-spadshchyny-pryvatno-hromadske-parterstvo.

47. Управління місцевою культурною спадщиною в Україні: огляд державної політики, джерел та моделей фінансування : біла книга / упоряд. Л. Кривецька. Львів : Лабораторія міськ. простору, 2019. 55 с. URL: https://reherit.org.ua/wp-content/uploads/2019/08/White-Paper_ Management-of-Local-Cultural-Heritage-in-Ukraine_State-Policy-Review-Sources-and-Funding-Models-1.pdf (дата звернення: 10.05.2022) та ін.

48. Гуменна О. Розвиток кластеру креативних індустрій в Україні. URL: http://ukraine2030.org/uk/blog/view/104-Rozvitok-klasterukreativnih-industrij-v-Ukrayini; Децентралізація в культурі: створення Центрів культурних послуг. Міністерство культури та інформаційної політики. 2021. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/attachment/document/755/%D0%9C%D0%9A%D0%86%D0%9F_%D0%A6%D0%9A%

D0%9F_12.02.2021__1_.pdf (дата звернення: 15.09.2020); Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу: термінологія, районування: монографія. Київ : КНУ ім. Т.Г.Шевченка, 2001. 395 с.

49. Етнокультурні процеси в Україні кінця XX – початку XXI ст. : українознавче осмислення / Ю. Фігурний, Н. Безсмертна, С. Бойко та ін. Київ : НДІУ, 2020. 190 с.

50. Бовсунівська І. В., Бутник О. О. Децентралізація у сфері культури: досвід ефективної реформи європейських країн для України. Інвестиції: практика і досвід. 2018. № 24. С. 79–83.

51. Інтерв'ю автора, проведені з працівниками та керівниками галузі, зокрема й ДМШ, ДШМ, ДХШ, педагогічними працівниками та керівниками коледжів культури і мистецтв, журналістами регіону, випускниками у 2017-2023 рр. *Приватний архів С.В. Виткалова.*

52. Див., зокрема Освітньо-професійні програми зі спеціальності 034 «Культурологія» в: КНУ ім. Т.Г.Шевченка: URL: http://www. philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/Ethics_aesth_cult_dept/51/23/8 (дата звернення: 3.04.2023); НМАУ ім. П.І.Чайковського: URL: http://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Kulturologiya.pdf (дата звернення: 2.03.2023); Освітньо-професійна програма «Культурологія» (бакалавр). Одеська нац. муз. акад. ім. А.В. Нежданової. URL: http://odma.edu.ua/upload/files/opp_kult.pdf (дата звернення: 5.01.2023) та ін.

53. Див., до прикладу: Маслов В. С. Теорія і практика культурологічної підготовки слухачів і курсантів вищих військових закладів освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук; 13.00.04. Київ : Ін-т пед. і психол. проф. освіти АПН України, 1998. 35 с.; Дубовик О. Культурологічне забезпечення університетської освіти у США. Україна у світовому контексті: Художня освіта : зб. наук. пр. Вип. 35. Львів, 2000. С. 42–50; Зеліско Л.І. До проблеми культурологічної освіти у вищій школі. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2001. № 1. С. 126-134; Зюзіна Т. О. Теоретико-методологічні засади змісту культурологічної підготовки студентів у вищих навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук; 13.00.04. Луганськ : Луганськ. нац. ун-т ім. Т.Г. Шевченка, 2010. 507 с.; Кострица Н. М. Система культурологічної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ : Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, 2012. 36 с.; Кравченко-Дзондза О. Культурологічна компетентність майбутнього вчителя в контексті культурологічної парадигми освіти. Молодь і ринок. 2018. № 8 (163). С. 90-94.

54. Регіони України: статистичний зб. Ч. 1. Київ : Держ. служба статистики, 2019. 309 с.

55. Стеценко К. Стратегія культури України: філософія і менеджмент самоздійснення нації: Концепція інтегрованого стратегічного управління духовно-інформаційною сферою країни (скорочена версія). Створено за участі та сприяння В. Вовкуна, А. Каленичека, Т. Мельника та О. Репецького в період із 1 лютого 2005 року до 4 серпня 2005 р. у м. Києві. Київ, 2005. 38 с.

РОЗДІЛ І.

КАФЕДРА ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА В СТРУКТУРІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ

Кафедра завжди була і залишається й надалі важливим суспільним чинником організації професійної освіти, наукової діяльності та безлічі інших складових освітнього простору й формування фахівця, позаяк саме її науково-педагогічні працівники концентрують (чи мали б це робити) у собі безліч теоретико-методологічних і технологічних складових, за допомогою яких здобутки сучасної вищої школи, й науки зокрема, поступово стають надбанням й студентської молоді, а остання є результатом їх (педагог гів) організаційно-культурних зусиль. Подібна практика притаманна й тим освітнім організмам, в яких до підготовки фахівців за конкретним напрямом долучаються представники двох, трьох чи навіть чотирьох таких організаційно-педагогічних структур. Утім, як і кожна подібна організація, кафедра також формується для вирішення достатньо локальних освітніх напрямів, зосереджуючи в своїй основі, як правило, групу однодумців переважно одного освітнього спрямування, базових компетенцій, здатних розв'язувати актуалізовані запитами практики конкретні проблеми.

Оминаючи низку різноманітних праць дослідників суспільно-культурного життя країни, де акцентується увага на характеристиці ситуації, що склалася в Західній Україні та Західному Поліссі, зокрема 60 – початку 70-х років XX століття, наголошено на етапах становлення мережі педагогічної освіти [69], її трансформації у повоєнний період та виявлено її найбільш характерні риси, чи навіть праці, автори яких ставили за мету з'ясувати роль інститутів культури і мистецтв в Україні у радянську добу [83], автор цієї книги зосереджується на характеристиці лише ролі однієї кафедри, назва якої винесена у заголовок розділу, у процесі підготовки її педагогічними працівниками професійних кадрів достатньо конкретного локального напряму.

Як і кожна освітня структура, обрана для розгляду також має власну історію, у якій зафіксовано основі етапи її становлення та розвитку, еволюцію кадрового складу, організаційні чи наукові здобутки науково-педагогічних працівників і студентів, проблемний ряд в її трансформації тощо. Реконструкція цієї історії й складає зміст даного дослідження. Тим більше, що в умовах Культурно-освітнього факультету КДІК, від початку його заснування та згодом і Рівненського державного інституту культури, як свідчать наявні історіографічні та архівні матеріали [10], [11], [26], [36], чимало інтерв'ю, проведених автором цього видання безпосе-

редньо з колишніми працівниками та фахівцями-практиками галузі, колектив названої кафедри забезпечував викладання низки теоретико-методологічних та методичних дисциплін колищнього факультету і, згодом, – й інституту: «Історія культурно-освітньої роботи», «Клубознавство», «Теорія культури», «Самодіяльна художня творчість: історія, теорія та методика організації» (розділ загальної методики), «Технічні засоби навчання», Виробничу практику, окремі спецкурси культурно-дозвіллєвого спрямування й на факультеті Музичної творчості вже наприкінці часу функціонування Інституту культури. Тоді як на Бібліотечному факультеті дві наявні кафедри були цілком самодостатніми і спрямовувалися лише на підготовку бібліотекарів та бібліографів.

Нині ж колектив цієї освітньої структури, здійснивши безліч еволюційних трансформацій і в кадровому складі, і в системі організації навчання молоді, й надалі продовжує готувати фахівців для соціокультурної сфери регіону, співіснуючи та контактуючи з низкою подібних освітніх конгломератів університету й інших ЗВО країни.

У попередній книзі автора [45] проведено детальну реконструкцію становлення вищої культурологічної освіти в Західно-Поліському етнорегіоні, виявлено роль Рівненського факультету культурно-освітньої роботи КДІК, державного інституту культури, РДГУ у загальному процесі підготовки професійних кадрів для галузі на певному історичному відтинку вітчизняної історії, а також з'ясовано роль кафедри у цьому процесі. Тож даний текст уточнює окремі сегменти організації різних форм організації вищої освіти напряму 03 «Гуманітарні науки» та 02 «Культура і мистецтво» й ролі колективу науково-педагогічних працівників, спираючись уже на нові обставини, зокрема й пов'язані з війною рф, нав'язаною Україні у лютому 2022 року, та трансформацією багатьох усталених форм життєдіяльності суспільства у цьому зв'язку.

Отже, кафедра культурно-освітньої роботи (1971–1982 рр.), теорії і методики організації культурно-освітньої діяльності (1982–1992 рр., культурології (1992–2013 рр.), культурології та музеєзнавства (з 2013 р.), івент-індустрій, культурології та музеєзнавства (з 2021 р.) Рівненського державного гуманітарного університету заснована 1971 року в структурі Рівненського культурно-освітнього факультету Київського державного інституту культури ім. О.Є.Корнійчука спочатку як секція культурно-освітньої роботи кафедри суспільних наук (завідувач кафедри – канд. філос. наук, доц. Семен Маркович Яновський (заступник декана), згодом – канд. істор. наук, доц. В.П.Томашевський) [4], [13]. А через деякий час і як самодостатня освітня структура, що забезпечуватиме теоретико-прикладну підготовку вже нових кадрів для галузі переважо західноукраїнського регіону загалом.

Деканом Рівненського культурно-освітнього факультету КДІК було призначено випускника Луцького державного педагогічного інституту та Академії суспільних наук при ЦК КПУ (Київ), кандидата історичних наук, доцента Рівненського державного педінституту Михайлова Дмитра Олексійовича [42]. Відразу ж розпочався активний пошук кадрового складу для ефективного функціонування нової регіональної структури.

Окреслимо провідні параметри нового освітнього утворення і форми розгортання його організаційно-педагогічної й методичної діяльності.

Заснований у Західно-Поліському етнорегіоні, цей конгломерат (художні кафедри факультету – авт.) формувався переважно з професіоналів-практиків, які працювали в мережі закладів чи установ культури, маючи якісну консерваторську чи музично-педагогічну освіту, добре знали ментальну специфіку місцевого населення, позаяк у переважній більшості були вихідцями з цих же теренів. Тому, володіючи відповідним запасом знань та ґрунтовними практичними навичками, вони намагалися передати це студентам, що ставало необхідною основою для організації й розгортання вищої художньої (культурологічної) освіти (виходячи з наявних навчальних планів і програм, запозичених у базовому закладі), базуючись на традиційній культурно-мистецькій складовій. Адже факультет засновувався виключно для організації культурно-освітньої діяльності в усіх напрямах її вияву, залучаючи до цього процесу художню складову, зважаючи на наявність святково-обрядового календаря регіону, ментальності та ціннісних орієнтацій його мешканців. Тим більше, що не лише Західне Полісся, але й Західна Україна загалом являли собою унікальний в культурному вимірі терен, мало охоплений централізованою культурною діяльністю, так

потрібною державі. Та й рівень художніх потреб мав би бути вищим, як для аграрних областей республіки, зважаючи на тогочасні нормативні документи. А головне — він мав би узгоджуватися із загальноукраїнським культурним стандартом, оскільки наявний не зовсім співпадав із загально прийнятим, зважаючи на розмаїття форм духовної діяльності, що розгорталася десятки років, спираючись на традиційну культурну практику. Нагадаю, що Західна Україна завжди була «незручним» у політичному контексті регіоном.

Тож кадровий корпус майбутніх випускників культурно-освітнього факультету КДІК і спрямовувався на фахове забезпечення відповідними кадрами 8 областей Західної України: Рівненської, Волинської, Тернопільської, Хмельницької, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської, в яких у зазначений вище період активно формувалася нова культурна інфраструктура, зокрема й філармонійна та театральна мережа, а також мережа музейних, клубних і бібліотечних закладів, їх методичних установ, збільшувалася кількість середніх спеціальних навчальних структур — педагогічних та культурно-освітніх училищ, що поступово відновлювалася та розширювалася у перші повоєнні роки, набуваючи вже інших ознак та спираючись на більш глибокий рівень культурних потреб населення. Та й його духовні потреби також набували нового виміру, збагачуючись міжрегіональним спілкуванням, незважаючи на тиск офіційної ідеології.

Першими її педагогічними працівниками стали випускники Харківського державного інституту культури (тепер — державна академія культури) Віра Семенівна Лопандя, Валерій Миколайович Лопандя, Владислав Володимирович Вербець, Оксана Миколаївна Римша, Олексій Федорович Новак, Олексій Григорович Сорока, Раїса Архипівна Смирнова, а через деякий час — Марія Василівна Вакульчук, Алла Миколаївна Герладжі та колишній випускник Луцького державного педагогічного інституту — Олександр Микитович Слободанюк (із 1973 р.), що певний час працював на керівних посадах в обласній профспілковій організації. Тобто її перші педагогічні працівники, — це випускники декількох різнопрофільних ЗВО східного регіону та, згодом — відомі професіонали-практики галузі. І в цьому плані науковий сегмент факультету суттєво вирізнявся від базового навчального закладу. Тому консультативна функція за становленням цього навчального закладу, зокрема й читання лекцій з провідних дисциплін навчального плану з розділу загально-гуманітарної та, частково, спеціальної підготовки залишалася за КДІК.

У новоствореному факультеті, як і в усіх інститутах культури Радянського Союзу, навчання здійснювалося за двома спеціальностями з незначним їх змістовним корегуванням, виходячи з культурних традицій конкретної республіки чи ідеологічного чинника, характерного для духовного розвитку певного культурного регіону СРСР: «Культурно-освітня робота» (із спеціалізаціями культурно-дозвіллєвого спрямування: керівник самодіяльного хорового (у т. ч. й народного хору), інструментального (духових та народних інструментів), керівник фольклорного ансамблю (згодом — «музичний фольклор»), самодіяльного театрального колективу; через деякий час — самодіяльного хореографічного (сучасна, бальна та народна хореографія) колективу і «Бібліотечна справа» із спеціалізаціями бібліотекаря та бібліотекаря-бібліографа. Тобто це була типова *організаційна* освітня структура, характерна для культурологічної мережі ЗВО республіки, що знаходилися в підпорядкування Міністерства культури УРСР, утім за *змістом* своєї роботи вона спрямовувався на інший освітній сегмент, в якому мистецтво ставало лише засобом майбутньої діяльності, а не основною формою, як це було, до прикладу, у тодішніх консерваторіях чи інституті мистецтв (Харків). На перше місце висувався просвітницький аспект власної культурної діяльності широкого загалу населення під управлінням спеціально підготовленого керівника.

Від початку свого заснування члени педагогічного колективу кафедри забезпечували читання низки дисциплін достатньо стабільного навчального плану: «Клубознавство», «Історія культурно-освітньої роботи», «Марксистсько-ленінська теорія культури», «Історія мистецтв», «Управління культурно-освітніми закладами», «Технічні засоби навчання», виробнича практика, окремі спецкурси, зміст яких змінювався майже щороку та ін. для студентів культурно-освітнього факультету, а згодом — і для студентів художніх спеціалізацій спеціальності «Народна художня творчість» цього ж факультету та підготовку багатьох культурно-мистецьких заходів у місті й області. Тобто колектив кафедри виконував

функції загальноінститутської (у тодішніх реаліях – загально-факультетської) освітньої структури, яка забезпечувала виконання дисциплін І професійно-орієнтованого блоку дисциплін. Брали педагоги участь й у системі підвищення кваліфікації працівників культури області, залучаючись керівництвом Управління культури облдержадміністрації, обласного Будинку народної творчості та обласного міжспілкового Будинку художньої самодіяльності до проведення окремих лекцій, атестації наявних художніх колективів шляхом членства в журі різноманітних художніх оглядів, фестивалів, а також підготовки сценаріїв, упорядкування картотек майстрів народної творчості, методичної документації тощо, що мало й певний профорієнтаційний ефект, оскільки розширювало уяву місцевого населення про нову освітню структуру.

Пізніше (1976 р.), враховуючи розширення студентського контингенту, зміцнення і покращення якості кадрового складу, розширення його фахових можливостей, а також матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладу, керівництво факультету відмовляється від залучення до організації освітнього процесу представників НПП базового закладу. Тоді ж відбуваються помітні трансформації в організаційній структурі факультету, збільшується кількість художніх кафедр, навчальних кабінетів, лабораторій. Здійснено й реорганізацію цієї кафедри на дві окремі структури – кафедру теорії та історії культури (1979 р.) і кафедру теорії і методики культурно-освітньої роботи, на одній з яких концентрується теоретичний аспект фахової підготовки, а на іншій – прикладний, нагадуючи певним чином систему організації навчання в спеціалізованих ЗВО. На останній (від 1976 р.), як і в усіх інститутах культури країни, розпочинається підготовка фахівців окремої спеціальності «Культурно-освітня робота» з кваліфікацією «Організатор-методист культурно-освітньої роботи» на денній та заочній формах навчання, спрямованих по завершенню здобуття вищої освіти на реалізацію широкого спектру завдань художньо-масової діяльності в клубних, музейних, бібліотечних закладах, робітничих гуртожитках, мережі дошкільної, середньої та середньо-спеціальної освіти. Вона залишається достатньо популярною й надалі, оскільки професійних організаторів культурно-дозвіллєвого простору фактично не було, а сучасна регіональна практика вимагала сами таких спеціалістів. Потрібні вони й у нинішніх умовах.

Через деякий час, урахувавши практичний досвід функціонування галузі та здобутки регіональної гуманітарної освіти, ця спеціалізація трансформується в окрему спеціальність і до 1991 року стає базовою для підготовки керівників закладів клубної сфери чи її методистів, керівників методичних органів галузі (Центрів дозвілля у різних їх формах, ОЦНТ, РБК, МБК) спричинивши чималу дискусію у всесоюзній фаховій періодиці – наукових конференціях та сторінках спеціалізованих журналів «Клуб и художественная самодеятельность» і «Культурно-просветительная работа» та всеукраїнському журналі «Клуб» (мова йшла про доцільність (ефективність) готувати в інститутах культури фахівця-управлінця, здатного здійснювати керівництво усіма «творчими» працівниками закладу, тобто керівниками наявних художніх колективів, аматорських гуртків чи окремих виконавців), посиливши інтерес до освітньої підготовки в галузі.

Потрібно відзначити, що така практика («Єдиного художнього гуртка» з домінуванням політико-ідеологічного сегмента) вже існувала наприкінці 1920 – початку 1930 років в СРСР у час його чи найбільшої ідеологізації та політизації всіх сфер суспільного життя [26] і певною мірою себе виправдовувала у добу відсутності будь-якої освіти у працівників тодішніх клубів у переважній більшості та невисоким рівнем освітніх можливостей і потреб населення загалом, а головне – фактично мілітаризованою практикою радянської держави напередодні ІІ Світової війни. Достатньо згадати у підтвердження репертуар із масових пісень не лише самодіяльних, але й професійних художніх структур чи провідних театральних та інструментальних колективів республіки, рекомендований до виконання Репертуарними радами – наглядовими структурами, що були фактично складовими ідеологічних відділів рай/міськомів партії. Однак у новітню добу (70-ті роки) вона виявилася зовсім неефективною через докорінно змінені соціально-політичні обставини в країні, рівень духовних потреб і загальної культури її населення та й наявною інформацією про стан культурного життя в інших республіках і країнах. Тим більше, коли це стосувалося й Західної України, духовний потенціал якої за розмаїттям художніх форм, роллю громадської думки в

соціумі, значенням традиційно-побутового сегмента в соціумі тощо засвідчував фактично унікальне явище, не характерне культурним стандартам низки інших регіонів УРСР загалом.

Нагадаємо, що яскраве гроно керівників професіональних художніх колективів всеукраїнського рівня лише з хореографії (хоча така практика зберігалася і стосовно вокально-хорового (О.Вацек – Житомирщина) чи інструментального (В.Гайдайчук та В.Вакулін, а згодом – М.Прохоров, М.Кара, В.Шварцапель – Рівненщина, А.Вихованець – Волинь) жанрів, досліджених науковцями провідних художніх ЗВО республіки) сформувалося саме на цих теренах (М.Вантух, М.Ванівський, Я.Чуперчук, В.Городиський, П.Харісов, О.Голдрич, О.Копильчак (Львівщина), К.Балог (Закарпаття), Г.Александрович (Тернопільщина), принісши у ті колективи свіжість народних барв та специфічну народну манеру виконання і поведінки на сцені. Тобто розмаїтою тогочасною духовною практикою 70-80-х років, слабо організованою у певну систему, мав би керувати інший фахівець, підготовлений уже в нових суспільних обставинах. І саме вони та їхні художні колективи (оскільки створити яскраве дійство на сцені можна лише спільними зусиллями) мали формувати у власному творчому доробку оригінальні художні композиції, що мають у своїй основі як суто національне підґрунтя, а отже – зберігають чимало деталей національного костюму, художньої стилістики, певної специфіки бачення художнього буття етносу, так і низку художніх творів, в основі яких лежить міжкультурне розмаїття, культурна спадщина інших країн, відтворена крізь призму українського художнього досвіду. Тобто мова йшла про формування нового типу художнього керівника, який би добре розумівся не лише на мистецькій діяльності (зміг би зібрати (занотувати) і творчо опрацювати фольклорний матеріал, професійно вписавши його у контекст сценічного виміру, розширив би практику студійної роботи, налагодив би творчі відносини в художньому колективі), але й володів достатніми організаційно-методичними навичками, необхідними для консолідації аматорів у художні самодільні колективи, здатні займатися дослідженням невичерпного культурного потенціалу місцевих локацій, а також вести широку популяризаторську діяльність регіональної культурної спадщини у різних її формах.

До речі, в інститутах культури (і в РДІК зокрема) на цій спеціальності неодноразово здійснювалися спроби розширення фахової підготовки методистів-організаторів за рахунок введення до навчальних планів музикознавчих дисциплін, зокрема й музичного інструменту, зважаючи на побутуючу думку, що культорганізатор має бути і концертмейстером (акомпаніатором). Однак ця ідея так і не була реалізована, оскільки не вдавалося зарахувати на навчання достатню кількість музикантів для подальшої організації інструментального колективу студентів. А з іншого боку, неможливо було суміщати в одній освітній програмі дві окремі й повноцінні спеціальності (спеціалізації). Спроба ж зараховувати на навчання молодь із фаховою музичною освітою також не могла бути реалізованою повною мірою, оскільки ті, хто добре володів музичним інструментом – надавали перевагу спеціальному навчанню і знаходили згодом собі застосування у якості виконавців-інструменталістів чи солістів-вокалістів, а не художніх керівників установи культури, відповідальних за художню діяльність цієї установи загалом.

У нинішніх умовах це частково реалізується в магістратурі, коли молода людина, вже маючи достатні фахові (музичні, хореографічні чи театральні) компетенції й практичний досвід та працюючи на керівній посаді в галузі, продовжує поглиблювати фах управлінця. Має це місце і в нинішній Одеській національній музичній академії ім. А.В.Нежданової у рамках освітньої програми «Теоретичної і прикладної культурології» спеціальності 034 «Культурологія» (на базі ґрунтовної музикознавчої підготовки на бакалавріаті) та, частково, в НМАУ ім. П.І.Чайковського на аналогічній ОП цієї ж спеціальності, або ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в низці інших художніх ЗВО країни (НАОМА, ХДАДіМ), зважаючи на розмаїття ОП (спеціалізацій), які використовують ці навчальні заклади, беручи до уваги запити регіонів.

Причиною актуалізації цього питання стали й світові глобалізаційні процеси, значна міграція населення, викликані як відповідною політикою, запровадженою в колишньому СРСР, що спричинила значне переміщення населення у нові промислові райони, якими стали не лише потужні технологічні центри Донецького басейну, Харківщини, Луганщини (Слобожан-

щини загалом) тощо, так і Західної України, де подібні процеси відбувалися не з меншою мірою розголосу. Сюди можна додати і дію, обумовлену й об'єктивними чинниками, зокрема міграцією населення з українських сіл до міст, що у повоєнний період також почали активно відновлюватися та розширювати свою промислову і культурну інфраструктуру й потребували притоку значної кількості нових робочих рук. Так, за даними перепису населення СРСР та Держкомстату [111] відсоток міського населення України збільшився з 18,5% у 1926 р. до 68,9 % – у 2013 р. У той же час базовою характеристикою середовища існування людей в умовах міста є категорія «спосіб життя». Її змістом залишається повсякденна діяльність, поведінка, взаємодія людей в тих чи інших обставинах. Адже міський спосіб життя – це специфічна соціокультурна система, що історично склалась, основна функція якої полягає в організації процесу життєдіяльності суб'єктів у культурному просторі міста.

Тож приїхавши з українського села, чи невеличкого міста ці носії стійких національних культурних ознак (а село завжди було скарбницею усього традиційного: звичаїв, обрядів, форм поведінки, мовної говірки, регіональної кухні тощо), влившись в уже нове для себе промислове та, й значною мірою, культурне середовище, хоча й не зберігали повною мірою своїх автентичних характеристик, утім всіляко намагалися залишитися вірним власним етнічним корінням, створивши унікальний маргінальний пласт населення, яке за своїми духовними характеристиками знаходилося на пограниччі сільської та міської регіональних етнокультур. При цьому, потрібно відзначити наступне.

Умови життєдіяльності визначають відповідні їм форми, а ці форми знаходять свій відбиток у свідомості городян. Зворотній зв'язок полягає в тому, що зміни, які відбуваються в свідомості городян (під культурним, релігійним, ідеологічним впливом), можуть бути фактором змін і форм життєдіяльності, які, відповідно, впливають на зміни умов життя. За Л.Віртом, на відміну від селянських спільнот, у місті «безпосереднє сусідство принципово різних особистостей і способів життя сприяє формуванню релятивістичної перспективи, а отже відчуття терпимості до відмінностей, що їх можна розглядати як передумову раціональності та секуляризації життя» [112]. І культурна діяльність й стала тим адаптуючим чинником для подальшої консолідації населення. Відтак на цій основі вже у нових культурних центрах країни постало чимало оригінальних форм художніх колективів (гуртків) зі специфічними етнокультурними ознаками, в основі яких лежали значні трансформації культурного коду українського села або, візьмемо ширше, певного етнорегіону, які створили новий тип духовних відносин, спрямованих на задоволення їхніх потреб та залучення до цього процесу й місцевої публіки. А все це стимулювало пошук нових форм культурних пропозицій і, відповідно, наявних методик.

Тобто підготовка професійного управлінця сучасного (тогочасного) закладу культури з ґрунтовною художньою (культурологічною) освітою залишалася вкрай необхідною і цілком логічною в параметрах доби (До речі, тогочасні ЗВО Німеччини аналогічного профілю готували саме управлінців). Адже унормувати управлінську практику роботи наявного клубного закладу чи іншої аналогічної установи в поза робочий час було б доречним та й накопичений досвід організації культурно-дозвіллєвої діяльності в умовах постійно збільшуваного обсягу вільного часу населення, перманентно оприлюднюваний на численних всесоюзних чи республіканських науково-практичних конференціях, нарадах та семінарах, також потребував певного його наукового осмислення й відповідних пропозицій стосовно його якісного наповнення та структурування, позаяк саме в умовах вільного часу (дозвілля) людина обирає найбільш потрібні їй самій форми соціальної організації та відпочинку, тобто навіть потенційно культурно-дозвіллєва діяльність чи сфера вільного часу загалом є невичерпним джерелом для розгортання різноманітних ініціатив та духовного самовдосконалення людини.

І до цього схилялися як представники ідеологічних служб країни, серед яких було вже чимало осіб з якісною гуманітарно-педагогічною чи художньою освітою, досвідом між культурного спілкування, й управлінці-керівники художніх структур, так і науковці, зокрема й представники Всесоюзного Науково-дослідного інституту культури (ВНДІК, 1969 р., Москва, – Т.Кудрина, М.Закшевер, В.Уральська та ін.) чи керівники Управлінь профільного Міністерства культури СРСР

(А.С.Каргін) і його представники по усій управлінській вертикалі союзних республік, зокрема й науково-дослідних інститутів системи АПН УРСР (у більш пізній період, О.М.Отич) чи аналогічних структур (Методичних кабінетів) Міністерства культури УРСР (В.В.Каращук, С.М.Волков, короткотерміново, наприкінці 80-х років, – Ю.Л.Афанасьєв), республіканського ОЦНТ (В.П.Подкопаєв), в якому й концентрувалася розмаїта інформація про стан культурної діяльності переважно українського села.

Не міг стояти осторонь цього процесу і керівний та професорсько-викладацький склад центральних, у т. ч. Ленінградського (М.А.Аріарський, І.М.Болотников, Д.М.Генкін, Є.М.Зазерський, С.М.Іконнікова, В.Коробович, Н.І.Сергєєва, Е.В. Соколов, Абрам та Фелікс Соломоники, В.Овшин, Г.М.Бірженюк, Є.І.Смирнова, В.Є.Тріодін, Б.І.Рашрагович, О.П.Марков та ін. [88], а також провідні фахівці-соціологи, співкерівники науково-дослідного Інституту соціально-економічних проблем (ІСЕП) АН СРСР – Б.Д.Парігін та В.О.Ядов [75] (книги та наукові розвідки яких стали важливим технологічним порадником для усіх тих, в основу дисертаційних чи монографічних досліджень яких був покладений формувальний експеримент. Тим більше, що їх зміст фактично будувався на підставі соціологічних методик саме у сфері культурно-дозвіллєвої діяльності чи вільного часу загалом), які за сумісництвом були професорами ЛДІК, науковими керівниками чи опонентами багатьох дисертаційних досліджень із гуманітарної проблематики. Вони активно співпрацювали у розробці даного напряму і з керівництвом Новосибірського науково-дослідного Центру соціально-економічних проблем АН СРСР (у тому числі і проф. Л.Н.Коганом, який також активно долучався до цієї співпраці, зокрема призначався опонентом, серед інших, і дисертаційного дослідження В.Виткалова), *Московського* (С.Белякова, А.Богданов, Ю.Столяров, Ю.Красильников, Н.Жарков, Ю.Стрельцов та ін.) й *Київського* державних інститутів культури країни (І.Бохан, П.Гончарук, С.Піналов, О.Сасихов, О.Сокальський, В.Чепелєв, Є.Чмихало, Л.Карпова, Г.Загадарчук), а також окремі науково-педагогічні працівники кафедри режисури художньо-масової роботи, які також активно підключилися до процесу духовного наповнення вільного часу регіонального населення, підводячи під цей процес відповідну дослідницьку базу та напрацьовуючи оригінальні методики.

Окреслену ідею, як свідчить наш контент-аналіз тогочасної періодики [27], наукових праць [28] та інтерв'ю, підтримали й фактично представники усіх інститутів культури СРСР (керівники факультетів чи відповідних фахових кафедр), а надто, у різний час, – Тюменського (О.Баженов, М.Рябков), Челябінського (І. Беспалько, Д.Перчик, В.Попов, С.Соковиков, В.Цукерман), Орловського (М.Григорьєва, О.Григорьєва), Алтайського (Барнаульського) (В.Туєв, Л.Бройтман), Пермського (В.Мальцев, Л.Івлева), Хабаровського (В.Журомський) державних інститутів культури, як і Вільнюського (А.Артмайтене) чи Тартуського (Г.Квескене) факультетів культури і мистецтв місцевих тамтешніх університетів чи Центрів культури, матеріали наукових публікацій, зокрема й ґрунтовні монографічні дослідження та виступи на всесоюзних конференціях яких засвідчували актуальність цієї проблематики і активність її розробки в республіках. Поза сумнівом, що в кожній тодішній республіці ці питання вирішувалися по різному, тобто достатньо строкато, виходячи з кадрового потенціалу цієї структури, святково-обрядового календаря регіону і ефективності використання практиками його основних сегментів, регіональних традицій, політичних уподобань і ставлення до освітнього процесу у такому закладі органів місцевої влади та ідеологічних служб тощо.

Цілком природно, що в СРСР уже був накопичений відповідний організаційно-педагогічний досвід, який реалізовувався в окремих республіках, від якого і відштовхувався організаційний комітет першого в УРСР подібного плану навчального закладу – Харківського державного інституту культури, заснованого у процесі численних трансформацій у 1927 році як Бібліотечний інститут, випускники якого зосередили свою діяльність переважно на промислових регіонах Слобожанщини й Донеччини, чия культурна інфраструктура також формувалася швидкими темпами. При цьому потрібно зауважити й на те, що вітчизняні управлінці-освітяни та дослідники галузі не скопіювали вже існуючу назву, а відповідно – й форми та напрям майбутньої діяльності (Політико-просвітницький інститут, як це було у тодішньому Петрограді, 1918 року), а обрали більш конкретну форму та прагматичний напрям

діяльності – Бібліотечний інститут, акцентуючи увагу на ролі книги, просвітницького сегмента загалом в українському соціумі, як важливому культурно-ідентифікаційному чиннику людини. Тим більше, що він був достатньо низьким у промислових центрах республіки у довоєнних та перших повоєнних роках. Однак не політичну пропаганду, а культурно-освітній аспект й було покладено в основу освітньої діяльності українського культурологічного ЗВО.

Та й така етнічно розмаїта республіка з її безліччю наявних і унікальних артефактів, якою була і є Україна загалом, об'єктивно вимагала нових нетрадиційних підходів до організації культурно-дозвіллєвої практики, а не лише політико-просвітницької її сфери, тобто унормування вільного часу населення, спираючись на її оригінальний народний святково-обрядовий комплекс та ментальність, тобто «матрицю мислення» її населення [116, С. 112]. Тим більше, що на теренах Західної України до 1939 року функціонувала принципово відмінна від російського та й східно-центрально-українського культурного стандарту практика його організації, орієнтована виключно на європейський духовний контент. Адже всі ці Народні будинки, мережа «Просвіти», «Львівське Академічне товариство», «Матиця люду», «Руська Бесіда», філії Вищого Музичного інституту ім. М.В.Лисенка (Львів) та безліч інших регіональних організаційно-культурних утворень в основі своєї практичної діяльності мали місцеві духовні форми, базовані на локальному і, частково, європейському культурному досвіді організації дозвілля через жваві міжкультурні зв'язки з прикордонням Німеччини, Чехії, Польщі, Румунії та Молдови і були чимало років адаптовані під місцевий менталітет та національно-культурну ідентичність, займалися (найбільш активно – з другої половини XIX століття) урізноманітненням вільного часу місцевого населення, кладучи в основу своєї діяльності значний просвітницький сегмент, базований на художньому його змісті. Та й нові форми проведення активного дозвілля серед місцевого населення, втіленого у традиційних організаційно-культурних заходах «Соколів», «Січей», «Пласту», «Лугу», що почали активно формуватися на Галичині та Буковині на зламі XIX-XX століть з їх орієнтацією на національно-обумовлений та фізичний вишкіл молоді, також давалися взнаки [68, С. 542-588]. Тому це населення майже не сприймало різноманітні «звездини», «комсомольські весілля» чи інші відверто пропагандистські та надумані, штучні форми проведення вільного часу, форсовано впроваджувані чи насаджувані на Сході республіки радянським ідеологічним апаратом. Тобто ментальна складова ставала визначальним чинником організації різних форм вільного часу місцевого населення.

Важливого значення в окреслений період, характеризуючи витоки чи підґрунтя наявного духовного досвіду, набувала й Львівського художнього середовища та філій згаданого вище Музичного інституту ім. М.Лисенка, поширених по західноукраїнських теренах, зокрема й в м. Дубні (Рівненщина), педагогічний склад яких за спрямування подвижника національної ідеї, видатного музиканта й організатора художньої сфери С.Людкевича гуртував українську молодь навколо національного духовного сегмента. А культурно-мистецьке «Товариство для розвою української літератури, науки та штуки» (мистецтва), засноване у 1898 році у Львові з ініціативи І.Труша, Ю.Панькевича та В.Нагірного, як і його однойменний періодичний часопис, яким також опікувалися С.Людкевич та В.Нагірний, давав виразно спрямований на національну культурну сферу вектор діяльності [67, С. 340-362]. І саме ця періодика та організація в особі згаданого Товариства й стала важливим консолідуючим сегментом художньої інтелігенції регіону в її подальшій творчій діяльності.

Помітною у формуванні національних культурних ознак залишалася й організаційно-культурна праця української церкви [97], серед представників якої було чимало духовних осіб, які, за зразком галицької інтелігенції з духовенства попередньої доби, активно розбудовували українську школу, церковний чи гуртовий спів, гурткову роботу, займалися видавничою справою й композиторською творчістю тощо. Та й взагалі стояла у проводі національного культурно-освітнього руху. Достатньо, у підтвердження, згадати розмаїту організаційно-культурну (фінансова підтримка художніх навчальних закладів) як і меценатську діяльність митрополита Андрея Шептицького, спрямовану, зокрема й на пошук та стимулювання до здобуття художньої освіти вихідцям із Західної України у кращих академіях Європи, та його сподвижника – І.Свенціцького, творчою ініціативою яких було засновано

Національний музей українського мистецтва у Львові (1913 р.), який на багато років залишався центром й широкої дослідницької діяльності, та проведено безліч інших організаційних заходів, зокрема й двох всеукраїнських художніх виставок у Львові та Києві, спрямованих на утвердження української культури в регіоні. Сюди можна віднести й потужну організаційно-культурну діяльність І.Тиктора (до 1939 р.), чий видавничий концерн «Українська преса» забезпечував західноукраїнське населення вартісною навчальною, публіцистичною чи науковою літературою, доводячи окремі друки накладом до 100.000 прим. До прикладу, тодішня рівненська газета «Волинь», одним зі співробітників якої був У.Самчук, — це також результат його організаційно-фінансової діяльності [118]. І про це свідчить чимало різних видів друкарської продукції, зокрема й наукових праць, опублікованих уже нині місцевими дослідниками чи краєзнавцями [105].

І хоча після 1939 року, а згодом — й ІІ Світової війни, ситуація на цих теренах майже докорінно змінилася, чому значною мірою «допомагала» нова генерація політико-ідеологічних працівників, надісланих сюди з усіх регіонів СРСР та й зі Сходу України [69], повністю адаптованих під російський культурний стандарт, та потужний тиск працівників ідеологічного апарату, закладені старою українською інтелігенцією (власне — шляхтою) принципи організаційно-культурної діяльності у суспільній свідомості населення залишилися й надалі і відчутно впливали на підтримку загального духовного результату цієї частини республіки.

Одна з помітних (ідентифікаційних у час бездержавності) праць — «Українська культура» за редакцією проф. І.П.Крип'якевича у 15 зшитках також вийшла друком саме в цьому видавництві у різних видавничих форматах у 1933-1937 рр.

Тобто історична ретроспектива культурного життя мала всі підстави для актуалізації потреб населення у вищому навчальному закладі і давала перспективу для створення нового типу ЗВО саме в Рівному; була вона цілком реальною і потрібною, аби цей досвід успадкувати та поглибити. Може й не зовсім помітною видавалася на початку його формування національна складова, утім регіональні особливості для ЗВО культурно-мистецького спрямування завжди виявляються повною мірою, спираючись на місцевий елемент, утілений переважно в художньому репертуарі та святково-обрядовому комплексі, побудованому на ментальності місцевого населення. Адже створені фактично у центрах потужних промислових регіонів України (Харкові та Києві) інститути культури іманентно мали суттєві відмінності в своїй основі, базуючись на переважно місцевому кадровому корпусі, репертуарі, формах організації культурного простору, незважаючи

на значний ідеологічний стандарт радянської держави, який висувався до них a priori.

Тому навіть сформовані на початку свого становлення з окремих фахівців Харківського чи Київського державних інститутів культури, ці молоді педагоги в Рівному поступово адаптувалися під місцевий ментальний контент і регіональний святково-обрядовий комплекс та традиційно-звичаєву практику регіону. Та й місцеві умови, як і наявні кадри (педагоги-практики ДМШ й широкий загал художніх керівників самодіяльного мистецтва, розмаїття аматорських художніх груп із декоративно-ужиткового та фольклорного напряму, організаторів культурного життя), а головне – культурні традиції, авторитет громадської думки, ментальні чинники диктували власні параметри діяльності новим фахівцям, що прибували з Києва, Харкова чи Одеси, зокрема й консерваторій цих, значною мірою зросійщених міст.

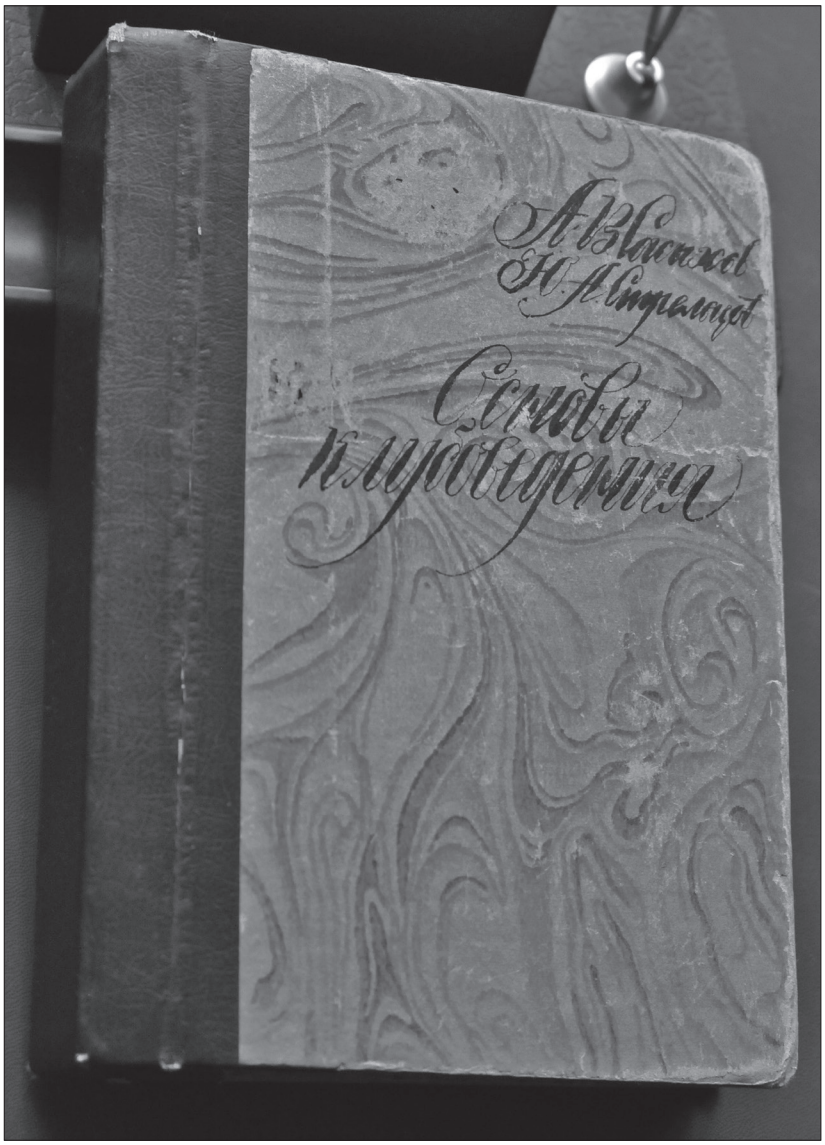
Впливала на цю організацію культурної діяльності певною мірою й згадана вже неодноразово Церква, яка, хоча й була фактично усунута від активного культурного життя і ослаблена репресивними заходами радянських ідеологічних структур, однак її присутність у соціумі відчувалася постійно. Адже регіональні, а надто районні та сільські культурно-мистецькі та й, частково, освітні структури очолювали переважно місцеві кадри, виховані на національно-патріотичному духовному ґрунті, що поважали власну ідентичність та локальні культурні традиції, мали міцне духовне єство. І хоча серед усіх фахівців, що були призначені радянською владою на керівні посади в Західній Україні, місцеві складали не більше 2%, і це стосувалося в основному керівників клубних та бібліотечних установ, духовний ефект від цього був значним, адже саме вони безпосередньо працювали з місцевим населенням у найменш регламентованій державою духовній сфері [94, С. 167-202]. Та й громадська думка в західноукраїнському соціумі, що брала свій початок ще від діяльності церковних братчиків, також багато важила в суспільній свідомості населення. Відтак навіть у попередні періоди (XVIII-XIX століть), коли здобуття вищої духовної освіти відбувалося у Москві, воно майже не змінювало подальшого напряму духовної служби в українському селі, позаяк церковні братства і були тим активним сегментом, який визначав не лише духовний (освітній) рівень нового священника, форми чи параметри його поведінки в соціумі, але й необхідність його (ним) дотримуватися місцевих канонів в усьому, зокрема й порядку ведення церковної служби. І саме братчики визначально впливали й на зміст у дотриманні канону замовлених ікон чи іконо-картин, будівництві церкви чи придбання її духовного начиння. Тому їхнє (фахівців), повертаючись у XX століття, перманентне підвищення кваліфікації в Центрі (Києві чи навіть у Москві) мало що змінювало в ідеологічному сенсі у цій практиці та й її духовному результаті. Громадська думка у переважній більшості ставала важливим сегментом соціалізації і становлення місцевого громадянина.

І, насамкінець, завершуючи характеристику обставин заснування нового навчального закладу, потрібно підкреслити, що Рівненський культурно-освітній факультет КДІК, як свідчать архівні матеріали [54], [89], [92], [93], періодична преса та опитування автора й спогади колишніх його співробітників і науково-педагогічних працівників [106], сприймався навіть у перші роки його функціонування у суспільній свідомості жителів, а надто – молоді регіону як цілком самодостатня освітня і культурно-мистецька структура, позаяк він мав у своєму складі декілька повноцінних художніх кафедр – театральної режисури, духових і (окремо) народних інструментів, хорового диригування з відділенням народного хору, теорії музики і фортепіано, дві кафедри суспільних наук, кафедру культурно-освітньої роботи та дві кафедри бібліотечного відділення, декілька навчальних кабінетів на культурно-освітньому і бібліотечному відділеннях, якісну (майже унікальну, сформовану значною мірою зі стародруків) фахову бібліотеку тощо, а також.... активне духовне життя студентів, що спрямовувалося педагогами згаданої кафедри. Взагалі різнопрофільна, якісна освіта науково-педагогічних працівників здатна створити й оригінальне освітнє середовище студентів і стимулювати останніх до навчання.

Сюди потрібно додати й низку помітних й активно функціонуючих у регіоні художніх колективів народно-інструментального (духового) та хорового виконавства, підґрунтя яким заклали викладачі ДМШ та музичного училища [15] і керівництво якими згодом переберуть на себе відомі професіональні музиканти з фахо-

вою академічною освітою – В.М.Старченко, В.П.Пекар, Б.П.Дерев'янко, О.О.Геринович, О.М.Олійник [45, примітки], що мали значний досвід управління професіональними художніми колективами, широку концертну практику та високе художнє реноме в галузі.

Тому його (Рівненського факультету) перші науково-педагогічні працівники та й керівництво КДІК, представники якого на початку становлення факультету надавали різнопрофільну організаційно-методичну підтримку у питанні формування цієї структури переважно у читанні окремих дисциплін загально-теоретичного характеру (зокрема «Історія культурно-освітньої роботи» – доц. КДІК С.А.Піналов, чи передачі до бібліотеки факультету методичної літератури, зокрема найпопулярнішої для практиків та й теоретиків книги О.В.Сасихова і Ю.А.Стрельцова – «Основы клубоведения: теория и практика клубной работы») та методичному забезпеченні навчального процесу (зразки навчальних планів, робочих програм, методичного забезпечення освітнього процесу), діловедення тощо, також його сприймали як самодостатню освітню систему, базованому на регіональному художньому елементі. Ствердженню такої думки допомагали й перші академічні групи, студенти яких мали чималий стаж професійної роботи в художній самодіяльності, зокрема й у якості солістів, артистів чи художніх керівників численних гуртків або методичних закладах галузі (РБК, ОБНТ, ОМБХС) регіону, очолювали фольклорні колективи, володіли навичками концертної практики, роботи з фольклорним (дослідницьким) матеріалом і потребували переважно унормування власного організаційно-художнього досвіду чи його подальшого структурування та поглиблення [45, розділ І].

«Бестселер» клубної теорії і практики (неодноразово переплетений у палітурній майстерні його власниками), що виконував функцію найкращого сучасного (тогочасного) підручника, опублікованого в Східносибірському державному інституті культури (Улан-Уде, 1969. 532 с.) українським педагогом О.В.Сасиховим (КДІК) спільно з російським дослідником Ю.А.Стрельцовим (МДІК).

Повертаючись до подальшого аналізу ситуації стосовно розробки *моделі майбутнього фахівця галузі культури* в умовах нового типу регіонального ЗВО (а це питання, поза сумнівом, залишалося й надалі в пріоритеті), слід наголосити на тому, що у Києві, зокрема, цю думку поділяли і активно просували в суспільну свідомість, міністерські структури та мережу науково-дослідних установ освіти і культури провідні педагоги-науковці КДІК під керівництвом член-кореспондента АПН УРСР, проф. В.І.Чепелєва (1960-1964 рр. – заступник директора з наукової роботи; у 1964-1971 рр. – директор Науково-дослідного інституту педагогіки

АН УРСР; 1966-1972 рр. – Голова Всеукраїнського Педагогічного товариства, один з авторів ідеї неперервної освіти в УРСР; у 1971-1985 рр. – проректор із наукової роботи КДІК; заснував кафедру педагогіки і психології та був її завідувачем у 1972-1993 рр.), який значну частину часу у своїй практичній діяльності приділяв саме цій проблематиці [38], – С.А.Піналов, О.В.Сасихов, Є.І.Чмихало, Г.М.Загадарчук, Л.О.Карпова та ін., які активно формували й власні школи наукового пошуку у рамках відкритої згодом аспірантури, що розробляли вже новий алгоритм функціонування цієї галузі та й наукової спеціальності 13.00.05 «Культурно-освітня робота». Саме вони стали ініціаторами різноманітних опитувань, пілотажних локальних досліджень на Київшині, експериментальної культурної діяльності, розгорнутої за участі й практичних працівників галузі, втіленої у багатьох дозвіллєвих формах, а відтак, – і численних наукових публікацій, методичних розробок та проведення науково-практичних конференцій, Круглих столів й інших засобів професійного обговорення питань із цього напряму, активно залучаючи до цього процесу студентів та вчителів ЗОШ.

Принагідно відзначу, що за Постановою Міністерства культури СРСР (№ 50 від 27.07.1977 р.) [119] науково-педагогічним працівникам КДІК, як провідної установи республіки в галузі, було доручено розробити спільну програму дослідження комплексної проблеми «Особенности организации культурно-просветительной работы в условиях научно-технической революции» (дод. 28), передбачивши в ній «Обгрунтування проблеми і визначення відповідної тематики, а також створення конкретного плану-графіка науково-дослідних завдань із розробки проблеми інститута-виконавцям (Київський, Мінський, Пермський, Челябинський інститути культури)» завершивши цю роботу у 1988 році». Результатом мала стати спільна монографія загальним обсягом 30 др. а. І хоча з відстані сьогодення можна посперечатися про доцільність формування такого специфічного кола учасників, адже на той час функціонували й інші аналогічні ЗВО та факультети в країні, доручення проведення цього дослідження і загальна координація дій фахівцями з КДІК, було, поза сумнівом, фактом чергового визнання професіоналізму української культурно-дозвіллєвої школи.

Брали участь частково у цьому процесі і педагоги кафедри режисури художньо-масових проектів КДІК та Рівненського культурно-освітнього факультету (В.С.Лопандя). І саме вони, а не представники художніх інструментальних та вокальних кафедр КДІК, організаційна діяльність яких не виходила за межі типових консерваторських музичних (виконавських) напрямів, навчальних планів та програм, оскільки в них усе було вже унормовано багаторічною художньою практикою та світовим виконавським досвідом, й формували оригінальне творче обличчя нового навчального закладу, спрямованого не на професіональне мистецтво, а виключно на організацію різно аспектної художньої ініціативи населення за допомогою її подальшої художньої професіоналізації з широким застосуванням саме форм культурно-дозвіллєвої чи соціокультурної діяльності. Тому інститут культури в Києві і його культурно-освітній факультет у Рівному формувалися як специфічні, а головне – самодостатні вищі навчальні заклади з подальшою орієнтацією на урізноманітнення вільного часу населення за допомогою культурно-мистецьких засобів і форм саме *регіону*. Тоді як наявність аспірантури, а згодом – й докторантури (у Києві та Харкові), які координували процес здобуття відповідних наукових ступенів, цих фахівців, зокрема й представники художніх кафедр, також робила таку (цю) кафедру достатньо привабливою і рейтинговою у просторі тогочасної вищої школи республіки й наукової діяльності загалом. Принагідно відзначу, що захисти дисертацій за спеціальністю 13.00.05 «Культурно-освітня робота» відбувалися лише на засіданнях спеціалізованих учених рад Московського та Ленінградського інститутів культури. Інші ж напрями (спеціальності) наукового пошуку у сфері дозвілля мали погоджуватися і затверджуватися на засіданні бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології АПН УРСР. Тому чимало молодих дослідників, що працювали в інститутах культури, здобували наукові ступені за педагогічними спеціальностями переважно у педагогічних інститутах республіки чи галузевих інститутах системи Академії наук УРСР.

Потрібно відзначити, що подібний принцип організації підвищення професійної (зокрема й наукової) кваліфікації був поширеним по всіх інститутах культури (чи окремих філіях МДІК,

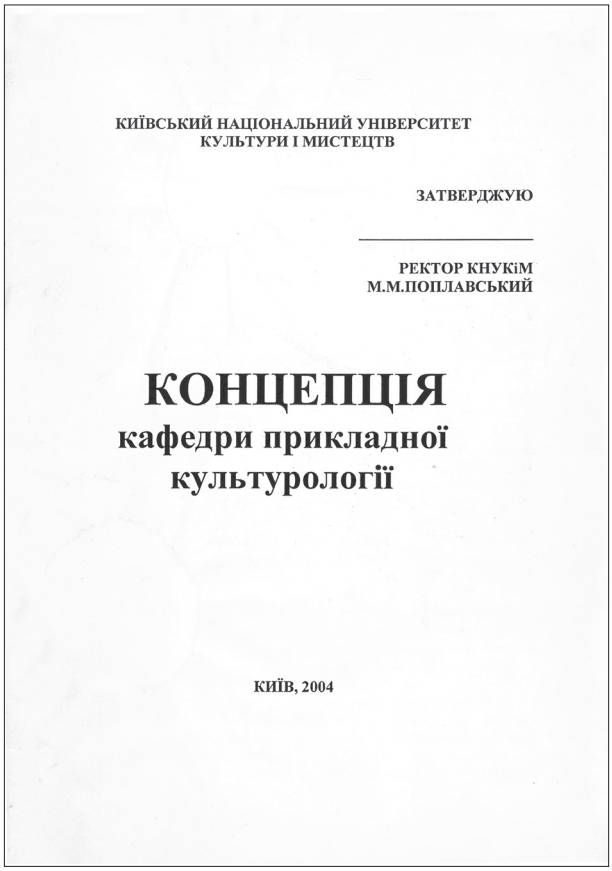
зокрема Орловській, Алтайській, як і згодом Миколаївській (КДІК) – в УРСР) СРСР, що й робило названу вище кафедру достатньо респектабельною в пріоритетах молодих науковців та науково-педагогічних працівників мережі гуманітарних ЗВО країни. Тому серед перших випускників КДІК, повертаючись до подальшого розгляду окресленого питання, чимало продовжили згодом подальше фахове становлення на посадах викладачів у новоствореному факультеті м. Рівне (й через деякий час – у Миколаєві), плануючи подальше навчання в аспірантурі (КДІК), та культурно-освітніх чи педагогічних училищах республіки, освітній контингент яких також стрімко збільшувався, як і зміцнювалася їх мережа. А Василь Іванович Чепелєв, як стверджують науково-педагогічні працівники кафедри, зокрема й доц. Морозова Т.П. та проф. Виткалов В.Г., які неодноразово спілкувалися з ним, чимало уваги приділяв становленню і молодих викладачів кафедри в Рівненському факультеті КДІК, консультуючи перші наукові розвідки чи дисертаційні дослідження (як науковий керівник викладачки кафедри В.С.Лопанді) й допомагаючи зростанню місцевої школи науково-педагогічних працівників.

Відзначу також, спираючись на досвід роботи завідувача нашої кафедри свого часу у Приймальній комісії РДІК на посаді її відповідального секретаря [106], що Миколаївський культурно-освітній факультет КДІК певною мірою був базою постачання абітурієнтів для інститутів культури республіки, оскільки вступ на спеціалізації (10 місяців фахової підготовки з подальшим цільовим розподіленням випускників на ІІ курс інститутів культури) його факультету передбачав наявність робітничої професії при вступі, яка, як правило, не узгоджувалася з майбутнім художнім навчанням через брак відповідних фахових компетенцій, здобути які за 10 місяців було майже неможливо. Тому ці випускники (спеціалізації «Керівник самодіяльного народно-інструментального та духового оркестру» чи хорового колективу) в переважній більшості розподілялися по завершенню навчання на спеціалізацію, пов'язану з режисурою художньо-масових заходів та спеціальності «Організатор-методист культурно-дозвіллєвої діяльності» чи «Бібліотекознавство і бібліографія», поповнюючи академічні групи вже професійно зорієнтованими студентами.

Наголошу, спираючись на наявні архівні матеріали [43], фахову періодику [85] та спогади науково-педагогічних працівників [106], що згадана спеціальність («Педагог-організатор КДД») успішно існувала в рамках освітньої програми кафедри РДІК (як і в усій країні) до 1992 року (1976-1992 рр.), коли її навчальні плани були переформатовані під нову спеціальність – «Культурологія» з кваліфікаціями «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» і «Викладач теорії та історії культури». Цей вимір також є достатньо вмотивованим, позаяк підводив належне культурологічне підґрунтя під освітній процес.

Третя спеціалізація «Етнокультуролог» не запроваджувалася в РДІК, оскільки незабаром тут виникла окрема спеціальність «Українознавець-етнолог» на базі кафедри українознавства, що функціонувала в інституті культури до часу запровадження МОН України системи проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз (1995 р.), які певним чином й унормували навчальні плани і програми та й навчальний процес мережі ЗВО країни загалом. Але потрібно також підкреслити, що і ця спеціальність у регіоні також мала чималий резонанс й попит, зважаючи на якісний професіональний склад НПП, що її забезпечував, залучення професіоналів-практиків та значний прагматизм в організації освітньої діяльності, спрямований на опанування регіональною народно-культурною спадщиною, втіленою зокрема в численних експедиціях народознавчого характеру, участі у пам'яткоохоронній та популяризаторській діяльності тощо, які активно впроваджував тодішній її завідувач кафедри доц. С.І.Шевчук.

Тоді як і в КНУКіМ ця спеціалізація (а згодом – спеціальність) функціонувала також і певною мірою користувалася попитом в середовищі абітурієнтів, зважаючи на ті спеціалізації («педагог-психолог соціокультурної сфери» (1998 р.), «менеджер рекреаційно-ресурсних технологій» (1998-1999 рр.)), які пропонувалися НПП національного університету культури і мистецтв [38]. А через деякий час там навіть було створено спеціальну кафедру прикладної культурології, яку з 2000 року очолив, після низки її трансформаційних змін, випускник ХДІК та аспірантури ЛДІК, доц. В.В.Кірсанов, науково-педагогічні працівники під керівництвом якого, спираючись на нинішню термінологію, й сформували низку

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

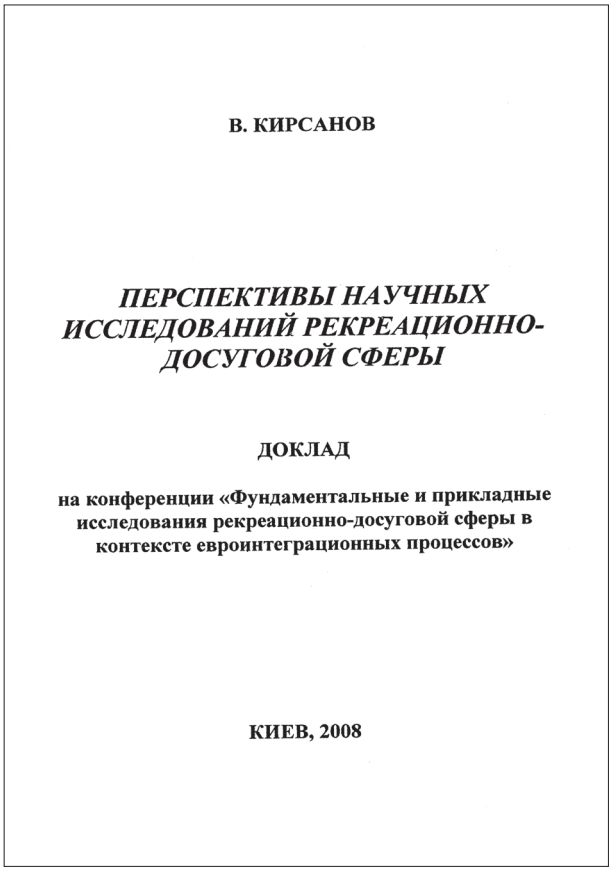
ЗАТВЕРДЖУЮ

РЕКТОР КНУКіМ
М.М.ПОПЛАВСЬКИЙ

КОНЦЕПЦІЯ
кафедри прикладної
культурології

КИЇВ, 2004

Титульна сторінка Концепції кафедри прикладної культурології КНУКіМ, розроблена її завідувачем, проф. Кірсановим В.В.

В. КИРСАНОВ

ПЕРСПЕКТИВЫ НАУЧНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ РЕКРЕАЦИОННО-
ДОСУГОВОЙ СФЕРЫ

ДОКЛАД

на конференции «Фундаментальные и прикладные
исследования рекреационно-досуговой сферы в
контексте евроинтеграционных процессов»

КИЕВ, 2008

Текст доповіді на міжнародній науково-практичній конференції проф. В.В.Кірсанова, що поширювався серед учасників заходу для обговорення його концепції.

оригінальних освітніх програм [38, С.25-26] і на значний період час стали лідерами в освітніх та й наукових пропозиціях молоді.

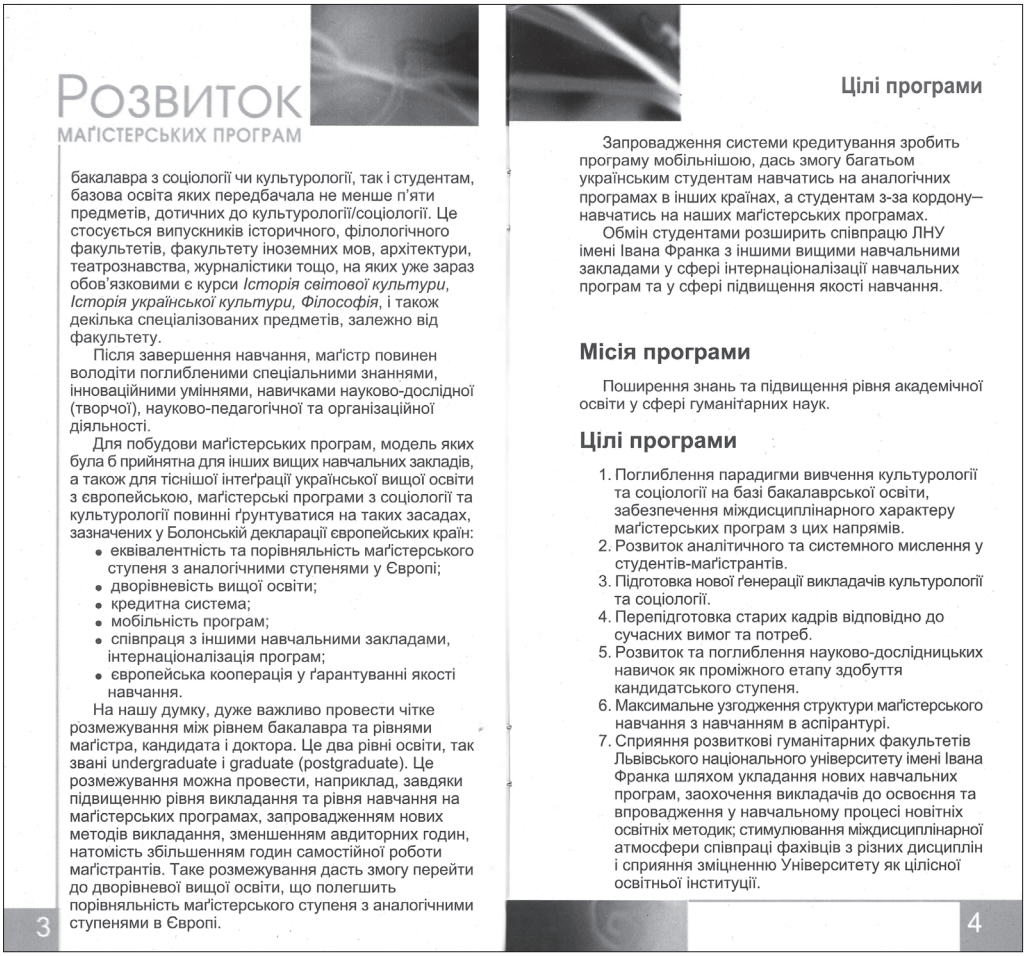
Відштовхуючись від наявних в автора матеріалів [106], [108], можна переконливо стверджувати, що і Концепція розвитку цієї кафедри, і його (В.В.Кірсанова) концептуальна доповідь на міжнародній науково-практичній конференції (2008 р.), проведеній з ініціативи КНУКіМ, із питань пошуку оптимальної моделі духовного насичення соціокультурної сфери, базуючись на міждисциплінарному підході, та впливу на неї засобами культурно-дозвіллєвої діяльності, стали справді новим словом у розробці актуальних проблем галузі, закріпивши за КНУКіМ і роль провідного ЗВО у галузі прикладної культурології. До речі, подібні форми позиціонування освітніх університетських структур (кафедр, деканатів) лише стимулюють їх подальшу організаційну діяльність.

Принагідно відзначу, що саме В.В.Кірсанов розробив технологію проектування багатоцільових соціокультурних програм, а також модель гуманітарної позашкільної освіти на базі цих програм, запропонувавши оригінальну теорію рекреації [38, С.25]. І в цьому плані він, працюючи свого часу у штаті ХДІК, тобто маючи досвід організації подібної діяльності на Слобожанщині, фактично сформулював не менш оригінальну наукову та прикладну модель для подальших досліджень соціокультурної практики в Україні загалом, яку в Санкт-Петербурзькому університеті культури і мистецтв чимало років успішно реалізовував академік РАН, доктор культурології, проф. Аріарський М.А. з учасниками своєї наукової школи [38], на кафедрі якого наприкінці 80-х років відбувалося становлення і В.В.Кірсанова як педагога-дослідника.

І хоча надалі (після 1991 р.) спеціальність (підготовка фахівців за відповідним напрямом: 6.020100-7.020101-8.020101, а згодом – 034 за І-ІІ освітніми ступенями) «Культурологія», як і саме визначення терміну «культура» набула/о найнеочікуваніших трансформацій чи метаморфоз [63], поглиблених згодом у численній навчально-методичній літературі [64] та законодавчій базі, процес наукового осмислення цього феномену і *пошук моделі підготовки фахівця* для галузі, продовжився уже в складі інших

держав із різним теоретичним, методологічним та методичним його «навантаженням». Однак визначальним чинником у системі подальшої розробки моделі цього фахівця стала фахова освіта науково-педагогічних працівників конкретної кафедри, на якій ця спеціальність упроваджувалася та певна децентралізація освітнього процесу у вищій школі. Їх фах і визначав майбутній напрям подальшої професійної підготовки молоді. Тим більше, що нову, достатньо перспективну для галузі нішу фахової освіти потрібно було якісно забезпечувати та й автономія університетів згодом на це певною мірою спрямовувалася також. Утім для початку цього руху потрібно було б сформувати новий тип педагога, або дослідника, який би зміг усі ці настанови осмислити та реалізувати. Але так само, як і стосовно визначення самих термінів «культура» чи «мистецтво», які на перший погляд здаються цілком зрозумілими і не потребують особливих дефініцій [103], хоча це насправді далеко не так, так і з моделлю фахової підготовки культуролога, здавалося, було також усе зрозумілим.

Випереджаючи час та дещо порушуючи логіку викладу матеріалу, відзначу, що в Україні також була здійснена достатньо вдала спроба знайти

РОЗВИТОК
МАҐІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ

бакалавра з соціології чи культурології, так і студентам, базова освіта яких передбачала не менше п'яти предметів, дотичних до культурології/соціології. Це стосується випускників історичного, філологічного факультетів, факультету іноземних мов, архітектури, театрознавства, журналістики тощо, на яких уже зараз обов'язковими є курси *Історія світової культури*, *Історія української культури, Філософія*, і також декілька спеціалізованих предметів, залежно від факультету.

Після завершення навчання, маґістр повинен володіти поглибленими спеціальними знаннями, інноваційними уміннями, навичками науково-дослідної (творчої), науково-педагогічної та організаційної діяльності.

Для побудови маґістерських програм, модель яких була б прийнятна для інших вищих навчальних закладів, а також для тіснішої інтеґрації української вищої освіти з європейською, маґістерські програми з соціології та культурології повинні ґрунтуватися на таких засадах, зазначених у Болонській декларації європейських країн:

- еквівалентність та порівняльність маґістерського ступеня з аналогічними ступенями у Європі;
- дворівневість вищої освіти;
- кредитна система;
- мобільність програм;
- співпраця з іншими навчальними закладами, інтернаціоналізація програм;
- європейська кооперація у ґарантуванні якості навчання.

На нашу думку, дуже важливо провести чітке розмежування між рівнем бакалавра та рівнями маґістра, кандидата і доктора. Це два рівні освіти, так звані undergraduate і graduate (postgraduate). Це розмежування можна провести, наприклад, завдяки підвищенню рівня викладання та рівня навчання на маґістерських програмах, запровадженням нових методів викладання, зменшенням авдиторних годин, натомість збільшенням годин самостійної роботи маґістрантів. Таке розмежування дасть змогу перейти до дворівневої вищої освіти, що полегшить порівняльність маґістерського ступеня з аналогічними ступенями в Європі.

3

Цілі програми

Запровадження системи кредитування зробить програму мобільнішою, дасть змогу багатьом українським студентам навчатись на аналогічних програмах в інших країнах, а студентам з-за кордону– навчатись на наших маґістерських програмах.

Обмін студентами розширить співпрацю ЛНУ імені Івана Франка з іншими вищими навчальними закладами у сфері інтернаціоналізації навчальних програм та у сфері підвищення якості навчання.

Місія програми

Поширення знань та підвищення рівня академічної освіти у сфері гуманітарних наук.

Цілі програми

1. Поглиблення парадигми вивчення культурології та соціології на базі бакалаврської освіти, забезпечення міждисциплінарного характеру маґістерських програм з цих напрямів.
2. Розвиток аналітичного та системного мислення у студентів-маґістрантів.
3. Підготовка нової ґенерації викладачів культурології та соціології.
4. Перепідготовка старих кадрів відповідно до сучасних вимог та потреб.
5. Розвиток та поглиблення науково-дослідницьких навичок як проміжного етапу здобуття кандидатського ступеня.
6. Максимальне узгодження структури маґістерського навчання з навчанням в аспірантурі.
7. Сприяння розвиткові гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка шляхом укладання нових навчальних програм, заохочення викладачів до освоєння та впровадження у навчальному процесі новітніх освітніх методик; стимулювання міждисциплінарної атмосфери співпраці фахівців з різних дисциплін і сприяння зміцненню Університету як цілісної освітньої інституції.

4

Рекламний прайс магістерських програм із культурології та соціології Львівського національного університету ім. І.Я.Франка (2002 р.) – один із кращих зразків рекламної продукції стосовно вищої освіти.

власний варіант, тобто сформувати фахівця, потрібного сучасній соціокультурній практиці і здатного розкрити невичерпний потенціал культури як соціального явища. І саме на нього й мали орієнтуватися й педагогічні працівники, забезпечуючи прагматизм розгляду цього питання.

Тож у 2002 році Львівським національним університетом ім. І.Я.Франка, зважаючи на його теоретико-прикладні напрацювання НПП у цьому напрямі, була здійснена спроба обговорення *моделі (концепції)* формування нового типу культуролога (та соціолога), який би відповідав новим уявленням соціуму про сучасного фахівця, здатного позиціонувати культурний сегмент у власній діяльності і який би зміг реалізовувати чимало з того, що вже

ефективно здійснювалося в низці країн європейського континенту.

На всеукраїнській нараді з цього приводу, організованій співробітниками його Центру розвитку магістерських програм, в якій брали участь і педагоги гуманітарного університету – проректор із наукової роботи, проф. Сяський А.О., завідувач нашої кафедри, проф. Виткалов В.Г., а також завідувач кафедри культурології та філософії НаУ «Острозька академія», доц. Зайцев М.О. та представники інших ЗВО, й було запропоновано розглянути такий варіант, що для українських реалій видавався достатньо привабливим.

Виходячи з наявного в автора цієї книги матеріалу та спираючись на інтерв'ю з учасниками

Прайс окремих сторінок програми підготовки експериментального типу фахівця – магістра культурології – у Львівському національному університеті ім. І.Я.Франка (2002 р.).

[106], спробуємо відтворити пропоновану ідею, яка повністю базувалася на європейському організаційно-культурному та педагогічному досвіді (нова методика планування навчального навантаження, «вступні курси», «вибіркові» дисципліни, «гостьові» професори, модератори обговорення конкретних проблем, рекламні заходи з популяризації цих програм та їх викладачів, широкі між культурні контакти педагогів, нові форми стажування НПП тощо). Та й змістовна частина цього навчального плану була також іншою (3 вступних, 5 основних і 16 «вибіркових» курсів, наголос в яких, як зазначено у прес-релізі, «*робиться на інтелектуальних дебатах і теоретичному обгрунтуванні характерних культурних протиставлень та їнього відображенні в культурній ситуації в Україні*» [100; С. 3]. Але цей фахівець, як бачимо навіть із вступних зауважень розробників, не спрямовувався в мережу педагогічної освіти і мав би бути «вільним художником», реалізуючи різноманітні культурологічні проекти в будь-яких можливих локація чи виступаючи у ролі художнього критика наявних культурних програм та явищ, у той же час стаючи специфічним зразком для позиціонування вітчизняної культури як соціального феномена.

Наведу його «дисциплінарний» вимір (навчальний план) повністю, виходячи зі структури запропонованих вище складових: «Методи

і ключові терміни культурологічного аналізу», «Академічне письмо», «Історія філософії»; «Антропологія культури», «Історія культури», «Комунікація і медіа», «Теорія культури: сучасні дебати», «Філософія»; «Візуальна комунікація», «Гендерні студії», «Глобалізація і культурне розмаїття», «Європейська інтеграція», «Естетичні виміри культури», «Історія і пам'ять», «Культурні орієнтації пострадянської ери», «Масова культура», «Насильство і визнання в культурі», «Параметри та розвиток ідентичності», «Релігії та секуляритивізм у модерних суспільствах», «Риторика», «Семіотика культури», Соціолінгвістика культури», «Сучасні підходи до націоналізму», «Українська культура: випробування на модерність» [100, С. 3-18].

До кожної дисципліни додавався невеличкий коментар у вигляді анотації (за нинішніми вимірами – силабусу). Лекційні заняття при цьому мали становити 1/3 від аудиторних годин, акцентувавши увагу здобувачів цього освітнього ступеня переважно на різноманітних дискусіях. Інакше кажучи, зміст навчального плану – це історико-філософський вимір чи погляд на культурологію, суттєві іміджеві сегменти впливу на суспільну, у т. ч. й «молодіжну» свідомість тощо (Цікавим видається в контексті цього аналізу й пропонований організаторами обрахунок обсягу магістерського дослідження – лише до 20.000 слів, що нагадує швидше есей). Та й фах педагогів, які цю програму забезпечували (а частина з них викладала й на аналогічній освітній програмі із соціології, що також потрапила до цього експерименту), стосувався в основному теорії літератури, історії філософії, сучасної західної філософії, проблем візуального сприйняття творчого процесу, масової комунікації тощо. Програму забезпечувала б також група радників з університетів Австрії, Польщі, США та науково-дослідних установ України.

Було в ньому й чимало інших оригінальних пропозицій.

Незвичними залишалися й конкурсні вимоги до вступників на ці програми: базова університетська освіта в обсязі освітнього ступеня «Спеціаліст» чи «Магістр» (а з інших напрямів – науковий ступінь кандидата чи доктора наук!); а з атестаційних вимог – лише есей на вільну тему, власний життєпис та рекомендаційні листи від осіб, які можуть оцінити академічні здібності претендента, а також постійний моніторинг стосовно оцінювання якості цієї програми. Претенденти мали б мати також педагогічний (університетський) стаж не менше 3-х років, публікації за обраною проблематикою та добре володіти іноземною мовою [100], що знімало б чимало організаційних питань стосовно впровадження інокультурного досвіду у систему цієї підготовки. Навчальний процес здійснювався на разовій грантовій підтримці. Додам, що рекламний буклет був підготовлений за найкращими вимогами і давав вичерпні відповіді на будь-які питання.

Отже сам підхід до розробки моделі запропонованої підготовки, тобто формування нової генерації ще одного напряму підготовки культурологів, був надзвичайно цікавим, позаяк базувався на міждисциплінарному підході, залученні до цього процесу низки фахівців із провідних іноземних і вітчизняних ЗВО, представників МОН України та різноманітних громадських організацій й відомих в країні і за її межами осіб. Тобто в основі цієї підготовки лежав комплексний підхід, базований на постійному моніторингу ситуації. Тому й дискусійний варіант процесу підготовки цього фахівця був цілком умотивованим. Однак ці випускники, виходячи зі змісту освітніх програм та принципів організації подальшого процесу навчання і його атестації, мали спрямовуватися, скоріше за все, як уже наголошувалося вище, – на журналістику, художню критику чи інші тотожні напрями організаційно-творчої самореалізації, не пов'язані з педагогічною сферою [104] і їх підготовка не могла бути масовою (принагідно відзначу, що, як зазначено у згаданому вище прес-релізі, в числі перших слухачів цієї програми був Р.М.Яців – нинішній доктор мистецтвознавства, професор Львівської НАМ, відомий художник, експонент багатьох персональних виставок у рівненській художній галереї «Євро-Арт»). Хоча і журналістів, і художніх критиків готують спеціалізовані ЗВО України чимало десятків років. Але й цей варіант також був достатньо цікавим, принаймні давав можливість спробувати сформувати ще одну модель фахівця, базовану на інокультурному досвіді, заземленому в українську освітню практику, яка б в подальшому також стимулювала до педагогічного пошуку.

Для педагогів нашого закладу та й НПП інших ЗВО регіону (ВНУ ім. Лесі Українки,

НаУ «Острозька академія») це був дещо неочікуваний вимір організації навчального процесу та освітнього середовища стосовно його, перш за все, технічного забезпечення (обсягів годин пропонованих курсів, форм проведення занять, зокрема й «гостьовими» професорами – 2-4 год.) і його методичного та кадрового забезпечення та й наявних вимог вищої школи до організації освітнього простору, позаяк передбачав помітну організаційну складову самого закладу у цьому процесі. Хоча тематичний (змістовний) сегмент організації цієї освіти, виходячи з концепції розвитку регіональних кафедр та його методичне забезпечення на місцях особливо не поступалися запропонованому, але спрямовувався переважно на регіональну конкретику (адже ліцензійні та акредитаційні експертизи вже проводилися і давали широкі можливості для спілкування на предмет упровадження тієї чи іншої спеціальності чи спеціалізації). Змінювався лише формат презентації пропонованого матеріалу і її варіативність подання. До того ж, переводити 2/3 матеріалу на дискусії було хоча й «спокусливо», однак викликало чимало запитань стосовно виконання навчального навантаження та ефективності засвоєння матеріалу здобувачами. Та й штатний розпис, як відомо, також передбачає відповідну сталу низку вимог чи параметрів.

Але й Львівський національний університет ім. І.Франка, як і НТУУ «КПІ ім. І.Сікорського» (Київ), профільна (культурології) кафедра якого згодом (2010 р.) запропонувала новий варіант культурологічної (але у даному випадку – загально-гуманітарної) підготовки для студентів мережі закладів вищої освіти (замінивши лише дисципліну «Культурологія» на курс «Українська культура» в І загально-гуманітарному блоці навчального плану всіх спеціальностей ЗВО України), мали більшу освітню «свободу дій», організаційно-фінансову складову для експерименту, вибір освітніх форм та й, головне – наявний контингент студентів й науково-педагогічних працівників, який, виходячи зі статусу ЗВО, планував у подальшому іншу форму працевлаштування чи творчої їх самореалізації.

Тобто у першому варіанті мова йшла про формування на теренах Західної України, за участі НПП регіональних університетів, управлінських структур МОН, іноземної наукової і освітньої спільноти специфічного освітнього Центру (консорціуму), спрямованого на підготовку нової генерації не педагогів для вищої школи з культурології та соціології, а фахівців, здатних позиціонувати вітчизняну культурну практику у соціумі, – таким було загальне враження від аналізу змісту та обговорення з авторами цих програм. І цей Центр мав постійно такий досвід моніторити та коригувати в разі потреби.

Реалізувати цю ідею самотужки кожному конкретному університету в регіоні, де були відсутні можливості впровадження грантового відбору стипендіатів такого рівня і всі чи переважна більшість вищенаведених сегментів організації освітнього середовища (та й не всі вступники до магістратури на ці («культурологія» і «соціологія») спеціальності пов'язували свою подальшу професійну кар'єру з виключно творчою діяльністю), було не можливо та й у цьому не було нагальної потреби. Тому регіональні ЗВО, науково-педагогічні працівники яких взяли до організаційно-методичного забезпечення названу вище спеціальність, як свідчить вже й власний досвід експертної діяльності, орієнтувалися в основному на потреби регіональної освітньої практики, заручившись підтримкою місцевих органів влади.

До того ж, і перший, і другий названі вище університети, як і НаУ «Києво-Могилянська академія» та й, частково через брак відповідних кадрів, НаУ «Острозька академія» були навчальними закладами класичного типу, на який (тип організації) визначально впливав і наявний кадровий склад НПП. І, до прикладу, – в Острозі (де ця спеціальність формувалася на базі кафедри філософії, завідувач якої – доц. М.О.Зайцев (понад 20 років працював у штаті аналогічної кафедри Інституту інженерів водного господарства і природокористування (м. Рівне), забезпечуючи читання базового курсу «Філософія» з обов'язкового блоку дисциплін для студентів усіх спеціальностей технічного ЗВО) та понад 15 років паралельно – на посаді викладача-сумісника кафедри культурології РДІК, а згодом – і РДГУ, методично підтримуючи дисципліну «Філософія культури»), тому прикладний аспект підготовки, який й нині сповідує науково-педагогічний склад кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ та, частково, – КНУКіМ чи НАКК-КіМ, ними не брався фактично до уваги, тобто

оминався. В Острозі, до прикладу, виходячи з наявного у нас матеріалу, а також постійного спілкування з НПП відповідної кафедри й окремими стажистами-магістрантами, що епізодично здійснювали двомісячну, а згодом і двотижневу практику, зокрема й асистентську, на нашій кафедрі, рецензуванні бакалаврських та магістерських досліджень, участі в засіданнях ДЕК (згодом – АК), спільному проведенні різноманітних наукових конференцій тощо, акцентувалася увага переважно на питаннях філософії культури чи соціальній філософії у розмаїтті її виявів і на педагогічну сферу не спрямовувалася. Та й названі вище ЗВО мали дещо інше реноме в системі сучасної освіти, що давало їм більше можливостей для експерименту.

Це розмаїття підходів до організації освітнього середовища з часом змусило й інші ЗВО, що взяли цю спеціальність до подальшого методичного забезпечення, виходячи з наявних потреб регіону чи фахового рівня штатних педагогів, й надалі вкладати у зміст цієї спеціальності регіональний, тобто виключно прикладний аспект її організації, як це, приміром, здійснювалося у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії чи Херсонському держуніверситеті, випускники спеціальності «Культурологія» яких здобували, відповідно, кваліфікацію учителя гуманітарних дисциплін та керівника театрального гуртка або актора театру (бакалавріат), чи нещодавно реалізовану у Маріупольському (Київ) держуніверситеті для здобувачів вищої освіти ІІ (магістерського) ступеня (акредитація якої відбулася в листопаді 2022 р.) аналогічну освітню програму «Культурне розмаїття та розвиток громад» цієї ж спеціальності. Або орієнтували невеличку групу вступників цієї спеціальності на ОП «Креативна та цифрова культура», як це останнім часом запроваджено у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне, 2022-2024 н. р.). І цей ряд прикладів можна продовжувати.

Згодом з'явилися й перші дисертаційні дослідження, в матеріалах яких окреслені питання стали предметом особливого та ретельного студіювання [53], підготовлені і захищені в спеціалізованих учених радах КНУКіМ, ХДАК, НАКККіМ [66], чи Полтавському НПУ ім. В.Г.Короленка [53]. Важливим у цьому процесі можна вважати й появу різноманітних монографічних праць у даному напрямі [65], автори яких, здійснивши ґрунтовний аналіз стану справ у галузі, намагалися прояснити сутність питання і сформувати навіть новий вектор наукового пошуку в культурній практиці.

Утім, провідним у цьому вимірі організації наукового пошуку стало те, що автори таких досліджень, маючи достатньо строкатий рівень фахової освіти та професійного (педагогічного) досвіду, підводили певне теоретичне підґрунтя не лише під наявні культурні практики [101], але й під розробку відповідних питань культури та й культурології (сприймаючи часто ці терміни чи поняття як синоніми), що призвело згодом до численних непорозумінь і в процесі фахової підготовки, і в її методичному забезпеченні (до прикладу, один із перших підручників для ЗВО України новітньої доби, затверджений МОН України з цього напряму, мав назву «Культурологія: зарубіжна і українська культура»!?).

А в нинішніх умовах, зважаючи на автономію навчального закладу, яка тлумачиться також досить широко кожним суб'єктом освітнього процесу, та суспільно-політичну ситуацію в країні, майже кожен ЗВО намагається дати власне визначення (бачення) сутності поняття «культурологія» та обґрунтувати «свій» напрям підготовки фахівців із цієї спеціальності, заручившись підтримкою місцевих органів влади та втілюючи це у різнопрофільній монографічній чи навчальній («посібниковій») літературі. До цього їх стимулюють глобалізаційні процеси та, певною мірою, й зарубіжна освітня практика, в якій кожен ЗВО концентрується на власних оригінальних освітніх програмах, вважаючи це своєю специфікою чи творчим обличчям. Та й креативні індустрії, які мають забезпечувати такі фахівці, в основі яких лежить економіко-культурний сегмент, стають важливим чинником організації духовного життя місцевих територіальних спільнот (громад) [80], [87], а також наявна автономія вищих навчальних закладів. (Утім, найбільш послідовними у плані відстоювання сутності поняття та напряму подальших досліджень і педагогічної практики, на думку автора, залишаються науково-педагогічні працівники НаУ «Києво-Могилянська академія» [117]).

До прикладу, як наголошувалося у виступі на ІІІ міжнародній науковій конференції «Феномен культури постглобалізму» (21.11.2022 р.), організатором якої став Маріупольський державний університет (тимчасово розміщений в

Києві), відомого фахівця з даного питання, доктора культурології, професора КНУКіМ І.В.Петрової, лише в Німеччині нині функціонує понад 800 культурологічних програм, які активно реалізуються у сфері вільного часу і не лише за підтримки державного сектора. Та й креативні індустрії Західної Європи, – це ще один цікавий феномен використання недержаного сектора у розширенні зайнятості місцевого населення, підвищення його духовності та й поповнення місцевих бюджетів. Однак для України це питання реалізується досить проблематично через політичну напругу, пандемічні виклики, військовий стан та відсутність широкої популяризаторської, а головне – професійно викладеної практики-програми (результатів) із цього приводу та наявності критичної маси фахівців, здатної ці питання актуалізувати і розв'язувати. Тому в кожній локації зазначені питання реалізуються так, як їх можуть вирішувати конкретні місцеві виконавці.

Повертаючись до подальшого аналізу окресленого вище кадрового питання в становленні факультету та виявляючи його організаційний контекст, потрібно відзначити, що Бібліотечне відділення (згодом – факультет) залишається самодостатнім підрозділом й у структурі Рівненського державного інституту культури (1979 р.) і особливих творчих контактів ні з викладацьким, ні зі студентським складом (середовищем), як свідчать навіть опубліковані «ювілейні» матеріали [42] та спогади науково-педагогічних працівників, не ініціював, зосереджуючись виключно на розробці фахових проблем бібліотекознавства і бібліографії. Однак як організаційно-педагогічна структура одного навчального закладу він певною мірою впливав на науково-освітній аспект становлення нового регіонального ЗВО.

Тим більше, що ним на початку становлення, зважаючи й на перших педагогів факультету – випускників КДІК, частково опікувався тодішній ректор КДІК (першим в УРСР у 1971 році отримав учене звання професора в галузі бібліотекознавства і бібліографії) (від 1961 року – директор Київської філії ХДІК, у 1968-1974 роках – ректор КДІК), О.С.Сокальський, який, як представник управлінських владних структур у минулому (керівник Комітету у справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР, а пізніше (1953-1964 рр.) – начальник Управління навчальних закладів Міністерства культури УРСР, а згодом, – 1974-1978 рр. – старший науковий співробітник Українського науково-дослідного інституту науково-технічної інформації і техніко-економічних досліджень), активно переймався становленням бібліотечно-бібліографічної освіти в республіці [41]. Хоча й культурно-освітня сфера загалом, виходячи з помітних публікацій та багаторічної професійної діяльності, була предметом його наукових та організаційно-методичних зацікавлень. Він, до речі, став ініціатором заснування культурно-освітніх факультетів КДІК у Рівному та Миколаєві.

Інакше кажучи, цей факультет більше тяжів до класичних навчальних освітніх структур. Цьому сприяла й поява у його складі відомого фахівця-бібліографа, згодом доктора історичних наук, проф. Швецової-Водки Г.М. (1943-2023 рр.), яка, як і свого часу О.С.Сокальський, здобувши фахову освіту в МДІК (колишньому Бібліотечному інституті) і маючи глибокі професійні контакти з науковцями ЗВО країни та провідних її бібліотечно-бібліографічних центрів (НБУ ім. В.І.Вернадського, Національна історична бібліотека України, Національна Бібліотека України ім. Я.Мудрого та ін.), намагалася концентруватися на «чистій» науці. Її в цьому повною мірою підтримували і провідні науковці галузі країни, доктор педагогічних наук, проф. Ю.М.Столяров (проректор із наукової роботи МДІК), завідувач профільної кафедри ЛДІК, доктор пед. наук, проф. А.М.Ванєєв – член Міжнародної академії інформації при ООН, і група українських дослідників – доктори історичних наук, професори А.С.Чачко, М.С.Слободяник (КНУКіМ-НАКККіМ), доктор педагогічних наук, проф. Н.М.Кушнаренко (ХДАК) та представники вже їхніх наукових шкіл наступного покоління. І ці саме творчі колективи за їх організаційного керівництва швидко сформували потужні бібліотечно-бібліографічні регіональні науково-дослідні школи, члени яких і нині знаходяться в проводі розробки актуальних проблем бібліотечно-бібліографічної науки.

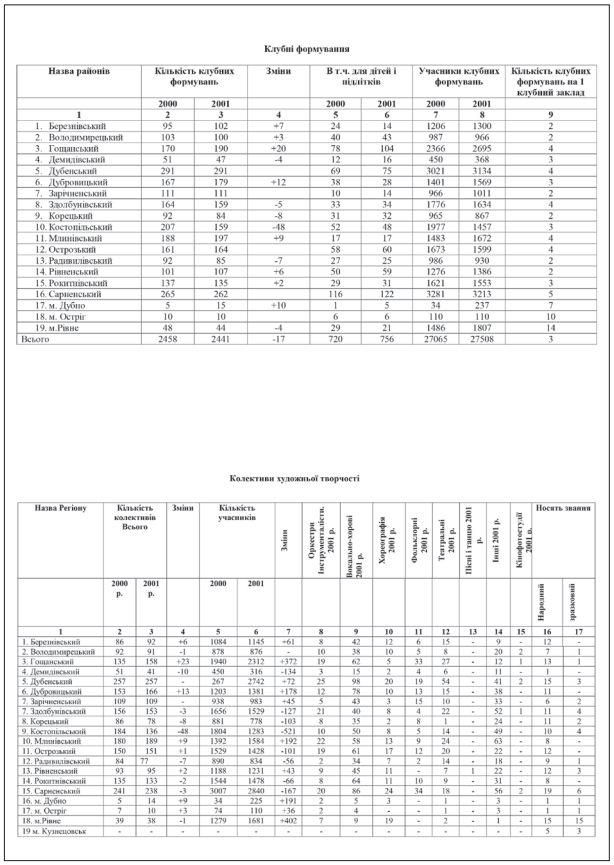
Та й його (рівненського факультету – С.В.) декани, – канд. пед. наук, доц. Низовий М.А. (випускник Харківського державного інституту культури, науковий співробітник Книжкової Палати України), як і згодом, – канд. пед. наук, доц. Власова Г.В. (КДІК) були класичними знавцями бібліотечно-бібліографічної справи. Вони, серед іншого, й продовжили (оскільки

сформували її фонд перші науково-педагогічні працівники, зокрема й канд. іст. наук, доц. В.Мілясевич) створення на факультеті майже унікальної бібліотеки зі стародруків, розміщеної в одній зі спеціалізованих його аудиторій на третьому поверсі навчального корпусу № 2 (вул. Л.Толстого, 3), що стала, беручи до уваги спогади колишніх співробітників [106], специфічним його представницьким книжковим раритетом. НПП цього факультету певною мірою допомагали педагогічним працівникам нашого факультету, як і безпосередньо членам кафедри, у бібліографічному забезпеченні науково-методичної діяльності. Про це свідчать і перші наукові збірники кафедри, що вийшли друком й за участі педагогів-бібліографів та бібліотекознавців.

Термін навчання на двох спеціальностях («Культурно-освітня робота», згодом – «Народна художня творчість» та «Бібліотекознавство і бібліографознавство») інститутів культури СРСР становив, як відомо, на той час 4 роки на денній та заочній формах. Тож саме тоді (ще з 1976 р.) на членів кафедри лягла особлива відповідальність і більша самостійність у підготовці фахівців, що створило й значні організаційні можливості для подальшого професійного зростання. Адже у науково-педагогічних працівників з'явився «свій» студент (У тексті книги й надалі йде мова про дві споріднені кафедри, що функціонували до 1992 року, оскільки саме вони й забезпечували підготовку фахівця культурно-дозвіллєвої сфери. Принцип підготовки чи планування навчального навантаження залишався тотожним до системи організації навчального процесу на спеціальностях, приміром, педагогічних інститутів чи вітчизняних консерваторій, коли підготовку фахівця здійснюють педагоги двох чи трьох споріднених кафедр.

Поступово змінюється та зміцнюється кадровий склад факультету й кафедри зокрема. Зважаючи на укладення відповідних Угод про співпрацю, розширюється й власний потенціал факультету, зокрема у 1974 р. до аспірантури Київського державного педагогічного інституту (заочна форма) вступає В.С.Лопандя, дещо пізніше – до Київського державного інституту культури – А.М.Герладжі (1978 р.) та М.В.Вакульчук (1979 р.), науковим керівником яких стає доктор філос. наук, професор Передерій Віталій Феофанович, – у 1979–1983 рр. – ректор Рівненського державного інституту культури. Саме він розширює організаційно-творчі контакти педагогів інституту, маючи досвід спілкування з керівниками мережі вищої художньої освіти країни та мистецькою її елітою, «заземлює» науковий пошук цих та майбутніх аспірантів на прикладні питання галузі [54], поглиблюючи міжвузівське спілкування науково-педагогічних працівників, зокрема й фахівцями споріднених кафедр базового навчального закладу. Він запрошує до інституту чимало нових педагогів на художні кафедри, зокрема Ю.Л.Афанасьєва (Луганськ) та М.А.Низового (Харків), що стають деканами факультетів і які також подібні аспекти організації наукового пошуку підтримують та поглиблюють. Адже спрямування дисертаційних досліджень здобувачів наукових ступенів та аспірантів на регіональну складову надавало майбутньому науковцю чимало преференцій, формуючи оригінальний вигляд його дослідницького тексту, «заземлювало» його у місцеву локацію, робило її знавцем тощо. А з іншого боку, цей алгоритм особливо й не потребував пошуку матеріалу в столичних бібліотеках. Ним мали стати невичерпні місцеві (зокрема й поточні) архіви установ культури, не опрацьовані повною мірою ще й нині, та Державні обласні архіви регіону.

Це (глибину наявної художньої інформації) підтверджує й робота автора цієї книги у фондах Державного архіву Рівненської області (ДАРО) (2017-2018 рр.), значна кількість матеріалів якого з аналізованого напряму фактично не стала ще предметом наукового студіювання взагалі. До речі, зосереджений у цих фондах матеріал, принаймні той, що досліджувався автором (кінець 30-х та 40-70-роки XX століття) фактично не вирізняється надмірною політизацією; його характеризує глибока професійна конкретика, належний мовний та фаховий рівень аналізу проведеної роботи чи наявної проблеми на місцях та й фактична відсутність звітів російською мовою [89-93], [96]. Тобто тодішній кадровий склад галузі вирізнявся фаховою компетентністю і спрямованістю, толерантністю, професійною культурою діловедення, соціальною активністю, а головне – високою мотиваційною складовою. Інакше кажучи, якісним рівнем організації навчання в регіональній школі, оскільки іншої освіти працівники галузі не мали, а також відсутністю відверто пропагандистських спрямувань у цих звітах, що також свідчить про високий рівень їх

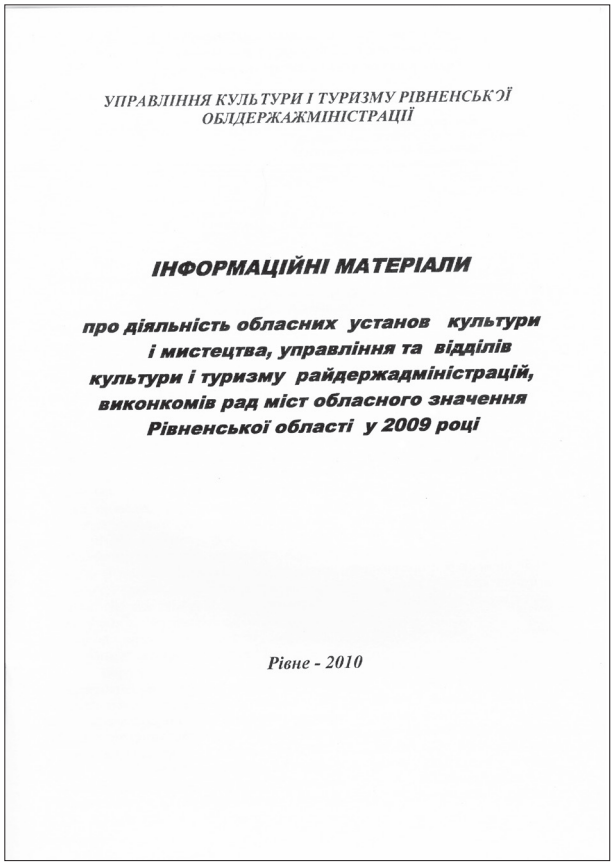

Клубні формування

Назва районів	Кількість клубних формувань		Зміни	В т.ч. для дітей і підлітків		Учасники клубних формувань		Кількість клубних формувань на 1 клубний заклад
	2000	2001		2000	2001	2000	2001	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Березнівський	95	102	+7	24	14	1206	1300	2
2. Володимирецький	103	100	+3	40	43	987	966	2
3. Гощанський	170	190	+20	78	104	2366	2695	4
4. Демидівський	51	47	-4	12	16	450	368	3
5. Дубенський	291	291		69	75	3021	3134	4
6. Дубровицький	167	179	+12	38	28	1401	1569	3
7. Зарічненський	111	111		10	14	966	1011	2
8. Здолбунівський	164	159	-5	33	34	1776	1634	4
9. Корецький	92	84	-8	31	32	965	867	2
10. Костопільський	207	159	-48	52	48	1977	1457	3
11. Млинівський	188	197	+9	17	17	1483	1672	4
12. Острозький	161	164		58	60	1673	1599	4
13. Радивилівський	92	85	-7	27	25	986	930	2
14. Рівненський	101	107	+6	50	59	1276	1386	2
15. Рокитнівський	137	135	+2	29	31	1621	1553	3
16. Сарненський	265	262		116	122	3281	3213	5
17. м. Дубно	5	15	+10	1	5	34	237	7
18. м. Острог	10	10		6	6	110	110	10
19. м.Рівне	48	44	-4	29	21	1486	1807	14
Всього	2458	2441	-17	720	756	27065	27508	3

Колективи художньої творчості

Назва Регіону	Кількість колективів Всього		Зміни	Кількість учасників		Зміни	Оркестри (інструментальні) 2001 р.	Вокально-хорові 2001 р.	Хореографія 2001 р.	Фольклорні 2001 р.	Театральні 2001 р.	Цікаві і такими 2001 р.	Інші 2001 р.	Кінофотостудії 2001 р.	Носить звання	
	2000 р.	2001 р.		2000	2001										Народний	зразковий
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Березнівський	86	92	+6	1084	1145	+61	8	42	12	6	15	-	9	-	12	-
2. Володимирецький	92	91	-1	878	876	-	10	38	10	5	8	-	20	2	7	1
3. Гощанський	135	158	+23	1940	2312	+372	19	62	5	33	27	-	12	1	13	1
4. Демидівський	51	41	-10	450	316	-134	3	15	2	4	6	-	11	-	1	-
5. Дубенський	257	257	-	267	2742	+72	25	98	20	19	54	-	41	2	15	3
6. Дубровицький	153	166	+13	1203	1381	+178	12	78	10	13	15	-	38	-	11	-
7. Зарічненський	109	109	-	938	983	+45	5	43	3	15	10	-	33	-	6	2
7. Здолбунівський	156	153	-3	1656	1529	+127	21	40	8	4	22	-	52	1	11	4
8. Корецький	86	78	-8	881	778	-103	8	35	2	8	1	-	24	-	11	2
9. Костопільський	184	136	-48	1804	1283	-521	10	50	8	5	14	-	49	-	10	4
10. Млинівський	180	189	+9	1392	1584	+192	22	58	13	9	24	-	63	-	8	-
11. Острозький	150	151	+1	1529	1428	-101	19	61	17	12	20	-	22	-	12	-
12. Радивилівський	84	77	-7	890	834	-56	2	34	7	2	14	-	18	-	9	1
13. Рівненський	93	95	+2	1188	1231	+43	9	45	11	-	7	1	22	-	12	3
14. Рокитнівський	135	133	-2	1544	1478	-66	8	64	11	10	9	-	31	-	8	-
15. Сарненський	241	238	-3	3007	2840	-167	20	86	24	34	18	-	56	2	19	6
16. м. Дубно	5	14	+9	34	225	+191	2	5	3	-	1	-	3	-	1	1
17. м. Острог	7	10	+3	74	110	+36	2	4	-	-	1	-	3	-	1	1
18. м.Рівне	39	38	-1	1279	1681	+402	7	9	19	-	2	-	1	-	15	15
19 м. Кузнецовськ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3

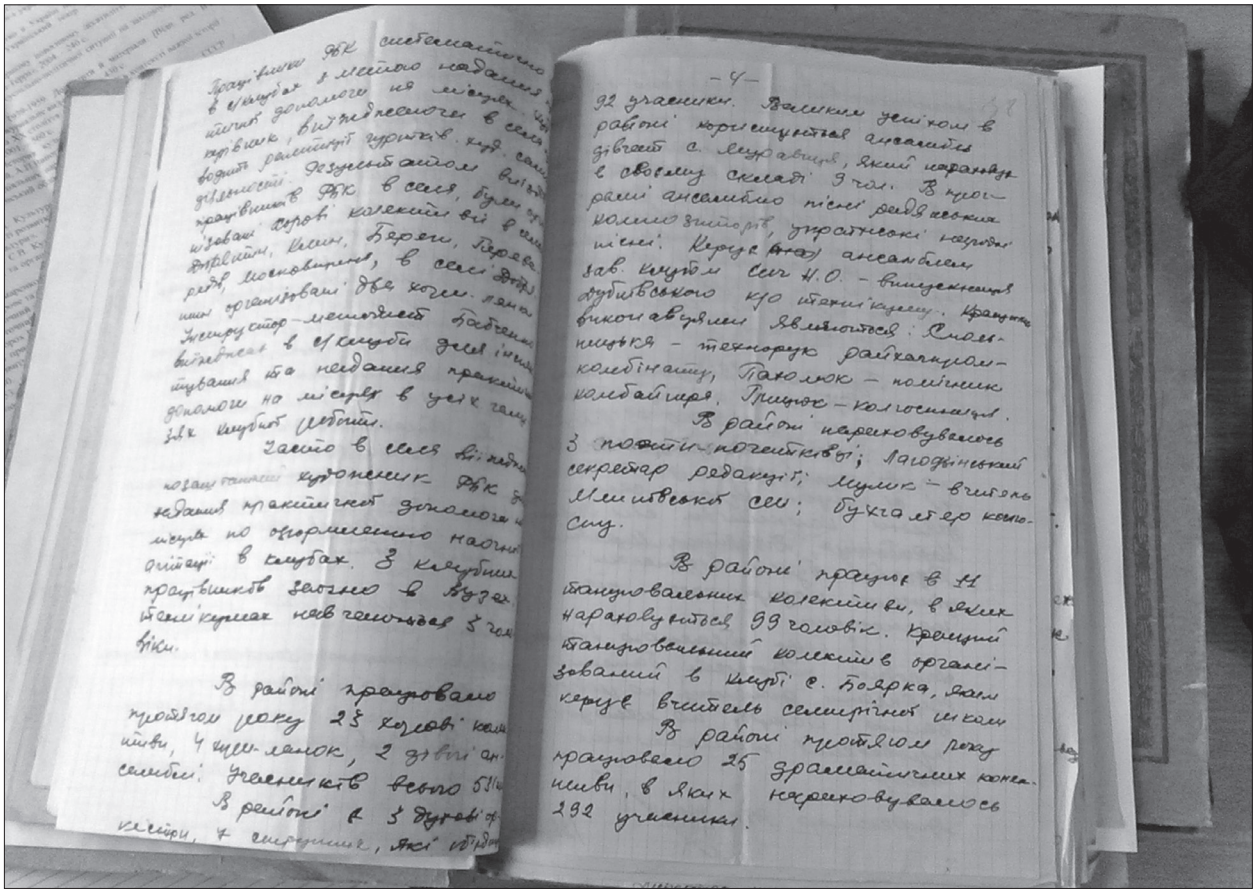
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАЖМІНІСТРАЦІЇ

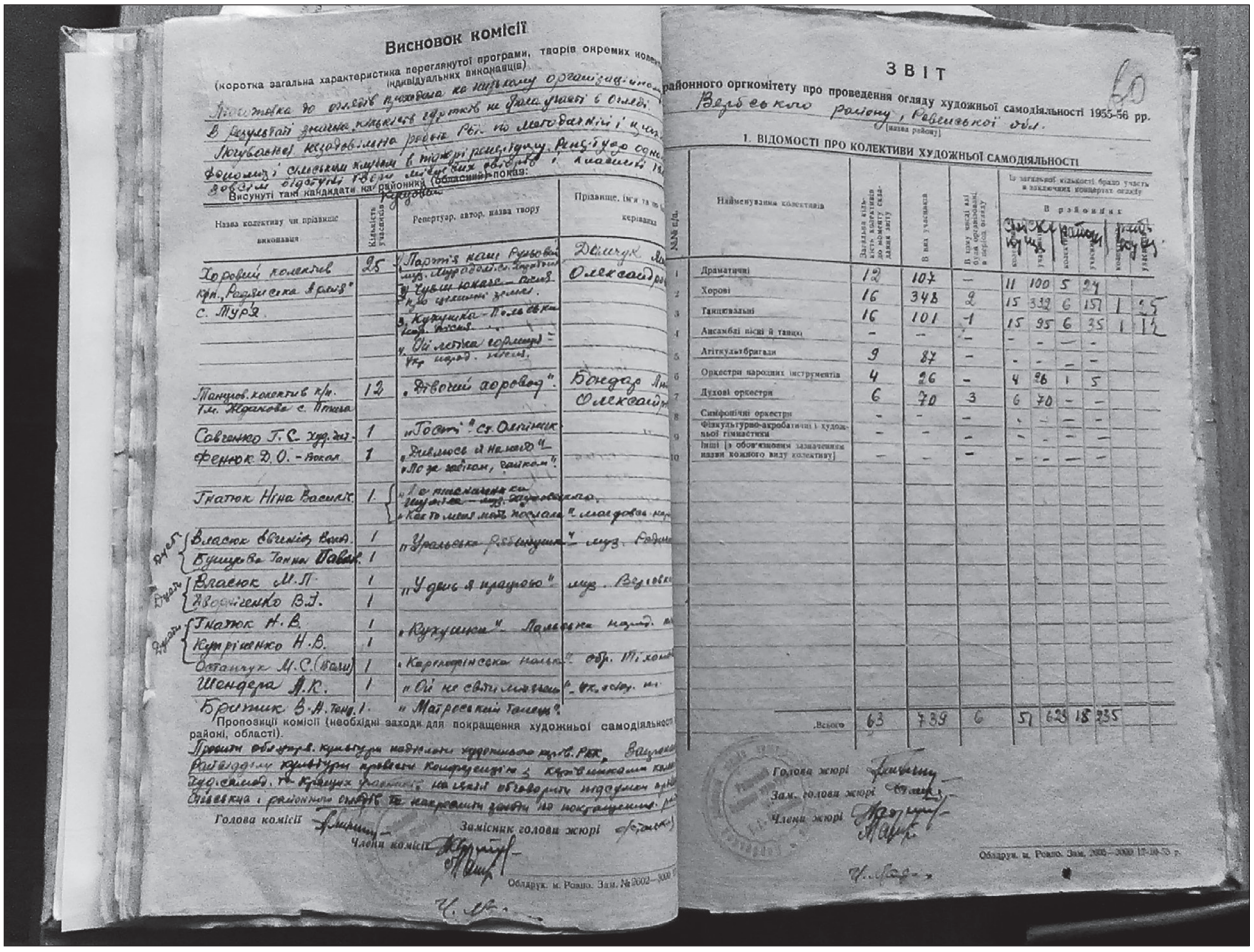
ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

про діяльність обласних установ культури і мистецтва, управління та відділів культури і туризму райдержадміністрацій, виконкомів рад міст обласного значення Рівненської області у 2009 році

Рівне - 2010

Окремі зразки форм звітності про стан роботи в галузі, що готуються щороку Управлінням культури і туризму, за якими можна виявити безліч проблем у розвитку галузі та спрогнозувати чи підготувати відповідну практичну програму дій.

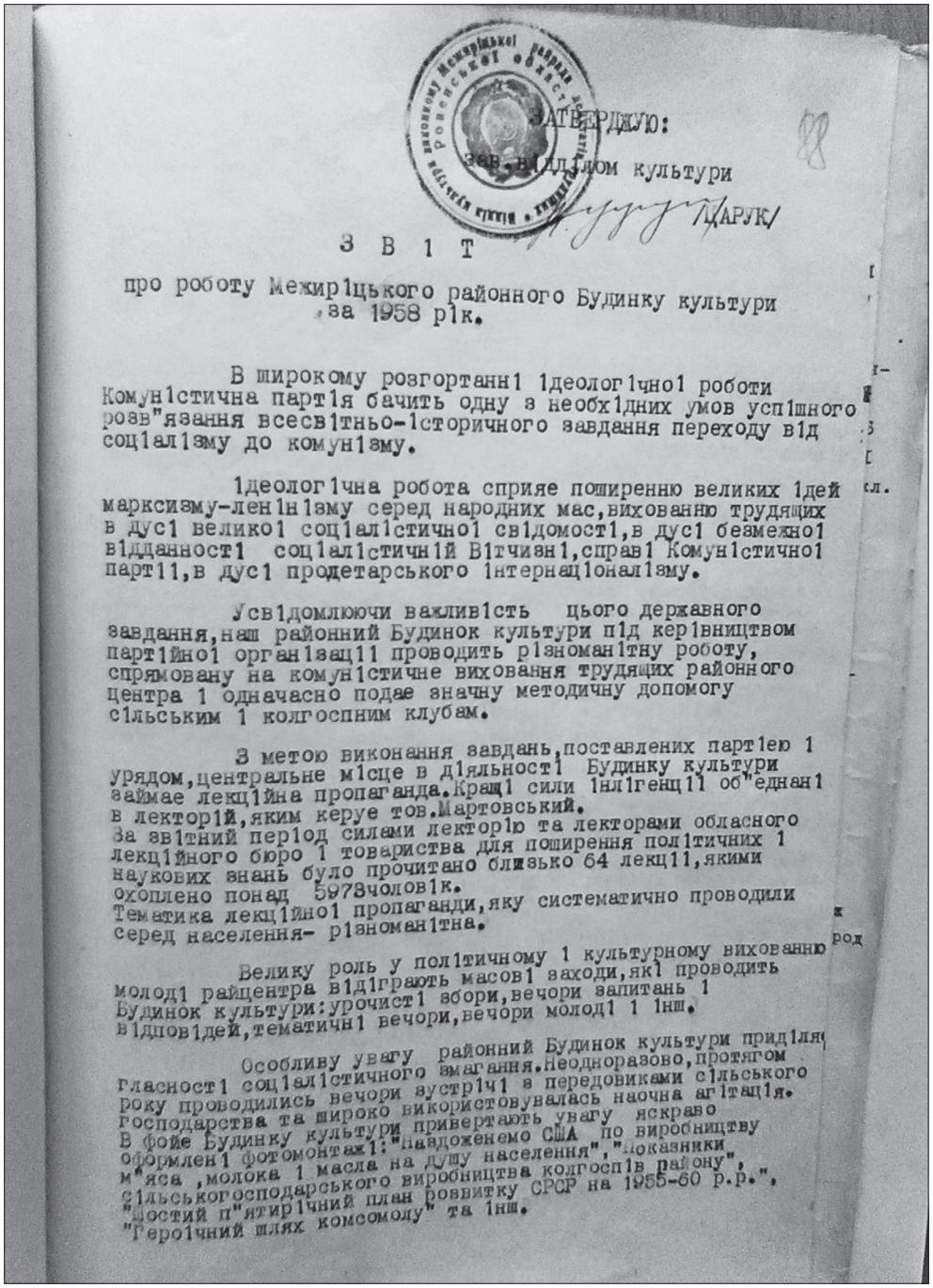

Висновок комісії

ЗВІТ

історичного мислення та політичної культури. Та й місцеві ідеологічні відділи, виходячи з аналізу наявного в автора (переглянутого) матеріалу, також не приділяли особливої уваги цій звітності чи то не вірячи в особливу її ефективність, чи будучи переобтяженими безліччю інших аналогічних питань, чи може тому, що і серед їхніх співробітників були окремі представники місцевого населення, які добре знали та поважали ментальність та самобутню культуру регіонального соціуму.

Тож спираючись навіть на лише частково наведений у вступній частині цієї розвідки перелік архівних матеріалів, наявних нині у фондах ДАРО [89] та ДАВО [90], можна переконливо стверджувати, що розмаїття художньої ініціативи в регіоні викликає й сьогодні не тільки зацікавлення, але й повагу до того обсягу проведених заходів, який пропонувався місцевому населенню, позаяк вони стосувалися як художнього забезпечення політичних імпрез із нагоди ювілеїв радянської держави [93], так і не менш потужних художніх дійств, спрямованих на прославлення діячів української культури [92], урізноманітнення вільного часу місцевих жителів, культурного обслуговування сільської глибинки загалом. І ця культурна діяльність значною мірою сприяла згуртованості місцевого населення, об'єднання його навколо певного національного культурного сегмента. Адже чимало з цих заходів базувалося на значній пошуковій діяльності місцевих краєзнавців, керівників та учасників аматорських фольклорних гуртків, широкого залучення до цього процесу шкільних педагогів, на підставі чого й формувалися ті репетиції та концертні програми. До речі, і на цьому також потрібно акцентувати увагу, що будь-якої спеціальної освіти, крім переважно місцевої початкової школи, це населення не мало. Але патріотизм, повага до національної спадщини, бажання її зберегти і примножити, громадська думка, робили свою добру справу! Знаменно, що керівниками аматорських (художніх) гуртків ставали переважно місцеві краєзнавці чи вчителі, які в практичній художній роботі спиралися лише на традиційну манеру виконавства та інтерес. І ця практика функціонує й нині, тому й зберігає високий рівень аматорства, незважаючи на брак професійних кадрів (з відповідною освітою) у нинішніх територіальних громадах.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
зав. відділом культури
/ЦАРУК/

З В І Т

про роботу Межирічського районного Будинку культури
за 1958 рік.

В широкому розгортанні ідеологічної роботи Комуністична партія бачить одну з необхідних умов успішного розв"язання всесвітньо-історичного завдання переходу від соціалізму до комунізму.

Ідеологічна робота сприяє поширенню великих ідей марксизму-ленінізму серед народних мас, вихованню трудящих в дусі великої соціалістичної свідомості, в дусі безмежної відданності соціалістичній Вітчизні, справі Комуністичної партії, в дусі продетарського інтернаціоналізму.

Усвідомлюючи важливість цього державного завдання, наш районний Будинок культури під керівництвом партійної організації проводить різноманітну роботу, спрямовану на комуністичне виховання трудящих районного центра і одночасно подає значну методичну допомогу сільським колгоспним клубам.

З метою виконання завдань, поставлених партією і урядом, центральне місце в діяльності Будинку культури займає лекційна пропаганда. Кращі сили інтелігенції об"єднані в лекторій, яким керує тов. Мартовський.
За звітний період силами лекторію та лекторами обласного лекційного бюро і товариства для поширення політичних і наукових знань було прочитано близько 64 лекцій, якими охоплено понад 5978 чоловік.
Тематика лекційної пропаганди, яку систематично проводили серед населення- різноманітна.

Велику роль у політичному і культурному вихованню молоді райцентра відіграють масові заходи, які проводить Будинок культури: урочисті збори, вечори запитань і відповідей, тематичні вечори, вечори молоді і інш.

Особливу увагу районний Будинок культури приділяє гласності соціалістичного змагання. Неодноразово, протягом року проводились вечори зустрічі з передовиками сільського господарства та широко використовувалась наочна агітація. В фойе Будинку культури привертають увагу яскраво оформлені фотомонтажі: "Навздоженемо США по виробництву м"яса, молока і масла на душу населення", "Показники сільськогосподарського виробництва колгоспів району", "Шостий п"ятирічний план розвитку СРСР на 1955-60 р.р.", "Героїчний шлях комсомолу" та інш.

Фрагменти матеріалів стосовно розвитку галузі (з фондів Державного архіву Рівненської області 40-початку 70-х років XX століття), за якими можна скласти достатньо повну уяву про організаційно-культурний потенціал працюючих (їх освітній рівень, соціальну активність, ставлення до виконання функціональних обов'язків), стан галузі, її проблемний ряд тощо.

Зберігається там (у фондах архівів) й нині безліч аналітичних звітів стосовно стану кадрового чинника в галузі і слушних пропозицій щодо необхідності його покращення у різних формах; цікавим є матеріал і з питань репертуарної політики в регіоні та інтенсивності функціонування художніх гуртків чи заходів, спрямованих на покращення професійного рівня художньої діяльності загалом [91]. Вражаючою за обсягом розробки проблематики та наявних пропозицій є й інформація про необхідність підготовки художніх керівників на три — та шестимісячних курсах в області (адже фахівців-педагогів у регіоні майже не було, позаяк і музичне училище, і перші ДМШ були засновані дещо пізніше). Принагідно відзначу, що за кількістю художніх гуртків і їх керівників, інтенсивністю проведеної навчальної (студійної) роботи, участі у фестивальному русі

та різноманітних формах культурного обслуговування місцевого населення, пошуку і результативності впровадження нових форм підвищення кваліфікації працівників галузі, Рівненщина в декілька разів випереджала Волинську область, типову за багатьма соціально-економічними показниками та розвитком її культурної інфраструктури [94, С. 255, 288, 306-309].

Узагалі інформаційний («культурний») фонд обласного державного архіву, пов'язаний зі звітністю (а надто — його (її) тематичним наповненням — авт.), що надсилалася до місцевого ОБНТ, здатен скласти достойну конкуренцію стосовно тієї інтенсивності організаційно-культурної діяльності, характерної регіональній мережі закладів і установ культури, базованого на народознавчому сегменті, будь-якій іншій складовій гуманітарної сфери і в нинішніх умовах, усуваючи, поза сумнівом, її ідеологічний аспект. І цей матеріал, сподіваюся, також був добре відомим представникам республіканських органів державної влади, відповідальних за духовну складову населення, оскільки надсилався до аналогічного республіканського Центру й надавав підставу для подальшої роботи над його поглибленням та підтримкою, а також прийняття відповідних рішень стосовно обрання місця заснування нового інституту.

Продовжуючи подальший аналіз кадрової ситуації в регіоні та, зокрема й інститутах культури, відзначу наступне. Якщо в КДІК, принаймні аналогічна кафедра культурно-освітньої роботи в різних трансформаціях її назв, формувалася переважно на базі фахівців-представників історичної науки, які до цього працювали в Державному Архіві УРСР, Інституті історії АН УРСР, або завершили навчання в аспірантурі останнього (І.В.Бохан, П.С.Гончарук, згодом — у 1985-1991 рр. — проректор із навчальної роботи КДІК) чи інших науково-педагогічних чи ідеологічних структурах республіки (Академія суспільних наук при ЦК КПРС — Є.І.Чмихало), кафедрі історії КПРС у ХДІК (С.А.Піналов, А.П.Виноградов) [38], відповідним чином відображаючи це у власному освітньому, й методичному зокрема, сегменті у подальшій їх педагогічній практиці, то в Рівному кадровий склад цієї кафедри розширювався переважно за рахунок випускників спеціальних художніх кафедр Харківського державного Бібліотечного, а згодом — інституту культури та педагогів-практиків галузі, чи, через деякий час, — випускниками художніх кафедр цього ж факультету. Тому в Рівному окреслений процес (сімбіоз) набував більш оригінального фахового виявлення, позаяк педагоги з вищою спеціальною (культурологічною) освітою постійно комунікували з регіональними митцями-практиками чи управлінцями галузі в процесі фахової підготовки студентів чи брали спільну участь в оцінці (рецензуванні, обговоренні) програм різноманітних творчих звітів, оглядів, конкурсів, фестивалів, а також прогнозуванні актуальних питань розвитку галузі, підтримуючи та поглиблюючи художню регіональну складову і поступово *відходячи від її ідеологічного сегмента*. Тож цей майбутній фахівець був глибше та предметніше орієнтований на сферу дозвілля, маючи, крім спеціальних художніх, й відповідні навички *загальнокультурного регіонального характеру (організатора),* чого не мали, як правило, випускники державних консерваторій.

Потрібно нагадати, що, до прикладу, в КДІК у 1975-1988 роках Культурно-освітній факультет мав два підрозділи: Самодіяльної художньої творчості та Культурно-освітньої діяльності. І 1988 році його було поділено на два окремих факультети — Культурологічний, де зосереджувалася підготовка фахівців усіх «теоретичних» спеціалізацій напряму 02 «Культура і мистецтво» і, власне, факультет Народної художньої творчості, що об'єднав кафедри мистецького (виконавського) спрямування. До речі, у КДІК бібліотечний факультет, на відміну від аналогічного факультету в РДІК, що мав лише 2 кафедри бібліотечного і бібліографічного спрямування, нараховував у своїй структурі 6 спеціалізацій: масової, суспільно-політичної, дитячої, технічної, сільськогосподарської і природничо-наукової літератури [38. С. 8].

Та й кафедра культурно-освітньої роботи в Рівному й надалі продовжувала формуватися і розширюватися як теоретико-прикладна структура, зосередивши в своїй основі, як уже зазначалося, загально-теоретичний блок дисциплін навчального плану, частина з яких («Клубознавство», «Історія культурно-освітньої роботи», «Марксистсько-ленінська теорія культури», «Економіка і управління клубними закладами», «Технічні засоби навчання») читалися для студентів усіх спеціалізацій факультету, виступаючи таким чином своєрідним теоретико-методологіч-

ним підґрунтям у загальній структурі організації освітнього простор. Тому, незважаючи на, здавалося б, тотожну назву цих освітніх структур, централізацію освітнього простору в країні, напрями та форми їх освітньої й організаційно-культурної діяльності в Харкові, Києві та Рівному були достатньо широкими і суттєво відрізнялися за своєю змістовною сутністю й регіональною художньою спрямованістю чи складовою одна від одної. Це було помітно і на формуванні подальшого кадрового складу кафедри.

У 1977 році до її штату на посаду викладачів зараховано Виткалова В.Г., випускника кафедри хорового диригування Рівненського факультету КДІК та переведено Морозову Т.П., яка свою викладацьку діяльність розпочала 1976 року на кафедрі режисури художньо-масових заходів цього ж факультету, завершивши навчання на спеціальності «Режисура художньо-масових заходів» базового закладу – КДІК.

У 1979 році до складу кафедри запрошено й Широкову Н.Я., випускницю (1977 р.) диригентсько-хорової спеціалізації Рівненського факультету згаданого вже КДІК, що по завершенню навчання, як і до його початку, працювала у Рівненській ДМШ як викладач фортепіано та музично-теоретичних дисциплін. Тобто подальший склад кафедри формується на підставі випускників, що мали попередню художню освіту в обсязі переважно ДМШ і музичного училища. Та й інститутський їх фах також пов'язувався з художньою чи організаційно-культурною діяльністю загалом, що також визначало подальший зміст розроблюваних ними освітніх програм, їх методичного забезпечення та впливало на організацію ними культурного середовища. Тоді ж було значно розширено й коло місцевих педагогів-практиків, які брали активну участь у навчальному процесі (Ю.М.Нікольченко, В.М.Мушировський, І.І.Ксеняк).

Відзначу також, звертаючись до кореляційного аналізу функціонування цих двох кафедр, та спираючись на ювілейне видання [38], що концепція кафедри культурно-освітньої роботи чи культурології (прикладної культурології згодом) КНУКіМ формувалася в інших організаційних параметрах, виходячи з достатньо частої зміни її завідувачів, та й кількісного складу педагогів, які постійно переформатовували (чи мали б це робити) свої освітні пріоритети, творчо реагуючи на кожну запропоновану вже новим завідувачем пропозицію чи напрям діяльності. Тоді як освітня концепція РДІК, завдячуючи його ректору – проф. Литвинчуку А.І. вирізнялася значною стабільністю у цьому плані, а відтак й науково-педагогічний склад цієї, як і інших художніх кафедр інституту (подібна практика повною мірою була збережена і в РДГУ – проф. Постоловським Р.М.), мав можливість зосередитися на розробці різноманітних соціокультурних програм та проектів, залучаючи до цього й педагогів культурно-освітніх училищ, управлінців органів державної влади. Ця концепція базувалася й на збереженні відповідних підходів до організації освітнього простору регіону значний період часу, залучаючи до цього й керівників управлінських структур облдержадміністрації, педагогів-практиків галузі чи «гостьових» професорів, що помітно впливало на її подальшу результативність і творче реноме кафедри та інституту. Цього вимагало і суспільно-культурне життя, яке в регіонах розгортається значно повільніше, утім помітно орієнтується на національно-культурну складову, тобто місцевий святково-обрядовий комплекс, традиції, авторитет громадської думки, ніж це було у той час у столиці, а відтак й давало можливість зосереджуватися педагогам на реалізації конкретної ідеї (програми), виконання якої було розтягнуто в часі та мало достатню кількість виконавців, запрошених із середовища місцевої художньої громади, що також ставало важливим сегментом формування громадської думки.

Подібні аспекти організації навчального процесу стосувалися й художніх кафедр факультету, педагогічний склад якого вирізняла надзвичайно висока професіоналізація у мистецтві (йдеться про залучення до організації навчального процесу педагогів Львівської, Київської та Одеської державних консерваторій, Харківського державного інституту мистецтв (відповідно, М.Афонченко, В.Камінського, О.Гужви, С.Нікітіна, В.Юфи, Є.Блінського, М.Лисенка-Дністровського, В.Олендарьова, О.Ківи, В.Шумейка, І.Пясковського, В.Старченка, Б.Дерев'янка, О.М.Олійника, В.Пекаря, О.Геринoвича, Л.Сенченко та ін.), музично-педагогічного факультету РДПІ (І.Корсюка, М.Каганова, М.Довганича, Г.Каневської) та музичного училища (М.Козоровіцького, Є.Самусенка) [118] й ДМШ (Д.Бобова), що мали якісну консерваторську освіту), достатній педагогічний досвід роботи в професійному колективі середньої

спеціальної (художньої) ланки та практику концертних виступів або володіли методикою гри на специфічних народних інструментах (Б.Яремко) [42]. І цей факультет (згодом – Музичної творчості, Музичного мистецтва в РДГУ) мав, так би мовити, два виміри – орієнтацію на високе професійне мистецтво та музично-педагогічний аспект творчості. Але головним його надбанням стало формування якісного культурного середовища з науково-педагогічних працівників, здатних активно залучати до цього простору і здобувачів вищої освіти.

Саме тоді поглиблюються організаційні контакти навчального закладу з представниками галузі через участь у різноманітних формах фестивального руху чи художніх оглядів та творчих звітів, що сприяло активізації наукового пошуку й конкретизації (локалізації) навчального матеріалу. Залучалися вони й до практичної діяльності з упорядкування організаційно-методичної бази галузі, що прискорено формувалася в обласному Будинку народної творчості та обласному міжспілковому Будинку художньої самодіяльності (ОМБХС). А головне – орієнтацією молодих педагогів на подальший наукових пошук та підвищення професійної кваліфікації у регіональному його вимірі. А останні, в свою чергу, орієнтували на ці аспекти й студентів. Чого майже не робить нинішній склад КЗ «РОЦНТ» РОР, не розуміючи важливості творчих контактів представників дозвіллєвої практики та НПП вищої школи. Інакше кажучи, не лише наявна ситуація чи збіг обставин, але й відповідна кадрова політика та програма дій давали можливість якісно формувати освітній простір і навчальний процес.

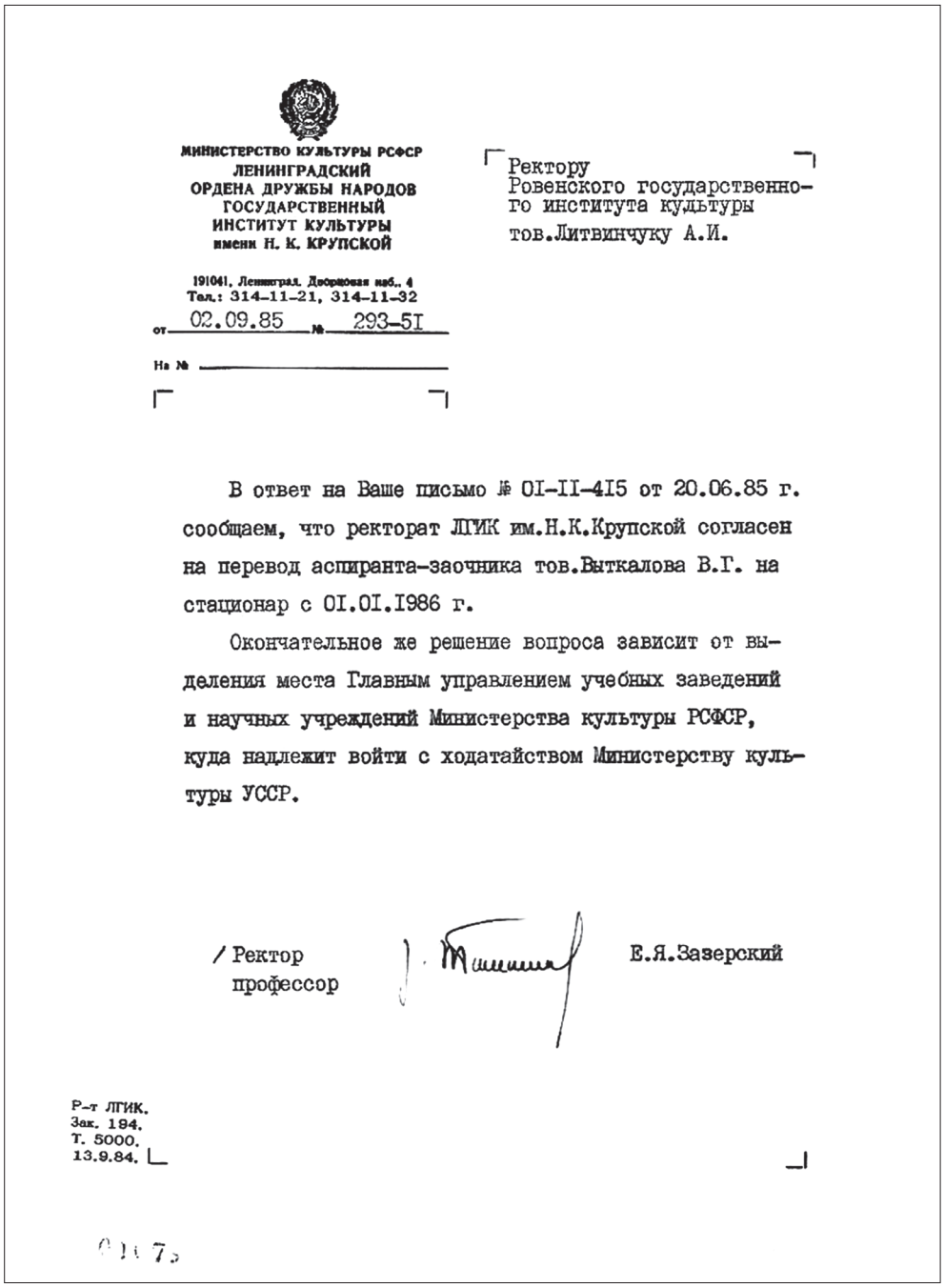
У 1978 році аспірантом Ленінградського державного інституту культури ім. Н.К.Крупської (спеціальність 13.00.05 «Культурно-освітня робота») стає старший викладач кафедри В.В.Вербець, а ще через рік до аспірантури Московського ДІК було зараховано викладачів Н.Я.Широкову та Д.Ф.Глебу (випускника та, згодом, короткотерміново, педагога кафедри духових інструментів, певною мірою причетного до нашої кафедри через консультування його дисертаційної підготовки на етапі вступу до аспірантури МДІК В.С.Лопандею); у 1981 році – викладача Т.П.Морозову.

У 1982 році до аспірантури Ленінградського ДІК (з. ф. н.) зараховано викладача кафедри В.Г.Виткалова. Тобто навіть за «технічними» показниками з питань підвищення наукової кваліфікації ця кафедра вже посідала провідні позиції на факультеті, розширюючи й її інформаційний потенціал та поглиблюючи інформацію серед молодих педагогів стосовно важливості поєднання наукового й культурно-мистецького сегмента в організації освітнього простору та власного становлення. Та й така широка комунікація з представниками інших вищих навчальних закладів культурних регіонів СРСР давала добру можливість і нагоду запроваджувати на кафедрі чимало цікавих ініціатив, характерних низці інших ЗВО країни.

У 1981 році старший викладач кафедри В.С.Лопандя стає першою співробітницею факультету, що захистила дисертаційне дослідження уже як викладач цього навчального закладу. Це відбулося на засіданні Спеціалізованої вченої ради Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького (наук. кер. – чл.-кор. АПН УРСР, канд. фізико-математичних наук, проф. Чепелєв В.І., під керівництвом якого захищено понад 40 дисертаційних досліджень) [38, С. 16-17]. Її наукова розвідка була присвячена розгляду питань становлення й історії розвитку народних університетів в УРСР – ще одного важливого сегмента системи організації поза навчальної діяльності широкого загалу населення в країні у сфері вільного часу. Тобто акцентувала увагу на не дуже ефективній у той час, однак достатньо поширеній в тогочасній практиці мережі безперервної освіти.

В окреслений період професори Московського та Ленінградського державних інститутів культури (Володимир Дранков, Дмитро Михайлович Генкін – завідувач кафедри культурно-освітньої роботи ЛДІК, на якій й здійснювалося становлення усіх аспірантів) бувають у м. Рівне, виступаючи на науково-практичних конференціях, читаючи публічні (разові) лекції для студентів факультету, або беруть участь в організації святкування 700-річчя від дня заснування нашого міста (Д.М.Генкін).

Окремі з них (Б.Д.Паригін, С.М.Іконнікова, Б.І.Рашрагович, Ю.Д.Красильніков та ін.) стають науковими керівниками або офіційними опонентами під час захисту дисертаційних досліджень науково-педагогічних працівників кафедри [4], сприяючи й організації різних видів практик студентів Рівненського держінституту культури за межами України (Б.І.Рашрагович –

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ РСФСР
ЛЕНИНГРАДСКИЙ
ОРДЕНА ДРУЖБЫ НАРОДОВ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ИНСТИТУТ КУЛЬТУРЫ
имени Н. К. КРУПСКОЙ

191041, Ленинград, Дворцовая наб., 4
Тел.: 314-11-21, 314-11-32

от 02.09.85 № 293-51

На №

Ректору
Ровенского государственного института культуры
тов.Литвинчуку А.И.

В ответ на Ваше письмо № 01-11-415 от 20.06.85 г. сообщаем, что ректорат ЛГИК им.Н.К.Крупской согласен на перевод аспиранта-заочника тов.Выткалова В.Г. на стационар с 01.01.1986 г.

Окончательное же решение вопроса зависит от выделения места Главным управлением учебных заведений и научных учреждений Министерства культуры РСФСР, куда надлежит войти с ходатайством Министерству культуры УССР.

/ Ректор
профессор Е.Я.Зазерский

Р-т ЛГИК.
Зак. 194.
Т. 5000.
13.9.84.

017

Лист-відповідь ректора ЛДІК про можливість переводу аспіранта заочної форми Виткалова В.Г. на денну форму навчання (Процедура переводу аспіранта у минулу добу).

у той час – декан факультету культурно-освітньої роботи ЛДІК, науковий керівник дисертаційного дослідження В.Г.Виткалова). Про це достатньо детально йдеться у ювілейному виданні «Творчістю окрилені», опублікованому з нагоди 20-річчя від часу заснування Інституту культури [54], а також у спогадах НПП цієї кафедри.

Подібні контакти сприяють й глибшому ознайомленню рівненських педагогів і з системою організації навчального процесу в столичних вищих навчальних закладах, науково-педагогічним складом, методиками організації навчального, поза навчального та наукового процесу, студентським середовищем, безліччю інших складових функціонування сучасної вищої школи. Та й персоніфіковані творчі зв'язки наших викладачів також суттєво розширюються, сприяючи подальшому ознайомленню з досвідом функціонування інокультурного середовища.

По завершенню навчання в аспірантурі захистили дисертації В.В.Вербець (1983 р.) та В.Г.Виткалов (достроково, 1986 р., ЛДІК), започаткувавши по завершенні навчання в аспірантурі чимало академічних форм в РДІК – під-

готовку наукових збірників із залученням до цього процесу науково-педагогічних працівників із ЗВО інших республік, студентські організаційно-культурні об'єднання, участь у наукових конференціях за межами республіки, залучення до цього процесу студентів художніх кафедр факультету, широку участь у співпраці з методичними структурами області тощо, якісно позиціонуючи кафедру та інститут в освітньому середовищі.

У 1990 році дисертаційне дослідження, спрямоване на вивчення дитячої аудиторії (за спеціальністю 13.00.05), захистила Н.Я.Широкова (МДІК), стимулювавши цей процес і для інших педагогічних працівників інституту (Остання, утім через деякий час залишила роботу на кафедрі і переїхала до Москви, де працювала в одній з її ДМШ).

Тим часом відбуваються й суттєві зміни в ідеологічній доктрині держави, зокрема лібералізація її міжнародної та внутрішньої політики у зв'язку з обранням на посаду Генерального Секретаря ЦК КПРС М.С.Горбачова.

Відчутні зрушення стають помітними і в освітній практиці та політиці держави. Послаблюється регламентація усіх сфер та ідеологічний тиск на всі напрями суспільно-культурного життя й республіки, відбувається специфічна його лібералізація як у формах, так і методах навчання, поглиблюється між культурна комунікація, що сприяє розширенню фахової інформованості та компетентності радянської інтелігенції, зокрема й науково-педагогічних працівників вищої школи.

Із 1985 року термін навчання в інститутах культури країни, як уже наголошувалося, збільшується до 5 років на денній та заочній формах, перетворюючи ці ЗВО в типові для країни вищі навчальні заклади з традиційними параметрами організації навчального процесу, розширюючи таким чином усі складові цієї програми підготовки, зокрема й спеціальні та гуманітарні напрями, стимулюючи перегляд навчальних планів та програм і безлічі іншого, що пов'язано з професіоналізацією навчання; поглиблюється і розширюється блок професійно-орієнтованих дисциплін; суттєво збільшується обсяг годин, відведених на вивчення іноземної мови (особливо на нашій кафедрі); до навчальних планів додається низка спецкурсів із регіональної культурно-мистецької практики (загальним обсягом до 200 годин на навчальний рік, виходячи з того алгоритму, що в РДІК навчальне навантаження завжди планувалося за принципом 2/3 – аудиторних занять від їх загальної кількості і лише 1/3 годин – самостійна робота) [43], що давало можливість краще опановувати навчальний матеріал та й алгоритм здобуття знань саме під консультативним наглядом науково-педагогічних працівників; розширюється й кількість педагогів-практиків, які пропонують оригінальні спецкурси, форми сприйняття матеріалу, переносять низку практичних занять до мережі закладів культури. А відтак і міцнішають зв'язки з установами культури галузі та покращується методичне забезпечення навчального процесу, формуються філії кафедри, запроваджується чимало цікавого з організаційно-педагогічного досвіду роботи зі студентами, притаманного іншим ЗВО й не лише України.

Адже переведення значної кількості аудиторних годин на самостійне опрацювання, типове для нинішньої системи організації освітнього процесу, є зовсім неефективним, оскільки спочатку потрібно сформувати навички організації самостійної роботи, які також здобуються на певній інформаційній базі (тобто в аудиторних умовах під консультативним наглядом викладача), підготувати відповідну організаційно-методичну базу цього процесу і лише потім, коли молода людина зрозуміє, чого їй бракує в *системі здобуття професійної інформації*, можна поступово збільшувати самостійний сегмент освіти.

Це сприяло й суттєвому педагогічному навантаженню на студентів (36 год. лише *аудиторних занять* на тиждень). При цьому індивідуальні години із професійно-орієнтованих дисциплін, до яких залучалися переважно педагоги-практики, складали також чималу частку (105 год. на рік) навчального плану (навантаження). Тобто характерною рисою організації освітнього простору тодішнього студента стає його значна професійна завантаженість та широка участь у різних формах поза навчальної діяльності: факультетах громадських професій, філіях кафедри, окремих етнографічних експедиціях, організованих у районах області Будинком народної творчості, керівництвом художніми гуртками, участі у наукових конференціях, олімпіадах, культурному обслуговуванні соціальних установ тощо. Все це акумулювалося на кафедрі, деканаті та ставало предметом постійного обговорення на засіданнях ученої ради та зборах

трудового колективу, що ефективно вирізняло факультет (а згодом – й інститут) у середовищі вищої спеціальної освіти регіону.

Що ж до цих ЗВО, то вони, аналізовані інститути, як уже наголошувалося, стають типовими навчальними закладами країни за всіма їх організаційно-структурними показниками, що покращує управління цією мережею вищої освіти та значною мірою уніфікує вимоги до організації освітнього процесу і простору [83]. При цьому виключення становлять лише студенти спеціальності «Бібліотекознавство і бібліографія» та спеціалізації «Режисура художньо-масових заходів» (чи «Режисер самодіяльного театрального колективу» – в РДІК) у рамках уже запровадженої спеціальності «Народна художня творчість», де збережено й надалі чотирирічний термін здобуття вищої освіти. А згодом усі спеціальності інститутів культури були переведені на 5-річний термін організації навчання.

Збільшення навчального часу до 5 років надало нові можливості урізноманітнити практичну підготовку здобувачів вищої освіти, ввести до навчальних планів, як уже наголошувалося, нові дисципліни, пов'язані з вивченням регіональної культурної практики в її історичній ретроспективі, іноземної мови за професійним спрямуванням, набуттям навичок дослідників, запросивши оригінальних педагогів з інших ЗВО (РДПІ, УІВГ, Острога та ВДУ ім. Лесі Українки для виконання навчального навантаження на умовах штатного сумісництва), поглибити регіональну складову, методичні аспекти сприйняття матеріалу, акцентувати увагу на індивідуалізації навчання, залишити чимало часу на усвідомлення вивченого матеріалу тощо через збільшення годин на самостійну підготовку та контроль за її організацією (практичні, курсові роботи, консультації, спецкурси, дипломні дослідження, факультети громадських професій з широким спектром освітніх пропозицій, що в деякій мірі нагадують сучасний зразок неформальної освіти).

Із розширенням обсягів завдань і, відповідно, навчального навантаження, до штату кафедри культурно-освітньої роботи (1979 р.) зараховано З.В.Черуху (згодом – викладачку кафедри педагогіки), випускницю (1976 р.) кафедри хорового диригування (спеціалізація «народний хор») (що на початку 1990-х рр. також захистила дисертацію у Спеціалізованій вченій раді ЛДІК), а ще через рік – канд. пед. наук, доц. В.Поливаного (останнє місце роботи, після 2005 року – Вінницький приватний коледж економіки та менеджменту). Тобто педагогічний склад кафедри формується переважно за фаховим принципом із співробітників, які добре були знайомі культурно-мистецькою (дозвіллєвою) сферою у різних формах її виявлення і функціонування та грунтовною культурологічною освітою.

Таким чином, потенціал науково-педагогічного складу колективу був достатньо високим як для інститутів культури, художньо спрямованим і надавав можливість якісно організовувати освітній процес і науковий пошук, залучаючи до цього й студентів заочної форми. Це стало найбільш логічним кроком, адже на цій формі навчання здобували вищу освіту переважно практики галузі, які при вступі на навчання повинні були мати трирічний стаж практичної роботи в галузі, щоб бути зарахованими на умовах поза конкурсного прийому. Тому вони були найбільш підготовленими до участі й в науковому процесі, адже добре розуміли сутність та проблеми функціонування сфери власної професіональної самореалізації. А науковий пошук розглядали як важливу сходинку для кращого опанування проблемами галузі та й власного професіоналізму. До речі, в останнє десятиліття XX століття, як свідчать різноманітні звіти (протоколи засідань) кафедри та й інституту культури, лекційні курси у студентів-практиків (з. ф. н.) читав у переважній більшості керівний склад навчального закладу та керівники установ культури.

Міцнішають у той час й організаційно-творчі контакти з регіональними управлінськими структурами галузі, через участь їх представників (викладачів) у якості Голів Державних екзаменаційних комісій, що поглиблює локальний культурний контекст, залучення педагогів кафедри до різноманітних фахових нарад із керівниками управлінських структур галузі регіону, фестивальних заходів, членства в журі низки оглядів художньої творчості регіону чи організації діяльності установ культури та численних форм підвищення кваліфікації працівників культури регіональної культурно-освітньої мережі. Запрошуються вони й до упорядкування методичної складової галузі: картотек художніх колективів та окремих виконавців, їхнього репертуару, збирачів фольклорної спадщини, «сценарного архіву» Центру, фестивального

руху, підготовці методичних розробок тощо, надаючи й чимало слушних рекомендацій співробітникам цього методичного центру (ОБНТ), здобуваючи при цьому й важливий практичний матеріал (досвід) для майбутніх лекційних, практичних занять та наукових публікацій.

1979 року, коли Рівненський культурно-освітній факультет КДІК ім. О.Є.Корнійчука набув статусу самостійного інституту культури, здійснивши низку й відповідних трансформаційних змін, як свідчать різноманітні плани, звіти й протоколи засідань [36], [42] та окремі «історичні» матеріали [43], було сформовано нову кафедру – Теорії та історії культури (1984 р.), завідувачем якої призначено канд. істор. наук, доцента Слободанюка О.М. і на яку передано, як уже згадувалося, усі теоретичні дисципліни спеціальності: «Марксистсько-ленінська теорія культури» (Слободанюк О.М.), «Самодіяльна художня творчість: історія, теорія, методика організації» (загальний розділ – 4 семестри, Виткалов В.Г. та, частково, Ю.М.Косачевич, С.П.Васечко); (прикладні методики залишалися на випускових кафедрах), «Історія культурно-освітньої роботи» (Маключенко В.І.), «Історія мистецтв» (Каневська Г.Г., короткотерміново – Михайлова Р.Д.), «Технічні засоби навчання» (Вербець В.В.), «Управління, організація і економіка культурно-освітніх закладів» (Герладжі А.М.) та виробничу практику, що організовувалася для студентів художніх спеціалізацій інституту [4], [42].

Певний час на ній зосереджувалися й дисципліни психолого-педагогічного циклу: «Педагогіка» (З.В.Черуха, Р.Р.Бандура) та «Психологія» (Г.В.Рудь), а згодом було створено окрему кафедру Педагогіки, що забезпечувала освітній процес усіх художніх спеціалізацій і яку очолив к. п. н., доц. Бандура Р.Р.; до її штату було переведено і З.В.Черуху та Г.В.Рудь. Це також стало цілком виваженим і логічним кроком у пошуку і формуванні фахової моделі випускника й певним чином структурувало навчальний процес. Підготовка фахівців здійснювалася організаційно-творчими зусиллями теоретичного і практичного сегментів навчання, який забезпечували два педагогічних колективи. При одному з них функціонував кабінет технічних засобів навчання (О.М.Яцюк) та лабораторія педагогічної майстерності (керівники – Р.А.Смирнова, а згодом – Г.К.Гребенюк).

А наприкінці 80-х років, враховуючи потреби часу, було дещо змінено профіль підготовки фахівців спеціальності «Організація культурно-освітньої роботи». Їй на зміну, після численних обговорень у періодичній пресі та міністерських структурах, прийшла вже суттєво оновлена спеціальність «Організатор-методист культурно-дозвіллєвої діяльності», що навіть більше відповідала функціональним обов'язкам майбутніх фахівців, оскільки зосереджувала навчальний процес на формуванні практичних навичок у сфері художньо-масової та організаційно-методичної діяльності, а також давала можливість багатьом випускникам працювати не лише у культурно-дозвіллєвій мережі, її методичних органах (РБК, обласних Центрах народної творчості, обласних міжспілкових Будинках художньої самодіяльності, чи інших структурах, що почали масово з'являтися в регіонах на хвилі національно-культурного піднесення), але й у мережі освіти (заступник директора з позакласної роботи ЗОШ, ПДМ, вихователями у робітничих гуртожитках тощо та читання окремих дисциплін у загальноосвітній школі чи училищах (культури, педагогічних та технічних), які також розширюють власний контингент на хвилі суттєвих зрушень у виробничій інфраструктурі українських міст та, відповідно, в їхній освітній практиці). Додаток «педагог-організатор» надавав їм таке право [11].

Особливо перспективною виявилася ця спеціальність для практиків культурно-дозвіллєвої сфери, що здобували реальну можливість продовжити вдосконалювати свою теоретико-прикладну підготовку та кваліфікацію. Окремі з них, що працюють й нині в галузі, це повною мірою підтверджують. Утім, кафедра стала привабливою і для інших категорій населення. Чимало (майже 40 осіб за увесь період функціонування цієї спеціальності), як свідчать протоколи її засідань [43] та звітність Приймальної комісії, навчалося на цій спеціальності й військових – заступників командирів в/ч із виховної (політичної) роботи, працівників військкоматів чи представників інших «силових» структур регіону, що здобували вищу освіту на заочній формі. Ця практика перманентно продовжується й надалі на заочній формі. Утім, відсутність швидкої реакції практиків галузі на змінені умови і брак контролю за їх підвищенням професійної кваліфікації та й не готовність педагогів вищої школи швидко

і якісно і оперативно відповісти на ці запити, пояснюється не здатністю та інертністю і перших, і других до навчання упродовж життя.

В аналізований період налагоджуються й тісні творчі контакти науково-педагогічних працівників цієї структури з колегами з інших ЗВО країни та училищ культури (культурно-освітніх училищ) Західного регіону України з метою узгодження навчальних планів і програм, проведення профорієнтаційної роботи, розробки спільних наукових чи культурологічних проектів, рецензування методичних розробок,

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

вул. 40 років Жовтня, 27. м. Херсон, 73000.
Тел.: +38(0552) 22-62-63; факс 49-21-14; e-mail: office@ksu.ks.ua; http://www.ksu.ks.ua
МФО 852010 код за ЄДРПОУ 02125609 р/р 35222006003993 банк ГУДКУ в Херсонській обл.

11.04 2012 р. № 06-12/1554
На № _____ від _____ 201__ р.

Ректорові Рівненського
державного гуманітарного
університету професору
Постоловському Р.М.

до наказу
12-4-12р.

Шановний Руслане Михайловичу!

Згідно списку голів державних екзаменаційних комісій затвердженого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України №4.4 – 20/4420 від 21 грудня 2011 року Головою державної екзаменаційної комісій у Херсонському державному університеті призначено **Виткалова Володимира Григоровича** – завідувач кафедри культурології, кандидата педагогічних наук, професора.

Державна екзаменаційна комісія працює з 11 по 25 травня 2012 року.

Просимо відрядити Виткалова В.Г.

З повагою,
в. о. ректора Херсонського
державного університету С.В.Кузнецов

Н.А.Тюхтенко
(0552) 32-67-07

Одна з форм запрошень проф. Виткалову В.Г. для участі у проведенні засідань Державних (Атестаційних) комісій у різних ЗВО України.

консультування підготовки дисертаційних досліджень тощо, тим більше, що частина випускників кафедри працює саме в училищах культури. Сприяє це й підвищенню кваліфікації фахівців обох сторін — членів кафедри та педагогів училищ. Продовжується ця співпраця і в нинішніх умовах, хоча освітня й організаційно-художня та й матеріально-технічна ситуація в ній інша.

У цьому процесі бере активну участь і управлінський склад галузі, зокрема заступник (згодом

начальник) Управління культури Рівненської облдержадміністрації Ю.М.Нікольченко, який у 1998 році здобуде атестат доцента саме по цій кафедрі, маючи понад 15-річний стаж роботи в педагогічному колективі; Я.М.Мельник (начальник Управління культури) та директор (заступник згодом) обласного краєзнавчого музею В.М.Мушировський, що за сумісництвом також були викладачами кафедри чи виконували обов'язки Голів ДЕК [44]. Ці контакти розширюються та поглиблюються й за допомогою згаданої вже участі НПП кафедри у якості Голів Державних екзаменаційних комісії під час підсумкової атестації (державних екзаменів) здобувачів вищої освіти в училищах культури регіону, випуск яких здійснювався тоді двічі на рік (на базі 10 та 8 класів) (Вакульчук М.В., Вербець В.В., Виткалов В.Г., Герладжі А.М.). Подібні зрушення відбуваються й на художніх кафедрах факультету (інституту), поглиблюючи також контакти і з середньою професійною ланкою. Під час таких зустрічей з представниками цієї мережі освіти виникала добра нагода обговорити навчальні плани та програми, обмінятися досвідом педагогічної роботи, усвідомити спільність освітніх завдань, уточнити методичні аспекти організації навчального процесу, провести відповідні профорієнтаційні консультації серед випускників чи вступників на навчання тощо. Тим більше, що на дев'ять культурно-освітніх училищ, як і такої ж кількості музичних середніх спеціальних закладів Західного регіону України припадав лише один державний інститут культури.

Згадана організаційна практика суттєво розширює потенційні можливості науково-педагогічного колективу, оскільки у нього постійно з'являється оперативна інформація про стан функціонування галузі і її проблемний ряд, а також новітні методики, що використовуються в практиці роботи її середньої спеціальної ланки освіти, творчий потенціал майбутніх абітурієнтів тощо. Та й профорієнтаційний аспект у такій системі організації реалізується повною мірою.

1985–1992 рр. – час, коли виробнича практика для кращих та найбільш активних студентів художніх спеціалізацій інституту, методичне забезпечення і контроль за виконанням якої забезпечували науково-педагогічні працівники кафедри теорії та історії культури та, частково, кафедри культурно-освітньої роботи (в основному як розробники змістовної її частини), проводиться в провідних установах культури Москви (Палац культури АЗЛК), Ленінграда (Палац культури (ЛенСовета – ЛенРади), Палац культури Петроградської сторони, рф), Львова (Палаци культури НВО «Електрон» та Автобусного заводу), Києва, Тернополя (НВО «Ватра») й ін., розширюючи таким чином студентські можливості у вивченні специфіки організації навчального процесу й системи проведення культурно-дозвіллєвої діяльності в центрі російської федерації та потужних промислових й культурних центрах Західної і Центральної України, сприяючи таким чином зміні уяви студентів про специфіку організації культурно-освітньої (дозвіллєвої) діяльності не лише з урахуванням особливостей поселення, стану виробничої інфраструктури великих промислових підприємств та міст їх дислокації, але й ментальності його мешканців [4].

До того ж, цей вид практики, як свідчать навчальні плани кафедри тієї доби та її звітність [43], був досить об'ємним і художньо насиченим – три місяці з відривом від безпосереднього процесу навчання з потижневою її деталізацією. І в цьому знаходили своє місце й студенти кафедри переважно як організатори заходів, сценаристи та ведучі. Хоча й у нас, виходячи з матеріалів звітності, завжди навчалася оригінально мисляча молодь із різноманітними рівнями художньої обдарованості (хореографія, вокал, художнє читання). Цікавою ця практика виявляється ще й тому, що в установи культури на потужні виробничі бази Центральної (Київ) та Західної України (Львів, Тернопіль, Ужгород, Луцьк) або рф (Палаци культури потужних виробничих підприємств) формуються і направляються якісні студентські колективи, що об'єднували представників різних художніх спеціалізацій. Тому якісно провести переважну більшість культурно-дозвіллєвих (художніх) заходів чи організувати методичний семінар для працівників галузі ставало можливим навіть за участі самих практикантів. А зважаючи на наявний склад студентів художніх спеціалізацій, зокрема й кафедр народних інструментів та музичного фольклору (керівники художніх груп: Б.І.Яремко, І.Ф.Корсюк, Б.Й.Столярчук, а згодом і Ю.П.Рибак, В.Ярмола, Р.І.Дзвінка), що представляли переважно Закарпаття, Галичину, Поділля чи навіть північні райони Рівненщини, в організаційно-культурному арсеналі яких було безліч яскравих народних жартів із використан-

ням місцевої говірки, або інших незвичних артефактів, притаманних етнокультурному розвитку регіонів та володіли унікальними навичками гри на специфічних народних інструментах (цимбали, козо-бас, фрілка, дримба, сопілка, скрипка тощо) чи мали в своєму репертуарі оригінальні етнокультурні зразки з творчого потенціалу (репертуару) регіональних хор-ланок або інших яскравих етнотворів, які вони використовували під час проходження практики у своїх концертних виступах, зокрема й народні регіональні строї, здобуваючи чимало схвальних відгуків у місцевому середовищі та періодичній пресі, професійне реноме Інституту культури ставало надзвичайно високим. Тому повертаючись із таких «творчих навчальних відряджень» студенти до власного звіту докладають, як правило, яскравий візуальний ряд, зокрема й повідомлення у тамтешній пресі про проведену ними організаційно-культурну роботу на базах практики, який і сьогодні частково ще зберігається на кафедрі.

Саме тоді в педагогічному середовищі кафедри зароджується ідея долучати студентів до публікації в місцевій періодиці своїх поза навчальних здобутків, тобто всього того, що організовувалося ними безпосередньо у поза аудиторний час, та розвивало б у них панорамне бачення проблем галузі й навички публіциста, також потрібні у майбутній професійній діяльності. Та й фахові компетенції, як відомо, здобуваються лише в процесі конкретної практичної діяльності. І під керівництвом доц. Морозової Т.П. це повною мірою реалізовувалося чимало років.

У 1988 році кадровий склад науково-педагогічних працівників кафедри культурно-освітньої роботи поповнився досвідченим педагогом, колишнім деканом факультету культурно-освітньої роботи Алтайського (м. Барнаул) державного інституту культури (свого час – філія Московського державного інституту культури), кандидатом історичних наук, доцентом Л.А.Бройтманом, який, на жаль, так і не продемонстрував повною мірою власних високих організаційно-методичних здібностей (25 років на посаді декана) в умовах регіонального українського навчального закладу, зважаючи на час перебування його у складі НПП кафедри і не став для науково-педагогічних працівників кафедри джерелом всесоюзного організаційно-педагогічного досвіду (а на початку 90-х років взагалі виїхав за межі України). Хоча його власний організаційно-педагогічний доробок за цей короткий термін перебування у штаті створював тоді, як свідчать протоколи засідань кафедри [43] та спогади науково-педагогічних працівників (Виткалова В.Г., Глущук О.Г., Забути Т.В., Шолудько Н.Г.) й колишніх студентів, відповідне і якісне тло для порівняльних характеристик в організації навчального процесу і простору місцевими педагогами. Та й за віковим цензом він також помітно вирізнявся від штатного складу кафедри. Сприяв він і поглибленню наукових досліджень студентської молоді з орієнтацією її на місцеві архіви, маючи також чимало опублікованих праць у цьому напрямі. Тому робота випускників художніх спеціалізацій у фондах обласного краєзнавчого музею та Кременецького держархіву (Л.Чернявська, Т.Смирнова, наук. кер. – Шолудько Н.Г.), Державного архіву Чернівецької області (Л.Мігуля, Р.Поліщук, Морозова О., Потапчук Т.) (1995-1997 рр.) стає типовим явищем для кафедри [36]. Загалом у зазначений період до наукової роботи у складі кафедри було залучено 20 студентів факультету музичної творчості, частина з яких розпочне підготовку дипломних робіт, а згодом і кандидатських чи докторських дисертацій.

До речі, дочка Л.А.Бройтмана, викладачка кафедри бібліотекознавства і бібліографії РДІК, Н.Л.Бережна, як підтвержують згадані вище матеріали протоколів засідань кафедри, навіть розпочинала реалізовувати ідею стосовно створення музею інституту культури на базі кафедри. Не втратила актуальності ця ідея й нині.

У 1988 році, зважаючи на 70-річний ювілей провідного вищого навчального закладу в галузі країни – ЛДІК, а надто наукового пошуку фахівців, що забезпечували аспірантуру та докторантуру спеціальності 13.00.05 «Культурно-освітня робота», доц. Виткалов В.Г., як завідувач кафедри теорії та історії культури й колишній аспірант, і ректор РДІК, доц. Литвинчук А.І., запрошуються на урочистості з цієї нагоди до ЛДІК у якості почесних гостей, де вкотре знайомляться із системою організації навчального процесу столичного культурологічного ЗВО, налагоджують контакти з його педагогами.

У 1990 році, беручи до уваги розширення обсягів освітніх завдань та збільшення контингенту студентів, до штату кафедри зараховано одну з перших випускниць Рівненського ДІК уже нової спеціальності «Організатор-методист культурно-освітньої роботи» – Т.І.Чер-

ніговець, яка, після завершення навчання в інституті (1980 р.), працювала у Гадяцькому культурно-освітньому училищі на посаді завідувачки циклової комісії з культурно-дозвіллєвої діяльності. Тобто, з цього часу починає поступово оновлюватися й кадровий склад колективу з його орієнтацією на педагогів-практиків.

Відтак саме вона певний час і орієнтувала студентів кафедри на специфіку організації навчання в середній та середній спеціальній ланці, організуючи чимало практичних занять, здобуті навички на яких будуть потрібні й для майбутньої роботи в коледжах. Вона також стає активним учасником різноманітних фольклорних експедицій в північні райони області, залучаючи до цього й студентів, бере на себе й інші обов'язки, пов'язані з навчальним процесом. Інакше кажучи, організаційно-культурний тандем із педагогів двох кафедр (культурно-освітньої роботи та теорії і історії культури) давав високий фаховий результат.

До речі, навчальні плани та освітньо-професійні програми спеціальності після запровадження ступеневої освіти в Україні (ОКР «Бакалавр-Спеціаліст-Магістр») і орієнтували студентів на роботу в дошкільній чи «початковій» мережі, ЗОШ (ОКР «Спеціаліст») та ЗВО І-ІІ-ІІІ рівнів акредитації й науково-методичних структурах галузі – музейній та архівній мережі, журналістиці, РБК, регіональних Центрах дозвілля, ОЦНТ, ПДМ (ОКР «Магістр»). Нагадаю, що підготовка фахівців за наведеними вище освітніми ступенями була максимально логічною та цілком достатньою для формування фахових компетенцій випускників. Допомагала цьому і значна «стабільність» навчальних планів, коли НПП могли зосередитися на розробці якісного методичного забезпечення. І ці три етапи навчання чітко орієнтували молодих фахівців й на різні рівні майбутньої професійної діяльності, тобто їх організаційно-творчої самореалізації. А дві третини від загального обсягу навчального навантаження, що відводилися на аудиторні заняття, як уже наголошувалося вище, давали добру нагоду обговорювати зі здобувачами вищої освіти не лише змістовні питання конкретної навчальної дисципліни, але й алгоритм безпосереднього процесу учіння.

Протягом усього періоду існування кафедри її очолювали: ст. викл. Лопандя В.М. (1972–1973 рр.), канд. іст. наук, доц. Слободанюк О.М. (1973–1982 рр.), канд. філол. наук, доц. Китова С.А. (1982–1984 рр.), канд. пед. наук, доц. Вербець В.В. (1985 рр.), ст. викл. Герладжі А.М. (1985–1990 рр.), канд. пед. наук, доц. Вербець В.В. (1991 р.) [4].

1992 року відповідним наказом ректора інституту культури, канд. істор. наук, доц. Литвинчука А.І., з метою концентрації зусиль на професійній підготовці фахівців для галузі та створення для цього мобільного педагогічного колективу з широким вектором педагогічної дії, було об'єднано випускову кафедру Теорії і практики культурно-освітньої роботи та кафедру Теорії і історії культури (теоретичну) в єдину освітню структуру під назвою Кафедра культурології і призначено її завідувачем кандидата педагогічних наук, доцента Виткалова В.Г., який, після завершення навчання в аспірантурі Ленінградського державного інституту культури і, як уже згадувалося, дострокового захисту дисертації, працював на посаді завідувача кафедри теорії та історії культури РДІК (1987–1992 рр.). Цей організаційний крок ректора, як засвідчила подальша її (кафедри) діяльність, сприяв усуненню різноманітних та непотрібних узгоджень низки організаційних питань стосовно професійної підготовки студентів у майбутньому та об'єднав два вектори цієї підготовки в одній структурі – теоретичного та прикладного.

Тоді ж розпочинається активний пошук нових напрямів і форм роботи з молоддю, активізується внесення змін до навчальних планів і робочих програм, у т. ч й суттєво розширено вивчення іноземної мови, виходячи з результатів локальних наукових досліджень, зокрема й численних опитувань практиків (цю роботу активно організували співробітники ОЦНТ та його республіканського аналога в Києві й управління культури облдержадміністрації); поліпшується й методичне забезпечення освітнього процесу, збагачене управлінським місцевим досвідом. Відзначу, спираючись на матеріали протоколів засідань кафедри [35], [36], [106] та традиційну звітність, що педагоги-практики були чи не найкращим варіантом для якісного забезпечення професійно-орієнтованих дисциплін і ознайомлення молоді зі специфічними методиками викладання. Тим більше, що частина таких занять проводилася безпосередньо за місцем їх професійної діяльності.

І вже у 1993-1996 рр. на базі кафедри вперше в Україні за ініціативи її завідувача, проф. Вит-

калова В.Г. та підтримки педагогічного колективу цієї структури, організаційно-фінансового забезпечення керівництва закладу (проф. Литвинчука А.І.) й Першого заступника Голови Державного Комітету України з міжнародного туризму, а також зважаючи на відносну лояльність міністерських структур до організації експериментального освітнього простору в регіоні, тобто виходячи за межі традиційних форм роботи, як це було притаманне вищій школі ще декілька років тому, розпочато підготовку фахівців нового напряму, а саме «Менеджер культури і туризму» й «Менеджер культури і спорту» із залученням до цієї підготовки науково-педагогічних працівників Київського інституту туризму (згаданого заступника Голови Комітету з міжнародного туризму України), директорки Рівненського туристичного ліцею, яка упродовж року працювала викладачем-сумісником кафедри, фахівців з Українського інституту інженерів водного господарства (канд. екон. наук, доц. Ріхтер О.М.) та місцевих управлінських й економічних структур (М.І. Джуріч, головний бухгалтер обласного театру ляльок; згодом – головний бухгалтер РДГУ), що займалися цією галуззю, а також канд. пед. наук, заступника Голови Комітету молоді, фізичної культури і спорту Рівненського облвиконкому (1991-1992 рр.), начальника управління з фізичної культури і спорту Рівненської облдержадміністрації (1992-2002 рр.) М.В.Дутчака (дод. 25) та завідувача кафедри фізичної культури і спорту інституту, заслуженого працівника фізичної культури і спорту України, доц. В.М.Прокоповича, який упродовж декількох років (1994–1998 рр.) був головним тренером жіночої волейбольної команди «Полісянка» (Суперліга України), що функціонувала фактично на базі студенток кафедри культурології. Значна частина її спортсменів входили й до складу Національної збірної країни.

Згодом, – після його переїзду до Португалії, у зв'язку з підписанням відповідного контракту, а також значним зменшенням фінансування, спортивна команда згорнула свою діяльність [43], [42] (Через певний час на її базі була створена нова команда «РЕГІНА», однак уже в структурі приватного ЗВО – МЕГУ ім. С.А.Дем'янчука) [4].

Потрібно відзначити, спираючись на наявні архівні матеріали кафедри [43] та офіційне ювілейне видання [42], що конкурс на ці спеціальності був над достатнім, що дозволяло відібрати на навчання добре підготовлену молодь із високим рівнем навчальної мотивації та професіональних, зокрема й організаційних, якостей. Тобто потреби практики були враховані повною мірою, як і ефективно підібраний її завідувачем викладацький склад. А згодом, враховуючи запити практики, результати конкурсних випробувань, іміджевий сегмент, – й суттєво розширити ліцензійний прийом на навчання.

Однак у листопаді 1996 року студентів спеціальностей «Менеджер культури і туризму» та «Менеджер культури і спорту», у зв'язку з іншим напрямом підготовки, юридичним оформленням окремого напряму організації освіти в Україні та новими вимогами МОН до організації освітнього простору, а згодом і формуванням нової спеціальності – «Менеджмент організацій» (спрямованих виключно на сферу приватного бізнесу чи сектору, позаяк у той час у державній мережі таких посад ще не було) в Класифікаторі спеціальностей ЗВО України та введенням до навчальних планів низки дисциплін математико-економічного (природничого) спрямування й започаткуванням ліцензійних та акредитаційних експертиз, а також затвердженням відповідних державних стандартів освіти, після 4, 3 років навчання на кафедрі культурології, було передано до нової освітньої структури – кафедри «Економіки і менеджменту», що сформувалася також у складі Художньо-педагогічного, однак через деякий час вона увійшла до складу Бібліотечного (згодом – Документальних комунікацій та менеджменту) факультету РДІК [42] (У 2022-2023 н. р., у зв'язку з розміщенням за місцем їх попереднього перебування (вул. Л.Толстого, 3) Луганського державного медичного університету), одну з кафедр цього факультету переведено до навчального корпусу № 1, розташованого по вул. С.Бандери, 12.

Уже на тій кафедрі фактично були втрачені попередні напрацювання стосовно підготовки фахівців із туристичного та спортивного напрямів (із ґрунтовною *культурологічною базою*), оскільки ця підготовка здійснювалася вже за іншими освітніми стандартами, що відповідала затвердженим МОН України критеріям (Освітньо-професійним програмам і Освітньо-кваліфікаційним характеристикам). Та й науково-педагогічні працівники нової кафедри мали вже іншу фахову освіту (переважно випускники спеціальних кафедр інституту інженерів водного господарства та природокористування)

і не знали усього того, на чому започатковувалися названі вище параметри цієї спеціальності. А через деякий час напрям «Туризм» сформувався в окрему спеціальність і підготовка таких фахівців набула майже масового характеру, про що свідчили ліцензовані обсяги, затверджені ДАК МОН України та кількість ЗВО, де ця спеціальність була ліцензована. До речі, спеціальність «Туризм» й надалі (принаймні, до 2019 р.) (див. «Порядок денний засідань Експертних рад із питань культури, мистецтва і туризму», що знаходяться в приватному архіві автора) [47] (дод. 1) залишалася у компетенції Експертної ради ДАК МОН України з культури, мистецтва і туризму, акцентуючи увагу на тому та переконливо підтверджуючи, що певний блок дисциплін історико-культурологічного спрямування в навчальних планах цієї спеціальності ше зберігався.

У тому ж році (1992 р.) колектив науково-педагогічних працівників кафедри розпочав підготовку фахівців нової спеціальності, що запроваджувалася у тодішніх інститутах культури та окремих ЗВО (до прикладу – НаУ «Києво-Могилянська академія») – «Культурологія» з кваліфікаціями «Викладач теорії та історії культури» та «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності», основа якої й надалі залишилася в навчальних проектах кафедри [1], [5]. Хоча, починаючи від середини 90-х років, а надто – від 2015-2020 н. р., як і майже всі спеціальності ЗВО країни та й сама країна, зазнали безлічі трансформацій і в її основі мало що залишилося від того, що планувалося тоді, про що йдеться більш детально на сторінках окремого видання автора [45, С. 70-75] та сторінках Літопису життєдіяльності колективу кафедри, вміщеного у цій книзі.

Враховуючи запити практики та результати проведеного соціологічного опитування керівної ланки сфери культури, науковців (ВНДІК), інші опитування [50], а також дані Київського республіканського Центру народної творчості та Інституту підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв (згодом – НАКККіМ і його окремого структурного підрозділу, а через деякий час – Інституту культурних досліджень, трансформованого з республіканського Центру народної творчості і культурно-освітньої роботи), професорсько-викладацький склад повертається до підготовки фахівців – педагогів-організаторів культурного дозвілля. Ця кваліфікація буде надаватися надалі й випускникам спеціальності «Культурологія», що дасть можливість багатьом із них по завершенню навчання в інституті, крім, власне, фахової підготовки з теорії і історії світової та вітчизняної культури, мати добрі практичні навички з прикладних методик, потрібні для роботи у сфері дозвілля і, таким чином, значно розширити можливості свого подальшого працевлаштування та професійного становлення (заступники директора з виховної роботи у ЗОШ чи середніх спеціальних навчальних закладах, широкому спектрі мережі позашкільної освіти, робітничих гуртожитках, ПДМ тощо). На жаль, вона залишиться чи не єдиною в Україні й сьогодні для підготовки фахівців культурно-дозвіллєвої сфери [14], що і є, на думку автора, основною причиною того, що мережа продовжує функціонувати на «старому» кадровому потенціалі, який вже не опановуватиме новітніх технологій для роботи в галузі через призупинення функціонування системи підвищення кваліфікації. А відтак – працює не ефективно. І хоча нова спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», власне, й спрямовує випускників на широкоформатну роботу в галузі, однак клубну мережу вони й надалі знімають зі своїх професійних пріоритетів через низку відомих її соціальних та організаційно-фінансових характеристик і проблем.

Відзначу принагідно, що менеджерів культурно-дозвіллєвої сфери (базуючись першопочатково на навчальному плані нашої кафедри) продовжує нині готувати й Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка, утім фахова його кафедра орієнтується переважно на мережу регіональних ЗОШ [53]. Принаймні, декілька захищених його аспірантами вартісних дисертацій це підтверджують повною мірою [53]. Чимало років це успішно здійснювалося й у КНУКіМ у рамках спеціальності «Культурологія», а згодом – і окремої вже спеціальності.

Узагалі, складається дещо парадоксальна ситуація – менеджерів соціокультурної діяльності нині готують ЗВО педагогічного спрямування з орієнтацією на професійну роботу у мережі ЗОШ, а ЗВО культурологічного профілю, відповідно, спрямовують своїх випускників на шоу-бізнес, або готельно-ресторанне господарство чи туризм, залишаючи

й надалі галузь культури (клубну сферу) без необхідних їй фахівців.

Запровадження згаданої вище спеціальності було на часі, адже вже працюючі та потенційні фахівці культурно-дозвіллєвої сфери фактично не мали можливостей надалі здобувати більш високий рівень професійної освіти. Тим більше, що наявний контингент викладачів-сумісників кафедри, за нинішньою термінологією – професіоналів-практиків (частково – стейк-холдерів) – згаданих уже Ю.Нікольченка, Л.Сидорчук, В.Мушировського, Т.Пономарьової, І.Ксеняка, С.Китової, Р.Мохнюка, Ж.Вагіної та ін., що постійно розширювався, давали можливість різнопланово наситити навчальний процес суто практичною складовою, розширити можливості ознайомлення з тогочасною регіональною практикою. Та й потрібно наголосити окремо, що індивідуальні заняття (105 год. на кожного студента в рік упродовж 5 років навчання на прикладні дисципліни), передбачені в навчальному плані [10], [11], реалізовувалися, власне, на базах установ культури державної і профспілкової мережі. При цьому в установах культури студенти здобували також безліч того, чого (що) не можна опанувати в повній мірі в аудиторних умовах. І саме тоді колективом педагогів було розпочато укладання відповідних угод про подальшу співпрацю з установами культури – філіями (відп. – Шолудько Н.Г.), що повною мірою орієнтувало навчальний процес на запити тогочасної практики. Це (філії) було характерно й іншим освітнім структурам (педагогічним чи технічним ЗВО) тогочасного суспільства в руслі загальнодержавної програми наближення науки (освіти) до потреб виробництва.

Не втратила актуальності згадана теза й сьогодні, однак безліч причин («COVID-2019», війна рф, нав'язана Україні у 2022 році, карантинний режим, фінансовий стан галузі та й вищої школи загалом, психологічний стан населення тощо) не дають повною мірою розгорнути цю практику. А сучасні студенти та й випускники все більше віддаляються від цієї традиційної установи культури, заробітна плата в якій та наявний імідж не сприяють привабливості означеної структури для сучасної молоді.

Займаючись підготовкою фахівців для культурно-дозвіллєвої сфери, педагогічний колектив кафедри, як свідчать наявні архіви, що є в розпорядженні автора, та й спілкування з працівниками чи управлінцями галузі, інтерв'ю з якими повною мірою проаналізовані в одній з книг автора [45, С.20-21], розгортає й широку наукову діяльність, розуміючи, що без власного наукового пошуку, тобто експериментальної перевірки напрацьованого, постійного вдосконалення особистого фахового рівня, базованого на досконалому знанні галузі культури, годі сподіватися на високий авторитет у студентському та професійному середовищі. Тож саме педагоги нашої кафедри, виходячи з річних звітів [46], Літопису, поданих нижче, активізують публікацію наукових статей, започатковують друк навчальних чи методичних посібників, монографічних досліджень і наукових збірників історико-культурологічного, а згодом – й прикладного (дозвіллєвого) спрямування, зміст яких і сьогодні можна переглянути в місцевих бібліотеках.

Спливав час, успішно вирішувалися питання організації освітнього простору, міжрегіональної комунікації. Тому НПП кафедри розширюють межі власної самореалізації, виконуючи й відповідні настанови Міністерства культури УРСР.

Із 1990 року за ініціативи завідувача кафедри Теорії та історії культури, доц. Виткалова В.Г. та фінансової підтримки ректорату (доц. Литвинчука А.І.) виходять друком перші тематичні наукові збірники інституту культури з різноманітної культурологічної проблематики, що складають основу комплексної наукової проблеми («Политическая культура молодежи в условиях деятельности культурно-просветительных учреждений АПК Украины»), затвердженої в Міністерстві культури України, ініціатором розробки якої був також доц. Виткалов В.Г. (дод. 2): «АПК и культура: Формирование политической культуры молодежи села в условиях культурно-просветительных учреждений агропромышленного комплекса». Рівне: РДІК, 1990. 220 с. та «Социальные институты воспитания: формирование духовных запросов, потребностей и интересов молодежи». Київ, 1991. 188 с.; а також: «Вуз і проблеми духовного відродження України». Рівне: РДІК, 1993. 227 с.; «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури». Вип. 1. Рівне: РДІК, 1994. 341 с. та ін. (головний редактор та їх упорядник – доц. Виткалов В.Г.), у яких публікують свої матеріали не лише науково-педагогічні працівники рівненських ЗВО (інституту культури, педагогічного інституту, Українського

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УРСР

РОВЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ

266000 Ровно, вул. Московська, 12 Тел. 2-43-57, 2-57-11

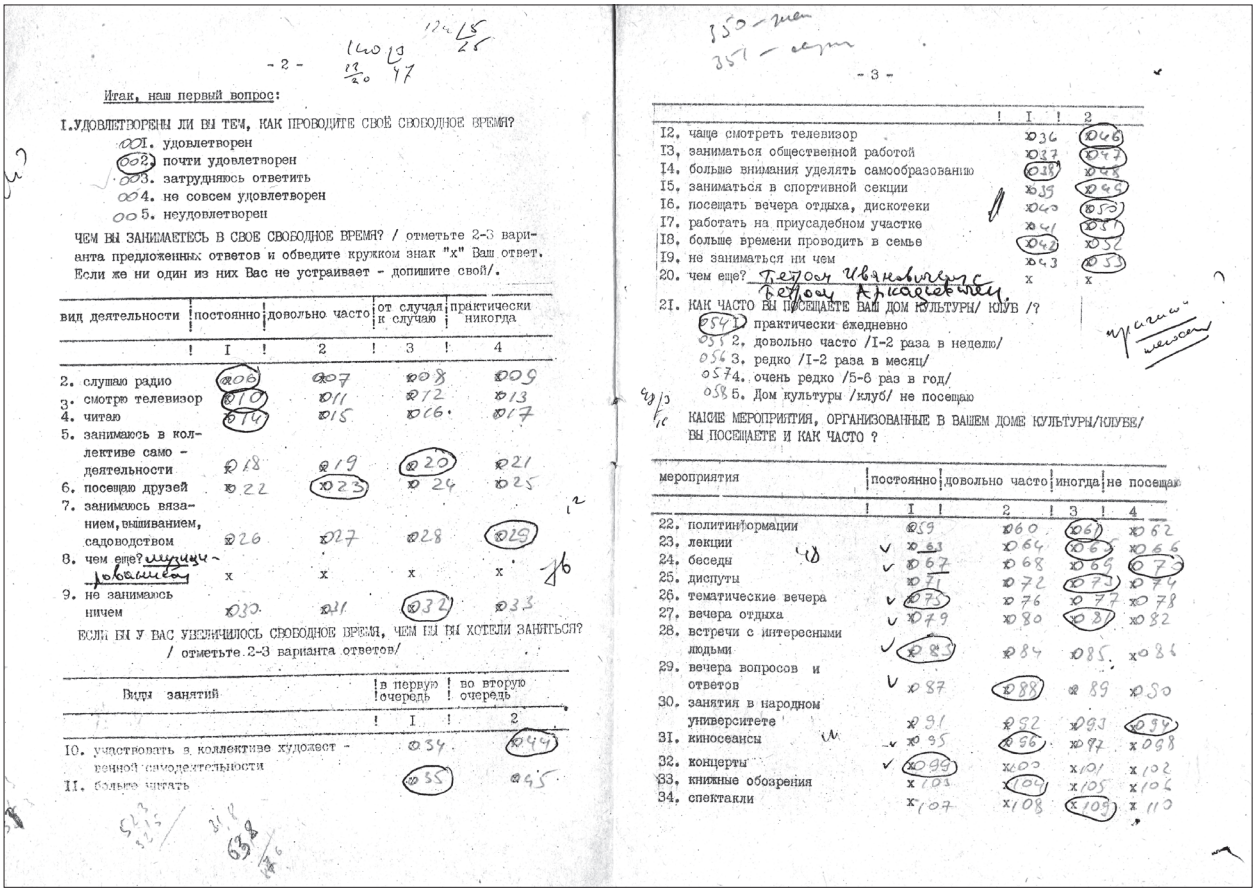
№ 04-11-811 «09» октября 1984 г.

ЗАВ.ОТДЕЛОМ
АГИТАЦИИ И ПРОПАГАНДЫ РОВЕНСКОГО
РАЙКОМА КОМПАРТИИ УКРАИНЫ
тов.ПОПИКОВУ В.Н.

Ректорат Ровенского государственного института культуры просит Вас оказать содействие в проведении исследования по комплексной теме "Клуб в системе совершенствования социалистического образа жизни современного села"в рамках учебно-научно-производственного объединения "Культура"на базе колхоза "Заря коммунизма"Ровенского района Ровенской области преподавателю ВИТКАЛОВУ В.Г.

РЕКТОР А.ЛИТВИНЧУК

Клопотання керівництва РДІК до районних відділів обласного комітету КПУ про надання дозволу аспіранту Виткалов В.Г. на проведення соціологічного дослідження в рамках функціонування ОНПО «Культура» в інституті (1984 р.).

- 2 -

Итак, наш первый вопрос:

I.УДОВЛЕТВОРЕНЫ ЛИ ВЫ ТЕМ, КАК ПРОВОДИТЕ СВОЁ СВОБОДНОЕ ВРЕМЯ?
001. удовлетворен
002. почти удовлетворен
003. затрудняюсь ответить
004. не совсем удовлетворен
005. неудовлетворен

ЧЕМ ВЫ ЗАНИМАЕТЕСЬ В СВОЁ СВОБОДНОЕ ВРЕМЯ? / отметьте 2-3 варианта предложенных ответов и обведите кружком знак "х" Ваш ответ. Если же ни один из них Вас не устраивает - допишите свой/.

вид деятельности	постоянно	довольно часто	от случая к случаю	практически никогда
	! I !	2 !	3 !	4
2. слушаю радио	006	007	008	009
3. смотрю телевизор	010	011	012	013
4. читаю	014	015	016	017
5. занимаюсь в коллективе само - деятельности	018	019	020	021
6. посещаю друзей	022	023	024	025
7. занимаюсь вязанием, вышиванием, садоводством	026	027	028	029
8. чем еще? шитьем - вышивка	х	х	х	х
9. не занимаюсь ничем	030	031	032	033

ЕСЛИ БЫ У ВАС УВЕЛИЧИЛОСЬ СВОБОДНОЕ ВРЕМЯ, ЧЕМ БЫ ВЫ ХОТЕЛИ ЗАНЯТЬСЯ? / отметьте 2-3 варианта ответов/

Виды занятий	в первую очередь	во вторую очередь
	! I !	2 !
10. участвовать в коллективе художественной самодеятельности	034	044
11. больше читать	035	045

- 3 -

	I	2
12. чаще смотреть телевизор	036	046
13. заниматься общественной работой	037	047
14. больше внимания уделять самообразованию	038	048
15. заниматься в спортивной секции	039	049
16. посещать вечера отдыха, дискотеки	040	050
17. работать на приусадебном участке	041	051
18. больше времени проводить в семье	042	052
19. не заниматься ни чем	043	053
20. чем еще? Петром Ивановичем Петром Алексеевичем.	х	х

21. КАК ЧАСТО ВЫ ПОСЕЩАЕТЕ ВАШ ДОМ КУЛЬТУРЫ/ КЛУБ /?
054 1. практически ежедневно
055 2. довольно часто /I-2 раза в неделю/
056 3. редко /I-2 раза в месяц/
057 4. очень редко /5-6 раз в год/
058 5. Дом культуры /клуб/ не посещаю

КАКИЕ МЕРОПРИЯТИЯ, ОРГАНИЗОВАННЫЕ В ВАШЕМ ДОМЕ КУЛЬТУРЫ/КЛУБЕ/ ВЫ ПОСЕЩАЕТЕ И КАК ЧАСТО ?

мероприятия	постоянно	довольно часто	иногда	не посещаю
	! I !	2 !	3 !	4
22. политинформации	059	060	061	062
23. лекции	063	064	065	066
24. беседы	067	068	069	070
25. диспуты	071	072	073	074
26. тематические вечера	075	076	077	078
27. вечера отдыха	079	080	081	082
28. встречи с интересными людьми	083	084	085	086
29. вечера вопросов и ответов	087	088	089	090
30. занятия в народном университете	091	092	093	094
31. киносеансы	095	096	097	098
32. концерты	099	100	101	102
33. книжные обозрения	103	104	105	106
34. спектакли	107	108	109	110

Одна зі сторінок комплексного дослідницького інструментарію (фрагмент анкети), спрямованого на вивчення духовних запитів і потреб сільських жителів Рівненщини, розроблена й реалізована В.Г.Виткаловим у регіональних агрофірмах смт. Зоря Рівненського та с. Горбаків Гощанського районів області; включала 397 альтернатив відповідей; квотна вибірка складала 1000 осіб) (1984 р.).

інституту інженерів водного господарства), але й дослідники з вищих навчальних закладів та наукових (Центральна наукова бібліотека НАН України ім. В.І.Вернадського) установ Львова, Києва, Харкова, Сум, Миколаєва, Сєвєродонецька, Слов'янська, Умані, Луцька, а також Кемерова, Челябінська, Тюмені, Пермі (рф) тощо. Це була перша спроба друку міжрегіональних у широкому сенсі слова наукових розвідок, за допомогою яких можна було порівняти власні дослідницькі методики та скоригувати й регіональний науковий пошук. А головне – довести, що інститут культури професійно займається тотожними проблемами як і інші ЗВО республіки чи країни.

Серед авторів перших збірників – згодом провідні вітчизняні вчені, доктори філософських наук, професори Афанасьєв Ю.Л., Безклубенко С.Д., Левчук Л.Т., Калінін Ю.А., Петрова О.М. (Київ), Саух П.Ю. (Рівне-Житомир), доктори пед. наук, проф. Кушнаренко Н.М. (Харків), Дем'янчук О.Н. (Луцьк), доктори мистецтвознавства, проф. Шульгина В.Д., Михайлова Р.Д., Лагутенко О.А. (Київ), доктори культурології, професори Кравченко О.В. (Харків), Петрова І.В., Петрова Л.Г., Гончарова О.М., Яковлєв О.В. (Київ), Сабадаш Ю.С. (Маріуполь) та ін., зокрема й група рівненських педагогів.

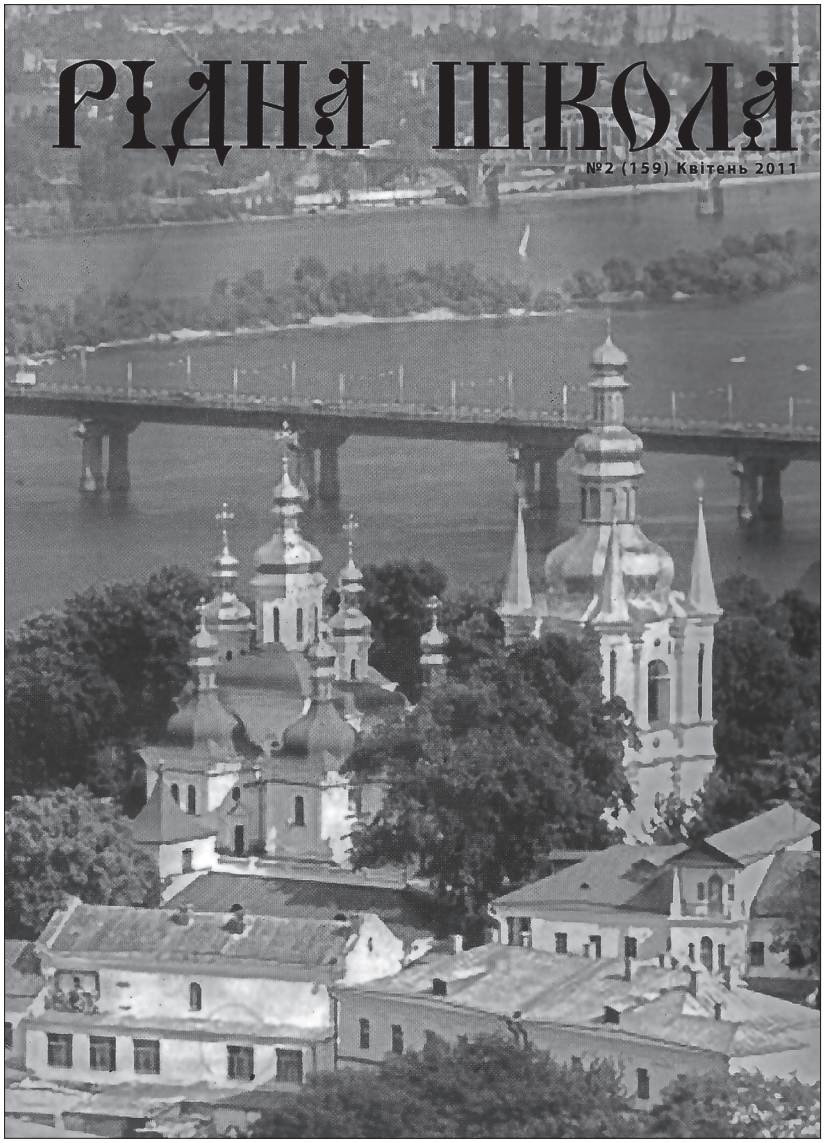
Латвійський науково-методичний збірник, в якому друкувалися дослідження й аспірантів.

Натомість педагоги кафедри надсилають власні наукові розвідки для друку до редколегій окремих наукових збірників ЗВО названих вище міст, розширюють організаційно-творчі контакти з науково-педагогічними працівниками інститутів культури країни. Тобто міжкультурна комунікація стає й важливим чинником підвищення кваліфікації педагогів та забезпечення і якісної підготовки фахівців.

Ефективно це відбувається й на заочній формі, про що свідчать різноманітні звіти, що подаються завідувачем кафедри до деканату чи на вимогу керівних структур галузі області. Адже, важливо підкреслити, що державна Програма стосовно 30% прийому абітурієнтів із сільської місцевості за умовами наявності у них трирічного стажу практичної діяльності за фахом, давала можливість це якісно робити. Тим більше, що серед студентів заочної форми було чимало фактично сформованих спеціалістів із достатнім стажем і досвідом професійної діяльності, яким бракувало в основному теоретичного осмислення художнього процесу чи розширення обріїв його бачення на місцях.

Допомагало їм у цьому процесі і постійне спілкування з педагогами-управлінцями, які забезпечували навчальний процес на правах професіоналів-практиків і в Інституті, та колегами-партнерам по фаховій діяльності з регіонів,

тобто відповідне культурне середовище, за допомогою якого «до формовувалося» безліч питань професійного становлення фахівця. Такий стан речей стимулював й педагогів кафедри постійно займатися науково-дослідною діяльністю, підвищувати власну кваліфікацію, про що також переконливо свідчать протоколи засідань кафедри, різноманітні плани, звіти, інформаційні довідки тощо, наявних нині у приватному архіві автора та відповідному фонді архіву РДГУ.

Часописи «Рідна школа» (товариство «Рідна школа») та «Нотатки з мистецтва» (Орган Об'єднання українських мистців у Філадельфії, США), що надсилалися проф. Виткалову В.Г. чимало років, які згодом передавалися студентам у формі заохочування до навчання чи до Наукової бібліотеки РДГУ.

У жовтні 1991 року доц. Виткалов В.Г., на запрошення Спеціалізованої вченої ради Ленінградського державного інституту культури, виконував обов'язки офіційного опонента дисертаційного дослідження його аспірантки Полагутіної (Кокшарової) Л.В., поданого на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.05 – «Культурно-освітня робота»; він стає й рецензентом навчальних посібників професорсько-викладацького складу цього ж закладу (Протанская Е.С. «Образы воспитанности в культуре Отечества» і «Воспитание человека свободным». Л., 1994 й ін.), підготовлених уже на іншій теоретико-методологічній базі. Дещо раніше він публікує власні науково-методичні розвідки з питань розвитку регіональної культурно-дозвіллєвої сфери у спеціалізованих республіканських методичних збірниках у Литві [45]. Поступово налагоджується й активізується друк власних наукових та публіцистичних праць членів кафедри, розширюються можливості залучення й студентів до участі в науковому пошуку.

У грудні 1993 року у Науково-дослідному відділі «Інформкультура» Державної Бібліотеки Росії ім. М.В.Ломоносова (Москва) депоновано монографію доц. Виткалова В.Г. «Молодежь современного урбанизированного села: попытка социологического анализа» (147 с.), підготовлену на матеріалах досліджень, проведених ним у потужних агропромислових підприємствах регіону й опитуваннях у мережі районних регіональних РАГС, а також опубліковано його перший навчальний посібник (1994 р.) з історії української культури, що отримав і відповідний гриф Міністерства культури України.

Він стає першим педагогом Інституту, який брав участь у наукових заходах, проведених поза межами України як уже самостійної держави.

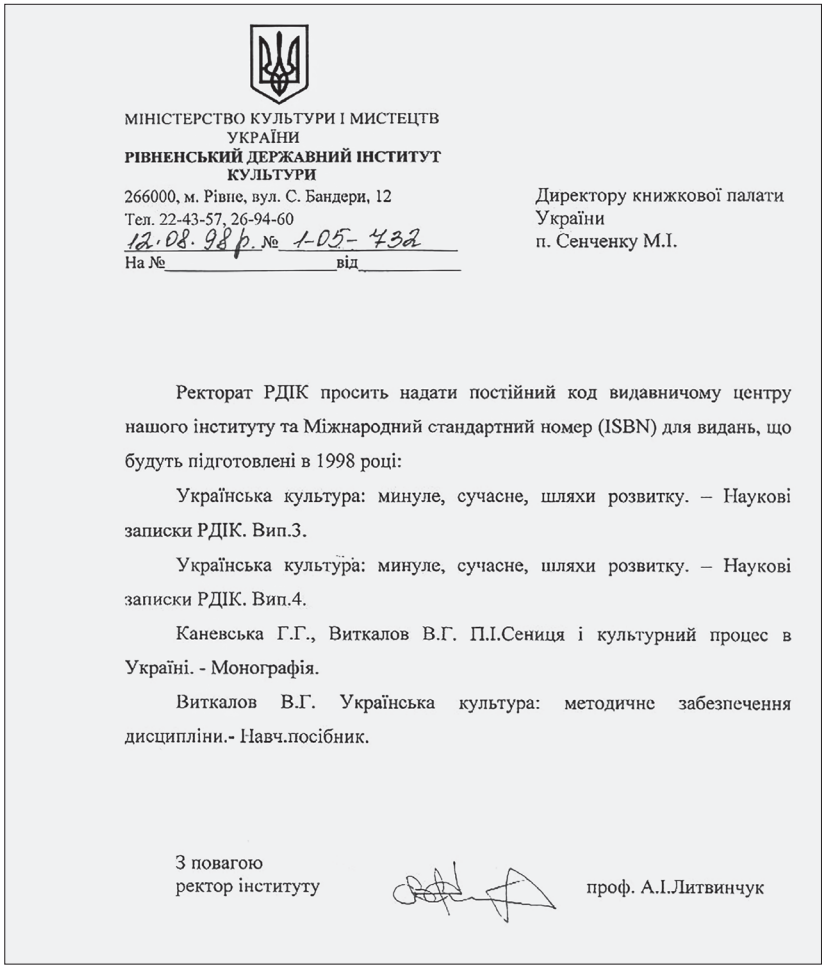
У цьому ж, 1994 році (червень) Вища Атестаційна Колегія (ВАК) України затверджує завідувача кафедри культурології, доц. Виткалова В.Г. в ученому званні професора. Він стає й першим науково-педагогічним працівником,

якому присвоєно вчене звання професора в Рівненському державному інституті культури.

Із такої нагоди Шкільна рада при УККА (Нью-Йорк, США) привітала його з такою подією і надіслала в подарунок книги українських авторів, друковані за кордоном (В.Косика, М. Семчишина, М.Грушевського, В.Дорошенка, Н.Полонської-Василенко і ін., зокрема й факсимільні передруки). Тоді ж розпочато надсилання йому (як подарунок) педагогічного періодичного часопису (щоквартальника) «Рідна школа», переважну кількість примірників якого передано до наукової бібліотеки РДГУ, частина з них зберігається на кафедрі чи приватному архіві автора, або подарована студентам та низки книг із фондів чи архівів закордонних організацій (дод. 3).

Із розширенням організаційно-культурних контактів науково-педагогічних працівників із представниками інших ЗВО культурологічного спрямування республіки, розробкою нової навчально-методичної документації, активізацією наукової діяльності педагогів та студентів, удосконалюються навчальні плани та програми дисциплін, готується їх повноцінне методичне забезпечення, поглиблюються навички науково-дослідної діяльності науково-педагогічних працівників, стимулюючи й студентів до активної наукової творчості, здійснюється пошук нових форм й активізації навчання.

Відтак на кафедрі, як і по багатьох інших аналогічних освітніх структурах країни, виходячи з напряму фахової підготовки та загальних тенденцій поглиблення контактів закладів вищої освіти з виробництвом, засновується різноманітні методичні об'єднання, мета яких – наблизити навчальний процес до потреб тогочасної практики (виробництва). На кафедрі таким стає навчально-виробниче об'єднання «Творчість» (згодом перейменоване, у зв'язку з розширенням його функцій та локалізацією подальших практичних кроків, на освітньо-науково-практичне об'єднання (ОНПО) «Культура»), – багато профільну структуру, що концентрує у собі не лише, власне, студентський науковий пошук, але й широку організаційно-культурну діяльність студентів та педагогів кафедри загалом (Подібне об'єднання «Книга» з тотожними напрямами функціонує й на бібліотечному факультеті інституту). Про його ефективність стосовно активізації студентів на здобуття вищої освіти у поза аудиторній практиці кафедри, базованій на художньому сегменті в умовах функціонування «виконавських» структур інституту культури, неодноразово готує повідомлення завідувач кафедри, доц. В.Г. Виткалов на науково-практичні конференції у Миколаєві (Україна), Тамбові та Москві (рф).

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ
266000, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Тел. 22-43-57, 26-94-60
12.08.98 р. № 1-05-732
На № _____ від _____

Директору книжкової палати України
п. Сенченку М.І.

Ректорат РДІК просить надати постійний код видавничому центру нашого інституту та Міжнародний стандартний номер (ISBN) для видань, що будуть підготовлені в 1998 році:

Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Наукові записки РДІК. Вип.3.

Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. – Наукові записки РДІК. Вип.4.

Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. П.І.Сениця і культурний процес в Україні. - Монографія.

Виткалов В.Г. Українська культура: методичне забезпечення дисципліни.- Навч.посібник.

З повагою
ректор інституту проф. А.І.Литвинчук

Клопотання керівництва РДІК до Книжкової палати України про надання міжнародних реєстраційних номерів (ISBN) виданням інституту.

У рамках діяльності цієї структури були підготовлені й перші наукові студентські доповіді і публікації, відзначені на наукових (республіканських) конференціях у Києві (Н.Соломко) та

всесоюзних – у Москві (І.Богданова) (наук. кер. – доц. В.Г.Виткалов).

Активнішим і розмаїтим стає й студентське життя. Крім організації постійних культурно-масових заходів, які все частіше виносяться на широку аудиторію установ культури міста та його виробничі підприємства (Кондитерська фабрика, Фабрика нетканих матеріалів, РВО «Азот», РВО «Завод тракторних агрегатів», «РЗВА»), місцевих ЗОШ, особливої популярності набуває новорічно-різдвяний цикл культурних імпрез, до реалізації якого долучаються й студенти художніх спеціалізацій у якості фахівців, що забезпечують інструментальний чи, частково, вокальний супровід, зважаючи на той факт, що заліково-екзаменаційна сесія продовжувалася майже до кінця січня, організатором яких є старші викладачі Морозова Т.П., Шолудько Н.Г. та Черніговець Т.І. Це також має помітний культурний розголос у місті, оскільки оригінальні художні групи молоді, організовані педагогами й підтримані якісним інструментальним супроводом та вдягнені у народні яскраві святкові строї регіону, справляють помітний вплив на психологічну атмосферу урбаністичного міста, формують специфічну «святкову ситуацію» (Д.М.Генкін), позаяк повертають місцеве населення до традицій національного святково-обрядового календаря. Тому навіть у 80-х роках ця форма впливу на міське середовище помітно розширювала патріотичну складову, формувала особливі почуття й до «малої» батьківщини.

Надзвичайно активно, базуючись на власних фольклорно-етнографічних дослідженнях, цей святковий церемоніал продовжує й кафедра музичного фольклору, зосереджуючись й на фольклорно-етнографічних матеріалах уже з власних експедицій у регіоні, у складі якої є студенти та викладачі переважно західно-поліського етнорегіону, сформовані у майже професіональні ансамблі відомим фахівцем регіонального фольклору В.М.Павлюком і його послідовниками – згодом викладачами цієї ж кафедри – Р.В.Цапун, Л.П.Гапон та І.Г.Синельниковим (Останній через деякий час продовжить цю діяльність уже у складі профільної кафедри КНУКіМ, сформувавши разом із дружиною та сином яскравий етнокультурний гурт, в основі творчої діяльності якого є безліч власних фольклорно-етнографічних регіональних записів – «Кралиця») [45, розділ «Примітки»]. Такі оригінальні художні групи здійснюють широку популяризаторську діяльність народної регіональної культурної практики й за кордоном України, в її інших регіонах, стимулюючи створення аналогічних організаційних структур у мережі ЗОШ, клубів, ПДМів, а також стаючи професійною базою для підвищення кваліфікації працівників галузі та керівників фольклорних колективів області. Запам'яталися вони й численними святковими вітаннями й педагогам інституту. Періодика тих часів це висвітлювала постійно і з захопленням, помітно формуючи високий професійний імідж інституту культури та його фахових художніх кафедр. Підтримано це було й місцевими органами влади в особі управлінь культури міськвиконкому та обласної державної адміністрації.

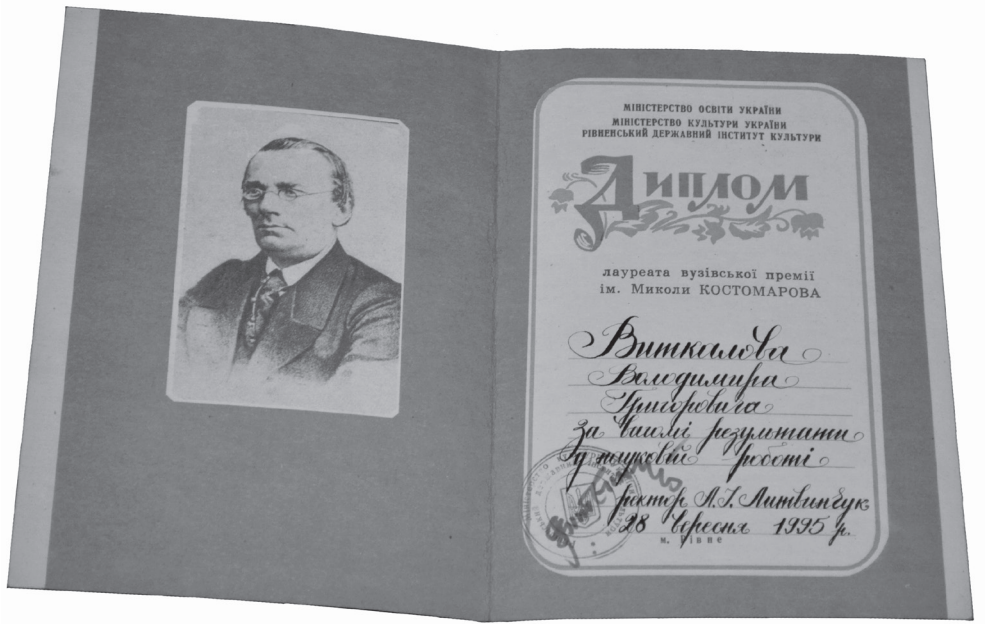
Подібна практика (новорічно-різдвяних вітань) зі значно меншим сальдо розголосу продовжується й нині. Її організовує зі студентами кафедри музичного фольклору директор інституту мистецтв РДГУ, проф. Свердлюк Я.В., доц. Цапун Р.В., а також епізодично й доц. Тюска В.Б. – на художньо-педагогічному факультеті. Однак їх виступи не мають уже тієї джерельної автентичної (фольклорної) бази, що формувалася прикладною експедиційною практикою минулих років, як і якісного вокального виконання і несуть лише згадку про традиційну народно-культурну спадщину краю та високе реноме інституту культури.

Нагадаю, що певний час при Рівненському міськвиконкомі, у рамках загальнодержавного художнього руху, була сформована і затверджена навіть спеціальна творча група фахівців, яка сформувала відповідну програму культурного обслуговування населення міста, в реалізації якої постійно брали участь студенти та педагоги навчального закладу (інституту культури), зокрема й кафедри (Шолудько Н.Г., Морозова Т.П.) як сценаристи та (або) ведучі художніх заходів. Це – теж специфічна форма реалізації регіональних цільових програм, які лише згодом (від початку 2000-х) почнуть розробляти та удосконалювати профільні Управління культури й туризму облдержадміністрації та міськвиконкому, надаючи їм відповідних організаційних форм для затвердження (фінансування) їх у подальшому обласною радою.

Крім цього, на базі кафедри у 1994-1998 рр. функціонувала згадана вже вище жіноча волейбольна команда «Полісянка» (Суперліга

України) та навчалося чимало інших відомих у молодіжному просторі республіки спортсменів, зокрема багаторазові чемпіонки України з плавання Інна Кулаковська та Наталя Кучина (тренер – С.Воронцов (Бондар), згодом тренер Національної збірної України та зарубіжних команд в ОАЕ) (дод. 26), що робило цей студентський колектив певним іміджевим осередком у свідомості тогочасної молоді. Та й професіональний спорт – це, як відомо, перш за все, потужна власна самоорганізація і мотиваційна складова молодої людини, потрібна їй у будь-якій подальшій професійній діяльності.

Отже, наприкінці 90-х років ця структура являла собою досить оригінальний та художньо розмаїтий, як для інститутів культури країни та й інших тотожних гуманітарно-художніх ЗВО, науково-творчий та освітній потенціал для здійс-

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ

Диплом

лауреата вузівської премії
ім. Миколи КОСТОМАРОВА

Виткалова
Володимира
Григоровича
за високі результати
у науковій роботі

ректор Я.І.Антонінчук
28 квітня 1995 р.
м. Рівне

Такими були найбільш помітні Іменні відзнаки у Рівненському державному інституті культури (1995-1998 рр.): «За високі результати в науковій діяльності», «За високі результати у навчально-методичній діяльності», «За творчу роботу», до кожної з яких додавався економічний еквівалент у розмірі посадового окладу. Їх номінантами, відповідно, стали: проф. В.Г.Виткалов (двічі), доц. Морозова Т.П. і доц. Шолудько Н.Г.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

підтверджує активну участь

Виткалова Серія Володимировича,

у підсумковій науковій конференції
ІІ туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт
з теорії та історії культури

Суми, [illegible] 2008 р.

Голова галузевої конкурсної комісії В.В.Бугаєнко

Сертифікат учасника (а згодом – і ІІІ призера) Всеукраїнського студентського конкурсу наукових досліджень за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С.Макаренка (2008 р.).

нення навчально-науково-виховних функцій в усьому їх розмаїтті виявів і залишалася бажаною формою чи осередком для здобуття вищої гуманітарної освіти регіональної молоді. Свідчила вона й про ефективний управлінський підхід до організації усіх її форм життєдіяльності. Тоді ж стабілізувалася її організаційно-методична та наукова діяльність, між культурні зв'язки, студентська організаційно-культурна творчість. Вона все більше набувала оригінальності й привабливості в освітньому молодіжному середовищі, впливаючи й на імідж навчального закладу.

Згодом (у 2009 р.) до її штату зараховано й автора цієї книги, випускника факультету психології і мистецтвознавства РІС КСУ теоретичної спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» (з. ф. н.) та спеціальності «Економічна кібернетика» РДГУ, – С.В.Виткалова, який від часу вступу до ЗВО (2004 р.) активно займався науково-дослідною роботою, мав 25 опублікованих наукових статей, розділ у співавторстві у монографічно-довідковому виданні, 17 виступів на наукових конференціях різних рівнів та здобув ІІІ місце (2008 р.) у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (Сумський держпедуніверситет ім. А.С.Макаренка).

Упродовж часу існування кафедри, виходячи з обсягу виконуваних завдань та ліцензованих напрямів підготовки фахівців й вимог МОН України до діяльності організаційних освітніх структур, декілька раз змінювалася й назва цього підрозділу – «Культурно-освітньої роботи» (1971 р.), «Теорії, історії та практики культурно-освітньої роботи» (1986 р.), «Культурології» (1992 р.), «Культурології та музеєзнавства» (2013 р.), «Івент-індустрій, культурології та музеєзнавства» (2021 р.).

У нинішніх умовах кафедра залишається провідною науково-освітньою структурою в Західному регіоні країни, забезпечуючи підготовку фахівців за трьома освітньо-кваліфікаційними програмами І-ІІ освітніх ступенів (бакалавр-магістр) спеціальностей «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» (1979-1992 рр.), 6.02.01.00-8.02.01.01 (згодом – 034) «Культурологія» (з 1992 р.), 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (з 2013 р.) та 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (із 2017 р.). Ліцензії МОН України за освітньо-професійними програмами спеціальностей від часу їх реалізації (1992 р.) становили: 034 «Культурологія» – 25/25, згодом – 55/55, 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: 30/30, 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»: 30/30 осіб відповідно, на денну та заочну форми навчання, та по 10 осіб на кожному освітньому рівні і формі (денна-заочна) навчання – у магістратурі, що є й нині оптимальним, зважаючи на перенасиченість регіону однотипними спеціальностями і ЗВО. Правда, ефективність роботи її науково-педагогічних працівників і їх соціальна активність бажає кращого.

Певний час (2002-2013 рр.) освітній контингент кафедри знаходився в межах 430-461 студент і магістрант переважно (до 95%) контрактної форми на всіх його формах (вартість навчання – 500 $ проти майже 750-800 $ у 2021-2022 н. р.). Це – найбільший показник кількості студентів в Україні на цій моно спеціальності в усі часи її існування. Платні послуги кафедри від здобувачів вищої освіти контрактної форми складали тоді понад 950.000 грн. на рік (при курсі $ 8.00 грн.), що давало можливість значною мірою забезпечити утримання штату викладачів-сумісників кафедри (переважно – професіоналів-практиків) лише за рахунок позабюджетних надходжень. Свідчила ця ціна й про якісний (професіональний) моніторинг ринку праці та цінової політики в регіоні загалом співробітниками планово-фінансового відділу університету.

Утім, спливав час й змінювалися вимоги до організації навчального процесу.

Із 2013 року відбувається поступове згортання ефективних для кафедри (індивідуальних) форм активізації навчального процесу у зв'язку з підвищенням вимог МОН України до організації навчання на гуманітарних спеціальностях ЗВО системи МОН (унормування співвідношення викладачів і студентів) та, головне, відсутності коштів в РДГУ. Це знаходить свій вияв у значному зменшенні годин на керівництво усіма видами практик, дипломними дослідженнями, прийомом екзаменів та заліків, зняттям консультацій по завершенню слухання курсу чи підготовки до засідань Атестаційних комісій, виведенням із навчальних планів індивідуальних годин (105 год.), запроваджених свого часу на «прикладні» дисципліни («Риторика», «Методика організації соціологічних досліджень»,

«Сценарне мистецтво», «Методика викладання історико-культурологічних та культурно-мистецьких дисциплін» тощо), відсутність оплати за рецензування дипломних робіт (хоча на кафедрі за всю історію її існування таких оплат не здійснювалося взагалі) тощо, а також об'єднанні різних академічних груп у «потоки»; «ущільнюється» лаборантський склад, слабшають зв'язки з регіональною мережею ЗОШ через відсутність фінансування усіх видів практики здобувачів вищої освіти та установами культури з тієї ж причини, що не сприяє підвищенню якості навчання. Виникають суттєві затримки в оплаті праці викладачів-сумісників, починаючи від 2020-2021 н. р., коли погодинна оплата і їм, і штатним НПП не виплачується та навіть не нараховується взагалі, що призводить до постійної зміни працюючих за сумісництвом. Підвищується й ціна за навчання, не враховуючи об'єктивні обставини платоспроможності населення та інфляційні процеси, суспільно-політичну ситуацію та аналогічний стан справ у регіоні і країні загалом.

Утім пошуки ефективних форм активізації навчання студентів не припиняються (СНТ «Афіна», методологічний семінар, філії кафедри, творчі зустрічі з відомими діячами культури і майстрами мистецтв країни, туристично-екскурсійні поїздки з активним культурологічним сегментом, ОНПО «Культура», Програма залучення студентів до участі у різноманітних дозвіллєвих практиках, відвідування концертно-експозиційних, галерейних, виставкових установ тощо), що підтверджується інформацією нашого сайту. Однак і в цих умовах науково-педагогічні працівники урізноманітнюють навчальний процес за допомогою нових, інноваційних форм, мережі Інтернет, інших засобів електронного спілкування, широкої між культурної комунікації, у т. ч. й екскурсійної діяльності (тобто підготовки спеціальних програм відвідування об'єкта) та роботи на філіях, «семестрового» навчання за кордоном, міжнародних наукових конференцій, всеукраїнських олімпіад, спілкування з численними професіоналами-практикам чи студентським і викладацьким складом споріднених кафедр в інших ЗВО тощо, які постійно організовує й автор цієї книги останнім часом і сертифікати про що оперативно оприлюднюються ним на сайті.

У 2019 році, у зв'язку зі зменшенням контингенту студентів в Україні і, відповідно, на усіх спеціальностях кафедри та гуманітарного університету загалом, дещо зменшено й ліцензію на спеціальність 034 «Культурологія» І (бакалаврського) рівня, однак це жодним чином не позначилося на навчальному процесі. Але висока, точніше б сказати, – необґрунтована ціна за навчання, фактично відсутні місця державного замовлення та брак можливостей працевлаштування за фахом через не розуміння управлінськими структурами галузі важливості культурно-дозвіллєвої сфери в культурній політиці держави і, відповідно, не висока заробітна плата в галузі – основна причина зменшення контингенту студентів у нинішніх умовах на всіх ОП спеціальностей кафедри та й країні загалом.

У нинішніх умовах кількість бюджетних місць (переважно пільгових, тобто позаконкурсних категорій) на І (бакалаврському) освітньому ступені усіх ОП спеціальностей кафедри знаходиться в межах 1-2 одиниці; тотожна ситуація зберігається і в магістратурі, що не дає можливості створити належне культурно-освітнє середовище, здатне стати важливим чинником активізації процесу навчання, самостійної освітньої діяльності, про що йшлося вище. Адже перенасичення регіону майже тотожними ЗВО, безліч ОП найрізноманітніших напрямів у кожному з них, постійна зміна навчальних планів і освітніх програм, формату навчання, соціально-психологічна напруга у суспільстві та низка інших подібних сегментів лише розпорошує студентський склад по різних типах навчальних закладів, які (студенти) орієнтуються виключно на ціну за навчання, збільшуючи поступово контингент малоефективної у нинішніх умовах заочної форми.

Науковий ценз штатних педагогів, що забезпечують читання професійно-орієнтованих дисциплін, упродовж багатьох років (від 2005 р.) складає 90%, а серед викладачів-сумісників – 50% (понад 70% останнім часом) осіб також із науковими ступенями та вченими званнями. До прикладу, у 1998 році, у час об'єднання РДІК і РДПІ в державний гуманітарний університет, як свідчать протоколи засідань кафедри [47] та штатний розпис, він становив 35% і був найвищим (майже вдвічі) серед усіх кафедр інституту культури, що робило проблемним сам факт існування РДІК як вищого навчального закладу, незважаючи на активну і справді яскраву діяльність його художніх колективів, зокрема й за

межами країни, та культурно-мистецького процесу загалом, про що свідчили численні відгуки в періодиці чи громадська думка загалом.

У різний час у складі кафедри працювали, крім сталого штатного колективу НПП (інформація про який подається на сторінках Літопису на початку кожного навчального року), канд. філос. наук, доц. Мартусь В.І. (певний час – проректор із навчальної і наукової роботи РДІК), канд. філос. наук, доц. Яськів Б.І. (згодом на аналогічній посаді у Рівненському Інституті права Київського університету права ім. М.Корецького, НУВГіП, а з 2016 року – в обласному краєзнавчому музеї); канд. філол. наук, доц. Китова С.А. (останнє місце роботи – у Черкаському НПУ ім. Б.Хмельницького), канд. пед. наук, доценти Рябоконь В.І., Поливаний В.І., Вербець В.В. (згодом – д-р пед. наук, проф., певний час – проректор РДГУ з волонтерської та виховної роботи), канд. техн. наук, доц. Загайкевич Л.В., кандидати історичних наук, доценти Слободанюк О.М. та Савчин Л.М. (остання у 2003-2020 рр. – доц. кафедрі хореографії, згодом – доц. Історико-соціологічного факультету РДГУ), Сидорук В.Й., Самсонюк Т.М., канд. миств., доц. Михайлова Р.Д. (згодом – д-р миств., проф., завідувач кафедри мистецтв КНУКіМ; остання посада (2021 р.) – проф. кафедри інтер'єру та меблів КНУТіД), викл. Воблікова О.П.; старшими лаборантами кафедри – Шевчук-Жила Л.Л. й Митрофанова В.П. [4] та ін. Подібна практика (тенденція) зберігається й до 2010-х рр.

Упродовж значного періоду (понад 25 років) із метою урізноманітнення навчального процесу, покращення його якісного сегменту і, відповідно, сприйняття інформаційного матеріалу студентами, до викладання окремих професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану на умовах штатного сумісництва чи на погодинну оплату завідувачем кафедри запрошувалися «гостьові» доктори наук, зокрема: доктори філос. наук, професори Афанасьєв Ю.Л. (КНУКіМ-НАКККіМ), Зайцев М.О., Кралюк П.М. (НаУ «Острозька академія»), Стоколос Н.Г. (РІС КСУ), Возняк С.С. (ВНУ ім. Лесі Українки, Луцьк), доктори пед. наук, професори: Дутчак М.В. (КНУФКіС), Малафіїк І.В., Вербець В.В. (РДГУ), д-р архітектури, проф. Михайлишин О.Л. (НУВГіП), доктор соціол. наук, проф. Кириленко Л.М., доктор екон. наук, проф. Пелех О.Б. (РДГУ), доктори іст. наук, професори Шеретюк Р.М. (РІС КСУ), Прищепа Б.А. (РДГУ), кандидати пед. наук, доценти Гераси-менко Л.Б. (РІС КСУ), Гринькова О.М., Дзюбишина Н.Б., Колупаєва Т.Є., кандидати екон. наук, доц. Савченко О.Р., Матусевич К.М., кандидати іст. наук, доценти Черній А.Л., Сидорук В.Й., Шатрова М.Б. (РДГУ), Мохнюк Р.С. (Рівненський ф-т підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ), а також кандидат філос. наук, доцент Канішина Н.М., кандидати мистецтвознавства, доценти Пригода Т.М. (ВНУ ім. Лесі Українки), Смирнова Т.Б. (РІС КСУ), канд. психол. наук, доц. Красновський В.М. (РДПІ), канд. культурології, доц. Ніколаєва А.О. (МЕГУ ім. С. Дем'янчука), канд. економ. наук, доц. Ріхтер О.М. (НУВГіП), проректор Київського Інституту туризму, колишній заступник Голови Комітету України з міжнародного туризму; до цього ряду додамо й відомих професіоналів-практиків: Ж.М.Вагіну (завідувачку відділу ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка), Т.О.Пономарьову (доц., завідувачку відділу давньої історії України) (РОКМ), Я.М.Мельника (начальника Управління культури і туризму Рівненської ОДА) І.І.Ксеняка (зав. клубним відділом Рівненського ОЦНТ), В.Д.Луца (зав. відділом Волинської ікони РОКМ), Ю.М.Нікольченка (заст. начальника Управління культури і туризму Рівненської ОДА), М.М.Пісчаного (директора обласного театру ляльок), М.І.Джурич (головного бухгалтера Обласного театру ляльок), В.М.Мушировського (заступника директора РОКМ), О.М.Сидорчук (завідувачки клубним відділом ПК Профтехосвіти), О.С.Булигу (директора РОКМ), О.С.Козярчук (заступницю завідувача відділу Планово-фінансового управління Рівненської ОДА), канд. іст. наук Т.М.Самсонюк (заступницю директора з наукової та інноваційної роботи КЗ «РОКМ» РОР), О.М.Стельмах (директор КЗ «МБК»), керівника приватної агенції «Цапук-ivent» О.В.Цапук і ін. Додам, що і штатні науково-педагогічні працівники (до прикладу, доц. Шолудько Н.Г. – колишня завідувачка художньо-масового відділу Палацу культури «Текстильник», як і доц. Черніговець Т.І. – свого часу – завідувачка циклової комісії з культурно-дозвіллєвої діяльності Гадяцького коледжу культури, викл. Сніжко Л.П. – художній керівник Центру дозвілля РАЕС (1997-2003 рр.), головний спеціаліст відділу культури

виконавчого комітету Кузнецовської міськради (2004-2015 рр.), а також канд. іст. наук, доц. Костюк Л.К. – доц. НУВГіП й згодом завідувачка кафедри культурології та мистецтвознавства РІС КСУ) мали певний практичний досвід роботи в галузі чи ЗВО. Це суттєво урізноманітнювало навчальний процес і робило його більш адаптованим до потреб сучасної практики, уникаючи зайвої політизації, надавало студентам можливість споглядати різні освітні методики.

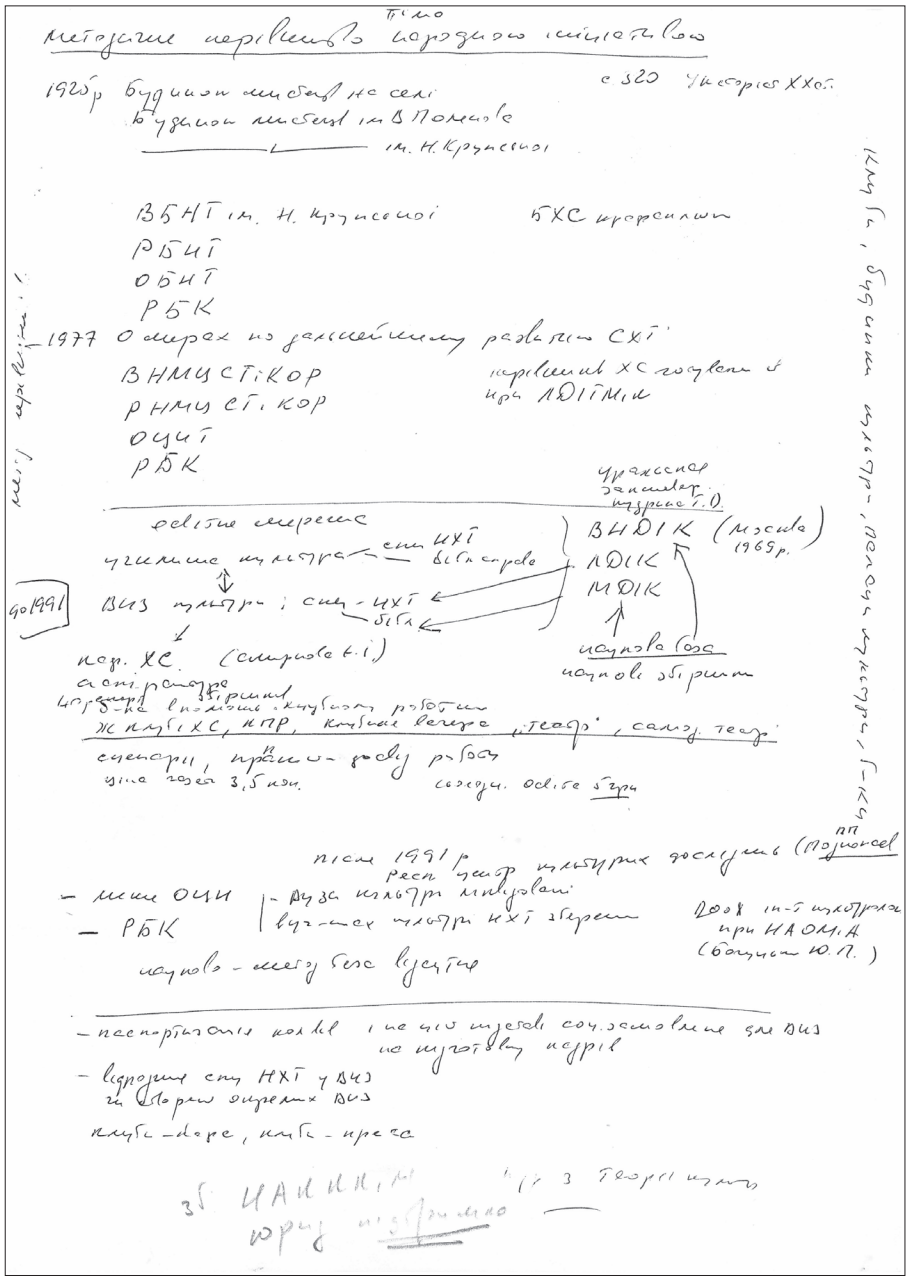
Із 2021-2022 н. р. у рамках розширення потенціалу вищої освіти та укладених угод про співпрацю для організаційно-методичного забезпечення окремих дисциплін професійно-орієнтованого блоку ОП І-ІІ (бакалавр-магістр) освітньо-кваліфікаційних ступенів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», на кафедру запрошено доктора педагогічних наук, проф. Р.Мушкету (Університет ім. Я. Длугоша, м. Ченстохова, Польща, ЄС) [10], участь якого у навчальному просторі РДГУ та кафедри сприяє й поглибленню іншомовного сегмента здобувачів вищої освіти та інших фахівців зі спеціальних кафедр РДГУ для виконання навчального навантаження на кожній освітній програмі. Він помітно допомагає й проходженню стажування НПП кафедри та студентів.

Серед штатних сумісників, окрім педагогів кафедри, у різний час працювали чи працюють й надалі в її складі, старші викладачі, керівники структурних підрозділів РДГУ С.Б.Авдєєва, О.А.Байло, В.С.Багрій, С.П.Васечко, Г.К.Гребенюк, Г.П.Іжик, О.А.Колосюк, Л.С.Касаткіна, Л.В.Лотоцька [4], [10].

Як і кожна організаційна структура закладу вищої освіти України, кафедра також функціонує за певними сталими напрямами, притаманними мережі сучасної вищої освіти країни, в яких відтворюється основний зміст навчальних планів, освітньо-професійних програм та інших форм життєдіяльності вищої школи, зокрема:

Навчально-методична діяльність науково-педагогічних працівників становить важливий сегмент їх професіональної самореалізації у процесі підготовки фахівців. Вона, з одного боку, є найбільш формалізованим чинником організації навчального процесу, оскільки включає в себе чимало традиційних форм фіксації планування та звітності, тобто цифрового елемента, підсумків виконання і пояснення в разі недовиконання чи перевиконання навчального навантаження. А з іншого, – переходячи до аналізу змістовного її аспекту, дає небачений простір для ініціативи та творчості кожному, здатному побачити в освітньому просторі широке поле власної академічної самореалізації, торкаючись використання різноманітних методик викладання, залучення сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій та різноманітних форм активізації освітнього простору й процесу. І в історичній ретроспективі їх було чимало, про що свідчать наявні на кафедрі (а згодом – і в архіві РДГУ та ДАРО) різноманітні освітні комплекси та навіть той матеріал, що публікується час від часу у розвідках автора цієї книги чи інших педагогів (Т.І. Черніговець, Т.П. Морозова, Л.К. Костюк, В.Г. Виткалов). Саме за цією інформацією можна виявити зростання професіонального рівня викладачів, еволюцію їхніх фахових компетенцій, уподобань та освітніх траєкторій, ефективність сприйняття пропонованого матеріалу студентами тощо.

У числі важливих складових цього виду діяльності – розробка різноманітних навчальних планів та освітніх програм, на підставі яких й здійснюється освітній процес, безлічі навчальних дисциплін. Останнім часом цей вид роботи суттєво розширився через значні зміни (уточнення та переформатування навчальних планів і, відповідно, освітніх (робочих) програм під нові вимоги, які майже постійно пропонуються управлінськими органами освіти країни (МОНУ, НАЗЯВО) та деталізуються організаційно-методичними структурами університету – деканатом, науково-методичною радою і навчальною частиною). Сюди віднесемо й підготовку різноаспектних форм активізації навчального процесу: СНТ «Афіна», ОНПО «Культура», студентських клубів, з яких останнім часом функціонує лише «Мандри», численні форми програм та критеріїв оцінки студентських олімпіад, Круглих столів, конференцій, номінацій («Студент місяця» тощо), а також низки інших «поточних» документів: Положень (про кафедру, про посади науково-педагогічних працівників, всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференціх, наукове товариство, академічну мобільність тощо). Утім, саме на підставі цих рекомендацій і здійснюється освітній процес. Природно, що він організується як за допомогою штатних працівників, так і викладачів-сумісників з інших кафедр РДГУ чи ЗВО та

План-проспект однієї з лекцій («Методичне керівництво галуззю і його трансформація в історичній ретроспективі») курсу «Регіональна культурна практика» (авт. – проф. Виткалов В.Г.).

педагогів-практиків, кожен з яких вносить свої специфічні елементи власних методик у загальний процес навчання.

Значно пожвавлювали освітній процес і роблять це надалі й згадані вище запрошені для виконання навчального навантаження з професійно-орієнтованих дисциплін викладачі. А оскільки «географія» залучення останніх була достатньо широкою як для регіонального ЗВО (окремі НПП низки кафедр РДІК-РДГУ, ВНУ ім. Лесі Українки, НаУ «Острозька академія», РІС КСУ, декількох столичних структур чи ЗВО (Комітет із міжнародного туризму, КНУКіМ, НАКККіМ та Університет Жешовський, Польща тощо) і чимало місцевих професіоналів-практиків, зокрема й управлінців галузі), зважаючи на фаховий досвід запрошених, їх професійну кваліфікацію, академічну мобільність, оригінальність мислення й ще низку інших фахових складових, за допомогою яких кафедра якісно позиціонувалася у просторі вищої школи, то результат був завжди позитивним.

Продовжуючи цей аналіз, потрібно наголосити на важливості участі останніх у прагматизації навчання, орієнтації здобувачів вищої освіти на практичну сторону фахової підготовки, розкриття професійних «таємниць» галузі, власних творчих напрацювань тощо.

Провідну роль у цьому процесі відіграють філії кафедри, започатковані, як уже згадувалося, в структурі діяльності колективу ще наприкінці 80-х років XX століття у контексті загальнодержавної тенденції поглиблення зв'язків процесу навчання з виробництвом, робота на яких й продемонструвала розмаїття творчого потенціалу галузі, була важливим адаптаційним чинником подальшої соціалізації та адаптації студентської молоді під реалії тогочасної практики. Тож зважаючи на інтенсивний графік роботи закладів культури мережі регіону, в них завжди можна були «знайти й собі місце», виходячи з власного творчого потенціалу та бажання долучитися до спільного культурного процесу. Хоча важливого значення набував й той факт, хто віповідав за організацію цієї діяльності і як він до цього ставився. Тож у цьому плані Шолудько Н.Г. (авторка ідеї та активний її реалізатор), як і Морозова Т.П., Вакульчук М.В., Забута Т.В., Костюк Л.К., Черніговець Т.І., а згодом, частково, і Граб О.В. та Тюска В.Б. (соціальна робота) змогли забезпечити оригінальними ідеями той чи інший напрям поза навчальної роботи студентів.

Потрібно підкреслити, що наприкінці 80-початку 90-х років XX століття саме самодіяльна (аматорська) художня сфера (сцена) ставала найбільш притягальною лакуною й для професіональних митців, позаяк вона була менш регламентованою і давала широкий простір для реалізації власної організаційно-творчої ініціативи. Та й населення, після багатьох років заборони чи обмеження експерименту у художній практиці, саме від середини 80-х років виявляло небачену активність у художній творчості.

І хоча в час війни (2022-2023 рр.) ця організаційно-культурна діяльність суттєво згорнулася, залишивши активними лише декілька з цих лакун, де були професіональні фахівці-організатори та необхідне культурне середовище, усе ж робота у цьому форматі чи напрямі не припиняється і певним чином й надалі розширює освітні можливості і викладачів, і студентів. Принаймні всіх тих, хто цього прагне.

Сюди можна додати й важливі аспекти здобуття фахової вищої освіти, втілені у численній *методичній літературі*, підготовленій науково-педагогічними працівниками кафедри. Перевагою колективу кафедри у цьому напрямі є намагання готувати навчально-методичні посібники з професійно-орієнтованих дисциплін чи колективні навчально-методичні праці з фаху (напряму підготовки), які дають можливість і одній стороні (НПП), і іншій (здобувачам вищої освіти чи абітурієнтам) – краще бачити проблемні питання та напрями професійної підготовки, а також загальні проблеми функціонування галузі. Їх обсяг та тематичних ряд відтворено у Покажчиках академічної мобільності кожного педагога чи – у щорічних Покажчиках («Нау-

Зразки форм академічної мобільності науково-педагогічних працівників нашої кафедри, презентовані на одній з міжнародних конференцій.

кові і науково-методичні праці НПП РДГУ») Наукової бібліотеки РДГУ. Але всі вони дають загальне уявлення про стан методичного забезпечення освітнього процесу, рівень фахової культури й компетентності педагогів, їх здатність готувати адаптовані для молоді науково-методичні розробки, краще опановувати за їх допомогою обраний фах.

Серед іншого – найбільш проблемна в структурі підготовки сучасного фахівця – *практика (ознайомча, виробнича, переддипломна),* система організації якої (II-IV курси бакалавріату) та два прикладних її види в магістратурі допомагають молоді пізнати основи та поглибити згодом обрії майбутньої професії. В цьому контексті оригінально спланованим ставав уже перший її рівень – «ознайомчий», коли на II курсі студенти всіх спеціальностей кафедри упродовж двох тижнів II семестру знайомляться із мережею установ соціокультурної сфери та формами організації діяльності в них. Її проведення в авторському варіанті останніх років було навіть ефективнішим, оскільки досвід спілкування автора цієї книги з регіональними митцями, організаторами культурного простору, численними представниками (продюсерами) музичної гастрольної вітчизняної і зарубіжної діяльності, керівниками галузі культури (івент-агенцій зокрема) та освіти (I-IV освітньо-кваліфікаційних рівнів, у т. ч. й іноземних у зв'язку з активним залученням його до організаційно-методичної діяльності у різноманітних організаціях МОНУ і НАЗЯВО), надавав можливість студентам долучитися до процесу безпосередньої організаційної творчості. Адже під час цієї *практики* студенти відвідували місцеві архіви та бібліотеки (університету, КЗ: «РОУНБ» та «ДАРО» РОР), базові музейні установи (КЗ «РОКМ» і його філії – Музей Бурштину, Музей У.Самчука, «Арт-ательє Г.Косміаді», КАЦ «Пересопниця», історико-етнографічній музей (Сарни), частково ІКЗ та Національні історико-культурні й історико-меморіальні заповідники Острога, Дубна, Берестечка), клубні установи, Академічні театри (зокрема й знайомилися з репетиційним процесом, виготовленням ляльок-акторів тощо), громадські організації в галузі тощо. Хоча подальше розширення потенціалу всіх видів практик, перенесення її на випускних курсах й за межі країни в рамках міжнародних угод про співпрацю, уточнення різноманітних аспектів її організації з іноземними партнерами, суттєво б поглибило процес здобуття вищої освіти. Однак військовий стан помітно вплинув на цей творчий експеримент. Та й брак кваліфікації в окремих педагогів замінили лише необґрунтовані амбіції. Однак й надалі продовжується пошук знаходження точок дотику з культурним простором регіону. Тому не залишалася осторонь цієї практики і інформаційна мережа регіону в особі місцевих радіо– та телеканалів («ICTV», «Рівне-1», «ITV», чи його попередник – «Ритм»; де в студії останнього свого часу (2016-2019 рр.) безпосередньо С.Виткаловим було записано майже 60 авторських програм із провідними майстрами мистецтв України та організаторами культурного простору). Сюди віднесемо й відвідини студентами редакцій місцевих ЗМІ, під час яких в останніх (студентів) завжди була добра нагода ознайомитися та й перевірити на практиці власні компетенції (навички), здобуті під час слухання дисциплін «Реферування і рецензування», «Копірайтинг», «Організація науково-дослідної діяльності в галузі» тощо, чи спробувати подати свої публіцистичні розвідки до редакції. Принаймні, в реальних умовах ознайомитися зі всіма етапами підготовки інформації до публікації у регіональних ЗМІ. І це є чи не найпереконливіший варіант у навчанні.

Важливе місце у системі підготовки сучасного фахівця посідає й *робота педагогів кафедри, зокрема й її завідувача, зі стейкхолдерами,* які надають колективу та й здобувачам вищої освіти найоперативнішу інформацію стосовно потреб сучасної практики, допомагають останнім краще адаптовуватися в просторі регіонального соціокультурного середовища. Найбільш ефективною у цьому плані є співпраця із заступником директора КЗ «РОКМ» Т.М.Самсонюк, що виконує обов'язки керівника різноманітних програм обласного музею з новітніх технологій, задіяна у численних регіональних заходах із розширення PR-засобів у галузі; до тогож, вона є достатньо мобільною і здатною реагувати на численні суспільні виклики. До цього ряду додамо й співпрацю з фахівцями КЗ «РОЦНТ» стосовно розширення участі НПП у нарадах, конференціях, а також студентів у різних формах збереження нематеріальної культурної спадщини (розшифровки матеріалу етнографічних експедицій, зокрема). Корисну інформацію надають останнім часом (2023) й магістранти, адже

окремі з них (Д.Давидчук, І.Боровець, М.Толочик, У.Кушнірук) працюють в мережі професійного мистецтва і пропонують власні рекомендації стосовно того, кого б вони хотіли бачити в концертних залах філармонії чи театрів і яким чином, на їх думку можна зробити. Останнє в свою чергу допомагає відредагувати навчальний план, внести відповідні зміни до навчальних програм, змінити напрями читання окремих лекційних занять тощо. А з іншого боку, стейкхолдери також демонструють ефективність і глибину власної професійної мобільності, знайомлячи й педагогів зі своїми здобутками та надаюючи кафедрі сертифікати про усі свої сходинки на шляху до підвищення їх фахової майстерності. Відзначу, принагідно, що й в останні роки серед стейкхолдерів кафедри є справді оригінальні особистості, які намагаються максимально «розфарбувати» галузь, зробити її привабливою для молоді крізь практику власної діяльності. Достатньо, у підтвердження, згадати Олександра Булигу, Тетяну Самсонюк чи Оксану Цапук, Андрія Осташа, Оксану Козярчук, Феодосія Васечка, а також групу фахівців з управлінських структур Вараської ОТГ, зокрема й тамтешньої ЦБС, відділу зв'язків із громадськістю РАЕС (І.Жук, О.Петрович) тощо, яких епізодично залучає до зустрічей зі студентами проф. Виткалов В.Г. і викл. кафедри Л.П.Сніжко (з 2022 р.) для проведення бінарних чи спільних лекційних та практичних видів занять, чи проф. С.В.Виткалов, що постійно організовує зустрічі з майстрами мистецтв України, організаторами медіа-простору та відомими регіональними практиками галузі з метою розширення уявлення студентів про специфіку функціонування галузі та й для реалізації важливого акредитаційного показника.

Ефективність цих зустрічей полягає у тому, що згадані особистості є провідними фахівцями галузі, тобто формують загальне уявлення про її структуру та авторитет там працюючих, а також ще й у тому, що, до прикладу, Т.М.Самсонюк, виконуючи обов'язки заступника директора КЗ «РОКМ» з інформаційних технологій, намагається це демонструвати й майбутнім фахівцям спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» під час проведення з ними занять. А оскільки останнім часом КЗ «РОКМ» за її ініціативи постійно залучається до різноманітних іноземних «музейних» проектів, то ефективність проведення нею занять для студентів цієї спеціальності зростає. Це можна стверджувати і про роль педагогів-практиків, керівника приватної івент-агенції «Цапук-ivent» – О.В.Цапук та А.Осташа, який займається тотожними справами тощо.

При цьому до першої групи, так би мовити, помічників колективу кафедри у справі підготовки майбутніх фахівців віднесемо *професіоналів-практиків із представників (творчих працівників) установ соціокультурної сфери*, про яких мова піде нижче. Саме вони надають студентам своєрідний практичний полігон для власної самореалізації, стимулюють їх краще й ефективніше долучатися до проблем галузі, розуміти її сутність та швидко реагувати на всі суспільні виклики.

До другої групи умовано виділених нами фахівців віднесемо науково-педагогічний склад спеціальних кафедр закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації, з якими упродовж 2018-2023 років за підтримки керівництва РДГУ укладено відповідні угоди про співпрацю проф. Виткаловим С.В. Серед таких ЗВО, нагадаємо про це ще раз: КНУ ім. Т.Г.Шевченка, НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУКіМ, УДУ ім. М.П.Драгоманова, Харківська державна академія дизайну і мистецтв, галузевий інститут НАКККіМ, СНУ ім. В.І.Даля (м. Сєвєродонецьк-Київ), ВНУ ім. Лесі Українки, НАКККіМ, Маріупольський державний університет, ХДАК (Львів), Одеський міжнародний гуманітарний університет, Львівська НАМ, а також галузеві структури – Інститут культурології та Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, в рамках між культурної комунікації з якими проведено чимало науково-практичних конференцій, реалізовано низку міжнародних освітніх програм, підготовлено декілька колективних монографій, десятки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень та дипломні роботи різних освітньо-кваліфікаційних ступенів, рецензовано безліч наукової та науково-методичної літератури тощо. Науково-педагогічні працівники цих ЗВО увійшли до складу редколегій наших науко-метричних збірників, а члени кафедри – до редколегій інших ЗВО, розширили наявні форми міжрегіональної комунікації. І навіть у час війни, коли частина ЗВО східного терену країни перемістилася у відносно «спокійні» західні локації регіону, співпраця з ними не припинялася через організацію

спільних наукових конференцій, рецензування навчально-методичної літератури, авторефератів дисертацій, студентських досліджень, освітніх програм, участі в їх обговоренні тощо через створення відповідного освітнього середовища тощо. Та й сучасна вища школа, зважаючи на достатньо високу академічну мобільність її представників, здатність швидко переорієнтовуватися в освітньому просторі, зважаючи на конкретну ситуацію та суспільні виклики, також виробила чимало ефективних форм професійної комунікації, здатної основними своїми формами чи параметрами помітно розширити потенціал наявного спілкування. Тим більше, що й іноземні колеги, зважаючи на стан війни та ситуацію, в якій опинилася Україна за всіма вимірами своєї життєдіяльності, також охоче пропонують їй власні методики академічної комунікації, опанування якими лише прискорює європеїзацію нашої країни. Відтак факт участі педагогів та студентів кафедри в різноманітних міжнародних проектах останнім часом, а надто, — від 2022 року, — коли в них почали брати участь і представники академічної спільноти (зокрема у II міжнародній Зимовій школі «Соціальні виміри європейських студій» (16-28.01.2023 р.) було зареєстровано понад 100 НПП і співробітників науково-дослідних установ, лекціях, проведених «гостьовими» професорами для академічної спільноти), або організації вітчизняними ЗВО спеціальних освітніх програм (міжнародному щотижневому тренінгу «Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам», модератором якого став ВНУ ім. Лесі Українки, з 11.10.2023 р.), це переконливо підтверджує. Тож саме вищенаведене й дає переконливу підставу сподіватися на швидке відновлення країни по завершенні війни.

До речі, проведення цих специфічних форм занять, як і їх інформаційне забезпечення та подальша оцінка результатів, надала чималій кількості ЗВО-учасників можливість якщо не покращити матеріально-технічну чи інформаційну базу освітнього процесу, виходячи з власного статусу, то хоча б замислитися над необхідністю її змінювати і перспективами подальшого власного професіонального розвитку. А участь у цих проектах усіх бажаючих (адже здійснюються вони за фінансової підтримки ЄС) і критичне осмислення усього того матеріалу, що подається вітчизняному слухачу, розширює лише інформаційний потенціал, духовне поле людини, знайомить її з іншою формою організації будь-яких видів діяльності в середовищі, відмінному від українського; його ціннісним рядом, системою взаємовідносин, соціальним захистом, а головне — *необхідністю постійно вчитися упродовж життя*, перманентно змінюючи свою професію та стаючи більш мобільним, здатним оперативно реагувати на суспільні виклики. Одним словом, дає достатній *для відповідно підготовленого* і орієнтованого на цей інформаційно-культурний ряд слухача матеріал для висновків і тих форм можливої діяльності чи взаємодії, що виникнуть у разі сповідування Україною цих чимало розрекламованих принципів соціальної європеїзації. А от настільки все це зможе реалізуватися в українських реаліях, виходячи з наявного національного менталітету, такого обсягу території і її населення, його організаційно-культурної спроможності активно працювати у цьому напрямі та й власної самоорганізації і мобільності кожного з нас, — усе це становить виключно наші, українські, проблеми. Тому з таким застереженням ставляться до форсованого бажання українців стати «європейцями» окремі лідери країн континенту. Адже рівень, до прикладу, заробітної плати в країні, — це певною мірою й ставлення до свого робочого місця та бажання його постійно удосконалювати, працюючи виключно на результат, як і задоволення власних потреб за рахунок держави і відсутність логіки у власній діяльності, спрямованій на самозбагачення — це також виключно наші проблеми! Але головним у цьому процесі і, поза сумнівом, надзвичайно важливим, на думку автора, є *шанс*, тобто можливість почати формувати критичну масу носіїв *самої ідеї*, яка (переважна більшість населення) має стати здатною поступово створювати відповідне культурне середовище, де ці ідеї знайдуть благодатний грунт і почнуть проростати, захоплюючи все нове коло її (ідеї) сповідувачів.

Повертаючись до подальшого аналізу окресленого напряму діяльності колективу, потрібно зазначити, що його активно доповнює й участь окремих НПП та здобувачів вищої освіти кафедри у різноманітних напрямах неформальної освіти, серед яких відвідування лекторію, організованого Німецько-українським Академічним товариством та Посольством України у Франції, до проведення публічних лекцій, до якого залучаються провідні науковці-педагоги країни, зокрема доктор історичних наук, про-

фесор, завідувачка кафедри всесвітньої історії Харківського НПУ ім. Г.С.Сковороди О.Л.Рябченко на тему «ЗСУ та війська рф у мемах українського цифрового простору: гумор, політичні ідеї та ідеологічні образи» (21.03.2023 р.) чи інших аналогічних заходах, проведених педагогами кафедри (Виткаловим В.Г., Виткаловим С.В.) для студентів ВНУ ім. Лесі Українки (20.03.2023 р.) або студентів кафедри із залученням творчих працівників Художнього музею Почаївської Свято-Успенської Лаври (Сніжко Л.П.). Додамо сюди й безліч зустрічей педагогів та студентів із професіоналами-практиками стосовно виявлення сутності функціонування галузі, чимало років організованих автором цієї книги тощо (більш детально, див. Сайт кафедри). Ці заходи сприяють долученню студентів і педагогів кафедри, принаймні тих, хто цими питаннями переймається і прагне розширити власний духовний потенціал, до нової проблематики та поглибленню уявлення про академічне середовище, формують обриси «гостьового» професора чи професіонала-практика у діяльності сучасної вищої школи. Та й проблеми галузі стають «ближчими».

Цей ряд доповнює й участь у міжнародному освітньому проекті «IREX: інфо-медіа-грамотність» (Виткалов С.В., із 2020 р.) аналогічного спрямування, а також згаданої вже участі в проведенні підсумкового етапу всеукраїнського студентського конкурсу наукових робіт за спеціальністю 034 «Культурологія» у якості члена журі (НМА України ім. П.І.Чайковського, Виткалов В.Г. та Апеляційної комісії, Виткалов С.В., квітень, 2021 р.) і Виткалов С.В. (НАКККіМ – спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 2022 рік) чи І туру аналогічного конкурсу, проведеного на базі кафедри (квітень, 2023 р.). Адже ознайомлення зі здобутками фіналістів конкурсу дає добру можливість бачити напрями діяльності інших кафедр ЗВО країни, а також професійну мобільність самих студентів і науково-педагогічних працівників та активно поширювати цю інформацію в іншому середовищі вже регіональних ЗВО. А все це суттєво розширює професіональні обрії членів цього специфічного освітньо-наукового консорціуму, більш детальна інформація про який подана у відповідних розділах даної книги, постійно висвітлюється на сайті кафедри чи факультету, допомагаючи й молоді відслідковувати професійне зростання молодих фахівців та параметри насичення освітнього простору потрібною актуальною інформацією. Корисною вона є й для мережі ЗВО регіону, оскільки надає певні координати для подальших практичних дій та стверджує у думці, що лише активно діюча організаційна структура, члени якої знаходяться у постійному пошуку, здатна залишитися у просторі освітніх пропозицій.

До речі, усвідомлюючи, що в нинішніх умовах майже всі форми життєдіяльності людини переносяться (позиціонуються) у віртуальний простір, автором книги суттєво переформатовано під ці тенденції й сайт кафедри, який наприкінці 2022 року докорінно змінив власну структуру і форму подання інформації, об'єднавши на своїх сторінках увесь комплекс фахових установ, що співпрацюють із колективом кафедри, популяризуючи і їх організаційно-культурну, професіональну роботу. Його інформаційний потенціал розширює й сторінка кафедрального Інстаграму.

Спланована таким чином кафедральна діяльність є предметом постійного контролю та фахового аналізу завідувача цієї структури, завдячуючи якому всі ці оригінальні речі запроваджуються в її практику чимало років, постійно трансформуючись і насичуючись новими сегментами, та автора даної книги, відповідального за позиціонування культурних здобутків педагогічного колективу в Інтернет-мережі і на її сайтах зокрема. Спеціально сформовані під потреби кафедри та запити сучасної практики, вони (сайти) демонструють достатньо високу зацікавленість взятою до розгляду освітньою структурою й формами її діяльності серед колег та представників управлінських структур галузі різних її кваліфікаційних рівнів. Дотично це підтверджує й чимало показників, зокрема й участь у наших наукових конференціях НПП мережі вищої освіти країни та навіть кількість укладених Угод про співпрацю, ухвалена ними з нашою кафедрою.

У підтвердження наведемо окремі статистичні дані: сторінки сайту кафедри, сформованого наприкінці жовтня 2013 року, станом на середину вересня 2022 року було переглянуто 115.279 разів. А сторінки вже нового формату сайту, створеного 30.10.2022 р. станом на 14.02.2022 року було перегорнуто 11.171 раз. Загалом середньодобова кількість переглядів нашого сайту у січні-лютому 2023 року стано-

вила 100-130 переглядів й надалі, і чим ближче до часу проведення вступної кампанії, ця кількість переглядів лише зростала.

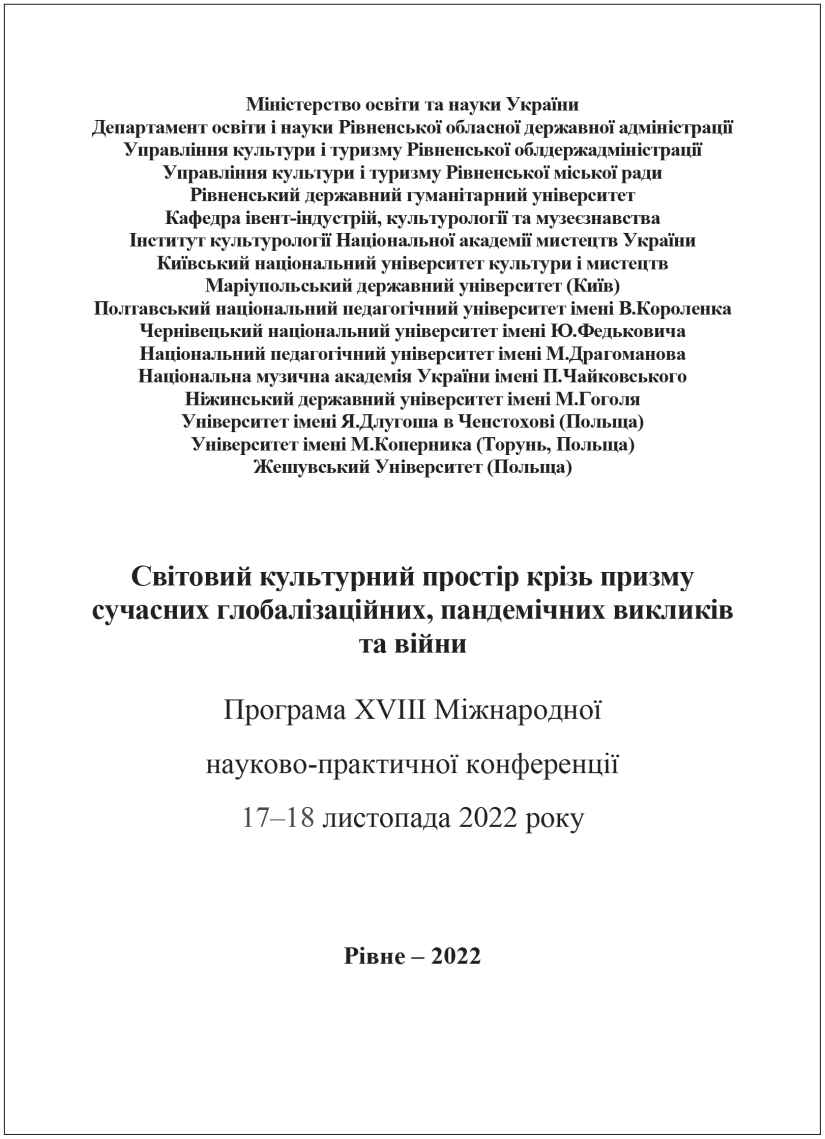
У тематичному сегменті інтерес відвідувачів розподілився наступним чином: окремі магістерські дослідження (В.Толмачевої, М.Гринчук, К.Бартош), захищені в червні 2021 року і оприлюднені на сайті, ставали предметом зацікавлення відповідно 609, 353 та 538 раз (надалі студентські наукові роботи надсилаються до репозитарію РДГУ і на сайті кафедри не позиціонуються). Тоді як оприлюднені Сертифікати про участь НПП у різноманітних міжнародних освітніх програмах, проведених лише у 2021 році, викликали інтерес у 154 відвідувачів; Угоди про співпрацю кафедри з іншими ЗВО ставали предметом розгляду лише упродовж року 291 раз; рецензії стейкхолдерів на навчальні плани і освітні програми (2020 р.) дали 130 переглядів, не кажучи вже про презентовані на сторінках сайту, зокрема й у форматі сертифікатів, різноманітні форми участі студентів у культурній діяльності.

Традиційно високий рейтинг переглядів мають й матеріали фахових науко-метричних збірників та все, що пов'язане з їх підготовкою до друку: наукові статті Вип. 40-41, оприлюдненого на сайті у середині липня 2022 року, на середину вересня цього ж року переглянуто 304 рази. Макет Вип. 39, оприлюднений у лютому 2022 р., – 468 раз за 6 місяців, тоді як аналогічний науковий збірник (Вип. 33), що вийшов друком у травні 2020 року, переглянуто 2.003 рази); та й вимоги до публікації статей упродовж року стали предметом зацікавлення понад 1.127 раз. Надалі інтенсивність переглядів, у зв'язку з підвищенням якісного складу авторів, збільшується. Тотожна статистика зберігається й стосовно програм конференцій (PDF макета програми XVI міжнародної науково-практичної конференції «Україна першого 20-ліття XXI століття: культурно-мистецький вимір» (2020 р.) переглянуто 650 раз, програму XVII міжнародної конференції «Стратегія розвитку світової та української культури: сучасні акценти та перспективи» (2021 р.) відповідно, 224 рази; тоді як програма XVIII міжнародної науково-практичної конференції (18.11.2022 р.) станом на 5.03.2023 р. переглядалася 575 раз). Перелік лише установ-учасників цього заходу ставав предметом зацікавлень відвідувачів 265 раз. І це при тому, що програми конференцій та сертифікати усім учасникам надсилаються постійно і вчасно. Надсилаються вони й до провідних наукових бібліотек країни, які також певною мірою популяризують цю діяльність, формуючи відповідний інформаційний фонд таких заходів.

Навіть сторінки програми Звітної наукової конференції кафедри за 2019 рік перегорталися упродовж року 391 раз. Та й типовий Звіт кафедри за 2021 рік переглянуто тільки упродовж цього ж року 135 раз. Якісний та інформаційно насичений зразок нашого сайту стимулює й зворотній зв'язок з адміністратором, що допомагає загалом уточнювати окрему інформацію, вносити своєчасні зміни до його сторінок.

У подальший період така статистика також лише поглибилася. Одним словом, у нинішніх умовах згадана форма презентації організаційно-педагогічної, науково-методичної та соціокультурної діяльності колективу кафедри є достатньо ефективною і якісно позиціонує цю структуру у сучасному освітньому просторі регіону та й України загалом. Нагадаю, що у програмах зазначених конференцій постійно оприлюднюється й тематика Круглих столів, спрямована на вирішення або уточнення актуальних проблем функціонування вищої освіти, зокрема спеціальностей напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» в умовах сьогодення, які проводяться членами Оргкомітету, науково-педагогічними працівниками кафедри (Виткаловим В.Г. і Виткаловим С.В.). Вони дають можливість долучитися кожному учаснику до обговорення цих проблем, а відтак – розширюють потенціал згаданого вище освітнього Консорціуму.

Цю практику організації освітньої діяльності згодом запозичило чимало ЗВО країни, науково-педагогічні працівники яких є членами нашого освітнього консорціуму. І в окресленому зв'язку слід відзначити помітну та достатньо виразну тенденцію: все більше ЗВО країни нині намагається локально співпрацювати з конкретними університетами, в спільній організаційно-методичній діяльності яких вони вбачають конкретний сенс. Адже це – найкращий варіант для обговорення досвіду впровадження низки освітніх програм спеціалізацій чи спеціальностей, новітніх методик чи технологій, розширення тематики наукових публікацій, запрошення до

Міністерство освіти та науки України
Департамент освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації
Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації
Управління культури і туризму Рівненської міської ради
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства
Інститут культурології Національної академії мистецтв України
Київський національний університет культури і мистецтв
Маріупольський державний університет (Київ)
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Короленка
Чернівецький національний університет імені Ю.Федьковича
Національний педагогічний університет імені М.Драгоманова
Національна музична академія України імені П.Чайковського
Ніжинський державний університет імені М.Гоголя
Університет імені Я.Длугоша в Ченстохові (Польща)
Університет імені М.Коперника (Торунь, Польща)
Жешувський Університет (Польща)

Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних, пандемічних викликів та війни

Програма XVIII Міжнародної
науково-практичної конференції
17–18 листопада 2022 року

Рівне – 2022

Програма XVIII міжнародної науково-практичної конференції та її співорганізатори.

опонування дисертаційних досліджень і використання окремих наукових здобутків конкретної кафедри науковцями інших ЗВО та безлічі тотожних і актуальних питань функціонування сучасної вищої школи у рамках уже нових вимог МОН України, НАЗЯВО чи місцевих органів управління до організації освітнього простору та й сучасного життя. Корисними вони є й для підвищення власної педагогічної майстерності чи кваліфікації кожного науково-педагогічного працівника. І головне – ця організаційна структура стала важливим мотиваційним чинником професійної активності для науково-педагогічних працівників, позаяк стимулює їх бажання постійно розширювати межі власної діяльності аби бути в контексті хоча б частини того, що організовується у колег.

Цінним і корисним у даному контексті є постійний зв'язок адміністратора сайту (С.В.Виткалова) з користувачами (переважно НПП мережі закладів вищої освіти України чи дослідників-іноземців), поради чи пропозиції яких також допомагають останньому постійно удосконалювати цей формат між університетської комунікації.

У підтвердження наведу відповідну статистику, яка доводить, що лише протягом тижня (24.03-30.03.2023 р.) перегляд нашого сайту становив 2.295 звернень, тобто в середньому 343 перегляди на добу. Й надалі ця тенденція зберігається. Узагалі потрібно наголосити, що упродовж останніх років вища школа країни здійснила небачений стрибок в опануванні ІКТ, розширенні форм власного позиціонування в соціальних мережах чи освітньому просторі загалом, налагодила широку між культурну комунікацію, суттєво покращивши всі показники власного позиціонування. Окремі ЗВО України навіть художнього профілю (до прикладу, Львівська національна академія мистецтв, НАОМА, ХДАДіМ), як підтверджує участь автора в акредитаційних експертизах (див. Покажчик його академічної мобільності), мають понад 40 укладених угод із ЗВО інших країн світу про творчу співпрацю, в яких здійснюють стажування, чимають лекції чи проводять інші форми власного позиціонування, зокрема й майстер-класи, або виконують окремі художні проекти, спрямовані на оздоблення відповідних споруд чи територій, позаяк національна художня школа завжди мала високе професійне реноме у світі, проводять широкий обмін студентами. Утім, це можна стверджувати і стосовно навчальних закладів музичного профілю – НМАУ ім. П.І.Чайковського, Одеська НМА ім. А.В.Нежданової, ЛНМА ім. М.В.Лисенка, не кажучи вже про мережу національ-

них «технічних» ЗВО, представлених НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» чи аналогічних національних ЗВО Харкова, Львова та Одеси, значна кількість НПП яких уже давно активно здійснює низку помітних спільних проектів, спрямованих не лише на ствердження вітчизняної науки, але й зміну уявлення про вищу школу України взагалі. І саме їх діяльність й стимулювала зрушення в уявленні світового співтовариства про потенціал вищої школи країни, надає якісні преференції своїм випускникам. Та й з фінансовим забезпеченням цієї діяльності також немає проблем.

І хоча в регіональному вимірі це стало підставою для, так би мовити, формування «педагогоцентрованого» підходу до організації освітнього простору через глобалізаційні виклики та військовий стан, сподіваюся, що найближчим часом відбудеться й активна його переорієнтація на традиційний, студентоцентрований підхід. Стимулюватиме це й науково-педагогічних працівників на глибше опанування ними іноземними мовами. І в цьому плані глобалізація стає справді корисним сегментом для поглиблення професіоналізації кожного НПП й України загалом.

Методичний аспект даного питання поглиблює й *Навчально-методична комісія* (Голова – заступник декана, доц. О.П.Власюк) художньо-педагогічного факультету, як елемент університетської аналогічної структури, члени якої постійно долучаються до перегляду всієї кафедральної документації, чим стимулюють внесення відповідних змін до освітніх напрямів, робочих програм дисциплін, навчальних планів і методичного забезпечення освітнього процесу. І хоча моніторинг і на першому, і на другому рівнях здійснюється в основному за формальними ознаками, тобто не торкаючись змістовної складової цих ОП, факт проведення таких замірів є загалом позитивним. Тому виходячи з наявної ситуація, було б цілком доречним не лише на кафедрі, але й факультеті запровадити універсальний спецкурс «Університетські студії» – комплексну дисципліну, один із модулів якої присвятити організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи в закладі, що б певною мірою унормувало освітні вимоги до здобувачів вищої освіти, допомогло б науково-педагогічним працівникам у подальшій роботі з молоддю. Подібна практика була впроваджена свого часу і в інституті культури, коли дисципліну «Вступ до фаху» читала група керівників закладу, починаючи від керівника навчального відділу, декана факультету, проректорів із навчально-методичної та наукової роботи та завідувача кафедри. І кожен, виходячи з функціональних обов'язів, орієнтував студентів на відповідний вимір навчання. Так само доречним було б укласти угоду з кожним НПП закладу та студентом про дотримання норм академічної доброчесності, і в разі порушення якої кожен працівник чи студент відчував би відповідальність за власні вчинки. І подібні практики нині також є в чималій кількості ЗВО у різних її формах («Кодес честі» в НУ ім. В. Каразина, до прикладу).

Сюди можна додати й *Методологічний семінар кафедри*, на засіданнях якого обговорюються актуальні теоретичні питання організації освітнього простору та процесу. І його сплановане функціонування може вирішити безліч фахових проблем для нових педагогічних працівників. Спроба поширити таку практику на педагогів факультету, оскільки культурне середовище формується чи має б формуватися саме ними, поки що успіху не мала.

Важливим чинником організації поза навчального процесу у нинішніх умовах є, звісно, бібліотека, книжковий фонд та організаційно-технічний потенціал і персонал якої дає можливість здобувачу вищої освіти підібрати для самостійного опрацювання все необхідне методичне забезпечення і бути зорієнтованим у світовому культурно-освітньому просторі, зважаючи на широкі можливості ІКТ. І хоча сучасна молодь усе більшу перевагу надає смартфону та ігровим формам сприйняття інформації та дуже повільно повертається до роботи з книгою в її традиційному варіанті, вона (бібліотека) й надалі залишається важливим чинником у здобутті вищої професійної освіти, позаяк централізоване навчання надає чи формує відповідне підґрунтя для розширення загального та професіонального світогляду. Залишається лише повернути та поглибити цей інтерес до книги у студентів. І на це, зокрема спрямовуються різноманітні зустрічі студентів із журналістами країни та регіону.

Кафедра у цьому зв'язку має Угоду про співпрацю і з обласною універсальною науковою бібліотекою (ОУНБ), у рамках якої на її базі постійно організовуються різноманітні

культурно-мистецькі заходи зі студентами та відвідувачами установи (сальдо яких також достатньо широке: від читання публічних лекцій, проведення художніх презентацій чи інших культурних програм й забезпечення необхідною інформацією усієї освітньої діяльності членів педагогічного колективу й до організації спільних екскурсій містом).

Студенти упродовж першого року навчання централізовано знайомляться з інформаційним потенціалом університету та міста і записуються й до її центральної бібліотеки. Сюди ж надсилаються й фахові науко-метричні збірники, відповідальними за підготовку яких є члени кафедри, та найбільш помітні публікації НПП. Співробітники КЗ «РОУНБ» РОР є посередниками у передачі електронних версій монографій, хрестоматій, окремих народознавчих матеріалів членів кафедри та її наукових збірників до НБУ ім. В.І.Вернадського та НБУ ім. Я.Мудрого, при цьому формуючи й поглиблюючи власний інформаційний фонд із цих публікацій. А спеціальний відділ КЗ «РОУНБ» РОР чимало років, серед іншого, концентрує у своїх фондах й матеріали про роботу із соціально вразливими категоріями місцевого населення студентів та викладачів нашої кафедри, започаткований ще у 90-х роках минулого століття доцентом Морозовою Т.П. у рамках функціонування нею ж створеного студентського клубу «Благодій». Поглиблюються ці контакти і з НВО «Книжкова Палата України ім. І.Федорова», куди також передаються усі науко-меторичні збірники кафедри.

Визначальним аспектом процесу здобуття вищої освіти є й *Наукова бібліотека університету*, якою, крім якісного забезпечення традиційних напрямів здобуття вищої освіти, від 2017 року здійснюється безкоштовний доступ до міжнародних науко-метричних баз Web of science та Skopus, що дає змогу студентам і педагогам мати необмежені можливості у пошуку будь-якої інформації за умови лише їх реєстрації в інформаційній базі цієї структури, чого не мають чимало інших бібліотек ЗВО країни.

Важливою складовою її діяльності є й підготовка щорічних збірників анотацій публікацій науково-педагогічних працівників університету, зокрема й кафедральних, що не лише розширює факт позиціонування закладу у мережі вищої школи країни, але й допомагає здобувачам вищої освіти мати зразки академічної мобільності місцевих педагогів та використовувати і їхні праці в процесі власної самопідготовки.

Освітній процес здобувачів вищої освіти підтримується також й *електронною бібліотекою кафедри, що формується з різною мірою ефективності всіма НПП* та низкою інших сегментів, що використовуються в сучасній практиці роботи колективу.

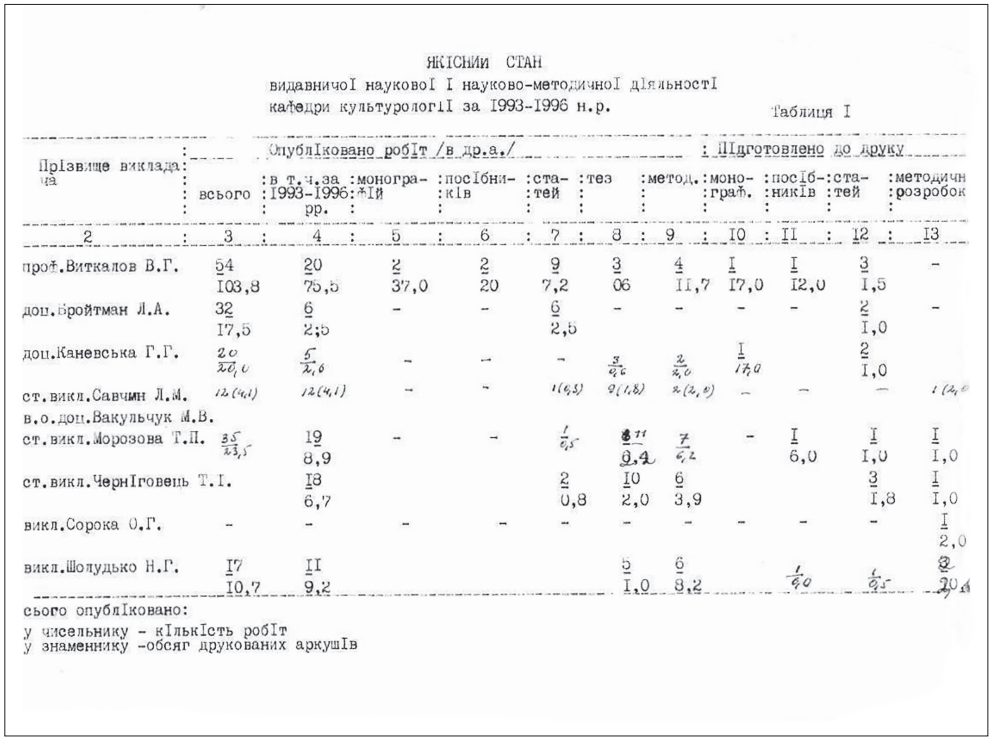
Науково-дослідна діяльність сьогодні – провідний напрям у роботі колективу. Вона має чимало векторів виявлення у зовнішньому (всеукраїнському чи мінародному) та внутрішньому (університетському чи регіональному) її вимірах [73], а останніми роками, – і в рамках укладених угод про співпрацю з мережею вітчизняних і зарубіжних ЗВО і розгортається в різних формах, зокрема участі проф. Виткалова С.В. у складі Експертної Ради МОН України з питань атестації наукових кадрів із культурології та мистецтвознавства (наказ № 1092 від 2.12.2022 р.) (дод. 27), до компетенції якої входять питання оцінки якості дисертаційних досліджень, затвердження та рекомендації на відкриття чи згортання Спеціалізованих й разових учених рад, атестації фахових наукових збірників тощо. Додамо да цього ряду і затвердження цією ж Колегією МОН України його вдруге у складі Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ із присудження наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» («Культурологія» і «Мистецтвознавство») (протокол № 724 від 9.08.2022 р.); а також керівництва аспірантами та здобувачами наукових ступенів, виконання обов'язків члена «разових» учених рад (КНУКіМ, ХДАК, НАКККіМ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, РДГУ), участі в опонуванні дисертаційних досліджень (Виткалов В.Г. – 11, Виткалов С.В. – 18), розробці двох комплексних наукових тем із всеукраїнською реєстрацією («Українська культура: історичний аспект» та «Прикладні питання культурології», 2016 р., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., із 1.09.2022 р. – Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), виконанні обов'язків Голів, членів редколегій та рецензентів фахових наукових збірників, підготовці: відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, монографії і статті, наукові збірники, дипломні роботи різних освітніх рів-

нів (ступенів), зокрема і в інших ЗВО України (НМАУ ім. П.І.Чайковського, НаУ «Острозька академія», Чернівецький НУ ім. Ю. Федьковича, НПУ (УДУ) ім. М.П.Драгоманова, ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника», Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка, КНУКіМ, Маріупольський держуніверситет, Дубенський фаховий коледж культури і мистецтв РДГУ (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), власних дисертаційних досліджень, монографій, статей, тез наукових доповідей, публіцистичних розвідок. У цьому ряду потрібно згадати й проведення наукових конференцій та участь у якості доповідачів на таких заходах чи робота в їх оргкомітетах тощо. Сюди можна додати й участь НПП у розробці численних нормативних документів локального характеру, зокрема Положень про: кафедру, організацію науково-дослідної діяльності та виховної роботи в РДГУ, Комплексні наукові теми кафедри, Всеукраїнські (міжнародні) науково-практичні конференції, фахові науко-метричні збірники, філії кафедри, студентські клуби тощо, на підставі яких здійснюється подальша їх робота чи презентація.

Перевагою професійної діяльності науково-педагогічних працівників кафедри у цьому напрямі є запровадження регіональної культурно-мистецької проблематики до власного наукового пошуку й практики пошукової діяльності здобувачів вищої освіти, що відштовхує студента від бездумного переписування книг, стимулює вивчення місцевого матеріалу, дає змогу зробити корисним проведений науковий замір чи експеримент для мережі закладів культури або освіти (особливо це стосується студентів заочної форми), а отже, згодом перейти до виконання наукових досліджень на замовлення об'єднаних територіальних громад чи їхніх окремих структур (бібліотек, музеїв, клубів, парків культури і відпочинку, санаторіїв, установ, спрямованих на реабілітацію й духовні потреби соціально-вразливих верств населення, а надто дітей, туристичних фірм), формує певні патріотичні почуття, розширює уяву про конкретну культурну локацію. Такий організаційний підхід робить й умотивованим процес навчання, а науковий пошук перетворює у дослідження реальних прикладних проблем, які потрібно вирішити на кожному конкретному етапі чи об'єкті і, врешті-решт, дослідження подібного напряму є найменш вразливими стосовно їх подальшої перевірки на наукову доброчесність на т. з. системі «Анти-плагіат», оскільки це в переважній більшості авторський або джерельний матеріал, узятий з поточних архівів установ або приватних осіб, чи матеріал, а часто й результат власної дозвіллєвої діяльності в установах культури, фахово оброблений і пов'язаний із конкретною діяльністю студента-заочника. Саме подібний алгоритм у дослідженні, на думку автора, формує в останніх глибоку професійну орієнтацію у проблемі наукового пошуку та усуває проблему не вмотивованих запозичень чужого тексту. До речі, наявні у мережі Інтернет різноманітні програми згаданої перевірки й інтенсивність їх використання широким загалом учасників засвідчують останнім часом суттєве зростання активності в українському соціумі з цього приводу, що свідчить про те, що ідея доброчесності поступово опановує й вітчизняне науково-освітнє середовище [70].

Утім, ця практика функціонує на кафедрі упродовж багатьох років, зокрема з часу перебування її ще у складі Інституту культури (до 1998 р.) і, започаткована її завідувачем, підтверджує й надалі свою ефективність та дієвість. Поглибилася вона у науковому пошуку автора цієї книги, який перетворив її в окремий науково-дослідницький напрям в університеті – *культурну регіоніку*.

Саме ця проблематика лягла в основу майже всіх дисертаційних досліджень, виконаних чи виконуваних на кафедрі (17) під керівництвом проф. Виткалова В.Г. та проф. Виткалова С.В., локальних студентських наукових розвідок, організованих під керівництвом доцентів кафедри Костюк Л.К., Морозової Т.П., Стоколос Н.Г., Шолудько Н.Г., а згодом проф. кафедри менеджменту Пелех О.Б. (із вересня 2020 року – штатного професора-сумісника кафедри), доц. кафедри бібліотекознавства та бібліографії Шатрової М.Б., викладача Сніжко Л.П., педагогів-сумісників – доц. Андрощук І.М., Самсонюк Т.М., професіоналів-практиків Козярчук О.С. та Цапук О.В., спрямованих на розробку окремих аспектів регіональної соціокультурної сфери; доцентів Костюк Л.К., Пономарьової Т.О. та Стельмах О.М., Булиги О.С. – із виявлення окремих аспектів художньої діяльності регіональних постатей, їх творчого доробку та різноманітних сегментів музейної практики і пам'яткознавства; ст. викл. Глущук О.Г. – у вивченні культурного

ЯКІСНИЙ СТАН
видавничої наукової і науково-методичної діяльності
кафедри культурології за 1993-1996 н.р.

Таблиця 1

Прізвище викладача	Опубліковано робіт /в др.а./ всього	в т.ч.за 1993-1996 рр.	монографій	посібників	статей	тез	методичних	Підготовлено до друку: монографій	посібників	статей	методичних розробок
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
проф.Виткалов В.Г.	54 103,8	20 75,5	2 37,0	2 20	9 7,2	3 06	4 11,7	1 17,0	1 12,0	3 1,5	-
доц.Бройтман Л.А.	32 17,5	6 2,5	-	-	6 2,5	-	-	-	-	2 1,0	-
доц.Каневська Г.Г.	20 12,0	5 2,6	-	-	-	3 2,2	2 2,0	1 17,0		2 1,0	
ст.викл.Савчин Л.М.	12(4,1)	12(4,1)	-	-	1(0,3)	9(1,8)	2(2,0)	-	-	-	1(2,0
в.о.доц.Вакульчук М.В.											
ст.викл.Морозова Т.П.	35 13,5	19 8,9	-	-	1 0,5	11 0,4	7 2,2	-	1 6,0	1 1,0	1 1,0
ст.викл.Черніговець Т.І.		18 6,7			2 0,8	10 2,0	6 3,9			3 1,8	1 1,0
викл.Сорока О.Г.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 2,0
викл.Шолудько Н.Г.	17 10,7	11 9,2				5 1,0	6 8,2		1 0,0	1 0,5	2 2,0

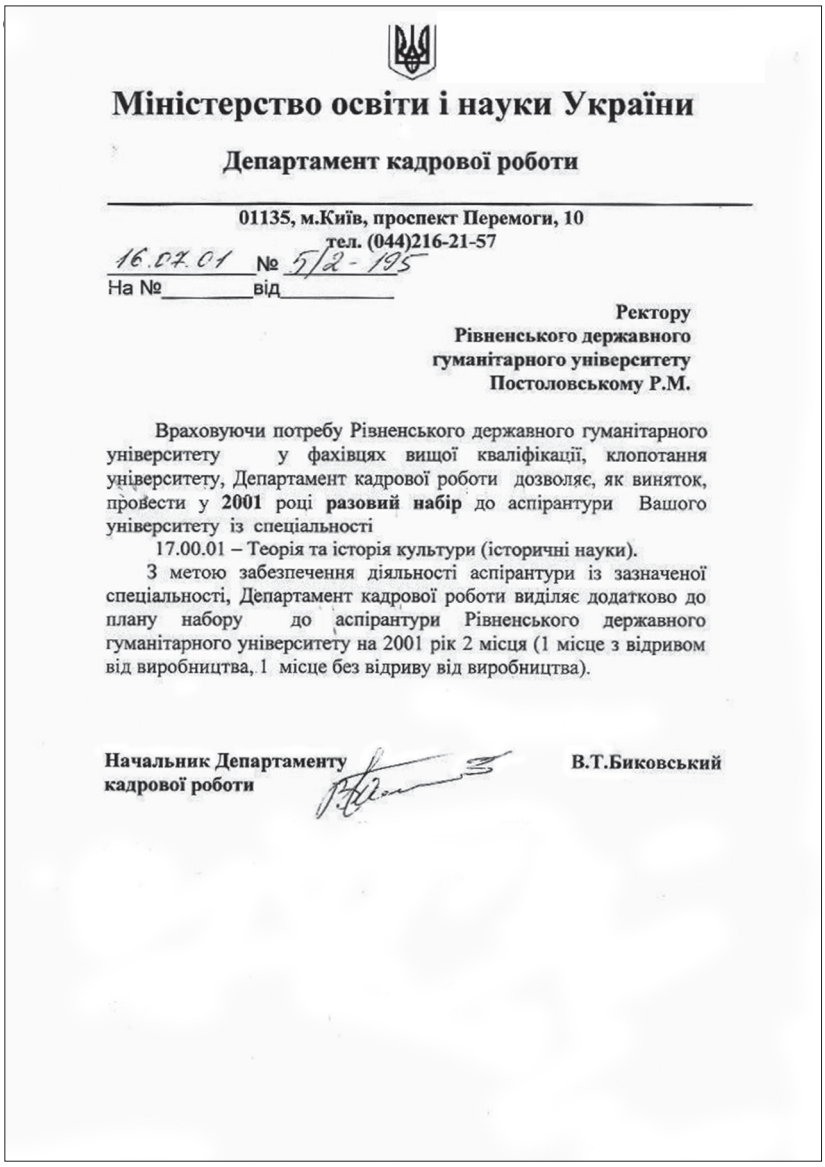
сього опубліковано:
у чисельнику - кількість робіт
у знаменнику -обсяг друкованих аркушів

Одна з форм звітності, практикована в інституті культури, стосовно виявлення тенденцій в професійній активності науково-педагогічних працівників (1993-1996 рр.).

середовища міста і його дозвіллєвих сегментів (до 2022 р.); доц. Тюски В.Б., Шолудько Н.Г., проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалова В.Г., відповідно, – дозвіллєвих аспектів діяльності установ культури чи окремих складових організації культурно-масових заходів, ролі різних освітніх структур у підготовці кадрового корпусу фахівців для галузі, а також історичної реконструкції культурного простору в Західно-Поліському етнорегіоні тощо. А останнім часом, у зв'язку з розширенням кадрового складу кафедри та збільшенням кількості освітніх програм, й поглиблення економічних аспектів функціонування соціокультурної сфери загалом, що допомагає студентам краще орієнтуватися і в організаційно-фінансових питаннях галузі.

Підтверджує її (практики) ефективність і Наукова бібліотека університету, куди надіслано та постійно подаються й надалі фактично усі студентські дипломні дослідження, підготовлені за останні роки (з 2012 р.), виконані під час навчання на різноманітних освітньо-професійних програмах і підтверджені відповідною довідкою академічної доброчесності, та майже усі наукові і науково-методичні праці співробітників. І в цьому плані Картотека дипломних досліджень, що ведеться чимало років на кафедрі (відп. – Ю.В.Травинська), є переконливим свідченням формування згаданого вже окремого напряму наукового пошуку – *культурної регіоніки*, до розробки якого продовжують активно долучатися професорсько-викладацький склад та, частково, викладачі-сумісники. Окреслений підхід конкретизує й виступи здобувачів вищої освіти та педагогів кафедри на наукових конференціях чи публікації їх наукових статей або інших видів наукової продукції, формує він і громадську думку у науковій спільноті про переважно прикладний характер наукового пошуку членів кафедри та підготовки її фахівців за цим напрямом.

– Формою позиціонування колективу у науковому просторі країни є участь його представників у підготовці науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. У 1995-2009 рр. Президія ВАК України неодноразово затверджувала проф. Виткалова В.Г. у складі спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 КНУКіМ за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання», 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство»; де він брав участь в обговоренні 105 дисертаційних досліджень, а також виконував

Міністерство освіти і науки України

Департамент кадрової роботи

01135, м.Київ, проспект Перемоги, 10
тел. (044)216-21-57

16.07.01 № 5/2-195
На №_____від_____

Ректору
Рівненського державного
гуманітарного університету
Постоловському Р.М.

Враховуючи потребу Рівненського державного гуманітарного університету у фахівцях вищої кваліфікації, клопотання університету, Департамент кадрової роботи дозволяє, як виняток, провести у **2001** році **разовий набір** до аспірантури Вашого університету із спеціальності

17.00.01 – Теорія та історія культури (історичні науки).

З метою забезпечення діяльності аспірантури із зазначеної спеціальності, Департамент кадрової роботи виділяє додатково до плану набору до аспірантури Рівненського державного гуманітарного університету на 2001 рік 2 місця (1 місце з відривом від виробництва, 1 місце без відриву від виробництва).

Начальник Департаменту кадрової роботи **В.Т.Биковський**

Дозвіл МОН України на відкриття аспірантури за спеціальністю 17.00.01 (згодом 26.00.01) «Теорія та історія культури» на кафедрі.

комісій під час розгляду окремих дисертаційних робіт.

У 2001 році на пропозицію проф. Виткалова В.Г. та клопотання РДГУ перед Департаментом атестації науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації МОН України щодо відкриття аспірантури на кафедрі за спеціальністю 17.00.01 «Теорія та історія культури», їй було виділено 2 місця для підготовки дисертаційних досліджень (Наказ МОН України, № 5/2-195 від 16.07.2001 р.) і зараховано на них двох викладачів кафедри (Прокопович Т.Ю. (д. ф. н.) та Ігнатьєву О.В. – з. ф. н.).

– Упродовж 2002–2020 рр. у рамках згаданої вже разової аспірантури, відкритої при кафедрі, а згодом і в якості здобувачів чи аспірантів в (з) інших ЗВО України, захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.01 (через деякий час, 26.00.01) – «Теорія та історія культури»: Прокопович Т.Ю. (2002 р.), Граб О.В. (2005 р.), Ян І.М. (2012 р.), Охманюк В.Ф. (2013 р.), Корнішева Т.Л. (2018 р.), Маркевич Л.А. (2019 р.), Гордєєв В.А. (2020 р.); на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за цією ж спеціальністю 26.00.01 – Кучина Н.І. (2007 р.), Борейко Г.Д. (2010 р.), Смирнова Т.В., Ясінський М.М. (2012 р.). Вийшло оголошення про захист у спеціалізованій періодиці МОН («Науковий вісник») й у пошукувачки наукового ступеня кафедри М.В.Левенець, але за її ініціативою надалі справа не пішла. Науковий керівник цих аспірантів та пошукувачів – проф. Виткалов В.Г.). Продовжують свій науковий пошук під керівництвом науково-педагогічних працівників кафедри й інші здобувачі наукових ступенів (Горох Г.С., Корольчук О.Л. – наук. кер. – проф. Виткалов С.В. та Поперецька О.М. – наук. кер. – проф. Виткалов В.Г., а останніх декілька років й канд. мистецтвознавства, доцент НаУ «Острозька академія» Бондарчук Я.В. – науковим консультантом якої є проф. Виткалов С.В.).

За іншими напрямами й в інших наукових керівників захистили у вказаний вище період дисертаційні дослідження Забута Т.В., Тюска В.Б., Казначеєва Л.М., Виткалов С.В., Матусевич К.М. Наприкінці 2020 року розпочато підготовку пакету документів до ліцензування аспірантури за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» на кафедрі, вирішення якого призупинилося у зв'язку з відповідним Наказом МОН України про діяльність вищої школи в умовах пандемії, а згодом – і війни.

– Репрезентативною формою наукової діяльності є й участь членів кафедри в *опону-*

ванні дисертаційних досліджень в інших ЗВО України, зокрема, проф. Виткалов В.Г. брав участь в опонуванні 10 дисертаційних досліджень у Санкт-Петербурзькому державному університеті культури та мистецтв (рф, 1991 р.), КНУКіМ, НАКККіМ, Полтавському НПУ ім. В.Г.Короленка.

Із 2019 року обов'язки члена Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 (перезатверджено склад 9.08.2022 р.) Київського національного університету культури і мистецтв із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» виконує доктор культурології, проф. Виткалов С.В., який неодноразово брав участь і в опонуванні (19) дисертаційних досліджень у цьому ж, а також в інших ЗВО України, зокрема й за спеціальностями 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 26.00.04 «Українська культура» (ХДАК), у тому числі й «разових засіданнях спеціалізованих учених радах» (ХДАК, НАКККіМ, КНУКіМ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ДВНЗ «Прикарпатський Національний університет ім. В. Стефаника») за спеціальністю 034 «Культурологія», серед здобувачів наукових ступенів яких є й іноземні дослідники, а також дисертаційні роботи аспірантки Д.Ю. Живоглядової (2023 р., КНУ ім. Т.Г.Шевченка), в організаційній підготовці якої у різних формах були задіяні НПП цього університету (В.І.Панченко, І.І. Маслікова, М.М. Рогожа, А.М. Тормахова) і НМАУ ім. П.І. Чайковського (Л.Д.Бабушка), апробаційні статті яких публікувалися останнім часом у фахових науко-метричних збіриках кафедри. Пережна більшість із цих НППП брала участь і в міжнародних науково-практичних конференціях, організованих на нашій кафедрі. Брав він (С.В.Виткалов) участь і в якості Голови «разової» ради за спеціальністю 011 «Освітні і педагогічні науки» в Інституті мистецтв РДГУ під час захисту дисертаційного дослідження його творчого аспіранта (Т.В. Пастушка) в серпні 2023 року. Він же призанвчався членом галузевої комісії для експертизи дисертаційного дослідження на запит згаданої вже Спеціалізованої Вченої ради Д. 26.807.02 у КНУКіМ (2021-2022 рр.) (детальніше, див. Покажчик його академічної мобільності). Тож ця форма (укладені угоди про співпрацю – С.В.) суттєво розширює уявлення працюючих про потенціал вітчизняної науки, систему організації наукового пошуку у ЗВО різних форм підпорядкування, проблематику наукових досліджень, сприяє ефективному обміну фаховою інформацією серед НПП.

– *Участь у редколегіях наукових періодичних продовжуваних збірників* також є ефективною формою представництва колективу у просторі сучасної вищої школи. Проф. Виткалов В.Г. у 1991-2016 рр. виконував обов'язки головного редактора фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДІК-РДГУ та наукового альманаху «Актуальні питання культурології» (2004-2016 рр.). Із 2016 року він є відповідальним секретарем та науковим редактором названих вище збірників, входить до складу редколегій: Жешовського університету «Культура. Освіта. Трансформації» (Польща, з 2016 р.), Київського національного університету культури і мистецтв за напрямом «Менеджмент соціокультурної діяльності» (2017 р.), Вісника Маріупольського державного університету за напрямами «Культурологія. Філософія. Соціологія» (2016-2020 рр.), Вісника Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка («Українські культурологічні студії», з 2022 р.), «Fine-art» (Вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки, 2023 р.), головою редколегії науко-метричного альманаху «Актуальні питання культурології» (з 2022 р.), а також членом редколегії енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури Рівненської області» (з 2008 р.). Виконує редакторську роботу стосовно й всіх інших видань кафедри чи – епізодично – на інших кафедрах (університетах) та окремих підрозділах установ культури (КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР). А запрошений до забезпечення освітнього процесу спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ОС «Магістр» на умовах штатного сумісництва д-р пед. наук, проф. Р.Мушкета (Польща, ЄС) дає в цьому добрий приклад усім педагогам.

Проф. Виткалов С.В. є головним редактором названих вище збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» за напрямами «мистецтвознавство» (спеціальності 023 «Образотворче і декоративно-ужиткове мистецтво. Реставрація», 024 «Хореографія», 025 «Музичне мистецтво», 026 «Сценічне мистецтво», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознав-

ство», 034 «Культрологія») і «Культурологія» та альманаху «Актуальні питання культурології» (2017-2022 рр.). Утім, розширення і поглиблення їх подальших напрямів продовжується й надалі, зокрема з 2023 р. до наявних напрямів додано спеціальність 022 «Дизайн» і спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Суттєво оновлено і розширено останнім часом склад редколегій названих збірників за рахунок введення відомих вітчизняних та іноземних учених. Важливим сегментом випуску наших збірників є те, що їх PDF (варіанти) обов'язково заздалегідь виставляються на сайт із подальшим повідомленням авторів щодо перегляду макету і лише через певний час вони надсилаються до друку, мінімізуючи технічні «видавничі» помилки.

Він виконує також обов'язки члена редколегій Вісника ХДАК «Культура України» (напрями «Мистецтвознавство» і «Культурологія»), Вісника КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого, є заступником головного редактора Наукового Вісника НМА України ім. П.І.Чайковського («Культурологія»). Усі названі вище збірники акредитовані Колегією ДАК МОН України у 2020-2021 рр. і віднесені до категорії «Б». Він входить до складу редколегії наукового Вісника «Interdisciplinary Cultural and Humanities Review» Інституту культурології НАМУ, поданого на реєстрацію у н/м базі Skopus. На початку 2023 р. він затверджений й постійним рецензентом фахового науково-метричного збірника категорії «Б» «Українські культурологічні студії» (КНУ ім. Т.Г.Шевченка). Подібна форма співпраці помітно розширює інформованість НПП кафедри, допомагає й студентам краще орієнтуватися у проблемі власного наукового пошуку.

Потрібно відзначити, що до процесу видання фахових, науко-метричних збірників активно долучаються представники й інших кафедр РДГУ у якості перекладачів, зокрема професіональна перекладачка, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови А.В.Фрідріх, співробітниця Міжнародного відділу А.Кінащук (до 2021 р.) та група перекладачів приватних фірм, з якими чимало років співпрацює колектив кафедри. Беруть у цьому процесі активну участь і працівники Бібліографічного відділу Наукової бібліотеки РДГУ, редагуючи Списки використаної літератури, джерельної бази чи надаючи вихідні дані для статей або збірників (УДК) (доц. Грипич С.Н.) та НПП ЗВО-партнерів, до яких час від часу звертається головний редактор для уточнення низки організаційно-технічних чи фахових питань. Він же активно співпрацює з представниками науко-метричних баз, а надто – Index Copernicus (Польща) з приводу відповідного інформаційного супроводу цих збірників.

Із квітня 2021 року, з метою прискорення друку та покращення якості поліграфічного оформлення, тиражування усіх наукових збірників кафедри та й її монографічних видань чи методичних матеріалів автором перенесено до ФОП «А.Брегін». Друк, як і офіційна розсилка по Україні (15 од.) та до н/м бази Index Copernicus (Польща), здійснюється за кошти авторів.

У різний час функції членів редколегій науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна», здійснювали (як консультанти-куратори товариства) проф. Виткалов В.Г., доценти Костюк Л.К., Граб О.В., Черніговець Т.І., а з вересня 2022 року – проф. Виткалов С.В.

До оргкомітетів всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, що організуються в інших ЗВО України, останнім часом входять проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. (КНУКіМ, Маріупольський держуніверситет, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка, УДУ ім. М.П.Драгоманова, Ніжинський державний університет ім. М.В.Гоголя та ін., зокрема й низки рівненських наукових видань).

– До цього ж ряду позиціонування колективу кафедри віднесемо й участь науково-педагогічних працівників у складі авторського колективу з підготовки фундаментального 27-томного видання «Вища педагогічна освіта і наука в Україні» (том «Рівненщина») (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., 2009 р.), колективних монографіях: «Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини» (2010 р., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), науковому міжнародному збірнику «Релігія і соціум», друкованому на пошану академіка НАПН України, професора, першого проректора Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича В.О.Балуха (Виткалов В.Г., 2016 р.), колективних монографіях, надрукованих в Україні: «Феномен культури в гуманітарному дискурсі», опублікованій у РВЦ ЧНУ ім. Ю.Федьковича (2020 р. за ред. д-ра

пед. н., проф. Балуха В.О. і д-ра філос. н., проф. Чікарькової М.Ю.), «Олег Тимошенко: митець, мистецтвознавець, ректор» (2021 рік, за ред. проф. М.О.Тимошенка, НМАУ ім. П.І.Чайковського) та «Культура в контексті практичних форм буття людини» (НМАУ ім. П.І.Чайковського / за ред. д-ра філос. н., проф. М.М.Бровка) (2022 р., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), а також одноосібних розділів (2,3 др. а.) у двох колективних монографіях, опублікованих у науко-метричній базі SENSE (Торунь, Польща, 2019-2020 рр., Виткалов С.В.; в останній – він брав участь і в якості їх упорядника) (деталі – в їхніх Покажчиках).

– *Рецензування наукових статей*, що подаються до різноманітних збірників та й самих збірників, зокрема й матеріалів міжнародних наукових конференцій, також складає помітний аспект наукової діяльності членів кафедри. Це стосується й рецензування окремих *магістерських досліджень* в інших ЗВО (Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича, НаУ «Острозька академія», УДУ ім. М.П.Драгоманова, НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУКіМ, РДГУ, КНУТКіТ, ЛНАМ) та наукових розвідок (статей) на запит редколегій Жешовського університету (Польща, 2017 р.), НМАУ ім. П.І.Чайковського, УДУ ім. М.П.Драгоманова, КНУКіМ, НАКККіМ, а також для науко-метричних баз «Scopus» – «Journal of Music and Dance» (США). Найбільш ефективно у цьому плані працюють проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г.

– Виконання обов'язків членів галузевої *Конкурсної* (Виткалов В.Г.) та *Апеляційної комісій* (Виткалов С.В.) під час проведення заключного ІІІ туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень зі спеціальності 034 «Культурологія» (НМАУ ім. П.І.Чайковського, Наказ МОНУ № 1457 від 24.11.2020 р.) (березень-квітень 2021 р.). Подібні обов'язки покладалися на них і в 2022 році. Та й аналогічний конкурс (І тур) був проведений і в квітні 2023 р. цими ж науково-педагогічними працівниками на кафедрі, розширивши в ньому участь і здобувачів вищої освіти різних ОП спеціальностей нашої кафедри.

– Сюди віднесемо й *рецензування монографічної та публіцистичної літератури, підготовленої на запит Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, КЗ «Рівненський ОЦНТ»* тощо (Костюк Л.К., Виткалов С.В.), а також підготовку передмов (вступних статей) до різноманітних наукових збірників, хрестоматій чи навчальних посібників, або нотних збірників упродовж значного періоду (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– *Відгуки: на а) автореферати дисертаційних досліджень* становлять помітний напрям у роботі колективу. Їх обговорення дає змогу колективу кафедри мати уяву про різновекторність наукового пошуку мережі закладів вищої освіти та наукових установ, оригінальність кафедральних шкіл, при яких функціонують аспірантури та докторантури, оскільки тематика дисертацій, а надто – захищених останнім часом, засвідчує надзвичайно глибокий аспект досліджень культурного простору в країні, його міждисциплінарність. Щорічно від 3 до 9 таких відгуків готують проф. Виткалов В.Г. та проф. Виткалов С.В. Епізодично до цієї справи залучалися доценти Костюк Л.К. (у різний час – також епізодично: доц. Забута Т.В., Граб О.В., Черніговець Т.І.). Декілька таких відгуків підготовлено й для наукових структур республіки Білорусь (НИИИФЭ им. К.Крапивы, 2011-2015 рр.) та України (Інститут проблем сучасного мистецтва НАМУ й ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ). Останнім часом ця практика реалізується у рамках укладених уже Угод про співпрацю і набула більш глибокого, стабільного та різностороннього виміру. Сюди віднесемо також й численні відгуки та рецензії на:

– б) *дисертаційні дослідження*, виконані на міжгалузевому рівні (Інститут історії України, Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАНУ, ХНУ ім. В.Н.Каразина – проф. Виткалов В.Г. та проф. Постоловський Р.М.), в) *навчальні посібники*, авторами яких є науково-педагогічні працівники Санкт-Петербурзького державного університету культури і мистецтв (рф, 1992 р.), Харківського НУ ім. В.Н.Каразина, Вінницького НТУ, ХДАК, НУ «Львівська політехніка», Маріупольського держуніверситету, ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника», РДГУ, Херсонського держуніверситету, НаУ «Острозька академія», КНУКіМ, УДУ ім. М.П.Драгоманова, Інституту культурології НАМ України, НТУУ «КПІ» ім. І.Сікорського (для Надвірнянської філії), Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, МЕГУ ім. С.Дем'янчука, Сарненського фахового педагогічного коледжу, Рівненського музичного коледжу та Дубенського фахового коледжу куль-

тури і мистецтв РДГУ, Мелітопольського фахового коледжу культури і мистецтв та ін., або на запит окремих регіональних видавництв України («Вища школа», Львів та «Ліра-К» (Київ) чи редакційно-видавничих відділів конкретних ЗВО (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.).

Чимало років на кафедру надходять персоніфіковані запити від Спеціалізованих учених рад із цієї нагоди. Серед таких: КНУКіМ, ХДАК, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, НАКККіМ, НПУ (УДУ) ім. М.П.Драгоманова, ХДАДіМ, Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича, ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника», Волинський національний університет ім. Лесі Українки, Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, Таврійський НУ ім. В.І.Вернадського (до 2019 р.) та ін., з якими понад 20 років співпрацює наш педагогічний колектив. Подібна практика, крім визнання рейтингу кафедри, допомагає її науково-педагогічним працівникам бути ознайомленими зі станом виконаних наукових досліджень, близьких до профілю їх наукових інтересів та творчо використовувати все це у власному науковому пошуку й навчальному процесі. Подібне стосується й рецензування *монографічної та науково-методичної літератури і статей для фахових, науко-метричних збірників* (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), *зокрема навчально-методичної літератури й для ЗОШ Рівненської області* (Костюк Л.К., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) (Див. Покажчики академічної мобільності цих науково-педагогічних працівників);

– кафедра, як освітньо-наукова структура, у різний час (2003-2007 рр.) неодноразово призначалася Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ, за згодою МОН України, й провідною установою під час захисту низки дисертаційних досліджень (Г.І.Усачової, М.Н.Сопільняка, О.І.Чигирина та ін.);

– монографії, навчальні посібники та хрестоматії професорсько-викладацького складу ЗВО України і рф (до 1991 р.) та наукові збірники з нагоди ювілеїв окремих кафедр чи їх НПП (Афонченко М.М., Білоус Г., Чирук Є., Рибачинська Н., Білоконь В.І., Безклубенко С.Д., Бондарчук Я.В., Буланий І.Т., Білецька О.Д., Буяльська Т.В., Сідлецька Т.І., Виткалов С.В., Гаєвська Т.І., Гончарова О.М., Гоцалюк А.А., Дабло Л.Г., Дацик М.В., Демідко О.А., Кравченко О.В., Карась Г.В., Марцинковський С.Л., Печеранський І.П., Лучанська В.В., Нікольченко Ю.М., Піддубник В.Г., Плитус О.С., *Протанская Е. і Семенова Е.Ф.* (рф, 1992 р.), Сабадаш Ю.С., Скрипник Є.М., Радзієвський В.О., Федоришин М.В., Чікарькова М.Ю., Дуплава О., Ясінський М.М., Фабрика-Процька О.Р., Васечко Ф.Ф. і ін. (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), а також окремі збірки літературних (художніх) творів лауреата Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка – В.Г.Медвідя (Виткалов С.В., Граб О.В.).

– Серед організаційно-наукових здобутків педагогічних працівників кафедри слід згадати й їх участь у всеукраїнському конкурсі на здобуття державного фінансування фундаментальних досліджень. Доц. Каневська Г.Г. та проф. Виткалов В.Г. у 2004 році вибороли право у конкурсі МОН України на кращий науковий проект «Прикладні розробки за напрямом науково-технічної діяльності ЗВО» у секції «Літературознавство та мистецтвознавство» (код КПКВ 2201040) на 2005-2008 рр. (тема проекту – «П.І.Сениця: мистецька спадщина» (збір, обробка і публікація усього наявного художнього спадку митця), як продовження, але вже у формі наукового проекту, їх спільної розробки дослідницької проблеми, втіленої та опублікованої у монографії «Павло Іванович Сениця. Життєвий і творчий шлях композитора» (Рівне, 1999 р.), підготовленої переважно на матеріалах наукового архіву Музею музичної культури ім. М.І.Глінки, Москва). Утім, у зв'язку з незначним обсягом фінансування, що не давав можливості працювати у фондах цього Музею та оплатити навіть поїздки учасникам проекту до рф (Москва) й інших архівних установ України (бібліотек та архівів консерваторій Києва, Харкова і Львова), частина нотного матеріалу якого концентрувався переважно там, відмовилися в подальшому брати участь у його реалізації.

Після публікації згаданої вище монографії наявні архівні матеріали з цього Музею В.Г. Виткаловим передано до КЗ «РОКМ» РОР (2017 р.), а монографію надіслано (1999 р.) й до згаданого Музею музичної культури та інші бібліотеки України за графіком офіційної розсилки (Нині матеріали цієї монографії активно використовують аспіранти Дрогобицького ДПУ ім. І.Я.Франка (зокрема І.Шулик) та ЛНМА

ім. М.В.Лисенка для підготовки власних дисертаційних досліджень за різними напрямами його (П.І.Сениці – авт., творчості).

– Перемогу в конкурсах Управління освіти і науки облдержадміністрації в номінаціях «Молодий науковець» та, відповідно, премію Голови облдержадміністрації здобували у різний час Виткалов С.В., Андрощук І.М. і студенти Яриніч О., Кравчик Ю., Прилуцька О.

– Рейтинговою формою позиціонування у цьому напрямі є участь й перемога науково-педагогічних працівників у двох конкурсах на здобуття грантових програм обласної державної адміністрації (проф. Виткалова В.Г.), зокрема у рамках обласної Програми «Забезпечення місцевого населення українською книгою» (2004 і 2005 рр.), на кошти яких опубліковано його одноосібну монографію «Українська культура: сторінки історії XX століття» (Рівне: Вертекс, 2004. 640 с.) та хрестоматію у співавторстві із завідувачкою відділу давньої історії України КЗ «РОКМ» РОР, доц. Пономарьовою Т.О. «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (Рівне: Волинські обереги, 2005. 416 с.), надісланих згодом ці книги до провідних бібліотек України та бібліотек ЗВО далекого зарубіжжя на відповідні їх запити (Ягелонський університет). Ці книги отримали чимало схвальних відгуків у місцевій і всеукраїнській науковій періодиці та знаходяться й сьогодні на сайтах інтернет-магазинів США, засвідчуючи високий і сталий інтерес до регіональної проблематики та її якісної творчої реалізації (дод. 21).

– Доц. кафедри Черніговець Т.І., у складі групи науково-педагогічних працівників РДГУ, неодноразово (2001-2007 рр.) залучалася до організації фольклорно-етнографічних експедицій, проведених у північних районах Рівненщини за Програмою Міністерства України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи і за Програмою дослідження традиційної культури Волинського Полісся. В результаті чого зібрані матеріали поповнили відповідні фонди Державного архіву Рівненської області, профільного Міністерства, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ й інших всеукраїнських структур, причетних до збереження вітчизняної культурної спадщини; вийшла друком також низка наукових праць, в основі яких лежить цей джерельний, експедиційний матеріал.

– Чимало аналогічних експедицій, як відомо, було організовано й Рівненським ОБНТ (ОЦНТ) в різні історичні періоди, однак їх конкретний матеріал чи хоча б звіти про ці проведення і опрацьований народознавчий сегмент на сьогодні в КЗ «РОЦНТ» відсутні, що не дає можливості хоча б мати інформацію про якийсь результат цієї пошукової роботи, здійснити порівняльні характеристики змін у ціннісних орієнтаціях населення Рівненщини. Були б вони корисними і для формування відповідного архівного матеріалу (фонду) з питань народознавчої проблематики і переведення його у цифровий формат, особливо в нинішніх умовах, коли така увага приділяється проблемам збереження національної культурної спадщини. Тим більше, що професійно виконані у різний час аналогічні фольклорні дослідження та оформлені у вигляді відповідного звіту, а згодом і монографічного дослідження, до прикладу, на Полтавщині [79], – надруковані та надіслані до кожного ОЦНТ України для широкого ознайомлення з ними наукової громадськості, й можуть слугувати відповідним науково-методичним зразком шанобливого ставлення до регіональних культурних надбань.

Цікаві експедиції у цьому напрямі, виходячи з його особистих повідомлень та репертуару (фольклорних обробок) художнього колективу, оприлюдненому під час фестивальних заходів, організовує й чимало років керівник фольклорно-етнографічної агенції «Веснянка» Рівненського ПДМ В.П.Ковальчук. Однак будь-якої інформації про концентрацію результатів цих досліджень, їхнього інструментарію, етапів проведення тощо у публічному доступі також немає. Вони зберігаються, треба думати, в його особистому архіві (вдома), а відтак не дають можливості для подальшого фахового опрацювання такого матеріалу. Як і з'ясування методик, за якими вони проводилися. Утім, потрібно зазначити, що на західнополіських теренах у різний історичний період подібні народознавчі пошуки здійснювали й М.І.Костомаров, Ф.Колесса, М.П.Чубинський, О.Ошуркевич, В.Ф.Давидюк та ін. і порівняння тих результатів із наявними, як і обговорення цієї проблематики з фахівцями дало б обопільну користь і було б цілком слушним, умотивованим та потрібним для з'ясування питань еволюції культурного коду нації в її регіональному вимірі.

Тим більше, що досвід такої роботи є, адже проф. Виткалов В.Г. був керівником дисертації В.Ф.Охманюка (2013 р.), нинішнього декана факультету мистецтв ВНУ ім. Лесі Українки, матеріали якої й базувалися на виявленні змін у культурному коді населення Черкаської Звенигородщини (батьківщині Т.Г Шевченка), базованих на польових дослідженнях В.Харківа (1925 р.) та О.Ошуркевича (1989 р.).

Нагадаю, принагідно, що доцент кафедри музичного фольклору РДГУ Ю.П.Рибак очолює з 2018 року Проблемну науково-дослідну Лабораторію з питань музичної етнографії у Львівській НМА ім. М.В.Лисенка і є членом організаційної групи з розробки комплексної наукової теми «Етномузична культура Західної України» (кер. – проф. Б.Луканюк). Останнім часом фахівці цієї Лабораторії працюють над створенням Музичного (фольклорного) атласу Рівненського Погориння. Та й доктор мистецтвознавства, проф. кафедри музичного фольклору Яремко-Супрун Н.О. неодноразово проводила дослідження більш широкого рівня вияву, маючи високе музикознавче реноме у цій сфері. Інакше кажучи, «культурне обрамнення» окресленої проблеми є достатньо професійним та потужним і таким, що стимулюватиме до подальшого поглиблення цієї проблематики.

У подальший розвиток цього питання потрібно нагадати, що 16-18.06.2023 р. факультетом мистецтв ВНУ ім. Лесі Українки здійснено спробу обговорити низку актуальних питань організації художньої освіти, зокрема й народознавчих, в умовах гуманітарного ЗВО в рамках VIII міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий та педагогічний аспект», яка проводилася в режимі офлайн. І хоча реальних результатів під час проведення цього заходу також не було досягнуто через надмірну кількість питань, винесених до обговорення, не чіткість самої програми, яку потрібно було реалізувати, відсутність професійних модераторів, які б «вели» той інший напрям тощо, учасники вкотре акцентували увагу на важливості подібної проблематики в контексті збереження національної культурної спадщини.

Утім, народознавчий сегмент таких досліджень на рівні області, повертаючись до подальшого розгляду питання, а надто – його презентація знаходиться у чи не найгіршому стані і потребує відповідної уваги і підтримки, тобто збереження та зосередження хоча б у межах фондів КЗ «РОЦНТ» чи «РОКМ» РОР, що, до речі, відображено в новій Концепції його розвитку. Тим більше, що й Рівненщина має чи не найбільший (найоригінальніший) потенціал фольклорно-етнографічної спадщини в Західній Україні. Подібні заходи (експедиції) плануються й у подальшому з КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР стосовно дослідження питань збереження цієї спадщини в регіоні, починаючи від вересня 2023 року в рамках укладених НПП кафедри угод про співпрацю. Це створить, сподіваюся, широкі можливості й для студентів нашого педагогічного колективу у розширенні обріїв пізнання матеріальної і нематеріальної регіональної культурної практики, розширить обрії наукового пошуку у майбутніх бакалаврських чи магістерських дослідженнях або статтях, поглибить їхні патріотичні почуття, а головне, – сприятиме її збереженню. Вплине це й на культурну ситуацію в регіоні загалом, позаяк дасть поштовх для концентрації подібної спадщини та подальшого її дослідження й популяризації.

До окресленої справи з різною мірою інтенсивності залучався у 2008-2011 рр. і пошукувач наукового ступеня (нашої кафедри), а від 2020 року кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії РДГУ Гордєєв В.А. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), дисертаційна розвідка якого була спрямована на дослідження стану народної хореографічної культури Волинського Полісся, також певною мірою концентрує матеріал, отриманий у результаті критичного опрацювання та осмислення інформації цих етнографічних експедицій, фотографуванні ним низки артефактів. Це можна стверджувати і про окремі локальні дослідження студентів різних спеціальностей університету (переважно кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв та й нашої кафедри), чий матеріал продовжує складати основу репертуару фольклорних колективів.

– Згадаємо у цьому зв'язку й участь науково-педагогічних працівників колективу, зокрема й за безпосередньої участі автора та завідувача кафедри в інших формах його позиціонування, зокрема Круглому столі на тему «Актуальні питання дослідження культурно-мистецької спадщини території Історичної Волині. Стан та перспективи» (орг. – Рівненська ОУНБ), учас-

никами заходу якої стали співробітники Рівненської ОУНБ ім. В.Г.Короленка, РОКМ, Острозького національного історико-культурного заповідника, Національного історико-культурного заповідника м. Дубна, Житомирського обласного краєзнавчого музею, Острозької та Дубенської центральних районних бібліотек й окремі історики-краєзнавці регіону. Круглий стіл відбувся в програмі «Skype» (2015 р.); чи міжнародній науково-практичній конференції з пиань підсумку роботи Консорціуму «Історична Волинь і проблеми національно-культурного відродження України» (вересень, 2010 р., орг. – Рівненська ОУНБ). Подібні форми оприлюднення регіонального матеріалу практикуються час від часу і з іншого приводу (до прикладу, проведення Круглого столу з народознавчої проблематики під час організації міжнародного фестивалю студентської естрадної пісні «На хвилях Світязю», Луцьк-Світязь, 2012 р., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.) та в інших, більш ефективних інформаційних формах (платформах), зокрема проведенні міжвузівських науково-практичних конференцій: до 125-річного ювілею «Просвіти» (1998 р.), ювілеїв художніх кафедр колишнього інституту культури (2020-2022 рр.) чи методичних структур галузі культури області (КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, 2019 р.) тощо, про що, як їх результат, свідчать ці збірники.

Фактично всі науково-педагогічні працівники, що методично забезпечують ОП і ОПП трьох спеціальностей кафедри, здійснюють керівництво дипломними роботами на здобуття І-ІІ освітньо-кваліфікаційних ступенів «Бакалавр-магістр», стимулюючи студентів до участі в наукових конференціях та підготовці публікацій з питань апробації їх наукового пошуку у наукових збірниках. Останнім часом до цієї роботи все більше залучаються студенти заочної форми навчання, які, працюючи за фахом, мають практичний досвід й оригінальний джерельний матеріал, що вирізняється своєю актуальністю і новизною. Тому їхні публікації, доведені науковим редактором і упорядником цієї книги до відповідного фахового рівня, ними ж використовуються й для системи підвищення кваліфікації працівників культури місцевих закладів.

На базі кафедри розробляються, як уже згадувалося, дві комплексні наукові теми: «Українська культура: історичний аспект» (відп. – проф. Виткалов В.Г., держреєстр № 0121U111147) та «Культурно-дозвіллєва діяльність у Західному регіоні України» (відп. – ст. викл. Глущук О.Г., держреєстр № 0121U111130, а з вересня 2022

Звіт про дослідження комплексної наукової теми
«Культурно-дозвіллєва діяльність у Західному регіоні України» протягом 2011–2012 н. р.

У поточному році продовжувалася наукова робота в межах комплексної теми (2). Вона включала підготовку статей, тез доповідей, виконання дипломних та курсових робіт, проведення навчальних конференцій з дисциплін, участь викладачів й студентів у наукових конференціях та науково-методичних семінарах. **Опубліковано 8 статей у фахових виданнях:**

- **Виткалов В.Г**. Культурно-мистецька практика Волинського краю в архівних документах та матеріалах: ретроспективний аналіз. *Вісник Маріупольського держ. ун-ту. № 2. Серія: Філософія, культурологія, соціологія.* Маріуполь, 2011. С. 35 – 48.
- **Забута Т.В**. Культурний процес в Україні в умовах ринкових трансформацій. *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту «Серія Філософія, культурологія, соціологія»*. Маріуполь, 2001. Вип. 1. С.76-81.
- **Білявцева О.В.** Духовна культура молоді: реалії та перспективи. *Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання: наук. зап. РДГУ*, 2001. С.45-59.
- **Білявцева О.В.** Етнокультура та звичаї українців Волині як об'єкт наукових досліджень доби державної незалежності. *Вісник НАКККМ*, 2011. № 1. С. 158-162.
- **Виткалов С.В**. Бібліотеки Рівненщини в системі культурної діяльності краю. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 17. Т. 2. Рівне: РДГУ, 2011. С. 175-185.
- **Виткалов С.В**. Клубний потенціал в умовах сьогодення (експериментальний досвід). Харків: ХДАК, 2011. Вип. 37. С. 35-45.
- **Виткалов С.В**. Спеціальна періодика в системі культурної діяльності регіону. *Краків-Львів: книги, часописи, бібліотеки XXI ст.»* Т. Х. Краків, 2011. С. 354-360.
- **Черніговець Т.І**. Соціалізація молодших школярів засобами хореографічного мистецтва. *Нова педагогічна думка*. 2011. Вип. 2. С. 50-60, а також здійснено публікації у **не фахових виданнях**:
- **Черніговець Т.І**. Соціально-педагогічні аспекти студентського дозвілля (на матеріалах вищих навчальних закладів Рівненської обл.). *Зб. матеріалів ІІІ Міжвуз. наук.-практ. конф. «Проблеми реалізації соціальної політики в Україні»* (15. XI. 2010 р.). РІ ВМУРоЛ «Україна», 2011. С. 38 – 49.
- **Черніговець Т.І**. Сімейне дозвілля – провідний фактор оптимізації виховної роботи в дитячих будинках сімейного типу. Проблеми реалізації соціальної політики в Україні: матеріали IV Міжвуз. наук.-практ. конф. (25 листоп., 2011 р.). Рівне: РІ ВМУРоЛ «Україна» (електр. зб., 2011 р. С. 38-49.
- **Виткалов С.В.** Рівненщина: методична сфера культури сьогодні. Рівне: ПП ДМ, 2011. С. 3-7.
- **Білявцева О.В**. Православна педагогіка України: історія, реалії, перспективи. *Вісник кафедри педагогіки початкової освіти*. № 4. Рівне: РДГУ, 2011 С. 10-14.

Опубліковано тези доповідей:

- **Костюк Л.К**. Відродження писанкарства та його популяризація на сучасному етапі. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих*. С. 127 – 128.
- **Тюска В.Б.** Історичні аспекти становлення студентських клубів. *Там само*. С. 147 – 148.
- **Морозова Т.П**. Культурологічна діяльність бібліотек. *Там само*. С. 141 – 143.

Опубліковано 4 тез доповідей магістрантів та студентів:

- **Авдєєва К.** Українська народна іграшка в сучасному музейному просторі. *Там само*. С. 125-126.
- **Бовгиря Ю.** Фестивальний рух Рівненщини**.** *Там само***.** С. 127-130.
- **Панасюк О**. Імпресіонізм у живописі США: представники та особливості художньої манери. *Там само*. С. 131-132.
- **Рабчук І.** Барокові традиції Жовківської іконописної школи**.** *Там само*. С. 133-134.

2. Участь у конференціях: 21 викладач, 2 магістрантів, 18 студентів.

А) VII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі» (10-11.11. 2011 р.) (програма додається): всі НПП.

магістранти: Рабчук І., Ліскова В., Белаш К., Авдєєва К., Головко Ю., студенти: 18 осіб;

б) **звітній науковій конференції** :

- доц. Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І., Виткалов С.В., Черуха А.А., ст. викл. Тюска В.Б., Вакульчук М.В., викл. Глущук О.Г., магістранти Ліскова В., Авдєєва К., студ. – 14 осіб.

В) V міжнародній науковій конференції «Наука, освіта, суспільство очима молодих» (18 – 19 квітня 2012 р.)**:** ст. викл. Тюска В.Б., викладач Глущук О.Г., магістранти – Авдєєва К., студ. Бовгиря Ю.

Г) ІІ. Міжнародній науково-практичній конференції «Хореографія в освітньому просторі України» (14-15.03.2012 р.) – доц. Забута Т.В., Шолудько Н., Чернігівець Т.І., Костюк Л.К.

У наукових дослідженнях представлена проблематика всіх прикладних навчальних дисциплін спеціальності «Культурологія»: аматорської творчості, культурології дозвілля, святково-обрядової культури, народної художньої творчості, соціально-культурної діяльності, риторики, шоу-бізнесу, сценарного мистецтва та режисури ХМЗ, психолого-педагогічних основ КДД, музеєзнавства, міфології.

Куратор ІІ комплексної наукової теми **доц. Т.І. Черніговець**

Звіт про роботу над комплексними кафедральними темами (2011-2012 н. р., відп. – доц. Черніговець Т.І.). Звіти за останні роки постійно розміщуються на нашому сайті.

року – проф. Виткалов С.В.), затверджених у Державній реєстраційній Службі Міністерства юстиції України (2016 р., перереєстрованих у червні 2021 р. та грудні 2022 р.), у рамках розробки яких уже захищено 5 дисертацій, підготовлено й опубліковано сотні наукових і науково-методичних праць (див. Розділ IV цієї книги). Їх запровадження ще в інституту культури стало важливим і актуальним сегментом організації науково-дослідницької діяльності, оскільки саме така форма здійснення наукового пошуку в системі освітнього процесу кафедри є надзвичайно важливою для розуміння сутності організації цієї роботи, її упорядкування, позаяк спрямовує науково-педагогічних працівників на розробку спільної проблематики, характерної для забезпечення конкретної освітньої програми чи спеціальності. І за наявності в нинішньому штаті кафедри педагогів із різним рівнем професіональної освіти, практичного досвіду, т. б. фахових компетенцій тощо, дає можливість певною мірою «вирівняти» цей рівень (стан), допомагає спрямувати подальший науковий пошук у конкретне дослідницьке русло, акцентуючи увагу на типових пошукових методиках. На цей напрям мають орієнтувати й студентський колектив усі НПП кафедри. Інакше кажучи, такий дослідницький тандем швидко принесе якісний результат в опануванні абеткою наукового пошуку та оприлюдненні його результатів.

Цьому певною мірою сприяє (чи мав би це роботи, зважаючи на оновлений склад НПП кафедри останнім часом, мало знайомий зі специфікою її організаційної діяльності) й Методологічний семінар, який також виконує тотожні «консолідуючі» функції, оскільки допомагає новим чи молодим викладачам знайти спільні власні точки дотику в організації освітнього простору, заземлюючи наявні компетенції на напрями фахової діяльності кафедри, швидко опанувати професіональну термінологію, зокрема й методику підготовки кваліфікаційних досліджень, специфіку роботи на кожній освітній програмі, напрями і зміст подання матеріалу на «дотичних» дисциплінах і, врешті-решт, стати повноцінним педагогом-професіоналом конкретного напряму чи освітньої програми.

Його теми, винесені для обговорення, надають можливість з'ясовувати та поглиблювати безліч фахових питань, адже кафедра є випусковою, на якій кожен науково-педагогічний працівник читає дисципліни в, так би мовити, «моно-варіанті», не маючи можливостей обговорювати технологічні та й методологічні питання з колегами, що читають аналогічні дисципліни в інших академгрупах, як це можливо на моно-кафедрах (філософії, української літератури, методики викладання іноземної мови за професійним спрямуванням тощо). Це питання актуалізує й незначна кількість студентів у нинішніх академічних групах і, відповідно, збільшення кількості дисциплін, які читає кожен педагогічний працівник та зменшення годин на кожну дисципліну.

Запропонований підхід стає важливим ще й тому, що окремі НПП кафедри входили чи входять й нині до складу провідних організаційних структур МОН України, НАЗЯВО, ГЕР (дод. 22), редколегій фахових науково-метричних збірників провідних вітчизняних університетів, спеціалізованих учених рад, зарубіжних аналогічних конгломератів чи науково-методичної та науково-технічної експертних рад РДГУ тощо, тобто мають інформацію «з перших рук», а головне – досвід спілкування з колегами з інших, зокрема й іноземних ЗВО. І саме на такому зібранні (семінарі) виникає добра нагода уточнити власні освітні чи наукові позиції кожному, хто в цьому зацікавлений. Тобто в умовах мало комплектних академічних груп та збільшення навчального навантаження на викладача через зміни в системі планування навчальних годин на студента, невисоку ефективність освітнього середовища через спілкування переважно в режимі он-лайн, названі вище форми стають важливою складовою й постійного підвищення кваліфікації у процесі фахової самореалізації кожного з науково-педагогічних працівників.

Подібну функцію мав би виконувати і Методичний семінар, наявний в активі низки випускових кафедр у ЗВО України, на засіданнях якого мають розглядатися технологічні аспекти організації освітнього простору, зокрема й різноманітні методики організації навчання, засоби заохочення молоді до здобуття знань, організації всіх видів практик, проведення різних видів занять чи атестації здобувачів вищої освіти тощо, який також є у майбутніх пріоритетах завідувача кафедри. І його запровадження у жовтні повністю 2023 року на художньо-педагогічному факультеті є свідченням актуалізації цієї проблематики.

Щорічно (останнім часом) професорсько-викладацьким складом кафедри публікується 15-20 наукових та 10-25 науково-методичних праць загальним обсягом 20-45 др. а. Але інтенсивність цих публікацій достатньо строката у перерахунку на кожного НПП та у зв'язку з неефективністю дії Положення про академічну мобільність у вищій школі й реалізації вищенаведеного та відсутністю фактичного контролю за цією діяльністю в РДГУ.

Чимало наукових публікацій здійснюється у наукових збірниках й поза межами України, зокрема: *Польщі* (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Кучина Н.І.), *Індії* (Виткалов С.В., Тюска В.Б.) та *Кореї, Болгарії, Майямі* (н/м база Scopus, Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), *Білорусії, Іспанії* (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), зокрема у згаданій уже науко-метричній базі SENSE (Польща, Виткалов С.В.). Це можна стверджувати і стосовно їх участі у зарубіжних наукових конференціях (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., *Краків, Мадрид, Мінськ, Париж*). В аналогічних конференціях брала участь доц. Тюска В.Б. та студенти кафедри (2021 р.).

Загалом упродовж останніх років (найкращі показники у 2008–2016 рр.) члени кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Забута Т.В., Костюк Л.К., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.) презентували до 50-60 наукових публікацій на рік. Значну кількість (20–30 одиниць щороку) публікацій мають і студенти кафедри (у зв'язку зі зменшенням кількості студентів останнім часом, зменшується й кількість цих публікацій). Аналогічна інформація постійно оприлюднюється на сайті кафедри, структура якого перманентно зазнає змін, удосконалюється, подається до річного звіту з наукової й науково-методичної діяльності колективу і певною мірою стимулює студентів та викладачів до роботи у цьому напрямі. Принаймні, на художньо-педагогічному факультеті і одні, і інші є беззаперечними лідерами в окресленому напрямі професійної самореалізації. Практикуються й спільні наукові публікації студентів та науково-педагогічних працівників, чи педагогів кафедри та представників інших ЗВО України (Ужгорода, Києва, Дубна). Найбільш активними у цьому плані були доценти Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., проф. Виткалов С.В. та ст. викл. Глущук О.Г. Хоча щороку ситуація, як правило, змінюється.

У зв'язку зі зменшенням контингенту студентів та штатних співробітників (від 2016 р.), зменшується і загальна кількість публікацій, утім їх відсоток на педагога та студента збільшується. Стимулюється частково цей вид роботи і запровадженим у 2016 р. рейтингом наукової активності (мобільності) науково-педагогічного працівника ЗВО, запровадженим Кабінетом Міністрів України і розширеним за показниками у 2021 році та активно підтриманим завідувачем нашої кафедри.

Серед помітних публікацій членів кафедри можна назвати наступні:

Виткалов В.Г. Молодежь современного урбанизированного села: попытка социологического анализа: монографія. Москва: Информкультура, 1993. 147 с.; Виткалов В.Г. Українська культура XX століття: монографія. Рівне: Ліста, 1997. 435 с.; Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. «Із мистецької спадщини вітчизняних композиторів: П І. Сениця». *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Вип. 4. Рівне: Діва, 1999. [302 с.]. С.3-156 (розділ у колективній монографії), Каневська Г.Г., Виткалов В.Г., П.І. Сениця: життєвий і творчий шлях музиканта: монографія. Рівне: Волинські обереги, 1999. 386 с., Виткалов В.Г. Українська культура: сторінки історії XX століття: монографія / Вид. друге розширене і доп. Рівне: Вертекс – Волинські обереги, 2004. 640 с. (грант Рівненської облдержадміністрації); Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова: хрестоматія. Рівне: Волинські обереги, 2005. 405 с. (гриф МОНУ, грант Рівненської облдержадміністрації); Пономарьова Т.О. Світла особистість імперії темряви: рівненський період у житті і творчості В.Г.Короленка. Рівне: М. Дятлик, 2011. 342 с. та її друга редакція у 2012 р.; Пономарьова Т.О., Булига О.С. Переправа незабутня: матеріли стосовно розкопок, проведених на місці Берестецької битви 1651 р. Рівне: М.Дятлик, 2013; Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Кафедра культурології в структурі РДГУ. Рівне: РДГУ, 2009. 243 с.; розділ у колективній монографії «Вища педагогічна освіта і наука в Україні: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Рівненська область» (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.). Київ: Знання України, 2010; декілька одноосібних розділів у колективних монографія

(НУ ім. Ю. Федьковича, НМАУ ім. П.І.Чайковського), у т. ч. й за межами України у науко-метричній базі SENSE, здійснених Виткаловим С.В.; Стоколос Н.Г. Конфесійно-етнічні трансформації в Україні: XIX – перша третина XX століття: монографія. Рівне: Ліста-М, 2003. 480 с.; Шолудько Н.Г. Організація аматорської творчості: навчально-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2002. 111 с. (гриф МОНУ); Вакульчук М.В. Тренінг ділових комунікацій: навчальний посібник. Рівне: РДГУ, 2004. 103 с.; Забута Т.В., Ямницький М.Н. Педагогічна творчість Я.Корчака: монографія. Рівне: РЕГІ, 1997. 216 с.; Забута Т.В. Термінологічний словник менеджера-економіста. Рівне: Тетіс, 2006. 148 с. (у співавторстві); Морозова Т.П. Сценарне мистецтво: навч. посіб. Рівне: РДГУ, 2006. 260 с. (гриф МОНУ); довідкове видання «Георгій Косміаді»: Каталог художніх робіт із фондів народного музею Рівненської української гімназії та Рівненського обласного краєзнавчого музею (уклад.: Н.Тарасевич, Л.Костюк, В.Шлапак, О.Бурець, Ю.Климюк). Рівне: Бліц, 2006. 311 с.; Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне: ППДМ, 2012. 416 с. + 48 іл., він же: Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя: монографія. Рівне: М.Дятлик, 2014. 362 с.; він же: Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2021. 550 с., іл. Решта його колективних монографій та посібників подана в Біобібліографічному покажчику. Це стосується й публікації інших НПП кафедри та результатів їх академічної мобільності.

Монографії «Українська культура: сторінки історії XX століття», «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях композитора», «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності», «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах» та хрестоматія «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова», як уже зазначалося, знаходяться на сайтах інтернет-магазинів США, засвідчуючи популярність регіональної культурно-мистецької проблематики та якість проведеного наукового пошуку і його оприлюднення. Чимало інформації з опублікованих рецензій С.В.Виткаловим на творчі здобутки відомих регіональних постатей чи художніх колективів взято до електронної енциклопедії «Україна: хроніка великого народу» (Київ, 2015 р.).

Зважаючи на належну якість і змістовність видання, спільна монографія Каневської Г.Г. та Виткалова В.Г. «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях музиканта» (Рівне, 1999 р.), як уже наголошувалося, неодноразово ставала предметом подальшого наукового студіювання у музичних академіях України, зокрема й у процесі підготовки дисертаційних досліджень під керівництвом проф. І.Бермес (2015 р.), проф. Л.Назар (2022-2023 рр.) та ін. Це можна стверджувати й стосовно хрестоматії В.Г.Виткалова та Т.О.Пономарьової («Берестецька юитва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова») та низки монографій С.В.Виткалова.

Група авторів, серед яких і доц. Костюк Л.К., здійснивши значну пошукову роботу на Рівненщині, залучившидоцьогопроцесудочкумісцевого художника-емігранта, Н.Г. Саннов-Косміаді (1926-2021 рр., Рівне-Гамбург, Німеччина), в результаті чого надрукували збірку оригільних документів «Г.П.Косміаді: життя і творчість» у 2-х тт., науково-публіцистичні нариси про цю постать та декілька наукових розвідок. Згодом (2019 р.), доц. Костюк Л.К. спільно зі студентами кафедри упорядкувала наявне листування цього митця і педагога, що знаходилося в арт-ательє Г.П. Косміаді (Рівне), з представниками іноземної спільноти (До речі, згадана вище перша збірка матеріалів через декілька років (2018 р.) здобула перемогу в конкурсі, організованому КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР й у номінації «Краще поліграфічне видання Рівненщини»).

Узагалі Лариса Кіндратівна для молодої генерації педагогів кафедри останніх років була справді кадровою знахідкою як у методичному плані, так і в забезпеченні підготовки до проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз освітньо-професійних програм кафедри (У розділі ІІ – «Літопис діяльності кафедри» деталізовано здобутки кожного науково-педагогічного працівника за роки його роботи в Рівненському державному гуманітарному університеті та подано загальний список опублікованих праць й інформацію стосовно їх участі у розбудові

вітчизняної освіти та спеціальній вищій освіті в регіоні загалом) [55] (див. Розділ IV).

У той же час вийшли друком навчальні та навчально-методичні посібники у проф. Виткалова В.Г. (чотири), по одному – у доц. Морозової Т.П., Шолудько Н.Г., Тюски В.Б., Черепухи Л.О., Пономарьової Т.О., ст. викл. Вакульчук М.В., що здобули відповідні грифи Міністерства освіти і науки України (див. розділ «Додатки»), а згодом – РДГУ і декілька спільних – «Дипломна та магістерська робота зі спеціальності «Культурологія» (2006 р.), укладачами якого були доц. Забута Т.В., Граб О.В., Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г., а в останньому – майже усі члени кафедри, «Практична підготовка студентів на спеціальності 034 «Культурологія» (2015 р.). Через певний час (від 2017 р.) колективні навчально-методичні посібники стали характерною рисою забезпечення навчального процесу на освітньо-професійних програмах спеціальностей і друкуються майже постійно, а надто – під час проведення акредитаційних експертиз різних ОПП спеціальностей кафедри. А в час війни (2022-2023 рр.) з'явилося нове методичне забезпечення освітнього процесу наявних ОП спеціальностей кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., частково – Сніжко Л.П.).

Сюди зарахуємо й декілька публіцистичних розвідок, підготовлених й надрукованих у різний період (2002-2012 рр.), присвячених окремим постатям (Н.-М.Фарині, М.Вікторову) регіонального мистецтва, авторами яких є доценти Каневська Г.Г. і Прокопович Т.Ю., історичних нарисів та довідкових праць («Пересопниця», «Колекція періодики Рівненського обласного краєзнавчого музею: спроба систематизації», Виткалов В.Г. і Пономарьова Т.О.), творчих портретів групи регіональних митців й організаторів культурного простору (Виткалов С.В., розміщених у регіональному часописі «Мистецькі грані», а згодом допрацьованих і надрукованих окремою книгою [77]) та ін.

У 2015 році вийшов друком об'ємний (205 с., 17.5 др. а.) навчально-методичний посібник з «Української культури» доц. Виткалова С.В.; у 2016 р. його ж навчально-методичний посібник з «Історіографії культури України» та ще декілька грунтовних одноосібних науково-методичних праць, зокрема й з «Музеї і регіональна культурна практика», опублікованих у 2018-2023 рр. Надалі введено в практику роботи й кафедри підготовку наступних редакцій такого (у формі навчально-методичних посібників – авт.) методичного забезпечення кожним науково-педагогічним працівником, що є якісною і ефективною формою організації навчального процесу та допомагає студентам краще орієнтуватися у просторі навчальної дисципліни. І хоча це питання достатньо проблематично реалізується в практичній роботі всіх членів колективу кафедри через відомі причини, зокрема й переважно фахові компетенції, зазначений вище автор та завідувач кафедри цього постійно дотримуються у власній організаційно-педагогічній діяльності й орієнтують НПП на подібну практику. Адже це суттєво покращує освітній процес на спеціальностях кафедри та орієнтацію студентів у культурному просторі.

У творчому активі кафедри є й декілька помітних колективних навчально-методичних посібників «Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 «Культурологія»» (2017 р.), «Наукова робота на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»» (2019 р.), «Наукова робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (2020 р.), або підготовлених у співавторстві (С.Виткалов, В.Виткалов) та ін., а також аналогічних видань за іншими освітньо-професійними програмами, надрукованих упродовж 2019-2021 рр. у зв'язку зі зміненими вимогами МОН України та НАЗЯВО до проходження акредитаційних експертиз (деталізація цієї роботи – у Літописі кафедри та списку публікацій науково-педагогічних працівників, поданих у відповідних розділах цієї книги).

Активно публікуються й багаторічні викладачі-сумісники (стейкхолдери) кафедри або педагоги, що забезпечуються виконання навчального навантаження з низки професійно-орієнтованих дисциплін – завідувач кафедри педагогіки РДГУ, д-р пед. н., проф. Малафіїк І.В., д-р соціол. н., проф. Кириленко Л.М. (РДГУ), завідувачка відділу давньої історії обласного краєзнавчого музею, доц. Пономарьова Т.О. (до 2020 р. включно) – дві книги про рівненський період життя і творчості В.Г.Короленка (2012–2014 рр.), одна з яких – російською мовою; збірка нарисів про постаті, життя яких певним чином пов'язане з м. Рівне (здано до друку у 2021 р. Надалі, у зв'язку з виходом на

пенсію доц. Пономарьової Т.О., ця інформація не відслідковувалася); Булига О.С. – збірка нарисів «Поєднані Волинню» (2011 р.), спільні публіцистичні його збірки з Пономарьовою Т.О. про участь фахівців КЗ «РОКМ» в археологічних розкопках, проведених під керівництвом проф. І.К.Свєшнікова на полі Берестецької битви 1651 р. у с. Пляшева (Т.О.Пономарьова) у наступні роки, а також низку нарисів про представників регіонального національно-визвольного руху в роки ІІ Світової війни (канд. іст. наук Самсонюк Т.М.), соціально-економічні проблеми країни (д-р екон. н., проф. Пелех О.Б. та, частково, д-р екон. н., проф. Юськів Б.М.) та ін.

У КЗ «РОКМ» РОР, нагадаю, де працюють окремі зі згаданих вище фахівців, чимало років друкується періодичний науковий Вісник музеєзнавчого спрямування, у якому й здійснюється значна частка їхніх публікацій, а в окремі роки (2019-2021 рр.) – і студентів кафедри. А спільно з аналогічним часописом КЗ «Волинський ОКМ» ВОР вони становлять професійне джерело з розробки питань культурно-мистецького життя Волині, зокрема й унікального феномену регіональної практики – волинської ікони.

Помітними у науковому просторі регіону та корисними для студентів кафедри є й монографії та науково-публіцистичні розвідки науково-педагогічних працівників-сумісників, які у різний час працювали у штаті кафедри й надалі підтримують із нею творчі відносини у різних формах, зокрема д-ра філос. н., проф. *Стоколос Н.Г.* (завідувачки кафедри філософії РІС КСУ (до 2015 р.), а згодом – професора НаУ «Острозька академія»): *Стоколос Н.Г., Шеретюк Р.М.* Драма Церкви: До історії скасування Греко-Уніатської Церкви в Російській імперії та викорінення її духовно-культурних надбань: монографія. Рівне: ПП «ДМ», 2012. 347 с.; д-ра іст. н, проф. *Шеретюк Р.М., Стоколос Н.Г.* Pietas et Litterae («Благочестя та Освіта»). Культурно-освітня діяльність ордену піарів на Волині (кінець XVII – перша третина XIX ст.): монографія. Рівне: О.Зень, 2018. 288 с.; д-ра філос. н., проф. *Кралюка П.М.*: Чорна рада. Харків: Фоліо, 2018. 201 с.; а також: *Кралюк П.* Півтори тисячі років разом. Спільна історія українців і тюркських народів. Харків: Фоліо, 2018. 282 с.; *Кралюк П.М.* Ярослав Мудрий. Харків: Фоліо, 2018. 156 с.; *Кралюк П.М.* Богдан Хмельницький: легенда і людина. Київ: Довженко Букс, 2018. 282 с.; *Кралюк П.М.* Козацтво в контексті українсько-польських стосунків: літературні інтерпретації ранньомодерного періоду: монографія. Київ: КНТ, 2015. 282 с.; *Кралюк П.М.* Тарас Шевченко: не зауважене. Київ: КНТ, 2015. 232 с.; *Кралюк П.М.* Прийняття і сприйняття християнства в Русі-Україні: монографія. Київ: КНТ, 2015. 136 с.; *Кралюк П.М.* Український месіанізм: монографія. Київ: КНТ, 2015. 220 с., *Кралюк П.М.* «Тренос» Мелетія Смотрицького в дискурсі західної філософської думки: монографія. Київ: КНТ, 2015. 220 с., *Кралюк П.М.* Петро Конашевич-Сагайдачний – творець української нації?: монографія. Харків: Фоліо, 2019. 208 с.; *Кралюк П.М.* Історія України без «брому»: розвиток державності на українських землях. Харків: Фоліо, 2020. 324 с., канд. філос. н., проф. *Возняк С.С.* Діяльність у вимірах культури: проблеми формотворення: монографія. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 198 с., *Возняк С.С.* Рух змісту категорій групи «форма» в освіті: монографія. Дрогобич: ТзОВ-«ЛТД», 2017. 228 с.; д-ра пед. наук, проф., завідувача кафедри педагогіки РДГУ *Малафіїка І.В.* Системний підхід у теорії і практиці навчання: монографія. Рівне: РДГУ, 2004. 439 с.; *Малафіїк І.В.* Системність – якість знань: монографія. Рівне: РДГУ, 2008. 383 с.; *Малафіїк І.В.* Дидактика новітньої школи: монографія. Київ: Слово, 2015; д-ра архітектури, проф. НУВГіП *Михайлишин О.Л.* Архітектура і містобудування Західної Волині. 1921-1939 рр.: монографія. Рівне: М.Дятлик, 2013. 352 с., наукова публіцистика канд. миств., доц. РІС КСУ *Смирнової Т.Б.* про західноєвропейське образотворче мистецтво XVII-XVIII ст. та канд. культурології, доц. МЕГУ ім. С.Дем'янчука *Ніколаєвої А.О.* про культурно-мистецькі процеси в європейських країнах та Росії у XVIII-XIX ст., завідувача відділом Волинської ікони КЗ «РОКМ» В.Д.Луца (*Ричков П.А., Луц В.Д.* Почаївська Свято-Успенська Лавра. Київ: Техніка, 2000. 136 с.) та ін., що вийшли друком у більш пізній період; а також надзвичайно цікаві спецкурси яких («Сучасні нетрадиційні релігійні вчення» (Стоколос Н.Г.), «Палацово-паркове мистецтво Волині» (Михайлишин О.Л.), «Сакральна спадщина в контексті національної культури» та ін. (Луц В.Д.) дали студентам різних ОП спеціальностей кафедри можливість «побачити» глибину регіональ-

ної культурної практики в яскравіших фарбах, виявити її художній потенціал.

Саме В.Д.Луц, будучи визнаним фахівцем у дослідженні волинської ікони, чимало років професійно займаючись верстkою та макетуванням фахової літератури регіональних авторів, «доведенням» її до рівня сучасної книги, розкривав студентам важливість роботи з текстом, роль поліграфії, шрифтів у представленні наявного матеріалу і взагалі до друкарського процесу у поширенні фахової інформації, не кажучи вже про популяризацію названої вище проблематики, пов'язаної із сакральним мистецтвом Волині. А підготовлені до друку за його участі тексти становлять високі зразки сучасної поліграфічної книжкової продукції. В бібліотеці КЗ «РОКМ» є їх колекція.

– Кафедра є відповідальною за випуск *двох наукових збірників* – «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (затверджений ВАК України у 2000 р. як фахове видання з мистецтвознавства), друк якого започатковано у 1991 році (вийшов перший випуск); а з 1994 р. почалася його планова підготовка, хоча йому передувала поява декількох тематично-різних збірників, про які мова вже йшла вище. Сюди зарахуємо й друк ще одного наукового збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» (з 2004 р.) (гол. ред. – проф. Виткалов В.Г., із 2016 р. – проф. Виткалов С.В.), який готувався спеціально для оприлюднення наукових пошуків переважно студентів. Однак згодом він розширив авторський склад і проблематику. Саме в них зосереджується оригінальна інформація про потенціал сучасної вищої школи, тематичний ряд досліджень, що є предметом вивчення професорсько-викладацьким складом, зокрема й актуальних проблем ліцензування та акредитації ОПП і ОНП різних спеціальностей, методики виявлення інформації, її обробки, презентації, новітніх методик у роботі зі студентами, у т. ч. й іноземними тощо.

У 2010 році відбулася чергова перереєстрація збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» ВАК України та Міністерством юстиції України, в результаті якої ліцензовано ще один фаховий напрям (серія) – «Культурологія» та створено умови для набуття офіційного статусу цих збірників.

Редколегія постійно дотримується усіх вимог МОН України стосовно наукових періодичних видань, має інформаційно-насичений у цьому плані сайт, тому вони здобули достатньо високий рейтинг у наукової спільноти України та далекого зарубіжжя і відзначалися Колегією ВАК України (2003 р.) як такі, що якісно репрезентують науковий пошук, дотримуючись наявних вимог. Останнім часом (від 2021 р.) понад 40 % статей у цих збірниках складають публікації докторів наук. Зважаючи на високий рівень позиціонування ниших збірників автором цієї книги та її редактором здійснено спробу розширити тематичний ряд наявних напрямів. І з травня 2023 р. запроваджено нові серії – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 022 «Дизайн» із тотожним професійним складом авторів та членів редколегій.

Станом на кінець червня 2022 року вийшло друком понад 70 томів зазначених збірників, у яких опубліковано понад 2.300 статей загальним обсягом понад 1281 др. а. (деталізація – у Літописі кафедри та Покажчиках академічної мобільності автора чи редактора цієї книги).

У 2015 році науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ (два напрями) та альманах наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології» відповідною міжнародною структурою (Париж, Франція) були ліцензовані і отримали міжнародний реєстраційний знак ISSN та необхідні для позиціонування у науковому просторі штрих-коди. Тоді ж розпочалася їх активна науко-метрична індексація, складовою якої є й міжнародний знак DOI.

Із 2016 року фахові наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (два напрями, серії) друкуються як спільний науково-видавничий проект кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ (МОНУ) й Інституту культурології Національної академії мистецтв України (Міністерства культури та інформаційної політики України). Цей проект також зареєстровано і в Міністерстві юстиції України (КВ № 22258-12158 ПР від 20.05.2016 р.), розширивши таким чином і мовний аспект публікацій (українська, російська, польська, німецька, англійська). Дотримуються усі інші вимоги стосовно формування складу редколегій та редакцій, наявності і збереження практики рецензування надісланого матеріалу, зокрема й перевірки на академічну доброчесність, якісного їх «іноземного» супроводу в

наявних англомовних анотаціях; відбувається широке листування з представниками іноземних наукових спільнот тощо.

Із кінця 2021 року на прохання НБУ ім. Я. Мудрого (колишня Національна Парламентська бібліотека України), у рамках укладеної тристоронньої угоди (НБУ ім. Я. Мудрого, Рівненська ОУНБ, РДГУ в особі головного редактора, проф. С.В.Виткалова), фахові наукові збірники кафедри надсилаються і до цієї структури з метою формування Національної електронної бібліотеки «Культура України».

Наприкінці грудня 2016 року ці наукові збірники (серія «мистецтвознавство»), а в березні 2017 року (серія «культурологія») були в черговий раз перереєстровані Департаментом атестації науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації (ДАК) МОНУ як фахові видання з мистецтвознавства та, окремо, з культурології терміном на 5 років кожен напрям. Відтоді ці збірники надсилаються і до місць їх науково-метричної індексації. Однак, зважаючи на постійне підвищення вимог МОН України до презентації наукового пошуку, було проведено необхідну організаційно-методичну роботу стосовно акредитації названих вище збірників за категорією «Б», яку відповідним рішенням Експертної ради (3.02.2020 р.) та Колегії МОН України (додаток 4 до наказу МОН від 2.07.2020 р. № 886) отримано. Збірники мають необхідний дозвіл (база, що надавала міжнародний знак ISSN, Париж) і на поширення їх в електронному варіанті. Нагадаю, що серія «мистецтвознавство», на пропозицію автора цієї книги, як Головного редактора видання, акредитована МОН України і за спеціальностями 034 «Культурологія», 023 «Образотворче, декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація», 024 «Хореографічне мистецтво», 25 «Музичне мистецтво», 026 «Сценічне мистецтво», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», конкретизуючи науковий пошук і для здобувачів наукових ступенів, і для їхнього позиціонування у науковому просторі. У 2023 році здійснено спробу розширити перелік спеціальностей, за якими можна публікуватися у наших н/м збірниках, додавши сюди спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 022 «Дизайн».

– Усі до друкарські види роботи (уніфікація вимог, текстова правка статей, упорядкування і редагування, організація рецензування, зокрема й іноземними мовами анотацій (канд. філол. наук, доц. Фрідріх А.В.), підбір нових членів редколегії і постійний моніторинг їх наукового рейтингу; спілкування з авторами на предмет доопрацювання поданого матеріалу, перевірка статей на академічну доброчесність, а з 2018 р. і верстка усіх збірників, отримання DOI тощо), а також їх офіційна розсилка (15 прим. кожен випуск) до провідних Національних бібліотек України, Книжкової Палати України ім. І Федорова та місць їх науко-метричної індексації здійснюються проф. Виткаловим С.В. та проф. Виткаловим В.Г. за кошти авторів, що прискорює їх підготовку й оприлюднення на сайтах кафедри та НБУ ім. В.І.Вернадського («Україніка наукова», «Джерело») й інших державних бібліотек України за списком обов'язкової розсилки. Із липня 2023 р. науко-метрична база «Index Copernicus» (Польща), з метою покращення контролю за якістю і організаційно-методичним сегментом позиціонування збірників цієї бази, розширила вимоги до усієї наукової продукції, що в ній індексується, зокрема всі випуски наукових збірників передбачають завантаження до цієї бази у повному он-лайн форматі (постатейно) з додаванням до статей усіх необхідних посилань на них: DOI, ORCID, англомовних анотацій тощо. Це значною мірою покращить позиціонування цих збірників у науковому просторі. Дещо поліпшено і поліграфічну якість друку останнім часом.

Упродовж 2016–2023 рр. індексацію усіх збірників кафедри доведено до 12 науко-метричних баз: Index Copernicus (Польща), «Cosmos», «Cite factor» (США), «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека), Research Bible, «Research Gate» (Німеччина). РИНЦ (рф) (згодом, за відповідною рекомендацією МОН, ця реєстрація анульована), «Google Scholar», European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD, «Джерело», «Україніка наукова» (відп. – проф. Виткалов С.В.) і вони стали першими та єдиними науковими виданнями університету, що мають таку широку і різноаспектну міжнародну науко-метричну індексацію в РДГУ, принаймні, станом на 2021 рік та, як згодом виявилося, і в наступний період. Це дає змогу якісно позиціонувати потенціал кафедри й гуманітарного університету загалом у науковому просторі України та світу. Для них спеціально, на виконання відповідного

розпорядження МОН України, створено окремий сайт, організаційно-технічна й фінансова підтримка якого здійснюється на кошти авторів та організаційно-методичної діяльності членів кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.). Від грудня 2021 року сайт вкотре переформатовано, оновлено і передано на обслуговування (оплату) університету, хоча всі інші сегменти його функціонування залищилися за кафедрою, власне, проф. Виткаловим С.В. і проф. Виткаловим В.Г. та продовжують удосконалюватися надалі.

Про популярність, якість і високе реноме наших видань свідчить той факт, що, приміром, фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (серія «мистецтвознавство») Вип. 20, т. 1 (вийшов друком наприкінці квітня 2014 р.) станом на 2.04.2020 р. було переглянуто 4.377 разів. Це – найбільша кількість переглядів наших збірників від часу їх оприлюднення на сайті (з 2014 р.). Вип. 24 (2017 р.) має, до прикладу, 657 переглядів. У цьому зв'язку можна нагадати і про рейтинг нашого сайту, звертання на який 2.04.2022 р. становило понад 540 переглядів на добу. Потрібно відзначити також, що упродовж останніх років налагоджена тісна співпраця авторів із редакцією наших збірників у режимі онлайн, що прискорює обіг інформації, робить достатньо ефективним та мобільним таке співробітництво та якісними самі збірники. Не припинявся друк цих збірників і в час війни. Нагадаю, що, до прикладу, у 2021-2023 роках якісний склад авторів наших фахових збірників перевищував 40% докторів наук від загальної кількості усіх опублікованих у випусках. Цілком природно, що декілька років поспіль Ученою радою РДГУ ухвалювалося відповідне рішення про зняття 120 год. навчального навантаження з головного редактора кожного науко-метричного збірника категорії «Б» університету, та редактора випусків, що значною мірою сприяє поліпщенню їх якості і є ефективною формою стимулювання цієї діяльності в університеті загалом.

– Ще з 2010 року на пропозицію НБУ ім. В.І.Вернадського Науковою Бібліотекою РДГУ (доц. Грипич С.Н.) здійснюється тримовне реферування усіх наукових збірників кафедри, що також дає можливість репрезентативно представити не лише кафедру, а й гуманітарний університет в інформаційному просторі сучасної вищої школи. Наголошу й на наступному: щороку науко-метрична база Index Copernicus (Польща) проводить контрольні перевірки (заміри) з якості (відповідності) публікацій усіх збірників, що знаходяться у цій базі з виставленням спеціальних індексів. І наші наукові збірники мають високі щорічні показники (65,05-84,03) і надалі залишаються у цій базі (більш детально, див. сторінки Літопису). Сьогодні ці наукові збірники мають достатньо високе і оригінальне професіональне реноме як за тематичним виміром, так і представницьким рядом їх авторів. Вони належним чином інформаційно забезпечуються двома сайтами кафедри, необхідною організаційною підтримкою редакції (DOI). Не лише тексти статей, але й їх англомовні анотації проходять експертизу фахівців, рецензуються; здійснюється перевірка кожної статті за допомогою системи наукової доброчесності «Анти-плагіат», про що зазначено у самих збірниках та й автори організують таку перевірку особисто, надсилаючи відповідне документальне підтвердження цьому, що дає змогу публікувати якісний і ретельно відібраний фаховий матеріал. Відзначу, що названа вище угода з НБУ ім. Я.Мудрого (КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР – НБУ ім. Я. Мудрого – РДГУ) також якісно позиціонує як головного редактора і відповідального секретаря, так і РДГУ загалом у просторі організаційно-пошукової діяльності в Україні, зобов'язує підвищувати й надалі якість цього друку (видання). Одним словом, лише комплексний підхід до позиціонування творчих здобутків університету формуватиме високе реноме навчального закладу і його окремої структури в сучасному освітньому просторі.

Не ставлячи за мету згадати всіх відомих дослідників, які публікувалися у наших збірниках, що неможливо навіть за кількісним показником, згадаємо хоча б окремих із них, які, поза сумнівом, складають окрасу вітчизняної науки: Т.І.Андрущенко, Андрущенко Т.В., В.Антонюк, Ю.Афанасьєв, Л.Бабушка, С.Безклубенко, Р.Безугла, І.Бермес, Л.Білякович, М.Бровко, Я.Бондарчук, Л.Булда М., М.Булда, Б.Водяний, К.Гамалія, І.Гаюк, П.Герчанівська, О.Гончарова, В.Головей, Л.Горенко, Т.Гуменюк, С.Дичковський, Г.Джулай, І.Донникова, В.Дутчак, В.Драганчук (Кашаюк), І.Зінків, Т.Іванніков, Ю. Каплієнко-Ілюк, Г.Карась, Б.Кіндратюк, Л.Кияновська, О.Колесник, О.Копієвська, О.Ко-

менда, А.Кравченко, О.Кравченко, М.Криволапов, В.Купрійчук, О.Курочкін, Н.Кушнаренко, Ю.Легенький, Л.Т.Левчук, В.Личковах, В.Любарець, Н.Максимовська, О.Міхно, М.Міщенко, О.Г. Олійник, Т.Павлюк, Л.Пасічняк, І.Петрова, Л.Петрова, О.Петрова, І.Печеранський, В.Піщанська, Є.Причепій, О.Маркова, В.Маслак, А.Морозов, Т.Новальська, Т.Пархоменко, А.Підлипська, М.Рогожа, С.Садовенко, С.Салдан, А.Соколова, С.Соланський, Л.Смирна, О.Смоляк, А.Скорик, К.Станіславська, В.Судакова, А.Татарнікова, Ю.Трач, О.Фабрика-Процька, Т.Філатова, О.Фрайт, С.Холодинська, М.Черепанін, М.Чікарькова, Л.Чукасзян (Єреван), Ю.Шабанова, О.Школьна, В.Шульгіна, М.Юр, І.Ян.

У грудні-лютому 2022-2023 навчального року проведено декілька зустрічей з керівником Одеського приватного видавництва «Гельветика» Головком О.П. та проректором із наукової роботи РДГУ, проф. Дейнегою О.В., стосовно уточнення низки «видавничих» питань, на підставі чого альманах «Актуальні питання культурології» планується передати до згаданого видавництва з метою розширення його позиціонування в науковому просторі (випуск 4 рази на рік) із розширенням його інформаційної бази («Музична педагогіка») та поступового переведення до категорії «Б». Однак ті кроки, що здійснюються цим видавництвом стосовно значного розширення наукових збірників навіть в РДГУ, не дають підстав сподіватися на ефективність цієї справи. Адже немає потреби в одному навчальному закладі мати декілька збірників за одним напрямом.

У цьому процесі активну участь бере й автор книги, забезпечуючи формування (на пропозицію видавництва) якісного складу редколегій названих вище напрямів збірника, проводячи постійні узгодження окреслених питань із науково-педагогічними працівниками багатьох ЗВО країни та узгоджуючи юридичний аспект подальших відносин РДГУ і видавництва. Здійснює він і пошук авторів статей до цього видання. Однак результативність від цього незначна, оскільки шукати авторів для будь-якого видавництва, публікації яких не зовсім позиціонуються з РДГУ, не зовсім ефективно.

Хоча, і на цьому також потрібно наголосити окремо, передача до друкарських функцій фахових наукових збірників (відбір статей, спілкування з авторами на предмет «доведення» їх матеріалів до належного рівня, уточнення посилань на використану літературу чи джерельну базу, а також характеру анотації, їх якості іноземного перекладу та безлічі інших складових) численним приватним підприємствам, що поступово впроваджується в практику видавничої діяльності українських ЗВО, помітно знижує ефективність цих засобів наукового позиціонування працівників сучасної вищої школи. Приватний видавець не зможе утримувати таку кількість фахових редакторів чи інших спеціалістів для якісного позиціонування за наявними напрямами, тим більше, що чимало таких збірників у цих видавництвах, як свідчить навіть спілкування автора з їх представниками, є збитковими, особливо гуманітарний (культурно-мистецький напрям). Адже бізнес й надалі залишатиметься бізнесом і його цікавлять зовсім інші питання. Тому поява на інформаційному ринку України сотен нових наукових збірників, видавцями яких є приватний бізнес, лише розпорошуватиме увагу вітчизняних дослідників і призводитиме до того, що українські університети друкуватимуть й надалі власні збірники обсягом 3-5 статей кожен випуск (напрям), втрачаючи поступово власне творче обличчя, як це помітно вже сьогодні (ВНУ ім. Лесі України, НМАУ ім. П.І.Чайковського, РДГУ та ін.).

З іншого боку, потрібно звернути увагу й на наступне. Фахові науко-метричні збірники українських ЗВО, як відомо, засновувалися виключно під певний напрям чи низку освітніх або освітньо-наукових програм, тобто наявність відповідних спеціальностей і науково-педагогічних працівників, які їх забезпечують. Відтак виникають питання стосовно результативності їхньої академічної мобільності, тобто контролю за цим показником навчального закладу, адже 2-3 статті на напрям у такому збірнику – це свідчення, як мінімум, не виконання основних показників цієї мобільності педагогічним складом цих ЗВО. Адже в приватних видавництвах ціна на порядок вища, ніж це є в мережі державних ЗВО та й до якості представленого в них матеріалу також є питання. Взагалі бізнес в умовах українських реалій має дещо інше «інтелектуальне навантаження» та результат, ніж це характерне, принаймні, Європі, до якої ми прагнемо.

Це можна стверджувати і про багато інших речей, які впроваджуються в Європі, утім зов-

сім не так, як це має місце в Україні. Тотожне зауваження можна віднести, як уже наголошувалося навіть у цій книзі, і до абітурієнтів наших ЗВО, коли сотні Освітніх програм університетів, зважаючи на необхідність їх власного позиціонування на ринку праці, лише розпорошують надалі студентів по академічних групах, кількість у яких становить 2-3 молоді людини на одну ОП. Останнє, в свою чергу, не дозволяє підготувати повноцінне методичне забезпечення, планувати в необхідній кількості навчальне навантаження та сформувати належне освітнє середовище, так потрібне для якісного опанування обраним фахом і стимулювати усі компоненти самоосвіти молоді. Однак вартість навчання лише збільшується з року в рік, додаючи до цього й інфляційні процеси, також впливаючи на зменшення такого контингенту.

– У 2012-2015 рр. проф. Виткалов В.Г. (наукове редагування) та проф. Виткалов С.В. (упорядник, макетування та верстка) були ініціаторами заснування та відповідальними в подальшому за друк регіонального культурологічного часопису «Народна творчість Рівненщини», що друкувався на замовлення обласної ради при КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, що мав достатньо широку нішу позиціонування. Зокрема в ньому публікувалися різноманітні теоретико-методологічні й методичні матеріали стосовно функціонування галузі, досвід роботи кращих установ культури області чи окремих митців та організаторів культурного простору; мав він і «юридичну сторінку» для практиків галузі. Здійснювалася його розсилка до усіх ОЦНТ України. За відгуками керівників цих установ [51] та й практиків галузі, збірник користувався помітним попитом. І лише зміна керівника цієї громадської структури (Ф.Ф.Васечка) припинила його подальший друк. Утім оновлення керівництва згаданого Центру (І.Баковецька) та часткове переформатування його діяльності (КЗ «РОЦНТ» РОР), що сталося у 2021 році, стимулювало відновлення публікації цього вкрай потрібного для галузі видання (2023 р., на жаль – в електронному варіанті), розширивши його тематичний ряд, виходячи вже з наявної Концепції розвитку Центру, до якої причетний і автор цієї книги. А згадані вище НПП кафедри знову введені до складу його редколегії і здійснюють усі до друкарські функції. Хоча друк цього часопису планується зробити регулярним (щоквартальним), залишивши лише електронну версію. Однак ця ідея, на думку автора, залишається майже примарною, позаяк КЗ «РОЦНТ» втратив контроль і не намагається його повернути, за функціонуванням галузі через уникнення необхідності представлення річних звітів кожної територіальної структури (ТГ). Тому подібні організаційні його сегменти в контексті вищенаведеного будуть, скоріше за все, не потрібними й галузі.

Загальним зауваженням до цього питання можна вважати наступне: регіональний друк, а надто той, що організується поза межами закладів вищої освіти, в переважній більшості хибить на безліч недоречностей, неточностей, а подекуди – й наявності не коректної інформації як у суто технічній формі оприлюднення матеріалу, так і стосовно його змісту, якості подання матеріалу тощо, оскільки приватні структури, що займаються цим (роботою з текстом) питанням, не мають необхідних фахівців для якісної редакторської чи хоча б коректорської правки. Крім вище зазначеного, запровадження такого редагування чи взагалі до друкарської роботи з текстом, збільшить вартість видання. Відтак місцевий друк здійснюється, як правило, в «авторському» варіанті. Тому вже давно назріла потреба створення в кожній локації (області чи районі, ОТГ), де ці питання залишаються актуальними, відповідного центру з фахівців, що мають достатній у цьому напрямі досвід (філологів чи культурологів, а також тих, хто обізнаний з видавничими проблемами і процесом), члени якого б перебрали на себе функції редакторів, коректорів усього того, що друкується у місцевих приватних фірмах. Це б суттєво покращило на майбутнє питання цитування такої літератури та використання її з науковою метою. Адже нині чимало популярних видань (переважно інформаційно-рекламного характеру) різних творчих Спілок у регіонах не можливо навіть описати, тобто дати на них бібліографічне посилання. Нагадаю, що у концепцію розвитку нинішнього КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР (2022 р.) автором таке питання також закладено. Залишилося лише, у разі схвалення її керівництвом Центру, почати реалізовувати все накреслене, узгодивши відповідні організаційно-технічні формальності з майбутніми авторами.

– Формою оприлюднення результатів пошукової діяльності чи окремих процедурних її аспектів є, як відомо, *наукові та науково-практичні конференції різних рівнів*, що активно організують нині в українських ЗВО, під час проведення яких виникає можливість у кожного учасника позиціонувати власні дослідницькі методики та творчі здобутки, а також мати змогу обмінятися безліччю технологічних прийомів стосовно організації власного наукового пошуку. Знаменно, що їх проведення не припинялося і в час війни у відносно «затишних» регіонах, але в онлайн режимі.

У контексті вищенаведеного, слід відзначити, шо колектив науково-педагогічних працівників кафедри став ініціатором проведення міжвузівських (2004 р.), а згодом і щорічних Всеукраїнських (із 2005 р.) та, здобувши відповідний організаційний досвід, міжнародних (із 2016 р.) науково-практичних конференцій культурно-мистецької проблематики, залучаючи до їх організації провідних учених та аспірантів, докторантів, студентів й магістрантів країни і далекого зарубіжжя, надаючи можливості апробації їх наукового пошуку, розширення потенціалу національної і міжкультурної практики. З 2017 року, зважаючи на достатню кількість таких учасників, організаторами було сформовано навіть окрему студентську секцію (тематичний ряд наукових і публіцистичних статей про ці заходи, кількість учасників тощо можна знайти в Покажчику автора та соціальних мережах), збережену і в нинішніх умовах.

Станом на кінець 2022 року лише на базі нашої кафедри проведено вісімнадцять таких наукових зібрань, у яких брали участь понад 5.191 учасник, що представляли від 20 до 89 закладів вищої освіти різних рівнів акредитації, наукових установ системи Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, Національної академії мистецтв України та їх галузевих структурних підрозділів, а також художніх колективів країни та далекого зарубіжжя. Серед дослідників – чимало представників музейних, архівних, бібліотечних установ, національних історико-культурних та історико-меморіальних заповідників, культурно-археологічних центрів, професіональних художніх структур, окремих краєзнавців, відомих особистостей із сфери професіонального мистецтва, зокрема й представників наукових кіл світу. Ці заходи мають тенденцію до зростання кількості учасників та покращення їх якісного складу, що підтверджує високе професійне реноме колективу кафедри у просторі вищої освіти чи вищої школи України загалом, її здатність до консолідації фахівців.

Наведемо ретроспективу зацікавлень культурологічною проблематикою наукової громадськості та студентства крізь призму наших конференцій за останні понад 10 років, нагадавши про світову пандемію COVID-2019 та війну (2022 р.): 2009 р. – 260 учасників, 2010 р. – 271 учасник; 2011 р. – 297 учасників; 2012 р. – 315 учасників; 2013 р. – 297 учасників; 2014 р. – 369 учасників; 2015 р. – 350 учасників; 2016 р. – 429 учасників; 2017 р. – 490 учасників, 2018 р. – 456 учасників, 2019 р. – 539 учасників, 2020 р. – 457 учасників, 2021 р. – 300 учасників, 2022 р. – 399 учасників [83], 2023 р. – 412 учасників [84].

Наукове зібрання, вперше проведене у 2021 році в режимі он-лайн із нагоди 50-річчя від часу заснування кафедри, також підтвердило науковою громадськістю високий організаційно-культурний рівень наших заходів у дослідженні обраної для розгляду проблематики та роль згаданої структури у цьому процесі.

Зростає й якісний склад учасників-іноземців, поглиблюється ракурс розгляду обраних для обговорення проблем, про що неодноразово йшлося у реферативних статтях-передмовах до цих збірників або повідомленнях у науковій періодиці країни автора з приводу організації цих заходів. Зокрема, в XVIII міжнародній науково-практичній конференції, проведеній у листопаді 2022 року, взяло участь лише 150 осіб із науковими ступенями та вченими званнями, у числі яких 70 докторів наук, професорів, 3 – старших наукових співробітників, 80 – кандидатів наук, доцентів), 49 аспірантів та докторантів (15 з яких із Китаю (Пекіна, Шанхаю, Харбіна, Тайюань та ін.), 52 магістранти, 87 студентів. Це – найвищий якісний кадровий показник серед проведених нами заходів.

Участь у їх проведенні й професіональних музикантів, продюсерів, інших фахівців художніх чи творчих професій загалом засвідчує розуміння останніми того факту, що освіта, наукова діяльність є важливим сегментом художньої самореалізації особистості, а також усвідомлення того, що майбутню публіку також потрібно виховувати на якісних культурних зразках, як це

чимало років здійснюють іноземні (переважно – американські та західноєвропейські) колеги, не лише концертуючи світом, але й викладаючи в мережі навчальних закладів, публікуючись, або ведучи просвітницьку діяльність серед широкого загалу населення в теле- та радіо-просторі. Хоча останнім часом і в Україні, зважаючи на її євро інтеграційні процеси, подібні зрушення відбуваються також досить помітно, що виявляється переважно у сфері професійного інструментального музикування, втіленого, як правило, у фестивальному русі [34]. А багаторічна реєстрація у наших конференціях аспірантів-іноземців (із НМА України ім. П.І.Чайковського, ЛНМА ім. М.В.Лисенка, НАОМА, ЛНАМ, ХДАДіМ, ХНУ ім. В.Н.Каразина, ХДАК, КНУ ім. Т.Г Шевченка, Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка, Київського університету ім. Б Грінченка, ВНУ ім. Лесі Українки) переважно з Азербайджану, Китаю, Кореї, Румунії та науковців зі США, Болгарії, Німеччини, Польщі, Білорусії, Ізраїлю, Єревану, Грузії, Португалії, Туреччини, рф (до 2014 р.), виходячи з аналізу цих Програм, засвідчує високу зацікавленість інокультурного середовища українською проблематикою та системою організації освітньо-наукового простору в країні, підтверджує факт того, що Україна в розмаїтті її виявів становить чи не найбільший інтерес у культурно-мистецькому вимірі в світі. Тож публікація згодом статей у кафедральних збірниках цих представників іноземних спільнот доводить їх намагання розширити власні межі наукового пошуку, а для українських дослідників є добрим прикладом патріотично налаштованих громадян ознайомити чужу країну зі своєю культурною спадщиною, просунути у суспільну свідомість чи вписати у світовий культурний контекст власні художні чи наукові доробки та методики.

Якісно презентує вітчизняну наукову локальну діяльність і низка дослідників із спеціалізованих мистецьких шкіл-десятирічок (ліцеїв), які активно розробляють питання становлення молодого митця і роль у цьому процесі професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, виявляють значення і специфіку слухового досвіду в контексті його фахового зростання, а також культурного середовища в цьому процесі тощо. А все це зайвий раз підтверджує, що Україна має здорове культурне коріння, яке й допоможе їй перебороти час національно-культурної невизначеності, соціальної апатії чи наслідків війни. Це їй допоможе здійснити й та свобода слова, що має чи не найвищий статус на теренах республік колишнього СРСР. Війна 2022-2023 років це також повною мірою підтвердила.

На засіданнях цих наукових заходів обговорено також безліч питань національно-культурного розвитку України та її міжкультурної комунікації, зокрема ролі вищої спеціальної освіти в системі розбудови держави і формування молодого покоління, її структури, тенденцій й проблемного ряду, методики викладання фахових та загальноосвітніх дисциплін, специфіки роботи з іноземними студентами та ефективності міжнародних студентських стажувань у рамках Програми «Семестрове навчання за кордоном», «Еразмус+», інших міжрегіональних і міжнародних культурних контактів, євроінтеграційних процесів, ролі регіонів у культурному просторі країни, охорони і збереження культурної спадщини, форм протидії інокультурній і військовій експансії, а також безлічі фахових питань стосовно розвитку того чи іншого виду мистецтва, культурної практики чи постаті, освітньо-професійних програм спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» чи 03 «Гуманітарні науки» багатьох ЗВО країни. У результаті цього уточнено, поновлено чи укладено з низкою ЗВО країни та далекого зарубіжжя угоди про співпрацю, знайдено безліч точок дотику у питаннях освітньої, науково-методичної чи організаційно-культурної діяльності та й загалом питань подальшого розвитку культурно-мистецької вищої освіти України як і становлення її науково-педагогічного працівника.

Їх відмінністю є й те, що всі вони проводяться за участі не лише організаторів в особі членів кафедри, керівного складу РДГУ, але й представників органів державної влади (заступника Голови з гуманітарних питань, начальників Управлінь: культури і туризму, освіти і науки, молоді і спорту Рівненської облдержадміністрації та аналогічних структур міськвиконкому), керівників обласних профспілок, засобів масової інформації, Рівненської МАН, ПДМ тощо, що дає можливість поглянути на обрані до обговорення проблеми з різних боків, спробувати знайти спільні точки дотику всіх учасників в їх вирішенні. Надає їх участь і самим конференціям відповідного статусу та допомагає представникам управлінських структур міста й області

краще бачити стан науково-дослідної діяльності, її ефективності та її носіїв на території їхнього організаційно-політичного впливу.

Свідченням такого підходу до проведення наших заходів є факт обговорення, до прикладу, матеріалів ІІІ всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів» (грудень, 2008 р.) сесією Рівненської обласної ради. І від того часу програми наших конференцій постійно представлено й на сайті Управління освіти та науки облдержадміністрації. Таке ставлення до цих заходів місцевих управлінців значною мірою покращує організаційно-культурні контакти між колективом кафедри, університетом і органами державної влади, зокрема Управлінням освіти та науки облдержадміністрації, є важливим чинником й подальшої професіональної адаптації студентів у галузі.

Серед постійних учасників (згодом авторів статей) наших наукових зібрань завжди є, як уже наголошувалося, й чимало представників середньої спеціальної ланки освіти в особі педагогічних працівників різноманітних фахових коледжів, професійних ліцеїв, спеціалізованих ЗОШ («Академія дитячої творчості»), а надто, — музичних шкіл-десятирічок чи аналогічних закладів з інших видів мистецтв, традиційних і нових типів навчальних закладів, ПДМів та ін., представники яких також намагаються під час обговорення заявлених проблем знайти власні точки дотику з вищою (гуманітарною чи культурно-мистецькою) школою. Оригінальними та актуальними є і їх наукові розвідки стосовно стану початкової, середньої спеціальної освіти в Україні. Тим більше, що переважна більшість цих авторів свого часу захистила дисертаційні дослідження і науковий пошук продовжують й надалі, маючи вже інший контингент учнів. Та й вищій школі також украй потрібно знати організаційно-художні напрацювання педагогів середньої й середньої спеціальної мережі, добре орієнтуючись в яких можна якісно планувати і власну освітню траєкторію.

Усі ці заходи, повертаючись до подальшого аналізу наших наукових конференцій, мають й відповідний «культурний супровід», зокрема засідання секцій наукових конференцій чимало років проводяться не лише у спеціалізованих аудиторіях університету, але й залах Волинської ікони КЗ «РОКМ» РОР, галереї європейського живопису «Євро-Арт», «Арт-ательє Г.П.Косміаді», «обрамляючи» такі зустрічі цікавими художніми екскурсіями, фаховим спілкуванням, даючи можливість їх учасникам долучитися до регіональної культурної спадщини, відчути атмосферу регіональної історії. Останнім часом усе це перенесено в режим он-лайн, що дає можливість розширити кількість виступів та присутність одночасно значної кількості оригінальних особистостей з високим науковим статусом із різних ЗВО та установ культури, зокрема й іноземців. І хоча відсутність безпосередніх контактів у навчальному закладі дещо знижує цей ефект спілкування, утім така форма має низку загально відомих переваг. Та й пристосовуватися до постійно змінюваних обставин також потрібно бути готовим.

До цього ряду віднесемо й активізовані від 2022 року різноманітні Круглі столи з обговорення актуальних питань музеєзнавства, культурології чи й освітньо-професійних програм або функціонування вищої школи загалом, які організовуються окремими ЗВО (УДУ ім. М.П.Драгоманова, Маріупольським держуніверситетом (Київ), Інститутом культурології НАМУ, окремими структурами НАПН України) під конкретну ситуацію чи проблему. Кількість їх учасників, як правило, незначна, однак ця локальність дає можливість поглянути на проблему, винесену для обговорення, більш предметно.

Результати проведених обговорень, зокрема й стосовно нових вимог до ліцензійних та акредитаційних експертиз, життєдіяльності вищої школи загалом, форм роботи із сучасною молоддю та підсумкових рекомендації цих зібрань достатньою мірою висвітлюються як членами кафедри на сторінках наукової періодики міжнародного, всеукраїнського та місцевого рівнів, представниками місцевих ЗМІ чи ЕВРО-СМИ (у 2012-2014 рр.), так і «приватних сторінках» безпосередніх учасників заходів у мережі Інтернет. Дають ці обговорення й можливість уточнювати загальний рух вищої освіти, тенденції її розгортання, принаймні за напрямами 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» в країні. Хоча карантинний та військовий стан перевели проведення цих заходів у виключно режим он-лайн, що значно обмежило можливості безпосереднього спілкування їх учасників, посиливши у той же час кількість яскравих особистостей.

– Колектив науково-педагогічних працівників кафедри брав участь, продовжуючи це робити й надалі, і в якості *співорганізатора або керівників окремих секції в інших подібних наукових заходах*. І хоча в історичній ретроспективі їх було менше (КНУКіМ, Інститут культурології НАМ України, Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка, Ніжинський держпедуніверситет ім. М.В.Гоголя, Херсонський та Маріупольський держуніверситети, РДГУ, КЗ: «Рівненська ОУНБ», «Рівненський ОЦНТ», «РОКМ» РОР тощо), все ж позиціонування колективу кафедри у науковому дискурсі відбувається чимало років достатньо ефективно.

Із 2018 року епізодично практикувалися й спільні проведення таких конференцій на місцях, тобто, до прикладу, відповідної секції у КНУКіМ чи РДГУ з поданням детального звіту про їх проведення стороні-організатору. Це також мало свій позитивний ефект, зважаючи на брак коштів на відрядження учасників, або пандемічну ситуацію в регіонах країни. Та й технічні можливості навчальних закладів сьогодні уже достатні і для реалізації проблеми саме в такій формі. Декілька раз останнім часом (2021-2022 рр.) члени кафедри заявлялися до виступів на пленарних засіданнях названих вище конференцій в Києві, Маріуполі, Кременчуці та ін. Але загальним зауваженням до окреслених заходів можна вважати наявність у кожному конкретному ЗВО активної особистості, здатної акумулювати енергію оточуючих на виконання конкретного завдання.

У певний період (2000-2003 рр.) із метою залучення до наукового пошуку нових молодих дослідників, організовувалися й «Круглі столи» аспірантів та пошукувачів наукових ступенів інституту мистецтв РДГУ на тему «Сучасні проблеми та перспективи вузівської науки» (квітень, відп. – доц. Шевчук С.І., проф. Виткалов В.Г.), що виступали формою щорічного звіту молодих дослідників (до Дня науки) та мали відповідну профорієнтаційну мету для нових учасників [43]. Зі зменшенням кількості пошукувачів наукових ступенів в Інституті ця форма поступово згорнулася.

Активізувалася ця діяльність у якості співорганізаторів на початку нового тисячоліття, засвідчивши суттєві зміни як в українському соціумі, пов'язані з усвідомленням важливості національної складової, так і в практиці роботи колективу кафедри, розширення її потенційних можливостей, зокрема: «Молодое поколение и ядерная энергетика» (междунар. науч.-практ. конф., Кузнецовск, 15-16 мая 2002 г.), міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми збереження фольклорних традицій у сучасній соціокультурній практиці», проведеній на базі Рівненського ОЦНТ (12-15.05.2004 р.) «Історична Волинь і проблеми духовного відродження України»: за результатами роботи консорціуму «Історична Волинь» (міжнар. наук.-практ. конф., Рівне, 10-11 верес., 2010 р. за участі перших керівників обласних музейних, архівних, бібліотечних установ, розташованих на території історичної Волині та НБУ ім. В.І.Вернадського, НІБ України, Національної Бібліотеки республіки Білорусь). Сюди зарахуємо й локальні наукові зібрання: «Проблеми збереження і популяризації національних традицій серпанкового ткацтва в Україні» (І всеукр. наук.-практ. конф., с. Крупове – РОКМ, 11-12.09.2015 р. із залученням представників провідних народознавчих центрів країни – Музею національної архітектури та побуту смт. Пирогове (Київщина), музею художньої вишивки і ткацтва смт. Решетилівка, Інституту керамології НАНУ (Полтавщина), творчо-виробничого об'єднання «Легенди Полісся» (Радивилів), окремих фахівців із спеціалізованих ЗВО м. Львова (М.В.Токар), м. Миколаєва (Л.І.Іваницька), ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України та ін.), «Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє»: всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції з нагоди 100-річчя від дня заснування кафедри інструментального виконавства Херсонського державного університету (спільно з МОНУ, НПУ ім. М.П.Драгоманова, Миколаївським національним університетом ім. В.О.Сухомлинського, РДГУ, 17 трав., 2017 р.), всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні соціокультурні практики: компетентнісно-аксіологічний аспект», проведеній з нагоди 10-річчя від часу започаткування спеціальності 034 «Культурологія» в Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г. Короленка, до ліцензування якої був причетним проф. Виткалов В.Г., виконуючи обов'язки Голови (2008 р.) експертної комісії ДАК МОН України; «Філософія подієвої культури: теорія та практика»: всеукр. наук.-практ. конф., березень, 2020-2021 рр.

та «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні». Київ: КНУКіМ (2022-2023 рр.), а також щорічного наукового заходу «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих»: міжнародна наукова конференція молодих дослідників (РДГУ, з 2015 р.) та ін. [84]. Чимало років поспіль практикується й залучення здобувачів вищої освіти до майже всіх тих наукових заходів, в яких беруть участь окремі педагоги кафедри. Це допомагає і студентам бути в матеріалі наукового пошуку, що здійснюється у ЗВО країни, і науково-педагогічним працівникам, які постійно пропонують студентам нові форми оприлюднення їх результатів та наявну проблематику.

А загалом за ініціативи завідувача кафедри, а згодом – і автора цієї книги та участі членів кафедри станом на кінець 2022 року *безпосередньо* проведено 23 всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій, 52 звітних наукових зібрань та сотні локальних аналогічних обговорень із нагоди конкретної і помітної культурно-мистецької події, завершення читання окремих дисциплін освітньо-професійних програм, підсумків проведення виробничих практик, ювілейних заходів тощо. Чимало аналогічних заходів було організовано за участі членів кафедри (С.В. Виткалова і В.Г.Виткалова) й у ЗВО-партнерів (КНУКіМ, НАКККіМ, ПНПУ ім. В.Г.Короленка, Маріупольський держуніверситет та ін. ЗВО, зокрема й на Рівненщині – РЕТК НУВГіП, 2019 р.). Усі вони, беззаперечно, впливають на загальну атмосферу освітнього середовища, спрямовану на формування зміни ставлення до наукового пошуку у навчальному закладі.

Результати культурологічної олімпіади,
приуроченої до 40-річчя заснування кафедри культурології (2011 р.)

№ п/п	Прізвище студента	Курс, спеціальність	Кількість балів	Примітка
1	**Панасюк Олеся**	**4 «ВК»**	**74**	1 місце
2	**Глущик Любов**	4 «ПО»	71	2 місце
3	**Романюк Вікторія**	5 «ПО»	70	2 місце
4	**Рябчук Ірина**	4 «ВК»	70	2 місце
5	**Олійник Вікторія**	**4 «ПО»**	**69**	3 місце
6	**Трохимчук Вікторія**	**4 «ВК»**	**65**	3 місце
7	**Головко Юлія**	**4 «ВК»**	**65**	3 місце
8	**Ліскова Валентина**	**4 «ВК»**	**63**	3 місце
9	***Штацька Світлана***	1 «ВК»	62	4 місце
10	***Зеленюк Вікторія***	1 «ПО»	61	4 місце
11	***Павлуш Катерина***	1 «ПО»	60	4 місце
12	Панаріна Світлана	3 «ВК»	59	
13	Невірковець Олексій	3 «ВК»	58	
14	Дуляницький Євген	3 «ВК»	58	
15	Михнюк Володимир	1 «ВК»	57	
16	Морочинець Ірина	2 «ВК»	57	
17	Дзьонко Оксана	1 «ПО»	57	
18	Кошулько Олексій	2 «ПО»	57	
19	Матвійчук Мар'яна	2 «ПО»	57	
20	Бурч Анна	4 «ВК»	56	
21	Васечко Мирослав	1 «ПО»	56	
22	Сахарук Мар'яна	2 «ВК»	56	
23	Курильчик Ігор	4 «ВК»	56	
24	Фаст Андрій	4 «ВК»	56	
25	Кожома Юлія	2 «ПО»	55	
26	Кондратюк Надія	1 «ПО»	54	
27	Живчин Марія	4 «ВК»	54	
28	Самонюк Анастасія	2 «ПО»	54	
29	Сова Світлана	3 «ПО»	54	
30	Садиров Дмитро	2 «ВК»	53	
31	Буханько Вікторія	4 «ПО»	53	
32	Нитичук Оксана	4 «ВК»	52	
33	Гайдиш Богдан	2 «ПО»	52	
34	Журавель Олена	4 «ПО»	50	
35	Відрук Наталія	1 «ПО»	50	
36	Трубілко Оксана	4 «ПО»	51	
37	Матвійчук Юрій	4 «ПО»	46	
38	Бачинська Тетяна	4 «ПО»	44	
39	Шевчук Ірина	4 «ПО»	43	
40	Бабич Марина	4 «ВК»	43	
41	Белаш Ксенія	4 «ПО»	42	
42	Чикалюк Анастасія	4 «ПО»	36	

Відп. – куратор СНТ «Афіна» **доц. Чернігівець Т.І.**
3.05.2011 р.

Результати культурологічної олімпіади за 2011 р. (орг. – куратор СНТ «Афіна» доц. Черніговець Т.І.), за результатами яких студентам додається відповідна (рейтингова) сума балів, які можна використовувати під час заліково-екзаменаційної сесії.

– Зважаючи на стабільні та міцні міжнародні контакти РДГУ, високе професійне реноме колективу кафедри, у наших конференціях беруть участь, як уже наголошувалося, і представники наукової громадськості інших держав. Серед іноземних учасників – дослідники з Азербайджану, Башкортостану, Білорусії, Єревану, Польщі (Католицького університету, Університету ім. М. Склодовської-Кюрі, Університету ім. М.Коперніка, Вищої школи економіки «УніТерра» та ін.), Румунії, Ізраїлю, Німеччини (Інституту архітектури та дизайну, університету м. Байройт, Українського Вільного університету), Китаю, Кореї, Російської Федерації (Москва, Орел, Тюмень, Красноярськ, до 2017 р.), США, Туреччини, Португалії та ін. Ця практика зберігається і надалі (деталізація кількісного складу учасників за роками і країнами та й тематичним

рядом самих конференцій подана в Літописі кафедри, покажчиках автора і редактора цієї книги). Усе це активно відображається й на сайтах кафедри, художньо-педагогічного факультету, РДГУ, Управління освіти і науки, Управління культури та туризму Рівненської облдержадміністрації, МОН України, сайтах обласних газет «Волинь», «Правда Рівненська», «Вільне слово» (Рівне), «Вісник +К», «Волинська газета» (Луцьк), «День», «Культура і життя» (Київ), сайтах окремих університетів-співорганізаторів, позиціонуючи РДГУ як новітній тип університету, в якому наукова складова становить пріоритетний напрям його діяльності. Акцентуємо увагу на тому, що останнім часом, у зв'язку з розширенням євроінтеграційних процесів ці тенденції стали найбільш помітними і розширили участь представників іноземних спільнот у кафедральних заходах, як і участь НПП колективу кафедри в аналогічних організаційних формах за межами країни. До речі, у час війни рейтинг університету, за інформацією, оприлюдненою за засіданні розширеної вченої ради РДГУ 31 серпня 2022 року першим проректором, проф. Павелківим Р.В., покращився майже на 50 позицій в загальному рейтингу «Топ-200» ЗВО України, а в червні 2023 р. він становив 110 місце.

– Подібні конференції з локальною формою їх проведення, спрямовані на питання успадкування регіональної культурної спадщини, здійснювала декілька років поспіль викладачка кафедри Л.П.Сніжко, перебуваючи свого часу на державній службі у м. Вараш, що відображено в її Покажчику академічної мобільності, розміщеному у цій книзі.

– Упродовж багатьох років при кафедрі постійно проводяться й культурологічні студентські олімпіади під загальною назвою: *«Відомі постаті в культурно-мистецьких процесах України», «Духовна спадщина Т.Г.Шевченка і сьогодення», «Жіночі постаті в українській культурі», «Велетні національного духу: Г.С.Сковорода»* (відп. – у різні роки, проф. Виткалов В.Г., доценти Прокопович Т.Ю., Граб О.В., Черніговець Т.І., Костюк Л.К., ст. викл. Глущук О.Г., доц. Казначеєва Л.М., актив СНТ «Афіна», проф. Виткалов С.В.), *«Народознавча практика України», «Історико-культурна спадщина України»* (для студентів РДГУ, співорганізатори – студенти Ю.Янишевська, О.Яриніч, Б.Вальд, О.Усик, М.Ляшенко, А.Андрєєва, С.Маринич, Л.Левчук, З.Головай (Нагорна), О.Лобур, 2015-2023 рр.) та різноманітні методичні конференції і круглі столи, що завершують процес слухання навчальних дисциплін, або й узагальнюючі наукові заходи з актуальних проблем сьогодення. Взяті навіть довільно у ретроспективному огляді: «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні і місце в ній шоу-бізнесу» (Морозова Т.П.), «Людина у світі культури»; серія круглих столів під загальною назвою «ХХ століття: проблеми еволюції форм культури» (Каневська Г.Г., Вакульчук М.В., Шолудько Н.Г., Забута Т.В., Морозова Т.П., Черепуха Л.О., Тюска В.Б., Костюк Л.К., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г. та ін.), вони засвідчують розмаїття тематики та організаційних форм, що є предметом наукового студіювання молоді й НПП колективу. У 2023 році до таких заходів, зважаючи на ініціативу керівника СНТ та його куратора, чи не вперше долучилися й студенти художніх кафедр факультету.

Корисною виявилася й практика проведення (відновлення, оскільки чимало років це організовувалося достатньо регулярно) на рівні університету І туру всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за окремими спеціальностями, організація якого активізувалася в час війни (з 2023 р.), оскільки фінальний не проводився. Утім, незважаючи на визначення в університеті конкретних спеціальностей, за якими це організовуватиметься, на кафедрі у цьому процесі беруть участь представники всіх ОП наявних спеціальностей, що дає змогу здобувачам вищої освіти зайвий раз оприлюднити власні дослідницькі здобутки, отримати відповідні додаткові бали, які можна використовувати під час сесії. Але головне – зайвий раз спробувати позиціонувати власний науковий пошук.

У різні роки, а надто від початку 90-х, коли країну охопило загально-національне культурне піднесення, у процес якого значною мірою були залучені й студенти закладів вищої освіти, практикувалися численні наукові розробки стосовно змін до системи організації навчання з широким партнерським використанням студентів заочної форми, які мали, як правило, достатній досвід практичної роботи в галузі чи середній спеціальній ланці освіти і тому їхні рекомен-

дації часто виявлялися слушними і враховувалися в організації навчального процесу. Все це, як свідчать матеріали приватного архіву автора, зокрема копії протоколів засідань кафедри [43], організовувалося згідно затвердження свого часу нової комплексної теми досліджень науково-педагогічних працівників кафедри «Розвиток культурно-дозвіллєвої діяльності у Західних областях України» (відп. – доценти Виткалов В.Г., Широкова Н.Я., Бройтман Л.А.), поглибленої, виходячи з нових вимог і досвіду та затвердженої в Реєстраційній службі Міністерства юстиції України у 2016 році. Ці теми також певною мірою структурували науковий пошук, стимулювали перегляд низки організаційних питань, акцентували увагу на звітності тощо.

До прикладу, слід згадати у цьому зв'язку дослідження студенток IV курсу Н.Ю.Горохової та І.А.Курило на тему «Проблеми організації навчального процесу на кафедрі (заочне відділення РДІК)», результати якого детально обговорювалися на секції кафедри та Звітній науковій конференції в інституті культури і стали стимулом для внесення окремих змін до системи організації навчання на заочній формі. Тотожні матеріали студентів Ж.А.Денисюк, К.П.Розсохи, Е.Б.Стефанівської, спрямовані на виявлення стану справ у галузі культури в регіоні («Економічна політика України очима сільського жителя», «Громадська думка населення про процеси приватизації», «Культпрацівник в умовах переходу до ринкових відносин»), «Сучасний студент інституту: ціннісні орієнтації і запити» тощо, отримані на підставі досліджень й інших здобувачів вищої освіти у Закарпатській, Хмельницькій, Житомирській, Черкаській, Волинській, Рівненській, Чернігівській, Львівській областях, рекомендовано до обговорення на пленарному засіданні Звітної наукової конференції РДІК (1992 р.) [35]. Та й в середовищі НПП кафедри вона також стала предметом детального вивчення. За результатами цих обговорень та уточнення зібраної і критично осмисленої інформації переглянуто навчальні плани кафедри, а також подано відповідну довідку до місцевих органів влади з метою її використання в практиці діяльності установ культури в регіоні.

Подібні тенденції зберігаються й надалі. Так, магістерські дослідження М.В.Федоришина (організатора 9 міжнародних заходів й за межами України, автора низки публіцистичних нарисів із цієї проблематики на час завершення навчання) – «Збереження колядних традицій засобами фольклорних фестивалів» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), як і І.Гіль «Музика в храмі: богословський та музикознавчий аспект» (наук. кер. – доц. Прокопович Т.Ю.), у якій чи не вперше узагальнено унікальний досвід виникнення та поширення сакрального (дзвонарського) мистецтва в регіоні [102], здійснено кореляційні заміри ролі цього мистецтва у різних типах церков на Рівненщині тощо, засвідчують високий творчий потенціал студентства і їх бажання розробляти регіональну культурно-мистецьку проблематику за умови якісного складу наукових керівників. Подібну тенденцію активно підтримували й багаторічні викладачі-сумісники (В.Д.Луц, В.М.Войтович, проф. Н.Г.Стоколос, Б.А.Прищепа, доц. А.О.Николаєва, Т.Б.Смирнова).

Широку розробку питань регіональної проблематики та аналогічні організаційно-культурні контакти з управлінцями галузі нині підтверджує й колишній начальник Управління культури облдержадміністрації Ю.М.Нікольченко в одному з наших інтерв'ю [37]. Така форма організації навчання стимулювала й подальше поглиблення наукового пошуку і використання його як важливого засобу для внесення змін до системи організації навчального процесу на кафедрі та й в Інституті культури загалом, оскільки колектив науково-педагогічних працівників забезпечував викладання професійно-орієнтованих дисциплін на художніх спеціалізація РДІК (курс «Самодіяльна художня творчість: історія, теорія та методика організації», розділ загальної методики, який читався, як уже зазначалося, упродовж 4-х семестрів), окремі дозвіллєзнавчі дисципліни. Тож подібна організація наукової діяльності молоді надавала останній значної прагматичності і стимулювала студентів заочної форми поширювати такий досвід у власній практичній діяльності, використовуючи цей матеріал для підвищення кваліфікації місцевих працівників галузі. В нинішніх умовах подібне розмаїття проблематики суттєво звузилося через зменшення кількості тих, хто навчається, змінами у ціннісних пріоритетах молоді та й суттєвими трансформаціями у суспільстві. Утім, головною причиною згортання (зниження кількісних показників) наукової роботи є небажання чи невміння значної частини нових педагогів це якісно організовувати і стати прикладом для

молоді в цьому напрямі. Це стосується й розробки комплексних наукових тем, за допомогою яких можна ефективно досліджувати регіональний культурний простір, залучаючи до цього процесу й здобувачів вищої освіти.

Потрібно згадати, що саме в той час викладачем-сумісником кафедри працював креативний організатор культурного середовища в області, неодноразово згаданий вже Ю.М.Нікольченко, який, маючи значний практичний досвід роботи в установах музейної мережі, археологічно-пошуковій діяльності, управлінні культури Рівненської обласної державної адміністрації, добре знаючи проблеми галузі, стимулював подібну систему розгортання наукового пошуку і на кафедрі [36] (Перебуваючи з осені 2022 року на Рівненщині у якості тимчасово переміщеної особи, доц. Ю.М.Нікольченко, знаходячись у штаті Маріупольського держуніверситету (Київ), й надалі продовжує активне спілкування з колективом кафедри та працівниками культури області, серед ініціатив якого проведення Круглого столу з питань ролі музеїв у відродженні культурного ландшафту, 12.05.2023 р.).

Допомагала в цьому і неодноразово згадана у цій книзі діяльність штатного педагогічного працівника кафедри, колишнього декана (понад 20 років на посаді) Алтайського державного інституту культури, кандидата історичних наук, доц. Л.А.Бройтмана, уродженця Житомирської області, який мав значний професіональний досвід подібної організації навчального процесу та навички роботи з архівним матеріалом. Протоколи засідань кафедри за відповідний період це також підтверджують повною мірою [43], [46].

Акцентую увагу, посилаючись на протоколи засідань кафедри та архів її завідувача [36], що локальна проблематика, тобто розробка наукових проблем, пов'язаних із конкретною місцевістю, активно реалізовувався ще в інституті культури від часу створення кафедри культурології (1992 р.) під керівництвом Виткалова В.Г., Вакульчук М.В., Бройтмана Л.А., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г. Саме тоді готувалися навіть окремі студентські збірки («Слово молодим дослідникам»), в основі яких лежала місцева культурологічна регіоналістика («Локальні особливості «Зелених свят» на Рокитнівщині», «До питання історії «Просвіти» в с. Денисовім на Тернопільщині», «Функції символіки у контексті святкової обрядовості Волині», «Регіональна фахова освіта: досвід, проблеми, перспективи», «Дубенське культурно-освітнє училище в системі фахової підготовки майбутніх працівників галузі» тощо), яка й надавала можливість краще опанувати місцевий матеріал, формувала певні патріотичні сегменти. Відзначу також, спираючись на протоколи засідань кафедри [43], що в середині 1990-х років (1996-1997 рр.) у цій структурі на умовах штатного сумісництва працював й відомий нині місцевий краєзнавець-дослідник та оригінальний художник-ілюстратор В.М.Войтович, автор декількох книг про український пантеон язичницьких богів, чи загалом про міфологічний локальний контент, який також долучався до розробки регіональної культурної проблематики у вигляді консультування студентських дипломних досліджень і з цього напряму. І студенти кафедри надали йому добру можливість апробувати окремі положення регіонального пошуку [58]).

Ця традиція продовжується й надалі, достатньо у підтвердження переглянути Біобібліографічний покажчик автора чи інших викладачів-сумісників у розділі «Студентські дипломні дослідження різних освітньо-кваліфікаційних ступенів», або картотеку дипломних досліджень різних освітніх ступенів, що чимало років зберігається і поповнюється й нині на кафедрі.

Нагадаю і той факт, що колектив НПП кафедри певний час уже працював над розробкою ще однієї комплексної наукової проблеми – «Духовне становлення молодого покоління», як складової наукової проблеми (теми) завідувача кафедри, доц. Виткалова В.Г., затвердженої у Міністерстві культури України ше у 1988 році, у результаті чого й було опубліковано декілька перших наукових збірників й депоновано його одноосібну монографію, зокрема «Молодежь современного урбанизированного села: попытка социологического исследования» (Москва, ГБР ім. М.В.Ломоносова, 1993. 147 с.) та науковий збірник «Социальные институты воспитания: формирование духовных интересов и потребностей молодежи» (Київ, 1992 р.), серед авторів якого – дослідники з вищих навчальних закладів Харкова, Києва, Миколаїва, Рівного, Тюмені, Кемерова, Челябінська, Пермі, Барнаула та інших міст, де функціонували інституту чи факультети культури. До речі, за цією проблематикою на кафедрі упродовж декількох років було опубліковано 72 наукових роботи загаль-

ним обсягом 36,2 др. а., з яких 19 статей та 38 тез наукових доповідей [35, С. 3].

Саме тоді випускники кафедри (Н.Соломко, Л.Бліхар (Л.П.Сніжко, з 2022 р. викладач кафедри), В.Хрін, О.Іванова, склавши екзамени кандидатського мінімуму, розпочали власний науковий пошук. Надалі ця проблематика була уточнена і перейшла у більш локальний вимір, диференціювавши й коло її учасників. І, приміром, лише викладач кафедри Л.П.Сніжко (з 2022 р. у штаті кафедри) провела 10 народознавчих науково-практичних конференцій для культпрацівників галузі Вараської територіальної громади у 2016-2022 рр. під загальною назвою «Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся» [78], розглянувши та обговоривши безліч аспектів функціонування регіональної культурної практики, матеріал яких нині нею передано до репозитарію КЗ «РОУНБ» РОР.

Започаткування і розробка окресленої проблематики стимулювала підготовку на кафедрі й відповідних дисертаційних досліджень старших викладачів Вакульчук М.В. «Трудове виховання старшокласників в Україні (1970-1980-х роки)» та Герладжі А.М. «Професійна адаптація молодих працівників культури», а також дослідження Савчин Л.М. «Роль традиційних форм народної творчості Волинського Полісся в розвитку української національної культури». Утім, передання на іншу кафедру факультету ДКМ підготовки фахівців спеціальностей «Менеджер культури і туризму» та «Менеджер культури і спорту» (листопад 1996 р.), а разом із ними і переведення туди окремих викладачів (Герладжі А.М.) та кафедру хореографії – Савчин Л.М., згорнув цю діяльність згодом. Хоча перевід останньої на кафедру хореографії та згодом і на кафедру історії України, як свідчать протоколи засідань кафедри про «якість» її науково-освітньої діяльності [36], як і перманентний, декілька разовий її вступ до докторантури за різними спеціальностями у різних ЗВО (17.00.01, 13.00.04, 13.00.01, 26.00.01), мав зовсім інше підґрунтя та мету, а головне – відсутність результату.

Однак науковий пошук не припинявся і проведення таких конференцій залишилося й надалі в активі ефективних форм роботи педагогічного колективу. Найбільш інтенсивно стосовно кафедри їх проведення відбувалося у 2005-2013 рр., коли наявний контингент студентів (450-461 особа на моно-спеціальності «Культурологія» ОКР «бакалавр-спеціаліст-магістр») давав можливість розгорнути цю діяльність у повному обсязі, відібравши кращих і активніших, маючи для цього належне культурне середовище.

До слова, у 2022-2023 н. р., у зв'язку з переводом декількох кафедр факультету ДКМ до навчального корпусу № 1, зважаючи на розташування в корп. № 3 по вул. Л.М.Толстого, 3 Луганського державного медичного університету, можливо будуть знайдені спільні точки дотику у науково-дослідній проблематиці.

Окремі викладачі (Глущук О.Г., Костюк Л.К., Виткалов С.В., Шолудько Н.Г.) мають (чи мали свого часу) до 20-25 щорічно підготовлених студентських виступів на наукових конференціях різних рівнів. Студенти кафедри за організаційно-технічного забезпечення КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР, включаючи роздатковий художній матеріал, залучалися й до проведення публічних лекцій в обласній науковій бібліотеці м. Рівне, концентруючи згодом цю інформацію у власних дипломних дослідженнях (орг. – доц. кафедри Кучина Н.І.).

Оприлюднення результатів студентського наукового пошуку, як і публікація фрагментів їхніх дипломних досліджень, є обов'язковою для магістрантів та необхідною умовою для представників бакалавріату. Цих вимог колектив кафедри дотримується чимало років і найбільш успішні студенти спеціальностей по завершенні навчання мають 8-12 виступів на наукових конференціях різних рівнів та 3-5 опублікованих за темою наукового пошуку праць (статей чи тез наукових доповідей або інших форм оприлюднення власного наукового пошуку, якщо йдеться про студентів заочної форми навчання), сформувавшись повною мірою для подальшого самостійного проведення наукових досліджень за місцем власної творчої самореалізації. Особливо це помітно на заочній формі навчання, представники якої мають відповідний практичний матеріал та професійний досвід.

Члени кафедри (С.Виткалов) чимало років (із 2016 р.) є кураторами СНТ факультету, сприяючи таким чином активізації наукового пошуку і на інших кафедрах. Завдячуючи цьому на сайті факультету оприлюднюється переважна більшість наукових заходів, які пропонують ЗВО та науково-дослідні уста-

нови України, інформація про які надходить на адресу кафедри і таким чином можна швидше відреагувати на будь-яку помітну наукову подію. А загалом до керівництва студентською науковою діяльністю в історичній ретроспективі активно долучалися, крім вищенаведених, і доц. Бройтман Л.А. (широко використовував матеріали Житомирського обласного державного архіву, не кажучи вже про інокультурний його досвід, успадкований з Алтайського державного інституту культури), Вакульчук М.В., Каневська Г.Г., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Широкова Н.Я., Шолудько Н.Г. Зокрема, доц. Бройтман Л.А. брав активну участь свого часу (спільно з науково-педагогічними працівниками Східно-Сибірського, Ленінградського, Алтайського державних інститутів культури та інших ЗВО колишнього СРСР) у підготовці Парламентської ассамблеї країн СНД із питань становлення наукових контактів у сфері культури і мистецтва в новітній час (до 1995 р.).

Доц. Каневська Г.Г. була в числі організаторів (спільно з педагогами-дослідниками Ханти-Мансійського державного педінституту, колишніми викладачами Рівненського державного педінституту, лауреатами міжнародних інструментальних конкурсів) лекцій-концертів, тематичних програм (1993-1996 рр.). Подібні контакти (імпрези) мали й доц. Забута Т.В. та концертмейстер кафедри хореографії Б.І.Забута (який упродовж року (1997) перебував і на посаді доцента нашої кафедри) [35], організуючи постійні концертні турне з ансамблем «Срібна терція» за межами України, поширюючи таким чином регіональну культурну практику й в інших країнах. Розширює цей міжрегіональний досвід і межі власного організаційно-культурного реноме викладача, сприяє обміну методиками їх роботи зі студентами.

Форми та розмаїття цих й інших аналогічних заходів дають підстави студентам оприлюднювати згодом власні результати наукового пошуку, втілених у курсових та дипломних дослідженнях, якісно позиціонувати себе у просторі сучасної вищої школи, формуватися як всебічно розвинені особистості з широким спектром фахових компетентностей та духовної культури. Публікуються вони й у численних збірниках матеріалів наукових конференцій, що проводяться в ЗВО Львова, Харкова, Одеси, Острога, Луцька, Вінниці, Києва, Переяслава-Хмельницького, а також Кракова, Сант-Ендрюс (Шотландія) та ін., беруть участь у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях й олімпіадах. Вони були учасниками грантової (пасивної) програми «Молоді – креативні», проведеній у ЗВО м. Бидгощ (Польща, грудень, 2016 р.) та інших, аналогічних заходах, організованих у різний час у м. Рівне (НУВГіП, УДУ ім. М.П.Драгоманова, Інститут мистецтв РДГУ). Мають вони й чимало публікацій у регіональній періодиці, як реакція на проведені чи відвідані ними культурно-мистецькі заходи.

Із 2022-2023 н. р. керівником СНТ «Афіна» кафедри призначено автора книги, проф. Виткалова С.В., який читає й дотичні до цього напряму дисципліни і суттєво активізував цю ділянку наукової творчості молоді, розширюючи щорічно кількість опублікованих студентських статей, виступів на наукових конференціях та участі у різноманітних науково-освітніх міжнародних чи всеукраїнських проектах, олімпіадах та конкурсах тощо.

Але загалом, ще раз потрібно на цьому наголосити, зацікавленість студентів науковою творчістю має тенденцію до падіння через різні причини, зокрема й відсутність певної критичної маси педагогів, здатної сповідувати це у власній освітній практиці, а також системи її організації в університеті і факультеті та форм її стимулювання, невисокою науковою та методичною підготовкою й окремих викладачів кафедри, не здатністю їх стати професійними консультантами для молоді, постійно демонструвати її (цієї роботи) високий результат, згортання підготовки бакалаврських досліджень на багатьох кафедрах та й «змішаним» режимом навчанням. Йдеться й про не високий рівень організації діяльності факультетських СНТ. Впливає на це й загальне зменшення кількості студентів на кафедрі та факультеті, що не дає можливості сформувати якісне освітнє конкурентне середовище.

Останнім часом, у зв'язку з розширенням можливостей публікувати різноманітні тези (точніше – матеріали, оскільки тези доповідей мають відповідну і достатньо чітку структуру, яка в переважній більшості випадків не дотримується) доповідей в інформаційній базі численних приватних видавничих фірм, організатори яких оминають чи свідомо не зазначають, оскільки це організується в Україні, необхідних у таких випадках дотри-

мання форм фіксації публікацій (навчальний чи науковий заклад-організатор, склад редколегії, дата затвердження до друку і структура, яка це виконала тощо), ці публікації здійснюють і педагоги кафедри спільно зі студентами, як термінова апробація матеріалів бакалаврських робіт, особливо зважаючи на чітку регулярність виходу PDF збірника та надсилання автору сертифікату учасника такого зібрання. Хоча вибірковий перегляд автором одного з таких видань за різними напрямами наявних публікацій підтвердив їх належну в переважній більшості якість.

Таким чином, окреслений напрям професіонального позиціонування діяльності колективу науково-педагогічних працівників кафедри виконується на належному рівні. Надає він і широкі організаційні можливості для здобувачів вищої освіти, демонструє необхідність об'єднання організаційних зусиль на спільну творчу працю.

Організаційно-методична діяльність професорсько-викладацького складу кафедри упродовж багатьох років є також достатньо насиченою з помітною тенденцією до її подальшого урізноманітнення, розширення форм та поглиблення проблематики, у переважній більшості переходячи в регулярні (традиційні) заходи і виявляється крізь призму творчої активності її науково-педагогічних працівників на різних рівнях [73].

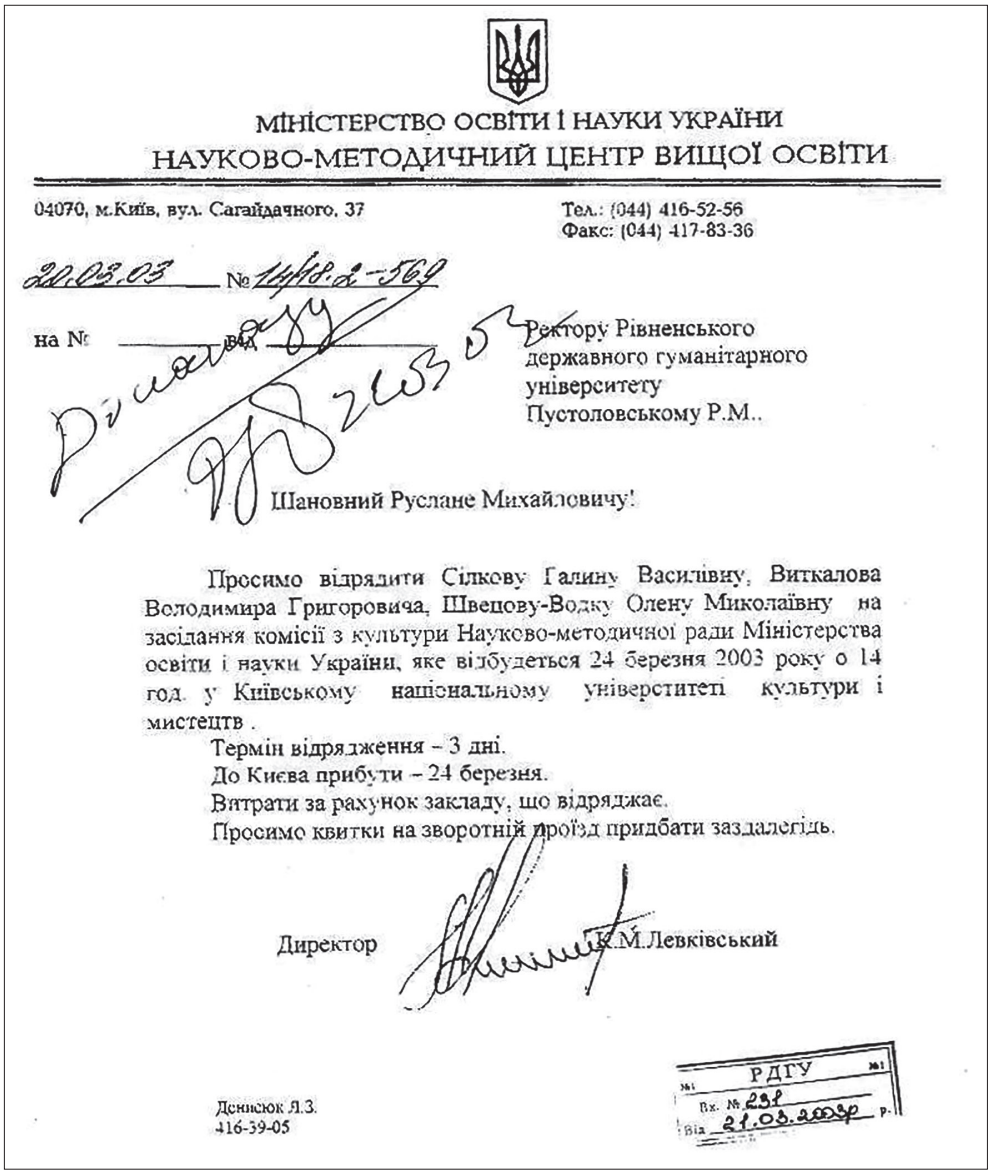
На всеукраїнському – у форматі участі, за відповідними Наказами МОН України, у:

– складі комісій з рецензування державних стандартів ОНП (аспірантура) спеціальностей 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», розробником якої є УДУ ім. М.П.Драгоманова, 034 «Культурологія» (НАКККіМ (2023 р.), й експертизі інших аналогічних програм (із 2020 р., С.В.Виткалов) (дод. 20) чи ОПП спеціальності 6.02.0101 «Культурологія» (В.Г.Виткалов, 1997 р.);

– в організації і поглиблені роз'яснюючих заходів серед науково-педагогічної спільноти країни, а згодом – і відповідних дій, спрямова-

Одна з груп експертів Державної інспекції навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації (Львівський коледж культури і мистецтв): В.Каращук (голова комісії), доц. Т.Монько (КНУКіМ), доц. М.Митровка (директор Ужгородського коледжу), Голова циклової комісії Ніжинського коледжу культури В.Баранова, проф. В.Виткалов (РДГУ, Фахова рада), заступник директора Чернівецького коледжу культури М.Харабара, заступники директора Львівського (Т.Глазунова) та Теребовлянського коледжів культури Л.Гордій та завідувачка циклової комісії цього ж коледжу Л.Гордій, викладачі циклової комісії (Львів, 2000 р.).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ОСВІТИ

04070, м.Київ, вул. Сагайдачного, 37
Тел.: (044) 416-52-56
Факс: (044) 417-83-36

20.03.03 № 14/18.2-569

на № від

Ректору Рівненського
державного гуманітарного
університету
Пустоловському Р.М..

Шановний Русланє Михайловичу!

Просимо відрядити Сілкову Галину Василівну, Виткалова Володимира Григоровича, Швецову-Водку Олену Миколаївну на засідання комісії з культури Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, яке відбудеться 24 березня 2003 року о 14 год. у Київському національному університеті культури і мистецтв .

Термін відрядження – 3 дні.
До Києва прибути – 24 березня.
Витрати за рахунок закладу, що відряджає.
Просимо квитки на зворотній проїзд придбати заздалегідь.

Директор К.М.Левківський

РДГУ
Вх. № 231
Від 21.03.2003 р.

Денисюк Л.З.
416-39-05

Запрошення науково-педагогічних працівників університету для роботи у складі методичних Комісій МОН України з розробки Державних стандартів окремих спеціальностей.

них на збереження спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» в ЗВО України, які, за відповідним розпорядженням МОН України (Проект «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» серпень 2023 р.) мали бути розпорошені по інших освітніх напрямах і призвели б фактично до ліквідації освітньої підготовки в галузі, ініціатором яких стала ректор НАКККіМ, розробник Стандарту вищої освіти зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», проф. Копієвська О.Р. та група фахівців з інших ЗВО країни (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.);

– ліцензійних та акредитаційних експертизах освітньо-професійних програм багатьох спеціальностей у ЗВО України у зв'язку з виконанням обов'язків члена: Фахової (1995-2003 рр.) (дод. 4-6), Експертних рад ДАК МОН України з освіти, культури, мистецтва (2003-2006 рр.) (дод. 7, 23), та культури, мистецтва і туризму (2007-2012 рр.) (дод. 12), члена Експертної комісії з Державної інспекції ЗВО України III-IV рівнів акредитації (2009-2010 рр.) та члена Державної інспекції МОНУ з питань акредитації училищ культури і мистецтв (1997-2002 рр., персональний список комісій якої формувався з керівного складу училищ, зокрема завідувачів циклових комісій, заступників директора чи директора, оновлюючись для кожного конкретного навчального закладу, залишаючи постійним лише представника Фахової ради МОН України – В.Г.Виткалова. Очолювали ці Комісії, як правило, управлінці Науково-методичного кабінету

Міністерства культури України – В.В.Каращук (у переважній більшості), О.М.Мамченко та Н.Вітранюк)[45, С.118]. (дод. 9)(Згодом акредитаційні питання стосовно училищ культури і мистецтв були передані до повноважень Експертної ради ДАК МОН), члена Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з якості освіти» МОН України (2012-2018 рр.), члена Банку експертів МОН (2005-2018 рр.) (дод. 10-11), а також заступника Голови Науково-методичної комісії (комісія з культури) та члена підкомісії з культурології МОН України (2011-2018 рр.), члена Міжнародного Благодійного фонду Національної академії мистецтв України (з 2010 р., Виткалов В.Г.), що дає можливість запроваджувати на кафедрі чимало інновацій з наявного організаційно-методичного досвіду вищої школи країни [84];

– роботі у складі Комісії МОН України з розробки державних стандартів окремих спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво»

– роботі Банку експертів МОН України упродовж 2011-2019 рр., здійснивши 10 ліцензійних і акредитаційних експертиз окремих спеціальностей у ЗВО України різних рівнів акредитації (Київ, Миколаїв, Херсон, Чернівці (Виткалов С.В.). Епізодично до цієї роботи залучалися й доценти Забута Т.В., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г. (дод. 23).

– ліцензійних та акредитаційних експертизах освітньо-професійних та освітньо-наукових програм різноманітних спеціальностей у ЗВО України у складі вже Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) (дод. 15) та виконання обов'язків члена Галузевої експертної ради (ГЕР) напряму 03 «Гуманітарні науки» (з 2019 р., Виткалов С.В.), (дод. 16) що також суттєво збагачує інформаційний потенціал кафедри регіонального університету, дозволяє її НПП розширювати наявний потенціал існуючих форм педагогічного впливу на молодь. Та й відповідні вимоги цієї структури до організації освітнього процесу і його оприлюднення на сайтах навчального закладу, прискорили позиціонування ЗВО у просторі сучасної вищої школи, допомагають швидше акадпуватися й до європейського виміру у цьому напрямі. Потрібно також відзначити, що навіть постійні тренінги, практиковані цією структурою, проводяться у різних ЗВО країни, надаючи можливість експертам долучитися до більш глибокого вивчення специфіки організації освітнього простору в кожному такому навчальному закладі (дод. 14). Сюди можна додати й численні виступи в якості членів наукової спільноти, які здійснюють проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. під час акредитаційних експертиз на відповідних ОП чи ОНП спеціальностей в НАОМА, НАКККіМ, КНУКіМ, ХДАДіМ, Маріупольському держуніверситеті (Київ), чи РДГУ, ВНУ ім. Лесі Українки, Львівської НАМ тощо (2020-2023 рр.), тобто від часу, коли ця практика почала активно впроваджуватися в освітній простір країни;

– підсумкової атестації фахівців шляхом виконання обов'язків Голови Державних (чи згодом – Атестаційних) екзаменаційних комісій у закладах вищої освіти I-IV рівнів акредитації, що також складає важливий сегмент позиціонування колективу у просторі сучасної вищої освіти. У цьому плані проф. Виткалов В.Г. неодноразово призначався, за відповідними Наказами МОН чи безпосередньо ЗВО вже останнім часом, для проведення такої атестації на різних осв ітньо-професійних програмах і спеціальностях у ВНУ ім. Лесі Українки, Краматорському економіко-гуманітарному інституті, НаУ «Острозька академія», Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету, Херсонському та Маріупольському державних університетах, РДГУ, а також Вінницьких: коледжі економіки і бізнесу та коледжі менеджменту, училищах (фахових коледжах) культури і мистецтв Дубна, Калуша, Самбора, Теребовлі, Львова, Чернівців, Ужгорода, Харкова, Житомира, Миколаївського академічного коледжу, Барського педагогічного коледжу та ін. (дод. 8) Сюди можна зарахувати і його участь у якості стейкхолдера під час акредитації освітньо-професійної програми III (освітньо-наукового) рівня (аспірантура) спеціальності 034 «Культурологія» у Київському національному університеті культури і мистецтв (11.12.2020 р.) та Маріупольському держуніверситеті (м. Київ, листопад 2022 р.), ВНУ ім. Лесі Українки (25-26.10.2023 р.), а також інших аналогічних аспектів (членство в журі різноманітних фахових конкурсів професійної майстерності, у яких брали участь фактично усі члени кафедри «прикладного напряму»: доценти Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г., проф. Виткалов С.В. та Виткалов В.Г. [84].

Голови Атестаційних комісій (проф. С.В.Виткалов та проф. кафедри ОДПМ О.А.Сташук) і ст. викл. циклової комісії спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Т.М.Підцерковна з випускниками Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ (Дубно, 13.06.2023 р.).

До виконання обов'язків Голови Атестаційних комісій на спеціальностях (023 «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 034 «Культурологія») в РДГУ у 2018-2022 н. р. та спеціальностей 034 «Культурологія. Арт-практики» різних освітніх ступенів у Львівській НАМ, і 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Дубенському фаховому коледжі культури і мистецтв РДГУ (2023 р.) тощо, залучався й автор цієї книги, проф. Виткалов С.В. Він же виконував обов'язки професора кафедри прикладної (музичної) культурології за сумісництвом в Одеській національній музичній академії ім. А.В. Нежданової, 2018-2020 н. р.), покращивши згодом і професійне реноме фахових наукових збірників кафедри якісним музикознавчним матеріалом її педагогів, а також у Рівненському економіко-технологічному коледжі НУВГіП (2014-2015 н. р.).

Впливає на якість навчання і позиціонування у сучасному освітньому просторі запроваджена практика рецензування дипломних досліджень здобувачів вищої освіти кафедри іншими НПП ЗВО країни, з якими укладено угоди про співпрацю, та аналогічна рецензентська діяльність штатних НПП кафедри в інших ЗВО, оскільки вона розширює межі професійного досвіду, освітнього простору тощо. Це з успіхом реалізується упродовж років із Чернівецьким НУ ім. Ю Федьковича, УДУ ім. М.П.Драгоманова, ВНУ ім. Лесі Українки, НМАУ ім. П.І.Чайковського, НАКККіМ, ЛНАМ, КНУКіМ, НаУ «Острозька академія» та ін., а також низкою фахових коледжів (відп. – проф. С.В.Виткалов). Зазначена практика помітно розширює потенціал між університетської комунікації, допомагає й здобувачам вищої освіти бути «в матеріалі» своїх колег. Сайт кафедри та її Літопис це підтверджують повною мірою.

– Першому (Львівський НУ ім. І.Я.Франка) організаційно-методичному зібранні з питань обговорення концепції підготовки магістрантів напряму 02 «Культура і мистецтво» («Культурологія», 2001 р.) та Другому Всеукраїнських міжвузівських науково-методичних семінарах «Актуальні проблеми викладання історії України та історії української культури у вищій школі», проведеному на базі НТУ України «Київський

політехнічний інститут» ім. І Сікорського (2010 р.), обласних нарадах педагогічних працівників (2011-2012 рр., Виткалов В.Г.), участь у Круглому столі «Проблеми розвитку освіти в Україні на регіонально-локальному рівні» за участі радника Міністра освіти і науки України О.М.Чубатенко (Костюк Л.К., 2018 р.) та VII всеукраїнському науко-методичному семінарі «Формування наукової парадигми менеджмент-освіти в соціокультурній сфері» (2023 р. КНУКіМ, С.В.Виткалов), телепрограмах каналу РТБ «Молодіжний прорив», присвячених життю і творчості Г.П.Косміаді, передачі на радіо «Свобода» у телепроекті «Так було» (про творчість цього ж художника) (2019 р., Костюк Л.К.) та ін. До виступів на обласному каналі «Радіотрек» із нагоди державних свят, початку нового навчального року, сутності національно-культурної ідентичності в регіональному її вимірі (2017 р.), чи у програмах «Віч-на-віч» («Нова хвиля», 1996-1997 рр.) та інших, зокрема й з нагоди проведення різноманітних міжнародних наукових конференцій (2016-2020 рр.), всеукраїнських наукових зібрань, організованих КЗ «РОЦНТ» (2015 р., м. Дубровиця, с. Крупове) та ін. неодноразово запрошувався і Виткалов В.Г.

До окресленого напряму діяльності можна віднести й різноманітні рецензування навчально-методичної чи наукової літератури, активізовані упродовж останніх років у зв'язку зі зміною вимог МОН до навчального процесу і простору та укладанням угод про співпрацю (17) із мережею ЗВО України, в яких є спеціальності напрямів 02 «Культура і мистцетво» та 03 «Гуманітарні науки», зокрема:

– численної науково-методичної нормативної документації на запит ВАК України, у т. ч. збірника (текстів) програм екзаменів кандидатського мінімуму («Культура України». Спецвипуск № 21. Харків: ХДАК, 2008) зі спеціальностей 26.00.01 «Теорія та історія культури» («Культурологія»), 26.00.01 «Теорія та історія культури» («Мистецтвознавство»), 26.00.02 «Світова культура і міжнародні культурні зв'язки» («Культурологія»), 26.00.04 «Українська культура» («Культурологія»), 26.00.06 «Прикладна культурологія. Культурні практики» («Культурологія»), підготовлених провідними науковцями ХДАК (2009 р.), пакетів документів та навчальних планів ВНУ ім. Лесі Українки, ЛНУ ім. І.Я.Франка, КНУКіМ, Одеському НУ ім. І.І.Мечникова, Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету та інших ЗВО України (2009-2013 рр.), НТУ України «КПІ ім. І.Сікорського» (для його Надвірнянської філії, 2014 р.) та аналогічна робота з рецензування ОПП спеціальностей: 034 «Культурологія» І-ІІ освітніх ступенів (бакалавр-магістр) та ОНП (аспірантура) спеціальності 015 «Професійна освіта» з підготовки доктора філософії для Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка (2020-2023 рр.), спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для І Освітнього ступеня «Бакалавр» у КВНЗ «Ужгородська академія культури і мистецтв» ЗОР, УДУ ім. М.П.Драгоманова, КНУКіМ та ін. (із 2020 р., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.);

– навчально-методичної літератури, зокрема й для ЗВО України й далекого зарубіжжя (Ленінградського державного інституту культури ім. Н.К.Крупської (рф, 1991 р.), програм стажування та низки методичних розробок НПП Інститутів культури і мистецтв Тюмені, Челябінська, Орла, Кемерова, Хабаровська (рф), до 1990 р.), а також українських ЗВО: ХДАК, КНУКіМ, МАУП, НУ «Львівська політехніка», згаданого вже НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського», Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, Маріупольського держуніверситету, Вінницького НТУ, Вінницького НПУ ім. М.Коцюбинського, НаУ «Острозька академія», Інституту культурології НАМ України, УДУ ім. М.П.Драгоманова та ін., частина з якої вийшла друком у центральних видавництвах України «Ліра-К», «Вища школа» (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., див. їх Покажчики академічної мобільності), РДГУ, ЗОШ Рівненщини (Костюк Л.К., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.).

– Освітньо-професійних програм дисциплін спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка, Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, КНУКіМ, КЗ «Ужгородський інститут культури і мистецтв» (із 2022 р. – Академія) ЗОР, УДУ ім. М.П.Драгоманова, Дубнівського фахового коледжу культури та мистецтв та Сарненського педагогічного коледжу РДГУ, а також навчальних посібників з інноваційних форм проведення занять викладачами циклових комісій Паламарчук Г.І. та Ткаченко Г.П. із Техніко-економічного

фахового коледжу Дніпровського державного технічного університету (С.В.Виткалов, 2023 р.), низки інших навчальних посібників доцентів Буяльської Т.В. і. Сідлецької Т.І. (Вінницький НПУ ім. М. Коцюбинського, проф. Гончарової О.М. (КНУКіМ), проф. Чікаркової М.Ю. та Дуплави О. (Чернівецький НУ ім. Ю. Федьковича та ін. – Виткалов С.В.) (деталізація – в Покажчиках).

– Важливим маркером цього напряму діяльності є й робота у складі комісії Науково-методичної ради МОН України з питань розробки державних стандартів спеціальностей «Документознавство та інформаційна діяльність» (затверджено) і «Культурологія» (Виткалов В.Г., 2002-2003 рр.) та рецензування (на запит Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України) Проекту Стандарту вищої освіти ІІ (магістерського) рівня галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 034 «Культурологія» (2019 р.) (затверджено), а також на запит НАЗЯВО – Положення про акредитацію спеціалізованих учених рад із присудження наукових ступенів доктора філософії, доктора наук та спеціалізованих рад із присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтв (2020 р., Виткалов С.В.).

Сюди можна зарахувати й участь педагогів кафедри у складі Організаційного комітету ІІІ (заключного) етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень за спеціальністю 034 «Культурологія» в НМА України ім. П.І.Чайковського (Виткалов В.Г.) та у складі Апеляційної комісії цього ж конкурсу (Виткалов С.В.). Згодом ця практика була продовжена (Виткалов С.В. призначався членом експертної комісії зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в НАКККіМ, у 2022 р.) та ін.

– Укладено угоди про співпрацю з ПВНЗ «Ужгородська академія культури і мистецтв» ЗОР, НПУ (УДУ) ім. М.П.Драгоманова та окремо з його кафедрою культурології і філософської антропології (2018 р.), КНУКіМ (2017 р.), ХДАК (2021 р.), Маріупольським державними університетом (2018 р.), а також науково-дослідними установами: Інститутом культурології (2016 р.) та Інститутом проблем сучасного мистецтва (2021 р.) Національної академії мистецтв України, Одеським міжнародним гуманітарним університетом, Сєвєродонецьким національним університетом ім. В.І.Даля, Київським національним університетом ім. Т.Г.Шевченка, Волинським національним університетом ім. Лесі Українки, Національним університетом «Львівська політехніка», НАКККіМ (2022 р.), Львівською національною академією мистецтв (2023 р.), у рамках яких здійснюється рецензування наукових статей, монографій, наукових збірників, магістерських досліджень чи підготовка колективних монографій, участь у наукових конференціях, міжнародних проектах, Круглих столах та обговорення актуальних спільних наукових проблем під час проведення таких зібрань (НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУ ім. Т.Г.Шевченка, Чернівецький НУ ім. Ю. Федьковича, КНУКіМ, ХДАК, НАКККіМ, Маріупольський держуніверситет, Київ) тощо.

Відзначу, що стан війни помітно консолідував й науково-педагогічну громадськість, сформував у її свідомості думку про необхідність об'єднання зусиль на провідних напрямах діяльності вищої школи. Тим більше, що це об'єднання не лише надає широкі можливості постійно бути інформованим про стан справ у закладів-партнерів, але й стимулює новий алгоритм освітнього пошуку, будучи збагаченим організаційно-методичним досвідом педагогів інших ЗВО. До прикладу, угоди про співпрацю, затверджені в останній третині 2022 року, укладалися вже спільно з кафедрою музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім. Лесі Українки, кафедрою івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, а також кафедрою бібліотекознавства та інформаційної діяльності РДГУ. Це можна стверджувати і стосовно угод, укладених із галузевим Інститутом Практичної культурології та арт-менеджменту НАКККіМ (грудень, 2022 р.) та ін. [84], що лише оптимізує цю роботу і концентрує увагу тих структур, що безпосередньо задіяні в цьому процесі. Взагалі військовий стан стимулював пошук різних форм співпраці та наукової мобільності у переважної більшості НПП країни. Однак він стимулював й пошук змін в освітньому просторі, зокрема виходячи з логіки розвитку ОП спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» й 03 «Гуманітарні науки» та зважаючи на незначну кількість студентів на спеціальностях цього напряму, було б доречно зосередити підготовку таких фахівців (культурологія, бібліотекознавство і бібліографія, музеєзнавство та пам'яткознавство й менеджмент

соціокультурної діяльності) на одному факультеті (кафедрі) чи інституті. Це б допомогло консолідувати зусилля НПП у різних напрямах, утім одного фаху: науковому, науково-методичному та організаційно-культурному та надало б кращу можливість у подальшій співпраці з управлінськими структурами галузі регіону. Запрошення до складу кафедри останнім часом нових науково-педагогічних працівників і спрямовується на реалізацію саме такої ідеї.

– Зважаючи на затвердження автора цієї книги експертом НАЗЯВО та членом ГЕР із напряму 03 «Гуманітарні науки» й актуалізацією питань трансформації вищої освіти та формування її нової моделі, практикуються постійні обговорення актуальних напрямів функціонування сучасної вищої школи, зокрема специфіки організації студентського наукового пошуку, публікаційної творчості, ефективності ОПП чи ОНП у різних їх форматах, у тому числі й під час обговорення напрямів формування редколегій наукових збірників, проведення всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій в РДГУ, *зокрема: КНУ ім. Т.Г.Шевченка* (професори Панченко В.І., Маслікова І.І., Павлова О.Ю., Тормахова А.М.), *НМАУ ім. П.І.Чайковського* (професори Скорик А.Я., Тимошенко М.О., Бабушка Л.Д., Антонюк В.Г., Кривошея Т.О., Бровко М.М.), *Інституті культурології НАМ України* (професори Чміль Г.П., Богуцький Ю.П., Волков С.М., Причепій Є.М., Кузнецова І.В.), *КНУКіМ* (проф. Гуменчук А.В. (до 2022 р. – згодом І проректор у КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого та НАОМА), професори Гуменюк Т.К., Гончарова О.М., Петрова І.В., Підлипська А.М., Безручко О.В., Бойко Л.П., Медведєва В.М., Оборська С.В.), НАКККіМ (проф. Герчанівська П.Е., Дичковський С.І., Копієвська О.Р., Личковах В.А., Шульгіна В.Д.), *Інституті проблем сучасного мистецтва НАМ України* (ст. н. с., проф. Смирна Л.В., проф. Павлюк Т.С., проф. Безугла Р.І.), *Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури* (проф. Пучков А.В.), УДУ ім. М.П.Драгоманова (проф. Андрущенко Т.І., проф. Кочубей Н.В., проф. Білякович Л., доценти Дерман В.Л. та Русаков С.С.), *Чернівецькому НУ ім. Ю. Федьковича* (проф. Балух В.А., проф. Чікарькова М.Ю., проф. Шкрібляк М.В.), НУ *«Львівська політехніка»* (доц. Курдина Ю.М.), *ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника»* (проф. Фабрика-Процька О.М., Карась Г.В., Дутчак В.Г.), ХДАК (проф. Кравченко О.В., проф. Кушнаренко Н.М., проф. Максимовська Н.О., проф. Шейко В.М.), *Маріупольському держуніверситеті* (Київ, проф. Сабадаш Ю.С., доц. Нікольченко Ю.М.), *Одеської НМА ім. А.В.Нежданової* (проф. Маркова О.М., проф. Олійник О.Л., проф. Буркацький З.П.), *Житомирському держуніверситеті* ім. І.Я.Франка (проф. Обух Л.В.), *Київській МАЕЦМ* (проф. Каблова Т.Б., Як овлєв О.В.), *ВНУ ім. Лесі Українки* (проф. Гаврилюк С.В.), *Львівській НАМ* (проф. Рибак О.З., доц. Костюк І.В., професори Шмагало Р. і Яців Р.М.) та ін., що дає можливість виробляти власні критерії чи підходи до вирішення локальних проблем функціонування тих чи інших спеціальностей та організаційних освітніх форм.

Таким чином, створення специфічного консорціуму з групи (17) провідних ЗВО та науково-дослідних установ України за напрямами 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки», куди входять й члени кафедри (проф. Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) та управлінський склад РДГУ (проф. Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Петрівський Я.Б., Пелех Ю.В.), допомагає постійному обговоренню актуальних професіональних проблем, зокрема й уточненню чи внесенню своєчасних змін до ОП чи ОНП різних спеціальностей у ЗВО України, участь у розробці і рецензуванні державних стандартів вищої освіти, коригуванні навчальних планів і програм, підготовці колективних монографій, рецензуванні навчально-методичної документації, внесення пропозицій та змін до нормативно-правової бази освіти, розширення контактів з іноземними студентами тощо.

Віднесемо сюди й локальний напрям, а саме: укладання угод про співпрацю зі стейкхолдерами установ соціокультурної сфери області (Планово-фінансове управління Рівненської ОДА, Дубенський фаховий коледж культури і мистецтв РДГУ, ПП «Світ-тур», ПП «Стильне свято» (ПП «Цапук-ivent»), «Обріз-продакшин», КЗ «РОКМ» РОР, КЗ «Міський Будинок культури», КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР та ін., у залежності від профілю освітньо-професійної програми, за якою здійснюється підготовка фахівців)

(орг. – доц. Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., ст. викл. Глущук О.Г., а останніми роками – проф. Виткалов С.В.). Додамо сюди й постійні спілкування з керівниками циклових комісій фахових коледжів культури і мистецтв чи педагогічних коледжів (Теребовля, Львів, Калуш, Миколаїв, Луцьк, Сарни, Бердичів, Житомир, Дубно). Така форма є надзвичайно корисною, оскільки допомагає студентами знайомитися з реальною культурною практикою чи ситуацією, а науково-педагогічним працівникам названих вище організаційно-педагогічних структур бачити стан сучасної регіональної вищої школи та напрями його еволюції і також долучатися до технологічних змін. Це дає змогу останнім запрошувати на роботу й випускників кафедри різних освітніх програм.

– Чимало корисного у цьому напрямі здійснюють й НПП РДГУ, що є викладачами-сумісниками кафедри, чи авторами статей у наукових збірниках кафедри (проф. Пелех О.Б. проф. Юськів Б.М., доц. Шатрова М.Б.), консультуючи приватні структури регіону з питань організації їх економічної діяльності чи інформаційно-аналітичного пошуку в бібліотечній мережі, адже з цими результатами знайомляться й здобувачі вищої освіти, готуючи бакалаврські чи магістерські дослідження, апробаційні статті. А відтак вони стають свідками тих організаційних процесів, що розгортаються на локальному рівні.

– Членів кафедри вирізняє висока соціальна активність і за межами професійної *педагогічної* діяльності. Так, доц. Костюк Л.К., як керівник обласної організації «Товариство гемофілії» Всеукраїнської організації інвалідів, брала участь у підготовці та проведенні зборів організацій, пов'язаних із гемофілією та іншими порушеннями гемостазу для об'єднання подальших зусиль і координації роботи у вирішенні проблем гемофілії та інших порушень гемостазу за підтримки Всесвітньої Федерації гемофілії (ВФГ) і Європейського Консорціуму Гемофілії (ЄКГ). Цією діяльністю вона займається упродовж багатьох років.

Доценти Забута Т.В. і Шолудько Н.Г., спільно з обласною федерацією профспілок та ГО «Спілка жінок Рівненщини» (голова – Шолудько Н.Г.), брали участь у проведенні: жіночого обласного форуму «Лідер року» (березень, 2007 р.), підготовці Парламентських слухань із питань виявлення ролі профспілок у вирішенні соціальних проблем населення (2007 р.), соціального проекту «Подаруй дітям музику» (вересень, 2007 р.), соціально-мистецької акції «Творчих щедрот оберіг» (листопад, 2007 р.) та аналогічних заходів, що знайшло відповідне висвітлення у засобах масової інформації регіону. Вони ж стали організаторами й І Молодіжного форуму профспілок Рівненщини (2016 р.), ініціаторами проведення обласної науково-практичної конференції «Громадянське суспільство і жіночий рух. Взаємозв'язок і взаємообумовленість розвитку» з нагоди 15-річчя від дня заснування Спілки жінок Рівненщини (2017 р.). Подібні аспекти цієї роботи організовувалися нею постійно (до 2020 р.). Доц. Шолудько Н.Г взяла участь в обласній нараді керівників ОТГ, проведеній у м. Рівне і виступила з доповіддю про систему підготовки фахівців сфери культури на кафедрі (17-18.04.2019 р.). Вона упродовж року провела й цикл лекцій з питань особистого розвитку в обласній Федерації профспілок для профспілкових лідерів ОТГ області (2019 р.).

Активізувалася ця діяльність у 2020-2021 н. р. у зв'язку з новими вимогами вищої школи до ОП, ОПП і ОНП спеціальностей та оновленням складу кафедри й запрошення до викладання професійно-орієнтованих дисциплін нових науково-педагогічних працівників, зокрема, як уже згадувалося, д-ра екон. н., проф. Пелех О.Б., д-ра пед. н., проф. Мушкету Р. (Польща), канд. екон., н., доц. Савченко О.Р., к. екон., н., д-ра пед. н., проф. Малафіїка І.В., к. пед. н., доц. Н.М., к. політ. н., доц. Андрощук І.М. (РДГУ), к. іст. н. Т.М.Самсонюк та професіоналів-практиків: О.С.Козярчук, О.М.Стельмах, О.В.Цапук, О.М.Ковтунець, А.І.Осташа, які внесли відповідну прагматичність у фаховий матеріал та структурні форми проведення різних видів занять.

– Помітний організаційно-методичний компонент у *локальному контексті* в окресленому напрямі складає розробка а) методичного забезпечення різноманітних ліцензійних та акредитаційних експертиз трьох Освітньо-професійних програм зазначених вище спеціальностей кафедри, кожна з яких має два рівні (бакалавр-магістр) (дод. 24, 24-а), а також згаданих у відповідних розділах цієї книги б) фахових науко-метричних збірників, їх позиціонування в світовому інформаційному просторі на окре-

мих сайтах чи введення до нових науко-метричних баз даних; в) різносторонні відносини з провідними Національними науковими бібліотеками країни стосовно тематичної розсилки цих збірників, робота над виконанням і постійним удосконаленням вимог, що перманентно висуваються до згаданого напряму наукового пошуку профільним Міністерством чи ДВНО «Книжкова Палата України ім. І.Федорова»), надсилання на запит НБУ ім. Я.Мудрого наукових збірників та монографій членів кафедри для формування Національних електронних бібліотек «Історія великого народу» (2015 р.) та «Культура України» (2020 р.) (Виткалов С.В.), численні форми академічної мобільності, затверджені Кабінетом Міністрів України (з 2016 р.), які вже чимало років використовує та забезпечує у своїй практичній діяльності колектив НПП кафедри, якісно позиціонуючи себе у просторі сучасної вищої школи. Деталізується ця діяльність і на сайтах кафедри, художньо-педагогічного факультету чи регіональній періодиці.

– Зарахуємо до окресленого вище ряду й різноманітні форми участі професорсько-викладацького складу у роботі а) Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ, зокрема читання публічних лекцій чи проведення консультацій для слухачів або керівників районних відділів культури регіону, педагогів ДМШ (Виткалов В.Г., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., 1998-2003 рр.), організацію «творчих лабораторій» «Дозвілля» (Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г.); б) консультування заступників директорів ЗОШ із виховної роботи Рівненського обласногоекономічноголіцею,щопевнийчасвикористовувався як філія кафедри (Вакульчук М.В., Виткалов В.Г., Каневська Г.Г., Черніговець Т.І., шляхом читання лекцій, проведення різних видів практичних занять та обговорення спільних педагогічних проблем і викладачами ліцею). Остання керувала в ньому секцією «Етнографія та фольклористика» та підготувала переможця міського конкурсу учнівських робіт у МАН (І. Зорій); в) це й участь у регіональних семінарах «Соціально-психологічні шляхи індивідуалізації та оптимізації навчального процесу студентів з особливими потребами», а також аналогічних тематичних семінарах на тему «Налагодження соціально-культурної роботи в територіальних центрах соціального обслуговування» (для соціальних працівників) та семінарах-практикумах «Організація соціального обслуговування пенсіонерів у територіальних центрах, організація реабілітаційного процесу й надання соціальних послуг в інтернатах», розробці планів-проспектів культурного забезпечення туристичної сфери, реалізованих у рамках спільних заходів із Рівненською облдержадміністрацією у вирішенні регіональних проблем (Черніговець Т.І., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.), а також г) багаторічна участь науково-педагогічних працівників кафедри у якості членів журі обласних конкурсів культорганізаторів (Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г.), всеукраїнського конкурсу на кращий будинок культури регіону (серпень, 2021 р., Виткалов В.Г.), д) різноаспектних Круглих столах із різноманітних напрямів розвитку культурного простору, зокрема «Актуальні питання дослідження культурно-мистецької спадщини історичної Волині» (за участі керівників музейних установ території історичної Волині, 2014 р., у програмі «Skype», Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), Раді молодих науковців РДГУ, ж) звітних конференціях Національних творчих Спілок України (краєзнавців та журналістів), е) семінарах-тренінгах, проведених керівниками НАЗЯВО в різних ЗВО України (2019-2023 рр., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) тощо.

– Це й багаторічна організаційно-методична діяльність у Рівненській МАН в якості керівників секцій *«Мистецтвознавство»* та членів журі І-ІІ етапів конкурсів учнівських науково-дослідних робіт цього напряму (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М., Каневська Г.Г., Пономарьова Т.О.), *«Етнологія»* (Костюк Л.К., яка цим займалася понад 20 років, щорічно маючи переможців двох місцевих рівнів), *«Педагогіка»* (Казначеєва Л.М., Тюска В.Б.). Окреслена діяльність також підтверджує високий потенціал колективу, адже щороку в його активі є переможці міських, обласних чи всеукраїнських конкурсів (Казначеєва Л.М. упродовж 2015-2022 рр. мала переможців І-ІІ етапів та у 2019 р. – ІІ етапу; Виткалов С.В. – 2018 р. – переможця ІІ (обласного) етапу у секції «Мистецтвознавство», а також він консультував підготовку наукового дослідження учасниці фінального (ІІІ етапу) всеукраїнського конкурсу учнівських робіт у лютому 2020 р.).

– Важливою у даному контексті була б співпраця з керівництвом Рівненського ПДМ

(2019 р.) стосовно створення окремої секції на міжнародних науково-практичних конференціях та обговорення питань позанавчальних художніх форм впливу на дитяче й молодіжне середовище (Виткалов С.В.), що особливо потрібно для студентів денної форми усіх спеціальностей трьох освітньо-професійних програм. Однак надалі ці відносини не поглиблювалися і обмежилися лише разовими заявками на участь у конференції та запрошенням педагогів кафедри на різноманітні тематичні звіти до Палацу.

– Епізодично члени кафедри беруть участь у культурно-освітніх міжнародних проектах (відвідуваннях) із залученням студентів чи лише викладачів, зокрема «Молоді-креативні» (Казначеєва Л.М. із групою студентів-культурологів, Польща, 2016 р.), «Visegrad Design& Co-creation: Festival&Living Labfor Urban Culturein Creative Practices» (вересень-жовтень, м. Рівне, 2018 р.). Серед іншого – Форум креативних індустрій (2019 р., м. Рівне, Глущук О.Г.), вебінар-тренінгу «Івент-менеджер – універсальний спеціаліст» освітньої платформи у сфері івент-менеджменту «Академія івент-менеджменту» (лютий 2019 р., м. Київ, Глущук О.Г.) та безлічі інших вебінарів круглих столів тощо, проведених у більш пізній період, міжнародних школах-академіях педагогічної майстерності, організованих НАПН України та Миколаївською спеціалізованою ЗОШ «Академія дитячої творчості» (Виткалова С.В., Виткалов В.Г., 2015-2021 рр.), ворк-шопах «Європейська інтеграція: перспективи та виклики для України» (кооперація з проектами Еразмус +, напрям Жана Моне, 11.12.2020 р. та аналогічна співпраця із залученням колишніх випускників кафедри та студентів денної форми навчання у лютому-червні 2022 р. за програмою «Семестрове навчання», УДУ ім. М.П.Драгоманова, організатор – д-р філос. н., проф. Кочубей Н.В. та відповідальний від кафедри – проф. Виткалов С.В. як організатор регіональних слухачів-випускників кафедри) та учасники – проф. Виткалов В.Г., проф. Пелех О.Б., ст. лаб. Травинська Ю.В.). Сюди додамо й участь членів кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Травинська Ю.В. та магістрантів – Шпаковської М.П. і Шворак А.П., У.Боровець та ін.) у міжнародній програмі в рамках імплементації проєкту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR й Центру Досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) – 101085552 – ERASMUS-JMO-2022-COE, ініціатором якого є провідні науково-педагогічні працівники з університету Генуї (Італія), Національного університету біоресурсів і природокористування України, УДУ ім. М.П.Драгоманова (січень 2023 р., в обсязі 180 год.). Подібна програма розгорнулася і в жовтні-грудні 2023 р., організатором якої став ВНУ ім. Лесі Українки.

– Цей ряд продовжить і широка та різнопрофільна міжнародна діяльність, зокрема співпраця членів колективу з групою польських ЗВО (Поморська академія (м. Слупськ, епізодично), університетами ім. Я.Длугоша (м. Ченстохова), ім. М.Коперніка (м. Торунь), Вищою школою економіки (університет) УніТерра (м. Познань) й ін., де здійснюють стажування науково-педагогічні працівники кафедри, 2018-2023 рр. (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б., Сніжко Л.П. і викладачі-сумісники Пелех О.Б. та Савченко О.Р.), або студенти різних спеціальностей кафедри за програмою «Семестрове навчання за кордоном» (4 – у 2020-2021 н. р. та 6 – у 2022-2023 н. р.). Тоді як їх педагоги (професори Р.Мушкета, В.Жуков), відповідно, є членами редколегій кафедральних фахових, науково-метричних збірників та публікуються у фахових виданнях кафедри або забезпечують читання низки професійно-орієнтованих дисциплін ОП магістерського ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». У редколегії наукового збірника «Культура. Освіта. Зміни» Жешовського університету бере участь проф. Виткалов В.Г., із 2016 р. Сталими свого часу були організаційно-культурні зв'язки і з Білоруським державним університетом культури і мистецтв (до 2021 р.).

Додамо до цього контексту й новий вимір організаційно-освітньої та методичної діяльності з представниками різноманітних приватних структур Китаю, який почав активно розгортатися від 2017 року (коли було проведено зустріч із представницею Міністерства освіта Китаю Вей Лімін, яка у 2018 р. здійснила стажування на нашій кафедрі), а згодом продовжився і поглибився від листопада 2022 року. Важливою в цьому плані є організаційно-методична діяль-

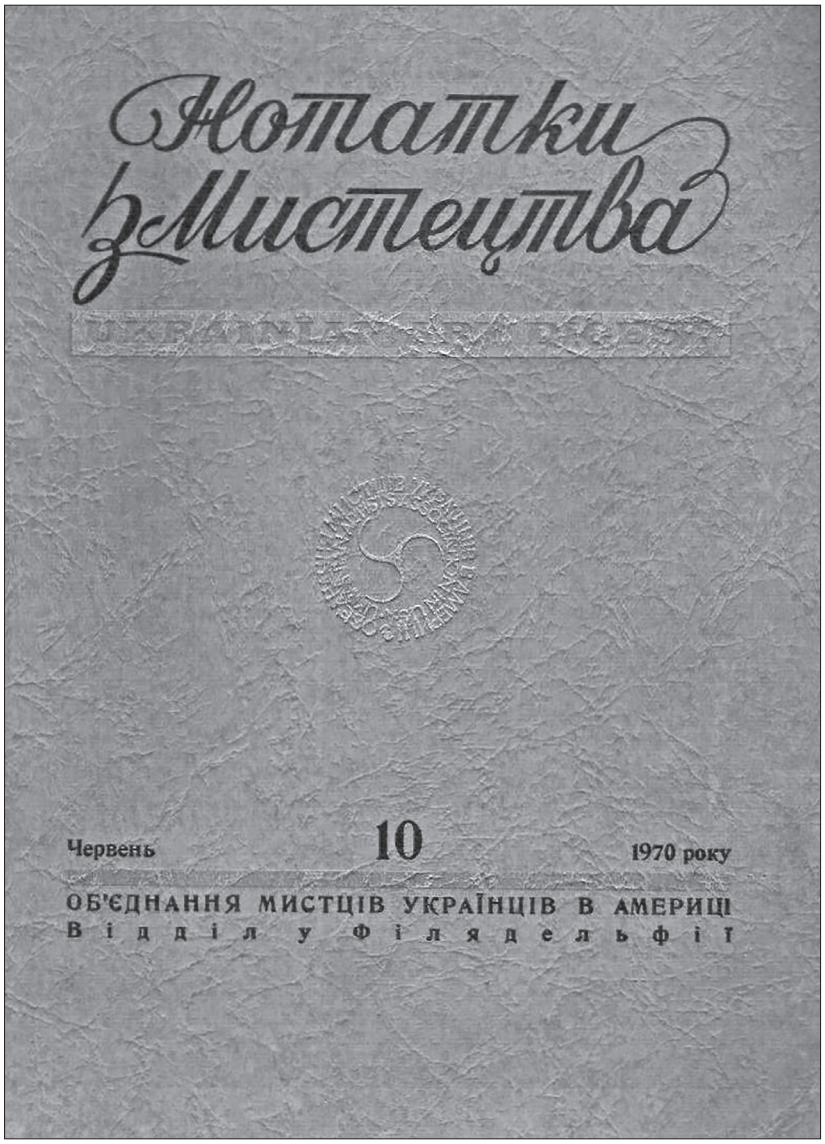
ність проректора з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій РДГУ, проф. Пелеха Ю.В., який виступає своєрідним генератором багатьох ідей як для здобувачів вищої освіти (різні форми реалізації освітніх програм здобуття вищої освіти за кордоном: семестрове навчання, Еразмус+), так і НПП (різноманітні стажування, наукова діяльність, між університетські контакти, залучення іноземної молоді на навчання в РДГУ, участь у міжнародних наукових проектах, зокрема й конференціях, акредитація ОП різних освітніх ступенів).

Укладено угоди про співпрацю (з 2016 р.) зі згаданими вже Інститутом культурології та Інститутом проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, Київський національним університетом ім. Т.Г.Шевченка, НПУ (УДУ) ім. М.П.Драгоманова, КНУКіМ, КУК, ХДАК, НМАУ ім. П.І.Чайковського, Маріупольським держуніверситетом, Одеським міжнародним гуманітарним університетом, окремими структурами Полтавського національного університету ім. В.Г.Короленка, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (запрошення до підготовки спільних публікацій, ювілейних збірниках, участь у наукових конференціях, Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), КЗ «Ужгородський інститут (академія) культури і мистецтв» ЗОР, в якому названі вище науково-педагогічні працівники кафедри є постійними консультантами з питань акредитації та організації наукової діяльності і наукових публікацій, ВНУ ім. Лесі Українки, Київський університетом культури КНУКіМ, НАКККіМ. Поза сумнівом, що зважаючи на соціально-економічну та політичну напругу в суспільстві, воєнний стан, значну кількість тимчасово-переміщених осіб та й самих ЗВО в інші регіони, не всі з цих Угод є результативними. Окремі з них виявилися ситуативними і ставили за мету, скоріше за все, покращити власні показники під час проходження акредитаційних експертиз чи пошук конкретною структурою свого місця в системі сучасної вищої освіти. Але й це також мало свій позитивний ефект для кожної зі сторін. Однак переважна їх більшість стала справді важливим підґрунтям для подальшої організаційно-методичної діяльності і стимулювала не лише зміну назв низки структурних підрозділів університетів, а відтак і розширення досліджуваних проблем чи напрямів підготовки фахівців, оновлення їх освітніх чи наукових програм, створення потужного освітньо-наукового середовища для обговорення актуальних проблем функціонування групи спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки», але й поглиблення наукового пошуку, розширення та структурування цих взаємовідносин через постійну участь у рецензування чи редагування навчально-методичної літератури, магістерських і дисертаційних досліджень, залученні НПП до їх рецензування, обговорення чи опонування. Ці Угоди перетворили більшість кафедр у самодостатні творчі структури, здатні постійно продукувати нову енергію учасників і таким чином активно сприяти самовдосконаленню освітнього середовища.

Збільшилася й кількість учасників (та покращився їх якісний склад) у спільному проведенні міжнародних науково-практичних конференцій, розширився іноземний сегмент у їх організації та публікації матеріалів; регулярним стало запрошення окремих НПП до консультування підготовки дисертаційних досліджень аспірантами чи керівництва роботою секцій або залученні педагогів до експертизи студентських наукових досліджень під час проведення заключних етапів всеукраїнських конкурсів наукових робіт (НМАУ ім. П.І.Чайковського, НАКККіМ, КНУКіМ, ВНУ ім. Лесі Українки). Та й тематичний ряд цих конференцій також суттєво оновився. Деякі Угоди останнім часом укладалися, як уже згадувалося, спільно з декількома кафедрами (івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, бібліотекознавства й інформаційної діяльності РДГУ та музеєзнавства, пам'яткознавства й інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім. Лесі Українки), або структурними підрозділами окремих галузевих інститутів (НАКККіМ).

Зокрема, згідно укладеної Угоди про співпрацю з ВНУ ім. Лесі Українки (2022 р.) в останньому було сформовано навіть спеціальну комісію (доц. Я.Б.Ярош, С.В.Чибирак, проф. С.В.Гаврилюк, доц. В.В.Надольська, С.В. Шульга, У.С.Віліщук) і вже 9 березня 2023 року проведено спільне засідання двох кафедр, на якому обговорено напрями співпраці, підготовлено відповідне розпорядження «Про внутрішню академічну мобільність здобувачів вищої освіти» по факультету історії, політології та національної безпеки ВНУ ім. Лесі Українки, згідно з яким група студентів д. ф. н.

ОС «Магістр» («Музей-55 М») із 13.03 по 24.03.2023 р. здійснила стажування на нашій кафедрі. Її учасникам було проведено окремі лекції з професійно-орієнтованого блоку дисциплін спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 034 «Культурологія», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Сніжко Л.П.), ознайомлено з системою організації освітнього простору на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ, запропоновано взяти участь у наукових конференціях та олімпіаді кафедри (квітень-травень, 2023 р.), подати публікації до наукових збірників кафедри тощо. Аналогічні кроки було здійснено і студентами нашої кафедри, які долучилися до різних видів занять у ВНУ ім. Лесі Українки, взяли участь в обговоренні актуальних проблем регіональної освіти тощо. Завідувачку кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, д-ра іст. н., проф. С.В.Гаврилюк, яка має необхідні «публікаційні» показники, запрошено до складу редколегії фахового науко-метричного збірника категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» тощо. В результаті – студенти нашої кафедри здобули сертифікати ВНУ ім. Лесі Українки про внутрішню академічну мобільність, як і студенти з Волині, що брали участь в аналогічних заходах, також відзначені відповідними сертифікатами РДГУ. Подібні форми професійної комунікації продовжено й надалі. Інакше кажучи, такі заходи сприяють розширенню внутрішньої академічної мобільності і здобувачів вищої освіти, які ознайомилися зі специфікою нашої кафедри в створенні освітнього середовища, і педагогів кафедр цих двох ЗВО, які також взяли до відома принципи організації освітнього процесу на тотожних спеціальностях. Подібні аспекти НПП кафедри практикуються і з іншими ЗВО, збагачуючи педагогів різноманітними педагогічними методиками і в час війни стають ефективною формою позиціонування у просторі сучасної вищої освіти. Тобто виходячи з подібного алгоритму співпраці, зросла соціальна активність педагогів та їх мотиваційна складова, покращилася і в згаданому, і в переважній більшості ЗВО (де також продовжується пошук ефективних форм роботи з молоддю), залучених до названого вище Консорціуму, внутрішня та міжнародна академічна мобільність, збільшилася чисельність іноземних студентів в українських ЗВО й кількість наукових публікацій іноземних студентів та аспірантів в українських наукових збірниках, як і українських НПП

Часопис «Нотатки з мистецтва» (Орган Об'єднання українських мистців у Філадельфії, США), що надсилалися проф. Виткалову В.Г. чимало років, які згодом передавалися студентам у формі заохочування до навчання чи до Наукової бібліотеки РДГУ.

– в іноземних журналах, розширилася практика закордонного стажування й спільний пошук нових видавництв для друку цієї літератури тощо. Одним словом, усе це суттєво вплинуло на розширення академічної мобільності науково-педагогічних працівників та сприяло більш широкому залученню здобувачів вищої освіти до нових напрямів функціонування вищої школи, а відтак – і поглибило євро інтеграційні процеси України та змінило ситуацію майже в кожному конкретному ЗВО-учаснику.

– До даного організаційного ряду можна зарахувати й багаторічні організаційно-творчі контакти з іноземними аналогічними структурами з нагоди з'ясування культурного потенціалу української діаспори (Блумінгтон, штат Індіана, Інститут Дослідів Волині (2003-2005 рр., М.Бойко), Канада, Товариство «Рідна школа» – США (Є.Федоренко) – для підготовки власного монографічного дослідження (2003-2005 рр., Виткалов В.Г.). Товариство «Рідна школа» (США) упродовж останніх понад 25 років надсилає на кафедру щоквартальник з аналогічною назвою та окремі номери періодичного, добре ілюстрованого видання «Нотатки з мистецтва» (орган Об'єднання мистців українців в Америці. Відділ у Філадельфії), що передається до наукової бібліотеки РДГУ чи дарується студентам. Це листування сприяло певною мірою й надсиланню до КЗ «РОКМ» РОР бібліотечки з наукових праць тодішнього керівника Інституту дослідів Волині – М.Бойка, окремий фонд якого створено в бібліотеці обласного краєзнавчого музею, що є надзвичайно важливим, позаяк українська діаспора світу стає все більш англо– чи франкомовною, втрачаючи культурні контакти з материковою Україною. Сюди віднесемо також організацію та укладання угод про співпрацю з Міністерством освіти Китаю й низкою ЗВО Польщі (2017-2021 рр., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Пелех Ю.В.), реалізація яких найбільш повно розпочалася від 2023 р. Додамо до цього ряду й заходи, пов'язані з просуванням інформації про ОПП різних освітніх ступенів усіх спеціальностей кафедри на сайти іноземних ЗВО, здійснені у 2019-2022 рр. проф. Виткаловим С.В. та проф. Пелехом Ю.В. (Китай, Індія), оскільки брак молоді, здатної продовжувати навчання в українських ЗВО поглиблює конкуренцію між освітніми структурами центру країни та її регіонів і вимагає пошуку нових форм профорієнтаційної роботи. Це й контакти з іноземними науково-педагогічними працівниками на предмет розширення і надання ними освітніх послуг й для здобувачів вищої освіти кафедри (2020-2022 рр., Кисіль П.В. (проф. Колупаєва Т.Є. із 2022 р.) та Міжнародний відділ РДГУ загалом). Хоча окреслене питання вирішується надто повільно, незважаючи на чимало зусиль навіть із боку членів кафедри. Причому не лише на спеціальності кафедри, але й на інші напрями професійної вищої освіти. У 2022 року ситуація нарешті зрушилася з місця і майже 50 молодих людей із Китаю стали студентами різних кафедр університету, спричинивши чимало проблем через мовний сегмент у системі організації їх он-лайн навчання. Поглибився цей процес і у наступний період.

– У 2002 році проф. Виткалов В.Г. та доц. Каневська Г.Г. входили до складу науково-дослідної групи при Рівненській облдержадміністрації, сформованої для розробки комплексної наукової програми «Українська діаспора». Із 2022 року проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. є членами відповідної Комісії Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації з питань охорони культурної спадщини, поглибленої у рамках загальнодержавного проекту, організованого частково й за підтримки діаспори, чому сприяла активна участь названих вище осіб у проведені низки наукових конференцій із КЗ «Рівненська ОУНБ» (підсумки роботи Консорціуму «Історична Волинь», 2010 р.) та КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР «Традиції серпанкового ткацтва в Україні» (2015 р.), випуску періодичного культурологічного альманаху «Народна творчість Рівненщини» (2011-2013 рр.), у результаті проведення якої й популяризації творчості народної майстрині з с. Крупове Дубровицького району М.Дем'янець стала четвертою особою цього району, якій Президентом України присвоєно державне почесне звання Заслужений майстер народної творчості України.

– Продовжуючи перелік наявних форм участі науково-педагогічних працівників кафедри в окресленому вище напрямі, слід згадати і розробку та організаційно-методичне забезпечення: численних угод із мережею ЗВО України I-II рівнів акредитації (Ужгород, Чернівці, Теребовля, Самбір, Сарни, Львів, Дубно та ін.), спрямованих на співпрацю в системі підготовки фахівців для галузі культури,

соціокультурної сфери, а також наукових установ країни з питань проведення спільних міжнародних конференцій, рецензування фахової літератури, підготовки до публікації наукових збірників (Інститут культурології Національної академії мистецтв України, затверджених у Державній реєстраційній службі Міністерства юстиції України (з травня 2016 р. та перереєстрованої у червні 2021 р.);

– Це і безпосереднє методичне забезпечення освітнього процесу в університеті (розробка «Критеріїв оцінки роботи викладача РДГУ», зокрема розділи «Наукова» і «Науково-методична діяльність», 2016 р., проф. Виткалов В.Г., кер. – проректор із навчально-методичної роботи РДГУ, проф. Петрівський Я.Б.) та подібної діяльності у складі Науково-технічної ради РДГУ (проф. С.В.Виткалов, проф. В.Г.Виткалов, кер. – проф. Дейнега О.В., 2022-2023 рр.), численних перспективних планів розвитку кафедри, різноманітних Положень про: «Підготовку і видання збірників наукових праць», «Магістратуру РДГУ» (Воробйов А.М., Сяський А.О., Виткалов В.Г., 2001 р.), «Організацію навчального процесу в РДГУ» (Воробйов А.М., Петрівський Я.Б., Виткалов В.Г., 2010 р.), «Експертизу навчальних планів та програм» (2009) (дод. 19), «Норми обліку роботи НПП в РДГУ» (Воробйов А.М., Петрівський Я.Б., Виткалов В.Г., 2011 р. та ін.). Сюди віднесемо й розробку низки положень про: «Всеукраїнську і міжнародну науково-практичні конференції», «СНТ «Афіна»», «ОНПО «Культура»», «Комплексні наукові теми кафедри» (у різний час – Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Граб О.В., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г.), «Курсові та дипломні дослідження», посадові інструкції стосовно науково-педагогічних працівників кафедри (Виткалов В.Г.), роботу у складі Науково-методичної ради РДГУ з питань аналізу навчальних планів і ОПП (Виткалов С.В., 2020-2022 рр.), організацію виховної роботи (Вакульчук М.В., Кучина Н.І., Тюска В.Б.), робочих програм дисциплін, тематики дипломних досліджень різних освітньо-кваліфікаційних рівнів (усі викладачі), методичного забезпечення вступної кампанії (Костюк Л.К., Глущук О.Г., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Травинська Ю.В.), форм контролю якості знань під час проведення заліково-екзаменаційної сесії, зокрема й усіх видів практики і їх різноманітного тематичного наповнення, підсумкових конференцій по їх завершенню, списків рекомендованої літератури, силабусів, опорних конспектів лекцій, навчально-методичних посібників, методичного забезпечення навчання у традиційних формах та в он-лайн режимі тощо (всі викладачі), постійна багаторічна підтримка функціонування і поповнення електронної бібліотеки кафедри, картотек: наукових праць, публікацій викладачів, дипломних досліджень різних освітніх рівнів, випускників (ст. лаборанти Митрофанова В.П., Корольчук М.М., а впродовж останніх 7 років – Травинська Ю.В.), двох сайтів кафедри, зокрема й окремого (наукового) для фахових збірників, та сайту художньо-педагогічного факультету (Виткалов С.В.) і ще безлічі іншого, пов'язаного з ефективним функціонуванням сучасної вищої школи та всього того, що організується за відповідними розпорядженнями чи рекомендаціями профільного Міністерства, університетських структур, місцевих органів державної влади чи усіх тих, із ким упродовж багатьох років підтримує стабільні контакти колектив кафедри в системі підготовки фахівців (усі викладачі).

– Важливий напрям організаційно-методичної діяльності складає участь науково-педагогічних працівників кафедри у виконанні ними обов'язків гарантів освітньо-професійних програм двох освітніх ступенів (бакалавр-магістр) трьох спеціальностей кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Матусевич К.М., Тюска В.Б., Прищепа О.П. із вересня 2020 р. і Гуменюк О.М. – із жовтня 2022 р.), затвердження однієї з них НАЗЯВО («Менеджмент соціокультурної діяльності») за І (бакалаврським) ступенем відбулося у червні та ІІ (магістерським) – у жовтні 2021 року.

– Профорієнтаційна діяльність розглядається колективом кафедри як важлива складова не лише у питанні залучення молодої людина на навчання (і в цьому плані підготовка різноманітних відеороликів, друк профорієнтаційних буклетів, календарів, виступи у різноманітних аудиторіях тощо активно використовується упродовж років), але й її становлення уже в процесі безпосереднього здобуття вищої освіти, поглиблення уяви та потенційних можливостей та проблемного ряду обраної ними професії.

У грудні 2022 року, виходячи з розпочатої підготовки до реалізації нових варіантів освітніх програм усіх спеціальностей кафедри та зміні підходів до визначення ролі профорієнтаційної роботи й намагання організувати повноцінний освітній процес через збільшення контингенту студентів, НПП кафедри Виткаловим С.В., Матусевичем К.М., Сніжко Л.П., Виткаловим В.Г. проведено чимало зустрічей з випускниками мережі регіональної ЗОШ Рівненського (смт. Городок, сс. В.Омеляна, Грушвиця-1, Дядьковичі), Здолбунівського (смт. Квасилів, Корнин), Гощанського (Біла Криниця, Городище), а також ЗОШ с. Озеро, м. Вараш, Городоцької, Клеванської, Зорянської, Новожуківської, Більовської ЗОШ, м. Рівне (ЗОШ № 3, 13, 23, обласний ліцей-інтернат, фаховий коледж економіки і дизайну, Дубнівський фаховий коледж культури і мистецтв РДГУ), Варський Центр дозвілля молоді, Вараська ЦБС, Клеванська ОТГ, КЗ «РОЦНТ», управління культури і туризму облдержадміністрації та ін., надіслано чимало профорієнтаційного матеріалу до територіальних громад області тощо, що певним чином вплинуло на інформованість регіональної молоді про ОП різних спеціальностей кафедри та їх (випускників) перспективи здобути сучасну фахову якісну освіту. Сюди додамо й профорієнтаційні екскурсії для абітурієнтів під час вступної кампанії, а також представників іноземної освітньої спільноти (С.В.Виткалов). Змінило певним чином це й думку самих учасників профорієнтаційного процесу про рівень сучасних школярів на Рівненщині.

Формою розширення освітнього простору студентів, їх власних освітніх траекторій, інформаційних можливостей, здобуття ними відповідних практичних навичок та компетенцій менеджера соціокультурної діяльності, викладача, дослідника, організатора культурно-мистецьких проектів, музеєзнавця-пам'яткознавця в усьому їх розмаїтті є *філії* кафедри, частина з яких заснована ще на початку 90-х років минулого століття, як сегмент загальноукраїнського руху, спрямованого на зміцнення зв'язків навчання з виробництвом (відп. – доц. Шолудько Н.Г., із вересня 2020 р. – Казначеєва Л.М., із вересня 2021 року, у зв'язку з аморфністю відповідальної, укладанням угод і активізацією цієї діяльності займається проф. Виткалов С.В.), засвідчивши їх доцільність, ефективність та мобільність, позаяк організація там окремих видів занять наближує освітнє середовище до реалій сучасної культурної практики. І це має певну ефективність навіть в умовах воєнного стану в країні.

Кількість останніх нині становить 17 одиниць, пропорційно охоплюючи провідні напрями трьох освітньо-професійних програм, що реалізуються кафедрою (галерея європейського живопису «Євро-Арт», обласний телеканал «Ритм», обласне відділення і виставкова зала НСХУ, ПП «Цапук-ivent», івент-агенція Р.Яворського «Мега-подія», КЗ «Рівненська обласна філармонія», КЗ «РОКМ» (за участі заступника директора В.Мушировського, а згодом О.С.Булиги і Т.М.Самсонюк), КЗ «Рівненського ОЦНТ» обласної ради (починаючи від його керівника Л.А.Кашперського), зала мистецтв Рівненської ОУНБ, МБК «Текстильник», МБК, низки туристичних фірм, зокрема й «Світ-тур» (м. Рівне), декілька базових ЗОШ міста, Виткалов С.В.), організаторами-керівниками яких частково є й наші колишні випускники, даючи можливість студентам брати активну участь у навчальному процесі, постійно вносячи зміни до окремих його складових, виходячи з потреб сучасної практики. Природно, що їх кількість і персоніфікований склад час від часу змінювалися, виходяи з актуальних завдань, що ставилися до організації освітнього простору. Їх (філій) звітність та плани роботи щорічно переглядаються, корегуються і затверджуються, є предметом детального аналізу на засіданнях кафедри (вченої ради факультету), становлячи важливу складову професіональної підготовки сучасного фахівця. Адже ця форма значно скорочує студентам-випускникам процес майбутньої профадаптації на робочому місті.

– Серед розмаїття форм активізації навчального процесу, що упродовж років використовуються в практиці роботи колективу кафедри, найбільш ефективними є: проблемні лекції, спільні проведення лекційних занять зі студентами старших курсів, коли педагог виконує коментаторську функцію до наданої попередньо студентам розгорнутої програми дисципліни (конкретної теми заняття) (Виткалов В.Г.), акцентуючи увагу на окремих сегментах історико-культурного процесу; майстер-класи з підготовки ведучих культурно-дозвіллєвих захо-

дів, практичні заняття у формі захистів творчих проектів («метод кейсів»), тренінги, а також участь у майстер-класах, проведених завідувачем кафедри стосовно підготовки дипломних досліджень, статей тощо, проектних менеджерів та організація майстер-класів безпосередньо студентами з. ф. н., або тими, хто здобув перемогу в грантових програмах (О.Прилуцька), моделювання конкретних (проблемних) ситуацій (Т.Грещук), лекції-дослідження, диспути, дискусії, ігрові аспекти в усіх видах занять, відеофільми, ретроспективний перегляд документальних (ігрових) фільмів-переможців численних всесоюзних та республіканських фестивалів і конкурсів Рівненської самодіяльної кіностудії «Горинь» та зустрічей з її керівниками (В.Рябунець, В.Томчук), практичні заняття у формі підготовки конкретних заходів рівня благодійних ярмарків («Час творити добро»), оригінальних інформаційних програм «Люди, які змінили світ», проведених упродовж декількох років у Залі мистецтв КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР, лабораторні практикуми у формі підготовки до міжнародної науково-практичної конференції, спільні проведення занять із відомими фахівцями культурно-дозвіллєвої сфери, про що неодноразово йшла мова у низці публікацій та виступів на науково-практичних конференціях різних рівнів наших викладачів, деталізація яких (виступів – авт.) подана у Літописі кафедри чи Покажчиках їх академічної мобільності та неодноразово розглянута на сторінках місцевої періодики (дод. 18).

– Чимало практичних занять із дисциплін «прикладного» характеру різних Освітньо-професійних програм спеціальностей кафедри проводиться на філіях кафедри за *цільовим спрямуванням* (Планово-фінансове Управління обласної держадміністрації, КЗ «Рівненський ОЦНТ», КЗ «РОКМ» РОР, МБК, Музей У.Самчука, Музей бурштину, ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, ПП «Цапук-ivent», УКФ (Рівненське відділення), а також епізодично в Дубнівському національному історико-культурному заповіднику (Кучина Н.І.), Культурно-археологічному центрі «Пересопниця», КЗ «РОКМ» РОР (Виткалов С.В.) тощо), застосовуючи різноманітні форми активізації занять, виходячи вже з конкретної ситуації. Та й зважаючи на «змішаний» режим навчання (від березня 2023 р.) практикуються окремі екскурсії напередодні проведення конкретного заняття, або по його завершенню до музеїв міста з деталізацією і локації, і конкретної проблематики, що розширює не лише професійний сегмент ознайомлення з темою, але й поглиблює її патріотичну складову, формує повагу до «малої батьківщини». Відзначу, що карантинний режим хоча й дещо погіршив сприйняття навчального матеріалу, однак він сприяв також і тому, що заняття, проведені в режимі онлайн, почали організовуватися у зручний для студентів та педагогів час. Це покращило їх відвідуваність і, відповідно, ефективність.

У багатьох згаданих вище заходах активно використовуються видовищні компоненти, що сприяють покращенню засвоєння матеріалу, а представники сфери культури міста чи керівники відповідних структур-філій кафедри стають консультантами (стейкхолдерами) під час їх проведення. І в цьому плані персональний (приватний) комп'ютер є неодмінною складовою методичного забезпечення навчального процесу.

– Розробка різноманітних критеріїв оцінювання знань та форм заохочення студентів до навчання (здобуття перемоги у конкурсі інституту мистецтв РДГУ «Студент року» (2006-2012 рр., доц. Шолудько Н.Г., формування критеріїв участі у різних номінаціях і його проведення) та у наступний період – кафедрального конкурсу «Студент місяця», бонуси за успіхи у відповідних видах організаційної роботи на кафедрі чи навчанні, громадській діяльності, як складової неформальної освіти), удосконалення форм професійного впливу, інноваційні форми роботи зі студентами, результати яких щосеместру є предметом розгляду на засіданнях кафедри, також складає важливий сегмент у цьому напрямі професійної діяльності науково-педагогічних працівників. До прикладу, згадана вище номінація «Студент місяця» передбачає широке оприлюднення здобутків номінанта на сайті кафедри і в академічних групах. Тоді як участь у студентських олімпіадах, або їх організація та проведення з поширенням на здобувачів інших освітніх ступенів спеціальностей факультету також передбачає підготовку і оприлюднення вимог для учасників, їх залучення до участі в олімпіадах, консультування, розробку тематики есе, тестів, форм оцінювання результатів, вибір інформаційних програм для їх проведення, їх

застосування під час організації заходу в он-лайн режимі, оцінювання та оприлюднення результатів на сайтах кафедри чи факультету й періодичній пресі тощо.

– Серед інших форм організаційно-методичної діяльності колективу – розробка нових форм роботи з різноманітною аудиторією під час проведення студентами старших курсів численних культурно-мистецьких заходів, на кшталт «День села», «День вулиці», тематичних екскурсій «Вулицями міста Рівне», залучення студентів до проведення різноманітних культурно-дозвіллєвих заходів стейк-холдерами кафедри (Івент-агенціями «Мега-подія», «Цапук-ivent»), участі в театралізованих екскурсіях («В гостях в Уласа Самчука», «В гостях у князя Любомирського» тощо, Шолудько Н.Г., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Виткалов С.В., Сніжко Л.П.), корпоративах (Цапук О.В., Кушнірук У., Алексіюк Р.І.). Сюди можна додати й різноманітні форми підготовки профорієнтаційних відеороликів, матеріал яких використовується не лише для проходження акредитаційних експертиз, але й профорієнтаційної діяльності, позиціонування колективу кафедри у просторі сучасної вищої освіти (відп. – Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Алексіюк Р.І. та окремі студенти кафедри чи інших факультетів: Б.Вальд, О.Усик, М.Ляшенко, Я.Гумінський).

– Згадаємо й достатньо ефективні види стажерської практики, яку здобувають магістранти під час проведення ознайомчої практики здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) ступеня (ІІ курс, д. ф. н., до лютого 2022 р.), мета якої – розширення уявлення про культурний потенціал окремих локацій галузі, орієнтація у культурному просторі міста. Та й педагогічні аспекти можливих форм професійної діяльності здобуваються у цьому процесі також, не кажучи вже про усвідомлений підхід до обрання «вибіркових» дисциплін навчального плану.

– Важливе організаційно-методичне значення в цьому контексті має й забезпечення функціонування Методологічного семінару кафедри (Костюк Л.К., Глущук О.Г., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), запровадженого 2016 р. у зв'язку з підвищенням вимог МОН України до освітньої складової в діяльності вищої школи, про що вже йшла мова (Хоча подібні речі були введені у практику роботи ще в інституті культури (1995-1997 рр.), коли кожен із завідувачів кафедри на засіданні вченої ради інституту упродовж року мав прочитати лекцію для членів ради з актуальних проблем підготовки фахівців чи розвитку галузі на очолюваному ним структурному підрозділі). Його проведення нині дає підстави предметно обговорювати низку професіональних питань функціонування сучасної вищої школи, заземлюючи їх на організаційно-педагогічну діяльність кафедри. Цьому сприяє й факт запрошення окремих науково-педагогічних працівників (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.) до складу згаданих вище комісій (МОН) із розробки Державних стандартів спеціальностей за певним напрямом чи рецензування документів, пов'язаних із запровадженням нових форм атестації науково-педагогічних кадрів, а останнім часом – і НАЗЯВО та її Галузевої експертної ради з напряму 03 «Гуманітарні науки», зокрема й опонування чи експертиза дисертаційних досліджень, оскільки сьогодення вносить безліч інновацій та коректив у форми ліцензування й акредитації як освітніх (освітньо-наукових) програм, так і підготовки фахівців загалом. Додамо сюди й постійну участь автора цієї книги у численних тренінгах, проведених НАЗЯВО з питань акредитацій них експертиз та організації освітньої діяльності, зокрема і з залученням іноземних фахівців. Тому за допомогою цієї форми колектив кафедри уточнює окремі питання функціонування різних аспектів вищої гуманітарної освіти.

– Це й методична допомога викладачів в організації роботи СНТ «Афіна», яке помітно розширило власний потенціал через проведення різноманітних дискусій, майстер-класів не лише зі студентами кафедри, але й факультету (від 2022 р., Голова – О.Лобур), та виданні періодичного часопису цього товариства, що через різні, переважно організаційні обставини, друкувався у 2004-2005, 2007-2009, 2011-2012 рр. (відп. у різні роки – Граб О.В., Костюк Л.К., Черніговець Т.І., із 2022-2023 н. р. – Виткалов С.В.), виконання обов'язків заступника голови Опікунської ради ЗОШ № 23 (1998-2004 рр., Виткалов В.Г.) та аналогічна організаційно-методична діяльність, пов'язана з мережею ЗОШ міста, в яких навчаються діти співробітників кафедри (Морозова Т.П., Глущук О.Г., Травинська Ю.В.).

– Вагомим чинником в організації аналізованого напряму діяльності є підготовка необ-

хідної документації для участі студентів кафедри у грантових програмах, організатором яких є відповідні відділи Рівненської облдержадміністрації чи міськвиконкому. У цьому зв'язку відзначимо спільну роботу студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та викладача-сумісника з Планово-фінансового Управління облдержадміністрації (стейк-холдера) О.С.Козярчук, яка певною мірою орієнтувала здобувачів вищої освіти на цей напрям. Сьогодні до такої справи (участі у грантових програмах – С.В.), завдячуючи спілкуванню з представниками аналогічних структур місцевих органів влади (Т.Максименко, Т.Грещук, О.Семенович-Ковтунець), долучаються й студенти заочної форми навчання чи випускники (К.Адамчук, О.Прилуцька, О.Дзиндра, І.Славута, Ю.Кравчик, Ю.Карпович, О.Василюк, А.Лакіда, І.Костюкович, М.Шпаковська, А.Шворак та ін.), що також здобували перемогу у декількох аналогічних проектах і забезпечили «власні» клубні заклади чи установи культури спортивним обладнанням, розширили їхні потенційні можливості у культурному обслуговуванні місцевої громади, або покращили їх матеріально-технічну базу загалом. Вони ж залучаються й до проведення оригінальних майстер-класів із цього напряму зі студентами денної форми навчання (починаючи від 2019 р.), маючи й досвід спілкування з представниками іноземних територіальних громад. До цього процесу залучалася й магістрантка кафедри М.Шумарова (2022-2023 рр.), що допомогла придбати спортивні тренажери для військових, що здійснювали спеціальну підготовку в окремих локація області. Ефективним є також й налагодження організаційно-методичних контактів членів кафедри з представниками інших ЗВО різних рівнів акредитації Сходу України, які поглиблюють й магістранти та студенти кафедри, зокрема М.П.Шпаковська (Донеччина), працюючи в одному з них на посаді викладача, чи Ю.Овчинникова, виконуючи обов'язки наукового співробітника музейної установи м. Дніпра (2022-2023 н. р.).

– Організація стажування на кафедрі професорсько-викладацького складу та магістрантів з інших ЗВО становить важливий сегмент методичної діяльності колективу, адже надає широкі можливості для обміну педагогічним досвідом, розширенням уяви про регіональні особливості освітянської мережі, творчий потенціал студентів та науково-педагогічних працівників, їх професійні методики, форми проведення дозвілля для різних соціально-демографічних груп населення з урахуванням й специфіки регіону, наявної інфраструктури тощо. Особливо актуальним це стало у час війни, коли ЗВО регіону суттєво оновили систему роботи зі студентами.

Лише за останні 10 років на кафедрі здійснили стажування представники (НПП) профільних науково-педагогічних структур із УДУ ім. М.П.Драгоманова (аспірантка з Китаю Вей Лімін), Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка, КНУКіМ, НУ «Львівська політехніка», Львівського НУ ім. І.Я.Франка, Львівського національного аграрного університету, ВНУ (СНУ) ім. Лесі Українки, НаУ «Острозька академія», Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, НУВГіП, МЕГУ ім. С.Дем'янчука, КВНЗ «Кременецька гуманітарно-педагогічна академія ім. Т.Г. Шевченка», Волинського, Гадяцького, Теребовлянського, Ужгородського, Львівського, Дубенського, Калуського, Тульчинського, Чернівецького фахових коледжів культури і мистецтв та Рівненського музичного училища РДГУ, Луцького і Дрогобицького фахових педагогічних коледжів, Рівненських: Технічного, Аграрного коледжів та коледжу економіки і бізнесу (НУВГіП), Новочарторийського державного аграрного коледжу, Коломийського політехнічного коледжу НУ «Львівська політехніка», Новоград-Волинського промислово-економічного технікуму, Миколаївської спеціалізованої ЗОШ «Академія дитячої творчості», Дитячої школи мистецтв м. Дубно, Миколаївського Академічного коледжу тощо, вносячи в численні обговорення на засіданнях кафедри важливі і специфічні елементи власних педагогічних методик та сучасного регіонального організаційно-культурного досвіду. Відтак із практикою організації роботи кафедри у цьому напрямі знайомилися й представники Піар-відділу ХНУ ім. В.Н.Каразина, Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленка (Д.М.Кравченко, 2019 р.), Львівського Національного музею ім. Андрея Шептицького (2018-2019 рр., О.Кіс-Федорук) та ін.

– До цього ряду позитивних організаційних форм слід зарахувати й апробацію власних докторських дисертаційних досліджень науково-педагогічними працівниками окремих ЗВО України в навчальному процесі кафедри (В.Л.Мозговий, 2015 р., Миколаївський національний універ-

ситет ім. В.О.Сухомлинського-НАПН України, В.М.Любарець, 2019 р., УДУ ім. М.П.Драгоманова, Р.В.Винничук (Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка, 2021 р.) та ін., а також дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти»: Верьовкіної Ж.Л. та Литвинової Т.В. (2020 р., НПУ ім. М.П.Драгоманова) і ін. у більш ранній період (2005-2009 рр.), коли кафедра, на пропозицію Спеціалізованих учених рад, за погодженням із МОН України, призначалася провідною установою під час проходження обговорення дисертаційних досліджень), підготовка яких певним чином розширила уявлення і педагогів, і здобувачів вищої освіти кафедри, що брали участь у цьому процесі (експерименті), про фахове освітнє середовище країни. Є й чимало інших *аналогічних* форм організаційно-методичної дільності колективу, не згаданих у цій інформації, однак вони деталізовані певним чином у розділі «Літопис кафедри...» або щомісячних сайтах кафедри, доступних за адресою https://kulturologiya.rshu.edu.ua.

Важливого значення набуває й власне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри та викладачів-сумісників у різних типах ЗВО країни (Віднесення цієї інформації до згаданого розділу обумовлене відповідними формами річної звітності, що подаються до наукового відділу РДГУ). Ця форма підвищення професійної кваліфікації є важливою ще й тому, що фактично після кожного такого проходження, як правило, вносяться зміни до робочих програм, тематику курсових чи дипломних робіт різних рівнів, епізодично публікуються статті, спрямовані на виявлення кореляції між тим, що є на кафедрі, і тим, що запозичено в інших ЗВО тощо, а відтак і якісно впливають на організацію освітнього процесу та простору. Крім традиційного, що кожних п'ять років організується у мережі ЗВО регіону, зокрема й за межами країни (університети республіки Польща) згідно укладених угод про співпрацю і постійно контролюється Відділом кадрів та науковим відділом університету, останнім часом, у зв'язку з широкою пропозицією в соціальних мережах та запровадженням у регіонах різних форм підвищення кваліфікації, члени кафедри також активно використовують і цю форму, зокрема беруть участь у різноманітних круглих столах, вебінарах, обговореннях, потрібних для розширення власної уяви про стан розвитку конкретного напряму професійної освіти. Наведемо, до прикладу, декілька з них, в яких взяли участь НПП кафедри лише у 2022 році: Ed Tech у вищій освіті – практичні поради» у межах серії вебінарів «Сучасні підходи до викладання», організованих British Council Ukraine (17.02), Всеукраїнському форумі «Охорона, розвиток та промоція нематеріальної культурної спадщини Полісся», 9.08, КЗ «Рівненський ОЦНТ», Міжнародного проекту «Стратегія розвитку культури Рівного-2030», що фінансується ЄС в рамках проекту «EU4 Culture» та реалізується Goethe-Institut, Czech Centers, Danish Cultural, Institute та Institut Fran ais en Georgie. Бенефеціари проекту Управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому, Рівненська міська Рада та КУ «Агенція сталого розвитку Рівного» (17.06, 22.06, 24.06, 22.12), відкритому науково-творчому проєкті «Небо над Україною: МВЛ – 180 на варті» (20.03-20.05), І відкритому дайджест-семінарі «Сучасні комунікативні практики в мистецько-освітньому просторі» в рамках Всеукраїнського мистецького івент-проєкту «Музичні мандри» (27-28.05), вебінарі «Можливості аналітичного інструменту In Cites для науковця та адміністратора» (12.05), Всеукраїнській онлайн конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» на тему «Розвиток майбутніх фахівців соціокультурної сфери в освітньому процесі» (4.11), міжнародному проекті CLEAN Circu Lar Design Education Program for youth and kids від Україно-данского молодіжного клубу, що проходить на базі філії кафедри КЗ «РОКМ» (червень-липень), відкритому науково-творчому проекті «Микола Леонтович: вінок шани композитору», 6.10-30.11; круглому столі з питань музейної педагогіки в онлайн форматі в рамках міжнародної науково-практичної конференції «Музейна педагогіка в науковій освіті» (1.12) (Київ) та ін. (Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Сніжко Л.П., Тюска В.Б.). І хоча ефективність цих вебінарів чи інших подібних організаційно-методичних заходів, на думку автора, незначна, оскільки їх часто організовують й різноманітні приватні структури не з системи вищої школи і навіть обсяг нарахованих кредитів становить, як правило, лише 0.03 (при необхідності 180 год., або 6 кредитів на 5 років), ефект їх полягає в тому, що вони фор-

мують враження, тобто технічні характеристики й про тих, хто намагається якимось чином впливати на сучасне освітнє середовище України.

Сюди можна додати й різноманітні відвідування НПП кафедри занять відомих науковців чи управлінців з Європи та США, що проводять оригінальні майстер-класи з педагогічної майстерності переважно в студентських спеціалізованих аудиторіях НУВГіП (м. Рівне, Виткалов С.В.) чи під час засідань Літніх Академій педагогічної творчості, проведених у рамках міжнародних фестивалів дитячої творчості «Золотий лелека» (МДОЦ «Космос», с. Рибаківка, Миколаївської обл., 2012-2019 рр., чи в режимі онлайн з інших країн, після 2019 р., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.). І ці форми постійно урізноманітнюються щороку.

Інакше кажучи, все вище перераховане надає переважно «мозаїчну» інформацію [76], яка є чи може стати лише стимулом для подальшого й можливого поглиблення цієї «спеціалізації» в інформаційному просторі та немає поки що інституалізованого підтвердження. У той же час усе це певним чином впливає й на якість проведення занять зі здобувачами вищої освіти, стимулює академічну мобільність педагогів тощо. Але головним здобутком цієї участі є розширення інформованості кожного науково-педагогічного працівника і його здатності до пошуку потрібної згодом інформації. Постійно долучаються до таких форм і студенти кафедри.

Одним словом, форми, інтенсивність та якість проведеної роботи в окресленому вище напрямі засвідчують обопільний інтерес і студентів до пропонованих форм, і викладачів, в яких останні вбачають важливий чинник власного позиціонування у просторі сучасної вищої школи країни, ефективності обраних педагогічних методик у справі підготовки фахівців нового типу, їх постійного коригування та вдосконалення.

Це можна підтвердити й відповідною статистикою. Так, науково-педагогічні працівники кафедри, зважаючи на наявні форми, упродовж останніх 10 років підготували декілька переможців міжнародних та всеукраїнських конкурсів наукових досліджень і олімпіад (хоча у різний час серед студентів кафедри були й учасники Всесоюзних (Москва, І.Богданова) та Всеукраїнських (Київ, Львів, Н.Соломко, кер. – проф. Виткалов В.Г.) етапів різноманітних наукових змагань), зокрема:

– Яриніч О.В. – переможець ІІ туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі соціальних комунікацій (ІІ місце. Тема дослідження: «Поштові проекти в комунікативному просторі сучасної України» (10.03.2017 р., м. Маріуполь).

– Яриніч О.В. – переможець Міжнародного конкурсу учнівської та студентської молоді «Мій рідний край», 2016-2017 рр. (І місце. Тема дослідження: «Історія мого роду» (вересень, 2017 р., м. Львів).

– Яриніч О.В. здобув премію та сертифікат Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації «За особливі успіхи у навчанні, творчо-мистецькій та громадській роботі» (14.07.2017 р.).

– Андрєєва А.С. – переможець Міжнародного конкурсу учнівської та студентської молоді «Мій рідний край» 2018-2019 рр., ІІ місце. Тема дослідження: «Пластовий рух в Україні: культурно-дозвіллєва діяльність» (вересень 2019 р., м. Київ-Львів) (кер. – доц. Казначеєва Л.М.). І хоча ці міжнародні представництва нині часто не відповідають загальновідомому чи ухваленому міжнародному стандарту, сам факт відзначення здобувачів вищої освіти кафедри на таких форумах, зважаючи на підготовку цих робіт є, поза сумнівом, позитивним і корисним.

– Кравчик Ю.Ю. відзначена премією Рівненської обласної ради «За особливі успіхи у навчанні, творчо-мистецькій та громадській роботі» (2018 р.). У цьому ж році на конкурсі краси «Волинська княжна» («Легенди Волині»), проведеному у м. Луцьк (замок Любарта), на якому демонструвалися творчі здібності, креативність, комунікабельність. Вона здобула перемогу і титул у номінації «ІІ Віце-місс».

– Прилуцька О.І. відзначена премією Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації (участь у 5 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, грант від облдержадміністрації (120.000 грн. на облаштування спортивного майданчика клубу с. Мала Любаша), декілька сертифікатів за участь у різноманітних культурних програмах від Асоціації міст України, Українського культурного фонду, публікація двох статей у фахових наукових збірниках категорії «Б», висока успішність) (кер. – проф. Виткалов С.В., 2021 р.) [43].

Та й автор цієї книги, Виткалов С.В., – здобув, як уже згадувалося, свого часу ІІІ місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових досліджень за напрямом «Гуманітарні науки» спеціальності 26.00.01 «Теорія та історія культури» (Сумський ДПУ ім. А.С.Макаренка, 18-19 квітня, 2008 р. Тема його розвідки – «Українське народне житло в структурі національної культури: регіональний вимір». А в 2017 році був відзначений премією та сертифікатом Рівненської облдержадміністрації за високі показники у науковій роботі. В інший період цією ж премією відзначалися кандидат політичних наук, доцент кафедри (за сумісництвом) Андрощук І.М., згадані вище студенти Яриніч О. (2018 р.) та Прилуцька О. (2020 р.).

У 1999, 2003-2004 рр. ІІ-ІІІ призерами всеукраїнських культурологічних (у КНУКіМ) олімпіад були студентки О.Ігнатьєва, В.Левінська та І.Ситай. ІІ місце у мистецтвознавчій всеукраїнській олімпіаді, проведеній у ХДІМ ім. І.П.Котляревського здобула Л.Мазурок (кер. – проф. Виткалов В.Г.). Чимало років поспіль студенти кафедри (О.Титечко, А.Обарчук, О.Васильчук, Я.Турчик, Л.Герасимчук, Л.Мокрицька) за ефективного керівництва викладачів посідали 4-11 місця в аналогічних олімпіадах, проведених в університетах Вінниці (ВДПУ ім. М.Коцюбинського) та Києва (КНУКіМ).

Серед студентів кафедри завжди також було чимало призерів чи лауреатів різноманітних літературних олімпіад та конкурсів (М.Дем'янюк, О.Король, В.Дутчак, В.Кошубінська, О.Загаєвська, К.Белаш (Ніколаєва), В.Хрін, О.Яриніч, З.Головай і ін.) чи загалом художньо обдарованої молоді, тобто особистостей, здатних до художньої (літературної чи виконавської) діяльності. І в різні роки провести, до прикладу, вечір авторської поезії та прози чи камерний концерт на рівні факультету чи інституту лише за участі студентів кафедри, не складало особливих проблем, як і організувати якісне художнє забезпечення будь-якої події (вокальні номери, художнє читання, літературні шаржі, інсценізація, пародія чи танець, новорічні інсценізовані вітання). Окремі з них згодом стали членами обласних організацій НСП України, інших культурологічних об'єднань, мають по декілька опублікованих поетичних збірок (М.Дем'янюк та О.Король – Хмельниччина, В.Хрін – Тернопільщина, О.Загаєвська – м. Рівне, О.Яриніч – Харківщина), помітних в інтелектуальному середовищі різних регіонів України.

Понад 40 випускників магістратури (перший випуск відбувся у 2002 р.) працюють у закладах вищої освіти Західного регіону країни, АР Крим, Києва, далекого зарубіжжя (Франція, Фінляндія, Єгипет, Німеччина, Польща, Чехія. Окремі з них залишилися в Європі й у зв'язку з військовою агресією рф в Україні з 2022 р.), у т. ч. 5 – на посадах науково-педагогічних працівників РДГУ. Майже стільки ж (35) захистили дисертаційні дослідження, зокрема й на здобуття наукового ступеня доктора наук і продовжують подальшу розробку регіональної культурно-мистецької чи економіко-прикладної проблематики, втілюючи її у монографічних дослідженнях, статтях, навчальних посібниках (К.Дубіч, І.Валентюк, Т.Полелюк-Коберська, З.Дмитрів, Т.Прокопович та ін.) (див. Розділ «Випускники кафедри»). І за цим показником творчої самореалізації випускників кафедра також достатньо помітно позиціонується в структурі РДГУ, регіону та й України загалом. Усе це засвідчує ефективність створеної Програми педагогічного впливу на студентське та викладацьке середовище, яка чимало років реалізовується колективом НПП.

Члени кафедри упродовж часу її існування входили до керівних (чи громадських) органів художньо-педагогічного *факультету*: декана (Виткалов В.Г.) та його заступників: Вакульчук М.В. (із виховної), Граб О.В. (із навчальної), Тюска В.Б. (із виховної роботи) *інституту культури* (керівника групи аналізу навчального процесу, Голови профкому, секретаря партбюро, заступника та відповідального секретаря Приймальної комісії, члена вченої ради), *університету* (члена вченої ради) чи місцевих органів влади (члена Президії обласної федерації профспілок, депутата Рівненської міської ради; виконували обов'язки Голови постійної депутатської комісії з питань духовності та культури (Виткалов В.Г.), чи є їх членами й сьогодні. Тому участь у різноманітних учених радах факультету у різний час (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Вакульчук М.В., Костюк Л.К., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М.) чи університету, науково-технічній раді (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), науково-методичній раді (2019-2021 рр.), Апеляційній комісії РДГУ (Виткалов С.В.) також складає важливий

сегмент реалізації цього напряму організаційно-методичної діяльності колективу.

Це стосується і студентів, що навчалися на різних освітньо-професійних програмах, які також входили або входять і сьогодні до різноманітних органів студентського самоврядування факультету (О.Лобур, із 2022 р.) та університету, зокрема виконували обов'язки студентського декана (Т.Негодюк, А.Обарчук, В.Соїч, Ю.Янишевська). Були серед них, у різний час, і стипендіати Президента України (О.Морозова), Голови Верховної Ради України (А.Обарчук, О.Ігнатьєва), Голови облдержадміністрації та міського Голови, політичних партій тощо, про що йдеться у відповідному розділі цієї книги.

Важливим напрямом професійної самореалізації науково-педагогічних працівників є соціально-культурна діяльність, представлена також чималою кількістю форм і напрямів її виявлення. Не ставлячи за мету згадати та проаналізувати всі заходи, наголосимо, спираючись на матеріали кафедральних архівів [42], [43], [46], лише на тих напрямах, що реалізовані педагогами останнім часом, або в історичній ретроспективі у формах підготовки та проведення яких відображено загальні тенденції роботи колективу кафедри і відтворено їхню суть. При цьому загальним зауваженням стане те, що наявність у штаті кафедри чи на умовах штатного сумісництва у різний час різноманітно художньо обдарованих педагогів із високим рівнем їх соціальної активності, а надто – Морозової Т.П., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., а також Ніколаєвої А.О., Михайлишин О.Л., Стоколос Н.Г., Смирнової Т.Б. (РІС КСУ) чи Афанасьєва Ю.Л. (НАКККіМ), Возняка С.С., Канішиної Н.М., Пригоди Т.М. (ВНУ ім. Лесі Українки), Зайцева М.О., Кралюка П.М. (НаУ «Острозька академія»), Луца В.Д., Пономарьової Т.О., Мушировського В.М., Самсонюк Т.М., Булиги О.С. (РОКМ), допомагала виявити більш розлого ці напрями і, відповідно, продемонструвати організаційно-культурний потенціал колективу загалом.

– Найбільш помітним у цьому плані є фестивальний рух. Члени колективу, зокрема Виткалов В.Г., Виткалов С.В. неодноразово брали участь у якості членів журі міжнародних фестивалів сучасної естрадної української студентської пісні «На хвилях Світязю» (Волинська обл., смт. Шацьк, 2010-2012 рр.), залучаючи до позиціонування в ньому й представників Рівненщини (студентів Інституту мистецтв РДГУ, НУВГіП), були керівниками його Круглих столів із народознавчої проблематики (Виткалов В.Г.), де питання фахової й організаційно-художньої підготовки студентів (за участі наукової громадськості Волинського національного університету ім. Лесі Українки, РДГУ, управлінських структур областей) у регіоні ставали предметом особливої уваги [23].

Виткалов В.Г. запрошувався до участі у якості члена журі й Міжнародного студентського музичного фестивалю, проведеного у Білоруському державному університеті культури і мистецтв, Мінськ, грудень, 2015 року, у результаті чого редколегії наукових збірників кафедри поповнилися провідними фахівцями з БДУКіМ, а у наукових збірниках кафедри з'явилися статті білоруських учених, як і в білоруських наукових збірниках здійснено публікації представників кафедри; а також у XV-XXIV міжнародних фестивалях дитячої художньої творчості «Золотий лелека» (CIOFF) (МДОЦ «Космос», с. Рибаківка, Миколаївська обл., 2012-2019 рр. (2019-2021 рр. – в он-лайн режимі), спільно з Виткаловим С.В.), організатором якого є Миколаївська спеціалізована ЗОШ «Академія дитячої творчості», що стала базою багаторічного всеукраїнського експерименту НАПН України з виявлення ролі художньої компоненти в системі формування особистості сучасного школяра. Цей фестиваль – єдиний художній захід від України такого статусу [24]. Від 2023 року він проводиться за межами країни, зокрема в Болгарії; там же організуються й Літні школи педагогічної творчості.

– У результаті співпраці, узгоджень низки організаційно-правових питань із представниками органів місцевої влади, МОН України, консультацій з проф. Виткаловим В.Г. на базі цієї ЗОШ засновано Академічний коледж, створивши таким чином *специфічний освітній комплекс*. Через певний час ліцензовано, а згодом і акредитовано спеціальності 026 «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво» та 023 «Актор театрального колективу» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Молодший спеціаліст», які значно розширили потенційні можливості цього освітнього комплексу у регіоні, заснованого на художній складовій і створили якісну конкуренцію для місцевого коледжу культури та мистецтв.

Сьогодні культурно-освітній комплекс «Миколаївська спеціалізована ЗОШ «Академія» – коледж» має достатньо високий рейтинг в освітній мережі України, до 85 % учнів (студентів) якої щорічно здобувають призові місця на всеукраїнських творчих конкурсах, мають повноцінні художні театральні програми та виставки, з якими здійснюють численні презентації в Україні. Та й мережа закладів вищої освіти постійно поповнюється оригінально мислячою молоддю. У час війни їх діяльність спрямовувалася на європейські країни (Болгарія, у 2023 р.), які й стали апробаційною базою українських художніх методик.

Керівний склад комплексу є багаторічним учасником міжнародних науково-практичних конференцій, організованих на кафедрі, а проф. Виткалов С.В., крім виконання обов'язків багаторічного члена журі, є ще й автором щорічних відеофільмів (2014-2018 рр.) (25-30 хв. кожен) про фестивальні заходи, якими декілька років поспіль «відкривалися» ці міжнародні фестивалі. Надсилалися згадані фільми й до НАПН України, як наукового консультанта фестивалю. Відмінністю цих заходів є також і те, що вже декілька років поспіль під час проведення цієї оригінальної форми дитячої змагальності організуються Літні міжнародні «Академії педагогічної творчості», проектним менеджером яких є керівник згаданої установи, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України Матвєєва Г.Д. і її група педагогів-новаторів (заступників) та керівників художніх об'єднань цього експериментального освітньо-культурного комплексу.

Із народним депутатом України, а нині – мовним омбудсменом Т.Д.Кременем.

Лише за останні сім років серед її (літньої Академії – авт.) учасників були представники освітянської громадськості та наукових структур Канади, США, Польщі, Білорусії, Болгарії, Татарстану, прибалтійських країн, Молдови, Великобританії, Румунії, Німеччини, а також найбільш оригінальних освітніх закладів України (Суми, Львів, Вінниця, Нетішин, Київ, Кропивницький, Одеса, Миколаїв). Загальне консультування цих заходів здійснює художній відділ НАПН України, а його постійним учасником був заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти і духовності Т.Д.Кремінь (до 2019 р., від 2022 року – мовний омбудсмен). Предмет обговорення – стан, проблеми і тенденції сучасної художньої освіти в країні і світі та пошук шляхів оптимізації й адаптації українських навчальних закладів до глобалізаційних викликів сучасності, пошук нових моделей сучасної художньої освіти та її нових організаційних структур. І навіть у час пандемії COVID-2019, коли проведення будь-яких культурно-масових заходів було згорнуто, співпраця педагогів кафедри з Академією дитячої творчості не припинялася. Не припинялася вона і в час війни, хоча її результативність була вже іншою.

У даний час Літня «Академія педагогічної творчості» вийшла за межі лише цього фестивалю і регулярно здійснює свій вплив на педагогічну громадськість країни шляхом проведення постійних виїзних засідань у найбільш оригінальних освітніх закладах держави, розширюючи таким чином коло однодумців та стимулюючи науковий, педагогічний і художній пошук освітян із дітьми. Її засідання відбувалися й в онлайн-режимі навіть під час карантинних заходів (травні-червні 2020-2021 рр.) та війни, а від 2023 р. – і за межами України (Болгарія). А її представники (Матвєєва Г.Д.) входили до профільного Комітету Верховної Ради України, обласних освітянських структур у регіонах і, залучаючи

Керівник Рівненської дитячої агенції «Art models» О.Ігас та викладач кафедри О.Глущук на зустрічі зі студентами кафедри.

педагогічний корпус загальноосвітньої школи республіки, намагаються впливати на зміну організаційно-культурної і фінансової складової сучасної художньої середньої освіти в Україні. Сьогодні заклад поступово перетворюється на платно-державний освітній центр, базований на художній компоненті і є достатньо популярною навчальною структурою в регіоні. Незважаючи на факт перебування окремих його педагогів за межами країни в нинішніх умовах, вони продовжують консолідувати художню ініціативу у роботі з дітьми й надалі, залучаючи до цього й іноземних педагогів безпосередньо. Частково беруть участь у цьому процесі і автор книги та її редактор.

Цей організаційно-творчий тандем (спеціалізована школа «Академія»-коледж-мережа середньої освіти країни) та форми його репрезентації неодноразово ставав предметом розгляду у наукових публікаціях автора, оприлюднених у всеукраїнських виданнях «Вища школа», «Методист», наукових збірниках Харкова, Києва, Маріуполя, Одеси, Рівного, всеукраїнській та регіональній періодиці.

– Серед інших заходів подібного плану, у яких задіяні представники кафедри, зокрема й автор цього видання – Всеукраїнський шоу-проект «Mini Miss & Mister Blond Ukraine», 2018 (Київ, 18.03). Організаційний комітет заходу – Дитячий театр мод «Little Model» (Київ). Наголошу, що у двох названих вище імпрезах постійними учасниками були й представники Рівненщини (Дитяча художня школа ім. А.І. Мартиненка, модельна агенція О.Ігас «Art models», члени художніх колективів смт. Зоря, Рівненського МБК та ін., а також окремі виконавці з м. Рівне), які здобувають призові місця, позиціонують мережу початкової художньої освіти регіону як самодостатню структурну групу, здатну скласти достойну конкуренцію за низкою художніх параметрів будь-якому опоненту. Подібні заходи значно розширюють й представницьке реноме колективу кафедри та засвідчують її високий організаційно-культурний потенціал і мобільність педагогів.

– Викл. Сніжко Л.П. була організатором традиційного конкурсу дитячої творчості «Зірки – на сцену!» у Вараській територіальній громаді (Рівненщина), в рамках якого проведено чимало оглядів художньої творчості серед школярів міста, виявлено і популяризовано оригінальні форми творчості в установах культури територіальної громади та місцевих ЗОШ. Достатньо ефективною виявилася й укладена нею тристороння угода про співпрацю з Вараською міською Радою, ВП «Рівненська АЕС» та ГО «Культурний центр» (кер. – Л.П.Сніжко), реалізація якої поглибила соціокультурний аспект тієї діяльності, що організується у сфери

дозвілля. Тоді як розробка і виконання цільових програм розвитку культури м. Вараш, Будинком культури ВП «РАЕС» із питань організації різноманітних івентів в умовах комунікативних обмежень (2019-2023 рр.), до реалізації яких вона безпосередньо причетна, також становить важливу складову ефективної організації культурного простору регіону. Нею проведено й низку творчих зустрічей з відомими митцями країни. А її співпраця зі співробітниками КЗ «Сарненський історико-етнографічний музей», музею лісу м. Костопіль, Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника тощо у розробці окремих наукових аспектів функціонування цих структур, є помітним внеском у збереження культурної спадщини регіону загалом. Маючи чималий досвід організації різних форм соціальної діяльності, вона входить й до складу Координаційного Комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї при Рівненській облдержадміністрації, що функціонує в рамках «Національної стратегії формування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 рр.», а також співпрацює з Громадською радою при Рівненській облдержадміністрації, де бере участь у її засіданнях із питань удосконалення соціокультурної сфери області.

– У традиційних рівненських міських фестивалях-конкурсах української естрадної та авторської пісні «Золотий вулик», або «Рівне. Літо. Музика» неодноразово брали участь у якості члена журі чи сценариста і ведучої, відповідно, доценти Шолудько Н.Г. і епізодично, Казначеєва Л.М. (член журі) (2016, 2018 рр.). До різноманітних оглядів аматорської художньої творчості Рівненщини («Творче жниво», «Коляда»), чи обласних оглядів роботи клубних закладів в умовах експерименту у якості членів журі неодноразово запрошувалися доценти Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г., проф. Виткалов В.Г. (Їх робота відображена у відповідних публікаціях у періодиці регіону та на сторінках сайтів установ-організаторів).

– До організаційно-культурного вектора діяльності можна віднести й участь педагогів кафедри у складі офіційної делегації області у Творчому звіті художніх колективів та окремих виконавців Рівненщини «Пісні над Горинню» (кінопалац «Україна», Київ, березень, 2004 р., під час якого було проведено чимало зустрічей з керівниками художніх колективів, організаторами культурного життя, управлінським складом галузі, що вплинули на збільшення бажаючих навчатися на художніх спеціальностях РДГУ). Сюди додамо й їхню участь у засіданнях Колегій Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, зокрема й виїзних, у грудні 2017 та червні 2016 рр., спільних організаційних заходах, проведених Управлінням культури і туризму облдержадміністрації та КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР (Виткалов В.Г., 2015-2017, 2019, 2022 рр.), що сприяли подальшому ознайомленню представників управлінських структур із напрямами професійної діяльності колективу кафедри та її здобутками.

– У контексті цього аналізу організаційно-культурного аспекту роботи професорсько-викладацького складу кафедри додамо й діяльність автора цієї книги з культурного позиціонування регіону в просторі тих змін, що відбуваються сьогодні в Україні, втіленого у понад 300 публіцистичних статтях і рецензіях, надрукованих у центральній та регіональній періодиці (Рівне, Луцьк («Вісник+К», «Вісник», «Волинська газета», сайти ВНУ ім. Лесі України), Берестечко, Острог, Вінниця, Київ («Культура і життя», «День», електронному всеукраїнському журналі «Музика») чи інтернет-виданнях Миколаєва, Києва, Одеси, Луцька, Рівного та ін.), в яких відтворено різноманітні аспекти регіонального культурного досвіду, творчість окремих постатей та художніх колективів, які впливають на його еволюцію, між культурні зв'язки, проблемний ряд тощо (див. розділ «Статті у періодичній пресі» його Покажчика та окремі статті, вміщені у цій книзі у відповідному її розділі). Відзначу, що чимало подібного матеріалу, зібраного і опрацьованого ним, було використано згодом в електронних енциклопедичних виданнях, згаданих уже «Історія великого народу» та «Культура України» (НБУ ім. Я.Мудрого). Цей сегмент останнім часом розширює й викл. Сніжко Л.П., яка, маючи низку оригінальних народознавчих локальних (експедиційних) напрацювань («Дитячі забавлянки» Волинського Полісся»), упорядкувала й передала цей матеріал, за відповідною Угодою, до зазначеної вище Бібліотеки та КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР.

Він (автор цієї книги) також чимало років (починаючи від 2013 р.) запрошується в якості

спеціального кореспондента рівненських обласних газет чи установ («Волинь», «Правда Рівненська», КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР) для висвітлення ходу та результатів проведення міжнародних фестивальних заходів («Art jazz coorgeration», «Дивовижний світ органа», «Україна-США: партнерство за органом», «Металеве серце України», «Музейні гостини» тощо), готуючи статті у рівненські та центральні («Культура і життя», «День») ЗМІ, є автором й декількох статей про стан сучасної спеціальної освіти, підготовлених на замовлення редакції обласної газети «Правда Рівненська», виконуючи обов'язки члена Національної Спілки краєзнавців України (з 2009 р.) та члена Національної Спілки журналістів України (з 2013 р.) (див. Біобібліографічний Покажчик автора). Залучається він і до візуального супроводу окремих міжнародних фестивальних заходів обласної філармонії, починаючи від 2019 р.), а також різноманітних концертних програм художніх колективів під управлінням Г.Фіськова, Б.Забути, П.Невірковця чи персональних виставок членів НСХ України (В.Гвоздинський, О.Бобришев, П.Подолець, О.Литвин та ін.). Частина цих статей розміщується й на сайтах установ культури і мистецтв (КЗ «Рівненська обласної філармонії», «ОЦНТ» РОР, КЗ «МБК» та ін., надсилається виконавцям-учасникам), позиціонуючи таким чином не лише творчу діяльність філармонії чи інших установ культури, але й організаційно-культурну практику колективу педагогів кафедри.

Його публікації в періодиці є своєрідним віддзеркаленням тієї культурної політики, що реалізується нині в Західному Поліссі і вже на іншому рівні, додавши аналітичності, глибини аналізу явища, виявлення його історичної ретроспективи, або перспективи продовжують традицію колективу кафедри, започатковану 1992 року доц. Морозовою Т.П. у рамках дисципліни «Рецензування і реферування», коли кожен студент спеціальності, як результат здобуття відповідних компетентностей під час її слухання й опанування, оприлюднював публіцистичні повідомлення про ту чи іншу подію, свідком чи учасником якої він був. Це особливо оригінально втілюється у студентів заочної форми навчання, які подібні оприлюднення здійснюють за місцем проживання або практичної самореалізації, таким чином розширюючи інформаційне поле сучасної регіональної культурної практики.

– Названу вище форму певний час розгортала й доц. Костюк Л.К., читаючи зазначену вище, утім суттєво модифіковану під сучасні культурні реалії, дисципліну, залучаючи і студентів до спільних публікацій дослідницького матеріалу. Продовжують це робити й інші науково-педагогічні працівники кафедри, зокрема й на своїх сторінках у мережі Фейсбук (Глущук О.Г., Шолудько Н.Г., Виткалов С.В., а викладачі-сумісники кафедри (Самсонюк Т.М., Булига О.С., Стельмах О.М.) це проводять постійно, зважаючи на свої функціональні обов'язки), залучаючи до цього й студентів різних освітньо-професійних програм і саме таким чином допомагають останнім в оприлюдненні, спільно з науковими публікаціями, матеріалів власних дипломних досліджень, «мозаїзуючи» й надалі культурний простір регіону. Допомагають вони й місцевій загальноосвітній школі, читаючи лекції в її аудиторіях, на яких завжди присутні і студенти (орг. – Шолудько Н.Г., Пономарьова Т.О.), формуючи таким чином у її учнів повагу до регіональної культурної практики, патріотичні почуття і вже навіть цим студенти та випускники різних освітніх програм кафедри вирізняються з поміж інших своєю активною громадською позицією, інформованістю й ерудицією та мобільністю.

– Окремі з них, працюючи на керівних посадах у галузі ще під час навчання в РДГУ (О.Прилуцька, Ю.Карпович, О.Василюк, А.Лойко, І.Славута, Ю.Кравчик, Г.Чуб, О.Гармадій, К.Бартош, А.Поліщук, В.Хандзерук, О.Довгун, О.Дзиндра, О.Хандрук, Д.Мельник, А.Лакіда, Т.Левчук, І.Боровець, У.Кушнірук, М.Шпаковська, Ю.Овчинникова й ін.), цю практику перетворили у важливий сегмент системи підвищення кваліфікації для працівників «власних» установ культури, коли місцевий організаційно-культурний досвід, через брак централізованого часопису для мережі, слабкість системи підвищення кваліфікації працівників культури і її низьку ефективність, відсутність коштів у керівних структур галузі районного рівня чи ОТГ на ці потреби та й інертність самих працівників клубів тощо, поширюється лише локально на таких Семінарах, майстер-класах, нарадах, сприяючи постійному обміну досвідом між установами.

– Ефективною формою позиціонування колективу кафедри в окресленому напрямі є участь її науково-педагогічних працівни-

ків (Костюк Л.К., Виткалов С.В.) в організації низки виставкових заходів, зокрема «Міжнародного Осіннього салону художників» (Рівне-Дубно), мистецьких акцій: «Спадщина художника М.Глущенка в м. Рівне», «Відомий і не відомий Костянтин Литвин» тощо (в результаті яких сформовано та опубліковано повний Каталог творів художника та реконструйовані провідні форми його участі в громадській і організаційно-культурній діяльності регіону), «Г.П.Косміаді – репатріант із Волині» (м. Сарни), І міжнародному пленері на Рівненщині і ін., проведених й у галереї європейського живопису «Євро-Арт»; постійні майже щомісячні нові експонування у згаданій вище галереї (Костюк Л.К.), історико-етнографічному музеї м. Сарни (Н.Г.Косміаді, Костюк Л.К., Виткалов С.В.), студентських аудиторіях РДГУ та ін., а також організація подібних виставкових заходів в університеті під час проведення міжнародних науково-практичних конференцій (Виткалов С.В.) (деталізація – в Покажчику автора).

Помітними стали й експонування творів регіональних майстрів декоративно-прикладного мистецтва (Н.Дребот, І.Зайцева, О.Рябунець, С.Чепуріна та ін.), спрямовані на зарубіжні виставки-аукціони (липень-жовтень 2022 та весна-літо 2023 рр., Польща, Німеччина, Чехія, США, Франція), мета проведення яких – збір коштів на підтримку ЗСУ, організовані С.В.Виткаловим за участі магістрантки кафедри М.Шумарової, доц. І.М.Андрощук та випускниці кафедри С.Чепуріної.

Сюди можна зарахувати й участь названих вище осіб (Костюк Л.К. і Виткалова С.В.) у складі організаційного Комітету Рівненського міськвиконкому з присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді (з 2016 р.) й Комітету з культури, мистецтва та духовності Координаційної ради Рівненської облдержадміністрації (Виткалов С.В., 2014-2019 рр.), а згодом – і місцевої художньої премії ім. К.М.Литвина (Костюк Л.К.), які також певним чином стимулювали художню інтелігенцію міста до обговорення актуальних проблем художньої творчості, а також до її консолідації.

Потрібно відзначити, що цей Комітет, як і названий вище, чимало зробив й для популяризації образотворчого мистецтва в регіоні, підніс авторитет цього виду мистецтва, сформував низку художніх студій в місті, де основи образотворення опанували чимало дітей та дорослих, долучився до організації міжнародних пленерів та художніх виставок по їх завершенню. І хоча діяльність Комітету згодом була згорнута – його представники чимало зробили для популяризації регіонального мистецтва, а також вплинули на формування соціальної активності учасників та митців. А названі вище мистецькі Премії помітно активізували митців та місцеву культурну громадськість у питаннях популяризаторської художньої діяльності серед населення.

Стимулювали згадані вище структури цю діяльність і в час війни, нав'язаної рф Україні, коли волонтерський рух став важливим чинником патріотичного виховання й серед тимчасово переміщених осіб, не кажучи вже про місцеву молодь. І магістрантка кафедри М.Шумарова, відзначена Почесною грамотою Головнокомандувачем ЗСУ В.Залужним (7.07.2023 р) за активну допомогу військовим, як і автор цієї книги та колишня випускниця спеціальності 034 «Культурологія» С.Чепуріна, а також доц. І.Андрощук (штатний сумісник) провели низку організаційних заходів не лише з пошуку художніх зразків декоративно-прикладного мистецтва, майстер-класів у спеціалізованій аудиторії кафедри (№ 39) з їх виготовлення, залучаючи до цього місцевих майстрів, але й передали чимало власних художніх виробів для участі в міжнародних аукціонах Канади, Португалії, Німеччини, Польщі, кошти від реалізації яких пішли на потреби ЗСУ. І цей процес продовжується з різною мірою розголосу й надалі. До речі, їх організаційно-культурна та волонтерська діяльність була відзначена певним чином міською радою Рівного на урочистому засіданні 5.12.2022 року.

Повертаючись до попередньої тези, підкреслимо, що доц. Костюк Л.К., понад 11 років виконуючи обов'язки мистецького куратора «Євро-Арт» (до вересня 2020 року і як доцент кафедри), організувала та провела десятки художніх експонувань не лише безпосередньо в виставкових залах Галереї, залучаючи до таких імпрез відомих регіональних мистецтвознавців і формуючи таким чином відповідний погляд на мистецтво чи експоновані зразки зокрема, але й музейних центрах Західної України, сприяючи популяризації національної культурної спадщини і творчості вітчизняних, регіональних

художніх структур чи митців у культурному просторі країни, налагодженню міжкультурних контактів митців і організаторів цього процесу. В її активі – й кураторські он-лайн екскурсії. І саме її організаційно-культурна діяльність перетворила цю Галерею на помітний експозиційний художній центр Західної України, який, серед іншого, формує й вартісну бібліотеку Каталогів експонованих творів, монографій про авторів, а також численних відгуків у періодичній пресі про проведені заходи. Вона також була ініціатором ідеї створення пам'ятника рівненському художнику-емігранту Г.П.Косміаді у м. Рівне, реалізованої у 2018 року та популяризації його творчості в західноукраїнському регіоні, організувавши декілька помітних обговорень його творчості. Разом зі студентами кафедри вона, як уже наголошувалося, організовувала й упорядковувала джерельну (інформаційну) базу стосовно цього митця (зокрема його закордонне листування (1939-1943 рр.) та здійснила опис артефактів, наявних у приміщенні Арт-ательє м. Рівне). Таким чином, їй вдалося зберегти організаційно-культурні обриси цього митця, вписати його творчість у простір вітчизняної культури, посилаючись та активно спираючись на поради його доньки – Н.Г.Саннов-Косміаді (1926-2022 рр.).

Найбільш помітною залишається її організаційно-культурна діяльність із питань проведення виставкових заходів та їх обговорення у Львівській національній галереї мистецтв ім. Б.Г.Возницького, Національному музеї ім. Андрея Шептицького (Львів), Ужгородському, Одеському, Самбірському, Сарненському, Вінницькому міських чи районних історико-краєзнавчих музеях (окремі художні пам'ятки з фондів Рівненської галереї «Євро-Арт»). Узагалі, завдячуючи і Л.К.Костюк художня спадщина (майже 5 тис. картин, етюдів, замальовок) цього митця була перевезена Н.Г.Саннов-Косміаді з Німеччини на Рівненщину, а також певним чином упорядкована, систематизована та популяризована.

Подібні імпрези, але на іншій культурній базі, вона свого часу організовувала і в виставковій залі обласного відділення Національної Спілки художників чимало років, популяризуючи творчість членів НСХ України, зокрема: виконувала обов'язки куратора мистецької виставки «До 15-річчя РООНСХУ», меморіальної виставки «Переступаючи поріг» (пам'яті рівненського художника В.Колосова, 28.01-15.02.2005 р.), персональних виставок графічних робіт І.Щербачової (жовтень, 2005 р.) й Заслуженого майстра народної творчості України В.Галапач («Святковий передзвін», грудень, 2005 р.) та безлічі ін., які значною мірою розширили уявлення мешканців міста та й фахівців про культурний простір регіону і потенціал національного образотворення [84]. Її широка і різноаспектна діяльність має значний культурно-просвітницький ефект та розголос і вже давно вийшла за межі лише інформаційних художніх повідомлень на сайті галереї. І саме цей матеріал є важливим елементом джерельної бази регіональної культури, як розгляд певного подієвого факту, так і складовою наукового його осмислення (як реакція на певну подію чи її носія). Ця наукова публіцистика, разом із значною кількістю інших оприлюднень такого матеріалу, здійснених регіональними істориками-краєзнавцями та науково-педагогічними працівниками кафедри, зокрема й автором цієї книги, також є елементом наукового осмислення культурного розвитку країни крізь призму її окремого регіону і виявлення ролі кафедри у цьому процесі в новітню добу. Аналіз і критичне осмислення цієї діяльності сформувало низку авторських пропозицій стосовно подальшого розвитку виставкового сегменту чи музейної сфери загалом, оприлюднене у реігональній періодиці.

Вона (Костюк Л.К. – авт.) ініціювала й створення Оргкомітету мистецької премії ім. Г.П.Косміаді при Рівненському міськвиконкомі (2013 р.), якою відзначаються щорічно місцеві митці, що мають оригінальні організаційно-художні здобутки за останні 3 роки та якісно позиціонують Рівненщину у культурному просторі України. Це можна стверджувати і стосовно Премії ім. К.М.Литвина, до заснування якої вона також була причетною. І нинішня Рівненщина має чи не найбільше іменних відзнак, які охоплюють експертизу художньої творчості нинішніх місцевих майстрів мистецтв фактично в усіх її напрямах. Тож її діяльність стала важливим чинником зміни ставлення до культурної творчості в регіоні загалом. Вона є також й визнаним фахівцем і у роботі зі студентами чи молоддю загалом із вадами здоров'я.

– До екскурсійно-музейної діяльності постійно залучається й автор цієї книги, проф. Виткалов С.В., спільно зі співробітниками рів-

ненських музеїв організовуючи подібні заходи в КЗ «РОКМ» РОР, Музеї бурштину, Музеї У.Самчука, художній галереї «Євро-Арт», або екскурсій містом для відомих представників національної культури: народних артистів України Б.Бенюка, В.Мойсеєнка, Г.Чапкіса, головного редактора журналу «Українська культура» Ю.Сороки, Голови міжнародного фонду культурного співробітництва (Київ) В. Литовченко, співробітників-експертів НАЗЯВО, представників освітніх структур іноземних країн (грудень, 2022 р., Го Імінь, Китай), фахівців центральних ЗМІ (Ю.Сеник), науково-педагогічних працівників багатьох ЗВО України (Тернопіль, Чернівці, Миколаїв, Полтава, Київ, Вінниця, Львів, Луцьк), що здійснювали стажування на базі кафедри чи були учасниками наших міжнародних науково-практичних конференцій тощо, також якісно позиціонуючи місто як помітний західноукраїнський культурний центр. Сюди ж віднесемо й декілька екскурсій містом та у різноманітних установах, організованих для студентів із низки ЗВО України, які перебували у Рівному 27-29 січня 2017 року за Всеукраїнською програмою «Твоя країна» (орг. – доц. Шолудько Н.Г.) та чимало аналогічних щонедільних заходів, організованих викладачкою кафедри Сніжко Л.П. спільно зі співробітниками КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР під загальною назвою «Вулицями старого міста» чи Центром культурного дозвілля, міської ЦБС м. Вараш (починаючи від жовтня 2022 року). Розуміючи важливість формування духовності сучасної молоді, до цього процесу долучаються й викладачі-сумісники, зокрема проф. О.Б. Пелех (від 2023 р.), яка спільно з автором цієї книги організовують низку екскурсійних заходів до «Євро-Арту» чи виставкових зал КЗ «РОКМ» або МБК.

– Зарахуємо до цього ряду й сотні інших культурно-дозвіллєвих імпрез, проведених членами кафедри (Глущук О.Г., Забутою Т.В., Костюк Л.К., Морозовою Т.П., Сніжко Л.П., Тюскою В.Б., Шолудько Н.Г.) упродовж багатьох років із широким залученням студентів до участі в якості організаторів (сценаристів, ведучих програм) та відвідувачів (див. Літопис кафедри). Це і низка заходів, організованих членами кафедри (Виткалов В.Г.) зі студентами художніх спеціалізацій, ще в інституті культури, під загальною назвою «Свідчать творчі професії інституту» та чимало аналогічних творчих змагань, проведених доц. Шолудько Н.Г. і спрямованих на популяризацію різних форм освітньої діяльності, що мали й значний профорієнтаційний ефект, які також організовувалися за студентами художніх спеціалізацій із залученням студентів кафедри як сценаристів. Організаційно-методичний аспект (тобто – звітність) цього напряму певною мірою згодом консолідувала доц. кафедри Кучина Н.І. (до 2020 р.), а згодом – доц. Тюска В.Б., втілюючи їх у формі відповідних планів та звітів про виконання, (зокрема й проведення усіх видів практик), які постійно оприлюднюються на сайтах кафедри та факультету, залишаються в архіві РДГУ.

– Серед інших форм позиціонування колективу кафедри у культурному просторі регіону, назвемо низку заходів, серед яких: реєстрація в Управлінні юстиції Рівненської ОДА обласної Асоціації культурологів (2000 р., Виткалов В.Г.) із метою створення у подальшому (2013 р.) Всеукраїнської Асоціації культурологів; участь в організації і проведенні Асамблеї Шевченківських лауреатів (в групі організаторів – доц. Черепуха Л.О., 2013 р., Академічний музично-драматичний театр), II урочистої Асамблеї «Жіночі обличчя Рівненщини» (РОАМДТ, 2014 р., доц. Шолудько Н.Г., Забута Т.В., сценарій та ведуча заходу), залучення до складу обласної комісії з питань охорони культурної спадщини (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., із 2021 р.), багаторічне редагування усієї методичної культурологічної продукції, зокрема й альманаху «Народна творчість Рівненщини» (2012-2015 рр.), що друкувався на замовлення КЗ «Рівненський ОЦНТ» обласної ради, Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації; Ради керівників обласних центрів народної творчості України (нотних збірників, мистецьких хрестоматій, методичних посібників, програм фестивальних заходів), виконання обов'язків наукового консультанта Міжнародних фестивалів хорового мистецтва «Блага вість Пересопниці» (Рівне, 2010 р.), дитячого фестивалю-конкурсу «...Котилася торба» (Млинів, 2016 р., Виткалов В.Г.), підготовка і публікація «вступних» статей чи Передмов до розмаїтої друкованої продукції (збірників сценаріїв, нотних репертуарних збірників, хрестоматій, методичних порад, довідникових видань тощо) Центру (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.).

– Важливою формою впливу на культурну ситуацію та середовище регіону слід вважати й надання членами кафедри різноманітної організаційно-методичної допомоги в проведенні інформаційно-дозвіллєвих заходів у мережі ЗОШ міста, зокрема літературно-музичних композицій як інноваційної форми уроку із «Зарубіжної літератури» за творчістю Г.Ахматової «...В то время я гостила на Земле»; різноманітних свят, підготовлених на матеріалах народних пісень та усної народної творчості: «День добра» (РОУНБ, 2016 р.), «Подорожуємо Україною» – до Всесвітнього Дня туризму, виховні години до Дня матері у Городищенській ЗОШ та ЗОШ № 8 м. Рівне на тему «Пісенні животоки Землі» (2016-2017 рр., Шолудько Н.Г.), щорічного шкільного фестивалю учнівської творчості «Надія» для учнів 5-11 класів та «Міс Дюймовочка» для 3-4 класів у ЗОШ № 27 (Глущук О.Г., травень, 2018 р.), низки аналогічних заходів у ЗОШ м. Вараша та ЗОШ районів області (Сніжко Л.П., Виткалов С.В., Матусевич К.М.), бенефісу (сценарій та ведуча заходу) Народної артистки України Н.-М.Фарини (2016 р., Шолудько Н.Г.), а також уже традиційних заходів у формі культурологічних читань у КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР «Люди, які змінили світ» (доц. Шолудько Н.Г., до 2020 року; епізодично – Казначеєва Л.М. від 2021 р.) та ін., деталізація яких також відтворена на сторінках Літопису кафедри чи її сайту, що допомагає нашим студентам краще зрозуміти специфіку функціонування сучасної загальноосвітньої та спеціалізованої школи й ролі у ній педагога-новатора і поступово шукати й власне місце в цій організаційно-педагогічній системі. Сюди віднесемо й десятки профорієнтаційних заходів, проведених у різноманітних формах у мережі районних і сільських ЗОШ, найбільш активно організованих у 2022-2023 н. р. (Виткалов С.В., Матусевич К.М., Сніжко Л.П.), під час яких проводилися опитування молоді на предмет переваг тієї чи іншої спеціальності.

Стимулює цей процес й багаторічна практика заслуховування (двічі на рік) на засіданнях кафедри звітів викладачів «прикладного» та «теоретичного» напрямів у рамках затверджених у Державній реєстраційній Службі Міністерства юстиції України комплексних наукових тем про проведену роботу з оприлюдненням їх результатів на сайті кафедри. Це дає можливість і іншим структурам РДГУ чи закладам-партнерам розгортати подібні види діяльності. Сюди даламо й щорічні обговорення проблемного ряду в життєдіяльності колективу на його підсумкових засіданнях наприкінці навчального року (див. Протоколи засідань кафедри).

– Чимало аналогічних імпрез здійснювали час від часу майже всі науково-педагогічні працівники «прикладного» напряму не лише в закріплених за ними ЗОШ міста, але й його фахових коледжах, МБК, Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, Майдані Незалежності, студентських аудиторіях чи гуртожитках тощо. Залучаються до цього і студенти інших спеціальностей РДГУ в контексті проведення навчальних занять, освітньо-професійні програми яких забезпечують також члени кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Тюска В.Б.) під час читання нормативного курсу навчального плану «Українська культура».

У цьому процесі активну участь беруть студенти усіх спеціальностей кафедри, серед яких (і така ситуація була майже завжди) є декілька лауреатів або дипломантів міжнародних і всеукраїнських конкурсів естрадної пісні. Окремі з них входять до складу художніх колективів або самі є організаторами подібних мистецьких структур (М.Приймачук, Т.Радченя, В.Пашинська, В.Соіч, В.Буханько, І.Шевчук, Л.Панекало, Ю.Солодка, Ю.Кириченко, І.Клімцова, М.Зорій-Лаврів, М.Шумарова та ін.) і активно позиціонують регіональну культурно-мистецьку спадщину у просторі вітчизняної художньої культури.

– Час від часу науково-педагогічні працівники кафедри запрошуються різними організаційними підрозділами міста для урізноманітнення вільного часу або підвищення кваліфікації їх співробітників за певними, не типовими для них, напрямами. До прикладу, низку тренінгів у цьому плані з ораторського мистецтва та технологій особистісного зростання на семінарах Федерації профспілок Рівненської області, у Фундації регіональних ініціатив, профспілки УКООПСПІЛКА провела доц. Шолудько Н.Г. (2015-2019 рр.), на яких завжди були присутні і студенти кафедри.

– Сюди можна зарахувати й практиковані членами кафедри від початку 2000-х років публічні читання на тему «Культура Волинського Полісся і Чорнобильська трагедія» (орг. – доц. Черніговець Т.І. та доц. Морозова Т.П.), спрямовані на збереження

нематеріальної культурної спадщини), цикли культурологічних дискусій «Інформаційне поле сучасної України» (2003 р.), публічні культурологічні дискусії у студентському середовищі художньо-педагогічного факультету на тему «Масова та елітарна культура: епіцентр розвитку сучасного мистецтва» (2004 р., доц. Прокопович Т.Ю.), «Сучасне українське кіно: занепад чи новий злет?» (2004 р., викл. Ігнатьєва О.В.), ювілейні Шевченківські читання (2014, 2021 рр.), «Проблеми прикладної риторики» (2016 р.), відвідання «Волинських днів дизайну Міжнародного проекту «Visegrad Design & Co-creation: Festival & Living Lab for Urban Culture in Creative Practices», м. Рівне, Казначеєва Л.М., 2019 р.) тощо, й сотні зустрічей, організованих для студентів із провідними фахівцями галузі, цікавими людьми, відомими організаторами культурного простору, митцями останнім часом, а також різноманітних квестів, відвідання студентами, з метою ознайомлення зі специфікою роботи обласних і міських установ культури, обласного архіву, телеканалу «Ритм», КЗ «РОКМ», КЗ «РОЦНТ», обласної філармонії, академічних театрів, музейної мережі (музей Бурштину, музей У.Самчука, приватного музей металевих виробів Н.Кроки «Ковальські витребеньки», музею лялькової іграшки В.Кисиленко, аналогічних музейних зібрань у художній школі міста тощо), художньої та музичних шкіл тощо (Виткалов С.В., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г.), або ними ж (Глущук О.Г., Шолудько Н.Г.) проведені десятки ігрових програм на базі аудиторій різноманітних соціально-демографічних груп (2010-2021 рр.), найбільш повно відтворених у Літописі кафедри, зокрема й зустрічі здобувачів вищої освіти з фахівцем із сторітеллінгу К.Ніколаєвою (Белаш) (Київ), стейк-холдерами з Планово-фінансового Управління Рівненської облдержадміністрації, КЗ «РОКМ», МБК, керівництва Дубнівського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ, фахівцями галузевих управлінь міськвиконкому тощо, а також значну кількість відвідувань студентами фестивальних заходів, концертів, прем'єрних вистав, чи вистав театрів-гастролерів, художніх виставок, публічних лекцій, здійснених іноземними педагогами чи науковцями (НУВГіП) тощо, що здійснюється згідно Програми художнього впливу на здобувачів вищої освіти кафедри.

– Важливим чинником професійного зростання для здобувачів цієї освіти усіх освітньо-професійних програм трьох спеціальностей кафедри є й така форма, як тематичні конференції, що організуються упродовж значного періоду функціонування кафедри, зокрема лише останнім часом проведені: «Романтизм у західноєвропейській музиці» (2015 р.), «Проблеми прикладної риторики» (2016 р.), Свято авторської поезії і прози (2017 р.) та ін. з аналогічною проблематикою в рамках навчальних дисциплін: «Історія музики», «Риторика», «Культурологія дозвілля». Включимо до цього ряду й студентський фестиваль «Письменництво – це музика душі», низку художніх заходів рівня «Душа рідної землі» та ін., інтелектуальні змагання серед студентів спеціальностей кафедри «Мудрагелі», серія згаданих уже культурологічних читань «Люди, які змінили світ» (2016-2021 рр., олімпіад із нагоди ювілеїв Т.Г.Шевченка, Лесі Українки, М.В.Лисенка тощо, чи присвячених розгляду конкретної мистецької проблеми або явища (організатори у різний час – доц. Прокопович Т.Ю., викл. Ігнатьєва О.В., доц. Забута Т.В., Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М., викл. Сніжко Л.П.). Практикують ці форми й викладачі-сумісники (Самсонюк Т.М. та Гринькова Н.М.).

– Студенти кафедри брали участь у найрізноманітніших заходах, до прикладу, Міжнародному форумі профспілок Рівненщини (орг. – доц. Шолудько Н.Г., 2005 р.) та у якості волонтерів І Хакатоні креативного підприємництва в рамках міжнародного проекту «Visegrad Urban Creativity Clusters Network» (м. Рівне, доц. Казначеєва Л.М., 2016 р.), що допомагає їм удосконалювати навички організаторів різноманітних форм презентації. Ця форма активізувалася з лютого 2022 р. у зв'язку з нав'язаною рф Україні війною, коли чимало студентів були включені до складу місцевої територіальної оборони, або займалися проведенням численних майстер-класів стосовно виготовлення національної символіки з тимчасово-переміщеними особами (І.Андрощук, С.Чепуріна, М.Шумарова), про що йдеться на сторінках нашого сайту та Літопису. Сюди можна додати й різноманітні відвідування патріотично спрямованих заходів рівня «Ткацтво-UA», проведених КЗ «Рівненський ОЦНТ», «РОКМ» та Київським інститутом культурних досліджень за участі й представни-

ків художніх кафедр РДГУ (грудень 2022 р.). Але «змішаний» режим навчання, а часто й небажання окремих педагогів кафедри виявити активність у залученні студентів, нівелює ці вкрай потрібні для формування патріотичних якостей здобувачів вищої освіти імпрези і не дозволяє збирати студентів у реальній аудиторії, у якій легше формувати загальнокультурне середовище.

Ефективною у цьому плані виявилася й міжнародна програма з європейських креативних індустрій, організована у рамках реалізації міжвузівського проекту з НПУ ім. М.П.Драгоманова (кер. – проф. Н.В.Кочубей, 23.02-16.06.2022 р.), в якій брали участь і викладачі кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Пелех О.Б., Травинська Ю.В.) та група здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання. Додамо до цього ряду й ІІ Зимову школу цієї ж програми в рамках імплементації проєкту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та Центру Досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) – 101085552 – ERASMUS-JMO-2022-COE, ініціатором якого є провідні науковці з університету Генуї (Італія), Національного університету біоресурсів і природокористування України, УДУ ім. М.П.Драгоманова (січень, 2023 р.) і до якої, згідно укладеної Угоди про співпрацю, залучалися магістранти кафедри (Шпаковська М.П., Шворак А.П., Боровець І.О. та ін.), а також проф. Виткаловим В.Г., Виткалов С.В. і ст. лаб. Травинська Ю.В. Останні 6 осіб, пройшовши відповідне підсумкове тестування, здобули сертифікати в обсязі 180 год. кожен атестований (відп. – проф. Виткалов С.В.). Ця практика також продовжується й надалі в інших формах і є свідченням результативності укладених Угод про співпрацю.

– Культурна діяльність у спеціалізованих соціальних установах міста й області – окремий і важливий напрям соціокультурної практики професорсько-викладацького складу кафедри та соціалізації її студентів. Упродовж багатьох років викладачі і здобувачі вищої освіти є постійними організаторами таких заходів у с. Шубків, Рівненському обласному та Тучинському навчально-реабілітаційних центрах, КЗ «Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни» Рівненської облради у смт. Клевань, школі-інтернаті с. Олександрія, Рівненському міському Будинку дитини, Притулку для неповнолітніх, Центрі соціально-медичної реабілітації інвалідів із порушенням опорно-рухового апарату (у різний час – Морозова Т.П., Тюска В.Б., Граб О.В., Шолудько Н.Г., Глущук О.Г.). Сюди можна віднести й чимало згаданих уже культурно-дозвіллєвих заходів рівня «Подаруй дітям музику», «Творчих щедрот оберіг» (2010-2018 рр.), збір подарунків для воїнів ЗСУ, що проходять реабілітацію чи лікування у військовому шпиталі (грудень, 2022 р.) тощо, проведених традиційно у цих закладах упродовж багатьох років із нагоди новорічних свят, про що також йдеться на сторінках Літопису кафедри й окремих власних «сторінках» співробітників у мережі Фейсбук і регіональній періодиці. Та й тематика бакалаврських чи магістерських досліджень останнім часом, базованих на місцевому матеріалі, тобто за участі наших студентів, що розробляють подібну проблематику і вже працюють у подібних установах, також залишається актуальною.

– Члени кафедри (Глущук О.Г., Казначеєва Л.М.) залучалися у складі творчої групи із ЗОШ у рамках проведення Всеукраїнського інноваційного профорієнтаційного проекту «Знай і люби свій край» (м. Рівне, жовтень 2018 – лютий 2019 рр.), організованого Міністерством соціальної політики України, до підготовки команди учнів рівненських шкіл. Ідея проекту – популяризація маловідомих пам'яток нашого міста. У лютому 2019 року ними було проведено тренінгові заняття з акторської майстерності для учасників ЗОШ № 26 «Рівненські Магеллани» з метою підготовки їх виступу на обласному фінальному конкурсі цього проекту. Подібні заходи епізодично організують й інші науково-педагогічні працівники у ЗОШ, закріплених за ними з метою поширення там профорієнтаційної інформації. І лише COVID-2019, а згодом – і війна рф, нав'язана Україні, загальмували цю діяльність та обмежили активність студентів у цьому плані. І відновити цю активність у навіть відносно спокійний час достатньо складно. Хоча непоодинокі культурно-мистецькі заходи з місцевими ЗОШ (Сніжко Л.П., Виткалов С.В.) продовжувалися і надалі (2023 р.) та мали помітний обопільний позитивний результат, про що свідчить інформація, що постійно оприлюднюється на нашому сайті.

– Науково-педагогічні працівники кафедри, забезпечуючи читання дисциплін «прикладного» характеру, намагаються сприяти розширенню культурного простору міста, області чи України загалом. Активно позиціонують вони себе і в культурних координатах окремих європейських країн. І прикладів цьому також чимало.

Так, Шолудько Н.Г. у різний час брала участь у якості ведучої концертних програм у процесі гастрольних виступів художніх колективів Рівненщини за кордоном (Франція, Хорватія, Італія, Росія, Польща і ін.). Та й на Рівненщині її діяльність у якості ведучої художніх заходів може скласти достойну конкуренцію представникам творчих професій (розмовного чи сценарного жанру) обласної філармонії. В її активі, як свідчать протоколи засідань кафедри та її звіти, понад 200 «афішних концертів», що характеризують її як помітного представника сучасної регіональної української естради. Вона є автором оригінальних сценаріїв і ведучою художніх програм до Дня державної незалежності України та міжнародного Дня захисту дітей (від 1993 р.), церемонії відкриття і закриття IV всеукраїнського конкурсу виконавців на дерев'яних духових інструментах ім. В.М.Старченка, інших подібних художніх заходів на Рівненщині, низки урочистостей з нагоди ювілеїв силових структур Рівненщини (Служби безпеки України, обласного Управління МВС, Податкової служби), навчальних закладів різних типів, презентацій обласних санаторіїв («Сосновий бір», «Червона калина»), Зоопарку тощо, вшанування здобутків кращих спортсменів області, а також була автором сценаріїв загострено соціального звучання, втілених на сценах Академічного музично-драматичного театру, що стали традиційними, а саме «У війни не жіноче обличчя», «Вклонімося жінці-фронтовичці», «Уклін тобі, ветеране!», «Уклін тобі, героїчна жінко!» (1996 р.), «Жінка року», урочистої асамблеї «Жіночі обличчя Рівненщини», «Світова велич Богдана» (1994 р.), «Чолом тобі, Гетьмане!» (1996 р.), «Україна у піснях і художньому слові» та ін., зокрема й низки меморіальних вечорів («Пам'яті Анатолія Грицая», «Пам'яті В'ячеслава Старченка», «Пам'яті Володимира Пекаря», «Пам'яті Василя Павлюка», «Пам'яті Олександра Степанова» тощо). Вона – автор низки оригінальних публіцистичних програм «Мені не байдуже....», проведених чимало років поспіль у м. Рівне, зокрема й ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, РДГУ із залученням до участі в цій акції відомих місцевих політиків, бізнесменів, працівників культури й освіти, керівників міста і області. Серед іншого – безліч культурно-дозвіллєвих заходів, організованих в контексті питань популяризації творчих здобутків майстрів мистецтв та самодіяльних художніх колективів регіону («На сцені – аматори Рівненщини»), «Мистецтво профспілок – незалежній Україні», творчих вечорів відомих митців області (Б.Забути, Н.-М.Фарини, О.Степанова та ін.); вона була керівником студентського аматорського об'єднання «Струна», яким лише за рік проведено понад 10 публічних концертів. В її активі – відновлення, на пропозицію завідувача кафедри, діяльності Освітньо-науково-практичного об'єднання (ОНПО) «Культура» та керівництво в ньому двома клубами волонтерського спрямування «Мені не байдуже...» і сучасної народної культури «Етно-fashion», в рамках діяльності яких проводиться безліч традиційних і сучасних форм організації дозвілля молоді, зокрема літературно-музичні композиції до ювілеїв видатних постатей національної культури, народознавчі студії «На перехрестях часу», дитячих ранків в установах соціального спрямування області, ЗОШ міста та району; створення Алеї культурологів у місцевому ПКіВ ім. Т.Г Шевченка, де відбувалася посвята у студенти тощо. В її активі – сценарії й авторське ведення художніх програм міжнародних мистецьких фестивалів «Підляська осінь» (Польща), «Коляда» (1994, 1996 рр.), «Сурми-1996», «В сім'ї вольній, новій» та інші, організованих у більш пізній період. Згодом ці заходи стали традиційними для міста і були чимало років в його (Управління культури) активному творчому «репертуарі».

У 1976-1996 рр. вона виконувала обов'язки учасника режисерсько-постановчої групи при міському Відділі (Управлінні) культури і туризму, співробітники якого здійснювали організаційно-методичну підготовку та проведення всіх масових свят, концертів, тематичних лекторіїв, творчих звітів тощо [84]. Очолюючи ГО «Спілка жінок» м. Рівне, уже в новітній час, нею безпосередньо залучено чимало людей, зокрема й членів кафедри, до участі у всеукраїнській акції, спрямованій на поповнення бібліотек у військових шпиталях.

Декілька років поспіль (від 2015 р.) за її безпосередньої участі організовувалися «Волон-

терські співанки» (майже 100) студентами кафедри, мета яких – збір коштів через проведення різноманітних заходів у місті для учасників військового протистояння на Сході України.

До цієї роботи залучалися й інші науково-педагогічні працівники кафедри, зокрема й для пошиття маскувальних засобів для учасників АТО, загону «Горинь» (Тюска В.Б., Глущук О.Г. із групою здобувачів вищої освіти різних ОП спеціальностей кафедри), а в 2022 році, вже під час війни, активними помічниками місцевої територіальної оборони були Андрощук І.М., Виткалов С.В., Виткалов В.Г., а також згадані вже студенти С.Чепуріна, М.Шумарова, О.Лобур, В.Сорока, Б.Ковенько та ін. за місцем проживання (дод. 17).

Саме доц. Шолудько Н.Г. чимало років поспіль (до 2020 р. включно) здійснювалася підготовка студентів різних спеціальностей художньо-педагогічного факультету РДГУ, започаткувавши цю практику ще у середині 80-х років в Інституті культури, коли на базі кафедри нею була створена специфічна Школа ведучих концертних програм, учасники якої планували подальшу творчу діяльність у якості ведучих таких програм, роботі у ЗМІ, або більш широких художніх форм творчої самореалізації (М.Коберник, Н.Зданевич, Ю.Куцак, О.Усик, М.Зорій, О.Ткач-Цапук, М.Ляшенко, В.Соїч), розширюючи таким чином потенціал спеціальної вищої освіти за допомогою її важливого складового – неформального сегмента. Вона неодноразово готувала студентів до участі в проведенні фестивальних заходів, зокрема згаданих уже «Рівне. Літо. Музика», організованих у 2015 роках. Її організаційно-культурна діяльність неодноразово ставала предметом висвітлення у місцевій періодиці (понад 40 публікацій-відгуків на її заходи) [35]. Та й державне почесне звання Заслужений працівник культури України – тому підтвердження. До аналогічних імпрез активно залучалися у різний час й доценти Морозова Т.П. та Черніговець Т.І., напрями і деталізація роботи яких також відображена на сторінках Літопису кафедри.

– Різноаспектність творчого виявлення науково-педагогічних працівників у вільний час здійснюється, як помітно навіть із цієї інформації, у різноманітних формах. Зокрема, доц. Казначеєва Л.М. є учасницею Архієрейського хору «Знамення» Свято-Покровського кафедрального собору (м. Рівне), в репертуарі якого чимало духовних вокальних програм, які колектив демонструє під час забезпечення церковних служб. Викл. Сніжко Л.П. займається соціальною роботою у складі організаційних структур Рівненської облдержадміністрації; доц. Тюска В.Б. бере участь у роботі місцевої «Просвіти» та різноспрямованих політичних партіях тощо.

– У ряді інших форм цього напряму позиціонування колективу кафедри в культурному просторі регіону слід згадати й наступне. Окремі науково-педагогічні працівники (Виткалов С.В.) забезпечували реалізацію авторської програми «Грані мистецтва» на обласному телеканалі «Ритм» (2016-2019 рр.), мають широкі творчі контакти з художніми колективами та їх керівниками й окремими професіональними виконавцями України загалом, публікуючи чимало інформації про стан регіонального культурного простору у всеукраїнській періодиці, здобувши свого часу досвід підготовки «творчих портретів» у місцевих періодичних культурологічних альманахах «Мистецькі грані» (2010-2012 рр.) та «Народна творчість Рівненщини» із всеукраїнською сферою розповсюдження й журналістській діяльності.

Лише упродовж майже чотирьох років (вересень 2016 – грудень 2019) місцевий глядач та й всі бажаючі у мережі Інтернет, переглядаючи його інтерв'ю, мали можливість ознайомитися з творчістю провідних майстрів мистецтв України та організаторів її культурного життя: народними артистами України Н.Бучинською, К.Бужинською, В.Горянським, В.Мойсеєнком, Г.Чапкісом, Н.-М.Фариною, а також яскравими естрадними виконавцями О.Поляковою, З.Огневич, С.Кондратівим, кінорежисером А.Сеітаблаєвим, солісткою найприбутковішої (за версією 2009 р.) рок-опери «Моцарт» І.Островською, епатажним радіо-журналістом і видавцем «глянцевих» журналів у США Веллом Йохансоном (Швеція) та ін., художниками і художніми критиками, зокрема – О.Бобришевим (увійшов до 10 найкращих акварелістів світу за версією 2017 р.) і членами НСУ України В.Гвоздинським, Ю.Ямашем і Р.Яцівим (Львів), Р.Велігурським і Ф.Бобриком, П.Подольцем, В.Войтовичем, О.Литвином, а також Заслуженими діячами мистецтв України В.Супонькіною-Лагнюк, О.Присяжненко (хореографічна агенція «Едельвейс»),

організаторами культурного життя регіону (С.Гембергом, В.І Данилюком, Ф.Ф.Васечком, М.П.Орешком, О.Д.Гайдабурою, О.М.Стельмах та ін., подаючи інший ракурс бачення сучасної художньої творчості відомих майстрів мистецтв України крізь призму регіонального ведучого каналу «Ритм-ТВ» (Деталізація тематики, відеокліпів й учасників цієї програми наведена у Біобібліографічному покажчику автора, вміщеному у цій книзі). Епізодично ці зустрічі ним організуються й надалі.

У 2019-2021 рр. до аналогічної діяльності (але вже у якості теле-ведучої каналу «Рівне-ITV») долучилася і студентка заочної форми навчання ОП І (бакалаврського) ступеня спеціальності 034 «Культурологія», а згодом – штатна працівниця телеканалу Д.О.Литвин. Згодом відвідування студентами цього каналу, як і творчих зустрічей із працівниками його київського аналогу, стає традиційним.

Сюди зарахуємо й участь доц. Костюк Л.К. у згаданій вже телепрограмі каналу РТБ «Молодіжний прорив», присвяченій життю і творчості Г.П.Косміаді; передачі на радіо «Свобода» у теле-проекті «Так було» (про творчість цього художника), прес-конференції з нагоди відкриття виставки картин художників-емігрантів на тему «Солодкий смуток» у галереї європейського живопису «Євро-Арт» (2018 р.) тощо.

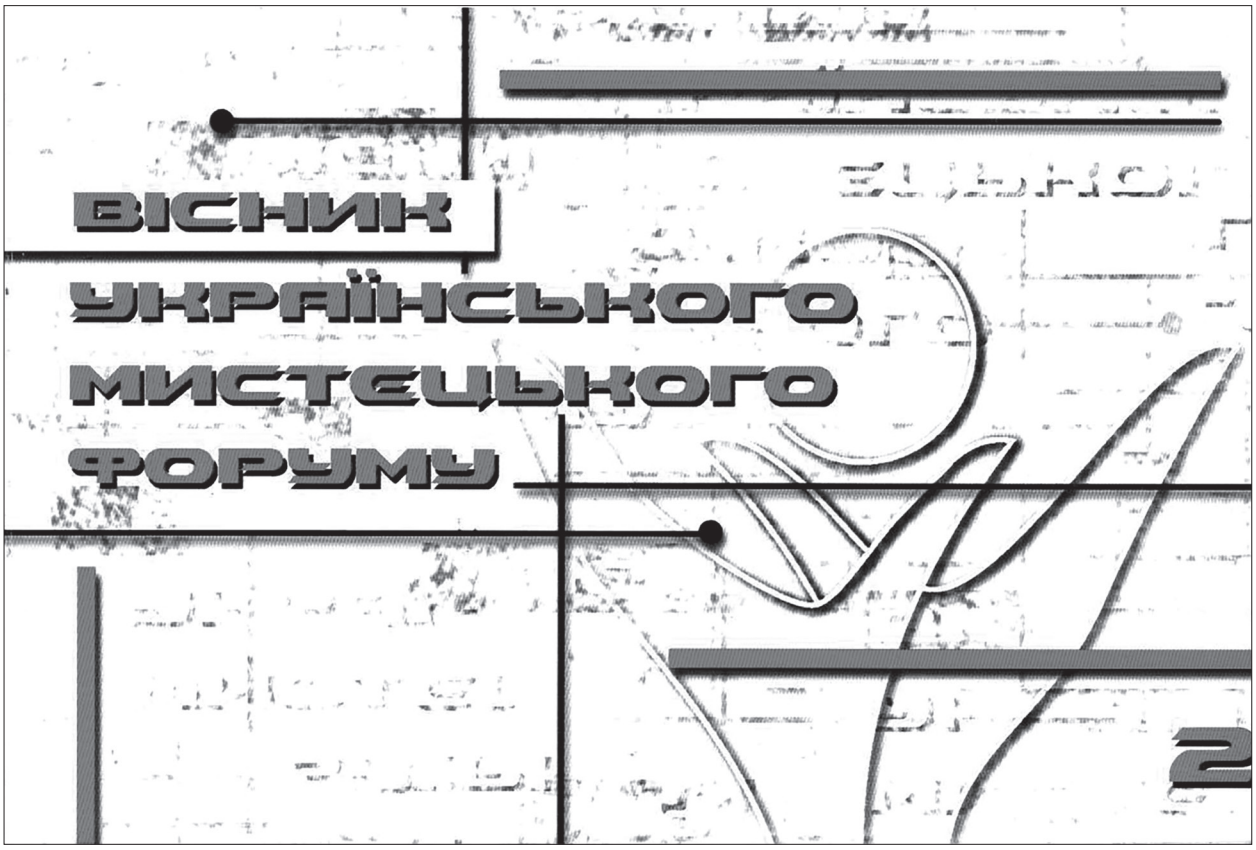
– У різний час члени кафедри виконували функції ведучих концертних програм міжнародного музичного фестивалю «Нове музичне виконавство» (2003 р.), міжнародної наукової конференції «Світ Ріхарда Вагнера» (Львів, НМА ім. М.В.Лисенка), брали участь в організації мистецького проекту «Львівська імпреза» та виступали у якості ведучої програм, у рамках яких відбулися творчі зустрічі студентської молоді з Народним артистом України, композитором М.М.Скориком, лауреатом премій ім. Б.Лятошинського та ім. Л.Ревуцького Ю.Лашоком (2004 р., Органна зала), лауреатами Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка, проректором ЛНМА ім. М.В.Лисенка, проф. В.Є.Камінським, секретарем НСК України, Народною артисткою України Л.В.Дичко (РДГУ, 2012 р., доц. Прокопович Т.Ю.), Народним художником України Іваном Марчуком («Євро-Арт», 2020 р., доц. Костюк Л.К.), Народними артистами України Г.М.Чапкісом, В.О.Мойсеєнком, К.Бужинською (2020-2023 рр., орг. – С.В.Виткалов), низці міжнародних науково-практичних конференцій, організованих в РДГУ (2005-2023 рр.), всеукраїнській науково-практичній конференції «Традиції серпанкового ткацтва в Україні» (с. Крупове – КЗ «РОКМ», вересень 2015 р., ведучий заходу, підготовка програми, декілька інтерв'ю для центральних ЗМІ – проф. Виткалов В.Г.). або читали публічні лекції з музикознавчої чи «економічної» проблематики в Рівненській ОУНБ (доц. Каневська Г.Г, 1992-2011 рр.), доц. кафедри Кучина Н.І. (2018 р.) тощо. У 2020-2023 рр. ведучою низки культурно-дозвіллєвих заходів, проведених у м. Рівне (РДГУ та РОАМДТ), була й наш викладач-сумісник, проф. кафедри педагогіки РДГУ Андрощук І.М.

– Важливим напрямом організаційно-культурної діяльності колективу є згадана вже екскурсійна, мета якої – розширення уявлення студентської молоді про регіональний культурний простір, його потенціал, форми та напрями функціонування, тенденції і проблемний ряд. Саме під час екскурсій студенти мають можливість ознайомитися з оригінальними артефактами міста, регіону, країни, виявити їх культурний контекст. Під час подібних заходів формуються відповідні патріотичні почуття. Тож ця пізнавальна форма поза навчальної роботи завжди була і залишається в активі кафедри. Лише упродовж останніх 20 років колективом науково-педагогічних працівників реалізовано спеціальну педагогічну Програму, за якою здійснюється ознайомлення з пам'ятками світового мистецтва шляхом відвідування як Органної зали обласної філармонії з її серією справді визначних міжнародних фестивалів органної музики (від 2018 р., за відповідною Угодою відвідання цих заходів для студентів кафедри є безкоштовним), низки помітних міжнародних фестивалів народознавчого спрямування, що організуються в Рівному та районах області або в західно-поліському регіоні загалом, вистав Академічного музично-драматичного театру та театральних колективів-гастролерів, що презентують власний репертуар на його сцені, десятків майже унікальних презентацій європейського і світового образотворення, проведених у галереї європейського живопису «Євро-Арт» її куратором доц. Костюк Л.К. із залученням помітних мистецтвознавців Києва, Львова, Ужгорода, Рівного, професійний коментар яких (Р.Яців, О.Кіс-Федорук, О.Гаврош, О.Петрова) надавав

відповідного ракурсу бачення події, постаті чи арт-зразка, що був предметом експонування і обговорення. До речі, саме О.М. Петрова, починаючи від 1994 р., стала організаторкою оригінальної картинної галереї сучасного мистецтва у Свято-Успенській Святогорській Лаврі, проводячи майже щорічні пленери українських та окремих зарубіжних художників на Донеччині, яким Лавра надавала прихисток у літній період і які по завершенні пленерних заходів дарували цьому духовному Центру 1-2 власних картини, виконаних під час перебування в регіоні. Вона й неодноразово долучалася в якості експерта чи Голови екзаменаційних комісій до становлення нових ЗВО, зокрема Краматорського економіко-гуманітарного інституту.

Щороку студенти різних спеціальностей відвідують спільно з НПП кафедри або є безпосередніми учасниками (ведучими, сценаристами, організаторами) 45-60 культурно-мистецьких заходів, участь у проведенні чи навіть споглядання яких суттєво впливає на їх професійні компетентності і загальну орієнтацію у духовних потребах місцевого населення та «пропозиціях» мережі закладів культури. Продовжилася ця практика і в час війни. Хоча знаходження частини студентів за межами країни, безліч інших форм та факторів, що уповільнюють чи нівелюють ефективну організацію навчального та поза навчального процесу (тривоги, аварійні відключення світла й Інтернету), суттєво знижують ефективність цієї роботи і її результат.

– Сюди можна віднести й численні екскурсії не лише містом, які з успіхом організують уже й самі студенти, як результат прослуховування відповідних дисциплін та здобуття практичних навичок, чи ті з них, хто здобуває фах на ОПП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», зокрема і під час міжнародних наукових зібрань, або це проводиться у виставкових залах КЗ «РОКМ», «Арт-ательє Г.Космаді», Музею бурштину чи Музею У.Самчука, причому навіть англійською чи німецькою мовами (А.Андрєєва, Б.Вальд) під час організації різних видів практики, в результаті яких здобуваються не лише професійні компетенції в роботі з різноманітною аудиторією і, власне, фах, але й формується реальні уявлення про освітньо-професійні програми спеціальностей кафедри, професіональну вищу освіту, роль у

Зразки інформаційних буклетів художніх заходів, в яких час від часу беруть участь у різних формах науково-педагогічні працівники та студенти кафедри.

цьому процесі гуманітарного університету тощо. У той же час зміни в кадровому складі кафедри переорієнтовують цю діяльність на більш прагматичні виміри.

Подібні аспекти професіоналізму та орієнтації на професію поглиблюються й спільним проведенням практичних занять відомими організаторами культурного життя, як це продовжує робити викл. Сніжко Л.П. (із жовтня 2022 р.), коли, підсумовуючи розгляд питань, здобутих під час слухання музеєзнавчої дисципліни, до студентів запрошуються керівники установ культури регіону, які й орієнтують їх на професію, наголошуючи на всіх її перевагах та складностях. Саме вона організовує й цікаві зустрічі з регіональними фахівцями галузі стосовно профорієнтаційних сегментів останнім часом. Аналогічні елементи неодноразово впроваджувалися до навчального процесу й проф. Виткаловим В.Г., коли регіональний модуль вивчення дисциплін «Українська культура» чи «Регіональна культурна практика» у розмаїтті його форм коментували керівники структурних підрозділів галузі: начальники (керівники відділів) управлінь культури і туризму, інформаційної політики чи сім'ї, молоді і спорту Рівненської облдержадміністрації або ОЦНТ (Мельник Я.М., Черепуха В.С., Волинець М.С., Хом'як С.Б., Ковальчук (Грицан) Г.В.) чи Шевчук С.І., Смик О., Рябунець В.С. та ін.

До цього ряду можна додати й різноманітні зустрічі студентів із керівниками управлінських структур області чи міста (Т.Грещук, М.Рожко), під час яких також здобувалися відповідні сегменти професіоналізму (орг. – Шолудько Н.Г., Костюк Л.К.), або низку зустрічей з провідними фахівцями медіа-простору, чи інших культурологічних структур, які організовує час від часу проф. Виткалов С.В., у результаті чого студентська молодь знайомиться з потенціалом мас-медіа, їх ролі у духовних параметрах регіону чи вітчизняної культури загалом.

Це і неодноразові відвідування приватного художнього музею родини Корсаків, чи згаданого вже музею Волинської ікони (Луцьк) та постійні екскурсійні поїздки до музейних комплексів у Львові, Підгірцях, Олеську, Дубні, Острозі, Почаєві; відвідування Маріїнського (рф), Київського, Одеського та Львівського національних театрів опери і балету, Концертної зали ім. С.П.Людкевича (Львів), Органних зал Києва, Кам'янця-Подільського, Самбора, Львова, Академічних театрів Луцька, Тернополя, Херсона, Житомира, Харкова, музеїв при лялькових Академічних театрах Рівного та Харкова (Костюк Л.К., Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Шолудько Н.Г.), перегляд й прослуховування вистав чи програм їх наявного репертуару та зустрічей з акторським складом. Останнім часом реалізації цього аспекту активно допомагає й магістранта кафедри І.Боровець, що є творчим працівником (завідувачкою літературно-драматичної частини) Рівненського ОАМДТ. А загалом усі ці відвідування засвідчили надзвичайно цікавий момент у європейській культурній практиці, а саме вища освіта магістерського ступеню здобувається людиною у поважному віці, коли приходить відчуття здобуття саме цього кваліфікаційного рівня освіти. Такий принцип її організації стимулював і українських музикантів також переглянути власні позиції у здобутті більш високої фахової сходинки. І вже сьогодні серед активно концертуючих українських музикантів фактично немає виконавців, які б не мали закордонної освіти чи хоча б декількох стажувань за межами країни. Інакше кажучи, між культурна комунікація є важливим чинником позиціонування митця у просторі сучасної культурної практики.

– Додамо також і численні екскурсійні поїздки Україною та іншими державами колишнього СРСР: Львів, Почаїв, Зарваниця, Дубно, Олесько, Підгірці, Берестечко, Острог, Пересопниця, Кам'янець-Подільський, Хмельницький, Вінниця, Пилипець, Чернівці, Банчени, Дрогобич, Тустань, Мукачеве, Берегове, Буковель, Яремне, Бакота, Житомир, Хотин, Збараж, Вишневець, Тернопіль, Одеса, Миколаїв, Батурин, Чигирин, Суботів, Чернігів, Холодний Яр, Умань, Канів, Полтава, Решетилівка, Опішне, Диканька, Київ тощо, Інституту керамології НАНУ (смт. Решетилівка), художні галереї «Мистецький арсенал», Музей Богдана і Варвари Ханенків, Музей українського мистецтва, Міський музей, музейні комплекси Києво-печерської Лаври (Київ) та Почаївської Лаври, група музейних пам'яток Львова, Чернівців, приватний Музей сучасного мистецтва Корсаків, Музей Волинської ікони (Луцьк) чи зали Волинської ікони в КЗ «РОКМ», а також художніх зібрань у Підгірцях, Золочеві, Олесько, Ужгороді, Умані, Чернівцях, Полтаві,

Острозі, Дубні тощо, ознайомлення з культурним потенціалом замків, монастирів, духовних комплексів і пам'ятних місць Прикарпаття, Закарпаття, Поділля, Слобожанщини, зокрема й Національного природного заповідника «Синевір» та дендропарку «Софіївка» (2011-2023 рр.), Санкт-Петербургу і його околиць (Павловськ, Петергоф, Гатчина, Царське Село, Стрельня), республіки Білорусь (Мінськ, квітень, 2013 р.) (орг. – Виткалов С.В.), попередньо обговоривши предмет відвідування чи споглядання конкретної пам'ятки на практичних заняттях або, принаймні, переглянувши фрагменти відеофільмів уже під час організації самої поїздки. Останнім часом до проведення екскурсійних поїздок долучаються й студенти та НПП інших факультетів РДГУ та ЗВО регіону (див. додатки).

У процесі таких екскурсій їх учасники відвідали чимало специфічних осередків регіональної культури, зокрема *долину* квітів, перцю, а також музеїв: скульпторки Т.Бриж, кінорежисера С.Параджанова, металевих виробів Н.Кроки, коштовностей, магії, лісу, книги, ляльки-мотанки, народної іграшки, Волинської ікони, музичних інструментів, у т. ч. й дримби, регіональної кухні; численні *дегустаційні заходи* (меду, сиру, пива, вина, бануша, борщу тощо). Сюди додамо й специфічні термальні ванни Закарпаття, низку оригінальних регіональних фестивалів; взяли участь у ритуалах гуцульського весілля, майстер-класах з опанування техніки гри на трембіті та інших унікальних музичних інструментах, художньої вишивки, виготовленні керамічних сакральних артефактів, приготуванні унікальних блюд регіональної кухні тощо (у Решетилівці, Опішному, Пересопниці, Дубні, Рибаківці, Острозі, Кам'янці-Подільському, Кременці, Буковелі, Мукачевому, Яремче, Хотині, Рівному та ін.), за допомогою яких значною мірою формується власне ставлення молодої людини до національної культурної спадщини, виявляється її світовий контекст, наголошується на необхідності її збереження та популяризації, позиціонуванні України у світовому культурному просторі і за допомогою «культурної» дипломатії. Студенти знайомляться зі специфікою організації культурних та креативних індустрій, локального бізнесу в галузі тощо. Тому у процесі подальшого проведення аудиторних занять із дисциплін «прикладного» (професійно-орієнтованого) характеру використовується й перегляд відеофільмів, що виконують роль своєрідного коментарю до історико-теоретичного напряму наявних освітньо-професійної програми усіх спеціальностей кафедри.

Зважаючи на той факт, що в екскурсійній діяльності кафедри час від часу беруть участь і колишні випускники, чи представники інших ЗВО та науково-дослідних установ України (Інститут історіографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАНУ, Житомирський держуніверситет ім. І.Я.Франка, інші кафедри РДГУ, галузеві управління облдержадміністрації, фахові коледжі культури і мистецтв Луцька, Дубна та представники музейної й клубної мережі, бізнесу), що чимало років співпрацюють із колективом кафедри, питання обговорення стану вищої освіти, ОПП сучасних спеціальностей класифікатора напряму 02 «Культура і мистецтво» чи 03 «Гуманітарні науки» реалізується і таким чином. Як це, приміром, було організовано у травні 2021 року під час поїздки на Полтавщину, чи в травні 2023 р. – на Закарпаття (деталізація учасників та форм відвідувань і ознайомлення з пам'ятками на сайті кафедри та її Літописі).

– До цього ряду реалізації згаданої культурної Програми для студентів слід віднести й численні, упродовж років, відвідування культурно-мистецьких заходів в установах культури регіону (переважно гастрольного, фестивального, конкурсного чи експозиційного характеру), що здійснюється як важлива складова виконання практичних завдань, чи різноманітних аспектів неформальної освіти, зокрема й міжнародних фестивальних імпрез, безлічі творчих зустрічей студентів із провідними фахівцями культурно-мистецької сфери і бізнесу України, організаторами духовного простору міста та регіону. Це й різноманітні он-лайн зустрічі (з 2022 р.) із провідними майстрами мистецтв країни (народним артистом України В.Мойсеєнком), керівниками різнопрофільних структур галузі культури і мистецтв (А.Осташем, А.Столяром, О.Цапук), представниками всеукраїнських медіа-груп (О.Курсиком, Ю.Сеник та ін.), під час яких студенти здобувають нове уявлення про культурний простір країни, актуальні його напрями чи форми, можливість взяти участь у подальшому в цій сфері.

– У результаті, серед помітних заходів цього ряду згадаємо й ґрунтовні дослідження магістрантів, проведені ними в рамках слухання дисципліни «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення» з питань виявлення стану релігійності населення Рівненщини, відвідування ними зібрань різних релігійних громад: общин, сект тощо, знайомлячись із методикою впливу на середовище міста, позиціонуванні в культурно-ідеологічному просторі регіону, публікуючи відповідні наукові розвідки та включаючи цей матеріал до власних дипломних робіт (орг. – проф. Стоколос Н.Г., 2007-2010 рр.), чи досліджень, виконаних під керівництвом доц. Костюк Л.К., Шатрової М.Б., проф. Виткалова В.Г. та ін. Це можна стверджувати й про інші подібні заходи, проведені штатними працівниками кафедри (Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Забута Т.В., Морозова Т.П., Шатрова М.Б.) зі студентами у клубній та музейній мережах міста і подальший алгоритм їх осмислення на практичних заняттях.

Важливим чинником позиціонування різних видів діяльності кафедри є створення в світових інформаційних мережах представництва СНТ «Афіна» чи інших студентських формувань (із 2015 р., Андрощук І.М., Глущук О.Г., Виткалов С.В., Костюкович І.), на сторінках яких розглянуто чимало акцій громадянського спрямування, організаторами яких були викладачі та студенти кафедри, зокрема численні «Волонтерські співанки», організовані під керівництвом доц. Шолудько Н.Г., у процесі проведення яких зібрано чимало коштів для підтримки військових із Рівненщини. Сюди додамо й чимало згаданих вище майстер-класів для тимчасово-переміщених осіб чи науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти факультету, організованих колишніми випускниками або магістрантами кафедри (С.Чепуріною, М.Шумаровою) за участі студентів кафедри, а також безліч інших культурно-дозвіллєвих заходів, спрямованих на пошук коштів для ЗСУ (2022-2023 рр.) у відповідний період, про що йдеться й на сторінках Літопису кафедри та її сайті.

Таким чином, Програма духовного формування сучасної студентської молоді, втілена в аналізованих вище напрямах, що упродовж багатьох років організується на нашій кафедрі, має свій належний культурний ефект і достатньо презентабельну форму розширення духовного простору та вписування Рівненщини у загальноукраїнський контекст. Вона засвідчує поступове поглиблення функціональних обов'язків членів кафедри, зростання обсягів професіональної діяльності і активності кожного, а відтак і поглиблення ролі вищої школи в сучасному українському соціумі (Деталізація цієї роботи також відображена в Літописі, що подається нижче). Тож як окрема освітня і науково-педагогічна структура, кафедра в особі її сучасного науково-педагогічного колективу, зокрема й викладачів-сумісників чи професіоналів-практиків, у повному обсязі виконує усі завдання, покладені на неї РДГУ та вищою школою країни загалом.

У зв'язку з виходом на пенсію останнім часом окремих педагогів (доц. Костюк Л.К. і доц. Шолудько Н.Г.), звільненням за власним бажанням доц. кафедри Кучиної Н.І. (вересень 2020 р.) та ст. викл. Глущук О.Г. (вересень 2022 р.) і, відповідно, доукомплектуванням кафедри новим складом НПП (2022 р., проф. кафедри Матусевичем К.М., викл. Сніжко Л.П., доц. Шатровою М.Б. на постійній основі) та на умовах штатного сумісництва неодноразово згаданих професіоналів-практиків О.В.Цапук, Т.М.Самсонюк, а також декількох педагогів з інших кафедр РДГУ (проф. О.Б.Пелех, доц. О.Р.Савченко, доц. Андрощук І.М., доц. Гуменюк О.В.) та далекого зарубіжжя – проф. Р.Мушкета (Польща), дещо змінено напрям науково-методичної й організаційно-культурної діяльності колективу, виходячи з фахової освіти нових викладачів, їх творчих уподобань, досвіду професійної діяльності тощо. Утім, надалі ця співпраця набула більш економічно насиченого сегмента; розширився потенціал форм освітньої практики, студенти включилися у конкретні виробничі процеси та проблеми галузі. І хоча висновки робити у цьому напрямі ще рано, вони, поза сумнівом, будуть.

Зважаючи на потребу у збереженні інформації про професорсько-викладацький склад кафедри, його організаційно-культурній діяльності, у даній книзі подано прізвища і окреслено доробок усіх співробітників, що працювали чи працюють у штаті кафедри від часу створення Рівненського державного гуманітарного університету). Бегучи до уваги нові вимоги МОН, має сертифікати (В-2), підтверджуючі відповідний рівень знання іноземних мов (англійської, німецької чи польської)[1].

Завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, професор ***Виткалов Володимир Григорович***, 1953 р. н. Закінчив Уманську ДМШ № 1 за спеціальністю «Народні інструменти» (баян; клас Б.О.Ягольницького); Уманське державне музичне училище ім. П.Демуцького (1973 р.) за спеціальністю «Хорове диригування» (клас В.І.Воловенка, С.А.Дячук, І.М.Буланова), Рівненський факультет Київського державного інституту культури (1977 р., клас доц. Афонченко М.М.), аспірантуру Ленінградського державного інституту культури (1986 р.) по кафедрі доктора педагогічних наук, професора Генкіна Д.М., науковий керівник – к. філос. н., доц. Рашрагович Б.І.); там же достроково захистив дисертацію. У вищій школі працює з 1977 року.

У 1987-1992 рр. – завідувач кафедр: теорії та історії культури; з 1992 р. по т. ч. – івент-індустрій, культурології та музеєзнавства; доцент (1990 р.), професор (1994 р.). 1.09.2004-1.09.2005 рр. – декан художньо-педагогічного факультету РДГУ [дод. 13].

Бере активну участь у діяльності сучасної вищої школи України як її менеджер: член Фахової ради з культури і мистецтв (1995-2003 рр.), член Експертної ради Державної акредитаційної комісії (ДАК) Міністерства освіти і науки України з освіти, культури і мистецтва (2003-2006 рр.), член Експертної ради ДАК МОНУ з культури, мистецтва і туризму (2006-2015 рр.), член Державної інспекції ЗВО І-ІІ рівнів акредитації (1997-2002 рр.) та член Державної інспекції МОНУ з питань акредитації ЗВО ІІІ-ІV рівнів акредитації (2009-2010 рр.), член Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з якості освіти» МОН України (2012-2015 рр.), член Банку експертів МОНУ (2005-2019 рр.), заступник Голови Науково-методичної комісії (НМК) (комісія з культури) МОН України та член підкомісії з культурології МОН України (2011-2019 рр.). Брав участь у майже 300 ліцензійних та акредитаційних експертизах у ЗВО України різних рівнів акредитації, а також у розробці Державних стандартів вищої освіти зі спеціальностей «Документознавство та інформаційна діяльність» (затверджено), «Культурологія» у складі відповідних комісій МОН України. У 2002 році зареєстрував обласне відділення культурологів із метою створення Всеукраїнської асоціації культурологів (2010 р.)

У 1995-2009 рр. – член Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 КНУКіМ за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство», в якій брав участь в обговоренні понад 100 дисертацій. Підготував понад 200 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад ЗВО України та наукових установ.

Головний редактор (1991-2015 рр., із 2016 р. його заступник і відповідальний секретар) та упорядник фахових науко-метричних збірників, затверджених ВАК України за напрямами «Мистецтвознавство» і «Культурологія» – «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ». Збірники мають всеукраїнську реєстрацію як періодичні наукові видання, затверджену Міністерством юстиції України (2010 р.). Із 2016 р. – це спільний науковий проект кафедри та Інституту культурології Національної академії мистецтв України, зареєстрований у Міністерстві юстиції України) і наукового альманаху «Актуальні питання культурології» (з 2004 р.). Загалом вийшло друком понад 70 названих збірників загальним обсягом понад 1300 др. а.).

Усі три збірники індексуються в 11 науко-метричних базах кожен: Index Copernicus (Польща), «Cosmos» (США), «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека), Research Bible, «Research Gate» (Німеччина). «Google Scholar», «Cite factor», European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD, реферативних базах «Україніка наукова» та «Джерело» (НБУ ім. В.І.Вернадського).

Загальна кількість упорядкованих і відредагованих ним спільно з проф. Виткаловим С.В. наукових збірників, монографій і навчальних посібників – понад 100 одиниць.

Із 2020 року МОН України фахові збірники перереєстровані за категорією «Б».

Член редколегій науко-метричного «Вісника Маріупольського державного університету» за напрямами «Культурологія. Соціологія. Філософія» (2011-2020 рр.), наукового збірника «Культура. Освіта. Зміни» Жешовського університету (Польща, 2016 р.), наукового «Вісника Київського національного університету культури і мистецтв» (серія «Менеджмент

соціокультурної діяльності», 2018 р.), Вісника «Українські культурологічні студії» кафедри етики, естетики та культурології Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, категорії «Б», із 2022 р.), Вісника Волинського національного університету ім. Лесі Українки «Fine Art and Culture Studies» (2023 р.). Член редколегії енциклопедичного довідника «Пам'ятки культури і мистецтва Рівненщини»; редактор періодичного часопису КЗ «Рівненський ОЦНТ» обласної ради – «Народна творчість Рівненщини» (2012–2015 рр.).

Входить до складу Міжнародної благодійної організації «Міжнародний фонд Національної академії мистецтв України» (з 2010 р.), Всеукраїнської Асоціації культурологів.

Член ученої ради РДІК (з 1983 р.), РДГУ (з 1998 р.), член науково-технічної експертної ради РДГУ (з 2017 р.), член ученої ради художньо-педагогічного факультету (з 1986 р.).

За його ініціативи при кафедрі відкрито разову аспірантуру (2001 р.). Під його керівництвом, як уже наголошувалося, захищено 11 дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата мистецтвознавства та кандидата історичних наук за спеціальністю 26.00.01 (17.00.01) «Теорія та історія культури». Вийшло оголошення про захист у М.В.Левенець, утім із суб'єктивних причин захист не відбувся.

Брав участь в опонуванні 10 дисертаційних досліджень у спеціалізованих учених радах Ленінградського державного інституту культури (1991 р.), КНУКіМ (2002, 2010, 2011, 2013, 2014 рр.), НАКККіМ (2015 р.), Полтавському НПУ ім. В.Г.Короленка (2014, 2016, 2020 рр.).

Ініціатор відкриття (згодом – ліцензування та акредитації) спеціальностей: «Культурологія» (1992 р.), «Менеджер культури та туризму» і «Менеджер культури та спорту» (1993 р.), підготовка фахівців на яких здійснювалася спільно з Рівненським туристичним ліцеєм та Державним Комітетом України з міжнародного туризму (переданих із листопада 1997 р. на факультет ДКМ), а також «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (2013 р.), «Менеджмент соціокультурної діяльності» (2017 р.) за І-ІІ освітньо-кваліфікаційними рівнями. Чимало років науковий ценз штатних співробітників, що забезпечують ОПП усіх спеціальностей кафедри, становить 90%. Серед педагогів-практиків чимало також мають наукові ступені та посідають керівні посади в галузі.

У різний час виконував обов'язки професора відповідних кафедр Краматорського економіко-гуманітарного інституту, РІС КСУ, ВНУ ім. Лесі Українки, Херсонського та Маріупольського державних університетів.

Упродовж багатьох років за його ініціативи на кафедрі працювали запрошені («гостьові») доктори наук, професори з інших ЗВО України та далекого зарубіжжя (Ю.Афанасьєв, С.Возняк, М.Зайцев, М.Дутчак, П.Кралюк, Б.Прищепа, О.Прищепа, Н.Стоколос, Л.Кириленко, Р.Мушкета (ЄС, Польща) та кандидати наук, доценти (Н.Канішина, Т.Пригода (ВНУ ім. Лесі Українки), Л.Герасименко, РІС КСУ; О.Ріхтер, НУВГіП), А.Ніколаєва (МЕГУ ім. С.Дем'янчука), В.Красновський (РДПІ), Р.Мохнюк (НАКККіМ), Т.Пономарьова, Т.Самсонюк (КЗ «РОКМ» РОР), а також чимало професіоналів-практиків галузі культури (О.Булига, Ж.Вагіна, І.Ксеняк, В.Мушировський, Я.Мельник, Ю.Нікольченко, М.Пісчаний, О.Стельмах, О.Козярчук, О.Цапук, О.Ковтунець та ін.), згаданих у відповідних розділах цієї книги. Із 2015 р., у зв'язку з проблемною ситуацією в Україні, потенціал кафедри у цьому плані розширився за рахунок лише науково-педагогічних працівників інших кафедр РДГУ, представника ЄС – доктора пед. наук, проф. Р.Мушкети (Польща) та педагогів-практиків.

Має публікації у всеукраїнських часописах «Вища школа», «Історичний журнал», «Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі», «Вісник Книжкової Палати України» та ін., а також у багатьох наукових збірниках ЗВО Кракова, Мадрида, Вільнюса, Челябінська, Барнаула, Мінська, Тамбова, Пермі, Москви, Ленінграда, Одеси, Харкова, Києва, Луцька, Луганська, Берестечка, Рівного, Львова, Маріуполя, Миколаєва тощо.

Двічі (2004-2005 рр.) вигравав гранти Рівненської облдержадміністрації, на кошти яких опубліковано окремі його монографії.

Рецензент наукових досліджень на запит центральних видавництв України (І.Буланий «Культурно-освітня діяльність в Українській РСР»: монографія. Київ: Вищ. шк., 1987; В.Іванов «Співацька освіта в Україні». Київ: Вищ. шк., 1992), Г.Білоус, Є.Чирук, Н.Рибачинська «Культурно-мистецькі процеси та явища

у висвітленні української періодики Галичини першої половини XX століття: матеріали до бібліографії». Львів: Вищ. шк., 2009; В.Радзієвський «Фітокультура та антианомія як елемент субкультури в ритуалах середньовічної Русі: нотатки до фітокультурології й юридокультурології» (Київ, 2011); Т.Гаєвська «Традиційна культура українців кінця XIX – початку XX ст.» (Київ, 2012), Я.Бондарчук «Історія Острозької академії». Острог, 2015 та її ж «Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах пресеції» (Львів, 2022), І.Печеранського «Педагогічна культурологія» (2016), О.Гончарова «Музеї США та Канади». Київ, 2018; а також на запит ВАК України методичного збірника «Паспорти наукових спеціальностей» та програм екзаменів кандидатських мінімумів різних напрямів спеціальностей 26.00.01 – 26.00.04 «Теорія та історія культури» (Харків, 2010), навчально-методичних посібників, наукових збірників, статей, друкованих у ЗВО України та Росії (С.-Петербург, Челябінськ, Перм, Москва, Вільнюс, Тамбов), навчальні посібники В.М.Піддубник (2012 р.), М.М.Ясінського (2014, 2015 рр.), І.П.Печеранського (2018 р.), О.М.Гончарової (2019 р.) та ін.

Автор майже 480 наукових і науково-методичних праць, зокрема й декількох монографій (1993, 1997, 1999, 2004 рр.), а також колективних монографій (2011, 2020, 2022 рр.), низки навчальних (1994 р.) та навчально-методичних посібників (1997, 2005, 2009, 2010, 2019, 2020, 2022 рр.) і хрестоматії («Берестецька битва 1654 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова», у співавторстві, 2005 р.). Окремі з них знаходяться на сайтах інтернет-магазинів США, засвідчуючи актуальність регіональної культурно-мистецької проблематики та якість її розробки і оприлюднення.

Член журі Міжнародних студентських фестивалів естрадної пісні та керівник «Круглих столів» із питань народної культури, проведених у рамках фестивалю «На хвилях Світязю» (с. Світязь, турбаза «Гарт» ВНУ ім. Лесі Українки, 2010-2013 рр.); Міжнародного студентського фестивалю естрадної музики (БГУКИ, Мінськ, 2015 р.), XV-XXIV Міжнародних фестивалів дитячої творчості «Золотий лелека» (Миколаїв, 2012-2020 рр., CIOFF), учасник Міжнародних академій педагогічної творчості за участі науковців США, Канади, Великобританії, Німеччини, Польщі, Болгарії, рф, Молдови, Татарстану (2016-2021 рр.). Науковий консультант Міжнародного фестивалю духовної музики «Блага вість Пересопниці» (2011 р.), всеукраїнського фестивалю «Встань, козацька славо!» (2015 р.) та ін., автор їх інформаційних матеріалів і буклетів, упорядник і наукових редактор збірок сценаріїв, хрестоматій чи передмов до них, інших методичних матеріалів, підготовлених співробітниками ОЦНТ України на замовлення Ради керівників обласних Центрів народної творчості України.

Організатор (співорганізатор) проведення понад 20-ти Всеукраїнських (із 2016 р. – міжнародних) науково-практичних конференцій (2002-2022 рр.), у роботі яких взяли участь понад 2.400 учасників, у т. ч. науковці із ЗВО Німеччини, Польщі, Кореї, Китаю, США, Ізраїлю, Білорусі, рф, Башкортостану, Азербайджану, Румунії, Болгарії та ін.

Співорганізатор І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історична Волинь і проблеми духовного відродження України»: за матеріалами Консорціуму «Історична Волинь», проведеної спільно з Національною Історичною Бібліотекою України, Національною Бібліотекою України ім. В.Вернадського, Національною Бібліотекою республіки Білорусь, Рівненською обласною універсальною бібліотекою, секції міжнародної наукової конференції «Молодь і ядерна енергетика» (Кузнецовськ, Вараш) та ін. (упорядник і науковий редактор збірників їх матеріалів). Організатор різноманітних Круглих столів із питань української культури, міжкультурної комунікації тощо.

За час роботи у навчальному закладі понад 200 студентів під його керівництвом брали участь у наукових конференціях та конкурсах різних рівнів, у т. ч. Всесоюзних (Богданова І.), республіканських (Соломко Н.) тощо, окремі з них посіли II-III місця (Ігнатьєва О., Мазурок Л., Виткалов С.), відзначені сертифікатами за якісну підготовку керівництвом інших ЗВО України (Я.Турчик, Л.Герасимчук).

Упорядник і науковий редактор колективної монографії, підготовленої на замовлення Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації – «Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини» (2011 р.); науковий редактор монографій Виткалова С.В.

«Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне, 2012 р.; «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Рівне, 2014 р., «Вища культурлогічна освіта в Україні: регіональний дискурс» (2021 р.) та ін., його навчально-методичних посібників, а також довідникових матеріалів «Рівненський обласний центр народної творчості»: матеріали до всеукраїнського огляду-конкурсу. Рівне, 2012 р., хрестоматії «Традиційно-побутові танці України» (2019 р.), низки сценаріїв, підготовлених на замовлення Ради директорів обласних центрів народної творчості України (2016 р.) та усієї друкованої науково-методичної продукції членів кафедри.

Автор рецензій у науковій періодиці на монографії С.Безклубенка, В.Іванова (Київ), С.Виткалова (Рівне), С.Протанської, Є.Семенової (Санкт-Петербург, рф), О.Кравченка (Харків), Г.Карась (Ів.-Франківськ) і ін., навчальні посібники С.Марцинковського (Херсон), О.Плитус (Надвірна-Київ), М.В.Федоришина, В.Г.Піддубник, М.М.Ясінського (Рівне), А.Гоцалюк, Ю.Афанасьєва, І.Печеранського, О.Гончарової (Київ), Я.В.Бондарчук (Острог), довідникові матеріали «Книгознавча школа: антологія» В.М.Медведєвої (Київ) у співавторстві з С.В. Виткаловим та ін.

Учасник Всеукраїнських семінарів із питань підготовки магістрантів із культурології та соціології у сучасній вищій школі (Львів, НТУ «Львівська політехніка», 2002 р.), викладання дисциплін «Історія України» та «Історія української культури» (Київ, НТУУ «КПІ ім. І.Сікорського», 2010 р.), міжнародних симпозіумів «Культурно-мистецька освіта: інституціональні трансформації в соціально-культурологічних парадигмах» (Харків, 2013 р.) та міжнародних конференцій «Культура. Наука. Общество» (Минск, 2013, 2020 рр.), аналогічних наукових заходів, організованих у Кракові, Мадриді, Києві, фахових семінарів (Київ, Львів), обласних нарад педагогічних працівників та працівників культури (Рівне).

Член журі ІІІ заключного етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень за спеціальністю 034 «Культурологія» у НМАУ ім. П.І.Чайковського (2021 р.) та заявлявся до аналогічного конкурсу у 2022 р.

Розробив дисципліни: «Самодіяльна художня творчість: історія, теорія, методика організації» (розділ загальної методики), «Клубні самодіяльні об'єднання», «Теорія культури», «Історія української культури» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» та художніх спеціальностей РДГУ), а також «Сучасна українська культура», «Регіональна культурна практика», «Музеї і сучасна регіональна культурна практика» (у співавторстві з проф. Виткаловим С.В.) й ін. та їх повноцінне методичне забезпечення, зокрема й формі навчальних чи навчально-методичних посібників.

За якісну організаційно-педагогічну діяльність відзначений Почесною Грамотою та нагрудним знаком Верховної Ради України «За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки, значні успіхи у підготовці висококваліфікованих кадрів, плідну науково-педагогічну діяльність, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм» (№ 284-к від 27.05.2019 р.), Грамотами та нагрудними знаками Рівненської обласної ради «За вагомі здобутки у науковій, науково-методичній діяльності, підготовці кадрів та популяризації української культури» (1987 та 2013 рр.), Президії профспілок України та Міністерства культури України (2013 р.), Міністерства освіти і науки України (2001, 2015 рр.), Голови облдержадміністрації (1999, 2013, 2021 рр.), Управління культури і туризму ОДА (2013 р.), низки Почесних грамот від керівництва РДГУ у номінації «Менеджер науки» (2015, 2017, 2018 рр), відзнак Ради молодих науковців РДГУ «За якісну підготовку наукових кадрів» (2011 р.) та від керівництва інших ЗВО країни за якісну підготовку аспірантів, проведення акредитацій них експертиз тощо.

Відгуки (35) про наукову, організаційно-методичну і навчальну діяльність проф. Виткалова В.Г. розміщено в Біобібліографічному покажчику (Рівне: РДГУ, 2013. 101 с. та цій книзі), Вікіпедії й інших довідниках, опублікованих на Рівненщині й Україні.

Коло наукових інтересів: українська культура: історичний аспект.

ORCID 0000-0003-0625-8822.

Контакт e-mail: volodumur_vitkalov@ukr.net

Виткалов Сергій Володимирович народився 20.04.1987 р. у м. Рівне у родині службовців. Закінчив Рівненську ЗОШ № 23 (2004 р.), РДГУ (2009 р.) за спеціальністю «Економічна кібернетика», спеціалізація «Комп'ютерні технології в

економічних системах» із кваліфікацією «Економіст»; Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету (2009 р., диплом з відзнакою) за спеціальністю «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво» з кваліфікацією «Мистецтвознавець. Викладач образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва» (ІІІ призер всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Теорія та історія культури», Сумський ДПУ ім. А.С.Макаренка, квітень 2008 р.); аспірантуру (д. ф. н.) КНУКіМ за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (січень 2010-30.05.2011 р.).

9.06.2011 р. на засіданні Спеціалізованої вченої ради Д 26.807.02 КНУКіМ захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Тема докторської дисертації затверджена головною вченою радою КНУКіМ (протокол № 13 від 28.12.2015 р.).

4.12.2018 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д..26.005.02 НМА України ім. П.І.Чайковського захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури».

Із 1.09.2009 р. – викладач, із 1.09.2011 р. – старший викладач, із 10.04.2012 р. – доцент кафедри культурології (атестат від 26.02.2015 р.), із 1.04.2019 р. – професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (атестат від 27.09.2021 р.).

Бере активну участь у розбудові сучасної вищої школи як її менеджер: заступник завідувача кафедри (з 2022 р.), член Банку експертів МОН України (2011-2019 рр.). Брав участь у 10 акредитаційних експертизах освітньо-професійних програм галузей знань 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» у ЗВО України: Київ (КНУКіМ, КУК, Інститут соціальних і культурних зв'язків ім. кн. Ольги), Дніпро, Херсон, Чернівці, Миколаїв.

Член Експертної Ради МОН України з питань атестації наукових кадрів із культурології та мистецтвознавства, наукових збірників категорії «Б» та спеціалізованих учених рад (2022 р.); експерт Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) з проведення акредитаційних експертиз освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та член галузевої Експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки» (з 16.09.2019 р.). Брав участь у багатьох його тренінгах (КНУ ім. Т.Г Шевченка, КНАУ, КНУТіД, НУВГіП і ін., зокрема й у спільних засіданнях МОНУ-НАЗЯВО та Британської Ради в Україні, 2022 р.), експертизах ОПП і ОНП у багатьох ЗВО України (32), зокрема й у якості Голови експертних груп. Учасник низки обговорень акредитаційних справ у якості члена наукової спільноти в КНУКіМ, НАОМА, НАКККіМ, ХДАДіМ, РДГУ (2020-2023 рр.).

Член Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 Київського національного університету культури і мистецтв із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (додаток до Наказу МОН № 612 від 07.05.2019 р. та № 724 від 9.08.2022 р.); член (голова) низки «разових» рад за спеціальностями 034 «Культурологія», 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 26.00.04 «Українська культура», 011 «Освітні, педагогічні науки» (НМАУ ім. П.І.Чайковського, НАКККіМ, КНУКіМ, ХДАК, РДГУ); здійснював експертизу окремих дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад (2021-2022 рр.).

Входить до складу групи рецензентів МОН України Державного стандарту ОНП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (аспірантура) (2023 р.).

Брав участь у якості офіційного опонента (19) у засіданнях Спеціалізованих учених рад, зокрема й «разових» рад у КНУКіМ (2013-2017, 2022-2023 рр.), НАКККіМ, ХДАК, НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУ ім. Т.Шевченка, РДГУ, ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника» (2021-2023 рр.). Підготував понад 60 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень для спеціалізованих учених рад Інституту сучасного мистецтва НАМУ, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, НПУ ім. М.П.Драгоманова, КНУКіМ, НАКККіМ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, Таврійського НУ ім. В.І.Вернадського, ХДАК, Львівської НАМ, ХДАДіМ, ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В. Стефаника» та ін.

Керівник комплексної кафедральної наукової теми № 0121U111130 «Прикладні питання культурології», затвердженої у державній Реєстраційній Службі Міністерства юстиції України (2022 р.).

Здійснює керівництво підготовкою дисертаційних досліджень пошукувачів кафедри Корольчук О.Л.

(ВНУ ім. Лесі Українки) та Горох Г.С. (РДГУ), Бондарчук Я.В. (НаУ «Острозька академія»).

Заступник головного редактора, відповідальний секретар (2012-2016 рр.), головний редактор (із 2017 р.) двох періодичних науко-метричних і фахових збірників за напрямами «Мистецтвознавство» та «Культурологія» – *«Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»* (спільний видавничий проект кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ й Інституту культурології НАМ України), затверджених Державною реєстраційною Службою Міністерства юстиції України (КВ № 22258-12158 ПР від 20.05.2016 р.) із розширенням мовного аспекту (українська, англійська, німецька, польська, російська) (категорія «Б») та Альманаху наукового товариства «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ – *«Актуальні питання культурології»*, зареєстрованих у Парижі (Франція), що також індексуються в 12 науко-метричних базах Index Copernicus (Польща), «Cosmos» (США), «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека), Research Bible, «Research Gate» (Німеччина), «Google Scholar», «Cite factor», European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD, реферативних базах «Україніка наукова» та «Джерело» (НБУ ім. В.І.Вернадського).

Відповідальний за перереєстрацію збірників, введення їх до міжнародних науко-метричних баз даних (2015 р.) та їх фаховий супровід в оприлюдненні їх на сайтах (DOI). Ініціатор проведення дострокової їх перереєстрації і переведення до категорії «Б» (рішення Експертної ради МОН України від 3.02 та Атестаційної Колегії МОН, додаток 4 до наказу МОН України від 2.07.2020 р. № 886).

Член редколегій фахових, науко-метричних Вісників: Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського (напрям «Культурологія» (2019 р., заступник головного редактора), наукового Вісника «Культура України» (серій «Культурологія» та «Мистецтвознавство») ХДАК, Вісника КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого (2020 р., усі – категорія «Б»), наукового Вісника Інституту культурології «Interdisciplinary Cultural and Humanities Review» НАМ України, збірника матеріалів міжнародних наукових конференцій молодих дослідників РДГУ «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (2016 р.), керівник її культурно-мистецької секції. Входить до складу групи рецензентів фахового науково-метричного збірника категорії «Б» «Українські культурологічні студії» (КНУ ім. Т.Шевченка, з 2022 р.).

На запит Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України у складі групи фахівців здійснював експертизу Проекту Стандарту вищої освіти ІІ ОС (магістр) галузі знань 03 гуманітарні науки, спеціальності 034 культурологія (2019 р.); на запит НАЗЯВО – Положення про акредитацію спеціалізованих учених рад із присудження наукових ступенів доктора філософії, доктора наук та спеціалізованих рад із присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва (2020 р.), галузевого Стандарту ІІ ОС (магістр) спеціальності 033 «Філософія» (2020 р.), ІІІ ОКР (аспірантура) спец. 031 «Релігієзнавство» (2022 р.), ІІІ ОНП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (УДУ ім. М.П.Драгоманова). Рецензував декілька ОПП і ОНП та програм дисциплін різних спеціальностей для УДУ ім. М.П.Драгоманова та НУ ім. Ю.Федьковича (2020-2021 рр.).

Учасник понад 120 наукових симпозіумів та конференцій, з яких 51 – міжнародна (Ягеллонський ун-т (Краків); Інститут ім. B.Jańskiego (Варшава), Мадриді (Іспанія), Белорусский гос. ун-т культуры и искусств, Институт искусствоведения, этнографии и фольклора им. К.Крапивы НАН Беларуси, Національний Інститут стратегічних досліджень НАНУ, КНУКіМ, НАМУ, НПУ (УДУ) ім. М.Драгоманова, НАКККіМ, ХДАК, ОНПУ, ВНУ ім. Лесі Українки тощо), 47 – Всеукраїнських, 7 – міжвузівських, решта – регіональні та загально-університетські. Ним сформовано окремий напрям досліджень в РДГУ – культурна регіоніка: історичний контекст.

Співорганізатор понад 30 Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій, багатьох звітних, а також наукових заходів, проведених на базі Обласної універсальної наукової бібліотеки (10-11.09.2010 р.), КЗ «Рівненський ОЦНТ», КЗ «РОКМ» (14-15.09.2015 р.), РДГУ; модератор секцій міжнародних, всеукраїнських та звітних наукових зібрань й в інших ЗВО (КНУКіМ, із 2021-2023 рр.).

Автор понад 360 опублікованих наукових та науково-методичних праць, у т. ч. трьох одноосібних монографій, що отримали понад 35 схвальних відгуків у спеціальній науковій періодиці і регіональній пресі; розділу (у співавтор-

стві) у монографічно-довідниковому виданні, одноосібних розділів у чотирьох колективних монографіях (понад 4,7 др. а., опублікованих у Польщі, н/м база SENSE і Україні), чотирьох одноосібних навчально-методичних посібників із питань регіональної культурної практики, української культури, історіографії культури України, музеєзнавства і пам'яткознавства та ін. з грифом РДГУ (37,5 др. а.), декількох навчально-методичних посібників у різних редакціях, низки навчально-методичного посібника у співавторстві, а також 219 наукових статей, з яких понад 130 одноосібних. 117 із них опубліковані у фахових, 59 у науко-метричних виданнях ЗВО Одеси, Харкова, Києва (КНУКіМ, НАКК-КіМ, КНУТКіТ ім. І.Карпенка-Карого, НАМУ, НМАУ ім. П.Чайковського, НПУ ім. М.П.Драгоманова, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, НАНУ), Луганська, Рівного, Кракова, Бидгоща, Варшави (Польща), Мадрида (Іспанія), Кореї, Мінська (Білорусь), Маріуполя, Львова, Луцька і ін., 4 тез наукових доповідей (Київ, Краків, Харків), 2-х інформаційних матеріалів у колективній монографії «Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини». Рівне, 2011, декількох передмов до науково-публіцистичних і методичних праць, друкованих на замовлення Рівненської облдержадміністрації та Ради керівників ОЦНТ України (2015-2022 рр.) тощо.

Його монографії знаходяться на сайтах Інтернет-магазинів США (https://epdf.pub/-09b9797dac5f954ef6266192d3957d0b19024.html), бібліотеках Мінська, Нюрнберга, Гамбурга, Мадрида, Кракова, Забже, Санкт-Петербурга, усіх Національних бібліотеках України ім. В.І.Вернадського та ім. Я.Мудрого, окремих структур НАНУ, НАМУ, зокрема в електронній національній програмі Національної бібліотеки ім. Я.Мудрого «Культура України» (2020-2021 рр.), а також у багатьох ЗВО України, відомих науковців; є вони й в усіх районних бібліотеках Рівненщини. Рецензії на його монографії, організаційно-культурну й наукову діяльність (понад 35) опубліковані в багатьох наукових виданнях, зокрема й за межами України (Мінськ, Білорусь). Інформація про нього опублікована у довіднику «Наукові школи Київського національного університету культури і мистецтв» («культурологія») (2019 р.), «Мистецтвознавці України»: довідн. / укл.: О.Матоліч. Івано-Франківськ, 2021 р. Серед опублікованого – чимало статей у Всеукраїнських часописах «Вища школа», «Народна творчість та етнологія», «Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі», «Історичний журнал», «Матеріали до української етнології» (Київ, НАНУ), «Народознавчі зошити» (НАН України, Львів), «Вісник Книжкової Палати України», «Образотворче мистецтво», «Рідна школа», «Гілея», «Методист» (Київ).

Автор рецензій на монографії, статті, наукові збірники, навчальні й навчально-методичні посібники і хрестоматії професорсько-викладацького складу ЗВО країни й постійний рецензент низки статей на запит редакторів наукових збірників (КНУТКіТ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, НАКККіМ, Санкт-Петербурзької державної академії мистецтв і ін., зокрема й для науково-метричних баз Scopus, «Journal of Music and Dance»).

Упродовж 2010-2023 рр. ним опубліковано 300 статей у періодичній пресі Рівненщини, Волині, Миколаївщини, Одещини та всеукраїнських виданнях («День», «Культура і життя») про різні грані культурно-мистецького процесу країни і регіонів, рецензії на культурно-мистецькі події та постаті. Він – автор рецензій на художні твори, наукові праці, культурну діяльність регіональних митців в енциклопедії «Україна: історія великого народу». Київ, 2015 (http: // litopys. com. ua /places/ viznachn-postat / khudozhniki-r-vnogo), навчально-методичну літературу для ЗОШ Рівненщини.

Із травня 2011 по листопад 2012 р. вів щомісячну рубрику в журналі «Мистецькі грані» з всеукраїнською сферою розповсюдження («Творчі портрети» митців, художніх колективів та організаторів культурного життя Рівненщини»), де опублікував 17 регіональних «творчих портретів».

Із березня 2016 по грудень 2019 р. – керівник авторської програми «Грані мистецтва» на обласному телеканалі «Ритм», присвяченої культурно-мистецькій спадщині та творчості провідних майстрів мистецтв країни, у рамках якої записав 59 інтерв'ю (по 30-40 хв. кожне) з народними артистами України Н.Бучинською, К.Бужинською, В.Горянським, В.Мойсеєнком, З.Огневич, Н.-М.Фариною, О.Поляковою, Г.Чапкісом, А.Сейтаблаєвим, С.Кондратівим, І.Островською (Київ), художниками і громадськими діячами О.Бобришевим (Рівне), Р.Яцівим, Ю.Ямашем,

М.Дзядиком (Львів), епатажним радіожурналістом, видавцем та шоу-меном Vel Johansson (Швеція), а також членами НСХ України чи керівниками установ культури: Ф.Бобриком, С.Бусленком, В.Гвоздинським, О.Бобришевим, П.Подольцем, М.Орешком та ін. (Рівне), розміщених у мережі Інтернет.

Із 2010 р. – автор спеціальної культурно-мистецької рубрики в обласних газетах «Волинь», «Вільне слово» та, епізодично, – у «Віснику + К» (Луцьк).

Входив до складу організаційної групи з питань підготовки хрестоматії «Традиційно-побутові танці України» (автор передмови, Рівне, 2019 р.), сформованої на замовлення Ради керівників обласних центрів народної творчості України; упорядник, автор передмови та макету науково-публіцистичної праці Л.Костюк і У.Букайло «Традиції «серпанкового» ткацтва в Україні» (2016 р.), підготовленої на замовлення управління культури і туризму облдержадміністрації. Здійснював макетування й верстку культурологічного альманаху «Народна творчість Рівненщини» КЗ «РОЦНТ» обласної ради (2012-2015 рр.).

Публікується у регіональних літературно-художніх («Погорина»), науково-краєзнавчих: «Острозький краєзнавчий збірник», «Вісник Національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви», «Вісник Волинського обласного краєзнавчого музею», «Вісник Луганського ОЦНТ», «Вісник Харківського ООЦНТ», «Вісник Харківського ООМЦКіМ», «Вісник Вінницького КЗ «ОЦНТ», зокрема й спеціалізованих культурологічних виданнях («Народна творчість Рівненщини» КЗ «Рівненський ОЦНТ» Рівненської облради).

Учасник наукових проектів (РДГУ – університет ім. Я.Длугоша, м. Ченстохова (2018 р.), Університету ім. М.Коперника у м. Торуні (2019 р., Вища школа економіки Уні-Терра, 2020-2021 рр., м. Познань, Польща), у результаті чого укладено угоди про співпрацю, зокрема й у рамках Програм «Подвійний диплом», Erasmus+ (у 2020-2021 рр. 4 студенти різних ОПП кафедри здобували освіту за програмою семестрового навчання в Польщі). Подібну угоду укладено з Міністерством освіти Китаю (2017 р.).

Член галузевої (Апеляційної) комісії під час проведення ІІІ туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 034 культурологія (НМАУ ім. П.І.Чайковського (березень, 2021 р.), наказ МОН № 1457 від 24.11.2020 р.). Учасник (у складі групи науково-педагогічних працівників РДГУ) міжнародного освітнього проекту «IREX: інфо-медіа-грамотність» (кер. – проф. Колупаєва Т.Є.), член Центру європейської педагогічної освіти (2020 р.).

Член Національної Спілки краєзнавців України (2009 р.), член Національної Спілки журналістів України (2013 р.), експерт оргкомітету Рівненського міськвиконкому з присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді (2016 р.); член Комітету з питань культури, мистецтва, духовності Координаційної ради Рівненської обл. (2014-2019 рр.), Комісії з питань охорони культурної спадщини Управління культури і туризму Рівненської ОДА (2022 р.).

Член журі: IV міжнародного фестивалю студентської естрадної пісні «На хвилях Світязю» (с. Світязь, турбаза ВНУ ім. Лесі Українки «Гарт», 16-20.06.2012 р.), XVI-XXIV Міжнародних фестивалів дитячої творчості «Золотий лелека», CIOFF (2013-2021 рр., Миколаїв, МДОЦ «Космос», с. Рибаківка) (zolotiyleleka.mk.ua) та Всеукраїнського шоу-проекту «Mini Miss & Mister Blond Ukraine, 2018 (Київ, 18.03). Організаційний комітет заходу – Дитячий театр мод «Little Model».

Брав участь у рамках неформальної освіти у Міжнародних літніх «Академіях педагогічної творчості» (2016-2021 рр., МДОЦ «Космос», Миколаївська обл.), проведених керівниками НАПН України та зарубіжних Академій (Молдови, Білорусі, прибалтійських країн, Польщі, Канади, США, Великобританії, рф, Румунії, Німеччини, Татарстану) й різноманітних ворк-шопах («Європейська інтеграція: перспективи та виклики для України» (кооперація з проектами Еразмус+, напрям Жана Моне, НПУ ім. М.П.Драгоманова, 11.12.2020 р.), підтверджених відповідними сертифікатами. Упродовж 2015-2019 рр. на запит Миколаївської спеціалізованої ЗОШ «Академія дитячої творчості» та НАПН України готував відеофільми про ці фестивалі. Чимало його фотографій використано, до прикладу, на обкладинках всеукраїнського часопису «Вища школа» [№ 7/8 (169), 2018 р.], або в матеріалах газет «День», «Культура і життя», «Волинь» та ін.

Ініціатор укладання 17 угод про співпрацю з КНУКіМ (2018 р.), Маріупольським держуні-

верситетом (2019 р.), КЗ «Ужгородська академія культури і мистецтв» ЗОР (2018 р.), НПУ ім. М.П.Драгоманова (2020 р.), ХДАК, КНУКіМ, Інститутом культурології та Інститутом проблем сучасного мистецтва НАМ України (2021 р.), КНУ ім. Т.Г.Шевченка, Сєвєродонецьким НУ ім. В.І.Даля, Міжнародним гуманітарним університетом м. Одеси, ВНУ ім. Лесі Українки, НАКККіМ, ХДАДіМ, ЛНАМ та ін. (2022-2023 рр.).

Керівник студентського наукового дослідження, що брало участь у всеукраїнському конкурсі (Ю.Янишевська, ХДАДіМ, 2016 р.).

Неодноразово запрошувався керівництвом ЗМІ областей у якості спеціального кореспондента для висвітлення міжнародних культурно-мистецьких заходів у м. Рівне (2011-2021 рр.), Луцьку (2015 р.), Миколаєві (2014 р.).

Викладає дисципліни «Українська культура», «Менеджмент культурних індустрій», «Методика організації культурологічних досліджень», «Менеджмент фестивальної діяльності», «Історія музейної справи», «Історіографія культури України», «Теорія музейної справи», «Музеї України і світу», «Соціокультурна сфера в умовах трансформації» на трьох ОПП спеціальностей кафедри та курс «Історія української культури» на усіх ОП спеціальностнй факультету Документальних комунікацій і менеджменту РДГУ (з 2009 р.), Економіко-технологічному коледжі НУВГіП (2012-2013 рр.), Одеській НМА ім. А.В. Нежданової (2018-2020 н. р.), а також курс «Охорона праці в галузі» (2013-2014 рр.) на Художньо-педагогічному факультеті РДГУ. Гарант ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» I-II (бакалавр-магістр) рівнів, член проектних груп трьох освітньо-професійних програм спеціальностей кафедри.

Автор 100 науково-методичних розробок (окремі – у співавторстві), з дисциплін «Українська культура», «Сучасна українська культура», «Історіографія культури України», «Методика організації культурологічних досліджень», «Сучасна регіональна культурна практика», «Історія музейної справи», «Теорія музейної справи», «Охорона праці в галузі» і ін., зокрема й колективних навчально-методичних посібників для студентів художньо-педагогічного факультету, факультету документальних комунікацій і менеджменту, програм вступних іспитів. Відповідальний за перевірку дипломних досліджень на академічну доброчесність по кафедрі (з 2017 р.).

Підвищення кваліфікації здійснив на кафедрах: історії України МЕГУ ім. С.Дем'янчука (2015 р.), музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності у ВНУ ім. Лесі Українки (2016-2017, 2022-2023 рр.), університетах ім. Я.Длугоша (5.06-10.12.2018 р., м. Ченстохов), ім. М.Коперника (м. Торунь, 23.10-26.10..2019 р.), Вищій школі економіки Уні-Терра (1.10.2020-1.03.2021 рр., м. Познань, Польща), а також під час ліцензійних й акредитаційних експертиз у ЗВО України, міжнародних і всеукраїнських фестивальних заходів, конференцій й літніх Міжнародних «Академій педагогічної творчості» (Миколаївська обл., 2016-2021 рр.) та у рамках програми неформальної освіти у згаданому ворк-шопі «Європейська інтеграція: перспективи і виклики для України» (кооперація з проектами Еразмус +, напрям Жана Моне, НПУ ім. М.П.Драгоманова та програмі в рамках імплементації проєкту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та Центру Досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) – 101085552 – ERASMUS-JMO-2022-COE, ініціатором якого були провідні науковці з університету Генуї (Італія), Національного університету біоресурсів і природокористування України, ПНУ ім. М.П.Драгоманова, січень, 2023 р., 180 год.), міжнародному тренінгу «Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам, організатором якої є ВНУ ім. Лесі Українки (з 11.10.2023 р., 180 год.).

Виконував обов'язки Голови Атестаційних комісій на спеціальностях 023 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» (2018 р.), 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (РДГУ, 2020-2022 рр.) та в ЛНАМ і Дубенському фаховому коледжі культури і мистецтв (2023 р.).

Щорічно 5-9 студентів під його керівництвом є учасниками Всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій, виконують кваліфікаційні дослідження різних освітніх рівнів, публікуються у наукових фахових виданнях. Він – рецензент кваліфікаційних досліджень на інших кафедрах РДГУ і ЗВО України.

Спільно з доц. Костюк Л.К. брав участь в організації міжнародного «Осіннього салону художників» (Рівне-Дубно, 17-18.09.2010 р.),

мистецької акції «Спадщина художника М.Глущенка в м. Рівне» (2011 р.), «Відомий і не відомий Костянтин Литвин» (Рівне, 2013 р.), «Г.П.Косміаді: репатріант із Волині» (Сарни, 18.05.2018 р.) і ін., проведених у галереї європейського живопису «Євро-Арт» (17.11.2011 р., 11.12.2012 р.), історико-етнографічному музеї м. Сарни (18.05.2018 р.); є постійним учасником таких акцій у художніх галереях «Євро-Арт» (від 2011 р.), «Сальвадор Далі», «ЗУЗА», ООНСХУ, 2009-2023 рр. Автор багатьох наукових розвідок чи рецензій про ці культурно-мистецькі структури і їх діяльність, інформаційної довідки для представлення власників галереї «Євро-Арт» А. і Л.Волошун до Ордену «За заслуги» (липень, 2016 р.).

Очолював мистецтвознавчу секцію в Рівненській МАН (1.11.2017-3.05.2018 рр.; керовані ним роботи здобували призові місця на обласному конкурсі: І.Шпічка, ЗОШ № 27 – ІІІ місце; Н.Таборовець, Дубровицький НВК «Школа-ліцей» – ІІІ місце (НУВГіП, лютий, 2018 р.), консультант дослідження, що брало участь у всеукраїнському конкурсі. Член журі і рецензент учнівських наукових робіт у Рівненській МАН (2019-2020 рр., Наказ № 18 від 31.01.2020 р.).

Входить до складу організаційних груп РДГУ з питань розробки новітніх інформаційних технологій). Автор інформаційних повідомлень, адміністратор двох сайтів кафедри (з 2014 р.) та художньо-педагогічного факультету (з 2016 р.), наукових збірників (із 2017 р.).

Член Апеляційної комісії РДГУ (2017 р.), член науково-методичної (з 1.10.2022 р.) та науково-технічної рад РДГУ (з вересня 2021 р.), член ученої ради художньо-педагогічного факультету, відповідальний за роботу СНТ на факультеті (2016 р.). За його ініціативи віднайдено кошти і створено спеціалізовану конференц-залу кафедри (№ 39) (2020 р.).

За критеріями оцінки роботи викладача ЗВО, розробленими Кабінетом Міністрів України (2016 р.) і запровадженими у ЗВО України, зокрема й РДГУ, у 2017 р. посів 10, у 2020 р. 1 місце у загальному рейтингу серед понад 450 осіб професорсько-викладацького складу РДГУ. Цей рейтинг зберігається й надалі.

Великого значення в організаційно-культурній діяльності надає неформальній освіті через відвідування музеї, архівів, художніх галерей, бібліотек, театрів, концертних зал, фестивального руху, залучаючи до цього й студентів. Організатор туристичних подорожей до історичних місць та національних історико-культурних і історико-меморіальних заповідників України (Львів, Буковель, Почаїв, Зарваниця, Дубно, Олесько, Підгірці, Берестечко, Острог, Пересопниця, Кам'янець-Подільський, Чернівці, Банчени, Бакота, оо.Синевір і Світязь, а також Хотин, Батурин, Чигирин, Полтава, Решетилівка, Опішня, Суботів, Холодний Яр, Умань, Вінниця, Канів, Київ тощо), художньої галереї «Мистецький арсенал» (Київ), замків, монастирів і пам'ятних місць Прикарпаття, Закарпаття, Поділля (2011-2022 рр.), Санкт-Петербургу і його околиць (Павловськ, Петергоф, Гатчина, Царське Село (квітень, 2014 р.), численних відвідувань культурно-мистецьких заходів в установах культури регіону, творчих зустрічей студентів із провідними фахівцями культурно-мистецької сфери і бізнесу України, організаторами культурного життя регіону (з 2010 р.). Ініціатор надання безкоштовних абонементів студентам кафедри обласною філармонією. За його ініціативи інформація про концертні заходи КЗ «Рівненська обласна філармонія» та Академічного музично-драматичного театру постійно оприлюднюється й на сайті кафедри; учасник численних волонтерських програм із залученням студентів на підтримку ТО і ЗСУ (з 2022 р.). Організатор проведення он-лайн майстер-класів для студентів із провідними майстрами мистецтв України (народним артистом України В.Мойсеєнком, з 2021 р.).

Відзначений грамотами МОН України «За успіхи в науковій роботі» (2009), «За підготовку висококваліфікованих кадрів» (2015); переможець Х загальноміського відкритого рейтингу популярності «Гордість міста» у номінації «Викладач-науковець року» (серпень, 2012) та обласного конкурсу молодих науковців (травень, 2017). Нагороджений дипломами РДГУ «Науковець року» в номінації «Автор-2012», «Автор-2014», «Автор-2015», «Автор-2016», Подякою Сарненської райдержадміністрації за організацію виставки «Художник Г.Косміаді: репатріант із Волині» (18.05.2018), Подяками керівництва НАЗЯВО «...За високу якість проведених експертиз і значний внесок у розвиток вищої освіти України» (29.12.2020, 26.12.2022), Грамотою і нагрудним знаком облради «За вагомі наукові та творчі здобутки, сумлінну працю, високий професіоналізм» (6.12.2021), Подякою почесного Президента ГО «Рівне Разом» В.В.Шакирзяна

«За патріотизм, активну громадянську позицію, самовіддану працю, розвиток волонтерського руху, вагомий особистий внесок у вирішення проблем держави під час російської агресії проти України» (2022).

Коло наукових інтересів: регіональна культурна практика, соціокультурна діяльність, інокультурні та міжнародні зв'язки, «творчі портрети» митців та організаторів культурного життя, фестивальний рух.

ORCID 00-01-6362-9517

Контакт e-mail: sergiy_vsv@ukr.net

Казначеєва Людмила Миколаївна, 17.10.1975 р. н. – кандидат історичних наук, доцент (2013 р., атестат – 2015 р.). Закінчила Рівненську ДМШ, Рівненське музичне училище (1994 р.), РДГУ за спеціальністю «Народна художня творчість» (спеціалізація «хорове диригування», 1999 р.). Із 1999 р. працювала в РДГУ на кафедрі хореографії на посаді концертмейстера.

2008 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук в Інституті історії НАН України на тему «Волинське дворянське зібрання (1796–1917 рр.): функції, структура, участь у системі органів влади».

Із 2012/2013 н. р. у штаті кафедри культурології, викладає дисципліни «Історія мистецтв», «Сучасна українська і зарубіжна культура», «Культурологія дозвілля» (історія та теорія), «Риторику», «Тренінг ділових комунікацій», «Музейні візії сучасності» й ін., зокрема низку курсів на ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Відповідає за аналіз навчального процесу з дисциплін кафедри; програму виробничої практики студентів V курсу.

В її активі декілька опублікованих наукових праць, у т. ч. і спільно зі студентами у наукових збірниках та розділ у навчально-методичному посібнику (2017 р.). Керівник студентських повідомлень на різноманітних наукових конференціях, зокрема й за межами України; член журі студентських олімпіад. Організатор культурно-масових заходів, проведених в установах культури міста, ЗОШ, РДГУ. Брала участь у поїздці у складі групи студентів до університету м. Бидгощ (Польща, 2016 р.); ліцензійній експертизі Львівської філії КНУКіМ (2017 р.).

Керівник студентського дослідження, що брало участь у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (ХДАДіМ, 2017 р.) і здобуло ІІ місце; підготувала переможця (ІІІ місце) обласного конкурсу читців «Кобзарева струна не вмирає» (2018 р., Ю.Кравчик). Організатор низки культурно-дозвіллєвих заходів для соціальних установ та ЗОШ міста, зокрема оригінального циклу публічних заходів за участі студентів спеціальностей кафедри – «Люди, які змінили світ», проведених у 2017-2018 рр. у Рівненській ОУНБ та «Час творити добро» (РДГУ, співорганізатори – доц. Шолудько Н.Г., ст. викл. Глущук О.Г., 2018 р.), Свята авторської пісні та поезії і багатьох ін. Брала участь у якості члена журі міського музичного фестивалю «Золотий вулик» (2018 р.). Керівник (спільно зі ст. викл. Глущук О.Г.) збірної команди учнів ЗОШ області для участі у всеукраїнському конкурсі «Знай і люби свій край» (2018 р.), що здобула перемогу. Керує секцією МАН у НВК «Рівненський колегіум» (із 2013 р.). У 2019 р. Керована нею учнівська робота здобула перемогу (ІІ місце) на всеукраїнському конкурсі учнівських наукових робіт. Секретар (голова) секцій науково-практичних всеукраїнських (міжнародних 2016-2020 рр.) конференцій, що проводяться на кафедрі. Відповідальна за ОНПО «Культура» та СНТ «Афіна» кафедри (2020-2022 рр.).

Неодноразово виконувала обов'язки технічного секретаря ДЕК на кафедрі. Секретар ради художньо-педагогічного факультету (з 2020 р.).

Відзначена низкою Почесних грамот: міськвиконкому (2016-2017 рр.), РДГУ, Благословенною Громотою Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета (2017 р.), Управління освіти і науки Рівненського міськвиконкому за високу результативність роботи з обдарованою учнівською молоддю (2018 р.), Управління освіти і науки Рівненської ОДА за активну участь у впровадженні інноваційного всеукраїнського профорієнтаційного проекту «Знай і люби свій край», Рівненського НВК «Колегіум» за якісний науковий супровід дослідницької діяльності обдарованої учнівської молоді та підготовку переможців І-ІІІ етапів конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН (2019-2023 рр.) та художньо-педагогічного факультету (2021 р.) у зв'язку з 50-річчям кафедри та ін,

Коло наукових інтересів: історико-теоретичні аспекти викладання культурологічних дисциплін, риторика, історія музичної культури.

ORCID 0000-002-8896-2145

Контакт e-mail: kaznacheyeva1710@gmail.com

Кандидат економічних наук, професор кафедри ***Матусевич Костянтин Миколайович*** (1984 р. н.) у штаті кафедри з 7.09.2022 року, хоча до підготовки фахівців спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної сфери» долучався з вересня 2021 року.

Професійну освіту здобув у РІС КСУ за спеціальностями «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» з кваліфікацією «Менеджер-економіст» (2006 р.) та «Міжнародна інформація» за спеціалізацією «Зв'язки з громадськістю», кваліфікація «Спеціаліст-міжнародник, перекладач» (польська, англійська мови, 2007 р.), аспірантурі ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана» (2010 р.). Тема дисертації «Інтелектуальний потенціал як інституціональний чинник формування економіки постіндустріального типу». Із 2010 р. – ст. викладач кафедри економічної теорії РДГУ. Атестат доцента – 2014 р.

Читає курси «Управління персоналом організацій в сфері культури», «Стратегічний менеджмент в культурі», «Управління соціокультурними інституціями і проектами», «Менеджмент і маркетинг соціокультурної діяльності», «Управління персоналом у сфері культури» та ін. Член проектних груп ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 034 «Культурологія». У життєдіяльності кафедри участі майже не бере.

Номінально відповідальний за профорієнтаційну діяльність на кафедрі; здійснив декілька виїздних заходів із С.В.Виткаловим та Л.П.Сніжко у райони області з цією метою; куратор ІІ курсу трьох спеціальностей кафедри (2022-2023 н. р.).

Коло наукових інтересів: проблеми суспільного економічного відтворення в постіндустріальному суспільстві. Однак наукових чи методичних публікацій за напрямом професійної самореалізації упродовж останніх років не має, тому й покажчика академічної мобільності не представлено.

https://orcid.org/0000-0003-2496-4747

Контакт e-mail: matusevich83@gmail.com

Сніжко Лідія Потапівна – 12.01.1962 р. н. – викладачка кафедри. Професійну освіту здобула у Рівненському державному інституті культури на кафедрі культурно-освітньої роботи за спеціальністю «Методист-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» (1984 р.) та Державній Академії муніципального управління (2012 р.) за спеціальністю «Менеджмент організацій» з кваліфікацією «Менеджер-економіст». Значний період часу працювала в галузі культури (завідувач відділом естетичного виховання дітей, завідувач сектором відродження національної культури, завідувач сектором видовищних і масових заходів у Палаці культури РАЕС (1990-1997 рр.), художній керівник Центру дозвілля РАЕС (1997-2003 рр.), а також державній службі (головний спеціаліст відділу культури виконавчого комітету Кузнецовської міськради) (2004-2015 рр.), викладачка кафедри психології, соціальної роботи та гуманітарних дисциплін ВМУРоЛ «Україна» (2021-2022 н. р.).

У складі нашої кафедри з 15.09.2022 року.

Підвищення кваліфікації здійснювала за напрямами: «Бізнес планування» (2001 р.), «Формування позитивного іміджу» (2002 р.), «Організація та проведення тендерних закупівель» (2005 р.), «Організація роботи відділу культури і туризму місцевих органів влади» (2006 р.), «Забезпечення виконання законодавства у сфері охорони культурної спадщини та розвитку туристичної галузі» (2009 р.), «Організаційно-правові аспекти роботи з персоналом і ведення кадрового діловодства» (2010 р.), «Стан проблеми, перспективи розвитку галузі культури Рівненщини» (2014 р.), а також у ВНУ ім. Лесі Українки (лютий-березень, 2023 р.).

Вона є членом Координаційного комітету з питань охорони дитинства та підтримки сім'ї при Рівненській ОДА в рамках «Національної стратегії формування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 рр.», співпрацює з Громадською радою при Рівненській облдержадміністрації, бере участь у її засіданнях із питань удосконалення соціокультурної сфери області. Керівник ГО «Культурний центр».

Має декілька авторськиих угод із питань: - надання права КЗ «Рівненська ОУНБ» про розміщення на сайті бібліотеки твору «Дитячі забавлянки Волинського Полісся», - передачі невиключного права НБУ ім. Я.Мудрого на право відтворення твору в цифровій формі з метою розміщення його в електронній бібліотеці «Культура України» (http://elib.nplu.org/) та КЗ «Рівненська ОУНБ» на використання твору «Успадкування та популяризація історико-культурного

надбання Волинського Полісся: матеріали науково-практичної конференції» [вип. 1], 2015. 28 с. [вип. 2], 2016. 59 с. [вип. 3], 2017. 54 с. [вип. 4], 2018. 88 с. Була секретарем секції XVIII міжнародної науково-практичної конференції, організованій кафедрою івент-індустрій, культурології та музеєзнавства у листопаді 2022 р.

Нею укладено тристоронню угоду між Вараською міською Радою, ВП «Рівненська АЕС» та ГО «Культурний Центр» (кер. – Л.П.Сніжко) про співпрацю в соціокультурній сфері, ефективність якої невідома. Активно співпрацює з Департаментом культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету Вараської міської ради щодо розробки й виконання цільових програм розвитку культури м. Вараш, Будинком культури ВП «Рівненська АЕС» з питань організації івентів в умовах комунікативних обмежень. Серед іншого, помітною є її співпраця з КЗ «Сарненський історико-етнографічний музей», музеєм лісу м. Костопіль, Кременецько-Почаївським державним історико-архітектурним заповідником у науковій роботі. Відповідальна за організацію всіх видів практик (з 2023 р.).

Має опубліковані публіцистичні праці історико-культурного спрямування переважно про регіональний контент; організатор декількох регіональних краєзнавчих конференцій та учасник багатьох всеукраїнських і міжнародних наукових зібрань.

Куратор академічних груп двох спеціальностей кафедри, відповідальна за профорієнтаційну роботу в установах культури та мережі ЗОШ Рівненщини; керівник студентського клубу народознавчого спрямування в ОНПО «Культура». Організатор різноманітних екскурсійних заходів для студентів із КЗ «РОУНБ». Член проектних груп спеціальностей 034 «Культурологія» та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Читає низку дисципліни культурологічного та музеєзнавчого спрямування: «Сучасна зарубіжна індустрія дозвілля», «Законодавство у сфері культури», «Соціологія культури» та ін. Постійно практикує урізноманітнення форм проведення занять: тематичні екскурсії, зустрічі з практиками галузі тощо. Активно займається профорієнтаційної роботою.

Коло наукових інтересів: культурно-дозвіллєва діяльність, культурна спадщина, між культурна комунікація, культурні індустрії.

https://orcid.org/0009-0003-7744-5139
Контакт e-mail: lydia.blihar@gmail.com

Кандидат педагогічних наук (2006 р.), доцент (2015 р.) ***Тюска Валентина Борисівна***, 25.02.1970 р. н. – закінчила Рівненський державний інститут культури, кафедру культурології (спеціальність «Організатор-методист культурно-освітньої роботи»); у ЗВО із 1996 р. Певний час працювала на посаді Голови студентського клубу Рівненського державного педагогічного інституту. Згодом (із 2003 р.) – викладачем на кафедрі культурології. За останні 5 років (2015-2020 рр.) брала участь у 24 наукових конференціях різних рівнів.

Дисертація «Творча самореалізація майбутнього педагога у процесі діяльності студентського клубу» за спеціальністю 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» захищена у Житомирському державному університеті ім. І.Я.Франка.

Читає спеціальні дисципліни: «Інформаційно-методичне забезпечення культурно-дозвіллєвої діяльності», «Психолого-педагогічні основи культурно-дозвіллєвої діяльності», «Організація відпочинку і розваг», «Соціокультурна діяльність», «Сучасна зарубіжна культура» та ін. Опубліковано 35 науково-методичних праць, у т. ч. й розділи у навчально-методичних посібниках (2016, 2020 рр.).

Відповідальна за організацію профорієнтаційної та виховної роботи кафедри (2000–2009 р.); усі види практик (2018- 2022 р.р.); у 2010-2014 рр. – заступник декана ХПФ із виховної роботи, 2010-2017 рр. – заступник Голови відбіркової комісії РДГУ. Із листопада 2014 р. – голова профбюро і член ученої ради Художньо-педагогічного факультету; технічний секретар Приймальної комісії РДГУ (2021 та 2023 рр.). Секретар (керівник) секцій всеукраїнських (міжнародних) науково-практичних конференцій (2015–2021 рр.).

Організатор низки культурно-дозвіллєвих заходів у місті, районах області (соціальні установи для дітей) і університеті, культурно-масових заходів на факультеті. Куратор студентського клубу соціального спрямування «Спалах» (до 2007 р.). Бере активну участь у політичній діяльності міста у складі різних політичних партій. Голова (член) журі секцій «Етнологія» та «Педагогіка» в Рівненській МАН

(2013 р.), із 2018 р. керівник студентського клубу «Дозвілля Soft Skills», модератор прикладної діяльності Навчально-науково-практичного об'єднання «Культура».

Відзначена Почесними грамотами обласної ради (2020 р.), керівництва РДГУ (2012-2013, 2015-2016, 2020 рр.), правління Рівненського осередку Всеукраїнського об'єднання «За Помісну Україну» (2019 р.), керівництва Рівненської МАН за членство в журі різних етапів конкурсів (2015 р.), художньо-педагогічного факультету у зв'язку з 50-річчям кафедри (2021 р.).

Коло наукових інтересів: молодіжна культурно-дозвіллєва практика, студентський клуб.

ORCID: 0000-0002-7088-5698

Контакт e-mail: valentunatiuska@ukr.net

Викладачі-сумісники кафедри, що працюють чи працювали в її штаті (з вересня 2020 р., забезпечуючи виконання різних освітньо-професійних програм:

Гринькова (Шагай) Надія Михайлівна народилася 13.06.1980 р. у м. Бережани Тернопільської області в сім'ї військового хірурга. Закінчила Рівненську загальноосвітню школу № 6 (1997 р.), Рівненський державний гуманітарний університет, де здобула повну вищу освіту за спеціальностями «Початкове навчання, вчитель початкових класів, вчитель біології» (2002 р.) та «Початкове навчання, магістр педагогічної освіти, викладач педагогіки початкового навчання у ВНЗ» (2003 р.).

У 2003-2006 рр. навчалася в аспірантурі РДГУ за спеціальністю 13.00.07 – «Теорія і методика виховання».

14.06.2007 р. у спеціалізованій вченій раді К 67.053.01 Херсонського державного університету захистила дисертацію на тему «Педагогічні умови морального виховання учнів початкових класів у позашкільних навчальних закладах», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 «Теорія і методика виховання».

Із 2006 р. працює в РДГУ на посадах викладача, старшого викладача кафедри управління освітою; з 2010 р. – доцент кафедри педагогіки початкової освіти; з 2011 р. – доцент кафедри теорії і методики виховання. Вчене звання доцента затверджено Колегією МОН України у 2011 р. У 2020-2021 н. р. – доцент кафедри культурології та музеєзнавства (за сумісництвом. Звільнена за власним бажанням у зв'язку з дикретною відпусткою).

Автор понад 100 друкованих праць.

Сфера наукових інтересів: історія освіти та виховання, педагогіка, інноваційні технології організації освітнього процесу в контексті формування вихованості учнів молодшого шкільного віку, мистецька педагогіка.

Секретар Вченої ради Педагогічного факультету (2010-2015 рр.), заступник головного редактора збірника наукових праць «Інноватика у вихованні» (Індекс Copernicus) (до 2017 р.), у 2017-2019 рр. – відповідальний секретар редакційної колегії.

Із 2017 р. керівник студентського наукового гуртка кафедри теорії і методики виховання «Барви рідного краю», а також разом із доц. Стельмащук Ж.Г. організатор діяльності студентського волонтерського центру «Від серця до серця», який функціонує при кафедрі теорії і методики виховання РДГУ і є структурним підрозділом Регіонального комплексного науково-методичного центру інноваційних технологій освітнього процесу.

Із 2019 року член профбюро Педагогічного факультету, відповідальна за інформаційну роботу у профспілці РДГУ, заступник Голови профбюро Педагогічного факультету.

У 2020 р. здійснювала керівництво наукової роботою студентки В.Какави, що посіла ІІІ місце у ІІ турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 013 «Початкова освіта» (Вінницький ДПУ ім. М.Коцюбинського). Науковий керівник понад 20 дипломних робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр».

Забезпечує викладання навчальних дисциплін: «Соціальна педагогіка», «Інноваційні технології діяльності соціального педагога», «Етнографія дитинства», «Українська народна педагогіка», «Менеджмент освітньої діяльності», «Менеджмент в освіті», «Педагогічний менеджмент», «Педагогічний маркетинг», «Педагогіка», «Теорія і методика виховання», «Методика виховної роботи», «Інноваційні технології позашкільного виховання», «Технології організації позакласної і позашкільної роботи», «Теорія і практика позашкільної освіти» «Методика викладання прикладної культурології», «Методика викладання музеєзнавчих та пам'яткознавчих дисциплін», «Методика викла-

дання фахових дисциплін», «Методика викладання культурологічних і мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти».

Творча самореалізація відбувається на факультетах: педагогічному, музично-педагогічному, художньо-педагогічному, психолого-природничому та факультеті історії, політології і міжнародних відносин.

Виконувала обов'язки Голови державної кваліфікаційної (атестаційної) комісії зі спеціальності «Початкове навчання» у Сарненському фаховому педагогічному коледжі РДГУ (2010-2012 рр. та 2017-2020 рр.); Голови Атестаційної комісії на педагогічному факультеті зі спеціальності «Початкове навчання» РДГУ (2018-2020 рр.).

Співорганізаторка благодійних акцій для вихованців Рівненського реабілітаційного центру, ініційовану Волонтерським центром «Від серця до серця» у межах діяльності Регіонального комплексного науково-методичного центру інноваційних технологій освітнього процесу кафедри теорії і методики виховання РДГУ «Подаруй дітям радість» (2018 р.), «Великодній кошик» (2019 р.), «Листи до святого Миколая» (2021 р.).

Здійснила стажування у Міжнародному економіко-гуманітарному університеті ім. С.А.Дем'янчука на кафедра педагогіки за темою «Підвищення професійної майстерності, вивчення досвіду викладання педагогічних дисциплін» (1.12-31.12.2017 р.). Свідоцтво № 87 від 31.12. 2017 р.

Учасниця міжнародного стажування у Вищій Школі економіки «Уні-Терра» в м. Познані (Республіка Польща) за напрямом «Педагогіка» (180 годин, 6 кредитів ECTS) (25.04.-25.10.2019 р). Сертифікат № 23/19 від 25.10.2019 р.

Нагороди: Почесна грамота Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації в номінації «Кращий автор року» (12.05.2011 р.), Почесна грамота РДГУ «За сумлінну працю, вагомі досягнення у навчальній, науковій та виховній роботі, активну участь у громадському житті» (02.10.2019 р.), Грамота Української асоціації В.Сухомлинського «За творче впровадження ідей В.Сухомлинського в освітній простір та популяризацію творчого спадку педагога» (27.09.2019 р.), Почесна грамота Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації «За сумлінну працю, високий професіоналізм, зразкове виконання службових обов'язків, вагомий внесок у розвиток вищої освіти» та до Дня науки (08.05.2020 р.).

Коло наукових інтересів: інклюзивна освіта, психолого-педагогічні аспекти викладання, молодіжна проблематика.

ORCID: 0000-0002-5774-8699

Контакт e-mail: shnadiya@ukr.net

Гуменюк Оксана Володимирівна – народилася в м. Рівне 02.10.1981 р.; закінчила Рівненську ЗОШ № 25 (1998 р.). Професійну освіту за спеціальністю «Вчитель історії та правознавства» здобула в РДГУ (2003 р.). У 2003-2004 рр. – аспірантка кафедри історії України (РДГУ). Дисертацію на тему «Радянізація Західної України і Північної Буковини у 1939-1941 рр. та її наслідки для місцевого населення» за спец. 08.00.01 «Історія України» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук захистила у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (диплом ДК № 053533, 2009 р.). Доцент кафедри історії України (2012 р.). У 2010-2012 рр. – заступник декана з виховної роботи історико-соціологічного факультету РДГУ.

Здійснювала наукове керівництво дисертаційним дослідженням аспірантки кафедри історії України РДГУ Довгалець О.М. (захист відбувся у спеціалізованій вченій раді ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2019 р.). Член Запорізького наукового товариства ім. Я.Новацького. Постійний експерт Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації. У 2022-2023 рр. виконувала обов'язки експерта Наукового фонду досліджень України.

Нагороджена Почесними грамотами обласної ради профспілки працівників освіти і науки (2017 р.) та Рівненського державного гуманітарного університету (2021 р.) «За сумлінну працю, професійну майстерність».

Виконує навчальне навантаження по кафедрі як викладач-сумісник із вересня 2023 року. Голова проектної групи ОП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» освітнього ступеня «Бакалавр».

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6639-7325

Контакт e-mail: ksenaoksana044@gmail.com

Мушкета Радослав – 3.09.1964 р. н. – батько семи дітей (Адам (21.03.1986 р. н.), Кароль Яцек (04.06.1994 р. н.), Кароль Ян (22.03.2003 р. н.), Миколай (26.09 2004 р. н.),

Адріан (1.03.2009 р. н.), Алан (1.03.2009 р. н.), Олександр (1.03.2009 р. н.).

Доктор педагогічних наук (спецрада Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка, 2007 р.), професор (Польща, ЄС), експерт Міністерства національної освіти (республіка Польща). Є визнаним фахівцем із менеджменту, між культурної комунікації, фізичної культури; має чимало публікацій з цих напрямів у наукометричних базах Skopus та Web of Science.

Професійна самореалізація відбувалася у різних формах, зокрема: 1989-1994 рр. – Приватне агентство з охорони осіб і майна «ЦІЛЬКО СЕКРЕТНО», м. Всхова, засновник і власник компанії; Академія фізичного виховання, м. Познань, факультет фізичного виховання, де пройшов шлях від асистента до заступника декана з навчальної роботи (01.11.1994-31.10.2005 рр.); директор департаменту Окружного відділу фізичної культури, туризму (8.04.2002-30.06.2003 рр.); директор вищої школи детективів і працівників безпеки м. Познань (01.12.2004-30.11.2006 рр.); професор, декан факультету громадського здоров'я Університету педагогіки та адміністрування м. Познань (02.11.2005-30.09.2007 рр.); Університет Казимира Великого м. Бидгощ (01.03.2009-30.09.2016 рр.), зокрема й директор його Інституту фізичної культури (2013-2015 рр.); 01.10.2016-30.06.2021 р. – Голова Ради Фундації «Європейський інститут спорту та освіти»; проректор із виховної роботи Powiślańska Szkoła Wyższa, Kwidzyn, Gdańsk, Kościerzyna, Toruń (02.11.2022-31.12.2022). Експерт Міністерства народної освіти Польщі з питань підвищення кваліфікації вчителів (із 2000 р.). Чимало років входить до складу редколегій наукових журналів, зокрема:

– «Педагогіка і психологія спорту». Університет М.Коперніка в Торуні (платформа APCz NCU) – головний редактор;

– «Якість у спорті». Університет М.Коперніка в Торуні (платформа APCz NCU) – заступник головного редактора;

– Журнал освіти, здоров'я та спорту. Університет М.Коперніка в Торуні (платформа APCz NCU) – заступник головного редактора.

До цього ряду можна віднести й функції рецензента наукової періодики:

– «Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Gymnica». Університет Палацького, Оломоуц, Чеська Республіка.

– «Медико-біологічні науки». Collegium Medicum в Бидгощі, Університет М.Коперніка в Торуні.

– Журнал «Фізичне виховання і здоров'я. Соціальна перспектива». Опольський технологічний університет, Державна вища професійна школа в Раціборжі, Університет Балеарських островів (Іспанія).

– «Повсякденне навчання». Університет М.Коперніка в Торуні.

– «Педагогіка і психологія спорту». Університет М.Коперніка в Торуні.

– «Якість у спорті». Університет М.Коперніка в Торуні.

– «Журнал освіти, здоров'я та спорту». Університет М.Коперника в Торуні.

– «Рухова діяльність людей різного віку». Щецинський університет.

– «Наукові щорічники Академії фізичного виховання і спорту в Гданську». Академія фізичного виховання і спорту в Гданську.

– «Наукові щорічники Академії фізичного виховання у Вроцлаві». Академія фізичного виховання у Вроцлаві.

– Журнал зміцнення здоров'я та відпочинку. Жешовський університет.

– «Наукові зошити Економічного університету в Бидгощі». Університет економіки в Бидгощі.

– «Балтійський журнал здоров'я та фізичної активності». Академія фізичного виховання і спорту в Гданську.

– «Фізичне виховання студентів». Харківський НПУ (Україна).

– «Педагогіка, психологія, медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту». Харківський НПУ (Україна).

– «Здоров'я, Спорт, Реабілітація». Харківський НПУ (Україна).

– «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». РДГУ (Україна).

– «Оздоровлення та відпочинок». НУВГіП (Рівне, Україна).

Член учених колегій (редколегії, вченої ради) журналів:

– «Педагогіка і психологія спорту». Університет М.Коперніка в Торуні.

– «Якість у спорті». Університет М.Коперніка в Торуні.

– Журнал освіти, здоров'я та спорту. Університет М.Коперніка в Торуні.

– «Наукові зошити Економічного університету в Бидгощі». Університет економіки в Бидгощі.

– «Фізичне виховання студентів». Харківський НПУ (Україна).

– «Педагогіка, психологія, медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту». Харківський НПУ (Україна).

– «Здоров'я, Спорт, Реабілітація». Харківський НПУ (Україна).

– «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (РДГУ, Україна).

– «Оздоровлення та відпочинок». НУВГіП (Рівне, Україна).

Професором-сумісником нашої кафедри працює від 1.09.2021 р. Різні форми його занять активно супроводжує якісним візуальним рядом з українським текстовим коментарем, що допомагає студентам краще усвідомити сутність пропонованого матеріалу і сприяє в опануванні польською мовою. Учасник низки міжнародних науково-практичних конференцій, організованих на кафедрі. Входить до складу редколегій фахового науко-метричного збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» РДГУ (категорія «Б»). Читає для здобувачів вищої освіти кафедри ОС «Магістр» навчальні курси: «Міжнародна культурна комунікація», «Міжнародний менеджмент і маркетинг у соціокультурній сфері», «Лідерство та партнерство у професійній діяльності» та ін.

Коло наукових інтересів: менеджмент соціокультурної діяльності, фізична культура і спорт, міжнародна інформація.

https://orcid.org/0000-0001-6057-1583

Контакт e-mail – radek.muszkieta@gamil.com muszkieta@umk.pl.

Пелех Оксана Богданівна (4.03.1979 р. н., м. Рівне) – доктор економічних наук (2020 р.), професор (2023 р.), професор кафедри менеджменту РДГУ. Професійну освіту здобула у Рівненському державному технічному університет (НУВГП) за спеціальністю «Облік та аудит» (2001 р.). У 2001-2012 рр. працювала в Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету на кафедрі економіки та банківської справи на посадах викладача і старшого викладача. Працює у штаті кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства з 2020-2021 н. р. на посаді професора за сумісництвом.

У 2007 р. в Інституті світової економіки та міжнародних відносин НАН України захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» на тему «Міжнародна трудова міграція (порівняльний аналіз Чеської Республіки та України)». Науковий керівник – доктор економічних наук, професор Єременко В.Г. (Атестат доцента по кафедрі менеджменту РДГУ, 22.12.2014 р.).

Із 2012 р. працює у штаті кафедри менеджменту РДГУ, з 1.10.2020 р. – на посаді професора. Стаж науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти – 22 рік.

27.08.2020 року захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» на тему «Структурний аналіз національної економіки і структурна політика в Україні» у Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького. Науковий консультант – професор, доктор економічних наук Садова У.Я.

Автор понад 100 наукових і науково-методичних праць з питань економіки та менеджменту, зокрема 9 монографій (окремі з них у співавторстві); декілька її статей опубліковано у науко-метричних базах Skopus та Web of science. Брала участь у багатьох міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Викладає дисципліни: «Сталий розвиток», «Ділове адміністрування», «Управління проектами», «Глобалістика», «Європейська економічна інтеграція», «Менеджмент і адміністрування у сфері культури», «Маркетинг креативних індустрій», «Маркетинг соціокультурних послуг». Із цих дисциплін розроблено курси лекцій, методичне забезпечення для проведення практичних занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, опубліковано навчально-методичний посібник (Пелех О.Б., Юськів Б.М. Проєктний аналіз і управління проєктами. Рівне: О.М.Зень, 2023. 209 с.).

Керує кваліфікаційними роботами здобувачів І (бакалаврського) та ІІ (магістерського) ступенів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

Виконавець кафедральної НДР «Регіональні особливості організації та розвитку ринку сільського туризму» (№ державної реє-

страції 0116U007706) та комплексної НДР кафедри економіки та управління бізнесом Рівненського державного гуманітарного університету «Моделі та інформаційна підтримка управління соціально-економічними ресурсами і процесами» (державна реєстрація за № 0118U004198).

Здійснила стажування у Вищому Семінаріумі Духовного університету UKSW (м. Варшава, Польща) (Сертифікат, 180 год.), а також Центрі післядипломної освіти на кафедрі економічної теорії та економічної безпеки Хмельницького національного університету за програмою «Економіка» (Сертифікат, 180 год.) (2021 р.) та Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ (2021 р., 180 год.).

Брала участь у міжнародному освітньому проекті у складі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ: «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» – Jean Monnet Chair «Social and Cultural Aspects of EU Studies» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR, семестрове навчання» (80 год., НПУ ім. М.П.Драгоманова, 22.02-18.06.2022 р.) та низці всеукраїнських і міжнародних наукових зібрань, зокрема й у якості модератора секцій (2022 р.).

Учасник тренінгу на тему «Стратегічні комунікації Європейського союзу: протидія деструктивним впливам» у рамках проекту ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE, № 101047033-EUSCCDI-ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH у 2022 р. (Сертифікат, 80 год.).

Заступник завідувача кафедри менеджменту з наукової роботи (протокол № 11 від 15 жовт., 2020 р.). Гарант ОНП спеціальності 051 «Економіка» (аспірантура). Член редколегії наукового збірника ««Via Economica. Економічний шлях» (РДГУ). Має сертифікат, що підтверджує достатньо високий рівень (B2) володіння англійською мовою (2021 р., Cambridge Assessment English).

Нагороджена Почесною грамотою Рівненської обласної державної адміністрації, Управління освіти і науки (наказ № 19-з від 28.04.2021 р.).

Посилання на наукові профілі: Google Scholar – https://scholar.google.com. ua/citations?hl=uk&user=31nyQzkAAAAJ. ORCID – https://orcid.org/0000-0002-5657-6717. Web of Science-HHC-7401-2022. Scopus-58002373100.

Наукові інтереси: національна економіка, міжнародна економіка, економічний розвиток, структурні зміни та зрушення, структурні дисбаланси, структурна політика.

Контакт e-mail: peleho@ukr.net

Савченко Ольга Ростиславівна народилася 15.11.1978 р. у м. Рівне. Закінчила Рівненську загальноосвітню школу № 25 (1996 р.), Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету (2001 р.), здобула повну вищу освіту за спеціальністю 7.050210 «Менеджмент організацій» спеціалізації «Менеджмент у митній справі».

У 2001-2010 рр. – викладач, старший викладач кафедри менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності РІС КСУ.

10.09.2009 р. у спеціалізованій вченій раді Д.58.082.03 Тернопільського НЕУ захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Із 2010 р. доцент кафедри менеджменту РДГУ (атестат із 2013 р.). Автор понад 70 науково-методичних розробок. У штаті кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства як викладач-сумісник – 2020-2022 н. р.

Заступник завідувача кафедри з наукової роботи (2010-2021 рр.); заступник декана факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики з виховної роботи (2014-2021 рр.) та навчально-методичної роботи (з 15.09.2020 р.); Голова навчально-методичної комісії факультету; член навчально-методичної комісії РДГУ; гарант освітньої програми з менеджменту ІІ (магістерського) рівня вищої освіти за спец. 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»; член робочої групи освітньої програми з менеджменту І (бакалаврського) рівня вищої освіти за спец. 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Викладала дисципліни «Менеджмент і адміністрування у культурі», «Менеджмент і маркетинг соціокультурної діяльності», «Маркетинг креативних індустрій», «Публічне адміністрування», «Корпоративна культура», «Державне та регіональне управління», «Стратегічне управління торговельними підприємствами», «Організація торгівлі», «Митна справа»,

«Управління змінами», «Система державного управління України», «Операційний менеджмент» та ін. у 2020-2021 н. р.

Керівник наукових (магістерських) досліджень Петришиної О.В. «Удосконалення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства (на прикладі ПАТ «Рівне-Азот») за спец. 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» обласного конкурсу науково-практичних робіт галузі знань 0306 «Менеджмент» (ІІ місце, 2012 р.) та Полюхович Н.В. «Збутова діяльність підприємства (на прикладі фермерського господарства "Вікторія")» (І місце, 2013 р.).

Організатор туристичних подорожей студентів факультету до історичних місць та національних історико-культурних заповідників України; проведення тематичних, культурних, наукових і освітніх заходів (конкурсу «Студент року»; участь студентів РДГУ у міжнародній конференції «Women in Tech Summit» (Польща, Варшава 12-14.11.2019 р.); «Представлення І курсу»; «Святкові привітання викладачів факультету з Днем працівника освіти»; тренінгу для студентів за темою: Персональний брендинг» у рамках проекту «Школа свідомого громадянина»; тематичної лекції «ВІЛ-інфекція / СНІД: міфи та реалії» практичним психологом КП «Обласний центр громадського здоров'я РОР, проведені безкоштовні тести для студентів на ВІЛ-інфекцію; тематичний вечір «Андріївські вечорниці» та святкування новорічних свят; Днів пам'яті: «День Гідності і Свободи», «Річниці голодомору в Україні», «День перемоги»; Дня відкритих дверей; Пасхального вітання деканату на каналі «Рівне 1», конкурсу «Благодійний кошик» між студентами спеціальностей «Менеджмент», «Економіка» та «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для соціально-вразливих верств; відвідування РОАМДТ; зустрічей представників компаній зі студентами факультету з питань працевлаштування).

Здійснила інтерактивне стажування у Вищій Школі Уні-Терра (25.04-25.10.2019 р., м. Познань, Польща).

Коло наукових інтересів: державне і регіональне управління, операційний менеджмент, соціокультурна сфера.

ORCID: 0000-0002-5596-2915

Контакт e-mail: cavolia@ukr.net

Самсонюк Тетяна Миколаївна – кандидат історичних наук, заступник директора КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» обласної ради; народилася 28.05.1978 р. у с. Білашів Здолбунівського району Рівненської області.

Закінчила Мізоцьку загальноосвітню школу (1995 р.), Рівненський державний гуманітарний університет (2000 р.), здобула повну вищу освіту за спеціальністю «Учитель української мови і літератури та історії».

У травні 2004 р. розпочала професійну (архівну) діяльність на посаді старшого зберігача фондів Державного архіву Рівненської області. З січня 2013 р. працювала на посаді головного спеціаліста відділу використання інформації документів КЗ «ДАРО».

Із 4.10.2018 р. – учений секретар КЗ «РОКМ» Рівненської обласної ради.

Дисертаційне дослідження на тему «Поляки Рівненщини в умовах становлення радянського тоталітарного режиму: 1939-1941 рр.» захистила на засіданні спеціалізованої вченої ради у НаУ «Острозька академія» (30.10.2015 р.).

У період 27.11.2018-28.08.2019 рр. виконувала обов'язки директора КЗ «РОКМ» обласної ради. Із 29.08.2019 р. – заступник директора КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР з обліку і збереження музейних цінностей.

Із 1.07.2021 р. – заступник директора КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР із розвитку та впровадження цифрових технологій.

Із березня 2019 р. виконує обов'язки Голови правління Благодійної організації «Фонд Рівненського обласного краєзнавчого музею».

Із 23.01.2023 р. виконавчий директор Громадської спілки «Центр цифрової історії».

Із 2014 р. є автором постійної рубрики «Повернуті із забуття» україно-польського двотижневика «Волинський монітор», у рамках якої опубліковано понад 160 біографічних нарисів про жителів Рівненщини, репресованих радянським тоталітарним режимом у 1939-1941 рр.

Ініціатор низки міжнародних проектів, спрямованих на поширення цифрового формату у музейній практиці (з 2022 р.).

Коло наукових інтересів: реабілітовані імена, музейна мережа в умовах трансформації, культурна спадщина.

Контакт e-mail: etud1978@ukr.net

Шатрова Марина Борисівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри бібліотекознавства й бібліографії. Закінчила

Рівненський державний інститут культури за спеціальністю «Бібліотекознавство та бібліографія» (1996 р.). Науковий ступінь кандидата історичних наук отримала за спец. 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» при захисті дисертації у НБУ ім. В.І.Вернадського НАН України за темою «Документні ресурси української бібліографії образотворчого мистецтва (1996-2005): склад, зміст, особливості розвитку» (28.04.2010 р.).

Вчене звання доцента кафедри бібліотекознавства і бібліографії отримала 22.12.2014 р. Автор монографії та 50 наукових публікацій у виданнях, рекомендованих МОН України: «Вісник Книжкової палати», «Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського», «Бібліотечний вісник», «Вісник ХДАК», «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії», теоретичних статей до Української бібліотечної енциклопедії, підготовленої НБУ ім. Я.Мудрого (Національна парламентська бібліотека України).

Загальний науково-педагогічний стаж роботи у ЗВО (РДГУ) – 17 р. Розробила 25 дисциплін: «Музейне джерелознавство», «Науково-дослідна робота музеїв», «Бібліологія», «Едиціологія», «Бібліополістика», «Статистика друку», «Історія бібліографії», «Бібліографія культури та мистецтва», «Бібліотечна журналістика», «Бібліотечна статистика», «Інформаційно-бібліографічні ресурси Інтернет», «Комп'ютерні технології в діловодстві та електронний документообіг», «Інформаційний аналіз і консалтинг», «Бібліософія», «Бібліотечно-інформаційне обслуговування», «Управління в бібліотечно-інформаційних системах», «Формування медіа грамотності в бібліотеках», «Статистичні методи документознавчих досліджень», «Історія розвитку теорії інформації», «Регіональні інформаційні ресурси», «Аналітична робота з друкованими ЗМІ», «Електронні бібліотеки», «Бібліотечний фандрейзинг» та навчально-методичні комплекси з дисциплін: «Едиціологія», «Бібліополістика», «Статистика друку», «Бібліотечна журналістика», «Бібліософія». З цих курсів опубліковані статті у провідних фахових виданнях, рекомендованих МОН України та оприлюднені виступи на наукових конференціях України та зарубіжжя.

Взяла участь у понад 25 наукових заходах міжнародного та всеукраїнського рівня.

Пройшла стажування у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка за темою: «Організація бібліографічного ресурсу, баз даних та обслуговування користувачів відділу рідкісних і цінних книг» (180 год.). Брала участь в атестації наукових кадрів у якості офіційного опонента, зокрема: Пристай Г.І. «Бібліотека як складова культурно-мистецького середовища регіону»: дис...канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» (ХДАК, 29.11.2016 р.).

За останні 5 років керувала дипломними роботами понад 80 студентів.

У 2013-2014 рр. – відповідальна за проведення всіх видів практик на кафедрі для студентів спец. «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія».

У 2015-2020 рр. виконувала обов'язки заступника завідувача кафедри, завідувачки секції бібліотечної справи. У 2015-2016 н. р. очолювала робочу групу з підготовки документації для проходження акредитації спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» (НД № 1889743, наказ МОН України від 14.03.2016 р., № 434 л).

У 2017–2018 рр. – член журі обласного фестивалю-конкурсу інноваційного бібліотечного досвіду «Бібліофест», проведеного на базі КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР.

4.12.2019 р. нею проведено круглий стіл на тему «Актуалізація потенціалу співпраці закладів вищої освіти та ринку праці», на який запрошено керівників та представників бібліотек Рівненської обл. і обговорено широкий спектр питань, пов'язаних із формуванням адаптованої до потреб ринку праці освітньої пропозиції, що є актуально як для працедавців, зацікавлених в отриманні висококваліфікованих фахівців, так і для закладу вищої освіти, результатом діяльності якого є підготовка конкурентоспроможних на ринку праці випускників.

Працюючи штатним сумісником кафедри, консультувала підготовку декількох вартісних бакалаврських досліджень, зокрема й стосовно культурологічної освіти в регіоні та була консультантом декількох їх наукових статей.

Коло наукових інтересів: бібліографія, бібліотекознавство, документ.

ORCID : 0000 – 0001 – 5103-8242

Контакт e-mail: shatromarin5@gmail.com

Науково-педагогічні працівники, що були в штаті кафедри у різний час: професор кафедри педагогіки ***Андрощук Ірина Миколаївна***, 1989 р. н., у штаті кафедри з вересня 2013 по серпень 2017 рр. Далі – у штаті кафедри політології та інших кафедр РДГУ, хоча частину навчального навантаження виконує по кафедрі івент-індустрій, культурології і музеєзнавства. Із 2022 р. – завідувачка аспірантури РДГУ. У 2018-2023 н. р. довантаження становить 0,6 ставки (курси «Історія мистецтв» на художніх кафедрах факультету, «Українська культура» на факультеті інформатики та математики та дисципліни, пов'язані зі специфікою роботи з проблемними категоріями населення), керівництво дипломними дослідженнями, виробнича практика).

Закінчила Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету у 2011 р. за спеціальністю «Міжнародна інформація», аспірантуру РДГУ по кафедрі політології у 2015 р. У грудні 2017 р. захистила дисертацію у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича, подану на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. Атестат доцента від 2023 р.

Забезпечувала переважно викладання курсу «Українська культура» на факультетах української та іноземної філології і, частково, окремі дисципліни історико-культурологічного спрямування напряму підготовки 6.020101 – «Культурологія» («Історія театру та кіно»). Виконувала обов'язки технічного секретаря Приймальної комісії РДГУ спеціальностей кафедри (2016-2017 рр.). Має декілька наукових публікацій, у т. ч. й 1 у закордонному виданні, а також розділ (0,15 др. а.) у колективному навчально-методичному посібнику кафедри (2016 р.); учасник декількох всеукраїнських та міжнародної науково-практичних конференцій. Із грудня 2015 р. по лютий 2016 р. виконувала обов'язки заступника декана художньо-педагогічного факультету з виховної роботи на громадських засадах, а також ведучої низки художніх заходів, організованих в РДГУ у 2020-2021 рр. Із 2021 р. – завідувачка аспірантурою РДГУ на громадських засадах.

Відзначена премією Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації у номінації «Молодий науковець» (2019 р.).

У 2020 р. виконувала обов'язки відповідальної за перевірку дипломних робіт усіх освітніх ступенів на академічну доброчесність в РДГУ (система «Антиплагіат»).

Коло наукових інтересів: політична ситуація в Чехії.

ORCID : 0000-0003-0566-0676

Контакт e-mail: iryna.androschuk@gmail.com

Старший викладач (магістр культурології) ***Глущук Оксана Георгіївна*** – 1979 р. н., у ЗВО – вересень 2002 – червень 2022 рр. Здобула повну вищу освіту, зокрема й на ІІ (магістерському) рівні на кафедрі культурології РДГУ (2002 р.). Заступник завідувача кафедри (з вересня 2020 по червень 2022 рр.). Має 39 опублікованих навчально-методичних праць та 8 наукових переважно у співавторстві, у т. ч. й розділи у навчально-методичних посібниках (2016, 2018, 2019, 2020 рр.). Є спільні публікації переважно зі студентами різних спеціальностей.

Учасник всеукраїнської студентської олімпіади з культурології (2000 р.). Читала дисципліни: «Культурологія дозвілля», «Історія театру і кіно», «Сучасна зарубіжна індустрія дозвілля», «Соціологія культури», низку дисциплін для забезпечення ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Розробила повноцінне методичне забезпечення дисциплін. Керівник студентської наукової роботи, представленої на всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт (ХДАДіМ, 2016 р.).

Постійний член оргкомітету кафедральних олімпіад «Відомі постаті в культурно-творчому процесі України» та іншої аналогічної тематики (з 2006 р.). Секретар секцій всеукраїнських (міжнародних) науково-практичних конференцій (з 2014 р.).

Відповідальна за організацію різних видів практик (ІІ та V курсів), профорієнтаційну роботу по кафедрі, куратор програми «Болонський процес» на кафедрі (2011-2014 рр.). Розробляла наукову (дисертаційну) тему «Духовний розвиток Волині 20–30-х років ХХ століття» за спеціальністю 13.00.04 – «Теорія та методика професійної освіти».

Керівник комплексної кафедральної теми з питань прикладної культурології (з 2012 р.), що має відповідну реєстрацію Міністерства юстиції України (2016 р.).

Керівник дипломних робіт різних ОКР. Учасник окремих «Творчих лабораторій» для працівників культурно-дозвіллєвої сфери Рівненщини,

організованих КЗ «Рівненський ОЦНТ» Рівненської обласної ради. Куратор багатьох академічних груп. Організатор низки культурно-масових заходів в РДГУ та ЗОШ міста.

Декілька років поспіль брала участь у якості технічного секретаря у роботі Приймальної комісії РДГУ. Секретар секцій всеукраїнських (міжнародних) науково-практичних конференцій, організованих на кафедрі.

Розробник програм різних видів практик трьох ОПП спеціальностей кафедри.

Співорганізатор низки культурологічних заходів у ЗОШ міста, РДГУ тощо («Час творити добро», 2018 р.) та ін., зокрема співпрацює з Рівненською ЗОШ № 27 і є організатором та консультантом низки заходів (із 2002 р.). У 2011-2012 н. р. – керівник секції «Мистецтвознавство» в Рівненській МАН.

Коло наукових інтересів: культурно-мистецьке життя Західної України 30-х років XX століття, молодіжна проблематика, прикладна культурологія.

Кандидат історичних наук, доцент ***Костюк Лариса Кіндратівна***, 23.10.1957 р. н.; у ЗВО із 1981 р. Закінчила Київський державний університет ім. Т.Г.Шевченка за спеціальністю «Історія». Працювала в Українському інституті інженерів водного господарства на кафедрі історії (м. Рівне), Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету, у т. ч. і на посаді завідувача кафедри мистецтвознавства. З вересня 2005 по серпень 2020 р. – у штаті кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ. Заступник завідувача кафедри (2015-серпень 2020 рр.). Відповідальна за профорієнтаційну роботу кафедри. Організатор багатьох кафедральних ініціатив. Багаторічний керівник групи викладачів із питань ліцензування та акредитації спеціальностей кафедри та освітньо-професійних програм. Брала участь у декількох ліцензійних та акредитаційних експертизах окремих ЗВО України (КНУКіМ і його філії).

Науковий консультант низки помітних арт-проектів обласної Спілки художників НСХУ, присвячених пам'яті рівненського художника В.Колосова («Переступаючи поріг»); ювілею Е.Чорного («Музика природи»), «Погляд на землю Георгія Косміаді»; мистецької галереї «ЗУЗА» («Грані реальності» – творчість І.Рагузіної, «Різдвяна ЗУЗА», «Візуальні рецепції Г.Косміаді»); обласної наукової бібліотеки («Святковий передзвін», «Таємниці рукомисла» й ін.); обласного краєзнавчого музею («Г.П.Косміаді: мистецтво життєтворчості»); арт-галереї «Сальвадор Далі» («Баби Г.П.Косміаді»), ініціатор багатьох культурних проектів у м. Рівне, пов'язаних із виставковою діяльністю, а також організаторка низки експонувань у провідних музях України (Одеський художній музей, Національний музей ім. Андрея Шептицького та ін.). Учасниця багатьох науково-практичних конференцій різних рівнів, у т. ч. й міжнародних.

Голова громадської організації «Товариство гемофілії» Всеукраїнської організації інвалідів. Член (секретар) ученої ради ХП факультету (2012–2016 рр.), куратор приватної художньої галереї європейського живопису «Євро-Арт» (із 2011 р. по т. ч.), автор багатьох повідомлень про цю галерею і її організаційно-культурну діяльність у місцевій та всеукраїнській періодиці.

Чимало років поспіль була членом предметних комісій під час вступних іспитів на кафедрі. Відповідальна за реалізацію напряму «Інноваційні форми роботи на кафедрі» (з 2017 р.), спів керівник кафедрального методологічного семінару.

Нею опубліковано понад 200 науково-методичних праць, у т. ч. й розділ у колективному навчально-методичному посібнику (2016 р.). історико-публіцистичний нарис «Традиції серпанкового ткацтва в Україні» (2015 р., у співавторстві з У.А.Букайло); має чимало публікацій у співавторстві зі студентами, як форм апробації дипломних досліджень.

Розробила чимало навчальних дисциплін: «Актуальні проблеми етнології», «Культура слов'янських народів», «Сучасне мистецтво», «Український авангард», «Методика викладання дисциплін історико-культурологічного спрямування», «Культурологія» (для студентів напряму «Педагогічна освіта», «Економіка і менеджмент» та ін.), окремі спецкурси по кафедрі та їх повноцінне і якісне методичне забезпечення.

У співавторстві з групою краєзнавців КЗ «РОКМ» РОР нею опубліковано Каталог мистецьких робіт рівненського (до 1944 р.) художника Г.П.Косміаді у 2-х тт. (2015 р.), відзначений у 2018 року Рівненською ОУНБ як краще поліграфічне видання Рівненщини.

Постійно брала активну участь у громадському житті міста. Ініціатор численних культурологічних акцій, присвячених цій постаті, у

т. ч. й заснування іменної Премії та член її оргкомітету (з 2013 р.), а також ініціатор відкриття пам'ятника Г.П.Косміаді (2017 р.) у м. Рівне. Організатор низки експозицій його творів у музеях Одеси, Сарн, Рівного, Львова, Коломиї, музеї «Бойківщина» (Самбір, 2015 р.) та ін. Із 2017 р. – координатор мистецьких проектів й в арт-ательє Г.П.Косміаді (КЗ «РОКМ» РОР).

За її участі значно активізувалася виставкова діяльність галереї «Євро-Арт». Організатор (за час роботи на кафедрі) понад 50 оригінальних художніх презентацій, зокрема творів визначних постатей світового мистецтва: А.Ерделі, Й.Бокшая, Е.Ерба, Дж.Пауельса, С.Далі, П.Пікассо, Д.Бурлюка, а також сучасних митців: Р.Яціва, Ю.Ямаша, художніх творів української еміграції ХХ століття та ін., у т. ч. й низки місцевих художників, про що має понад 1500 відгуків у ЗМІ. За цю організаційно-культурну діяльність відзначена у відкритому рейтингу популярності «Гордість міста» у номінації «Кращий художній колектив» (2012 р.).

Куратор СНТ «Афіна» кафедри (2015-серпень 2020 рр.). Керівник студентських дипломних досліджень усіх ОКР. Відповідальна за організацію профорієнтаційної роботи по кафедрі та організацію усіх видів практик (із 2014 р.). Організатор безлічі екскурсій до музейної мережі регіону та міста.

Багаторічний лектор системи підвищення кваліфікації держслужбовців та працівників культури; очолювала журі секції «Етнологія» в Рівненській МАН (із 1996 р.), керівник секцій всеукраїнських (із 2007 р.) та міжнародних (2016-2020 рр.) науково-практичних конференцій на кафедрі з часу їх проведення.

Автор низки наукових публікацій про регіональний культурно-мистецький простір та окремих його представників. Неодноразово відзначалася Почесними грамотами місцевих органів державної влади, керівництва РДГУ та Всеукраїнської МАН і НАН України.

Коло наукових інтересів: зарубіжне й українське образотворення, життя і творчість Г.П.Косміаді, регіональна культурно-мистецька практика, «серпанкове ткацтво», педагогічні аспекти вищої освіти.

Кучина Наталя Іванівна – 1979 р. н., кандидат історичних наук (2008 р.), доцент кафедри культурології і музеєзнавства (2013-2020 рр.). Закінчила РДГУ за спеціальністю «Менеджмент організацій» (2001 р.). Здобула ІІ вищу освіту «Культурологія» по кафедрі культурології і музеєзнавства (2017 р.) У ЗВО з 2003 р. (РІС КСУ), в РДГУ – 2013-вересень 2020 рр. Майстер спорту України, член Національної збірної України (1995 р.), неодноразова чемпіонка України та учасниця міжнародних змагань із плавання (1993-1995 рр.).

Читала низку професійно-орієнтованих дисциплін «Філософія культури», «Зарубіжна культура», «Теорія культури», «Інноваційні технології в методиці викладання культурологічних дисциплін», «Інноваційні технології в культурно-дозвіллєвій діяльності», «Культура слов'янських народів», «Вступ до фаху» та ін. на усіх спеціальностях кафедри.

Старший куратор із виховної роботи кафедри (з 2015 р.). Відповідальна за профорієнтаційну роботу в коледжі культури (м. Самбір). Секретар секцій (епізодично) всеукраїнських (міжнародних із 2013 р.) науково-практичних конференцій та звітних наукових заходів. Відповідальна за організацію виховної роботи та різни види практики в академічних групах кафедри (з 2016 р.). Має 23 опублікованих науково-методичних праці переважно в співавторстві, у т. ч. й розділи у навчально-методичних посібниках кафедри (2017, 2019-2020 рр.).

Організатор навчально-виховних заходів на кафедрі. Учасник науково-практичних конференцій різних рівнів, у т. ч. і як секретарка секцій.

Брала участь як технічний секретар та екзаменатор у роботі Приймальної і Предметної комісій РДГУ (2013, 2016-2020 н. р.).

Відповідальна за читання лекцій студентами в обласній науковій бібліотеці (у 2017 р.); організувала і провела декілька публічних лекції у цій бібліотеці (березень 2017 р.).

Коло наукових інтересів: ділові комунікації, маркетинг у невиробничій сфері, інноваційні педагогічні технології, менеджмент у соціокультурній сфері.

Матвєєва Вікторія Станіславівна, 1975 р. н. – кандидат історичних наук, доцент кафедри (з 2013 р.); закінчила Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету; працювала в РІС КСУ на кафедрі культурології і мистецтвознавства. В РДГУ на кафедрі культурології і музеєзнавства з 2013 р. у зв'язку із згортанням діяльності РІС КСУ. Має 1 опубліковану науково-методичну розробку у колективному навчально-ме-

тодичному посібнику, доведену до читабельного виду співробітниками кафедри (3 с.). Читає курс «Українська культура» на педагогічному, історико-соціологічному, іноземної філології факультетах. У жодних заходах із будь-якого напряму діяльності кафедри участі не брала. Із вересня 2020 р. – у штаті кафедри історії України, утім навантаження в обсязі ставки по кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства збережено. У 2022-2023 н. р. – знову у штаті кафедри, однак навчального навантаження на ОП спеціальностей кафедри не має, забезпечуючи лише виконання годин із курсу «Українська культура» на інших факультетах РДГУ.

Доцент ***Шолудько Наталія Гаврилівна***, 26.11.1953 р. н. У штаті кафедри з вересня 1988 по серпень 2020 рр.; освіту здобула на кафедрі хорового диригування (спеціальність «Народна художня творчість») РДІК (1981 р.). Певний час працювала в МБК «Текстильник» на посаді завідувачки культурно-масового відділу, де здобула важливий для подальшої навчальної діяльності у ЗВО практичний досвід. У 1986-1987 рр. – завідувачка лабораторії фольклору РДІК. Значну увагу приділяла громадській роботі.

Очолює міську організацію Спілки жінок Рівненщини (з 2012 р.); голова профспілкової організації факультету (до 2013 р.), член профкому РДГУ (до 2017 р.) та член ученої ради ХПФ (до 2013 р.).

Брала участь у якості ведучої художніх програм у понад 200 культурно-мистецьких заходах, підтверджених відповідними програмами, з яких 8 міжнародних (Париж, Рим, Ватикан, Відень, Скоп'є, Македонія, Мельник (Польща)); організатор багатьох культурно-мистецьких та громадських акцій й у місті і області; сценарист та ведуча низки оригінальних програм, що стали традиційними на міській сцені; режисер багатьох концертів-звітів інституту мистецтв РДГУ, окремих виконавців, у т. ч. й народної артистки України, проф. РДГУ Н.-М.Фарини (2016 р.) та ін. Автор низки навчальних програм дисциплін із прикладної культурології.

Підготували чимало ведучих художньо-масових заходів із числа студентів різних спеціальностей РДГУ, які продовжують працювати на сцені.

Секретар (керівник) секцій всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій, організованих кафедрою (2007-2019 рр.).

Опубліковано понад 90 науково-методичних праць, у т. ч. навчальний посібник (1997 р.) та розділ у колективному навчально-методичному посібнику (2016 р.). Читала дисципліни: «Народна художня творчість», «Аматорська творчість», «Соціокультурна діяльність», окремі спецкурси, на які розроблено повноцінне і якісне методичне забезпечення. Модератор (розробник відповідної нормативної документації) навчально-науково-практичного об'єднання кафедри «Культура» (з 2018 р.).

Керівник студентських дипломних досліджень різних ОКР. Відповідальна за роботу філій кафедри, ініціатор укладання відповідних угод; куратор багатьох академічних груп. Брала участь в акредитаційній експертизі училища культури в мистецтв (м. Луцьк, 2016 р.). Неодноразово призначалася екзаменатором для прийому вступних іспитів на кафедрі.

Автор, сценарист і ведуча багатьох культурологічних проектів у місті та області: «У війни не жіноче обличчя» (щорічно, починаючи з 1995 р.), «Хай живе надія!» (конкурс аматорської творчості для дітей з особливими потребами – проводиться щорічно з 1994 р.), «Жінка року» (щорічно, з 1999 р.), «Студент року» (2002-2014 рр., РДГУ), «...Мені не байдуже» (з 2016 р.) та ін., що продовжують функціонувати й у наступні роки, на які є чимало відгуків у місцевій періодиці.

Переможець професійних конкурсів «Кращий куратор року», «Кращий за професією» (РДГУ). Нагороджена 2 Почесними грамотами МОН України за вагомі творчі здобутки у розвитку музичного виконавства, 2 Грамотами від обласної ради та обласної державної адміністрації, Грамотою Управління культури та туризму ОДА за сумлінну працю. Має 6 Почесних грамот від керівництва РДГУ за творчі здобутки.

Долучалася до пошуку коштів на створення спеціалізованої аудиторії кафедри (2017 р.); здійснювала пошук спонсорських коштів на організацію «солодкого столу» учасників всеукраїнських (міжнародних) конференцій. Автор ідеї та організатор низки яскравих культурологічних заходів, проведених в університеті та місті: «Час творити добро» (2018 р.), культурологічні читання «Люди, що змінили світ» (РОУНБ, 2017-2018 рр.), «Алеї культурологів» у ПКіВ ім. Т.Шевченка (з 2014 р.).

Коло наукових інтересів: режисура художньо-масових заходів, анімація в туризмі.

Серед науково-педагогічних працівників кафедри, що були в її штаті в різний час:

Старший викладач ***Вакульчук Марія Василівна***, 1.05.1947 р. н. – у ЗВО із 1973 р. Закінчила Київський державний інститут культури та аспірантуру (з. ф. н.) при ньому (наук. кер. – доктор філос. наук, проф. Передерій В.Ф.). Мала практичний досвід роботи у мережі закладів культури.

За час роботи у ЗВО (РДІК–РДГУ) читала дисципліни «Історія культурно-освітньої роботи», «Риторика», «Методика організації виховної роботи» та низку інших дисциплін прикладного спрямування, у т. ч. й спецкурси.

Має 59 опублікованих науково-методичних праць, у т. ч. навчальний посібник. Організатор багатьох навчально-методичних конференцій та культурно-мистецьких заходів на кафедрі і художньо-педагогічному факультеті.

Багаторічна Голова групи аналізу навчального процесу на кафедрі, куратор академічних груп, організатор і член оргкомітету низки кафедральних олімпіад із культурологічної (прикладної) проблематики.

У 1982–1986 рр. виконувала обов'язки заступника декана художньо-педагогічного факультету з навчальної роботи. Розробник низки навчальних планів і програм спеціальностей кафедри та їх повноцінного методичного забезпечення.

Наставник багатьох молодих викладачів. Організатор чималої кількості культурних проектів, проведених в установах культури міста та області; брала участь у численних заходах, спрямованих на підвищення кваліфікації працівників культури Західного регіону України, організованих на Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ. Неодноразово брала участь у підготовці документації до проведення ліцензійних і акредитаційних експертиз спеціальності «Культурологія», розробці навчальних планів і програм, іншої навчальної документації кафедри.

Брала участь у багатьох наукових конференціях, проведених у ЗВО України. Організатор тематичних конференцій для студентів, проведених на кафедрі по завершенні слухання навчальних дисципліни.

Відзначена багатьма почесними грамотами керівництва РДІК–РДГУ та культурно-освітніх установ міста і області.

Коло наукових інтересів: мовні проблеми молоді, культурно-мистецьке життя.

У штаті кафедри до червня 2011 р. Звільнена у зв'язку з виходом на пенсію.

Старший викладач ***Ващук Галина Володимирівна***, 1951 р. н. – закінчила Рівненський державний інститут культури, кафедру культурології за спеціальністю «Організатор-методист культурно-освітньої роботи». У ЗВО з 1982 р. Значний період часу працювала на посаді секретаря Приймальної ректора в Рівненському державному педагогічному інституті.

У штаті кафедри – 1999–2011 рр.; читала навчальні курси «Культурологія», «Зарубіжна та українська культура» на історико-соціологічному, іноземної філології, педагогічному, філологічному, документальних комунікацій та менеджменту факультетах. Виконувала обов'язки куратора академічної групи. Має 2 опублікованих науково-методичні роботи. Звільнена у зв'язку з виходом на пенсію.

Кандидат мистецтвознавства, доцент ***Граб Ольга Вікторівна***, 1.04.1977 р. н. – освіту здобула на факультеті української філології РДГУ (спеціальність «Учитель української мови»), працювала лаборантом деканату української філології. У штаті кафедри 2001-2011 рр.

Випускниця аспірантури кафедри (д. ф. н.). Тема дисертації «Літературно-мистецьке життя Галичини кінця XIX – першої третини XX століття у контексті трансформації національної свідомості митців» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

У 2003-2010 рр. – куратор студентського наукового товариства «Афіна», заступник завідуючого кафедри з наукової роботи, у 2004-2007 рр. – заступник декана художньо-педагогічного факультету з навчальної роботи; співорганізатор 4-х Всеукраїнський та однієї міжвузівської науково-практичних конференцій, ініціатор проведення щорічних кафедральних олімпіад «Відомі постаті в історії культури», член редколегії наукового збірника «Актуальні питання культурології» (2008–2010 рр.); секретар секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій (2004–2008 рр.), публікувалася у Всеукраїнських часописах («Вища школа», «Історичний журнал», «Слово Просвіти», наукових вісниках ДАКККіМ, ХДАК, РДГУ та ін.); керівник студентів, що брали участь у Всеукраїнських науково-практичних

конференціях. Нею опубліковано 65 наукових та науково-методичних праць.

Читала дисципліни: «Теорія культури», «Філософія культури», «Методика організації соціологічних досліджень». Ініціатор творчих починань у контексті науково-дослідної та науково-методичної діяльності на кафедрі. За її участі здійснювалося корегування навчальних планів кафедри у 2007–2008 рр., а також розроблена (у співавторстві) кафедральна нормативна документація (Положення про Всеукраїнську науково-практичну конференцію).

Має декілька почесних грамот від керівництва РДГУ.

Коло наукових інтересів: молодіжна проблематика, культурно-мистецькі аспекти професійної освіти.

Кандидат педагогічних наук, доцент ***Забута Тамара Василівна***, 05.10.1953 р. н. У ЗВО з 1987 р. Здобула вищу освіту на кафедрі культурології Рівненського державного інституту культури (спеціальність «Організатор-методист культурно-освітньої роботи»), закінчила аспірантуру КНУКіМ. Тема дисертації – «Дитяче самоврядування в педагогічній системі Я.Корчака».

Певний час працювала в Міжнародному економіко-гуманітарному університеті ім. С Дем'янчука (м. Рівне) та на посаді викладача-сумісника кафедри, забезпечуючи викладання з історико-теоретичного блоку дисциплін. Із 2005 року – у штаті кафедри культурології РДГУ. Одна з провідних розробників цієї проблематики. Читала дисципліни: «Історія церкви в Україні», «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення», «Економічне забезпечення культурно-дозвіллєвої діяльності», «Світова міфологія», «Маркетинг КДД», «Історія театру, кіно та телебачення», «Менеджмент шоу-бізнесу» та низку спецкурсів історико-теоретичного спрямування. Автор численних інновацій в навчальному процесі кафедри. Куратор академічних груп. Керівник секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Має понад 140 опублікованих науково-методичних, праць, опублікованих в Україні та за кордоном, у т. ч. словник із проблем менеджменту та монографію «Педагогічна творчість Януша Корчака» (1997 р., у співавторстві). Свої наукові доробки представляла у Міжнародному Корчаківському центрі (Варшава, Польща), Міжнародному Корчаківському центрі «Бейт лехамей ха-гетаот» (м. Хайфа, Ізраїль).

Учасник понад 90 науково-практичних конференцій у ЗВО України, а також багатьох культурно-мистецьких акцій у м. Рівному. Член Спілки жінок м. Рівне, голова її Ліги науковців. Бере участь у соціальних і культурно-мистецьких ініціативах громадськості. Включена до Золотого каталогу дослідників Катастрофи (науково-дослідний центр Бейт-лехана-хагеттаот, Хайфа, Ізраїль).

Відповідальна за організацію роботи кураторів кафедри, підготовку питань на раду художньо-педагогічного факультету та інших питань виховного спрямування. Брала участь у ліцензійних та акредитаційних експертизах окремих ЗВО (Київ); автор декількох відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, наукові і навчально-методичні праці.

Неодноразово відзначалася Дипломами Національної Академії педагогічних наук України, Міжнародного наукового Корчаківського центру, обласних та міських управлінських структур (культури і туризму, освіти і науки), керівництва РДГУ та соціальних установ міста і області. «За активну діяльність, спрямовану на розбудову громадянського суспільства, значний внесок у заснування українського корчакознавства» відзначена нагородою «Жінка року-2007» у номінації «Жінки освіти і науки».

Коло наукових інтересів: сучасна молодь, педагогічні проблеми ЗВО.

Із вересня 2013 р. за власним бажанням переведена на кафедру хореографії РДГУ.

Каневська Галина Григорівна, 27.06.1939 р. н. Стаж роботи у ЗВО понад 50 років; закінчила Харківський державний інститут культури; певний час працювала на музично-педагогічному факультеті Рівненського державного педагогічного інституту. Багаторічний лектор Рівненської обласної філармонії, у складі творчої групи якої організувала і провела сотні лекцій-концертів для населення області.

На кафедрі культурології (з 1985 р.) читала дисципліни «Організація і методика самодіяльної художньої творчості», «Культура слов'янських народів», «Зарубіжна культура», «Історія музики», «Культура давніх цивілізацій», окремі спецкурси та ін.

Із 1990 року доцент.

Ініціатор багатьох цікавих починань для студентів факультету та кафедри.

Значну частину часу присвячувала туристичним поїздкам по Україні і світу.

Нею опубліковано 35 науково-методичних праць, у т. ч. монографію «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях композитора» (у співавторстві, 1999 р.), декілька статей про різні грані його творчості (у співавторстві) та художній нарис про заслужену артистку України М.-Н.Фарину (2001 р.) тощо.

Автор низки публікацій про регіональних митців у періодиці та наукових збірниках. Куратор культурно-мистецької секції в Рівненському відділенні МАН (НВК «Рівненський колегіум») у період 1992–2010 рр., де під її керівництвом підготовлено понад 80 наукових робіт учнів ЗОШ.

Організатор численних культурно-мистецьких заходів (лекцій-концертів) у місті та для студентів ЗВО під час роботи в РДПІ-РДІК-РДГУ. Куратор багатьох академічних груп.

Має чимало почесних відзнак від культурно-мистецьких установ міста, області та керівництва РДІК–РДГУ.

Коло наукових інтересів: молодіжна культурно-мистецька проблематика, персоналії української регіональної культури.

У штаті кафедри до червня 2011 р. Звільнена у зв'язку з виходом на пенсію.

Доцент ***Морозова Тетяна Петрівна***, 1957 р. н., у штаті кафедри 1976–2015 рр. – закінчила Київський державний інститут культури за спеціальністю «Режисура художньо-масових заходів» (1975 р.), аспірантуру Московського державного інституту культури (1985 р.); постійний організатор культурно-дозвіллєвих заходів за участю студентів для молоді міста, науковий керівник 20–25 щорічних публікацій студентів у періодиці Західної України. Керівник секцій багатьох всеукраїнських науково-практичних конференцій (2004–2015, 2017-2019 рр.). Відповідальна (спільно із завідувачем кафедри) за навчальні плани; керівник секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій. Брала активну участь у підготовці документації до проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз.

Має понад 100 опублікованих науково-методичних праць, у т. ч. навчальний посібник (гриф МОН) та довідник у співавторстві. Читала дисципліни: «Народні свята та обряди», «Організація шоу-бізнесу», «Сценарне мистецтво», «Рецензування та реферування», «Сучасні соціокультурні процеси», «Художньо-масова робота», «Режисура художньо-масових дійств», «Основи музеєзнавства». Переможець вузівського конкурсу «Кращий за професією» (1999 р.). Заступник завідувача кафедри з навчальної роботи (1992–2015 рр.). Студенти під її керівництвом надрукували понад 180 публіцистичних статей в періодичній пресі Західної України та 25 статей у наукових збірниках. Куратор студентського клубу «Благодій» (заснований у 1998 р., статут якого зареєстрований в Управлінні юстиції Рівненської облдержадміністрації), завдання якого – допомога дітям-інвалідам, дітям-сиротам, людям похилого віку тощо.

Активно співпрацювала з міською службою зайнятості, міським клубом «Інваспорт», територіальним центром соціального обслуговування пенсіонерів та малозабезпечених громадян, притулком для неповнолітніх, Будинком дитини, обласною універсальною бібліотекою, обласним краєзнавчим музеєм тощо.

У 2000-2015 рр. на кафедрі здійснювала благодійний проект «Студенти-дітям», про що свідчать численні відгуки у місцевій пресі та сайтах Обласної універсальної наукової Бібліотеки м. Рівне. Вона – сценарист і режисер-постановник обрядів «Одруження», «Народини» (Будинок урочистих подій м. Рівне), режисер-постановник тематичних концертів «Весна Перемоги» (РДГУ), «Щоб Тарасова не згасла свіча» та міжнародного літературно-мистецького свята «В сім'ї вольній, новій» (музично-драматичний театр), сценарист і режисер-постановник свят вручення дипломів, «Студентський подарунок ветеранам» (РДГУ), «...Усі ми прагнемо любові» (НУВГіП) та ін. Організатор Чорнобильських читань в РДГУ; режисер-постановник низки обласних культурологічних програм («День педагогічного працівника», «Символи рідного краю») тощо.

Має чимало Почесних грамот від керівництва РДІК, РДГУ, факультету та соціальних установ м. Рівного. Відзначалася іменною премією (ім. В.Сухомлинського) за науково-методичну роботу в інституті культури (1998 р.).

У штаті кафедри до 1 липня 2015 року. Згодом – досягши пенсійного віку, працює на

Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ, хоча й надалі підтримує контакти з колективом кафедри, беручи участь у профорієнтаційних заходах, керуючи секціями міжнародних науково-практичних конференцій тощо.

Коло наукових інтересів: режисура художньо-масових заходів, культурно-дозвіллєві потреби та шляхи їх задоволення в установах культури, молодіжна проблематика.

Кандидат педагогічних наук, доцент ***Черніговець Тетяна Іванівна*** (1963 р. н.), фахову освіту здобула на кафедрі культурології РДГУ (спеціальність «Організатор-методист культурно-освітньої роботи», 1982 р.).

Працювала, по завершенню навчання на кафедрі, в Гадяцькому державному училищі культури завідувачем методичної комісії культурно-дозвіллєвої діяльності.

У штаті кафедри з 1990 р.; дисертацію захистила в КНУКіМ у 2002 р. (диплом кандидата наук ДК № 016862, атестат доцента ДЦ № 029540); член ради художньо-педагогічного факультету (2000-2003 рр.), член Колегії обласного центру народної творчості, громадський методист; постійно брала участь у проведенні його «творчих лабораторій» та подібних заходах, організованих Рівненським факультетом підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ (1999-2013 рр.), член журі обласних конкурсів професійної майстерності працівників культури. Член культурно-мистецької секції Науково-методичної ради РДГУ, відповідальна за організацію студентської наукової роботи на факультеті (2000-2003 рр.). Підготувала 5 відгуків на автореферати дисертацій для спецради КНУКіМ (2003-2006 рр.), 7 рецензій на навчально-методичні посібники викладачів: доц. Черепухи Л.О. (РДГУ), Рівненського аграрного коледжу (Г.Войтович), ПДМ (Л.Давидюк), Новоолександрівського НВК (Г.Коваленко), методистів Рівненського ОЦНТ та Гадяцького коледжу культури ім. І.П.Котляревського (Г.Сидоренко) (2005-2010 рр.).

Учасник різноманітних освітніх заходів, проведених Рівненським факультетом НАКККіМ із метою перепідготовки кадрів сфери культури регіону.

Брала участь в історико-етнографічних експедиціях на території Західного Полісся.

Учасник (за час перебування у штаті кафедри) 24 науково-практичних конференціях різних рівнів, 21 з яких проведена на базі рівненських ЗВО. Керівник секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій та наукових звітних, проведених кафедрою. Брала участь у підготовці матеріалів до проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз на кафедрі.

Читала провідні навчальні курси: «Прикладна культурологія», «Методика викладання історико-культурологічних дисциплін», «Методика викладання прикладної культурології», «Зарубіжне дозвіллєзнавство», «Святково-обрядова культура», «Інформаційні технології в культурно-дозвіллєвій діяльності» та ін., у т. ч. й спецкурси.

Має 65 опублікованих науково-методичних праць.

Відповідальна за комплексну наукову тему кафедри з прикладної культурології та напрям «Інноваційні форми роботи зі студентами кафедри» (до 2013 р.). Організатор багатьох культурно-дозвіллєвих заходів зі студентами в місті та області.

Із вересня 2013 р. працює на факультеті ДКМ РДГУ та Приймальній комісії (з 2016).

Коло наукових інтересів: прикладна культурологія, фольклорно-етнографічна проблематика, методика викладання.

Кандидат історичних наук, доцент ***Черепуха Людмила Олександрівна***, 1950 р. н., закінчила Бібліотечне відділення Рівненського культурно-освітнього факультету Київського державного інституту культури у 1974 р.; працювала в Рівненському державному інституту культури на кафедрі бібліотекознавства і бібліографознавства та Економіко-гуманітарному університеті ім. С.Дем'янчука. У штаті кафедри культурології 2007-2011 рр.

Має 63 опублікованих науково-методичних праці.

Стаж роботи у ЗВО станом на 2011 р. – 26 років, в РДГУ – 18 років.

Брала участь у всеукраїнських науково-практичних конференціях, у т. ч. і у якості керівника секцій. Читала провідні навчальні курси спеціальності «Культурологія»: «Історія мистецтв», «Методика викладання історико-культурологічних дисциплін», «Вступ до прикладної культурології», «Сучасна зарубіжна культура».

Серед найбільш значимих опублікованих праць – «Короткий термінологічний словник

із бібліографознавства та соціальної інформатики» (1998 р., у співавторстві), група авторів якого удостоєна гранту міжнародного фонду «Відродження» програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» й навчальний посібник «Українська та зарубіжна культура». Рівне : Тетіс, 2004. 154 с.).

Куратор програми «Болонський процес» на кафедрі (до 2010 р.), куратор академічних груп та керівник секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Коло наукових інтересів: українська книга, бібліографічна діяльність.

Звільнена за власним бажанням у зв'язку з виходом на пенсію.

Певний час у штаті кафедри працювали: канд. філос. наук, доц. ***Яськів Богдан Іванович***, 1956 р. н. (згодом – в Рівненському інституті права, НУВГіП та (2017-2019 рр.) – у КЗ «РОКМ» РОР, а також, перебуваючи в аспірантурі кафедри (з. ф. н.) ***Ігнатьєва Ольга Володимирівна*** (згодом – після її завершення – у Торговельно-промисловій Палаті м. Рівне), ***Прокопович Тетяна Юріївна*** (аспірантура кафедри, д. ф. н.), канд. миств., доц., згодом – доцент музично-педагогічного факультету РДГУ та докторантка ЛНМА ім М.В.Лисенка.

Декілька років, після завершення навчання в магістратурі спеціальності 8.020101 «Культурологія», на посаді викладача працювала й ***Смага Тетяна Сергіївна***.

Митрофанова Валентина Петрівна – 1948 р. н., старший лаборант кафедри. Закінчила Київський державний університет ім. Т.Г.Шевченка за спеціальністю «Історія. Суспільствознавство». У штаті кафедри (теорії та історії культури, а згодом – культурології) з 1979 по 2013 рік. Звільнена за власним бажанням у зв'язку з виходом на пенсію.

У 1973-1979 рр. на посаді старшого лаборанта кафедри працювала також і ***Пирогова Людмила Сергіївна***.

Із вересня 2013 р. по 20.02.2014 р. цю посаду обіймала ***Черевко Ірина Миколаївна*** – випускниця магістратури спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Із 25.02.2014 по 1.07.2014 р. на даній посаді випускниця магістратури педагогічного факультету РДГУ ***Зиль Катерина Іванівна***. З 1.09.2014 по 1.05.2017 рр. – ***Микола Миколайович Кирильчук***, випускник бакалавріату кафедри політології РДГУ. З 1 червня 2017 р. – ***Юлія Володимирівна Травинська***, що чимало часу, здобувши освіту практичного психолога в РДГУ, працювала на посаді соціального психолога соціальної служби студентів РДГУ.

Випускники кафедри знаходять своє практичне застосування по завершенню навчання в музейних та архівних установах, телебаченні і на радіо (де неодноразово відзначалися на державному рівні за кращу роботу), освітянській мережі (загальноосвітні школи, НВК «Колегіуми», середні спеціальні навчальні заклади) у якості викладачів та заступників директора з виховної роботи; частина з них – у керівних структурах (обласні центри народної творчості, управління культури і туризму, міські, районні відділи культури та туризму, районні відділи з питань охорони культурної спадщини, ОТГ, Будинки культури, управління внутрішніх справ тощо), багато їх обиралося депутатами місцевих (обласних, міських, селищних, районних) рад; певна частина займається бізнесом у сфері культури і туризму (більш детально див. Літопис кафедри).

Серед випускників кафедри чимало осіб продовжує й надалі займатися науково-дослідною і педагогічною діяльністю, захистивши дисертації. І в цьому плані кафедра є типовою для гуманітарних структур. Такими є кандидати пед. наук, доценти Забута Т.В., Черніговець Т.І., Тюска В.Б., кандидати іст. наук, доценти Галуха Л.Ю. (РДГУ), доктор наук із державного управління Дубіч К.В. (РІ ВМУРоЛ «Україна», УДУ ім. М.П.Драгоманова, РДГУ), кандидати іст. наук, доценти Коберська Т. (Полелюк), кандидати філос. наук, доценти, докторант С.Стасюк (НУВГіП) та Кутузова Г.І. (Луцьк, ВНУ ім. Лесі Українки), кандидати мистецтвознавства, доценти Процик М.Г. (Новосад), Соломко Н.В. (ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника», м. Івано-Франківськ), канд. пед. наук, доцент Юник В. (Тернопіль), канд. екон. наук Філенюк В.Р. (голова Правління ВАТ «Славута-папір») та ін. (загалом понад 30); чимало з них виконують обов'язки заступників директора з наукової роботи: Ужгородського коледжу мистецтв (Гаврош О.), Рівненського медичного коледжу, Рівненського коледжу менеджменту і бізнесу (В.Павлюк), Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ (О.Г.Волошина), працюють на посадах ст. викладача РДГУ (Ващук Г.В., Глу-

щук О.Г.), викладачів МЕГУ ім. С.Дем'янчука (Ситай І., Лук'янчук С., Марута О.), декана Рівненського факультету НАКККіМ (доц. Грицак Т.І.); співробітники музеїв (О.Морозова, А.Обарчук, І.Одолінська, Л.Оноприйчук, О.Семенович, О.Ковальчик, К.Адамчук та ін.), архівних установ (Червінська О.), журналісти (Гордич В., Бондарчук Ю.), завідувачі відділами обласного управління культури і туризму (Ковальчук Г.В., Калітінський Ю.М., Волощук Н.), завідувачі районними відділами культури м. Кузнецовська (Вараша, Обрусник В.М.), м. Іршава (Глеба Ю. – згодом начальник Управління культури і туризму Закарпатської ОДА), Сарненського райвідділу культури (Н.Чорна), Коростишевського райвідділу культури (А.Бондар), Шацького райвідділу культури Волинської обл. (В.Ханзерук), О.Жерелик (Фарович) (Самбірський міськвідділ культури), Мартинюк Т.М. – Березнівський райвідділ культури та ін., заступник начальника відділу кадрів РДГУ (Касаткіна Л.С.), Голова Рівненської обласної організації «Просвіта», організатор 14 міжнародних фестивалів «Коляда», директор культурно-археологічного центру «Пересопниця» (М.Федоришин), член Тернопільської обласної організації Національної Спілки письменників України Хрін В.Ф., керівник народної кіностудії «Горинь» Калюх Ю.; чимало їх працює також в управлінських структурах галузі культури Західної України (управліннях культури та туризму районів і областей), училищах культури і мистецтв інших ЗВО різних рівнів акредитації та ін.

Є серед них і відомі у регіоні політики (заступник Голови Рівненської ОДА О.Губанов, 2010–2014 рр.), начальник відділу № 6 управління СБУ в Рівненській області, підполковник В.Арабський, начальник управління обласної ДАІ – підполковник В.Ботвінко, Голови районних державних адміністрацій, а також ті, хто творчо реалізував себе в художній діяльності: переможці Всеукраїнських творчих радіо-конкурсів «Калинові острови» (І.Ситай, В.Гордич та ін.), відомі мистецькі критики (В.Левінська, Німеччина, О.Гаврош, Ужгород), співробітники обласних центрів народної творчості та управлінь культури і туризму (В.Юник, М.Васечко, І.Безкостий та ін.) [6].

Та й згадана вже жіноча збірна команда з волейболу «Полісянка», що виступала в Суперлізі України (1994–1998 рр.), також була сформована на базі нашої кафедри. Як і багаторазові чемпіонки України з плавання та члени збірної України з цього виду спорту І.Кулаковська та Н.Кучина – також навчалися на кафедрі культурології.

А серед випускників магістратури – в керівній ланці – директор музичного училища РДГУ (1997–2005 рр.), начальник управління культури та туризму Рівненської облдержадміністрації Давидюк П.П. (2005–2006 рр.), згодом – голова обласної профспілки працівників культури (з 2012 р. по т. ч.), Голова обласної організації Національної Спілки кобзарів України та провідний спеціаліст Управління культури і туризму Рівненської ОДА Волощук Н.; директор культурно-археологічного Центру «Пересопниця» (Рівненщина) М.Федоришин (до 2018 р.), докторантка Житомирського держуніверситету ім. І.Франка (С.Стасюк), 4 – викладачі Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету, 2 – МЕГУ ім. С.Дем'янчука (С.Марута, С.В.Лук'янчук), Кременецького муніципальної Г-ПА ім. Т.Г Шевченка (М.В.Левенець), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (В.Крушельницький), Сімферопольського гуманітарного університету (В.Михайлов), Українського Вільного університету (Мюнхен, І.Овчаренко), університету м. Нюрнберг, Німеччина (В.Левінська) та ін.; чимало з них – заступники директорів, завідувачі відділами у ЗВО І-ІІ рівнів акредитації (Дубно, Луцьк, Ужгород, Теребовля, Коростишів, Херсон, Львів та ін.) тощо. Окремі з них (Г.Чуб, 2016 р.), Ю.Кравчик (2019 р.) ще навчаючись на V курсі д. ф. були призначені на керівні посади: (заступника директора Рівненського ПКіВ ім. Т.Шевченка або запрошені на роботу до Рівненського міського управління культури і туризму (Н. Кондратюк, Г.Сердюк), працюють на відповідних навчально-допоміжних посадах (загальний відділ РДГУ – Дутчак В., заступник начальника відділу кадрів РДГУ – Касаткіна Л.С.) тощо. Ця інформація також деталізована у розділі «Випускники» цієї книги.

Згаданий вже вище В.Р.Філенюк (канд. економ. наук) – Голова правління акціонерного товариства «Славута-папір», обирався неодноразово депутатом Хмельницької обласної ради декількох скликань, головою (членом) бюджетної комісії обласної ради.

На жаль, дати вичерпну інформацію про самореалізацію випускників сьогодні неможливо через постійну ротацію та міграцію кадрів у мережі культури і освіти та складну економічну ситуацію в країні, коли чимало випускників виїзджають за межі України, або змінюють місце роботи і залишають сферу.

Серед науково-педагогічних працівників кафедри 4 особи (Забута Т.В., Морозова Т.П., Виткалов С.В., Костюк Л.К.) у різні роки за десятирічний період його проведення, були переможцями відкритого загальноміського конкурсу (рейтингу популярності) професійної майстерності «Гордість міста» індивідуального плану та як куратора художньої структури (Костюк Л.К.).

Окремі випускники ОПП спеціальностей кафедри знайшли себе в організації нових форм культурно-дозвіллєвої діяльності – «Організація святкових подій, весіль, корпоративів «Стильне свято» – «Цапук-ivent» (О.Цапук-Ткач, К.Пінчук, Г.Мороз). Є серед випускників і такі, що активно публікують власні поетичні збірки (О.Загаєвська, В.Хрін, М.Дем'янюк, О.Король, О.Яриніч, О.Семенович, В.Дутчак, Ю.Кошубінська, З.Головай та ін.), достатньо професіонального характеру, або мають повноцінні концертні вокальні програми та успішно виступають у регіоні з концертами (М.Лобода, Т.Радченя, В.Соїч, М.Приймачук, Ю.Солодка, М.Лаврів, Ю.Кириченко, В.Пашинська та ін.), працюють в івент-агенціях чи існуючій мережі закладів культури (Д.Дещинська, К.Пінчук, О.Усик, Ю.Кравчик, А.Поліщук, Ю.Карпович, Л.Гаврилюк, О.Дзиндра, А.Лакіда, О.Прилуцька, О.Васильчук, М.Паславський, 2017-2023 рр.). І серед студентів художньо-педагогічного факультету, як уже зазначалося, завжди була така їх кількість, що можна без особливих проблем організувати і провести повноцінний поетичний вечір чи концерт. Брали участь наші студенти-випускники та перемагали у конкурсах на заміщення посад головних спеціалістів в управліннях культури і туризму, молоді і спорту райдержадміністрацій (А.Перець, 2016 р.; Т.Радченя, 2017 р.), керівників відділів культури в ОТГ (Н.Катеринник, А.Філіпчук (2014 р.), О.Дзиндра, А.Поліщук, 2018 р.; І.Славута, 2019 р.), здобутті грантів (О.Прилуцька, 2020 р.) і ця практика продовжується й надалі.

Віддаючи належне навчальній роботі студентів, організованій під керівництвом наших педагогів, слід підкреслити, що загалом культурний рівень абітурієнтів, що вступають до ЗВО, у т. ч. на ОП спеціальностей кафедри, досить строкатий. Чимало з них мають достатньо глибокий рівень практичних навичок (випускники коледжів), теоретичної підготовки, що дає їм змогу брати участь у різноманітних наукових конференціях, Круглих столах, інших тотожних заходах і активно бути задіяним у громадському житті університету, публікуватися у наукових збірниках.

Достатній рівень фахової підготовки мають студенти й заочної форми навчання, що вступили на ОКР «Бакалавр» за скороченим терміном навчання, та здобули ОКР «Молодший спеціаліст» (фаховий коледж культури і мистецтв), або вже мають вищу освіту і нинішню на кафедрі здобувають у зв'язку із новим варіантом власного працевлаштування, тобто працюють за фахом і цілеспрямовано продовжують подальше навчання. Утім, таких студентів, як правило, не багато. Та й дистанційна форма не дозволяє з ними повною мірою організувати чи хоча б налагодити навіть комунікативний поза навчальний процес. І хоча загальна кількість годин, відведених на вивчення фахових дисциплін на цій формі незначна, мотиваційний сегмент тут достатньо високий, тому й результат не забарився.

У той же час низький культурний рівень багатьох студентів (здобувачів вищої освіти, за новою термінологією) особливо першого курсу є також результатом низки дії суб'єктивних причин, зокрема зменшення годин на загально-гуманітарну підготовку, що надається і в ЗОШ, і у ЗВО та не формує духовно багату молоду людину. Хоча в умовах нашої кафедри це питання намагаємося розв'язати за допомогою активного практичного залучення студентів не лише до відвідування культурно-мистецьких імпрез (понад 50-60 заходів щорічно в до карантинний період), але й безпосередньої їх участі в організації подібних заходів, проведенні різноманітних олімпіад, круглих столів, конференцій, майстер-класів, туристичних поїздок тощо, підготовка до яких передбачає ознайомлення з культурологічною проблематикою переважно в ігровій формі. Ці заходи так званої неформальної освіти (тобто юридично не оформлених її зразків – авт.) допомагають певною мірою компенсувати брак безлічі компетенцій, які складно сформувати при незначній кількості аудиторних

практичних занять, напруженій суспільно-політичній та економічній ситуації тощо. На цю достатньо ефективну форму фахового зростання молоді у поза навчальний час суттєвий вплив мають, на жаль, й карантинні заходи, запроваджені у зв'язку з світовою пандемією «COVID-2019» та війною.

Є низка й інших проблем, що не сприяють духовному розвитку сучасної молоді. Крім загальновідомих економічних чинників, відмінено (чи знято як не актуальну) й практику попередніх років, посилаючись на значну інформованість студентів та й послабленням контролю за навчанням через складні соціально-економічні обставини, принаймні, в інститутах культури (мистецтв), а почасти – й змінами у якісному складі науково-педагогічних працівників, коли студентам на літній період (канікули) пропонувалося прочитати 40-60 художніх творів світової та української літератури, які вони повинні були упродовж вересня поточного року скласти викладачу. І це також давало свій позитивний результат, оскільки по завершенні навчання в закладі молода людина мала уяву, як мінімум, про творчість 200-300 кращих представників світової літератури. Та й мовний аспект у цій практиці здобувався та вдосконалювався значною мірою. Поза сумнівом, що це – місцева ініціатива і для всіх, хто прагне вчитися, її можна запровадити, без особливих на те проблем, але високий результат можливий лише в тому випадку, коли буде сформоване відповідне культурне середовище: у ЗВО, регіоні, країні, зокрема й серед викладацького складу. Тобто – система духовного становлення молоді та престижу гуманітарної складової.

До речі, подібні (позитивні) аспекти впроваджувалися у практику української школи й за часів гетьмана П.П.Скоропадського у добу Української народної республіки (1918 р.) (300 іменних стипендій видатних діячів української культури, здобути які можна було лише за умови знання культурної спадщини хоча б частини з них). Може й дещо примітивно, як на сьогодні, зауважить хтось, але у будь-якій справі, в контексті нашої розмови, важливий, перш за все, предметний результат, тобто формування певної критичної маси інформації, на підставі якої молода людина здатна самостійно організовувати власне культурно-освітнє середовище.

Якщо в європейських країнах (до прикладу, Великобританії) у державних керівних структурах є управління (департаменти), що відповідають за рівень читання населення, наявність приватних бібліотек, то чому б і Україні не спробувати запровадити подібну практику у себе?! Тим більше, що за цим маркером у новітню добу особливих позитивних зрушень поки що не помітно, як не помітно і позитивних тенденцій у справі покращення фінансування навчального процесу, якісного підбору кадрів, його ефективної атестації, а також фінансового забезпечення тощо. А загальна підтримка України на тлі війни світовим співтовариством виявилася явно неочікуваною. Чому б не використати й нам усе з їхнього позитивного надбання?!

І розмови про те, що в Україні потрібно скорочувати ЗВО, оскільки їх дуже багато, це майже те ж саме, що стверджувати, що у якійсь музичній партитурі надто багато нот! Болонський університет, до прикладу, нараховує 400.000 студентів. А до мега-університетів світу з теренів колишнього СНД, входить лише Московська гуманітарна академія, що нараховує (чи нараховувала) майже 100 тис. студентів. В Україні таких закладів немає взагалі. Але тоді, зважаючи на таку думку, краще б було не відкривати нові навчальні заклади, давши раду і навівши лад в уже існуючих.

Узагалі теза про конкуренцію в вищій освіті за умови створення безлічі різноманітних навчальних закладів та відсутність належного контролю за їх функціонуванням через начебто автономію ЗВО та досить низьку фінансову спроможність і психологічний рівень населення, має достатньо спірну підставу. Адже сьогодні, в час війни гуманітарна освіта як ніколи є важливим сегментом патріотичного виховання, становлення громадянина. І саме брак патріотичної складової призводить до численних негативних явищ, помітних нині у вітчизняному соціумі. Та й гуманітарна освіта – це те підґрунтя, без якого неможливо сформувати базу подальшого фахового зростання.

Чималий власний життєвий та й педагогічний досвід роботи членів кафедри засвідчує також і не високу ефективність упровадження системи організації навчального процесу за Болонською декларацією – далеко не кращою з наявних (можливих) європейських чи світових форм організації освіти, яка у переважній біль-

шості своїх параметрів не стимулює студентів до навчання і призводить до падіння як фахового, так і загальнокультурного їхнього рівня. Потрібно відзначити, що цю практику взяли за основу незначна кількість країн Європи, які й мають фактично від'ємне сальдо навчального результату, а надто, – у художній її складовій. І її запровадження – приклад не вдалого монтування якоїсь однієї складової системи організації освітнього простору без урахування загального культурного контексту та специфіки багатьох національних показників, а також відсутність політичної волі стосовно контролю, кадрового підбору та методичного забезпечення й власного бачення національного-культурного розвитку країни. Хоча її окремі фрагменти можна було б запроваджувати в освітнє середовище уже давно.

Впливають на якість навчання, психологічний стан студентів і їх батьків постійні та безпредметні дискусії на сторінках всеукраїнських і місцевих ЗМІ про доцільність функціонування мережі початкової художньої освіти, необхідність значного підвищення плати за навчання дітей (і в регіонах це реалізується повною мірою), неефективність і неможливість утримувати мережу закладів професіонального мистецтва на регіональному (місцевому) рівні і безпорадність у цьому плані регіональної і державної керівної ланки, нагнітання ажіотажу з мовним питанням, яке для переважної частини населення України ніколи не набувало особливої гостроти допоки до нього не додавався політичний аспект тощо, а також фактичний занепад мережі клубних закладів і їх методичних структур у регіонах (а надто – на селі) тощо, що засвідчує відсутність умотивованої та виваженої державної культурної політики, розрахованої на перспективу в країні загалом. А сьогодні і невисоку ефективність територіальних громад у забезпеченні культурного розвитку власного населення і дією політичного чинника під час призначення на ці керівні посади.

На жаль, нічого взамін і не пропонується, а управлінський склад мережі закладів культури в умовах політичної невизначеності та економічної нестабільності, неефективного та незначного фінансування закладів культури й не вмінні заробляти кошти загалом, покращуючи якість власних послуг, загальній і значній політизації суспільного життя, зайнятий в основному питаннями власного самозбереження і будь-якої ініціативи, спрямованої на зміну існуючої ситуації, не виявляє взагалі, наляканий перспективою втратити хоча б таку але керівну роботу, тим більше, що заробітну плату йому підвищили суттєво останнім часом.

Суттєво гальмують роботу галузі й різноманітні місцеві «ініціативи», неузгодженні з керівними структурами країни стосовно, до прикладу, згортання діяльності клубів і створення на їх місці Центрів надання соціальних послуг, коли забезпечення клубними закладами територіальних громад передбачене чинним законодавством, а створення новітніх Центрів має відбуватися лише за наявності окремих джерел фінансування в цих же громадах. У результаті – і нові Центри не сформовані, і клуби не функціонують, що також суттєво впливає на перспективи працевлаштування в галузі та підготовку відповідних кадрів, а головне – духовне середовище конкретної локації.

До цього ряду додається й повільно здійснювана шкільна реформа і безпідставна віра вітчизняних управлінців у те, що переважну більшість потрібної їм інформації школярі здобудуть самотужки при на майже третину скорочених годинах навчальних планів (із 2023-2024 н. р.), та реформа місцевого самоврядування, коли існуючі регіональні управлінські структури галузі культури фактично не працюють через очікування результату реформи (?!), з одного боку, та обмеження власних повноважень, які поступово передаються до територіальних громад, – з іншого і таким чином лише гальмують загальний процес здійснення цих реформ та, на загал, руйнуючи цим галузь. Впливає на це й значна пасивність переважної більшості населення, його традиційна ментальна обережність та страх у виявленні хоча б якоїсь ініціативи стосовно покращення навіть власних умов життя. Відтак, це і є причиною фактичної бездіяльності установ культури (та й інших структур соціокультурної сфери) у селах та невеликих райцентрах і падінням престижу професії працівника культури, як і працівника освіти, незважаючи на часткове покращення їх соціального статусу за допомогою матеріального чинника. І це повною мірою підтверджують навіть студенти заочної форми, що працюють нині у галузі.

Додамо до цієї характеристики й надзвичайно низький рівень фахової освіти чи її фак-

тичну відсутність на рівні спеціалістів села і, частково, району. До прикладу, серед понад 40 об'єднаних територіальних громад (процес формування яких майже завершено), сформованих на початок 2020 року у Рівненській області, до складу яких входило майже 1.000 клубних працівників, у понад 60% із них, за даними звітності (надісланої в останнє до Центру, оскільки від 2022 р. така звітність уже не подсилається, а відтак і засоби впливу на територіальні громади його представники поступово втрачають. А це призведе до згортання цієї структури, в згодом – і до культурної діяльності в умовах клубу), оприлюдненої заступником керівника обласного Центру народної творчості Ф.Васечком [56], не має взагалі будь-якої освіти, крім місцевої ЗОШ, решта її здобули, однак це достатньо строката за своїм спрямуванням освіта: технічна, політологічна, педагогічна, сільськогосподарська тощо, здобута переважно у приватних ЗВО чи коледжах, але не фахова (спеціальності «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація», «Політологія», чи лише середня спеціальна освіта, спрямована на робітничі професії). Подібна ситуація спостерігається і на Волині. І цей стан є найгіршим, засвідчуючи й надалі збережену практику призначення на посади в галузі осіб без використання хоча б якихось критеріїв їх якісного відбору, взявши, до прикладу, хоча б загальноосвітню школу. Не узгоджуються ці призначення і з керівниками районних відділів культури та туризму чи ОТГ, зважаючи на відсутність законодавчого рішення. Відтак якісний контроль за цією ділянкою відсутній. Тож лише політичний чинник не може кластися в основу формування кадрового корпусу галузі.

У той же час постійне спілкування з керівниками Рівненського КЗ «ОЦНТ» РОР, представниками інших аналогічних структур у країні та членами об'єднаних територіальних громад області, що подають річні звіти (Форма 7-НК) до Центру [9] та й безпосередній аналіз цієї форми, засвідчило, що здобувати фахову освіту у будь-яких централізованих формах (фахових коледжах культури і мистецтв чи ЗВО) майже ніхто з них не планує, зважаючи на економічну нестабільність у країні, відсутність належного контролю за освітнім показником у галузі місцевих органів влади, браком коштів у працюючих та й територіальних громад, щоб це можна було реалізувати хоча б у межах задекларованої дуальної освіти, неспроможність скласти ЗНО навіть з української мови, зважаючи на низку нових змін у сучасному правописі, не кажучи вже про іноземну мову чи математику, часу та ще безлічі причин подібного гатунку (оскільки на ці посади призначені представники місцевого населення, які змінили кадри, хоча й також переважно без фахової освіти, утім, принаймні, хоча б із досвідом роботи за фахом), що мають вік понад 35-45 років зі всіма характеристиками, що ним обумовлені (наявністю сім'ї, 2-4-х дітей, присадибної ділянки, батьків у поважному віці тощо). Тобто, виходячи навіть із цієї статистики, кадрова ситуація у галузі жодним чином не покращиться у найближчі 10-15 років (адже запросити необхідну кількість працівників на ці посади неможливо, оскільки їх просто немає в наявності, а в віддалені від регіональних центрів села з міст, де є безробітні з потрібною освітою, ніхто не поїде. Це можна стверджувати і стосовно музейної мережі), а відтак ОТГ мають або відмовитися від клубного закладу у його сучасному розумінні (що вже починає реалізовуватися в регіоні), або шукати якийсь альтернативний варіант стосовно його подальшого функціонування та збереження. Але для цього потрібні відповідні фахові компетенції, політична воля і елементарні кошти.

Зважаючи на це, на думку керівників методичних служб галузі [56], можна було б повернутися до запровадження двотижневих курсів, які б організовувалися щоквартально упродовж року, приміром на базі КЗ «ОЦНТ» чи РДГУ, узгодивши, відповідно, усі організаційно-фінансові питання, де можна було б навчити, чи краще б сказати, надати їм «мозаїчну» професійну інформацію і забезпечити формування відповідних навичок чи компетенцій (елементарні знання у галузі хореографії, сценарного мистецтва, режисури, івент-технологій, акомпаніаторства, ІКТ тощо). Новітньою термінологією це можна було б назвати «неформальною» освітою, хоча така освіта передбачає, як відомо, лише «добирання» тієї інформації, якої бракує конкретно кожному вже працюючому. Але й навіть тоді виникає безліч питань стосовно її фінансування та багатьох інших організаційно-методичних аспектів, включаючи й її визнання керівними структурами при проходженні чергової переатестації. Інакше кажучи,

тоді під сумнів ставиться взагалі професійна освіта і її доцільність й потрібність.

А запланованe згортання регіональних факультетів підвищення кваліфікації працівників культури з 2023 року і концентрація цих структур лише в Києві (НАКККіМ) суттєво знизить потенціал цієї форми, позаяк у час війни коштів на оплату відряджень і інших, пов'язаних із ним витрат, у територіальних громад немає. Хоча за умови створення відповідних онлайн-програм та поглиблення мотиваційної складової у працюючих, це змінило б ситуацію на краще. Принаймні, зрушило б її з місця. Але на початку 30-х роках XXI століття повертатися до «лікнепу» також не зовсім коректно, хоча іншого шляху в сучасних реаліях, здається, не існує. Принаймні, для того, щоб сформувати потребу у навчанні, на базі якої у подальшому можна було б спробувати здобути фахову освіту. Однак термінові зміни в галузі потрібні, позаяк їх відсутність не дає можливості навіть очікувати відповідних зрушень і в інших сферах життєдіяльності населення регіонів. Особливо сьогодні, коли в регіонах з'явилася значна кількість тимчасово переміщених осіб із дещо іншими культурними потребами, ціннісними орієнтаціями та ментальністю загалом, не кажучи про їх соціально-психологічний стан. І установа культури, як ніколи, у цьому плані була б потрібною для відповідних адаптаційно-культурних дій. Відзначу, що війна суттєво вплинула й на усвідомлення стану справ у галузі та різновекторність ціннісних орієнтацій населення, однак особливих змін у покращенні ситуації не відбулося.

Зміна керівництва в управлінських (методичних) структурах галузі у 2021 році стимулювала перегляд низки напрямів їх діяльності та уточнення вже існуючих. Проф. Виткалов В.Г. і Виткалов С.В. залучалися, на пропозицію Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, до розробки нової Концепції діяльності КЗ «Рівненський ОЦНТ», яка була підготовлена, обговорена і поступово впроваджуватиметься в практику його діяльності. В ній, сподіваємося, буде розширено й участь студентів та НПП кафедри у діяльності Центру. Принаймні, зрушення вже розпочалися, однак саму систему змінити загалом досить складно, зважаючи на брак фахівців і мотиваційну складову вже працюючих у галузі через її організаційно-фінансовий та освітній чинник.

Ще на одному аспекті дослідження слід акцентувати увагу. Йдеться про те, що сьогодні продовжується «термінологічна чехарда», тобто не вмотивовано, на нашу думку, вилучено з обігу термін «художня самодіяльність» і замінено його на, здавалося б, більш доречний – «аматорство». Утім, між ними існує суттєва різниця, позаяк аматорство – сфера різноманітних інтересів, що реалізуються конкретною людиною поза межами будь-яких спеціально створених культурних форм, установ або організацій чи будь-яких інших структур; без впливу на цю творчість (діяльність) будь-яких фахівців, вирішення фінансово-організаційних та інших проблем культурної діяльності митця виключно його власними силами тощо.

У той же час, як уже наголошувалося, в нинішніх умовах мережа закладів культури в Україні фактично збережена (її скорочено в середньому на 10%, тобто припинили свою діяльність лише ті установи культури, що фактично й не функціонували через аварійний стан або відсутність населення в межах їх обслуговування) і часткове перейменування клубів на народні будинки, «Просвіти», центри дозвілля тощо загалом не змінює її сутності, яка полягає в забезпеченні раціонального проведення дозвілля (вільного часу) широкого загалу населення. А це населення реалізує свої дозвіллєві інтереси у мережі клубних закладів, створених державою, під управлінням державою підготовлених керівників, за допомогою втручання у культурний процес різноманітних методичних (знову ж таки – державних структур в особі представників РБК, районного відділу культури, ОЦНТ тощо), участі у фестивалях, оглядах, організованих знову ж таки державними структурами тощо (Комунальна форма власності установи в даному випадку не змінює сутності питання). Отже, все це дає підстави на вживання терміну «художня» (технічна чи будь-яка інша) самодіяльність, тобто діяльність, організована під керівництвом, чи за допомогою представників державного (нехай, навіть комунального в нинішніх умовах) сектора економіки у сфері вільного часу, де людина розкриває свої здібності переважно в іншій, відмінній від сфери виробництва галузі, тобто сфері їх (її) основної діяльності. І ця діяльність є (чи має бути) максимально позитивною, оскільки її форма обирається людиною добровільно, а відтак – потенційно привабливою. Та й термін

«аматорство», принаймні, одне з його визначень, має дещо негативне забарвлення, оскільки означає не професійні форми (рівні) діяльності. Тоді як навіть у мережі установ культури регіону є поки що справді високопрофесіональні художні колективи чи окремі виконавці, що вирізняються не лише професійними формами організації навчання (студійна робота), але й високим художнім результатом, підтвердженим на численних міжнародних фестивалях, оглядах та конкурсах. До прикладу, муніципальна хорова Академічна капела «Орея» м. Житомир входить нині до трійки найкращих (тобто найпрофесійніших) хорових колективів світу! Це можна стверджувати і про художню діяльність низки муніципальних художніх колективів (переважно дитячих) у регіонах України («Сонечко» – у Житомирі, «Дударик» – у Львові чи «Смига» та «Любомирка» – на Рівненщині).

Вищенаведене зауваження чи застереження стосується і сучасного вживання терміну «культурно-освітня робота», яка завжди виконувала функцію «до-освіти» населення і виступала важливим чинником підвищення художнього (технічного, економічного та ін.) рівня цього населення в час відсутності необхідної кількості закладів мережі художньої освіти (тобто за сучасними вимірами – неформальна освіта), готувала його до сприйняття високого мистецтва чи інших векторів професіональної культурної творчості. Тож цей термін, на нашу думку, також і надалі мав би залишитися в культурному просторі сучасної України, в її науковому обігу, в якій значна частка населення через виключно економічний чинник (контрактне навчання, невисоку заробітну плату батьків абітурієнтів чи й самих абітурієнтів, збільшення робочого часу, або відсутність роботи взагалі тощо) не здатна здобувати хоча б початкову художню освіту (та в цьому, на їх думку, й немає особливої потреби) і не в змозі стати в подальшому повноцінним учасником культурної творчості в широкому сенсі його слова, де б чи в яких формах вона не організовувалася (Крім того, ще ж є такі поняття, як хобі, сутність яких також зрозуміла і якому присвячують чималу частку вільного часу, здобуваючи елементи необхідних навичок чи компетенцій для її здійснення). І впровадження свого часу ідеологічного сегменту до цього виду діяльності – це справа конкретного організатора чи напряму локальної культурної політики.

Хоча трансформація цього терміну у «соціокультурна діяльність» (значно ширший за своєю сутністю) нині видається більш логічним кроком і «знімає» певні ідеологічні його нашарування та розширює предметне поле наукового пошуку. При цьому потрібно акцентувати увагу й на тому, що в переважній більшості не назва, а, власне, зміст діяльності і визначає сутність будь-якого поняття, терміну та напряму діяльності. Тим більше, що уже з початку 80-х років XX століття група відомих істориків-культурологів (Д.Генкін, С.Іконнікова, В.Тріодін, Е.Соколов, О.Смирнова, А.Каргін, О.Марков чи С.Безклубенко, Г.Виноградов, В.Кірсанов, О.Копієвська, І.Петрова, С.Піналов, О.Сасихов, О.Сокальський, В.Личковах, як і соціологів в особі Л.Когана, Б.Паригіна, В.Ядова, чи О.Семашка, Н.Цимбалюк та ін.), обмежуючи персоніфікований ряд лише тими, хто безпосередньо працював у питаннях розробки теоретико-прикладних аспектів функціонування галузі, фактично ліквідували ідеологічний її сегмент, поглибивши культурологічний контент дослідження цього явища. Утім, подібні зрушення відбувалися й в усіх інших сферах наукового знання в окреслений період, звільняючи науку і практику від значних її ідеологічних рудиментів.

Тотожне зауваження поширюється і на вживання термінів «любительські об'єднання», «ініціативні клуби», колективи гурткового типу або гуртки (мистецькі, технічні) та ін., які (терміни) чимало часу були присутні в спеціальній культурологічній термінології попередньої доби, а не термін «клубні формування», що вживається нині.

І в даному випадку під терміном «любительські об'єднання» малася на увазі група осіб чи організаційна структура, що займається будь-якою любительською діяльністю, яка цікава лише їм чи невеличкому колу їх оточення. Інакше кажучи, ця діяльність має незначне сальдо громадського розголосу. До речі, таких об'єднань у кожному конкретному регіоні є чимало. І від ініціативного клубу (приміром, клубів ветеранів (праці, АТО, чи російсько-української війни загалом), патріотичної пісні, краєзнавців тощо) її відрізняє менш активна суспільно-корисна діяльність та її громадський розголос.

А колективи гурткового типу, до яких належать усі види художньої самодіяльності, – це всі ті ж художні *колективи* (тобто групи,

що мають ознаки колективу, а саме: спільна діяльність, спрямована на конкретний результат, сталі і постійні зв'язки між учасниками тощо), що існують у сфері вільного часу, чи його спеціально організованої форми під назвою «дозвілля», тобто не обов'язково у клубі (ЗВО різних рівнів акредитації, загальноосвітній школі, на виробництві і т. і.), однак їм обов'язково притаманний провідний принцип клубної сфери (добровільність, у переважній більшості випадків – безкоштовність, непрофесійне становище учасника в колективі тощо), які мають, як правило, аналог у професіональному мистецтві; їх вирізняє тотожна з професіональним мистецтвом система організації занять (репетицій), студійний (навчальний) характер роботи, наявність художнього керівника та концертмейстера, більш-менш стабільного репетиційного процесу (графіку роботи), широка концертна (гастрольна) діяльність та ін. [8]. І такої точки зору дотримувалися фактично усі й українські дослідники чи практики, свідченням чого є надрукувана свого часу книга під назвою «Клубоведение» (1980 р.), підготовлена за результатами проведення Всесоюзної науково-практичної конференції 1979 року, за спільною редакцією відомого російського культуролога, завідувачки кафедри теорії та історії культури Ленінградського державного інституту культури, доктора філософських наук, проф. С.М.Іконнікової та згаданого вже неодноразово член-кореспондента АПН УРСР, проф. В.І.Чепелєва (у 1971-1985 рр. проректора з наукової роботи КДІК), чимало матеріалу з якої готували й науково-педагогічні працівники кафедри прикладної культурології (Є.І.Чмихало, Г.М.Загадарчук, Л.О.Карпова та ін.) нинішнього Київського національного університету культури і мистецтв. І мова в даному випадку йде про уточнення організаційних основ майбутньої роботи конкретної структури, а не про зміст її діяльності, який, поза сумнівом, має бути переглянутим і скорегованим відповідно до нинішніх умов, зокрема й суспільно-політичної ситуації. Та й в сучасному українському селі, населення якого переймається безліччю проблем матеріально-технічного характеру та власного здоров'я, навряд чи можна звинувачувати учасників невеличких організаційних об'єднань, які час від часу збираються разом для проведення традиційних дозвіллєвих заходів, цікавих лише їм самим чи найближчому їх оточенню, в якійсь політико-ідеологічній діяльності, спрямованій на зміну політичного устрою держави.

Тож якщо класифікаційною ознакою «клубні формування» (нинішній термін усіх, навіть нормативних документів галузі) можна дещо спростити звітність клубних закладів, включивши туди всі дозвіллєві структури, що функціонують у клубній установі чи установі культури загалом (бібліотеці, парку культури і відпочинку та ін.), тоді його вживання може бути хоча б якимось чином умотивованим. Але цей термін жодним чином не пояснює чи уточнює кількість та напрями діяльності таких об'єднань навіть у конкретній установі. Утім, термінологічний додаток «формування» явно випадає з культурологічного ряду, якщо все ж таки дотримуватися хоча б елементарних наукових чи науково-методичних канонів (стандартів) у сучасній фаховій літературі та дозвіллєвій практиці. Але й тоді потрібно вкотре уточнити суть проблеми, – адже у переважній більшості сільських (та й міських) клубів нині функціонує традиційна мережа хорових, інструментальних, драматичних, хореографічних чи інших гуртків, низка конгломератів зі сфери декоративно-ужиткового мистецтва та ін., виходячи з наявних локальних традицій, лідерів й матеріально-технічної бази установи, які вирізняє власна специфіка у репертуарному плані, формах організації, зокрема й репетиційного процесу, презентації творчості, її (їх) звітності тощо. Та й нинішній час стимулював появу низки інших художніх утворень, учасники яких займаються широкою популяризаторською діяльністю, серед яких клуби політичної пісні, співаної поезії, групи волонтерського спрямування тощо, організаційно-культурна діяльність яких виходить за межі сталих гурткових форм. Взагалі, було б цілком доречним здійснювати час від часу перманентний перегляд фахової термінології, адже сучасне життя найстільки швидкоплинне і ємне, що потрібно постійно чи хоча б епізодично реагувати на ці зміни. Тим більше, що чимало вартісних дисертаційних досліджень останнім часом захищено з цього напряму в Україні [114] і їх автори пропонують оригінальні програми для перегляду стану справ у галузі. При цьому значною мірою враховуючи саме іноземний досвід. Та й галузь освіти нині постійно демонструє зміни нормативної бази і, відповідно, термінології.

Під словосполученням «поточний архів установи культури» мається на увазі «звітний» матеріал, який може й не входити до традиційної форми річної (квартальної) звітності конкретної установи, утім продовжує зберігатися в її фонді (а надто – в нинішніх умовах, коли з місць надходить лише статистична інформація). Саме в ньому, як правило, концентрується чимало оригінальної й деталізованої персоніфікованої інформації про художні заходи, форми їх організації, репертуар, чи кошторис, міжгалузеві зв'язки установи, характеристики учасників чи колективів тощо, які загалом і формують творче обличчя конкретної структури. І вони, ці документи, надають більшої переконливості та доказовості питанням, що розглядаються та певною мірою розширюють інформаційний фонд установи.

Поза сумнівом, що зі зміною політичної системи має змінюватися докорінно не лише суспільний устрій держави, але й увесь термінологічний апарат нормативної документації, що покликаний був забезпечувати її ефективне функціонування. Утім, ще раз потрібно наголосити, що важливого чи навіть визначального значення у даному контексті набуває зміст подальшого напряму *практичної діяльності* усіх установ і організацій, який також відповідно має бути зміненим за своєю сутністю.

Термін «Регіональний ЗВО» вживається в тексті стосовно характеристики закладу вищої освіти, що функціонує в конкретному регіоні.

Завершуючи думку з розгляду дефініцій стосовно використання фахової термінології, потрібно наголосити й на наступному. Так історично склалося, що значна джерельна та історіографічна база цього напряму (сфера вільного часу) формувалася і залишилася в російській федерації, де вона, природно, продовжувала поглиблюватися й у новітню добу. Там і сформувалася переважна більшість інститутів (університетів) культури і мистецтв із потужним потенціалом науково-педагогічних працівників; росія продовжувала впливати й на мережу аналогічних установ в республіках колишнього СРСР і її термінологію, форми використовуваних прикладних методик тощо, незважаючи на факт існування вже нової держави чи держав. У ці процеси була втягнута чи продовжувала постійно (чи епізодично) підтримувати українська наукова спільнота, асоціюючи ці питання зі спільним культурним простором чи формально не замислюючись над можливими духовними наслідками.

Хоча окреслені вище питання з дослідження культурного сегменту наповнення вільного часу населення з орієнтацією на місцевий елемент і безлічі форм його реалізації зі значно більшим духовним розголосом свого вияву, економічним ефектом велися понад сотню років й за межами колишнього СРСР – у країнах Західної Європи, США, Канади, Китаю, Японії та ін. І напрацювання іноземних фахівців є значно грунтовнішими й мають більш широке історичне підґрунтя і світовий економічний контекст та можливі форми культурних пропозицій населенню, позаяк спрямовані не на ідеологічний сегмент, а переважно економіко-культурний вимір. Та й потенціал навіть європейської науки значно потужніший, ніж заідеологізований здобуток СРСР 60-80-х років чи в нинішньому його вимірі чи напрямі. Тому, зважаючи на євро інтеграційний та євроатлантичний вибір України та й навіть суто з професіональних міркувань, цілком доречним та й необхідним є опанування цією спадщиною у максимально широкому її ракурсі у сфері й вільного часу. Тим більше, шо вона, виходячи з інших принципів формування європейських держав чи провідних країн інших континентів [109] і ставлення багатьох їхніх, зокрема й культурно-мистецьких та дозвіллєвих структур до місцевого населення, цілком природно знімає в переважній більшості ідеологічний сегмент в організації культурної діяльності цього населення чи з цим населенням, орієнтуючись на інші сегменти – патріотизм, соціальну його активність, самодостатність, культурні чи креативні індустрії тощо. Тому переклад цієї європейської (чи інокультурної загалом) наукової спадщини, а також подальша участь у численних міжнародних культурних проектах українських дослідників та діячів культури і мистецтв, як і учасників художніх колективів, а відтак – і подальша професійна розробка національної культурної проблематики, спираючись на зарубіжний науковий інструментарій й глибоке опанування іноземними мовами кожним громадянином України, повинно стати пріоритетом державної культурної політики в нинішніх умовах.

Завершуючи думку, слід нагадати, що цей ряд окремих неузгодженостей, які нині існують у сфері сучасного дозвілля чи вільного часу загалом і лише перевантажують чи заплутують

сутність наявної там роботи, що проводиться, її плановість та звітність, можна продовжувати й надалі. І це – типовий процес, характерний для будь-якого руху. Важливо лише вчасно реагувати на всіх рівнях на його актуальні проблеми. Тобто, відмовлятися від усталеної термінології, якщо вона не має відвертого антинаціонального характеру чи будь-яких інших аналогічних сегментів, є свідченням, скоріше за все, не зовсім професіонального ставлення до цієї сфери, не розуміння законів її розвитку, ролі у суспільстві тощо. Старою є не термінологія чи книга, а виключно інтерпретація наявних фактів чи продовження тих організаційних форм, які вже не відповідають докорінно зміненій соціокультурній ситуації в конкретній географічній локації чи країні.

Звісно, що сільський клуб у тому значенні, зовнішньому вигляді і наявним арсеналом форм культурної діяльності, в якому чи з якими він існував ще 30-40 років тому, зараз уже існувати не може, зважаючи на сучасний його штатний розпис, матеріально-технічну базу, фінансування, роль у духовному просторі та технічне оснащення населення (і в цьому плані керівним структурам по усій управлінській вертикалі потрібно переглянути питання ролі ставлення держави та й місцевих органів влади до цієї установи). Але клуб та бібліотека навіть у нинішніх умовах, незважаючи на низьку у переважній більшості ефективність їх роботи через брак необхідної уваги до них, й надалі залишатимуться в мінімальному споживчому «кошику» культурної інфраструктури регіональних локацій. І розмаїття сучасних культурних практик, як і безліч культурних та й креативних індустрій [80], що нині активно впроваджуються у систему організації вільного часу населення Європи й повільно, але впевнено – в Україні, про це свідчать повною мірою. Однак як заклад (організаційний центр) для реалізації (надання) широкого спектру культурно-дозвіллєвих потреб населенню, які об'єктивно будуть постійно зростати, трансформуючись у безліч нових форм, зокрема й для нового типу спілкування, як це, знову ж таки, організується у Європі чи світі, він, беззаперечно, потрібен. І над його нинішньою формою також мають працювати фахівці. Тим більше, що об'єктивно на рівні сільської глибинки клуб, школа, ФАП, як і церква, залишаються чи не єдиними осередками концентрації культурного життя та будь-якої інформаційно-культурної діяльності, тобто того мінімального «культурного кошика», який завжди має бути іманентно там, де живуть люди. Тому спроба замінити його на сучасний Центр надання послуг, як це почало номінально організовуватися на Рівненщині останнім часом, майже безперспективно, позаяк останні мають створюватися в територіальних громадах виключно за наявності у них «вільних» коштів, яких в нинішніх умовах війни в держави чи комунальної влади немає і займатися організацією вільного часу місцевого населення, виходячи з наявних коштів в останнього, вони не будуть. Та й із фахівцями належного рівня фахової компетентності – також проблема. Інакше кажучи – це питання далекої перспективи. Тобто є достатньо часу для розробки моделі майбутнього Центру, який би об'єднав під одним дахом усю інфраструктуру соціально-побутової та культурно-мистецької чи соціально-культурної сфери, спрямованих на людину, включаючи й питання підготовки нового фахівця.

Нинішнє українське населення, а надто те, що проживає на західноукраїнських теренах та їх прикордонні, має вже інший модус культурних запитів та потреб, інший рівень матеріально-технічного забезпечення й добробуту. Має воно й іншу уяву про установу культури через достатньо жваві контакти з далеким зарубіжжям (і світова пандемія та війна ці процеси лише поглибила і актуалізувала), засоби масової інформації тощо. І відвідувати заклад культури, що на порядок відстає навіть у технічному оснащенні від оселі пересічного споживача культурного продукту, – не бачить клуб як організаційний центр, привабливий для себе. А працівник культури, що не володіє відповідними навичками роботи з населенням, не знає його основ ментальності, ціннісних орієнтацій, не бачив, як той чи інший захід можна організувати в умовах сучасного урбанізованого українського села чи містечка, слабо зорієнтований в питаннях культури загалом, тобто *не має відповідної професіональної освіти*, а відтак і *кваліфікації*, – ніколи не стане організатором чи людиною, навколо якої будуть концентруватися інші. Тому «старими» є не термінологія, форма організації діяльності чи установа культури – клуб як такий в даному випадку, а виключно форми роботи з населенням значної частини *сучасних* «фахівців», що працюють в умовах нинішнього

українського села, не маючи відповідних знань, умінь, навичок, чи сучасною мовою, — компетентностей, тобто *професіональної* освіти, практичного досвіду роботи в галузі, а головне — не спрямованих на цю сферу, як єдино можливу для їх власної творчої самореалізації. Відсутній (і це найголовніше!) за ними й належний контроль управлінських структур чи громади регіону (району) стосовно якості проведеної роботи, її інтенсивності тощо, а також ефективна і постійна система підвищення кваліфікації працюючих там фахівців.

Тому в сучасній Україні потрібно не згортати мережу ЗВО лише через те, що, на думку окремих керівників найвищої управлінської вертикалі, в країні надто високий відсоток людей з вищою освітою (і це справді так) та суттєво розширювати (до 50%) мережу професійної освіти, спрямовану на підготовку фахівців робітничих професій, а *здійснювати постійний контроль (моніторинг) за ефективністю проведеної роботи, підвищувати фінансову винагороду, соціальний статус результативно працюючих фахівців*, незалежно від того, в якій би сфері чи галузі вони не знайшли себе. Позаяк лише наявність робітничої професії (тобто треба думати — диплома?!) зовсім не гарантує професійне виконання своїх функцій її (його) носієм у подальшому. І тоді молодь, чи конкретна людина сама визначиться, де їй здобувати професійну освіту і куди йти працювати згодом, виходячи з власних потенційних можливостей й уподобань, та *що саме* обирати предметом своєї подальшої творчої самореалізації. Суспільство рухають уперед особистості (які формуються на більш високому рівні, ніж цього потребує робітнича сфера), а не широкий загал, при всій повазі до людини фізичної праці. Та й новітні технології і все, що з ними пов'язано, розгортатися й надалі будуть у *вищій школі та у системі, дотичній до неї*, а не мережі середньої професійної освіти, орієнтованої на робітничі професії.

На часі й розробка відповідних, а головне — *чітких критеріїв атестації* клубних, як і бібліотечних працівників та й *взагалі ревізія сучасного потенціалу галузі культури* (не зашкодило б це і іншим галузям країни), в *основу якої повинні також закладатися конкретні результати проведеної роботи*, інновації, урахування кращого досвіду організації вільного часу місцевого населення, міжнародні контакти, підвищення кваліфікації тощо, а нині — і врахування специфіки організаційно-культурної діяльності в умовах війни. І лише на цій підставі мають здійснюватися внесення змін до нормативно-правових актів стосовно ролі місцевого самоврядування, статусу клубу (бібліотеки чи іншого закладу) у сільській місцевості, перегляд штатного його розпису, заробітної плати працівників, засобів чи напрямів їх заохочення, формування їх (та й його) іміджевої складової тощо. І цей алгоритм потрібно поширити, ще раз підкреслимо, на будь-яку іншу сферу. Утім, це — предмет уже іншого дослідження, однак без проведення якого та сформованих на цій базі нових оціночних критеріїв, справа навіть не зрушиться з місця.

Нагадаю, що навіть на рівні нинішніх територіальних одиниць (районів) чи ОТГ наявна достатньо розмаїта соціокультурна інфраструктура, сформована свого часу з того «культурного мінімуму», який передбачався ще радянськими підходами до організації вільного часу населення, і яку нині продовжують підтримувати та поглиблювати ДМШ, ДХШ, ДШМ, ФАПи, окремі спортивні центри в особі невеличких стадіонів, спортивних шкіл, безлічі приватних спортивних чи хореографічних секцій, окремих закладів (кабінетів) санаторно-курортного типу тощо (яка фактично самотужки, виходячи з ініціативи керівництва структури або за мінімальної підтримки органів державної чи комунальної влади вдосконалюється), методичну допомогу яким надає (чи має це робити) збережена ще управлінська вертикаль і які також потребують власного «визначення» у загальній системі чи структурі соціокультурної діяльності, ефективність якої може сформувати виключно комплексний, міжгалузевий підхід до її утримання, законодавча база та відповідний організаційно-фінансовий погляд на подальшу ефективність існування її фахівців. Тобто епізодичне запровадження будь-яких (навіть найкращих із точки зору будь-якої країни чи того, хто намагається це робити) елементів інокультурного (іноземного) досвіду в регіони чи Україні загалом ніколи не дасть належного результату, допоки не буде сформована цілісна система відповідних та професіонально спланованих дій, базована на *національному менталітеті*, в основу якої має бути обов'язково покладений *конроль за локальними результатами*.

Тож актуальною залишається розробка (при постійному контролі її ефективності) спільних проектів управління (управлінь) культури і туризму обласних держадміністрацій, обласних центрів народної творчості (або його перепрофілювання), підпорядкованих тепер уже обласним радам, територіальних громад, профільного міністерства, гуманітарних ЗВО, в структурі яких наявні інститути мистецтв чи відповідні кафедри та факультети, інших зацікавлених організацій (приміром, музичних училищ, у яких не всі випускники готуються до майбутньої діяльності у сфері виключно професіонального мистецтва, та й не всі можуть бути високопрофесійними виконавцями), спрямованих на підготовку нових кадрів для сфери культури. І випускники, до прикладу, музичних училищ, що завершили навчання на спеціальностях нашої кафедри, у нинішніх умовах значно успішніше реалізують себе й у сфері дозвілля, медіа-просторі, ніж ті, хто до вступу до ЗВО не мав відповідної середньої спеціальної освіти. Та й регіональний бізнес у цьому процесі також має взяти безпосередню участь, якщо створити для нього належні заохочувальні умови. Усе це та належний контроль за окресленим видом діяльності, як і її постійна організаційно-фінансова підтримка, — швидко змінять ситуацію на краще.

На часі — й ревізія ефективності впровадження спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» у фахових коледжах культури і мистецтв й університетах і перегляд власної концепції функціонування самих коледжів, адже ситуація там за багатьма параметрами — критична через «комунальний» чинник їх організації та подальшої діяльності: формування кадрового сегменту, контроль за всіма видами професійної діяльності, навчального процесу тощо. До цього ряду належить й безліч інших відомих складових, які також вимагають свого перегляду як у вищій школі, так і в мережі установ чи закладів культури, спираючись на євро інтеграційні виміри, інокультурний досвід та ....здоровий глузд.

Потребує перегляду, розширюючи розгляд цієї проблеми, й питання узгодження оплати за навчання на денній та заочній формах, адже карантинний режим, війна і чимало аспектів організації суспільного життя ними обумовлених, погодні умови, час проведення усіх видів практики за місцем проживання або в режимі он-лайн, інфляційні процеси та безлічі інших аналогічних аспектів, цілком умотивовано висувають у число актуальних проблему оплати за це навчання, свідченням чого є масовий перевід студентів на заочну форму або їх відрахування із ЗВО. Тим більше, що європейська мережа вищої освіти зняла плату за навчання для українських випускників (2023-2024 н. р.) у переважній більшості.

І лише у такий спосіб ця сфера, або візьмемо вужче, — мережа соціокультурної сфери чи її клубних закладів, ДМШ та інших її складових у разі проведення й там необхідних трансформацій і появи фахового та предметно спрямованого кадрового корпусу, забезпечить якісну релаксацію місцевому населенню, його духовне формування у параметрах євроінтеграційних процесів, стане справді потрібною й молодій українській державі загалом. Принаймні, наступний повоєнний період історії країни цього потребуватиме у чи не найбільшій мірі.

Повертаючись до характеристики навчального процесу існуючої мережі ЗВО, слід наголосити, що значним негативним чинником в організації його сучасного виміру є також і відсутність *національної методології організації освітнього простору*, від якої залежить вибір пріоритетних напрямів розвитку цієї сфери, а також його похідних: належного державного фінансування процесу навчання на регіональному рівні, своєчасної виплати заробітної плати в повному її обсязі, виділення коштів на оновлення освітнього процесу тощо, що уможливить придбання нових технічних засобів навчання, якісного ремонту чи створення нового аудиторного фонду, запрошення до викладання окремих дисциплін провідних фахівців сучасної вищої школи України та зарубіжжя, або відомих практиків сфери (галузі), що було характерне організації навчального процесу кафедри у минулий історичний період, чи й наявне у нинішніх ЗВО, які мають відповідні кошти через групу фахівців, спроможних постійно вивчати ситуацію і пропонувати професійні адекватні рішення, такий же професійний моніторинг фінансового стану закладу, галузі та пропонованих послуг, здатних налагодити якісне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, а також розширення можливостей друку навчально-методичного забезпечення і контролю за його якістю, екскурсійних поїздок країною, широкої

поза навчальної культурної діяльності та багатьох інших, елементарних у своїй основі речей, традиційно притаманних вищій школі.

Це можна стверджувати й стосовно кадрового потенціалу, проблеми з оплатою праці якого чи обсяг цієї оплати не дають можливості останньому зосередитися на підвищенні власного загально-культурного та професійного рівня. Уповільнює цей процес фактично відсутнє на рівні регіонів (через не розуміння сутності, брак фахівців, організаційної підтримки) упровадження креативних та розширення культурних індустрій, які б стимулювали підвищення соціальної активності населення та формували належний фінансовий резерв чи ресурс, який можна було б використовувати на ці потреби. Результат у культурній, зокрема й освітній творчості (діяльності) з'являється через роки!

А брак усього цього робить не зовсім привабливим навчальний процес в університетах, порівнюючи його хоча б із подібним технічним оснащенням регіональної мережі ЗОШ у розмаїтті її виявів, професійно-технічних ліцеїв чи коледжів, у яких організуються різні види студентських практик, причому з великими труднощами, оскільки на її (практику) фінансування кошти також не виділяються вже років із двадцять.

Звісно, потрібно думати про пошук додаткових коштів і студенти-іноземці в українських ЗВО у цьому напрямів – переконливий аргумент. Але й для організації навчання з цією категоріює здобувачів вищої освіти також потрібна відповідна навчально-методична та матеріально-технічна база, оскільки ІКТ навіть мобільних телефонів, маючи певні програми, дають змогу швидко отримувати будь-яку необхідну інформацію для орієнтації у культурно-мистецькому просторі для всіх тих, хто навчається. І тут суттєво зростає роль педагогів, здатних адекватно відповісти на «технічний» рівень (запит) таких абітурієнтів та запропонувати їм привабливий алгоритм навчання. Однак мовою викладання має бути, поза сумнівом, українська.

Ще раз потрібно наголосити й на тому, що відсутність державних стандартів [19] у підготовці фахівців у сучасній країні, зокрема й для сфери дозвілля (чи не/узгодження їх із запитами існуючої практики), *або їх не дотримання чи ігнорування*, про що чимало йшлося навіть на сторінках цієї книги, дозволяє значній кількості закладів вищої освіти ліцензувати цю спеціальність (034 «Культурологія») чи будь-які аналогічні із запропонованого навіть у даному тексті ряду у ЗВО, маючи при цьому значну кількість науково-педагогічних працівників із науковими ступенями і вченими званнями, однак, у переважній більшості з дошкільної (початкової) педагогічної (математичної, фізичної) освіти, які фактично, не маючи уявлення про сутність функціонування культурно-дозвіллєвої сфери, проблем галузі, інших організаційно-технічних чи технологічних складових, розпочинають готувати фахівця-вчителя для викладання дисциплін гуманітарного спрямування у ЗОШ, мотивуючи це розпочатою реформою стосовно створення нової української школи (не пам'ятаючи, або не бажаючи це робити та ігноруючи факт того, що цим переймаються і науково-педагогічні працівники кафедр історичного факультету у переважній більшості). Причому, кваліфікацію «учителя гуманітарних дисциплін» (!?) вони надають на рівні бакалавріату, що не відповідає ні логіці організації навчального процесу, ні сучасним кваліфікаційним вимогам вищої школи. Адже бакалавр за українськими вимірами – це лише базова вища освіта, а не повна її складова, як це, приміром, здійснюється у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (2019 р.), на кафедрі культурології і філології (!?), або згаданому вже Херсонському державному університеті, науково-педагогічні працівники кафедри культурології та театральної режисури (!?), якої готували фахівців для місцевого (обласного Академічного) театру, зважаючи на базову освіту самих науково-педагогічних працівників цієї ж кафедри та заручившись підтримкою місцевих органів влади, які особливо (як і будь-де у регіонах) проблемами вищої освіти не переймаються, позаяк вона знаходиться поза межами компетенції органів місцевої влади, принаймні, за формальними ознаками і її фінансування, а відповідно, й контроль, також виходить за межі безпосередньої компетенції місцевих чиновників. А все це загалом розбалансовує лише освітній простір, надає приклад безвідповідальності та інших негативних чинників в організації вишої освіти і формування інтелектуального потенціалу нації.

Цим займаються й окремі класичні університети, використовуючи неймовірні речі: одного року здійснює прийом на навчання одна кафе-

дра, в інший – інша, залишаючи на роздоріжжі (методичне забезпечення, концепцію підготовки, гарантів цієї освіти тощо) самого студента [113]. І їм у цьому «допомагає» декларована автономія закладу, принаймні, на неї завжди можна посилатися. Але тоді виникає низка запитань стосовно створення «проектної групи» під час проходження ліцензійних чи акредитаційних експертиз, фахових публікацій науково-педагогічних працівників (виходячи не з їхнього фаху за дипломом чи атестатом, а фахом як напрямом підготовки фахівців на конкретній ОПП (ОНП) кафедри тощо). І про це переконливо свідчить багаторічна та безпосередня участь автора, як і окремих членів кафедри в акредитаційних експертизах ОП і ОНП напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» групи ЗВО різних їх освітніх ступенів уже й в статусі експерта НАЗЯВО та члена галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО.

Надзвичайно важливий показник «Академічна мобільність» педагога, запроваджений Кабінетом Міністрів Україні і підтриманий МОН України (2015 р.), у переважній більшості не значною мірою контролюється навіть на рівні деканатів. І в його дані (17 чи 19 експертних позицій в залежності від типу навчального закладу) окремі науково-педагогічні працівники часто вносять будь-яку інформацію. Тим більше, що надалі ця інформація не має фактично жодних організаційних наслідків (адже певна частина викладачів, як свідчить власний досвід участі в акредитаційних експертизах освітньо-професійних програм, у багатьох закладах вищої освіти, де це все таки запроваджено і наявне в річних звітах чи акредитаційних справах та й спілкування з колегами з інших ЗВО, має по одній, дві-три позиції максимум і продовжують без особливих проблем працювати й надалі, знаходячи будь-які аргументи для підтвердження власної не конкурентності, фактично професійної нездатності для роботи у вищій школі).

Принаймні, на обсяг навчального навантаження, переукладання контрактів (угод) при проходженні за конкурсом на наступний термін, цей показник не впливає взагалі (він скоріше за все є лише бажаним, а не визначальним), а отже сам факт цього атестаційного сегмента виявляється цікавим лише для чергової розмови про те, що відповідні мірі будуть прийняті до усіх тих, чия професійна діяльність (академічна мобільність) має незначний ефект, або не має його взагалі. І на кафедрах чи окремих спеціальностях ЗВО регіонального рівня, наголошу ще раз, це помітно найбільшою мірою, про що засвідчує участь автора та й окремих членів нашої кафедри в акредитаційних експертизах багатьох освітніх програм закладів вищої освіти країни останнім часом.

На початку 2021 року ці вимоги МОН України поглибилися і вже сьогодні здобути 5-7 показників професійної мобільності (якщо не брати до уваги такі параметри, як стаж роботи у навчальному закладі, факт захищеної понад 30 років дисертації чи отримання стільки ж років тому вченого звання, виконання обов'язків куратора академічної групи чи відвідання місцевого театру зі студентами тощо) для певної частини науково-педагогічних працівників складає проблему. Однак ситуація стосовно атестації науково-педагогічних працівників і її вплив на подальше позиціонування їх хоча б у ЗВО (обсяг навчального навантаження), й надалі залишається без змін. А відтак – це і є однією з основних причин пасивності навчання, невисокої студентської активності стосовно виступів на наукових конференціях чи публікаціях хоча б апробаційних статей та й самого освітнього процесу у традиційних чи інноваційних його формах. Адже будь-яка система, ще раз потрібно на цьому наголосити, працює за відповідним алгоритмом, у якому контроль за виконанням є пріоритетним чинником.

Як бачимо, «партизанський» метод дій, тобто коли кожен навчальний заклад на власний розсуд тлумачить положення Наказу (Закону), не завжди, чи краще б сказати, завжди є неефективним у педагогічній практиці сучасної вищої школи.

Таким же проблематичним питанням є й організація всіх видів практик. І це – чи не найкритичніший сегмент організації якісного навчального процесу, оскільки вона «забирає» 25 % кредитів навчального плану. А в умовах пандемічної ситуації чи війни, коли заклади культури майже не функціонують, чи працюють епізодично, а мережа освіти має інший режим відвідування («змішане» навчання) – це взагалі не сприяє поглибленню якості освітнього процесу у ЗВО. І сайти цих установ – слабка надія на якісний майбутній результат. Тому відведення на цю форму організації навчального процесу 25% кредитів навчального плану в умовах дистанційного навчання є неефективним.

Певним виходом із ситуації стала ініціатива кафедри, коли один тижень цієї практики (в умовах військового стану) відводиться на опанування її сутністю та ознайомленням із організаційно-культурним потенціалом мережі, тоді як три наступні тижні проводяться у звичайному режимі на навчальних базах.

І тут потрібно, поза сумнівом, не перекладати всю відповідальність за таку підготовку чи систему атестації на кафедру або ЗВО загалом, а постійно здійснювати моніторинг ситуації в галузі профільним міністерством (у даному випадку – Міністерство культури і інформаційної політики та Освіти і науки України чи вже й НАЗЯВО) і вносити зміни (пропозиції) для МОН України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Мінпраці та усіх тих, хто переймається кадровими питаннями галузі, *допоки система не запрацює ефективно*. В іншому випадку, на ринок «викидається» значна кількість «фахівців», які *навіть не усвідомлюють*, чим вони повинні займатися, виходячи з напряму своєї освітньої підготовки і кваліфікації. Тому так неефективно функціонує галузь культури (та й освіти) сьогодні. Як, до речі, й інші галузі аналогічного напряму у переважній більшості, інакше стільки років країна так і не може визначитися зі своїми духовними пріоритетами. Це значною мірою ставить під сумнів й авторитет самої держави, її здатність контролювати (коригувати) ситуацію в освітянській чи будь-якій іншій сферах. Адже майже крилатий вислів одного з Президентів України «... скажіть мені, що потрібно будувати, і я побудую!» так і залишився актуальним.

І цей контроль, на нашу думку, має здійснювати лише міністерство, чи група міністерств на чолі з Кабінетом Міністрів України, або відновлене Міністерство вищої та середньої спеціальної освіти чи знову ж таки НАЗЯВО, та органами місцевого самоврядування (мабуть, – уже ОТГ) (назви структур не складно сформувати, виходячи з напряму їх можливої професійної діяльності). Адже українські ЗВО у сучасних умовах, зважаючи на відсутність значної кількості студентів через потужні міграційні чинники та перенасиченість ринку праці, до прикладу, педагогічними фахівцями, яких десятки років готують педагогічні інститути чи тепер – університети (що є в кожній області на фактично усіх традиційних спеціальностях), або розширення кількості освітніх програм, беруться формувати «фахівців» будь-якого іншого напряму, їм явно не притаманному апріорі, аби пережити наявну економічну кризу. І тут їх можна зрозуміти! Однак це не вирішує стану справ у ситуації (галузі), що склалася, та лише надалі заганяє її в глухий кут. Оскільки для цього потрібно лише зменшити, до прикладу, обсяг навчального навантаження на ставку, посиливши при цьому контроль за ефективністю його виконання і наявних форм академічної мобільності кожного працюючого НПП. І на цій підставі здійснювати низку заохочувальних фінансових заходів ефективно працюючим педагогам, або, розробивши чіткі критерії функціонування ЗВО, здійснити ревізію творчого потенціалу вищої школи, провести суттєве її скорочення, звільнившись від непотрібного баласту.

Це можна стверджувати і про стан роботи сучасних ОТГ (територіальних громад), організаційна чи управлінська діяльність керівників яких на регіональному (а надто на сільському) рівні також, як наголошували традиційно у попередню добу, «бажає кращого». Позаяк сьогодні фактично відсутнє законодавство, яке б захищало працівника і забороняло звільняти *фахівців* із клубної чи бібліотечної мережі лише тому, що *так* хоче робити керівник ОТГ! І таких прикладів у Західному Поліссі над достатньо. Як і відсутні вмотивовані критерії оцінки їх діяльності. Так само нічого не можна зробити для того, аби на роботу до культурно-дозвіллєвої мережі брали випускників середньої спеціальної (коледжів) чи вищої ланки освіти. Оскільки на місцях нині відбувається суцільна кадрова вакханалія, яку не можна зупинити жодними традиційними засобами.

З іншого боку, й представники територіальної громади також не виявляють особливої ініціативи стосовно зміни тих його положень, що не відповідають наявній практиці, особливо не вникаючи в сутність проблеми. І саме сьогодні клубна мережа розпочала свій відлік до згортання, який може зупинити лище розробка чітких (обговорених та схвалених фахівцями) критеріїв атестації на місцях і їх безумовне дотримання, передбачене законом чи політичною волею керівника, якого має постійно контролювати громада.

Тобто знову повертаємося до абеткових питань системи організації професіональної під-

готовки: спочатку – формування професіограми фахівця (спираючись на його можливі компетенції), інакше кажучи, розробка в деталях моделі того, що він має знати та вміти робити і як, за допомогою чого, на якій науковій, організаційно-культурній, технологічній та технічній базі це можна сформувати, далі – професійного відбору щодо придатності до навчання, а вже згодом, визначення й тих, хто буде це робити. Або хоча б розпочати це здійснювати органам місцевого самоврядування та вищій школі. Оскільки лише термінологія («підготовка професіонала»), вжита до характеристики навчального процесу під час проведення акредитаційних експертиз, ще не свідчить про бажаний результат. Професіоналами стають лише з часом, добираючи чи спираючись на власний і *значний* вмотивований (усвідомлений) досвід роботи у галузі.

Тотожне ствердження стосується і стану корпоративної культури окремих структурних підрозділів регіональних ЗВО, ведення їхніми науково-педагогічними працівниками навчально-методичної документації, стан якої повною мірою узгоджується (обумовлюється чи її характеризує) із загальною професіональною, зокрема й організаційною, як її важливою складовою, культурою працюючих. І тут також потрібен прискіпливий контроль за всіма наявними формами і відповідний результат – по його завершенні.

«Прикривання» питань організації навчального процесу (чи будь-яких інших форм людської життєдіяльності) конкуренцією, так званими ринковими відносинами, «загрозами», «викликами» чи ще іншими іншими, далекими від професіональних питань гаслами, так само лише призводить до чергового глухого кута (як і нинішній військовий стан дозволяє на безліч актуальних питань життєдіяльності населення взагалі не реагувати тим, хто повинен це робити за своєю посадою, що також значною мірою розбалансовує життєдіяльність соціуму). Адже перед тим, як почати щось робити, було б цілком логічним *з'ясувати власну здатність* це робити, узгодивши подібні питання з експертами, які, крім усього іншого, мають визначати ще й *кількість потрібних кадрів для галузі* (локації) тощо. А для цього знову потрібно повернутися до хоча б елементарної системи планування і контролю (йдеться, перш за все, про державну мережу вищої освіти), без яких неможливе ефективне функціонування будь-якої системи. І в цьому плані мережа приватної освіти мала б складати помітну альтернативу державній мережі саме за експериментальним сегментом, посиливши відповідну конкуренцію серед абітурієнтів, як це було на початку 90-х років.

Адже є логіка розвитку будь-якого процесу чи суспільного явища, оминути яку без шкоди самій ідеї не можливо в принципі. Тим більше, що і підґрунтя цим процесам у нас є, виходячи з ухваленого Закону України про дуальну освіту [8]. Та й європейську практику у питаннях спільної підготовки фахівців (державних ЗВО і замовника в особі підприємства чи організації) можна без особливих проблем також запозичити, адаптувавши її під нинішні українські реалії, що вже організовують чимало навчальних закладів із складу навіть нашого освітнього консорціуму. Так само, як і спільний прийом кваліфікаційних іспитів у студентів представниками замовника та внесення змін до подальшої системи чи ОП їх професійної підготовки. Утім, і в Україні подібний досвід також був реалізований свого часу і мав чималу ефективність. Правда, переважно стосовно педагогічних інститутів. Однак ніхто не заважає до нього повернутися знову за умов лише відповідного контролю органів державної влади по усій її управлінській вертикалі, переглянувши об'єктивно не актуальні нині окремі його положення. А комунальній владі це зробити навіть простіше, зважаючи на параметри її локації.

Майже аналогічний європейському досвід, із певним застереженням зважаючи на саму сферу його реалізації, є в Україні в Національній академії сухопутних військ ім. П.Сагайдачного (НУ «Львівська політехніка»), коли потрібного для сфери (конкретного клубу, гарнізонного будинку офіцерів) фахівця замовляють в Академії військові клуби чи гарнізонні будинки офіцерів (кількість яких також катастрофічно скорочується, незважаючи на актуальність патріотичного виховання в умовах військової експансії (з 97 у 2015 р. до 35 – у 2018 р.), акцентуючи увагу на тому, *що* потрібно передбачити в навчальному процесі в сучасних умовах для конкретної установи. Але цей досвід так само потрібно поширювати, обговорюючи його на наукових конференціях, нарадах у Міністерствах освіти і науки та культури й інформаційної політики України, військових відомствах тощо,

коригуючи та роблячи його надбанням громадськості, а не продовжувати шукати винних. І знову у зв'язку з цим виникає проблема створення фахового всеукраїнського часопису (адже «Вища школа» окреслених проблем торкається у незначній мірі, виходячи з її професіонального – фахового призначення), де б ці питання стали предметом обговорення та постійного моніторингу діяльності відповідних методичних служб. Та й періодичні наради фахівців всеукраїнського рівня для уточнення хоча б проміжних (поточних) підсумків, зважаючи на розмаїття регіонального сегмента, також були б украй потрібними і зрушили б це питання з місця, принаймні, підняли б до нього інтерес громадськості, що стало б подальшим поштовхом до майбутніх трансформаційних змін.

Досвід становлення УНР, до прикладу, від 1917 року, коли питання формування та розвитку української школи, як і освітянських проблем загалом, було внесено М.С.Грушевським (тодішнім Головою Центральної Ради) до порядку денного усіх з'їздів, що проводилися упродовж лише одного року [82], це переконливо підтверджує. Але всі ці заходи мають базуватися на національній організаційно-культурній практиці, контролюватися національними структурами з достатньою кількістю фахівців. І нинішня комп'ютеризація в країні дозволяє це робити ефективно без особливих фінансових витрат. Потрібно лише розпочати це робити, маючи відповідну програму дій та хоча б невеличку групу активних однодумців. І прискіпливий та постійний контроль за майбутніми здобутками дасть свій результат дуже швидко.

Ще однією проблемою сучасної вищої школи є нинішня система оцінювання знань – ЗНО, яка, при усіх його достатньо незначих у принципі позитивних і загальновідомих характеристиках, має й суттєвий недолік, що є надзвичайно важливим у відборі на навчання абітурієнтів культурно-мистецьких, фізкультурних (та й подекуди, математичних – виходячи, до прикладу, з досвіду РДГУ, яким на І курсі потрібно вводити додаткову дисципліну для опанування елементарними знаннями з математики, незважаючи на відносно високий бал цього ЗНО у тих, хто був зарахованим на навчання) спеціальностей, де провідним і часто визначальним фактором є не лише загальна сума набраних балів з української мови і літератури, історії як ідентифікаційних дисциплін (виведених останнім часом із переліку предметів тестування), іноземної мови тощо, але й безліч інших деталей, які не можливо виміряти в балах, однак вони є надзвичайно важливими у процесі подальшої фахової підготовки. Йдеться про вміння спілкуватися, не стандартно мислити, готуватися до всіх практичних, лабораторних занять, пропонувати власні ефективні рішення, виходячи із запропонованої ситуації, мати належний рівень духовної культури, *харизматичність*, урешті-решт, тощо. Та й такі дисципліни, як історія та українська мова взагалі є базовими у питання формування національної свідомості. А на спеціальностях, пов'язаних із підготовкою, до прикладу, фахівців із фізичної культури, без спілкування на екзамені не можливо, враховуючи загальний стан здоров'я абітурієнта, запропонувати йому навчання на тих чи інших спеціалізація чи ОП. І саме ці якості можна було виявити лише під час вступних іспитів, спілкування, які перейшли сьогодні у знеособлене ЗНО.

Та й сам факт складання ЗНО і етапи до його підготовки не завжди співпадають із, так би мовити, професійною зрілістю майбутнього абітурієнта, його вмотивованою здатністю якісно готуватися упродовж відносно великого відтинку часу у загальноосвітній школі. Інакше кажучи, при наявності високої мотивації до навчання молода людина здатна швидко надолужити наявні прогалини у власній освіті згодом, уже під час навчання. Нинішня кредитно-модульна чи трансферна чи ще будь-яка інша аналогічна система фактично не працює, позаяк її не обрамляє необхідний освітній мотиваційний контекст. Хоча цю форму (ЗНО у різних його формах) можна було б використовувати у розумних межах як локальну систему оцінювання знань уже під час навчання, що вже сьогодні здійснює мережа медичної регіональної освіти.

Тож можливість запровадження так званого додаткового «творчого» іспиту для вступників на І курс спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» чи інші подібні (культурологічні чи гуманітарні) спеціальності, коли цих майбутніх здобувачів явно бракує, лише зайвий раз відштовхне абітурієнта не зовсім зрозумілим «творчим» іспитом, який (абітурієнт – С.В.) зайнятий сьогодні переважно пошуком ЗВО з наявними місцями державного замовлення та їх кореляцією

з набраними власними балами, зважаючи на матеріальний стан своїх батьків, або вже і свій власний. Адже абітурієнти, як свідчить моніторинг вступної кампанії навіть 2018-2022 років, документи подають на полярно різні спеціальності – «Меліорація й землевпорядкування» та «Культурологія». Але на першому напрямі, виходячи з рекомендацій Міністерства, є чимало бюджетних місць. Тому результат – відомий: в меліорації «працює» згодом чимало потенційних культурологів, а в сфері культури – меліораторів! Кількість аналогій – неозора.

Це можна стверджувати і стосовно формування так званих програмних результатів навчання (ПРН) у здобувачів вищої освіти за новим алгоритмом підготовки навчальних планів та програм. Особливо це актуалізується під час підготовки до акредитаційних експертиз. І, до прикладу, курс «Українська культура», що охоплює значну часову й предметну галузь людської життєдіяльності формує, на думку розробників цих вимог, лише один ПРН, тоді як дисципліна, також до прикладу, «Охорона культурної спадщини» чи «Емоційний інтелект» (читається один семестр), таких результатів формує в рази більше. Але ж ці результати, виходячи з елементарної логіки, формує не назва курсу (дисципліни), а виключно той, хто її забезпечує, – педагог. І чим більше у ЗВО яскравих особистостей, тим навіть гіпотетично цей вищий навчальний заклад спроможний сформувати не лише конкретні ПРН, потрібні лише для проходження чергової акредитаційної експертизи, але й якісну генерацію майбутніх фахівців загалом, поглиблюючи освітнє середовище в регіоні.

Так само, як і складання додаткового іспиту з іноземної мови для вступників до магістратури окремих спеціальностей (з 2018 р.) та перехід повністю на ЗНО здобувачів ІІ освітнього ступеню «Магістр» (із 2020 р.). І в нинішніх умовах (2023 р.) 110 балів для переважної більшості магістрантів з іноземної мови на вступній співбесід ні про що не свідчить та нічого не гарантує. Студентів бракує кожному закладу. А передбачуване складання іноземної мови на рівні В-2 для випускників магістратури з 2021 р. (відтерміноване у зв'язку з воєнним станом) взагалі призведе до освітнього колапсу. Адже його (ЗНО) запровадження лише для окремих категорій вступників (2019 р.) засвідчило факт не складання його понад третиною випускників бакалавріату. І це при тому, що ЗНО складали випускники гуманітарних спеціальностей, де об'єктивно рівень знань із цього блоку дисциплін освітньої програми дещо вищий, ніж це традиційно є у випускників «технічних» спеціальностей. Тим більше, що в будь-якій підготовці визначального значення набуває факт знання студентами дисциплін професійно-орієнтованого циклу. Вступна кампанія 2022 р., як і 2021 року, показала чималий проблемний ряд в її організації. Тому розробка *власної освітньої концепції з урахуванням результатів якомога ширшого інокультурного досвіду*, – єдиний та ефективний шлях якісної подальшої освіти.

Тож й у зв'язку з вищенаведеним цілком логічно поставити запитання авторам ідеї про те, а чи знають цю іноземну мову всі викладачі українських закладів вищої освіти на рівень В-2 і чи є в цьому така нагальна потреба сьогодні?! Безперечно, що знання будь-якої іноземної мови розширює межі практичного досвіду, робить більш мобільною людину і має чимало інших, відомих для конкретних умов і переваг, а надто – в гуманітарній сфері. Адже саме там, у наших іноземних колег, як уже неодноразово наголошувалося навіть у цій книзі, накопичено надзвичайно оригінальний матеріал і ознайомлення з ним суттєво розширить наші духовні та й професійні реалії. Однак створивши безліч наглядових структур та розробивши, відповідно, чимало різноманітних інструкцій щодо оцінки якості цієї освіти (мови), а не сформувавши передумов до її вивчення, не запровадивши прогресивні методики в її опануванні та відповідне освітнє середовище, відчутних переваг для тих, хто нею буде користуватися, вона справді не покращилася та й не швидко покращиться в українських ЗВО, в яких й надалі заробітна плата науково-педагогічних працівників викликає здивування своєю мізерністю і убогістю соціального статусу викладача в європейської освітянської спільноти, як і те матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, що є у наявності у типового ЗВО на регіональному рівні. Та й йдеться не лише про вербальний (розмовний) сегмент організації освітнього простору, але й про інші його виміри, без яких неможливо опанувати інокультурний *фах*.

Поза сумнівом, що мова, і українська зокрема, як і вітчизняна історія, є визначним чинником будь-якого процесу чи культурної

самоідентифікації людини. Утім, сьогодні на керівних посадах в Україні починає, здається, концентруватися чимала кількість людей, які лише можуть *балакати* англійською, утім більше нічого вони й не вміють робити.

Тож лише створення належних підстав для вивчення іноземної мови стане суттєвим чинником в її опануванні. Та й ситуація, що склалася в процесі запровадження військового стану в країні, мільйони переміщених осіб, що побували в різних країнах світу, поза сумнівом, змінять і ставлення до вивчення іноземних мов.

(Можна нагадати про ще один цікавий прецедент: у закладах вищої освіти Німеччини, наукове та й культурне реноме якої не викликає жодних заперечень, узагалі не вимагають публікацій у викладачів у *фахових чи окремих науко-метричних базах*. Там, здається, й не зовсім розуміють, про що йде мова. Однак країна знаходиться в лідерах за багатьма соціально-економічними показниками у Європі.

Коли ж ми перестанемо мавпувати гірший і, як правило, виключно *фрагментарний* досвід, який не лягає в основу певної національної системи?!). Складається враження, що ініціаторам цих «реформ» цікавий лише факт будь-якого запровадження, або, як кажуть у народі, – надмірна зайнятість, а не його (її) конкретний результат! Взагалі орієнтація на інший (інокультурний) досвід призведе, цілком природно, і до іншого духовного результату. І в цьому плані Україні немає потреби запозичувати *елементи* чужого досвіду для формування *власної системи* національних духовних координат, адже і яскравих педагогів в історичній ретроспективі, як і безлічі оригінальних національних артефактів, на базі яких можлива організація освітнього простору – Україні не позичати. Хоча знайомитися з якомога більшою кількістю програм чи художніх, як і освітніх систем, потрібно хоча б для їх порівняння.

Це можна стверджувати і стосовно складання додаткового екзамену з фаху при вступі до аспірантури для усіх тих, хто не навчався за спеціальністю, за якою планує здобувати науковий ступінь; або наявність публікації у науко-метричній базі Scopus для голів та членів редколегій наукових збірників, членів «разових» чи спеціалізованих учених рад (?!), а нині – й для отримання відповідних атестатів доцента чи професора. А відтак, наявність науково-педагогічних працівників із науковими ступенями, кількістю «потрібних» публікацій зовсім не гарантує глибокий і результативний подальший їх науковий пошук та його кореляцію зі студентською науковою діяльністю чи системою організації навчального процесу, нівелюючи питання на національну вищу школу чи науковий ступінь загалом. Принаймні, сьогодні. І про це добре знають усі учасники цього процесу, зокрема й керівники мережі ЗВО.

Відтак спостерігається цікавий парадокс: молода людина, викладаючи, до прикладу, на спеціалізаціях (ОП) музичного мистецтва чи екології, захистила дисертацію зі спеціальності 26.00.01 «Теорія та історія культури» з надзвичайно широким спектром наукового пошуку і далі, маючи цей науковий ступінь, вона не повертається до проблематики, за якою здійснювала власний науковий пошук (точніше – захистила дисертацію), продовжуючи займатися викладанням, до прикладу, сольфеджіо, «Читку хорових (оркестрових) партитур», «Трудове навчання» чи «Безпеку життєдіяльності»!? Тож цей науковий ступінь так і залишається не затребуваним, оскільки подальшої розробки «захищеної» наукової проблематики не відбувається та й не планується в принципі (І за іншими науковими спеціальностями таких прикладів також безліч). І ті кроки, які поступово запроваджуються МОН України і НАЗЯВО, достатньо швидко, треба думати, призведуть до зміни ситуації на краще, унормують практику здобуття наукових ступенів і вчених звань. Потрібно лише створити для цього відповідну *систему та продовжувати* організаційно-методичний *контроль за її функціонуванням*.

Так само, як і вимагати від усіх науково-педагогічних працівників ЗВО публікацій виключно у фахових виданнях, друк у яких свідчить лише *про певну спрямованість* наукового пошуку того чи іншого видання, його тематичний зміст, а не про *якість друкованого матеріалу*. Принаймні, якість має бути притаманна будь-якому науковому збірнику, якщо він так позиціонується. І таких прикладів за іншими напрямами чи спеціальностями у сучасній вищій школі також безліч.

Беззаперечно, що здобуті професійні навички молодому науковцю чи педагогу знадобляться (чи мали б знадобитися) у подальшій дослідницькій діяльності, але з цим питанням потрібно також щось робити. Тож розробка від-

повідних критеріїв, за якими підтверджувався б наявний науковий ступінь, уже давно на часі.

Не можна вважати ефективною й розпочатку останнім часом підготовку фахівців із науковими ступенями для ЗВО України за допомогою «разових» рад. Адже ця підготовка суттєво спрощує сам процес оцінки в переважній більшості наукового пошуку, дещо примітивізує досить часто його якість. Та й та кількість ОНП, що затверджується для організації наукового пошуку, явно перевищує потреби, а також поступово згортає роль спеціалізованих учених рад. І хоча за допомогою цього кроку вдається помітно підвищити «якісний» склад працюючих у ЗВО, загалом цей крок не є надто корисним.

Це стосується і оцінки якості низки всеукраїнських періодичних видань, друк матеріалу в яких на порядок ефективніше, позаяк позиціонує його в освітньому часопросторі. І для науково-педагогічного працівника це значно важливіше, ніж публікація у суто локальному науковому збірнику, сформованому за декількома десятками напрямів і *замовлена* у переважній більшості стаття в якому виходить друком через 1,5-2 роки. Тож проведений Круглий стіл на тему «Наукова періодика в умовах війни: відповідальність та перспективи», організатором якого є МОН України та УДУ ім. М.П.Драгоманова (28.03.2023 р.), підготовлений на підставі обговорення результатів цієї проблеми у ЗВО країни, та зміни в МОН України, сподіваюся, хоча б зрушать дане питання з місця.

Повертаючись до іноземної мови, наголосимо, що значна кількість студентів іноземну мову як не знали, так і не знають її й надалі. Йдеться, в основному, про випускників сільських ЗОШ західнополіської «глибинки» (хоча це можна стверджувати, мабуть, і про абітурієнтів будь-якої іншої регіональної «глибинки»), де цю іноземну мову викладали колишні фізики, викладачі фізкультури, цивільної оборони тощо, виходячи з браку учнів (а відтак, і викладачів за фахом) у тамтешніх школах, а екзаменатори у ЗВО змушені будуть «заплющувати очі» на ці «знання», адже абітурієнтів в Україні стає з кожним роком усе менше, а університетів – усе більше. Та й кількість спеціальностей чи освітніх програм у цих ЗВО суттєво збільшується щороку.

Це можна стверджувати і стосовно прийому абітурієнтів на «музичні» спеціальності, коли, до прикладу, документи (оригінали чи інші форми надання переваги саме цьому закладу, започатковані з 2023 р.) до Приймальної комісії ЗВО подали 5 випускників ДМШ (у кращому разі), які завершили навчання там по класу баяна, а в цьому році баяністи в інституті мистецтв не потрібні взагалі (не було випускників-баяністів!). Але інших абітурієнтів у предметної комісії немає! Подібна тенденція зберігається й на інших художніх спеціальностях у переважній більшості регіональних ЗВО. Регіональні та столичні ЗВО знаходяться в різних умовах, як і згодом їх випускники.

Вони (цікавий прецедент), ці абітурієнти, без особливих проблем вступають до російських, польських, окремих приватних українських (!?) на так звані факультети *європейської освіти*, чи інших західноєвропейських ЗВО (без цього ЗНО, та й, як це не переконливо звучить, у переважній більшості, без особливого знання й іноземної мови (тобто *мови країни навчання*), принаймні на тому рівні, на якому здійснюється викладання у західноєвропейських закладах вищої освіти) (А з 2019 року і на умовах зниження плати за навчання до 50%, оскільки в більшості європейських країн також є чималі проблеми з абітурієнтами та й молоддю загалом. І 2022 рік уніс до цього процесу суттєві корективи по усіх параметрах життєдіяльності) (Статистичний прогноз провідних європейських країн стосовно кількості їх місцевого населення на найближчих 20-30 років є зовсім не обнадійливим і не вселяє оптимізму взагалі) [2].

Причому, переважна частина наших абітурієнтів вступає до іноземних ЗВО на контрактну форму, «вимиваючи» з України значні фінансові ресурси, *а головне – молоду генерацію*. А відтак це свідчить лише про те, що ця молодь, як і її батьки (переважно ще молоде і потенційно здатне до праці населення), не вірять у перспективу власної творчої самореалізації на своїй Батьківщині та й у те, що країна колись зможе відродитися. І це, на нашу думку, найбільш складна стратегічна проблема для України!

На державному рівні у цьому плані майже взагалі нічого не робиться (або цього непомітно у прикордонних областях країни) для того, щоб хоча б загальмувати міграційні процеси чи спробувати створити будь-яку альтернативу цьому процесу. Чи може в Україні планується формування якоїсь «масової» освіти, тобто освіти,

розрахованої на широкий загал?! Принаймні, на теоретичному рівні (маніпуляційними аспектами у людському середовищі в історичній перспективі, оминаючи етичний вимір проблеми) цими питаннями переймаються чимало дослідників із різних країн [29], [31].

І хоча значні міграційні процеси – характерна риса сучасного європейського простору загалом, результат так званої академічної мобільності, якщо мова йде про студентів та науково-педагогічний склад закладів вищої освіти, в Україні це набуває спотворених форм і загрожує її національній безпеці. І в цьому плані зважати на європейський міграційний досвід не можна в принципі, адже до України не їде ніхто, принаймні, у тому контексті та такій кількості, про що йде мова у цій частині книги, а лише виїжджає з неї (до 1 млн. на рік, за інформацією багатьох політиків, зокрема й Ю.В.Тимошенко під час агітаційної кампанії стосовно проведення позачергових виборів до Верховної ради України у липні 2019 р.). Незважаючи на те, що до подібної інформації потрібно ставитися з певним застереженням, – тенденція в принципі цілком реальна, а на Західній Україні й особливо відчутна та загрозлива. І війна це питання також загострила в не меншій мірі. Адже міграційні хвилі посилюються ще й від необережного прогнозу будь-якого політика.

За оцінкою Відділу народонаселення ООН («Всесвітні демографічні прогнози»), за перші 50 років XXI ст. в усіх європейських країнах (окрім Люксембургу, Ісландії, Албанії та Ірландії) чисельність корінного населення зменшиться на 124 млн. осіб, зокрема у країнах «Старої Європи» – на 37 млн. осіб, у т. ч. чисельність населення Італії скоротиться на 25%, Великобританії – на 1%, Німеччини – на 14% тощо (запропоновані дані (2008 р.) сьогодні виявляються надзвичайно *цікавими в контексті світової пандемії, а в умовах 2022-2023 років – і війни*). Ця демографічна статистика, серед іншого, свідчить про швидке старіння населення в Європі, що тягне за собою збільшення частки витрат країн на утримання непрацездатних верств і це також спонукатиме країни ЄС до поповнення працездатного населення за рахунок іноземців і стимулювання міжнародної міграції [2; С. 25]. І це вкотре засвідчила ситуація з пандемією навесні 2020 р., коли, через повернення значної частки українського населення додому, низка європейських країн, зокрема Польща та Чехія, відчули значні проблеми у власній системі організації сільського господарства, промислового виробництва тощо. Та й мережа Інтернет також засвідчила щире бажання українців повернутися до Західної Європи за будь-що, навіть незважаючи на аналогічні проблеми з пандемією у Європі.

Подібні тенденції виявлено в Європі та й Україні і під час значної міграції українців, викликаною війною рф. І створена в Європі освітня мережа стосовно вивчення мови допомогла українцям краще її опанувати, а відтак – і залишитися там назавжди, не кажучи про безліч проблем, які виникнуть в Україні через зливу майбутніх розлучень. Але знову повернемося до обраного для розгляду питання.

До речі, європейська система освіти не передбачає складання додаткового екзамену з іноземної мови при вступі до тамтешнього ЗВО чи по завершенні навчання в ньому, що цілком вмотивовано, адже вони (мережа освіти конкретної країни) готують фахівців для власної країни! Тож *державою мають бути створені спочатку* належні *умови* для вивчення цієї мови і тоді зникнуть будь-які проблеми з її опануванням.

Для знання іноземної мови потрібно змінити не лише вимоги до ЗНО, а й *методику* навчання цій мові у початковій та середній школі (переважно на селі, оскільки у великих містах це питання поступово розв'язується у зв'язку з конкуренцією на ринку праці викладачів цих мов та й загалом достатнім рівнем організації освітнього процесу й мовної практики в приватному секторі), хоча і це також потрібно робити постійно, та надати реальні перспективи для користування цією мовою, причому не тільки під час туристичних подорожей. І знову ж таки, це має бути вирішено на державному рівні (Окремі зрушення стосовно вивчення польської мови запроваджено на кафедрі в 2021 року у зв'язку із запрошенням до викладання у магістратурі д-ра пед. наук, проф. Р.Мушкети, ЄС, Польща).

Відтак факт *відмови* складати ЗНО понад 20.000 абітурієнтів у 2018 р., як і не складання (*незадовільні оцінки*) ЗНО з різних дисциплін у понад 120.000 абітурієнтів та відмова бути зарахованими навіть на місця державного замовлення ще 13% абітурієнтів в Україні у 2019 р. [21], як і зовсім невмотивоване під-

вищення балів з іноземної мови випускникам бакалавріату *уже після складання* ними екзамену з цієї мови на три позиції, що зробило недоступним вступ до магістратури у 2019 р. ще тисяч абітурієнтів, або виділення місць державного замовлення на спеціальності 034 «Культурологія» чи 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (трошки більше десятка на країну) – це переконливе свідчення значних негараздів і проблем у *принципах* і *методології* організації національної системи освіти. Так само, як відсутність, приміром, на Рівненщині за останні декілька років (до 2020 р.) школярів, що мають найвищий (200 балів) показник ЗНО. Хоча, здається, у 2021 році ситуація, принаймні на Рівненщині змінилася на краще. І представники цього регіону склали достойну конкуренцію молоді з інших локацій країни.

У 2021 н. р., за даними МОНУ, під час вступної кампанії ситуація виявилася не кращою: 18% учнів із 300 тис. зареєстрованих не склали ЗНО з історії України, 7,5% – з української мови, 31% – із математики. Даних про тих, хто не з'явився на ці іспити немає. Тобто виходячи з виявленої тенденції вищу і середню освіту в країні потрібно згортати, якщо не будуть вжиті кардинальні заходи. У той же час 254 учні склали ЗНО на 200 балів.

Повертаючись до аналізу вище викладеної ситуації зазначу, що знову виникає цілком умотивоване *риторичне* запитання про те, як бути з тими абітурієнтами, які все таки вирішили скласти *ще раз на платній основі* ЗНО з іноземної мови, займаючись із репетиторами, та вступити на потрібну їм спеціальність? Адже їх зарахування відбудеться, за відповідним розпорядженням МОН, уже після 1 грудня (у 2022 р. – також після 1 грудня), а відтак, до навчання вони зможуть приступити лише в середині грудня (чи середини жовтня, відповідно) – тобто вже під час проведення залікової сесії. Та й оскільки це вже виключно студенти контрактної форми, то якою буде оплата за *це* навчання?! Не кажучи вже про виконання навчального плану науково-педагогічними працівниками). І дане питання якось пройшло непоміченим у тих ЗВО, де певну кількість таких абітурієнтів усе-таки зарахували на навчання. Утім, подібна ситуація постійно повторюється.

Наведу ще один переконливий, правда, лише на мою думку, приклад: щороку під час прослуховування на звітних концертах у ДМШ маємо десятки справді оригінальних виконавців, які з плином часу так і не стають яскравими музикантами. Не вдаючись у деталізацію цього питання стосовно причини такого стану, спробую відповісти на нього, виходячи з ситуації, що складається під час прослуховування у конкретній локації, до прикладу, ДМШ. Мабуть, у цьому дитячому віці важливим є суто емоційний чинник сприйняття аудиторією чергового виступаючого, який з віком втрачає свою привабливість, а час висуває на перший план виключно професіональні якості до *музиканта-виконавця*.

З іншого боку, потрібно наголосити й на наступному. Молода людина, яка лише завершила навчання на будь-якому освітньому рівні, не здатна стати професіональним менеджером, керівником, приміром, навчального закладу чи будь-якого аналогічного центру відразу, оскільки їй для цього потрібний значний практичний, управлінський та *життєвий* досвід, з'ясування сутності функціонування тієї структури, куди вона призначена для виконання функціональних обов'язків, а також навички спілкування і ще безліч того, що лише *набувається* упродовж життя, а не набирається з книжок, купується тощо. І обійти цей закон чи вимогу ще нікому не вдавалося без шкоди самій сфері, справі та кожній тверезо мислячій людині. Експерименти зі спроб *обійти це здобуття досвіду* – приречені на провал, як і дисертаційні дослідження *стосовно формування* будь-якого досвіду (дослідника, виконавця-інструменталіста, художника) Досвід – *здобувається* у щоденній кропіткій власній роботі, а не *формується* кимсь (Поза сумнівом, на процес здобуття цього досвіду значною мірою впливають педагоги, культурне середовище і ще безліч інших загальновідомих чинників, але цей досвід *здобувається* самостійно кожним!). Хоча їхні дисертаційні захисти відбуваються постійно, перетворюючи саму ідею дослідження у профанацію. Тому у цьому процесі важливо зрозуміти, чого ми прагнемо в кожному конкретному випадку?!

У результаті, за інформацією КМІС [20], навіть за дуже приблизними підрахунками 55% молодих людей у віці від 18 до 29 років за сприятливих умов планують залишити Україну. То в чому ж сенс цього навчання і всіх тих реформ та інновацій, декларованих на усіх рівнях, коли

такий наявний результат по його (їх реформ) завершенню?! Хоча за останньою інформацією (осінь 2022 р.) кількість бажаючих молодих людей залишити Україну суттєво зменшилася, тоді як збільшилася й кількість бажаючих розмовляти українською мовою. І вплинула на цю зміну війна. Тож цей сегмент Україна також має використати повною мірою, підвівши під нього відповідний організаційно-фінансовий ресурс.

Пригадаємо, що у переважно католицьких чи протестантських середньовічних університетах Західної Європи XII-XV століть функціонувало лише 4 факультети – теологічний, філософський, «семи вільних мистецтв» та медичний. І метою навчання було не стільки надати студенту максимум наявних на певний історичний період знань, що мають достатньо відносний рівень чи обсяг у кожній суспільно-історичній формації та особи, а, виходячи навіть із назв цих факультетів («Теологічний» (Богословський), «Семи вільних мистецтв», «Філософський»), максимально розкрити творчі (потенційні) здібності молодої людини, здатної до подальшого самостійного накопичення, а згодом – і продукування *нею* вже нової інформації. Здійснити це без глибокої загально гуманітарної підготовки не можна в принципі. І про це стільки йдеться на сторінках професійних педагогічних часописів, виступах на наукових конференціях, науковій літературі, однак суттєвих зрушень у цьому плані поки що немає. Тобто лише викладацький склад мережі національної освіти ці питання не вирішить. Вони виходять за межі його професійної компетенції і передбачають значні організаційно-фінансові, у т. ч. й кадрові та політичні кроки. Поза сумнівом, що ефективна підготовка сучасного фахівця має включати міждисциплінарний підхід, об'єднання зусиль представників низки кафедр, спеціальностей чи навіть ЗВО, якщо мова йде про підготовку фахівця, а не отримання (надання) лише відповідного диплому.

«....Таланти створювати не можливо, – стверджував видатний музикант-педагог другої половини XX століття Г.Г.Нейгауз, утім можна створювати культуру, тобто грунт, на якому формуються та визрівають таланти. І чим ширша, чим демократичніша ця культура, тим вірогідніша поява на ній таланта чи навіть генія» [12].

Негативним чинником організації сучасної системи навчання є також і те, що ці вимоги (правила) змінюються або ухвалюються, зазвичай, напередодні, або вже в процесі вступної кампанії, що, незважаючи на, здавалося б, значну інформаційну мобільність населення, не дає останньому бути, так би мовити, «в матеріалі» цих «перегонів» за дипломом загалом. Адже на прийняття рішень молодої людини чи її батьків суттєво впливає й ситуація «важливості моменту», коли від ухваленого ними рішення щодо обрання тієї чи іншої спеціальності (а нині – й міста навчання) фактично залежить подальша її доля.

До того ж усе це в нормативних документах викладається достатньо складною термінологією, надзвичайно об'ємним за обсягом матеріалом, переважно із значним запізненням тощо, який не може бути належним чином сприйнятий абітурієнтом і його батьками із західноукраїнської глибинки та й інших українських «глибинок», який переймається, крім освітніх, ще й безліччю інших питань, не менш важливих для його життєдіяльності – пошуку коштів на елементарне.... А отже, все це також суттєво впливає і на кількісний склад потенційних абітурієнтів у системі її ЗВО загалом.

Впливають на психологічний стан населення, зокрема й викладацького складу, постійні і невмотивовані зміни термінології: «вищий навчальний заклад», «ВИШ», ВНЗ, «заклад вищої освіти», «абітурієнт», «здобувач вищої освіти», «здобувач освітнього рівня» / «ступеня», «екзамен» («іспит»), методичне забезпечення робочої програми – силабус, керівники установ, роботодавці, вища, перед вища (?!) освіта тощо, а також усі причетні до підготовки фахівців – стейк-холдери, які нічого нового не вносять ні до змісту, ні до форми навчання, однак призводять до певної нестабільності, постійної переробки численної навчально-методичної документації, забираючи саму можливість зосередитися на фахових питаннях і викликають лише роздратування чи насмішку працюючих. Не додають вони нічого й до скарбниці української мови, в чергове демонструючи, мабуть, на думку усіх тих, хто це намагається робити, не здатність української мови передати усі складові чи специфічні особливості в організації сучасного навчального процесу і простору.

Чому ж мовчать палкі прихильники функціонування української мови, незважаючи на її реальне усування з практичного обігу?! Невже усе те, що робиться у сучасній вищій школі кра-

їни стосовно мовного сегмента є свідченням справді *євро інтеграційних* процесів?! А де ж національна ідентичність, окремішність, національна художня мова – «оселя буття» [115, С.203], збереження національних ментальних ознак культурного розвитку конкретної країни?! Тотожні зауваження виникають і стосовно гендерних питань. Адже євро інтеграційні процеси зовсім не відміняють національну культурну (у широкому сенсі цього слова) окремішність зі всіма їй притаманними ознаками! І хоча політичний лібералізм, як ефективна форма функціонування держав у сучасному світі, є достатньо привабливою моделлю їх розбудови та подальшого співіснування [52], однак і з національною ідентичністю також потрібно щось робити, аби залишитися й надалі самодостатньою в культурних параметрах країною, якими ми можемо бути цікавими світу.

Це можна стверджувати і стосовно внесення змін до «силабусів» та формування компетентностей у студентів. І неточність чи слабка їх аргументованість, на думку перевіряючих (принаймні, так зафіксовано у методичних рекомендаціях під час проведення навчання майбутніх членів експертних рад), у визначенні цих компетентностей, може стати підставою для не проходження акредитаційної експертизи ОПП спеціальності. Хоча, як відомо, у кожному навчальному закладі, а надто – художнього спрямування, працює не один десяток справді високо вартісних фахівців, що мають, як правило, достатньо слабке методичне (паперове) забезпечення, утім рівень їх викладання та духовна аура, пов'язана навіть із їх присутністю в аудиторії, – найвища. І саме вони забезпечують навчальному закладу як високе професійне реноме, так і всі інші питання чи параметри стосовно прийому студентів на навчання чи різних форм звітності також.

Впливають на психологічний стан науково-педагогічних працівників і постійні розмови керівників профільних управлінських структур про згортання вищої освіти в країні, її перепрофілювання та інші подібні речі, які лише поглиблюють нестабільність.

Однак, завершуючи цю думку, потрібно наголосити, що перші, як і наступні *тренінги*, проведені представниками-*тренерами* (як це некоректно звучить у ставленні до вищої школи (авт.). Не логіка мислення, глибина мотивації, а автоматизм відпрацювання навички! Хоча, якщо мова йде про максимально повне чи різнобічне використання конкретної навички, здобутої в процесі навчання, тоді це цілком логічно) НАЗЯВО у 2019-2020 н. р., засвідчили щире бажання тих, хто їх організовував в українському форматі, не намагатися згорнути мережу вищої освіти, а знайти якомога більше аргументів для виявлення та збереження саме національної (регіональної) складової в її організації, розуміння того, що ці питання є виключно турботою самих освітян і вони самі знайдуть найефективніші ріщення щодо його розв'язання. І подальші кроки у цьому напрямі, зокрема й чимало тренінгів, спрямованих не лише на покращення якості проведених експертиз, але й підготовки різноманітних форм звітності, це повною мірою підтвердили.

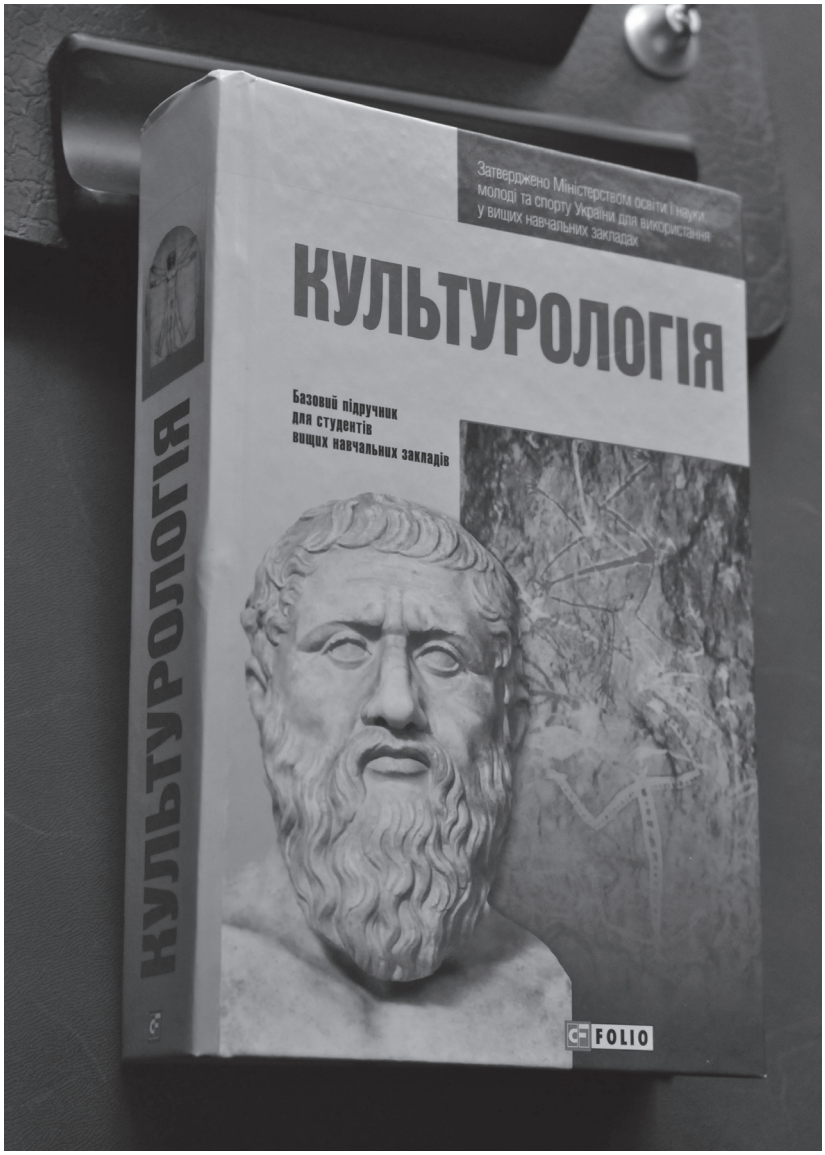
Відзначимо також, що цією структурою значно скореговано акредитаційні вимоги, термін роботи у ЗВО комісії та й саму процедуру підготовки експертних звітів, що певним чином змінило ставлення до цієї справи, унормувало час для вивчення акредитаційних питань, уточнило і локалізувало коло експертів із конкретного питання, активізувало й заклади вищої освіти у наведенні організаційно-методичного порядку (ладу) у власному «господарстві». Утім, особливих повноважень, так бажаних для сучасної вищої школи, ця структура на себе не взяла, хоча декларацій з цього приводу було висловлено чимало. Тож можна припустити, що зазначена форма акредитаційних експертиз не буде мати суттєвих зрушень у порівнянні з попередньою, запровадженою у 1995 року, якщо не буде постійно удосконалювати вимоги та ставити у пріоритет національну освіту. І до неї швидко звикнуть усі учасники освітнього процесу і так само швидко знайдуть «власну траєкторію» (ще один типовий термін останнього часу у просторі вищої школи) у цьому процесі. Принаймні, збережені в особистому архіві автора чимало акредитаційних документів завідувача нашої кафедри, багаторічного заступника Голови НМК із культури (культурології), члена Банку експертів та члена Експертної ради ДАК МОН України у різних її трансформаційних формах, проф. Виткалова В.Г., це засвідчують повною мірою. Хоча кожен ЗВО й має у таких умовах максимально повно продемонструвати надану йому академічну свободу.

У той же час потрібно вказати і на інше: значне зменшення кількості студентів на усіх ОП спеціальностей регіональних ЗВО, як і майже пропорційне скорочення науково-педагогічних посад, призвело до того, що на кафедрах працюють в основному лише гаранти ОП і члени проектних груп. Тож ситуація, що склалася в освітньому просторі регіону, виявилася й значною мірою «позитивною», оскільки всі учасники освітнього процесу стали причетними до акредитаційних процедур, тобто почали добре орієнтуватися в усіх організаційно-методичних питаннях функціонування сучасної вищої школи, покращили низку «акредитаційних» показників, пов'язаних із науковою мобільністю, чи намагаються це робити, стали активними відвідувачами сайтів інших ЗВО з цього приводу (і це помітно навіть за «відвідуваністю» наших сайтів), розширили міжгалузеві контакти, одним словом активізували власну професійну мобільність. А для тих, хто хоче вчитися, вимушена «індивідуалізація» навчання у зв'язку з незначною кількістю студентів в академгрупах регіональних університетів також є позитивним фактором, оскільки на різних видах занять можна локальніше концентруватися на будь-яких проблемах освітнього простору, так би мовити, «дійти» до кожного і займатися фактично «штучною» підготовкою фахівця. Повернути б до цього лише передбачувану для повноцінних академічних груп кількість аудиторних занять та аудиториний режим навчання!

Та й «змішана» форма організації навчального процесу, запроваджена з вересня 2022 року, це дає реалізовувати повною мірою. Тому режим он-лайн є ефективним виключно для тих, хто хоче (а головне — вже володіє низкою форм чи засобів здобуття освіти: роботи з інформацією, високою мотиваційною складовою до навчання тощо) працювати, маючи на увазі і здобувачів вищої освіти та й педагогів. Тому в сучасних умовах важливою є, на думку автора, не стільки розширення обсягу інформації, яку намагаються надати здобувачу вищої освіти педагоги і яку він не дуже намагається навіть адаптувати під власний духовний контент, а формування в останнього відповідного алгоритму учіння, тобто навичок здобуття *потрібної йому* інформації для подальшої його творчої самореалізації. І в цьому плані зміни у сучасній школі, заплановані з нового навчального (2023-2024) року стосовно скорочення дисциплін також можна вважати позитивними.

Підготовка за новими вимогами до проведення акредитаційної експертизи, на думку автора і як гаранта двох ОП у закладі власної творчої самореалізації, і як члена Галузевої експертної ради та експерта НАЗЯВО, виявилася достатньо ефективною процедурою, оскільки постійний перегляд ОП (ОПП, ОНП) (сподіваюся, до того часу, коли налагодяться всі процедурні аспекти) та навчальних планів спеціальності, їх узгодження з державним Стандартом освіти (та варіантом його впровадження і завершення процесу цієї підготовки), дав можливість прогнозувати їх еволюцію, а перманентні «протокольні» фіксації пропозицій стейкхолдерів та рецензентів із числа наукової спільноти щодо удосконалення навчальних планів та програм дають змогу не лише підтримувати належні контакти з останніми (тобто представниками галузі чи інших ЗВО, постійно їх аналізуючи та активізуючи), але й оперативно вводити актуальні дисципліни чи їх модулі, спрямовані на забезпечення потреб сучасної практики, Інакше кажучи, постійно тримати в полі зору освітній процес за обраними спеціальностями. Таким чином і одна сторона (науково-педагогічні працівники, що методично забезпечують ОП спеціальності), й інша — стейкхолдери (у переважній більшості потенційні замовники цього випускника) постійно отримують оперативну інформацію про стан освітнього процесу в закладі чи, принаймні, на конкретній освітній програмі, а отже — долучаються до його обговорення, з'ясування «свого місця» у цьому просторі, а відтак, — виступають популяризаторами чи потенційною рекламою цієї освітньо-професійної програми серед працюючих у галузі, а відтак — і можливих у майбутньому студентів. А все це стимулює гаранта ОПП (ОНП), членів проектної групи та завідувача кафедри (якщо він навіть не є гарантом, а також усіх інших, причетних до освітнього процесу) постійно працювати над удосконаленням ОПП (ОНП).

І нині це помітно, як уже наголошувалося, до прикладу, у практиці здійснення освітньої діяльності на освітній програмі «Магістр» у Маріупольському державному університеті (Київ), коли навчальний заклад, орієнтуючись на потребу суспільної практики та обговоривши дане питання з фахівцями провідних ЗВО в

Перший базовий (фундаментальний) підручник, затверджений МОН України (№ 1/11-16410 від 22.10.2012 р.) для студентів ЗВО з обов'язкового курсу «Культурологія» І (загальноосвітнього) блоку дисциплін навчального плану за ред. А.Є.Конверського, підготовлений групою НПП країни (фактично КНУ ім. Т.Г.Шевченка, Інституту філософії та Інституту історії НАНУ).

мент» для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) ступеня. Тотожні аспекти чимало років упроваджують й неодноразово згадані вже НПП КНУКіМ, Київського університету ім. Б.Грінченка, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Ю.Федьковича» НАКККіМ, ВНУ ім. Лесі Українки, Львівська національна академія мистецтв та ін.

Інакше кажучи, пошук форм кращого (ефективнішого) позиціонування в соціумі, як і боротьба за абітурієнта, набула більш конкретних ознак. Та й у самого абітурієнта з'явився кращий вибір. Але в цьому процесі головне, щоб ця молода людина не звабилася на лише обгортку освітньої пропозиції.

Тож лише високопрофесійний кадровий потенціал закладу, так би мовити, команда однодумців, здатен швидко реагувати на постійні зміни суспільної ситуації. Тому можна передбачити появу в кожному ЗВО (чи хоча б у тих, чиї керівники намагатимуться адекватно реагувати на виклики сучасної практики) мобільних груп педагогів та допоміжного персоналу, здатних швидко переорієнтуватися на потреби галузі і висувати пропозиції як до постійної еволюції освітніх організаційних форм (ОП, ОНП), так і їх професіонально забезпечувати.

галузі (НАКККіМ і КНУКіМ) і стейкхолдерами запроваджує у рамках традиційної спеціальності 034 «Культурології» достатньо оригінальну освітню програму «Культурне розмаїття та розвиток громади», виключно орієнтуючись на потреби регіону. І її успішна акредитація у листопаді 2022 року, у якій брали участь і представники нашої кафедри, це повною мірою підтвердила. Подібні сегменти з різним рівнем ефективності запроваджують й інші ЗВО країни, до прикладу, НАОМА, коли в рамках спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» запроваджується також оригінальна освітньо-професійна програма «Арт-менедж-

Однак потрібно наголосити й на значній кількості ухвалених Законів Верховною Радою України. Їх кількість настільки об'ємна (хоча життя справді швидко змінюється, вносячи корективи в освітнє середовище), а контроль за виконанням настільки мізерний, або відсутній взагалі (принаймні, на регіональному рівні), що факт їх ухвалення не має помітного значення для функціонування сфери чи держави загалом і скоріше за все розрахований на, мабуть, конкретну людину чи професійну групу, для яких він усе-таки ухвалювався. Хоча ситуація в країні

і, відповідно, в усіх її галузях, й освіті зокрема, змінюється наскільки швидко, що держава також має якимось чином на ці зміни реагувати в ухваленні відповідної законодавчої та нормативно-правової бази.

Ще одним чинником, який негативно впливає на якість навчання, є відсутність сталих підручників, посібників та загалом методичного забезпечення навчального процесу, принаймні, на спеціальностях, пов'язаних із культурно-мистецьким спрямуванням на регіональному рівні (з театральним, хореографічним чи музичним ситуація ще гірша). Мова не йде про розмаїтість підходів, бачення проблеми тим чи іншим фахівцем, що апріорі притаманне будь-якій мислячій людині, а викладу елементарного, абетки навчального процесу чи наукового пошуку, його термінологічної складової тощо. «Авторські» ж видання часто є достатньо проблематичними і вони відомі, як правило, лише незначній кількості студентів чи НПП того ЗВО, де працює автор, зважаючи на вартість цього друку.

Однак підготовка такого чи не першого видання була здійснена ще *у 2013* році (хоча ця спроба розпочалася задовго до цієї дати), коли у харківському видавництві «Фоліо» вийшов друком базовий підручник із Культурології для студентів усіх спеціальностей ЗВО (І загальноосвітній блок), затверджений тодішнім Міністерством освіти і науки, молоді і спорту України. Його вирізняла й достатньо об'ємна кількість годин, відведених на вивчення цієї дисципліни, та й справді потужний предметний матеріал, необхідний для гуманітаризації освіти будь-якого напряму, «обрамлення» її відповідним культурним сегментом. І саме такий варіант цього підручника, й на думку автора, вніс би суттєві зміни в загальну гуманітаризацію сучасної освіти. Тим більше, що над його моделлю працювала група фахівців із різних ЗВО. А виходячи з наявного в ньому матеріалу, до забезпечення цієї дисципліни могли б залучатися педагоги з інщих кафедр. Тобто, це був варіант украй потрібного нині міждисциплінарного підходу до організації загально гуманітарної підготовки сучасного фахівця.

У той же час, як уже згадувалося, на проведеній ще у травні *2011* року в НТУУ «Київська політехніка» ім. І.Сікорського» нараді з питань упровадження дисципліни «Історія української культури» («Українська культура») до І загальногуманітарного блоку нвчального плану усіх спеціальностей ЗВО України, в якій брав участь і завідувач кафедри культурології РДГУ (та представники аналогічних кафедр із НаУ «Острозька академія» й Волинського НУ ім. Лесі України, якщо йдеться про регіональне представництво), проф. Виткалов В.Г., було рекомендовано (а згодом і юридично затверджено) усім ЗВО країни замінити дисципліну «Культурологія», що читалася в мережі ЗВО України чимало років, на більш «конкретну» її форму – «Українську культуру» в сталому обсязі 20/10 год. (лекційних і практичних відповідно) для студентів усіх спеціальностей ЗВО країни денної форми навчання і ввести її до першого (загально-теоретичного, обов'язкового) блоку дисциплін навчального плану! (Нагадаю, спираючись на кафедральні архіви, що в Інституті культури на вивчення цієї дисципліни відводилося 108 год., з яких 72 год. було аудиторних) [43], [46]. Утім, «Культурологія» і «Українська культура» – це не однопорядкові дисципліни.

Хоча, знову ж таки, на думку автора, нинішніх 20 годин лекційних та 10 год. практичних занять на опанування національною культурною спадщиною в теперішніх умовах та при наявному рівні гуманітарної освітньої підготовки переважної більшості абітурієнтів, – це дуже мало, як для формування світогляду сучасного фахівця з будь-якого напряму, здатного активно позиціонувати себе в інформаційному просторі у якості фахівця-представника саме *національної культури*. І військовий стан останніх двох років це повною мірою підтвердив.

Та й фахівець із вищою освітою – це перш за все професіонал із широким загальнокультурним світобаченням, здатний позиціонувати себе в загальнонаціональній системі життєдіяльності. Без неї (цієї підготовки) він не зможе якісно представити себе чи конкретну локацію (професію) у будь-якому і культурному просторі зокрема. Адже саме загальнокультурна підготовка дає фахівцю ту систему національних культурних координат, яка здатна надати подальшій професійній діяльності суттєвої конкретики, мотивації тощо.

До того ж на ОП низки спеціальностей («Культурологія», «Музеєзнавство», «Бібліографія та бібліотекознавство і інформаційна діяльність» тощо) ця підготовка взагалі є визначальною і брак елементарних знань із національної культурної практики не дає навіть

можливості формувати у молодої людини професіональний сегмент подальшої освіти та практичної діяльності. Однак у нинішніх умовах, у чималій кількості ЗВО будь-якого, зокрема й гуманітарного профілю (й РДГУ у т. ч.), зважаючи на обмаль аудиторних годин на ОП окремих спеціальностей, цю дисципліну («Українську культуру») взагалі «виводять», незважаючи на законодавчо закріплений її статус, у блок «вибіркових» курсів, який (яка), при певній «професійній» орієнтації студентів, останніми не обирається.

Цю ситуацію (з обсягом годин, відведених на її вивчення) можна хоча б якимось чином виправдати лише тоді, коли підходити до дисципліни «Українська культура» не як до навчального курсу, який ставить за мету розглянути національний культурний простір в його історичний ретроспективі, спираючись на світовий чи хоча б європейський духовний досвід, а як обговорення найбільш актуальних національно-культурних проблем сьогодення, в нинішніх умовах (і такі думки також свого часу висловлювалися неодноразово, правда, стосовно лише історії літератури [107]), то в такому випадку він ше має хоча б якийсь сенс як спецкурс (Але вивчати національну культурну спадщину у формі спецкурсу – також не зовсім логічно та й у нинішніх умовах – майже злочин). В іншому – це також зайва витрата часу, а надто – на заочній формі навчання (6 і, відповідно, 4 год.).

Інакше кажучи, загально-гуманітарна підготовка в сучасній України, попри перманентну появу у науковій періодиці чи мережі Інтернет достатньо критичних та різких статей з цього приводу [74], вже давно потребує відповідної ревізії за різними напрямами, починаючи від обсягу годин, відведених на її опанування (про заочну форму взагалі не йдеться, там – суцільна профанація – лише, відповідно, 6/4 год.) і до тематичного змісту її курсів та навчально-методичної літератури, що забезпечує освітній процес та простір. Проводити заняття у формі співбесід не зовсім вдається через різний стан ситуації в регіонах, фаховий рівень молоді тощо. І війна ці проблеми лише підтвердила та загострила. А без загально гуманітарної орієнтації молодої людини в сучасному інформаційному просторі годі сподіватися й на ефективне навчання загалом. На процес засвоєння навчального матеріалу помітно впливає й методичне забезпечення процесу навчання, яке значною мірою ігнорується через безліч проблем: COVID, війну, економічний стан тощо. Тобто відсутність *фахового контролю* (в умовах браку фінансування, контролю за змістом тощо, коли така література друкується виключно за кошти автора) за її якістю призводить до численних непорозумінь стосовно плагіату чи значних запозичень чужого тексту, перекручування фактів, а часто й не розуміння того, що б мало бути в основі такої літератури. І сучасний регіональний та й столичний книжковий ринок наводнений такою літературою повною мірою, дезорієнтуючи молоду людину в освітньому просторі. Згадаємо, до прикладу, й непоодинокі приклади друку «макулатури» під виглядом художніх творів відомих чи, краще б сказати, добре «розкручених» авторів, коли лише прізвище на обкладинці вже б передбачало придбання цих «артефактів».

Утім, проведена у вересні 2022 року всеукраїнська Інтернет-конференція Інститутом педагогіки НАПН України з цього питання, сподіваюся, реалізує якщо не кардинальні, то хоча б спрямовані на розв'язання нинішньої ситуації рішення (Цікавий феномен – час війни стимулював проведення чималої кількості обговорень актуальних питань розвитку вищої школи, активізував пошук нових форм роботи з молоддю, однак особливих зрушень у цих напрямах поки що не виявив).

Серед інших актуальних питань фахової підготовки є й наступні. Багаторазово розрекламована на усіх рівнях боротьба з хабарництвом, утілена, зокрема й у програмі «Прозоро», в українському соціумі також не додає нічого нового. Достатньо згадати у підтвердження закупівлю продуктів харчування навіть для ЗСУ чи безліч інших гучних справ на державному чи регіональних рівнях. Не є вона ефективною й у вищій школі. Оскільки ця боротьба залишається не системною чи хоча б «точковою», а відтак – не ефективною в принципі лише за допомогою знеособленого ЗНО, так само, як і створення суцільно прозорих, скляних кабінетів для співробітників, приміром, ЦНАПу, призводить лише до відповідного дискомфорту у працюючих, а надто – жінок. Адже відомий вислів класика-економіста XIX століття про те, що будь-яка задоволена потреба завжди народжує нову, – ніхто ще не спростував. І не лише в Україні!

Причини цього явища (хабарництва), зокрема не лише у вищій школі, але й у суспільстві загалом, давно відомі, більш загрозливі у питанні функціонування самої країни і лише наявність політичної волі на державному рівні змогла б ефективно вирішити його на усіх управлінських щаблях загалом. Адже зайнятість студентів, локалізуючи це питання, на роботі переважно не фахового характеру, тобто такій, що нічого не додає до їхнього професійного зростання, слабкий попередній рівень загальної освіти через відсутність якісного кадрового і, відповідно, методичного забезпечення навчального процесу та належних учителів-фахівців, бідність, відсутність реальної перспективи працевлаштування за фахом та й невисока заробітна плата у разі знаходження роботи, а відтак — слабка мотиваційна складова здобуття цієї освіти, потужна дія «телефонного права» та багато інших, давно відомих й широко розрекламованих подібними складовими, а також і невміння організувати чи спланувати власний час чи освітнє середовище, оскільки з ними цим ніхто не займається через брак аудиторних годин, нівелювання «кураторських» (виховних) годин, відсутність широкої профорієнтаційної діяльності вже в процесі навчання тощо, не дозволяє молодій людині сконцентруватися на власній освіті та самоосвіті. Тому вона чи її батьки й шукають «оптимального», на їх думку, шляху вирішення власного питання, тим більше, що роботу за фахом все рівно знайти в нинішніх умовах проблематично та й її фінансове забезпечення не відповідає очікуванням. Тож і робиться це виключно «на перспективу»... Хоча, і на цьому також потрібно наголосити окремо, переважна більшість здобувачів вищої освіти денної форми особливо й не переймається питаннями справді навчання чи працевлаштування за фахом, підробляючи переважно в сфері обслуговування, заробітна плата в якій вже на порядок вища, ніж це може бути за обраним фахом, а відтак — це і є основною причиною не високої активності на заняттях та й якості проведення занять педагогами — з іншого боку. Адже здобуття освіти — це двосторонній процес!

Ще однією і не одноразово згадуваною навіть у цій книзі проблемою є невисока заробітна плата науково-педагогічного складу, яка не дає можливості створити справді конкурсний відбір на заміщення вакантних посад, а також надати можливість уже працюючим педагогам займатися власною самоосвітою, створити конкуренцію наявному нині терміну «Еліта нації». І це є чи не найгіршим у загальній системі духовного виміру соціуму. Адже саме це стримує природне формування лідера зі всіма можливими наслідками для країни. Бідність — це чи не найстрашніший феномен і для держави, позаяк він не дає можливості повною мірою розвинутися експериментальній діяльності в художній, освітній тощо, локалізуємо це питання, царині. Тож допоки не будуть змінені умови чи, так би мовити, правила гри (найулюбленіший термін усіх українських політиків) у цій системі, зокрема й оплаті праці, не буде вироблена логіка в її нарахування, що давно вже діє в цивілізованому світі, результат залишатиметься тим самим, якби голосно та патетично не волали політики чи будь-хто з цього приводу. Взагалі, складається враження, що й на телеканалах є вже «штатні розумні люди», яких постійно не допускають до влади, а у них є всі аргументи, щоб зробити країну щасливою та заможною. Справа лише за так званим електоратом! А він мовчить!...

Сюди потрібно додайти й актуалізацію і активізацію профорієнтаційної діяльності саме під час навчання, в процесі проведення якої мають уточнюватися всі ті питання, які й складають основу професіограми майбутнього фахівця.

При ньому, повертаючись до подальшого розгляду окресленої проблеми, воно (хабарництво) також достатньо успішно існує як соціальне явище чи «культурний феномен» й надалі, а наявні технічні засоби його лише стимулюють і зміцнюють. І причина цьому не у системі організації вищої школи загалом, чи будь-якої структури суспільства зокрема, а в круговій поруці в цьому суспільстві, майже повній не ефективності судової системи чи юридичного супроводу (забезпечення) розбудови держави загалом, не розуміння політичної і юридичної складової у державному керівництві тощо, а також відсутності покарання за подібні вчинки, причому чиновників найвищого рангу. Про що постійно йдеться на всіх каналах різноманітних українських медіа, під час так само різнорівневих виборчих кампаній із майже нульовим результатом. А цей показник, до речі, є чи не найважливішою умовою вступу України до ЄС та НАТО.

До прикладу, так само, як не можна ефективно вирішити проблему функціонування ринку землі сільськогосподарського призначення (ще одну найбільш подразнюючу тему українського соціуму, яку завжди використовують для підняття власного рейтингу чи сварки політичних партій), запровадивши лише мораторій на її продаж. Для цього потрібно запровадити хоча б чітку і прозору (а в своїй основі – елементарну) систему контролю за усім тим, що буде робитися з цією землею – від часу її купівлі і до використання *за призначенням*, вказавши на те, що очікує того, хто буде нехтувати цим законом.

Заборона – на найкращий аргумент у життєдіяльності людини та системі керівництва будь-яким процесом, галуззю чи групою. Тим більше, що факт заборони на продаж цієї землі не діє сьогодні взагалі. І земля й надалі продається (свідченням чого є шалене будівництво приватного сектора у Києві, Рівному, Луцьку та й Західній Україні загалом), яке розгортається навіть там, де воно не може бути в принципі і яке вже явно перевищує попит, більш того – ця земля навіть *вивозиться як реальний матеріальний (мінеральний) продукт* за межі держави (!!!), про що свідчить чимало телерепортажів, незважаючи на надзвичайно високу активність обговорення цього питання на усіх рівнях, починаючи від наших «законодавців» чи «законотворців» – у Верховній Раді! Тож дозволивши продаж цієї землі ми отримаємо ще безліч явно не очікуваних і навіть не передбачуваних ракурсів реалізації цього питання стосовно якісного аспекту цього продажу. Але ця проблема вже з іншого культурного вибору. Хоча і воно також потребує свого розв'язання, оскільки торкається глибинних складових духовного розвитку нації.

Узагалі, як свідчить низка психологічних порадників, а також й вже власний практичний досвід, чим слабшим в організаційно-культурному та професіональному плані є керівник, тим більше «заборонних» заходів він застосовує у своїй практиці управління, марно сподіваючись на високий майбутній результат!

Політична воля в даному питання, як, до речі, і в системі організації національної освіти чи держави загалом, залишається чи не єдиним і найбільш ефективним чинником у життєдіяльності країни та патріотизм, який так так складно формується у широкого загалу через відсутність належного зразка на вершині управлінської піраміди, ігноруючи європейський досвід. Є, утім, й інші проблеми у цьому процесі. Наголосимо на окремих із них. Однак і вони є похідними від вищенаведеного.

До проблемного ряду у питаннях професійного відбору на навчання, на думку автора, слід віднести й той факт, що при відсутності місць державного замовлення, або їх мінімальній кількості (1-2 на спеціальність, переважно у магістратурі) та високій оплаті на контрактній формі, значній кількості ЗВО з аналогічними спеціальностями в регіоні, де зорієнтованості молоді у виборі майбутнього фаху, не вдається сформувати академічну групу з високим позитивним показником мотивації до навчання та наявного інтелекту, необхідного для, власне, «запуску» системи самоосвіти, як це можливо було здійснити раніше чи навіть сьогодні в окремих ЗВО в умовах існування державного замовлення і наявності *повноцінних академічних груп* на спеціальності (до 25 осіб), або в нинішніх умовах на спеціальностях педагогічної освіти, чи навіть дещо меншої кількості, однак із високим рівнем якісних показників і мотивації – в умовах мистецьких (та й будь-яких інших) спеціальностей. Відтак, навіть тих декілька студентів, що вступили на навчання за наявності високих показників ЗНО (МПТ), явно бракує для формування високого чи хоча б *достатнього* духовного (культурного) середовища, необхідного в опануванні не лише фаху, але й для формування загалом грамотних молодих людей. Причому мотивація їх вступу, і це найгірше, саме на цю (конкретну) спеціальність, може базуватися й зовсім не на зацікавленні культурологією, музеєзнавством, менеджментом соціокультурної діяльності як галуззю знання чи науковою дисципліною (і це, до речі, можна стверджувати й про будь-які інші спеціальності чи ОП сучасної вищої школи в переважній більшості), а безліччю інших мотивів, у т. ч. й зовсім далеких від навчання чи наукового пошуку й інтересу молодої людини (близькістю розташування навчального закладу, вартістю оплати за навчання, наявністю житла чи його доступністю, родичів у місті тощо, а останнім часом – і відносно спокійним у військовому значенні місці). Врешті-решт, переміщення значної кількості іноземних студентів у регіональні ЗВО останнім часом, як свідчать спілкування автора з їхніми

представниками [72], обумовлюється саме цим сегментом. І це особливо помітно сьогодні, у час значного зубожіння та, відповідно, пригніченого психологічного стану українського населення.

Впливає на якість навчання й те, що навіть із тієї незначної кількості здобувачів вищої освіти, що навчаються на денній формі на умовах контракту, переважна більшість, як уже наголошувалося неодноразово, працює і, як правило, не за фахом, а отже не може повною мірою присвятити себе здобуттю необхідних знань, сформуватися чи формуватися у фахівця. І ця праця здійснюється переважно в системі (сфері) обслуговування, тобто завершується пізно вночі чи пов'язана з іншими компетенціями і значною мірою впливає на фізичну релаксацію студента. Вона не додає цьому студенту, у якого не сформовані освітні параметри (траєкторії), тобто навички до самоосвіти, нічого до його духовного зростання, забираючи при цьому його фізичні сили і формуючи невдоволення, роздратування, інші форми спротиву за неспроможність займатися улюбленою справою, не думаючи постійно про фінансове забезпечення власного життя. А «змішане» навчання (тобто оплата чи її відсутність за гуртожиток, перебування у місці розташування ЗВО чи вдома) вносить лише значний дискомфорт у процес здобуття освіти. І про це свідчить значна кількість асоціальних учинків, здійснених фактично фізично й духовно нормальними у будь-якому плані молодими людьми сьогодні.

Активність у здобутті вищої освіти розбалансовує й перехід на очно-дистанційну («змішану») форму навчання (а надто, з жовтня 2022 р.), за відповідними рекомендаціями МОНУ та розпорядженням РДГУ (подібне існує й у всій країні), оскільки значна частина студентів працює, маючи «індивідуальні плани», тому запрошення їх до аудиторій не має ефективності взагалі (крім частини здобувачів художніх спеціальностей, коли виставу чи будь-яку іншу художню програму можна підготувати лише за наявності групи в аудиторії хоча б на певний час), оскільки їм потрібно або змінювати графік власної роботи, що неможливо в принципі, або її залишати взагалі. До того ж працюють вони, як правило, як уже наголошувалося, за місцем проживання, що «знімає» їм низку проблем, зокрема потребу у гуртожитку, його оплаті, харчуванні, проїзді в місцевому транспорті тощо, а відтак — і поступово віддаляє їх від обраного фаху. А по завершенні навчання до цього додається й традиційно низька самооцінка власної професійної спроможності, яка швидко зводиться нанівець реальною практикою функціонування галузі. Тому при відносно великій кількості випускників за багатьма спеціальностями, вакансії в галузі не заповнюються. І це характерне багатьом напрямам. Відтак лише стабілізація ситуації в країні і повернення до сталих форм організації навчального процесу, збільшення місць державного замовлення на підставі відповідного моніторингу, як результату вивчення потреби у таких фахівцях, налагодження системи оцінки якості навчання та розподілу по завершенні навчання випускників «бюджетної» форми, або його «купівлю» через запрошення приватними чи комунальними структурами, загальний контроль за багатьма складовими організації навчального процесу, й зможе змінити ситуацію на краще. Одним словом, потрібна широка професіональна робота *фахівців* за цим напрямом.

До цього негативного ряду можна додати й згаданий вже продовжуваний прийом на платну форму навчання до кінця листопада (на всі форми й магістратуру зокрема у 2022-2024 н. р.). Не кажучи вже про проблематичність питань організації сесії на всіх формах навчання, яке починається у першій декаді грудня, тобто часу у нових студентів на адаптацію та якісне навчання фактично немає. А в магістрантів, термін навчання яких становить 1 рік і 4 місяці, взагалі «випадає» майже один семестр, який змістовно надолужити дуже складно, зважаючи на часові межі. Тим більше, для тих здобувачів освітнього ступеня, що вступають на навчання з полярно різних спеціальностей, ОП чи ЗВО. Сюди додаються й питання розподілу подальшого навчального навантаження і його ефективності виконання та оплати. Вимагає перегляду й сама оплата за навчання, оскільки «змішана» його форма, а в переважній більшості виключно он-лайн спілкування зі студентом, цілком умотивовано висуває питання про фінансове відшкодування здобувачам вищої освіти за це навчання. Адже чимало послуг (гуртожиток, користування бібліотекою, соціальні послуги тощо) йому не надаються, хоча включені до загального їх переліку. І в цьому плані відповідні служби мережі ЗВО мають постійно моніторити ці питання та давати пропозиції керівництву, за реалізацією яких має пильно стежити профільне міністерство.

У той же час як позитивне можна відзначити, що від 2022-2023 н. р. збільшилася кількість вступників на навчання до магістратури та й бакалавріаті, які вже мають стаж професійної діяльності до 10 років, причому не лише чоловічої статі, тобто їх вибір освітніх програм, треба думати, відбувся цілком умотивовано. Тому є всі підстави сподіватися, що ця мотиваційна складова допоможе їм швидко адаптуватися до специфіки організації навчального процесу і буде мати високий результат. Ця тенденція помітна не лише на вступниках до магістратури різних ОП спеціальностей кафедри, але й на інших спеціальностях РДГУ. Окремі аналогічні зрушення відбулися й на бакалавріаті заочної форми навчання.

Хоча тотожна ситуація в освіті вже давно характерна європейській освітній практиці, коли більш високий освітній ступінь, чи напрям («магістр» або науковий ступінь) здобувають уже в зрілому віці, тобто при наявності чіткої мотиваційної складової та вимог суспільної практики, що цілком логічно. Але тоді в українських реаліях потрібно юридично «оформити» бакалавріат, надавши йому повноцінного статусу, тобто вважати випускників цього освітнього ступеню повноцінними фахівцями, здатними працювати в усіх суспільних сферах. Тоді як магістерський ступінь став би більш потрібним лише для керівного складу закладів, роботи в науково-дослідних установах тощо, відповідно внісши зміни до цих ОП. І це зовсім не складно внормувати у нинішніх умовах. За таких обставин, на думку автора, навчання та й освітнє середовище загалом значною мірою стабілізувалося б. Структурувало б це й відповідні освітні потреби майбутніх здобувачів вищої освіти та практиків галузі.

Потребує перегляду в нинішніх умовах й обсяг навчального навантаження науково-педагогічних працівників. Адже брак студентів, наявність мало комплектних груп, «змішане» навчання і, відповідно, новий алгоритм планування навантаження, змушують кожного викладача читати значну кількість дисциплін (12-19), ефективність, тобто методичне забезпечення і якість яких не може бути навіть гіпотетично високою, виходячи зі значного обсягу матеріалу, який потрібно опрацювати, а також численних змін, враховуючи різні алгоритми планування цього навантаження на різних формах навчання. Та й до мережі ЗВО щороку, у зв'язку з постійною ротацією кадрів, додаються чимало нових НПП, які опанувати за місяць (до початку навчального року) 15-20 навчальних дисциплін фізично не можуть. Не ефективним це є й для безпосередніх здобувачів вищої освіти, позаяк на аудиторне навантаження відводиться незначна кількість годин, що не дає змоги навіть сформувати якісну концепцію навчального курсу чи освітнього простору. Утім, оплата навчання їм залишається, виходячи з алгоритму для повноцінних академічних груп.

Тим більше, що інші показники академічної мобільності також потребують своєї реалізації. Тому значна кількість навчальних дисциплін, що забезпечує реалізацію педагога на ставку, у той же час негативно впливає й на якість інших академічних показників, не дозволяє зосередитися на інших фахових аспектах. А все це загалом знижує ефективність самого процесу здобуття вищої освіти.

Не можна не згадати, ведучи мову про проблемний ряд в організації освітнього простору, й про підготовку авторських робочих програм дисциплін. Адже беручи до уваги значну кількість ЗВО в регіонах та, відповідно, збільшення штату їх науково-педагогічних працівників, підготовка яких також набула масового характеру за допомогою і «разових» рад, з одного боку, а з іншого, – впровадження безлічі ОП на різних спеціальностях, зміст яких постійно коригується чи змінюється навіть упродовж навчального року, потрібно якимось чином стандартизувати хоча б ОП *базових дисциплін*, позаяк підготовка якісної робочої програми курсу – це не менш відповідальний та професіональний крок, здійснити який можуть далеко не всі працюючі. І підготувати професійну освітню програму, не маючи ні педагогічного стажу, ні, відповідно, досвіду такої роботи, не кажучи вже про власний рівень професіональної (фахової за 15-19 навчальними дисциплінами?!) освіти, – ставить під сумнів ефективність як такої програми, так й освітнього процесу загалом. А все це разом помітно знижує якість навчання в ЗВО та орієнтацію молодої людини в освітньому просторі зокрема. Тому й тут потрібен пошук оптимальної моделі організації освітнього простору чи надання освітніх послуг.

У середині 2022, як і середині 2023 років, зважаючи на майже фінансовий колапс, у який потрапив університет, було проведено певні, на жаль, лише косметичні зміни з об'єднання факультетів та кафедр, що певною мірою мало

б покращити форми позиціонування колективу НПП, структурувало б проектні групи, розширило б міжкультурну комунікацію. Однак це торкнулося лише незначної кількості НПП і жодним чином не створило навіть передумов до трансформаційних змін. Тож загалом ситуація в закладі принципово не змінилася; університету й надалі бракує команди однодумців, фахівців-управлінців та сучасних менеджерів освіти, суттєвого скорочення низки структур та й працюючих, чиї показники не відповідають сучасним вимогам, а також розробки вмотивованої перспективи розвитку хоча б на 5-10 років, виходячи з якої можна було б здійснювати хоча б елементарні структурні зміни, ефективно розпоряджаючись наявними коштами. Позаяк нинішній її стан створює проблеми та соціальну напругу в організації навчального процесу й невпевненість самих науково-педагогічних працівників у прийдешньому дні, відсутність бачення професійної перспективи. До цього додається й не регулярність у виплаті навіть такої заробітної плати, багаторічна заборгованість з оплати праці за сумісництвом, відсутність вмотивованої політики заохочень за різні види професійної діяльності, психологічний стан та й ті речі, що робляться у сфері освіти різних її рівнів, починаючи від подальшого зменшення стипендіального фонду студентам і до будь-якої складової сучасної освіти, незалежно від її кваліфікаційного рівня (навчальних планів, становища викладача, атестації наукових збірників, наукових публікацій, загальних вимог до процесу навчання тощо). Та й у ЗВО сьогодні зайняті переважно питаннями догодити черговим перевіряючим стосовно нових вимог, підлаштуванням навчальних планів під наступну акредитацію (перманентним переглядом «гарантів вищої освіти», форм проходження підвищення кваліфікації, наявності публікацій за напрямом професійної підготовки, внесенням постійних змін до робочих програм, силабусів тощо), чи перевірку контролюючих служб навчального закладу.

Невже ж одна людина може виступати (бути) гарантом організації навчального процесу повноцінної спеціальності (освітньо-професійної програми), тим більше, що цього «гаранта» обирають виключно за надісланими ознаками чи характеристиками, а не роллю в системі організації навчання конкретної кафедри (освітньо-професійної програми) чи вищої школи загалом, проектних груп (обов'язково з трьох осіб!), науковою активністю, результати якої, як правило, ні на що не впливають. Але при цьому завідувач кафедри й надалі відповідає за все, що робиться у цій структурі навіть тоді, коли він не є гарантом конкретної освітньої програми (до прикладу, колектив кафедри забезпечує реалізацію декількох освітньо-професійних програм). І чи є потреба в нинішніх умовах, коли все комп'ютеризовано знову готувати акредитаційні документи для чергової перевірки, завантажуючи їх на сайт ЗВО. Адже будь-яка необхідна інформація вже є на сайті кафедри та ЗВО. Утім, якщо її там немає, то це виключно проблеми навчального закладу і його відповідних служб, зокрема й професіоналізму завідувача кафедри та декана факультету. І такий підхід також певною мірою формував би професійну відповідальність у кожного.

І вже ніхто не переймається проблемами якості викладання, студентської активності на заняттях, замірах цієї активності та безліччю інших, традиційно характерних освітньому процесу будь-яких часів та народів питань, без яких професійна освіта – пустий звук. Складається враження, що головним у цьому процесі залишається надмірна зайнятість викладачів, постійна критика педагогічного та й загалом організаційно-культурного досвіду минулої доби, а не конкретний результат їх сучасної діяльності. Жодним чином не будучи прихильником відміни всіх існуючих нині форм позиціонування НПП у просторі вищої школи, потрібно наголосити, що для ефективності реалізації будь-якої ідеї потрібен обов'язково *контроль* за її виконанням і відповідна презентація (популяризація) реалізованої ідеї в усіх можливих її формах і відгуки на ці дії фахівців, а також розробка належних форм заохочення якості проведення такої роботи. І лише за таких обставин результат обов'язково з'явиться.

Гальмуючим фактором у ньому є й численні штучні перепони, що постійно висуваються перед вітчизняними педагогами-дослідниками, зокрема й згадана вже необхідність публікацій обов'язково у науко-метричній базі Scopus, у якій культурно-мистецька сфера «не знаходить» себе у тій мірі, у якій це потрібно для сталого розвитку, до прикладу, регіональної наукової, художньої чи культурно-дозвіллєвої сфери. Але ж ця чи будь-яка інша науко-метрична база зовсім не свідчить про те, що публі-

кація матеріалу у збірнику, що індексується саме у цій базі, є кращою чи будь-яким іншим чинником вирізняється з поміж інших публікацій з інших науко-метричних баз. До речі, з низки науко-метричних баз, в яких у переважній більшості індексуються українські наукові збірники, лише Index Copernicus (Польща) двічі на рік здійснює моніторинг якості усіх періодичних збірників, стимулюючи покращення їх якості. Та й наявність саме фахових публікацій для аспірантів чи докторантів, чи для визначення рівня академічної мобільності є чи не найголовнішою. Уже ж запроваджували Постанову про складання лише англійської мови... (та й відомий вислів керівника колишньої держави (СРСР) про те, що «чем скорее мы заговорим по-русски, тем скорее наступит комунизм!» також ще пам'ятають). А поки що щомісячні закордонні часописи з надзвичайно широким сальдо розгляду проблем (обсягом понад 1000 сторінок кожен випуск, сформовані лише у PDF) продовжують переганяти цілком реальні кошти за межі України, ставлячи українців у принизливе становище та не змінюючи в принципі ситуацію на краще. До річного чи семестрового звіту згодом додається лише ще один показник, який жодним чином не позиціонує цього педагога як фахівця. І хоча це питання вже поступово втрачає свою актуальність через низку загально відомих чинників, зокрема і війну, ситуація в цьому плані не покращується і важливість цього критерію у показниках академічної мобільності НПП України залишається. І цей показник є, мабуть, однією з причин того, що в країні від 2023 року фактично припинився захист докторських дисертацій за культурно-мистецьким напрямом.

Однак шліфувати власне мислення, розширювати контакти з інокультурним середовищем та досвідом в особі його носіїв, науковою спадщиною країн ЄС чи світу, про що йде мова у чималій кількості публікацій у періодичній пресі й навіть автора цієї книги, поза сумнівом, потрібно і це складає важливий сегмент духовності чи, ширше б сказати, інтелігентності сучасної людини. Але не за таку ж ціну!

Аналогічне зауваження стосується й необхідності обов'язкової публікації однієї (для здобуття вченого звання доцента) та двох (для вченого звання професора) статей у науко-метричних базах Scopus чи Web of science. І нині (станом на 2019 р.), спираючись на вищенаведене джерело, за дуже приблизними підрахунками з України вже перераховано понад 300.000 $ для забезпечення друку лише цих публікацій [3]. А в умовах війни ці цифри (вартість друку в перерахунку на заробітну плану українського педагога) зросли в декілька разів. І знову постає риторичне запитання: щось суттєво змінилося в українській вищій школі після цього, чи це може також особливий вид міжнаціональної (чи вже й інтернаціональної) корупції?! Та й кожен регіональний ЗВО також має також шукати власні форми свого позиціонування, соціального захисту чи інших, притаманних вищій школі сегментів, якщо він дистанціюється як вищий навчальний заклад!

Тотожне зауваження постає й перед головними редакторами при перереєстрації наукових збірників, оскільки до складу редколегій мають входити обов'язково лише ті, що мають по три таких публікації у науко-метричних базах Scopus (суцільно комерційній базі) та Web of Science та ще й у різних збірниках (випусках) цих баз, що змушує викладачів лише цим займатися (до речі, тематичний, тобто змістовний сегмент публікації, як і науковий ступінь чи вчене звання автора вже не відіграють будь-якого (чи суттєвого, принаймні) значення при цьому!). До того ж, перереєстрація *фахового напряму* чомусь визначально *пов'язується з індексацією цього збірника у зазначених науко-метричних мережах!* Але ж індексація у науко-метричній базі і фаховість напряму – це ж зовсім різні речі?! І навіть достатньо оперативно поширений у мережі Інтернет коментар до виступу 19 грудня 2019 р. на розширеному засіданні вченої ради НБУ ім. В.І.Вернадського директора Інституту біографічних досліджень, д-ра іст. наук, проф., член.-кор. НАН України В.І.Попика з його прогнозом стосовно поступової ліквідації наукової діяльності в Україні у разі подальшого виконання Наказу МОН від 15.01.2018 р. № 32 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» не зупинив окремих чиновників із Міністерства. Адже цим адміністративним рішенням планувалося згорнути *без права* (?!) поновлення (невже вони зробили щось протизаконне?) майже 2.000 журналів і продовжуваних наукових збірників, що становить понад 80% від усіх видань. І цей автор надав переконливі дані стосовно потенціалу української наукової періодики: матеріалами

повнотекстового репозитарію «Наукова періодика України», розбудованого НБУВ на своєму інформаційному порталі, який охоплював на початок грудня 2019 р. загалом 2.729 вітчизняних наукових журналів і продовжуваних збірників (41.343 випуски, 1.050.633 повних текстів статей), щодня користуються десятки тисяч науковців – як вітчизняних, так і зарубіжних (таких понад 10%). Лише упродовж 2018 року ними завантажено з репозитарію понад 24,1 млн. повних текстів статей [3].

Нагадаю, посилаючись на виступ згаданого вище науковця, що в опублікованій в 2017 році спільній заяві трьох найавторитетніших академічних організацій світу – Французького Інституту (Institut de France – Akadémie des sciences), Леопольдіни – Національної академії наук Німеччини та британського Королівського Товариства зазначено, що представлення публікацій у Scopus та Web of Science не є ознакою високого рівня наукових досліджень [3]. Та й взагалі якість публікації визначається, як відомо, не фактом її оприлюднення у тому чи іншому конкретному збірнику, а чималій кількості інших чинників, зокрема й індексу її цитування. Урешті-решт, це не є проблемою, подібні питання з'являлися і у зв'язку з першими науко-метричними індексаціями і на цій хвилі, як тоді, так і сьогодні виникне та й уже сформовано чимало структур, які за певні, достатньо великі, як для вітчизняних педагогів, кошти опублікують необхідну кількість статей у цих базах, нададуть необхідні сертифікати тощо. Попит народжує пропозицію. Але стан наукової діяльності в країні від цього не покращиться. І зовсім не цим шляхом можна (чи потрібно) зменшити кількість захистів дисертаційних досліджень чи здобуття вчених звань, як і якості публікацій.

У той же час слід наголосити і на наступному: певна частина українських видань (як і освітньо-професійних програм, про що йшла мова вище) не зовсім, або взагалі не відповідають не лише своєму призначенню, але й низці інших аспектів, які мають бути притаманні будь-якому виду людської життєдіяльності й наукової зокрема. І в цьому плані згадані кроки МОН України стимулювали до, так би мовити, наведення ладу «у власній оселі». Може й не зовсім у тій формі, якої б хотілося, однак, враховуючи ментальність українців, певний стрес, як стверджують деякі лікарі, навіть корисний, адже він активізує життєві сили організму, тобто пошук адекватних форм власного позиціонування.

Повертаючись до окресленого питання, слід наголосити й на наступному. Навіть побіжне ознайомлення з вимогами, що висуваються до статей, спрямованих на публікацію у н/м базах Scopus чи Web of Science, свідчить про надзвичайно широку його проблематику, яка не є характерною в переважній більшості напряму 02 «Культура і мистецтво» чи гуманітарному вектору загалом, значну формалізованість матеріалу, де головним залишається не стільки зміст у його художній (культурній, чи загалом, професійній) інтерпретації та глибині (а для сфери культури це є вагомим аргументом. Та й для інших сфер також було б корисним), скільки дотримання суто формальних ознак, до прикладу: ключові слова (лише 5 і обов'язково в алфавітному порядку), аналіз даних (на першому, другому, третьому етапах); посилання на англомовні видання, опубліковані за останні *три роки* (?!), склад редколегії (!?) тощо. І вони мають суто формальний характер.

Тому навіть вибірковий перегляд складу редколегій фахових науко-метричних збірників категорії «Б» (грудень 2022 – лютий 2023 рр.) [106], а членами цих редколегій мають бути, виходячи із запропонованих критеріїв МОН, лише ті *науковці*, в творчому доробку яких є не менше як три публікації у зазначених вище науко-метричних базах упродовж останніх 3-х років, засвідчив, що українські науковці, які є членами таких редколегій, надалі публікуються виключно в цій базі, що жодним чином не позиціонує їх як *фахівців за конкретними напрямами досліджень*, зважаючи на зміст у переважній більшості статей у названих вище науко-метричних базах. На публікації у фахових виданнях у них, треба думати, вже бракує часу та й коштів.

І ще на одному аспекті потрібно акцентувати увагу: якщо дотримуємся критерію, що лише доктор наук є, так би мовити, повноцінним науковцем і це не викликає заперечень апріорі в переважній більшості випадків, тоді як зрозуміти принцип формування редколегій із НПП, які мають три публікації у зазначеній вище базі з достатньо широким тематичним її рядом і в їх творчому активі є науковий ступінь лише кандидата наук?! Виходячи з цього, доречним було б формувати Експертну раду МОН України з питань лише атестації наукових збірників не з, власне, докторів наук, а виключно з *голів редко-*

легій або їх заступників, тобто тих, хто предметно займається всіма питаннями підготовки таких видань до друку та їх атестації і володіє відповідною інформацією з цього приводу. Тому лише науковий ступінь у нинішніх умовах зовсім не гарантує професіонального розгляду питання та й навіть консультування з цього приводу.

У той же час, як відомо, якість видання, як і кожного конкретного матеріалу в ньому, залежить, як правило, лише від тих осіб, хто відбирає матеріал до друку та здійснює його редакторську правку (інакше – для чого ж тоді існує редактор?!). І в цьому плані українські наукові тематичні збірники, і кафедральні зокрема, дають можливість це робити повною мірою, оскільки склад цих відповідальних осіб і формується з тих, кому ця проблематика близька і вони є фахівцями у певному, достатньо локалізованому, науковому дискурсі. До того ж слід пам'ятати, що наукові збірники є *періодичними* виданнями, тобто такими, що виходять друком регулярно. Зважаючи на це, їх автори намагаються позиціонувати себе у певному науковому вимірі і часі, а здійснювати лише розгляд статей в редколегіях упродовж 1,5-2,5 року не дає змоги вважати цей матеріал (збірник) справді періодичним (*актуальним*). Українські аспіранти та й, почасти, докторанти розробляють у переважній більшості не методологічні проблеми вітчизняної науки. Та й дисертація, як відомо, в нинішніх умовах є лише *кваліфікаційної роботою*.

Підкреслимо, що років 10-15 тому аналогічні питання також стояли достатньо гостро стосовно публікації в науко-метричних базах, а надто здобувачів наукових ступенів, з якими (публікаціями в цих базах) усі бажаючі впоралися досить оперативно та ефективно. Проблема в іншому, – незважаючи на здобуту наукометрію, стан справ в українській «гуманітарній» науці загалом не покращився, а матеріальне становище вітчизняного викладача через подібні підходи до оприлюднення результатів його наукового пошуку, суттєво погіршилося, що спричинило відтік певної (кращої) частини НПП з університетської мережі.

Поза сумнівом, що формалізований текст краще (легше) обробляти з метою його подальшого використання. Тож набуття таких компетенцій (згаданого формалізованого ряду) не шкодитиме досліднику, а лише розширюватиме його професійний багаж, й надалі поглиблюватиме його знайомство зі світовою культурною практикою, складовою якої є й наукова діяльність, однак загальний результат наукового пошуку від цього (акцентуванні на формальних ознаках) не покращується. Адже сьогодні є чимало комп'ютерних програм, спрямованих на створення, до прикладу, музики, образотворчого чи будь-якого іншого виду культурного продукту («мистецтва»). Утім, ці та їм подібні «техніко-художні» експерименти чи «артефакти» (?!), здобуті в результаті, вимагають зовсім іншого, а саме – перегляду сталих стереотипів, зокрема й такого, який визначає «*що ж таке мистецтво*»? [98], [103], відсуваючи на інший план або нівелюючи взагалі такі глибинні поняття, за якими упродовж сотень років відбувалася певна градація людства, як геніальність, талант, здібності, творчість, художня школа, професійна освіта тощо, без яких світова цивілізація не відбулася б в принципі. Та й недалеко піде вона й нині, спираючись виключно на трюк. Подібне застереження можна віднести й до інших галузей людської життєдіяльності.

Сьогодні дельфіни, слони чи будь-які інші тварини також «малюють», «співають» чи здійснюють ще якійсь дії, що віддалено нагадують творчість, а точніше – лише урізноманітнюють дозвілля інформаційно перенасиченого gomo sapiens. Однак, це лише підкреслює достатньо банальну істину про те, що оточуючому нас тваринному світу також притаманні певні прояви елементарної (хоча це, мабуть, не нам визначати!) однак усе-таки, свідомості, яка сформувалася в результаті тривалої еволюції цього тваринного світу поряд із людиною, тобто його антроморфізація (або олюднення тварин), а точніше – пристосування їх до людини як більш сильнішого їх виду [25]. Мережа Інтернет це демонструє повною мірою постійно. Але з мистецтвом це не має жодних точок дотику. Та й представники Римського клубу, розробляючи різні сценарії продальшого розвитку людства [95], також уже давно висловлюють слушну думку стосовно перегляду ролі людини на планеті, зважаючи на нинішній стан її існування, доведеної до такого рівня саме людиною.

Це стосується, змінюючи ракурс розгляду проблеми, й інших форм репрезентації творчої життєдіяльності вищої школи, зокрема й акредитаційних матеріалів, вимоги до яких (переважно технічного плану, які не впливають ні

на якість освітньо-професійних програм, ні на ставлення студентів до навчання) постійно підвищуються і вже дещо виходять за межі можливого. При цьому якість проведення занять, тобто глибина розгляду проблеми і опанування нею, не покращується. До того ж достатньо часто змінюються часові межі семестрового навчання в останній період, що вимагає постійного переформатування навчальних дисциплін під змінювані умови, а отже – і тематичний їх зміст. Та й показники академічної мобільності, як уже неодноразово наголошувалося, також вимагають участі й в інших формах організаційно-культурної самореалізації українського педагога.

Інакше кажучи, відповідальні (тобто ті, що активно реагують на кожне таке нововведення чи розпорядження) науково-педагогічні працівники починають лише пильно стежити за перманентними змінами ситуації в МОН та університеті і намагаються завжди встигнути заповнити ще один показник у черговому звіті. Тоді як на усвідомлення проблеми, що вивчається, покращення якості проведення занять (мова ж йде про переважно науково-педагогічних працівників), урізноманітнення їх форм та методичного забезпечення часу вже не вистачає, та й цим ніхто, здається, й не цікавиться!

Для якості організації навчального процесу потрібно знову ж таки зменшення обсягу навчального навантаження на викладача і перенесення центру уваги на інші, більш актуальні для нинішніх умов складові освітнього простору – вироблення у студентської молоді алгоритму навчання чи учіння (адже 600 годин навчального навантаження, як уже багаторазово наголошувалося навіть у цій книзі, що складають 12-19 лекційних курсів, це значно гірше, ніж 900 год. такого ж навантаження при читанні 2-3 навчальних дисципліни та наявності лабораторних, курсових робіт, консультацій чи «індивідуальних» занять на «прикладні» курси», а головне – стабільності навчального процесу й якісного освітнього середовища та оптимальної заробітної плати!).

Про вартість цієї акредитації вже не йдеться, але ж забезпечити акредитацію ОПП закладу за усіма напрямами та формами («бакалавр-магістр») наявних у ЗВО спеціальностей фізично не можливо, тому він буде змушений вкотре згортати, або перепрофільовувати свої освітні програми, що йде на шкоду самій освіті. Адже талант з'являється лише на глибокому культурному грунті чи середовищі! Що виграє в результаті цього Україна, згорнувши аспірантуру, докторанту та чимало напрямів освітньої діяльності, вкрай потрібних їй сьогодні?!

Правда, у вересні 2022 року НАЗЯВО, зважаючи на ситуацію в країні, воєнний стан і, відповідно, погіршення фінансування закладів, дещо зменшило оплату за експертизи і дозволило, у разі бажання ЗВО, пройти цю форму контролю умовно та безоплатно, що трошки покращило фінансову ситуацію в закладах, однак результат від цього виявився незначним, оскільки проблеми лише відтермінувалися на рік. Утім, факт проведення акредитаційних експертиз є, поза сумнівом, й позитивним, позаяк стимулює навчальний заклад в особі його науково-педагогічних працівників постійно бути, так би мовити, в «матеріалі» освітнього простору і хоча б час від часу звертатися до планової та звітної документації і постійно моніторити стан освіти хоча б в регіоні.

Це можна стверджувати і стосовно контролю за якістю знань молоді. Адже 100 бальна система, при реалізації якої 60 балів студент отримує апріорі лише за факт «відвідування» занять, якість яких знижують чимало загальновідомих чинників, починаючи від аварійних чи планових відключень світла (в різних локація за різним графіком), повітряних тривог, відсутності належного зв'язку, перебуванні молодої людини за межами країни, постійного скорочування фонду заробітної плати, стипендіального фонду та безлічі іншого, нівелюють оціночний процес, позаяк переважна більшість здобувачів вищої освіти – «контрактники», яких набрана кількість балів жодним чином не стимулює до освітньої активності, тим більше, що запроваджені свого часу переведення студентів-контрактників за результатами навчання на бюджет не «працюють», тобто визнані не актуальними, а відтак – і результат цього процесу також відомий.

Не стимулює мотиваційну складову майбутніх студентів і введення додаткового екзамену з математики (ЗНО) для культурно-мистецької сфери, яке лише відштовхне «свого» абітурієнта, стимулюватиме подальший його виїзд із країни, оскільки культурно-мистецьки спрямована молода людина в переважній більшості не має схильності до точних наук; у неї інший *тип мислення*. І знання математики жодним чином не корелюється з подальшим його (її) навчан-

ням у ЗВО. Та й взагалі, як відомо, кожна сфера людської життєдіяльності передбачає наявність відповідних задатків, схильності до заняття нею.

Тож було б цілком логічним, зважаючи на поглиблення проблемного ряду у сучасній вищій школі, відмовитися на декілька років від проведення ЗНО чи мультитесту (позаяк ці форми взагалі нівелюють національний сегмент підготовки у нинішніх умовах, заторкуючи й українську школу), «Болонської системи» (чи хоча б це зробити в окремих університетах в порядку експерименту, як це планується впровадити стосовно доброчесності), а потім здійснити моніторинг ефективності навчання у різних навчальних закладах (Тим більше, що рівень складності завдань мультитесту в 2023 р. не являв особливих проблем, спрямованих на його опанування). Потрібно ж якимось чином проводити заміри ефективності будь-якого експерименту? Наведу аналогію.

Ліцензійні та акредитаційні експертизи спеціальностей напрямів 02 «Культура і мистецтво» від часу їх започаткування (1996 р.) МОН України і створення на цій підставі Фахової ради з культури і мистецтва, куди увійшли чимало відомих постатей сфери професіонального мистецтва України та вищої школи художнього спрямування, надали можливість ефективно здійснювати ці експертизи, орієнтуючись виключно на галузь культури. У той же час трансформація цієї Ради і переведення її у повне підпорядкування МОН України та тимчасове об'єднання з аналогічною Радою на напрямом «Освіта» для проведення аналогічних ліцензійних і акредитацій них експертиз, суттєво вплинула й на зміцнення (підвищення) якісного кадрового потенціалу вищої школи художнього спрямування. І якщо в перший рік такого об'єднання представники ЗВО художнього профілю явно «програвали» колегам з аналогічних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки за якісними характеристиками (наявністю більш високих наукових ступенів та вчених звань, а також почесних державних нагород, міжнародних професійних відзнак тощо), то через декілька років, як свідчить навіть наведений у цій книзі в розділі «Літопис...», якісний склад НПП ЗВО художнього спрямування країни, що залишався у складі цих Рад, суттєво покращився. Тому експеримент стосовно з'ясування і покращення якісного кадрового потенціалу та форм професійної діяльності у різних напрямах вищої освіти, на думку автора, також виявився вдалим.

Загострює ситуацію у вищій гуманітарній та культурно-мистецькій освіті і поставлене в серпні 2023 року МОН України до обговорення громадськості питання про черговий перегляд Класифікатора спеціальностей. Адже проект Постанови МОН (!?) «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти) (8.08.2023 р.), спрямований на фактичне знищення низки ОП спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво», в Україні, оскільки невмотивовані перенесення окремих спеціальностей в інші освітні напрями чи зняття традиційних для України напрямів освітньої підготовки (незважаючи на переконливі й багаторічні здобутки навіть Міжнародного позиціонування у цьому плані), які нині мають важливе соціально-економічне значення через начебто відсутність антологічного досвіду в Європейській освітній системі, не лише створює безліч технічних проблем для науково-педагогічних працівників вищої школи країни у час війни, розпорошуючи її фінансовий ресурс, але й ліквідовує традиційні та ефективні, перевірені часом напрацювання національної вищої художньої школи. При цьому зовсім не враховується національна складова освітнього простору, її творчі багаторічні здобутки, а також можливі потреби у фахівцях наявного спрямування у наступний повоєнний період тощо.

Повертаючись до подальшого розгляду питання, слід наголосити, що навіть узявши «гірший» варіант організації освітнього процесу виключно на контрактній основі (а переважна більшість спеціальностей художнього чи культурологічного спрямування (напрям 03) у гуманітарному закладі вже фактично давно перейшла на цю форму), все таки кращим буде *навчання* молоді за власний кошт, який певним чином стимулюватиме її відвідувати заняття, читати фахову літературу, готувати курсові чи контрольні роботи тощо (кошти ж внесли!), ніж відсутність можливості здобути хоча б таку освіту через запропоновані вимоги, що, поза сумнівом, впливатиме на зміну освітніх орієнтирів у подальшому. Розуміння важливості того чи іншого показника в житті людини, зокрема й освіти, до кожного приходить у різному віці, – й це також аксіома і іноземні музиканти, до при-

кладу, що здійснюють сьогодні власні гастрольні турне Україною, з якими епізодично спілкується автор, це повною мірою підтверджують [30]. Та й історичний досвід це багаторазово засвідчував і продовжує це робити й надалі.

У той же час обмежуючи фінансування інших статей (комунальні послуги, до прикладу, чи забезпечення роботи генераторів під час постійного відключення світла останнім часом, починаючи від листопада 2022 р.), міністерство змушує керівників ЗВО підвищувати плату за навчання, зокрема й на заочній формі. На цю ціну суттєво впливає й інфляція. І нині різниця в оплаті за навчання студента денної і заочної форм не значна. Хоча потенційний результат навчання (та й навіть перебування в аудиторіях, не кажучи вже про режим он-лайн) зовсім різний.

Поза сумнівом, що у такій ситуації потрібен постійний і якісний моніторинг ціни на освітні послуги кожного конкретного ЗВО, виходячи з його технологічних та матеріально-технічних можливостей, створення оперативної групи фахівців, яка б цими питаннями переймалася і багато іншого, що допомогло б покращити наявну ситуацію. Але чи доцільно створювати проблему, яку згодом спільними зусиллями потрібно буде розв'язувати і витрачати на це й відповідний організаційно-фінансовий ресурс!?

Тотожні зауваження виникають і стосовно обов'язкового оприлюднення усіх освітніх програм (навіть вибіркових дисциплін) навчального плану спеціальностей на сайтах ЗВО та контроль за цим міністерства. І хоча це планується, начебто, з метою орієнтації студентів у виборі ЗВО (що цілком вірно та логічно, але це ж робиться постійно, забираючи час викладача). Однак власна педагогічна практика та й елементарна логіка свідчить, що справжній абітурієнт із навчальним закладом визначився ще у 8-9 класах і особливої додаткової інформації не потребує (що підтверджують постійні чергування і консультування в усіх можливих формах абітурієнтів у навчальному корпусі № 1 автора цієї книги), а лише методично займається вузьким колом дисциплін, які йому, на його ж думку чи його батьків, потрібні. Адже потужні профорієнтаційні групи представників вищої школи переважно з центру України цілорічно переміщуються регіонами країни у пошуках ще «вільних» абітурієнтів, інформуючи їх про усі власні переваги і принади та недоліки сусідів. Та й соціальні мережі в цьому плані також достатньо активні. Почали це робити останнім часом і регіональні ЗВО, перетворивши освітнє середовище на специфічний «змагальний» полігон.

У цьому зв'язку цілком доречним став би інокультурний досвід відбору на навчання, приміром, у США. Однак це має бути зроблено лише на державному рівні, або розширенні повноважень вітчизняних ЗВО стосовно прийому на платну форму, та й інформаційна база навчання має бути виключно національною (До речі, контрактна форма достатньо швидко саме себе «згорне», якщо буде функціонувати лише на догоду одній стороні освітнього процесу).

Так само, як наявна в архіві кафедри (та й будь-якого викладача) програма начальної дисципліни і її силабус – це одне, а їх реальна реалізація в конкретній студентській аудиторії чи тим більше в режимі онлайн окремим педагогом – зовсім інше. І ця реалізація залежить від безлічі чинників, відомих усім сторонам освітнього простору та процесу та й широкому загалу управлінців. Освіта – це важливий фінансовий потенціал держави у майбутньому, а фінанси ефективно працюють лише у стабільній ситуації!

У результаті слід очікувати не покращення якості знань студентів і зростання професійної культури викладачів, а численні судові, і головне, безрезультатні процеси стосовно того, хто і у кого «запозичив» (тобто – списав) ту чи іншу програму, адже програма – це методичний матеріал, і викладач у вищій та й середній спеціальній школі також не часто звертається до цієї програми у процесі організації навчального процесу, якщо він справді професіонал своєї справи. Оскільки Програма – це квінтесенція його творчої інтерпретації чи бачення проблеми. Як і дисертація – це не 3 статті, опублікованих напередодні захисту, а в рази більша кількість оприлюднень різних форм позиціонування здобувача наукового ступеня у просторі вищої школи, за якими можна й виявити напрям та орієнтацію у проблемі усіх тих, хто мріє здобути бажаний науковий ступінь. Та й здобувач цього ступеню, виходячи із запропонованого алгоритму в процесі напрацювань та оприлюднення результатів власного наукового пошуку також зможе краще зорієнтуватися у потрібності (чи доцільності) його подальшого здобуття.

Історичний досвід також переконливо свідчить, що факультет, до прикладу, «вільних

мистецтв» у середньовічних європейських університетах й допомагав молоді лише «знайти себе» у просторі тогочасної вищої освіти. А визначившись у подальшому русі, питання пошуку форм чи засобів здобуття цієї освіти, зокрема й мовного сегмента, ставало суто технічним, адже до цього процесу підключалася потужна мотиваційна складова, яка й робила освітній процес таким, як стверджував свого часу Г.С.Сковорода: «Коли складне – стане не потрібним, а потрібне – не складним»!

Цікаво, чи хтось із представників галузевих Управлінь освіти і науки, профільного Міністерства чи інших зацікавлених у цьому осіб моніторив наявні на сайтах ЗВО країни мільйони навчальних програм, оприлюднених сьогодні, однак сформованих за вимогами позаминулорічного розпорядження і яке рішення ухвалено у результаті цього перегляду?!

Ще раз повернуся до статистики: до прикладу, в РДГУ (типовому регіональному державному університеті) з кількістю студентів понад 4.000 осіб, за даними НАЗЯВО, станом на 1.12.2021 року, як уже наголошувалося, навчання здійснюється за 227 освітніми програмами, включаючи й аспірантуру, кожен навчальний план яких нараховує від 30 до 40 навчальних дисциплін (Для порівняння, у КНУ ім. Т.Г.Шевченка лише у березні 2023 р. для проведення акредитацій них експертиз було представлено для обговорення на засіданнях ГЕР НАЗЯВО 34 ОП лише за напрямом «філологія») [73], [106]. Можна лише уявити рівень концентрації зусиль педагогів, з одного боку, та членів науково-методичної ради (і вчених рад факультетів) – з іншого! Тим більше, що охопити все найактуальніше все рівно не вдається навіть за такою кількістю спеціальностей чи спеціалізацій. Та й такої кількості фахівців, здатних професійно й оперативно оцінити кожну запропоновану ОП також, мабуть, бракує і в українських ЗВО.

Нагадаю, що відомий французький дослідник, один із теоретиків «складного мислення», Е.Морен у книзі «Шлях за майбутнє людства» наголошував на тому, що «...реформа сучасної освіти має знайомити з життєвими, фундаментальними й глобальними проблемами» [61, С. 130], надавати знання для навчання майбутнього, серед яких – пізнання людського, розуміння іншого (порозуміння між людьми, між народами, між етнічними групами), зіткнення з сумнівами (індивідуальними, суспільними, історичними), етична трійця (етика особи, громадянська етика, етика людського роду) [61, С. 133].

Тому подальший пошук так званих найактуальніших освітніх напрямів, спрямованих лише на розширення нових спеціальностей та освітніх програм й залучення здобувачів в/о на навчання, на думку автора, є не перспективним хоча б тому, що така практика й надалі буде формувати невеличкі академічні групи, навчання на яких буде неефективним через зменшення кількості годин (10-30% від запланованого для повно комплектної групи) на студента, що, в свою чергу, буде викликати незадоволення як самих здобувачів вищої освіти, принаймні тих, *хто хоче вчитися*, так і їх батьків у питанні узгодженням ціни за таке навчання та реально здобутими професійними компетенціями. Та й науково-педагогічним працівникам це також недовподоби, адже ця марудна робота не має ефективності взагалі і не сприяє їхньому духовному зростанню.

Вища школа, вкотре потрібно наголосити, має надавати фундаментальні знання та специфічний алгоритм для освітнього, як і наукового пошуку, а їх деталізація повинна реалізовуватися безліччю зразків та напрямів неформальної освіти, напрями і форми якої, прошу вибачення за тавтологію, потрібно унормувати, тобто юридично узаконити, та й... самопідготовкою. І наступним та послідовним контролем за проведеною роботою.

Або візьмемо ще один сегмент освітнього простору, – назви окремих сучасних ЗВО, скажімо, до прикладу, «Європейський університет» чи факультет європейської освіти?! А в решти закладів навчальна база чи напрями освітньої діяльності – «азіатські»?! Адже Україна поки що немає угод про взаємне визнання дипломів про вищу освіту з жодною країною Європи чи світу. Та й кожна країна, як відомо, готує фахівців переважно для себе. Те ж саме можна стверджувати і про факультети «інноваційних технологій», «комп'ютерних наук» (немає таких наук!), або «Академію краси» тощо. Поза сумнівом, що «кожен працює так, як уміє», але....!?

Маючи досвід спілкування з науково-педагогічною та, особливо, художньою елітою України, яка у той же час формою власної творчої самореалізації обирає й ЗВО (на щастя для цього закладу), потрібно наголосити, що їх (митців)

силабуси чи робочі програми (якщо їх справді готували вони самі) — це, в переважній більшості надзвичайно цікавий матеріал для вітчизняних сатириків. Адже якісне методичне забезпечення — це також суттєвий елемент *творчості організаційної*, вміння якісно викласти власні художні настанови на папері чи електронному носії. А для цього також потрібно мати відповідні, чимало років відшліфовані у конкретному середовищі професійні навички. І це також цілком самодостатній вид *організаційно-методичної творчості*. Хоча сам факт їх (цих особистостей — авт.) *навіть присутності* в університеті чи академії робить цей заклад надзвичайно презентабельним і привабливим не лише для абітурієнтів, але й для створення того культурного середовища, про яке неодноразово йшлося на сторінках цієї книги і без якого освітнє середовище не має того культурного шарму та й культурно-освітньої глибини, яким завжди вирізняється оригінальний, а надто — художній вищий навчальний заклад.

Нагадаю у підтвердження, що до художнього ЗВО професійно орієнтована молодь завжди (і в Україні також) вступала, як правило, до класу (чи курсу) конкретного педагога, а не лише на зазначену мистецьку спеціальність чи освітню програму! Саме таким чином й формувався, й надалі це продовжується також, «клас» чи «школа» конкретного педагога.

Узагалі термін «професіональне керівництво» (спробуємо дати ще й власне визначення чи уточнення цьому поняттю), має й такий вектор тлумачення: *це тверезa оцінка попереднього досвіду* управління чи будь-якої іншої організаційної діяльності і *вміння робити логічні, може й не зовсім втішні для себе, висновки з колись ухвалених тобою рішень*.

Гарантом чи підтвердженням необхідності цих змін може виступити понад 30-річний досвід організаційно-культурної діяльності аналізованої сфери за роки державної незалежності України (хоча жодна держава, якщо вона справді держава, не може бути залежною в принципі у тому значенні, яке вкладається сьогодні у це поняття. Оскільки усі країни в певному сенсі залежні одна від одної і війна це повною мірою переконливо продемонструвала. І лише Україна постійно підкреслювала, що саме вона є незалежною!), або її новітньої доби.

Ще одним подразнюючим чинником у функціонуванні української держави є значна різниця в оплаті праці, до прикладу, представників науково-педагогічного корпусу вищої школи, а надто — співробітників науково-дослідних установ, та управлінців численних департаментів країни, не кажучи вже про мережу ТРЦ чи інших приватних структур, в яких у переважній більшості відбувається набуття практичного досвіду сучасних студентів.

Тому в сучасних умовах потрібно найперше за будь-яку ціну стабілізувати суспільно-політичну ситуацію в країні, значно покращити добробут її населення, довівши його хоча б до рівня сусідньої Польщі (а це, за різними підрахунками, оприлюдненими в українській пресі, 16-кратна різниця), що призупинить міграційні процеси; провести фахову медичну та пенсійну реформи, які б справді покращили стан *фізичного і соціального здоров'я* в країні, зробити реальною і відповідальною перед людиною законодавчу складову в державі і на цій підставі провести детальну *ревізію фахового потенціалу в країні*, його *здатності до участі у змінах соціокультурної і економічної ситуації*, а також здійснити низку необхідних і конкретних заходів у системі національної освіти, зокрема й повернутися до практики відбору на навчання за допомогою різноманітних методик, розроблених сьогодні, або напрацьованих у попередню добу, критично їх осмисливши та адаптувавши під значно змінені умови життя соціуму, рівень інформованості; відновити систему цільового прийому на навчання та розподілу на місця майбутнього працевлаштування тих, хто навчався за державний кошт, що змінить ставлення до проблем здобуття освіти. А головне — вивчити зарубіжну практику такої організації і критично її осмислити, сформувавши *власний, національний її формат*. І втомлене багаторічною балаканиною політиків-«законотворців», населення, відчувши найменші позитивні зрушення, виявить небачену ініціативу у справі розбудови держави. Історія це вже також багаторазово підтверджувала. Це підтверджує нині і підтримка України світовою громадськістю.

Але *це* починати робити можна та потрібно *лише на державному рівні* і при активній ролі у *цьому процесі державних управлінських структур*, створивши, відповідно, повертаючись до предмету нашого аналізу, необхідні робочі місця, як результат чи фінал цього навчання, розробити вмотивовані крите-

рії оцінки діяльності фахівця, оприлюднювати їх та постійно їх дотримуватися і переглядати, враховуючи змінені обставини, забезпечивши належний соціальний захист людини праці тощо (Професіонал не може бути бідним!). Оскільки фінансовий чинник, як уже неодноразово наголошувалося навіть у цій книзі, в сучасній Україні при такому зубожінні її населення і соціальній напрузі здатен звести нанівець будь-яку розумну ініціативу чи справу. А такого терплячого автохтонного населення, яким є українці, справді немає жодна країна! І цим наші політичні керівники мають також «пишатися»!

Цікавим у цьому зв'язку може бути аналог, наведений представником країни під час роботи міжнародної Академії педагогічної творчості у рамках неодноразово згаданого у цій книзі дитячого фестивалю «Золотий лелека» (2018 р.): у Великій Британії різниця в оплаті праці, до прикладу, директора школи і міністра знаходиться в пропорції 1 до 2. І підвищення цієї зарплати міністру хоча б на фунт, автоматично веде до пропорційного підвищення заробітної плати усім директорам!

До речі, у цієї ж держави вже чимало років узагалі відсутній кадровий резерв по усій управлінській вертикалі (принаймні, він не відомий широкому загалу, зокрема й у конкретному ЗВО, не обговорюється його потенційний склад, немає жодної інформації про його ротацію чи інші, необхідні у таких випадках практичні дії. І та кадрова чехарда, що проводиться останнім часом у країні, а надто – регіонах, не має навіть елементарної логіки), який потрібно належним чином і ретельно відбирати, виховувати та поступово висувати на відповідні посади, аналізуючи і коригуючи його адміністративне зростання (це стосується і студентів, зокрема їх участі в якості експертів НАЗЯВО).

Адже в нинішніх умовах лише вибори до рад різних рівнів є «мірилом» будь-яких змін і країна живе виключно примарними сподіваннями на краще від виборів до виборів.

Потрібно хоча б на елементарному рівні спробувати відділити політику від фаху. Не може політична партія забезпечувати реалізацію будь-яких напрямів державного (муніципального) життя (медицину, освіту, науку, мистецтво тощо), виходячи лише з того факту, що її представникам ці посади (чи конкретний напрям) запропонували за відповідною квотою!

І лише у такий спосіб (виокремивши фах!), на нашу думку, можливо сформувати критичну масу спеціалістів, тобто професіоналів-фахівців, здатних постійно пропонувати оригінальні рішення на кожен суспільний виклик, осіб, спроможних зламати стару систему (*сформовану уже в новітній час*) непрофесіоналізму, бездіяльності та невігластва. Не може країна жити лише від виборів до виборів, після проведення яких і приходу до влади іншої, ще більш не професійнішої «команди», знову ж таки сформованої виключно за політичними, «дружніми» чи будь-якими іншими, далекими від професіоналізму ознаками, фінансовий і соціально-культурний стан стає ще гіршим, а населення і студенти зокрема, масово тікають за межі країни на заробітки і.... все починається з нового аркуша!

Сучасній Україні на всіх її управлінських щаблях украй потрібен так званий «професіональний бюрократ», про якого ходили легенди в студентських аудиторіях та гуртожитках, образ якого був предметом обговорення й заздрості в середовищі досвідчених фахівців; про нього йшлося на телебаченні і радіо в останній третині XX століття. Це людина, яка є справді високим професіоналом в обраній сфері, знає усі тонкощі своєї справи, швидко розуміє сутність проблеми, а головне, – бачить оптимальні шляхи її вирішення та *здатна брати на себе відповідальність за власні рішення*.

Це, так звана у найвищому сенсі слова, Управлінська Еліта, яку потрібно плекати і яка виховується лише упродовж значного часу *за сприятливих* умов як і будь-яка інша складова справжнього професіоналізму (Згадаймо систему професійно-технічної освіти, без якої країна сьогодні має безліч проблем у найпотрібніших і найактуальніших сферах її життєдіяльності. І відродити її (*систему*) у тих напрямах чи формах, що функціонували упродовж років і які конче потрібні сьогодні вже на іншому рівні, майже не можливо, оскільки колишні професіонали знайшли собі інше застосування в інших країнах, або на інших посадах чи сферах і в Україні).

І їх (її) відсутність завжди дається і буде даватися взнаки: чи-то через брак якісної Художньої ради при міській раді (міськвиконкомі) місто не може сформувати власне «художнє обличчя» й оригінальність, адже покладатися сьогодні лише на художні смаки

Голови адміністрації (чи мера міста) зовсім не коректно та й непотрібно, оскільки його смаки формуються під впливом інших чинників, часто дуже далеких від того, чого справді потребує конкретне місто. І це йому закладає, на жаль, уже сама адміністративна посада та ті службові відносини, що формуються на усіх управлінських щаблях у нинішніх умовах. І ця, до прикладу, Художня рада повинна формуватися виключно з бюрократів у доброму сенсі цього слова, тобто людей, що досконало знають свою справу, є, як правило, не зовсім «зручними» у спілкуванні, майже не йдуть у професійних питаннях на компроміс, але вони – професіонали і їх професіональне реноме має бути вищим, вирішальним за будь-які інші, далекі від мистецтва (чи «дизайну середовища») переконання, аргументи чи амбіції.

Партійний чи будь-який інший, *не за професійною ознакою* взятий до відома, чи покладений в основу принцип призначення на посаду, як і подвійний стандарт в організації будь-якої справи, ніколи не був ефективним і завжди веде в нікуди. Та й історичний досвід реалізації його в нинішній Україні це переконливо підтверджує. І це помітно сьогодні у багатьох сферах, а надто – художній та управлінській (державній).

Тож у новітній час, як ніколи, потрібна прискіплива, виважена *державна* робота з формування кадрового резерву країни, здатного вивести Україну з *системної кризи*. Це помітно і на відсутності лідера-патріота-професіонала (політичного менеджера), здатного об'єднати країни хоча б для вирішення питань із андемія ми ними чинниками: зміною клімату, боротьбою зандемія ми тощо, як це найбільш відчутно стало помітним під час пандемії COVID-2019 у 2019-2021 рр. Та й війна переконливо продемонструвала безліч напрямів, над реалізацією яких потрібно працювати країні та й світовому співтовариству. Адже життя людства також опинилося під загрозою й екологічних, економічних чи інших глобалізацій них чинників.

Уже чимало часу ніхто й не веде мову, принаймні, на рівні спеціальної вищої освіти художнього (чи ширше сказати б, культурологічного) спрямування, про таке обов'язкове для організації навчального процесу будь-якого рівня поняття, як професіограма фахівця (а якщо і з'являється в окремо взятій дисертації чи монографії, то виключно для того, щоб підтвердити факт розуміння автором цієї проблеми. Однак ця професіограма ніким не обговорена і не має, як правило, практичної вартості, оскільки виконує лише одну функцію – мотивувати власну гіпотезу автора). Нею також ніхто не займається, не розуміючи глибинної сутності цього питання за багаторічний час панування невігластва на усіх рівнях (правда, певною мірою це компенсує освітньо-професійна програма та освітньо-кваліфікаційна характеристика, введена в сучасний акредитаційний обіг, хоча й тут є безліч питань стосовно програмних результатів навчання – ПРН), як не займаються й, повертаючись до нашої проблематики, питаннями цільового розподілу місць державного замовлення на будь-які спеціальності цього ж напряму («Культура і мистецтво»), виходячи з *потреби* в кадрах певної кваліфікації. Але ж ці дані (про потребу у конкретних фахівцях – С.В.) можна завжди знайти навіть на сайтах і управлінь культури та туризму, і управлінь освіти та науки, і структур, що переймаються актуальними проблемами молоді та спорту тощо обласних чи районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад. І це стосується фахівців будь-якого напряму освітньої підготовки в країні сьогодні. Тож виходячи навіть уже з цього, можна без особливих проблем упорядкувати чи унормувати практику *державного замовлення та державного розподілу* в Україні на усіх її освітньо-кваліфікаційних щаблях за умови лише відповідного бажання та контролю з боку все тих же державних, владних структур, не виходячи навіть із міністерських (як і обласних чи районних управлінських) кабінетів.

Так само зовсім не складно вирахувати потребу у фахівцях, виходячи з наявної форми 7 НК у кожному Центрі організації дозвілля, ОТГ, Управлінні культури і туризму чи ОЦНТ країни, яку б назву ці структури не мали, беручи до уваги «патріотизм» місцевих керівників та політиків. І так – за усіма галузями народного господарства чи регіонального його виміру, де подібні форми звітності існують на рівні районів чи областей десятки років! І на це потрібно лише елементарне бажання (правда, й інформованість хоча б про те, що ці речі (форми звітності) існують уже чимало десятків років), політична воля та контроль за виконанням ухваленого власного рішення. А також залучення до цієї роботи професіоналів, а не лише «нових облич». Хто був

ніким, не може навіть гіпотетично стати «всім»! Адже ще, здається, Аристотель наголошував, щоб *щось* зробити, потрібно *кимсь* бути.

Сьогодні вже й не йдеться, принаймні, у регіональних ЗВО (через брак часу?!), й про проведення спеціальних досліджень, метою яких стало б виявлення готовності (*чи здатності*) абітурієнта навчатися та працювати саме за обраною спеціальністю у майбутньому (особливо на музичному напрямі), наявності у нього відповідних для цього фізіологічних даних, навичок, хисту, харизми і ще безлічі інших речей, які традиційно використовувалися у практиці вищої школи упродовж, як мінімум, останнього століття (Адже, до прикладу, форма губ у виконавця-духовика може повністю знівелювати його професійну кар'єру лише за умови не вірно обраного ним для подальшого навчання музичного інструмента!). Не йдеться й про не менш важливі у професійному становленні й адаптаційні чинники випускників, без яких вони також не зможуть «знайти себе» у просторі сучасних суспільних трансформацій. Це, тобто відсутність якісного професійного відбору, спрямованого на виявлення *здатності* до подальшого навчання і майбутньої професійної діяльності за конкретним фахом, постійна профорієнтаційна робота уже в процесі самого навчання і є основною причиною не високого рівня творчої самореалізації випускників у галузі художньої практики. Подібні речі притаманні й іншим напрямам освітньої діяльності. Адже вища школа іманентно накопичила безліч якісних методик та інших форм впливу на стан підготовки майбутнього фахівця з урахуванням уже й інокультурного досвіду, а результат такої підготовки залишається й надалі не високим.

Не кажучи вже про формування кадрового *резерву* на усіх рівнях та усіх галузях, а також постійний контроль за його фаховим зростанням, яким взагалі ніхто не займається, зважаючи на неможливість це реалізувати (?!). Адже це все – лише важливі елементи відповідної системи. А система завжди функціонує за певним алгоритмом!

Аналізуючи наявну ситуацію, складається відчуття чи враження, що у держави в резерві є мільйони безробітних молодих *справді фахівців*, яких вона може будь-коли покликати на ту чи іншу посаду!

Або візьмемо інший аспект тієї ж проблеми. До прикладу, скорочувати термін навчання у ЗВО на підставі лише наявності диплому молодшого спеціаліста до року й десяти місяців не дасть (й не дає вже сьогодні) жодного ефекту, оскільки це інший не тільки освітньо-кваліфікаційний, але й *професійно-адаптаційний* рівень, який ці «неофіти» не можуть подолати за 1 рік і 10 місяців, зважаючи на загальне тижневе навантаження студентів (18 год. у кращому разі на тиждень, яке постійно переривається карантинними заходами, іншими форс-мажорними обставинами: майже суцільним працевлаштуванням студентів, постійними відключеннями світла та Інтернету, сиренами тощо, а останнім часом – і навчанням певної кількості наявних студентів у мережі закордонних ЗВО), фінансовим станом населення, тобто батьків цих же студентів. І причини цьому також давно відомі та цілком прогнозовані.

Їх сутність криється в принципово іншій системі організації навчального процесу в фахових коледжах та університетах, освітньому просторі, професійному рівні молодої людини та її здатності до навчання, культурному середовищі, тобто фактично місці розташування навчального закладу. Адже ці коледжі знаходяться, як правило, в райцентрах, які (райцентри) мають зовсім іншу культурну інфраструктуру, стиль та ритм життя, духовні потреби і ціннісні орієнтації молодих людей, а також віці молодої людини і ще безлічі інших, зокрема й фаховій інформованості, компетентності та *професіональній здатності* чи готовності, відомих педагогам з обох боків (коледжів та університетів), причин організації системи навчання. І саме це є основною причиною неефективності організації цього навчального процесу. Та й багаторічна практика підготовки таких фахівців на ОП навіть нашої кафедри це підтверджує повною мірою. Оскільки найкращі випускники коледжів, будучи зарахованими відразу на ІІІ курс (тобто перший курс, але на два роки (1 рік і 10 місяців) навчання), або введені до складу наявних академічних груп, принаймні на трьох спеціальностях кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, яка є типовою освітньою структурою на факультеті і в регіоні та й країні загалом (про що йдеться й на різноманітних науково-практичних конференціях, організованих на кафедрі упродовж 18 останніх років), помітно відстають за усіма освітньо-культурними показниками від

типових студентів цього ж III курсу, що навчаються в університеті від часу їх зарахування. Віковий (зокрема й психологічний) сегмент, обумовлений набуттям конкретного професійного та й життєвого досвіду неможливо обійти за допомогою будь-яких штучних засобів.

І якщо на заочній формі це ще має певну ефективність в основному через вік та практичний досвід молодої людини, яка, хоча й працюючи навіть не за фахом, швидше адаптується в освітньому просторі, зважаючи на вище наведене, то зі здобувачами вищої освіти денної форми, що були зараховані на навчання відразу після завершення загальноосвітньої школи, це значно важче. Оскільки останні, зважаючи на попереднє навчання, вважають їхній професійний рівень цілком достатнім, щоб результативно скласти, принаймні, сесію. Та й сама сесія в умовах глобалізаційних катаклізмів та війни також викликає чимало запитань. Поза сумнівом, що в час війни країна на усіх управлінських щаблях займається лише війною, але мережа освіти, як і всі інші форми її життєдіяльності, функціонують і в час війни!

Ще раз потрібно наголосити й на тому, що найважливішими у цьому процесі є й проблема професіональної адаптації випускника будь-якого напряму ЗВО, а надто – художнього, оскільки його віковий ценз завжди дещо інший (більший, вищий), враховуючи попереднє навчання в ДМШ, ДХШ, фаховому коледжі чи ЗВО I-II рівня акредитації, виходячи з прийнятої сьогодні термінології. Адже само собою нічого, ніколи не буде і не може реалізовуватися.

І ще на одному аспекті аналізу освітнього простору потрібно зосередити увагу.

Безперспективно автономію вищого навчального закладу, задекларовану у низці нормативних документів, тлумачити виключно як відповідальність лише *цього* (конкретного) закладу за усі питання організації навчального процесу, оскільки будь-який конкретний заклад вищої освіти є складовою певної системи цієї освіти і для ефективного функціонування цієї системи у справді автономному режимі потрібно сформувати спочатку саму систему, відрегулювати її на усіх рівнях і домогтися ефективного функціонування в автономному режимі. Але й навіть тоді при належному її «запуску» потрібен не менший контроль за її подальшим функціонуванням (режимом роботи), сподіваючись лише у такий спосіб на конкретний прогнозований результат.

Інакше в чому ж тоді полягає функція профільного Міністерства?! Лише в наданні місць державного замовлення?! Але ж вони не мають жодного сенсу й ефективності без наявності розподілу випускників по завершенні навчання у державну сферу працевлаштування, або, як уже наголошувалося, «купівлю» (запрошення) цього випускника у держави будь-якими іншими структурами, яким він потрібен, чи хоча б, в іншому випадку, повернення випускником (чи студентом, відрахованим із будь-якого курсу) коштів державі у разі відмови його працювати за цим розподілом (У нинішніх умовах, нагадаю, це ефективно використовується в освітній практиці Академії сухопутних військ України ім. П.Сагайдачного Національного університету «Львівська політехніка»). Адже держава витрачає кошти (які сьогодні є абсолютно реальними, тобто визначеними, конкретними, нехай навіть із певною «натяжкою» на собівартість цього навчання) на підготовку фахівця і зовсім не переймається питаннями його працевлаштування у цій же, державній сфері! Це ж також певною мірою можна вважати корупцією!? Інакше кажучи, не контрольоване, свідоме та цілеспрямоване витрачання державних коштів, які не повертаються до держави!?

Культури, як і її складової, освіти, ніколи не може бути забагато! Однак освіта створює чи формує *лише* передумови будь-яких реформ, а їх реалізація залежить виключно від політичної волі, мотиваційної складової, професіоналізму тих, хто це буде реалізовувати тощо, але без культурного підґрунтя взагалі нічого не можна буде зробити якісно!

До речі, під час війни, концертні програми обласної філармонії (а запрошені на її сцену виконавці здійснювали, як правило, всеукраїнські концертні турне) спрямовувалися в переважній більшості не на, здавалося, традиційний пісенний жанр, як найбільш популярний, доступний та мобілізуючий, а на глибоку *класичну музичну спадщину* XVIII-XXI століть і з успіхом сприймалися не лише місцевою публікою, чимало років адаптованою до подібних програм, але й тимчасово переміщеними особами [32], слабо ознайомленими з місцевими культурно-мистецькими вимірами та рівнем ціннісних орієнтацій населення, що зайвий раз підкреслює не тільки достатньо високий художній рівень слухачів таких програм із різних регіонів

країни, але й помітні зміни в їх ціннісно-орієнтаційному ряді. Не зайвим буде нагадати, що й регіональні фольклорні сегменти, які останнім часом набули підвищеної уваги з боку ЮНЕСКО, як вартісні зразки нематеріальної національної культурної спадщини, також знайшли свого вдячного слухача, глядача та поціновувача серед тимчасово-переміщених осіб [33].

Але, з іншого боку, якісно підготовлені і проведені ці комплексні програми (до прикладу, – «Ткацтво. UA» (22-23.12.2022 – березень 2023 рр. – чи не найвідоміший комплексний захід обласного Центру народної творчості останніх років), в основі якого – популяризація спадщини відомих народних майстринь Київського (Г.Верес – лауреатка Національної премії ім. Т.Шевченка) та Волинського Полісся (не менш знаної Г.Леончук, іменем якої названа регіональна Премія, якою вже майже 20 років відзначають художні здобутки майстрів народної творчості), що включали й художню презентацію у Свято-Покровському соборі, науково-практичну конференцію в КЗ «РОКМ» РОР, відкриття «ткацького сезону» та ярмарку-форуму «Український національний костюм» (МПК «Текстильник»), в яких взяли участь і керівники Вишгородського історико-культурного заповідника, Київського Центру культурних досліджень (відповідно, В.Литовченко, І.Френкель та нащадок родини відомої київської майстрині С.Верес), кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ (І. Локшук), обласного краєзнавчого музею (А.Українець), мали незначний ефект. Адже лише одна структура, в даному випадку КЗ «Рівненський ОЦНТ», спираючись на художні фонди обласного краєзнавчого музею, не здатна самостійно популяризувати це національне надбання без активної «коментаторської» діяльності фахівців мережі клубних чи бібліотечних установ у цьому плані, які б в даному випадку виступали провідниками самої ідеї, популяризували її сутність у культурному середовищі тощо. І в такому контексті лише тандем «освіти і культури», тобто клубів – методичних центрів та мережі фахової освіти зі всіма її аналогічними організаційними структурами – може стати гарантом ефективності і заходів, і результатом відповідної фахової діяльності названих організаційно-методичних структур. Тим більше, що в Україні є безліч найоригінальніших духовних речей, гіпотетично цікавих, але не відомих світу. І поступовий відхід співробітників Центру від активної роботи, спрямованої на збереження нематеріальної культурної спадщини, яка має тлумачитися і ними, і всіма зацікавленими у цьому плані особами не лише як окремі елементи художньої вишивки, ткацтва, писанкарства, наявних промислів чи ще збережених ремесел, але й величезний пласт культурно-дозвіллєвої практики, який в нинішніх умовах поступово згортається через брак підтримки його з боку саме працівниками методичних структур області, які не зовсім розуміють, чим вони повинні займатися в нинішніх умовах, а військовий стан, тобто відсутність належного фахового контролю за їх діяльністю ці питання лише поглиблює. І згортання від 2022 р. навіть прийому звітів із проведеної роботи в територіальних громадах у Центрі ставить під сумнів потрібність самих Центрів на рівні області, як і в усіх областях країни. Це, в свою чергу, буде поступово згортати й мережу середньої спеціальної та вищої освіти в регіонах, а відтак – і в країні, оскільки фахівці, спрямовані на галузь, будуть їй непотрібними. Тому відсутність прискіпливого фахового відбору на посади таких керівників, брак обговорення перспективних планів їх наступної діяльності широкою громадськістю й не дає можливості ефективно функціонувати галузі. Адже міжнародний фестивальний етнокультурний рух в Україні, організований упродовж майже 70 років, й демонстрував зацікавленість саме регіональною культурною спадщиною, фольклорними сегментами, які поступово відходять із нашого культурного простору.

У той же час запровадження низки «іміджевих дисциплін» (у рамках компетентнісного підходу до формування навчальних планів і освітньо-професійних програм) рівня «Дизайн мислення», «Емоційний інтелект», «Психологія свободи», «Креативний менеджмент» тощо викликає низку запитань щодо тих навичок, які можуть сформувати вище перераховані та інші аналогічні навчальні курси. І чим, до прикладу, «Креативний менеджмент» (фактично не розвинений в Україні, принаймні в її регіонах, у специфічну програму персоніфікованих дій, помножену на широкі «командні» зв'язки і високу соціальну активність учасників, обумовлену потужним фінансовим стимулом) відрізняється від звичайного менеджменту – системи

управління, якщо звертати увагу на виключно управлінський сегмент цієї діяльності?! Утім, проблема полягає в іншому. Оминаючи дефініцію понять, слід зважати на той факт, що названу (і) дисципліну читають, як правило, педагоги, що здобули освіту у приватних ЗВО на початку 2000-років (і які в нинішніх умовах викладають понад 18-23 різноспрямованих курсів, що також щороку змінюються під нові акредитаційні вимоги та брак студентів). А їм аналогічні курси викладали їх нинішні колеги, що здобули тотожну освіту наприкінці 80-х. При цьому система підвищення професійної кваліфікації в регіонах зведена фактично нанівець.

Подібне можна стверджувати і про дисципліну «Волонтерство», навчитися якому майже не можливо. Цей феномен обумовлюється відповідним станом душі, покликанням, а головне – стимулюванням цієї поведінки специфічними суспільними (ситуативними) обставинами та наявним середовищем. Та й чи є потреба запроваджувати навчальні курси під кожен суспільний запит чи виклик?!

Пріоритету в цьому контексті набуває й той факт, *хто саме* читає таку дисципліну, оскільки ці курси передбачають інший тип мислення й педагога, який формується не лише освітнім сегментом. Адже назва, до прикладу, «Антикорупційний суд» зовсім не свідчить про відсутність у його діяльності корупційної складової! Тим більше, що сьогодні, коли всі галузі (сфери) людської діяльності, цілком природно, набувають усе глибшої професіоналізації, спеціалізації тощо, ми продовжуємо чи, принаймні, плануємо займатися підготовкою «фахівця», який буде (має) знати «щось про щось» і наївно вірить у власну здатність керувати професіоналами!? Хоча, як уже згадувалося вище, стосовно практики підготовки фахівця-рецензента чи художнього критика у рамках спеціальності 034 «Культурологія», яку свого часу (2002 р.) пропонував Львівський НУ ім. І.Франка, в його (навчального закладу) моделі також було небагато дисциплін, утім там мова йшла про підготовку магістра культурології, здатного позиціонуватися в соціумі у якості художнього критика чи керівника культурологічних проектів. І ця підготовка мала здійснюватися лише на базі освітнього ступеня магістра чи кандидата (доктора) наук із інших спеціальностей.

Хоча, поза сумнівом, ці дисципліни є більш, так би мовити, «респектабельними» для сучасної молодої людини і мали б сприяти, за умови потужної мотивації, розширенню професійного світогляду, комунікативних чинників. Однак цікаво знати, як на практиці «виглядає» цей «Дизайн мислення», «Емоційний інтелект» (!?) чи інші їм подібні курси («Земля – наш спільний дім»)?! Але ще раз потрібно підкреслити, що це дисципліни не «масового» характеру і читати їх потрібно хоча б у магістратурі чи аспірантурі та й лише окремими педагогами зі специфічним типом мислення, харизмою, реноме у вищій школі чи хоча б у конкретному навчальному закладі. Тому лише освітнє середовище й стає тим гарантом успіху, який впливатиме на самоосвіту кожного.

Продовжуючи цю думку, слід наголосити й на ще слабкій ефективності використання НПП кафедр «вибіркових» дисциплін навчального плану Освітньої програми спеціальності через нерозуміння цього феномену. Адже в нинішніх умовах цей принцип у переважній більшості випадків використовується без урахування того факту, що за їх допомогою можна суттєво розширити потенціал конкретної спеціальності, сформувавши окрему спеціалізацію (профілізацію) в рамках цієї спеціальності, вкрай потрібну для вирішення локальної практичної проблеми в регіоні. А це, в свою чергу, надасть більшої ефективності навчальному процесу, привабливості самого навчання та іміджу навчального закладу, позаяк студент, вмотивовано обираючи з пропонованих освітніх послуг ЗВО, сам знаходить для себе найбільш ефективну форму (спеціалізацію) майбутньої діяльності. І саме це, сподіваємося, стимулюватиме його й до навчання.

Це чимало років ефективно використовують науково-педагогічні працівники КНУКіМ, НАОМА, НАКККіМ, КНУ ім. Т.Г.Шевченка, УДУ ім. М.П.Драгоманова на низці спеціальностей (торкаючись лише напрямів підготовки 02 «Культура і мистецтво»). Тому у даному випадку важливого значення набувають профорієнтаційні питання уже в процесі самого навчання. І якщо ЗВО педагогічного спрямування цим займаються постійно, то вища освіта в галузі культури явно відстає від нинішніх потреб практики.

При цьому потрібно звернути увагу й на інші чинники, які мають бути врегульованими в освітній практиці ЗВО, зокрема неодноразово згадане вже узгодження питання про надання юридичного статусу неформальній освіті, що унормує освітню практику загалом, стимулюватиме мережу

закладів різних видів і типів освіти активно співпрацювати з тими фахівцями, які цим успішно (ефективно) займаються. Це певною мірою й «вивільнить» потенційний час для забезпечення інших складових навчального плану (процесу), стимулюватиме подальший пошук нових форм та пропозицій на освітньому ринку, структуруватиме кадровий потенціал ЗВО. Інакше кажучи, потрібно сформувати відповідну систему сучасного освітнього пошуку (середовища), яка б відповідала потребам практики та нагальним бажанням майбутніх абітурієнтів.

Не до кінця вирішеним є й питання організації навчання на заочній формі, оскільки у нинішніх умовах дві двотижневі сесії на рік (принаймні, на трьох спеціальностях кафедри) не дають можливостей навіть *спробувати* підготувати якісного фахівця. І це питання є також чи не найважливішим у системі організації подальшого професійного навчання. Як, до речі, і рівень його оплати. Подібні сегменти можна екстраполювати й на інші спеціальності. І заплановане переведення заочного навчання на дистанційне (з 2024-2025 н. р.), про яке йдеться у сучасних ЗМІ, не змінить ситуацію на краще, позаяк для ефективної його організації потрібно здобути спочатку міцні навички учіння, які формуються в аудиторних умовах та помітно покращити матеріально-технічну і технологічну базу освіти в регіонах, кадровий склад науково-педагогічних працівників, методичне забезпечення тощо. Тож відмова, до прикладу, Китаю від офіційного визнання дистанційної освіти, здобутої в Україні, тому переконливе підтвердження.

Але потрібно наголосити й на конкретних прорахунках у нинішній системі організації нинішнього навчального процесу (і це найважливіше). Адже загальне аудиторне навантаження на студента, тобто час, відведений на реальне спілкування педагога з молодою людиною у вищій школі (аудиторії) постійно, але впевнено зменшується. І ця людина, не здобувши якісної фахової чи хоча б достатньої полікультурної підготовки в ЗОШ, широкого спектру освітніх навичок для роботи з книгою чи інформацією загалом, не здатна самотужки організовувати власне освітнє середовище у ЗВО (батьки ж на заробітках!). Та й переважна більшість молодих людей, як уже неодноразово наголошувалося навіть у цій книзі, працюють, починаючи з І курсу, маючи відповідні дозволи на це самих ЗВО і навіть не спробувавши почати формуватися у фахівця уже в просторі вищої школи, освітньо-культурні та організаційні параметри якої змінюються майже щодня.

Тож тут, ще раз наголошу на майже банальній істині, важливого значення набуває професійно-орієнтаційна діяльність саме *під час навчального процесу* і саме ця діяльність й має розкрити молодій людині переваги і складнощі, проблемний ряд обраної нею професії чи сфери самореалізації, як і важливості здобуття вищої освіти загалом. Але для цього також потрібен час, тоді як аудиторних занять, тобто реального часу спілкування педагога з молодою людиною, стає все менше. І режим он-лайн у цьому напрямі має небагато переваг навіть через суто технічні аспекти його організації. Адже освітні навички у молодої людини так і не сформовані.

Відтак, акцент на формування виключно компетенцій, хоча й має чимало відомих переваг, він, у той же час, передбачає фактично повне ігнорування національно-культурної, зокрема й патріотичної складової в організації навчального процесу, робить його абсолютно не прив'язаним до певної національної локації, «знімає» ментальну складову у сприйнятті регіональних етносів. Та й імідж професії, як відомо, в кінцевому підсумку складається, у першу чергу, не з емоційного сегменту, а суто прагматичних речей: заробітної плати, статусу фахівця у суспільстві та й навчального закладу, його міжкультурних контактів, статусного реноме в регіоні чи країні, форм та способів підвищення кваліфікації, професійної мобільності науково-педагогічних працівників та випускників тощо, які потрібно враховувати, більш того, — постійно просувати у суспільну свідомість (обох сторін) в організації навчального процесу, принаймні, в мережі *державної системи освіти*.

Відомий зарубіжний філософ і культуролог С. Хантінгтон переконливо стверджував: якщо XX століття було століттям зіткнення ідеологій, то наступне XXI стане століттям зіткнення цивілізацій. При цьому автор відзначав багатополюсність та поліцивілізаційність сучасної глобальної політики. На його думку, у світі найбільш важливими відмінностями між людьми є вже не ідеологічні, політичні або економічні, а саме культурні відмінності [19]. Тобто культурний чинник у сучасному соціумі буде все більше актуалізовуватися...

І цей ряд актуальних питань чи проблемного ряду можна ставити безкінечно (обираючи для запитань лише сферу), але ставити питання завжди простіше і легше, хоча і в їх постановці (формулюванні) також лежить важливий аспект початку будь-якого руху, хоча вже вмотивованого.

Якщо освіта є стратегічним напрямом функціонування держави, то цей напрям потрібно і належним чином контролювати та організаційно-методично й фінансово забезпечувати. Адже, як нагадував ще у XIX столітті німецький класик економічних теорій, – К. Маркс «...культура, під якою він розумів «опредметнену природу», тобто все те, до чого приклала руку людина, якщо вона розвивається стихійно, залишає по собі пустелю».

Можна навести й більш сучасну думку: «За останні 40 тисяч років, – зауважував ще наприкінці 80-х рр. XX ст. етнограф Л.Самойлов, – людина біологічно не змінилася. Значить, її психофізіологічні дані залишилися тими самими, що і на рівні пізнього палеоліту, на стадії дикунства. Все, чим сучасна людина відрізняється від дикуна, а сучасне суспільство – від первісного, нарощене культурою.

Коли чомусь утворюється дефіцит культури, коли відкидаються сучасні культурні норми і випаровуються сучасні соціальні зв'язки, з цього вакууму до нас вискакує дикун. Коли ж дикуни зосереджуються у своєрідній резервації та стихійно створюють свій порядок, виникає (з деякими відхиленнями, звичайно) первісне суспільство» [16, с. 163]. І війна крізь призму поведінки нашого північного сусіда це повною мірою підтвердила.

Ми ж (вища школа – С.В.), не сприймайте це як пафос, готуємо майбутнє нації. Хоча це справді так, чи, принаймні, має бути так! І тут не може бути випадковостей чи не доопрацювань (браку часу, коштів, розуму тощо) в організації навчально-виховного, наукового процесу, формування ментального здоров'я нації.

Нагадаю ще раз майже крилату фразу про те, що «Дайте мені 10.000 нових учителів і я за рік зроблю нову Німеччину», – яку свого часу виголосив Бісмарк, вважаючи школу визначальним сегментом формування людини, тоді як його співвітчизник (міністр пропаганди Геббельс) через певну кількість років також наголошував на тому, що «...прибравши до рук засоби масової інформації, я за рік із населення будь-якої країни зроблю стадо свиней»! Думаю, що аж занадто переконливо про роль ЗМІ у соціумі і роль ЗВО у сучасних умовах!

І сьогодні ми бачимо роль пропаганди на прикладі війни рф, нав'язаної Україні, коли російські військові своєю поведінкою взагалі «випадають» із людського ряду. Це повною мірою можна стверджувати й про найближче оточення в.путіна (вже не президента, а правителя!). І це також яскрава характеристика «культурного» стану суспільної свідомості окремих держав першої третини XXI століття.

Тож знову повертаючись до найбільш гострих, на нашу думку, питань організації освітнього процесу, підкреслимо, що практика зведення нанівець МОН України місць державного замовлення на наші спеціальності (найбільш активно – від 2017 року, коли на спеціальність 034 – «Культурологія» І освітнього ступеня «Бакалавр» в Україні було виділено, виходячи з інформації, розміщеної на сайті МОНУ напередодні зарахування абітурієнтів до ЗВО, лише 32 бюджетних місця, а на спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – 19 місць) [17] (у 2020 р. державних місць на бакалаврський рівень не виділено взагалі) мала й певний позитивний ефект. Адже значна частина абітурієнтів із відносно високим балом ЗНО змушена була вступати до *регіональних* ЗВО, зважаючи на вартість навчання у профільних столичних закладах вищої освіти та середній прожитковий рівень у місцях їх розташування, не кажучи вже й по систему організації навчання в тамтешніх ЗВО, оскільки загальні проблеми вищої школи тотожні для всіх. Але, на загал, підвищення ціни за навчання зведе нанівець можливість вступу цих потенційно грамотних людей до закладу, оскільки в країні ще не створені умови для того, щоб потенційно грамотна, освічена людина жила краще.

Однак і тут, повертаючись до місцевих проблем, потрібна була б гнучка і виважена перспективна політика планово-економічного відділу РДГУ у встановленні обгрунтованої ціни за навчання, постійний моніторинг її з ціновою політикою інших регіональних ЗВО, її кореляції з ситуацією, коли університет перебував на двомісячних канікулах, організуючи навчання лише в дистанційному режимі, практика проведення якого виявила його (дистанційного навчання) повну не ефективність, принаймні,

на спеціальностях кафедри та усіх спеціальностях художньо-педагогічного факультету. Адже заочна форма продовжувала навчання у штатному режимі; так само відбувалися й репетиції художніх заходів та практичні заняття студентів художніх спеціальностей. Хоча останнім часом, у зв'язку із загальною критичною соціально-економічною ситуацією в країні та низкою заходів МОН України у цьому плані, взагалі складно звинувачувати будь-кого на місцевому рівні у ситуації, що склалася. Оскільки масова і не контрольована міграція за межі країни молоді виводить з обговорення проблематику будь-якого конкретного навчального закладу, установи чи організації загалом. А війна цю міграцію лише актуалізувала і поглибила.

Урешті-решт, розгляд цього питання виходить й за межі лише одного регіонального (тобто, розташованого в регіоні) ЗВО, хоча, якщо продовжувати вести мову саме про нього, то слід наголосити, що в останні роки університету очевидно бракує команди однодумців з усіх структур (рівнів) управління та злагоджених дій по усій вертикалі цього впливу, а також контроюю за виконанням усіх ухвалених рішень тих, хто має за це відповідати.

Адже змінилася загальнополітична, соціально-економічна і культурна ситуація в країні, а надто – зазнали докорінних трансформацій ціннісні орієнтації населення й молоді зокрема та їх духовні потреби і пріоритети, суттєво зросла соціально-психологічна напруга в країні, розширилася дія мультікультуральних чинників, до країни виїхала та знову повернулася значна частка українського населення з усіх закордонних усюд, яка жила там зовсім в інших умовах, навіть знаходячись на правах так званих «заробітчан» чи тимчасово-переміщених осіб, що потрібно враховувати, зокрема й у подальшій системі організації освітнього (навчально-виховного) процесу та власної життєдіяльності колективу, й людського простору загалом. Та й світовий карантинний режим, а згодом і війна висвітлили безліч питань, які донедавна не могли бути навіть предметом обговорення, не актуалізовували громадську думку та стимулювали інші виміри суспільного життя. Населення Землі вже не буде покірним будь-якій владі лише тому, що вона є влада! Та й суттєві переміщення українського населення за межі країни, викликані війною – це також суттєвий виклик державі для пошуку актуальних форм налагодження різноманітної професійної діяльності в оновленій вже країні.

Утім, навіть при наявній ситуації, знову повертаючись до розгляду обраної проблеми, студенти-культурологи чи загалом студенти усіх ОП та освітніх ступенів спеціальностей кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, виходячи зі спеціально створеної й чимало років апробованої і відкоригованої колективом науково-педагогічних працівників Програми педагогічного впливу, підтвердження якої розміщено на сторінках Літопису, а її фрагменти оприлюднюються постійно (щомісяця) на нашому сайті чи в науковій періодиці автором безпосередньо, є на порядок вищими за загально-гуманітарними та духовними показниками, науковою і соціальною активністю в закладі і в регіоні, що засвідчує ефективність сформованої системи певних педагогічних дій професорсько-викладацького складу кафедри. Тому й особливих проблем із працевлаштуванням у них не виникає. Це можна впевнено стверджувати і про їх подальшу творчу самореалізацію, достатньо широку за «культурним» сальдо, що підтверджує навіть невеличкий розділ «Випускники», вміщений у цій книзі.

Проблема полягає в іншому. Молоді люди вже не хочуть працевлаштовуватися в Україні, зважаючи на умови і рівень оплати праці, соціальні гарантії, медичне обслуговування зокрема, ставлення до працюючих тощо та не бачачи перспектив для власного подальшого *духовного розвитку*. І це підтверджує навіть найбільший випуск бакалавріату (2019 р.) по всій країні, і в західній її частині чи не найактивніше, представники якого не планують продовжувати навчання на ІІ (магістерському) рівні з названих вище причин і в переважній більшості виїхали на заробітки за її межі, незважаючи навіть на те, що, до прикладу, у м. Рівне та області, частково і в регіоні останнім часом розпочало власне виробництво чимало спільних з іноземними структурами невеличких підприємств, стартова заробітна плата на яких знаходиться в межах 700-1000 $ на місяць та й вітчизняний приватний сектор загалом надає інший рівень заробітної плати і соціальних гарантій. До сфери культури, зокрема клубів чи музеїв уже навіть випускники бакалавріату не відгукуються на їх запрошення, навчаючись на обраній ними ж ОП. Можна при цьому зважати й на європейську практику, коли до магістратури вступають

фактично сформовані фахівці і на цьому освітньому рівні вони здобувають справді необхідні професійні компетенції, брак яких вони відчувають у власній професійній діяльності. І Україна також до цього швидко наближається. Але і для реалізації вищенаведеного також потрібен час, необхідний для структурування сучасної освітньої практики та суспільної свідомості по усій її вертикалі поширення.

Хоча й не все робиться професорсько-викладацьким складом кафедри та університету загалом у цьому плані, адже методична і постійна роз'яснююча робота науково-педагогічних працівників певною мірою могла б загальмувати дію низки згаданих негативних чинників, але й вона, не підкріплена відповідною організаційною та матеріальною складовою на загальнодержавному рівні, є зовсім не ефективною.

Зміна політичного керівництва в країні навесні 2019 році і, треба думати (принаймні, на це сподівається українська наукова спільнота), принципів організації нашого подальшого життя, спонукатиме й до змін у сучасній системі освіті. Хоча вже сьогодні, і на цьому потрібно також наголосити, в Україні існує чимало міжнародних програм, спрямованих на покращення ситуації в науковому пошуку як у ЗВО, так і кожного конкретного їх учасника, в яких беруть участь представники української наукової спільноти. Йдеться про програми професійної академічної мобільності, Erasmus + (Програма постійної освіти ЕС), Unistudy, Horizon-2020, семестрового закордонного навчання та ін. [22], зокрема й спільні проекти між іноземними закладами вищої освіти і українськими, спрямованими на підготовку фахівців музичної сфери, розробку питань, що становлять обопільний інтерес.

Це з успіхом реалізовував, заземлюючи розмову на предмет нашого пошуку, факультет культури і мистецтв Херсонського державного університету (Київ), ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника», ВНУ ім. Лесі Українки, не кажучи вже про НУ «Львівська політехніка» чи НТУ України «Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського» та ін., які мають чимало освітніх програм з іноземними навчальними закладами і успішно розробляють безліч грантових цільових програм.

Низку спільних з іноземними ЗВО Франції, Великобританії, Німеччини, Польщі програм реалізують й кафедри факультету української та іноземної філології, факультету музичного мистецтва РДГУ та й наша кафедра (Поморська академія у м. Слупськ, Університети ім. Я.Длугоша у м. Ченстохові, Університет ім. М.Коперніка у м. Торуні, Вища школа (університет) економіки Уні-Терра в Познані (Польща), Білоруський державний університет культури і мистецтв (Мінськ, до 2019 р.) та ін.

У той же час умови війни стимулювати перегляд і переформатування багатьох форм діяльності з окремими партнерами, спрямувавши подальший вектор співпраці з орієнтацією на європейські країни, однак іноземці у переважній більшості регіональних ЗВО України – це лише деяке розширення професійної мобільності науково-педагогічних працівників та часткове покращення фінансової складової університету. Оскільки 15-30 чи навіть 50 студентів-іноземців – це не той варіант, на підставі якого можна переглядати, тобто переформатовувати власний освітній процес і простір. Тим більше, що 1-2 іноземних студенти на одній ОП, іноземна (англійська) мова викладання, як вимога цих абітурієнтів (і незрозумілість форми викладу – синхронний переклад?! Чи вивчення української мови і подальше професійне спілкування!), та ще й при зміщеному графіку навчального процесу у магістратурі (до 31 липня), – це збитково з фінансової точки зору для українського ЗВО. Хоча й таким чином опановується інший організаційний досвід.

Стати потужною державою можна лише на власній (національній) соціокультурній та економічній базі! Однак викладацький склад українських регіональних ЗВО у просторі європейською освіти активізувався достатньою мірою, а розробка освітніх програм, спрямованих на іноземних студентів, у той же час стимулює й місцевих педагогів до ознайомлення їх з інокультурним досвідом та специфічними методиками його впровадження, як і ознайомлення з сучасною вітчизняною нормативно-правовою базою.

Щороку МОН надсилає до вищих навчальних закладів пропозиції щодо участі у численних таких проектах і лише невпевненість у власних силах співробітників, значній звітній документації та браку коштів на забезпечення впровадження у переважній більшості не дає змоги розпочати реалізацію такого проекту повною мірою, приміром, на кафедрі. Однак, знову ж таки, у переважній більшості при відборі подіб-

них проектів у МОН перевага, природно, надається тим із них, що спрямовуються на розробку проблем із відповідним економічним ефектом, а відтак, передбачає належне технічне обладнання (оснащення), яке на запропоновані кошти майже не можливо придбати. Хоча й питання, що є предметом розгляду у цій книзі, також є важливими і в стратегічному, а отже – і економічному плані та не потребують особливих витрат. Це певною мірою і є тими креативними індустріями (структурами, містами чи регіонами), до реалізації яких наближається сучасний світ. І тут справді професійна мобільність кожного є важливим показником зміни ситуації й в подальшій реалізації випускників спеціальностей гуманітарних кафедр університетів країни.

Однак, ефективність упровадження цих програм в Україні, у першу чергу, полягає в тому, що участь у їх реалізації дозволить розширити організаційно-культурні контакти з колегами з інших країн, подивитися на власні проблеми їхніми очима, спробувати знайти спільні точки дотику чи використати їхні, адаптувавши під наші умови, методики. І це – також важливий засіб чи алгоритм для подальших якісних змін. Відтак їх (програм) поступове розширення *стимулюватиме й до вивчення іноземної мови усіх українських учасників цього процесу*. І лише тоді це може бути ефективним.

Глобалізація та її складова – мультикультуралізм суттєво змінюють ставлення широкого загалу населення до багатьох вимірів життя, зокрема й до фахової освіти, рівень якої також помітно знижується через брак яскравих педагогів, обумовлений рівнем заробітної плати, відсутністю належного контролю за багатьма ділянками освітнього процесу і простору. Адже остання повинна не лише спрямовуватися на пошук нових фахових аспектів, форм здобуття професійної інформації, чи розширення виконавських можливостей інструменту, але й набувати більших (глибших, ширших) культурологічних ознак, оскільки в сучасному світі й надалі, підкреслимо ще раз, визначальним чинником відмінностей людини в соціумі ставатиме саме культурний, а не матеріальний, політичний чи будь-який інший. Відтак і сучасна вища школа повинна (має), серед іншого, надавати широку інформацію саме з культурологічних аспектів адаптації до суттєво змінених суспільних обставин.

Позитивним аспектом у зміні ставлення до вітчизняної освіти слід вважати також й створення в Україні неодноразово згаданого вже Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО, 2019 р.), перші кроки діяльності якого (перегляд членів Банку експертів, їх постійне навчання, різноманітні семінари-практикуми, проведені на базі провідних ЗВО країни, методичне забезпечення подальшої діяльності, тренінги, постійні анкетування самих учасників) засвідчують, принаймні, хоча б намагання керівництва методичних освітніх структур держави розпочати часткові зміни у цій галузі, зрушити ці питання з місця. Потрібно відзначити, що акредитаційні експертизи, проведені уже в новому форматі, активізували заклади вищої освіти, тобто їх керівний склад по усій управлінській вертикалі до перегляду багатьох питань власної життєдіяльності: об'єктивно покращилася нормативна база в самому ЗВО, упорядковано (чи підготовлено) чимало документів, за якими здійснюється навчальний процес, створено чи відновлено різноманітні наукові чи художньо-освітні товариства, активізувався процес постійного перегляду навчальних планів і програм, розробка методичного забезпечення освітнього процесу, розпочалося унормування практики публікацій та підбору викладачів на забезпечення конкретних ОП із конкретним фахом, розширилася практика співробітництва з провідними фахівцями галузі, запрошення до участі яких для обговорення освітньо-професійних програм стимулювало й розширення баз працевлаштування та виробничої практики. Розширено співпрацю й з іншими, у тому числі й іноземними освітньо-науковими структурами через участь у різноманітних Програмах: «Семестрове навчання за кордоном», «Подвійний диплом» тощо, активізувалася академічна мобільність педагогів. Та й сам факт акредитаційної експертизи не лише безпосередньо заявленої спеціальності, але й її Освітньо-професійної програми значно розширив потенційні можливості цієї спеціальності і працюючих над її забезпеченням науково-педагогічних працівників, надав змогу ЗВО в особі випускової кафедри оперативно реагувати на потреби суспільної практики, внормував систему організації «вибіркових дисциплін» здобувачами вищої освіти та інших сегментів організації освітнього простору. Інакше кажучи, прагматизував освітній процес. А все це набуло значної конкретності і вмотиво-

ваності. Може й не зовсім ефективно реалізовуємої нині, однак напрям подальшого руху у цьому плані цілком визначився.

До прикладу, в РДГУ науково-педагогічні працівники кафедр лище Художньо-педагогічного факультету (Образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, Театральної режисури, Хореографії, у складі яких є, як правило, по дві-три спеціальності) суттєво змінили ставлення до питань позиціонування себе у просторі вищої освіти, зокрема й наукової діяльності останнім часом. Їх педагоги запровадили нові освітні програми, як це сталося, до прикладу, на кафедрі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, опублікували низку монографічних праць [58], хрестоматій, іншої науково-методичної та публіцистичної літератури [60], здобули вчені звання та наукові ступені, почали брати активну участь у різноманітних фестивалях, конкурсах в якості організаторів та членів журі, зокрема й Міжнародного хореографічного конгресу (Львів, 2019 р.) чи увійшли до складу різноманітних організаційно-художніх структур регіону [60], або створили власні, як це помітно на базі кафедри театральної режисури з її експериментальним театральним майданчиком «Сонях», широко залучаючи до цього процесу й здобувачів вищої освіти; посилилися їхні між університетські зв'язки. Педагоги цих кафедр розширили власний вплив й на культурну ситуацію в регіоні, зосередившись на художній діяльності в невеличких локація – мережі клубних закладів, ПДМ, ЗОШ, різноманітних спортивних, танцювальних дитячих об'єднаннях, нових організаційних структурах, що виникли в умовах війни в місті.

Не кажучи вже про кафедру івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, яка й надалі розширює організаційно-педагогічні контакти із ЗВО України (Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, НУ «Львівська політехніка», ВНУ ім. Лесі Українки, ХДАДіМ, Інститутом практичної культурології та арт-менеджменту НАКККіМ, 2022 р.), що дає можливість учасниками згаданого вище Консорціуму ефективніше працювати на результат, позаяк і в цих ЗВО змінилася матеріально-технічна, фінансова та кадрова ситуація через перебування окремих науково-педагогічних працівників та студентів за межами України, зменшилася кількість студентів бюджетної форми та й загальна кількість здобувачів також змінилася, а відтак – «ущільнився» навчальний процес, розширився пошук нових форм життєдіяльності. З іншого боку – поглибилася практика підготовки колективних монографій, участі у міжнародних наукових конференціях, Круглих столах, міжнародних (закордонних) культурологічних програмах, що певним чином зміцнило потенційні можливості окремих НПП у рейтингу міжнародних науко-метричних баз, виходячи вже з нових вимог МОН України, розширило їх потенційні можливості.

Відбулися зміни і в її кадровому складі: до штатного розпису додалися фахівці економічного спрямування, педагоги-практики з великим досвідом професійної діяльності не лише в галузі культури, але й державній службі, а також педагоги, що здобули «управлінський» рівень вищої освіти та мають інші виміри науково-дослідної і організаційно-методичної діяльності, що переконливо помітно у Покажчиках їх академічної мобільності, вміщених навіть у цій книзі, розширилися їх організаційно-культурні відносини з іншими фахівцями. А все це загалом вплинуло на кадровий корпус галузі, стимулювало перегляд ставлення до педагогічної діяльності. Змінила ця ситуація й ставлення молоді до здобуття вищої освіти, розпочався активний пошук нових форм профорієнтаційної діяльності вже під час організації освітнього процесу.

Одним словом, названа вище структура, а також докорінно змінені суспільно-економічні та політичні обставини в країні, війна сколихнули педагогічну та студентську громадськість, змусили її активніше і продуктивніше працювати, переглянути власне ставлення до педагогічної діяльності і замислитися над наявним станом справ. У результаті чого відбулася відчутна еволюція у суспільній свідомості молоді, все менше представників якої має бажання (чи мріє) виїхати за межі країни, що підтверджує чимало різноманітних опитувань проведених останнім часом. І хоча ще рано оцінювати результат, але він буде швидко і, поза сумнівом, позитивним. Оскільки підстави для змін в освіті вже давно назріли. Та й регіональна вища школа функціонує в дещо іншому вимірі, ніж це відбувається у столичних ЗВО, а тому їй легше адаптуватися до майбутніх трансформацій.

Потрібно наголосити й на активізації роботи зі студентами, серед яких проведено чимало

опитувань стосовно покращення навчального процесу, ролі «вибіркових» дисциплін, розширено практику залучення стейкхолдерів до навчального процесу, туристичну діяльність тощо, а все це вплинуло й на ставлення самих студентів до освітнього простору.

Тож проведення низки засідань галузевих експертних рад останнім часом навіть в онлайн-режимі засвідчило факт того, що чимало актуальних питань життєдіяльності вищої школи, чи ширше б сказати, організаційно-культурного процесу країни можна вирішувати більш оперативно з мінімальними фінансовими витратами саме в інтернет-режимі. І це вселяє надію на кращий результат у майбутньому. Хоча вартість цієї акредитації та форми її проведення лише виснажують усіх тих, хто до цієї справи причетний. Однак при бажанні і це питання можна швидко вирішити, виходячи з конкретних показників закладу та й поступове впровадження в них електронного документообігу.

До позитивних зрушень, наявних останнім часом в освіті, можна віднести й бажання нового міністра освіти і науки України та рекомендації Ради ректорів Києва про зняття ЗНО для заочної контрактної форми навчання та випускників фахових коледжів, які мають ступінь молодшого спеціаліста, яке так і не було вирішено попереднім міністром С.Шкарлетом, але не є воно і в творчих пріоритетах нового очільника. Адже на цю форму вступають, як правило ті, хто вже визначилися зі сферою власної самореалізації, мають достатній практичний досвід і їм бракує лише відповідної сучасної фахової освіти, здобуття нової інформації, а скоріше за все – належного професійного спілкування, яке б упорядкувало наявний практичний досвід та накреслило подальші орієнтири.

Хоча це питання так і не було реалізовано під час вступної кампанії 2021, 2022 рр. та й наступних років, навіть зважаючи на достатньо критичний стан матеріально-технічної бази регіональної вищої освіти та й освітній стан потенційних абітурієнтів. Позитивним слід вважати й його рішення про повернення студентів до аудиторій.

Утім, є й інші проблеми, пов'язані і з загальним економічним та соціально-*психологічним* станом населення, і студентів зокрема, недбалим ставленням до культурної сфери з боку окремих державних структур, що призводить до руйнування її інфраструктури, відсутності виваженої культурної політики на найближчу перспективу загалом, не розуміння значення наукової діяльності чи її невисоким результатом у соціумі і її ролі в прогнозуванні та моделюванні будь-яких процесів тощо, що найбільш переконливо виявилося навесні 2020 року, які значною мірою впливають як на якість організації навчального процесу, так і на мотиваційну сферу молодої людини і студентів зокрема (обрання професії, подальша творча самореалізація, оплата праці, статус у соціумі), а також подальший розвиток самої держави, відкидають країну на манівці культурного простору. Хоча звинувачувати лише державу у цьому процесі є також не зовсім логічним, адже значні повноваження в управлінні культурною сферою зокрема передано на місця (до ОТГ). І саме їх керівники й мають ефективно розпорядитися як цими повноваженнями, так і тими коштами, які є в їхньому резерві. Тож громади також мають виявляти власну соціальну активність. Та й звинувачувати когось завжди простіше, ніж шукати ефективні шляхи подальшого руху, спираючись виключно на власні можливості.

Це значною мірою, заземлюючи подальші роздуми на вищій школі, стосується й викладацького корпусу ЗВО та вимагає окремого комплексного дослідження із залученням до його проведення усіх зацікавлених у цьому фахівців, у тому числі й представників управлінської ланки культури та освіти. Адже читаючи 8-17 навчальних дисциплін, які постійно оновлюються (чи змінюються) за відповідними розпорядженнями, пам'ятати про щорічний рейтинг академічної мобільності і щось робити для його покращення, не можна думати про якість наданої освіти.

У країні й надалі продовжує відбуватися, спричинене згаданими чинниками, а часто й недолугими діями окремих представників управлінського апарату, розбалансування всіх її систем, яке швидко відлагодити в час війни чи відновлення країни буде надзвичайно складно. І зробити це можливо лише за наявності якоїсь надзвичайно цікавої ідеї (програми), реалізація якої б об'єднала переважну більшість населення, дала змогу повірити в ефективність можливих дій, наявності значної кількості вмотивованих і якісно підготовлених фахівців, здатних швидко змінити ситуацію в усіх, чи, принаймні, провідних галузях народного господарства, постійного інформування про стан у реалізації цієї ідеї.

Потрібно відзначити, що війна, як це страшно не звучить, і стає тим важливим консолідуючим сегментом, здатним об'єднати не лише Україну, але й світове співтовариство навколо конкретної ідеї – у даному випадку – збереження миру. І задля нього потрібно переглянути та переформатувати усі напрями життєдіяльності соціуму.

На загал – ці питання – наріжний камінь ставлення суспільства і держави до людини. Це – питання збереження нашої державності і її стабільності, врешті-решт. Однак, розгляд цих проблем також виходять за межі компетенції науково-педагогічних працівників окремо взятої кафедри та її представника, який намагається їх хоча б поставити, і не є предметом детального розгляду у цій книзі. Утім, без розв'язання загальних стратегічних проблем подальшого розвитку самої держави, конкретні питання вирішити не можливо взагалі. І це – також аксіома!

Тому, локалізуючи подальший розгляд нашої проблеми, а саме – ролі в освітньому процесі науково-педагогічних працівників кафедри (адже мета цієї публікації – виявлення особливостей діяльності типової організаційної структури – державного гуманітарного університету, функціонуючого в регіоні на значному історичному відтинку), потрібно наголосити на тому, що певне уявлення про професійний рівень науково-педагогічних працівників кафедри, напрями наукових розробок, їх інтенсивність, рівень адаптації до нових умов діяльності тощо, надасть інформація з серії періодичних видань, започаткованих науковою бібліотекою РДГУ під загальною назвою «Публікації викладачів РДГУ», що виходить друком щороку окремим томом, а також низка подібних біобібліографічних видань, що здійснює обласна універсальна наукова бібліотека м. Рівне, не кажучи вже про всеукраїнський сайт «Україніка наукова» та «Джерело» НБУ ім. В.І.Вернадського. Розширить це питання й мережа Інтернет.

Оригінальний матеріал про життєдіяльність кафедри можна знайти і у монографіях автора: «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне : ППДМ, 2012, «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Рівне : ППДМ, 2014, «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс...» (2021 р.), а також його численних публікаціях у науковій та публіцистичній періодиці України та зарубіжжя з цього питання. Йдеться про життєдіяльність кафедри та її представників й у різноманітних виданнях університету, підготовлених із нагоди ювілеїв окремих його структур, творчих звітів тощо чи аналогічних виданнях наших колег.

Про це мова йде й у матеріалах міжнародних конференцій, що організуються науково-педагогічними працівниками кафедри упродовж чималої кількості років чи подібних заходів, організованих і за їх участі. Адже ця спеціальність, правда, з полярно різними кваліфікаціями, що надаються студентам, є у понад 25 ЗВО України і проблеми її функціонування (профорієнтаційні питання, напрями підготовки, модель фахівця, методики викладання тощо) – майже тотожні в усіх.

Про попередній період функціонування колективу (1971–1998 рр.), більш детально див. матеріали завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г., уміщені в ювілейному збірнику: «Творчістю окрилені: Рівненському державному інституту культури – 20 років». Рівне: Волинські обереги, 1999. С.149–160; Від пошуку – до визнання»: наукові та навчально-методичні праці викладачів Рівненського державного інституту культури. Біо-бібліографічний покажчик. Рівне: Волинські обереги, 1999. 311 с., монографічному видання автора «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс...» (1921 р.), довідникових багатотомних виданнях РДГУ «Наукові публікації професорсько-викладацького складу РДГУ», що друкується щорічно науковою бібліотекою університету, аналогічних виданнях КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР, інших наукових виданнях, зокрема й збірці документів, що вийшла друком за редакцією Б.Й.Столярчука (2023 р.) [85] та періодиці Західної України, або публікаціях окремих науковців України, що досліджують стан культурологічної освіти чи системи ЗВО в країні (С.М.Волков, В.Г.Виткалов, М.М.Каністратенко, О.Р.Копієвська, Л.М.Кравченко, М.В.Левенець, Н.П.Наталевич, Ю.М.Нікольченко та Ю.С.Сабадаш, О.Л.Олійник, О.Б.Петренко, І.В.Петрова, Ю.В.Пелех та Р.Мушкета, О.В.Яковлєв, Н.С.Яремака, В.М.Шейко, В.Д Шульгіна, М.Ю.Чікарькова і багатьох ін.).

Цікавий матеріал про здобутки окремих кафедр Інституту культури, їх найбільш відомих випускників, форми організації сучасної життєдіяльності тощо можна знайти й у різноманіт-

них збірниках, підготовлених із нагоди ювілеїв його художніх кафедр – хорового диригування, народно-оркестрового виконавства, фольклорного мистецтва, 40- та 50-річчя факультету музичної творчості та ін., які вийшли друком у 2015-2022 рр. Ці збірки містять також чимало спогадів й колишніх студентів, співробітників, управлінців соціокультурної галузі Рівненщини та усіх тих, хто був причетним (у різній якості) до тієї чи іншої кафедри чи сфери культури в широкому сенсі цього слова.

Є певна інформація про культурно-мистецьку діяльність їхніх науково-педагогічних працівників і у матеріалах збірки, надрукованої з нагоди 60-річчя Рівненського музичного училища, в якому працювали чи працюють й досі окремі викладачі інституту та чиї студенти-випускники поповнюють і сьогодні сучасні кафедри та здобувають освіту на різних освітніх програмах уже Інституту мистецтв РДГУ [15], а також у багатьох інших регіональних виданнях культурологічного характеру, дисертаційних і монографічних дослідженнях Волині загалом тощо, оскільки функціонування культурного простору Західної України без випускників та науково-педагогічних працівників цієї освітньої структури уявити сьогодні вже не можливо.

У матеріалах, що подається нижче у формі Літопису, висвітлюється й творчий доробок членів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, реалізований спільно зі студентами в структурі вже Рівненського державного гуманітарного університету та подано перебіг найважливіших, на думку членів кафедри, подій в її життєдіяльності (1998–2023 рр.), проілюстровано поступове фахове зростання представників цієї структури, розширення і поглиблення різноманітних форм діяльності співробітників, розглянуто різноманітні форми роботи колективу зі студентами, розкрито найбільш типові форми участі колективу співробітників і студентів у культурному житті як на місцевому рівні, так і в України загалом.

Цю інформацію можуть значною мірою доповнити повідомлення з сайту кафедри, що ведеться починаючи з листопада 2014 року автором цієї книги і анонсує чимало щоденних подій із життєдіяльності колективу в його всеукраїнському, міжнародному та регіональному організаційно-культурному контексті. Є чимало такої інформації й на сайті художньо-педагогічного факультету РДГУ (з 2017 р.), який також технічно забезпечується автором цих рядків.

Мають свої «сторінки» в соціальних мережах і окремі науково-педагогічні працівники кафедри (Андрошук І.М., Виткалов С.В., Сніжко Л.П.) та студенти і саме там можна отримати більш деталізовану чи персоніфіковану інформацію про стан справ у студентському середовищі та й кафедрі чи університеті загалом, побачений крізь призму іншого, менш офіційного формату та виміру. До прикладу, щомісячний перегляд сторінки автора (підписано 7.536 осіб) в соціальній мережі Інстаграм (27.06.2023 р.) становить понад 900 звернень. Тож, оприлюднена інформація у форматі цієї книги, сподіваємося, допоможе скласти достатньо повне уявлення про розвиток культурологічної (гуманітарної) освіти в регіоні та активності професорсько-викладацького складу і студентів нашої кафедри у цьому процесі та просторі і їх проблемний ряд, допоможе усунути наявні прорахунки в системі організації освітнього процесу.

Вона буде корисною і для підготовки у майбутньому повноцінної історії Рівненського державного гуманітарного університету (як, сподіваємося, й історії культурологічної освіти держави загалом), 80-річчя від дня заснування його складових – педагогічного інституту (2020 р.) та 50-річчя від дня заснування культурно-освітнього факультету КДІК (2021 р.) і його структурних підрозділів уже відзначено, оскільки зберігає чимало подробиць про життєдіяльність співробітників, які чимало часу працюють або працювали у цьому закладі, висвітлює їх міжнародні, міжуніверситетські та міжгалузеві контакти, науково-педагогічний і організаційно-культурний рівень та професіональний досвід. Вона дає й певну уяву про напрями підготовки студентів, майбутніх фахівців усіх спеціальностей кафедри, напрями і форми їх подальшої творчої самореалізації, професійну мобільність навчального закладу загалом та проблемний ряд цього процесу.

Буде вона корисною і для створення, сподіваюся, у майбутньому музею Рівненського державного гуманітарного університету чи гуманітарної освіти регіону загалом, адже і відповідна інформація, яскраві творчі здобутки закладу та й фахівці-організатори цього напряму у нашому закладі є. Та й майже 100 років від часу заснування, власне, педагогічної (гуманітарної) освіти

в регіоні, — це також вагомий привід це зробити. Бракує лише елементарної матеріально-технічної бази та бажання це здійснити.

За цією інформацією можна скласти достатньо повну уяву й про систему організації навчання і наукового пошуку у сучасній вищій школі України гуманітарного спрямування загалом, а надто — у час загального реформування країни на регіональному рівні та глобалізаційних викликів.

Розпочата сьогодні реформа загальноосвітньої школи і створення її нового типу, сподіваємося, торкнеться і гуманітарно-педагогічної мережі ЗВО, яка б мала забезпечувати відповідними кадрами середню ланку освіти, тобто бути лідером змін у системі початкової та середньої освіті. Тож можна припустити, що і до вищої культурологічної освіти, як і гуманітарного його вектора загалом, дійде скоро черга і Україна здобуде собі славу високоосвіченої держави!

Напад рф на Україну 24.02.2022 р. повністю змінив формат політичної та соціальної карти не лише України, але й Західної Європи. Вплинув він на зміну певних стереотипів і в світовому співтоваристві. Неймовірним стало те, що в третині XXI століття на цивілізаційній хвилі розвитку людства став можливим цей жах, який виходить за межі людської логіки. Однак цей напад у той же час засвідчив швидке «політичне дозрівання» чи прозріння народів та політичних керівників багатьох країн; стимулював перегляд низки ролі світових гуманітарних, політичних та військових структур, роль яких донедавна була беззаперечною. Він довів, що цей ворог не гребує жодними засобами у досягненні своїх абсурдних цілей і мирне населення для нього не є перепоною для проведення масових убивств заради лише того, що його керівництву здається нормальним указувати кожній країні як вона має жити, що сповідувати, з ким спілкуватися, які цінності брати у пріоритет. І саме воно, це керівництво, й має формувати новий світовий порядок. Адже ні території, ні людності, ні матеріально-технічної бази для нормального розвитку сучасній Росії не бракувало. Інша справа, що в матеріально-технічний і культурно-освітній розвиток тих територій мали б бути вкладені величезні кошти, які щодня забирає війна. І тоді не потрібно було б вирішувати безліч питань не лише для світового товариства стосовно приборкання цих дикунів XXI століття під назвою «збройні сили другої армії світу», але й стабільного розвитку людства загалом. Позаяк чим заможнішою є держава, тим менше вона схильна брати участь у збройному конфлікті і — навпаки. Засвідчив цей напад і роль пропаганди в сучасному суспільстві російської федерації, нехтування будь-якими людськими параметрами на догоду лише одному керівнику.

Цей напад став справжнім шоком для світової спільноти незалежно від конфесійного, політичного чи будь-якого іншого виміру спілкування, а відтак — засвідчив необхідність розробки спільних психологічних, військових чи інших запобіжників, позаяк те, що робить керівництво російської федерації не піддається взагалі людській логіці. І в цьому чи не вперше переконався цивілізований світ. Шкода, що знову ціною України, але будемо сподіватися, що таке прозріння врешті-решт змінить стан і напрям мислення людства, оскільки ця війна засвідчила повну неспроможність лише однієї країни протидіяти агресору. Підтвердила ця війна і неспроможність наявних європейських та світових структур ефективно впливати на будь-яку державу, керівники якої втратили відчуття реальності. Вплинула війна і на перерозподіл акцентів та формування нової картини світу.

Стимулював цей напад й інтелектуальний потенціал світу, вплинув на знаходження точок дотику між різними ментальностями, політичними чи ідеологічними уподобаннями і системами та безліччю іншого, що іманентно зберігається в міжнародній «культурній скарбниці» чи її пам'яті, адже такої протидії агресору понад 60 країн світу, зокрема й військово-політичного блоку НАТО, годі було навіть передбачити. Чи не найяскравіше він виявив патріотизм української нації, її бажання творити самостійно власне життя. Структурував він і загальнокультурну систему світу, вплинув на актуалізацію питань міжнародної безпеки, консолідував значну частину світового співтовариства. Мир став найважливішим чинником людських відносин, а наявні проблеми набули іншої гостроти.

Відтак, національно-культурне піднесення, яке виникло в Україні на цій хвилі, сподіваюся, швидко буде перенесено й на всі інші сфери життєдіяльності соціуму. І саме воно змінить старий корупційний алгоритм, наявний в сучасній структурі управління. Змінить докорінно і

систему його ціннісних орієнтацій, принаймні суттєво їх структурує та стимулюватиме соціальну активність населення.

Помітно зачепила війна і вищу школу та освітній простір України. І це стосується не лише нищення матеріально-технічної бази освіти та культурної інфраструктури загалом, розкрадання музейного фонду Північного Приазов'я, Херсона, Маріуполя, Харкова, Полтави, Чернігова та ін., значного переміщення людського потенціалу, зокрема й освітнього в інші країни чи регіони. Відчутно вдарила війна і по організаційно-методичним аспектам вищої школи, «сприяючи» значній частині мігрантів серед студентів та педагогів; розбалансувала вона й систему організації навчального процесу та наукової діяльності, яка суттєво уповільнилася через брак коштів у ЗВО на дослідницьку й організаційно-технічну працю, прискорила значне зубожіння населення. Є й безліч інших питань, на які вплинула війна. У той же час світова пандемія та війна суттєво прискорила опанування українцями ІКТ та інших ефективних форм міжособистісного та міжнародного спілкування, набуття досвіду у роботі з численними техніками пошуку будь-якого матеріалу, ведення різноманітних дискусій тощо. В інших обставинах на це пішли б роки.

Тому саме цей чинник, сподіваюся, допоможе швидко подолати організаційно-технічну складову і здобуття освіти, і будь-яких інших сегментів міжнародному спілкуванні. Хочеться вірити, що цей, такою ціною здобутий Україною і світом досвід, призведе до формування інших координат світоустрою, в якому зброя стане не потрібним засобом вирішення будь-яких проблем людства, адже в його духовному арсеналі не бракує засобів та форм для порозуміння. А завершення бойових дій, поза сумнівом, на користь України небачено стимулюватиме соціальну активність та патріотизм, як найважливіші сегменти будь-яких суспільних трансформацій. Тим більше, що висловлене багатьма керівниками європейських та й держав інших континентів публічне бажання допомогти нам швидко відродити країну дає всі підстави для оптимізму, на якому й базуватимуться ці зрушення. Та й історична ретроспектива це підтверджує повною мірою також [62].

Її природний потенціал також дає всі підстави для цього. Адже згідно з оцінкою науково-дослідного й аналітичного центру Sec Dev, що дислокується в Оттаві (Канада) (станом на серпень 2022 р.), Україні посідає 4 місце в світі за загальною оціночною вартістю природних ресурсів із річним видобуванням у 15 млрд. $ і потенційною оціночною вартістю до 7,5 трілліонів $. При цьому Україна є однією з найбагатших європейських країн із рідкоземельних метелів та літію. Тому патріотизм, професійна складова та національний вектор розвитку в усіх формах й видах її життєдіяльності [110] допоможуть розв'язати усі складні її питання.

Примітки:

1. Інформація про науково-методичні, художні доробки й інші види творчої самореалізації (прес-релізи) подана особисто кожним науково-педагогічним працівником кафедри і уніфікована автором видання.

Список використаної літератури та джерел:

1. Більш детально про становлення кафедри культурології та культурологічної освіти загалом, див. у публікаціях Виткалова С.В. та Виткалова В.Г. у науковій періодиці.

2. Бьюкенен П. Дж. Смерть Запада. Москва : Изд-во АСТ; СПб.: Terra Fantastica, 2003. 448 с. Интеграция инокультурных сообществ: западные модели и перспективы для России. *Сравнительные политические исследования России и зарубежных стран;* Редколл.: В. В. Лапкин (отв. ред.) и др. Москва, 2008. 287 с.

3. Важливе питання реформування системи вітчизняної фахової періодики та майбутнього журналів соціогуманітарного профілю. Режим доступу : http://www.nbuv. gov.ua/node/5086 (Дата звернення 03.01.2019).

4. Виткалов С. В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с.; іл.

5. Деталізація життєдіяльності членів кафедри відображена також на її Сайті та у різних звітах із наукової, навчально-методичної, орга-

нізаційно-методичної та виховної діяльності, що зберігаються на кафедрі та архіві РДГУ і в ДАРО.

6. Довідка (декану факультету) про стан роботи кафедри культурології з відкриття нових спеціалізацій (спеціальностей). За 2017 р. *Приватний архів автора*.

7. Закон України Про освіту: прийнятий 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. № 38–39.

8. Інформація про наукову школу проф. Виткалова В.Г., подана до деканату художньо-педагогічного факультету РДГУ (травень, 2019 р., копія). *Приватний архів автора.*

9. Інтерв'ю автора, проведені з керівниками Рівненського КЗ «ОЦНТ» РОР (Ф.Васечком), представниками об'єднаних територіальних громад області та вже нового складу Управління культури і туризму (Л.Романюк), заступником Голови з гуманітарних питань Рівненської облдержадміністрації, С.Гембергом у січні-лютому 2020 року.

10. Картки розподілу навчального навантаження (порівняльна характеристика) по кафедрі культурології за різні роки. *Приватний архів автора.*

11. Навчальні (робочі) плани спеціальностей «Організатор-методист культурно-дозвіллєвої діяльності», «Народна художня творчість», «Культурологія» (Архів кафедри культурології та музеєзнавства за 1986-1990 рр.) та 1998-2020 рр. *Приватний архів автора.*

12. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. Заметки педагога. Москва : Искусство, 1967. 311 с.

13. Пропонований матеріал уточнено і значно розширено за рахунок появи вже нової інформації, що з'явилася в результаті соціокультурних і політичних змін українського суспільства, значною мірою використання архівних джерел ДАРО, ДАВО, кафедри, численних інтерв'ю, співбесід із багатьма співробітниками та колишніми студентами як РДІК-РДГУ, так і інших ЗВО України, приватного архіву автора й завідувача нашої кафедри, проф. Виткалова В.Г., а також у результаті перегляду стану справ у галузі культури й вищій школі загалом на підставі здобутого вже власного досвіду участі у проведенні ліцензійних та акредитаційних експертиз закладів вищої освіти, виконуючи обов'язки члена Банку експертів МОН України та галузевої експертної ради й експерта з питань акредитації освітньо-професійних програм НАЗЯВО, у т. ч. й фахових коледжів культури і мистецтв, критичного осмислення наявної інформації тощо у порівнянні з попереднім виданням 2009 року.

14. Різноаспектний (для порівняння) матеріал про спеціальність 034 «Культурологія», запроваджену сьогодні у понад 20 ЗВО України, розміщено у додатках до дисертаційного дослідження аспірантки Н.С. Яремаки, а згодом – викладача кафедри культурології і методики викладання культурологічних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка (до відкриття цієї спеціальності в якому був причетний проф. Виткалов В.Г., виконуючи у 2008 році обов'язки голови експертної комісії ДАК МОНУ), де подано інформацію про напрями її (спеціальності) реалізації в усіх ЗВО України: Яремака Н. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі професійної підготовки: дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / наук. кер. Л.М. Кравченко, офіц. оп.: Стрельніков В.Ю., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2016. 201 с., а також інше, не менш цікаве в аналізованому контексті дослідження аспірантки цього ж ЗВО: Чернявська О. В. Професійна підготовка фахівців [для галузі] культури в середніх спеціальних закладах України (друга половина XX – початок XXI століття): дис... канд. пед. наук, спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / наук. кер. Л.М.Кравченко, офіц. оп. Мозговий В. Л., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2020. 207 с.

15. Рівненському музичному училищу РДГУ – 60 років: мистецький літопис / упоряд. Б.Й. Столярчук. Рівне : О. Зень, 2016. 848 с.

16. Самойлов Л. Путешествие в перевернутый мир. *Нева*. 1989. № 4.

17. Сайт МОН України «Вступна кампанія» за 2017 р.

18. Сьогодні у поняття «Стандарт вищої освіти України» (Київ, 2017. 11 с.) для, приміром, спеціальності 034 «Культурологія» II (магістерського) рівня, за вимогами МОН України (2017/2019 рр.) вкладається формування набору компетентностей, серед яких *інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові, предмет-*

ні) компетентності, кожний напрям з яких включає низку позицій, які необхідно сформувати у студента у процесі навчання. І хоча це, поза сумнівом, є кращим варіантом організації навчального процесу, ніж підготовка фахівців за єдиним зразком навчального плану для всієї країни, позаяк дає можливість кожній кафедрі (розробникам навчального плану) мати більшу свободу дій, виходячи з власних можливостей, специфіки регіону, де в переважній більшості влаштовуватимуться випускники, але це дуже відносно та декларативно як для організації освітнього процесу в конкретній ситуації і мало що пояснює у процесі підготовки цього студента. Адже в ці напрями (компетентності) можна вкласти достатньо багато з того, що згодом перевірити його чи їх результативність фактично неможливо. Хоча з точки зору формування навчальних планів це, ще раз підкреслю, має достатній ефект і дає певну свободу дій тим, хто ці плани формує, оскільки можна гіпотетично передбачити дисципліни, які в принципі можуть сформувати ці навички (компетентності) і не дозволяє особливо втручатися до цього плану іншим управлінським структурам закладу. Але ж є й чимало організаційних структур (деканат, навчальна частина, проректор із навчально-методичної роботи), покликаних це контролювати і від них повною мірою залежить реальність упровадження такого навчального плану. Тотожні зауваження з певною мірою застережень можна висловлювати і стосовно інших спеціальностей, в реалізації яких, сподіваюся, наявні тотожні проблеми.

Постійне апелювання до європейської практики у цьому плані не є аргументом хоча б тому, що не все й у самій Європі благополучно з національними системами освіти та й безліччю інших сфер і, як уже неодноразово наголошувалося навіть у цій книзі, переносити бездумно фрагменти будь-якого чужого, навіть достатньо якісного, досвіду на український чи будь-який інший грунт без його критичного осмислення й адаптації під сучасні реалії, зокрема й ментальність населення, є безперспективним. Він не приживається, оскільки вилучений також із власного (материнського) культурного контенту.

Та й стосовно самої «європейської орієнтації», все частіше здається, що цей термін використовується вже далеко не за призначенням і вживається виключно як данина моді, або бренд, який ще якимось чином може допомагати іміджу України, або, скоріше за все, конкретному політику під час його чергового звіту або поїздки регіонами під час виборів і не ставить за мету справді змінити хоча б щось на краще у цій орієнтації. Ми – європейська країна, і трипільська культура на нашій території з її яскравими зразками ткацтва, художньої вишивки, містобудування тощо була поширена тут за 3,5 тисячі років *ще* до піднесення відомих світових цивілізацій. Тож нам потрібно лише швидше позбавитися комплексу меншовартості та апелювання виключно до чужого досвіду. Необхідно власну країну зробити придатною для нормальних (нехай – і європейських) умов життя. Але краще – для своїх, національних!

(Лише у м. Рівному у 2021 р. 18 випускників місцевих ЗОШ склали ЗНО на найвищий бал (200), чого не було за всі роки новітньої доби, зокрема й в ЗОШ № 23 шість учнів мають у своєму активі 197-199 балів. Невже це на позитив і не свідчення відповідних зрушень?!).

19. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций в контексте глобальных трансформаций. Москва : ООО Изд-во АСТ, 2003. 603 с.

20. https://censor.net.ua/ua/news/3141459/vid_rekomendatsiyi_na_byudjet_vidmovylysya_mayije_13_abituriyentiv_grynevych.

21. https://uk.etcetera.media/kim-hochut-buti-vipuskniki-top-10-naybilsh-prestizhnih-spetsialnostey-v- ukrayinskih-vnz.html.

22. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/ erasmus_en.htm.

23. Виткалов С. В., Виткалов В. Г. Міжнародний студентський фестиваль естрадної пісні «На хвилях Світязю – 2012»: організаційно-мистецькі проблеми. *Мистецькі грані,* 2012. № 7 (34). С. 12-13.

24. Виткалов С. В. Фестиваль мистецтв як форма патріотичного виховання в умовах інокультурної та військової експансії. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 20: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. С. 162-165; Виткалов С. В. Художній аспект нової української школи (за матеріалами XXI міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» та ІІІ Літньої міжнародної Академії педагогічної творчості). *Вища школа*, 2018. № 7/8 (169). С.36-41.

25. Харьков С.В. Еволюція цінностей суспільства в аспекті взаємовідносин «людина-тварина». *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 37 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2021. С. 135-143; Баженова Е. В. Мы с тобой одной крови?! Человек и животное в условиях современной культуры. *Цивилизационные перемены в России* : сб. ст. [по материалам науч.-практ. конф.] / Минобрнауки России, Урал. гос. лесотехн. ун-т. Екатеринбург : [УГЛТУ], 2015. С. 118–129.

26. Пиналов С. А. и др. История культурно-просветительной работы в СССР. Киев, 1983.

27. Фахові журнали галузі: «Клуб и художественная самодеятальность» и «Культурно-просветительная работа» за 1975-1978 гг. та низка реферативних збірників серії «Експрес-інформація», що друкувалася центральною Бібліотекою СРСР.

28. Актуальные проблемы культуры и пути совершенствования высшего библиотечного и культурно-просветительного образования: *межвуз. сб. науч. тр.* Москва : МГИК, 1981; Проблемы и перспективы развития советского клуба. *Сб. науч. тр.* № 138. Москва : НИИК, 1985; Совершенствование подготовки кадров культурно-просветительной работы. *Сб. науч. тр.* Ленинград : ЛГИК, 1983; Совершенствование механизма управления культурно-просветительными учреждениями. *Сб. науч. тр.* Ленинград : ЛГИК, 1989; Высшее культурно-просветительное образование за рубежом : *материалы междунар. науч.-практ. конф.*, Москва, 25-27 мая 1985 г. Москва : МГИК, 1985. 85 с. та ін.

29. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции / Пер. с англ.: М.Б. Левин. Москва, 2004; Власенко Ф., Левченюк Є., Товмаш Д. Посткультура в контексті трансгуманізму. *Культурологія*, 2019. С. 166-170. [Електронний ресурс] Режим доступу : https://cutt.ly/qcBxWZq; Изотов М. О. О трансгуманизме как мировоззрении *Вестник Омск. гос. пед. ун-та. Гуманитарные исследования*. № 4 (29), 2020. С. 16-20; Хараўэй Д. Манифест киборгов: наука, технология и социалистический феминизм 1980-х. Москва : ООО «Ад Маргинем Пресс», 2017; Чукуров А.Ю. Идеи постгуманизма в культурологической перспективе. *Общество. Среда. Развитие (Terra Humana)*. № 3 (48). 2018. С. 24-30; Bostrom N. A History of Transhumanist Thought. *Journal of Evolution and Technology*. 2005. Vol. 14. No. 1. P. 1–25.

30. Виткалов С. В. Фестиваль як форма розширення культурного простору міста (міжнародний фестиваль «Органий собор» у м. Рівне). День, 2021 лют. Електрон. версія.

31. Сенченко М. І. Четверта світова інформаційно-психологічна війна. Київ : МАУП, 2006. 64 с. (Б-ка журн. «Персонал»).

32. Виткалов С. В. Завершення концертного сезону в установах культури міста. *Вісті Рівненщини*, 2022. 21. лип. С.4.

33. Виткалов С. В. Нові форми роботи обласних центрів народної творчості з тимчасово переміщеними особами: досвід м. Рівне. *Волинська газета*. Луцьк, 2022. черв. С.

34. Виткалов С. В. Філармонійні концерти в регіоні: Київська інструментальна школа. *Волинська газета (Луцьк)*, 2022. № 26 (90). 30 черв. С. 14.

35. Див.: Звіт кафедри культурології з наукової, науково-методично та творчої діяльності за 1992 рік. *Протокол № 8 від 15.12.1992 р.* С. 4 [14 с.].

36. Див.: Приватний архів завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. (Звіти з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності кафедри за різні роки; розділ «Науково-методична діяльність кафедри»).

37. Інтерв'ю автора з колишнім начальником Управління культури Рівненської облдержадміністрації Ю.М. Нікольченком, проведене автором у вересні 2022 р. *Приватний архів С.В. Виткалова.*

38. Київський національний університет культури і мистецтв / М.М. Поплавський, В.М. Медвєдєва, О.І. Скнарь, А.І. Гурбанська, І.О. Костиря, В.М. Мамедова, О.О. Кравцова. Київ : КНУКіМ, 2013. 394 с., іл.

39. Юдкін-Ріпун І. М. Прикладна культурологія, приграма спецкурсу для вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Київ, 1999.

40. Ариарский М. А. Прикладная культурология как отрасль науки и социальной практики: монография. СПБ, 2000.

41. Новальська Т. В., Черняк І. В. Видатний український бібліотекознавець Олексій Степанович Сокальський : монографія. Київ : Ліра-К, 2019. 192 с.

42. Творчістю окрилені. Рівненському державному інституту культури – 20 років. Рівне : Волинські обереги, 1999. 402 с.

43. Див.: Приватний архів завідувача цієї кафедри, проф. Виткалова В.Г.

44. Інтерв'ю С.В. Виткалова з колишнім начальником управління культури Рівненської облдержадміністрації Ю.М. Нікольченком, проведене у жовтні 2022 р. *Приватний архів автора.*

45. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету: монографічно-довідк. вид. / Авт.-укладач довідк. матеріалів С.В.Виткалов. Рівне : ФОП «Брегін А.Р.», 2021. С. 393-429 [550 с., іл.].

46. Звіти кафедри з навчальної, навчально-методичної і виховної діяльності за різні роки. *Приватний архів автора.*

47. Протоколи (Порядок денний) засідань Фахової Ради з питань культури і мистецтва, згодом – Експертної Ради з культури, мистецтва і туризму при Державній Акредитаційній комісії Міністерства освіти і науки України; певний час – Експертна рада з освіти, культури і мистецтва, а після 2014 р. – Державна освітня установа «Навчально-методичний Центр із питань якості освіти») (до 2018 р., директор – д-р економ. н., проф. Романенко Л.Ф.). У 2019 р. – Національне Агентство з якості вищої освіти. *Приватний архів автора.*

48. Юдкін І. М., Волков С. М. Інтегративні процеси як перспектива культурного розвитку України: методологічні, семіотичні, комунікативні, інтерактивні, регіональні аспекти: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2012.

49. Юдкін І. М., Безклубенко С. Д. Формування художньої культури в Україні: історія, естетика, семіотика, напрями, перспективи: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2012.

50. Фохт-Бабушкин Ю. У. Человек в мире художественной культури (приобщение к искусству: исследование). Москва : Наука, 1986. 373 с.

51. Інтерв'ю С. Виткалова з заступником директора КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, проведене у вересні 2022 року. *Приватний архів автора.*

52. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек / Пер. с англ. М.Б.Левина. Москва: ООО «Изд-во АСТ: ЗАО НПП «Ермак»», 2004. 588 [4] с.

53. Наталевич Н. П. Формування професійної компетентності майбутніх культурологів у процесі вивчення історико-культурологічних та педагогічних дисциплін: дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»: наук. кер. Л.В. Кравченко, офіц. оп.: В.Ю. Стрельников, В.Г. Виткалов / Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2014. Бібліогр.: С. 159-181 [201 с.]; Яремака Н. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі їх професійної підготовки: дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»: наук. кер. Л.В.Кравченко, офіц. оп.: Стрельников В.Ю., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2016. Бібліогр.: С. 170-189 [201 с.]; Чернявська О.В. Професійна підготовка фахівців [для галузі] культури в середніх спеціальних закладах України (друга половина XX – початок XXI століття): дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / наук. кер. Л.В.Кравченко, офіц. оп.: Мозговий В.Л., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2020. Бібліогр.: С. 170-181 [207 с.].

54. Творчістю окрилені. Рівненському державному інституту культури – 20 років. Рівне : Волинські обереги, 1999. 402 с.

55. Від пошуку до визнання: наукові та науково-методичні праці викладачів Рівненського державного інституту культури: Біобібліографічний покажчик: до 20-річчя Рівненського державного інституту культури: Ред. кол.: В.Д.Ясьмо (гол. ред.) та ін. Рівне : Волинські обереги, 1999. 301 с.

56. Інтерв'ю, проведене С.В.Виткаловим із заступником директора КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР Ф.Ф.Васечком у липні 2020 року. *Приватний архів автора.*

57. Богатирьов В. О. Мої зустрічі з Станіславським і чому вони не відбулися...: монографія / Ред. і упоряд. Т.Г. Сокіл. Рівне : О. Зень, 2020. 200 с.; Шеретюк Р. М., Стоколос Н. Г. Мистецька спадщина ордену піарів на Волині у дискурсі культурних кодів модерної доби (кінець XVII – перша третина XIX століття). Рівне: О. Зень, 2022. 270 с.; Вернюк Я. С. «Три зоряниці яснії...» (основні віхи життя і творчості заслужених майстрів народної творчості України Ганни Леончук,

Уляни Кот і Марії Шевчук): монографія. Рівне : Волинські обереги, 2019. 148 с. та ін.

58. Войтович В. М. «Український гороскоп» та «Молитва до Дажбога» (1995), «Сокіл-род. Легенди та міфи стародавніх українців» (1997), «Міфи та легенди давньої України» (2005), «Українська міфологія» (2002, 2005), «Антологія українського міфу». В 3-х т. (2006-2007), а також «Генеалогія богів давньої України». Рівне : Вид. В. Войтович, 2007. 556 с. та ін., зокрема й пов'язані з дослідженням творчості видатних митців регіону: Войтович В. М. Томаш Оскар Сосновський: скульптура Класицизму: альбом. Рівне : В. Войтович, 2015. 300 с., іл.

59. Хореографічні нариси XXI століття: поліаспектний навчально-методичний абрис: навч.-метод. посіб. / Упоряд. Л.А. Маркевич та ін. Рівне : О. Зень, 2021. 679 с.; Богатирьов В.О. Сценографічний образ вистави: навч. посіб. Рівне : О. Зень, 2017. 212 с.; Стихун Н.В. Сценічна мова: техніка і культура мовлення: навч.-метод. посіб. Рівне, 2018. 288 с.; Маркевич Л. А. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. посіб. Рівне, 2019. 164 с.; Шеретюк Р. М. Стильові домінанти українських митців кінця XIX – першої третини XX ст.: навч.-метод. посіб. Рівне, 2020. 77 с.; Сташук О. А. Пластична анатомія людини: навч.-метод. посіб. Рівне, 2022. 104 с. та ін.

60. До прикладу, завідувачка кафедри хореографії, доц. Л.А. Маркевич та група НПП кафедри взяли участь у Міжнародному хореографічному конгресі, проф. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва Р.М. Шеретюк – у декількох міжнародних художніх проектах (2019-2021 рр., м. Новий Сонч – Жешов, Польща); здобули відповідні ссертифікати за організацію Всеукраїнського конкурсу мистецтв «Art-Diologes» (10.08.2022 р.) Елла та Дмитро Манелюки; дипломами лауреатів міжнародних конкурсів у Болгарії відзначені доценти кафедри хореографії Л. Маркевич, Е. Манелюк, Д. Манелюк тощо.

61. Морен Е. Шлях за майбутнє людства / пер. із фр. Є.Марічева. Київ : Ніка-Центр, 2014. 256 с.

62. Терещенко Ю. І. Україна і європейський світ: нариси історії від утворення старокиївської держави до кінця XV століття. Київ : Перун, 1996. 496 с.; Гнатюк О. Прощання з імперією: українські дискусії про ідентичність. Київ : Критика, 2005. 528 с.

63. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії. Київ : Вид. дім «КМА», 2008. 367 с.; Безклубенко С.Д. Вступ до культурології: теоретичне дослідження. Київ : Альтерпрес, 2015. 508 с.; Шейко В. М., Александрова М. В. Культура та цивілізація в історико-культурологічній думці України в добу глобалізації. Київ : Ін-т культурології НАМУ, 2009. 311 с.; Юдкін І. М. Формування визначників української культури: культурологічні студії. Київ : Ін-т культурології НМАУ, 2008. 182 с.; Богуцький Ю. П. Самоорганізація культури: онтологія, динаміка, перспективи: монографія. Київ : Ін-т культурології НАМУ, 2008. 198 с.; Моль А. Социодинамика культуры. Москва, 1992: Федь В. А. Культуротворче буття : монографія. Слов'янськ, 2009. 288 с. та ін.

64. Культурологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / кол. авторів за ред. А.Є.Конверського. Харків : Фоліо, 2013. 863 с.; Культурологія: могилянська школа: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Упоряд.: О.П. Погорілий, М.А. Собуцький. Київ : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 320 с.; Безклубенко С. Д. Теорія культури: навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2002. 321 с.; Історія української культури (від стародавніх часів до XIX століття): ілюстрована *хрестоматія* у 3 ч. для студ. усіх спеціальностей д. і. з. ф. н. Маріупольського держ. ун-ту / За ред. д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю. С. Київ : Ліра-К, 2020. 320 с. та ін.; а також див.: Освітньо-професійні програми спеціальності 034 «Культурологія», розміщені на сайті НАЗЯВО останнім часом.

65. Личковах В.А., Файзулліна Г.О. Етнокультурографія. Репрезентації етнокультури в мистецтві та художній літературі XIX – початку XXI століття: монографія. Київ : НАКККіМ, 2018. 256 с.; Загорулько М., Личковах В. «Чернігівські Афіни»: від Бароко до Постмодерну в естетиці. Чернігів: Десна-Поліграф, 2016. 272 с.

66. Тузов В. О. Культурологічні практики в Україні (кінець XIX – початок XX століття) як підґрунтя сучасних теоретичних інновацій: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. 187 с.; Шибер О. О. Рекреаційно-дозвіллєва практика в культурі сучасної України: дис....канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 215 с. та ін. Сюди можна додати й чимало дисертаційних

досліджень, захищених лише у період останніх 10 років у провідних вищих навчальних закладах галузі (КНУКіМ, НАКККіМ, ХДАК, частково – ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»), автори яких торкаються окремих прикладних напрямів розвитку культури чи прикладних культурних практик, посилаючись на загально-методологічні принципи дослідження. На частину з яких підготовлено відгуки автором чи редактором цієї книги безпосередньо, або він (автор) брав участь в їх обговоренні, виконуючи обов'язки члена спеціалізованих учених чи «разових» рад і перелік тем яких є у його Бібліографічному покажчику, вміщеному у цій книзі.

67. Луганська К. М., Семененко Н. В. Музична освіта. *Історія української музики*. В 6 тт., т. 3. Кінець XIX – початок XX століття / Ред. кол. тому: М.П. Загайкевич, А.П. Калениченко, Н.В. Семененко. Київ : Наукова думка, 1990. 422 с.

68. Булка Ю. П. Музична культура Західної України. Історія української музики. В 6 тт., т. 4. 1917-1941 / Ред. кол. тому: Л.О. Пархоменко, О.У. Литвинова, Б.М. Фільц. Київ : Наукова думка, 1992. 614 с.

69. Герегова С., Марусик Т. Розвиток вищої освіти у Західному регіоні України (друга половина 40-перша половина 50-х років XX ст.). *Український історичний журнал*, 1997. № 3. С. 102-109; Виткалов В. Г. Українська культура: сторінки історії XX століття: монографія. Рівне : Вертекс, 2004. С. 203-218, 241-292 [640 с.] та ін.

70. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. монографія / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 171 с.

71. Крупеніна Л. В. Творча Спілка як культуроутворюючий чинник міського середовища (на прикладі діяльності Товариства південно-російських художників в Одесі на межі XIX – XX століть): дис...канд. культурології: 26.00.01. Сімферополь, 2009. 275 с. (розділ III).

72. Інтерв'ю, проведені С. Виткаловим із керівником китайського приватного підприємства Го Імінь, що виконує посередницькі функції з мережею ЗВО України та Китаю, 30.11-1.12.2022 р. *Приватний архів автора*.

73. Див., відповідні Сайти МОН України, НАЗЯВО та інших організаційно-управлінських структур держави.

74. Фаріон І. Галицький деградансу у гуманітарній царині. *Слово Просвіти*, 2008. № 30, 24-30 лип.; 5 питань новому міністру освіти від Ірини Фаріон https://www. youtube.com/watch?v=e3KliLZjXZs.

75. Рабочая книга социолога / В.А. Ядов. Ленинград : Наука, 1983. 576 с.

76. Моль А. Социодинамика культуры. Москва : Прогрес, 1973.

77. Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя: монографія. Рівне: ПП ДМ, 2014. 362 с.

78. Сніжко Л. П. Біобібліографічний покажчик наукових, науково-методичних праць та інших форм академічної мобільності. *Виткалов С. В. Вища гуманітарна освіта в структурі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір:* монографічно-довідк. вид. Рівне : РДГУ, 2023.

79. Народні пісні Полтавщини з колекцій збирачів фольклору. Пам'яті В.О. Шивотьєва (1980-1937 рр.) / НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України / Укл. : Л.О. Єфремова. Київ : Логос, 2016. 720 с., нот., табл.

80. Судакова В. Культурні практики в повсякденних та публічних комунікаціях: тенденції соціального відтворення та модернізації. Монографія. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2022. 192 с.

81. Олійник О.С. Індустріалізація культури: теоретична розвідка. Київ : КНУКіМ, 2008. 173 с.; Мартиненко Л.В. Становлення «третього сектору» у культурному виробництві незалежної України: дис...канд. іст. наук. Київ, 2003; Стідліц Дж. Економіка державного сектора. Київ : Основи, 1998 та ін.

82. Архів Центральної Ради. В 2-х т. Київ : Наукова думка, 1997-1998.

83. Святненко Г. В. Становлення і розвиток вузів культури і мистецтв України у радянський період: дис....канд. іст. наук: 17.00.01. Київ : ДПІ ім. М.П.Драгоманова, 1996. 220 с.

84. Поточний архів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ.

85. Навчателі мудрого, доброго, вічного: РДПІ-РДІК-РДГУ: довідн. / Упоряд.: Р.М. По-

столовський, Б.Й. Столярчук. Рівне : О.Зень, 2022. С. 520-522 [839 с.].

86. «Клуб и художественная самодеятельность», «Культурно-просветительная работа» за 1981-1988 рр.

87. Плецан Х. В. Актуальні проблеми дослідження креативних індустрій (кінець XX-початок XXI ст.): культурологічний вимір. *Українська культура: минуле сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 41 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2022. С.53-59 [98 с.].

88. Опыт и проблемы высшего культурно-просветительного образования. Ленинград : ЛГИК, 1988. 175 с.; Генкин Д. М. Культурно-просветительная работа в странах социалистического содружества: учебн. пособ. Ленинград : ЛГИК, 1984. 73 с.; Самодеятельное художественное творчество в СССР. Очерки истории. Конец 1950 – начало 1990-х годов. Москва : Изд. дом «Дм. Буланин», 1999 та ін.

89. Довідка про стан культурної сфери Ровенської області за 1959 рік (Характеристика роботи Театрів народної творчості). Обласний відділ у справах мистецтв і підвідомчі йому установи по Ровенській області. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р. – 64, оп. 2, од. зб. 10. Арк. 7–15; Річні звіти і матеріали районних установ культури про проведену роботу за 1956 рік. Ровенський обласний Будинок народної творчості. ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.). Ф. Р. – 597, оп. 1. – од. зб. 62. – Арк. 25, 28, 48, 57, 72, 76, 84, 102, 105, 130, 115, 148, 162, 164–165, 177, 206, 220, 243–244, 263–301, 325, 329, 337, 405 [448 арк.] та ін.

90. Культурно-освітня мережа Волинської області / Відділ мистецтв виконкому Волинської обласної Ради депутатів трудящих. *ДАВО (Держ. архів Волин. обл.)*. Ф. Р. 49, 1939–1941, 1944–1953 рр. 83 спр.; Культурно-освітня мережа Волинської області / Відділ у справах культурно-освітньої роботи виконкому Волинської обласної Ради депутатів трудящих. ДАВО (Держ. архів Волин. обл.), Ф. Р – 420, 1945–1953 рр. [112 спр.].

91. Протоколи засідання журі з питань проведення оглядів художньої самодіяльності, програми виступів художніх колективів і списки учасників олімпіад за 1955 рік). Ровенський обласний Будинок народної творчості. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р. 597, оп. 1, од. зб. 53. Арк. 4, 77, 87, 215, 261, 301, 305–306 [315 арк.]; Про підсумки обласного фестивалю художнього самодіяльного мистецтва і подальший його розвиток. 1967 рік. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р–600. *Обласне управління профспілок*, оп. 1, од. зб. 527. Арк. 1–12; Характеристики хорових самодіяльних колективів і їх учасників. 1968–1970 рр. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 325. 60 арк.; Списки творів самодіяльних художників м. Ровно – Євмененко В.К. і Віорославова С.Д., представлених на виставках 1968 року. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р–597. *Ровенський обласний Будинок народної творчості,* оп. 1, од. зб. 326. 5 арк.; Інформація про кількісний склад хорових колективів, списки солістів-вокалістів і їх керівників. 1969 р. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 362. 50 арк. та ін.

92. Матеріали результатів проведення районних оглядів-конкурсів художньої самодіяльності, присвячених 150-річчю від дня народження Т.Г. Шевченка (протоколи засідання журі, картки учасників, довідки, інформація). 1964 р. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р–597. Ровенський обласний Будинок народної творчості, оп. 1, од. зб. 208. 193 арк. та ін.

93. Довідки та інформація про хід підготовки культурно-освітніх установ області до республіканського фестивалю самодіяльного мистецтва, присвяченого 50-річчю Радянської влади. 1966 рік. Управління культури виконкому Ровенської обласної Ради депутатів трудящих. *ДАРО (Держ. архів Рівнен. обл.)*. Ф. Р. 478, оп. 3, од. зб. 319 [42 арк.] та ін.

94. Виткалов В. Г. Українська культура: сторінки історії XX століття: монографія. Вид. 2 уточнене і розширене. Рівне : Вертекс, 2004. 640 с.

95. Meadows D. H., Randers J., Meadows D. L., Behrens W. W. The Limits to Growth: A Report for the Club of Rome's Project on the Predicament of Mankind. Universe Books, 1972. 211 p.; Пределы роста: 30 лет спустя / Д. Х. Медоуз, Й. Рандерс, Д. Л. Медоуз; пер. с англ. Е. С. Оганесян; под ред. Н. П. Тарасовой. Москва : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2012. 358 с.

96. Виткалов С. В. Культурна творчість у Західному Поліссі 50-70-х років XX століття: спроба реконструкції основних її форм. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи роз-*

витку: наук. зб. Вип. 29 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2018. С. 38-55.

97. Молчко У. Б. Газетне слова отця Остапа Нижанківського: монографія. Стрій : ТоВ: «Вид. Дім «УкрТон», 2021. 328 с.

98. Чікарькова М. Ю. Сучасна культура: проблеми аксіології та термінології: монографія. Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2018. 240 с.

99. Культурна політика в Україні: аналітичний огляд, зокрема й Р. 34 «Культурно-мистецька освіта». Київ, 2007.

100. Культурологія і соціологія: магістерські програми: рекламний проспект. Львів : ЛНУ ім. І.Я. Франка, 2001. *Приватний архів автора.*

101. Колесник О. С. Основи культурологічної інтерпретології. *Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: колективна монографія.* Чернігів, 2019. С. 88-109; Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманітаристики: колективна монографія / За ред. проф. Маріупольського держ. ун-ту Сабадаш Ю. С. Київ : Ліра-К, 2021. 255 с. та ін.

102. Звіт із наукової та науково-методичної ділності кафедри культурології за 2004 рік. Рівне : РДГУ, 2004. С. 4-5 [24 с.]. *Рукопис. Приватний архів автора.*

103. 103. Безклубенко С.Д. Теорія культури: навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2002. 324 с.; Безклубенко С.Д. Вступ до культурології. Теоретичне дослідження. Київ : Альтерпрес, 2015. 508 с.; Безклубенко С.Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання. У 2 тт. Т. 1 (А-Л). Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2008. 240 с.; т. 2 (М-Я). Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2010. 256 с.; Безклубенко С.Д. Мистецтво організації громадської думки: монографія. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2016. 398 с. та ін.

104. «Розвиток магістерських програм із соціології та культурології у Львівському національному університеті ім. Івана Франка»: рекламні матеріали. Львів, 2002. 30 с. *Приватний архів автора.*

105. Небесняк Є. О. Митрополит Андрей. Обширне популярне видання про Галицького митрополита, Слугу Божого Андрея Шептицького (1865-1944). Рим : Вид-во Салвид «Вид-во оо. Салезіян східнього обряду». 2003. 348 с.; Гайова О., Перун М. Митрополит Андрей Шептицький. На скелі віри. Київ : Апріорі. 2019. 568 с.; Іларіон Свенціцький: Біобібліографічний покажчик. Львів, 2008. 678 с.

106. Приватний архів автора.

107. Гаврилюк А. С. Формування світоглядних основ «Історії ідей» у культурологічних студіях Олексія Селівачова: дис...канд. культурології: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. М.Р. Селівачов; офіц. оп.: Виткалов С. В., Копієвська О. Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. Бібліогр.: С. 180-199 [199 с.], в якій мова йде про українського дослідника О. Селівачова, який свого часу розробляв пропозиції стосовно викладання лекційного курсу «Історія літератури». Див. також: Селивачев А. Ф. Психология юдофильства и другие сочинения / Под науч. ред. А. А. Пучкова. Нью-Йорк : Алмаз, 2021. 536 с.

108. Концепція кафедри прикладної культурології Київського національного університету культури і мистецтв / автор-розробник – В. В Кірсанов. Київ : КНУКіМ, 2004. 29 с.; Кирсанов В. В. Перспективы научных исследований рекреационно-досуговой сферы: доклад на междунар. науч.-практ. конф. «Фундаментальне и прикладные исследования рекреационно-досуговой сферы в контексте евроинтеграционных перспектив». Київ : КНУКіМ, 2008. 42 с.; Кірсанов В. В. Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля: монографія. Київ : КНУКіМ, 2006. 307 с.

109. Снайдерт Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусія. 1569-1999 / Перекл. з анг. Вид. четверте. Київ : Дух і літера, 2021. 454 с.

110. Донцов Д. Дух нашої давнини. Дрогобич : Відродження, 1993. Серія «Життя і чин». Ч. 2. 341 с.

111. Загальна динаміка міського населення представлена на електронному ресурсі: Держстат. Огляд ССПД – ООКД. Категорія: Населення. ULR: https:// ukrstat.gov.ua/imf/meta/Nas.html (дата звернення : 20.05.2022 р.).

112. Wirth L. Urbanism as a Way of Life. URL : https://www. sjsu.edu/people/saul.cohn/courses/city/s0/27681191Wirth.pdf (Date of access: 28.12.2021).

113. Освітньо-професійна програма «Культурологія» (бакалавр). Полтавський нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. URL: https:// drive.google.com/file/d/1iokWtnoaHTfq20Oij6QNWsLBmww

MjMHl/view (дата звернення: 1.03.2022); Нац. ун-т «Острозька академія» URL: https://www.oa.edu.ua/ua/departments/humanities/human_culture (дата звернення: 1.03.2022); Освітньо-професійна програма «Культурологія» (бакалавр). Ужгородський нац. ун-т. URL https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/47500 (дата звернення: 1.03.2022).

114. Див., до прикладу: Шмаюн О.Ю. Культурно-дозвіллєвий центр як атрактивний феномен в умовах глобалізації: дис...канд. культурології: спец. 034 «Культурологія» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. 207 с.; Діденко Н.О. Рекреаційний компонент у явищах масової культури сучасної України (на прикладі культурно-спортивних закладів): дис... д-ра філософії з культурології. Київ : НАКККіМ, 2023. 246 с.; Савченко В.Г. Культурологічні аспекти практики Handmade як новітньої форми декоративно-ужиткового мистецтва: дис...д-ра філософії з культурології. Харків : ХДАК, 2023. 169 с.; Осієвська Ю.С. Інтеграція культурної спадщини Кіровоградщини в сучасний соціокультурний простір регіону: дис... д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2023. 227 с.; Живоглядова Д.Ю. Стратегії та менеджмент у сфері культури: досвід міжнародного співробітництва: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія» / Київ. нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка, 2023. 217 с. та ін.

115. Хайдеггер М. Время и бытие: статьи и выступления / пер. с нем. Москва : Республика, 1993. 447 с.

116. Герчанівська П.Е. Українська народна культура: християнський вимір. Київ : Ун-т «Україна», 2011. 426 с. Див., також у цьому зв'язку: Кохан Я. Логічні передумови явища ментальності: огляд основних проблем. *Проблеми теорії ментальності:* кол. монографія / відп. ред. М.В.Попович. Київ : Наукова думка, 2006. С. 110-127; Іщук В. Україна: проблема престижності та ідентичності. Київ : Смолоскип, 2000. 92 с.

117. Культурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2 / Упоряд.: О.І. Погорілий, М.А. Собуцький. Київ : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 320 с.; Культурологія. Могилянська школа: кол. монографія / під ред. М.А. Собуцького, Д.О. Короля, Ю.В. Джулая. Київ : Вид-во «Олег Філюк», 2018. 297 с.

118. Документ доби: публіцистика Уласа Самчука 1941-1943 років / упоряд. А.Жив'юк. Рівне : ВАТ «Рівненська друк.», 2008. 456 с., іл. (Держ. архів Рівнен. обл. Наук.-ред. група кн. «Реабілітовані історією. Рівненська обл.»).

119. Общая программа научных исследований по комплексной проблеме «Особенности культурно-просветительной работы в условиях НТР». Київ : КДІК, 1978. 16 с.

ЛІТОПИС ЯК ФОРМА ФІКСАЦІЇ ОСНОВНИХ ЕТАПІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СТРУКТУРИ

За час свого існування людство виробило безліч форм фіксації власної життєдіяльності, втілених у різноманітних документах: довідках, звітах, презентаціях, монографіях, спогадах чи інших зразках епістолярної спадщини, в яких кожен з авторів намагався відзначити певний стан, структуру, проблеми чи перспективи тієї організації, членом якої він є чи був. І саме в цих матеріалах зберігається унікальний досвід кожної такої організації, за яким можна помітити її рух у просторі та часі й спрогнозувати подальші її кроки.

Найкращим та найпереконливішим показником інтенсивності чи результативності роботи будь-якого колективу, а надто — освітнього — є все-таки Літопис його діяльності. Адже в ньому, якщо укладач дотримується принципу постійної фіксації всього, що відбувається в колективі, відображено (зафіксовано) не лише перебіг подій, але й роль кожного науково-педагогічного працівника в цьому процесі, його оточення, певною мірою й уподобання, регіональні, між культурні і міжнародні зв'язки, в яких утілено також відповідний досвід комунікації членів цієї організації. Збережено в ньому (літописі) й безліч прізвищ, імен, дат, які також стануть у нагоді для подальшої реконструкції історії розвитку конкретного науково-педагогічного колективу.

Тож поданий нижче Літопис життєдіяльності кафедри, вдало обраний свого часу автором для відтворення сутності цієї діяльності, її історичної перспективи, демонструє цю активність, роль кожного науково-педагогічного працівника, професіоналів-практиків чи студентів, напрями їх діяльності і ще безліч того, чим характеризується конкретна освітня структура.

Він цікавий (в контексті цієї книги) також і тим, що є логічним продовженням (фактично доповненням) ґрунтовного монографічного видання автора («Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс»), опублікованого з нагоди 50-річчя від дня заснування кафедри (2021 р.), в якому розглянуто підстави заснування Рівненського культурно-освітнього факультету, а згодом й інституту культури та реконструйовано його історико-педагогічний та організаційно-культурний досвід, спрямований на забезпечення професійними кадрами переважно західноукраїнського регіону (хоча її випускники, зважаючи на сучасні обставини, продовжують власну самореалізацію не лише в регіоні, Україні, але й далеко за її межами). І в цьому процесі та просторі помітне місце посідає згадана вище кафедра, на підставі реконструювання провідних напрямів діяльності якої наведено чимало навчально-методичних, наукових, організаційно-культурних форм функціонування цього колективу, що використовувалися упродовж значного періоду її існування, його еволюцію, роль у регіональному, всеукраїнському та міжнародному контексті, виявлено проблемний ряд та перспективу подальшого її розвитку. Тому пропонований алгоритм фіксації подій, взятий навіть окремо від основного «історичного», опублікованого раніше тексту, також дає підставу виявити подальші тенденції у розвитку цієї кафедри, помітити нові якісні зміни, що

виникли в кадровому її складі у період війни та від часу останньої публікації (2021 р.) й загалом скласти достатню уяву про ще одну з науково-освітніх структур Рівненського державного гуманітарного університету, що функціонує сьогодні у чи не найскладніший у державній історії період. Тим більше, що у вересні 2023 року виповнюється 25 років від часу заснування цього багато профільного вищого навчального закладу.

Тож запропонована та апробована автором форма фіксації подій (у даному варіанті вона адаптована під відповідне монографічно-довідкове видання), у разі її використання іншими аналогічними освітніми структурами регіонів чи країни, надала б добру можливість сформувати майже унікальну історію вищої культурологічної (гуманітарної) регіональної освіти України за її значний історичний період, стала б базою для подальших наукових студіювань.

У нашому ж варіанті він є оригінальною й найбільш достовірною формою фіксації подій, у яких брали участь (чи продовжують це робити й надалі) науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти кафедри, або в різний час були причетними до їх організації. Але в будь-якому випадку — це важливий сегмент документальної історії однієї з кафедр гуманітарного університету, яка продовжує свій шлях до наступних звершень.

Представлені наприкінці книги Покажчики академічної мобільності науково-педагогічних працівників кафедри допоможуть краще зрозуміти роль гуманітарної й культурно-мистецької освіти, основні напрями якої забезпечує професорсько-викладацький склад кафедри у параметрах складного сьогодення України та виявити роль кожного НПП у цьому процесі та просторі. Це особливо важливо у час війни, тобто період зміни ціннісних орієнтирів і формування майбутніх векторів розбудови національної освіти гуманітарного і культурно-мистецького спрямування.

РОЗДІЛ ІІ.

ЛІТОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА В СТРУКТУРІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ[1]

1999 рік

Рівненський державний гуманітарний університет створено на підставі відповідного Наказу Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України шляхом об'єднання місцевих ЗВО – державного педагогічного інституту (1945 р. заснування, МОН України) і державного інституту культури (1970 рік заснування, Міністерство культури України) у 1998 році. Наказ Міністерства освіти України від 14.01.1999 р. за № 15 (14)).

Виконуючим обов'язки ректора на період становлення університету призначено кандидата історичних наук, доц. Постоловського Р.М., який працював заступником Голови Рівненської облдержадміністрації з гуманітарних питань та, одночасно, ректором Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету.

Майже рік новий ЗВО функціонував в експериментальному режимі, узгоджуючи в МОН України організаційну структуру закладу, форми підпорядкування, навчально-методичну документацію, штат та інші організаційно-технічні аспекти, поступово адаптуючись до роботи в нових організаційно-технічних і фінансових умовах, перезатверджуючи штатний розпис та іншу нормативно-методичну документацію.

Кафедра культурології в структурі РДГУ залишилася у складі художньо-педагогічного факультету (сформований у 1991 р.) і виконує й надалі подвійні функції – як випускова, маючи «власних» студентів спеціальності «Культурологія» із спеціалізаціями «Викладач теорії та історії культури» і «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» (ліцензована від початку проведення цієї процедури у 1992 році) та забезпечуючи читання окремих дисциплін на усіх 11 факультетах. У різний час: «Історія української та зарубіжної культури», «Культурологія», «Українська культура», а також «Історія мистецтв», «Зарубіжна культура» – на художньо-педагогічному, «Музеєзнавство», «Зарубіжна і українська культура», «Культурологія» – на факультеті Документальних комунікацій та менеджменту, «Культурно-дозвіллєва діяльність» – на педагогічному і музичного мистецтва факультетах тощо.

Кафедра, входячи до складу художньо-педагогічного факультету, який, у свою чергу, є складовою частиною Інституту мистецтв, розташована в навчальному корпусі № 1 по вул. С.Бандери, 12, каб. № 33-33-а-34.

– Указом Президента України № 99/99 від 1.02.1999 року Київському державному універ-

ситету культури і мистецтв, НПП якого активно співпрацюють із нашою кафедрою, надано статус Національного. Він став першим ЗВО у галузі, якому присвоєно це високе звання.

– Студентка V курсу спеціальності «Культурологія» кафедри Галабурда (Ігнатьєва О.В., 21-22.05) здобула III місце на Всеукраїнській олімпіаді з культурології (Київський державний університет культури і мистецтв) (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.). І з 1 вересня 1999 року її зараховано до штату кафедри на посаду викладача.

– У штаті кафедри станом на 1.09.1999 року знаходилося 12 науково-педагогічних працівників (к. п. н., проф. Виткалов В.Г., к. іст. н., доц. Бройтман Л.А., ст. викладачі кафедри Вакульчук М.В., Шолудько Н.Г., Ващук Г.В., викл. О.В.Галабурда (Ігнатьєва), доц. Каневська Г.Г., доц. кафедри Морозова Т.П., к. іст. н., доц. Савчин Л.М., старші викл. Тюска В.Б., Сорока О.Г., Черніговець Т.І. ст. лаборант – Митрофанова В.П.). Серед педагогів-сумісників – кандидати мистецтвознавства, доценти О.Л.Михайлишин та Т.Б.Смирнова (РІС КСУ), а також завідувачка відділу історії Рівненського обласного краєзнавчого музею (РОКМ), доцент кафедри Т.О.Пономарьова, заступник директора РОКМ В.М.Мушировський. Епізодично, у різні роки, до читання курсів із регіональної проблематики долучається завідувач відділу Волинської ікони РОКМ В.Д.Луц.

– Викладача-сумісника кафедри (колишнього начальника Управління культури Рівненської облдержадміністрації) Ніколь-ченка Ю.М. Атестаційна Колегія МОН України затвердила у вченому званні доцента і видала йому відповідний атестат.

– Науковий ценз штатних науково-педагогічних працівників кафедри складає 35 %. Це найвищий якісний показник науково-педагогічних працівників із ученими званнями і науковими ступенями у колишньому інституті культури та на нинішньому факультеті.

– Розпочато розробку необхідної навчально-методичної документації, пов'язаної з реформуванням навчального закладу в державний гуманітарний університет, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

– Визначено нові бази практики, філії кафедри, складено перспективні плани роботи за всіма напрямами життєдіяльності, плани підвищення кваліфікації тощо та затверджено їх відповідними рішеннями на усіх рівнях.

– Переглянуто й затверджено перспективні плани з наукової діяльності колективу з посиленою увагою до студентської наукової роботи, захисту дисертаційних досліджень науково-педагогічних працівників, стажування, філій кафедри, організації виховної роботи тощо. Налагоджуються організаційні зв'язки кафедри із ЗВО системи Міністерства освіти і науки України країни.

– Сформовано та затверджено нові навчально-методичні структури університету (вчену раду РДГУ, вчені ради факультетів, науково-методичну раду тощо), куди увійшли і представники кафедри.

– Ст. викл. Вакульчук М.В. відповідає за реалізацію розробленої нею ж Програми виховної роботи зі студентами кафедри та факультету (1996-2000 рр.).

– На базі студентів кафедри культурології в структурі РДІК (1993-1996 рр.) у рамках спеціальності «Менеджер культури і спорту» (першої в Україні такого плану) було сформовано жіночу волейбольну збірну команду «Полісянка» (Євтушенко Н., Калінкіна О., Назаренко О., Лисенко Н., Кириченко О., Щукіна Ю., Радунь О. та ін.) (Супер-ліга України). Головний тренер – заслужений працівник фізичної культури і спорту України, завідувач кафедри фізичної культури і спорту РДІК, доцент (за сумісництвом) кафедри культурології В.М.Прокопович.

– Доц. Каневською Г.Г. й проф. Виткаловим В.Г. підготовлено до друку розділ «Шляхами життя і творчості П.І.Сениці» (С.3–159), опублікованій у науковому збірнику «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» як фрагмент колективної монографії, що готувався спільно з науковцями РІС КСУ (доцентами Т.Б.Смирновою та О.Л.Михайлишин).

– Розширено авторський склад цього наукового збірника. До редколегії надсилають статті науковці з Києво-Могилянської академії, Київського педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, Південноукраїнського держуніверситету ім. К.Ушинського, Київського Славістичного університету, Львівського державного інституту фізичної культури, Маріупольського державного університету, РЕГІ ім. С.Дем'янчука, Українського інституту інженерів водного господарства та ін.

– Відчуваючи важливість науково-дослідної діяльності, викладачі кафедри успішно складають іспити кандидатських мінімумів та поглиблюються напрями цієї роботи.

– Проф. Виткалов В.Г. нагороджений Почесною грамотою Міністерства культури України «За вагомі здобутки у науковій діяльності».

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь у відкритті кімнати-музею колишнього викладача, професора кафедри народних інструментів РДІК, народного артиста України Б.В.Депо (17.09) у корпусі № 3 по вул. М.Хвильового, 7.

– За фінансової підтримки ректорату гуманітарного університету (проф. Постоловський Р.М.) опубліковано монографію доц. Каневської Г.Г. та проф. Виткалова В.Г. «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях музиканта». Рівне: Волинські обереги, 1999. 381 с., підготовлену переважно на джерельній базі матеріалів архіву Музею музичної культури ім. М.І.Глінки (Москва, рф).

– Продовжено практику проведення щорічних підсумкових навчальних конференцій із дисциплін навчального плану спеціальності «Культурологія» (доц. кафедри Шолудько Н.Г., ст. викладачі Морозова Т.П., Вакульчук М.В., Черніговець Т.І. та ін.).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Вченої ради РДГУ, науково-методичної ради РДГУ та вченої ради художньо-педагогічного факультету.

– Вийшов друком науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету». Вип. 4. Рівне: Діва, 1999. 301 с., що являє собою фактично колективну монографію: тут вміщено розділи монографій доц. РІС КСУ О.Л.Михайлишин, Т.Б.Смирнової, доц. РДГУ Каневської Г.Г. та проф. РДГУ Виткалова В.Г. (С.3-159) (гол. ред. і упоряд. – проф. Виткалов В.Г.) (започатковано друк цього збірника у 1991 році. Збільшено його обсяг – до 20 др. а. Збірник надруковано на кошти спонсорів (О.Кривоносов).

– Викл. кафедри Черніговець Т.І. неодноразово брала участь у складі історико-культурологічних та етнографічних експедицій Міністерства України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи за Програмою дослідження традиційної культури Волинського Полісся.

– Проф. Виткалов В.Г. у складі Державної інспекції Міністерства культури і мистецтв України (Каращук В.В., Баранова В.О., Гордій Л.Р., Митровка М.М, Рижов В.В., Харабара М.Д.) під час атестації Калуського училища культури відвідали Манявський Скит (Івано-Франківщина, 14.11) та ознайомилися з пам'ятками матеріальної культури Прикарпаття.

– Колегією МОН України затверджено новий склад Фахової ради з питань культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України (станом на 1997 р.; існує з 1995 року). Базовий заклад – Київський державний університет культури і мистецтв. Голова – народний художник України, професор, ректор Львівської державної академії мистецтв Еммануїл Петрович Мисько, секретар – професор Богдан Петрович Курліщук (проректор із навчально-методичної роботи Львівської ДАМ). Її склад: *Мисько Е.П.* – проф., народний художник України, *Поплавський М.М.* – д-р пед. н., проф., ректор КНУКіМ, *Чебикін А.В.* – проф., народний художник України, ректор Академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ), *Кравич Д.П.* – народний художник України, проф., проректор Львівської держ. академії мистецтв, *Кравчук П.І.* – к. виств., доц., проректор Київського держ. ін-ту театрального мистецтва ім. І.К.Карпенка-Карого, *Курліщук Б.П.* – проф. Львівської держ. акад. мистецтв, *Шейко В.М.* – к. іст. н., проф., ректор ХДАК, *Бондаренко Ю.І.* – проф., завідувач кафедри рисунку Київської держ. академії мистецтв, *Горпенко В.Г.* – к. виств., доц., декан факультету Київського держ. театрального ін-ту ім. І.К.Карпенка-Карого, *Криштальський О.Р.* – проф., заслужений артист України, завідувач кафедри спеціального фортепіано Львівського вищого музичного інституту ім. М.В.Лисенка, *Козін В.В.* – доц., директор Київського вищого училища музики ім. Р.М.Глієра, *Скнар О.І.* – к. пед. н., проф., проректор КНУКіМ, *Ботунова Г.Я.* – к. виств., доц., проректор Харківського держ. ін-ту мистецтв ім. І.П.Котляревського, *Дженков В.А.* – проф., проректор Київської держ. консерваторії ім. П.І.Чайковського, *Корженко М.М.* – директор Дніпропетровського театрального технікуму, *Терно В.В.* – к. пед. н., доц.

КДУКіМ, *Безклубенко С.Д.* – д-р філос. н., проф. ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України, *Каністратенко М.М.* – к. іст. н., проф., перший проректор ХДАК, *Кушнаренко Н.М.* – д-р пед. н., проф., проректор із навчально-методичної роботи ХДАК, *Кравченко О.В.* – к. іст. н., доц., декан факультету культурології ХДАК, *Фрадкін В.З.* – к. іст. н., доц., декан факультету музичного мистецтва ХДАК, *Бортник Є.О.* – к. виств., проф., завідувач кафедри народних інструментів ХДАК, *Огренич М.Л.* – проф., народний артист України, ректор Одеської держ. консерваторії ім. А.В.Нежданової, *Афанасьєв Ю.Л.* – д-р філос., н., проф., завідувач кафедри КНУКіМ, *Ігнатченко Г.І.* – проф., ректор Харківського держ. інституту мистецтв ім. І.П.Котляревського, *Виткалов В.Г.* – к. пед. н., проф., завідувач кафедри культурології Рівненського держ. гуманітарного ун-ту, *Крушельницька М.Т.* – проф., засл. артистка України, ректор Львівського вищого музичного інституту ім. М.В.Лисенка, *Бахарєв В.Л.* – проф., ректор Донецької державної консерваторії ім. С.С.Прокоф'єва, *Тулін В.І.* – директор Канівського державного училища культури.

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у бенефісі Народної артистки України, актриси Рівненського музично-драматичного театру Н.Є.Ніколаєвої (14.12).

– Проведено традиційну звітну наукову конференцію професорсько-викладацького та студентського складу кафедри (квітень). Функціонувало 2 секції: «Теорія та історія культури» і «Прикладні питання культурології».

– Колектив кафедри, окрім підготовки фахівців спеціальності «Культурологія», забезпечує й читання курсу «Дозвіллєзнавство» на факультеті музичної творчості та педагогічному факультеті РДГУ, а також дисциплін «Культурологія» («Історія української і зарубіжної культури») на усіх 11 факультетах університету.

– Із метою поглибленого ознайомлення студентів кафедри з регіональною культурною спадщиною, запрошено нових викладачів-сумісників та запроваджено спецкурси «Палацово-паркові ансамблі Волині другої половини XVIII–XIX століть» (канд. виств., доц. кафедри архітектури Української академії водного господарства і природокористування – Михайлишин О.Л.) та «Волинське ікономалярство» (зав. відділом Волинської ікони РОКМ – Луц В.Д.). Дисципліни навчального плану «Архівознавство та археографія», «Історія музейної справи» та ін. читають зав. відділом давньої історії РОКМ Пономарьова Т.О. та доц. РДГУ Прищепа Б.А. Проведення занять із названих дисциплін, за згодою деканату, перенесено до обласного краєзнавчого музею та інші установи культури і мистецтва міста, що підвищує якість їх сприйняття і розширює уявлення про предмет вивчення й потенціал культурної інфраструктури області.

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у складі Фахової ради Міністерства освіти України в акредитації Косівського коледжу прикладного та декоративного мистецтва ім. В. Касіяна та Київського вищого музичного училища ім. Р.М.Глієра у зв'язку з наданням їм ІІІ освітньо-кваліфікаційного рівня (інституту), а також ліцензійній експертизі окремих спеціальностей Львівської державної академії мистецтв, Львівського державного музичного інституту ім. М.В.Лисенка, Києво-Могилянської академії, Краматорського економіко-гуманітарного інституту, Калуського училища культури та інших вищих навчальних закладів України (понад 20). Відбулася його екскурсійна поїздка Прикарпаттям у складі групи експертів МОН України.

– Ст. викл. кафедри Морозова Т.П. відзначена Дипломом лауреата премії ім. В.О.Сухомлинського (РДІК, квітень) «За вагомі здобутки у виховній роботі зі студентами» (проведено 11 культурно-мистецьких заходів у місті, підтверджених відповідними афішами: в «Інва-спорт», святкова шоу-програма для дітей-інвалідів у територіальному центрі соціального обслуговування пенсіонерів і малозабезпечених громадян, «Андріївські вечорниці» у міському дитячому притулку та ін.). Усі ці заходи організовуються за участі студентів кафедри. Вони мають й чимало відгуків у періодичній пресі.

– Проф. Виткалов В.Г. відзначався дипломом лауреата премії ім. М.І.Костомарова «За вагомі здобутки у науковій роботі» (двічі) (1996, 1998 рр.). Ці дві премії передбачають й відповідну фінансову винагороду в розмірі посадового окладу. У подальшому в рамках РДГУ подібні преміювання науково-педагогічних працівників відмінено.

– Студентка кафедри, майстер спорту України І.Кулаковська є членом Національної збірної України з плавання, чемпіонкою України (1995–1996 рр.) та учасницею низки чемпіонатів Європи (Істанбул, Туреччина), бронзовою призеркою Універсіади СНД (1995 р.), бронзовою призеркою міжнародного турніру «Інтер» (Париж) і Кубку України (1997 р.).

– Студентка кафедри Н.І.Кучина – майстер спорту з плавання, член Національної збірної України, фіналістка чемпіонату Європи 1994 р. (Чехія), чемпіонка СНД (1995 р.), дворазова чемпіонка І Літньої Спартакіади України (1995 р.), чемпіонка України (1995 р.), учасниця фіналів Всесвітньої універсіади студентів, 1997 р., Італія), володар Кубку України (1997 р.).

– Проф. Виткалова В.Г. відповідним Наказом МОН України призначено Головою Державної екзаменаційної комісії на спеціальності «Культурологія» в Краматорському економіко-гуманітарному інституті (червень), де він вивчав специфіку впровадження культурологічної спеціальності в умовах ЗВО приватної форми власності. Під час перебування на Донеччині він, разом із доктором філос. н., проф., завідувачкою кафедри культурології НаУ «Києво-Могилянська академія» Петровою О.М., ознайомився з культурно-мистецькою спадщиною Святогорської Успенської Лаври, зокрема її картинною галереєю сучасного мистецтва.

– Проф. Виткалов В.Г. переобраний на засіданні вченої ради РДГУ на конкурсій основі на посаду завідувача кафедри культурології терміном на 5 років (червень).

– Студентка IV курсу кафедри Морозова О.В. відзначена іменною стипендією ректора РДГУ. Взагалі на кафедрі найбільше (як для інституту мистецтв) навчається «іменних» стипендіатів.

– Переглянуто проблематику наукових досліджень, навчальні плани та методичне забезпечення професійно-орієнтованого блоку дисциплін кафедри у зв'язку з реорганізацією РДІК в РДГУ. Розпочато підготовку нової навчально-методичної та звітної документації.

– Рішенням Президії Вищої Атестаційної Колегії (ВАК) України проф. Виткалов В.Г. затверджений у новому складі Спеціалізованої вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв, у якій він працював із 1995 року.

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у складі Державної інспекції навчальних закладів Міністерства освіти і науки України (В.В.Каращук, Н.Вітранюк, Т.С.Монько, Л.К.Клеопова (Київ), М.М.Митровка (Ужгород), Л.Р.Гордій, Г.Гордій (Теребовля), В.В.Рижов (Дніпропетровськ), В.О.Баранова (Ніжин), М.Д.Харабара (Чернівці) в атестаційній експертизі Львівського (19–27.05, наказ № 4/151 від 12.05.1999 р.), Самбірського (листопад) та Калуського (листопад-грудень) державних училищ культури, провівши в них відповідну профорієнтаційну роботу.

– Проф. Виткалов В.Г. є відповідальним за роботу СНТ факультету (з 1998 р.) та кафедри, залучаючи студентів до публікацій у наукових збірниках кафедри (опубліковано, зокрема фрагмент матеріалу дипломного дослідження студентки з. ф. н. Надюк О.В. «П'ятницький іконостас» (Львів) у контексті розвитку українського іконопису XVII ст.» у фаховому науковому зб. «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 3. Рівне: РДІК, 1998. С.55-74).

– Підготовлено до друку монографію доц. кафедри Савчин Л.М. «Весілля в родинно-побутовій культурі Волинського Полісся» (8 др. а.).

– Доц. Каневська Г.Г. публікує статті поза межами України, зокрема у науковому збірнику «Музыка в системе духовной культуры». Нижневартовск, 1999.

– Монографію Каневської Г.Г. і Виткалова В.Г. «Павло Іванович Сениця: Життєвий і творчий шлях музиканта». Рівне: Волинські обереги, 1999 передано до бібліотеки Львівської державної консерваторії ім. М.В.Лисенка та інших наукових бібліотек мистецьких ЗВО України, а також надіслано до Музею музичної культури ім. М.І.Глінки (Москва), звідки передано авторам значну частину архівного матеріалу. Згодом (2017 р.) цей матеріал та напрацювання авторів Виткаловим В.Г. передано до наукової бібліотеки КЗ «РОКМ» РОР.

– Опубліковано навчально-методичні посібники: «Тренінг ділових комунікацій» (Вакульчук М.В.), «Зарубіжна культура» (Савчин Л.М.), «Сценарно-режисерські основи КДД» (Морозова Т.П.), «Українська культура» (Виткалов В.Г.), «Аматорська творчість» (Шолудько Н.Г.); надруковано низку методичних розробок з історичного джерелознавства доц. Б.І.Яськовим (до вересня 1999 р.).

– Переглянуто плани виховної роботи викладачів та введено в обов'язок кожного залучення студентів до активної участі у культурно-мистецьких заходах (Вакульчук М.В., Каневська Г.Г., Шолудько Н.Г.), що проводяться в місті та університеті. Звіти з цієї роботи заслуховуються планово що семестру на засіданнях кафедри.

– Доц. кафедри Шолудько Н.Г. проведено 28 культурно-мистецьких заходів, 15 з яких (низка міжнародних фестивалів «Музичні діалоги на Бугом», Польща, «Коляда», фестиваль із нагоди міжнародного Дня сім'ї «Ой, роде наш, красний!», Звіт Інституту мистецтв з нагоди його 20-річчя, низку сольних концертів студентів кафедри музичного фольклору цього інституту – А.Мігулі, В.Реви; а також міжнародний фестиваль «Купальські ночі», Польща, всеукраїнський семінар працівників дитячих оздоровчих таборів тощо) підтверджено відповідними афішами та програмами.

– На кафедрі продовжується друк періодичного наукового фахового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ (гол. ред. і упорядник – проф. Виткалов В.Г.), започаткованого в 1991 р. Його появі передувала низка тематичних міжвузівських збірників («АПК: молодежь и культура. Формирование политической культуры молодежи в условиях деятельности учреждений культури агропромышленного комплекса Украины: по материалам социологических исследований», як комплексної наукової теми проф. Виткалова В.Г., затвердженої Міністерством культури і мистецтв України; а також «ВУЗ і проблеми духовного відродження України», «Социальные институты воспитания. Формирование духовных запросов и интересов молодежи» та ін. У цих збірниках публікувалися науковці з Челябінська, Пермі, Тюмені, Тамбова, а також низки ЗВО України. Започатковано й друк методичних збірників: «Деякі питання активізації навчального процесу на художньо-педагогічному факультеті в процесі викладання спеціальних та загальноосвітніх дисциплін». У 2-х ч. та ін.), підготовлених і упорядкованих, починаючи з 1990 р. доц. Виткаловим В.Г.

– Продовжено практику постійних відвідувань студентами та науково-педагогічними працівниками презентацій картин кращих музеїв світу (в електронних версіях) в обласному краєзнавчому музеї (15.07), бібліотеках, а також різноманітних презентацій, організованих в установах культури міста, зустрічей із відомими практиками культурно-дозвіллєвої та мистецької сфери й проведення культурно-дозвіллєвих заходів самими студентами.

– За ініціативи проф. Виткалова В.Г. порушено клопотання перед Департаментом атестації науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації МОН України щодо відкриття аспірантури на кафедрі за спеціальністю 17.00.01 – «Теорія та історія культури».

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки заступника голови Опікунської ради Рівненської ЗОШ № 23 (з 1998 по 2003 рр.).

– Колишня студентка кафедри, майстер спорту України Н. Євтушенко, що була капітаном студентської волейбольної команди «Полісянка» у 1992–1996 рр. (Суперліга України), підписала контракт із провідною волейбольною командою Франції (1997 р.). Із того часу вона постійно проживає у Франції.

– Завершено вступну кампанію в РДГУ. Ліцензія кафедри виконана на 83–86% на різних формах. Переважна більшість зарахованих – студенти контрактної форми навчання.

– До проведення навчальних занять практичного спрямування на кафедру залучаються провідні фахівці-практики сфери культури міста (Ю.М.Нікольченко, І.І.Ксеняк, Т.О.Пономарьова, В.М.Мушировський, Ж.М.Вагіна, Л.М.Сидорчук та ін.). Ця практика стає постійною й у наступний період функціонування колективу кафедри. Студенти знайомляться з організаційно-технічною та художньою базою установ культури.

– У навчальних планах кафедри збережено індивідуальні години (105 год. на 5 років навчання) на «прикладні» дисципліни навчального плану, що дає змогу більш якісно організовувати навчальний процес.

– Студенти спеціальності «Культурологія» залучаються до відвідування різноманітних культурно-мистецьких акцій, чимало з них – у якості організаторів (відп. – доц. Каневська Г.Г., старші викладачі Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В., Морозова Т.П.). Таким чином реалізовується ефективне залучення студентів до майбутньої сфери працевлаштування. Цьому сприяють і філії кафедри (МПК «Текстильник», МБК, Рівненський ОЦНТ, РОКМ, ДАРО, ЗОШ № 27, Притулок для неповнолітніх, на яких

здійснюється і підготовка курсових та дипломних досліджень, а критично осмислений матеріал доповідається у виступах на наукових конференціях. Цьому сприяє якісна Програма навчального закладу (РДГУ) з виховної роботи.

– У періодичному виданні «Народна творчість» (ОЦНТ) доц. кафедри Шолудько Н.Г., ст. викл. Черніговець Т.І. та Морозова Т.П. публікують власні сценарії масових заходів, якісно позиціонуючи кафедру в мережі закладів вищої освіти регіону.

– У 1999 р. доц. кафедри Шолудько Н.Г. провела понад 50 культурно-масових «афішних» заходів у місті, зокрема й урочистості з нагоди 60-річчя від часу заснування Рівненського ОЦНТ, Україні та за кордоном. У цьому ж році вона була відзначена Грамотами Міністерства культури та мистецтв України, Рівненської облдержадміністрації та стала лауреатом інститутської премії ім. М.В.Лисенка за творчу роботу (березень). Тотожна інтенсивність її організаційно-культурної діяльності спостерігається й надалі.

– Студенти університету «Острозька академія» д. ф. н. стажуються на кафедрі культурології РДГУ у якості асистентів викладача (лютий-березень, 5 осіб), відвідуючи та обговорюючи чимало занять професорсько-викладацького складу кафедри, знайомлячись із системою організації навчально-виховного процесу (кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри є постійними рецензентами науково-методичних праць та авторами відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, надісланих на запит спеціалізованих учених рад ЗВО країни.

– Вийшли друком довідкове видання проф. Виткалова В.Г. та завідувачки відділом давньої історії РОКМ Пономарьової Т.О. «Колекція періодики Рівненського обласного краєзнавчого музею: спроба систематизації». Рівне: Волинські обереги, 1999. 47 с.; та публіцистична розвідка цих же авторів – «Пересопниця: історико-краєзнавчий нарис». Рівне: Волинські обереги, 1999. 42 с.

– На кафедру (проф. Виткалову В.Г.) продовжує надходити (з 1994 р.) часопис «Рідна школа» – орган Шкільної ради при УККА (Нью-Йорк, США), як форма вітання УККА з нагоди затвердження його в ученому званні професора, що передається ним до наукової бібліотеки РДГУ.

– Проректором із наукової роботи РДГУ проф. Сяським А.О. запропоновано, на підставі відповідного рішення МОН України (кафедрам колишнього інституту культури), нову форму планування та річного звіту з науково-дослідної, навчально-методичної й організаційно-методичної діяльності, наблизивши планування й звітність цих кафедр до загальних вимог закладів вищої школи системи Міністерства освіти і науки України.

– Методичне забезпечення навчального процесу кафедри отримало високий відгук на засіданні вченої ради університету.

– Проф. Виткалова В.Г. відзначено Почесною грамотою Голови Рівненської обласної державної адміністрації М.П.Сороки за вагомі здобутки у науковій, навчально-методичній та просвітницькій діяльності (12.01).

– Проф. Виткаловим В.Г. започатковано формування розділу приватної бібліотеки з дарчих примірників сучасних авторів: науковців, публіцистів, видавців, письменників, поетів та ін., з якими він мав творчі контакти: Патріарх Димитрій (Ярема), нар. художник України, ректор Львівської нац. акад. мистецтв Е.П.Мисько, нар. художник України, проф., Президент національної академії образотворчого мистецтва і архітектури А.В.Чебикін, д-р пед. н., проф. НУ «Львівська політехніка» Г.Васянович, д-р філос. н., проф., ректор Львівського НаУ ім. І.Я.Франка Мельник В.П., Народний художник України Т. Левків, к. арх., проф., проректор ЛНАМ Б.Ф.Курліщук, Народний художник України, директор Львівського коледжу мистецтв В.Откович, заслужений артист України Р. Голдрич, д-р філос. н, проф. Ліщинська-Міляк, письменник В.Неборак, дослідник архітектури сакральних пам'яток Перемиської єпархії В.Слободян (Львів), М.Пацко, к. пед. н., директор ЛЦНТ Р.Береза, директор Львівського коледжу культури, к. пед. н. Н.С.Грицишин, к. іст. н., Г.Білоус, завідувач кафедри, д-р миств., проф ЛНМА ім. М.В.Лисенка Л.О.Кияновська (Львів), письменники О. Гнатюк, Ю.Андрухович (Німеччина), директор Інституту дослідів Волині М.Бойко (Канада), д-р філос. н., проф., декан ф-ту СПб. державної академії культури Б.С.Рашрагович (С.-Петербург), композитор Ю.Мартынов (Москва), д-р філос. н., проф. А.І.Уйомов, д-р іст. н., проф. М.М.Верников (Одеський НУ ім. І.Мечникова), д-р філол. н,

проф. Г.Грабович (США), к. пед. н., доц. Перчик Д.Б., к. пед. н., доц. Попов В.В. (Челябінськ, Тюмень, рф), д-р філос. н., проректор КНУКіМ, проф. С.Д.Безклубенко, д-р філос., н., проф., ректор РДГУ (до 1983 р.) В.Ф.Передерій, проф. Л.Орел, к. філос. н., проф., віце-президент НАМУ, директор Інституту культурології НАМУ Ю.П.Богуцький, д-р культурології, проф., заступник директора Ін-ту культурології НАМУ С.М.Волков, д-р філософії, доц. Ін-ту культурології НАМУ І Кузнєцова, д-р миств., проф. НАМУ Т.Кара-Васильєва, д-р філол. н., проф., акад. НАНУ, директор Ін-ту літератури НАНУ М.Г.Жулинський, д-р. іст. н., проф., зав. кафедри культурології і археології НаУ «КМА» проф. М.Чмихов; д-р миств., проф. О.М.Маркова, к. миств., проф. О.В.Муравська, ректор ОНМА ім. А.В.Нежданової (до 2007 р.), Народний артист України, проф. М.Л.Огренич, д-р миств., проф., декан А.Г.Баканурський (Одеський НПУ), к. філос. н., проф. О.В.Чайковський, к. миств., доц. Ушакова К.В. (ОНУ ім. І.І.Мечникова) д-р миств., проф., акад. НАМУ, ректор ОНМА ім. А.В.Нежданової О.В.Сокол (до 2017 р.), ректор (із 2017 р.) ОНМА ім. А.В.Нежданової, засл. артист України, канд. миств., проф. О.Л.Олійник, канд. миств., проф., декан інструментального ф-ту З.П.Буркацький (Одеса), д-р філол. н., завідувач кафедри культурології, проф. Собуцький М.А., д-р філол. н., доц. Д.О.Король, д-р культурології, проф. Р.Демчук (НаУ «КМА»); д-р. філос. н., проф. Гуменюк Т.К., д-р миств., проф. Скорик А.Я., д-р миств., проф. Рожок В.І., д-р культурології, проф. Т.О.Кривошея, проф., засл. діяч мистецтв України О.Л.Тарасенко (НМАУ ім. П.І.Чайковського, Київ), д-р філос. н., проф. Ю.Г.Легенький (НПУ ім. М.П.Драгоманова); д-р філос. н., проф. Бровко М.М. (КНУ ім. Т.Г.Шевченка), композитор О.О.Іванов (Кропивницький), громадський діяч Отар Аліев, к. пед. н., проф., проректор КНУКіМ В.М.Медведєва, засл. артистка України А. Рудницька, д-р іст. н., проф., Голова Верховної Ради України В.М.Литвин, д-р пед. н., проф. КУ ім. Б.Грінченка О.М.Олексюк, к. іст. н., ст. н. с. Інституту культурології НАМУ Т.І.Гаєвська, голова НСПУ В.Г.Медвідь, директор Книжкової Палати України, д-р тех. н., проф. М.І.Сенченко, д-р філос. н., проф. НАКККіМ Личковах В.А., к. пед. н., проф., проректор КНУКіМ В.В.Кірсанов, д-р п. н., проф., народний артист України, ректор КНУКіМ М.М.Поплавський, д-р філос. н., проф. КМА, акад. СПБ пед. ун-ту ім. О.Герцена О.М.Петрова, д-р філос. н., проф. НАКККіМ С.І.Уланова, д-р миств., проф. КНУКіМ Б.В.Деменко, к. миств., проф., академік НАМУ, ректор КНУТКіТ О.І.Безгін, д-р миств., проф., заступник міністра культури України І.Д.Безгін, д-р філос. н., проф. Київського університету ім. Б.Грінченка Ю.Л.Афанасьєв, д-р миств., ст. н. с., заввідділом міжнар. культурних зв'язків НАОМА Л.В.Смирна, канд. філос. н., проф. О.Оніщенко, д-р миств., проф. КНУКіМ Р.Д.Михайлова, д-р миств., проф. Я.Левчук (Ін-т культурології НАМУ), д-р культурології, проф. КНУКіМ О.М.Гончарова (КНУКіМ), д-р іст. н., проф. КНУ ім. Т.Г.Шевченка М.Тимошик, д-р іст. н., проф. КНУКіМ О.В.Коновець, д-р миств., проф. В.Іванов, хормейстер НАТОіБ ім. М.В.Лисенка, проф. НМАУ ім. П.І.Чайковського, голова СБУ України Є.Марчук, к. миств., доц. НАКККіМ В.В.Марченко, Г.Григор'єв (Київ), д-р пед. н., проф., завідувач кафедри естрадного виконавства Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського Б.А.Брилін, к. миств., доц. Вінницького нац. технічного ун-ту Т.І.Сідлецька (Вінниця), д-р філос. н., проф., проректор НаУ «Острозька академія» П.М.Кралюк, голова обл. відділення Національної Спілки краєзнавців України, к. іст. н. А.Жив'юк, О. Денищук (історик-краєзнавець), к. миств., доц. НаУ «Острозька академія» Я.В.Бондарчук, д-р філос. н., проф., завідувач кафедри філософії і культурології НаУ «Острозька академія» М.О.Зайцев, завідувач кафедри документознавства і інформаційної діяльності НУ «Острозька академія», к. іст. наук, доц. С.Штурхецький (Острог), Н.Степащенко, канд. філос. н., проф., завідувач кафедри культурології і менеджменту соціокультурної діяльності СНУ ім. Лесі Українки С.С.Возняк, д-р філос. наук, проф., проректор із наукової роботи СНУ ім. Лесі Українки Р.А.Арцишевський, д-р філос. наук, проф., декан соціологічного ф-ту СНУ ім. Лесі Українки Л.Й.Кіндратик, волинський дослідник-краєзнавець В.Є.Рожко, народний артист України, проф. СНУ ім. Лесі Українки В.А.Чепелюк, к. іст. наук, доц. В.М.Шостак, к. миств., доц., директор Ін-ту мистецтв СНУ

ім. Лесі України В.Ф.Охманюк (Луцьк), д-р іст. наук, проф., ректор ХДАК, академік НАМУ В.М.Шейко; к. іст. н., доц. Г.Романенко, д-р пед. н., проф., проректор Н.М.Кушнаренко, д-р культурології, проф., декан ф-ту культурології і медіа-комунікацій О.В.Кравченко, к. пед. н., проф. М.А.Низовий, проф. Б.Лабоженко (ХДАК), д-р миств., проф. Г.В.Карась, д-р миств., проф. М.В.Черепанин ДЗВО «Прикарпатський держ. ун-т ім. В.Стефаника»), народний артист України Б.Сташків (Івано-Франківськ), заслужений діяч мистецтв України, письменник Д.Д.Кремінь, народний депутат України, заст. Голови Комісії Верховної Ради України (2014-2019 рр.) з питань духовності, освіти і культури Т.Д.Кремінь; д-р пед. наук, проф. Миколаївського нац. ун-ту ім. В.О.Сухомлинського В.Л.Мозговий, к. пед. н., директор спеціалізованої ЗОШ «Миколаївська академія дитячої творчості» Г.Д.Матвєєва, д-р культурології, проф., завідувач кафедри Маріупольського держ. ун-ту Ю.С.Сабадаш, доц. Маріупольського держ. ун-ту Ю.М.Нікольченко, член обл. відділення НСП України В.Ф.Хрін (Збараж), к. філол. н., доц. Н.М.Лупак (Тернопіль), ст. викл. Теребовлянського коледжу культури В.Д.Губ'як (Теребовля), концертмейстер Струсівської заслуженої капели бандуристів України В. Сорока (Струсів, Тернопільщина), В.Собчук (Кременець), д-р пед. н., проф., завідувач кафедри РДГУ І.В.Малафіїк, к. економ н., доц. РДІК С.В.Гіль, к. іст. н., проф. РДГУ Б.А.Прищепа, д-р пед. н., проф., перший проректор РДГУ Р.В.Павелків, доц. Терешко Л.В. (РДГУ), д-р архіт., проф. НУВГіП, О.Л.Михайлишин, заввідділомісторіїРОКМ,доц.Т.О.Пономарьова, директор РОКМ О.С.Булига, директор Ін-ту дослідів Волині РОКМ А.О.Обарчук, завідувач кафедри театральної режисури РДІК І.Ф.Жилінський, доц. РДГУ Б.Й.Столярчук, к. іст. н., доц. РДГУ І.Мілясевич, к. пед. н., доц. РДГУ О.Ф.Джура, д-р культурології, проф. РДГУ С.В.Виткалов, д-р іст. н., проф. НаУ «Острозька академія» Н.Г.Стоколос, відомий фітотерапевт Рівненщини І.М.Носаль, народний артист України, проф., завідувач кафедри народних інструментів РДГУ С.Ф.Мельничук, краєзнавець та художник Рівненщини В.М.Войтович, к. іст. наук, доц. МЕГУ ім. С.Дем'янчука М.М.Ясінський, к. іст. н., доц. РДГУ Л.К.Костюк, викл. НВК с. Крупець У.А.Букайло, к. миств., проф. РДГУ Т.Ю.Прокопович, к. пед. н., доц. РДГУ Т.В.Забута, народна артистка України, проф. РДГУ Н.-М.Фарина, Голова обл. відділення НСП України Л.Рибенко, рівненські письменники Є.Шморгун, Ю.Загорський (Залета), заслужений діяч мистецтв України, доц., головний диригент Рівненського академічного театру З.Крет, доценти Т.П.Морозова, Н.Г.Шолудько, к. пед. н., доц. РДГУ М.Шатрова, регіональний фотомитець О.М.Харват, засл. артист України О.Заворотній, краєзнавець О. Денищук, доц. М.М.Будзь, засл. діяч мистецтв України, проф. М.В.Дацик (РДГУ), директор Рівненського ОАМДТ А.І.Дацков, доц. Т. Іванник, проф. С.С.Димченко (РДГУ), поет О.Берестяний, К.Тибель, голова СБУ по Рівненській області (до 2017 р.) В.А.Мечкало, к. миств., доц. Л.В.Крайлюк, ст. наук. сп. КЗ «РОКМ» Т. Міненко, директор Рівненської художньої школи А.І.Мартиненко, поетеса О.Загаєвська, к. іст. н., доц. Г.Д.Борейко (Рівне), д-р пед. н., проф., чл.-кор. НАПН України, декан філософсько-теологічного факультету В.О.Балух, завідувач кафедри культурології, д-р філос. н., проф. М.В.Шкрібляк, к. іст. н., доц. О.В.Балух, д-р іст. н., проф., ректор Кам'янець-Подільського університету ім. І.Огієнка В.П.Коцур, доц. ЧНУ ім. Ю.Фельковича Є.М.Скрипник, д-р філос. н., проф. Чікарькова М.Ю. (ЧНУ ім. Ю. Федьковича), голова Донецької ОДА О. Щербань, Б.М.Козловський (Запоріжжя), В.В.Шитіков, завідувач відділу КДД коледжу культури Білоконь В.І. (Мелітополь), хореограф Б.Г.Кокуленко (Кіровоград), проф. С.Л.Марцинковський, к. пед. н., доц., декан ХДУ М.Г.Левченко (Херсон), д-р п. н., проф., проректор ПНПУ ім. В.Г.Короленка Л.М.Кравченко (Полтава), громадський діяч Ю.Плаксюк (Понінка, Хмельницької обл.), викладачі коледжу культури В.Ф.Апшай, Є.М.Сівак (Ужгород), В. Грабовецький (Калуш), генеральний директор ЗАТ «Славута-папір», к. екон. н. В.Р.Філінюк (Славута), к. пед. н., доц. В.В.Лучанська (Сімферополь), к. філол. н., доц. ХДУ М.Б.Дем'янюк (Хмельницький), д-р пед. наук, проф. В.Любарець (НПУ ім. М,П.Драгоманова), директор КАЦ «Пересопниця» М.В.Федоришин, в.о. директора КЗ «РОКМ» Т.Самсонюк (Рівненщина) та ін., а також дарчих примірників наукових збірників із багатьох ЗВО України (Полтава, Острог, Київ (КНУКіМ, НАКККіМ,

КНУТКіТ, а згодом – Інституту культурології НАМ України), ХДАК, ВНУ ім. Лесі Українки, Дрогобицького, Івано-Франківського, Чернівецького, Луганського, Одеських (ОНПУ та ОНУім.І.І.Мечникова,ОНМАім.А.В.Нежданової), НаУ «Києво-Могилянська академія», НаУ «Острозька академія» й ін.) та української діаспори (Інститут дослідів Волині, Канада; товариство «Рідна школа», Нью-Йорк, США, Краківський університет, Жешовський університет (Польща), Білоруський державний університет культури і мистецтв та ін.), а також окремих православних монастирів України.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчально-методичну документацію спеціальності «Культурологія» у НаУ «Києво-Могилянська академія» та РІС КСУ.

– Штатними науково-педагогічними працівниками кафедри опубліковано 39 науково-методичних праць. Продовжено практику друку студентських наукових робіт та публіцистичних повідомлень у періодичній пресі Західної України (відп. – Морозова Т.П. – до 20 робіт щорічно). Низка наукових праць публікується НПП спільно зі студентами (Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І.).

2000 рік

– У штаті кафедри працює 11 науково-педагогічних працівників. Її науковий ценз становить 42 % (це – найвищий показник по інституту мистецтв). Колектив науково-педагогічних працівників забезпечує виконання навчального навантаження спеціальності «Культурологія» та дисциплін історико-культурологічного спрямування («Історія української і зарубіжної культури», «Культурологія») на усіх факультетах РДГУ. Окремі дисципліни («Історія мистецтв», «Зарубіжна культура», «Українська культура», «Музейна справа», «Дозвіллєзнавство») – на художньо-педагогічному факультеті, факультеті музичної творчості, педагогічному та факультеті документальних комунікацій і менеджменту РДГУ.

– Студентці кафедри О.В.Морозовій за результатами екзаменаційної сесії призначена іменна стипендія ім. І.І.Огієнка.

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри відвідали виставку воскових фігур із колекції С.-Петербургського державного музею, що відбулася в РОКМ (19.01).

– Колектив кафедри в особі його завідувача підтримує постійні творчі контакти з проректорами з навчальної роботи КНУКіМ (проф. Скнарем О.І.), ХДАК (проф. Каністратенком М.М., проф. Кушнаренко Н.М.), доц. Олійником О.Л. (ОНМА ім. А.В.Нежданової), проф. Р.А.Арцишевським (ВДУ ім. Лесі Українки), проф. Кралюком П.М. (РІС КСУ, а згодом – НаУ «Острозька академія»), деканами гуманітарного (філософського) факультетів: доц. Чайковським О.В. (Одеський НУ ім. І.І.Мечникова), проф. Баканурським А.Г. (Одеський НПУ), доц. З.П.Буркацьким (ОНМА ім. А.В.Нежданової), проф. Улановою С.І. (ДАКККіМ), проф. Кіндратиком Л.Й. (ВДУ ім. Лесі Українки) та ін., узгоджуючи питання підвищення кваліфікації педагогів, проведення спільних наукових конференцій, рецензування статей, відгуків на автореферати дисертацій тощо.

– Відбулася зустріч студентів кафедри зі студентами-стажистами (5 осіб) НаУ «Острозька академія» (15.02), які упродовж місяця здійснювали стажування на кафедрі у якості асистентів-викладачів (кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– У складі Науково-методичної ради РДГУ (голова – проф. Воробйов А.М.) сформовано окрему секцію культурно-мистецької діяльності (голова – проф. Виткалов В.Г. До її складу введено й старшого викладача кафедри Черніговець Т.І.).

– Розпочинається розробка необхідних заходів, спрямованих на поглиблення практичної підготовки студентів (частина практичних занять виноситься на філії кафедри (обласний центр народної творчості, Палаци культури міста, Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, обласна універсальна наукова бібліотека), усі «прикладні» дисципліни повинні мати практичне втілення, розраховане на глядача (слухача) поза межами навчального закладу; студентська молодь активно залучається до проведення різноманітних дитячих ранків, конкурсів, екскурсій, культурно-масової діяльності в соціальних установах міста і області тощо). Внесено зміни і до навчальних (робочих) планів спеціальності «Культурологія».

– Повністю завершено підготовку нового методичного забезпечення дисциплін у зв'язку з переходом кафедри до структури РДГУ, у підпорядкування МОН України. Започатковано друк програм для організації і проведення засідань ДЕК, навчально-методичних посібників, методичного забезпечення навчального процесу, практики за новими вимогами.

– Збільшується кількість студентів кафедри, що виконують дипломні роботи. Розроблена нова тематика їх наукового пошуку. Серед студентів – представники декількох спеціалізацій Інституту мистецтв РДГУ, які паралельно здобувають додаткову спеціалізацію (спеціальність) на контрактній основі (2-4 особи щорічно). Подібна практика кафедрою культурології вперше запроваджена ще в умовах функціонування інституту культури (1994 р.). Ці студенти (Г.Д.Борейко, Т.В.Смирнова) згодом продовжили підготовку дисертаційних досліджень, ставши пошукувачами наукових ступенів на кафедрі, а потім захистили й дисертації.

– Проведено чергову Звітну наукову конференцію професорсько-викладацького та студентського складу, у якій взяло участь 15 студентів та 7 науково-педагогічних працівників (лютий).

– Науково-педагогічні працівники кафедри беруть участь у роботі Рівненського Педагогічного ліцею у якості керівників наукових досліджень (Черніговець Т.І.).

– МОН України затверджено новий склад Фахової ради х питань культури і мистецтв (базовий навчальний заклад – КНУКіМ): *Стасюк В.Л.* – заступник Міністра культури і мистецтв України, *Поплавський М.М.* – д-р пед. наук, проф., ректор КНУКіМ, *Кравчук П.І.* – к. мистВ., доц., проректор Київського ін.-ту театрального мистецтва ім. І.К.Карпенка-Карого, *Чебикін А.В.* – проф., народний художник України, Президент національної академії образотворчого мистецтва і архітектури України, *Афанасьєв Ю.Л.* – д-р філос. н., проф., проректор КНУКіМ, *Ботунова Г.Я.* – к. мистВ., доц., декан факультету Харківського держ. ін-ту мистецтв ім. І.П.Котляревського, *Безклубенко С.Д.* – д-р філос. н., проф., завідувач відділу кіномистецтва ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, *Виткалов В.Г.* – к. пед. н., проф., завідувач кафедри культурології РДГУ, *Воєводін В.В.* – проф., ректор Донецької держ. консерваторії, *Волков С.В.* – к. мистВ., нач. відділу навчальних закладів Міністерства культури і мистецтв України, *Дженков В.А.* – проф., проректор із навчально-виховної роботи НМАУ ім. П.І.Чайковського, *Загуменна В.В.* – к. пед. н., проф., декан ф-ту інформаційних систем і бібліографознавства КНУКіМ, *Єнтіс Л.С.* – к. пед. наук, в. о. проф., директор Миколаївської філії КНУКіМ, *Каністратенко М.М.* – к. іст. н., проф., проректор із навчальної роботи ХДАК, *Козін В.В.* – доц., директор Київського музичного училища ім. Р.М.Глієра, *Кушнаренко Н.М.* – д-р пед. наук, проф., декан ф-ту бібліотекознавства і бібліографії ХДАК, *Місько Е.П.* – проф., народний художник України, ректор Львівської нац. акад. мистецтв, *Огренич М.Л.* – проф., народний артист України, ректор Одеської держ. консерваторії ім. А.В.Нежданової, *Романчишин В.Г.* – начальник управління культури Київської облдержадміністрації, *Скнар О.І.* – к. пед. н., проф., проректор КНУКіМ, *Терно В.В.* – к. пед. наук, проф., завідувач кафедри інформатики та автоматизованих технологій МАУП, *Тулін В.І.* – заступник директора Київського училища культури, *Філіна А.П.* – канд. пед. наук, проф., головний спеціаліст Управління ліцензування і акредитації МОН України, *Шейко В.М.* – д-р іст. наук, проф., ректор ХДАК.

– Розроблено необхідну нормативну та звітну документацію, організовано тестування студентів стосовно проведення майбутньої акредитаційної експертизи спеціальності «Культурологія».

– Вийшов друком науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету». Вип. 5. Рівне : РДГУ, 2000. 255 с. (15, 3 др. а.).

– З метою профорієнтаційної роботи під час організації навчального процесу, продовжується практика запрошення провідних фахівців галузі (керівників установ культури і мистецтва, художніх колективів, організаторів культурно-дозвіллєвої діяльності тощо) для зустрічей зі студентами кафедри.

– За відповідним наказом МОН України (№ 4/96 від 12.04.2000 р.) 18-28.04 Державною інспекцією навчальних закладів України (Каращук В.В., Наюк М.В., Виткалов В.Г., Монько Т.С., Баранова В.О.,

Бабкіна В.Л., Гордій Л.Р., Ляжкевич М.В., Рижов В.В., Харабара М.Д.) проведено акредитаційну експертизу Житомирського училища культури ім. І.І.Огієнка.

– Рішенням Президії ВАК України (Постанова № 2409 від 9.02.2000 р.) науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ зареєстровано як фахове видання з проблем мистецтвознавства і внесено його до відповідного переліку фахових видань.

– Науково-педагогічними працівниками кафедри проведено низку культурно-дозвіллєвих заходів, зокрема вручення дипломів, посвяту в студенти, вручення залікових книжок на художньо-педагогічному факультеті (орг. – доц. кафедри Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.), а також у закріплених відповідними угодами ЗОШ міста. Згодом це, як і відвідання різноманітних культурно-мистецьких заходів у місті та участь у численних культурно-мистецьких проектах, стає постійним і є однією з важливих складових навчально-виховного процесу.

– Стажування науково-педагогічних працівників за межами РДГУ стає обов'язковою умовою для участі у конкурсі на заміщення вакантних посад. У свою чергу, на кафедрі майже щороку здійснюють підвищення кваліфікації професорсько-викладацький склад багатьох ЗВО та училищ культури Західної України.

– Рішенням Президії ВАК України затверджено новий склад Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 Київського національного університету культури і мистецтв: д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., д-р філос. н., проф. Афанасьєв Ю.Л., д-р пед. н., проф. Ківшар Т.І., к. пед. н., доц. Коваленко Н.В., к. пед. н., доц. Булатова Е.І., д-р пед. н., проф. Брилін Б.А., к. пед. н., проф., завідувач кафедри Виткалов В.Г., к. пед. н., доц. Долбенко Т.Г., к. пед. н., доц. Загуменна В.В., д-р миств., проф. Ільченко О.О., к. пед. н., доц. Кірсанов В.В., д-р пед. н., проф. Кулєшов С.Г., д-р пед. н., проф. Кушнаренко Н.М., к. пед. н., доц. Лутовінова В.І., к. пед. н., проф. Медведєва В.М., д-р іст. н., проф. Новохатько Л.М., д-р пед. н., проф. Олексюк О.М., д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., д-р тех. н., проф. Сенченко М.І., к. пед. н., проф. Скнар О.І., д-р пед. н., проф. Слободяник М.С., д-р пед. н., проф. Чачко А.С.

– Науково-педагогічні працівники кафедри беруть активну участь в усіх наукових заходах, що організуються в університеті та багатьох всеукраїнських науково-практичних конференціях, організованих в інших ЗВО.

– Налагоджено творчі контакти членів кафедри зі співробітниками Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки стосовно участі студентів спеціальності в усіх культурно-мистецьких заходах, що проводяться цією установою, іншими ЗВО України, а також для підготовки наукових публікацій, обміну досвідом тощо. Підписано угоду про передачу Бібліотеці електронних варіантів окремих публікацій.

– Ст. викл. Черніговець Т.І. є постійною учасницею народознавчих експедицій у Волинському Поліссі, організованих обласним центром народної творчості та Інститутом мистецтв РДГУ. До подібних заходів залучаються й студенти кафедри, публікуючи відповідні тематичні звіти та використовуючи зібраний матеріал у наукових публікаціях і дипломних дослідженнях. Ці заходи організуються під патронатом Міністерства України з надзвичайних ситуацій у рамках Програми збереження національної культурної спадщини і співробітники інших кафедр є також постійними учасниками цих заходів. Зібраний ними фольклорно-етнографічний матеріал, що зберігається сьогодні в ДАРО, складає потужне підґрунтя для подальшого вивчення культурної спадщини регіону.

– До складу наукового товариства «Афіна» кафедри входять студенти й інших кафедр художньо-педагогічного факультету. Вони ж беруть активну участь і у звітних конференціях та олімпіадах, що організуються на кафедрі, однак згодом ця практика припиняється через відсутність подібної профорієнтаційної роботи та наявності керівників на інших кафедрах факультету.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався членом (головою) експертних комісій МОН України для проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз у Національному університеті «Києво-Могилянська академія», Академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ), Одеській державній консерваторії ім. А.В.Нежданової, Волинському державному університеті ім. Лесі Українки, Рівненському інституті слов'янознавства Київського славіс-

тичного університету, Національному університеті «Острозька академія» та інших ЗВО України різних рівнів акредитації, зокрема й декількох філій КДУКіМ.

– Студенти кафедри є постійними учасниками (і як сценаристи, зокрема) різноманітних культурно-мистецьких заходів в інституті мистецтв РДГУ та художньо-педагогічному факультеті («Посвята у студенти І курсу», «Свято останнього дзвоника», «Вручення залікових книжок» тощо) та дозвіллєвих заходів у Міському Парку культури та відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, МБК, обласній універсальній науковій бібліотеці, Палацах культури «Хімік» і «Текстильник» й ін. (кер. – доценти кафедри Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В.).

– Доцент кафедри Шолудько Н.Г. здійснює активну концертну практику у якості ведучої різноманітних культурно-мистецьких програм і має у своєму активі понад 180 таких «афішних» концертів та інших культурно-мистецьких й дозвіллєвих імпрез, у т. ч. й чимало закордонних. Вона ж проводить і чимало майстер-класів для клубних працівників. Вона була ведучою VIII міжнародного фестивалю-конкурсу ім. Д.Палестрини у Римі та Ватикані (листопад).

– Базами практики студентів обрано кращі загальноосвітні навчальні заклади міста (ЗОШ №№ 2, 5, 19, 23), де студенти проводять чимало практичних культурно-дозвіллєвих заходів (керівники – Вакульчук М.В., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.).

– Студенти кафедри (Гордич В., Мокрицька Л., Мазурок Л. та ст. О.Хрістова – ф-т музичного мистецтва), здобувши перемогу у відбіркових турах РДГУ з наукової роботи, брали участь у Всеукраїнській олімпіаді з культурології, проведеній на базі Київського державного університету культури і мистецтв, де посіли, відповідно, 4, 6, 7, 11 місця (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Доцент кафедри Шолудько Н.Г. стала переможцем обласного конкурсу «Жінка року» в номінації «Жінки творчих професій». Вона щорічно організовує 12-15 художніх заходів різних рівнів, що проводяться в місті, активно залучаючи до їх проведення і студентів спеціальності.

– Ст. викл. Вакульчук М.В. провела декілька виховних заходів (посвята в студенти, вручення дипломів, диспутів) в університеті за участі студентів художньо-педагогічного факультету.

– Проведено низку профорієнтаційних заходів в училищах культури регіону та мережі ЗОШ міста стосовно прийому студентів на спеціальність «Культурологія».

– Проведено вступну кампанію, у результаті якої ліцензійний обсяг виконується на 85% по денній та заочній формах навчання. Переважна більшість зарахованих – студенти контрактної форми.

– Упродовж року проведено чимало зустрічей науково-педагогічних працівників кафедри з представниками інших структур (МБК, ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, ПКіС «Хімік», ОЦНТ, РОКМ) на предмет подальшої співпраці, зокрема й працевлаштування випускників.

– Узгоджено перспективний план дій з Рівненською обласною універсальною науковою бібліотекою та науковою бібліотекою РДГУ стосовно щорічних «вересневих» зустрічей студентів І курсу кафедри зі співробітниками бібліотек на предмет ознайомлення з інформаційно-культурним потенціалом цих центрів, проведення книжкових тематичних виставок для студентів кафедри, підготовки рекомендаційних списків літератури до акредитаційних експертиз, розробки рекомендаційних списків літератури для курсових і дипломних робіт усіх ОКР, участі студентів кафедри в різноманітних інформаційних заходах цих Бібліотек тощо.

– Навчальною частиною РДГУ (Колосюк О.А.) переглянуто робочі навчальні плани кафедри, враховуючи специфіку діяльності ЗВО системи МОН України. За її розпорядженням знято індивідуальні заняття (години) з навчального плану спеціальності (переведено їх у практичні), що погіршило фахову підготовку з дисциплін прикладного спрямування («Риторика», «Сценарне мистецтво», «Організація прикладних наукових досліджень», різноманітних методик викладання та ін.). Подібні кроки стосуються й художніх кафедр Інституту мистецтв, що негативно вплинуло на якість підготовки фахівців.

– Проф. Виткалов В.Г. неодноразово призначався членом експертних комісій Спеціалізованою вченої ради КНУКіМ під час підготовки і обговорення дисертаційних досліджень до їх захисту.

– Викл.-сумісник кафедри В.М.Войтович подав до друку «Міфологічний словник протоукраїнців» (Київ: Наукова думка), обговоривши її в Інституту філософії НАНУ.

– Доц. Каневська Г.Г. виступила на пленарному засіданні міжнародної наукової конференції в НаУ «Острозька академія» доповіддю на тему «Світ людини – світ культури».

– Колектив кафедри (Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І., Вакульчук М.В.) постійно організовує культурно-дозвіллєві заходи в соціальних дитячих установах міста та області, про що свідчать листи-подяки на ім'я ректора й відгуки в місцевій періодиці. Від цього часу робота в соціальних установах Рівненщини стає постійною і важливою сферою самореалізації й соціалізації студентів та науково-педагогічних працівників спеціальності. Вона впливає й на рівень духовності здобувачів вищої освіти.

– Розширено співпрацю колективу кафедри з Рівненським обласним центром народної творчості (ОЦНТ), на базі якого проходять виробничу практику студенти, а викладачі (Черніговець Т.І., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В., Виткалов В.Г.) долучаються до проведення «творчих лабораторій» із клубними працівниками області та регіону, що проходять стажування на базі Центру, вони також є авторами статей у його періодичному органі «Народна творчість» (Рівне, ОЦНТ), беруть участь у якості членів журі обласних чи районних фестивалів самодіяльних митців. Керівники управлінських структур сфери культури області залучаються до спільного проведення практичних занять зі студентами (відп. – проф. Виткалов В.Г.).

– Доц. Каневська Г.Г. виконує обов'язки керівника секції «Мистецтвознавство» (у рамках МАН) у Рівненському НВК «Колегіум».

– Ст. викл. Морозова Т.П. та Черніговець Т.І. постійно публікують різноманітні сценарії, результати польових фольклорних досліджень у мареіалах Рівненського ОЦНТ.

– На кафедрі постійно проводяться підсумкові щорічні навчальні або навчально-методичні конференції з низки професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності «Культурологія» (орг. – переважно викладачі «прикладного» напряму).

– Продовжено практику роботи філій кафедри (відп. – доц. кафедри Шолудько Н.Г.) із метою перенесення практичних занять в установи культури міста та постійного залучення студентів до практичної діяльності у сфері культури в установах культури безпосередньо. Укладено відповідні угоди про цю співпрацю. Студенти стають постійними організаторами культурно-дозвіллєвої практики у формі численних заходів (Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, обласна універсальна наукова бібліотека, Палаци культури і спорту «Хімік» та «Текстильник», МБК, ЗОШ міста тощо). На адресу керівництва РДГУ надходить чимало подячних листів від установ культури і ЗОШ області про роботу студентів у якості організаторів культурно-дозвіллєвих заходів.

– У рамках філій кафедри на базі ЗОШ № 27 і № 23 доц. Шолудько Н.Г. та ст. викл. Черніговець Т.І. проведено дослідження, матеріали якого лягли в основу доповідей на конференції для студентів СНТ (І.Ситай – «Запити, інтереси молоді міста і села: порівняльна характеристика» та ст. Т.Смаги – «Підлітки як специфічна соціально-демографічна група»).

– На базі ЗОШ № 23 студенти кафедри проводять лабораторні заняття в рамках міського відкритого фестивалю «Надія» (орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– В університеті функціонує чітка система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (відп. – заст. начальника відділу кадрів Л.С.Касаткіна), що дозволяє згодом уникати будь-яких проблем під час проходження ліцензійних та акредитаційних експертиз чи конкурсу на заміщення вакантних посад в університеті.

– Продовжено практику підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, навчальні посібники, наукові статті, монографії тощо для науково-педагогічних працівників інших ЗВО України членами кафедри (відп. – проф. Виткалов В.Г.).

– Відбувся звіт із наукової роботи завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. у науковому відділі РДГУ. Штатними співробітниками опубліковано 42 науково-методичні праці. Вони брали участь у 12 науково-практичних конференціях різних рівнів. Студенти кафедри – учасники декількох наукових конференцій, проведених за межами університету (див. відповідні звіти з наукової роботи, що зберігаються в архіві РДГУ).

2001 рік

– У штаті кафедри знаходиться 10 науково-педагогічних працівників (Виткалов С.Г., Вакульчук М.В., Граб О.В., Ігнатьєва О.В., Каневська Г.Г., Прокопович Т.Ю., Савчин Л.М., Тюска В.Б., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г.). Їх науковий ценз становить 40 %. Приміщення кафедри (викладацька) розташовано в ауд. № 4 корп. № 1 по вул. С.Бандери, 12.

– Внесено зміни до навчальних планів спеціальності, поглибивши практичний бік підготовки студентів (розширено лабораторні і практичні заняття з дисциплін прикладного спрямування на філіях кафедри).

– Із метою створення Всеукраїнської асоціації культурологів за ініціативи проф. Виткалова В.Г. засновано обласне її відділення (9.02.2001 р.), зареєстроване Рівненським обласним управлінням юстиції (засновники – канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г., канд. філос. наук, доц. Яськів Б.І., канд. пед. наук, доц. Крет М.В.). Реєстраційні документи подано до Київського державного університету культури і мистецтв проректору з наукової роботи, доктору філос. наук, проф. Безклубенку С.Д.

– Підготовлено необхідні документи для проведення ліцензійної експертизи спеціальності 8.02.0101 «Культурологія» (відп. – проф. Виткалов В.Г., ст. викл. Морозова Т.П.) і подано їх до Управління ліцензування і акредитації МОН України.

– В університеті розроблено і подано на кафедри перспективні плани виховної роботи, в підготовці яких брали участь усі відповідальні за цю ділянку (ст. викл. Вакульчук М.В.) (кер. – проректор, проф. Воробйов А.М.).

– Продовжується практика організації зустрічей студентів із відомими представниками сфери культури регіону та відвідування заходів в установах культури.

– Рішенням Державної Акредитаційної Колегії Міністерства освіти та науки України (ДАК МОНУ, лютий) спеціальність «Культурологія» РДГУ акредитована за IV освітньо-кваліфікаційним рівнем із наданням відповідної ліцензії на здійснення освітньої діяльності (55 осіб денна та 55 осіб заочна форма навчання – ОКР «Бакалавр» і 10/10 – ОКР «Магістр»). У зв'язку з чим створено нову програму проведення профорієнтаційної діяльності, залучаючи до цього процесу й студентів заочної форми навчання.

– Указом Президента України № 2805 від 20.04.2001 р. доценту кафедри Шолудько Н.Г. присвоєно почесне державне звання «Заслужений працівник культури України».

– У рамках Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів, магістрантів та студентів РДГУ, проведено звітну наукову конференцію (лютий) професорсько-викладацького складу, магістрантів, пошукувачів та студентів кафедри, у якій взяли участь і виступили з доповідями 42 учасники, у т. ч. і 7 науково-педагогічних працівників (18.04).

– Опубліковано навчально-методичний посібник проф. Виткалова В.Г. «Українська культура: методичне забезпечення дисципліни». Рівне : Волинські обереги, 2001. 176 с., відзначеного згодом відповідним грифом МОН України.

– За наказом МОН України Державною інспекцією навчальних закладів (№ 4/114 від 15.05.2001 р.) 28.05-3.06 проведено атестаційну експертизу Теребовлянського вищого училища культури (склад Комісії: Попова Л.В., Харабара М.Д., Виткалов В.Г., Товкач Г.В., Монько Т.С., Митровка М.М., Сукрешний М.В., Журавський Є.К., Голдрич О.В.).

– Директор інституту мистецтв РДГУ, доц. Шевчук С.І. та завідувач кафедри культурології, проф. Виткалов В.Г. стають організаторами проведення щорічного «Круглого столу» аспірантів та пошукувачів наукових ступенів інституту мистецтв РДГУ (2000-2003 рр.) на тему «Сучасні проблеми та перспективи вузівської науки» (квітень).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався експертом МОН України для проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз декількох спеціальностей у Миколаївській філії Київського національного університету культури і мистецтв, Одеському національному політехнічному університеті, Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова, окремих філіях Київського національного університету культури та мистецтв, Ужгородського, Теребовлянського училищ культури й інших ЗВО України.

– Учениця Педагогічного ліцею РДГУ Зорій І. здобула Ш місце в обласному конкурсі

учнівських наукових робіт (МАН) за напрямом «Етнографія та фольклористика» (наук. кер. – ст. викл. Черніговець Т.І.).

– Доц. Каневська Г.Г. та проф. Виткалов В.Г. брали участь у якості членів журі в атестації наукової діяльності ЗОШ міста, зокрема конкурсі учнівських робіт Рівненської МАН на підсумковому етапі конкурсу наукових досліджень (23–24.01).

– Президією ВАК України затверджено новий склад Спеціалізованої вченої ради К. 26.807.01 за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство» при Київському національному університеті культури і мистецтв: д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., д-р філос. н., проф. Афанасьєв Ю.Л., д-р пед. н., проф. Ківшар Т.І., к. пед. н., доц. Коваленко Н.В., к. пед. н., доц. Булатова Е.І., д-р пед. н., проф. Брилін Б.А., к. пед. н., проф. Виткалов В.Г., к. пед. н., доц. Долбенко Т.М., к. пед. н., доц. Загуменна В.В., д-р миств., проф. Ільченко О.О., к. пед. н., доц. Кірсанов В.В., д-р пед. н., проф. Кулешов С.Г., д-р пед. н., проф. Кушнаренко Н.М., к. пед. н., доц. Лутовінова В.І., к. пед. н., доц. Медведєва В.М., д-р іст. н., проф. Новохатько Л.М., д-р пед. н., проф. Олексюк О.М., д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., д-р тех. н., проф. Сенченко М.І. (директор Книжкової Палати України ім. І. Федорова), к. пед. н., проф. Скнар О.І., д-р пед. н., проф. Слободяник М.С., д-р пед. н., проф. Чачко А.С.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у складі Банку експертів Державної акредитаційної комісії (ДАК) для подальшої участі у проведенні ліцензійних та акредитаційних експертиз ЗВО) Міністерства освіти та науки України за напрямом «Культура і мистецтво».

– Ст. викл. Чернгіговець Т.І. розробила програму дослідження ігрової культури Рівненського Полісся в рамках комплексної наукової теми Інституту мистецтв РДГУ «Етнокультурна Волинського Полісся і Чорнобильська трагедія», залучивши до її реалізації студентів кафедри. Науковий пошук нею здійснюється в рамках функціонування лабораторії Поліссязнавства через низку фольклорно-етнографічних експедицій.

– Проф. Виткалов В.Г. здійснив стажування на базі Київського національного університету культури і мистецтв (грудень-січень).

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 6. Рівне : РДГУ, 2001. 152 с. (22,1 др. а.) (А-4 формат). Тоді ж здійснено його офіційну розсилку.

– Державною інспекцією Навчальних закладів МОН України (Наказ № 4/97 від 07 травня 2001 р.) 20-27.05 проведено атестаційну експертизу Київського обласного училища культури (Мамченко О.М., Харабара М.Д., Виткалов В.Г., Журавський Є.К., Каміна В.О., Колеснікова Т.В., Монько Т.С., Насменчук А.М., Пасечник Н.Ф., Рижов В.В.).

– Студенти кафедри (Ситай І., Гордич В., Гуменюк Л.), після проходження відбіркового туру в РДГУ, брали участь у Всеукраїнських олімпіадах із культурології – у Києві (КДУКіМ, 12.05) та мистецтвознавства – у Харкові (ХДУМ ім. І.П.Котляревського, Мазурок Л., Смага Т., Домброва (Глущук) О.). І.Ситай посіла IV місце. Мазурок Л. – II місце. Вони відзначені відповідними Дипломами Міністерства освіти і науки України та ректора РДГУ. Їх науковий керівник – проф. Виткалов В.Г.

– При СНТ «Афіна» кафедри діє науковий гурток із вивчення ігрової культури регіону (відп. – ст. викл. Черніговець Т.І.), у складі якого функціонують відділи: «журналістики» – кер. В.Гордич; «дозвілля» – кер. В.Гізун; «благодійництво» – кер. В.Левінська; «наукові дослідження» – кер. І.Ситай.

– У Львівському національному університеті ім. І.Я.Франка вперше проведено регіональну організаційно-методичну нараду з питань розробки концепції підготовки магістрантів напряму 02 – «Культура і мистецтво» («Культурологія»), в якій взяли участь проректор із наукової роботи РДГУ, проф. Сяський А.О. та завідувач кафедри культурології, проф. Виткалов В.Г.

– Переглянуто в черговий раз навчальні плани спеціальності в рамках загальних змін, викликаних адаптацією спеціальності до вимог МОН України, організованих навчальною частиною РДГУ (кер. – ст. викл. Колосюк О.А.).

– За відповідним наказом ректора РІС КСУ (проф. Постоловського Р.М.), проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови

Державної екзаменаційної комісії на кафедрі культурології і мистецтвознавства в Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету (червень).

– Науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у бенефісі заслуженої артистки України Н.-М.П.Фарини, проведеного в обласному музично-драматичному театрі з нагоди її ювілею (24.06). Автор сценарію та ведуча заходу – ст. викл. Шолудько Н.Г.

– Завершено вступну кампанію в РДГУ, в результаті якої на спеціаліть кафедри зараховано майже 95% студентів від загального ліцензованого прийому. Це переважно студенти контрактної форми навчання. Плата за навчання – 2.500 грн. на рік (500 $).

– Уперше здійснено прийом до магістратури денної та заочної форм навчання. Ліцензію виконано у повному обсязі (по 10 осіб на кожну форму). Конкурс на спеціальність «Культурологія», враховуючи ефективну систему організації профорієнтаційної роботи співробітників та вмотивовану ціну за навчання, постійно збільшується, що вимагає розширення ліцензованого прийому. І це при тому, що кожного року І–2 ЗВО України відкривають цю спеціальність у себе.

– Виробнича практика магістрантів (асистентська та науково-дослідна) організовується на базі кафедри. Під час асистентської практики студенти залучаються до проведення усіх видів занять зі студентами молодших курсів, беруть активну участь у засіданнях кафедри, роботі СНТ «Афіна», є помічниками кураторів академічних груп, відповідають за організацію ознайомчої практики студентів ІІ курсу тощо. Магістранти кафедри виступають й у якості стажистів; розпочинається публікація фрагментів їхніх досліджень у наукових збірниках України.

– Функціонування кафедри в структурі гуманітарного університету продовжує ранжувати науково-педагогічних працівників за рівнем їх академічної мобільності.

– Поступово зростає кількість студентів-першокурсників, зарахованих на навчання за контрактною формою й на заочній формі.

– Колектив науково-педагогічних працівників кафедри налагоджує тісну співпрацю, уклавши відповідну угоду, з обласним Педагогічним ліцеєм, що дає змогу студентам спеціальності здійснювати апробацію здобутих знань та практичних навичок, покращує культурно-дозвіллєву атмосферу в ліцеї. На певний час його затверджено як базу практик для студентів спеціалізації «педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності».

– Проведено навчально-методичну конференцію для студентів кафедри на тему «Етнокультурні процеси в сучасній Україні» (відп. – ст. викл. Морозова Т.П.). Подібна практика проведення підсумкових навчальних конференцій надалі стає традиційною.

– Підготовлено необхідну документацію для внесення змін до системи освітньої діяльності кафедри (збільшення ліцензованого обсягу, магістратура) і подано її для подальшої експертизи в МОН України.

– Продовжується практика проведення звітних навчальних конференцій з професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану, що значно впливає на якість навчання студентів і сприяє формуванню у них навичок реферування.

– Започатковано, за фінансової підтримки ректорату (проф. Постоловський Р.М.) та профкому університету (проф. Мусієвич О.С.), щорічну практику екскурсійних поїздок зі студентами історичними місцями України (Львів, Київ, Острог, Олесько, Золочів, Підгірці, Дубно, Тараканів, Луцьк та ін.), де студенти мають змогу наочно вивчати національно-культурну спадщину України. Керівниками академічних груп під час цих поїздок є викладачі Прокопович Т.Ю., Пономарьова Т.О., Виткалов В.Г., Каневська Г.Г. та ін. Значно активізувалася екскурсійна робота серед студентів І курсу на локальному рівні: вулицями міста, ознайомлення з практикою діяльності установ культури тощо, до організації якої активно долучаються й магістранти кафедри. Актуальними залишаються й зустрічі з провідними професіоналами-практиками галузі.

– Започатковано постійні зустрічі студентів І курсу спеціальності кафедри зі співробітниками університетської наукової бібліотеки, що дає змогу з початку навчання долучитися їм до цілеспрямованої роботи з книгою, мати достатню уяву про інформаційний потенціал бібліотеки.

– Студенти кафедри (І.Ситай, Л.Гуменюк, В.Гордич, Т.Смага) постійно беруть участь у всеукраїнських науково-практичних конференціях та олімпіадах.

– Біографічні дані проф. Виткалова В.Г. внесені до довідника «Хто є хто на Рівненщині. 200 біографій». Рівне : Перспектива, 2001. С. 27–28. Згодом ця практика (друку подібних покажчиків і в Україні, і на Рівненщині зокрема) переведена виключно на комерційну основу, тому скласти уяву про те, хто справді є ким на Рівненщині, як і в Україні загалом, неможливо.

– За ініціативи проф. Виткалова В.Г. одержано дозвіл Департаменту кадрової роботи Міністерства освіти і науки України (Биковський В.Т.) (№ 5/2-195 від 16.07.2001 р.) на відкриття аспірантури за спеціальністю 17.00.01 – «Теорія та історія культури» та здійснено прийом (1.11) двох аспірантів: на денне відділення – викл. кафедри Прокопович Т.Ю., і на заочне – викл. Ігнатьєву О.В. Їх науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г.

– Доктор іст. наук, проф. Стоколос Н.Г. (РІС КСУ) запрошена на кафедру на посаду професора-сумісника для читання курсу «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення» для магістрантів спеціальності 8.02.0101 «Культурологія». Нею організовано чимало оригінальних заходів, окремих досліджень та зустрічей студентів із представниками нетрадиційних форм віросповідань, відвідано різноманітні секти, храми чи інші релігійні центри, що функціонують на Рівненщині, підготовлено декілька інформаційних повідомлень у періодичній пресі з цього приводу.

– Організаційно-методична (ознайомча) практика студентів ІІ курсу спеціальності «Культурологія» д. ф. н. упродовж двох тижнів (із метою ознайомлення студентів із культурним потенціалом краю), проводиться в установах культури і мистецтва м. Рівного.

– Доцент кафедри Морозова Т.П. у рамках навчальної дисципліни «Рецензування і реферування» започатковує підготовку до друку студентських публікацій у періодичній пресі Західного регіону України і для студентів заочної форми навчання. Ця практика стає обов'язковою умовою успішного складання іспиту з даної дисципліни, а згодом і подальшого захисту дипломних досліджень різних ОКР. Впливає вона і на якість проведення профорієнтаційної діяльності кафедри та дає змогу студентам якісно готувати теоретичний розділ власних наукових досліджень.

– Доц. Каневська Г.Г. виконує обов'язки наукового керівника секцій «Мистецтвознавство» та «Народознавство» у Рівненському відділенні МАН України (НВК «Рівненський колегіум»).

– На кафедрі здійснює стажування співробітник університету НаУ «Острозька академія» (доц. Маключенко В.І).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався довіреною особою кандидата в депутати Рівненської обласної ради, військового комісара Рівненської області, полковника Баладира О.І. (березень), якого згодом й обрано депутатом.

– Студенти кафедри є постійними організаторами численних мистецьких новорічних свят, конкурсів у міських дитячих установах соціального спрямування (відп. – доц. кафедри Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В., Черніговець Т.І. та ін.), про що свідчить чимало різноманітних подяк, грамот, що надходять на ім'я керівництва РДГУ від місцевих освітньо-виховних структур та органів влади.

– На кафедрі розширено, уточнено та затверджено комплексну програму підвищення загального культурного рівня студентів спеціальності, що включає не лише безпосередню навчальну підготовку в традиційних аудиторних формах, але й активну участь у проведенні різноманітних культурно-дозвіллєвих заходів у ЗОШ міста, клубних закладах, бібліотеках міста, установах соціального спрямування, на факультеті, в університеті тощо; вона включає й систематичне відвідання театрів, концертної зали, обласних бібліотек, різноманітних художніх презентацій, слухання музики, екскурсійні поїздки, зустрічей з провідними фахівцями галузі тощо.

– Студентський актив кафедри за підтримки профспілкової організації студентів РДГУ започатковує друк газети «Культуролог» (ред. – студ. І.Ситай). Куратор – студактив СНТ кафедри «Афіна». Її друк здійснювався епізодично, виходячи з наявності ініціативного студентського активу.

– За результатами річної наукової діяльності штатними науково-педагогічними працівниками кафедри опубліковано 39 науково-методичних праць. Опубліковано також декілька студентських статей у наукових збірниках ЗВО України та періодиці регіону (4). Студенти та співробітники, відповідно, брали участь у 3 та, відповідно, 7 науково-практичних конференціях.

2002 рік

– У штаті кафедри заявлено 11 науково-педагогічних працівників. Їх науковий ценз становить 43 %. Приміщення кафедри та кабінет завідуючого розташовані в ауд. № 46-46-а головного корпусу РДГУ по вул. С.Бандери, 12.

– Навчальне навантаження по кафедрі заплановане в обсязі 17.195.5 годин. До його виконання залучаються, крім штатних викладачів, й провідні професіонали-практики культурно-дозвіллєвої сфери та науковці регіону.

– Відбулося обговорення із завідувачем кафедри філософії і культурології НаУ «Острозька академія» доц. Зайцевим М.О. програми подальшого стажування магістрантів та науково-педагогічних працівників академії на базі кафедри культурології РДГУ (6.02).

– Рішенням Державної Акредитаційної комісії (ДАК) МОН України розширено і затверджено ліцензійний обсяг: 55 осіб на денну (з 15) та 55 осіб на заочну (з 15) форми навчання спеціальності «Культурологія» РДГУ. Ліцензійний прийом здійснюється майже у повному обсязі. При цьому 90-95% студентів – контрактники.

– Підготовлено необхідну документацію та затверджено її в МОН України стосовно прийому студентів на здобуття ІІ вищої освіти та екстернатної форми навчання, а також на заочну форму навчання (2,5 р.) на базі молодшого спеціаліста.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК МОНУ з питань освіти, культури і мистецтва. Засідання проводяться щоквартально. Голова ради – доктор пед. наук, проф., директор Інституту педагогіки НПУ ім. М.П.Драгоманова Володимир Іванович Бондар.

– Члени колективу кафедри (Каневська Г.Г., Виткалов В.Г.) включені до складу науково-дослідної групи при Рівненській облдержадміністрації для розробки комплексної наукової програми «Діаспора».

– Проведено традиційну звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу та студентів і аспірантів кафедри, у якій взяло участь 42 особи (лютий).

– Доц. кафедри Прокопович Т.Ю. призначена куратором СНТ кафедри. Нею розроблена нова структура товариства, переобрано керівні органи, затверджено нову тематику наукового пошуку, підготовлено студентський науковий збірник «Актуальні проблеми культури» (16 здобувачів в/о кафедри та 4 – інших спеціальностей). У структурі СНТ функціонують секції: «Теорія та історія культури», «Історія та теорія дозвілля», «Педагогіка дозвілля», «Народна художня творчість», «Сучасна молодіжна субкультура». Це найкращий і найактивніший варіант діяльності товариства упродовж значного періоду його функціонування.

– Колектив науково-педагогічних працівників (Виткалов В.Г., Шолудько Н.Г., Граб О.В., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Вакульчук М.В., Ігнатьєва О.В.) брали участь у міжнародній науково-практичній конференції на тему «Молодое поколение и ядерная энергетика» (Кузнецовськ, 14-15 травня); проф. Виткалов В.Г. – керівник секції, за участі доктора філол. наук, проф. Давидюка В.Ф. (ВНУ ім. Лесі Українки), відомого культуролога і етнографа Василя Скуратівського, начальника відділу клубних закладів Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації Г.В.Ковальчук і директора Рівненського ОЦНТ Ф.Ф.Васечка. Відбулася зустріч представників кафедри із співробітниками Хмельницької РАЕС та її Палацу культури, а також відомими фахівцями з ядерної енергетики. Упродовж наступних років штатні працівники Палацу продовжують навчання на спеціальності кафедрі, або здійснюють підвищення кваліфікації на її базі.

– МОН України своїм рішенням (№ 1/11-1639 від 22.05.2002 р.) провело незалежну експертизу рукопису «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (автори: Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О.) і надало йому відповідний Гриф як навчальному посібнику з історії і культури України.

– На підставі розробленої в РДГУ комплексної Програми виховної роботи в навчальному закладі, колективом науково-педагогічних працівників кафедри створена власна система педагогічних дій, спрямована на розширення у студентів практичних навичок роботи з масовою аудиторією у сфері вільного часу (відп. – ст. викл. Вакульчук М.В.). Переглянуто систему роботи на філіях та укладено нові угоди про співпрацю (відп. – доц. кафедри Шолудько Н.Г.)

– Педагогами кафедри (ст. викл. Черніговець Т.І.) проведено публічні читання на тему «Культура Волинського Полісся і Чорнобильська трагедія» (квітень) та цикл культурологічних дискусій «Інформаційне поле сучасної України» (доц. кафедри Прокопович Т.Ю., жовтень-грудень), предметну олімпіаду з курсу «Історія і теорія дозвілля» (ст. викл. Черніговець Т.І.), конференцію «Молодіжна культура: історія та шляхи розвитку» (викл. Ігнатьєва О.В., 47 учасників) та ін. Декілька публічних лекцій з культурологічної проблематики провела доц. Каневська Г.Г. (Органна зала).

– Проф. Виткалова В.Г. призначено членом експертної комісії та згодом, – офіційним опонентом під час захисту дисертаційного дослідження аспіранта КНУКіМ Бриліна Е.Б. на засіданні Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (травень).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у складі «Банку експертів» ДАК МОН України. У зв'язку з цим він неодноразово призначався головою експертних комісій для акредитації чи ліцензуванні окремих спеціальностей Волинського державного університету ім. Лесі Українки, Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, Одеського національного політехнічного університету, Донецького державного університету, Луганського державного університету культури і мистецтв, ХДАК, КНУКіМ і декількох його філіях та інших ЗВО України (загалом майже 20).

– Починаючи від 1995 року по т. ч. на кафедрі культурології щорічно проходять стажування науково-педагогічні працівники Волинського державного (національного) університету ім. Лесі Українки, Національного університету «Острозька академія», Міжнародного університету «Рівненський економіко-гуманітарний інститут» ім. С.Дем'янчука, Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету, КНУКіМ, Кременецької муніципальної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т.Г.Шевченка, співробітники структурних підрозділів РДГУ, магістранти Національного університету «Острозька академія» денної і заочної форм навчання та багатьох інших ЗВО України, у т. ч. й педагоги майже усіх коледжів культури і мистецтв Західного регіону, що дає змогу професорсько-викладацькому складу кафедри мати актуальну інформацію з регіонів і повною мірою виконувати профорієнтаційні заходи.

– У 1997-2002 роках проф. Виткалов В.Г. входив до складу Державної інспекції навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, де брав участь у проведенні атестаційних експертиз ЗВО I–II рівнів акредитації, училищ культури і мистецтва Львова, Калуша, Теребовлі, Ужгорода, Самбора, Ніжина, Чернівців, Дубна, Дніпропетровська, Житомира, Тульчина, Луцька, Кам'янця-Подільського, Києва, а також окремих музичних (Умань, Рівне), художніх училищ (Ужгород, Косів), театрального (Дніпропетровськ) тощо, в результаті чого зросла кількість абітурієнтів із цих навчальних закладів на художньо-педагогічному факультеті. Керівники групи – управлінці Міністерства культури України Каращук В.В. та Мамченко О.М.).

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. 130 с. (14, 8 др. а.).

– Вийшов друком навчально-методичний посібник доц. кафедри Шолудько Н.Г. «Методика організації аматорської творчості» для студентів напряму підготовки 6.020101 – «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2002. 111 с. (гриф МОН України). Методичне забезпечення усіх професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану кафедри майже типове і знаходиться на належному рівні також.

– Продовжується практика зустрічей студентів кафедри з відомими діячами культури регіону та практиками і керівниками галузі (орг. – Морозова Т.П., Каневська Г.Г., Шолудько Н.Г.), яка допомагає краще орієнтуватися у проблемах функціонування галузі.

– Група аналізу навчального процесу (кер. – ст. викл. Вакульчук М.В.) оперативно здійснює моніторинг якості успішності студентів та відвідування ними занять.

– На прохання проф. Виткалова В.Г. стосовно пошуку інформації з науково-дослідних центрів діаспори для підготовки його монографії «Українська культура: сторінки історії XX століття», надійшло декілька листів від директора Інституту дослідів Волині Максима Бойка (Канада, Блумінгтон) і згодом передано бібліотечку з його праць до обласного краєзнавчого музею (сьогодні – це окремий «фонд М.Бойка» в КЗ «РОКМ» РОР).

– Продовжується практика залучення студентів інших спеціальностей до участі у роботі СНТ «Афіна» (зокрема, спеціальностей «Театральна режисура», «Музичне мистецтво», кер. – ст. В.Левінська). Це має певний організаційний ефект. У структурі СНТ декілька секцій: «Історія і теорія культури», «Історія і теорія дозвілля», «Педагогіка дозвілля», «Народна художня творчість», «сучасна молодіжна субкультура».

– До навчальних планів спеціальності «Культурологія», з метою набуття навичок програміста, введено спецкурс «Персональний комп'ютер» (до 2004 р.), згодом відмінений у зв'язку зі значним підвищенням рівня комп'ютерної грамотності молоді.

– Студенти кафедри постійно залучаються до підготовки і публікації наукових статей, участі у наукових конференціях в інших ЗВО України.

– Студенти кафедри (Ситай І., Глущук О.) брали участь у Всеукраїнських олімпіадах із культурології (у КНУКіМ) та мистецтвознавства (Харківський державний інститут мистецтв ім. І.П.Котляревського), де посіли, відповідно, 6 та 7 місця.

– Уперше здійснено випуск магістрантів спеціальності 8.020101 – «Культурологія» денної форми навчання (10 осіб), частина з яких склала екзамени кандидатського мінімуму з філософії та іноземної мови і продовжила займатися науково-дослідною діяльністю. Серед випускників – згодом викладачі кафедри Глущук (Домброва) О.Г., Смага Т.С. та Локшук І.В. (викл. кафедри українознавства, згодом – образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва) й ін. Курсові екзамени з філософії та іноземної мови зараховуються як екзамени кандидатського мінімуму, що передбачено навчальним планом цієї спеціальності. Академічні групи магістрантів кафедри є найчисельнішими в університеті, тому «потокові» заняття проводяться в навчальному корпусі № І, за місцем розташування кафедри. Ліцензія виконується у повному обсязі на денній і заочній формах навчання. Навчання на денній формі становить 1 рік, на заочній – 1,5 роки.

– У планах кураторів академічних груп кафедри передбачено обов'язкове відвідування студентами культурно-мистецьких установ міста (органної зали, Академічних театрів, кінопалацу, клубів, громадських об'єднань тощо), що виконується повною мірою. Студенти також активно залучаються до проведення різноманітних культурно-дозвіллєвих заходів в університеті та місті (ЗОШ, МБК, Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, Рівненський ОЦНТ).

– Аспірантка кафедри денної форми навчання Прокопович Т.Ю., здійснивши попередній захист власного дослідження на кафедрі і виконавши усі інші умови, на засіданні Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ, достроково захистила дисертацію на тему «Функціонування національної традиції у релігійному мистецтві української діаспори другої половини XX століття», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.01 – «Теорія та історія культури» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (червень).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в урочистому засіданні вченої ради КНУКіМ із нагоди 70-ліття від дня народження колишнього Міністра культури УРСР, проректора з наукової роботи, доктора філософських наук, професора КНУКіМ С.Д.Безклубенка (15.06).

– Ст. викл. кафедри Черніговець Т.І., після завершення навчання в аспірантурі з. ф. н. (1997–1999 рр.), захистила дисертацію на тему «Формування дозвіллєвої культури молодших школярів засобами дитячого фольклору» (на матеріалах Західного Полісся) за спеціальністю 13.00.05 – «Соціально-культурна діяльність» на засіданні Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (червень).

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови Державної екзаменаційної комісії в РІС КСУ та Волинському державному університеті ім. Лесі Українки (червень).

– Члени кафедри (викладачі Ігнатьєва О.В., Черніговець Т.І.) упродовж декількох років поспіль беруть участь у засіданнях «Круглого столу» Інституту мистецтв на тему «Сучасні проблеми та перспективи розвитку вузівської науки», організованого з нагоди Дня науки (квітень), є учасниками міжнародних наукових конференцій.

– Відбулися творчі зустрічі (під час проведення акредитаційної експертизи) проф. Виткалова В.Г. і Виткалова С.В. із докторами філософських наук, професорами Авеніром Івановичем Уйомовим – завідувачем відділу Інституту проблем ринку й економіко-екологічних досліджень НАН України (Одеса), Маратом Миколайовичем Верниковим – директором Львівського Інституту філософії,

логіки і соціології НАНУ (та професором-сумісником філософського факультету ОНУ ім. І.І.Мечникова), професорами філософського факультету Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, канд. філос. наук, доц. Чайковським О.В., деканом філософського факультету цього ж університету (червень). Відбулося ознайомлення з пам'ятками культури і мистецтв м. Одеси в товаристві мистецтвознавця, канд. філос. наук, доц. Ушакової К.В. (колишньої співробітниці Ермітажу, Санкт-Петербург).

– Випускник магістратури кафедри В.Крушельницький обраний за конкурсом на посаду викладача Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Надалі випускники факультету запрошуються на роботи до цього ЗВО.

– Завідувач кафедри проф. Виткалов В.Г. у зв'язку з багаторазовою участю у ліцензійних та акредитаційних експертизах низки спеціальностей у ХДАК, інших формах організаційно-культурної співпраці, запрошувався на святкування 70-річного ювілею від дня заснування Харківської державної академії культури.

– Під час вступної кампанії значно збільшився прийом абітурієнтів на контрактній основі на кафедрі (навчається 50–52 студенти на кожній формі). Державне замовлення на цій спеціальності складає 1–2 місця на курс на денній та заочній формі. Ліцензований обсяг магістратури (10/10) виконується також у повному обсязі на денній та заочній формах навчання.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри у рамках Програми формування духовної культури відвідали виставку польського пейзажу (вересень) в виставковій залі обласної Спілки художників НСХ України, декілька презентацій художніх творів членів НСХУ (Ф. Бобрика, В.Гвоздинського, М.Йориша) та низку інших мистецьких заходів у цій же залі та обласному краєзнавчому музеї. Активну участь у цьому процесі в якості організатора бере й викладач-сумісник, доц. Костюк Л. К. (РІС КСУ).

– Рішенням Голови Рівненської облдержадміністрації проф. Виткалова В.Г. затверджено у складі редакційної колегії регіонального енциклопедичного видання «Пам'ятки культури і мистецтва Рівненщини».

– Доц. Шолудько Н.Г. здійснила стажування на базі кафедри культурології Волинського державного університету ім. Лесі Українки (16.09-16.10).

– Затверджено нові навчальні плани і іншу навчально-методичну документацію в МОН України стосовно здійснення прийому абітурієнтів на здобуття ІІ вищої освіти та екстернатну форму навчання.

– Проф. Виткалову В.Г. редколегією довідника «Провідні вчені Західного регіону України» (НАНУ, Львівське відділення) запропоновано подати інформацію біографічного характеру до цього видання.

– 1.11.2002 року до аспірантури кафедри (на вивільнене місце, у зв'язку з достроковим захистом дисертації аспірантки денної форми Прокопович Т.Ю.) на другий курс зараховано пошукувачку наукового ступеня Граб О.В. (методистку деканату факультету української філології РДГУ) і призначено її науковим керівником проф. Виткалова В.Г. Тоді ж затверджено й тему її дисертаційного дослідження.

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих вчених рад ЗВО України (проф. Виткалов В.Г., понад 20 упродовж року), рецензії на статті, навчальні посібники тощо.

– Науково-педагогічні працівники кафедри активізують свою участь у наукових конференціях різних рівнів, залучаючи дл цього і студентів.

– Проведено підсумкові студентські навчальні конференції на тему «Соціокультурна діяльність» (відп. – доц. кафедри Шолудько Н.Г.), «Риторична майстерність викладача» (відп. – ст. викл. Вакульчук М.В.) та «Молодіжна культура: історія і шляхи розвитку» (відп. – викл. Ігнатьєва О.В.). Ця практика надалі стає традиційною і допомпгпє студентам краще орієнтуватися у складових наукового пошуку.

– До штату кафедри на посаду викладача, після завершення навчання в магістратурі, зараховано учасницю всеукраїнських культурологічних олімпіад Глущук (Домброву) О.Г., яка забезпечуватиме «прикладний» блок дисциплін навчального плану.

– За відповідним розпорядженням ректора РДГУ (проф. Постоловського Р.М.), будь-які зразки наукових чи методичних видань, опубліковані професорсько-викладацьким складом кафедр університету, передаються до бібліотеки університету у кількості до 5 примірників безкоштовно.

– Упорядковано всю звітну та планову документацію кафедри, а також картотеки науково-методичних праць співробітників, випускників кафедри, дипломних робіт усіх ОКР, студентських клубів, комплексних наукових тем тощо.

– На запит Спеціалізованої вченої ради ДАКККіМ проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на дисертаційне дослідження Голови Адміністрації Президента України Ю.П.Богуцького (жовтень).

– Проф. Виткалов В.Г. на запит керівника Рівненського ОЦНТ Ф.Ф.Васечка здійснив упорядкування й редагування матеріалів Всеукраїнського огляду-конкурсу обласних центрів народної творчості. Він брав участь також в ліцензійних та акредитаційних експертизах майже 20 спеціальностей різних ОКР у закладах вищої освіти України.

– Опубліковано штатними співробітниками 30 наукових та науково-методичних праць, а також 11 студентських статей у наукових збірниках ЗВО України. Щорічно готується 20-30 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень для Спеціалізованих учених рад ЗВО України (Виткалов В.Г., Прокопович Т.Ю.). Відбувся також звіт Голови студентського наукового товариства «Афіна» (В.Левінської) на засіданні кафедри, в якому повідомлено, серед іншого, що лише у Звітній науковій конференції кафедри виступило з доповідями 42 студенти. Проведено чимало культурно-дозвіллєвих заходів й у соціальних установах області Морозовою Т.П., Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В. та відновлено друк студентської газети «Культуролог» (відп. – викл. Ігнатьєва О.В.).

– На кафедрі започатковано друк усієї документації з електронних носіїв.

– Переважна більшість науково-педагогічних працівників кафедри має повноцінне й опубліковане методичне забезпечення навчальних дисциплін, що дозволяє ефективно здійснювати навчальний процес.

2003 рік

– У штаті кафедри знаходиться 11 науково-педагогічних працівників. Їх науковий ценз складає 45,7 %. Навчальне навантаження заплановано в обсязі 20.093 год. Приміщення кафедри розташовані в ауд. № 46, 46 а, корп. № 1 по вул. С.Бандери, 12.

– Серед викладачів-сумісників кафедри – відомі професіонали-практики клубної та музейної мережі (Пономарьова Т.О., Мушировський В.М., Прищепа Б.А., Булига О.С., Луц В.Д.) та педагоги-науковці з РІС КСУ (доц. Костюк Л.К., Стоколос Н.Г., Ніколаєва А.О., Смирнова Т.Б.), НаУ «Острозька академія» (доц. Зайцев М.О.), Волинського держуніверситету ім. Лесі України (доц. Возняк С.С.), МЕГУ (доц. Забута Т.В.), Рівненського факультету НАКККіМ (Мохнюк Р.С.). Епізодично до педагогічної роботи залучається і доктор філософських наук, проф. Афанасьєв Ю.Л. (КНУКіМ).

– Затверджено (протокол № 1 від 24.01.2003 р.) новий склад Фахової (Експертної) ради ДАК МОН України за напрямом «Культура і мистецтво»: голова – *Стасюк В.Л.* – заст. Міністра культури і мистецтв України, *Поплавський М.М.* – д-р пед. н., проф., ректор КНУКіМ, *Кравчук П.І.* – к. миств., доц. проректор із навчальної роботи Київського держ. ін-ту театрального мистецтва ім. І.К.Карпенка-Карого, *Чебикін А.В.* – проф., народний художник України, ректор НАОМА, *Скнар О.І.* – к. п. н., проф., перший проректор КНУКіМ, Афанасьєв Ю.Л. – д-р філос. н., проф. КНУКіМ, *Ботунова Г.Я.* – к. миств., доц., декан факультету Харківського держ. ін-ту мистецтв ім. І.П.Котляревського, *Безклубенко С.Д.* – д-р філос.. н., проф., проректор КНУКіМ, *Виткалов В.Г.* – к. п. н., проф., завідувач кафедри культурології РДГУ, *Воєводін В.В.* – проф., ректор Донецької держ консерваторії ім. С.С.Прокофьєва, *Волков С.М.* – к. миств., нач. Управління навчальних закладів Міністерства культури і мистецтв України, *Загуменна В.В.* – к. п. н., проф., декан факультету КНУКіМ, *Єнтіс Л.С.* – к. п. н., доц., директор Миколаївської філії КНУКіМ, *Каністратенко М.М.* – к. і. н., проф., перший проректор ХДАК, *Козін В.В.* – доц., директор Київського музичного училища ім. Р.М.Гліера, *Кушнаренко Н.М.* – д-р п. н., проф., декан ф-ту ХДАК, *Романчишин В.Г.* – начальний управління культури Київської ОДА, *Терно В.В.* – к. п. н., проф., завідувач кафедри МАУП, *Філіна А.П.* – к. п. н., проф., начальник Управління ліцензування і акредитації МОНУ, *Шейко В.М.* – д-р і. н., проф., ректор ХДАК.

– У зв'язку з активізацією культурно-мистецького життя в регіоні, розширюються й форми діяльності колективу кафедри, посилюється їх інтенсивність, що помітно на подальшому плануванні, організації та проведенні різноманітних дозвіллєвих заходів, залученні студентів до цього процесу і розширенням контактів колективу з керівництвом установ галузі.

– Покращено візуальне забезпечення навчального процесу, зокрема постійно використовується відео (Каневська Г.Г., Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В., Прокопович Т.Ю., Виткалов В.Г.); активно застосовуються диспут, дискусійні форми у дисципліні «Святково-обрядова культура» та загалом у «прикладних» дисциплінах навчального плану (відп. – Глущук О.Г., Черніговець Т.І.).

– Розроблено, за погодження з деканатом, низку організаційних заходів, спрямованих на перенесення індивідуальних занять із дисциплін кафедри на її філії, що значно активізувало навчальний процес, надало йому практичної спрямованості (обласний краєзнавчий музей, міський Будинок культури, обласна універсальна бібліотека, обласний Центр народної творчості та ін.).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри проведено, з широким залученням студентів (розроблено сценарій, придбано призи, подарунки), десятки благодійних заходів у Радіологічному центрі, Притулку для неповнолітніх, соціальних установах с. Шубків (Тюска В.Б., Вакульчук М.В.), а також заходи для педагогів-організаторів, клубних працівників у Рівненському ОЦНТ (Морозова Т.П., Глущук О.Г., Ігнатьєва О.В.); педагоги кафедри брали участь у якості членів журі фестивалю аматорської творчості «Надія», «Квіти весни-2003» (Глущук О.Г., ЗОШ № 27); вийшло друком 2 випуски газети «Культуролог» (орг. – Ігнатьєва О.В.); організовано діяльність студентських клубів «Благодій», «Пошук», «Дебат», «Уікенд» (відп. – Шолудько Н.Г., Морозова Т.П.), організовано низку диспутів для студентів академгруп (Вакультук М.В.), вечори зустрічі зі студентами І курсу (Черніговець Т.І.) та ін.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ». Вип. 8. Рівне: РДГУ, 2003. 125 с. (17, 0 др. а.).

– Оновлено і суттєво збільшено та урізноманітнено методичне забезпечення дисциплін, що читаються по кафедрі, у т. ч. й для студентів заочної форми навчання.

– МОН України затверджено новий склад Експертної ради з *освіти*, *культури* і *мистецтва* при ДАК із ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації (додаток до протоколу № 6 від 3.02.2003 р.): голова Ради – *Бондар В.І.* – д-р п. н., проф., акад. АПН України, декан пед. ф-ту НПУ ім. М.П.Драгоманова, *Операйло С.І.* – к. п. н., голова Комітету з фізичного виховання і спорту МОН України, *Ярошенко О.Г.* – д-р п. н., проф. каф. методики викладання хімії НПУ ім. М.П.Драгоманова, *Богуш А.М.* – акад. АПН України, д-р п., н., проф., завідувачка кафедри дошкільної педагогіки Південноукраїнського держ. ун-ту ім. К.Д.Ушинського, *Євдокімов В.І.* – д-р п. н., проф., чл.-кор. АПН України, проректор Харківського держ. пед. ун-ту ім. Г.С.Сковороди, *Грещук В.В.* – д-р філол. н., проф., зав. кафедри української мови Прикарпатського держ. ун-ту ім. В.Стефаника, *Ядренко М.Й.* – д-р ф-м. н., проф., зав. кафедри теорії імовірностей і математичної статистики Київського нац. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка, *Яценко Т.С.* – д-р психол. н., проф., дійсний чл. АПН України, зав. кафедри психології Черкаського держ. ун-ту ім. Б.Хмельницького, *Косенко Ю.М.* – к. п. н., доц., проректор із навчальної роботи Маріупольського гуманітарного ін-ту Донецького нац. ун-ту, *Коваленко О.Е.* – д-р п. н., проф., проректор Української інженерної академії (Харків), *Чемересюк Г.Г.* – к. ф. н., проф., декан фізичного ф-ту Одеського нац. ун-ту, *Круглов В.Є.* – к. ф. н., проф., проректор ін-ту математики Одеського нац. ун-ту ім. І.І.Мечнікова, *Шкребтій Ю.М.* – к. п. н., проф., проректор із навчальної та науково-метод. роботи Нац. ун-ту фізичної культури і спорту України, *Козубей П.С.* – к. п. н., нач. відділу фізичного виховання Комітету фізичної культури і спорту України, *Хохлов Г.Г.* – проректор зі спортивної роботи Харківського ін-ту фізичної культури і спорту, *Сахновський К.П.* – д-р п. н., проф., проректор Науково-дослідного ін-ту фізичної культури і спорту при Нац. ун-ті фізичного виховання і спорту України, *Волков Л.В.* – д-р п. н., проф., завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання

Переяслав-Хмельницького держ. педінституту, *Левчук Л.Т.* – д-р філос. н., проф., зав. кафедри етики, естетики та теорії культури Київського нац. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка, *Сьомкін В.В.* – к. миств., гол. дизайнер Київського ін-ту дизайну, *Мовчан В.С.* – д-р філос. н., проф., зав. кафедри філософії Дрогобицького держ. ун-ту ім. І.Я.Франка, *Орлова Т.І.* – д-р філос. н., проф., заст. зав. кафедри культури і естетики Нац. акад. образотворчого мистецтва і архітектури, *Скнар О.І.* – к. п. н., проф., проректор КНУКіМ, *Андронова І.Ф.* – доц., декан Кримського ф-ту КНУКіМ, *Виткалов В.Г.* – к. п. н., проф., завідувач кафедри культурології РДГУ, *Цветкова Л.Ю.* – доц., декан ф-ту хореографії і режисури КНУКіМ, *Лащенко А.П.* – д-р миств., проф., проректор із навчальної роботи НМАУ ім. П.І.Чайковського, *Прибега Л.В.* – к. арх., проф., проректор із наукової роботи НАОМА, *Белявіна Н.Д.* – к. п. н., доц., декан ф-ту мистецтв ДАКККіМ, *Іванченко В.Г.* – к. миств., доц., зав. кафедри теорії музики Донецької держ. консерваторії ім. С.С.Прокоф'єва, *Кравчук П.І.* – к. миств., доц., проректор із навчальної роботи Київського держ. ін-ту театрального мистецтва ім. І.К.Карпенка-Карого, *Заболотна В.І.* – к. миств., проф. Дитячої держ. академії мистецтв, *Бондар О.Я.* – д-р миств., проф. кафедри дизайну Нац. ун-ту «Львівська політехніка», *Антонович Є.А.* – к. п. н., доц., декан Київського нац. ун-ту технологій та дизайну, *Безклубенко С.Д.* – д-р філос. н., проф., проректор із наукової роботи КНУКіМ, *Фоменко Н.А.* – к. п. н., доц., перший проректор Київського ін-ту туризму, економіки і права, *Фініков Т.В.* – к. і. н., доц., завідувач кафедри менеджменту освіти і педагогіки вищої освіти Ін-ту економіки і права «Крок», *Ротерс Т.Т.* – д-р п. н., доц. кафедри теорії фізичного виховання Луганського держ. пед. ун-ту, *Третьяков М.О.* – к. п. н., доц., завідувач відділу соціально-гуманітарної, економічної освіти та виховної роботи Науково-методичного центру вищої освіти МОН України, *Болюбаш Я.Я.* – перший заступник начальника департаменту вищої освіти МОН України, *Жирнов А.Д.* – к. с/г. н., проф. кафедри дизайну ДАКККіМ.

– У рамках навчальної дисципліни «Рецензування та реферування» (орг. – доц. кафедри Морозова Т.П.) продовжено (як підсумок слухання цього курсу) обов'язкові публікації студентів у періодичній пресі Західної України (15–25 статей щорічно в кожній академгрупі).

– Шкільна рада при УККА (Нью-Йорк) привітала професора Виткалова В.Г. із ювілеєм і надіслала в подарунок книги українських авторів з еміграції (березень).

– Проф. Виткалов В.Г. (24–26.03 та травень) призначається до складу комісії Науково-методичної ради МОН України з питань розробки державних стандартів спеціальностей «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Культурологія».

– Проведено факультетську науково-практичну конференцію на тему «Молодіжна субкультура: проблеми та перспективи вивчення» (орг. – викл. Ігнатьєва О.В., березень).

– Доц. Забута Т.В. «За вагомі здобутки у науково-методичній діяльності» нагороджена Почесною грамотою Академії Педагогічних наук України.

– Проведено культурологічну студентську олімпіаду на тему «Духовна спадщина Т.Г.Шевченка і сьогодення» (березень, відп. – доц. кафедри Прокопович Т.Ю., викл. Глущук О.Г.).

– За участі Студентського наукового товариства «Афіна» упродовж року проведено 4 публічні диспути на теми «Український кінематограф – право на існування чи занепад?», «Молодіжна музика для всіх чи для кожного?», «Американізація художньої культури XX – початку XXI століття – випадковість чи закономірність?», «Масова культура сучасності – нові шляхи розвитку культури чи втрата духовності?», «Сучасна молодь в Україні: яка вона?!» (відп. – аспірантка кафедри Ігнатьєва О.В., викл. Глущук О.Г.), а також наукові публічні дискусії на тему: «Інформаційний простір України: реальність та ілюзії» (травень), семінар-тренінг «Теорія дискурсу» (жовтень) із залученням представників інших кафедр університету.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали відкриту лекцію народної артистки України, секретаря Національної Спілки композиторів України Лесі Василівни Дичко (Київ), проведену в Інституті мистецтв РДГУ та концерт з її творів, що відбувся в Рівненському обласному державному музично-драматичному театрі (7.05). Орг. – Інститут мистецтв РДГУ.

– МОН України надало відповідний гриф рукопису хрестоматії «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (авт.: Виткалов В.Г. і Пономарьова Т.О.) та надіслало до РДГУ довідку (22.05.2003 № 1/11-16-39), зазначивши відповідний алгоритм його фіксації.

– Проведено студентські науково-практичні конференції на тему: «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні і місце в ній шоу-бізнесу» (відп. – доц. кафедри Морозова Т.П.) та «Людина у світі культури» і «ХХ століття: проблеми культури» (відп. – доц. Каневська Г.Г.). Наукові звітні конференції і Круглі столи тематичного спрямування стають традиційними засобами підсумку вивчення професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану спеціальності «Культурологія» і формують відповідні аналітичні навички (компетенції).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (проф. Виткалов В.Г., доц. Шолудько Н.Г.) є членами вчених рад університету та художньо-педагогічного факультету відповідно. Вони ж залучаються й до підготовки низки питань на їх засідання.

– Президія ВАК України у своєму періодичному виданні відзначила фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ як такий, що на високому рівні виконує своє завдання (фаховий рівень публікацій і наукового редагування).

– Співробітники кафедри (проф. Виткалов В.Г.) взяли участь у спортивних змаганнях працівників культури і мистецтва Рівненської області, проведених на турбазі «Олімпієць» (смт. Хрінники, Млинівського району, 5–6.06).

– На базі Рівненського економіко-гуманітарного інституту ім. С.А.Дем'янчука проведено регіональну науково-практичну конференцію на тему «Культура Волині: історія та сучасність» (відп. – к. і. н., доц. кафедри історії Черепуха Л.О.), яка через певний час стає штатним співробітником кафедри. Науково-педагогічні працівники кафедри традиційно беруть участь у 7-10 науково-практичних конференціях всеукраїнського та міжнародного рівнів щорічно.

– На кафедрі культурології проходять стажування педагогічні працівники Дубнівського, Калуського, Теребовлянського державних училищ культури і мистецтв, а також Волинського держуніверситету ім. Лесі Українки (доц. С.С.Возняк, 6 місяців), що дає змогу професорсько-викладацькому складу кафедри краще ознайомитися з методикою організації навчального процесу у середній спеціальній ланці та проводити відповідну і ефективну профорієнтаційну роботу, а також узгоджувати власні навчальні плани підготовки фахівців для регіону.

– Науково-педагогічні працівники здійснили планове стажування у ЗВО регіону: доц. кафедри Шолудько Н.Г. – у ВНУ ім. Лесі Українки; ст. викл. Ващук Г.В. – у НаУ «Острозька академія».

– Проф. Виткалов В.Г. виграв грант Рівненської обласної державної адміністрації за регіональною Програмою «Забезпечення місцевого населення української книгою», на кошти якого підготовлено і здано до друку монографію «Українська культура: сторінки історії ХХ століття» (обсягом понад 40 др. а.). Художнє оформлення – випускник РДГУ, Голова обласної організації Національної Спілки художників України – О.К.Литвин.

– Профорієнтаційні чергування науково-педагогічних працівників кафедри в навчальних корпусах у період квітня-липня під час організації вступної кампанії та широка інформаційна робота з абітурієнтами області і аналогічна робота в коледжах культури і мистецтв регіону стає обов'язковою та має відповідний ефект. Поступово збільшується кількість студентів контрактної форми.

– На різні форми навчання, за підсумками організації вступної кампанії в університеті, зараховано значну кількість студентів-контрактників. Конкурс на спеціальність «Культурологія» перевищує 50–52 осіб на місце на державну форму. Повністю виконується ліцензія й на ОКР «Магістр» на денній та заочній формах навчання (10/10), що спонукає проводити заняття з дисциплін першого загально-гуманітарного блоку університету в корп. № 1.

– За відповідним рішенням завідувача кафедри посилюються вимоги до якості підготовки дипломних робіт усіх ОКР. Акцентується увага на практичній частині досліджень, опису практичної діяльності студента чи установи культури за місцем його проживання (заочна форма навчання), використанням поточних архівів установ культури регіону, публікації фрагментів дипломних робіт тощо, що надає таким дослідженням

певної оригінальності і глибини та професійної спрямованості.

– Студенти кафедри відвідали серію концертних програм у рамках проведення Міжнародного мистецького фестивалю «Нове музичне виконавство» (листопад, Зала органної і камерної музики, відп. – доц. Каневська Г.Г.).

– До складу наукових збірників, на вимогу МОН України, введено обов'язкових рецензентів (доктора пед. наук, проф., завідувача кафедри естрадного музичного виконавства Бриліна Б.А. – Вінницький ДПУ ім. М.Коцюбинського та доктора філос. наук, проф., проректора КНУКіМ Афанасьєва Ю.Л.).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався експертом Фахової ради МОН України для акредитаційних та ліцензійних експертиз низки (11) спеціальностей у філіях Київського національного університету культури і мистецтв (*Дніпропетровській* – «Менеджер шоу-бізнесу», «Перукарське мистецтво» та *Сімферопольської*, *Миколаївській філіях*; *Херсонській* – «Менеджмент соціокультурної сфери», «Перукарське мистецтво», Львівському ф-ті менеджменту і бізнесу Ін-ту соціокультурної діяльності та ін.), ВНУ ім. Лесі Українки («Культурологія»), а також у Луганському національному педагогічному університеті ім. Т.Г.Шевченка, НПУ ім. М. Драгоманова, Донецькому державному університеті, Уманському музичному училищі ім. П.Демуцького, Канівському, Київському та Кам'янець-Подільському училищах культури, Міжрегіональній академії управління персоналом (Київ), Національному університеті «Острозька Академія» та інших ЗВО України. Брав також участь в 11 засіданнях Експертної ради ДАК МОНУ.

– Створено студентську команду КВК при кафедрі (відп. – студактив).

– Педагоги кафедри (доц. кафедри Морозова Т.П., Черніговець Т.І., викл. Глущук О.Г.) є постійними учасниками обласних семінарів, організованих для працівників культури, а також «творчих» лабораторії «Дозвілля» обласного центру народної творчості, що проводиться в рамках системи підвищення кваліфікації працівників культури регіону.

– Рішенням Президії ВАК України канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г. затверджений у новому складі Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 Київського національного університету культури і мистецтв за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство».

– Ст. викл. Черніговець та викл. Глущук О.Г. є постійними учасниками обласних семінарів культпрацівників області.

– Розпочато підготовчі заходи з питань проведення І міжвузівської науково-практичної конференції культурологічного спрямування та підготовки до друку відповідного наукового збірника (вересень-листопад).

– Ст. викл. кафедри Тюска В.Б. є аспіранткою кафедри педагогіки РДГУ (2000-2004 рр., її наук. кер. – доктор пед. наук, проф. Карпенчук С.Г.). Спеціальність 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти».

– Викладачам кафедри Прокопович Т.Ю. та Черніговець Т.І. – Президією ВАК України затверджено наукові ступені, ст. викл. Шолудько Н.Г. Колегією ВАК затверджено вчене звання доцента.

– Відбулося два випуски студентів магістратури кафедри (д. і. з. ф. н.), частина з яких розподілена до вищих навчальних закладів: О.Степанюк, І.Локшук, Т.Смага (РДГУ), П.Давидюк (Рівненське музучилище), М.Левенець (Кременецька гуманітарно-педагогічна академія ім. Т.Шевченка), О.Червінська (КЗ «Державний архів Рівненської області»).

– Педагоги та студенти кафедри організували і провели Свято випускників для студентів факультету музичної творчості РДГУ (відп. – викл. Глущук О.Г.), а також низку інших культурно-дозвіллєвих заходів у ЗОШ міста в рамках практичних занять спеціальності «Культурологія», запланованих для реалізації на філіях.

– Проведено декілька підсумкових конференцій по завершенні слухання курсів: «Соціально-культура діяльність», зокрема й 3 тренінги на тему «Попередження насильства в сім'ї» (Шолудько Н.Г., Ігнатьєва О.В.); «Організація відпочинку і розваг» (Глущук О.Г.); «Режисура художньо-масових дійств» та «Рецензування і реферування» (Морозова Т.П.); «Риторика» та «Треніг ділових комунікацій» (Вакульчук М.В.); «Сучасна молодіжна культура», «Основні інститути соціально-педагогічної діяльності» (Ігнатієва О.В.).

– Президія Федерації профспілок України відзначила викладача кафедри Ігнатьєву О.В. Почесною грамотою за вагомі здобутки у громадській діяльності.

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови Державної екзаменаційної комісії у Волинському державному університеті ім. Лесі Українки та РІС КСУ на спеціальностях 6.020101-8.020101 «Культурологія».

– Питання активізації навчального процесу двічі на семестр стає предметом спеціального розгляду на засіданнях кафедри. Ця практика залишається й надалі.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри були відповідальними за організацію Дня студента на факультеті, Посвяти у студенти, вручення залікових книжок, тематичних зустрічей із І курсом тощо (відп. – доц. Шолудько Н.Г., викл. Глущук О.Г., ст. викл. Тюска В.Б.).

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри (доц. кафедри Прокопович Т.Ю. – ведуча заходу) брали участь у міжрегіональному фестивалі «Нове музичне виконавство» – обласна філармонія та відвідали низку інших фестивальних заходів, проведених упродовж року (всеукраїнський тур «Дикі танці» Р.Лижичко, «Аліса», «Коляда», «Весняні дзвіночки», «Весняні піснеспіви», «Дивовижний світ органа», «Фотовернісаж на Покрову», «Музейні гостини» тощо).

– Студенти також долучаються й до участі у культурно-дозвіллєвих заходах у якості організаторів, що проводяться у соціальних установах Рівненщини (відп. – доц. кафедри Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І., ст. викл. Вакульчук М.В., викл. Глущук О.Г.).

– Студенти кафедри регулярно відвідують вистави обласного театру та художні програми обласної філармонії, театрів-гастролерів, «Музейні гостини» й інші заходи (орг. – доц. Каневська Г.Г., куратори академічних груп). Постійно проводяться зустрічі з відомими практиками культурно-дозвіллєвої сфери, що дає свій позитивний ефект: здобувачі вищої освіти кафедри значно вирізняються рівнем духовності й фахової інформованості та соціальної активності серед студентів факультету й університету.

– Наукова і виховна робота є одним із пріоритетних напрямів діяльності педагогічного колективу, про що свідчить відповідна планова та звітна документація.

– Введено в практику роботи кафедри звіт магістрантів спеціальності «Культурологія» на засіданні вченої ради художньо-педагогічного факультету (листопад-грудень) із попереднім обговоренням цих досліджень на засіданнях кафедри. Визначальним чинником успішного захисту роботи є, крім якості виконаної роботи, наявність опублікованих фрагментів дослідження та участь у наукових конференціях різних рівнів.

– Продовжується практика підготовки професорсько-викладацьким складом кафедри відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, навчальні посібники, іншу друковану навчально-методичну продукцію, а також програми дисциплін для училищ (коледжів) культури і мистецтв Західної України.

– Упродовж року, як засвідчив Звіт із наукової і науково-методичної роботи завідувача кафедри, штатними співробітниками опубліковано 29 науково-методичних праць загальним обсягом 85,0 др. а., а також 51 студентських, з яких 30 статей та 21 публіцистичних матеріалів у періодиці Західної України. Студентка V курсу В. Ленінська взяла участь у всеукраїнській олімпіаді з культурології (КНУКіМ), де здобула Почесний диплом. Активно заявляють про себе науково-педагогічні працівники і беручи участь у багатьох науково-практичних конференціях різних рівнів.

2004 рік

– У штаті кафедри 13 науково-педагогічних працівників. Їх науковий ценз становить 46,5 %. Навчальне навантаження на навчальний рік складає 21.556.5 год. До штату зараховано випускницю магістратури Смагу Т.С. У штаті є чимало викладачів-сумісників (практиків), які не лише допомагають в ефективному виконанні навчального навантаження, а й забезпечують студентам кафедри проходження усіх видів практик безоплатно, стимулюють користуватися власним практичним матеріалом при підготовці дипломних робіт та долучають їх до участі у проведенні багатьох культурно-мистецьких заходів, краще опановуючи сутність функціонування галузі.

– Проф. Виткалов В.Г. відповідним Наказом ДАК МОН України призначався Головою екс-

пертної комісії на спеціальності 7.02.0101 «Культурологія» у Полтавському факультеті КНУКіМ (січень).

– На кафедрі здійснила стажування викладач Аграрного державного коледжу (м. Рівне) Г.Войтович, співробітники Луцького державного училища культури та НПП Волинського державного університету ім. Лесі Українки (січень).

– У зв'язку зі збільшенням контингенту студентів в академічних групах є можливість створення відповідного культурного середовища, проведення різноманітних культурно-масових заходів, розширення впливу потенціалу кафедри на мережу ЗОШ, ДМШ, інші установи культури міста.

– Проведено звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, аспірантів, магістрантів та студентів кафедри (лютий), в якій взяло участь 59 студентів та 5 науково-педагогічних працівників кафедри. Функціонувало дві секції.

– Проф. Виткалов В.Г. у складі офіційної делегації області брав участь у Творчому звіті художніх колективів та окремих виконавців Рівненщини на тему «Пісні над Горинню» у Палаці мистецтв «Україна» (Київ, березень).

– Розширено сферу впливу наукового товариства кафедри «Афіна» на студентів художньо-педагогічного факультету; куратором товариства призначено аспірантку кафедри Граб О.В. Розроблено нову програму роботи зі студентами, зокрема акцентовано увагу на технологічних складових організації наукового пошуку.

– Випускники кафедри (Левінська В., у 2016 р. стала студенткою університету у м. Нюрнбергзі, Німеччина) та Обарчук А. (з 2014 р.) – директорка Інституту дослідів Волині РОКМ) брали участь у Всеукраїнській олімпіаді з культурології (КНУКіМ, квітень), де посіли, відповідно 9 та 10 місця.

– Доц. Каневська Г.Г. та проф. Виткалов В.Г. вибороли право у конкурсі МОН України на кращий науковий проект «Прикладні розробки за напрямом науково-технічної діяльності ЗВО» у секції «Літературознавство та мистецтвознавство» (код КПКВ 2201040) на 2005-2008 рр. (тема проекту – «П.І.Сениця: мистецька спадщина»), утім у зв'язку з незначним обсягом фінансування (15.000 грн/рік на усіх трьох учасників), що не дає змоги для ефективної роботи в Музеї музичної культури ім. М.І.Глінки (Москва) (коштів бракує навіть на відрядження), відмовилася від участі у його реалізації та співпраці з МОН України у цьому напрямі.

– Проведено публічні культурологічні дискусії у студентському середовищі художньо-педагогічного факультету на тему «Масова та елітарна культура: перехрестя розвитку сучасного мистецтва» (травень, 2004 р.) (відп. – доц. кафедри Прокопович Т.Ю.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов В.Г., Граб О.В., Черніговець Т.І., Смага Т.С.) взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми збереження фольклорних традицій у сучасній соціокультурній практиці», проведеній на базі Рівненського ОЦНТ (12-15.05). Склад учасників і програма заходу – проф. Виткалов В.Г.

– Навчальні посібники й інша методична документація членів кафедри передаються до інших ЗВО України постійно за «обмінною» угодою.

– Активом СНТ «Афіна» для студентів кафедри проведено Круглий стіл із актуальних питань культурної політики держави (16.05).

– Доц. Савчин Л.М. неодноразово відзначалася в протоколах засідань Голови ДЕК як керівник дипломних досліджень, що мають неприпустимо низький науково-методичний рівень виконання. Незважаючи на завершення ще однієї докторантури (спеціальність 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки»), вона не має жодних публікацій за профілем роботи кафедри та й дисертації. По завершенню навчального року її, у зв'язку з відповідною конфліктною ситуацією зі студентами-випускниками, переведено до штату кафедри хореографії. Не мають узагалі жодних публікацій упродовж усього періоду роботи на кафедрі старші викладачі Сорока О.Г. та Ващук Г.В.

– Кращими дипломними дослідженнями ДЕК визнано наукові розвідки І.Ситай «Світоглядні уявлення епохи бароко в культурі України XVII-XVIII століть: на прикладі мистецьких пам'яток Волині» (наук. кер. – В.Луц), О.Ярмошевич «Концепція «Культури життя» проти «Культури смерті» в ідеології та практичній діяльності римо-католицької церкви» (наук. кер. – Стоколос Н.Г.), Л.Прокопчук «Соціокультурні виміри глобалізації доби постмодернізму» (наук. кер. – Прокопович Т.Ю.)

(д. ф. н.). Магістерське дослідження М.Федоришина «Збереження колядних традицій засобами фольклорних фестивалів» (наук. кер. – Виткалов В.Г.) вирізнялося не лише глибиною розгляду регіональної кульурної проблематики, але й узагальненням власного досвіду роботи у цьому напрямі.

– Проф. Виткалов В.Г. на конкурсній основі на засіданні вченої ради університету переобраний на посаду завідувача кафедри культурології терміном на 5 років (червень).

– Вступна кампанія вкотре засвідчила високу ефективність форм проведеної профорієнтаційної роботи (відп. – ст. викл. Вакульчук М.В.), популярності цієї спеціальності в університеті і регіоні загалом та вмотивовану цінову політику закладу.

– Вступна кампанія 2004 р. засвідчила високу популярність спеціальності «Культурологія», що помітно на значній кількості студентів-вступників контрактної форми навчання. Студенти-контрактники на спеціальності складають 75-90% контингенту на різних курсах. Загальна наповнюваність академічних груп знаходиться в межах 40-51 студент на денній та, відповідно, на заочній формах навчання, що дає можливість ефективно планувати навчальне навантаження та урізноманітнювати форми впливу на молодіжну аудиторію.

– Проф. Виткалова В.Г. за відповідним наказом ректора РДГУ призначено деканом художньо-педагогічного факультету за сумісництвом (1.09). Заступниками декана з навчальної роботи призначено викл. кафедри Граб О.В. (із 11 грудня), виховної роботи – ст. викл. кафедри театральної режисури В.А.Опанасюка (вересень).

– З ініціативи декана художньо-педагогічного факультету, проф. Виткалова В.Г. проведено зустрічі з головами студентських громадських організацій та студентським братством РДГУ (жовтень), після якої студенти інших спеціальностей стають учасниками багатьох культурних ініціатив колективу кафедри.

– Відбулася зустріч керівництва РДГУ (у т. ч. й деканів факультетів), керівників НаУ «Острозька академія» та НУВГіП із кандидатом у Президенти України В.Ф.Януковичем (23.09, м. Острог).

– Відбулися зустрічі проф. Виткалова В.Г. із Президентом Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, народним художником України, проф. Чебикіним А.В. та ректором Львівської державної академії мистецтв, народним художником України, проф. А.А.Бокотеєм (2.10, м. Київ, НАОМА) (предмет зустрічі – акредитація теоретичної спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» в Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету).

– Проведено культурно-мистецький захід на художньо-педагогічному факультеті з нагоди свята «День студента» (13.10, відп. – доц. кафедри Шолудько Н.Г.).

– Відбулася зустріч студентів та науково-педагогічних працівників РДГУ, у т. ч. й кафедри з директором Інституту філософії НАН України, доктором філософських наук, академіком НАН України, проф. М.В.Поповичем (актова зала корп. № 3 по вул. М.Хвильового, 7) (15.10, відп. – сумісник кафедри, проф. Н.Г.Стоколос).

– Доц. кафедри Прокопович Т.Ю. брала участь в організації мистецького проекту «Львівська імпреза» та виступала у якості ведучої програми, у рамках якої відбулися зустрічі громадськості міста та студентів із Народним артистом України, композитором М.Скориком, лауреатом премій ім. Б.Лятошинського та ім. Л.Ревуцького Ю.Лашоком (7.10.2004 р., Органна зала Рівненської обласної філармонії), а також у міжнародній науковій конференції «Світ Ріхарда Вагнера» (Львів, НМА ім. М.В.Лисенка). Вона також публікує декілька праць із сучасної музично-теоретичної проблематики.

– Започатковано друк альманаху «Актуальні питання культурології» (гол. ред. – проф. Виткалов В.Г., листопад). До складу його редколегії введено й куратора кафедрального наукового товариства «Афіна», викл. Граб О.В.

– На запит спеціалізованих учених рад завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г. та завідувач кафедри всесвітньої історії, ректор РДГУ, проф. Постоловський Р.М. епізодично залучаються до підготовки колективних відгуків на автореферати докторських дисертаційних досліджень, виконаних на міжгалузевому рівні, зокрема: для Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди (Уланова С.І., 1996 р.), Харківського національного університету ім. В.Н.Каразина (Шейко В.М., 2002 р.), Львівської національної академії мистецтв

(Никорак О.І., 2006 р.), Білоруського державного університету культури і мистецтв та ін.

– Співробітники наукової бібліотеки РДГУ є постійними учасниками засідань студентського наукового товариства «Афіна», надають допомогу у підготовці наукових збірників кафедри до друку (шифри статей), уточнення бібліографічних посилань.

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 1. Рівне : РДГУ, 2004. 147 с. (18,0 др. а.).

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 2. Рівне : РДГУ, 2004. 218 с. (21,3 др. а.). Студентські публікації складають важливий і помітний сегмент у науковій діяльності університету.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 9. Рівне : РДГУ, 2004. 139 с. (14,9 др. а.). Поступово розширюється участь науковців й інших ЗВО України в аналогічній роботі кафедри (Публікації у кафедральних наукових збірниках, рецензування тощо).

– Вийшов друком навчальний посібник старшого викладача кафедри Вакульчук М.В. «Тренінг ділових комунікацій». Рівне: РДГУ, 2004. 103 с.

– Вийшов друком навчально-методичний посібник доцента кафедри Черепухи Л.О. «Українська та зарубіжна культура». Рівне: Тетіс, 2004. 154 с.

– Аспірантка кафедри Ігнатьєва О.В. (з. ф. н.) упродовж року підготувала 11 студентів до виступів на наукових конференціях різних рівнів.

– Розширено творчі контакти колективу кафедри з обласним центром народної творчості, який стає базою виробничої практики студентів, а науково-педагогічні працівники кафедри постійно залучаються до проведення «Творчих лабораторій» і читання лекцій на факультеті підвищення кваліфікації працівників культури Західної України, редагування методичної літератури, підготовленої співробітниками Центру (Черніговець Т.І., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Виткалов В.Г.).

– Студенти кафедри (відп. – доц. Черніговець Т.І.) у складі здобувачів вищої освіти факультету Музичної творчості беруть постійну участь у народознавчих експедиціях у північні райони Рівненської області за програмою Міністерства України з надзвичайних ситуацій, публікують відповідні наукові розвідки.

– Проведено студентську науково-практичну конференцію на тему «Молодіжна культура: історія та шляхи розвитку» (7 грудня, відп. – викл. Ігнатьєва О.В.).

– У рамках функціонування творчої лабораторії «Дозвілля» Рівненського обласного центру народної творчості науково-педагогічні працівники кафедри (за участі Глущук О.Г., Ігнатьєвої О.В., Черніговець Т.О.) провели на її базі цикл лекцій з прикладної культурології.

– Аспірантка кафедри (з. ф. н.) Ігнатьєва О.В. після завершення перебування в аспірантурі кафедри перейшла на постійну роботу до Торговельно-промислової Палати м. Рівне і залишила педагогічну діяльність та підготовку дисертації.

– Вийшла друком монографія проф. Виткалова В.Г. «Українська культура: сторінки історії ХХ століття». Рівне: Вертекс, 2004. 640 с. (грант Рівненської обласної державної адміністрації). Здійснено обов'язкову її розсилку до установ культури і мистецтв Рівненщини та провідні наукові бібліотеки України.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався членом (головою) експертної комісії МОН України під час акредитації та ліцензування окремих спеціальностей у Волинському державному університеті ім. Лесі Українки, Національному університеті «Львівська політехніка», Львівському національному університеті ім. І.Я.Франка, Київському національному університеті культури і мистецтв (Кіровоградська, Донецька, Броварська філії), Інституті соціокультурної діяльності (Київ), Краматорському економіко-гуманітарному інституті та інших ЗВО України.

– Започатковано щорічне проведення кафедральних культурологічних олімпіад «Відомі постаті в українській культурі» (відп. – СНТ), організації яких передує значна організаційно-пошукова робота та залучення студентів з інших факультетів РДГУ. Програма – традиційна: підготовка есе, тестові завдання та відповіді.

– Продовжується практика проходження стажування на кафедрі культурології науково-педагогічних працівників Волинського державного університету ім. Лесі Українки, а також педагогів Калуського, Волинського,

Теребовлянського, Дубенського державних училищ культури.

– Студенти кафедри відвідали виставку творів французьких імпресіоністів, організовану в обласному краєзнавчому музеї (з колекції Ермітажу, С.-Петербург), а також низку інших культурно-мистецьких заходів: «Творче жниво», «Музейні гостини», «Музеї одного села», міжнародні фестивалі: «Фотовернісаж на Покрову», «Коляда», «Тарас Бульба», «Дивовижний світ органа»; регіональні заходи: «Пісні над Горинню», «Піснею озвалось Погориння» та ін. (відп. – куратори академічних груп).

– Доц. Каневська Г.Г. здійснює керівництво мистецтвознавчою секцією МАН у НВК «Рівненський колегіум».

– Проф. Виткалов В.Г. рішенням Президії ВАК України затверджений у новому складі Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 за спеціальностями 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство» Київського національного університету культури і мистецтв.

– Рішенням Атестаційної Колегії МОН України ст. викладачу Прокопович Т.Ю. присвоєно вчене звання доцента кафедри культурології і видано їй відповідний атестат.

– Проф. Виткалов В.Г. здобув черговий грант Рівненської обласної державної адміністрації, запроваджений у рамках реалізації Державної регіональної програми «Забезпечення місцевого населення українською книгою», на кошти якого підготовлено і здано до друку хрестоматію «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (видання упорядковане спільно із завідувачем відділу давньої історії України в Рівненському обласному краєзнавчому музеї, доц. Т.О.Пономарьовою). Книга згодом дістала чимало схвальних відгуків у науковій періодичній пресі. Її, на прохання окремих науковців та керівників бібліотек, надіслано до Краківського, Львівського та інших університетів, Книжкової Палати України ім. І. Федорова, окремим науковцям-історикам.

– 11-12 листопада 2004 року проведено студентську міжвузівську науково-практичну конференцію «Доля молоді у XXI столітті: духовний аспект» (52 учасника) (відп. – проф. Виткалов В.Г., викл. Граб О.В.), з організації якої започатковується наступне проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій. Захід висвітлювався в місцевих ЗМІ.

– На засіданні вченої ради РДГУ відбувся звіт декана художньо-педагогічного факультету, проф. Виткалова В.Г. про стан підготовки фахівців культурно-мистецької і дозвіллєвої сфери на факультеті.

– Проведено культурологічні студентські олімпіади та конференції на тему «Духовна спадщина Т.Г.Шевченка і сьогодення», «Національні ідеї в політичній думці України» (відп. – доц. Прокопович Т.Ю.) (березень); «Проблеми культури XX століття»; «Сторінки культури слов'янських народів» (відп. – доц. Каневська Г.Г.) (квітень); «Аматорська творчість: сучасний контекст» (відп. – доц. Шолудько Н.Г.) (травень), «Соціально-культурні проблеми української молоді, що працює за кордоном» (викл. Ігнатьєва О.В., 12-13.10).

– На базі Рівненського обласного ліцею ст. викл. Вакульчук М.В. зі студентами I-II курсів спеціальності «Культурологія» проведено цикл диспутів на молодіжну проблематику. Ліцей стає місцем проведення різноманітних практичних занять із дисциплін «прикладної» культурології.

– На базі міського ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка студенти кафедри провели чимало художньо-масових заходів, зокрема «Свято міста» (14.10), «Великодні забави», «День матері» (травень), «День захисту дітей» (1 червня); вони брали участь і у різноманітних практичних заняттях із питань упорядкування методичної документації його відділів (орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Прокопович Т.Ю., доц. Каневська Г.Г.) публікують низку публіцистичних статей у періодиці краю про культурно-мистецьке життя Рівненщини.

– Доц. Т.Ю.Прокопович є ведучою багатьох художніх імпрез, організованих в органній залі обласної філармонії із запрошенням провідних музикантів із м. Львова. Подібні заходи культурно-дозвіллєвого характеру активно організовують і доценти кафедри Шолудько Н.Г. та Морозова Т.П.

– Пошукувачем кафедри, після проходження її стажування та подання відповідних документів, вченою радою РДГУ затверджено Т.А.Кушнарьову – викладача кафедри украї-

нознавства Львівського національного аграрного університету. Тоді ж затверджено тему її дисертаційного дослідження «Архітектурна спадщина Західної України радянської доби: стилістика і еволюція форм». Науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г. (згодом, за власним бажанням пошукувача, у зв'язку з залишенням роботи в ЛНАУ, підготовку дисертації було припинено).

– Переглянуто на предмет збільшення годин практичної підготовки і здійснено погодження навчальних планів кафедри у профільному Управлінні навчальних закладів МОН України (травень).

– Рішенням кафедри, виконуючи вимоги МОН, визнано обов'язковою публікацію фрагментів дипломних та магістерських досліджень у наукових збірниках ЗВО України та участь у науково-практичних конференціях різних рівнів із представленням відповідних програм (до проходження попереднього захисту дипломної роботи на засіданні кафедри).

– Головою Державної екзаменаційної комісії на спеціальності кафедри призначено доктора філос. наук, завідувача кафедри мистецтвознавства і експертної діяльності проф. Афанасьєва Ю.Л. (ДАКККіМ), яким проведено декілька творчих зустрічей (літературних вечорів) зі студентами кафедри. Він же неодноразово брав участь у якості «гостьового» професора у забезпеченні викладання спецкурсів спеціальності «Культурологія».

– Проф. Виткалов В.Г., згідно Наказу МОН України (за поданням ректора РІС КСУ, проф. Постоловського Р.М.), виконував обов'язки Голови ДЕК у Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету, а також у Волинському державному університеті ім. Лесі Українки (спеціальність «Культурологія») й Дубнівському училищі культури і мистецтв РДГУ (спеціальність «Народна художня творчість»).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував монографію завідувача кафедри народних інструментів Херсонського державного університету, проф. Марцинковського С.Л. «Еволюція кобзи». Херсон : ХДУ, 2004. 152 с.

– Студенти кафедри публікують у періодичній пресі Західної України чимало відгуків на культурно-мистецькі заходи, що відбуваються в місті та області, розширюючи уявлення місцевого населення про потенціал спеціальності «Культурологія» в регіоні (відп. – доц. кафедри Морозова Т.П.).

– Студенти кафедри є постійними учасниками культурно-дозвіллєвих заходів в МБК, ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, ПК «Текстильник» і ПКіС «Хімік» (відп. – викладачі «прикладного» напряму на чолі з доц. кафедри Шолудько Н.Г.). На кафедрі існує відповідна програма узгоджених дій з установами культури міста, як до додаток до відповідних Угод про співпрацю, яка щорічно оновлюється.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри взяли участь у міжнародних наукових конференціях: «Проблеми збереження фольклорних традицій в сучасній соціокультурній практиці» (12-13.05, Рівне, ОЦНТ), «Економічні та гуманітарні проблеми розвитку суспільства у третьому тисячолітті» (10-12.10, РЕГІ ім. С.Дем'янчука), «Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля» (КНУКіМ), всеукраїнській: «Формування сучасного світогляду жінок і чоловіків щодо необхідності гендерних перетворень у суспільстві шляхом застосування сучасних технологій» (Тернопіль: Нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 20-21.05) та ін.

– Проф. Виткалов В.Г. запрошено на урочистості з нагоди 75-річчя від дня заснування Харківської державної академії культури (14.10, Харківський Академічний театр опери і балету ім. М.В.Лисенка).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри в рамках читання навчальних дисциплін проведено підсумкові конференції: «Проблеми культури в Україні початку XXI століття» (квітень), «Сторінки культури слов'янських народів» (доц. Каневська Г.Г., червень), «Аматорська творчість: сучасний контекст» (доц. Шолудько Н.Г., грудень) та ін.

– Відбувся підсумковий звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. із наукової, науково-методичної та організаційно-методичної роботи колективу у науковому відділі університету (грудень).

– Підготовлено нове методичне забезпечення доц. кафедри Черепухою Л.О.

– Викладачами кафедри підготовлено 20 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень. У наукових конференціях різних рівнів упродовж року брали участь 97 студентів, магістрантів та аспірантів кафедри, підтверджених

відповідними програмами. Науково-педагогічні працівники кафедри стали ініціатором міжвузівської наукової конференції та започаткували друк наукового збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Збільшено обсяг фахових наукових збірників. Педагоги кафедри (Каневська Г.Г., Виткалов В.Г.) – члени журі в Рівненській МАН.

– Опубліковано штатними співробітниками 46 науково-методичних праць, а також 30 студентських статей. 86 разів прізвища лище студентів кафедри відзначалися у програмах науково-практичних конференцій різних рівнів, проведених упродовж року. Кафедра посідає достатньо високий рейтинг у системі наукової діяльності університету.

2005 рік

– У штаті кафедри 16 науково-педагогічних працівників (Виткалов В.Г., Вакульчук М.В., Ващук Г.В., Глущук О.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Ігнатьєва О.В., Каневська Г.Г., Костюк Л.К., Морозова Т.П., Прокопович Т.Ю., Сорока О.Г., Тюска В.Б., Черніговець Т.І., Черепуха Л.О., Шолудько Н.Г.), 20 – на умовах штатного сумісництва (включаючи і штатних співробітників). Науковий ценз їх становить 53 %. Серед позаштатних сумісників – директор РОКМ – Мушировський В.М., два завідувачі відділами РОКМ (Луц В.Д. («Волинської ікони») і Пономарьова Т.О. («Давньої історії України»)), завідувач відділом БК профтехосвіти (Сидорчук Л.М.), начальник Управління культури Рівненської ОДА (Мельник Я.М.) та ін. Серед викладачів-сумісників – д-р іст. наук, проф. Стоколос Н.Г., канд. наук, доценти Ніколаєва А.О. (РІС КСУ), Черній А.Л., Кириленко Л.М., Колупаєва Т.Є. (РДГУ). Це суттєво урізноманітнює навчальний процес, допомагає студентам мати уяву про різноманітні методики педагогічного впливу.

– Загальний обсяг навчального навантаження складає на 2004-2005 навчальний рік 24.591 год., у т. ч. 3.550 год. лекційних, 4.026 год. семінарських і практичних, 686 год. лабораторних. На спеціальності навчається 430 студентів та магістрантів. Це найвищий показник за всі роки існування колективу кафедри.

– Розроблено та затверджено у відповідних структурах МОН України навчальні плани спеціальності «Культурологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр-магістр».

– Поновлено плани роботи філій кафедри та перезатверджено Угоди про співпрацю, серед яких РОКМ, МБК, ПК «Хімік», ОЦНТ, ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, ЗОШ № 23, Сільськогосподарський технікум (відп. – доц. кафедри Шолудько Н.Г.).

– Президія ВАК України затвердила проф. Виткалова В.Г. у новому складі Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 зі спеціальностей 13.00.06 «Теорія і методика організації культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство», спрямованих на здобуття наукових ступенів кандидата педагогічних та кандидата історичних наук у Київському національному університеті культури і мистецтв.

– Налагоджено організаційно-культурні контакти з Рівненським факультетом Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ), на підставі яких установа стає базою практики студентів, а науково-педагогічні працівники – постійними учасниками різноманітних семінарів-практикумів, спрямованих на підвищення кваліфікацій працівників галузі «Культура» Західної України.

– Випускницю магістратури кафедри Т.І.Грицак наказом ректора ДАКККіМ проф. Чернеця В.Г. призначено деканом цього факультету. Нею проведено декілька зустрічей зі студентами спеціальності «Культурологія».

– Доц. Костюк Л.К. – куратор мистецької виставки «До 15-річчя РООНСХУ» у виставковій залі обласного відділення Національної Спілки художників України, а також меморіальної виставки «Переступаючи поріг» (пам'яті рівненського художника В. Колосова, 28.01-15.02.2005 р.), персональної виставки графічних робіт І.Щербачової (жовтень, 2005 р.), персональної виставки народного майстра України В.Галапач («Святковий передзвін», грудень, 2005 р.). Ця діяльність має значне просвітницьке навантаження в місті і серед студентського колективу.

– У рамках реалізації культурологічного проекту Рівненської обласної державної адмі-

ністрації «Забезпечення місцевого населення українською книгою» (черговий грант проф. Виткалова В.Г.), хрестоматію проф. Виткалова В.Г. та завідувачки відділом давньої історії України Рівненського обласного краєзнавчого музею Т.О.Пономарьової «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова». Рівне: Волинські обереги, 2005. 416 с.: іл. на прохання наукової бібліотеки Ягеллонського університету (Польща) декілька примірників передано до цієї установи.

– У звітній науковій конференції кафедри (квітень) взяли участь 35 студентів та магістрантів, а також майже усі науково-педагогічні працівники. Загалом у наукових заходах упродовж року заявлялося 115 студентів кафедри.

– Співробітники бібліотеки РДГУ (Грипич С.Н.) щорічно (вересень) організовують тематичні виставки книг для студентів І курсу кафедри. Подібні виставки організовуються і під час проведення всеукраїнських науково-практичних конференцій з підготовкою відповідного покажчика наявної літератури у фондах бібліотеки за тематикою конференції.

– Науково-дослідна робота і її апробація через виступи на науково-практичних конференціях – важливий напрям діяльності НПП кафедри.

– Проведено навчально-методичну конференцію на тему «Дозвіллєві інтереси різних соціально-демографічних груп населення» (відп. – викл. Глущук О.Г.).

– Доц. кафедри Прокопович Т.Ю. організовано творчу зустріч науково-педагогічних працівників Інституту мистецтв РДГУ з лауреатом Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, колишнім викладачем Рівненського інституту культури, а нині – професором Львівської національної музичної академії ім. М.В.Лисенка В.Є.Камінським.

– Проведено навчальні конференції для студентів кафедри на тему «Національна ідея в політичній думці України» (березень, 2005 р.) (відп. – доц. Прокопович Т.Ю.), «Активні форми спілкування» (відп. – ст. викл. Вакульчук М.В., травень), «Художні технології створення сценарію» (відп. – доц. кафедри Морозова Т.П., 21.01), «Молодіжна культура: історія та шляхи розвитку» (круглий стіл, відп. – викл. Ігнатьєва О.В.). Нею ж проведено два тренінги на тему «Попередження насильства в сім'ї», «Соціально-культурні проблеми української молоді, що працює за кордоном» (12-15.10) та факультетську олімпіаду «Жіночі постаті в культуротворчих процесах України» (березень).

– Доц. кафедри Шолудько Н.Г. провела в рамках дисципліни «Організація аматорської творчості» «Аукціон ідей» та засідання дебат-клубу «Психолого-педагогічні основи культурно-дозвіллєвої діяльності». Нею ж проведено майстер-клас на сцені літнього Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка для працівників установ культури міста (травень).

– Аспірантка кафедри Граб О.В. у Спеціалізованій вченій раді Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв захистила дисертацію на тему «Літературно-мистецьке життя Галичини кінця XIX – першої третини XX століття в контексті трансформації національної свідомості», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.01 – «Теорія та історія культури» (наук. кер. – канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г.).

– Наказом ректора Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ) проф. Чернеця В.Г. завідувача кафедри культурології РДГУ, проф. Виткалова В.Г. (за погодженням) призначено науковим керівником колишньої випускниці кафедри, аспірантки ІІ курсу ДАКККіМ Грицак Т.І. Тема її дисертаційного дослідження – «Трансформація вищої культурологічної освіти в сучасних умовах» (припинена підготовка дисертації з власного бажання автора у 2006 р. у зв'язку з її подальшою політичною діяльністю).

– За ініціативи викладача-сумісника кафедри, проф. Стоколос Н.Г. магістранти спеціальності «Культурологія» в рамках дисципліни «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення» починають детально вивчати стан релігійності населення Рівненщини, відвідують зібрання різних релігійних общин, сект тощо, знайомлячись із їх формами і методикою впливу на культурне середовище міста, публікуючи відповідні наукові розвідки та включаючи цей матеріал до дипломних досліджень.

– Дипломні дослідження магістрантів кафедри М.Федоришина «Збереження колядних традицій засобами фольклорних фестивалів», Н.Волощука «Кобзарське мистецтво в Україні», І.Гіль «Музика в храмі: богословський та музи-

кознавчий аспект» відзначені Державною екзаменаційною комісією як такі, що можуть бути рекомендовані до подальшої розробки в аспірантурі. Ці студенти — помітні постаті в культурному житті регіону, їх роботи вирізняються потужною джерельною базою, значним апробаційним матеріалом та активною участю їх авторів у культурному житті Рівненщини (9 проведених міжнародних фестивалів, безліч концертних виступів на різних музичних фестивалях тощо).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався експертом МОН України для проведення ліцензійної та акредитаційної експертиз в Інституті соціокультурної діяльності (Київ) та філіях КНУКіМ (Полтава, Чернівці, Запоріжжя), а також Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова, Київському національному університеті культури і мистецтв, Вінницькому коледжі менеджменту, Національному університеті «Львівська політехніка», Луганському коледжі культури і мистецтв, Лозівському училищі культури, Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту, ДАКККіМ, Луганському національному педагогічному університеті ім. Т.Г.Шевченка та інших ЗВО України. Ним здійснено також понад 30 експертиз ліцензійних та акредитаційних справ ЗВО України під час засідання Експертних рад ДАК МОН України. Засідання Експертної ради ДАК МОН України з питань культури, мистецтва і туризму проводяться щомісяця.

– Вища Атестаційна Колегія Міністерства освіти та науки України присвоїла доценту кафедри Черепусі Л.О. вчене звання доцента і видала їй відповідний атестат.

– Навчально-методичний посібник «Українська культура: методичне забезпечення дисципліни». Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2005. 187 с. / укл.: Виткалов В. Г., Митровка М. М. отримав відповідний гриф МОН України (12.07).

– Налагоджено тісні організаційні контакти колективу кафедри з управлінням культури та туризму, управлінням у справах сім'ї та молоді, управлінням освіти та науки, управлінням у справах преси та інформації Рівненської обласної державної адміністрації, управлінням культури та туризму Рівненського міськвиконкому. Їх керівники беруть активну участь у різноманітних заходах, що проводяться колективом, публікуються у наукових збірниках кафедри, а студенти проходять практику у підвідомчих їм закладах, проводячи там різноманітні культурно-дозвіллєві заходи.

– Проф. Виткалова В.Г., за поданням ректора РІС КСУ, проф. Постоловського Р.М., призначено Головою Державної екзаменаційної комісії в Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету та Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ (травень-червень). Ним проведено також і відповідну профорієнтаційну роботу у цих ЗВО.

– Вступна кампанія знову підтвердила високу якість підготовки фахівців на кафедрі та оптимальну ціну за навчання для студентів-контрактників, кількість яких й надалі знаходиться в межах 75-90%. Чисельність студентів І курсу знаходиться в межах 45-49 осіб на кожній формі навчання (ліцензія — 55/55 осіб).

– 1.09.2005 року завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г. залишив посаду декана художньо-педагогічного факультету за власним бажанням та у зв'язку з рекомендацією МОН України для усіх ЗВО про недоцільність суміщення двох керівних посад. В РДГУ таким він виявився лише один.

– 15-16 листопада 2005 року на базі кафедри проведено Першу Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір», у якій взяло участь 124 науковці з 23 ЗВО України, у т. ч. 40 осіб із складу кафедри (відп. — проф. Виткалов В.Г., ст. викл. Граб О.В.). Захід висвітлювався у місцевих та Всеукраїнських («Історичний журнал») засобах масової інформації. Співорганізаторами заходу є також керівники управлінь культури та туризму, освіти і науки, сім'ї та молоді Рівненської обласної державної адміністрації, управління культури і туризму міськвиконкому, обласної профспілки працівників культури. Їх керівники та заступник голови (за посадою) Рівненської облдержадміністрації й надалі беруть участь у пленарних засіданнях цих конференцій, популяризують діяльність кафедри у ЗМІ під час таких заходів, епізодично публікуючись у наукових збірниках кафедри, знайомлячи учасників із сучасною соціокультурною та політичною ситуацією на Рівненщині.

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 3. Рівне: РДГУ, 2005. 196 с. Змінено його формат (відтепер — А-4).

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 10. Рівне : РДГУ, 2005. 152 с. (16,2 др. а.).

– На кафедрі постійно практикується попередній захист студентських дипломних досліджень, апробуючи їх фрагменти під час звітних та інших наукових конференцій. Публікація фрагментів студентських досліджень є обов'язковою.

– Доц. Костюк Л.К. брала участь у підготовці і проведенні низки культурно-мистецьких заходів: презентація нової виставки художніх творів І.Щербачової (жовтень); «Таємниці рукомесла О.Нечаєвої» (грудень); персональної виставки заслуженого майстра народної творчості України В.Галапач «Святковий передзвін» (грудень); презентації художніх полотен Г.П.Косміаді (грудень, виставкова зала ООНСХУ) та аналогічних презентацій у Волинському обласному краєзнавчому музеї.

– Проведено міжфакультетський культурно-мистецький конкурс «Студент року» з нагоди початку роботи І Всеукраїнської науково-практичної конференції із залученням керівників управлінських структур Рівненщини (обласних Управлінь культури і туризму; освіти і науки, молоді та спорту; а також обласної профспілки працівників культури Рівненщини) (відп. – доц. Шолудько Н.Г., проф. Виткалов В.Г., 17 листопада, актова зала Інституту мистецтв РДГУ). Захід мав помітний розголос у студентському середовищі.

– Студентка кафедри Коваленко Ю. у щорічному конкурсі «Студент року», проведеному Інститутом мистецтв РДГУ, здобула перемогу в номінації «Наукове досягнення 2005 року» (наук. кер. – доц. Черніговець Т.І.).

– Студентка кафедри А.О.Обарчук виборола, за результатами навчання, іменну стипендію Президента України (січень). Студенти кафедри упродовж часу її існування неодноразово ставали номінантами найвищих іменних стипендій в навчальному закладі.

– Окремі праці науково-педагогічних працівників кафедри («Пересопниця: історико-краєзнавчий нарис», «Колекція періодики Рівненського обласного краєзнавчого музею: спроба систематизації»; «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова», «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях музиканта» та ін.) розміщено на Інтернет-сайті Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки. Надалі ця практика стає традиційною, що засвідчено відповідними угодами.

– Проведено науково-методичну конференцію зі студентами художньо-педагогічного факультету на тему: «Молодіжна культура: історія та шляхи розвитку» (7.12.2005 р.), «Круглий стіл» на тему «Методика роботи молодіжних громадських організацій» (8.12.2005 р.) (відп. – аспірантка кафедри Ігнатьєва О.В.).

– Значна частина практичних занять із дисциплін кафедри винесена на філії кафедри (РОКМ, РОЦНТ, обласний економічний ліцей, Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, МБК та ін.) (відп. – доц. Шолудько Н.Г.), де студенти організовують чималу частину культурно-дозвіллєвих заходів, проводять екскурсії тощо, набуваючи відповідних практичних навичок і впливаючи на культурне середовище цих баз практики та міста.

– Із метою ознайомлення студентів із національною історико-культурною спадщиною, на кафедрі постійно організується чимало екскурсійних заходів історичними місцями Західної України, а також відвідування культурно-мистецьких імпрез в установах культури і мистецтва міста з наступним обговоренням почутого і побаченого на практичних заняттях прикладних дисциплін.

– За підтримки викладачів-сумісників кафедри (РОКМ, Булига О.С., Пономарьова Т.О.) студенти спеціальності «Культурологія» під час проведення різних видів практик постійно залучаються до організації тематичних екскурсій, «музейних гостин», формування нових експозицій тощо в Рівненському обласному краєзнавчому музеї та меморіальному музеї Уласа Самчука.

– Випускники магістратури кафедри (В.Левінська та І.Овчаренко) згодом стають студентами Вільного Українського університету (Мюнхен) та університету у м. Нюрнбергзі (Німеччина).

– Науково-педагогічні працівники кафедри є рецензентами фахової літератури та авторефератів дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад з інших ЗВО України.

– Науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь у наукових конференціях: «Молодь в умовах нової соціальної перспективи» (VII

міжнародна наукова конференція, м. Житомир, 17-18.05, Вакульчук М.В., Ігнатьєва О.В.), «Мистецька освіта та мистецтво освіти в контексті формування сталого суспільства» (12-13.05, ДАКККіМ, Морозова Т.П.), «Формування сучасного світогляду особи щодо необхідності гендерних перетворень у суспільстві» (Київ, 29.09) та «Людина, культура, техніка у новому тисячолітті» (Харків: ХДАК, 26-27.04, Ігнатьєва О.В.).

– Доц. Морозова Т.П. зі студентами кафедри провела шоу-програму «Весняні іменинники» (24.03) у Рівненському міському Будинку дитини.

– Проф. Виткалов В.Г. опублікував навчально-методичний посібник з української культури, який отримав відповідний гриф МОН України.

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Дипломна та магістерська робота» (укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Костюк Л.К.).

– Студенти III курсу кафедри стали переможцями загально-університетського конкурсу «Краща академічна група» (куратор – викл. Ігнатьєва О.В.).

– На спеціальності кафедри навчаються стипендіати Голови обласної державної адміністрації (С.Лук'янчук) та міського Голови (І.Корнійчук).

– На кафедрі упродовж місяця здійснюють стажування 5 випускників-магістрантів НаУ «Острозька академія» (березень-квітень).

– Випускники магістратури кафедри обрані за конкурсом на посади викладачів рівненських ЗВО – І.Ксьондзик, М.Мельник-Маньковська (РІС КСУ), Н.Цюлюпа, Н. Степанюк (РДГУ), П.Давидюк (музичне училище РДГУ), О.Марута, С.Лук'янчук (РЕГІ-МЕГУ ім. С.Дем'янчука). Подібна практика стосується наших випускників і в інших ЗВО України (В.Крушельницький, Г-ПА м. Хмельницький).

– Штатними науково-педагогічними працівниками кафедри, як свідчить звіт із наукової, науково-методичної роботи завідувача кафедри в науковому відділі РДГУ, опубліковано 44 науково-методичних праці; студентами – 21 стаття у наукових збірниках та 33 повідомлень у періодиці Західної України. 20 студентів опублікували повідомлення в періодиці Західної України. 86 студентів і магістрантів виступили з доповідями на наукових конференціях різних рівнів. У той же час старші викладачі Ващук Г.В. та Сорока О.Г. упродовж усього періоду роботи на кафедрі не беруть участі у жодному заході і не мають жодних публікацій чи презентацій із будь-якого напряму діяльності.

2006 рік

– У штаті кафедри працює 16 осіб, 17 – на умовах штатного сумісництва, включаючи й штатних науково-педагогічних працівників. Науковий ценз штатних педагогів, що забезпечують спеціальність, складає 62 %. Серед педагогів-сумісників – доктор історичних наук, проф. Стоколос Н.Г., кандидати культурології, історичних, соціологічних та педагогічних наук, доценти Ніколаєва А.О., Черній А.Л., Кириленко Л.М., Колупаєва Т.Є.

– До штату кафедри на постійній основі зараховано кандидата історичних наук, доцента Костюк Л.К. (РІС КСУ), а також кандидата історичних наук, в. о. доцента Черепуху Л.О. і кандидата педагогічних наук, доц. Забуту Т.В., випускницю нашої кафедри (МЕГУ ім. С. Дем'янчука), яка в попередні роки працювала у складі кафедри на умовах штатного сумісництва.

– Доц. Прокопович Т.Ю. із 1.09 за власним бажанням, зважаючи на базову освіту, переведена до штату однієї з кафедр музично-педагогічного факультету РДГУ.

– Загальний обсяг навчального навантаження становить 24.048 годин, у т. ч. 3.648 год. лекційних, 3.668 год. семінарських і практичних, 814 год. – лабораторних. На спеціальності навчається 441 студент (200 осіб на денній, 216 – заочній), решта – (25) магістранти. На кафедру запрошено чимало оригінально мислячих осіб на умовах сумісництва (Ю.Нікольченко, Т.Пономарьова, Ж.Вагіна). Декілька науково-педагогічних працівників із науковими ступенями запрошено і з Волинського державного університету ім. Лесі Українки, враховуючи факт їх 6-місячного стажування на кафедрі (канд. мистецтвознавства, доц. Т.М.Пригода, кандидати філос. наук, доценти Н.М.Канішина і С.С.Возняк – завідувач кафедри культурології) та ін., які певним чином урізноманітнили навчальний процес, внісши й нові педагогічні методики.

– Значно урізноманітнюється навчальний процес на кафедрі й за рахунок використання ділових і рольових ігор, «захисту проектів», засідань дебат-клубу, майстер-класів, підсумкових навчальних конференцій, «розумової гімнастики», лекцій-досліджень, відеозаписів практичних робіт із наступним їх переглядом та обговоренням; відеофільмів, соціологічних досліджень, диспутів, запрошенням на заняття відомих практиків; а також проведення практичних занять-судів на тему «Азартні ігри в сучасній індустрії дозвілля» та ін. (Шолудько Н.Г., Вакульчук М.В., Забута Т.В., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Каневська Г.Г., Глущук О.Г., Виткалов В.Г.). Частина практичних занять проводиться на базі обласного економічного ліцею, ЗОШ міста, ОЦНТ, РОКМ і організується студентами. Урізноманітнюються й форми профорієнтаційних заходів. Ці питання є предметом постійного обговорення на засіданнях кафедри.

– Викл. кафедри Тюска В.Б. на засіданні Спеціалізованої вченої ради Житомирського державного педагогічного університету ім. І.Я.Франка захистила дисертацію на тему «Творча самореалізація майбутнього педагога в процесі діяльності студентського клубу» (наук. кер. – доктор пед. наук, проф. Карпенчук С.Г.).

– Проведено звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, студентів, магістрантів та здобувачів кафедри (дві секції), в якій взяло участь 49 осіб.

– ВАК України затверджено новий склад Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ –К.26.807.01 зі спеціальностей 13.00.06 «Теорія і методика організації культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство» на здобуття наукових ступенів кандидата педагогічних та кандидата історичних наук: д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., д-р миств., проф. Ільченко О.О., к. пед. н., доц. Коваленко Н.В., к. пед. н., доц. Булатова Е.І., д-р пед. н., проф. Брилін Б.А., к. пед. н., проф. Виткалов В.Г., д-р пед. н., проф. Дем'янчук О.Н., к. пед. н., доц. Кірсанов В.В., д-р миств., проф. Круль П.Ф., д-р пед. н., проф. Локарева Г.В., д-р пед. н., проф. Олексюк О.М., д-р філос. н., проф. Пархоменко Т.С., д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., к. пед. н., проф. Скнар О.І., д-р пед. н., проф. Цимбалюк Н.М.

– Колектив кафедри поглиблює співпрацю з Рівненським факультетом Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв у контексті підвищення кваліфікації працівників культури західного регіону України. Активно залучаються до цього процесу і студенти спеціальності «Культурологія». Рівненський факультет ДАКККіМ стає базою для проведення виробничої практики студентів IV–V курсів кафедри, використання його матеріалів для підготовки дипломних досліджень тощо.

– Кафедра культурології РДГУ призначається провідною установою Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ для захисту дисертаційних досліджень аспірантів Усачової Г.І. на тему «Розвиток основ гуманістичного світогляду молодших школярів засобами українського національного виховання» та Сопільняка М.Н. на тему «Педагогічні засади організації дозвіллєвої діяльності творчої майстерні студентів вищих мистецьких навчальних закладів».

– Стипендія Голови Верховної Ради України надана студентці кафедри Обарчук А.О., яка, по завершенню навчання була призначена, відповідним наказом керівництва КЗ «РОКМ» облради, директором наукової музейної установи «Інститут дослідів Волині» РОКМ. Із 2017 року вона постійно проживає і працює в Польщі.

– Проф. Виткалов В.Г. призначений до нового складу комісії Міністерства освіти та науки України стосовно розробки державних стандартів спеціальностей «Культурологія» і «Документознавство та інформаційна діяльність». Остання – затверджена у якості такого стандарту.

– Уперше здійснено прийом до магістратури кафедри (денна форма навчання) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (Коваленко Ю., Старенька О.), направлених по завершенню їх навчання на роботу до ЗВО I–III рівнів акредитації (коледж культури м. Канів та ПВНЗ «РЕГІ» (МЕГУ) ім. С.Дем'янчука).

– Студенти кафедри стають постійними учасниками та ініціаторами культурно-мистецьких заходів, які проводить обласна універсальна наукова бібліотека м. Рівного (на підставі відповідної угоди) (відп. – доценти Каневська Г.Г., Костюк Л.К. та ін.).

– Проф. Виткалов В.Г у складі експертної комісії МОН України брав участь у проведенні акредитаційних експертиз Київського універси-

тету культури (КНУКіМ), Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Харківської державної академії культури, Київського національного університету культури і мистецтв, Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, Львівського національного університету ім. І.Я.Франка, Ужгородського, Полтавського, Чернівецького, Запорізького факультетів КНУКіМ, Вінницького коледжу менеджменту та ін.

– Здійснено перший прийом студентів на екстернатну (ІІ вища освіта) форму навчання за спеціальністю 7.02.01.01 – «Культурологія». Кількість студентів, зарахованих на контрактну форму навчання на кафедрі, є однією з найвищих в університеті.

– Студенти-контрактники кафедри внесли на рахунок університету понад 740 тис. грн. за рік (при курсі $ 8.00 грн.).

– Студентське наукове товариство «Афіна» започатковує друк інформаційного бюлетеня з аналогічною назвою де, серед іншого, публікуються й кращі конкурсні есе переможців щорічних культурологічних олімпіад, інформація про студентське життя тощо. Відповідальні – актив СНТ.

– 15-16 листопада проведено Другу Всеукраїнську науково-практичну конференцію на тему «Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітті», в роботі якої взяли участь 118 осіб із 25 ЗВО України, а також аспіранти з Католицького університету та університету ім. Марії Складовської-Кюрі (Польща). Захід мав широке висвітлення у місцевих та Всеукраїнських засобах масової інформації («Історичний журнал», місцева періодика, теле – і радіорепортажі) (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. кафедри Граб О.В.).

– Організовано міжфакультетський культурно-мистецький захід «Студент року» з нагоди проведення Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI століття»» із залученням коштів спонсорів (відп. – доц. Шолудько Н.Г., 15 листопада).

– Кандидат мистецтвознавства, доц. кафедри Граб О.В. затверджена у складі редколегії фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ як куратор СНТ «Афіна».

– Опубліковано навчально-методичний посібник проф. Виткалова В.Г. «Українська культура: методичне забезпечення дисципліни». Вид. 2 (розширене і доповнене). Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2006. 187 с. (гриф МОН України).

– Науково-педагогічні працівники кафедри постійно публікують матеріали методичної проблематики («Інтерактивні форми в організації навчального процесу на кафедрі культурології РДГУ» (з досвіду роботи)) у різноманітних науково-методичних збірниках (Морозова Т.П., Черніговець Т.І.).

– У різний час секції «Мистецтвознавство» і «Народознавство» в НВК «Рівненський міський колегіум» очолюють доценти Каневська Г.Г., проф. Виткалов В.Г., певним чином залучаючи шкільну молодь до вступу на художні спеціальності РДГУ.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г., Виткалов В.Г.) постійно залучаються до проведення занять у системі підвищення кваліфікації працівників культури, що організується Обласним центром народної творчості та Рівненським факультетом підвищення кваліфікації працівників культури Західної України ДАКККіМ.

– Досягнуто домовленості (проф. Виткалов В.Г.) про безкоштовну передачу нової наукової літератури від Інституту культурології Національної академії мистецтв України до наукової бібліотеки РДГУ. І перша партія такої літератури надійшла до бібліотеки університету (червень).

– Куратори академічних груп та актив студентського клубу «Мандри» (відп. – доц. Шолудько Н.Г.) постійно організують різноманітні екскурсійні поїздки студентів до провідних культурних центрів України та національних історико-культурних заповідників Західної України.

– Доц. Костюк Л.К. є організатором різноманітних художніх презентацій у виставковій залі Рівненської обласної організації НСХ України. Ця діяльність широко відтворюється у місцевій періодиці.

– Опубліковано навчальний посібник доц. кафедри Морозової Т.П. «Сценарне мистецтво». Рівне : РДГУ, 2006. 260 с. (гриф МОН України).

– Студентка кафедри Обарчук А. здобула перемогу в конкурсі, організованому Інститутом мистецтв РДГУ «Студент року» в номінації «Наукове досягнення року».

– Студенти кафедри (Титечко О., Васильчук О.) брали участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді з культурології, проведеній у Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М.Коцюбинського (наук. кер., відповідно, – проф. Виткалов В.Г., доц. кафедри Граб О.В.).

– Студенти кафедри (А.Бондар, Г.Федорчук) (2006–2009 рр.) є членами мистецького об'єднання сценічної пластики «Яблуко» (кер. – ст. викл. кафедри театральної режисури РДГУ В.А.Опанасюк), у складі якого беруть участь у багатьох всеукраїнських акціях, спрямованих на популяризацію здорового способу життя у молодіжному середовищі.

– У зв'язку з активним залученням студентів до участі у реалізації спільних наукових проектів, започатковано й спільні публікації науково-педагогічних працівників та студентів кафедри (Морозова Т.П., Вакульчук М.В., Шолудько Н.Г.). Ця практика продовжується й надалі.

– Із метою уніфікації вимог до підготовки дипломних робіт різних ОКР, опубліковано навчально-методичний посібник «Дипломна та магістерська робота». Рівне: РДГУ, 2006. 53 с. (Забута Т.В., Граб О.В., Виткалов В.Г., Костюк Л.К.).

– Опубліковано довідкове видання «Георгій Косміаді»: Каталог художніх робіт із фондів народного музею Рівненської української гімназії та Рівненського обласного краєзнавчого музею (укладачі: Н.Тарасевич, Л.Костюк, В.Шлапак, О.Бурець, Ю.Климюк). – Рівне : Бліц, 2006. 311 с., іл.

– Проф. Виткалов В.Г. за відповідним Наказом МОН України призначався Головою Державної екзаменаційної комісії у Вінницькому коледжі менеджменту.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 11. Рівне: РДГУ, 2006. 145 с. (14, 5 др. а.). Здійснено його офіційну розсилку.

– Вступна кампанія в РДГУ підтвердила високий рейтинг спеціальності «Культурологія», конкурс на державну форму навчання якої становила 32-39 абітурієнтів на місце. Переважна більшість зарахованих (до 95%) на І курс – студенти-контрактники.

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 4. Рівне : РДГУ, 2006. 202 с. (19, 6 др. а.).

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 5. Рівне : РДГУ, 2006. 186 с. (19, 1 др. а.).

– Студенти кафедри беруть участь у Всеукраїнських науково-практичних конференціях, проведених в інших ЗВО і публікують статті у наукових збірниках Волинського, Харківського, Острозького, Луганського, Київського (КНУКіМ) національних університетів та РДГУ.

– До публікацій у наукових збірниках кафедри залучаються й співробітники музичного училища РДГУ, що є пошукувачами наукових ступенів Львівської державної музичної академії ім. М.В.Лисенка.

– На кафедрі здійснили стажування науково-педагогічні працівники Волинського державного університету ім. Лесі Українки (канд. філос. наук, доц. Г.І.Кутузова) та студентки V курсу Національного університету «Острозька академія» (з. ф. н.).

– Студенти кафедри беруть участь у рамках дисциплін прикладної культурології у різноманітних культурно-мистецьких заходах міста, організованих із нагоди новорічних та різдвяних свят (орг. – доценти Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г., які проводять до 10 заходів кожна на рік). Ці заходи проводяться і в дитячих соціальних установах міста і області, зокрема доц. Морозовою Т.П. зі студентами спеціальності проведено: «Ой, хто, хто Миколая любить...» (об'єднана дитяча міська лікарня, 19.12 та Центр інвалідів опорно-рухового апарату), «Ніч святого Миколая – дивна і чарівна» (26.12, Притулок для неповнолітніх), «Студенти – дітям» (13.11, Притулок для неповнолітніх), «День захисту дітей – 1 червня» (Будинок дитини, 4.11.2006), «Телевізійна мозаїка – тур сторінками телевізійних програм» (7.10.2006, Будинок дитини). Нею ж проведена презентація професії «Педагог-організатор дозвілля» у Рівненській ЗОШ № 1 (23.05).

– Доц. Костюк Л.К. провела низку культурно-мистецьких екскурсійних заходів зі студентами кафедри, зокрема у КЗ «РОКМ» («Народна ікона Волині», «Старе Рівне», «Чорнобиль, якого ми не знали», «Мистецтво життєтворчості», «Культура Волині XIV-XVIII століть» та ін.).

– Доц. Забута Т.В. організувала для студентів перегляд художніх фотовиставок на тему «Жіночий погляд», «Погляд із вікна» у міських фотогалереях.

– Проведення кафедральних студентських олімпіад починає здійснюватися за організаційно-фінансової підтримки громадських об'єднань Рівненщини (відп. – доценти кафедри Шолудько Н.Г., Забута Т.В., Тюска В.Б., студентський актив академічних груп).

– Атестаційна Колегія Міністерства освіти та науки України затвердила ст. викладача кафедри Морозову Т.П. у вченому званні доцента і видала їй відповідний атестат.

– Доц. Забута Т.В. брала участь у роботі молодіжного форуму профспілок Рівненщини і виступила з доповіддю «Молодь у соціокультурному просторі: стан, проблеми, перспективи». На базі кафедри формується група науково-педагогічних працівників, які беруть активну участь у співпраці з громадськими об'єднаннями (доц. Забута Т.В., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.).

– Відбулися тематичні зустрічі студентів спеціальності «Культурологія» з артистами Рівненської обласної філармонії, акторами Академічного лялькового театру, шеф-редактором відділу культури тижневика «Рівне вечірнє» А.Матвіївим та іншими фахівцями сфери культури, зокрема й ЗМІ (листопад). Студенти кафедри – учасники багатьох культурно-мистецьких заходів, що проводяться у місті (орг. – доц. Морозова Т.П.). Кошти від студентів контрактної форми складають 620 тис. грн.

– За результатами звіту з наукової роботи завідувача кафедри, оприлюдненому у науковому відділі РДГУ, штатними науково-педагогічними працівниками кафедри опубліковано 46 науково-методичних праць, студентами – 51 (у т. ч. – 18 статей у наукових збірниках). Проф. Виткалов В.Г. підготував 12 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень. Щороку педагоги кафедри беруть участь у 9-10 міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях, публікуючи відповідні матеріали.

2007 рік

– У штаті кафедри 14 науково-педагогічних працівників. Науковий ценз складає 75 %. Навчальне навантаження по кафедрі заплановано в обсязі 19.478 год. Серед сумісників – проф. Стоколос Н.Г., доц. Ніколаєва А.О., доц. Пономарьова Т.О., Булига О.С., Луц В.Д.

– На засіданні ДАК МОН України спеціальність 8.020101 – «Культурологія» РДГУ повторно акредитується за IV освітньо-кваліфікаційним рівнем (11 квітня) з наданням їй відповідної ліцензії на здійснення освітньої діяльності (10/10) осіб.

– Кафедра культурології РДГУ Спеціалізованої вченою радою КНУКіМ призначається провідною установою для захисту дисертаційних досліджень аспірантів Чигирина О.І. (директора Київського спортивного ліцею олімпійського резерву) на тему «Культурно-просвітницька діяльність як засіб адаптації дітей в інтернатних закладах спортивного профілю» та Калініної Л.А. «Розвиток естетичного смаку молодших школярів у діяльності аматорського дитячого театру ляльок», поданих на здобуття наукових ступенів кандидатів педагогічних наук за спец. 13.00.05.

– Проф. Виткалов В.Г., за дорученням ректора РІС КСУ, проф. Постоловського Р.М., провів зустріч із проректором із наукової роботи НАОМА (Київ) проф. Л.Прибегою на предмет спільного видавничого проекту з РІС КСУ (15.02).

– Випускник магістратури кафедри Овчаренко І. продовжує навчання в Українському Вільному університеті (Мюнхен, Німеччина).

– На спеціальності навчається 461 студент, магістрант, екстерн денної та заочної форм. Це найвищий показник кількості студентів за всю історію існування кафедри та й в України за моно спеціальністю.

– Пошукувачем кафедри затверджено співробітника РДГУ Козоровського Л.О. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.). Через рік, у зв'язку зі зміною роботи, він відрахований з РДГУ.

– Проведено звітну науково-практичну конференцію викладачів, магістрантів та студентів, а також культурологічну олімпіаду «Відомі постаті в українській культурі» (березень-квітень, актив СНТ).

– Викладач Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету, пошукувач КНУКіМ Кучина Н.І. у Спеціалізованій вченій раді КНУКіМ захистила дисертацію на тему «Книговидавнича справа в

незалежній Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г., 7.06).

– Відбулася зустріч членів кафедри (доц. Каневська Г.Г., проф. Виткалов В.Г.) із представниками Товариства культурних зв'язків із українським зарубіжжям (квітень, Рівненська ОДА, управління культури і туризму) на предмет подальшої співпраці.

– Студент факультету документальних комунікацій та менеджменту С.В.Виткалов публікує відгук на хрестоматію В.Г.Виткалова і Т.О.Пономарьової «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» у всеукраїнському науковому журналі «Вища школа».

– Зі всіх «прикладних» дисциплін спеціальності «Культурологія» упродовж навчального семестру студенти виконують «творчі» роботи («Андріївські вечорниці», участь у підготовці та проведенні конкурсу «Жінка-лідер, 2008», ведучих IV Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на дерев'яних і духових інструментах ім. В.Старченка, конкурси до Дня матері, численні олімпіади, практичні завдання культурно-дозвіллєвого спрямування на філіях кафедри тощо), що допомагає їм у здобутті практичних навичок менеджера соціокультурної діяльності.

– На кафедрі продовжує ефективно функціонувати СНТ «Афіна», засідання якого відбуваються 4 рази на рік. Його члени беруть участь у проведенні всеукраїнських наукових конференцій, Круглих столів, постійно публікуються в наукових збірниках та періодиці Західної України. Найбільш помітним заходом Товариства є проведення культурологічних олімпіад на факультеті. У звітний період переможцями такої олімпіади стали студентка III курсу О.Загаєвська (неодноразовий переможець міських літературних конкурсів, згодом – член НСП України) та студентка IV курсу О.Титечко.

– Включений до складу редколегії енциклопедичного видання «Пам'ятки культури і мистецтва Рівненщини» завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г. Його монографія «Українська культура: сторінки історії XX століття» та Хрестоматія «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (у співавторстві з Пономарьовою Т.О.) на запит Ягеллонського університету передано до наукової бібліотеки цього закладу.

– Затверджено новий склад Експертної ради ДАК МОН України за напрямами «Освіта, культура, мистецтво, туризм» (вересень, 2007 р.) (голова – д-р пед. н., проф., академік АПН України, ректор Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова В.П.Андрущенко), а також: д-р пед. н., академік АНП України, проф., директор Інституту педагогіки і психології НПУ ім. М.П.Драгоманова Бондар В.І., д-р пед. н., проф., ректор Української інженерно-педагогічної академії Коваленко О.Е., д-р миств., проф., проректор НМАУ ім. П.І.Чайковського Лащенко А.П., к. пед. н., проф., проректор КНУКіМ Скнар О.І., д-р пед. н., проф. Донецького нац. ун-ту Алфімов В.М., к. пед. н., доц., проректор Київського ін-ту підприємництва, права і реклами Антонович Є.А., академік АПН України, д-р пед. н., проф., завідувач кафедри дошкільної педагогіки Південноукраїнського пед. ун-ту ім. К.Д.Ушинського Богуш А.М., проф., завідувач кафедри рисунка Нац. академії образотворчого мистецтва і архітектури Бондаренко Ю.І., д-р біол. н., проф., завідувач кафедри фізичної реабілітації Таврійського нац. ун-ту ім. В.І.Вернадського Буков Ю.О., к. пед. н., проф., завідувач кафедри культурології РДГУ Виткалов В.Г., д-р філос. н., проф., завідувач кафедри філософії і культурології Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В.Даля В.Воєводін, д-р пед. н., проф., завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Переяслав-Хмельницького держ. пед. ун-ту ім. Г.С.Сковороди Анісімов В.П., к. миств., директор Київського вищого музичного училища ім. Р.М.Глієра Волков С.М., д-р філол. н., проф., завідувач кафедри української мови Прикарпатського нац. ун-ту ім. В.Стефаника Грещук В.В., декан ф-ту перукарського мистецтва і декоративної косметики КНУКіМ, к. пед. н., доц. Дихнич Л.П., д-р пед. н., проф., чл.-кор. АПН України, проректор Харківського нац. пед. ун-ту ім. Г.С.Сковороди Євдокимов В.І., д-р миств., проф. ДАКККіМ Єсипенко Р.М., к. тех. н., доц., завідувач кафедри теорії та методики трудового та професійного навчання Хмельницького нац. ун-ту Каньковський І.Є., д-р біол. н., проф., завідувач кафедри інженерно-пе-

дагогічної підготовки Ін-ту гуманітарних та соціальних наук Нац. ун-ту «Львівська політехніка» Кизименко Л.Д., к. пед. н., проф., перший проректор КНУКіМ, завідувач кафедри прикладної культурології Кірсанов В.В., проф. ДАКККіМ Колосок О.П., к. пед. н., доц., перший проректор Маріупольського держ. гуманітарного ун-ту Косенко Ю.М., к. виств., доц., проректор КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого Кравчук П.І., д-р н. із фіз. виховання і спорту, проф., проректор Нац. ун-ту фізичної культури і спору Кунцевич Т.Ю., заст. начальника управління кадрів, начальник відділу навчальних та наукових закладів Держкомспорту України Кубасов В.І., д-р філос. н., проф., завідувач кафедри етики, естетики та теорії культури Київського нац. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка Левчук Л.Т., декан ф-ту дизайну Львівської нац. академії мистецтв, проф. Мартинюк С.Л., к. пед. н., доц., проректор Дніпропетровського держ. ін-ту фізичної культури і спорту Москаленко Н.В., д-р тех. н., проф. Полтавського нац. тех. ун-ту ім. Ю.Кондратюка Онищенко О.Г., д-р філос. н., проф. КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого Орлова Т.І., доц., проректор Харківської держ. академії дизайну і мистецтв Рибін С.В., д-р пед. н., проф., завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання Луганського нац. пед. ун-ту Ротерс Т.Т., д-р тех., н., проф., завідувач кафедри дизайну інтер'єру та меблів Київського нац. ун-ту технологій та дизайну Сазонов К.О., к. філос. н., доц. Львівського нац. ун-ту ім. І.Я.Франка Сінькевич О.Б., к. виств., завідувач кафедри промислового дизайну, головний дизайнер Київського ін-ту дизайну Сьомкін В.В., проректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, завідувач кафедри реставрації, проф. Титов М.Ф., д-р філос. н., проф., завідувач кафедри історії, теорії та практики художньої культури НАКККіМ Уланова С.І., к. іст., н., доц., завідувач кафедри менеджменту освіти і педагогіки вищої освіти Ун-ту економіки і права «Крок» Фініков Т.В., к. пед. н., доц. перший проректор Київського ін-ту туризму, економіки і права Фоменко Н.А., к. н. із фізкультури і спорту, доц., проректор Харківського ін-ту фізичної культури і спорту Хохлов Г.Г., декан факультету хореографії КНУКіМ, доц. Цветкова Л.Ю., д-р філос. н., проф., завідувач кафедри теорії культури і філософії науки Харківського нац. ун-ту ім. В.Каразина Цехмістро І.З., к. арх., проф., завідувач кафедри дизайну та основ архітектури, директор Ін-ту архітектури Нац. ун-ту «Львівська політехніка» Черкес Б.С., к. пед. н., проф., проректор Київського нац. ун-ту фізичної культури і спорту Шкребтій Ю.М., д-р філос. н., проф., декан ф-ту філософії Таврійського нац. ун-ту ім. В.І.Вернадського Шоркін О.Д., д-р пед. н., проф. НПУ ім. М.П.Драгоманова Ярошенко О.Г., д-р психол. н., проф., академік АПН України, завідувач кафедри Черкаського нац. ун-ту ім. Б.Хмельницького Яценко Т.С., заступник начальника Управління ліцензування, акредитації та нострифікації МОН України Дудник Ю.П. Засідання проводяться щоквартально. На засідання подається до 100 справ.

– У 2007 р. проф. Виткалов В.Г. у якості члена Експертної ради ДАК рецензував 25 ліцензійних та акредитаційних справ ЗВО України під час проведення 4-х засідань ДАК.

– Доц. кафедри Черніговець Т.І. брала участь у декількох Всеукраїнських науково-практичних конференціях (2004-2007 рр.) із питань педагогічних та рекреаційних технологій в сучасній індустрії дозвілля, проведених на базі КНУКіМ.

– Президія ВАК України затвердила новий склад Спеціалізованої вченої ради К.26.807.01 за спеціальністю 13.00.06 «Теорія, методика і організація культурно-просвітньої діяльності», 13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» та 07.00.08 «Книгознавство, бібліотекознавство бібліографознавство» при Київському національному університеті культури і мистецтв (д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., к. пед. н., проф. Коваленко Н.В., к. пед. н., доц. Булатова Є.І., д-р пед. н., проф. Брилін Б.А., к. пед. н., проф. Виткалов В.Г., д-р пед. н., проф. Дем'янчук О.Н., д-р виств., проф. Ільченко О.О., к. пед. н., доц. Кірсанов В.В., д-р виств., проф. Круль П.Ф., д-р пед. н., проф. Локарева Г.В., д-р пед. н., проф. Матвієнко О.В., д-р пед. н., проф. Олексюк О.М., д-р філос. н., проф., Пархоменко Т.С., д-р пед. н., проф. Петрова Л.Г., д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., к. пед. н., проф. Скнар О.І., д-р пед. н., проф. Цимбалюк Н.М., д-р пед. н., проф. Чачко А.С.).

– Під керівництвом доц. Морозової Т.П. студентами кафедри проводяться різноманітні культурно-мистецькі заходи у соціально-спрямованих закладах (Дитячому Будинку, притулку

для неповнолітніх тощо). Студенти беруть участь у проведенні численних екскурсій в обласному краєзнавчому музеї під час проходження різних видів практики.

– На засіданні ДАК МОН України проведено чергову акредитацію спеціальності 8.020101 – «Культурологія» РДГУ (11.04).

– Наукові збірники кафедри надсилаються й до Львівської фірми «Сейбер-світло».

– Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ проф. Виткалов В.Г. призначається членом експертної комісії для захисту дисертаційного дослідження аспірантки Шевченко Н.В. на тему «Соціально-педагогічні засади формування екологічної культури учнівської молоді».

– Членами кафедри (Виткалов В.Г., Граб О.В.) підготовлено 12 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад КНУКіМ, ДАКККіМ, Львівська національна академія мистецтв, НМАУ ім. П.І.Чайковського та ін.

– Проф. Виткалов В.Г. відповідним Наказом МОН України призначається експертом для проведення акредитаційної експертизи у Харківській державній академії культури, Чернівецькому комунально-навчальному центрі культури Буковини, Київському університеті культури КНУКіМ (та окремих його філіях у регіонах), ДАКККіМ, Національному університеті «Львівська політехніка», Полтавському державному педінституті ім. В.Г.Короленка, Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова, Львівському національному університеті ім. І.Я.Франка, Вінницькому, Донецькому, Харківському факультетах КНУКіМ та інших ЗВО України.

– Уперше здійснено прийом на спеціальність 8.02.01.01 – «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (денна форма навчання). А кількість зарахованих до РДГУ за контрактом на денній та заочній формі навчання складає 50-51 особа. Конкурс на державну форму – один із найвищих в університеті – до 40 осіб на місце. Кількість студентів на спеціальності «Культурологія» є найбільшої по ЗВО України (450-460 осіб). Вартість навчання – 2.500 грн. (500 $).

– Проведено низку заходів адаптаційного характеру для студентів І курсу (Посвята у студенти, відвідування бібліотек, музеїв, органної зали, театрів міста) (відп. – куратори).

– 12-13 листопада проведено Третю Всеукраїнську науково-практичну конференцію на тему «Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів», до участі у якій заявлено до участі 187 осіб із 43 ЗВО України, у т. ч. 32 національних (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Граб О.В.). В ній взяли участь також, надіславши заявки, аспіранти з Інституту архітектури та дизайну (м. Майнц) та Українського Вільного Університету м. Мюнхен, Німеччина). Керівники та секретарі секцій, крім вищезазначених – ст. викл. Вакульчук М.В., доценти Забута Т.В., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Черепуха Л.О., Шолудько Н.Г.

– У рамках заходу на базі Інституту мистецтв проведено також конкурс «Науковець року», за результатами якого відзначені кращі студенти-науковці РДГУ та інші учасники, чия доповідь дістала схвальні відгуки учасників. І премію здобув студент із Брянківського державного педагогічного коледжу С.Миронюк, який, крім традиційного диплому, отримав у подарунок і мікрохвильову піч. Подарунки придбано на кошти спонсорів, серед яких Рівненська кондитерська фабрика (В.Т.Петрук), міська Спілка жінок Рівненщини (М.Рожко), студентська профспілка РДГУ та окремі осередки політичних партій (відп. – ст. викл. Тюска В.Б.). Організатор художнього заходу та пошуку спонсорів – доц. Шолудько Н.Г.

– Студенти кафедри брали також участь в організації «культурної програми», спрямованої на обслуговування учасників зазначеної вище Всеукраїнської науково-практичної конференції (відп. – доц. Шолудько Н.Г., члени кафедри).

– До участі у науковій конференції у смт. Берестечко (Рівненська обл.), проведеній з нагоди річниці битви 1651 року, запрошено науково-педагогічних працівників та студентів кафедри.

– Результати проведення ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції та проблематика заходу стають предметом обговорення на засіданнях відповідних депутатських комісій Рівненської обласної ради (грудень, 2007 р.).

– Студентка Ш курсу О.Титечко брала участь у Всеукраїнській олімпіаді з культурології, проведеній на базі Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, де посіла 6 місце з 28 ЗВО. Між студентським

колективом кафедри та студентами низки інших ЗВО (Харківський НУ ім. В.Каразина, Луганський НПУ ім. Т.Шевченка, Харківський РІДУ НАДУ при Президентові України тощо) налагоджуються тісні творчі стосунки, що виявляється, зокрема, в участі наших студентів у наукових конференціях, організованих на базі згаданих вище закладів.

– Вийшли друком наукові збірники «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 6 у 2-х томах, т. 1. Рівне : РДГУ, 2007. 208 с. (20, 1 др. а.); т. 2. Рівне: РДГУ, 2007. 206 с. (20, 0 др. а.) (зважаючи на чималу кількість учасників конференції та поданих матеріалів). Це – один із найвищих показників стосовно публікації у зазначеному збірнику.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 12. Рівне: РДГУ, 2007. 165 с. (16, 5 др. а.).

– У Національному історико-меморіальному заповіднику «Поле Берестецької битви» проведено наукову конференцію з нагоди ювілею Берестецької битви 1651 року, у якій взяв участь викладач кафедри С.В.Виткалов. Опубліковано його статтю у науковому збірнику.

– Проф. Виткалова В.Г. наказом МОН України призначено Головою Державної екзаменаційної комісії спеціальності 8.02.01.01 – «Культурологія» у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки та, за пропозицією ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М., Дубенському училищі культури і мистецтв РДГУ та Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету.

– Доц. Каневська Г.Г. та проф. Виткалов В.Г. виконували обов'язки наукових консультантів Малої академії наук (МАН) при НВК «Рівненський колегіум» та були членами журі І туру конкурсу (січень). Під їх керівництвом учні неодноразово ставали переможцями обласного конкурсу наукових робіт.

– Опубліковано повноцінне методичне забезпечення дисциплін, що читають доценти Забута Т.В., Граб О.В., Морозова Т.П., ст. викл. Вакульчук М.В., доц. Черніговець Т.І., Черепуха Л.О., Шолудько Н.Г. за вимогами Болонської декларації.

– Стажування науково-педагогічних працівників кафедри здійснюється згідно перспективних планів РДГУ в інших ЗВО регіону (РІС КСУ, НаУ «Острозька академія», Волинському державному університеті ім. Лесі Українки). Контроль за ним здійснює й Відділ кадрів РДГУ та завідувач кафедри.

– На запрошення керівництва Інституту культурології НАМ України, проф. Виткалов В.Г. підготував і надіслав рецензію на наукові праці та науково-педагогічну діяльність загалом доктора філософських наук, професора, проректора КНУКіМ Безклубенка С.Д. у зв'язку з його ювілеєм.

– Студентка кафедри Ю.Гумен обрана за конкурсом на посаду студентського декана художньо-педагогічного факультету.

– На кафедрі функціонують три студентські клуби: «Мандри» (куратор – доц. Шолудько Н.Г.), члени яких активно подорожують по історичних місцях України; «Спалах», що займаються культурно-дозвіллєвою діяльністю (куратор – ст. викл. Тюска В.Б.) та «Благодій» (куратор – доц. Морозова Т.П.) – соціально-культурна діяльність серед ветеранів війни та праці, малозабезпечених осіб, дітей-сиріт тощо. Їх робота широко висвітлюється у місцевій періодиці. Окремі матеріали їх діяльності використовуються у дисертаційних роботах науковців країни та постійно згадуються в інформаційних матеріалах обласної універсальної бібліотеки м. Рівне, яка веде спеціальний розділ стосовно роботи з соціально вразливими верствами населення.

– Колектив співробітників активно займається профорієнтаційною та виховною роботою, що згодом суттєво позначається на кількості поданих заяв на спеціальність «Культурологія» та якості знань і практичних навичок студентів.

– Студенти кафедри є постійними учасниками різноманітних культурно-мистецьких заходів, що проводяться арт-галереями «ЗУЗА», «Сальвадор Далі», обласною науковою універсальною бібліотекою, МБК «Текстильник» тощо (кер. – доценти Костюк Л.К., Каневська Г.Г., Морозова Т.П.).

– Студенти кафедри за підтримки ректорату (проф. Постоловський Р.М.) у рамках діяльності клубу «Мандри» (кер. – доц. Шолудько Н.Г.) здійснили екскурсійні подорожі до Львова, Підгірців, Золочева, Луцька, Почаєва, Дубна, де знайомилися з культурно-мистецькою спадщиною регіону.

– Члени кафедри (доценти Забута Т.В., Шолудько Н.Г.) спільно з обласною федерацією профспілок та ГО «Спілка жінок Рівненщини» брали участь у проведенні: жіночого обласного форуму «Лідер року» (березень, 2007 р., соціального проекту «Подаруй дітям музику» (вересень, 2007 р.), соціально-мистецької акції «Творчих щедрот оберіг» (листопад, 2007 р.), що дістало відповідне висвітлення у засобах масової інформації краю.

– Доц. Забута Т.В. відзначена Почесним дипломом лауреата міського конкурсу-рейтингу «Жінка-року–2007» у номінації «Освіта і наука» (орг. – управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому).

– Доц. Шолудько Н.Г. отримала відзнаку Рівненської облдержадміністрації «Лідер року-2007» серед профспілкових лідерів Рівненщини «За вагомий внесок у соціокультурний розвиток і розбудову громадянського суспільства» (Диплом Рівненської ОДА і обласної федерації профспілок). Вона брала участь також і в підготовці матеріалу до відповідних Парламентських слухань.

– На кафедрі здійснює стажування педагогічний склад Волинського та Гадяцького училищ культури, магістранти Національного університету «Острозька Академія» (заочна форма навчання), професорсько-викладацький склад інших кафедр РДГУ.

– Випускники кафедри спеціальності «Культурологія» ОКР «Спеціаліст» продовжують навчання в магістратурі Національних університетів ім. І.Я.Франка (Львів), «Острозька Академія», ім. Лесі Українки (Луцьк), зважаючи на надто високу ціну за навчання в РДГУ, а випускники ОКР «Бакалавр» із КНУКіМ, НаУ «Острозька академія» – відповідно – на кафедрі культурології РДГУ.

– Студенти спеціальності «Культурологія» брали участь у роботі Першого Молодіжного форуму профспілок Рівненщини (жовтень, співорг. – доц. Шолудько Н.Г.) і публікують окремі публіцистичні статті з цього приводу.

– Відбулися екскурсійні поїздки студентів та викладачів кафедри до музею Волинської ікони (Луцьк), Національного театру опери і балету ім. С.Крушельницької (Львів, листопад) (відп. – доценти Каневська Г.Г., Шолудько Н.Г.).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчальний посібник «Культурологія» (автор – випускниця магістратури кафедри О.С.Плитус). Київ: НТУУ «КПІ» ім. І.Сікорського – Надвірна, 2007. 187 с. (гриф МОНУ) та історико-краєзнавчий нарис рівненського краєзнавця, випускника кафедри – М.В.Федоришина «Пересопницька Першокнига». Рівне: Волинські обереги, 2007. 91 с.

– Студенти і викладачі кафедри беруть участь у благодійних акціях у якості організаторів заходів, зокрема вечір «Пам'яті Анатолія Грицая» (музичне училище РДГУ) (листопад, орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Атестаційна Колегія ДАК МОН України затвердила вчене звання доцентів науково-педагогічним працівникам кафедри Граб О.В. (21 червня), Морозовій Т.П. (грудень) і видала їм відповідні атестати.

– Педагоги кафедри упродовж року взяли участь у наступних наукових конференціях: «Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва» (1-2.06), міжнародній науковій конференції «Національна культура в контексті сучасних глобалізаційних процесів» (ІМФЕ ім. М.Рильського НАНУ), ІІІ всеукраїнській «Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів» (Рівне, 15-16.11). У двох міжнародних та всеукраїнській науковій конференції, проведених на базі Рівненського інституту ВМУРоЛ «Україна» та ПЗВО «Європейський університет», взяла участь доц. Черніговець Т.І.

– Студенти і викладачі кафедри взяли активну участь (сценарій, окремі художні номери, ведучі) у соціальній благодійній акції «Подаруй дітям музику», що традиційно проводиться для дітей-інвалідів Центру соціально-медичної реабілітації інвалідів із порушенням опорно-рухового апарату (грудень, орг. – доц. Морозова Т.П.). «Новорічна лісова пригода» (4.01.2007, Притулок для неповнолітніх), «Хай завжди буде сонце!» (31.05, там само). Благодійна робота науково-педагогічних працівників кафедри стає самостійним напрямом діяльності педагогічного колективу. Ця діяльність оприлюднюється й на сайті обласної універсальної наукової бібліотеки і є предметом обговорення у періодичній пресі.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.) провели підсумкові конференції для студентів за результатами слухання навчальних дисциплін «Організація шоу-бізнесу» (22.07) та «Аматорська творчість» (травень).

– Доц. Забута Т.В. підтримує тісні творчі контакти з всесвітнім Корчаківським центром «Бейт-лохамей-ха Геттаот» (Ізраїль) та товариством українців «Рідний дім» (м. Сургут, рф).

– Доц. Н.Г.Шолудько проведено (автор сценарію і ведуча заходу) обласне мистецьке свято: «Уклін тобі, ветеране» (травень), вечір «Пам'яті Анатолія Грицая» (спільно з Рівненськими відділеннями Національної Спілки бандуристів та Музичної Спілки України) (травень).

– Проф. Виткалов В.Г. запрошувався на засідання депутатської комісії облради для підготовки відповідних слухань із питань молодіжної політики (листопад). Стимулювала це засідання всеукраїнська науково-практична конференція, проведена на кафедрі, в роботі якої брали участь керівники обласних управлінь культури та туризму, освіти і науки, молоді і спорту Рівненської облдержадміністрації.

– Упродовж року науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь, крім кафедральних, у Культурологічних читаннях пам'яті В.П.Подкопаєва (1-2.06, Граб О.В., Виткалов В.Г.), міжнародній науковій конференції «Національна культура в контексті сучасних глобалізаційних процесів» (ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ, Черепуха Л.О.), конференціях, проведених у Рівненському ВМУРоЛ «Україна» (Черніговець Т.І.).

– Штатними викладачами опубліковано упродовж року 49 науково-методичних праць (52,95 др. а.), студентами – 71 (у т. ч. 41 стаття у наукових збірниках). Студенти опублікували також 29 повідомлень у періодиці західного регіону (орг. – доц. Морозова Т.П.) та 27 статей у наукових збірниках. Студенти брали участь й у наукових конференціях Луганського НПУ ім. Т.Г.Шевченка, Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, Харківського РІДУ НАДУ, РДГУ.

2008 рік

– У штаті кафедри працює 13 науково-педагогічних працівників (Виткалов В,Г., Ващук Г.В., Глущук О.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Каневська Г.Г., Костюк Л.К., Морозова Т.П., Сорока О.Г., Тюска В.Б., Черніговець Т.І, Черепуха Л.О., Шолудько Н.Г.); науковий ценз науково-педагогічних працівників, що забезпечують читання фахових дисциплін спеціальності «Культурологія», складає 83,5%. Ст. викл. Ващук О.В. за увесь період її роботи забезпечує читання навчальної дисципліни «Культурологія» («Українська культура») лише на спеціальностях колишнього педагогічного інституту. Навчальне навантаження заплановано в обсязі 19.512 годин (15,3 ставок). Решта годин виконується безкоштовно (як додаток до ставки).

– Із метою поглиблення викладання окремих дисциплін та урізноманітнення навчального процесу на кафедру у якості викладачів-сумісників запрошено д-ра історичних наук, проф. Стоколос Н.Г., канд. пед. наук, доц. Герасименко Л.Б., канд. іст. наук, доц. Шеретюк Р.М. (РІС КСУ), канд. культурології, доц. Ніколаєву А.О. (РЕГІ ім. С.Дем'янчука), завідувача відділу Волинської ікони РОКМ В.Д.Луця, завідувачку відділу давньої історії України (РОКМ) Пономарьову Т.О.

– За розпорядженням Голови Рівненської облдержадміністрації «Про додаткові заходи з підготовки і випуску багатотомного енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури Рівненської області» (18.02.2008 р.), проф. Виткалова В.Г. включено до складу редколегії цього видання.

– Переглянуто і затверджено в Міністерстві освіти та науки України навчальні плани спеціальності «Культурологія» (1 курс), наблизивши її за структурою до навчальних планів гуманітарного напряму; внесено зміни та затверджено навчальні плани II-IV курсів, відкориговані навчальні плани V курсу і затверджено в МОНУ, розроблено нові варіанти ОКХ та ОПП (проф. Виткалов В.Г.), іншу навчально-методичну документацію (відп. – доц. Граб О.В.).

– Згідно нових навчальних планів виробнича практика студентів V курсу обов'язково проводиться у ЗВО I-II рівнів акредитації, що позитивно впливає на їх мотивацію до навчання та подальше працевлаштування.

– Бібліотека університету (Грипич С.Н.) здобула статус наукової і розпочала інформаційно-аналітичний пошук, спрямований на методичне забезпечення навчального процесу та тісну співпрацю зі студентами кафедр РДГУ.

– Здійснено прийом студентів (6 осіб) на ліцензований (10 осіб) напрям «Підвищення кваліфікації. Друга вища освіта».

– Внесено зміни до структури комплексних наукових тем кафедри, переглянута їх нормативна документація, тематика окремих досліджень, форми планування і звітності тощо. Керівником теми «Українська культура: історичний аспект» затверджено проф. Виткалова В.Г., керівником теми «Прикладні проблеми культурології» – доцента кафедри Черніговець Т.І.

– Доц. Черніговець Т.І брала участь у проблемно-цільовому семінарі стосовно впровадження модульно-рейтингової системи контролю знань в РДГУ, де виступила з доповіддю «Організація модульного-рейтингового контролю за навчальною діяльністю студентів під час читання дисципліни «Святково-обрядова культура»» (16.04). Вона брала також участь у науково-методичній конференції на тему «Реформування системи надання соціальних послуг в Україні» (15.05, КЗ Рівненський «ОЦНТ»), де виступила з доповіддю «Соціально-культурна робота в територіальних центрах».

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Морозова Т.П., Виткалов В.Г.) поширюють досвід роботи кафедри з молоддю в системі підвищення кваліфікації працівників культури регіону.

– На кафедрі розроблена різноманітна нормативна (службова) документація згідно нових вимог (Положення: про курсові, дипломні, магістерські дослідження, Всеукраїнську науково-практичну конференцію, спеціальні практики, студентські клуби тощо) (автори – проф. Виткалов В.Г., доц. Граб О.В.).

– Станом на 1.09.2008 року 25 випускників магістратури кафедри, перший випуск в якій відбувся у 2001 році, працюють на посадах викладачів у ЗВО Західної України, у т. ч. 6 – у Рівненському державному гуманітарному університеті. Чимало з них – на посадах заступників директорів, завідувачів відділів коледжів культури і мистецтв (м. Дубно) чи художніх коледжів (м. Ужгород), начальників районних відділв культури і туризму, ЗМІ, загальноосвітніх школах регіону тощо.

– На кафедрі культурології здійснюють стажування декілька викладачів дитячої Школи мистецтв (м. Дубно) (вересень).

– Проведено упорядкування усієї навчально-методичної документації кафедри у зв'язку з підготовкою до акредитації гуманітарного університету та новими формами звітності, запровадженими в Україні.

– Усіма членами кафедри завершено розробку повноцінного навчально-методичного забезпечення дисциплін спеціальності «Культурологія».

– Наукові роботи студентів кафедри Титечко О. та Васильчук О., Виткалова С.В. рекомендовані до участі у заключному етапі Всеукраїнського конкурсу в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С.Макаренка.

– Дослідження студента IV курсу факультету Документальних комунікацій та менеджменту Виткалов С.В. на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С.Макаренка (напрям «Гуманітарні науки», спеціальність «Теорія та історія культури» (квітень)) посіло ІІІ місце із 56 наукових робіт, поданих на цей конкурс.

– Проф. Виткалова В.Г. і студента V курсу РДГУ Виткалова С.В. включено до складу авторського колективу (гол. ред. – проф. В.П.Андрущенко (НПУ ім. М.П.Драгоманова, Київ) та проф. Р.М.Постоловський, РДГУ) для підготовки фундаментального, 27-томного видання «Вища педагогічна освіта в Україні» (том «Рівненщина»); ними підготовлено окремий розділ – «Культурно-мистецький потенціал Рівненської області» (як частина дисертаційної роботи С.В.Виткалова) (105 с.).

– Проф. Виткалов В.Г. продовжує виконувати обов'язки члена Експертної ради ДАК МОН України з питань культури, мистецтва і туризму. Проведено п'ять засідань. У звітний період, як член Експертної ради ДАК МОН України, він підготував довідки на 25 ліцензійних та акредитаційних справ. Він також виконував обов'язки голови культурно-мистецької секції Науково-методичної ради РДГУ.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ». Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2008. 187 с. (18, 9 др. а.).

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ». Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2008. 195 с. (19, 2 др. а.).

– Кафедра культурології виведена зі складу Інституту мистецтва (як і кафедри театральної

режисури, хореографії, образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва) і залишена як кафедра загально університетського підпорядкування, на яку покладається й забезпечення читання дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» («Культурологія», а після 2010 р. – всеукраїнської наради МОН України з питань підготовки загально-гуманітарного блоку дисциплін і заміни курсу «Культурологія» («Історія зарубіжної та української культури») на курс «Українська культура» зі сталою кількістю годин: 20/10) – й дисципліни «Українська культура» на усіх одинадцяти факультетах РДГУ.

– Стабільно високий конкурс й надалі зберігається на спеціальність кафедри. Кількість державних місць на кожній формі навчання становить 1-2, що свідчить про якість проведення занять, широкі форми студентської творчої самореалізації, вмотивовану ціну за навчання та популярність цієї спеціальності серед молоді.

– Проф. Виткалов В.Г. призначається експертом МОН України для проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз у Кременчуцькому державному політехнічному університеті ім. М.Остроградського, Київському національному університеті культури і мистецтв, Інституті культури КНУКіМ, Інституті сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного Національного університету «Львівська політехніка», Полтавському державному педагогічному університеті ім. В.Г.Короленка, Дніпропетровському, Сумському, Львівському, Чернівецькому, Харківському, Миколаївському факультетах КНУКіМ та ін. ЗВО України.

– Доц. Морозовою Т.П. спільно зі студенткою V курсу (з. ф. н.) Федіною Л. надруковано збірку документів під назвою «Гастрольно-концертна діяльність в Україні: законодавче забезпечення» для методичної підтримки навчального курсу «Організація шоу-бізнесу в Україні». Рівне: РДГУ, 2008. 85 с. Ця практика згодом стає традиційною, переміщуючись у сферу спільних наукових публікацій.

– Значна увага науково-педагогічними працівниками кафедри традиційно приділяється патріотичному вихованню студентів, що виявляється у проведенні різноманітних культурно-мистецьких заходів, бесід, помітно у тематиці дипломних робіт відповідного спрямування, екскурсійній роботі тошо.

– 12-13 листопада проведено IV Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи», до участі у якій заявлено 217 осіб із 46 ЗВО України різних рівнів акредитації, у т. ч. 34 із національних. 65 осіб із числа учасників мають наукові ступені та вчені звання. В конференції взяло участь також 58 студентів та магістрантів кафедри (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Граб О.В.). Захід висвітлювався у місцевих та Всеукраїнських засобах масової інформації («Вища школа», «Історичний журнал», наукових збірниках РДГУ, регіональній періодиці, телеканалах).

– Підготовлено до друку матеріали цієї конференції у форматі наукового збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 7 (у 2-х томах). Частину статей відібрано до фахового наукового збірника кафедри.

– Атестаційна Колегія ДАК Міністерства освіти і науки України затвердила завідувача відділом історії Рівненського обласного краєзнавчого музею, викладача-сумісника кафедри Пономарьову Т.О. у вченому званні доцента і видала їй відповідний атестат. Це другий, після Ю.М.Нікольченка, викладач-сумісник (практик) кафедри в РДГУ, що отримав атестат доцента (22 лютого).

– Доц. Граб О.В. та проф. Виткалов В.Г. публікують низку проблемних статей стосовно стану вищої культурологічної освіти в державі, дисципліни «Українська культура» в системі гуманітарної підготовки студентів у Всеукраїнських часописах «Вища школа», фахових наукових збірниках «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії», а також щорічні звіти про Всеукраїнські науково-практичні конференції в «Історичному журналі» (Київ).

– Проф. Виткалов В.Г. призначається членом експертних комісій Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ для захисту дисертаційних досліджень аспірантів Слобідніченка Д.О. «Особливості формування культури спілкування в умовах культурно-дозвіллєвої діяльності» та Губи О.А. на тему «Соціально-педагогічні умови формування комунікативних якостей молодших школярів в аматорському театральному колективі». Загалом у 2008 році він брав участь у п'яти її засіданнях та обговореннях шести дисертацій.

– Доц. Морозова Т.П. на пропозицію відділу туризму Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації розробила програму і виконувала обов'язки режисера-постановника презентації туристичних маршрутів Західної України, що демонструвалися на Рівненському обласному телебаченні.

– Доц. Шолудько Н.Г. була режисером-сценаристом низки культурно-мистецьких заходів на факультеті та підготувала і провела церемонію відкриття і закриття IV всеукраїнського конкурсу молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах ім. В.М.Старченка (травень), а також підготувала 6 студентів для ведення конкурсної програми цього заходу.

– На базі Рівненського обласного центру народної творчості проведено нараду завідувачів районних відділів культури області за участі завідувача кафедри культурології, проф. Виткалова В.Г., який виступив із доповіддю про тенденції розвитку культурно-дозвіллєвої сфери регіону та її кадровий склад.

– На кафедрі проведено чергову культурологічну олімпіаду на тему «Відомі постаті у вітчизняній культурі» (підготовка ессе, тести, публічний виступ), переможцями якої стали студенти О.Загаєвська, К.Белаш, О.Чілій, С.Баннікова, В.Ліскова (орг. – актив СНТ).

– Зі студентами V курсу кафедри проведено Круглий стіл на тему «Теоретичні питання культури» (відп. – доц. Граб О.В.).

– На запит ВАК України проф. Виткалов В.Г. рецензував збірник програм екзаменів кандидатського мінімуму («Культура України». Спецвипуск № 21. Харків : ХДАК, 2008. 240 с.) зі спеціальностей 26.00.01 «Теорія та історія культури» («Культурологія»), 26.00.01 «Теорія та історія культури» («Мистецтвознавство»), 26.00.02 «Світова культура і міжнародні культурні зв'язки» («Культурологія»), 26.00.04 «Українська культура» («Культурологія»), 26.00.06 «Прикладна культурологія. Культурні практики» («Культурологія»), підготовлений провідними науковцями Харківської державної академії культури (квітень).

За напрямом «Документознавство та інформаційна діяльність» подібне рецензування здійснювала д-р іст. наук, проф. Швецова-Водка Г.М. (кафедра бібліографознавства РДГУ).

– Доц. Граб О.В. із нагоди Дня науки відзначена Почесною грамотою ректорату РДГУ за здобутки у науково-дослідній діяльності.

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень (12), навчальні посібники тощо (Виткалов В.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Черніговець Т.І., Морозова Т.П.).

– Учениця НВК «Рівненський колегіум» Дем'янчук Ю. посідає ІІ місце на обласному конкурсі учнівських робіт МАН за напрямом «мистецтвознавство» і 1 місце на міському (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– На засіданні кафедри постійно (щомісяця) заслуховується питання проведення профорієнтаційної діяльності та відвідування занять.

– Студентами кафедри проведено низку культурно-мистецьких заходів у соціальних установах міста (орг. – доц. Морозова Т.П.) та Парку культури і відпочину ім. Т.Г.Шевченка (орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доценти Морозова Т.П., Забута Т.В.) брали участь у комплексній перевірці діяльності кафедр інституту мистецтв для підготовки засідання вченої ради РДГУ.

– Організовано і проведено низку підсумкових конференцій за результатами слухання навчальних дисциплін (Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Глущук О.Г.).

– Проф. Виткалов В.Г. призначений Головою Державної екзаменаційної комісії спеціальностей 7.02.01.01, 8.02.01.01 – «Культурологія» у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки та, на пропозицію ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М., Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ (спеціальність «Народна художня творчість»).

– Станом на 1.07.2008 року на денну форму навчання спеціальності 6.02.01.00 – «Культурологія» подано 169 заяв від абітурієнтів. Зараховано 14 осіб (із них 10 осіб на державну форму, 4 – на контрактну. Заявлена вартість навчання – 7,5 тис. грн./рік на денну форму та 8000 грн. (1000 $) – на спеціальність 8.02.0101 (магістратура).

– Студент кафедри «Економічна кібернетика» Виткалов С.В., який за результатами проведення Всеукраїнського конкурсу наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук напряму «Теорія та історія культури» (бере-

зень) (посів ІІІ місце), нагороджений Дипломом Міністерства освіти і науки України ІІІ ступеня (23.09.2008 р. № 872), Грамотою ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. та грамотою декана факультету ДКМ, доц. Крайчука О.В.

– Уперше під час проведення вступної кампанії організовано співбесіди науково-педагогічних працівників кафедри для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» на денну та заочну форми навчання.

– Усі культурно-мистецькі заходи, що проводяться на художньо-педагогічному факультеті і, частково, на факультетах музичного мистецтва та ДКМ, пов'язані із врученням залікових книжок студентам І курсу, посвятою у студенти, Святом останнього дзвоника, а також День студента тощо організовують студенти та співробітники кафедри культурології (доценти Тюска В.Б., Черніговець Т.І., Морозова Т.П.).

– Серед сумісників кафедри – науково-педагогічні працівники Інституту слов'янознавства Київського славістичного університету (канд. пед. н., доц. Герасименко Л.Б.) та Волинського державного університету ім. Лесі Українки (канд. філос. н., доценти С.С.Возняк, Н.М.Канішина, канд. миств., доц. Т.М.Пригода), що певною мірою урізноманітнює навчальний процес.

– Атестаційною Колегією Міністерства освіти та науки України доц. кафедри Забута Т.В. затверджена у вченому званні доцента (жовтень).

– Співробітники кафедри є активними учасниками проведення занять у системі підвищення кваліфікації працівників культури, викладачів ДМШ і шкіл мистецтв Західної України, організованих Рівненським факультетом НАКККіМ.

– Доц. Забута Т.В. за вагомі здобутки в організації виховної роботи зі студентами нагороджена Почесною грамотою Рівненської міської ради.

– Запрошений до участі у роботі громадського об'єднання «Стратегічна рада міста Рівне» проф. Виткалов В.Г. Керівник – заступник Голови Рівненської облдержадміністрації О.В.Губанов (листопад-грудень). Мета участі – обговорення нових форм позиціонування міста в соціально-економічному просторі регіону.

– Проведено навчальну (по завершенню слухання дисципліни) студентську наукову конференцію «Аматорська творчість: історико-культурологічний аспект» (кер. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Доц. Костюк Л.К. та доц. Забута Т.В. підтримують активні творчі контакти з представниками художніх об'єднань Німеччини та, відповідно, Ізраїлю і Росії.

– За успішну навчально-освітню та організаційно-методичну й культурно-мистецьку діяльність Почесними грамотами ректорату РДГУ відзначені науково-педагогічні працівники кафедри – доценти Забута Т.В. та Шолудько Н.Г.

– При кафедрі продовжує активно функціонувати студентський клуб «Мандри», мета якого – ознайомлення студентів із культурно-мистецькою спадщиною регіону (відп. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Підвищення кваліфікації у звітний період здійснили ст. викл. Вакульчук М.В. (січень-лютий), доц. кафедри Шолудько Н.Г. (листопад-грудень) на базі кафедри мистецтвознавства і культурології РІС КСУ. Доц. Черніговець Т.І. – на базі НаУ «Острозька академія» (січень-лютий).

– Кафедральний студентський клуб «Благодій», що функціонує як офіційно зареєстрована структура (куратор – доц. Морозова Т.П.), відзначив перше 10-річчя від дня свого заснування. Його діяльність, спрямована на роботу із соціально-вразливими верствами населення, неодноразово висвітлювалася в місцевій періодиці. Він має й відповідну юридичну реєстрацію в обласному управлінні юстиції.

– Суттєво розширено мережу філій кафедри (відп. – доц. Шолудько Н.Г.); відтепер, за рішенням кафедри, кожна прикладна дисципліна навчального плану має обов'язкове практичне втілення на базах (філіях) кафедри, про що з'являється чимало відгуків у місцевій періодиці. Розроблено відповідне методичне забезпечення цього процесу. Подібна система організації навчання надає практичної спрямованості освітньому процесу.

– Студентами ІІ курсу спеціалізації «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» засновано гурток експериментальної хореографії «ЕХ», в якому беруть участь і студенти факультету (кер. – ст. Бачинська Т.). Студентський колектив кафедри – організатор низки культурно-дозвіллєвих заходів на факультеті та місті.

– На базі академічної групи ІІ курсу спеціальності «Культурологія» створено культурно-мистецьку організацію «Кадр» (кер. – ст. Белаш К.),

мета діяльності якої – проведення конкурсів-обговорень із нових видів кіномистецтва.

– На базі академічної групи ІІ курсу спеціалізації «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» засновано факультетський гурток із психології (кер. – ст. Шевчук М. та канд. психол. наук, доц. РДГУ Рудь Г.В.). Подібні форми змінюють ставлення студентів до навчальних дисциплін ОПП спеціальностей кафедри.

– Студенти кафедри є солістами естрадного гурту «Сузір'я» (Буханько В., Палац культури і спорту «Хімік») та Зразкового хору «Унісон» (Шевчук І.) (Рівненська дитяча музична школа № 1), збірних команд КВК міста. Ця практика зберігається і надалі, оскільки вони, як правило, паралельно здобувають другу вищу освіту на інших (музичних) спеціальностях РДГУ.

– Студенти кафедри традиційно щороку проводять низку благодійних заходів серед соціально-вразливих верст населення – мережі дитячих будинків та будинків дітей з вадами здоров'я (орг. – доц. Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., й викл. Глущук О.Г.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у наукових всеукраїнських конференціях: «Культура ХХІ століття: стан, проблеми і перспективи» (Вакульчук М.В., Виткалов В.Г., Граб О.В., Глущук О.Г., Забута Т.В., Черніговець Т.І., Черепуха Л.,О., РДГУ); «Мистецька освіта в Україні: історія, сьогодення, поступ» (Київ, Морозова Т.П.); «Художня культура і освіта: традиції, сучасність, перспективи» (Мелітополь, Морозова Т.П.), «Пріоритетні напрями розвитку сучасної культури в Україні» (Луганськ, Черепуха Л.О.); «Українська наука в мережі інтернет» (Київ, Забута Т.В.); «Педагогічне мислення в контексті теоретико-методичної спадщини А.С.Макаренка» (Рівне, Черніговець Т.І., Костюк Л.К.), «Актуальні проблеми навчання та виховання в інтегрованому освітньому оточенні» (Київ, Черніговець Т.І.), «Духовність. Культура. Цивілізація» (Львів, Черніговець Т.І.). Брали участь співробітники і в наукових конференціях, проведених на художньо-педагогічному факультеті («Феномен ідентичності: зміст, структура та механізми формування», доц. Костюк Л.К.). У двох наукових конференціях, проведених ВМУРоЛ (м. Рівне) брала участь доц. Черніговець Т.І. Жодних форм позиціонування у просторі вищої школи не мають ст. викладачі Ващук Г.В. і Сорока О.Г.

– Виходячи з матеріалів звіту завідувача кафедри в науковому відділі РДГУ, науково-педагогічними працівниками кафедри упродовж року опубліковано 58 наукових та науково-методичних праць: у т. ч. 32 статті, 42 – методичних, 12 з яких у фахових виданнях. 12 раз вони заявлялися до участі у всеукраїнських науково-практичних конференціях. Студентами опубліковано 36 наукових статей та 28 публіцистичних матеріалів на сторінках періодичної преси Західної України.

2009 рік

– У штаті кафедри працює 13 педагогів (Виткалов В.Г., Ващук Г.В., Вакульчук М.В., Глущук О.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Каневська Г.Г., Костюк Л.К., Морозова Т.П., Тюска В.Б., Черепуха Л.О., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г.). Старший викл. Ващук Г.В. навчальних годин на спеціальності «Культурологія» не має і забезпечує викладання дисципліни «Культурологія» на інших спеціальностях РДГУ. Навчальне навантаження по кафедрі на 2009-2010 н. р. складає 13.152 год. (14,95 ставки). Науковий ценз професорсько-викладацького складу, що забезпечують спеціальність «Культурологія», складає 83,3%.

– За відповідним розпорядженням МОН України та наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. започатковано підготовку дипломних робіт студентами IV курсу на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» на денній та заочній формах навчання. Три курси спеціальності здійснюють навчання за Болонською системою, що вимагає нового методичного забезпечення навчального процесу.

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культура ХХІ століття: стан, проблеми, перспективи». Вип. 7. У 2-х томах. Рівне : РДГУ, 2009. Т. 1. 175 с. (18, 8 др. а.).

– Вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна», матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культура ХХІ століття: стан, проблеми, пер-

спективи». Вип. 7. У 2-х томах. Рівне : РДГУ, 2009. Т. 2. 165 с. (17, 9 др. а.), в яких опубліковано і 10 статей студентів кафедри. Упродовж останніх 4-х років друк наукових збірників кафедри здійснюється за рахунок спонсорських коштів та коштів авторів, як і проведення усіх Всеукраїнських науково-практичних конференцій та кафедральних культурологічних олімпіад.

– За успішну роботу та у зв'язку з ювілеєм Почесною грамотою ректорату РДГУ відзначено доц. кафедри Черніговець Т.І. Грамотами облради відзначено доц. Шолудько Н.Г., Морозову Т.П., Забуту Т.В.

– На кафедру продовжує надходити (з 1994 р.) періодичний педагогічний часопис «Рідна школа» органу Шкільної ради при УККА (Нью-Йорк, США), перший номер якого надійшов у зв'язку із затвердженням Департаментом атестації наукових кадрів МОН України вченого звання професора завідувачу кафедри.

– Для студентів кафедри (д. ф. н.) у рамках дисципліни «Сучасна українська культура» здійснено ретроспективний перегляд короткометражних кінофільмів-призерів Всесоюзних конкурсів кіноаматорів Рівненської самодіяльної кіностудії «Горинь» за участі її керівника – заслуженого працівника культури України В.С.Рябунця (25 разів відзначався Дипломами лауреата всесоюзних конкурсів аматорських короткометражних і ігрових фільмів) та В.Томчука, а також прокоментовано їх автором – В.С.Рябунцем специфіку їх створення і тематичну основу, розголос (5 курс, лютий, орг. – проф. Виткалов В.Г.).

– Проф. Виткалов В.Г. відзначений Подякою ректора Вінницького національного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського проф. Шестопалова О.В. за підготовку переможців у номінації «Знавець історії української культури» у третьому (заключному) турі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт із культурології (9 лютого).

– Учениці НВК «Рівненський колегіум» Дем'янчук Ю. та Новосад А. на міському конкурсі МАН України (23 січня) за напрямом «мистецтвознавство» посідають І місце; ІІ місце – І.Гробова. Перших двоє рекомендовані до участі в обласному конкурсі наукових робіт (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.). На обласному конкурсі, що відбувся у лютому, Ю.Дем'янчук посідає Ш місце.

– Розроблено та затверджено в МОН України новий навчальний план для студентів напряму підготовки 6.02.01.00 – «Культурологія» денної та заочної форм навчання на скорочений термін (2 роки, д. ф. н.) на базі ОКР «молодший спеціаліст».

– Доц. кафедри Шолудько Н.Г. обрана Головою міського громадського товариства «Спілка жінок м. Рівне» та Головою профбюро художньо-педагогічного факультету.

– Розроблено та затверджено в МОН України новий навчальний план для студентів V курсу спеціальності 7.02.01.01 – «Культурологія» (ОКР «Спеціаліст») денної форми навчання на базі ОКР «Бакалавр» (скорочений термін навчання) для прийому студентів на денну та заочну форму.

– Завершено розробку методичного забезпечення нових навчальних планів спеціальності «Культурологія» (заочна форма навчання).

– Проведено низку підсумкових навчальних конференцій: «Аматорський рух Рівненщини: сучасний контексті» (11.12, орг. – Шолудько Н.Г.); «Інформаційні стратегії в дозвіллєвій культурі» (21.05, Тюска В.Б.); круглий стіл «Актуальні проблеми сучасної культурної політики» (20.05, Виткалов В.Г., Граб О.В.); «Економічне забезпечення сучасної соціокультурної сфери» (Забута Т.В., 20.09); «Український авангард» (Костюк Л.К.); «Реферування як процес мікро згортання інформації» (Морозова Т.П., 15.05) та ін.

– В РДГУ проведено (26 січня – 21 лютого) І тур Всеукраїнської науково-практичної конференції, під час якого відібрано кандидатури до участі у Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК МОН України з питань культури, мистецтва та туризму. Засідання ради проводяться щомісяця (Голова – доктор пед. наук, проф., ректор КНУКіМ Поплавський М.М.).

– Проведено (20–21 лютого) звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу та студентів і магістрантів кафедри у рамках щорічної Звітної наукової конференції РДГУ, в якій взяли участь 75 студентів і магістрантів та 5 науково-педагогічних працівників.

– Доц. Каневська Г.Г. і проф. Виткалов В.Г. брали участь в якості членів журі під час проведення ІІ туру обласного конкурсу учнівських

наукових робіт Малої академії наук України (23 січня, НВК «Рівненський колегіум») за напрямом «мистецтвознавство».

– На запит видавництва «Вища школа» (Львів) проф. Виткалов В.Г. рецензував монографію науково-педагогічних працівників Національного університету «Львівська політехніка» Г.Білоус та Н.Рибачинської «Культурно-мистецькі процеси та явища у висвітленні української періодики Галичини першої половини XX століття: матеріали до бібліографії» (січень). Книга вийшла друком у квітні.

– Доц. Граб О.В. виконувала обов'язки члена журі підсумкового обласного конкурсу учнівських наукових робіт МАН за напрямом «Мистецтвознавство» (21 лютого) (на базі Національного університету водного господарства та природокористування).

– У Рівненському обласному Академічному музично-драматичному театрі проведено зустріч випускників колишнього інституту культури, ініційовану деканатом факультету музичного мистецтва Інституту мистецтв РДГУ, доц. Димченком С.С. (31 березня), в якій взяли участь педагоги та студенти кафедри.

– За результатами проведення «Днів науки» в РДГУ проф. Виткалова В.Г. відзначено Почесною грамотою як переможця щорічного конкурсу «Науковець року – 2008» у номінації «Менеджер науки».

– Проведено культурологічну олімпіаду «Відомі постаті в культурно-мистецькому процесі України», у якій взяли участь 12 студентів (відп. – студ. актив СНТ «Афіна», куратор, доц. Граб О.В.) (22–27 березня).

– Студенти кафедри Титечко О., Васильчук О. 6-9 квітня брали участь у Всеукраїнській олімпіаді з культурології, проведеній у Вінницькому державному педагогічному університеті ім. М. Коцюбинського. Студентка Титечко О. стала переможцем в номінації «Знавець історії культури». Проф. Виткалов В.Г. нагороджений почесним дипломом Оргкомітету олімпіади за якісну підготовку студентів до участі у цьому заході.

– На кафедрі упродовж року проходять стажування науково-педагогічні працівники Львівського національного аграрного університету: канд. філол. наук, доцент кафедри українознавства Кюнцлі Р.В., ст. викл. Мандзюк З.В., асистент кафедри Горда О.М. (4.04.-8.05), а також викладачі Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Т.Г.Шевченка, Волинського педагогічного коледжу, Рівненського технічного коледжу (заступники директора з виховної роботи, вихователі), магістранти Національного університету «Острозька Академія», що розширює інформованість співробітників кафедри про стан справ у регіональній вищій школі, а стажисти у свою чергу знайомляться із системою організації освітнього процесу на кафедрі.

– Проведено зустріч завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. із директором Інституту мистецтв Волинського державного університету, доц. Шиманським П.Й. та завідувачем кафедри музичного виконавства, доц. Чепелюком В.А. (11.05) на предмет подальшої співпраці (стажування, спільне проведення наукових конференцій, круглих столів, керівництво аспірантами тощо).

– Студентка Ш курсу спеціальності «Культурологія» Гумен Ю. переобрана на посаду студентського декана художньо-педагогічного факультету. Загалом понад 50% студентського активу художньо-педагогічного факультету – це студенти кафедри культурології. Така тенденція зберігається й надалі.

– Епізодично педагоги кафедри залучаються до читання спецкурсів з організації культурно-дозвіллєвої практики на факультеті музичного мистецтва (доц. Шолудько Н.Г.), проводячи у підсумку Свято вручення дипломів для студентів цього факультету.

– Канд. пед. наук, ст. викл. кафедри Тюска В.Б. призначена на посаду заступника декана художньо-педагогічного факультету з виховної роботи.

– Проф. Виткалов В.Г. відповідним наказом ректора призначений до складу комісії з експертизи навчальних (робочих) планів напряму 0201 – «Культура і мистецтво» на кафедрах Інституту мистецтв РДГУ.

– Молоді викладачі кафедри є постійними учасниками Круглого столу, що організується на факультеті з питань розвитку художньої освіти.

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, наукові збірники, навчальні посібники, іншу методичну літературу для інших ЗВО України (Виткалов В.Г., Забута Т.В., Черніговець Т.І.).

– Проф. Виткалов В.Г. призначається експертом МОН України для проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз окремих спеціальностей у ДАКККіМ (Київ), декількох філіях КНУКіМ (Сімферополь, Вінниця, Чернівці, Миколаїв, Бровари та ін.), Львівському й Дніпропетровському державних училищах культури і мистецтв, НУ «Львівська політехніка» й ін.

– На кафедрі постійно оновлюються (переглядаються і поповнюються) картотеки: випускників, дипломних робіт на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр», інноваційних форм навчання, публікацій викладачів, літопис кафедри тощо; удосконалюються засоби діагностики навчального процесу.

– НПП кафедри (Виткалов В.Г., Вакульчук М.В., Глущук О.Г., Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Черепуха Л.О., Черніговець Т.І.) мають якісне електронне методичне забезпечення навчального процесу, яким активно користуються студенти.

– Упродовж року на кафедрі проведено декілька майстер-класів (Шолудько Н.Г.), круглих столів (Глущук О.Г.), підсумкових навчальних конференцій (Забута Т.В., Морозова Т.П., Черепуха Л.О.), що урізноманітнює освітнє середовище. Серед іншого – участь НПП у проблемно-цільових методичних семінарах: «Удосконалення кредитно-модульної системи навчання у ВНЗ» (17.11, Черніговець Т.І.); Індивідуально-виховний процес ВНЗ: проблеми та перспективи впровадження КМС ОПП (Тюска В.Б., 2 листоп.).

– Переглянуто вимоги до усіх видів практик, значно збільшено практичний аспект завдань, студенти мають можливість брати участь у проведенні різних видів занять, інших формах життєдіяльності навчальних закладів-баз (відп. – доц. Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., проф. Виткалов В.Г.).

– До штату кафедри, згідно з рішенням атестаційної комісії з питань розподілу студентів, направлено випускника факультетів ДКМ РДГУ (спеціальності «Економічна кібернетика») та Мистецтвознавства і психології РІС КСУ (спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво»)(з. ф. н.) Виткалова С.В., який упродовж усього періоду навчання брав активну участь у різноманітних заходах кафедри, має чимало опублікованих наукових праць за профілем кафедри, є третім призером Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Сумський ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008 р.) за напрямом «Теорія та історія культури».

– Проф. Виткалов В.Г. залучається до редагування усієї методичної продукції, підготовленої співробітниками КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР.

– Усе навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін кафедри переведено у тиражовану форму брошур та частково передається до бібліотеки університету.

– Доц. Костюк Л.К. здійснює широку популяризаторську культурну діяльність у місті, організуючи численні художні експонування у виставковій залі обласної організації НСХ України, а згодом – і в галереї «Євро-Арт».

– Розпочато підготовку до проведення (12-13 листопада) V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська культура в умовах суспільних трансформацій». Організатор – кафедра культурології РДГУ. Співорганізатори – МОН України, управління культури та туризму, сім'ї та молоді, освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації та управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому.

– Згідно з рішенням кафедри (протокол № 11 від 2 березня 2009 року) дипломні роботи за напрямом прикладної культурології на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «Спеціаліст» та «Магістр» повинні мати експериментальний розділ (або розширений аналітичний матеріал стосовно аналізу матеріалів поточних архівів установ культури, інтерв'ю та ін.), що стимулює вивчення дисципліни «Методика організації соціологічних досліджень» та покращує міжпредметні зв'язки, а також впливає на краще знання регіональної практики культурно-дозвіллєвої діяльності. Серед іншого – обов'язковість публікацій з теми наукового пошуку та виступів на всеукраїнських науково-практичних конференціях.

– Студентки кафедри брали участь у міському конкурсі краси (як організатори та учасники-конкурсантки) (відп. орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри розроблено (або значно оновлено) окремі нормативні Положення: «Про комплексні наукові теми кафедри», «Про студентське наукове товариство «Афіна», «Про Всеукраїнську науково-практичну конференцію» та ін. структури або види діяльності, «Про кур-

сові та дипломні роботи» (відп. – Виткалов В.Г., Граб О.В.), за якими унормовується і планується подальша їх організаційно-практична діяльність.

– Студенти кафедри під керівництвом доц. Шолудько Н.Г. брали участь у підготовці та проведенні (сценарій, режисура заходу, ведучі) обласного конкурсу «Жінка року – 2008», що відбувся на базі Рівненського обласного Академічного музично-драматичного театру (5 березня).

– Упродовж багатьох років (за наявності бажаючих) доц. Шолудько Н.Г. проводить різноманітні практичні заняття у вигляді майстер-класів із набуття навичок ведучих та сценаристів культурно-мистецьких заходів у студентському середовищі художньо-педагогічного факультету.

– Члени клубу «Мандри» за фінансової підтримки ректорату (проф. Постоловський Р.М.) у звітний період здійснили подорожі до Львова, Луцька, Почаєва, Дубна, відвідали форт у с. Тараканів, ознайомившись таким чином із культурно-мистецькою спадщиною регіону. До туристсько-екскурсійної роботи зі студентами долучалася і доценти Костюк Л.К., Морозова Т.П. та Пономарьова Т.О.

– За популяризацію культурних здобутків Рівненщини, втілених у численних публікаціях регіонального культурно-мистецького спрямування, викладача кафедри культурології Виткалова С.В. прийнято до складу Національної Спілки краєзнавців України (травень).

– Вийшло друком до ювілею кафедри монографічно-довідкове видання «Літопис діяльності кафедри культурології в структурі Рівненського державного гуманітарного університету». Рівне: РДГУ. 2009. 235 с. (упорядники та автори тексту – проф. Виткалов В.Г. і викл. Виткалов С.В.).

– Проведено «Круглий стіл» для студентів V курсу д. ф. н. на тему «Актуальні проблеми сучасної культурної практики» (орг. – проф. Виткалов В.Г., доц. Граб О.В.).

– Доценти кафедри Забута Т.В. та Морозова Т.П. відзначені Почесними грамотами Рівненської обласної ради за активну діяльність соціально-культурного спрямування.

– За розпорядженням навчальної частини (Колосюк О.А.) в черговий раз переглянуто і відкореговано навчальні плани кафедри (заочна форма).

– Члени кафедри (доц. Черніговець Т.І., проф. Виткалов В.Г., викл. Виткалов С.В.) взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Фундаментальні та прикладні дослідження культурології», проведеної на базі Київського національного університету культури і мистецтв (травень), надіславши, відповідно, інформаційні матеріали.

– Доц. Костюк Л.К. у складі групи наукових співробітників з обласного краєзнавчого музею взяла участь в упорядкуванні і підготовці до друку Каталогу мистецьких робіт рівненського художника-емігранта Г.П.Косміаді (у 2-х тт.). Згодом (2018 р.) ця збірка, виходячи з інформації Рівненської обласної наукової універсальної бібліотеки, визнана кращим виданням року на Рівненщині.

– За результатами семестрового звіту з наукової роботи, підготовленого для деканату художньо-педагогічного факультету, штатними співробітниками опубліковано 43 науково-методичні праці (червень).

– Здобувачем наукового ступеню кафедри культурології стає ст. викл. кафедри театральної режисури РДГУ Борейко Г.Д. (тоді ж затверджено тему дисертаційного дослідження) Її науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г.

– Проф. Виткалова В.Г. наказом ректора Київського національного університету культури і мистецтв, проф. Поплавського М.М. призначено науковим керівником аспірантки КНУКіМ Ян Ірини Миколаївни.

– У черговий раз, згідно розпорядження проректора з навчальної роботи, навчальні плани I-V курсів заочної форми переглянуто і зменшено до 25% кількість навчальних годин (від стаціонару).

– Обрано за конкурсом на вченій раді художньо-педагогічного факультету на посади ст. викладачів Вакульчук М.В., Ващук Г.В. (на 0.5 ставки кожну), викладача Глущук О.Г., доцентів Граб О.В., Забуту Т.В., Морозову Т.П., Черепуху Л.О.; на вченій раді РДГУ – завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г.

– На денну форму навчання на здобуття ОКР «Бакалавр» (1 курс) подано 246 заяв (зараховано – 32), у т. ч. 17 – на державну форму; до магістратури – 6 осіб (зараховано – 4 особи на базі ОКР «бакалавр»), у т. ч. 2 випускники національного університету «Острозька академія» та 1 студентку зараховано до екстернату. На 5 курс денної форми зараховано 26 студентів, заочної – 49.

– Наказом по університету (проф. Постоловський Р.М.) організаційні питання сто-

совно проведення усіх видів практик (бази, підготовка проекту Наказу, звітність тощо) передано на кафедри. Відповідальним за цю ділянку призначено викл. Глущук О.Г.

– Доц. Каневська Г.Г. провела низку публічних лекцій на факультеті підвищення кваліфікації працівників культури (Рівненський факультет ДАКККіМ).

– За ініціативи проф. Виткалова В.Г. Колегія Міністерства юстиції України здійснила державну (всеукраїнську) реєстрацію наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ» (№1475/5 від 12.08.2009 р., КВ 15561-4033 Р) та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» (15560-4032 Р) і видала відповідні сертифікати.

– Розпочато підготовку до проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Історична Волинь» (спільно з обласною універсальною науковою бібліотекою). Відповідальні за підготовку наукового збірника (розробка тематики, програма заходу, правка статей, упорядкування і наукове редагування тексту, верстка) – проф. Виткалов В.Г. та викл. Виткалов С.В.

– Атестаційна Колегія ВАК України (жовтень) затвердила науковий збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ як фахові видання з мистецтвознавства та культурології за напрямом 26.00.01 – «Теорія та історія культури» та внесла їх до відповідного Переліку фахових видань України.

– У навчальному 2009-2010 році колектив педагогів нараховує у своєму штаті 15 НПП, з яких 4 (пенсійного віку) працюють на 0.5 ставки. Загальний обсяг навчального навантаження становить 13.137 годин (15.5 ставки).

– У черговий раз (1 жовтня) переглянуто кількість ставок по університету і на кафедру, згідно наказу, виділено на зазначену кількість годин 14.95 ставки.

– Згідно Наказу МОН України про заміну дисципліни «Культурологія» на іншу («Історія української культури») та відповідного наказу ректора РДГУ (проф. Постоловського Р.М.), наша кафедра забезпечує читання дисципліни «Історія української культури» (2 кредити ESTS) на усіх 11 факультетах РДГУ на денній та заочній формах навчання.

– Проф. Виткалову В.Г. Організаційним комітетом Західної філії НАНУ запропоновано подати інформацію до біографічно-бібліографічного довідника «Сучасні українські історики» НАН України.

– Уперше від часу створення гуманітарного університету проведено косметичний ремонт приміщення кафедри (викладацької) та кабінету завідувача (3-17 жовтня).

– Пошукувачем кафедри культурології, рішенням вченої ради РДГУ (жовтень), стала викладач Львівського національного аграрного університету Кушнарьова Тетяна Анатоліївна. Тема дослідження – «Архітектура радянської доби в контексті культурно-мистецьких процесів». Науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г.

– Доц. Шолудько Н.Г., Забута Т.В. були ініціаторами проведення обласної науково-практичної конференції «Громадянське суспільство і жіночий рух. Взаємозв'язок і взаємообумовленість розвитку» з нагоди 15-річчя Спілки жінок Рівненщини. В роботі заходу брали участь і студенти кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. та викл. Виткалов С.В. були учасниками низки міжнародних науково-практичних конференцій: «Краків-Львів: книги, часописи, бібліотеки XIX-XXI століття» (20.10.2009 р., Краків), а також «Фундаментальні і прикладні дослідження культурології». Київ: ДАКККіМ, 22-23 травня (Черніговець Т.І., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.); наукової конференції молодих дослідників «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих». Рівне: РДГУ, 13-14 травня (Граб О.В., Глущук О.Г) та ін.

– На кафедрі здійснює стажування викладачка Новочарторийського державного аграрного коледжу Сінчук В.А. (16.11-26.12.2009 р.).

– За результатами вступних випробувань викладач кафедри Виткалов С.В. зарахований на І курс денної форми навчання до аспірантури Київського національного університету культури і мистецтв (спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (Науковий керівник – доктор пед. наук, народний артист України, проф. М.М.Поплавський) (31.12).

– Для участі у V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій» (12-13 листопада) надійшло 267 заявок із 39 ЗВО держави (15 докторів наук, професорів, 67 кан-

дидатів наук, 32 аспіранти, 14 докторантів, 17 здобувачів). До друку подано 4 наукових збірники (195 статей). Захід перенесено і проведено 10-11 грудня у зв'язку з політичною ситуацією, що склалася в Україні. Проведення цієї конференції також висвітлювалося у різноманітних ЗМІ.

– На кафедрі проходять стажування 2 викладачі Рівненського державного технічного коледжу НУВГіП (грудень).

– Педагогами кафедри проведено декілька культурно-дозвіллєвих заходів «новорічного спрямування» у ЗОШ міста (відп. – Глущук О.Г., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г.).

– Співробітниками кафедри (прикладного напряму) надаються консультації педагогам-організаторам ЗОШ міста (переважно колишнім випускникам кафедри) стосовно проведення культурно-дозвіллєвих заходів.

– Щороку науково-педагогічні працівники кафедри проводять 7-9 підсумкових навчальних конференцій по завершенню слухання дисциплін для студентів із професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності «Культурологія», що значно активізує та покращує якість навчального процесу і сприйняття навчального матеріалу. Ефективною виявилася й участь НПП кафедри у проблемно-цільових семінарах «Трансформація вузівської лекції в умовах кредитно-модульного навчання». *Удосконалення кредитно-модульної системи навчання в ВНЗ* (2.11) та «Проблеми запровадження концепції національного виховання на факультеті» (17.11). Рівне: ВМУРоЛ «Україна» (доц. Черніговець Т.І.).

– Доц. Морозовою Т.П. спільно зі студентами кафедри до новорічних свят традиційно проведено низку культурно-дозвіллєвих заходів у соціальних установах міста.

– Розпочато підготовку нового варіанту навчального плану (грудень) для студентів І курсу спеціальності «Культурологія». Згодом ця практика, на жаль, стає майже постійною щороку.

– За підсумками наукового звіту, поданого до наукового відділу РДГУ, у 2009 р. науково-педагогічними працівниками кафедри опубліковано 62 (25 методичних та 37 наукових) праць, 6 наукових збірників; студенти взяли участь у 12 наукових конференціях різних рівнів (надіслано 22 заявки). Студентами – 64, у т. ч. 34 статті у наукових збірниках. Студенти кафедри публікуються й у наукових збірниках ЗВО Харкова, Львова, Острога, Луцька, Києва тощо і за цим показником академічної активності якісно вирізняються не лише від здобувачів вищої освіти художньо-педагогічного факультету, але й університету. Підготовлено 15 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень.

2010 рік

– У штаті кафедри на початок 2010 року нараховується 15 науково-педагогічних працівників (науковий ценз – 83.3%) (1 – аспірант д. ф. н., КНУКіМ).

– Завершено розробку нового варіанту навчальних планів на скорочений термін навчання (2 р. н.) на базі ОКР «Молодший спеціаліст» денної та заочної форм навчання (доц. Морозова Т.П., проф. Виткалов В.Г.).

– Доценти Каневська Г.Г. та Пономарьова Т.О., проф. Виткалов В.Г. брали участь у якості членів журі міського конкурсу учнівських наукових робіт Малої академії наук (МАН), проведеного на базі НВК «Рівненський колегіум» (22 січня).

– Розпочато (на замовлення управління культури і туризму Рівненської ОДА) підготовку колективної монографії «Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини» (науковий редактор, упорядник, автор вступної статті – проф. Виткалов В.Г.). До редколегії подали статті й декілька членів кафедри.

– Здано до друку 2 томи наукового збірника «Актуальні питання культурології». Вип. 8 та 2 томи наук. зб. «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 15. Друк збірників, як і їх офіційна розсилка, здійснюється за кошти авторів.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі навчально-методичної ради РДГУ (15.02). Голова – перший проректор, проф. Воробйов А.М. Мета її діяльності – коригування робочих програм дисциплін і підвищення якості методичного забезпечення навчального процесу на факультетах.

– Вийшла друком колективна монографія загального видавничого проекту – «Вища педагогічна освіта та наука в Україні: історія, сьогодення та перспективи розвитку». Рівненська область. – Київ : Знання України, 2010.

383 с. за ред. проф. В.П.Андрущенка і проф. Р.М.Постоловського (розділ «Культурно-мистецьке життя Рівненщини» (С.103-145 – 5.3 др. а.) підготовлений викл. Виткаловим С.В. (як фрагмент матеріалу його наукової дисертаційної теми) та проф. Виткаловим В.Г.).

– Проведено звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу та студентів (18-19.02.), в якій взяло участь 65 студентів і магістрантів кафедри.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради Державної акредитаційної комісії (ДАК) МОН України з питань культури, мистецтва і туризму (січень, 2010 р., голова – д-р пед. наук, проф., ректор КНУКіМ Поплавський М.М.). Засідання проводяться щомісяця.

– Проф. Виткалов В.Г. протягом навчального року призначався експертом (головою експертних комісій) МОНУ у Херсонському державному університеті, Київському національному університеті культури і мистецтв, Миколаївській філії КНУКіМ, Одеській національній музичній академії ім. А.В.Нежданової, комунальному закладі «Лозівське державне училищі культури і мистецтв (Харківська обл.), Харківському, Миколаївському, Самбірському училищах культури і мистецтв та інших ЗВО України. При цьому він виконував обов'язки й заступника Голови НМК із культурології та члена підкомісії з культурології МОНУ.

– Доц. кафедри Черніговець Т.І. затверджена у новому складі навчально-методичної ради РДГУ (березень).

– Із метою покращення інформування студентів і ознайомлення їх із майбутньою сферою працевлаштування, у рамках дисципліни «Сучасна українська культура» (проф. Виткалов В.Г.) започатковано запрошення до спільного проведення лекційних і практичних занять управлінський апарат галузі: начальників управлінь: культури і туризму (Я.М.Мельника), у справах сім'ї та молоді Рівненської ОДА (М.В.Волинця), міськвиконкому (А.П.Ткачука), обласного центру народної творчості (Ф.Ф.Васечка), голову обласної профспілки працівників культури (В.С.Черепуху) та ін. (упродовж року).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався рецензентом наукового збірника «Етнокультура Рівненського Полісся» / за ред. В.П.Ковальчука, підготовленого на замовлення Управління культури і туризму обласної державної адміністрації Рівненським ОЦНТ. Рівне : ППДМ, 2010. 376 с.; іл. Він же – автор передмови до нього.

– Завершено підготовку нового інформаційного пакету документів для чергової акредитації спеціальності «Культурологія» (відп.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Черніговець Т.І., Черепуха Л.О., Байло О.А.) (березень).

– На кафедрі проходять стажування магістранти НаУ «Острозька академія», науково-педагогічні працівники Львівського Національного аграрного університету, Волинського педагогічного коледжу й Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Т.Г. Шевченка, Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ (лютий-травень).

– Вийшли друком фахові наукові збірники за напрямами «мистецтвознавство» (т. 1 – 265 с., 19.8 др. а.) та «культурологія» (т. 2. – 247 с., 19.1 др. а.) «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 15 (березень).

– Доц. Шолудько Н.Г. була учасником (сценаристом, режисером та ведучою) міських культурно-мистецьких заходів: «Жінка-лідер 2009» (Академічний муздрамтеатр, березень); «Вклонімось жінці-фронтовичці» (ФПО, травень) та інших культурологічних імпрез, які мали певний громадський резонанс.

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у II Всеукраїнському міжвузівському науково-методичному семінарі «Актуальні проблеми викладання історії України та історії української культури у вищій школі», ініційованому МОН України і проведеному на базі НТУ України «Київський політехнічний інститут» ім. І.Сікорського (25-26.06). У результаті реалізації рекомендацій Семінару дисципліну «Культурологія», що читалася на усіх спеціальностях ЗВО України, замінено на курс «Українська культура» та визначено сталу кількість годин на її забезпечення (20 год. лекційних і 10 год. семінарських – практичних). Форма контролю – екзамен.

– За вагомі здобутки у навчально-методичній та виховній діяльності члени кафедри відзначені: доц. Шолудько Н.Г. – премією «Овація» Фонду культури Федерації профспілок України (березень), доц. Забута Т.В. – премією Федерації профспілок Рівненщини «за внесок

у захист соціально-економічних прав і інтересів членів профспілок» (березень).

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих вчених рад КНУКіМ, НАКККіМ, НПУ ім. М.П.Драгоманова та ін. ЗВО України (проф. Виткалов В.Г.).

– Студенти кафедри є постійними учасниками культурно-мистецьких заходів, що проводяться в місті. Активно у цьому плані працюють педагоги «прикладного напряму»: доценти Шолудько Н.Г., Каневська Г.Г., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., викл. Глущук О.Г., які є авторами сценаріїв, режисерами заходів, членами журі.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував дипломні роботи ОКР «Магістр» спеціальності «Культурологія» декількох випускників із НаУ «Острозька академія».

– У рамках переддипломної практики проведено Круглий стіл на тему «Актуальні питання культурології» (функціонувало 3 секції) студентів 5 курсу д. ф. н., у роботі якого взяли участь 21 студент (відп. – студ. А.Звінчук, Т.Жабокрицька).

– За розпорядженням проректора з навчальної роботи проф. Воробйова А.М. у зв'язку з браком ставок, розпочато чергові зміни у навчальних планах спеціальностей в університеті, в результаті чого по кафедрі навчальне навантаження зменшено на 1.400 год. (квітень-травень).

– Для вступників на 1 курс спеціальності «Культурологія» рішенням Приймальної комісії РДГУ визначено профільними сертифікати з історії України, української мови і літератури та іноземної мови (або географії).

– Проведено традиційну студентську культурологічну олімпіаду «Відомі постаті в українській культурі» (червень) (відп. – доц. Граб О.В., куратори академгруп, студактив СНТ «Афіна»; взяло участь 17 студентів).

– Розпочато підготовку до проведення VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (відп. – проф. Виткалов В.Г.). Ці заходи постійно проводяться за участі керівників Управлінь освіти і науки, культури і туризму, молоді і спорту Рівненської облдержадміністрації.

– НПП кафедри Глущук О.Г. і Тюска В.Б. брали участь у науковому Семінарі здобувачів наукового ступеню, проведеного на художньо-педагогічному факультеті на тему «Методологія накового дослідження» (18 травня).

– Викладач-сумісник кафедри Мохнюк Р.С. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (червень, НПУ ім. М.П.Драгоманова). Він же, відповідним наказом ректора НАКККіМ, призначений на посаду декана Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури Західного регіону України.

– Вийшли друком наукові збірники «Актуальні питання культурології»: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій». Вип. 8, у 2-х тт., т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. 200 с. (19,8 др. а.), т. 2. 259 с. (22,7 др. а.).

– Випускниця магістратури кафедри (2008 р.) А.О.Обарчук опублікувала одноосібну монографію «Межиріч Корецький». Рівне: Волинські обереги, 2010. 362 с.; тоді ж її призначено директором Інституту дослідів Волині (як структурного наукового підрозділу обласного краєзнавчого музею). 29.05 в актовій залі РОКМ за участі і науково-педагогічних працівників кафедри та студентів відбулася презентація цієї книги.

– Студенти-випускники кафедри (Н.Костюк та А.Звінчук) направлені на роботу, відповідно, до Ужгородського й Дубенського коледжів культури і мистецтв РДГУ.

– Відбувся І випуск студентів екстернатної форми навчання (Х.Гузій – викладач Львівського національного лісотехнічного університету та О.Томчук – співробітниця Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ).

– Під час вступної кампанії на спеціальність «Культурологія» подано 196 заяв (виділено 15 державних місць на денну та 10 – на заочну форми навчання), у т. ч. на денну форму навчання: ОКР «Бакалавр» 167 заяв, ОКР «Спеціаліст» – 12; ОКР «Магістр» на базі ОКР «Бакалавр» – 11, на базі ОКР «Спеціаліст» – 0; на заочну форму навчання на базі ОКР «Бакалавр» – 26, ОКР «Спеціаліст» – 55 заяв; на скорочений термін (2 роки) навчання – 10; ОКР «Магістр» – 0. Серед них 4 – особи випускники НаУ «Острозька Академія» та 2 – КНУКіМ. Зараховано: до магістратури VI курс – 10 осіб д. ф. н. (ліцензія виконана у пов-

ному обсязі), 1 курс заочна форма – 35, 1 курс д. ф. н. – 23, друга вища освіта – 1.

– Проф. Виткалов В.Г. призначений, за відповідним розпорядженням Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, науковим редактором усіх інформаційних матеріалів Міжнародного фестивалю духовної музики «Блага вість Пересопниці» (серпень). Він же підготував й передмову до них.

– Проведено І Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Історична Волинь і проблеми духовного відродження України»: за результатами роботи Консорціуму «Історична Волинь», створеного обласною універсальною науковою Бібліотекою (14-15 вересня, організатори – В.П.Ярощук – директор Рівненської обласної універсальної бібліотеки, В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов – науково-педагогічні працівники РДГУ, О.С.Булига – директор обласного краєзнавчого музею та ін.), за результатами якої вийшов друком науковий збірник «Актуальні питання культурології». Вип. 9. Рівне: вид. О. Зень, 2010. 181 с. (ред.-упоряд. – проф. Виткалов В.Г.). У роботі заходу взяли участь перші керівники бібліотечних, музейних, архівних установ Житомирської, Рівненської, Волинської, Тернопільської, Львівської, Івано-Франківської обласних наукових бібліотек, Державної Бібліотеки республіки Білорусь (м. Мінськ). Взяли участь у конференції і керівники Національної Бібліотеки України ім. В.І.Вернадського Національної історичної бібліотеки України, Національної науково-технічної бібліотеки України, державних історико-культурних заповідників Рівненщини, Тернопільщини («Замки Тернопілля», Кременецько-Почаївський), Хмельниччини та ін. *Мета роботи Консорціуму* – упорядкування наявного матеріалу у фондах установ культури регіону (території історичної Волині) і переведення у цифровий формат унікальних пам'яток вітчизняного рукописання та книгодрукування з метою його більш ефективного поширення в інформаційних мережах. Захід дістав широке висвітлення у засобах масової інформації. У рамках конференції для учасників проведено широку культурну програму з відвіданням Державного історико-культурного заповідника у м. Дубно, форту с. Тараканів, рівненських установ культури і мистецтва тощо. Крім вищезгаданих членів кафедри, у роботі конференції взяла участь і виступила з доповіддю доц. Костюк Л.К.

– Доц. Черніговець Т.І. – учасниця семінару «Соціально-психологічні шляхи індивідуалізації та оптимізації навчального процесу студентів з особливими потребами» (28 жовт.). Рівне: ВМУРоЛ «Україна», 2010; вона ж брала участь у тематичному семінарі на тему «Налагодження соціально-культурної роботи в територіальних центрах соціального обслуговування» (для соціальних працівників) (2 березня) та семінарі-практикумі на тему «Організація соціального обслуговування пенсіонерів в територіальних центрах, організація реабілітаційного процесу та надання соціальних послуг в інтернатах» (16-18 листоп.) (у рамках спільних заходів із Рівненською ОДА у вирішенні регіональних проблем).

– Доц. Костюк Л.К. у співавторстві з групою місцевих науковців та краєзнавців опублікувала збірник документів і матеріалів під назвою «Г.П.Косміаді: життя і творчість» у 2-х томах. Рівне: ППДМ, 2010. Нею ж проведено й низку практичних заходів стосовно популяризації творчості цього художника у студентському середовищі міста та студентській аудиторії. Вона ж брала участь у ІІІ всеукраїнському творчому конкурсі «Різдвяна ЗУЗА» (19-12-19.01). Вона – учасник міжнародного «Осіннього салону» («Золота ЗУЗА», 16-18.09). Надалі ця діяльність значно розширюється і урізноманітнюється, виходячи за межі міста.

– Дисертаційне дослідження здобувача кафедри Борейко Г.Д. (наук кер. – проф. Виткалов В.Г.) прийнято до захисту у Спеціалізованій вченій раді НАКККіМ (червень).

– Розпочато підготовку нових навчальних планів спеціальності 6.020101 «Культурологія» для студентів заочної форми навчання ОКР «бакалавр» (4,5 роки навчання) (відп. – Морозова Т.П., Виткалов В.Г.).

– 5-8 липня на базі відпочинку Волинського національного університету ім. Лесі Українки «Гарт» (с. Світязь) відбувся черговий міжнародний фестиваль студентської естрадної пісні «На хвилях Світязю», в проведенні якого взяли участь студенти багатьох ЗВО України, в структурі яких є інститути (факультети) мистецтв, а також студенти-українці з закладів вищої освіти Польщі. Члени журі фестивалю: ректор

КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого, к. миств., проф. О.І.Безгін, ректор Волинського національного університету ім. Лесі Українки, д-р біол. наук, проф. І.Я.Коцан, віце-Прем'єр Міністр України І.В.Васюник, заслужені діячі мистецтв України С.Галябарда та В.Іваницький (організатор заходу), завідувач кафедри культурології РДГУ проф. Виткалов В.Г., викл. РДГУ Виткалов С.В., завідувач кафедри теорії і історії музичного виховання Інституту мистецтв ВНУ ім Лесі Українки, народний артист України В.А.Чепелюк, декан факультету мистецтв Мінського державного інститут культури і мистецтв, доц. Бортновський В.В., заслужений діяч мистецтв України, директор Інституту мистецтв ВНУ ім. Лесі України, канд. пед. наук, доц. А.М.Гордійчук.

У рамках фестивалю відбувся науковий семінар «Купальські обрядові дійства – збереження традицій і звичаїв слов'янських народів», у роботі якого взяли участь д-р іст. наук, проф. Гаврилюк С.В., усі члени журі, учасники і керівники фольклорних колективів, що брали участь у фестивалі та представники народознавчого блоку дисциплін базового університету. Ведучий семінару фестивалю – проф. Виткалов В.Г.

– Вступна кампанія засвідчила й надалі високий рейтинг спеціальності «Культурологія» в середовищі абітурієнтів та вмотивовану ціну за навчання, оскільки переважна більшість вступників – студенти-контрактники.

– Навчальне навантаження по кафедрі на 2010-2011 н. р. складає 12.607 год. (15 ставок), у штаті працює 14 науково-педагогічних працівників, ст. викл. Ващук Г.В. годин на спеціальності не має і забезпечує читання дисциплін («Історія української культури», «Культурологія») на педагогічному і філологічних факультетах РДГУ. Науковий ценз кафедри – 83,3%.

– Доценти кафедри Шолудько Н.Г. та Забута Т.В. стали ініціаторами проведення обласної науково-практичної конференції «Громадянське суспільство і жіночий рух. Взаємозв'язок і взаємообумовленість розвитку». Захід заплановано з нагоди 15-річчя громадського об'єднання «Спілка жінок Рівненщини». У ньому взяли участь і виступили з доповідями декілька студентів кафедри.

– Педагоги кафедри (Глущук О.Г., Граб О.В.) брали участь у науковій конференції, проведеній науковою бібліотекою РДГУ (серпень), про що свідчать відповідні публікації та програма заходу.

– Завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. запрошено до НПУ ім. М.П.Драгоманова для участі в організації Всеукраїнської асоціації культурологів (серпень). Обласне відділення Спілки культурологів засновано ним ще у 2000 р. Це запрошення він передав ректору ХДАК, проф. Шейку В.М. як керівнику першого культурологічного закладу в Україні та директору Інституту культурології НАМ України, академіку НАМ України, проф. Богуцькому Ю.П.

– Навчальною частиною переглянуто в черговий раз навчальні плани усіх спеціальностей РДГУ на предмет зменшення практичної підготовки студентів (знято консультації до ДЕК, лабораторні роботи, частину різних видів занять переведено на самостійне опрацювання).

– Студенти кафедри входять майже до всіх органів самоврядування художньо-педагогічного факультету та університету, що засвідчує їх високу соціальну активність.

– Проф. Виткалова В.Г. відповідним Наказом МОН України призначено Головою експертних комісій для проведення акредитаційних експертиз у Київському інституті соціальних та культурних зв'язків ім. княгині Ольги (29.09-1.10); Донецькому державному університеті, Одеському національному політехнічному університеті (1.11-3.11), Одеській національній музичній академії ім. А.В.Нежданової (12-13.05) та факультеті менеджменту і бізнесу Київського університету культури КНУКіМ, а також Самбірському й Ужгородському коледжах культури і мистецтв.

– Проф. Виткалов В.Г. відповідним наказом МОН України призначено до складу Державної інспекції з питань комплексної перевірки Національного університету «Острозька академія» (10-12 жовтня). Фінансова сторона – за кошти учасників.

– Здобувачем кафедри культурології (у зв'язку зі зміною тематики наукового пошуку) рішенням ученої ради РДГУ затверджено співробітника Рівненської МАН, колишнього випускника аспірантури архітектурного факультету НУВГіП Ясінського М.М. Його науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г. Тоді ж затверджено і тему його наукового дослідження.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК МОН України з питань культури, мистецтва і туризму. Голова ради – доктор пед. наук, проф., ректор КНУКіМ Поплавський М.М. Її засідання проводяться щомісяця.

– Культурно-мистецькі події міста постійно знаходять відтворення на сторінках публікацій науково-педагогічних працівників кафедри у місцевій пресі (доценти Костюк Л.К., Морозова Т.П., викл. Виткалов С.В.).

– Відбулася VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Духовна культура України: реалії та перспективи» (11-12.11), на яку заявлено 287 доповідей із 43 ЗВО України та 1 – Російської Федерації (м. Красноярськ). Захід висвітлювався в центральній і місцевій періодиці. Розпочато формування наукових збірників за результатами її проведення.

– Керівником-куратором студентського наукового товариства «Афіна» призначено доц. Черніговець Т.І. (листопад). Її ж введено до складу редколегії наукового альманаху «Актуальні питання культурології».

– Опубліковано науковий збірник із нагоди ювілею Рівненського державного педагогічного інституту, у якому вміщено інформацію про кафедру культурології.

– Студенти кафедри, згідно планів виховної роботи кураторів академічних груп, постійно відвідують культурно-мистецькі заходи в органній залі, МБК «Текстильник», «Хімік», Академічних театрах, обласних бібліотеках, Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка тощо, в значній частині з яких беруть участь як організатори (відп. – доценти Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.). І саме це забезпечує їм згодом якісну творчу самореалізацію у сфері культури.

– Здано до друку фахові наукові збірники за напрямами «мистецтвознавство» і «культурологія» – «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 16 (у 2-х томах) та збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання культурології»: наукові записки товариства «Афіна» кафедри культурології. Вип. 10 (у 2-х тт.), що засвідчує високе наукове реноме цих збірників у педагогічної громадськості України.

– Проф. Виткалова В.Г. Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ призначено офіційним опонентом під час захисту дисертаційного дослідження аспірантки КНУКіМ Прудченко О.М. на тему «Політична реклама в контексті сучасної культури України» (24.12.2010 р.).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував збірник матеріалів і доповідей ювілейної науково-практичної конференції «Кафедрі хорового диригування Інституту мистецтв РДГУ – 40 років». Рівне: О. Зень, 2010. 175 с.

– Розпочато підготовку документів до проходження чергової акредитаційної експертизи спеціальності «Культурологія» (листопад – грудень).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував начальний посібник з історії України, підготовлений для студентів гуманітарних спеціальностей ОКР «Бакалавр» ЗВО III-IV рівнів акредитації (МАУП, Київ). Автор – канд. іст. наук, доцент, докторант КНУКіМ Гоцалюк А.А.

– Науково-педагогічні працівниками «прикладного» напряму розпочали комплекс профорієнтаційних заходів кафедри культурології в мережі ЗОШ м. Рівного (культурно-дозвіллєві заходи, науково-практичні конференції, олімпіади, вікторини тощо в руслі шкільної навчальної дисципліни «Художня культура»)(листопад-червень). Орг. – доц. Шолудько Н.Г., Забута Т.В., Вакульчук М.В., Черніговець Т.І. У якості організаторів (сценарій, ведучі) беруть участь і студети кафедри.

– Здано до друку колективну монографію «Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини», підготовлену на замовлення Рівненської облдержадміністрації (серед авторів – члени кафедри: доц. Костюк Л.К., Каневська Г.Г., проф. Виткалов В.Г., викл. Виткалов С.В. Упорядкування і наукове редагування – проф. Виткалов В.Г., макетування здійснено викл. Виткаловим В.Г.). Надруковано 500 примірників книги, розісланих до районних і обласних установ культури Рівненщини та провідних наукових бібліотек України. Розпочалася розробка матеріалу стосовно підготовки до друку другого тому.

– На кафедру (з 1994 року) продовжує надходити періодичний часопис «Рідна школа» – орган Шкільної ради при УККА (Нью-Йорк), примірники якого передаються до наукової бібліотеки РДГУ.

– Проф. Виткалова В.Г. відповідним розпорядженням управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації призна-

чено упорядником, головним редактором і відповідальним за підготовку колективної монографії «Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини», т. 2).

– Науково-дослідна діяльність НПП та студентів кафедри є предметом особливої уваги на засіданнях кафедри, свідченням чого є низка підсумкових конференцій, проведених за результатами слухання навчальних дисциплін. Найбільш активно у цьому напрямі працюють Забута Т.В., Морозова Т.П., Шолуько Н.Г.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Виткалов В.Г.) епізодично беруть участь у роботі Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури ДАКККіМ, забезпечуючи читання лекцій та проведення практичних занять для системи підвищення кваліфікації працівників культури регіону. Виконують вони при цьому й певні профорієнтаційні завдання.

– Виходячи з основних параметрів наукового звіту кафедри, підготовленого проф. Виткаловим В.Г., у 2010 році співробітниками кафедри опубліковано 45 статей, з яких 22 – у фахових виданнях, а також розділ у колективній монографії (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), 5 наукових збірників, з яких два – фахових, загальним обсягом – 101,1 др. а. (упоряд. та наук. ред. – проф. Виткалов В.Г.), 18 методичних рекомендацій та програм; здійснено упорядкування і наукове редагування 1 колективної монографії (31, др. а.), опубліковано також 12 статей у місцевій періодиці, з яких 10 – у викл. Виткалова С.В.; здано до друку 4 наукових збірника загальним обсягом понад 80,5 др. а. Обсяги наукових збірників кафедри зросли в декілька разів.

Студентами кафедри опубліковано 9 наукових статей та 19 публіцистичних; 43 студенти кафедри брали участь у VI Всеукраїнській науково-практичній конференції, стільки ж виступило на засіданнях секцій звітної конференції РДГУ (лютий 2010 р.).

– У Спеціалізованій вченій раді НАКККіМ 23.12 захищено дисертаційне дослідження пошукувача кафедри Борейко Г.Д. (ст. викл. кафедри театральної режисури РДГУ) «Культурно-мистецьке життя Рівненщини 50-60-х років XX століття» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

У звітний період підготовлено також 14 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень для Спеціалізованих вчених рад КНУКіМ, ДАКККіМ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, Львівської національної академії мистецтв, Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, низку рецензій на монографії і навчальні посібники (проф. Виткалов В.Г., доценти Морозова Т.П., Забута Т.В.).

– За результатами цього ж наукового звіту, поданого до наукового відділу РДГУ, 110 раз прізвища студентів спеціальності «Культурологія» заявлялися до участь у підсумкових конференціях лише з дисциплін кафедри. Це один із найвищих показників по університету, враховуючи контингент студентів. Подібна практика допомагає у якісній підготовці курсових і дипломних досліджень та ефективно позиціонує РДГУ у просторі вищої школи.

– Проф. Виткалова В.Г. відзначено Почесною грамотою ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. за участь у підготовці колективної монографії «Вища педагогічна освіта і наука в Україні : історія, сьогодення та перспективи розвитку». Рівненська область / за ред. д-ра пед. наук, проф. В.П.Андрущенка. Київ : Знання України, 2010.

2011 рік

– У штаті кафедри працювало 14 науково-педагогічних працівників, 11 з яких мають наукові ступені та вчені звання. Науковий ценз становить 78%.

– Завершено підготовку пакету документів, необхідних для проходження акредитаційної експертизи спеціальності «Культурологія» (січень) (відп. – доц. Морозова Т.П., Костюк Л.К., Виткалов В.Г.).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри брали участь у презентації художнього альбому «ЗУЗА» (Приватна галерея фотомистецтва «Зуза», 12.01).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради МОНМіС України з питань культури, мистецтва та туризму; збережено за ним і інші громадські посади. Засідання відбуваються щомісяця. Він же призначений членом експертної комісії для проведення експертизи спеціальності 6.020101-8.020101 – «Культурологія»

в Харківській державній академії культури (24-26.01).

– Пошукувач кафедри культурології Ясінський М.М., виконавши усі процедурні організаційно-технічні питання, подав до захисту до спеціалізованої вченої ради НАКККіМ дисертаційне дослідження на тему «Етнічно-культурні клуби Галичини кінця XIX – першої третини XX століття» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (наук. кер. – канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г.).

– Рішенням ученої ради Херсонського державного університету науковим керівником дисертаційного дослідження заступника декана з навчальної роботи факультету культури і мистецтв ХДУ Корнішевої Т.Л. призначено проф. Виткалова В.Г. Згодом її, за відповідним рішенням ученої ради РДГУ, прикріплено до кафедри культурології РДГУ.

– Проведено звітну наукову конференцію кафедри у рамках звітної конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів РДГУ (10-11 березня), участь у якій взяли 72 здобувачі вищої освіти і 5 викладачів.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався головою (або членом) експертних комісій для проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз ОКР «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» у Київському університеті культури (КНУКіМ, Чернігівському, Білоцерківському, Вінницькому, Харківському, Сумському, Миколаївському факультетах менеджменту і бізнесу; туризму, Чернігівському факультеті КНУКіМ та ін.) (грудень-лютий-травень).

– Вийшов друком науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 16, у 2-х тт., т. 1. Рівне: РДГУ, 2010. 239 с. (20, 6 др. а.); т. 2. Рівне: РДГУ, 2010. 278 с. (21, 8 др. а.) (гол. ред. – проф. Виткалов В.Г.).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався рецензентом монографії Радзієвського В.О. «Фітокультура та антианомія як елемент субкультури в ритуалах середньовічної Русі: нотатки до фітокультурології й юридокультурології». Київ, 2011. 259 с.

– Вийшов друком навчально-методичний посібник «Дипломна робота» для студентів ОКР «Спеціаліст» спеціальності 7.020101 – «Культурологія» (лютий), підготовлений науково-педагогічними працівниками кафедри.

– Студентами кафедри проведено декілька культурно-дозвіллєвих заходів у ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка (орг. – доц. Шолудько Н.Г., жовтень, травень).

– Педагоги кафедри були присутніми на творчому вечорі видатної поетеси сучасності Л.В.Костенко (Академічний музично-драматичний театр).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався головою експертних комісій ДАК МОН України у Теребовлянському училищі культури (29-31.03), Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (12-14.04), Львівському коледжі декоративного мистецтва ім. І.Труша (28-29.04), училищі культури і мистецтв м. Лозова Харківська обл. (4.05-6.05), Калуському коледжі культури і мистецтв (17-19.05), Барському гуманітарно-педагогічному коледжі (20-22.05), Навчально-професійному центрі «Академія мистецтва краси» (8-10.06), Харківській державній академії культури (16-18.06) (ліцензування), Донецькому державному університеті (акредитація) (21-23.06) та ін.

– Члени кафедри (доц. Морозова Т.П.) залучаються до складу організаційних структур Рівненської облдержадміністрації (відділ туризму) для підготовки план-проспектів культурного забезпечення туристичної сфери області (березень).

– Проведено, у рамках Звітної наукової конференції РДГУ, звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, аспірантів, магістрантів та студентів кафедри. Працювало 2 секції: «Історія і теорія культури» та «Прикладна культурологія».

– За результатами роботи упродовж року на Пленарному засіданні Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу РДГУ проф. Виткалов В.Г. відзначений дипломом РДГУ у номінації «Менеджер науки» (10 березня).

– Проф. Виткалов В.Г. у складі групи педагогів РДГУ брав участь у розробці критеріїв оцінки діяльності науково-педагогічних працівників університету (розділи «Наукова і організаційно-методична діяльність») (березень, гол. групи – д-р тех. наук, проф., проректор із навчально-методичної роботи Я.Б.Петрівський).

– Доц. Забута Т.В. провела низку виховних бесід в академічних групах.

– Члени кафедри (Виткалов В.Г., Морозова Т.П.) постійно готують відгуки на авто-

реферати дисертаційних досліджень для Спеціалізованих учених рад ЗВО України.

– Проф. Виткалов В.Г. затверджений в новому складі Експертної ради ДАК МОНМіС України за напрямом «Культура, мистецтво і туризм» (лютий).

– Вийшла друком збірка матеріалів «Рівненському державному педагогічному інституту – 70», де вміщено матеріали й про кафедру (автор – проф. Виткалов В.Г.).

– Проведено олімпіаду серед студентів 1-5 курсів із нагоди підготовки до 40-річчя кафедри культурології (організатор – доц. Черніговець Т.І.) (березень). Взяло участь 54 студенти, зокрема й представники інших кафедр художньо-педагогічного факультету.

– Магістранти кафедри Я.Турчик та Л.Герасимчук брали участь у Всеукраїнській олімпіаді з теорії і історії культури, проведеної на базі Вінницького національного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського (4-7 квітня) і посіли відповідно 12 та 22 місця з 62 заявлених учасників.

– Проведено декілька благодійних заходів та заходів волонтерського спрямування зі студентами І-V курсів спеціальності «Культурологія» (відп. – доц. Білявцева О.В., Морозова Т.П., доц. кафедри Тюска В.Б., викл. Глущук О.Г.).

– Розпочато підготовку до відкриття спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (організаційні питання, вчений секретар – проф. Виткалов В.Г.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри постійно беруть участь у роботі Рівненської МАН (доц. Каневська Г.Г.), є організаторами проведення лекцій в системі підвищення кваліфікації держслужбовців (доц. Костюк Л.К.) та працівників сфери культури регіону (доц. Морозова Т.П., Черніговець Т.І., проф. Виткалов В.Г.). Залучаються вони й до участі у якості членів журі під час оглядів стану роботи Культурно-дозвіллєвих комплексів (КДК) в області.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Головою Державних екзаменаційних комісій в Маріупольському державному університеті на спеціальностях «Документознавство та інформаційна діяльність» і Національному університеті «Острозька академія» (спеціальність «Культурологія») (червень).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри активно впроваджуються новітні технології у навчальний процес і на цій підставі продовжується формування інформаційного комплексу «Інноваційні форми навчання на спеціальності» (відп. – доц. Черніговець Т.І.).

– Студенти спеціальності «Культурологія» є постійними учасниками культурно-мистецьких заходів в обласній філармонії, Академічних театрах, мистецькій залі обласної універсальної наукової бібліотеки, мистецьких галереях «Зуза», «Арт-галерея О.Купчинського» тощо (відп. – куратори академічних груп). Вони беруть активну участь у проведенні мистецьких заходів у ЗОШ міста, музичному училищі, коледжах міста в рамках діяльності філій кафедри та проходження різних видів практик (відп. – доц. Шолудько Н.Г.).

– У періодичній пресі Рівненщини педагогами кафедри опубліковано чимало статей про культурно-мистецьке життя краю (ст. викл. Виткалов С.В. – 16) та волонтерську діяльність студентів кафедри (доц. Морозова Т.П. – 10).

– Дисертаційне дослідження викладача Херсонського державного університету І.Ян «Музична культура Харкова 20-30-х років ХХ століття» рекомендоване до захисту кафедрою теорії та історії мистецтва КНУКіМ (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (27 квітня) та спеціалізованою вченою радою КНУКіМ (28 жовтня).

– Завершено акредитаційну експертизу спеціальності кафедри (10-12 травня). Голова комісії – д-р іст. н., проф., проректор із наукової роботи С.В.Гаврилюк (СНУ ім. Лесі Українки) та канд. іст. н., проф. Карпова Л.О. (КНУКіМ). Організаційну діяльність стосовно підготовки акредитаційних матеріалів виконали доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г., доценти Морозова Т.П., Черніговець Т.І., ст. викл. Байло О.А.

– Відбулася презентація колективної монографії «Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини» (упорядник і наук. ред. – проф. Виткалов В.Г.) в залі мистецтв Обласної універсальної наукової бібліотеки (25 травня), у якій взяли участь студенти та науково-педагогічні працівники групи кафедр, представники громадськості міста, керівники управлінських структур галузі, науковці. Книга дістала високу оцінку в науковій періодиці. Опубліковано декілька рецензій в регіональній періодиці на зазначене видання.

– На базі РДГУ відбулася Міжнародна наукова студентська конференція «Наука. Освіта.

Суспільство очима молодих», в якій взяли участь 7 студентів та 2 викладачі кафедри (17 травня, орг. – Рада молодих науковців РДГУ). Доц. кафедри Черніговець Т.І. – голова культурно-мистецької секції.

– Проф. Виткалов В.Г. із нагоди святкування Днів науки в РДГУ відзначений Подякою Голови Ради молодих учених університету «за вагомий внесок у підготовку молодих дослідників» (17.05).

– Студентами кафедри проведено чимало помітних культурно-дозвіллєвих заходів у ЗОШ міста, у результаті яких надійшли подяки на ім'я ректора на науково-педагогічних працівників кафедри ст. викл. Вакульчук М.В., доц. Забуту Т.В., Шолудько Н.Г., викл. Глущук О.Г. від керівництва цих закладів.

– Викладач кафедри, аспірант кафедри мистецтвознавства КНУКіМ С.В.Виткалов (д. ф. н.) достроково захистив дисертаційне дослідження на тему «Культурно-мистецьке життя Рівненщини періоду державної незалежності України», подане на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» у спеціалізованій вченій раді КНУКіМ (наук. кер. – доктор пед. наук, народний артист України, ректор КНУКіМ, проф. Поплавський М.М. (9 червня).

– Студенти та викладачі кафедри взяли участь в організаційних заходах, пов'язаних із відкриттям у м. Рівне приватної галереї європейського живопису «Євро-Арт» (9 червня), мистецьким куратором якої запрошено доц. Костюк Л.К.

– Головами ДЕК на спеціальності «Культурологія» денної і заочної форм навчання призначено, відповідно, доктора філос. наук, проф. Афанасьєва Ю.Л. (НАКККіМ) та канд. істор. наук, доц. Шеретюк Р.М. (РІС КСУ).

– Спеціальність 8.020101 «Культурологія» в черговий раз пройшла акредитацію за IV освітньо-кваліфікаційним рівнем на засіданні Експертної ради ДАК Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України (10.06).

– Відбулася «літературна зустріч» студентів та співробітників кафедри з доктором філософських наук, професором (НАКККіМ), поетом Ю.Л.Афанасьєвим під час виконанням ним обов'язків Голови ДЕК на спеціальності «Культурологія» (15.06).

– У Міжнародному економіко-гуманітарному університеті ім. С.Дем'янчука проведено урочисту «Академію Шевченківських лауреатів», у якій взяли участь співробітники (Черепуха Л.О.) та студенти. Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Граб О.В.) опублікували рецензію на літературні твори одного з її лауреатів – В.Г.Медвідя.

– Дисертаційне дослідження на тему «Культурно-мистецьке життя Волині доби Просвітництва (кінець XVШ – початок XIX століть)» пошукувача кафедри культурології РДГУ Смирнової Т.В., представлене на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури», прийнято до захисту Спеціалізованою вченою радою Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г. (20.06).

– За конкурсом на раді Художньо-педагогічного факультету на посаду старшого викладача кафедри обрана Тюска В.Б. та на посаду доцента – Черніговець Т.І. (22.06.).

– Проф. Виткалов В.Г. (член журі та керівник Круглого столу) та ст. викл. Виткалов С.В. (учасник Круглого столу з питань розвитку народної культури Волині на тему «Купальські обрядові дійства – збереження традицій і звичаїв слов'янських народів») брали участь у роботі чергового Міжнародного фестивалю студентської естрадної пісні та народної культури «На хвилях Світязю» (27-30.06, смт. Світязь Волинської обл. Серед учасників – студенти Інститутів (факультетів) мистецтв із не спеціалізованих ЗВО України та декілька представників студентської молоді з України, що навчаються у польських закладах вищої освіти. Опубліковано декілька статей у науковій періодиці про цей захід.

Склад журі: д-р біол. н., проф., ректор СНУ ім. Лесі Українки Коцан І.Я., заслужені діячі мистецтв України С.Галябарда та В.Іваницький, Віце-Прем'єр міністр України І.В.Васюник, заслужена артистка України Н.Недельська, народний артист України В.А.Чепелюк, директор Інституту мистецтв СНУ ім. Лесі Українки, к. п. н., проф. Гордійчук А.М. та ін.). У роботі фестивалю брав участь народний депутат України І.Палиця та керівники державних управлінських структур Волинської області.

– Проф. Виткалов В.Г. на замовлення управління культури та туризму Рівненської ОДА підготував інформаційні буклети, вітальні адреси та редагував програми мистецьких захо-

дів міжнародного фестивалю духовної православної музики – «Блага вість Пересопниці», проведеного з нагоди 450-річчя підготовки Пересопницького Євангелія.

– Розпочато формування нових наукових збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (вип. 17, тт. 1-2), «Актуальні питання культурології» (вип. 11, тт. 1-2) (наук. ред. та упоряд. – проф. Виткалов В.Г.).

– За результатами участі у науковій діяльності 7 студентів та магістрантів кафедри відзначені грамотами ректора РДГУ, двоє – магістранти Я.Турчик та Л.Герасимчук – сертифікатами Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського за змістовні виступи на всеукраїнській культурологічний олімпіаді.

– Рішенням ученої ради Інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки проф. Виткалов В.Г. призначений науковим керівником аспіранта інституту мистецтв Охманюка В.Ф. (червень). Тоді ж затверджено й тему дисертаційного дослідження у такій редакції: «Етнічна музика Черкаської Звенигородщини (ритмо-структурний, парадигматичний та семіологічний аспекти)».

– Вийшла друком публіцистична збірка викладача-сумісника кафедри, директора обласного краєзнавчого музею О.С.Булиги «Поєднані Волинню».

– Проф. Виткалов В.Г. був упорядником і науковим редактором монографії канд. пед. наук, доц., докторантки Лучанської В.В. (Сімферопольська філія КНУКіМ) «Методологічні підстави теоретичного аналізу екології культури в інформаційному суспільстві». Рівне : РДГУ, 2011. 297 с.

– Науково-педагогічні працівники кафедри відзначені Подякою Рівненської міської ради «за багаторічну сумлінну працю, старанне виконання службових обов'язків, конструктивну співпрацю з органами місцевого самоврядування та з нагоди Міжнародного Дня 8 Березня» (доц. Забута Т.В.) та Грамотою Рівненської облдержадміністрації за творчу роботу (проведення художніх заходів) (доц. Шолудько Н.Г., червень).

– Під час вступних іспитів на спеціальність «Культурологія» *подано* заяв: ОКР «Бакалавр» – 246 осіб, д. ф. н. (19 державних місць) та 32 особи з. ф. н. (12 державних місць); ОКР «Спеціаліст», д. ф. н. – 14, ОКР «Спеціаліст» 32 з. ф. н., ОКР «Магістр» – 5 осіб д. ф. н., ОКР «Магістр» – 1 з. ф. н. *Зараховано* на: ОКР «Бакалавр» д. ф. н. – 27 осіб, ОКР «Бакалавр» з. ф. н. – 22 особи, ОКР «Спеціаліст» д. ф. н. – 7 особи, ОКР «Спеціаліст» з. ф. н. – 32, ОКР «Магістр» д. ф. н. – 5 осіб, ОКР «Магістр» з. ф. н. – 1, ОКР «Бакалавр» 2 р. н. (з. ф. н.) – 12 осіб, екстернат – 1 особа.

– У Рівненський МАН активно працюють доценти Білявцева О.В., Каневська Г.Г. Серед інших форм покреащення власного фаху – проведення занять у системі підвищення кваліфікації: на Рівненському факультеті НАКККіМ – Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Виткалов В.Г.; у системі підвищення кваліфікації держслужбовців – доц. Костюк Л.К.

– Проблемно-цільове навчання директорів сільських клубів на Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ було проведено доц. Черніговець Т.І. (7.06). Доц. Білявцева О.В. взяла участь у регіональному науково-практичному семінарі «Сучасний вчитель початкових класів: взаємодія ВНЗ зі школою», проведеному в РДГУ (1.12).

– Завершено підготовку до друку монографії «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Автор: Виткалов С.В. (52,0 др. а., 187 чорно-білих та 2 вставки кольорових ілюстрацій; чимало фотографій взято з архівів установ культури області, а також у переможців Міжнародних конкурсів фотомистецтва «Фотовернісаж на Покрову» й відомих фотомитців міста – О.Харвата, О.Потянка, О.Купчинського, В.Луця, А.Мізерного та ін.). Макетування та верстка книги здійснена завідувачем відділу Волинської ікони КЗ «РОКМ» РОР В.Д.Луцем.

– Проведено низку профорієнтаційних заходів у Рівненських ДМШ, ДШМ.

– Затверджено до друку вченої радою РДГУ монографію доцента кафедри Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» (52,0 др. а.).

– Доц. кафедри Морозова Т.П. здобула перемогу у IX відкритому рейтингу популярності «Гордість міста» в номінації «Викладач року» (серпень).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у щорічній підсумковій обласній конференції педагогічних працівників (РДГУ, 29.08).

– Станом на 1.09 у штаті кафедри працює 14 педагогів, науковий ценз яких становить 84 %.

У складі нових працівників: к. н. із соціальних комунікацій Кучина Н.І., к. і. н. Казначеєва Л.М. Навчальне навантаження на 2011-2012 н. р. складає 11.370 год. (14.75 ставок). Серед 11 НПП кафедри та сумісників-практиків, що виконують 2.798 годин навчального навантаження, – 5 осіб мають наукові ступені і вчені звання. 7 науково-педагогічних працівників кафедри здійснили підвищення кваліфікації на різних кафедрах РДГУ та ЗВО України.

– Розпочато чергову переробку навчальних планів спеціальності «Культурологія» ОКР «Спеціаліст» (Виткалов В.Г., Морозова Т.П.), «Бакалавр» (2 р. н.), «Магістр» (вересень). В останніх – навчальне навантаження, на вимогу МОН України, складає 17 год. на тиждень проти 36 год. у минулі роки, що ускладнює виконання професійно-орієнтованого блоку дисциплін навчального плану.

– У Рівненському мистецтвознавчому журналі з всеукраїнською сферою розповсюдження «Мистецькі грані», ст. викладачем кафедри культурології Виткаловим С.В. започатковано щомісячну рубрику «Творчі портрети художніх колективів, митців та організаторів культурного простору краю» (вересень). У цьому журналі часто публікується й доцент кафедри Костюк Л.К. (виставкова діяльність галереї «Євро-Арт»: персоналії).

– Доц. Костюк Л.К. досліджує культурно-мистецьку практику («серпанкове ткацтво») північних районів Рівненщини, публікуючи відповідні історико-краєзнавчі розвідки в науковій періодиці.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК МОНМіС України з питань культури, мистецтва і туризму (26 вересня). Засідання Ради проводяться щомісяця. На кожне подається до 100 ліцензійних чи акредитацій них справ.

– У складі команди РДГУ зі спортивної рибної ловлі (Виткалов С.В., Виткалов В.Г. та декількох співробітників кафедри цивільної оборони) проф. Виткалов В.Г. посів І місце в особистому заліку серед команд навчальних закладів різних рівнів акредитації області (52 учасники) в номінації «Найбільша виловлена риба» (24-25.09).

– Проф. Виткалова В.Г. призначено офіційним опонентом під час захисту дисертаційного дослідження керівника Управління навчальним процесом КНУКіМ А.В.Гуменчука. Тема дослідження – «Інформаційна культура як чинник трансформації сучасної освіти» (спеціалізована вчена рада КНУКіМ, 28 жовтня).

– Вийшли друком наукові збірники «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології. Вип. 10 у 2-х тт. Проведено його офіційну розсилку.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Костюк Л.К., ст. викл. Виткалов С.В.) організували низку творчих зустрічей групи художників із декількох областей України під час презентації галереї «ЗУЗА», а також наукову конференцію та екскурсійну поїздку до Державного історико-культурного заповідника м. Острога (вересень). Долучилися до цього й керівники Управління культури та туризму облдержадміністрації.

– Проведено VII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі». Подано 289 заявок від представників 43 ЗВО України, музейних, архівних та наукових установ, художніх колективів тощо. У роботі заходу взяли участь заступник голови Рівненської ОДА з гуманітарних питань, начальники управлінь: культури і туризму, освіти і науки, молоді і спорту Рівненської облдержадміністрації, начальник управління культури Рівненського міськвиконкому. Захід широко висвітлювався у місцевих та всеукраїнських ЗМІ (листопад).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував монографію канд. мистецтвознавства, доцента НаУ «Острозька академія» та директора Музею Книги ДІКЗ за сумісництвом Я.В.Бондарчук «Історія Острозької академії» (Національний університет «Острозька академія», листопад, 2011 р. Друга її редакція здійснена у 2015 р.).

– Проф. Виткалов В.Г. для проведення ліцензійної експертизи призначався Головою експертної комісії МОН України у Житомирському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ (11-12 листопада.).

– Старшому викладачу кафедри Виткалову С.В. Колегією ДАК України затверджений науковий ступінь кандидата мистецтвознавства (10.11).

– Пошукувачами кафедри стали випускниці магістратури кафедри Ткач (Цапук) О.В. та викл. Глущук О.Г. (їх науковий керівник – проф. Виткалов В.Г.).

– На кафедрі запроваджено практику участі магістрантів денної форми навчання в організації навчальної (ознайомчої) практики студентів ІІ курсу у якості консультантів та виконання ними функцій кураторів (консультантів) академічних груп.

– На кафедрі здійснюють стажування старший викладач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Національного університету «Львівська політехніка» Недзведська О.В. та викладачі Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ Черуха А.А. (листопад-грудень).

– Канд. іст. наук, доц. Костюк Л.К. та доц. кафедри, канд. мистецтвознавства Виткалов С.В. брали участь в організації виставки творів (67 одиниць) українського художника Миколи Глущенка в галереї європейського живопису «Євро-Арт» (16.11), про що з'явилися відповідні його публікації в регіональній періодиці.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Наказом ДАК МОН України Головою (членом) експертних акредитаційних комісії у трьох філіях КНУКіМ.

– Здійснено попередні захисти дисертаційних досліджень на кафедрі мистецтв КНУКіМ аспіранта Волинського національного університету ім. Лесі Українки Охманюка В.Ф. «Етнічна музика Черкаської Звенигородщини: ритмо-структурний, парадигматичний та семіологічний аспекти», пошукувачів кафедри культурології РДГУ, викл. кафедри естрадної музики РДГУ Смирнової Т.В. «Культурно-мистецьке життя Волині під впливом доби Просвітництва (кінець XVIII-початок XIX ст.)» та пошукувача кафедри культурології РДГУ Ясінського М.М. «Етнічно-культурні клуби Галичини кінця XIX – першої третини XX століття» (НАКККіМ) (їх наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Вийшло друком оголошення в журналі «Науковий світ» ВАК України про захист дисертаційного дослідження аспірантки КНУКіМ Ян І.М. (5 грудня) (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Членами експертних комісій в проведенні ліцензійних та акредитаційних експертиз у філіях КНУКіМ відповідним Наказом ДАК МОНУ призначені канд. мистецтв., ст. викл. Виткалов С.В., канд. пед. наук, доц. Забута Т.В., канд. іст. наук, доц. Костюк Л.К. (грудень).

– Доц. Костюк Л.К. започатковує колекціонування художніх творів, альбомів, каталогів, інших форм культурної презентації митців, пов'язаних із виконанням нею обов'язків куратора галереї європейського живопису «Євро-Арт», Рівненської ООНСХУ та інших художніх структур міста. Цей матеріал використовується й для підготовки дипломних досліджень.

– У місцевій періодиці постійно друкуються інформаційні повідомлення про події культурно-мистецького життя регіону (автор – ст. викл. кафедри Виткалов С.В.), волонтерську роботу студентів (доц. Білявцева О.В.), проведені художні заходи студентами кафедри (доц. Морозова Т.П.).

– У галереї європейського живопису «Євро-Арт» проведено перший науковий флеш-артмоб «Творчий доробок Миколи Глущенка у контексті історії мистецтва XX століття» (30 листоп.), у якому взяли участь від кафедри канд. іст. наук, доц. Костюк Л.К., канд. миств., ст. викл. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г. Нею організовано також низку заходів у контексті міжнародного «Осіннього салону художників» (17.09). Акція мала помітний розголос у місті.

– Проф. Виткалов В.Г. для проведення акредитаційної експертизи призначався головою експертної комісії ДАК МОН України в НПЦ «Академія мистецтва краси» (грудень, Київ).

– На кафедру продовжує (з 1994 р.) надходити періодичний педагогічний часопис «Рідна школа» (Нью-Йорк).

– Упродовж року НПП кафедри проведено підсумкові конференції з дисциплін: «Режисура художньо-масових дій» (доц. Морозова Т.П., 16.11); «Історія сакрального мистецтва» (доц. Черепуха Л.О., квітень, «Інформаційно-методичне забезпечення культурно-дозвіллєвої діяльності» (27.05) та «Світова міфологія» (доц. Забута Т.В., 24.03), «Феномен людини: реалії та перспективи» та «Масова культура: реалії і перспективи» (доц. Білявцева О.В., 11.05).

– За матеріалами річного звіту, поданого до наукового відділу РДГУ, у 2011 році на кафедрі вийшло друком 4 наукових збірника: «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» вип. 16 (у 2-х т.) (фаховий), відповідно 22,2 др. а. і 17,4 др. а. та «Актуальні питання культурології», вип. 10 у 2-х томах (відповідно 21,8 др. а. і 20,6 др. а.). Загалом – 82 др. а. Редагування та упорядкування здійснено проф. Виткаловим В.Г.; опубліковано 21 науково-методичних праці (25,3 др. а.) та 48 статей (у т. ч. 29 – у фахових виданнях) й 6 тез наукових повідомлень. Найбільш

активно публікуються: ст. викл. Виткалов С.В. – 24 статті (у т. ч. – 15 у фахових виданнях, з яких 12 одноосібних та 3 у співавторстві і 9 статей у не фахових виданнях), Виткалов В.Г. (10, з яких 7 – у фахових виданнях), Білявцева О.В. (9, з яких 5 – у фахових виданнях та 3 тез наукових доповідей), 18 статей у періодичній пресі має ст. викл. Виткалов С.В., 8 – доц. Білявцева О.В. Підготовлено 15 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень (Виткалов В.Г. і Виткалов С.В. – 11, Забута Т.В. – 4). Упродовж року лише у наукових конференціях, круглих столах заявлялося 204 студенти. Студентами кафедри опубліковано 16 статей та 2 тез наукових доповідей. Успішно реалізовувалася програма залучення студентів до національної культурної спадщини в умовах клубу «Мандри» (доц. Шолудько Н,Г., ст. викл. Виткалов С.В.).

– За пропозицією проректора з наукової роботи НАКККіМ, д-ра філос. н., проф. Бітаєва В.А. проф. Виткалова В.Г. включено до складу Міжнародної благодійної організації «Міжнародний фонд Національної академії мистецтв України» (грудень).

2012 рік

– У штаті кафедри 11 науково-педагогічних працівників, з яких 10 мають наукові ступені та вчені звання.

– Розпочато підготовку навчальної документації до ліцензування нової спеціальності «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» (відп. – Виткалов В.Г., Морозова Т.П., Байло О.А.). У новій номенклатурі РДГУ кафедра, у зв'язку з ліцензуванням нової спеціальності, затверджена як «Кафедра культурології та музеєзнавства».

– Проф. Виткалов В.Г., продовжуючи виконувати обов'язки члена Експертної ради ДАК МОН України з питань культури, мистецтва та туризму, призначався членом експертних комісій для акредитації спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту (м. Черкаси) (11-13.01) та 9-10.04 (для Звенигородської філії), а також у Броварській філії КНУКіМ, Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (7-9.06) та ін. ЗВО України.

– Аспірантка КНУКіМ Ян І.М. (наук. кер. – канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г.) захистила дисертацію на тему «Музична культура Харкова 20 – початку 30-х років XX століття», подану на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» у спеціалізованій вченій раді КНУКіМ (27.01.12 р.).

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до складу редакційної колегії науко-метричного збірника «Вісник Маріупольського державного університету» за напрямами «Культурологія», «Філософія», «Соціологія» (січень, 2012 р.).

– Старший викладач кафедри Виткалов С.В. переведений і затверджений наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. (від 10.04.2012 р.) на посаді доцента.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався до складу експертної комісії ДАК МОНУ для проведення акредитаційної експертизи спеціальності 8.02.0101 «Культурологія» у Харківській державній академії культури (21-23 лютого 2012 р.).

– Проведено традиційну олімпіаду на спеціальності «Культурологія» серед студентів I-III курсів денної форми навчання (відп. – доц. Черніговець Т.І. та актив СНТ «Афіна») (21.03.2012 р.). Залучалися до участі у ній і студенти заочної форми навчання – IV курс, що перебували на сесії. Програма заходу передбачає підготовку ессе, відповіді на тестові завдання та публічний виступ. Цей алгоритм зберігатиметься й надалі.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. із нагоди Дня науки за значну кількість опублікованих наукових, науково-методичних та публіцистичних праць, участь у всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, відзначений Дипломом РДГУ у номінації «Молодий науковець-2011 р.».

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Головою експертної комісії ДАК МОН України для проведення акредитаційної експертизи в Миколаївському та Житомирському факультетах підвищення кваліфікації працівників культури (25-27.02 та 12-13.03), «Коледжі бізнесу» (м. Київ, 20-21.04); Кам'янець-Подільському державному училищі культури і мистецтв (03-05.05), КНУКіМ (10-12.05) та його філії у Броварах, Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова (травень), НУ «Львівська

політехніка», Одеській національній музичній академії ім. А.В.Нежданової (23-25.05), Київському інституті соціальних та культурних зв'язків ім. Св. княгині Ольги (01-2.06, частина з цих експертиз проведена спільно з доц. кафедри Виткаловим С.В.).

– Студенти кафедри є організаторами різноманітних культурно-мистецьких заходів на художньо-педагогічному факультеті («Посвята у студенти», «Свято останнього дзвоника», «Вручення студентських квитків та залікових книжок» тощо. Відп. – доц. кафедри Тюска В.Б.). Значна частина культурно-дозвіллєвих заходів студентами проводиться у ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, МБКіС «Текстильник» (орг. – доц. Шолудько Н.Г.), про що з'являється чимало повідомлень у регіональній періодиці.

– Поновлено випуск періодичного органу студентського наукового товариства «Афіна» (відп. – доц. Черніговець Т.І.), друк якого й надалі залишається нерегулярним, ураховуючи економічні чинники та ініціативність студентів-членів товариства.

– Проведено звітну наукову конференцію кафедри у рамках Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, докторантів та студентів РДГУ (лютий). Працювало 3 секції: «Теорії та історії культури» – дві (кер. – проф. Виткалов В.Г., доц. Забута Т.В.) – взяло участь 5 викладачів і 22 студенти; та доц. Костюк Л.К., Шолудько Н.Г. (24 студенти) і «Прикладної культурології» (доц. Морозова Т.П., Черніговець Т.І.) – 22 студенти.

– У зв'язку з підготовкою до друку щорічних збірників наукових праць науково-педагогічних працівників РДГУ, до наукової бібліотеки подано списки наукових праць науково-педагогічних працівників кафедри для підготовки бібліографічного покажчика під загальною рубрикою «Науковці РДГУ» (березень). Надалі цю практику перебирає на себе науковий відділ університету, передаючи цифрові звіти кафедр із наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності НПП.

– Доцента кафедри Виткалова С.В. введено до складу редколегії наукових збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» РДГУ в якості відповідального секретаря та заступника головного редактора.

– До дипломних робіт усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, за відповідним розпорядженням МОНУ, низки інших відомств України та навчальної частини РДГУ, введено розділ із питань охорони праці, який у переважній більшості є дисонансом до проведеного дослідження. Чимало питань із цієї проблематики внесено також і до екзаменаційних білетів, призначених до засідань ДЕК. Через рік це рішення було відмінено, утім лише МОН України одноосібно.

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень для спеціалізованих учених рад КНУКіМ, НАКККіМ, ХДАК, НПУ ім. М.П.Драгоманова (відп. – С.В.Виткалов, В.Г.Виткалов).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доценти Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г., Забута Т.В.) брали участь у міжнародній науково-практичній інтернет-конференції, організованій кафедрою хореографії РДГУ (березень).

– Доц. кафедри Черніговець Т.І. призначена керівником комплексної наукової теми «Прикладні питання культурології» та куратором СНТ «Афіна»; її введено й до складу редколегії альманаху «Актуальні питання культурології». Проф. Виткалов В.Г. – керівник комплексної кафедральної теми «Українська культура: історичний аспект».

– На кафедрі постійно фіксуються нові форми педагогічної діяльності, зосереджені у спеціальній базі «Інноваційні форми роботи кафедри» (відп. – доц. Черніговець Т.І.).

– Викл. Глушук О.Г. зі студентами ІІІ курсу провела розважально-ігрову шоу-програму «Я люблю Україну» для студентів та викладачів кафедри культурології (29.03).

– Вийшли друком оголошення (у журналі «Науковий світ») про захист дисертаційних досліджень пошукувачів кафедри Смирнової Т.В. та Ясінського М.М. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (квітень) (Спеціалізована вчена рада НАКККіМ).

– Відбувся попередній захист дисертаційного дослідження доцентки, заступника декана факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету Корнішевої Т.Л. на засіданні кафедри мистецтв КНУКіМ (пошукувачка кафедри культурології, наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (квітень).

– Завершено підготовку до друку навчально-методичного посібника «Практична підго-

товка фахівця-культуролога» (програми усіх видів практик, квітень) (усі викладачі).

– За відповідною угодою про співпрацю, відбулося декілька художніх презентацій в обласному краєзнавчому музеї за участі студентів і науково-педагогічних працівників кафедри (18-29.04).

– Вийшло друком нове методичне забезпечення роботи ДЕК, підготовлене науково-педагогічними працівниками кафедри Черепухою Л.О., Виткаловим В.Г., Морозовою Т.П.

– Продовжується практика запрошення провідних майстрів народної творчості та організаторів культурного простору Рівненщини для зустрічі зі студентами спеціальності. Студенти кафедри відвідують галереї європейського живопису «Євро-Арт», «Сальвадор Далі», «ЗУЗА», виставкову залу ООНСХУ, обласні Академічні театри, зокрема й майстерню з виготовлення ляльок, дитячу художню школу, а також численні презентації, конкурси та творчі звіти тощо (відп. – доц. Морозова Т.А. та доц. кафедри Виткалов С.В.), що допомагає їм краще орієнтуватися у стані справ галузі та виконує важливу профорієнтаційну функцію під час безпосереднього навчання.

– Проведено зустріч студентів І-ІІ курсів спеціальності із співробітниками наукової бібліотеки РДГУ (березень-квітень) (куратор – доц. Шолудько Н.Г.). Це – традиційні щорічні зустрічі з метою інформування студентів про культурний потенціал бібліотеки та можливості доступу останніх до її фондів.

– Вийшов друком науковий фаховий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 17, у 2-х тт., т. 1. Рівне : РДГУ, 2011. 327 с. Здійснено його офіційну розсилку (15 примірників кожен випуск).

– Розпочато підготовку навчально-методичного посібника «Фахова підготовка культуролога» (програми усіх видів практик ОКР «Бакалавр», оновлений варіант) (квітень) (відп. – доц. Морозова Т.П., проф. Виткалов В.Г.).

– Протягом навчального семестру науково-педагогічні працівники кафедри (Глущук О.Г., Забута Т.В., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Тюска В.Б.) пройшли підвищення кваліфікації на кафедрі культурології і мистецтвознавства РІС КСУ та кафедрі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ (Виткалов В.Г.).

– Підготовлено нове методичне забезпечення дисциплін кафедри (доц. Забута Т.В., Виткалов С.В., Черніговець Т.І.) (лютий-березень). Методичне забезпечення навчального процесу – в пріоритетах колективу кафедри.

– Відбулася зустріч співробітників та студентів (заочна форма навчання) кафедри з членом Національної Спілки письменників України, проректором Національного університету «Острозька академія», колишнім викладачем-сумісником кафедри, доктором філософських наук, проф. П.М.Кралюком (Академічний театр, 3.04.) та головним редактором фахового наукового журналу «Народознавчі зошити», проректором Львівської національної академії мистецтв, проф. Р.М.Яцівим (художня галерея «Євро-Арт») (травень).

– У рамках практичних занять із дисциплін прикладної культурології проведено низку дозвіллєвих заходів у загальноосвітніх школах міста (відп. – викл. Глущук О.Г., доценти Морозова Т.П., Тюска В.Б., Черніговець Т.І.) (березень-квітень), що певною мірою впливає на розширення інформації про потенціал кафедри та формує важливі засади майбутньої вступної кампанії.

– Публікації фрагментів студентських дипломних досліджень ОКР «Спеціаліст» і «Магістр», як і виступи на наукових конференціях різних рівнів, є обов'язковими. В результаті – окремі студенти кафедри до завершення навчання мають 3-5 опублікованих праць стосовно апробації власного наукового пошуку та 10-12 виступів на наукових конференціях, у т. ч. й поза межами університету.

– У навчальному процесі кафедри широко використовується перегляд навчальних відеофільмів (доц. Каневська Г.Г., Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.); частину практичних занять, за згодою деканату, перенесено до обласного краєзнавчого музею (доценти Пономарьова Т.О., Морозова Т.П.), інші філії кафедри (ЗОШ міста, МБК, Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка) (ст. викл. Тюска В.Б., викл. Глущук О.Г.).

– На кафедрі здійснили стажування завідувач кафедри культурології та соціокультурної діяльності Волинського національного університету ім. Лесі Українки С.С.Возняк (лютий – травень), завідувач відділу Дубенського

коледжу культури і мистецтв РДГУ Іляшевич Т. (травень) та викладачі Костопільського державного коледжу (грудень – січень), під час яких відбулися обговорення спільних навчально-виховних проблем.

– Для магістрантів спеціальності запроваджено стажерську практику зі студентами молодших курсів (організація усіх видів практик, залучення до проведення роботи в СНТ «Афіна», кураторство, екскурсії містом тощо), що розширює потенціал неформальної освіти на формує відповідні організаційні навички.

– У рамках проведення студентської міжнародної конференції «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (РДГУ, 18-19 квітня) сформовано окрему культурно-мистецьку секцію (кер. – доц. Черніговець Т.І.), в роботі якої взяли участь 5 магістрантів кафедри та 2 її викладачі.

– Профорієнтаційні заходи кафедри постійно відбуваються й на батьківських зборах учнів випускних класів ЗОШ міста.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував монографію старшого наукового співробітника Інституту культурології НАМ України канд. істор. наук Гаєвської Т.І. «Традиційна звичаєвість українців кінця XIX – початку XX століття». Київ: Інститут культурології Національної академії мистецтв, 2012. 375 с. (вийшла друком у 2013 р.).

– Доц. кафедри Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у міжнародній науково-теоретичній конференції «Інституційні засади культуротворення: історія та сучасність» (11-12 трав.), організованій Національним інститутом стратегічних досліджень й Інститутом культурології Національної академії мистецтв України; міжнародній науково-теоретичній конференції «Україна – Стравінський – сучасна музична культура», присвяченій 130-річчю від дня народження І.Ф.Стравінського, 15-17 червня 2012 р. (Луцьк), в останній взяли участь також доценти Костюк Л.К. та Виткалов С.В.

– Магістрантка кафедри Т.Міненко виступила організатором і спонсором перевидання відомої книги М.Теодоровича «Опис церквей и приходов Волинської губернии», презентація якої відбулася в обласному краєзнавчому музеї (червень).

– До переліку споріднених спеціальностей, за якими дозволено вступ на 1 курс (скорочений термін навчання), рішенням Приймальної комісії РДГУ віднесено напрям «Туризм» та дозволено прийом на скорочений термін навчання на базі ОКР «Молодший спеціаліст» і на денну форму навчання (за рішенням МОН України).

– За якісне і систематичне проведення культурно-мистецьких заходів студенти кафедри неодноразово відзначалися подяками, надісланими на ім'я ректора університету від різноманітних установ та організацій, а надто – Дитячого притулку, інших соціальних установ міста і області (доценти Морозова Т.П., Білявцева О.В.).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено заступником Голови Науково-методичної комісії (голова – д-р іст. н., академік НАМУ, ректор ХДАК, проф. Шейко В.М.) Міністерства освіти і науки України (Комісія з культури) та членом підкомісії з культурології МОН України.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри брали участь в урочистому відкритті виставки робіт Заслуженого художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка Євгена Безніска (Львів) «... Та не однаково мені...: інтерпретація поезії Великого Кобзаря» – Галерея європейського живопису «Євро-арт» (27 квітня, орг. – доц. Костюк Л.К.). У презентації виставки брав участь головний редактор часопису «Народознавчі зошити» (м. Львів) канд. миств., проф., проректор Львівської національної академії мистецтв Р.М.Яців. Куратор проекту – доц. Костюк Л.К. Про цей захід опубліковано декілька статей у регіональній періодиці доц. Виткаловим С.В.

– Проведено підсумкове засідання студентського наукового товариства «Афіна» (кер. – доц. Черніговець Т.І.). Студенти-учасники відзначені численними дипломами та грамотами за активну наукову діяльність. Група викладачів кафедри також відзначена подяками керівництва цього наукового товариства (25.04).

– Чимало Почесних грамот надійшло на адресу ректора у зв'язку з активною участю студентів кафедри в культурно-мистецьких заходах міста (кер. – канд. пед. наук, ст. викл. Тюска В.Б., доц. Морозова Т.П., викл. Глущук О.Г.).

– Вийшла друком монографія доцента кафедри Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». – Рівне: ПП ДМ, 2012. 416 с., 48 іл. (30.04). Управління культури і туризму обласної державної адміністрації придбало 80 примір-

ників цієї книги і здійснило офіційну розсилку до установ культури і мистецтва Рівненщини. Книга дістала чимало схвальних рецензій та відгуків у спеціальній науковій і краєзнавчій періодиці України.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доценти Костюк Л.К., Виткалов С.В.) є постійними учасниками або організаторами культурно-мистецьких заходів, що проводяться в галереї європейського живопису «Євро-арт» та мистецькій залі обласної Спілки художників НСХ України. До цього постійно залучаються й студенти кафедри.

– 17 травня у залі Волинської ікони Рівненського обласного краєзнавчого музею відбулася презентація монографії «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри культурології Виткалова С.В., в обговоренні якої взяли участь начальник управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації Я.М.Мельник, заступник начальника міського управління культури та туризму А.П.Ткачук, директор обласного краєзнавчого музею О.С.Булига; голови обласних відділень Національних творчих спілок України: художників (Ф.М.Бобрик), дизайнерів (О.К.Литвин), краєзнавців (І.Г.Пащук); головний редактор журналу «Мистецькі грані» О.Куліш, а також декан художньо-педагогічного факультету, д-р педагогічних наук, професор Вербець (РДГУ), д-р історичних наук, професор В.Г.Герасимчук (Національний технічний університету України «Київський політехнічний інститут» ім. І.Сікорського), д-р технічних наук, професор, проректор Національного університету водного господарства і природокористування Л.В.Кожушко, Народний артист України, Заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри народних інструментів РДГУ С.Ф.Мельничук, завідувач відділу Волинської ікони обласного краєзнавчого музею В.Д.Луц та завідувач відділу давньої історії цього ж музею доцент Т.О.Пономарьова, к. іст. н., доцент кафедри культурології РДГУ Л.К.Костюк, провідні митці Рівненщини, зокрема організатор численних міжнародних фестивалів фотомистецтва «Фотовернісаж на Покрову» О.М.Харват, фотомитець О.Потянок, а також провідний майстер народної творчості Рівненської художньої школи Л.П.Гринбокий, художній керівник мистецького об'єднання «Едельвейс» Л.П.Супонькіна, заступник директора обласної універсальної бібліотеки Р.М.Щербан, доцент кафедри культурології Морозова Т.П., науковий редактор цього видання – завідувач кафедри культурології, професор Виткалов В.Г., співробітники РОКМ та ін., у т. ч. й студенти РДГУ.

Монографію презентовано також, відповідно, на кафедрі культурології та менеджменту соціокультурної діяльності Волинського національного університету ім. Лесі Українки (23.05) (за участі декана факультету, д-ра соціологічних наук, проф. Кіндратика Л.Й., д-ра пед. наук, проф., проректора ВМУРоЛ «Україна» Дем'янчука О.Н., канд. філос. наук, проф., завідувача кафедри менеджменту соціокультурної діяльності та культурології Возняка С.С., канд. філос. наук, доц. Кутузової Г.М., канд. мистецтв., доц. Пригоди Т.М., канд. філос. наук, проф. Сур'ян А.Л., студентів та аспірантів кафедри), а також на *кафедрі теорії й історії мистецтв* Київського національного університету культури і мистецтв (25.05), у якій взяли участь д-р мистецтвознавства, проф., завідувач кафедри Михайлова Р.Д., директор Інституту культури КНУКіМ, д-р історичних наук, проф. Навальська Т.В., кандидати педагогічних наук, професори, проректори КНУКіМ Скнар О.І., Медведєва В.М. та канд. пед. наук, проф. Бойко Л.П., аспіранти кафедри; та НАКККіМ (24.05) за участі д-ра історичних наук, проф. Єсипенка Р.М., докторів філос. наук, професорів, завідувачів кафедр Уланової С.І., Афанасьєва Ю.Л., Бітаєва В.А. (НАКККіМ), д-ра іст. наук, проф. Павка А.І. (НАНУ), д-ра мистецтв., проф., завідувачки кафедри теоретичної і прикладної культурології Маркової О.М. (Одеська національна музична академія ім. А.В.Нежданової), д-ра філософських наук, проф., завідувача кафедри Личковаха В.А. (Чернігівський національний ун-т «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка) та аспірантів НАКККіМ.

– Захистив дисертацію на тему «Етнічно-культурні клуби Галичини кінця XIX – першої третини XX століття» (спеціальність 26.00.01 – «Теорія та історія культури»), подану на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, у спеціалізованій вченій раді НАКККіМ пошукувач кафедри культурології Ясінський М.М. (24.05) (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Проведено презентацію монографії доцента кафедри культурології Виткалова С.В. у Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ (28.05) та передано декілька примірників книги для бібліотеки цього коледжу.

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови Державної екзаменаційної комісії у Херсонському державному університеті на факультеті культури і мистецтв (червень), під час якого узгоджено чимало питань подальшої співпраці навчальних закладів.

– Головами ДЕК на спеціальності «Культурологія» (різні форми навчання) затверджено докторів філософських наук, професорів Афанасьєва Ю.Л. (Київський університет ім. Б.Грінченка) та Зайцева М.О. (НаУ «Острозька Академія»).

– Упродовж року проведено низку навчальних конференцій з дисциплін кафедри (доц. Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Забута Т.В., Черепуха Л.О., викл. Глущук О.Г.), що дає змогу студентам краще орієнтуватися у навчальних дисциплінах та розширити уявлення про прикладну культурологію і її роль у структурі регіональної практики.

– НПП кафедри (Глущук О.Г., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І.), крім участі у різноманітних наукових зібраннях, взяли участь й у факультетському семінарі «Теоретико-методологічні засади наукового дослідження» (23.11 та 7.12).

– Вийшов друком біо-бібліографічний покажчик наукових, науково-методичних праць доцента кафедри культурології Виткалова С.В. (травень). Ця практика допомагає концентрувати (зберігати) інформацію про усі види діяльності членів колективу і поступово запроваджується на кафедрі для всіх НПП.

– Рекомендовано до захисту на засіданні кафедри історії та теорії мистецтв Київського національного університету культури і мистецтв дисертаційне дослідження аспірантки Херсонського державного університету, заступника декана факультету мистецтв Корнішевої Т.Л. на тему «Творчий аспект виконавської культури хорового диригента» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (25.05).

– Опубліковано відгуки на монографію доцента кафедри Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» в періодичній пресі краю («Сім днів», «Теле-ракурс», «Вісті Рівненщини», «Вільне слово», «Народна творчість»), у спеціальній періодиці («Вісник Книжкової Палати України», «Народна творчість та етнографія» (Київ), «Погорина») й провідних наукових виданнях – «Вісниках» Херсонського, Маріупольського, Рівненського державних університетів – Заслуженого діяча мистецтв України, професора Інституту мистецтв РДГУ М.В.Дацика, журналіста С.Снісаренка, голови обласного відділення Національної спілки краєзнавців України І.Г.Пащука, Народного артиста України, заслуженого діяча мистецтв України, професора кафедри народних інструментів РДГУ С.Ф.Мельничука, доцента кафедри хореографії РДГУ Б.І.Забути, завідувача кафедри інструментального виконавства Херсонського державного університету, професора С.Л.Марцинковського, декана історичного факультету, доцента кафедри документознавства та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету Ю.М.Нікольченка, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри культурології РДГУ Забути Т.В., начальника управління культури Рівненської обласної державної адміністрації, Заслуженого працівника культури України Я.М.Мельника, директора Рівненського обласного центру народної творчості Ф.Ф.Васечка, завідувача кафедри культурології РДГУ, проф. Виткалова В.Г. Книгу високо оцінено канд. мистецтвознавства, проф., проректором із наукової роботи Львівської національної академії мистецтв, головним редактором часопису «Народознавчі зошити» (НАН України) Р.М.Яцівим.

На запит української діаспори її надіслано до бібліотек міст Забже, Мадрида, Лондона, товариства «Русский центр» (Москва), Наукової бібліотеки БДУКіМ (Мінськ, Республіка Білорусь), 95 примірників передано до бібліотек та установ культури і мистецтва Рівненщини, художніх шкіл області, бібліотек монастирів Волині (Городоцького, Рівненського, Межирицького, Корецького), а також придбано у приватні бібліотеки науковців Києва, Маріуполя, Мелітополя, Херсона, Донецька, Харкова, Чернівців, Кременця, Луганська, Корця, Дубна, Калуша, Луцька, Рівного та ін.

– Проф. Виткаловим В.Г. проведено низку профорієнтаційних заходів із директорами народних Будинків, клубів та керівництвом

обласних центрів народної творчості Львівської, Тернопільської і Рівненської областей під час їх перебування на Рівненському факультеті підвищення кваліфікації Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, а також із викладацьким та студентським складом Кам'янець-Подільського, Дубенського, Теребовлянського коледжів культури і мистецтв (травень). Подібні заходи проведені науково-педагогічними працівниками кафедри і у ЗОШ міста.

– Проф. Виткалов В.Г. був рецензентом навчального посібника доцента кафедри хорового диригування РДГУ В.Г.Піддубник «Історія хорового виконавства». Рівне: О.Зень, 177 с., підготовленого з нагоди ювілею кафедри (травень).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри – постійні учасники «Музейних гостин», проведених у Рівненському обласному краєзнавчому музеї (травень) та інших культурно-мистецьких заходів, що організуються установами культури. Час від часу вони беруть участь у них й у якості організаторів чи ведучих художніх програм (кер. – доц. Шолудько Н.Г., Морозова Т.П.).

– Проф. Виткалов В.Г. взяв участь у ювілейному засіданні вченої ради КНУКіМ, проведеному з нагоди 80-ліття від дня народження проректора з наукової роботи, доктора філософських наук, проф. Безклубенка С.Д. (червень), надіславши відповідну статтю до ювілейного збірника НАМ України з цієї нагоди.

– Продовжується практика залучення студентів кафедри до відвідання концертних заходів обласної філармонії, вистав Академічних театрів, художніх заходів Міського палацу культури і спорту «Текстильник» (кер. – доценти Каневська Г.Г. і Виткалов С.В.).

– Значно активізувалася діяльність студентських клубів кафедри (орг. – доценти Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.), що дає змогу ефективно вирішувати питання підвищення духовного рівня студентів спеціальності, формування у них організаційних навичок.

– Вийшов друком перший номер періодичного видання Рівненського обласного центру народної творчості «Народна творчість Рівненщини» (червень), з яким (Центром) продовжується тісна співпраця колективу кафедри. Науковий редактор і упорядкування – проф. Виткалов В.Г., макетування та верстка – доц. Виткалов С.В.

– Упродовж навчального року проведено 12 навчально-методичних конференцій з дисциплін кафедри. Найбільш активно у цьому плані вирізняється викладач Глущук О.Г. (8 заходів). Опубліковано упродовж року 38 навчально-методичних праць співробітниками кафедри. Це найвищий показник за всі роки існування кафедри.

– Чимало студентів старших курсів кафедри (д. ф. н.) працюють за фахом, маючи «вільне відвідування» занять, що сприяє поглибленню практичних навичок і виявленню проблемного ряду в організації навчального процесу.

– Проф. Виткалов В.Г. і доц. кафедри Виткалов С.В. виконували обов'язки членів журі Міжнародного фестивалю студентської естрадної пісні «На хвилях Світязю» (16 – 20.06, с. Світязь, турбаза «Гарт» СНУ ім. Лесі Українки; серед членів журі: народні артисти України Б.Бенюк, В.А.Чепелюк, ректор СНУ, д-р біол. наук, проф. І.Я.Коцан, декан інструментального факультету Білоруського державного університету культури і мистецтв проф. В.В.Бортновський, директор Інституту мистецтв СНУ, к. пед. н., проф. А.М.Гордійчук, заслужена артистка України М.Недєльська й ін.) та брали участь у культурно-мистецьких заходах «Ніч у Луцькому замку», про що опубліковано декілька «репортажів» у періодиці мм. Рівного і Луцька й науковій періодиці України.

– Захистила дисертацію на тему «Культурно-мистецьке життя Волині доби Просвітництва: кінець XVШ – початок XIX століття» у Спеціалізованій вченій раді НАКККіМ пошукувач кафедри культурології РДГУ, старший викладач кафедри естрадного мистецтва РДГУ Смирнова Т.В. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (22.06), отримавши згодом схвальні відгуки у спеціальній науковій періодиці (д-р миств., проф. В.Д.Шульгіна, д-р культурології, проф. НАКККіМ О.В.Яковлєв (див.: наук. зб. «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. РДГУ. Вип. 20, т. 2).

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки члена журі XV міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека», проведеного у дитячому міжнародному оздоровчому центрі «Космос» (Миколаївська обл., с. Рибаківка, 27.06-4.07) за участі представників 17 областей України та зарубіж-

них країн: В'єтнам, Росія, Білорусія, Литва, Молдова. Серед інших членів журі – народний артист України Г.М.Чапкіс, голова продюсерської агенції В.Бебешко, заслужені діячі мистецтв України Л.І.Іваницька, Е.Е.Іваницький, М.С.Орловський та ін. Організатори – спеціалізована Миколаївська ЗОШ «Академія дитячої творчості». Керівник проекту – директор закладу, канд. пед. наук Г.Д.Матвеєва. Захід проходив під організаційним керівництвом НАПН України (д-р пед. н., проф. Отич О.М.). Там же, за участі керівників художніх колективів та представників управлінської ланки позашкільної освіти країн-учасників, відбулися й обговорення актуальних проблем позашкільної художньої освіти. Згодом це перетвориться в нову організаційну форму – літню школу «Академія педагогічної творчості», розширюючи з кожним роком «географію» країн-учасниць.

– Церемонію вручення дипломів випускникам художньо-педагогічного факультету традиційно організовує студентський актив кафедри культурології за участі викладачів «прикладного» напряму (відп. – Шолудько Н.Г., Тюска В.Б., Глущук О.Г.).

– Вийшли друком наукові збірники: «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 17 у 2-х тт. (фахові за напрямом «Мистецтвознавство» та «Культурологія») і «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології. Вип. 11 (Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції) (квітень-серпень).

– Значно збільшено (в середньому на 80 год.) навчальне навантаження кожному викладачу згідно норм часу, затверджених ученою радою РДГУ і розроблених за участі науково-педагогічних працівників кафедри.

– Навчальне навантаження на 2012-2013 н. р. по кафедрі становить 12.463 години, що складає 12,6 ставок. Колектив кафедри забезпечує виконання навчальних годин з окремих дисциплін на 11 факультетах гуманітарного університету.

– Науково-педагогічними працівниками кафедри (Шолудько Н.Г., Глущук О.Г., Виткаловим С.В., Морозовою Т.П.) використовуються різноманітні засоби активізації навчального процесу: майстер-класи, відеофільми, записи власних практичних занять і обговорення їх на наступних практичних, запрошення до участі у проведенні практичних занять провідних працівників галузі тощо. Ця практика оприлюднюється й на сторінках окремих наукових збірників чи періодиці.

– На спеціальність «Культурологія» подано заяв: денна форма навчання, ОКР «Бакалавр» – 336 (це – найвищий показник за усі роки); заочна форма навчання, ОКР «Бакалавр» – 38; скорочений термін, денна форма – 19 (вперше здійснено прийом), скорочений термін навчання, заочна форма – 16; денна форма ОКР «Спеціаліст» – 7, заочна форма ОКР «Спеціаліст» – 27, магістратура денна форма навчання на базі ОКР «Бакалавр» – 6, екстернат – 5 осіб. Вперше проведено прийом на спеціальність на скорочений термін навчання (2 р. н.) на денну форму. Подано 19 заяв. У міжсесійний період переведено на спеціальність ще декілька студентів зі спеціальностей «Хореографія» та «Декоративно-ужиткове мистецтво» РДГУ.

– У зв'язку зі збільшенням плати за освітні послуги на всі форми навчання, значно зменшена кількість студентів кафедри на денній формі.

– Проф. Виткалов В.Г. залучався до участі у виїзному засіданні на тему «Стан культурної сфери на Рівненщині» Колегії управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації, проведеному у м. Дубровиця (10-11.08), де брав участь в обговоренні актуальних кадрових проблем галузі.

– Доцент кафедри Виткалов С.В. став переможцем X міського відкритого рейтингу популярності «Гордість міста» в номінації «Викладач-науковець року» (26 серпня), організованого Управлінням культури і туризму міськвиконкому.

– На підставі вивчення стану справ у галузі, залучення до цього процесу фахівців музейних установ, розпочато підготовчі роботи щодо відкриття (ліцензування) нової спеціальності «Музеєзнавство. Охорона пам'яток історії та культури» (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Морозова Т.П., доц. Костюк Л.К., ст. викл. Байло О.А.).

– Доц. кафедри Виткалов С.В. запрошений членами оргкомітету та редакцією газети «Рівне вечірнє» до участі у міжнародному фестивалі «Art Jazz Cooperation» у якості спеціального кореспондента (31.08-2.09). В результаті – вийшло друком декілька його статей у науковій періодиці про цей захід. Він же здійснив декілька

репортажів із художньої виставки заслуженої артистки України А.Рудницької («Містерія літочислення») та творчої зустрічі-презентації книги «Біла зірка України» за участі народної артистки України О.Білозір (РОКМ).

– У штаті кафедри станом на 1.09 знаходиться 11 науково-педагогічних працівників (залишили роботу у зв'язку з виходом на пенсію доценти Каневська Г.Г., Черепуха Л.О., старші викладачі Вакульчук М.В. та Ващук Г.В.).

– Із метою поглиблення професійних навичок студентів, запроваджено спецкурс «Основи культурологічних досліджень» (відп. – доц. Черніговець Т.І.).

Зараховано до штату кафедри кандидата історичних наук Казначеєву Л.М. (переводом із кафедри хореографії, де вона працювала на посаді концертмейстера) та кандидата наук із соціальних комунікацій Кучину Н.І. – із РІС КСУ). Серед працюючих – 10 кандидатів наук, доцентів. Науковий ценз кафедри становить 90%.

– Для студентів кафедри – членів клубів «Спалах» (кер. – Тюска В.Б.), «Благодій» (Морозова Т.П.), «Мандри» (Шолудько Н.Г., Виткалов С.В.) організуються численні виховні та студійні заходи, спрямовані на підвищення їх духовного рівня.

– Ст. викл. Тюска В.Б. здійснила підвищення кваліфікації на базі кафедри культурології і мистецтвознавства РІС КСУ. Формою підвищення кваліфікації є й читання лекцій в системі ІПК: на Рівненському факультеті НАКККіМ до цього процесу залучаються доц. Морозова Т.П., Черніговець Т.І., проф. Виткалов В.Г. У системі підвищення кваліфікації держслужбовців активно задіяна чимало років доц. Костюк Л.К.

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри відвідали персональну виставку члена Рівненської обласної організації НСХУ, директора Художньої школи А.І.Мартиненка (виставкова зала МБК, 5.09).

– Доценти Виткалов С.В., Пономарьова Т.О., проф. Виткалов В.Г. брали участь у роботі історико-краєзнавчої конференції з нагоди 80-річчя від дня народження місцевого краєзнавця Г.В.Бухала. Серед учасників – краєзнавці та Голови творчих Спілок Луцька, Новоград-Волинська, Києва, Бродів, багатьох історико-краєзнавчих та ін. музеїв Рівненщини (5 жовтня). По завершенні заходу відбулася екскурсійна поїздка учасників до меморіального комплексу воїнам УПА у с. Гурби Здолбунівського району Рівненщини.

– Проведено (15-16 листопада) VIII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Культурна динаміка України в світовому просторі». Співорганізатори – управління культури та туризму, освіти і науки Рівненської держадміністрації. Подано 315 заяв від 52 установ різного профілю, у тому числі 45 ЗВО України, Білорусії і Росії (з яких 26 – національних) (орг. – Виткалов В.Г., Виткалов С.В.). Захід висвітлювався у регіональних та всеукраїнських ЗМІ. Серед учасників – 8 докторів наук, професорів, 55 кандидатів наук, доцентів, понад 30 аспірантів та докторантів. Взяли участь у роботі заходу, крім керівництва РДГУ, й начальники обласних управлінь Рівненської облдержадміністрації: освіти і науки, культури і туризму, молоді і спорту, міського управління культури, голова обласної профспілки працівників культури. Ефективною у рамках проведення цієї конференції стало запрошення вчителів рівненських ЗОШ до обговорення запланованих питань, зокрема стану викладання шкільного курсу «Художня культура» (відп. – доц. Морозова Т.П., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Черніговець Т.І.).

– До складу редколегії Альманаху наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології» введено куратора студентского наукового товариства, доц. Костюк Л.К., у зв'язку з переведенням доц. Черніговець Т.І. на факультет ДКМ. Запроваджено для студентів спецкурс «Основи культурологічних досліджень».

– В усіх культурно-дозвіллєвих заходах, що організовуються науково-педагогічними працівниками кафедри, активну участь беруть і студенти та магістранти.

– У рамках студентського клубу «Мандри» проведено екскурсійну поїздку здобувачів вищої освіти II-V курсів спеціальності до замкових комплексів Західної України: Олеська, Золочева, Підгірців та Тараканівського форту (30.09) (відп. – доценти Виткалов С.В., Шолудько Н.Г.).

– Проф. Виткаловим В.Г. здійснено упорядкування і наукове редагування матеріалів до Всеукраїнського огляду-конкурсу обласних центрів народної творчості та культурно-освітньої роботи під назвою «Рівненський ОЦНТ – довідкові матеріали». Рівне: ПП ДМ, 2012. Вип. 1. 71 с.

– Доц. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у міжнародній нау-

ково-практичній конференції «Діалог культур у просторі полікультурного світу»: 9-10 листоп., 2012 року, організованій Інститутом культурології Національної академії мистецтв України та НАКККіМ (Київ).

– Доц. кафедри Виткалов С.В. та доц. Костюк Л.К. взяли участь у Науковому флеш-артмобі «Микола Леонтович в контексті епохи» (21.11.2012 рік. Луцьк: Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, інститут мистецтв).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри (доценти Виткалов С.В. та Костюк Л.К.) організовано виставку картин колишнього Голови обласного відділення НСХ України (до 1998 р.), художника К.М.Литвина в галереї Європейського живопису «Євро-Арт» (тема «Відомий та не відомий Костянтин Литвин: напередодні ювілею», 11 грудня 2012 р.). Проведення подібних заходів у галереї із залученням співробітників та студентів кафедри стає традиційним і знаходить відгомін у відповідних публікаціях. Тоді ж підготовлено до друку і повний каталог його творів (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), вперше опублікований у фаховому науковому збірнику «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ, що вийшов друком у цьому ж році. Згодом цей матеріал буде перенесено й до окремої збірки.

– Продовжується практика відвідування студентами кафедри (денної та заочної форми навчання) культурно-мистецьких заходів, організованих в органній залі, Академічних театрах, Палацах культури та спорту міста, Рівненській ОУНБ тощо, проведених згідно Програми духовного розвитку молоді.

– Проф. Виткалов В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК із питань культури, мистецтва і туризму Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з питань якості освіти» МОНМіС України (голова – д-р пед. наук, народний артист України, проф., ректор КНУКіМ Поплавський М.М.). Засідання проводяться щоквартально.

– На засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.807.02 у КНУКіМ (20.10.) призначено експертні комісії для експертизи дисертацій В.Ф.Охманюка, Т.Л.Корнішевої, М.В.Левенець (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Відбувся звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. із наукової, науково-методичної та організаційно-методичної роботи у науковому відділі РДГУ. У 2012 році науково-педагогічні працівники кафедри опублікували 1 монографію, 1 навчально-методичний посібник, 17 методичних розробок та 63 статті, з яких 32 – у фахових виданнях. Із них 32 – у доц. кафедри Виткалова С.В. та проф. Виткалова В.Г. Ними ж підготовлено 14 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень. Загальний обсяг опублікованого: наукова робота – 73,75 др. а. (з них у доц. Виткалова С.В. – 60,75 др. а.), методична робота – 23,95 др. а., публіцистична – 1,6 др. а. (Виткалов С.В. – 16 статей у регіональній періодиці). Активно публікується й доц. Костюк Л.К.; методичних розробок (7) найбільше у викл. Глущук О.Г. Значний обсяг організаційно-методичної роботи у звітний період виконано доц. Морозовою Т.П. (акредитація).

– Пошукувачі наукових ступенів Охманюк В.Ф., Левенець М.В., Корнішева Т.Л., після проходження усіх етапів, подали тексти оголошення до спеціалізованого видання Департаменту атестації науково-педагогічних кадрів МОН України про захист своїх дисертаційних досліджень (20.12.2012 р.), затвердивши на засіданні спеціалізованої вченої ради КНУКіМ відповідні експертні висновки. Їх науковий керівник – проф. Виткалов В.Г.

2013 рік

– Студентами кафедри під час зимової сесії проведено чимало культурно-дозвіллєвих заходів зимового обрядового циклу у ЗОШ та соціальних установах міста (15.12-22.01). Вони взяли участь також у фестивальних імпрезах, проведених творчим об'єднанням «Коляда», керівником якого є колишній випускник магістратури кафедри М.В.Федоришин. Найбільш ефективно такі заходи організуються зі студентами доцентами Морозовою Т.П. і Черніговець Т.І. Вони завжди мають помітний розголос в соціумі.

– Проведено звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, студентів, магістрантів та пошукувачів кафедри (22-23.02), в якій взяло участь 73 учасники, з яких 7 науко-педагогічних працівників. Функціонувало 3 сек-

ції: «Теорії та історії культури», «Регіональної культурної практики» та «Прикладної культурології» (22-23.02).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр із питань якості освіти» МОН України (вересень) та затверджено заступником Голови Науково-методичної комісії з питань культури, членом підкомісії з культурології. Він брав участь у 10 її засіданнях упродовж року.

– Доцент кафедри Виткалов С.В. за підсумками наукової діяльності РДГУ у 2012 році відзначений дипломом РДГУ «Науковець року» у номінації «Автор року» (22.02).

– На кафедрі працювала експертна комісія у складі доктора історичних наук, професора, проректора з наукової роботи Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки С.В.Гаврилюк та кандидата мистецтвознавства, професора кафедри історії і теорії мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв Безуглої Р.І. щодо ліцензування спеціальності «Музейна справа» (5-7 березня).

– На засіданні Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр із питань якості освіти» МОН України проведено ліцензування нової спеціальності кафедри культурології «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» (15.03) денна та заочна форма навчання. Ліцензія – 25 осіб на денну та 25 осіб на заочну форми навчання.

– Продовжується практика рецензування (з подальшою публікацією) культурно-мистецьких заходів, що проводяться в м. Рівному та регіоні (доц. кафедри Виткалов С.В.).

– Доц. кафедри Виткалов С.В. взяв участь у V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теорія і практика співацького процесу в навчальному закладі: тенденції, перспективи», що відбулася у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (29-30.03) на базі Інституту мистецтв.

– На кафедрі проходять стажування співробітники Національного університету водного господарства і природокористування, Національного університету «Острозька академія» та Волинського училища культури і мистецтв (січень-лютий).

– У науковому Віснику МОН України вийшло оголошення про захист дисертаційних досліджень пошукувачів кафедри Левенець М.В., Охманюка В.Ф. та Корнішевої Т.Л. (12.02). Розпочалася підготовка їх дисертацій до захисту.

– У рамках діяльності студентських клубів «Благодій» (Морозова Т.П.), «Мандри» (Шолудько Н.Г., Виткалов С.В.), «Спалах» (Тюска В.Б.) студенти кафедри не лише беруть участь у численних культурно-мистецьких заходах міста, але й є організаторами різноманітних квестів, презентацій, інсталяцій тощо, надають благодійну допомогу дітям із соціальних закладів області (Тучинській спеціалізованій школі-інтернату, Рівненському навчально-реабілітаційному центру дитини, Олександрійському спеціалізованому дитячому притулку) тощо, залучаючи до участі й місцевих спонсорів.

– Проф. Виткалова В.Г. за вагомі здобутки у науковій та культурно-просвітницькій діяльності і у зв'язку з ювілеєм нагороджено Почесною Грамотою та нагрудним знаком Рівненської обласної ради та Грамотою управління культури обласної державної адміністрації (10.03), а також Грамотами Міністерства культури України та Голови Федерації профспілок України (квітень).

– За відповідним розпорядженням МОН України, Наказом Кабінету Міністрів України стосовно посилення уваги до питань особистої безпеки громадян, доц. кафедри Виткалов С.В. у складі групи науково-педагогічних прцівників РДГУ з інших кафедр здійснив тижневе стажування в Держгірпромнагляді України та склав декілька фахових екзаменів для подальшого викладання дисципліни «Охорона праці в галузі» на художньо-педагогічному факультеті (11-16.03). Відтепер ця дисципліна читається на кожному факультеті окремо, заземлюючись у проблематику дисциплін спеціальностей конкретного факультету. Подібне підвищення кваліфікації запроваджено і для проректорів із навчально-методичної роботи ЗВО України.

– На запрошення ректора КНУКіМ, проф. Поплавського М.М., доцент кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ Виткалов С.В. брав участь у культурно-мистецьких заходах, проведених на базі Львівської філії КНУКіМ (13.04).

– Студентки кафедри (Панасюк І. та Сахарук М.) брали участь у Всеукраїнській олімпіаді з культурології, проведеній на базі

Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова і посіли 52 та 53 місця з 64 учасників. Науковий керівник – доц. Черніговець Т. І.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. РДГУ. Вип. 18, у 2-х тт., т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. 245 с.

– Факультет іноземної філології (доц. Ніколайчук Г.М.) виступив ініціатором проведення занять з іноземної мови для усіх бажаючих співробітників та педагогів університету на безоплатній основі.

– Доц. кафедри Шолудько Н.Г. виконує обов'язки Голови громадської організації – «Спілка жінок м. Рівне», залучаючи й студентів до участі у поза навчальній діяльності.

– У системі культурно-дозвіллєвої діяльності зі студентами кафедри у поза навчальний період відбувається певна спеціалізація педагогічної дії, об'єднуючи таким чином святково-обрядовий річний цикл, громадсько-культурну проблематику, заходи профорієнтаційного спрямування, екскурсійну діяльність, заходи, спрямовані на виявлення і формування громадсько-політичної активності. Специфіка такої організації висвітлювалася доц. Шолудько Н.Г. на засіданнях секцій всеукраїнських науково-практичних конференцій, проведених на базі кафедри.

– Розпочато профорієнтаційні заходи з нагоди вступу на нову спеціальність кафедри «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» (Лише відсутність контролю за питаннями підвищення кваліфікації працівників музеїв з боку управлінь культури і туризму не стимулює вступ молоді на цю спеціальність. Адже на Рівненщині функціонує понад 400 музейних установ різного плану, керівники яких не мають профільної вищої освіти взагалі).

– Розроблено і впроваджено в соціокультурну практику міста мистецький благодійний проект «Кольорова вечірка». В рамках проекту проведено: Вечірку в українському стилі «Перехрестя часу» (13.12), Вечірку в кольорі «Біла райдуга» (06.03) (відп. – доц. Шолудько Н.Г.). Зазначені програми мають певний розголос у місті.

– Культурно-мистецька діяльність у ЗОШ міста є характерною рисою поза навчального процесу напряму підготовки студентів спеціалізації «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності». Ці питання є предметом постійного обговоренняя на засіданнях кафедри.

– Відбулася ІІ урочиста асамблея «Жіночі обличчя Рівненщини» (обласний Академічний музично-драматичний театр. Серед організаторів – доценти кафедри культурології Шолудько Н.Г. і Забута Т.В., сценарій, ведучі).

– Доц. Костюк Л.К. – постійний організатор екскурсій студентів кафедри до Музею У.Самчука, музею Бурштину (філія РОКМ), музею освіти м. Рівне, галереї «Євро-Арт».

– У складі вченої ради художньо-педагогічного факультету – доц. Шолудько Н.Г. – голова профбюро факультету, доц. кафедри Тюска В.Б. – заступник декана з виховної роботи, доц. Костюк Л.К. – секретар ради ХПФ, проф. Виткалов В.Г. – завідувач кафедри.

– Готується до друку збірник «Наукові школи Рівненського державного гуманітарного університету» (відп. – проф. Пониманська Т.І.), куди внесено інформацію й про наукові здобутки професора Виткалова В.Г.

– У гуманітарному університеті відбулася зустріч студентів спеціальності «Культурологія» з дочкою відомого рівненського художника, чия творчість найбільш активно розгорнулася у 20 – початку 40-х років ХХ століття на Рівненщині – Георгія Петровича Косміаді – Надією Георгіївною Саннов-Косміаді (Гамбург, Німеччина). Організатор заходу – доцент Костюк Л.К. (1.04). Обговорено чимало питань, зокрема й стосовно популяризації творчості цього митця на Рівненщині.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Морозова Т.П., викл. Глущук О.Г.) залучаються до участі в якості членів журі в оглядах регіональної народної творчості, що постійно проводяться Рівненським ОЦНТ у районах області.

– Доц. кафедри Костюк Л.К. виступила перед керівництвом місцевих органанів влади ініціатором заснування мистецьких премій ім. К.М.Литвина та ім. Г.П.Косміаді (рівненських художників) (ініціатива згодом була реалізована). Вона ж брала участь у розробці Положення про міську мистецьку премію імені рівненського художника Г.П.Косміаді (березень).

– Відбулася зустріч співробітників та студентів кафедри з проректором Львівської національної академії мистецтв, проф., художником-мистецтвознавцем Р.М.Яцівим (галерея

європейського живопису «Євро-Арт») (16.04) під час персональної виставки його творів. Подібні зустрічі є підставою для публікацій у регіональній періодиці рецензій С.Виткалова.

– Підготовлено нове методичне забезпечення вступних іспитів для студентів спеціальності «Культурологія» (відп. – Виткалов В.Г., Черніговець Т.І.).

– У Спеціалізованій вченій раді Київського національного університету культури і мистецтв 25 квітня захищено дисертаційне дослідження заступника декана Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки Охманюка В.Ф. на тему «Етнічна музика Черкаської Звенигородщини (ритмо-структурний, парадигматичний та семіологічний аспекти)» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.). Певну частингу дослідницького матеріалу (фольклорні записи) на відповідну пропозицію ним передано до ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України.

– Проф. Виткалов В.Г. за Наказом ДАК МОН України брав участь у проведенні акредитаційних експертиз низки спеціальностей окремих філій (Вінницькій, Броварській, Дніпропетровській, Львівській) КНУКіМ (квітень-травень).

– Доц. кафедри Виткалов С.В. взяв участь у IV музейному Круглому столі на тему «Музейна комунікація: теорія і практика», що відбувся у м. Луцьку у травні 2013 року на базі Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки та Волинського обласного краєзнавчого музею, XI Острозьких краєзнавчих читаннях га тему «Острог на порозі 900-річчя» і опублікував відповідні статті, надіславши їх до оргкомітетів.

– Студенти та співробітники гуманітарного університету здійснили туристичну поїздку до Санкт-Петербургу та його околиць (Павловська, Петергофа, Царського села, Гатчини) із відвіданням низки архітектурних і музейних пам'ятників північної мистецької столиці Росії, театрів, а також музейного комплексу Києва – «Мистецький Арсенал» (24.04-1.05). Організатор – доц. кафедри С.В.Виткалов. Поїздка мала помітний розголос у студентському середовищі і стала предметом обговорення на практичних заняттях.

– Проф. Виткалов В.Г. і доц. Виткалов С.В. взяли участь у Міжнародному науковому симпозиумі «Культурно-мистецька освіта: інституціональні трансформації в соціально-культурологічних парадигмах», що відбувся в м. Харкові 23-24 травня на базі державної Академії культури, а також у Міжнародній науковій конференції на тему «Культура. Наука. Общество», місцем проведення якої є Мінський державний університет культури і мистецтв (республіка Білорусь) (29 травня).

– Студенти кафедри взяли участь у Міжнародній науковій конференції «Освіта. Наука. Суспільство очима молодих», проведеній на базі РДГУ (орг. – Рада молодих науковців) (травень). Доцент Черніговець Т.І. брала участь у ній у якості голови секції.

– Проф. Виткалов В.Г., доц. кафедри Виткалов С.В. і директор КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР взяли участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції на тему «Традиційна культура в умовах глобалізації: регіональні особливості та розвиток туризму», що відбулася 24-25 травня 2013 р. у м. Харкові на базі Об'єднаного обласного методичного центру культури і мистецтв. У результаті – опубліковано їх статтю у матеріалах заходу.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Забута Т.В., Костюк Л.К.) за відповідним наказом МОН України брали участь у проведенні декількох ліцензійних експертиз окремих спеціальностей, що функціонують на філіях КНУКіМ та КУК (травень).

– Студенти кафедри провели чимало культурно-мистецьких заходів у соціальних установах області, методично забезпечивши їх організацію (відп. – доц. Тюска В.Б.).

– Доц. кафедри Черніговець Т.І. виконувала обов'язки члена журі обласного конкурсу культорганізаторів Рівненщини (Сарни-Дубно, квітень), проведеного клубним відділом КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у низці культурно-мистецьких заходів, організованих в обласному краєзнавчому музеї та ЗОШ міста (квітень-травень, кер. – доц. Морозова Т.П.).

– В РДГУ відбулися урочистості з нагоди Дня науки (14 травня) за участі й науково-педагогічних працівників кафедри. Проф. Виткалов В.Г. відзначений дипломом

«За якісну підготовку молодих дослідників (здобувачів наукових ступенів) в РДГУ».

– Співробітників університету, у зв'язку з неефективною економічною політикою планового відділу університету, що призвело до значного зменшення студентів контрактної форми навчання та, відповідно, зменшенням коштів, у черговий раз відправлено у вимушену 14-денну відпустку за власний рахунок (травень-червень). При цьому навчальний процес продовжувався у штатному режимі.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався експертом ДАК МОНУ під час акредитації спеціальностей «Соціально-культурна діяльність» в окремих філіях КНУКіМ (6-8 травня), «Культурологія» (магістратура) у Харківській державній академії культури (20-22.05), ліцензування спеціальності «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» у Кримському університеті культури і мистецтв (23-25.05), «Культурологія» в Інституті соціокультурної діяльності (Київ, 10-12.06), «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Інституті соціокультурної діяльності (Київ, 10-12.06), в Одеській національній музичній академії ім. А.В.Нежданової (14-15.05), а також спеціальності «Мистецтво» в Ужгородському державному коледжі культури і мистецтв (17-19.06); спеціальності «Народна художня творчість» у коледжі Республіканського ЗВО «Кримський університет культури і мистецтв та ін. (09-11.12).

Членами експертних комісій різних спеціальностей у КНУКіМ ДАК МОН України упродовж року призначалися також доценти Костюк Л.К., Забута Т.В., Виткалов С.В.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри брали участь в обласному святі «Музейні гостини» (18.05) та інших подібних заходах, проведених в обласному краєзнавчому музеї, обласних бібліотеках міста та КЗ «Рівненський ОЦНТ» Рівненської обласної ради.

– Продовжено співпрацю членів кафедри з КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради, у процесі якої друкування будь-якої науково-методичної продукції Центру здійснюється за упорядкування і наукового редагування науково-педагогічних працівників кафедри. Члени кафедри (Виткалов С.В.) здійснюють частково і верстку окремих публікацій, зокрема методичних та культурологічних збірників.

– Продовжуються регулярні відвідування студентами кафедри Академічних театрів, обласної філармонії, зали мистецтв обласної наукової бібліотеки, виставкової зали РОВНСХУ, численних презентацій, музейних гостин тощо, що стають нормою (відп. – доц. Морозова Т.П., Кучина Н.І., Виткалов С.В., Шолудько Н.Г.). Усі відвідані заходи стають предметом обговорення на наступних практичних заняттях чи «кураторських годинах» в академічних групах. Епізодично студенти відвідують історико-культурні заповідники, є присутніми на культурно-дозвіллєвих заходах, що проводяться в КЗ «РОКМ» (час від часу – в якості сценаристів чи ведучих художніх програм).

– Доцент кафедри Виткалов С.В. призначався Головою експертної комісії МОН України під час ліцензування спеціальності 17.00.07 – «Дизайн» у Київській Академії краси (10-11.06).

– Пошукувачем кафедри культурології і музеєзнавства вченою радою РДГУ затверджено викладача кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу музично-педагогічного факультету РДГУ Горох Г.С. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (31.05).

– За участі членів СНТ «Афіна» проведено культурологічну олімпіаду для студентів спеціальності «Культурологія» (відп. – доц. Черніговець Т.І., 27.05). Взяло участь 27 студентів і магістрантів кафедри.

– Студенти спеціальності «Культурологія» постійно відвідують установи культури і мистецтв області, зокрема неодноразово були присутніми на репетиціях Академічного лялькового театру, знайомилися з акторським складом, системою організації його діяльності, відвідували численні презентації у виставковій залі НСХ України (відп. – доц. Морозова Т.П., Шолудько Н.Г., Виткалов С.В.). Подібна практика поширюється і на обласну філармонію, МБК «Текстильник», міський ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, окремі ЗОШ міста та ін. Це є важливою складовою професійної орієнтації на майбутню професію.

– Проф. Виткалов В.Г. за відповідним Наказом МОН виконував обов'язки Голови Державної екзаменаційної комісії у Херсонському державному університеті на спеціальностях «Музичне мистецтво» (народні інструменти) і «Культурологія» (червень).

– Проф. Виткалов В.Г. та доцент Виткалов С.В. брали участь у якості членів журі у

роботі XVI міжнародного фестивалю дитячої художньої творчості «Золотий лелека» (600 представників із Росії, Білорусі, Татарстану, В'єтнаму, Молдови та України, с. Рибаківка Миколаївської обл, МДОЦ «Космос») (24.06-1.07), про що вийшло декілька репортажів у місцевій періодиці та опубліковано низку їхніх статей у наукових збірниках.

– Навчальне навантаження науково-педагогічних працівників на 2013-2014 н. р. по кафедрі культурології складає 14.857 годин (14,0 ставок). До його виконання й надалі залучаються професіонали-практики мережі установ культури.

– Вийшов друком Вип. 18 у 2-х тт., т. 2 наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2012. 253 с.

– Вийшов друком Біобібліографічний покажчик наукових і науково-методичних праць та інших видів організаційно-методичної і культурної діяльності завідувача кафедри культурології, проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2013. 101 с. Цю практику, що унормовує діяльність працюючих, надає їй певного структурування, запроваджено на кафедрі й для інших співробітників.

– Вийшов друком випуск II культурно-просвітницького журналу КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради – «Народна творчість Рівненщини». Рівне: ППДМ, 2013. 92 с., упорядником і науковим редактором якого є проф. Виткалов В.Г. (серпень). Макет та верстка – доц. Виткалов С.В. Журнал поширено в мережі установ культури.

– На спеціальність «Культурологія» подано заяв: *денна форма*, ОКР «Бакалавр» – 144; заочна форма – 25; скорочений термін навчання, денна форма – 14; заочна – 7; ОКР «Спеціаліст» денна форма навчання – 17, заочна – 38; ОКР «Магістр» денна форма – 7; заочна форма навчання – 4: ОКР; друга вища освіта – 6.

– На спеціальність «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури»: ОКР «Бакалавр» денна форма навчання – 25; ОКР «Бакалавр» заочна форма навчання – 5. *Зараховано* на І курс денної форми навчання ОКР «Бакалавр» 14 осіб; скорочений термін навчання – 5 осіб; ОКР «спеціаліст» – 9; ОКР «Магістр» – 2; на заочну форму навчання: ОКР «Бакалавр» – 14 осіб; скорочена форма навчання – 5 осіб; ОКР «Спеціаліст» – 32 осіб; друга вища освіта – 2 особи. Спеціальність «Музейна справа» ОКР «Бакалавр» денна форма навчання – 1 особа; ОКР «Бакалавр» заочна форма навчання – 0.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. брав участь у черговому VI міжнародному фестивалі джазового мистецтва «Art jazz coorperation» у якості спеціального кореспондента газети «Рівненська Правда» (31.08-2.09), про що вийшла друком низка його публікацій.

– У штаті кафедри станом на 1.09 працює 10 науково-педагогічних працівників, з яких 9 – кандидатів наук, 8 доцентів, 1 – професор. Переведено за власним бажанням на інші кафедри канд. пед. наук, доцентів Забуту Т.В. та Черніговець Т.І. Зараховано до штату кандидата історичних наук, ст. викладача Матвєєву В.С. переводом із РІС КСУ. Загальний обсяг навчального навантаження складає 12.648 год. (14.5 ставок).

– Доц. кафедри Казначеєва Л.М. здійснює керівництво секцією «Мистецтвознавство» при Рівненському НВК «Колегіум» (МАН).

– На посаду старшого лаборанта кафедри, у зв'язку з виходом на пенсію Митрофанової В.П., зараховано випускницю магістратури факультету ДКМ РДГУ Черевко І.М. Серед педагогів-сумісників: завідувач відділом давньої історії України КЗ «РОКМ» РОР, доцент Пономарьова Т.О., завідувач кафедри педагогіки РДГУ, доктор пед. наук, проф. Малафіїк І.В., канд. пед. наук, доц. Дзюбишина Н.Б., канд. істор. наук, доц. Олексієвець Т.І., ст. викладачі Колосюк О.А., Байло О.А., викл. Мусієвич Ю.О., директор КЗ «РОКМ» О.С.Булига. На кафедрі у звітний період працює наймолодший склад науково-педагогічних працівників: 6 із 10 штатних викладачів мають вік до 40 років.

– Співробітники та студенти кафедри брали участь у відкритті персональних художніх виставок А.І.Мартиненка (міський Будинок культури, 2.09), К.М.Литвина, проведеній у виставковій залі обласної організації НСХ України (10.09), В.М.Войтовича (мистецька зала обласної наукової бібліотеки, 16.10), VШ міжнародного фестивалю фотомистецтва «Фотовернісаж на Покрову – 2013» (обласний краєзнавчий музей, 13.10), персональної виставки О.А.Сташука (галерея «Євро-Арт», листопад), Б.Рамазанова (галерея «Євро-Арт», грудень); були учасниками різноманітних дозвіллєвих заходів, зокрема

обласного звіту аматорів «Творче жниво» (15.12) тощо. Тож перегляд відео програм, або культурно-дозвіллєвих заходів та творчих звітів Рівненщини під час проведення практичних занять з окремих дисциплін прикладного спрямування кафедри є обов'язковим.

– Студентський клуб «Благодій» (кер. – доц. Морозова Т.П.) продовжує проводити чимало виховних і благодійних заходів («Дзвінкоголосі дороги до школи», «Студенти – дітям», «Свято новорічне несе нам зима», «А хто, хто Миколая любить...» та ін.) у Рівненському навчально-реабілітаційному центрі (РНРЦ) «Особлива дитина» (1.09, 14.10, 11.11, 26.12, 30.12). Його діяльність є предметом розгляду на сторінках місцевої періодики та постійно розміщується на сайті рівненської ОУНБ.

– Доценти Морозова Т.П і Шолудько Н.Г. запрошуються керівництвом КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР для проведення семінарів чи майстер-класів у системі підвищення кваліфікації працівників культури Західного регіону України.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. спільно з директором КЗ «Рівненський ОЦНТ» Ф.Ф.Васечком брав участь у ІІ Міжнародній науково-практичній конференції «Роль обласних центрів народної творчості у культурному просторі як стратегічний ресурс розвитку суспільства», проведеній Луганським обласним центром народної творчості 2-3.10.2013 року, опублікувавши відповідну статтю.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. призначався офіційним опонентом дисертації аспірантки КНУКіМ М.В.Богданової на тему «Конкурсний бальний танець у контексті хореографічного мистецтва ХХ – початку ХХІ ст.», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (4.10.2013 р.). Спеціалізована вчена рада КНУКіМ.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. рецензував методичні розробки і навчальні посібники, опубліковані у Харківському (Аксьонова Н.В. Програма і методичні рекомендації до Державного екзамену щодо захисту кваліфікаційних робіт для студентів напряму підготовки 6.02.01.0101 – «Культурологія». Харків: Нац. ун-т ім. В.Н.Каразина, 2012. 47 с.) та Вінницькому національному технічному університеті (Буяльська Т.В. Практична культурологія. Музичне мистецтво / Буяльська Т.В., Сідлецька Т.І.: навч. посібник: електронне видання. Гриф МОНУ. Вінниця, 2013. 157 с.).

– Із метою пошуку абітурієнтів з якісною освітою та кращого контакту зі студентами кафедри й інформування громадськості про стан справ на спеціальностях, створено сайт кафедри (відп. адміністратор – доц. кафедри Виткалов С.В., жовтень).

– Приватна картинна галерея європейського живопису «Євро-Арт» м. Рівне затверджена філією кафедри, де студенти мають змогу ознайомитися з кращими зразками світового і регіонального образотворчого мистецтва, брати участь в організації і проведенні окремих екскурсій (відп. – доц. Костюк Л.К.). Згодом її діяльність набуває широкого розголосу у місті й регіоні.

– Практика підготовки спільних наукових публікацій та участі у всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях науково-педагогічних працівників кафедри й методичних служб області стає традиційною.

– Вийшла друком збірка документів завідувача відділу історії обласного краєзнавчого музею, доцента кафедри культурології і музеєзнавства Пономарьової Т.О. «Волынский демиург В.Г.Короленко: Ровенские страницы биографии писателя». Рівне, 2013. 230 с.; іл. Спонсор видання – Русский культурный центр (М.Кирилов). Згодом ця збірка перевидана й українською.

– Науково-педагогічні працівники кафедри рецензували різноманітні видання та персональні і «збірні» виставки митців університету (Л.В.Крайлюк, О.К.Литвина та ін.).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради з питань культури, мистецтва і туризму Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр із питань якості освіти» МОН України та заступником голови НМК із культурології (жовтень). Засідання проводяться щоквартально.

– Відбулася низка культурно-дозвіллєвих заходів для студентів кафедри, організованих в КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР (відп. – доценти Морозова Т.П. і Шолудько Н.Г.).

– Продовжується практика публікації рецензій на культурно-мистецькі заходи, що проводяться в регіоні (доц. Виткалов С.В., Морозова Т.П.) та художні альбоми чи довідкові видання митців Рівненщини (доц. Виткалов С.В.).

– Інформація про IX всеукраїнську науково-практичну конференцію «Українська культура у розмаїтті виявів» та кафедру культурології вперше розміщена у розділі повідомлень електронної газети «Евро-СМИ», що поширюється в інформаційному просторі країн СНД (26.10), «Гілея» – періодичному фаховому науково-метричному збірнику Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, місцевій періодиці (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– Асистент кафедри Глущук О.Г. переобрана на посаду викладача на наступний термін на засіданні вченої ради художньо-педагогічного факультету.

– 12-13 листопада на базі кафедри відбулася IX всеукраїнська науково-практична конференція «Українська культура у розмаїтті виявів», до оргкомітету якої подали заявки та зареєстровані 298 учасників із 53 ЗВО України. У пленарному засіданні взяли участь і виступили з доповідями начальники управлінь Рівненської ОДА: молоді і спорту – Власик І.С., культури і туризму – Мельник Я.М., Хом'як С.Б. (заступник начальника), головний спеціаліст управління освіти і науки – Андрєєва М.М., начальник управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Марченко В.В., ректор РДГУ, проф. Постоловський Р.М., проректори РДГУ, проф. Поніманська Т.І., Воробйов А.М., Павелків Р.В., завідувач кафедри культурології та музеєзнавства, проф. Виткалов В.Г. До початку заходу до редакції наукових збірників кафедри подано понад 70 статей, зокрема й здобувачів вищої освіти. Під час виступів студенти кафедри продемонстрували високий рівень фахової підготовки, про що йшлося під час обговорення цього заходу представниками Волинського, Донецького, Луганського національних університетів та національної Бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. Програми конференцій постійно надсилається до провідних наукових бібліотек України разом із науковими збірниками за графіком їх офіційної розсилки.

– На спільному засіданні СНТ «Афіна» та кафедри підведено підсумки проведення цього заходу й участі у ньому студентів та науково-педагогічних працівників (листопад).

– Звіт про роботу наукової конференції подано до Міністерства освіти і науки України, Рівненської обласної державної адміністрації. Подано до МОН України й інформацію про майбутнє проведення X Всеукраїнської науково-практичної конференції у листопаді 2015 року (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доценти Морозова Т.П. та Шолудько Н.Г.) чимало часу активно займаються питаннями соціальної роботи в Будинку дитини з вадами здоров'я (ДЦП), широко залучаючи й студентів кафедри до проведення культурно-дозвіллєвих та виховних заходів у таких установах. Згодом студенти обиратимуть темами власних наукових досліджень подібну соціальну проблематику та спрямовуються на роботу у подібних установах по завершенню навчання на спцеіальності.

– На кафедрі проходять стажування викладачі Дубенського коледжу культури і мистецтв та Рівненського музичного училища (коледжу) РДГУ (листопад).

– Розпочато формування (редагування, верстка, макетування) 4-х наукових збірників кафедри, підготовлених за матеріалами проведення IX всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська культура у розмаїтті виявів» (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри постійно залучаються до різноманітних контрольних перевірок стану організації навчального процесу в університеті.

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих вчених рад ЗВО України, монографічної і методичної літератури (проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.).

– Професорсько-викладацький склад кафедри культурології та музеєзнавства забезпечує читання дисципліни «Українська культура» на усіх 11 факультетах університету. На окремих факультетах – дисциплін «Історія мистецтв» (доц. Каневська Г.Г.), «Культурологія» (ст. викл. Ващук Г.В.), «Організація культурно-дозвіллєвої діяльності» (викл. Глущук О.Г.).

– Вийшов друком інформаційний збірник «Наукові школи РДГУ». Рівне: РДГУ, 2014 (відп. – проректор із наукової роботи, проф. Поніманська Т.І.), в якому розміщено й інформацію про завідувача кафедри культурології та музеєзнавства, проф. Виткалова В.Г.

– Введено в практику діяльності кафедри (з метою розширення профорієнтаційної роботи) публікацію науково-педагогічними праців-

никами та студентами рецензій та відгуків на місцеві культурно-мистецькі заходи у періодичній пресі регіону, однак публікується у цьому напрямі лише доц. Виткалов С.В.

– Науково-педагогічні працівники кафедри, з метою покращення профорієнтаційної діяльності, брали участь у батьківських зборах низки ЗОШ міста (вересень-листопад) та «ярмарках професій», проведених у районах області і місті.

– Підсумкову олімпіаду з теоретичних питань культури (курс «Теорія культури») зі студентами V курсу проведено доцентом кафедри Кучиною Н.І.

– Здано до друку том І вип. 19 фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ (напрям «Мистецтвознавство») (58 статей).

– Розпочато впорядкування кафедральної документації ст. лаборантом І.М.Черевко відповідно до нових вимог номенклатури справ у ЗВО.

– Вийшов друком вип. 12 наукового збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ. Рівне: РДГУ, 2013. 275 с.

– Здано до друку другу монографію доцента кафедри Виткалова С.В. «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя» (42.0 др. а.), затверджену до друку вченою радою РДГУ. Додрукарські роботи – макетування, верстка – В.Д.Луц і О.В.Морозова.

– Випускник (2008 року) магістратури кафедри М.В.Федоришин, свого часу призначений директором Культурно-археологічного центру «Пересопниця», започаткував формування унікальної колекції «Біблія мовами народів світу». Зібрано понад 100 примірників таких книг. Її постійно-діюча виставка функціонує в Культурно-археологічному центрі «Пересопниця». Туди ж перенесено й проведення міжнародних фестивалів народознавчого спрямування «Коляда», організатором яких є також М.В.Федоришин. До Центру організовано декілька екскурсійних поїздок студентів кафедри.

– Чимало практичних занять зі студентами («Історія мистецтв», «Українська і зарубіжна культура», «Культура слов'янських народів») проводиться на базі КЗ «РОКМ» обласної ради, обласної універсальної наукової бібліотеки, галереї європейського живопису «Євро-Арт» тощо, що значно розширює уявлення студентів про культурно-мистецький потенціал установ культури міста, пам'ятки світового мистецтва тощо.

– Питання профорієнтації введено до завдань різних видів практик й студентів заочної форми навчання.

– Доценти Костюк Л.К. і Виткалов С.В. брали участь у науковому флеш-арті «Мистецька спадщина Сальвадора Далі» (5 квітня). Вони були й організаторами художньої виставки «Відомий і невідомий К.М.Литвин» (11.10, «Євро-Арт»), про що вийшли друком публікації у регіональній періодиці.

– Доц. Костюк Л.К. у регіональному журналі «Мистецькі грані» опубліковано чимало оригінальних статей про культурний простір Рівненщини та його представників.

– Співробітники наукової бібліотеки РДГУ (С.Н.Грипич) (за спільною угодою бібліотеки і кафедри) є редакторами інформаційного блоку (літератури та джерел) усіх наукових збірників кафедри і розпочали їх ретроспективний бібліографічний опис для подальшого подання до НБУ ім. В.І.Вернадського (на пропозицію останньої).

– За спільною угодою співробітники наукової бібліотеки РДГУ до початку чергової X всеукраїнської науково-практичної конференції готуватимуть анотований покажчик наукових праць із проблематики конференції, наявний у фондах РДГУ, що розширює уявлення студентів та учасників заходу про інформаційний потенціал бібліотеки.

– Продовжується друк матеріалів про відомих представників культурно-дозвіллєвої і мистецької сфер Рівненщини (автор – доц. кафедри Виткалов С.В.), частина з якого використовується редколегією електронної енциклопедії «Україна: історія великого народу» та інших виданнях (КЗ «РОУНБ» РОР).

– За активну публіцистичну діяльність історико-краєзнавчого та мистецького спрямування доцента кафедри С.В.Виткалова на загальних зборах організації прийнято до складу Національної Спілки журналістів України (27.12.2013 р.).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався офіційним опонентом під час захисту дисертації аспірантки КНУКіМ Кулаковської І.В. на тему «Культурні пам'ятки Житомирщини як атракції етнокультурного туризму», поданої на здобуття

наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури», що відбувся на засіданні Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (27 грудня).

– Проф. Виткалов В.Г., як член Банку експертів МОН України та неодноразовий експерт спеціальності «Культурологія», керівництвом закладу запрошувався на святкування 100-річного ювілею від часу заснування й Одеської національної музичної академії ім. А.В.Нежданової.

– Організаційно-культурні здобутки студентів та науково-педагогічних працівників кафедри постійно деталізуються і оприлюднюються на її сайті, кількість переглядів якого демонструє сталу тенденцію до зростання.

– У зв'язку з переходом доц. Черніговець Т.І. на іншу кафедру, куратором СНТ «Афіна» кафедри призначено доц. Костюк Л.К. Проведено перевибори керівних органів товариства, оновлено планову та звітну документацію, розгортається широка «публікаторська» діяльність учасників товариства.

– Проведено звіти керівників комплексних кафедральних наукових тем на засіданні кафедри (проф. Виткалова В.Г. та ст. викл. Глущук О.Г.). Ця практика стає постійною.

– Науково-педагогічними працівниками кафедри (Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., Забута Т.В.) продовжується практика проведення підсумкових конференцій по завершенні слухання професійно-орієнтованих дисципліни навчального плану.

– На художньо-педагогічному факультеті проведено культурно-мистецький розважальний захід – «Битва титанів» (орг. – студенти спеціальності, 27 грудня).

– Проведено чергову електронну розсилку профорієнтаційних матеріалів до музейної мережі Західної України (Казначеєва Л.М., Кучина Н.І., Виткалов С.В.). Буклети поширено і в центральній частині України (Вінниця, Тульчин, Дніпропетровськ, орг. – Виткалов В.Г.).

– Здано до друку черговий номер (№ 3) культурно-просвітницького вісника «Народна творчість Рівненщини» обласного центру народної творчості РОР (упоряд. і наук. ред. – проф. Виткалов В.Г., макет і верстка – доц. Виткалов С.В., 28.12, Рівне : ППДМ, 2013. 88 с.).

– Підготовлено і оприлюднено нове методичне забезпечення вступної кампанії 2013-2014 н. р. (відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г.).

– Колектив співробітників кафедри перейшов на Інтернет-спілкування зі студентами заочної форми навчання стосовно підготовки дипломних досліджень усіх ОКР та інших форм навчально-консультаційної роботи. Надалі подібна практика стає традиційною.

– Приміщення кафедри та кабінет завідувача підключено до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет (грудень), однак через слабку потужність системного блоку комп'ютера колектив кафедри нею не користується. Зрушення відбулися лише у 2018 р. із приходом на посаду нового ст. лаборанта кафедри Ю.В.Травинської та внесення змін до МТБ кафедри.

– За результатами наукової роботи кафедри, виходячи з інформації відповідного звіту завідувача кафедри, у 2013 році педагогами кафедри опубліковано: 67 назв наукових і науково-методичних праць, з яких 45 статей (27,45 др. а.), із них у фахових виданнях – 19 статей, 21 методична розробка (22,0 др. а.), 16 рецензій у періодиці, 3 наукових збірники, два з яких фахові (25,9 та 27,5 др. а.), здано до друку монографію доц. кафедри Виткалова С.В. (42,5 др. а.); співробітники взяли участь у 12 науково-практичних конференціях 10 у доц. Виткалова С.В., з яких: міжнародних (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Харків (ХДАК), Мінськ, Харків (ХОЦНТ), Луганськ), міжнародній студентській (Рівне, Шолудько Н.Г., Глущук О.Г.), всеукраїнській (Рівне, усі науково-педагогічні працівники), всеукраїнській (Луцьк, Виткалов С.В.), всеукраїнській (Рівне, Тюска В.Б.), IV всеукраїнському Круглому столі (Луцьк, Виткалов С.В.), XI Острозьких краєзнавчих читаннях (Острог, Виткалов С.В.) та інших; у низці конференцій різних рівнів брали участь і студенти кафедри.

Проф. Виткалов В.Г. редагував наукові збірники, монографії, загальним обсягом 136 др. а. У доц. кафедри Виткалова С.В. – опубліковано 23 назви різних видів праць, з яких 20 статей (9 – у фахових), проф. Виткалов В.Г. – 10 статей, у т. ч. 5 – фахових, у доц. Костюк Л.К. – 12 статей у періодичному збірнику із всеукраїнською сферою розповсюдження «Мистецькі грані». Найбільше методичних публікацій у доц. кафедри Кучиної Н.І. – 7, у викл. Глущук О.Г. – 4. Колектив науково-педагогічних працівників у науковому й організаційно-методичному плані є зразком для інших кафедр художньо-педагогіч-

ного факультету. Ця тенденція зберігається ще з часів інституту культури.

У 2013 році співробітниками кафедри опубліковано 1 (у співавторстві) монографія. Окремі науково-педагогічні працівники (Глущук О.Г., Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., Тюска В.Б.) брали участь у факультетському семінарі «Якість вищої освіти: проблеми та перспективи» (20 грудня. 2013 р.). Виткалов В.Г. – керівник секції. Підготовлено також 14 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень для спеціалізованих учених рад ЗВО України. Студентами спеціальності опубліковано 36 статей, з яких 20 наукових та 16 публіцистичних. У наукових конференціях різних рівнів заявлялося 157 студентів кафедри.

Найбільш повно методичне забезпечення підготовлено у ст. викл. Глущук О.Г., частково – у доц. кафедри Кучиної Н.І. Загальний обсяг опублікованих праць по кафедрі складає 51,5 др. а.

Значна частина цієї інформації регулярно оприлюднюється на сайті кафедри.

2014 рік

– Педагогічний колектив кафедри забезпечує викладання дисциплін «Українська культура», або «Культурологія» на усіх (11) факультетах університету та окремих дисциплін на факультетах художньо-педагогічному («Історія мистецтв») і Документальних комунікацій та менеджменту. На кафедрі навчається 204 студенти та магістранти.

– Значно зростають обсяги практичних завдань (навчально-методична діяльність) для членів кафедри у зв'язку з новими вимогами МОН України.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Головою (членом) експертних комісій МОН України для акредитації спеціальності 6.020101-8.020101 – «Культурологія» в Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова (20-21.01.2014 р.), Херсонському державному університеті (2.06), а також для структури з підвищення кваліфікації у Вінницькому обласному навчально-методичному центрі галузі культури, мистецтва та туризму (31.01-1.02), окремих спеціальностей на філіях КНУКіМ (протягом року), Донецькому національному університеті (17-18.02), Херсонському державному університеті (18-19.03, спеціальності «Музичне мистецтво»); спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» в НАКККіМ (12.04); Харківській державній академії культури (3.06); Херсонському державному університеті, спец. «Культурологія»; а також спеціальності «Народна художня творчість» у Дніпропетровському коледжі культури і мистецтв (5-6.06) та Львівському державному коледжі культури і мистецтв (8-9.07) та ін.

– На кафедрі підготовлено (упорядковано) нову «номенклатуру справ» для подання їх до обласного архіву згідно розпорядження по РДГУ (відп. – ст. лаб. І.М.Черевко). Отримано нові форми (зразки) протоколів та іншої планової і звітної документації, що подаватимуться до архівних установ області. Ірина Миколаївна – кращий, професійно підготовлений старший лаборант кафедри за всю історію її існування.

– Хрестоматію «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова» (автори: Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О.) та монографію С.В.Виткалова «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» на запит польської наукової громади передано до бібліотек м. Кракова (15.01).

– Доц. Шолудько Н.Г. читає «практичні» дисципліни, частина з яких передбачає здобуття студентами навичок ведучих художньо-масових заходів та роботи з масовою аудиторією. Ці заняття відвідують і студенти інших курсів та спеціальностей факультету.

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у новому складі Експертної ради ДАК МОНУ (27.01) – Державна освітня установа «Навчально-методичний Центр з питань якості освіти» (директор – д-р економ. н., проф. Романенко Л.Ф., голова – д-р пед. н., проф., ректор КНУКіМ Поплавський М.М.) за напрямами «Культура, мистецтво, туризм». Засідання проводяться щоквартально. Члени Ради отримують різноманітну методичну документацію стосовно організації подібної діяльності у базових ЗВО регіонів.

– Укладено нові (або поновлено існуючі) угоди про співпрацю з базами практики кафедри: КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» РОР, КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» і його філії, а також окремі ЗОШ

міста, Палац культури і спорту «Текстильник», КЗ «Міський Будинок культури» та Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка Рівненської міської ради та ін. (відп. – доц. Шолудько Н.Г.), на яких проводяться практичні заняття або культурно-дозвіллєві заходи.

– Доцент кафедри Виткалов С.В. на замовлення редколегії обласної газети «Правда Рівненська» публікує низку проблемних статей про стан спеціальної вищої освіти в регіоні, поданих у формі інтерв'ю з ним.

– Студенти кафедри відвідали серію концертів в Органній залі філармонії, організовану клубом «Джем» (С.Гемберг, м. Рівне), зокрема виступ американського джазового піаніста Джоела Холмса (7-8.12.02); взяли участь у зустрічі з відомою українською письменницею О.Забужко та вокальним ансамблем (тріо) сестер Тельнюк (6.03), проведеній в Академічному музично-драматичному театрі; відвідали виступ американського хорового колективу (26.04, мала зала облдержадміністрації; виставку художніх творів членів РОО НСХУ (13.05, мистецька зала РОУНБ) (орг. – доц. Виткалов С.В.), на більшість з яких опубліковано його рецензії у місцевій періодиці.

– Доцент кафедри Виткалов С.В. надіслав заявку для участі у V всеукраїнській науково-практичній конференції «Становлення образотворчого мистецтва в сучасному культурному просторі України», проведеній згодом у Луганській державній академії культури і мистецтв (20-21 лютого), подавши до публікації й відповідну наукову розвідку.

– До складу редколегій фахових наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ, за новими вимогами МОН України, введено, за їх згодою, науковців із Кракова, Мінська, Мюнхена та інших ЗВО.

– Педагоги кафедри розширюють співпрацю з мережею ЗОШ області, залучаються до участі у якості членів журі в Рівненській МАН (січень, доценти Казначеєва Л.М., Виткалов С.В.).

– Проведено (27-28.02) Звітну наукову конференцію кафедри, у якій взяло участь 57 студентів та магістрантів. Працювало три секції: «Теорії та історії культури» (відп. – доц. Костюк Л.К., Кучина Н.І.), «Прикладної культурології» (відп. – доц. Морозова Т.П., Шолудько Н.Г.), «Регіональної культурно-мистецької практики» (відп. – доц. Виткалов С.В., Казначеєва Л.М.). Загалом заявлено 65 учасників. У роботі заходу активно задіяні і студенти заочної форми навчання (IV курс, II курс) та I-II курсів денної форми навчання, слухання виступів яких здійснюється під час їх перебування на сесії. Надалі практика залучення студентів заочної форми до участі у таких конференціях стає традиційною.

– Профорієнтаційні матеріали кафедри розміщуються й у періодичному регіональному культурологічному Віснику «Народна творчість Рівненщини» КЗ «РОЦНТ» Рівненської обласної ради.

– Студенти кафедри постійно залучаються до проведення багатьох культурно-мистецьких заходів міста у якості сценаристів і ведучих (відп. – доц. Шолудько Н.Г., Тюска В.Б., викл. Глущук О.Г.), що є важливим сегментом неформальної освіти. У зв'язку з цим активно використовується практика нарахування додаткових (бонусних) балів, які можна використовувати під час сесії для підвищення оцінки з професійно-орієнтованих дисциплін.

– За пропозицією колективу після відповідного звіту, викладачку кафедри Глущук О.Г. відповідним наказом ректора РДГУ переведено на посаду старшого викладача (лютий).

– Розпочато підготовку нової (розширення профорієнтаційного блоку завдань) навчально-методичної документації стосовно організації усіх видів практик.

– На пропозицію навчальної частини РДГУ (Колосюк О.А.), в черговий раз здійснено корекцію навчальних планів спеціальності (відп. – доц. Морозова В.Г., проф. Виткалов В.Г.) (січень-лютий), мета якої – зменшення тижневого навантаження на студентів.

– На кафедрі, в рамках дисципліни «Інноваційні технології в культурно-дозвіллєвій діяльності» та «Методика організації культурологічних досліджень» (наук. кер. – доценти кафедри Кучина Н.І. і Виткалов С.В.), проводяться дослідження стану культурно-дозвіллєвої практики в установах культури міста Рівне та університеті. Отримані дані обговорено в академічних групах чи використано в публікаціях авторів.

– Активізовано екскурсійну та патріотичну роботу зі студентами під час проведення усіх видів практик (відп. – доценти Костюк Л.К., Виткалов С.В.).

– У зв'язку з переходом на іншу роботу І.М.Черевко, на посаду старшого лаборанта кафедри зараховано випускницю магістратури РДГУ (напряму «Педагогічна освіта») Зиль Катерину Іванівну (25.02).

– На кафедрі проходить стажування заступник директора із заочної форми навчання Рівненського коледжу економіки і бізнесу, колишня випускниця спеціальності «Культурологія» Павлюк В.І. (24.02-11.03).

– Продовжується практика висвітлення культурно-мистецький подій міста науково-педагогічними працівниками кафедри (Виткалов С.В., Морозова Т.П.) в періодичній пресі регіону, які запрошуються на заходи в якості спеціальних кореспондентів чи членів журі.

– На кафедрі здійснили стажування канд. філос. наук, проф. СНУ ім. Лесі Українки Возняк С.С. (1.03-1.04) та канд. пед. наук, проф., завідувачка кафедри режисури художньо-масових заходів КНУКіМ Стрельчук В.О. (14.01-21.02), з якими проведено зустрічі студентів та науково-педагогічних працівників кафедри.

– Доц. кафедри Казначеєвою Л.М. 4.02 проведено олімпіаду зі студентами ІІ курсу спеціальності «Культурологія» з нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка (взяло участь 27 осіб). Розробка тестів і організаційно-методична підтримка – актив СНТ «Афіна» кафедри.

– Доц. Шолудько Н.Г. спільно зі студентами кафедри, учнями окремих ЗОШ міста (№№ 1, 2, 10) у міському Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка провели культурно-мистецьку композицію (флеш-моб) із нагоди 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка (6 березня).

– Педагогічні працівники кафедри залучалися до проведення міських урочистих заходів із нагоди ювілею Т.Г.Шевченка (доц. Костюк Л.К., доц. Морозова Т.П.) і тематичних – в обласній універсальній науковій бібліотеці (12.03) та РДГУ.

– Здано до друку том ІІ випуску 19 (напрям «Культурологія») фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ (16 червня). Бібліографічне забезпечення здійснюється науковою бібліотекою РДГУ.

– Доц. кафедри Виткалов С.В. був рецензентом навчального посібника «Історія української культури» (гриф МОН України), підготовленого канд. миств., доцентом кафедри філософії і суспільних наук Вінницького національного технічного університету Т.І.Сідлецькою (12.03).

– Проведено студентську олімпіаду з нагоди 200-річчя від Дня народження Т.Г.Шевченка (орг. – СНТ «Афіна» і його куратор – доц. Костюк Л.К. та голова товариства студентка Соїч В.П., 13 березня). В роботі олімпіади взяли участь і виступили з повідомленнями 23 студенти кафедри. Тематика виступів на подібних заходах студентів випускних курсів пов'язана, як правило, з тематикою їхніх дипломних досліджень.

– Здійснено комплексну перевірку стану діяльності колективу кафедри навчальною частиною (нач. – ст. викл. Колосюк О.А.) та проректором із навчально-методичної роботи, проф. Петрівським Я.Б. (13.03).

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад багатьох ЗВО України та монографічну і навчально-методичну літературу (відп. – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– У МОН України проф. Виткаловим В.Г. затверджено нові форми ОКХ та ОПП спеціальності «Культурологія» різних рівнів (березень).

– Затверджено новий склад Експертної ради з питань культури, мистецтва і туризму при ДАК МОН України з питань ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів І-ІV рівнів акредитації МОН України (квітень) – Державна освітня установа «Навчально-методичний Центр з питань якості освіти» (директор – д-р економ. н., проф. Романенко Л.Ф.), голова – д-р миств., проф. кафедри теорії та історії мистецтв Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, чл.-кор. НАМУ Лагутенко О.А., члени ради: д-р мистецтв., проф. кафедри комп'ютерних технологій і дизайну Національного авіаційного ун-ту Кузнецова І.О. – заступник голови ради; Виноградова О.В. – д-р миств., проф., завідувач кафедри туризму Донецького нац. ун-ту економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, к. пед. н., проф., завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ Виткалов В.Г., к. миств., проф., завідувач кафедри книжкової графіки і дизайну друкованої продукції Української академії друкарства Голод І.В., д-р миств., проф., ректор Харківської державної академії дизайну і мистецтв Даниленко В.А., к. іст. н., доц., декан факультету індустрії моди КНУКіМ Дихнич Л.П., д-р іст. н., проф., завідувач кафедри режисури

НАКККіМ Єсипенко Р.М., проф., завідувач кафедри оперного і симфонічного диригування НМАУ ім. П.І.Чайковського Здоренко В.М., народний артист України, ректор Київського інституту музики ім. Р.М.Глієра Злотник О.Й., к. іст., н., доц., перший проректор, завідувач кафедри музеєзнавства ХДАК Каністратенко М.М., д-р техніч., н., проф. кафедри конструювання та технології виробів зі шкіри Київського нац. ун-ту технологій та дизайну В.П.Коновал, к. іст. н., доц., завідувач кафедри культури та документознавства Полтавського нац. технічного ун-ту ім. Ю. Кондратюка Кочерга Н.К., д-р культурології, доц., завідувач кафедри менеджменту соціокультурної діяльності ХДАК Кравченко О.В., проф., к. миств., проректор КНУТКіТ ім. І Карпенка-Карого Кравчук П.І., проф., проректор із навчальної роботи Львівської нац. музичної академії ім. М.В.Лисенка Кушнір М.О., д-р геогр. н., проф., завідувач кафедри країнознавства і туризму КНУ ім. Т.Г.Шевченка О.О.Любіцева, д-р пед. н., проф., завідувач кафедри теорії і методики музичного виховання Київського ун-ту ім. Б.Грінченка Олексюк О.М., к. геогр. н., доц. кафедри готельно-ресторанної справи і туризму Одеської нац. академії харчових технологій Олійник В.Д., д-р філос. н., проф. КНУТКіТ ім. І Карпенка-Карого Орлова Т.І., д-р культурології, проф. Маріупольського держ. ун-ту Сабадаш Ю.С., к. пед. н., проф., проректор із науково-педагогічної роботи КНУКіМ Скнар О.І., доц. кафедри теорії музики Харківського нац. ун-ту мистецтв і телебачення Турнєєв С.П., доц., декан факультету хореографічного та театрального мистецтва КНУКіМ Цвєткова Л.Ю., к. пед. н., доц. проректор із наукової роботи Луганського держ. ін-ту культури і мистецтв Цой І.М., к. соціол. н., доц., проректор із навчально-методичної та виховної роботи Ужгородського нац. ун-ту Шандор Ф.Ф. (Станом на 15.04). Засідання Ради проводяться щоквартально.

– На сайті кафедри постійно висвітлюються новини культурно-мистецького та наукового життя колективу. Сайт активно використовується і під час вступної кампанії. Надалі він стає важливим чинником позиціонування творчих здобутків членів кафедри та студентів в освітньому просторі регіону.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри практикують спільні відвідування театральних вистав й інших мистецьких форм у залі Органної та камерної музики, РОКМ, Академічних театрах, «Євро-Арт», клубних установах й ін.

– Філіями кафедри визначено, уклавши відповідні угоди про співпрацю, обласну універсальну наукову бібліотеку, обласний краєзнавчий музей, художню галерею «Євро-Арт», Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, КЗ «РОЦНТ», декілька ЗОШ міста, робота на яких значно урізноманітнює навчальний процес, сприяє підвищенню художньої культури та громадської активності студентів (відп. – доц. Шолудько Н.Г.). Лише протягом 28.11.2013 – 18.03.2014 рр. студенти під керівництвом науково-педагогічних працівників відвідали або взяли участь у понад 20 заходах: лекції на базі експозиції «Волинська ікона» (РОКМ), презентація картин рівненських художників «Шевченкіана в творчості майстрів Рівненщини», книжкова виставка «Майстер придворних портретів та релігійних сюжетів у стилі бароко»: 415 років від дня народження А. Ван Дейка (РОУНБ, відділ мистецтв; орг. – ст. викл. Глущук О.Г.), виставка картин Б.Рамазанова «Східний зодіак» («Євро-Арт»), сюжетика картин цього художника стала основою для наукової розвідки студентки К.В'юн на тему «В.Орловський – учень Т.Шевченка» (наук. кер. – доц. Костюк Л.К.); здійснили мистецький проект «Ми чуємо тебе, Кобзарю», в програмі якого квест за участю учнів ЗОШ № 1, 2, 15; виставка репродукцій «Шевченко – художник», флеш-моб «Ну що, здавалося б, слова...» та літературно-музичну композицію «Мій Шевченко» за участю учнів ЗОШ № 15, членів літературного об'єднання «Поетарх» Рівненського ПДМ та студентів кафедри культурології; спільно з відділом мистецтв РОУНБ проведено літературно-мистецьке свято «Живий у правді віковій, в піснях і слові заповіту»; студенти знайомилися з творчістю народної майстрині регіону В.Кисиленко та взяли участь у проведеному нею майстер-класі; відвідали також виставку з нагоди 200-річчя Т.Г.Шевченка, організували творчий вечір для жінок з особливими потребами (орг. – доц. Шолудько Н.Г.); перегляд і обговорення презентації колекції «Кобзарі Т.Г.Шевченка» з фондів музею книги та друкарства Острозького національного історико-культурного заповідника, проведеного в РОУНБ; здійснили перег-

ляд та аналіз презентації українсько-польського проекту – книга – альбом «Польський цвинтар у м. Рівному»; переглянули і обговорили мистецький проект «Його дума, його слава не вмруть, не загинуть» (РОКМ, орг. – доц. Морозова Т.П.); продовжуються постійні відвідування художніх виставок, концертів зірок естради, запрошення місцевих митців в академічні групи та ін. (відп. – доценти кафедри Виткалов С.В., Казначеєва Л.М.); організовано літературно-музичний вечір «Коли співають солдати», проведений з нагоди 25-річчя виведення радянських військ з Афганістану (доценти кафедри Кучина Н.І., Тюска В.Б.) та ін. Узагалі організаційно-культурна діяльність педагогів «прикладного» напряму сприяє суттєвому підвищенню духовної культури і соціальної активності студентів спеціальностей кафедри.

– Вийшла друком колективна монографія «Рівненський державний гуманітарний університет» (до 70-річчя від дня заснування). Голова редколегії – проф. Р.М.Постоловський та Т.І.Поніманська, де вміщено розділ і про кафедру культурології. Однак її наклад не дозволяє ознайомитися з її змістом навіть викладацькому складу.

– Вийшла друком (23.03) монографія доцента кафедри Виткалова С.В. «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети художніх колективів, митців та організаторів духовного життя». Рівне: М.Дятлик, 2014. 362 с., іл. (42,25 др. а.) і здійснено її офіційну розсилку.

Книгу подаровано до КЗ «РОЦНТ», «РОКМ» РОР, історико-культурні заповідники Рівненщини, управління культури і туризму облдержадміністрації, міське управління культури, КЗ «РОУНБ», науковій бібліотеці РДГУ, КЗ «ДАРО» РОР, бібліотекам Сарненського педагогічного коледжу і музичного училища РДГУ, художній школі, ІПК працівників освіти, Танцювально-естрадної агенції «Едельвейс», КЗ «Міський Палац культури «Текстильник»», науковим бібліотекам Білоруського державного університету культури і мистецтв, Херсонського державного університету, провідним митцям регіону та України тощо. 40 примірників цього видання придбано КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР і розіслано в методичні установи культури та мистецтва Рівненщини. Подібну практику здійснили і окремі ЦБС (зокрема Клеванська, Калуська, Івано-Франківська обл. та ін.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Костюк Л.К. та Виткалов В.Г.) брали участь у всеукраїнській науково-практичній конференції на тему «Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий та педагогічний аспект», організованій на базі Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (28.03).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри брали участь у відкритті художньої виставки «Український натюрморт» у галереї європейського живопису «Євро-Арт» (орг. – доц. Костюк Л.К., 3.03). Нею ж упродовж року організовано і проведено понад 10 художніх виставок лише у галереї європейського живопису «Євро-Арт».

– Попередній захист дипломних робіт студентів V курсу заочної форми навчання проведено у формі Круглого столу з актуальних питань розвитку сучасної культури (орг. – СНТ «Афіна» – ст. Яриніч О., куратор – доц. Костюк Л.К. та проф. Виткалов В.Г.) (5.04).

– У зв'язку з тимчасовим призупиненням функціонування Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури», перезатверджено наукового керівника пошукувачам кафедри Левенець М.В. і Горох Г.С. Ним затверджено канд. мистецтвознавства, доц. Виткалова С.В., який має чимало публікацій за профілем дисертацій, що готуються на кафедрі цими дослідницями.

– У глобальних інформаційних мережах створено представництво СНТ кафедри «Афіна», яким керують, як правило, куратори СНТ «Афіна».

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Шолудько Н.Г., Морозова Т.П., Костюк Л.Е., Кучина Н.І.) постійно залучають учнів інших навчальних закладів до участі у культурно-мистецьких дійствах, що проводяться студентами кафедри на базах практики чи її філіях.

– Доцент кафедри Виткалов С.В. організував екскурсію (50 осіб) до Культурно-археологічного центру «Пересопниця», де студенти (зокрема й заочної форми навчання) не лише ознайомилися з культурними пам'ятками XVI століття, прослухали цікаві інформаційні повідомлення директора Центру

М.В.Федоришина (випускника магістратури кафедри), побачили унікальну колекцію Біблії понад 100 мовами народів світу, але й скоштували зразки традиційної української кухні (30.03).

– На сайті кафедри в PDF-форматі започатковано розміщення наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» (30.03). Розміщені вони і на сайті Національної Бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (розділ «Наукова періодика», «Наукова україніка») та ін.

– Для студентів спеціальностей кафедри організовано перегляд низки вистав в Академічному музично-драматичному театрі «Та не однаково мені...» (за Т.Шевченком), «Останній строк» (за твором В.Распутіна) (28.03-3.04) (відп. – доц. Шолудько Н.Г.) та ін.

– Студенти заочної форми та співробітники кафедри відвідали художні виставки місцевих митців та тематичне експонування «Український натюрморт» (галерея «Євро-Арт», куратор – доц. Костюк Л.К., 3.04); брали участь у ювілейних заходах хореографічної агенції «Едельвейс» (28.04, МБК «Текстильник», орг. – доц. Виткалов С.В.) та ін.

– Вийшов друком черговий випуск культурологічного альманаху КЗ «Рівненський обласного центру народної творчості» Рівненської обласної ради «Народна творчість Рівненщини» (редактор і упорядник – проф. Виткалов В.Г., макет та верстка – доц. Виткалова С.В.) (квітень).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей з історії української культури, підготовлений кандидатом історичних наук, доцентом МЕГУ ім. С Дем'янчука Ясінським М.М. (3.04).

– У рамках діяльності студентського наукового товариства «Афіна» проведено Круглий стіл з актуальних питань розвитку культури, у якому взяли участь 27 студентів V курсу заочної форми навчання (5.04, відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г. та голова СНТ ст. О.Яриніч). Найбільш помітниими заходами СНТ, крім вищеназваних, є культурологічна олімпіада, присвячена Всеукраїнському Дню працівників культури та майстрам народного мистецтва у рамках загальнонаціональної акції «Сім чудес України» на тему «Архітектурні чудеса України»: 6 листопада (59 учасників), а також залучення студентів інших кафедр факультету до роботи товариства.

– Проф. Виткалов В.Г. редагував і упорядковував збірник сценаріїв «Згадаємо всіх поіменно...», підготовлений співробітниками обласних Центрів народної творчості України з нагоди відзначення 70-річчя перемоги у Великій Вітчизняній війні (10-11.04, Рівне: ПП ДМ, 2014. 319 с.) та тематичний збірник сценаріїв «На вічному шляху до Кобзаря». Рівне: ПП ДМ, 2014. 217 с. Друк здійснено за кошти КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» обласної ради. Передмова – доц. С.В.Виткалова.

– Вийшов друком том І Вип. 19 фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Рівне: РДГУ, 2013. 296 с.

– На засіданнях кафедри (квітень-травень) відбулися звіти науково-педагогічних працівників (Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Матвєєва В.С.) з метою подальшої їх участі у конкурсі на заміщення вакантних посад, відповідно, професора, завідувача кафедри, ст. викладача та доцента кафедри. У Матвєєвої В.С. фактично відсутні будь-які показники з навчально-методичної, організаційно-методичної та наукової діяльності.

– Із метою популяризації регіональної культурної спадщини, на сайті управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації розміщено інформацію про опубліковані монографії доц. кафедри Виткалова С.В.

– Проф. Виткалов В.Г. Спеціалізованою вченою радою КНУКіМ призначався офіційним опонентом під час захисту дисертаційних досліджень аспірантів КНУКіМ: Мазуркевич О.М. на тему «Звичаєві норми етикету у традиційній культурі українців XIX – початку XX століття: дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури»» (25.04); О.Коржова на тему «Альтерглобалізм як феномен сучасного культурно-цивілізаційного процесу»: дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (НАКККіМ, 28.05) та Спеціалізованою вченою радою Полтавського національного університету ім. В.Г.Короленка на дисертаційне дослідження аспірантки Наталевич Н.П. на тему «Формування професійної компетентності майбутніх культурологів у процесі вивчення істори-

ко-культурологічних та педагогічних дисциплін» за спеціальністю 13.00.04 – «Теорія та методика професійної освіти» (1.07).

– Науково-педагогічні працівники кафедри Виткалов С.В., Виткалов В.Г. брали участь у ювілейній всеукраїнській науково-практичній конференції, проведеній з нагоди 85-річчя Харківської державної академії культури та 25-річчя від Дня заснування її кафедри музеєзнавства (14-15 трав.), надіславши відповідні матеріали до її Оргкомітету.

– Значна увага співробітниками кафедри приділяється патріотичному вихованню студентів, про що свідчить низка культурно-мистецьких заходів, організованих ними в ЗОШ, установах культури міста та екскурсійних поїздках Україною.

– На пропозицію Національної Бібліотеки України ім. В.І.Вернадського Науковою бібліотекою РДГУ (доц. С.Н.Грипич) здійснюється (продовжується) тримовне реферування наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ у 2-х тт. та наукового альманаху «Актуальні питання культурології»; нею ж організується й наукове редагування довідкового апарату статей зазначених вище збірників.

– Доцентом кафедри Виткаловим С.В. здійснено верстку чергового наукового збірника «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» Вип. 13 (травень), сформованого за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції.

– Студенти кафедри під керівництвом доцента кафедри Тюски В.Б. провели благодійні заходи в дитячих соціальних установах с. Олександрії (Рівненський район, 24.04). Низку подібних заходів зі студентами проведено й доц. Морозовою Т.П. Інформація про цей вид діяльності розміщується на сайтах кафедри, обласної універсальної наукової бібліотеки та місцевій періодиці.

– Проведено екскурсійну поїздку Західною Україною зі студентами I-V курсів спеціальності «Культурологія» та факультету ДКМ із відвідуванням історичних та природних пам'яток Кременця, Тернополя («Замки Тернопілля»), Скиту Манявського, Буковеля, Говерли, Скель Довбуша, Ворохти; тоді ж відбулася дегустація регіональної кухні Західної України (відп. – доц. кафедри Виткалов С.В., 1.05-3.05).

– На сайт кафедри, створеному на початку листопада 2013 року, зафіксовано понад 5.000 звернень (станом на 1.05). Він стає основною формою спілкування з абітурієнтами.

– Профкомом університету на кафедру передаються епізодично квитки для відвідування вистав театральних колективів України, що здійснюють гастрольні поїздки Рівненщиною.

– У міжнародній студентській науковій конференції «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (травень, РДГУ) взяло участь 11 студентів та співробітників кафедри. В її структурі функціонує культурно-мистецька секція.

– До всеукраїнського Дня науки за ефективне керівництво підготовкою дисертаційних досліджень аспірантів проф. Виткалов В.Г. відзначений дипломом РДГУ у номінації «Менеджер науки» (травень). Відзначена також Почесною грамотою Спілки жінок України (Рівненське міське відділення) доцент Шолудько Н.Г. за якісне проведення низки художніх заходів у місті.

– На кафедрі проходять стажування 4 співробітники Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ (6.05-15.06), які брали участь у засіданнях кафедри та знайомилися з різноманітними формами діяльності колективу.

– Поновлено роботу та затверджено новий склад Експертної ради ДАК МОНУ (Державна освітня установа «Навчально-методичний Центр із питань якості освіти»); проф. Виткалова В.Г. введено до її складу (21.05). Засідання проводяться щоквартально.

– Попередній захист дипломних робіт ОКР «Спеціаліст» студентів д. ф. н. проведено у формі засідання Круглого столу з актуальних питань культури, організованого СНТ «Афіна» (22.05). Тоді ж проведено й звіт СНТ «Афіна» (відп. – голова – студ. Соїч В., куратор – доц. Костюк Л.К.). Така форма обговорення наукових здобутків виявилася достатньо ефективною і надалі залишається у практиці роботи колективу кафедри.

– 29.05 проведено Круглий стіл з актуальних питань української культури зі студентами V курсу денної форми навчання (орг. – студ. Сахарук М. – голова СНТ «Афіна», проф. Виткалов В.Г., доц. Костюк Л.К.).

– Канд. мистецтвознавства, доц. Виткалов С.В. призначався офіційним опонентом під час захисту дисертаційного дослідження аспірантки КНУКіМ Ляховської О.С. на тему «Сервіс у

круїзному туризмі України», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (1.07) на засіданні Спеціалізованої вченої ради КНУКіМ.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався до складу комісії з питань розподілу місць державного замовлення у Київському національному університеті культури і мистецтв та його філіях (червень).

– Колективом кафедри епізодично проводяться обговорення актуальних питань методики викладання навчальних дисциплін на засіданнях кафедри (відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г.), що є формою підвищення професійної майстерності науково-педагогічних працівників.

– У фаховому науко-метричному виданні «Гілея» (Вип. 85, 2014) Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова (Київ) вийшла друком рецензія на монографію доцента кафедри Виткалова С.В. «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Автор – декан історичного факультету, доцент Маріупольського державного університету Нікольченко Ю.М. Рецензії на цю книгу з'явилися також у наукових Вісниках Харківської державної академії культури (доц. Марченко В.В.), Мінського державного університету культури і мистецтв (проф. В.В.Бортновський), Віснику Книжкової Палати України ім. І.Федорова (проф. В.А.Чепелюк, вип. 5), наукових записках РДГУ (проф. В.Г.Виткалов, вип. 19 т. 2), періодичному часопису «Народна творчість Рівненщини» (проф. Н.-М.П.Фарина, вип. 3 (4), науковому збірнику «Народна творчість та етнографія» НАН України (начальник Управління культури та туризму облдержадміністрації Я.М.Мельник) та інших періодичних виданнях Рівненщини і України (деталізація – в інформації про автора у розділі «Публікації науково-педагогічних працівників кафедри» цієї книги).

– Доц. Костюк Л.К. взяла участь у традиційній міжнародній науковій конференції «Ерделівські читання» (13-14.05, Закарпатський художній інститут, м. Ужгород).

– Доц. Виткалов С.В., ст. викл. Глущук О.Г. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у всеукраїнській науково-практичній конференції, організованій з нагоди 100-річчя створення архітектурного ансамблю «Козацькі могили» – «Свято-Георгіївський собор на «Козацьких могилах»: 100 років на варті духовності та пам'яті українського народу» (21.06), проф. Виткалов В.Г. і доц. Виткалов С.В. – у міжнародній науковій конференції «Политика и философия: судьба искусства в XXI ст.» (Одеса: Національний політехнічний університет, 15-16.09) та ін.

– Проф. Виткалов В.Г. за відповідним наказом МОН України призначався Головою ДЕК на спеціальності 8.02.0101 «Культурологія» у Херсонському державному університеті (19-23.06), під час якої узгоджено чимало професійних питань подальшої співпраці.

– На кафедрі вперше здійснено випуск академічної групи студентів (7 осіб) напряму «Підвищення кваліфікації, II вища освіта» (22.06).

– Здано до друку т. 2 Вип. 19 наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та Вип. 13 альманаху наукового товариства «Афіна» кафедри «Актуальні питання культурології».

– Доц. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. брали участь у якості членів журі XVII міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека», проведеного Миколаївською спеціалізованою ЗОШ «Академія дитячої творчості» під патронатом Національної Академії педагогічних наук України (Миколаїв-Рибаковка, 28.06-5.07), в рамках якого, крім безпосередньої роботи стосовно оцінки якості представлених робіт, брали участь у майстер-класах, проведених заслуженим діячем мистецтв України, членом Національної Спілки народних майстрів України Л.І.Іваницькою та науковцями Національної Академії педагогічних наук України, д-р пед. н., проф., завідувачкою відділом етики та естетики О.М.Отич, д-р пед. н., проф. О.Лавриненком, д-р психол. н., завідувачем відділу педагогічної психології і психології праці, проф. Е.Помиткіним і д-р пед. н., проф. Київського нац. авіаційного ун-ту Л.В.Помиткіною. Повідомлення про цей захід, на прохання голови Миколаївської обласної ради Креміня Т.Д., підготовлено доц. Виткаловим С.В. і розміщено на сайтах Одеської ОДА та Миколаївської обласної ради (4-5.07). Статті про захід опубліковано доц. Виткаловим С.В. також і у всеукраїнських наукових виданнях «Вища школа», «Рідна школа» та наукових збірниках кафедри. У результаті – збільшилася кількість

учасників і здобувачів найвищих відзнак фестивалю від Рівненських ЗОШ, ДМШ, ДХШ ім. А.І.Мартиненка, Зорянської ДШМ та ін.

– Упродовж навчального 2013-2014 року, як свідчить довідка завідувача кафедри, підготовлена для декана факультету, членами кафедри опубліковано 31 методичну розробку для студентів різних спеціальностей РДГУ та проведено 8 навчальних конференцій з дисциплін (організатори – Глущук О.Г., Кучина Н.І., Морозова Т.П., Казначеєва Л.М.).

– Проф. Виткалов В.Г. налагоджує творчі контакти з оригінальним центром народної культури смт. Решетилівка Полтавської області та Львівським державним коледжем культури і мистецтв із метою розширення «географії» вступників на спеціальності факультету та кафедри. Це підтверджують згодом і екскурсійні поїздки членів кафедри.

– Вийшов друком том ІІ Вип. 19 фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та здійснено його офіційну розсилку (15 прим.).

– Прийом на спеціальності кафедри здійснюється за оновленими правилами на усі напрями підготовки (деталізація – на сайті кафедри).

– На засіданні Вченої ради університету на посаду завідувача кафедри, професора за конкурсом обрано проф. Виткалова В.Г. Ст. викл. Матвєєва В.С. на засіданні ради факультету обрана на посаду доцента кафедри та ст. викл. Глущук О.Г. на цій же раді – на посаду старшого викладача.

– Почесними Грамотами та сертифікатами керівництва РДГУ «за наукові досягнення» відзначено 10 студентів випускного курсу кафедри.

– На спеціальності кафедри подано заяв: «Культурологія» – ОКР «Бакалавр» д. ф. н. – 171 особа (держзамовлення – 4); з. ф. н. – 25 (держзамовлення – 3); ОКР «Спеціаліст»: д. ф. н. – 20; з. ф. н. – 31; ОКР «Магістр» д. ф. н. – 6 ; з. ф. н. – 5 (у т. ч. 2 особи з НаУ «Острозька академія»); ОКР «Молодший спеціаліст» д. ф. н. – 5; з. ф. н. – 47 осіб. Держзамовлення: на ОКР «Спеціаліст» д. ф. н. – 13, з. ф. н. – 10. ОКР «Магістр», д. ф. н. – 2, ОКР «Молодший спеціаліст» д. ф. н. – 5, з .ф. н. – 5.

Спеціальність «Музеєзнавство. Охорона пам'яток історії та культури» ОКР «Бакалавр» д. ф. н. – 71 (держзамовлення – 3); з. ф. н. – 7.

Екзаменатори на ОКР «Бакалавр», на базі ОКР «Молодший спеціаліст», «Спеціаліст», «Магістр» – проф. Виткалов В.Г., доценти Морозова Т.П., Костюк Л.К., технічні секретарі – ст. викл. Глущук О.Г. та випускниця магістратури кафедри Мороченець І.М.

– Припинено, за Наказом МОН України, прийом студентів на ОКР «Спеціаліст – Магістр», натомість дозволено прийом студентів на ОКР «Бакалавр-Магістр» денної та заочної форм навчання.

– Зараховано на спеціальність «Культурологія» ОКР «Бакалавр» д. ф. н. – 16 осіб; з. ф. н. – 5 осіб; ОКР «Спеціаліст» д. ф. н. – 14 осіб; з. ф. н. – 21 осіб; ОКР «Магістр» д. ф. н. – 4 особи; з. ф. н. – 1 особа; на скорочений термін навчання базі ОКР «Молодший спеціаліст» д. ф. н. – 4 осіб; з. ф. н. – 11 осіб. На спеціальність «Музеєзнавство. Охорона пам'яток історії та культури» на базі ОКР «Бакалавр» д. ф. н. зараховано – 5 осіб. На екстернатну форму (ІІ вища освіта) зараховано 1 особу. Крім цього, на спеціальність «Культурологія» перевелися студенти з інших ЗВО (Херсонський держуніверситет, РІС КСУ) 2 студенти.

– На посаду старшого лаборанта кафедри, у зв'язку із звільненням Зіль К.І. за власним бажанням, призначено М.М.Кирильчука – випускника кафедри політології РДГУ.

– Колектив науково-педагогічних працівників забезпечує читання дисциплін «Історія мистецтва», «Історія зарубіжної культури» для студентів кафедр театральної режисури і хореографії та дисципліни «Українська культура» на усіх 10 факультетах університету.

– Вийшов друком Вип. 13 Альманаху наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології». Рівне : РДГУ, 2013. 197 с. (серпень).

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у міжнародному мистецькому фестивалі «Art Jazz Cooperation» у якості спеціального кореспондента газети «Правда Рівненська», за результатами проведення якого ним опублікував декілька статей у періодиці Рівненщини та Волині (29-31.08).

– Результати діяльності студентського клубу «Благодій» (кер. – доц. Морозова Т.П.) постійно друкуються в періодичному часопису Рівненської ОУНБ та оприлюднюються на сайті цієї Бібліотеки. Заслуховуються вони й на засіданнях кафедри.

– Навчальне навантаження по кафедрі на 2014-2015 н. р. становить 13.124 годин, що складає 14,65 ставок. При цьому, на спеціальностях є малокомплектні групи, де навчальне навантаження планується на 10-20-50% від реального. У штаті кафедри 11 осіб. Якісний ценз працюючих – 97.0% (зокрема і штатний сумісник, д-р пед. н., проф. Малафіїк І.В.). Штатні викладачі-сумісники забезпечують виконання навчальних годин й на інших факультетах РДГУ. На кафедрі навчається 114 студентів денної (64 – державна форма) та 88 – заочної форми (38 державна форма).

– Серед позаштатних викладачів-сумісників кафедри – завідувач відділом давньої історії України КЗ «РОКМ», доцент Пономарьова Т.О. та директор КЗ «РОКМ» Рівненської обласної ради Булига О.С. (1.09), які, крім виконання навчального навантаження, забезпечують студентам доступ до майже унікальної джерелознавчої інформації, особливо для спеціальності «Музеєзнавство. Пам'яткознавство».

– Розпочато підготовку нових навчальних планів спеціальностей кафедри у зв'язку з ухваленням нової редакції Закону України «Про освіту».

– Розпочато підготовчі заходи щодо проведення X Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі». Наказом МОН України, виходячи з факту постійної участі у цьому заходів іноземних науковців не менше, як п'яти країн, вона переведена у статус міжнародної.

– Колектив науково-педагогічних працівників налагоджує нову систему відносин із коледжами культури західного регіону України на предмет подальшої профорієнтаційної роботи та вступу на навчання до РДГУ.

– Проф. Виткалов В.Г. редагував збірку «Незалежній Україні – слава нині і вовік!»: зб. сценаріїв тематичних культурно-мистецьких заходів до державних свят та пам'ятних дат, підготовлених працівниками закладів культури України. Рівне: КЗ «РОЦНТ» РОР, 2014. 270 с. (вересень, друк якої здійснюється на замовлення Ради керівників обласних центрів народної творчості України).

– Вийшла друком книга (документальна збірка) викладачів-сумісників кафедри, доц. Пономарьової Т.О. та директора музею Булиги О.С. (КЗ «РОКМ» РОР) «Історія однієї експедиції» (Берестечко). Рівне: ППДМ, 2014. 157 с.

– Пошукувачем кафедри, згідно поданої заяви та низки інших документів, призначено старшого викладача кафедри історії, теорії мистецтв та методики виконавства Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки Корольчук О.Л. Її науковим керівником призначено канд. мистецтвознавства, доц. кафедри Виткалова С.В.

– Серед найбільш помітних заходів, у яких брали участь студенти кафедри, наступні: у галереї європейського живопису «Євро-Арт» проведено зустріч студентів із дочкою рівненського (до 1943 р.) художника Г.П.Космаді – Н.Г.Санков-Космаді (10.09, орг. – доц. Костюк Л.К.); а також з одним з організаторів міжнародних фестивалів джазового мистецтва С.Гембергом (23.09, орг. – доц. кафедри Виткалов С.В.). Серед іншого – посвята у студенти для студентів І курсу спеціальностей (міський Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, 30.09, орг. – доц. Шолудько Н.Г.), урочистості з нагоди Дня педагогічного працівника (6.10, актова зала РДГУ), фото-вернісаж «На Покрову, 2014» (КЗ «РОКМ», 12.10); студенти кафедри є співорганізаторами (разом з обласною універсальною науковою бібліотекою) та лекторами циклу лекцій, присвяченого творчості українських художників.

– Окремі види практичних занять із дисциплін «прикладної» культурології для студентів спеціалізації «Педагог-організатор дозвілля» проведено на базі Національного історико-культурного заповідника м. Дубно (орг. – доц. кафедри Кучина Н.І., жовтень).

– Проведено екскурсійну поїздку студентів кафедри до Львова (орг. – доценти кафедри Виткалов С.В., Казначеєва Л.М., 23.10).

– Проф. Виткалов В.Г. продовжує редагувати і рецензувати різноманітні зразки методичної продукції КЗ «Рівненський ОЦНТ» обласної ради.

– Доц. кафедри Тюску В.Б. обрано Головою профспілкового бюро художньо-педагогічного факультету РДГУ (23.10).

– Проведено культурологічну тематичну олімпіаду для студентів спеціальностей кафедри (орг. – СНТ «Афіна», голова – студ. Соїч В.П., куратор – доц. Костюк Л.К., 6.10).

– До участі у X всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська культурно-мис-

тецька практика в історичній ретроспективі» (14-15.11) подали заявки представники 60 науково-дослідних структур та ЗВО України, загальна кількість яких становить 367 осіб, у тому числі представники Білорусі, республіки Башкортостан (Уфа), Ізраїлю, Кореї, Китаю. Якісний склад учасників: 14 докторів наук, 25 професорів, понад 100 кандидатів наук, доцентів, понад 60 аспірантів, 20 магістрантів тощо. Працювало 4 секції. Інформацію про захід опубліковано у періодичних часописах «Освіта» (Київ), «Гілея» (НПУ ім. М.П.Драгоманова), «Віче» (Луцьк), «Правда Рівненська», «Рівне вечірнє» й ін. та подано на телеканалі «Рівне-1» у вигляді репортажів із цього заходу.

У пленарному засіданні заходу брали участь ректор РДГУ, проф. Постоловський Р.М., проректор із наукової роботи РДГУ, проф. Поніманська Т.І., начальник управління культури і туризму Рівненської ОДА Мельник Я.М., начальник управління молоді і спорту Ліпський В.В., начальник відділу Управління освіти і науки Рівненської ОДА Андреєва М.М., народний артист України, завідувач кафедри музичного мистецтва і виконавства Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, в. о. проф. В.А.Чепелюк, голова обласної профспілки працівників культури П.П.Давидюк, д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри педагогіки РДГУ, проф. Малафіїк І.В., д-р пед. наук, проф., декан художньо-педагогічного факультету Вербець В.В. Вів пленарне засідання конференції проф. Виткалов В.Г., організаційні питання – доц. Виткалов С.В.

– Студенти і професорсько-викладацький склад кафедри залучалися до проведення експериментальної діяльності, пов'язаної з програмою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України. Тема – «Режисура педагогічної дії» (листопад, кер. – д-р пед. наук В.Л.Мозговий, м. Миколаїв) (відп. – доценти Морозова Т.П., Виткалов С.В.).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В.) 20.11.2014 р. у рамках проекту «Історична Волинь» взяли участь в онлайн-круглому столі на тему «Актуальні питання дослідження культурно-мистецької спадщини Історичної Волині. Стан та перспективи» (орг. – обласна наукова універсальна бібліотека). Учасники заходу: кафедра культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека, Рівненський обласний краєзнавчий музей, Острозький національний історико-культурний заповідник, Національний історико-культурний заповідник м. Дубна, Житомирський обласний краєзнавчий музей, Острозька та Дубенська центральні районні бібліотеки і ін. Круглий стіл відбувся в програмі «Skype».

– На підставі відповідної угоди про співпрацю, проведено перші публічні лекції студентів кафедри в обласній універсальній науковій бібліотеці (Чуб Г. та Соїч В., 27.11) (Лекторій наукової бібліотеки). Технічне і методичне забезпечення заходів – КЗ «РОУНБ». Подібна практика залишається і у наступний період.

– Науково-педагогічними працівниками кафедри в академічних групах постійно проводяться бесіди патріотичного спрямування; на це спрямовані і постійні зустрічі з професіоналами-практиками.

– На підставі опублікованої монографії Каневської Г.Г., Виткалова В.Г. «Павло Іванович Сениця. Життєвий і творчий шлях композитора» (1999 р.) та переданих матеріалів проф. Виткаловим В.Г., розпочато підготовку дисертаційного дослідження в Дрогобицькому державному педагогічному університеті (наук. кер. – д-р миств., проф. Бермес І.Л.).

– Обговорено і затверджено на засіданні кафедри звіт із наукової, науково-методичної і організаційно-методичної діяльності співробітників кафедри (11.12).

– Студентами та науково-педагогічні працівники кафедри упродовж грудня проведено низку організаційних імпрез, зокрема патріотичний захід на підтримку бійців із зони АТО, у результаті якого зібрано кошти у сумі понад 3,5 тис. грн., на які закуплено необхідні речі, передані бійцям загону «Горинь» (орг. – доц. Шолудько Н.Г.). Подібні імпрези стали постійними. Студенти кафедри також залучалися до пошиття маскувальних засобів для передачі їх військовому загону «Горинь» і інших форм (орг. – доц. кафедри Тюска В.Б.) та збору коштів на підтримку цього загону (усі співробітники). Студенти кафедри за організаційної підтримки (сценарій, ведучі) доц. Шолудько Н.Г. долучаються й до збору каштів для воїнів АТО під час «Волонтерських співанок» (упродовж року) (2-3 студенти кафедри беруть участь у них постійно).

– У науковому відділі РДГУ 1.12 відбувся звіт завідувача кафедри проф. Виткалова В.Г. із наукової, науково-методичної та організаційної діяльності колективу у 2014 році. Опубліковано 88 науково-методичних праць, з яких 1 монографія, 37 методичних розробок, 50 наукових статей, з яких у фахових виданнях – 26 та 2 – у науко-метричних збірниках; викладачами опубліковано майже 20 статей в періодиці, оголошувалося до участі у Міжнародних (7), Всеукраїнських (15) науково-практичних конференціях осіб. Упродовж 2014 року 248 раз прізвища студентів заявлялися до участі у наукових конференціях різних рівнів; тоді як у 2013 році їх було 153.

Доц. Виткалов С.В. надіслав матеріали до 9 наукових конференцій, з яких дві міжнародних та 7 всеукраїнських. Він й найбільш активно публікується – 19 статей і 6 навчально-методичних розробок із дисциплін упродовж року. Студентами кафедри опубліковано 23 статті в наукових збірниках ЗВО України та 17 – у періодиці Західної України. Вийшло друком 3 наукових збірники. Є й інші здобутки (деталі – на сайті кафедри). Загалом колектив кафедри посідає високі позиції в університеті у цьому напрямі професіональної академічної самореалізації.

– Відбулися офіційні урочистості з нагоди 75-річчя від дня заснування Рівненського обласного центру народної творчості Рівненської обласної ради (26.12). Співробітники кафедри взяли участь у заході, підготувавши відповідний звіт для ЗМІ. Проф. Виткалова В.Г. запрошено на посаду консультанта цього Центру.

– Проф. Виткалову В.Г. запропоновано Управлінням культури і туризму Волинської облдержадміністрації взяти участь у складі редколегії періодичного культурологічного альманаху КЗ «Волинський науково-методичний Центр народної творчості та культури» Волинської обласної ради.

– Здано на верстку ще 3 наукових збірники, з яких два – фахових, редагування використаної літератури в яких здійснюється науковою бібліотекою РДГУ; верстку одного з цих збірників здійснено доц. Виткаловим С.В. Обсяг фахових наукових збірників перевищує 25 др. а. кожен випуск.

– Здано до друку черговий випуск культурологічного альманаху «Народна творчість Рівненщини» КЗ «Рівненський ОЦНТ» Рівненської обласної ради (упорядкування і наукове редагування – проф. Виткалов В.Г., макет і верстка – доц. Виткалов С.В.) (розсилка по Україні здійснена в електронному варіанті).

– Підвищення кваліфікації у звітний період здійснили: доц Морозова Т.П. (квітень, Рівненський факультет НАКККіМ), доц. Казначеєва Л.М. та доц. кафедри Кучина Н.І. (НаУ «Острозька академія», листопад).

– На засіданні Вченої ради РДГУ (26.12) доценти кафедри Виткалов С.В. та Казначеєва Л.М. (одноголосно) рекомендовані для присвоєння Атестаційною Колегією МОН України вчених звань доцентів.

2015 рік

– У зв'язку з рекомендаціями МОН України, викликаними складним економічним становищем країни, переформатовано навчальний процес по кафедрі (як і в університеті загалом), три тижні з яких (з 26.01 по 21.02) навчання здійснювалося в інтернет-режимі.

– Уся кафедральна документація готується згідно нових вимог, передбачених для документів, що подаються до обласного архіву.

– Доц. кафедри Виткаловим С.В. здійснено макетування та верстку Альманаху наукового товариства «Афіна» РДГУ – «Актуальні питання культурології». Вип. 14 (лютий).

– У зв'язку з оприлюдненням значної частини інформації про життєдіяльність колективу університету на сайтах ЗВО та художньо-педагогічного факультету, у цьому Літописі подано лише ті аспекти життєдіяльності кафедри, які фактично не оприлюднюються на загальних сайтах РДГУ.

– Доц. кафедри Виткаловим С.В. у науковій періодиці опубліковано серію статей про проблеми «прикладної» культурології та культурно-дозвіллєвої практики Рівненщини.

– Серед навчальних дисциплін, що виносяться на ЗНО для спеціальностей кафедри, рішенням Приймальної комісії РДГУ обрано українську мову та літературу, історію та іноземну мову (або географію).

– Проведено Круглий стіл з актуальних проблем сучасної культури студентами V курсу

спеціальності «Культурологія» заочної форми навчання (3.02; відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г.).

– На кафедрі започатковано формування електронної бібліотеки, куди входять різноманітні матеріали стосовно методичного забезпечення навчального процесу, відгуки, рецензії, спеціальна література, протоколи засідань кафедри, дипломні дослідження тощо, що розширює потенційні можливості колективу та допомагає швидше отримати необхідну інформацію. Результати її формування заслуховуються на засіданнях кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Головою (членом) експертних комісій МОН України для акредитації Ужгородського коледжу культури і мистецтв (04-06.02), Харківського училища культури (12-13.03), коледжу культури і мистецтв м. Лозова (24-25.03), Барського гуманітарно-педагогічного коледжу (23.04, Вінницька обл.), Мелітопольського коледжу культури (26-27.05) та ін., під час яких проведено зустрічі з педагогічним складом, головами циклових комісій та студентами зазначених закладів, а також із завідувачами відділів хореографії, культурно-дозвіллєвої діяльності (Львів, Суми), бібліотечної справи (Тульчин, Миколаїв, Запоріжжя), заступниками директорів Дніпропетровського, Сумського, Мелітопольського, Барського, Запорізького коледжів культури і мистецтв та гуманітарно-педагогічного коледжу на предмет вступу до РДГУ. Він брав участь також в акредитаційних експертизах (голова комісій) Чернівецького Національного університету ім. Ю.Федьковича, Маріупольського державного університету та Одеської національної музичної академії ім. А.В.Нежданової (червень).

– Наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та Альманах наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології» постійно замовляються для поповнення власної бібліотеки Львівським товариством «Сейбер-світло» (з 2001 року).

– Сайт кафедри стає важливим чинником інформування студентів та позиціонування колективу кафедри у науково-освітньому просторі України.

– Проведено Звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів РДГУ за 2014 рік (25.03). Працювало три секції (67 учасників). За вагомі наукові здобутки (публікація монографії і значної кількості статей) доц. Виткалов С.В. відзначений дипломом РДГУ у номінації «Науковець року, 2014».

– Доц. Виткалова С.В. введено до складу Громадської ради з питань духовності при управлінні культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації. Голова ради – член обласної організації НСХ України В.В. Гвоздинський.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (канд. мистецтвознавства Виткалов С.В. та канд. іст. наук Казначеєва Л.М.) Атестаційною Колегією МОН України затверджені у вченому званні доцентів кафедри культурології і музеєзнавства (лютий).

– Проф. Виткаловим В.Г. підготовлено новий пакет документів для відкриття спеціалізованої вченої ради при кафедрі за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (лютий) і передано до вченої ради на затвердження.

– Культурно-мистецькі заходи («Жінка року», «Вклонімося жінкам-фронтовичкам», тематичні вечори з нагоди ювілею Т.Г.Шевченка та ін.), започатковані в місті доц. Шолудько Н.Г., чимало років залишаються в арсеналі культурно-масової роботи місцевих органів влади (управління культури і туризму міськвиконкому).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчальний посібник «Рідний край», підготовлений канд. іст. наук, доц. МЕГУ ім. С.Дем'янчука М.М.Ясінським для студентів гуманітарних спеціальностей. Рівне: ТЕТІС, 2015. 197 с. (лютий).

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри – постійні учасники та організатори багатьох культурно-мистецьких заходів, що проводяться в місті і, частково, в районах області (соціальні дитячі установи с. Олександрія та с. Шубків).

– За ініціативи доц. Шолудько Н.Г. студентами кафедри в Міському Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка висаджено (започатковано) алею «Гай культурологів» (квітень). Надалі ця Алея стає місцем проведення різноманітних заходів, пов'язаних із посвятою у першокурсники. Вона – певною мірою символ кафедри.

– У складі вченої ради художньо-педагогічного факультету є доц. Костюк Л.К. (секретар), Тюска В.Б. (голова профбюро факультету), проф. Виткалов В.Г. (зав. кафедри).

– На кафедрі здійснюють стажування асистенти кафедри культурології, релігієзнавства та теології Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича Бучовський В.Р. та Скрипник Є.М. (16.02-16.03).

– Монографії доц. Виткалова С.В. («Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» і «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах»), проф. Виткалова В.Г. («Українська культура: сторінки історії ХХ століття», «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях композитора» (співавт. Каневська Г.Г.) та хрестоматія «Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К. Свєшнікова» (співавт., доц. Т.О.Пономарьова) розміщено на сайтах в інтернет-магазинах США, засвідчуючи актуальність регіональної історико-культурної проблематики та якість підготовки цих видань.

– Відбулися вибори ректора РДГУ на новій основі (75% – професорсько-викладацький склад, 15% – студенти, 10% – співробітники різноманітних служб університету). Перемогу здобув проф. Постоловський Р.М. (19.03)(78%).

– Започатковано практику розміщення на сайті кафедри збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» (англомовні версії) у ПДФ-форматі, що друкуються на кафедрі. Згодом, за погодженням з ДАК МОН України, це питання знято.

– Співробітники кафедри (доц. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.) «підключені» до міжнародної програми «Індекс цитування наукових праць».

– Фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ отримав міжнародний реєстраційний знак ISSN (березень, Париж, Франція) (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– На засіданні кафедри (28.04) започатковано слухання співробітників «прикладного» та теоретичного напрямів про творчі здобутки в обраній сфері упродовж року.

– Головою ДЕК на усіх ОКР спеціальності «Культурологія» призначено доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Київського університету ім. Б. Грінченка – Ю.Л.Афанасьєва.

– Студенти та співробітники кафедри провели благодійний захід у міському парку культури ім. Т.Г.Шевченка на тему «Мені не байдуже...» (орг. – доц. Шолудько Н.Г., квітень). Згодом проведено серію подібних заходів із такою ж тематикою.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 20, т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. 341 с. (36,9 др. а.) і здійснено його офіційну розсилку. Загальний обсяг наших збірників фактично збільшено втричі.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) продовжують організаційно-методичні контакти з науково-педагогічними працівниками інших ЗВО України, зокрема КНУКіМ, Одеської НМА ім. А.В. Нежданової, НАКККіМ, Інституту культурології НАМУ, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ, СНУ ім. Лесі Українки, Полтавського національного університету ім. В.Короленка, МЕГУ ім. С.Дем'янчука та ін., а також низкою коледжів культури і мистецтв та педагогічних коледжів (Луцьк, Суми, Тульчин, Дубно, Калуш, Самбір, Теребовля, Львів, Чернівці й ін.) (доц. Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) на предмет рецензування їх праць, залучення до участі у наукових конференціях, підготовці відгуків на автореферати дисертаційних досліджень, публікаціях у наукових збірниках кафедри, підготовці аспірантів, участі в акредитаційних та ліцензійних експертизах, проходженні підвищення кваліфікації тощо.

– Члени СНТ «Афіна» (куратор – доц. Костюк Л.К., голова – студ. О.Яриніч) значно збільшили кількість публікацій наукових статей та участі у наукових конференціях різних рівнів. У 2014-2015 н. р. було заявлено до оргкомітетів всеукраїнських наукових заходів – 68 осіб, міжнародних – 18, звітній університетській – 58, наукових семінарах – 32. Крім цього, практикується проведення підсумкових конференцій по завершенню слухання дисципліни (4-7 щорічно). Упродовж року до друку подано понад 30 статей. При цьому контингент студентів зменшився.

– Із метою розширення можливостей працевлаштування студентів кафедри, планується запровадження нової спеціалізації у рамках спеціальності 6.02.01.00 – «Культурологія» – «Івент-менеджмент» (Ідею не реалізовано через

запровадження згодом (у 2017 р.) нової спеціальності – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» із названою вище спеціалізацією).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчальний посібник канд. мистецтвознавства, доцента НаУ «Острозька академія» Бондарчук Я.В. «Історія Острозької академії». Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. 586 с. Вийшло дві його редакції.

– Переглянуто навчальні плани спеціальності «Культурологія» I і V курсів на предмет відповідності новим вимогам МОН України (16 навчальних дисциплін на навчальний рік, зміна кількості кредитів, 2/3 самостійна робота, загальне зменшення навчального навантаження на викладача до 600 годин на рік тощо, квітень). Розпочато контроль за виконанням «другої частини» навчального навантаження співробітниками.

– Вийшов друком (електронні варіанти постійно розміщуються на сайті кафедри) фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 20, т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. 285 с. (39,6 др. а.) і здійснено його офіційну розсилку (15 прим.). До неї додаються й програми всеукраїнських науково-практичних конференцій.

– Відбувся звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В. Г. на засіданні вченої ради РДГУ на тему «Про підготовку кваліфікованих фахівців кафедри культурології і музеєзнавства з проблем естетичного та етичного виховання і формування високої гуманістичної культури особистості» (24.04).

– Створено спеціальну «студентську» сторінку кафедри у мережі Фейсбук (відп. –доц. кафедри Казначеєва Л.М.).

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри упродовж лютого-квітня відвідали фінальні заходи КВК у МПК «Текстильник» (лютий), концерт симфонічного оркестру обласної філармонії «Хіт-парад» (березень), постійно діючу експозицію «Народна ікона Волині XVII-XVIII століть», виставку середньовічного обладунку «Європейський воїн XV сторіччя», що експонуються в РОКМ, переглянули виставу «Кайдашева сім'я» у постановці Житомирського академічного театру ім. І.Кочерги, що перебуває на гастролях у м. Рівне, творчий звіт кафедри хореографії в РОАМДТ (27.04) та хореографічної агенції «Едельвейс», презентацію книги О.Морозової і В.Луца з історії Рівненської чоловічої гімназії (30.04); були присутні на зустрічах із директором МПКіС «Текстильник» (Т.Максименком), представниками Ліги КВН, журналістом телеканалу «1+1» від м. Рівне О.Курсиком (22.09), ознайомилися з оригіналами робіт рівненського художника періоду II світової війни Н.Хасевича, переглянули документальний фільм про український рух опору «Здобути, або не бути», зустрівшись із режисером-постановником фільму – М.Ткачуком; були присутніми на творчому вечорі народної артистки України А.М.Роговцевої (6.10). Вони також постійно відвідують нові експозиції художньої галереї «Євро-Арт» та чимало фестивальних заходів «Ліги КВН».

– Педагогів кафедри (Кучину Н.І., Казначеєву Л.М., Тюску В.Б.) обрано на посади доцентів (за оголошеним конкурсом) на вченій раді художньо-педагогічного факультету РДГУ (травень).

– Проведено декілька комплексних контрольних робіт (ККР) (12-25.05) із дисциплін кафедри для майбутньої акредитаційної експертизи спеціальності «Культурологія».

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри були присутні на презентації персональної художньої виставки Голови Національної Спілки дизайнерів України (Рівненське відділення) О.К.Литвина, відвідали нову експозицію картин Сальвадора Далі «Філософія» (15.05, орг. – доц. Костюк Л.К.), виставу Львівського академічного музично-драматичного театру ім. М.Заньковецької «Циліндр» (20.05, орг. – доц. Шолудько Н.Г.), звіт ансамблю сучасної хореографії «Неоданс» кафедри хореографії РДГУ у МПКіС «Текстильник» та «Музейні гостини» в РОКМ (24.05) (відп. – доц. Виткалов С.В.); взяли участь у зустрічі з дочкою відомого рівненського художника-емігранта (в Рівному до 1943 р.) Г.П.Косміаді – Н.Г.Саннов-Косміаді (Німеччина, 26.05) (відп. – доц. Костюк Л.К., кафедра), рівненським поетом О.Берестяним (кафедра, орг. – доц. Казначеєва Л.М.) та ін.

– Науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь у міжнародних науково-практичних конференціях у м. Харкові «Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного і міжрегіонального суспільного

діалогу», присвяченій перспективам розвитку аматорського руху та еволюції системи методичного управління (Виткалов С.В.), всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспект» (Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 27 берез.), міжнародній науковій студентській «Освіта. Наука. Суспільство очима молодих», м. Рівне (травень, Морозова Т.П., Тюска В.Б., Кучина Н.І., Казначеєва Л.М.).

– Співробітники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г. й епізодично – Костюк Л.К.) беруть участь у підготовці відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих вчених рад НАКККіМ, Інституту сучасного мистецтва НАМ України, Кіровоградського ДПУ ім. В.К.Винниченка, НПУ ім. М.П.Драгоманова, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України, НАКККіМ та ін.

– Студентська команда кафедри брала участь у фінальних заходах КВК на Кубок ректора (15 травня) і посіла ІІІ місце. Керівник – ст. лаборант кафедри М.М.Кирильчук.

– Доц. Костюк Л.К. організувала виставку художніх творів Г.П.Косміаді у Волинському краєзнавчому музеї та музеї «Бойківщина» (м. Самбір).

– Доц. Виткалов С.В. за відповідним Наказом призначався членом експертної комісії ДАК МОН України для акредитації спеціальностей 6.020101 – 7.020101 – «Культурологія» в Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (19-21.05). Доц. Шолудько Н.Г. взяла участь в акредитаційній експертизі Волинського училища культури (спеціальність «Народна художня творчість») (червень).

– Науково-педагогічні працівники кафедри за ініціативи профкому РДГУ здійснили екскурсійну поїздку Закарпаттям (22-24.05) із відвідуванням низки музейних установ та замків західного регіону України.

– Для студентів кафедри за участь у наукових конференціях та олімпіадах, публікації статей широко застосовується бонусна система заохочень, яка використовуються ними під час заліково-екзаменаційних сесій.

– На кафедрі продовжують формуватися картотеки наукових праць співробітників, дипломних робіт усіх ОКР, випускників спеціальності, а також здійснюється облік проведеної роботи на філіях тощо. Взагалі звітність у колективі поставлена на належний організаційний рівень.

– Уточнено і подано на затвердження на вчену раду РДГУ Положення про кафедру та низки посадових інструкцій стосовно науково-педагогічних працівників (доцента і професора) (травень).

– Проф. Виткалов В.Г. здійснив наукове редагування і упорядкування збірки сценаріїв народознавчого спрямування «З народного джерела», підготовлену співробітниками обласних центрів народної творчості України. У 2-х ч. Рівне: М.Дятлик, 2015. Ч. І. 297 с., ч. ІІ. 211 с. Видання, на пропозицію Ради керівників обласних центрів народної творчості України, розіслано до усіх обласних центрів народної творчості України.

– На посаду студентського декана Художньо-педагогічного факультету обрано студентку ІІІ курсу кафедри культурології та музеєзнавства Янишевську Ю.

– Обласна універсальна наукова бібліотека постійно готує серію краєзнавчих розвідок, де вміщено чимало інформації про науково-педагогічних працівників кафедри (або їх наукові праці) (Виткалова С.В., Костюк Л.К., Виткалова В.Г., Морозову Т.П.).

– Проведено анкетування науково-педагогічних працівників студентським активом РДГУ (2-3.06). Дані оприлюднено.

– Проведено низку консультацій та засідання ДЕК на заочній (23.05-4.06) та денній формах навчання (17-24.06). Інформацію про результати подано до МОН України та навчального відділу і деканату ХПФ РДГУ.

– Проведено значну профорієнтаційну роботу щодо вступу на спеціальності кафедри. На сайт кафедри звернулося понад 15 тис. осіб (переглядів) (3.06).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (проф. Виткалов В.Г.) були рецензентами дипломних робіт ОКР «Магістр» студентів НаУ «Острозька академія» (5.06, Маковецька О., Костюк О., заочна форма навчання) та дипломних робіт спеціальності «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво» РДГУ (доц. Костюк Л.К., Виткалов С.В.).

– Вийшов друком т. 2. Вип. 20 фахового наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ і здійснено його офіційну розсилку.

– Відбулися зміни в керівництві РДГУ: першим проректором призначено доктора психол. наук, проф. Павелківа Р.В. Проректором із навчальної і навчально-методичної роботи призначено доктора пед. наук, проф. Пелеха Ю.В. (згодом до його функціональних обов'язків додалося й міжнародне співробітництво та акредитація), який до цього працював на аналогічній посаді у НУВГіП (травень).

– За ініціативи керівництва РДГУ (проф. Постоловський Р.М., проф. Павелків Р.В., проф. Петрівський Я.Б.) проведено звіт усіх науково-педагогічних працівників кафедр університету: наукова робота – за увесь період викладання, усі інші види робіт – за останніх 3 років (4.06-10.06). На нашому сайті розміщено звіти усіх педагогів кафедри культурології і музеєзнавства за останні 3 роки. Надалі ця практика залишається постійною, хоча особливих результатів щодо впливу на науково-педагогічний склад (обсяг навчального навантаження, оплату праці тощо) вона не дає.

– Доц. Виткалов С.В. запрошувався, у якості спеціального кореспондента обласної газети «Волинь», для висвітлення художніх заходів, проведених мистецькими колективами м. Рівного, зокрема й естрадно-симфонічним оркестром «Brevis» у замку Любарта (м. Луцьк, 12.06), про що вийшли відповідні його репортажі у періодиці Рівного та Луцька.

– На засіданні кафедри 23.06 відбулися звіти науково-педагогічних працівників з усіх видів діяльності та затвердження річного звіту з навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної та виховної діяльності колективу у 2014-2015 н. р. Інформація розміщена на сайті кафедри.

– Студенти кафедри неодноразово упродовж року відзначалися Подяками установ культури міста та області (обласна універсальна наукова бібліотека, РОКМ, міський Парк культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка, низки соціальних установ області) за активну і якісну культурно-масову діяльність.

– 28.06 – 6.07 у міжнародному дитячому оздоровчому Центрі «Космос» (с. Рибаківка, Миколаївська обл.) відбувся XVIII міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека», в якому взяли участь представники 17 областей України, а також представники Молдови, Франції, Болгарії. Склад журі: народний артист України Г.Чапкіс, голова хореографічної агенції «Чапкіс», директор продюсерського центру «Хореографічна школа Чапкіса», заслужений діяч мистецтв України М.Орловський (хореографія, Київ), канд. пед. наук, доц. Галенко О. (Миколаїв), заслужені діячі мистецтв України Л.І.Іваницька та Е.Е.Іваницький (Миколаїв), канд. мистецтвознавства, доц. Виткалов С.В., канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г. (образотворче і декоративно-прикладне мистецтво, Рівне), заслужений діяч мистецтв України, доцент, зав. кафедри музики хореографічної академії ім. С.Лифаря – Досенко Є.І. (Київ), судді міжнародної категорії, викладачі Миколаївського коледжу культури і мистецтв Краснова С.М. та Гаркушко В.Є. – суддя міжнародної категорії, актор Миколаївського академічного музично-драматичного театру, Коваль Р.В. – актор Миколаївського академічного театру, Гапенко О.М. – викл. вокалу Миколаївського коледжу культури і мистецтв, лауреат міжнародних конкурсів, Воронова І.В. – головний спеціаліст департаменту культури Київської держадміністрації, Курмель Л.М. – лауреат міжнародних конкурсів, артистка театру і кіно, член Національної Спілки театральних діячів України (театральне мистецтво), лауреат Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, поет Д.Д.Кремінь (Миколаїв), хореограф-постановник, лауреат танцювальних міжнародних конкурсів Кищенко А.М. (Миколаїв).

Доц. Виткалов С.В. виконував також обов'язки спеціального кореспондента для висвітлення фестивальних заходів. Його репортажі та відеофільми розміщувалися на сайті НАПН України, спеціалізованій ЗОШ «Академія дитячої творчості» м. Миколаїв та сайті кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.

У якості почесних гостей фестиваля – народна артистка Українки Н.Бучинська, народний депутат України, голова підкомітету Комітету Верховної Ради з питань освіти, культури і духовності Т.Д.Кремінь, заслужені артисти України А.Князь, О.Сичов, вокальний дует «Анна-Марія», теле-ведуча, лауреат всеукраїнського конкурсу «Голос країни» Н.Гордієнко (Київ), учасник міжнародних фестивалів Р.Мухтаров; Мозговий В.Л. – доктор пед. наук, доц. Миколаївського академічного коледжу, актори професійних театрів. Організатори: Миколаївська академія дитячої творчості, директор –

канд. пед. наук Г.Д.Матвєєва, Миколаївська обласна рада та Національна Академія педагогічних наук України (відп. – доктор пед. наук, проф. О.М.Отич).

У рамках заходу відбулася ІІ міжнародна літня Академія педагогічної майстерності за участі доктора педагогічних наук, проф., директора науково-дослідного інституту ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України О.М.Отич, а також доктора педагогічних наук, проф., першого проректора цього ж ЗВО, Чернишової Є.Р., доктора психол. наук, проф. Помиткіна Е.О. (НАПН України), доктора пед. наук, проф. С.В.Помиткіної (Київський національний авіаційний університет, заступника директора Департаменту освіти, науки та молоді Миколаївської обласної держадміністрації Каськової Г.Л., заступника директора Миколаївської академії дитячої творчості Стемковської Я.Є. – канд. пед. наук, а також професорів університету ім. Комісії Народної освіти в м. Кракові (Польща) – Б.Куровської та К.-Л.Джерми й ін.

Доц. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. за участь у роботі І міжнародної «Академія педагогічної майстерності» і відзначені відповідними сертифікатами (36 год.), затвердженими ректором ДЗВО «Університет менеджменту в освіті» доктором пед. наук, проф., академіком НАПН України Олійником В.В.

– «За Вагомі творчі здобутки у науковій діяльності, вагомий особистий внесок у підготовку кваліфікованих кадрів» доц. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. відзначені Грамотами Міністерства освіти України (С.Квіт) (липень, грамоти вручені під час церемонії закриття міжнародного фестивалю «Золотий лелека» народним депутатом України, заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань, освіти і духовності Т.Д.Кременем).

– Доц. кафедри Тюска В.Б. відзначена Почесною грамотою Рівненської МАН «За сприяння у підготовці підростаючого покоління».

– Навчальне навантаження у зв'язку із значними змінами в системі планування (відповідно до розпорядження МОН України) зменшено по кафедрі на 3700 год. (або на 4,5 ставки). Загальний обсяг навчального навантаження на кожного науково-педагогічного працівника складає 600 год., незалежного від його наукового ступеня чи вченого звання. Обов'язкове стажування співробітників, починаючи з вересня 2015 р., відбуватиметься без зняття навчальних годин на цю форму підвищення кваліфікації. Є й низка інших місцевих нововведень, запроваджених навчальною частиною стосовно зменшення навчального навантаження по усіх кафедрах РДГУ (зменшення годин на керівництво кваліфікаційними роботами усіх рівнів, заліки тощо).

– За відповідним розпорядженням МОН України значно зменшено (майже на 50%) обсяг державного замовлення на всі ОКР в РДГУ. На спеціальності кафедри виділено по 2-3 місця на ОКР «Бакалавр». Ситуацію з місцями державного замовлення дещо покращено наприкінці вступної кампанії (додалося 1-2 місця на спеціальність).

– На спеціальність «Культурологія» подано заяв: денна форма ОКР «Бакалавр» – 83 (9 держ. місць), скорочена форма – 12 (2 держ. місця); ОКР «Спеціаліст» – 15 (13 держ. місць), ОКР «Магістр» – 6 (4 держ. місця); заочна форма: ОКР «Бакалавр» – 45, скорочена форма навчання – 15 (2 держ. місця), ОКР «Спеціаліст» – 30 (5 держ. місць), ОКР «Магістр» – 1.. Зараховано: денна форма: ОКР «Бакалавр» – 12 студентів, скорочений термін – 3 студенти, ОКР «Спеціаліст» – 13 студентів, ОКР «Магістр» – 4 студенти; заочна форма: ОКР «Бакалавр» – студенти, скорочена форма – 4 студенти; ОКР «Спеціаліст» – 20 осіб; ОКР «Магістр» – 1. Традиційно серед абітурієнтів ОКР «Спеціаліст» денної та заочної форм навчання – випускники НаУ «Острозька академія» та інших ЗВО (на базі ОКР «Бакалавр» з інших спеціальностей). 2 студенти здобувають другу вищу освіту, у т. ч. й доц. кафедри Кучина Н.І.

На спеціальність «Музейна справа» подано заяв: денна форма (держ. замовлення – 5 місць) – 50 осіб. Зараховано: денна форма – 5 осіб. У контексті вступної кампанії в Україні ситуація на кафедрі є достатньо позитивною і випереджає такі ЗВО, як ОНУ ім. І.Мечникова, СНУ ім. Лесі Українки, НаУ «Острозька академія».

– У штаті кафедри станом на 1.09.2015 н. р. – 11 науково-педагогічних працівників: проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В., викл. Андрощук І.М., викл. Мосієвич Ю.О., доц. Костюк Л.К., доц. кафедри Кучина Н.І., доц. Казначеєва Л.М., доц. Шолудько Н.Г., доц. кафедри Тюска В.Б. та Матвеєва В.С., ст. викл. Глущук О.Г. Серед сумісників: д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри педагогіки

Малафіїк І.В., завідувач навчальної частини, ст. викл. Колосюк О.А., заввідділом акредитації, ст. викл. Байло О.А. (РДГУ), завідувач відділом давньої історії України КЗ «РОКМ», доц. Пономарьова Т.О., директор КЗ «РОКМ» Булига О.С. Науковий ценз складає 75 %. Загальний обсяг навчального навантаження нараховує 10.150 годин, що складає 15 ставок. Приміщення кафедри – аудиторії № 46 та 46-а, корп. № 1, вул. С.Бандери, 12. Серед нових штатних співробітників – аспірантки денної форми Андрощук І.М. та Мусієвич Ю.О. Залишила роботу на кафедрі доц. Морозова Т.П. у зв'язку з виходом на пенсію.

– Обов'язковими заходами для студентів першого тижня навчання І курсу є відвідання наукової бібліотеки університету та Державного архіву Рівненської області і зустріч з їх співробітниками, ознайомлення з фондами, системою бібліотечного обслуговування, специфікою організації навчання в РДГУ, а також із культурною інфраструктурою міста (відповідальні – куратори академгруп, актив СНТ «Афіна»).

– Вийшов друком навчально-методичний посібник доц. Виткалова С.В. «Українська культура: методичне забезпечення навчального процесу в параметрах кредитно-трансферної системи». Рівне : РДГУ, 2015. 207 с. (17,9 др. а., вересень, рекомендований вченою радою РДГУ до друку) для студентів напряму підготовки 6.020101 – «Культурологія».

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у якості спеціального кореспондента газети «Волинь» (м. Рівне) щодо висвітленні подій міжнародного фестивалю джазового мистецтва «Art Jazz Cooperation», про що опубліковані відповідні статті у періодиці міст Рівне (21.08) та Луцьк (сайт СНУ ім. Лесі Українки, 2.09).

– Сформовано новий склад ученої ради РДГУ на підставі рішень трудових колективів факультетів. Проф. Виткалова В.Г., за новими вимогами, введено до нового складу вченої ради РДГУ на підставі рішення вченої ради ХПФ (з подання трудового колективу ХПФ).

– Колектив кафедри (проф. Виткалов В.Г., доц. Костюк Л.К.) виступив у ролі доповідачів і співорганізаторів (доц. Виткалов С.В. – інформаційне забезпечення, упорядкування і верстка програми; проф. Виткалов В.Г. – ведучий конференції, редагування матеріалів) всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми збереження і популяризації національних традицій серпанкового ткацтва в сучасній Україні», присвяченої відродженню традицій «серпанкового ткацтва», що відбулася в с. Крупове Дубровицького району Рівненщини (11.09 – наукова конференція, майстер-класи, відвідування музею ткацтва, зустрічі з майстрами й учасниками гуртка «Серпанкове розмаїття», інтерв'ю всеукраїнським телеканалам) та обласному краєзнавчому музеї – виступи учасників та демонстрація художніх зразків із фондів РОКМ, Сарненського районного історико-краєзнавчого музею, Радивилівського музею ткацтва «Легенди Полісся» (12 вересня 2015 р.). Під час заходу порушувалося питання про внесення зразків «серпанкового ткацтва» до пам'яток національної нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.

У роботі заходу, крім відомих практиків північних районів області, взяли участь науковці з Миколаєва, ІМФЕ ім. М.Рильського НАН України, Львівської національної академії мистецтв, КНУКіМ, Національного музею архітектури та побуту України (Пирогове), РДГУ, КЗ «РОКМ» і «ОНЦТ» обласної ради та ін., а також заступник Голови Рівненської ОДА і начальник управління культури і туризму Рівненської ОДА.

Захід детально висвітлювався (зокрема й доц. Виткаловим С.В.) у місцевих і регіональних ЗМІ, а також у всеукраїнській науковій періодиці (зб.: «Матеріали до української етнології» ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України, «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 21), «Актуальні питання культурології». Вип. 15 та всеукраїнських телеканалах. Практичну частину заходу (с. Крупове та КЗ «РОКМ») висвітлювали також два всеукраїнські телеканали.

– Студенти та викладачі кафедри брали участь в урочистостях із нагоди Дня кіно в Рівненському обласному краєзнавчому музеї (вересень).

– Розпочато підготовку до проведення чергової акредитаційної експертизи МОН України спеціальності «Культурологія» за усіма ОКР.

– Доц. Виткалов С.В. став ініціатором зустрічі з педагогічними колективами рівненських ДМШ № 1 та художньої школи (вересень) на предмет подальшої співпраці.

– Доц. Костюк Л.К. здійснила стажування на кафедрі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ (вересень-жовтень).

– Доц. Казначеєва Л.М. провела навчально-виховні заходи зі студентами кафедри в рамках дисциплін: тематична конференція «Романтизм у західноєвропейській музиці» (15.10), студентський фестиваль «Письменництво – це музика душі» (3.11), інсценізацію казки «Колобок» та розважально-ігрову програму в КЗ «Рівненський обласний навчально-реабілітаційний центр» (3.11).

– Розпочато підготовку до проведення XI міжнародної науково-практичної конференції «Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства» (Сформовано організаційний комітет заходу, розіслано понад 800 запрошень до ЗВО і наукових установ України та далекого зарубіжжя) (відп. – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– Доц. Виткалов С.В. підготував відеофільм-репортаж про міжнародні фестивалі дитячої творчості «Золотий лелека» і презентував його у Миколаївській академії дитячої творчості та надіслав, на відповідний запит до НАПН України, під чиїм організаційно-методичним керівництвом відбуваються подібні фестивалі (вересень), одержавши високу схвальну оцінку цієї роботи. Цю практику ним продовжено і в наступні роки.

– Рішенням кафедри (за погодженням із керівництвом ЗВО), зважаючи на невелику кількість студентів, відмінено практику підготовки фахівців скороченої форми навчання у форматі окремих академічних груп.

– Співробітники кафедри взяли участь в урочистостях із нагоди 75-річчя від дня заснування Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки (30.10).

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до участі у ювілейних наукових заходах на пошану член-кореспондента НАПН України, доктора педагогічних наук, професора, декана філософського факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, В.О.Балуха (жовтень) з обов'язковим надсиланням наукової статті до фахового збірника університету.

– На кафедрі здійснює стажування заступнця директора з навчально-виховної роботи спеціалізованої ЗОШ «Академія дитячої творчості» м. Миколаїв Литвиненко Н.Л. (вересень-жовтень).

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки наукового редактора і упорядника науково-методичного збірника «Обласні науково-методичні центри України в умовах реформування органів місцевого самоврядування», підготовленого на замовлення Ради директорів обласних центрів народної творчості України (Рівне : М.Дятлик, 2015. 101 с.).

– Завершено формування акредитаційних документів напряму підготовки та спеціальностей 6.020101, 7.020101, 8.020101, «Друга вища освіта» – «Культурологія» та передано їх до МОН України (відп. – доц. Виткалов С.В., ст. викл. Байло О.А., 19.10).

– Студентське наукове товариство «Афіна», за рішенням його загальних зборів, очолює студентка III курсу Г.Сердюк (куратор – доц. Костюк Л.К.).

– У фундаментальній сучасній енциклопедії «Україна: історія великого народу» (Київ, 2015) використано чимало матеріалів про регіональний культурний простір і місцевих митців, підготовлених доц. Виткаловим С.В. (http: // litopys. com.ua/places/viznachn-postat/ khudozhniki-r-vnogo). Надалі – її зміст лише поповнюється.

– Викладачку кафедри Мусієвич Ю.О. зараховано на денне відділення аспірантури РДГУ (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») (1.10). Тоді ж затверджено тему її дисертаційного дослідження та призначено наукового керівника.

– Національна Бібліотека України ім. В.І.Вернадського (відділ наукової періодики) перевірила наявність у своїх фондах усіх наукових збірників кафедри та їх відповідність існуючим вимогам (зокрема і їх електронних версій) і дала позитивну довідку для ДАК МОН України з метою продовження їх індексування та атестації.

– Наукове керівництво пошукувачами кафедри (Левенець М.В., Горох Г.С.) відповідним рішенням кафедри передано доц. Виткалову С.В. (документи передано до наукового відділу для затвердження вченою радою РДГУ).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри брали участь у зустрічах із донькою рівненського художника Г.П.Космаді – Н.Г.Саннов-Космаді (Гамбург, Німеччина, 12.10), відвідали заходи міжнародного фестивалю фотомистецтва «Фотовернісаж на Покрову», II регіонального фестивалю кобзарського мистецтва (14.10), взяли участь у науковій конференції з нагоди 100-річчя від Дня народження історика-археолога І.К.Свєшнікова, екскурсіях на Поле Берестецької (1651 року) битви, Національні історико-культурний та меморіаль-

ний заповідники Пляшевої і Дубна (19-20.10), відвідали заходи всеукраїнського огляду-конкурсу СТЕМів «Шалантух» (НУВГіП, 7.11), культурно-мистецькі акції «Дні Тернопільщини в м. Рівне» (виставкова зала МБК, 25.11); культурно-мистецькі заходи з нагоди ювілею МПКіС «Текстильник», фотовиставки рівненського фотохудожника О.Майструка та ін. (грудень), а також провели низку практичних заходів у соціальних установах міста (відп. – Глущук О.Г., Тюска В.Б. та студентський актив).

– Вийшов друком Вип. 14 Альманаху наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології». Рівне: РДГУ, 2014. 258 с. (30,5 др. а., 28 жовтня) і здійснено його офіційну розсилку. Макетування і верстка – доц. Виткалов С.В.

– На XI всеукраїнську науково-практичну конференцію «Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства» (12-13 листопада) подано 350 заявок. Якісний склад учасників наступний: докторів наук, професорів – 34; у т. ч. 21 доктор наук; кандидатів наук, доцентів – 102, аспірантів – 65; докторантів – 6; магістрантів – 16; чимало представників музейних установ, Львівської Національної картинної галереї ім. Б.Возницького, Національного історико-культурного заповідника «Замки Тернопілля», представників художніх колективів (Львівського Національного театру опери та балету, філармонійних художніх колективів Чернівців, Івано-Франківська, Львова, Хмельницька та ін.). Представлено 61 ЗВО, наукові установи системи НАНУ, НАМУ, НАПНУ.

У роботі конференції взяли участь, надіславши теми виступів, також представники ЗВО із Санкт-Петербурга, Красноярська, Ростова (Росія), Китаю, Мінська (республіка Білорусь), Румунії, керівники експериментальних дитячих навчальних мистецьких закладів (Миколаїв, Львів, Київ) тощо. Інформацію про проведений захід подано у місцеві і всеукраїнські ЗМІ – сайти Управління освіти і науки Рівненської ОДА, газети «Правда Рівненська», «Вісті Рівненщини», «Віче» (Луцьк), «Гілея»: наук. зб. НПУ ім. М.П.Драгоманова, місцеві канали ТБ («Ритм-ТБ»), наук. зб.: «Актуальні питання культурології»: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ. Вип. 15, «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. РДГУ та ін. Керівниками та секретарями секцій були Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Кучина Н.І., Матвеєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г.

– Розроблено та подано (до загально університетського) перспективний план роботи кафедри на період до 2020 року (протокол № 17 від 12 квітня), де серед пропозицій – створення на базі РДГУ Інституту культури та інформаційних технологій, куди б увійшли усі спеціальності кафедри, окремі спеціальності факультету ДКМ: «Бібліотекознавство, бібліографознавство», «Документознавство і інформаційна діяльність. Книгознавство» і інші спеціальності напряму 02 «Культура» (фактично усе із запланованого, крім останньої пропозиції, виконано).

– Завдячуючи ініціативності куратора наукового товариства «Афіна» доц. Костюк Л.К., на кафедрі зберігається висока активність студентів щодо наукових публікацій і їх участі у наукових, звітних конференціях усіх рівнів.

– Із метою підготовки до проведення акредитаційної експертизи МОНУ, проведено ККЗ із низки дисциплін спеціальності 034 «Культурологія» (23-27.11). У цьому процесі бере участь й відділ моніторингу навчального процесу РДГУ.

– Ст викл. Глушук ОГ. зі студентами II курсу спеціальності 034 «Культурологія» провели святково-ігрову програму «Радість завітала» для учнів КЗ «Чудельська спеціалізована ЗОШ-інтернат № 1» Сарненського району Рівненської облради (5.12).

– Проведено урочистості у зв'язку з відзначенням 75-річчя від дня заснування Ровенського державного учительського інституту (17 грудня). До друку подано науковий збірник, у якому є інформація про колектив кафедри (відп. – проф. Виткалов В.Г.). Проф. Виткалов В.Г. нагороджений Почесною відзнакою «РДГУ – 75», доц. Шолудько Н.Г. – Грамотою управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації.

– У рамках святкування ювілею РДГУ науковою бібліотекою РДГУ організована презентація другого тому біобібліографічного довідника «Академіки. Доктори наук. Професори РДГУ», де розміщено інформацію й про завідувача кафедри культурології, проф. Виткалова В.Г. Вийшов друком і біобібліографічний покажчик наукових праць професорсько-викладацького складу РДГУ за 2014 рік.

– Здано до друку історико-публіцистичний нарис А.Букайло і Л.Костюк «Традиції поліського серпанку» (грудень), упорядкування, наукове редагування, вступна стаття, частину візуального ряду, макетування та верстку здійснено доц. Виткаловим С.В. та проф. Виткаловим В.Г. (грудень), друк якого профінансовано Управлінням культури і туризму Рівненської облдержадміністрації. Книгу надіслано до усіх бібліотек районів області.

– На засіданні кафедри (22 грудня) проведено звіт науково-педагогічних працівників кафедри з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної роботи за 2015 р. Подібний звіт проведено і завідувачем кафедри в науковому відділі РДГУ: Колективом кафедри опубліковано 51 статтю (11 – фахових, 5 науко-метричних), 22 методичних матеріалів; доц. Виткалов С.В. має 10 наукових публікацій, з яких 4 науко-метричних та 4 фахових, навчально-методичний посібник з української культури (17,7 др. а.), а також понад 25 публікацій у регіональній періодиці, 8 відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих вчених рад ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ, Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, НПУ ім. М.П.Драгоманова, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ХДАК, КНУКіМ, Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника та ін. Педагоги кафедри (доц. Виткалов С.В.. проф. Виткалов В.Г.) мають по 3 цитування у програмах: «google academy», «индексы цитирования» та Н.; співробітники кафедри Мосієвич Ю.О., Андрощук І.М., Матвеєва В.С. опублікованих праць у звітний період не мають.

Найбільш активно у 2015 р. публікувалася доц. Костюк Л.К. (14 – методичних і 9 наукових статей). Опубліковано також на кафедрі 3 наукових і 3 науково-методичних збірники загальним обсягом майже 140 др. а., ще три відредаговано, упорядковано і подано до друку. Науково-педагогічні працівники кафедри упродовж року взяли участь у 3-х міжнародних і 7 всеукраїнських науково-практичних та Звітній науковій конференціях.

Студентами кафедри опубліковано 29 статей у наукових збірниках ЗВО Львова, Луцька, Одеси, Вінниці, Рівного; їх прізвища заявлялися до участі у всеукраїнських науково-практичних конференціях 49 раз; міжнародних наукових заходах – 21, звітній – 67. Чимало студентів брали участь у роботі Круглих столів, наукових семінарах, підсумкових конференціях із дисциплін навчального плану. Співробітники кафеди (Тюска В.Б., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К.) є керівниками «гуманітарних» секцій Рівненської МАН.

– Деканом художньо-педагогічного факультету призначено помічника ректора, канд. пед. наук, доц. Дзюбишину Н.Б., а проф. Вербця В.В. – проректором із виховної роботи та патріотичного виховання (грудень); заступником декана з виховної роботи призначено викладача кафедри культурології та музеєзнавства Андрощук І.М. Студентськм деканом залишилася студентка ІІІ курсу кафедри Ю.Янишевська.

– На засіданні вченої ради РДГУ (24 грудня) затверджено до друку три наукових збірники кафедри: «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. РДГУ. Вип. 21 у 2-х тт. та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 15. Макетування і верстка останнього – доц. Виткалов С.В.; він же здійснюватиме макетування англомовної версії перших двох збірників. Редагування і упорядкування – проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В.

– Опубліковано рецензії на монографії та організаційно-культурну діяльність доц. Виткалова С.В. у науковій періодиці (Наукові вісники) Одеської НМА ім. А.В.Нежданової (проф. О.Л.Олійник), Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки і НМАУ ім. П.І.Чайковського (Луцьк, проф. В.А.Чепелюк), Білоруського державного університету культури і мистецтв (проф. В.В.Бортновський та ін.; деталі – в його Біобібліографічному покажчику).

– Доц. Костюк Л.К. є відповідальною за організацію навчально-методичної документації кафедри, перегляд навчальних планів і програм.

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до Білоруського державного університету культури і мистецтв (Мінськ) у якості члена журі Міжнародного конкурсу студентської естрадної музики (грудень).

– Доц. кафедри Тюска В.Б. Атестаційною Колегією МОН України затверджена в ученому званні доцента (грудень) та видано їй відповідний атестат.

– На кафедрі запроваджено електронну базу даних методичного забезпечення навчальних дисциплін, яка постійно поповнюється.

– Головною Вченою радою КНУКіМ затверджено тему дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора культурології доц. РДГУ Виткалова С.В. (протокол № 13 від 28.12). Науковим консультантом призначено доктора пед. наук, проф., народного артиста України, президента КНУКіМ Поплавського М.М.

– У науковому відділі РДГУ 24.12 відбувся звіт завідувача кафедри культурології і музеєзнавства з наукової роботи, який дістав високу оцінку керівництва.

– Завершено заліково-екзаменаційну сесію на спеціальностях кафедри (29.12). Заборгованість з окремих дисциплін є у 5 студентів кафедри в основному через неявку студентів на сесію. Заборгованості з оплати за навчання немає. На кафедрі 80% студентів отримують стипендію. Це – найнижчий показник по факультету.

– Доц. Виткаловим С.В. започатковано формування приватної колекції книг, нотних збірників, авторефератів дисертацій, автографів, мистецьких творів тощо відомих постатей національної культури: архімандрит о. Феодор (Межиріцький Свято-Троіцький чоловічий монастир), народна артистка СРСР А.М.Роговцева, Президент, ректор КНУКіМ, заслужений діяч мистецтв України, народний артист України, д-р п. н., проф. М.М.Поплавський, проректори КНУКіМ, к. п. наук, проф. Скнар О.І., к. пед. н., проф. Медведєва В.М., к. культурології, проф. Гуменчук А.В., доктори культурології, проф. І.В.Петрова, Т.В.Новальська, О.М.Гончарова, О.С.Хлистун, д-р пед. н., проф. В.Любарець (КНУКіМ); д-р політ. наук, проф. О.А.Корнієвський (Ін-т стратегічних досліджень НАНУ), д-р мист., проф., завідувач кафедри НАКККіМ Безугла Р.І., д-р культурології, проф. І.Я. Гаюк (Львів нац. акад. митецтв), народні артисти України Г.М.Чапкіс, В.О.Мойсеєнко, К.Бучинська, Н.Бужинська, Б.Бенюк, А.Ю.Рехвіашвілі (художній керівник хореографічного ансамблю «Сузір'я Аніко») (Київ), Н-М.Фарина, В.Ю.Петрів (Рівне), лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка, секстет «Пікардійська терція», кінорежисер А.Сеітаблаєв, Голова Національної Спілки письменників України В.Г.Медвідь, Віце-Прем'єр Міністр України І.В.Васюник (до 2008 р.), Міністр культури УРСР (до 1984 р.), д-р філос. н., проректор КНУКіМ, проф. С.Д.Безклубенко, д-р миств., ст. н. с., завідувач відділу міжнародних зв'язків НАМУ, секретар НАЗЯВО Л.В.Смирна, завідувач кафедри культурології, філософії та естетики КНУ ім. Т.Г.Шевченка, д-р філос. н., проф. Панченко В.І., народний депутат України (2015-2019 рр.), заступник Голови Комісії Верховної Ради з питань освіти і духовності Т.Д.Кремінь; д-р пед. н., декан філософсько-теологічного ф-ту, проректор, чл.-кор. НАПН України, проф. В.О.Балух, д-р філос. н., проф. М.Ю.Чікарькова, д-р філос. н., проф., завідувач кафедри культурології М.В.Шкрібляк, д-р іст. н., проф. Возний І.П., к. і. н., доц. І.Г.Сандуляк (Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича), к. і. н., проф., ректор РДГУ Постоловський Р.М., д-р іст. н., проф. Коцур В.П. (Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди), д-р філос. наук, проф. Личковах В.А., д-р культурології, проф. Кравченко А.І., д-р культурології, проф. Дичковський С.І. (НАКККіМ), д-р філос. н., проф. НПУ ім. М.П.Драгоманова Легенький Ю.Г., д-р філос. н., проф. КНУ ім. Т.Г.Шевченка М.М.Бровко; д. філос. н, проф., академік НАМУ, директор Ін-ту культурології НАМ України Чміль Г.П., д-р культурології, проф., заступник директора Ін-ту культурології НАМУ Волков С.М., д-р. філос., доц. Ін-ту культурології НАМУ Кузнецова І.В.; д-р філос. н., проф., проректор КНУКіМ Гуменюк Т.К., д-р миств., проф., проректор із наукової роботи Скорик А.Я., д-р культурології, завідувач кафедри, проф. Антонюк В.Г., д-р мист., проф. Б.О.Сюта, д-р культурології, проф. Кривошея Т.О., д-р мист., проф. В.І.Редя (НМАУ ім. П.І.Чайковського); д-р миств., проф. Васюта О.П. (Чернігівський нац. пед. ун-т ім. Т.Г.Шевченка), д-ри мистецтвознавства, проф. О.Р.Фабрика-Процька та директор Інституту дзвонарства Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника Б.Д.Кіндратюк; д-р культурології, проф. О.С.Колесник (НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г.Шевченка), доц. Нікольченко Ю.М, д-р культурології, проф., завідувач кафедри культурології і інформаційної діяльності Маріупольського держуніверситету Ю.С.Сабадаш, д-р миств., проректор ЛНАМ, заслужений діяч мистецтв України, проф. Р.М.Яців, д-р біол. н., проф., ректор СНУ ім. Лесі Українки Коцан І.Я., д-р культурології, проф. НаУ «Києво-Могилянська академія» Р.М.Демчук, д-р миств., проф. А.О.Фурдичко (КНУКіМ), д-р миств., доц. НаУ «Острозька академія» Бондарчук Я.В., доц. Молчко У.Б.

(Дрогобицький держ. ун-т ім. І.Франка), к. культурології А.Гаврилюк (КНУКіМ), заслужений артист України, соліст вокальної групи «Світязь» А.Говорадло (Луцьк), заслужений діяч мистецтв України, композитор С.Галябарда (Київ), народний артист України, завідувач кафедри, проф. В.А.Чепелюк, к. і. н., проф., завідувач кафедри документознавства і музейної справи Г.В.Бондаренко (СНУ ім. Лесі Українки); видатний скрипаль-віртуоз С.Кондратів, канд. культурології А.Гаврилюк (Київ), д-р миств., проф. А.Кравченко (НАКККіМ), композитор, к. миств., доц. НАКККіМ В.В.Марченко (Київ), диригент симфонічного оркестру «Brevis» КЗ «Рівненська ОДФ», заслужений діяч мистецтв України Г.В.Фіськов, керівник відділу міжнародних зв'язків Рівненської ОДА, організатор міжнародних фестивалів джазового мистецтва С.Гемберг, керівник Прес-служби Голови Рівненської ОДА О.Поліщук, фотохудожники-члени міжнародних федерацій А.Мізерний, О.Купчинський, О.Харват, С.Бусленко (м. Рівне), місцева поетеса, радіожурналіст Н.В.Демидюк, редактор журналу «Мистецькі грані» О.Куліш, директор Рівненського ЕТК В.Дем'янюк (м. Рівне), к. миств., доц. Львів. нац. лісотехнічного ун-ту, художник Ю.В.Ямаш, художники О.В.Патик, М.Дзиндра (Львів), В.В.Гвоздинський (Рівне), доц. У.Молчко (Дрогобич), д-р іст. н, проф. С.А.Копилов, к. іст. н., доц. І.В.Паур (К.-Подільський НУ ім. І.Огієнка), заслужені діячі мистецтв України, члени НСХУ Л.І.Іваницька і Е.Е.Іваницький, член Національної Спілки письменників України, лауреат Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, заслужений діяч мистецтв України Д.Д.Кремінь, директор МССШ «Академія дитячої творчості», к. пед. н., член ЮНЕСКО з питань дитячої творчості Г.Д.Матвєєва (Миколаїв), к. миств, доц., зав. кафедри дизайну Закарпатської академії мистецтв О.Долгош, родина львівського художника П.Грегорійчука; к. миств., проф. кафедри хореографії О.С.Бойко, д-р культурології, проф. С.Б.Руденко (КНУКіМ), д-р миств., доц. НаУ «Острозька академія» Я.В.Бондарчук (Острог), низка монографій й авторефератів дисертацій, які опонувалися С.Виткаловим; рівненські художники: члени Національної Спілки художників України В.Гвоздинський, а також художні роботи чи репродукції низки митців: заслужений художник України, Голова ООНСХУ, доц. НУВГіП П.М.Подолець, голова НСХУ (відділення дизайнерів) О.К.Литвин, К.Михасюк, художники В.Совюк, Ю.Совюк, аквареліст, що входить до 10 найкращих акварелістів світу (2017 р.) О.Бобришев, Голова Рівненського обл. відділення Національної Спілки краєзнавців України А.А.Живюк, директор Рівненського ПДМ І.О.Первушевська, завідувач відділу історії КЗ «РОКМ» доц. Пономарьова Т.О., ст. н. с. КЗ «РОКМ» А.О.Обарчук, директор КЗ «РОКМ» О.С.Булига, колишній директор КЗ «Культурно-археологічний центр «Пересопниця»» М.В.Федоришин, Секретар Національної Спілки журналістів України, директор Миколаївського коледжу інформаційних технологій, проф. Г.Головченко (Київ, Миколаїв), журналістка Л.Мошняга, керівник івент-агенції «Мега подія» (м. Рівне, Р.Яворський), народні майстри декоративно-прикладного мистецтва Рівненщини Л.П.Гринбокий, Н.В.Дребот, В.М.Степанюк, І.Зайцева, О.І.Рябунець, С.Чепуріна, фотомитці О.Харват, О.Потянок, А.Мізерний (Рівне), О.Купчинський (Іспанія) та ін.

2016 рік

– Колектив кафедри розміщується у двох приміщеннях (ауд. № 46 – кабінет завідувача та кабінет № 46-а – викладацька). За ним закріплено також навчальні аудиторії №№ 39, 50, 58 і 53 у навчальному корпусі № 1.

– Навчальний процес в РДГУ, за відповідним розпорядженням МОН України та ректорату, розпочався 18.01 в інтернет-режимі. Викладачі університету на період 1.01.2016-1.03.2016 знаходилися у відпустці по 15 календарних днів кожний без збереження зарплати. Навчання студентів заочної форми навчання здійснюється також у зміненому режимі: початок – 22 лютого. Все це внесло відповідні негативні чинники в організацію наукової роботи, підготовки до проведеня звітної конференції тощо.

– До Всеукраїнської олімпіади з мистецтвознавства у Харківській державній академії дизайну і мистецтв рекомендовано дослідження двох студенток кафедри: Н.Охрімик (наук. кер. –

ст. викл. Глущук О.Г.) та Ю.Янишевська (наук. кер. – доц. С.В.Виткалов), чиї наукові роботи, пройшовши всі необхідні процедури, надіслано до оргкомітету. Результат – невідомий у зв'язку з ситуацією, що склалася у базовому закладі-організаторі (ХДАМіД).

– Налагоджуються тісні організаційно-культурні контакти колективу кафедри та управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому (начальник – Т.А.Максименко): участь керівника у наукових конференціях, зустрічах зі студентами кафдери, стажування студентів (практика на базі Управління), залучення їх до проведення численних культурно-дозвіллєвих заходів, упорядкування документації тощо.

– Переглянуто і скореговано плани роботи СНТ «Афіна»: публікації та виступи на наукових конференціях (куратор – доц. Костюк Л.К., голова – ст. ІІІ курсу Г.Сердюк).

– Обговорено і затверджено на засіданні кафедри нові бази-філії (попередньо уклавши відповідні угоди) та програми практики для студентів спеціальності 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури».

– Наукова бібліотека РДГУ (Грипич С.Н.) продовжує щорічний друк бібліографічних покажчиків «Наукові праці викладачів РДГУ». Вийшли друком тт. 1-2.

– Викл. кафедри Мусієвич Ю.О. призначена відповідальною за створення музею кафедри (робота так і не розпочалася у зв'язку з вступом її на денне відділення аспірантури та згодом – декретною відпусткою і залишенням роботи на кафедрі).

– Знову започатковано розміщення на сайті кафедри двох фахових наукових збірників і в англомовному варіанті. Підготовку англомовної версії зі згоди МОН України відмінено у 2016 році.

– Ініційована членами кафедри на всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми збереження і популяризації національних традицій серпанкового ткацтва в сучасній Україні» (11-12 вересня 2015 р.) ідея про присвоєння одній із найстарших майстринь цього виду ремесла Н.М.Дем'янець державного почесного звання «Заслужений майстер народної творчості України», реалізована в Указі Президента України (січень).

– Завершено акредитаційну експертизу ДАК МОНУ спеціальностей кафедри 6.020101-8.020101 – «Культурологія» та підвищення кваліфікації (ІІ вища освіта). Експертами призначалися доктор культурології, проф., декан факультету культурології і медіа-комунікацій ХДАК Кравченко О.В. та канд. іст. наук, проф. кафедри культурно-дозвіллєвої діяльності КНУКіМ Карпова Л.О. (04-06.02). Залишений обсяг ОКР «Бакалавр»: 55 осіб денна і 65 – заочна форма, 65 – ОКР «Спеціаліст», по 10 осіб – магістратура (денна та заочна) та 10 осіб – підвищення кваліфікації (ІІ вища освіта).

– Відповідальним за організацію студентського клубу соціального спрямування «Благодій», який понад 20 років функціонував при кафедрі, у зв'язку із звільненням доц. Морозової Т.П. із посади доцента кафедри за власним бажанням, призначено канд. пед. наук, доц. Тюску В.Б. (26.01). У результаті – повністю змінено напрям його діяльності і втрачено усі минулі організаційно-культурні здобутки.

– Завершено підготовку повного і нового методичного забезпечення спеціальності «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» (усі викладачі).

– Проф. Виткалов В.Г. призначався членом (головою) експертних комісій ДАК МОН України для акредитації спеціальності «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» ОКР «Бакалавр – Магістр» у ХДАК (02-04-02), 6.020101-8.020101 – «Культурологія» у КНУКіМ (6-7.06), «Мистецтво» в Миколаївському муніципальному академічному коледжі (23-25.06), «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» в КНУКіМ (13-15.12), «Культурологія» в Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича (21-23.12) та ін. ЗВО України.

– У результаті спільного проведених наукових та культурно-дозвіллєвих заходів збільшується кількість абітурієнтів із коледжів міст Дубна, Теребовлі, Луцька та ін.

– Вийшов друком історико-краєзнавчий нарис доц. Костюк Л.К. та вчительки НВК с. Крупове Дубровицького району Букайло У.А. «Традиції серпанкового ткацтва». Рівне: М.Дятлик, 2016. 156 с.: іл. (вступна стаття, макетування, світлини, верстка – доц. Виткалов С.В., упорядкування і наукове редагування – проф. Виткалов В.Г.). Відбулася його презентація у КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» обласної ради.

– Науково-педагогічними працівниками і студентами кафедри подано заявки на Звітну (за 2015 р.) наукову конференцію (лютий). Працювало 4 секції: «Регіональної культурної практики» (кер. – доц. Виткалов С.В., Казначеєва Л.М.), «Теорії і історії культури» (проф. Виткалов В.Г., доц. Тюска В.Б.), «прикладної» культурології (доц. Шолудько Н.Г., ст. викл Глущук О.Г.), «Музеєзнавства» (доц. Костюк Л.К., доц. кафедри Кучина Н.І.). В її роботі взяли участь 67 студентів, магістрантів та викладачів.

У пропозиціях кафедри, переданих до наукового відділу РДГУ, у номінації «Науковець року РДГУ» рекомендовано відзначити доц. Виткалова С.В. (за навчально-методичний посібник і низку публікацій у фахових та наукометричних збірниках й ін. види робіт) і доц. Костюк Л.К. (за історико-краєзнавчий нарис «Традиції поліського серпанку», у співавторстві) та низку публікацій в регіональній періодиці в номінації «Видавець року».

– Студенти та професорсько-викладацький склад кафедри в рамках дисциплін прикладної культурології провели або відвідали: конкурси колядок та щедрівок (січень), прем'єрну виставу в Академічному музично-драматичному театрі «Біла ворона» (22.01), концертну програму Волинського державного народного хору (28.01); виставку художніх полотен Г.Делієва (3.02), фотовиставку клубу «Білий кролик» у галереї європейського живопису «Євро-арт» (24.02), концерт естрадно-симфонічного оркестру «Brevis» Рівненського МБК під управлінням Г.Фіськова (ПКіС «Текстильник», 7.03), презентацію історико-краєзнавчого нарису «Традиції поліського серпанку» доц. Костюк Л.К. та вчителя НВК с. Крупове Букайло У.А. (КЗ «РОКМ», 15.03), концерт А.Антоняна (віолончель) та Е.Фріас Ціріза (фортепіано, Іспанія), Н.Дитюк (вокал, Україна, 23.03), звітний концерт хореографічної агенції «Едельвейс» (26.03), нову програму рівненської Ліги КВН (27.03, МБКіС «Текстильник»), тематичну зустріч із нагоди ювілею відомого археолога І.К.Свєшнікова (КЗ «РОКМ», 15.04); були організаторами соціального проекту «...Мені не байдуже», проведеного у ЗОШ міста та міському Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка (кер. – доц. Шолудько Н.Г., квітень), відвідали виставу в Академічному театрі – «Поліанна» (11.05), концерт до Міжнародного Дня матері (ПКіВ, доц. Казначеєва Л.М., 11.05), звіт кафедри хореографії (19.05), концертну програму «Душа рідної землі» (РОУНБ, доц. Казначеєва Л.М., 19.05); були присутніми на експериментальній виставі хореографічного ансамблю «Едельвейс» «Ляльkар» (20.05), «Музейних гостинах» (22.05), Квесті «Стежками Шерлока Холмса» (МБК, доценти Казначеєва Л.М., Виткалов С.В., 23.05), провели інтелектуальні змагання «Мудрагелі» між I-II і IV курсами (24.05, доц. Казначеєва Л.М.), відвідали персональну художню виставку викл. РДГУ О.С.Мойсюк (6.06); презентацію майже 60 художніх робіт відомого українського митця Д.Бурлюка у галереї «Євро-Арт» і зустрілися з львівським мистецтвознавцем Р.М.Яцівим та Ю.Вакуленком – гендиректором Національного музею російського мистецтва, дійсним членом ІКОМОС, ЮНЕСКО (9.06, орг. – доц. Костюк Л.К.); були присутні на творчому вечорі народної артистки України, проф. РДГУ Н.-М. Фарини (МБК, 15.06), організували вітання випускникам художньо-педагогічного факультету (червень, відп. – ст. викл. Глущук О.Г.), на чимало з яких опубліковано відгуки чи рецензії в періодичній пресі Рівненщини (Виткалов С.В.).

– На підставі інформації стосовно проведення практичних занять із дисциплін «прикладної» культурології (відп. – доц. Шолудько Н.Г.), студенти кафедри провели літературну композицію «...В то время я гостила на Земле» за матеріалами творчості Г.Ахматової, запропоновану як інноваційна форма уроку з дисципліни «Зарубіжна література» в ЗОШ (16.11, РОУНБ) (у рамках угоди про співпрацю), свято на матеріалах народних пісень та усної народної творчості «День добра» (14.11, РОНУБ), виховну годину до Дня матері «Добро починається з тебе» у Городищенській ЗОШ (11.05).

Спільно з Клубом успішних людей студентами кафедри проведено також благодійний ярмарок із метою збору коштів для потреб бійців АТО (Майдан Незалежності, 12.10, відп. – доц. Шолудько Н.Г.). Вона ж брала участь у підготовці сценарію та бенефісу народної артистки України Н.-М.П.Фарини (МБК). Серед інших її організаційних форм – проведення виховних годин для учнів 3-х класів ЗОШ № 8 на тему «Пісенні животоки Землі» (23.11) та ін. Така організаційна практика допомагає студен-

там краще розуміти специфіку роботи в ЗОШ, а ЗОШ міста – мати якісно проведені виховні години з учнями.

– Зі студентами заочної форми навчання практикується проведення різноманітних свят чи заходів типу «Подорожуємо Україною» – до Всесвітнього Дня туризму (відп. – доц. Шолудько Н.Г., 28.09).

– Доц. Шолудько Н.Г. практикуються й проведення «відкритих» занять із дисципліни «Технології роботи з аудиторією масових заходів», а також додаткових консультацій для студентів, що мають намір спеціалізуватися у подальшій практичній діяльності як ведучі художньо-масових заходів (А.Бурчак, А.Сердюк, М.Приймачук, М.Мельничук). У результаті – упродовж трьох останніх років міський фестиваль «Рівне. Літо. Музика» проводиться й за участі названих вище студенток.

– Доцентів Виткалова С.В. та Костюк Л.К., згідно Наказу Голови Рівненського міськвиконкому від 5.02.2016, № 97-р, уведено до складу Оргкомітету з питань присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді.

– При кафедрі здійснили стажування науково-педагогічні працівники Кременецької муніципальної гуманітарно-педагогічної академії ім. Т.Г.Шевченка – викл. кафедри культурології і філософії Левенець М.В. та канд. філол. наук, доцент цієї ж кафедри Сеньківська Т.С. (21.03-21.04).

– Продовжується практика підготовки відгуків на автореферати дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих учених рад ЗВО України (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), включаючи й спеціальності 13.00.04 – «Теорія та методика професійної освіти», 17.00.07 «Дизайн» та ін.

– Підготовлено до друку навчально-методичний посібник «Професійне становлення фахівців напряму підготовки 6.020101 – «Культурологія»». Автори – науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують реалізацію навчальних планів указаного напряму (березень).

– Відбулася зустріч членів кафедри з деканом факультету культурології та медіа комунікацій ХДАК, доктором культурології, проф. Кравченком О.В. та завідувачем кафедри філософії і культурології НаУ «Острозька академія» доктором філос. наук, проф. Зайцевим М.О. на предмет подальшої співпраці – проведенні наукових конференцій, публікацій у наукових збірниках, запровадження нових форм роботи, стажувань (2.03).

– Науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ зареєстрований й у російській науко-метричній мережі «РИНЦ».

– МОН України затверджено нові вимоги для вступу до ЗВО, зокрема вступ до магістратури дозволено з будь-якого напряму на будь-який напрям; це стосується і вступу на ОКР «Спеціаліст». Дозволено також вступ на ОКР «Бакалавр» після І курсу на другий. Стосовно вступу до ЗВО на базі ОКР «Молодший спеціаліст» дозволено вступ до ЗВО на ОКР «Бакалавр» на ІІ курс із будь-якого напряму та залишено дозвіл щодо вступу на ІІІ курс за профільним напрямом. При вступі абітурієнтів на ОКР «Спеціаліст» та «Магістр» додано додатковий екзамен з іноземної мови. Це внесло певний дисбаланс у студентське середовище та чергові зміни до навчальних планів і програм. Розроблено також нові зразки екзаменаційних білетів спрощеної форми (для можливих вступників з інших спеціальностей; див. сайт кафедри).

– Навчальний процес студентів денної форми навчання розпочався 1 березня.

– Відбулася Звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу кафедри та студентів і магістрантів спеціальностей д. ф. н. (24-25 березня). Взяли участь у її роботі 67 осіб, у т. ч. й 7 науково-педагогічних працівників кафедри.

– Звітну наукову конференцію студентів заочної форми навчання у рамках Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів, магістрантів та студентів РДГУ проведено під час перебування кожного курсу на сесії.

– Проф. Виткалова В.Г. введено до складу редколегії науко-метричного збірника «Культура. Освіта. Трансформація» Жешовського університету (Польща, ЄС).

– Науково-педагогічні працівники кафедри надіслали матеріали про участь у ІІ всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання культури: педагогічний, мистецтвознавчий і культурологічний аспекти», організатором якої є Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки; всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська культура:

перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі» (КНУКіМ, березень), «Музейна мережа України: стан, перспективи» (КНУКіМ), «Сучасне мистецтво: тенденції, концепції» (КНУКіМ, травень).

– Викладачка кафедри Андрощук І.М., після двох місяців перебування на посаді, звільнена від обов'язків заступника декана з виховної роботи на громадських засадах за власним бажанням (березень).

– Доц. Костюк Л.К. здійснила підвищення кваліфікації – стажування на кафедрі образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ (лютий). Доц. Виткалов С.В. – на кафедрі історії України МЕГУ ім. С.Дем'янчука (березень-квітень).

– Електронний варіант наукового збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 21, т. 1 розміщено на сайті кафедри (16.03). Подібна практика стає постійною. Підвищується рейтинг сайту, зростає кількість його щоденних переглядів.

– Проведено студентську культурологічну олімпіаду «Історико-культурна спадщина Рівненщини» (березень). Відп. – студ. В.Дутчак, А.Сердюк, К.Хіміна, О.Яриніч. У ній брали участь і студенти інших спеціальностей художньо-педагогічного факультету. Така практика зберігається й надалі.

– Науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь у благодійній акції «Подаруй ровесникам книгу» (збір книг для соціальних установ України та воїнів АТО) (березень, орг. – доц. Шолудько Н.Г.).

– В Управлінні культури і туризму Рівненського міськвиконкому відбулося обговорення, перегляд представлених творів та затвердження кандидатур-лауреатів мистецької премії ім. Г.П.Косміаді, в якому взяли участь у якості членів журі доценти Костюк Л.К. та Виткалов С.В. (24.03). У регіональній періодиці опубліковано матеріал про творчість претендентів.

– Затверджено нові вимоги МОН України стосовно конкурсного заміщення усіх посад у ЗВО (усі категорії керівників, у т. ч. і декани факультетів обираються на засіданнях учених рад РДГУ) і розпочато підготовку до їх проведення.

– Проведено наукову конференцію студентів V курсу спеціальності 034 «Культурологія» д. ф. н. на тему «Актуальні питання культурної практики» (26 березня, відп.: проф. Виткалов В.Г., доц. Костюк Л.К., студ. актив – В.Дутчак, Г.Чуб; із доповідями виступило 9 осіб), а також проведено й традиційну студентську олімпіаду на тему «Відомі постаті в культурі України» (відп. – керівники СНТ «Афіна»).

– Доц. Виткалова С.В. запрошено на обласний телеканал «Ритм-ТВ» у якості ведучого авторської програми «Грані мистецтва» (березень), за організаційної діяльності якого упродовж року вийшла в ефір низка репортажів-інтерв'ю з відомими майстрами народної творчості, організаторами культурного життя міста, провідними митцями України та регіону, зокрема критиком, художником, проректором НАМ (Львів), проф. Р.М.Яцівим, співорганізатором міжнародних фестивалів джазового мистецтва С.Гембергом, куратором галереї «Євро-Арт» доц. Костюк Л.К., майстрами народної творчості І.Зайцевою, Н.Дребот, В.Нестерук, шоу-меном Р.Алексіюком, керівником симфонічного оркестру «BREVIS» Г.Фіськовим, керівниками всеукраїнської хореографічної агенції «Едельвейс» Л.П.Супонькіною, Т.Лагнюком, відомим фотомайстром, організатором низки міжнародних фестивалів «Фотовернісаж на Покрову» О.Харватом, народною артисткою України, проф. РДГУ Н-М. Фариною, Головою Спілки дизайнерів України НСХУ О.К.Литвином, начальником міського управління культури і туризму Т.А.Максименком, членом НСХУ В.В.Гвоздинським та ін. Програми тривають 30-40 хвилин і якісно позиціонують регіон та кафедру.

– Доц. Тюска В.Б. провела навчальну (підсумкову) конференцію на тему «Творча особистість як феномен в культурно-дозвіллєвій діяльності» (13.04.16 р.) та диспут на тему «Нові методи навчання – скрайбінг» із студентами IV курсу спеціалізації «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» спеціальності 034 «Культурологія» (17.04.).

– Доц. Виткалов С.В. організував екскурсійну поїздку Західною Україною (Тернопільщина, Буковина з відвідуванням сакрального комплексу у смт. Зарваниця, а також Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича та м. Чернівці, 15-16 квітня) для студентів, науково-педагогічних працівників та співробітників художньо-педагогічного й історико-соціологічного факультетів РДГУ.

– МОН України затверджено нову форму сертифікату про стажування науково-педагогічних працівників ЗВО, а також нову форму реє-

стру науково-педагогічних працівників у системі ЄДБО. Внесено відповідні зміни й до університетського сайту.

– Укладено угоду про творчу співпрацю РДГУ в особі кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ та Інститутом культурології Національної академії мистецтв України (ініціатор. – проф. Виткалов В.Г.) та затверджено відповідний план дій.

– Альманах наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології» зареєстровано в міжнародному реєстраційному центрі (Париж) і надано йому відповідний реєстраційний код ISSN (відп. – доц. Виткалов С.В., травень). Отримано дозвіл і на підготовку електронного варіанту наукового збірника.

– Затверджено на засіданні вченої ради РДГУ Положення про кафедри РДГУ та Перспективні плани розвитку кафедр, у т. ч. і кафедри культурології та музеєзнавства на період до 2020 року.

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 21, т. 1. Рівне: РДГУ, 2015. 217 с. і здійснено його офіційну розсилку (травень). Електронні та паперові примірники наших збірників надсилаються до НБУ ім. В.І.Вернадського одночасно.

– Доц. Виткалова С.В. введено до складу редколегії періодичного збірника міжнародної наукової конференції «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (РДГУ) і призначено головою культурно-мистецької секції під час проведення заходу.

– Сформовано комісію (проф. Виткалов В.Г., доц. Костюк Л.К.) для проведення консультування вступників на спеціальності кафедри з інших спеціальностей та ЗВО України (на II-III курси) і розроблено відповідні навчальні програми (квітень). Інформація стосовно деталей вступу та екзаменаційні питання розміщено на сайті кафедри.

– За відповідним розпорядженням МОН України збільшено час навчання у магістратурі на денній і заочній формах (на 5 місяців, 30 навчальних кредитів) – до 1 року і 10 міс. для абітурієнтів, що вступають на спеціальності кафедри з інших спеціальностей. Це рішення неодноразово переглядалося.

– За відповідним розпорядженням навчального відділу РДГУ значно змінено навчальне навантаження у магістратурі (на усі види практик відведено понад 40 кредитів).

– Вийшов друком фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ. Вип. 21, т. 2. Рівне: РДГУ, 2015. 219 с. та Альманах наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології». Вип. 15. Рівне: РДГУ, 2015. 207 с. (травень-червень). Тоді ж здійснена їх офіційна розсилка (загалом до 15 установ кожен збірник). До матеріалів офіційної розсилки обов'язково додаються й програми міжнародних науково-практичних конференцій, проведені у звітний період.

– Науковим відділом РДГУ проведено IX міжнародну наукову конференцію студентів та молодих дослідників на тему «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (18.05), на якій вперше в окрему секцію виведено культурно-мистецький напрям (15 учасників; кер. – доц. Виткалов С.В.). Підготовлено окремий культурно-мистецький розділ і у відповідному науковому збірнику матеріалів цієї конференції. НПП кафедри намагаються залучати студентів й до публікацій у цьому збірнику.

– Доценти Костюк Л.К. та Виткалов С.В. із нагоди Дня науки за вагомі здобутки у науковій і організаційно-методичній діяльності, за поданням деканату художньо-педагогічного факультету, відзначені Почесними грамотами ректорату РДГУ (18.05).

– Доц. Виткалова С.В. наказом МОН України призначено Головою акредидатційної комісії двох спеціальностей («Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» й «Народна художня творчість») під час експертизи Херсонського державного училища культури (30.05-1.06), в рамках якої ним проведено і відповідну профорієнтаційн роботу.

– Доц. Виткалов С.В. (візуальний ряд, передмова, верстка) та проф. Виткалов В.Г. (загальна концепція, редагування та упорядкування тексту, підготовка текстової частини) включені до складу творчої групи для підготовки Каталогу «Народний стрій Рівненщини», що готується за організаційно-фінансової підтримки Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації та КЗ «Рівненський ОЦНТ» обласної ради (травень-червень) (Програму не реалізовано через вихід друком книги співробітника КЗ «РОКМ» РОР А.Українець книги тотожної проблематики).

– З ініціативи проф. Виткалова В.Г. та директора Інституту культурології НАМ України, проф. Богуцького Ю.П. Державна реєстраційна Служба Міністерства юстиції України зареєструвала науковий періодичний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» як спільний науковий видавничий проект «РДГУ в особі кафедри культурології та музеєзнавства – Інститут культурології Національної академії мистецтв України» (2.06) і надала йому відповідний сертифікат. Внесено зміни до складу редакційної колегії зазначених збірників та розширено мовний аспект публікацій (українська, англійська, німецька, польська і російська).

– У Державній реєстраційній службі Міністерства юстиції України зареєстровано комплексні кафедральні наукові теми: «Прикладні питання культурології» (відп. – ст. викл. Глущук О.Г.) (держреєстр. № 0116U006524) та «Українська культура: історичний аспект» (держреєстр. № 0116U006525) (відп. – проф. Виткалов В.Г., червень).

– Монографії доц. Виткалова С.В. передано до університету м. Нюрнбергг (Німеччина, червень) під час творчої зустрічі з випускницею кафедри, а нині студенткою цього університету В.Левінською.

– Колишня випускниця спеціальності 034 «Культурологія» О.Белова призначена на посаду арт-менеджера галереї європейського живопису «Євро-Арт».

– Доц. Виткаловим С.В. у рамках культурної програми для співробітників і студентів художньо-педагогічного факультету організовано дводенну екскурсійну поїздку за маршрутом «Рівне-Вінниця-Умань-Рівне» (травень) із відвідуванням музею-садиби видатного хірурга І.Пирогова, ставки А.Гітлера «Вервольф», «співаючих» фонтанів, національних університетів міст Вінниці й Умані, а також Національного дендропарку України – «Софіївка» з переглядом декількох відеофільмів про ці місця в процесі руху.

– Проведено Круглий стіл на тему «Актуальні питання сучасної культурної політики» (за матеріалами дипломних досліджень) студентами V курсу д. ф. н. під час підсумкової конференції з виробничої практики. Взяло участь 11 студентів (16.06).

– Студенти кафедри продовжують практику читання публічних лекцій культурно-мистецької проблематики в обласній універсальній науковій Бібліотеці міста (відп. – доценти Шолудько Н.Г., Костюк Л.К.).

– Доц. кафедри Виткалова С.В. одноголосно переобрано за конкурсом на вченій раді університету на посаду доцента терміном на 5 років (червень).

– Доц. Шолудько Н.Г. продовжує консультування студентів для виконання ролі ведучих різноманітних культурно-мистецьких заходів.

– Готується до друку монографічно-довідкове видання «Рівненському державному гуманітарному університету – 75», у якому розміщено матеріал про історію та сьогодення кафедри культурології і музеєзнавства (автори – проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В., загальним обсягом 2,3 др. а.). Упорядник – доц. Б.Й.Столярчук. Книга у запропонованому варіанті не вийшла, як і певна частина усього того, за що береться Б.Й.Столярчук. Надруковано лише збірку «Вони працювали у закладі», що має зовсім інше спрямування і містить лише біографічні дані викладачів, узяті з особових справ відділу кадрів РДГУ.

– За новим класифікатором МОН України спеціальність «Культурологія» віднесено до напряму 03 – «Гуманітарні науки», спеціальність «Музейна справа» – до напряму 02 – «Культура і мистецтво», відповідним чином змінивши їх шифри. Вартість навчання на контрактній формі 7000 грн., магістратура – 9000 грн. (1 рік).

– Виповнилося 15 років з того часу як колектив кафедри здійснює підготовку фахівців-культурологів за IV освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр». Понад 40 випускників-магістрантів цієї спеціальності працюють у ЗВО України III-IV рівнів акредитації. Деякі з них здобули наукові ступені та вчені звання.

– Відбулася зустріч проректора з навчально-методичної роботи Київського національного університету культури і мистецтв, ректора Київського університету культури, проф. Гуменчука А.В. із представниками НПП кафедри (9.06).

– Доц. Шолудько Н.Г. виконувала обов'язки режисера та автора сценарію урочистої асамблеї «Жіноче обличчя Рівненщини» (22.05, міський Парк культури і відпочинку) та творчого звіту «Благословенна мить», проведеного з нагоди 33-річчя концертної діяльності народної

артистки України, проф. РДГУ Н.-М.П.Фарини (МБК, 15.06).

– Випускник магістратури кафедри (2008 р.) М.В.Федоришин, будучи призначеним на посаду директора Культурно-археологічного Центру «Пересопниця», зібрав унікальну колекцію Біблії понад 100 мовами народів світу, яка має помітний розголос у науковому та теологічному середовищі і є предметом зацікавлення численних туристичних груп.

– Головою ДЕК на спеціальностях кафедри призначено доктора філос. наук, проф., завідувача кафедри культурології і філософії НаУ «Острозька академія» М.О.Зайцева.

– Проф. Виткалов В.Г. на прохання управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації виконував обов'язки наукового редактора матеріалів міжнародного фестивалю мистецтв «Котилася торба...» (Млинів, червень) (тексти офіційних доповідей, програми художніх колективів, довідки про захід, публікації тощо).

– Доц. Виткалов С.В. готував інформаційну довідку для подальшого представлення від імені Рівненського міськвиконкому Алли і Леоніда Волошунів – власників галереї європейського живопису «Євро-Арт» – до державної нагороди – Ордена за заслуги III ступеня (липень).

– Проректором із наукової роботи РДГУ призначено кандидата економічних наук, доц. Дейнегу О.В., який працював до цього у Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету.

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови ДЕК у Миколаївському муніципальному академічному коледжі (червень), у якому проведено профорієнтаційні заходи (рецензування навчальни програм, підвищення кваліфікації).

– Відео-вітання студентам-випускникам, підготовлене академічною групою студентів II курсу спеціальності «Культурологія» (1.07) виявилося найоригінальнішим під час проведення цих урочистостей (відп. – ст. викл. Глущук О.Г.).

– Загальний річний звіт із виховної роботи, філій кафедри та особистого внеску всіх науково-педагогічних працівників теоретичного і прикладного напрямів уперше розміщено на сайті кафедри.

– Доц. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. брали участь у якості членів журі XIX міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (МДОЦ «Космос», с. Рибаківка, Миколаївська обл., 25.06-3.07), проведеного під науковим керівництвом НАПН України (науковий консультант – доктор пед. наук, проф. О.М.Отич). Доц. Виткалов С.В. відповідав також за інформаційне забезпечення фестивальних заходів (банери, інформація до ЗМІ, щоденні 20-хвилинні відео-звіти, відеофільм тощо). Вони брали участь також у III Міжнародній школі «Академія педагогічної творчості» за участі: Голови підкомітету з питань освіти Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, народного депутата України Т.Д.Кременя, д-р п. н., проф., проректора з науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України Отич О.М., д-р психол. н., проф., директора психологічного консультативно-тренінгового центру, завідувача відділу психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України Помиткіна Е.О., Кінги Лапот-Джерви – д-р наук хабілітований, проф. Педагогічного ун-ту ім. Комісії народної освіти в Кракові (Польща), д-р п. н., проф. кафедри авіаційної психології НАУ Помиткіної Л.В., к. п. н., експерта ЮНЕСКО з національної художньої освіти Масол Л.М., модератора україно-норвезького проекту Рябової А.В. (Асоціація міст України), Таранько Л.В. – завідуючої кафедрою художньо-естетичної освіти Теоретичного ліцею ім. М.Греку (м. Кишинев, республіка Молдова), д-ра пед. н., проф., директора Миколаївського Інституту післядипломної педагогічної освіти Шуляра В.І., народного артиста України, проф. КНУКіМ Чапкіса Г.М., заслуженого діяча мистецтв України Л.І.Іваницької (Миколаїв) та ін. Захід знайшов широке висвітлення в ЗМІ.

– Проф. Виткалов В.Г. провів декілька бесід із народним депутатом України, головою Підкомітету з питань освіти Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Т.Д.Кремінем (28.06-3.07, під час участі у фестивальних заходах) на предмет перспектив розвитку сучасної вищої школи, держзамовлення та фінансування ЗВО, навчальних планів і програм, стану регіональної культурної сфери тощо.

– На спеціальності кафедри подано заяви: 34 – «Культурологія» *денна форма навчання*: ОКР «Бакалавр» – 96 (б. ф. – 0); ОКР «Спеціаліст» 25 (5 – б. ф.); ОКР «Магістр» – 10 (5 б. ф.); 2 р. н. – 4 (3 б. ф.); *заочна*

форма навчання – ОКР «Бакалавр» – 11 (б. ф. – 0); ОКР «Спеціаліст» – 35 (5 б. ф.); ОКР «Магістр» – 18 (б. ф. – 0); 2 р. н. – 11 (3 б. ф.); з інших спеціальностей – 2 особи; ІІ вища освіта – осіб. Серед абітурієнтів – випускники НаУ «Острозька академія», спеціальностей «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво», «Бібліотечна справа» РДГУ та ін. Спеціальність «Музейна справа» д. ф. н.: ОКР «Бакалавр» – 37 (б. ф. – 0); ОКР «Бакалавр» з .ф. н. – 0. Уперше здійснено прийом на спеціальність 34 – «Культурологія» на 3 р. н. для вступників з інших спеціальностей – 2 особи. Державні місця були зняті МОН України уже під час вступної кампанії.

Зараховано на спеціальність д. ф. н.: «Музейна справа»: ОКР «Бакалавр» – 4; з .ф. н. – 0 осіб. На спеціальність 34 – «Культурологія» з. ф. н., ОКР «Бакалавр» – 1 осіб; д. ф. н. – 5 осіб; ОКР «Спеціаліст» – 12 осіб; з. ф. н. – 16 осіб; ОКР «Магістр» д. ф. н. – 5 осіб; з. ф. н. – 10 осіб; 2 р. н. – 7 осіб; 3 роки навчання – 2 особи.

– Навчання в магістратурі триває 1 рік і 5 місяців на денній і заочній формах.

– Вийшов друком навчально-методичний посібник для студентів ІІ-ІІІ курсів напряму підготовки спеціальності 34 – «Культурологія» доц. Виткалова С.В. «Історіографія культури України». Рівне : РДГУ, 2016. 187 с. (12,7 др. а.).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензензував навчальний посібник для студентів художніх спеціальностей університету, підготовлений доктором філос. наук, проф. КНУКіМ І.П.Печеранським «Педагогічна культурологія». Київ, 2016. 331 с. (12.08).

– За відповідним розпорядженням МОН України змінено шифри спеціальностей та напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців в Україні, зокрема і на кафедрі.

– Доц. Виткаловим С.В. опубліковано чимало статей у періодичній пресі Рівненщини про різноманітні грані культурно-мистецького життя регіону.

– Станом на 17.08 сайт кафедри переглянуло 24.143 відвідувача.

– Науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки РДГУ напрям «Культурологія» (Т. 2) також зареєстрований у міжнародній науко-метричній мережі (Париж, Франція) і дістав відповідний реєстраційний знак ISSN (17.08).

– Розпочато підготовку до акредитації спеціальності 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» (відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г., доц. Шолудько Н.Г., ст. викл. Байло О.А.).

– У штаті кафедри станом на 1.09 є 11 науково-педагогічних працівників. Зовнішніх сумісників – 2 (Директор КЗ «РОКМ» – О.С.Булига та завідувач відділом давньої історії України КЗ «РОКМ», доц. Пономарьова Т.О.). Загальне навчальне навантаження по кафедрі на 2016-2017 н. р. становить 9.021 годин і складає 13,9 ставок.

– Ст. викладач Глущук О.Г. знаходиться в творчій відпустці з метою завершення дисертаційного дослідження (1.09-30.11).

– Дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук викл. кафедри Андрощук І.М. прийнято до захисту Спеціалізованою вченою радою Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.

– Із метою ефективного інформування студентів та їх батьків про стан навчальної дисципліни, на сайті кафедри розміщено електронний журнал успішності та відвідування занять студентів кафедри. Згодом – ця практика була відмінена.

– Доц. Шолудько Н.Г. у рамках дисциплін «прикладної» культурології продовжує проводити додаткові заняття зі студентами, спрямованими на здобуття навичок ведучих художніх заходів, що є ефективним зразком неформальної освіти і розширює їх потенційні можливості у подальшому.

– До складу редколегій фахових наукових збірників кафедри введено чимало нових фахівців, у т. ч. представників іноземних ЗВО (Польщі, Білорусі, Німеччини), а також нових рецензентів: доктора мистецтвознавства, проф. ДЗВО «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника» Г.В.Карась та доктора культурології, професора, завідувача кафедри культурно-дозвіллєвої діяльності КНУКіМ І.В.Петрову.

– Колектив кафедри надіслав вітальну адресу проректору Київського національного університету культури і мистецтв, проф. Медвєдєвій В.М. у зв'язку з її ювілеєм (11.09).

– Відбулася зустріч науково-педагогічних працівників РДГУ з Міністром культури України (16.09, велика зала МБК).

– За участі Голови профбюро факультету доц. Тюски В.Б. організовано екскурсію співробітників РДГУ до м. Кам'янця-Подільського і Хотина (17-18.09).

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 – «Культурологія»». Рівне: РДГУ, 2016. 220 с. (макет та верстка – доц. Виткалов С.В., упорядкування та наукове редагування – проф. Виткалов В.Г.). Навчально-методичні посібники опубліковані за кожними напрямом підготовки фахівців.

– Представниками Наукової бібліотеки університету проведено консультації для науково-педагогічних працівників кафедри щодо якості оформлення наукових публікацій у зв'язку з продовженням практики підготовки довідників «Наукові праці професорсько-викладацького складу РДГУ» та новими вимогами щодо оформлення бібліографії. Це пов'язано і зі змінами в оформленні наукової літератури, які запроваджено в країні.

– За відповідним розпорядженням декана художньо-педагогічного факультету, доц. Дзюбишиної Н.Б., куратором СНТ факультету призначено доц. Виткалова С.В., ввівши його й до складу вченої ради факультету. Ним здійснено спробу упорядкувати і унормувати студентську наукову роботу, надавши їй відповідної плановості та звітності. Розширено інформаційні можливості СНТ. Студентів кафедри введено до складу наукового товариства університету. На сайті факультету постійно розміщуються повідомлення про наукові конференції, проведення яких планується у ЗВО України. У результаті – збільшилася кількість учасників міжнародних наукових конференцій, що організуються кафедрою, збільшилася кількість статей, опублікованих студентами на інших спеціальностях, покращився цей показник позиціонування студентів у навчальному процесі.

– Відбувся звіт голови СНТ «Афіна» кафедри Г.Сердюк за минулий рік (27.09), під час якого головою СНТ кафедри «Афіна» обрано студентку IV курсу Ю.Янишевську, а куратором СНТ затверджено канд. іст. наук, доц. Костюк Л.К.

– Проф. Виткалов В.Г. передав частину власних матеріалів дослідження, зокрема й текст монографії (Каневська Г.Г., Виткалов В.Г.), аспірантці Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Я.Франка для підготовки нею дисертації стосовно творчості українського композитора П.І.Сениці (жовтень).

– Для студентів та співробітників художньо-педагогічного факультету організовано екскурсію до Національних історико-культурних заповідників Поділля з відвідуванням й всеукраїнських тематичних фестивальних заходів (відп. – доц. Виткалов С.В., 8-9.10).

– На екстернатній формі (II вища освіта) навчається 2 студентки: канд. наук із соціальних комунікацій, доц. кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ Кучина Н.І. та канд. філол. наук, доц. кафедри політології і філології Хмельницького державного університету Дем'янюк М.Б. (член НСП України).

– Доц. Виткалова С.В. відповідним наказом ректора, проф. Постоловського Р.М. призначено до складу Ради молодих науковців РДГУ (вересень).

– Доц. Шолудько Н.Г. та доц. Тюскою В.Б. проведено низку культурно-дозвіллєвих заходів у соціальних установах міста з широким залученням студентів до їх організації.

– Розпочато підготовку до XII міжнародної науково-практичної конференції «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи»: розіслано інформаційні повідомлення до ЗВО різних рівнів акредитації України, історико-культурних заповідників, музейні та архівні установи, управлінські структури обласних державних адміністрацій, запрошено відомих українських науковців тощо (орг. – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– Наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» напрям «Мистецтвознавство» та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» індексується також і в науко-метричних базах Google Scholar, Index Copernicus (Польща) (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– Педагоги кафедри (доц. Шолудько Н.Г.) проводять низку заходів (майстер-класи, читання лекцій, профорієнтаційні бесіди) на Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ із метою розширення профорієнтаційної роботи. Це впливає згодом й на тематичний ряд дисциплін, які читають науково-педагогічні працівники.

– У Рівненській ОУНБ (25.10) у рамках дисципліни «Сценарне мистецтво» (за участі студентів III курсу) доц. Шолудько Н.Г. проведено культурологічний захід «День спеціаліста» для студентів I курсу та відвідувачів Бібліотеки.

– Проф. Виткалов В.Г. та доц. Виткалов С.В. здійснили інтерактивне стажування (без відриву від виробництва) на базі кафедри документознавства і музейної справи Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (30.09-30.03). Запроваджені МОН України зміни стосовно фахового забезпечення освітньо-професійних програм через стажування за конкретним напрямом мають також свій результат.

– НБУ ім. В.І.Вернадського на запит ДАК України підтвердила відповідною довідкою наявність і наукову відповідність усіх наукових збірників, друкованих на кафедрі, у своїй базі даних «Наукова україніка» в електронному і паперовому варіантах (1.10). Збірники і заявку подано для чергової перереєстрації цих збірників до ДАК України.

– У рамках дисципліни «Культурологія дозвілля» проведено навчальну конференцію «Проблеми прикладної риторики» (4.10) та Свято авторської пісні, поезії та прози (відп. – доц. Казначеєва Л.М., 12.10, РДГУ).

– Студенти та співробітники кафедри брали участь у презентації художнього доробку викладачів кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва (4.10, РДГУ), зустрічі з львівським художником Ю.В.Ямашем (за участі проректора з наукової роботи ЛНАМ, д-ра мистецтвознавства, проф. Р.Шмагала), що відбулася в галереї європейського живопису «Євро-Арт» (5.10, доц. Костюк Л.К.), були організаторами свята авторської поезії і прози «Амфітеатр душі» (12.10, II курс), Дня поезії (за участі місцевого поета О.Берестяного, 17.10, орг. – доц. Казначеєва Л.М.), Дня кафедри з нагоди 25-річчя художньо-педагогічного факультету (10-17.11, відп. – доц. Тюска В.Б., Кучина Н.І.), відвідали Національний історико-культурний заповідник у м. Дубно (відп. – доц. кафедри Кучина Н.І.); ними проведено традиційні щорічні культурологічні читання «Люди, які змінили світ» (обласна наукова універсальна бібліотека, 24-26.10, відп. – доц. Казначеєва Л.М.); відбулася оглядова екскурсія «Історико-культурна спадщина м. Рівне» (28.10, орг. – студ. V курсу, відп. – доц. кафедри Тюска В.Б.); зустрічі з фіналістом конкурсу «Х-фактор» В.Ульяничем та згодом концерт в МБК «Текстильник» (відп. – доц. Виткалов С.В.), архиєпископом Рівненським і Острозьким Іларіоном (17.11), а також інсценізація казки «Колосок» та розважально-ігрову програму (КЗ «Рівненський обласний навчально-реабілітаційний центр», 3.11, відп. – доц. Казначеєва Л.М.), відвідали персональну виставку члена НСХУ В.Гвоздинського (виставкова зала НСХУ), презентацію монографії проф. НаУ «Острозька академія» П.М.Кралюка (17.11), брали участь у зустрічі з колишнім міністром юстиції України (М.Томенком, 22.11, МБК). Студенти та науково-педагогічні працівники відвідали виставку з творів закарпатського художника А.Коцки («Євро-Арт», 24.11), брали участь у зустрічі з керівництвом Ужгородського коледжу мистецтв (орг. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г.), зустрічі з керівником МОН України, Л.Гриневич (24.11, МБК), взяли участь черговому «відкритому уроці» в якості організаторів із дисципліни «Зарубіжна культура» на тему «...В то время я гостила на земле» (за творчістю А.Ахматової, орг. – доц. Шолудько Н.Г., 30.11, РОУНБ), звіті естрадно-джазового оркестру (кер. – доц. О.Сіончук, МПКіС «Текстильник», 2.12), організували «Андріївські вечорниці» в Рівненському центрі реабілітації (13.12, орг. – ст. викл. Глущук О.Г.), відвідали звіт художніх колективів Рівненщини (19.12, Академічний театр, куратори академгруп).

– Доценти Костюк Л.К. і Виткалов С.В. призначалися рецензентами навчального посібника «Історія мистецтв», підготовленого для мережі ЗОШ Рівненщини шкільними педагогами міста (жовтень).

– Проф. Виткалов В.Г. Спеціалізованою вченою радою Полтавського національного університету ім. В.Г.Короленка призначався офіційним опонентом під час захисту дисертації аспірантки Яремаки Н.С. на тему «Формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі професійної підготовки» за спеціальністю 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти» (1.11). Під час перебування на Полтавщині він відвідав скіфське городище «Кардашів вал» (VII-VI ст. до н. е.), Спеціалізовану школу-інтернат «Колегіум мистецтв в Опішному»,

Національний музей-заповідник українського гончарства, Інститут керамології НАН України, Музей мистецької родини Кричевських та музеї-садиби відомих «гончарних» родин Полтавщини. Зустрівся з видатним майстром-керамістом М.Г.Пошивайлом та брав участь у проведеному ним майстер-класі.

– На XII міжнародну науково-практичну конференцію «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи»» подано 425 заяв, у т. ч. і представники з ЗВО Німеччини (2), Білорусі, Росії (Москва, Красноярськ, Орел), Китаю (2), вірменського товариства культурних зв'язків з Україною. Якісний склад: докторів наук – 22, професорів – 18, кандидатів наук, доцентів – 107; аспірантів – 67; докторантів – 15, пошукувачі – 15, магістрантів – 42, а також 5 представників науково-дослідних установ системи Національної академії наук України, 68 ЗВО різних рівнів акредитації, з яких 25 – національних, низки національних історико-культурних, історико-меморіальних, історико-архітектурних та культурно-археологічних заповідників, історико-етнографічних музеїв України, спеціалізованих художніх та загальноосвітніх шкіл тощо. Загальна кількість установ, організацій та ЗВО, що надіслала заявки становить 88.

У рамках конференції для учасників і гостей міста продемонстровано виставку рівненського фотомитця В.Філімонова «Бажання творити прекрасне» (орг. – доц. Виткалов С.В.). У пленарному засіданні взяли участь начальники управлінь культури і туризму, молоді і спорту, освіти і науки Рівненської ОДА та начальник управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому, ректор РДГУ, к. іст. н., проф. Постоловський Р.М., проректори (к. екон. н., доц. Дейнега О.В., д-р тех. н., проф. Петрівський Я.Б.), декан ХПФ – к. п. н., доц. Дзюбишина Н.Б., доктори наук, професори Кіндратюк Б.Д. (Ів.–Франківськ), Афанасьєв Ю.Л. (Київ), Зінків І.Я. (Львів), Зайцев М.О. (Острог), що виступили на пленарному засіданні та ін.

Захід висвітлювали обласні телеканали «Ритм-ТВ» та «Рівне-1», а також представники періодичної преси області. За результатами проведення цієї конференції надіслано інформацію до наукових збірників НПУ ім. М.П.Драгоманова, Маріупольського державного університету, РДГУ, управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації та Міністерства освіти і науки України.

– Наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. Вип. 21 та «Актуальні питання культурології» Вип. 15 надіслані до центрів їх міжнародної реєстрації (Польща, 4.11).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К.) взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Інформація та культура у забезпеченні сталого розвитку людства» (Маріупольський державний університет, 7.11).

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Казначеєва Л.М., магістрант Яриніч О. у складі групи студентів і викладачів РДГУ) взяли участь у поїздці до польського міста Бидгощ у рамках грантової програми «Молоді та креативні – креативні індустрії для взаємодії української та польської молоді (21-25 листопада 2016 р., Університет економіки в м. Бидгощ (WSG), Польща).

– Доц. Виткаловим С.В. у рамках телепроекту «Грані мистецтва» Рівненської обласної телекомпанії «Ритм-ТВ» (жовтень-грудень) записано авторські (30-40-хвилинні) програми з: членом Національної Спілки журналістів України, директором музею НУВГіП Є.О.Філіпович (30.09), колишнім Головою обласного відділення Національної Спілки художників України (м. Рівне) Ф.Бобриком (16.09), заступником директора Рівненської художньої школи, майстринею з художньої вишивки В.Нестерук, львівським художником Ю.Ямашем (ЛНАУ), рівненською журналісткою В.Захаровою (21.10), народною артисткою України, естрадною співачкою Н.Бучинською (21.10), фіналістом всеукраїнського телепроекту «Х-фактор», естрадним співаком В.Ульяничем (Київ) (2.11), співкерівником всеукраїнської хореографічної агенції «Едельвейс» В.Супонькіною-Лагнюк (4.11), директором Академічного лялькового театру В.І.Данилюком (25.11), Головою Ради директорів КЗ «ОЦНТ» України Ф.Ф.Васечком (5.12), місцевою художницею О.Лобчук (15.12), фотомитцем В.Філімоновим (23.12). Ці програми мають відповідний «художній додаток» у вигляді відео-кліпів митців, які супроводжують такі інтерв'ю.

– На пропозицію НБУ ім. В.І.Вернадського наукова бібліотека РДГУ (Грипич С.Н.) продовжує здійснювати тримовне реферування фахових наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки (з 2016 р. – наук. зб.) за напрямами «Мистецтвознавство» і «Культурологія».

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) взяли участь у міждисциплінарній науково-теоретичній та практичній конференції з міжнародною участю «Дискурсивний вимір сучасного мистецтва: діалог культур», проведеній на базі Інституту культурології НАМ України, 30.11.

– Завдячуючи організаційній діяльності доц. Костюк Л.К., галерея європейського живопису «Євро-Арт» позиціонує м. Рівне як помітний виставковий культурний центр Західної України, залучаючи до цього і студентів кафедри.

– Ст. викл. Глущук О.Г. зі студентами ІІІ курсу провели розважально-ігрове дійство з елементами театралізації «Вечорниці на Андрія» для відвідувачів Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Рівне та ветеранів Рівненської міської організації «Українська Спілка ветеранів Афганістану» за підтримки Департаменту соціального захисту населення Рівненської облдержадміністрації (12.12).

– Проф. Виткалов В.Г. під час акредитаційної експертизи спеціальності 8.02.0101 – «Культурологія» у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича взяв участь в обговоренні спільних наукових проектів між кафедрами культурології, теології та релігієзнавства ЧНУ і кафедрою культурології і музеєзнавства РДГУ (22.12, академік НАПН України, декан філософсько-теологічного факультету, доктор філос. наук, проф. Балух В.О., та доктор філос. наук, проф. Шкрібляк М.В. – завідувач кафедри). Вони відвідали також православний монастирський комплекс у с. Банчени.

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у роботі звітної конференції обласного відділення Національної Спілки журналістів України (РОКМ, 25.12), подавши відповідну довідку про стан виконаної ним роботи (публікацій).

– У науковому відділі РДГУ відбувся звіт завідувача кафедри проф. Виткалова В.Г. із наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності колективу кафедри у 2016 р. (26.12). У звітний період співробітниками кафедри опубліковано: три наукових збірники (понад 78 др. а.), ще три відредаговано і здано на верстку, колективний навчально-методичний посібник (14,1 др. а.), 14 методичних розробок (12,2 др. а.), 2 статті у фахових, науко-метричних збірниках; 4 статті у не фахових збірниках. 7 тез доповідей. Науково-педагогічні працівники кафедри взяли участь у 15 наукових конференціях різних рівнів, у т. ч. у 6 міжнародних. Молодими науковцями опубліковано 23 наукових праці та 1 навчально-методичний посібник (13, 9 др. а.), з яких 14 статей у фахових та науко-метричних виданнях, декілька статей у не фахових виданнях і декілька тез наукових доповідей. Звіт оприлюднено на сайті кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував магістерські дослідження студентів спеціальності 034 – «Культурологія» у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (кафедра культурології, релігієзнавства і теології) (грудень).

– Доценти Костюк Л.К. і Виткалов С.В. на прохання Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації були рецензентами навчальної літератури культурно-мистецького спрямування для ЗОШ та розширили коло учасників міжнародної конференції, що проводиться кафедрою, залучивши до участі й учителів ЗОШ області.

– Колегія ДАК МОН України (додаток до Наказу МОНУ № 1604 від 22.12.2016 р.) перереєструвала в черговий раз науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: науковий зб., напрям «Мистецтвознавство» як фахове видання. Його внесено до відповідного Переліку фахових видань України.

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 – «Культурологія»: навч.-метод. посібн. за ред. проф. Виткалова В.Г. / Андрощук І.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 206 с. (14,3 др. а.).

– Завершено заліково-екзаменаційну сесію на спеціальностях кафедри. Академічна заборгованість залишається у 7 студентів. Якісна успішність студентів по кафедрі і факультету складає 68 %.

2017 рік

– Кабінет Міністрів України ухвалив відповідне розпорядження про нові підходи у нарахуванні стипендії студентам ЗВО (січень). На початку лютого розроблено і затверджено новий його алгоритм і в РДГУ. Кількість тих, хто може отримувати стипендії, становить відтепер 40% по університету з тенденцією до подальшого зменшення кількості претендентів. Стипендія призначається не лише за навчання, але й різні види соціальної активності: публікації статей, участь у конкурсах, наукових конференціях тощо.

– Учена рада РДГУ затвердила нові критерії нарахування бонусних балів (коли не лише оцінки визначають високий статус студента, а й, приміром, наявність наукових публікацій, участь у наукових конференціях, конкурсах, концертній чи виставковій діяльності тощо), що певною мірою стимулюватиме процес навчання і є якісним показником рівня професійної культури.

– Новий навчальний семестр в університеті розпочався в інтернет-режимі, крім студентів заочної форми навчання. Підготовлено відповідне методичне забезпечення.

– Із метою збереження контингенту студентів, за відповідним розпорядженням по кафедрі, незважаючи на наявність малокомплектних груп на спеціальностях і планування навчального навантаження навчальною частиною (Колосюк О.А.) у розмірах 20-30% від можливого, реальне ж виконання навантаження здійснюється для студентів у повному обсязі.

– Проф. Виткалов В.Г. призначався Головою (членом) експертних комісій під час акредитації спеціальностей: «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» у КНУКіМ (8-9 лютого), «Культурологія» в Миколаївській філії КНУКіМ (22-23 березня), «Культурологія» (магістратура) в Миколаївській філії КНУКіМ (наказ МОНУ № 572-а від 11.04, 18-19.04, КНУКіМ), «Культурологія» в ОНУ ім. І.Мечникова (15-16.06, Наказ МОНУ № 941-А від 06.06.17), «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» в НУ «Львівська політехніка» (19-21.06, Наказ МОНУ № 1019-А від 06.06.2017) та ін.

– Проф. Виткалов В.Г., виконуючи обов'язки члена редколегії, рецензував 16 статей авторів наукового збірника «Культура. Трансформація. Освіта» Жешовського університету (Польща, лютий, польська мова).

– Виходячи з Програми культурного розвитку студентів спеціальностей кафедри, науково-педагогічні працівники і студенти взяли участь у презентації нової збірки рівненського письменника О.Ірванця (31.01), виставки картин Соколовської-Герби Г.М. (РОУНБ, 6.02), нової поетичної збірки рівненської поетеси Н.Демидюк (РОНУБ, 16.02), заходах із нагоди річниці загибелі студента РДГУ, героя Майдану та героя України О.Храпаченка (РДГУ, 20.02), зустрічі з переможцями міжнародних конкурсів із художньої фотографії С.Щегловатих, А.Волохом, В.Якимчуком (23.03, РДГУ), відвідали персональну виставку львівського художника М.Дзядика «Краса і гармонія українського модернізму» («Євро-Арт», 29.03), звітний концерт художніх колективів факультету мистецтв СНУ ім. Лесі Українки (31.03) та творчу зустріч із керівництвом факультету; зустрілися з дослідником із Каліфорнійського університету (США), доктором філософії, співробітником наукового проекту «База даних ієрогліфічної писемності і культури племені майя» – Ю.Полюховичем (12.04, КЗ «РОКМ»), були присутніми на концерті київської співачки О.Полякової (РОАМДТ, 24.04); відвідали концерт в Органній залі з творів С.Рахманінова (зокрема, його віолончельна соната) (4.05), персональну виставку рівненського художника В.М.Войтовича (10.05); авторський концерт солістки обласної філармонії А.М.Янцур (27.05), «Музейні гостини» (РОКМ, 28.05), про що опубліковано декілька статей у регіональній періодиці С.Виткаловим.

Ними (студентами) підготовлено сценарій та здійснено постановку V урочистої асамблеї «Жіночі обличчя Рівненщини» (27.05, за участі доц. Шолудько Н.Г.), відвідано виставку мистецьких творів «Жива лінія» (художня графіка і художній метал) відомого фахівця з ковальського мистецтва Р.Велігурського (18.06, виставкова зала РООНСХ України), міжнародний фестиваль альтернативної музики «Тарас Бульба» (Дубно, 12-14.07), міжнародний пленер «Волинь історична» за участі представників образотворення і скульптури низки областей України та Литви (Рівненщина, 01-14.07) та ознайомилися з підсумковою виставкою (МБК, 14.07 – доц. Виткалов С.В.), взяли участь у черговому заході фестивалю «Рівне. Літо. Музика»

у якості ведучих (орг. – доц. Шолудько Н.Г., 20.08); провели Свято авторської поезії та прози (РДГУ, 13.11, студактив).

– Доц. Шолудько Н.Г. спільно зі студентами І та ІV курсів спеціальностей кафедри організували прийом та провели декілька екскурсій містом для студентів із різних ЗВО України, які перебували у Рівному 27-29 січня 2017 р. за Всеукраїнською програмою «Твоя країна». Зокрема, гості відвідали КЗ «РОКМ», Музей бурштину, музей «Ковальські витребеньки» Н.Кроки, Обласну федерацію профспілок, ГО «Спілка жінок Рівненщини», Клуб успішних людей м. Рівне, Клуб ділових жінок, ПДМ та ін.

Студенти кафедри брали також участь у «Волонтерських співанках» (із вересня 2016 р. по червень 2017 р.), що проводилися щонеділі за програмою акції «Крила надії», організованій Волонтерською групою допомоги армії України «Воїни світла». У межах названої акції, крім «Волонтерських співанок», студенти неодноразово брали участь у подібних концертах на майдані Незалежності та двох локаціях під час проведення свята «Музейні гостини» (28.05.2017 р.). Із березня 2017 р. студентка Бурчак А. (І курс) призначена ведучою на «Волонтерських співанках». Вона 12 разів брала участь у цих співанках, виконавши кожного разу по 3-4 пісні. А загалом наші студенти на співанках виконали понад 200 пісень (відп. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Студенти кафедри (1-4 курси) взяли участь в акції «Зроби своє місто європейським», під час якої надано допомогу міському парку культури і відпочинку ім Т.Г.Шевченка в опорядженні території та висадці дерев. Таким чином, підтримано проект «Гай культурологів» у цьому парку, започаткований у 2015 р. (доц. Шолудько Н.Г.). Студенти кафедри також неодноразово брали участь і у проведенні благодійного ярмарку для збору коштів для потреб бійців АТО (Майдан Незалежності, 12.10) (відп. – доц. Шолудько Н.Г.). До подібних акцій, проведених в РДГУ, Палацах культури міста залучалися й доценти Тюска В.Б., Виткалов С.В., Кучина Н.І., Казначеєва Л.М. та ін. Значна частина названих вище заходів дістала схвальні відгуки й в місцевій періодиці.

– Відбулася зустріч проректора з навчально-методичної роботи, проф. Пелеха Ю.В., завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г.та доц. Виткалова С.В. із представником МОН Китаю, керівником товариства «Україна-Китай» Вей Лімін (Київ) із метою налагодження подальшого співробітництва (7.05).

– На кафедрі у рамках дисциплін прикладної культурології використовується низка оригінальних форм активізації навчального процесу, зокрема: рольова гра «Кастинг», мета якої – виявити, усвідомити та закріпити особливості технології роботи конферансьє; ділова гра «Художня рада», мета якої – презентувати авторський конкурентоспроможний соціально-культурний проект, дати йому кваліфіковану оцінку, обрати кращий для подальшої реалізації; «Аукціон ідей», мета якого – на основі вивчення сучасних тенденцій розвитку культурних індустрій внести аргументовані пропозиції, провести дискусію щодо подальшого їх розвитку та усунення недоліків (відп. – доц. Шолудько Н.Г. у рамках дисциплін «Соціокультурна діяльність», «Культурні індустрії», «Технології роботи з аудиторією художньо-масового заходу»). Подібні заходи, спрямовані на активізацію навчального процесу, здійснюють і інші члени кафедри (Глущук О.Г., Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Тюска В.Б., Кучина Н.І.). Частина цього доробку знаходить утілення у відповідних публікаціях та концентрується в архіві кафедри.

– Представники наукової Бібліотеки РДГУ провели зустріч із науково-педагогічним складом кафедри на предмет ознайомлення з новими можливостями бібліотеки університету та презентували нові видання, зокрема «Публікації викладачів РДГУ» (лютий), а також проінформували присутніх стосовно змін умов організації наукової діяльності в Україні (6.10).

– До участі у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (ХДАДіМ) заявлено ст. V курсу Яриніча О. (наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– Вийшов друком фаховий, науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: Вип. 22 – «Мистецтвознавство». Рівне: РДГУ, 2016. 305 с. (березень). Здійснено його офіційну розсилку (15 прим.).

– Наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. напрями «Мистецтвознавство» і «Культурологія», а також «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства

«Афіна» індексуються і в науко-метричній базі РІНЦ (рф, 9.02).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував пакет комплексних контрольних робіт із дисципліни «Культурологія» для Надвірнянської філії НТУ України «Київський політехнічний інститут» ім. І.Сікорського (10.02).

– Доц. Виткалов С.В. в авторській програмі «Грані мистецтв» обласного телеканалу «Ритм-ТВ» записав інтерв'ю з: художнім керівником народного хору «Верес» МБК (м. Рівне) П.Невірковцем (3.02), членом редколегії довідникового видання «Реаблітовані історією», головою обласного відділення Національної Спілки краєзнавців України, канд. іст. наук, доц. МЕГУ ім. С.Дем'янчука А.Живюком (10.02); співзасновниками рівненського фотоклубу «Grand» С.Щегловатих та А.Волохом (16.02, студія), сином Народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т.Г.Шевченка, львівським художником, співробітником Національного лісотехнічного університету О.Патиком (21.02, галерея «Євро-Арт»), солісткою вокальної групи «Лісова пісня», співорганізатором проекту «Весна з В.Івасюком» Т.Тишкун (студія, 6.03), членом Королівської фотографічної Асоціації Великобританії, офіційним представником міжнародної Федерації фотомистецтва в Україні, керівником фотоклубу «Час» С.Бусленком (студія, 14.03), Головою обласного відділення НСХ України, заслуженим скульптором України П.Подольцем (майстерня митця, 27.03), львівським художником М.Дзядиком (галерея «Євро-Арт», 29.03), відомою українською співачкою О.Поляковою (Київ) (Академічний театр, 24.04), суддею міжнародного класу з хореографії Р.Грицанюком (18.05, студія), рівненським акварелістом, що входить до 10 кращих акварелістів світу (2017 р.) О.Бобришевим (23.05, художня майстерня митця), легендою національної хореографії, народним артистом України Г.М.Чапкісом (міжнародний фестиваль «Золотий лелека», МДОЦ «Космос», Миколаївська обл., 30.06), джазовою співачкою, учасницею міжнародних джазових фестивалів в Україні Ю.Тимочко (студія, 22.09), рівненським художником і краєзнавцем-дослідником В.М.Войтовичем (студія, 6.10), фотомитцем О.Купчинським (Іспанія) (студія, 17.10), Н.Г.Саннов-Косміаді (Німеччина) (Артательє Г.Косміаді, 18.10), майстром художнього ковальства Р.Велігурським (2.10, художня майстерня митця), народним артистом України, членом творчої групи «Маленький гумористичний театр» В.О.Мойсеєнком (Київ) (студія, 3.11), київською співачкою, фіналісткою телепроектів «Голос країни», «Народна зірка», «Стань зіркою», солісткою рок-опери «Моцарт» (французький мюзикл, найуспішніший комерційний проект 2009-2010 рр. (концертна зала МБК, 9.12) – І.Островською.

– За критеріями оцінки роботи професорсько-викладацького складу ЗВО України, розробленими Кабінетом Міністрів України і запровадженими в РДГУ у листопаді 2016 року, проф. Виткалов В.Г. посів 10, а доц. Виткалов С.В. – 11 місце серед майже 500 представників професорсько-викладацького складу університету (лютий).

– Проведено необхідні організаційно-методичні заходи, спрямовані на якісне забезпечення навчально-виховного процесу по кафедрі: настановчі і звітні конференції з усіх видів практик, Круглі столи за результатами проведення підсумкових конференцій, підсумкові методичні конференції по завершенню читання дисциплін, звіти кураторів академічних груп тощо (упродовж року, усі науково-педагогічні працівники).

– Колектив науково-педагогічних працівників кафедри виступив ініціатором звернення до ЗВО України, що забезпечують підготовку фахівців на спеціальності «Культурологія», порушити клопотання перед Національною Академією мистецтв України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України про повернення спеціальності «Культурологія» з напряму 03 – «Гуманітарні науки» до Переліку спеціальностей 2015 р. у напрям 0201 – «Культура і мистецтво», що допоможе повернути державне замовлення і відповідатиме певній логіці організації навчального процесу (лютий).

– Проф. Виткалова В.Г. введено до складу науково-технічної ради РДГУ (голова – проректор із наукової роботи, канд. економ. наук, доц. Дейнега О.В., лютий). Мета ради – активізація науково-дослідної роботи в університеті, експертиза наукових проектів, що подаються на затвердження на вчену раду РДГУ, участь у конкурсних комісіях стосовно обрання і переобрання професорсько-викладацького складу, розробка рекомендацій стосовно нострифікації наукових спеціальностей науково-педагогічних

працівників для проведення акредитаційних і ліцензійних експертиз тощо. Перше засідання відбулося 4.05.

– Доц. Виткалов С.В. на пропозицію керівництва спеціалізованої ЗОШ «Миколаївська академія дитячої творчості» залучається до підготовки майбутніх мистецьких заходів із нагоди ювілею (ХХ) міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (МДОЦ «Космос», Миколаївська обл.).

– Переглянуто та поновлено навчально-методичну документацію кафедри (картотеки дипломних робіт усіх ОКР, картотеки випускників, картотеки наукових і науково-методичних праць професорсько-викладацького складу та студентів). Відп. – ст. лаб. кафедри М.М. Кирильчук (лютий).

– Кабінет Міністрів України затвердив нову спеціальність для коледжів культури і мистецтв – 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» (за класифікатором 2015 р., напрям 02 – «Культура і мистецтво») замість наявної «Народна художня творчість», утім перехід на неї здійснюється дуже повільно, оскільки вона спрямована на підготовку менеджера культури в широкому сенсі слова, а не фахівця лише клубної сфери. Причина повільного переходу – й брак якісних фахівців у коледжах.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгуки на дисертаційні дослідження: В.В.Прими «Гостинність в європейському культурному просторі: історія, теорія і сучасні практики» за спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» («Культурологія») (18.02, спеціалізована вчена рада КНУКіМ), Бондарчук Ю.С. «Принципи проектування дитячого ігрового середовища в закладах громадського призначення», спец. 17.00.07 – «Дизайн» (ХДАДіМ, 22.02), Поплавської А.В. «Феномен гостинності у соціокультурному просторі: від витоків до сучасності» за спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (НМАУ ім. П.І.Чайковського, 28.04),. Лісової О.М. «Українська фольклористика Словаччини другої половини ХХ – початку ХХІ століття», за спец. 10.01.07 – «Фольклористика» (ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ, 26.04).

– Доц. Виткалов С.В. на запит спеціалізованих учених рад ЗВО України підготував відгуки на дисертаційні дослідження: В.В.Марченка «Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні: друга пол. ХХ – поч. ХХІ ст.» за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» («мистецтвознавство»), спецрада НАКККіМ (30.06), Чернець М.О. «Культурна столиця в контексті формування національного бренду (на прикладі європейського досвіду)» за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» («культурологія») спецрада НАКККіМ (26.10), І.В.Степанюка «Вокально-хореографічна культура Волині др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст.: джерела та сучасні тенденції функціонування» за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» («мистецтвознавство») ДЗВО «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника» (30.12). Обговорення аналогічних відгуків на засіданнях кафедри дає певну уяву про напрями наукового пошуку в Україні.

– На художньо-педагогічному факультеті відбулося вшанування пам'яті колишнього студента кафедри театральної режисури, героя Небесної сотні, Героя України О.Храпаченка (22.02).

– Розширюється практика надання консультацій членами кафедри в організації науково-дослідної, організаційно-методичної та художньої діяльності молодим педагогам-науковцям інших ЗВО.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали концерт Народного артиста України Б.Сташківа (РОАМДТ, 11.03), взяли участь у презентації Каталогу художніх робіт Народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т.Г.Шевченка В.Патика (Львів) за участі проректора з наукової роботи ЛНАМ, проф. Р.М.Яціва та художника Ю.Ямаша (Львів) (галерея «Євро-Арт», 17.03), концерт сучасної української композиторки, випускниці Рівненського музучилища А.Л.Загайкевич (Органна зала, 21.03), виставку творів рівненського художника-декоратора Академічного обласного музично-драматичного театру (60 – поч. 80-х рр.) С.Вереславова «Шляхами долі» (КЗ «РОКМ» РОР, 30.03), персональну виставку творів місцевого художника В.М.Войтовича (10.05), концерт рок-гурту «Океан Ельзи» С.Вакарчука (стадіон «Мототрек», 19.05), концерт муніципальної Академічної хорової капели «Орея» (м. Житомир, 11.06), допрем'єрний показ художнього кінофільму «Червоний» («Боротьба, яка триває й досі» – про україно-російські взаємини в історичній ретроспективі) та зустріч із кінорежисером З.Буадзе (16.08), на чималу кількість

цих заходів опубліковано відгуки у місцевій періодиці доц. Виткаловим С.В.

– Здійснено попередній захист дипломних досліджень студентів V курсу з. ф. н. спеціальності 034 «Культурологія» (21.02), у рамках Круглого столу з актуальних питань культурології та культурної політики (відп. – доц. Виткалов С.В., Костюк Л.К., студенти Т.Сидор і Т.Савків).

– У галереї європейського живопису «Євро-Арт» проведено презентацію картин львівського художника, викладача Національного лісотехнічного університету О.В.Патика, по завершенні якої відбулася зустріч із представниками мистецького середовища Львова, у якій взяли участь львівські художники О.В.Патик, Ю.Ямаш, народний артист України О.Кульчицький, проректор із науково-педагогічної роботи Львівської НАМ, доц. Р.С.Шафран, мистецтвознавець Л.Цимбала, канд. мистецтвознавства, доц. ЛНАМ І.Прокопчук, канд. мистецтвознавства, доц. С.В.Виткалов, канд. іст. наук, доц. Л.К.Костюк, відомий рівненський художник, член НСХУ А.Г.Іваненко (арт-кафе галереї, 23.02).

– Для підготовки дисертаційного дослідження пошукувачем до кафедри прикріплена співробітниця Дубнівського державного історико-культурного заповідника Поперецька Л.В. (Тема дослідження – «Символіко-семантичний ряд національної вишивки: проблематика і тенденції (на прикладі колекцій рівненських музеїв»). Спеціальність 26.00.01 – «Теорія та історія культури»). Науковим керівником призначено проф. Виткалова В.Г. (27.02).

– 28.02 проведено Круглий стіл зі студентами V курсу (д. ф. н.) спеціальності «Культурологія» на тему «Культурна політика сучасної України в регіональному контексті» (відп. – проф. Виткалов В.Г., доц. Виткалов С.В., Костюк Л.К., ст. Дутчак В., Шевчук В., у роботі якого взяло участь 11 студентів).

– 1 березня розпочався навчальний семестр в РДГУ.

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у якості офіційного опонента дисертації Даниленко О.В. «Художньо-естетичне середовище готельно-ресторанного комплексу в сучасній Україні», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» під час засідання спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (3.03).

– Ст. викл. Глущук О.Г. взяла участь у Всеукраїнському семінарі-практикумі «Позашкільна освіта в контексті муніципального замовлення. Пошук ефективних механізмів», в рамках якого відбувся традиційний Батьківський форум «Батьківська громада ПДМ у системі загального нетвокінгу закладу» (3.03).

– Проведено попередній захист дипломних робіт ОКР «Бакалавр» студентів IV курсу з. ф. н. напряму підготовки 6.020101 – «Культурологія» (9.03, 7 студентів).

– Науково-педагогічний склад кафедри (Глущук О.Г., Костюк Л.К.) взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі» (19.04, КНУКіМ).

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у конкурсі молодих науковців, оголошеному управлінням освіти і науки Рівненської ОДА (березень) і здобув перемогу.

– Доценти Виткалов С.В. і Костюк Л.К. відповідним Наказом ДАК МОН України призначалися експертами для акредитації спеціальності 6.020103 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» в КНУКіМ (22-23 березня).

– Доц. кафедри Кучина Н.І. прочитала декілька публічних лекцій в обласній універсальній науковій бібліотеці (березень). Вона також призначена куратором студентів кафедри, що читатимуть публічні лекції в цій бібліотеці.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував програму навчальної дисципліни «Соціокультурна діяльність», призначену для коледжів культури і мистецтв України (автор – викл.-методист Мелітопольського училища культури Білоконь В.І.), подану на замовлення Державного методичного Центру навчальних закладів культури і мистецтв України Міністерства культури України (Київ, березень).

– Випускників кафедри (Н.Кондратюк, Г.Чуб) запрошено на відповідні посади в управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому. Студентку Г.Сердюк запрошено на посаду заступника директора КЗ «Міський Парк культури і відпочинку» ім. Т.Г.Шевченка Рівненської міської ради.

– Колегія ДАК МОН України (додаток № 8 до Наказу МОНУ від 13.03.2017 р. № 374) перереєструвала і затвердила в черговий раз науковий збірник «Українська культура:

минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки, напрям «Культурологія» як фахове видання (спільний видавничий проект кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ та Інституту культурології НАМ України).

– Вийшов друком фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 23, напрям «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2017. 217 с. і здійснено його офіційну розсилку (березень).

– На засіданні ректорату РДГУ (13.03) заслухано звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. «Про стан забезпечення якості підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр»» на кафедрі культурології та музеєзнавства».

– Ст. викл. Глущук О.Г. спільно зі студентами кафедри взяла участь у роботі клубу «Співрозмовник», що діє при відділі обслуговування читачів (загальній читальній залі) КЗ «РОУНБ» РОР (13.03).

– На кафедрі здійснюють стажування канд. філос. наук, ст. викладач НаУ «Острозька академія» Мініч А.П. та окремі викладачі коледжу культури і мистецтв РДГУ м. Дубно (15.03-20.04).

– Магістрант кафедри О.Яриніч здобув ІІ місце у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, проведеному на базі ХДАДіМ (березень, наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– Доценти Костюк Д.К. і Виткалов С.В. взяли участь у засіданні Комітету з присудження щорічної мистецької премії ім. Г.П.Косміаді за 2016 рік (21.03, міськвиконком), про що опубліковано статтю в періодиці.

– Розпочато підготовку до прийому абітурієнтів за напрямом 02 – «Культура і мистецтво» спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» зі спеціалізаціями «Івент-менеджмент», «Анімація в туризмі», «Арт-менеджмент». У зв'язку з цим укладено нові угоди з галереєю європейського живопису «Євро-Арт», виставковою залою НСХ України, МБК, КЗ «РОКМ», туристичними агенціями та іншими структурами культурно-дозвіллєвої і соціокультурної сфери на предмет подальшої співпраці (різні види практик, стажування науково-педагогічних працівників тощо).

– Студенти кафедри до Дня науки виступили ініціаторами й організаторами студентської олімпіади РДГУ зі святково-обрядової культурної практики (відп. – студактив, Ю.Янишевська, О.Яриніч), проведеної в академічних групах майже усіх факультетів університету. Серед представників кафедри у ній взяв участь 21 студент (31.03).

– Відбулася зустріч науково-педагогічних працівників кафедри з проректором із навчально-методичної роботи КНУКіМ, проф. Гуменчуком А.В. (24.03, кафедра).

– На кафедрі здійснюють стажування науково-педагогічні працівники кафедри культурології, релігієзнавства та теології Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича доктор іст. наук, проф. І.Возний і канд. філос. наук, асистент ЧНУ Л.Пронюк-Возна (27.03-30.04).

– Рада директорів (керівників) обласних центрів народної творчості України (у результаті постійного спілкування з представниками кафедри та проведення спільних культурно-мистецьких і наукових заходів) порушила клопотання перед Колегією Міністерства культури України про повернення до класифікатора спеціальності «Народна художня творчість» і визначення профільного ЗВО стосовно підготовки фахівців цього напряму, оскільки стан забезпечення кадрами галузі з вищою спеціальною освітою майже катастрофічний, а також питання про необхідність планового підвищення кваліфікації працівників галузі культури (30 березня).

– Проведено попередній захист дипломних досліджень студентів заочної форми навчання спеціальності 8.02.0101 – «Культурологія» (4.04).

– За ініціативи проф. Виткалова В.Г. та доц. Виткалова С.В. проведено зустріч із ректором КНУКіМ, народним артистом України, проф. Поплавським М.М. та проректором КНУКіМ із навчально-методичної роботи, проф. Гуменчуком А.В. на предмет організації вступної кампанії у 2017 р. (25.04).

– Наказом МОН України (№ 555-а від 10.04.2017) доценти Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. та Костюк Л.К. (№ 558-а від 10.04) брали участь в акредитаційній експертизі спеціальностей «Музейна справа» (18-19.04, КУК, КНУКіМ).

– Доц. Виткалов С.В. ДАК МОН України призначався Головою експертної комісії з питань акредитації спеціальності «Декоративно-прикладне мистецтво» у Миколаївському коледжі культури і мистецтв (20-21.04). Відбулася також його зустріч із представниками студентства коледжу та педагогічним складом спеціалі-

зованої ЗОШ «Академія дитячої творчості» на предмет подальшої участі у ювілейних фестивальних заходах (XX міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека»).

– Наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зб. (Вип. 22 і 23) кафедри надіслано до Російської інформаційної наукової бази даних (РИНЦ, Державна Наукова Бібліотека рф ім. М.В.Ломоносова) для подальшого їх індексування (квітень).

– У результаті проведення самоаналізу навчальної документації, здійснено докорінний перегляд системи проведення практичних і лабораторних занять усіма науково-педагогічними працівниками на спеціальностях кафедри (квітень), що знайшло свій вияв у підготовці й нових зразків методичного забезпечення.

– Відбулася комплексна перевірка діяльності кафедри напередодні ліцензування і акредитації її спеціальностей та звіту декана факультету на засідання вченої ради РДГУ (гол. – директор Інституту мистецтв, проф. Свердлюк Я.В., перший проректор, проф. Павелків Р.В., доценти Калустян О.В., Дзюбишина Н.Б., Фрідріх А.В.) (21.04).

– На засіданні вченої ради РДГУ (27.04) відбувся звіт декана художньо-педагогічного факультету доц. Дзюбишиної Н.Б. з аналізом стану науково-дослідної, навчально-методичної і виховної роботи на факультеті, у якому організаційно-методична діяльність кафедри дістала високу оцінку. Тоді ж, на Раді, затверджено й інший алгоритм планування навчального навантаження на 2017-2018 н. р., зокрема кількість дипломних робіт ОКР «Бакалавр» становитиме лише 10% від загальної кількості студентів на спеціальності, значно зменшено обсяг годин на дипломні роботи усіх ОКР, усі види практик, екзамени та заліки. Це – найгірший варіант у плануванні навчального навантаження за весь час існування РДГУ. Згодом, за відповідним клопотанням завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г., кількість дипломних робіт на спеціальностях кафедри збільшено.

– Аспірант д. ф. н. ХДАДіМ О.Станічнов здійснює консультування власного дисертаційного дослідження у проф. Виткалова В.Г.

– До відділу акредитації і ліцензування МОН України передано документи стосовно акредитації спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (бакалавріат) та ліцензування спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» (25.04).

– Доктор філос. наук, проф., колишній Міністр культури УРСР, проректор із наукової роботи КНУКіМ Безклубенко С.Д. подарував свої книги, що вийшли друком останнім часом (2016-2017 рр.), доц. Виткалову С.В. (25.04).

– Організовано спільну туристичну поїздку студентів та співробітників кафедри (відп. – доц. Виткалов С.В.), представників історико-соціологічного факультету (доц. Шеретюк В.М.) РДГУ та управління освіти і науки Рівненської ОДА до м. Канева, Чигирина, Суботова, Батурина, Черкас із відвіданням меморіальних місць та національних історико-культурних заповідників, а також фестивальних патріотичних заходів у м. Холодний Яр (29-30.04).

– Юридичним відділом РДГУ запропоновано переукладання угод контрактного навчання студентів із поправкою на індекс інфляції (12,4 %), що знаходиться в межах 800-1100 грн. на рік (24 квітня).

– Ст. викл. Глущук О.Г. зі студентами кафедри була співорганізатором масового свята у Рівненському зоопарку з нагоди відкриття 35 ювілейного сезону (1.05).

– Затверджено нові бази практики для організації навчання на новій спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності», у т. ч. й групи туристичних фірм (відп. – доценти Шолудько Н.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К.) (тур-фірми, галерея «Євро-Арт», виставкова зала НСХ України, КЗ «РОКМ», «МБК» та ін.).

– Рішенням Ліцензійної комісії МОН України, протокол № 50/1 від 28.04.2017 р. кафедра одержала ліцензію на здійснення освітньої діяльності за ОКР «Бакалавр» спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» з ліцензійним обсягом 60 осіб (30/30). Спеціалізації: «Івент-менеджмент», «Анімація в туризмі», «Арт-менеджмент». Розпочато широку профорієнтаційну роботу з цього приводу та підготовку нового методичного забезпечення нової спеціальності.

– Доц. Виткалов С.В., здобувши перемогу в обласному конкурсі молодих науковців, оголошеному Управлінням освіти і науки Рівненської облдержадміністрації (4.05), одержав сертифікат на отримання обласної Премії «За заслуги та досягнення в галузі фундаментальних і при-

кладних досліджень й науково-технічних розробок».

– Доц. Костюк Л.К. брала участь у відкритті виставки з художніх творів Г.П.Косміаді в краєзнавчому музеї м. Одеси та готувала експозицію з творів Д.Бурлюка (з колекції рівненської галереї «Євро-Арт») в Центрі сучасного мистецтва м. Одеса (квітень).

– 15.05 проведено засідання секції Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, магістрантів і студентів кафедри (відп. – Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К.). Функціонувало три секції: «Історико-теоретичні проблеми культури» (проф. Виткалов В.Г., ст. викл. Глущук О.Г.); «Прикладні питання культурології» (доценти Шолудько Н.Г., Костюк Л.К.), «Регіональна культурна практика і музейна сфера» (доценти Виткалов С.В., Казначеєва Л.М.). Взяло участь 62 студенти і магістранта та 7 викладачів. Студенти заочної форми традиційно брали участь у цьому заході під час проведення заліково-екзаменаційної сесії.

– Проведено засідання секції № 7 – «Молодий мистецтвознавець» X міжнародної наукової конференції молодих дослідників «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (кер. – доц. Виткалов С.В., секретар – магістрантка Хіміна К.О., 17.05). Заявлено 18 учасників, у т. ч. і молоді дослідники з інших кафедри РДГУ (3), НаУ «Острозька академія» (1), Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника (1), Херсонського кооперативного економіко-правового коледжу (1) (17.05).

– За результатами проведення Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу РДГУ доц. Костюк Л. К. відзначена Дипломом РДГУ «За організацію науково-дослідної і творчої роботи»; доц. Виткалов С. В. – Дипломом РДГУ «Науковець року» в номінації «Видавець року – 2016».

– В електронному науковому збірнику матеріалів X міжнародної науково-практичної конференції «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» опубліковано декілька матеріалів студентів та науково-педагогічних працівників кафедри (Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Тюска В.Б., Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– Під час вступної кампанії 2017 року на спеціальностях кафедри, з дозволу МОН України, запроваджено «перехресний вступ» (додатковий екзамен зі спеціальності для вступників на ОКР «Магістр») для випускників ОКР «Бакалавр» із будь-яких інших спеціальностей ЗВО країни. На загальну ситуацію з прийомом це суттєво не вплинуло.

– Науково-педагогічні працівники кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ (доц. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г.) 17.05 стали співорганізатором всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє», проведеної з нагоди 100-річчя від дня заснування кафедри інструментального виконавства Херсонського державного університету (разом із МОН України, Національним педагогічним університетом ім. М.П.Драгоманова, Миколаївським національним університетом ім. В.О.Сухомлинського).

– Студенти кафедри брали участь у загальноукраїнській акції «Вишиванка»: майстер-класі, проведеному викладачами кафедри образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва, урочистій ході вулицями міста тощо (18.05, відп. – студ. актив).

– Серед випускників спеціальності 034 «Культурологія» (друга вища освіта) – 2 кандидати наук, доценти (РДГУ та Хмельницький державний університет).

– Дппломні дослідження усіх кваліфікаційних рівнів, виконані на кафедрі, перевіряються на програмі академічної доброчесності «Антиплагіат». Ця норма стає обов'язковою умовою допуску до захисту кваліфікаційної роботи в Атестаційній комісії. Постійно проводяться відповідні бесіди зі студентми кафедри стосовно академічної доброчесності, а також прояву академічної доброчесності в інших формах освітнього процесу.

– Вийшов друком Вип. 16 науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології»: Альманах наукового товариства «Афіна». Рівне: РДГУ, 2016. 289 с. Проведено його офіційну розсилку (9 закладів і установ).

– За відповідним розпорядженням МОН України по завершенню навчання студенти ОКР «Бакалавр» усіх напрямів отримують додаток до диплому європейського зразка.

– У зв'язку зі звільненням з посади ст. лаб. М.М.Кирильчука (28.04), на цю посаду зараховано (1.06) колишню співробітницю соціальної студентської служби РДГУ Ю.В.Травинську.

– Студенти і співробітники кафедри взяли участь у відкритті у нашому місті меморіального музею рівненського художника-емігранта Г.П.Косміаді (23.05), а згодом (2.07) – і пам'ятного знака (пам'ятника) (ініціатор і орг. – доц. Костюк Л.К.).

– У профорієнтаційній діяльності кафедри використовуються, крім традиційних, й чимало інших засобів: надсилання інформації про спеціальності кафедри до ОТГ, системи підвищення кваліфікації працівників культури, начальні заклади І-ІІ рівнів акредитації, спілкування з абітурієнтами та їх батьками упродовж року, внесення питань профорієнтації до численних культурно-дозвіллєвих заходів, що проводяться студентами спеціальностей, Сайт кафедри тощо.

– 27.05 за ініціативи завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г., за участі проректора з науково-методичної роботи РДГУ проф. Пелеха Ю.В. і доц. кафедри Виткалова С.В. відбулася зустріч із директором Українокитайського центру розвитку культури і освіти Вей Лімін, під час якої обговорені питання майбутньої співпраці Міністерства освіти КНР і ЗВО Китаю та РДГУ, а саме: навчання китайських студентів за програмою «Подвійний диплом» та стажування рівненських викладачів і студентів у ЗВО Китаю, можливість спільних наукових публікацій, підвищення кваліфікації, захист дисертаційних досліджень тощо. Сторони домовилися про підписання Угод про партнерство та співпрацю вже у червні цього року. Розпочато підготовку відповідної документації.

– Із метою підготовки до акредитаційної експертизи, зі студентами проведено низку ККР із блоку професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та консультації (25-30.05).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) взяли участь у роботі всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Культура – текст – особистість (українські перспективи)», проведеній на базі Інституту культурології Національної академії мистецтв України 1-2 червня.

– У відповідь на листа МОНУ про організацію спеціальної Комісії для розгляду питань про творчу співпрацю ЗВО України з Китайською Народною Республікою, проф. Виткаловим В.Г., доц. Виткаловим С.В. спільно з проректором РДГУ з науково-педагогічної діяльності і євроінтеграції, проф. Пелехом Ю.В. підготовлено і надіслано до МОНУ розроблені в результаті творчої зустрічі з директором Українокитайського центру розвитку культури і освіти Вей Лімін, заходи до участі у цьому проекті (2.06).

– Рішенням Ліцензійної комісії № 54/1 від 1.06.2017 р. ДАК МОНУ ліцензовано спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» за ІV освітньо-кваліфікаційним рівнем (магістр) із ліцензованим обсягом 25/25 осіб.

– Проф. Виткалов В.Г. згідно наказу ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М., виконував обов'язки Голови ДЕК на спеціальностях кафедри 034 «Культурологія» і 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» на денній, заочній формах навчання та Післядипломній освіті. Секретар АК – доц. Казначеєва Л.М.

– У НаУ «Львівська політехніка», під час проведення акредитаційної експертизи, відбулася зустріч проф. Виткалова В. Г. із завідувачкою кафедри музеєзнавства ХДАК, доц. Жуковою О.В. та завідувачкою аналогічної кафедри НаУ «Львівська політехніка», проф. Вербицькою П.В. (20.06) на предмет подальшої співпраці.

– Здійснено випуск останньої академічних груп (12 осіб) студентів заочної форми навчання ОКР «Спеціаліст» (у зв'язку зі згортанням цього освітньо-кваліфікаційного рівня) спеціальності 7.020101 – «Культурологія» (2.06) та 10 осіб на денній формі навчання (22.06).

– У зв'язку з підвищенням вимог МОН до організації наукового пошуку, внесено зміни до складу редколегії науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології: альманах наукового товариства «Афіна»» Вип. 16 (наглядова рада, рецензенти, змінено склад редколегії) (червень).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в урочистостях із нагоди 85-річчя від дня народження Міністра культури УРСР (до 1984 р.), доктора філософських наук, проф., проректора КНУКіМ Безклубенка С.Д. (КНУКіМ, 15 червня).

– Здійснено акредитаційну експертизу напряму підготовки 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (бакалавр) (голова комісії – завідувач кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства, доктор культурології, проф. КНУКіМ Гончарова О.М. та канд. історичних наук, проф., завідувач кафедри документознавства і музейної справи СНУ ім. Лесі Українки Бондаренко Г.В.)

(21-23.06). Експерти ознайомилися і з філіями кафедри, зокрема галереєю «Євро-Арт», арт-ательє Г.П.Косміаді, КЗ «РОКМ».

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував навчальний посібник асистента кафедри культурології, релігієзнавства і теології Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича Є.М.Скрипника «Методика викладання культурологічних і суспільних дисциплін». Чернівці : ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2017. 217 с. (24.06).

– Отримано дозвіл і на електронну розсилку науково-метричних збірників кафедри до місць їх реєстрації (відп. – доц. Виткалов С.В., 23.06).

– Проф. Виткалов В.Г. за дорученням Голови науково-технічної ради РДГУ (доц. Дейнеги О.В.) брав участь у розробці критеріїв оцінки роботи викладача РДГУ (навчально-методична та наукова робота) (червень).

– Колектив науково-педагогічних працівників кафедри (доц. Шолудько Н.Г., Тюска В.Б., Глущук О.Г.) є відповідальним за проведення Свята вручення дипломів на художньо-педагогічному факультеті (2.07).

– Університет завершує навчальний рік у стані економічної кризи, що зумовлено не лише загальнодержавними суспільно-економічними і політичними процесами, але й неефективною професійною управлінською політикою керівників відповідних структурних підрозділів РДГУ, що виявилася у не вмотивованому збільшенні штату допоміжного персоналу та співробітників, у результаті чого до початку нового навчального року заплановано скорочення 168,7 ставок професорсько-викладацького складу. Скорочено також понад 100 ставок співробітників допоміжного складу. Суттєво зменшено кількість годин на такі види роботи, як дипломні дослідження усіх ОКР, що створює відповідну напругу в організації навчального процесу.

– Науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у XX міжнародному фестивалі дитячої творчості «Золотий лелека» (Миколаївська обл., 27.06-4.07), який презентували представники 14 областей України, а також діти з Канади, США, Молдови, Казахстану. Склад журі: КНУКіМ (народні артисти України, проф. Чапкіс Г.М., Мойсеєнко В.О., завідувач кафедри режисури ХМЗ, к. п. н., проф. Стрельчук В.О.), заслужені діячі мистецтв України Іваницька Л.І., Іваницькій В.Е., Кремінь Д. (Миколаїв), к. п. н., проф. Виткалов В.Г., к. миств., доц. Виткалов С.В. (РДГУ), народний депутат України, заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань освіти, культури і духовності Кремінь Т.Д., група викладачів-хореографів із Київської муніципальної Академії танцю ім. С.Лифаря та Миколаївського Академічного коледжу, представники професіональних театрів Миколаєва.

Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. брали участь і в Міжнародній школі «Академія педагогічної творчості», про що свідчать відповідні сертифікати. Організатори заходу – НАПН України (д. п. н., проф. Отич О.М. і Миколаївська спеціалізована ЗОШ «Академія дитячої творчості» (директор – к. пед. н. Матвєєва Г.Д.) із залученням представників низки університеті Києва, Полтави, Миколаєва, Сум) (доктори психол. н., проф. Помиткін Е.О., Помиткіна Л.В., професори: Масол Л.М. (експерт ЮНЕСКО), Гайдамака О.В., Калініна Л.М., Кариленко С.В., доценти Дубініна О.В., Жук М.В.), а також експериментальних ЗОШ Львова (Хміль І.А., Голосова Л.В.). У роботі заходу взяли участь і представники з університетів Канади (проф. Клейон Тед, Михайленко-Клейон О.), США (Fishon James, Diorio Madeйne), Польщі (М.Міровська, м. Ченстохов), Казахстана (А.К.Минбаєва). Доц. Виткалов С.В. виконував також обов'язки фотокореспондента заходу. Про захід ним опубліковано декілька статей у регіональній періодиці та наукових збірниках ЗВО України.

– ДАК МОН України відповідним рішенням від 3.07 акредитував ОКР «Бакалавр» спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (ліцензований обсяг – 25 осіб).

– За поданням планового відділу рішенням вченої ради РДГУ від 6.07 затверджено вартість навчання на спеціальностях університету. Бакалавріат спеціальностей кафедри – 13.000 грн. на рік, магістратура – 16.000 грн. на рік, а загальна вартість навчання становитиме 25 тис. грн., що ставить під загрозу факт існуванння трьох спеціальностей кафедри, оскільки упродовж двох останніх років, усупереч Закону України про наявність на спеціальностях 50% місць держзамовлення, такі місця відсутні взагалі.

Завідувачем кафедри з цього приводу подано відповідну службову записку до Приймальної комісії та ректора РДГУ про невмотивованість такої ціни, тим більше, що у НУВГіП, НУ «Острозька академія», НУ

«Львівська політехніка», Житомирському державному університеті, Маріупольському, Миколаївському державних університетах та ін. вона на порядок нижча. Наприкінці вступної кампанії (20.07) ціна була дещо зменшена на ОКР «Бакалавр» (10.300 грн/рік), на ОКР «Магістр» 16.300 грн. на увесь період навчання. В університеті сальдо в ціні за навчання становить лише 1000 грн. на рік.

Місця державного замовлення оприлюднено на сайті університету лише 23.07, що значно вплинуло на рейтинг університету. Крім цього, в Україні до 19.07 взагалі був відсутній доступ до ЄДБО, що значно ускладнило подачу документів. До 20.07 (прийом завершувався 26.07) так і не було оприлюднені ціни за навчання в університеті.

– У результаті творчої співпраці РДГУ і Міністерства освіти Китаю, розпочатої за ініціативи проф. Виткалова В.Г., проф. Пелеха Ю.В., доц. Виткалова С.В., отримано запит Міністерства освіти КНР на працевлаштування в КНР студентів і співробітників (до 120 осіб). Керівниками групи призначено проф. Виткалова В.Г. та доц. Виткалова С.В. (7.07).

– Магістрант кафедри Яриніч О.В. (д. ф. н.) відзначений премією Управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації «За особливі успіхи у навчанні, творчо-мистецькій та громадській роботі» (14.07).

– Екзаменаторами, за наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М., на вступних екзаменах на спеціальностях кафедри (скорочений та нормативний терміни (3 р.) навчання, магістратура) призначено проф. Виткалова В.Г., доцентів Костюк Л.К., Шолудько Н.Г.

– Технічним секретарем Приймальної комісії на спеціальностях кафедри призначено викл. Андрощук І.М., заступником Голови відбіркової комісії художньо-педагогічного факультету – доц. Тюску В.Б., членом апеляційної комісії університету доц. Виткалова С.В.

– Доц. Виткалова С.В., відповідно до листа МОНУ №1/9-143 від 10.03.2017 р., призначено відповідальним за підготовку статей до Великої української енциклопедії (ВУЕ) (липень).

– На спеціальності кафедри під час вступної кампанії подано 177 заяв, у т. ч. д. ф. н:

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 71 заява (ліцензія – 55), ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 3 заяви; нормативний термін (3 р. н) – 2 заяви, ОКР «Магістр» – 6 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: ОКР «Бакалавр» – 25 заяв (ліцензія – 25); ОКР «Магістр» – 2 заяви (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 69 заяв (ліцензія – 30).

Заочна форма навчання: подано 71 заява.

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 14 заяв (ліцензія – 55), ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 6 заяв; нормативний термін (3 р. н.) – 6 заяв; ОКР «Магістр» – 10 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 24 заяви (ліцензія – 25), ОКР «Магістр» – 3 заяви (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 9 заяв (ліцензія – 30).

2.08 на сайті МОНУ було повідомлено про кількість місць державного замовлення у ЗВО України: спеціальність 034 – «Культурологія» – 32, спеціальність 027 – «Музеєзнавство» – 19 місць, що ставить під загрозу ці напрями освіти в Україні взагалі.

– На спеціальності кафедри зараховано: денна форма навчання: 20 осіб на контракт.

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 5 осіб; ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 2 особи, ОКР «Магістр» – 3 особи.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 1 особа; ОКР «Магістр» – 1 осіб.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 8 осіб.

Заочна форма навчання: 20 осіб на контракт.

Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 2 особи, ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 6 осіб; нормативний термін навчання (3 р. н.) – 2 особи, ОКР «Магістр» – 2 особи.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 0 осіб, ОКР «Магістр» – 7 осіб.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 1 особа.

Зараховано на усі спеціальності кафедри на контрактну форму 42 особи, ще троє перевелися

(на III-IV курси) з інших ЗВО. По університету на контрактну форму – 340 осіб.

– Через відсутність місць державного замовлення, частина студентів кафедри ОКР «Бакалавр» вступила до магістратури НПУ ім. М.Драгоманова (Ю.Янишевська, А.Сердюк), КНУКіМ, виїхала за межі України (Чехія – Н.Охріменко, Польща – В.Шевченко, Італія – І.Венц, рф – В.Наумович та ін.), або залишили навчання на різних курсах (9 осіб). Це найгірший показник у життєдіяльності кафедри за увесь період її існування. Подібна тенденція зберігається й надалі.

– Фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» відтепер індексується і в міжнародній науко-метричній мережі Index Copernicus (Польща) і має дозвіл на випуск її електронної версії (відп. – доц. Виткалов С.В., 27.07). Таким чином усі три наукові збірники кафедри індексуються у трьох науко-метричних мережах кожен.

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у X міжнародному фестивалі «Art jazz cooperation» (27-29.08, Рівне-Луцьк) та міжнародному фестивалі «Металеве серце України» (25-27.08), під час святкування Дня державної незалежності України у якості спеціального кореспондента обласної газети «Волинь».

– 16.08 в РДГУ відбулася зустріч із послом Індії в Україні на предмет подальшої співпраці двох держав, в якій взяли участь й представники кафедри. Проф. Виткалова В.Г. обрано представником товариства «Індія-Україна» в Рівному.

– Науково-педагогічні працівники кафедри відвідали заходи X Міжнародного джазового фестивалю «Art jazz cooperation», всеукраїнського – «Металеве серце України» (25-28.08) та низку програм міського фестивалю «Рівне. Літо. Музика», про проведення яких опубліковано декілька повідомлень у регіональній періодиці.

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у VIII міжнародній науковій конференції «Традиции и современное состояние культури и искусства», проведеної з нагоди 60-річчя від дня заснування Державної наукової установи «Институт искусствоведения, этнографии и фольклора» им. К.Крапивы» Національної академії наук Білорусі (7-8 вересня, Мінськ).

– Станом на 1.09 навчальне навантаження по кафедрі на 2017-2018 н. р. складає 8.170 годин (12,5 ставок). Колектив кафедри забезпечує читання курсів «Історія української культури» на усіх факультетах університету; «Історія мистецтв» і «Зарубіжна культура» – на спеціальностях ХПФ. Переглянуто усю планову та звітну навчально-методичну документацію. Запроваджено методологічний семінар.

– У штаті кафедри: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л., Кучина Н.І., Матвєєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г., ст. лаб. Ю. В. Травинська. Науковий ценз – 90%. Навчальне навантаження по кафедрі в обсязі ставки має канд. політ наук, викл. Андрощук І.М. (знаходиться у штаті кафедри політології) та 0,5 ставки – канд. політичних наук, доц. Вівчар І.В. (у штаті кафедри політології).

Приміщеннями кафедри є аудиторії № 46, 46-а, 39 корп. № 1 по вул. С.Бандери, 12.

– Сумісниками кафедри є Булига О.С., доц. Пономарьова Т.О. (обласний краєзнавчий музей), старші викладачі Колосюк О.А. (начальник навчального відділу), Байло О.А. (начальник відділу акредитації і ліцензування, РДГУ).

– Загальна кількість студентів та магістрантів, шо навчається на спеціальностях кафедри, становить 117 осіб.

– Суттєвих структурних змін в університеті (об'єднання кафедри та факультетів), виходячи з ситуації, що склалася як із заборгованістю по заробітній платі, так і штатами по усій управлінській вертикалі й професорсько-викладацькому складу, у зв'язку з суттєвим зменшенням кількості студентів (на понад 5000 осіб за період 2015-2017 рр.), не відбулося.

– Змінено принципи підходу до організації профорієнтаційної роботи на кафедрі. Співробітники розпочинають широку культурно-дозвіллєву діяльність у місті із залученням студентів усіх спеціальностей (участь у благодійних акціях за фінансової підтримки футбольної команди «Верес»). Надалі ця співпраця згорнулася через відсутність порозуміння з керівництвом клубу і переведення цієї співпраці лише на комерційну основу.

– Представники студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (К.Пінчук, К.Протасевич) запрошені у якості аніматорів на роботу до приватної фірми («Цапук-ivent») з організації культурно-дозвіллєвих заходів.

– Колективом науково-педагогічних працівників розроблено відповідний план дій, спрямований на підвищення патріотизму студентів засобами навчального процесу, зокрема тематика дипломних досліджень орієнтується на регіональний контекст.

– Колишнього здобувача наукового ступеню кафедри В.Ф.Охманюка переведено на посаду директора Інституту мистецтв СНУ ім. Лесі Українки.

– Проведено: екскурсію студентів І курсу до арт-ательє Г.П.Косміаді, галереї європейського живопису «Євро-Арт», КЗ «РОКМ» (4.09, відп. – доц. Костюк Л.К.), зустріч із головою Клубу успішних людей (орг. – доц. Шолудько Н.Г, 14.09); відбулася екскурсійна поїздка студентів та співробітників кафедри до Культурно-археологічного центру «Пересопниця» (відп. – доц. Виткалов С.В., 19.09), студенти та науково-педагогічні працівники кафедри були присутні на концертах в Академічному театрі та органній залі, зокрема й на зустрічі із «найшвидшим піаністом» світу Л.Мельником (США, 19-20.09), брали участь у якості організаторів: у Посвяті у студенти (орг. – ст. викл. Глущук О.Г., 28.09), «Днях музики» (30.09, орг. – доц. Казначеєва О.Г., Шолудько Н.Г.), традиційних Культурологічних читаннях «Люди, які змінили світ» (орг. – доц. Казначеєва Л.М. та студ. ІІІ курсу спец 034 – «Культурологія», 23-24.10, Рівненська ОНУБ), відвідали презентації: виставки фоторобіт «Спостерігаючи за спостерігачем» (за матеріалами поїздки країнами Європи) рівненської журналістки В.Захарової (РДГУ, орг. – доц. Виткалов С.В., 03-20.10), творів представників сучасного закарпатського живопису «Верета» (О.Долгош, Н.Пономаренко, О.Кондратюк, Л.Корж-Радько, «Євро-Арт», 6.10, орг. – Костюк Л.К.), здійснили екскурсію залами обласного державного архіву (10.10, орг. – доц. Виткалов С.В.), були присутніми на відкритті: чергового міжнародного «Фото вернісажу на Покрову» (14.10), художньої виставки з нагоди 25-ліття від Дня заснування кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (24.10, РДГУ), презентації нової художньої програми вокально-інструментального тріо «Срібна терція» (РОУНБ, 26.10), брали участь у народознавчих студіях «На перехрестях часу» (РОНУБ, 25.10, орг. – доц. Шолудько Н.Г. та студенти ІІ-ІІІ курсів), відвідали Х міжнародний фестиваль-конкурс театральних колективів «Ліхт-Art» (ППДМ, 3-4.11) і провели екскурсії для учасників студентського театру КНУКІМ (орг. – доц. Виткалов С.В., 5.11), відвідали оперету «Гуцулка Ксеня» в постановці Львівського Академічного національного театру ім. М.Заньковецької (РОАМДТ, 21.11), культурно-мистецький захід «Гордість м. Рівне» (МПКіС «Текстильник», 1.12), рок-оперу «Моцарт» (МБК, 9.12), брали участь у зустрічах із відомими фахівцями галузі тощо.

– Ст. викл. Глущук О.Г. взяла участь у вебінарі-тренінгу «Івент-менеджер – універсальний спеціаліст» освітньої платформи у сфері івент-менеджементу «Академія Івент-менеджменту» (19-22.09 2017 р., м. Київ).

– Колишній студент VI курсу кафедри О.Яриніч здобув перемогу у номінації «Історія мого роду» у міжнародному конкурсі студентської молоді «Мій рідний край» (кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– Доц. Казначеєва Л.М. нагороджена Благословенною грамотою Філарета (вересень).

– Ініційована завідувачем кафедри, проф. Виткаловим В.Г. та проректором РДГУ з навчально-методичної роботи та євро інтеграційних процесів, проф. Пелехом Ю.В. зустріч із співробітником Міністерства освіти Китаю, директором Центру «Україна – Китай» Вей Лімін, завершилася підписанням чергової угоди про співпрацю (відп. – доц. Виткалов С.В., проф. Пелех Ю.В., 3.10).

– Доц. Шолудько Н.Г. упродовж 2013-2017 рр. у рамках навчальної дисципліни «Соціокультурна діяльність» проводить квест «Алеями парку» як елемент привітання першокурсників та залучення (ознайомлення) їх до традицій кафедри.

– Студенти і співробітники кафедри відвідали заходи ІІ міжнародного кінофестивалю «Місто Мрії» (учасники з 41 країни світу), серед членів журі якого й колишня студентка кафедри В.Левінська (Нюрнбергг, Німеччина) (26-30 вересня), а також виставу в РОАМДТ за п'єсою Л.Костенко «Маруся Чурай» (3.10).

– Розпочато чергове коригування навчальних планів спеціальності 034 – «Культурологія» та 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ІІ освітнього ступеня «Магістр» (27.09) на предмет їх уніфікації.

– У рамках дисципліни «Історія мистецтв» проведено концертну програму до «Дня музики» (РДГУ, відп. – доц. Казначеєва Л.М., 3.10).

– На кафедрі здійснюють стажування викладачка Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ, колишня випускниця спеціальності 7.020101 – «Культурологія» В.Симончук та канд. пед. наук, ст. викл. НПУ ім. М.П.Драгоманова, представниця Міністерства освіти Китаю в Україні Вей Лімін (вересень-жовтень), ставлячи за мету ознайомлення з напрямами роботи нашої кафедри.

– Доц. Виткалова С.В. запрошено для керівництва секцією «Мистецтвознавство» (Рівненської МАН, 10.10, окремі ЗОШ мм. Рівне та Дубровиці). Доц. Казначеєва Л.М. запрошена керівником секцій МАН «Педагогіка» і «Мистецтвознавство».

– За ініціативи проф. Виткалова В.Г. для співробітників кафедри з метою обговорення актуальних питань функціонування вищої освіти започатковано нову форму методологічного семінару (кер. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г., вересень). Результат проведення цієї форми загалом невисокий.

– Студенти кафедри залучалися в якості волонтерів до участі у І Хакатоні креативного підприємництва в рамках міжнародного проекту «Visegrad Urban Creativity Clusters Network» (доц. Казначеєва Л.М., 13-15.10). Проведено Свято авторської поезії та прози в рамках дисципліни «Риторика» (відп. – доц. Казначеєва Л.М., 13.11).

– До оргкомітету XIII міжнародної науково-практичної конференції «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: культурно-мистецькі аспекти розвитку» надійшли заявки від 490 учасників із 107 навчальних і наукових структур країни та далекого зарубіжжя, у т. ч. із 65 ЗВО (35 з яких мають статус національних) навчальних закладів України, а також ЗВО Польщі (4 учасники), Китаю (5), Білорусії (1), Росії (2), окремих спеціалізованих ЗВО та 13 ЗОШ України (Львів, Миколаїв, Тернопільщина).

Якісний склад учасників: 123 – кандидати наук, доценти, 48 – доктори наук, професори, 8 докторантів, 83 аспіранти, 48 магістрантів, 78 студентів. 14 – представники з різнопрофільних ЗОШ. Заявлені й представники з професіональних художніх колективів, музейних установ, національних історико-культурних та історико-меморіальних заповідників України. Співорганізаторами заходу є Інститут культурології НАМ України, Поморська академія м. Слупськ (Польща), управлінські структури обласної держадміністрації. Засідання секцій – РДГУ (3), КЗ «РОКМ» та галерея європейського живопису «Євро-Арт». Уперше студентська секція була виділена окремо (представники 6 ЗВО України). Захід висвітлювали ТВ «Сфера», «Ритм», РТБ; матеріали про захід опубліковано у Віснику НПУ ім. М.П.Драгоманова «Гілея» та газетах «Волинь», «Вісник» (Луцьк), а також оприлюднено на сайтах інших ЗМІ Рівного і Луцька. За результатами проведення готується до друку три наукових збірники.

– Доц. Виткалов С.В. рецензував навчальний посібник із дисципліни «Культурологія» викл.-методиста Сарненського педагогічного коледжу РДГУ Білецької О.Д., підготовленого для студентів спеціальності 5.010103 – «Технологічна освіта» (16.11).

– Ст. викл. Глущук О.Г. здійснила стажування на кафедрі філософії і культурології НаУ «Острозька академія» (1.11-1.12).

– Доц. Костюк Л.К. разом зі студентами IV курсу спеціальностей кафедри взяла участь у прес-конференції «Старе Рівне: «історичний» переворот у Рівному чи початок вивчення справжньої історії краю?», проведеній у галереї «Євро-Арт» (17.10).

– Проф. Виткалов В.Г. запрошений на наукову конференцію з нагоди 100-річчя від дня заснування Санкт-Петербурзького державного університету культури та 90-річчя від дня народження д-ра пед. наук, проф., академіка РАН Аріарського М.А. (грудень), який свого часу був куратором групи аспірантів денної форми навчання, до складу якої входив і Виткалов В.Г.

– Студент II курсу Карпець В. (спеціальність 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство») брав участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Європейська наукова платформа» (1.12 2017 р., м. Сент-Ендрюс, Шотландія. Scientific development and achievements: Proceedings of the International Scientific Conference December 1, 2017 in the city St. Andrews, Scotland, UK / ed. for the production Holdenblat M.A. NGO *«European Scientific Platform» – Odessa, Printing House «Drukarik»,* 2017. Part 1. P. 194. Ч. І, С. 20-22. Тема виступу – «Особиста символіка у творчості Фріди Кало» (кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– 26.12 відбувся звіт із наукової роботи завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. у науковому відділі РДГУ: у 2017 р. штатними співробітниками опубліковано 36 статей, з яких 14 у фахових виданнях (переважна більшість збірників яких є й науко-метричними), – 10 у науко-метричних збірниках, 12 статей у не фахових виданнях, публіцистичних повідомлень (27) (Виткалов С.В.), вийшло друком 3 науко-метричних збірники (97,6 др. а.); науково-педагогічні працівники взяли участь у 8 наукових конференціях, з яких 5 міжнародних. Підготовлено 7 відгуків (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) на автореферати дисертаційних досліджень. Опубліковано 26 студентських статей. До друку підготовлено 3 науково-метричних (2 з яких фахові) збірники. Педагоги кафедри стали співорганізаторами всеукраїнської наукової конференції у Херсонському державному університету (травень, 2017 р., Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), 2-х міжнародних – в РДГУ.

Доц. Костюк Л.К. була організатором понад 25 художніх виставок у галереї європейського живопису «Євро-Арт». В акредитаційних експертизах ЗВО взяли участь 4 НПП (Виткалов С.В. (3), Виткалов В.Г. (4), Костюк Л.К.). Доц. Виткалов С.В. і магістрант Яриніч О. – здобули обласні премії за наукову діяльність. Студенти 177 разів заявлялися до участі у наукових конференціях різних рівнів: 1 студент (О.Яриніч) брав участь у 2-х міжнародних проектах (Харків, Україна та Польща). Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. мають по 11 цитувань у програмі «google academy», «индексы цитирования» та Н - 2.

Відсутні й надалі будь-які якісні показники з цього напряму у доц. кафедри Матвєєвої В.С.

– Колектив науково-педагогічних працівників і студентів по завершенню заліково-екзаменаційної сесії перейшов на дистанційне навчання, надавши повноцінне методичне забезпечення в електронному варіанті на сайт кафедри та факультету.

2018 рік

– У штаті кафедри 9 науково-педагогічних працівників (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Матвеєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г.); викл. Андрощук І.М., виконуючи навантаження в обсязі ставки (615 год.) знаходиться у штаті кафедри політології. Доц. І.Вівчар також виконує 0.5 ставки (325 годин) по кафедрі культурології та музеєзнавства, але знаходиться у штаті кафедри політології. Крім цього, у штаті кафедри є викладачі-сумісники (педагоги-практики): директор КЗ «РОКМ» О.С.Булига (0,25 ставки), завідувач відділу давньої історії України КЗ «РОКМ» РОР, доц. Пономарьова Т.О. (0,25 ставки), завідувач відділу акредитації РДГУ, ст. викл. Байло О.А. (0,35 ставки) та начальник навчальної частини РДГУ, ст. викл. Колосюк О.А. (0,5 ставки). Навчальне навантаження майже усіх сумісників складають дисципліни професійно-орієнтованого блоку навчального плану спеціальностей кафедри (лекційні та практичні заняття).

– Зважаючи на відносне розвантаження співробітників у зв'язку з проведенням сесії та наступним періодом навчання в інтернет-режимі, проведено уточнення навчально-методичної документації, підготовлено нові її зразки.

– Співробітники та студенти кафедри відвідали культурно-мистецькі заходи: «Коляда» з Тетяною Ціхоцькою» (СНУ ім. Лесі України, Органна зала, 10.01), експозицію «Різдвяна» з творів членів Рівненського обласного відділення НСХУ (11.01), виставу «Женихи» (Київ) у головній ролі з народним артистом України В.Горянським (РОАМДТ, 23.01), концерт переможця всеукраїнського конкурсу «Голос країни» І.Ганзери (концертна зала МБК, 25.02), виставу «Розмова, якої не було» (РОАМДТ, мала сцена, 2.03), звітний концерт хореографічної агенції «Едельвейс» (6.03), творчий вечір естрадно-симфонічного оркестру «Brevis» на тему «20 відтінків класики» ((МБК «Текстильник», 8.03), виставу за сценарієм К.Степанкової «Свідоцтво на життя» (в головній ролі – легенда національної сцени, народна артистка України А.М.Роговцева) (9.03, РОАМДТ), виставу Київського експериментального театру «Чи є секс після РАГСУ?», художню виставку творів Г.П.Косміаді (КЗ «РОКМ» РОР, 15.03), допрем'єрний показ вистави за п'єсою О.Кобилянської «Земля» Житомирського обласного АМДТ (26.03, РОАМДТ), концерт української естрадної співачки Т.Кароль (29-30.03, РОАМДТ), концертні програми «Вокальна барокова музика» (Органна зала, 1.04) та сучасної

джазової музики під керівництвом Народного артиста України М.В.Скорика (Органна зала, 19.04), на окремі з них опубліковані відповідні відгуки в періодичній пресі доц. Виткаловим С.В.

– Випускниця магістратури кафедри Т.Ф.Радченя, завершуючи навчання в РДГУ, перемогла в конкурсі на заміщення вакантної посади головного спеціаліста відділу культури Гощанської райдержадміністрації (січень). На посаді провідного спеціаліста Відділу культури і туризму Рівненської райдержадміністрації уже понад рік працює магістрант кафедри Перець А.М.

– Відбувся захист матеріалів виробничої практики магістрантів VI курсу д. ф. н. та Круглий стіл на тему «Актуальні питання культурної політики України» спеціальності 034 – «Культурологія» (11.01). В обговоренні актуальних питань взяло участь 5 осіб (11.01).

– На кафедрі здійснили інтерактивне стажування 6 науково-педагогічних працівників кафедри документознавства і музейної справи СНУ ім. Лесі України (18.01–19.07) та викладач ВСП «Коломийський політехнічний коледж Національного університету «Львівська політехніка»» І.Курилюк (15.02–15.03).

– Завершилися засідання Атестаційних комісій на спеціальності 034 – «Культурологія» д. (5) і з. ф. н. (10 осіб), рівень вищої освіти – другий, ступінь вищої освіти – магістр, галузь знань 03 – «Гуманітарні науки» (22–24.01). Усі випускники, як засвідчують їх дипломні дослідження, мають 5–17 виступів на наукових конференціях різних рівнів та 2–11 опублікованих статей, у т. ч. й у науко-метричних збірниках (Києва, Острога, Львова, Берестечка, Рівного). У третини студентів (5 осіб) у дослідженнях використовується чимало матеріалів місцевих архівів, фондів музеїв та національно-культурних заповідників, гарнізонних Будинків офіцерів (Голова АК – проф. Виткалов В.Г., секретар – доц. Казначеєва Л.М.). За результатами засідання ДЕК О.Яриніч і Т.Радченя рекомендовані до продовження навчання в аспірантурі.

Серед 10 випускників магістратури (з. ф. н.) спец. 034 – «Культурологія» (2018 р.) 5 працюють за спеціальністю: Т.Капінос (ст. науковий співробітник, Художній музей Почаївської Свято-Успенської Лаври), Д.Бондар (Кременецький національний історико-архітектурний заповідник, ст. науковий співробітник), К.Адамчук (Національний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви», ст. науковий співробітник), С.Чеплаков (начальник гарнізонного Будинку офіцерів м. Ізяслав Хмельницької обл., підполковник), О.Перець (Радивилівський районний історичний музей, науковий співробітник). Із 5 випускників магістратури (д. ф. н.) Т.Ф.Радченя – головний спеціаліст Відділу культури і туризму Гощанської райдержадміністрації, А.М.Перець – провідний спеціаліст Відділу культури і туризму Рівненської райдержадміністрації.

– Налагоджуються контакти колективу кафедри з Рівненським обласним Центром надання адміністративних послуг, який планує використовувати студентів у якості реалізаторів багатьох власних проектів, а науково-педагогічні працівники і студенти кафедри вбачають у цьому помічника в проведенні профорієнтаційних заходів.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував начальний посібник доктора культурології, проф. КНУКіМ Гончарової О.М. «Музеї США і Канади», підготовлений для студентів спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Київ: КНУКіМ, 2018 (2.02).

– Доц. Виткалов С.В. на обласному телеканалі «Ритм» у рамках авторського проекту «Грані мистецтва» записав програми з: відомим майстром художнього ковальства, автором Алеї металевих скульптур у м. Рівне Р.Велігурським (8.02, художня майстерня митця), директорм обласної філармонії М.П.Орешком (органна зала, 22.02), режисером-постановником фільму «Кіборги», актором вистави за сценарієм К.К.Степанкової «Свідоцтво про життя» (у головній ролі – легенда національної сцени, Народна артистка України А.Роговцева), заслуженим артистом АР Крим, директором ДП «Кримський Дім», ведучим військово-патріотичного ток-шоу «Хоробрі серця» телеканалу «1+1» (Київ) Ахтемом Сеітаблаєвим (9.03, РОАМДТ), засновником перших естрадно-джазових колективів на Рівненщини, доцентом Інституту мистецтв РДГУ О.Д.Гайдабурою (4.04, студія), керівниками мистецького об'єднання «Сузір'я Едельвейс» В.Супонькіною-Лагнюк та О.Присяжненко з нагоди прем'єри вистави «Аліса» (13.04, студія), народним артистом України, провідним актором Київського Академічного театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра, членом творчої групи вистави «Чоловік моєї дружини» В.В.Горянським (24.04, камерна зала МБК), співачкою, лауре-

атом міжнародних конкурсів, солісткою симфонічного оркестру «Brevis», співзасновницею івент-агенції «Карнавал» М.Толочик (21.09, студія), київським композитором, інструменталістом-віртуозом (скрипка) С.Кондратівим (конференц-зала МБК «Текстильник», 27.09), народною артисткою України К.Бучинською (конференц-зала МБК, 2.10), а також інтерв'ю з керівником рівненської модельної агенції «Art models» О.Ігас (студія, 26.10).

– Створення спеціалізованої аудиторії № 39 кафедри стало можливим за рахунок фінансової підтримки науково-педагогічних працівників кафедри (Виткалова В.Г., Виткалова С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучиної Н.І., Тюски В.Б., Шолудько Н.Г.), декана художньо-педагогічного факультету Дзюбишиної Н.Б., наших випускників минулих років (К.Адамчук, Д.Бондар, Н.Кондратюк, К.Гавловської, Ю.Дячишиної (Шевчук), М.Маркевич, Л.Мелещук, А.Новачука, В.Соїч, Ю.Савіч, М.Вінцковської, М.Сокол, Н.Трохимчук, Л.Загайної (Герасимчук), О.Перець, С.Чеплакова, Т.Капінос, Ю.Свердлюка, О.Яриніча, Т.Радчені, А.Перця, Ю.Ляшук, А.Чуб, О.Цапук (Ткач), Н.Шафрай, а також О.Ігнатьєвої, депутата міської ради О.Нестерука, приватних підприємців С.Манька, О.Вавровської, громадської діячки Н.Г.Саннов-Косміаді (м. Гамбург)) та випускниці кафедри В.Левінської (м. Нюрнберг, Німеччина).

– Відбулися підсумкові засідання Рівненської МАН, зокрема й секції «Мистецтвознавство» (17.02). Учениця Рівненської ЗОШ № 27 І.Шпічка здобула ІІІ місце, (наук. кер. – доц. Виткалов С.В.); учениця 11 класу Дубровицького НВК «Ліцей-школа» Таборовець Н.С., науковим консультантом якої теж був доц. Виткалов С.В. увійшла до 15 фіналістів обласного конкурсу, утім її оцінка залікової роботи із загальноосвітніх предметів не дала змоги посісти призове місце.

– Доц. Тюска В.Б. – голова журі І етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів Рівненської Малої академії наук у секціях «Етнологія» та «Педагогіка»: накази Управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації: від 01.02.2013 р. № 56; від 14.01.2014 р. № 19; від 22.12.2014 р. № 688; від 08.02.2016 р. № 59; від 31.01.18 р. № 35 (2013-2018 рр.).

– Доц. Казначеєва Л.М. підготувала переможця І етапу (міського) конкурсу науково-дослідних робіт учнів МАН секція «Педагогіка» (С.Ковальчук, ІІІ місце) та переможця І етапу в секції «Мистецтвознавство» (Л.Муха). Вона ж виконувала обов'язки члена журі у цих секціях.

– Вийшов друком фаховий за напрямом «Мистецтвознавство» науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 24. Рівне: РДГУ, 303 с. (35.0 др. а.) (19.02).

– МОН України змінено вимоги до формування редколегій наукових збірників, крім традиційних додалися наступні: у складі мають бути фахівці, що мають за останні три роки 3 публікації у н/м мережах Scopus та (чи) web of science.

– РДГУ в особі кафедри культурології та музеєзнавства є співорганізатором всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні соціокультурні практики: компетентнісно-аксіологічний аспект» (Полтавський національний університет ім. В.Г.Короленка, 29-30.03), проведеної до 10-річчя від дня заснування кафедри культурології і методики викладання культурологічних дисциплін, до якого був причетним проф. Виткалов В.Г., очолюючи експертну комісію МОНУ.

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Наскрізна практика» для студентів спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ІІ освітнього рівня «Магістр» (автори: Глущук О.Г., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К., Кучина Н.І.) (25.02).

– Весняний навчальний семестр розпочався 3.03.2018 р.

– Розпочато підготовку до ліцензування освітньо-професійних програм (ОПП) спеціальностей кафедри.

– Доц. Виткалов С.В. підготував і надіслав до Спеціалізованих учених рад відгуки на автореферати дисертаційних досліджень: *Плюти О.П.* «Трансформація національної кухні в умовах соціокультурних змін», спеціальність 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (культурологія, спецрада КНУКіМ), *Добіної Т.Г.* «Творча спадщина Б.Лятошинського в контексті українського культуротворення (20-60 роки ХХ століття)» (спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (культурологія, Нац. муз. акад. ім. П.І.Чайковського), *Перцова М.О.* «Флейтова музика України: витоки, історична еволюція та сучасні тенденції», спец. 26.00.01

– «Теорія та історія культури» (мистецтвознавство) / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; *Сидоровської Є.А.* «Життєвий світ» людини як детермінанта культурно-дозвіллєвої діяльності», спеціальність 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (культурологія) / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв (верес., 2018 р.), *Піщанської В.М.* «Козацька культура доби українського Бароко: релігійно-естетичний синкретизм духовної сфери», поданої на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв (24.09), *Шмегельської Ю.В.* «Біонічне формоутворення в жіночих зачісках початку XXI століття»: автореф. дис...канд. миств. за спец. 17.00.07 – «Дизайн». Київ : КНУКіМ, 2018. 21 с. (18.10); *Лазарева С.Г.* «Електронна музика як соціокультурний феномен другої половини XX – початку XXI ст.», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / НМАУ ім. П.І.Чайковського (25.11); *Набокової Г.В.* «Розважальні програми українського телебачення у контексті сучасної видовищної культури» та *Руденко Р.В.* «Творчість Раїси Кириченко у контексті музично-пісенного мистецтва Полтавщини: кінець XX – початок XXI століття», поданих на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київський нац. ун-т культури та мистецтв (28.12).

– Випускниця (2018 р.) магістратури кафедри, наукова співробітниця Кременецько-Почаївського національного історико-архітектурного заповідника Д.І.Бондар, призначена помічником режисера з організаційно-культурологічних питань під час зйомок другої серії кінофільму «Червоний» (про національно-визвольний рух на західноукраїнських теренах, перша серія якого демонструвалася на ІІ міжнародному кінофестивалі «Місто мрії», Рівне, вересень 2017 р.). Зйомки проводяться на Кременеччині (лютий-березень).

– В РДГУ започатковано курси з підготовки до складання ЗНО з іноземної мови.

– Доц. Казначеєва Л.М. підготувала двох учасників до обласного конкурсу читців «Кобзарева струна не вмирає» (КЗ «РОЦНТ» РОР, 29.02).

– Студенти кафедри брали участь у міському конкурсі читців із нагоди 204-річниці від дня народження Т.Г.Шевченка (11.03). Студентка спеціальності 034 – «Культурологія» Ю.Кравчик посіла ІІІ місце (кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– Доц. Костюк Л.К. брала участь у круглому столі «Проблеми розвитку освіти в Україні на регіонально-локальному рівні» за участі радника Міністра освіти України О.М.Чубатенко (16.03).

– Із метою наближення навчального процесу до потреб галузі культури, продовжено зустрічі студентів і науково-педагогічних працівників кафедри з відомими практиками сфери культури та бізнесу: керівником рівненської івант-агенції «Карнавал» О.Столяром та начальником управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Т.Максименком (РДГУ, 24.04) (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– Доц. Виткалов С.В. брав участь у якості члена журі Всеукраїнського шоу-проекту «Mini Miss & Mister Blond Ukraine, 2018 (18.03, «Дитяча Планета» ТЦ «Україна», Київ) (150 учасників). Організаційний комітет заходу – Дитячий театр мод «Little Model».

– У рамках Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студентів РДГУ, 22-23 березня проведено засідання трьох секції кафедрального наукового зібрання. Керівники секцій: Виткалов В.Г. (Глущук О.Г.), Виткалов С.В. (Казначеєва Л.М.), Костюк Л.К. (Шолудько Н.Г.). Заявлено доповіді 57 студентів та викладачів. Для усіх тих, хто виступив із повідомленням, застосовувалися заохочувальні бонуси (1-5 додаткових балів, які можна використати під час сесії з професійно-орієнтованих дисциплін). Доповіді кращих студентів (із подальшим доопрацюванням) рекомендовані до участі у науковій міжвузівській конференції в НаУ «Острозька академія» (12 осіб) та публікації у кафедральних збірниках.

– Проф. Виткалова В.Г. за результатами наукової роботи РДГУ у 2017 р. нагороджено почесною відзнакою «Менеджер науки-2017» (22.03).

– Доценти Шолудько Н.Г. і Костюк Л.К. мають достатньо високий професійний рейтинг у студентському середовищі.

– Доц. Костюк Л.К. брала участь у телепрограмі каналу РТБ «Молодіжний прорив», при-

свячену життю і творчості Г.П.Косміаді; передачі на радіо «Свобода» у телепроекті «Так було» (про творчість цього художника) (березень).

– Відбулося засідання Комітету з питань присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді (23.03 та 30.03, Рівненський міськвиконком), у роботі якого взяли участь його члени – доценти Костюк Л.К. і Виткалов С.В.

– 27.03 проведено благодійний захід «Час творити добро», в якому взяли участь відомі представники бізнесу, політики, освіти, медицини м. Рівного, зокрема: А.Черній – голова постійної комісії з питань гуманітарної політики облради, ректор Рівненського ін-ту післядипломної освіти; С.Паладійчук – секретар міської ради; Т.Тимощук – депутат міської ради, голова ради підприємців при Рівненській облдержадміністрації, директор ТОЗ «Каштан»; М.Рожко – заступник голови Федерації профспілок області, голова Спілки жінок Рівненщини; Ю.Кравець – голова обкому профспілки працівників освіти; Є.Чумак – директор салону-ательє «Еліт-плюс», голова Клубу ділових жінок; Г.Чайка – лікар; А.Калініченко – директор салону пошиття та вишивання «Калина»; В.Бартошек – директор фірми «Гольфстрім плюс»; Л.Кириченко – директор агентства з нерухомості «Прем'єр»; О.Білоброва – приватний підприємець; а також Т.Боговід – психолог центру «Чайка»; Т.Семенюк – приватний підприємець, «солодкий спонсор» багатьох наших міжнародних конференцій; О.Цапук – директорка агенції «Стильне свято»; Т.Васечко – керівник дитячого зразкового фольклорного колективу «Намисто» (смт. Городок); О.Шарафан – директор рекламної групи «Радіо-дім»; О.Красова – телеведуча та автор програм «Азбука ремесел», «Азбука смаку» на Рівненському ДТБ; В.Козиревич – керівник інформаційно-консультаційного центру відродження здоров'я «Тієнс Україна»; О.Лук'янова – керівник благодійного проекту «Сонечко в долоньках». аромапсихолог, ароматерапевт, бізнес-тренер, письменниця; Л.Козярчук – державний реєстратор відділу державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців; І.Салійчук – державний реєстратор відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно; Т.Пацалюк – начальник відділу адміністративних послуг. Інформаційну підтримку заходу забезпечували телеканали «Ритм-ТВ» і «Сфера» (відп. – доц. Виткалов С.В.). Організатори заходу – доц. Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М., ст. викл. Глущук О.Г. та ін. члени кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в обговоренні питання використання досвіду вітчизняних і іноземних програм у процесі реалізації ОНП «Культурологія» для ІІІ (освітньо-наукового, аспірантура) рівня вищої освіти під час розширеного засідання кафедри культурно-дозвіллєвої діяльності КНУКіМ (2.04).

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри брали участь у: забезпеченні урочистої частини нагородження лауреатів мистецької премії ім. Г.П.Косміаді (міськвиконком, 2.04); зустрічі Посла Франції (3.04, РДГУ); прес-конференції української співачки А.Матвієнко з нагоди її артистичного турне Західною Україною за участі симфонічного оркестру «Бравіссімо» Рівненської обласної філармонії (5.04, філармонія); відвідали Рівненський ЦНАП (18.04), міський телевізійний чемпіонат КВН «КРОК» (18.04), виставу Київського Академічного театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра «Чоловік моєї дружини» за участі народного артиста України В.В.Горянського (24.04, МПК); шоу-виставу «Аліса» за участі відомих рівнян (МПКіС «Текстильник», 27.04) (відп. – доц. Виткалов С.В.); група студентів ІІІ курсу брала участь у декількох культурно-дозвіллєвих заходах, організованих у ЗОШ № 27, зокрема й у якості членів журі (Вальд Б., Кравчик Ю., Ляшенко М.) (відп. – ст. викл. Глущук О.Г., 20.04), відвідали заходи всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва ім. В.П.Пекаря (Органна зала, музучилище РДГУ, 4-6.05. Серед членів журі відомі хормейстери, заслужені діячі мистецтв України М.Гобдич, О.Тарасенко); фестиваль «Grand spring festival» (ПК «Текстильник», 5.05, голова журі – народний артист України Г.М.Чапкіс, з яким проведено зустріч для студентів і співробітників. Орг. – доц. Виткалов С.В.).

– Доц. Костюк Л.К. взяла участь у якості організатора у відкритті художньої виставки в Національному Музеї ім. Андрея Шептицького (Львів) (із зібрань Рівненської галереї європейського живопису «Євро-Арт») (19.04). Представлено понад 50 полотен Д.Бурлюка. Виставка дістали чимало схвальних відгуків у регіональній періодиці.

– Доц. Казначеєва Л.М. прочитала лекцію на тему «Технологія особистісного зростання» для членів профспілки «Укоопспілка» (17.04).

– На кафедрі здійснює стажування канд. пед. наук, доц. кафедри культурології і методики викладання культурологічних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка Д.М.Кравченко (12.04-12.05).

– Виробнича практика для студентів III курсу (VI семестр) спеціальності 034 – «Культурологія» організується в кращих ЗОШ міста, а для студентів спеціальності 027 – «Музеєзнавство, пам'яткознавство» цього ж курсу – в КЗ «РОКМ» РОР.

– Проведено студентську культурологічну олімпіаду з питань охорони культурної спадщини (19.04, відп. – СНТ (голова – ст. III курсу Машлянка В.) та його куратор – доц. Костюк Л.К. Взяло участь 29 осіб. Результати проведення: I місце – Кравчик Ю. (III к. «ПО»), II місце – Вальд Б. (III к. «ВК»), Ляшенко М. (III к. «ПО»), Чайка І. (III к. «ПО»), III місце – Усик О. (III к. «ПО») та Кондратчук В. (IV к. «ВК»). У конкурсі есе перемогу здобув студент III курсу Б.Вальд. У конкурсі есе серед студентів 1 курсу на тему «Улюблена живописна картина» перемогу здобула студентка К.Протасевич.

– Із метою упорядкування наукової і організаційно-методичної діяльності колективу кафедри та розширення її впливу на студентське середовище, з ініціативи проф. Виткалова В.Г. створено (відновлено) освітньо-науково-практичне об'єднання «Культура» (17.04), що об'єднало усі організаційні структури кафедри, спрямовані на студентів (співкерівники: Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., Тюска В.Б., Казначеєва Л.М., Виткалов С.В.).

– За матеріалами збірника документів «Георгій Косміаді: життя і діяльність» (укл. Н.Тарасевич, Л.Костюк) 02.04 у м. Рівне відбулася презентація відео-фільму про художника Георгія Косміаді «Грецький горішок», створеного на основі матеріалів збірника документів «Георгій Косміаді: життя і діяльність» (укладачі Н. Тарасевич, Л. Костюк).

– Доц. Казначеєва Л.М. виконувала обов'язки члена журі міського фестивалю-конкурсу української естрадної та авторської пісні «Веселий вулик» (20 квітня).

– Доц. кафедри Кучина Н.І. призначена відповідальною за організацію усіх видів практик на кафедрі (накази на проведення, настановчі та звітні конференції, звітна документація тощо).

– У конкурсі, проведеному Рівненською обласною універсальною науковою бібліотекою на кращу книгу Рівненщини у номінації «Краще поліграфічне видання», визнано книгу «Георгій Косміаді: життя і творчість у документах». У 2-х тт. Укл.: Н.Тарасевич, доц. Л.К.Костюк (24.04).

– Виставку художніх творів Г.П.Косміаді (за участі доц. Костюк Л.К. та Н.Г.Саннов-Косміаді) презентовано в Одеському міському музеї (26.04), яка дістала чимало схвальних відгуків у місцевій періодиці.

– На засіданні вченої ради університету (26.04) заслухано інформаційну довідку проф. В.Г.Виткалова (голови комісії) стосовно ефективності роботи дирекції Інституту мистецтв РДГУ зі студентами.

– Доц. Казначеєва Л.М. нагороджена Почесною грамотою управління освіти Рівненського міського виконавчого комітету «За високу результативність роботи з обдарованою учнівською молоддю за результатами 2017-2018 н. р.» (квітень).

– Ст. викл. Глущук О.Г. брала участь в організації і проведенні конкурсів учнівської творчості (щорічного шкільного фестивалю учнівської творчості «Надія» серед учнів 5-11-х класів та «Міс Дюймочка» для учнів 3-4-х класів у ЗОШ № 27 (квітень-травень).

– Доц. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. подали заявки (28.04) для участі у міжнародній Осінній школі «Места памяти и советское прошлое в культуре памяти в Украине, республике Молдова, Армении, Грузии, России и Белоруси», проведення якої заплановано на вересень 2018 р. у республіці Молдова (Проект не реалізовано через відомі події з боку Росії).

– Вийшов друком Вип. 25 фахового, науко-метричного збірника «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Рівне : РДГУ, 2017. 271 с. (травень). Тоді ж здійснено його офіційну всеукраїнську (15) і міжнародну розсилку (1 прим.). Під час підготовки статей до друку продовжується активне спілкування з їх авторами на предмет «доведення» запропонованих матеріалів до належного рівня.

– На кафедрі здійснює стажування канд. філос. наук, доц., декан гуманітарного факуль-

тету Національного університету «Острозька академія» Карповець М.В. (14.05-14.06), під час проходження якого відбулися зустрічі завідувача кафедри культурології і філософії НаУ «Острозька академія» проф. Зайцева М.О., завідувача кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ, проф. Виткалова В.Г., доц. Виткалова С.В. на предмет їх подальшої співпраці (участь у наукових конференціях, рецензування освітніх програм, стажування студентів та науково-педагогічних працівників).

– Колектив студентів узяв участь у проведенні міського заходу «День Матері» (відп. – доценти Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б., майдан Незалежності, 13.05). Художня програма підготовлена студентами кафедри: Панекало Л., Солодкою Ю. – солістками приватної естрадної агенції «Made in Sarny», а також Т.Радчені, М.Приймачук (лауреатів всеукраїнських і міжнародних пісенних конкурсів), О.Усик, родинних дуетів І.Клімцової, М.Лаврів, В.Пашинської та ін.

– Викладачі кафедри відвідали цикл публічних лекцій, проведених у НУВГіП проф. Даніел Стівенс (США, 10.05), зокрема на тему «Публічний виступ» (орг. – доц. Виткалов С.В.), Звіт художніх колективів та окремих виконавців інституту мистецтв РДГУ (21.05); брали участь у відкритті художньої виставки ст. викл. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва І.М.Локшук (КАЦ «Пересопниця», 22.05); відвідали концертну програму «Моцарт і П'яцолла», проведену в Органній залі обласної філармонії (25.05), а також виставу Дж. Верді «Кармен» у Львівському Академічному театрі опери і балету ім. С.Крушельницької (28.05), на окремі з них підготовлені повідомлення у місцевих ЗМІ (орг. – С.Виткалов).

– 16 травня в РДГУ проведено XII міжнародну наукову конференцію молодих дослідників «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих». Організатори – рада молодих науковців РДГУ. У секції № VII «Молодий мистецтвознавець» заявлено 16 доповідей (кер. секції – доц. Виткалов С.В.). У її збірнику опубліковано 11 тез доповідей студентів та науково-педагогічних працівників нашої кафедри.

– Ст. викл. Глущук О.Г. надавала організаційно-методичну допомогу у проведенні конкурсів учнівської творчості, зокрема щорічного шкільного фестивалю учнівської художньої творчості «Надія» серед учнів 5-11-х класів та «Міс Дюймовочка» для учнів 3-4-х класів у ЗОШ № 27 (квітень-травень 2018 р.).

– Доц. Костюк Л.К. зі студентами спеціальностей 034 – «Культурологія» та 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» 21.05 підготували виставку-експозицію листів друзів-емігрантів до Г.П.Косміаді (на матеріалах приватного архіву Н.Г.Саннов-Косміаді). Частина цього матеріалу використано згодом у їх магістерських дослідженнях.

– Доц. Костюк Л.К. взяла участь у проведенні прес-конференції з нагоди відкриття виставки картин художників-емігрантів «Солодкий смуток» у галереї європейського живопису «Євро-Арт» (23.05, за участі магістрантів V курсу д. ф. н.). Упродовж року нею проведено понад 50 подібних виставок і презентацій, що якісно позиціонує наше місто у художньому просторі України.

– Проф. Виткалов В.Г. дав інтерв'ю Рівненському каналу РТБ («Рівне-FM») на тему «Культурна ідентичність і питання глобалізації» (17.05).

– 18 травня в історико-етнографічному музеї м. Сарни, за підтримки Управління культури і туризму райдержадміністрації, відкрито виставку художніх творів Г.П.Косміаді, в організації якої взяли участь доценти Виткалов С.В., Костюк Л.К. та дочка художника, Саннов-Косміаді Н.Г., про що вийшла друком рецензія у місцевій періодиці.

– Доц. Казначеєва Л.М. у Рівненській ОУНБ із групою студентів кафедри провела традиційні культурологічні читання на тему «Люди, які змінили світ» (21-24.05).

– Доц. Казначеєва Л.М. відзначена грамотою управління освіти і науки Рівненського міськвиконкому за сприяння в організації культурно-мистецьких заходів.

– 25-26 травня у Рівненському економіко-технологічному коледжі НУВГіП відбулася І наукова міжвузівська конференція на тему «Професійне становлення особистості студента РЕТК: культурно-мистецький аспект», у роботі якої взяли участь 11 науково-педагогічних працівників і студентів кафедри, у результаті проведення якої започатковано творчі контакти між колективом кафедри і коледжем. Доц. Виткалов С.В., як співорганізатор заходу, запрошений до виступу на пленарному засіданні. Виступи представників кафедри, у т. ч. й

студентів, справили помітне враження на приймаючу сторону.

– Студенти спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» (ІІ курс) залучаються до організації літнього відпочинку дітей у Болгарії, працевлаштовані в івент-агенціях міста. Взагалі відсоток працюючих студентів за спеціальністю достатньо високий.

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до редколегії наукового збірника «Вісник Київського національного університету культури і мистецтв» (серія «Менеджмент соціокультурної діяльності» (травень).

– На кафедрі проведено зустріч співробітників і колишніх випускників кафедри (30 років від дня випуску) (25.05, відп. – проф. Виткалов В.Г. за участі декана художньо-педагогічного факультету, доц. Дзюбишиної Н.Б.).

– Програма академічної доброчесності «Антиплагіат» розміщена на сайті кафедри, що дає змогу студентам і співробітникам-керівникам дипломних досліджень самим перевірити якість власної роботи на будь-якому етапі її підготовки та усунути проблемні питання ще до проходження обговорення наукової роботи на засіданні кафедри (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– Ректоратом РДГУ встановлено нову ціну за навчання на спеціальностях кафедри: бакалаврат д. ф. н. – 10.900 грн. на рік, магістратура – 12.000 грн. на рік (травень), що, до прикладу, на 5.000 грн. вище, ніж на аналогічних спеціальностях у МЕГУ ім. С.Дем'янчука (м. Рівне) та на 3.500 грн. вище, ніж у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ).

– Окремі випускові кафедри ЗВО України з метою розширення впливу на студентську аудиторію та поглиблену профілізацію змінили свою назву.

– 29.05 у НМАУ ім. П.І.Чайковського відбувся Спецсемінар у рамках захисту дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства (спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури») Л.В.Смирної з обговорення актуальних питань культурно-мистецького життя України 1960-початку 1990-х років, у роботі якого взяли участь доктори мистецтвознавства, проф. О.А.Лагутенко, А.Пучков, В.Редя, В.І.Рожок, А.Я. Скорик, С.Г.Тишко, доктори філос. наук, проф. Т.І.Андрущенко, М.М.Бровко, Т.К.Гуменюк, Ю.Г.Легенький, О.М.Петрова, М.М.Собуцький, доктори культурології, проф. С.М.Волков, Ю.С.Сабадаш, О.В.Яковлев, Т.О.Кривошея, кандидити мистецтвознавства, доценти С.В.Виткалов, Н.О.Швець та проф. Виткалов В.Г.

– Доц. Виткалов С.В. призначався членом експертної комісії МОНУ (Наказ МОНУ № 851-л від 21.05.2018 р.) для проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Культурологія» зі спеціальності 034 – «Культурологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в ПЗВО «Київський університет культури» КНУКіМ (30.05-1.06), а також членом експертної комісії ДАК МОНУ для проведення експертизи освітньо-професійних програм спеціальності 034 – «Культурологія» ІІ освітньо-професійного рівня «Магістр» у КНУКіМ (Наказ МОНУ № 2410-01 від 6.12.2018 р.).

– За відповідним розпорядженням навчального відділу РДГУ переглянуто і скореговано усі навчальні плани кафедр університету, у т. ч. й культурології та музеєзнавства на предмет уточнення (скорочення) наявних форм контролю.

– Кафедра неодноразово відзначається навчальним відділом РДГУ та деканатом як така, що має якісне методичне забезпечення навчального процесу та різноманітну фахово підготовлену документацію.

– На кафедрі здійснює стажування заступник директора з навчально-виховної роботи Рівненського економіко-технологічного коледжу НУВГіП, відомий організатор Ліги КВН у м. Рівне Р.І.Алексіюк (31.05-31.06).

– Із метою налагодження творчих контактів здійснено організаційну поїздку членів кафедри у складі творчої групи художньо-педагогічного факультету РДГУ до університету ім. Я. Длугоша м. Ченстохова (Польща, 05-08.06) (О.М.Власюк, С.В.Виткалов, Н.Б.Дзюбишина, Л.В.Крайлюк, Ю.В.Пелех, О.А.Сташук). Під час поїздки відвідано унікальну пам'ятку національної архітектури Польщі – монастир на Ясній горі м. Ченстохова, де зберігається українська ікона Божої матері (1382 р.), перевезена туди з м. Белз (Галичина). Поїздка здійснена за власний рахунок науково-педагогічних працівників.

– За умовами «перехресного вступу» на спеціальність 034 – «Культурологія» д. ф. н. подали документи і склали додатковий іспит 3 випускниці бакалаврату педагогічного факультету та 1 – зі

спеціальності «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво» РДГУ (5.06).

– Доц. Костюк Л.К. взяла участь у підготовці експозиції та презентації виставки картин «Мить щаслива» Н.Козлової в клубному кафе галереї європейського живопису «Євро-Арт» (2.06) та презентації картини (А.Іваненка «Біля старого млина. Липневий ранок або Літня ідилія») в галереї європейського живопису «Євро-Арт» (10.06).

– Випускні Атестаційні екзамени І освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» студентів денної і заочної форм навчання відбулися в період 12-26.06. Голова АК – проф. Виткалов В.Г., секретар – доц. Казначеєва Л.М. Студенти заочної форми показали невисокий рівень власних наукових досліджень. Причина – запровадження перевірки якості наукових досліджень через систему «Антиплагіат» і призначення науковими керівниками викладачів-сумісників кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. призначено членом експертної комісії (Наказ МОНУ № 1149 від 13.06.2018 р.) для проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Культурологія» зі спеціальності 034 – «Культурологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в НаУ «Києво-Могилянська академія» (Ним проведено зустрічі із завідувачем кафедри – д-ром філол. н., проф. Собуцьким М.А., д-ром філос. н., доц. Довгою Л.М., д-ром культурології, доц. Р.В.Демчук, редактором наукових збірників «Магістеріум» та «Наукові записки НаУ «КМА»», к. філос. н., доц. Джукулаєм Ю.В., д-ром культурології, проф. НМАУ ім. П.І.Чайковського Т.О.Кривошеєю та ін. на предмет подальшої співпраці. Він взяв участь і в обговоренні колективної монографії співробітників кафедри культурології НаУ «КМА» «Культурологія: Могилянська школа», Київ, 2018. 296 с.). Він також призначався членом експертної комісії МОНУ для проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» зі спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» за другим (магістерським рівнем) у КНУКіМ (Наказ МОНУ № 2411-02 від 06.12.2018 р.); членом експертної комісії для акредитації спеціальності «Культурологія» І освітньо-кваліфікаційного рівня у Національній академії сухопутних військ ім. гетьмана П.Сагайдачного (Наказ МОНУ № 2997-е від 12.12.2018 р.).

– Доц. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. брали участь у якості членів журі у роботі XXI Міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (с. Рибаківка, МДОЦ «Космос», Миколаївська обл., 25.06-2.07), а також у ІІІ Літній міжнародній Академії педагогічної творчості за участі провідних дослідників НАПН України (д-р психол. н., проф. Е.Помиткін, д-р н. із державного управління, проф. О.Алейнікова, к. п. н., доц. О.Дубініна), Київського національного авіаційного ун-ту (д-р п. н., проф. Л.Помиткіна) та галузевих академій європейських країн: Польщі, Білорусі, Молдови, Великобританії (O.Shmydol), Словацької республіки (Затько Й.), проректора вищої школи економіки, менеджменту і права м. Братислава (В.Віцен), директора Миколаївського інституту післядипломної освіти, д-ра пед н., проф. В.І.Шуляра, провідних акторів (Л.Курмель) й солістів професіональних українських театрів, національних художніх колективів (В.Заболоцька, К.Мірзоян) та ЗВО України тощо (народні артисти України В.О.Мойсеєнко, Г.М.Чапкіс), а також провідних учителів-методистів спеціалізованих ЗОШ України. Учасники заходу отримали по 2 сертифікати, один з яких – іноземною мовою.

Доц. Виткалов С.В. став автором чергового відео-фільму про фестивальні заходи для НАПН України і «Академії дитячої творчості» (Миколаїв). Ним також опубліковано низку статей про цей захід у науковій періодиці та ЗМІ, у т. ч. й у всеукраїнському часописі «Вища школа» (№7/8). У фестивальних заходах беруть участь і учні Рівненських ЗОШ та художніх шкіл області (смт. Зоря). Його фото ряд про культурно-мистецькі події в регіоні постійно використовується редакторами періодичних видань.

– На кафедрі чимало років функціонує відповідна Програма педагогічного впливу на студентів спеціальностей кафедри, в реалізації якої викладачі «прикладного напряму» (Шолулько Н.Г., Казначеєва Л.М., Глущук О.Г., Тюска В.Б., Виткалов С.В. та ін. із різною мірою інтенсивності) проводять низку заходів, зокрема: доц. Шолудько Н.Г. у рамках викладання «прикладних» дисциплін кафедри організувала і провела: квест «Алеями парку»: як форма традиційного вітання першокурсників (жовтень,

2013-2018 рр.), «Чуємо тебе, Кобзарю» – комплексний художньо-масовий захід, що проводиться спільно з ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка із залученням до його організації представників ЗОШ № 2, 8, 15, клубу «Поетарх» ПДМ, Художньої школи; соціокультурні проекти: «Зігрій солдата» (вересень-грудень, 2014 р.), «У війни не жіноче обличчя», «Мені не байдуже...» (квітень, 2015-2018 рр.), урочисту Асамблею «Жіночі обличчя Рівненщини» (2015-2018 рр., ПКіВ, Органна зала), спільно з ПКіВ проведено «Кольорове свято» (у рамках Всесвітнього Дня захисту дітей (2015-2018 рр.), лекція-екскурсія вулицями м. Рівного, квест «Перше знайомство» (ПКіВ, доц. Казначеєва Л.М., 11-13.09), народознавчий проект «На перехрестях часу» (РОНУБ, 25.10.2017 р.), всеукраїнський проект «Миротворення в Україні: роль жінок» (2015 р.), благодійний ярмарок із метою збору коштів для бійців АТО (спільно з Клубом успішних людей, Майдан незалежності, 2017 р.), «День спеціаліста» (РОУНБ, 2016-2018 рр.) (доц. – Шолудько Н.Г.) та ін.

Студенти кафедри брали також участь в акції «Зроби своє місто європейським», під час якої здійснено упорядкування алей ПКіВ, таким чином підтримавши наш проект «Гай культурологів» (висадка дерев), започаткований ще у 2015 р. доц. Н.Г.Шолудько і групою студентів кафедри. Студенти різних спеціальностей залучалися також у якості волонтерів до участі у Волинських днях дизайну Міжнародного проекту «Visegrad Design&Co-creation: Festiva l&Living Labfor Urban Culturein Creative Practices».

Подібні заходи активно організують зі студентами доц. Казначеєва Л.М. («Люди, що змінили світ», РОУНБ, 2016-2018 рр.) та соціальних установах Рівненшини – доц. Тюска В.Б. і ст. викл. Глущук О.Г., чиї інформації про це постійно розміщуються на сайтах кафедри, мережі фейсбук, або власних інтернет-сторінках. В їх діяльності широко використовуються інтерактивні види занять: «засідання художніх рад» (презентація авторського художнього проекту), квести, про що неодноразово йшла мова на засіданнях Клубу успішних людей, Спілки жінок Рівненщини тощо, ставала предметом обговорення на засіданнях кафедри та ученої ради художньо-педагогічного факультету. Узагалі, цей напрям діяльності є найбільш ефективним у роботі представників «прикладного» напряму роботи кафедри. Сюди потрібно додати й екскурсійну діяльність та зустрічі студентів із цікавими людьми, у т. ч. й відомими практиками сфери культури, організовані доц. Виткаловим С.В. та ін. Впливають на це й епізодичні екскурсії до установ культури галузі (ДАРО, обласних бібліотек, театрів, музеїв, ДМШ і ДХШ, приватних туристичних фірм тощо), організовані також доц. Виткаловим С.В.

– Технічним секретарем Предметної комісії на спеціальностях кафедри («Бакалавріат») призначено ст. лаборанта Травинську Ю.В.

– Фахові наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напрями «Мистецтвознавство» і «Культурологія»), зареєстровані у науко-метричній базі (Париж, Франція) і мають відповідні штрих-коди. Вони індексуються у науково-метричних базах: Index Copernicus, Google Scholar (Польща), РИНЦ (рф), а також «Cosmos» (США) та «Research Gate» (Німеччина) (з 23.07). У цих же базах індексується і альманах наукового товариства «Афіна» – «Актуальні питання культурології» (відп. – доц. Виткалов С.В.).

– На спеціальності кафедри під час вступної кампанії подано заяв, у т. ч. на д. ф. н:

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 114 заява (ліцензія – 55), ОКР «Магістр» – 5 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: ОКР «Бакалавр» – 40 заяв (ліцензія – 25); ОКР «Магістр» – 3 заяви (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 54 заяви (ліцензія – 30).

Заочна форма навчання: подано заяв:

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 10 заяв (ліцензія – 55), ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 6 заяв; нормативний термін (3 р. н.) – 4 заяви; ОКР «Магістр» – заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 4 заяви (ліцензія – 25), ОКР «Магістр» – 5 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 4 заяви (ліцензія – 30).

– На спеціальності кафедри зараховано: денна форма навчання: осіб на контракт.

– Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 5 осіб; ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 1 особи, ОКР «Магістр» – 5 особи.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 3 особа; ОКР «Магістр» – 2 осіб.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 2 особи.

Заочна форма навчання.

Спеціальність 034 – «Культурологія» ОКР «Бакалавр» – 2 особи, ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 6 осіб; нормативний термін навчання (3 р. н.) – 2 особи, ОКР «Магістр» – 5 особи.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ОКР «Бакалавр» – 3 осіб, ОКР «Магістр» – 4 осіб. За «перехресним вступом» – 2 особи.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: ОКР «Бакалавр» – 5 особи. 1 особа переведена на ІІ курс із КНУКіМ.

Державні місця на спеціальностях кафедри вже декілька років відсутні взагалі, крім магістратури спеціальності 034 – «Культурологія» денна форма навчання (5).

– На заочну форму навчання вступило чимало абітурієнтів, що мають вищу освіту, утім працюють у сфері культури, яка потребує відповідної кваліфікації.

Зараховано на усі спеціальності кафедри на контрактну форму 36 осіб, ще двоє перевелися (на ІІІ-ІV курси) з інших ЗВО. По університету – понад 2010 осіб, у т. ч на контрактну форму – 350 осіб.

– Відповідним наказом МОН України вступ на контрактну форму навчання ІІ освітнього ступеня «Магістр» продовжено до 30.09.2018 р. за умови реєстрації в ЄДБО та магістратуру спеціальності 028 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (на підставі диплома спеціаліста чи магістра інших спеціальностей).

– Навчальне навантаження по кафедрі на 2018-2019 н. р. складає 7.310 год. (12 ставок). У штаті кафедри: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Матвеєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г., ст. лаборант Травинська Ю.В. Серед сумісників: Байло О.А., Дзюбишина Н.Б., Колосюк О.А., Булига О.С., Пономарьова Т.О. Ставки розподілялися виходячи з результатів наукової активності співробітників, запроваджених Кабінетом Міністрів України у 2015 р. і неодноразово апробованих в РДГУ.

– Матеріально-технічна база видавничого відділу не дозволяє здійснювати тиражування фахових наукових збірників кафедри, тому частина науково-методичної продукції членів кафедри друкується за межами РДГУ. Ними ж вона і фінансується.

– Вийшов друком фаховий, науково метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («Культурологія»). Вип. 25.

– Випускник магістратури кафедри (2018 р.), начальник гарнізонного Будинку офіцерів, підполковник С.Чеплаков проходить стажування в аналогічній структурі у США.

– Колишній співробітниці кафедри (доц. Морозовій Т.П.) та випускниці магістратури кафедри (Адамчук К.Д.), що публікувалися у науко-метричних збірниках кафедри, іноземними редколегіями запропоновано публікувати статті в їх наукових збірниках.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри відвідали виставку-презентацію заслуженого художника України, члена НСХУ В.Красьохи (м. Нововолинськ) «Святині Афону», відкриту у виставковій залі РООНСХУ (7.08), заключний концерт міжнародного фестивалю органної музики (Італія, Франція, США, Польща, Україна) в залі камерної і органної музики (9.08), XI міжнародний фестиваль Art Jazz Cooperation» (РОАМДТ, 24-26.08, відп. – доц. Виткалов С.В.), Свято традиційного українського костюму (КЗ «РОКМ», 2.09), виставку художніх полотен представників української еміграції «Солодкий смуток», виставку акварелей (галерея «Євро-Арт», 7.09), арт-ательє Г.П.Косміаді (7.09, відп. – Костюк Л.К.), квест «Перше знайомство» (ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка, 13.09, орг. – доц. Казначеєва Л.М.), концертну програму івент-агенції «Мега-подія» (Мототрек, 16.09), студенти кафедри провели лекцію-екскурсію вулицями м. Рівне «Історія та культура нашого міста» (орг. – доц. Казначеєва Л.М.), відвідали обласну універсальну та університетську наукову бібліотеку (11.09), концерт київської співачки О.Полякової (стадіон, 18.09), студентський КВН «Крок» (МПКіС «Текстильник», 19.09, орг. – доц. Виткалов С.В.), брали участь у якості волонтерів у «Волинських днях дизайну» (16-23.09).

– Студентка IV курсу спеціальності 034 – «Культурологія» Ю.Кравчик відзначена премією Рівненської обласної ради «За особливі успіхи у навчанні, творчо-мистецькій та громадській роботі». Це друга така відзнака студентів за два останніх роки.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгуки на автореферати дисертацій: *Дабло Л.Г.* «Науково-теоретична спадщина Дмитра Овсянико-Куликовського: культурологічний аспект», спеціальність 26.00.01 – «Теорія та історія культури»), поданої на здобуття наукового ступеня кандидата культурології / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського (25.09), *Піщанської В.М.* «Козацька культура доби українського бароко: релігійно-естетичний синкретизм духовної сфери», поданої на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 42 с.; *Демчук Р.В.* «Міфопоетика як засіб моделювання української ідентичності: культурно-цивілізаційний контекст», поданої на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського (29.10.2018 р.).

– У Науковому Віснику МОН України опубліковано оголошення про захист дисертаційного дослідження канд. мистецтвознавства, доц. РДГУ Виткалова С.В. (спеціалізована вчена рада НМАУ ім. П.І.Чайковського), поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології. Науковий консультант – доктор пед. наук, проф., народний артист України Поплавський М.М.

– Доц. Казначеєва Л.М. брала участь у Міжнародному проекті «Visegrad Design & Co-creation: Festival & Living Lab for Urban Culture in Creative Practices», залучивши до участі і студентів у якості волонтерів (Вересень-жовтень 2018 р.).

– Запроваджено (з вересня 2018 р.) щомісячну відзнаку – «Кращий студент спеціальностей кафедри», по завершенню навчального року (у травні-червні) планується проведення шоу-програми «Студент року». Її першим номінантом стала студентка IV курсу спеціальності 034 – «Культурологія» Ю.Кравчик. У вересні її номінантом стала студентка цієї ж академічної групи О.Усик (за участь у низці культурологічних заходів, проведених у районах області у якості сценариста і ведучої). Студенти кафедри постійно залучаються до різних форм проведення культурно-дозвіллєвих заходів і у районах області.

– Окремі достатньо ефективні форми заохочення студентів до навчання не реалізуються через низку об'єктивних обставин – брак коштів.

– Магістрантку спеціальності 034 – «Культурологія» М.Приймачук запрошено на посаду завідувача музичним відділом та до викладання художніх дисциплін у Рівненському професійному ліцеї (вересень).

– Відбулася зустріч завідувача кафедри документознавства і музейної справи СНУ ім. Лесі Українки, проф. Г.В.Бондаренка та ученого секретаря спеціалізованої вченої ради 26.00.05 – «Історія України. Музеєзнавство. Пам'яткознавство» СНУ ім. Лесі Українки, доц. В.В.Надольської із завідувачем та представниками кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ на предмет подальшої співпраці (7.09, стажування та рецензування дисертацій).

– На сайті МОНУ опубліковано нові вимоги вступу до ЗВО України (вересень), серед яких перехід на обов'язкове складання ЗНО з іноземної мови для усіх спеціальностей.

– На прохання членів кафедри за ініціативи Голови Ради директорів ОЦНТ України Ф.Ф.Васечка 11-14.09 у КЗ «Херсонський ОЦНТ» обласної ради відбулася зустріч директорів обласних центрів народної творчості України з керівниками Міністерства культури України, Культурного фонду України та Українського центру культурних досліджень на предмет розв'язання нагальних проблем галузі, у т. ч. й кадрових та виявлення подальшої ролі клубу у сучасному суспільстві.

– Студенти спеціальностей кафедри (Б.Вальд та Я.Кравчук), на підставі відповідного звернення Музею, брали участь у всеукраїнському проекті, ініційованому Національним музеєм історії України за підтримки Українського культурного фонду та Українського центру культурних досліджень у роботі «Школи музейних лідерів» (початок – 23.09).

– Головою СНТ «Афіна» кафедри на загальних зборах товариства обрано студента IV курсу спеціальності 034 – «Культурологія» Богдана Вальда (24.09).

– Студенти і співробітники кафедри відвідали концертну програму з творів Й.С.Баха «Органні твори Веймарського періоду» львівської орга-

ністки О.Мацелюх (Органна зала, 19.09), долучилися до організації Дня селища у с. Мирогоща у якості ведучої культурної програми (IV курс спеціальності 034 – «Культурологія» О.Усик, 23.09), взяли участь у зустрічі з керівником модельної агенції «Art models» О.Ігас (РДГУ, 25.09); відвідали: церемонію відкриття ІІІ міжнародного кінофестивалю «Місто мрії» (МБК, 25.09), художньої виставки в КЗ «РОКМ» (27.09), персональної виставки рівненського художника А.Іваненка «Під небом на землі» («Євро-Арт», 28.09), переглянули концертну програму київської естрадної співачки, народної артистки України К.Бучинської (МБК, 2.10), взяли участь у концертній програмі (у якості солістки) з нагоди Дня педагогічного працівника в РДГУ (студ. IV курсу з. ф. н. спеціальності 034 – «Культурологія» В.Пашинська, 4.10), відвідали концерт Національного симфонічного оркестру України під керівництвом народного артиста України В.Сіренка (МБК, 13.10), виставку художника М.Кривчука (зала мистецтв ОУНБ) та Народного художника України Ф.Манайла «Палітра, що оживила художній простір Карпат» («Євро-Арт»), зустрілися з донькою художника Г.П.Косміаді – Н.Г.Саннов-Косміаді (арт-ательє, листопад), здійснили постановку казки та ігрової програми у КЗ «Рівненський ОНРЦ» (доц. Казначеєва Л.М., 13.11), відвідали українську шоу-програму КНУКіМ «Я у тебе один» (Київський Палац спорту, 4.12), виставу Національної опери України (10-11.11), концерт львівського вокального колективу «Піккардійська терція» (19.12), «Колядні містерії з Миколою Федоришиним» (МПКіС «Текстильник», 27.12), на частину з яких опубліковано рецензії доц. С.Виткаловим.

– Із метою завершення дисертаційних досліджень викладачів кафедри хореографії Маркевич Л.А. та Гордєєва В.А. відповідним рішенням ученої ради РДГУ їх прикріплено до кафедри культурології та музеєзнавства. Їх науковим керівником призначено канд. пед. наук, проф. Виткалова В.Г. (27.09).

– На кафедрі проходять стажування педагоги Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ (О.Г.Волошина й Н.О.Таратика) та Рівненського державного музичного училища РДГУ (жовтень).

– Доц. Виткалов С.В. провів екскурсію у галереї «Євро-Арт» для членів журі ІІІ міжнародного кінофестивалю «Місто мрії» (народного артиста України Б.Бенюка, головного редактора всеукраїнського журналу «Українська культура» Ю.Сороки, організатора-розпорядника заходу В.Булиги та ін., 28.09).

– На прохання керівництва Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації науково-педагогічних працівників кафедри (Виткалова В.Г., Виткалова С.В., Костюк Л.К.) введено до складу рецензентів навчальних посібників і підручників для ЗОШ області (3.10).

– Відбулася зустріч науково-педагогічних працівників кафедри з колишнім начальником управління культури Рівненської облдержадміністрації, багаторічним викладачем-сумісником нашої кафедри, а нині – доцентом кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ) Ю.М.Нікольченком (2.10).

– На прохання керівництва обласного Центру зайнятості та Управління освіти і науки області науково-педагогічні працівники кафедри (ст. викл. Глущук О.Г. і доц. Казначеєва Л.М.) взяли участь у розробці сценарію Програми презентації маловідомих пам'яток культури Рівненщини «Знай і люби свій край», яку реалізували школярі області на всеукраїнському конкурсі (10.10) і здобули перемогу у першому його етапі.

– Студенти та співробітники художньо-педагогічного факультету здійснили екскурсію Західною Україною, відвідавши яскраві культурні і природні центри регіону (Рівне-Зарваниця-Скелі Довбуша-Буковель-Яремче-Рівне» (11-12.10, орг. – доц. Виткалов С.В.). Традиційно такі екскурсії мають відповідний відео супровід у процесі руху.

– У рамках Днів художньо-педагогічного факультету студентами кафедри проведено: екскурсію до Арт-ательє ім. Г.П.Косміаді та галереї європейського живопису «Євро-Арт», (відп. – доц. Костюк Л.К.), культурологічні читання в КЗ «ОУНБ» РОР на тему «Люди, що змінили світ» (відп. – доц. Казначеєва Л.М.), культурологічний захід – народознавчі студії «На перехресті часу» (орг. – доц. Шолудько Н.Г.) (15-24.10).

– Упродовж жовтня студентський колектив кафедри збільшився ще на три студента.

– У номінації «Студент місяця» кращою визнано студентку IV курсу з. ф. н., спец. 034 – «Культурологія» В.Пашинську та студента

V курсу цієї ж спеціальності (з. ф. н., директора сільського клубу) А.Поліщука за здобутки у навчальній роботі, професійній самореалізації.

– Студенти кафедри здійснили екскурсійну поїздку до Києва, в рамках якої відвідали Національну оперу України, Мистецький арсенал та PinchukArtCentre (орг. – доц. Казначеєва Л.М.).

– Доц. Казначеєва Л.М. – учасниця Міжнародного проекту «Visegrad Design&Co-creation: Festival& Living Labfor Urban Culturein Creative Practices» (вересень-жовтень, м. Рівне).

– На XIV міжнародну науково-практичну конференцію «Культурні домінанти в реаліях XXI століття» подали заявки 465 учасників із 95 ЗВО, наукових установ та організацій України, а також ЗВО Польщі (4 учасники), рф (2), Румунії (1), Білорусі (1), Китаю (2). Якісний склад учасників: докторів наук, професорів – 52; кандидатів наук, доцентів – 137; аспірантів – 43; докторантів – 7; студентів – .51, магістрантів – 97. Захід проведено у 5 секціях: РДГУ, зала Волинської ікони КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» обласної ради, галерея європейського живопису «Євро-Арт».

Ретроспектива наших конференцій за останні 10 років: 2009 р. – 260 учасників, 2010 р. – 271 учасник; 2011 р. – 297 учасників; 2012 р. – 315 учасників; 2013 р. – 297 учасників; 2014 р. – 369 учасників; 2015 р. – 350 учасників; 2016 р. – 429 учасників; 2017 р. – 490 учасників, 2018 р. – 469 учасників. У пленарному засіданні взяли участь ректор РДГУ, проф. Постоловський Р.М., начальник управління освіти і науки Рівненської ОДА Г.М.Таргонський, заступник начальника управління культури і туризму С.Хомяк, начальник управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Т.А.Максименко, директор Рівненської МАН О.В.Андреєв, доктор філос. н., проф., завідувач кафедри філософії і культурології НаУ «Острозька академія» М.О.Зайцев, народний артист України, проф. СНУ ім. Лесі Українки В.А.Чепелюк. Останні виступили з доповідями на пленарному засіданні. Вів пленарне засідання конференції проф. В.Г.Виткалов.

– Студентка спеціальності 034 «Культурологія» Ю.Кравчик запрошена до участі у якості ведучої художньої програми у меморіальному Музеї Лесі Українки в Колодяжному (Волинська обл., жовтень).

– За відповідним Наказом МОН України РДГУ має доступ до мережі Scopus (Наукова бібліотека університету), що полегшує доступ до відповідної інформації.

– Студенти спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» провели лабораторний практикум із дисциплін «Режисура культурно-дозвіллєвих проектів» та «PR і реклама в соціокультурній сфері» (кер. – ст. викл. Глущук О.Г., 14-15 листоп.).

– 29.11 студенти кафедри провели «театралізований капусник» (актова зала РДГУ).

– Доцент кафедри Виткалов С.В. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д.26.005.02 Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського 4.12 захистив дисертаційне дослідження на тему «Полісся як унікальна локація культурно-мистецьких процесів в Україні другої половини XX – початку XXI століття», подане на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури». Науковий консультант: доктор пед. наук, проф., народний артист України, Президент КНУКіМ Поплавський М.М. Офіційні опоненти: д-р культурології, проф. НМАУ ім. П.І.Чайковського Т.О.Кривошея, д-р філос. наук, проф. НАКККіМ Личковах В.А., д-р культурології, завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності, проф. Маріупольського держ. ун-ту Сабадаш Ю.С.

Склад спеціалізованої вченої ради: Андрущенко Т.І. – д-р філос. н., проф., академік НАПН України, Голова ради; Тишко С.В. – д-р миств., проф., заст. Голови ради; Швець Н.О. – канд. миств., доц., учений секретар; Антонюк В.Г. – д-р культурології, проф.; Бровко М.М. – д-р філос. н., проф.; Волков С.М. – д-р культурології, проф.; Гуменюк Т.К. – д-р філос. н., проф. Кривошея Т.О. – д-р культурології, проф., Легенький Ю.Г. – д-р філос. н., проф., Редя В.Я. – д-р миств., проф., Северинова М.Ю. – д-р миств., проф., Скорик А.Я. – д-р миств., проф., Троєльнікова Л.О. – д-р миств., проф., Собуцький М.А. – д-р філол. н., проф., Сюта Б.О. – д-р миств., ст. н. с., Яковлев О.В. – д-р культурології, проф.

– Пошукувачка кафедри (заступник декана факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету) доц. Корнішева Т.Л. 11.12 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д.26.005.02 НМАУ ім. П.І.Чайковського захистила дисертаційне дослідження на тему

«Культуротворчий потенціал постаті диригента-хормейстера в культурному просторі сучасної України: виконавський аспект». Наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.

– Відповідно до Наказу МОН України 12-14.12 відбулася акредитаційна експертиза спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» за ІІ освітнім ступенем «Магістр». Працювала комісія у складі доктора культурології, професора, проф. кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства КНУКіМ Гончарової О.М. (голова) та завідувача кафедри документознавства і музейної справи СНУ ім. Лесі Українки, кандидата історичних наук, проф. Бондаренка Г.В.

– Вийшов друком науково-метричний альманах наукового товариства «Афіна» «Актуальні питання культурології». Вип. 17. Здійснено його офіційну розсилку.

– 27 грудня Уряд України затвердив склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке візьме на себе більшу частину регуляторних і контрольних функцій із забезпечення якості вищої освіти. До його складу увійшло 23 члени. До його функцій входить акредитація навчальних закладів та освітньо-професійних програм, атестація наукових кадрів, акредитація спеціалізованих учених рад тощо.

– У науковому відділі РДГУ (27.12) відбувся звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. із наукової роботи: науково-педагогічними працівниками кафедри опубліковано 35 наукових праць, у т. ч. 11 – у фахових виданнях, з яких у доц. Виткалова С.В. – 8, 1 навчально-методичний посібник та 15 у науко-метричних виданнях, з яких у доц. Виткалова С.В. – 9 та 26 студентських статей, з яких 14 у науко-метричних і 2 – у фахових, науко-метричних виданнях. 125 раз студенти заявлялися до участі у наукових конференціях різних рівнів. Це найвищий показник якості студентських публікацій і організації наукової роботи в університеті. Колектив кафедри був організатором (співорганізатором) 4-х наукових конференцій, з яких 2 міжнародних. У студентів кафедри – найнижчий показник академічної заборгованості на факультеті. Звіт оприлюднено на сайті кафедри.

– 27 грудня Колегія МОН України підтвердила ІІ освітньо-кваліфікаційний ступінь «Магістр» спеціальності 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство».

2019 рік

– Навчальний семестр на художньо-педагогічному факультеті повернувся у звичний режим і розпочався 9 лютого.

– За результатами навчання, соціальної активності, участі у наукових конференціях, наявності публікацій, участі у різних формах культурно-дозвіллєвої роботи тощо в номінації «Студент місяця» (за грудень) переможцем визначено здобувачку вищої освіти ІІ освітньо-кваліфікаційного ступеня «Магістр» спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І.Воят.

– Доц. Виткалов С.В. в авторському проекті телеканалу «Ритм-ТВ» записав програми з епатажним радіоведучим, учасником комеді-шоу «Файна Юкрайна», «Х-фактор», танцювально-екстремального шоу «Київ-Електро», найскандальнішим ді-джеєм, викладачем авторського курсу Ди-джеінгу у приватній Київській школі талантів «High Up – Классы высокого мастерства» – Vel Johansson (Швеція) (8.01).

– 11.01 у рамках переддипломної практики здобувачів вищої освіти ІІ освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 034 «Культурологія» (д. ф. н.) проведено наукову конференцію «Актуальні проблеми культурології в XXI столітті», в якій взяли участь Велінець Б.О., Чикалюк Г.В., Фарович О.-Д.Ю. та аналогічну конференцію «Сучасні акценти в музеєзнавстві. Історія. Здобутки. Перспективи» для здобувачів вищої освіти ІІ освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», в якій взяли участь і виступили Воят І.О. та Бояр Н.М.

– Наукові збірники кафедри пройшли чергову перереєстрацію у науко-метричній базі «Index Copernicus» (Польща) і дістали відповідно 67,8 («Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку») та 57,8 балів («Актуальні питання культурології») (січень).

– 21.01 у рамках переддипломної практики здобувачів вищої освіти ІІ освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 034 «Культурологія» та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (з. ф. н.) проведено наукову конференцію

«Культурологічні читання», що стала черговою апробацією результатів їхніх наукових досліджень.

– Завершилися (22.01) засідання Атестаційної комісії на спеціальностях кафедри (захисти дипломних досліджень) у здобувачів вищої освіти ІІ освітнього ступеня «Магістр» заочної форми навчання спеціальностей 034 «Культурологія» (Л.Гаврилюк, О.Дзиндра, О.Довгун, Г.Логвиченко, В.Малійчик, А.Поліщук, О.Сьох) та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (Н.Бояр), переважна більшість з яких (8) уже працюють за фахом: управління культури та туризму (1), ОТГ (1), обласні музейні установи (1), очолюють клубні установи (2), ЗОШ (3).

– Доц. Костюк Л.К. вкотре очолювала журі секції «Етнологія» обласного конкурсу дослідницьких робіт Рівненської МАН. За 22 роки її роботи в журі 21 раз переможець обласного конкурсу здобував ІІІ місце на всеукраїнському конкурсі.

– Доц. Костюк Л.К. брала участь у підготовці картин І.Труша з фондів галереї європейського живопису «Євро-Арт» для організації виставки у Національному музеї ім. Андрея Шептицького (м. Львів, січень, 2019 р.).

– Вийшли друком фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 26 («мистецтвознавство») та Вип. 27 («культурологія»). У зв'язку зі збільшенням кількості авторів (160), здійснено спробу їх друку у двох томах кожен напрям упродовж року, що передбачено й умовами реєстрації збірників у Міністерстві юстиції України та МОН України.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали або брали участь у: презентації фотоальбому рівненського фотомитця О.Харвата «Рівне, яке було» (МБК, 22.01); були присутні на творчому вечорі українського письменника, лауреата Національної премії ім. Т.Г.Шевченка В.О.Яворівського (8.02, МБК), відвідали концерт українського співака С.Бабкіна (11.02, МБК), виставку картин Народного художника України Ф.Манайла (28.02, «Євро-Арт»), виставку художніх творів «Іван Труш – новатор ліричних традицій в українському живописі» (до 150-річчя від дня народження художника) («Євро-Арт», 22.03), Музей сучасного мистецтва (Луцьк, 30.03), творчий вечір із нагоди 30-річчя хореографічного колективу «Едельвейс» (МБК, 29.03), персональну виставку творів колишнього Голови Рівненського обласного відділення НСХУ К.М.Литвина «Відомий і невідомий К.Литвин» (виставкова зала обласної організації НСХУ, 3.04), виставку творчого потенціалу весільних агенцій Рівненщини під назвою «Весільний переполох» (МБК, 7.04), концертну програму (фрагмент реквієму) Дж. Перголезі «Stabat Mater» в Органній залі (16.04), фотовиставку «Сергій Параджанов» (мистецька галерея МБК, 6.05); організували Культурологічні читання «Люди, які змінили світ» (предмет розмови – творчість і організаційно-культурна діяльність Вінсента Ван Гога та Квітки Цисик, Стіва Джобса та Леонардо Ді Капріо, Майкла Джексона та Ірини Хакамади, Едіт Піаф, Джо Дассена й Патрісії Каас (14.05, ОУНБ): організували флеш-моб до Дня вишиванки на художньо-педагогічному факультеті. Усе художнє забезпечення – студенти кафедри (16.05): відвідали презентацію художнього альбому завідувачки відділу етнографії А.Українець «Регіональний костюм» (КЗ «РОКМ», 21.05), на частину з яких підготовлено повідомлення в періодичній пресі С.Виткаловим.

– Студентами спеціальності 034 «Культурологія» в мистецькій залі Рівненської ОУНБ проведено літературно-музичну композицію, присвячену 148 річниці від дня народження Лесі Українки (21.02); студентка ІІІ курсу спеціальності 034 «Культурологія» М.Лаврів брала участь у художньому забезпеченні вечора пам'яті Героя Небесної сотні, Героя України О.Храпаченка (22.02, РДГУ); студенти IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» Ю.Вальд і А.Андрєєва були організаторами чергової культурологічної олімпіади на факультеті; студенти IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» залучаються до проведення творчого вечора «Арт-весна В.Івасюка» в КЗ «МБК» (3.03), студенти і співробітники кафедри відвідали художню програму хореографічного ансамблю «Едельвейст», проведену спільно з симфонічним оркестром «Brevis» (ПК «Текстильник», 9.03); здійснили екскурсійну поїздку до Музею сучасного мистецтва Корсаків (м. Луцьк, відп. – доц. Казначеєва Л.М., 10.03), НПП і студенти кафедри відвідали: відкриття художньої виставки «Відомий і невідомий І.Труш» (47 кар-

тин із приватних колекцій, «Євро-Арт», 22.03), провели казково-ігрову програму у Тучинському навчально-реабілітаційному центрі (12.04, відп. – доц. Казначеєва Л.М.), відвідали виставку мікромініатюри В.Казаряна, Харків) у КЗ «РОКМ» РОР (24.04), публічну лекцію заступника генерального директора Львівського національного музею Андрея Шептицького О.Білої за матеріалами нових даних стосовно життя і творчості І.Труша («Євро-Арт», 17.05), звіт художніх колективів та окремих виконавців Інституту мистецтв РДГУ (21.05, РОАМДТ), брали участь у «Музейних гостинах» (КЗ «РОКМ», 26.05), організували масовий захід «Віват, культуролог!» (орг. – доц. Шолудько Н.Г., 31.05); відвідали презентацію художнього альбому львівського митця П.Грегорійчука (1914-1990 рр.) («Євро-Арт», відп. – доц. Костюк Л.К., 14.06), опублікувавши декілька статей у періодичній пресі.

– У рамках двотижневої «ознайомчої» практики проведено відвідання студентами II-III курсів кафедри установ культури і мистецтв міста (Академічні театри, обласний телеканал «Ритм», КЗ «ОУНБ», «МБК», музейна мережа: музеї Бурштину, У.Самчука, КЗ «РОКМ», ОЦНТ, ПКіС «Текстильник», КЗ «ДАРО», філармонія, туристичні фірми тощо), де вони ознайомилися з практикою організації діяльності різних структур сфери культури (відп. – доц. кафедри Виткалов С.В., лютий).

– На кафедрі здійснювала впровадження результатів власного дисертаційного дослідження докторантка НПУ ім. М.П.Драгоманова, доц. Любарець В.В. на тему «Теорія і практика професійної підготовки майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища» (лютий).

– Декан факультету (доц. Дзюбишина Н.Б.) – постійний учасник культурно-дозвіллєвих заходів, що організуються студентами та викладачами кафедри, екскурсійних поїздок, а також відкритих занять та засідань кафедри.

– Ст. викл. Глущук О.Г. взяла участь у вебінарі-тренінгу «Івент-менеджер – універсальний спеціаліст» освітньої платформи у сфері івент-менеджементу «Академія Івент менеджменту» (лютий, м. Київ). Подібна практика стає традиційною й для інших співробітників (Костюк Л.К., Казначеєва Л.М., Виткалов С.В., Шолудько Н.Г.).

– Студентка IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» А.Андреєва взяла участь у Культурологічних читаннях, проведених у НаУ «Острозька академія» (3 березня).

– Студенти IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» (Б.Вальд та А.Андреєва) провели декілька екскурсій у КЗ «РОКМ» обласної ради та Музеї У.Самчука німецькою і англійською мовами (лютий).

– Доц. Виткалов С.В. і доц. Костюк Л.К. брали участь у черговому засіданні Комітету з присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді при Рівненському міськвиконкомі (19.03).

– Із метою покращення фахової підготовки студентів, запроваджено Комплексний усний екзамен із фаху (як додаток до дипломної роботи) на випускних курсах двох спеціальностей кафедри (034 «Культрологія» і 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»).

– У зв'язку із захистом дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора культурології та значним науковим, науково-методичним і організаційно-культурним доробком, доц. Виткалова С.В. наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. переведено на посаду професора кафедри (1.04).

– Доктора культурології, проф. кафедри Виткалова С.В. затверджено у складі редколегії фахового, науко-метричного культурологічного Вісника Інституту культурології («Мистецтвознавство» і «Культурологія») Національної академії мистецтв України (квітень).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгуки на автореферати дисертаційних досліджень: *Волинець В.О.* Віртуалізація культури в добу інтернет-технологій»: дис...канд. культурології: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 19 с. (квіт.); *Сиваш І.О.* Мистецтво етнодизайну в культурі України XX – початку XXI століття:. дис... канд. миств.: 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. 19 с. (квітень); *Галудзіної-Горобець В.І.* Історизм у дизайні одягу другої половини XX – початку XX ст.: ґенеза, динаміка, стильові особливості: дис...канд. миств.: 17.00.07 – Дизайн / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2019. 22 с.; *Луковської О.І.* Арт-текстиль України в контексті європейських експериментальних тенденцій другої половини XX – початку XXI століття: дис... д-ра миств.: 26.00.01 – Теорія та історія культури / Ін-т мистецтвознавства,

фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАНУ. Київ, 2019. 31 с.; *Безуглої Р.І.* Гламур у європейський художній культурі: історична динаміка та форми: дис... д-ра миств.: 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. 42 с.; *Ян І.М.* Український музично-драматичних театр у системі соціокультурних зв'язків останньої третини XIX – початку XX століття: дис...д-ра миств.: 26.00.04 / Харків. держ. акад. культури, 2019. 39 с. (захід не відбувся через карантин); *Мирошниченко-Гусак Л.А.* Відділ етнографії та народних промислів Волинського краєзнавчого музею: формування колекції, роль у збереженні національної культурної спадщини (1929-2018 рр.): дис...канд. іст. наук: 26.00.05 / СНУ ім. Лесі Українки, 2019. 20 с.; *Петрик Н.Р.* Формування колекцій пам'яток воєнної історії у музеях Львова (1928-2018 рр.): дис...канд. іст. наук: 26.00.05 / СНУ ім. Лесі Українки, 2019. 20 с. (грудень).

– Відповідним наказом ректора РДГУ проф. Постоловського Р.М. затверджено нову символіку гуманітарного університету (25.04).

– Міністерство освіти і науки України затвердило Стандарт вищої освіти II (магістерського) ступеню спеціальності 034 «Культурологія», в основі якого лежить не навчальний план, а формування 4-х груп компетентностей.

– Колектив кафедри розпочинає підготовку фахівців I-II освітнього ступеня «Бакалавр-Магістр» кваліфікації «Експертиза історико-культурних цінностей» в рамках спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та профорієнтаційні заходи з прийому на усі (три) спеціальності кафедри й студентів-іноземців.

– У рамках Днів науки проведено студентську олімпіаду на тему «Українське мистецтво XX – початку XXI століття в контексті світової художньої культури», організаторами якої є СНТ «Афіна» (Голова – студ. IV курсу Б.Вальд, куратор – доц. Костюк Л.К., 28.03). У роботі заходу взяли участь 23 студенти усіх спеціальностей кафедри Переможцем стала студентка IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» І.Чайка.

– В РДГУ започатковано безкоштовні курси для підготовки студентів бакалавріату до складання ЗНО з іноземної мови (магістратура, квітень).

– Науково-педагогічні працівники кафедри залучаються до підготовки питань на засідання учених рад університету та художньо-педагогічного факультету.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. взяли участь у всеукраїнських науково-практичних конференціях із міжнародною участю, або міжнародних: «Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, педагогічний, мистецтвознавчий аспекти». Луцьк, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі України, 12 квіт., 2019 р.; «Актуальні проблеми сучасної культурології та філософії: дискурс традицій в постмодерній парадигмі». Хмельницький: гуманітарно-педагогічна академія, 15 трав., 2019 р.; «Історичне минуле й культурна спадщина України в сучасних мистецьких практиках», 30-31 трав., 2019. Київ: Ін-т культурології НАМ України, 2019 (В останньому заході взяли також участь і доц. Костюк Л.К. та пошукувачі кафедри Гордєєв В.А. і Маркевич Л.А.), всеукраїнській науковій конференції «Траєкторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура», м. Маріуполь, 15-16 листоп., 2019 р.. Маріуполь: МДУ, 2019 (У цьому заході взяли участь ст. викл. Глущук О.Г., доц. Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Тюска В.Б.).

– Доц. Шолудько Н.Г. із групою студентів II курсу спеціальності 028 «МСКД» на базі Офісу реформ Рівненського регіонального відділення Асоціації міст України проведено «День спеціаліста», в рамках якого відбулася зустріч із виконавчим директором Т.Грещук та консультантом з економічного розвитку територіальних громад Р.Стасюк; студенти взяли участь у майстер-класі проектних менеджерів (22.03).

– Група науково-педагогічних працівників прикладного напряму (доценти Казначеєва Л.М., Шолудько Н.Г.) і студенти кафедри провели низку культурно-мистецьких заходів у ЗОШ декількох районів Рівненщини. Доц. Казначеєва Л.М. – й в установах соціального спрямування (с. Шубків) (квітень-травень).

– На вимогу відділу кадрів і деканату ХПФ, кафедрою уточнено низку нормативних документів, зокрема Положення про кафедру, а також посадові інструкції на кожну науково-педагогічну посаду і подано їх на затвердження до вченої ради РДГУ (11.04.2019 р., відп. – проф. Виткалов В.Г.).

– Доценти Шолудько Н.Г. і Казначеєва Л.М. взяли участь в обласній нараді керівників ОТГ, проведеній у м. Рівне і виступили з доповіддю

про систему підготовки фахівців сфери культури на нашій кафедрі (17-18.04).

– Колегія ДАК МОН України затвердила (25.04) склад Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеню доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 теорія та історія культури (мистецтвознавство, культурологія): д-р пед. наук, проф. Поплавський М.М., д-р культурології, проф. Долбенко Т.О., к. миств., доц. Підлипська А.М., д-р філос. наук, проф. Безклубенко С.Д., д-р миств., проф. Безручко О.В., д-р культурології, проф. кафедри Виткалов С.В., д-р культурології, проф. Гончарова О.М., д-р миств., проф. Грица С.Й., д-р миств., проф. Деменко Б.В., д-р культурології, проф. Копієвська О.Р., д-р іст. наук, проф. Курочкин О.В., д-р іст. наук, проф. Ластовський В.В., д-р миств., доц. Опанасюк О.П., д-р культурології, проф. Петрова І.В., д-р психол. наук, проф. Просандєєва Л.Є, д-р іст. наук, доц. Пустовалов С.Ж., д-р миств., ст. наук. співр. Смирна Л.В., д-р миств., доц. Фадєєва К.В.

– Студенти кафедри провели культурологічні, профорієнтаційні заходи в ЗОШ Рівненського району (орг. – доценти Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М.). Усі заходи подібного плану активно висвітлюються на інтернет-сторінках співробітників та ЗОШ району.

– Проф. Виткалов В.Г. здійснив упорядкування і редагування тексту монографії канд. мистецтвознавства, доцента НаУ «Острозька академія» Я.В.Бондарчук «Історія регігійного мистецтва прадавньої доби» (1285 с.) та Хрестоматії «Традиційно-побутові танці України» (280 с.), підготовленої на замовлення ГО «Рада керівників обласних центрів народної творчості України» і Українського культурного фонду. Проф. кафедри Виткалов С.В. – автор вступної статті (травень). Рецензент хрестоматії – народний артист України, художній керівник Національного ансамблю танцю України ім. П. Вірського М.Вантух.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгуки на автореферати дисертаційних досліджень на запит спеціалізованих учених рад: Лисинюк М.В. «Мова як універсальна форма буття національної культури», поданої на здобуття наукового ступеня канд. культурології: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 16 с. (31.05), Гатеж Н.В. «Підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва до виховання естетичної культури учнів закладу загальної середньої освіти», поданої на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 22 с. (18.06).

– Відбулася Звітна наукова конференція студентів і науково-педагогічних працівників кафедри (15.05), у якій взяло участь 33 студенти і педагоги кафедри (кер. – доц. Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Виткалов С.В.) та XII міжнародна наукова конференція молодих дослідників «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих», у секції «Молодий мистецтвознавець» заявлено 17 доповідей, з яких представників кафедри – 8 (16.05, керівник секції – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Продовжується практика підготовки науково-педагогічними працівниками кафедри рецензій у періодичній пресі регіону на культурно-мистецькі події.

– Проф. Виткалов В.Г. Наказом МОН України (№ 238 – л від 9.04.2019 р.) призначався членом експертної комісії для проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів спеціальності 6.020101 – «Культурологія» у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (15.05), Наказом № 628 від 16.05.2019 р. у Львівському національному університеті ім. І.Я.Франка,

– На II етапі (02-06.05) Всеукраїнського конкурсу (обласний рівень) наукових робіт учнів-членів МАН учениця Рівненської ЗОШ К.Басюк посіла II місце у секції «мистецтвознавство». Тема роботи – «Авангардизм у творчості О.Архипенка в часи мистецької кризи першої половини XX ст.». Наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М.

– Доц. Шолудько Н.Г. зі студентами IV курсу спец. 034 «Культурологія» підготувала сценарій та здійснила постановку VII Урочистої асамблеї «Жіночі обличчя Рівненщини» за підтримки заступника голови ОДА С.Богатирчук-Кривко, міського голови В.Хомка, Голови обласної федерації профспілок М.Шершуна (26.05.2019 р.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. на пропозицію редколегії «Енциклопедія сучасної України» (м. Київ) надіслав необхідну інформацію про подальшу співпрацю (6.05).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. призначався членом експертної комісії МОН України для проведення первинної акредитаційної екс-

пертизи освітньо-професійної програми спеціальності 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (Наказ МОНУ № 452-л від 7.05.2019 р.).

– Проф. Виткалов В.Г. «За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки, значні успіхи у підготовці висококваліфікованих кадрів, плідну науково-педагогічну діяльність, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм» відзначений Грамотою Верховної Ради України» (№ 284-к від 27.05.2019 р.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у 4-х засіданнях спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (30-31.05), де виступив в обговореннях 4-х дисертацій. Він також відвідав відкриті заняття (майстер-класи) у проф. КНУКіМ Цвєткової Л.Ю. (народна хореографія).

– Доц. Костюк Л.К. виконувала обов'язки члена організаційної групи з питань підготовки до відкриття виставки картин Г.П.Косміаді (м. Рівне) у Львівській Національній картинній галереї ім. Б.Г.Возницького (червень).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував навчальний посібник доктора культурології, проф. Гончарової О.М. (КНУКіМ) «Художні музеї Європи», підготовлений для студентів спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Київ: КНУКіМ, 2019. 159 с. (травень).

– У зв'язку з вимогою МОН України про необхідність рецензій для статей, що подаються до наукових збірників, проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував декілька наукових статей канд. миств., доц. Бондарчук Я.В. (НаУ «Острозька академія») та статей до наукових збірників, що друкуються в НМАУ ім. П.І.Чайковського.

– Макетування та верстка усіх наукових збірників кафедри здійснюється професором кафедри Виткаловим С.В.

– Доц. Костюк Л.К., як керівник обласної організації «Товариство гемофілії» Всеукраїнської організації інвалідів, брала участь у підготовці та проведенні зборів організацій, пов'язаних із гемофілією та іншими порушеннями гемостазу для об'єднання зусиль і координації роботи у вирішенні проблем гемофілії та інших порушень гемостазу за підтримки Всесвітньої Федерації гемофілії (ВФГ) та Європейського Консорціуму Гемофілії (ЄКГ) (Київ, 1 червня).

– На кафедрі продовжується формування електронної бази даних для забезпечення навчального процесу (відп. – ст. лаб. Травинська Ю.В.).

– Доц. Шолудько Н.Г. із групою студентів IV курсу протягом навчального року спільно з міським клубом успішних людей тричі відвідали Тучинську школу-інтернат, де провели для школярів культурно-мистецькі заходи: «Український віночок», «Улюблена іграшка», «Новорічні прикраси». Учасники студентського клубу взяли також участь у Всеукраїнській акції, започаткованій Спілкою жінок України «Подаруй ровеснику книгу», завдання якої – поповнення бібліотек у військових шпиталях.

– Усі науко-метричні збірники кафедри обов'язково надсилаються до місць їх реєстрації і у паперовому варіанті (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.). Все це здійснюється на кошти організаторів. Він же здійснює їх упорядкування і верстку. Запроваджено й постійне інформування закордонних партнерів із питань реєстрації в науко-метричних базах про попередню кількість статей у кожному з цих наукових збірників.

– Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ліцензована МОН України за II (магістерським) рівнем (24.05). Тоді ж розпочато профорієнтаційні заходи стосовно прийому студентів на цю спеціальність.

– Ст. викл. Глущук О.Г. спільно з доц. Тюскою В.Б. підготували та провели, у рамках методологічного семінару кафедри, методичний семінар на тему «Сучасні теоретико-методологічні засади у вивченні дисциплін прикладної культурології» (21.05).

– Студентка спеціальності 034 «Культурологія» I (бакалаврського) рівня Юлія Кравчик на конкурсі краси «Волинська княжна» («Легенди Волині»), проведеному у м. Луцьк (замок Любарта), на якому демонструвалися творчі здібності, креативність, комунікабельність, здобула перемогу і титул «II Віце-місс» (26.05).

– Доц. кафедри Казначеєва Л.М. здобула перемогу у номінації «До вершин науки» місцевого рейтингу-конкурсу «Успішна жінка – 2019» (26.05.2019 р.).

– Доц. Костюк Л.К. як куратор галереї європейського живопису «Євро-Арт», філії кафедри, упродовж року організовувала виставки картин А.Іваненка, Й.Бокшая, І.Труша та ін. художників. Для студентів спеціальностей 034 «Культурологія» і 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» вона провела низку екскур-

сії, заняття з опису та аналізу художніх творів, залучивши студентів до обговорення експозицій виставок та їх аналізу.

– На кафедрі здійснює стажування заступник директора із заочної форми навчання Рівненського коледжу технологій і дизайну, колишня випускниця кафедри, В.І.Павлюк (28.05-28.06).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. провів зустріч із народним артистом України, проф. кафедри шоу-бізнесу КНУКіМ В.О.Мойсеєнком та керівником художнього теле-проекту «Орел і решка» (Київ) Є.В.Мойсеєнко (9.06) на предмет подальшої співпраці.

– На запит Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував Стандарт вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» ІІ магістерського рівня (12.06).

– Завершила навчання на ОПП кафедри найбільш чисельна група студентів бакалавріату останніх років денної форми навчання (25.06).

– На прохання Миколаївської спеціалізованої ЗОШ «Академія дитячої творчості» проф. кафедри Виткалов С.В. упродовж останніх 6 років готує відеофільм про міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека». Фільми надсилаються і для співорганізатора цього фестивалю – НАПН України (червень).

– Чергові випуски наукових збірників, що друкуються на кафедрі, надіслані до місць їх науко-метричної реєстрації.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В. та Виткалов В.Г.) брали участь у якості членів журі XXII міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» та літньої міжнародної школи «Академія педагогічної творчості» (Миколаївська обл. с. Рибаківка, МДОЦ «Космос», 25.06-1.07) із міжнародним представництвом, про що свідчать відповідні сертифікати та інформація в мережі Інтернет.

– Проф. Виткалов В.Г. на засіданні вченої ради РДГУ обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри терміном на 5 років (25.06).

– Чимало років колектив співробітників під час вступної кампанії здійснює консультування в навчальному корпусі з метою якісного відбору абітурієнтів на навчання.

– На вимогу МОН України запроваджено нову форму оприлюднення наукових збірників на сайті кафедри та РДГУ (липень). Проведено значні підготовчі роботи з надання науковим збірниками міжнародного знаку DOI та відповідності їх атестаційним вимогам (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Технічним секретарем Предметної комісії на спеціальностях кафедри («Бакалавріат») призначено ст. лаборанта Травинську Ю.В.

– На спеціальності кафедри під час вступної кампанії *подано заяв: денна форма навчання:*

– Спеціальність 034 – «Культурологія» І освітній ступінь «Бакалавр» – 88 заяв (ліцензія – 55), ІІ освітній ступінь «Магістр» – 5 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: І освітній ступінь «Бакалавр» – 47 заяв (ліцензія – 25); ІІ освітній ступінь «Магістр» – 4 заяви (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: І освітній ступінь «Бакалавр» – 40 заяв, ІІ освітній ступінь «Магістр» – 1(ліцензія – 30).

Заочна форма навчання: подано заяв:

– Спеціальність 034 – «Культурологія» І освітній ступінь «Бакалавр» – 2 заяв (ліцензія – 55), ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 2 заяв; нормативний термін (3 р. н.) – 3 заяв; ІІ освітній ступінь «Магістр» – 2 заяв (ліцензія – 10).

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І освітній ступінь «Бакалавр» – 3 заяви (ліцензія – 25), ІІ освітній ступінь «Магістр» – 1 заява (ліцензія – 10).

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: І освітній ступінь «Бакалавр» – 5 заяви (ліцензія – 30), ІІ освітній ступінь «Магістр» – 4 заяви.

– Іноземні студенти – заяви на усіх спеціальностях відсутні через відсутність даних про РДГУ у міжнародних інформаційних освітніх базах.

– На спеціальності кафедри *зараховано*: денна форма навчання:

– Спеціальність 034 – «Культурологія» І освітній ступінь «Бакалавр» – 4 особи; ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – особи, ІІ освітній ступінь «Магістр» – 4 особи.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І освітній ступінь «Бакалавр» – 2 особи; ІІ освітній ступінь «Магістр» – 3 особи.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: І освітній ступі-

ність «Бакалавр» – 10 осіб, ІІ освітній ступінь «Магістр» – 1 особа.

Заочна форма навчання.

Спеціальність 034 – «Культурологія» І освітній ступінь «Бакалавр» – 3 осіб, ОКР «Бакалавр» 2 р. н. – 1 осіб; нормативний термін навчання (3 р. н.) – 1 особа, ІІ освітній ступінь «Магістр» – 1 особа.

– Спеціальність 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І освітній ступінь «Бакалавр» – осіб, ІІ освітній ступінь «Магістр» – осіб. За «перехресним вступом» – осіб.

– Спеціальність 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності»: І освітній ступінь «Бакалавр» – 3 осіб, ІІ освітній ступінь «Магістр» – 2 осіб.

– Вартість навчання на спеціальностях кафедри І (бакалаврського) ступеня д. ф. н. становить 11.970 грн. на рік (470 $), у магістратурі – 13.180 грн. на рік (515 $). Різниця в оплаті з іншими спеціальностями фактично відсутня.

Загалом гуманітарний університет, маючи найвищі показники за кількістю поданих заяв на Рівненщині, зберіг контингент студентів на рівні минулого року.

– За відповідним рішенням МОН України прийом на навчання (платна форма) на базі ОКР «Спеціаліст» та «Магістр» продовжено до кінця листопада. Продовжено вступ й на платну форму і на І (бакалаврський) рівень при наявності ЗНО до 27.09.

– Екзаменаторами для проведення вступних іспитів на спеціальностях кафедри (на скорочений і нормативний терміни навчання та до магістратури) наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. призначено проф. Виткалова В.Г., проф. кафедри Виткалова С.В., доцентів Костюк Л.К. та Шолудько Н.Г.

– За даними МОН України спеціальність 034 «Культурологія» знаходиться на 8 місці серед освітніх пріоритетів, обраних абітурієнтами у 2019 році.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали заходи міжнародних фестивалів: альтернативної музики «Тарас Бульба» (м. Дубно, 21-22.07), органної музики «MUSICA VIVA ORGANUM», зокрема концертну програму з творів «Пори року» А.Вівальді й Й.С.Баха та виступи групи провідних органістів під час реалізації міжнародної програми «Україна – США: партнерство за органом» (Органна зала, 04-13.08). У рамках святкування річниці державної незалежності у місті відбулися: міжнародний фестиваль ковальського мистецтва «Металеве серце України» (24-25.08), міський фестиваль «Рівне. Літо. Музика» та міжнародний фестиваль джазового мистецтва «Art jazz» (Академічний театр, «Лебединка», 25-31.08), про які опубліковано статті-відгуки у регіональній періодиці (Рівне-Луцьк) С.Виткаловим.

– У зв'язку з багаторічною практикою проведення міжнародних фестивальних заходів «Art jazz» у Західному Поліссі (Рівне-Луцьк), на базі Інституту мистецтв РДГУ створено ART JAZZ School-2019, перші виступи учасників якої відбулися під час проведення цього фестивалю (25-30.08).

– Відбулася зустріч студентів-випускників спеціальності «Культурологія», які завершили навчання в РДГУ у 1999 р. із професорсько-викладацьким складом кафедри (19.08, ініціатор – доц. Шолудько Н.Г.), під час якої висловлено побажання про створення Асоціації випускників кафедри.

– Студенти і співробітники кафедри відвідали фестивальні заходи «Бульба-фест» (17-18.08, мікрорайон «Ювілейний») з широкою культурно-мистецькою програмою: «містечко народних майстрів», виступи Волинського державного народного хору, рок-гурту «Брати Гадюкіни», місцевих виконавців, ознайомилися з роботою розмаїтих івент-агенцій та ін.

– У спеціалізованому часописі МОН України «Науковий світ» (19.08) вийшло друком оголошення про захист дисертаційного дослідження пошукувача кафедри, викладача кафедри хореографії РДГУ Маркевич Л.А. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Усі статті наукових збірників кафедри, рекомендовані до публікації, здобувають міжнародний знак DOI (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В., серпень).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. провів зустріч із директором Миколаївського муніципального коледжу культури і мистецтв С.В.Мициком на предмет подальшої співпраці, ознайомивши його з художнім потенціалом КЗ «РОКМ», Музею бурштину, Музею У.Самчука, фестивальними заходами, що проводилися у місті, а також кафедр художньо-пе-

дагогічного факультету, здобутками й нашої кафедри (25-26.08).

– Станом на 1 вересня у штаті кафедри знаходиться 9 науково-педагогічних працівників, якісний ценз яких становить 90%: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Матвеєва В.С. (остання забезпечує лише факультети колишнього педінституту і годин на спеціальностях кафедри немає), Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. Довантаження по кафедрі – доц. кафедри політології Андрощук І.М. (0,6 ст.), доц. Дзюбишина Н.Б. (0,15 ст.)

Серед викладачів-сумісників – канд. іст. наук Самсонюк Т.М. – заступник директора КЗ «РОКМ» РОР, завідувач відділу давньої історії України цього ж музею, доц. Пономарьова Т.О., начальник відділу соціокультурної сфери Планово-фінансового Управління Рівненської ОДА О.С.Козярчук, канд. пед. наук, доц., декан художньо-педагогічного факультету Дзюбишина Н.Б., ст. викл., начальник навчального відділу РДГУ Колосюк О.А., завідувач відділу ліцензування та акредитації РДГУ, ст. викл. Байло О.А. Викладацька розташована в ауд. 46-а; загальна кількість студентів на кафедрі – 139. Навчальне навантаження на 2019-2020 н. р. складає 7132 год., що становить 11,9 ставки.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. долучається до налагодження контактів із міжнародним відділом МОН України, Київським міжнародним центром культури і освіти стосовно підключення РДГУ до загальної світової мережі освіти, оскільки основною причиною відсутності іноземних абітурієнтів під час вступної кампанії до гуманітарного університету і у 2019 році є відсутність даних про РДГУ в інформаційному просторі.

– Доц. Костюк Л.К. відзначена Грамотою МОН України та НАН України (30.08) за особистий внесок у розвиток обдарованої учнівської молоді як голова журі ІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН та з нагоди 100-річчя НАН України.

– Колектив науково-педагогічних працівників кафедри забезпечує підготовку фахівців за І-ІІ (бакалаврським і магістерським) рівнями на трьох спеціальностях: 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

– Колектив кафедри налагоджує творчі контакти з Рівненським Палацом дітей та молоді (кер. – І.О.Первушевська), зокрема планується спільне проведення міжнародних науково-практичних конференцій, де окремою стане секція «Позашкільна освіта в Україні як феномен культури» (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Перегляд рецензій та статей регіональної культурно-мистецької проблематики, опублікованих проф. кафедри Виткаловим С.В. і розмішених лише на сайтах рівненських періодичних видань, зокрема й газети «Волинь», станом на кінець липня перевищує 50 тис. звернень (переглядів).

– Студенти і співробітники кафедри були присутні на відкритті художньої виставки творів С.Шишка («Євро-Арт», 6.09), відвідали наукову бібліотеку РДГУ (відп. – куратори академгруп), а також чимало заходів в «Арт-ательє Г.Косміаді», «Євро-Арт», КЗ «РОКМ», «ОУНБ» РОР (відп. – доц. Костюк Л.К.). Студенти І курсу кафедри долучилися до організації і проведення Дня села (Мирогоща, 22.09); спільно з івент-агенцією «Мега-подія» були присутні: на відкритті концертного сезону в обласній філармонії (1.10), лекції-екскурсії «Знайомство з містом» (10.10), прес-конференції проекту «Віртуальний музей князів Острозьких» (8.10) та виставці «Корецька порцеляна» (22.10, КЗ «РОКМ»), взяли участь у художньому народознавчому проекті «На перехрестях часу» (КЗ «РОУНБ», 31.10, відп. – доц. Шолудько Н.Г.), провели інсценізовану постановку казки та ігрову програму в Рівненському обласному НМЦ у рамках дисципліни «Культурологія дозвілля» (13.11) та аналогічну програму у Тучинському НРЦ (доц. Казначеєва Л.М.), зустрічі з представником художньої агенції «95 квартал» В.Жидковим (7.12, КЗ «МБК»), заслуженою артисткою України Г.Цьомик, відвідали звітний концерт хореографічної агенції «Едельвейс» із новою програмою «Лабіринт» (МБК «Текстильник», 26.12), на більшість із цих заходів проф. кафедри Виткаловим С.В. опубліковано відгуки (рецензії) в періодичній пресі м. Рівне.

– Розпочато підготовчі заходи стосовно проведення XV міжнародної науково-практичної конференції «Європейський культурний простір і українські перспективи»: розсилка інформаційних повідомлень (майже 900), узгодження складу оргкомітету, формування наявних матеріалів у наукові збірники, їх упорядкування

і редагування тощо (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.).

– За ініціативи проф. кафедри Виткалова С.В. укладено Угоду (вересень) про співпрацю з обласною філармонією, у результаті якої студенти академгруп мають можливість відвідувати усі концертні заходи безкоштовно, у той же час художні програми філармонії мають висвітлюватися у всеукраїнській та регіональній періодичній пресі. Студенти кафедри постійно залучаються до проведення культурно-мистецьких імпрез, що організуються відомими продюсерськими групами («Мега-подія» в Рівному, серпень).

– Статті у наукових збірниках кафедри із вересня 2019 р. друкуються за наявності реєстраційних знаків ORCID та DOI. На здобуття останнього укладено відповідну угоду.

– Кандидатури проф. кафедри Виткалова С.В. та завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. запропоновані, після проходження навчання, до складу Національного Агентства з питань якості вищої освіти (НАЗЯВО, 16.09) – Комісія з проведення акредитаційних експертиз освітньо-професійних програм (напряму 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки») у ЗВО України.

– Кафедральним структурним підрозділом ОНПО «Культура» клубом «Етно-fashion» проведено літературно-музичну композицію пам'яті С.Крушельницької «Солов'їний вінок України» (19.09. КЗ «ОУНБ»), спільно з міським клубом успішних людей – заняття з майстерності ведучого конферансьє: «Квіти України» і «Новорічні прикраси» (17.09 і 23.11, Тучинська школа-інтернат. Студенти взяли також участь у всеукраїнській акції, започаткованій рівненським відділенням Спілки жінок України стосовно поповнення книжок у бібліотеках військових шпиталів (відп. – доц. Шолудько Н.Г.).

У рамках роботи студентського клубу «Маркетинг-Арт» ОНПО «Культура» доц. кафедри Кучиною Н.І. проведено зустрічі із керівництвом КЗ «РОКМ» та КЗ «РОЦНТ» у рамках реалізації проекту «Спілкуємось. Навчаємось. Опановуємо досвід» (жовтень).

– Викладачі кафедри (Глущук О.Г., Шолудько Н.Г.) взяли участь у Форумі креативних індустрій (21.09, м. Рівне).

– Із метою набуття управлінських навичок та уміння працювати з різноманітною аудиторією, студенти І курсу усіх спеціальностей кафедри долучилися до організації і проведення Дня села (Мирогоща, 22.09).

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження аспірантки Цімох Н.І. «Трансформація жанрів телебачення України», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2019 (4 жовтня).

– За умовами додаткового прийому та переводу з інших ЗВО на спеціальності кафедри зараховано ще 5 студентів (станом на 23 вересня). Загалом по університету за вказаний вище період зараховано майже 90 студентів.

– Ст. викл. Глущук О.Г. організувала зустріч студентів кафедри із спеціалістом зі сторітеллінгу, журналісткою, колишньою випускницею спеціальності 034 «Культурологія» К.Ніколаєвою (м. Київ) (філія міської бібліотеки, 23.09).

– Здійснено туристичну поїздку студентів та науково-педагогічних працівників РДГУ за маршрутом «Рівне-Кам'янець-Подільський-Хотин-Чернівці-Банчени-Рівне» з відвіданням найяскравіших пам'яток національної культури (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В., 28-29.09).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у 2-х засіданнях спеціалізованої вченої ради КНУКіМ, де виступив в обговоренні 4-х дисертаційних досліджень (4.10).

– Пошукувач кафедри, старший викладач кафедри хореографії РДГУ Л.А.Маркевич захистила дисертаційне дослідження на тему «Трансформація системи художньої мови української національної балетної вистави 20-80-х років ХХ століття», подане на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – «Теорія та історія культури» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (Спеціалізована вчена рада ДЗВО «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», 8.10).

– Доц. Казначеєва Л.М. здійснила стажування на базі Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ (жовтень).

– Із метою наближення навчання до практики роботи установ культури доц. кафедри Кучиною Н.І. проведено практичні заняття зі студентами І курсу спеціальності 028 «МСКД» із заступником директора КЗ «РОКМ»

Т.М.Самсонюк із дисципліни «Основи маркетингу» на тему «Товарна політика музею» (7.10) та ІІІ курсу спец. 028 «МСКД» із директором КЗ «РОЦНТ» В.В.Самчуком із дисципліни «Менеджмент і маркетинг СКС» на тему «Ситуативне управління установою сфери культури» (23.10).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Тюска В.Б.) надіслали матеріали про участь у всеукраїнській науковій конференції «Траекторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура», організованій Маріупольським державним університетом (18-19.11).

– Студенти кафедри провели, або відвідали низку культурно-мистецьких заходів в установах культури міста з нагоди Тижня факультету, а також відкриття міжнародного фестивалю «Фото-вернісаж на Покрову» (14.10, КЗ «РОКМ» РОР), прем'єрний показ художнього фільму «Тарас Шевченко» (Кінопалац «Україна», 22.10) (орг. – куратори академічних груп).

– Наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» та «Актуальні питання культурології» вдруге упродовж року пройшли перереєстрацію у науко-метричній базі «Index Copernicus» (Польща, жовтень), дещо підвищивши свій попередній рейтинг.

– Колишня студентка-випускниця бакалавріату (2019 р.) спеціальності 034 «Культурологія» А.Андрєєва здобула ІІ місце у міжнародному студентському конкурсі «Мій рідний край» (наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М.).

– «Студентками місяця» (за вересень) стали: магістрантка VI курсу О.Король (за наполегливе здобуття вищої освіти, відсутність пропусків занять упродовж навчання і високу активність під час їх проведення) та М.Зорій (Лаврів) («За суттєву зміну у ставленні до навчання»).

– Національне Агенство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) затвердило персональний склад галузевої експертної ради (ГЕР) із галузі знань 03 «Гуманітарні науки» (Протокол № 9 від 29.08.2019 р. (протокол № 11 від 1 жовтня; протокол № 12 від 29 жовтня): Попович В.М. (НУ «Запорізька політехніка»), Гуз А.М. (Нац. академія Служби безпеки України), Лиман І.І. – голова (Бердянський держ. пед. ун-т), Сминтина О.В. – заступник голови (Одеський НУ ім. І.І.Мечникова), Александрова О.С. – заст. голови (Київський ун-т ім. Б.Грінченка), Шабанова Ю.О. (НТУ «Дніпровська політехніка»), Виткалов С.В. (РДГУ), Колесник О.С. (Чернігівський НУ «Чернігівський колегіум ім. Т.Г.Шевченка»), Єсипенко Н.Г. (Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича), Луцак С.М. (Івано-Франківський нац. медичний ун-т), Мойсієнко В.М. (Житомирський держ. ун-т ім. І.Я.Франка), Серебрянська І.М. (Сумський держ. ун-т), Снитко О.С. (Київський нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка), Дейнеко І.А. (Приватний підприємець), Півненко В.Ю. (Черкаський держ. технологічний ун-т). Загалом до компетенції даної ГЕР входять спеціальності: 031 «Релігієзнавство», 032 «Історія та археологія», 033 «Філософія», 034 «Культурологія», 035 «Філологія».

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Глущук О.Г.) у складі групи з 38 викладачів РДГУ здійснили підвищення кваліфікації (за власний рахунок) у польському університеті ім. М.Коперника м. Торунь (орг. – проректор РДГУ з міжнародної діяльності та євроінтеграції – проф. Пелех Ю.В. та проф. кафедри Виткалов С.В. (23-26 жовтня).

– Редакція наукових збірників кафедри отримала довідку НБУ ім. В.І.Вернадського про наявність паперових і електронних варіантів усіх наукових збірників кафедри та належну їх якість (жовтень).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у триденному семінарі-практикумі галузевої експертної ради НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки», проведеному у Національному авіаційному університеті та Київському національному університеті технологій і дизайну (30.10-01.11), а також в аналогічному заході, проведеному в КНУ ім. Т.Г.Шевченка. Голова – д-р філол. н., проф. Квіт С.М.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. в авторській програмі «Грані мистецтв» обласного телеканалу «Ритм-ТВ» записав інтерв'ю з відомою українською естрадною співачкою Златою Огневич (МБК «Текстильник», 2.11), директором Рівненської обласної філармонії М.Орешком (студія, 22.11), директором МБК О.Стельмах (зала МБК, 9.12).

– Укладено угоду про співпрацю з Харківською державною академією культури.

– Відбулася чергова перевірка стану справ кафедри (навчально-методичної документації) навчальним відділом РДГУ (8.10). Розпочато оприлюднення усіх освітніх програм закладу на сайті РДГУ.

– Упорядковано наявну планову та звітну документацію кафедри (відп. – ст. лаб. Травинська Ю.В.).

– У зв'язку з підготовкою до проведення дострокової перереєстрації наукових збірників кафедри Колегією МОН України і переведення їх до категорії «Б», здійснено зміни у складі їх редколегій, зокрема Головою редакції запрошено доктора філософських наук, проф., директора Інституту культурології, академіка Національної академії мистецтв України Г.П.Чміль, проведено й зміни у складі редколегій, розширивши представницький ряд іноземних науковців (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Студенти і співробітники кафедри відвідали персональну виставку львівського художника Р.М.Яціва (Євро-Арт, 9.11, орг. – доц. Костюк Л.К.), вистави «Каліка з острова Інішмаан» та «Біла ворона» в Академічному музично-драматичному театрі (16-17.11), презентацію нових видань проректора Львівської національної академії мистецтв, канд. мистецтвознавства, проф. Яціва Р.М. («Євро-Арт», 5.12).

– До оргкомітету XV міжнародної науково-практичної конференції «Європейський культурний простір і українські перспективи» надійшли заявки від 515 науковців, що презентують 81 ЗВО, комунальні заклади, наукові чи художні установи України та шести країн світу (це найбільша кількість учасників за час проведення нашого заходу). Серед учасників – представники Китаю, рф, Білорусії, Азербайджану, США. Якісний склад учасників: 49 докторів наук-професорів, 110 кандидатів наук, доцентів, 4 докторантів і 47 аспірантів, а також 102 магістрантів та 85 студентів. Традиційно у роботі заходу беруть участь і представники ЗОШ України (Миколаївської, Сумської, Львівської, Рівненської областей) та спеціалізованих мистецьких шкіл-десятирічок (ліцеїв) (Львів, Харків). Уперше здійснено спробу вивести в окрему секцію позашкільну діяльність, яку очолила директор Рівненського міського ПДМ І.О.Первушевська. Функціонувало шість секцій (три в РДГУ, «Євро-Арт», зала Волинської ікони в КЗ «РОКМ», Міський Палац дітей та молоді). Для учасників проведено екскурсії містом, до галереї «Євро-Арт», КЗ «РОКМ». Захід висвітлював телеканал «Ритм» та окремі обласні ЗМІ. Інформацію про захід надіслано до облдержадміністрації (керівникам управлінь культури і туризму, освіти і науки, молоді і спорту та управління культури і туризму міськвиконкому, що брали участь у заході), МОН України, статті – до «Вищої школи», обласні газети «Рівне-експрес», «Волинь» та розміщено у фаховому науко-метричному збірнику кафедри.

– 15.11 відбулася зустріч членів кафедри (Виткалова С.В., Виткалова В.Г., Костюк Л.К) із завідувачем відділу Музею європейського мистецтва XIX-XXI ст. Львівської національної галереї мистецтв ім. Б.Г.Возницького О.Кіс-Федорук із питань подальшої співпраці.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. постійно залучається до рецензування статей на запит редколегій фахових наукових збірників ЗВО України.

– У рамках підготовки до оприлюднення освітніх програм на сайті РДГУ відбулася чергова перевірка кафедри навчальним відділом (О.А.Колосюк) університету (20.11).

– Кращими академічними групами спеціальностей кафедри визнані академічна група студентів III курсу заочної форми навчання спеціальності 034 «Культурологія» та академічна група студентів I курсу спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» денної форми навчання за якість підготовки до занять, професіональну мобільність, активну участь у життєдіяльності факультету.

– Фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напрями «Мистецтвознавство» і «Культурологія») та альманах наукового товариства «Афіна» «Актуальні питання культурології» введені й до науко-метричних баз «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека) (24.11).

– Відбулася зустріч проректора з міжнародних зв'язків та євроінтеграційни процесів РДГУ, проф. Пелеха Ю.В. та завідувача кафедри культурології і музеєзнавства, проф. Виткалова В.Г., проф. кафедри Виткалова С.В. із представником Університету ім. М.Коперника, доктором пед. наук, проф. Р.Мушкетою (м. Торунь) на предмет подальшої співпраці (25.11).

– Учена рада РДГУ 28.11, на пропозицію кафедри, затвердила до переліку підсум-

кових екзаменів, що виносяться на засідання Атестаційної комісії, й усний екзамен для двох спеціальностей кафедри I (бакалаврського) та II (магістерського) освітніх рівнів.

– Відбулася зустріч студентів і науково-педагогічних працівників університету з колишнім Головою Верховної Ради України, академіком НАН України В.М.Литвином із нагоди презентації його чергової книги (29.11).

– Рішенням ученої ради РДГУ (28.11) на пропозицію колективу повернуто усний екзамен для студентів випускних курсів спеціальностей кафедри під час проведення засідань Атестаційних комісій (спеціальності 034 «Культурологія» та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у семінарі-тренінгу, проведеному керівниками НАЗЯВО в Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка й Національному університеті технологій і дизайну (3.12) та відвідав ювілейний концерт М.М.Поплавського «Я – українець», проведений у Палаці спорту (Київ).

– Науково-педагогічними працівниками кафедри (доцентами Шолудько Н.Г. та Казначеєвою Л.М.) спільно зі студентами підготовлено відеоролик для презентації спеціальностей кафедри (монтаж – ст. V курсу Б.Вальда) (3.12) і проведено перші профорієнтаційні заходи в ЗОШ Рівненського району (відп., крім вище названих, – Тюска В.Б., Глущук О.Г., Виткалов С.В., Кучина Н.І.).

– Вкотре переглянуто і перезатверджено навчальні плани спеціальностей кафедри згідно нових вимог навчальної частини РДГУ (заочна форма навчання) (грудень).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри беруть участь у створенні Музею музики при КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР.

– Головою Атестаційної комісії на спеціальностях кафедри затверджено проф. кафедри Виткалова С.В.

– На кафедрі здійснюють стажування співробітниці Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ Л.Симончук та Л.Мельничук (із 9.12 по 9.01.2020 р.).

– На сайті кафедри розміщено ПДФ Вип. 30 та 31 фахових науко-метричних збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (20.12).

– «Студентами місяця» (грудень) рішенням кафедри визнані здобувачі II (магістерського) ступеня спеціальності 034 «Культурологія» О.Усик і Б.Вальд за високу соціальну активність, участь у культурно-мистецькому житті колективу.

– 17.12 проведено чергове засідання методологічного семінару (орг. – Виткалов С.В., Костюк Л.К.). Тема – «Компетентністний підхід у підготовці бакалаврів спеціальності «Музеєзнавство, пам'яткознавство» на основі стандарту вищої освіти України» та нові вимоги до організації методичного забезпечення навчального процесу.

– 19-20.12 на базі НУВГіП (м. Рівне) проведено чергове навчання членів галузевих експертних рад НАЗЯВО, в якому взяли участь проф. Виткалов В.Г. та проф. кафедри Виткалов С.В.

– Вийшла друком колективна монографія, в якій опубліковано розділ: S.Vitkalov The problem of «production» of the local cultural and artistic area (from diagnosis to modeling): experience of Rivne region: *Cultural and arts studies of national academy of culture and arts management:* collective monograph / O.Afonina, P.Herchanivska, Zh.Denysiuk, V.Diachuk, etc. Lviv-Toru : Liha-Pres, 2019. S. 21-38 [220 p.]. Liha-Pres is an international publishing house which belongs to the category «C» according to the classification of Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment (SENSE) [isn: 3943, 1705, 1704, 1703, 1702, 1701; prefix Met Code: 978966397]. Official website – www.sense.nl.

– У галереї європейського живопису «Євро-Арт» відбулася презентація творчості 19 найвідоміших художників Закарпаття (орг. – доц. Костюк Л.К., 20.12), на яку опубліковано відповідну рецензію у місцевій періодиці С.Виткаловим.

– Колегія МОН України своїм рішенням від 20.12 затвердила науковий ступінь кандидата мистецтвознавства пошукувачу кафедри Л.А.Маркевич (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.). У грудні цього ж року її переведено на посаду доцента кафедри хореографії.

– 21 грудня (субота) о 17.00 із запізненням на годину відбулася зустріч колективу РДГУ із заступником міністра Міністерства освіти і науки України Є.Стадним, на якій останній, посилаючись на надмірну зайнятість, повідомив

про суттєве скорочення стипендій, суттєве підвищення ціни за навчання, об'єднання навчальних закладів тощо.

– На засіданні вченої ради художньо-педагогічного факультету відбувся звіт завідувача кафедри з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності (24.12). Звіт оприлюднено на сайті кафедри. МОН посилює вимоги до цього виду діяльності, відтепер науковий відділ РДГУ приймає лише стандартизований статистичний звіт у вигляді таблиць (що саме, де опубліковано, обсяг, н/м бази тощо).

– Заступником Голови Рівненської облдержадміністрації з гуманітарних питань призначено С.Гемберга, який, крім виконання обов'язків керуючого Рівненським відділенням Ексімбанку, був багаторічним організатором міжнародних фестивалів «Art jazz cooperation» (Рівне-Луцьк).

– Згідно вимог МОН України в РДГУ також запроваджено нові форми освітньо-професійних програм дисциплін навчальних планів.

– Уперше в практиці діяльності РДГУ здійснено нарахування і виплату незначних премій співробітниками університету у зв'язку із завершенням року.

– Відбувся щорічний звіт ректора РДГУ проф. Постоловського Р.М. про проведену роботу у 2019 році на конференції трудового колективу (26.12).

– В РДГУ проведено обговорення Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів університету (грудень).

– Розпочалася чергова переробка навчальних програм, підготовка силабусів тощо у зв'язку з плановою перевіркою РДГУ Міністерством освіти та науки України.

– Вийшли друком навчально-методичні посібники проф. кафедри Виткалова С.В. «Наукова робота на спеціальності 027 «Музеєзнавство, Пам'яткознавство»: курсові роботи» та «Історіографія культури України» (вид. II, розширене і доп.), що мають гриф науково-методичної ради РДГУ.

– Доц. Костюк Л.К. як куратор СНТ «Афіна», виконує обов'язки члена редколегії науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології», стимулюючи студентів до підготовки статей.

– Доц. Шолудько Н.Г. упродовж року провела цикл лекцій з особистого розвитку в обласній федерації профспілок для профспілкових лідерів ОТГ області.

– Звіт кафедри з наукової роботи надіслано до наукового відділу РДГУ та декану Художньо-педагогічного факультету й оприлюднено на сайті кафедри.

– Співробітники університету мають змогу безкоштовно підключитися до науко-метричної бази «web of Science Core Collection» через наукову бібліотеку РДГУ з наступною перереєстрацією через кожні 6 місяців.

– Здобувачка вищої освіти I (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» (з. ф. н.) Олена Прилуцька стала переможцем грантової (120.000 грн.) програми, спрямованої на благоустрій с. Мала Любаша (Рівненщина). Надалі пошук коштів нею продовжено.

2020 рік

– Розпочалися консультації і засідання Атестаційних комісій на спеціальностях кафедри та підготовка колективу до планової перевірки державної інспекції РДГУ (січень).

– Інформація про рівень запозиченого матеріалу (перевірка на системі «антиплагіат») у дипломних дослідженнях додається у вигляді довідки до супровідних документів роботи. Для спеціальностей кафедри її спільним рішенням затверджено 75% авторського тексту.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. призначався доповідачем на засіданнях Галузевої експертної ради НАЗЯВО з питань акредитації освітньо-професійної програми спеціальності 034 «Культурологія» II (магістерського) рівня Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г.Шевченка (9.01), членом експертної комісії НАЗЯВО для акредитації спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» I (бакалаврського) рівня в Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка (11-13.03) (Наказ № 52-Е від 14.02). Накази про призначення доповідачів на засіданнях ГЕР не оприлюднюються на сайті НАЗЯВО, а лише узгоджується час проведення з експертами та надсилається повідомлення учасникам про їх призначення.

– Відповідальною за організацію усіх видів практик розпорядженням по кафедрі призначено доц. Тюску В.Б.

– Доц. Тюска В.Б. у 2013-2020 рр. – член журі ІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів Рівненської МАН у секції «Етнологія» та «Педагогіка»: накази Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації від 01.02.2013 р. № 56; від 14.01.2014 р. № 19; від 22.12.2014 р. № 688; від 08.02.2016 р. № 59; від 31.01.18 р. № 35; від 31.01. 19 р. № 18, від 31. 01.2020 № 18.

– Доц. Тюска В.Б. спільно з учителем ЗОШ у 2019-2020 рр. здійснювала керівництво науковими дослідженнями школярів, чиї роботи посіли призові місця на ІІ етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН в Рівненській області в секції «Етнології» (ІІ та ІІІ місце): накази Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації від 22.02.2019 № 64 від 05.03.2020 № 67.

– Студенти і співробітники кафедри відвідали заходи міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви» (11.01), концерт Волинського державного народного хору та рівненських етногуртів «Веснянка» і «Весняночка» (ПДМ, 21.01, велика зала МБК), проведеного у рамках програми завершення XVI регіонального фестивалю «Різдвяні піснеспіви»; художню виставку В.Гарбуза (Київ) «Жінка і кіт» («Євро-Арт», 7.02), концерт єврейської органної музики (виконавець – Свейн Тормода Бекхус, Ізраїль), що відбувся у рамках закриття міжнародного фестивалю органної музики «Різдвяний собор» (9.02), взяли участь в урочистостях із нагоди 115-річчя від дня народження українського письменника і громадського діяча У.Самчука (відп. – доц. Тюска В.Б., ведуча заходу – студентка ІІІ курсу спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» К.Пінчук, 19.02, Музей У.Самчука), були присутні на концерті київського піаніста Д.Яворського, що виступав у супроводі камерного оркестру обласної філармонії (Органна зала, 20.02), брали участь в урочистостях із нагоди святкування Дня народження Т.Г.Шевченка в мистецькій залі Рівненської ОУНБ (29.02, К.Пінчук – ведуча заходу), відвідали балетні вистави Ж.Бізе «Кармен» та М.Римського-Корсакова «Шехеразада» (Академічний театр, 6.03); на частину з яких опубліковано статті у періодичній пресі С.Виткаловим.

– Обговорено і затверджено план дій стосовно запровадження на кафедрі спецкурсу на громадських засадах із підготовки грантів (15 січня). Участь беруть: начальник управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Т.А.Максименко та представники державних структур, що мають відповідні компетенції. Братимуть участь у цій діяльності і студенти заочної форми (О.Прилуцька), які мають подібний організаційний досвід (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.). Ця практика має ситуативний характер.

– Доц. Костюк Л.К. публікує низку статей у фахових, науко-метричних виданнях кафедри про культурний потенціал галереї «Євро-Арт» та арт-ательє Г.П.Косміаді, залучаючи до цього й студентів-дипломників. Лише упродовж останніх п'яти років вона брала участь у презентаціях виставок художника Г.П.Косміаді в різних регіонах України (Рівне: 2014, 2016, 2018; Луцьк: 2014, 2016; Одеса: 2016; Самбір: 2016, Сарни: 2018, Чернігів: 2019, Львів-Золочів: 2019 рр. та ін.) із подальшим їх розглядом у періодиці.

– Начальником Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації призначено Л.В.Романюк, колишню співробітницю місцевих ЗМІ.

– Сайт кафедри станом на 20.01 переглянуло понад 71 тис відвідувачів. Середньо-добова їх кількість знаходиться в межах 50-90 переглядів.

– Колектив кафедри привітав керівництво ЗОШ регіону, чиї випускники навчаються на спеціальностях кафедри і мають високі результати у навчанні.

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» другого (магістерського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (укл. – доц. Шолудько Н.Г., редагування – проф. Виткалов В.Г., макетування і верстка – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– На запит редакції «Енциклопедія сучасної України» (Київ) науковим відділом РДГУ подано інформацію про наукові збірники кафедри (23.01).

– Завершено Атестаційні екзамени на спеціальностях кафедри (27.01).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. – ініціатор підготовки, упорядник та відповідальний за випуск колективної монографії англійською мовою групи докторів наук, професорів із НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУКіМ, НАКККіМ, НУ «Чернігівський колегіум ім. Т.Г.Шевченка», ЛНМА ім. М.В.Лисенка, РДГУ під назвою «Культурно-мистецька панорама сучасної України», в якій він опублікував власний розділ (1.2 др. а.). Друк здійснено в м. Торунь, Польща («Ліга-Прес», SENSE).

– Відбулося театралізоване Свято вручення дипломів магістрам д. ф. н. художньо-педагогічного факультету (28.01, відп. – доц. Тюска В.Б.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні ГЕР із напряму 03 «Гуманітарні науки» НАЗЯВО (Європейський університет, Київ, 3.02).

– За ініціативи колективу кафедри (Виткалов В.Г.) та на пропозицію заступника директора КЗ «Рівненський ОЦНТ» Васечка Ф.Ф. розпочинається розробка програми підвищення кваліфікації працівників культури Рівненщини (для регіональних ОТГ), узгоджена з керівними структурами області. Учасники творчої групи за напрямами: Костюк Л.К., Шолудько Н.Г., Казначеєва Л.М., Глущук О.Г., Тюска В.Б., Кучина Н.І., Виткалов С.В. Сюди входять і представники кафедри хореографії (Маркевич Л.А., Самохвалова А.М., Гордєєв В.А.), образотворчого мистецтва (Локшук І.М., Токар І.В., Сташук О.А., Крайлюк Л.В.). (Не реалізовано через інертність співробітників ОЦНТ та відсутність коштів в ОТГ).

– Групою студентів кафедри проведено профорієнтаційні заходи в Рівненському коледжі економіки і бізнесу (НУВГіП) (відп. – доц. Казначеєва Л.М., 26.02).

– Доц. Казначеєва Л.М. взяла участь в організаційно-діяльнісній грі «Ідеальний дім майбутнього» в межах проекту за Програмою розвитку ООН в Україні (28.02).

– Студенти кафедри відвідали вистави у Рівненському ОАМДТ «Брехня» (5.02) та «Наталка-Полтавка» у постановці Львівського національного Академічного театру ім. М.Заньковецької (12.03, відп. – куратори академічних груп).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в обговоренні питання «Про забезпечення якості освітньо-наукової програми за спеціальністю 034 Культурологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти» (аспірантура), проведеного на розширеному засіданні кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля КНУКіМ, 30.03 (он-лайн).

– Доц. Шолудько Н.Г. у рамках курсу «Соціальне проектування» провела он-лайн ділову гру «Презентація» (9.04).

– Група науково-педагогічних працівників і студентів кафедри (15 осіб) надіслали тематику повідомлень та статті для участі у спільній всеукраїнській науково-практичній конференції КНУКіМ і РДГУ «Філософія подієвої культури: теорія та практика», проведення якої заплановано на 26-27.03; всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми культурної ідентичності в ситуації сучасного діалогу культур» (15-16.05, НаУ «Острозька академія») та аналогічного заходу в (Одеській НМА ім. А.В.Нежданової, 29.04-1.05).

– Колективом співробітників кафедри упродовж року проведено низку зустрічей зі стейк-холдерами з питань підготовки фахівців для галузі культури (Т.М.Максименко, Л.В.Романюк, Ю.П.Кравчик, О.П.Прилуцька, Ф.Ф.Васечко, В.В.Самчук, Р.І.Алексіюк, Р.С.Яворський, О.В.Ткач-Цапук, О.С.Козярчук, Т.М.Самсонюк та ін.), у результаті чого внесено певні зміни до навчальних планів і освітньо-професійних програм усіх спеціальностей кафедри.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. узяв участь у складі авторської групи співробітників РДГУ у міжнародному освітньому проекті «IREX: інфо-медіа-грамотність» (відп. – проф. Колупаєва Т.Є.).

– Укладено нові угоди (12) з низкою потенційних стейк-холдерів (група івент-агенцій та туристичних фірм міста у т. ч. «Мега-подія» і «Світ-тур», галерея європейського живопису «Євро-Арт», приватна весільна агенція «Стильне свято», Збаразький відділ культури і фандрайзингу, меморіальний музей Лесі Українки у смт. Колодяжне, Рівненський факультет підвищення кваліфікації працівників культури, КЗ «Рівненський ОЦНТ», МБК, КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР, Дубнівський фаховий коледж культури і мистецтв РДГУ та ін.), виходячи із завдань і можливостей «неформальної освіти» (відп. – Виткалов С.В., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г.).

– Рішенням Експертної ради МОН від 3.02.2020 р. фахові науко-метричні збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» напрями «мистецтвознавство» та «культурологія» пройшли дострокову перереєстрацію й переведені до категорії «Б» (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Усі три наукові збірники кафедри від 6.02 індексуються й у науко-метричній базі Research Bible (Німеччина). Це – сьома науко-метрична база індексації наших збірників.

– На сайті кафедри оприлюднено фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 30 («мистецтвознавство») та Вип. 31 («культурологія»). Надіслано й посилання їх авторам.

– На спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» лекційні і практичні заняття з окремих професійно-орієнтованих дисциплін і в II семестрі проводять співробітники Планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації (О.С.Козярчук), а на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – керівний склад КЗ «РОКМ» (канд. іст. наук Самсонюк Т.М. та Булига О.С.), знайомлячи студентів із потенціалом галузі.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (доц. Костюк Л.К., Тюска В.Б., проф. кафедри Виткалов С.В.) – члени журі різних секцій в Рівненській МАН (місце проведення: НУВГіП).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. на пропозицію керівництва Рівненської МАН рецензував конкурсні роботи 9 учасників обласного етапу учнівських наукових досліджень (23.02).

– Питання урізноманітнення форм проведення аудиторних занять постійно заслуховується на засіданнях кафедри. Сюди входять, окрім традиційних, бізнес-проекти, рольові ігри, моделювання ситуацій, спільне проведення лекційних занять зі студентами, заняття на базах практики тошо.

– Учениця Рівненського НВК «Колегіум» А.Кузьмич здобула III місце у II етапі обласного конкурсу учнівських наукових робіт (наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М., 23.02).

– На кафедрі проведено зустріч (проректор РДГУ, проф. Пелех Ю.В., завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г., проф. кафедри Виткалов С.В.) із директором КЗВО «Ужгородський інститут культури і мистецтв» Закарпатської облради доц. Шетелею Н.І. на предмет подальшої співпраці (18.02), у результаті якої підписано спільну угоду.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував освітньо-професійну Програму зі спеціальності 034 «Культурологія» для підготовки бакалавра Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка (18.02).

– Польська науково-метрична база Index Copernicus вкотре перевірила якість усіх наукових збірників України, зокрема й трьох кафедральних, та підтвердила їх достатньо високе реноме (20.02).

– Усі до друкарські роботи стосовно наукових збірників кафедри, а також їх англомовна презентація на окремому сайті, здійснюються проф. кафедри Виткаловим С.В.

– Розпочалася розробка нових видів ОПП, навчальних планів спеціальностей кафедри (відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г., ст. лаб. Травинська Ю.В.).

– Підготовлено і надіслано до Приймальної комісії РДГУ нове методичне забезпечення вступної кампанії (відп. – доц. Костюк Л.К., проф. Виткалов В.Г.).

– Завершено двотижневу (8.02-22.02) ознайомчу практику студентів II курсу спеціальностей кафедри д. ф. н., під час якої вони відвідали установи культури і мистецтв міста та ознайомилися з їх діяльністю (Академічні театри, телеканал «Ритм», Обласний архів (КЗ «РОДА»), Органна зала обласної філармонії, Палац культури «Текстильник», МБК, приватні івент-агенції, КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, туристична фірми тощо, взяли участь в організації окремих культурно-дозвіллєвих заходів) (кер. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– У зв'язку зі зменшенням студентів на спеціальностях кафедр та університету, на пропозицію кафедр рішенням ученої ради РДГУ зменшено кількість ліцензованих місць.

– РДГУ придбано ліцензійну програму «Анти-плагіат», відповідальними за перевірку якості виконання усіх бакалаврських і магістерських робіт, як і наукової роботи в закладі, призначено секретаря ректора Х.Романенко та доц. кафедри політології І.М.Андрощук. Її (програми) ефективність не значна, оскільки дві людини не можуть забезпечити якісної перевірки зі всіх напрямів, до того ж – Програма достатньо формалізована.

– На сайті МОН України оприлюднено повідомлення про захист дисертаційного дослідження пошукувача кафедри Гордєєва В.А. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.) (2.03).

– На кафедрі завершили стажування три викладачі-методисти Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ (Скибан Т.Г., Захарчук С.В., Демчук Н.М., 2.03).

– Проведено звітну наукову конференцію студентів ІІ курсу (2 р. н., з. ф. н.) спеціальності 034 «Культурологія» (4.03, відп. – доц. Костюк Л.К.).

– Для студентів кафедри проведено перші майстер-класи з підготовки грантових програм (кер. – студентка з. ф. н. О.І.Прилуцька, проф. Виткалов В.Г., 5.03).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. консультував наукове дослідження учасниці Рівненської МАН Прончук В.С. «Різдвяні пісні, що об'єднують світ» (на прикладі творів «Щедрик» та «Тиха ніч»), рекомендоване до участі у заключному етапі всеукраїнського конкурсу (5.03).

– Усі дипломні дослідження різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, виконаних на кафедрі за останні 5 років (понад 110), передано до репозиторію наукової бібліотеки університету (11.03) (відп. – ст. лаб. Травинська Ю.В.).

– Опубліковано нове методичне забезпечення спеціальностей кафедри, зокрема й два навчально-методичних посібники (Виткалов С.В.) та два колективних (відп. – доц. Шолудько Н.Г. і ст. викл. Глущук О.Г., 10.03).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. під час акредитаційної експертизи КНУ ім. Т.Г.Шевченка (11-13.03) провів зустрічі із завідувачем цієї кафедри, доктором іст. н., проф. Терпеловським Р.В., завідувачем аналогічної кафедри НПУ ім. М.П.Драгоманова, доктором іст. н., проф. Потильчаком О.В., директором Інституту культурології НАМ України, доктором філос. н., проф., академіком НАМ України Чміль Г.П. на предмет розширення творчих контактів колективів у проведенні спільних міжнародних наукових конференцій, публікацій, обміну студентами (практикантами) тощо.

– Проф. кафедри Виткалова С.В. відповідним розпорядженням ректора затверджено заступником головного редактора фахового науко-метричного «Вісника НМАУ ім. П.І.Чайковського» (серія «Мистецтвознавство», категорія «Б»).

– Доц. Костюк Л.К. підготувала і провела кураторську екскурсію «Наш Піросмані: творчість Петра Клюхи» (галерея європейського живопису «Євро-Арт»).

– МОН України затвердило державний стандарт спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ІІ (магістерського) рівня, виходячи з наявності якого розпочалася корекція навчального плану та освітньо-професійної програми.

– Виходячи з нових вимог МОН України, сформовано та затверджено на усіх рівнях нові експертні групи на спеціальностях кафедри, зокрема:

Освітньо-професійна програма «Культурологія» І (бакалаврського) рівня вищої освіти: гарант: Казначеєва Л.М. – канд. іст. наук, доц; члени: Виткалов В.Г. – канд. пед. наук, проф., Шолудько Н.Г. – доцент.

Освітньо-професійна програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство» І (бакалаврського) рівня вищої освіти: гарант: Тюска В.Б. – канд. пед. наук, доц.; члени: Костюк Л.К. – канд. іст. наук, доц.; Виткалов В.Г. – канд. пед. наук, професор.

Освітньо-професійна програма «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: гарант: Кучина Н.І. – канд. наук із соц. комунікацій, доц. кафедри; члени: Глущук О.Г. – ст. викл.; Виткалов В.Г. – канд. пед. наук, професор.

Освітньо-професійна програма «Культурологія» ІІ (магістерського) рівня вищої освіти: гарант: Виткалов С.В. – д-р культурології, проф. кафедри; члени: Костюк Л.К. – канд. іст. наук, доц.; Шолудько Н.Г. – доцент.

Освітньо-професійна програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство» ІІ (магістерського) рівня вищої освіти: гарант: Костюк Л.К. – канд. іст. наук, доц.; члени: Виткалов С.В. – д-р культурології, проф. кафедри; Тюска В.Б. – канд. пед. наук, доцент.

Освітньо-професійна програма «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня вищої освіти: гарант: Виткалов В.Г.. – проф., к. пед. наук, завідувач кафедри; члени: Кучина Н.І. – канд. наук із соціальних комунікацій, доц. кафедри; Виткалов С.В. – д-р культурології, проф. кафедри. Усі освітньо-професійні програми спеціальностей кафедри та їх методичне забезпечення оприлюднено на сайті РДГУ.

– У рамках Днів науки в онлайн-режимі у форматі Гугл форм https://forms. gle/4pte4xgH993yteVq8 4 травня о 12.00 год. здобувачі вищої освіти усіх спеціальностей кафедри упродовж 1 год. виконували завдання студентської олімпіади «Українська народна символіка». Її зміст складало 2 тури – тестові завдання і підготовка ессею (відп. – актив СНТ «Афіна»: Б.Вальд, М.Ляшенко, О.Усик та куратор товариства, доц. Костюк Л.К.). Результати заходу: Маринич С. 61,5 – І місце; Зорій М. 60,5 – ІІ місце; Баніт В. 58 – ІІІ місце; Кравчик Ю. 58 – ІІІ місце; Мороз Г. 58 – ІІІ місце. За результатами підготовки ессею З.Головай і С.Маринич – І місце; В.Баніт та Б.Крисько – ІІ місце; В.Мушинський, І.Мирончук та К.Чиж – ІІІ місце. Загалом в олімпіаді взяв участь 31 здобувач вищої освіти.

– Доценти Казначеєва Л.М. і Шолудько Н.Г. – упорядники навчально-методичних посібників «Курсові роботи» для здобувачів вищої освіти, відповідно, І та ІІ освітніх рівнів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

– Методологічний семінар кафедри проведено в он-лайн режимі (відп. – доц. Костюк Л.К., доц. Шолудько Н.Г.).

– Доц. Костюк Л.К. ефективно забезпечує методичну складову організації навчального процесу на усіх Освітньо-професійних програмах кафедри.

– У вересні, у зв'язку зі звільненням з роботи доц. Костюк Л.К., Шолудько Н.Г. та доц. кафедри Кучиної Н.І., які не підготували жодних документів стосовно проведення акредитаційних експертиз, переглянуто склад гарантів та експертних груп. Подібна практика зберігається й надалі і в університеті також.

– У засіданні кафедри, з метою уточнення ефективності навчальних планів та ОП усіх спеціальностей, взяли участь стейк-холдери: Ю.П.Кравчик (керівник культуно-дозвіллєвого Центру смт. Колодяжне Волинської обл.), Ф.Ф.Васечко (заступник директора КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР), Козярчук О.С. (заступник начальника відділу Планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації), Т.А.Максименко (начальник міського управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому), О.В. Цапук (керівник ПП «Цапук-ivent») та усі члени кафедри.

– Суттєво оновлено навчальні плани і робочі програми усіх спеціальностей кафедри та затверджено новий варіант науково-методичної документації на Науково-методичній раді РДГУ (16.03).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгуки на дисертаційні дослідження: Гриценко О.Г. «Культурологічні рефлексії ліричності у виконавських інтерпретаціях симфонічної музики Валерія Антонюка», подані на здобуття наукового ступеня канд. миств.: спеціальність 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020. 20 с. (16.03), Руденко О.О. «Мистецтво Дибинецької кераміки в художній культурі Київщини XIX-XX століть»: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020. 21 с. (2.09).

– У зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією (COVID-2019) в Україні запроваджено карантин (16.03-22.05, згодом продовжений). Країна самоізолювалася. Введено чимало превентивних заходів, як от: закрито кордони, усі ринки, ТРЦ, спортзали, припинила роботу банківська система, призупинено рух міського та міжобласного залізничного, а згодом – і автомобільного транспорту, а також заняття в ЗОШ та мережі вищої, середньої і середньої спеціальної освіти тощо. Самоізолювалося і м. Рівне. Навчання переведено в інтернет-режим.

– Оприлюднено методичне забезпечення навчального процесу спеціальностей кафедри та розпочалися консультації здобувачів вищої освіти в режимі он-лайн.

– Доц. Костюк Л.К. і проф. кафедри Виткалов С.В. брали участь у засіданні конкурсної комісії Управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому щодо перегляду художніх робіт претендентів на мистецьку премію ім. Г.П.Косміаді (20.03), опублікувавши відповідну інформацію у місцевій періодиці.

– Виконуючою обов'язки ректора на період до проведення виборів, МОН України призначено доктора психологічних наук, проректора з науково-педагогічної, навчальної роботи та інформатизації РДГУ, проф. Немеш О.М. (23.03).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував навчальний посібник доктора філос. наук, проф. кафедри культурології, релігієзнавства і теології Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича Чікарькової М.Ю. та проф. цієї ж кафедри

О.Дуплави «Графіті як феномен стріт-арту» як розділу курсу «Сучасна українська культура», підготовленого для студентів спеціальності 034 «Культурологія» І (бакалаврського) рівня. Чернівці: ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2020. 106 с. (31.03).

– Студенти та співробітники кафедри надіслали теми виступів на ІІ Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасні виміри української регіоналістики», проведення якої заплановано на 8.04 у Ніжинському ДПУ ім. М.В.Гоголя (31.03).

– Фаховий науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («мистецтвознавство»). Вип. 20, т. 1 (2014 р.) станом на 2.04 переглянуто 4.377 разів. Це найбільша кількість переглядів наших наукових збірників, від часу їх оприлюднення на сайті (з 2014 р.). Вип. 24 (2017 р.) – 657 переглядів.

– Фаховий науково-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («мистецтвознавство»). Вип. 32 розміщено на нашому сайті (2.04).

– Продовжено профорієнтаційну роботу в режимі онлайн (розіслано інформацію до коледжів культури, ОТГ та інститутів, що не мають спеціальностей, акредитованих за ІІ (магістерським) рівнем).

– Суттєво розширено інформаційну (кількісну) базу наукових збірників кафедри, що розміщуються на нашому сайті та проведено інші види робіт, що допомагають позиціонувати їх в інформаційному просторі. Оновлено структуру сайту (Виткалов С.В.).

– Студентка спеціальності 034 «Культурологія» І (бакалаврського) рівня освіти (з. ф. н.), завідувачка клубу с. Тихе Малолюбашанської ОТГ Прилуцька О.І., що у 2019 р. виграла грант (120.000 грн.), на кошти якого придбала спортивні тренажери для закладу, у 2020 році підготувала та надіслала новий проект заявки «Тренажерна зала для малозабезпечених верств населення с. Тихе» до посольства Німеччини.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) надіслали (10.04) теми повідомлень та статті для участі у міжнародній науково-практичній конференції «Культура. Наука. Творчество», що відбулася в УО «Беларусский государственный университет культуры и искусств» в Мінську (Білорусь, 14.05).

– У зв'язку з епідеміологічною ситуацією фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 30, 31, 32, 33 у PDF варіанті надіслано кожному автору. Дещо пізніше надруковано й паперові їх варіанти.

– Серед форм активізації навчального процесу, що використовується в педагогічній практиці колективу, ділова гра – «Презентація», мета якої, в умовах, наближених до майбутньої професійної діяльності, відпрацювати навички проведення презентації авторського соціально-культурного проекту, дати йому кваліфіковану оцінку, обрати кращий для подальшої реалізації (09.04, відп. – доц. Шолудько Н.Г.).

– Доц. Шолудько Н.Г. проведено (продовжено) серію додаткових консультацій для студентів кафедри, які мають намір у подальшому спеціалізуватися як ведучі художньо-масових заходів (Усик О., Зорій М.).

– «Студентками місяця» (січень-березень) визначено автора і переможця грантових програм, здобувачку в/о освіти І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» *О.І.Прилуцьку*, яка вже підготувала якісне дипломне дослідження, брала участь у наукових конференціях, подала статтю до науко-метричного збірника, а також здобувачку в/о цього ж рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» *Ю.В.Карпович* – директора Центру культури і дозвілля Висоцької сільської ради (Рівненщина) за успіхи у навчанні, здобутки у практичній діяльності, зокрема: координатор «Вікімарафону» у Висоцькій ОТГ, Подяка Голови Правління ГО «Вікімедіа України» за підтримку Вікімарафону з написання статей до української Вікіпедії; авторка низки статей у регіональній періодиці, координатор ІІ етапу всеукраїнського конкурсу дитячого читання «Книгоманія» та ін.

– «Студентами місяця» (за квітень) визначено здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» (д. ф. н.) *Б.Вальда, О.Усик, М.Ляшенко* «за розробку і підготовку програми студентської олімпіади, профорієнтаційного ролика, професійну творчу самореалізацію та високу активність у життєдіяльності кафедри».

– У зв'язку з продовженням карантину (до 15.05), проведено підсумкові заміри знань студентів усіх спеціальностей кафедри в режимі он-лайн (21-24.04).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у черговому (плановому) засіданні галузевої експертної ради НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки», проведеному в режимі он-лайн (24.04).

– До польської науко-метричної бази Index Copernicus надіслано чергові щорічні звіти про наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напрями «мистецтвознавство» та «культурологія») і альманаху «Актуальні питання культурології», а також самі збірники (21-28.04, відп. – проф. Виткалов С.В.).

– У зв'язку з послабленням карантину, розпочато проведення виробничої практики, організація якої передбачена у мережі музейних установ області (відп. – доц. Тюска В.Б.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував наукове дослідження здобувача освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 034 «Культурологія» НПУ ім. М.П. Драгоманова Шашкової К.О. на тему «Імідж сучасної монархії у Великій Британії: філософсько-культурологічний аналіз» (23.04).

– На Звітну наукову конференцію РДГУ за 2019 р., проведення якої заплановано у рамках Днів науки, від кафедри подали заявки 39 учасників. Робота проводитиметься у 3-х секціях.

– Заліково-екзаменаційну сесію в РДГУ, виходячи з розпорядження МОН України та рішення ректорату, проведено в режимі он-лайн. Знову запроваджено електронні журнали успішності академічних груп. Розпочато переформатування навчального процесу для роботи в нових умовах й на майбутнє.

– Із метою поглиблення фахової підготовки випускників, колектив кафедри ініціює введення до навчальних планів усіх ОПП спеціальностей і усний атестаційний іспит.

– Проф. Виткалов В.Г. редагував навчально-методичний посібник «Аранжування і перекладення для різних складів народних хорових колективів у культурній практиці Рівненщини» заступника директора КЗ «РОЦНТ» Ф.Ф.Васечка (28.04).

– Фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 33 розміщено на нашому сайті (30.04). Отримано також реєстраційні знаки DOI на усі його статті (відп. – С.В.Виткалов).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував хрестоматію «Історія української культури» Частина І, підготовлену для студентів усіх спеціальностей Маріупольського держ. ун-ту за ред. д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю.С. Маріуполь: МДУ, 2020. 368 с. та монографію кандидата культурології, доцента цього ж університету Л.Г.Дабло «Наукова спадщина Дмитра Овсянико-Куликовського: культурологічні виміри». Маріуполь: МДУ, 2020. 186 с. (4.05).

– Група науково-педагогічних працівників ЗВО України у складі докторів культурології, проф. Кривошеї Т.О. (НМАУ ім. П.І.Чайковського), проф. Виткалова С.В. (РДГУ), проф. Сабадаш Ю.С. (Маріупольський держ. університет) здійснювали фахову експертизу Стандарту вищої освіти ІІ (магістерського) ступеня галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 034 «Культурологія». Результати надіслано для затвердження.

– Науко-метричний збірник «Актуальні питання культурології» Вип. 19 (ПДФ) розміщено на нашому сайті (12.05).

– Зважаючи на надходження на електронну адресу автора цієї книги чималої кількості запрошень стосовно проведення різних наукових конференцій у ЗВО України, ця інформація ним розміщується на сайті художньо-педагогічного факультету.

– Проведено курсові екзамени та заліки в он-лайн режимі на спеціальностях кафедри.

– Засідання вченої Ради факультету проводиться за нагальної потреби і за участі лише завідувачів кафедри та керівництва деканату, а кафедри – у звичному режимі.

– Група студентів-випускників різних спеціальностей кафедри надіслала тези повідомлень до оргкомітету міжнародної наукової конференції «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих» (РДГУ).

– Характерна риса майже тримісячного інтернет-спілкування зі студентами – психологічна напруга і невизначеність перспективи та зниження якості рівня знань.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. відповідним наказом НАЗЯВО призначався до складу групи з проведення акредитаційної експертизи освітньої програми спеціальності 023 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» в КЗ «Кременецька гуманітарно-педагогічна

академія ім. Т.Г.Шевченка» (20-22.05) (Наказ № 766-Е від 12.05.2020 р.).

– Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. брали участь у міжнародній он-лайн школі «Академія педагогічної творчості» (управлінський аспект) 19-20.05 (за участі спікерів Гамбурга, Києва, Миколаєва, Львова, Кропивницького, Сум), про що свідчать відповідні сертифікати та відеозаписи.

– Продовжується консультування студентських дипломних досліджень та процес підготовки статей і тез наукових доповідей в он-лайн режимі.

– «Студентами місяця» (за травень) визначено здобувачку вищої освіти І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» з .ф. н. Марію Вежичанин – «за високі показники у навчанні, активність у науковій роботі, якісне власне дослідження, публікацію статті, здобутки у професійній діяльності» та за аналогічними критеріями – здобувачку вищої освіти ІІ (магістерського) рівня Оксану Гармадій.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. на запит НАЗЯВО в складі групи представників ЗВО України здійснював експертизу Положення про акредитацію спеціалізованих учених рад із присудження наукових ступенів доктора філософії, доктора наук та спеціалізованих рад із присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва (травень, 2020 р.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. відповідним наказом НАЗЯВО призначений доповідачем під час проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» у Херсонському державному університеті (28.05, на засіданні ГЕР). Усі засідання проводяться в режимі он-лайн. Ним же внесено низку пропозицій керівництву Агентства стосовно упорядкування і фіксації роботи експертів. Засідання ГЕР відбуваються щомісяця.

– Викладачами кафедри упорядковано усю навчально-методичну (планову і звітну, включаючи й журнали академічних груп) документацію стосовно завершення навчального року. Опубліковано й низку запланованих методичних розробок та статей.

– Проф. кафедри Виткалова С.В. запрошено до складу редколегій фахових, науко-метричних Вісників Харківської державної академії культури «Культура України» (напрями «культурологія» і «мистецтвознавство») (7.06) та Вісника Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого (7.10).

– На художньо-педагогічному факультету призначено відповідального за прийом документів від здобувачів вищої освіти для складання ЄВІ (ст. викл. кафедри хореографії Волошина Л.П.).

– В університеті обговорено та затверджено он-лайн програми, за допомогою яких буде здійснюватися прийом різних форм підсумкових атестацій студентів.

– Щороку студенти спеціальностей кафедри мають можливість вибирати навчальні дисципліни, наявні у відповідному розділі Освітніх програм, про що свідчать їх заяви, які концентруються в деканаті.

– Проведено необхідні підготовчі заходи (консультування студентів, забезпечення їх необхідними супровідними матеріалами стосовно проведення наукових досліджень тощо) для організації засідання Атестаційної комісії в режимі он-лайн на спеціальностях кафедри. Здобувачі вищої освіти централізовано отримали підтвердження від комісії наукового відділу з питань дотримання наукової (академічної) доброчесності, які додані до кожної роботи. Усі роботи оприлюднені на сайті РДГУ за три дні до початку засідання Атестаційної комісії. На загал результати цілком прогнозовані і типові за роки здійснення такого заміру якості. Студенти позитивно сприйняли зазначену форму атестації (он-лайн), однак їх переважна більшість у результаті декількох опитувань висловилася за традиційні (очні) форми проведення занять.

– Перевірка студентських дипломних досліджень (шість) на університетській системі «Антиплагіат», науковим керівником яких є доц. Тюска В.Б., виявила вкотре надзвичайно низький рівень кваліфікації керівника. Тому ці роботи терміново перероблялися членами кафедри. Це стосується і їх оформлення.

– Здобувачі вищої освіти І-ІІІ курсів кафедри підготували заяви стосовно вибіркових дисциплін Освітньо-професійних програм усіх спеціальностей кафедри на 2020-2021 н. р.

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував науково-методичну розробку провідного наукового співробітника КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР В.В.Солощук, підготовлену для клубних працівників галузі (16.06).

– Фахові науко-метричні збірники кафедри пройшли атестацію у науко-метричній базі «Cite factor» (17.06). Це вже восьма науко-метрична база, в якій індексуються наші збірники.

– Проф. Виткалов В.Г. виконував обов'язки Голови Атестаційної комісії на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Дубенському фаховому коледжі культури і мистецтв РДГУ.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у перегляді програм XXIII міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» у якості членів журі в он-лайн режимі.

– Проведено анонімне електронне опитування здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей кафедри стосовно ефективності навчання та форм заліково-екзаменаційної сесії в режимі он-лайн, а також подібне опитування під час засідання Атестаційної комісії (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В., 17-18.06). Усі студенти висловили побажання проводити навчання у традиційних формах.

– Секретарями Приймальної комісії для вступу на спеціальності кафедри призначено доц. кафедри Кучину Н.І. (магістратура) та ст. лаборанта кафедри Травинську Ю.В. (бакалавріат).

– Для розширення архівної бази кафедри проведено відеозапис засідань Атестаційної комісії в режимі он-лайн (IV курс І (бакалаврський) рівень, заочна форма навчання та декілька груп денної форми навчання ОП ІІ (магістерського) рівня, 20, 22, 28.06).

– Проведено тренінги для технічних секретарів предметних комісій Приймальної комісії РДГУ (23.06) та наради гарантів Освітніх програм (26.06).

– Завершено засідання Атестаційних комісій на усіх спеціальностях кафедри (28.06). Двом випускникам освітньої програми «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» запропоновано посади завідувача відділу КЗ «РОКМ» РОР і піар-менеджера КАЦ «Пересопниця» та запрошено на роботу.

– Розпочато підготовку до акредитації Освітньої програми спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня (відп. – Кучина Н.І., Шолудько Н.Г., Костюк Л.К., Виткалов В.Г.), троє з яких, як уже зазначалося, на початку нового навчального року залишили кафедру, не підготувавши жодних документів.

– «Українська культура: минуле, сучасне. шляхи розвитку»: наукові збірники кафедри, напрями «Мистецтвознавство» і «Культурологія» перереєстровані Атестаційною колегією МОН України як фахові, науко-метричні видання і включені до категорії «Б» за спеціальностями 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво. Реставрація»; 024 – «Хореографія»; 025 – «Музичне мистецтво»; 026 – «Сценічне мистецтво»; 027 – «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»; 034 – «Культурологія» (Додаток 4 до наказу Міністерства освіти і науки України 02.07.2020 № 886) (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.). У зв'язку з цим розширено і підвищено вимоги до статей і їх рецензування, англомовних анотацій, авторського складу, покращено редагування статей та частково змінено дизайн обкладинки збірників.

– Співробітники кафедри відвідали виставку Народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка І.Марчука (5.08, галерея «Євро-Арт») та рівненської художниці Л.Дахової (11.08, КЗ «РОКМ»), опублікувавши декілька статей у всеукраїнській і регіональній періодиці з цього приводу (Виткалов С.В.).

– Проф. Виткалов В.Г. підготував вступну статтю до методичного збірника «Дитячі хорові твори регіональних композиторів» (укладач – заступник директора КЗ «РОЦНТ» Васечко Ф.Ф.), що вийшла друком у видавництві «Волинські обереги» (10.08).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував наукові статті С.І.Дичковського, Я.В.Бандарчук (для н/м бази «Scopus») (США і рф, серпень).

– 18.08 в Органній залі обласної філармонії розпочався ІІІ міжнародний фестиваль органної музики «MUSICA VIVA ORGANUM», на якому були присутні й викладачі кафедри.

– Від 23.08 фахові наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («мистецтвознавство» та «культурологія») індексуються у європейській науко-метричній базі «European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD». Відтепер наші збірники мають дев'ять науко-метричних індексацій кожен.

– 25.08 в «Арт-ательє Г.Косміаді» відбулася зустріч начальника управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації Л.Романюк, Голови міжнародного фонду культурного співробітництва В.Литовченко, Голови Рівненської обласної організації НСП України І.Баковецької. письменника і громадського діяча А.Пермякова, проф. кафедри Виткалова С.В., директора КЗ «РОКМ» РОР Булиги О.С. із питань розширення культурного співробітництва в області.

– 25.08 науково-педагогічні працівники кафедри відвідали чергову концертну програму міжнародного фестивалю органної музики «Musica viva Organum» та опублікували декілька статей про цей захід (Виткалов С.В.).

– 27.08 на засіданні Спеціалізованої вченої ради К.200.51.08 ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника» відбувся захист дисертаційного дослідження пошукувача кафедри Гордєєва В.А. на тему «Український народний танець на Поліссі: регіональні особливості лексики», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– Проф. Виткалов В.Г. провів декілька бесід із доктором мистецтвознавства, проф. Козаренком О.В. (Львівський НУ ім. І.Я.Франка) на предмет підготовки фахівців, вступу до аспірантури та публікацій співробітників університету у наукових збірниках кафедри (26-27.08).

– 28.08 члени кафедри відвідали, в рамках проекту Art JAZZ, «Шоу Бродвейського театру та хіп-хопу «Yes Academy Ukraine 2020»», що відбулося на Літній сцені Парку культури та відпочинку ім. Т.Г.Шевченка.

– Під час вступної кампанії на спеціальності кафедри подано заяв: денна форма навчання: 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – 34; 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – 51; 034 «Культурологія» – 80; заочна форма навчання, відповідно, – 7, 5, 10.

Зараховано на спеціальності: денна форма навчання, відповідно: – 30 осіб; заочна форма навчання – 5 осіб.

– У штаті кафедри станом на 1.09 Андрощук І.М. (довантаження), Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б. Доц. кафедри Андрощук І.М., знаходячись у штаті кафедри політології, довантажується по нашій кафедрі в обсязі 0,6 ставки. Доц. Шолулько Н.Г. і доц. Костюк Л.К. залишили посади у зв'язку з виходом на пенсію, не підготувавши жодних акредитаційних документів як гаранти ОПП. Доц. кафедри Кучина Н.І. з 22.09.2020 р. звільнена за власним бажанням, також не підготувавши необхідних акредитаційних документів як гарат ОПП. Доц. кафедри Матвєєва В.С. переведена на іншу кафедру у зв'язку з відсутністю будь-яких показників наукової активності та методичного забезпечення навчального процесу. Рік розпочався у звичному режимі. Кафедра фактично оновлена на 50%. Розпочалося пере форматування організаційної діяльності та планів подальшої роботи з питань акредитації.

Серед «зовнішніх» викладачів-сумісників (стейкхолдерів): заввідділом Планово-фінансового Управління Рівненської облдержадміністрації Козярчук О.С., директор КЗ «РОКМ» Булига О.С., канд. іст. наук, заступник. директора з наукової роботи КЗ «РОКМ» Самсонюк Т.М., директор МБК Стельмах О.М., директор ПП «Стильне свято» Цапук-Трач О.В., а також доктор пед. наук, проф., завідувач кафедри педагогіки Малафіїк І.В., канд. екон. наук, доц. Савченко О.Р., канд. екон. наук, проф. кафедри менеджменту Матусевич К.М. (РДГУ). Загальний обсяг навчального навантаження по кафедрі на 2020-2021 н. р. становить 7.759 год., що складає 11.5 ставок. Колектив кафедри забезпечує також читання курсу «Українська культура» на всіх факультетах університету. Планування навчального навантаження у малокомплектних групах здійснюється у повному обсязі лише для тих спеціальностей, що проходять акредитацію. Переглянуто громадські доручення членів кафедри на предмет їх оптимізації, здійснено інші зміни в плануванні організаційно-методичної діяльності кафедри.

– Науково-педагогічні працівники кафедри продовжують публікувати статті, «творчі портрети» найбільш помітних постатей культурно-мистецького життя регіону і у всеукраїнській періодиці («Культура і життя», «День»).

– Відбулися організаційні зміни в життєдіяльності університету. Відтепер вибори голови вченої ради та членів ученої ради (крім тих, хто входить до її складу за посадовими обов'язками) будуть відбуватися публічно шляхом висунення претендентів. Об'єднано факультети ДКМ і Фізико-технологічний, Української та іноземної

філології. Призначено нових керівників окремих структурних підрозділів, створено й окремі інші організаційні структури.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Руденко О.О. «Мистецтво Дибинецької кераміки в художній культурі Київщини XIX-XX століть», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистознавства за спеціальністю 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020. 21 с. (3.09).

– Доц. Казначеєва Л.М. відповідним розпорядженням декана, доц. Дзюбишиної Н.Б. призначена секретарем ученої ради художньо-педагогічного факультету (3.09).

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри надіслали матеріали для участі у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Феномен бібліотеки у сучасному світі», що відбудеться у Маріупольському державному університеті 30.09.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у тренінгах представників галузевих експертних рад НАЗЯВО (9.09, 30.09) та засіданні галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО, проведених в он-лайн режимі (16.09).

– Проф. кафедри Виткалова С.В. запрошено до складу науково-методичної ради РДГУ та Центру європейської педагогічної освіти (вересень).

– Відбулася посвята у студенти І курсу здобувачів вищої освіти художньо-педагогічного факультету (15.09).

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали: концерт «Танго останньої надії» в Органній залі обласної філармонії (18.09), історико-культурний (історична реконструкція) фестиваль «Погорина» (с. Хотин, Рівненщина, 26.09), про що опубліковано 2 статті у всеукраїнській газеті «День» (Київ); а також відкриття концертного сезону в Органній залі обласної філармонії (1.10, Виткалов С.В.).

– Проведено низку зустрічей здобувачів вищої освіти зі стейкхолдерами, провідними діячами культури і мистецтв області (1.10 – Р.Алексіюк, Р.Яворський).

– Студентка спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» В.Баніт, у рамках Закону України про неформальну освіту, отримала сертифікат про проходження курсу «Весільний організатор» від його автора О.В.Цапук, яка є запрошеним професіоналом-практиком, керівником ПП «Стильне свято» («Цапук-ivent»).

– Здійснено розсилку майже 1000 запрошень на XVI міжнародну науково-практичну конференцію «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір» (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Студентка освітньої програми ІІ ступеня «Магістр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» О.Прилуцька висунута на здобуття Академічної стипендії (стипендію згодом отримано).

– 23-25.09 запроваджено локальну дистанційну форму навчання на художньо-педагогічному факультеті в головному корпусі (вул. С.Бандери, 12). У зв'язку з можливим продовженням карантинних заходів, підготовлено профорієнтаційний відеоролик, розміщений на сайті кафедри.

– За додатковим прийомом зараховано ще одну студентку (Т.М.Підцерковну) для навчання на освітньо-професійній програмі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня.

– Усе більше студентів спеціальностей кафедри вже під час навчання влаштовуються у різноманітні івент-агенції, здобуваючи необхідні практичні навички.

– Для студентів і співробітників університету в рамках діяльності ННПО «Культура» організовано туристичну поїздку Закарпаттям (Рівне-Пилипець-Національний природний заповідник «Синевір»-Рівне, організатор – проф. кафедри Виткалов С.В.); студенти та викладачі кафедри відвідали виставку художньої фотографії переможців традиційного міжнародного фестивалю «Фотовернісаж на Покрову» (МБК, 15.10).

– За ініціативи проф. кафедри Виткалова С.В. та з метою поглиблення співпраці (організація наукових конференцій, участь у редколегіях наукових збірників, акредитаційних експертизах, засіданні спеціалізованих учених рад, підготовка відгуків на монографії та автореферати дисертацій тощо) укладено угоду між РДГУ в особі кафедри та Київським національним університетом культури і мистецтв (7.10).

– За відповідним розпорядженням навчального відділу РДГУ кафедра запропонувала новий перелік дисциплін для І (обов'язкового) блоку І і ІІ освітніх рівнів: «Історія української

культури», «Сучасна українська і зарубіжна культура», «Сучасна регіональна культурна практика», «Історія мистецтв», «Рецензування і реферування», «Корпоративна культура».

– Викладачі та студенти кафедри надіслали теми виступів до оргкомітету міжнародної наукової конференції «Феномен культури постглобалізму», що відбудеться у м. Маріуполь (МДУ), 27 листоп., 2020 р.

– Магістрантка освітньої програми ІІ (магістерського) ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Олена Прилуцька брала участь у програмі «Креативні маршрути успіхів громадами Рівненщини» Рівненського регіонального відділення Асоціації міст України за підтримки Українського Культурного Фонду, спрямованого на підготовку кадрів у сфері культури.

– 21.10 відбулися вибори ректора РДГУ, на яких перемогу здобув проф. Постоловський Р.М. (76,7%). Серед претендентів – колишні співробітники РДГУ – д-р пед. наук, проф. П.О.Тадєєв та д-р психол. наук, проф О.О.Ставицький (НУВГіП).

– Із 22.10 університет знову перейшов на дистанційне навчання стосовно лекційних занять. Практичні заняття для студентів усіх курсів проводяться у звичному режимі.

– Значна кількість колишніх випускників кафедри беруть участь у місцевих виборах, засвідчуючи свою високу соціальну активність.

– Польська науко-метрична база Index Copernicus (Польща) вкотре підтвердила позитивний рейтинг наших фахових наукових збірників, виставивши їм наступні оцінки: «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («мистецтвознавство» – 68,80), «Культурологія» (59,82), альманах наукового товариства «Афіна» «Актуальні питання культурології» (56,80) (23.10.).

– Із 26.10 знову впроваджено дистанційну форму навчання в університеті, оскільки м. Рівне віднесено до «червоної зони».

– Проф. кафедри Виткалов С.В. за відповідним наказом (№ 1578-Е від 19.10) НАЗЯВО брав участь у якості керівника експертної групи в проведенні акредитаційної експертизи освітньої програми ІІ (магістерського) ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в НПУ ім. М.П.Драгоманова (28-30 жовт.) та засідання ГЕР НАЗЯВО (5.11).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в опануванні дисертаційного дослідження Чернявської О.В. на тему «Професійна підготовка фахівців культури у середніх спеціальних навчальних закладах України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)», поданого на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти», 01 Освіта / Педагогіка (Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка, 5.11).

– Продовжено практику укладання нових угод зі стейкхолдерами, в результаті чого частина практичних занять перенесена на ці бази, що поглиблює зання студентів.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Олійник О.М. «Місто як культурно-комунікаційний простір», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 Теорія та історія культури (спеціалізована вчена рада КНУКіМ, 10.11).

– Усі викладачі і студенти кафедри 13.11 взяли участь у вебінарі на тему «Запобігання плагіату в студентській науковій роботі: практичні приклади та поради».

– Обговорено та затверджено на засіданні кафедри результати впровадження педагогічних експериментів аспірантів НПУ ім. М.П.Драгоманова Літвінової Т.В. на тему «Формування соціального здоров'я майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності у професійній підготовці» та Верьовкіної Ж.Л. на тему «Підготовка майбутніх учителів художньо-естетичного циклу до профільного навчання учнів у закладах загальної середньої освіти», втілених у дисертаційних дослідженнях, поданих на здобуття наукового ступеня за спеціальністю 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» (листопад).

– На XVI міжнародну науково-практичну конференцію «Україна першого двадцятиліття ХХІ століття: культурно-мистецький вимір» (17-18.11) подали заявки 455 учасники, серед яких 57 докторів наук, професорів, понад 140 канд. наук, доцентів, 47 аспірантів, докторантів, здобувачів наукових ступенів, 60 магістрантів, 58 студентів. Країни учасники: Польща, рф, Китай, Україна, Болгарія, Білорусія, які представляють 85 ЗВО України та світу, з яких 35 національних. За рішенням Оргкомітету засі-

дання секцій від терміновано (засідання секцій за участі рівненських учасників відбулося по завершенню карантинних заходів, про що свідчать звіти керівників секцій), однак надіслано Програму конференції до співорганізаторів, Управління культури і туризму, освіти і науки, молоді і спорту Рівненської ОДА, МОНУ, а наукові збірники сформовано ще до початку проведення заходу.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував навчальний посібник «Історія італійської культури» (для студентів спеціальності 034 «Культурологія»), підготовлений групою авторів Маріупольського державного університету. 2-е вид. / за ред. д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю.С. Київ: Ліра-К, 2020. 205 с.

– За відповідним розпорядженням місцевих органів державної влади РДГУ перейшов на «змішаний» режим навчання (з 18.11), що суттєво впливає на якість організації навчального процесу та відвідування занять.

– 19-20.11 проведено зустрічі членів кафедри зі стейкхолдерами, що є співорганізаторами навчального процесу освітніх програм І (бакалаврського) ступеня спеціальностей кафедри: директором і його заступником КЗ «Рівненський ОЦНТ» В.В. Самчуком та Ф.Ф.Васечком, директором ПП «Цапук ivent» О.В.Цапук, директором МБК О.М.Стельмах, заступником начальника відділу Планово-фінансового управління О.С.Козярчук, заступником директора КЗ «РОКМ» Т.М.Самсонюк, а також студентами спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

– 27.11. проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційного дослідження *Варивончик А.В.* Художні промисли України: ґенеза, історична еволюція, сучасний стан та тенденції, поданого на здобуття наукового ступеня д-ра миств.: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв та *Олійник О.М.* Місто як культурно-комунікативний простір, поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, що відбулися на засіданні спеціалізованої вченої ради Д. 26.807.02 в КНУКіМ.

– 27.11 узгоджено та затверджено на засіданні науково-методичної ради (голова —проф. І.С.Войтович) гарантів і членів проектних груп усіх освітніх програм трьох спеціальностей кафедри.

– Зараховано, за умовами додаткового прийому, ще одну студентку на спеціальність 034 «Культурологія» ІІ (магістерського) ступеня з. ф. н.

– 1.12 проведено чергові зустрічі студентів кафедри зі стейкхолдерами (керівником рівненської тур-фірми «Світ-тур», О.Іщуком).

– 1.12 проведено засідання секцій XVI міжнародної науково-практичної конференції «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір», перенесені у зв'язку з пандемічною ситуацією.

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б.) здійснюють інтерактивне підвищення кваліфікації в м. Познань, Польща (з 1.10).

– Здобувачі вищої освіти кафедри (IV курс) Г.Мороз, К.Пінчук, К.Борисюк (спеціальність 028 «МСКД»), А.Бокеєва (спеціальність 034 «Культурологія») беруть участь у міжнародній програмі «Подвійний диплом» («Семестрове навчання за кордоном») в Університеті ім. М. Коперника (Торунь, Польща, з 1.12).

– Студенти та співробітники кафедри відвідали концертну програму у Залі органної і камерної музики (3.12).

– Подано чергову заявку до МОН України для реєстрації XVII міжнародної науково-практичної конференції.

– Із метою створення національної електронної бібліотеки «Культура України» (НБУ ім. Я. Мудрого, Київ) надіслано пропозицію проф. кафедри Виткалову С.В. передати його монографії до її фонду (7.12), що й було зроблено.

– Науково-методична рада РДГУ (кер. — проф. Войтович І.С.) провела навчання науково-педагогічних працівників кафедр із метою набуття навичок для подальшої роботи у різноманітних освітніх платформах в он-лайн режимі (7-8.12).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував спеціальну короткострокову програму підвищення кваліфікації канд. філос. наук, доц. НПУ ім. М.П.Драгоманова С.С.Русакова «Розвиток сучасної культури в контексті інституційних трансформацій» (9.12).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в акредитаційній експертизі ІІІ (освітньо-наукового) рівня спеціальності 034 «Культурологія» (аспірантура) в КНУКіМ у якості стейкхолдера (11.12) (режим он-лайн).

– Студенти спеціальностей кафедри в обласній універсальній науковій бібліотеці провели традиційні культурологічні читання «Люди, які змінили світ» (орг. – доц. Казначеєва Л.М., 11.12).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував освітньо-професійну програму І (бакалаврського) ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» КЗ «Ужгородський інститут культури і мистецтв» Закарпатської облради (11.12), наукове дослідження Петрук Є.І., подане на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спеціальності 026 «Сценічне мистецтво. Театрознавство» на тему «Документальний театр в Україні: на прикладі робіт Олени Апчел, Сашка Брами та Ірини Гарець» (Львівський національний університет ім. І.Я.Франка, 17.12).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. у рамках програми неформальної освіти пройшли он-лайн підвищення кваліфікації в НПУ ім. М.П.Драгоманова, взявши участь у ворк-шопі «Європейська інтеграція: перспективи та виклики для України» (кооперація з проектами Еразмус +, напрям Жана Моне), здобувши відповідні сертифікати.

– Частина магістерських досліджень спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (Ю.Кравчик) та 034 «Культурологія» (І.Славута), згідно відповідної міжуніверситетської угоди, рецензувалася на кафедрі культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г. і проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 34 («мистецтвознавство») та Вип. 35 («культурологія») (категорія «Б») розміщено на нашому сайті. Інтенсивність переглядів сайту становить від 70 до 100 звернень на добу.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. на запит редколегії Вісника КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого рецензував декілька статей, надісланих до редакції (15.12).

– Надіслано листи-подяки до низки ЗОШ регіону, чиї випускники, навчаючись на освітньо-пофесійних програмах трьох спеціальностей кафедри, мають високі здобутки у навчальному процесі.

«Студентом місяця» (вересень-грудень) рішенням кафедри визнано здобувачку ІІ курсу освітньо-професійної програми І (бакалаврського) ступеня спеціальності 034 «Культурологія» (ПО) Світлану Маринич (за високі показники у навчанні та соціальну активність).

– Доц. Тюскою В.Б. зі студентами різних спеціальностей кафедри проведено серію новорічних вітань для співробітників РДГУ в корпусі № 1.

– У зв'язку з можливим локдауном, переформатовано графік заліково-екзменаційної сесії в РДГУ. Її завершення заплановано до 8.01.2021 року.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача в засіданні галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (23.12, НМАУ ім. П.І.Чайковського. Експертиза спеціальності 034 «Культурологія» – аспірантура).

– Відбувся звіт завідувача кафедри з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності кафедри на засіданні вченої ради ХПФ (22.12) та у науковому відділі РДГУ (4.01). Звіт розміщено на сайті кафедри.

– Проф. кафедри політології (за сумісництвом) Андрощук І.М. брала участь у якості ведучої низки концертних програм, організованих Інститутом мистецтв РДГУ.

– Студенти та співробітники кафедри відвідали заходи обласного фестивалю мистецтв «Різдвяні піснеспіви» (25.12), проведені на різних локаціях міста, про що опубліковано рецензію в місцевій періодиці С.Виткаловим.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував ОПП спеціальності 034 «Культурологія» ІІ (магістерського) рівня, підготовлену членами кафедри культурології і теології Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича (28.12).

– Вийшов друком колективний навчально-методичний посібник «Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»» (відп. – доц. Казначеєва Л.М., упорядкування, верстка та редагування, а також окремий матеріал – проф. кафедри Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.).

– Завершилися засідання Атестаційної комісії у магістратурі кафедри (28.12). Серед випускників: Ю.Кравчик, М.Ляшенко, А.Нагорна, І.Славута, а також О.Усик (диплом із відзнакою). Усі вони працевлаштовані за фахом.

– Традиційно високий інтерес зберігається до студентських наукових досліджень ОПП ІІ освітнього ступеня «Магістр», розміщених на нашому сайті. За окремими робо-

тами (В.Толмачова) він наближається до 250 переглядів за рік.

– У зв'язку з неефективністю функціонування Програми академічної доброчесності в РДГУ, проведено бесіди зі студентами спеціальностей кафедри на предмет якості виконання дипломних досліджень і публікації їх фрагментів у наукових збірниках. Проф. Виткалова В.Г. (як і на кожній кафедрі конкретного представника) деканом художньо-педагогічного факультету призначено відповідальним за перевірку якості (змісту) поданого матеріалу.

– Проф. Постоловський Р.М. підписав контракт із Міністерством освіти і науки України про затвердження його на посаді ректора.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. та доц. Тюска В.Б. опублікували статті у збірнику науко-метричної бази Scopus (Індія, 29.12).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. відзначений Подякою Голови Національного агентства з якості вищої освіти, проф. Квіта С.М. «... За високу якість проведених експертиз і значний внесок у розвиток вищої освіти України» (29.12).

2021 рік

– 7.01 на всеукраїнському телеканалі «112 Україна» у святковій програмі «Різдво з народним артистом України П.Магою» відбувся виступ фольклорного ансамблю «Сваряни» Володимирецького району Рівненщини. Керівник – студентка IV курсу з. ф. н. спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Оксана Василюк.

– Із 11.01, у зв'язку із запровадженням карантинних заходів, усі форми заліково-екзаменаційної сесії відбуваються лише в режимі он-лайн.

– Зважаючи на карантинний режим, науково-педагогічні працівники кафедри зосередилися на удосконаленні організаційно-методичного забезпечення навчального процесу усіх ОПП трьох спеціальностей. Вкотре, за відповідним розпорядженням навчальної частини, уточнюються і удосконалюються навчальні плани.

– Підготовлено навчально-методичні посібники зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», у формуванні якого взяли участь усі викладачі (відп. – доц. Казначеєва Л.М. і доц. Тюска В.Б.). Вони опубліковані і надіслані до наукової бібліотеки РДГУ в PDF.

– У всеукраїнській газеті «День» опубліковано серію статей про святково-обрядовий комплекс Західно-Поліського етнорегіону (Виткалов С.В.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача на засіданні галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО, акредитаційна експертиза спеціальності 034 ІІІ (освітньо-наукового ступеня – аспірантура, НАКККіМ, 15.01).

– Із метою поглиблення подальшої співпраці (проведення наукових конференцій, друк матеріалів у наукових збірниках, рецензування різноманітної навчально-методичної документації, участі в обговоренні актуальних питань функціонування спеціальності тощо) укладено угоду про співпрацю між РДГУ в особі кафедри культурології і музеєзнавства та аналогічною кафедрою Маріупольського державного університету (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– У зв'язку з наказом МОН України (№ 1457 від 24.11.2020 р.) про призначення НМА України ім. П.І.Чайковського базовим закладом із проведення ІІІ заключного туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 034 «Культурологія», затверджено склад галузевої експертної (серед якої і проф. Виткалов В.Г.) та Апеляційної комісії (д-р філос. наук, проф. Бровко М.М. та д-р культурології, проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Студенти І-ІІ курсів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» залучаються до практичної діяльності місцевих приватних івент-агенцій у рамках укладених угод про співпрацю.

– Група науково-педагогічних працівників та студентів кафедри надіслала теми виступів та тези доповідей до Оргкомітету всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія подієвої культури: історія і сучасність» (КНУКіМ). Проф. Виткалов В.Г. – член оргкомітету, проф. кафедри Виткалов С.В. – керівник секції.

– Колектив кафедри (С.Виткалов, В.Виткалов) брав участь в обговоренні наукового експерименту Р.В.Винничук під час апробації її дисертаційного дослідження на тему «Система професійної підготовки магістрів гуманітарних

спеціальностей в університетах на аксіологічних засадах», поданої на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (015 Професійна освіта») (Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційного дослідження аспіранта Підлипського А.І. «Народно-сценічна хореографічна культура Тернопільщини середини XX – початку XXI століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури», виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (29.01).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у засідання Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (2.02) та розширеному засіданні галузевої експертної ради (ГЕР НАЗЯВО) з питань затвердження галузевого Стандарту II (магістерського) рівня спеціальності 033 «Філософія» (8.02).

– 5.02 відбулося вручення дипломів здобувачам вищої освіти II (магістерського) рівня спеціальностей кафедри: Ю.Кравчик, М.Ляшенко, А.Нагорна, О.Усик. Усі вони працевлаштовані за фахом.

– 9 лютого розпочався навчальний семестр у штатному режимі.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали декілька заходів міжнародного мистецького фестивалю «Органний собор» (26.01-11.02). За відповідною угодою кафедри і обласної філармонії такі заходи для студентів є безкоштовними. Сторінки щоденника цього заходу у вигляді статей опубліковано у всеукраїнській газеті «День» і обласній – «Вільне слово» (Виткалов С.В.).

– На кафедрі широко використовуються різноманітні зразки неформальної освіти, особливо для студентів заочної форми навчання, варіанти яких постійно оприлюднюються на її сайті та обговорюються на засіданнях кафедри.

– На кафедрі здійснює стажування викладач Новоград-Волинського промислово-економічного технікуму Савчук Г.В. та магістранта НаУ «Острозька академія» спеціальності 034 «Культурологія».

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертації А.І.Кравченко на тему «Семіологія камерно-інструментального мистецтва України кінця XX – початку XXI століття», поданої на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 38 с.

– За відповідним розпорядженням ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М., у зв'язку зі складними погодними умовами 15-17.02 навчання в університеті перенесено в режим он-лайн.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в опонуванні дисертаційного дослідження артистки ДП «Національний цирк України» Пожарської О.Ю. на тему «Цирк в просторі культури України: інституалізаційний аспект», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» / НАКККіМ (17.02).

– Студенти і науково-педагогічні працівники кафедри відвідали масові заходи в КЗ «РОКМ» РОР, присвячені народознавчій проблематиці (18.02, орг. – стейкхолдер, заст. директора Самсонюк Т.М.).

– Здійснено усі підготовчі роботи з питань акредитації спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (відзнято відеоролик про матеріально-технічну базу кафедри, її філії, проведено он-лайн спілкування студентів із відомими представниками залузі, подано на переклад три ОПП кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Травинська Ю.В., Тюска В.Б). Усе це профінансовано за власний рахунок колективу.

– Студенти II курсу спеціальностей кафедри в рамках ознайомчої практики відвідали заклади культури міста (Галерея «Євро-Арт», Музей бурштину, Академічний ляльковий театр, Телеканал «Ритм», Телеканал «Рівне-1», КЗ «РОКМ», Академічний музично-драматичний театр, Рівненську ОУНБ, МБК, обласний архів), ознайомившись із системою організації їх діяльності (деталізація на слайдері) (19-25.02, орг. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Для студентів спеціальностей кафедри у рамках угоди про співпрацю з КНУКіМ проведено он-лайн майстер-клас із народним артистом України, проф. КНУКіМ В.О.Мойсеєнком (23.02, відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в опонуванні дисертаційного дослі-

дження Васюти О.П. «Музичне мистецтво Чернігівщини як культуро творчий феномен України XX – початку XXI століття», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв (26.02).

– Викладачі-сумісники кафедри (доц. Гринькова Н.М., проф. кафедри Матусевич К.М., доц. Савченко О.Р., ст. викл. Самсоюк Т.М.) якісно підготували усе методичне забезпечення дисциплін, необхідне для проходження акредитаційної експертизи спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» за І (бакалаврським) ступенем.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Братіцел М.Л. на тему «Екокультурні практики ресторанів у контексті української традиції та світового досвіду», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (спецрада КНУКіМ, 25.02).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. під час засідань спеціалізованої вченої ради КНУКіМ брав участь в обговорені дисертаційних досліджень: *Степаненко К.С.* «Фольклорні традиції в українському кінематографі 1960-2010-х років», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01; *Братіцел М.Л.* «Екокультурні практики ресторанів у контексті української традиції та світового досвіду», поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (25.02); *Лук'яненко К.А.* «Балетний театр у культурі України середини 50-70-х років XX століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 та *Шнуренко Т.В.* «Українська народна сорочка у традиції та сьогоденні: регіональна специфіка і обрядовий контекст (XIX – початок XXI століття)», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (26.02).

– Студенти заочної форми навчання різних ОП спеціальностей кафедри постійно підвищують свою кваліфікацію й через участь у численних вебінарах, «круглих» столах, тренінгах тощо, про що свідчать їх сертифікати, розміщені на сайті кафедри.

– Підготовлено і розміщено у віртуальному просторі новий відеоролик про ОПП трьох спеціальностей кафедри (орг. – Виткалов С.В., магістрант Інституту мистецтв Я.Гумінський, стейкхолдер кафедри Р.І.Алексіюк). Усе це здійснено на кошти гаранта ОПП, Виткалова С.В.

– Професорсько-викладацький склад кафедри (Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О,Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б,) завершили інтерактивне стажування в Вищій школі економіки Уні-Терра (м. Познань, Польща, 1.10.2020-1.03.2021 рр.).

– Проф. кафедри Виткалова С.В. призначено доповідачем на засіданні Галузевої експертної ради НАЗЯВО під час експертизи освітньо-професійної програми І (бакалаврського) ступеня спеціальності 034 «Культурологія» в КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР (26.02, ГЕР).

– У спеціалізованій аудиторії кафедри № 39 відбулася зустріч студентів усіх ОПП спеціальностей із керівником івент-агенції «Карнавал» О.Столяром (1.03) та начальником міського Управління культури і туризму Т.Максименком (3.03).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгуки на автореферати дисертацій *Холодинської С.М.* «Теоретико-практичний паритет спадщини Махайля Семенка в контексті української моделі футуризму: культурологічний аналіз», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології (березень), *Бабушки Л.Д.* «Фестивація культуротворчості як глобалізаційний і альтерглобалізаційний проекти», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 та *Соколової А.В.* «Візантійсько-лицарський культурний феномен у релігійних і творчих традиціях Британії-Англії та Русі-України», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021, 39 с. (квітень) та автореферат дисертації *Мартинової С.П.* «Феномен маргінесу як чинник трансформацій сучасних форм у культуротворчому бутті», поданої на здобуття наукового ступеня канд. культурології за спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021. 19 с.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. здійснюють консультування

підготовки дисертаційного дослідження канд. миств., доц. НаУ «Острозька академія» Я.В.Бондарчук «Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах прецесії».

– Із метою успішного проходження акредитації, розміщено на сайтах кафедри пакет документів ОПП І (бакалаврського) рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (гарант – проф. кафедри Виткалов С.В.) (4.03). Серед стейкхолдерів з інших ЗВО України – доктор культурології, декан факультету медіа-комунікацій та культурології ХДАК, проф. Кравченко О.В. і завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля КНУКіМ, доктор культурології, проф. Петрова І.В., доктор філос. наук, проф., завідувач кафедри культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова Н.В.Кочубей.

– Укладено нову угоду про співпрацю з Харківською державною академією культури (9.03) (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував програми навчальних дисциплін («Управління ресурсами та проектами у сфері культури», «Масова культура», «Прикладна культурологія» (автор – доц. С.С.Русаков), «Культурологія ментальності» (доц. І.В.Гурова), «Історія мистецтв» (проф. Юхимик Ю.В., доц. Русаков С.С.), «Методологія наукового дослідження» (проф. Юхимик Ю.В.)) І-ІІ освітніх рівнів «бакалавр-магістр» спеціальності 034 Культурологія, підготовлених, професорсько-викладацьким складом кафедри культурології та філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова (9.03).

– Розширюється практика залучення студентів до участі у роботі приватних івент-агенцій (ПП «Карнавал») та інших аналогічних структур міста, що допомагає їм у здобутті і поглибленні професійних компетенцій.

– У залі мистецтв Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки відбулися традиційні культурологічні читання «Люди, які змінили світ» (орг. – студенти IV курсу спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» та доц. Казначеєва Л.М., 15.03).

– СНТ кафедри «Афіна» проведено студентську олімпіаду в режимі он-лайн (орг. – доц. Казначеєва Л.М. та його актив, 18.03).

– За ініціативи проф. кафедри Виткалова С.В. спеціалізована аудиторія кафедри № 39 перетворена також і на конференц-залу з доступом до глобальних інформаційних мереж.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у якості члена журі Оргкомітету з питань присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді при Рівненському міськвиконкомі (22 березня). Він же, за відповідним наказом, як член Апеляційної комісії, брав участь у проведенні заключного ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень за спеціальністю 034 «Культурологія» у НМА України ім. П.І.Чайковського.

– Проведено акредитаційну експертизу ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І (бакалаврського) рівня (23-25.03). Склад експертної комісії: доктор культурології, проф., завідувач кафедри арт-менеджменту та івент-технологій НАКККіМ О.Р.Копієвська (розробник програми), канд. філол. наук, заступник декана з навчальної роботи факультету культури і мистецтв Львівського національного університету ім. І.Я.Франка Циганик М.І., здобувачка вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка Баула Д.-М.А. На підсумковому засіданні за участі керівництва РДГУ головою експертної комісії висловлено високу оцінку роботі колективу кафедри і запропоновано укласти угоди кафедри з НАКККіМ.

– Місто Рівне з 23.03 знову повернулося до карантинного режиму. Заняття в університеті проводяться в он-лайн режимі.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційних досліджень *Бабченко Я.Ю.* Образна презентація інформації в сучасному медіа просторі культури: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. 16 с.; *Никоненко Р.М.* Пластична режисура в українському театральному мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис.... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021.16 с.; *Сороки М.В.* Інтерпретація творів Володимира Винниченка в українському театрі і кіно ХХ – початку ХХІ століть: автореф. дис...канд. миств.: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 22 с., *Карандєєвої О.І.* Чоловічий танець у балетному театрі України середини ХХ – початку ХХІ сто-

літь: автореф. дис...канд. мистВ.: 26.00.01, виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ (25-26.03).

– Під час спільного проведення ІІ всеукраїнської он-лайн конференції «Філософія подієвої культури: історія та сучасність» у КНУКіМ (проф. кафедри Виткалов С.В. – керівник секції, проф. Виткалов В.Г. – член Оргкоміту) здійснено обговорення ОПП спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної сфери», 034 «Культурологія» представниками профільних кафедр КНУКіМ, НАКККіМ, РДГУ, Маріупольського державного університету (25-26.03); Знайдено чимало спільних точок дотику у процесі підготовки фахівців. Подібна практика зберігатиметься й надалі.

– Студенти ОПП окремих спеціальностей кафедри (ІІ курс спец. «МСКД») брали участь у зйомках масових сцен телефільму-серіалу «Виклик» (с. Городок, із 26.03).

– Завідувачем кафедри проведено зустрічі зі стейкхолдерами (Булигою О.С., Самсонюк Т.М., Стельмах О.М., Васечком Ф.Ф., Самчуком В.В., Цапук О.В., Волошиною О.Г., Алексіюком Р.І. та ін.) на предмет обговорення ефективності функціонування ОПП усіх спеціальностей кафедри (6.04). Подібну зустріч проведено зі студентами заочної форми навчання (упродовж квітня), на підставі чого внесено відповідні зміни до навчальних планів, освітніх програм та протоколу засідань кафедри.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження *Чорної К.В.* «Інфотейнмент у телемистецтві України початку ХХІ століття», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (спеціалізована вчена рада КНУКіМ).

– Надіслано понад 200 профорієнтаційних буклетів до усіх фахових коледжів України та ОТГ Рівненщини (відп. – проф. кафедри Виткалов С.В.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційних досліджень *Бабкіна В.О.* «Сучасна теорія мультикультуралізму і її практична реалізація у Німеччині: цінності, процеси, тенденції», поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології; *Шибер О.А.* «Рекреаційно-дозвіллєві практики в культурі сучасної України», поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології, *Чорної К.В.* «Інфотейнмент у телемистецтві України початку ХХІ століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистВ., *Кдирової І.О.* «Культурно-мистецька діяльність етнічних спільнот Києва кінця ХХ – початку ХХІ століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури», виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради КНУКіМ Д.26.807.02 (27-28.03) та брав участь в обговоренні дисертаційного дослідження *Фененка А.О.* «Віртуальна музеалізація як засіб збереження культурної пам'яті», поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології за спеціальністю 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», проведеного на засіданні разової спеціалізованої вченої ради Д.64.807.01 у Харківській державній академії культури (30.04) (див. стенограми виступів).

– Програми фахових випробувань з ОПП ІІ (магістерського) рівня спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» упродовж року було переглянуто 629 раз, тоді як аналогічні ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – 136 раз, ОПП спеціальності 034 «Культурологія» – 125 раз, що засвідчує про високий інтерес до окремих ОПП кафедри та їх методичного забезпечення.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгуки на автореферати дисертаційних досліджень: *Павлюк Т.С.* «Бальна хореографія ХХ – початку ХХІ століття: генезис, соціокультурний контекст, тенденції розвитку», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистВ.: спец. 26.00.01 / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України та *Дружинець М.І.* «Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства за цією ж спеціальністю / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача з питань акредитації ОПП І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР на засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР НАЗЯВО (6.04).

– Підготовлено і оприлюднено на сайтах кафедри та РДГУ методичне забезпечення

засідання Атестаційної комісії (Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Травинська Ю.В.).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. опублікували тези доповіді «Освітня парадигма України і сучасна вища школа» у матеріалах VIII International Science Conference *«Impact of modernity on science and practice»* (Мадрид, Іспанія) (6-7.04).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у підсумковому засіданні Оргкомітету ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень за спеціальністю 034 «Культурологія», проведеному в НМАУ ім. П.І.Чайковського (12.04), на якому запропонував переможців конкурсу зараховувати на бюджетну форму аспірантури.

– Співробітники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Травинська Ю.В.) розпочали підготовку матеріалів до акредитації ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня.

– За відповідним розпорядженням Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації проф. Виткалов В.Г. та проф. кафедри Виткалов С.В. включені до складу обласної комісії з питань охорони культурної спадщини (14.04).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. за відповідним розпорядженням НАЗЯВО призначений членом експертної групи для здійснення акредитаційної експертизи ОНП спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація» за ІІІ (аспірантським) рівнем (Наказ № 836-Е від 14.04.2021 р.) у Національному університеті «Львівська політехніка» (Експертизу проведено 29-30.04).

– Підготовлено і оприлюднено на сайтах кафедри і РДГУ методичне забезпечення вступної кампанії для ОПП усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів і спеціальностей кафедри (відп. – Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Травинська Ю.В.).

– Розпочалася перевірка дипломних досліджень здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання на академічну доброчесність.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгуки на автореферати дисертацій *Ян І.М.* «Український музично-драматичний театр у системі соціокультурних зв'язків останньої третини XIX – початку XX століття», поданої на здобуття наук. ступеня д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 35 с.; *Садовенко С.М.* «Хронотоп української народної художньої культури: взаємозв'язок традицій та інновацій»: дис...д-ра культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 40 с.

– Із метою прискорення видання фахових наукових збірників та їх якісного поліграфічного оформлення, відповідальними за їх виготовлення друк перенесено до ФОП «Брегін А.Р.». Друк матеріалів здійснюється за кошти авторів.

– Уперше централізовано проведено прийом вступних іспитів – тестування (екзамен зі спеціальності) у фахових коледжах культури і мистецтв, педагогічних коледжах та музучилищі РДГУ (22.04). Подібна практика має відповідний ефект і залишається й надалі.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував декілька статей для фахового науко-метричного збірника «Вісник КНУТКіТ» ім. І.К.Карпенка-Карого (21.04).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в опонуванні дисертаційного дослідження Дичковського С.І. «Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства (digital society), поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: наук. конс. Копієвська О.Р; офіц. оп.: Божко Л.Д., Петрова І.В., Виткалов С.В. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С.454-556 [575 с.] (22.04).

– За відповідним розпорядженням НАЗЯВО проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача акредитаційної справи ОПП ІІ (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» («Кібер-культура», «Культурна урбаністика») Одеського національного політехнічного університету, виконуючи обов'язки експерта ГЕР НАЗЯВО.

– Проведено заслуховування звітів науково-педагогічних працівників (Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б.) кафедри для подальшого проходження їх за конкурсом на засіданні вченої ради факультету (23.04). Звіти розміщено на сайті кафедри.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у плановому засіданні ГЕР НАЗЯВО (23.04).

– За попередніми розрахунками годин (4.000) по кафедрі на 2021-2022 н. р. їй виді-

лено 6.2 ставки. Розпочато активну профорієнтаційну діяльність.

– Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України ініціював укладання угоди про співпрацю з кафедрою культурології та музеєзнавства (26.04), яку згодом підписано.

– Проведено опитування студентів на предмет обрання «вибіркових» дисциплін ОПП усіх спеціальностей кафедри (27-29.04) (відп. – куратори академічних груп і гаранти ОПП). Вкотре підтверджено доцільність такої організації навчального процесу.

– Проведено офіційну розсилку фахових, науко-метричних збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 34 («мистецтвознавство») та Вип. 33 і 35 «культурологія» (категорія «Б», 30.04). Здано до друку Вип. 20 науко-метричного альманаху «Актуальні питання культурології» (відп. – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.).

– Вчена рада художньо-педагогічного факультету (26.04) своїм рішенням затвердила нову назву кафедри, зважаючи на розширення її освітніх послуг і подала відповідну пропозицію про затвердження до вченої ради РДГУ.

– На засіданні вченої ради університету 29.04 відбувся звіт декана художньо-педагогічного факультету, доц. Дзюбишиної Н.Б., у якому всі види і напрями діяльності колективу кафедри дістали високу оцінку.

– На зборах трудового колективу проведено обговорення і висунення кандидатури декана художньо-педагогічного факультету (доц. Дзюбишиної Н.Б.) для участі в конкурсі на заміщення цієї вакантної посади (6.05).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційних досліджень, виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради КНУКіМ: *Небоги О.Г.* «Київська вокальна школа в контексті національних культурних традицій», поданого на здобуття наукового ступеня канд. миств., *Шеремет В.В.* «Народно-інструментальне мистецтво Півдня України XX – початку XXI століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. миств., *Тимчули А.В.* «Народне хореографічне мистецтво українців Закарпаття другої половини XX – початку XXI століття», поданого на здобуття наукового ступеня канд. миств. та *Бондаренко А.І.* «Електронна музика в Україні останньої третини XX – початку XXI століття», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, (11-12.05).

– 11.05 відмінено карантинні заходи і навчальний процес повернувся до звичайного (штатного) режиму.

– Фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 36 («мистецтвознавство», категорія «Б») здано до друку і розміщено PDF на нашому сайті (11.05).

– Проф. кафедри Виткалова С.В. призначено членом експертної групи для проведення акредитаційної експертизи ОНП спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація» за III (аспірантура) рівнем (Наказ № 1033-Е від 11.05.2021 р.) у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував рецензії на монографію канд. культурології, доц. О.А.Демідко «Театральне життя Північного Приазов'я (середина XIX-XX століття)». Київ: «Ліра-К», 2021. 250 с. (12.05) та навчальний посібник «Основи музеєзнавства» канд. іст. наук, доц. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.І.Огієнка Паур І.В. (17.05).

– Галузева експертна рада (ГЕР) НАЗЯВО підтвердила своїм рішенням акредитацію спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» нашої кафедри за II (магістерським) рівнем, виставивши усі оцінки «Б» (18.05). Це рішення підтвердила й згодом Колегія НАЗЯВО (6.06).

– Викладачі кафедри відвідали виставу в Рівненському ОАМДТ «Варшавська мелодія» (А.Роговцева, А.Сейтаблаєв, К.Степанкова) (12.05), про що опубліковано статті у всеукраїнській газеті «День» та рівненській періодиці (Виткалов С.В.).

– Проведено Звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу, студентів і магістрантів кафедри (13.05). Працювало три секції (заявлено 45 учасників (41 студент), виступило 15. решта доповідей було заслухано упродовж тижня під час проведення практичних занять).

– Викладачі і студенти кафедри відвідали персональну художню виставку члена Рівненського обласного відділення НСХУ В.Гвоздинського (13.05, зала мистецтв ОУНБ).

– 15-16.05 проведено спеціалізовану екскурсійну поїздку студентів, викладачів і співробітників художньо-педагогічного факультету за маршрутом «Рівне-Решетилівка-Полтава-Диканька-Опішне-Рівне», у якій взяли участь й колишні випускники спеціальностей кафедри та педагоги інших ЗВО України, які активно співпрацюють із НПП кафедри, зокрема І.О.Воят (м. Корець, 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»), Людмила Маркевич (м. Дубровиця, 034 «Культурологія»), О.Прилуцька (м. Костопіль, 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»), Л.В.Обух – к. миств., проф. Житомирського держуніверситету ім. І.Я.Франка, докторантка ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника» (028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»), А.Кравцов (аспірант Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України та ін.), під час якої відвідано майстер-класи з народознавчої проблематики, музеї, а також обговорено низку питань стану вищої освіти й функціонування названих вище спеціальностей в РДГУ і інших ЗВО України (орг. – С.В.Виткалов).

– За ініціативи завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г., проф. кафедри Виткалова С.В. та проректора РДГУ, проф. Пелеха Ю.В. і начальника міжнародного відділу РДГУ Кисіля П.В. надіслано інформацію про спеціальності РДГУ до Посольства Китайської народної республіки на предмет розширення освітніх послуг університету.

– 19.05 у режимі он-лайн проведено День «відкритих дверей» РДГУ, в якому взяли участь доц. Тюска В.Б. та проф. Виткалов В.Г.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував колективну монографію «Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманітаристики» / за ред. проф. Маріупольського держ. ун-ту Сабадаш Ю.С. Київ: Ліра-К, 2021 255 с. (19.05).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки» (20.05) як доповідач із питань акредитації ОПП І-ІІ (бакалавр-магістр) рівнів спеціальності 034 «Культурологія» в Одеському національному політехнічному університеті.

– Студенти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали «Музейні гостини» (КЗ «РОКМ») та концерт фортепіанної музики «Музика для двох» (П.Довгань і Н.Зубко, Органна зала філармонії, 23.05).

– Державна Реєстраційна служба України затвердила комплексні наукові теми кафедри і надала їм відповідні шифри: «Українська культура: історичний аспект» – № 0121U111147 (кер. – проф. Виткалов В.Г.) та «Актуальні питання прикладної культурології» – № 0121U111130 (кер. – ст. викл. Глущук О.Г.) (24.05.).

– Проф. кафедри Виткалова С.В. наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. призначено головою Атестаційних комісії на ОПП усіх спеціальностей кафедри д. і з. ф. н.

– У зв'язку з розширенням освітніх послуг нашої навчальної структури, вчена Рада РДГУ (протокол № 10 від 27.05) задовольнила клопотання колективу й деканату ХПФ стосовно відображення усіх напрямів її освітньої, наукової, організаційно-культурної діяльності й у назві. Відтепер вона зареєстрована в штатному розписі університету як «Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства».

– Проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь в акредитаційній експертизі НАЗЯВО ОНП (аспірантура) спеціальності 023 «Образотворче, декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» в Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (27-28.05).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував дипломні дослідження випускників ОПП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (В.Олексюк, М.Кримінська, П.Рябущиць, І.Квас) Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ (28.05).

– У Парку культури і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка відбувся День відкритих дверей, організований Управлінням освіти і науки Рівненської облдержадміністрації за участі представників вищої школи області, у якому з профорієнтаційною метою брали участь і науково-педагогічні працівники кафедри Тюска В.Б., Виткалов С.В. (30.05).

– Викладачі та студенти кафедри відвідали Звітні концерти кафедри хореографії РДГУ, проведені у Рівненському ОАМДТ (30.05), камерного оркестру Brevis (Палац культури

«Текстильник», 2.06), виставку рівненської художниці Л.Дахової (галерея «Євро-арт», 4.06), виставку нових експонувань із нагоди 10-ї річниці від дня відкриття галереї (9.06), про що опубліковано відповідні матеріали у всеукраїнській газеті «День» (Виткалов С.В.).

– Проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у XXIV міжнародному фестивалі дитячої творчості «Золотий лелека», CIOFF (он-лайн, 01-05.06) та її Літній міжнародній Академії педагогічної творчості, організаторами якого є Миколаївська спеціалізована «Академія дитячої творчості» та НАПН України (08-10.06, кер. – Г.Д.Матвеєва), підтверджених відповідними сертифікатами.

– Проф. Виткалова В.Г. призначено Головою Атестаційної комісії на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ (червень).

– Гуманітарний університет перейшов на електронний документообіг.

– Проведено профорієнтаційні заходи в Бердичівському фаховому педагогічному коледжі, Дубенському фаховому коледжі культури і мистецтв та Рівненському музичному училищі РДГУ (9-12.06, Виткалов В.Г.).

– У місті розпочався традиційний фестиваль мистецтв «Рівне. Літо. Музика», концентруючись на декількох локаціях.

– Завершилися (17.06) Атестаційні екзамени на заочній формі навчання ОПП спеціальностей 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 034 «Культурологія» І (бакалаврського) рівня. Усі випускники працевлаштовані і за час навчання на ОПП кафедри були призначені на керівні посади або здобули підвищення (А.Лойко, Ю.Карпович, О.Василюк, І.Бабич, О.Костишин, Д.Мельник, Д.Литвин, М.Шпаковська, К.Осіпова).

– Завдячуючи ініціативі і членів кафедри інформація про ОПП наших спеціальностей з'явилася на сайті Міністерства освіти Китаю.

– Підготовлено заяви студентів ОПП усіх спеціальностей кафедри стосовно «вибіркових» дисциплін навчальних планів і передано їх до деканату.

– Здійснено офіційну розсилку культурологічного альманаху «Актуальні питання культурології». Вип. 20 (22.06).

– Національне Агентство з якості вищої освіти надіслало РДГУ Сертифікат про акредитацію Освітньої програми І (бакалаврського) ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (22.06).

– Із метою ефективного пошуку необхідного матеріалу та забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до фахової інформації, науковою бібліотекою РДГУ (доц. Грипич С.Н.) створено Центр молодого дослідника.

– За результатами навчальної і організаційно-культурної діяльності (участь у 5 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, грант від облдержадміністрації, декілька сертифікатів за участь у різноманітних Програмах від Асоціації міст України та Українського культурного фонду, публікація двох статей у фахових наукових виданнях, висока успішність) студентка ОПП спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (д. ф. н.) та 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (з. ф. н.) ІІ (магістерських) ступенів О.І.Прилуцька висунута на здобуття премії Управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації за 2021 н. р. (22.06), яку вона здобула у серпні.

– У рамках угод про співпрацю проф. кафедри Виткалов С.В. призначався рецензентом збірника матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Наукові пошуки: актуальні дослідження: теорія та практика: *зб. матеріалів VIII між нар. наук.-практ. конф.,* 14 трав., 2021 р. / НПУ ім. М.П.Драгоманова, НАКККіМ. Київ: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2021. Йому надіслано на рецензування монографічно-довідкове видання «Музейний комплекс у Пересопниці», підготовлене колишнім її директором, випускником магістратури нашої кафедри М.В.Федоришиним (23.06).

– У рамках угод про співпрацю проф. кафедри Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. взяли участь у міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Цифрові гуманітарні дослідження та цифрові трансформації у сфері культури», проведеній на базі НПУ ім. М.П.Драгоманова (24.06).

– Завершилися засідання Атестаційних комісій на денній формі навчання (26.06), які підтвердили достатньо високий рівень фахових компетенцій здобувачів вищої освіти. Дипломні дослідження також мають високий рівень авторського тексту.

– Проведено засідання конкурсних комісій для професорсько-викладацького складу уні-

верситету (квітень-червень), які розглянули понад 350 справ. За конкурсом (крім осіб пенсійного віку) обиратимуться лише ті викладачі, навчальне навантаження яких «гарантовано передбачає не менше 0,5 ставки» на наступний навчальний рік (20-30.06).

– МОН України призначило другий етап для реєстрації абітурієнтів на ЄВІ, який відбуватиметься з 27 липня по 5 серпня поточного року.

– У рамках міжуніверситетських угод РДГУ до штату кафедри на умовах «гостьового професора» запрошено доктора педагогічних наук, проф. Р.Мушкету (Польща) та керівника Всеукраїнського центру з питань охорони культурної спадщини у Рівненській області Семенович О.О., які викладатимуть дисципліни професійно-орієнтованого блоку ОПП І-ІІ (бакалавр-магістр) освітніх рівнів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

– На кошти проф. Виткалова С.В. та Виткалова В.Г. оприлюднено підготовлений ними ж профорієнтаційний відеоролик в інтернет-мережу для поширення цієї інформації у Волинській, Житомирській, Чернівецькій, Закарпатській, Львівській, Тернопільській, Вінницькій, Хмельницькій, Рівненській областях.

– Функції технічного секретаря Приймальної комісії на спеціальностях кафедри (скорочений термін навчання) виконувала доц. Тюска В.Б.

– Науково-педагогічні працівники кафедри ознайомилися із завершальним етапом проведених робіт у ПКіВ ім. Т.Г.Шевченка стосовно виконання грантової програми ЄС «Реконструкція Палацу Любомирських у м. Рівне», у зв'язку з переведенням її організатора (начальника Управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому Т.А.Максименка) на іншу роботу (6.07).

– Фахові, науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 34-36 та альманах «Актуальні питання культурології» Вип. 20 надіслані до місця їх індексації (н/м бази Index Copernicus, Польща) та авторам. Здійснено їх офіційну розсилку.

– За результатами вступної кампанії на спеціальності кафедри подано заяв: д. ф. н.: спец. 034 «Культурологія» – 47 (рік і 10 міс. – 2), спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – 26 (рік і 10 міс. – 1); спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – 32 (рік і 10 міс. – 11). Заочна форма навчання, відповідно: Вартість контрактного навчання становить на *бакалавріаті д. ф. н.* становить: спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – 11.750 грн. на семестр (861 $ у рік), спеціальностей 034 «Культурологія» та 027 «Музеєзнавство» – 10.950 грн. у семестр; *магістратура д. ф. н.*: 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» і 034 «Культурологія» – 10.950 грн. у семестр, 028 «МСКД» 15.270 грн., магістратура заочної форми загалом – 10.450 грн. у семестр. На всі спеціальності кафедри на скорочений термін навчання виділено 5 (1-2-2) місць державного замовлення (д. ф. н.), на повний термін д. ф. н.: 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – 3, 034 «Культурологія» та 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» державних місць немає.

– За результатами вступної кампанії на спеціальності кафедри І (бакалаврського) ступеня зараховано 19 осіб, І студентка переведена на ІІ курс з іншого ЗВО; на ІІ (магістерський) рівень зараховано 2 здобувача вищої освіти.

– МОН України оголошено також додатковий прийом на контрактну форму навчання: на І (бакалаврський) рівень до 28.08 та до магістратури на всі ОПП спеціальностей до 30 листопада.

– Проф. Виткалов В.Г. на запрошення керівництва КЗ «Рівненський ОЦНТ» облради брав участь у якості члена журі обласного конкурсу «Кращий клубний заклад Рівненщини» (серпень).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. (у складі групи науковців: доктора іст. наук, проф. Курочкіна О.В. та доктора іст. наук, доц. Пустовалова С.Ж.) на рекомендацію Спеціалізованої вченої ради Д. 26.807.02 КНУКіМ брав участь у проведенні експертизи дисертаційного дослідження Руденка С.Б. «Соціокультурне призначення та інституційна специфіка музею», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (серпень).

– Викладачі кафедри переглянули експозицію з художніх творів Народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Шевченка та Премії ім. В.Стуса – В.Франчука «Осмислення» та святкову концертну програму в МБК «У рідному краї як у раю» (19.08), на які вийшло друком декілька публіцистичних статей у центральній і регіональній періодиці С.Виткалова.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. на запит редакції науко-метричного Вісника НМАУ ім. П.І.Чайковського рецензував три статті.

– У журналі «Науковий світ» (МОН) вийшло оголошення про захист дисертаційного дослідження Трач Ю.В. «Цифрові технології у культурі сучасного суспільства: тенденції та перспективи», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; офіц. оп.: Виткалов С.В., Денисюк Ж.З., Яковлєв О.В. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 475-521 [548 с.].

– Випускниця IV курсу спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Оксана Василюк на конкурсній основі обрана на посаду керівника Будинку культури «Залізничник» м. Сарни (Рівненська обл.), залишавши основне місце роботи в с. Сварині Володимирецького району області. Рекомендаційний лист підтримки надійшов і від завідувача кафедри.

– Викладачі та студенти кафедри відвідали низку заходів до Дня міста, 30-річчя від Дня проголошення державної незалежності України, зокрема й Міжнародного фестивалю «Art-jazz», проведених за участі стейкхолдерів кафедри (Р.Яворський «Мега-подія»), на які опубліковано статті у всеукраїнській та регіональній періодиці.

– Науково-педагогічні працівники та студенти кафедри надіслали теми виступів для участі в II міжнародній науково-практичній конференції «Феномен культури постглобалізму», що відбудеться в закладі-партнері – Маріупольському державному університеті.

– Розпочинаються захисти дисертаційних досліджень у спеціалізованій вченій раді Д.26.807.02 Київського національного університету культури і мистецтв та засідання Експертної ради НАЗЯВО, у складі яких затверджено проф. кафедри Виткалова С.В.

– У штаті кафедри станом на 1.09 працюють: канд. пед. наук, проф. Виткалов В.Г., доктор культурології, проф. кафедри Виткалов С.В., ст. викл. Глущук О.Г., канд. іст. наук, доц. Казначеєва Л.М., канд. пед. наук, доц. Тюска В.Б., ст. лаб. Травинська Ю.В. Серед педагогів-сумісників: доктор пед. наук, проф. Р.Мушкета (Польща), доктор екон. наук, проф. О.Б.Пелех, канд. пед. наук, доц. Гринькова Н.М., канд. екон. наук, проф. кафедри Матусевич К.М., канд. екон. наук, доц. Савченко О.Р., а також викладачі-практики: директор КЗ «РОКМ» РОР Булига О.С. та його заступник, канд. іст. наук Самсонюк Т.М., заступник завідувача відділом Планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації О.С.Козярчук, піар-менеджер проекту «Арт-громада» за підтримки Українського культурного фонду, керівник авторської програми «Рівне культурне» обласного телеканалу «Сфера-ТВ» О.О.Семенович (Ковтунець), керівник ПП «Цапук-ivent» О.В.Цапук, завідувачка навчальної частини РДГУ, ст. викл. Колосюк О.А; декан ХПФ, доц. Дзюбишина Н.Б. Загальний обсяг навчального навантаження становить 6.677 год., що складає 10,8 ставок. Приміщення кафедри: ауд. №№ 39, 46, 46-а.

– Викладачі-сумісники кафедри з РДГУ (проф. Пелех О.Б., доц. Гринькова Н.М.) за ініціативи завідувача, проф. Виткалова В.Г. здійснюють упродовж місяця стажування на Рівненському факультеті підвищення кваліфікації працівників культури НАКККіМ (вересень-жовтень).

– Навчальний рік розпочався у штатному режимі.

– На кафедрі функціонує і постійно поповнюється електронна бібліотека.

– 3.09 проф. кафедри Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні Галузевої Експертної ради НАЗЯВО (он-лайн).

– Рішенням ученої ради РДГУ зменшено навчальне навантаження Голові (відповідальному секретарю) редколегій фахових науко-метричних збірників категорії «Б» за кожен збірник (загалом 120 год.).

– Студенти кафедри брали участь в організаційно-технічному забезпеченні концерту Народної артистки України, проф. РДГУ Н.-М.П.Фарини (8.09).

– 10.09 за ініціативи керівництва Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського (д-р миств., проф., проректора з наукової діяльності А.Я.Скорик) проведено он-лайн зустріч із представниками РДГУ (проф. Пелех Ю.В., проф. Виткалов В.Г., проф. кафедри Виткалов С.В.) на предмет укладання угоди про подальшу співпрацю.

– 14.09 для студентів кафедри проведено творчу зустріч із відомим рівненським журналістом О.Курсиком.

– Проведено перші лекції для магістрантів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» денної і заочної форм навчання польським професором, доктором педагогічних наук Р.Мушкетою (Польща, ЄС, 15.09).

– Проф. кафедри Виткалов С.В. рецензував науково-публіцистичну розвідку М.В.Федоришина «Музейний центр у Пересопниці: 10 років минуло». Рівне: Асоціація музейних діячів Великої Волині, 2021. 108 с. та публіцистичний збірник із нагоди ювілею Народної артистки України, проф. Інституту мистецтв РДГУ Н.-М.П.Фарини «Два імені співочої душі» / Упоряд. Т.Ю.Прокопович. Рівне: О.Зень, 2021. 45 с.

– Викладачі та студенти кафедри надіслали теми повідомлень до Оргкомітету ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції, організатором якого МОН України затверджено Маріупольський державний університет, «Феномен бібліотек у сучасному світі». Захід заплановано у рамках укладених угод про співпрацю.

– Проф. кафедри Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Яремчука О.М. «Теоретичні напрями дизайну України другої половини ХХ – початку ХХІ століття», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 07.00.07 «Дизайн» (спецрада К.26.807.03, КНУКіМ).

– Згідно наказу МОН України оновлено склад спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 у Київському національному університеті культури і мистецтв: д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., д-р культурології, проф. Долбенко Т.О., д-р мистецтв., проф. Підлипська А.М., д-р культурології, проф. Виткалов С.В., д-р культурології, проф. Гончарова О.М., д-р культурології, проф. Копієвська О.Р., д-р іст. н., проф. Курочкін О.В., д-р психол. н., проф. Просандєєва Л.Є., д-р іст. н., доц. Пустовалов С.Ж., д-р культурології, проф. Петрова І.В. (культурологія); д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., д-р мистецтв., проф. Безручко О.В., д-р мистецтв., проф. Варивончик А.В., д-р мистецтв., проф. Грица С.Й., д-р іст. н., проф. Ластовський В.В., д-р мистецтв., доц. Опанасюк О.П., д-р мистецтв., ст. н. с. Смирна Л.М., д-р мистецтв., доц. Фадеєва К.В., д-р мистецтв., проф. Фурдичко А.О. (мистецтвознавство).

– Проведено розсилку інформаційних повідомлень про XVII міжнародну науково-практичну конференцію «Стратегія розвитку світової та української культури: сучасні акценти та перспективи», заплановану до проведення на кафедри 18-19 листопада та узгоджено низку інших організаційних аспектів (відп. – проф. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.).

– Студенти кафедри усіх ОПП кафедри брали участь у проектному форумі в м. Рівне (24.09, відп. – куратори академгруп).

– Студентська спільнота спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» збільшилася на ще одну студентку 1 курсу (2 р. н.) з. ф. н.

– Проф. кафедри Виткалов С.В., виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ, брав участь в обговоренні дисертаційних досліджень Журби В.А. «Стиль Вевор» у джазовій музичній культурі США 1940 – першої половини 1850-х років», поданого на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства й Руденка С.Б. «Соціокультурне призначення та інституційна специфіка музею», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» (24.09), а також дисертаційних досліджень Журби Я.О. «Вплив блюзу на неакадемічну музику ХХ століття», подану на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвознавства (23.09) та Підгорбунського М.А. «Запровадження багатоголосної музики в українській духовній культурі в контексті реформаційних впливів», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства (23.09), Підлипської А.М. «Критика балету в УРСР 1920-1930-х років: від авангардних тенденцій до утвердження соцреалістичного канону», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 40 с. (29.09).

– На Сайті кафедри упродовж доби (24.09) було здійснено 295 переглядів і така їх кількість зберігалася протягом тижня.

– Наш сайт має вже 100.000 «відвідувань» (переглядів) (27.09).

– Колегія МОН України (№ 1017 від 27.09) затвердила Виткалова С.В. – професора кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства у вченому званні професора і надала йому відповідний атестат.

– Здано до друку монографічно-довідкове видання проф. Виткалова С.В. «Вища культуро-

логічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства» РДГУ, підготовлену з нагоди 50-річчя від дня заснування нашої кафедри (Рівне: ФОП «Брегін А.Р.»). Друк здійснено за кошти автора.

– Проведено організаційне засідання СНТ «Афіна», на якому обговорено напрями роботи студентського товариства та змінено управлінський склад (29.09).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в опонуванні дисертаційного дослідження Трач Ю.В. «Цифрові технології у культурі сучасного суспільства: тенденції та перспективи», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» (30.09, Спецрада КНУКіМ).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості запрошеного педагога у складі наукової спільноти в процесі проведення акредитаційної експертизи спеціальності 073 «Менеджмент» І (бакалаврського) рівня (РДГУ, 30.09).

– Викладачі і студенти кафедри відвідали концертну програму в Органній залі з нагоди відкриття нового концертного сезону (1.10), про яку опубліковано статтю у всеукраїнській газеті «День» С.Виткаловим.

– Успішно завершилася акредитаційна експертиза ОПП ІІ (магістерського) рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (7-9.10) (гарант ОПП – д-р культурології, проф. Виткалов С.В., склад проектної групи: завідувач кафедри, к. пед. наук, проф. Виткалов В.Г., к. іст. н., доц. Казначеєва Л.М.). Склад акредитаційної комісії: д-р іст. наук, проф., завідувач кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва Маслак В.І. (Кременчуцький національний університет ім. М.Остроградського), д-р культурології, проф., завідувач кафедри арт-менеджменту та івент-технологій НАКККіМ Копієвська О.Р., студентка Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка Пережишин М.Є. (7-9.10).

Серед представників наукової спільноти, крім управлінського складу університету (проректорів д-ра пед. н., проф. Пелеха Ю.В., д-ра тех. н., проф. Петрівського Я.Б., д-ра екон. н., проф. Дейнеги О.В., к. пед. н., доц. Гавриша В.С., декана ХПФ, к. пед. н., доц. Дзюбишиної Н.Б. та керівників структурних підрозділів РДГУ, що взяли участь в обговоренні даної ОПП), управлінський склад ЗВО-партнерів: д-р мистецтвознавства, проф., проректор НМАУ ім. П.І.Чайковського Скорик А.Я., д-р філос. наук, проф., завідувач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності НПУ ім. М.П.Драгоманова Кочубей Н.В., завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля КНУКіМ, д-р культурології, проф. Петрова І.В., д-р мистецтвознавства, проф., учений секретар спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ Підлипська А.М., д-р культурології, проф., завідувач кафедри ХДАК Кравченко О.В., а також завідувач відділу планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації Козярчук О.С., керівники приватних івент-агенцій області (Цапук О.В., Алексіюк Р.І.), експерт Українського культурного фонду Ковтунець О.О., викладачі-сумісники кафедри: д-р екон. наук, проф. Пелех О.Б., к. екон. н., проф. кафедри Матусевич К.М., к. екон. н., доц. Савченко О.Р. та науково-педагогічні працівники кафедри: к. пед. н., доц. Тюска В.Б., ст. викл. Глущук О.Г., ст. лаб. Травинська Ю.В. По завершенню акредитаційної експертизи учасниками проведено обговорення актуальних питань вищої освіти.

– Викладачі та студенти кафедри відвідали персональну виставку відомого українського (рівненського) художника О.Бобришева (виставкова зала галереї європейського живопису «Євро-Арт», 9.10), надіславши відповідні статті до всеукраїнської періодики (газета «День») (С.Виткалов).

– На засіданнях методологічного семінару кафедри все частіше обговорюються технологічні питання організації навчального процесу у вищій школі (проф. Виткалов В.Г., проф. Виткалов С.В.).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у тренінгу, проведеному для членів ГЕР НАЗЯВО «Гуманітарні науки» з питань специфіки підготовки акредитаційних звітів (12.10).

– Проведено екскурсійну поїздку за маршрутом: Рівне-Закарпаття (Мукачеве: замок Паланок, термальні ванни, Берегове – замок Сент-Міклош) – Прикарпаття (Львів: Личаківський меморіал, Будинок учених, Палац Потоцьких, Площа Ринок, Національні Академічні театри Опери та балету та ім. М.Заньковецької, прогулянка містом) – Рівне) (16-17.10, орг. – Виткалов С.В.), під час якої,

зважаючи на участь у ній представників з інших ЗВО України, випускників спеціальностей кафедри різних років та стейк-холдерів, обговорено актуальні питання функціонування сучасної гуманітарно-культурологічної освіти, зокрема й ОПП усіх спеціальностей кафедри. Наші мандрівки супроводжуються якісним відео забезпеченням екскурсійної програми під час самої поїздки.

– Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники кафедри надіслали чергові заявки до участі у міжнародній науково-практичній конференції ЗВО-партнера Маріупольського державного університету (відп. – проф. Виткалов С.В., 19.10).

– Проф. Виткалов В.Г., на прохання здобувачів вищої освіти ІІ (магістерського) рівня спеціальності 024 «Хореографія» РДГУ, провів чимало консультацій з питань підготовки наукових статей для публікації у наукових збірниках та виступів на наукових конференціях різних рівнів (19.10-15.11). Ефект виявився невисоким.

– Проведено, за участі гарантів ОПП та завідувачів кафедр, засідання науково-методичної ради РДГУ з питань обговорення специфічних аспектів проходження акредитаційних експертиз (19.10, голова – д-р пед. наук, проф. Войтович І.С., у якому взяв участь і д-р пед. наук, проф., проректор з євро інтеграційних процесів та відповідальний за проведення акредитаційних експертиз Ю.В.Пелех).

– Проф. Виткалова С.В. введено до складу науково-технічної ради РДГУ (19.10).

– На засіданні кафедри (19.10) обговорено план дій стосовно проведення XVII міжнародної науково-практичної конференції «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір» та затверджено відповідальних за різні аспекти її організації.

– Усі види занять у режимі он-лайн, що організуються на кафедрі постійно, дають можливість проводити їх у зручний для студентів і педагогів час, що підвищує якість відвідувань.

– Проф. Виткалов С.В. на запит редакції наукового збірника (н/м база Scopus) «Journal of Music and Dance» рецензував декілька статей.

– Студентська спільнота ОПП ІІ (магістерського) рівня д. ф. н. спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» збільшилася ще на одну студентку (23.10).

– Проведено (навчальною частиною та представниками деканату) планову комплексну перевірку кафедр художньо-педагогічного факультету (25.10).

– Запроваджено (відновлено) практику заслуховування результатів підготовки магістерських досліджень усіх спеціальностей на вченій раді художньо-педагогічного факультету.

– Із 25.10 запроваджено карантинні заходи в Рівненській області і, відповідно, РДГУ. Навчання переведено у дистанційний режим. Суттєво уповільнилося наукове і культурно-мистецьке життя країни і регіону.

– Місцевою владою ухвалено рішення про обов'язковість вакцинації переважної більшості категорій населення від COVID-2019, яке вступає в дію з 1.11.2021 р. А 5.11. ухвалено відповідне рішення керівництва РДГУ про відсторонення викладачів від роботи без наявних документів про щеплення.

– Завершився прийом заявок (1.11) на XVII міжнародну науково-практичну конференцію «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи», заплановану на 18-19 листопада. До оргкомітету надійшли повідомлення від 300 майбутніх учасників, що презентують 76 ЗВО (32 з яких мають статус національних), науково-дослідні установи системи НАНУ, НАМУ, НАПНУ та художні структури не лише України, але й Китаю, Португалії, Болгарії, Польщі, Білорусії, якісний склад яких наступний: 137 осіб мають наукові ступені та вчені звання, з яких понад 50 докторів наук, професорів; 30 аспірантів та 28 магістрантів, 54 студенти. Уперше до Сертифікату про участь у заході внесено фіксовану кількість годин (12) як елемент неформальної освіти. За результатами проведення конференції надіслано статті до всеукраїнських наукових видань, зокрема й фахового часопису «Вища школа». Захід проведено в он-лайн режимі; він дістав високу оцінку в усіх учасників та місцевого керівництва.

– Проведено всеукраїнську науково-практичну конференцію *Феномен бібліотек у сучасному світі* (м. Маріуполь, 30 верес. Маріуполь: МДУ, 2021), до якої надсилали повідомлення науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти кафедри.

– Вийшло друком монографічно-довідкове видання «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс» (крізь призму діяльності

кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства)». Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2021. 550 с., іл. (авт. – проф. Виткалов С.В.), підготовлене з нагоди 50-річчя від часу заснування кафедри та культурно-освітнього факультету КДІК. Книгу надіслано до національних наукових бібліотек України за графіком офіційної розсилки, зокрема й НБУ ім. Я.Мудрого, що формує електронну енциклопедію «Культура України», НБУ ім. В.І.Вернадського, ВТО «Книжкова Палата України ім. І.Федорова», провідним науковцям, а також передано до наукових бібліотек РДГУ, Рівненської ОУНБ, КЗ «ДАРО», Маріупольського держуніверситету, КНУКіМ, НАКККіМ, Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ХДАК, університету ім. Я.Длугоша (Польща) та ін.

– Вийшов друком фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 37 «Культурологія» та здійснено його офіційну розсилку.

– На прохання завідувачки кафедри культурології та інформаційних комунікацій НАКККіМ, проф. Герчанівської П.Е. у рамках укладених угод про співпрацю, проф. Виткалов В.Г. провів публічну лекцію для здобувачів вищої освіти ІІІ (освітньо-наукового) ступеня (аспірантура) НАКККіМ у контексті спеціалізованого курсу «Вищі культурологічні школи України» (3.11).

– Укладено угоду (за ініціативи Міжнародного гуманітарного університету) про співпрацю між РДГУ в особі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства й Міжнародним гуманітарним університетом м. Одеса (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– Відбулися зміни у керівництві КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, що є філією кафедри. Його директором призначено Баковецьку І.В.

– У рамках проведення настановчої конференції з питань організації переддипломної практики здобувачів в/о ІІ (магістерського) рівня проведено і обговорення результатів підготовки їхніх наукових досліджень (3.11).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у плановому засіданні галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (4.11).

– Проф. Виткалова В.Г. включено до складу оргкомітету всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні соціокультурні процеси: компетентнісно-аксіологічний аспект», проведеної на базі кафедри культурології Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка (10-11.11). Він же заявлявся до виступу з доповіддю на її пленарному засіданні. До її оргкомітету надіслано й повідомлення науково-педагогічних працівників та магістрантів кафедри.

– На сайті художньо-педагогічного факультету проф. Виткалов С.В., як куратор СНТ факультету, продовжує інформувати науково-педагогічних працівників та студентів про ті конференції, повідомлення про які надходять на кафедру.

– Вийшло друком оголошення про захист дисертаційного дослідження Гаюк І.Я. (Львівська НАМ) «Специфіка історичного розвитку культури вірменської діаспори в Україні», поданого на здобуття наукового ступеня доктора культурології за спец. 26.00\04 «Українська культура» (культурологія): наук. конс. Кравченко О.В., офіц. оп.: Виткалов С.В., Герчанівська П.Е., Сабадаш Ю.В. Харків: ХДАК, 2021. 563 с.: Бібліогр.: С.457-543.

– Упродовж місяця кількість переглядів нашого сайту знаходиться в межах 120-190 звернень на добу.

– Карантинні заходи в місті та РДГУ продовжено й після 15.11 на невизначений термін, хоча консультації та індивідуальні заняття дозволено проводити в аудиторіях.

– 18.11 в он-лайн режимі проведено пленарне засідання XVII міжнародної науково-практичної конференцій «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи»», в якому зареєструвалося 50 осіб, зокрема й представники іноземної наукової спільноти; виступи з доповідями доктори наук, професори Дейнега О.В. (вітальне слова, РДГУ), Карась Г.В. (ДВНЗ «ПНУ ім. В.Стефаника»), Личковах В.А. (НАКККіМ), Пелех Ю.В. (РДГУ), Петрова І.В. (КНУКіМ), Скорик А.Я. (НМАУ ім. П.Чайковського), Чікарькова М.Ю., Шкрібляк М. (ЧНУ ім. Ю.Федьковича), Т.Іванніков (НМАУ ім. П.І.Чайковського), Кравченко О.В. (ХДАК), а також Ігнатова Л.П., Охманюк В.Ф. (ВНУ ім. Лесі Українки), представники ЗВО України Ю.М.Нікольченко (Маріупольський ДУ), О.С.Плитус (Надвірнянська філія НТУУ ім. І.Сікорського), С.Харьков (заст. Гендиректора Національного зоопарку, Київ), керівники структур облдержадміністрації Ліпський В.В., Хомяк С.Б., а також аспіранти та докторанти

К.Бакальчук (НМАУ), І.Свирид (ДВНЗ «ПНУ ім. В.Стефаника»), І.Гаюк (Львівська НАМ) та ін. Вели захід проф. Виткалов В.Г. і проф. Виткалов С.В.

– Проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. брали участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Людина в сучасному інформаційному просторі», проведеній на базі Національного технічного університету ім. М. Остроградського у м. Кременчуці (19.11).

– Проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. брали участь в констатувальному експерименті дисертаційного дослідження Шетелі Н.І. (КВНЗ «Ужгородський інститут культури і мистецтв» ЗОР).

– Проф. Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Данченко М.Л. «Рокайль як феномен західноєвропейської культури XVII-XVIII століття» (НаУ «КМА»), поданого на здобуття наукового ступеня кандидата культурології за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (спеціалізована вчена рада НМАУ ім. П.І.Чайковського).

– Проведено у новому форматі профорієнтаційні заходи з абітурієнтами 9 областей України (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– В РДГУ знову склалася критична ситуація з фінансовим станом через надмірно розширені штати допоміжних працівників (наукової бібліотеки, навчальної частини, АГЧ, відділу кадрів тощо).

– Відбулася зустріч із «гостьовим» професором кафедри, доктором пед. наук, проф. Р.Мушкетою (Університет ім. М.Коперника, м. Торунь, Польща, ЄС) (Виткалов С., Пелех Ю., Виткалов В., 25.11).

– На прохання НБУ ім. Я.Мудрого за тристоронньою угодою (НБУ ім. Я.Мудрого, Рівненська ОУНБ, гол. ред., проф. Виткалов С.В.) усі електронні версії науко-метричних збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» передаватимуться до НБУ ім. Я. Мудрого для формування електронного каталогу наших збірників (29.11).

– Проведено підсумкові засідання з магістрантами спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» кафедри «гостьовим» професором Р.Мушкетою (Польща, 29.11).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Галузевої експертної ради НАЗЯВО (2.12) за напрямом 03 «Гуманітарні науки», на якому обговорювалися «технологічні» питання проведення акредитаційних експертих та стану вищої освіти в Україні.

– Кабінет Міністрів України затвердив тимчасовий склад НАЗЯВО (2.12), розблокувавши його роботу і надавши таким чином можливість випускникам ЗВО країни отримати дипломи бакалаврів і магістрів.

– Галузева експертна рада НАЗЯВО за напрямом 02 «Культура і мистецтво» затвердила рішення експертної комісії стосовно акредитації спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» за ІІ (магістерським) рівнем, виставивши за усіма критеріями оцінку «Б» (2.12). Гарант ОПП – проф. Виткалов С.В.

– Проф. Виткалов С.В. відзначений Почесною грамотою та нагрудним знаком Рівненської обласної ради «За вагомі наукові та творчі здобутки, сумлінну працю, високий професіоналіз та з нагоди 50-річчя від дня заснування кафедри» (№ 200-а від 29.11.2021 р.); проф. Виткалов В.Г. – «...за сумлінну працю, високий професіоналізм, зразкове виконання службових обов'язків, вагомий особистий внесок у розвиток освіти Рівненщини» Грамотою департаменту освіти і науки облдержадміністрації (№ 01-а від 6.12.2021 р.), а також Почесними Грамотами РДГУ. Ст. викл. Глущук О.Г., доц. Казначеєва Л.М. і Тюска В.Б. – Почесними Грамотами ректорату РДГУ.

– Проф. Виткалов С.В. та Виткалов В.Г. провели відповідну роботу з питань покращення показників академічної мобільності групи викладачів закладів-партнерів з ЗВО Ужгорода і Києва (грудень).

– Через карантинні заходи суттєво зменшилася кількість проведених культурно-мистецьких заходів й на філіях кафедри та в місті.

– Науково-педагогічні працівники кафедри відвідали звітний концерт кафедри хореографії РДГУ (Рівненський ОАМДТ, 7.12), художню виставку з нагоди 120-річчя від дня народження М.Глущенка («Євро-Арт», 8.12), театральну антрипрезу «Чоловік моєї дружини», в головній ролі якої народний артист України В.Горянський (РОАМДТ, 10.12), на окремі з яких опубліковані статті у всеукраїнській періодиці.

– За відповідним розпорядженням Науково-методичної ради РДГУ, вкотре переглянуто склад проектних груп і гарантів ОПП. Відтепер ця практика стає постійною.

– Вийшли друком перші відгуки на монографічно-довідкове видання С.В.Виткалова «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс»: Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М. («Вісник Маріупольського держуніверситету»), Виткалов В.Г., Сорока М.В., РДГУ-КНУКіМ («Вища школа»), Чікарькова М.Ю. («Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»), Петрова І.В. («Вісник КНУКіМ»), Петренко О.Б. («Інноватика у вихованні», РДГУ) та ін.).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні ГЕР НАЗЯВО (10.12).

– За відповідним розпорядженням Науково-методичної ради університету, проф. Виткалов С.В. брав участь в експертизі освітньо-професійних програм НПП музично-педагогічного факультету РДГУ.

– Здійснено розсилку авторам наукових збірників й інших років.

– Перевірка магістерських досліджень здобувачів вищої освіти кафедри на академічну доброчесність (А.Лакіда, Т.Підцерковна, О.Юрчук) засвідчила високу їх якість, що підтверджує ефективність проведення роз'яснюючої роботи з ними та якісну правку основного тексту досліджень.

– Із 13.12 за відповідним розпорядженням ректора РДГУ навчальний процес продовжено у звичному режимі.

– Брак необхідної кількості штатних викладачів впливає на створення загального культурного середовища і в колективі кафедри.

– Рішенням кафедри (протокол № 18 від 14.12.2021 р.) здобувачі вищої освіти ІІ (магістерського) рівня А.Лакіда, Т.Підцерковна, І.Костюкович, О.Прилуцька та О.Юрчук за якісне виконання навчального плану, належний рівень підготовки магістерських досліджень, наявність опублікованих праць здобули перемогу в кафедральній номінації «Студент місяця».

– Результати проведення акредитаційної експертизи ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня рішенням НАЗЯВО затверджені (усі оцінки «Б»). Гарант ОП – проф. Виткалов С.В. (14.12.2021 р.).

– За узгодженням із НАЗЯВО та на підставі рішення вченої ради РДГУ на всіх ОП спеціальностей кафедри буде введено додатковий усний (комплексний) екзамен (у результаті обговорення цього питання з керівником навчальної частини (Колосюк О.А.) та проректором із навчально-методичної роботи, проф. Петровським Я.Б., такий екзамен залишено лише на спеціальностях 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та 034 «Культурологія»).

– - За пропозицією проректора РДГУ з навчально-методичної роботи та євро інтеграційних процесів, проф. Пелеха Ю.В. на вченій раді університету висунуто пропозицію про преміювання гарантів ОПП. Утім рішення прийнято у редакції «...за наявності коштів».

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості офіційного опонента під час захисту дисертаційного дослідження Гаюк І.Я. «Специфіка історичного розвитку культури вірменської діаспори в Україні»: дис...д-ра культурології: спец. 26.00.04 «Українська культура» (культурологія); офіц. оп.: Виткалов С.В., Герчанівська П.Е., Сабадаш Ю.С. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2021. Бібліогр.: С. 401-449 [536 с.] (23.12).

– МОН України запропоновано нові підходи до формування ліцензованого обсягу здобувачів вищої освіти. Власні пропозиції розробляє й РДГУ.

– 27-28.12 завершилися засідання Атестаційної комісії на ОП спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 034 «Культурологія» ІІ (магістерського) рівня (публічний захист наукового дослідження). Усі випускники (І.Костюкович, А.Лакіда, Ю.Михайлова, А.Паробоча, Т.Підцерковна, О.Прилуцька. О.Юрчук) працевлаштовані за фахом.

– До наукового відділу РДГУ надіслано звіт із наукової та організаційно-методичної діяльності кафедри. Упродовж року 5 викладачами опубліковано монографічно-довідкове видання, 18 статей (17 з яких – Виткалов С.В. і Виткалов В.Г.), 10 з яких у фахових виданнях, 2 – у науко-метричних виданнях (web of science), 1 прийнята до друку (web of science), 13 студентських статей у науко-метричних виданнях (н. к. – проф. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.) та 8 тез наукових доповідей. НПП взяли участь в 11 науково-практичних конференціях різних рівнів.

– 29.12 проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні галузевої експертної ради з напряму 03 «Гуманітарні науки» НАЗЯВО, де виступив із доповіддю стосовно зменшення кредитів на практику спеціальності 034 «Культурологія».

– Проведено профорієнтаційні бесіди з керівництвом Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ (29.12).

– Затверджено новий склад проектної групи ОПП ІІ (магістерського) рівня спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Гарант – д-р іст. наук, проф. Прищепа О.П. Розпочалися підготовчі заходи до проведення експертизи.

– Внесено зміни до звітних документів зі всіх видів практики.

– На засіданні вченої ради РДГУ 29.12 відбувся черговий річний звіт ректора, проф. Постоловського Р.М. про перебування на посаді, який дістав схвальну оцінку.

– Фаховий науко-метричний збірник (категорія Б) «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 38 (мистецтвознавство) розміщено на нашому сайті.

– Усі наукові збірники кафедри індексуються й у науко-метричних реферативних базах «Україніка наукова» та «Джерело» (НБУім. В.І.Вернадського), тобто кожен збірник має 11 реєстраційних науко-метричних баз, що якісно позиціонує кафедру та РДГУ у просторі сучасної вищої освіти і науки. Це – чи не найвищий показник кількісної науко-метричної індексації серед подібних збірників членів нашого освітнього консорціуму.

2022 рік

– Заліково-екзаменаційну сесію на факультурі проведено у «змішаному» режимі.

– Для обговорення дисертаційного дослідження аспірантки КНУКіМ Винокур А.М. «Мотиви традиційного вбрання волинян у сучасному українському моделюванні одягу», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (спецрада КНУКіМ), призначено д-ра культурології, проф. Виткалова С.В.

– НПП кафедри відвідали концертні програми міжнародного фестивалю органної музики «Органний собор-2022» (11-30.01.2022 р.) та новорічні заходи в місті, про що вийшло декілька публікацій у всеукраїнській періодиці (С.Виткалов).

– РДГУ в особі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства укладено угоду про співпрацю з Сєвєродонецьким національним університетом ім. В.І.Даля.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував монографію Сабадаш Ю.С., Стахієвої Н.В., Нікольченка Ю.М. «Творча спадщина В.М.Перетца в контексті культуротворчих процесів кінця XIX – початку XX століття» / за заг. ред. Ю.С.Сабадаш. Київ: Ліра-К, 2022.

– НПП та здобувачі вищої освіти спеціальностей кафедри надіслали теми повідомлень і тези наукових доповідей до Оргкомітету ІІІ всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія подієвої культури: історія і сучасність» (КНУКіМ).

– 13.01 відбулися урочистості з нагоди вручення дипломів магістрантам художньо-педагогічного факультету, зокрема й випускникам усіх ОП кафедри.

– Проф. Виткалов С.В. НАЗЯВО призначався членом експертної комісії ГЕР для акредитації ОП І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» в НаУ «Острозька академія» (13.01).

– Співробітники кафедри відвідали благодійну концертну програму Рівненського ПДМ «Джаз на Різдво» (14.01).

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до складу Групи експертів (конкурсної комісії) Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «03» Гуманітарні науки» спеціальності 034 «Культурологія», під час якого він рецензував декілька наукових досліджень, а проф. Виткалова С.В. – до складу Апеляційної комісії (НМАУ ім. П.І.Чайковського).

– Фаховий науковий збірник «Українська культура; минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 39 (напрям «культурологія», категорія «Б») розміщено на нашому сайті.

– Проф. Виткалов С.В. взяв участь у роботі між кафедрального семінару на тему «Переваги і недоліки підготовки фахівців спеціальності «Менеджмент і маркетинг»» (доповідь – д-р політ. наук, проф. Юськів Б.М.), організатором якого стала кафедра економіки та управління бізнесом РДГУ (21.01).

– Заліково-екзаменаційна сесія здобувачів вищої освіти всіх ОП спеціальностей кафедри завершилася успішно.

– Підготовлено і подано до навчальної частини чергові варіанти навчальних планів усіх

ОП трьох спеціальностей кафедри, вкотре підготовлених за новими вимогами.

– Проф. Виткалов В.Г. підготував відгук на дисертаційне дослідження Сварника Б.В. «Театр пантоміми як феномен сучасної видовищної культури», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спец. 034 «Культурологія» (спецрада КНУКіМ).

– НПП кафедри відвідали концертну програму «Містика XX століття», організовану в рамках міжнародного фестивалю «Органний собор-2022», підготовлену за творами Д.Шостаковича і А.Шнітке (25.01), а також творчий вечір вокальної формації «Піккардійська терція» (концертна зала МБК, 12.02),

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у тренінгах із питань функціонування вищої школи, організованих НАЗЯВО-МОН України та Британською Радою в Україні (31.01-3.02).

– Упродовж 2020-2021 н. р. студенти кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства опублікували (або подали) статті до науко-метричних збірників «Актуальні питання культурології». Вип. 20 та Вип. 21 (Index Copernicus (Польща), «Cosmos» (США), «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека), Research Bible, Research Gate (Німеччина). РИНЦ (рф), «Google Scholar», «Cite factor», European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD, реферативних базах «Україніка наукова» та «Джерело» (НБУім. В.І.Вернадського): Прилуцька О., Костюкович І., Лойко А., Лакіда А., Підцерковна Т., Литвин Д., Карпович Ю., Мельник Д., Шпаковська М., Мелещук І., Костишин О. (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г., проф. Виткалов С.В.).

– У рамках угоди про міжнародну співпрацю студенти кафедри (О.Змрозь, М.Рубан, В.Баніт, І.Вершков, К.Теребус) та ст. лаб. кафедри Травинська Ю.В. продовжать здобуття вищої освіти за різними напрямами за міжнародною програмою «Семестрове навчання за кордоном» у польських університетах.

– Проф. Виткалов С.В. рішенням Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 призначався офіційним опонентом дисертаційних досліджень: Бегаль Т.О. Становлення та розвиток музейної експозиції: історико-культурний підхід: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Горбань Ю.І.: офіц. оп.: Безручко О.Д., Виткалов С.В. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2022. Бібліогр.: С.169-189 [195 с.]; Гаврилюк А.С. Формування світоглядних основ «Історії ідей» у культурологічних студіях Олексія Селівачова: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. М.Р.Селівачов; офіц. оп.: Виткалов С.В., Копієвська О.Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. Бібліогр.: С.180-199 [199 с.]; Шмаюн О.Ю. Культурно-дозвіллєвий центр як атрактивний феномен в умовах глобалізації: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. М.М.Бровко; офіц. оп.: Виткалов С.В., Копієвська О.Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. Бібліогр.: С.173-193 [207 с.], Кан Їнчжен. Симфонічне оркестрове виконавство Китаю XIX – початку XXI століття в контексті вестернізації та інтеграційних процесів у музичній культурі: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Качмарчик В.П.; офіц. оп. Виткалов С.В., Горбаль В.Я. / НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2022. Бібліогр.: С. 204-225 [234 с.].

– Вкотре проведено перевірку освітніх (робочих) програм та їхнього методичного забезпечення методичними комісіями ради художньо-педагогічного факультету й університету і розміщено їх на сайті РДГУ.

– Навчальний процес у II семестрі розпочався в режимі он-лайн у зв'язку з перебуванням Рівненщини у «червоній зоні».

– Відбуваються суттєві реконструктивні зміни й у мережі закладів культури області, зокрема КЗ «РОКМ», «РОЦНТ», МБК, пов'язані зі змінами суспільно-культурної ситуації та законодавчої бази галузі.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував монографічне дослідження, підготовлене науковцями НДІ КНУКіМ на тему «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні»: кол. монографія / За ред. І.В.Петрової. Київ: КНУКіМ, 2022. 235 с.

– За рейтинговими показниками, розміщеними на сайті МОН України (кадровий склад, якість освіти, міждержавне визнання, інтегральна діяльність), РДГУ посідає 113 місце серед 200 ТОП-ЗВО України, введе них до цього рейтингу, тоді як наші партнери, з якими колектив кафедри підтримає тісні контакти, мають наступні показники: Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича (10), ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника» (18), НПУ ім. М.Драгоманова (30), КНУКіМ

(120), НМАУ ім. П.Чайковського (168), ХДАК (175), НАКККіМ (185).

– Кафедрою укладено угоду про співпрацю зі Східноукраїнським національним університетом ім. В.І.Даля (Севєродонецьк) та Одеським міжнародним гуманітарним університетом (відп. – проф. Виткалов С.В., 14.02, Угоди надіслано до ЗВО).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у нараді працівників культури Рівненщини, проведеній начальником управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації та директором КЗ «ОЦНТ» на базі КЗ «РОЦНТ» (11.02) із питань розробки стратегії КЗ «РОЦНТ» та розвитку креативних індустрій в регіоні.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Галузевої експертної ради НАЗЯВО у якості доповідача (експертиза НаУ «Острозька академія», спеціальність 034 «Культурологія» І (бакалаврського) рівня, 11.02).

– 11.02 доц. Л.М.Казначеєва провела вебінар для викладачів і студентів Надвірнянського фахового коледжу НТУ на тему «SoftSkills: що це таке і як розвинути ці навички?»

– У рамках угоди про співпрацю проф. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г., ст. лаб. Травинська Ю.В., а також група студентів-випускників, керівників установ культури (М.Шпаковська, О.Прилуцька, А.Лакіда, О.Юрчук, Ю.Карпович, М.Шумарова, В.Савчук, О.Василюк) взяли участь у міжнародній програмі, організованій кафедрою культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова (кер. – проф. Кочубей Н.В.) («Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» – Jean Monnet Chair «Social and Cultural Aspects of EU Studies» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR, семестрове навчання, 34 год., курс «Європейські практики соціокультурної діяльності», розпочався 23.02).

– Проф. Виткалов В.Г. підготував передмову до збірника аранжувань народних пісень заступника директора КЗ «РОЦНТ» Ф.Ф.Васечка, підготовлених для керівників самодіяльних народних хорів.

– На пропозицію керівництва КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР проф. Виткалов В.Г. і проф. Виткалов С.В. розробили модель нової структури Центру та брали участь у розробці Концепції його діяльності (лютий).

– Проф. Виткалова С.В. запрошено до складу Апеляційної комісії під час проведення всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

– 24.02 розпочалося повномасштабне вторгнення військ рф на територію України (війна) по всій території її східного кордону і всі форми життєдіяльності почали переформатовуватися під стан воєнного часу. Заняття у будь-яких формах відмінено і перенесено до 14.03.

– Члени кафедри (Казначеєва Л.М., повідомляла на сайті факультету про збір одягу, продуктів, засобів маскування для територіальної оборони м. Рівного; Виткалов С.В. постійно бере участь спільно з заст. директора коледжу НУВГіП Р.Алексіюком у доставці продуктів харчування, одягу миючих засобів тощо, зібраних жителями міста до міськвиконкому; Виткалов В.Г. і Виткалов С.В. перерахували 4 тис. грн. на потреби ЗСУ, а також спільно з Виткаловою Н.А. передали чимало одягу, ковдр, комплектів миючих засобів, шкарпеток, два мобільні телефони, продуктів харчування тощо на потреби ТО міста; займалася вона й надсиланням адрес для біженців, розміщення яких можливе в районах області. Виткалов С.В. надіслав до редакцій галет «День» та «Вісті Рівненщини» відповідні статті про ситуацію в країні.

– Незважаючи на стан війни, до редакції продовжують надходити статті до кафедральних наукових збірників, які починають готуватися до друку.

– За відповідним розпорядженням Міністерства охорони здоров'я України «COVID – 2019» віднесено до сезонного захворювання, знято карантинні обмеження тощо, що полегшило організаційне життя українців.

– Студенти кафедри (М.Шумарова, О.Лобур та епізодично, В.Сорока) беруть участь у забезпеченні харчуванням воїнів Рівненщини, що знаходяться на блокпостах та полігоні Рівненщини (орг. – Виткалов С.В.). В інших формах підтримки українських військових та переміщених осіб зайняті і студентки В.Савчук та Т.Бежакова (Семенюк).

– Зважаючи на війну, МОН України скасовало попередні форми проходження атестації: ЄВІ (магістратура) та ЗНО при вступі до закладу вищої освіти (8.03).

– Студенти надсилають бакалаврські дослідження на перевірку і коригування.

– 14.03 розпочнуться навчальні заняття в режимі он-лайн в країні та й РДГУ.

– «Студентами місяця» рішенням кафедри визнані О.Лобур, М.Шумарова, В.Сорока за активну участь у забезпеченні воїнів та представників територіальної оборони Рівненщини харчуванням та відвідуванням занять і активність під час їх поведення.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у нараді членів редколегії фахового науко-метричного збірника «Вісник НМАУ» ім. П.І.Чайковського, що відбулася у проректора з наукової діяльності НМАУ ім. П.І.Чайковського А.Я. Скорик (18.03).

– Науково-метрична база «Index Copernicus» провела експертизу і виставила наступні рейтинги кафедральним збірникам: «Українська культура: минуле, сучасне шляхи розвитку напрям «мистецтвознавство» – 79,33; напрям «культурологія» – 70,92; «Актуальні питання культурології» – 60,43.

– Магістрантка кафедри спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Марина Шумарова постійно проводить уроки малювання з дітьми м. Рівного. 20.03.2022 р. у Пластовому центрі відбувалася мистецька акція з підготовки дитячих малюнків для участі у благодійному аукціоні Канади (всі зібрані кошти будуть направлені на потреби ЗСУ) за темою: «Мир очима дітей», до ініціативи якої долучаються не лише школи міста, але й всі охочі. За скановані та за архівовані С.Виткаловим роботи надіслані до Оргкомітету аукціонів.

– Проф. Виткалов С.В. та студенти кафедри М.Шумарова, О.Лобур, В.Савчук, Т.Бежакова (Семенюк), Б.Ковенько беруть й надалі участь у складі групи волонтерів міського (районних) центрів територіальної оборони стосовно забезпечення військових усім необхідним та розселенням внутрішньо переміщених осіб.

– На заняттях, що проводяться НПП кафедри, організованих в режимі он-лайн, присутні до 80% здобувачів вищої освіти, серед них навіть ті, що знаходяться за межами України. 7 студентів різних курсів ОПП спеціальностей кафедри та ст. лаборант Травинська Ю.В. залишили Україну. Аналогічна ситуація і на інших факультетах.

– Студенти кафедри (Л.Марчук, А.Філяровська) надіслали статті до наукових збірників кафедри.

– До університету надійшло розпорядження МОН України стосовно проведення різних форм організації занять, атестації, акредитаційних експертиз, наукової мобільності, переведень здобувачів вищої освіти та викладачів тощо в умовах війни, з яким ознайомлено здобувачів вищої освіти та педагогів. Навчальний процес повертається в звичайне он-лайн русло.

– Вийшла друком стаття проф. Виткалова С.В., опублікована в науко-метричній базі web of scients (Болгарія): THE IMAGE OF THE OTHER IN THE CULTURAL PRACTICES OF THE MODERNITY https://doi.org/10.53656/phil2022-01-02 https://philosophy. azbuki.bg/philosophy/sadarzhanie-na-sp-pedagogika-2022/sp-filosofiya-knizhka-1-2022-godina-xxxi. Volume 31, Number 1. 2022 (індексується в н/м базі з 4.04).

– Проф. Виткалов С.В. (модератор секції), проф. Виткалов В.Г. (член оргкомітету) та група студентів кафедри взяли участь у III всеукраїнській науково-практичній конференції «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні», проведеній у КНУКіМ 22-23.03. Виткалову С.В. доручено верстку збірника матеріалів цього заходу.

– Вийшли друком публіцистичні статті проф. Виткалова С.В., опубліковані у регіональній («Вісті Рівненщини», 25.03) та всеукраїнській періодиці («День»).

– Щотижня завідувачі кафедр звітуються перед деканатом про стан проведення занять, ситуацію в студентських колективах, оплату за навчання, ліквідацію академзаборгованості та оплату за навчання тощо.

– 30.03 відновлено у рамках угоди про співпрацю участь НПП кафедри, проф. Виткалова С.В. Виткалова В.Г., ст. лаб. Травинської Ю,В. та групи студентів-випускників, керівників установ культури (М.Шпаковська, О.Прилуцька, А.Лакіда, О.Юрчук, Ю.Карпович, М.Шумарова, В.Савчук, О.Василюк) у реалізації міжнародної освітньої програми, організованої кафедрою культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова (кер. – проф. Кочубей Н.В.) («Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» – Jean Monnet Chair «Social and Cultural Aspects of EU Studies» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR, семестрове навчання, 34 год., курс «Європейські практики соціокультур-

ної діяльності», розпочатої 23.02). Долучаються до цього процесу й студенти окремих академічних груп денної форми навчання (ІІІ курс спец. «МСКД», В.Савчук).

– У зв'язку з критичним фінансовим станом університету викладачі-сумісники кафедри не отримують заробітну плану з квітня 2021 р., що негативно впливає на організацію навчального процесу.

– 02 квітня кількість переглядів нашого сайту становила понад 540 звернень на добу (станом на 21.00 год.). Це найвищий (добовий) показник за час його існування.

– Відновлено засідання Галузевих експертних рад НАЗЯВО (8.04), в одному з яких взяв участь проф. Виткалов С.В.

– Незважаючи на військовий стан, навчальний план усіх ОПП спеціальностей університету як і кафедри зокрема виконується у повному обсязі.

– Продовжується проведення занять у магістратурі ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» «гостьовим» професором із країни ЄС, доктором педагогічних наук, проф. Р.Мущкетою (Польща).

– Проведено профорієнтаційну роботу із завідувачами циклових комісій Теребовлянського фахового коледжу культури і мистецтв та випускниками Калуського коледжу культури і мистецтв (проф. Виткалов В.Г.).

– Узгоджено питання участі в обговоренні ОП усіх спеціальностей кафедри новимх керівників обласних установ культури області (Виткалов В.Г.).

– Погоджено з керівництвом РДГУ час проходження акредитаційної експертизи ОП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І (бакалаврського) рівня і розпочато її підготовку (гарант – доц. Казначеєва Л.М.).

– Студенти кафедри (О.Климчук, Б.Ковенько) беруть участь у розробці екскурсійних туристичних маршрутів у рамках укладених угод про співпрацю з туристичною агенцією «Світтур» (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– С.Виткалов, разом із магістранткою кафедри М.Шумаровою, яка готує роботи учасників своєї дитячої художньої студії до міжнародного експонування, організував сбір декоративно-ужиткових виробів у відомих майстрів ДПМ області (Л.Гринбокого, Н.Дребот, І.Зайцевої), зокрема і свої монографії та передав їх для участі в аукціоні у Польщі (м. Люблін), кошти від реалізації яких підуть на підтримку ЗСУ. Стосовно монографії «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» до автора надійшло 87 листів із пропозицією придбати цю книгу.

– Продовжуються співбесіди В.Виткалова і С.Виткалова з керівниками факультетів та кафедр ЗВО окремих східних областей України на предмет переводу до РДГУ.

– Повернулися до України перші студенти кафедри (О.Климчук, 11.04) та виїхала з України доц. Казначеєва Л.М. (10.04). Остання 19.04 була присутня на засідання кафедри.

– За ініціативи проф. Виткалова С.В. магістранта ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» в рівненському пластовому Центрі провела майстер-клас із виготовлення пасхальної символіки для 30 дітей (12.04), у якому взяли участь студенти (О.Лобур) та викладачі (К.Матусевич). Спонсор заходу – ТОВ «Рівне-газ».

– Згадані вище студенти кафедри, що беруть участь у допомозі українським військовим усім необхідним, допомагають й у забезпеченні їх «Великодним кошиком».

– До благодійного проекту «Великодній кошик» долучилася й тимчасово переселена першокурсниця Д.Волковинська, яка зі своїм братом виготовили пасхальне яйце, символічно прикрасивши малюнками країн ЄС та подарували його під час акції на кораблі «Corsika» (м. Марсель, Франція) на знак вдячності від біженців України. Подібну акцію провела й студентка О.Змроць у Народному домі с. Тростянець (Стрийський р-н ,Львівської обл.). Студентка IV курсу кафедри, що здобуває освіту в Італії (А.Філяровська), бере також активну участь у збиранні коштів на потреби українських військових.

– Аукціон, проведений у Любліні (Польща), на якому експонувалися і художні твори регіональних майстрів народної творчості (зокрема й Л.Гринбокого, І.Зайцевої, Н.Дребот та викладача-сумісника кафедри І.Андрощук), зібрані С.Виткаловим, були оцінені в суму $ 20.548. Ці кошти підуть на купівлю броньованого автомобіля для потреб ЗСУ. До подібних акцій він залучає й інших учасників, зокрема випускницю кафедри минулих років С.Чепуріну, яка передала 11

власних ляльок-мотанок для участі у міжнародній ярмарці (27.04).

– Здобувачка вищої освіти кафедри М.Шумарова продовжує реалізовувати культурологічний проект «АртТерапія», спрямований на тимчасово переміщених осіб, до якого залучено майже 500 громадян різного віку.

– 26.04 за ініціативи завідувача кафедри проведено студентську олімпіаду серед здобувачів вищої освіти кафедри (орг. – голова СНТ «Афіна» З.Головай та її актив), у якій взяло участь 17 здобувачів вищої освіти. Учасники отримають додаткову кількість балів (до 10), які можна використати під час літньої заліково-екзаменаційної сесії.

– Підготовлено і надіслано до наукового відділу макет розділу Програми Звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів РДГУ, до участі у якій заявлено 24 особи, у т. ч. 3 викладачі кафедри (відп. – проф. Виткалов В.Г.). (куратори академічних груп у цьому фактично не брали участі). Це найнижчий кількісний показник учасників у подібних заходах за час перебування кафедри у структурі університету.

– Приймальна комісія РДГУ організували безкоштовні курси стосовно підготовки абітурієнтів до вступу на спеціальності університету І (бакалаврського) рівня.

– На засіданні вченої ради факультету 3.05 заслухано звіт завідувачів кафедр про стан роботи науково-педагогічних працівників та студентів в умовах війни.

– Проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. рецензували декілька ОП спеціальностей напряму 02 «Культура» у Дубнівському фаховому коледжі культури і мистецтв РДГУ.

– Відділ моніторингу навчального процесу РДГУ розширив критерії оцінки роботи викладача університету, однак їх реалізація розпочнеться лише з наступного року.

– В РДГУ планується проведення звіту з академічної мобільності усіх НПП за весь період роботи в навчальному закладі.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні ГЕР НАЗЯВО (6.05).

– Здобувачка вищої освіти ІІ (магістерського) ступеня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» М.Шумарова призначена арт-менеджером вокального ансамблю «Дуліби» обласної філармонії. Вона є й його солісткою.

– Проф. Виткалов С.В. переформатовує сайт кафедри під параметри РДГУ і здійснює його нове інформаційне наповнення.

– На І (бакалаврський) рівень для завершення освіти поновилася колишня студентка спеціальності 034 «Культурологія» І.Клімцова, однак захист її бакалаврського дослідження з невідомих причин не відбувся.

– На запит проф. Виткалова С.В. НАЗЯВО підтвердило дозвіл на запровадження другого усного екзамену на І (бакалаврському) рівні для ОП спеціальностей кафедри, що розширить потенціал здобутої освіти випускників.

– Незважаючи на військовий стан, до редколегії науко-метричних збірників кафедри продовжують надходити статті від науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти ЗВО України. Формується два випуски цих збірників.

– Викладачі кафедри відвідали виставку художника В.Гарбуза (Львів) у галереї «Євро-Арт» (7.05), концерт львівських музикантів Н.Пилатюка (скрипка) та А.Сапіги (гітара), тематичну програму з творів А.Вівальді «Пори року» (солістка – солістка ансамблю «Київські віртуози» К.Бойчук) у супроводі камерного оркестру філармонії (Органна зала, 12.05 та, відповідно, 19.05), про що надіслано рецензії до всеукраїнської та регіональної періодики. На прохання керівництва філармонії, у рамках укладеної Угоди про співпрацю, С.Виткалов здійснював візуальний супровід концертів на сайті установи.

– Здобувачка вищої освіти IV курсу І.Глинянчук (спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство») рекомендована до відзначення Грамотою керівництва РДГУ до Дня науки за вчасну і якісну підготовку бакалаврської роботи, наукової статті та участі у низці наукових конференцій.

– Об'єднана секція трьох напрямів підготовки фахівців на кафедрі Звітної наукової конференції РДГУ проведена 20.05. Керівник – проф. Виткалов В.Г., секретар – голова СНТ – З.Головай. Заплановано до виступів 24 учасники, взяло участь і виступило 11 осіб.

– Повернулася з Болгарії, де перебувала на правах тимчасово переміщеної особи, ст. лаборант кафедри Травинська Ю.В. (22.05).

– Проф. Виткалова В.Г. відповідним наказом ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. призначено головою Атестаційної комісії на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультур-

ної діяльності» в Дубнівському фаховому коледжі культури і мистецтв РДГУ.

– Проф. Виткалова С.В. за відповідним рішенням декана факультету включено до складу факультетської комісії з питань організації вступної кампанії (створення «електронних кабінетів»).

– Студенти та викладачі кафедри долучилися до науково-творчого проекту «НЕБО НАД УКРАЇНОЮ: МВЛ-180 НА ВАРТІ» в рамках Всеукраїнського проекту «Музичні мандри», презентаційний етап якого відбудеться 27 травня 2022 р.

– Науковий збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку», вип. 40 (мистецтвознавство) і Вип. 41 (культурологія) (категорія «Б»), у зв'язку з воєнними подіями, виходить друком в одному томі.

– У науковій періодиці опубліковано рецензії на монографію д-ра культурології, проф. С.В.Виткалова «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс...»: д-ра культурології, проф. О.Р.Копієвської (НАКККіМ), д-ра п. н., проф. Р.Мушкети (ЄС, Польща) та д-ра п. н., проф. Пелеха Ю.В. (РДГУ), доц. Нікольченка Ю.М. та д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю.С. (Маріупольський держуніверситет).

– Проф. Виткалов С.В. рецензував дипломні дослідження В.Погодіної «Мюзикл у структурі сучасного медіа простору («Собор Паризької Богоматері» Рікардо Поччіанте)», подану на здобуття ІІ кваліфікаційного рівня «Магістр» за спеціальності 034 «Культурологія» (наук. кер. – проф. Скорик А.Я.) та кваліфікаційне дослідження ІІ (магістерського) рівня спец. 026 «Сценічне мистецтво» А.В.Трушевської «Методи роботи з актором у процесі сучасної режисерської інтерпретації опер В.-А.Моцарта (НМАУ ім. П.І.Чайковського, наук. кер. – проф. Тимошенко М.О.).

– До деканату передано всю необхідну документацію на наступний навчальний рік («вибіркові дисципліни», тематику майбутніх бакалаврських досліджень, навчальні плани). Навчальне навантаження, за рішенням кафедри, планується на 2022-2023 н. р. із розрахунку 0,5 ставки на кожного НПП. За попередніми розрахунками навчального відділу РДГУ на кафедру виділено 6.5 ставки на шість ОП трьох спеціальностей.

– Продовжуються профорієнтаційні заходи кафедри (розсилака повідомлень абітурієнтам 10 областей України, ОТГ, коледжі культури і мистецтв, орг. – С.В.Виткалов, В.Г.Виткалов).

– Літня заліково-екзаменаційна сесія в РДГУ проведена в режимі он-лайн.

– Проведено чергове засідання ГЕР НАЗЯВО (3.06), в якому брав участь проф. С.В.Виткалов.

– Колишня випускниця кафедри спеціальності 034 «Культурологія» С.Чепуріна у спеціалізованій аудиторії кафедри № 39 (5.06) провела благодійний майстер-клас із виготовлення символічних янголів (художніх зразків вітчизняного декоративно-прикладного мистецтва), для тимчасово-переміщених осіб, які будуть направлені на благодійний ярмарок, що відбудеться у Португалії, кошти від яких підуть на підтримку ЗСУ (орг. – НПП кафедри І.Андрощук, С.Виткалов).

– Розпочинаються засідання Атестаційних комісії на ОП усіх спеціальностей кафедри (заочна форма навчання).

– КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР уклала угоду з кафедрою на предмет передачі їй електронних версій наукових збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» з метою їх подальшої презентації на сайті НБУ ім. Я.Мудрого (Київ) в рубриці «Культура України».

– Проф. Виткалов С.В. рецензував наукові дослідження випускників Дубнівського коледжу культури і мистецтв РДГУ зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (Вищишиної Н.М., Гупалюк Н.М., Мельничук А.В., Мойсієвича О.П., Пилипаки І.С.).

– Магістранта кафедри М.Шумарова брала участь в науковому експерименті здобувача наукового ступеня доктора педагогічних наук Шетелі Н.І.

– 9.06 в РДГУ для абітурієнтів проведено День відкритих дверей. В заході взяли участь проф. В.Виткалов і доц. В.Тюска.

– Завершилися засідання Атестаційної комісії на спеціальностях кафедри (К.Удод, К.Романенко, А.Філяровська, М.Паславський, А.Шкодич, з. ф. н., 3 р. і 10 міс., 16.06).

– Магістрантка кафедри ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» М.Шумарова взяла участь в авторській програмі з популяризації продукції рівненського ВО «Рум'янець». Вона також долучилася й до пошуку коштів для придбання спортивних тренажерів для бійців територіальної оборони м. Сарни.

– Рішенням ученої ради РДГУ оплата праці НПП буде нараховуватися один тиждень на місяць в обсязі 0.75 ставки.

– НПП кафедри у рамках угоди про співпрацю відвідали організаційно-культурні заходи КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, проведені для тимчасово переміщених осіб і спрямовані на збереження традиційної народно-культурної практики (весільний обряд «Водіння куста», 13.06), про що вийшла друком стаття С.Виткалова у регіональній періодиці. Передбачені в окремих випадках гонорари передаються автором на потреби ЗСУ або підтримку періодичних видань.

– У Львівському видавництві Св. Володимира і Ольги вийшла друком монографія канд. мистецтвознавства, доц. НаУ «Острозька академія» Я.В.Бондарчук «Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах прецесії», серед рецензентів якої є проф. Виткалов В.Г. (свого часу – редактор рекопису).

– PDF науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології»: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри Вип. 21 розміщено на нашому сайті і надіслано до друку.

– Захисти бакалаврських досліджень усіх спеціальностей кафедри засвідчили належний рівень наукової кваліфікації здобувачів вищої освіти. Фактично усі випускники бакалавріату, науковими керівниками яких є проф. С.Виткалов та проф. В.Виткалов, мають апробаційні статті у наукових збірниках, у решти викладачів – тези наукових доповідей на конференціях. Здобувачів вищої освіти, у яких відсутні будь-які форми апробації дослідницького матеріалу, серед усіх ОП спеціальностей кафедри немає.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував монографію Т.О.Бегаль «Генеза експозиційного середовища музею: від витоків до сучасності». Київ: КНУКіМ, 2022. 175 с.

– Проф. Виткалов С.В. у числі експертів брав участь у конкурсній комісії Рівненського міськвиконкому з питань розгляду художніх робіт претендентів на здобуття мистецької Премії ім. Г.П.Косміаді (25.06), про що опубліковано статтю у місцевій періодиці.

– НПП кафедри ознайомилися з програмою з нагоди закриття концертного сезону в обласній філармонії (міжнародний проект П.Гуньки), про що С.Виткаловим опубліковано рецензію в місцевій періодиці.

– С.Виткалов організував збір зразків декоративно-ужиткових виробів майстрів народної творчості міста (І.Зайцева) для участі в міжнародному аукціоні (26.06).

– 28.06 завершилися засідання Атестаційних комісій на ОП спеціальностей кафедри. Здобувач вищої освіти І (бакалаврського) рівня спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» А.Галушко (наук. кер. – доц. Казначеєва Л.М.) не атестований (бакалаврська робота не представлена).

– У Київському національному університеті культури і мистецтв проведено ювілейні заходи з нагоди відзначення 90-річчя від дня народження колишнього Міністра культури УРСР, проректора з наукової роботи КНУКіМ, д-ра філос. наук, проф. С.Д.Безклубенка.

– Із метою якісного прийому на навчання на спеціальності кафедри, затверджено графік чергування в навчальному корпусі.

– Усі захищені бакалаврські дослідження по кафедрі передано до репозитарію РДГУ.

– За запропонованими науково-методичною радою РДГУ критеріями наукової мобільності (в кожній категорії НПП) проф. Виткалов С.В. набрав 26.934 балів (І), проф. Виткалов В.Г. – 16.925 балів (ІІ); ст. викл. Глущук О.Г. – 2.622 балів (І); доц. Казначеєва Л.М. – 3.975 балів (ІІ); доц. Тюска В.Б. – 5.501 балів (І місце).

– КВНЗ «Ужгородський інститут культури і мистецтв» Закарпатської облради, який входить до складу освітнього консорціуму, організованого кафедрою, набув статусу муніципальної академії.

– Навчальний рік завершено у штатному режимі. Відпустка НПП становить 56 діб.

– Проф. Виткалов С.В. постійно здійснює консультування можливих абітурієнтів у телефонному режимі та он-лайн.

– Викладачі кафедри (доц. Тюска В.Б.) були присутні на засіданні Круглого столу «Спільна боротьба українського та польського народів проти більшовицької навали у 1920 р.» (КЗ «РОКМ», 7.07).

– Вартість навчання на спеціальностях кафедри, за пропозицією планово-фінансового відділу РДГУ, становить на *бакалавріаті*: спеціальності 034 «Культурологія» і 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» – 23.500 грн. на рік д. ф. н. (з. ф. н. – 16.400 грн.); спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – 24.700 грн. і, відповідно, 16.400 грн. *Магістратура:* спеціальності 034 «Культурологія» та 027 «Музеєзнавство.

Пам'яткознавство», відповідно, 26.800 грн. і 21.900 грн., спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. ф. н. 32.100 грн., з. ф. н. – 21.900 грн. При цьому у магістратурі на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та 034 «Культурологія» виділено по одному «бюджетному» місцю.

У результаті вступної кампанії на спеціальності кафедри зараховано 30 студентів, з яких 5 – д. ф. н. і 5 – з. ф. н.; до магістратури, відповідно: 3 та 7.

– Магістрантка кафедри М.Шумарова взяла участь у черговому міжнародному аукціоні з творами майстрів декоративно-прикладного мистецтва Рівненщини в Німеччині, спрямованому на пошук коштів для ЗСУ.

– Фахові науко-метричні збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» замовляє й львівська агенція «Сейберсвітло», формуючи власну бібліотеку з українських періодичних культурологічних видань.

– Розпочинається розсилка повідомлень про XVIII міжнародну науково-практичну конференцію, проведення якої заплановано на листопад нинішнього року на кафедрі (відп. – проф. С.Виткалов).

– Здійснено офіційну розсилку наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 40-41 (категорія «Б») та «Актуальні питання культурології». Вип. 21 у паперовому та електронному варіантах. Надіслано збірники й авторам. Продовжується прийом статей до наступних випусків (Вип. 42 – «мистецтвознавтсво» і Вип. 43 «Культурологія») та Вип. 22 науко-метричного альманаху «Актуальні питання культурології».

– Колишні випускники та студенти кафедри продовжують брати активну участь у забезпеченні ТО районів харчуванням (орг. – С.Виткалов).

– 15.07 відбулося чергове засідання ГЕР НАЗЯВО, в якому брав участь проф. Виткалов С.В. Програма засідання – затвердження державного стандарту в/о ІІІ освітнього рівня (аспірантура) спеціальності 031 «Релігієзнавство».

– Випускниця спеціальності 034 «Культурологія» С.Чепуріна продовжує проведення майстер-класів із виготовлення національної сувенірної продукції за участі тимчасово-переміщених осіб, кошти від реалізації якої (аукціон у Канаді) будуть спрямовані на потреби ЗСУ (орг. – С.Виткалов, спеціалізована аудиторія кафедри № 39) (16.07).

– Завершено переформатування сайту кафедри під нові вимоги обслуговування, внесено зміни у форму подачі матеріалу (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– До початку нового навчального року країна готується, формуючи й відповідну захисну базу у навчальних закладах, а надто – у загальноосвітній мережі.

– Наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 40 і 41 надіслано до бази їх реєстрації Index Copernicus (Польща) (відп. – С.Виткалов).

– Звільнено за власним бажанням ст. викл. Глущук О.Г. (24.07).

– Зараховано до штату кафедри канд. екон. наук, проф. кафедри економічної теорії Матусевича К.М. на умовах переводу.

– С.Виткалов продовжує організовувати збір художніх зразків декоративно-ужиткового мистецтва відомих майстрів Рівненщини (Л.Нижник (Познік), Сарненщина; І.Зайцевої, С.Чепуріної – м. Рівне) для участі їх у міжнародних аукціонах Канади та Німеччини, кошти від яких спрямовуватимуться на потреби ЗСУ.

– Кількість щоденних перегляд сайту кафедри складає 30-50 звернень.

– Незважаючи на те, що Приймальні комісії розпочали роботу 29.07, станом на 3.08 так і не були оприлюднені результати комплексного мультитесту.

– Пандемічні чинники знову заявляють про себе в регіонах країни.

– Відбулися суттєві зміни в мережі закладів вищої освіти України в регіонах через переміщення значної кількості ЗВО в Центральний та Західний регіон.

– Розпочалися (31.07-21.08) концертні програми V міжнародного фестивалю «Musica viva organum» в Органній залі КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР. На цей раз аналогічний фестиваль проводиться і в Чернівцях. Його заходи відвідали й викладачі кафедри.

– Колегією МОН України (Протокол № 724 від 9.08.2022 р.) затверджено новий склад Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 у КНУКіМ із присудження наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» («культурологія» і «мистецтвознавство»: д-р пед. н., проф. Поплавський М.М., д-р іст. н., проф. Ластовський В.В., д-р культурології, проф. Трач Ю.В., к. миств., проф.

Оборська С.В. (учений секретар), д-р філос. н., проф. Безклубенко С.Д., д-р миств., проф. Безручко О.В., д-р миств., доц. Варивончик А.В., д-р культурології, проф. Виткалов С.В., д-р культурології, проф. Гончарова О.М., д-р культурології, проф. Копієвська О.Р., д-р культурології, проф. Петрова І.В. («культурологія»); д-р миств., доц. Підгорбунський М.А., д-р миств., проф. Підлипська А.М., д-р миств., ст. н. с. Смирна Л.В., д-р миств., проф. Фурдичко А.О., д-р миств., проф. Хлистун О.С. («мистецтвознавство»).

– Доц. Тюска В.Б. взяла участь у Всеукраїнському онлайн-форумі «Охорона, розвиток та промоція нематеріальної культурної спадщини Полісся» в КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» РОР (09.08.2022 р.).

– Магістрантка кафедри М.Шумарова дала інтерв'ю телеканалам «Рівне-1» та «Сфера-ISTV» стосовно ролі молоді регіону у підтримці ЗСУ засобами захисту.

– Науково-педагогічні працівники кафедри відвідали черговий концерт міжнародного фестивалю органної музики «Hosanna» (Л.Ліщук, Львів), О.Хохлов, І.Шаповалов (Луганськ, тромбони) та С.Позднишева (Львів, орган), О.Куц (образотворче мистецтво, Львів) в Органній залі обласної філармонії (11.08).

– Науково-педагогічні працівники кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Матусевич К.М., Травинська Ю.В.) надіслали теми повідомлень та тези доповідей для участі у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу», проведення якої заплановано на 14-15 вересня 2022 р., організатором якої є Інститут педагогіки НАПН України (12.08). До участі у заході залучені й представники закладів-партнерів.

– 14.08 у Малій залі МБК відбулося засідання Оргкомітету Комісій з присудження мистецьких премій ім. Г.П.Косміаді, ім. В.М.Павлюка та ім. К.М.Литвина Рівненського міськвиконкому, на якому затверджено переможців 2022 р., в якій брав участь її представник С.В.Виткалов. Іменну премію ім. В.М.Павлюка («За популяризацію регіональної фольклорної спадщини та народного інструментарію») здобув колишній випускник нашої кафедри, керівник поліграфічної ПФ «Че Геварра» А.Лашук.

– Науково-педагогічні працівники кафедри відвідали заключний концерт V міжнародного фестивалю «Musica viva organum» із програмою «Чотири пори року і клавірне мистецтво». Органна зала обласної філармонії (18.08).

– У проведенні профорієнтаційної роботи кафедри використовуються різноманітні форми, зокрема: поширення інформації у вайбер-групі міста (кількість підписників до 70 тис.), відео-ролики презентації кафедри у мережі фейс-бук, розсилка профорієнтаційних буклетів (відп. – проф. С.Виткалов).

– Річні внески членів творчих Спілок Рівненщини передаються на потреби ЗСУ.

– Волонтерська діяльність магістрантки спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» М.Шумарової знайшла висвітлення на сторінках французької газети «La Provence» (серпень).

– 19.08 у Київському національному університеті культури і мистецтв проведено засідання Ради ректорів ЗВО України з питань розвитку вищої школи в умовах війни.

– 25.08 у м. Рівне (ОАМДТ) проведено XV міжнародний фестиваль джазового мистецтва «Art jazz», у якому взяла участь зірка світового джазу Ніно Катамадзе та струнний квінтет під керівництвом Н.Рачвелі (Грузія), за результатами якого опубліковано статті С.Виткалова в регіональній періодиці. Кошти від концерту пішли на підтримку ЗСУ.

– Навчальний рік в РДГУ розпочався 1 вересня у дистанційному режимі для студентів II-IV курсів; для студентів І курсу – з 15 вересня, магістрантів – із 1 жовтня. У штаті кафедри: к. п. н., проф. Виткалов В.Г., д-р культурології, проф. Виткалов С.В., к. і. н., доц. Казначеєва Л.М., к. екон. н., проф. кафедри Матусевич К.М., к. п. н., доц. Тюска В.Б., викл. Бліхар Л.Д. (Сніжко), ст. лаб. Травинська Ю.В. Приміщення кафедри: ауд. 46, 46-а, корпус № 1 вул. С.Бандери, 12. Серед викладачів-сумісників: д-р екон. н., проф. Пелех О.Б. (РДГУ), д-р пед. н., проф. Мушкета Р. (ЄС, Польща), к. політ. н., доц. Анрощук І.М., к. екон. н., доц. Савченко О.Р., к. іст. н., Самсонюк Т.М. та Булига О.С. – заступник і директор (КЗ «РОКМ»), Козярчук О.С. (заступник завідувача відділом Планово-фінансового управління облдержадміністрації), Цапук О.В. (керівник ПП «Цапук-ivent»). Загальний обсяг навчального навантаження становить 4.998,5 год. (без студентів магістратури), що складає 6.5 ставки. Через деякий час

години Булими О.С. та Козярчук О.С. були розподілені між штатними НПП.

– За час війни рейтинг РДГУ покращився на 50 позицій – зазначалося у доповіді І проректора, проф. Павелківа Р.В. на розширеному засіданні вченої ради 31.08.

– Проф. Виткалова С.В., враховуючи читання ним дисциплін професійно-орієнтованого блоку навчального плану спеціальностей кафедри, пов'язаних із організацією наукових досліджень у галузі, призначено куратором СНТ «Афіна» кафедри; його ж призначено і заступником завідувача, а проф. кафедри Матусевича К.М. – спів керівником Методологічного семінару.

– Вийшло друком декілька статей С.В.Виткалова в періодичній пресі Рівненщини стосовно тенденцій розвитку культурного простору.

– Вийшла друком колективна монографія «Культура в контексті практичних форм буття людини»/ за ред. д-ра філос. н., проф. Бровка М.М., рекомендована до друку вченою радою НМАУ ім. П.І.Чайковського. Ніжин: «Вид. Лисенко М.М.», 2022. 400 с., в якій опубліковано й розділ проф. Виткалова С.В. та проф. Виткалова В.Г.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував Програму дисципліни «Арт-менеджмент» Освітньої програми спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І (бакалаврського) рівня в Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ).

– Проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. взяли участь у міжнародній науково-практичній конференції «Наукові пошуки: актуальні дослідження: теорія та практика», проведеній у м. Київ на базі кафедри культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова (3.09).

– В РДГУ вперше запроваджено спеціальну Програму розрахунку ставок, виходячи з наявного контингенту студентів, що внесло чимало несподіванок до наявного навчального навантаження та психологічного стану працюючих, однак особливого ефекту вона не має.

– Проф. Виткалова С.В. спецрадою КНУКіМ знову призначено рецензентом дисертаційного дослідження аспірантки КНУКіМ Винокур А.М. на тему «Мотиви традиційного вбрання волинян у сучасному українському моделюванні одягу», поданого на здобуття наукового ступеню кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» (8.09).

– Студенти кафедри взяли участь у перегляді фільму «Сторожова застава» в рамках кіномистецького проекту Національний тур «Кіно заради Перемоги!» у Рівненському Міському Будинку культури (10.09.2022 р.).

– Здійснено розсилку запрошень на XVIII міжнародну науково-практичну конференцію, проведення якої заплановане на 17-18.11 (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– Із 15.09 університет переходить на змішану форму організації навчання, але для здобувачів вишої освіти нашої кафедри залишатиметься дистанційна форма, оскільки окремі студенти знаходяться за межами країни.

– Перегляд нашого сайту упродовж останнього тижня (11-15.09) знаходиться в межах 85-150 звернень на добу.

– Проф. Виткалова С.В. за відповідним наказом № 342-е НАЗЯВО призначено Головою експертної комісії для проведення акредитаційної експертизи спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І (бакалаврського) рівня в Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка.

– У зв'язку з не заповненням ліцензій на низці ОП спеціальностей університету, проведено черговий перегляд навчального навантаження (19.09), об'єднано окремі академічні групи, що збільшило кількість навчальних курсів на науково-педагогічних працівників. Загалом обсяг навчального навантаження по кафедрі у результаті останнього перепланування залишився на рівні 5.500 год., під які виділено 6.5 ставки. Решту годин розподілено між штатними НПП та викладачами-сумісниками як безоплатне довантаження.

– НПП кафедри відвідали музичну виставу Львівського театру ім. Ф.Кафки «Замало бути», що відбулася в органній залі обласної філармонії за участі солістки Львівського Національного Будинку камерної і органної музики О.Мацелюх та провідних акторів театру Назарія Боденка, Айріни Сафарлі, Германа Гошкадора (15.09), на яку опубліковано рецензію С.Виткалова в регіональній періодиці.

– За ініціативи проф. Виткалова С.В. підписано Угоди про співпрацю між РДГУ в особі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства і Київський національним університетом ім. Т.Г.Шевченка в особі її кафедри етики, естетики та культурології, а також

аналогічну угоду з Волинським національний університетом ім. Лесі Українки в особі кафедри Музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, а також НУ «Львівська політехніка».

– За рішенням ученої ради РДГУ головним редакторам фахових науко-метричних збірників категорії «Б» передбачено зняття 120 год. навчального навантаження.

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено до складу редколегії фахового науко-метричного збірника «Українські культурологічні студії» кафедри етики, естетики та культурології Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка (категорія «Б»). Рішення Колегії МОН України стосовно атестації цього збірника затверджено 22.09.

– За додатковим прийомом до складу студентів кафедри зараховано ще 3 особи (бакалавріат) та – 1 (магістратура), 1 поновилася на навчання.

– Сертифікати про участь науково-педагогічних працівників та педагогів-практиків у наукових конференціях постійно оприлюднюються на сайті кафедри.

– Науко-метрична база Index Copernicus (Польща) вкотре провела експертизу наукових збірників кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» і виставила наступний рейтинг: серія «мистецтвознавство» – 80.73, «культурологія» – 69,88, альманах «Актуальні питання культурології» – 68.55 (23-25.09).

– За відповідним наказом НАЗЯВО проведено експертизу ОП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І (бакалаврського) ступеня в Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка. Склад комісії: д-р культурології, проф. Виткалов С.В. (РДГУ, голова), канд. іст. наук, доц. Курдина Ю.М. (НУ «Львівська політехніка»), ст. О.Свердлюк Д. (НаУ «Острозька академія») (27-29.09).

– Гарантом ОП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ІІ (магістерського) ступеня затверджено кандидата історичних наук, доц. Шатрову М.Б. (викладача-сумісника кафедри).

– Проведено екскурсію здобувачів вищої освіти кафедри до художньої галереї «Євро-Арт», де останні ознайомилися з новими експозиціями («Сучасний політичний плакат», 29.09) (відп. – доц. Тюска В.Б. та куратори академічних груп).

Зі студентами кафедри проведено екскурсію до галереї «Євро-арт» на виставку воєнного плакату «Ukraine willwint!» та картин художниці С.Зазекової «Трансформація» (29.09.022 р., орг. – доц. Тюска В.Б.).

– Переглянуто, у зв'язку із завершенням чергового етапу вступної кампанії, обсяги навчального навантаження і проведено коригування ставок по кафедрам. Нашій кафедрі виділено 7.5 ставок (5.598 год.). Решту годин, які виконуватимуть запрошені викладачі-практики, переведено на погодинну оплату. Прийом заяв на всі освітні ступені продовжується до кінця жовтня.

– НПП кафедри переглянули художню програму обласної філармонії, присвячену відкриттю 84 концертного сезону, сформовану з композицій М.Скорика та Є.Станковича (Органна зала, 1.10), на яку опубліковано статтю в регіональній періодиці.

– Відбулися зустрічі керівників факультету та кафедр із студентами І курсу бакалавріату та магістратури (20.09 та 3.10).

– 7.10 проведено традиційну наукову конференцію в КЗ «РОКМ» РОР.

– Проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. надіслали власні списки наукових публікацій до НМАУ ім. П.І.Чайковського для участі у конкурсі для формування групи експертів наукових збірників цього ЗВО (8.10).

– 9 жовтня відбулася екскурсійна поїздка студентів та співробітників РДГУ на Поділля (Збаразький та Вишневецький замки, Тернопільщина, орг. – С.В.Виткалов), в якій брали участь і колишні випускники кафедри. Подібні заходи постійно супроводжуються відео рядом стосовно майбутнього перегляду пам'яток, що мають важливий просвітницький ефект і розширює можливості сприйняття художньої інформації.

– 10.10 відбувся найбільший обстріл багатьох міст України (Київ, Львів, Івано-Франківськ, Хмельницький, Житомир та ін.) військами рф (випущено 85 ракет). Повітряна тривога тривала понад 5 годин. Зруйновано частково інфраструктуру країни.

– 13-16.10 у м. Рівне відбувся комплексний культурологічний захід «Покрова-2022», у рамках якого проведено низку різноманітних художніх презентацій у декількох районах міста, зокрема й благодійний ярмарок на підтримку воїнів ЗСУ. Локація «на Щасливому» зібрала 1 млн. грн. Локація двох ще двох вулиць (М.Коперника

та П.Могили) за участі ТОВ «Рівень», бізнесменів та митців зібрала понад 82 тис. грн.

– У приміщені обласної філармонії в рамках цього ж заходу відкрито виставку невідомих робіт українського графіка Н.Хасевича, яка функціонуватиме до 25 листопада. Її відвідали НПП і студенти кафедри. Серед інших імпрез – XVIII міжнародний фестиваль художньої фотографії «Фото вернісаж на Покрову», у якому взяло участь 50 митців (130 світлин) із 11 країн (України, Іспанії, Італії, Латвії, Литви, Німеччини, Польщі, Словаччини, Франції, США, Чехії), а також IX міжнародний фестиваль «Ліра-Фест-2022», під час якого організовано низку майстер-класів з опанування техніки гри на лірі. На ці заходи запрошувалися й студенти кафедри. Названа художня програма стала предметом розгляду у статті С.Виткалова, опублікованій у регіональній періодиці.

– У зв'язку з відкриттям ТРЦ «Happi. Mall» в мікрорайоні «На Щасливому» С.Виткалова запрошено до вирішення організаційних питань стосовно проведення художньої частини в цьому центрі на постійній основі (майстер-класи з народознавчої проблематики для всіх бажаючих, івент-агенції для дітей тощо).

– Студенти кафедри взяли участь у загальноукраїнській ініціативі «Віртуальна дошка подяки від дітей захисникам України», започатковану командою проекту «Підтримай дитину» при МОН України. Листівку подяки надіслали здобувачі III курсу (14.10.22 р.).

– Студенти кафедри відвідали фотовиставку, організовану у рамках міжнародного фестивалю «Фото вернісаж на Покрову» (14.10, орг. – доц. Тюска В.Б.).

– 15.10.2022 р. у відділі краєзнавства ОУНБ відбулася презентація книги «Юстин Омельчук – сотник Журба. Матеріали до біографії. Листи. Спогади» (Орг. – доц. В.Тюска, сценарій, ведуча) спільно з родиною Омельчуків – авторами книги. Видання є першою документально-історичною реконструкцією життя та діяльності Ю.Омельчука. Захід присвячено 80-річчю УПА.

– Студенти IV курсу спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» провели захід «Три кроки назустріч» для студентів I курсу (орг. – доц. Казначеєва Л.М., 18.10), в рамках факультетського вітання студентів I курсу (організатор програми – заступник декана з виховної роботи Т.Г.Сокіл).

– Заняття на спеціальностях кафедри д. ф. н. відбуваються в змішаному режимі.

– Проведено настановчу сесію на заочній формі. Всі зараховані на навчання студенти були присутні на заняттях. Переважна більшість зарахованих на денну і заочну форми навчання – студентки.

– На Інтернет-сторінку кафедри в мережі «Instagram», започатковану випускницею спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І.Костюкович у 2021 році і продовжену С.Виткаловим, станом на 22 жовтня, підписалося понад 500 відвідувачів, а загальна охопленість становить понад 1000 звернень.

– За додатковим прийомом на навчання (з 15.09 по 26.10) на спеціальності кафедри зараховано ще 5 студентів. Ще дві особи поновилося на різні курси. Прийом на всі форми навчання на контрактну форму продовжено до 30 листопада.

– 25.10 проф. Виткалов С.В. брав участь у засідання галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО.

– 1.11 до штату кафедри знову повернуто канд. іст. наук Матвєєву В.С., яка забезпечує викладання курсу «Українська культура» на факультетах колишнього педагогічного інституту.

– 4.11 проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні Галузевої експертної ради НАЗЯВО.

– 6.11 у спеціалізованій аудиторії кафедри № 39 для науково-педагогічних працівників і студентів художньо-педагогічного факультету колишньою випускницею спеціальності 034 «Культурологія» кафедри С.Чепуріною проведено майстер-клас із народознавчої проблематики (виготовлення ляльки-мотанки).

– 7.11 проф. Виткалов В.Г. брав участь в якості представника науково-освітнього середовища під час акредитації спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми «Культурне розмаїття та розвиток громади» II (магістерського) ступеня в Маріупольському державному університеті (Київ).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості експерта НАЗЯВО у проведенні акредитаційної експертизи спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» ОП «Кіно-, телеоператорство» й «Сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення» у Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка (Наказ № 632-е) (9-11 листопада).

– На XVIII міжнародну науково-практичну конференцію «Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізацій них, пандемічних викликів та війни», на яку заявлено 399 учасники з 86 ЗВО, наукових установ системи НАНУ, НАМУ, НАПН України (34 з яких мають статус національних; чимало представників керівного складу закладів і установ), фахових коледжів, художніх колективів, спеціалізованих мистецьких структур). 150 осіб мають наукові ступені і вчені звання (70 докторів наук, професорів, 3 – старших наукових співробітники, 80 – кандидатів наук, доцентів), 49 аспірантів та докторантів (14 з яких із провідних ЗВО Китаю, 14 – із НМАУ ім. П.І.Чайковського), 55 магістранта, 88 студентів. Це найвищий якісний показник за період проведення заходів. Серед студентів – здобувачі вищої освіти з РДГУ, Харківського НУ внутрішніх справ (19), НУ «Одеська юридична академія», Харківського національного медичного університету, КНУКіМ, НАКККіМ, ПНПУ ім. В.Г.Короленка, ВНУ ім. Лесі Українки, Дніпровського державного торгівельно-економічного університету, Ніжинського держуніверситету ім. М.В.Гоголя, Маріупольського держуніверситету (Київ), ПВНЗ «Європейський університет» та ін. Учасниками є представники 5 країн (Україна, Китай, Польща, Грузія, Туреччина). Макет програми розміщено на сайті кафедри. Захід відбувся в онлайн режимі і дістав чимало схвальних відгуків у наукової громадськості країни. На пленарному засіданні було заявлено понад 50 науковців; виступило з доповідями 32 науково-педагогічні працівники. Лише перманентні відключення світла в регіонах не дали змоги виступити всім бажаючим. Про проведену конференцію надіслано відповідні статті до ЗМІ регіону, «Вищу школу» та наукові збірники кафедри.

– Розпочинається співпраця науково-педагогічних працівників кафедри з КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР: студенти залучатимуться до різноманітних експедицій з питань охорони культурної спадщини, НПП (Виткалов С.В. і Виткалов В.Г.) – до підготовки дайджесту з аналогічних питань та стану функціонування галузі.

– 21.11 проф. Виткалов В.Г. брав участь і виступив з доповіддю на пленарному засіданні III міжнародної науково-практичної конференції «Феномен культури постглобалізму», організатором якої є Маріупольський держуніверситет (Київ).

– 23.11 НМК художньо-педагогічного факультету проведено планову перевірку навчально-методичної документації кафедри.

– 23.11 проведено засідання студентської секції XVIII міжнародної науково-практичної конференції, у якому взяли участь і виступили з доповідями 15 здобувачів вищої освіти різних освітніх ступенів ОП спеціальностей кафедри та інших ЗВО, а також та науково-педагогічні працівники кафедри. Вів секцію куратор СНТ «Афіна» проф. Виткалов С.В. та голова товариства О.Лобур. Чимало студентів не змогли взяти участь у заході через постійні відключення світла в регіонах.

– На адресу організаторів надходять подяки від науково-педагогічних працівників ЗВО України (НПУ ім. М.П.Драгоманова, НМАУ ім. П.І.Чайковського, КНУ ім. Т.Г.Шевченка, Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, Ніжинського державного університету ім. М.В.Гоголя, Маріупольського держуніверситету (Київ) та ін. за якісно організовану і проведену XVIII міжнародну науково-практичну конференцію, професійно сформовану програму та оперативно надіслані сертифікати учасників.

– 21.11 проф. Виткалов В.Г. брав участь і виступив з доповіддю на пленарному засіданні III міжнародної науково-практичної конференції «Феномен культури постглобалізму», організатором якої є Маріупольський держуніверситет (Київ).

– Звіт про результати проведення XVIII міжнародної науково-практичної конференції надіслано до наукового відділу РДГУ та МОН України.

– Відключенням світла у різних районах міста знаходиться в межах 8-13 годин на добу, що суттєво ускладнює проведення будь-яких видів діяльності.

– 25.11 відбулося чергове засідання ГЕР НАЗЯВО, в якому брав участь проф. Виткалов С.В.

– Завершується формування нової моделі сайту кафедри, який має бути підключений до мережі окремих установ культури області, з якими укладено угоду про співпрацю (відп. – Виткалов С.В.), що розширить потенційні можливості колективу НПП.

– Проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. надіслали теми власних виступів для участі у Міжнародній науково-практичній конференції з нагоди ювілею Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського (28.11).

– 30.11-1.12 С.Виткалов і В.Виткалов провели зустріч із представником освітніх структур Китаю Го Імінь на предмет подальшої співпраці, який виявив зацікавленість можливістю публікуватися науковцям Китаю в наукових збірниках кафедри, а також майбутньою підготовкою студентів із Китаю за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство».

– Розпочалися комплексні профорієнтаційні заходи кафедри: С.В.Виткалов та К.М.Матусевич провели профорієнтаційні бесіди в ЗОШ та професійному ліцеї смт. Квасилів (1.12), ЗОШ смт. Корнин (Рівненщина, 2.12). ліцеї смт. Біла Криниця (Рівненщина, 9.12), ліцеї с. В.Олексин (12.12), ЗОШ сіл Грушвиця-1, В.Омеляна, Дядьковичі (20.12).

– Профорієнтаційну інформацію про кафедру поширила й Казначеєва Л.М. на Інтернет-сторінці філії кафедри КЗ «Рівненська ОУНБ», проведено аналогічні бесіди й в Рівненському НВК «Колегіум», Тюска В.Б. – у Рівненському обласному ліцеї-інтернаті (9.12).

– Колектив НПП кафедри розпочинає розробку нової освітньої програми «Art-banking» на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» бакалаврського ступеня. Подібний перегляд ОП відбувається й на інших спеціальностях кафедри.

– 1.12 на базі філії кафедри КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР студентами З.Нагорною (Головай), В.Баніт та О.Климчук проведено традиційні культурологічні читання «Люди, які змінили світ», присвячені 300-річчю від дня народження Г.С.Сковороди (орг. – доц. Казначеєва Л.М., КЗ «Рівненська ОУНБ»).

– Проф. Виткалов С.В. відзначено Подякою почесного Президента ГО «Рівне Разом» В.Шакирзяна «За патріотизм, активну громадянську позицію, самовіддану працю, розвиток волонтерського руху, вагомий особистий внесок у вирішення проблем держави під час російської агресії проти України» (5.12). Подібну відзнаку здобули доц. кафедри Андрощук І.М. та студентка ІІ курсу спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» О.Лобур. Магістранта ІІ курсу ОП спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» відзначена подібною нагородою міського Голови.

– Суттєво зросла останнім часом кількість переглядів нашого сайту, що стосується укладених кафедрою угод про співпрацю. Так, Угоду з НМАУ ім. П.І.Чайковського, укладену кафедрою 9.09.2021 року, станом на 6.12.2022 р. переглянуто 150 разів, аналогічну Угоду з Севєродонецьким національним університетом ім. В.І.Даля, укладену 28.01.2022 року, на цей же час, переглянуто 111 раз, що свідчить про те, що форми роботи кафедри викликають зацікавлення науково-педагогічних працівників інших ЗВО.

– Магістерські дослідження М.Шумарової та А.Остапчук (д. ф. н.) успішно пройшли перевірку на академічну доброчесність і здобули найвищий (І) рівень.

– Затверджено новий склад Експертної Ради МОН України з питань атестації наукових кадрів із культурології та мистецтвознавства, спеціалізованих учених рад та наукових збірників (Наказ № 1092 від 2.12.2022 р.). Склад Ради: д-р миств., проф. Колосніченко О.В., КНУТіД (голова), д-р миств., проф. Осадча С.В. (Одеська НМА ім. А.В.Нежданової), д-р миств., проф. Лошков Ю.І. (ХДАК) (заступники), к. пед. н., проф. Бойко Л.П. (секретар, КНУКіМ), члени Ради: д-р миств., проф. Бермес І.Л. (Дрогобицький ДПУ ім. І.Я.Франка), д-р культурології, проф. Виткалов С.В. (РДГУ), д-р миств., проф. Гарбузюк М.В. (Львівський НУ ім. І.Я.Франка), д-р миств., проф. Університету ім. Г.С.Сковороди в м. Переяслав Мартинюк Т.В., д-р миств., проф. Рощенко О.Г. (ХНУМ ім. І.П.Котляревського), д-р миств., проф. Скорик А.Я. (НМАУ ім. П.І.Чайковського), д-р культурології, проф. Смоліна О.О. (СНУ ім. В.І.Даля), д-р культурології, проф. Трач Ю.В. (КНУКіМ). Засідання проводяться один раз на три місяці.

– Здобувачка в/о ІІІ курсу кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Ю.Сульжик та доц. В.Тюска долучилися до флешмобу Управління культури і туризму Рівненської міської ради «Зроби фото з хустиною» (7.12).

– Під час планового засідання кафедри проведено також обговорення освітньо-професійних програм на 2023-2024 н. р., у результаті яких уточнено форми проведення занять («потокові» дисципліни) тощо.

– КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР запросив студентів та науково-педагогічних працівників кафедри взяти участь у реалізації проекту «Популяризація розвитку та збереження в період війни традицій ткацтва в кон-

тексті дослідження та вивчення творчого спадку відомих постатей ткацької традиції Ганни Верес – Київське Полісся та Ганни Леончук – Рівненське Полісся».

– Студенти кафедри відвідали літературно-музичний концерт до 300-річчя від дня народження Г.С.Сковороди «Ловитва невловного птаха», проведений в залі камерної та органної музики Рівненської обласної філармонії (02.12.22 р.), літературно-музичний захід «УПА: 80 років звитяги», проведений в обласній універсальній науковій бібліотеці (10.12.22 р.) (відп. – доц. Тюска В.Б.). Куратором клубу рекреаційно-оздоровчої діяльності «Ф'южен» (відп. – викл. Сніжко Л.П.) упродовж семестру проведено бесіди зі з. в. о. І курсу спеціальностей «МСКД» та «МП» «Зустріч до Дня прав людини» (10.12.2022 р.); у рамках засідання клубу «Manager» куратором клубу проф. кафедри Матусевичем К.М. проведено дискусію зі з. в. о. IV курсу спеціальності 028 «МСКД» на тему «Менеджмент СКД: проблеми та перспективи спеціальності в умовах воєнного стану».

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Експертної Ради МОН України з питань атестації наукових кадрів із культурології та мистецтвознавства, а також атестації фахових наукових збірників та Спеціалізованих учених рад (14.12).

– Гарантом ІІ (магістерського) ступеня ОП спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавства» призначено канд. іст. наук, доц. кафедри історії України О.В.Гуменюк.

– 14.12 відбулася зустріч головного редактора С.В.Виткалова та відповідального секретаря науко-метричних збірників кафедри В.Г.Виткалова з директором Одеського видавництва «Гельветика» О.П.Головком на предмет подальшої співпраці (розширення напрямів презентації наукового пошуку на здобуття культурологічним альманахом «Актуальні питання культурології» категорії «Б»).

– 14-15 грудня 2022 р. доц. Тюска В.Б. та доц. Казначеєва Л.М. разом зі здобувачами вищої освіти IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» І.Масюк, І.Мирончук взяли онлайн участь у V Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів та молодих учених «Південноукраїнські наукові студії», що відбулась у м. Одесі.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні НАЗЯВО (15.12).

– Викл. Сніжко Л.П. провела профорієнтаційні заходи у ЗОШ № 13 м. Рівне (19.12) та ЗОШ с. Озеро (Сніжко Л.П., Матусевич К.М., Казначеєва Л.М., 26.12).

– Відбувся попередній захист бакалаврських досліджень здобувачів вищої освіти усіх спеціальностей кафедри (20.12, он-лайн).

– Викл. Сніжко Л.П. провела завершення слухання навчальної дисципліни у формі зустрічі з керівником музейної установи Вараської ТГ (21.12.).

– Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники кафедри відвідали культурологічний проект «Ткацтво.UA», в рамках якого проведено мистецьку акцію «Нитка життя святої Ганни» – презентація життя і творчості Г.Верес та Г.Леончук (Свято-Покровський кафедральний собор), конференцію «Ткацтво – прадавнє ремесло українців» від ткаль Рівненщини (КЗ «РОКМ»). У рамках проекту відбулося також відкриття ткацького сезону та ярмарку-форуму «Український національний костюм» (Міський ПК). Організатори: КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР і Вишгородський історико-культурний заповідник (22-23.12).

– Викл. Сніжко Л.П. укладено тристоронню угоду між Вараською міською радою, ВП «Рівненська АЕС» та Громадською організацією «Культурний центр» (голова Л.П.Сніжко) про співпрацю у соціокультурній сфері, в рамках якої впродовж 2022 р. проведені та заплановані на 2023 рік такі заходи: краєзнавча програма, онлайн екскурсія та вікторина з нагоди Дня м. Вараш (вересень, 2022 р.); надана консультація щодо формування плану роботи Департаменту культури, туризму, молоді та спорту Вараської міської ради на 2023 р.; проводяться заняття клубного об'єднання «Краєзнавство» (онлайн); в якості співорганізатора заплановано фестиваль «Зірки – на сцену» (жовтень 2023 р.) та «Аніматор-шоу» (липень, 2023 р.) тощо.

– Проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. 22.12 взяли участь у VII міжнародній науково-практичній конференції «Стан і перспективи розвитку культурологічної науки», проведеній у Миколаївській філії КНУКіМ, надіславши теми своїх виступів.

– Київський університет культури КНУКіМ ініціював підписання двох угод про співпрацю з кафедрою івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (23.12) і надіслав їх до універси-

тету. Подібну угоду підписано й з Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв (Київ) (23.12).

– Завершили Атестаційні екзамени в магістратурі кафедри за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (24.12) Марина Шумарова (диплом із відзнакою) та Анна Остапчук.

– Науково-педагогічні працівники та студенти факультету привітали воїнів ЗСУ, що перебувають на реабілітації у Рівненському військовому госпіталі, передавши їм солодощі та листівки (27.12). Орг. – декан факультету – доц. Дзюбишина Н.Б.

– 29.12 відбувся черговий масштабний обстріл інфраструктури України ракетами та дронами (80 од.) рф, з яких знищено ЗСУ 77 одиниць.

– Фаховий науко-метричний збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 42 (мистецтвознавство) та Вип. 43 (культурологія) категорія «Б» розміщено на нашому сайті (30.12) і відправлено до друку.

– Як свідчить підсумковий науковий звіт за 2022 рік, надісланий до наукового відділу РДГУ та ХПФ, НПП кафедри опубліковано розділ у колективній монографії (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) (готується до друку монографія з нагоди ювілею РДГУ), а також 16 наукових статей, з яких 7 – у фахових науко-метричних виданнях категорії «Б» (13 та, відповідно, 6 – у Виткалова С.В. і Виткалова В.Г.), стаття – у науко-метричному виданні web of science (Виткалов С.В.), 10 тез наукових доповідей (Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б., Травинська Ю.В.), 3 з яких – спільно зі студентами, 1 навчально-методичний посібник (Виткалов С.В., Виткалов В.Г.), 5 науково-метричних збірників (майже 100 др. а.), з яких 4 фахових категорії «Б» (упорядкування і редагування – Виткалов С.В. і Виткалов В.Г.). Проведено XVIII міжнародну науково-практичну конференцію (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., в якій взяло участь 399 осіб, 150 з яких мають наукові ступені та вчені звання (70 докторів наук, професорів, 80 кандидатів наук, доцентів, 3 ст. наукові співробітники, які представляли 5 країн: Китай, Грузія, Туреччина, Польща, Україна) і студентську олімпіаду.

Педагоги кафедри є членами Експертної Ради МОНУ з атестації наукових кадрів за напрямами «культурологія» та «мистецтвознавство», акредитації наукових збірників категорії «Б» та спеціалізованих учених рад, а також НАЗЯВО і ГЕР, Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 КНУКіМ (Виткалов С.); затверджені у складі редколегії фахового науко-метричного збірника «Українські культурологічні студії» (КНУ ім. Т.Г.Шевченка (Виткалов В.Г.) (Серед авторів кафедральних збірників понад 40% доктори наук, професори). Педагоги кафедри входять до складу редколегій фахових н/м збірників категорії «Б» у НМАУ ім. П.І.Чайковського (заст. гол. редактора), КНУТКіТ ім. І.К.Карпенка-Карого, ХДАК (всі – за двома напрямами), КНУКіМ (напрям «МСКД»), Жешовського університету (Польща). Вони є рецензентами низки монографій, наукових збірників та статей для фахових н/м збірників ЗВО України та іноземних спільнот «Journal of Music and Dance» (Виткалов С.В.). Польська науко-метрична база «Index Copernicus» двічі за рік індексувала 3 кафедральні наукові збірники, виставляючи їм рейтинг у межах 80,78-78,0. Проф. Виткалов В.Г є членом Міжнародного Благодійного фонду НАМ України; проф. С.В. Виткалов брав участь у спільних засіданнях НАЗЯВО-Британська Рада в Україні з питань розвитку вищої освіти. Укладено 6 нових угод про співпрацю з іншими ЗВО.

Проведено співбесіди з представниками Китаю на предмет співпраці; збільшилася кількість китайських науковців у наукових збірниках (5-7) та конференціях (до 20). Виткалова С.В. запрошено до опонування дисертаційного дослідження Кан Інчжена.

Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. взяли участь у 4-х міжнародних конференціях у якості членів оргкомітетів чи керівників секцій); проведено регіональну конференцію (Сніжко Л.П.). НПП кафедри взяли участь у 20 всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях (11 з яких – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) та 10 вебінарах і круглих столах, 4-х опонуваннях дисертаційних досліджень; підготовлено декілька рецензій на монографічну і науково-методичну літературу, магістерські дослідження для інших ЗВО. Магістерські дослідження кафедри рецензувалися представниками наукових спільнот інших ЗВО (НПУ ім. М.П.Драгоманова). Укладено 6 нових угод про співпрацю з мережею ЗВО країни. Студентами кафедри опубліковано 16 статей у науко-метричних збірниках, зокрема

й фахових категорії «Б» (15 – наукові керівники – Виткалов С.В., Виткалов В.Г.) та 6 тез наукових доповідей (Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Тюска В.Б.). Штат кафедри збільшився на 2 особи, кількість сумісників – скоротилася.

НПП кафедри (С.В.Виткалов, В.Г.Виткалов, Ю.В.Травинська), здобувачі в/о (2) та випускники (7) взяли участь у міжнародних освітніх проектах (організованих у рамках Угод про співпрацю) НПУ ім. М.П.Драгоманова («Європейська інтеграція: перспективи та виклики для України» (кооперація з проектами Еразмус+, напрям Жана Моне, НПУ ім. М.П.Драгоманова, в також «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» – Jean Monnet Chair «Social and Cultural Aspects of EU Studies» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR, семестрове навчання, 34 год.» (2022 р.), підтверджених сертифікатами.

– 2022 рік на кафедрі завершується зі збереженим контингентом студентів, який майже немає заборгованості по сесії та оплаті за освітні послуги і гуртожиток.

– Проф. Виткалов С.В. відзначений Подякою НАЗЯВО «за якісну організацію і проведення акредитацій них експертиз». Наказ про це надійшов на його електронну пошту.

– Упродовж 31 грудня по Україні було завдано 31 ракетний і 12 авіаційних ударів та здійснено понад 70 обстрілів із РСЗВ. Постраждала цивільна інфраструктура Чернігівської, Сумської, Київської, Хмельницької, Донецької, Запорізької, Миколаївської та Херсонської областей. У новорічну ніч лише в Києві війська ППО збили 32 російські повітряні цілі.

2023 рік

– Екзаменаційна сесія в університеті розпочалася у «змішаному» режимі.

– 10.01 відбувся звіт завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г. із наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності на засідання вченої ради факультету.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості офіційного опонента дисертаційного дослідження Кан Інчжена «Симфонічне оркестрове виконавство Китаю XIX – початку XXI століття в контексті вестернізації та інтеграційних процесів у музичній культурі» за спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Качмарчик В.П.; офіц. оп. Виткалов С.В., Горбаль В.Я. / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2022. Бібліогр.: С. 204-225 [234 с.] (разова спеціалізована рада) (12.01).

– PDF монографії С.В.Виткалова «Виша культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс», крім офіційної розсилки, надіслано до низки провідних бібліотек України (НІБ, Одеська ННБ, ДНТБУ ім. Г.І.Денисенка НТУУ «КПІ» ім. І.Сікорського, ДНПБУ ім. В.О.Сухомлинського, Чернігівська ОУНБ ім. В.Г.Короленка, Чернівецька ОНУБ ім. М. Івасюка та окремі обласні наукові бібліотеки – Рівненської ОУНБ ім. В.Г.Короленка).

– Проф. Виткалов С.В. та проф. кафедри Матусевич К.М. рецензували навчально-методичні посібники викладачів циклових комісій Паламарчук Г.І. і Ткаченко Г.П. Технікоекономічного фахового коледжу Дніпровського державного технічного університету на тему «Упровадження проектних технологій на бінарних заняттях з української мови та літератури і історії та культури України» і блоку економічних дисциплін.

– НПП кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Травинська Ю.В.) та здобувачі вищої освіти II (магістерського) ступеня (М.Шпаковська, А.Шворак, У.Кушнірук, І.Боровець, В.Савчук) взяли участь у міжнародному освітньому проекті (II міжнародна зимова школа «Соціальні виміри європейських студій») (16-28 січня), в рамках імплементації проєкту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та Центру Досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) – 101085552 – ERASMUS-JMO-2022-COE, ініціатором якого є провідні науковці з університету Генуї (Італія), Національного університету біоресурсів і природокористування України, Українського державного університету ім. М.П.Драгоманова.

– НПП кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Матусевич К.М., Сніжко Л.П., Травинська Ю.В.) та здобувачі вищої освіти (М.Шпаковська, А.Шворак, У.Кушнірук, І.Боровець, А.Філяровська, О.Климчук, М.Партолюк, З.Головай,

В.Баніт) подали заявки для участі у міжнародній науково-практичній конференції «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні», проведення якої заплановане на 23-24.03.2023 р. у КНУКіМ (24.01).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційного дослідження Штефюк В.Д. «Інтеркультурність акторського тренінгу в сучасному театральному мистецтві», поданого на здобуття наукового ступеня канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 у КНУКіМ (20.01).

– Проведено профорієнтаційні заходи у Вараському Центрі дозвілля молоді (26.01), та міській ЦБС (27.01), в якому взяли участь викл. Сніжко Л.П. (організатор) і завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г.

– Проф. Виткалов С.В. надіслав до оргкомітету тему виступу та матеріали для публікації стосовно участі у VII всеукраїнському науково-методичному семінарі «Формування наукової парадигми менеджмент-освіти в соціокультурній сфері», запланованого для проведення у м. Києві, 4-5 квіт., 2023 р. на базі КНУКіМ (30.01).

– Здійснено офіційну розсилку фахових науко-метричних збірників категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 42 (мистецтвознавство) і Вип. 43 «Культурологія» (30.01).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в акредитаційній експертизі ОП «Реклама та відеоарт» спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» за І (бакалаврським) ступенем у Харківський державній академії дизайну та мистецтв у якості запрошеного представника наукової спільноти (30.01).

– Завершилася міжнародна програма в рамках імплементації проєкту Кафедра Жана Монне «Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій» (SCAES) – 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR та Центру Досконалості Жана Монне «Європейські Студії соціальних інновацій в освіті» (ESSIE) – 101085552 – ERASMUS-JMO-2022-COE, ініціатором якого є провідні науковці з університету Генуї (Італія), Національного університету біоресурсів і природокористування України, Українського державного університету ім. М.П.Драгоманова (Україна). Весь комплекс (по 7) сертифікатів про результати здобули: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Травинська Ю.В. та магістранти кафедри Шпаковська П.П. і Шворак А.П. (31.01). Загальна кількість годин на учасника – 180.

– За даними керівництва РДГУ, оприлюдненими на засіданні вченої ради (26.01), з університету МОН України знято ще 10,5 млн. грн. із фонду заробітної плати.

– НПП кафедри відвідали концерт камерного Ансамблю Муніципальної хорової капели «Орея» м. Житомир (31.01), надіславши статтю до регіональних ЗМІ.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у тренінгу, проведеному НАЗЯВО для членів Галузевих експертних рад (2.02).

– Здійснено чергову розсилку наукових збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 42 та Вип. 43 («культурологія» і «мистецтвознавство») авторам статей (2.02).

– На сайті художньо-педагогічного факультету постійно оприлюднюється інформація про наукові заходи, які проводитимуться у ЗВО України (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– На сайті кафедри згідно укладених угод про співпрацю постійно оприлюднюється інформація про мистецьке життя установ культури міста.

– Проф. Виткалов С.В. продовжує рецензування статей на запит редколегії наукових збірників ЗВО України категорії «Б» (НМАУ ім. П.І.Чайковського, 3.02).

– Завершили стажування на кафедрі музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Волинського національного університету ім Лесі Українки проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г., здобувши відповідні сертифікати (6.02, 180 год.). Розпочала аналогічне стажування викл. Сніжко Л.П.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у зустрічі з директором Одеського культурного центру, генеральним продюсером фестивалю театрів «Молоко», експертом Культурного фонду України М.Журавлем (6.02, мала сцена РОАМДТ).

– Проведено профорієнтаційні заходи у Городоцькій, Зорянській, Новожуківській, Більовській ЗОШ та Зорянській ОТГ, а також Клеванському професійно-технічному ліцеї (відп. – проф. Виткалов С.В. і проф. кафедри Матусевич К.М., 8.02), міських ліцеях № 4 та № 6 (27.01), із працівниками Центру дозвілля Вараської міськради (12.02), Великоолексинського ліцею № 1 із вру-

ченням учням призів від колективу кафедри (відп. – викл. Сніжко Л.П.).

– Проведено настановчі конференції з організації різних видів практик для здобувачів вищої освіти ІІ та ІV курсів різних ОП спеціальностей кафедри (відп. – Тюска В.Б., Виткалов В.Г., керівники, 8.02).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь в акредитаційній експертизі спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» у ВНУ ім. Лесі Українки в якості представника наукової спільноти (9.02).

– Монографію Каневської Г.Г. та Виткалова В.Г. «Павло Іванович Сениця: Життєвий і творчий шлях музиканта» (Рівне, 1999) надіслано до Львівської НМА ім. М.В.Лисенка на прохання музикознавиці проф. Л.Назар (9.02) для підготовки дисертаційного дослідження її аспірантки стосовно вокальної творчості цього митця.

– Розпочався черговий міжнародний фестиваль органної музики в КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР (9.02), художні заходи якого відвідали НПП кафедри.

– ІІ семестр для здобувачів вищої освіті бакалаврського ступеня розпочався в університеті з 9 лютого, в магістратурі – з 1 березня. На кафедрі підготовлено і подано до деканату та начальної частини тематику дипломних усіх рівнів, робочі програми, методичне забезпечення навчального процесу тощо.

– НПП кафедри відвідали концертну програму відкриття міжнародного фестивалю органної музики (Зала органної і камерної музики, 11.02), театральну виставу М.Гопенка «Зерносховище» у Рівненському ОАМДТ (18.02), концерт органної музики С.Бардаус (Чернівці) (19.02), вшанували пам'ять Героя небесної сотні О.Храпаченка (20.02),

– МОН України здійснює моніторинг заходів мережі ЗВО регіонів, зокрема й РДГУ з питань євроінтеграційних процесів, наявних у сучасній вищій школі. Підготовлено відповідну інформацію і завідувачем кафедри з цього приводу.

– Внесено суттєві зміни до навчально-методичних посібників та іншої методичної документації у зв'язку з євроінтеграційними процесами країни (Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Подібні рекомендації завідувачем надано усім НПП кафедри). Переглянуто й упорядковано звітну і планову документацію кафедри (Виткалов В.Г., Травинська Ю.В.).

– Проведено чергову перевірку Освітніх програм усіх спеціальностей кафедри й художньо-педагогічного факультету Науково-методичною радою РДГУ (лютий).

– Проф. Виткалов С.В. на прохання керівника одеського приватного видавництва «Гельветика» О.П.Головка здійснив формування нового складу редколегій для кафедрального науко-метричного збірника «Актуальні питання культурології» за напрямами 07 «Дизайн», 014 «Музична педагогіка», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (випуск 4 рази на рік), виходячи з нових вимог МОН України до наукових збірників категорії «Б». Ним також спільно з юридичним відділом РДГУ проведено необхідні узгодження питань стосовно формування подальшої Угоди про передання друку цього збірника до зазначеного вище видавництва, з'ясувавши всі аспекти можливої співпраці і з проректором із наукової роботи, проф. Дейнегою О.В. (20-26.02). Однак далі це питання не пішло і наукові збірники залишилися за кафедрою.

– Внесено нові зміни до Сайту кафедри, спрямовані на розширення його інформаційної насиченості (Виткалов С.В.).

– Проф. Викалова С.В., за відповідним розпорядженням НАЗЯВО, призначено доповідачем на засіданні ГЕР НАЗЯВО стосовно акредитації спеціальності 034 «Культурологія» І бакалаврського ступеня в Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка (23.02).

– Викл. Сніжко Л.П. провела бінарну лекцію для здобувачів вищої освіти кафедри за участі заступника начальника відділу зв'язків із громадськістю Рівненської АЕС Ірини Жук (28.02). Серед присутніх – магістранти та проф. Виткалов В.Г., Виткалов С.В., які взяли участь в обговоренні запропонованої проблеми.

– Студентські бакалаврські дослідження візьмуть участь у І етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, який проводитиметься у квітні 2023 р. (відп. – наукові керівники).

– Проф. Виткалов С.В. та проф. кафедри Матусевич К.М. провели профорієнтаційні заходи у ЗОШ № 3 та № 23 (02.03) м. Рівне, здійснивши й відповідне анкетування учнів.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (3.03).

– Випускниця магістратури кафедри М.Шумарова взяла участь у черговому аукціоні з продажу творів декоративно-прикладного мистецтва народних майстрів Рівненщини (Франція, 07-09.03. Пошук і відбір творів – С.Виткалов), кошти від реалізації яких підуть на подальшу підтримку ЗСУ.

– У номінації «Студент місяця» рішенням кафедри (протокол № 3 від 28.02) кращими визнано здобувачів вищої освіти Б.Пилип'юка та Я.Трифонову.

– НПП кафедри відвідали: заключний концерт солістки Рівненської та Львівської філармоній О.Мацелюх, проведений в рамках XX міжнародного фестивалю органної музики «Дивовижний світ органа», організатором якого є обласна філармонія (5.03), персональну художню виставку (40 картин) члена обласного відділення НСХ України В.Гвоздинського (зала мистецтв КЗ «РОУНБ», концертну програму рівненського естрадно-джазового оркестру під управлінням Г.Фіськова (7.03), персональну виставку художніх творів львівського митця Р.М.Яціва (1.04).

– Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Матусевич К.М., Сніжко Л.П. та здобувачка в/о спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» З.Нагорна надіслали теми виступів для участі у міжнародній науково-практичній конференції «Соціокультурна діяльність українок у XX ст.: вітчизняний та закордонний досвід», присвяченій пам'яті Л.Бурачевської, проведення якої заплановано на 15.03, організатором якої є Львівський НУ ім. І.Я.Франка (7.03).

– НПП кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Сніжко Л.П.) взяли участь в онлайн зустрічі з представниками кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім. Лесі Українки (завідувач кафедри, проф. С.В.Гаврилюк) на предмет обговорення ОП цієї кафедри (9.03). У результаті домовлено про проведення одноразових лекцій для магістрантів ВНУ, стажування НПП та участі у редколегіях наукових збірників кафедри і міжнародних конференціях. У період з 13.03 по 24.03 проведено навчальні заняття та консультації, у яких брали участь здобувачі в/о ВНУ ім. Лесі Українки та здобувачі вищої освіти кафедри. По завершенню цього експерименту усім учасникам вручено відповідні сертифікати про внутрішню академічну мобільність.

– В РДГУ проведено художній захід із вшанування пам'яті Т.Г.Шевченка (орг. – ст. викл. кафедри театральної режисури Т.Г.Сокіл).

– Керівництво РДГУ, вчена рада художньо-педагогічного й інших факультетів та представники науково-педагогічної громадськості України (ХДАК, КНУКіМ, Чернівецький НУ ім. Ю.Федьковича, НАКККіМ, ВНУ ім. Лесі Українки, Інститут культурології НАМУ, Маріупольський держуніверситет (Київ), НАОМА, НМАУ ім. П.І.Чайковського та ін., музиканти професійних художніх колективів тощо, управлінські структури обласної держадміністрації надіслали вітання завідувачу кафедри, проф. Виткалов В.Г. у зв'язку з його 70-річчям від дня народження (10.03).

– Підписано Угоду про співпрацю з Харківською державною академією дизайну та мистецтв (відп. – проф. Виткалов С.В., 15.03).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача на засідання ГЕР НАЗЯВО стосовно акредитації спец. 034 «Культурологія» НТУ «Дніпровська політехніка» (15.03).

– Проф. Виткалов В.Г. і проф. Виткалов С.В. здійснюють консультування та підготовку до захисту дисертаційного дослідження «Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах прецесії» на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства (спецрада НМАУ ім. П.І.Чайковського) Я.В.Бондарчук.

– НПП кафедри (Тюска В.Б., Матусевич К.М., Казначеєва Л.М. та студ. спец. 034 «Культурологія» О.Климчук) провели онлайн профорієнтаційні заходи у Переходицькому ліцеї Старосільської сільської ради (15.03).

– Студенти I курсу 16.03 разом із їх куратором Сніжко Л.П. здійснили культурологічний похід до КЗ «Рівненська ОУНБ», де зареєструвалися, отримали квиток читача та відвідали виставку-рекомендацію про форми і методи запобігання стресам під час військової агресії, тематичну програму про творчість Ван Гога (відділ іноземної літератури), виставку творчих робіт у мистецькій залі бібліотеки; ознайомилися з книжковим фондом та запланували спільні заходи впродовж весни 2023 р.

– НПП кафедри (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Матусевич К.М., Сніжко Л.П. та студентка Головай З.) надіслали теми виступів та тези доповідей для участі у міжнародній

науково-практичній конференції «Культура та інформаційне суспільство у XXI столітті (час поведення, 20-21.04) у ХДАК (15.03).

– Проф. Виткалов С.В., доц. Казначеєва Л.М. і Тюска В.Б. взяли участь у тренінгу «Розвиток та вдосконалення організаційної спроможності та розбудови партнерства для представників організацій та установ, що працюють у секторі культури, що відбувається у межах проекту «Стратегія культури Рівного», за підтримки #EU4Culture, проведеному польським експертом Krzysztof Łątka (Кшиштоф Лотка, Рівне, 16.03).

– НПП кафедри відвідали звітний концерт хореографічного ансамблю «Едельвейс» (МБК «Текстильник», 17.03), програму КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР «Танго свободи: Пам'яті А.П'яццоли» за участі музикантів-інструменталістів Н.Пилатюка, С.Курдицького (Львів) та поета А.Пермякова (Рівне) (19.03), народознавчу виставку в КЗ «РОКМ» (орг. – С.Виткалов, О.Пелех, 5.04).

– Викл. Сніжко Л.П. провела профорієнтаційні заходи у трьох міських ліцеях м. Вараш (19.03) та Шпанівській ЗОШ (24.03).

– У рамках навчальної дисципліни «Сучасна регіональна культурна практика» (III курс спец. 028 «МСКД») проведено відкрите заняття для здобувачів в/о кафедри (I курс ОС «Магістр» – М.Шпаковська, А.Шворак, У.Кушнірук, М.Столяр), IV курс спец. «МСКД» (В.Савчук, З.Головай), I курс ОС «Бакалавр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (Я.Трифонова, С.Доманська) та здобувачів в/о кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства і інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім Лесі Українки, під час якого студенти двох кафедр ознайомилися зі специфікою проведення окремих лекцій в РДГУ, обговорили проблемний ряд в організації освітнього простору (21.03, орг. – проф. Виткалов В.Г. і Виткалов С.В. – РДГУ, та проф. С.В.Гаврилюк і С.М.Чибиряк – ВНУ ім. Лесі Українки) (21.03).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Оргкомітету регіональної мистецької премії ім. Г.П.Косміаді з питань визначення переможців за 2022 р. (Рівненський міськвиконком); він же брав участь у якості заступника Голови редколегії фахового наукового вісника НМАУ ім. П.І.Чайковського брав участь у нараді з питань підвищення якості фахових наукових збірників категорії «Б», засновником яких є цей ЗВО (21.03).

– Проф. Виткалов С.В., Виткалов В.Г., викл. Сніжко Л.П., ст. лаб. Травинська Ю.В., здобувачі в/о різних освітніх ступенів (М.Шпаковська, В.Савчук, У.Кушнірук, С.Доманська, Я.Трифонова) у рамках укладених угод про співпрацю та підготовки до проведення акредитаційних експертиз відвідали відкриту лекцію д-ра іст. наук, проф., завідувачки кафедри всесвітньої історії Харківського НПУ ім. Г.С.Сковороди О.Л.Рябченко на тему «ЗСУ та війська рф в мемах українського цифрового простору: гумор, політичні ідеї та ідеологічні образи» (орг. – Німецько-українське Академічне товариство, Посольство України у Франції, 21.03).

– Викл. Сніжко Л.П., спільно з випускницею кафедри, науковим співробітником Художнього музею Почаївської Свято-Успенської Лаври, проведено підсумкову лекцію для здобувачів вищої освіти спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (22.03).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості доповідача на засідання ГЕР НАЗЯВО стосовно акредитації спец. 035 «Філологія» ОП «Східна філологія, західноєвропейська мова та переклад: індонезійська мова і література» та цієї ж спец. 035 ОП «Східна філологія, західноєвропейська мова та переклад: корейська мова і література» за II освітнім ступенем «Магістр» у Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка (22.03).

– Проф. Виткалов С.В. провів зустріч здобувачів вищої освіти кафедри з відомим регіональним організатором івент-заходів А.Осташем (22.03), в якій взяло участь 23 особи.

– Проф. Виткалова С.В. затверджено у складі рецензентів фахового науко-метричного збірника категорії «Б» «Українські культурологічні студії» Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка. Він же рецензував і перші статті.

– Розпочалася переддипломна практика на спеціальностях кафедри (23.03).

– Проф. Виткалов С.В., як член Оргкомітету міської іменної Премії, брав участь у церемонії нагородження переможців Премії ім. Г.П.Косміаді (Арт-ательє Г.П.Косміаді, 24.03).

– Проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. брали участь у пленарному засіданні всеу-

країнської науково-практичної конференції «Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні» (КНУКіМ, 24.03).

– Проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. брали участь у всеукраїнському Круглому столі на тему «Функціонування українських фахових наукових журналів із культурології, культури та мистецтва в умовах війни», організатором якого є МОН України та Український державний університет ім. М.П.Драгоманова (28.03).

– Проф. Виткалова С.В. призначено членом комісії НАЗЯВО для проведення акредитаційної експертизи спеціальності 023 «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» ОП «Живопис», ОП «Актуальні мистецькі практики», ОП «Скульптура» І (бакалаврського) ступеня (Наказ 584-е від 23.03) у Львівській національній академії мистецтв.

– Різні види занять поступово проводяться в аудиторіях університету.

– 28.03 проведено студентську олімпіаду з нагоди ювілею Г.С.Сковороди, в якій взяли участь і представники СНТ інших кафедри факультету (орг. – голова СНТ «Афіна» О.Лобур та його куратор – проф. Виткалов С.В.). Загальна кількість учасників становить 30 осіб.

– НПП кафедри та здобувачі вищої освіти (Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Сніжко Л.П., Травинська Ю.В. та М.Шпаковська, А.Шворак, І.Боровець, А.Філяровська, З.Головай, В.Савчук, М.Рубан, В.Ступак, М.Столяр, У.Кушнірук, К.Романенко) надіслали теми виступів для участі у ІІ всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі», проведення якої заплановано у КНУКіМ, 7-8 квітня 2023 р.

– Проведено засідання Галузевої експертної Ради (ГЕР) НАЗЯВО з питань уточнення окремих технологічних питань стосовно проведення акредитаційних експертиз, в якому брав участь проф. Виткалов С.В. (31.03).

– НПП кафедри відвідали відкриття виставки художніх творів львівського митця, проф. ЛНАМ Р.Яціва та В.Вакханця – одного із засновників мистецтва нонконформізму в Одесі, а також переглянули нову експозицію картин Р.Сельського («Євро-Арт», 1.04). Серед інших заходів – «збірна» експозиція у виставковій залі Рівненського обласного відділення НСХУ та ознайомлення магістрантів зі специфікою функціонування галереї європейського живопису «Євро-Арт» (12.04, орг. – С.Виткалов, 12.04),

– Упродовж тижня (23.03-30.03) перегляд сторінок нашого сайту становив 2.295 звернень, тобто в середньому 343 перегляди на добу.

– Відбулося вручення сертифікатів переможцям студентської олімпіади художньо-педагогічного факультету з нагоди 300-річного ювілею Г.С.Сковороди (відп. – Голова СНТ «Афіна» О.Лобур, куратор – С.В.Виткалов, декан факультету доц. Дзюбишина Н.Б.).

– КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» обласної Ради відновлено друк культурологічного альманаху «Народна творчість Рівненщини», до редколегії якого запрошено Виткалова С.В. і Виткалова В.Г. Перший випуск буде презентовано керівникам територіальних громад 19.04.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у проведенні акредитаційної експертизи ОП «Актуальні мистецькі практики», «Скульптура», «Живопис» спеціальності 023 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» І (бакалаврського) ступеня у Львівській національній академії мистецтв (5-7.04).

– НПП кафедри (Виткалов С.В. та Виткалов В.Г.) надіслали заявки для участі у Круглому столі з міжнародною участю на тему «Музеї та відродженя культурного ландшафту», організаторами якого є Маріупольський державний університет (Київ), РДГУ, КЗ «РОКМ» РОР, Маріупольський краєзнавчий музей (м. Одеса), проведення якого заплановано на 18.05.2023 р.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні НАЗЯВО (7.04).

– Керівник кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім. Лесі Українки, проф. Гаврилюк С.В. надіслала сертифікати про участь НПП і студентів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ у спільному освітньому он-лайн проекті його організаторам (С.Виткалов і В.Виткалов), натомість аналогічні сертифікати були надіслані й С.Виткаловим до ВНУ ім. Лесі Українки (7.04).

– На обговорення НПП університету, зокрема й членів кафедри, подано нові критерії оцінки академічної мобільності членів колективу (орг. – профком РДГУ), критичну оцінку

яких від імені кафедри передано до відділу моніторингу навчального процесу.

– У черговому засіданні Експертної ради МОН України з питань атестації наукових кадрів за напрямами «мистецтвознавство» та «культурологія», спеціалізованих учених та «разових» рад і наукових збірників брав участь проф. Виткалов С.В. (12.04).

– 13.04 проведено І тур всеукраїнського конкурсу студентських наукових досліджень, в якому взяли участь здобувачі вищої освіти В.Баніт, З.Головай (за спец. 034 «Культурологія»), В.Савчук (спец. 028 «МСКД») (IV курс «МСКД»), Д.Касьянець (І курс «МСКД» за спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»), Я.Трифонова (І курс «МП» за спец. 034 «Культурологія»), М.Шпаковська (магістранта І курсу «МП», за спец. 034 «Культурологія») (орг. – куратор СНТ «Афіна», проф. С.В.Виткалов та завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г.).

– Проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. надіслали теми виступів до оргкомітету міжнародної науково-практичної конференції «Ціннісні виміри культурно-мистецької діяльності композитора Мирослава Скорика», проведення якої заплановано на 1-2.06.2023 року в рамках І міжнародного культурно-мистецького фестивалю пам'яті Героя України М.В.Скорика (14.04).

– Погодинна оплата науково-педагогічним працівникам РДГУ та викладачам-сумісникам не виплачується (і не нараховується) від 2020 року, що не дозволяє запросити до забезпечення навчального процесу кваліфікованих фахівців, зокрема й професіоналів-практиків.

– Для участі у Звітній науковій конференції РДГУ за 2022 рік, проведення якої заплановано на травень 2023 р., подали заявки 35 учасників, з яких 4 науково-педагогічні працівники. Заплановано роботу в одній секції – «Історико-теоретичні аспекти культурної діяльності».

– НПП і студенти кафедри взяли участь у відкритті художньої виставки педагогів та студентів кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ.

– У галереї європейського живопису «Євро-Арт» відбулося відкриття персональної виставки творів Народного художника України Золтана Мички (м. Мукачеве) «Хто ти є?», за участі доньки художника (28.04), яку відвідали НПП та здобувачі вищої освіти кафедри, про яку надіслані повідомлення до регіональної періодики (С.Виткалов).

– 2.05 у рамках засідання СНТ кафедри «Афіна» відбулася культурологічна дискусія на тему «Соціокультурна сфера в умовах суспільних трансформацій» (орг. – голова СНТ О.Лобур та куратор – С.В.Виткалов), в якій взяли участь і студенти кафедри театральної режисури.

– НПП кафедри переглянули стендап-програму відомих українських гумористів «Бампер і Сус» в МБК (3.05).

– Проведено настановчу конференцію з переддипломної практики здобувачів ступеня в/о «Бакалавр» д. ф. н. IV курсу (5.05).

– 5.05 відбулося чергове засідання Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО, в якому брав участь проф. Виткалов С.В.

– Проведено екскурсійну поїздку студентів, магістрантів та співробітників РДГУ, а також колишніх випускників (стейкхолдерів) кафедри, що працюють у мережі (фахові коледжі та установи культури Луцька, Дубна) до Закарпаття (Рівне-Тернопіль-Буковель-Яремче) з відвіданням гуцульського весілля, долини перцю, музейної мережі, зокрема музею магії, музею музичних інструментів, музею дримби, майстер-класів із гри на трембіті, приготування страв місцевої кухні, відвідування пам'яток природи, а також бази відпочинку «Буковель». Під час поїздки вручено студентські квитки магістрантам; обговорено чимало питань професійного становлення молоді. Екскурсія традиційно супроводжувалася оригінальним відео про майбутні об'єкти споглядання чи відвідування культурних пам'яток (орг. – С.В.Виткалов, 06-07.05).

– Для роботи у Приймальній комісії призначено доц. Тюску В.Б. (магістратура факультету), викл. Сніжко Л.П. – бакалавріат, «електронні кабінети» – проф. Виткалов С.В.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував методичні рекомендації з проведення музейної частини музейно-архівної практики для здобувачів ІІ курсу ступеня в/о «Бакалавр» спец. 032 «Історія» (автор – к. іст. н., доц. НаУ «Острозька академія» Бондарчук В.О., 10.05).

– Студенти всіх спеціальностей кафедри взяли участь у обговоренні моделі розвитку регіону (Рівненський ЦНАП, 12.05, орг. – проф. Виткалов С.В.).

– У результаті проведення навчальної (ознайомчої) практики студенти ІІ курсу ознайомилися з діяльністю установ культури міста (МБК «Текстильник», РОАМДТ, КЗ «РОДА», Академічний лялькoвий театр, телекана ITV) (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– Студенти спеціальностей кафедри брали участь у зустрічі на тему «Між секторальний діалог щодо залучення молоді як публічних управлінців у Рівненській області», організовану Рівненським регіональним центром підвищення кваліфікації спільно з міжрегіональним Управлінням НАДС у Волинській та Рівненській областях за підтримки Департаменту освіти і науки Рівненської облдержадміністрації (орг. – проф. Виткалов С.В., 11.05).

– Проф. Виткалов С.В. призначено доповідачем на засіданні ГЕР НАЗЯВО стосовно акредитації спец. 035 «Філологія» ОП «Українська мова і література» в Ніжинському держуніверситеті ім. М.В.Гоголя (11.05).

– 13.05 відбувся концерт вокально-інструментального квінтету «Коли ми разом» КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» РОР. Художній керівник – заступник директора Ф.Ф.Васечко. Тоді ж проведено й презентацію його репертуарної збірки (30 творів, художню обробку яких він здійснив) цього колективу (Органна зала).

– Проведено попередній захист бакалаврських досліджень здобувачів ступеню вищої освіти «Бакалавр» денної та заочної форм навчання (15.05).

– Вийшла друком колективна стаття у науко-метричній базі Skopus (Майамі), серед авторів якої є проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г.

– 17.05 відбувся захист дисертаційного дослідження І.О.Антипіної на тему «Музично-хорова освіта Сіверського краю в контексті української мистецької традиції кінця ХХ-початку ХХІ століття», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» / разова спец. рада НМАУ ім. П.І.Чайковського; наук. кер. Скорик А.Я.; офіційними опонентами якої призначено д-ра культурології, проф. Виткалова С.В. та д-ра мистецтвознавства, проф. Шумиліну О.А. (ЛНМА ім. М.В.Лисенка).

– Проведено Звітну наукову конференцію професорсько-викладацького складу кафедри, студентів та магістрантів, в якій виступили з повідомленнями 9 учасників (18.05, відп. – проф. Виткалов В.Г., Виткалов С.В.), зокрема 4 НПП та 5 студентів: В.Баніт, Д.Валікова, В.Савчук, С.Мариніч, І.Мисюк.

– Здобувачі вищої освіти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» А.Демковець, Д.Дем'янець (І курс) та доц. Тюска В.Б. взяли участь у популяризації нематеріальної культурної спадщини в рамках проєкту «Міжнародний вишитий рушник єднання» «Цвіт вишиванки», КЗ «Рівненський ОЦНТ» (19.05).

– На кафедрі здійснює підвищення кваліфікації група науково-педагогічних працівників кафедри Музеєзнанавства й інформаційно-аналітичної діяльності ВНУ ім. Лесі Українки (23.05.23.06, 180 год.): д-р і. н., проф., завідувачка кафедри С.В.Гаврилюк, к. і. н., доц. Герасимчук, к. і. н., доц. Дмитренко А.А., к. і. н., доц. Трофімчук-Кирилова Т.Н., к. і. н., проф. Надольська В.А., к. пед. н., доц. Чибиряк С.В.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (26.05).

– КЗ «РОКМ» РОР 28.05 проведено традиційні «Музейні гостини», які відвідали й студенти та НПП кафедри.

– 29.05 проведено чергове засідання СНТ кафедри «Афіна» у формі майстер-класу з питань підготовки наукових досліджень (орг. – Голова СНТ, О.Лобур, проф. Виткалов В.Г.).

– Оновлено склад редколегій фахових наукових збірників категорії «Б» кафедри у зв'язку з новими атестаційними вимогами МОН України та розширенням напрямів наукового пошуку (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– 29.05 відбувся черговий тренінг експертів НАЗЯВО та членів ГЕР, у якому брав участь проф. Виткалов С.В.

– Фахові наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 44 (мистецтвознавство) та Вип. 45 «культурологія» категорія «Б» розміщено на нашому сайті. В них вперше вміщено розділи спец. 022 «Дизайн» та спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Кількість статей, авторами яких є доктори наук, у цих збірниках перевищує 40%.

– Проведено он-лайн зустріч студентів кафедри, й заочної форми зокрема, з журналісткою всеукраїнського телеканалу ISTV Ю.Сеник (31.05, орг. – С.Виткалов), в якій взяли участь 30 осіб.

– У зв'язку з очікуваним значним скороченням кількості науково-педагогічних працівників, навчальна частина та Відділ моніторингу РДГУ аналізують результати академічної мобільності усіх НПП університету. Від кафедри інформацію надіслали всі НПП, крім Матусевича К.М. і Матвеєвої В.С. Результати розміщено на сайті кафедри.

– Проф. Виткалова С.В. призначено Головою Атестаційних комісій для здобувачів вищої освіти IV курсу спец. 034 «Культурологія» ОП «Культурологія, арт-експертиза» у Львівській національній академії мистецтв (засідання – в аудиторіях ЛНАМ, 13.06) та Дубенському коледжі культури і мистецтв РДГУ (спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 20.06), проф. Виткалов В.Г. – на всіх спеціальностях кафедри.

– НПП кафедри відвідали відкриття «збірної» художньої виставки «Ті, хто йдуть: 23 незгодних» галереї «Євро-Арт» (9.06).

– Проф. Виткалова В.Г. затверджено у складі редколегії фахового науко-метричного збірника «Fain-art» (серії «Образотворче мистецтво» і «Культурологія») Волинського національного університету ім. Лесі Українки.

– С.В.Виткалов та В.Г.Виткалов долучилися до збору продуктів, одягу для осіб, що постраждали в результаті аварії на Каховській ГЕС (мікрорайон «Щасливе»). Доц. Тюска В.Б. організовувала подібні заходи на факультеті.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в опонуванні дисертаційного дослідження Осієвської Ю.С. на тему «Інтеграція культурної спадщини в сучасний соціокультурний простір Кіровоградщини», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» (разова рада КНУКіМ, 9.06), дисертаційного дослідження В.Г.Савченко «Культурологічні аспекти практики HANDMADE» як новітньої форми декоративно-ужиткового мистецтва», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» (22.06, разова рада ХДАК) та дисертаційного дослідження Н.О.Діденко «Рекреаційний компонент в явищах масової культури сучасної України (на прикладі культурно спортивних закладів)» за цією ж спеціальністю (разова рада НАКККіМ, 26.06).

– Д-р культурології, проф. Виткалов С.В. у складі групи експертів МОН (д-р миств., проф., завідувачки кафедри ОДПМ К-ПНУ ім. І.Огієнка Н.О.Урсу, к. іст. н., проф., завідувачки кафедри готельно-ресторанного бізнесу КНУКіМ Русавської В.А.) рецензували ОНП (аспірантура) спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (розробники – група фахівців УДУ ім. М.П.Драгоманова).

– Львівська національна академія мистецтв в особі НПП її кафедр історії і теорії мистецтв та менеджменту мистецтва виступила ініціатором укладання угоди про співпрацю з нашою кафедрою (відп. за підготовку документів – проф. Виткалов С.В.).

– Продовжується практика «перехресного» рецензування дипломних досліджень різних освітніх ступенів студентів кафедри науково-педагогічними працівниками інших ЗВО України (УДУ ім. М.П.Драгоманова, Львівська національна академія мистецтв, Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ тощо) (орг. – Виткалов С.В.).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Експертної ради МОН України з культурології та мистецтвознавства (атестація наукових збірників і затвердження складу нових спеціалізованих учених рад, 14.06).

– Фахові наукові збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» Вип. 44 (мистецтвознавство) і Вип. 45 «Культурологія» розміщені на нашому сайті.

– У рамках укладених угод про співпрацю, проф. Виткалов С.В. рецензував бакалаврські дослідження здобувачів в/о спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» УДУ ім. М.П.Драгоманова: Земельської А.М. «Стрес-менеджмент в індустрії гостинності»; Зуєнко Т. «Івент-менеджмент як сучасна технологія організації заходів для дітей шкільного віку»; Іванченко А. «Особливості формування та становлення корпоративної культури підприємств туристичної галузі»; Харькової О. «Сучасні дозвіллєві практики молоді» (н. к. – д-р пед. н., проф. Любарець В.В.), а проф. Виткалов В.Г., відповідно, – бакалаврські дослідження здобувачів в/о цього ж ЗВО: Дяк В.В. «Особливості технологічних інновацій у сучасній соціокультурній діяльності» та Сапи Д.І. «Врахування особливостей аудиторії в технології розробки спеціальних подій: на прикладі жіночого кола «Відродження сили»» (н. к. – д-р філос. н., проф. Кочубей Н.В.).

– Розпочалися засідання атестаційних комісій на спеціальностях кафедри (16.06).

Показники перевірки досліджень стосовно академічної доброчесності достатньо високі.

– НПП кафедри відвідали мережу музейних центрів Луцька (приватний музей Корсаків, музей Волинської ікони, музейний комплекс замку Любарта) (18.06).

– Проф. Виткалов С.В. у якості Голови Атестаційної комісії брав участь у підсумкових екзаменах на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» у Дубенському фаховому коледжі культури і мистецтв РДГУ (20.06).

– Студенти і НПП кафедри відвідали поетичну імпрезу від театру «Concertion» «Маріуполь #НаЖиво» (РОМДТ, 25.06).

– Проф. Виткалов брав участь у якості офіційного опонента дисертаційного дослідження Діденко Н.О. на тему «Рекреаційний компонент в явищах масової культури сучасної України (на прикладі культурно-спортивних закладів)», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» / «разова» спецрада НАКККіМ, 2023 (26.06).

– Завершилися атестаційні екзамени на спеціальностяї кафедри (26.06).

– Проф. Виткалов С.В. рецензував освітньо-професійну програму «Культурологія» ОС «Магістр» за спеціальністю 034 «Культурологія», а проф. Виткалов В.Г. – ОНП (аспірантура) зі спеціальності 015 «Професійна освіта» з підготовки доктора філософії у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г.Короленка (28.06).

– Річний звіт кафедри затверджено на засіданні кафедри та розміщено на нашому сайті, подано до деканату і навчальної частини (28.06). Тоді ж відбувся й звіт завідувача кафедри на засіданні вечної ради художньо-педагогічного факультету.

– Здійснено офіційну розсилку фахових науко-метричних збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» Вип. 44 та Вип. 45 (30.06).

– Проф. Виткалов С.В. на підставі оригінальної художньої виставки в галереї «Євро-Арт» («Ті, хто йдуть: 23 незгодних у галереї») організовує освітню програму для студентів із перегляду відеофільмів про цих представників (А.Горська, І.Марчук, Р.Сельський та ін.).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні Галузевої експертної ради НАЗЯВО (30.06).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційного дослідження Миронюк Н.М. на тему «Кафедра хореографії Київського державного інституту культури у розвитку національної хореографічної школи (1970-1990-роки)», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» під час засідання Спеціалізованої вченої ради Д.26.807.02 у КНУКіМ (30.06).

– Польська науко-метрична база «Index Copernicus» запропонувала нові вимоги до позиціонування наукових збірників, що індексуються у згаданій мережі, зокрема завантаження до цієї бази повного он-лайн варіанту збірника (постатейно) та всіх необхідних посилань на нього: DOI, ORCID, англомовних анотацій тощо (30.06). Всі вимоги виконано і надіслано до оргкомітету бази (відп. – проф. Виткалов С.В.).

– У рамках XXVI міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (CIOFF), проведеного Миколаївською спеціалізованою Академією дитячої творчості (орг. – її директор, к. п. н. Г.Д.Матвєєва) у Болгарії; проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. брали участь у його літній Академії педагогічної творчості, підтвердженій відповідними сертифікатами.

– Продовжують проводити профорієнтаційні заходи в навчальному корпусі № 1 та консультуючи абітурієнтів у телефонному режимі С.В. і В.Г.Виткалови.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував, на запит МОН України, Стандарт Освітньо-наукової програми (аспірантура) ступеня вищої освіти «Доктор філософії» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 034 «Культурологія», підготовлений фахівцями УДУ ім. М.П.Драгоманова.

– Випускниця магістратури кафедри М.Шумарова відзначена Грамотою Головнокомандувача ЗСУ, генерала В.Залужного «За сприяння Збройним Силам України у наближенні перемоги над ворогом» (5.07).

– Проф. Виткалов С.В. і Виткалов В.Г. взяли участь в міждисциплінарному он-лайн опитуванні «Дослідження історії науки в екстремальні часи» (12.07).

– НПП кафедри відвідали концертну програму з творів Й.С.Баха у виконанні солістки Львівської філармонії О.Мацелюх – орган (Органна зала, 13.07).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні ГЕР НАЗЯВО (17.07).

– Оновлено профорієнтаційний відео-ролик спеціальностей кафедри (відп. – проф. Виткалов С.В.) і розміщено його на нашому сайті.

– С.В.Виткаловим проведено екскурсії музеями міста для абітурієнтів-магістрантів, що вступатимуть на ОП спеціальностей кафедри (28.07).

– НПП кафедри відвідали персональну художню виставку О.Лобчук «Намріяла сонце» (галерея «Євро-Арт», 2.08).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у черговому засіданні галузевої Експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (4.08).

– Відбувся масований обстріл України військами рф, зокрема й по Рівненщині, у результаті якого було випущено по її території понад 70 одиниць різноманітних видів ураження (6.08).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Експертної ради МОН України з питань атестації наукових кадрів (9.08).

– Відбулася чергова презентація художніх творів доктора мистецтвознавства, проф. ЛНАМ Р.М.Яціва у галереї європейського живопису «Євро-Арт» під назвою «Чорне, біле..., синьо-жовте», яку відвідали НПП кафедри (9.08).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у тренінгу «Відео-контент та рілз – алгоритми залучення підписника та клієнта» (орг. – Бізнес центр у Рівному, 15.08).

– У ніч на 15.08 війська рф завдали 42 ракетних і 44 авіаудари по Україні, заокрема й по Рівненщині.

– Під час вступної кампанії зараховано декілька абітурієнтів на II-III курси спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

– Відбулося відкриття міжнародного фестивалю органної музики «MUSICA VIVA ORGANUM» в КЗ «Рівненська філармонія» РОР (13.08), яке відвідали НПП кафедри; вони ж були присутні на перегляді концертної програми А.Пермякова «Ніжні переможуть». У Рівненському ОАМДТ (20.08).

– Проф. Виткалов С.В., і проф. Виткалов В.Г. взяли участь у нараді науково-педагогічних працівників освітнього напряму 02 «Культура і мистецтво» і 03 «Гуманітарні науки» ЗВО України з приводу обговорення розпорядження МОН (серпень, 2023 р.) стосовно подальшої долі цих напрямів (Орг. – ректор НАКККіМ, проф. Копієвська О.Р., 16.08). Створено робочу групу, яка цими питаннями оперативно буде займатися, щоб зберегти освітній процес спеціальностей цього напряму і розпочато широку інформаційну діяльність про недопущення ліквідації цих спеціальностей.

– Проведення чергового тренінгу для членів ГЕР НАЗЯВО стосовно підготовки звітної документації під час організації акредитаційних експертиз (22.08).

– Проведено Всеукраїнську нараду завідувачів кафедр спеціальностей (034 «Культурологія»,027«Музеєзнавство.Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності») напряму 02 «Культура і мистецтво» (орг. – проф. Н. Жукова – завідувачка кафедри ХДАК, 24.08) в якій взяли участь проф. Виткалов В.Г. і Виткалов С.В., стосовно подальшої долі цього освітнього напряму у зв'язку з обговоренням нової редакції Закону України про вищу освіту.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості Голови «разової» ради Д. 47.053.01 з захисту дисертаційного дослідження викладача кафедри духових інструментів Пастушка Т.В. «Формування комунікативної культури майбутнього диригента оркестрового колективу в процесі його фахової підготовки», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (Інститут мистецтв, РДГУ, 28.08).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у підсумковій нараді працівників культури: директорів ДМШ, клубів, ТГ, методичних структур тощо. (30,08, КЗ «РОЦНТ») з питань національної культурної самоідентифікації українців в умовах війни.

– Проф. Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Обух Л.В. «Менеджмент академічної музики в соціокультурному просторі України (кінець XX – початку XXI століть)», поданого на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» (Спеціалізована вчена рада ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника», 31.08).

– За результатами вступної кампанії на спеціальності кафедри зараховано 30 осіб, у т. ч. 9 – до магістратури. Прийом продовжено до 30 листопада.

– Навчальний рік в РДГУ розпочався 1 вересня. У штаті кафедри Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М., Матусевич К.М., Матвєєва В.С., Сніжко Л.П., Тюска В.Б. Ст. лаборант – Ю.В.Травинська. Приміщення кафедри – ауд. № 46, 46-а, 39.

Серед педагогів-сумісників, що забезпечують читання дисциплін професійно-орієнтованого циклу на погодинній основі: д-р екон. н., проф. Пелех О.Б., к. іст. н., доц. Гуменюк О.В. (РДГУ), д-р. пед. н., проф. Р.Мушкета (Польща, ЄС), заступник директора з інформаційних технологій КЗ «РОКМ» РОР, к. і. н. Самсонюк Т.М., к.іст.н., доц. Шатрова М.Б. керівник приватної івент-агенції, заступник директора з навчальної роботи Рівненського фахового коледжу НУВГіП, стейкхолдер Алексіюк Р.І. (ці викладачі розпочнуть навчальний процес із 1 жовтня). Загальний обсяг навчального навантаження становить на 1.09 – 5.557 год. (без магістратури), під які виділено 8 ставок. Визнано за необхідне, виходячи з вимог НАЗЯВО, у штаті кожної кафедри, на навчання до яких зараховано іноземних студентів, мати науково-педагогічного працівника факультету іноземної філології, який би забезпечував переклад ОП на англійську.

– Проведено відповідні організаційні заходи стосовно адаптації нових студентів до параметрів діяльності НПП кафедри (відвідано наукову бібліотеку РДГУ, музей бурштину, інші установи культури) (відп. – куратор І курсу, проф. Виткалов С.В.).

– Розіслано запрошення потенційним учасникам стосовно участі у XIX міжнародній науково-практичній конференції, проведення якої заплановано на листопад (відп. – проф. Виткалов С.В.). Станом на початок жовтня його переглянуло понад 2.000 осіб.

– Проф. Виткалова С.В. запрошено до складу експертної Комісії Рівненського міськвиконкому з питань присудження міської молодіжної премії ім. О.Храпаченка в галузі театрального мистецтва (наказ № 942 – р. від 31.08.2023 р.). Склад комісії: Кузьмічова М.А., Лозовська Н.М., Мосійчук Г.В. (секретар), Богатирьов В.О., Борейко Г.Д., Виткалов С.В., Жовтан М.А., Ігас О.М., Обоїста Т.В., Микитюк Р.А., Паскар Ю.Т., Цьомик Г.В., Ширко Ю.М. (5.09).

– На художньо-педагогічному факультеті створено групу з перегляду робочих програм та навчальних планів у складі заступника декана, Голови НМК, доц. Власюк О.П., Казначеєвої Л.М., Тюски В.Б. (5.09).

– У зв'язку з перебуванням Голови СНТ «Афіна» кафедри О.Лобур за межами України, Головою СНТ призначено студентку IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» О.Климчук (7.09).

– Відбулося засідання Оргкомітету з присудження міської молодіжної премії ім. О.Храпаченка в галузі театрального мистецтва в Рівненському міськвиконкомі (8.09), в якому брав участь С.В.Виткалов.

– Здобувачі вищої освіти (М.Шпаковська) та випускники кафедри (О.Прилуцька, Т.Підцерковна) брали участь в он-лайн зустрічі із заступником Міністра освіти і науки України М. Вінницьким із питань обговорення нової редакції Закону України про освіту (11.09, відп. – проф. Виткалов С.В.).

– Ученою радою РДГУ затверджено до друку фахові науко-метричні збірники категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 46 (мистецтвознавство) та Вип. 47 (культурологія), а також альманах наукового товариства «Афіна» «Актуальні питання культурології». Вип. 22.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у Круглому столі стейк-холдерів та представників науково-освітньої спільноти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» у Чернігівському національному університеті «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г.Шевченка (13.09).

– Проведено посвяту у студенти першокурсників усіх спеціальностей художньо-педагогічного факультету (14.09, відп. – заст. декана з виховної роботи, ст. викл. Т.Г.Сокіл).

– НПП кафедри відвідали концерт польського інструменталіста В.Лияка в Органній залі обласної філармонії та презентацію старовинного регіонального музичного інструменту сопілки-викрутки (проект «Нематеріальна культурна спадщина», ЮНЕСКО) в КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР (14.09).

– У зв'язку з додатковим зарахуванням на навчання, переглянуто навчальне навантаження і, відповідно, кількість ставок в університеті. На кафедру на 6.397 годин виділено 7.5 ставок (19.09). Прийом абітурієнтів продовжено до 30 листопада. Помітно збільшено кількість магістрантів, які перейшли на індивідуальний план. Знову продовжено внесення змін до навчальних планів із метою скорочення аудиторних годин.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував освітню програму спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» за кваліфікацією «Менеджмент культури та інформаційної діяльності», підготовлену науково-педагогічними працівниками КВНЗ «Ужгородська академія культури і мистецтв» ЗОР та ОНП спеціальності 034 «Культурологія» для здобуття наукового ступеня доктора філософії (УДУ ім. М.П. Драгоманова, 18.09).

– Відбулося вручення міської молодіжної премії в галузі театрального мистецтва ім. О.Храпаченка, в церемоніалі якої брали участь і здобувачі вищої освіти кафедри та представник її експертної комісії (18.09).

– Здобувачі вищої освіти І курсу кафедри відвідали концертну програму «Музика в джинсах» в Органній залі обласної філармонії (19.09. орг. – проф. Виткалов С.В.).

– Відбувся благодійний ярмарок, метою якого є збір коштів ЗСУ, в якому взяли участь здобувачі в/о художнього-педагогічного факультету, зокрема і кафедри, ініціатором якого є колишня випускниця кафедри М.Шумарова (28.09).

– Рівненська волонтерка, випускниця кафедри М.Шумарова, надіслала повідомлення про те, що на кошти, зібрані на художньо-педагогічному факультеті, включаючи й кошти Рівненського ліцею № 28 та декана факультету, доц. Дзюбишиної Н.Б., придбано супутниковий модем Starlink, тактичні навушники, набір рацій та масло для чищення зброї і передано все це ЗСУ (29.09).

– На художньо-педагогічному факультеті засновано студентську газету, серед авторів якої є й здобувачка вищої освіти І курсу спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» В.Шульган, а також започатковано методичний семінар, перше засідання якого на тему «Наукові і методичні матеріали: специфіка підготовки до друку» (за напрямами освітніх програм кафедр факультету) заплановано проф. Виткалову В.Г.

– Випускники кафедри (О.Прилуцька, Ю.Карпович, Т.Підцерковна, М.Алексієвець) включені до складу Центру роботодавців РДГУ.

– Проф. Виткалов В.Г. провів зустріч із представником освітньої ПФ Китаю Го Імінем (аспірантом КНУ ім. Т.Г.Шевченка), що співпрацює з Міжнародним відділом РДГУ, на предмет організації публікацій китайських дослідників у наукових збірниках кафедри (27.09).

– Проф. Виткалов С.В. після 11.09 залучив на навчання на додатковий прийом ще 5 здобувачів вищої освіти на спеціальності кафедри. А загалом, за даними Приймальної комісії РДГУ, на навчання у звітний період (у 2023 р.) зараховано понад 2000 здобувачів вищої освіти.

– Куратор СНТ «Афіна», проф. Виткалов С.В. постійно проводить на заняттях співбесіди зі здобувачами вищої освіти на предмет академічної доброчесності.

– НПП та студенти кафедри були присутні на заходах фестивалю «Рівненські класичні резиденції», пов'язаних із відкриттям концертно-театрального сезону в Органній залі обласної філармонії (1.10).

– Вкотре, на розпорядження навчальної частини, проведено переформатування навчальних планів і, відповідно, розкладу занять, у результаті чого обсяг навчального навантаження по кафедрі скоротився на 87 годин.

– Відділом моніторингу РДГУ проведено чергове анкетування НПП і здобувачів в/о на предмет ефективності освітнього простору.

– Зважаючи на результати додаткового прийому студентів (наказ по РДГУ від 5.10) кафедрі виділено 8 ставок на загальний обсяг навчального навантаження 6.575 год.; решту годин плануватимуть на погодинну оплату.

– Студенти І курсу кафедри відвідали відкриття виставки Львівського художника М.Шемчука (Орг. – куратор С.В.Виткалов, 5.10), в якій брав участь львівський мистецтвознавець, проректор ЛНАМ, проф. Р.М. Яців.

– Інформацію про фахові науково-метричні збірники категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрями «Мистецтвознавство», «Культурологія») (гол. ред. – проф. Виткалов С.В.), «Психологія: реалії та перспективи», (проф. Павелків Р.В.), «Інноватика у вихованні» (проф. Петренко О.Б.) та альманах «Актуальні питання культурології» (проф. Виткалов В.Г.) надіслано до державної Реєстраційної служби Міністерства юстицій України на перереєстрацію на її запит (відп. – доц. С.Петренко, проф. С.Виткалов, 5.10).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в он-лайн обговоренні дисертаційного дослідження Крися А.І. на тему «Сценічна бальна хореографія як явище сучасних видовищних мистецтв», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01

«Теорія та історія культури» / Спеціалізована вчена рада КНУКіМ (6.10).

– 6-8 жовтня проведено екскурсійну поїздку здобувачів вищої освіти та НПП університету (42 особи) за маршрутом: Рівне – Дрогобич – Тустань – Берегове – Мукачеве – Рівне з відвідуванням яскравих пам'яток природи та культури, яка традиційно супроводжується якісним відео рядом. У програмі взяли участь і наші стейкхолдери: представники Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ (Т.Підцерковна) та КЗ Рівненська філармонія» РОР (Н.Іщенко, М.Шумарова) (орг. – С.Виткалов).

– У КЗ «РОКМ» РОР проведено щорічну наукову конференцію «Музейна експозиція – актуальні виклики сучасності. Поєднання інноваційних та традиційних форм роботи», в якій взяли участь понад 50 науковців із Рівненщини, Тернопільщини, Львівщини, Хмельниччини, Волинської та Житомирської областей, Черкащини та Чернігівщини, а також Києва, Запоріжжя, Харкова, Дніпра, Полтави, Маріуполя, зокрема й доц. Тюска В.Б. та доц. Казначеєва Л.М.

– Проф. Виткалова С.В. затверджено офіційним опонентом дисертаційних досліджень Живоглядової Д.Ю. «Стратегії та менеджмент у сфері культури: досвід міжнародного співробітництва» (КНУ ім. Т.Г.Шевченка) та Свирид І.Є. «Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллєвій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця ХХ – початку ХХІ століть: теорія і регіональна практика» (ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника»), поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія».

– Відповідальною за організацію усіх видів практик призначено викл. Сніжко Л.П.

– Підписано нові варіанти угод про співпрацю з установами культури міста (відп. – доц. Казначеєва Л.М., проф. Виткалов С.В.).

– Проф. Виткалова С.В. призначено Головою експертної комісії ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм», спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» освітнього ступеня «Магістр» у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (наказ № 1183-Е). Члени комісії: Мельничук Л.Ю. (к. миств., ХДАДіМ, ХНУМ ім. І.П.Котляревського), Куштан Н.М. (ст. лаб. кафедри Античності, Середньовіччя та історії України до модерної доби, ДВНЗ «Ужгородський НУ»).

– Проф. Виткаловим В.Г. проведено декілька бесід зі стейкхолдерами кафедри (Ф.Ф.Васечком – КЗ «РОЦНТ», Т.М. Самсонюк – КЗ «РОКМ» РОР, Р.І.Алексіюком – ПП «Обріз-продакшин», а проф. Виткаловим С.В. – із викл.-методисткою Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ – Підцерковною Т.М., директором КЗ «Рівненська обласна філармонія» РОР – Е.А.Стеценко) на предмет удосконалення фахових компетенцій здобувачів в/о і, відповідно, навчальних планів (10.12.10).

– Проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г. взяли участь у Міжнародному тренінгу «Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам» ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE № 101047033 – EUSCCDI – ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH (лекцій – 60 год., 20 год. самостійної роботи), організатором якого є ВНУ ім. Лесі Українки (з 11.10.2023 р.).

– НПП та студенти кафедри (С.В. Виткалов, В.Г. Виткалов, а також М.Шпаковська, А.Шворак, М.Толочик, У.Кушнірук, А.Філяровська, І.Боровець, Д.Давидчук, Л.Бронфман, О.Климчук) надіслали теми повідомлень до Оргкомітету IV Міжнародної наукової конференції «Студії інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології» у Маріупольському (Київ) державному університеті, проведення якої заплановано на 26.10. Магістрантка М.Столяр (н. к. – проф. Виткалов С.В.) – тези доповіді до оргкомітету ХДАК із метою участі у Міжнародній науково-практичній конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку», проведення якої заплановано на 22-23.11.

– НПП кафедри у рамках фестивалю «Рівненські класичні резиденції» відвідали концертні програми Національного ансамблю солістів «Київська камерата»: Б.Півненко (скрипка, народна артистка України), Д.Таванець (фортепіано), Д.Кузьмін (флейта); диригент – Народний артист України В.Шейко (12.10), київського квартету саксофоністів та «Скорик: piano duo» (виступ фортепіанного дуету О.Рапіти (народна артистка України) та М.Драгана (заслужений артист України, Львів) в Органній залі обласної філармонії (15.10), про що опублікована стаття С.Виткалова у всеукраїнському Інтернет- журналі «Музика» (22.10).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Експертної ради МОН України з питань атестації наукових кадрів за напрямом «мистецтвознавство» і «культурологія» (18.10).

– Науко-метрична база «Index Copernicus» (Польща) вкотре відзначила наші наукові збірники достатньо високим рейтингом: «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» («культурологія») – 79.88; «мистецтвознавство» – 88,31; «Актуальні питання культурології» – 69,46 (17.10).

– На кафедрі здійснюють стажування доктор філос. н., проф. кафедри культурології ВНУ ім. Лесі Українки, проф. Головей В.Ю. та викл. ВСП РЕТФК НУВГіП Нарижна А.Г.

– Студенти І-ІІ курсів кафедри, згідно угоди про співпрацю, безкоштовно відвідали виставу «Земля» за п'єсою О.Кобилянської (РОАМДТ, орг. – проф. Виткалов С.В., 18.10).

– Проф. Виткалов С.В. у якості Голови Експертної комісії брав участь в акредитації ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм», спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» освітнього ступеня «Магістр» у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (23-24.10).

– До «міжнародного» відділу РДГУ надіслано звіт про участь здобувачів в/о кафедри у міжнародних науково-практичних конференціях за 2023 р., а до Наукового відділу, з метою формування плану наукових заходів МОН України на 2024 рік, подано інформацію про ХХ міжнародну науково-практичну конференцію, проведення якої заплановано на листопад 2024 року (22.10, відп. – Виткалов В.Г.).

– До Оргкомітету IV міжнародної науково-практичної конференції «Феномен культури постглобалізму: контекст військових конфліктів» МДУ (Київ), проведення якої заплановано на 22.11.2023 р., подано теми виступів С.Виткалова, В.Виткалова, М.Шпаковської, А.Шворак, М.Толочик, У.Кушнірук, А.Філяровської, І.Боровець, Д.Давидчука, Л.Бронфман, О.Климчук, Л.Лучинської, І.Андрушко, С.Богійчук, А.Породюк, А.Баланович, О.Лобан, О.Клочук, О.Іщука, М.Алексієвця, В.Шульган, В.Сарнавської, Т.Комах, М.Сташука, Ю.Довгалюка (наук. кер. – проф. Виткалов С.В., проф. Виткалов В.Г.).

– Виділену кафедрі ше одну ставку під збільшений контингент студентів у зв'язку з додатковим прийомом на контрактну форму (+26 здобувачів в/о) відповідним наказом переведено на погодинну оплату і кошти за виконані години не нараховуються.

– Затверджено новий склад Галузевої Експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки» (протокол № 16 від 24.10.2023 р.): Сокальський О.Л. (Житомирський ДУ ім. І.Я.Франка, 031 «Релігієзнавство»), Сминтина О.В. (Одеський НПУ ім. І.І.Мечникова, 032 «Історія та археологія», голова), Корновенко С.В. (Черкаський НУ ім. Ю.Хмельницького, 032 «Історія та археологія»), Бутченко Т.І. (Запорізький НУ, 033 «Філософія»), Афанасьєва Л.В. (Мелітопольський держ. педуніверситет ім. Б. Хмельницького, 033 «Філософія»), Виткалов С.В. (РДГУ, 034 «Культурологія») Луцак С.М. (Івано-Франківський нац. медуніверситет, 035 «Філологія»), Філоненко Н.Г. (Київський нац. лінгвістичний ун-т, 035 «Філологія»), Філатова О.С. (НУ кораблебудування ім. адмірала Макарова, 035 «Філологія»), Романенко О.В. (КНУ ім. Т.Г.Шевченка, 035 «Філологія», заступник голови), Гудманян А.Г. (НТУУ «Київський політехнічний ін-т ім. І.Сікорського», 035 «Філологія»), Бондаренко О.С. (Перекладацька компанія «Транслател»), Федик Т.О. (Київський ун-т ім. Б. Грінченка), Лиман І.І. (Бердянський держ. пед. ун-т, міжнародний експерт).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості представника наукової спільноти під час акредитації спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ОС «Магістр» в НУ «Чернігівський колегіум» (25.10).

– Проф. Виткалов С.В. відзначений Подякою Голови НАЗЯВО «За вагомий внесок у розвиток системи якості вищої освіти в Україні як члену Галузевої Експертної ради з галузі знань 03 «Гуманітарні науки», протокол № 16 (45) від 24.10.2023 р.).

– Студенти кафедри відвідали звітний концерт інструментального ансамблю «Наспів» (МБК) із нагоди 50-річчя від часу його заснування, в якому взяла участь у якості солістки вокального тріо «Лісова пісня» магістрантка кафедри Мирослава Толочик (28.10, організатор відвідин – С.Виткалов).

– Проф. Виткалов С.В. підготував рекомендаційного листа стосовно участі Голови незалежної медіа-профспілки Штурхецького С.В.

в подальшому виконанні ним обов'язків члена Українського культурного фонду (1.11).

– Проф. Виткалов С.В. рецензував ОПП «Сценічне мистецтво» ОС «Магістр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» у Київському національному університеті культури і мистецтв.

– Завершився прийом заявок на XIX міжнародну науково-практичну конференцію «Українська і світова культура в умовах глобалізаційних викликів та війни». До Оргкомітету надійшли заявки від 412 учасників, які представляють 93 ЗВО (31 з яких мають статус національних), закладів сфери професіонального мистецтва та інших структур галузі з 8 країн (Китай, Польща, Катар – Середній Схід, Болгарія, Німеччина, Казахстан, Азербайджан, Україна). Якісний склад запрошених: 69 докторів наук, професорів (у т. ч. й ст. н. с.), 100 кандидатів наук, доцентів, 67 аспірантів, 70 магістрантів, 52 бакалавра. Здано до друку програму заходу (1.11). Усі програми заходів, як і макети наукових збірників, оприлюднюються на сайті і надсилається повідомлення авторам із метою усунення будь-яких неточностей і лише після цього вони подаються до друку.

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні нового складу Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (2.11).

– Проф. Виткалов С.В. у рамках укладених угод про співпрацю брав участь в організаційній підтримці концерту народної артистки України І.Білик, забезпечивши відвідання заходу 80 осіб, переважно військових та членів їх сімей і студентів, безкоштовно (5.11, МБК). Він же залучив студентів кафедри до участі у просвітницькій програмі з серії «Екскурсія Органною залою» (5.11). Цей захід також проведено безкоштовно.

– У рамках угоди про співпрацю та урізноманітнення програм проведення виховних годин, студенти I та III курсів здійснили поїздку до Луцька, під час якої відвідали приватний музей Корсаків та новий музейний простір «Окольний замок» (безкоштовно). Екскурсійні заходи проведено за участі колишнього здобувача ОНП кафедри, директора Інституту мистецтв ВНУ ім. Лесі Українки, проф. В.Ф.Охманюка (8.11, орг. – куратор С.В.Виткалов).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у «внутрішньому» засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки» (8.11).

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у якості представника науково-освітньої спільноти в акредитаційній експертизі спеціальності 034 «Культурологія» ОС «Магістр» в ПНПУ ім. В.Г.Короленка (6.11) та Круглому столі «Культура та культурологічна освіта в умовах війни та відновлення країни», організатором якого є Маріупольський держуніверситет (Київ, 9.11).

– Співробітники Приймальної комісії (Ю.Шалівська та О.Слобода), а також студенти I курсу спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» брали участь у плетінні маскувальних сіток для ЗСУ (Орг. – випускниця кафедри, М.Шумарова та С.Виткалов, 9.11).

– Проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г. брали участь у науковому вебінарі «Академічна доброчесність у спортивній науці», організатором якого є Київський університет ім. Б.Грінченка (10.11), про що свідчать відповідні сертифікати.

– Проф. Виткалов С.В. рецензував статті на запит редколегії Наукового вісника Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого (10.11) та ОНП (аспірантура) на здобуття ОС «доктор філософії» за спец. 034 «Культурологія» в Київському національному університеті технологій та дизайну (13.11).

– 16.11 проведено XIX міжнародну науково-практичну конференцію «Українська і світова культурна практика в умовах глобалізаційних викликів та війни», у 6-годинному пленарному засіданні якої взяло участь 61 науково-педагогічний працівник, 5 аспірантів та 2 магістранта. Виступили з доповідями 29 осіб (18 докторів наук), зокрема доктор філол. наук із Софійського університету ім. К.Охридського (Болгарія), к. миств., доц. каф. естрадної музики Казахського національного університету мистецтв; а також група українських докторів наук, професорів, що тимчасово знаходяться за межами України (Німеччина, Польща, Австрія, Ізраїль, Італія – І.В.Петрова, М.Г.Левченко, Ю.С.Сабадаш, О.П.Васюта, М.В.Кочубей). Виступи супроводжувалися якісними презентаціями і викликали жваву дискусію.

– 17.11 продовжено роботу конференції, в рамках якої проведено засідання й студентської секції, на якій були присутні 21 особа, з яких

виступили з доповідями 18, зокрема й викл. кафедри музеєзнавства й інформаційно-аналітичної діяльності з Волинського НУ ім. Лесі Українки Т.Верба та 10 магістрантів кафедри. Відповідні звіти подано до наукового відділу, спів організаторів, а також надіслано декілька статей до періодичних видань.

– 17.11 проведено традиційне обговорення низки актуальних питань функціонування вищої школи, зокрема й групи спеціальностей напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» з учасниками науково-освітнього Консорціуму, сформованого на базі кафедри з представників провідних ЗВО України (КНУ ім. Т.Шевченка, КНУКіМ, НАКККіМ, УДУ ім. М.Драгоманова, ВНУ ім. Лесі Українки, МГУ м. Одеси, Інституту культурології та Інституту проблем сучасного мистецтва НАМУ, Маріупольського держуніверситету, Ніжинського держпедуніверситету ім. М.Гоголя, Львівської НАМ), які висловили низку слушних пропозицій стосовно функціонування названих вище напрямів, у т. ч. й різних видів практики та обговорили шляхи подальшої співпраці. За результатами проведення конференції надіслано статті до наукових періодичних видань Києва, Луцька, Рівного. Організатори цих заходів – проф. Виткалов С.В. і проф. Виткалов В.Г.

– 17.11 проф. Виткалов С.В. брав участь у засідання ГЕР НАЗЯВО.

– Проф. Виткалов В.Г. брав участь у міжнародних науково-практичних конференціях «Студії інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології» і «Феномен культури постглобалізму – контекст військових конфліктів», проведених у Маріупольському держуніверситеті (Київ) й у якості члена їх Оргкомітету (26.10 та 22.11. 2023 р.) та виступав на пленарних засіданнях.

– 21.11 проведено чергову зустріч зі стейкхолдерами кафедри: директором КЗ «Рівненська філармонія» РОР Е.Стеценко, заступником директора КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР Ф.Васечком, директором МБК О.Стельмах, заступником директора КЗ «РОКМ» РОР Т.Самсонюк та керівником приватної івент-агенції А.Осташем, на якій обговорено шляхи подальшої співпраці з НПП кафедри та можливі зміни до ОП та навчальних планів спеціальностей, зважаючи на нові форми роботи установ культури з тимчасово переміщеними особами, а також залучення студентів до практичної діяльності, ролі «вибіркових» дисциплін тощо (Орг. – С.Виткалов, В.Виткалов).

– РДГУ в особі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства брав участь у якості співорганізаторів V всеукраїнської науково-практичної конференції «Регіональний соціокультурний менеджмент: сучасні виклики і тенденції розвитку» (23.11, Львівська НАМ).

– Здобувачі в/о кафедри (М.Шпаковська, А.Шворак, М.Толочик, У.Кушнірук, А.Філяровська, І.Боровець, Д.Давидчук, Л.Бронфман, О.Климчук, Л.Лучинська, І.Андрушко, С.Богійчук, А.Гукова, С.Породюк, М.Алексієвець, О.Іщук, М.Сташук) надіслали теми повідомлень для участі у V всеукраїнській науково-практичній конференції «Регіональний соціокультурний менеджмент: сучасні виклики і тенденції розвитку», організованій у Львівській національній академії мистецтв 23.11 (наук. кер. – С.Виткалов, В.Виткалов).

– За додатковим прийомом на спеціальність 034 «Культурологія» зараховано ще одного здобувача вищої освіти ОС «Магістр» (д. ф. н.).

– Проф. Виткалов С.В. підготував відгук на автореферат дисертаційного дослідження Танської Л.В. «Гармонізація глобалізаційних процесів як соціокультурний проект», поданого на здобуття наукового ступеня канд. культурології за спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» (спецрада НМАУ ім. П.І.Чайковського) (24.11).

– Науковою бібліотекою РДГУ для НПП факультету проведено консультації стосовно підготовки наукових статей до друку та їх інформаційний супровід (24.11).

– НПП, магістранти і студенти кафедри відвідали концертну програму під керівництвом диригента та саксофоніста з Великобританії Стівена Еллері в Органній залі обласної філармонії (про що надіслано статтю до всеукраїнської періодики); а також прослухали (у рамках угод про співпрацю) публічну лекцію на тему «Вироби з шовку: за матеріалами Музею ім. Т.Шевченка в Торонто» (Канада), автором якої є доктор мистецтвознавства, професор Київського університету ім. Б.Грінченка О.Школьна (26.11) та концертну «джазотерапію» у рамках проекту Jazz-bez, під час якої на сцені РОФ виступали М.Євтушенко (саксофон, Черкаси), О.Пєтухов (фортепіано, Одеса), О.Кузьмич (бас-гітара, Одеса), Л.Петкун

(ударні, Кривий Ріг) та вокаліст Рей Браун-молодший (син Елли Фіджеральд і легендарного басиста Рея Брауна (USA) (8.12).

– «Студенткою місяця» на засіданні кафедри (протокол № 12 від 28.11) визнано магістрантку ІІ курсу спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавства» М.Шпаковську «...за високу організаційну діяльність та оперативність у вирішенні освітніх завдань та рівень ставлення до підготовки занять».

– Проф. С.Виткалов та проф. В.Виткалов беруть участь у міжнародному вебінарі для педагогів вищої школи (30.11-2.12) на тему «Інноваційно-психологічні методи організації освітнього процесу в умовах цифровізації суспільства» (НАПН України, Інститут розвитку освіти, Міжнародна Академія педагогічної творчості, Інститут розвитку науки і освіти – Польща).

– За участі Голови незалежної медіа-профспілки України С.Штурхецького проведено зустріч студентів та науково-педагогічних працівників із відомим польським кінорежисером-документалістом і сценаристом («Театр війни») Єжи Залевським, який знімає документальну серію, присвячену війні в Україні (орг. – проф. С.Виткалов, 30.11). Під час зустрічі режисеру подаровано монографію С.Виткалова «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності»; натомість від польської сторони кафедрі подаровано веб-камеру.

– Усі магістерські дослідження (9) здобувачів освітнього ступеня «Магістр» спеціальностей кафедри завершені, діставши І (найвищий) рівень академічної доброчесності (н. к. – проф. С.Виткалов та проф. В.Виткалов).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО (1.12).

– Проф. Виткалова С.В. відповідним розпорядженням НАЗЯВО призначено доповідачем на засіданні ГЕР стосовно акредитації спеціальності 034 «Культурологія» ОС «Магістр» у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г.Короленка (1.12).

– НПП кафедри відвідали концертну програму вокально-інструментального тріо «Срібна терція», підготовлену з нагоди 30-річчя від часу його заснування (МБК, 3.12); відкриття художньої виставки «Олекса Шатківський: графіка» в галереї «Євро-Арт» за участі львівського мистецтвознавця, проф. Р.Яціва (7.12); концертну «джазотерапію» у рамках проекту Jazz-bez, під час якої на сцені РОФ виступали М.Євтушенко (саксофон, Черкаси), О.Пєтухов (фортепіано, Одеса), О.Кузьмич (бас-гітара, Одеса), Л.Петкун (ударні, Кривий Ріг) та вокаліст Рей Браун-молодший (син Елли Фіджеральд та легендарного басиста Рея Брауна (USA) (8.12).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у якості офіційного опонента під час захисту дисертаційного дослідження Д,Живоглядової «Стратегії та менеджмент у сфері культури: досвід міжнародного співробітництва», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія» («разова» спеціалізована учена рада Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, 7.12).

– Фахові науко-метричні збірники «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку». Вип. 46 категорія «Б» (напрями «мистецтвознавство» і «менеджмент соціокультурної діяльності» (11.12), Вип. 47 категорія «Б» («культурологія» і «дизайн») (16.12) та альманах наукового товариства «Афіна» Вип. 22 розміщено на сайті (19.12).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Експертної ради МОН України з питань атестації наукових кадрів за напрямами 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» у якості доповідача (13.12).

– Проф. Виткалов В.Г. рецензував освітньо-професійну програму І (бакалаврського) ступеня вищої освіти галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 034 «Культурологія» у Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г.Короленка (13.12).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь у засіданні Галузевої експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО у якості доповідача з питань акредитаційної експертизи спеціальності 034 «Культурологія» ОС «Магістр» у Полтавському НПУ ім. В.Г.Короленка (15.12).

– Розпочалися засідання Атестаційних комісій на спеціальностях кафедри (15.12).

– Проведено зустріч завідувача кафедри, проф. Виткалова В.Г., проф. Виткалова С.В. із доктором пед. наук, проф. Р.Мушкетою (Торунь, Польща) та проректором РДГУ, проф. Пелехом Ю.В., на предмет подальшої міжнародної співпраці (15.12).

– До міжнародного відділу РДГУ та деканату ХПФ подано інформацію про міжнародну діяльність НПП кафедри у 2023 р.

– Проф. Виткалова В.Г. запрошено у якості спів організатора (відбір учасників, підготовка програми, макет збірника) та ведучого до проведення регіональної науково-практичної конференції, спрямованої на презентацію регіональної фольклорної спадщини з представницьким практичним рядом (орг. – КЗ «Рівненський ОЦНТ»).

– 19 грудня на базі КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР студенти IV курсу спеціальності 034 «Культурологія» провели пізнавально-розважальну гру (практичне заняття з дисципліни «Соціокультурне проектування», доц. Казначеєва Л.М.) для учнів 7-Б класу Рівненського ліцею «Український» на тему «Мистецтво у вільній Україні». Сценарій О.Родінчук, С.Будько та Б.Сульжик. Провела гру О.Родінчук.

– Завершилися Атестаційні екзамени (захист магістерського дослідження) на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» з. ф. н. ОС «Магістр» (22.12) та д. ф. н., спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» і 034 «Культурологія» (М. Шпаковська, А.Шворак) (26.12) (наук. кер. – проф. Виткалов С.В. та проф. Виткалов В.Г.). М.Шпаковська і А.Шворак завершили навчання за двома спеціальностями. Усі магістерські дослідження підтвердили І (найвищий) рівень академічної доброчесності.

– Завершилися звіти з усіх видів професійної діяльності на кафедрі (26.12). Звіт кафедри з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної діяльності оприлюднено на нашому сайті і подано до наукової частини та деканату (28.12).

– Проф. Виткалов С.В. брав участь в обговоренні дисертаційних досліджень Шестопал Л.В. «Бальний танець у радянській Україні 1960-1980-х рр.» та Белименко Л.І. «Дитячий мюзикл у сучасному українському сценічному мистецтві», поданих на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури», виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради КНУКіМ (21.12) та виконував обов'язки офіційного опонента під час захисту дисертаційного дослідження Свирид І.Є. на тему «Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллєвій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця XX – початку XXI століть», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 «Культурологія»: наук. кер. Карась Г.В.; офіц. оп. Петрова І.В., Виткалов С.В. / Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника. Івано-Франківськ, 2023 («разова» рада).

– Доц. Казначеєва Л.М. провела залік у формі культурологічних читань на тему «Люди, які змінили світ» на факультеті ДКМ і Ф (27.12).

– Звіт кафедри з наукової, науково-методичної та організаційно-методичної роботи за 2023 р. оприлюднено на сайті, подано до наукового відділу й деканату (27.12). Семестр завершується у штатному режимі.

– Здано до друку монографію проф. Виткалова С.В. «Вища гуманітарна освіта в Україні в структурі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір», макетування та верстку якої здійснено у Польщі.

Примітки:

[1.] В основу цього розділу частково покладено матеріал із попереднього видання (2021 р.), який значною мірою поглиблено, уточнено, розширено і концептуально переформатовано за рахунок детального ознайомлення з інформацією річних звітів кафедри з навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної, наукової, соціально-культурної та виховної діяльності, переглянуто документацію завідувача кафедри стосовно його роботи в Експертній раді ДАК, Спеціалізованих учених радах, численних семінарах та нарадах, результати роботи яких стосувалися й кафедри, а також – культурно-мистецьких заходів та інших форм творчої самореалізації науково-педагогічних працівників і студентів, що зберігається в архіві РДГУ, обласних архівах (ДАРО, ДАВО), приватних архівах співробітників, різноманітних інтерв'ю, приватних архівах проф. Виткалова В.Г. й автора цієї книги, а також приватних матеріалів НПП кафедр художньо-педагогічного факультету (Сніжко Л.П., Черніговець Т.І., Морозової Т.П., Шолудько Н.Г.). Певна його частина (хронологія життєдіяльності) узагальнюючого

характеру (від 2013 р.) частково розміщується й на сайті кафедри (kulturologiya.rshu.edu.ua).

P.S. Наукова та організаційно-культурна діяльність членів кафедри упродовж останніх років є предметом аналізу на сторінках спеціальних періодичних та фахових видань (всеукраїнського періодичного часопису МОН «Вища школа», «Вісників» Білоруського державного університету культури і мистецтв (до 2016 р.), УДУ ім. М.П.Драгоманова, Маріупольського держуніверситету, НАКККіМ тощо, див. Біобібліографічний покажчик автора), зокрема: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Кафедра культурології: до історії становлення. *Творчістю окрилені: Рівненському державному інституту культури – 20 років*. Рівне: Волинські обереги, 1999. С.149-160; «Від пошуку – до визнання». *Біобібліографічний покажчик наукових та науково-методичних праць викладачів Рівненського державного інституту культури*. Рівне: Волинські обереги, 1999. С.95-122; Прокопович Т.Ю. Повернення на Батьківщину «Persona incognito» української музики. Українська культура: *минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. Вип. 6. Рівне: РДГУ, 2001. С.137-141; Прокопович Т.Ю. Українська культура XX століття у дзеркалі політики / Виткалов В.Г. Українська культура: сторінки історії XX століття. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. С.119-122; Граб О.В. Екскурс до української культури XX століття: ретроспектива фахових видань. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 1. Київ : Міленіум, 2006. С.87-93; Граб О.В. Культурно-історична реальність України в контексті відродження духовного минулого народу. *Історичний журнал*. 2006. № 1. С.113-116; Виткалов В.Г., Граб О.В. Всеукраїнська науково-практична конференція «Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір». Історичний журнал, 2006. № 1. С.120-122; Виткалов В.Г. Культурний чинник як фактор духовного становлення молоді (на прикладі аналізу сфери дозвілля та системи вищої спеціальної освіти). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ*. Вип. 11. Рівне: РДГУ, 2006. С.96-107; Виткалов С.В. Рецензія на книгу: [Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова]. Рівне: Волинські обереги, 2005. 404 с. *Вища школа,* 2007. № 3. С.95-98; Граб О.В. Культурно-мистецькі проблеми Західної України як об'єкт наукового дослідження. *Волинь історична*, 2007; Виткалов С.В. Берестецька битва 1651 року у науковій літературі (на прикладі аналізу хрестоматії рівненських авторів). *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наукові записки РДГУ*. Вип. 10. Рівне: РДГУ, 2006. С.210-216; Виткалов В.Г., Граб О.В. Молодь у соціокультурному просторі XXI століття: за матеріалами Ш Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах глобалізаційних процесів». *Актуальні питання культурології*. Вип. 6. Рівне: РДГУ, 2007. С.3-7; Виткалов В.Г. Українська культура XXI століття в дослідженнях молоді. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ*. Вип. 12. Рівне: РДГУ, 2007. С.3-7; Виткалов В.Г., Граб О.В. Друга Всеукраїнська науково-практична конференція «Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітті». *Історичний журнал*, 2007. № 1. С.124-126; Виткалов С.В. Культурно-мистецькі проблеми як об'єкт дослідження. *Вісник державної академії культури*. Вип. 25. Харків: ХДАК, 2008. С.264-271; Виткалов В.Г., Граб О.В. Ефективність впровадження кредитно-модульної системи підготовки фахівців-культурологів у контексті Болонської декларації. *Вища школа,* 2008. № 1. С.17-26; Виткалов В.Г., Граб О.В. Українська культура в системі сучасної вищої освіти. *Вища школа*, 2008. № 10. С. 56–65; Виткалов В.Г. Вітчизняне мистецтво на зламі епох. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ*. Вип. 13. Рівне: РДГУ, 2008. С.3-6; Виткалов В.Г. Вітчизняне мистецтво в добу глобалізації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки РДГУ*. Вип. 14. Рівне: РДГУ, 2008. С.3-5; Виткалов В.Г., Граб О.В. Культура як предмет наукового дослідження: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції *«Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи». Актуальні питання культурології*. Вип. 7, у 2-х т. т. 1. Рівне: РДГУ, 2008. С.3-8; Виткалов В.Г.,

Граб О.В. Молодіжна проблематика в наукових дослідженнях: за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції в м. Рівному. *Історичний журнал*, 2008. № 2. С.126-127; Виткалов В.Г., Граб О.В. Культурологічна освіта в системі гуманітарного знання. *Вища школа,* 2009. № 3. С. 88-96; Виткалов В.Г., Граб О.В. Культура XXI століття в системі соціокультурних трансформацій. *Історичний журнал*, 2009. № 2; Граб О.В., Виткалов В.Г. Актуальні проблеми культури: діалог фахівців. *Вища школа*, 2009. № 8. С.88-89; Виткалов В.Г., Виткалов С.В. З історії вищої культурологічної освіти на Рівненщині. *Вища школа*, 2010. № 4; Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Культурно-мистецька панорама Рівненщини періоду державної незалежності України. *Аркадія: культурологічно-мистецтвознавчий журнал Одеського національного політехнічного університету,* 2009. № 2. С.3-11; Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Кафедра культурології в структурі Рівненського державного гуманітарного університету: монографічно-довідкове видання. Рівне : РДГУ, 2009. 247 с.; Виткалов С.В. Слово про батька. *Факультету музичного мистецтва – 40 років*. Рівне : Овид, 2011. С.132-135; Виткалов С.В. Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини в науковій літературі місцевих краєзнавців. *Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі*, 2011. Вип. 4 (322). С.123-128; Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне: ППДМ, 2012. 416 с. + 48 іл., Мельник Я.М. Регіональна культура як предмет наукового дослідження. *Народна творчість та етнологія*, 2012. № 3. С. 81–84; Васечко Ф.Ф. Нове бачення культурного простору Рівненщини в монографічній літературі сучасних авторів. *Народна творчість Рівненщини* [Рівне], 2012. Вип. 1. Рівне: ППДМ, 2012. С.62-64, Фарина Н.-М.П. Книга як зразок для патріотичного виховання і наслідування. *Народна творчість Рівненщини*, 2014. Вип. 4. С.75-79; Олійник О.Л. Історична пам'ять як фактор формування національної свідомості. *Вісник Одеської нац. музичної академії ім. А.В.Неждановой*, 2015. Вип. С.48-52; Виткалов С.В. Біобібліографічний покажчик наукових та науково-публіцистичних праць. Рівне: Мега-принт, 2022. 105 с.; Виткалов В.Г. Біобібліографічний покажчик наукових та науково-публіцистичних праць. Рівне: РДГУ, 2014. 101 с.; Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне: М.Дятлик, 2012. 413 с.; Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: митці, художні колективи та організатори духовного життя: монографія. Рівне: ППДМ, 2014. 362 с.; він же: «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ». Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2021. 550 с.; Петренко О.Б. Освітній простір України крізь призму регіональної культурної практики. *Інноватика у вихованні: наук. зб.* Рівне: VPM – Поліграф, 2022. Вип. 15. С. 355-362 [362 с.]; Петрова І.В. Вища культурологічна освіта в регіоні очима педагога-дослідника. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв (Питання культурології: зб. наук. пр.)*, 2022. № 39. С.253-258 [260 с.], Нікольченко Ю.М., Сабадаш Ю.С. Духовність соціуму в параметрах вищої спеціальної освіти: рец. на книгу [С.Виткалов: «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ)»]. *Українська культура: минуле, сучасне шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 43 («культурологія»)*. Рівне: ФОП «Брегін А.Р.», 2022. С. 126-130 [141 с.], низці публікацій Горох Г.С. (РДГУ), а також численних статтях проф. С.В.Виткалова, опублікованих у багатьох наукових збірниках ЗВО України («Гілея» – УДУ ім. М.П.Драгоманова, «Вісник» СНУ (ВНУ) ім. Лесі Українки, «Аркадія» – Одеського національного політехнічного університету, Вісниках НМАУ ім. П.І.Чайковського, Маріупольського державного університету, Харківської державної академії культури тощо) та місцевих виданнях – «Мистецькі грані», «Погорина», «Острозький краєзнавчий збірник», «Вісник Національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви»» та наукових Вісниках Білорусії, Польщі тощо (понад 240), зокрема й регіональних та всеукраїнських періодичних видань (300) й ін.

Про наукову і організаційно-методичну діяльність кафедри чи її окремих представників йдеться й у низці публікацій Ю.Нікольченка, Ю.Сабадаш (м. Маріуполь, Київ), С.Марцинковського (м. Херсон), Т.Сідлецької (м. Вінниця), Ю.Пелеха, Я.Петрівського, О.Петренко, В.Виткалова, С.Виткалова, Н.-М. Фарини, Т.Прокопович, Т.Морозової, Т.Забути, І.Г.Пащука, А.Матвіїва,

Т.Пономарьової, Л.Костюк, Я.Мельника, Р.Мохнюка, С.Мельничука, Б.Столярчука, Ф.Васечка, М.Ужинського й ін. (м. Рівне), В.Чепелюка, О.Коменди, Л.Ігнатової, В.Охманюка, А.Гордійчука (м. Луцьк), М.Левенець, О.Легкун (Кременець), Г.Карась, В.Дутчак, О.Фабрики-Процької (Івано-Франківськ), В.М.Шейка, О.В.Кравченка, М.М.Каністратенка (Харків), Ю.Л.Афанасьєва, О.Яковлєва, В.В.Марченка, Марини Сороки, Л.В. Смирної, В.Д.Шульгіної (м. Київ), О.Гаврош (Ужгород), І.Бермес (Дрогобич), Г.Лукаш (м. Донецьк, Вінниця), О.Л.Олійника (Одеса), В.Бортновського (м. Мінськ, республіка Білорусь), Р.Мушкети (м. Торунь, Польща) тощо, у наукових розвідках багатьох аспірантів та докторантів із ЗВО України й у низці рецензій (понад 30), опублікованих у науковій періодиці України та далекому зарубіжжі на монографії та організаційно-наукову й культурну діяльність проф. С.Виткалова і проф. В.Виткалова, а також багатьох публіцистичних статтях, розміщених у періодичній пресі регіону та країни загалом.

Надалі інформація подібного плану майже окремо не накопичується, оскільки сучасне життя передбачає постійне висвітлення багатьох форм життєдіяльності нашого педагогічного колективу на офіційних сайтах (кафедри, факультету, університету, МОН України чи установ культури регіону, з якими співпрацюють НПП кафедри).

Інформацію стосовно наукової діяльності членів кафедри див. також на сайтах НБУ ім. В.І.Вернадського «Джерело» (розділ «Україніка наукова»), НБУ ім. Я.Мудрого (колишня Парламентська бібліотека), КЗ «Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека» РОР, у розділі «Публікації місцевих авторів», «Новини краєзнавчої літератури», Сайтах кафедри, художньо-педагогічного факультету чи РДГУ, в окремих публікаціях співробітників та магістерських дослідженнях здобувачів вищої освіти і їх статтях тощо.

Про науковий потенціал кафедри йдеться й на сторінках рецензій монографій проф. Виткалова С.В., опублікованих у науковій періодиці («Народна творчість та етнографія», «Вісник Херсонського державного університету», Вісник Маріупольського державного університету (серії «Культурологія». «Філософія». «Соціологія»), Вісник Харківської державної академії культури – «Культура України», Вісник Одеського національного політехнічного університету «Аркадія», «Гілея»: науковий Вісник Національного педагогічного університету (УДУ) ім. М.П.Драгоманова, Віснику Книжкової Палати України ім. І.Федорова, Віснику Одеської національної музичної академії ім. А.В.Нежданової, науковому Віснику РДГУ «Інноватика у вихованні» (Петренко О.Б.), всеукраїнському часописі «Вища школа», Наукових збірниках РДГУ («Актуальні питання вітчизняної і всесвітньої історії», «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку», «Актуальні питання культурології»), «Віснику Рівненського обласного краєзнавчого музею», альманаху КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР «Народна творчість Рівненщини» та обласного відділення Національної Спілки письменників України – «Погорина»), «Книги Рівненщини»: анотований покажчик КЗ «РОУНБ» РОР, періодичній пресі Рівненщини та й Західного Полісся загалом та аналогічних Покажчиках наукових праць професорсько-викладацького складу РДГУ, що перманентно готується науковою бібліотекою університету.

Нижче запропонований на розгляд читача матеріал згодом може скласти вагоме підґрунтя для підготовки більш ґрунтовних наукових праць як з історії гуманітарної освіти в умовах РДГУ, так і з історії культурологічної освіти в регіоні та Україні загалом.

Його перевагою є й те, що в ньому збережено безліч подробиць (імен, прізвищ, дат, назв організаційних, наукових чи культурно-мистецьких заходів, проведених за участі НПП кафедри та її студентів для різних аудиторій, а також матеріалу стосовно навчальних планів та освітніх програм, форм участі студентів і співробітників у різних напрямах організаційно-методичної діяльності ЗВО, зокрема й міжнародної та інших форм творчої самореалізації, притаманних науково-педагогічним працівникам та студентам сучасної вищої школи загалом), які з плином часу зникають із нашої пам'яті і культурного обігу. І ця специфічна локальна історія, сконцентрована у запропонованому форматі, допомагає ідентифікувати вітчизняну освіту в регіональних її параметрах.

РОЗДІЛ ІІІ.

СУСПІЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В КРАЇНІ КРІЗЬ ПРИЗМУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-КУЛЬТУРНИЙ ВИМІР (2010-2023 РР.)[1]

Регіональна публіцистика в системі оперативної інформації держави

(**Гліб Головченко** – Секретар Національної Спілки журналістів України, доктор педагогічних наук, заслужений журналіст України, директор Українського інституту підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення та преси, президент Асоціації прес-клубів України)

XXI століття, принаймні його перша третина, поза сумнівом, увійде в історію людської цивілізації як доба не лише складних суспільно-політичних, економічних та військових катаклізмів, в яких Україна не тільки зміцнила власну державність та національну ідентичність, стала важливим сегментом у політичних координатах світового політико-культурного простору, пережившри чи не найскладніші випробування, пов'язані з світовою пандемією COVID-2019, війною, нав'язаною їй рф, що стала радикальною підставою для зміни типу мислення й світового співтовариства. Стане вона й часом значних суспільних трансформаційних змін у її регіонах, позаяк широкі євро інтеграційні процеси, що охопили Україну від часу здобуття нею державної незалежності (1991 р.) та прискорені зазначеними вище подіями, засвідчили й акумулювання нею європейського досвіду розбудови державності, намагання посісти високі сходинки у сучасному геополітичному просторі.

Тож подані нижче матеріали цікаві тим, що в них наявна еволюція, так би мовити, регіонального типу чи стилю мислення соціуму, що помітно в змісті і зміні тематичних програм, зокрема й театральних, органних, вокально-хорових, запроваджених для місцевого населення, зрушенні в експозиційній складовій художніх виставок місцевих галерей і виставкових зал, формах їх обговорення культурною громадськістю регіону, фестивальному широко аспектному русі, акцентованому на переважно народознавчій складовій, одним словом, – в еволюції ціннісних установок та орієнтацій і організаторів, і виконавців, а відтак – й споживачів уже нового культурного продукту.

У запропонованому розділі подано окремі найбільш цікаві з точки зору автора (з понад 300 опублікованих у періодичній пресі країни чи регіону за останніх 11 років, представлених у Покажчику академічної мобільності) публіцистичні розвідки, які найбільш об'ємно, на

його думку, характеризують сучасний регіональний культурний простір. Вони дають підставу виявити як загальні тенденції його розвитку, так і зміни у стилі мислення його організаторів та носіїв, а також найбільш характерні напрями їх еволюції, що відбувається останнім часом в Україні під впливом глобальних суспільних викликів, якими стали COVID-2019 та війна рф, нав'язана Україні у лютому 2022 року.

Зазначена публіцистика є важливою складовою й освітнього процесу, адже здобувачі вищої освіти, знайомлячись з основами окремих професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану трьох освітньо-професійних програм («Рецензування та реферування», «Копірайтинг»), чи опрацьовуючи матеріали майбутніх бакалаврських або магістерських досліджень, як і відвідуючи засідання студентського наукового товариства «Афіна» та готуючи виступи на наукові конференції різних рівнів, мають добру нагоду також публікувати власні відгуки на все те, до чого вони були причетні, навчаючись на спеціальностях кафедри, одним із основних напрямів діяльності якої є широке залучення до практичної діяльності у мережі соціокультурних закладів.

Дають вони підставу виявити й еволюцію стилю мислення автора під впливом цих викликів та його активної участі у різноманітних культурно-мистецьких заходах й організаційних структурах РДГУ, регіону та України і поширення цієї інформації на студентське середовище.

Інакше кажучи, цей матеріал оригінально позиціонує, на думку автора, всі ті культурні ініціативи чи наративи загалом, що останнім часом розгортаються в регіоні, характеризуючи Україну, зокрема й у Західне Полісся як сучасну в усіх її вимірах етнокультурну локацію. Є вони й свідченням суттєвих трансформаційних змін, притаманних цьому простору, в якому відбиваються усі ті суспільно-політичні та економічні зрушення, характерні українській державі. І за їхнім тематичним рядом можна побачити як сутність розпочатих реформ, обумовлених євро інтеграційними та євроатлантичними процесами країни та її регіонів, так і зміни в ціннісному ряді носіїв згаданої культурної парадигми. Адже всі ці міжнародні фестивалі, конкурси, інші культурно-мистецькі заходи у формі «Музейних гостин», «Великодніх» чи «Різдвяних пісне-співів», «Фото-вернісажів на Покрову», різноманітних майстер-класів, круглих столів чи науково-практичних конференцій по їх завершенні, як і їх обговорення, а також та культурно-мистецька діяльність окремих постатей, які працюють нині в регіоні, мають у своїй основі безліч тих сегментів, якими живе сучасний світ і які знаходять своє втілення й на західноукраїнських теренах. Тому вони повною мірою демонструють суттєві зрушення в художній освіті, формах проведення вільного часу, нових організаційних структурах, що виникають останнім часом у регіоні, а також, й це найважливіше, — в ціннісних орієнтаціях місцевого населення, яке знаходиться в просторі впливу усіх вище перерахованих чинників. Демонструє вона й духовний стан населення в час військових дій, його реакцію на різноманітні аспекти суспільного життя, вміння організаторів культурного простору урізноманітнити вільний час жителів територіальних громад та безліч інших показників можна виявити, гортаючи сторінки місцевої періодики. Та й публіцистика — це, так би мовити, авторська реакція на конкретну подію, осмислення якої відбуватиметься лише згодом, маючи відповідний організаційно-культурний, повною мірою усвідомлений контент. І в цьому плані представлені у книзі статті являють надзвичайно цікавий та інформаційно насичений матеріал, який специфічно розширює нашу уяву про регіональний культурний простір спираючись на його персоніфіковане бачення. Адже з кожного блоку наявних в активі дослідника розвідок, розміщених за роками, автором, відібрано найбільш характерні, на його думку, матеріали, що й відображають сутність цих змін і на які свого часу ним було відредаговано у формі відповідних рецензій.

Опубліковані свого часу в періодичній пресі, вони мали невеличкий візуальний ряд, який ілюстрував ту чи іншу подію, явище або постать, що стали предметом аналізу автора. Однак у цьому виданні названий ряд знято, зважаючи на формат книги. Але загалом пропонований матеріал викликатиме зацікавлення характеристикою стану культурного життя самобутнього регіону, побаченого крізь призму авторської публіцистики.

[1] Нижченаведений текст подано в авторській редакції, який надсилався до ЗМІ.

ОКРЕМІ СТАТТІ С.В.ВИТКАЛОВА, ОПУБЛІКОВАНІ В ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ УПРОДОВЖ 2012-2023 РР.:

2012 рік

«ТА НЕ ОДНАКОВО МЕНІ...»: ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТВОРІВ ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ, ХУДОЖНИКА Є.БЕЗНІСКА (ЛЬВІВ) В ГАЛЕРЕЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЖИВОПИСУ «ЄВРО-АРТ»

Рівненщина продовжує й надалі тримати високий мистецький рівень різноаспектних заходів. Не виключення став і минулий тиждень, упродовж якого відбулося декілька яскравих подій у міському Палаці культури «Текстильник», пов'язаних із концертною діяльністю.

Дещо інший рівень, утім не менш цікавий, представила у черговий раз і галерея європейського живопису «Євро-арт», поєднуючи традиційне відкриття з безпосередньою зустріччю з митцем. Ця установа, до речі, завдячуючи її творчій групі, вже чимало часу намагається прищепити жителям краю вишуканий смак, наситити культурне середовище міста високомистецькими творами.

От і 27 квітня відбулася яскрава, насичена за своїм змістом, презентація робіт знаного львівського митця Євгена Безніска – Заслуженого художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Шевченка, відомого художнього інтерпретатора творчості Т.Шевченка.

Автором було представлено рівнянам унікальні роботи, що експонувалися в Афінах (Греція), Львові, Каневі (під час останньої на виставці були присутні понад 50 лауреатів Національної премії України ім. Т.Шевченка, в т. ч. директор Рівненського Академічного українського музично-драматичного театру В.Петрів).

У Рівному Євгеном Безніском презентовано одну зі своїх кращих художніх серій, а саме цикл робіт за творами Т.Шевченка («Мені тринадцятий минало», «Сон», «Перебендя», «Буває в неволі», «Сова», «Утоплена» та чимало ін.).

У центральному приміщенні галереї експоновано понад 70 творів його живописної графіки. Загалом, зі слів автора, ним створено 247 робіт, написаних на основі 42 творів Т.Шевченка. Окрім зазначеного доробку, автором створено й чималу кількість артефактів на твори І.Франка та інших, не менш відомих українських письменників.

Євген Безніско має своє ставлення й до Рівненщини, адже родом звідси його дружина – оригінальна вітчизняна скульпторка Теодозія Бриж (меморіальний музей якої створено в нашому краї), разом з якою, розуміючи і підтримуючи один одного, вони прожили у шлюбі 41 рік.

Після її смерті художник прикладає чимало зусиль, щоб українська спільнота пам'ятала харизматичну і віддану патріотку, скульптора, громадського діяча, якою була Теодозія Бриж....

До відкриття цієї виставки традиційно долучилися проректор із наукової роботи Львівської національної академії мистецтв, проф. Роман Яців, Заслужений художник України – Марта Токар – проф., завідувачка кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ, директорка регіонального музею-майстерні Теодозії Бриж, художниця Леся Безніско (Львів), мистецтвознавець Галина Хорунжа (Львів), представники місцевих органів державної влади та громадських організацій.

Загалом відкриття виставки відбулося у формі свята духовності, спрямованого на усвідомлення нового прочитання творчості Т.Шевченка, актуального і в нинішній час.

Експонування триватиме до 3 червня. Тож усі охочі матимуть змогу переглянути кращі зразки живописної графіки, зрозуміти, побачити очима митця трактування відомих творів українського класика.

«Теле-ракурс», 2012 рік. № 20 (356). 10 трав. С. 3.

2015 рік

ЗА ДОПОМОГОЮ МИСТЕЦТВА ТАКОЖ МОЖНА БОРОТИСЯ ПРОТИ ВІЙНИ

Продовження зимових свят у нашому місті має чимало різноманітних форм. От і 17 січня в приміщенні Академічного музично-драматичного театру за підтримки джаз-клубу «Джем» відбувся концерт відомого струнного квінтету «Volosi» (Польща), частина зібраних коштів від якого піде на придбання подарунків дітям, що знаходяться нині в зоні АТО.

Треба відзначити, що вокально-інструментальна група «Volosi» – одне з найяскравіших музичних явищ Польщі останніх років. Адже кожен її концерт – це заряд життєствердної енергії і радості, що святково-казковими іскрами розлітається від струн їх скрипок, віолончелі, контрабаса, заземлений у народознавчий сегмент європейського континенту та інтерпретований інтелектом цих виконавців.

Утворений 2010 року, колектив уже встиг здобути популярність у кількох європейських країнах. Група стала відкриттям світової музики після тріумфального виступу на фестивалі Польського Радіо «Нова традиція» (2010 р.), де їх етно-стиль, помножений на технічний вокально-інструментальний сегмент його інтерпретації, стимулював спогади про народознавчі витоки в країнах цього континенту, формат збереження якого і забезпечив стабільний успіх групі.

Несподіване поєднання класичних стандартів та фольклорних мотивів так вразило публіку і критиків, що Volosi на цьому заході отримав відразу три чи не найголовніші нагороди: Гран-прі, приз глядацьких симпатій «Буря Braw» і премію Чеслава Нємена.

А в 2011 році композиція Zmierzch квінтету здобула черговий Гран-прі на Міжнародному конкурсі фолк-музики у Братиславі, додавши до цього й титул кращої фолк-композиції Європи.

Талант «Volosi» оцінив свого часу й Президент Польщі Броніслав Коморовський, на запрошення якого музиканти дали серію своїх концертів у його резиденції у Варшаві та згодом – й Президентському палаці у Віслі.

Концертна програма у Рівному була також досить оригінальною і насиченою, адже присутнім представлено не лише сучасну музику в їх інструментальній інтерпретації, але й гуральські народні мотиви жителів гір, де сходяться кордони Чехії, Польщі та Словаччини і де народжується незабутній конгломерат міжкультурної духовності, підґрунтя європейської народної культури. Було виконано й декілька віртуозних обробок та варіацій на українські мотиви, довівши глибоке розуміння й української культурної традиції.

Треба відзначити, що в звучання балканських, трансільванських і карпатських мелодій музиканти квінтету легко «вплітають» класичні мелодії сучасних європейських композиторів, поєднуючи вишуканість та віртуозність виконання з невимушеністю, спонтанністю і надзвичайної емоційністю. Тож цілком природно, що на завершення концерту публіка декілька разів викликала музикантів на Біс, засвідчивши їм свою прихильність.

Інакше кажучи, проведення подібних концертів вкотре доводить, що між культурна комунікація стає все більш важливим аспектом взаєморозуміння між народами, фактом «м'якої» дипломатії, яка не знає кордонів і єднає народи.

Наступного місяця джаз клуб «Джем» святкуватиме свою шосту річницю існування та обіцяє не менш насичену святкову програму до свого дня народження.

Правда Рівненська. 2015 рік.
№ 4 (108). 22 січ. С. 10.

2016 рік

ЧЕРГОВИЙ ЛАУРЕАТ МИСТЕЦЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ГЕОРГІЯ КОСМІАДІ БУДЕ ВІДОМИЙ 24 БЕРЕЗНЯ

Започаткована ще у 2012 році мистецька премія місцевим майстрам переважно образотворення ім. Г.Космаді продовжує відзначати своїх лауреатів, стимулюючи поглиблення художнього аспекту в суспільній свідомості краян. 24 березня буде оголошено ім'я чергового її переможця. Серед претендентів – відомі у регіональній культурно-мистецькій сфері особистості, на художніх здобутках яких і наголошу:

– *Сергій Руднєв* – фахівець зі сфери монументально-декоративного мистецтва, автор низки мозаїчних оформлень й декоративного розпису адміністративних та культових закладів області (Панно «Архітектура», акціонерне товариство «Рівне – інвестор-проект» спільно з Н.Пушкар, Мозаїчне панно «Хліб» (м. Степань), спільно з Н.Пушкар та В.Шафранським; Панно «Венеція» (2 частини, ресторан «Ventotto»), спільно з Н.Пушкар; ескіз та картон для монументального мозаїчного панно Покровського собору, м. Рівне). Він є також учасником низки групових художніх виставок, відомих місцевій публіці. Його професійні відзнаки переконливі: «Гран-прі І Міжнародної молодіжної виставки-конкурсу «Різдвяні дари» за роботу «... і буде мати»» тощо.

– *Олександр Гористюк* – художник, сферою творчої реалізації якого є натюрморт, портрет, пейзаж, жанрова композиція. В його активі – понад 22 персональних виставки, а загальний його творчий доробок складає понад 500 різножанрових за змістом художніх полотен. Лише у 2013-2016 роки написав понад 200 картин. Чимало робіт присвячені міській тематиці.

– *Євген Чорний* – графік, живописець, активно працюючий в жанрі лінограюри, учасник 19 Всеукраїнських художніх виставок, з яких 3 – Міжнародних. 72 його роботи подаровано Обласному краєзнавчому музею. Художні роботи митця репрезентовані в різноманітних виданнях («Мистецтво оновленого краю», видавництво «Мистецтво»; «Художники України»; «Образотворче мистецтво», видання якого здійснено за підтримки фонду гуманітарного співробітництва держав-учасниць незалежних держав (МФГС); «Погорина» тощо). Він здійснив оформлення декількох книг місцевих авторів: В.Грабоуса, І.Пащука, М.Кащука, Б.Столярчука.

– *Василь Наумець* – художник, найбільш помітними роботами якого є розпис стін корпусів НУВГіП та холу головного корпусу РДГУ – «Ніч на Івана Купала», «Пробудження» (готель «Турист»); «Праця», «Відпочинок» – КЗ ПК «Текстильник» у співпраці з Я.Марчуком, а також мозаїчні роботи – «Волинські святі», що прикрашають Покровський собор. Він є автором живописних робіт у місцевому Автотранспортному технікумі, школі с. Забороль та ін.; його художній розпис «Весна», «Літо», «Осінь» знаходиться у дитячому санаторії «Агатівка» (Рівненський район).

Одним словом, усі претенденти сказали своє вагоме слово в художньому оздобленні нашого краю, тому цілком заслуговують на відзнаку краян.

7 днів, 2016 рік. 20 берез.,
заголовок з екрана

2017 рік

РОДИНА КОСМІАДІ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ВОЛИНІ

Сучасне життя приносить безліч неочікуваних явищ, подій та інших форм його виявлення, поява яких обумовлюється переважно патріотичними чинниками. Такою неочікуваною, однак від цього ще більш яскравою подією, є приїзд на постійне місце проживання до нашого міста дочки відомого рівненського художника (до 1943 р. – у м. Рівне) Г.П.Космаді, який, поза сумнівом, був яскравою сторінкою у культурно-мистецькому та громадському житті не лише міста, але й Західної Волині, оскільки у культурному просторі краю

він залишався не тільки талановитим художником та керівником «Естетичного гуртка», що діяв при місцевому комерційному училищі, завданням якого було влаштування мистецьких виставок, художніх читань, концертів, художніх вечорів, вистав, бесід на етико-естетичні теми, але й здійснював помітну педагогічну працю, результатом якої стало його відзначення у вересні 1928 року на Волинській виставці (Луцьк) Малою Срібною медаллю за ефективну педагогічну діяльність, а саме – керівництво учнівськими роботами (розпис на порцеляні, дереві, вишивки, аплікація).

Саме вона, Н.Г.Саннов-Косміаді, стимулювала відродження інтересу до творчості батька, свідченням чого стала поява (фінансування друку) двотомника (каталогу) його художніх робіт, упорядкованого рівненськими науковцями, який здобув відвідну відзнаку у номінації «Краще художнє видання», а згодом – і встановлення йому постаменту.

Попри окремі дискусії, що виникали з приводу встановлення пам'ятника, потрібно віддати належне непересічній впертості Надії Георгіївни у розв'язанні цього питання. Адже й ідея даного проекту також була варта уваги. Понад 5.000 художніх полотен, переважна більшість з яких виконана у надзвичайно складний воєнний та повоєнний час, життя в еміграції, чималі побутові негаразди, психологічна напруга тощо, все таки спонукали цього митця до творчості і його спадщина, попри різне до неї ставлення стосовно художньої вартості усіх робіт, залишилася (До речі, у будь-якого художника в широкому сенсі цього слова, поза сумнівом, не все можна віднести до першорядних художніх відкриттів)....

Але попри все, сьогодні ця спадщина знаходиться на Рівненщині, завдячуючи все тій же невтомній Надії Георгіївні. Нагадаю, що все це вона організовувала, живучи попеременно в Гамбурзі (Німеччина) та в Рівному, маючи достатньо поважний вік – 93 роки!!! А нещодавно вона, разом із доцентом кафедри культурології і музеєзнавства гуманітарного університету Л.К.Костюк, організувала чергову непересічну художню виставку з творів її батька в краєзнавчому музеї м. Одеси.

Нагадаю ще один вартий уваги прецедент: торік Надія Георгіївна за власний кошт придбала приміщення в центрі міста (колишнє приміщення газети «Зміна»), профінансувала там належний ремонт і.... для рівнян та гостей міста постав ще один культурний центр – Арт-ательє Георгія Косміаді, яке вона зі всією епістолярною спадщиною батька, певною мірою упорядкованою студентами нашої кафедри за ініціативи згаданої вище доц. Костюк Л.К., заповіла обласному краєзнавчому музею. Отже, у Рівному з'явився ще один експонентський майданчик й.... *надзвичайно яскравий приклад для наслідування стосовно збереження культурної спадщини!* Та й епізодичні спілкування зі студентами університету, презентації картин у музейних осередках Рівненщини, Одеси, Львова, Ужгорода, як й інтерв'ю, проведене з нею автором цього матеріалу, розміщене в мережі Інтернет, засвідчують їй вперту вдачу стосовно збереження регіональної історії культури, залишення в пам'яті мешканців міста цікавих її сторінок.

А нині вона завершує усі організаційні справи в Гамбурзі на предмет юридичних тонкощів стосовно повернення всієї культурної спадщини батька в Україну і шкодує лише за браком фізичного часу, адже за новими вимогами Євросоюзу спливає час її перебування в країні. Утім, поза сумнівом, – вона встигне.

P.S. Лікарі стверджують, що понад 30% українців мають ген довголіття і за цим, одним із багатьох у контексті цієї розмови знаковим показником, упевнено тримають першість у світі. Але цей ген потрібно підтримувати постійною працею!

Волинь, 2017 рік.
№ (1337). 15 верес. С. 2.

2018 рік

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК НОВА ЯКІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

Якщо ХХ століття нам запам'яталося, серед безлічі іншого, як час упровадження у життя нових термінів: «економічна культура» і «культура виробництва», «культура спілкування» і «політична культура», «сексуальна культура» і «культура людських взаємовідносин» тощо, за якими бачилися й відповідні суспільно-політичні, духовні та економічні реалії, на загал — позитивні, то сьогодення, продовжуючи практику розширення цієї термінології, змінює поступово і якість людського життя. І це — найважливіше, оскільки сутність усіх соціальних зрушень й має спрямовуватися на покращення простору людської життєдіяльності.

У даному випадку мова піде про найбільш занедбаний, хоча й такий, що не втрачає своєї актуальності й нині, термін, як фізкультура, що асоціювався в пам'яті переважної більшості населення з грою у футбол на не зовсім облаштованих для цього майданчиках, або 10-15 хвилинним бігом навколо навчальних закладів, чи, у кращому разі, — в парку.

Сьогодні, і це також стає характерною рисою нашого міста, у нас є чимало професійно оснащених і справді затишних ресторанів, установ культури в особі театрів, галереї, виставкових центрів та інших місць відпочинку, куди людина може прийти і відчути себе іншою. А от високоякісних тренажерних зал, де б термін «фізкультура» знайшов своє належне втілення, допомагаючи кожному змінити форму проведення вільного часу — поки що небагато. Хоча, і це також стає характерною рисою життя, все більше у нових мікрорайонах Рівного з'являється добре оснащених спортивних зал, які ставлять за мету формування справді культури людського тіла, культури проведення вільного часу, що, на загал, має стати формулою зміни ставлення до власного здоров'я, а отже — і нової якості нашого життя.

Таким оригінальним культурно-оздоровчим центром, що напередодні Нового року з'явився у місті, є тренажерна зала на «Щасливому». І це не лише центр з якісно підібраним і дорого вартісним обладнанням, але, й перш за все, добре сформована команда професіоналів, яка свого часу чимало досягла у спорті і здатна надати безліч необхідних консультацій та послуг для покращення власного самопочуття, здоров'я, настрою.

Саме тут, у цьому Центрі, є не лише якісні тренажери будь-якого рівня складності, здатні швидко, а головне, — фізіологічно грамотно і під наглядом фахівців, зробити з вас якщо не тілесну копію А.Шварценеггера, то, принаймні, людину з нормальними у фізичному плані формами. І при цьому створити навколо цих занять відповідний антураж, який перетворює тренування не лише на виснажливий засіб «спалювання» набраних на свята кілокалорій і зняття зайвих кілограмів чи нарощування відповідних м'язових форм. Усе це тут можна робити й за допомогою якісно підготовленого музичного чи, загалом, художнього комфорту.

І монітори, що рясно оточують кожен тренажер, перенесуть вас на гірське бездоріжжя, або у прадавній ліс, морське узбережжя чи пустелю, відповідно обрамлюючи це спокійною чи якою вам потрібно, в залежності від того місця тренування, яке ви собі обрали, музикою. Все це відбувається з постійним виведенням на численні датчики ваших фізіологічних показників: пульсу, тиску, ваги..., що допомагає постійно контролювати власний стан здоров'я.

А консультації дієтолога та сеанс у масажиста дозволяють зробити відвідання цього релаксаційного центру справді потрібним для кожної людини, яка дбає про власне здоров'я. На це спрямована й безліч інших деталей, починаючи від оригінальних кабінок для перевдягання, професійно і зі смаком оформлених приміщень самого Центру, і до сауни та водних процедур, що також значною мірою є формою фізіологічної релаксації.

Тож можна з впевненістю стверджувати, що старий термін «фізкультура» набуває у нашому місті, зважаючи на появу в ньому й нових представників сфери управління, бізнесу чи інтелігенції загалом, справді якісних ознак, обрамлених глибоким змістом феномену Культура.

Волинь, 2018 рік.
№ 4 (1356). 26 січ. С. 2.

«ІВАН ТРУШ – НОВАТОР ЛІРИЧНИХ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИВОПИСІ»

22.03.1941 р. відійшов у кращі світи видатний національний художник І.Труш. І саме у цей день, 78 років по тому, у нашому місті проведено експонування достатньо репрезентабельної частини творів цього майстра, що мала помітний резонанс. Нагадаю окремі сторінки його біографії.

Іван Труш (1869-1941 рр.) – один із перших українських не лише художників, але й організаторів культурного життя. Саме і його зусиллями організовано І всеукраїнську художню виставку у Львові у 1907 р., а згодом – аналогічне експонування у Києві (1914 р.), що засвідчили факт злуки як вітчизняних митців, так і українського народу загалом, публічно продемонструвавши відповідні ідеологічні наративи.

Саме І.Труш разом із С.Людкевичем став співорганізатором першого українського професіонального мистецького часопису «Артистичний вісник» (1905 р.), який також мав величезний вплив на консолідацію національних художніх сил. І.Труш постійно презентував численні публічні відкриті лекції з мистецтва і літератури, виступав як критик і публіцист на сторінках «Будучности», «Літературно-наукового вісника», «Молодої України», «Артистичного вісника», «Діла», «Ukrainische Rundschau». Та й понад 6.000 тис. художніх творів, залишених нам у спадок – це також чи не найпереконливіший аргумент про творчу активність майстра і його вплив на світовий культурний простір та процес.

Саме І.Трушу належить вдала спроба вивести національний живопис в іншу площину, відійти від традиційного історичного та класицистичного напряму і спробувати здійснити художній пошук у сфері імпресіонізму, почати роботу на пленері, тобто розширити межі творчої самореалізації українських митців. Одним словом, – Іван Труш справді знакова постать у національному образотворенні.

22.03 частина його спадщини, зібраної значною мірою з приватних колекцій, була представлена рівненській публіці.

В експозиції переважають пейзажні мотиви, що «випромінюють ліричний настрій художника з нотками самотності та журби. При цьому, якщо у ранніх роботах митця переважають «дрібні мазки», експерименти зі світлом і кольоровими нюансами («Пейзаж зі снопами», «Захід сонця», «Ніч»), то у пізніших творах Іван Труш перетворюється на живописного хорового диригента барв, який вільно і віртуозно презентує філософію і глибину людських переживань («Гори», «Карпати», «Сосновий кущ на заході сонця»)».

Тематично остання експозиція побудована за варіаціями мотивів, які часто повторюються в роботах художника, – зазначила у своєму виступі арт-менеджер галереї Л.Костюк.... Глядач зможе насолодитися серією картин «Квіти», натхнення до яких митець черпав із повсякдення навколишньої округи («Бузок», «Братики», «Сутеніє. Іриси», «Рожеві квіти»).

Як і кожний митець, він чимало часу подорожував. Тому й варіації краєвидів з'явилися в результаті мандрів І.Труша Наддніпрянщиною, Кримом, Італією, Єгиптом («Дніпро», «Мис Фіолент», «Крим. Кипариси», «Італійський пейзаж», «Вид на Босфор», «Єгиптянка»).

Художній образ сосни, вміщений в окремій локації нинішньої експозиції, засвідчує певну сакральність цього творчого винаходу живописця. Адже роботи «Одинока сосна», «Сосна на заході сонця», «Пейзаж із сосною», «Сосновий кущ на заході сонця» викликають асоціації самотності. А стан самотності – це шлях осягнення Бога і він не завжди буває прямим. Ось чому сосна на картинах живописця постає подекуди розлогою, широкою, а в інших варіаціях – обшарпана вітрами, обпалена сонцем, проте вільна і нездолання».

Знаковим аспектом цього експонування став факт приїзду до нашого міста генерального директора Львівського національного музею ім. Андрея Шептицького Ігоря Кожана та його заступника з наукової роботи, провідного фахівця зі спадщини І.Труша – Оксани Білої, які вже здійснили подібну презентацію, присвячену 150-річчю від дня народження майстра. Тож саме їх міркування про національне образотворення початку XX століття, роль у його становленні визначних меценатів і організаторів культурного простору – митрополита Андрея та його сподвижників І.Свенціцького, І.Франка, М.Грушевського, В.Стефаника, родини М.Драгоманова, зокрема дочки останнього – Аріадни, що стала згодом не лише дружиною І.Труша, а й його музою, а також виявлення ролі західноєвропейських художніх шкіл Мюнхена, Кракова,

Парижа і їх провідних педагогів у становленні вітчизняної школи національного живопису, й стали консолідуючою домінантою проведеного відкриття цієї художньої експозиції.

Підсумовуючи, слід також наголосити, що родина Волошунів (Алла і Леонід) роблять надзвичайно важливу справу для нашого міста, яке все більше позиціонується як помітний західноукраїнський культурний центр, здатний об'єднати навколо себе представників сфери культури міста та постійно демонструвати кращі здобутки світового мистецтва.

Важливе значення у цьому процесі посідає й організаційно-культурна діяльність групи волонтерів на чолі з провідним арт-менеджером галереї – доцентом кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ Ларисою Костюк, творчими зусиллями якої не лише студенти трьох спеціальностей кафедри мають можливість постійно відвідувати цей яскравий мистецький центр, стаючи зовсім іншими людьми у результаті споглядання світової культурної спадщини, що постійно оновлюється в мистецьких залах «Євро-Арт», але й чимало представників громадськості завдячують їй глибокими роздумами про складні шляхи національного мистецтва і його видатних представників.

Волинь, 2019 рік.
№ 1418. 29 берез. С. 7

НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Останній тиждень цьогорічного березня, хоча подібна тенденція характеризує концертну практику нашого міста загалом, виявився напрочуд насиченим на культурно-мистецькі події, серед яких відзначимо найбільш помітний виступ легенди грузинського національного балету «Сухішвілі» (26.03), що чимало років є потужним художнім еталоном й для національної хореографії та розширює інокультурну складову вітчизняної організаційної практики, та дводенний виступ відомої української співачки, народної артистки України – Тіни Кароль (29-30.03).

Цей концерт засвідчив, що шоу-бізнес в Україні переходить на новий, більш яскравий і значно технічно оснащений рівень, що виділяє в окрему групу представників із високим професійним реноме, потужним технічним потенціалом та режисурою, професіональним культурним обрамленням художніх програм із використанням елементів балету та інших складових художньої популярної культури. Має він і професіональну групу, спрямовану на розробку та впровадження численних PR-технологій, що розширюють сприйняття не лише художнього тексту, але й митця. А відтак, робить такі виступи справді яскравими, інформаційно насиченими та вражаючими. І ці програми можуть створити лише особистості, що мають високий творчий потенціал, професійний вишкіл та вкладають у цей бізнес надзвичайно великі кошти. Інакше кажучи, вітчизняна масова культура швидко професіоналізується. Достатньо згадати, у підтвердження, творчість О.Полякової, В.Павліка, Р.Лижичко, О.Винника, М.Поплавського та ін. І подібні національні художні програми здатні вже конкурувати із будь-яким культурним продуктом сучасного європейського шоу-бізнесу, незважаючи на не зовсім розвинену у цьому напрямі вітчизняну художню освіту.

Концерт також засвідчив, що якісний культурний продукт рівненській публіці подобається і вона здатна, оцінивши цю якість, його постійно фінансово підтримувати, що стимулює й митців удосконалювати форми художніх пропозицій. Адже упродовж дводенних виступів Т.Кароль зала театру була заповнена, незважаючи на достатньо високу ціну пропонованого видовища.

Подібну думку підтверджують й інші художні програми, представлені в Академічному музично-драматичному театрі цього року (вистави, в головних ролях яких були народні артисти України В.Горянський – «Женихи» та А.Роговцева – «Свідоцтво про життя» із групами не менш відомих професіоналів сучасного українського театру), чиї виступи в регіонах також стимулюють місцевих майстрів сцени до художнього пошуку та творчого експерименту.

Інакше кажучи, ця професіоналізація поступово впливає й на художні програми місцевих

артистів. Тож концерт вокальної барокової музики, проведений в органній залі 1.04 за участі народної артистки України Н.-М.Фарини, заслуженого артиста України М.Швидківа, а також нових солістів обласної філармонії А.Янцур і С.Жуковської, це також підтвердив повною мірою.

Тоді як очікуваний приїзд до м. Рівне (19.04) легенди української сучасної музики, народного артиста України, композитора Мирослава Скорика і його виступ у якості диригента з програмою сучасної джазової музики, вкотре переконують, що місто стає центром професіональних творчих змагань і навіть названі вище, полярні за своїми художніми уподобаннями, митці вбачають у ньому достатньо високе культурне середовище для власної художньої самореалізації.

Волинь, 2018 рік.
№ (1366). 4 квіт. С. 3.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ПЕКАРЯ В М. РІВНЕ

4-6 травня у м. Рівне в рамках проекту «Рівне – місто унікальних подій» відбувся всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва імені Володимира Пекаря (колишнього завідувача кафедри академічного хорового співу Інституту культури).

Фестиваль-конкурс – завжди престижніше та корисніше й ефективніше, ніж лише фестиваль. Адже для значної кількості учасників, особливо студентів, здобути будь-яку відзнаку на будь-якому конкурсі, – уже успіх. А тим більше, якщо цей захід – всеукраїнський.

Як і кожен конкурс – він стимулює до творчості, самоорганізації, в відтак – роботу над репертуаром, сценічною культурою тощо. Тим більше, що у цих параметрах виконавці мали змагатися за наперед заданими правилами: серед виконуваних творів мала бути композиція українського автора чи народна пісня, сучасна хорова музика і твори класичні, що охоплюють музику доби Бароко, Ренесансу та чималий пласт хорових зразків XIX-XX століть.

Навіть побіжна характеристика складу учасників засвідчує, що в заході брали участь не лише самодіяльні гуртки, а переважно художні колективи навчальних закладів, де ефективно налагоджена репетиційна практика, обумовлюючись навчальними завданнями обраної спеціальності, де майже відсутні проблеми з добором відповідних голосів та й репертуар не складав особливих проблем для диригентів-учасників. Що ж він, цей конкурс засвідчив?

Як і кожен подібний мистецький захід, він продемонстрував достатньо високий рівень виконавської культури учасників, а відтак – наявність якісної репетиційної практики, належний кадровий (педагогічний) рівень у навчальних закладах, свідченням чого була фактично повна відсутність хорових творів, які б виконувалися з інструментальним супроводом, принаймні в номінаціях «Однорідні хорові колективи» та «Мішані академічні хорові колективи».

А стосовно виступів, наголошу на наступному: поза сумнівом, духовна музика є невичерпним джерелом натхнення і для композиторів, і для виконавців. І сьогодні для неї – чи не найсприятливіший час. І в цьому плані творчість Дж.Палестрини чи Л.Гаврилюк, Л.Дичко чи М.Скорика, як, і до речі, композиції менш титулованих композиторів, засвідчили безмежні можливості і людського голосу, і інтерпретації самої тематики.

Як на мене, «заземлюючи» наявний результат, цей фестиваль підтвердив, що у музичному училищі РДГУ «народилася» хоча й маленька, утім справді зірочка. Маю на увазі Віталія Мартодєєва з його камерним хором «ETERNITA», який продемонстрував традиційні для якісного хорового звучання не лише чистоту інтонування, але й уміння співати piano і саме цим виявити *глибину* звучання людського голосу. Це було помітно навіть у ставленні самих учасниць до диригента (Як сказав у своєму інтерв'ю напередодні фестивалю член журі, колишній викладач цього закладу О.Тарасенко, – «...мені часто хочеться, щоб після бравурної музики хор заспівав чисто лише тризвук»).

Серед інших конкурсантів беззаперечне враження на слухачів справили окремі інтерпретації творів художніми колективами Житомирського музичного училища ім. В.Косенка та камерного хору Криворізького державного педагогічного університету «CRESCENDO». Сподобалися

публіці і окремі номери в інтерпретації студентського хору «SUBITO» Чернівецького коледжу мистецтв ім. С.Воробкевича та Київського камерного хору «UNITY».

Утім, потрібно відзначити, що представницький склад учасників (окрім дітей) був не переконливим: адже 3 однорідних хорових колективів та 4 – мішаних академічних, як для України, де хоровий спів був та й залишається характерною складовою культурного життя, це не зовсім добре. Навіть зовсім погано!

Чи то час проведення фестивалю обрано не вдало, чи вже традиційний матеріальний чинник та інформаційна складова завадили цьому дійству – стане, сподіваюся, предметом для обговорення членів Оргкомітетів. Але проведення подібних заходів – мабуть, чи не єдино можливий шлях для збереження національних традицій хорового виконавства та й різних видів мистецтва загалом, які сьогодні поступово втрачаються в Україні через низку глобалізаційних чинників, а головне – відсутність постійної і цілеспрямованої роботи серед молоді та ставлення до української мистецької традиції відповідальних за цей процес. І прикладом для нас має стати досвід уже давно визнаних «хорових держав», якими стали США, Швеція і Корея.

Підсумовуючи, наголошу: шкода, що учнівський та студентський склад рівненських художніх навчальних закладів усіх рівнів, крім, поза сумнівом, самих організаторів фестивалю та окремих представників музичного училища, був представлений лише поодинокими шанувальниками цього виду мистецтва. Хоча, і на цьому потрібно наголосити, в місті не часто відбуваються подібні творчі змагання. Та й членів журі, що погодилися взяти участь у заході, зібрати у такій кількості в одному місці – також організаційна удача! Чого вартують лише імена Миколи Гобдича та Олександра Тарасенка, у творчому арсеналі яких є безліч яскравих перемог та безцінного фахового досвіду. Тож поспілкуватися по завершенні конкурсних прослуховувань із ними – хіба не творча нагода для диригента чи виконавців?!

Утім, подібне відбулося цього ж дня (5.05) і з проведеним у ПК «Текстильник» не менш вагомим дійством, принаймні, за задумом його організаторів, – «Grand spring festival», де головою журі був легенда національної хореографії, народний артист України Г.М.Чапкіс.

Волинь, 2018 рік.
№ 1371. 11 трав. С. 3.

«МОЦАРТ І П'ЯЦЦОЛЛА» НА КОНЦЕРТНІЙ ЕСТРАДІ МІСТА, АБО РОЗДУМИ ПРО ПРАКТИКУ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ФОРМ КУЛЬТУРНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Поза сумнівом, усе навколо нас змінюється: будівлі, оздоблення навколишнього середовища, а головне – люди, форми їх спілкування і ціннісні орієнтації. А відтак, змінюється і практика організації їх культурного обслуговування Адже достатньо високий художній смак публіки стимулює приїзд до Рівного значної кількості високо вартісних майстрів сцени у широкому сенсі цього слова. Не є виключенням і останній концерт, що відбувся в органній залі місцевої філармонії.

Для тих, хто не був на цьому заході, нагадаю, так би мовити, потенціал заходу та творчий склад учасників: *Во́льфганг Амаде́й Мо́царт* – один із найпопулярніших композиторів класичної музики. На нашій планеті він перебував лише 35 років! Однак його творчість вражаюча: понад 600 творів, серед яких понад 50 симфоній, майже 20 опер, чимало інструментальних концертів (зокрема 27 фортепіанних), 13 струнних квартетів, 35 сонат для скрипки, Реквієм та багато інших інструментальних і хорових творів. Його музика, створена під впливом ще одного генія – Йозефа Гайдна, стала вершиною класичної епохи за чистотою мелодії та розмаїття художньої форми.

Разом із Гайдном і Бетховеном, Моцарт належить до найбільш визначних представників Віденської класичної школи. Це чи не найяскравіший представник європейського бароко в музиці, чий земний шлях завершився у 1791 році, часі завершення доби Просвітництва.

А́стор П'яцо́лла – аргентинський композитор, виконавець на бандонеоні, легенда сучасної естрадної музики, який лише за 10 останніх років життя написав понад 300 танго, 50 мелодій до кінофільмів: «Піраньї» (Луїс

Берланга), «Генріх IV» (Марко Белоккьо), «Світло» (Жанна Моро), «Армагедон» (Ален Жесуа), «Південь» і «Посилання Гарделя» (Фернандо Соланас) тощо, за які журі премії критиків в Італії нагородило його найвищою відзнакою, занотувавши при цьому у дипломі: «За сміливість композицій і оригінальну творчість специфічних аранжувань, що надають танго нового звучання».

1992 року він відзначений за твір Oblivion у категорії «Найкраща інструментальна композиція», а у 1993 р. у Лос-Анджелесі номінований на премію Греммі – здається, найвищу сучасну відзнаку у музичному мистецтві.

Цих, поза сумнівом, геніальних особистостей звів на концертній естраді Органної зали м. Рівне *Раміро Аріста* – диригент італійського походження, родом із Буенос-Айреса, який після завершення навчання в Національному музичному університеті Бухареста, став художнім керівником, а згодом і головним диригентом симфонічного оркестру «П'юра» в Перу (2009 р.). Дуже швидко його концертна діяльність знайшла прихильників у Венесуелі, Румунії, Болівії, Росії, Молдові та Україні, підтверджуючи важливість між культурної комунікації.

Учора він був у нашому місті і спробував за допомогою філармонійного Академічного камерного оркестру дати власну інтерпретацію творчості названим вище геніям із різних культурних епох. Утім, цей концерт, як і низка інших, проведених останніми роками в нашому місті, дає підставу для певних висновків, серед яких, на завершення, наголошу на наступному.

Надзвичайно важливим чинником розвитку мистецтва, принаймні його групових форм, є можливість постійно залучати до роботи з художніми колективами (зокрема, на рівні проведення окремих репетицій) нових керівників – режисерів чи диригентів. Ця багаторічно апробована світова практика, закріплена згодом у численних конкурсах та фестивалях, дає надзвичайно плідний результат: адже художній колектив, що працює у стаціонарних умовах, має унікальну нагоду постійно знайомитися з новими формами інтерпретації, новим баченням цих гастролерів у доброму сенсі цього слова (сформованих часто в різних соціокультурних системах, художніх школах), мистецьких проблем чи, принаймні, виконуваного твору.

Корисною вона є і для цих керівників (диригентів чи режисерів-постановників), оскільки вони час від часу отримують для своєї творчої самореалізації експериментальний майданчик із нових особистостей, що живуть і творять у власній системі культурних координат. І знайомство з цією системою збагачує цього ситуативного керівника існуючими традиціями, формами творчих контактів, а відтак – розширює межі його організаційно-культурного досвіду.

Поза сумнівом, що подібна практика функціонування мистецтва є надзвичайним стимулом і для штатних художніх керівників театрів чи філармоній (сьогодні це особливо помітно на практиці функціонування приватних творчих агенцій, представники яких є постійними учасниками оригінальних антреприз на рівненських сценах), позаяк саме вона стимулює творчий пошук, що дозволяє постійно розвиватися та оновлюватися мистецтву.

Одним словом, контакт і взаємодія, – це ті чинники, які ще у XVII столітті сформували таке ємне поняття, як європейська культура, якій завжди були притаманні мовна чи, загалом, культурна багатомовність, наявність безлічі художніх шкіл, літературних течій, відсутність сталих ідеологем. Тоді як нам, слухачам чи глядачам, цей творчий тандем дає якісний культурний продукт, який і робить мистецтво вічно живим феноменом, що постійно притягає до себе нових шанувальників. А тих, хто в цьому переконаний – залишає з собою назавжди. Не дарма ж на рекламному білборді нашого Академічного театру накреслено – «Театр (у значенні – сцена) – це презентація вічних цінностей»!

Волинь, 2018 рік.
№ (1373). 25 трав. С. 7.

ПРЕДСТАВНИКИ РІВНЕНСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ ВІДЗНАЧЕНІ НАЙВИЩИМИ НАГОРОДАМИ МІЖНАРОДНОГО ФЕСТИВАЛЮ «ЗОЛОТИЙ ЛЕЛЕКА» (МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛ.)

25.06-1.07 у міжнародному дитячому оздоровчому центрі «Космос» (с. Рибаківка, Миколаївська обл.) відбувся XXI міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека», засновником якого є спеціалізована авторська школа Г.Матвєєвої «Академія дитячої творчості» м. Миколаєва, яка майже 25 років функціонує під патронатом Національної академії педагогічних наук України, маючи потужні культурні контакти з багатьма освітніми структурами європейських країн, що переймаються проблемами художнього виховання дітей. Понад 90% учнів цієї Академії щорічно здобувають нагороди на престижних всеукраїнських і міжнародних конкурсах та фестивалях. Його особливістю стало те, що цей захід у 2018 році увійшов до міжнародного європейського рейтингу «Топ-200», тобто став одним із 200 найкращих дитячих міжнародних фестивалів, що проводяться в Європі і єдиним у цьому рейтингу від України. І, як наголошувалося під час закриття заходу, він увійшов також і до Міжнародної ради організацій фестивалів фольклору та традиційних мистецтв (CIOFF).

Це феєричне художнє дійство мало достатньо представницький ряд і значну кількість художніх номінацій (хореографія, вокально-хорове мистецтво, інструментальне виконавство, театральне та декоративно-прикладне мистецтво, театр мод, літературна творчість тощо) у різних вікових категоріях. Розіграно 628 перших, других та третіх премій та 27 – Гран-прі.

Заземлюючи питання на тій сфері, у якій взяли участь 4 представники нашого міста (Дитяча художня школа ім. А.Мартиненка), під керівництвом відомої писанкарки Н.Дребот, відзначу, що очолювала групу журі номінації «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» (куди подали заявки й представники м. Рівне) відомий фахівець із народознавчої проблематики – заслужений діяч мистецтв України, лауреат премії «Золота фортуна» Л.І.Іваницька (м. Миколаїв).

Їх результат переконливий. У номінації «Живопис. Графіка» (II вікова категорія) Богдана Карпенюк (живопис) та Анастасія Дубейко (художній розпис) здобули два Гран-прі, випередивши 21 учасника, які подали на розгляд журі свої творчі здобутки.

Перші місця здобули наші представники у цій же номінації (II вікова категорія) серед 20 поданих на розгляд художніх робіт. Це Анастасія Галда та Анна Лесюк (живопис). Причому, як відзначали самі учасники, – це їх перший міжнародний дебют.

А якщо до цього успіху додати незабутні враження від відпочинку на морі, надзвичайно насичених двогодинних шоу-програм, що відбувалися щовечора у потужному концертному середовищі, представники якого – не лише талановиті учасники, але й чимало зірок української естради (народні артисти України В.Мойсеєнко, Г.Чапкіс, заслужена артистка України, солістка муніципальної академічної чоловічої хорової капели ім. Л.Ревуцького, лауреат низки міжнародних конкурсів В.Заболоцька (Київ), член естрадної агенції В.Бебешка «Солоха» тощо), провідні актори професійних театрів України (Л.Курмель) та фахівці закладів вищої освіти різних рівнів акредитації, низки яскравих майстер-класів від відомих представників різних мистецьких сфер – театру, вокально-інструментального виконавства, літературної творчості тощо, спілкування з учасниками з 15 областей України та далекого зарубіжжя, безліч ігрових шоу, зокрема «Мандрівка навколо світу», шоу програма «Фільм! Фільм! Фільм!», шоу пародій «Один в один», різноманітні конкурси на піску, День Нептуна, триденна Академія педагогічної творчості, організована для керівників художніх колективів та представників спеціалізованих ЗОШ України (51 учасник) провідними фахівцями Національної академії педагогічних наук України та представниками аналогічних науково-освітніх структур Великобританії, Словенії, Білорусії, Канади, експериментальних навчальних закладів України тощо – то перемога набуває зовсім іншого смаку і запам'ятається назавжди.

Її значною мірою поглиблювала і оригінальна семиденна нічна дискотека, базована на яскравій музиці і специфічному освітленні та звуковому супроводі від відомої київської фірми Pr music, яку вів неперевершений у цьому плані Vel Johannson (Швеція), що виконував нещодавно

обов'язки ді-джея на Євробаченні та святкуванні 150-річчя від дня заснування компанії Harley-Davidson. А все це загалом складало оригінальну програму відпочинку дітей на узбережжі Чорного моря, базовану на яскравій художній компоненті.

Відтак не лише представники нашого міста, але й діти та молодь певної частини узбережжя Чорного моря, що відпочивали у цей час, дістали найпотужніший заряд емоцій та програму творчих дій на цілик рік.

Тож ще раз вітаємо наших переможців, які в чергове підтвердили, що Рівненська дитяча художня школа ім. А.І.Мартиненка, в особі її регіональних педагогічних методик, може скласти достойну конкуренцію, принаймні, в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві навіть на таких престижних заходах!

Волинь, 2018 рік.
№ 29 (1381). 20 лип. С. 7.

20 СВЯТИНЬ АФОНУ ВІДТЕПЕР МОЖНА ПОБАЧИТИ У РІВНОМУ (УНІКАЛЬНЕ ЕКСПОНУВАННЯ У ВИСТАВКОВІЙ ЗАЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ)

Чимало часу жителі нашого міста, завдячуючи майстрам художньої фотографії, мали змогу споглядати безліч унікальних речей, наявних на планеті і відтворених за допомогою сучасної техніки, помноженої на майстерність митця. Однак нещодавно культурний ефект цього явища було перевершено виключно авторським баченням події, поданої на розгляд глядачів 6 серпня 2018 р. у виставковій залі обласного відділення НСХУ. Йдеться про презентацію унікальної колекції картин заслуженого художника України Василя Красьохи.

Афон, як відомо, асоціюється у свідомості мільйонів віруючих як символ духовності, те місце на Землі, де зосереджено святині людського духу (частина з яких зберігає ранньохристиянський вигляд і суть), поряд із подібними, якими є Єрусалим, або рангом нижче — їх репрезентанти — Києво-Печерська, Святогорська та Почаївська Свято-Успенські Лаври чи Манявський скит тощо, включаючи й безліч локальних святинь, розташованих у регіонах. Однак, він є тим специфічним світовим духовним осередком, який не презентує себе виключно музейним зібранням, якими є сьогодні чимало храмів світу і його представники достатньо скептично ставляться до цих відвідувань, наголошуючи на тому, що Біблія і форми проведення церковної служби не змінилися, залишавшись канонічними.

Наявні святині Афону позиціонують себе, перш за все, Центром, що зберігає канонічну грецьку духовну спадщину, в якому, серед іншого, зберігається й дух монашества, сакральна іконописна традиція світового Православ'я, оповиті безліччю легенд й переказів і куди доступ обмежений, принаймні, за статевою ознакою.

Саме там, у монастирях Афону, знаходиться, за різними даними, понад 10 тисяч художніх творів, зокрема грецьких, слов'янських, грузинських, арабських рукописів, найдавніші у православному світі фрески, цінні артефакти, починаючи від IV-IX ст., інші важливі чи знакові для християнина експонати релігійного призначення (частинки Тернового вінця, Животворного Хреста Господнього, його багряниці, крові Господньої, пояса Богородиці, тростини і пелен Христових, одягу Спасителя, дари волхвів, десниця Іоанна Предтечі, мощі понад 200 святих, у т. ч. Андрія Первозванного і багато ін., які майже не досліджувалися), що становлять сутність світової духовності.

У цій так званій «Чернечій республіці» є монастирські обителі, засновані грецькими, сербськими, болгарськими монахами. Сформовані у різний час, маючи різні святині слов'янського світу, вони намагаються, завдячуючи керівництву, розташованому у цьому центрі, зберігати свою духовну єдність. Тож особа, що побувала тут у якості паломника, уже вирізняється (чи, принаймні, має бути такою) із загального людського середовища певним духовним станом. Тим більше, коли ця людина — художник, який дещо інакше дивиться та й бачить навколишній світ.

Експонування, а це понад 40 художніх полотен та етюдів, виконаних у центрі Вселенського оплоту Православ'я (на шляху навіть споглядання якого є чимало перепон: часових, психологічних, фінансових), вводить глядача в інший

світ: перед нами – 20 монастирів Афону та пов'язаних із ними місць, бачених і відтворених волинським митцем упродовж 2 місяців перебування у цьому святому середовищі. І це при тому, що діючими (у значенні – доступними) сьогодні залишаються лише 10.

Перевагою цього експонування є важливий організаційний сегмент, адже коротка інформація, що розміщується біля кожної картини, розширює таким чином уяву глядача про зображене, вводить його, так би мовити, в проблему, дає напрям для розуміння її контексту (історія виникнення пам'ятки, її культурний та сакральний потенціал, унікальність, духовний конвент, значення у системі цінностей). Принаймні, допомагає усвідомити, з чого і як усе починалося у духовному становленні людської цивілізації.

Оцінка художніх вартостей тих колекції, що залишаються на Афіні, сподіваюся, ще чекає на свій професіональний мистецтвознавчий аналіз, утім за культурними параметрами, навіть незважаючи на відтворення художником цих пам'яток та фрагментів монастирського життя скоріше у пейзажному варіанті, а не баченні, власне, глибинної сутності сакрального, це експонування можна віднести до знакових мистецьких подій регіону та й України загалом.

Тож Волинське образотворення, беззаперечно, зробило помітний крок уперед не лише у розширенні символічної чи кольорової гами, але й свого тематичного ряду, акцентувавши увагу на найважливішому, долучилося, в особі його представників, до світових святинь!

Приходьте. Такого Ви ще не бачили! Виставка функціонуватиме до кінця серпня. Вона, як і багато інших регіональних експонувань, є безкоштовною.

Хоча підтримати художника можна у будь-який спосіб!

Волинь, 2018 рік.
№ 33 (1385). 17 серп. С. 2.

АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК НОВА ФОРМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Україна сьогодні – це не лише суцільний проблемний ряд в економіці, політиці та соціальній сфері. Це і яскравий вияв її представників у системі середньої освіти. Спробуємо довести це лише на одному прикладі.

28.06-1.07.2018 року під час проведення (під патронатом Національної академії педагогічних наук України) XXI міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (МДОЦ «Космос» у с. Рибаківка Миколаївської обл.) відбулася ІІІ міжнародна Літня «Академія педагогічної творчості», на яку подали заявки понад 100 представників керівного складу вітчизняних ЗОШ, навчальні плани яких надають перевагу художній компоненті і мають у цьому напрямі помітні здобутки. Сюди потрібно додати й групу керівників художніх колективів із різних областей України, що брали участь у фестивальних імпрезах і також відвідали низку цих заходів. Тож уже цей факт викликає повагу самою системою організації такої кількості бажаючих взяти участь в обговоренні проекту Нової української школи, реалізація якого розпочинається з вересня цього року.

Інтерес учасників викликали й самі організатори заходу. Адже Миколаївська спеціалізована ЗОШ «Академія дитячої творчості» є авторською школою відомого вітчизняного педагога – Г.Д. Матвєєвої, яка упродовж майже 25 років здійснює унікальний освітній експеримент, базований на художній складовій, що дає змогу формувати нову генерацію дітей, здатних творчо підходити до вирішення будь-яких не лише освітянських, але й життєвих проблем, свідченням чого є той факт, що понад 90% учнів щорічно здобувають перемогу на престижних всеукраїнських і міжнародних конкурсах та фестивалях, успішно продовжують навчання у мережі вищої освіти України та далекого зарубіжжя, вирізняються високою патріотичної складовою, яскравими організаційно-культурними якостями. Вони, у свою чергу, формують й високе культурне середовище викладацького складу, здатного відповісти на їх виклики чи потреби. До речі, уперше в розмаїтій освітній практиці України при цій спеціалізованій загальноосвітній школі відкрито коледж (а не навпаки), де обдаровані діти продовжують своє творче

становлення і зростання уже на іншому освітньо-кваліфікаційному рівні.

Тож лише упродовж двох останніх років у цих заходах взяли участь представники не лише освітянської громадськості України, зокрема й керівний склад Національної академії педагогічних наук України, Київського національного авіаційного університету, низки інститутів післядипломної освіти, але й провідні фахівці з Канади, США, Великобританії, Татарстану, Словенії, Польщі, Білорусі, Молдови, прибалтійських країн, окремих, достатньо оригінальних, навчальних закладів із м. Братислава, Львова, Кропивницького, Києва, Полтави, Сум та ін., у т. ч. й приватних ЗОШ України і Великобританії, які мають оригінальний художній досвід роботи з дітьми. І цей обмін професійними методиками дав добру нагоду не лише продовжувати подібну практику й надалі, але й розширювати її межі, залучаючи нових фахівців.

Учасники заходу брали участь у низці майстер-класів, ознайомилися з різноманітними новітніми методиками роботи з дітьми, базованими на художній складовій, досвіді організації мовної практики в США, Канаді, Великобританії і спробували їх порівняти з українськими реаліями, переглянули чимало специфічних програм стосовно інклюзивної освіти загалом, акцентували увагу на сучасних підручниках для ЗОШ та ще з безліччю усього того, що вкрай потрібно сучасній національній освіті, яка вкотре почала черговий експеримент. Утім, факт обговорення пропозицій, що виникли під час проведення цих заходів стимулював розширення формату цієї академії. І подібний захід організаторами заплановано провести вже у жовтні-листопаді цього року, але на базі однієї з оригінальних стосовно художніх здобутків українських шкіл.

Загальне враження, що склалося від спілкування з педагогічним та управлінським складом мережі початкової та середньої освіти на цих зустрічах невтішне: між системою вищої гуманітарно-педагогічної освіти та її середньою ланкою сьогодні існує майже провалля за багатьма параметрами, зокрема й численними методиками роботи з дітьми, яке може бути подолане лише запровадженням спеціальної програми відродження національної вищої школи, принаймні, її гуманітарно-педагогічної складової. І в цю програму повинні бути вкладені надзвичайно великі кошти, оригінальна національна педагогічна ідея та віднайдені нові форми її можливої реалізації, якщо країна плануватиме достойне життя своїм громадянам у європейському культурно-освітньому контексті.

Волинь, 1018 рік.
№ 28 (1380). 13 лип. С. 2.

СВЯТО ЯК ФОРМА ВЛАСНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ, АБО НОВИЙ ТИП НЕБАЙДУЖОЇ ЛЮДИНИ У М. РІВНЕ

Здорова конкуренція — завжди благо. От і кожен із мікрорайонів нашого міста намагається віднайти оригінальне дійство, яке б стало специфічною його візитівкою в подальшому. До прикладу, згадаємо «Золотіївські ряди», «Бульба фест», а тепер і «Рівненські пироги», кожен з яких славиться своєю програмою заходу та різноманими формами їх наповнення та позиціонування. А відтак — і глядацькою аудиторією, яку приваблює специфічний шарм організаторів та програм.

От і 17 червня у Будинку культури та парку культури і спорту «Хімік» відбувся перший благодійний фестиваль майстер-класів із дещо неочікуваною назвою — «Рівненські пироги». Захід проводився за сприяння Управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому. А його безпосередніми організаторами виступили депутати міськради Олександр Нестерук та журналістка Любов Романюк.

Основним із завдань, що ставилося організаторами, було сформувати у мешканців міста бажання якісно відпочивати у парковій зоні міста. Утім, найголовнішим став збір коштів на лікування чотирирічного Рустама Фарзалієва, що й стимулювало розмаїту ініціативу.

У програмі заходу було чимало справді цікавих майстер-класів: створення паперових квітів, розпис гіпсових іграшок, а також біотату, плетення віночків. Серед іншого — ткацтво, виготовлення свічок, ознайомлення з різноманітними техніками плетіння, створення монотипій, розпис писанки. виготовлення дрібної пластики з глини тощо. Одним словом, —

відчути себе справжнім «гурманом» людської діяльності у вільний час.

Цю програму досить ефективно урізноманітнювали смачні шашлики та рибні чіпси, дегустація солодощів. Можна було також отримати насолоду від якісного масажу, придбати вироби з дерева, скла, переглянути концертну програму.

Організатори спробували зацікавити навіть найвибагливіших і найменших учасників – адже для них було організовано фото сесію біля авто пожежної охорони; а відтак – можна було спробувати відчути себе й справжнім вогнеборцем.

Тож по завершенню дійства парк прикрасили чимало дерев'яних скульптур (майстри – К.Сацук і О.Козачук), що виготовлялися саме під час проведення заходу.

Упродовж цього дійства на території парку працювали 5 локаційних зон: 2 дитячих сектори, демонстраційні покази, сцена, майстер класи. При цьому кожен охочий спостерігав за концертними виступами рівненських виконавців: найменшої учасниці – Євангеліни Шміт, етно-гурту «Дуліби», Сашка Невже та Леоніда Репети.

Тоді як процес збору коштів тривав у два етапи. Перший із них – кошти, зібрані під час проведення фестивалю майстер-класів (9.463 грн.), другий – благодійний аукціон. Крім цього, родині хлопчика допомогли й забудовники (декілька будівельних фірм), передавши кошти на лікування дитини батькам.

Тож усім, хто був на заході – все сподобалося. Утім, сподобалося й інше: у місті, та й Україні загалом поступово формується нова генерація небайдужих людей, яким справді хочеться зробити щось добре для тих, хто це не може зробити через низку обставин, зокрема й фізичних вад тощо, осіб, яким не байдужі проблеми міста і його жителів.

До речі, у планах організаторів (і чи не найбільше – в Олександра Нестерука, який чимало вже зробив як для жителів вул. Соборної, 261-263, мешканцем якої він є, так і студентів кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ, яким він спробував допомогти у створенні спеціалізованої аудиторії – конференц-зали), навести лад і в самому парку. Адже проблемних місць у Рівного – чимало, були б бажаючи допомогти!

Волинь, 2018 рік.
№ (1379). 6 лип. С. 2.

«ART JAZZ COOPERATION» – 2018. ЯКИМ ВІН БУДЕ?

Літо (сезон відпусток, канікул, теплих днів, а також конкурсів, творчих змагань, гастрольних виступів) у Рівному завершується (24-26.08) масштабним фестивальним дійством, назва якого винесена в заголовок цієї статті і яке стало довгоочікуваним заходом. Утім, традиційним залишається лише його одночасне проведення у Луцьку і Рівному.

Однак відмінністю цьогорічних фестивальних імпрез є те, що в переважній більшості вони будуть загальнодоступними, тобто проведеними на відкритих майданчиках (парку «Лебединка» та Майдані Незалежності) і розпочнуться (у рамках спільного проекту «ART JAZZ» і «Етно-Рівне») виступом гурту «SHUMA» (Білорусь), творчість якого, як зазначено в їх прес-релізі, «поєднує архаїчне виконання вокалу традиційних білоруських мотивів у різноплановому звучанні сучасної електронної музики» (Electronic, IDM, Acid jazz, Bass, Ambient, Techno, Digital Archaica, Folktronica, Chillstep, Ethno-Electronic, Future Beats і ін.).

Офіційна частина заходу традиційно відбудеться в обласному Академічному музично-драматичному театрі, після якої група «Andrzej Kowalski Quartet» (Польща-Румунія-Україна) виконає джазові композиції, що поєднують елементи електронної музики та року. У складі групи – відомі музиканти з високими мистецькими здобутками та, відповідно, творчими відзнаками.

Представлю окремих учасників:

Серед найбільш помітних – «Квартет А.Авакян» (Вірменія-Україна) – володарки особливого тембру голосу та нестримної енергії. Різноманітність її репертуару (від джазу до сучасного хіп-хопу) вражає і, водночас, засвідчує майстерність та талант виконавиці.

До уваги слухачів й Тріо Романа Бардуна і Frank Parker (США-Україна).

Нагадаю, що Ф.Паркер – епатажний барабанщик, який понад 20 років провів у гастрольних турах із віртуозами США і Європи (К.Елінгом, Ф. Хаббардом, Р.Харгрувом,

Н.Пейтоном та Д.Патітучі. Він відомий участю у низці знакових заходів, серед яких «Chicago Jazz Festival», «JVC Jazz Festival», «North Sea Jazz Festival» та «Monterey Jazz Festival».

Р.Бардун має не менш вагому концертну панораму виступів, зокрема сценічні майданчики Львова (Національну філармонію та Національний театр опери та балету, а також концертні виступи в Європі та США (клуб Vortex у Лондоні, Лондонський джаз фестиваль, Bird Recital Hall університету Луївіля в Кентакі; Chea Concert Hall в університеті Вільяма Патерсона в Н'ю Джерсі, де він виступав на одній сцені з його наставником, володарем найпрестижнішої мистецької премії Греммі, Білом Шарлапом).

Завершить концертний день виступ «The Cuban Latin Jazz feat. Yaremi Cordoz» (Куба-Польща-Україна), де рівненській публіці буде презентовано низку латино-американських й афро-кубинських ритмів, сальси та класичної музики у виконанні «The Cuban Latin Jazz» і гостей Yaremi Alfonso.

У порт фоліо цієї кубинки – співпраця з культовими джазовими зірками «Buena Vista Social Club». А ототожнює вона себе з традиційною кубинською музикою і її улюбленими жанрами є Сон, Тімба та Сальса.

Специфічний творчий підсумок другого музичного дня у формі Jam sessions відбудеться у ресторанах «Father» та «Блюз&Jazz», що мають досвід проведення подібних імпрез і який також дасть чимало яскравих емоцій присутнім.

Підсумок концертних виступів обіцяє бути також не менш насиченим. Його основна програма відбудеться у парку «Лебединка», де на гостей чекатимуть фудкорти від ресторанів «Vinograd» та «БарМаки», а також продаж вінілових платівок і, безперечно, музична програма «The Cancel X Band» (Україна), що поєднує інструментальне виконання та хіп-хоп. Колектив відомий участю у Koktebel Jazz Festival, Atlas Weekend, Hedonism Festival.

Сподіваюся, що по завершенню фестивальних заходів відбудуться зміни й у системі організації подібних імпрез, формах фінансування тощо, адже досвіду накопичено вже чимало та й напрями проведення фестивальних дійств також визначилися. До того ж, й у середовищі організаторів сталися якісні зміни, пов'язані з новими міжнародними контактами, появою нових друзів, зміні у системі фінансування тощо. Утім, все це буде згодом. А поки що – Фестиваль чекає на друзів!

Волинь, 2018 рік.
№ 34 (1386). 23 серп. С. 7.

ФЕСТИВАЛЬНИЙ БУМ В УКРАЇНІ В РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЙОГО ПРОБЛЕМНОГО РЯДУ

Та кількість фестивалів, що проводиться сьогодні в Україні мала б уже дратувати пересічного глядача чи слухача, виходячи з амплуа, яке обрали собі організатори для його проведення. Однак цього не відбувається, що є свідченням лише одного – запропоновані дійства подобаються більшості присутніх і на них уже чекають. Це підтверджують і майже аншлаги на конкурсні або фінальні заходи, які проводяться в нашому місті.

Отже, 2–12 серпня у м. Рівне сталася ще одна така імпреза – міжнародний фестиваль органної музики «Musica Viva Organum», мета якого – популяризація цієї музики в середовищі міста, під час проведення якої, крім сольних виступів, відбулися й концертні парні програми (в чотири руки і, як це не банально звучить стосовно цього інструмента, – в чотири ноги). Нагадаю лише прізвища учасників: Сальваторе Пронесті і Лаура Саруббі (Італія), Жан-П'єр Стайвер (Франція), Хіроко Інове (Японія), Гейл Арчер (США), Міхал Бялко (Польща). А відтак – місцевий глядач та слухач мав добру нагоду споглядати різні виконавські школи та музичні технології.

Таке сузір'я фестивалю запропонувало рівненській публіці надзвичайно широку музичну програму: від художніх вимірів музики епохи Бароко до сучасності, акцентувавши увагу на творах геніїв: Й.Баха, Ф.Мендельсона, Й.Брамса, Р.Шумана, Ф.Ліста, а також Клари Шуман, Фанні Мендельсон та ін., оскільки їх творчість здатна вразити найвибагливішого слухача. Сюди додалися композиції нової генерації талантів кінця XIX – початку XXI століть: О.Глазунова, С.Ляпунова, М.Мусоргського,

З.Шатмарі, О.Мессіана, Я.Свелінка, П.Ебена, М.Сужинського і ін. Одним словом, у місті вкотре виступала мистецька органна еліта світу.

Не зупиняючись на аналізі концертних виступів усіх тих, хто брав участь у цих та їм подібних заходах (присутні слухали їх гру, переглянули, сподіваюся, в мережі Інтернет їх творчі реноме), акцентую на наступному, виходячи за межі лише цього фестивалю.

Переглядаючи прес-релізи музикантів на подібних заходах чи слухаючи коментарі ведучих їх програм, виникає думка про те, що сьогодні *вже мало якісно виконувати* той чи інший (у даному випадку) музичний твір. *Цей твір має сприймати й відповідним чином підготовлена публіка*. І лише у такий спосіб ефект від концерту можна зараховувати собі (музиканту та організатору цього виступу) в актив, розраховуючи на мистецьке реноме, гонорар, художні відзнаки (для виконавця), так і прибутки, рейтинг у культурному середовищі (для організаторів). І такий приклад дають нам виступи (чи інформація про них) іноземних музикантів у їх країнах. Адже чимало з них у власній концертній практиці активно використовують просвітницький аспект (є викладачами коледжів, університетів, керівниками просвітницьких програм на телебаченні чи радіо; обслуговують порядок церковних служб чи виступають з окремими «класичними» програмами в соборах, костьолах або в пресі як музикознавці), який забезпечує згодом і їм самим *художньо підготовлену публіку*.

Тож постійне запрошення музикантів високого класу на гастролі й фестивалі, абонементські програми філармонії, інші експерименти в репертуарній політиці наших установ культури, поза сумнівом, дадуть свій результат. І подібні фестивалі, хоча й виступають «штучним замінником свята», стимулюватимуть і організаторів, і виконавців до розширення просвітницької практики просування музики (чи ширше – мистецтва загалом) у слухацьке середовище. Адже глобалізація несе не лише культурну уніфікацію; вона принесла і зорове сприйняття будь-якого культурного продукту, відбиваючи бажання у суб'єкта (споживача цього продукту) активізувати відповідні мисленнєві процеси, тобто сприйняття інтелектуальної музики, якою є, перш за все, класика, у т. ч. й сучасна.

Відтак, фестивальний бум, помножений на глобалізаційний чинник, повинен принести зміни і в практику концертної діяльності її організаторів, акцентувавши увагу на просвітницькому моменті. Було б також цілком доречно, зважаючи на подібний представницький ряд учасників, що упродовж років беруть участь у рівненських заходах, розпочати й формування хоча б невеличкого *музею музики*, де б концентрувалися програми заходів, фотографії учасників, репертуар, інтерв'ю, інші складові фестивального руху тощо. Місцева публіка до цих пропозицій, сподіваюся, вже готова!

Волинь, 2018 рік.
№ 33 (1385). 17 серп. С. 3.

«СОЛОДКИЙ СМУТОК» (ВИСТАВКА ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ-ЕМІГРАНТІВ У М. РІВНЕ)

Складні часи завжди актуалізують поняття чи терміни, які, здавалося б, уже давно перестали бути важливими чи взагалі мати значення для людини. Адже її життя перебуває під іншим впливом чи тиском інших обставин, часто таких, що змушують забути чимало речей, що мали значення нещодавно. Однак, саме проблемний життєвий ряд і викликає у свідомості образи, про які забуваються тоді, коли все добре.

Йдеться про поняття батьківщини і Батьківщини!

І цей політико-ідеологічний та організаційно-культурний аспект людського буття особливо помітно на оригінально підібраній колекції Л.Волошуна, презентація якої завершує літо у нашому місті.

До чести і естетичного смаку її організаторів, художню збірку складають 30 справді унікальних за сутністю і вартісних за художніми ознаками творів постатей, що залишили помітний слід у культурному просторі ХХ століття. Це переважно вихідці з теренів колишньої Російської імперії, значна частина яких тісно пов'язана (народженням, походженням, навчанням, експонуваннями) з Україною. Серед її представників є майже класики М.Шагал та П.Нілус,

а також О.Романова (дочка царя Олександра ІІІ, яка двічі була на Рівненщині, виконуючи обов'язки медичної сестри у І Світову війну, батько якої заклав першу цеглину у підніжжя Воскресенського Собору м. Рівне у 1890 р.), В.Стахівський, М.Кричевський (син видатного національного художника і архітектора Василя Кричевського), О.Альтман і Л.Морозова й ін. (Принагідно нагадаю, що обласний краєзнавчий музей зберігає майже унікальну інформацію стосовно осіб, які жили, працювали чи якимось чином були пов'язані з нашим краєм).

Ці постаті свого часу були організаторами або учасниками найбільш помітних художніх об'єднань Петербурга, Парижа, Києва, Одеси, інших культурних центрів Європи, мали численні і схвальні відгуки про власну мистецьку чи організаційно-культурну діяльність; їх твори знаходяться у найпрестижніших приватних колекціях та музейних зібраннях світу (Лувр, Ермітаж). Окремі з них активно допомагали Україні у складний повоєнний період (зокрема й відновленню Михайлівського Золотоверхого собору Києва) (Л.Морозова). Але там, на чужині (Німеччині, Франції, Чехії, США чи Канаді), куди закинула їх доля у далекі 20-30-роки минулого століття, ці особистості гостро відчули те, чого вони не змогли забути і без чого їхнє творче життя втрачало сенс.

Сальдо їх художнього вислову досить широке – від класики до постмодерну. А основний жанр даної експозиції, на якій експонуються їх твори, – пейзаж – основний жанр вітчизняного образотворення в часи політичної несвободи.

І це експонування нагадує нам, що є речі (поняття, відчуття), яких завжди найбільше бракує саме у переломні періоди життя. Адже білорус М.Шагал, і українці П.Нілус чи М.Кричевський, ввійшовши в конфлікт із політичною системою, чи навіть не знайшовши себе у складну добу народжуваного ХХ століття у власній країні, її залишили, однак досить швидко адаптувалися в європейському чи, відповідно, американському мистецькому середовищі і стали не менш відомими й у чужому культурному просторі. Але це була вже інша творчість, полишена власного духовного коріння, без якого людина, а надто та, що має загострене відчуття до оточуючого світу, людина-митець, не змогла уповні розкритися. І експоновані полотна це підтверджують. Тому хоча й солодкий, утім смуток, тобто стан не завершеної чи недовершеної творчої самореалізації, стан, коли ти навіть визнаний в інокультурному середовищі залишаєшся своїм серед чужих.

Наше місто стало третім центром цього експонування після Києва (Український Дім, 2008 р.) та Національний музей ім. Андрея Шептицького (Львів, 2017 р.).

Тож «Євро-Арт» (в особі Леоніда та Алли Волошунів) і його творча група не лише продовжують підвищувати духовність місцевої публіки постійними і справді вартісними експонуваннями, а й значною мірою впливають на політичні орієнтири місцевої інтелігенції. І вже не лише галерея, а й саме місто поступово перетворюється на поки що невеличкий, утім український Лувр. Це підтверджує і низка фестивалів (етно, духової, джазової чи органної музики), музейних гостин, чи інших художніх експонувань та презентацій, яких все більше з'являється у нашому місті, організація яких стимулюється, поза сумнівом, галереєю, що створює здорове конкурентне середовище серед художньої еліти краю.

Як же оригінально завершується літо в нашому місті, завдячуючи таким людям!

Волинь, 2018 рік.
№ 37 (1389). 14 верес. С. 3.

ВІРТУОЗИ УКРАЇНИ В М. РІВНЕ: ДО ПРОБЛЕМИ СПРИЙНЯТТЯ СУЧАСНОЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ

Кожен вид інструментальної музики по своєму привабливий і самодостатній. Утім, скрипка у цьому ряду стоїть осібно. Причин цьому декілька і всі вони претендують на вичерпне слово. Адже цей не темперований інструмент чи не єдиний у світовій культурній практиці має у той же час найбільше виконавців-віртуозів. І потрібно відзначити, що першість у цьому ряду за їх підготовкою, принаймні в останні десятиліття, впевнено тримає Львівська національна музична академія ім. М.Лисенка, на рахунку якої, як мінімум, три найколоритніших музиканти, що піднесли цей інструмент, здається, на недосяжну висоту.

Утім, якщо усі виконавці цього плану концентрують свою увагу виключно на звучанні інструменту, то останній із цієї когорти, – С.Кондратів, концерт якого відбувся в нашому місті 27.09, явно «випадає» з цього ряду. Адже манера його гри – не лише максимальне розкриття технічних можливостей інструменту, помножених на глибоку духовну складову виконавця, але й виконання творів у надзвичайній експресії, постійному русі, «пересипання» музичної тканини твору безліччю оригінальних технічних знахідок тощо.

Меломани, сподіваюся, переглянули інформацію з цього приводу у мережі Інтернет, відвідали концерт митця і мають власну точку зору на цей культурний феномен сучасності. Не зупиняючись на його характеристиці, окремі складові якого було подано у місцевих ЗМІ, акцентую увагу на наступному. Адже його гастролі дають чимало матеріалу для роздумів.

Адже, приміром, упродовж лише двох останніх років у м. Рівне виступало 3 найвідоміших вітчизняних віртуози-скрипалі, випускники Львівської інструментальної школи: В.Попадюк, О.Кульчицький і С.Кондратів. Якщо перші два з них мають достатньо гучну славу і є фактично «розкрученими» національними виконавцями, то в останнього до яскравих технічних здібностей додається ще й надзвичайна гострота сприйняття музики, талант композитора, а відтак він може не лише виконувати чиїсь твори, пристосовуючи їх під власні творчі можливості, а й спробувати запропонувати для будь-якого рівня художньої підготовки публіці власні взірці, в основі яких лежить бачене і пережите безпосередньо і відтворене у блискучій технічній та художній інтерпретації. До того ж, С.Кондратів має й надзвичайно оригінальну *форму* презентації власної творчості, яка вже самі по собі захоплює та інтригує: адже музичні кліпи, поширені в мережі Інтернет, де Святослав виконує свої композиції в екстремальних умовах – на вершинах гір, в ущелинах, серед дюн тощо, не лише приваблюють глядача і слухача незвичністю поданого музичного матеріалу, а й вимагають «надзвичайних фізичних зусиль та ризику» від виконавця. Тож його власна художня творчість повною мірою може посісти високе місце у рейтингу серед композиторів сучасності як за технічними складовими, так і глибиною філософського змісту.

У цьому зв'язку цікавим є й факт активних відвідин музикантом упродовж декількох років понад 30 країн світу, причому достатньо контрастних за культурною складовою: Китай, Марокко, Норвегія, Індія, Іспанія, Італія... і саме за результатами цих поїздок ним були підготовлені композиції, що глибоко відтворюють сутність їх культурного єства. Принаймні, філософія східних цивілізації (навіть із розрахунку на пересічного слухача) відчувається в них переконливо й майже реально. Та й остання, презентована у м. Рівне програма «Метеора. Світ очима скрипаля», також повною мірою відбиває творчі шукання художника.

Концерт С.Кондратіва засвідчив його однаково професіональне виконання як етнокомпозицій (власних чи транскрипцій), так і глибоко філософських композицій, створених ним останнім часом. До речі, під час концертної програми презентовано твір, виконаний на електроінструменті, виготовленому на його замовлення місцевим майстром Олегом Шевчуком і спеціально налаштованому під музиканта.

У той же час, гастрольні виступи трьох названих вище постатей у м. Рівне, слуховий і зоровий потенціал інтелігенції якого сформований достатньо потужною культурною інфраструктурою в особі митців двох театрів та органної зали, регулярних гастролей талановитих виконавців із когорти світового джазу (10 міжнародних фестивалів із запрошенням світових зірок), потужними міжнародними фестивалями органної та хорової (у т. ч. й духовної) музики, унікальної художньої галереї «Євро-Арт» з її постійними просвітницькими презентаціями тощо, не дають змоги досягти належної, як для музикантів такого рівня, наповненості місцевих концертних зал.

Тож, було б цілком доречним, хоча б незначну кількість *знакових* у культурно-мистецькому контексті концертів Рівненська філармонія брала б на себе, тобто здійснювала відповідну інформаційну підтримку подібним виконавцям, оскільки будь-яка гастрольна діяльність у місті організується, принаймні, з відома її керівництва. Та й просувати у свідомість місцевої влади думку про необхідність мати у місті сучасну і, головне, якісну концертну залу з доброю акустикою, – це також і її компетенція. А з наявними виконавцями проблем, як бачимо, не буде! На культурній арені України зійшла ще одна Зірка!

А «Лісапетний батальйон» чи агенція «Kyrva mati», які все частіше з'являються на українській сцені, тим більше її кращих місцях репрезентації (Академічних театр, Національний кіно палац «Україна»), не роблять честі національному мистецтву і його організаторам.

Термін «Культура» передбачає, як відомо, вирощування, культивування, виховання і певного рівня художнього смаку. Тож і *державна культурна політика* повинна передбачати комплекс дій, спрямованих на процес формування потрібних державі напрямів, за допомогою надання цим репрезентантам культурної політики кращих концертних майданчиків, організаційно-фінансової та інформаційної підтримки тощо.

Поза сумнівом, у суспільстві повинні існувати різні види мистецтва і в цьому виявляється його демократичність та відкритість. Однак, культура, якщо вона розвивається стихійно, залишає по собі пустелю.

P.S. Інтерв'ю автора, записане з цим геніальним виконавцем, можна переглянути в мережі Інтернет (авторська програма телеканалу «Ритм»).

Волинь, 2018 рік.
№ 40 (1392). 5 жовт. С. 7.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАСЛУЖЕНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР УКРАЇНИ У М. РІВНЕ

13 жовтня в приміщенні Міського будинку культури відбувся концертний виступ Національного симфонічного оркестру України. Цей тур приурочений до 100 річчя від часу його створення і передбачав демонстрацію найкращого з наявного репертуару.

Надамо невеличку довідку колективу: заснований 1918 року Постановою Ради Міністрів УНР. Один із перших концертних виступів колективу відбувся у грудні цього ж року і спрямовувався на популяризацію творчості М.Лисенка, під час якого презентувалися симфонічні фрагменти з опери «Тарас Бульба» та оркестрова транскрипція симфонічної фантазії композитора «Козак-шумка».

Серед перших диригентів оркестру – окраса симфонічного диригування: Н.Рахлін (понад 25 років спільної творчості), пізніше – С.Турчак, В.Кожухар, Ф.Глущенко, І.Блажков. З оркестром працювали також визначні постаті світового симфонічного виконавства: Є.Мравінський, Є.Светланов, К.Кондрашин, К.Сімеон, Г.Рождественський, Л.Стоковський та ін.

Колектив здійснив низку концертних прем'єр не лише радянських класиків (С.Прокоф'єва, Д.Шостаковича, А.Хачатуряна), але й видатних національних митців: Б.Лятошинського, Л.Ревуцького, Є.Станковича, М.Скорика, Л.Дичко тощо. У якості солістів із цим оркестром виступала окраса світової сцени: А.Рубінштейн, І.Стерн, М.Кабальє, Х.Каррерас, Д.Ойстрах, М.Ростропович, С.Ріхтер, Е.Гіпельс й інші, не менш знакові постаті світової музичної культури.

Із 1993 року колективом, уже в статусі Національного, здійснено записи понад 100 компакт-дисків, у яких презентовано повне зібрання симфоній Б.Лятошинського, С.Прокоф'єва, Мартіна, В.Калініникова та ін. Продовжується практика збереження й популяризації творів сучасних українських класиків-композиторів Є.Станковича та М.Скорика.

Художній колектив долучився до популяризації й світової музичної спадщини, зокрема творчості В.-А.Моцарта, П.Чайковського, С.Рахманінова, Д.Шостаковича, А.Хачатуряна й ін.

А студійні записи колективу (1994 р.) визнані Австрійською державною телерадіокомпанією найкращим світовим записом симфоній № 2 та № 3 Б.Лятошинського. Авторитетний у музичній сфері журнал «Грамофон» називає цю подію «Записом року». Додамо, що диск із твором В.Сільвестрова «Реквієм для Лариси» та компакт-диск із записами концерту Е.Блоха стали номінантами на щорічну найпрестижнішу світову мистецьку відзнаку «Grammy».

Сучасний репертуар оркестру має надзвичайно широку амплітуду і складає записи симфонічних творів від епохи бароко до сучасного авангарду, а також низку симфонічних супроводів інструментальних та вокальних творів. Оркестр веде активну гастрольну діяльність на всіх континентах, презентуючи світову класику та сучасну музику, позиціонуючи при цьому

високий рейтинг національної виконавської школи в світі.

Шкода лише, що незважаючи на значні зусилля організаторів, ця подія так і не стала знаковою для міста і не знайшла належного відгуку в художньому його середовищі, а відтак не зібрала достатньої кількості шанувальників. Це вкотре переконує в необхідності налагодження належної популяризації національної культурної спадщини, принаймні, у мережі спеціальної освіти. Адже в Рівному функціонують дві музичних школи, музичне училище, інститут мистецтв РДГУ, студентський і викладацький склад яких мав би обов'язково бути присутнім на подібних заходах, оскільки почути в живому виконанні професіоналів такого рівня – це справді творча вдача, яка може суттєво змінити чи, принаймні, вплинути на ставлення до власної професійної діяльності у майбутньому.

Що ще потрібно запропонувати представникам хоча б цієї мережі, аби вони відгукнулися на подібну пропозицію?!

Волинь, 2018 рік.
№ 41 (1393). 19 жовт. С. 2.

«СРІБНА ТЕРЦІЯ» В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ КРАЮ (АБО РОЗДУМИ ПРО КОНЦЕРТ, ЩО ВІДБУВСЯ 8.11.2018)

Сьогодення стимулює появу безлічі ініціатив в усіх сферах людської життєдіяльності. Не є виключенням і культурно-мистецька сфера. Адже саме в ній зосереджено чимало оригінальних артефактів, утілених у численних виробах майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, вокально-хоровій практиці, інструментальному виконавстві тощо. Саме в цій сфері працює низка творчих особистостей, чиєю художньою діяльністю наше життя стає різноманітним, багатобарвним й багатовимірним, одним словом – яскравим.

Серед тих, хто є предметом нашого розгляду – «Срібна терція», художній колектив, унікальний за мистецькою палітрою виконуваних творів, активним гастрольним життям (його творчі виступи відбулися у Росії, Молдові, Білорусії, Польщі, Німеччині, Угорщині, Словаччині, Італії, Іспанії, Франції), участю у низці благодійних заходів на чолі з його організатором та автором понад 200 оригінальних композицій, у переважній більшості написаних саме для цього складу, – Борисом Іллічем Забутою.

«Срібна терція» у своєму доробку має понад 1000 різноманітних виступів і вже навіть за цим показником може увійти до будь-яких помітних вітчизняних рейтингів. Колектив відзначений низкою Міжнародних нагород у Польщі. Словаччині, Німеччині, Молдові, Росії, Італії. Вони записали – 3 аудіо альбоми, 5 музичних фільмів. Вони активно співпрацюють із Товариством українців в Росії (Калінінград, Сургут), Польщі (Ольштин, Зелена Гура), Придністров'ї (Бендери), Канаді (Торонто) та ін. Форма їх співпраці – проведення різновекторних творчих зустрічей, концертних виступів, передача нотних та аудіо записів творів української музичної спадщини представникам музичних діаспорних спільнот тощо.

Функціонуючи у культурному просторі України чверть століття, маючи у власному порт-фоліо сотні художніх програм, відеофільмів, тріо позиціонує себе як мистецький бренд Рівненщини, здатний протидіяти будь-яким інокультурним впливам, творче зібрання, за яким – майбутнє регіональної культури.

Ця структура настільки вдало сформована, що навіть поза сценою сприймається абсолютно природно як єдиний духовний організм. А це можливо лише тоді, коли наявне повне взаєморозуміння, творчий контакт, відчуття того, що твоя праця потрібна і вона стимулює партнера. Може саме тому їх виступи, незалежно від місць чи міст проведення, завжди збирають переповнені зали. Адже люди в усьому світі сповідують фактично тотожні цінності і обирають у переважній більшості все те, що об'єднує, заспокоює, стимулює до прийняття виважених рішень. І в цьому плані чоловіче начало художнього керівника (Б.Забути) явно врівноважується жіночим началом виконавиць (Людмили Дьомушкіної та Тетяни Бенедюк), які, до того ж, є неперевершеними у виконавстві та артистизмі, що також залишається неодмінною складовою їх професіональної сценічної культури.

Специфіка організації вільного часу сьогодні спонукає його розпорядників усе більше зосереджуватися на камерних формах подання будь-якого інформаційного матеріалу, а надто — мистецького, який хоча б трошки врівноважував напругу й дискомфорт людського буття. І в цьому плані «Срібна терція» є тією культурно-мистецькою протидією, що бере на себе, чи точніше б сказати, нівелює дисонанс сьогодення, додаючи до нього глибокий сегмент духовного.

Поклавши в основу своєї творчості камерний жанр, характерною особливістю якого є зосередженість, розважливість, спокій, увага до художніх деталей, цей колектив робить наше життя затишним, урівноваженим, художньо насиченим, надає йому певної інтимності, чого так бракує сьогодні кожному. І в цьому секрет його успіху!

Волинь, 2018 рік.
16 листоп. № 45 (1397). С. 7.

«ПІККАРДІЙСЬКА ТЕРЦІЯ» У КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ЛОКУСІ УКРАЇНИ, АБО ХУДОЖНЄ ЗАВЕРШЕННЯ 2018 РОКУ У М. РІВНЕ

Характерною рисою сучасного культурно-мистецького життя, на відміну від його політичного вектора, є висока професіоналізація, максимальне використання різноманітних засобів художньої виразності, міжкультурна комунікація. І в цьому плані вид мистецтва не відіграє суттєвої ролі: це помітно в сучасних театральних виставах і шоу-бізнесі, виступах солістів-вокалістів чи інструменталістів. Помітно це й на виставкових експонуваннях, представники яких все частіше шукають нових форм донесення художньої інформації до споживача, демонструючи власний експеримент. Одним словом, глобалізація та розширення культурного простору диктує свої умови поведінки на сучасній сцені у широкому її сенсі слова.

Ще однією рисою цього простору є активізація діяльності з просування високоякісного культурного продукту у соціум, який має стати основною характеристикою митця.

І в цьому плані сучасна сцена значно професіоналізувалася і їй сприяє поява на культурному обрії нових, або значна активізація творчої діяльності визнаних уже художніх структур, які і є тією вершиною, до якою мають тягнутися усі ті, для кого сцена є сенсом творчої самореалізації. Тож «Піккардійська терція» як раз і є тим унікальним та універсальним колективом, що презентує не лише розмаїття класичного чи сучасного репертуару, але й можливості найдосконалішого музичного інструменту — людського голосу, який в акапельному варіанті демонструє високу художню культуру виконавців та їх майже безмежні індивідуальні творчі можливості.

Завдяки високій організаційній культурі цих виконавців, репертуар колективу включає в себе різноманітні чи, точніше б сказати, різножанрові композиції, які й надають можливості перетворити кожен їх виступ на свято музики, демонстрацію потенційних можливостей людського голосу, помножену на яскраву виконавську культуру.

За майже 26-річну творчу діяльність цей колектив здобув собі звання «музичної легенди України», маючи у своєму доробку понад 15 різножанрових альбомів та збірок.

Їх репертуар фактично безмежний: понад 300 пісень у найрізноманітніших музичних стилях: поп, рок, класика, фольк, джаз, кантрі, духовна музика, рок-н-рол, блюз... Серед них і нові твори В.Івасюка, М.Мозгового, Б.Весоловського, В.Морозова, А.Панчишина, А.«Кузьми» (Кузьменка) («Скрябін»), С.«Кузі» Кузьмінського («Брати Гадюкіни») тощо. При цьому їх репертуар на 95 % україномовний, що засвідчує високий потенціал і авторитет національної композиторської школи, а відтак, і її репрезентанта — сучасної естради.

Загалом у пісенному порт-фоліо колективу є композиції 12 мовами, при цьому вражає й «географія» виступів цієї мистецької формації: Польща, Німеччина, Чехія, Велика Британія, Австрія, Іспанія, Італія, Франція, Канада, США, Бельгія, Швейцарія, Сингапур тощо, де їх завжди радо приймають, адже висока якість культурного продукту цікава всім. У підтвердження цієї якості зазначимо, що у 2008 році вокальна формація здобула найпрестижнішу нагороду — Національну премію України ім. Т. Шевченка, а

2017 р. усі учасники колективу отримали звання заслужених артистів України.

Отже, 19 грудня в приміщенні Рівненського МБК відбувся черговий сольний виступ цього славетного колективу. Секстет не в перше відвідує наше місто. Однак і на цей раз присутнім було представлено нову програму – «Найкраще», хоча звучали й декілька відомих хітів: «Старенький трамвай», «Капелюх», під час виконання яких зала охоче підспівувала, створюючи «джазовий» ефект реагування на улюблені мелодії. На завершення виступу секстетом подаровано оригінальну колядку та вітання з початком новорічних свят.

Україна справді швидко змінюється і перед у цьому процесі тримає культурна практика. Тож нехай рік прийдешній принесе усім нам те, що бажали представники цієї легендарної музичної агенції – миру, спокою, щастя, а відтак і повернення до творчості в усіх сферах людської життєдіяльності. Адже лише добро породжує добро!

Волинь, 2018 рік.
№ 51 (1403). 28 груд. С. 7.

2019 рік

«НАЙСКАНДАЛЬНІШИЙ ШОУ-МЕН» У НАШОМУ МІСТІ, АБО СУЧАСНІ МОЛОДІЖНІ ЛІДЕРИ ТА ЇХ ПРІОРИТЕТИ

Змінюється життя і разом із ним змінюються й культурні цінності, принаймні це життя вносить до їх структури певні поправки. Особливо це стосується молоді і її духовних координат. У цьому зв'язку показовим є приїзд до нашого міста і участь в організації та проведенні різдвяної шоу-програми (8 січня) з нагоди 10 річниці розважального закладу «Стадіо Паб» відомого сьогодні уже *українського* ді-джея Vel Johansson (Велла Йоханссона).

Наведемо коротку біографічну довідку нашого гостя: народився він у Швеції (1985 р.); після здобуття певного рівня освіти, чимало часу присвятив пошуку себе у різноманітних сферах шоу-бізнесу: був ведучим радіопрограм на різних каналах, зокрема й резидентом радіостанції «Happy Radio», за організацію проведення яких здобув собі репутацію епатажного ведучого, результатом чого стало запрошення до участі у забезпеченні численних культурних програм: конкурсів краси, фешен-демонстрацій, тренінгів, спортивних заходів.

Із 2007 року – він в Україні. Є організатором численних молодіжних «тусовок», зокрема й достатньо помітних художніх «оздоблень» ювілейних святкувань відомих бізнесових структур (Stella Ukraine (Jack Daniels, Finlandia, El Jimador, Amway, Oriflame, Cinema Citi, АККО Интернешнл та ін.). Велл – учасник низки художніх програм на міжнародних дитячих фестивалях, зокрема й «Золотий лелека» (с. Рибаківка Миколаївська обл., 2018 р.) та київських розважальних світських заходів; ех-соліст танцювально-екстремального шоу «Київ-Електро»; брав участь у відомому телепроекті «Х-фактор-3» (українська версія), а також численних кліпах українських і зарубіжних виконавців.

Відзначимо, що свою відносно коротку художню кар'єру Велл розпочав на достатньо ґрунтовній фінансовій та організаційно-культурній базі: до цього він впевнено ствердився і як співзасновник відомого «глянцевого» журналу «Style spot» («Модные места», США), є автором рубрики про шоу-бізнес у «глянцевому» виданні Modum» (Чикаго, США), за допомогою яких спробував заробити певні кошти та впливати на художні смаки. В його активі є й непоодинокі спроби знайти себе у якості радіоведучого, тобто вироблення вміння спілкуватися лише з уявною аудиторією. І його сети, композиції, мешапи, ремікси під лейбом «Vel Johansson» можна почути сьогодні в програмах низки радіостанцій України та східноєвропейських держав.

Та й у кіномистецтві він також не новачок, адже брав участь у комеді-шоу «Файна Юкрайна» та низці фільмів і серіалів у країнах СНД, а також в озвученні характерних ролей у вітчизняній мультиплікації (мультфільм «Круті яйця» – Снуп Кряк), що є достатньо переконливим аргументом на користь пошуку себе як творчої особистості, ознайомлення зі ще однією аудиторією та здобуття різноманітних навичок спілкування і формування себе як фахівця, здат-

ного виконувати досить чіткі, конкретні і, разом із тим, специфічні завдання режисерів-постановників культурного продукту для достатньо чутливої і вибагливої аудиторії – дітей.

А його зовнішній вигляд – захоплення татуюванням і перетворення власного тіла на «широке поле художнього експерименту», який (мабуть, на жаль) чи не найперше вражає сучасну молодь при зустрічі з ним, і значною мірою схиляє її до копіювання – це також власний крок у пошуку форм не лише самоствердження, але й нав'язування особистого бачення популярності, епатажності та виклику!

За версією журналу «Теле Гид» Vel Johansson входить «до Топ 3 самых крутых бородачей». Він – один із найбільш татуйованих ведучих та ді-джеїв України. Викладав ди-джеінг у київській школі талантів «High Up – Классы высокого мастерства». Інакше кажучи, він і надалі активно сповідує важливий принцип шоу-бізнесу: «про тебе мають постійно згадувати; ти повинен бути постійно «на слуху», а для цього потрібно постійно працювати!

Тож підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що незалежно від сфери реалізації власних здібностей, Велл дає добрий приклад кожному у пошуку себе в сучасному швидкоплинному світі і підтверджує, що лише людина зайнята, людина, що знаходиться у постійному творчому пошуку, маючи для цього відповідний хист та здібності (чи формуючи себе під майбутній напрям творчої самореалізації), й може претендувати на роль цього лідера та посісти відповідне місце у життєвому просторі.

P.S. Реакцію та ставленням до низки речей у молодіжному середовищі, зокрема й до татуювання, як специфічного культурного феномену сучасності, можна почути в інтерв'ю автора з Велом Йоханссоном, розміщене в мережі Інтернет після 18 січня.

Волинь, 2019 рік.
№ (1406). січ. С. 2

ГАСТРОЛЬНІ ПРОГРАМИ ЛЮТОГО: СЕРГІЙ БАБКІН У РІВНОМУ

Незважаючи на економічний застій у країні, шоу-бізнес продовжує демонструвати власну активність, розуміючи, що лише від кожного учасника цього виду мистецтва залежатиме його мистецьке реноме та добробут. Тож та кількість гастролюючи митців, чиї програми репрезентують рівненські афіші, дає підстави сподіватися, що і в інших сферах людської життєдіяльності згодом усе буде добре. Адже досвід поступово успадковується.

Отже, 11 лютого в концертній залі МБК відбувся черговий сольний виступ українського музиканта, актора та виконавця власних пісень Сергія Бабкіна з новою програмою «Музасфера», добре відомого своєю творчістю у таких проектах, як «5'nizza», тренера 7-го та 8-го сезонів вокального шоу «Голос країни», учасника п'ятого сезону шоу «Танці з зірками» (разом із дружиною Сніжаною).

Під час виступу ним презентовані низку відомих пісень та декілька нових, утім добре сприйнятих рівненською публікою. Сутність його виступів найкраще характеризує ставлення самого С.Бабкіна до власної творчості: «...Я в першу чергу актор... Виконуючи пісні, підхожу до цього з театральною «подачею», тобто влаштовую на сцені міні-виставу», яку й пропоную аудиторії». Відтак у процесі концерту він активно спілкувався із залою, жартував, неодноразово сходив зі сцени до глядача, демонструючи йому свою прихильність. Утім, перший вихід артиста викликав певне здивування у залі, адже він постав у халаті та босоніж. Але це зовсім не завадило присутнім отримати насолоду від презентованого альбому і загальної творчої атмосфери концерту.

Традиційно нагадаю основні форми його творчої самореалізації:

У 2010 р. музикантом випущено альбом «Снаружи и Внутри», який, на думку самого артиста, поєднав акторську пісню з класичною музикою, що стало результатом його співпраці з симфонічним оркестром; 2012 р. його творча група випускає альбом «STAR'YO», основу яких складають відомі пісні, записані однак у новій, незвичній інтерпретації; 2013 р. виходить альбом «Сергеевна», присвячений дочці, презентація якого відбулася декількох містах: Харкові, Київському Палаці Спорту і клубі Stereo Plaza; а 2016 р. випущений подвійний альбом «#неубивай». За цей же рік актор зі своїми творчими групами організували понад 100 концертів, а також декілька ексклюзивних «квартирників» у

шести містах України (Миколаїв, Одеса, Львів, Суми, Запоріжжя та Дніпро).

Із 2017 року С.Бабкін стає наставником шоу «Голос країни», замінивши С.Вакарчука.

Як і кожна обдарована особистість, С.Бабкін продовжує демонструвати різнопланові власні амплуа, майже однаково впевнено виступаючи у різних «творчих вимірах», зокрема упродовж 12 років (до 2012 р.) він грав у «Театрі 19», виконуючи достатньо полярні ролі: «Х» («Емігранти»), Біс («Чмо»), Капітан («Двері»), Гамлет («Наш Гамлет») та ін.

У 2013 р. разом із дружиною приєднався до харківського театру «Прекрасные цветы» (що працює у безсловесному жанрі фанк-футуризм, активно використовуючи пластику тіла) і здійснив чимало достатньо вдалих виступів у виставах, показаних не лише в Україні, але й на фестивалях Коста-Ріки, Німеччини, Польщі, Азербайджану. На даний момент подружжя долучається й до не менш епатажних вистав «Жир» і «Dracula».

Час від часу С.Бабкін, виконуючи також різнопланові творі ролі, бере участь у зйомках телета кінофільмів: «Феномен» (2005 р.), Сокровище: Страшно новогодняя сказка» (ТВ, 2007 р.), Первая любовь» (2009 р.) – Мс. Максим; «Как завести женщину», «Хэппи-энд» (2013 р.) – гравець у Мафію; «Я, ти, він, вона» (2018 р.); «11 дітей із Моршина» (2019 р.).

Одним словом, присутнім була представлена достатньо різнопланова і яскрава програма митця, який може однаково професійно виявляти власні творчі здібності у різних сферах творчості, а якісно налаштований звук, світлові ефекти його команди сприяли лише кращому засвоєнню почутого та побаченого на рівненській сцені.

Підсумовуючи, слід підкреслити, що подібні гастрольні виступи є беззаперечним позитивним фактором і для Рівного, адже значною мірою впливають не лише на смаки місцевої публіки, структуруючи їх інтереси відносно запропонованого виду мистецтва, але й стимулюють усіх тих, хто має хоча б якийсь талант, прокинутися, оскільки зразків творчої активності сьогодні – безліч: зовсім скоро у нашому місті відбудеться чергова презентація нової художньої програми унікальної хореографічної агенції «Сухішвілі», яка також упевнено посідає високі позиції у рейтингу популярності не лише в Україні, але й європейському культурному просторі.

А напередодні їх виступу вкотре місцева публіка оцінить талант творчої групи Київського театру на Лівому березі Дніпра на чолі з В.Горянським, які продемонструють ще одну версію відомої історії про «любовний трикутник» – «Чоловік моєї дружини».... І цей ряд прикладів можна продовжувати й надалі. Висновок від цього може бути лише один – постійні виступи гастролерів формують у них творчий пошук і професіональний вишкіл, який складає основу будь-якого виду мистецтва. І в цьому плані саме популярна культурна практика є найпереконливішим взірцем для подальших змін.

Волинь, 2019 рік.
№ (1410). 15 лют. С. 3.

ВОЛОДИМИР ЯВОРІВСЬКИЙ У РІВНОМУ

Рівненщина продовжує надавати своїм мешканцям широкі можливості спілкування із цікавими та непересічними особистостями не лише регіону, але й нашої держави, що мають значні здобутки у різних сферах суспільного та професійного життя, зокрема й найбільш доступної для будь-якої генерації та часу сфери – літератури. Одним із таких є Володимир Яворівський, зустріч з яким відбулася у виставковій залі МБК 8 лютого.

Цю зустріч можна було б умовно поділити на дві частини. Перша – розповіді про власне життя, творчий шлях та основні організаційно-художні висоти, досягнуті ним у літературі, політиці чи громадській діяльності загалом. Треба відзначити, що у його доробку їх є чимало. Назву декілька:

Після завершення навчання в Одеському державному університеті ім. І.Мечникова за спеціальністю «Українська мова та література» працював редактором Одеського радіо, кореспондентом газет «Запорізька правда», «Прапор юності», «Літературна Україна», редактором Запорізького радіо, кіносценаристом Львівського телебачення, літературним консультантом, а згодом – і референтом Спілки письменників УРСР, завідувачем відділу прози, заступником головного редактора журналу «Вітчизна».

Член Національних Спілок письменників України (1971 р.) та журналістів (1969 р.)

У новітній період історії України знаходився на чи не найвищих організаційно-творчих посадах: із вересня 1996 по липень 1999 рр. – голова Комітету Державних премій України ім. Т.Г. Шевченка; з вересня 1999 по жовтень 2001 р. – член цього Комітету; у 1997-2001 роках – член Ради з питань мовної політики при Президенті України. Голова Національної Спілки письменників України (2001-2011 рр.). Народний депутат України багатьох скликань, будучи яким він виконував низку знакових обов'язків у Комітетах Верховної Ради та Раді при Президентові України, зокрема Голови підкомітету з питань електронних засобів масової інформації Комітету з питань свободи слова та інформації (12 червня 2002 р. – 16 листопада 2005 р.), заступника Голови Комітету з питань свободи слова та інформації (з 16 листопада 2005 р.), Голови Комітету з питань культури і духовності (з 26 грудня 2007 р.) тощо.

Та й літературних відзнак в його творчому активі є чимало, серед яких знакові: Лауреат Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка за повість «Вічні Кортеліси» (1984 р.) та літературної премії ім. Д.Загула (2005 р.), кавалер Ордена «За заслуги» ІІІ ступеня (серпень, 2005 р.) тощо.

Але найбільше визнання та популярність йому в якості фактично неперевершеного пропагандиста вітчизняної культурної спадщини, як на мене, принесла авторська публіцистична програма культурологічного спрямування, яку він веде чимало років на Першому загальнодержавному каналі Українського радіо – «20 хвилин із Володимиром Яворівським», відкриваючи чи очищуючи від застарілих ідеологічних кліше все нові сторінки національної історії та культури, чітко і впевнено окреслюючи місце і роль України у світовому культурному просторі й формуючи та відновлюючи нашу історичну пам'ять, політичну свідомість і духовну практику. Ця передача дає також зразок високої вартості слова і мобільності ведучого. Адже обмежена в часі, вона являє еталонний зразок вітчизняної публіцистики. Тож друк цієї публіцистики з її глибоким дослідницьким сегментом створив би добру нагоду в опануванні вітчизняної культури й мови українським студентством та й усіма, хто переймається цими питаннями.

Друга частина зустрічі відбулася у формі безпосереднього діалогу з присутніми, під час якого гість відповідав на різноманітні питання, що стосувалися не лише його літературної творчості, чи, так би мовити, алхімії слова, де він справді є неперевершеним, але й його громадської діяльності у якості Народного депутата, керівника різноманітних Комітетів Верховної Ради, громадських організацій тощо.

Між відповідями на питання автор цитував доробки з відомих праць, розповідав про свої авторські радіопрограми.

Загалом ця зустріч, зважаючи на початок «президентських перегонів», найменше нагадувала політичне турне і стала справді корисною для усіх, хто слідкує за перебігом духовного життя у нашому місті.

Волинь, 2019 рік.
№ (1410). 15 лют. С. 3.

НОВІ ТВОРЧІ ЗУСТРІЧІ, АБО ФРАНЦУЗЬКА КЛАСИКА НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ

Зала камерної та органної музики не перестає дивувати різноманітними мистецькими проектами шанувальників справжньої класичної музики і попередній тиждень не став виключенням. Адже до Рівного, у рамках концертного туру Україною завітав французький кларнетист, відомий інструменталіст та композитор – Семюель Берто.

Отже, 14 березня в приміщенні Зали камерної та органної музики обласної філармонії відбувся творчий вечір під романтичною назвою – «Паризькі зустрічі», під час якого високопрофесійною грою на кларнеті захоплював місцеву публіку відомий французький композитор і педагог. Традиційно надам коротку характеристику нашому гостю: маючи різнопланову музичну освіту, що складається не лише з її здобуття у традиційних формах навчального закладу, але й за рахунок участі у численних майстер-класах, проведених фахівцями світового рівня, він розпочав широкі міжнародні турне.

Творча географія його виступів достатньо широка: концертні зали Франції, Німеччині, Польщі, Словаччини, Білорусі, Данії, Швеції, Фінляндії, Канади та Австралії. А основним напрямом його музичного виконавства є клезмерська та балканська музика. Окрім згаданих, Семюель працює у жанрах етно, фолк, джаз, електро, контемпорарі, даючи добрий зразок місцевим музикантам стосовно універсальності виконавських технік та напрямів опанування музикою різних епох. Треба відзначити, що ця універсальність характеризує й систему організації освітнього простору далекого зарубіжжя.

Варто наголосити, що окрім музичного виконавства, він, як і переважна більшість його іноземних колег, активно позиціонує себе і як педагог, працюючи у консерваторіях Франції та Швеції, а також часто, на запрошення різних мистецьких закладів Європи, відвідує й інші країни, презентуючи своє виконання та професійну майстерність з усіма бажаючим у формі майстер-класів. Тож, як бачимо, педагог-інструменталіст сьогодні — це фактично культурне реноме кожного, хто хоче мати достатньо підготовлену публіку і гарантовану слухацьку аудиторію.

Нагадаю, що у композиторському доробку Семюеля Берто є композиції різних музичних стилів, зокрема джаз, електро, фолк, world music та саунд-треки тощо, тобто переважно все те, що характеризує універсалізм європейського митця.

У своїй концертній програмі, що презентувалася для шанувальників нашого міста, було декілька творів: Вольфганг Амадей Моцарт «Концерт для кларнета з оркестром A-dur», Йохан Мельхіор Мольтер «Концерт для кларнета з оркестром A-dur», Нунціо Ортолано «Романс». І, звісно, виконання на біс його улюблених балканських композицій. Автор, як і переважна більшість західноєвропейських музикантів, намагався продемонструвати власний універсалізм і у виборі концертного репертуару, і у формах його репрезентації.

Варто наголосити, що акомпанував цьому музиканту академічний камерний оркестр Рівненської обласної філармонії під керівництвом Юрія Скрипника.

Також потрібно відзначити ще одну характерну деталь, суть якої полягала в наступному: виконавець, серед іншого, й рекламував музичні інструменти різних класів звучання провідної французької фірми «Buffet-Crampon» та мон-штуків і тростей фірми «Vandoren».

До речі, цього музиканта «відкрила» для рівненської публіки завідувачка кафедри музичного виконавства Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, постійних учасник міжнародних науково-практичних конференцій, що організовує кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ, Лариса Ігнатова, яка й забезпечила його приїзд до нашого міста та стала ведучою цієї оригінальної програми.

Тож, як бачимо, творчі контакти наших міст зберігаються не лише під час фольклорних, наукових чи джазових заходів, але й у запропонованому варіанті. Сподіваюся й на аналогічну відповідь рівненських музикантів чи популяризаторів музичної практики.

Волинь, 2019 рік.
№ (1418). 22 берез. С. 2.

30-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ

30 річчя — це достатньо значний період у діяльності не лише будь-якої людини, але у житті творчого колективу, позаяк це час фактичної зміни одного покоління. Тим більше, коли цей колектив є не лише візитівкою нашого міста, а його брендом.

Із цієї нагоди 28 та 29 березня у приміщення міського Палацу культури «Текстильник» відбулося святкування 30-річчя хореографічної агенції «Едельвейс». Тим більше, що підстав для святкування чимало. Адже 30 років — це тисячі учасників, які вже досягли певних висот у хореографії, або опановують її складні сходинки. Це сотні щасливих родин, що пишаються своїми дітьми; це й низка перемог, як результат наполегливої роботи на численних конкурсах, які також помітно позиціонують наше місто і творчий склад цієї структури.

Назву декілька з них: «Едельвейс» — супер-фіналіст телеконкурсу «Утренняя

звезда» (1992–1993, 1996 рр., м. Москва); учасник міжнародного Гала-концерту фестивалю «Слов'янський базар – 95» (м. Вітебськ, республіка Білорусь); лауреат відкритого Всеукраїнського рейтингу популярності «Колесо Фортуни – 97» (ансамбль року України); лауреат міжнародного фестивалю-конкурсу «Надії Європи – 99» (м. Сочі); переможець (Гран-прі) міжнародного фестивалю-конкурсу «Земля під білими крилами – 2000» (республіка Білорусь); чемпіон «Прем'єр Ліги-2001»; кращий хореографічний колектив м. Рівного (2005, 2006, 2007 рр.); учасник творчих звітів Рівненщини в м. Києві в 2001, 2005, 2009 рр. тощо. А ще – колектив нагороджений почесною відзнакою Міжнародного Академічного Рейтингу популярності 2006 р. «Золота фортуна» (м. Київ); він – переможець фестивалю «Інший вимір – 2011» (м. Луцьк); лауреат міжнародного фестивалю «Слов'янський вінець – 2011» (м. Кранево, Болгарія); лауреат першого телевізійного проекту «Ритмы будущего» (переможці – «Едельвейсики», «Сузір'я Едельвейс») (м. Київ, 2012 р.); міжнародному конкурсі «Єврофест-2018» (м. Львів) та учасник низки фестивалів і різноманітних звітах, Днів міста, конкурсів, олімпіад. Колектив здобув перемогу у всеукраїнському фестивалі дитячої хореографії «Весняні ластівки» та «Ритми майбутнього» (м. Львів, 2013 р.) і цей список можна продовжити.

Варто наголосити, що окрім, здавалося б, звичної справи – хореографії, учасники шукають себе в різних амплуа, серед яких – ініціатори телевізійного проекту «З ранку до ночі», «Школа читця» тощо, мета яких – вийти за межі суто танцювальної практики.

Вони – ідейні натхненники відомих уже хореографічних проектів: Всеукраїнського хореографічного фестивалю «Art soul Rivne», «Танцювальний БУМ», шоу-вистави для дорослих «Аліса», поетично-хореографічної вистави «Лялькар» та інших, презентованих у Львові, Ужгороді й інших містах, де й були відзначені високими нагородами та дістали схвальні відгуки у глядачів й журі.

У своїй творчості колектив активно співпрацює з симфонічним рок-оркестром «Brevis» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Г.Фіськова, презентуючи для широкого загалу шанувальників яскраві творчі проекти, що не залишають байдужими тих, хто хоча б один раз побачив їх концертний виступ або репетицію.

Щодо святкування ювілею колективу, то воно відбувалося досить помпезно. За два ювілейних дні усі бажаючі мали можливість побачити 64 хореографічних номери (не лише добре відомі жителям міста, але й 10 прем'єр), до реалізації яких було залучено понад 600 осіб.

Початок дійства розпочався зі своєрідного балу, до проведення якого запросили понад 150 батьків, що також створило специфічний настрій в художньому середовищі.

Серед сценічних номерів презентовано кращі фрагменти з добре відомих їхніх проектів «Лялькар» та «Аліса», споглядаючи які, сподіваюся, кожен мав нагоду хоча б на декілька хвилин замислитися над нашим сьогоденням та подумки поринути у своє власне життя.

Родина «Едельвейс» сьогодні – це народний *ансамбль сучасного танцю «Сузір'я Едельвейс»* (кер. – Присяжненко О.С.), *зразковий ансамбль «Едельвейс»* (кер. – Супонькіна-Лагнюк В.С. (переможець «Форуму молодих лідерів Рівненщини», 2013 р.), хореографи – Мельник Т.О., Гапончук О.В.). Це і майбутнє ансамблю, його молода генерація – *«Едельвейсики»* (кер. – Лагнюк Т.В., хореографи – Лагнюк І.О., Пелешок О.С.).

Оригінальним було й оформлення сцени – «світлове зоряне небо», посеред якого розміщено led екран, на який здійснювалася трансляція усього того, що відбувалося на сцені, а також демонстрація кращих фрагментів із добре відомих проектів колективу. Це й пряма трансляція «закулісся», тобто підготовки до виходу учасників на сцену.

Ювілей, беззаперечно, запам'ятається. Запам'ятається він ще й відзнаками: міський Голова В.Хомко вручив колективу сертифікат на 30 тис. грн. для придбання сценічних костюмів, а начальник міського управління культури і туризму Т.Максименко подарував від своєї родини сертифікат на придбання радіо-мікрофону, необхідного у повсякденному мистецькому житті колективу.

Волинь, 2019 рік.
№ 1419. 5 квіт. С. 7.

«ВІДОМИЙ ТА НЕВІДОМИЙ К.ЛИТВИН»: НОТАТКИ З ЮВІЛЕЙНОЇ ВИСТАВКИ

2.04 у виставковій залі обласного відділення Національної Спілки художників України відбулася персональна виставка з нагоди 80-річчя від дня народження колишнього Голови Рівненського обласного відділення НСХ України К.М.Литвина.

Залишаючи осторонь характеристику відкриття експонування, адже воно завжди є фактично традиційним для подібних презентацій, наголошу, серед іншого, й на професійно підготовленому Каталозі його спадщини, гортаючи сторінки якого перед нами постає майстер широкого спектру художнього вияву. Причому достатньо специфічному.

Адже, до прикладу, його етюди, що, як правило, пишуться кожним митцем як заголовки для майбутніх полотен, або для відпрацювання певного технічного завдання, є самодостатніми і часто сприймаються як цілком завершені художні твори (№№ 7, 12, 14, 16, 24, 48, або 67, 65, 66 тощо), засвідчуючи точність відтворення стану природи, доби чи ситуації, що привернула його увагу. Вони засвідчують й багатство природи Полісся, у переважній більшості до якого ще не торкнувся Чорнобиль. Вони переконливо підтверджують, що Рівненщина є майже реліктовим краєм, зберегти який є так важливо для нашої культурної ідентифікації.

Але найбільше емоційне враження, гортаючи сторінки згаданого вище альбому, залишає низка акварельних творів (Крим-03, 04, 05 тощо), де помітно його нову якість у творчості, не розкриту у більш відомих творах – мариніст. Адже усе, що пов'язано з водою йому вдається чи не найкраще. Складись інакше умови життя та творчості – і, цілком можливо, Україна мала б помітну постать і в цьому жанрі.

Привертає також увагу і його графіка, найбільш повно відтворена на сторінках альбому, зокрема олівцеві ескізи, в яких найяскравіше втілився талант художника саме як фахівця, здатного відтворити точність рис людини, особливість стану природи тощо, які, як правило, дещо нівелює фарба.

Не погоджуючись із думкою тих, хто підкреслював, що Костянтин Маркович також був нонконформістом і його твори засвідчують цей художній спротив, наголошу на тому, що він, як на мене, був, перш за все, співцем свого Полісся та, частково, Криму, де коротко терміново перебував, здобуваючи інший (ширший, мабуть) мистецький досвід. І в цьому плані саме його художній досвід дає можливість нам відчути історію краю в його природі та людях, як його творцях, помітити чистоту і справжність людських стосунків у минулу добу.

Підсумовуючи, слід наголосити, що незважаючи на відсутність у місті Художнього музею, за тією кількістю художніх експонувань та інших подібних заходів, що відбуваються у Рівному, наше місто вже давно перетворилося на поважний духовний регіональний центр, здатний позиціонувати себе у культурному просторі України не лише низкою унікальних творів художнього бомонду Європи та й країни зокрема, але й постійно демонструвати турботу про тих, хто залишив цей світ. Тим більше, що серед останніх є справді чимало постатей, чий творчий доробок назавжди залишиться у культурному просторі України.

І в цьому плані відсутність Художнього музею зовсім не є перешкодою, як не виступає перешкодою для створення яскравих фото експонувань відсутність, до прикладу, в навчальних планах місцевих закладах вищої освіти спеціальності «Фотомистецтво». Однак м. Рівне явно випереджає провідні культурні центри країни саме за кількістю художніх експонувань та міжнародних фестивалів з цього напряму культурної практики.

Сподіваюся, що частину його художнього надбання, як і якісно підготовлений художній альбом, по завершенні цього експонування, буде передано й до КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей», обласної універсальної наукової бібліотеки, де вони доповнять і складуть ще одну цікаву сторінку регіональної історії культури та стануть предметом подальшого наукового дослідження.

Волинь, 2019 рік.
№ 1420. 12 квіт. С. 2.

«МІЙ ПАРАДЖАНОВ» У РІВНОМУ: ДО ВІДКРИТТЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО ЕКСПОНУВАННЯ Ю.ГАРМАША (КИЇВ) У ВИСТАВКОВІЙ ЗАЛІ МБК

У мистецтві XX століття виник цікавий його різновид — колаж — художній твір, в основі якого лежить монтаж різнопрофільних предметів, на підставі об'єднання яких формується вже новий художній образ.

Серед тих, хто звертався до цієї техніки із тисяч інших митців був і яскравий представник «українського поетичного кіно» Сергій Параджанов, постать, без якої світовий кінематограф XX століття не можна уявити (його кінофільм «Тіні забутих предків» отримав 39 міжнародних нагород, 28 призів на міжнародних кінофестивалях, з яких 24 — гран-прі). Навіть за цими показниками він став культовою постаттю в радянському кіномистецтві.

Людина, не дуже шанована у радянському суспільстві, ще за життя мала чи не найбільшу кількість знакових мистецьких міжнародних відзнак. До прикладу, його синій метелик на синьому тлі став символом Київського Міжнародного кінофестивалю «Молодість» (який майже щороку збирає до сотні країн-учасниць у кіноцентрі Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.Карпенка-Карого), а кришечка, якою закривали свого часу скляні молочні пляшки, перетворена ним на твір мистецтва, з ініціативи Ф.Фелліні стала основою для офіційної медалі переможців міжнародного кінофестивалю в Ріміні.

Утім, якщо для усіх інших творчих осіб колаж став звичною *формою* творчого самовиявлення чи художнього експерименту, то для С.Параджанова він був *засобом* концентрації творчої думки, формою, за допомогою якої можна побачити прекрасне там, де інші його не бачать. А головне — збереження себе як особистості. «Виготовляючи по одному колажу в день, я вижив у таборі», — згадував згодом Сергій Йосипович про час, проведений у таборах Мордовії (і таких художніх зразків він мав понад 800).

Тож виставка з понад 30 світлин із життя цього митця (більша частина з яких має крилаті вислови відомих кінооператорів, режисерів або ж самого С.Параджанова, що дають можливість зрозуміти його життя), людини, яка особисто знала С.Параджанова і зробила чимало фотознімків, знаходячись у його оточенні, беззаперечно викликає інтерес.

Та її сам репрезентант — Юрій Гармаш — відомий український кінематографіст, фотомитець, автор численних культурних проектів, реалізованих останнім часом в Україні. У його творчому активі понад 30 художніх стрічок; за кіносценарій «1000 снопів вітру» удостоєний диплому всеукраїнського літературного конкурсу «Коронація слова», а його світлина «Киянка» увійшла до 10 кращих робіт про Майдан. Одним словом, один відомий майстер представляв творчість іншого.

Це експонування виявило цікавий прецедент: у виставковій залі МБК 6.05 було презентовано, дві, здавалося б, полярні за своєю суттю теми — «Майдан» та «Мій Параджанов». І якщо перша для відвідувачів не стала особливим відкриттям (хоча кожен ракурс бачення відомих подій залишився в пам'яті нашого покоління назавжди), оскільки подібних виставок у місті вже відбулося декілька та й телерепортажі чи власне відвідування Києва восени 2013 р. стало найкращим аргументом для виявлення ворогів і друзів, то друга — виявилася відкриттям, оскільки вона, так би мовити, серед, власне, свого основного завдання, надала іншого бачення й першій проблематиці, дещо її локалізувавши — *митець в умовах політичної несвободи*. І в цьому плані сам факт політичної несвободи є однаковим — чи в середині XX століття, чи сьогодні.

Ця та інші подібні імпрези, що відбуваються постійно в нашому місті загалом, засвідчують певну закономірність: чим складнішим стає життя в країні, чим вищим є градус політичної напруги в соціумі, тим яскравіше реагують митці на ситуацію. І в окресленому плані цей простір у черговий раз переконує нас у тому, що мистецтво у розмаїтті його виявів не лише відбиває реалії життя, але й активно їх формує. Ця думка, сформована майже сто років тому Лесем Курбасом у його «Березолі», активно реалізується у нашому часі вже іншими засобами, утім не менш переконливо.

Інакше кажучи, сьогодення виявляє непередбачувані «паралелі» майже так, я це відбувається і в колажі, коли монтаж декількох

різнорідних предметів, або, відкритий свого часу ще одним талановитим кінорежисером цього ж століття С.Ейзенштейном «монтажний тип мислення», дає змогу виявити інший зміст при об'єднанні різних за суттю предметів чи явищ.

Тож і об'єктивом можна дуже багато сказати, якщо ти маєш що сказати і знаєш як це зробити!

Рівне-експрес. 2019 рік.
№ (20). 16 трав. С. 3.

ХУДОЖНЯ МІКРОМІНІАТЮРА ЯК СВІДЧЕННЯ ЕВОЛЮЦІЇ ТЕХНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Людство в особі обдарованих його представників завжди намагалося відтворити той рівень технічної та художньої культури доби чи суспільного розвитку загалом, на якому воно знаходилося у конкретний історичний час, взявши за основу кращі художні надбання цивілізації. Серед таких репрезентантів є й мікроміниатюра (напрям в образотворчому мистецтві, в якому, як правило, роботи виготовляються і розглядаються під мікроскопом), представлена в розмаїтті своїх форм та виконавців.

Не ставлячи за мету згадати всіх її представників та їх твори, акцентуємо лише на окремих талановитих постатях України в особі М.Сядристого, художні зразки якого знає, без перебільшення, увесь світ. Його мініатюрний «Кобзар» має площу 0,6 мм2, що в 19 разів менше від найменшої японської книги. Товщина її літер складає 0,0035 мм. У книзі 12 сторінок, на кожній розміщено 8 віршованих рядків, дві сторінки – з ілюстраціями. Сторінки можна перегортати кінчиком загостреного волоска. Зшито книгу павутинкою, обкладинка – з пелюстків безсмертника. (Колишній міністр культури України, проректор Київського національного університету культури і мистецтв, проф. С.Д.Безклубенко розповідав автору цього матеріалу про те, що особисто займався пошуком житла для цього майстра «у найтихішому» районі Києва, оскільки рух тролейбуса чи трамваю за вікном під час його роботи видавався останньому стихійним лихом).

Утім і цій книзі також є достойний конкурент – збірка віршів О.Пушкіна, виготовлена ще одним українським фахівцем – М.Маслюком, розміром 0,8х0,4 мм. та об'ємом 0,064 мм.3, тобто в одній маковій зернині вміщається понад 15 таких книжок.

Наведені данні, сьогодні, мабуть, уже перевершені, оскільки людство не зупиняється у своєму розвитку, однак для нас важливим є сам факт еволюції людської технічної думки.

Сьогодні в Рівному можна побачити щось подібне. 24 квітня в обласному краєзнавчому музеї відбулася презентація подібної творчості. На цей раз експонувалися також унікальні зразки, які вже бачив глядач Єгипту, прибалтійських країн, Чехії, США та Росії, а також й багатьох українських міст.

Як свідчать представлені зразки, а їх презентовано 30, автор (В.Казарян – м. Харків) залишився традиційним у формі: це відтворені у мікроміниатюрі окремі пам'ятки світової культурної спадщини – мікрокамея «Лик Ісуса Христа на рисовому зерні», а також *портрети*, зокрема: Мерелін Монро – розміщений на торці волосинки, О.Пушкіна, А.Шварценеггера; *скульптурні композиції* («Зоопарк у волосині», «Караван верблюдів» у вушці швейної голки, «Слонів-еквілібристів, балансуючих на людській волосині»), *вражаючі своєю витонченістю мережива* з 1/100 людської волосини, що шокують своєю красою та довершеністю. Сюди віднесемо й найменше в світі зображення Пресвятої Богородиці з немовлям, виконане на зрізі рисового зерна, яка намальована олійними фарбами. Пензлем художнику при цьому слугувала 1/100 частина волосся!

І все це зроблено за унікальними технологіями, які функціонують майже на межі людських можливостей.

На виставці можна ознайомитися з іншими гранями таланту цього унікального майстра – поетичним збірником у 3-х тт., а також довідатися про специфіку виготовлення цих шедеврів.

Загальним враженням із цього експонування може бути лише одне – установи культури Рівненщини всіляко намагаються розширити предметний ряд можливих художніх презентацій, максимально повно подати глядачу краще з можливого. Тож у цьому плані галузь постійно демонструє свій шлях до змін.

Виставки продовжить свою роботу до кінця червня. Приходьте, не пожалкуєте!

Волинь, 2019 рік.
№ (1422). 26 квіт. С. 2.

30-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ

30 річчя – це достатньо значний період у діяльності не лише будь-якої людини, але у житті творчого колективу. Тим більше, коли цей колектив є не лише візитівкою нашого міста, а його брендом.

28 та 29 березня у приміщення палацу культури «Текстильник» відбулося святкування 30-річчя хореографічної агенції «Едельвейс».

30 років – це тисячі учасників, які вже досягли певних висот у хореографії, або опановують її складні сходинки. Це сотні щасливих родин, що пишаються своїми дітьми; це й низка перемог, як результат наполегливої роботи та успішних виступів на численних конкурсах.

Назву декілька з них: «Едельвейс» – супер-фіналіст телеконкурсу «Утренняя звезда» (1992–1993, 1996 рр., м. Москва); учасник міжнародного Гала-концерту фестивалю «Слов'янський базар – 95» (м. Вітебськ, республіка Білорусь); лауреат відкритого Всеукраїнського рейтингу популярності «Колесо Фортуни – 97» (в номінації «Ансамбль року України»); лауреат міжнародного фестивалю-конкурсу «Надії Європи – 99» (м. Сочі); переможець (Гран-прі) міжнародного фестивалю-конкурсу «Земля під білими крилами – 2000» (республіка Білорусь); чемпіон «Прем'єр Ліги-2001»; кращий хореографічний колектив м. Рівного (2005, 2006, 2007 рр.); учасник творчих звітів Рівненщини в м. Києві в 2001, 2005, 2009 рр. тощо. А ще – колектив нагороджений почесною відзнакою Міжнародного Академічного Рейтингу популярності 2006 р. «Золота фортуна» (м. Київ); він – переможець фестивалю «Інший вимір – 2011» (м. Луцьк); лауреат міжнародного фестивалю «Слов'янський вінець – 2011» (м. Кранево, Болгарія); лауреат першого телевізійного проекту «Ритмы будущего» (переможці – «Едельвейсики», «Сузір'я Едельвейс») (м. Київ, 2012 р.); міжнародному конкурсі «Єврофест-2018» (м. Львів) та учасник низки фестивалів і різноманітних звітах, Днів міста, конкурсів, олімпіад. Колектив здобув перемогу у всеукраїнському фестивалі дитячої хореографії «Весняні ластівки» та «Ритми майбутнього» (м. Львів, 2013 р.) і цей список можна продовжити.

Варто наголосити, що окрім, здавалося б, звичної справи – хореографії, учасники шукають себе в різних амплуа, серед яких – ініціатори телевізійного проекту «З ранку до ночі», «Школа читця» тощо, мета яких – вийти за межі суто танцювальної практики.

Вони – ідейні натхненники відомих же хореографічних проектів: Всеукраїнського хореографічного фестивалю «Art soul Rivne», «Танцювальний БУМ», шоу-вистави для дорослих «Аліса», поетично-хореографічної вистави «Лялькар» та інших, презентованих у Львові, Ужгороді й інших містах, де й були відзначені високими нагородами та дістали схвальні відгуки у глядачів й журі.

У свої творчості колектив активно співпрацює з симфонічним рок-оркестром «Brevis» під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Г.Фіськова, презентуючи для широкого загалу шанувальників яскраві творчі проекти, що не залишають байдужими тих, хто хоча б один раз побачив їх виступ.

Щодо святкування ювілею колективу, то воно відбувалося досить помпезно. За два ювілейних дні усі бажаючі мали можливість побачити 64 хореографічних номери (не лише добре відомі жителям міста, але й 10 прем'єр), до реалізації яких залучено понад 600 осіб.

Початок дійства розпочався зі своєрідного балу, до проведення якого залучили понад 150 батьків. Серед сценічних номерів презентовано кращі фрагменти з добре відомих проектів «Лялькар» та «Аліса», споглядаючи які, сподіваюся, кожен мав нагоду хоча б на декілька хвилин замислитися над нашим сьогоденням та подумки поринути у своє життя.

Родина «Едельвейс» сьогодні – це народний *ансамбль сучасного танцю «Сузір'я Едельвейс»* (кер. – Присяжненко О.С.), *зразковий ансамбль «Едельвейс»* (кер. – Супонькіна-Лагнюк В.С. (переможець «Форуму молодих лідерів Рівненщини», 2013 р.), хореографи – Мельник Т.О., Гапончук О.В.). Це і майбутнє ансамблю – *«Едельвейсики»* (кер. – Лагнюк Т.В., хореографи – Лагнюк І.О., Пелешок О.С.).

Оригінальним було й оформлення сцени – «світлове зоряне небо», посеред якого розміщено led екран, на який здійснювалася трансляція усього того, що відбувалося на сцені, а також демонстрація кращих фрагментів із добре відомих проектів колективу. Це й пряма

трансляція «закулісся», тобто підготовки до виходу учасників на сцену.

Ювілей, беззаперечно, запам'ятається. Запам'ятається він ще й відзнаками: міський Голова В.Хомко вручив колективу сертифікат на 30 тис. грн. для придбання сценічних костюмів, а начальник міського управління культури і туризму Т.Максименко подарував від своєї родини сертифікат на придбання радіо-мікрофону, необхідного у повсякденному мистецькому житті колективу.

Волинь. 2019 рік.
№ 1419. 5 квіт. С. 7.

СЕРГІЙ ПАРАДЖАНОВ І ЮРІЙ ГАРМАШ: ФОТО КОЛАЖ У М. РІВНЕ

Характерною рисою талановитої людини є, як відомо, її універсальність, тобто вміння виявити власні здібності у різних сферах та формах творчості. І в цьому плані Україна має чимало постатей, здатних це переконливо підтвердити.

6 травня у виставковій залі МБК відбулася зустріч із відомим фотохудожником, кінооператором, членом європейської асоціації кінооператорів I.M.A.G.O, творчий доробок якого складає понад 30 художніх стрічок – Ю.Гармашем. І це викликає повагу, зважаючи на стан вітчизняного кінематографу останніх десятиліть. Але на цей раз він виступив в новій іпостасі: презентував власну фотовиставку під назвами «Мій Параджанов» та «Майдан».

Факт згаданого експонування цікавий із багатьох причин і першою з них, є та, що такий титулований митець презентує фотографії з життя іншого відомого колеги, який входить до культових постатей «українського поетичного кіно». А за кількістю нагород, отриманих лише за один фільм «Тіні забутих предків» (38 міжнародних нагород, з яких 28 гран-прі) – занесений до книги Рекордів Гіннеса.

Цікавим видається й той факт, що Ю.Гармаш власну творчу кар'єру розпочав із відомим національним кіно митцем Л.Осикою, виконуючи обов'язки оператора у також знаковому українському фільмі з яскравим етнокультурним тлом – «Захар Беркут».

Як бачимо, національна літературна класика може скласти достойну конкуренцію світовому кінематографу. Як і режисери, адже і С.Параджанов, і Л.Осика позиціонували себе як українські кіно митці.

Головною відмінністю цієї виставки є, мабуть, та, що і С.Параджанов, і Ю.Гармаш належать до одного типу художника – майстрів несподіванки, тобто і в першій частині виставки про, власне сторінки життя кінорежисера, і в другій – про Майдан, мова йде не про типові, загальновідомі ситуації, чи надзвичайно драматичні події і в житті С.Параджанова, і в «житті» Майдану, а експонуються абсолютно буденні речі – режисер у себе вдома, або із вдовою І.Миколайчука, або в інших, неочікуваних ситуаціях, коли мовчання починає «говорити». І саме в ньому розкривається єство людини.

Теж саме можна стверджувати і про експозицію «Майдан», на якій – лише люди, причому не у критичних ситуаціях, а вже після, або перед подіями, однак і в першому, і в другому випадку на їх обличчях лежить думка – думка про те, чому це сталося, що буде далі... з ними, країною.... І ця думка «читається» всюди: і там, де камера зафіксувала представників старшого покоління, і зовсім малих дітей. Утім, від усіх цих образів йде потужна інформаційна хвиля, вони – «говорять».

І на останок – світлини Ю.Гармаша – це справді художні портрети – портрети події, ситуації, чи особистості. Це – завершені роботи, які повною мірою можуть експонуватися і кожна окремо, і в певному інформаційному блоці. І їх емоційний заряд буде не меншим, чим духовний заряд усього експонування. Утім, у цьому й полягає талановитість чи майстерність майстра.

А якщо до цього додати факт безпосереднього спілкування з Ю.Гармашем, який особисто презентував цю подію та перегляд короткометражного відео ролика з експонуванням світлин, що не увійшли до пропонованого художнього ряду, то відкриття виставки стало справді непересічною подією у нашому місті, як і багато з того, що експонується у нашому місті, виводячи його у помітний культурний центр України.

Волинь, 2019 рік.
№ (20). 17 трав. С. 4.

ПРОСВІТНИЦЬКІ ОБРІЇ ГАЛЕРЕЇ «ЄВРО-АРТ»

Кожна мистецька структура для успішного позиціонування себе в культурному просторі обов'язково має постійно розширювати межі власного впливу. Успішно це робить й актив галереї «Євро-Арт», розуміючи, що для кращого сприйняття творів мистецтва потрібно мати художньо сформовану публіку, яка «розуміється на цьому мистецтві та вміє насолоджуватися красою».

Тож 17.05 у її виставковій залі відбулася публічна лекція заступника генерального директора з наукової роботи Львівського національного музею ім. Андрея Шептицького Оксани Білої, яка три місяці тому презентувала фрагмент колекції творів І.Труша у нашому місті.

До речі, цей музей має найбільшу колекцію його творів (понад 350 од.), а лектор і спеціалізується саме на цій проблематиці.

Потрібно відзначити, що як і кожна неординарна особистість вітчизняного мистецтва, творчість якої розгорталася у складний для України час (20-30 роки XX століття у Львові), мала не просту подальшу творчу біографію, незважаючи на своє визнання в країні чи Європі. Тож зняттю ідеологічних нашарувань та оприлюдненню інформації з власного наукового пошуку і призначалася ця зустріч. Добре ілюстрована візуальним рядом та подана мистецтвознавцем ця майже двогодинна інформація, беззаперечно, справила враження на присутніх, тим більше, що проводився цей виступ у залі, де ще експонувалася значна кількість (47 полотен) Івана Труша.

Найбільш яскраве враження залишили у слухачів, виходячи з реакції аудиторії, деталі не лише творчого життя, організаційно-культурної діяльності (адже художник мав достатньо поважне реноме серед галицької інтелігенції, будучи співорганізатором двох потужних виставок українського мистецтва у Львові та Києві, що спрямовувалися на консолідацію національних мистецьких сил; створення, спільно із С.Людкевичем, – першого в Західній Україні Товариства для розвитку українського мистецтва, друку професійного часопису та інших знакових для художньої інтелігенції справ), але й значні подробиці його художньої біографії, родинні зв'язки, майже інтимні деталі стосовно організації творчого процесу тощо.

Акцентуючи увагу на невідомих біографічних моментах п. Оксані вдалося створити оригінальний образ національного митця, виявити його, так би мовити, культурне тло, на якому розгорталася творчість українського імпресіоніста, прослідкувати широкі культурні контакти національної інтелігенції (адже дружина художника була дочкою відомого українського громадського діяча М.Драгоманова; і вже одружившись, вони підтримували тісні контакти з Лесею Українкою, О.Пчілкою, І.Франком, М.Павликом тощо).

Явно не очікуваним виявилася й інформація стосовно створення лектором, на підставі наявних архівів, генеалогічного «дерева» художника, яке дало можливість уперше прослідкувати його мистецькі корені, уточнити чимало сторінок творчої біографії. Та й сам факт звернення автора лекції до різноманітних метричних книг, спогадів, інших зразків джерельної бази, робота з реставраторами, уміння інтерпретувати виявлений матеріал дає підстави сподіватися на очікування у найближчому часі фундаментальної монографії, запропонований матеріал якої, сподіваюся, й оприлюднювався в мистецькій залі «Євро-Арту». Одним словом, присутні (місцеві митці, співробітники музейних установ, науково-педагогічні працівники ЗВО) отримали якісний культурний продукт, що народжувався у процесі не дуже популярної сьогодні форми – лекції, професійне проведення якої зробило свою добру справу.

А літо у нашому місті розпочнеться з чергової презентації у цій же залі художньої творчості уже добре знайомих рівненській публіці львівських митців – Ю.Ямаша і Ю.Патика, яких завжди супроводжує знаний львівський мистецтвознавець Роман Яців, професійний коментар якого завжди допомагає краще зрозуміти сутність творчості експонента чи надає специфічний ракурс бачення його твору.

Приходьте! Це чергове свято для любителів образо творення.

Волинь, 2019 рік.
№ (21). 24 трав. С. 7.

«МУЗЕЙНІ ГОСТИНИ» ЯК ФОРМА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ОЗНАК: ДО ПРОВЕДЕННЯ ЧЕРГОВОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ У М. РІВНЕ

Народна регіональна культурна практика завжди вирізнялася небаченим розмаїттям форм, у яких кожен, кому даровано художні здібності, має можливість їх виявити. Саме вона демонструє сьогодні, що може зробити людина, осяяна творчістю. І це при тому, що подібні презентації, які активно використовують методичні органи сфери культури, здійснюються за мінімальної фінансової підтримки (фактично, проїзд до місця експонування).

Формою репрезентації цієї ініціативи у м. Рівне є традиційні «Музейні гостини» – захід, що чимало років збирає наприкінці травня на території КЗ «РОКМ» безліч художньо обдарованих людей, які, всупереч існуючій думці про занепад народної творчості і духовності загалом, демонструють, на що здатна людина, яка поставила собі за мету змінити хоча б навколо себе локальний світ на краще, надавши йому яскравих барв.

Перевагою цієї організаційної форми є те, що саме «гостини» у Рівному, як і подібний захід в Острозі, демонструють постійне урізноманітнення форм культурної діяльності та якості художніх виробів. Принаймні, черговий захід, а це понад 400 лише експонентів, це вкотре переконливо засвідчив. Як засвідчив він і постійний та стійкий інтерес до національної культурної практики відвідувачів. Саме там, на ярмаркових «гостинах», традиційно можна придбати безліч справді унікальних речей для облаштування власного побуту, створити собі національний культурний острівець, який вирізнятиме вас у сучасному глобалізованому світі. Саме там можна долучитися до майстер-класів і збагнути, настільки це можливо навіть від разового дотику, сутність творчості, спробувати це продовжити й самому. Ці заходи, формуючи нове культурне середовище, стимулюють нас й надалі залишатися у ньому, поступово розширюючи обрії власних контактів з культурою.

Тут можна побачити значно оновлений репертуар регіонального друку, твори якого допоможуть дізнатися чимало цікавого про свій край, сторінки його складної історії та людей, які їх формували чи змінювали. Це можна стверджувати і про регіональну художню вишивку, кращі зразки якої презентовано нещодавно широкому загалу місцевої інтелігенції книгою співробітниці музею Алли Українець, професійно сформованій ще одним фахівцем із РОКМ – Віктором Луцем. І на «гостинах» можна без особливих проблем переконатися у розмаїтті цієї вишивки, споглядаючи як святково вдягнених представників районів Рівненщини та інших регіонів України, так і експоновані високовартісні вироби місцевих майстринь, що поступово і впевнено поповнюють світові колекції шанувальників національного регіонального строю.

Серед іншого, – фактично заново відроджене художнє різьблення, лише побачивши яке можна справді зазирнути у глибину і розмаїття творчості місцевих «дерев'яних» майстрів; численні вироби з теракоти, втілені у безлічі художніх форм, а надто, – в надзвичайно оригінальних філіжанках, які нададуть вашій каві не знаного досі смаку, адже матеріал, якого фони створені, зберігає прадавні смаки віків. І чужий віденський напій – кава, що поширився у старій Європі також завдячуючи підприємливому українцю, стане набагато смачнішим, оскільки до нього додасться й присмак рідної землі...

Узагалі, буваючи щорічно на цьому святі, можна стверджувати (переглядаючи, до прикладу, мистецькі вироби з художнього ковальства, ткацтва, лозоплетіння з будь-яких місцевих матеріалів, або забутого промислу – бортництва), що не існує сьогодні такого художнього бажання, яке б не змогли задовольнити місцеві майстри декоративно-ужиткового мистецтва!

Підкреслимо, що ці заходи вирішують й ще одну надзвичайно важливу функцію – профорієнтаційну; і цього річ сформовано навіть окрему локацію із представників розмаїтої мережі професійно-технічних коледжів, яку дають молоді добрий зразок того, що може сьогодні середня спеціальна освіта.

...Будь-яка презентація, – це, перш за все, підсумок. Підсумок руху, творчого пошуку, позиціонування себе у національному культурному просторі. І «Музейні гостини-2019» – це також підсумок художньої ініціативи народних майстрів Рівненщини весни 2019 року. Це –

результат організаційно-культурної діяльності методичних служб галузі, завдячуючи яким усе це й відбувається сьогодні. Але вони, ці «гостини», — це і реальна перспектива подальшого розвитку народної культурної практики в регіоні, яка лише у новітню добу здобула собі можливість постати у такому розмаїтті, демонструючи непереможний дух, культурне єство художніх лідерів регіону, їх бажання й надалі, долаючи будь-які організаційно-фінансові, ідеологічні тощо перешкоди та непорозуміння, об'єднувати населення навколо прекрасного, формувати його високу духовну культуру, створювати йому комфортне культурне середовище, заземлене на національний ґрунт. Адже саме цим ми будемо цікаві не лише Європі, куди постійно закликають нас політики. Тим більше, що у Європі багато чого із *навіть демонстрованого* на наших «гостинах» уже давно немає; там воно зникло безповоротно.

Тож може краще *зміцнювати власну національно-культурну ідентичність*, якою ми будемо цікаві світові і яка убереже нас від зайвих та не виважених подальших кроків у цьому складному сучасному і вкрай заполітизованому житті!?

Адже навіть те художнє розмаїття, що демонструвалося лише на цьому заході, є, в першу чергу, свідченням духовного здоров'я індивіда, етносу, нації, як найголовнішої підстави для позиціонування себе у світовому культурному просторі!

Культура і життя, 2019 рік.
№ 22. 31 трав. С. 3.

СПАДЩИНА ЛЬВІВСЬКОГО ХУДОЖНИКА ПЕТРА ГРЕГОРІЙЧУКА (1914-1990 РР.) У РІВНОМУ (ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ АЛЬБОМУ-МОНОГРАФІЇ МИТЦЯ В «ЄВРО-АРТ»)

Уже доконаним є факт того, що як тільки мова заходить про культурно-мистецьке життя міста, обов'язково згадується галерея європейського живопису «Євро-Арт».

Не перераховуючи загальновідомих причини для такого висновку, слід знову акцентувати увагу на тих імпрезах, що відбулися там останнім часом. І серед них, проведена 14 червня чергова культурно-мистецька акція — презентація художнього альбому відомого львівського митця Петра Грегорійчука (1914-1990 рр.).

Додам трошки біографічної інформації: майбутній митець народився у с. Видинів, в Івано-Франківській обл. Після тривалих художніх пошуків і навчання в Кракові та Варшаві (з 1932 р.), повернувся до Львова (початок 1940-х р.), де й відбулося його духовне зростання, орієнтуючись у власній творчості на колористичну палітру західноєвропейської традиції нового часу.

Вів активну виставкову діяльність в Україні та за її межами, свідченням чого є майже 60 художніх виставок (Львів, Київ, Ужгород, Чернівці, Запоріжжя, Рига, Варшава, Краків, Токіо, Москва), проведених за радянської доби. Провідний напрям творчості — станкова графіка, монументальний розпис і декоративне панно. Відомий і як меценат, адже у 1985 році подарував 97 власних полотен Львівській картинній галереї, а також понад 100 творів теперішньому Національному музею ім. Андрея Шептицького. Частина його спадщини зберігається сьогодні у музеях України (Київ, Львів, Тернопіль, Кропивницький, Володимир-Волинський) і за кордоном (Токіо, Москва, Ульяновськ, Магнітогорськ), багатьох приватних колекціях (Україна, Польща, Литва, Росія, Канада, США).

Творами його монументального розпису та декоративного панно оздоблені установи в Тернополі, Івано-Франківську, Тирасполі, Ставрополі, а також міський простір у Луганській області.

Традиційно у художніх заходах, організованих у галереї за участі мистецької еліти Львова, беруть участь не лише самі митці, а й мистецтвознавці, відомі постаті міста, представники художніх родин тощо. От і на цей раз група львівських митців, очолена проф. Національної академії мистецтв Р.Яцівим, а також донька і онука (Марія і Соломія Ониськів) прибули до Рівного для презентації художнього альбому свого іменитого родича.

Доречно нагадати, що Західна Україна завжди позиціонувала власну мистецьку школу художніми елітами: родинами Барвінських, Колесс, Крушельницьких, Свенціцьких, Шептицьких та безлічі інших, кожна з яких, як правило, понад 100 чи 200 років перебувала на культурному обрії Галичини, активно впливаючи на її культурний простір, знаходячись серед провідних музикантів,

диригентів, видавців, організаторів культурного простору в особі засновників музичних закладів, художніх спілок чи перших професіональних художніх або соціальних (С.Людкевич та І.Труш – Спілка українських професійних музик у 30-ті роки ХХ століття) товариств.

Окрім завжди оригінальної та глибокої і на цей раз доповіді Р.Яціва стосовно сутності події й «колажної» характеристики творчості П.Грегорійчука, присутні могли насолодитися музикою у виконанні львівського камерного хору «Осанна» церкви Премудрості Божої Свято-Іванівської Лаври Студійського Уставу зі Львова під орудою В.Беня, який запросили самі учасники цієї презентації, а також послухати спогади дружини народного художника України В.Патика про культурне середовище Львова, специфіку творчої праці митців, їх психологічний стан, роль оточення і родини у подальшій творчості.

Рівне, до речі, стало другим містом країни, де відбулася подібна презентація.

Приємною несподіванкою стали й подарунки гостей у вигляді художнього альбому-монографії – першого повного видання багатогранної спадщини митця, який передано куратору галереї, доц. РДГУ Ларисі Костюк, автору цієї статті та науковій бібліотеці РДГУ. Альбом, зі слів гостей, надруковано у тримовному варіанті, а відтак є добра нагода ознайомити з цією спадщиною і західноєвропейські країни.

Високе мистецтво – завжди надзвичайно витратна галузь і існувати воно може лише у заможній країні. Однак, зважаючи на ситуацію, що склалася сьогодні в Україні, наголошу на тому, що майже усі ці заходи в галереї відбуваються на повній економічній складовій самих учасників, а отже демонструють їх високу громадянську культуру, бажання й надалі просувати у регіональний інформаційний простір власний культурний продукт, сподіваючись у такий спосіб продовжувати формувати та поглиблювати духовну культуру місцевої інтелігенції. Адже так робили і їх попередники, сформувавши потужну культурну характеристику краю, якою й вирізняється нинішня Західна Україна.

Тож незважаючи на складну економічну ситуацію, суттєві політичні негаразди в країні і нестабільність у її регіонах, культурний простір, на щастя, демонструє й надалі високу соціальну активність та професіоналізм його лідерів, що й дає підстави для економічного відродження країни. Адже культурне життя, духовний простір є, як відомо, лише надбудовою тих процесів, що зароджуються у глибинах національної свідомості, а вона, у свою чергу, свідчить про міцне національне коріння народу.

Волинь, 2019 рік.
№ (25). 21 черв. С. 3.

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ЧИННИК ЗМІН У СТАВЛЕННІ ДО НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Літо 2019 року багате не лише на спекотні дні, але й на запеклу боротьбу у різноманітних конкурсних змаганнях. На ставлячи за мету розглянути усі їх форми прояву, акцентую лише на одному з них, а саме на вже традиційному міжнародному фестивалі дитячої творчості «Золотий лелека», що відбувається в МДОЦ «Космос» наприкінці червня-початку липня на березі Чорного моря у с. Рибаківка Миколаївської обл.

У цьому році – вже XXII художній захід, у якому взяли участь понад 600 дітей із фактично усіх областей України, а також Білорусії та Молдови. Безліч номінацій фестивалю (вокальне мистецтво, інструментальне виконавство, образотворче і декоративно-прикладне мистецтво, театральне мистецтво, хореографія і театр мод, фотомистецтво), кожен із жанрів яких мав чимало своїх видів, дозволив учасникам максимально повно виявити себе у різних номінаціях. Окремі з них пробували представити себе у декількох видах одночасно.

Не вдаючись у детальний аналіз художніх конкурсних програм, напрям яких зрозумілий, виходячи з сутності того чи іншого виду мистецтва, а також репертуару, що зумовлювався художніми можливостями дітей і організаційно-культурним потенціалом художніх керівників, відзначу, що Україна має значну перспективу, принаймні у художній творчості, оскільки щороку, і фестиваль це засвідчує повною мірою, зростає художня культура учасників; в їх репертуарі відсутні примітивні

твори, їх виступи вирізняє якісне технічне оснащення (музичні інструмента та «мінусовки», професійні художні техніки і життєствердж уюча палітра тем й оригінальні витратні матеріали тощо), вміння триматися на сцені, майже «доросла» культура звуку (і у вокалістів, і в інструменталістів) та ще безліч того, що забезпечують високі результати учасникам, художнє задоволення організаторам, членам журі та глядачам.

Відзначу також і невичерпну фантазію та культурний потенціал організаторів цього дійства. Адже шестиденний творчий марафон надавав широкі можливості його виявити, залучаючи до участі представників майже усіх областей України та далекого зарубіжжя. Виявив він також оригінальний тип мислення членів сценарної групи та усіх тих, хто долучався до підготовки детального «прайсу» щоденних заходів у «вигляді» дитячих дискотек, численних «художніх мандрівок», проведення конкурсних прослуховувань, патріотичних і традиційних заходів із нагоди Дня Конституції України, Дня молоді, а також розважальних емоційних імпрез типу Дня Нептуна, Конкурсу фігур на піску, які залучали до його реалізації не лише учасників фестивалю, але й, здається, дітей усього узбережжя. Він також засвідчив факт того, як швидко змінюється українська школа, а надто її важлива складова – спеціалізований її тип (адже захід уже 22 роки поспіль організує Миколаївська експериментальна спеціалізована школа «Академія дитячої творчості» під керівництвом творчої групи педагогів на чолі з її директором – Ганною Матвєєвою), який завжди є флагманом, культурним зразком, що демонструє характер впливу на зміну дитячого середовища, його бажання займатися творчістю та брати участі у цьому процесі. І факт того, що вже у травні цього року, згадана Академія лише протягом дня провела конкурсний відбір на навчання, отримавши вкотре 10 дітей на одне місце і у вересні почне втілювати яскраву програму педагогічного експерименту, заземлену на художній складовій, підтверджує перспективу художньої освіти і зміну ставлення до неї в соціумі. Тоді як переважна більшість українських закладів вищої освіти на початку нового навчального року матимуть вкотре проблеми з прийомом студентів. І цей факт засвідчує, що ціннісні орієнтації українських батьків (нехай, може, не переважаючої, однак дитячої вікової групи) спрямовані на впевненість, що в Україні сформуються належні обставини для творчої самореалізації.

Трансляція відкриття та закриття фестивальних заходів здійснювалася декількома телеканалами. Ця інформація є в мережі Інтернет і дає добрий привід звернути увагу на роль художньої культури у виховному просторі країни.

Однак, цей висновок був би не повним, якби не згадати й традиційну вже літню Академію педагогічної творчості, що організується, за ідеї лідерів Миколаївської спеціалізованої ЗОШ, постійно зростаючою групою національних педагогів, які не лише на узбережжі Чорного моря, але й у навчальних кабінетах цього закладу, ще двічі на рік обговорюють, залучаючи до цього процесу й провідних митців країни (які є визнаними майстрами в певному жанрі, або очолюють художні колективи з різних видів мистецтв), шляхи розвитку української школи та безліч проблем, пов'язаних із формуванням нової генерації української молоді, здатної не брати участь згодом в обговоренні пустої балаканини окремих політиків, а займатися конкретними справами, в основі яких лежить мистецтво.

Їх досвід, багаторазово обговорений та описаний у низці книг, статей, брошур, захищених дисертаціях її співробітників, дає міцне підґрунтя не лише для його популяризації, але й для вироблення нової інформації, нових алгоритмів педагогічної дії, інтегративних і фахових компетентностей, про формування яких йдеться в усіх Стандартах вищої освіти, ухвалених Кабінетом Міністрів України і багаторазово трансльований національними ЗМІ та різноманітними друкованими джерелами інформації.

До речі, і в цьому році представники Рівненщини здобули найвищі відзнаки: гран-прі фестивалю виборола Анастасія Павлюк (II вікова категорія, «декоративно-прикладне мистецтво», Рівненська ЗОШ № 23, кер. І.Зайцева) та І місце у цій же віковій категорії здобула Дарина Занога – хореографія.

Волинь, 2019 рік.
№ (27). 5 лип. С. 4.

«ХУДОЖНИК, ЯКИЙ УМІВ ЛЮБИТИ...»: ДО ВІДКРИТТЯ ЕКСПОНУВАННЯ СЕРГІЙ ШИШКА В ГАЛЕРЕЇ «ЄВРО-АРТ»

Осінь, як відомо, — пора збирання врожаю. Для шанувальників мистецтва нашого міста — це й час відкриття нового творчого сезону чи не найпопулярнішої у рівненської художньої інтелігенції галереї європейського живопису «Євро-Арт». Тож усім, хто відвідав 6.09 її приміщення — випала добра нагода переконатися у справедливості наведених на початку цієї статті слів.

Однак не лише оновлений інтер'єр, але й новий варіант експозиційних зал (зокрема, ще одна виставкова зала у клубному кафе) — дещо розширений і зі смаком упорядкований, — дає змогу розгорнути експозиційну діяльність у новому вимірі: з більшою кількість площ для експонування, кращим освітленням, спокійною і вишуканою кольоровою гамою її стін, тон яких дає можливість зосередитися на сприйнятті твору, невеличкими локаціями для спілкування чи демонстрації творчості специфічних за манерою письма художників....

До речі, для усіх, хто хоче опанувати абетку образотворчого мистецтва, галерея відкрила спеціально підготовлене для цього приміщення по вул. Відінській. Та й відкриття вже оновлених зал відбулося з оновлення загального контексту експозицій.

До традиційних, наявних у галереї художніх серій із творів Дж.Пауелса та М.Глущенка, додалися чимало нових картин І.Труша, А.Ерделі, А.Коцки, Й.Бокшая, Г.Косміаді, К.Литвина, низки львівських митців.

Відтак нова експозиція стала також певною інтригою, що підкреслював і сам задум експонування, адже перед відвідувачами постала серія, мабуть, самого не публічного у приватному житті художника, митця, який значну увагу приділяв аналітичності, деталям, почуттю і передав своїм учням безліч прийомів, спрямованих саме та точність художнього бачення природи та міського простору.

Отже, — Сергій Шишко (1911-1997 рр.) — Народний художник УРСР, Народний художник СРСР, лауреат Національної премії УРСР ім. Т. Шевченка.

Розширюючи біографічну довідку, наголошу, що навчався він у Київському художньому інституті (1933 р., клас Ф.Кричевського і О.Богомазова), а завершив навчання в Інституті малярства, скульптури та архітектури Всеросійської Академії мистецтв у Ленінграді (клас Б.Йогансона, 1943 р.). Із 1944 року жив і працював у Києві, який став для нього головним джерелом творчого натхнення.

Саме йому, Києву, митець присвятив понад 40 років творчого життя та понад 100 художніх полотен, об'єднавши їх у монументальний цикл «Київська сюїта», за що цілком заслужено здобув найвищу національну відзнаку у 1982 році.

Складні і тривалі обставини особистого життя змушували художника шукати розраду у мистецтві, аби компенсувати брак емоцій: «....Я завжди починаю працювати лише тоді, коли поетичне, гарне, передусім у кольоровій гаммі, відкривається в своїй реальній дійсності, коли відчуваю, що не можу не писати... важливу роль при цьому відіграють не лише безпосередні враження, але і спогади, асоціації і мрії».

У прес-релізі цієї його виставки наголошено «...Як французькі імпресіоністи змалювали Париж кінця XIX століття, так і Сергій Шишко залишив нам ліричний портрет Києва середини XX століття з імпресіоністичним фокусом».

Одним із найулюбленіших мотивів творчості митця була вулиця з її виром життя. Він малював міські вулиці в різні пори року, у свята і будні. Постаті людей на його картинах — обов'язковий, творчо обумовлений елемент композиції. Бо саме люди, їх життя, їх почуття й емоції — це і є місто».

Сьогодні у залах рівненського «Євро-Арту» представлено лише декілька полотен «міського» напряму та майже 20 натюрмортів і пейзажів, виконаних у період творчої зрілості майстра. На них — природа України, побачена і відчута крізь призму художнього світу митця.

Тож найменш публічний художник, завдячуючи родині Алли і Леоніда Волошунів, групі ентузіастів на чолі з доценткою РДГУ Ларисою Костюк, сьогодні здобув визнання та популярність й у рівненської публіки.

Виставка триватиме до кінця жовтня. Приходьте, не пошкодуєте! Ця виставка — суголосна нашому сьогоденню, а отже несе значний емоційний заряд позитивної енергії.

Волинь, 2019 рік.
№ (34). 13 верес. С. 2.

ФЕСТИВАЛЬНА ПРАКТИКА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ : РЕГІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД І ТЕНДЕНЦІЇ

У час надзвичайної інформаційної насиченості культурного простору, організатори будь-якого мистецького заходу намагаються знайти, перш за все, цікаву форму презентації мистецького матеріалу. І це особливо помітно під час проведення фестивалів – тематичних заходів, що організуються в регіонах. 1.08 у м. Рівне розпочалася чергова мистецька імпреза – MUSICA VIVA ORGANUM, що продовжує багаторічні творчі демонстрації колишнього міжнародного фестивалю «Дивовижний світ органу», започаткованого К.Огарковою.

Не зупиняючись на характеристиці самого фестивалю, оскільки переповнена зала філармонії під час його проведення засвідчила наявність у місті художньо освіченої публіки, для якої подібні концерти є важливою формою проведення вільного часу, та й низки публікацій у регіональній періодиці, наголошу лише на якісному складі учасників і особливостях його проведення, поклавши в основу характеристику тільки одного фестивального дня.

Отже, 4.08 відбулася потужна тематична імпреза з 12 композицій геніального представника італійської барокової музики кінця XVII – середини XVIII століть – А.Вівальді – «Пори року». Програма презентована групою львівських митців, зокрема органістки п. О.Мацелюк, в активі якої не лише значний досвід музично-теоретичного дослідження в царині улюбленої музики, підтверджений науковим ступенем кандидата мистецтвознавства, але й гастрольної практики в Україні (виступаючи у якості солістки Будинку органної і камерної музики у Трапезній Отців Домініканців, а також виконуючи чимало композицій на знаменитому органі Яна Сливінського в Архикафедральній базиліці Вознесіння Пресвятої Діви Марії) й за її межами – Швейцарії, Німеччині, Франції, Іспанії, Данії, чеських містах Оломоуц і Брно (2017 р.) та польському Вроцлаві.

Сьогодні чимало виконавців-інструменталістів намагаються брати участь не лише у концертній діяльності, але й розширити її межі, чи надати їй *бажаного* їм ракурсу. І в цьому плані п. *О.Мацелюк* та її колеги не є виключенням. Адже вона – засновниця фестивалю «Pizzicato e cantabile» (2016-2017 рр.), постійна учасниця львівських фестивальних імпрез «Віртуози», «Ніч у Львові», фестивалю сучасної музики «Контрасти» тощо.

Зважаючи на її поважне гастрольно-концертне реноме, для неї пишуть органні твори сучасні композитори, зокрема Christofer Pardini (Італія), Peter Mahajdik (Словаччина), львівський композитор Б.Котюк, який створив понад 30 сольних і органних ансамблевих творів, враховуючи її творчі можливості.

Незважаючи на широку концертну практику, вона продовжує й розробку дисертаційної теми «Сакральне і профанне в органній творчості композиторів України та Чехії», плануючи здобути науковий ступінь доктора наук, розуміючи, що лише опанувавши усі таємниці музики, сутності композиції, виявивши форми міжрегіональних і міжкультурних контактів митців та безліч інших деталей творчого процесу, можна стати досконалим інтерпретатором, спробувати сказати власне вагоме слово у мистецтві.

Серед її колег-учасників цієї імпрези, й кандидат мистецтвознавства, викладач Національної музичної академії ім. М.Лисенка *О.Гаргай* (скрипка) та фахівець із художнього текстилю (Національна академія мистецтв) – *О.Куц*, на творчому рахунку якої персональні виставки в МГ «Дзиґа», Донецькому художньому музеї, а також Парижі («Осінній салон»), Іспанії (Мадрид), фестивалі «Корова» (Дніпро). Її картини є у приватних колекціях Англії, Франції, Ізраїлі, Норвегії, Польщі тощо).

Літературний супровід композиції з 12 сонетів А.Вівальді забезпечував *Б.Котюк,* переклавши ці тексти з італійської. Він також є представником музичної академії ім. М.Лисенка, співзасновником і директором першого в Україні Товариства Р.Вагнера, має досвід гастрольної діяльності як керівник камерних ансамблів і диригент із власними творами в Австрії, Німеччині, Польщі, Канаді, Італії, Португалії, Франції, Угорщині. В його творчому доробку майже 70 творів для різних інструментів чи інструментальних складів.

Тож, як бачимо, сучасний фестивальний рух поступово набуває інших ознак, прискорено професіоналізується. На концертну естраду все більше виходить виконавців-дослідників,

творчість яких має міцне пошукове підґрунтя. Вони все частіше виступають й у ролі безпосередніх організаторів художніх програм, спрямованих на виявлення і розкриття неочікуваних граней творчості, маючи для цього відповідний джерельний матеріал, широко застосовують просвітницький елемент у власних виступах, формуючи собі у майбутньому художньо освічену публіку. В їхньому активі – значний творчий досвід спілкування з шанувальниками мистецтва різних континентів, ментальності, культури. І на фестивалях органної музики це помітно повною мірою. А відтак й інтерпретовані ними твори несуть більш глибоку енергетику, розширюють межі сприйняття мистецтва за допомогою численних оригінальних засобів розкриття художньої думки автора, є, таким чином, зразком *інтелектуальної музики*. І це також стає характерною ознакою нашого буття.

А все це разом відкриває місцевому глядачу та слухачу більш широкі можливості для власного духовного зростання, адже він формується на професіональній культурно-мистецькій базі.

Волинь, 2019 рік.
№ (29). 9 серп. С. 4.

МІЖНАРОДНИЙ ДЖАЗОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА ЗАВЕРШЕННЯ ЛІТНІХ КОНЦЕРТНИХ ПРОГРАМ У ЗАХІДНОМУ ПОЛІССІ

Незважаючи на складну ситуацію, пов'язану зі зміною політичного керівництва в країні і, будемо сподіватися, еволюцією багатьох форм культурної діяльності, митці чи не першими розпочинають ці зрушення. І в цьому плані традиційний для Західного Полісся фестиваль «Art Jazz Cooperation», що вже 12 років проводиться в регіоні С.Гембергом та групою ентузіастів із Луцька, є тому підтвердженням. Утім, організатори, маючи досвід проведення подібних імпрез, розуміють, що для їх ефективності потрібно мати й художньо освічену публіку.

І в цьому плані ознакою заходу є інноваційна освітня європейська програма для молодих музикантів в ART JAZZ School 2019, що розпочне роботу на базі кафедри естрадної музики Інституту мистецтв РДГУ та спрямовується на професіоналізацію національного джазового виконавства. Але подібна освітня структура є і в СНУ ім. Лесі Українки. Тож об'єднання спільних зусиль музикантів наших міст, сподіваємося, дасть швидкий і якісний художній результат.

Щодо концертної програми, то вона розпочнеться у м. Рівне:

– 25.08 – «Джаз на Лебединці» (12.00-22.00) – традиційні фудкорти від ресторанів «Vinograd» та «БарМаки» та виступ «Atomic Simao» (Україна, 21.00-22.00). Стиль пропонованої музики, як зазначено у прес-релізі, складає поєднання складного інструментального міксу з «кислих» гітар, психічної електроніки з мотивами середньо-східного впливу. Колектив цікавий своїм медитаційним виконанням. Зі слів музикантів, їхня музика – це «подорож .... без рамок і упереджень ..., кіно без сценарію, монологи без слів... , єдиний і цілком поглинаючий тебе тріп»;

– 30-31.08 у приміщенні Рівненського Академічного театру (з 18 год.) розпочнеться традиційне й урочисте відкриття фестивалю, після якого відбудеться концертний виступ студентів та викладачів «ART JAZZ SCHOOL».

Наступним учасником буде оригінальний гурт фестивалю – Gregory Boyd (New Orlean, США), музичне виконання якого базується на поєднанні карибських барабанів із рок-музикою та фанком Нового Орлеану, а його звучання називають стильним та душевним; тоді як унікальна манера виконання – це «карибський блюз».

Поєднуючи фанк, соул, блюз і магічні стілпани, ця музика відкриває нові межі неосяжного джазу. До речі, Грегорі своєю грою дає можливість слухачу усвідомити те, що його як артиста не можливо представити крізь будь-які музичні обмеження і кожен його виступ докорінно відрізняється від попередніх, а кожна пісня – намагання презентувати свою майстерність у повному обсязі.

Після завершення концертних програм на шанувальників очікує також уже традиційний Jam session у ресторані «Father» (Рівне).

Фінальний день також буде не менш насиченим. Відкриватиме його Nathan Williams & Lay D Funk (Польща-США). Lay D Funk – джаз-фанковий гурт, що має чимало виступів у загальнонаціональних музичних фестивалях: «Jazz Festiwal New Cooperation» у Замості, «X Jazz Hanza» в

Кошаліні, клубах Польщі, Латвії та Литві. Кінцевим проектом гурту «Lay D Funk» є фьюжн польського джазу з американським корінням блюзу, фанку, соулу, нью-орлеанського джазу і хіп-хопу, що виник завдяки співпраці з американським трубачем Н.Вільямсом – музикантом, педагогом і мультиінструменталістом, лауреатом низки престижних нагород: The University of North Texas Jazz Festival, Boys and Girls Clubs of America, The National Foundation for the Advancement in the Arts (NFAA) та навіть Білого Дому. Свою творчість Натан презентував на фестивалях міжнародного рівня: «Monterey», «Umbria» та «Montreux», «Jazz Bez» в Україні, а також клубах Бостону, Нью-Йорку, Далласу, Клівленду й Денверу.

Не менш колоритним очікується й виступ гурту Natalia Lebedeva Trio feat Laura Marti (Україна). Їх концертна програма «WAVES» являє авторську музику лідера проекту, композиторки, аранжувальниці, однієї з кращих піаністок України Н.Лебедєвої. А вокальні англомовні тексти до композицій віртуозно написані солісткою проекту, відомою джазовою співачкою і композиторкою Л.Марті. Реалізація цього проекту вкрай різноманітна: лірична і філософська музика, технічні й характерні, експериментальні за змістом, епізоди, що досить легко поєднуються між собою. А яскрава емоційна палітра програми і динамічна музична драматургія інтригують і створюють особливу атмосферу для слухачів.

На присутніх очікує й декілька музичних сюрпризів від колективу.

Фінальним виступом цьогорічного фестивалю буде оригінальний концерт Р.Брауна-молодшого (США-Україна-Ізраїль), оскільки він і його батьки – відомі джазові виконавці (Е.Фіцджеральд та контрабасист і композитор Рей Брауна), в будинку яких частими гостями були Л.Армстронг, Ф.Сінатра, Н.Кінг. До того ж в його активі виступи на джазових фестивалях США і Канади, гастролі в Японії і Кореї, регулярні концерти в Лас-Вегасі. А в порт-фоліо – диски «Stand by Me», «From the heart» і «Time for Love».

Концертна програма у Луцьку відрізнятиметься від презентованої рівненської лише виступами інших, не менш титулованих виконавців і гуртів, а також, як заявляють організатори, значною кількістю музичних сюрпризів.

Тож «Art Jazz Cooperation – 2019» принесе в регіон не лише яскраву музику, але й освітню структуру, на яку покладатиметься в майбутньому підготовка нового покоління професійного джазового виконавства. І для осягнення цього потрібно відвідати усі заходи.

Вісник + К. Луцьк, 2019 рік.
№ (33). 30 серп. С. 3.

ДЖАЗОВІ ПІДСУМКИ СЕРПНЯ У РІВНОМУ

Незважаючи на складні обставини, в яких опинилася Україна, мистецьке життя продовжує дарувати безліч яскравих ініціатив, серед яких і джазовий фестиваль. Утім сьогодні організатори і музиканти намагаються урізноманітнити звукову палітру цієї музики, розширити її виражальні можливості, додати у програму щось таке, що допомагає краще зрозуміти людську думку, втілену в звуках. Так з'являються численні «квік-пік», «Jam session», майстер-класи, що допомагають зрозуміти все те, що хотів сказати автор музики та й самі організатори, подаючи ці оригінальні програми глядачу. І може саме так відбудеться і духовне об'єднання, і об'єднання соціальне та політичне. Адже у музикантів жодним чином не відбувається розподіл на прихильників чи прибічників, а діє виключно єдиний критерій – якісно виконує свою інструментальну партію, і тоді – він з нами, чи ні!

Програма цьогорічного фестивалю була теж насиченою. 28 серпня в ресторані «SkyBar Manhattan» відбувся виступ рівненської групи «TW – Traveling the World band», програма якої – суміш стародавніх етнічних мотивів з найвіддаленіших куточків планети (Ірландія, Шотландія, Греція, Болгарія, Македонія, Близький Схід, Вірменія тощо) у поєднанні з актуальними ритмами, сучасною гармонією, та Польським квінтетом «New Bone» – колективом що виступав на Міжнародних фестивалях (Bydgoszcz Jazz Festiwal, Hanza Jazz Festiwal, Jazz Bez... (Перемишль, Львів), Sopot Molo Jazz Festival, Delhi International Jazz Festival (Індія), Varna Summer International Jazz (Болгарія).

29 серпня в приміщенні ресторану «Blues&Jazz» відбулася творча зустріч з Олегом Маковським (джазовим фотографом), а в приміщенні Академічного театру – гала-концерт за участі «Tomasz Wendt Quartet» feat. Тарас Баковський (Польща). Виконавці, що входять до складу гурту, є лауреатами престижних джазових конкурсів: «Джаз на Одері», «Jazz Juniors», «Ключ до кар'єри», «Бєльська Джазова Заметіль», «Тарнув Jazz Contest», «RCK Pro Jazz Festiwal», а також «Getxo Jazz Festiwal» в Іспанії. Квартет виконав авторські композиції саксофоніста Т. Вендта та музичні аранжування відомих творів зі світу джазу, блюзу та рок-музики.

Тоді ж рівненський глядач почув «Джазові історії з Олексієм Коганом» (автор і ведучий понад 5 тисяч радіопрограм, арт-директор фестивалю «Alfa Jazz Fest у Львові», продюсер та арт-директор компанії «Jazz in Kiev», куратор Волошинської сцени фестивалю «Джаз Коктебель», член Міжнародної джазової асоціації журналістів.

У 2014 році Олексій презентував аудіокнигу «Jazz з О. Коганом: Джазові історії» – есе про музику, людей, зустрічі і враження, багато смішних і цікавих музичних байок, класний джаз і чудова атмосфера. В антракті гості переглянули фотороботи О.Маковського «Моя Музика».

А ще в програмі – виступ Анни Чайковської та Acoustic Quartet» (Україна) («Acoustic Quartet» – харківська джазова група, що віддає перевагу свінговому мейнстриму. Музиканти AQ, що співпрацюють із Карлом Фріерсоном із «De-Phazz», «Sunsay», Сергієм Бабкіним, були помічені в хуліганському проекті з Андрієм (Кузьмою) Скрябіним – «Кузьма Джазує». Глядачі почули другий спільний альбом «Кросна», в основі якого обрядові веснянки, колядки, дохристиянські піснеспіви, старовинні канти, записані і збережені Віктором Ковальчуком, керівником етнокультурного центру ПДМ «Веснянка» (м. Рівне).

Продовження творчого Jam session відбулося в «SkyBar Manhattan».

А 30 серпня відвідувачі парку «Лебединка» ознайомилися з виконанням Max Tavrichesky (Україна) – акустичного блюзу в стилі «людина-оркестр» (гітара, губна гармоніка, вокал, казу). У його репертуарі понад 400 пісень класики блюзу, рок-н-ролу, фолку, кантрі, спірічуелз, авторських композицій англійською мовою та імпровізацій на теми «The Doors», «Jimi Hendrix», «Bob Dylan», «Dire Straits», «Chris Rea», «JJ Cale». Він – учасник Art Jazz Cooperation-2014 (м. Рівне), у складі Train Four Blues Band & Keith Dunn, VI Київський міжнародний блюз фестиваль 2014 в складі Eirik Bergene Trio, Train Four Blues Band & Mikhail Mishouris, V ALFA JAZZ FEST (Львів, 2015) у складі тріо Sliding Holders. В якості акомпануючого музиканта і роуд-менеджера був організатором українських гастролей блюзменів – Guy Davis і Keith Dunn.

Оригінальною була програма і в Луцьку, яка майже повністю реалізовувалася у замку Любарта, додаючи цій музиці середньовічного шарму.

Отже, кінець літа у Рівному – це традиційно джаз!

Волинь, 2019 рік.
№ (33). 6 верес. С. 7.

РІЧНИЦЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ : РІВНЕНСЬКИЙ ВАРІАНТ

Свято в житті людини є важливим чинником не лише її відпочинку, релаксації чи відновлення фізичних сил, але й значною мірою, – її соціалізації. Тим більше, коли йдеться про Свято державної неза лежності, в якому уточнюються чи поглиблюються чимало ціннісно-орієнтаційних параметрів. Поза сумнівом, що кожен регіон країни знаходить собі власні форми його відзначення. Намагається знайти свій «культурний стандарт» у цьому плані і наше місто.

Не акцентуючи увагу на усіх рівненських формах, проведених із цієї нагоди останнім часом, зосереджу увагу лише на двох локаціях, що функціонували у Парку культури і відпочинку ім. Т.Шевченка та площі В.Короленка, де упродовж двох днів представники івент-агенцій на чолі з співробітниками управління культури і туризму міськвиконкому створювали належну, як стверджують науковці, *святкову ситуацію*, за допомогою якої свято випромінює той заряд енергії, який потенційно в ньому закладений завжди.

Тож на літній естраді Парку відбувалася демонстрація художньої творчості мистецьких колективів міста, кіно-суботник із демонстрацією фільму «Крути», функціонувало чимало цікавих осередків, спрямованих на активізацію просвітницького чинника серед дітей, мета яких — стимулювати останніх, застосовуючи ігровий момент, у вирішенні певних власних гігієнічних питань. Тоді як на «Лебединці» продовжувався вже традиційний (VIII) міжнародний фестиваль ковальського мистецтва «Металеве серце України», залучивши до участі в ньому чимало оригінальних майстрів цього складного народного ремесла, представникам якого дано право «вершити» навіть шлюбну церемонію, оскільки, за легендою, ковалі, працюючи з вогнем і металом, мають добрих ангелів, за допомогою яких можуть виковувати людям щастя. Відтак, на розгорнутих тут майданчиках відбувалися численні консультації та експонування художніх виробів, зокрема й центральної композиції «Краса врятує світ», фото сесії з використанням кращих мистецьких ковальських зразків, демонстрація розмаїтих альбомів, сторінки яких розгорнули перед місцевою публікою творчий потенціал національних майстрів. Та й дивитися на полум'я «працюючого» горну справляє, як відомо, значне емоційне враження.

Сюди слід додати й оригінальні програми «нічного кування» та «художні обрамлення» фестивальних імпрез, в особі колективу ударних інструментів із Луцька, які у нічному шоу з вогнем суттєво підвищили смаки вибагливої та адаптованої до мистецьких контрастів рівненської публіки.

Тож на загал, подібні фестивалі є значним культурним феноменом, специфічно впливаючи на психологічний стан публіки, оскільки чудова погода, безліч атракціонів, чимало різноманітних локацій, сформованих із розрахунку на будь-який смак і гаманець із затишними місцями відпочинку біля озера, оригінальною кухнею на «Лебединці», «побудованою» на справжньому полум'ї, від тепла якого будь-яка страва здавалася значно смачнішою, ніж це можна створити вдома — дають добру нагоду рівнянам залишити неперевершені спогади про останні дні літа.

А надто радіють цьому діти, адже не лише «солодка вата», морозиво, катання на конях, але й низка цікавих програм чи атракціонів, що надають максимальну можливість витратити зайву енергію з користю під час тренувань у місці розташування державної Служби із надзвичайних ситуацій, пробуючи власноруч упоратися з брансбойтом та лякаючи публіку холодною водою, брати участь у майстер-класах численних ковальських майстерень, залишивши собі напам'ять власноруч викарбувану монетку, прокататися на різноманітних винаходах людства, зокрема й електрокарах та безлічі іншого, що є в арсеналі організаторів, — усе це викликало надзвичайно позитивні емоції у присутніх.

Треба наголосити, що і молоді (та й не зовсім) люди, беручи також активну участь у розмаїтих конкурсах, які пропонували українські ковалі, «заковуючи» усіх бажаючих «на щастя у подружньому *чи майбутньому* подружньому житті», засвідчили факт того, що традиційні цінності й надалі залишаються домінуючими в національному соціумі.

Оригінальним вкрапленням у загальний контекст свята став згаданий «нічний» виступ кращих виконавців у рамках фестивалю «Рівне. Літо. Музика», що символізував початок уже наступного, і також міжнародного, утім джазового фестивалю, — «Art Jazz», основні заходи якого розгорнуться в Академічному театрі 30-31.08, завершивши таким чином літній святковий цикл.

А традиційна хода від собору до пам'ятника засновниці нашого міста — Марії Рівненської, як і чистота наших вулиць, безліч квітів, привітні перехожі та відсутність тих, хто б тримався за пляшку пива, — все це вражало гостей і значною мірою позиціонувало наше місто як центр справді нового культурного життя....

Мабуть, таким і має бути справжній вихідний день під час свята, тим більше Свята, пов'язаного з річницею державної незалежності, коли не лише «лежання на печі» чи «сидіння на причілку», але й відвідування та участь у безлічі програм, спеціально для цього створених працівниками культури, засвідчують суттєві зрушення у ціннісному ряді і одних — гостей та місцевих жителів, і інших, — його організаторів.

І хоча перекриття транспортного потоку центром міста завжди викликає певне невдоволення жителів різних його мікрорайонів (адже відпочиваючих і на цей раз було не так

багато, зважаючи на значну кількість місць відпочинку), утім це лише актуалізує питання до місцевої влади стосовно створення нових об'їзних шляхів, позаяк наявні не здатні впоратися навіть із тим незначним рухом міського громадського транспорту, який епізодично направляється під час проведення подібних заходів напрямами, не призначеними для навіть декілька разового їх використання.

Волинь, 2019 рік.
№ (33). 6 верес. С. 7.

MUSICA VIVA ORGANUM: РОЗДУМИ ПІСЛЯ ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ МУЗИЧНИХ ІМПРЕЗ «УКРАЇНА І США: ПАРТНЕРСТВО ЗА ОРГАНОМ»

Разом із завершенням літа, згортає свою діяльність й оригінальний міжнародний фестивальний захід, назва якого винесена у заголовок нашого повідомлення.

В останній день (13.08) цього концертного марафону відбувся виступ однієї з найвидатніших американських органісток Гейл Арчер, знайомої рівненському слухачу за неодноразовими презентаціями світової класики. До речі, характерною рисою американських та, й мабуть, сучасних виконавців узагалі, є широка просвітницька діяльність, притаманна і нашій репрезентантці. Відтак, у її активі – виступи у якості хормейстера, широка лекторська практика, а також цикли тематичних програм, серед яких «Бах: трансцендентний геній», «Американська ідилія», «Російська подорож», «Угорська рапсодія. Ференц Ліст», «Орфей Амстердаму Я.П.Свелінк і його учні», «Органна творчість жінок-композиторів», записи усіх творів О.Мессіана. В результаті – вона стала номінантом найвищої міжнародної мистецької премії GRAMMY.

На цей раз у її репертуарі були твори сучасних, переважно львівських композиторів (Б.Котюк, В.Гончаренко, С.Острова і ін.), що викликають інтерес уже тому, що американська виконавиця подає власне «бачення» української музики (Утім, подібне було й на попередньому заході, коли для української органістки О.Мацелюк (Львів) писали музику відомі композитори Італії, Словаччини та Німеччини). Тож її (Г.Арчер) інтерпретація далеких за ментальністю художніх стилів також вносить свій шарм у сприйняття музичного твору.

Потрібно наголосити й на тому, що усі ці та їм подібні заходи відбуваються за Програмою підтримки міжкультурного обміну митців США та України, що дає змогу керівництву філармонії не підвищувати вартість квитків і робити ці концерти доступними місцевій публіці. І це – найкращий подарунок у час святкування 30-річчя від дня встановлення органу у нашому місті.

Які висновки можна зробити по завершенні фестивалю?

– найперше, це той, що у Рівному, завдячуючи цілеспрямованій організаційній діяльності просвітницького характеру відповідних державних і недержавних структур (обласної філармонії, академічних театрів, декількох виставкових зал), вдалося регулярно брати участь у реалізації міжнародних програм із культурного обміну, в результаті чого й сформовано яскраве духовне середовище міста, яке дає змогу подібні заходи проводити і сподіватися на їх потенційний успіх;

– такі фестивалі надають широкі творчі можливості зарубіжним виконавцям у питаннях ознайомлення з регіональним репертуаром, що розширює їх художній досвід, виявляє специфіку творення української музики, особливості її сприйняття місцевою публікою, а також пам'ятками національної культурної спадщини, оскільки ці концерти відбуваються виключно в історичних містах України (Львів, Луцьк, Чернівці, Київ, Кам'янець-Подільський та ін.), де, власне, є органні зали. А отже – ці виконавці стають своєрідними ретрансляторами української національної культурної спадщини у світі;

– фестивалі окресленого рівня значною мірою розширюють межі художнього досвіду місцевого слухача і певною мірою, глядача, оскільки останньому подається не лише класична органна чи інструментальна музика минулих епох, яка пройшла випробування часом і становить «золотий фонд» світового мистецтва, але й сучасні музичні композиції, які пишуться під конкретного виконавця, розраховуючи на його культурно-мистецьке реноме у художньому

середовищі, технічні виконавські можливості, досвід, темперамент тощо;

– відвідуючи подібні мистецькі імпрези, місцева публіка має добру нагоду долучатися до широкої експериментальної діяльності, що відбувається в соціумі, оскільки сучасні музичні твори – це не лише класична теоретична європейська основа, сформована ще у XII столітті, але й широкий сучасний експеримент зі звуковою палітрою, ритмом, гармонією, виконавським складом і ще безліччю тих аспектів, які й може продемонструвати композитор, ураховуючи наявний стан художньої практики, технічних можливостей інструменту та соціальний запит;

– вони також засвідчують значний культурний потенціал творчого тандему «композитор – виконавець-інтерпретатор», оскільки лише на концертній естраді й можливо народження того варіанту музики, який потенційно (гіпотетично) передбачається автором (композитором);

– ці заходи є яскравим підтвердженням широкої культурної перспективи регіонів та України загалом, яким, спираючись на світову концертну культурно-мистецьку практику, складна психологічна та суспільно-політична й економічна невизначеність допомагає швидше знаходити нові шляхи й засоби творчого експерименту, художніх фарб і, врешті-решт, власного поступу у світовому просторі;

– проведення подібних фестивалів знімає потенційну напругу між народами, усуває штучну стіну надуманих непорозумінь чи упереджень та усі ті ідеологічні аспекти, які поки що не зовсім вдало розв'язуються політиками.

І це – найголовніше, оскільки засвідчує суттєві зрушення у ціннісних орієнтаціях усіх учасників художнього процесу: композитора-виконавця-слухача.

Волинь, 2019 рік.
№ 33. 6 верес. С. 7.

ЕКСПОНУВАННЯ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ ЗАВЕРШУЄТЬСЯ В «ЄВРО-АРТІ»

Цьогорічний літній сезон експонувань у рівненській галереї європейського живопису «Євро-Арт» завершує знакова художня виставка, скомпонована організаторами з 30 творів художників-емігрантів, чия творчість тією чи іншою мірою пов'язана з Україною.

Ці постаті, завершивши свого часу навчання в українських приватних малювальних школах М.Мурашка (Київ), К.Костанді (Одеса) чи М.Іванової-Раєвської (Харків), сформованих під впливом широких міжрегіональних та між культурних творчих контактів вітчизняних митців та організаційно-культурної діяльності представників Київської Громади – рафінованої вітчизняної інтелігенції, що в останній третині XIX століття стала в проводі національного художнього руху, спрямованого на підвищення духовності регіонального населення, продовживши згодом власну професіоналізацію у Київському художньому інституті, Петербурзькій академії мистецтв чи інших навчальних закладах імперії, змогли швидко адаптуватися в європейському культурному середовищі, стали організаторами власних художніх експонувань у провідних центрах Європи (студії Жульєна, салоні Ізідебського тощо), залишили по собі добру пам'ять, а також оригінальні каталоги експонованих картин; та й ці картини охоче купували відомі музейні зібрання чи приватні колекціонери. Згадаємо окремих із них:

– М.Кричевський (син видатного українського архітектора і художника, відомого створенням чи не першого адміністративного приміщення – Будинку Полтавського земства, побудованого в національному стилі), автор понад 7 тисяч високохудожніх творів, віртуоз-аквареліст, що збагатив світове мистецтво сотнями творів ліричного пейзажу;

– П.Нілус (син українського художника), чиї твори й сьогодні прикрашають кращі колекції Люксембурга, Третьяковської галереї, Літературного музею Москви, Художніх музеїв Одеси, Львова, Харкова, Воронежа та й низки зарубіжних мистецьких центрів;

– Д.Орельський (підполковник УНР, що брав участь у визволенні України у двох Зимових походах). Найбільш відомий в історичному, пейзажному, портретному, жанровому живописі.

А стільки їх ще залишилося маловідомими власній Батьківщині!?

Поза сумнівом, що адаптуючись в інокультурному середовищі світу, вони мали доводити власні українські корені, або, не зважаючи на відсутність організаційно-фінансової підтримки, продовжувати власну творчу самореалізацію. Але ці зв'язки з Україною підтверджують постійні контакти, приміром, Л.Морозової, яка у складний повоєнний період, займалася благодійництвом, організовуючи безліч закордонних художніх експонувань, фінансово підтримувала відновлення Михайлівського Золотоверхого собору.

У 1913-1914 рр. подібні благодійні кроки робила Олександра Романова – дочка Олександра ІІІ, виконуючи обов'язки сестри милосердя й на Рівненщині, автор понад 2 тисяч картин, або Василь Леві, що у 1918-1930 рр. фінансово підтримував І.Рєпіна, влаштувавши понад 50 художніх експонувань останнього у провідних культурних центрах Західної Європи. Це можна сказати й про згаданого вище М.Кричевського, низка полотен якого останніх років життя присвячена Батьківщині.

Та й пейзаж, як провідний жанр аналізованого рівненського експонування, в переважній більшості також суто український. І це помітно навіть у назвах («На Україні», «Спогади з України», «Осінній краєвид з церквою» тощо, як і численні ілюстрації української класики – «Тарас Бульба»), хоча Франція, Чехія, Німеччина чи США надавали не менше сюжетів для демонстрації їхньої творчості.

Ці постаті, різні за життєвим досвідом, ідеологічними переконаннями, художніми уподобаннями та безліччю інших людських ознак, не знайшовши себе у розбурханому і ідеологічно наелектризованому культурному просторі російської імперії початку ХХ століття, змушені були шукати іншого середовища, де б мали змогу для творчості і розуміння.

Утім, навіть в ідеологічно нейтральному пейзажному жанрі вони змогли довести міцність власних духовних коренів і це повною мірою засвідчує аналізоване експонування, ретельно відібране рівненським меценатом Леонідом Волошуном та художньо впорядковане куратором «Євро-Арт» доц. Костюк Л.К.

Через два тижні це експонування залишить наше місто. Знайдіть час усе це побачити і збагнути!

Волинь, 2019 рік.
23 верес. С. 2.

ВІДКРИТТЯ КОНЦЕРТНОГО СЕЗОНУ У РІВНЕНСЬКІЙ ФІЛАРМОНІЇ: ВАРІАНТ 2019 РОКУ

Мистецька сфера завжди мала свою специфіку: у формах творчості, художній мові, презентації культурного продукту та, навіть, у системі організації навчального процесу. Адже навчальний рік у багатьох освітніх закладах художнього спрямування (академіях образотворчого мистецтва) розпочинається, як правило, 1 жовтня, надаючи можливість викладачам і студентам упродовж вересня не лише насолодитися барвами осені, але й відтворити це на полотні, зосереджуючись у цю благодатну пору на творчості.

От і концертний сезон обласної філармонії також традиційно бере початок 1 жовтня, надаючи можливість художнім працівникам цієї структури ввібрати у себе безліч яскравих осінніх кольорів та зосередитися на творчості уже в час, який сприяє, власне, інтелектуальній діяльності.

Для місцевої публіки відкриття сезону також виявилося достатньо оригінальним, починаючи від сприйняття та знайомства з представниками творчого складу філармонії, яких до установи доправив лимузин, і до тієї художньої програми, яка стала предметом її подальшої уваги.

Церемонія відкриття знайшла свою реалізацію на Майдані музики, під час якої використовувалися «живі скульптури», світлове, вогняне та піротехнічне шоу, представлення та урочиста хода усіх артистів червоною доріжкою, демонстрація дефіле духового оркестру і продовження концертної програми вже у залі камерної й органної музики.

Щож до її тематики – то вона також викликала інтерес як широтою презентації художнього матеріалу, так і потенційними можливостями наших виконавців: адже це твори класичного музичного спрямування, зокрема: Й.С.Бах «Бранденбурзький концерт № 5»; В.Белліні «Каватина Норми з опери Норма»; Дж.Верді Арія Родріго з опери «Дон Карлос»; Фр.Легар Дует Ганни та Данила з опери

«Весела вдова»; Дж.Верді Болеро Єлени з опери «Сицилійська вечеря»; О.Герасименко Прелюдія; Г.Доніцетті Арія Леонори.

Окрім класичних музичних творів, виконувалося й чимало народної музики: «Сива зозуленька», «Ой що сонце» у транскрипції етно-гурту «Дуліби».

А завершенням концертної програми стало виконання квінтету «Liberti» відомого британського співака, музичного продюсера, лідера, рок-гурту Queen – Ф.Меркюрі «Богемська рапсодія».

Зважаючи на достатньо об'ємний і презентабельний ряд річної концертної афіші філармонії, подарованої усім присутнім при відкритті концертного сезону, як і збережені в її (філармонії – С.В.) подальшій практиці абонементські програми для усіх соціально-демографічних груп населення, міжнародні фестивальні заходи, чимало оригінальних художніх програм із широким залученням музичної еліти Європи та США тощо, можна сподіватися, що подальше концертне життя міста, незважаючи на будь-які коливання політичного чи економічного вектора держави, буде збережене на достатньо високому рівні і гарантує чимало яскравих емоцій місцевій публіці. Відтак, створення Музею музики у нашому місті, про що неодноразово йшлося навіть у наших публікаціях, стало б цілком закономірним явищем для збереження усього того, що сформувалося в культурній практиці регіону у час значних суспільних змін, стало б важливою сторінкою у продовженні фіксації помітних кроків у розбудові національної історії культури.

Тож сьогодення переконує в тому, що творча особистість знаходиться у постійному пошуку не лише щодо подання змісту, ідеї музичного твору, але й форми висловлення думки митця і в цьому плані подібна практика засвідчує достатньо високий потенціал не лише творчого складу філармонії, але й його управлінського апарату, організаційно-культурна діяльність якого зосереджується на технічному забезпечення просування власної творчості у середовище міста, яке багаторічної практикою організаторів ставить високі вимоги й до художньої форми.

Інакше кажучи, постійно відвідуючи концертні зали нашого міста, як і Академічні його театри та художні галереї, можна без особливих проблем опанувати художню мову світового мистецтва, достатньо широку регіональну культурну практику і поповнити лави художньої інтелігенції міста.

Волинь. 2019 рік.
№ 36. 4 жовт. С. 3.

«ФОТОВЕРНІСАЖ НА ПОКРОВУ» ЯК ФОРМА ВІДЗНАЧЕННЯ ОДНОГО З НАЙВЕЛИЧНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ СВЯТ У РІВНОМУ

Одне з найбільш шанованих українцями свят – Покрова – є у той же час і стимулом до проведення знаного в Україні міжнародного фестивалю фотомистецтва «Фото-вернісаж на Покрову». От і цього річ у нашому місті проведено черговий подібний захід.

Не вдаючись в історичну ретроспективу експонувань, яка добре відома усім шанувальникам цього виду мистецтва, надзвичайно розрекламована і має своїх прихильників, а також низку художніх фотоклубів, де цей вид мистецтва вивчається, поглиблюючи серед нової генерації молоді його здобутки, наголошу лише на тому, що у 2019 р. фестиваль зібрав представників із 31 країни, які вкотре продемонстрували невичерпні можливості лише одного технічного пристрою – фотоапарату, який в руках непересічної особистості перетворюється на універсальний засіб не лише миттєвої фіксації різних граней людського буття, але й культурно-мистецьку форму, за допомогою якої також можна створити безліч художніх речей, які лише відділено нагадуватимуть факт існування сучасного культурного простору, у той же час залишаючись достатньо популярною і доступною формою творчості.

Зберігаючи й сьогодні традиційні напрями фестивальної демонстрації – «вільна монохром»; «вільна в кольорі»; «природа»; «пейзаж»; «портрет»; «фото-арт», цей захід знову став помітною подією регіону та й України загалом, актуалізувавши проблематику сучасного буття, стимулювавши численні дискусії та урізноманітнюючи вільний час місцевої публіки.

Суддівському комітету (І.Лукоріс, MFIAP, Hon EFIAP, General Secretary FIAP, Греція;

Г.Аванесян, MFIAP, Чехія; Н.Звіададзе, EFIAP, Грузія) презентовано 3000 світлин, напередодні ретельно відібраних організатором. Ними ж (суддями) визначено й 111 нагород, представлених у 6 номінаціях. Із цієї кількості у виставковій залі МБК, де відбувалися фінальні заходи, представлено понад 70 кращих арт-зразків.

Позитивною і також традиційною формою популяризації творчих здобутків учасників фестивалю є те, що упродовж місяця роботи, що здобули перемогу в затверджених номінаціях, можна буде побачити у різноманітних виставкових залах міста – ТРЦ, краєзнавчому музеї, обласній бібліотеці, МБК тощо, розширюючи нашу уяву про потенціал сучасної техніки, помножений на творчість людини.

Історія, як відомо, традиційно пишеться різними засобами і візуальний є чи не найбільш аргументованим, оскільки залишає глядачу конкретний відбиток (у нашому випадку – ще й художній), а відтак – переконливе свідчення сьогодення, схоплене митцем. У той же час він дає можливість швидко поширити цю оригінальну, на думку митця, мить на широкий світовий культурний простір, розширюючи та поглиблюючи його мобільність, надаючи людям різних країн і континентів бути причетними до сучасного буття світу, перейматися його проблемами, а відтак – бути на вістрі епохи.

І наше місто, найбільш активні представники якого в особі О.Харвата, продовжують створювати національний літопис України, позиціонуючи її в світовому культурному контексті, й надалі вирізняється своєю притягальною силою. Оскільки навіть та кількість представників художньої фото-еліти світу, що надає перевагу власному експонуванню саме в Рівному, це підтверджує повною мірою.

Фестиваль вкотре переконує, що не новий засіб, не форма, не матеріально-технічні складові визначають активність, якість роботи та статус митця. Ним є виключно автор. Адже осяяний яскравою ідеєю, він завжди має перевагу у виборі і форми, і засобу донесення цієї ідеї до глядача.

У Рівному все це складається найкращим чином.

Волинь, 2019 рік.
№ (39). 25 жовт. С. 4.

«ЄВРО-АРТ» І ЗАКАРПАТСЬКА ХУДОЖНЯ ШКОЛА ХХ СТОЛІТТЯ: НОВА ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Переддень зимового свята – це вже майже свято, принаймні для багатьох він асоціюється з радісними очікуваннями подарунків, чогось незвичного, такого, з яким має бути все добре. І цей стан відчуття майже довершено доповнила найоригінальніша мистецька установа нашого міста – «Євро-Арт», творча група якої вкотре здивувала присутніх ще одним яскравим експонуванням, що відкрилося в її залах 20 грудня.

На цей раз художнім сюрпризом стала творчість представників закарпатської школи живопису, історія якої розпочалася, як відомо, у 30-х роках ХХ століття у надзвичайно складний час для України і чи не найважчий – для її західної частини.

Відтак, мистецтво 19 майстрів, представлених напередодні Нового року в експозиції галереї (А.Ерделі, Й.Бокшай, А.Коцка, Ф.Манайло, П.Бедзір, Ю.Герц, Ф.Семан (OCSI), А.Борецький, Е.Контратович, Г.Глюк, А.Мартон, З.Шолтес, В.Микита, М.Сапатюк, І.Шутєв, М.Кобиленков, В.Павлишин, А.Кашшай і Й.Бокшай-молодший), «які вже давно стали класиками і визнані не лише в Україні, а й світі, зрозуміле кожному і дарує особливе задоволення, якесь дивне передчуття неодмінного свята. Саме те, чого ми потребуємо у різдвяно-новорічний час», – зазначено у прес-релізі Галереї.

Це, мабуть, та експозиція, яку немає потреби особливо коментувати. Її потрібно лише переглянути і кожному зробити власні висновки, посилаючись на знання, досвід, відчуття. Адже яскравий, насичений колір, глибока національна символіка, унікальна природа цього регіону, яку завжди використовували як найпереконливіший аргумент національного в часи політичної несвободи, – все це й стало основою творчості її майстрів, які упродовж лише десятиріччя позиціонували себе в європейському культурному просторі.

А сьогодні галерея, яка стала якісною заміною відсутності художнього музею, продовжує нести в собі потужний просвітницький потен-

ціал. І це помітно в тематиці її експонувань, запрошенні до участі в обговоренні актуальних художніх проблем сьогодення знаних мистецтвознавців, діяльності її художньої школи для дітей з вадами здоров'я, сотнях переглядів її сайту небайдужих до мистецтва людей, вдало підібраних ведучих в особі Лариси Костюк, яка завжди надає достатньо специфічного ракурсу для сприйняття колекції чи окремої картини будь-якого майстра, позиціонуванні його у культурному просторі регіону, чи надзвичайно емоційної її молодшої партнерки Юлії, коментарі якої також вдало довершують загальний культурно-мистецький шарм цієї установи.

Сподіваюся, що напередодні Нового року, поріг якого потрібно переступити зі світлими думками, Ви обов'язково відвідаєте виставкові зали «Євро-Арту» щоб надихнутися яскравими фарбами Закарпаття, а відтак – відчуєте усю художню глибину цього регіону, який так швидко, майже миттєво, у порівнянні з природним історичним виміром, акумулював земну енергію і вилився у яскравий культурний потенціал ще наприкінці 30-х років XX століття, щоб уже ніколи не зійти з цієї сцени людського духу.

Симптоматично, що в цій виставці, в експонованих творах якої, а точніше, – в обставинах, в яких вони були написані, закладений якийсь сакральний зміст і відбувається вона саме напередодні Нового року, переддень якого завжди несе передчуття змін.

Змін у нашому житті, змін – у ставленні до країни, змін, чи, принаймні, суттєвих зрушень, з яких ці зміни повинні розпочатися. І мистецтво завжди тримало перед у цьому процесі і просторі. Тож може й Україна, як колись закарпатська школа живопису, сформувавшись у несприятливих для творчості обставинах, зробить, нарешті, потужний крок назустріч цим змінам. Симптоматично, що назва цієї виставки – «Арт-аркан», що передбачає не лише танець по колу, але й ритм!

Волинь, 2019 рік.
№ (45). 27 груд. С. 4.

#ГУДНАЙТ ШОУ НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ

Розмовний жанр на сцені нашого міста – достатньо незвичне явище, якщо не брати до уваги майже щорічні «ювілейні» дитячі конкурси, оскільки місцева сцена віддається переважно представникам естрадної пісні або інструментального виконавства, – якщо мова йде про потужні концертні майданчики рівня МБК чи ПК «Текстильник» та Академічного музично-драматичного театру. Не вдаючись у причини цього явища – потрібно відзначити, що рівненський глядач більше звик до конферансьє на концертах, які заповнюють паузи між виступами естрадних зірок, формуючи за їх власними репризами й уяву про цей жанр. І витримати півторагодинну програму лише вербального тексту, – принаймні, незвично. Тож будь-хто з тих, хто намагатиметься підкорити місцеву публіку подібним чином, тобто розмовним жанром, завжди буде знаходитися перед дилемою: як утримати інтерес та наскільки тривалим може бути цей процес.

Відтак виступ Валерія Жидкова (7.12) для рівненського глядача певною мірою був сюрпризом, хоча його художнє реноме, виходячи з інформації, поширеної в мережі Інтернет, справляло подвійне враження: адже він – представник «Студії квартал 95», тобто автор достатньо відомого колективу, виступ від імені якого мав би гарантувати успіх. З іншого боку, – одна справа бути автором текстів для професійних акторів, які дають їм відповідну інтерпретацію, і зовсім інша – брати участь у виступі у якості цього ж актора.

Утім, і цьому потрібно віддати належне, В.Жидков – достатньо обдарована особистість, адже єдиний, хто виступає в надзвичайно популярній програмі «Студії 95 квартал» зі своїми жартами, а відтак – позиціонує себе як особистість із певним баченням сучасних суспільних проблем, чи людини, яка намагається щось змінити за допомогою сценічного мистецтва, зокрема сатири й гумору, які завжди були найдошкульнішими.

Потрібно нагадати, що у своєму порт-фоліо він має чимало творчих здобутків, які засвідчують його неординарність і як людини різнобічно обдарованої. До прикладу, можна згадати його роботу у якості сценариста і автора текстів до кінофільмів «Три мушкетери» (2007 р.), «Як козаки...» (2009 р) та «Казкова Русь», які є й нині не першою екранізацією, а отже глядач має вже певну усталену думку щодо їх сприй-

няття і це також накладає свій відбиток на спробу знайти власну інтерпретацію відомого культурного продукту.

Та й низка програм на українському телебаченні («Пороблено в Україні», «Вечірній квартал», «Чисто NEWS», «Що? Де? Коли?» та ін.) – це також свідчення того, що сучасний митець пробує себе у різних формах, експериментуючи з формою. Тим більше, коли цей митець лише з 2003 року приїхав до Києва з частиною команди КВН-ників із Кривого Рогу, на базі якої й постала «Студія 95 квартал».

Одним словом, і це справді перевищує усе інше, – рівненський глядач поступово долучається й до іншої форми сприйняття певного художнього продукту, який лише розширює його потенційні можливості у контактах із сучасністю та художньої практикою.

Незважаючи на факт причетності, чи точніше б сказати, провідну роль у формуванні тематичного змісту виступів «Студії 95 квартал», яка позиціонує себе як переважно персоніфіковану сатиру на сьогодення та його лідерів, він на цей раз оминув політичний аспект сьогодення і зосередився на речах буденних. Тож зміст його програми фактично складав персоніфіковану сповідь, яка також, мабуть, є доречною у сучасному наелектризованому світі, принаймні, не торкається чиїхось конкретних інтересів та спрямована на відпочинок, утім із певною долею моралі. І в цьому плані саме це завжди ставили в переважній більшості в основу всі, хто намагався зі сцени говорити з місцевим глядачем чи слухачем, сподіваючись на успіх.

Як актор – він також залишиться в пам'яті рівненської публіки професіоналом, здатним тримати увагу слухача, швидко реагувати на стан присутніх, відчувати духовну атмосферу зали тощо, одним словом – глибоким психологом і ... інтелігентом.

Одним словом, і ця форма художньої діяльності також викликає інтерес. Тож будемо сподіватися, що легка сатира та гумор складуть ще одну сходинку у розв'язанні складних проблем суспільного буття.

Волинь, 2019 рік.
№ 42. 13 груд. С. 4.

2020 рік

«РІЗДВЯНИЙ СОБОР» У РІВНОМУ, АБО ЧЕРГОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ ОРГАННОЇ МУЗИКИ В РЕГІОНІ

Новорічні свята продовжуються і лише художня інтелігенція знаходиться в активному творчому пошуку, здійснюючи численні артистичні турне. От і в нашому місті 10.01 вкотре в новорічній практиці обласної філармонії проведено концерт із програми фестивальних заходів, назву яких винесено у заголовок цієї статті.

На цей раз рівненській публіці представлено оригінальну програму з відомих класичних творів П'єра Зеворта – (Франція), який, як і більшість європейських музикантів, крім активної концертної практики, здійснює викладацьку діяльність у коледжі та гімназії, готуючи собі потенційну молодіжну публіку, здатну розуміти «серйозну» музику.

Не торкаючись його творчого порт-фоліо, яке достатньо розмаїте і переконливе, наголошу лише, що його концертні турне відбулися у Парижі, Бордо, Кутансі, Сен-Антуані, Брюсселі, Оттобойрені, Берні, Тимішоарі, Вроцлаві, Теплеці, Таллінні, Вільнюсі, Мінську, Полоцьку, Монреалі, Нью-Йорку, Лос-Анджелесі, Ризі, Фаро, Ріо-де-Жанейро, Йоганнесбурзі, Гонконзі тощо, тобто та кількість виступів і країн, як дозволяють впевнитись у високому творчому реноме та виконавській репутації.

П.Зеворт у своїй концертній програмі в нашому місті виконував музичні твори періоду Людовіка XIII, зокрема Claude Balbastre: «Deuxième suite de Noëls», Louis-Claude Daquin: «Noël dix», Pietro Yon: Pastorale «Gesu Bambino», Pierre Moreau: «Communion sur le temps de Noël», Variations sur «Creator Alme Siderunt», Maurice Duruflé: Choral varié sur le «Veni Creattor», Pierre Cochereau : Sortie sur Venez, «Divin Messie», Sortie sur «Adeste Fideles», Bohdan Kotyuk: «Way to Heaven», Improvisations sur des noëls Français et Ukrainiens, тобто той репертуар, який, якщо і

не складає «золотий фонд» органного мистецтва загалом, то, принаймні, належним чином оцінений музичною спільнотою і художніми критиками.

Ця музика звучала і звучить чимало років під куполами славетних європейських соборів, єднаючи людей земної кулі і сповіщаючи їм добру новину про народження нашого Спасителя. Створена музикантами різних країн, вона продовжує ширитися світом, стаючи потужним запобіжником художньому невігластву та бездуховності.

Нагадаю, що за умовами цих (рівненських) фестивалів, українська музика має бути обов'язковою у програмі іноземних виконавців. Цьогоріч національне музичне обличчя України було представлене творчістю Богдана Котюка (Львів), творчість якого все активніше позиціонує України у світовому співтоваристві оригінальністю музичного вислову, специфіку трактування конкретного жанру, музичним інструментарієм тощо.

До речі, виконував цю музики у Рівному один із штатних органістів паризького собору «Notr Dam», який також, і цьому потрібно віддати належне, у новорічні свята виявився разом із нами, а не своєю родиною, розуміючи важливість власного виступу в залі, яка хоча й віддалено, утім нагадує своїми обрисами славетний «Notr Dam». Може й саме тому усі, хто знаходився в органній залі нашого міста, отримали потужний заряд духовної енергії на увесь рік.

Сподіваюся, що ця вже традиційна новорічна форма обрана рівненськими організаторами, не випадково. Адже, з одного боку, міжнародний фестиваль, – це конкурсні змагання, за якісне виконання творів на яких мали б визначати переможців, а з іншого – це урочистий, святковий концерт, який й сприймається у суспільній свідомості як відпочинок, час, відданий на духовне самозбагачення, час для спілкування зі Всевишнім. І в цьому контексті наші міжнародні фестивалі («Дивовижний світ органа», «Україна і США. Міжнародне партнерство за органом», інші окремі органні імпрези) проведені лише останнім часом, засвідчують факт прискорених змін у суспільній свідомості і українців, які вже ніколи не будуть хохлами, і народів Європи, які знаходяться разом з Україною у цей час. Оскільки і вони також очікують від цього року нових змін, чистоти стосунків не лише між собою, але й із владою, миру і спокою не лише у власній оселі, але й у Європі, оскільки вона також пам'ятає думку Е.Хемінгуея «...не питай по кому б'є дзвін, він б'є і по тоді!»

Адже Собор – це не лише церковна споруда, але й зібрання, об'єднання!

Волинь, 2020 рік.
№ (3). 17 січ. С. 4.

ТРАДИЦІЙНА НАРОДНА КУЛЬТУРНА ПРАКТИКА НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ: ДО ЗАВЕРШЕННЯ XVI ФЕСТИВАЛЮ «РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ»

Два тижні (7-21.01) у Рівному тривав XVI фестиваль пісенно-музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви», проведений на кількох локаціях (Свято-Троїцька церква, Церква святого Миколая Чудотворця, Свято-Покровський собор, Свято-Воскресенський собор, Майдан незалежності). У рамках заходу відбувся й VIII міський фестиваль вуличних вертепів та вуличних музик «Нова радість стала», під час якого учасники виконували низку оригінальних колядок та демонстрували складову цього свята – різдвяний вертеп.

Заключний гала-концерт (21.01, МБК) складався з виступів фольклорних гуртів «Сільська музика» та «Ранкова роса» (ЗОШ № 28). Широка програма з різдвяних імпрез була втілена і у виступах молодіжного фольклорного гурту «Веснянка» та його «супутника» – дитячого зразкового фольклорного колективу «Весняночка» (Рівненський ПДМ), метою функціонування яких є не лише сценічні презентації, але й значна пошукова етнографічна діяльність, у результаті якої учасники накопичують значний обсяг нематеріальної та матеріальної культурної спадщини у власному музеї, а відтак, формуються як носії національної фольклорної традиції та позиціонують місто як важливий сегмент регіонального культурного простору країни.

Волинський державний академічний хор, що завершував це яскраве дійство, виступ якого можна умовно поділити на дві частини – «класичні» твори народного репертуару, перемежовані хореографічними номерами, та

святково-обрядовий «блок» у вигляді «в'язанок» регіональних колядок і щедрівок, засвідчив, що його художній керівник О.Стадник й надалі позиціонує власну організаційно-культурну діяльність як напрям збереження національних традицій хорового виконавства в Західному Поліссі і веде активну пошукову роботу.

Його програма, як і неодноразові аналогічні презентації художніх здобутків Державного народного хору України ім. Г.Верьовки, у черговий раз підтвердили, що подібна проблематика в м. Рівне падає на добре підготовлений численними виступами самодіяльних колективів та народознавчій фестивальній практиці краю, широкою просвітницькою програмою місцевих ЗМІ, ґрунт. Тому народознавчий аспект виконавства для західно-поліського регіону – це майже безпрограшна карта в організації культурного життя.

Утім, засвідчує ця новорічна програма й подальше насичення культурного простору міста якісною музикою, вартісним національним репертуаром, в основі якого лежить потужний потенціал святково-обрядової культурної практики, що дає можливість краще усвідомити нашу національну сутність, збагнути її глибину та пам'ятати і примножувати

Тож постійне чергування високої професіональної класичної музики, центрами продукування чи репрезентантами якої є в переважній більшості сценічні майданчики Академічного театру та Органної зали, з народною культурою, художні зразки якої все частіше входять у наше життя на численних музейних гостинах, або в оригінальних презентаціях творів народних майстрів у виставковій залі обласної універсальної бібліотеки чи краєзнавчого музею, щоденній творчій діяльності мережі клубних закладів – той тандем, який допомагає по-іншому сприймати й власне культурне єство. Адже вже сьогодні місцеві концертні чи виставкові зали збирають достатньо шанувальників і на одні, і на інші презентації за однієї умови, – що вони якісні та оригінальні.

Відтак, будемо не лише сподіватися на здійснення побажань професіональних артистів із Волині і аматорів із Рівного у році прийдешньому, але й активно змінюватися та удосконалювати самим своє місце на землі, як це роблять згадані вище колективи. І тоді у нас усе обов'язково збудеться!

Вісті Рівненщини, 2020 рік.
31 січ. Сайт видання.

«ЖІНКА І КІТ»: ХУДОЖНЯ ГРАФІКА В.ГАРБУЗА (КИЇВ) У РІВНОМУ

Сучасний живопис – це цікаве, інколи дивне, чи візуально не типове поєднання кольорової гами та ракурсу бачення автором суспільних проблем, але майже завжди – це явище, що викликає жваву дискусію.

За свій майже 10-річний час експонентської діяльності колектив галереї «Євро-Арт» чи не вперше відійшов від звичних, тобто типових для сприйняття, сюжетів і запропонував інший ракурс погляду на художній матеріал, а саме – оголену жіночу натуру, де майже головним персонажем часто виступає кіт!

Саме під такою назвою, винесеною у заголовок цієї статті, та дещо незвичною формою презентації (коли роботи можна було побачити лише після майже годинного спілкування автора з присутніми) відкрилася виставка київського художника Володимира Гарбуза, в арсеналі якого є живопис, станкова і книжкова графіка та скульптура.

Не звичною була вже сама презентація, адже зустріч розпочалася з вільного спілкування відвідувачів, тоді як усі картини були завішені полотном. І лише після ознайомлення з біографічними даними митця й історій створення творчих робіт, відбулася, власне, презентація його творчості.

Надамо декілька штрихів до творчої біографії митця: Народився він у 1951 році на Київщині; у 1987 р завершив навчання на відділі книжкової графіки Українського поліграфічного інституту ім. І.Федорова (Львів); із 1988 р. – член НСХ України. У 1990-1997 роках працював у Лаврській майстерні над монументальними творами з Г.Пришедько-Зубченко – українською художницею-шістдесятницею, де здобув значний досвід не лише професіональної діяльності та розширив межі сприйняття національної спадщини, але й, що не менш важливо, здобув яскравий досвід спілкування з українським інакомисленням.

Він – достатньо наполеглива і амбітна людина, свідченням чого є факт його 9-разового номінування на найвищу державну нагороду – Національну Шевченківську премію.

Він – автор графічних серій на шевченківські сюжети, зокрема ілюстрацій до «Кобзаря», книг «Шевченко і вічність», «Стежками до світил», «Давидові псалми», а також низки творів, виконаних олійними фарбами: «Катерина», «Перепоховання генія» та ін.

Творчість майстра неординарна й цікава. Частина його робіт має багатозначність та презентує свій, чітко і часто визначений ментально-національний код.

Тож на відкритті рівненському глядачу було запропоновано понад 40-річний ретроспективний погляд автора на цю проблематику. Відтак за експонованими полотнами не складно виявити еволюцію творчості, тематичні пріоритети, кольорову гаму та ще безліч того, що вміщує ємне поняття «індивідуальна творчість».

Його картини, зважаючи на неординарність, знаходяться в експозиціях багатьох українських і зарубіжних музеїв (Австралія, Канада, Польща, Словаччина і ін.) та численних приватних збірках, позиціонуючи Україну як країну розмаїтих художніх талантів.

Зі слів самого автора експозиції: «Образи, представлені на 26 полотнах, пропонується трактувати не натуралістично, а символічно, акцентуючи на внутрішньому зв'язку кота, жінки та всесвіту...». Відтак він запрошує глядача до діалогу, до глибин світотворення, до знаку та символу, які тисячоліттями вироблялися у тандемі «людина та природа».

Як зазначено у прес-релізі цієї виставки, «...художник є виразником тієї формації митців, які проклали шлях до якісно нової української культури, у якій традиції, ментальні коди епох переплелися з найновішими пошуками, які часом випереджають найавангардніші злети світового модернізму...».

Митець переконаний, що сучасний глядач потребує не лише якісних творів для споглядання, а прагне, насамперед, відчувати себе співучасником художнього дійства, щоб інтуїтивно-сакрально доторкнутися душею до простору і часу, які міфологізувались до космогонічної символіки образів. Відтак, його живопис – це своєрідний колористичний поліфонізм експресії і кольору, який виривається з усталеної форми, з окресленої художником площини, немов розростається в просторі, часі, зрештою, у нашому сприйнятті.

Про будь-яку експозицію можна лише нагадати чи запросити переглянути пропоноване, але сформувати власне ставлення до експонованого можна лише в один спосіб – осягнути безпосередньо наданий художником культурний код бачення ним життя. Що і роблю з приємністю.

Волинь, 2020 рік. 14 лют.
http://euroart-gallery.rv.ua/2013-07-14-12-13-28/ publikatsii/332-zhinka-i-kit-khudozhnia-hrafika-v-harbuza-kyiv-u-rivnomu.

ЗІРКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЕТУ НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ

Балет, а надто його сучасні інтерпретації, є важливим сегментом культурного простору країни, її видовищною складовою. І наявність у місті професійного сценічного майданчику, здатного задовольнити запити балетних зірок, це майже теж саме, що і наявність органної зали, факт існування якої вже є вже свідченням знаковості міста у культурному просторі країни.

6 березня на сцені Рівненського Академічного музично-драматичного театру відбувся балетний колаж із двох найвідоміших світових дивертисментів: «Кармен-сюїта» (Дж.Бізе-Р. Щедрін) та «Шехеразада» (М.Римський-Корсаков), складність сприйняття яких обумовлювалася вже тим, що провідні ролі у цих виставах виконували найвідоміші танцівники світу, зокрема й М.Плісецька. Відтак публіка вже мала певний візуальний та й слуховий стандарт сприйняття.

«Справжній вечір іспанської та східної пристрасті» на рівненській сцені – так задекларовано цю програму в анонсі місцевих ЗМІ. І це виявилося справді так.

Тож присутні у театральній залі вкотре переконалися, що молодим українським виконавцям світова класика не складає особливих естетико-технічних проблем, адже це справді

нова генерація національного балету, що має якісну художню освіту, міцне духовне коріння, а саме: всесвітньо відомих наставників, високий професійний вишкіл, загартований участю у численних фахових конкурсах, оригінальну громадську діяльність в якості, до прикладу, члена журі (К.Кухар) шоу-проекту «Танці з зірками». Вона якісно зарекомендувала себе й чималою кількістю яскравих характерних ролей в постановці світового репертуару. Має вона й широку гастрольну діяльність, адже запрошувалася до провідних театрів світу, зокрема Лозанни (Швейцарія) та Японії (К.Кухар), Маріїнського (С.-Петербург), або Великого театру (Москва), Берлінської опери (О.Стоянов), однак залишилися в Україні і продовжують дарувати радість зустрічі з високим мистецтвом. І Національна опера України надає їм усі можливості для цього.

Тож аналізуючи театральну афішу останніх років, можна констатувати, що у наших концертних залах, Академічних театрах, інших місцях презентації будь-якого культурного продукту є не лише якісна акустика, що вабить професіональних вокалістів чи інструменталістів, але й належне сценічне покриття, що дає змогу відтворити технічний потенціал будь-якої композиції. Утім, головним у цьому просторі є також художньо освічена публіка, здатна адекватно відреагувати на якісні концертні програми, стимулювати виконавців максимально розкрити характеристику обраного для втілення на сцені художнього образу. А відтак м. Рівне й надалі позиціонує себе як оригінальний культурний центр, спроможний відповісти на будь-які організаційно-культурні запити гастролерів найвищого ґатунку, а належного художнього смаку для сприйняття справді якісного культурного продукту у місцевої публіки не бракує.

Маючи статус народних артистів України і провідні ролі в Національній опері, К.Кухар, О.Стоянов та й оригінально доповнюючи цю пару А.Гаспар, не лише вразили рівненську публіку своєю майстерністю, безліччю складних та неочікуваних хореографічних елементів, виконаних на грані людських можливостей, а вкотре засвідчили, що в Україні є надзвичайно потужний культурний потенціал, здатний перетворити республіку на художню Мекку.

Бракує їй для цього лише виваженої та цілеспрямованої державної культурної політики, без якої ми можемо залишатися на маргінесі культурного простору, втративши видатних виконавців.

Волинь, 2020 рік. 13 берез.
Сайт видання.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ДОСВІД НА РІВНЕНСЬКІЙ СЦЕНІ: РОЗДУМИ ПІСЛЯ ЧЕРГОВОГО КОНЦЕРТУ

Свята поступово завершуються, а разом із цим входить у звичний ритм і наше життя. Це поширюється і на культурну практику, для якої згортання святкового циклу актуалізує подальшу творчу діяльність, утілену у нових формах та обріях, запрошення на регіональну сцену нових особистостей, стимулювання місцевих зірок, одним словом — буденна, організаційно-творча діяльність, мета якої, як на мене, — надати місцевій інтелігенції новий слуховий досвід в опануванні безмежної скарбниці світової культурної спадщини, перенести на рівненський ґрунт кращий організаційно-педагогічний та мистецький досвід, за допомогою якого європейські країни в особі своїх кращих представників і здобули високе духовне реноме.

Споглядаючи за тематичним рядом афішних концертів органної зали та знайомлячись з учасниками-іноземцями рівненських музичних імпрез в інтернет-презентаціях чи безпосередньо, можна помітити найбільш характерні риси майже усіх зарубіжних митців, які місцем власної самореалізації обрали професіональну сцену. Її сутність не складна, однак достатньо показова і варта уваги.

Характерною рисою майже всіх гастролюючих, принаймні, у м. Рівне музикантів, є наполеглива і, треба відзначити, продуктивна діяльність у різних сферах художньої самореалізації: композиції, концертній практиці, педагогічній діяльності, а часто, й популяризаторській — на різноманітних теле- радіоканалах чи інших

ЗМІ та мережі навчальних закладів, переважно середнього рівня – спеціалізованих чи звичайних традиційних навчальних закладах.

Утім, головне у цьому процесі – навчання, що й забезпечує кожному представнику високе реноме зі всіма його наслідками. Тож і наш новий гість – Свейн Тормода Бекхус (Ізраїль), – має достатній досвід здобуття професіональної освіти у різних країнах, хоча й ментально близьких, однак достатньо оригінальних як за життєдіяльністю населення, так і звичаєвою практикою та усім інших культурним кодом, який позиціонує його країну у світовому просторі.

Як і переважна більшість осіб, зайнятих художньою творчістю, він сповідує європейську інструментальну практику, започатковану ще в добу середньовіччя, сутність якої полягала не лише у навчанні, здобутті певного рівня фахової освіти, але й широкій презентації наявного досвіду в інших країнах, підтвердженого різноманітними мистецькими «сходинками».

Його музична кар'єра розпочалася з посади органіста у церквах Норвегії (Осло), де він набув важливого досвіду у забезпеченні церковного канону, вкрай потрібного органісту для опанування класичного репертуару, а згодом здійснив артистичні турне в Данії, Швеції, Чехії, Німеччині, Італії, де місцем виступу часто слугували величні католицькі костьоли.

Здобувши відповідний інокультурний досвід, він намагається його поглибити й надалі, свідченням чого є його успішний студійний проект в Ашдоді (Ізраїль), в результаті реалізації якого він залишився у цій країні, здобувши прихильність її вибагливої художньої публіки.

Маючи належний освітній (Королівська музична консерваторія Данії в м. Копенгаген) та виконавський, концертний досвід, він не полишає подальше навчання і сьогодні є студентом Норвезької академії музики (Осло), здобуваючи вже ступінь магістра, розуміючи, що лише пізнання специфіки чужих культур, успадкування культурного досвіду якомога більшої кількості країн – реальний шлях до успіху у художній інтерпретації. Та й у зрілому віці (народився він у березні 1978 р.) краще розумієш, чого бракує для подальшої творчості.

Серед його художніх уподобань є й Україна, в якій він уже неодноразово позиціонував себе як творча особистість. Тож і програма, з якою він вийшов на сцену рівненської Органної зали 9 лютого, складалася не лише з традиційної класичної музики, яка завжди гарантує успіх («Токата і фуга» ре мінор Й.-С.Баха, Інтродукція та пасакалія ре мінор М.Регера чи соната № 3 ля мажор Ф.Мендельсона-Бартольді), але й достатньо нових для слухового досвіду рівненської публіки творів Х.Шванцера («Прелюдія для відкриття нової синагоги в Берліні»), власної композиції (Імпровізація «Надія»), П'яти фестивальних прелюдій Л.Левандовскі («Рош ха-Шана»; «Джом Кіпур»; «Сукот»; «Великдень», «Шавуот»); Інтродукції, а також пасакалії мі мінор А.Сандволда та ін., виконаних, до речі, на «біс», тобто достатньої кількості різнопланових композицій, аби можна було скласти уяву про напрями творчості та її якість. І ця розмаїтість творчості забезпечує йому прихильність публіки.

Тож інокультурний досвід, як засвідчує знайомство з гастролюючими митцями, можна здобути не лише безцільно мандруючи світом, але й споглядаючи за справді європейським підходом до формування власної кар'єри.

Волинь, 2020 рік. 14 лют.
Сайт видання.

НАШ ГІСТЬ – І.МАРЧУК, АБО ЗНАКОВА ПОДІЯ В ЄВРО-АРТ

5.08 у галереї «Євро-Арт» відбулася непересічна подія – демонстрація 37 художніх творів (темпера й акрил) видатного художника сучасності Івана Марчука (1936 р. н.), який за наявними рейтингами входить до найвідоміших митців світу. Назву декілька: Народний художник України (2002 р.), лауреат Національної премії України ім. Т.Шевченка (1997 р.), член Золотої гільдії Римської академії сучасного мистецтва (2006 р.), включений до рейтингу «100 найвизначніших геніїв сучасності», укладеного британською газетою «The Daily Telegraph» (2007 р.). Має фундаментальні каталоги та різноманітні форми власного позиціонування,

виконані на високому поліграфічному рівні, на яких чимало шанувальників його творчості отримали автограф безпосередньо в залі Галереї.

Наведу декілька біографічних даних: по завершенні навчання у Львівському училищі декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша (1951-1956 рр.) у знакових постатей К. К.Звіринського, О.Шатківського, Н.Сукачової й відділі кераміки Інституту прикладного мистецтва у Р.Сельського і Д.Довбошинського (1960-1965 рр.) та пошуку себе у різних сферах (Інституті надтвердих матеріалів АН УРСР (1965-1968 рр.) й Київському комбінаті монументально-декоративного мистецтва, 1968-1984 рр.) перейшов на творчу роботу, де розпочався його оригінальний і складний шлях у мистецтві, зважаючи на власний художній стиль, що «випадав» із канонів соцреалізму. Тому й його виставкова практика розпочалася значно пізніше.

У 1979 р. відбулося перше експонування художників-нонконформістів, організованих представниками української діаспори у Парижі, Мюнхені, Нью-Йорку, Лондоні, де й демонструвалися твори, виконані у цьому стилі. І саме там на нього звернув увагу Р.Пенроуз, мистецтвознавець й особистий біограф П.Пікассо, засвідчивши йому блискуче майбутнє.

Сьогодні у доробку І.Марчука понад 5 тис. творів, що знаходяться на всіх континентах. За 50 останніх років брав участь у понад 150 персональних та 50 колективних виставках. Серед українських митців XX століття лише О.Архипенко мав 120 персональних презентацій.

Останнім часом його твори експонувалися переважно за межами держави, у виставкових залах галереї УВУ (Мюнхен), галереї Шарлоттенбургу, Берліні (2015 р.), галереї Кордегарда (Варшава), Центрум (Краків, 2016 р.); Європейському Парламенті (2017 р., Бельгія), галереї Белфорт (м. Брюгге), галереї Фламандського парламенту, Брюссель; 2017); Бангкоці (галерея Королеви, Таїланд; 2017 р.); галерея Королеви (Амман, Йорданія) тощо. І в цьому плані «народна дипломатія», тобто така форма культурної діяльності, як напрям державної політики, допомогла позиціонувати Україну чи не найвищому рівні.

Пропоновані увазі рівнян полотна презентують творчість 1972-2018 рр. і написані як в Україні, так і за її межами, а відтак – демонструють еволюцію символічної гами, різні види художніх технік й широкий спектр форм власного позиціонування.

Роботи, розміщені у 2 експозиційних залах галереї, вражають манерою письма. Це – абстракція, пейзаж, портрет. Частина з них написана в унікальній манері: «пльонталізм» – техніці, що балансує на межі рукотворного й технологічного, а відтак, через складність ювелірного виконання і трудомісткість її практично не можливо відтворити.

Перевагою запропонованих творів є глибоке відчуття ритму, колірності, дотримання пропорції, що дозволяють впливати на підсвідомість глядача. А ще ці твори вирізняє надзвичайний магнетизм, щира любов до України, попри й надалі повторювані недоречності типу: нонконформіст, опозиціонер.

Споглядаючи його пейзажі, дивуєшся: чим вони могли нести загрозу політичній системі, адже такої глибоко яскравої української природи, втіленої, до прикладу, у низці картин («Тіні на снігу», «Цвітуть хризантеми», «Ніч яка місячна», «Хатинка над обривом»), відтворених у різних видах технік, а також «Портреті Мар'яни», виписаному настільки натхненно, що на перший погляд усе це здається фотографією, немає, мабуть, у жодного українського художника. Хоча, зважаючи на минулі часи, лише геніальність художнього вислову й стала тавром на роки.

Такою Україну не бачив жоден митець! Приходьте. Експонування триватиме до 27.09.

Вільне слово, 2020 рік.
№ 33 (15173). 13 серп. С. 14.

СВІТОВА ГУМАНІТАРНА КРИЗА ЯК СТИМУЛ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМО ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Світ, поза сумнівом, увійшов у стан чергової глобальної катастрофи, стан війни. Війни особливої, коли не відомо, де ворог, коли вона розпочалася і коли завершиться. Але стан, у якому перебуває сьогодні світове співтовариство, явно не типовий і характерний, перш за все, гуманітарною кризою, яка перманентно переривається чи посилюється численними

терактами або абсурдними, на перший погляд, збоченнями у свідомості окремих осіб: «захопленням заручників», численними «мінуваннями» різних стратегічних об'єктів рівня аеропортів і вокзалів, кіно-палаців і стадіонів, а також інших подій, невизначених ні у часі, ні у просторі, попри наявність чи не найпотужніших у країні державних структур, співробітники яких мали б відповідати за безпеку, психологічний спокій чи стратегічний напрям держав, а відтак — і логіці подальшого розвитку подій: неадекватними призначеннями на майже усіх гілках державної влади і такими ж абсурдними ново-призначеннями, відсутністю логіки в усьому, одним словом, нагнітанням відчуття страху, невизначеності, розгубленості, які, утім, засвідчують певну закономірність у цьому, здавалося б, абсурдному калейдоскопі подій. Однак цей хаос, сподіваюся, швидко мине, принаймні з'явиться якась логіка у подальшому розвитку світового співтовариства. Адже світовий розум не може допустити світового хаосу. І перші зрушення вже розпочалися у Німеччині і США.

Тож ситуація з COVID-19 викликала безліч змін у сучасному суспільстві, природний розвиток якого завжди йде в контексті «виклик-відгук». Не торкаючись розгляду ситуації в усіх сферах суспільного життя, зважаючи на обсяг публікації, наголошу лише на тому, що світова гуманітарна криза стимулює загострення національних ознак, виявлення і просування в будь-яке середовище питань національної ідентичності, яка, цілком природно, розуміється як важливий засіб самозбереження. Свідченням чого є загострене відчуття окремішності, намагання це постійно культивувати і підтримувати. Має це свої ознаки, тобто форми виявлення, й на Рівненщині.

У цьому зв'язку наголошу на активізації діяльності КЗ «Обласний центр народної творчості» облради, на який покладається вся методична діяльність, пов'язана з ефективним функціонуванням галузі, власне, духовною складовою її регіонального простору. До прикладу, згадаю надруковану наприкінці 2019 р. збірку «Традиційно-побутові танці України», укладену на підставі матеріалу, надісланого з переважної більшості ОЦНТ країни, які віддзеркалюють не лише стан побутування народної хореографії в регіонах, але й певну трансформацію художнього коду українців. Адже конкретний, типовий хореографічний зразок (це притаманне сьогодні будь-якому виду мистецтва), народжений, приміром, на Рівненщині, має дещо інше, а часто, — й зовсім не типове виявлення в культурних координатах Слобожанщини чи Одещини, Закарпатті чи Чернігівському Поліссі. І ця культурна мозаїка, тобто трансформований культурний хід, досить важливий не лише для керівників хореографічних колективів, але й для їх учасників, відтак — усіх тих, хто цим переймається, виконує (танцює, співає) чи споглядає (споживає цей культурний продукт), оскільки розширює уяву про форму побутування цього артефакту, трансформацію у ньому духовного коду етносу, який суттєво змінюється під впливом модифікованих обставин, викликаних наявними суспільними зрушеннями.

Це можна стверджувати і про іншу збірку — «Дитячі хорові твори регіональних композиторів», яка щойно вийшла друком під впливом згаданих вище обставин і мета якої — сконцентрувати чимало творів місцевих (регіональних) самодіяльних композиторів, так би мовити, «під однією обкладинкою». Адже їх творчість, локалізована переважно невеличкою територією, у той же час чи не найяскравіше відтворює власне регіональне культурне єство з безліччю його символічних і семантичних ознак, характерного голосоведіння, теситурних обмежень чи специфіки регіональної говірки і ще безлічі того, що притаманне виключно конкретній культурній локації. Це надзвичайно важливо ще й тому, що вже чимало часу ми майже несвідомо відходимо від, власне, ідентифікаційних (національно-культурних) ознак, зосереджуючись виключно на їх політичних характеристиках, або й надалі бездумно копіюємо чужий досвід без його належного критичного осмислення.

Тож призначена для виконавців із загальноосвітніх, дитячих музичних шкіл чи шкіл мистецтв, тобто молодого покоління загалом, яке апріорі має вчитися на кращих регіональних культурних зразках, ця збірка, обрамлена хоровими обробками чи аранжуваннями українських та європейських класиків XX століття, допомагає краще зрозуміти і власну духовну суть.

«...Якби кожна людина написала добру книжку про свого відомого земляка, — наші

б діти навчалися на якісній культурній базі», – сказала свого часу на презентації у Рівненському обласному краєзнавчому музеї книги «Біла зірка України» про народну артистку України Оксану Білозір її подруга і наша землячка, – Анжеліка Рудницька.

Тож логіка розвитку цивілізації, в основі якої лежить закон «Виклик – відгук», сформований свого часу видатним філософом Арнольдом Тойнбі, діє і в нашій ситуації, що характеризується наявністю в соціумі творчої меншості, здатної створити необхідний Відгук на наявний Виклик.

Волинь, 2020 рік. 7 серп.
Електрон. версія.

«МІСЯЧНИЙ МАСКАРАД ТІНЕЙ, АБО ФІГУРИ ФАНТОМІВ»
(ФІЛОСОФІЯ ДУШІ : ДУХОВНИЙ СВІТ ЛЮДМИЛИ ДАХОВОЇ)

Літні відпустки, невизначеність ситуації з подальшим життям країни та її регіонів у зв'язку з епідемією COVID-19, соціальна напруга напередодні місцевих виборів із черговою надією на краще життя та інші аналогічні чинники, у той же час демонструють й інші виміри суспільного життя: активні люди не переймаються нагальними проблемами, а продовжують власний художній пошук, лише в ньому, природно, вбачаючи шлях до зміни ситуації на краще.

У цьому калейдоскопі подій зверну увагу на тематичну презентацію рівненської художниці, оригінальної особистості, що майже 30 років знаходиться у фарватері художнього життя регіону, – Людмили Дахової під інтригуючою назвою, винесеною у заголовок цієї статті, що відбулася у КЗ «РОКМ» 11 серпня, подавши на суд місцевого глядача досить специфічні художні твори, виконані у різний час, утім такі, що відтворюють еволюцію художньої мови авторки, певний її психологічний стан, адже подібне творити можна лише під впливом яскравого враження чи максимального емоційного сплеску.

Традиційно «...її твори наповнені певним містичним і багатовимірним змістом», – зазначено у прес-анонсі..., однак перегляд надзвичайно оригінальних у кольоровій гамі картин, засвідчує не стільки містику, скільки ритм, глибину та все те, що пов'язане з життям в усіх його вимірах і формах. Шукаючи себе у різних техніках та стилях Людмила у цій презентації постає перед нами як глибока особистість із тонким художнім смаком і надзвичайним мистецьким досвідом, поповнюючи генерацію регіональних майстрів.

Оригінальності виставці надав і відповідний антураж, сформований й розміщений на початку та наприкінці перегляду експозиції як логічне доповнення до неї, чи її обрамлення, починаючи від портрету експонентки авторства О.Гористюка і низки невеличких, утім знакових артефактів чи інших культурних зразків, які супроводжували Людмилу у час підготовки цих робіт, ретельно відібраних нею до відкриття цієї виставки. Саме вони певним чином додають окремих штрихів й до її внутрішнього світу.

Погоджуюсь із тим, що «її графічні композиційні побудови лаконічні до філігранності», утім у цій констатації немає нічого нового, адже вона лише зайвий раз підкреслює оригінальність мислення, як і не меншу оригінальність вислову чи подачі бачення ситуації, або стану, в якому перебувала свого часу наша героїня.

«...Світ її образів надзвичайно розмаїтий і захоплюючий: від дитячого наїву до складних зримих і містичних співставлень», – даючи власний відгук на її творчість, зазначив В.Момотов. Додам до цього, розширюючи вищенаведене, що він сформований на потужній базі наявної художньої інформації і постійного власного пошуку. Повністю поділяючи його думку, наголошу лише на тому, що такою й має бути *справжня жінка, сутністю якої є творчість*. Адже лише вона і надає їй крила. Усе решта – питання техніки!

Виставка триватиме до вересня. Приходьте і зайвий раз переконаєтеся в оригінальності постатей, які складають духовну сутність нашого міста.

Вільне слово, 2020 рік.
№ 33 (15173). 13 серп. С. 14.

MUSICA VIVA ORGANUM – ФЕСТИВАЛЬ ОРГАННОЇ МУЗИКИ ЗНОВУ В РІВНОМУ

Органна музика залишається, поза сумнівом, зразком мистецтва, що належить до найвищих професійних його форм, зважаючи на потенційні теситурні, темброві, технічні й художні можливості її репрезентанта. І проведення міжнародних фестивалів MUSICA VIVA ORGANUM, що продовжує традиції свого попередника – «Дивовижний світ органа» у м. Рівне чимало років поспіль, засвідчує сформованість духовних потреб місцевої публіки, наявність відповідного культурного середовища, для якого ця музика є бажаною формою проведення інтелектуального дозвілля.

Його характерною ознакою є демонстрація кожним учасником кращих мистецьких зразків своєї країни і у цьому плані фестиваль має важливе просвітницьке значення.

Зважаючи на специфіку звучання органа, якому доступні будь-які «художні фарби», чимало композиторів різних епох намагалися писати музику саме для такого інструменту, сподіваючись якнайповніше відтворити свій задум. А для цього краще експериментувати з певними циклами, коли на прикладі декількох художніх творів, об'єднаних тематично, можна відтворити справді широкий культурний контент.

І в даному випадку класика є найкращим аргументом у підтвердженні вірності вищенаведеного, а надто – її традиційні музичні цикли – «Пори року», наявні у видатних композиторів кінця XVII – першої половини XVIII століття: А.Вівальді й Й.Гайдна, а згодом – і геніїв наступних століть – П.Чайковського.

Адже спроба відтворити «сезонні настрої» не лише за допомогою одного інструменту, але й в оркестровому звучанні, – це не тільки продемонструвати власне бачення змін у природі, але й виявити свій «набір» художніх засобів, за допомогою яких це можна здійснити. Тим більше, що подібне намагалися втілювали видатні представники епохи Класицизму. Тож «Пори року» А.Вівальді – італійця за національністю та геніального композитора-колориста й виконавця-віртуоза, характерною рисою творчості якого є витонченість художньої мови, – явище справді варте уваги. Тим більше, коли згадати успіх його скрипкових опусів й італійської музичної школи загалом.

Програма другого дня фестивалю (а розпочався він 1.08 виконанням «Музики Балканів» – Е.Андлері-Боріц – Загреб, Хорватія), представлена групою львівських митців, ставила за мету на підставі творчості геніального венеціанця виявити як потенційні можливості виконавців (О.Мацелюк – орган, О.Гаргай – скрипка, Б.Котюк – коментар музики з 12 сонетів у власному перекладі з італійської), рівень їх художньої культури, так і надати можливість художньо освіченій публіці, яка завжди концентрується в Органній залі філармонії, вповні насолодитися європейською бароковою музикою, так потрібною у наелектризованому політичними інтригами першому двадцятилітті століття XXI. До речі, і це також характерна риса сучасності, серед виконавців-інструменталістів та й вокалістів трапляється чимало осіб, що займаються й мистецтвознавчими дисертаційними дослідженнями, надаючи, таким чином, власній музичній творчості іншого ракурсу і сенсу, збагачуючись глибокою фаховою інформацією, здобутою пошуковою діяльністю.

Ще однією відмінністю фестивалю і виконання цього твору зокрема, стала спроба під час звучання 12 композицій здійснити художню замальовку процесу виконання та враження від музики, яке експонувалося на екран. Не кажучи вже про високу техніку такої спроби, вона також справила помітне враження на слухання музики. І в цьому плані неперевершений успіх мала львівська художниця О.Куц, що працювала у складі творчої групи музикантів.

Друга частина програми фестивальних заходів включала твори ще одного неперевершеного класика – Й.С.Баха, автора понад 1100 музичних композицій, базуючись на творчості якого цей інструмент набув такої популярності. На цей раз присутні мали змогу почути декілька його композицій у виконанні згаданої вже О.Мацелюх.

До честі організаторів-керівників філармонії, які беззаперечно мають добрий смак і враховують можливості і потреби рівненського слухача, запропонована фестивальна форма не є масовою, а відтак – не спрямовується на прибуток. Але завдячуючи їй, наше місто з кожним роком набуває все більш високих обрисів культурного

центру, навколо якого й концентрується місцева інтелігенція. Адже такі фестивалі виконують не лише традиційну функцію «штучного замінника свята», на який поступово перетворюється чи до якого еволюціонує в переважній більшості сучасний український регіональний фестивальний рух, втрачаючи оригінальність і художню глибину, а є справді Святом найвищого ґатунку, оскільки, перетворюючи місто на невеличкі культурно-мистецькі локації, де зосереджується художня інтелігенція, смаки якої дозволяють таким заходам продовжуватися уже чимало років, вони зберігають кращі ознаки національної шляхетності.

Тож побажаємо організаторам художніх імпрез міста й надалі бути на висоті художнього смаку, а рівнянам — не втратити чергову нагоду зустрітися з Мистецтвом. Оскільки обласна філармонія пропонує сьогодні якісний культурний продукт!

Вільне слово, 2020 рік.
20 серп. Сайт видання.

«ОДКРОВЕННЯ» ІВАНА МАРЧУКА В «ЄВРО-АРТ», АБО СУЧАСНИЙ ГЕНІЙ В РІВНОМУ

Не будучи глибоким знавцем творчості І.Марчука та й не претендуючи на будь-який професійний розгляд його знакової художньої системи, яка багаторазово вже ставала предметом спеціального мистецтвознавчого розгляду, висловлю власну і виключно емоційну думку, викликану можливістю безпосереднього спілкування з ним 5.08 у галереї «Євро-Арт», суть якої полягає в тому, що творчість митця репрезентують, як відомо, лише його твори, а не те, *що він чи що про нього* говорять у переважній більшості. Але для початку додам декілька його «характеристик», які переходять з одного матеріалу до іншого, спотворюючи чи надаючи іншого ракурсу його творчості: епатажний митець, активний борець із системою, нонконформіст і ще безліч аналогічних. Однак із 37 експонованих у галереї, полярних за техніками виконання та змістом художніх артефактів, у жодному немає навіть натяку на будь-які ідеологічні аспекти, чи будь-що, що пов'язане з політикою та ідеологією.

Перед нами — найталановитіша особистість сучасності, без перебільшення — геній з абсолютно притомним мисленням, ставленням до життя в усіх його вимірах і формах. Людина, що має власну позицію, яку вона готова відстоювати за будь-яких обставин. Людина, якій не подобається сучасна напружена ситуація в Україні (але вона багатьом не подобається також), однак на його чи не найкращих полотнах («Село у місячному сяйві», «Хатинка над кручею», «Глянув місяць на подвір'я»), написаних в Австралії чи США, аж світиться у місячному сяйві рідна патріархальна Москалівка (що на Тернопільщині) часів його дитинства, знімаючи будь-які коментарі стосовно того, любить він Україну чи ні! Хоча така «москалівка» є майже у кожного, хто народився і виріс у Сіднеї чи Старому Корці, Львові чи Макіївці 30-60-х років минулого століття. Тому до художника його виміру не можна чіпляти будь-яких «визначень» (конформіст чи нонконформіст, любить, не любить). Вони все одно нічого не пояснюють у його творчості, а лише викликають невдалу спробу протиставити його системі. Але Марчук не належить жодній системі (художній, політичній чи ідеологічній), тому й сприймати його потрібно адекватно.

Його твори сучасного періоду, не зважаючи на об'єкт зображеного — це Україна. Україна взимку чи влітку, сучасна чи минулого століття, але це наше національне єство, яке ні з чим не можна переплутати. І в даному випадку його твори неперевершені і глибоко національні. Окрім, може, невеличкої серії, що тяжіє до художніх узагальнень чи експериментів із формою.

До речі, він чи не єдиний із сучасних митців, який ігноруючи життєві обставини, елементарні людські потреби сповідує надзвичайно важливу позицію, суть якої полягає в тому, що майже не продає власних творів і саме цим зберігає для нащадків («я належу світові» — каже він про себе) цей геніальний спадок, який можна буде покласти на терези історії, коли потрібно буде довести чи не марно пройшла епоха XX — першої третини XXI століття у культурному її вимірі як для нього особисто, так і для України зокрема.

Те, що перед нами геній — немає сумніву, а кожен геній — це аномальність, не типовість, усе те, що не можна вкласти в прокрустове ложе стандарту.

Його твори не доречно поспіхом сприймати чи обговорювати, їх потрібно лише споглядати і тоді зрозумієш їх сенс, так би мовити, — надзавдання. Тому й такий ажіотаж повсюдно супроводжує його присутність чи наявність його картин. «Як же я не побачив такої поезії в буденному?» — єдине, що приходить на думку під час їх перегляду. В цьому, мабуть, і полягає різниця між поглядом звичайної людини і Митця.

Шкода лише, що такій особистості не створюються максимально сприятливі умови для творчості. Утім, ці умови не можна сформувати лише для однієї людини.

Нагадаю майже банальну істину, мовлену видатним педагогом-піаністом другої половини XX століття Г.Нейгаузом про те, що таланти створювати не можливо, однак цілком реально формувати культуру, тобто ґрунт, на якому зростають і визрівають таланти. І чим ширшим, чим демократичнішим є цей ґрунт, тим реальніша поява на ньому таланту чи, навіть, генія.

Висловлю майже крамольну думку про те, що може й краще, що в Україні сьогодні складаються саме такі умови для творчості. Будь вони іншими — не було б у нас ІВАНА МАРЧУКА! Адже геній — це завжди власна система художнього вислову, відкидання стереотипу.....

Сказати б, що у нього є проблеми у відносинах із сучасною державою — не можливо. Адже найвищі відзнаки (лауреат Шевченківської премії, Народний художник України, що входить до рейтингу 100 світових геніїв) він отримав саме в Україні. Саме в ній має можливість експонуватися у будь-якому форматі і на будь-яких майданчиках.

Не менше можливостей у цього і для власних презентації за її межами. І там теж буде цілком прогнозованим і гарантованим успіх, адже геніальність художнього вислову та його техніка виходять за межі можливого. Та й тамтешній глядач уміє цінувати високе (у сенсі професіонального виконання та регіональне за сутністю) мистецтво, змістом якого є мала батьківщина. Світ уже давно втомився від глобальності. Тож світові художні відзнаки — свідчення адекватності реакції на його творчість.

Він справді нікому не належить, ні Україні, ні США, ні Австралії, де отримав (з його ж слів) чи не найбільшу насолоду від процесу творчості. Він — належить світові. Тож Музей Марчука повинен бути створений обов'язково і там мають бути усі його, поки що збережені, картини та усе те, що пов'язане з його перебуванням на цій Землі.

Будучи геніальним, він є епатажним по суті. І це було помітно навіть на відкритті презентації в Євро-Арт. Він загострено відчуває світ, але й фальш, типовість, тому що він — геній. Тож стандарт, чимало років апробований на аналогічних імпрезах, а саме так намагалися будувати зустріч із ним, не відбувся. Для нього стандарт — не його вимір. Так само, як і усі згадані вище ярлики, які чіпляють йому — нічого не пояснюють по суті і лише вносять дисбаланс у сприйняття творчості: член Гельсінської Спілки, шістдесятник, друг Ліни Костенко (?!).... Для Марчука це немає жодного значення. Він — Марчук! Тому може у нього й поки що не реалізовується ідея з власним музеєм, оскільки його, виходячи з наявної інформації у світових мережах, постійно намагаються протиставляти комусь чи державі загалом, якість художній чи освітній структурі, що й викликає лише певне роздратування у потенційних організаторів. І перш за все, у нього самого. Але це — поки що.

В Україні вже сьогодні є безліч людей, які розуміють не пересічність, а тим більше, — геніальність явища. Людей, здатних відповісти на нього в системі «Виклик — відгук». Тож музей Марчука неодмінно буде. І те (місто чи країна), де він буде — стане свідченням розуміння і поваги до генія, маркером (його чи її) цивілізованості, а також наявності критичної маси інтелігенції, здатної духовність вивести в національні пріоритети.

Волинь, 2020 рік. серп.
Електронна версія.

РЕГІОНАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Будь-яка непередбачувана ситуація завжди вносить зміни в стабільний регламент будь-якої системи, порушує її структуру, створює дисбаланс її функціонуванні. Це можна стверджувати й про ситуацію, що склалася в світі й Україні зокрема стосовно пандемії COVID-19. Однак населення поступово призвичаїлося до нових умов життя, знаходячи як нові форми протидії епідемії, так і нові параметри власної життєдіяльності. Це можна стверджувати і стосовно вищої

школи, навчальний процес у якій фактично не припинявся та набув нових ознак. Локалізуючи предмет розгляду і обмежуючи його конкретним закладом, відзначимо, що і культурно-мистецькі спеціальності гуманітарного університету також знайшли себе у цьому процесі та просторі.

Переважна більшість навчальних занять набули інших форм, з'явилися оригінальні зразки нового методичного забезпечення у вигляді інтернет-презентацій, стимулювався пошук програм, за допомогою яких можливим стало якісне он-лайн спілкування. І хоча проведені локальні опитування студентів, приміром, на кафедрі культурології і музеєзнавства засвідчили, що останні позитивно оцінили нову форму професійного спілкування, однак чимало з них висловилося за аудиторний варіант проведення занять, оскільки технічне забезпечення західноукраїнського села, з якого походить значна частина нашого студентства, ще не дає змоги проводити якісне он-лайн спілкування. Та й безпосередній вербальний контакт є значно ефективнішою формою.

Стосовно ж його змістовної частини, то слід наголосити, заземлюючи предмет розгляду на студентах заочної форми навчання на тому, що вже чимало років колектив кафедри стимулює здобувачів вищої освіти, переважна більшість з яких працює в мережі закладів культури, зосереджувати увагу на розробці регіональної культурної практики, яка сприяє формуванню поваги до «малої батьківщини», поглибленому знанню її локальних ознак, намагання це популяризувати у діяльності територіальних громад і знайти себе в національній Програмі «зеленого туризму», охороні культурної спадщини, а також сформувати більш виразно й професіональне обличчя колективу кафедри, в практичній діяльності якого культурна регіоніка є провідним напрямом фахової підготовки і власного наукового пошуку.

До прикладу, наведу лише декілька дослідницьких тем, успішно захищених на засіданнях Атестаційних комісій на кафедрі: «Міжнародний туризм: специфіка організації в сучасних умовах (на прикладі міжкультурних контактів України й Туреччини)», «Замок Любарта в системі культурної діяльності Волині», «Культурна ситуація в регіоні: на прикладі діяльності Малолюбашанської об'єднаної територіальної громади, «Культурно-дозвіллєва діяльність клубних закладів Хмельниччини (Ганопільська ОТГ)», «Сценарна робота у системі професійної діяльності педагога-організатора дозвілля» тощо.

Їх захист стимулював авторів до пошуку яскравих форм презентації, які згодом можна буде використовувати в практиці проведення Семінарів із підвищення кваліфікації працівників культури, підготовці грантових програм, залученні додаткових коштів для «власних» установ культури. До речі, саме випускниця освітньої програми І (бакалаврського) рівня спеціальності 034 «Культурологія» Олена Прилуцька (Малолюбашанська ОТГ) здобула грант (120.000) на придбання спортивного обладнання для «своєї» установи і подібну заявку надіслано нею й до Німеччини.

Кафедра активно співпрацює з помітними в регіоні структурами шоу-бізнесу, зокрема «Мегаподія», «Цапук-івент», залучаються до творчих зустрічей зі студентами відомих особистостей, в активі яких значний організаційно-культурний досвід подібної діяльності через проведення низки міжнародних фестивальних заходів із залученням світових зірок (С.Гемберг, О.Стельмах, Т.Максименко, Р.Яворський). Співпрацюють із кафедрою у питаннях спільної підготовки фахівців і представники Планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації, КЗ «РОКМ», КЗ «Рівненський ОЦНТ», чий практичний досвід дає змогу добре орієнтуватися у сучасному соціокультурному просторі.

Найбільш успішні студенти-заочники залучаються до проведення майстер-класів із підготовки таких програм, проводять екскурсії іноземними мовами для численних туристів Рівненщини; майже усі вони мають чимало публікацій у наукових збірниках, виступів на міжнародних і всеукраїнських наукових зібраннях. Та й рівень наукової доброчесності також достатньо високий, адже в основі пошуку – місцевий матеріал.

Розуміючи, що новий навчальний рік розпочнеться у достатньо складних умовах, колектив кафедри вже сьогодні готує широку програму віртуальних освітніх програм для музейників, менеджерів соціокультурної сфери, культурологів, сподіваючись у такий спосіб допомогти галузі культури краще функціонувати в нових вимірах, а студентам – знайти себе у культурному просторі.

Волинь, 2020 рік.
26 черв. Електронна версія.

НОВИЙ ФОРМАТ МІЖНАРОДНОГО ДЖАЗОВОГО ФЕСТИВАЛЮ У РІВНОМУ

Серпень 2020 року у м. Рівне, незважаючи на несприятливу ситуацію для культурного життя, пов'язану зі складним виходом з епідеміологічної ситуації з COVID-2019, все ж продемонстрував чимало зрушень не лише у суспільній свідомості, але й обумовлених нею формах культурної ініціативи.

Навіть при обмеженні відвідувачів, вдалося якісно провести III міжнародний фестиваль органної музики «Musica viva organum», здійснити експонування творів Народного художника І.Марчука (галерея «Євро-Арт»), а також декілька помітних виставок у залі НСХ України, КЗ «РОКМ» (Л.Дахової), привернувши увагу до тих змін, що розпочалися у спілчанському середовищі краю. Сюди зарахуємо й низку художніх заходів, проведених у рамках Дня міста та XIV міжнародний фестиваль джазового мистецтва «Art Jazz Cooperation», який, зважаючи на ситуацію, все ж проведено, демонструючи зміну формату і принципів в його організації.

Завершуючи далеко не повний перелік художніх імпрез серпня 2020 р., тобто часу поступового й складного виходу країни та світу з окресленої ситуації, слід акцентувати на певних висновках із концертного чи, ширше б сказати, культурного життя в регіоні. Тим більше, що поступовий, а подекуди й проблематичний, вихід із цієї ситуації стимулював появу й нових форм, на які не зверталася особлива увага у попередній період.

Якщо у минулі роки (до прикладу, у 2014) учасники фестивалю «Art Jazz Cooperation», започаткованого у Західному Поліссі (Рівне і Луцьк) концентрували увагу на широкій європейській концертній практиці в її кореляції з вітчизняними і іноземними виконавцями, і Дж. Паркер, Н.Катамадзе, К.Пурпуладзе та ін., запрошені й на волинську сцену (адже фестивальні заходи відбувалися одночасно в Рівному і Луцьку), завдячуючи ініціативі організатора фестивалю С.Гемберга, уточнювали виконавські позиції українських музикантів у культурному просторі, то в нинішніх умовах, у зв'язку з певною актуалізацією національного чинника, викликаною світовою епідемією, що загострила питання національної само ідентифікації, межі цього фестивалю «географічно» звузилися, концентруючись лише на майданчиках м. Рівне, що поглибило формотворчий пошук організаторів акцентуванням уваги на вітчизняному культурному продукті. А відтак розширено межі емоційного впливу концертних виступів за рахунок виявлення яскравих місцевих постатей і просування у суспільну свідомість їх творчих здобутків.

Адже інформація про відомого, до прикладу, американського композитора, керівника Нью-Йоркського філармонічного оркестру Леонардо Бернстайна, що народився і частину життя провів у м. Рівне, талант якого розкрився у мюзиклах театрів Бродвею, допомагає повернути до культурного обігу регіональні художні здобутки, урізноманітнює тематичний ряд художніх програм, насичує їх відповідним освітнім сегментом. І, загалом, краще позиціонує Україну у світовому культурному просторі.

У 2015 р. під час проведення фестивальних заходів згаданого вже «Art Jazz Cooperation» традиційною вважалася така форма як квін-пікс, або художній портрет виконавця, створеного лише упродовж звучання твору (до 5-7 хв.), які блискуче створював на очах публіки різнобічно обдарований рівненський митець (керівник епатажного гурту «От вінта!», оригінальний письменник і художній критик) Ю.Журавель (До його портретів у різні роки додавалися й різноманітні експонування стародавніх музичних інструментів та майстер-класи з етновишивки) І з цим «джазовим образотворенням» оргкомітет фестивалю позиціонував себе згодом в НБУ ім. В.Вернадського, виставкових залах Львова, Житомира чи Ужгорода, навіть цим розширюючи потенційну аудиторію, то сьогодні об'єктивні обставини (не можливість зібрати широку аудиторію і, відповідно, перенесення заходів на відкритий повітряний простір, обмеженість художнього оформлення, зокрема й звукового супроводу, яке не можна якісно забезпечити у просторі парку), стимулювали пошук нових засобів виразності. І в цьому плані світлова палітра, що супроводжувала музичне звучання, майже перевершила сама себе, оскільки за допомогою професійного «світла» стало можливим компенсувати відсутність належної концертної зали з якісною акустикою, художнім обрамленням та розкрити чимало яскравих граней цього шоу.

Якщо у 2017 р. фінальні заходи «Art Jazz Cooperation» відбувалися у замку Любарта (м. Луцьк), структура і середньовічне начиння

якого додавали до звучання джазу певного шарму, оскільки «змішування епох», нічна атмосфера таємничості, навіяна середньовічними стінами будови XIV ст., також розширювала емоційний простір міста, то традиційне для світових музичних імпрез подальше спілкування виконавців (джаз-сейшн), було організоване у спеціально збудованому шанувальниками для цього приміщенні – «Jazz» (м. Рівне) з його чималою кількістю історичної фотографії, внутрішньою структурою зал тощо. А вже 2018 р., із перенесенням значної кількості виступів із приміщень Академічного театру (м. Рівне) і згаданого замку Луцька на місця традиційного відпочину місцевої публіки («Лебединку») та специфічне обрамлення виступів грузинською кухнею, забезпечене оригінальним рестораном «Виноград», створило неперевершені враження для відпочинку й художнього спілкування митців. І саме тоді вперше проведено виступи виконавців, які пройшли своєрідну літню Школу джазу на базі Рівненського інституту мистецтв РДГУ, перетворивши це дійство й на певний освітній простір.

Сьогодні цю освітню форму значно поглиблено, використовуючи і загальносвітову тенденцію до професіоналізації всіх форм людської життєдіяльності та й підтримку «American Voices» (США), суть якої зводилася до того, що упродовж 18-28.08.2020 р. у м. Рівне, на підставі оголошеного конкурсу у міжнародній програмі «Yes Academy Ukraine, 2020» заздалегідь відібраних (50 із 320) учасників очікувало 10-денне навчання з вокалу, сценічної майстерності, театральної постановки у стилі Бродвейських мюзиклів, хореографії хіп-хопу та брейкдансу, яке проводили викладачі Нью-Йорку вже на базі Рівненського Академічного музично-драматичного театру. І їх виступи підтвердили як ефективність такого навчання, так і адаптацію українських виконавців до сприйняття інокультурних форм та уміння адаптуватися в заданих культурних параметрах.

Переглядаючи цю програму, можна зробити висновок про те, що поза сумнівом, вивчати будь-який досвід украй потрібно, а сьогодні – особливо, у зв'язку з європейською інтеграцією України, заземлюючи його на місцевий (національний) ґрунт, інакше він не приживеться, а якщо і приживеться в своїй першооснові, то це й буде так звана глобалізація у чистому вигляді, мета якої – культурна уніфікація будь-якого етно (у значенні національно-культурного) середовища. Тому проведення подібних заходів у регіонах і країні загалом, є вкрай важливим, адже випробовує Україну на міцність її національної ідентичності чи самоідентифікації, дає черговий шанс для формування власних культурних форм. Тому наявність глобальних викликів, як свідчить досвід участі у проведених імпрезах українських виконавців, не є особливою перешкодою у творчості та організаційно-культурній діяльності митців і організаторів аналізованих художніх прем'єр. Вони лише стимулюють творчу думку, ставши прикладом того, що для організації будь-якої справи потрібен, перш за все, лідер, а в умовах України, – так званий кризовий менеджер, здатний оперативно і ефективно реагувати на усі виклики сучасності і знайти оптимальне рішення у будь-якій ситуації, переформатовувати наданий йому простір у суцільну сцену, максимально використовуючи художні запити різноманітно підготовленої публіки, можливості технічного обладнання та, головне, яскравий потенціал наявних виконавців.

Тож активізація організаційно-культурної діяльності останнім часом, попри високу напругу в політичній системі країни, невизначеність її у світовому просторі у зв'язку з епідеміологічною ситуацією та безліч інших викликів сьогодення, виявляється в регіоні в різних сферах, зокрема – виставковій, концертній, пошуковій. І приїзд до м. Рівне у серпні 2020 р. Народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Т.Шевченка І.Марчука та експонування його майже 60-річної ретроспективної виставки, на якій демонструвалися основні художні техніки митця, еволюція його художнього ряду, портретний жанр і натюрморт, що вперше створила черги до *приватної* виставкової зали «Євро-Арт», як і проведення згаданого вже ІІІ міжнародного фестивалю органної музики «Musica viva organum» за участі в переважній більшості (за названих вище причин) українських музикантів, повною мірою продемонстрували зміну ціннісного ряду в їх власній творчості, акцентуванні уваги на здобутті більш високих рівнів освіти, потрібної для пошуку нових форм творчості. А їх стажування в інших навчальних закладах світу, розширення просвітницького аспекту чи елементу їх культурної діяльності, як це багато років роблять їх закордонні колеги, можуть слугувати підтвердженням справді духовного відродження

країни, накопичення значного духовного потенціалу, яке можливе лише за наявності певної критичної маси інтелекту, тобто групи особистостей, здатної запропонувати власні художні орієнтири у безмежному світі духовної культури. І це є також ознакою зміни ціннісних орієнтацій сучасної художньої інтелігенції України.

Культура і життя (Київ), 2020 рік.
№ 17. 11 верес. С. 2.

СТАТИ СПІВУЧАСНИКОМ ЕПОХИ. ПРО ФЕСТИВАЛЬ ІСТОРИЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ «ПОГОРИНА» В ХОТИНІ

Однією з сутнісних ознак сучасного фестивального руху в Україні є історична проблематика, яка, як свідчить практика проведення подібних заходів, розгортається на благодатному ґрунті. Адже інтерес до історичного минулого країни, іманентно наявний в кожній людині, дає змогу організаторам розгорнути історичний чинник у максимально можливому варіанті. От і 26.09 на острові в урочищі Чадорож с. Хотин, що на Рівненщині, проведено одну з таких імпрез, назва якої винесена у заголовок цієї статті.

Програма заходу, що змінюється кожен рік, передбачала широку демонстрацію одягу й зброї тих часів, елементів святково-обрядової практики; присутні мали нагоду послухати також мелодії, виконані на прадавніх музичних інструментах епохи, зокрема волинці та сопілці, відтворених музикантами клубу історичної реконструкції «Оствиця» (Рівне). До речі, учасниками цих заходів є не лише місцеві організатори, але й представники клубів історичної реконструкції Луцька, Києва, а також «Берсерк» (Чернівці), «Чернігівська земля» (Чернігів), «Лодь» (Львів).

Ще однією зі складових цього захоплюючого дійства стало катання на давньоруському автентичному човні (Лодь-Лада), довгому вузькому дерев'яному човні вікінгів із високо заломленим носом і кормою — Дракарі, який упродовж року експонується на місцевому водосховищі; а також давньоруському човні-довбанці.

Можна було також спробувати свої сили у стрільбі з луку, метанні спису, ознайомитися з побутом та речами жителів колишнього городища; сфотографуватися в образі воїна з мечем та щитами; долучитися до організованого майстер-класу з виготовлення човна-довбанки; взяти участь в історичних іграх та забавах, що відбувалися упродовж фестивального дня; спостерігати за театралізованими боями із захопленням знамен, а також поспівати пісень у супроводі етногурту «Бурдони Черна» (м. Чернівці).

Завершенням фестивального дійства став організований вечірній табір із купанням у Горині, подальше знайомство гостей з учасниками заходу біля вогнища у створеному ними наметовому містечку, а загалом — відчути дух епохи, стати начебто її співучасником.

Аналізуючи подібні імпрези, потрібно відзначити, що чимало років Рівненщина фактично є лідером у регіоні за кількістю проведених фестивальних заходів і практика їх організації дозволила сформувати навіть відповідну класифікаційну матрицю, за допомогою якої можна відібрати найкраще в системі роботи з різними соціально-демографічними групами, а відтак, сформувати найбільш ефективні прийоми у подальшій організаційний діяльності. Згадаймо, до прикладу, «Металеве серце України» з його традиційним уже «заковуванням на щастя» молодих подружніх пар, або «Музейні гостини», що також має відповідну фішку, за допомогою якої можна популяризувати творчість окремого майстра чи культурну практику певної локації. Але, на загал, усі ці заходи стали потужною формою позиціонування національної культурної спадщини в параметрах глобалізованого чи глокалізованого сьогодення.

Ще однією складовою подібних фестивалів на Рівненщині є перенесення їх на локальний рівень, що дає можливість привернути увагу відвідувачів до старовинних українських містечок, нагадати про їх славне і складне минуле, а відтак — спробувати відновити за допомогою історичної реконструкції чимало речей, які використовувалися в культурній практиці минулих поколінь і на цій підставі лише посилити інтерес до проблем збереження нашого довкілля, відновлення традиційної святково-обрядової практики, зокрема костюму, локальної кухні тощо. А все це певним чином урізноманітнює і дозвілля не лише гостей, а й місцевих тамтешніх жителів, наповнює його відповідним культурним сенсом, які також починають інакше дивитися й на власну локальну історію.

Особливе захоплення під час проведення таких заходів викликає надана можливість усім охочим долучитися до безпосередньої участі у будівництві оригінальних, а головне, – традиційних регіональних човнів, метання списів та ще безлічі інших цікавих речей, притаманних колишнім воїнам, які сьогодні все активніше використовуються в історичній реконструкції. На загал це виявляється достатньо складною справою як у технічному плані, так і виходячи з власних фізичних можливостей учасників. Але чи не найбільше захоплення це викликає у дітей, адже побачити справжній прадавній поліський човен і саме з нього поглянути на хвилі Горині («домалювавши» у власній свідомості безліч вчинків, які ти міг би здійснити за інших обставин), хоча б щось зробити власними руками, як і спробувати оповитого легендами кулішу, звареного за прадавніми рецептами – невже це не вартує наступного разу вже на іншому вимірі інформації відвідати наші історичні містечка і знову стати учасником цих незабутніх художніх дійств. Адже патріотизм, як відомо, формується не лише за допомогою книги й навчання, а й в процесі реального творення історії, що особливо актуально для молоді, яка формується в загальноосвітній школі переважно за допомогою ігрового чинника і саме так сприймає навколишній світ. Тож саме аналогічними заходами й можна відродити інтерес до історичного минулого, стимулювати вивчення національної спадщини в школі, стати, врешті-решт, людиною, для якої власне історичне минуле є предметом захоплення, а все, що з ним пов'язане – предметом збереження і популяризації.

Дає цей фестиваль і конкретний матеріал для роздумів представникам управлінських структур культурної сфери стосовно організації «зеленого туризму», який виводить наш край у число помітних у регіоні стосовно залучення місцевого населення до участі у культурному житті, пошуку нових вимірів власного позиціонування у державній програмі «Малі міста – великі враження». Та й життя не стоїть на місці і саме пропонує постійний пошук.

День (Київ), 2020 рік.
№ 191-192. 9-10 жовт. С. 12.

«ТАНГО ОСТАННЬОЇ НАДІЇ», АБО ОРИГІНАЛЬНА ОСІННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ У РІВНОМУ

Сучасний мистецький світ прискорено змінюється і на ці зміни суттєво впливає міжкультурна комунікація, поява нових музичних інструментів чи художніх технік, як і нових форм чи типів виконавських колективів, в основі діяльності яких лежить широке використання комп'ютера, народного (а почасти, й архаїчного) інструментарію, а також зміни подання культурного продукту та спілкування з аудиторією і ще безлічі того, що включає в себе таке ємне поняття, як «культурний досвід». А все це помітно впливає й на статус та стан виконавця, стимулює його бажання до постійного пошуку власного позиціонування у просторі музичної культури.

Класифікуючи лише тих, хто відвідав із концертними виступами м. Рівне упродовж декількох років за певними сталими ознаками, можна помітити їх характерні риси, сутність яких зводиться до наступного: фактично всі ці виконавці здобули якісну професійну класичну художню освіту у національних музичних закладах та досвід роботи у художніх колективах далекого зарубіжжя, а відтак – опанували специфіку функціонування європейської концертної практики, в якій постійне позиціонування власної творчості на сцені, участь у численних конкурсах і фестивалях, а часто – у ролі їх організатора, є ознакою творчого довголіття.

Їх вирізняє й щире бажання пошуку нових форм спілкування з аудиторію, зокрема й крізь призму популяризаторської діяльності, можливість адаптувати зарубіжний досвід під вітчизняну виконавську традицію, форму сприйняття, розширюючи таким чином свої художні можливості.

Тож концерти львівських інструменталістів у свідомості художньо освіченої регіональної публіки майже завжди сприймаються як виступи віртуозів, що своєю витонченою інтерпретацією і філігранною технікою надають виконуваному твору надзвичайної оригінальності та блиску. Спробуємо це продемонструвати на прикладі лише однієї імпрези в Органній залі Рівненської філармонії, здійсненій львівським тріо віртуозних музикантів «Promenade» у супроводі Академіч-

ного камерного оркестру філармонії (диригент – Ю.Скрипник, 18.09.2020) під винесеною у заголовок статті назвою, демонструючи все активніше й вихід країни з епідеміологічної та культурної самоізоляції і налагодження звичного концертного життя. При цьому відзначимо, що сучасні виконавці серйозної (класичної) музики, на відміну від їхніх естрадних колег, мають якісну й ґрунтовну освіту чи, точніше б сказати, художню школу в широкому сенсі цього слова і сполучають її з різнобічною концертною практикою та науково-дослідною діяльністю. І хоча остання, як правило, не призводить до помітних наукових здобутків, однак допомагає краще зрозуміти предмет власного художнього захоплення, яким є Музика, дозволяє розкрити її глибоке культурне єство.

Так, до прикладу, Н.Пилатюк, після опанування основ скрипкового мистецтва (від 7 років) у свого батька, проф. І.Пилатюка, навчання в Івано-Франківському державному музичному училищі ім. Д.Січинського, Київській (ім. М. Лисенка, 1998-2000 рр.) і Львівської (ім. С. Крушельницької) спеціалізованих музичних шкіл-інтернатів (2000-2004 рр.) та ЛНМА ім. М.Лисенка (2004-2011 рр.), другу вищу освіту здобув за спеціальністю «Оперно-симфонічне диригування», виконував обов'язки соліста-інструменталіста Львівського будинку органної і камерної музики. Працював концертмейстером симфонічного оркестру в Ополе (2007-2010 рр., Польща), після завершення контракту в якому працював солістом молодіжного симфонічного оркестру «INSO-Львів». Він – лауреат міжнародного конкурсу «У благословенні скрипалевих рук» (гран-прі, Тернопіль) та низки інших (конкурс скрипалів ім. Ю.Янкелевича в Омську (Росія, 2011 р.), лауреат І премії та володар спеціального призу – скрипки видатного французького майстра А.Карбонара. У 2009-2010 рр. відзначений Золотими медалями Академії мистецтв України).

Еволюція сучасної вищої школи в Україні сформувала ще одне поняття, наближене до організаційно-культурних принципів Західної Європи, а саме – «неформальна освіта», суть якої зводиться до пошуку та здобуття специфічних «мозаїчних» (точкових) форм культурного досвіду у різних типах навчальних закладів чи окремих особистостей. І серед аналізованого львівського тріо Н.Пилатюк найбільше підпадає під цей варіант навчання, адже упродовж років здобував необхідний практичний досвід на майстер-класах у видатних виконавців-організаторів культурного життя: Б.Которовича (2000-2007 рр.), З.Брона (Польща, 2002 р., Москва, 2004 р. та Гамбург, 2006 р.), М.Фрішеншляґера (Австрія, 2003, 2005 рр.), Й.Томашека (Австрія, 2004 р.), А.Чумаченко (Мюнхен, 2007 р.). І цей досвід допомагає йому й надалі бути в належній виконавській формі, відчувати «музичний пульс» сучасності у чи не найактуальнішому його варіанті. Адже критична акумуляція різноаспектного художнього досвіду – це завжди благо у будь-якій сфері культурної діяльності.

Ще один представник цього тріо – П.Довгань (фортепіано), розпочавши у майже традиційних для вітчизняної академічної школи формах заняття музикою, здобувши ґрунтовну музичну освіту також у музичній академії ім. М.Лисенка, продовжив її вдосконалювати на асистентських студіях у класах відомих інструментальних виконавців Е.Чуприка та Р.Криштальського, які передали йому специфіку спілкування з різноманітною аудиторією та розкрили безліч художніх тонкощів виконавства і специфіки його сприйняття широким загалом. Цей досвід він згодом поглибив у власній концертній практиці на сценах Польщі, Німеччини, Швейцарії, Угорщини, Норвегії, Росії, постійно вдосконалюючись у художній інтерпретації.

Важливою складовою формування його виконавського реноме стала й співпраця з помітними диригентами В.Плоскіною, І.Юзюком, Р.Филипчуком, Г.Матесом, Я.Колессою, І.Пилатюком, які й надали його виступам не лише нових ракурсів «бачення» музичних творів, але й відповідного професіонального лоску. До цього ряду музичної характеристики можна зарахувати й практику його виступів із провідними класичними виконавськими структурами: Національним оркестром України, Академічним симфонічним оркестром Львівської філармонії, Академічним молодіжним симфонічним оркестром «INSO-Львів», камерним оркестром «Академії» та «Perpetuum Mobile», що також стали важливою формою творчого самовдосконалення, адже художні керівники цих структур мають достатньо вагоме слово в інтерпретації світової культурної спадщини, а названі колективи є джерелом фактично невичерпного репертуару й культурно-мистецької інформації, так важливою для становлення будь-якого виконавця.

Сьогодні свою концертну діяльність він сполучає з педагогічним досвідом, який чимало років передає студентам згаданої вже Музичної академії, виконуючи обов'язки доцента кафедри спеціального фортепіано. Адже саме науковий пошук, утілений в його дисертаційному дослідженні, є важливим та, й фактично, знаковим принципом у вивченні будь-якого виду людської життєдіяльності, зокрема й музики. Утім, таким шляхом, наслідуючи своїх іноземних колег, йдуть сьогодні майже всі, помітні митці Європи та США.

І, нарешті, третій учасник цього тріо, А.Сопіга, який також є представником згаданої вище львівської інструментальної школи, пройшовши аналогічний шлях формування себе як творчої особистості (свого часу здобув середню спеціальну музичну освіту у Хмельницькому державному музичному училищі ім. В.Заремби), має також чимало оригінальних художніх відзнак. Позиціонуючи себе як гітарист-композитор (а композитор і виконавець в одній особі – це завжди найкращий тандем для виконання власного твору та й сприйняття мистецтва найвибагливішою публікою), він, продовжуючи практику своїх іноземних колег та пам'ятаючи про важливість міжкультурних контактів у власній творчості, здійснив стажування у Музичному коледжі Сантандер (Іспанія), який традиційно славиться гітарним виконавством. Адже іспанські мотиви та інструментальні «гітарні» традиції неодноразово надихали музичних геніїв минулого до створення світових шедеврів. Достатньо у підтвердження згадати славнозвісну «Кармен» із безліччю її інтерпретацій у балетній, інструментальній чи вокальній музичній практиці.

Відмінною рисою А.Сопіги є високий професіоналізм та художня мобільність, адже митець залишається постійним учасником-солістом низки міжнародних інструментальних ансамблів та оркестрів. Відтак – своєю грою він широко відомий у Польщі, Німеччині, Голландії, Іспанії, ОАЕ та інших країнах світу. Його характерною професійною ознакою, на відміну від творчої практики колег, є те, що він – «сесійний» музикант на звукових студіях України, що також характеризує його як фахівця, здатного швидко адаптуватися до будь-якого культурного контенту. У цьому зв'язку він активно співпрацює з відомими світовими та українськими інструменталістами, вокалістами, діджеями. Тож перемоги на численних всеукраїнських і міжнародних конкурсах є лише логічним підтвердженням його високого художнього реноме. Тобто – універсалізм як характерна риса життєдіяльності.

Ще однією професійною чеснотою цього музиканта є те, що він – перший виконавець творів М.Скорика та М.Вербицького для гітари, що вже саме по собі викликає повагу. А загалом ці музиканти, маючи якісну й різноаспектну освіту, здобуту у декількох спеціалізованих навчальних закладах на різних освітніх рівнях і програмах та яскравий досвід стажування чи майстер-класів у видатних зарубіжних педагогів, зайвий раз спростовують думку про доцільність «скорочених» термінів навчання, активно практикованих в освітній практиці сучасної України і спонукають до перегляду наявного освітянського досвіду. Адже сучасні випускники художніх ЗВО поки що слабо позиціонуються в культурній практиці сьогодення. Та й студенти-іноземці вступають до українських ЗВО вже маючи повну вищу освіту, здобуту у тамтешніх художніх закладах.

І хоча назва концерту викликає чимало запитань до організаторів стосовно самої ідеї заходу, адже танго сприймалося як революційне в народному танці, створивши чуттєвий танок, в якому партнери, обіймаючи одне одного, виявляють глибокий емоційний зв'язок як із власним тілом, так і тілами партнерів (До речі, 30 вересня 2009 р. на прохання міст Буенос-Айреса і Монтевідео ЮНЕСКО визнало танго нематеріальною культурною спадщиною людства), на загал він виявився в черговий раз якісною презентацією сучасної світової класики на регіональній сцені і ролі в ньому вітчизняної культурної практики, адже запропоновані музичні композиції в інтерпретації названих вище виконавців, позиціонують Україну з найкращого боку (у програмі звучала музика А.П'яццолли: «Пори Року в Буенос-Айресі», «Кафе 1930», «Liber танго», «Medi Tango»; Р.Гал'яно «Танго для Клодо»; В.Винницького «Втрата» (пам'яті М.Скорика), Є.Петербурзького «Загублене Танго», М.Скорика «Танок» та «Три джазові п'єси»).

Тож життя поступово входить у звичне для нього русло, розширюючи потенціал художніх форм і ініціативу в цьому процесі продовжує традиційно утримувати мистецтво.

Підсумовуючи, слід зазначити, що незважаючи на складні економічні обставини, численні соціальні виклики, що не сприяють налагодженню

нормальної життєдіяльності, а відтак — вносять відповідний дисонанс й у сучасно культурну практику, вітчизняна художня Школа України, попри усі організаційно-фінансові та методичні негаразди, позиціонує себе як професіональна освітня інституція, чиї випускники успішно презентують себе та й національно-культурний досвід у світі.

День (Київ), 2020 рік.
№ 186-187. 2 жовт. С. 13.

ТУРИЗМ ЯК ФОРМА ПІЗНАННЯ КРАЇНИ, АБО ФРАГМЕНТ ПРОГРАМИ ДУХОВНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІ

Важливою проблемою сучасного життя є значний його прагматизм, що спричиняє брак уваги до духовних чинників, ігнорування елементарних патріотичних складових, за допомогою яких формується не лише повага до держави, бажання навчатися та працювати на її розбудову, але й виробляється відповідний імунітет до інокультурних викликів. І в цьому плані туризм є помітним сегментом цієї діяльності, оскільки наповнює її видовищністю.

Виходячи з цих параметрів колектив кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ упродовж багатьох років організовує для студентів туристичні мандрівки Україною та країнами далекого зарубіжжя, які разом зі спеціально створеною Програмою духовного впливу, складовою якої є відвідування фестивальних заходів філармонії, обласних і міських установ культури, низки вистав Академічних театрів та беручи безпосередню участь у підготовці й проведенні культурно-дозвіллєвих заходів у музейних закладах, ЗОШ, палацах чи будинках культури, організації оглядових екскурсій вулицями Рівного, проведених, зокрема й іноземними мовами, намагається поступово розширювати і урізноманітнювати культурний простір міста, надаючи йому оригінальних духовних форм. Це є важливою складовою організації навчального процесу, оскільки освітня програма спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», як і споріднені з нею програми спеціальностей 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» та 034 «Культурологія» в основі своїй акцентують увагу на національній культурній практиці в різноаспектних її виявах.

Тож лише упродовж останніх років вони відвідали Львів, Буковель, Почаїв, Зарваницю, Дубно, Олесько, Підгірці, Берестечко, Острог, Клевань, Пересопницю, Кам'янець-Подільський, Чернівці, Банчени, Бакоту, заповідні місця озер Синевір і Світязь, Шацьк, Хотин, Батурин, Чигирин, Суботів, Холодний Яр, Умань, Канів, Київ, художні галереї «Мистецький арсенал» (Київ), Музей Волинської ікони і приватний музей Косаків (Луцьк). А загалом у їхньому активі замки, монастирі та пам'ятні місця Прикарпаття, Закарпаття, Поділля, музейні комплекси Вінниччини, Черкащини, Слобожанщини, а також Санкт-Петербург і його околиці: Павловськ, Петергоф, Гатчина, Царське Село (квітень, 2014 р.). Додам, що кожне з названих міст чи містечок — це невичерпне джерело надзвичайно цікавої культурологічної інформації та емоційних вражень, що стають предметом обговорення у студентському середовищі.

До цього ряду зарахуємо й численні творчі зустрічі з провідними фахівцями культурно-мистецької сфери та бізнесу регіону, організаторами фестивального життя, які стають важливим мотиваційним стимулом майбутнього професійного вибору молоді.

От і 3-4 жовтня у свято педагогічного працівника група студентів і співробітників художньо-педагогічного факультету здійснила таку подорож до Закарпаття за маршрутом Рівне-Пилипець-Рівне з відвідуванням Національного природного заповідника «Синевір», реабілітаційного центру бурих ведмедів, Шипітського водоспаду та безлічі інших цікавих об'єктів, наявних у регіоні.

Перевагою наших екскурсійних поїздок є те, що вже в процесі руху за маршрутом його учасники знайомляться з майбутніми пам'ятками культурно-мистецької спадщини, зокрема й природи, переглядаючи відповідний відео матеріал, прослухавши напередодні на заняттях коротку інформацію про епоху, її помітних постатей, сформувавши таким чином культурну характеристику доби, пам'ятки якої й стануть предметом наступного споглядання. І вже в процесі прибуття на туристичний об'єкт останній сприймається ними значно глибше, об'ємніше, оскільки у свідомості студентів концентрується різноаспектна інформація про пам'ятку, її історико-культурне значення

в загальній духовній системі епохи. А якщо сюди додати дегустацію страв локальної української кухні, місцеву говірку та святково-обрядову практику, підняття українського Прапору, до прикладу, на Говерлі, канатну дорогу, термальні ванни, гірськолижні програми, безліч фото-сесій та чимало інших оригінальних сегментів, які завжди плануються організаторами, то враження від такої поїздки буде неперевершеним і стане художньо-емоційним обрамленням подальшого навчання.

З іншого боку, відвідуючи сучасні туристичні локації, професійно вмонтовані у загальний місцевий культурний ландшафт (позаяк приватний бізнес завжди ретельно вивчає питання, пов'язані з вкладання особистих коштів), розбудовані з урахуванням усіх вимог стосовно відпочинку, сервісу, різноманітних культурних програм, креатив яких посилюють лише винахідливість власника та його команди (ферми страусів, вольєри левів, ведмедів, інших майже екзотичних тварин чи птахів), практична складова яких як і в івент-агенціях змінюється достатньо швидко, студенти перебувають у реальному культурному просторі, що надає їм майже унікальні можливості для врахування цієї інформації при плануванні подібної діяльності вже у власному бізнесі, для започаткування якого потрібно, як мінімум, ознайомитися з наявним регіональним досвідом. Тому після відвідин згаданих локацій частина молоді починає інакше дивитися на організацію освітнього процесу і простору, потенціал культурних індустрій, заземляючи його виключно на власний професійний інтерес. І вже інакше ставиться до силабусів, «вибіркових» дисциплін та освітньої програми, на якій здобуває освіту.

Тож подібна система організації поза навчальної діяльності, на нашу думку, лише посилює обопільний інтерес бізнесу до культурної діяльності і останньої до бізнесу, ширше розкриває потенціал дуальної освіти, а молоді – до подальшого навчання і надає цьому процесу відповідної вмотивованості.

Відтак у час послаблення уваги держави до духовних складових зазначені напрями культурної діяльності співробітників кафедри, заземлені на історико-культурний сегмент, виконують важливу профорієнтаційну функцію позиціонування молоді у культурній парадигмі держави, сприяють її (молоді) швидкій соціалізації, формуванню у неї нових ціннісних орієнтацій та важливих світоглядних установок. І саме це може бути суттєвою складовою припинення (чи хоча б уповільнення) масової міграції, яка сьогодні набуває спотворених масштабів і реально загрожує національній безпеці України.

День (Київ), 2020 рік.
№ 205-206. 29 жовт. С. 12.

НОВІ ФОРМИ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ В РЕГІОНІ

Однією із сутнісних ознак сучасного фестивального руху в Україні є історична проблематика, яка, як свідчить практика проведення подібних заходів, розгортається на благодатному ґрунті. Адже інтерес до історичного минулого країни, іманентно наявний в кожній людині, дає змогу організаторам розгорнути історичний чинник у максимально можливому варіанті. От і 26.09 на острові с. Хотин, що на Рівненщині, проведено один із таких фестивалів, назва якого винесена у заголовок цієї статті.

Програма заходу передбачала демонстрацію одягу й зброї тих часів; присутні мали нагоду послухати мелодії, виконані на прадавніх музичних інструментах епохи, зокрема волинці та сопілці, відтворених музикантами клубу історичної реконструкції «Оствиця».

Ще однією зі складових цього захоплюючого дійства стало катання на давньоруському автентичному човні (Лодь-Лада), довгому вузькому дерев'яному човні вікінгів із високо заломленим носом і кормою – Дракарі; а також давньоруському човні-довбанці. Можна було також спробувати свої сили у стрільбі з луку, метанні спису, ознайомитися з побутом та речами жителів колишнього городища; сфотографуватися в образі воїна з мечем та щитами; долучитися до організованого майстер-класу з виготовлення човна-довбанки; взяти участь в історичних іграх та забавах, що відбувалися упродовж фестивального дня; спостерігати за театралізованими боями із захопленням знамені, а також поспівати пісень у супроводі гурту «Бурдони Черна» (м. Чернівці).

Завершенням фестивального дійства став організований вечірній табір із купанням у Горині, подальше знайомство гостей з учасниками заходу біля вогнища у створеному ними наметовому містечку, а загалом — відчути дух епохи, стати начебто її співучасником.

Аналізуючи подібні імпрези, потрібно відзначити, що чимало років Рівненщина фактично є лідером у регіоні за кількістю проведених фестивальних заходів і практика їх організації дозволила сформувати навіть відповідну класифікаційну матрицю, за допомогою якої можна було відібрати найкраще в практиці роботи з різними соціально-демографічними групами, а відтак, сформувати найбільш ефективні прийоми у подальшій організаційний діяльності. Згадаймо, до прикладу, «Металеве серце України» з його традиційним уже «заковуванням на щастя» молодих подружніх пар, або «Музейні гостини», що також мали відповідну фішку, за допомогою якої можна популяризувати творчість окремого майстра чи культурну практику певної локації. Але, на загал, усі ці заходи ставали потужною формою позиціонування національної культурної спадщини в параметрах глобалізованого чи глокалізованого сьогодення.

Ще однією складовою подібних фестивалів на Рівненщині є й перенесення їх на локальний рівень, що дає можливість привернути увагу відвідувачів до старовинних українських містечок, нагадати про їх славне і складне минуле, а відтак — спробувати відновити за допомогою історичної реконструкції чимало речей, які використовувалися в культурній практиці минулих поколінь і на цій підставі лише посилити інтерес до проблем збереження нашого довкілля, відновлення традиційної святково-обрядової практики, костюму, локальної кухні тощо. А все це певним чином урізноманітнює і дозвілля не лише гостей, а й місцевих тамтешніх жителів, наповнює його відповідним культурним сегментом, які також починають інакше дивитися на власну локальну історію.

Особливе захоплення під час проведення таких заходів і цього фестивалю зокрема викликала надана можливість усім охочим долучитися до безпосередньої участі у будівництві оригінальних, а головне, — традиційних регіональних човнів, метання списів, стрільбі з лука та ще безлічі інших цікавих речей, притаманних колишнім воїнам, які сьогодні все активніше використовуються в історичній реконструкції. На загал це виявилося достатньо складною справою як у технічному плані, так і виходячи з власних фізичних можливостей учасників. А відтак чи не найбільше захоплення це викликало у дітей, адже побачити справжній поліський човен і саме з нього поглянути на хвилі Горині, хоча б щось зробити власними руками, як і спробувати оповитого легендами кулішу, звареного за прадавніми рецептами — невже це не вартує наступного разу уже на іншому вимірі інформації відвідати наші історичні містечка. Адже патріотизм, як відомо, формується не лише за .допомогою книги й навчання, а в процесі реального творення історії. Це особливо актуально для молоді, яка формується в загальноосвітній школі переважно за допомогою ігрового чинника і саме так сприймає навколишній світ.

Тож саме аналогічними заходами й можна відродити інтерес до історичного минулого, стимулювати вивчення національної спадщини в школі, стати, врешті-решт, людиною, для якої власне історичне минуле є предметом захоплення, а все, що з ним пов'язане — предметом збереження і популяризації.

Дає цей фестиваль і конкретний матеріал для роздумів представникам управлінських структур культурної сфери стосовно організації «зеленого туризму», який виводить наш край у число помітних у регіоні в залучення місцевого населення до участі у культурному житті, пошуку нових вимірів власного позиціонування у державній програмі «Малі міста — великі враження». Та й життя не стоїть на місці і саме пропонує постійний пошук.

Волинь, 2020 рік. 2 жовт.
Сайт видання.

ВУЛИЧНА ВИСТАВКА РОБІТ ПЛЕНЕРУ «РІДНЕ МІСТО»

Осінь, окрім надзвичайно привабливої погоди і кольорової природної гами, подарувала нам ще одну оригінальну зустріч із мистецтвом. На цей раз міську виставку з пленеру, назва якої винесена в заголовок статті, на демонстраційних стендах якої експонуються оригінальні

ракурси нашого міста, схоплені переважно фотооб'єктивом небайдужих людей, які мають *художній* погляд на оточуючі нас явища і справді люблять Рівне. Адже відвертого негативу на цих стендах немає.

Це експонування вкрай потрібне ще й тому, що саме митці «підказують» нам оригінальний погляд на пам'ятку архутектури, міську забудову, історичний момент чи широку інтерпретацію української природи і місце людини в її невичерпній глибині. А загалом переконують у тому, що ми маємо чим пишатися, адже природа, стилістика її «художньої мови» в кожну пору року справді безмежна. Може саме тому в українській природі черпали свій творчий потенціал і натхнення майже всі вітчизняні митці XIX століття у час політичної несвободи. І саме вона надала тоді широкі творчі можливості позиціонувати українські ідеї у світі, стимулюючи ознайомлення і з соціальною проблематикою. І хоча сьогодні цей вектор суттєво розширився, утім проблематика суспільного життя залишилася не менш актуальною, ніж у той складний час. Потрібно все це лише побачити. І фотооб'єктив указує нам напрям.

Культурний простір міста поступово розширюється і мистецтво «йде» нам назустріч. Оригінальним, зважаючи на технічні можливості, залишається й ракурс пропонованого об'єкта та його кольорова гама. Особливо це помітно у роботах О. та С.Бусленків, П.Подольця, О.Харвата, коли для віднайдення специфічного ракурсу об'єкта авторами використовуються квадрокоптери чи різноманітні спецефекти, які не можна застосувати в образотворенні.

Цей яскравий, переважно осінній художній передзвін доречно «розбавляють» і не менш оригінальні картини гостей-учасників, кому також не байдуже наше місто чи українська природа загалом. І в цьому плані Рівне поступово наближається до тих культурних координат, які характеризують європейські міста, де культурна діяльність розгортається не лише в театрі чи концертних залах, бібліотеках чи клубах; вона розгортаться всюди, де є споживач будь-якого пропонованого культурного продукту. Відтак, культурна «мозаїзація» міського середовища стає харатерною ознакою сьогодення і в Україні.

Відзначимо, що ця демонстрація, художні артефакти якої розмішено у різних районах міста і фактично не повторена на демонстраційних тумбах, започаткована наприкінці місцевих виборчих перегонів з їх численними недолугостями у вигляді «подарунків» панчіх, яєць, або цукерок в обмін на зібрану рекламу від «колег», перенасиченими скриньками від обіцянок усього того, що буде зроблено кандидатом на омріяну посаду у разі «позитивного вирішення його питання» (хоча до цього ніхто майже нічого фактично не робив, маючи значні можливості хоча б якимось чином позиціонувати себе у просторі людської громади), дещо полегшила майже безвихідь сучасного становища пересічної людини. Вона стала своєрідними катарсисом від післявиборчого синдрому.

Загальним висновком від споглядання побаченого може стати лише один: пояснення соцільного крізь призму культурного, сприйняття соціуму як феномену культури дозволяє поглянути на культуру як найширше антропологічне поняття. І в цьому плані виставкова діяльність у Рівному значно розширила межі свого впливу та арсенал засобів цього позиціонування. І саме вона наближає наше місто до того європейського культурного стандарту, коли місто – це територія справді людської *життєдіяльності*, а не лише центр промислового виробництва чи будь-чого іншого, в якому фактично немає місця людині.

Краса справді врятує світ! І в цьому нас стверджує справді оригінальна експозиція, організована обласним відділенням Національної Спілки художників України.

Вільне слово, 2020 рік.
№ (46). 5 листоп. С. 5.

«ХІТИ, ЩО ЗІГРІВАЮТЬ ДУШУ» – НОВА ПРОГРАМА ФІЛАРМОНІЇ

Рік, що минає, виявився для планети досить складним. І причина не лише у соціальних, політичних чи будь-яких інших суспільних катаклізмах. Він виявився *психологічно складним* ще й тому, що людство одночасно зрозуміло, що воно фактично безсиле перед епідемією, незважаючи на потенціал світової науки, збройних сил, міць міжнародного співтовариства чи

значну віддаленість етносів і країн, звідки почалася проблема. У той же час ця криза значною мірою згуртувала народи континентів, активізувала їх патріотичну складову, вплинула на суспільну свідомість населення світу, який вже став іншим, продемонструвавши не лише розпач, страх, але й незгоду та активний спротив недолугим чи необдуманим рішенням власного політичного керівництва в питаннях національної безпеки, а також стимулювала пошук засобів для зміни ситуації. І ця інакшість світу, як і його локальних проявів, активізувала пошукову діяльність в усіх сферах людської присутності, оскільки демонстрація власних здобутків стала важливим чинником позиціонування особистості в давно налагодженій системі політико-економічних та ідеологічних координат, стимулювала перегляд багатьох форм людської життєдіяльності та її ціннісного ряду.

І в цьому процесі культурна сфера є чи не найважливішим сегментом створення певної психологічної рівноваги, адаптації людини до соціальної напруги. Може саме тому перші адаптаційні кроки почалися з культурно-мистецьких проектів, що й стали своєрідними символами активного життя, його поступового відродження та нормалізації форм.

Локалізуючи питання, слід наголосити, що й представники художньої інтелігенції Рівненщини також активізували власну культурну діяльність, розголос та ефективність якої помітний на якості концертних програм обласної філармонії, театральних афішах, змінах в аудиторії слухачів, людських стосунках, урешті-решт.

Завершення 2020 року втілилося в чималій кількості якісних і художньо насичених програм, що відбулися у залі камерної та органної музики. Не акцентуючи увагу на їх розмаїтті, яке більш-менш об'єктивно аналізували місцеві ЗМІ, зупиню увагу лише на концертній програмі, проведеній в Залі органної і камерної музики 3.12, тим більше, що її забезпечували нові особистості. Отже, в *обласній філармонії — новий музикант*.

Євгенія Бельмас (орган) стала відкриттям для рівненської публіки. Її творча біографія пов'язана з навчанням у Запорізькому музичному училищі та відвідуванням низки майстер-класів для власного визначення у музичних уподобаннях. І лише Національна музична академія України ім. П.Чайковського (2014 р.) остаточно сформувала її як музиканта-органіста. Цьому сприяла й її участь у численних гастрольних виступах у Бердянському монастирі, Римо-Католицькій Церкві Різдва Пресвятої Діви Марії, де середовище та духовна атмосфера сакральності суттєво вплинули на розуміння середньовічного канону і загалом західноєвропейської органної статики.

Як і кожен оригінальний музикант, вона також сповідує організаційно-культурні та освітні принципи Західної Європи, сполучаючи здобуту професійну освіту з широкою концертною практикою, розширенням репертуарної складової, популяризації світової культурної спадщини, які, у свою чергу, стимулюють здобуття інших освітніх рівнів у навчальних закладах чи інших формах. Тож шліфувала вона професійну майстерність у низці майстер-класів, проведених відомими музикантами Європи, зокрема в А.Бааль (Франція-Швейцарія), Д.Вільке (Німеччина), М.Салерно (Італія).

Дещо пізніше (2019 р.) відбулося її стажування в класі проф. Ренати Бауер (Словенія), де Євгенія опановувала репертуар «історичних органів» епох бароко та романтизму. А фінал її освітніх пошуків завершився здобуттям (2020 р.) освітнього ступеня «Магістр» за спеціалізацією «Орган» у Національній музичній академії України ім. П.Чайковського.

За короткий, утім продуктивний період власного становлення як органістки Євгенія здобула своєю грою прихильників у багатьох українських містах: Києві, Львові, Одесі, Чернівцях, Сумах, Бердянську, Білій Церкві, Ліводії. Щодо ж до репертуару — то це в переважній більшості виконання шедеврів майстрів бароко, романтизму, або віртуозів XIX-XX ст., одним словом, — хіти в естрадному їх значенні. Як і кожен митець, що має вже власний погляд у ставленні до улюбленого виду мистецтва, вона намагається дати і особисту версію бачення (інтерпретації) музичної класики. Тож яскравою формою її концертних програм є авторські перекладення для органа фортепіанної та симфонічної музики «різноспрямованих» композиторів: Л.Бернстайна, Е.Ельгара, Д.Шостаковича, М.Мусоргського, С.Рахманінова, С.Прокоф'єва, А.Шнітке й ін., убачаючи в цьому важливий просвітницький сегмент, спрямований на розширення слухацької аудиторії, формування її духовності.

Будучи соціально активною особистістю, вона співпрацює і з сучасними українськими композиторами, що надає їй можливість бути першою виконавицею низки творів А.Барсова та В.Цанько; долучатися до виконання композицій І.Асєєва, С.Острової, В.Гончаренка та С.Луньова, впроваджуючи певний канон у сприйняття їх творів, що також є важливим ідентифікаційним чинником позиціонування митця у культурному просторі сьогодення.

Рівненським же шанувальникам органу представлено декілька різнопланових музичних творів, зокрема: К.Уільямса «Сутінки» та токата «Венера», Ж.Лангле – «Епілог із сюїти пам'яті Фрескобальді»; О.Латрі – частина з месси «Сальве Регіна» (Радуйся, свята Царице).

Одним словом, дебют нової солістки філармонії виявився напрочуд вдалим і дає надію на те, що керівництво філармонії, як і управлінський склад інших художніх структур міста, будуть й надалі продовжувати творчий пошук та наповнювати наші концертні зали якісним культурним продуктом. Адже мистецтво завжди було і залишається важливою формою не лише психологічної релаксації, але й провідним чинником підвищення художньої культури, формування нового типу особистості, для якої світова культурна спадщина та солідарність складає важливе ідентифікаційне єство.

Волинь, 2020 рік. 17 груд.
Сайт видання.

2021 рік

«РІЗДВЯНІ ПІСНЕСПІВИ» ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ЄСТВА НАЦІЇ
(НОВОРІЧНІ ФЕСТИВАЛІ НА РІВНЕНЩИНІ)

Зустрічі Нового року, як відомо, традиційно передує низка релігійних свят, які позиціонуються у суспільній свідомості феєрією народно-обрядової складової, за допомогою якої й відбувається передання національного культурного досвіду.

Ось і 25 грудня у Рівному розпочалася низка новорічних дійств, підтриманих художньою ініціативою переважно клубної мережі, серед яких – найпомітніший у цьому контексті – XVII обласний фестиваль пісенно-музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви».

Не торкаючись змісту усього того, що заплановано для демонстрації упродовж майже 20 святкових днів, наголошу лише на тому, що саме на цих заходах виявляється слушна нагода продемонструвати етнорегіональну складову, виявити специфічні народні строї, а надто ті, що сформувалися на культурному пограниччі оригінальних культурних локацій, розкрити дотепність народних майстрів розмовного жанру, відчути мелос народної говірки, чи замилуватися регіональною символікою традиційної вишиванки. Адже сьогодні є все менше можливостей це публічно демонструвати. А загалом передбачається виступ 11 зразкових художніх колективів області, у репертуарі яких є традиційний фольклорний народний блок, музика композиторів-класиків аналогічної тематики, авторські твори. Бути тут і регіональна кухня та ще безліч того, за допомогою чого і створюється урбанізоване свято.

Серед учасників – ансамбль української пісні «Серпанок» із Кореччини, народний аматорський вокальний ансамбль «Калина» із Сарненщини, аматорський фольклорний ансамбль «Соловеєчки» Рівненського району й ще чимало інших, кому є що продемонструвати під час чи не найвеличнішого міжнаціонального свята.

Утім, виходячи з наявної програми фестивалю, основний акцент буде перенесено на 7-21 січня, коли й відбудуться виступи усіх учасників фестивальних імпрез із широкою демонстрацією вуличних вертепів, представленням концертних програм від регіональних недільних шкіл, різдвяний ярмарок та ще безлічі того, що буде цікаво дітям. Адже ці свята – найбільш яскраві і утаємничені ритуали саме для дітей!

А завершить цей святковий комплекс виступ Волинського державного народного хору, що відбудеться 21 січня в Міському будинку культури, де і будуть підбиті підсумки фестивальних заходів, а головне – вкотре продемонстровано

трансформацію народно-обрядової практики, втілену у професіональному мистецтві.

Фестиваль охоплюватиме чимало локацій, зокрема Майдан незалежності, Свято-Покровський собор, Свято-Троїцьку церкву, Церкву святого Миколая Чудотворця, Свято-Воскресенський собор, а відтак у його проведенні візьмуть участь й чимало жителів міста.

Ці заходи вирізняються з поміж інших тим, що культивують сталу форму – відновлення і поглиблення новорічно-різдвяних традицій колядування та щедрування, втілених в аматорських виступах місцевих художніх колективів, а відтак – це і невичерпна енергія учасників із демонстрації національних (регіональних) строїв, пісенної традиції, форм участі у розвагах; широке представлення регіональної кухні, що розгорнеться і вже розгортається у мікрорайонах міста та Майдані і ще безлічі того, що вміщує в себе таке ємне поняття як народна творчість.

Однак ці заходи – є й результатом функціонування художньої діяльності в обласній аматорській мережі, позаяк в її реалізації беруть участь фактично усі художні структури, наявні в клубах чи бібліотеках об'єднаних територіальних громад.

З іншого боку, саме цим і вирізняється Західне Полісся, оскільки народна творчість (колядки, щедрівки і взагалі народна різдвяна Переберія, як і згодом не менш яскравий весняний чи літній цикл народно-обрядових дійств) у широкому її розмаїтті й залишається тим підґрунтям, на якому базується культурний код нації.

Їх відмінною рисою є те, що ці виступи відбуватимуться на невеличких локаціях – у центрі міста чи його окремих майданчиках (МБК) чи на аналогічних місцях концентрації публіки у райцентрах області, одним словом там, де громада, життєдіяльність якої завжди супроводжувала пісня. Утім, таким, мабуть, і має бути найвеличніше національне свято – з розмаїттям художньої ініціативи, локальністю впливу, активним залученням публіки до безпосередньої участі в святково-обрядовому комплексі, а загалом – яскравим відпочинком, базованим на народній художній складовій. Адже найкраще запам'ятовується усе те, що здобуто невимушено та вплетено у художній сегмент життєдіяльності людини. І цей інтерес та художнє розмаїття не зможуть спотворити ані глобалізаційні виклики чи агресивні інокультурні впливи. І саме за цим культурним кодом й визначається міцність душі нації.

Тож споглядаючи розгортання цього культурно-різноаспектного дійства та аналізуючи не стільки фестивальні заходи, скільки ставлення до них місцевої публіки та й резонанс у регіональному соціумі, помічаєш суттєву зміну у загальному культурному контексті саме народознавчої складової фестивалю, адже він не маркує це дійство на, власне, публіку та виконавців, як це традиційно притаманне будь-якій мистецькій імпрезі і зовсім не передбачає якийсь наперед спланований та очікуваний результат у вигляді традиційних переможців.

Усе те, що відбувається на сцені чи її імпровізованому варіанті, органічно вплетене у загальний культурний контекст і спрямоване не стільки на демонстрацію певного культурного артефакту, скільки на створення загальної святкової ситуації, у якій всі його учасники є членами одного соціуму, і в якому суттєвого значення не відіграє навіть роль ведучого (у даному контексті – виконавців колядок чи щедрівок). А вже наявна ситуація й формує відповідний синкретизм дійства, який і надає фестивалю високої статусної ролі, і яка й майже не помічається ззовні, але її результат – беззаперечний: учасники, адже усі присутні на відповідній локації, якимось чином стають начебто авторами однієї культурної ідеї (родини, колективу), в основі якої лежить наша культурна сутність.

Тож навіть споглядаючи за лише одним напрямом реалізації народознавчої складової, у даному випадку – аналізованого фестивалю мистецтв, наявній у практиці новорічного міста, помічаєш відчутні зміни у ціннісних орієнтаціях його жителів, трансформацію їх культурного ряду: вони стають добрішими; зникає агресивність; починається спонтанна згуртованість навколо певної ідеї – у даному разі – генетичного культурного коду. І в цьому контексті можна переконливо стверджувати, що головним над завданням організаторів згаданого уже XVII народознавчого фестивалю і було не стільки продемонструвати власні духовні здобутки мережі чи конкретної установи у збереженні ними історичної пам'яті, тобто рівень наявного у цій мережі культурного продукту, що традиційно формуються у дозвіллєвих закладах краю і яким якісно вирізняється Західне Полісся серед інших культурних регіонів, скільки «розпредметити», тобто вивільнити культурну енергію учасників, яка згодом вплине чи, краще б сказати, створить

уже нову синергію культурного єства присутніх на конкретній локації.

Тобто народознавчі імпрези регіону, як і зміна ціннісного ряду у культурній діяльності загалом упродовж останніх років (хоча, мабуть, це притаманне з різним сальдо розголосу й іншим регіонам країни), набувають сьогодні вже іншого культурного контенту, стають важливим засобом формування нового культурного продукту, результат якого значно глибший, ніж його (будь-якого художнього колективу) конкретна програма, втілена у виступі на даному фестивалі.

А загалом ці та їм подібні народознавчі заходи дають підстави стверджуватися у думці про те, що Україну чекають добрі перспективи, адже покладена в основу її розмаїтої культурної діяльності народознавча складова, тобто глибинна національна сутність, культурний код нації, яка, незважаючи навіть на відсутність чіткої державної культурної політики хоча б на найближчий час, уже стає фундаментальним духовним запобіжником у подальшому просуванні у суспільну свідомість наявного сьогодні ще негативу, що вперто нав'язується українському суспільству із зовні.

День, 2021 рік.
№ (1). 8 січ. С. 5.

РІЗДВО ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ СПОДІВАНЬ [АБО НОВОРІЧНІ ВІТАННЯ З РЕГІОНУ]

2020 рік увійшов в аннали історії як час складних випробувань, які лише поглиблюються сьогодні і прискорено ранжують країни світу не стільки за рівнем добробуту чи іншими суто прагматичними чинниками, скільки за реакцією на виклики сучасності, позаяк у цій реакції й формується та відбивається їх здатність швидко рухатися вперед, здобувати певні вершини у власному соціальному захисті, а відтак і здоланні людської ліні, відсутності мотивації для руху чи нездатності до консолідації.

Маємо усвідомити, що ми вже починаємо набридати європейським структурам, а надто НАТО та ЄС своїми безпорадними воланнями про вирішення *наших* проблем *чиїмись руками*. Світ відчутно змінився і цей світ хоче мати мир та спокій; і в його найближчих перспективах немає чергового військового, як і економічного чи будь-якого іншого протистояння Адже чим заможніше населення, тим менше воно схильне до війни. Утім, він готовий стати на захист загального, тобто спільного спокою і добробуту, але лише в тій його частині, яка не вимагатиме від нього над зусиль у глобальному їх вимірі. Тому «не питай за ким б'є дзвін. Він б'є за тобою!»

Тож побажаємо собі, що будемо робити все від нас залежне, що б рік новий приніс країні, а відтак — кожному місту, містечку чи селу в особі їхніх громадян нові можливості, за допомогою яких вона — країна — зможе покласти на терези історії не лише адаптацію до суспільних принижень у будь-якій їх формі, широку трудову міграцію та дешеву робочу силу, безлад в економіці і безглуздість ухвалених політичних рішень, які до цього призвели, але й *потужний інтелект*, утілений у системі сучасної мережі освіти, базованій на міцній науковій, а відтак, і матеріально-технічній базі, за допомогою якої стане можливим швидко зміцнити фізичний і психологічний стан та здоров'я нації, принаймні, дати їй належний захист і надію, сформує потужний корпус української медицини та національних збройних сил, здатних не лише дати відсіч будь-якому агресору, але й знищити в його суспільній свідомості саму думку про будь-яку форму військової чи культурної експансії. Адже 1-2 місце в світі за рівнем освіченості власного населення, яке Україна посідала ще 35-40 років тому, вже проростає не лише у свідомості її молодої генерації спомином про минулі часи, але й в конкретних справах усіх тих, хто хоче чи вже стоїть у керма держави по усій її управлінській вертикалі і працює на створення *інтелектуальної* слави в усіх її вимірах, базованої на нових, сучасних, збагачених й інокультурним досвідом сегментах.

І наше складне сьогодення вже дає чимало прикладів цих змін, які на перший погляд не є глобальними, однак вони стають свідченням беззаперечного руху вперед, розуміння того, «що ніхто, крім нас...».... Це має також прорости всюди: в нових житлових мікрорайонах,

сформованих за усіма законами містобудівельної справи, як це, приміром, уже сьогодні відбувається у м. Рівне, а надто — в його новому містечку «Щасливе», збудованому за декілька років, будемо сподіватися, за усіма принципами людської логіки та громадських потреб; нових магістральних шляхах, які можна буде експлуатувати десятки років і за які не соромно дивитися в очі будь-якому гостю чи сусіду; нових формах соціально-культурної інфраструктури, сформованих на приватній ініціативі, як це вже є, до прикладу, у сільській місцевості Полтавщини, яка ефективно функціонує попри брак державного фінансування чи відсутність організаційно-методичної допомоги. І цей ряд позитиву уже можна продовжувати безкінечно. А головне, — у нових формах людських взаємин, у яких зникне традиційне холопське «моя хата з краю».

Має ця ситуація сформувати й новий тип лідера на кожному робочому місті, у кожному містечку, якому до всього є справа і який згуртує та структурує широкий загал населення на нову спільну діяльність. Утім, для усього цього потрібно лише єдине — потужна мотиваційна складова цього населення, тобто нас із вами, наша здатність критично поглянути на власне життя і осмислити минулий досвід та накреслити собі нові шляхи подальшого руху вперед, не сподіваючись на те, що завтра хтось прийде і усе це зробить за нас. І тоді усе стане на свої місця.

«Здобути, або не бути»! — саме таким було життєве кредо у суспільно-культурній практиці відомого вітчизняного митця доби визвольних змагань Ніла Хасевича Та й безлічі інших, хто поклав власну голову за нашу теперішню свободу.

Тож нехай цей, 2021 рік, і стане тим маркером, від якого й почнеться новий відлік часу, коли ми станемо критично мислити й активну діяльність покладемо в основу своєї життєдіяльності, а відтак — перестанемо бути хохлами через власну розхлябаність, брехню, не щирість і зневіру, хабарництво, надію на те, що якось воно таки буде! Так більше не буде!

І візьмемо за приклад наших дітей, які вірять у те, що завтра все буде краще. І *активно це роблять*. А саме — навчаються!!!

Нехай же цей рік і стане нам доброю школою у цьому навчанні! З Новим Роком!

День, 2021 рік. січ.
Надіслано до редакції..

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ЧИННИК РОЗШИРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ МІСТА («ОРГАННИЙ СОБОР» У М. РІВНЕ)

Хоча новорічно-різдвяні дійства вже відійшли в історію, фестивальна практика в регіоні, в основі якої лежить це величне свято, а надто — їх музичний супровід, продовжує свою творчу ходу і лише розширює власні тематичні межі. Адже сакральна проблематика — це та вісь, навколо якої обертається світове мистецтво упродовж понад тисячоліття.

От і 26 січня-11 лютого у м. Рівне відбувся черговий фестивальний марафон із вже традиційною назвою, винесеною у заголовок цієї статті.

Відзначу, що популярність художніх заходів царини професіонального мистецтва у рівненської публіки є цілком вмотивованою, адже чимало років у місті функціонує оригінальне культурне середовище, яке не лише урізноманітнює вільний час місцевого населення, але й активно впливає на формування ціннісних орієнтацій та художньої культури загалом, при цьому постійно еволюціонуючи у мистецькому його сегменті, додаючи все нові артефакти і їх репрезентантів-носіїв у регіональну культурну практику. Достатньо згадати у підтвердження безліч виставкових імпрез галереї європейського живопису «Євро-Арт», останні роки діяльності якої суттєво розширили межі сприйняття образотворчої техніки XX — початку XXI століття, надали можливість не лише споглядати творчість сучасних митців, зокрема й знакових постатей національного образотворення (І. Марчука, П.Грегорійчука, О.Патика, С.Шишка, Р.Яціва), але й стали підставою для камерного спілкування з багатьма з них, допомагають доторкнутися до процесу творчості, осягнути, так би мовити, «момент художньої істини».

Можна згадати й аналогічні заходи у мистецьких залах МБК, місцевої організації НСХУ, обласної наукової бібліотеки чи краєзнавчого музею, низка знакових фотовиставок в яких, спрямованих на зміну уявлення про творчість С.Параджанова (і його репрезентанта Ю.Гар-

маша), його роль у світовому кінематографі, чи лише формування цього уявлення про сучасних регіональних художників Півдня чи Заходу країни, які брали участь у пленерах Західного Полісся і також стала відкриттям для митців, які чи не вперше мали добру нагоду обмінятися враженнями про художній потенціал першого 20-ліття нового тисячоліття, не кажучи вже про художню фотографію, виявлену крізь призму творчості учасників чергового міжнародного «Фото-вернісажу на Покрову», чия експонентська практика суттєво розширює культурне уявлення про технічні можливості, здавалося б, традиційного виду техніки, й про тандем «митець та фотокамера». Тож уявити сьогодні простір міста без наявної культурної інфраструктури вже не можливо. Та й завершення 2020 року у Рівному засвідчило народження в ньому ще одного виду художньої практики, а саме – «вуличного мистецтва», втіленого на синергії інформації фотографії та художньої репродукції, яке стало специфічною реакцією організаторів методичних служб міста на завершення виборчих перегонів і виявилося ефективною формою психологічної релаксації, давши потужний заряд художньої енергії, здатної стерти з людської пам'яті негатив примітивної політичної реклами. Інакше кажучи, будь-яка оригінальна художня імпреза у місті сьогодні падає на добре культурно-насичений ґрунт і стимулює подальші міжрегіональні контакти митців та організаторів цього простору.

Утім відмінністю згаданого вище музичного фестивалю можна вважати вже сам підхід до планування концертних виступів, оскільки п'ять художніх програм із достатньо широким сальдо культурної презентації, вкотре засвідчують зміну у погляді на роль музики і органної зокрема, у концертних пріоритетах організаторів та, поза сумнівом, репертуар, через який художня інтелігенція міста постійно розширює власні смаки, формує своє ставлення до цього виду творчості, має добру нагоду у рамках неформальної освіти, тобто такого засобу отримання інформації, який сприймається з радістю, без будь-якого лобіювання чи примусу. Адже, до прикладу, Сонети А.Вівальді, написані ним як специфічний коментар власної композиції («Пори року») в авторизованій інтерпретації львівського музиканта Б.Котюка, не лише знайомлять публіку з історичною епохою, її культурними пріоритетами та носіями, але й засвідчують високий художній рівень сучасних українських митців, їх здатність однаково професійно відчувати себе і в музичній, і в літературній творчості. Оскільки класичну спадщину завжди складно інтерпретувати, позаяк існує вже певний стандарт її сприйняття.

.Не беручи на себе коментар усіх концертних програм, наведу лише їх назви та твори композиторів, заявлені до виконання, які також дають достатнє уявлення про сутність цієї імпрези та професіоналізм виконавців: *«Ангельські труби та сердечні струни»* – класична програма з відомих творів Й.-С.Баха, В.Гомеса та О.Респігі, реалізована відомим у регіоні інструментальним тріо у складі О.Мацелюх (орган), І.Мацелюха (флейта Пана), М.Макаревич (фортепіано) та А.Янцур (вокал) (26.01); *«Хоральний кортеж»* – сольний органний концерт Ю.Ландау (31.01), в основі якого відомі твори Й.-С. Баха, Л.В'єрна, М.Дюпре, Б.Котюка і Ф.Нововейського; *«Легенди Нотр-Дам»* – сольний органний концерт Є.Бельмас (4.02), сформований із композицій Ш.-М.Відора, М.Дюрюфле, О.Мессіана, М.Дюпре, Ш.Турнеміра, О.Патрі та Ж.Лангле, *«Генії Бароко. Й.С.Бах» та А.Вівальді* – класична програма з творів двох європейських класиків (9.02), відмінністю якої було те, що, крім, власне, декількох музикантів (О.Мацелюх – орган, І.Мацелюх – флейта Пана, Л.Цура – скрипка), в ньому брала участь і О.Куц (живопис), яка візуалізувала музичне та поетичне висловлювання за допомогою «палітри барв 12 місяців», які й складають 4 пори року. І все це здійснювалося упродовж звучання лише однієї композиції, що засвідчує неабияку її вправність у реакції на звук, обмежений часом звучання До речі, Le quattro stagioni» А.Вівальді посідає у його спадщині особливе місце, адже це перший в історії музики програмний цикл, що має свій поетичний додаток у написаних композитором дванадцяти сонетах. Нагадаю, що транскрипцію цього оркестрового циклу для скрипки та органу здійснив корифей львівського органного мистецтва і майстер-будівничий В.Півнов.

А завершив фестивальне дійство специфічний концерт (11,02), в тематичній основі якого орган у композиціях r&b, heavy metal, swihg, cool and fusion, поданий у супроводі оркестру та фортепіано, в якому агресивно-провокаційна стилістика «важкого металу» передається через спільне звучання органа, струнного квінтету та фортепіано, тобто присутні мали можли-

вість стати учасниками творчого експерименту (С.Лихоманенко – диригент, В.Солодовников – фортепіано та названі вище учасники), в якому вокальне, вербальне, органне, струнне, фортепіанне звучання музичного тексту перегукувалося зі звучанням саксофону, флейти Пана, струнного квінтету, виконаного в стилі важкого року.

Зважаючи на захід, підкреслю, що його виконавці є особистостями з різними освітніми, професійними характеристиками та практичним концертним досвідом, однак це не завадило їм сформувати оригінальну концепцію сакральності у музиці в її історичній ретроспективі. Адже саме такий вимір об'єднує і композиторів, і виконавців, і слухачів навколо спільної ідеї – добра, віротерпимості, прощення. І цей фестиваль також засвідчив, що в українському суспільстві поступово спадає міжконфесійна напруга, оскільки музика, а надто органна, здатна примирити, змусити замислитися над швидкоплинністю нашого буття, спрямувати до консолідації, так потрібної сьогодні, соціум. І цей фестиваль, слухаючи та переглядаючи тематичний ряд програмних заходів і споглядаючи за реакцією публіки в залі, вкотре продемонстрував факт того, що примітив загалом, як і в художньому мисленні зокрема, незважаючи на домінування масової культури, поступово відходитиме з людських відносин, відповідаючи загальносвітовим тенденціям професіоналізації усіх сфер та форм людської життєдіяльності. І мистецтво у цьому процесі має беззаперечні переваги.

На жаль, пандемічна ситуація в світі не дозволяє у повній мірі розгорнути творчий потенціал подібних культурних форумів, оскільки країни Європи знаходяться у різних «карантинних зонах», що впливає на мобільність виконавців, їх психологічний стан, однак митці навіть географічно близьких регіонів, які взяли участь у цих заходах, підтверджують, що світ швидко змінюється, стає кращим і музика в ньому формується як міжнаціональна мова художнього спілкування, «м'яка дипломатія», здатна зробити для цього світу значно більше, ніж політика.

День, 2021 рік.
20 лют., сайт видання.

МЕНЕДЖЕР У ХУДОЖНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ : ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ В СЬОГОДЕННІ

Чіткий і прогнозований рух будь-якого колективу вперед залежить у переважній більшості від керівника, його уміння бачити кінцеву мету та мати вмотивовані контури покрокових завдань, а також його здатності сформувати мобільну групу управління, яка й має реалізовувати наявну програму дій, зважаючи на виклики сьогодення.

Специфічно ця теза реалізується у навчальному закладі, функціонування якого, з одного боку, обумовлюється навчальним планом і освітньо-професійними програмами, а з іншого – його роллю в загальній освітній системі сучасної художньої культури. А надто, – коли мова йде про середню спеціальну її ланку – музичне училище, форми діяльності якого базуються в переважній більшості на традиційності підходів до формування митця, специфікою організації творчого процесу (численних прослуховувань, концертних виступів, педагогічних практик тощо), в основі якого лежить світова класика та сучасна музична література.

Специфікою організації навчального процесу в такій структурі є також й те, що він має орієнтуватися й на більш високу ланку освіти – ЗВО, в якому гіпотетично готується поглибити набуті навички переважна більшість випускників. А відтак, – цей заклад має враховувати у своїй освітній траєкторії та організаційно-культурній діяльності безліч освітніх та специфічних компонент сучасної вищої *художньої школи* – традиції в організації навчального процесу, фахові компетенції, концертно-педагогічну практику, його духовну ауру, врешті-решт. Тому посада керівника такого закладу є надзвичайно важливою, власне – ключовою, оскільки від його оперативності, професіоналізму та, подекуди, й делікатності, значною мірою залежатиме розкриття художнього потенціалу молодої людини, для якої училище (фаховий коледж) є першим, а відтак, – й професійно-формуючим центром подальшого шляху у доросле життя.

Сьогодні у Рівненському музичному училищі РДГУ – новий керівник, від якого залежа-

тиме реалізація безлічі найважливіших питань, зокрема: чи зможе заклад творчо продовжити здобутки своїх попередників і, акумулювавши їх організаційно-педагогічний та культурний досвід, піти уперед, поступово перетворюючись на оригінальну регіональну освітньо-концертну структуру, яка значною мірою сприятиме творчій самореалізації надзвичайно вразливої категорії молодого населення – майбутніх митців, які мають дещо інше бачення проблем сьогодення, менше пристосовані до складностей сучасного буття, утім здатні швидко, здобувши відповідний фах і кваліфікацію та пропустивши все це через своє культурне єство запропонувати чимало цікавих художніх програм, які зможуть поступово змінювати культурне середовище регіону, а відтак – робити його комфортнішим, придатним для сучасного життя і *творчої* самореалізації.

Додамо декілька штрихів до його художнього портрету: професійну музичну освіту здобув у Рівненському музичному училищі у класі Д.Глотка за спеціальністю «Оркестрове диригування» (акордеон, 1992-1997 рр.) та Львівській національній музичній академії ім. М.Лисенка за фахом «Оперно-симфонічне диригування» (клас Д.Дашака, 1997-2002 рр.). Формувався у середовищі відомих музикантів, становлення яких відбувалося на музично-педагогічних принципах не лише корифеїв національної музичної практики (Ф.Колесси, А.Кос-Анатольського, С.Людкевича), але й творчості нової генерації (О.Козаренка, І.Пилатюка, М.Скорика), що мали сталі творчі зв'язки із західноєвропейськими музичними колами – були учасниками художніх течій, під впливом яких вирувало культурне життя другої половини XX ст.

По завершенню навчання певний час працював як композитор-аранжувальник, шукаючи власну творчу нішу. Серед можливих варіантів найбільш привабливими стали МБК «Текстильник» і його камерний оркестр «Brevis» (світові хіти – провідний напрям його позиціонування в просторі регіону), сформований ним особисто з наявного потенціалу цієї структури, частково – викладацького складу музичного училища та студентів Інституту мистецтв РДГУ в особі її кафедри народних інструментів, де з 2002 р. продовжував формуватися як педагог, здобуваючи вкрай потрібні компетенції для управління специфічним навчальним колективом сьогодні. Адже музичне училище, де відбувається подальше становлення цього музиканта, – є специфічним навчальним закладом, що функціонує, як відомо, за дещо іншим алгоритмом, ніж це притаманне будь-якій іншій освітній структурі. Саме йому притаманні поважні художні школи, творчий склад яких формується десятиліттями і має відповідні традиції не лише виконавства, але й спілкування, власних методик викладання, концертної і гастрольної діяльності. Та й співвідношення викладачів до студентів, а відтак, й для організації професійного спілкування, тут також зовсім інше і дає підстави зберігати кращі традиції формування вітчизняної художньої інтелігенції. Саме до училища та художніх закладів вищої освіти загалом вступають, як правило, до класу конкретного педагога, а не лише на ту чи іншу спеціальність І це також якісно ранжує його педагогічний корпус. Тобто відповідний творчий клімат цієї навчальної структури створює у той же час й необхідну перешкоду для людини з іншого середовища чи типу мислення.

Як творча, а відтак й переважно амбітна особистість, Геннадій завжди радо сприймає будь-яку пропозицію стосовно художнього експерименту, в якому завжди можна знайти та виявити власне художнє «Я». І в цьому плані співпраця з хореографічною агенцією «Едельвейс» також мала достатньо високий творчий результат. Адже їх «Лялькар» став оригінальною формою впливу на регіональний культурний простір, позаяк ця вистава, втілена на підставі оригінального сценарію одного з керівників агенції, В.Супонькіної, являла собою симбіоз музики, хореографії, вокалу, звичайного вербально тексту та багатьох інших аспектів, які мав забезпечувати, чи, краще б сказати, доповнювати, оркестр. І їх успішний виступ не лише в Рівному, але й Академічному театрі ім. М.Заньковецької (Львів) став підтвердженням високої професійної мобільності оркестрантів та їх керівника.

Тож маючи досвід організаційно-художньої та педагогічної діяльності, відповідне визнання на державному рівні (Заслужений діяч мистецтв України), можна сподіватися, що його «Brevis» стане ще яскравішою концертною структурою не лише училища, але й обласної філармонії та й регіону загалом, асимілювавши до свого складу нових виконавців, а якому останні, у свою. чергу, матимуть добру нагоду для професійної концертної практики.

Сподіваємося також на те, що цей поки що фактично клубний оркестр, стане у проводі не лише постійного продукування якісних художніх програм із світових естрадних хітів, як це він робить сьогодні, але й позиціонуватиме себе як центр консолідації художньої інтелігенції міста, спрямований на відтворення світової симфонічної класики, зокрема й у сучасних її вимірах, позаяк зміна культурних парадигм на початку XXI ст. принесла чимало експериментів у сферу формотворення, музичної стилістики, семантичного ряду мистецтва. Було б цілком прогнозованим перетворити уже оновлений оркестр на специфічний мистецький центр, з яким би працювали музиканти під час міжнародних фестивальних заходів, які є характерною рисою сьогодення в краї і не лише в акомпануючому його варіанті.

Зважаючи на його захоплення художніми експериментами, спробуємо висловити низку порад, які могли б, у разі їх реалізації, не лише інакше б позиціонувати Г. Фіськова як митця та управлінця, але й розширити культурний простір сучасного міста, продовжуючи формування художнього середовища, яке успішно реалізує сьогодні галерея європейського живопису «Євро-Арт», Органна зала, Академічні театри, а саме: було б цілком доречним об'єднати, до прикладу, камерні оркестри філармонії, музичного училища та оркестр народних інструментів і духовий оркестр інституту мистецтв РДГУ, які сьогодні, через брак фахово підготовлених студентів, переживають не кращі часи, створивши таким чином потужну симфонічну структуру філармонії, сформувавши в місті комунальне підприємство «Обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм» зі своїм статутом і матеріально-технічною базою, як це, приміром, понад 20 років функціонує у Чернігові, що суттєво розширило б потенціал художньої творчості, повернуло місту симфонічні програми, що організовувалися тут ще у другій половині 80-х років минулого століття завідувачем кафедри народних інструментів інституту культури доц. О.Гериновичем. Та й потенційні художні можливості такого колективу значно збагатилися б. Адже й у сучасних композиторів, до прикладу, Валерія Антонюка, не кажучи вже про спадщину Л.Бетховена, Г.Берліоза, Дж.Верді, як і І.Стравінського, А.Онеггера є чимало оригінальних творів саме для розширених (подвійних), або специфічних складів. А це, у свою чергу, стимулювало б створення у місті (за відповідною державною програмою) й професіональних муніципальних колективів, що також стало б ще одним шансом для його кращого позиціонування в просторі художньої культури регіону. Та й досвід наших сусідів, приміром, із Житомира з його муніципальною хоровою капелою «Орея», яка взагалі змінює уяву про роль і потенціал хорового мистецтва та виконавства в соціумі, дає такий приклад.

Предметом діяльності цього Центру стало б упровадження різноманітних художніх практик, що склалися в процесі становлення регіональних особливостей інструментального чи хорового виконавства та подальшої популяризації музичного мистецтва. І ця структура, крім, власне, традиційних, притаманних лише їй завдань, займалася б розширенням контактів із творчими Спілками (обласне відділення Всеукраїнської хорової Спілки ім. М.Леонтовича уже розгортає свою діяльність), викладацьким складом початкової, середньої та вищої ланок музичної освіти й проведенням на цій базі майстер-класів відомих діячів музичного мистецтва (улітку 2020 року такі презентації у контексті міжнародного фестивалю «Art jazz» на базі інституту мистецтв уже проведені), організацією виступів художніх колективів, які представляють різні регіони країни; налагоджувала зв'язки з дитячою філармонією, створеною свого часу при одній із рівненських ДМШ її керівником В.Марченком, залучаючи до цього процесу не лише дітей-музикантів, але й, меценатів, художню інтелігенцію міста загалом, створюючи таким чином конгломерат із різноманітно обдарованих особистостей, який би і поглиблював відповідний культурний простір, постійно розширюючи його межі.

Тож і фестивальна музична практика обласної філармонії, що так оригінально розгортається сьогодні в місті завдяки організації міжнародних імпрез органної музики, також лише розширювала б власні обрії! Адже ринок, зокрема й ринок культури, — це, перш за все, якість! А Україна вже 30 років позиціонує себе як держава з ринковою економікою. А ще — представники цього Центру мали б налагодити широку організаційно-культурну діяльність із поширення художньої продукції, виробленої філармонійним Центром, а саме друком каталогів, анотацій програм, рекламних проспектів,

нотних матеріалів, формуванням нотної бібліотеки майбутнього Музею музики, ідея про який так повільно просувається у свідомість управлінських структур галузі, а також відео-кліпів, надання рекламних послуг підприємствам і організаціям; застосування з рекламною метою комп'ютерних технологій тощо. І, таким чином, упорядкували б та унормували усю друковану продукцію краю, адже професіоналізація усіх сфер людської життєдіяльності сьогодні є характерною рисою часу. Принаймні, це чимало років ефективно здійснюється у згаданому вище Чернігові, одним із представників керівного складу (а сьогодні, й оригінального та помітного науковця) тамтешньої галузі культури, О.Васютою і має значний культурний ефект.

Створення нової мистецької структури стало б важливим етапом формування *регіональної системи* музичного просвітництва, в основі якої – унормування цієї практики загалом. Та й філармонія мала б у своєму активі художній потенціал, здатний виконувати композиції, підготовлені на сучасній інформаційно-комп'ютерній базі, з різними видами творчих складів та розмаїттям інструментарію, що б надало нові можливості для накопичення *емоційного* сприйняття мистецтва. А все це разом сприяло б не лише поглибленню професіонального регіонального досвіду краян, але й розширювало творчі горизонти регіональної культури загалом і таким чином виявскравлювало національний культурний ряд.

Посилаючись знову на організаційно-культурний досвід Чернігівщини, професійно інтерпретований згаданим вище О.Васютою, було б доречним при названій вище структурі створити й продюсерський центр, який би налагоджував міжнародне співробітництво, прагматичні зв'язки з обласними філармоніями держави, мистецькими колективами, що мають статус національних; відділами (управліннями) культури й туризму міськ(рай)держадміністрацій та міських рад; підприємствами, установами, організаціями, вищими та загальноосвітніми навчальними закладами чи об'єднаними територіальними громадами краю. Адже національні художні колективи України фактично не виступають у регіонах, зосередивши власну концертну діяльність за межами країни через фінансову неспроможність місцевого населення відвідувати ці концерти.

А загалом усе це значно розширило б потенційні можливості обласної філармонії, сприяло налагодженню обмінних концертів, творчих контактів із національними художніми колективами України та художніми осередками навчальних закладів, що стимулювало б проведення спільних фестивалів, конкурсів, оглядів чи інших форм, спрямованих на пробудження інтересу до художньої практики загалом.. Іншими словами, привело б у певну *систему* музично-просвітницьку діяльність в області. А подальша реалізація аналогічної форми в інших регіонах, змінила б взагалі культурно-мистецьку сферу України та її роль у соціокультурному просторі держави загалом.....

Отже, перевагою у становлення Г.Фіськова і як сучасного менеджера-керівника, і як музиканта буде те, що у навчальному закладі завжди є кращі умови для творчості, зокрема стабільний художній колектив із наявною мотиваційною складовою, який постійно оновлюється; такий же стабільний графік роботи, обумовлений розкладом занять, відносно високий фаховий рівень учасників та необхідність демонструвати власні здобутки, закладена навчальним планом освітньо-професійної програми.

Маючи в активі все вище перераховане, будемо сподіватися, що наявний тандем «Музика та музична педагогіка» стане ще одним кроком для розкриття творчих потенцій цього оригінального регіонального митця, якому сьогодення надає добрий шанс змінити ситуацію на краще. І в музиці, яка, поза сумнівом, є його покликанням, і в музичній освіті та педагогіці, що має стати другою «природою» у подальшій творчій життєдіяльності. Залишається лише єдине – переформатувати педагогічний склад навчального закладу у групу колег-однодумців, які б усвідомили все накреслене, підтримали, а також постійно стимулювали б у подальшому творчому пошуку до розв'язання нових питань музичної педагогіки і мистецтва.

Адже сьогодні уже, мабуть, мало бути «співцем лише однієї теми», чи використовувати творчий потенціал тільки одного виду мистецтва для впливу на достатньо інформовану та художньо освічену публіку. І це підтверджує також світова культурна практика, в якій чимало професіональних музикантів є не лише виконавцями на одному музичному інструменті, але й успішно виявляють себе і як аранжувальники, вокалісти, володіють усіма

формами інструментовки, цифрових технологій, експериментують зі звуковою чи світловою партитурою, а головне, — є помітними популяризаторами обраного виду мистецтва в мережі, як правило, середньої освіти чи ЗМІ.

Інакше кажучи, для власного позиціонування у просторі сучасної культури потрібно застосовувати конгломерат із різних її художніх сегментів, який би гармонізував суспільну свідомість. Музичне училище, поза сумнівом, такий вимір надасть!

День, 2021 рік.
№ (43-44). 11 берез. Сайт видання.

ФЕНОМЕН УСПІХУ (АБО «ВАРШАВСЬКА МЕЛОДІЯ» КРІЗЬ ПРИЗМУ АДИ РОГОВЦЕВОЇ)

Сьогодення демонструє безліч трансформаційних змін колись усталених форм, серед яких поява на українській сцені чималої кількості «мандруючих зірок», яким, мабуть, тісно в лещатах класичних навіть у доброму розумінні цього слова театру чи філармонійної сцени і вони шукають інших, більш мобільних форм власного самовираження, які викличуть відгук у художньо-освіченої публіки, як й однодумців, які, як правило, знаходяться у майже аналогічній ситуації і теж чекають на свого лідера, який би допоміг цим невеличким «зіркам» набути справжнього блиску. Утім, так було завжди, починаючи від «великого переселення народів», тобто часів Середньовіччя і творча особистість завжди шукала вдячної публіки, мандруючи Європою та поширюючи певний стандарт проведення вільного часу чи сприйняття культурного продукту, збагачуючись реакцією цієї публіки і вбачаючи в ній тенденцію до подальшого творчого пошуку.

У контексті сучасності цей процес можна інтерпретувати як ринок. Ринок наявних культурних продуктів, який розширює простір нашої духовної еволюції. Стимулюючи нашими запитами й цей ринок. Однак ринок, він і є ринок — європейський чи азіатський, вітчизняний чи локальний, але в будь-якому випадку, це той простір, на (чи в) якому виникає й функціонує певний культурний стандарт, що змушує його автора чи репрезентанта цього автора постійно шукати нову форму власного позиціонування, випереджаючи своїх конкурентів чи партнерів «по цеху». І саме ринок стає важливим сегментом підвищення його якості, оминаючи типові характеристики нашого буття, серед яких корупція, невігластво, неосвіченість та інші речі із цього ж ряду, позаяк ринок передбачає конкуренцію, в просторі якої залишається лише якісний, тобто справжній, реальний артефакт, зокрема й театральний чи, загалом, художній, до реалізації якого мають підключитися й бізнесові структури, яким цей продукт має надати відповідний фінансовий еквівалент.

Тож в Україні, незважаючи на сформовану і сталу культурну інфраструктуру достатньо високої якості та розмаїття виявів, постійно формуються оригінальні творчі конгломерати близьких за сутністю і баченням певної художньої проблеми митців, які, постійно підіймають рівень національної сцени у широкому її розумінні. Є вони в театрі, музичному мистецтві, а надто альтернативній музиці чи хореографії, завдячуючи яким країна являє собою майже суцільну царину художнього експерименту, який не лише дає їй цікавий результат уже сам по собі, але й постійно ранжує художньо освічену публіку, для якої творчий експеримент стає метою освоєння сьогодення.

Свого часу, здається, геніальний М.Булгаков стверджував що «хороший читатель — это перечитыватель», думку якого можна інтерпретувати як спробу надати іншого змісту чи змусити звучати колись актуальний текст по-новому. Тож Ада Миколаївна Роговцева з групою однодумців, які вже самі по собі являють яскравий сегмент цього ринку, вкотре пропонує психологічно не врівноваженій, вибитій із звичного ритму життя сучасними негараздами публіці, інший вимір оцінки власного ставлення до вічних цінностей.

І в цьому випадку, на закид про те, що Роговцева є співцем лише однієї теми і лише одного покоління, можна відповісти наступне. Вона однаково яскраво презентувала себе в сотнях життєвих ситуацій (ролей), до прикладу, знаковій (етичній) виставі горбачовської доби («Премія»), і в справді класичній ліриці, на якій виховувалося не одне покоління населення потужного конгломерату під назвою СРСР — «Варшавська мелодія».

Адже талант – це завжди свіжість бачення чи новий ракурс бачення давно відомих істин і з роками це бачення загострюється. І він (талант) лише знімає з них нашарування, піну епох, тобто відсікає усе зайве (як в О.Родена), яке пригнічує справжній блиск колись акцентованої зі сцени проблеми. Майже банальні слова – «Я тебе кохаю», для кожних конкретних вух звучать зовсім по іншому і несуть у собі абсолютно інший зміст, який був до цього чи для когось.

Так і в Роговцевої. Стільки б разів вона не виходила на сцену Рівного чи Ужгорода, Харкова або Вільнюса, той потужний інтелектуальний струмінь і та доброта, яку випромінює її постать, здатні змінити людину, змусити її поглянути і на сьогодення, і на себе інакше. І в цьому, мабуть, й полягає високе призначення Актора чи Театру. Недарма театр – це презентація вічних цінностей!

Тож сучасний ринок поступово стає справжнім культурним фільтром, що не пропускає до цих цінностей, як і загалом на професіональну сцену, чужих людей, людей байдужих, не здатних запалити інших, оскільки від них не йде благодатний вогонь.

Як добре, що мистецтво – це та лакуна, у якій можна щось змінити, принаймні, продемонструвати зі сцени алгоритм цих змін. І як добре, що у нашому складному сьогоденні є люди, здатні цим займатися!

Вільне слово, 2021 рік.
20 трав. С. 15.

ВСТУПНА КАМПАНІЯ 2021: РЕГІОНАЛЬНИЙ ДИСКУРС

Літо – не лише пора відпусток, але й час життєвого вибору для молоді. Тож вступна кампанія цього річ висвітлила також чимало важливих сегментів, які характеризують сутнісні зміни в ціннісних орієнтаціях молоді і суспільства загалом. Не беручись за глибокий аналіз цього процесу загалом, оскільки рух абітурієнта до статусу студента лише набирає обертів і його прискіпливий розгляд, поза сумнівом, стане предметом професіонального розгляду відповідними структурами МОН та й всієї освітянської вертикалі по завершенню цього процесу, оскільки місцеві органи освіти також причетні до її якості, даючи дозвіл на впровадження нових освітніх програм у регіонах та контролюючи освітніх простір регіональних ЗОШ, торкнуся лише окремих, утім помітних характеристик сучасної молоді, заземлюючи свій розгляд на приклад лише однієї кафедри (івент-індустрій, культурології і музеєзнавства) державного гуманітарного університету м. Рівне.

Мова йде про абітурієнтів, що вступають на скорочений термін навчання (рік і 10 міс. чи 2 роки й 10 міс., у залежності від здобутої попередньої освіти). Усі вони є представниками фахових коледжів, достатньо віддалених від університету, що дає підставу для висновку, що в свої пріоритети вони поставили лише спеціальність, спрямовану на їхню майбутню сферу творчої самореалізації, орієнтуючись на імідж закладу, його реноме у просторі сучасної освіти, оскільки фінансовий сегмент сьогодні здатен суттєво впливати на життєві орієнтири молодої людини.

З іншого боку, фактично усі вони вже мають й досвід практичної роботи за фахом, що вселяє впевненість у тому, що навчальний процес відбуватиметься більш розлого й інтенсивно, позаяк їх цікавитиме переважно фаховий аспект навчання. Відтак уже перші консультації засвідчили безліч уточнюючих питань стосовно того як буде відбуватися подальше навчання, сутності Освітньо-професійних програм, напрями реалізації їх в аудиторних та поза аудиторних умовах, якісний склад науково-педагогічних працівників, роль професіоналів-практиків у забезпеченні ОПП тощо. Інакше кажучи, до студентських аудиторій очікується прихід нової молоді, здатної ставити знання в пріоритет, а не лише дозвіллєві розважальні практики. А це, в свою чергу, стимулюватиме й викладацький корпус до змін, пошук нових підходів у роботі з такою молоддю.

Тоді як для вступники повного циклу навчання вирізняються в значній мірі не критичним відбором майбутнього фаху, оскільки, як помітно з виставлених ОПП пріоритетів, подавали заяви до найрізноманітніших ЗВО, сподіваючись лише на наявність бюджетних місць (і це також важливо, оскільки засвідчує факт того, що фінансова складова обмежує чимало у житті молодої людини), у той же час маючи низький, навіть для регіонів, бал ЗНО. Але і перші, і другі категорії вступників – це наші

майбутні студенти, яким потрібно запропонувати безліч яскравих культурних альтернатив, аби втримати їх у подальшому просторі професіонального навчання.

Тож незважаючи на складну ситуацію у вищій школі, пов'язану з організацією і, відповідно, результатами ЗНО на магістральних шляхах освіти, цьогорічний випуск в українській ЗОШ засвідчив значне збільшення дисциплін, обраних молодими людьми, які все таки намагаються продовжити навчання далі, розуміючи, що освіта є важливим сегментом в їх майбутньому. І це також вселяє надію та оптимізм. І хоча перші консультації – ще не факт кардинальних трансформацій, і лише три спеціальності одного університету також не вся вища школа країни, вони, як і перші ластівки, хоча й не свідчать про прихід весни, але підтверджують, що вона неодмінно прийде.

Шкода лише, що розширений «вступний коридор» (до 30 спеціальностей на контракт та 5 – на бюджетну форму) не дають змоги цього абітурієнту сконцентруватися на головному, а лише стимулюють продовжувати пошук ЗВО, де б їм все таки вдалося вступити на державну форму.

І хоча кількість молодих людей, що подали заявки для реєстрації на ЗВО з кожним роком скорочується, чому є чимало причин і об'єктивного (недоречність складання математики для вступників на художні спеціальності через інший тип мислення молодої людини, низький рівень навчання в регіональній, сільській ЗОШ, надмірна кількість освітніх програм у кожному університеті, що лише розпорошує студентський склад тощо), так і суб'єктивного характеру (ігнорування важливості гуманітарної підготовки у власній системі цінностей, без якої молода людина не здатна ефективно розв'язувати безліч згодом професійних питань, пов'язаних із творчими аспектами навчання: знання епохи, її носіїв, вписування артефакту в парадигму культурних координат доби), це зменшення не можна вважати однозначно негативним, адже усвідомлення важливості освіти в житті людини до кожного приходить у різний час і різному віці, однак, якщо вже приходить, то цей процес супроводжує потужна мотиваційна складова, яка й визначатиме усе у подальшій її життєдіяльності.

Тож швидше визначайтеся з майбутньою сферою. Ми на Вас уже чекаємо!

День, 2021 рік.
№ 109-110. 6 лип.

«ЄВРО-АРТ» – ЮВІЛЕЮ

Рівненська художня галерея «Євро-Арт» продовжує залишатися центром мистецьких презентацій помітних постатей світового і вітчизняного образо творення. Виставкові зали галереї, не лише призначені для експонувань, але й виконують важливу організаційно-просвітницьку функцію, що помітно й на чималій кількості демонстрацій художніх каталогів, проведенні численних «чаювань», флеш-артів, майстер-класів, обговорень, тренінгів тощо. Варто згадати й успішно функціонуючі художні гуртки, які дають дітям і дорослим перші навички в опануванні художньої мови мистецтва.

Чергова така презентація, організована з нагоди 30-річчя становлення державності новітньої доби, представляє творчість Валерія Франчука – Народного художника України, лауреата Шевченківської премії й премії ім. В.Стуса під концептуальною назвою «Осмислення».

Нагадаємо деякі біографічні дані митця: народився він у 1950 р. на Хмельниччині; професійну освіту здобув у Київському художньому інституті уже в достатньо зрілому віці (1986 р.). Як і переважна більшість майстрів образотворчого мистецтва його покоління розпочав художню діяльність у Київському комбінаті монументального та декоративного мистецтва; з 1990 р. знаходиться на творчій роботі. Тобто вся його організаційно-культурна діяльність розгорнулася у новітню добу української історії, хоча перші експонування музейними установами республік СРСР розпочалися ще 1983 р. Недарма його й називають художнім літописцем епохи.

За час позиціонування себе у просторі художньої практики підготував майже 6.000 картин, графічних аркушів та скульптурних груп переважно камерного характеру. Як і більшість майстрів образотворення, він має

декілька помітних художніх циклів, що відтворюють напрями його художнього світобачення. Це, зокрема: «Молюсь за тебе, Україно» (історія козацької доби, Т.Шевченко); «Розгойдані дзвони пам'яті» (жертвам голодоморів); «Ода Творцю всесвіту» (враження від дива світу природи української землі); «Плоди саду людського» (гармонійне поєднання душі людини, філософське осмислення буття, портрети), а також серії творів достатньо широкого сальдо виявлення творчої думки, зокрема: «Пізнання істини» (пошук відповіді на вічні питання людського життя); «Чорна-Биль» (пам'яті жертв та ліквідаторам Чорнобиля); «Мир Вам!» (біблійні сюжети); «Тиша старого міста» (присвята старому Києву); «Джерела» (на сюжети українських народних пісень).

Усі твори В.Франчука виконані у неповторній кольоровій гамі, пристрасній і оригінальній техніці, яка створює унікальний голографічний ефект сприйняття.

Поза сумнівом, що маючи такий різнопрофільний творчий доробок, він є учасником значної кількості художніх презентацій (майже 300), з яких 125 – персональних виставок в Україні та далекому зарубіжжі. Серед найпомітніших – музеї Берлінської Стіни, сейм Польщі, центр «Олімпія» в Афінах тощо, де він також залишив помітне враження.

Рівненська ж експозиція митця розміщена у двох залах галереї і нараховує 40 полотен й скульптур, що презентують його найпопулярніші серії, згадані вище, а також декілька художніх зразків із проблематики, що розробляється останнім часом («Свіча пам'яті» – присвята Героям Небесної Сотні», «Силуети» та переважно автобіографічна серія – «Моя галактика»).

Знаменно, що чимало митців, які у новітню добу демонстрацію власної художньої думки переносять на широкий загал, починають дарувати все більше власних арт-зразків музейним центрам країни, особливо не пов'язуючи це ні зі статусом установи, ні її мистецьким потенціалом, як це зробив згаданий В.Франчук для музею Голодомору в Києві (72 картини), чи Надія Саннов-Косміаді, яка у віці 94 роки понад 5.000 картин свого батька перевезла з Німеччини і подарувала місцевим музеям, попередньо придбавши й просторе приміщення навпроти обласного краєзнавчого музею та перетворивши його на Арт-ательє Г.Косміаді (відомого художника-емігранта, який до початку 40-х років жив у нашому місті) і теж подарувала його цьому музею, засвідчуючи зміну у системі ціннісного ряду вітчизняної інтелігенції, яка, свідоме життя проживши в чужій країні, серцем залишалася вірною Батьківщині. Адже в музейному центрі ця спадщина не лише буде збережена, але й стане об'єктом дослідження, професійної популяризації, а головне – фактом національної культурної спадщини.

Повертаючись до В.Франчука, підкреслю, що його творчість понад 250 раз ставала предметом розгляду на сторінках періодичних видань, що також становить важливий сегмент високої громадянської позиції і популярності митця у просторі сьогодення.

Одним словом, до ювілею державної незалежності та Дня міста місцевому глядачу організатори свята надали чимало можливостей не лише для пасивного відпочинку, але й інтелектуальних роздумів.

Вільне слово, 2021 рік.
№ 27 серп. С. 2.

ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: ПОГЛЯД ІЗ РЕГІОНУ

30 років новітньої доби в історії України, це, поза сумнівом, знакова подія для держави та й роздумів стосовно подальшого її руху. І потрібно відзначити, що навіть не торкаючись найпереконливішого аргументу – статистики, яка згодом буде використана для ґрунтовних політико-економічних підсумків і наступних прогнозів, зауважу єдине: змінилося населення країни, а надто – його ціннісні орієнтації та пріоритети, зважаючи на які також не можна однозначно стверджувати про їх виключно якісний сегмент, але загалом вони суттєво прагматизувалися, а відтак допомогли українцям зрозуміти чи визначити важливі для себе напрями подальшої життєдіяльності, які відбилися в усіх напрямах суспільного життя. А це, в свою чергу, дає широкий спектр пропозицій для подальших характеристик і прогнозів, зокрема

й в культурно-мистецькій сфері, що є предметом нашого професійного інтересу.

Отже, проведений контент-аналіз «Святкового календаря» Західного Полісся кінця серпня 2021 р. засвідчив, що культурно-мистецький сегмент також набув інших ознак: він, під впливом розширення міжкультурної комунікації, суттєво поглибився та професіоналізувався, а його носії художню освіту поставили чи неодмінно будуть це робити згодом, у власний пріоритет, як це сповідують їх іноземні колеги. Утім і ця освіта набула відповідного «точкового» аспекту: на неї почали звертати увагу чи орієнтуватися лише тоді, коли відчули брак компетенції для інтерпретації художнього образу чи первинної творчості; її потрібність стала помітною і в міжнародній конкурсній практиці та й багатьох інших показниках інтелігентності, а відтак знакових параметрів суспільного буття, які повною мірою характеризують наших сусідів, за культурними мірками яких ми намагаємося будувати свій соціально-культурний простір. Саме тому виникло безліч проблем у вищій школі, у той час як середня спеціальна освіта здобула нове дихання, заповнюючи свою професійну лакуну і стаючи популярною у середовищі молодих людей із прагматичним типом мислення.

Однак, і це також є характерною ознакою нашого сьогодення, авансцену мистецтва переконливо посіла і продовжує це роботи й надалі, масова культура, яка, хоча і характеризується низкою своїх параметрів як достатньо оригінальна складова культурного буття, зважаючи на технічний аспект сучасної світової естради і залучення українських митців до цього процесу, утім лише вона не є ознакою високого духовного реноме соціуму. Тому й святкові імпрези, що розпочинаються у переддень ювілею в регіонах, також несуть у своїй основі ці характеристики. Але їх ознакою, на загал, є вже інше.

Стосовно м. Рівне чи його сусіда, м. Луцька, то замість традиційних військових парадів, які так і не стали переконливою ознакою суспільної перемоги через брак демонстраційного потенціалу і цілком логічно перенесені до столиці, де це зробити набагато легше, з'явилася безліч оригінальних локацій, спрямованих на різноманітні художні смаки чи уподобання, віковий ценз чи будь-які інші соціально-демографічні чинники. Однак вони справді демонструють розмаїття творчого вислову митців, сформованості художньої смаку відвідувачів чи розмаїття культурної ініціативи організаторів. І виставка Народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка В.Франчука із значущою назвою «Осмислення» в рівненській галереї «Євро-Арт» (70 художніх полотен та декілька скульптурних композицій) – також добра нагода для роздумів стосовно організаційно-культурного шляху і цієї галереї, і художнього життя міста, і країни загалом. Як, до речі, і інших святкових заходів, але вже запропонованих творчим складом міського Будинку культури під не менш переконливою назвою «У ріднім краї як у раю»!

Знаменно, що чимало митців, які у новітню добу демонстрацію власної художньої думки переносять на широкий загал, починають дарувати все більше власних арт-зразків музейним центрам країни, особливо не пов'язуючи це ні зі статусом установи, ні її мистецьким потенціалом, як це зробив згаданий В.Франчук для музею Голодомору в Києві, чи Надія Саннов-Косміаді, маючи вік 94 роки, понад 5000 картин свого батька перевезла з Німеччини і подарувала місцевим музеям, попередньо придбавши й просторе приміщення навпроти обласного краєзнавчого музею та перетворивши його на Арт-ательє Г.Косміаді (відомого художника-емігранта, який до початку 40-х років жив у нашому місті) і теж подарувала його цьому музею, засвідчуючи зміну у системі ціннісного ряду вітчизняної інтелігенції, яка, свідоме життя проживши в чужій країні, серцем залишалася вірною Батьківщині. Адже в музейному центрі ця спадщина не лише буде збережена, але й стане об'єктом дослідження, професійної популяризації, а головне – фактом національної культурної спадщини.

Подібні зрушення у суспільній свідомості організаторів характеризують і культурну інфраструктуру Волині, зокрема м. Луцьк, де також суттєво змінилися ціннісні пріоритети стосовно популяризації культурної спадщини в приватному музеї Корсаків чи фактично пропагандистській діяльності фахівців Замку Любарта щодо минулої слави Волині в системі культурних координат Західної Європи. Достатньо згадати намагання місцевої Спілки краєзнавців за участі представників Замку активно просунути у суспільну свідомість західноукраїнського населення та й гостей регіону думку про минулу славу Історичної Волині. І лише несприятливі загальновідомі

обставини не дозволили перетворити відзначення річниці З'їзду монархів Західної Європи у 1429 році у суспільно-політичну подію всеукраїнського значення. Однак сьогодні культурно-політична імпреза «Луцький замок – колиска об'єднаної Європи», коли керівники багатьох держав майже 600 років тому вперше саме тут підтримали ідею про спільну оборону країн Європи від агресора, також на часі і є предметом культурної рефлексії працівників культури.

Сюди можна зарахувати, повертаючись до Рівного, й низку оригінальних камерних концертів на відкритому просторі, організованих обласною філармонією, професіональний ефект звучання музичних інструментів від якого не значний, утім культурний контакт митця, глядача та слухача, поза сумнівом, високий.

Цікавими стануть демонстрації оновлених нумізматичних колекцій «Монети незалежної України» в Історико-культурному заповіднику м. Острога, а надто – серія заходів у Пересопниці, де, серед іншого, буде проведено художній розпис С.Радкевичем, лауреатом Pinchuk Art Centre, який працює у стилі вуличного мистецтва та сакральної тематики.

А на рівні районів регіону цей тиждень також видався багатим на художню ініціативу. Її характерною ознакою став народознавчий сегмент, найбільш притаманний саме Волині і в якому її сільське населення вбачає власне культурне єство, що стає у час посиленої дії глобалізаційних чинників та інокультурної експансії важливим запобіжників у збереженні національних етнокультурних ознак. Згадаємо популярний конкурс на кращу садибу «Земля усміхається квітами» (огляд квітучих садиб жителів територіальних громад, проведений упродовж серпня на території декількох громад Рівненського району), або безлічі конкурсів декоративно-ужиткового мистецтва, в організації якого родинна складова посідає визначне місце.

Одним словом, мозаїзація культурного простору у регіоні ще більше посилилася останнім часом, демонструючи його локальність, камерність, індивідуалізм чи намагання структурувати інтереси публіки за пріоритетами самої публіки, а не смаками організаторів, а відтак – відбулися цікаві зміни – місто чи містечко почало продукувати власну святкову ситуацію, що об'єднує місцеве населення навколо однієї ідеї – охорони культурної спадщини. І це, мабуть, найхарактерніша риса цих змін.

Тож культурний сегмент і надалі залишатиметься не лише важливою складовою народної дипломатії, якій легше розв'язувати чимало й міждержавних питань, які складно поки що реалізувати політикам, але й важливою складовою збереження власного єства.

День, 2021 рік.
№ 117-118. 2 верес.

НЕ ЛИШЕ КОНЦЕРТНИЙ МАЙДАНЧИК, АЛЕ Й ПОШУКОВИЙ КОНГЛОМЕРАТ: ВІДКРИТТЯ НОВОГО КОНЦЕРТНОГО СЕЗОНУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ФІЛАРМОНІЇ

Відкриття нового, 83 концертного сезону в обласній філармонії співпало зі зміною керівника установи. Ним стала Елеонора Стеценко, – головний спеціаліст Управління з гуманітарних питань Здолбунівської райдержадміністрації. Тому вже перший концерт нового сезону давав можливість виявити певні тенденції у подальшій творчій практиці чи культурній політиці цієї структури. Що ж він засвідчив?

– регіональна філармонійна сцена й надалі залишатиметься місцем демонстрації класичної спадщини, адже віденські класики в особі В.-А.Моцарта мають сталий інтерес у виконавців та й відвідувачів;

– пошук нових засобів представлення художніх програм філармонії також у пріоритеті, оскільки 30 хвилинна презентація установи у формі «Театралізованого прологу» складалася з низки оригінальних виступів і на відкритому просторі, вкотре позиціонуючи установу серед широкого загалу населення, і власне, на концертній сцені;

– широке використання в практиці діяльності концертних одиниць, зокрема й провідних вітчизняних музикантів-інструменталістів (народний артист України Ю.Кот, який має чималий досвід проведення не лише якісних виступів у провідних культурних столицях світу, але й практику організації майстер-кла-

сів із виконавської майстерності у Сербії та Японії, членство у журі спеціалізованих фортепіанних конкурсів у Санкт-Петербурзі, Тбілісі, Любляні, Маріборі та ін., що постійно сповідують у власному концертному житті майже усі більш-менш помітні музиканти світу), які стимулюватимуть якісні зміни і в середовищі регіональних майстрів мистецтв;

– та й репертуар також підтверджував, що художні колективи можуть й надалі позиціонувати установу не лише як концертний майданчик, але й певною мірою пошуковий конгломерат, здатний до постійних змін, спираючись на вивчення художніх смаків публіки. І випускники інституту мистецтв РДГУ, що складають основний контингент окремих художніх колективів цим володіють у достатній мірі. Адже новий формат відкриття концертного сезону засвідчив, що літо директора і керівників галузі було використано не на релаксацію, а на творчий пошук, у якому брали участь усі причетні до галузі фахівці, зокрема й управлінський склад облдержадміністрації, які з філармонією, сподіваюся, пов'язують чимало якісних змін в обласному центрі. Це підтвердив і факт присутності та виступів на відкритті сезону заступника голови облдержадміністрації та очільниці Управління культури і туризму;

– по-друге, як і кожна організаційна структура, філармонія також потребує нових якісних змін, оскільки трансформуються не лише художні смаки місцевого населення, але й загальнокультурна ситуація в світі, розширюється дія міжкультурної комунікації. А це вимагає подальших творчих контактів керівників установ культури з іноземними виконавцями (на предмет узгодження спільних програм), управлінськими підрозділами Міністерства культури й інформаційної політики, місцевою культурною інфраструктурою в особі Академічних театрів, бізнесом. Та й цифрові технології все активніше входять у наше буття і також мають знайти власне місце у концертній практиці.

Поза сумнівом, перша презентація – це лише штрих до майбутнього позиціонування установи в культурному просторі сьогодення, однак вона також виявилася достатньо вдалою, позаяк засвідчила зміни пріоритетів у творчості, пошук розмаїття художніх форм, стимулювання концертних одиниць цієї структури до максимально повного творчого самовираження. Засвідчила вона й те, що обласна філармонія має оригінальні плани на майбутнє, підтверджені керівниками галузі. Адже спілкування з останніми засвідчило, що у найближчому майбутньому на місцевого слухача очікує потужна концертна програма з видатними виконавцями світу, широкий фестивальний рух, провідні напрями якого розгортаються упродовж останніх років.

Утім, виходячи з підпорядкування цієї структури та наявної культурної ситуації, було б цілком доречним сформувати на базі установи симфонічний оркестр, адже Рівненський музичний коледж РДГУ також отримав нового амбітного керівника, який активно займається власною концертною практикою і об'єднання його потенціалу з філармонією було б на користь не лише двом закладам, оскільки студенти коледжу мали б широку концертну практику уже в складі нової філармонійної структури; виграли б від цього і шанувальники мистецтва, позаяк філармонія змогла б суттєво розширити власні потенційні можливості, збагатившись енергією студентської молоді. Та й окремі учасники художніх колективів Інституту мистецтв РДГУ, здобувши відповідний досвід творчого спілкування у літніх Школах джазового мистецтва, проведених напередодні Дня міста упродовж останніх років, також долучилися б до художнього «розфарбування» культурної палітри нашого міста.

Цілком реальним стало б для філармонії розширення практики популяризації концертних програм із значним освітнім чи просвітницьким сегментом, адже мова – це живий організм, який постійно змінюється і музична мова також потребує подальшого ознайомлення з її новими структурними компонентами чи тематичним рядом. Особливо коли йдеться про сучасну класичну творчість. Та й молодіжна публіка – це один із важливих шляхів підвищення рейтингу художніх колективів філармонії та розширення потенційної аудиторії установи.

Отже, вітаючи усіх нас із початком нового театрально-концертного сезону, а керівників філармонії та музичного коледжу із затвердженням на посадах, чекаємо від них нових творчих звершень. Художньо освічена публіка у місті уже є і вона потребує лише якісного культурного продукту!

День, 2021 рік.
№ 129-130. 12 жовт.

МИТЕЦЬ У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ МІСТА: ДО 60-РІЧЧЯ РІВНЕНСЬКОГО ХУДОЖНИКА ОЛЕКСАНДРА БОБРИШЕВА

Ювілей – це завжди добра нагода для підсумків: організаційно-художніх чи будь-яких інших. Утім, ювілей – це ще й привід для накреслення нових завдань, чи шляхів подальшого творчого руху. Спробуємо це з'ясувати разом із нашим, добре знайомим митцем.

Отже, Олександр народився 1958 року у м. Харкові; початкову спеціальну освіту здобув у Харківському державному художньому училищі (1973–1977 рр.) за фахом «Художнє оформлення». І з того часу активно займається улюбленою справою. Спробував себе у різних видах технік, але найбільш яскраво виявив свій талант в акварелі. Провідна тематика – природа, однак і портрет у його інтерпретації знайшов своє належне місце, свідченням чого є низка характерних художніх робіт, написаних під час численних поїздок країнами світу ще у минулу добу.

Він – один із не багатьох членів РООНСХУ, що займається виключно творчою роботою, може й саме тому досяг таких результатів.

Відмінною рисою майже усіх його портретів, незалежно від країни виконання чи портретованого, як і переважної більшості західно-поліських художників, оминаючи акцентування на їхніх художніх технік, досвіді тощо, є так званий соціальний аспект, що пояснюється, скоріше за все, складним сучасним життям представників мистецтва України, соціально-психологічною напругою в країні і якоюсь безвихіддю, наче навічно закарбованою на обличчях старшого покоління, що стали предметом уваги живописця. В О.Бобришева – це «Добрий пасічник».

Відзначимо, що подібна проблематика є домінуючою і в художній фотографії (в номінації «Портрет»), і 12 міжнародних фестивалів «Фотовернісаж на Покрову» проведених у м. Рівне, є тому переконливим підтвердженням. Як бачимо, митці всіх жанрів погано почуваються у політично наелектризованому і розбурханому просторі, якому байдуже до соціальних проблем.

Про себе він переконливо заявив низкою знакових експонувань у країнах Європи (Гданськ, Гдиня, Пйотркув-Трибунальський, Слупськ, Кошалін, Будапешт, Фабріано, Сорренто, Урбіно), які надали добру нагоду не лише власній само презентації, відчуттю потенційних можливостей, але й створили підстави для творчого спілкування з професіоналами, під час якого він зміг швидко адаптуватися у творчому середовищі, відчути те, чим живе художня спільнота іншої частини континенту.

Тож сьогодні для О.Бобришева (як і для значної частини регіональних митців, лише організаційно-фінансовий чинник у переважній більшості не дозволяє сповна віддатися улюбленій справі), надаючи можливості лише коротко терміново повертатися до улюбленого Криму, який дає йому безліч сюжетів для творчого натхнення і з яким пов'язано чимало з життєвого досвіду, та Харкова, промислова інфраструктура якого також по своєму приваблює специфічною індустріальною музикою та нагадує молодість.

Початком мистецького зростання митця став 1977 рік, з якого розпочався його творчий шлях як художника-монументаліста, що займався метало-пластикою. До речі, його перші роботи нині збережені і представлені сьогодні на фасаді ЗОШ № 15 (м. Рівне) та у дитячому оздоровчому санаторії «Агатівка», що у Гощанському районі області.

Морська тематика – це лейттема, притаманна творчості художника упродовж усього періоду, однак окрім морських пейзажів півдня Італії чи характерних «балтійських краєвидів із білосніжним піском та соснами», в нього є чимало акварелей урбаністичного характеру, а також натюрмортів і згаданих уже портретів.

Має понад 35 персональних та колективних виставок в Україні, Польщі, Угорщині, Італії, Албанії, Словенії, Туреччині, Індії, Пакистані та інших, не менш оригінальних із художньої точки зору, країнах. Організовані переважно у новітній період, вони засвідчили його не лише добрі організаційні навички, як високу якість художнього продукту, який і допоміг йому стати помітним у професійному середовищі, презентувати власну творчість, мандруючи країнами. Адже сьогодні якість мистецького твору для багатьох українських художників усе більше обумовлюється не стільки творчою обдарованістю, скільки іншими суто технічними чинниками: наявністю якісного, професійного інструменту, фарб, можливостей постійно мандрувати, спілкуватися з професіоналами, одним словом, знаходитися на вістрі часу і бути фінансово незалежним.

Він – учасник численних міжнародних акварельних конкурсів та фестивалів, серед яких для нього найбільш помітним є Міжнародне бієнале акварелістів у 2016 р., проведене у Гонконзі, за підсумками якого він увійшов до двадцятки найкращих акварелістів світу і став членом міжнародного Товариства акварелістів International Watercolour Society (IWS), отримавши сертифікат представника IWS в Україні. До речі, до цієї організації входять митці з понад 80 країн світу. Нагадаю, що цю відзнаку забезпечила йому робота (портрет польського скульптора К.Костки) «Головне – зберегти спокій у собі!».

Потрібно відзначити також і визнання його творчих здобутків в Італії (2017 р.), де він, за результатами конкурсу, увійшов до 10 найкращих акварелістів світу.

А на останній персональній виставці «Від Балтики до Тірренського моря», що відбулася у лютому 2018 р. із нагоди ювілею митця (м. Рівне), було представлено 50 полотен, виконаних аквареллю, а також декілька портретів, у жанрі яких він є й надалі не перевершеним. Серед інших – портрет рівненського художника В.Звягінцева.

Тож цілком природно, що чимало його робіт знаходиться у приватних зібраннях, галереях і музеях світу, поширюючи інформацію про нього у культурному просторі.

До речі, Олександр Бобришев настільки майстерно володіє технічною складовою художнього вислову, що, переглядаючи його роботи складається враження, що зображення надто реалістичне, майже схоже на фотографію.

На жаль, як і переважна більшість регіональних митців старшого покоління, він так і не сформував у собі навичок для пошуку грантів чи інших можливих форм фінансового забезпечення власної творчості, за допомогою яких можливими стали б різноманітні поїздки на пленери, публікація репродукцій власних культурних зразків чи будь-яких інших форм стимулювання художньої діяльності і експонування. Утім, це зауваження можна віднести і на рахунок творчої Спілки, яка б мала опікуватися «своїми» митцями, що приносять їй популярність і високе реноме у художньому просторі. Але це вже інші питання, що не є предметом нашого розгляду.

Насамкінець зазначимо, що в середовищі художньої інтелігенції міста формується добра традиція – творчий ювілей відзначати персональною художньою презентацією. Адже і автору, і шанувальникам це нагадує не лише про творчі здобутки, а й про художнє позиціонування митця у культурному просторі.

Волинь, 2021 рік.
№ 131-132. 22 жовт. С. 4.

МИТЕЦЬ У КУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ МІСТА: АБО РОЗДУМИ ПІСЛЯ ВИСТАВКИ

Найбільш насиченою в усіх формах людської життєдіяльності є традиційно осіння пора, природою якої закладено підвести підсумок людської праці. Не стала виключенням вона й для обласного відділення НСХ України в особі її представника *Олександра Бобришева*, адже 50 творів, що експонуються у виставковій залі галереї європейського живопису «Євро-арт» – результат його художнього пошуку не лише у різних видах технік, оскільки починав він свої перші кроки у мистецтві як монументаліст (металопластика і мозаїка), але й жанровому розмаїтті, життєвому досвіді врешті-решт.

В його активі десятки персональних виставок в Україні, Польщі, Угорщині, участь у групових («збірних») експонуваннях й міжнародних акварельних конкурсах та фестивалях в Україні, Польщі, Угорщині, Білорусії, Туреччині, Албанії, Болгарії, Словаччині, Італії, Індії, Пакистані, Гонконзі, Таїланді. У 2016 р., зважаючи на активну і продуктивну експонентську діяльність, його обрано членом міжнародного Товариства акварелістів International Watercolour Society (IWS), що об'єднує митців із понад 80 країн світу, надавши йому сертифікат IWS як представника цієї організації в Україні, засвідчивши таким чином високе реноме художника. За 40 років у творчому доробку митця накопичилося понад 1000 художніх творів. Утім, аналізована виставка становить інтерес ще й тому, що у 2017 році Олександр здобув переконливу перемогу, взявши участь у представницькому художньому експонуванні в Італії, за результатами якого увійшов до десятки найкращих акварелі-

стів світу! Що ж запропоновано ним місцевому глядачу сьогодні?

Художніх акцентів, виявлених крізь призму цієї виставки, якщо згрупувати їх за певними напрямами, декілька.

– По-перше, як зазначено у прес-релізі, його й надалі «...приваблює тема світла, яке віддзеркалює оточуюче життя, внутрішні почуття та глибини людської душі». Воно, на думку художника, є символом чистоти, радості і внутрішньої гармонії. Формою його презентації залишається пейзаж (натюрморт), у якому чи не найбільш виразно втілено сутність творчого єства митця. З останніх робіт, експонованих на виставці, де це знайшло оригінальне продовження, – «Яблука» (2017 р.), «Тепле світло з неба» (2018 р.), «Рожевий туман» (2019 р.), «Сніги», «В очікуванні літа», «Харківський пейзаж» (2020 р.), «Дощить» (2021 р.).

– Привертає увагу й портретний жанр, який, хоча й не домінує у творчості за кількісними показниками, утім залишається знаковим у його позиціонуванні. Адже саме за портрет польського скульптора Казімежа Костки, виконаний настільки майстерно, що складалося враження, що це фоторобота, Олександр у 2016 році здобув визнання у світової спільноти акварелістів, увійшовши до ТОП-20 за результатами І міжнародного бієнале акварелістів у Гонконзі. В сучасній презентації – неодноразово експоновані «Портрет пасічника», «Пам'яті художника Ростислава Звягінцева» та роботи останніх років: «Хумейра-художниця» (2020 р.) і «Люблю ліс» (2021 р.).

– Оригінально спланованим і проведеним виявився і майстер-клас Олександра стосовно використання акварельної техніки та безлічі сегментів із нею пов'язаних, що став чи не першим таким прийомом під час організації персонального експонування....

Нині його картини знаходяться у багатьох приватних зібраннях. Окремі з них («Дощове літо») свого часу придбало Міністерство культури і мистецтв України, «Дніпрові далі» та «Сонце у вересні» – Могильовський художній музей ім. П.Масленнікова, «Річка Случ» – посольство України в республіці Білорусь. Мають їх і місцеві музеї та колекціонери. Окремі перші монументальні зразки збережені і до сьогодні на фасаді ЗОШ № 15 м. Рівне й дитячому оздоровчому санаторії «Агатівка», що в Гощанському районі Рівненщини. А загалом це експонування зайвий раз переконує, що яскравій особистості завжди є з чим вийти до публіки, культурний рівень і художній смак якої завжди стимулюватиме митця, як і він своїм семантичним та символічним рядом впливатиме на її духовні пріоритети. Утім ця виставка, що, здається, робить спробу вкотре вгамовувати спрагу художньої інтелігенції в її потягу до мистецтва через світову пандемічну ситуацію, висвітлила й інші, більш суттєві аспекти буття художнього простору та його реципієнтів, а саме: сучасна творча Спілка будь-якого спрямування, принаймні в Західному Поліссі, фактично не спроможна підтримати митця; вона не може здійснити елементарні для цивілізованого світу кроки: опублікувати, до прикладу, повний каталог його творів, аби в подальшому не лише просувати їх у суспільну свідомість чи хоча б якимось чином позиціонувати конкретну особистість, або зберегти вітчизняну культурну спадщину, обрахувавши хоча б її обсяг! Не спроможна ця структура й допомогти в оплаті оренди художніх майстерень чи хоча б комунальних послуг. Адже переважна більшість митців, а надто – старшого покоління, – це люди з іншим типом мислення, які в принципі не спроможні створити належні умови для *власного менеджменту,* просування своєї творчості на сучасному ринку, який, на жаль (для них), функціонує за законами *ринку, а в умовах України, й далеко не цивілізованих його форм,* а відтак – залишаються на узбіччі культурного простору, незважаючи на те, що подібного рівня митці, зокрема й згаданий вище О.Бобришев, постійно запрошуються до закордонних експонувань чи пленерів, не кажучи вже про Україну, де їм готові надати виставкові майданчики, однак і там також потрібен відповідний маркетинг, позаяк доставка художніх творів до місця експонування, розміщення та навіть виготовлення елементарного обрамлення кожного артефакту, не кажучи вже про витратні матеріали та безліч інших загально відомих речей, вимагає значних коштів, які також не може надати аналогічна структура приймаючої сторони в Україні. Цими, так би мовити, «технологіями» у переважній більшості не володіють представники вітчизняного образотворення, віковий ценз яких не дав можливості їм здобути свого часу навички позиціонування себе у просторі сучасної культури, де виживає чи навіть успішно розвивається не

лише високовартісний мистецький продукт, а, як правило, добре «розкручений» автор. Тому й так строкато функціонує українська художня практика сьогодні, незважаючи на те, що кожну таку Спілку очолює керівник, відзначений, як правило, численними нагородами; має вона й Правління чи інші органи управління, які б мали опікуватися подібними питаннями чи хоча б контактувати з органами державної влади або її комунальних структур. Утім ці питання взагалі не є навіть предметом обговорення на таких засіданнях і це жодним чином не впливає на позиціонування цієї структури у просторі сьогодення. Вона й надалі існує сама по собі, як і її представники — зі своїми проблемами, незважаючи на багаторічний досвід такого членства, — самі по собі. Хоча організаційно-фінансова спроможність місцевих бізнесменів у зміні архітектурного контуру міста давно перевищила попит, однак художнього смаку й відчуття законів чи хоча б логіки функціонування культурного простору їм явно бракує і вони б, сподіваюся, з радістю долучилися до реалізації конкретних пропозицій як нового головного архітектора міста, заземлюючи розмову на Рівне, так і його художніх помічників в особі провідних майстрів мистецтв обласних відділень Національних творчих Спілок (архітекторів, художників чи дизайнерів), дислокованих у місті.

Тож обрання на ці посади справді не стільки мистецьких особистостей, стільки професіональних менеджерів дозволило б зламати ситуацію з анахронізмом минулої доби і суттєво поліпшило б стан справ із вітчизняною культурною спадщиною, якою предметно не займаються ні Управління культури та туризму обласних (районних) державних адміністрацій, чекаючи на остаточне завершення реформування органів місцевого самоврядування, ні вже нові структури Міністерства культури та інформаційної політики, створені на місцях через брак досвіду, міжгалузевих контактів, відсутність організаційних навичок подібної практики та й самі творчі Спілки, які, здається, ще функціонують лише тому, що їх свого часу не згорнули. Не роблять це і територіальні громади, яким також при браку коштів, відсутності соціальної активності у переважної більшості керівників та й місцевого населення, загальній невизначеності та політичній напрузі, помноженій на численні карантинні заходи, зовсім не до проблем митців....

Одним із знакових фільмів доби Перебудови стала, як відомо, яскрава робота кінорежисера Тенгіза Абуладзе «Покаяння», у сюжет якої вмонтовано невеличку сцену про те, що конкретний персонаж другого плану бідкається на предмет з'ясування того факту, чи веде шлях, яким він йде, до храму. І отримавши негативну відповідь, героїня звертається до глядача із сакраментальною сентенцією на предмет того, а чи потрібен узагалі такий шлях, якщо він не веде до Храму....? Храму нашої освіченості, духовності та культури! Мабуть, ця проблематика і має лягти в основу діяльності переважної більшості організаційних структур, для яких питання розбудови нової держави є складовою державної культурної політики.

День, 2021 рік.
№ 131-132. 22 жовт. С. 5.

ЯК ЗМІНЮЄТЬСЯ ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ? НЕЩОДАВНЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДАЛА МОЖЛИВІСТЬ ПРОСТЕЖИТИ ТЕНДЕНЦІЇ

Кожна сфера людської життєдіяльності має свої сталі форми позиціонування у життєпросторі. Є вони і у вищій школі, арсенал яких достатньо різноманітний в залежності він нагоди. Але традиційним є наукова конференція, за допомогою якої завжди можна продемонструвати безліч результатів, виявити помилки власного руху, почути критику колег, на підставі якої можна знову ж скоригувати власний рух.

У нагоді стала конференція (18-19.11) і для кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, адже 50 років від дня заснування — це не лише суттєві здобутки науково-педагогічних працівників, утілених у нових монографічних виданнях, наукових збірниках та аналогічних формах позиціонування у просторі вищої освіти, але й тисячі випускників, що знайшли своє фахове покликання, чия

діяльність помітно вплинула на культурний простір регіону. Це й безліч оригінальних методик роботи з молоддю, які засвідчують якість професійної діяльності науково-педагогічних працівників, постійний пошук нових форм роботи з молодіжною аудиторією, широкі міжрегіональні і міжкультурні контакти колективу у просторі сучасної вищої освіти.

Серед учасників – 300 науково-педагогічних працівників, з яких понад 135 мають наукові ступені та вчені звання (понад 50 докторів наук, професорів), 76 ЗВО та наукових установ, 32 з яких мають статус національних, 6 країн-учасниць, з яких традиційно чи не найбільше представників наукової спільноти Китаю (випускники майже 10 університетів Пекіна, Шанхаю, Харбіна, Тайюаня), а також дослідники з Португалії, Болгарії, Білорусії, Польщі, які зайвий раз засвідчують достатньо високий потенціал вітчизняної науки, оскільки саме вони обрали місцем своєї наукової реалізації ЗВО України.

Отже, проведений захід засвідчив, що:

– вітчизняна вища школа без особливих проблем адаптувалася не лише до глобалізаційних, але й до пандемічних викликів і функціонує у звичному режимі. Хоча COVID-2019 суттєво вплинув на суспільно-психологічну ситуація суспільства і вищої школи зокрема;

– наявна ситуація стимулювала пошук більш ефективних форм власного функціонування, однією з яких став освітньо-науковий консорціум, створений окремими фахівцями кафедри з десяти провідних ЗВО країни, що реалізують освітньо-професійні програми спеціальностей напрямів 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» і саме він концентрує у собі спільну духовну енергію, за допомогою якої вдається постійно бути в «матеріалі»;

– збільшується кількість аспірантів та докторантів українських ЗВО, що усвідомлюють логіку функціонування освітнього простору та важливість власного позиціонування себе в ньому, дотримуючись виконання відповідних державних стандартів, закладених ліцензійними (акредитаційними) вимогами;

– поглиблюється вивчення регіонального культурного простору, який й надалі характеризується безліччю артефактів та художніх ініціатив, розробка яких й стимулюватиме ефективність реформи місцевого самоврядування та ролі закладів вищої освіти у цьому процесі;

– виходячи з тематики доповідей та обговорення актуальних питань вищої освіти під час проведення Круглого столу, навчальний процес набуває більшої прагматизації, оскільки, зважаючи на фінансовий стан здобувачів вищої освіти, кожен заклад формує найбільш ефективні освітні траєкторії, які допомагають йому зберегти кількісний склад тих, хто навчається, а також допомогти останнім знайти себе у просторі організації освітнього процесу;

– це стимулює й створення нових організаційних структур чи форм організації навчального процесу, за допомогою яких досягається певна оригінальність кожного закладу, його привабливість на сучасному ринку праці.

Звісно, лише за однією конференцією не можна скласти уяву про загальний стан організації освітнього простору, однак таких заходів проведено чимало (17) і тенденції у його змінах достатньо помітні.

День, 2021 рік.
3 груд. С. 5.

«МАНДРУЮЧІ ЗІРКИ» В РЕГІОНАХ: АБО УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР КРІЗЬ ПРИЗМУ РЕГІОНАЛЬНОГО ГЛЯДАЧА

Кризовий стан сучасного суспільства ще не привід для розчарування і причин цьому чимало. Адже болісне становлення нової української держави, у той же час демонструє потужний вибух художньої енергії у культурно-мистецькій сфері. Утім, так було в усі часи і культурний простір завжди формувався оперативніше, відчувши послаблення тиску на митця. Та й публіка, незважаючи на всі негаразди, втомившись від очікування давно обіцяних змін, саме в художній практиці вбачає розраду, вихід своїх емоцій та сферу можливої самореалізації чи хоча б ефективної релаксації. Адже кожен тип суспільства стоїть на певній системі цінностей, що знаходять свій відбиток у його культурі.

Сучасний театральний бум можна порівняти з аналогічними процесами, характерними СРСР кінця 80-початку 90-х років XX століття, коли студійний театральний рух охопив майже всю країну. Поза сумнівом, нині він має інші виміри, форму інтерпретації, сигнітивну систему. Та й рівень акторської гри, звільнений від ідеологічних шаблонів минулої доби, також став докорінно іншим. Однак і сам митець відчутно змінився, суттєво розширив творче амплуа, власні можливості спілкування з глядачем, намагаючись відчути ритм часу.

Унаслідок програми розвитку недержавних театрів, започаткованій на хвилі Горбачовської «відлиги», виникла низка оригінальних театральних структур, спроможних запропонувати глядачу новий погляд на інтерпретацію традиційних тем, або поглянути на сучасне життя іншими очима.

Кладучи в основу своєї діяльності різні творчі принципи, форми організації репетицій та театрального дійства, добираючи на власний розсуд, виходячи зі змісту вистав, інтерпретації сценічних образів, акторів, вони, аналогічно нинішнім, мали значно більше можливостей щодо вибору власного репертуару, сповідування творчих принципів, власної самореалізації постановника. І саме цим викликали захоплення у глядача.

Щось подібне відбувається й у нинішньому культурному просторі, де театр антрепризи, як сегмент діяльності незалежних театрів, продовжує відстоювати свої позиції і швидко здобуває прихильність української публіки. І саме він урізноманітнює культурний простір країни, стимулюючи і акторів, і режисерів стаціонарних державних театрів до творчого пошуку.

В основі їх художньої презентації – переважно комедія чи сарказм, жанр, який в усі часи знаходив благодатний ґрунт у серці українського глядача; проблема, що дає чимало можливостей для творчого експерименту. Та й пошук другої половини, як у «Женихах» М.Гоголя чи сакраментальний любовний трикутник – це завжди безпрограшний інтерес зали, адже життя майже щодня надає можливість це якщо не перевірити, то, принаймні, порівняти.

От і 10.12 на сцені Рівненського Академічного музично-драматичного театру вкотре відбулася художня презентація типового сюжету (життєвого «трикутника»), інтерпретованого групою акторів Київського Академічного театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра – «Чоловік моєї дружини» за п'єсою М.Гаврана, реж. – заслужений артист України – В.Астахов.

Склад акторів: *народний артист України: Володимир Горянський*, який однаково талановито реалізував себе як у гостросюжетних кіно-ролях (назвемо лише творчі експерименти останніх років: «Слуга народу», «Сувенір з Одеси», «Найкращий тиждень мого життя», «У полоні минулого», «Провінціал», «Разница в возрасте», «Чужі гріхи»), так і класичних чи комедійних театральних сюжетах («Женихи» і «Ревізор» за М.Гоголем, «Кімната № 13» (за драмою англійського драматурга Р.Куни), «Рожевий міст» (реж. К.Степанкова),

– *заслужений артист України Дмитро Лалєнков*, послужне творче реноме якого не менш переконливе: кіно-ролі у фільмах та серіалах: «Богдан-Зиновій Хмельницький», «Роксолана», «Доярка з Хацапетівки», «Дика Любов», «Леся+Рома», «Дідусь моєї мрії», «Таємниці», «Двойное отражение», «Бабка», «Опер за викликом» тощо, а також провідні ролі на сцені Театру російської драми ім. Лесі Українки – «Дама без камелій» (реж. – Р.Віктюк), «Плечовий», «Граємо Чонкіна» та ін.;

– *заслужена артистка України Олеся Жураківська*, яка, виходячи навіть із переліку зіграних ролей, також не потребує особливого представлення як актриса національного кіно («Поки станиця спить», «Одесса-мама», «Свати-5», «Віра, Надія, Любов», «Доярка з Хацапетівки», «Папік», «Остров», «Любовь и море»). А якщо сюди додати й різнопланові театральні ролі («Корсиканка», «Ромео і Джульєтта», «Не все коту Масляна», «Час кохати» тощо), то бажання відвідати виставу за її участі стане непереборним.

Спробуємо виявити складові успіху тих сценічних мобільних труп, які чимало років активно «розфарбовують» культурний простір західноукраїнського регіону.

Сюжет пропонованих вистав, як правило, тривіальний – «любовний трикутних», подружня зрада у найрізноманітніших її виявах, інтерпретацією акторів перетворена на комічну ситуацію, традиційно-побутова проблема, пов'язана з одруженням, чи, в даному випадку, пошуком «перспективної»,

половинки (типовим зразком чого є творчість М.Гоголя («Одруження»). Утім, належне місце могла б посісти й творчість М.Салтикова-Щедріна чи будь-якого іншого драматурга, спрямована на розкриття людських вад, або лірична драма, в основі якої лежить кохання (минулі чи можливі почуття, зупинені будь-якими соціальними колізіями). Адже саме ця проблематика дає чимало можливостей для інтерпретації подальшого розвитку сюжету *вже безпосередньо глядачу*. І саме цей сегмент певною мірою й забезпечує успіх виставі, адже публіка має широкі можливості домислити подальший розвиток дії, стати, так би мовити, активним співучасником творення і розв'язання конфлікту. А талановита гра популярних акторів дає, в той же час, достатньо оригінальну версію інтерпретації сюжету. У підтвердження можна навести стабільно високе реноме творчої групи на чолі з легендою національної сцени, народною артисткою України Адою Роговцевою («Варшавська мелодія»), чи художнього колективу на чолі з народним артистом України Володимиром Горянським («Чоловік моєї дружини»). Сюди можна віднести й успішні неодноразові виступи групи провідних артистів українського балету об'єднаних Катериною Кухар (О.Стоянов,), які також формують у регіональної публіки розуміння високою місії творчості і ролі в ній митця, а загалом – ролі цього мистецтва в просторі складного сьогодення.

Ці драматичні вистави у той же час надають й можливість широкої імпровізації сюжету вже безпосередньо на конкретній регіональній сцені, зважаючи на реакцію публіки, яка певним чином стимулює творчий процес, як це, до прикладу, помітно під час джазової імпровізації, коли ця публіка, на думку багатьох видатних виконавців, стає співтворцем композиції. І тут талановитість акторів, їхнє глибоке вживання в сюжет, уміння дати оригінальну, чи, принаймні, не типову розв'язку, відіграє надзвичайно важливу роль. Недарма, як підкреслив В.Горянський у розмові з автором цього матеріалу, «є випадки, коли п'єсу хочеться скоріше завершити..., вона не «звучить». Утім переважають щасливі миті, коли на сцені хочеться бути якомога довше»!

Інакше кажучи, в Україні продовжує функціонувати новий тип театру – експериментальний, який, як і майже кожен творчий експеримент, поступово спрямовує рівень художньої інтерпретації на дещо інший, більш високий її вимір. А разом із ним зростає й духовна культура публіки, здатної відповісти на наявну пропозицію. Тобто виклик майже завжди народжує відгук (А.Тойнбі). Та й формуються ці мобільні групи виключно на психологічній компоненті, коли відчуття партнера на сцені допомагає іншому бути впевненим у підтримці, стимулювати до імпровізації, народжує якісь інші сегменти, які не можливо досягти у стаціонарному театрі зі стабільним його складом і сталою формою репетицій. Відтак цей тандем залишається сьогодні надзвичайно потрібною формою структурування українського соціуму, зокрема й професіонального, надання йому високих духовних орієнтирів у розбурханому політичними та економічними негараздами суспільстві.

До того ж така мобільна група не потребує особливих сценічних витрат, спецефектів, громіздкого технічного обслуговування, однак за формою впливу на аудиторію, змінах у її ціннісних орієнтаціях значно випереджає фактично будь-яку театральну програму стаціонарного театру. Саме ця антреприза (як організаційна форма нового театру загалом), втілена видатними акторами сучасності і забезпечує провідну роль національній сцені і її еволюцію до кращих зразків світового мистецтва.

Тож театр й надалі залишається важливим сегментом не лише відображення життя, але й активно формує усі його грані, базуючись фактично на класичних настановах Леся Курбаса. І в цьому плані київські антрепризи, що регулярно з'являються в регіонах, надають високий зразок функціонування національної художньої практики в умовах глобалізаційних та пандемічних викликів. Адже театр – це популяризація вічних цінностей!

День (Київ), 2021 рік.
30 груд. С. 6.

2022 рік

УКРАЇНСЬКІ МУЗИКАНТИ І ЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА ПРАКТИКА КРІЗЬ ПРИЗМУ РІЗДВЯНИХ ФЕСТИВАЛІВ

Січень є традиційно «відпочинковим» місяцем, але саме на цю добу припадає низка фестивалів новорічно-різдвяного циклу, учасники яких, утім не лише урізноманітнюють відпочинок, але й демонструють суттєві зрушення у мистецтві. От і в м. Рівне упродовж 11-22 січня відбувся черговий (IV) міжнародний фестиваль «Органний собор».

Переглядаючи ці програми, можна дійти висновку, що міжкультурна комунікація сучасних митців дали свій результат: українські музиканти, як і їх іноземні колеги, суттєво розширили обрії власної фахової освіти; їх характерною рисою стала участь у численних майстер-класах, проведених провідними світовими постатями, за допомогою яких стало можливим розуміння культурної спадщини та творчості митців різних континентів. Суттєво розширився репертуар, у якому з'явилося безліч творів сучасників із складною художньою мовою. Продемонструємо це на учасниках фестивалю.

Найбільш яскравою особистістю в контексті цієї імпрези є Олена Мацелюх (орган) – відома оригінальними концертними програмами не лише в Україні, а й Швейцарії, Німеччині, Франції, Іспанії, Польщі, Чехії, Данії та США, яка постає однією з найяскравіших інтерпретаторів органної творчості І.-С.Баха у Східній Європі. Це помітно виділяє її серед інших виконавців та піднімає рейтинг названого вище фестивалю. Адже «спеціалізовані» «Бахівські» форуми, проведені в європейських країнах (Брно (Чехія), Вроцлаві (Польща), Єрусалимі, або «Музика у Старому Кракові») з високим міжнародним культурним реноме, в яких вона бере участь або «відкриває» ці престижні музичні зібрання, підтверджують її статус як професіонала-інтерпретатора західноєвропейської музики кінця XVII – середини XVIII ст., призначеної для виконання, перш за все, у католицьких храмах. Це передбачає вивчення джерельної бази творчості, а отже – знання епохи, різноманітність творів, їх складових, особливостей їх підготовки, форм інтерпретації і ще безлічі того, що включає у собі поняття «професіоналізм».

Економічні обставини змушують українського музиканта (і це притаманне представникам усіх художніх професій) одночасно виконувати кілька, хоча й творчих завдань, реалізуючи їх у різних сферах та формах, наприклад, бути солісткою двох філармонічних структур (Львівської та Рівненської), Будинку органної та камерної музики у Львові, працювати в інших, уже не зовсім «музичних» закладах. Однак, з іншого боку, дає і деякі переваги, оскільки дозволяє швидше адаптуватися до різних обставин, творчо використовувати накопичений досвід із різних сфер художньої діяльності, бути готовим до ситуації, що постійно змінюється.

Характерною особливістю українських музикантів є їхнє запозичення практики інструментальних європейських шкіл поєднувати виконавську з науково-дослідною та/або просвітницькою діяльністю. Цей творчий «тандем» має чимало переваг, зокрема виконавець занурюється в культурну атмосферу країни, що є предметом його наукової рефлексії, вивчає святково-обрядовий комплекс, музичну спадщину й інші компоненти, притаманні країні його наукового інтересу; розширюються міжкультурні контакти музикантів, форми та засоби популяризації культурної спадщини. Тому О.Менелюх сьогодні активно займається науково-дослідною діяльністю у Львівському музеї історії релігії, виконуючи обов'язки старшого наукового співробітника музично-просвітницького відділу. Адже саме там концентрується значний пласт необхідної їй джерельної бази духовної музики, призначеної для виконання в храмі. І в цьому плані її науково-мистецька діяльність реалізується у досить конкретному напрямі – захисті (2021 р.) докторської дисертації «Сакральне та профанне в органній творчості композиторів України та Чехії», що й відображає її загальний предмет творчого (наукового та музичного) інтересу і робить її концертні виступи глибшими, надаючи відповідний шарм інтерпретації творів І.-С.Баха. А якщо до цього додати й широку просвітницьку діяльність у музеї серед різних, переважно молодих груп відвідувачів, то портрет обраного нами для аналізу музиканта

буде досить типовим для західноєвропейської культурної практики.

Розуміючи важливість підвищення духовної культури відвідувачів та ефективності популяризації органних композицій, в її активі є кілька компакт-дисків, зокрема Benedictus (Благословенний), Amazing Grace (Неймовірна благодать), а також авторських CD ще одного її колеги з львівського музичного оточення – композитора Б.Котюка – «Reflections» & «Mood and Spirits», «Way to Heaven», твори якого вона виконує і який позиціонується сьогодні в музичному середовищі України як музикант із безліччю стилістично оригінальних опусів.

У її творчому активі є й спільний CD з виконавцем на унікальному народному інструменті – флейті Пана мультиінструменталістом І.Мацелюхом «Syrinx», твори якого не лише розширюють її художній світогляд та дають уявлення про простір вітчизняної музичної культури, а й популяризують світову культурну спадщину.

Безсумнівно, що кожен життєвий та творчий етап сучасного художника (хоча подібна практика зберігалася в Європі в усі історичні періоди) вимагає і відповідної освітньої «підтримки», щоб оволодіти новими, швидше за все, технічними (оскільки художнього досвіду вже достатньо) методиками чи отримати необхідну для подальшого позиціонування у культурному просторі кваліфікацію. У зв'язку з цим навчання, тобто здобуття ІІ освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр із кваліфікацією «клавесиніст-виконавець» в Інституті мистецтв Київського університету ім. Б.Грінченка (2014-2017 рр.), як і подальше навчання на педагогічному факультеті Університету Палацького в Оломоуці за програмою докторських досліджень (Чехія, 2017-2020 рр.) стали логічним підтвердженням цієї тези. До вищезазначеного слід додати сформований організаційно-культурний досвід, втілений в участі її як артистичного директора VI та VII міжнародних фестивалів органної музики «Діапазон», проведених у Львівському Будинку органної та камерної музики (2016-2017 рр.), тоді як безпосередньо у Львівській філармонії вона є засновником та арт-директором п'яти Міжнародних фестивалів літньої пори «Pizzicato e Cantabile» та двох «зимових» бахівських фестивалів «Bach Contemporary International», позиціонуючи Львів як центр шанування західноєвропейського генія.

Вона – продюсер та співорганізатор двох міжнародних фестивалів органної музики у м. Рівному – «Musica viva Organum» («Жива музика органу») та «Festival Organ Cathedral» («Органний собор», 2019, 2022 рр., організатор Міжнародного фестивалю «Lucesk Organum» («Світло Луцького Органу», 2019). Кілька років вона залишається і співорганізатором Міжнародних органних фестивалів у Чернівцях та Palack University Olomouc, у Чехії (2021 р.), залучаючи до цієї музики все нових шанувальників.

Ще однією учасницею цього львівського тріо фестивалю є Ірина Козачук (фортепіано), основи художньої діяльності якої несуть також значний просвітницький сегмент, а творче коріння пов'язане з Західним Поліссям. Саме тут, у 1976 р., розпочалася її співпраця з камерним оркестром Рівненської обласної філармонії на чолі із Заслуженим артистом УРСР Б.Депо, де вона з успіхом виконала ІІ фортепіанний концерт народного артиста СРСР М.Ракова під керівництвом автора у м. Дубно та Рівне.

Як і майже кожен помітний музикант, вона співпрацює з представниками музичного світу різних мистецьких уподобань, напрямів та шкіл, заземлюючи наш аналіз на Рівненську область: М.Іваніва, Тріо «МІО». Серед її колег-партнерів І.Козачук, О.Кузьмінчук, Я.Кульчинський, Т.Денисюк, С.Жуковська, О.Кучерук, В.Войналович, Н.-М.Фаріна, Б.Косопуд, І.Криворученко, Л. Лінчук, Н.Швидків, Л.Гурова, М.Бобрик, Л.Репета, етно-група «Дуліби», Ю.Стасюк та ін. Вона є учасником звітних концертів Рівненської області на сцені Палацу мистецтв «Україна» у м. Києві. В її активі безліч записів на радіо, телебаченні та CD з різними виконавцями, а отже – музики різних стилів та епох.

До складу цієї львівської групи музикантів входить і згаданий вже Ігор Мацелюх, – не менш яскрава й оригінальна особистість у сучасній вітчизняній виконавській практиці, у репертуарі якого твори на одному з найдавніших європейських музичних інструментів – флейті Пана (До речі, після здобуття освіти у Львівській національній музичній академії ім. М.Лисенка (1996 р.), він продовжує досліджувати її новий якісний вимір у Кишинівській академії музики, театру та образотворчого мистецтва (республіка Молдова), адже саме там, на його думку, значна увага приділяється регіональній музичній стилістиці, зокрема надзвичайно колористичній народній

музиці та інструментарію циган, румун, інших художньо-розмаїтих етнічних груп, що проживають на території європейських Карпат, поглиблюючи при цьому культурну мозаїку України. Як і кожна помітна у сфері професійної художньої діяльності особистість, він є автором власних музичних творів, і в цьому плані виконання такої композиції автором є найкращим варіантом демонстрації музики, адже ніхто, крім її творця, не може так глибоко відтворити зміст партитури, акцентувати увагу до тих аспектах, які не часто помічає будь-який інший виконавець.

Маючи належний концертний досвід, практику спілкування з різними художніми структурами та музикантами, він також, спираючись на західноєвропейську організаційно-культурну практику, є ініціатором та організатором циклів концертів «Румунська музика», «Класичні медитації», «Від флейти Пана до органу», «Романтичні голоси», у яких ця яскрава гама музики розкривається повною мірою. Його репертуар сформований з відомих класичних творів народної музики, авторських композицій та власних аранжувань, з якими він успішно концертує країнами Європи та США, популяризуючи народний інструментарій, його носіїв та готуючи публіку до сприйняття художньої мови етнічної музики європейського континенту.

Майже аналогічний шлях у мистецтві торують й ще декілька учасників цього фестивалю, – *Станіслав Калінін* – соліст Харківської філармонії, в якій виконує обов'язки органіста, клавесиніста та піаніста-концертмейстера, а в 2006-2008 рр. обіймав посаду й художнього керівника Будинку органної та камерної музики названої вище структури.

Завершивши навчання на історико-теоретичному факультеті державного університету мистецтв ім. І.Котляревського (1998 р.), здобув другу вищу освіту за спеціальністю «Орган» у НМА України ім. П.Чайковського (2008 р.) та поглибив професійні навички в магістратурі Санкт-Петербурзького університету (2008 р.), беручи участь у численних майстер-класах.

Різнопланова якісна освіта та активна концертна практика сприяли здобуттю ним відповідного статусу: він – лауреат І премії Міжнародного конкурсу ім. С.Прокоф'єва в номінації «камерно-інструментальний ансамбль» (2000 р.), стипендіат Вагнерівського фестивалю в м. Байройт (Німеччина, 2002 р.); брав участь і відзначений дипломами як кращий концертмейстер на міжнародних конкурсах в Угорщині (м. Варпалота), Росії (Москва, Нижній Новгород), Білорусі (Мінськ), Україні (Київ, Львів, Запоріжжя, Ялта, Харків), Міжнародному конкурсі ім. М.Лисенка (Київ, 2012 р.), де також підтвердив звання «Кращий концертмейстер конкурсу». Активно концертує в Україні, Росії, Молдові, Польщі, Німеччині, Китаї (Великий Театр Ханчжоу, 2013 р.), США (Національний Собор Вашингтона, 2015 р.). У травні 2010 р брав участь у міжнародному фестивалі «Українська весна в Польщі» (м. Познань).

Як і майже кожен яскравий музикант із широким сальдо творчого виявлення, він є автором власних перекладів інструментальної та вокальної музики для органа, зокрема й опери вітчизняного класика В.Губаренка «Монологи Джульєтти».

Максим Сидоренко – соліст Національного будинку органної та камерної музики, Заслужений артист України. Здобувши професійну освіту в НМАУ ім. П.Чайковського за спеціальностями фортепіано (1995 р.) й орган (2001 р.), поглибивши обрії інструментального виконавства в її аспірантурі (2005), продовжує удосконалювати професійну майстерність в Університеті музики і виконавських мистецтв у Відні, беручи участь у майстер-класах відомих музикантів Європи та США.

Постійно гастролює Україною і за її межами, є учасником численних міжнародних фестивалів «Kyiv-Music-Fest», «Organum» (Суми), «Livadia-Fest» (Ялта), «Червона рута» (Чернівці), «Співочі тераси» (Харків), «Гоголь-Fest» та ін. Коло його інтересів – від барокової музики до прем'єрних виконань сучасних українських композиторів, від запису органної музики до фільмів та участі в неакадемічних етнопроектах.

Ще одна учасниця фестивалю – *Ілона Бірґеле* (м. Рига) представляє оригінальну програму «Вишукана грація». Як свідчить прес-реліз, вона є видатною органісткою Латвії і виступає у країнах Балтії, Європи, Скандинавії, Ізраїлі й Казахстані. Завдячуючи високій виконавській майстерності і специфічній культурі художньої інтерпретації, чимало сучасних композиторів присвятили їй твори, а відтак вона дає й певний «кут зору» на сучасну музику.

Закінчивши Латвійську музичну академію ім. Я.Вітолса у видатного професора органу

Т.Дексніса, продовжила навчання у музичній консерваторії Енсхеде в Нідерландах у проф. Гійса ван Шонховена. брала участь у численних майстер-класах у Німеччині, Австрії, Нідерландах, Швеції, Фінляндії, Латвії та Литві, що дало їй можливість краще відчувати музику різних епох та континентів.

Неодноразово долучалася до підготовки й фондових записів, серед яких Музика для Лієпайської церкви Свято-Троїцького собору (2015 р.), ювілейний концерт Ромуальдса Єрмакса – Гравюри Старої Риги (2016 р.) у Домському соборі тощо. Вона є засновником та керівником декількох яскравих проектів, зокрема Фестивалю історичного органу в Латвії, учасницею органного дуету Riga Organum Duo та партнером SIA Impro Ce ojumi. Не оминає й громадських обов'язків, зокрема є членом правління Товариства музичної діяльності Pleno, художнім керівником концертів у католицькому соборі Святого Якова у Ризі, а також *є педагогом Ризької кафедральної хорової школи*.

Відтак, навіть побіжний аналіз представницького ряду найбільш помітних учасників цього фестивалю, рівня їх фахової освіти, організаційно-культурної та концертної діяльності, соціальної активності, незалежно від країни їх представництва (в різні роки в заході брали участь і музиканти Чехії, Польщі, США, Болгарії, Ізраїлю), засвідчує аналогічний шлях у мистецтві та формах здобуття професіонального досвіду й гастрольної практики зокрема, їх важливу мотиваційну складову, що визначає майже все у життєдіяльності людини і робить процес здобуття освіти ефективним. Тому й у них не виникає проблем із вивченням іноземної мови чи звичаїв країни майбутнього навчання, спілкування, форм творчості чи її презентації. А це зайвий раз підтверджує, що світовий культурний простір функціонує за тотожними принципами і кожен виконавець, що хоче брати участь у подібних резиденціях, має мати аналогічний культурно-мистецький багаж та творчий досвід.

Не торкаючись аналізу репертуару, який є доволі відомим і відповідає напряму фестивалю, а саме сакральній проблематиці, що й має звучати в усьому світі у новорічно-різдвяні свята, а також окремі «родзинки», що оригінально виокремлюють реноме кожного виконавця та країну, яку він представляє, їх професійний рівень і на цей раз знаходився на висоті і вкотре засвідчив, що європейське культурне співтовариство, оминаючи численні проблеми в усіх його сферах, виробило стійкий духовний імунітет, в основі якого лежить широка міжкультурна комунікація, якісна і глибока художня освіта, висока соціальна активність та безліч іншого, що й вирізняє це інтелектуальне середовище, в якому українські музиканти почуваються комфортно і впевнено, підтверджуючи фахове реноме національної музичної Школи.

Тож творцем історії (і культури зокрема) в розмаїтті її виявів є виключно Особистість і впливати на її становлення (позаяк формувати талант майже неможливо) сьогодні цілком реально, більш того – навіть конче потрібно. А вже вона буде поступово консолідувати власне культурне середовище, яке також діятиме (будемо сподіватися на це, оскільки алгоритм будь-якого вмотивованого руху майже завжди прогнозований і тотожний) за аналогічним принципом. Адже майбутній результат того вартує!

День, 2022 рік.
№ 5-6. 28-29 січ. С. 13.

КОНЦЕРТНА ПАЛІТРА РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Незважаючи на епідеміологічну ситуацію та надзвичайну політичну напругу, що створюють певний дисбаланс у нашому житті, для мешканців та гостей міста перша половина лютого виявилася насиченою на яскраві мистецькі імпрези. Не перераховуючи всі, акцентуємо увагу лише на декількох: 12.02 у концертній залі Рівненського МБК відбувся виступ оригінальної мистецької формації «Піккардійська терція» з концертною програмою «Сад ангельських пісень», проведений з нагоди 30-річчя від часу її заснування.

Надам невеличку інформаційну довідку. Починаючи свій шлях у складі квартету Львівського музичного училища, колектив здобув світове визнання і позиціонується сьогодні в Україні як її «музична легенда», творчий склад якої постійно

експериментуючи над формами подання тексту, добором голосів для його виконання, перетворилася на формацію, здатну виконувати твори будь-якої складності. Та й активний репертуар колективу сьогодні нараховує понад 300 композицій, виконуваних 12 мовами світу, торкаючись при цьому як класичної спадщини, так і сучасної світової композиторської практики, а також транскрипцій народно-інструментальної музики, власні музичні композиції («Берег ріки», «Кантрі», «Пустельник», «Сад ангельських пісень», «Старенький трамвай» тощо). У порт-фоліо колективу 8 різнопланових компакт-дисків.

«Піккардійська терція» відома концертними програмами на всіх континентах і у багатьох країнах: Польща, Канада, Іспанія, Німеччина, США, Італія, Франція. До знакових віднесемо її участь у Міжнародному фестивалі акапельного співу «Vokal Total», у якому за час його функціонування лише один колектив зі Східної Європи двічі (Мюнхен, 2000-2001) був удостоєний такої честі. Помітною стала й презентація її мистецького доробку для членів Європейської комісії в Королівському палаці Брюсселя (2006) та Посольстві України у Франції (2021). Колектив демонстрував унікальні можливості людського голосу, виконуючи гімн України й під час відкриття футбольних матчів Ліги чемпіонів між командами «Динамо» (Київ) та «Арсенал» (Лондон, 1998); футбольного сезону у Львові (2007-2008), матчах вищої ліги між командами «Карпати» та «Кривбас» (2007); Національними збірними України та Італії в рамках відбіркового циклу до чемпіонату Європи 2008 р. (2007); Національними збірними України та Білорусі в рамках відбіркового циклу до чемпіонату Світу 2010 р. (2008). Інакше кажучи, ця вокальна формація є однією з не багатьох мистецьких структур, що активно позиціонує Україну у просторі сучасної культури, використовуючи у концертній практиці лише акапельний спів.

Нинішній її концертний тур об'єднав популярні композиції («Старенький трамвай», «Пустельник», «Берег ріки», «Шаляла», твори на релігійну тематику, відомі колядки: «Бог Предвічний», «На святий вечір») та твори, що демонстрували етапи їхнього професійного зростання («Спитай», «Тиха ніч», «Жовті стрічки», «Туман яром»). При цьому концертна програма включала не лише виконання композицій, але й відповідний просвітницький сегмент, утілений у розмові учасників із публікою, на підставі якого розширено уяву присутніх про колектив, етапи його становлення, роль мистецтва у просторі сьогодення.

Ще одним помітним виконавцем із когорти оригінальних митців уже інструментального жанру, який відвідав наше місто з новою концертною програмою, є Святослав Кондратів. Випускник Львівської інструментальної школи віртуозів, він вкотре продемонстрував публіці як універсальність творчості сучасного музиканта, втіленої не лише у професіональному виконанні композицій, що належать до світової культурної спадщини, але й власний творчий рівень, концертні опуси якого експонують не лише нинішні технічні досягнення виконавського мистецтва, але й глибоке їх духовне підґрунтя, що включає знання світового культурного досвіду і його носіїв, знакові сегменти-ключі, у яких відтворено культурне єство країни, де вона створювалася (філософія, психологія, релігія і, як їх складова, — ментальність населення), що й допомагає йому готувати композиції, в яких усе це представлено за допомогою універсальної сигнітивної системи — звуків. Тому ця музика має високу популярність не як елемент масової культури, а виключно як сегмент професійного музичного інтелекту, творення нової музики, який і спрямовується на культурно підготовленого слухача і радо сприймається у різних центрах земної кулі, адже духовний код нації чи людської цивілізації завжди зрозумілий для світового інтелекту та підготовленої значним слуховим досвідом публіки.

Цікавою є й форма його позиціонування у соціумі, широко репрезентована у соціальних мережах (відео-кліпах), що, демонструючи різноаспектну творчість митця, записану в екстремальних умовах з нагоди відвідання екзотичних країн із презентацією найяскравіших природно-кліматичних регіонів світу, засвідчують високий рівень не лише його організаційної культури, а й знання і можливості психологічних сегментів сприйняття художнього продукту. Тобто сам факт наявних відео вже стимулює увагу до його творчості, адже в них закладена потужна і надзвичайно оригінальна характеристика художнього єства музиканта, який у власній творчості робить акцент на глибокий психологізм, сприйняття звуку як найвищої форми вираження художньої думки.

Отже, сучасні культурні програми, що демонструються в регіонах, підтверджують суттєві зрушення як у середовищі виконавців, так і їх

слухачів. Стосовно перших – мова йде про суттєву інтелектуалізацію творчості, запозичення від іноземних колег та власну інтерпретацію просвітницького елементу в творчості, свідченням чого є народознавчий сегмент у художніх програмах, за допомогою якого зближуються виконавці і публіка, а також максимальне використання усіх засобів художньої виразності.

Відносно ж реципієнта цього процесу сприйняття культурної творчості, тобто слухача, то він також характеризується помітними змінами у системі ціннісних орієнтацій, художньому смаку та інших складових означеного ряду, здатних віднести публіку до важливого учасника творчого дійства, оскільки її культурний рівень також певною мірою впливає на якість підготовки і реалізованих художніх програм, стимулює митців до пошуку нових форм. Одним словом, культурне середовище здатне сформувати громаду «спільних духовних цінностей».

Ще однією характеристикою сучасного митця є інтенсивність виступів, що дозволяє йому не лише адаптуватися до різноманітної аудиторії, але й постійно продовжувати творчий пошук, демонструючи нові можливості інструмента, позаяк саме в цьому і криється важлива складова успіху. Адже понад 200 концертів за останні 5 років – це переконливе свідчення вищенаведеної тези. Та й сучасна музика все частіше виходить за межі лише естетичної категорії «прекрасного», захоплюючи багатством і розмаїттям своєї художньої мови, здатністю суттєво впливати на ціннісно-орієнтаційний ряд та систему духовних пріоритетів людини. Саме ця музика стає важливим сегментом комунікації у просторі сучасної культури, чинником «м'якої» дипломатії, так потрібної у час протистояння різних політичних систем.

На закид про те, що в процесі інтенсивної концертної діяльності сучасні виконавці навіть «серйозної» музики все частіше експлуатують народний чинник (обробку), чи популярну музичну практику на догоду задоволенню потреб масової аудиторії, можна відповісти наступне: мистецтво може мати аматорський чи професіональний вимір, однак і в першому, і в другому випадку воно має зберігати ознаки семантичного ряду базового явища, власне, – мистецтва. І лише у такому випадку воно претендуватиме на важливу духовну та й консолідуючу роль у суспільстві. І в цьому випадку і перша група, представлена «Піккардійською терцією», і соліст-інструменталіст, яким є С.Кондратів, відповідають зазначеним параметрам у найвищій мірі. А в професіонала будь-який художній фрагмент перетворюється на перлину. Тоді як популярна музика також є важливим засобом ознайомлення з культурною спадщиною чи наближення до Музики загалом.

День, 2022 рік.
18 лют. Сайт видання.

ВІЙНА ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЗМІНИ ГЕНОКОДУ ВОРОГА

Політична напруга кінця лютого 2022 року могла віщувати що завгодно, але не такий сценарій розвитку подій! Тож напад російської федерації на Україну 24.02.2022 р. повністю змінив формат політичної та соціальної карти не лише України, але й Західної Європи. Вплинув він на зміну певних стереотипів і в світовому співтоваристві. Неймовірним стало те, що в третині XXI століття на цивілізаційній хвилі розвитку людства став можливим цей жах, що виходить за межі людської логіки. Адже незважаючи на складні і почасти трагічні сторінки нашої спільної історії, мабуть, жоден українець не сподівався на такий розвиток подій.

Однак цей напад у той же час засвідчив швидке «політичне дозрівання» чи прозріння народів, а надто – політичних лідерів багатьох країн; він довів, що цей ворог не гребує жодними засобами у досягненні своїх абсурдних, часто й зовсім не зрозумілих цілей і мирне населення для нього не є перепоною для проведення масових убивств заради лише того, що його керівництву здається природним указувати кожній країні як вона має жити далі. І саме воно, це керівництво, вважає, що має право формувати новий «світовий порядок»! Адже ні території, ні людності, ні матеріально-технічної бази, потрібних для нормального розвитку сучасній росії не бракувало. Хоча шалені кошти, зароблені на військовій експансії в інших країнах, величезні запаси корисних копалин у той же час не спрямовувалися на духовний та й матеріальний розвиток власного її населення.

Ця війна у такій її формі стала справжнім шоком для світового співтовариства незалежно від конфесійного, політичного чи будь-якого іншого виміру, а відтак — засвідчила необхідність розробки якихось спільних психологічних, військових чи інших, але дієвих запобіжників війні, адже те, що чинять сьогодні війська російської федерації і як країна це мотивує, не піддається взагалі людській логіці. І в цьому чи не вперше переконалися народи Європи. Шкода лише, що вкотре — ціною України. Але будемо сподіватися, що таке прозріння змінить стан і напрям мислення людства, оскільки війна засвідчила неспроможність лише однієї країни протистояти агресору. Засвідчила вона і той факт, як далеко може зайти політична пропаганда, адже батьки російських військових, навіть не зважаючи на цілком очевидні речі, оприлюднені в соціальних мережах, достатньо повільно реагують на ситуацію із найдорожчим — власними дітьми.

Стимулював цей напад й інтелектуальний потенціал світу, адже матеріально-технічна база військово-промислового комплексу також майже миттєво змінилася, стимулювавши й організаційно-інтелектуальну думку; вплинув цей напад і на знаходження точок дотику між різними ментальностями, релігійними конфесіями, політичними чи ідеологічними уподобаннями і системами та безліччю іншого, що іманентно зберігається в світовій «культурній скарбниці» чи її історичній пам'яті, адже такої протидії агресору годі було навіть передбачити.

Став він, цей напад і важливою формою зміцнення патріотизму, оскільки українське населення ще ніколи не було таким згуртованим, мобільним та здатним до протидії.

Утім виявив він і «піну» суспільства, здатну зрадити людські ідеали, що знайшло вияв у мародерстві, співпраці з окупантами, насильстві, нищення культурних пам'яток людства, корупції тощо. А все це вже на новому виміри ставить питання про роль вітчизняної освіти, культурної діяльності, пошуку її нових форм, здатності перетворитися із суто фахового чинника на важливий сегмент становлення громадянина, його здатності критично ставитися до дійсності, мати активну життєву позицію, брати на себе відповідальність за свої дії. Особливо актуальним це стане в найближчий час, коли мережа регіональної вищої освіти перетвориться в конгломерат із декількох ЗВО, бізнесових структур, інших небайдужих до цього особистостей. І роль держави у цьому процесі — також не пересічна.

Поза сумнівом, світ продовжить власний відлік часу вже за новими параметрами — до і після війни. Але війна докорінно змінила ставлення й до багатьох міжнародних структур, думка яких донедавна вважалася чи не найавторитетнішою. І цей час уже почав свій рух.

Хочеться вірити, що такою ціною набутий досвід, призведе до формування інших координат світоустрою, в якому зброя стане не потрібним засобом вирішення будь-яких проблем людства, адже в його духовному арсеналі не бракує засобів для порозуміння.

Та й світове співтовариство накопичило стільки проблем, у створенні яких воно винне саме, що спільно розв'язати їх стало б чи не найважливішим із всього, на що спроможне людство. Але все це буде згодом. На часі — зупинити війну!

Вісті Рівненщини, 2022 рік.
25 берез. С. 1.

МИСТЕЦТВО ЯК ФОРМА МІЖ КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Війна змінила безліч параметрів людського життя; вплинула вона й на сприйняття інформації, а надто — художньої, що стала не лише специфічною формою релаксації, реакцією людини на складні проблеми сьогодення, але й важливим консолідуючим його сегментом. Тож у регіонах, які оминули військові події, концертна практика, як і різноманітні художні експонування виявилися фактором відродження звичного духовного стану: поступово розгортає свої сценічні програми Академічний театр, проведено декілька помітних експонувань у галереї «Євро-Арт» із запрошенням митців з інших міст, які знову зібрали майстрів образотворення і його шанувальників, стимулювавши до обговорення професійних проблем; розпочалися концерти на сцені Органної зали. Утім, усе це набуло якоїсь невловимої гостроти як у сприйнятті мистецтва,

так і формах спілкування публіки. Здається, що життя перейшло у новий його вимір.

Потужна хвиля патріотизму, а не розпач та страх, консолідація місцевого населення і віра в перемогу, гордість за країну і волонтерський рух стали визначальними чинниками цьогорічної весни. Політичні чвари та «COVID-2019» непомітно відійшли на інший план, набувши ознак «сезонної хвороби», яка подекуди хоча й робить ще непоодинокі сплески чи спалахи, однак уже не має ознак системного характеру. Змінилася й практика функціонування місцевих установ культури, які розгорнули різні форми культурного обслуговування нових жителів міста, маючи вже в переважній більшості й нових керівників. Іншою стала й концертна афіша філармонії.

От і 12 травня на її сцені вперше відбувся виступ інструментальної групи з іншого міста – Львова – у складі Назарія Пилатюка (скрипка) та Антона Сапіги (гітара) у супроводі камерного оркестру обласної філармонії. Відмінністю концерту стала не лише виключно українська програма, сформована з творів вітчизняних композиторів різних епох, але й значна кількість серед присутніх переміщених осіб, на яких антураж Органної зали, музична програма й західноукраїнська виконавська школа справила помітне враження, вплинувши на зміну стереотипу сприйняття цієї частини країни.

Окреслю творчі характеристики інструменталістів: заслужений артист і Герой України Н.Пилатюк – неодноразовий учасник концертних імпрез у м. Рівне. По завершенні навчання у Львівській національній музичній академії ім. М.Лисенка здійснив низку оригінальних проектів, зокрема записав присвячений йому ж Концерт № 7 для скрипки з оркестром М.Скорика студією NAXOS під керівництвом всесвітньо відомого диригента Е.Хобарта; виконував обов'язки концертмейстера симфонічного оркестру в Ополе (Польща), є лауреатом низки престижних міжнародних фестивалів в Угорщині, Молдові, Польщі, США, а також Києві, Тернополі, Львові. Співпрацює з видатними диригентами сучасності зі США, Польщі, Німеччини. Його виконавський стиль вирізняється блискучою віртуозністю, природно поєднаною з натхненним поетичним мисленням та індивідуально-неповторним, образно-емоційним чуттям.

А.Сапіга, – повторивши фактично освітній шлях свого колеги, зокрема й стосовно міжнародних стажувань та фестивальної практики, зосередився на популярному для України інструменті, суттєво розширивши сферу його побутування, оскільки в його інтерпретації звучали як класичні твори, *перекладені* для гітари, так і сучасні композиції, спеціально створені з урахуванням специфіки її звучання. Він є першим виконавцем творів М.Скорика та М.Вербицького.

А загалом їхня оригінальна програма «Легенди культури» охоплювала широкий спектр музики від класицистичної спадщини Д.Бортнянського (Увертюра до опери «Алкід») до сучасності (композиції Є.Станковича, М.Скорика, В.Винницького, Ю.Шевченка) й зайвий раз підтвердила потужний потенціал вітчизняного мистецтва, його суголосність та мобілізаційну складову для (чи за) будь-яких обставин.

Однак загальним враженням від цієї та й інших подібних імпрез, що відбуваються останнім часом у Рівному, стали суттєві зміни у сприйнятті художнього матеріалу, зрушення у психологічному стані публіки, яка також у переважній своїй більшості набула інших характеристик і у мистецтві бачить не лише традиційний засіб релаксації, духовного розради, але й широкої між культурної комунікації, за допомогою якої можливе швидке успадкування досвіду інокультурного середовища і перенесення кращих та адаптованих під реальність його форм і зразків у соціальний простір свого міста чи країни загалом. Тим більше, що війна підтвердила високе реноме України і її здатність до консолідації, усунення штучних перепон у між державних стосунках.

...Сьогодні на рекламних дошках Рівного (і це, мабуть, характерне й іншим містам України) розміщено специфічні написи: «по завершенні війни я нарешті складу «матаналіз», «обійму свого улюбленого викладача», «куплю квиток на будь-яку виставу чи концертну програму...», що свідчить про щире бажання людини повернутися до звичного їй духовного стану. І відновлення цих концертних програм місцевою філармонією із запрошенням митців з інших міст України є свідченням нормалізації культурного простору, а отже – повернення нашого життя до звичного ритму.

Так хочеться вірити, що це – назавжди!

День (Київ), 2022 рік.
№ 18. трав. С. 5.

ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ В КОНТЕКСТІ РОБОТИ З ТИМЧАСОВО-ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ: ДОСВІД М. РІВНЕ

Ліквідована свого часу державна система культурного обслуговування, замішена новою формою концертного сезону, не втратила своєї актуальності й у нинішній суспільній практиці, набуваючи вже інших соціальних та організаційно-культурних ознак, оминаючи традиційний для бізнесу фінансовий чинник. І сьогодення її лише актуалізувало та активізувало. Адже докорінно змінилася суспільно-політична ситуація в країні: продовжується війна російської федерації, нав'язана Україні, а відтак – у регіонах суттєво збільшилася кількість тимчасово переміщених осіб, мало знайомих із ментальністю місцевих мешканців; посилилася напруга в їхніх відносинах, що лише поглиблюється безліччю об'єктивних соціально-психологічних факторів: втратою власного житла і звичного духовного середовища, відсутністю в переважної більшості прибулих бажаних форм працевлаштування, браком сталих суспільних відносин та форм життєдіяльності, як і перебування їх у не типовому культурному середовищі, що також вимагає знання певних правил, закономірностей і форм поведінки, особливостей між культурної комунікації тощо.

І в цьому випадку нерегламентоване спілкування у вільний час, тобто культурно-дозвіллєва практика стає важливим чинником подолання різних форм цієї суспільної напруги, позаяк художня діяльність, чи навіть спілкування під час спільного проведення вільного часу завжди виконує чи має й певний та специфічний терапевтичний ефект, знімаючи зайву напругу у людських відносинах, долучаючи усіх учасників до спільного художнього дійства.

У цьому зв'язку започаткована співробітниками КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» обласної ради практика проведення різноманітних культурно-дозвіллєвих заходів, орієнтованих переважно на тимчасово переміщених осіб, й виконує цю важливу соціальну функцію *адаптації* та *консолідації* населення; розширює межі його контакту з регіональною культурною сферою, вмонтовує інокультурний елемент, наявний нині у регіоні, до традиційних форм співпраці, зокрема й спільного проведення вільного часу. А з іншого боку – сприяє збагаченню новими вимірами художнього життя, потреб та інтересів й місцеву публіку чи організаторів через спільне обговорення актуальних проблем. Адже саме народознавчий сегмент є найбільш доступним і зрозумілим серед культурних кодів усіх націй, засвідчуючи спільність духовних прагнень людства, його ціннісний ряд.

Тож прем'єрний захід, що відбувся 13.06 на території паркового майданчику Центру (вул. М.Драгоманова, 22), повторений згодом неодноразово на інших локація, це повною мірою засвідчив. Тим більше, що гостям була представлена цікава програма, в якості оригінального артефакту, що чимало років побутує на території Дубровицького району Рівненщини – «Водіння Куста», пов'язана з весільним регіональним обрядом, перші згадки про який, нагадаю, сягають унікальної писемної пам'ятки доби Київської Русі – «Слова о полку Ігоревім». До речі, цей обряд внесено нині до переліку елементів нематеріальної спадщини України; він є одним з яскравих елементів регіональної туристичної дестинації «Медове коло» і в час війни у відносно спокійних регіонах країни певною мірою сприяє й фізіологічній релаксації людини.

Запрошені до художнього обрамлення свята найбільш відомі фольклорні колективи області з рівненського ПДМ («Веснянка»), «Ранкова роса» (с. Сварицевичі), «Червона Бинда» (м. Сарни, МБК), як і традиційні у таких випадках народознавчі майстер-класи з лозо- чи соломоплетіння, а також фото-зона для всіх бажаючих, включені в неформальне спілкування, лише надали святу логічної довершеності. Та й захід проводився фактично на величне християнське свято – Трійцю, що також спонукало до відповідних роздумів про сенс людського буття. До речі, у містах Рівне та Луцьку чимало років функціонує спільний «культурний календар» і «Коляда з Т.Ціхоцькою» (Луцьк-Рівне), як і міжнародний джазовий фестиваль «Art jazz» (Рівне-Луцьк) – це переконливо підтверджують.

Утім, до проблемних аспектів організації цієї програми можна віднести наступне: було б доречним подбати організаторам і про популяризацію регіональної культурної практики в інших її формах, оскільки для сприйняття будь-якого художнього продукту (чи матеріалу) бажано мати відповідний запас (багаж) регіональної інформа-

ції, бути ознайомленим із сигнітивною, тобто знаковою системою цього виду художньої діяльності, на підставі якої й можливе розуміння сутності регіональної культурної практики, її провідних форм, як важливих складових ментальності місцевого населення. Адже нагальної проблемою сучасної України, і це повною мірою засвідчила нинішня суспільно-політична ситуація, є справді значний розрив між різними регіонами саме в ментальній його складовій, який формується чи долається саме активним культурним сегментом.

У той же час проведення співробітниками Центру таких знакових культурологічних подій, якими є, до прикладу, «...Котилася торба» (м. Вараш, Дубно), чи «...І творчістю хата багата» (м. Сарни) засвідчує, що за їх допомогою нівелюється чимало негативних або штучно створених бар'єрів у відносинах із представниками інокультурного середовища. У першому випадку йдеться про вже традиційний міжнародний дитячий фольклорний фестиваль, у якому за допомогою рухливих ігрових прийомів з арсеналу регіональної народної культури без особливих проблем було подолано чимало складних аспектів, зокрема й мовних, у спілкуванні дітей з різних країн. Тоді як у другому заході саме народознавчий елемент, покладений в його основу, продемонстрував потужний вимір значення родини у житті кожного, а надто — дітей чи молоді, допоміг згуртувати зайвий раз місцеві сім'ї, виявити високий потенціал української родини загалом.

Корисним досвід такої організації дозвілля для соціально-вразливих верст населення є ще й тому, що повною мірою демонструє й творчий потенціал працівників самого Центру.

Тож розробка нової моделі функціонування Центру, до якої причетний і автор цієї статті, та її впровадження у практику подальшої організаційно-методичної діяльності, сподіваюся, допоможе поглибити його консолідуючу роль у сучасній структурі міжкультурної комунікації, сприятиме розв'язанню складних соціально-психологічних й адаптаційних проблем сьогодення, а відтак — і зміцненню духовних основ нашої держави та концентрації уваги на тих питаннях, без яких міцна країна функціонувати не може.

Волинська газета. Луцьк, 2022 рік. № 20. черв. С. 5.

ПРОДОВЖЕННЯ КОНЦЕРТНОГО СЕЗОНУ ФІЛАРМОНІЇ В РІВНОМУ: КИЇВСЬКА ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ШКОЛА

Органна зала й надалі продовжує свій концертний сезон, на відміну від інших міських театральних чи художніх експонентських структур, які ще визначаються у доборі репертуару чи його виконавців. До того ж, серед її гостей — високопрофесійні митці, здатні створити окрасу будь-якій концертній структурі. От і 19.05 на її сцені реалізувалася чергова концертна програма, в основі якої класичний твір італійського композитора XVIII століття — А.Вівальді — «Пори року», що чи не найбільше відповідає не лише наявним настроям, але й, так би мовити, сезонним очікуванням місцевої публіки.

Виконавицею програми стала провідна солістка Національного оркестру «Віртуози Києва» Катерина Бойчук. Надам її художнє та організаційно-культурне реноме:

Пройшовши традиційний шлях професіонального музиканта через спеціалізовану школу-десятирічку ім. С.Крушельницької (Львів), вона здобула вищу освіту в НМАУ ім. П.Чайковського (клас проф. Б.Которовича). Вдосконалювала свій талант на майстер-класах проф. Анджея Кульки (Польща) і міжнародних майстер-курсах «Margess-International» проф. Вартана Манугяна (Швейцарія). Активно гастролювала Україною, блискуче виконавши концерти Й.Брамса, Я.Сібеліуса, П. Чайковського, Ф.Мендельсона, Р.Штрауса, В.-А.Моцарта, А.Хачатуряна, Г.Венявського, цикл концертів «Пори року» А.Вівальді, Й.-С. Баха тощо. Має належні міжнародні відзнаки, серед яких — лауреатка міжнародних конкурсів: ім. Дж. Енеску (2000 р., Румунія), «Срібний дзвін» (2003 р., Ужгород), «Таланти XXI століття» в номінації «квартет» (2009 р., Ворзель, Україна), ім. Дж. Гершвіна (2017 р., Нью-Йорк, США) та диплом за краще виконання французької музики, конкурсу-фестивалю ім. О.Горохова (Київ), ім. Б.Которовича «Маестро — FEST» (2021 р., Київ), а також Всеукраїнських професійних змагань: (2008 р., Львів) та «У благословенні скрипалевих рук» (2010 р., Тернопіль) тощо.

Із Національним оркестром України гастролювала Європою, брала участь у фестивалях, серед яких: «Chamber Art Musik», «Гоголь-FEST», Міжнародний фестиваль ім. Б.Бріттена, «Allion-Baltic festival». У її активі співпраця з відомими диригентами: Йонг Чіл Лі (Корея), М.Скорик, В.Сіренко (Україна), К.Карабиць, М.Рисаков (Україна-Великобританія), В.Жадько, В.Скакун, Д.Логвін (Україна), І.Лонгато (Італія-Швейцарія), Р.Янссен (Голландія) (2010-2015 рр.).

У 2010 році спільно з Владиславою Крускаль (фортепіано) створили інструментальний дует «Бойчук-Крускаль», що став постійними учасником сольних програм проекту «Concert Open» (Будинок Актора, м. Київ); відтоді вони – постійні учасники з авторськими програмами («Мініатюри», «Perola Bargosca», «Гармонії всесвіту», «Інтонації», «Скрипкові реверанси у музеї») й у Національному музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків.

Із «Віртуозами Києва» виступала на сценах Габалінського міжнародного фестивалю (Азербайджан, 2014, 2015, 2019 рр.), центрі де Конгрес Ле Реджент, що в Кранс-Монтана (Швейцарія, 2016 р.) під керівництвом видатного скрипаля Ш.Мінца, а також на сцені «Джемаль Рашіт Рей» (Істанбул, Туреччина), Ізраїль, зокрема у містах Рішон-ле-Ціон, Кір'ят Мозкін, Тель-Авів, Вір-Шева, Хайфа, Ашкелон, Аківа, Петах-Тиква, Модіїн (2017 р.).

В їх активі – тур Латинською Америкою (Ліма – Перу, Кіто – Еквадор, Буенос-Айрес, Росаріо, Сан-Хуан, Кордова – Аргентина, Монтевідео – Уругвай, Сантьяго-де-Чилі – Чилі, 2018 р.); неодноразово гастролювали у Бейруті (Ліван). Здійснили також два концертні тури Україною: «Симфонії всесвіту» (Чернігів, Харків, Полтава, Дніпро, Одеса, Київ, Львів, 2019-2020 рр.). Записали камерні симфонії Д.Шостаковича в обробці Р.Баршая, музику В.Сільвестрова, симфонію та скрипковий концерт Кара Караєва (2016 р.), поклавши початок записам для компанії «Naxos Records».

В останні роки Катерина Бойчук гастролює Західною Європою і Північною Америкою в якості солістки. Відбулося чимало сольних концертів із західноєвропейськими музикантами, зокрема в Талліні, Silamae Kultuurikeskus, Нарві, Пярну, Вормсі (Естонія), Rigas Latviosubiedriba Рига (Латвія), Palazzo Abbazialedi Loreto (Авеліно, Італія), Temppeliakio Church (Гельсінкі, Фінляндія), Brooklyn Public Library, Baruch Performing Arts Center (Нью-Йорк, США) та ін.

Утім, аналізуючи загалом цей концерт, як і декілька останніх музичних імпрез філармонії, потрібно підкреслити деякий дисбаланс із художньою інтерпретацією творів солістів та акомпануючою його складовою. І хоча акомпаніатор завжди знаходиться, так би мовити, на других ролях, здавалося б, лише «відтіняючи» блиск соліста, утім і він має бути на високому рівні, адже цей блиск формується спільними складовими учасників виконавського процесу чи інтерпретації виконуваного твору.

Ще одним висновком із нинішнього концерту може бути наступний: війна, декілька річна епідемія COVID-2019, безліч інших соціально-економічних та політичних викликів, які, здавалося б, не сприяють стабілізації суспільного життя, у той же час засвідчують сплеск у культурній творчості, бажання її носіїв продовжувати власний художній пошук, утілений у конкурсно-фестивальному русі, міжнародних освітніх, концертних чи популяризаторських програмах.

І хоча ці концерти, як і інші художні експонування, поки що не демонструють фактично якихось нових відкриттів у музичній (як і інших формах художнього виміру, беручи до уваги персональні чи «збірні» виставки в «Євро-Арті» або аналізуючи пропозиції концертних афіш МБК та Академічного театру) практиці, вони у той же час підтверджують високе реноме вітчизняних митців, їх здатність підтримувати професіональну форму, бажання розширювати контакти з художнім світом культури. І саме через популяризаторську творчість продовжувати готувати публіку до нових зустрічей з високим мистецтвом, активно протидіючи варварству нашого північного сусіда.

Та й, як стверджують видатні музиканти й музичні критики, якість і професіональний рівень мистецької сцени завжди краще помітні крізь призму виконання саме мініатюри, філігранністю звучання усіх партій камерного твору й соліста, а не помпезністю композицій, зміст яких часто перекривається лише потужністю звучання оркестру чи хору.

І на завершення, потрібно віддати належне й керівництву філармонії, запрошені учасники численних концертів якої мають завжди найвищий кваліфікаційний рівень.

Волинська газета, 2022 рік (Луцьк).
№ 26 (90). 30 черв. С. 14.

ЗАВЕРШЕННЯ КОНЦЕРТНОГО СЕЗОНУ В УСТАНОВАХ КУЛЬТУРИ МІСТА

Літо, незважаючи на суспільно-політичні чи будь-які інші, навіть найскладніші реалії, має власну систему виміру, серед якої – підсумок зробленого і – відпочинок, тобто час, спрямований на накопичення нової культурної енергії, що має бути реалізована уже в наступний період. Не є виключенням цей алгоритм і для нашого міста.

Помітною подією останніх днів червня стало підведення підсумків художньої діяльності рівненських митців, результат якої оприлюднила конкурсна комісія Управління культури і туризму міськвиконкому з присудження щорічної мистецької Премії ім. Г.Косміаді, на здобуття якої заявлено лише два номінанти – О.Бобришев і А.Дячук (Леднєва).

І якщо творчість О.Бобришева є загально визнаною і має, на підтвердження, чимало міжнародних презентацій (понад 50) та десятки відзнак, зокрема в рейтингах «Кращий аквареліст світу» (ТОП-10), то мистецький доробок (переважно у жанрі книжкової ілюстрації) А.Дячук є менш помітним через об'єктивні чинники, зокрема й вік. Утім його демонстрація (15 призових місць, у т. ч. й закордонних, численні експонування на різних локальних фестивалях мистецтв тощо) підтверджує формування в місті нової генерації митців із власним світовідчуттям й оригінальним словом у мистецтві. Тож їх участь у спільному конкурсі засвідчує лише потенціал регіонального образотворення, здатність і молодих митців упевнено заявляти про себе в нинішньому культурному просторі.

Але і в першому (О.Бобришев), і в другому (А.Дячук) випадках ці конкурсні змагання, незалежно від результатів їх експертної оцінки, засвідчують вірність ідеї запровадження в місті цієї художньої відзнаки, що стала важливим стимулом для творчості багатьох митців. Якісною вона виявилася і для самого міста, адже сприяла розширенню виставкової діяльності, структурувала місцевих майстрів за жанрово-видовою ознакою, стимулювала до обговорення питань розвитку художньої творчості, пошуку нових форм її презентації. Корисною вона виявилася і для публіки, яка має реальну нагоду поглиблювати власну художню культуру, насолоджуючись споглядання творчих здобутків сьогодення.

Художній пошук у час війни, як бачимо, не припинявся; його результатом стала нова форма презентацій і в обласній філармонії, результатом чого є вокальний колаж, заявлений в Програмі як міні-опера (оскільки передбачав певну театралізацію) «Із темряви...до світла» та сформований переважно з української пісенної класичної практики (23 вокальних зразка), тобто творів М.Лисенка, С.Людкевича, Я.Степового, О.Нижанківського, К.Стеценка, Д.Січинського й ін., підготовлених на тексти Т.Шевченка, М.Шашкевича, Лесі Українки, О.Олеся, І.Франка, В.Самійленка, Ю.Липи, творчим генератором якого є відомий британський співак та популяризатор національної культурної спадщини за межами України П.Гунька (Великобританія), а безпосереднім постановником даного проекту став оперний і камерний співак, переможець низки міжнародних конкурсів, а нині – викладач Тернопільського музичного училища ім. С.Крушельницької – В.Шагай (Нагадаю, принагідно, що цей проект передбачає запис понад 1000 українських пісень, серед яких уже здійснено фіксацію понад 500 художніх зразків. І наше місто стало четвертим центром його презентації, поряд із Торонто, Львовом та Тернополем).

Зважаючи на постійний організаційний пошук нового керівництва Органної зали не лише в середовищі виконавців, тобто безпосередніх учасників концертних програм філармонії та розширення їх (програм) тематичного ряду, але й форм презентації наявного художнього матеріалу, потрібно наголосити, що і в цьому випадку все також було на належному рівні. Адже зміна ракурсу виконання музичного твору, наближення його до камерних форм, розширення вербального сегменту в процесі його представлення, відповідний технічний антураж зали, робили процес сприйняття музичного продукту більш довершеним, а відтак – і зрозумілим, стимулювали до обговорення почутого й побаченого, а отже – формування власних суджень про подію. Одним словом, краще запам'ятовувалися.

Підсумовуючи, потрібно відзначити, що незважаючи на достатньо високу якість виконавської вокально-інструментальної практики, що характеризує концертну діяльність артистів згаданої установи, організаторам заходу на цей раз явно бракувало якості презентації інформаційного матеріалу у мережі Інтернет. Адже текст, до якого переважно звертаються

потенційні відвідувачі, розміщений на сайті філармонії про цю імпрезу, потребує суттєвого переформатування, позаяк слово писане і слово мовлене, як відомо, мають два різних призначення. І якщо в другому варіанті — це емоційна характеристика ставлення до будь-якого дійства, проблеми чи постаті, що також передбачає й відповідний рівень озвучення матеріалу, то в першому, поза сумнівом, — це візитівка самої ідеї, над реалізацією якої працює увесь колектив філармонії. Тому ці складові потрібно певною мірою узгоджувати між собою, оскільки вони становлять важливий компонент якісної характеристики організаційно-культурної (у даному випадку — концертної) діяльності. Власне, культури презентації майбутнього художнього твору.

А загалом сучасний стан і активність культурного життя міста в особі окремих його представників чи колективів, засвідчують суттєві зрушення як у його презентаційних формах, так і тематичній складовій. І військовий стан лише загострює формат його сприйняття.

Вісті Рівненщини, 2022 рік.
№ 21 лип. С. 4.

«КОЛИ МИ РАЗОМ — ЦЕ УКРАЇНА»: ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕРТНОЇ ПРАКТИКИ В РЕГІОНІ

Початок 30-х років XXI століття стимулював в Україні суттєву зміну в організації культурної практики, зокрема появу низки мандруючих театральних та інструментальних груп, в основі репертуару яких водевільна класика або яскравий сценічний експеримент. У підтвердження можна згадати оригінальні антрепризи народних артистів України А.Роговцевої (К.Степанкова, А.Сеітаблаєв) чи В.Горянського (О.Жураківська, О.Головко), які суттєво урізноманітнюють не лише регіональну сцену, але й стимулюють місцевих режисерів, акторів та всіх причетних до театру розширити пошук нових форм роботи над репертуаром та й створення нового його тематичного ряду. Помітно це і в інструментальній музиці, де чи не найбільше художнього експерименту як у засобах і формах попередньої презентації власної творчості в мережі Інтернет (С.Кондратів), так і створення специфічних фестивальних імпрез, які успішно реалізує, до прикладу, солістка Львівського Будинку органної і камерної музики О.Мацелюх із групою львівських митців (музикантів та художника) на міжнародних фестивалях, серед яких і Рівне, Луцьк, Чернівці, Київ чи Кам'янець-Подільський.

Війна докорінно змінила гастрольну діяльність як і її презентацію у формі концертного сезону. Утім, саме в ньому помітно чимало змін не лише у репертуарі, здавалося б, основному сегменту патріотичного виховання, але й формі позиціонування музичних творів чи інструментальних груп, запровадження нових тематичних програм до концертних та театральних афіш. Відтак, концертні тури набули певної системності, розширився репертуар, помітною стала орієнтація на смаки різних соціально-демографічних груп, зокрема й тимчасово-переміщених осіб, активізувалася концертна діяльність організаційних структур, штатний розпис яких її не передбачає. Приміром, жодним чином не розрахований за понад 80-літню історію свого функціонування методичний центр, яким є КЗ «Рівненський ОЦНТ» обласної ради, провідна мета діяльності якого — надання методичної допомоги установам культури, нині перетворився в цікавий конгломерат, на базі якого функціонує оригінальний вокально-інструментальний квінтет «Коли ми разом», у репертуарі якого — обробки народної музики чи популярної пісенної творчості, здійснені заступником директора цієї установи Ф.Васечком. А його учасники — співробітники Центру, тобто не професійні музиканти. Однак розуміння ситуації та фахове аранжування обраних творів, відповідна їх театралізація, виходячи з наявного складу та інструментарію, як й зовнішній вигляд (футболки учасників із промовистою назвою «Коли ми разом — це Україна») надає виступам колективу глибокого соціально-патріотичного та й символічного звучання. При цьому, в репертуарі домінує переважно українська лірика XX століття. Утім її виконання (тобто презентація вербального тексту) має помітний вплив на слухачів та й глядачів, виконуючи певною мірою й мобілізуючу функцію. І проведення цих презентацій у гуртожитках, а останнім часом — і в Органній

залі філармонії (4.09) для тимчасово-переміщених осіб із Луганська, мала помітний успіх.

Інакше кажучи, наявна ситуація породжує оригінальну форму її відтворення чи реакцію на подію. Та й низка заходів, проведених працівниками цього Центру, спрямованих на популяризацію культурної спадщини останнім часом, як от традиційного весільного обряду «Водіння Куста», вперше згаданому у «Слові о полку Ігоревім», інших зразків національної культурної спадщини, нині спрямованої в основному на тимчасово-переміщених осіб із метою їх соціалізації у культурний простір регіону, чи участь директорки Центру (І.Баковецької) у забезпеченні художніх програм обласної філармонії – це також важливий сегмент пошуку свого (Центру) місця в культурному просторі регіону, активізація наявних структур та розширення власного внеску у нашу спільну перемогу.

Тож війна стимулювала народження нового феномену, найбільш яскраво втіленого у двох площинах: професійному мистецтві та культурній діяльності у сфері вільного часу, – у якому замість відверто пропагандистського, шовіністичного напряму поширюється оригінальна камерна пісенно-інструментальна класика XX – початку XXI ст., в основі якої лежать традиційні європейські цінності – любов до близької людини чи країни, елегійні спогади при минуле, розлука і сподівання на швидку зустріч чи, з іншого боку, якщо мова йде про театральні імпрези, – класична лірика з домінуванням сатирично-комедійного жанру, тобто ціннісний ряд високої духовної культури, переконливо засвідчуючи вкотре духовне здоров'я нації!

Волинська газета, 2022 рік.
№ 27. 18 серп. С. 3.

ДЕНЬ МУЗИКИ – ПО-РІВНЕНСЬКИ

Відкриття 84 концертного сезону обласної філармонії співпало з оригінальним і традиційним святом – Днем музики. Тому й обрана форма презентації також вирізнялася певними несподіванками, побудованими на експерименті, серед яких, перш за все, – склад учасників. Тобто, на цей раз поряд із майстрами мистецтв зі *Львова* (Ю.Богданова – солістка Будинку органної та камерної музики – флейта), (В.Шагай – оперний та камерний співак, соліст Львівської національної філармонії ім. С.Людкевича), *Києва* (Олександр Тарасенко – хормейстер Національного театру опери і балету ім. Т.Шевченка), Оксана Тарасенко – сопрано, солістка Національного Заслуженого академічного українського народного хору ім. Г.Верьовки та представниками творчого складу місцевої філармонії (Т.Позняк – режисерка-постановниця й артистка розмовного жанру, Д.Переясловець – соліст-інструменталіст, кларнет) й Академічного ляльового театру (К.Демидюк – актор-мім) взяли участь і здобувачі вищої музичної освіти різних ЗВО країни: диригентка С.Думіч – студентка кафедри теорії музики та симфонічного диригування, В.Дворовий – студент кафедри спеціального фортепіано Львівської НМА ім. М.Лисенка (клас проф. Й.Ерміня) та Р.Кальмєтьєв (гобой) – студент кафедри духових та естрадних інструментів Інституту мистецтв РДГУ.

А все це художнє дійство супроводжував камерний оркестр філармонії під управлінням заслуженого діяча мистецтв України О.Тарасенка.

Виконуваний репертуар викликав також особливу увагу. Адже це – сучасна національна класика, представлена загальновідомими композиціями видатних українських композиторів: Є.Станковича «OPERA RUSTICA» та Концертом для фортепіано з оркестром № 3 М.Скорика.

Акцентую увагу читача на окремих аспектах виконуваних творів.

«Opera rustica» (буквально – «сільські сцени») являє специфічну замальовку українського сегмента у вокально-інструментальному вимірі і повною мірою відображає творче кредо Є.Станковича, схильного до українського Етно, втіленого найбільш розлого в багатьох його музичних творах, зокрема й в «Цвіт папороті». Тоді як передісторія появи твору М.Скорика виглядає таким чином: прем'єра цього фортепіанного концерту відбулася ще 1998 р. у США на фестивалі Music Mountain. Виконавцем був сам М.Скорик (фортепіано) та український струнний квартет ім. М.Леонтовича. Згодом з'явилися ще дві редакції концерту: для фортепіано, струн-

ного оркестру і великого барабану (прем'єра у 1998 році у рамках IX міжнародного фестивалю «Київ. Музик. Фест») та фортепіано й симфонічного оркестру. Твір присвячено канадському диригенту Т.Коваліву, за ініціативи якого він і з'явився. Він же й диригував цією композицією під час київської прем'єри.

Подальша доля твору складала достатньо вдало, зокрема із початку 2000 років найвідомішою його виконавицею стала піаністка Оксана Рапіта, а неперевершеним інтерпретатором – Йожеф Ермінь, чий учень і брав участь у нинішньому концерті в органній залі.

Стосовно самого ж заходу – то він вкотре продемонстрував як високий рівень запрошених виконавців, так і якісно організовану художню програму, позаяк режисеру-постановнику потрібно було знайти найкращий варіант експонування цього музичного тексту, в якому брали участь митці з різноспрямованим організаційно-творчим досвідом, а відтак – і формою поведінки на сцені та художній інтерпретації своїх партій.

І хоча студенти представляли класи поважних вітчизняних інструментальних шкіл й поряд із ними знаходилися досвідчені майстри, сцена завжди є справжнім випробуванням для митця.

А національний контент концерту, і ця традиція у філармонії практикується майже постійно, поглиблювала й виставка художньої вишивки нашої землячки – А.Рудницької, експонована в цокольному приміщені органної зали.

Тож національна музика – це також зброя! – загальне враження від цієї програми.

Нагадаю, що ці заходи, як і безліч інших аналогічних форм у місті, спрямовуються на збір коштів на підтримку ЗСУ.

Вісті Рівненщини, 2022 рік.
№ 40. 14 жовт. С. 5.

«ПОКРОВА-2022» У РІВНОМУ: ХРОНІКА ПОДІЙ

Серед знакових свят українців є й Покрова Пресвятої Богородиці. Причин цьому декілька і одна з них – захист від усього злого. Тож і в нинішніх умовах організатори комплексних заходів, що відбулися з нагоди цього свята в Рівному, запропонували низку оригінальних програм у різних районах міста, спрямованих як на вшанування цього Символу, так і на матеріальну підтримку українських військових, утілену у конкретній справі.

Події розгорталися на декількох локаціях і в кожній були свої пріоритети: у центрі міста проведено XVIII міжнародний салон художньої фотографії, тематичним змістом якого стала війна в Україні. До її експозиції увійшли 130 світлин 50 авторів з 11 країни світу: України, Іспанії, Італії, Латвії, Литви, Німеччини, Польщі, Словаччини, Франції, США, Чехії, вкотре засвідчивши, що фотографія є не менш результативною зброєю, ніж слово.

Мав своїх шанувальників і IX Міжнародний етнофестиваль «ЛіраФест – 2022», проведений на кількох локаціях міста. Зокрема у рамках заходу «Лірницька Покрова в етносаду» КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР організовано виступи кобзарів, бандуристів та лірників, у числі яких майстер-класи з навчання грі на лірі, ознайомлення з народним інструментарієм загалом, виставка традиційних музичних інструментів та майстер-клас із їх виготовлення, а також виставка й майстер-класи з розмаїття декоративно-ужиткового мистецтва. Додалося сюди й спілкування з регіональними істориками, письменниками та етнографами, проведеними в рамках цієї програми.

Зала камерної та органної музики обласної філармонії об'єднала декілька презентацій: тут організовано експозицію до 80-річчя УПА «Ніл Хасевич – головний художник УПА», де експонувалися невідомі досі його роботи та три печатки, пов'язані з діяльністю українського підпілля на Рівненщині. А підсумком дійства став урочистий концерт із промовистою назвою «Музика – зброя».

У місцевому БК смт. Квасилів відбулися заходи з нагоди Дня захисників і захисниць України та 80-річчя від дня заснування УПА (16.10); тотожний захід проведено і в клубі мікрорайону «Новий двір». Тоді як у ТРЦ «Happi. Mall» на «Щасливому» упродовж дня (15.10) організовано низку оригінальних подій, зокрема фуд-корд, курси з надання медичної допомоги, а для дітей – аквагрим. До них долучилася експозиції фотографій звільненого з полону студента НаУ

«Острозька академія» Д.Козацького та світлин бійців з «Азовсталі», а також Благодійний ярмарок, під час якого лише присутні на цій локації зібрали понад 1 млн. грн. для потреб ЗСУ.

До речі, це не перший такий захід, організований саме цією локацією.

Серед заходів, учасники яких взяли участь в акумулюванні коштів на придбання автомобілів для ЗСУ, стала й ініціатива мешканців двох вулиць М.Коперніка – П.Могили, організатором якої виступило ВАТ «Рівень» та місцеві підприємці і митці. Сума коштів, яку зібрано ними, становила понад 82 тис. грн.

Не менш насиченою була програма організаторів із міського Будинку культури, в процесі реалізації якої відбулися виступи її художніх колективів під гаслом «В єдності наша сила» (13.10), спрямованих також на підтримку ЗСУ; концерти Волинського народного хору з програмою «Вперед, соколи!» (15.10) та хорового колективу «Верес» і вокально-інструментального тріо «Срібна терція» (16.10).

Одним словом, розгорнуте в часі (13-16.10) та просторі (художні програми проводилися у різних локація міста), це свято стало черговим актом не лише активного відпочинку, але й переконливим виявом патріотизму, сутність якого полягала в розширенні донаторської підтримки українського війська. Адже у відповідь на масовий обстріл українських міст, що стався 10 жовтня, як відомо, було організовано збір коштів від українського банку Monobank та платформи UNTED-24 на спеціальні системи протидії дронам під кодовою назвою «Ловець Шахідів». І лише за два дні на придбання дронів-камікадзе українці зібрали 352 млн. грн., що на 252 млн. більше, ніж очікувалося. Ідею ініціювали телеведучий та волонтер С.Притула, блогер С.Стерненко та засновник програми «Лачен пише» І.Лаченков. Фестивальні заходи в Рівному також засвідчили спільність думок.

А реалізувала цю святкову програму творча група Управління культури і туризму Рівненської міськради за підтримки ГО «Рівне разом».

Вісті Рівненщини, 2022 рік.
№ 41. 21 жовт. С. 8.

НАУКОВИЙ ПІДСУМОК РОКУ : ДО РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕННЯ XVIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В РІВНОМУ

Надзвичайно напружений 2022 рік, у просторі якого знаходиться нині країна, пов'язаний з безліччю найскладніших викликів, серед яких світова пандемія COVID-2019 та війна, змістив акценти на усіх напрямах життєдіяльності людства, зокрема й регіональної вищої школи, загострив питання, що не викликали особливої уваги в інший час: патріотизм, національна складова організації різних форм життєдіяльності, навколишнє середовище, духовна практика. І в цьому плані XVIII міжнародна науково-практична конференція «Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних, пандемічних викликів та війни» (17 і 23.11), в якій брали участь, серед багатьох інших і представники Волинського національного університету ім. Лесі Українки, стала помітним заходом кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ у питанні підсумку проведеної роботи за рік.

Її організаційно-технічні параметри наступні: до участі заявлено 399 учасників із 85 ЗВО, наукових установ системи Національної академії наук України, Національної академії мистецтв України, Національної академії педагогічних наук України (34 з яких мають статус національних), фахових коледжів, спеціалізованих мистецьких структур країни й далекого зарубіжжя.

Надіслали заявки про участь представники 5 держав (Україна, Китай, Польща, Грузія, Туреччина). 150 осіб мають наукові ступені і вчені звання (70 докторів наук, професорів, 80 – кандидатів наук, доцентів), 48 аспірантів та докторантів (14 з яких – представники ЗВО Китаю), понад 30% (14) – аспіранти з НМАУ ім. П.Чайковського; 52 магістранта і 87 студентів.

Серед учасників – керівники Вроцлавської академії мистецтв ім. Є.Гепперта, Інституту педагогіки Університету Жешовського й Університету ім. М.Коперніка (Польща), Інституту культурології НАМ України та ІМФЕ ім. М. Рильського НАН України, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, НМА України ім. П.Чайковського, КНУКіМ,

НАКККіМ, РДГУ. Чимало дослідників є представниками середньої управлінської ланки ЗВО – декани факультетів та завідувачі фахових кафедр (КНУ ім. Т.Шевченка, ЛНМА ім. М.Лисенка, ЛНАМ, Національні університети «Одеська юридична академія» та «Одеська морська академія», ТНПУ ім. В.Гнатюка, Харківський НМУ), теми виступів яких є своєрідними маркерами в науковому пошуку очолюваних ними структурних підрозділів.

Із середовища студентів та магістрантів – здобувачі вищої освіти з РДГУ, Харківського національного університету внутрішніх справ (19), Національного університету «Одеська юридична академія», КНУ ім. Т.Шевченка, НПУ ім. М.Драгоманова, Харківського НМУ, Бердянського ДПУ, ВНУ ім. Лесі Українки, СНУ ім. В.Даля, НАКККіМ, КНУКіМ, Полтавського НПУ ім. В.Короленка, Ніжинського держуніверситету ім. М.Гоголя, Дніпровського державного торгівельно-економічного університету, Маріупольського держуніверситету (Київ), ПВНЗ «Європейський університет» та ін.

У заході заявлено чимало фахівців-практиків із міського Центру соціальних служб (Вараш), КЗ «РОЦНТ» (Рівненщина), Благодійного фонду підтримки духовного відродження ім. Д.Блажейовського (Львів), спеціалізованих музичних шкіл-десятирічок, виступи та наукові розвідки, надіслані до оргкомітету наукових збірників кафедри переконливо засвідчують намагання сформувати належні фахові компетенції у майбутньої художньої інтелігенції країни. Їх виступи, як правило, мали оригінальні художні презентації, розширюючи можливості вербального тексту.

Виступило з доповідями та привітаннями понад 30 осіб.

Ретроспективу зацікавлень культурологічною проблематикою наукової громадськості та студентства, виявлених крізь призму наших конференцій за останні 10 років, можна представити наступним чином: 2012 р. – 315 учасників; 2013 р. – 297 учасників; 2014 р. – 369 учасників; 2015 р. – 350 учасників; 2016 р. – 429 учасників; 2017 р. – 490 учасників, 2018 р. – 456 учасників, 2019 р. – 539 учасників, 2020 р. – 457 учасників, 2021 р. – 300 учасників.

У рамках конференції передбачалося проведення Круглого столу з учасниками освітньо-наукового консорціуму, створеного з представників ЗВО, що мають спеціальності напряму 02 «Культура і мистецтво» та 03 «Гуманітарні науки» з широкого кола питань функціонування сучасної вищої школи: проведення акредитаційних експертиз, узгодження навчальних планів і освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, підготовки методичного забезпечення, зокрема й форм та ефективності силабусів; рецензування навчально-методичної та монографічної літератури, формування освітнього середовища, а головне – нові освітні форми роботи з молоддю. Інакше кажучи, такі заходи створюють ефективну модель спілкування з професійно-орієнтованої проблематики усім зацікавлених суб'єктам освітнього простору.

Конференцію організовано в рамках укладених РДГУ угод (14) про співпрацю з мережею ЗВО України, зокрема й ВНУ ім. Лесі Українки (в яких наявні спеціальності напряму 02 «Культура і мистецтво» і 03 «Гуманітарні науки») та Польщі, адже сучасний стан розвитку соціуму демонструє тенденцію до консолідації не лише в освіті, але й усіх суспільних сферах.

Волинська газета, 2022 рік .
№ 40. 17 листоп. С. 4.

«УКРАЇНА ПЕРШОГО ДВАДЦЯТИЛІТТЯ XXI СТОЛІТТЯ: КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ВИМІР»

Кінець року у вищій школі країни асоціюється з науковим підсумком у найрізноманітніших його формах. Традиційною є конференція, проведення якої дає змогу повідомити і продемонструвати власні наукові здобутки, а також обмінятися досвідом аналогічної діяльності з колегами.

Тож 17-18 листопада 2020 р. планувався аналогічний захід із винесеною у заголовок цієї статті темою в РДГУ на базі кафедри культурології і музеєзнавства, однак епідеміологічна ситуація в країні та регіоні не дозволила реалізувати цю ідею у повному обсязі. Тому Оргкомітетом ухвалено рішення оприлюднити

інформацію про захід, опублікувавши його програму та надіслати її до закладів-співорганізаторів, а також в усі структуру, чиї представники подали заявку на реєстрацію. Формою ж оприлюднення матеріалів цієї конференції вважати факт публікації наукових збірників, що також традиційно друкуються на названій вище кафедрі, за результатами оприлюднення матеріалів яких можна виявити певні тенденції нашої організаційної діяльності.

Отже, загальна кількість учасників конференції складає 455 осіб, у т. ч. 57 докторів наук, професорів, понад 140 кандидатів наук, доцентів (зокрема й представників науково-дослідних установ системи НАНУ, НАМУ); 48 аспірантів, докторантів, здобувачів наукових ступенів, 60 магістрантів, 58 студентів, а також професорсько-викладацький склад ЗВО різних рівнів акредитації, спеціалізованих навчальних закладів: музичних (мистецьких) шкіл-десятирічок, нових типів ЗОШ, музейних і архівних установ та професіональні митці.

Загальна кількість структур, чиї представники надіслали заявки на участь у цьому заході – 85, у т. ч. 35 національних. Серед країн-учасників: Китай, рф, Польща, республіка Білорусь, Болгарія, Україна. А загалом у наших міжнародних (від 2016 р.) конференціях брали участь, а згодом і публікувалися у наукових збірниках дослідники з США, Китаю, Кореї, Польщі, Німеччини, Азербайджану, республіки Білорусь, рф, Румунії, Болгарії, засвідчуючи як високий інтерес до культурної діяльності регіонів країни дослідників-іноземців, так і зростання зацікавленням науковою творчістю українських науковців. Адже кількісний склад учасників наших конференцій за останніх 10 років є достатньо переконливим: 2010 р. – 271 учасник; 2011 р. – 297 учасників; 2012 р. – 315 учасників; 2013 р. – 297 учасників; 2014 р. – 369 учасників; 2015 р. – 350 учасників; 2016 р. – 429 учасників; 2017 р. – 490 учасників, 2018 р. – 469 учасників, 2019 р. – 539 учасників; 2020 р. – 455 учасників.

Однією зі складових підвищення інтересу до наших заходів можна вважати той факт, що наукові збірники кафедри «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (напрями «Мистецтвознавство» та «Культурологія»), засновані 1991 р., сьогодні індексуються у дев'яти міжнародних науко-метричних базах: Index Copernicus (Польща), «Cosmos» (США), «CEEOL» (Центрально – і Східноєвропейська Online бібліотека), Research Bible, «Research Gate» (Німеччина). РИНЦ (рф), «Google Scholar», «Cite factor», European Reference Index for the Humanities (ERIH) to NSD, а з липня 2020 р., за відповідним рішенням Колегії ДАК МОН України, переведені (здобули акредитацію) до групи «Б», що є одним із найвищих показників якості цих періодичних видань. Сьогодні вони мають й дозвіл Міністерства юстиції України на розширення мовного аспекту, тобто публікації статей здійснюються українською, російською, англійською, польською і німецькою мовами, що полегшує вітчизняним науковцям власне позиціонування для здобуття відповідного наукового ступеня чи вченого звання. Відтак підготовка й проведення конференцій та опрацювання їх матеріалів дає підстави для наступних висновків:

– освітній простір сучасної України, незважаючи на низку загальновідомих глобалізаційних та соціальних викликів, залишається надзвичайно насиченим, свідченням чого є висока професіональна мобільність представників вищої школи, принаймні її гуманітарного корпусу;

– законодавча база країни, виходячи навіть із тематики виступів і статей, що надсилаються до редколегій наукових збірників, не встигає за змінами, що відбуваються в суспільстві і її мережі вищої освіти, зокрема й не відповідає повною мірою вимогам та потребам сучасного соціуму, а відтак гальмує освітній процес і простір, що не лише викликає невдоволення її репрезентантів, але й стимулює останніх до пошуку нових форм дистанціювання від зайвої регламентації, розширення контактів із регіональним бізнесом, пристосування до його запитів і потреб, знаходження обопільного інтересу у цих контактах;

– тісна й багаторічна співпраця ЗВО України в проведенні аналогічних заходів стимулює поглиблення професійних зв'язків гуманітарної інтелігенції, що виявляється в укладанні різноманітних угод, розширенні її участі у роботі спеціалізованих учених рад й редколегіях фахових науково-метричних збірників ЗВО-партнерів, розробці спільних дослідницьких чи художніх проєктів, організації творчих стажувань, у процесі яких реалізовуються чимало мистецьких експонувань, уточнюються напрями подальшої співпраці тощо, інакше кажучи – відбувається

формуванні нового типу вітчизняного педагога, здатного враховувати виклики сучасності і оперативно на них реагувати, а з іншого боку – виникнення й нового типу університету, академічна мобільність професорсько-викладацького складу якого є важливим сегментом його позиціонування у просторі сучасної вищої освіти;

– пандемічна ситуація в країні та тривале перебування її населення на карантинному режимі стимулювали пошук нових форм організаційно-культурної, навчальної й наукової діяльності, перегляд багатьох усталених форм співіснування соціуму, що допомагає країні швидше адаптуватися до нових соціальних викликів, оскільки саме в зламні моменти національної історії прискорено формується національна свідомість і відбувається зміна ціннісних орієнтацій.

Вісті Рівненщини, 2022 рік.
№ 45. 11 листоп. С. 6.

2023 рік

МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СОЦІУМУ
(або нотатки по завершенню концерту)

26.11 до Рівного вперше завітав британський музикант – саксофоніст і диригент – Стівен Еллері. Утім, його концерт – лише чергова художня презентація в регіоні, хоча й надзвичайно емоційна, професіональна за сутністю й формою, до якої місцевий слухач та й глядач уже звикли. Невеличкою відмінністю стало лише те, що *концерт відбувся за його ініціативи* і став другим виступом, після весняної презентації на Сході України – у Дніпрі.

Його розмаїта концертна практика (хорова, оркестрова, оперна) вражаюча: Великобританія, Німеччина, Австрія, Польща, Литва, Австралія, Перу, Мексика, В'єтнам, Індія, Гана, Китай та Японія (в якій працював декілька років), а в творчому активі виступи з провідними німецькими оркестрами Берлінської та Мюнхенської філармоній, Лейпцизького Гевандхауса; він брав участь і продовжує це робити й надалі у різноманітних оперних фестивалях, включаючи популярні нині в Європі літні open-air майданчики. Та й нинішня програма компонувалася з творів переважно знакових українських композиторів (М.Скорика, З.Алмаші («Місто Марії» – Обителі Божої Матері – так інтерпретується грецькою назва нашого Маріуполя), В.Івасюка)) та низки не менш відомих композицій іноземців: Генріха фон Бібера, Я.Акутагави, Ральфа Воан-Вільямса, Г.Крігера та Д.Партона. Однак цей концерт та низка інших подібних художніх імпрез, що відбуваються останнім часом у регіоні і країні загалом, засвідчили й інше.

Міжкультурна комунікація, як відомо, здатна змінити не лише людину, але й стиль мислення соціуму і свідченням цих змін є нова генерація українських управлінців, що повільно, але впевнено посідають керівні посади у мережі поки що концертних чи видовищних установ, позаяк останні є важливим чинником консолідації громади та засобом формування нових параметрів духовності. Інакше кажучи, європейські культурні тенденції не лише дають Україні можливість сподіватися на інші виміри духовного життя у майбутньому, вони й насичують її художній простір новою і якісною духовною продукцією, надають широкі можливості духовної комунікації для всіх тих, хто не лише цього прагне, але й має чи може представити на власний вітчизняний культурний ринок свою духовну продукцію будь-якої форми і, порівнюючи її з інокультурними сегментами, духовно збагатитися, розширити свої потенційні можливості, продемонструвавши всім бажаючим і власний потенціал. Адже контакт місцевого культурного зразка з його інокультурним варіантом обов'язково народжує новий продукт, збагачений уже іншим художнім досвідом.

До прикладу, Рівненський філармонійний оркестр, виконуючи на цей раз переважно твори українських композиторів під управлінням видатного диригента з Великобританії, переймаючись транскрипцією цієї музики, новими формами комунікації з музикантами та слухачами, вже продукує новий формат сприйняття і української музики, і форм спілкування (комунікування) з публікою, а відтак спрямовує й місцевих диригентів до організаційно-художнього пошуку, зміни параметрів функціонування й самої структури – філармонійної організації,

стимулювання її керівників до нових параметрів налагодження життєдіяльності цієї структури. Не кажучи вже про відповідальних осіб філармонії, які мають у деталях сформувати чіткий алгоритм дій, спрямований на запрошення і виступ закордонних музикантів на місцевій сцені, позаяк у нинішніх умовах організувати переміщення іноземного громадянина з Європи чи США Україною у рамках чіткого графіку його виступів, фінансової спроможності установи та воєнного стану вже складає помітну проблему.

Подібні тенденції помітні в організаційній діяльності наших театрів чи виставкових майданчиків, позаяк, до прикладу, на місцевій театральній сцені почастішали випадки появи нових, переважно мобільних театральних труп з інших міст, сформованих із представників різних художніх колективів, які не потребують громіздких декорації, злагодженої творчої праці багатьох митців і інших подібних сегментів, характерних стаціонарному театру, утім демонструють новий репертуар чи інше бачення відомого культурного контексту або пропонують інше рішення відомої ситуації, стимулюючи й глядача постійно експериментувати, змінювати місце власного перебування у культурному просторі. А все це разом стає важливою підставою для зародження (як для місцевого рівня, оскільки для переважної більшості країн Європи цей стан є типовим) креативних індустрій, коли до процесу зміни культурного простору залучається якомога більше активних суб'єктів, які розуміють, що «ніхто, крім них....» не змінить ситуацію на краще, а відтак активно працюють на її трансформацію, забезпечуючи і собі, і оточуючому середовищу новий формат проведення вільного часу, задоволення власних духовних та й матеріальних потреб.

Тож проблема подальшого функціонування регіонального культурного середовища нині полягає лише в активній і широкій популяризаторській діяльності, спрямованій на усвідомлення якомога більшим числом учасників (місцевих жителів) майже банальної думки про те, що ніхто крім нас не зробить власне життя таким, яким ми хочемо його бачити! Тобто наші євро інтеграційні чи європоцентричні бажання — це лише реальний шанс *не перейняти чужі форми* існування різноманітних локацій і виробленого там культурного продукту, які іманентно не приживуться на місцевому ґрунті, а *сформувати власний формат чи траєкторію життєдіяльності,* збагачену безліччю актуальних зразків інокультурного досвіду.

І цей європоцентричний вимір потрібен всюди, адже має змінюватися й вища школа України, покликана готувати фахівців, здатних стати у проводі цього трансформаційного руху, кооптуючи у цей процес інтелект та методичні напрацювання між університетського чи вже й міжрегіонального досвіду і війна лише виявила та пришвидшила ці процеси, розширивши формат між культурної взаємодії, свідченням чого, зважаючи на обмеженість чи доступність інформації в різних регіонах, є практика читання публічних лекцій «гостьових» докторів наук, професорів, проведення безлічі майстер-класів не лише художнього, але й економічного, організаційно-методичного тощо спрямування. Відтак виникає цікавий творчий тандем із вітчизняних та іноземних науковців-популяризаторів нових духовних цінностей, що демонструють якісні зразки культурного життя в інших формах функціонування соціуму; розширилася практика проведення численних освітніх програм, демонстрованих із різних країн і фінансованих ЄС, що дає можливість українській студентській та й педагогічній спільноті безоплатно долучитися до майже незнаних вимірів освіти та культурної творчості, зрозуміти чи сформувати у себе нові духовні запити, поступово змінюючи власний ціннісний ряд й поглиблюючи мовний сегмент. Та й Європейський Союз, незважаючи на сакраментальну другу частину власної його назви, позиціонує себе, перш за все, як потужний економіко-культурний конгломерат, здатний забезпечити своїм громадянам високі економічні стандарти, зокрема й в просторі культури, базуючись виключно на міжрегіональній, у широкому сенсі цього слова, взаємодії.

Адже нинішній український музикант, повертаючись у русло заявленої вище проблематики, — це переважно «співець однієї теми» чи напряму, тоді як європейські митці, й інструменталісти зокрема, — це універсальні музиканти, що однаково ефективно працюють у різних напрямах (інструментах чи формах), для яких неформальна художня освіта — це майже унікальна можливість здобути *інший алгоритм* сприйняття не лише музики чи її виконавських технік, а й художньої *культури іншої країни в її розмаїтті виявів*. Тому й мовний сегмент

у цьому процесі стає важливим мотиваційним стимулом до навчання, відшукуючи нові методики вивчення мов, відсутній нині в українській освітній традиції. Утім, усе вище означене швидко опанує й український духовний простір, висуне на авансцену нашої історії (і на професіональну сцену також) нових особистостей, адже в ньому вже сформовано важливий ідеологічний запобіжник, що не дасть повернутися до минулих духовних догм!

Музика (всеукраїнський щомісячний Інтернет-журн.),
2023 рік. 15 груд.

«РІВНЕНСЬКІ КЛАСИЧНІ РЕЗИДЕНЦІЇ» ЯК СПЕЦИФІЧНА ФОРМА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ СПАДЩИНИ

Помітні зміни у суспільному житті регіонів є результатом не лише дії глобалізацій них чинників, але й трансформації наявних стереотипів, пов'язаних зі сприйняттям художньої інформації в соціумі, виявлення її нової консолідуючої та просвітницької функції. Адже війна помітно загострила всі форми відчуття та сприйняття мистецтва, стимулювала пошук у ньому патріотичних сегментів, засобів релаксації чи, навпаки, мобілізуючих чинників. Свідченням цього є й оригінальна серія концертів обласної філармонії, реалізована в рамках відкриття її 85 концертного сезону. Його відмінністю став комплексних підхід до організації програми, пошук у ній відповідних акцентів, які б задовольнили загострений художній смак публіки, а з іншого – продемонстрували нові тенденції в організаційно-культурних підходах установи. Нагадаю, що фестиваль (а це 7 ексклюзивних художніх імпрез) присвячено важливій історичній даті – 300-річчю князів Любомирських на Рівненщині, чому присвячувалася окрема імпреза «Музичний салон Казимира Любомирського» (1.10). Відтак – основними локаціями стали, крім, власне, головної сцени Органної зали, територія саду навколо установи та її мистецький цоколь.

Отже, «Рівненські класичні резиденції» – оригінальна форма позиціонування філармонії в культурному просторі регіону крізь призму міжнародного фестивалю, сутність якої полягає в розширенні сприйняття музики різних епох, долучаючи до цього й специфічні інтерпретації з образотворення, фотомистецтва (арт-проект О.Харвата та С.Калько «Рівне: ренесанс образів»), театралізацію (Д.Пшечук) (13.10), виступів місцевих артистів філармонії (1.10), запрошених солістів та провідних художніх колективів країни, серед яких відомий київський квартет саксофоністів: Ю.Василевич, М.Мимрик (заслужені артисти України), С.Нідзельський, Р.Фотуйма (лауреати міжнародних конкурсів) (за участі лауреата міжнародних конкурсів Т.Пастушка, Рівне) (8.10), львівський фортепіанний дует О.Рапіта (народна артистка України) та М.Драган (заслужений артист України) (15.10), постійний учасник рівненських імпрез – соліст львівського Національного Будинку музики Н.Пилатюк та Національний ансамбль солістів «Київська камерата» з групою його провідних митців (народна артистка України Б.Півненко, заслужені артисти України Ж.Таванець, Д.Кузьмін) на чолі з народним артистом України, диригентом В.Шейком (12.10). Це і окремі програми «Evrora sonore» («Звуки Європи»), сформовані на підставі репертуару місцевих митців, а також «Намальована історія князів Любомирських» у формі презентації виставки арт-студії «Step Art» (22.10), які помітно розширили звукову сигнітивну систему творчості.

Не коментуючи кожну таку програму, які досить оригінально представлені не лише на сцені, але й сайті установи та її рекламних буклетах, слід наголосити на зміні підходів керівництва філармонії до організації подібної концертної практики, позаяк кожен такий концертний виступ демонструє національну виконавську організаційно-методичну систему у чи не найефективніших її формах, адже виконавський склад – це переважно відомі, а почасти – й видатні музиканти країни зі значним концертним досвідом, участю у широких міжнародних презентаціях українських здобутків рівня «Нова музика України», особистості, що вже сьогодні визначають напрям функціонування вітчизняної культурно-мистецької виконавської традиції. Відомі вони й як знакові педагоги провідних українських ЗВО. Та й їх репертуар, – переважно висока популярна світова класика, представлена творчістю А.П'я-

ццолли, М.Скорика, Є.Станковича, В.Сильвестрова, Е.Морріконе, Л.Бернстайна, А.Вівальді, Дж.Гершвіна, Г.Манчіні, Е.Грига, Ф.Шуберта, Л.Бетховена, а також Л.Колодуба, З.Алмаші, О.Козаренка, В.Зубицького, А.Нікодемовича й ін., як і манера виконання, форма інтерпретації – це також певною мірою демонстрація потенціалу національної музичної спадщини та її нових експериментальних форм.

А з іншого боку, – це майже унікальна база для творчого зростання місцевих митців, оскільки спільні їх виступи допомагають останнім усвідомити власну творчу спроможність і завжди мати високий художній зразок для художнього експерименту. Тому українське мистецтво у нинішніх формах його творення та сценічної репрезентації повною мірою демонструє міцність культурного коду нації, її здатність до швидкої еволюції, базованої на міцній звуковій базі, музичній системі і виконавській традиції. Одним словом, – національній художній школі.

Стимулює цей, як і низка інших фестивалів, проведених філармонією, й перегляд та інституційне унормування уже на новому рівні традицій меценатства, позаяк історична практика, євро інтеграційні процеси, міжнародне спілкування – це і культурні та креатині індустрії, що лише народжуються в Україні, а відтак – і зміна підходів до розвитку мистецтва, яке завжди було демонстрацією заможності країни, її духовних пріоритетів, а тому – і нових форм його підтримки. А загалом – стан війни засвідчив появу на авансцені майже усіх сфер суспільного життя країни нових лідерів, здатних швидко змінити ситуацію на краще. І директор цієї установи – Елеонора Стеценко та її колектив – тому переконливий приклад.

Музика (всеукраїнський щомісячний Інтернет-журн.),
2023 рік. 22 жовт. С. 1.

VI МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «MUSICA VIVA ORGANUM» У РЕГІОНІ ЯК СЕГМЕНТ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

Зміна ціннісних орієнтирів, обумовлена воєнним станом в країні, у той же час активізувала й інші чинники людської життєдіяльності, пов'язані з реакцією на ці зміни. І в цьому плані культурна творчість у розмаїтті її виявів стала тим сегментом, що виконує важливу не лише релаксаційну, але й не менш важливу ідентифікаційну функцію, за якою чітко виявляється генокод нації – її культурне єство. Тож VI міжнародний фестиваль органної музики, назва якого винесена до заголовку статті, є саме таким ідентифікатором, тобто показником культурних параметрів нації. Адже любов до високого мистецтва, й органного зокрема, що передбачає достатньо високий рівень обізнаності з його мовою, семантичним і стилістичним рядом, класифікація відвідувачів за цією художньою ознакою і маса його прихильників – це також важливий сегмент сформованості високої художньої культури широкого загалу місцевого населення, що відвідує ці заходи.

Стосовно ж самого фестивалю, то він за багатьма параметрами є традиційним. Його організатором стала відома інструменталістка, солістка Львівської та Рівненської філармоній, засновниця низки подібних заходів у Чернівцях та Луцьку й низці європейських країн, які так само традиційно проводяться взимку та літньої доби. Принагідно відзначу, що захистивши дисертацію на здобуття відповідного наукового ступеня, тобто проводячи упродовж років дослідження з питань функціонування музичного середовища та його носіїв у просторі різних країн та конфесій, Олена Мацелюх надає і фестивалям, і власному виконавству глибокого наукового підґрунтя, позаяк є визнаним фахівцем в інтерпретації музики Й.-С.Баха навіть у віденському мистецькому середовищі.

Це стосується й інших виконавців, серед яких упродовж 5 років були добре відомі публіці митці (Олена та Ігор Мацелюхи, І.Харечко, О.Стрілецька, І.Бобомуратова, Т.Батейко, Є.Герзанич, І.Козачук) з Києва, Рівного, Харкова, Львова та Польщі, Італії, Франції, США, Аргентини. Розмаїтими були і їх спеціалізації: орган, вокал, фортепіано, флейта Пана, клавесин; із додатком сюрпризу – відео-менінг та «кіно-органум». Винятком став лише нинішній оригінальний органіст із Потсдама – Бйорн О'віде (Німеччина). Утім, сама форма виконання і принципи формування репертуару,

тобто концертних програм, поза сумнівом, є оригінальними. Адже, до прикладу, «Органна музика Італії» (17.08), відтворена крізь призму світобачення київської інструменталістки Ірини Харечко — це самодостатній і цілком умотивований варіант транскрипції органної італійської класики в умови сьогодення і розширення культурного простору регіональної публіки за допомогою нових музичних фарб, заземлених у художню систему іншої країни, де ця музика сформувалася швидше як світський напрям музичної практики. Це можна стверджувати і про репертуар визнаного українського фахівця Станіслава Калініна (Харків), концертна програма якого «Te Deum» (Тобі, Господи!) включала твори Й.С.Баха та М.Колесси і являла «урочистий і надзвичайно вагомий, філософсько наповнений концерт, що став досконалим початком органного фестивалю» (13.08).

Своєрідним музичним калейдоскопом виявилася програма третього дня фестивалю, сформована з низки вокальних творів у виконанні І.Бобомуратової та Т.Батейко, в яких Орган (О.Мацелюх) виконував акомпануючи роль; сюди додалося також й використання інших інструментів — флейти Пана (І.Мацелюх), відео-менінгу (Є.Герзанич), фортепіано (О.Стрілецька). Підтримував усе це музичне дійство струнний квартет «Dissonanse» на чолі з Т.Драник.

Спричинивши значні переміщення населення в країні та світовому співтоваристві, війна суттєво вплинула й на світ мистецтва, змінивши параметри його функціонування та безпосередніх носіїв культурного коду, створивши й нові форми функціонування художніх структур у традиційних концертних установах країни, активізувавши формування нових мобільних осередків, здатних швидко оновлювати власний репертуар і вести широку концертну практику, як це помітно на прикладі рівненської філармонії, в якій Академічний камерний оркестр і струнний квартет якісно наближають цю установу до локального художнього центру, у той же час відповідаючи на виклики часу.

Утім, подібне прагнення до камерності підтверджується й моніторингом концертних структур в інших регіонах країни, позаяк стан війни не дає змоги навіть у відносно спокійних локаціях реалізовувати інші форми. Та й камерність — саме той рівень, що дає можливість максимально розкрити глибину художнього твору, акцентуючи увагу на деталях, окремих його нюансах тощо, тобто всьому тому, що не помітно під час виконання маршової чи бравурної музики загалом. Камерність, зосередженість висловлення найбільшою мірою відповідає, власне, ментальності українців. Не дарма ж епоха Бароко з її тотожними характеристиками залишила чи не найбільше пам'яток саме в Україні.

Зважаючи на те, що учасники цього заходу беруть участь в аналогічних художніх імпрезах, організованих упродовж концертного сезону у Луцьку, Києві, Чернівцях та інших «органних» центрах, до яких додаються лише нові виконавці з іншим концертним рядом, ефект від його проведення достатньо помітний, позаяк підтверджує високий рівень національної художньої школи та її широкі міжрегіональні і міжнародні культурні комунікації, сприяючи таким чином інтеграції України до спільного європейського культурного простору. Та й з суто з пізнавальної точки зору фестиваль цікавий вже тим, що демонструє еволюцію не лише художніх уподобань публіки, але й самого Органу. Адже створений ще у III ст. до н. е. як водяний інструмент (gidravlos), що виконував функцію вказування лише «основного тону», він еволюціонував від сакрального інструменту, що супроводжував порядок церковної служби у різних християнських конфесіях і храмах, до цілком самодостатнього музичного інструменту з надзвичайно широкими можливостями світського музикування. Та й надзавданням цьогорічного фестивалю, на думку організатора, є створення свята духовності та *культурного порозуміння*.

Волинська газета, 2023 рік.
25 серп. С. 4.

УСТАНОВА КУЛЬТУРИ В ПРОСТОРІ СУЧАСНОГО МІСТА

Війна не лише знищила певну частину матеріально-технічної бази національної культури, але й помітно вплинула на перегляд багатьох усталених форм життєдіяльності соціуму, стимулювавши появу низки інших, що найбільш відповідають наявним обставинам. Не є виключенням і сфера професійної культурної діяльності. Утім, якщо зі сферою, до прикладу, інструментального вико-

навства більш-менш усе зрозуміло, позаяк її носії залишаються прихильниками сталих форм позиціонування митця у сучасному культурному просторі і це радо сприймається публікою, хоча й тут виникло безліч ефективних форм не лише презентації конкретного культурного продукту, але й самої творчості, пов'язаної із застосуванням нових виражальних засобів підготовлених як відповідь на соціальний виклик, то інші організаційні форми культурної творчості, як от, музей, й надалі продовжують пошук адекватних сучасності дій. І в цьому контексті наголосимо на двох помітних регіональних музейних комплексах: рівненському «Євро-Арт» та луцькому музеї Корсаків.

І перший, і другий – є приватними структурами, а відтак у їх організаційно-культурній діяльності найбільш помітні соціальні акценти, на яких не часто акцентує увагу мережа «державної культури». Адже сучасний глядач з'явиться в установі лише за умови її оригінальності та відповідності його художньому смаку.

У цьому плані останню виставку «Ті, хто йдуть: 23 незгодних» у галереї «Євро-Арт»» (9.06), як і більшість аналогічних експонувань, проведених останнім часом, можна розглядати саме під цим кутом зору. І хоча відбір полотен до нинішньої презентації викликає чимало запитань до принципів організації демонстрації, адже поряд із справді видатними арт-експонуваннями І.Марчука, Р.Сельського, А.Горської, О.Заливахи, В.Дубовика, зокрема й представника з іншого культурного ряду – Д.Бурлюка, які, в контексті духовної ситуації радянської доби, несли значний національний сегмент, спрямований на спротив пануючим ідеологічним стереотипам, уміщено роботи молодих рівненських художників (Л.Дахова), хоча й оригінальних за формою та сутністю презентації з погляду сьогодення, однак явно не причетних до «незгодних» в ідеологічному сенсі, який традиційно пов'язуємо з шістдесятниками, тобто покоління митців 60-х років XX століття.

Однак і в першому, і в другому випадках маємо справу з пошуком організаторами (власниками) установи («Євро-Арт») нового підходу до використання експозиційних площ для реалізації чи просування у суспільну свідомість певної сучасної ідеологічної доктрини, що має виразні духовні паралелі з національною історією.

Натомість музей родини Корсаків іманентно замислювався як центр експонування культурного продукту, обрамленого бізнесовим сегментом, найбільш відповідного художнім смакам його засновників, рівень духовних потреб, інтелект та соціальна позиція яких явно перевищує бажання створення лише центру для колекціонування та популяризації.

І в цьому плані його діяльність, як й організаційно-культурні дії низки інших аналогічних приватних зібрань у регіональному просторі сьогодення (музей скульпторки Т.Бриж чи музей народної іграшки В.Кисиленко – на Рівненщині, як й тотожних – на Волині зі значно меншим сальдо культурного розголосу), є свідченням бажання знайти не лише місце цій структурі у просторі духовної практики конкретної локації, але й позиціонувати певну духовну платформу її власника чи засновника. Тож 5-річна експозиційна практика цього центру виходить далеко за межі погляду на музей як центр експонування традиційних артефактів, сформованих за відповідним «класичним» зразком і більше відповідає духу експерименту.

І в нинішніх умовах його незначний склад співробітників-однодумців демонструє небачену ініціативу: на площі в 12,5 тис. м2 розміщено 15 експозиційних зал, загальна колекція яких нараховує понад 4 тис. експонатів; у музейному комплексі одночасно демонструються твори понад 200 видатних українських митців та понад 800 арт-об'єктів. До складу комплексу входять художньо-меморіальний музей М.Кумановського, музей промислового дизайну, музей науки і техніки, галерея стріт-арту «Поліхрома», молодіжна арт-платформа «Enter», арт-кафе «Вандервіль», де експонуються колекції робіт Е.Андрієвської, бібліотека мистецької літератури та сувенірний магазин, функціонування яких забезпечується *виключно приватною ініціативою*. А серед експериментальних художніх робіт, що виконуються нині в установі, – найбільший у світі живопис на полотні «Космогонія» (з грецької – народження) (висота картини – 10 м., ширина – 200 м.) українського митця П.Антипа. При цьому всі кошти, зібрані установою за час війни, повністю передаються на потреби ЗСУ.

Тож і в мережу закладів культури, й музеїв зокрема, має прийти економічний розрахунок. І приватний сектор економіки це вже демонструє повною мірою. Адже державний сегмент культури, маючи майже 100% фінансування фонду заробітної плати й значний відсоток оплати кому-

нальних послуг, ледь жевріє, тоді як приватний сектор усі питання власної життєдіяльності вирішує сам, незважаючи на всі суспільні виклики. Утім культурний, не кажучи вже про економічний ефект їх діяльності полярно різний. Інакше кажучи, економічна криза – не лише трагедія для галузі. Це і нові можливості для її переформатування. Це – час появи нового типу фахівця, здатного адекватно реагувати на виклики сьогодення, демонструючи якісний культурний продукт на підставі потужної міжрегіональної комунікації. Це – і нова можливість для вищої школи знайти себе у просторі освітніх пропозицій.

Волинська газета, 2023 рік.
23 черв. С. 4.

КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАХІДНОМУ ПОЛІССІ: ДОСВІД РІВНОГО

Культурний простір західноукраїнських міст швидко трансформується під нові суспільні виклики: значну кількість тимчасово-переміщених осіб, які поступово адаптуються під нові реалії і наявний святково-обрядовий календар, стимулюючи організаційну діяльність й місцевих структур; «змішаний» режим навчання у мережі ЗВО і пошук нових форм впливу на молодіжну аудиторію; розробку чи запозичення оригінальних форм між культурної комунікації, за допомогою яких можна суттєво розширити потенціал сфери вільного часу тощо. Одним словом, – суспільний виклик майже завжди породжує соціальний відгук.

Тож відсутність художнього музею в місці не зупиняє ініціативу тих, хто має *що* сказати освіченій публіці. І в цьому плані низка експонувань, проведених останнім часом в обласній бібліотеці та галереї «Євро-Арт» дають всі підстави стверджувати, що наше місто, попри воєнний стан, складні суспільно-політичні та психологічні сегменти у суспільстві, продовжує продукувати якісні художні контенти, консолідуючи митців, формуючи художніх критиків, а відтак – і підвищує загальний рівень художньої культури його мешканців, впливаючи певним чином і на його патріотизм.

Спробую дати невеличкий коментар останнім культурним подіям: пам'ятаючи, що будь-який талант формується низкою складових, серед яких – професійна освіта, багаторічні стажування під керівництвом видатних педагогів, мандри з можливістю широкого обговорення наявних проблем у середовищі фахівців та широка публічна практика, в процесі яких здобувається не лише художній досвід, але й нові враження, опановуються мистецькі техніки, які сповідують у своїй творчості колеги. Саме ці складові й характеризують взятих до розгляду митців.

Започаткована в давньоєгипетських настінних розписах, акварель, відштовхнувшись від біблійних сюжетів і книжкових ілюстрацій, увійшла у XX ст. самодостатнім видом образотворчого мистецтва, а сформована творчістю художників-акварелістів Литви, Латвії, Естонії, України, Грузії, Молдови, Азербайджану, Узбекистану і Вірменії, вона у 70-90 роках цього ж століття набула статусу живопису. Й нині цей жанр упевнено торує власний шлях у мистецтві, маючи й на Рівненщині його визнаних представників в особах О.Бобришева та В.Гвоздинського.

Стосовно останнього, то можна стверджувати, що якісна художня школа (Харківський художньо-промисловий інститут), помножена на багаторічне стажування в Чехії в групі митців на чолі з Народною художницею СРСР Т.Яблонською (Седнев, 1974 р.), де й було створено десятки робіт, що експонувалися на багатьох виставках, допомогли йому знайти себе у просторі сучасної культурної практики як справді оригінального майстра й акварелі.

Нагадаю, що в місті успішно позиціонують її лише два аквареліста, що здобули фахову освіту в промисловому центрі України – Харкові (О.Бобришев і наш експонент), однак зберегли у своїй творчості не промислові сегменти потужного міста, а переважно лірику Західної України, Криму чи старовинних європейських містечок. Тож експонування 40 акварельних, як і демонстрація інших художніх робіт, виконаних у різних мистецьких техніках, в обласній бібліотеці, вперше, серед іншого, зробила традиційне приміщення цієї установи зовсім іншим, наповнила його світлом художньої палітри митця, помітно збільшила й кількість відвідувачів цієї установи.

Потрібно віддати належне й власниками «Євро-Арту» (Аллі та Леоніду Волощунам),

адже їх галерея нині стала справді унікальним центром понад 10-літнього професійного спілкування майстрів мистецтв регіону, перетворилася на оригінальне зібрання художніх експонувань, місце концентрації численних каталогів митців, книг, відгуків про їх творчість тощо. Та й запрошення до зустрічі з мистецтвом оригінальних осіб, — це також важливий крок до успіху — галереї — позаяк на її майданчиках постійно демонструється чимало вартісних полотен, є змога поспілкуватися безпосередньо з майстрами чи художніми критиками; *та митців* — адже саме тут концентрується художньо освічена публіка, здатна стимулювати їх подальшу творчість.

І в цьому плані експонування Народного художника України Золтана Мички «Хто ти є?» за участі його дочки (28.04) стало справді художнім відкриттям останнього часу.

Завершивши навчання у знакових постатей західноукраїнського образотворення (Е.Контратовича, А.Коцки, Ю.Герца, В.Микити), він пройшов традиційний шлях багатьох митців — від співробітника художньо-виробничих майстерень до директора Мукачівської картинної галереї. У результаті — 114 персональних та колективних виставок; картини у багатьох музеях світу, високий статус і резонанс у регіональному просторі, позаяк яскрава кольорова гама завжди вирізняє будь-якого митця, чиє творче життя пов'язане з унікальним соціокультурним простором Закарпаття, — це головний творчий підсумок його життя.

«Закарпатський живопис — це завжди свято» — така думка неодноразово звучала з уст багатьох із тих, хто був присутнім на відкритті експонування. Тож 32 полотна, пропоновані на перегляд місцевій публіці, — це ще одна можливість долучитися до багатонаціонального простору України, усвідомити себе її часткою, зайвий раз замислитися над глибиною авторської думки, екстраполювавши її у сьогодення — «Хто ти справді є!?».

....«Тіні забутих предків» (1979 р.), «Трагічний вівтар» (1990 р.), «Кристалізація думки», «Тисячолітній шлях», «Історія православ'я на Закарпатті» (2000 р.), «ХХ століття. Доля» (2012 р.), «Вічність», «Пугало Європи» (2014 р.) і «Сильні духом» (2015 р.), — далеко не повний перелік складових цієї симфонії в кольорі. Це, поза сумнівом, свято душі, огорнуте філософією національної культури!

Волинська газета, 2023 рік.
№ 19 (1435). 10 трав. С. 6.

АНСАМБЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ ХОРОВОЇ КАПЕЛИ «ОРЕЯ» ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ ЗНОВУ В РІВНОМУ: ВРАЖЕННЯ ВІД КОНЦЕРТУ

Зважаючи на інтенсивність відвідування концертно-видовищних установ міста та кількість слухачів у їхніх залах, слід відзначити, що високий художній смак рівненської публіки, присутньої, до прикладу, в органній залі обласної філармонії, є важливим показником якості репертуару та виконавських можливостей художнього колективу чи окремого митця, чий виступ заплановано на цьому майданчику.

Тож житомирський муніципальний Академічний хор «Орея» вже чимало років користується незаперечним авторитетом у місцевої публіки. Цьому є декілька причин: з одного боку, він входить до трійки найавторитетніших хорових колективів світу, чиї виконавські можливості перевершують сподівання будь-якого найвибагливішого поціновувача чи експерта, залишаючи позаду безліч відомих професіональних художніх структур багатьох країн світу. Причиною цього є хорові композиції, обрані для виконання, професійне аранжування яких здійснено переважно її керівником — Олександром Вацеком — видатним організатором світових хорових асамблей у Кореї, Німеччині, Японії, чи його українськими однодумцями — Г.Гаврилець, М.Гобдичем, Л.Войцехівською, В.Якимцем та К.Деркач.

Маючи феноменальні організаційно-художні здібності, схильність до широкого творчого експерименту з виведення людського голосу за, здавалося б, межі його технічних можливостей та будучи визнаним керівником світових хорових конкурсів, а не лише *фестивальних імпрез*, він має добру нагоду знайомити свій колектив із репертуаром, творчою манерою, технологічними та технічними

сегментами сучасних досягнень у вокально-хоровій сфері. Тому «Орея» вже чимало років, завдячуючи саме О.Вацеку, входить до складу найкращих хорових структур світу, якісно презентуючи Україну як республіку з глибокими хоровими традиціями і вокальним потенціалом. Не маючи обмежень у репертуарі й виконавських можливостях, цей колектив здатен здійснити будь-яке перепрофілювання власної концертної практики і стати високим зразком інтелектуальної творчості, незважаючи на будь-які виклики сьогодення.

З іншого боку, сформувавши цей справді унікальний хоровий конгломерат у форматі муніципальної концертної організації, він підтверджує високу зацікавленість й місцевого керівництва сучасним мистецтвом. Адже для існування подібної творчої системи потрібно безліч речей: запрошення на «разові» репетиції та концерти виконавців з унікальними фізіологічними вокальними можливостями, потужне інженерно-технологічне забезпечення звукової палітри концерту, не кажучи вже про безпосередній репетиційний процес, який також суттєво розширює сприйняття художнього колективу як сталої чи традиційної виконавської структури в питаннях розміщення учасників на сцені, склад і розташування яких створює відповідний квадро-стереофонічний ефект та вже навіть цим докорінно змінює уявлення про потенційні можливості найдосконалішого музичного інструменту — людського голосу.

До речі, різдвяна концертна програма в Органній залі Рівного (31.01) виконувалася фактично чоловічим складом хору, зважаючи на виїзд жіночої групи за межі країни через запроваджений надзвичайний стан. Але навіть беручи до уваги наявний репертуар, сформований під інтереси регіональної публіки, О.Вацек запропонував їй унікальні музичні твори з синтезу світової класики авторства українських, польських та болгарських композиторів: В.Сильвестрова, Г.Гаврилець, О.Тарасенка, Д.Хрістова, Іллі-Романа та Богдана-Мойсея Дроздів, низку композицій в його власній транскрипції, зокрема й духовних («Kyrie eleison». Псалом 134 «Хваліте ім'я Господнє», «Пречистая Діва», «Misa Criolla») та обробок народних пісень («Ой ходять пави», різдвяні колядки «Святий вечір», «Нова радість стала», «У Віфлеємі стала новина», а також «Там на горі, на Маківці», «Ой у лузі червона калина», аранжувань гурту «Ноел» у редакції Л.Войцехівської та О.Вацека «Ой давно, давно», а також низку колядок із репертуару «Піккардійської терції» тощо), підтверджуючи факт того, що народні перлини в аранжуванні професіонала вічно житимуть у людській слуховій пам'яті, адже Майстер такі обробки здійснює, виходячи з глибокого розуміння культурного коду нації, власного художнього таланту й невичерпних музично-технічних можливостей цього колективу. І його репертуар є також специфічною формою реакції на сучасні полії, адже переконливо формує гордість за художні можливості українських майстрів мистецтв.

День, 2023 рік. лют.
Сайт видання.

РОЗДІЛ IV.

ВИПУСКНИКИ КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА*

За час існування кафедри (тобто з моменту, коли колектив співробітників розпочав підготовку фахівців напряму «Організатор-методист культурно-освітньої роботи» (1976 р.), перший випуск яких відбувся у 1980 р.), підготовлено майже 3000 фахівців, що працюють переважно у закладах культури і мистецтва (значна їх частина є керівниками телевізійних (авторських) програм на центральних каналах ТБ, очолює відділи в національних історико-культурних, історико-меморіальних, історико-археологічних заповідниках, або їх окремі структури, клубні установи (зокрема й «нічні» клуби), бібліотеки, музеї, відділи в архівних установах, народні театри, ЗОШ, ДМШ, місцеві радіо – та телеканали), навчальні заклади різних рівнів акредитації, працює в управлінській ланці України у розмаїтті її виявів та культурній сфері далекого зарубіжжя (США, Італія, Єгипет, Німеччина, Польща, Чехія, Фінляндія, росія тощо). Після 2022 року «іконокультурний аспект» лише розширився.

Останнім часом (із 2017 р.) чимало випускників кафедри, у зв'язку з розпочатою реформою місцевого самоврядування, увійшло до керівних органів об'єднаних територіальних громад (ОТГ), або залишилися на керівних посадах у закладах культури (управліннях чи відділах культури обл/райдержадміністрацій) і успішно реалізують себе й у цій сфері (А.Поліщук, О.Сьох, М.Приймачук, Н.Квітницька, К.Крупіч (Наумець), О.Жерелик (Фарович), О.-Д.Фарович, О.Довгун, О.Дзиндра, О.Прилуцька, О.Василюк, О.Гармадій, Ю.Кравчик, І.Славута, Ю.Карпович, А.Остапчук та ін.). Є серед них і ті, що місцем власної самореалізації обрали приватні фірми, або їх створили самі, приміром: розважальний комплекс-студія повітряної акробатики «СОВА» (С.Сова), весільна агенція «Стильне свято» (О.Ткач-Цапук), чи працюють у мережі готельно-ресторанних комплексів у м. Анталія (Туреччина, А.Вітошко), «Транс-М», м. Здолбунів (Лось М.Я.); «Омега-Оржів» (І.Мозгова), Генеральній дирекції з обслуговування іноземних громадян (В.Ступак) та ін. Але, на жаль, частина з них, завершивши навчання на І (бакалаврському) освітньо-кваліфікаційному рівні, виїхали за межі України (найбільш активно, у 2017-2019 рр.).

Серед наших випускників є й відомі в Україні особистості, що посідають керівні щаблі не лише у сфері культури, але й економічних чи силових структурах країни. Значна їх частина – депутати місцевих рад, що взяли на себе функції організації тих суспільних перетворень, які розпочалися в країні; є серед них і лауреати всеукраїнських і міжнародних конкурсів, фестивалів пісенного мистецтва чи інших форм художньої самореалізації.

У цьому розділі вказано посади, виходячи з факту надходження інформації про того чи іншого випускника. Чимало з перерахованих нижче осіб у даний час знайшли себе вже на інших посадах чи сферах діяльності і не лише в Україні, але й далекому зарубіжжі. Інформація про випускників кафедри представлена і на нашому сайті. Утім, навіть за запропонованим переліком цих посад можна скласти достатньо повне уявлення про напрями роботи колективу кафедри, систему підготовки фахівців та сферу творчої самореалізації її випускників, а також їх професіональний рівень. Отже:

– **Величанська С.В.** – 1986-1989 рр. – завідувачка відділу ПК «Жовтень» (м. Тернопіль), 1989-1992 рр. – директор бюро послуг «Дозвілля» ПК «Березіль», 1992-1994 рр. – директор ММП «Жайвір» (м. Тернопіль), 1994-2006 рр. – начальник Управління культури і мистецтв Тернопільської міської ради, 2006-2009 рр. – головний спеціаліст, завідувач сектору 2, заступник начальник відділу 3; відділу у справах сім'ї та молоді головного управління туризму, сім'ї, молоді та спорту Тернопільської ОДА; 2009-2011 рр. – завідувач сектору Державного департаменту захисту прав дітей та усиновлення Міністерства України у справах сім'ї та молоді (Київ), 2011-2018 рр. – завідувач сектору, заступник начальника управління, начальник відділу 2, заступник начальника відділу 3 Департаменту моніторингу рівних прав і свобод Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, 2018-2021 рр. – начальник Управління 1, директор Департаменту моніторингу рівних прав і свобод Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; з 2022 р. – керівник міжнародної благодійної організації «Ромський жіночий фонд» «Чіріклі». Заслужений діяч мистецтв України.

– **Губанов О.В.** – журналіст, заступник директора телерадіокомпанії «Рівне-1» (1998-2001 рр.), директор виробничо-комерційної кампанії «Міст-Сервіс і К» (2001-2006 рр.), заступник Голови Рівненської обласної державної адміністрації з гуманітарних питань (2010–2014 рр.). Ініціатор низки реалізованих в області оригінальних культурно-мистецьких проектів (міжнародний кінофестиваль «Рівненська брама», громадське об'єднання «Стратегічна рада міста», «Музей бурштину», «Малі міста – великі враження» – рівненський варіант та ін.).

– **Філінюк В.Р.** – після низки посад у галузі культури, які стимулювали здобуття вищої освіти на нашій кафедрі, – генеральний директор ВАТ «Славута-папір» та засновник інших фірм, зокрема «Філін» (м. Славута, Хмельницька обл.); кандидат економічних наук, заслужений працівник культури України, депутат Хмельницької обласної ради декількох скликань, Голова (заступник у різні роки) Бюджетної комісії цієї ж ради.

– **Барановський М.І.** – генеральний директор ТозОВ «Рівне-Турист».

– **Корзун В.** – заступник генерального директора ТозОВ «Рівне-Турист».

– **Давидюк П.П.** – начальник управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації (2004–2006 рр.), директор Рівненського державного музичного училища РДГУ (2006–2010 рр.), Голова профспілки працівників культури Рівненщини (з 2010 р.), Заслужений працівник культури України.

– **Глеба Ю.Ф.** – 1985-2005 рр. – начальник Іршавського міського відділу культури; 2006-2017 рр. – начальник управління культури і туризму Закарпатської обласної державної адміністрації; з березня 2017 р. – директор Мукачівського Академічного музично-драматичного театру. Заслужений працівник культури України.

– **Терещук (Остапчук) Г.** – заступник начальника управління культури і туризму Волинської обласної державної адміністрації (м. Луцьк, 1998-2018 рр.).

– **Власюк І.М.** – викладач кафедри музично-теоретичних дисциплін ВНУ ім. Лесі Українки, заступник директора Волинського (Луцького) обласного Академічного музично-драматичного театру.

– **Зайцева Е.** – Заслужений діяч мистецтв України, лауреат премії Національної Спілки театральних діячів України ім. Ф.Нірода, головний художник Закарпатського Академічного музично-драматичного театру ім. братів Шерегіїв.

– **Крет (Майданська) Н.** – заступник директора КЗ «Рівненський Академічний музично-драматичний театр» РОР, Заслужений працівник культури України.

– **Сльоза А.** – менеджер Центру дослідження громадської думки Разумкова (Київ).

– **Шумарова М.** – арт-менеджер вокального етно-гурту «Дуліби» Рівненської обласної філармонії і солістка цього ансамблю. Учасниця низки волонтерських програм за межами України, спрямованих на пошук коштів для ЗСУ (2022-2023 рр.).

– **Клочко М.** – актриса КЗ «Рівненський обласний Академічний музично-драматичний театр» Рівненського обласної Ради.

– **Боровець І.В.** – завідувачка літературно-драматичним відділом КЗ «Рівненський

ОАМДТ» РОР (випускниця магістратури спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», 2023 р.).

– **Гукова А.** – учасниця шоу-балетів «Events licosta» Waldorf Astoria Dubai Palm Jumeirah, Dubai (2023 р.), «Formula One» Yas Marina Circuit, Abu Dhabi (2023 р.), а також «Be-free» show-ballet Academy mice, Antalia, Turkish (2021, 2023 рр.); «Portal» show-ballet Event+ Antalia, Turkish (2022 р.).

– **Марущак М.** – художник зі світла КЗ «Рівненський обласний Академічний театр ляльок» РОР (випускник магістратури кафедри, 2014 р.).

– **Обарчук А.О.** – директор Інституту дослідів Волині КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради. Автор монографії «Межиріч Корецький». Із 2012 року живе і працює у Польщі на посаді проект-менеджера фірми «Бурда менеджер інтернешнл» (Варшава).

– **Федоришин М.В.** – директор Культурно-археологічного центру «Пересопниця» (2009-2018 рр.), член обласного відділення Національної Спілки краєзнавців України, заслужений працівник культури України, організатор понад 20 Міжнародних фестивалі традиційної народної культури «Коляда»; власник унікальної колекції Біблії понад 100 мовами світу, що знаходиться у цьому Центрі. Закінчив аспірантуру (заочно) кафедри культурології та менеджменту соціокультурної діяльності СНУ ім. Лесі Українки (2016 р.). Із 2022 р. – директор літературного Музею У.Самчука. Публікується в регіональній періодиці.

– **Арабський В.** – підполковник, оперуповноважений відділу № 6 Управління СБУ по Рівненській області (до 2017 р.).

– **Ботвінко В.** – підполковник, заступник начальника міського Управління внутрішніх справ (м. Рівне).

– **Приймак В. П.М.** – підполковник, заступник командира військової частини № 61217 із політичних питань**. У цій в/ч на посаді в/о командира взводу проходив дійсну військову службу (з 7.11.1978 по 1.08.1979 рр.), після завершення шестимісячного спеціального навчання у в/ч 33136, курсант В.Г.Виткалов.

– **Приймак В.** – підполковник, заступник начальника Рівненського обласного військового комісаріату з мобілізаційної роботи.

– **Чеплаков С.О.** – підполковник, начальник 42 гарнізонного Будинку офіцерів (м. Старокостянтинів Хмельницької обл., випускник магістратури кафедри, 2018 р.).

– **Волівач Ю.О.** – старший лейтенант, начальник військового клубу в/ч А 41712, що дислокується в м. Шепетівка.

– **Холод П.Р.** – ст. лейтенант, заступник начальника полігону в/ч А 4152 (Рівненщина).

– **Сверлюк Ю.** – старший лейтенант, співробітник Управління Національної поліції (м. Рівне).

– **Ступак В.** – керівник відділу Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв (Рівненське відділення) (випускник магістратури кафедри, 2023 р.).

– **Калінкіна О., Назаренко О., Лисенко Н., Кириченко О., Щукіна Ю., Радунь О., Євтушенко Н.** – майстри спорту України, основний склад студентської жіночої збірної команди з волейболу «Полісянка», створеної в РДІК на базі кафедри (Суперліга України, 1994–1998 рр.). Частина з них – члени Національної збірної України. Головний тренер – завідувач кафедри фізичної культури і спорту РДІК, викладач-сумісник кафедри, доц. Прокопович В.М. Команда – переможець міжнародного рейтингового турніру у Бельгії (1997 р.).

– **Євтушенко Н.** – майстер спорту України, капітан жіночої збірної команди з волейболу «Полісянка» (РДІК). У 1997–1999 роках – член Національної збірної команди Франції з волейболу. У даний час проживає у Франції.

– **Кулаковська І., Кучина Н.І.** – майстри спорту України з плавання, члени Національної збірної України, неодноразові чемпіонки України з плавання, переможці та учасники низки міжнародних рейтингових чемпіонатів (Італія, Іспанія, Росія).

– **Бондарчук Ю.** – теле-ведуча (ТВ «Київ», «Максі-ТВ»), генеральний продюсер телеканалу Продакшен «П'ять зірок» (Київ).

– **Фоменко М.** – журналіст, відповідальний секретар Рівненського обласного відділення Національної Спілки журналістів України.

– **Гордич В.** – журналістка, співробітник (ведуча авторських народознавчих програм та новин області) Рівненського обласного телерадіокомітету.

– **Вальд Б.Е.** – випускник магістратури кафедри (2019 р.) – копірайтер, редактор сторінки

новин на сайті (м. Рівне), з 2022 р. – кореспондент газети «Українська правда».

– **Ніколаєва (Белаш) К.** – спеціаліст зі сторітеллінгу, журналістка (м. Київ).
– **Литвин Д.О.** – випусковий редактор радіо «Радіо-Ритм», ведуча радіо- і телепрограм на каналі ISTV (м. Рівне).
– **Червінська О.М.** – головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Державного архіву Рівненської області.
– **Хлопак Т.М.** – завідувач відділу апарату управління Рівненського міськвиконкому.
– **Ковальчук (Грицан) Г.В.** – начальник відділу клубних закладів Управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації.
– **Калітинський Ю.М.** – начальник відділу охорони культурної спадщини Управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації, заслужений працівник культури України.
– **Гайдук О.** – завідувач відділу народної творчості та аматорського мистецтва Закарпатського обласного організаційно-методичного центру культури.
– **Ігнатьєва (Галабурда) О.В.** – начальник відділу Рівненської обласної торгово-промислової Палати (випускниця аспірантури кафедри, з. ф. н.), директор академії фінансової грамоти (Рівне).
– **Волощук Н.** – провідний спеціаліст відділу регіональної культурної політики Управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації, Голова обласного відділення Національної Спілки кобзарів України.
– **Жук Н.** – провідний спеціаліст відділу клубних закладів Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації.
– **Погоріла (Ревчук) С.** – 2012-2016 рр. – керуюча справами Бородянської селищної ради, 2016-2021 рр. – начальник організаційного відділу Бородянської райради Київської області; з 2021 року – завідувач відділу надання соціальних послуг КУ «Центр надання соціальних послуг».
– **Ревчук П.С.** – директор Тетіївського МБК, директор ДМШ, державний виконавець Тетіївської державної виконавчої служби, начальник Бородянської ДВС Київської обласної ДВС.
– **Адамчук К.Д.** – ст. науковий співробітник Національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви» (смт. Пляшева, випускниця магістратури, 2018 р.).
– **Капінос Т.Е.** – ст. науковий співробітник Почаївського історико-художнього музею Кременецько-Почаївського національного історико-архітектурного заповідника (випускниця магістратури, 2018 р.).
– **Остапчук Г.** – ст. науковий співробітник Дубенського національного історико-культурного заповідника, випускниця магістратури кафедри спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (2022 р.).
– **Бондар Д.І.** – ст. науковий співробітник Кременецько-Почаївського національного історико-архітектурного заповідника (випускниця магістратури, 2018 р.), помічник режисера документального фільму «Червоний», відзначеного на ІІ міжнародному кінофестивалі «Місто мрії» (Рівне, 2018 р.).
– **Морозова О.В.** – завідувач сектором давньої історії відділу історії України, КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.
– **Бондар А.** – начальник відділу культури і туризму Коростишівської районної державної адміністрації (Житомирська область)
– **Дубінчук В.** – начальник Житомирського районного відділу культури і туризму Житомирської райдержадміністрації.
– **Джус С.М.** – начальник відділу культури і туризму виконавчого комітету Шепетівської міської ради Хмельницької області.
– **Жерелик (Фарович) О.С.** – начальник відділу культури виконавчого комітету Самбірської міської ради, викладач фахового коледжу культури і мистецтв м. Самбір.
– **Ковальчук М.** – начальник відділу культури і туризму Володимирецької райдержадміністрації Рівненської області.
– **Катеринник Н.М.** – начальник відділу культури і туризму Демидівської райдержадміністрації Рівненської області.
– **Ліщинська В.** – начальник відділу культури і туризму Здолбунівської райдержадміністрації
– **Мартинюк Т.М.** – начальник відділу культури і туризму Березнівської районної державної адміністрації (Рівненська обл.). Із 2018 р. – науковий співробітник КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» обласної ради.

– **Обрусник В.С.** – начальник відділу культури і туризму виконавчого комітету Варашської (Кузнецовської) міської ради (Рівненська область).
– **Ханзерук В.В.** – начальник відділу культури і туризму Шацької районної державної адміністрації (Волинська область), заслужений працівник культури України.
– **Чорна Н.** – начальник відділу культури і туризму Сарненської районної державної адміністрації.
– **Шумик О.І.** – начальник Іваничівського районного відділу культури і туризму (Волинська область).
– **Галас Л.С.** – начальник відділу культури і туризму Берегівської районної державної адміністрації Закарпатської області, заслужений працівник культури України. 8 років на громадських засадах працював на посаді заступника Голови сільської ради с. Вари. Випускник кафедри 1993 р.
– **Кондратюк Н.** (із 2018 р. – у Польщі), **Чуб Г.** – провідні спеціалісти управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому (випускниці 2016 р.).
– **Хандрук О.О.** – провідний спеціаліст Здолбунівського відділу культури і туризму Здолбунівської райдержадміністрації.
– **Кальчук Г.М.** – провідний спеціаліст відділу культури і туризму Рівненської райдержадміністрації.
– **Сенюта М.** – провідний спеціаліст Управління культури і туризму Луцького міськвиконкому.
– **Филипчук А.** – завідувачка відділу культури і туризму Демидівської райдержадміністрації Рівненської області.
– **Довгун О.** – інспектор відділу культури і туризму Баранівської райдержадміністрації (Житомирська обл.). Випускниця магістратури кафедри 2019 р.
– **Дзиндра О.** – начальник відділу культури, туризму, молоді і спорту та інформаційної політики Тростянецької об'єднаної територіальної громади (Львівська область). Випускниця магістратури кафедри 2019 р.
– **Славута І.Й.** – провідний методист (завідувач відділу, 2020 р.) Збаразького районного відділу культури, туризму і файдрайзингу Тернопільської області.
– **Радченя Т.Ф.** – головний спеціаліст (начальник) відділу культури і дозвілля Гощанської райдержадміністрації (випускниця магістратури, 2018 р.).
– **Перець А.А.** – провідний спеціаліст відділу культури і туризму Квасилівської селищної ради (випускник магістратури, 2018 р.) Рівненської області.
– **Гищак (Войтович) Г.** – провідний спеціаліст Самбірського районного відділу культури і туризму Львівської облдержадміністрації.
– **Талімончук В.І.** – директор міського будинку культури м. Шепетівка Хмельницької області.
– **Лакіда А.Ю.** – заступник директора з науково-методичної, культурно-масової та інформаційної роботи Шепетівського МБК (з 2021 р. – директор).
– **Лойко А.** – директор Радехівського сільського будинку культури Волинської обл.
– **Дубенчук В.П.** – директор міського будинку культури м. Коростень Житомирської області.
– **Кравчик (Михайлова) Ю.Ю.** – випускниця магістратури кафедри (2019 р.), науковий співробітник історико-меморіального музею Лесі Українки смт. Колодяжне (Волинська обл., із 2018 р.), директор Центру культури і дозвілля смт. Колодяже (з вересня 2019 р.). Переможець конкурсу краси «Волинська княжна» «II Віце-місс» (26.05, 2019 р., м. Луцьк, замок Любарта).
– **Бондаренко М.** – керівник клубу Коростишевської ТГ Житомирщини (2023 р.).
– **Гумен Ю.** – художній керівник Рівненського МБК «Текстильник».
– **Толмачова В.** – співробітниця Культурно-археологічного Центру «Пересопниця» (випускниця магістратури кафедри (ОПП «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 2020 р.).
– **Усик О.С.** – випускниця магістратури кафедри (2020 р.) – адміністратор дитячого розважального центру «Леопарк» ТРЦ «Злата Плаза».
– **Ляшенко М.** – випускниця магістратури кафедри (2019 р.) – адміністратор квест-кімнати «Logi kum» (м. Рівне).
– **Дубич К.В.** – доктор наук із державного управління, експерт Міжнародної Академії із соціальної роботи, професор Національного педагогічного університету (Українського державного університету, з 2022 р.) ім. М.П.Драгоманова (Київ).
– **Дем'янюк М.Б.** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філософії та політології

Хмельницького національного університету, письменниця і поетеса, член ВГО «Спілки християнських письменників» НСП України, лауреат літературної премії (2017 р.) за книгу-дослідження «Синергія гуманізму, етики та естетики як основа діяльності СХПУ», літературно-мистецького конкурсу ім. В.Нестайка (2019 р.).

– **Забута Т.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культурології і музеєзнавства (до 2011 р.). У даний час – доцент кафедри хореографії РДГУ.
– **Білявцева (Граб) О.В.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології (2003–2011 рр., випускниця аспірантури кафедри (д. ф. н.), наук. кер. – завідувач кафедри, проф. Виткалов В.Г.).
– **Борейко Г.Д.** – кандидат історичних наук (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент кафедри театральної режисури РДГУ, докторант НАКККіМ.
– **Валентюк І.** – кандидат економічних наук, доцент, докторант (2017 р.) Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана.
– **Гаврош О.** – кандидат мистецтвознавства, заступник директора з наукової роботи Ужгородського фахого коледжу образотворчого мистецтва ім. А.Ерделі.
– **Грицишин Н.С.** – кандидат педагогічних наук, директор Львівського коледжу культури і мистецтв (до 2017 р.), Заслужений працівник культури України.
– **Грицак Т.І.** – доцент НАКККіМ, декан Рівненського факультету підвищення кваліфікації працівників культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (2005–2008 рр.).
– **Кучина Н.І.** – кандидат історичних наук (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ (до 1.09.2020 р.) (випускниця спеціальності «Культурологія» – ІІ вища освіта).
– **Корнішева Т.Л.** – кандидат мистецтвознавства (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент, заступник декана факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету (Київ із 2022 р.).
– **Кутузова Г.І.** – кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології і менеджменту соціокультурної діяльності Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.
– **Лучанська В.В.** – кандидат педагогічних наук, професор Симферопольської філії Київського національного університету культури і мистецтв (до 2015 р.), докторант КНУКіМ.
– **Лук'янчук С.В.** – кандидат історичних наук, старший викладач Рівненського фахого аграрного коледжу НУВГіП.
– **Осташ (Галуха) Л.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету.
– **Охманюк В.Ф.** – кандидат мистецтвознавства (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), заступник директора (з липня 2018 р. – директор (декан) Інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки, з 2020 р. – професор, Заслужений діяч мистецтв України.
– **Прокопович Т.Ю.** – кандидат мистецтвознавства, доцент Інституту мистецтв РДГУ, докторант ЛНМА ім. М.В.Лисенка (перша випускниця аспірантури кафедри, наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).
– **Процик (Новосад) М.Г.** – кандидат мистецтвознавства, доцент Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника (м. Івано-Франківськ).
– **Полелюк (Коберська) Т.** – кандидат філософських наук, доцент Національного університету водного господарства і природокористування (НУВГіП, м. Рівне).
– **Плитус О.О.** – кандидат історичних наук, старший викладач Надвірнянського технічного коледжу Національного політехнічного університету України «Київський політехнічний інститут» ім. І.Сікорського (м. Надвірна) (випускниця магістратури).
– **Сандуляк І.Г.** – кандидат історичних наук, доцент, докторант (2018 р.) Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, завідувач музею ЧНУ.
– **Смирнова Т.В.** – кандидат історичних наук (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент кафедри естрадної музики Інституту мистецтв РДГУ. Із 2019 р. – ст. викладач дитячої школи мистецтв № 7 м. Львова.
– **Стасюк Л.О.** – кандидат філософських наук, доцент Національного університету водного господарства і природокористування, докто-

рант (2017 р.) Житомирського державного університету ім. І.Я.Франка.

– **Соломко Н.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника.

– **Тюска В.Б.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ.

– **Котова-Олійник С.В.** – кандидат філософських наук, доцент Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (випускниця 2003 р.).

– **Юник В.** – кандидат педагогічних наук, доцент Тернопільського національного університету ім. В.Гнатюка.

– **Шумик (Черніговець) Т.І.** – у 1980-1990 рр. – завідувач циклової комісії культурно-дозвіллєвої діяльності Гадяцького державного училища культури. З 1990 р. – у штаті кафедри; дисертаційну роботу захистила у КНУКіМ (2002 р.); кандидат педагогічних наук, доцент (до 2011 р.). Із вересня 2011 р. – доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії факультету документальних комунікацій та менеджменту РДГУ.

– **Ясінський М.М.** – кандидат історичних наук (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент кафедри історії України МЕГУ ім. С.Дем'янчука (м. Рівне), докторант (із 2018 р.) Житомирського державного університету ім. І.Я.Франка.

– **Ян І.М.** – кандидат мистецтвознавства (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доктор мистецтвознавства, проф. НАКККіМ (із 2021 р.).

– **Маркевич Л.А.** – кандидат мистецтвознавства (2019 р., наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), завідувач кафедри хореографії РДГУ, доцент (із 2020 р.).

– **Гордеєв В.А.** – кандидат мистецтвознавства (2020 р.) (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.), доцент кафедри хореографії РДГУ (2023 р.).

– **Тарківська-Нагиналюк О.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методики їх навчання КВНЗ «Кременецька гуманітарно-педагогічна академія» ім. Т.Г.Шевченка ТОР.

– **Недзведська О.В.** – старший викладач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Національного університету «Львівська політехніка».

– **Гузій Х.В.** – старший викладач кафедри історії України Львівського національного аграрного університету (ІІ вища освіта).

– **Левенець М.В.** – викладач Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Т.Г. Шевченка (пошукувач кафедри, вийшло оголошення про захист) (наук. кер. – проф. Виткалов В.Г.).

– **Крисько Б.** – науковий співробітник Київського міжнародного інституту соціології (Рівненська філія).

– **Дмитрів З.** – завершив навчання в аспірантурі ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ.

– **Старенька О., Марута О., Ситай І.** – викладачі Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. С.Дем'янчука. **І.Ситай** – переможець всеукраїнського радіо-конкурсу журналістів «Калинові острови». Певний час працювала співробітником Рівненського обласного телерадіокомітету.

– **Бліхар (Сніжко) Лідія Потапівна** – ст. викладачка ПВНЗ «Інститут розвитку людини «Україна»» (м. Рівне). Із вересня 2022 р. викладач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ.

– **Цюлюпа Н.** – викладачка Інституту мистецтв РДГУ (до 2008 р.).

– **Морозов В.О.** – завідувач відділу інформації Рівненського центру підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

– **Томчук О.В.** – співробітниця Рівненського Центру підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (2009–2011 рр.) (ІІ вища освіта).

– **Корольчук О.Л.** – старший викладач Інституту мистецтв Східноєвропейського (Волинського) національного університету ім. Лесі Українки (пошукувач кафедри).

– **Левінська В.** – викладач університету м. Нюрнбергг (Німеччина), громадська діячка, член журі ІІ Міжнародного кінофестивалю «Місто мрії» (м. Рівне, 2017 р., спонсор ремонтних робіт в аудиторії кафедри № 39 корп. № 1 РДГУ).

– **Овчаренко І.** – викладач Українського Вільного університету (м. Мюнхен, Німеччина).

– **Крушельницький В.** – старший викладач Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

– **Мельник-Маньковська М.В., Промська О.Л., Ксьондзик І.І.** – викладачі Рівненського інституту слов'янознавства Київського сла-

вістичного університету (до 2016 р.) (випускниці магістратури кафедри).

– **Михайлов В.О.** – старший викладач Сімферопольського гуманітарно-педагогічного університету (АР Крим).
– **Купець Л.М.** – старший викладач кафедри культурології Львівського національного університету ім. І.Я.Франка.
– **Ващук Г.В.** – старший викладач кафедри історії України Рівненського державного педінституту (до 1998 р.) та культурології РДГУ (1998–2011 рр.); із 2018 р. – ст. лаборант кафедри всесвітньої історії РДГУ.
– **Глущук О.Г.** – старший викладач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (до вересня 2021 р.).
– **Смага Т.С.** – викладач кафедри культурології РДГУ (2004–2008 рр.), керівник гуртка художнього дизайну міського Центру творчості учнівської молоді (Рівненської міськради).
– **Локшук І.М.** – старший викладач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ, аспірантка Львівської національної академії мистецтв (випускниця магістратури кафедри).
– **Зозуля (Синюк) С.В.** – викладач Рівненської філії ПВНЗ «Європейський університет».
– **Касаткіна Л.С.** – заступник начальника відділу кадрів РДГУ.
– **Гребенюк Г.К.** – завідувачка лабораторією педагогічної майстерності РДГУ (до 2017 р.), в окремі періоди – викладач-сумісник кафедри.
– **Арабська (Бардабуш) В.І.** – старший лаборант кафедри хореографії РДГУ; значний період часу – викладач-сумісник цієї кафедри.
– **Волошина О.Г.** – заступник директора з навчальної роботи (директор – із травня 2017 р.) Дубенського фахового коледжу культури і мистецтв РДГУ.
– **Павлюк В.І.** – заступник директора із заочної форми навчання Рівненського фахового коледжу технологій і дизайну Національного університету водного господарства і природокористування.
– **Винарчик М.С.** – голова циклової комісії Культурно-дозвіллєвої діяльності Самбірського фахового коледжу культури і мистецтв.
– **Севостьянова Л.** – голова циклової комісії Культурно-дозвіллєвої діяльності, **Перхолюк О., Перхолюк У.** – викладачі вищої категорії Теребовлянського коледжу культури і мистецтв Тернопільської області.
– **Звінчук А.В., Симончук В.** – викладачі Дубнівського фахового коледжу культури та мистецтв РДГУ.
– **Глазунова Т.В.** – викладач-методист вищої категорії Львівського фахового коледжу культури і мистецтв.
– **Романів О., Фарович О.-Д., Фарович О.С.** – викладачі-методисти Самбірського фахового коледжу культури і мистецтв.
– **Здунюк С.** – викладач Новоград-Волинського фахового аграрного коледжу Житомирського державного університету ім. І.Я.Франка.
– **Мошківська (Хімчик) Н.Г.** – викладач-методист циклової комісії дисциплін культурологічного циклу Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв ім. І.І.Огієнка.
– **Литвинова В.** – викладач Новоград-Волинського фахового технічного коледжу.
– **Сокальська О.В.** – викладач-методист Херсонського фахового кооперативного економіко-правового коледжу.
– **Шпаковська М.** – старший лаборант кафедри гуманітарних дисциплін Українського державного хіміко-технологічного університету м. Дніпро. Із 2021 р. – викладач цього університету.
– **Степанюк Н.** – завідувач лабораторією кафедри документальних комунікацій та інформаційної діяльності РДГУ.
– **Костишин О.М.** – викладачка музично-теоретичних дисциплін КІ «Лановецька міська ДМШ» Тернопільської області.
– **Деркач І.С.** – викладач-методист, директора Дубровицької ДМШ (випускниця 2014 р.).
– **Шпак О.В.** – викладач Іваничівської школи-інтернату (Волинська обл.).
– **Онопрійчук Т.Д.** – здобула кваліфікацію культуролога за спеціальністю 034 «Культурологія», спеціалізації «Викладач теорії та історії культури» (2001 р.). Чимало часу працювала на посаді заступника директора з виховної роботи Квасилівського професійного ліцею Рівненської міської ради, викладаючи дисципліни культурно-мистецького спрямування. Нині (2021 р.) проживає в Києві та працює заступником директора Ліцею Київського міжнародного університету, викладає низку дисциплін історико-мистецького спрямування.

– **Міненко Т.В.** – старший науковий співробітник Художнього відділу КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради (РОКМ, РОР), ініціатор та спонсор перевидання книги М.Теодоровича «Опис церквей и приходов Волынской губернии» (2012 р.).
– **Солощук В.В.** – провідний науковий співробітник КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» обласної ради.
– **Садиров Д.** – заступник директора приватного «Музею унікальних мінералів» м. Дніпро.
– **Сандлер І.** – провідний науковий співробітник Меморіального музею ім. Лесі Українки (смт. Колодяжне, Волинська область).
– **Семенович О., Міньчук О.** – старші наукові співробітники, **Шаюн Н**. – науковий співробітник Художнього відділу КЗ «РОКМ» РОР.
– **Мельник (Веденко) І.** – завідувач відділу, **Гавловська К.** – науковий співробітник відділу науково-методичної роботи КЗ «РОКМ» РОР.
– **Дубіна Ю.** – науковий співробітник виставкового відділу КЗ «РОКМ» РОР.
– **Поченюк О., Бояр Н.** – наукові співробітники меморіального Музею Уласа Самчука КЗ «РОКМ» РОР (м. Рівне).
– **Оноприйчук Л.** – завідувач Відділу природи, **Ковальчик Г.М.** – наукова співробітниця КЗ «РОКМ» РОР. Остання з 2022 р. – у Словаччині.
– **Онопрійчук (Бачинська) А.П.** – головний зберігач фондів, Одолінська І.С. – зберігач фондів КЗ «РОКМ» РОР.
– **Перець О.М.** – науковий співробітник Радивилівського районного історичного музею (випускниця магістратури, 2018 р.).
– **Поперецька Л.В.** – науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника м. Дубно (пошукувач кафедри).
– **Воят І.О.** – науковий співробітник та зберігач музейного фонду КЗ «Корецький районний історико-краєзнавчий музей».
– **Орел О.І.** – завідувач відділу соціально-культурної роботи Полтавської міської бібліотечної системи (випускник 2014 р.);
– **Безкостий І.М.** – викладач Теребовлянського фахового коледжу культури і мистецтв, заступник директора Тернопільського профтехучилища № 4; **Гвоздик (Безкоста) Т.** – науковий співробітник КЗ «Тернопільський обласний центр народної творчості» Тернопільської обласної ради.
– **Гізун В.І.** – культорганізатор Рівненського міського Палацу дітей та молоді, викладач кафедри театральної режисури РДГУ за сумісництвом, Заслужений працівник культури України.
– **Білова О.** – арт-менеджер, екскурсовод галереї європейського живопису «Євро-Арт», викладач Рівненської дитячої художньої школи ім. А.І. Мартиненка (випускниця магістратури).
– **Уколова (Павлюк) М.Ю.** – викладач Рівненської дитячої художньої школи ім. А.І.Мартиненка (випускниця магістратури, 2017 р.).
– **Богдан (Денисюк) М.А.** – вчитель художньої культури та мистецтвознавства Люблинецького ліцею Волинської обласної ради (Ковельський р-н).
– **Васечко М.Ф.** – провідний спеціаліст КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської обласної ради (випускник магістратури, 2016 р.). Із 2018 р. – приватний підприємець.
– **Павлуш К.** – провідний методист Сарненського районного будинку культури.
– **Карпович Ю.В.** – директор Центру культури та дозвілля Висоцької сільської ради Дубровицького району Рівненської області.
– **Крупіч (Наумець) К.В.** – директор сільського клубу Костопільського району Рівненської області.
– **Сердюк Г.** – заступник директора КЗ «Рівненський міський парк культури та відпочинку ім. Т.Г.Шевченка» Рівненської міської ради.
– **Бабич І.О.** – інспектор Рівненського обласного відділення міграційної служби України.
– **Хрін В.Ф.** – член Національної Спілки письменників України (Тернопільське обласне відділення), директор Збаразького міського клубу.
– **Панасюк Т.І.** – завідувачка відділу культурно-масової роботи КЗ «Луцький Палац дітей та молоді» Луцької міської ради.
– **Попова Н.** – завідувачка відділу Здолбунівського районного Палацу дітей та молоді (Рівненська область).
– **Кричильська Т.М.** – директор Кричильського сільського Будинку культури (Сарненського р-ну).
– **Василюк О.М.** – завідувачка клубу с. Сварині Володимирецького району Рівненської області. Директор клубу залізничників м. Сарни (з 2020 р.).

– **Симонович І.** – директор Любитівського Будинку культури (Волинська обл.).
– **Сьох О.** – директор клубу смт. В.Омеляна (Рівненський район)[***].
– **Гармадій О.** – керівник Центру фінансово-господарського, навчально-методичного забезпечення закладів освіти і культури Розвадівської ОТГ Львівської області.
– **Ярмошевич (Клімчук) О.І.** – педагог-організатор ЗОШ № 28 (м. Рівне).
– **Бартош К.** – випускниця магістратури кафедри, 2020 р., педагог-організатор Глушицької ЗОШ Сарненського району (Рівненщина).
– **Прилуцька О.** – випускниця магістратури спеціальності 034 «Культурологія» (2021 р.) – директор клубу, переможець грантової (120.000 грн.) програми на благоустрій с. Мала Любаша (Рівненщина, 2020 р.) та у 2022 році здобула грант на 84.400 від РОБФ «Наше майбутнє», в рамках якого реалізовувала «м'який проект» «Малолюбашанська ТГ гастрономічна».
– **Прокопчук (Рудюк) Л.М.** – учитель християнської етики Рівненської класичної гімназії «Престиж».
– **Калюх Ю.** – керівник аматорської кіностудії «Дубно» (м. Дубно).
– **Яковенко М.І.** – художній керівник народного хореографічного ансамблю «Криниченька» Палацу культури і спорту «Хімік» (м. Рівне), певний час викладач (за сумісництвом) Дубенського коледжу культури і мистецтв РДГУ.
– **Загаєвська О.** – член Рівненського обласного відділення Національної Спілки письменників України, автор декількох опублікованих поетичних збірок.
– **Цапук (Ткач) О.В.** – директор ПП «Цапук-ivent» (м. Рівне). У 2021-2023 н. р. – викладач за сумісництвом кафедри.
– **Лящук А.** – директор ПП-рекламної фірми «ЧЕГЕВАРА» (м. Рівне), організатор численних презентацій і майстер-класів із питань гри на українських старовинних народних музичних інструментах (ліра).
– **Марчук Ю.** – керівник Народного аматорського театру мініатюр «Ротунда» відділу культури і туризму Гощанської райдержадміністрації.
– **Гончаров А.** – провідний спеціаліст Гощанського районного центру дітей, юнацтва та молоді, учасник рок-гурту (гітара) «Палестина» (м. Рівне).
– **Гайдиш Б., Диня Т., Музичко Н.** – організатори і керівники комплексних дитячих розважальних заходів при готельно-ресторанно-розважальних комплексах «Айвенго» та ТРЦ «Fly kids» (м. Рівне).
– **Ковела А.В.** – режисер-постановник, сценарист приватної телевізійної івент-агенції «Art» (м. Луцьк); випускниця спеціальності 034 «Культурологія» (2020 р.).
– **Дещинська Д., Ляшенко М., Усик О.** – працівники рівненських приватних Івент-агенцій (випускники магістратури спеціальності 034 «Культурологія», 2020 р.).
– **Сова С.** – керівник приватної розважальної агенції Sova Pole Dance Studio (Стрип-пластика. Танець на пілоні) (м. Рівне).
– **Кірієнко Я.** – учасник івент-агенції при одному з готельних комплексів (Єгипет).
– **Приймачук М., Радченя Т., Соїч В.** – випускники спеціальності 034 «Культурологія», солістки вокально-інструментальних колективів у м. Рівне, лауреати всеукраїнських і міжнародних пісенних фестивалів; **Буханько В.** – солістка ансамблю «Сузір'я» (Палац культури і спорту «Хімік»), Шевчук І. – солістка зразкового дитячого хору «Унісон» (Рівненська дитяча музична школа № 1), **Панекало Л., Солодка Ю.** – солістки приватної естрадної агенції «Made in Sarny», **Клімцова І., Лаврів (Зорій) М.** – солістки вокально-інструментальних ансамблів на Рівненщині, що мають повноцінні концертні програми та ведуть активне концертне життя.
– **Пашинська В.** – солістка вокального ансамблю «Дуліби» КЗ «Рівненська обласна філармонія» Рівненської обласної ради (з 2019 р.).
– **Зоренко С.** – директор безалкогольних ресторанних комплексів «Сапфір» та «Апельсин» (м. Рівне).
– **Галело Р., Мінегулов О., Михнюк В., Негодюк Т., Репін А.** – приватні підприємці (Рівненщина).
– **Парницька О.** – керівник відділу страхової кампанії «Оранта» (м. Рівне).
– **Федіна Л.** – випускниця заочної форми навчання, співавтор (із доц. Морозовою Т.П.) друкованої збірки документів під назвою «Гастрольно-концертна діяльність в Україні: законодавче забезпечення» нормативні матеріали для методичної підтримки

навчального курсу «Організація шоу-бізнесу в Україні». Рівне : РДГУ, 2008. 85 с.

Майже у кожному фаховому (за новою термінологією) коледжі культури і мистецтв Західної України, а почасти й художніх коледжах (Ужгород) працюють випускники кафедри на посадах викладачів, завідувачів циклових комісій, заступників директора. Декілька її випускників завершили навчання в Українському Вільному університеті (Німеччина), окремі з них продовжили навчання в Київському національному економічному університеті (КНЕУ) ім. В. Гетьмана (І.Валентюк), ВНУ ім. Лесі Українки, Одеському національному університеті ім. І.Мечникова (О.Ткач), Львівському національному університеті ім. І.Франка (Л.Купець), Національному педагогічному університеті ім. М.Драгоманова (Ю.Янишевська), НУ «Острозька академія» (В.Шевчук), МЕГУ ім. С.Дем'янчука (О.Старенька, О.Марута) (м. Рівне), інших ЗВО уже на інших спеціальностях, або освітньо-кваліфікаційних рівнях, зважаючи на власну самореалізацію і пошук нових знань. Окремі з них, здобувши відповідний освітньо-кваліфікаціний рівень чи науковий ступінь, залишилися працювати у цих же ЗВО.

Чимало випускників, у т. ч. й студенток, завершивши паралельно навчання на військовій кафедрі Національного університету водного господарства і природокористування (м. Рівне), здобули військові звання офіцера та продовжили військову службу у силових структурах країни (СБУ, Податковій інспекції, Національній поліції, Збройних Силах України тощо).

Зважаючи на те, що фахівців напряму «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» у рамках спеціальності 034 – «Культурологія» готує в Україні лише наша кафедра, практично вся мережа закладів культури клубного типу регіону, як і її керівної ланки на рівні РБК, районних центрів організації дозвілля, провідних фахівців відділів (управлінь) культури і туризму обласних та райдержадміністрацій, методичних структур (ОЦНТ), ОТГ сформована і за участі наших випускників. Особливо коли йдеться про випускників заочної форми навчання. Це можна стверджувати останнім часом і стосовно відповідних посад у музейній мережі (Музей Уласа Самчука, «Музей Бурштину», КЗ «РОКМ» обласної ради (м. Рівне) та низки краєзнавчих, художніх, історичних чи історико-етнографічних музеїв та музейних художніх структур Національних історико-культурних і історико-меморіальних заповідників Почаєва, Пересопниці, Острога, Берестечка, Дубна).

Ще десятки співробітників обласних бібліотек, краєзнавчих музеїв, архівних установ та інших сегментів соціокультурної сфери є також випускниками нашої кафедри; чимало з них очолюють різноманітні структури при міськвиконкомах, райдержадміністраціях Західної України, утім через міграційні чинники, постійну ротацію кадрів в усіх галузях, втрату зв'язків із ними не маємо змоги оприлюднити їхні прізвища та посади.

---

* Даний матеріал підготовлено на підставі Картотеки випускників, що зберігається на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ й приватного архіву автора та завідувача нашої кафедри, проф. Виткалова В.Г.

** На спеціальності «Організатор-методист культурно-дозвіллєвої роботи» (з. ф. н. у 1978–1992 рр.) навчалося понад 40 військових, які вступали на І курс уже маючи військове звання капітана (майора), однак місце їх подальшої служби та кар'єрне зростання невідомо. Навчаються військові й сьогодні (переважно керівники клубів чи гарнізонних Будинків офіцерів та представники Національної поліції).

*** Посади директора клубного закладу, на яких працюють випускники кафедри, вказані лише у містах та смт. (до прикладу, один раз). Десятки випускників спеціальностей кафедри є директорами сільських клубів та РБК, керівниками Центрів культури і дозвілля та інших аналогічних структур, оскільки спеціалізація «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» або вже нова спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» і передбачає самореалізацію саме на цій посаді. Особливо цей процес активізувався після 2017 р., тобто часу створення об'єднаних територіальних громад.

РОЗДІЛ V.

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РДГУ

Академічна мобільність в усі часи і різних формах виступала важливим показником позиціонування науково-педагогічного працівника у просторі вищої школи. Актуалізується це питання й нині, коли Україна розширює власні межі політичних, наукових чи організаційно-культурних координат і саме в ньому помітні її провідні євро інтеграційні тенденції – відкритість, мобільність, організаційно-культурна оригінальність сучасного українського (регіонального) педагога. Саме за цими професіональними характеристиками можна сформувати організаційно-творчі портрети й науково-педагогічного складу кафедри, виявити його роль у структурі університетської освіти та загальнонаціональному культурно-освітньому і науковому контексті. Помітні в ньому і напрями підготовки сучасних фахівців. Тим більше, що вони охоплюють найбільш актуальні лакуни сучасного життєпростору – соціокультурну діяльність в усіх її вимірах: музеєзнавство, пам'яткознавство, культурологію та розмаїття форм івент-індустрій.

Зважаючи на незначний (25 років), утім усе таки ювілей, а відтак – й акцентування уваги на історичних етапах становлення державного гуманітарного університету, варто згадати, що серед запропонованого ряду науково-педагогічних працівників кафедри, форми академічної мобільності яких подані нижче, чи «гостьових» професорів, яких також чимало було запрошено упродовж років існування кафедри в структурі навіть гуманітарного університету, достатньо навести, у підтвердження, прізвищ, тих, хто забезпечував реалізацію професійно-орієнтованого блоку дисциплін освітніх програм спеціальностей кафедри, а саме: докторів філософських наук, професорів Ю.Афанасьєва (КНУКІМ, Київський університет ім. Б.Грінченка), М.Зайцева, П.Кралюка (НаУ «Острозька академія»), докторів історичних наук, професорів Н.Стоколос та Р.Шеретюк (РІС КСУ), доктора архітектури, проф. НУВГіП О.Михайлишин, доктора наук із фізичної культури і спорту, проф., першого проректора НУФКіС України М.Дутчака (Київ), доктора філософських наук, проф. С.Возняка (ВНУ ім. Лесі Українки), доктора педагогічних наук, проф. Р.Мушкету (Університет ім. Я.Длугоша, Польща, ЄС), доктора історичних наук, проф. Б.Прищепу, докторів педагогічних наук, професорів І.Малафіїка та В.Вербця, доктора соціологічних наук, проф. Л.Кириленко, доктора економ. наук, проф. О.Б.Пелех (РДГУ). Згадаємо й кандидатів наук, доцентів, які також доклали чимало зусиль для формування й поглиблення творчого портрету нашої кафедри, виявленого крізь призму її випускників, а саме: Л.Герасименко, Т.Б.Смирнову (РІС КСУ), А.Ніколаєву (МЕГУ ім. С.Дем'янчука), Т.Самсонюк (КЗ «РОКМ»),

Н.Дзюбишину, Т.Колупаєву, О.Савченко, Н.Шагай, М.Шатрову, О.Гуменюк (РДГУ).

До цього ряду можна додатки й групу провідних фахівців з українських ЗВО (КНУ ім. Т. Шевченка, УДУ ім. М.Драгоманова, НУ біоресурсів і природокористування України, НМАУ ім. П.Чайковського, ХПНУ ім. Г.Сковороди, Київського університету ім. Б.Грінченка тощо) та їх міжнародних партнерів з університетів Генуї (Італія), Торуня, Ченстохови, Познані (Польща), Торонто (Канада), які також помітно вплинули на молодіжну аудиторію.

У її складі від часу заснування цієї структури завжди були й яскраві професіонали-практики, які й забезпечували, так би мовити, «прикладний» аспект організації навчального процесу. І в міру розширення освітніх функцій та й потенційних можливостей кафедри, збільшення кількості освітньо-професійних програм, реалізацію яких забезпечував її колектив, їх кількість також зростала: директор, його заступники і завідувачі відділів давньої історії України та Волинської ікони КЗ «РОКМ» обласної ради (відповідно, О.Булига, канд. іст. наук Т.Самсонюк, доц. Т.Пономарьова, В.Мушировський, В.Луц), начальники (у різний час) Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації Я.Мельник та доц. Ю.Нікольченко; директор і головний бухгалтер Рівненського обласного академічного театру ляльок М.Пісчаний та, відповідно, М.Джурич; директорка КЗ «Рівненський МБК» О.Стельмах; завідувач клубним відділом КЗ «РОЦНТ» І.Ксеняк, завідувачка клубним відділом Палацу культури профтехосвіти м. Рівне О.Сидорчук; місцевий краєзнавець і художник В.Войтович, керівник приватної івент-агенції «Цапук-ivent» О.Цапук та заступник директора Рівненського фахового коледжу НУВГіП Р.Алексіюк, завідувачка відділу планово-фінансового управління Рівненської облдержадміністрації О.Козярчук, завідувачка відділу міського Парку культури і відпочинку ім. Т.Шевченка Ж.Вагіна, директор Рівненського факультету підвищенні кваліфікації працівників культури НАКККіМ, докторант, канд. іст. наук Р.Мохнюк, представниця Українського культурного фонду у м. Рівне О.Ковтунець, обмежуючи їх перелік лише часом функціонування кафедри в структурі державного гуманітарного університету.

Ці фахівці, за сучасною термінологією в переважній більшості — стейк-холдери, — допомагали й допомагають надалі молодій генерації майбутніх професіоналів, що формуються на кафедрі, краще зрозуміти сутність і стан функціонування галузі, особливості обраного ними фаху, напрями та форми його здобуття, специфіку реалізації основних параметрів в умовах складного сьогодення функціонування соціокультурної сфери та її проблемного ряду. Саме вони, так би мовити, адаптують теоретичні настанови сучасної науки у практичний простір сьогодення галузі, виконуючи важливу функцію професіональної адаптації майбутнього фахівця соціокультурної сфери у вимірах його фахової спрямованості і подальшої діяльності.

Нижче подано покажчики академічної мобільності й інших форм організаційно-методичного й культурного позиціонування науково-педагогічних працівників, що забезпечують виконання навчального навантаження по кафедрі з професійно-орієнтованих дисциплін, за якими помітно професійні інтереси останніх, форми їх участі у діяльності сучасної регіональної вищої школи, активність в освітньому просторі тощо.

Дисертація, автореферат дисертації, монографії, хрестоматія, навчальні й навчально-методичні посібники завідувача кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, кандидата педагогічних наук, *професора Виткалова Володимира Григоровича*

1986 рік

1. Выткалов В.Г. Формирование и развитие политической культуры молодежи села в условиях культурно-просветительных учреждений агропромышленного комплекса: автореф. дис...канд. пед. наук: спец. 13.00.05 «Культурно-просветительная работа» / Ленинград. гос. ин-т культуры, офиц. оп.: Л.Н.Коган (С.Н.Иконникова), Ю.Д.Красильников. Ленинград, 1986. 16 с.

2. Выткалов В.Г. Формирование и развитие политической культуры молодежи села в условиях культурно-просветительных учреждений агропромышленного комплекса: дис...канд. пед. наук: спец. 13.00.05 «Культурно-просветительная работа»: офиц. оп.: Л.Н.Коган (С.Н.Иконникова), Ю.Д.Красильников / Ленинград. гос. ин-т культуры, 1986. 208 с. Библиогр.: С. 185-208.

1993 рік

3. Выткалов В.Г. Молодежь современного урбанизированного села: попытка социологического анализа: монография. Москва : НИО Информкультура, 1993. 147 с. (20.12.1993. № 2802).

1994 рік

4. Виткалов В.Г. Українська культура ХХ століття: навч. посіб. Рівне : Рівнен. обл. друк. 1994. 165 с. (Гриф Міністерства культури України). Рец. : Колесников В.Л., Афанасьєв Ю.Л.

1995 рік

5. Виткалов В.Г. Історія української культури: навч.-метод. пос. для студ. ін-тів культури. Рівне : РДІК, 1995. 160 с. Рец. : Афанасьєв Ю.Л., Саух П.Ю.

1997 рік

6. Виткалов В.Г. Українська культура: сторінки історії ХХ століття: монографія. Рівне : Ліста, 1997. 435 с. Рец. : Троян С.С., Колесников В.П., Афанасьєв Ю.Л.

1999 рік

7. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Шляхами життя і творчості П.І.Сениці. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 4. Рівне : Діва, 1999. С. 3-159 [307 с.] (розділ у колект. монографії). Рец.: Деменко Б.В., Герман М.Ю. (рф), Овсійчук В.А., Тимофієнко В.І.

8. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Павло Іванович Сениця. Життєвий і творчий шлях музиканта: монографія. Рівне : Волинські обереги, 1999. 371 с.; іл. Рец.: Кияновська Л.О., Деменко Б.В., Клин В.Л.

2001 рік

9. Виткалов В.Г., Митровка М.М. Українська культура: Методичне забезпечення дисципліни: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ ІІІ-ІV рівнів акредитації. Рівне : Волинські обереги, 2001. 176 с. (Гриф МОН України). Рец. : Возняк С.С., Скнар О.І.

2004 рік

10. Виткалов В.Г. Українська культура: сторінки історії XX століття: монографія. Вид. 2, перероб. і доповн. Рівне : Вертекс, 2004. 640 с. Рец.: Рашрагович Б.С., Афанасьєв Ю.Л.

2005 рік

11. Виткалов В.Г. Історія української культури: методичне забезпечення дисципліни: навч.-метод. пос. для студ. ВНЗ III-IV рівнів акредитації. Рівне : А.Брегін, 2005. 196 с. (Гриф Міністерства освіти і науки України).

12. Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова: хрестоматія. Рівне : Волинські обереги, 2005. 403 с. Рец.: Троян С.С., Кралюк П.М., Цибульський В.І. (гриф МОН України).

13. Дипломна та магістерська робота: навч.-метод. пос. для студ. і магістрантів д. та з. ф. н. РДГУ / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Забута Т.В., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2005. 53 с.

2009 рік

14. Кафедра культурології в структурі Рівненського державного гуманітарного університету (історична довідка та літопис. 1999-2009 рр.): монографічно-довідк. вид. / Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2009. 233 с. Рец.: Возняк С.С., Баканурський А.Г.

2010 рік

15. Культурні здобутки Рівненщини: колективна монографія. Вища педагогічна освіта і наука в Україні: історія, сьогодення та перспективи розвитку. В 27 т., т. Рівненська область. Київ : Знання України, 2010. С. 103-145 [345 с.] / автори розділу: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рец.: Євтух М.Б., Троян С.С., Шевченко Г.П.

2011 рік

16. Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «Спеціаліст» та «Магістр»: навч.-метод. пос. для студ. д. та з. ф. н. за умовами кредитно-трансферної системи, спец. 7.020101 та 8.020101 «Культурологія» РДГУ / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Морозова Т.П., Забута Т.В., Черніговець Т.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2011. 42 с.

2012 рік

17. Практична підготовка фахівця спеціальностей 6.020101, 7.020101, 8.020101 «Культурологія»: зб. програм практики для студ д. та з. ф. н. РДГУ / Укл.: Виткалов В.Г., Вакульчук М.В., Глущук О.Г., Морозова Т.П., Черніговець Т.І., Шолудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2012. 111 с. Рец.: Зайцев М.О., Баканурський А.Г., Афанасьєв Ю.Л.

2016 рік

18. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 «Культурологія»: навч.-метод. посібн. для студ. д. і з. ф. н. РДГУ / Укл. : Андрощук І.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Матвєєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. С. 40-74 [218 с.]. Рец.: Волков С.М., Зайцев М.О.

19. Фахова підготовка студентів освітнього ступеня «Бакалавр» напряму підготовки 034 «Культурологія» д. та з. ф. н.: колект. навч.-метод. пос. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 175 с.

2018 рік

20. Наскрізна практика» для студентів спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» II освітнього рівня «Магістр»: навч.-метод. посіб. / Укл.: Глущук О.Г., Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 31 с.

2019 рік

21. Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (курсові роботи): навч.-метод. пос. для здобувачів в/о I (бакалаврського) ступеня / автор: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2019. 79 с. Розділ III. – Виткалов В.Г. С. 44-74.

22. Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяль-

ності» (дипломні дослідження): кол. навч.-метод. пос. для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Казначеєва Л.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Тюска В.Б. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. С. 29-39, 40-45 [47 с.].

2020 рік

23. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність у структурі сучасної неформальної освіти: здобутки, проблемний ряд і тенденції. Феномен культури в гуманітарному дискурсі: кол. монографія / За ред. проф. Балуха В.О. та проф. М.Ю.Чікарькової. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 223-235 [352 с.].

24. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент соціокультурної діяльності» І (бакалаврського) рівня галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»: програми дисциплін / Тюска В.Б., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Заглинська Л.В., Казначеєва Л.М., Козярчук О.С., Кучина Н.І., Матусевич К.М., Савченко О.Р., Шевчук О.А., Шолудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 90-129, 170-192 [199 с.].

2021 рік

25. Сучасна регіональна культурна практика: навч.-метод посіб. для здобувачів в/о д., з. і дистанц. ф. н. І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Виткалов С.В., Виткалов В.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 101 с.

2022 рік

26. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Фестиваль як форма виявлення художнього потенціалу митця: регіональний досвід. Культура в контексті практичних форм буття людини: кол. монографія / За ред. проф. М.М.Бровка. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2022. С.223-236 [400 с.].

27. Музеї і сучасна регіональна практика: навч.-метод. посіб. Для здобувачів вищої освіти д. і з. ф. н. І (бакалаврського) ступеня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Автори: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 88 с.

Програми дисциплін, програми Державних (Атестаційних) екзаменів, методичні рекомендації з дисциплін (подано в редакції, притаманній кожному періоду)

1984 рік

28. Выткалов В.Г. Политическая культура и молодежь села: социологический инструментарий. Ровно : обл. стат., 1984. 14 с.

1985 рік

29. Выткалов В.Г., Бондарь М.Г. Комплекс активных форм и методов учебы по курсу «Твоя политическая культура» (для системы политического самообразования). Ровно, 1985. 39 с.

1987 рік

30. Самодеятельное художественное творчество в СССР: программа и метод. реком. для студ. I-II курсов художественных специализ. РГИК / Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1987. 37 с.

31. Самодеятельное художественное творчество в СССР: курсовые работы для студентов III курса худож. специализ. РГИК / Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1987. 68 с.

32. Методика организации самодеятельного творчества и любительських объединений: метод. реком. для студ. II-III курсов спец. «ОМ КПР» РГИК / Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1987. 32 с.

33. Программа производственной практики для студ. художественных специализаций РГИК / Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1987. 12 с.

34. Тематика семинарских, практических, индивидуальных занятий по дисциплине «Организация и методика самодеятельного художественного творчества»: метод. реком. для студ. Ш курса ин-та культуры

/ Выткалов В.Г., Каневская Г.Г. Ровно : РГИК, 1987. 29 с.

1988 рік

35. Самодеятельное художественное творчество в СССР: программа дисциплины и метод. реком. для студ. II-III курсов заочного отд. ин-та культуры / Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1988. 26 с.

1990 рік

36. Программа учебной практики для студ. II курса художественных специализаций ин-та культуры / авт. – Выткалов В.Г. Ровно : РГИК, 1990. 11 с.

1992 рік

37. Українська культура: історія і сучасність: програма дисципліни та метод. поради для студ. д. і з. ф. н. ін-ту культури / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДІК, 1992. 39 с.

1993 рік

38. Історія української культури (курсові роботи): для студ. III – IV курсів д. та з. ф. н. художніх спеціалізацій РДІК / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДІК, 1993. 75 с.

39. Історія української культури: Програма дисципліни для студ. художніх спеціалізацій ін-ту культури / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДІК, 1993. 40 с.

1994 рік

40. Українська культура XX століття: програма та метод. поради для студ. ін-ту культури / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДІК, 1994. 24 с.

1995 рік

41. Історія української культури: від початків до 90-х років XX століття.: Програма та список л-ри з дисципліни для студ. ін-ту культури / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДІК, 1995. 50 с.

2001 рік

42. Українська та зарубіжна культура: дипломні роботи зі спец. 7.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Каневська Г.Г. Рівне : РДГУ, 2001. 35 с.

43. Методика викладання історико-культурологічних дисциплін: програма Державного екзамену / Укл.: Виткалов В.Г., Черніговець Т.І. Рівне : РДГУ, 2001. 42 с.

44. Українська та зарубіжна культура: програма Державного екзамену та метод. забезпечення для студ. художніх спеціаліз. / Укл.: Виткалов В.Г., Каневська Г.Г. Рівне : РДГУ, 2001. 45 с.

45. Положення про магістратуру Рівненського державного гуманітарного університету / Укл.: Воробйов А.М., Сяський А.О., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2001. 14 с.

46. Положення про підготовку і видання збірників наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету / Укл.: Воробйов А.М., Сяський А.О., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2001. 14 с.

2003 рік

47. Комплексний екзамен з фаху «Теорія та історія культури» для студ. спец. 8.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2003. 16 с.

48. Вступні вимоги для магістрантів спец. 8.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2003. 10 с.

2004 рік

49. Українська культура: семінарські заняття з дисципліни для студ. спец. 7.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2004. 29 с.

50. Програма практики для магістрантів д. та з. ф. н. спец. 8.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2004. 10 с.

2005 рік

51. Програма Державного екзамену з фаху для студ. спец. 6.02.0100 «Культурологія», спеціаліз. «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П., Черніговець Т.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2005. 47 с.

52. Програма Державного екзамену з фаху для студ. спец. 6.02.0100 «Культурологія», спе-

ціаліз. «Викладач історії культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. та ін. Рівне : РДГУ, 2005. 49 с.

53. Жіночі персоналії в культуротворчих процесах України: програма культурологічної олімпіади / Укл.: Граб О.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2005. 8 с.

2006 рік

54. Програма Державного екзамену з фаху для студ. спец. 6.02.01.00 «Культурологія», спеціаліз. «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Вакульчук М.В., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2006. 29 с.

55. Програма Державного екзамену з фаху для студ. спец. 6.02.01.00 «Культурологія», спеціаліз. «Викладач теорії та історії культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Вакульчук М.В., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2006. 27 с.

56. Програма вступного іспиту до магістратури з фаху для абітурієнтів спец. 8.020101 «Культурологія (на базі ОКР «Бакалавр») д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2006. 16 с.

57. Програма вступного іспиту до магістратури з фаху для абітурієнтів спец. 8.020101 «Культурологія» (на базі ОКР «Спеціаліст») д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2006. 17 с.

58. Програма і завдання асистентської та науково-дослідної практики для студ. спец. 8.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2006. 12 с.

2007 рік

59. Програма державного екзамену «Теоретико-методологічні проблеми культури» для студ. спец. 7.02.01.01 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2007. 40 с.

60. Програма ознайомчої практики для студ. напряму підготовки. 6.02.01.00 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2007. 10 с.

61. «Історичні проблеми культури»: Програма державного екзамену для студ. спец. 7.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Граб О.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2007. 47 с.

62. Положення про Всеукраїнську науково-практичну конференцію / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2007. 8 с.

2008 рік

63. Сучасна українська культура: програма курсу для студ. спец. 7.020101. «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2008. 43 с.

64. Українська культура: семінарські заняття для студ. напряму підготовки 6.020100 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2008. 28 с.

65. Дипломна робота на здобуття ОКР «Бакалавр»: тематика і метод. реком. для студ. спец. 6.020100 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2008. 15 с.

2009 рік

66. Курсова та дипломна роботи з дисциплін кафедри культурології РДГУ. Загальні положення: для студ. д. та з. ф. н.: метод. реком. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2009. 15 с.

67. Кваліфікаційний екзамен із фаху для студ. спец. 7.020101 «Культурологія», кваліфік. «Педагог-організатор культурно-довіллєвої діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2009. 35 с.

68. Кваліфікаційний екзамен із фаху для студ. спец. 7.020101 «Культурологія», кваліфік. «Викладач історії та теорії культури» / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2009. 39 с.

69. Програма практик (педагогічна та виробнича) для студ. V курсу спец. 7.020101 «Культурологія», кваліфік. «Педагог-організатор КДД» д. і з. ф. н. / Укл.: Вакульчук М.В., Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2009. 14 с.

70. Програма практик (педагогічна та виробнича) для студ. спец. 7.020101 «Культурологія», кваліфік. «Викладач теорії та історії культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В., Вакульчук М.В. Рівне : РДГУ, 2009. 23 с.

2010 рік

71. Положення про організацію навчального процесу в Рівненському державному гума-

нітарному університеті / Укл.: Воробйов А.М., Петрівський Я.Б., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2010. 14 с.

72. Навчальна (ознайомча) практика: для студ. ІІ курсу напряму підготовки 6.020100 Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2010. 16 с.

2011 рік

73. Положення про норми обліку роботи науково-педагогічних працівників РДГУ / Укл.: Воробйов А.М., Петрівський Я.Б., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2011. 19 с.

74. Сучасна регіональна культурна практика: програма дисципліни та метод. забезпечення для магістрантів спец. 8.02.01.01 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2011. 31 с.

2012 рік

75. Програма кваліфікаційного екзамену з фаху для студ. спец. 7.020101 «Культурологія», спеціаліз. «Викладач теорії та історії культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2012. 36 с.

76. Програма кваліфікаційного екзамену з фаху для студ. спец. 7.020101 «Культурологія», спеціаліз. «Педагог-організатор дозвілля» д. і з. ф. н./ Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Рівне : РДГУ, 2012. 42 с.

77. Програма кваліфікаційного іспиту з фаху для студ. спец. 8.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Білявцева О.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2012. 40 с.

78. Програма комплексного Державного екзамену з фаху для студентів спец. 8.020101 «Культурологія» на базі ОКР «Бакалавр» д. і з. ф. н. / Укл.: Черепуха Л.О., Виткалов В.Г., Тюска В.Б. Рівне : РДГУ, 2012. 26 с.

79. Семінарські заняття з дисципліни «Українська культура» для студ. усіх спеціальностей художньо-педагогічного факультету РДГУ д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2012. 16 с.

80. Культурологія дозвілля: методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт для студ. спец. 6.010101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 43 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г.

81. Програма фахового випробування для вступників на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 17 с. / Укл. : Виткалов В.Г., Морозова Т.П.

82. Програма практики (ознайомчої) для студ. ІІ курсу напряму підготовки 6.02.0100 «Культурологія» кваліф. «Викладач історії та теорії культури» та «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2012. 16 с.

83. Методичні рекомендації з написання курсових робіт із дисципліни «Культурологія дозвілля» для студ. ІІІ курсу д. та з. ф. н., напряму підготовки 6.020100 «Культурологія». Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2012. 33 с.

2013 рік

84. Сучасна регіональна культурна практика: програма дисципліни, тематика семінарських занять, завдання для самостійної роботи для студ. V курсу д. ф. н. спец. 8.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2013. 25 с.

85. Сучасна українська культура: програма дисципліни, тематика семінарських занять, завдання для самостійної роботи студ. V курсу д. й з. ф. н. та екстернату спец. 7.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2013. 29 с.

86. Програма фахового випробування для абітурієнтів, що здобувають спеціальність 7.020101 «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» д. та з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2013. 12 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Черніговець Т.І.

87. Програма фахового випробування для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зі спец. 8.020101 «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2013. 12 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Черніговець Т.І.

88. Програма фахового випробування для абітурієнтів, що здобувають спеціальність 6.020101 «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2013. 12 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Черніговець Т.І.

89. Програма вступних випробувань «Історія української культури» для абітурієнтів, що здобувають спеціальність 8.020101 «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня

«Спеціаліст» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2013. 12 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Черніговець Т.І.

90. Навчальний процес на кафедрі культурології та музеєзнавства: для студ. спец. 6.020103 «Музейна справа і охорона культурної спадщини»: метод. реком. Рівне : РДГУ, 2013. 12 с. / Укл.: Виткалов В.Г, Морозова Т.П.

91. Наскрізна програма практик. Галузь знань 0201 «Культура», напрям підготовки 6.020101 «Культурологія» ОКР «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти. Рівне : РДГУ, 2013. 40 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г.

92. Наскрізна програма практик: галузь знань 0201 «Культура», спец. 7.020101 «Культурологія». ОКР «Спеціаліст» на основі базової вищої освіти. Рівне : РДГУ, 2013. 29 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г.

93. Наскрізна програма практик: спец. 8.02010101 «Культурологія». ОКР «Магістр» на основі базової вищої освіти. Рівне : РДГУ, 2013. 28 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П.

94. Наскрізна програма практик: спец. 7.020101 «Культурологія». ОКР «Спеціаліст». Друга вища освіта. Рівне : РДГУ, 2013. 21 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Морозова Т.П.

2014 рік

95. Українська культура: семінарські заняття для студентів II-IV курсів спец. 6.020100 Культурологія» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2014. 35 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В.

96. Програма фахового випробування «Історія української культури» для здобуття ОКР «Бакалавр» за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст». Рівне : РДГУ, 2014. 15 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К.

97. Програма вступних випробувань для абітурієнтів, що здобувають спец. 7.020101 «Культурологія» на базі ОКР «Бакалавр» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне: РДГУ, 2014. 25 с.

98. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за спец. 8.02.0101 «Культурологія» на основі ОКР «Бакалавр» / Укл.: Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 24 с.

99. Програма наскрізної практики для студентів напряму підготовки 6.020100 Культурологія» (II курс) / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 15 с.

100. Актуальні проблеми культури: круглий стіл за участі студентів V курсу з. ф. н.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2014. 8 с.

101. Підготовка фахівця спеціальностей 6.020100 а 7.020101 «Культурологія»: програми навчальних дисциплін д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Казначеєва Л.М., Кучина Н.І., Морозова Т.П., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2012. 217 с. / За ред. проф. Виткалова В.Г.

102. Сучасна культура: стан, проблеми, перспективи: круглий стіл зі студ. V курсу д. ф. н., спец. 7.010101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2014. 8 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К.

103. Сучасна регіональна культурна практика: Програма, тематика практичних занять, завдань самостійної роботи, тестові завдання для студ. напряму підготовки 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2014. 39 с.

2015 рік

104. Актуальні питання культурології: програма наук.-практ. конф. студ. V курсу спец. 7.020101. «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 8 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К.

105. Програма фахового вступного випробування «Історія української культури» для вступників за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія» для здобуття ступеня «Бакалавра» на основі ОКР «Молодший спеціаліст» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2015. 18 с.

106. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» за спец. 7.020101 «Культурологія» (за видами діяльності) для здобуття ОКР «Спеціаліст» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2015. 25 с.

107. Програма фахового вступного випробування «Теорія та історія культури» за спец. 8.020101 «Культурологія» (за видами діяльності) для здобуття ступеня «Магістр» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2015. 25 с.

108. Методика викладання прикладної культурології: метод. реком. для студ. III курсу д. та з. ф. н., спец. 6.020101 «Культурологія».

Рівне : РДГУ, 2015. 33 с. / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г.

109. Культурологія дозвілля: метод. реком. щодо написання курсових робіт для студ. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2015. 35 с.

2016 рік

110. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія»: для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі ОКР бакалавра інших спеціальностей / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 15 с.

111. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття степеня «Магістр» на основі ОКР бакалавра 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 15 с.

112. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія» для вступників ОКР «Спеціаліст» на основі ступеня бакалавра інших спеціальностей / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 15 с.

113. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія» на основі ступеня бакалавра 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 15 с.

114. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста інших спеціальностей / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с.

115. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР «Молодшого спеціаліста» 5.020104 «Народна художня творчість» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с.

116. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста інших спеціальностей / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с.

117. Програма виробничої, екскурсійно-краєзнавчої практики студентів III курсу спец. 6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2015. 12 с.

118. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста 5.020104 «Народна художня творчість» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 12 с.

119. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» на основі ступеня бакалавра 6.020100 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 16 с.

120. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі ОКР бакалавра 6.020100 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2016. 16 с.

121. Програма науково-практичної конференції «Сучасна культура: стан, проблеми, перспективи» у рамках проходження виробничої переддипломної практики студ. 5 курсу спец. 7.020101 «Культурологія» д. ф. н. РДГУ. 31 берез., 2016 р. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Яриніч О. Рівне : РДГУ, 2016. 8 с.

122. Програма науково-практичної конференції «Актуальні питання культурології» у рамках проходження виробничої переддипломної практики студ. 5 курсу спец. 7.020101 «Культурологія» з. ф. н., 12 берез., 2016 р. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Чуб Г.В. Рівне : РДГУ, 2016. 8 с.

123. Фахова підготовка студ. освітнього ступеня «Бакалавр» напряму підготовки 34 «Культурологія» д. та з. ф. н.: колект. навч.-метод. посіб. Рівне : РДГУ, 2016. 45 с.

124. Наскрізна програма практик: код 02 «Культура і мистецтво». Напрям підготовки 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Освітній ступінь «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2016. 36 с.

125. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: метод. реком.

для студ. д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Кучина Н.І. Рівне : РДГУ, 2016. 36 с.

2017 рік

126. Державний екзамен з фаху для здобувачів вищої освіти зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» д. і з. ф. н.: програма / Укл.: Виткалов С.В., автори програм: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Кучина Н.І. Рівне : РДГУ, 2017. 24 с.

127. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня магістра на основі ступеня (ОКР) бакалавра споріднених спеціальностей / Укл.: В.Г. Виткалов, Л.К. Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 16 с.

128. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня магістра на основі ступеня (ОКР) бакалавра інших спеціальностей / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 16 с.

129. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста інших спеціальностей / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 12 с.

130. Програма фахового вступного випробування «Історія української культури» зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста споріднених спеціальностей / Укл.: В.Г. Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 13 с.

131. Програма фахового вступного випробування «Історія української культури» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня бакалавра на основі ОКР молодшого спеціаліста інших спеціальностей / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 12 с.

132. Дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» д. і з. ф. н.: метод. реком. та тематика / Укл.: Виткалов В.Г., Кучина Н.І. Рівне : РДГУ, 2017. 35 с.

133. Музейна і сучасна регіональна культурна практика: програма дисципліни, плани практичних, лабораторних занять, тести: для студ. III-IV курсів спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 42 с.

134. Положення про студентське наукове товариство «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства, розроблене у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» / Укл. : Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Янишевська Ю.О. Рівне : РДГУ, 2017. 8 с.

135. Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт: Рівень вищої освіти – другий; Ступінь вищої освіти – магістр; Галузь знань 0201 «Культура і мистецтво»; спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл. : В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 44 с.

136. Науково-дослідна практика: Програма та методичні рекомендації для студ. напряму підготовки 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 29 с.

137. Культурологія дозвілля: курсові роботи: метод. реком. для студ. III курсу д. і з. ф. н. спец. 034 «Культурологія» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 33 с.

138. Археологічно-дослідна практика: програма і метод. реком. для студ. напряму підготовки 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 26 с.

139. Навчально-ознайомча практика: програма і методичні рекомендації для студ. за напрямом підготовки 034 «Культурологія» / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2017. 12 с

140. Програма асистентської практики для магістрантів д. і з. ф. н.: рівень вищої освіти – другий, ступінь вищої освіти – магістр; галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спец. 034 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2017. 20 с.

141. Програма асистентської практики для магістрантів д. і з. ф. н.: рівень вищої освіти – другий, ступінь вищої освіти – магістр; галузь знань 0201 «Культура і мистецтво», спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2017. 20 с.

142. Програма переддипломної практики для студ. VI курсу д. та з. ф. н., спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (за Переліком 2015 р.) / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2017. 34 с.

143. Наскрізна програма практики підготовки магістрів у галузі знань 0201 «Культура і

мистецтво» зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Розробники програм : Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І. / Укл. : В.Г Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2017. 30 с.

144. Програма фахового випробування «Українська культура та менеджмент соціокультурної діяльності» зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня Бакалавр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра д. та з. ф. н. / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Н.Г.Шолудько. Рівне : РДГУ, 2018. 23 с.

145. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня Бакалавр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра д. і з. ф. н. / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2018. 15 с.

2018 рік

146. Історія української культури: практичні заняття та їх методичне забезпечення для студ. І курсу д. і з. ф. н. Рівень вищої освіти – перший; Ступінь вищої освіти – бакалавр; Галузь знань 0201 «Культура і мистецтво»; спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2018. 36 с.

147. Актуальні питання культурної політики: Круглий стіл під час проходження виробничої практики магістрантів VI курсу спец. 034 «Культурологія» д. ф. н., 11.01.2018 р. / Укл.: ст. Хіміна К., Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 5 с.

148. Програма додаткового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі ОКР бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 18 с.

149. Програма додаткового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі здобутого ОКР бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2018. 20 с.

150. Програма фахового випробування «Українська культура» та «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня «Бакалавр» на основі здобутого ОКР молодшого спеціаліста, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 23 с.

151. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня «Бакалавр» на основі здобутого ОКР молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 15 с.

152. Програма фахового випробування «Теорія та історія культури» зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі здобутого ОКР бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл. : Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 40 с.

153. Програма фахового випробування «Історія української культури» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня «Бакалавр» на основі здобутого ОКР молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 15 с.

154. Програма фахового випробування «Історія культури» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 17 с.

155. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» / автори розділів : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Кучина Н.І. / Укл. програми : Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 40 с.

156. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія», спеціалізація «Історії та теорії культури» (автори розділів : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І.) / Укл. : Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 56 с.

157. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія» освітньо-кваліфіка-

ційного рівня «Бакалавр», спеціалізація «Організація культурно-дозвіллєвої діяльності» / автори розділів : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Кучина Н.І. / Укл. : Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 49 с.

158. Музеї і сучасна регіональна культурна практика: програма дисципліни, тематика практичних занять, завдання для самостійної роботи, тестові завдання, рекомендовані теми дипломних робіт та екзаменаційні питання для студ. III-IV курсів д. і з. ф. н. спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 41 с.

159. Виткалов В.Г., Тюска В.Б. Програма виробничої (педагогічної) практики для магістрантів д. та з. ф. н.: рівень вищої освіти – другий; ступінь вищої освіти – магістр; галузь знань 03 «Гуманітарні науки»; спец. 034 «Культурологія». Вид. 2, перероб. і доп. / Укл. : В.Г.Виткалов, В.Б Тюска. Рівне : РДГУ, 2018. 32 с.

160. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2019. 15 с.

161. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2019. 41 с.

162. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва. Рівне : РДГУ, 2019. 17 с.

163. Програма додаткового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва. Рівне : РДГУ, 2019. 19 с.

164. Археологічно-дослідницька практика: програма і метод. реком. для студ. напряму підготовки 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2018. 26 с.

165. Науково-дослідницька практика: програма і метод. реком. для студ. II (мігастерського) рівня за напрямом підготовки 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2018. 29 с.

166. Програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти I (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» з організації навчальної (ознайомчої) практики / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2018. 38 с.

167. Наскрізна програма практики: код 03 «Гуманітарні науки», напрям підготовки 034 «Культурологія». Освітній ступінь – «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 90 с.

2019 рік

168. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт із дисципліни «Основи прикладної культурології» для студ. II курсу д. та з. ф. н. спец. 034 «Культурологія» / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2019. 36 с.

169. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва. Рівне : РДГУ, 2019. 15 с.

170. Науково-дослідна робота на спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (курсові роботи): навч.-метод. пос. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. [79 с.], розділ у навч.-метод. пос.

171. Наскрізна програма практик: Код 03 «Гуманітарні науки». Напрям підготовки 034 «Культурологія». Ступінь вищої освіти – бакалавр / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук, Л.К.Костюк, Н.І.Кучина, Н.Г.Шолудько / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 90 с.

172. Наскрізна програма практик: Код 03 – «Гуманітарні науки». Напрям підготовки 034 «Культурологія». Ступінь вищої освіти – магістр / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Н.І.Ку-

чина, В.Б.Тюска / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 52 с.

173. Програма виробничої (менеджерської) практики студ. І курсу ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 30 с.

174. Науково-дослідницька практика: програма і методичні рекомендації для здобувачів ІІ рівня вищої освіти ступеня магістра І курсу спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 20 с.

175. Програма виробничої (педагогічної) практики для магістрантів д. та з. ф. н. : рівень вищої освіти ІІ; ступінь вищої освіти – магістр; галузь знань 03 «Гуманітарні науки»; спец. 034 «Культурологія». Вид. 3, перероб. і доп. / Укл.: В.Г.Виткалов, В.Б.Тюска. Рівне : РДГУ, 2019. 39 с.

176. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: С.В.Виткалов, Л.К.Костюк, Н.Г.Шолудько / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 21 с.

177. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В. Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2019. 39 с. / За ред. проф. Виткалова В.Г.

178. Програма додаткового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, С.В. Виткалов. Рівне : РДГУ, 2019. 19 с.

179. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2019. 17 с.

180. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня в/о «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва. Рівне : РДГУ, 2019. 17 с.

181. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 16 с.

182. Програма додаткового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, Л.М.Казначеєва / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 17 с.

2020 рік

183. Програма асистентської практики для здобувачів вищої освіти д. та з. ф. н. освітньо-професійної програми «Менеджмент соціокультурної діяльності» за ІІ (магістерським) рівнем вищої освіти галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» / Укл.: Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 24 с.

184. Репрезентація спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти ІІ (магістерського) рівня освіти зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство». Навч.-метод. посіб. для здобувачів в/о ІІ (магістерського) рівня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» д. та з. ф. н. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 3 [75 с.].

185. Методичні рекомендації та вимоги до виконання кваліфікаційної роботи на здобуття І (бакалаврського) рівня в/о з галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (д. і з. ф. н.) / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 32 с.

186. Музеї і регіональна культурна практика: програма курсу і його метод. забезпечення: для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) рівня спец. 027 «Музеєзнавствою Пам'яткознавство» д., з. та дистанц. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 49 с.

187. Методичні рекомендації та вимоги до виконання звіту про результати проходження

виробничої (менеджерської) практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 24 с.

188. Методичні рекомендації та вимоги до виконання кваліфікаційної роботи на здобуття І (бакалаврського) рівня вищої освіти з галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (д. і з. ф. н.) / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 32 с.

189. Програма виробничої (соціокультурної) практики для здобувачів вищої освіти д. та з. ф. н. ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності» за І (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 0201 «Культура і мистецтво», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк. Рівне : РДГУ, 2020. 20 с.

190. Програма виробничої (науково-дослідної) практики для магістрантів галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спец. 034 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: В.Г.Виткалов, В.Б.Тюска. Рівне : РДГУ, 2020. 30 с.

191. Науково-дослідницька практика: програма і метод. реком. для здобувачів ІІ рівня вищої освіти ступеня магістра І курсу спец. 027 «Музеєзнавство, памяткознавство» / Укл.: Виткалов В.Г., Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 20 с.

192. Програма та метод. реком. для здобувачів в/о І (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» з організації навчальної (ознайомчої) практики / Укл. В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2020. 38 с.

193. Робоча програма навчальної (ознайомчої) практики для здобувачів в/о І (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Вид. 2, перероб. і доп. / Укл.: В.Г.Виткалов, О.Г.Глущук. Рівне : РДГУ, 2020. 20 с.

194. Робоча програма наскрізної практики для здобувачів І (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. та з. ф. н. Вид. 2, перероб. і доп. / Укл.: В.Г. Виткалов, О.Г.Глущук, Л.К.Костюк, В.Б.Тюска. Рівне : РДГУ, 2020. 52 с.

195. Комплексний екзамен зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти д. та з. ф. н. галузі знань 0201 «Культура і мистецтво»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К., Тюска В.Б. / Укл.: Глущук О.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 69 с.

196. Програма та метод. реком. для здобувачів в/о І (бакалаврського) рівня галузі знань 0201 «Культура і мистецтво», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. та з. ф. н. з організації виробничої (переддипломної) практики / Укл. В.Г.Виткалов, В.Б.Тюска. Рівне : РДГУ, 2020. 35 с.

197. Програма переддипломної практики для здобувачів вищої освіти ІІ (магістерського) рівня галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» д., з. та дистанц. ф. н. / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, В.Б. Тюска. Рівне : РДГУ, 2020. 37 с.

198. Метод. реком. до виконання кваліфікаційних робіт І (бакалаврського) рівня вищої освіти (галузь знань 0201 «Культура і мистецтво», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності») / Укл.: Казначеєва Л.М., Виткалов В.Г., Глущук О.Г., Тюска В.Б. Рівне : РДГУ, 2020. 49 с.

199. Заклади культури і місцеві громади: програма курсу і метод. реком.: для студ. д. і з. ф. н., спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2020. 25 с.

2021 рік

200. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників для здобуття в/о «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. 17 с.

201. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня в/о «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Вит-

калов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. Рівне : РДГУ, 2021. 22 с.

202. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. 18 с.

203. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня в/о «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. 21 с.

204. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня в/о «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. Рівне : РДГУ, 2021. 16 с.

205. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня в/о «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. 39 с.

206. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за спец. 034 «Культурологія» освітнього ступеня «Бакалавр»/ автори розділів: Виткалов В.Г., .Виткалов С.В., Глущук О.Г., Гринькова Н.М., Кучина Н. І. / Укл.: Виткалов С.В., Глущук О.Г., Травинська Ю.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 58 с.

2022 рік

207. Атестаційний екзамен зі спеціальності 034 «Культурологія» для здобувачів ОС «Бакалавр» д. та з. ф. н. спец. 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., О.Г. Глущук., Л.М.Казначеєва, Тюска В.Б. / Укл. програми : Травинська Ю.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 77 с.

208. Атестаційний екзамен зі спеціальності 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для здобувачів ОС «Бакалавр) д. та з. ф. н., спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» галузі знань 02 «Культура і мистецтво»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. / Укл. програми : Травинська Ю. В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 62 с.

2023 рік

209. Програма фахового випробування для вступників на здобуття ОС «Магістр» зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2023. 18 с.

210. Атестаційний екзамен зі спеціальності 034 «Культурологія» для здобувачів ОС «Бакалавр» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Травинська Ю.В. У програмі використано матеріали Гринькової Н.М. та Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2023. 80 с.

211. Комплексний іспит зі спеціальності 034 «Культурологія», рівень вищої освіти ІІ, ступінь вищої освіти «Магістр»: програма / автори розділів: проф. Виткалов В. Г., проф. Виткалов С. В., доц. Тюска В. Б.; укл. програми : доц. Шатрова М. Б. / За ред. проф. Виткалова В. Г. Рівне : РДГУ, 2023. 32 с.

Програми Всеукраїнських (міжнародних із 2016 р.) науково-практичних конференцій (упорядник і редактор)

2002 рік

212. Молодое поколение и ядерная энергетика: междунар. науч.-практ. конф., 15-16 мая, 2002 г., г. Кузнецовск: программа / Сост.: Виткалов В.Г. Кузнецовск, 2002. 4 с. (17 учасників у секції).

213. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2001 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2002. 7 с. (У зв'язку із залученням членів кафедри до проведення наукових конференцій й з інших напрямів, Звітні наукові заходи також почали фіксуватися. Загалом звітні нау-

кові конференції проводяться на кафедрі з часу її заснування).

2003 рік

214. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2002 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2003. 9 с.

2004 рік

215. Доля молоді у XXI столітті: духовний аспект: загально-університет. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2004 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2004. 12 с. (87 учасників).

216. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2003 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2004. 8 с.

2005 рік

217. Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір: І Всеукр. наук.-практ. конф., 12-13 листоп., 2005 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2005. 22 с. (121 учасник).

218. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, докторантів, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2004 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2005. 8 с.

2006 рік

219. Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітя: ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-17 листоп., 2006 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2006. 16 с. (117 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

220. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2005 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2006. 9 с.

2007 рік

221. Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів: ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2007 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2007. 20 с. (184 учасника). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

222. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2006 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2007. 10 с.

2008 рік

223. Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи: IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2008 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2008. 28 с. (217 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

224. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2007 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2008. 11 с.

2009 рік

225. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій: V Всеукр. наук.-практ. конф., 10-11 груд., 2009 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2009. 35 с. (260 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

226. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2008 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Граб О.В. Рівне : РДГУ, 2009. 11 с.

2010 рік

227. «Історична Волинь» та проблеми духовного відродження України: І Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 10-11 верес., 2010 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Ярощук В.П. Рівне : ОУНБ, 2010. 12 с. (58 учасників).

228. Духовна культура: реалії та перспективи: VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2010 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2010. 25 с. (271 учасник). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

229. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за

2009 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2010. 12 с.

2011 рік

230. Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі: VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2011 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2011. 28 с. (297 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

231. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2010 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2011. 10 с.

2012 рік

232. Культурна динаміка України в світовому просторі: VШ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2012 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2012. 28 с. (315 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

233. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2011 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2012. 11 с.

2013 рік

234. Культурний простір України в розмаїтті виявів: IX Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2013 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2013. 25 с. (297 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

235. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2012 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2013. 10 с.

2014 рік

236. Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі: X Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2014 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 32 с. (369 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

237. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів,докторантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2013 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Янишевська Ю. Рівне : РДГУ, 2014. 9 с.

2015 рік

238. Проблеми збереження і популяризації національних традицій «серпанкового» ткацтва в сучасній Україні: I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 верес., 2015 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Васечко Ф.Ф., Виткалов В.Г. Рівне : М.Дятлик, 2015. 8 с. (47 учасників):

239. Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства: XI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2015 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2015. 32 с. (370 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

240. Звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студентів РДГУ (за 2014 р.): програма / Укл.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Янишевська Ю. Рівне : РДГУ, 2015. 10 с. (68 учасників).

2016 рік

241. Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи: XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 10-11 листоп., 2016 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 35 с. (429 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

242. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2015 р.): програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с. (68 учасників).

243. Положення про Міжнародну науково-практичну конференцію / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне: РДГУ, 2016 10 с.

2017 рік

244. Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: культурно-мистецькі аспекти розвитку: XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2017 р.: програма / Укл.: Вит-

калов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 40 с. (490 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

245. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ (за 2016 р.): програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 10 с. (62 учасники).

246. Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє: Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. із нагоди 100-річчя від дня заснування кафедри інструментального виконавства Херсонського держ. ун-ту (спільно з МОНУ, НПУ ім. М.П.Драгоманова, Миколаївського нац. ун-ту ім. В.О.Сухомлинського, РДГУ): програма, м. Херсон, 17 трав., 2017. Херсон : ХДУ, 2017. 18 с.

247. Актуальні питання культурології: наук.-практ. конф. у рамках проведення виробничої практики магістрантів спец. 034 «Культурологія»: програма / Укл. Виткалов В.Г., Кучина Н.І., Костюк Л.К., 13 груд.: програма. Рівне : РДГУ, 2017. 8 с. (10 учасників).

2018 рік

248. Культурні домінанти України у реаліях XXI століття: XIV Міжнар. наук.- практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2018 р.: програма / Укл. : Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 40 с. (465 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

249. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ за 2017 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 12 с. (67 учасників).

2019 рік

250. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ. РДГУ за 2018 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 7 с. (33 учасники).

251. Європейський культурний простір і українські перспективи: XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 14-15 листоп., 2019 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2019 44 с. (539 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

2020 рік

252. Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір: XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2020 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 44 с. (457 учасників). Керівник секції, заст. Голови Оргкомітету.

253. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, студ. та магістрантів кафедри культурології і музеєзнавства за 2019 р., м. Рівне, 15 трав., 2020 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2020. С. 63-66 [133 с.] (39 учасників).

254. Філософія подієвої культури: теорія та практика: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 26-27 берез., 2020 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2020. 16 с. (член оргкомітету).

2021 рік

255. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів і студ. кафедри культурології та музеєзнавства за 2020 р., м. Рівне, 15 трав., 2021 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Казначєєва Л.М., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. С. 97-102 [107 с.] (45 учасників).

256. Стратегія розвитку світової та української культури: сучасні акценти та перспективи: XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 18-19 листоп., 2021 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 36 с. (300 учасників). Керівник секції, заст. голови Оргкомітету.

257. Філософія подієвої культури: теорія та практика: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25-26 берез., 2021 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2021. С. 5 [21 с.] (член оргкомітету).

2022 рік

258. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів та студентів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства за 2021 р., 13-14 трав., 2022 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. С. 84-87 [132 с.] (25 учасників).

259. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 24-25 берез., 2022 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2022. С. 4 [28 с.] (член оргкомітету).

260. Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних і пандемічних викликів: XVIII між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2022 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 40 с. (399 учасників). Керівник секції, заступник Голови Оргкомітету.

2023 рік

261. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів та студентів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства за 2022 р., 13-14 трав., 2023 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2023. С. 95 [132 с.] (35 учасників).

262. Українська і світова культурна практика в умовах глобальних викликів: XIX між нар. наук. – практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2023 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне: РДГУ, 2023. [40 с.] (411 учасників, 8 країн).

Наукові статті, рецензії, тези доповідей

1982 рік

263. Выткалов В.Г. Формирование политической культуры личности в условиях клубного самодеятельного коллектива. *Актуальные вопросы патриотического и интернационального воспитания средствами культуры и искусства:* тезисы докл. респ. науч.-теорет. конф. Одесса, 1982. С. 66-68.

1985 рік

264. Выткалов В.Г. Некоторые особенности формирования политической культуры трудящихся в клубных учреждениях Ровенщины. *Актуальные проблемы культпросветработы на современном етапе:* Сб. науч. трудов ЛГИК. Москва : Информкультура по проблемам культуры и искусства, 26.03.85. № 913. С. 201-226.

265. Выткалов В.Г. Формирование политической культуры личности в социалистическом производственном коллективе. *Актуальные проблемы культурного строительства:* тезисы докл. Респ. науч.-теор. конф. Николаев, 1985. С. 99-101 .

266. Выткалов В.Г. Опыт работы по формированию политической культуры студентов. *Изучение, пропаганда и внедрение передового педагогического опыта в вузах культуры:* тезисы докладов Всесоюзной науч.-практ. конф. Барнаул, 1985. С. 73-74.

267. Выткалов В.Г. Некоторые вопросы формирования политической культуры молодежи в условиях интеграции сельскохозяйственного производства: Особенности работы высших учебных заведений в нових условиях: материалы респ. науч.- теор. конф. Одесса, 1985. С. 63-64.

1987 рік

268. Выткалов В.Г. Воспитание и развитие политической культуры трудящихся формами культурно-просветительной работы / *Навстречу 70-летию Великого Октября:* респ. сб. науч.- метод. работ (на литов. языке). Вильнюс, 1987. С. 7-18.

1988 рік

269. Выткалов В.Г. Общественно-политическая активность молодежи села: сферы проявления и средства формирования (по материалам социологического опроса в агропромышленных комплексах Ровенщины). Москва : НИО «Информкультура» (15.03. 1988. № 1703). 17 с.

270. Выткалов В.Г. Информационно-просветительная деятельность клубных учреждений как фактор повышения политической культуры молодежи современного села. *Социально-педагогические проблемы взаимодействия клуба и молодежи:* тезисы докл. Респ. науч.-теор. конф. Тамбов : ТФ МГИК, 1988. С. 24-26.

271. Выткалов В.Г. Некоторые вопросы профессиональной подготовки специалистов культпросветработы в условиях деятельности УНПО «Творчество*»: тезисы докл. Респ. науч.-практ. конф.* Николаев : НФ КГИК, 1988. С. 14-15.

272. Выткалов В.Г. Некоторые аспекты усовершенствования культуры досуга населения формами деятельности УНПО «Творчество». *Актуальные проблемы организации досуга населения: мат. респ. науч.-теор. конф.* Тамбов : ТФ МГИК, 1988. С. 37-39.

273. Выткалов В.Г. Особенности развития народного творчества на Полесье и подготовка кадров руководителей самодеятельных коллективов в РГИК. *Проблемы развития народного творчества и подготовка кадров руководителей художственных коллективов в вузах культуры и искусства:* тезисы докл. Всесоюзн. науч.-практ. конф. Москва : МГИК, 1988. С. 207-210.

1989 рік

274. Выткалов В.Г. Информационно-просветительная деятельность клубных учреждений как средство повышения идейной зрелости сельской молодежи. Москва : Информкультура, 1989 (17.07.89. № 2052). 15 с.

275. Виткалов В.Г. Деякі тенденції розвитку народної творчості. *Проблеми вивчення та пропаганди народної творчості як складової частини української національної культури: тези доп. Респ. наук.- теор. конф.* Рівне : РДІК, 1989. С. 17-18.

276. Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Народна творчість та проблеми сучасної художньо-масової роботи клубу. *Проблеми вивчення та пропаганди народної творчості як складової частини української національної культури:* тези доп. Респ. наук.-теор. конф. Рівне : РДІК, 1989. С. 29-30.

277. Выткалов В.Г. Общественно-политическая активность и социально-культурное творчество молодежи агропромышленных объединений. *Социально-культурное творчество масс в условиях перестройки: межвуз. сб. науч. тр.* Челябинск : ЧГИКИ, 1989. С. 79-89.

1990 рік

278. Выткалов В.Г. Культурно-просветительные учреждения и молодежь села: проблемы воспитания. Москва : Информкультура, 1990 (14.06.1990. № 2268). 12 с.

279. Выткалов В.Г. Роль информационно-просветительной деятельности культурно-просветительных учреждений в системе повышения политической культуры молодежи. *АПК: молодежь и культура: формирование политической культуры молодежи в культурно-просветительных учреждениях аграрно-промышленного комплекса Ровенщины: межвуз.* сб. науч. работ. Ровно : РГИК, 1990. С. 45-60.

280. Выткалов В.Г. Содержание и формы воспитания политической культуры сельской молодежи в учреждениях культуры агропромышленных объединений. АПК: *молодежь и культура: межвуз. сб. науч. работ.* Ровно : РГИК, 1990. С. 96-107.

1991 рік

281. Выткалов В.Г. Духовные потребности молодежи села и пути их удовлетворения средствами культурно-просветительной работы. Москва : Информкультура, 1991 (09.04.91. № 2445). 21 с.

282. Выткалов В.Г., Черуха З.В., Шолудько Н.Г. Особенности деятельности учреждений культуры в современных условиях. *Советская культура и развитие человека:* тезисы докл. Респ. науч.-теор. конф. Пермь : ПГИК, 1991. С. 132-135.

283. Выткалов В.Г. Духовное становление молодежи современной урбанизированной деревни. *Социальные институты воспитания: формирование духовных запросов, потребностей и интересов молодежи:* межвуз. сб. науч. работ. Киев : ІПК ПКіМ, 1991. С. 24-46.

284. Выткалов В.Г. Вступительная статья к научному сб. «Социальные институты воспитания: формирование духовных запросов и интересов молодежи». Киев : ІПК ПКіМ, 1991. С.3-8.

1992 рік

285. Виткалов В.Г. Впровадження ефективних форм та методів проведення занять у процесі вивчення дисциплін. *Деякі питання активізації навчального процесу на художньо-педагогічному факультеті РДІК:* зб. ст. Рівне : РДІК, 1992. С. 7-15.

286. Виткалов В.Г. Спадщина М.І.Костомарова та її значення для вивчення української культури. *Микола Костомаров і проблеми суспільного та культурного розвитку:* тези доп. респ. наук.-теор. конф. Рівне : РДІК, 1992. С. 25-27.

287. Виткалов В.Г. Вивчення науково-теоретичної спадщини М.І.Костомарова як засіб формування національної свідомості. Культура

України: історія і сучасність : тези доп. респ. наук.-теор. конф. Харків : ХДІК, 1992. С. 34-36.

1993 рік

288. Виткалов В.Г. Деякі питання впровадження активних методів навчання на кафедрі культурології. *Деякі питання активізації навчального процесу на художньо-педагогічному факультеті РДІК,* ч. ІІ. Зб. ст. Рівне : РДІК, 1993. С. 6-9.

289. Виткалов В.Г. До витоків пісні / рец. на монографію [В.Іванов «Співацька освіта в Україні X – XVIII століть. Київ : Мистецтво, 1992]. *Вісті Рівненщини,* 1993. 22 черв. С. 3.

290. Виткалов В.Г. Етнопедагогічні знання як складова професійної підготовки випускників вузу. *Проблеми вивчення фольклору та етнології в вузах, школах, ліцеях України:* тези доп. респ. наук. – практ. конф. Рівне : РДІК, 1993. С. 39-41.

291. Виткалов В.Г., Черуха З.В. Осередки «Просвіти» як центри духовного впливу на населення: деякі сторінки історії. *«Просвіта» і духовне відродження України:* матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. Рівне : РДІК, 1993. С. 31-37.

1994 рік

292. Виткалов В.Г. Національно-культурні проблеми краю: Передмова до зб. наук. пр. *«Вуз і проблеми духовного відродження України».* Рівне : РДІК, 1994. С. 3-8.

293. Виткалов В.Г. Молодь і сучасні суспільно-політичні реалії. *Вуз і проблеми духовного відродження України:* міжвуз. зб. наук. пр. Рівне : РДІК, 1994. С. 219-225.

294. Виткалов В.Г. Вуз культури в сучасній соціокультурній ситуації. *Вуз і проблеми духовного відродження України:* міжвуз. зб. наук. пр. Рівне : РДІК, 1994. С. 65-81.

295. Виткалов В.Г. Культурне будівництво в Україні в часи революції та Громадянської війни. *Українська культура: минуле, сучасне та шляхи розвитку:* наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури. Вип. 1. Рівне : РДІК, 1994. С. 112-131.

296. Виткалов В.Г., Ясьмо В.Д. Українська книга в контексті національної культури. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури. Вип. 1. Рівне : РДІК, 1994. С. 254-270.

297. Виткалов В.Г., Ясьмо В.Д. Національна культура як предмет вивчення: *передмова до зб. «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»:* наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури. Вип. 1. Рівне : РДІК, 1994. С. 3-7.

1996 рік

298. Виткалов В.Г., Морозова Т.П. Нові підходи кафедри культурології у підготовці фахівців. *Національне виховання: формування світогляду і духовних цінностей у студентської молоді:* матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. Рівне : РДІК, 1996. С. 154-158.

299. Виткалов В.Г. Молодь і деякі соціально-демографічні проблеми українського села. *Волинське Полісся і Чорнобильська трагедія*: зб. наук. пр. Рівне : РДІК, 1996. С. 29-42.

1997 рік

300. Виткалов В.Г. Палітра наукового пошуку: *Українська культура: минуле, сучасне та шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури.* Вип. 2. Київ : Вперед, Україно! 1997. С. 3-7.

301. Виткалов В.Г., Шолудько Н.Г. Духовний розвиток українського суспільства 20-х років XX століття: деякі аспекти розгортання. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури.* Вип. 2. Київ : Вперед, Україно! 1997. С. 66-77.

302. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Із призабутої спадщини: П.І.Сениця і культурний процес в Україні. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури.* Вип. 2. Київ : Вперед, Україно! 1997. С. 77-103.

303. Виткалов В.Г., Мельник Я.М. Суспільно-економічні реалії і заклади культури: тенденції розвитку. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДІК.* Вип. 2. Київ : Вперед, Україно! 1997. С. 168-174.

1998 рік

304. Виткалов В.Г. Кафедра культурології: до історії становлення. *Творчістю окрилені. Рівненському державному інституту культури 20 років:* довідн. Рівне : Волинські обереги, 1998. С. 34-46 [402 с.].

305. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Ґенеза вокально-хорової і оперної творчості П.Сениці в контексті української музичної культури. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури*. Вип. 3. Рівне : Діва, 1998. С. 104-141.

306. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Сторінка з архіву: український літературний модернізм у музичній його інтерпретації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури*. Вип. 3. Рівне : Діва, 1998. С. 141-180.

307. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Культурний процес в Україні у дзеркалі творчості П.І.Сениці (20-40 роки XX століття. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури*. Вип. 3. Рівне : Діва, 1998. С. 181-212.

308. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Нотографія вокально-хорових композицій П.І.Сениці. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури*. Вип. 3. Рівне : Діва, 1998. С. 212-226.

1999 рік

309. Колекція періодики Рівненського обласного краєзнавчого музею: спроба систематизації: довідк. вид. / Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Рівне : Волинські обереги, 1999. 47 с.

310. Пересопниця: історико-краєзнавчий нарис / Авт.: Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Рівне : Волинські обереги, 1999. 42 с.

2000 рік

311. Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Мистецька культура українського козацтва (за матеріалами археологічних досліджень поля Берестецької битви 1651 р.). *Українська культура, минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 5. Рівне : РДГУ, 2000. С. 139-150.

2001 рік

312. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 6. Рівне : РДГУ, 2001. С. 3-6.

2002 рік

313. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *«Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. РДГУ*. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. С. 3-7.

314. Виткалов В.Г. Установи культури і спеціальна освітянська мережа: тенденції та проблеми функціонування (на прикладі Рівненщини). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. С. 111-118.

2003 рік

315. Виткалов В.Г, Передмова до зб. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 8. Рівне : РДГУ, 2003. С. 3-6.

2004 рік

316. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології*. Вип. 1. Рівне : РДГУ, 2004. С. 3-5.

317. Каневська Г.Г., Виткалов В.Г. Творчі портрети сучасних українських композиторів: Микола Вікторов. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 9. Рівне : РДГУ, 2004. С. 27-35.

318. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна»: Зб. наук. праць*. Вип. 2. Рівне : РДГУ, 2004. С. 3-6.

319. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 9. Рівне : РДГУ, 2004. С. 3-5.

320. Граб О.В., Виткалов В.Г. Проблеми збереження духовних цінностей в умовах національно-культурних змагань українців Галичини кінця XIX – початку XX ст. Вісник ХДАК. Вип. 15. Харків : ХДАК, 2004. С. 47-56.

2005 рік

321. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 10. Рівне : РДГУ, 2005. С. 3-5.

322. Виткалов В.Г. Передмова до зб. *Актуальні питання культурології: матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. «Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір»: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 3. Рівне : РДГУ, 2005. С. 4-6.

2006 рік

323. Виткалов В.Г., Граб О.В. Перша Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір». *Історичний журнал,* 2006. № 1. С. 120-122.

324. Виткалов В.Г. Культурний чинник як фактор духовного становлення молоді (на прикладі аналізу сфери дозвілля та системи вищої спеціальної освіти). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2006. С. 96-107.

325. Виткалов В.Г., Граб О.В. Молодь у соціокультурній практиці XXI століття: за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітті». *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 5. Рівне : РДГУ, 2006. С. 4-7.

326. Виткалов В.Г., Сістук О. До питання про початки театральної справи на Рівненщині (кінець XVШ — перша половина XX століття). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2006. С. 112-119.

327. Виткалов В.Г. Українська культура в дослідженнях молодих. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2006. С. 3-5.

2007 рік

328. Виткалов В.Г. Культурно-мистецьке життя волинського краю: за матеріалами Рівненського обласного державного архіву. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наук. зап. РДГУ.* Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2007. С. 103-113.

329. Виткалов В.Г. Духовний розвиток південно-східної Волині крізь призму документів. *Гуманітарні науки,* 2007. С. 37-46.

330. Виткалов В.Г., Граб О.В. Друга Всеукраїнська науково-практична конференція «Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітті». *Історичний журнал,* 2007. № 1. С. 124-126.

331. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Регіональний чинник як важливий фактор дослідження культурно-мистецького процесу. *Культурологічний дискурс сучасного світу: від національної ідеї до глобалізаційної цивілізації:* зб. наук. пр. Київ : Міленіум, 2007. С. 223-229.

332. Виткалов В.Г. Українська культура XX століття в дослідженнях молодих. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2007. С. 3-6.

333. Виткалов В.Г., Граб О.В. Молодь у соціокультурному просторі XXI ст.: за матеріалами Ш Всеукр. наук.-практ. конференції «Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів», м. Рівне, 15-16 листоп., 2007 р.). *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Рівне : РДГУ, 2007. С. 3-7.

334. Виткалов В.Г. Історико-культурологічна проблематика на сторінках нових видань для студентів вищих навчальних закладів мистецького спрямування. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2007. С. 155-157.

2008 рік

335. Виткалов В.Г., Граб О.В. Молодіжна проблематика в наукових дослідженнях: за матеріалами Ш Всеукраїнської науково-практичної конференції в Рівному, 15-16 листоп., 2007 р. *Історичний журнал,* 2008. № 1. С. 97-99.

336. Виткалов В.Г., Граб О.В. Освіта України в умовах суспільних трансформацій. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наук. зап.* РДГУ. Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2008. С. 85-91.

337. Граб О.В., Виткалов В.Г. Ефективність впровадження кредитно-модульної системи *підготовки фахівців-культурологів в контексті Болонської декларації. Вища школа,* 2008. № 1. С. 17-26.

338. Виткалов В.Г. Вітчизняні мистецькі проблеми на зламі епох. *Українська культура:*

минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ. Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2008. С. 3-6.

339. Виткалов В.Г., Граб О.В. Українська культура в системі сучасної вищої освіти. Вища школа, 2008. № 10. С. 56-65.

340. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Фольклорна Рівненщина: історіографічний аспект проблеми. *Аркадія: культурологічний і мистецтвознавчий журнал.* Одеса, 2008. № 4. С. 3-11.

341. Виткалов В.Г. Вітчизняне мистецтво в добу глобалізації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ,* 2008. Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2008. С. 3-5.

2009 рік

342. Виткалов В.Г., Граб О.В. Культура як предмет наукового дослідження. Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2008 р. *Актуальні питання культурології.* Вип. 7: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. С. 3-8.

343. Виткалов В.Г., Граб О.В. Культурологічна освіта в системі гуманітарного знання. *Вища школа,* 2009. № 1. С. 88-96.

344. Граб О.В., Виткалов В.Г. Культура XXI століття в контексті соціокультурних трансформацій. *Історичний журнал,* 2009. № 1.

345. Виткалов В.Г., Граб О.В. Актуальні проблеми культури: діалог фахівців. *Вища школа,* 2009. № 8. С. 88-89.

346. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецька панорама Рівненщини періоду державної незалежності: за матеріалами періодичної преси. Аркадія: культурологічний і мистецтвознавчий журнал. Одеса, 2009. № 2. С. 27-33.

347. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Регіональна культурна політика в нових суспільних реаліях (на прикладі поліського краю). *Фундаментальні і прикладні дослідження культурології.* Київ : КНУКіМ, 2009. С. 159-167.

348. Виткалов В.Г. Глобалізаційні виклики сучасності і духовна культура: пошук шляхів взаємодії на межі тисячоліть. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 8: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. С. 3-7.

349. Виткалов В.Г. Культурно-мистецька практика України у науковому вимірі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 15: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. С. 3-5.

350. Виткалов В.Г. Туристичні ресурси українського Полісся в довідниковій літературі. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 8. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2009. С. 69-71.

2010 рік

351. Виткалов С.В,, Виткалов В.Г. Регіональна культурна практика в умовах сьогодення: проблеми становлення і тенденції. *Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні. Вип. 1. Динаміка культурологічних процесів в Україні. Зб. наук. праць.* Київ : Ін-т культурології Акад. мистецтв України, 2010. С. 27-30.

352. Виткалов В.Г., Граб О.В. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій. *Вища школа.* № 2. 2010. С. 104-108.

353. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Періодика в структурі сучасної культурної практики регіону (на прикладі Рівненщини). *«Краків-Львів: книги, часописи, бібліотеки XIX-XXI століття».* Krakow, 2010. С. 34-35.

354. Виткалов В.Г. Між минулим і майбутнім. *Етнокультура Рівненського Полісся: колект.* зб. / Укл.: В.П.Ковальчук. Рівне : ПП ДМ, 2009. С. 4.

355. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. З історії становлення культурно-мистецької сфери на Рівненщині (художнє аматорство 1950-1970 рр.). *Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі,* 2010. Вип. 3 (31). С. 41-46.

356. Виткалов В.Г., Кушнарьова Т.А. Формування фахової термінології для позначення деталей архітектурних споруд міжвоєнного періоду України. *Вісник гуманітарних наук Львів. нац. аграрного ун-ту.* Вип. 3. Львів : ЛНАУ, 2010. С. 135-142.

357. Виткалов В.Г. Орест Михайлович Олійник: майстер хорової мініатюри. *Незабутні постаті хорового мистецтва Рівненщини.* Зб. / Упоряд. Б.Й.Столярчук. Рівне : О.Зень, 2010. С. 103-107.

358. Виткалов В.Г. Марія Миколаївна Афонченко. *Незабутні постаті хорового мистецтва Рівненщини.* Зб. / Упоряд.: Б.Й.Столярчук. Рівне : О.Зень, 2010. С. 14-17.

359. Виткалов В.Г. Майстер хорової мініатюри. *Кафедрі хорового диригування РДГУ – 40 років.* Зб. Рівне : О.Зень, 2010. С. 34-37 [144 с.]

360. Виткалов В.Г. Культурно-мистецькі процеси на волинських теренах в історичній ретроспективі: за матеріалами науково-практичної конференції «Історична Волинь та проблеми духовного відродження України». *Актуальні питання культурології: альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 9. Рівне : О.Зень, 2010. С. 3-7.

361. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. «Історична Волинь і проблеми духовного відродження України» в Рівному: за матеріалами роботи Консорціуму «Історична Волинь». *Історичний журнал,* 2010.

362. Виткалов В.Г. Українська культура як об'єкт наукового дослідження. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 10: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2010. С. 6-10.

363. Виткалов В.Г. Мистецькі проблеми України в науковому вимірі в історичній ретроспективі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 16, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2010. С. 3-6.

2011 рік

364. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Невідомі сторінки історичної Волині (за підсумками роботи Консорціуму «Історична Волинь»). *Вісник Книжкової Палати України,* 2011. Вип. 1. С. 12-14.

365. Виткалов В.Г. Сучасна Рівненщина і проблеми збереження культурної спадщини. *Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини: колект. монографія*. Рівне : ПП ДМ, 2011. С. 3-6 [237 с.].

366. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Охорона історико-культурної спадщини в програмах діяльності місцевих органів влади. *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту. Вип. 2. Серія: Філософія, культурологія, соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2011. С. 57-69.

367. Виткалов В.Г. Культурно-мистецька практика Волинського краю в архівних документах та матеріалах: ретроспективний аналіз *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту. № 2. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. Маріуполь, 2011. С. 57-63.

368. Виткалов В.Г. Культурно-мистецька практика Волинського краю в архівних документах та матеріалах: ретроспективний аналіз. *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту. № 1. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. Маріуполь, 2011. С. 26-33.

369. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Представники Волинського образотворення: Костянтин Литвин (1938 – 1998 рр.). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 17: у 2-х т. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2011. С. 291-303.

370. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Голова Рівненської міської Спілки краєзнавців Національної Спілки краєзнавців України Богдан Йосипович Столярчук. *Мистецькі грані,* 2011. № 25. С. 14-15.

371. Виткалов В.Г. Рівненський обласний центр народної творчості сьогодні. *Матеріали до Всеукраїнського огляду-конкурсу обласних центрів народної творчості та культурно-освітньої роботи*. Рівне : ПП ДМ, 2011. С. 3-5 [103 с.].

372. «Блага вість Пересопниці»: міжнародний фестиваль духовної православної музики: Програма (а також підготовка текстів вітань, передмова, упорядкування матеріалу, наукове ред.). Рівне : ППДМ, 2011. 16 с.

373. Виткалов В.Г. Регіональна культурно-мистецька практика як об'єкт наукового дослідження. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. РДГУ. Вип. 17: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2011. С. 3-6.

374. Виткалов В.Г. Вітчизняна культура в сучасній науковій думці. *Актуальні питання культурології: альманах наукового т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2011. С. 6-10.

375. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Нова генерація регіональної графіки: Олексій Литвин. *Мистецькі грані,* 2011. № 26. С. 24-25.

376. Головко Ю., Виткалов В.Г. Ікона як культурно-мистецький феномен. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих*. Матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих науковців. Ч. 2. Рівне : РДГУ, 2011. С. 132-133.

377. Виткалов В.Г. Новий вимір культурної політики України: [Рец. на монографію Кравченка О.В. «Культурна політика України в парадигмах сучасності: теоретико-методологічні аспекти культурологічної інтерпретації». Харків : ХДАК, 2011. 288 с.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 17: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2011. С. 217-221.

2012 рік

378. Виткалов В.Г. Культурно-мистецький потенціал Рівненщини як предмет наукового дослідження: [Рец. на моногр.: Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне: ПП ДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 18: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. С. 287-290.

379. Виткалов В.Г. Культурно-мистецькі процеси в Україні в новій літературі для ВНЗ. *Сергій Данилович Безклубенко: біобібліографічний покажчик. Ювілейний збірник з нагоди 80-річчя від дня народження доктора філософських наук, професора С.Д.Безклубенка.* Київ : КНУКіМ, 2012. С. 148-151.

380. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Нові постаті в декоративно-прикладному мистецтві Рівненщини: Леонід Гринбокий. *Народознавчі зошити (Львів),* 2012. № 2. С. 121-125.

381. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Мистецькі обрії волинського образотворення в персоналіях: член Рівненської обласної організації Національної Спілки художників України Михайло Миколайович Йориш. *Вісник Львів. нац. акад. мистецтв.* Вип. 3. Львів : ЛАМ, 2012.

382. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Установи культури Рівненщини в умовах експерименту. *Вісник ХДАК.* Харків : ХДАК, 2012. С. 35-42.

383. Виткалов В.Г. Культурна сфера як важливий чинник глобалізаційного простору. *Народна творчість Рівненщини: щомісячний журн. Рівнен. обл. центру народної творчості.* Рівне, 2012. Вип. 1. С. 3-4.

384. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Олександр Купчинський і його фотогалерея «Сальвадор Далі»: штрихи до портрету. *Фотомитці у зібраннях галереї О.Купчинського,* 2012. С. 3-8 (опубліковано в Іспанії).

385. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Міжнародний студентський фестиваль естрадної пісні «На хвилях Світязю – 2012». *Мистецькі грані,* 2012. № 7 (34). С. 12-13.

386. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сучасна Рівненщина крізь призму художньої фотографії. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту,* 2012. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. С. 134-138.

387. Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Чепелюк В.А. Дозвіллєва мистецька практика в умовах сучасних ВНЗ: форми виявлення. *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. академії України ім. П.І.Чайковського: зб. наук. пр.* [ред. кол.: Рожок В.І., Посвалюк В.Т. та ін.; упоряд. О.І.Коменда]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. Вип. 9. Луцьк, 2012. С. 360-369.

388. Виткалов В.Г. Сучасна наукова діяльність у мистецтвознавчому векторі досліджень: за матеріалами VШ всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурна динаміка України в світовому просторі». *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 18: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. С. 3-8.

389. Виткалов В.Г. Наукові дослідження в Україні в аспекті всеукраїнських науково-практичних конференцій. *Актуальні питання культурології: альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2012. С. 6-10.

390. Виткалов В.Г. Проблеми культурологічної освіти в сучасних умовах. *Інституційні засади культуротворення: історія і сучасність: міжнар. наук.-теор. конф.* Київ, 11–12 трав., 2012 р. Київ : Ін-т культурології НАМ України. С. 31 [158 с.].

391. Виткалов В.Г. Музична культура української діаспори кінця XIX – XX століття крізь призму сучасної монографічної літератури [Рец. на монографію Г.В.Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття». Івано-Франківськ, 2012. 1164 с.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 18: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. С. 276-279.

392. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Інформаційний простір сучасної Рівненщини: проблеми та здобутки. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Вип. 3. Серія: Філософія, культурологія, соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2012. С. 31-40.

2013 рік

393. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сфера культури Рівненщини сьогодні крізь призму творчого портрету її керівника: Я.М.Мельник. *Народна творчість Рівненщини: журн. КЗ*

«Рівненський обл. центр народної творчості» РОР, 2012. № 2. С. 13-17.

394. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна сфера Рівненщини як сегмент її духовного поступу (галерея європейського живопису «Євро-Арт»). *Вісник Харків. держ. акад. культури*. Харків : ХДАК, 2013. Вип. 45. С. 89-93.

395. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. З історії становлення культурологічної освіти в регіоні: матеріали міжнар. симпозіуму «Культурно-мистецька освіта: інституціональні трансформації в соціально-культурологічних парадигмах». *Культура України. Зб. наук. пр.* Вип. 42 (спецвип.). Харків : ХДАК, 2013. С. 49-59.

396. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сфера регіональної культури: теоретико-прикладні питання. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 19, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2013. С. 75-82.

397. Виткалов В.Г. Теоретико-прикладні питання функціонування української культури в наукових дослідженнях. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 19, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2013. С. 3-7.

398. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Директору Рівненського обласного центру народної творчості Феодосію Феодосійовичу Васечку – 60: штрихи до портрету. *Народна творчість Рівненщини: журнал КЗ «Рівнен. обл. центр народної творчості»*. Рівне : ППДМ, 2013. Вип. 2. С. 4-6.

399. Виткалов В.Г. Тенденції наукового пошуку в сучасній Україні крізь призму IX всеукр. наук.-практ. конф. «Культурний простір України у розмаїтті виявів». *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2013. С. 6-10.

400. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Музей у сучасному культурному середовищі Волині: тенденції функціонування за матеріалами періодики. *Музейна комунікація: теорія і практика: IV музейний круглий стіл*. Луцьк : Вежа, 2013. С. 53-60.

401. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Особливості збереження традиційної культури Рівненщини в умовах дії глобалізаційних чинників. *Традиційна культура в умовах глобалізації :регіональні особливості та розвиток туризму: Всеукр. наук.-практ. конф.,* Харків, 15-16 трав., 2013. С.22-29.

402. Виткалов В.Г. Современная система образования и науки в Украине: региональный аспект и проблемы. *Культура. Наука. Общество: междунар. науч.-практ. конф., г. Минск, 29-30 мая. Сб. науч. работ*. Минск : БГУКИ, 2013. С. 482-486.

2014 рік

403. Виткалов В.Г. Нова спроба реконструкції регіонального культурно-мистецького розвитку країни [Рец. на монографію Виткалова С.В. «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Рівне : ППДМ, 2014. 362 с. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку :* наук. зап. РДГУ, 2014. Вип. 19: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. С. 306-308.

404. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Музей у просторі регіональної культурної практики і проблеми сьогодення. *Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті*. Харків : ХДАК, 2014. С. 35-39.

405. Актуальні проблеми культури: круглий стіл за участі студентів V курсу заочної форми навчання: програма / упоряд.: Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2014. 8 с.

406. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Суспільно-культурний вітчизняний простір сьогодення і музейна сфера: форми активізації суспільної свідомості. *Свято-Георгіївський собор на Козацьких могилах: 100 років на варті духовності та пам'яті українського народу*. Рівне-Берестечко, 2014. С. 27-35.

407. Виткалов В,Г. Український культурний простір в нових суспільно-політичних реаліях. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. РДГУ. Вип. 20, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. С. 3-6.

408. Виткалов В.Г. Українська культурно-мистецька практика на зламі епох: західноукраїнський вектор розвитку. *Политика и философия: судьба искусства в XXI веке: материалы междунар. науч.-практ. конф.,* Одесса, 15-18 сент., 2014 г. Одесса : ОНПУ, 2014. С. 32-35.

409. Виткалов В.Г. Наукові проблеми України в аспекті культурно-мистецької практики: за матеріалами X всеукраїнської науково-практичної кон-

ференції в м. Рівне. *Актуальні питання культурології.* Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2014. С. 6-10.

410. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Прикладні проблеми культури в регіоні: досвід Рівненщини. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 20, у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. С. 206-210.

2015 рік

411. Виткалов В.Г. Культурно-мистецька сфера як фактор духовного становлення молоді. *Релігія та соціум: міжнар. часопис.* Чернівці : ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2015. С. 138-149 [167 с.].

412. Виткалов В.Г. Представники хорового мистецтва Рівненщини: Людмила Опанасівна Ульяновська. *Людмила Ульяновська. Ювілейний зб.* / Ред.-упоряд. Б.Й.Столярчук. Рівне : О. Зень, 2015. С. 43-47 [196 с.].

413. Виткалов В.Г. Мистецька парадигма національної культурної політики. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. РДГУ, 2015. Вип. 21: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. С. 3-8.

414. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Український культурний продукт у сучасних умовах: до результатів проведення XI всеукраїнської науково-практичної конференції у м Рівне. *Актуальні питання культурології.* Вип. 15. Рівне : РДГУ, 2015. С. 7-10.

415. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Методичні органи сфери культури в умовах реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. *Реформування місцевого самоврядування і обласні Центри народної творчості:зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф.,* Рівне-Винниця, 2015. С. 25-28.

416. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукові проблеми України в сучасних культурно-мистецьких проекціях. *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ : НПУ, 2015. Вип. 102 (11). С. 447-448 (фах. і н/м).

2016 рік

417. Виткалов В.Г. Культурно-мистецькі рефлексії у сучасній вищій школі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 22. Рівне : РДГУ, 2016. С. 3-7 (фах., н/метр.).

418. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Вища школа і сучасні реалії України: культурно-мистецькі парадигми. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2016. С. 3-7.

419. Виткалов В.Г. Репрезентація спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра спеціальності 034 «Культурологія» або замість Передмови. *Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 «Культурологія».* Рівне : РДГУ, 2016. С. 3-4.

420. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецький вектор наукового пошуку крізь призму міжнародної науково-практичної конференції. *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ : НПУ, 2016. Вип. 102. С. 360-363. (н/метр. і фах.).

421. Виткалов В.Г., Васечко Ф.Ф. Обласні науково-методичні центри в умовах реалізації всеукраїнської Програми з реформування органів місцевого самоврядування. *Реалізація реформи місцевого самоврядування обласними центрами народної творчості:* наук. зб. Вінниця : ВОЦНТ, 2016. С. 13-16.

2017 рік

422. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Антологія як спосіб презентації книгознавчої школи [рец. на книгу: Книгознавча школа: антологія / Укл.: В.М. Медвєдєва. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2016. 644 с. (серія «Наукові школи»)]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 23. Рівне : РДГУ, 2016. С. 187-191.

423. Виткалов В.Г., Радченя Т.Ф. Євроінтеграційні громадсько-культурні ініціативи Рівненщини. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: матеріали X міжнар. наук. конф., м.* Рівне, 17 трав., 2017 р. Рівне : РДГУ, 2017. С. 332-333 [375 с.].

424. Виткалов В.Г., Перець А.В. Інтернет як вид дозвілля сучасної молоді. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих:* матеріали X міжнар. наук. конф., 17 трав., 2017 р. Рівне : РДГУ, 2017. С. 215-216 [375 с.].

425. Виткалов В.Г. *Відомі постаті сучасного регіонального мистецтва: характеристика творчості. Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє: всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.,* Херсон, 17 трав., 2017 р. Херсон, 2017.

426. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова проблематика в сучасній Україні. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 17. Рівне : РДГУ, 2017. С. 5-8.

427. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий підсумок року: до результатів проведення XIII міжнародної науково-практичної конференції «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: проблеми та перспективи розвитку». *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ : НПУ, 2017. Вип. 127. С. 411-412.

2018 рік

428. Виткалов В.Г. Від редколегії. *Передмова* до фахового науко-метричного зб. «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зб. Вип. 24. Рівне : РДГУ, 2017. С. 3 [303 с.].

429. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецький аспект євро інтеграційних процесів України (за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: проблеми та перспективи розвитку» у м. Рівне). *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 17. Рівне : РДГУ, 2017. С. 4-6.

430. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність як предмет наукового аналізу. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ*. Вип. 18. Рівне : РДГУ, 2018. С. 5-8.

2019 рік

431. Виткалов В.Г., Кухарська Я. Формування сучасного фахівця сфери дозвілля у коледжах культури і мистецтв. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих:* XII міжнар. наук. конф. молодих дослідників. Рівне : РДГУ, 2019. С. 252-253.

432. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Організаційно-культурні процеси в Україні в умовах зміни усталених стереотипів. *Актуальні питання культурології.* Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2019. С. 4-7 [137 с.].

433. Виткалов В.Г. Науковий пошук як важливий сегмент у формуванні менеджера. *Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Менеджент соціокультурної діяльності»:* колект. навч.-метод. пос. для здобувачів вищої освіти спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (бакалаврські дослідження) / Укл.: Казначеєва Л.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Тюска В.Б. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. С. 3-4, 25-31, 38-45 [47 с.].

2020 рік

434. Виткалов В.Г., Вежичанин М.С. Сучасні форми організації молодіжного дозвілля на регіональному рівні: досвід Рокитнівщини. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2019. С. 103-110 [145 с.].

435. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурні практики в контексті зміни управлінських парадигм. *Філософія подієвої культури: теорія та практика:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 26-27 берез., 2020 р. Київ : КНУКіМ, 2020. С. 28-30 [180 с.].

436. Выткалов С.В., Выткалов В.Г. Формы работы высшего ученого заведения в условиях чрезвычайной ситуации (на примере кафедры культурологии и музееведения Ривненского государственного гуманитарного университета). *Культура. Наука. Творчество.* Минск : БГУКИ, 2020. С. 173-175 [257 с.].

437. Прилуцька О.І., Виткалов В.Г. Потенційні можливості закладів культури: на прикладі діяльності Малолюбашанської сільської ради. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 33. (культурологія). Рівне : РДГУ, 2019. С. 159-165 [191 с.].

438. Виткалов В.Г. Хорові твори місцевих авторів в контексті сучасної культурної практики регіону. *Любіть Україну: хрестоматія з хорового класу для мистецьких шкіл* / Укл.: Ф.Ф.Васечко. Рівне : Волинські обереги, 2020. С. 3-4 [192 с.].

439. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Національна художня освіта напередодні нового навчального року. *Вища школа,* 2020. № 7-8 (193). С. 44-50.

440. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова діяльність крізь призму епідемії: тенденції. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 34 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2020. С. 3-7.

441. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Український митець у просторі сучасної культури: Олександр Тарасенко. *Вісник Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського.* Вип. 4 (49). Київ : НМАУ, 2020. С. 44-65 [222 с.].

442. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність у структурі сучасної неформальної освіти: проблемний ряд і тенденції. *Феномен культури в гуманітарному дискурсі: колект. монографія* / За ред. М.Ю.Чікарькової. Чернівці : ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2020. С. 223-235 [352 с.].

443. Виткалов В.Г., Куклінська В.В. Фаховий коледж культури та мистецтв і проблеми функціонування галузі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 35 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2020. С. 133-138 [285 с.].

444. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Наукова діяльність у сучасній Україні: тенденції та проблемний ряд. *Вища школа,* 2020. № 10. С.96-104.

445. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сучасна інструментальна практика: культурно-мистецький аспект трансформаційних змін (Органна зала). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 34 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2020. С. 265-270 [275 с.] (категорія «Б»).

446. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір»: XVI міжнар. наук.-практ. конф. у Рівному. *Вища школа,* 2020. № 11/12 (195). С. 91-100.

447. Виткалов В.Г, Виткалов С.В. Культурний простір країни крізь призму наукового пошуку. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Рівне : РДГУ, 2020. Вип. 34 (мистецтвознавство). С. 3-8 (категорія «Б»).

448. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Світовий культурний простір в умовах пандемії. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. С. 4-9 [189 с.].

449. Виткалов В.Г. Репрезентація спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». *Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»:* навч.-метод. пос.: розробники програм: Тюска В.Б., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Заглинська Л.В., Казначеєва Л.М., Козярчук О.С., Кучина Н.І., Матусевич К.М., Савченко О.Р., Шевчук О.А., Шолудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 3 [125 с.].

2021 рік

450. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Освітні траєкторії сучасної вищої школи: проблемний ряд і тенденції. *Філософія подієвої культури: історія і сучасність* Київ : КНУКіМ, 2021. С. 32-35 [200 с.].

451. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Кафедра у системі сучасних соціокультурних трансформацій. *Вища школа,* 2021. № 1/2. С.70-75.

452. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Український митець: форми життєдіяльності і творчості. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 36 (мистецтвознавство).* Рівне : РДГУ, 2020. С. 85-95 [206 с.] (категорія «Б»).

453. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Освітня парадигма України і сучасна вища школа: матеріали VIII між нар. наук. конф. *«Impact of modernity on science and practice»,* April 6-7, 2021. Madrid, Spain. S. 98-100 [193 s.].

454. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий пошук в Україні крізь призму нових суспільних реалій. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. С. 3-7 [189 с.].

455. Виткалов В.Г. Форми позиціонування науково-педагогічних працівників у просторі вищої школи: культурно-мистецький вимір. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 36 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2020. С. 3-4 [201 с.].

456. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Форми стимулювання професійного становлення молоді: досвід кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету. *Вища школа,* 2021. № (3-4). С. 68-72.

457. Виткалов В.Г. З Ювілеєм! Два імені співочої душі: публіцистичний нарис. Рівне : О. Зень, 2021. С. 42 [42 с.] / Укл. Т.Ю.Прокопович. Рец. С.В.Виткалов.

458. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вступна кампанія 2021: погляд із регіону. *Вища школа,* 2021. № 10 (206). С. 79-84.

459. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. XVII міжнародна науково-практична конференція в Рівному «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи» в Рівному: до перших результатів. Вища школа, 2021. № 11 (207). С. 95-99 [127 с.].

460. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий сегмент у культурно-освітній практиці України: XVII міжнародна науково-практична конференція «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи» у Рівному. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 39 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2021. С. 169-173 [179 с.] (категорія «Б»).

461. Виткалов В.Г., Сорока М.В. Трансформація культурологічної освіти в регіоні [рец. на кн.: «Вища культурологічна освіта в регіоні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. монографічно-довідкове вид. Рівне : А. Брегін, 2021. 550 с., іл.]. *Вища школа,* 2021. № 11 (207). С. 102-107 [127 с.].

2022 рік

462. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вища освіта в регіоні: шляхи забезпечення її функціонування. *Трансформаційні процеси соціальної культури і Україні: наук. зб.* Київ : КНУКіМ, 2022. С. 54-58 [355 с.].

463. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вища освіта в Україні: трансформаційні процеси і результати: регіональний погляд. *Вища школа,* 2022. № 1-2 (210). С. 69-76.

464. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Галузь культури в умовах експерименту: теоретичні нотатки до регіональної трансформації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 41 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2022. С. 36-42 [87 с.].

465. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Гуманітарні проблеми вищої освіти в умовах війни. *Вища школа,* 2022. № 5-6. С. 71-75.

466. Виткалов В.Г. Науково-дослідна діяльність в умовах воєнного часу (замість передмови). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 40. Рівне : А.Брегін, 2022. С. 3-6 [215 с.].

467. Виткалов В.Г. Науковий пошук у час війни. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 22. Рівне : А.Брегін, 2022. С. 3-5 [129 с.].

468. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Мистецтво в просторі міжкультурних комунікацій: досвід України. *Вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського.* Вип. 3-4. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2022. С. 23-41 [255 с.].

469. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Методичне забезпечення навчального процесу спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» у ЗВО гуманітарного спрямування в контексті розробки нових підручників. *Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу: між нар. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Київ, 14-15 верес., 2022 р.* Київ : Ін-т педагогіки НАПНУ, 2022. С. 99-102 [389 с.].

470. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. «Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних, пандемічних викликів та війни»: до результатів проведення XVIII міжнародної науково-практичної конференції в РДГУ. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 42 (мистецтвознавство). Рівне : А.Брегін, 2022. С. 3-7 [158 с.].

2023 рік

471. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Специфіка організації фахової освіти в умовах глобалізаційних криз та війни. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: наук. зб.* Київ : КНУКіМ, 2023. С. 54-57 [243 с.].

472. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність як творчість: нова модель функціонування митця. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 45 («Культурологія»). Рівне : РДГУ, 2023. С. 92-102 [181 с.].

473. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональна культурна практика у системі туристичного бізнесу. *Культура та інформаційне суспільство XXI століття:* між нар. наук.-те-

орет. конф., м. Харків, 20-21 квіт., 2023 р. Харків : ХДАК, 2023. С. 6-8 [404 с.].

474. Виткалов В.Г. Сучасна суспільно-політична ситуація в регіоні та заклади культури. *Народна творчість Рівненщини: культурологічний альм.* Вип. 1 (5). Рівне, 2023. С. 3 [75 с.].

475. Vytkalov S., Petrova I., Skoryk A., Goncharova O., Vytkalov V., Antipina I. Establishment of cultural industries in ukraine: implementation of foreign practices. *International Journal of Professional Business Review. Miami,* v. 8 n. 5 p. 01-13 | e01596 | 2023 (scopus).

476. Виткалов В.Г. Художній простір регіону у час війни. *Співає гурт «Коли ми разом!:* репертуарний зб. Рівне : Волинські обереги», 2023. С. 3-4.

477. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Тенденції розвитку наукового пошуку в час війни. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 44 («Мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-6 [255 с.].

478. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Міжнародна науково-практична конференція як сегмент консолідації сучасної вищої школи. *Українські культурологічні студії: наук. зб. Київ. нац. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка,* 2023. С. [с.].

479. Виткалов В.Г. Післямова (від редактора). *Виткалов С.В. Вища гуманітарна освіта в просторі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір:* монографія. Publishing house of rsec, Poznan, Poland – Рівне : ФОП «А.Брегін», 2023. С.

480. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова проблематика у вищій школі в умовах війни. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 46 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-7 [308 с.].

481. Стрельніков В., Виткалов В. Розвиток етнокультурного компонента діяльності фахівців гуманітарних спеціальностей в процесі навчальних практик. *Українська професійна освіта.* № 13. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2023. С. 104-113.

482. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова творчість у добу супсльних катаклізмів: молодіжний досвід. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 22. Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-4 [157 с.].

Дисертаційні дослідження, захищені під науковим керівництвом проф. Виткалова В.Г.

2002 рік

1. Прокопович Т.Ю. Функціонування національної традиції у релігійному мистецтві української діаспори другої половини ХХ століття: дис….канд. миств.: спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / офіц. оп.: І.Б.Пясковський, Н.В.Пархоменко / КНУКіМ. Київ, 2002. 208 с. Бібліогр.: С. 180-208.

2005 рік

2. Граб О.В. Літературно-мистецьке життя Галичини кінця Х1Х – першої третини ХХ століття в контексті трансформації національної свідомості: дис…. канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: Л.О.Кияновська, М.Г.Новосад / ДАКККіМ. Київ, 2005. 193 с. Бібліогр.: С. 177-193.

2007 рік

3. Кучина Н.І. Книговидавнича справа в незалежній Україні: дис….канд. іст. наук, спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: В.І.Орленко, М.П.Зніщенко / КНУКіМ. Київ, 2007. 181 с. Бібліогр.: С. 159-181.

2010 рік

4. Борейко Г.Д. Культурне життя Рівненщини у 50-60 роки ХХ століття: тенденції та особливості розвитку: дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: А.І.Павко, Л.Л.Процик / НАКККіМ. Київ, 2010. 227 с. Бібліогр.: С. 194-227.

2012 рік

5. Ян І.М. Музична культура Харкова 20 – початку 30-х років ХХ століття: дис... канд. миств.:

спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: Л.О.Троєльнікова, Л.П.Ігнатова / КНУКіМ. Київ, 2012. 217 с. Бібліогр.: С. 191-217.

6. Смирнова Т.В. Культурно-мистецьке життя Волині доби Просвітництва (кінець XVШ – початок XIX століть): дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: Т.В.Новальська, О.В.Яковлев / НАКККіМ. Київ, 2012. 280 с. Бібліогр.: С. 206-259.

7. Ясінський М.М. Етнічно-культурні клуби Галичини кінця XIX – першої третини XX століття: дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: В.О.Горбик, В.М.Шостак / НАКККіМ. Київ, 2012. 210 с. Бібліогр.: С. 188-210.

2013 рік

8. Охманюк В.Ф. Етнічна музика Черкаської Звенигородщини (ритмо-структурний, парадигматичний та семіологічний аспекти): дис. канд.... миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп. А.І.Іваницький, Т.І.Сідлецька / КНУКіМ. Київ, 2013. 228 с. Бібліогр.: С. 176-206.

9. Левенець М.В. Культурологія в системі вищої гуманітарної освіти: дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / офіц. оп.: Новальська Т.В., Яковлєв О.В. (вийшло оголошення в журн. МОНУ «Науковий світ» (берез., 2013 р.), утім через низку причин захист не відбувся).

2018 рік

10. Корнішева Т.Л. Культуротворчий потенціал постаті диригента-хормейстера в культурному просторі сучасної України: виконавський аспект: дис.. канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: О.В.Яковлєв, А.Р.Романенко / Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського. Київ, 2018. 212 с.

2019 рік

11. Маркевич Л.А. Трансформація системи художньої мови української національної балетної вистави в 20-80-х роках XX століття: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: офіц. оп.: Афоніна О.С., Волощук Ю.І. / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2019. 214 с.

2020 рік

12. Гордєєв В.А. Український народний танець на Поліссі: регіональні особливості лексики: дис....канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорая та історія культури»: офіц. оп.: Афоніна О.С., Плахотнюк О.Ю. / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника». Івано-Франківськ, 2020. 219 с.

Дисертації, що готуються до захисту під керівництвом проф. Виткалова В.Г.

13. Глущук О.Г. Культурні практики Західної України в міжвоєнний період: дис...канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Рівне : РДГУ (підготовка припинена у зв'язку зі звільненням з роботи за власним бажанням у вересні 2022 р.).

14. Поперецька Л.В. Символіко-семантичний ряд національної вишивки: проблематика і тенденції (на прикладі колекцій рівненських музеїв): дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Рівне : РДГУ.

Опонування дисертаційних досліджень у спеціалізованих вчених радах

1991 рік

1. Полагутина Л.В. Культурно-просветительные учреждения аграрно–промышленного комплекса Сибири в системе воспитательной деятельности: дис... канд. пед. наук: спец. 13.00.05 «Культурно-просветительная работа» / науч. рук. М.А.Ариарский: офиц. оп.: С.Н.Иконникова, В.Г.Выткалов / Ленинград. гос. ин-т культуры им. Н.К.Крупской. Ленинград, 1991. С. 171–189 [189 с.].

2002 рік

2. Брилін Е.Б. Формування навичок композиторської творчості у студентів музично-педагогічних факультетів: дис... канд. пед. наук: спец.

13.00.02 «Теорія і методика навчання музики і музичного виховання» / наук. кер. Н.В.Коваленко; офіц. оп.: О.П.Щолокова, В.Г.Виткалов / КНУКіМ. Київ, 2002. 195 с. Бібліогр.: С. 179-195.

2010 рік

3. Прудченко О.М. Політична реклама в контексті сучасної культури України: дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / наук. кер. В.М.Медвєдєва; офіц. оп.: Л.М.Новохатько, В.Г.Виткалов / КНУКіМ. Київ, 2010. Бібліогр.: С. 170-187 [187 с.].

2011 рік

4. Гуменчук А.В. Інформаційна культура як чинник трансформації сучасної освіти: дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / наук. кер. М.М.Поплавський; офіц. оп.: Т.В.Новальська, В.Г.Виткалов / КНУКіМ. Київ, 2011. Бібліогр.: С. 171-189 [189 с.].

2013 рік

5. Кулаковська І.В. Культурні пам'ятки Житомирщини як атракції етнокультурного туризму: дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / наук. кер. В.А.Русавська: офіц. оп.: Ю.С.Сабадаш, В.Г.Виткалов / КНУКіМ. Київ, 2013. Бібліогр.: С. 180-219 [219 с.].

2014 рік

6. Мазуркевич О.П. Звичаєві норми етикету в традиційній культурі України кінця XIX — початку XX століття: дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / наук. кер. В.П.Дячук; офіц. оп.: П.Е.Герчанівська, В.Г.Виткалов / КНУКіМ. Київ, 2014. Бібліогр.: С. 177-198 [198 с.].

7. Наталевич Н.П. Формування професійної компетентності майбутніх культурологів у процесі вивчення історико-культурологічних та педагогічних дисциплін: дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»: наук. кер. Л.В.Кравченко, офіц. оп.: В.Ю.Стрельников, В.Г. Виткалов / Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2014. Бібліогр.: С. 159-181 [201 с.].

2015 рік

8. Коржов О.Ю. Альтерглобалізм як феномен сучасного культурно-цивілізаційного процесу : дис... канд.. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: наук. кер. Ю.Трач, офіц. оп.: Герчанівська П.Е., В.Г. Виткалов / НАКККіМ. Київ, 2015. Бібліогр.: С. 159-180 [185 с.].

2016 рік

9. Яремака Н.С. Формування інформаційної компетентності майбутніх менеджерів індустрії дозвілля у процесі професійної підготовки: дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»: наук. кер. Л.В.Кравченко, офіц. оп.: Стрельніков В.Ю., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2016. Бібліогр.: С. 170-189 [201 с.].

2020 рік

10. Чернявська О.В. Професійна підготовка фахівців [для галузі] культури в середніх спеціальних закладах України (друга половина XX — початок XXI століття): дис... канд. пед. наук: спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / наук. кер. Л.В.Кравченко, офіц. оп.: Мозговий В.Л., Виткалов В.Г. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2020. Бібліогр.: С. 170-181 [207 с.].

Наукове редагування та упорядкування наукових збірників, монографій, навчальних посібників

1990 рік

1. Проблеми вивчення та пропаганди народної творчості як складової частини української національної культури: матеріали Всеукр. наук. — практ. конф. Рівне : РДІК, 1990. 319 с. (ред. окремих розділів). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Литвинчук А.І., Вербець В.В. [та ін.].

2. АПК: Молодежь и культура. Формирование политической культуры молодежи в культурно—

просветительных учреждений аграрно-промышленного комплекса (по материалам социологических исследований): Межвуз. сб. науч. работ. Ровно : РГИК, 1990. 220 с. (упоряд. и науч. ред.). Ред. колл.: Выткалов В.Г., Литвинчук А.И. [и др.].

1992 рік

3. Социальные институты воспитания: формирование духовных запросов, потребностей и интересов молодежи: межвуз. сб. науч. работ. Киев : ИПК РК, 1992. 187 с. Ред. кол.: Выткалов В.Г., Литвинчук А.И. [и др.].

4. Деякі питання активізації навчального процесу під час викладання спеціальних та загально-освітніх дисциплін: зб. ст., ч. 1. Рівне : РДІК, 1992. 41 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Годовський В.М. [та ін.].

1993 рік

5. Деякі питання активізації навчального процесу під час викладання спеціальних та загально-освітніх дисциплін: зб. ст., ч. 2. Рівне : РДІК, 1993. 41 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Годовський В.М. [та ін.].

1994 рік

6. ВУЗ і проблеми духовного відродження України: міжвуз. зб. наук. пр. Рівне : РДІК, 1994. 216 с. (гол. ред. і упоряд.). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Саух П.Ю., Литвинчук А.І. [та ін.].

7. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: міжвуз. зб. наук. пр.: наук. зап. РДІК. Вип. 1. Рівне : РДІК, 1994. 341 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.].

1996 рік

8. Національне виховання: формування світогляду і духовних цінностей у студентської молоді: матеріали міжвузівської наук.-практ. конф. Рівне : РДІК, 1996. 298 с. (ред. окремих розділів). Ред. кол.: А.І.Литвинчук, В.Й.Сидорук, В.Г.Виткалов [та ін.].

1997 рік

9. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: міжвуз. зб. наук. пр.: наук. зап. РДІК. Вип. 2. Київ : Вперед, Україно, 1997. 243 с. (гол. ред. і упоряд.). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Деменко Б.В., Баканурський А.Г. [та ін.].

1998 рік

10. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. ін-ту культури. Вип. 3. Рівне : Діва, 1998. 469 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Деменко Б.В., Баканурський А.Г. [та ін.].

1999 рік

11. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 4. Рівне : Діва, 1999. 301 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Деменко Б.В., Баканурський В.Б. [та ін.].

2000 рік

12. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 5. Рівне : РДГУ, 2000. 255 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Деменко Б.В., Баканурський А.Г. [та ін.].

2001 рік

13. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 6. Рівне : РДГУ, 2001. 152 с. (формат А-4). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Деменко Б.В., Баканурський А.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. В.Г.Виткалова.

2002 рік

14. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. 130 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2003 рік

15. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 8. Рівне : РДГУ, 2003. 125 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г.,

Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2004 рік

16. Актуальні питання культурології: зб. наук. пр. студентів, магістрантів та аспірантів. Вип. 1. Рівне : РДГУ, 2004. 147 с. Ред. кол. : Виткалов В.Г., Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. та ін. За ред. проф. Виткалова В.Г.

17. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 9. Рівне : РДГУ, 2004. 139 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

18. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ. Вип. 2. Рівне : РДГУ, 2004. 218 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. та ін. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2005 рік

19. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ. Вип. 3. Рівне : РДГУ, 2005. 196 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. [та ін.].

20. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наукові записки Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 10. Рівне : РДГУ, 2005. 152 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2006 рік

21. Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір: матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. 15-16 лист., 2006 р. *Актуальні питання культурології. Альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 4. Рівне : РДГУ, 2006. 202 с. (формат А-4). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Троян С.С., Швецова Г.М. [та ін.].

22. Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI століття: матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-17 листоп., 2006 р. *Актуальні проблеми культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2006. Вип. 5. 186 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Троян С.С., Швецова Г.М. [та ін.].

23. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2006. 145 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2007 рік

24. Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів: матеріали Ш Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2007 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна»*. Вип. 6. У 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2007. 208 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. [та ін.].

25. Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів: матеріали Ш Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2007 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 6. У 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2007. 206 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. [та ін.].

26. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2007. 165 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2008 рік

27. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2008. 187 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

28. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2008. 198 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2009 рік

29. Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2008 р. *Акту-*

альні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології. Вип. 7: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. 169 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

30. Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи: матеріали IV Всеукр. наук. – практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2008 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 7: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2009. 145 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Швецова Г.М., Троян С.С. [та ін.].

31. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій: матеріали V Всеукр. наук. – практ. конф., м. Рівне, 12-13 груд., 2009 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології.* Вип. 8: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. 200 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Швецова Г.М., Троян С.С. [та ін.].

32. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 груд., 2009 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ.* Вип. 8: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2009. 245 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Швецова Г.М., Троян С.С. [та ін.].

33. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 15: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2009. 256 с. («Мистецтвознавство»). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

34. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 15: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2009. 245 с. («Культурологія»). Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

2010 рік

35. «Історична Волинь» і проблеми духовного відродження України: матеріали Всеукраїнської наук. – практ. конф. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 9. Рівне : Вид. О.Зень, 2010. 171 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Троян С.С., Баканурський А.Г. [та ін.].

36. Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини: колективна монографія. Рівне : ППДМ, 2010. 235 с. Рец.: Іваницький А.І., Баканурський А.Г., Афанасьєв Ю.Л. / За ред. проф. Виткалова В.Г.

37. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 16: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2010. 239 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Кияновська Л.О., Баканурський А.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

38. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 16: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2010. 275 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Кияновська Л.О., Баканурський А.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

39. Духовна культура України: реалії і перспективи: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2010 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 10: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2010. 187 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г. Афанасьєв Ю.Л., Троян С.С. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

40. Духовна культура України: реалії і перспективи: матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2010 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 10: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2010. 233 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Афанасьєв., Троян С.С. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г.

2011 рік

41. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 17: в 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2011. 320 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

42. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 17: в 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2011. 328 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

43. Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі: VII Всеукр. наук. – практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2011 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культуро-*

логії РДГУ. Вип. 11. Рівне : РДГУ, 2011. 203 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Круль П.Ф., Швецова Г.М. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

44. Матеріали до Всеукраїнського огляду-конкурсу обласних центрів народної творчості та культурно-освітньої роботи: Рівненський ОЦНТ: довідникові матеріали. Рівне : ППДМ, 2011. 106 с. Ред. кол.: Виткалов В.Г., Васечко Ф.Ф. [та ін.].

2012 рік

45. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. 243 с. Ред. кол: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

46. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. 289 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

47. Культурна динаміка України в світовому просторі: матеріали VШ Всеукр. наук. – практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2012 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2012. 255 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

48. Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл. Рец.: Іваницький А.І., Давидюк В.Ф., Баканурський А.Г., Яремко-Супрун Н. / За ред. проф. Виткалова В.Г.

49. Народна творчість Рівненщини: культурно-освітній часопис Рівнен. обл. центру нар. творчості. Рівне : ПП ДМ, 2012. Вип. 1 (1). 71 с., іл. Ред.: Виткалов В.Г.

50. Лучанська В.В. Методологічні підстави теоретичного аналізу екології культури в інформаційному суспільстві : монографія. Рівне : РДГУ, 2012. 257 с. (наук. ред. і упоряд.).

2013 рік

51. Народна творчість Рівненщини: культурно-освітній часопис КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості». Рівне : ПП ДМ, 2013. Вип. 1 (2). 88 с., іл. Ред.: Виткалов В.Г.

52. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 19: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2013. 271 с. Ред. кол: Виткалов В.Г., Баканурський А.Г., Деменко Б.В. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

53. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 19: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2013. 317 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

54. Культурний простір України у розмаїтті виявів: матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 лист., 2013 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2013. 218 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

55. Народна творчість Рівненщини: культурно-освітній часопис КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості». Рівне : ПП ДМ, 2013. Вип. 2 (3). 88 с., іл. Ред.: Виткалов В.Г.

2014 рік

56. Народна творчість Рівненщини: культурно-освітній часопис КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості». Рівне : ПП ДМ, 2014. Вип. 3 (3). 88 с., іл. Ред.: Виткалов В.Г.

57. Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя краю: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2014. 362 с., іл. / За. ред. проф. Виткалова В.Г.

58. Народна творчість Рівненщини: культурно-освітній часопис КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості». Рівне : ПП ДМ, 2014. Вип. 4 (4). 142 с., іл.

59. «На вічному шляху до Шевченка»: зб. сценаріїв до 200-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка: для працівників сфери культури України. Рівне : КЗ «РОЦНТ» РОР, 2014. 217 с.

60. «Згадаємо всіх поіменно...»: зб. сценаріїв, підготовлений співробітниками обласних науково-методичних центрів народної творчості України. Рівне : КЗ «РОЦНТ» РОР, 2014. 162 с.

61. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 20: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. 341 с. Ред. кол: Баканурський А.Г., Виткалов С.В.., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

62. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 20: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. 272 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

63. Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі: матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2014 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2014. 258 с. Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

64. Незалежній Україні – слава нині і вовік!: зб. сценаріїв тематичних культурно-мистецьких заходів до державних свят та пам'ятних дат, підготовлених працівниками закладів культури України. Рівне : КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР, 2014. 280 с.

2015 рік

65. Із народного джерела: зб. сценаріїв до народних свят весняно-літнього циклу. Рівне : КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР. Ч. 1, 2015. 287 с.

66. Із народного джерела: зб. сценаріїв до народних свят осінньо-зимового циклу. Рівне : КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР. Ч. II, 2015. 211 с.

67. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 21: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. 216 с. Ред. кол: Баканурський А.Г., Виткалов С.В, Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

68. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 21: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2015. 236 с. Ред. кол: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

69. Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 15. Рівне : РДГУ, 2015. 216 с. Ред. кол.: Афанасьєв Ю.Л., Виткалов С.В., Баканурський А.Г. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

70. Костюк Л.К. Традиції серпанкового ткацтва: історико-краєзнавчий нарис / Костюк Л.К., Букайло У.А. Рівне : М.Дятлик, 2015. 156 с. (передмова, макет та верстка Виткалов С.В.).

71. Виткалов С.В. Українська культура: навч. метод. посібн. для студ. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2015. 175 с.

2016 рік

72. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Вип. 22. Рівне : РДГУ, 2016. 296 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

73. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Вип. 23. Рівне : РДГУ, 2016. 208 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

74. Актуальні питання культурології: *альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства*. Вип. 16. Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 298 с.

75. Виткалов С.В. Історіографія культури України: навч.-метод. посіб. для студ. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» д. і з. ф. н. Рівне : РДГУ, 2016. 159 с. / За ред. проф. Виткалова В.Г.

76. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спеціальності 034 «Культурологія»: навч.-метод. посіб. / За ред. проф. Виткалова В.Г. / Укл.: Андрощук І.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначєєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Матвєєва В.С., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 220 с. Рец.: Волков С.М., Зайцев М.О.

2017 рік

77. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 24. Рівне : РДГУ, 2017. 302 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] (гол. ред. Виткалов С.В.) / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

78. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 25. Рівне : РДГУ, 2017. 240 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] (гол. ред. Виткалов С.В.) / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г.

79. Актуальні питання культурології: *альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства*. Вип. 17. Ред. кол.: Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] (Гол. ред. Виткалов С.В.) / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 295 с.

80. Біобібліографічний покажчик доц. Виткалова С.В. / Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2017. 63 с.

2018 рік

81. Наскрізна практика» для студентів спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» ІІ освітнього рівня «Магістр» (автори: Глущук О.Г., Виткалов В.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І.) / Уупоряд. Виткалов В.Г., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2018. 45 с.

82. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 26 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2018. 189 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред. і упоряд. Виткалов С.В.).

83. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 27 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2018. 130 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред. і упоряд. Виткалов С.В.).

84. Актуальні питання культурології: *альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ*. Вип. 18. Рівне : РДГУ, 2018. 185 с. Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

85. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 28 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2018. 315 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

86. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 29 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2018. 317 с. Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалов С.В.).

2019 рік

87. Бондарчук Я.В. Історія образотворчого мистецтв прадавньої доби: монографія. Острог : НаУ «Острозька академія», 2019. 1185 с.; іл.

88. Танці народів України: хрестоматія: за матеріалами, підготовленими співробітниками обласних центрів народної творчості України. Київ : Волинські обереги (Рівне), 2019. 280 с.

89. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 30 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2019. 201 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка Виткалова С.В.).

90. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 31 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2019. 201 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. редактор, упоряд., макет і верстка Виткалова С.В.).

91. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 32 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2019. 225 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка Виткалова С.В.).

92. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 33 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2019. 191 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка Виткалова С.В.).

93. Актуальні питання культурології: *альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ*. Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2019. 145 с. Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

2020 рік

94. Васечко Ф.Ф. Аранжування і перекладення для різних складів народних хорових колективів у культурній практиці Рівненщини: метод. посіб. Рівне : М.Дятлик, 2020. 75 с.

95. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 34 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2020. 275 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка Виткалова С.В.).

96. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 35 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2020. 295 с. Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

97. Актуальні питання культурології: *альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ*. Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. 179 с. (26.46 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

2021 рік

98. Виткалов С.В. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: монографічно-довідкове вид. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне: ПП «А.Брегін», 2021. 550 с, іл.

99. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 36 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2021. 206 с. (23.88 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов В.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

100. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 37 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2020. 204 с. (26.0 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П,, Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. редактор, упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

101. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна». Вип. 21. Рівне : РДГУ 2021. с. (др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

102. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 38 (мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2021. 193 с. (23,37 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., макет і верстка Виткалова С.В.).

103. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 39 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2021. 179 с. (21,3 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., макет і верстка Виткалова С.В.).

104. Біобібліографічний покажчик наукових, науково-методичних праць та інших форм творчої самореалізації д-ра культурології, проф. кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ Виткалова С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 96 с. / Відп. за вип. декан ХПФ, доц. Дзюбишина Н.Б.

2022 рік

105. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 40 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2022. 147 с. (24,48 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов В.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

106. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 41 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. 98 с. (20,0 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П,, Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. редактор, упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

107. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна». Вип. 21. Рівне : РДГУ. 2022. 219 с. (14,75 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

108. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 42 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2022. 157 с. (17,51 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов В.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

109. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 43 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. 141 с. (17,27 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П,, Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. редактор, упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

2023 рік

110. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна». Вип. 22. Рівне : РДГУ. 2022. 153 с. (21, 3 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

111. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 44 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2022. 241 с. (28,2 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов В.Г. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

112. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: *наук. зб.* Вип. 45 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. 189 с. (22,69 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.]. За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка Виткалова С.В.).

113. Виткалов В.Г. Післямова (Від наукового редактора). *Виткалов С.В. Вища гуманітарна освіта в просторі регіональних культурних практик: історико-прикладний аспект:* монографія. Publishing House of RSEC, Poznan, Poland – Рівне : ФОП «А.Р.Брегін», 2023. За ред. проф. Виткалова В.Г.

114. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 46 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. 313 с. [36,39 др. а.]. Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

115. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 47 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2023. 181 с. (22.1 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

Рецензування монографій, навчальних посібників, наукових збірників

1987 рік

1. Буланий І.Т. Вогнища культури: культурно-освітня діяльність в Українській РСР: монографія . Київ : Вища школа, 1987. 183 с. (рецензія на запит видавництва).

1993 рік

2. Іванов В.Ф. Співацька освіта в Україні. X – XVШ століття: монографія. Київ : Мистецтво, 1992. 157 с. *До витоків пісні* [рец. на монографію. Іванов В.Ф. «Співацька освіта в Україні X – XVIII століть. Київ : Мистецтво, 1992]. *Вісті Рівненщини*, 1993. 22 черв. С. 3 (рецензія).

1994 рік

3. Протанская Е. Воспитание человека свободным: уч. пос. для студ. факультетов культурно-просветительной работы. Ленинград : ЛГИК, 1994. 106 с. (рецензент).

4. Протанская Е. Образы воспитанности в культуре Отечества: материалы к лекциям. Ленинград : ЛГИК, 1994. 101 с. (рецензент).

5. Семенова Е.Ф. Педагогические основы самовоспитания: курс лекций. Ленинград : ЛГИК, 1994. 97 с. (рецензент).

1997 рік

6. Марцинковський С.Л. Українське народно-інструментальне виконавство: кобза: навч. посіб. для студ. інструментальних спец. ВНЗ. Рівне : РДІК, 1997. 142 с. (рецензент).

7. Афонченко М.М. Українська хорова духовна музика: хрестоматія. Рівне : РДІК, 1997. 184 с. (рецензент).

2004 рік

8. Марцинковський С.Л. Еволюція кобзи: монографія. Вид. 2, перероб. і доп. Херсон : ХДУ, 2004. 152 с. (рецензент).

2007 рік

9. Плитус О.С. Культурологія: навч. посіб. для студ. технічних ВНЗ. Київ : Нац. техніч. ун-т України («КПІ»). Надвірна, 2007. 187 с. гриф МОНУ (рецензент).

10. Федоришин М.В. Пересопницька Першокнига: історико-краєзнавчий нарис. Рівне, 2007. 91 с. (рецензент).

2008 рік

11. «Паспорти наукових спеціальностей» та програми екзаменів кандидатських мінімумів різних напрямів спеціальностей 26.00.01 – 26.00.04 «Теорія та історія культури». Спецвип. № 21. Харків : ХДАК, 2008. 240 с. (рецензія на запит ВАК України).

2009 рік

12. Білоус Г. Культурно-мистецькі процеси та явища у висвітленні української періодики Галичини першої половини XX століття: матеріали до бібліографії. Львів : Вища школа, 2009. 207 с. (рецензент).

2010 рік

13. Гоцалюк А.А. Історія України: *навч. посіб.* Київ : МАУП, 2010. 357 с. (рецензент).

14. Етнокультура Волинського Полісся: *наук. зб.* / упоряд. В.П.Ковальчук. Рівне : ППДМ, 2010. 376 с. + 36 іл. (рецензент).

15. Кафедрі хорового диригування Рівненського державного гуманітарного університету – 40 років: *наук. зб.* Рівне : О.Зень, 2010. 154 с. (рецензент).

2011 рік

16. Радзієвський В.О. Фітокультура та антианомія як елемент субкультури в ритуалах середньовічної Русі: нотатки до фітокультурології й юридокультурології: монографія. Київ, 2011. 259 с. (рецензент).

17. Новий вимір культурної політики України: [Рец. на монографію Кравченка О.В. «Культурна політика України в парадигмах сучасності: теоретико-методологічні аспекти культурологічної інтерпретації». Харків : ХДАК, 2011. [288 с.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 17: у 2-х тт., т. 2. Рівне : РДГУ, 2011. С. 217-221 (рецензент).

2012 рік

18. Гаєвська Т.І. Традиційна звичаєва культура українців кінця XIX – початку XX століття. Київ : Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України, 2012. 415 с. (рецензент).

19. Піддубник В.Г. Історія хорового виконавства: методичний посіб. для студ. інститутів мистецтв. Рівне : О.Зень, 2012. 155 с. (рецензент).

20. Карась Г.В. Музична культура української діаспори кінця XIX – XX століть крізь призму сучасної монографічної літератури [Рец. на монографію Г.В.Карась «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття». Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 1164 с.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 18, у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. С. 295-297 (рецензія).

21. Культурно-мистецький потенціал Рівненщини як предмет наукового дослідження: [Рец. на монографію: Виткалов С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне : ППДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 18: у 2-х тт., т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. С. 236-238 (рецензія).

2014 рік

22. Новий вимір регіональної реконструкції культурно-мистецького розвитку [Рец. на монографію С.В.Виткалова «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Рівне: ПП ДМ, 2014. 362 с.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. У 2-х т. Т. 2. Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2014. С. 306-310 (рецензія).

23. Ясінський М.М. Історія української культури: навч.-метод. посіб. для студ. гуманітарних спеціальностей МЕГУ ім. С.Дем'янчука. Рівне : ТЕТІС, 2014. 153 с. (рецензент).

2015 рік

24. Ясінський М.М. «Рідний край»: навч. посіб. для студ. гуманітарних спеціальностей МЕГУ ім. С.А.Дем'янчука. Рівне : МЕГУ, 2015. 179 с. (рецензент).

25. Бондарчук Я.В. Історія Острозької академії: навч. посіб. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. 546 с. (рецензент).

2016 рік

26. Печеранський І.П. Педагогічна культурологія: навч. посіб. для студ. художніх спеціальностей. Київ : КНУКіМ, 2016. 331 с. (рецензент).

2017 рік

27. Білоконь В.І. Менеджмент соціокультурної діяльності: Програма дисципліни для коледжів культури за спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Київ – Мелітополь, 2017. 34 с. (рецензент) (на запит Науково-методичного кабінету Міністерства культури України).

28. Скрипник Є.М. Методика викладання культурологічних та суспільних дисциплін: навч. посібн. для студ. ЧНУ ім. Ю.Федьковича ОКР «Бакалавр». Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2017. 219 с. (рецензент).

2018 рік

29. Гончарова О.М. Музеї США і Канади: навч. пос.: для студ. спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Київ : КНУКіМ, 2018. 175 с.

2022 рік

30. Бондарчук Я.В. Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах прецесії: монографія. Львів : ПП «Вид-во «Св. Володимира і Ольги», 2022. 928 с., іл., табл.

Відгуки про організаційно-культурну й науково-методичну діяльність завідувача кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, к. п. н., проф. Виткалова В.Г.

1. **Творчістю окрилені:** Рівненському державному інституту культури – 20 років: довідк. вид. Рівне : Волинські обереги, 1999. С. 149-161.

2. **Ясьмо В.Д.** Кузня кадрів культури і мистецтва Західного регіону України. *Творчістю окрилені: Рівн. держ. ін-ту культури – 20 років*. Рівне : Волинські обереги, 1999. С. 39.

3. **Від пошуку – до визнання:** біобібліографічний покажчик наукових і науково-методичних праць викладачів РДІК. Рівне : Волинські обереги, 1999. С. 95-122.

4. **Прокопович Т.Ю.** Повернення на Батьківщину «Persona incognito» української музики. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 6. Рівне : РДГУ, 2001. С. 137-141.

5. **Хто є хто** в м. Рівному та Рівненській області: 200 біографій. Рівне : Перспектива, 2001. С. 27-28 та інші подібні вид.

6. **Прокопович Т.Ю.** Українська культура ХХ століття у дзеркалі політики / Виткалов В. Г. Українська культура: сторінки історії ХХ століття: моногрфія. Рівне: Вертекс, 2005. 640 с. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 7. Рівне : РДГУ, 2002. С. 119-122.

7. **Граб О.В.** Екскурс до української культури ХХ століття: ретроспектива фахових видань. *Мистецтвознавчі зап.* Вип. 1. Київ : Міленіум, 2006. С. 87-93.

8. **Граб О.В.** Культурно-історична реальність України в контексті відродження духовного минулого народу. *Історичний журнал*. 2006. № 1. С. 113-116.

9. **Виткалов С.В.** Рецензія на книгу: «Виткалов В.Г., Пономарьова Т.О. Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова»: хрестоматія. Рівне : Волинські обереги, 2005. 404 с. *Вища школа*, 2007. № 3. С. 95-98 (Київ).

10. **Вища педагогічна освіта і наука** в Україні: історія, сьогодення та перспективи розвитку: монографія. В 27 т., т. Рівненська область. Київ : Знання України, 2010. 345 с.

11. **Виткалов С.В.** Слово про батька. *Факультету музичного мистецтва РДГУ – 40 років*. Рівне : Овид, 2011. С. 132-135.

12. **Виткалов С.В.** Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ППДМ, 2012. С. 317-323.

13. **Нікольченко Ю.М.** Рецензія на кн.: Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності. Рівне: ППДМ, 2012 с. 416 с. *«Гілея»: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова*. Вип. 65. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Полі-

тичні науки. Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012. С. 616-620.

14. **Нікольченко Ю.М.** Нові виміри вивчення регіональної художньої практики в Україні / Ю.М.Нікольченко [Рец. на кн.: Виткалов С. В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. С. 272-275.

15. **Васечко Ф.Ф.** Нове бачення культурного простору Рівненщини в монографічній літературі сучасних авторів [рец. на монографію С.В.Виткалова]. *Народна творчість: журнал Рівненського обл. центру народної творчості* РОР [Рівне]. 2012. № 1 (1). черв. С.62-64.

16. **Мельник Я.М.** Регіональна культура як предмет наукового дослідження. *Народна творчість та етнологія*, 2013. Вип. 3. С. 81-84 [Київ].

17. **Біобібліографічний покажчик** наукових, науково-методичних праць завідувача кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету, професора Виткалова В. Г. Рівне : РДГУ, 2013. 101 с. / Серія «Професори Рівненського державного гуманітарного університету».

18. **Виткалов С.В.** Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів і організаторів духовного життя: монографія. Рівне : М.Дятлик, 2014. С. 220-228.

19. **Наукові школи** Рівненського державного гуманітарного університету / Укл. проф. Постоловський Р.М., проф. Поніманська Т. І. Рівне : РДГУ, 2014. С.25-29.

20. **Нікольченко Ю.М.** [рец. на кн.: Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя України в регіональних вимірах. Рівне : М.Дятлик, 2014. [362 с.]. *Гілея : Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Вип. 85. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. С. 394-397.

21. **Виткалов В.Г.** *Вікіпедія*.

22. **Нікольченко Ю.М.** До 100-річчя від дня народження І.К.Свешнікова. *Вісник Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Рівне : РОКМ, 2015. С. 115-120.

23. **Нікольченко Ю.М.** Берестецька битва у наукових публікаціях документознавчого характеру в Україні: моніторинг інформаційного потоку. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2016. Вип. 23. С. 62-67.

24. **Виткалов С.В.** Кафедра культурології та музеєзнавства. *Рівненському державному гуманітарному університету – 75*. Рівне: РДГУ, 2016. Упоряд.: Б.Й.Столярчук.

25. **Яковлєв О.В.** Історіографічний дискурс культурологічної регіоніки Західної України. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Вип. 20. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. С. 97-101.

26. **Шулик І.** Епістолярій як модель відображення взаємозв'язку: Павло Сениця і Україна. *Хорове мистецтво України та його подвижники:* матеріали VI між нар. наук.-практ Інтернет конф., м. Дрогобич, 19-20 жовт., 2017 р. Дрогобич, 2017. С. 124-136 [356 с.].

27. **Виткалов С.В.** Випускники кафедри хорового диригування Рівненського державного інституту культури: Володимир Виткалов. *Кафедрі хорового диригування РДГУ – 50 років*. Рівне : О.Зень, 2021. С. 77-81 [210 с., іл.].

28. **Петренко О.Б.** Освітній простір крізь призму регіональної культурної практики. *Інноватика у вихованні*: наук. зб. Вип. 15. Рівне : VPM – Поліграф, 2022. С. 355-362 [362 с.].

29. **Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М.** 50 років літописного дискурсу кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету. *Вісник Маріупольського держ. ун-ту. (Серії Філософія. Культурологія. Соціологія)*. Вип. 23. Маріуполь : МДУ, 2022. Вип. 23. С. 120-131 [194 с.].

30. **Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М.** Духовність соціуму в параметрах спеціальної освіти [рец. на кн.: Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ). Автор – С.В.Виткалов]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 43 (культурологія). Рівне : А.Брегін, 2022. С. 126-131 [141 с.].

31. Виткалов С.В. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету: моногр.-довід. вид. Рівне : А.Брегін, 2021. 550 с., іл.

32. **Петрівський Я.Б.** Представники вищої школи України в її регіональному вимірі: завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. *Шульгіна В.Д. Два покоління: українська художня інтелігенція другої половини XX - першої третини XXI століття:* монографічно-довідк. вид. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2023 (в друці).

33. Навчателі мудрого, доброго, вічного: РДПІ-РДІК-РДГУ: довідн. / Упоряд.: Постоловський Р.М., Б.Й. Столярчук. Рівне : О.Зень, 2022. С. 520-522 [839 с.].

34. Монографічне дослідження **Канівської Г.Г.** і **Виткалова В.Г.** «Павло Іванович Сениця: життєвий і творчий шлях композитора» (Рівне, 1999 р.) стало предметом наукового студіювання у дисертаційних дослідженнях І.Шулик, виконаних під керівництвом д-ра миств., проф. І.Л.Бермес (Дрогобич ДПУ ім. І.Я.Франка, 2016-2019 рр.), к. миств., проф. Л.Назар (ЛНМА ім. М.В.Лисенка, 2022-2023 рр.) та ін.

35. Про дослідження та організаційно-методичну діяльність проф. Виткалова В.Г. згадується у дисертаційних, монографічних дослідженнях і наукових статтях Попова В.В. (1989-1990 рр.), Полагутиної Л.В. (1991 р., рф), Остапенка Д.І. (1997 р.), Граб О.В. (2003-2005 рр.), Борейко Г.Д. (2010 р.), Нікольченка Ю.М., Морозової Т.П. (2012 р.), Марченка В.В. (2015 р.), Ян І.М. (2011, 2019 рр.), Яремаки Н.С. (2019 р.), Шулик І., Яковлєва О.В. (2017 р.), Наталевич Н.П. (2016 р.), Шейка В.М. (2017 р.), Ясінського М.М. (2020 р.), Береста П.М., Горох Г.С., Дичковського С.І., Васюти О.П. (2021 р.), Сабадаш Ю.С., Нікольченка Ю.М., Петрової І.В., Чікарькової М.Ю. (2022 р.) та ін., різноманітній регіональній періодиці, покажчиках Рівненської обласної універсальної бібліотеки, щорічних Покажчиках («Публікації науково-педагогічних працівників Рівненського державного гуманітарного університету») Наукової Бібліотеки РДГУ, зокрема й її електронних виданнях, на сайтах Міністерства освіти та науки України, РДГУ тощо.

Розділи у колективних монографіях, автореферати дисертацій, дисертації, монографії, навчально-методичні посібники та інші форми академічної мобільності доктора культурології, *професора Виткалова Сергія Володимировича*

2009 рік

1. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Культурологічна освіта як складова системи підготовки фахівців у контексті суспільно-історичних реалій України. *Кафедра культурології в структурі Рівненського державного гуманітарного університету:* моногр.-довідкове вид. Рівне : РДГУ, 2009. С. 3—56 [235 с.]. Рец.: Афанасьєв Ю.Л., Возняк С.С.

2010 рік

2. Виткалов С.В., Базик Л.А. Матеріальна культурно-мистецька практика Волині: традиційна писанка. *Декоративно-ужиткове мистецтво Рівненщини:* колект. монографія / Упоряд. та наук. ред. Виткалов В.Г. Рівне : ПП ДМ, 2010. С. 151-161 [236 с.]. Рец.: Іваницький А.І., Баканурський А.Г., Афанасьєв Ю.Л.

2011 рік

3. Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя Рівненщини періоду державної незалежності України: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; наук. кер. М.М.Поплавський; офіц. оп.: А.І.Іваницький, Л.П.Ігнатова. Київ, 2011. 18 с.

4. Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя Рівненщини періоду державної незалежності України: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; наук. кер. М.М.Поплавський; офіц. оп.: А.І.Іваницький, Л.П.Ігнатова. Київ, 2011. 219 с. Бібліогр.: С. 188-219.

2012 рік

5. Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл. Рец.: Іваницький А.І., Давидюк В.Ф., Яремко-Супрун Н.О., Баканурський А.Г. (52.0 др. а.).

2014 рік

6. Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя: монографія / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : ПП ДМ, 2014. 362 с. Рец.: Іваницький А.І., Яремко-Супрун Н.О., Давидюк В.Ф., Кравченко О.В. (42,3 др. а.).

2015 рік

7. Виткалов С.В. Українська культура: методичне забезпечення дисципліни за умовами кредитно-трансферної системи: навч.-метод. посіб. для студ. II-IV курсів напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2015. 205 с. (17, 7 др. а.). Рец.: Афанасьєв Ю.Л., Зайцев М.О.

2016 рік

8. Виткалов С.В. Історіографія культури України: навч.-метод. посіб. для студ. II-III курсів д. та з. ф. н. І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія» / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 187 с. (13,9 др. а.). Рец.: Зайцев М.О., Сабадаш Ю.С.

2017 рік

9. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спец. 034 «Культурологія»: колект. навч.-метод. посіб. / Андрощук І.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Костюк Л.К., Кучина Н.І., Тюска В.Б., Шолудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. С. 34-40, 40-74, 106-122 [220 с.] (3.7/14,5 др. а.). Рец.: Волков С.М., Зайцев М.О.

2018 рік

10. Виткалов С.В. Полісся як унікальна локація культурно-мистецьких процесів в Україні другої половини XX – початку XXI століття: дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського; наук. консультант: д-р пед. наук, проф. Поплавський М.М.; офіц. опоненти: д-р культурології, проф. Кривошея Т.О., д-р філос. наук, проф. Личковах В.А., д-р культурології, проф. Сабадаш Ю.С. Київ, 2018. 454 с. Бібліогр.: С. 405-445.

11. Виткалов С.В. Полісся як унікальна локація культурно-мистецьких процесів в Україні другої половини XX – початку XXI століть: автореф. дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Офіц. оп.: Кривошея Т.О., Личковах В.А., Сабадаш Ю.С. Київ, 2018. 40 с.

12. Виткалов С.В. Регіональна культурна практика: навч.-метод. посіб. для студ. V курсу. Рівень вищої освіти II другий. Ступінь вищої освіти «Магістр»; галузь знань 03 «Гуманітарні науки»; спец. 034 «Культурологія» д. і з. ф. н. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 78 с. (6,5 др. а.). Рец.: Волков С.М., Зайцев М.О.

2019 рік

13. Виткалов С.В. Історіографія української культури: методичне забезпечення дисципліни: для здобувачів вищої освіти за І освітнім ступенем «Бакалавр» зі спец. 034 «Культурологія», 027» Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н.:

навч.-метод. посіб. Вид. 2 розширене і доп. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 229 с. (14,3 др. а.): Рец.: Волков С.М., Копієвська О.Р.

14. Виткалов С.В. Науково-дослідна робота на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (Курсові роботи): навч.-метод. посіб. для студ. д. і з. ф. н. Рівень вищої освіти І, ступінь вищої освіти «Бакалавр» / За ред. проф. В.Г.Виткалова. Рівне : РДГУ, 2019. 79 с. (6,5 др. а.) / Рец.: Волков С.М., Копієвська О.Р.

15. Vitkalov S. The problem of «production» of the local cultural and artistic area (from diagnosis to modeling): experience of Rivne region (Проблема «виробництва» локального культурно-мистецького простору (від діагностування до моделювання): досвід Рівненщини): *Cultural and arts studies of national academy of culture and arts management:* collective monograph / O.Afonina, P.Herchanivska, Zh.Denysiuk, V.Diachuk, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. S. 21-38 [220 p.]: колект. монографія. Liha-Pres is an international publishing house which belongs to the category «C» according to the classification of Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment (SENSE) [isn: 3943, 1705, 1704, 1703, 1702, 1701; prefix Met Code: 978966397]. Official website – www.sense.nl. (SENSE).

2020 рік

16. Vitkalov S. The discourse of «local» in modern cultural knowledge: concepts and research strategies. *Culture and Art Panorama of Ukraine: collective monograph* (Дискурс «локального» в сучасному культурологічному пізнанні: концептуарій та дослідницькі стратегії) / S. Vitkalov, I. Petrova, etc. Lviv-Toru : Liha-Pres, 2020. S. 121-138 [164 p.]: розділ у колект. монографії; укладач. *Culture and Art Panorama of Ukraine* Monograph of the Kyiv National University of Culture and Arts. (SENSE) (1, 1 др. а.).

17. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність у структурі сучасної неформальної освіти: здобутки, проблемний ряд і тенденції. *Феномен культури в гуманітарному дискурсі: колект. монографія* / За ред. проф. Балога В.О. та проф. М.Ю.Чікарькової. Чернівці : ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2020. С. 223-235 [352 с.] (1,1 др. а.).

18. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Український митець у просторі сучасної культури: Олександр Тарасенко. *Часопис Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського.* Вип. 4 (49). Київ : НМАУ, 2020. С. 46-65 [222 с.] (категорія «Б»).

19. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент соціокультурної діяльності» І (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»: програми дисциплін / Тюска В.Б., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Заглинська Л.В., Казначеєва Л.М., Козярчук О.С., Кучина Н.І., Матусевич К.М., Савченко О.Р., Шевчук О.А., Шолудько Н.Г. За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 90-129, 170-192 (5.2 / 17.1 др. а.) [199 с.].

20. Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»: навч.-метод. посіб. до виконання кваліфікаційних робіт І (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» / Укл.: Казначеєва Л.М., Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Тюска В.Б. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 27-32 [45 с.] (0,4/3,9 др. а.).

21. Науково-дослідна робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ магістерського ступеня: колект. навч.-метод. посіб. Рівне : РДГУ, 2020. С. 34-38 [45 с.] (0,4/3,9 др. а.).

2021 рік

22. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сучасна регіональна культурна практика: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти д., з. і дистанц. ф. н. І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 101 с. (7.1/6,9 др. а.).

23. Виткалов С.В. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету): монографічно-довідкове вид. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : ПП «А.Брегін», 2021. 550 с. + 38 іл. (67,4 др. а.).

2022 рік

24. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Фестиваль як форма виявлення художнього потен-

ціалу митця: регіональний досвід. *Культура в контексті практичних форм буття людини:* кол. монографія / За ред. проф. М.М.Бровка / реком. до друку вченою радою НМАУ ім. П.І. Чайковського. Ніжин : Вид. М.М.Лисенко, 2022. С.223-236 (1,3 др. а.) [400 с.].

25. Музеї і сучасна регіональна культурна практика: навч.-метод. посіб. Для здобувачів вищої освіти д. і з. ф. навчання ОС «Бакалавр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 89 с. (6,9 др. а. / 5.2).

2023 рік

26. Виткалов С.В. Вища гуманітарна освіта в просторі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір: монографія / За ред. проф. Виткалова В.Г. Publishing House of RSEC, Poznan, Poland – Рівне : ФОП «А.Брегін», 2023. с., іл. (82 др. а.).

27. Виткалов С.В. Українська культура: навч.-метод. посіб. для здобувачів в/о ОС «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Вип. 2, перероб. і уточнене / за ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : ФОП «А.Брегін», 2023. 211 с. [12,9 др. а.].

Програми навчальних дисциплін, методичні рекомендації та поради

2011 рік

28. Історіографія культури України: метод. реком. до виконання курсових робіт напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» для студ. д. і з. ф. н. худож.-пед. ф-ту РДГУ / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2011. 27 с.

29. Українська культура: програма. дисципліни для студ. д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність», 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», 6.020107 «Менеджмент» факультету ДКМ РДГУ / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2011. 40 с.

30. Українська культура: семінарські заняття для студ. д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність», 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», 6.020107 «Менеджмент» ф-ту документальних комунікацій та менеджменту РДГУ / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2011. 16 с.

2013 рік

31. Історіографія культури України: прогр. дисципліни та метод. реком. для студ. д. і з. ф. н. III-IV курсів напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2013. 24 с.

32. Охорона праці в галузі: метод. реком. для студ. V курсів д. та з. ф. н. художньо-пед. ф-ту РДГУ / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2013. 23 с.

33. Сучасна українська культура: прогр. дисципліни, тематика семінар. занять, завдання для самостійної роботи студ. V курсів д. і з. ф. н. спец. 7.02.01.01 «Культурологія» та екстернату (друга вища освіта) / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2013. 27 с.

34. Сучасна регіональна культурна практика: прогр. дисципліни, тематика семінарських занять, завдань для самостійної роботи студ.V-VI курсів. д. і з. ф. н. спец. 8.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне: Мега-принт, 2013. 28 с.

35. Історіографія культури України: семінарські заняття з дисципліни та метод. реком. для студ. д. і з. ф. н. II-III курсів напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2013. 28 с.

2014 рік

36. Історіографія культури України: лабораторні заняття з дисципліни та метод. реком. для студ. II-III курсів д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2014. 17 с.

37. Методика організації культурологічних досліджень: програма та метод. реком. із дисципліни для студ. д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2014. 28 с.

38. Історія музейної справи: семінарські заняття та глосарій для студ. д. і з. ф. н. напряму

підготовки 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2014. 32 с.

39. Історія музейної справи: Програма дисципліни для студ. д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2014. 27 с.

40. Культурологія: поурочне планування занять: метод. реком. для студ. д. ф. н. груп 2 МТ, 2 ТК, 2 НМ, 2 ДЗ, 2 МК / Рівнен. економ.-технолог. коледж / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : НУВГіП, 2014. 10 с.

41. Сучасна регіональна культурна практика: Програма курсу, тематика практичних занять, завдань СРС, тестові завдання для студ. I-II курсів д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 39 с.

42. Українська культура: практичні заняття для студ. II-IV курсів д. і з. ф. н. напряму підготовки 6.020101 «Культурологія» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 35 с.

2015 рік

43. Теорія музейної справи: програма дисципліни, плани практичних занять і завдання для самостійного опрацювання: для студ. д. і з. ф. н. напряму підготовки 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2015. 23 с.

2017 рік

44. Державний екзамен з фаху для здобувачів вищої освіти зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»: програма / Укл.: Виткалов С.В.: автори розділів: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Кучина Н.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 35 с. (1.9 др. а. / 0,7 др. а.).

45. Музеї України і світу: програма дисципліни та практичні заняття для здобувачів вищої освіти д. і з. ф. н. за ступенем бакалавра зі спец. 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2017. 20 с. (1,2 др. а.).

46. Музеї та сучасна регіональна культурна практика: методичне забезпечення дисципліни для здобувачів вищої освіти д. і з. ф. н. за ступенем бакалавра зі спец. 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 27 с. (1,4 др. а.).

47. Сучасна українська культура: програма курсу, тематика семінарських занять, завдання для СРС для здобувачів вищої освіти за ступенем «Спеціаліст» спец. 034 «Культурологія» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 34 с. (2,2 др. а. / 1,1 др. а.).

48. Теорія музейної справи: програма курсу, тематика семінарських занять, завдання для СРС для здобувачів вищої освіти за ступенем «Бакалавр» зі спец. 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2017. 26 с. (1,5 др. а.).

49. Дипломна робота для здобувачів вищої освіти д. і з. ф. н. за ступенем бакалавра зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: метод. реком. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Кучина Н.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 35 с. (1,9 др. а. /0,65 др. а.).

50. Актуальні питання культурної політики та культурології: Програма Круглого столу зі студ. V курсу з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., студ. Сидор Т., Савків Т. Рівне : РДГУ, 2017. 7 с. (0.3 др. а / 0,1).

51. Культурна політика сучасної України в регіональному контексті: Круглий стіл для студ. V курсу д. ф. н. у рамках проходження переддипломної практики: Програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., студ. Дутчак В., Шевчук В. Рівне : РДГУ, 2017. 4 с. (0,1 др. а.).

52. Програма переддипломної (науково-дослідної практики) для магістрантів VI курсу зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (за Переліком 2015 р.) / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 34 с. (2,2 др. а. / 1,1 др. а.).

2018 рік

53. Практичні заняття з дисципліни «Історія української культури» для студ. I курсу спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н.: тематика та методичне забезпечення / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ. 2018. 36 с. (2,2 др. а. / 1,1 др. а.).

54. Музеї і сучасна регіональна культурна практика: методичне забезпечення дисципліни

для здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спец. 027 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 41 с. (2.0 др. а. / 1,0 др. а.).

55. Програма атестаційного іспиту з фаху для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» напряму підготовки 03 «Гуманітарні науки» зі спец. 034 «Культурологія», спеціалізація «Викладач історії та теорії культури» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 54 с. (2,7 др. а. / 0,7 др. а.).

56. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» із напряму підготовки 03 «Гуманітарні науки» зі спец. 034 «Культурологія», спеціалізація «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 56 с. (2,7 др. а. / 0.7 др. а.).

57. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» напряму підготовки 02 «Культура і мистецтво» зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 42 с. (2,1 др. а. / 1,0 др. а.).

58. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» ОКР «Бакалавр» / автори розділів : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Кучина Н.І. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 40 с. (2 др. а. / 0,7 др. а.).

59. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія» ОКР «Бакалавр», спеціалізація «Педагог-організатор культурно-дозвіллєвої діяльності» / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Казначеєва Л.М., Кучина Н.І. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 56 с. (2,7 др. а. / 0,5 др. а.).

60. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.020101 «Культурологія» ОКР «Бакалавр», спеціалізація «Викладач історії та теорії культури» / автори розділів : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Костюк Л.К., Кучина Н.І. / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 46 с. (2.2 др. а. / 0,7 др. а.).

61. Програма додаткового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття освітнього ступеня «Магістр» на основі ОКР «Бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К. / За ред. проф. Виткалова В. Рівне : РДГУ, 2018. 18 с. (1,1 др. а. / 07 др. а.).

2019 рік

62. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Л.К.Костюк / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 16 с. (1,0 др. а. / 0,4 др. а.).

63. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов С.В., Л.К.Костюк, Н.Г.Шолудько / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 23 с. (1,1 др. а. / 0.7 др. а.).

64. Програма додаткового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: С.В.Виткалов, Л.К.Костюк, Н.Г.Шолудько / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 16 с. (1 др. а. / 0,4 др. а.).

65. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Л.К.Костюк / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 39 с. (2 др. а. / 0,7 др. а.).

66. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття вищої освіти ОКР «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, магістра / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Шо-

лудько Н.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 21 с. (1,0 др. а. / 0,6 др. а.).

67. Програма переддипломної практики. Рівень вищої освіти – другий. Ступінь вищої освіти «Магістр». Галузь знань 0201 «Культура і мистецтво». Спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», д. і з. ф. н. / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 36 с. (1,9 др. а. / 1,0 др. а.).

68. Програма виробничої (менеджерської) практики. Рівень вищої освіти – другий. Ступінь вищої освіти – магістр. Галузь знань 0201 «Культура і мистецтво», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Кучина Н.І., Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 30 с. (1,5 др. а. / 0,8 др. а.).

69. Програма додаткового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, Л.К.Костюк, С.В. Виткалов / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 19 с. (1,0 др. а. / 0,3 др. а.).

2020 рік

70. Музеї і регіональна культурна практика: програма курсу і його методичне забезпечення: для здобувачів вищої освіти I (бакалаврського) рівня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 49 с. (2,5 др. а. / 1,7 др. а.).

71. Соціокультурна сфера в умовах трансформацій: метод. реком. для здобувачів в/о I (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д., з. і дистанційної ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2020. 18 с. (1.1 др. а.).

72. Програма переддипломної практики для здобувачів вищої освіти II (магістерського) рівня галузі знань 0201 «Культура і мистецтво» спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» д. і з. ф. н. / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, В.Б.Тюска / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 37 с. (2,0 др. а. / 0.7 др. а.).

73. Комплексний екзамен зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для здобувачів I (бакалаврського) рівня вищої освіти д. та з. ф. н. галузі знань 02 «Культура і мистецтво»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К., Тюска В.Б. / Укл. Програми: Глущук О.Г. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 69 с. (3,5 др. а. / 0,9 др. а.).

74. Заклади культури і місцеві громади: програма курсу і метод. реком. для студ. д. і з. ф. н., спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» II (магістерського) рівня / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2020. 25 с. (1,3 др. а. / 0.8 др. а.).

2021 рік

75. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та вступників, які не менше року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 17 с. (1.0 др. а. / 0,3 др. а.).

76. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та вступників, які не менше року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 22 с. (1.1 др. а. / 0.4 др. а.).

77. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (ОКР) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра та вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначєєва Л.М. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 18 с. (1.0 др. а. / 0,4 др. а.).

78. Програма фахового випробування зі спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі здобутого ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 21 с. (1,1 др. а. / 0.7 др. а.).

79. Програма фахового випробування зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Вит-

калов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. Рівне : РДГУ, 2021. 16 с. (0.9 др. а. / 0,3 др. а.).

80. Програма фахового випробування зі спец. 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (ОКР) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Казначеєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. 39 с. (2.1 др. а. / 0.7 др. а.).

81. Основи науково-дослідної роботи: програма курсу і метод. реком. для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) рівня зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 20 с. (1.2 др. а.).

82. Подієвий туризм: програма дисципліни і метод. реком. для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 16 с. (0,9 др. а.).

83. Менеджмент культурних індустрій: програма курсу для здобувачів вищої освіти спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 14 с. (0,8 др. а.).

84. Менеджмент фестивальної діяльності: програма курсу для здобувачів вищої освіти ІІ (магістерського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 14 с. (0.8 др. а.).

85. Програма атестаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за спец. 034 «Культурологія» освітнього ступеня «Бакалавр» / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Глущук О.Г., Гринькова Н.М., Кучина Н. І. / Укл.: Виткалов С.В., Глущук О.Г., Травинська Ю.В. За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 58 с. (2,8 др. а. / 0,6 др. а.).

86. Регіональна івент-індустрія: програма дисципліни, тематика практичних занять для здобувачів в/о ІІ (магістерського) рівня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 28 с. (1.5 др. а.).

87. Наукова робота на спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» ІІ (магістерського) рівня: колект. навч.-метод. посіб. Укл.: Глущук О.Г., Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. С. 20-24 [48 с.] (2,5 др. а. / 1,3 др. а.).

2022 рік

88. Атестаційний екзамен зі спеціальності 034 «Культурологія» для здобувачів ОС «Бакалавр» д. та з. ф. н. спец. 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., О.Г. Глущук., Л.М.Казначеєва., Тюска В.Б. / Укл. програми: Травинська Ю.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 77 с.

89. Атестаційний екзамен зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для здобувачів ОС «Бакалавр» д. та з. ф. н. спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» галузі знань 02 «Культура і мистецтво»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. / Укл. програми Травинська Ю. В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 62 с.

90. Атестаційний екзамен зі спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» для здобувачів ОС «Магістр» д. та з. ф. н. за спец. 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» галузі знань 02 «Культура і мистецтво»: Програма / автори розділів: Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Тюска В.Б. / Укл. програми: Травинська Ю.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 60 с.

91. Музеї України і світу: програма дисципліни і метод. реком. для здобувачів ОС «Бакалавр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Укл.: Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. 19 с.

2023 рік

92. Менеджмент культурних індустрій: програма і метод. реком. для здобувачів ОС «Бакалавр» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Виткалов С.В. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2023. с.

93. Українська культура: програма і метод. забезпечення для здобувачів ОС «Бакалавр» спец. «Економічна кібернетика», «Документознавство та інформаційна діяльність», «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», «Менеджмент» факультету ДКМ РДГУ / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2023. 51 с.

94. Програма фахового випробування для вступників на здобуття ОС «Магістр» зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2023. 16 с. (англ. мовою, для іноземних студентів).

95. Програма фахового випробування для вступників на здобуття ОС «Магістр» зі спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2023. 18 с.

96. Програма фахового випробування зі спеціальності 034 «Культурологія» для вступників на здобуття ОС «Магістр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов, Т.М.Самсонюк. Рівне : РДГУ, 2023. 39 с.

97. Атестаційний екзамен зі спеціальності 034 «Культурологія» для здобувачів ОС «Бакалавр» д. і з. ф. н. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Травинська Ю.В. У програмі використано матеріали Гринькової Н.М. та Глущук О.Г. Рівне : РДГУ, 2023. С. 5-37 [80 с.].

98. Комплексний іспит зі спеціальності 034 «Культурологія», рівень вищої освіти ІІ, ступінь вищої освіти «Магістр»: програма / автори розділів: проф. Виткалов В. Г., проф. Виткалов С. В., доц. Тюска В. Б.; укл. програми : доц. Шатрова М. Б. / За ред. проф. Виткалова В. Г. Рівне : РДГУ, 2023. 32 с.

Програми звітних, всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій (організатор чи співорганізатор, упорядкування)

2009 рік

99. Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій: V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2009 р.: програма / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В.Виткалов. Рівне : РДГУ, 2009. 35 с. (260 учасників).

2010 рік

100. Духовна культура: реалії та перспективи: VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2010 р.: програма / Укл.: В.Г. Виткалов, С.В.Виткалов. Рівне : РДГУ, 2010. 25 с. (271 учасник).

101. Історична Волинь і проблеми духовного відродження України: І Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 10-11 верес., 2010 р.: програма / Укл.: В.Г.Виткалов, В.П.Ярощук, С.В.Виткалов. Рівне : О.Зень, 2010. 12 с. (57 учасників).

2011 рік

102. Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі: VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2011 р.: програма / Укл.: В.Г.Виткалов, С.В. Виткалов. Рівне : РДГУ, 2011. 28 с. (297 учасників, керівник секції).

2012 рік

103. Культурна динаміка України в світовому просторі: VIII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2012 р.: програма / Укл.: Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2012. 28 с. (315 учасників, керівник секції, член Оргкомітету).

2013 рік

104. Культурний простір України в розмаїтті виявів: IX Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2013 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2013. 25 с. (297 учасників, керівник секції, член Оргкомітету).

2014 рік

105. Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі: X Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 14-15 листоп., 2014 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2014. 32 с. (369 учасників, керівник секції, член Оргкомітету).

2015 рік

106. Проблеми збереження і популяризації національних традицій «серпанкового» ткацтва

в сучасній Україні: І Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 верес., 2015 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Васечко Ф.Ф. Рівне : РОЦНТ, 2015. 8 с. (47 учасників, с. Крупове, КЗ «РОКМ-РОЦНТ» РОР).

107. Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства: XI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2015 р.: програма / Укл. : Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2015. 32 с. (370 учасників, керівник секції, член Оргкомітету).

108. Актуальні питання культурології: наук.-практ. конф. у рамках переддипломної практики студентів V курсу: програма / Укл. : Виткалов В.Г., Виткалов С.В., Костюк Л.К. Рівне : РДГУ, 2015. 8 с. (20 учасників).

109. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, студентів та магістрантів кафедри культурології і музеєзнавства, за 2014 р.: програма / Укл. : Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2015. 10 с. (68 учасників, керівник секції).

2016 рік

110. Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії та перспективи: XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 10-11 листоп., 2016 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 35 с. (429 учасників, 5 країн, керівник секції, член Оргкомітету).

111. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, студентів та магістрантів кафедри культурології і музеєзнавства, за 2015 р.: програма / Укл. : Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с. (69 учасників, керівник секції).

112. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: X Міжнар. наук. конф. молодих дослідників: м. Рівне, 18-19 трав., 2016 р.: програма (керівник секції, 19 учасників). Рівне : РДГУ, 2016. 11 с.

113. Положення про Міжнародну науково-практичну конференцію / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 10 с.

2017 рік

114. Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє: Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. із нагоди 100-річчя від дня заснування кафедри інструментального виконавства Херсонського державного університету (спільно з МОН України, НПУ ім. М.П.Драгоманова, Миколаївським нац. ун-том ім. В.О.Сухомлинського), м. Херсон, 17 трав., 2017 р.: програма. Херсон, 2017.

115. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів і студ. кафедри культурології та музеєзнавства за 2016 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 10 с. (62 учасники, керівник секції).

116. Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: культурно-мистецькі аспекти розвитку: XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2017 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. 40 с. (490 учасників, 5 країн, керівник секції, член Оргкомітету).

117. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: XI Міжнар. наук. конф. молодих дослідників (м. Рівне, 17 трав., 2017 р.: програма, керівник секції, 18 учасників). Рівне : РДГУ, 2017. 17 с.

2018 рік

118. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, студентів та магістрантів кафедри культурології і музеєзнавства, за 2017 р., м. Рівне, 22-23.03.2018 р.: програма / Укл. : Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2018. 12 с. (57 учасників). Керівник секції.

119. Професійне становлення особистості студента РЕТК: культурно-мистецький аспект: міжуніверситетська наук.-практ. конф., м. Рівне, 25-26 трав., 2018 р.: програма. Рівне : НУВГіП, 2018. 46 с. (співорг. та виступ на пленарному засіданні).

120. Культурні домінанти України в реаліях XXI століття: XIV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2018 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В. Рівне : РДГУ, 2018. 40 с. (465 учасників, із 6 країн; керівник секції, член Оргкомітету).

121. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: XII Міжнар. наук. конф. молодих дослідників, м. Рівне, 16 трав., 2018 р.: програма, керівник секції, 17 учасників). Рівне : РДГУ, 2018. 24 с.

2019 рік

122. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, студентів та магістрантів кафедри

культурології і музеєзнавства за 2018 р., м. Рівне, 15 трав., 2019 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2019. 7 с. (33 учасника). Керівник секції.

123. Європейський культурний простір і українські перспективи: XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 14-15 листоп., 2019 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2019. 44 с. (539 учасників із 6 країн). Керівник секції, член Оргкомітету.

124. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: XIII Міжнар. наук. конф. молодих дослідників, м. Рівне, 15 трав., 2019 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2019. 25 с. Керівник секції.

2020 рік

125. Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір: XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2020 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. 44 с. (457 учасників, 85 ЗВО із 6 країн). Керівник секції, член Оргкомітету.

126. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, студентів та магістрантів кафедри культурології і музеєзнавства, за 2019 р., м. Рівне, 15 трав., 2020 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Костюк Л.К., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2020. С. 63-66 [133 с.] (39 учасників). Керівник секції.

127. Наука. Освіта .Суспільство очима молодих: XIV Міжнар. наук. конф. молодих дослідників, м. Рівне, 15 трав., 2020 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2020. 7 с. [133 с.]. (12 учасників в секції). Керівник секції.

2021 рік

128. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів та студентів кафедри культурології і музеєзнавства за 2020 р., м. Рівне, 13-14 трав., 2021 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Казначєєва Л.М. Рівне : РДГУ, 2021. С. 97-102 [107 с.] (45 учасників).

129. Стратегія розвитку світової та української культури: сучасні акценти та перспективи: XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 18-19 листоп., 2021 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. 36 с. (300 учасників, 6 країн). Керівник секції, член Оргкомітету.

130. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: XV Міжнар. наук. конф. молодих дослідників. м. Рівне, 14 трав., 2021 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2021. С. 87-93 [127 с.] (18 учасників у секції).

131. Філософія подієвої культури: теорія та практика: II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25-26 берез., 2021 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2021. С. 5 [21 с.]. Керівник секції.

2022 рік

132. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів та студентів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства за 2021 р., 13-14 трав., 2022 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. С.84-87 [132 с.] (25 учасників).

133. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22-23 берез., 2022 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2022. С. 23 [28 с.] (керівник секції).

134. Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізацій них, пандемічних викликів та війни: XVIII між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2022 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2022. С. 26 [40 с.] (399 учасників із 5 країн). Керівник секції, член Оргкомітету.

135. Наука. Освіта. Суспільство очима молодих: XVIV між нар. конф. молодих дослідників, м. Рівне, 17 трав., 2022 р. Рівне : РДГУ, 2022. 45 с. (член Оргкомітету та керівник секції).

2023 рік

136. Українська і світова культурна практика в умовах глобальних викликів: XIX між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2023 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2023. С. 29 [40 с.] (411 учасників із 8 країн).

137. Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів та студентів кафедри івент-індустрій, культурології і музеєзнавства за 2022 р., 13-14 трав., 2023 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2023. С. 94-97 [132 с.] (35 учасників).

Наукові статті, рецензії, тези наукових доповідей

(жирним шрифтом відмічено публікації у фахових виданнях)

2005 рік

138. Виткалов С.В. Деякі питання духовного становлення молодого покоління в умовах глобалізації. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2005. Вип. 2. С. 63-69.

139. Виткалов С.В. Перспективи духовного розвитку молоді в умовах глобалізації суспільства. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наук. зап. РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2005. Вип. 5. С. 228-233.

140. Виткалов С.В. Сучасні інформаційні технології у навчальному процесі вищої школи. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2005. Вип. 3. С. 97-103.

2006 рік

141. Виткалов С.В. Молодь у культурному контексті сучасної України: регіональний аспект: *Культуротворчий потенціал молоді і проблеми культурної інтеграції людства у XXI столітті:* матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2006. Вип. 5. С. 44-46.

142. Виткалов С.В., Пляшко О.С. Податкова система України і Росії: порівняльна характеристика. *Економіка та інформаційні технології:* зб. каф. економічної кібернетики РДГУ. Рівне : РДГУ, 2006. Вип. 4. С. 83-86.

143. Виткалов С.В. Проблеми становлення і самореалізації студентської молоді в умовах економіко-культурного зростання України. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2006. Вип. 4. С. 70-74.

2007 рік

144. Виткалов С.В. Берестецька битва 1651 року в наукових дослідженнях: на прикладі аналізу хрестоматії рівненських авторів. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Рівне : РДГУ, 2007. Вип. 10. С. 210-216.

145. Виткалов С.В., Герасимчук К.Ю. Бюджетно-податкова система України і Польщі в контексті сучасних економічних реалій: порівняльна характеристика. *Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ.* РДГУ. Рівне : РДГУ, 2007. С. 6-7.

146. Виткалов С.В. Національно-визвольний рух українського народу другої половини XVII ст. у вітчизняній історіографії. *Національний пантеон «Козацькі могили»:* матеріали всеукр. іст.- краєзнавчої конф. Рівне : Волинські обереги, 2007. С. 55-60.

147. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональний чинник як важливий фактор дослідження вітчизняного культурно-мистецького процесу. *Культурологічний дискурс сучасного світу: від національної ідеї до глобалізаційної цивілізації :* матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 1—2 черв., 2007 р. Київ : Міленіум, 2007. С. 223-229.

148. Виткалов С.В. Хрестоматія з історії України. *Вища школа* (Київ). 2007. № 3. С. 95—98 [Рец. на кн.: Виткалов В.Г. *Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова:* хрестоматія / В.Виткалов, Т.Пономарьова]. Рівне : Вертекс, 2005. 407 с., іл.

149. Виткалов С.В., Граб О.В. Творча манера письменника як інтелектуально-моральна ознака художньої культури XXI століття. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Рівне : РДГУ, 2007. Вип. 12. С. 157-160 [Рец. на кн. : Медвідь В.Г. *Збирачі каміння* і ін.]. Київ : Україна, 2006. 864 с. «Бібліотека Шевченківського комітету».

2008 рік

150. Виткалов С.В., Граб О.В. Кіномистецтво та художнє фото сучасної Рівненщини: погляд на проблему крізь призму періодичної преси. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Рівне : РДГУ, 2008. Вип. 14. С. 70-75.

151. Виткалов С.В. Культурно-мистецькі проблеми молоді як об'єкт дослідження. *Вісн. Харк. держ. акад. культури*. Харків : ХДАК, 2008. Вип. 25. С. 264-271.

152. Виткалов С.В. Особливості реалізації модульного навчання в сучасних умовах: на прикладі спеціальності «Економічна кібернетика» в РДГУ: матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. *«Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів». Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ.* Рівне : РДГУ, 2008. Вип. 6. С. 99-103.

153. Виткалов С.В. Проблеми регіональної культури в контексті державного устрою країни. *Аркадія: Культурологічний та мистецтвознавчий журн.* [Одеса], 2008. № 2 (20). С. 58-61.

154. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Фольклорна Рівненщина: історіографічний аспект проблеми. *Аркадія: Культурологічний та мистецтвознавчий журн.* Одеса : ОНПУ, 2008. № 4 (22). С. 3-11.

2009 рік

155. Виткалов С.В. Волинські терени в історико-культурній ретроспективі: на прикладі художнього аматорства. *Аркадія: культурологічний і мистецтвознавчий журн.* [Одеса], 2009. № 4. С. 17-23.

156. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецька панорама Рівненщини періоду державної незалежності України: за матеріалами періодичної преси. *Аркадія: Культурологічний і мистецтвознавчий журн.* [Одеса], 2009. № 2. С. 27-33.

157. Виткалов С.В. Культурно-мистецька діяльність на регіональному рівні як напрям культурної політики держави. *Культурологічний вісник Ін-ту культурології Національної академії мистецтв України.* Київ : Нац. акад. мистецтв України, 2009. С. 70-74.

158. Виткалов С.В. Культурно-мистецька еволюція Рівненщини в джерелознавчій базі початку XXI століття. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Рівне : РДГУ, 2009. Вип. 15: у 2-х тт., т. 1. С. 199-209.

159. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурологічна освіта як складова системи підготовки фахівців у контексті суспільно-історичних реалій України. *Кафедра культурології в структурі Рівненського державного гуманітарного університету:* моногр.-довідн. вид. Рівне : РДГУ, 2009. С. 3-53 [235 с.].

160. Виткалов С.В. Музей як форма збереження історико-культурної пам'яті в умовах сьогодення. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Рівне : РДГУ, 2009. Вип. 15. Т. 2. С. 102-110.

161. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Періодика в структурі сучасної культурної практики регіону (на прикладі Рівненщини): тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. *«Краків-Львів: книги, часописи, бібліотеки XIX-XXI століття».* Krakow, 2009. С. 34-35.

162. Виткалов С.В., Пляшко О.С. Проект використання мультимедійних технологій для представлення знань у культурологічній сфері: на прикладі оборонної архітектури Рівненщини. *Економіка та інформаційні технології: зб. наук. пр.* Рівне : РДГУ, 2009. Вип. 7. С. 71-74.

163. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональна культурна політика в нових суспільних реаліях: на прикладі культурної діяльності поліського краю. *Фундаментальні і прикладні дослідження культурології:* міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КНУКіМ, 2009. С. 45-51.

164. Виткалов С.В. Театральне Рівне в періодичній пресі доби державної незалежності України. *Актуальні питання вітчизняної і всесвітньої історії: наук. зап. РДГУ.* Рівне : РДГУ, 2009. Вип. 14. С. 150-156.

2010 рік

165. Виткалов С.В. Аматорське театральне мистецтво Рівненщини як соціокультурний феномен (з історії розвитку). *Вісн. Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого.* Київ, 2010. Вип. 7. С. 169-181.

166. Виткалов С.В. Мистецька Рівненщина в монографічній літературі місцевих авторів. *Вісн. Харків. держ. акад. культури.* Харків, 2010. Вип. 30. С. 122-134.

167. Виткалов С.В. Національно-культурні товариства як фактор оптимізації духовного життя сучасної Рівненщини. *Актуальні питання вітчизняної і всесвітньої історії:* наук. зап. РДГУ. Рівне : РДГУ, 2010. Вип. 19. С. 156 -159.

168. Виткалов С.В. Олександр Харват: спроба мистецького портрету. Мистецькі грані, 2010. № 14. 20 листоп. С. 18-19.

169. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональна культурна практика в умовах сьогодення:

проблеми становлення і тенденції. Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні. Вип. 1. *Динаміка культурних процесів в Україні*. Зб. наук. пр. Київ : Нац. акад. мистецтв України, 2010. С. 27-30 [231 с.].

170. Виткалов С.В. Тенденції в сучасній регіональній культурній політиці України (на прикладі Рівненщини). *Аркадія: культурологічний і мистецтвознавчий журн.* [Одеса], 2010. № 2 (28). С. 43-49.

171. Виткалов С.В. Фотомистецтво Західної України і Олександр Харват. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. РДГУ. Рівне : РДГУ, 2010. Вип. 16. Т. 1. С. 229-232.

172. Виткалов С.В. Художня ініціатива в краї: спроба реконструкції: за матеріалами Рівненського обласного державного архіву: *Історична Волинь і проблеми духовного відродження України:* матеріали Першої Всеукр. наук. – практ. конф. *Актуальні питання культурології: наук. зап. т-ва «Афіна» каф. культурології РДГУ*. Рівне : О.Зень, 2010. Вип. 9. С. 40-49.

173. Виткалов С.В. VI Всеукраїнська науково-практична конференція з проблем духовності в Рівненському державному гуманітарному університеті. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2010. Вип. 16: у 2-х тт. Т. 2. С. 269–272.

2011 рік

174. Виткалов С.В. Бібліотеки Рівненщини в системі сучасної культурної діяльності краю. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2011. Вип. 17: у 2-х тт. Т. 2. С. 248-254.

175. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Всеукраїнська науково-практична конференція «Історична Волинь і проблеми духовного відродження України» в м. Рівному. *Вісн. Кн. палати України*. Київ, 2011. Вип. 1 (174). С. 12-14.

176. Виткалов С.В. Географічний покажчик: довідн. матеріали. *Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини:* колект. монографія. Рівне : ПП ДМ, 2011. С. 224-227.

177. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Голова Рівненської міської Спілки краєзнавців Національної Спілки краєзнавців України Богдан Йосипович Столярчук. *Мистецькі грані*. 2011. № 25. С. 14-15.

178. Виткалов С.В. Декоративно-вжиткове мистецтво Рівненщини в науковій літературі місцевих краєзнавців. *Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі,* 2011. Вип. 4 (322). С. 123-128.

179. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. З історії становлення культурно-мистецької сфери на Рівненщині (художнє аматорство 1950-1970-х років). *Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі*. Київ, 2011. Вип. 3 (331). С. 41-46.

180. Виткалов С.В. Заслужений майстер народної творчості України Орися Рябунець і традиції народної вишивки. *Народна творчість та етнологія: студії мистецтвознавчі*. 2011. № 6 (333). С. 67-70.

181. Виткалов С.В. Іменний покажчик: довідн. матеріали. *Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини:* колект. монографія. Рівне : ПП ДМ, 2011. С. 220-223.

182. Виткалов С.В. Культурна спадщина Рівненського краю на сторінках сучасних видань. *Мистецькі грані,* 2011. № 19. С. 10-11.

183. Виткалов С.В. Народний ансамбль сучасного танцю «Едельвейс» як феномен сучасної культури. *Мистецькі грані*. 2011. № 24. С. 12-13.

184. Виткалов С.В. Національно-культурний розвиток Волині як об'єкт історичних досліджень. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. № 1. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. Маріуполь : МДУ, 2011. С. 33-42 (наук.-метр.).

185. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Незабутні постаті волинського образотворення: Костянтин Литвин (1938-1998 рр.). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ*. Рівне : РДГУ, 2011. Вип. 17: у 2-х тт. Т. 1. С. 291-303.

186. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Нова генерація регіональної графіки: Олексій Литвин. *Мистецькі грані*. 2011. № 26. С. 24-25.

187. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Охорона історико-культурної спадщини в Програмах діяльності місцевих органів державної влади: на прикладі Рівненщини. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Вип. 2. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. Маріуполь : МДУ, 2011. С. 63-71 (н/метр.).

188. Виткалов С.В. Рівненські студенти – учасники міжнародних мистецьких змагань: до підсумків фестивалю «На хвилях Світязю – 2011». *Мистецькі грані*. 2011. № 22. С. 8-9.

189. Виткалов С.В. Слово про батька. *Факультету музичного мистецтва РДГУ – 40 років:* наук. зб. Укл.: С.С.Димченко. Рівне : О.Зень, 2011. С. 136-139.

190. Виткалов С.В. Спеціальна періодика в системі культурної діяльності регіону. *Краків-Львів: книги, часописи, бібліотеки XIX–XXI століття.* Krakow, 2011. Т. 10. С. 354-360 [544 s.].

191. Виткалов С.В. Сучасна театральна Рівненщина: вектори творчості. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ.* Вип. 11. Рівне, 2011. С. 60-69.

192. Виткалов С.В. Фестивальна практика Рівненщини як культурний феномен доби. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Рівне : РДГУ, 2011. Вип. 17. Т. 1. С. 92-98.

2012 рік

193. Виткалов С.В. Декоративно-ужиткові здобутки Рівненщини: Віра Нестерук (художня вишивка). *Народознавчі зошити. НАН України* [Львів], 2012. № 4. С. 698-702.

194. Виткалов С.В. З історії волинського образотворення. *Актуальні проблеми вітчизняної і всесвітньої історії: наук. зап. РДГУ.* Рівне : РДГУ, 2012. Вип. 23. С. 320-327.

195. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Інформаційний простір сучасної Рівненщини: проблеми та здобутки. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія. Маріуполь* : МДУ, 2012. Вип. 3. С. 31-40 (наук.-метр.).

196. Виткалов С.В. Клубний потенціал в умовах сьогодення: експериментальний досвід Рівненщини. *Вісн. Харків. держ. акад. культури: «Культура України»,* 2012. Вип. № 36. С. 40-50.

197. Виткалов С.В. Майстри сучасної сцени Рівненщини: Народний артист України – Морозюк Георгій Іванович. *Мистецькі грані.* 2012. № 3 (30). С. 12-13.

198. Виткалов С.В. Мистецькі обрії волинського образотворення в персоналіях: член Рівненської обласної організації Національної Спілки художників України Михайло Миколайович Йориш. *Вісн. Львів. нац. акад. мистецтв.* Львів : ЛНАМ, 2012. Вип. 3. С. 45-51.

199. Виткалов С.В. Муніципальний дитячий духовий оркестр «Смига» Дубенської районної держадміністрації. *Мистецькі грані.* 2012. № 27. С. 15-16.

200. Виткалов С.В. Поважний ювілей на рівненській сцені: спроба творчого портрету Атталії Гаврюшенко. *Мистецькі грані.* 2012. № 28. С. 12-13.

201. Виткалов С.В. Провідні постаті культурно-освітньої сфери Рівненщини: Святослав Савович Гірак. *Мистецькі грані.* 2012. № 2 (29). С. 12-13.

202. Виткалов С.В. VII Всеукраїнська науково-практична конференція в місті Рівному. *Вища школа,* 2012.

203. Виткалов С.В. [Рецензія]. *Вісн. Книжк. Палати України,* 2012. № 1 (186). С. 10-13 [Рец. на кн.: Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини: колект. моногр.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : ПП ДМ, 2011. 237 с., іл.

204. Виткалов С.В. Уособлення Великодня, або майстри декоративно-ужиткового мистецтва Рівненщини. *Мистецькі грані.* 2012. № 4 (31). С. 4 -5.

205. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Установи культури Рівненщини в умовах експерименту. *«Культура України». Вісн. Харків. держ. акад. культури.* Харків, 2012. Вип. 37. С. 35-42.

206. Виткалов С.В. Феофан Михайлович Бобрик і культурно-мистецький простір регіону. *Погорина: літ. – краєзнавчий журн. Рівненщини.* 2012. № 3 (24 / 25). С. 125-130.

207. Виткалов С.В. Хорова духовна музика Рівненщини: сучасні рецепції. *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського: зб. наук. пр.* Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. Вип. 10. С. 380-390.

208. Виткалов С.В. Багатогранність таланту – дітям (Анатолій Мартиненко). *Погорина: літ. – краєзнавчий журн. Рівненщини.* 2012. № 20-21. С. 344-345.

209. Виткалов С.В. Творці декоративно-ужиткового середовища Рівненщини: Л.П. Гринбокий. *Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі.* Київ, 2012. Вип. 5 (34). С. 49-55.

210. Виткалов С.В. Народознавчий чинник художньої практики Рівненщини: спроба мистецтвознавчого аналізу. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту, 2012.* Вип. 18: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. С. 74-77.

211. Виткалов С.В. Олексій Потянок і сучасне фотомистецтво Рівненщини. *Мистецькі грані,* 2012. № 6 (33). С. 31-32.

212. Виткалов С.В. Олександр Купчинський і його фотогалерея «Сальвадор Далі»: штрихи до портрету (Опубліковано в Іспанії).

213. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Міжнародний студентський фестиваль естрадної пісні «На хвилях Світязю – 2012»: організаційно-мистецькі проблеми. *Мистецькі грані,* 2012. № 7 (34). С. 12-13.

214. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сучасна регіональна культурна практика крізь призму художньої фотографії. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Рівне : РДГУ, 2012. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 2. С. 134-138.

215. Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Чепелюк В.А. Дозвіллєва мистецька практика в умовах сучасних ВНЗ: форми виявлення. *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського: зб. наук. пр.* Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. Луцьк, 2012. Вип. 9. С. 360-369.

216. Виткалов С.В. Декоративно-ужиткові виміри художньої культури Рівненщини. *Мистецькі грані,* 2012. № 8 (35). С. 6-7.

217. Виткалов С.В. Мистецьке тріо «Срібна терція» як культурний феномен Волині. *Аркадія: культурологічний і мистецтвознавчий журн.* [Одеса], 2012. № (4). С. 28-35.

218. Виткалов С.В. «Містерія літочислення» Анжеліки Рудницької (нотатки з виставки). *Мистецькі грані,* 2012. № 9 (36). С. 10-11.

219. Виткалов С.В. Шляхами джазового мистецтва на Волині. *Мистецькі грані,* 2012. № 9 (36). С. 12-13.

220. Виткалов С.В. Нові виміри культурного простору України: наукове зібрання у м. Рівному. *Гілея: наук. Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова.* Вип. 66. Київ : НПУ, 2012. С. 711-712.

221. Виткалов С.В. Культурологічний досвід України крізь призму Рівненщини: VIII Всеукраїнська науково-практична конференція в РДГУ. *Мистецькі грані,* 2012. – інтернет-вид.

222. Виткалов С.В. Культурна динаміка України у світовому просторі: молодіжний вектор бачення проблеми. *Історичний журнал,* 2012.

223. Виткалов С.В. «Відомий та не відомий Костянтин Литвин»: художня виставка в галереї «Євро-Арт». *Мистецькі грані,* 2012. № 12 (40). С. 20-21.

224. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукові дослідження в Україні в аспекті всеукраїнських науково-практичних конференцій. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології.* Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2012. С. 6-10.

2013 рік

225. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сфера культури сучасної Рівненщини та її керівник: Я.М.Мельник. *Народна творчість Рівненщини:* журн. КЗ «Рівнен. обл. центр народної творчості» Рівнен. облради, 2013. № 1 (2). С. 13-16.

226. Виткалов С.В. Біобібліографічний покажчик наукових та науково-методичних праць завідувача кафедри культурології РДГУ, канд. пед. наук, проф. Виткалова В.Г. (вступна частина). Рівне : РДГУ, 2013. 101 с.

227. Виткалов С.В. Олексій Литвин. Митці України: *Енциклопедія*. Київ : Нац. акад. мистецтв України, 2013.

228. Виткалов С.В. Культурно-освітня діяльність в умовах глобалізації і проблеми галузі. *Народна творчість Рівненщини:* журн. КЗ «Рівнен. обл. центр народної творчості» Рівненської обласної ради, 2013. № 1 (2). С. 7-12.

229. Виткалов С.В. «Золоте кільце» Західної України: потенційні можливості місцевих музейних колекцій. *Актуальні питання вітчизняної і всесвітньої історії: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 24. Рівне : РДГУ, 2013. С. 171-175.

230. Виткалов С.В., Крет З.М. Регіональна культурно-мистецька спадщина як предмет наукового осмислення. *Острозький краєзнавчий зб.* Острог, 2013. Вип. 6. С. 233-239.

231. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. З історії становлення культурологічної освіти в регіоні: матеріали міжнар. симпозіуму *«Культурно-мистецька освіта: інституціональні трансформації в соціально-культурологічних парадигмах»*: м. Харків, 23-24 трав., 2013 р. *Культура України: Зб. наук. пр. ХДАК.* Вип. 42 (спецвип.). Харків : ХДАК, 2013. Ч. І. С. 49-59.

232. Виткалов С.В., Крет З.М. Постаті регіонального театру в сучасній культурній практиці України. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту.* Маріуполь : МДУ, 2013. Вип. 4. С. 22-26 (н/метр.).

233. Виткалов С.В. Сфера регіональної культури: теоретико-прикладні питання. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 19. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2013. С. 244-249.

234. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Директору Рівненського обласного центру народної творчості Феодосію Феодосійовичу Васечку – 60: штрихи до портрету. *Народна творчість Рівненщини:* журн. Рівнен. обл. центру народної творчості. Рівне : ПП ДМ, 2013. Вип. 1 (2). С. 3-6.

235. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Особливості збереження традиційної культури Рівненщини в умовах дії глобалізаційних чинників. *Традиційна культура в умовах глобалізації:* Всеукр. наук.-практ. конф. Харків : ХОЦНТ ХОР, 2013. С. 22-29.

236. Выткалов С.В. Культурные региональные инициативы в условиях глобализации. *Культура. Наука. Общество:* VII Междунар. науч. конф. Минск : БГУКИ, 2013. С. 482-486.

237. Виткалов С.В. Митець у сучасному регіональному культурному соціумі: проблеми його функціонування. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 19, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2013. С. 253-258.

238. Виткалов С.В. Дитячий вимір фестивальних заходів в Україні: до результатів проведення XVI Міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (Миколаївська обл.). *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського: зб. наук. пр.* Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2013. Вип. 12. С. 88-98.

239. Виткалов С.В., Васечко Ф.Ф. Культурний простір сьогодення як можливість експерименту: Центр народної творчості у цьому процесі. *Роль обласних центрів народної творчості у культурному просторі як стратегічний ресурс розвитку суспільства.* Луганськ : ЛОЦНТ ЛОР, 2013. С. 12-17.

240. Виткалов С.В. Олексій Литвин у громадському і мистецькому наративі сьогодення. Олексій Литвин: *«Члени Рівненської обласної організації Національної спілки художників України».* Рівне, 2013. 15 с. (передмова). С. 3-4.

241. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Тенденції наукового пошуку в сучасній Україні крізь призму IX всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурний простір України у розмаїтті виявів». *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2013. С. 6-10.

242. Виткалов С.В. Листопадове наукове зібрання у Рівному. *Гілея: Вісн. Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Вип. 78 (11). Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. С. 423-431.

243. Виткалов С.В. Творчі портрети організаторів культурно-дозвіллєвої сфери Рівненщини: Руслан Алексіюк. *Народна творчість Рівненщини: культурно-просвітницький альм.*, 2013. № 3 (3). Рівне : ПП ДМ, 2013. С. 5-9.

2014 рік

244. Виткалов С.В. Помітні постаті Волині в сучасному культурному просторі: Віктор Гвоздинський. *Вісн. Луган. держ. акад. культури і мистецтв.*: зб. наук. пр. Вип. 25. Луганськ : ЛДАКіМ, 2014. С. 42-49.

245. Виткалов С.В. Сучасні освітянські проблеми очима регіонального педагога. *Вища школа*, 2014. № 11-12. С. 85-91.

246. Выткалов С.В. Культурная жизнь региона в зеркале статистики: интерпретация социологического опроса в г. Ровно (Украина). *Вестник Белорусского гос. ун-та культуры и искусств.* Вып. 2 (28). Минск : БГУКИ, 2014. С. 482-486.

247. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Музейні колекції регіону як фактор збереження історичної пам'яті. *Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті:* до 85-річчя Харків. держ. акад. культури та 25-річчя відкриття першого в Україні музейного відділення ХДАК. Вісн. ХДАК. Вип. 43. Харків : ХДАК, 2014. С. 8-9 (фах. і н/метр).

248. Виткалов С.В. Культурна сфера Рівненщини як сегмент її духовного поступу (галерея європейського живопису «Євро-Арт»). *Вісн. Харків. держ. акад. культури: «Культура України».* Харків, 2014. Вип. № 44. С. 44-51.

249. Виткалов С.В. Передмова. «Згадаємо всіх поіменно...»: *зб. сценаріїв тематичних культурно-мистецьких заходів, присвячених 70-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років: для працівників закладів культури України.* Рівне: ОЦНТ, 2014. С. 3-4 [161 с.].

250. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Суспільно-культурний вітчизняний простір сьогодення і музейна сфера: форми активізації суспільної свідомості. *Свято-Георгіївський собор на Козацьких могилах: 100 років на варті духовності та пам'яті українського народу: матеріали всеукр. наук.-практ. конф.* Рівне-Берестечко, 2014. С. 19-24.

251. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Музей у просторі регіональної культурної практики: проблеми сьогодення. *Минуле і сучасне Волині і Полісся. Олена Пчілка, Леся Українка і родина Косачів в історії української і світової культури:* наук. зб. Вип. 51. Луцьк : ВОКМ, 2014. С. 291-292.

252. Виткалов С.В. Дитячий фестиваль як феномен культури: або потенційні можливості ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації. *Вища школа,* 2014. Вип. 8. С. 110-113.

253. Виткалов С.В. Фестиваль мистецтв як форма патріотичного виховання в умовах інокультурної та військової експансії. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 20, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. С. 162-165.

254. Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя України у військово-політичних координатах XXI століття. *Политика и философия: судьба искусства в XXI веке:* междунар. науч.-практ. конф., Одесса, 15-18 сент., 2014 г. Одеса : ОНПУ, 2014. С. 37-38.

255. Виткалов С.В. Наука як компонент культури: ювілейний науковий захід у гуманітарному університеті. *Гілея: Вісн. Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Вип. 91. Київ, 2014. С. 416-417.

256. Виткалов С.В. «Art Jazz Cooperation» як форма відродження традицій джазового виконавства: культурологічний аспект. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2014. Вип. 7. С. 60-65 (н/метр).

257. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Музей у сучасному культурному середовищі Волині: тенденції функціонування за матеріалами періодики. *Волин. музейний вісник.* Вип. 6. Луцьк : Вежа, 2014. С. 29-34.

258. Виткалов С.В. Не святкові роздуми напередодні чергового свята: передмова. *Незалежній Україні – слава нині і вовік!*: зб. сценаріїв тематичних культурно-мистецьких заходів до державних свят та пам'ятних дат, підготовлених працівниками закладів культури України. Рівне : КЗ «Рівнен. ОЦНТ» РОР, 2014. С. 3-4 [278 с.].

259. Виткалов С.В. Пошукова діяльність в Україні в контексті наукових конференцій. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Рівне : РДГУ, 2014. Вип. 20. Т. 2. С. 228-230.

260. Виткалов С.В., Марченко В.В. Регіональний культурний простір як фактор активізації мистецької ініціативи. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2014. Вип. 8. С. 44-49 (н./метр.)

261. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Прикладні проблеми культури в регіоні: досвід Рівненщини. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. РДГУ.* Вип. 20. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. С. 206-210.

262. Виткалов С.В., Марченко В.В. Культурно-дозвіллєва сфера в умовах сьогодення (КЗ «Рівнен. обл. центр народної творчості» Рівнен. обласної ради – 75). *Народна творчість Рівненщини,* 2014. Вип. 4. С. 5-9 (електр. вид.).

263. Виткалов С.В. X Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі» у м. Рівне. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2014. С. 5-7.

2015 рік

264. Виткалов С.В., Марченко В.В. Культурно-дозвіллєвий простір сьогодення у вимірах методичної служби. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. пр.* Київ : НАКККіМ, 2015. Вип. XXXIV. С. 11-18 (фах., наук./ метр. web of science).

265. Виткалов С.В. Культурно-дозвіллєва сфера регіону: пошук нових форм існування. *Вісник НАКККіМ. Наук. журн.* Київ : Міленіум, 2015. № 1. С. 34-37.

266. Виткалов С.В., Марченко В.В. «Золотий лелека» як культурний феномен доби. *Досвід, проблеми та перспективи художньо-естетичної освіти в рамках реалізації Концепції реформування освіти в Україні.* Київ : Рідна школа, 2015. Вип. № 2-3.

267. Виткалов С.В. Проблеми існування традиційної культури в структурі міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу. *Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного і міжрегіонального суспільного діалогу.* Харків : ООМ-ЦКіМ, 2015. С. 9-12.

268. Виткалов С.В. Творчі портрети Рівненських художників (О.Литвина, Ф.Бобрика та ін.). *Україна: історія великого народу:* енциклопедія. Київ, 2015 // http: // litopys.com. ua/ places/ viznachn-postat/khudozhniki-r-vnogo/.

269. Виткалов С.В. Сучасні аспекти дослідження та побутування «серпанкового» ткацтва. *Матеріали до української етнології (ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАНУ)*. 2015. Вип. 14 (17). С. 82-87.

270. Виткалов С.В. Національно-культурна ідентичність крізь призму наукової конференції. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 21, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. С. 192-195.

271. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науково-методичні органи сфери культури в умовах реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія, культурологія, соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2015. Вип. 10. С. 75-81 (н/метр.).

272. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукові проблеми України в сучасних культурно-мистецьких проекціях. *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ, 2015. Вип. 102 (11). С. 447-448.

273. Виткалов С.В. Ще одна сходинка на шляху до національно-культурної ідентифікації українців / Костюк Л.К., Букайло У.А. *Традиції українського «серпанку»: історико-краєзнавчий нарис.* Рівне : М. Дятлик, 2015. С. 3-4 [156 с.].

2016 рік

274. Виткалов С.В. Культурно-мистецький розвиток Волині: історичний ракурс та порівняльна характеристика. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 21, у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2015. С. 130-135.

275. Виткалов С.В., Корольчук О.Л. Фестивальна регіональна практика в проблемному ціннісному аспекті сучасної культурної ситуації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 21, у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. С. 113-118.

276. Виткалов С.В. Фестивальний рух як культурний феномен сучасності: спроба аналізу регіонального вектора. *Культура України: серія «Культурологія»: зб. наук. пр.* / Харків. держ. акад. культури. За заг. ред. В.М.Шейка. Харків, 2016. Вип. 52. С. 182-190.

277. Виткалов С.В. Галузь культури в умовах євроінтеграції. *Українська культура: перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі.* Ч. 1. Київ : КНУКіМ, 2016. С. 43-46.

278. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Український культурний продукт у сучасних умовах: до результатів проведення XI Всеукр. наук.-практ. конф. у м. Рівне. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 15. Рівне, 2015. С. 7-10 (н/метр).

279. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вища школа і сучасні реалії України: культурно-мистецькі парадигми. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2016. С. 3-7 (н/метр.).

280. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецький вектор наукового пошуку крізь призму міжнародної науково-практичної конференції. *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ, 2016. Вип. 102. С. 360-363.

281. Виткалов С.В. Наука як компонент культурної діяльності у сучасних умовах: за матеріалами проведення XII міжнародної наук.-практ. конф. у м. Рівне. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія.* Маріуполь : МДУ, 2016. Вип. 12. С. 24-29 (наук.-метр.).

282. Виткалов С.В., Корольчук О.Л. Науково-дослідна діяльність як чинник становлення української державності. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 22 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2016. С. 281-286.

283. Виткалов С.В., Виткалов В.Г., Васечко Ф.Ф. Обласні науково-методичні центри в умовах реалізації всеукраїнської Програми з реформування органів місцевого самоврядування. *Реалізація реформи місцевого самоврядуван-*

ня обласними центрами народної творчості: наук. зб. Винниця : ВОЦНТ, 2016. С. 13-16.

284. Виткалов С.В. Міжнародний науковий захід у м. Рівному. *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ, 2016. Вип. 115. С. 493-494.

2017 рік

285. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Антологія як спосіб презентації книгознавчої школи [рец. на книгу «Книгознавча школа: антологія» / Укл.: В.М.Медведєва. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2016. 644 с. Серія «Наукові школи»]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 23. Рівне: РДГУ, 2016. С. 217-220.

286. Выткалов С.В. Сфера культуры и современная організационно-техническая реальность: региональный контекст. *Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў,* 2017. № 2 (28). С. 133-138.

287. Vytkalov S. Вільний час і проблеми його організаційно-культурного наповнення. *Organizacja czasu wolnego w kontekście jego funkcji kulturotworczej.* Zarządzanie i Edukacja. № 109. listopad – grudzień, 2016. S. 161-172 (Zarządzanie gospodarką. Edukacja kulturalna. Edukacja społeczna). Dwumiesięcznik szkoły wyższej im. Bogdana Jańskiego. Управління (менеджмент) і освіта – управління економікою – культурологічна освіта – державна освіта. Номер Nr 109 – Листопад-грудень/ 2016 – ISSN 1428-474X Двомісячник вищої школи (інституту) ім. BOGDANA JA SKIEGO (Польща).

288. Виткалов С.В. Вища школа і сучасні реалії України. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ.* Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2016. С. 4-5 (н/метр.).

289. Виткалов С.В. Культурний простір України крізь призму сучасних ЗМІ: на прикладі авторської телепрограми «Грані мистецтва». *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих:* матеріали X міжнар. наук. конф., 17 трав., 2017 р. Рівне : РДГУ, 2017. С. 317-318 [375 с.].

290. Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя Західного Полісся в контексті сучасних соціокультурних трансформацій: проблемний ряд. *Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє»:* всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Херсон, 17.05 / Херсон. держ. ун-т, 2017. ел. вид.

291. Виткалов С.В. Новий вимір уваги до сучасної спеціалізованої школи: роздуми по завершенню фестивальних заходів. *Методист,* 2017. № 9 (69). верес., 2017 р. С. 55–57. Київ : Вид. група «Шкільний світ».

292. Виткалов С.В. Мистецький простір Віктора Гвоздинського). *Образотворче мистецтво,* 2017. № 4 (101). С. 100-104 [160 с.] (Київ).

293. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Національна культурна практика в сучасних умовах: до результатів проведення XIII міжнародної науково-практичної конференції. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.* Вип. 17. Рівне : РДГУ, 2017. С. 3-7 (н/метр.).

294. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий підсумок року: до результатів проведення XIII між нар. наук.-практ. конф. «Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: проблеми та перспективи розвитку». *Гілея: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ, 2017. Вип. 127. С. 411-412.

2018 рік

295. Виткалов С.В. Новий тип митця в умовах зміненого соціокультурного простору: В.В.Марченко. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* (культурологія). Вип. 25. Рівне : РДГУ, 2017. С. 232-235.

296. Виткалов С.В. Регіональний сільський клуб і проблеми його подальшого функціонування. *Вісн. Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв.* № 2, 2018. С. 92-96 (фах. і наук.-метр. ***web of science***).

297. Виткалов С.В. Культурно-мистецький аспект євроінтеграційних процесів України: за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції у м. Рівне. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.* Вип. 17. Рівне, 2017. С. 3-5 (н/метр.).

298. Виткалов С.В. Митець у культурному просторі міста: до 60-річчя рівненського художника О.Бобришева. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 26 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2018. С. 168-171.

299. Виткалов С.В. Культурна творчість у Західному Поліссі 50-70-х років XX століття: спроба реконструкції основних форм. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 29 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2018. С. 38-55.

300. Виткалов С.В. Художній аспект нової української школи (за матеріалами XXI міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» та III Літньої міжнародної Академії педагогічної творчості). *Вища школа,* 2018. № 7/8 (169). С. 36-41.

301. Виткалов С.В. Дитяча культурно-мистецька творчість у сучасних соціокультурних вимірах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук зб.* Рівне : РДГУ, 2018. С. 257-268. Вип. 28 (мистецтвознавство).

302. Виткалов С.В., Бояр Н.М. Регіональні культурні практики в діяльності музеїв Рівненщини. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 27 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2018. С. 113-118.

303. Виткалов С.В., Кравчик Ю.П. Літературно-меморіальний музей Лесі Українки в культурному просторі Західного Полісся. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 29. Рівне : РДГУ, 2018. С. 162-167 (культурологія).

304. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність як предмет наукового аналізу. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.* Вип. 18. Рівне : РДГУ, 2018. С. 4-7 (н/метр.).

2019 рік

305. Виткалов С.В. Національна традиційно-побутова хореографічна спадщина в регіональному відтворенні: за матеріалами хореографічних композицій, підготовлених співробітниками обласних центрів народної творчості України: *Традиційно-побутові танці України: хрестоматія* / Укл.: Виткалов В.Г., Васечко Ф.Ф. Рец.: М.М. Вантух. Рівне : Волинські обереги, 2019. С. 4-7 [280 с.].

306. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурно-мистецька спадщина України в нових суспільно-політичних обставинах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 30. Рівне : РДГУ, 2019. С. 3-7 (мистецтвознавство).

307. Виткалов В.Г, Виткалов С.В. Наукова творчість у модусі проблем сучасної вищої школи. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 31 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2019. С. 192-196 [201 с.].

308. Виткалов С.В., Шетеля Н.І. Художнє експонування як форма позиціонування митця в сучасному культурному просторі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 30 (мистецтво-знавство). Рівне : РДГУ, 2019. С. 185-191.

309. Виткалов С.В., Вальд Б.Е. Тенденції розвитку видавничої справи на Рівненщині. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих:* наук. зб. Вип. XII. Рівне : РДГУ, 2019. С. 243-244.

310. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Організаційно-культурні процеси в Україні в умовах зміни усталених стереотипів *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2019. С. 4-7 (н/метр.).

2020 рік

311. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурні практики у контексті зміни управлінських парадигм. *Філософія подієвої культури: теорія та практика:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, КНУКіМ, 26-27 берез., 2020 р. Київ : КНУКіМ, 2020. С. 28-30 [185 с.].

312. Шетеля Н.І., Виткалов С.В. Трансформаційні процеси в галузі культури: нові підходи і тенденції. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Рівне : РДГУ, 2019. Вип. 31 (культурологія). С. 169-175 (категорія «Б»).

313. Виткалов С.В., Шетеля Н.І. Мистецькі обличчя регіону: О.К.Литвин (обриси портрету). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Рівне : РДГУ, 2019. Вип. 32 (мистецтвознавство). С. 193-198 (категорія «Б»).

314. Виткалов С.В. XIV міжнародна науково-практична конференція в Рівному: до результатів проведення. *Вища школа,* 2020. № 2 (175). С. 122-124.

315. Виткалов С.В., Вігула В.І. Регіональний митець в інокультурному середовищі: проблема його функціонування. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб.

Вип. 33 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2019. С. 152-158 [191 с.] (категорія «Б»).

316. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Формы работы высшего учебного заведения в условиях чрезвычайной ситуации (на примере кафедры культурологи и музееведения Ривненского государственного гуманитарного университета). *Культура, Наука. Творчество.* Минск : БГУКИ, 2020. Вип. 14. С. 173-175.

317. Кравчук Я.Л., Виткалов С.В. Проблеми функціонування музеїв регіону у першому 20-літті XXI століття і шляхи їх вирішення. *Наука. Освіта. Суспільство очима молодих:* наук. зб. Вип. XIII. Рівне : РДГУ, 2020. С. 95-97 [180 с.].

318. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Український митець у просторі сучасної культури: Олександр Тарасенко. *Часопис Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського.* Вип. 4 (49). Київ : НМАУ, 2020. С.46-65 [222 с.] (категорія «Б»).

319. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Національна художня освіта напередодні нового навчального року. *Вища школа,* 2020. № 7/8 (193). С. 44-50.

320. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Сучасна інструментальна практика: культурно-мистецький аспект трансформаційних змін (Органна зала). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 34 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2020. С. 265-270 [275 с.] (категорія «Б»).

321. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова діяльність у сучасній Україні: тенденції та проблемний ряд. *Вища школа,* 2020. № 10. С.96-103.

322. Виткалов С.В. Народна музична культура як фактор національної само ідентифікації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 35 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2020. С. 250-253 [277 с.] (категорія «Б»).

323. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір»: XVI міжнар. наук.-практ. конф. у Рівному. *Вища школа,* 2020. № 11/12 (195). С. 91-100.

324. Виткалов В.Г, Виткалов С.В. Культурний простір країни крізь призму наукового пошуку. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Рівне : РДГУ, 2020. Вип. 34 (мистецтвознавство). С. 3-8 (категорія «Б»).

325. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Світовий культурний простір в умовах пандемії. *Актуальні питання кульурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. С. 4-9 [189 с.].

326. Malkova T., Synhaivska I., Abanina H., Vasilchenko O., Petrunko O., Vitkalov S. The Ethnopsychological Peculiarities of Europeans and Russians as a Factor of Different Cultures Representatives Interaction and Mutual Understanding Effectiveness *(Етнопсихолодгічні особливості європейців та росіян як фактор ефективності взаємодії і взаєморозуміння представників різних культур). Systematic Reviews in Pharmacy.* Vol. 11 issue 11. P. 873-879 (1643)doi:10.31838/srp.2020.11.162 http://www.sysrevpharm. org/fulltext/196-1607440379.pdf?1608618185 https://www.scopus. com/authid/detail.uri?authorId=57220783966 (**skopus**).

2021 рік

327. Аксьонов О.Б., Виткалов С.В. Регіональні постаті в просторі сучасної сцени: Валерія Супонькіна. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 36. (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2021. С. 177-183 [206 с.] (категорія «Б»).

328. Виткалов В.Г., Виткалов С.В. Український митець: форми життєдіяльності і творчості. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 36 (мистецтвознавство).* Рівне : РДГУ, 2020. С. 85-95 [206 с.] (категорія «Б»).

329. Виткалов С.В. Ціннісний ряд художнього життя країни: регіональний вимір. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 37 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2021. С. 57-65 [195 с.] (категорія «Б»).

330. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Кафедра у системі сучасних соціокультурних трансформацій (з досвіду роботи кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ). *Вища школа,* 2021. № 1/2. С. 70-75.

331. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Освітні траєкторії сучасної вищої школи : проблемний ряд і тенденції. *Філософія подієвої культури: історія і сучасність.* Київ : КНУКіМ, 2021. С. 32-35 [200 с.].

332. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий пошук в Україні крізь призму нових суспільних реалій. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна».* Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. С. 3-7 [189 с.].

333. Виткалов С.В. Еволюційні процеси в сучасному культурному просторі (Г.Фіськов). *Культура України: Вісних ХДАК.* Вип. 72 (культурологія). 2021. С. 53-62 [188 с.] (категорія «Б»).

334. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Освітня парадигма України і сучасна вища школа: матеріали VIII International Science Conference *«Impact of modernity on science and practice»,* April 6-7, 2021. Madrid, Spain. S. 98-100 [193 s.].

335. Виткалов С.В. Випускники кафедри хорового диригування Рівненського культурно-освітнього факультету Київського державного інституту культури: Володимир Виткалов. *Кафедрі хорового диригування РДГУ – 50 років*. Рівне : РДГУ, 2021. С. [с.].

336. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Форми стимулювання професійного становлення молоді: досвід кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету. *Вища школа*, 2021.

337. Popova A., Sinenko O., Prokopenko L, Dorofieieva V., Broiako N., Danylenko O., Vitkalov S. Methods of Organization of Information And Communication Technologies In Institutions of Higher Education. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.21 No. 4, April, 2021*. S. 140-144 (**Web of science**).

338. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вступна кампанія 2021: погляд із регіону. *Вища школа*, 2021. №. 10 (206). С.79-84.

339. Гоцалюк А.А., Виткалов С.В. Музейна комунікація в практиці діяльності установ культури. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія*. Маріуполь : МДУ, 2021. Вип. 22. С. 23-32 [153 с.] (категорія «Б»).

340. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. XVII міжнародна науково-практична конференція в Рівному «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи» в Рівному: до перших результатів. *Вища школа,* 2021. № 11 (207). С. 95-99 [127 с.].

341. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий сегмент у культурно-освітній практиці України: XVII міжнародна науково-практична конференція «Стратегія розвитку світової і української культури: сучасні акценти та перспективи» у Рівному. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 39 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2021. С. 169-173 [179 с.] (категорія «Б»).

342. Виткалов С.В. Український театр крізь призму регіонального глядача. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 38 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2021. С. 170-174 [195 с.] (категорія Б).

2022 рік

343. Vytkalov S., Smyrna L., Petrova I., Skoryk A., Goncharova O. the image of the other in the cultural practices of the modernity». *Filosodiya-Philosophy Journal,* Volume 31, Number 1. 2022. S. 19-29 (Болгарія); https://doi.org/ 10.53656/phil2022-01-02 https://philosophy.azbuki.bg/philosophy/sadarzhanie-na-sp-pedagogika-2022/sp-filosofiya-knizhka-1-2022-godina-xxxi (**Web of science**).

344. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Вища освіта в регіоні: шляхи забезпечення її функціонування. *Трансформаційні процеси соціальної культури України.* Київ : КНУКіМ, 2022. С. 54-58 [355 с.].

345. Виткалов С.В. Галузь культури і вища щкола: пошук взаємодії в умовах трансформації: полемічні нотатки. *Вища школа*, 2022. № 1-2 (210). С.69-76.

346. Виткалов С.В. Сучасна концертна музична практика як елемент суспільних змін. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. (серія «мистецтвознавство»)*. Вип. 40. Рівне : РДГУ, 2022. С. 47-52 [132 с.].

347. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Галузь культури в умовах експерименту: теоретичні нотатки до регіональної трансформації. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 41 (серія «культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. С. 36-42 [83 с.].

348. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Гуманітарні проблеми вищої освіти в умовах війни. *Вища школа,* 2022. № 5-6. С.71-75.

349. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Мистецтво у просторі міжкультурних комунікацій: досвід України. *Вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського*. Вип. 3-4. Київ : НМАУ, 2022. С. 23-41 [255 с.].

350. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Науковий пошук у час війни: замість передмови. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна»*. Рівне : А.Брегін, 2021. С.3-5 [127 с.].

351. Виткалов С., Виткалов В. Методичне забезпечення навчального процесу спеціальнос-

тей напряму 02 «Культура і мистецтво» у ЗВО гуманітарного спрямування в контексті розробки нових підручників. *Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу: між нар. наук.-практ. Інтернет-конф.,* м. Київ, 14-15 верес., 2022 р. Київ : Ін-т педагогіки НАПНУ, 2022. С. 99-102 [389 с.].

352. Виткалов С.В. XVIII міжнародна науково-практична конференція в Рівненському державному гуманітарному університеті. *Вища школа*, 2022. № 7-9 (217). С.67-68 [126 с.].

353. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних, пандемічних викликів та війни»: до результатів проведення XXVIII міжнародної науково-практичної конференції в РДГУ. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 42 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2022. С. 3-7 [238 с.].

354. Шумарова М.В., Виткалов С.В. Музей у сучасному культурному просторі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 43 (культурологія). Рівне : А.Брегін, 2022. С. 81-86 [138 с.].

2023 рік

355. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Специфіка організації фахової освіти в умовах глобалізаційних криз та війни. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: наук. зб.* Київ : КНУКіМ, 2023. С. 47-50 [201 с.].

356. Виткалов С.В. Фахова освіта в умовах війни: спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності в регіоні». *VII всеукр. наук.-метод. семінар «Формування наукової парадигми менеджмент-освіти в соціокультурній сфері»,* м. Київ, 4-5 квіт., 2023 р. Київ : КНУКіМ, 2023. С. [с.].

357. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Культурна діяльність як творчість: нова модель функціонування митця. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 45 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2023. С. 92-102 [189 с.].

358. Виткалов С.В. Духовна еволюція людства крізь призму історії релігійного мистецтва [Рец. на кн.: Бондарчук Я.В. Історія релігійного мистецтва як відображення духовної еволюції людства в космічних циклах прецесії]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 44 (мистецтвознавство). Рівне : РДГУ, 2023. С. 196-201 [241 с.].

359. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональна культурна практика у системі туристичного бізнесу. *Культура та інформаційне суспільство XXI століття: між нар. наук.-практ. конф.,* м. Харків, 20-21 квіт., 2023 р. Харків : ХДАК, 2023. Ч. 1. С. 6-8 [404 с.].

360. Палаженко О., Виткалов С., Цюлюпа С. Особливості розвитку музичного слуху в процесі оркестрової підготовки музиканта-духовика: *зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. П.Г.Тичини.* Вип. 1. № 53. С. 63-71 [155 с.] категорія «Б».

361. Vytkalov S., Petrova I., Skoryk A., Goncharova O., Vytkalov V., Antipina I. Establishment of cultural industries in ukraine: implementation of foreign practices. *International Journal of Professional Business Review. Miami,* v. 8 n. 5 p. 01-13 | e01596 | 2023 (**scopus**).

362. Виткалов В.Г, Виткалов С.В. Тенденції розвитку наукового пошуку в час війни. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 44 «мистецтвознавство». Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-5 [241 с.].

363. Виткалов С.В., Кушнірук У. Специфіка організації фахової освіти в умовах глобалізаційних криз та війни. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 берез., 2023 р.* Київ : КНУКіМ, 2023. С. 37-40 [292 с.].

364. Виткалов С.В. Форми культурної діяльності у час значних суспільних викликів. *Українські культурологічні студії: наук. зб. КНУ ім. Т.Г.Шевченка (серія «культурологія»).* Вип. Київ : КНУ ТШ, 2023. С. [с.] (в друці).

365. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова проблематика у вищій школі в умовах війни. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб.* Вип. 46 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-7 [308 с.].

366. Виткалов С., Столяр М. Специфіка організації івент-заходів в регіоні: досвід Рівненщини. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку.* Вип. 47 («Менеджмент соціокультурної діяльності»). Рівне : РДГУ, 2023. С. 158-166 [181 с.].

367. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Наукова творчість у добу суспільних катаклізмів: молодіжний досвід. *Актуальні питання культурології.* Вип. 22. Рівне : РДГУ, 2023. С. 3-5 [157 с.].

Статті, опубліковані у періодичній пресі України

2010 рік

1. Виткалов С.В. Відкрито цікаву сторінку культурної спадщини Рівненщини. *Рівне вечірнє*. 2010. 14 верес. С. 3.
2. Виткалов С.В. Обговорення проблем історичної спадщини Волині в м. Рівному. *Вісті Рівненщини*. 2010. 17 верес. С. 3.
3. Виткалов С.В. Картини, скульптури і... «Романси осені». *Рівне вечірнє*. 2010. 28 верес. С. 3.
4. Виткалов С.В. «Фото-вернісаж на Покрову» у м. Рівне: до підсумків фестивалю. *Рівне-експрес*. 2010. 21 жовт. С. 5.
5. Виткалов С.В. Науковці говоритимуть про духовну культуру. *Рівне вечірнє*. 2010. 9 листоп. № 81. С. 3.
6. Виткалов С.В. Духовна культура України: реалії та перспективи»: VI Всеукраїнська науково-практична конференція в Рівненському державному гуманітарному університеті. *Вісті Рівненщини*. 2010. 18 листоп. С. 11.
7. Виткалов С.В. В'єтнам. Нескорена земля: подорожні нотатки: (репортаж із фото виставки). *Рівне-експрес*. 2010. 9 груд. С. 4.
8. Виткалов С.В. «Спекотні казки Аравії» у Рівному. *Рівне вечірнє*. 2010. 9 груд. № 90. С. 17.
9. Виткалов С.В. «Творче жниво – 2010» в Академічному музично-драматичному театрі. *Вісті Рівненщини*, 2010. 16 груд. С. 3.

2011 рік

10. Виткалов С.В. «Рівне. На межі тисячоліть»... *CITI-Рівне*. 2012. № 6 (72). 9 лют. С. 17.
11. Виткалов С.В. «Художники неба» та «Реверс нічного міста». *Рівне-експрес*. 2011. 24 лют. № 8 (726) . С. 4.
12. Виткалов С.В. «Рівне. На Європейських перехрестях». *City-Rivne*. 2011. 10 берез. № 10 (24). С. 2.
13. Виткалов С.В. Пересопницьке Євангеліє – Національна святиня України. *Сім днів*. 2011. № 22. 26 трав. С. 15.
14. Виткалов С.В. «Сіль землі Донецької». *Рівне-ракурс*. 2011. 7 лип. № 27 (508). С. 10.
15. Виткалов С.В. «Блага вість Пересопниці»: міжнародний фестиваль-конкурс на Рівненщині. *Рівне-експрес*. 2011. 25 серп. С. 4.
16. Виткалов С.В. «150 Святинь Великої Волині» (рецензія). *Рівне-ракурс*. 2011. № 36 (517). 8 верес. С. 2.
17. Виткалов С.В. Ще одна сторінка вітчизняної історії: (Національний пантеон «Козацькі могили» з погляду рівненського фотохудожника А.Мізерного). *CITI-Рівне*. 2011 р. 15 верес. № 37 (51). С. 17.
18. Виткалов С.В. Чергова презентація мистецького бачення життя. *City-Rivne*. 2011. № 41 (55). 13 жовт. С. 17.
19. Виткалов С.В. «Покрова. Міжнародний Фото-вернісаж – 2011 р.». *Рівне-ракурс*. 2011. № 41 (522). 13 жовт. С. 2.
20. Виткалов С.В. «Я і моє «Я»...(художня інтерпретація). *Сім днів*. 2011. № 42, жовт. С. 12.
21. Виткалов С.В. Рівненські митці в галереї «Євро-Арт». *Рівне-експрес*. 2011. № 42 (760). 20 жовт. С. 4.
22. Виткалов С.В. «Краса православ'я в образі святому». *Сім днів*. 2011. № 45 (931). 3 листоп. С. 16.
23. Виткалов С.В. Коло учасників ширшає. *Сім днів*. 2011. № 48 (934). 24 листоп. С. 17.
24. Виткалов С.В. «Симфонія кольору» Миколи Глущенка. *Рівне-експрес*. 2011. № 46 (764). 17 листоп. С. 4.
25. Виткалов С.В. Палац культури «Текстильник» відзначив своє 35-річчя. *Citi-Рівне*. 2011. № 45 (59). 10 листоп. С. 14.
26. Виткалов С.В. У Рівному презентували фотовиставку з ельфами, ангелами і духами // http: // ogo.ua / articles // toprint / 2011–03–21 / 27185 / html.
27. Виткалов С.В. Перший науковий флеш-арт у Рівному. *Рівне-експрес*. 2011. № 47 (767). 8 груд. С. 4.

2012 рік

28. Виткалов С.В. «Мистецька яфиня» в галереї європейського живопису «Євро-арт». *Теле-ракурс*. 2012. № 13 (349). 22 берез. С. 2.
29. Виткалов С.В. Не ювілейний звіт «ЕДЕЛЬВЕЙСУ»... *CITI-Рівне*. 2012. № 12 (78). 22 берез. С. 15.
30. Виткалов С.В. «Та не однаково мені...»: презентація творів Заслуженого діяча мистецтв України, художника Є.Безніска (Львів) в га-

лереї європейського живопису «Євро-Арт». *Теле-ракурс*. 2012. № 20 (356). 10 трав. С. 3.

31. Виткалов С.В. Перша річниця галереї. *Теле-ракурс*. 2012. № 25 (36). черв. С. 1.

32. Виткалов С.В. Путівник по Волині і світу. *Сім днів*. 2012. № 26 (964). 21 черв. С. 13.

33. Виткалов С.В. «Супер-тато» в м. Рівному. *Рівне-експрес*. 2012. № 24 (794). 14 черв. С. 4.

34. Виткалов С.В. «Я люблю своє місто, я люблю свій край...» *Теле-ракурс*, 2012. № 36 (371). 30 черв. С. 1.

35. Виткалов С.В. «Декаполіс» Анжеліки Рудницької. *Теле-ракурс*, 2012. № 35 (370). 23 серп. С. 1.

36. Виткалов С.В. Ніно Катамадзе «запалила» рівнян – «Art jazz cooperation» – новий етап. *Рівне-ракурс*, 2012. № 36 (567). 6 верес. С. 2–3.

37. Виткалов С.В. Осінні подарунки для рівнян презентував книжковий форум у Львові. *Теле-ракурс*, 2012. № 39 (374). С. 1.

38. Виткалов С.В. Мистецька спадщина доби модернізму у місті Рівному. *Теле-ракурс*, 2012. № 40 (375). С. 1.

39. Виткалов С.В. «Сила тяжіння» Миколи Пашковського. *Рівне-експрес*, 2012. № 42 (573). С. 2.

40. Виткалов С.В. Листопад збирає науковців. *Теле-ракурс* (Рівне), 2012. 12–16 листоп. № 46 (381). С. 1.

2013 рік

41. Виткалов С.В. К.Литвин представ глибоким ліриком. *Літопис Заходу*, 2013. № 2 (63). 3 січ. С. 12.

42. Виткалов С.В. Невідомі роботи К.Литвина. *Рівне-ракурс*, 2013. № 2 (585). 10 січ. С. 13.

43. Виткалов С.В. «Культурна спадщина Рівненського краю»: нове колекційне видання Олександра Харвата. *Рівне-експрес*, 2013. № 2 (824). 10 січ. С. 2.

44. Виткалов С.В. «Сюрреалізм – це я». *Рівне-ракурс*, 2013. № 7 (590). 14 лют. С. 4.

45. Виткалов С.В. Туризм як форма фахового зростання молоді. *Правда Рівненська*, 2013. № 19. 9 трав. С. 3.

46. Виткалов С.В. Сучасне мистецтво в Рівненській галереї. *Рівне-експрес*, 2013. № 22 (843). 30 трав. С. 4.

47. Виткалов С.В. Джазове мистецтво по-новому презентує «Art jazz cooperation – 2013». *Правда Рівненська*, 2013. № 34 (34). 22 серп. С. 18.

48. Виткалов С.В. Невідомі твори відомого художника. *Правда Рівненська*, 2013. № 38 (38). 19 верес. С. 13.

49. Виткалов С.В. «Птах, що летить», залишився в Україні. *Правда Рівненська*, 2013. № 42 (42). 17 жовт. С. 13.

50. Виткалов С.В. «Поліська Січ» по-рівненськи. *Правда Рівненська*, 2013. № 43 (43). 24 жовт. С. 13.

51. Виткалов С.В. Частіше ходіть до театру! *Рівняни*, 2013. № 2. 14 листоп. С. 9.

52. Виткалов С.В. І знову джазові варіації в Рівному. *Правда Рівненська*, 2013. № 45 (45). 7 листоп. С. 18.

53. Виткалов С.В. Чергове зібрання науковців у гуманітарному університеті. *Евро-СМИ*, 2013. № 47 (47). 21 листоп. (Електр. ресурс).

54. Виткалов С.В. Мистецьке Рівне у розмаїтті виявів. *Правда Рівненська*, 2013. № 46 (46). 14 листоп. С. 11.

55. Виткалов С.В. Рівне концертне. *Правда Рівненська,* 2013. № 51 (51). 19 груд. С. 13.

2014 рік

56. Виткалов С.В. Непереконливі позиції вищої школи, або чому українські науковці змушені бути власними менеджерами? (інтерв'ю). *Правда Рівненська*, 2014. № 3 (55). 16 січ. С. 5.

57. Виткалов С.В. Найстильніший піаніст Нью-Йорка грав для рівнян. *Правда Рівненська*, 2014. № 7 (59). 13 лют. С. 13.

58. Виткалов С.В. Перша помітна дата в історії джазового клубу «Джем». *Рівне-експрес*, 2014. № 7 (880). 13 лют. С. 5.

59. Виткалов С.В. «Так теж можна формувати патріота» (Західна Україна крізь призму студентського клубу). *Правда Рівненська*, 2014 (електр. ресурс).

60. Виткалов С.В. Черговий фестивальний дебют Академії дитячої творчості м. Миколаїв. *Сайт Одеської обласної державної адміністрації* (липень).

61. Виткалов С.В. «Золотий лелека» розправляє крила: до результатів XVII міжнародного фестивалю дитячої творчості. *Сайт Миколаївської облради* (липень).

62. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Мистецькі змагання історичної Волині під час «Art

Jazz Cooperation, 2014». *Віче* (Луцьк), 2014. 28 серп. С. 2.

63. Виткалов С.В. «В Очікуванні осені». *Правда Рівненська*, 2014. № 37 (89). 11 верес. С. 20.

64. Виткалов С.В. Ювілейний науковий захід у гуманітарному університеті. *Освіта*, 2014.

65. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. До Рівного приїдуть науковці з Китаю, Ізраїлю та Кореї. *Всеукраїнська газета «Вісник+К»*, 2014. № 48 (972) (Луцьк). С. 2.

66. Виткалов С.В. Напередодні ювілею. *Правда Рівненська*, 2014. № 45. С. 2.

67. Виткалов С.В. Рок-хіти у Рівному. *Волинь*, 2014. № 46 (1200). 5 груд. С. 7.

68. Виткалов С.В. «Музика сердець проти війни» у виконанні симфонічного рок-оркестру «Brevis». *Правда Рівненська*, 2014. № 49. 4 груд. С. 20.

69. Виткалов С.В. Грудневі художні презентації в Рівному. *Правда Рівненська*, 2014. № 51 (103). 18 груд. С. 20.

2015 рік

70. Виткалов С.В. За допомогою мистецтва також можна боротися проти війни. *Правда Рівненська*, 2015. № 4 (108). 22 січ. С. 10.

71. Виткалов С.В. Lords of thesound: романтика вечора у виконанні симфонічного оркестру. *Волинь*, 2015. № 6 (1210). 20 лют. С. 2.

72. Виткалов С.В. Популярна музика знову на сцені Рівненщини. *Волинь*, 2015. № 9 (1212). С. 3.

73. Виткалов С.В. «Варьяти-Шоу» жартували в Рівному. *Правда Рівненська*, 2015. № 11 (115). С. 15.

74. Виткалов С.В. «Танцювальний бум» у Рівному. *Правда Рівненська*, 2015. № 19 (123). 7 трав. С. 10.

75. Виткалов С.В. Рок-хіти в Острозькому замку. *Правда Рівненська*, 2015 http: // www.rp.rv.ua/2015/05/21/rok-xiti-v-ostrozkomu-zamku / Електронний ресурс.

76. Виткалов С.В. «Філософія мистецтва» Пабло Пікассо в Рівному. *Волинь*, 2015. № 17 (1220). 22 трав. С. 6.

77. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Сучасні мелодії в замку Любарта. *Вісник* (Луцьк), 2015. 18 черв. http://visnyk.lutsk.ua/news/ukraine/regions/volyn/15691/

78. Виткалов С.В. «Черговий джаз» у Рівному..... *Волинь*, 2015. 21 серп. № 28 (1231). С. 3.

79. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Джазові імпрези на Волині. *Сайт Східноукраїнського національного університету ім. Лесі Українки*.

80. Виткалов С.В. Кінець літа у Рівному – це традиційно джаз! *Правда Рівненська*, 2015. № 36 (740). 3 верес. С. 16.

81. Виткалов С.В. «Серпанкове ткацтво» в сучасній Україні: перша Всеукр. наук.-практ. конференція пройде на базі с. Крупове Дубровицького району. *Вісті Рівненщини*, 2015. № 36. 11 верес. С. 16.

82. Виткалов С.В. Традиційні види народної культури Рівненщини стануть предметом обговорення науковців і практиків. *Правда Рівненська*, 2015. № 37. 16 верес. С. 5.

83. Виткалов С.В. XI всеукраїнська науково-практична конференція з проблем культури в РДГУ. *Правда Рівненська*, 2015 (Електронний ресурс).

84. Див. також сайт Рівненської обласної державної адміністрації про цю конференцію.

85. Виткалов С.В. «Серпанкове ткацтво» в сучасній Україні: І всеукраїнська науково-практична конференція, проведена на базі с. Крупове Дубровицького району. *Вісті Рівненщини*. № 36. 11 верес. С. 16.

86. Виткалов С.В. Класика на рівненській сцені (Ада Роговцева у м. Рівному). *Волинь*, 2015. № 1239. 20 верес. С. 3.

87. Виткалов С.В. Вшанували історика, який понад 20 років вивчав Берестецьку битву. *Рівненська правда*, 2015. № 42. 27 жовт. С. 8.

88. Виткалов С.В. Традиційні види народної культури Рівненщини стануть предметом обговорення науковців і практиків. Волинь, 2015. № 1234. С. 3.

89. Виткалов С.В. Науковий підсумок волинян. «Вісник+К», Луцьк, 2015. http://visnyk.lutsk.ua/news/ukraine/regions/rivne/do-rivnogo-pryyidut-naukovtsi-z-kytayu-izrayilyu-takoreyi/ Заголовок з екрану.

90. Виткалов С.В. Спілкування народних умільців України продовжилося у Рівному. *Волинь*, 2015. № 43. 4 груд. С. 2.

91. Виткалов С.В. З гумором йти по життю краще («Вар'яти» підтримують бійців). *Рівне-експрес*, 2015. № 51 (976). 17 груд. С. 4.

2016 рік

92. Виткалов С.В. Щедрий вечір z добрим «jazzom» в Рівному. *Волинь*, 2016. № 4 (1254). 29 січ. С. 2.

93. Виткалов С.В. «Рівне – 20» : зустріч Г. Делієва. *Волинь*, 2016. № 6 (1256). 12 лют. С. 6.

94. Виткалов С.В. Кращі світові хіти на рівненській сцені. *Рівне-експрес*, 2016. № 18. 11 берез. С. 7.

95. Виткалов С.В. Ще одна сходинка на шляху до національної само ідентифікації. *Волинь*, 2016. № 11 (1261). 18 берез. С. 2.

96. Виткалов С.В. Четвертий лауреат премії ім. Г. Косміаді буде відомий 24 берез. *Сім днів*, 2016. 22 берез. заголовок з екрана.

97. Виткалов С.В. Рівне обирає лауреата мистецької премії імені Георгія Косміаді. *Волинь*, 2016. № 12. 25 берез. С. 3.

98. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Культурне розмаїття Волині. *Волинь*, 2016. № 12. 25 берез. С. 2.

99. Виткалов С.В. Складні сходинки класичної музики на рівненській сцені. *Волинь*, 2016. № 12. 25 берез. С. 2.

100. Виткалов С.В. «Едельвейсу» – 27. *Волинь*, 2016. № 15. 1 квіт. С. 4.

101. Виткалов С.В. 27 років на сцені. *Вільне слово*, 2016. № 16. 14 квіт. С. 14.

102. Виткалов С.В. Чергова презентація живопису у Рівному: В. Гвоздинський. *Волинь*, 2016. № 18 (1268). 6 трав. С. 2.

103. Виткалов С.В. «Лялькар» як нова форма презентації відомого художнього колективу. *Волинь*, 2016. № 20 (1270). 20 трав. С. 2.

104. Виткалов С.В. Творчий звіт кафедри хореографії. *Волинь*, 2016. № 21 (1271). 27 трав. С. 2.

105. Виткалов С.В. Новий митець у культурному середовищі міста: до відкриття І персональної виставки Ольги Мойсюк. *Волинь*, 2016. № 23 (1273). 10 черв. С. 2.

106. Виткалов С.В. Перший, хоча й маленький, утім оригінальний ювілей. *Волинь*, 2016. № 24 (1274). черв. С. 2.

107. Виткалов С.В. «Давид Бурлюк у Рівному». *Рівне-експрес*, 2016. № 24. 10 черв. С. 3.

108. Виткалов С.В. «Не ангели» у місті. *Волинь*, 2016. № 24. 17 черв. С. 2.

109. Виткалов С.В. Юні митці Рівненщини – учасники міжнародного фестивалю. *Волинь*, 2016. № 26. 1 лип. С. 2.

110. Виткалов С.В. Фестивальні здобутки України 2016: Миколаївщина. Сайт XIX міжнародного фестивалю «Золотий лелека».

111. Виткалов С.В. Мистецькі здобутки дітей Рівненщини: літо 2016 р. *Волинь*, 2016. № 28. 15 лип. С. 2.

112. Виткалов С.В. «Слухай серцем»: або чергове джазове звучання. *Волинь*, 2016. № 34 (1284). 9 верес. С.3.

113. Виткалов С.В., Филимонов В. І знову фотозібрання на Покрову у м. Рівне. *Волинь*, 2016. № 40 (1290). 21 жовт. С. 2.

114. Виткалов С.В. Фіналіст «Х-фактор» дивує рівнян. *Волинь*, 2016. № 43 (1293). № 40 (1293). 11 листоп. С. 2.

115. Виткалов С.В. Черговий виступ відомої команди в Рівному. *Волинь*, 2016. № 43 (1293). 11 листоп. С. 2.

116. Виткалов С.В. На цей раз – міжнародна, або Науковий підсумок року у м. Рівне. *Волинь*, 2016. № 44 (1294). 18 листоп. С. 2.

117. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Спільні наукові проекти Рівного і Луцька. «*Вісник+К*», Луцьк, 2016 (Луцьк) (сайт видання).

118. Виткалов С.В. Творчі досягнення сучасної молоді: з нагоди відкриття двох експонувань. *Волинь*, 2016. № 45 (1295). 18 листоп. С. 2.

119. Виткалов С.В. Чергове експонування відомого закарпатського художника представлено у Рівному. *Волинь*, 2016. № 46 (1296). 25 листоп. С. 2.

120. Виткалов С.В. В гостях у рівнян «Пікардійська терція». *Волинь*, 2016. № 49 (1299). 16 груд. С. 2.

121. Виткалов С.В. «Таланти твої, Рівненщино!» знову на сцені! *Волинь*, 2016. № 49 (1299). 23 груд. С. 3.

2017 рік

122. Виткалов С.В. «Магнетизм емоцій»: або чергова презентація творчості львівських митців у Рівному. *Волинь*, 2017. № (1309). 3 берез. С. 2.

123. Виткалов С.В. Художня палітра міста напередодні весни. *Волинь*, 2017. № (1310). 12 бер. С. 2.

124. Виткалов С.В. Розмаїта мистецька хроніка міста. *Волинь*, 2017. № (1312). 27 берез. С. 3.

125. Виткалов С.В. Нова експозиція львів'ян в «Євро-Арті». *Волинь*, 2017. № (1313). 31 берез. С. 3.

126. Виткалов С.В. Ще одне художнє експонування в Рівному: С.Вєрославов. *Волинь*, 2017. № (1314). 7 квіт. С. 4.

127. Виткалов С.В. Бій за життя... або мистецтво заради життя. *Волинь*, 2017. інтернет-вид.

128. Виткалов С.В. У керівництва художньою Спілкою новий лідер. *Волинь*, 2017. № (15). 14 жовт. С. 2.

129. Виткалов С.В. Музейним гостинам – 25. *Волинь*, 2017. № (1322). 6 черв. С. 3.

130. Виткалов С.В. Академічна хорова капела «Орея» (Житомир) – знову в Рівному. *Волинь*, 2017. № (1324). 18 черв. С. 2.

131. Виткалов С.В. Фотографією можна сказати дуже багато.... *Волинь*, 2017. № 24 (1324). 16 черв. С. 2.

132. Виткалов С.В. Представники Рівненщини – переможці XX міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека». *Волинь*, 2017. № (1328). 14 лип. С. 2.

133. Виткалов С.В. Літо – це не лише відпочинок, а й час для поглибленого навчання. *Волинь*, 2017. 14 лип. Інтернет-вид.

134. Виткалов С.В. Перший міжнародний пленер «Історична Волинь» відбувся на Рівненщині. *Волинь*, 2017. № (1329). 26 лип. С. 2.

135. Виткалов С.В. Ювілейний джазовий фестиваль у Західному Поліссі (Рівне-Луцьку): що далі? *Волинь*, 2017. № (53). 1 верес. С. 2.

136. Виткалов С.В. Державні свята України крізь призму художніх презентацій міста. *Волинь*, 2017. № 1335 (53). 1 верес. С. 2.

137. Виткалов С.В. «Art jazz cooperation»: роздуми після ювілею. *Волинь*, 2017. № (1335). 1 верес. С. 2.

138. Виткалов С.В. Родина Косміаді як культурний феномен Волині. *Волинь*, 2017. № (1337). 15 верес. С. 2.

139. Виткалов С.В. Пересопниця: пам'ять століть: студенти РДГУ відзначають початок навчального року. *Волинь*, 2017. № (1339). 29 верес. С. 2.

140. Виткалов С.В. Ювілейні заходи з нагоди фестивалю «Art Jazz» тривають й досі. *Волинь*, 2017. № (1339). 1 жовт. С. 3.

141. Виткалов С.В. Представники сучасної закарпатської школи живопису в «Євро-Арт». *Волинь*, 2017. № (1341). 16 жовт. С. 2.

142. Виткалов С.В. До професійного свята – виставка. *Волинь*, 2017. № (1341). 16 жовт. С. 3.

143. Виткалов С.В. XII міжнародний фестиваль «Фото-вернісаж на Покрову» у Рівному : до результатів проведення. *Волинь*, 2017. № (1342). 20 жовт. С. 2.

144. Виткалов С.В. Новий вимір діяльності вищої школи в сучасних умовах. *Волинь*, 2017. 11 листоп. Інтернет-вид.

145. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Науковці з різних країн з'їдуться на конференцію. *Вісник+* (Луцьк), 2017. 16 листоп. Інтернет-вид.

146. Виткалов С.В. «Ліхт-Art» завершив свою роботу у Рівному. *Волинь*, 2017. № (1345). 10 листоп. С. 3.

147. Виткалов С.В. Відзначили найдостойніших. *Волинь*, 2017. № (1349). 8 груд. С. 2.

148. Виткалов С.В. Унікальний мистецький проект – рок-опера «Моцарт» – у м. Рівне. *Волинь*, 2017. № (1351). 22 груд. С. 2.

2018 рік

149. Виткалов С.В. Клубна фотовиставка в галереї: новорічний звіт. *Волинь*, 2018. № (1354). 19 січ. С. 2

150. Виткалов С.В. Новорічний звіт у художньому варіанті: до відкриття чергового експонування членів РООНСХ України. *Волинь*, 2018. № (1355). 18 січ. С. 2.

151. Виткалов С.В. Різдвяні свята у нашому місті. *Волинь*, 2018. № (1355). 18 січ. С. 2.

152. Виткалов С.В. Фізична культура як нова якість людського життя. *Волинь*, 2018. № 4 (1356). 26 січ. С. 2.

153. Виткалов С.В. «Женихи» у Рівному, або комедія М.Гоголя в інтерпретації народного артиста України В.Горянського. *Волинь*, 2018. № (1357). 9 лют. С. 2.

154. Виткалов С.В. Ювілейна персональна виставка митця, що входить до 10 кращих акварелістів світу у Рівному. О.Бобришев. *Волинь*, 2018. № (1358). 11 лют. С. 2.

155. Виткалов С.В. «Сердечні зустрічі» в МБК: всеукраїнський проект «Малі міста – великі враження». *Волинь*, 2018. № (1362). 9 берез. С. 2.

156. Виткалов С.В. Весняний мистецький колаж у Рівному. *Волинь*, 2018. № (1363). 17 берез. С. 2.

157. Виткалов С.В. Театр в умовах експерименту: варіант для регіону. *Волинь*, 2018. № (1363). 17 берез. С. 2.

158. Виткалов С.В. Рівненщина розширює власні творчі обрії: до результатів проведення Всеукраїнського шоу-проекту «Mini Miss & Mister Blond Ukraine (Київ), 2018. *Волинь*, 2018. № (1364). 26 берез. С. 3.

159. Виткалов С.В. Лауреати мистецької премії ім. Г.П.Косміаді вже відомі: за результатами проведення конкурсу. *Волинь*, 2018. № (1366). 6 квіт. С. 2.

160. Виткалов С.В. «Час творити добро!»: соціально-культурна акція в РДГУ. *Волинь*, 2018. № (1365). 30 берез. С. 2.

161. Виткалов С.В. Нові тенденції у сучасному українському мистецтві. *Волинь*, 2018. № (1366). 4 квіт. С. 3.

162. Виткалов С.В. Презентація творчості Д.Бурлюка у Львові (з колекції «Євро-Арт»). *Волинь*, 2018. № (1370). 4 трав. С. 2.

163. Виткалов С.В. Нове бачення класичного твору крізь призму синтезу мистецтв (або «Аліса» на рівненській сцені. До прим'єри нової шоу-програми). *Волинь*, 2018. № (1369). 27 квіт. С. 2.

164. Виткалов С.В. Сучасний театр очима регіонального глядача: київська антреприза у Рівному. *Волинь*, 2018. № (1370). 7 трав. С. 2.

165. Виткалов С.В. Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. В.П.Пекаря в м. Рівне. *Волинь*, 2018. № (1371). 11 трав. С. 3.

166. Виткалов С.В. «Grand spring festival» : до результатів проведення ІІ всеукраїнського конкурсу із хореографії. *Волинь*, 2018. № (1371). 11 трав. С. 2.

167. Виткалов С.В. Черговий прояв патріотизму або художні твори Г.П.Косміаді в історико-етнографічному музеї м. Сарни. *Волинь*, 2018. № (1373). 25 трав. С. 2.

168. Виткалов С.В. «Моцарт і П'яцолла» на концертній естраді міста, або роздуми про практику організації сучасних форм культурного обслуговування. *Волинь*, 2018. № (1373). 25 трав. С. 7.

169. Виткалов С.В. Творчі контакти РДГУ і університету ім. Я.Длугоша (м. Ченстохова, Польща). *Волинь*, 2018. № (1376). 15 черв. С. 2.

170. Виткалов С.В. Свято як форма власної самореалізації, або новий тип не байдужої людини у м. Рівне. *Волинь*, 2018. № (1379). 6 лип. С. 2.

171. Виткалов С.В. Рівненські «лелеченята» повернулися з нагородами: Міжнародного фестивалю «Золотий лелека» (Миколаївська обл.). *Волинь*, 2018. № 29 (1381). 20 лип. С. 7.

172. Виткалов С.В. Академія педагогічної творчості як нова форма підвищення кваліфікації в сучасній українській школі. *Волинь*, 2018. № 28 (1380). 13 лип. С. 2.

173. Виткалов С.В. 20 святинь Афону відтепер можна побачити в Рівному (унікальне експонування у Національній Спілці художників України). *Волинь*, 2018. № 33 (1385). 17 серп. С. 2.

174. Виткалов С.В. Фестивальний бум в Україні в регіональному вимірі крізь призму його проблемного ряду. *Волинь*, 2018. № 33 (1385). 17 серп. С. 3.

175. Виткалов С.В. «Art Jazz Cooperation» – 2018 (Рівне-Луцьк). Яким він буде? *Волинь*, 2018. № 34 (1386). 23 серп. С. 7.

176. Виткалов С.В. «Art Jazz Cooperation» – 2018, або XI міжнародний джазовий фестиваль у Західному Поліссі. *Культура і життя* (Київ), 2018. № 36. 7 верес. С. 13.

177. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Новий вимір джазового мистецтва на Волині. *Вісник+* (Луцьк), 2018. 6 верес. С. 3.

178. Виткалов С.В. «Art Jazz Cooperation»: історичний дискурс: хроніка заходів. *Сім днів*: інтернет-вид.: заголовок з екрану.

179. Виткалов С.В. «Солодкий смуток» (виставка творів художників – емігрантів у м. Рівне). *Волинь*, 2018. № 37 (1389). 14 верес. С. 3.

180. Виткалов С.В. Рівнянам представили шедеври художників-емігрантів. *Сім днів*, 2018. № (37). 13 верес. С. 7.

181. Виткалов С.В. Віртуози України – в м. Рівне: до проблеми сприйняття сучасної інструментальної музики. *Волинь*, 2018. № 40 (1392). 5 жовт. С. 7.

182. Виткалов С.В. Ювілейний концерт у Рівному: Національний Заслужений Академічний симфонічний оркестр України у м. Рівне (ювілейний концерт). *Волинь*, 2018. № 41 (1393). 19 жовт. С. 2.

183. Виткалов С.В. Культурні домінанти на теренах Рівного: XIV Міжнародна науково-практична конференція в Рівному. *Волинь*, 2018. № 46 (1398). 23 листоп. С. 2.

184. Виткалов С.В. «Срібна терція» в культурному просторі краю (або роздуми про концертне життя). *Волинь*, 2018. 16 листоп. № 45 (1397). С. 7.

185. Виткалов С.В. Науковий захід у м. Рівне за участі представників Волині. *Вісник +К* (Луцьк), 2018. 15 листоп. № (38). С. 7.

186. Виткалов С.В. Новорічний подарунок для рівнян: «Піккардійська терція» у культурному локусі України, або художнє завершення 2018 року у м. Рівне. *Волинь*, 2018. № 51 (1403). 28 груд. С. 7.

2019 рік

187. Виткалов С.В. «Найскандальніший шоумен» на місцевій сцені, або. сучасні молодіжні лідери та їх пріоритети. *Волинь*, 2019. № (1406). січ. С. 2

188. Виткалов С.В. Олександру Харвату — 60! *Волинь*, 2019. № 5 (1408). 1 лют. С. 2.

189. Виткалов С.В. Володимир Яворівський у Рівному. *Волинь*, 2019. № (1410). 15 лют. С. 3.

190. Виткалов С.В. Гастрольні програми лютого: Сергій Бабкін у Рівному. *Волинь*, 2019. № (1410). 15 лют. С. 3.

191. Виткалов С.В. «Весна з Володимиром Івасюком» знову у Рівному. *Волинь*, 2019. № (1416). 8 берез. С. 4.

192. Виткалов С.В. Весняний звіт «Едельвейсу» традиційно з «Brevis». *Волинь*, 2019. № (1417). 15 берез. С. 2.

193. Виткалов С.В. Французька класика на рівненській сцені. *Волинь*, 2019. № (1418). 22 берез. С. 2.

194. Виткалов С.В. Дістало! (або враження від рекламної кампанії на президентських перегонах у 2019 р.). *Волинь*, 2019. № (1418). 29 берез. С. 4.

195. Виткалов С.В. «Іван Труш — новатор ліричних традицій в українському живописі»: художня виставка в «Євро-Арт». *Волинь*, 2019. № (1418). 29 берез. С. 7

196. Виткалов С.В. Нові лауреати мистецької премії ім. Г.П.Косміаді. *Волинь*, 2019. № (1419). 5 квіт. С. 3.

197. Виткалов С.В. 30-річний ювілей на рівненській сцені, або родина «Едельвейс» у культурному просторі міста. *Волинь*, 2019. № (1419). 5 квіт. С. 7

198. Виткалов С.В. «Відомий та невідомий К.М.Литвин»: нотатки з ювілейної виставки. *Волинь*, 2019. № (1420). 12 квіт. С. 2.

199. Виткалов С.В. Класика на філармонійній сцені: експериментальний досвід міста. *Волинь*, 2019. № (1421). 19 квіт. С. 2.

200. Виткалов С.В. Художня мікромініатюра як свідчення еволюції технічної культури суспільства. *Волинь*, 2019. № (1422). 26 квіт. С. 2.

201. Виткалов С.В. «Сергій Параджанов» у Рівному: до відкриття персонального експонування Ю.Гармаша (Київ) у виставковій залі МБК. *Волинь*, 2019. № (20). 17 трав. С. 4.

202. Виткалов С.В. «Мій Параджанов» у Рівному. *Рівне-експрес*. 2019. № (20). 16 трав. С. 3.

203. Виткалов С.В. Просвітницькі обрії галереї «Євро-Арт». *Волинь*, 2019. № (21). 24 трав. С. 7.

204. Виткалов С.В. Народна творчість Західного Полісся: сучасні тенденції (до проведення «Музейних гостин» у Рівному). *Волинь*, 2019. № (22). 31 трав. С. 7.

205. Виткалов С.В. «Музейні гостини» як форма збереження національно-культурних ознак: до проведення чергової презентації у м. Рівне. *Культура і життя*, 2019. № (22). 31 трав. С. 3.

206. Виткалов С.В. Ще не ювілей ... або 8 років «Євро-Арт». *Волинь*, 2019. № (24). 14 черв. С. 14.

207. Виткалов С.В. Спадщина львівського художника Петра Грегорійчука в Рівному (до презентації альбому-монографії митця в «Євро-Арт». *Волинь*, 2019. № (25). 21 черв. С. 3.

208. Виткалов С.В. Фестиваль як чинник змін у ставленні до нової української школи. *Волинь*, 2019. № (27). 5 лип. С. 4.

209. Виткалов С.В. Нова українська школа: проблемний ряд і перспективи. *Рівне-ракурс*, 2019. 5 лип. Сайт видання.

210. Виткалов С.В., Чепелюк В.А. Регіональні народознавчі змагання на Волині: досвід Рівненщини. *Вісник + К*. Луцьк, 2019. № (26). 12 лип. С. 4.

211. Виткалов С.В. MUSICA VIVA ORGANUM, або Фестиваль органної музики знову у Рівному. *Волинь*, 2019. № (29). 9 серп. С. 3.

212. Виткалов С.В. Фестивальна практика в сучасній Україні: регіональний досвід та тенденції. *Волинь*, 2019. № (29). 9 серп. С. 4.

213. Виткалов С.В. Міжнародний джазовий фестиваль як форма завершення літніх концертних програм у Західному Поліссі. *Вісник + К*. Луцьк, 2019. № (33). 30 серп. С. 3.

214. Виткалов С.В. «Art Jazz Cooperation» — 2019» у Рівному: напередодні відкриття фестивалю. *Волинь*, 2019. № (30). 16 серп. С. 3.

215. Виткалов С.В. MUSICA VIVA ORGANUM: або роздуми після проведення міжнародних імпрез «Україна і США: Партнерство за органом». *Волинь*, 2019. № (33). 6 верес. С. 7.

216. Виткалов С.В. «Бульба-фест» у мікрорайоні «Ювілейний»: еволюція форм відпочинку. *Волинь*, 2019. № (31). 23 серп. С. 4.

217. Виткалов С.В. Річниця державної незалежності України: рівненський варіант. *Волинь*, 2019. № (33). 6 верес. С. 7.

218. Виткалов С.В. Фестивальні підсумки літа за результатами фестивалю «Art Jazz Cooperation» – 2019». *Волинь*, 2019. № (33). 6 верес. С. 7.

219. Виткалов С.В. «Художник, який умів любити...» до відкриття експонування С.Шишка в галереї «Євро-Арт». *Волинь*, 2019. № (34). 13 верес. С. 2.

220. Виткалов С.В. Відкриття концертного сезону у Рівненській філармонії: варіант 2019 р. *Волинь*, 2019. № (36). 4 жовт. С. 3.

221. Виткалов С.В. Фото-вернісаж на Покрову як форма відзначення одного з найвеличніших українських свят у Рівному. *Волинь*, 2019. № (39).25 жовт. С. 4.

222. Виткалов С.В. Підсумок року – наукова конференція: напередодні проведення. *Волинь*, 2019. № (39). 14 листоп. С. 5.

223. Виткалов С.В. Міжнародна XV науково-практична конференція в РДГУ завершила роботу: підсумки заходу. *Волинь*, 2019. № (40). 21 листоп. С. 2-3.

224. Виткалов С.В. #Гуднайтшоу.на Рівненській сцені. *Волинь*, 2019. № (42). 13 груд. С. 4.

225. Виткалов С.В. «Євро-Арт» і Закарпатська художня школа XX століття: нова презентація. *Волинь*, 2019. № (45). 27 груд. С. 4.

2020 рік

226. Виткалов С.В. Новорічний «Лабіринт» як форма презентації художньої програми «Едельвейсу». *Волинь*, 2020. № (1). 3 січ. С. 2.

227. Виткалов С.В. «Різдвяний собор» у Рівному, або черговий фестиваль органної музики в регіоні. *Волинь*, 2020. № (3). 17 січ. С. 4.

228. Виткалов С.В. Традиційна народна культурна практика на рівненській сцені: до завершення XVI фестивалю «Різдвяні піснеспіви». *Вісті Рівненщини*, 2020. 31 січ. Сайт видання.

229. Виткалов С.В. «ЖІНКА І КІТ»: художня графіка В.Гарбуза (Київ) у Рівному. *Волинь*, 2020. 14 лют. http://euroart-gallery.rv.ua/2013-07-14-12-13-28/ publikatsii/332-zhinka-i-kit-khudozhnia-hrafika-v-harbuza-kyiv-u-rivnomu.

230. Виткалов С.В. Європейський культурний досвід на регіональній сцені: роздуми після чергового концерту. *Волинь*, 2020. 14 лют. Сайт вид.

231. Виткалов С.В. Клавірні концерти Й.С.Баха у виконанні Д.Яворського (Київ) у залі Камерної і органної музики. *Волинь*, 2020. 28 лют. Електронна версія.

232. Виткалов С.В. Зірки європейського балету на рівненській сцені. *Волинь*, 2020. 13 берез. Електронна версія.

233. Виткалов С.В. Визначений новий лауреат мистецької премії ім. Г.П.Косміаді. *Волинь*, 2020. 27 берез. Електрон. версія.

234. Виткалов С.В. Освітній простір в умовах карантину. *Волинь*, 2020. 26 черв. Електрон. версія.

235. Виткалов С.В. Новий формат міжнародного джазового фестивалю у Рівному. *Культура і життя (Київ)*, 2020. № 17 11 верес. С. 2.

236. Виткалов С.В. Іван Марчук у Рівному. *Культура і життя (Київ)*, 2020. № 16. 28 серп. С. 4.

237. Виткалов С.В. Світова гуманітарна криза як стимул для національної само ідентифікації. *Волинь*, 2020. 7 серп. Електрон. версія.

238. Виткалов С.В. «Одкровення» І.Марчука в Євро-Арті, або сучасний геній в Рівному. *Волинь*, 2020. №. серп. Електронна версія.

239. Виткалов С.В. Світова гуманітарна криза і організаційно-культурна творчість у регіоні. *Волинь*, 2020. 14. серп. Електрон. версія.

240. Виткалов С.В. Наша гість – Іван Марчук, або знакова подія в Євро-Арт: *Вільне слово*, 2020. № 33 (15173). 13 серп. С. 14.

241. Виткалов С.В. «Місячний маскарад тіней, або Фігури фантомів» (філософія душі Людмили Дахової. *Вільне слово*, 2020. № 33 (15173). 13 серп. С. 14.

242. Виткалов С.В. ІІІ міжнародний фестиваль органної музики знову в Рівному. *Вільне слово*, 2020. 20 серп. Сайт вид.

243. Виткалов С.В. Шанс для формування власних культурних форм: про новий формат міжнародного джазового фестивалю в Рівному. *День (Київ)*, 2020. № 171-172. 11 верес. С. 13.

244. Виткалов С.В. Художні здобутки серпня. *Вільне слово*, 2020. 11 верес. С. 2.

245. Виткалов С.В. XVI міжнародний джазовий фестиваль у Різному: зміна акцентів у його проведенні. *Волинь*, 2020. № 18. верес. Електронна версія.

246. Виткалов С.В. «Танго останньої надії», або оригінальна осіння музична презентація у Рівному. *День (Київ)*, 2020. № 186-187. 2 жовт. С. 13.

247. Виткалов С.В. Стати співучасником епохи. Про фестиваль історичної реконструк-

ції «Погорина» в Хотині. *День (Київ)*, 2020. № 191-192. 9-10 жовт. С. 12.

248. Виткалов С.В. Нові форми вивчення вітчизняної історії в регіоні. *Волинь*, 2020. 2 жовт. Сайт видання.

249. Виткалов С.В. Туризм як форма пізнання країни, або фрагмент Програми духовного формування молоді. *День (Київ)*, 2020. № 205-206. 29 жовт. С. 12.

250. Виткалов С.В. Активна форма навчання в сучасній вищій школі: *Волинь*, 2020. 9 жовт. Сайт видання.

251. Виткалов С.В. Регіони напередодні... (або фінал виборчих перегонів). *Волинь*, 2020. 23 жовт. Сайт видання.

252. Виткалов С.В. Вулична виставка робіт пленеру «Рідне Рівне». *Вільне слово*, 2020. № (46). 5 листоп. С. 5.

253. Виткалов С.В. «Україна першого двадцятиліття XXI століття: культурно-мистецький вимір». *Вільне слова*, 2020. № (48). 20 листоп. С. 2.

254. Виткалов С.В. Наукова конференція в РДГУ. *Волинь*, 2020. 20 листоп. Сайт видання.

255. Виткалов С.В. Мистецтво як засіб психологічної адаптації (дебют нової солістки Рівненської філармонії). *День*, 2020. № (240-241). 17 груд. С. 10.

256. Виткалов С.В. Хіти, що зігрівають душу, або нова програма філармонії. *Волинь*, 2020. 17 груд. Сайт видання.

2021 рік

(посилання подано й на електронні версії статей)

257. Виткалов С.В. «Різдвяні піснеспіви», або підсумок року у художньому втіленні. *Волинь*, 2021. 9 січ. Сайт видання.

258. Виткалов С.В. «Різдвяні піснеспіви» як чинник збереження культурного єства нації (новорічні фестивалі на Рівненщині). *День*, 2021. № (1). 8 січ. С. 5.

259. Виткалов С.В. Різдвяні дійства у святковому місті. *Вільне слово*, 2021. № (3). 15 січ. С. 5.

260. Виткалов С.В. Фестиваль як форма розширення культурного простору міста («Органний собор» у м. Рівне). *День*, 2021. Сайт видання.

261. Виткалов С.В. «Органний собор» у Рівному: хроніка заходів, що відбулися. *Вільне слово*, 2021 № 34-35. 25 лют. С. 6.

262. Виткалов С.В. Менеджер у художньому навчальному закладі: потенційні можливості в сьогоденні. *День*, 2021. № (43-44). 11 берез. Сайт видання.

263. Виткалов С.В. У Рівненському музичному училищі РДГУ – новий керівник. *Вільне слово*, 2021. 11 берез. Сайт видання.

264. Виткалов С.В. «Варшавська мелодія» крізь призму Ади Роговцевої (Легенда національного театру знову в Рівному). *День*, 2021. 20 трав. № 87/88. С. 12.

265. Виткалов С.В. Феномен успіху (або «Варшавська мелодія» крізь призму Ади Роговцевої). *Вільне слово*, 2021. 20 трав. С. 15.

266. Виткалов С.В. «Мандруючі зірки» на вітчизняній сцені. *Вісник +К* (Луцьк), 2021. 29 трав. С. 5.

267. Виткалов С.В. Місто в системі культурної комунікації. *День*, 2021. № 93-94, 11 черв. С. 12.

268. Виткалов С.В. Рівненській галереї європейського живопису «Євро-Арт» – 10 років (нотатки із виставки). *День*, 2021. № 99-100. 2 лип. Сайт видання.

269. Виткалов С.В. Вступна кампанія 2021: регіональний дискурс. *День*, 2021. № 109-110. 6 лип.

270. Виткалов С.В. Мозаїзація культурного простору: Ювілей української державності: погляд із регіону. *День*, 2021. № 117-118. 2 верес. Сайт видання.

271. Виткалов С.В. «Євро-Арт» – ювілею. *Вільне слово*, 2021. № 27 серп. С. 2.

272. Виткалов С.В. «Розфарбувати» простір. *День*, 2021. 9 верес. № 119-120.

273. Виткалов С.В. Не лише концертний майданчик, але й пошуковий конгломерат: про відкриття нового концертного сезону в Рівненській обласній філармонії. *День*, 2021. № 129-130. 12 жовт. Сайт видання.

274. Виткалов С.В. Митець у культурному середовищі міста: роздуми після проведення виставки О.Бобришева у Рівному. *День*, 2021. № 131-132. 22 жовт. С. 5.

275. Виткалов С.В. Як змінюється організація освітнього простору? Нещодавня науково-практична конференція дала можливість простежити тенденції. *День*, 2021. 3 груд. С. 5.

276. Виткалов С.В. «Мандруючі зірки» в регіонах: або український театр крізь призму регіонального глядача. *День*, 2021. 30 груд. С. 6.

2022 рік

277. Виткалов С.В. Українські музиканти і європейська культурна практика крізь призму різдвяних фестивалів. *День*, 2022. № 5-6. 28-29 січ. С.13.

278. Виткалов С.В. Концертна палітра регіону в контексті сучасних трансформаційних змін. *День*, 2022. лют. Сайт видання.

279. Виткалов С.В. Війна – не засіб задоволення власних амбіцій! *День*, 2022. берез. С.5.

280. Виткалов С.В. Війна як результат у зміні генокоду ворога. *Вісті Рівненщини*, 2022. 25 берез. С. 1.

281. Виткалов С.В. Львівська імпреза на рівненській сцені: новий вимір концертної практики під час війни. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 17, 20 трав. С.8.

282. Виткалов С.В. Мистецтво як форма міжкультурної комунікації: регіональний досвід. *День*, 2022. № 18. трав. С.5.

283. Виткалов С.В. Київська інструментальна школа. *Волинська газета*, 2022 (Луцьк). № 26 (90). 30 черв. С. 14.

284. Виткалов С.В. Київська інструментальна школа в Рівному: концертні програми під час війни. *Урядовий кур'єр*, 2022. № трав. Сайт видання.

285. Виткалов С.В. Народна культурна практика в умовах сьогодення: соціальний аспект проблеми. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 19 черв. С. 8.

286. Виткалов С.В. Нові форми роботи обласних центрів народної творчості з тимчасово переміщеними особами: досвід м. Рівне. *Волинська газета*. Луцьк, 2022. № 20. черв. С. 5.

287. Виткалов С.В. Завершення концертного сезону в установах культури міста. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 21.лип. С. 4.

288. Виткалов С.В. Музичний колаж серпня. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 28. 2 верес. С. 3.

289. Виткалов С.В. Музика у час війни: Міжнародний фестиваль «Art Jazz» у Західному Поліссі. *Волинська газета*. Луцьк, 2022. № 27. 18 серп. С. 3.

290. Виткалов С.В. «Коли ми разом» – ми Україна!: еволюція концертної практики в регіоні. *Волинська газета*, 2022. №28. 25 серп. С. 3.

291. Виткалов С.В. Духовність як еквівалент культурного образу нації. Вісті Рівненщини, 2022. № 29. 9 верес. С. 8.

292. Виткалов С.В. День музики – по рівненськи. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 40. 14 жовт. С. 5.

293. Виткалов С.В. «Покрова-2022» у Рівному: хроніка подій. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 41. 21 жовт. С. 8.

294. Виткалов С.В. XVIII Міжнародна науково-практична конференція в РДГУ. *Вісті Рівненщини*, 2022. № 45. 11 листоп. С. 6.

295. Виткалов С.В. Науковий підсумок року. *Волинська газета*, 2022. № 40. 17 листоп. С. 4.

2023 рік

296. Виткалов С.В. Ансамбль академічної хорової капели «Орея» Житомирської обласної філармонії ім. С.Ріхтера знову в Рівному. *День*, 2023. лют. Сайт видання.

297. Виткалов С.В. Війна і художні імпрези весняного міста. *Вісті Рівненщини*, 2023. 4 трав. С. 3. Сайт видання.

298. Виткалов С.В. Культурна діяльність у Західному Поліссі: досвід Рівного. *Волинська газета*, 2023. № 19 (1435). 10 трав. С. 6.

299. Виткалов С.В. Культурна творчість у Західному Поліссі, або Рівне і Луцьк у пошуку нових засобів фінансування. *Волинська газета*, 2023. № 22 (1439). черв. С. 11.

300. Виткалов С.В. Установа культури в просторі сучасного міста. *Вісті Рівненщини*, 2023. черв., С. 12. Сайт видання.

301. Виткалов С.В. VI міжнародний фестиваль «MUSICA VIVA ORGANUM» у регіоні як сегмент національно-культурної само ідентифікації. *Волинська газета*, 2023. № 25 серп. С. 8.

302. Виткалов С.В. «Рівненські класичні резиденції» як специфічна форма презентації художньої спадщини. *Музика* (український щомісячний Інтернет-журн.), 2023. 22 жовт. С. 1.

303. Виткалов С.В. Консолідація як форма подальшої співпраці. *Волинська газета*, 2023. 17 листоп. С. 5.

304. Виткалов С.В. Вища школа України в умовах війни: до підсумків XIX міжнародної науково-практичної конференції в гуманітарному університеті. *Вісті Рівненщини*, 2023. 24 листоп. С. 4.

305. Мистецтво як засіб трансформації українського соціуму: нотатки після концерту. Музика (український щомісячний інтернт-журн.), 2023. груд. С. 4.

Надалі ця діяльність поступово згортається у зв'язку з переходом періодичних видань до публікації переважно військової проблематики.

Опонування дисертаційних досліджень

2013 рік

1. Богданова М.В. Конкурсний бальний танець у контексті хореографічного мистецтва XX – початку XXI ст.: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 Теорія та історія культури; наук. кер. Л.О.Карпова, офіц. оп.: А.Г.Баканурський, С.В.Виткалов / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 209 с. Бібліогр.: С. 187–209.

2014 рік

2. Ляховська О.С. Сервіс в українському круїзному туризмі: дис. канд. культурології: спец. 26.00.01 Теорія та історія культури; наук. кер. В.А.Русавська; офіц. оп.: І.Г.Смирнов, С.В.Виткалов / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2014. 205 с. Бібліогр.: С. 190-205.

2017 рік

3. Даниленко О.В. Художньо-естетичне середовище готельно-ресторанного комплексу в сучасній Україні: дис... канд. миств. спец. 26.00.01; наук. кер. С.В.Оборська; офіц. оп. О.Я. Боднар, С.В.Виткалов / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2017. 195 с. Бібліогр.: С. 168–195.

2021 рік

4. Пожарська О.Ю. Цирк у просторі культури України: інституалізаційний аспект: дис... д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Гоц. Л.С., офіц. оп.: Виткалов С.В., Яковлєв О.В. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 188-208 [216 с.].

5. Васюта О.П. Музичне мистецтво Чернігівщини як культуро творчий феномен України XX – початку XXI століття: дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»: наук. конс. Личковах В.А.; офіц. оп.: Виткалов С.В., Карась Г.В., Сиротинська Т.В. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 445-519 [581 с.].

6. Дичковський С.І. Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства (digital society): дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; наук. конс. Копієвська О.Р.; офіц. оп.: Божко Л.Д., Петрова І.В., Виткалов С.В. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 454-556 [575 с.].

7. Трач Ю.В. Цифрові технології у культурі сучасного суспільства: тенденції та перспективи: дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; офіц. оп.: Виткалов С.В., Денисюк Ж.З., Яковлєв О.В. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. Бібліогр.: С. 475-521 [548 с.].

8. Гаюк І.Я. Специфіка історичного розвитку культури вірменської діаспори в Україні: дис...д-ра культурології: спец. 26.00.04 «Українська культура» (культурологія); наук. конс. Кравченко О.В.; офіц. оп.: Виткалов С.В., Герчанівська П.Е., Сабадаш Ю.С. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2021. Бібліогр.: С. 401-449 [536 с.].

2022 рік

9. Бегаль Т.О. Становлення та розвиток музейної експозиції: історико-культурний підхід: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Горбань Ю.І.: офіц. оп.: Безручко О.Д., Виткалов С.В., / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2022. Бібліогр.: С.169-189 [195 с.] («разова» рада).

10. Гаврилюк А.С. Формування світоглядних основ «Історії ідей» у культурологічних студіях Олексія Селівачова: дис...канд. культурології: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. М.Р.Селівачов; офіц. оп.: Виткалов С.В., Копієвська О.Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. Бібліогр.: С.180-199 [199 с.] («разова» рада).

11. Шмаюн О.Ю. Культурно-дозвіллєвий центр як атрактивний феномен в умовах глобалізації: дис...канд. культурології: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. М.М.Бровко; офіц. оп.: Виткалов С.В., Копієвська О.Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2022. Бібліогр.: С. 173-193 [207 с.] («разова» рада).

2023 рік

12. Кан Інчжен. Симфонічне оркестрове виконавство Китаю XIX – початку XXI століття в контексті вестернізації та інтеграційних процесів у музичній культурі: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Качмарчик В.П.; офіц. оп. Виткалов С.В., Горбаль В.Я. / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2022. Бібліогр.: С. 204-225 [234 с.] (разова рада).

13. Антипіна І.О. Музично-хорова освіта Сіверського краю в контексті української мистецької традиції кінця XX – початку XXI століття: дис...д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Скорик А.Я., офіц. оп.: Виткалов С.В., Шумиліна О.А. / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2023. Бібліогр.: С. 147-181 [198 с.] (разова рада).

14. Осієвська Ю.С. Інтеграція культурної спадщини Кіровоградщини в сучасний соціокультурний простір регіону: дис... д-ра філософії: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Лисенюк М.В., офіц. оп.: Виткалов С.В., Копієвська О.Р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2023. Бібліогр.: С.196-224 [227 с.] (разова рада).

15. Савченко В.Г. Культурологічні аспекти практики HANDMADE як новітньої форми декоративно-прикладного мистецтва: дис... канд. культурології: спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Шейко В.М., офіц. оп.: Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. / Харк. держ. акад. культури, 2023. Бібліогр.: С.142-160 [169 с.] (разова рада).

16. Діденко Н.О. Рекреаційний компонент у явищах масової культури сучасної України (на прикладі культурно-спортивних закладів): дис...д-ра філософії за спец. 034 «Культурологія»: наук. кер. Горбань Ю.І., офіц. оп. Виткалов С.В., Денисюк Ж.З. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2023. Бібліогр.: С.203-238 [246 с.] (разова рада).

17. Пастушок Т.В. Формування комунікативної культури майбутнього диригента оркестрового колективу в процесі фахової підготовки: дис... д-ра філософії за спец. 011 «Освітні, педагогічні науки»; наук. кер. Сверлюк Я.В.; офіц. оп. Потапчук Т.В., Білова Н.К. / РДГУ, 2023. Бібліогр.: С.184-204 [221 с.]. Голова «разової» ради – Виткалов С.В.; рецензенти: Шалівська Ю.В., Палаженко О.П.

18. Живоглядова Д.Ю. Стратегії та менеджмент у сфері культури: досвід міжнародного співробітництва: дис...д-ра філософії за спец. 034 «Культурологія»; наук. кер. Панченко В.І., офіц. оп.: Виткалов С.В., Бабушка Л.Д. / Київ. нац. ун-т ім. Т.Г.Шевченка, 2023. Бібліогр.: С.199-232 [236 с.]. Голова «разової» ради Маслікова І.І.; рецензенти: Рогожа М.М., Тормахова А.М.

19. Свирид І.Є. Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллєвій діяльності закладів клубного типу в Західній Україні кінця XX – початку XXI століть: дис...д-ра філософії за спец. 034 «Культурологія»: наук. кер. Карась Г.В.; офіц. оп.: Петрова І.В., Виткалов С.В. / Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. Бібліогр.: С. 206-225 [314 с.]. Голова «разової» ради Фабрика-Процька О.Р.

Участь в експертизі дисертаційних досліджень на запит Спеціалізованих учених рад

2021 рік

1. Руденко С.Б. Соціокультурне призначення та інституційна специфіка музею: дис...д-ра культурології: спец.: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. 565 с.

Дисертації, що готуються до захисту під науковим керівництвом доктора культурології, проф. Виткалова С.В.

1. Горох Г.С. Хорове мистецтво Рівненщини як культурний феномен середини XX – першої третини XXI століття: дис. канд...миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури».

2. Корольчук О.Л. Культурно-мистецьке життя Волині крізь призму художнього аматорства: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури».

Відгуки на автореферати дисертаційних досліджень, підготовлені на запит спеціалізованих учених рад ЗВО України

2012 рік

1. Доманська О.А. Театральна сценічна мова як фактор розвитку сучасних артпрактик: автореф. дис.... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2012. 19 с.

2. Кандзюба М.О. Криза автентичності сучасного мистецтва: культурологічний аспект: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2012. 19 с.

3. Хоменко К.М. Ужиткове мистецтво в поліетнічному середовищі Півдня України: стан проблеми, тенденції розвитку: автореф. дис....канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2012. 18 с.

4. Тузов В.О. Культурологічні практики в Україні (кінець XIX – початок XX століття) як підґрунтя сучасних теоретичних інновацій: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. 18 с.

5. Синкевич Н.Т. Соціокультурні функції українського хорового мистецтва: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. 19 с.

6. Луценко Н.А. Творчість особистості як основа культури: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Сімферополь : Таврійський нац. ун-т ім. В.І.Вернадського, 2012. 21 с.

7. Бітаєва О.В. Історичний живопис як феномен польської культури: досвід другої половини XIX століття: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія і історія культури» / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. 20 с.

8. Кубко В.П. Корпоративна культура вищих навчальних закладів України: філософсько-культурологічний аналіз: автореф. дис....канд. філос. наук: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2012. 17 с.

2013 рік

9. Михальчук В.В. Галерейна діяльність у системі художньої культури незалежної України: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2013. 19 с.

10. Комарницький І.О. Соціокультурні виміри гостинного сервісу: автореф. дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

11. Медвєдєва А.О. Маска у сценічному мистецтві артиста театру та естради: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

12. Кулаковська В.В. Реклама книги в незалежній Україні: стан, проблеми та перспективи: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

13. Помпа О.Д. Народний танець: генезис та сучасні форми побутування (на матеріалах Житомирщини): автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

14. Фурдичко А.О. Традиційні культурні практики української сімейної обрядовості другої половини XVII – XVШ століть: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

15. Хлистун О.С. Традиційні різдвяно-новорічні свята українців у сучасних мистецьких проекціях: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

16. Степанчук В.В. Замки Закарпаття як туристичні атракції: автореф. дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

17. Чернишевич Н.І. Масове народне свято як культурно-мистецьке дійство в Україні (друга пол. XIX – поч. XX ст.): автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2013. 19 с.

2014 рік

18. Мицик С.В. Святкова культура Миколаївщини кінця XIX – початку XX століття: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / НАКККіМ. Київ, 2014. 19 с.

2015 рік

19. Мойсюк О.С. Народне художнє ткацтво Житомирського Полісся та інтерпретація його традицій у виробничих і освітній процесах XX – початку XXI ст.: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України. Рівне : РДГУ, 2015. 23 с.

20. Москвичова Ю.О. Соціально-культурна динаміка розвитку Вінниччини періоду незалежності України (1991-2014 рр.): автореф. дис...канд. миств.: 26.00.01 спец. «Теорія та історія культури» / ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ, 2015. 16 с.

21. Сидор О.В. Венеційська бієнале як форма реалізації українських культурних стратегій (кінець XIX – початок XXI століття): автореф. дис....канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Ін-т проблем сучасного мистецтва Нац. акад. мистецтв України, 2015. 15 с.

22. Чібалашвілі А.О. Концептуальний синтез у сучасній українській художній культурі (на прикладі камерної музики): автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України, 2015. 16 с.

23. Дерман Л.М. Культурогенез тілесних практик моди: філософсько-антропологічний аналіз: автореф. дис....канд. філос. наук: спец. 09.00.14 «Філософська антропологія, філософія культури» / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2015. 17 с.

24. Кравченко Т.О. Телебачення як фактор формування громадської думки: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2015. 16 с.

25. Жданько І.А. Клімат та природний ландшафт як фактори повсякденного життя у творчих біографіях композиторів XIX століття: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. академія України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2015. 19 с.

26. Шумакова С.М. Генезис та еволюція Харківської школи циркового мистецтва: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.04 «Українська культура» / Харк. держ. акад. культури, 2015. 19 с.

2016 рік

27. Єфімова М.П. Дизайн дитячої книги в Україні: проектно-художні принципи і засоби: автореф. дис...канд. миств.: спец. 07.0007 «Дизайн» / Харк. держ. акад. мистецтв і дизайну, 2016. 19 с.

2017 рік

28. Марченко В.В. Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні: друга пол. XX – поч. XXI ст.: автореф. дис... канд. миств., спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2017. 20 с.

29. Чернець М.О. Культурна столиця в контексті формування національного бренду (на прикладі європейського досвіду): автореф. дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2017. 23 с.

30. Степанюк І.В. Вокально-хореографічна культура Волині другої. половини XX – початку XXI ст.: джерела та сучасні тенденції функціонування: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / ДВНЗ «Прикарпатський НУ ім. В.Стефаника». Івано-Франківськ, 2017. 20 с.

2018 рік

31. Плюта О.П. Трансформація національної кухні в умовах соціокультурних змін: автореф. дис... канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 20 с.

32. Добіна Т.Г. Творча спадщина Б.Лятошинського в контексті українського культуротворення (20-60 роки XX століття): автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2018. 19 с.

33. Перцов М.О. Флейтова музика України: витоки, історична еволюція та сучасні тенденції: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 20 с.

34. Сидоровська Є.А. «Життєвий світ» людини як детермінанта культурно-дозвіллєвої діяльності: автореф. дис...канд. культурології:

спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 21 с.

35. Шмегельська Ю.В. Біонічне формоутворення в жіночих зачісках початку XXI століття: автореф. дис...канд. миств.: спец. 17.00.07 Дизайн / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 21 с.

36. Лазарєв С.Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина XX – початок XXI століть): автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури» / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2018. 21 с.

37. Набокова Г.В. Розважальні програми українського телебачення у контексті сучасної видовищної культури: автореф. дис… канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2018. 19 с.

38. Руденко Р.В. Творчість Раїси Кириченко у контексті музично-пісенного мистецтва Полтавщини: кінець XX – початок XXI століття, автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури та мистецтв, 2018. 19 с.

2019 рік

39. Волинець В.О. Віртуалізація культури в добу інтернет-технологій: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 15 с.

40. Сиваш І.О. Мистецтво етнодизайну в культурі України XX – початку XXI століття: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2019. 22 с.

41. Галудзіна-Горобець В.І. Історизм у дизайні одягу другої половини XX – початку XX ст.: ґенеза, динаміка, стильові особливості: автореф. дис...канд. миств.: спец. 17.00.07 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 22 с.

42. Луковська О.І. Арт-текстиль України в контексті європейських експериментальних тенденцій другої половини XX – початку XXI століття: дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. Київ, 2019. 31 с.

43. Безугла Р.І. Гламур у європейській художній культурі: історична динаміка та форми: автореф. дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв, 2019. Київ, 2019. 42 с.

44. Ян І.М. Український музично-драматичний театр у системі соціокультурних зв'язків останньої третини XIX – початку XX століття: автореф. дис...д-ра миств., спец. 26.00.04 «Українська культура» / Харк. держ. акад. культури, 2019. 39 с.

45. Мирошниченко-Гусак Л.А. Відділ етнографії та народних промислів Волинського краєзнавчого музею: формування колекції, роль у збереженні національної культурної спадщини (1929-2018 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: спец. 26.00.05 / СНУ ім. Лесі Українки, 2019. 20 с.

46. Петрик Н.Р. Формування колекцій пам'яток воєнної історії у музеях Львова (1928-2018 рр.) автореф. дис...канд. іст. наук: спец. 26.00.05 / СНУ ім. Лесі Українки, 2019. 20 с.

2020 рік

47. Гриценко О.Г. Культурологічні рефлексії ліричності у виконавських інтерпретаціях симфонічної музики Валерія Антонюка: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020. 20 с.

48. Руденко О.О. Мистецтво Дибинецької кераміки в художній культурі Київщини XIX-XX століть: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2020. 21 с.

2021 рік

49. Кравченко А.І. Семіологія камерно-інструментального мистецтва України кінця XX – початку XXI століття: автореф. дис.. д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 36 с.

50. Левкулич Є.О. Фортепіанна спадщина Сергія Борткевича в актуальному просторі виконавського мистецтва XX – початку XXI століття: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021. 20 с.

51. Холодинська С.М. Теоретико-практичний паритет спадщини Махайля Семенка в контексті української моделі футуризму: культурологічний аналіз: автореф. дис.... д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021. 34 с.

52. Бабушка Л.Д. Фестивація культуротворчості як глобалізаційній і альтерглобалізаційний проекти: автореф. дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2021. Київ. 38 с.

53. Соколова А.В. Візантійсько-лицарський культурний феномен у релігійних і творчих традиціях Британії-Англії та Русі-України: автореф. дис... д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського, 2021 35 с.

54. Ян І.М. Український музично-драматичний театр у системі соціокультурних зв'язків останньої третини XIX – початку XX століття: автореф. дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв, 2021. 35 с.

55. Мартинова С.П. Феномен маргінесу як чинник трансформацій сучасних форм у культуротворчому бутті: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021. 19 с.

56. Павлюк Т.С. Бальна хореографія XX – початку XXI століття: генезис, соціокультурний контекст, тенденції розвитку: автореф. дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. Київ, 2021. 40 с.

57. Дружинець М.І. Естрадне музичне мистецтво України кінця XX – початку XXI століття як фактор євроінтеграції української культури: автореф. дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021 22 с.

58. Садовенко С.М. Хронотоп української народної художньої культури: взаємозв'язок традицій та інновацій: автореф. дис...д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 40 с.

59. Яремчук О.М. Теоретичні напрями дизайну України другої половини XX - початку XXI століття: автореф. дис...канд. миств.: спец. 17.00.07 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 15 с.

60. Данченко М.Л. Рокайль як феномен західноєвропейської культури XVII-XVIII століть: автореф. дис.... канд. культурології: спец. 26.00.01 / НМАУ ім. П.І.Чайковського. Київ, 2021 19 с.

61. Гнатенко Я.В. Формування міжкультурної компетентності майбутніх бакалаврів із міжнародної економіки у процесі професійної підготовки: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка. Полтава, 2021. 23 с.

2023 рік

62. Обух Л.В. Менеджмент академічної музики в соціокультурному просторі України (кінець XX – початок XXI століть): автореф. дис... д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. 50 с.

63. Совгиря Т.І. Феномен техніки і технологій в художньому культуротворчому процесі: автореф. дис... д-ра культурології: спец. 26.00.01 / НМАУ ім. П.І.Чайковського. Київ, 2023. 49 с.

64. Танська Т.В. Гармонізація глобалізаційних процесів як соціокультурний проект: автореф. дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / НМАУ ім. П.І.Чайковського. Київ, 2023. 20 с.

Дисертації, в обговоренні яких брав участь проф. Виткалов С.В., виконуючи обов'язки члена спеціалізованої вченої ради Д. 26.807.02 у Київському національному університеті культури і мистецтв та інших спеціалізованих учених радах

2019 рік

1. Король А.М. Жіночі образи в українських балетах: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 193 с.

2. Хлистун О.С. Мистецькі засоби гармонізації комунікативного середовища у просторі сучасної культури: дис.. д-ра культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 386 с.

3. Лисинюк М.В. Мова як універсальна форма буття національної культури: дис.. канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 198 с.

4. Морозов А.І. Віртуозні рухи в українському народному сценічному танці: витоки, еволюція, сучасні тенденції: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 180 с.

5. Цімох Н.І. Трансформація жанрів телебачення України: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 218 с.

6. Цугорка О.П. Художньо-естетичні принципи українського бароко в сучасному контексті: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2019. 176 с.

2020 рік

7. Варивончик А.В. Художні промисли України: ґенеза, історична еволюція, сучасний стан та тенденції: дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2020. 614 с.

8. Олійник О.М. Місто як культурно-комунікативний простір: дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2020. 203 с.

2021 рік

9. Підлипський А.І. Народно-сценічна хореографічна культура Тернопільщини середини XX – початку XXI століття дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 203 с.

10. Степаненко К.С. Фольклорна традиція в українському кінематографі 1960-2010-х років: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 189 с.

11. Братицел М.Л. Етнокультурні практики ресторанів у контексті української традиції та світового досвіду: дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун.-т культури і мистецтв, 2021. 213 с.

12. Лук'яненко К.А. Балетний театр у культурі України середини 60-70-х років XX століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 195 с.

13. Шнуренко Т.В. Українська народна сорочка у традиції та сьогоденні: регіональна специфіка та обрядовий контекст (XIX – початок XXI ст.): дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 205 с.

14. Бабченко Я.Ю. Образна презентація інформації в сучасному медіа просторі культури: автореф. дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 216 с.

15. Никоненко Р.М. Пластична режисура в українському театральному мистецтві кінця XX – початку XXI століття: дис....канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 186 с.

16. Сорока М.В. Інтерпретація творів Володимира Винниченка в українському театрі і кіно XX – початку XXI століть: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 220 с.

17. Карандєєва О.І. Чоловічий танець у балетному театрі України середини XX – початку XXI століття: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 198 с.

18. Бабкін В.О. Сучасна теорія мультикультуралізму і її практична реалізація в Німеччині: цінності, процеси, тенденції: дис...канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 229 с.

19. Шибер О.О. Рекреаційно-дозвіллєва практика в культурі сучасної України: дис.... канд. культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 215 с.

20. Чорна К.В. Інфотейнмент у телемистецтві України початку XXI століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 221 с.

21. Кдирова І.О. Культурно-мистецька діяльність етнічних спільнот Києва кінця XX – початку XX століття: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 247 с.

22. Фененко А.О. Віртуальна музеалізація як засіб збереження культурної пам'яті: дис... канд. культурології: спец. 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» / Харк. держ. акад. культури, 2021. 297 с. (дод. до Наказу № 1 МОН України 9.02.2021, № 157 про зміни до складу спеціалізованих учених рад для проведення разового захисту (Спеціалізована вчена рада Д.64.807.01).

23. Бондаренко А.І. Електронна музика в Україні останньої третини XX – початку XXI століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 293 с.

24. Небога О.Г. Київська вокальна школа в контексті національних культурних традицій: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 211 с.

25. Шеремет В.В. Народно-інструментальне мистецтво Півдня України XX – початку XXI століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 238 с.

26. Тимчула А.В. Народне хореографічне мистецтво українців Закарпаття другої пол. XX – поч. XXI століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 197 с.

27. Підгорбунський М.А. Запровадження багатоголосної музики в українській духовній культурі в контексті реформаційних впливів: дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 342 с.

28. Журба Я.О. Вплив блюзу на академічну музику XX століття: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 232 с.

29. Журба В.В. Стиль Велор у джазовій музичній культурі США 1940-перша половина 1950-х років: дис...канд. миств.: 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 186 с.

30. Руденко С.Б. Соціокультурне призначення та інституційна специфіка музею: дис...дра культурології: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 515 с.

31. Підлипська А.М. Критика балету в УРСР 1920-1930-х років: від авангардних тенденцій до утвердження соцреалістичного канону: дис...д-ра миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2021. 458 с.

2023 рік

32. Штефюк В.Д. Інтеркультурність акторського тренінгу в сучасному театральному мистецтві: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2023. 196 с.

33. Миронюк Н.М. Кафедра хореографії Київського державного інституту культури у розвитку національної хореографічної школи (1970-1990-роки): дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2023. 160 с.

34. Крись А.І. Сценічна бальна хореографія як явище сучасних видовищних мистецтв: дис... канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2023. 246 с.

35. Беліменко Л.І. Дитячий мюзикл у сучасному українському сценічному мистецтві: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київський національний університет культури і мистцетв, 2023. 215 с.

36. Шестопал Л.В. Бальний танець у радянській Україні 1950-1980-х років: дис...канд. миств.: спец. 26.00.01 / Київський національний університет культури і мистцетв, 2023. 190 с.

Участь у наукових конференціях різних рівнів

2004 рік

1. Виткалов С.В. Тенденції духовного розвитку молоді в умовах глобалізації. *Доля молоді у XXI столітті: духовний аспект: Загально-університет. наук.-практ. конф.*, м. Рівне, 11-12 листоп., 2004 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2004. С. 2.

2005 рік

2. Виткалов С.В. Проблеми самореалізації молоді в умовах економіко-культурного зростання України. *Молодь і проблеми входження України у світовий культурний простір:* І Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2005 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2005. С. 9.

3. Виткалов С.В. Роль сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі вищого навчального закладу: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, асп., докторантів та студ. РДГУ за 2005 рік:* програма. Рівне : РДГУ, 2005. С. 68.

2006 рік

4. Виткалов С.В. Культурний чинник в процесі становлення сучасної молоді: регіональний аспект. *Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI столітті:* ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-17 листоп., 2006 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2006. С. 7.

5. Виткалов С.В. Податкова система України та Росії: порівняльна характеристика: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспір., докторантів, магістрантів та студ. РДГУ за 2005 рік:* програма. Рівне : РДГУ, 2006. С. 85.

6. Виткалов С.В. Спрощена система оподаткування в Україні і Росії: порівняльна характеристика. *Економіко-правове поле діяльності суб'єктів господарювання регіону: стан, проблеми, перспективи, фінансове та облікове забезпечення:* міжуніверситет. наук. конф.: програма. Рівне : НУВГіП, 2006. С. 5.

2007 рік

7. Виткалов С.В. Бюджетно-податкова система України і Польщі в контексті сучасних економічних реалій: порівняльна характеристика: *Звітна наук. конф. каф. Економічної кібернетики РДГУ,* квіт., 2007 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2007. С. 7.

8. Виткалов С.В. Регіональний чинник як важливий фактор дослідження вітчизняного культурно-мистецького процесу: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспір. та студ. РДГУ:* програма. Рівне, 2007. С. 99.

9. Виткалов С.В. Реалізація модульного навчання: (на прикладі спеціальності «Економічна кібернетика» РДГУ). *Стан і перспективи розвитку духовної культури особистості в умовах розгортання глобалізаційних процесів:* III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2007 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2007. С. 5.

10. Виткалов С.В. Регіональний чинник як фактор дослідження вітчизняного культурно-мистецького процесу. *Культурологічний дискурс сучасного світу: від національної ідеї до глобалізаційної цивілізації:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 21-22 трав., 2007 р.: програма. Київ, 2007. С. 11.

2008 рік

11. Виткалов С.В. Проблеми розвитку регіональної культури в сучасних умовах: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспір., докторантів, магістрантів та студ. РДГУ* за 2007 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2008. С. 110.

12. Виткалов С.В. Регіональні виміри дослідження культури початку XXI століття. *Культура XXI століття: стан, проблеми, перспективи:* IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12-13 листоп., 2008 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2008. С. 7.

13. Виткалов С.В. Українське народне житло в структурі культури: наук. дослідження для Всеукр. конкурсу студ. наук. робіт: *II тур Всеукр. конкурсу студ. наук. робіт із теорії та історії культури,* 18-19 квіт., 2008 р. (III місце). [Суми]: Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2008. 42 с.

2009 рік

14. Виткалов С.В. Джерелознавча база як складова дослідження культурно-мистецького процесу сучасної доби. *Українська культура в добу глобалізаційних трансформацій: V* Всеукр. наук.-практ. конф, м. Рівне, 10-11 груд., 2009 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2009. С. 19.

15. Виткалов С.В. Культурно-мистецький розвиток України у регіональному вимірі: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспір., докторантів, магістрантів та студ. РДГУ за 2008 р.:* програма. Рівне : РДГУ, 2009. С. 57.

16. Виткалов С.В. Періодика в структурі сучасної культурної практики регіону: на прикладі Рівненщини. *«Краків – Львів: книги, часописи, бібліотеки XIX-XXI ст.»:* Міжнар. наук.-практ. конф. Krakow, верес., 2009: програма, 2009. С. 5 [22 s.].

17. Виткалов С.В. Проект використання мультимедійних технологій для представлення знань у культурологічній сфері: на прикладі оборонної архітектури Рівненщини: *Звітна наук. конф. каф. «Економічна кібернетика» РДГУ за 2008 р.:* програма. Рівне, 2009. С. 14.

18. Виткалов С.В. Регіональна культурна проблематика в умовах сьогодення: на прикладі Рівненщини. *Фундаментальні і прикладні дослідження культурології:* Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 21-22 трав., 2009 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2009. С. 34-35.

2010 рік

19. Виткалов С.В. Культурно-мистецькі процеси на Рівненщині періоду державної незалежності України: *Звітна наук.-практ. конф. проф.-виклад. складу, аспір., докторантів, магістрантів та студ.* РДГУ за 2009 р.: програма. Рівне : РДГУ. 2010. С. 116.

20. Виткалов С.В. Митці сучасної Рівненщини: Олександр Харват – штрихи до творчого портрету. *Духовна культура: реалії та перспективи:* VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 11-12 листоп., 2010 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2010. С. 17.

21. Виткалов С.В. Розвиток художньої ініціативи на Волині: за матеріалами Держ. архіву Рівнен. обл. *Історична Волинь та проблеми духовного відродження України:* I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 10-12 верес., 2010 р.: програма. Рівне : РОУНБ-РДГУ, 2010. С. 5 [12 с.].

2011 рік

22. Виткалов С.В. Декоративно-прикладне мистецтво Рівненщини: Заслужений майстер народної творчості України Орися Іванів-

на Рябунець. *Українська культура: стан і проблеми функціонування у світовому просторі:* VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 14—15 листоп., 2011 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2011. С. 15.

23. Виткалов С.В. Тенденції розвитку культурного процесу сучасної Рівненщини: *Звітна наук.-практ. конф. проф.-викл. складу, аспір., докторантів, магістрантів та студ. РДГУ* [за 2010 р.]: м. Рівне, 10-11 берез., 2011 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2011. С. 87.

24. Виткалов С.В. Українська регіональна мистецька еліта про творчість Миколи Глущенка: спомини сучасників та рецепції XXI століття. *Творчий доробок М.Глущенка у контексті історії мистецтва XX — початку XXI століття:* програма наук. флеш-арту. Рівне : Євро-Арт, 2011. С. 5.

2012 рік

25. Виткалов С.В. Культурно-мистецький простір регіону як об'єкт наукового дослідження. *Духовно-етична платформа мистецтва: від творчої волі до творчого відкриття:* міжвузівська наук.-теорет. конф., м. Львів, 19 квіт., 2012 р.: програма. Львів : Нац. акад. мистецтв, 2012. С. 5.

26. Виткалов С.В. Нові мистецькі регіональні практики і світова музична культура. *Україна — Стравінський — сучасна музична культура:* Міжнар. наук.-теорет. конф., м. Луцьк, 15-17 черв., 2012 р.: програма. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. С. 39 [55 с.].

27. Виткалов С.В. Регіональна культурно-мистецька практика і Віра Нестерук: *Звітна наук.-практ. конф. проф.-викл. складу, докторантів, аспір., магістрантів та студ. РДГУ* за 2011 р., м. Рівне, 21-22 лют., 2012 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2012. С. 104.

28. Виткалов С.В. Регіональні програми охорони культурної спадщини та їх соціальний ефект. *Інституційні засади культуротворення: історія та сучасність:* Міжнар. наук.-теор. конф., м. Київ, 11—12 трав., 2012 р.: програма. Київ : Нац. Ін-т стратегічних дослідж., Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України. 2012. С. 32.

29. Виткалов С.В. Фотомистецтво сучасної Рівненщини в персоналіях. *Культурна динаміка України в світовому просторі:* VIII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15—16 лист., 2012 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2012. С. 16 [28 с.].

30. Виткалов С.В. Національні меншини Західної України у структурі культурної діяльності: діалог ментальних чинників. *Діалог культур у просторі полікультурного світу:* Міжнар. наук.-теор. конф., 9-10 листоп., 2012 р.: програма. Київ : Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України, НАКККіМ, 2012. С. 19 [23 с.].

31. Виткалов С.В. Модерністичні тенденції в музичному мистецтві Західної України початку XX ст.: науковий флеш-артмоб на тему *«Микола Леонтович в контексті епохи»,* 21.11.2012 р.: програма. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. С. 2.

2013 рік

32. Виткалов С.В. Сучасні тенденції у регіональному мистецтві: на прикладі галерейної діяльності: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, докторантів, аспір., магістрантів та студ. РДГУ* за 2012 р., м. Рівне, 21—22 лют., 2013 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2013. С. 112.

33. Виткалов С.В. З історії хорового виконавства на Рівненщині. *Теорія і практика співацького процесу в навчальному закладі: тенденції, перспективи:* V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 29-30.03.2013 р.: програма. Луцьк, 2013. С. 3.

34. Виткалов С.В. Мистецька спадщина Сальвадора Далі. *Мистецькі одкровення Сальвадора Далі:* наук. флеш-арт, 5 квіт., 2013 р.: програма. Рівне : Галерея європейського живопису «Євро-Арт», 2013. С. 10.

35. Виткалов С.В. Регіональна культурно-мистецька спадщина як предмет наукового осмислення. *XI Острозькі краєзнавчі читання:* Всеукр. наук.-краєзн. конф. «Острог на порозі 900-річчя», 12 трав., 2013 р.: програма. Острог, 2013. С. 3.

36. Виткалов С.В. З історії становлення вищої культурологічної освіти на Волині. *Матеріали Міжнар. симпозіуму «Культурно-мистецька освіта: інституціональні трансформації в соціально-культурологічних парадигмах»,* Харків, 23-24 трав., 2013 р.: програма. Харків : ХДАК, 2013. С. 12.

37. Виткалов С.В. Музеї Волині в системі інформаційної діяльності. Музейна комунікація: теорія і практика: IV Всеукр. музейний кру-

глий стіл, 19 трав., 2013 рік: програма. Луцьк : ВОКМ, 2013. С. 4.

38. Виткалов С.В. Традиційна культура в сучасному регіональному вимірі: глобалізаційний аспект. *Традиційна культура в умовах глобалізації: регіональні особливості та розвиток туризму:* Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 24-25 трав., 2013 р.: програма. Харків : ООМЦКМ, 2013. С. 5.

39. Выткалов С.В. Культурные региональные инициативы в условиях глобализации. *Культура. Наука. Общество:* Междунар. науч. конф., 29-30 мая, 2013 г.: программа. Минск : БГУКИ, 2013. С. 12.

40. Виткалов С.В. Культурне середовище як фактор зростання сучасного митця. *Українська культура у розмаїтті її виявів:* IX Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12–13 листоп., 2013 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2013. С. 20 [23 с.].

41. Виткалов С.В. Культурний простір сьогодення як можливість експерименту: роль центру народної творчості у цьому процесі: II Міжнар. наук.-практ. конф. *«Роль обласних центрів народної творчості у культурному просторі як стратегічний ресурс розвитку суспільства»,* м. Луганськ, 2-5 жовт., 2013 р.: програма. Луганськ : ЛОЦНТ, 2013. С. 4.

2014 рік

42. Виткалов С.В. Художник у сучасному культурному середовищі Рівненщини: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, магістрантів, аспірантів та студентів РДГУ за 2013 р.,* м. Рівне, 27-28 лют., 2014 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2014. С. 5.

43. Виткалов С.В. Особистість митця в полікультурному просторі сьогодення: форми репрезентації творчого пошуку. *Становлення образотворчого мистецтва в сучасному культурному просторі України:* V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луганськ, 20-21 лют., 2014 р.: програма. Луганськ : ЛДАКіМ, 2014. С. 7.

44. Виткалов С.В. Музей у просторі регіональної культурної практики і проблеми сьогодення. *Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті:* Всеукр. наук.-практ. конф. до 85-річчя Харків. держ. акад. культури, м. Харків, 14-15 трав., 2014 р.: програма. Харків : ХДАК, 2014. С. 6.

45. Виткалов С.В. Сучасний митець у культурному середовищі міста. *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий та педагогічний аспект»:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 28 берез., 2014 р.: програма. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2014. С. 5.

46. Виткалов С.В. Музейні експозиції як фактор формування духовності в умовах інокультурної експансії. *Свято-Георгіївський собор на Козацьких могилах: 100 років на варті духовності та пам'яті українського народу:* програма Всеукр. наук.-практ. конф., 21.06.2014 р. Берестечко, 2014. С. 7.

47. Виткалов С.В. Музей як фактор збереження регіональної культурної спадщини. *Олена Пчілка, Леся Українка і родина Косачів в історії української і світової культури:* V Всеукр. наук. конф., с. Колодяжне, 26-27 черв., 2014 р.: програма. Луцьк : ВОКМ, 2014. С. 6 [315 с.].

48. Виткалов С.В. Культурно-мистецьке життя в складних військово-політичних реаліях XXI століття. *Политика и философия: судьба искусства в XXI веке:* Междунар. науч.-практ. конф., Одесса, 15-18 сент., 2014 г.: программа. Одесса : ОНПУ, 2014. С. 4.

49. Виткалов С.В. Українська культура в умовах інокультурної експансії. *Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі:* X Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2014 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2014. С. 21.

50. Виткалов С.В. Фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека» як форма патріотичного виховання в умовах інокультурної експансії. *Досвід, проблеми та перспективи художньо-естетичної освіти в рамках реалізації Концепції реформування освіти в Україні:* I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Миколаїв, 26–27.11.2014 р.: програма. Миколаїв, 2014. С. 27.

2015 рік

51. Виткалов С.В. Регіональне образотворення у персоналіях: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів та студ. РДГУ за 2014 р.,* 24–25 берез., 2015 р.: програма. Рівне, 2015. С. 93.

52. Виткалов С.В. Сучасне українське мистецтво в контексті глобалізаційних викли-

ків: регіональний аналіз: ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. *«Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти»,* м. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 27 берез., 2015 р.: програма. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2015. С. 12.

53. Виткалов С.В. Проблеми існування традиційної культури в структурі міжкультурного та міжрегіонального діалогу: Всеукр. наук.-практ. конф. *«Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного і міжрегіонального суспільного діалогу»*. Харків : ОМЦКіМ, 22-23 трав., 2015 р.: програма. Харків, 2015. С. 6.

54. Виткалов С.В. Збереження національно-культурних ознак як фактор інтеграції у світове співтовариство. *Міжнародна діяльність університетів як фактор інноваційного розвитку вищої школи:* Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 8 верес., 2015 р.: програма. Маріуполь, 2015. С. 5.

55. Виткалов С.В. Регіональний культурний просторі як предмет наукового дослідження. *Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства:* XI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 13-14 листоп., 2015 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2015. С. 17.

56. Виткалов С.В. Обласні науково-методичні центри в умовах реалізації всеукраїнської Програми з реформування органів місцевого самоврядування. *Реалізація реформи місцевого самоврядування обласними центрами народної творчості:* Всеукр. наук.-практ. конф.: програма. Вінниця : ВОЦНТ, 2015. С. 2.

57. Виткалов С.В. «Золотий лелека» як культурний феномен доби. *Досвід, проблеми та перспективи художньо-естетичної освіти в рамках реалізації Концепції реформування освіти в Україні:* всеукр. наук.-практ. конф.: програма. Миколаїв : «Академія дитячої творчості», 2015. С. 4.

58. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Образотворче мистецтво Західного Полісся в культурній практиці України. *Становлення образотворчого мистецтва в сучасному культурному просторі України.* V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луганськ, 21-22 лют., 2015 р.: програма. Луганськ: держ. акад. культури і мистецтв, 2015. С. 35-42.

2016 рік

59. Виткалов С.В. Фестивальний рух як культурний феномен сучасності: регіональний вектор: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, магістрантів та студ. РДГУ за* 2015 р., м. Рівне, 24–25 берез., 2016 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2016. С. 5.

60. Виткалов С.В. Галузь культури в контексті євроінтеграції: до постановки проблеми. *Українська культура: перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, КНУКіМ, 7 квіт., 2016 р.: програма. Київ, 2016. С. 7.

61. Виткалов С.В. Теоретико-методологічні аспекти дослідження культурного простору Історичної Волині. *Актуальні питання культури: педагогічний, мистецтвознавчий, культурологічний аспекти:* ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, берез., 2016 р.: програма. Луцьк : СНУ, 2016. С. 5.

62. Виткалов С.В. Мережа музейних установ західного регіону України в контексті нової культурної політики держави. *Народна художня творчість у соціокультурному просторі України: історія та сьогодення:* Всеукр. наук.-практ. конф., КНУКіМ, 21–22.02.2016 р.: програма. Київ, 2016. С. 5.

63. Виткалов С.В. Скульптура доби бароко у зібраннях західноукраїнських музеїв. *Стилі та стильові напрями у мистецтві XVII-XXI століття:* Всеукр. наук.-практ. конф,, 16-17 трав., 2016 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2016. С. 4.

64. Виткалов С.В. Культурний потенціал телебачення у популяризації художніх здобутків регіону. *Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи:* XII Міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 листоп., 2016 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2016. С. 27 [35 с.].

65. Виткалов С.В. Інформаційне забезпечення діяльності місцевих громад в умовах реформування системи місцевого самоврядування: Міжнар. наук.-практ. конф. *«Інформація та культура в забезпеченні сталого розвитку людства»*, м. Маріуполь, 8-9 листоп., 2016 р.: програма. Маріуполь : МДУ, 2016. С. 4.

66. Виткалов С.В. Регіональний культурний простір в умовах реформування органів місцевого самоврядування: деякі проблемні питання. *Дискурсивний вимір сучасного мистецтва: діа-*

лог культур. міждисциплінарна наук.-теорет. конф. із міжнародною участю. Київ, Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучасного мистецтва, Ін-т культурології НАМУ, 30.11.2016 р.: програма. Київ : НАМУ, 2016. С. 5.

2017 рік

67. Виткалов С.В. Сучасні засоби масової інформації в питаннях поширення національної культурної спадщини: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, докторантів, студ. та магістрантів РДГУ за 2016 рік*, 24-25 берез., 2017 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2017. С. 6 [8 с.] (секція).

68. Виткалов С.В. Культурний простір України крізь призму сучасних ЗМІ: на прикладі авторської телепрограми «Грані мистецтва» (телеканал «Ритм»): X Міжнар. наук. конф. «Наука. *Освіта. Суспільство очима молодих»,* 17 трав., 2017 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2017. С. 7 [32 с.].

69. Виткалов С.В. Мистецьке життя Західного Полісся в контексті сучасних соціокультурних трансформацій. *Актуальні проблеми музичної освіти: історія, сьогодення, майбутнє:* Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Херсон, 17 трав., 2017 р.: програма. Херсон, 2017.

70. Виткалов С.В. Міжкультурні контакти художньої інтелігенції Західного Полісся як предмет наукового аналізу: Всеук. наук.-теор. конф. *«Культура – текст – особистість» (українські перспективи)*. м. Київ, 1-2 черв., 2017 р., Ін-т культурології Нац. акад. мистецтв України: програма. Київ : НАМ України, 2017. С. 5.

71. Выткалов С.В. Этнокультурный регион «Западное Полесье» как предмет научного исследования: VIII Междунар. науч.-практ. конф. *«Традиции и современное состояние культуры и искусства»:* ГНУ «Центр исследований белорусской культуры, языка и литературы Нац. академии наук Беларуси», г. Минск, 7–8 сент., 2017 г.: программа. Минск, 2017. С. 20 [63 с.].

72. Виткалов С.В. Міжкультурні наукові контакти як фактор євро інтеграційних процесів. *Євроінтеграційні процеси в сучасній Україні: культурно-мистецькі аспекти розвитку:* XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16–17 листоп., 2017 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2017. С. 5 [40 с.].

2018 рік

73. Виткалов С.В. Потенційні можливості регіональних митців крізь призму засобів масової інформації: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, докторантів, аспірантів, магістрантів та студ. за 2017 р.,* м. Рівне, 22–23 берез., 2018 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2018. С. 65 [74 с.].

74. Виткалов С.В. Трансформаційні процеси в західно-поліському регіоні як предмет наукового осмислення: програма звітн. наук. конф. Острог : НаУ «Острозька академія», 2018. С. 8.

75. Виткалов С.В. Засоби масової інформації і регіональний культурно-мистецький простір: XIV *Міжнар. наук.-практ. конф.,* м. Рівне, 15-16 листоп., 2018 р.: програма. Рівне: РДГУ, 2018. С.29 [35 с.].

76. Виткалов С.В. Регіональні ЗМІ в культурно-мистецькому просторі. *Професійне становлення особистості студента РЕТК: культурно-мистецький аспект:* І міжвуз. наук.-практ. конф., м. Рівне, 25-26 трав., 2018 р.: програма. Рівне : НУВГіП, 2018. С. 13 [52 с.]. Виступ на пленарному засіданні.

2019 рік

77. Виткалов С.В. Культуротворчість як наукова проблема. *Актуальні проблеми культурології початку XXI ст.:* студ. наук.-практ. конф. у рамках виробничої практики здобувачів вищої освіти II освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія»: програма. Рівне : РДГУ, 2019. 5 с.

78. Виткалов С.В. Регіональна культурна практика як напрям наукового дослідження. XII Міжнар. наук. конф. «Наука. Освіта. Суспільство очима молодих», м. Рівне, 15 трав., 2019 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2019. С. 28.

79. Виткалов С.В. Культурологічні програми регіонального телебачення як чинник зростання духовності і політичної культури сучасної молоді: *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, педагогічний, мистецтвознавчий аспекти:* IV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Луцьк, Волин. нац. ун-т ім. Лесі України, 12 квіт., 2019 р.: програма. Луцьк : ВНУ, 2019. С. 5.

80. Виткалов С.В. Сучасні аспекти розвитку музеєзнавства і пам'яткознавства. *Історія.*

Здобутки. Перспективи: студ. наук.-практ. конф. у рамках виробничої практики здобувачів вищої освіти ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»: програма. Рівне : РДГУ, 2019. С. 3 [5 с.].

81. Виткалов С.В. Мистецькі програми регіонального телебачення як чинник зростання духовної культури сучасної молоді: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, асп., магістратів та студ. за 2018 р.,* м. Рівне, 14 трав., 2019 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2019. С. 4.

82. Виткалов С.В. Менеджмент у соціокультурній сфері: регіональний досвід: *Актуальні проблеми сучасної культурології та філології: дискурс традицій в постмодерній парадигмі:* Всеукр. наук.-практ. конф. із міжнар. представництвом, м. Хмельницький, 15 трав., 2019 р.: програма. Хмельницький : ХГ-ПА, 2019. С. 6.

83. Виткалов С.В. Культурна практика Західного Полісся 50-70-х років ХХ століття у вимірах сьогодення. *Історичне минуле і культурна спадщина України в сучасних мистецьких практиках*: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 30-31 трав., 2019 р.: програма. Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2019. С. 3.

84. Виткалов С.В. Регіон крізь призму сучасних суспільно-економічних трансформацій: XV Міжнар. наук.-практ. конф. *«Європейський культурний простір і українські перспективи»,* м. Рівне, 14-15 листоп., 2019 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2019. С. 27 [43 с.].

85. Виткалов С.В. Національна культурологічна освіта в Україні: вектор змін: *Траєкторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура»,* Всеукр. наук. конф., м. Маріуполь, 15-16 листоп., 2019 р.: програма. Маріуполь : МДУ, 2019. С. 6 [31 с.].

2020 рік

86. Виткалов С.В. Культурні практики в контексті зміни управлінських парадигм *«Філософія подієвої культури: теорія та практика»:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 26-27.03.2020 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2020. С. 9 [16 с.].

87. Виткалов С.В. Фестивалі регіону: зміни управлінських пріоритетів: *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, аспірантів, магістрантів та студ.* за 2019 р., м. Рівне, 14 трав., 2020 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2020. С. 63 [133 с.].

88. Виткалов С.В. Культурна регіоніка як сучасний феномен України. *«Сучасні виміри української регіоналістики».* ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. до 200-річчя Ніжинської вищої школи, м. Ніжин, 8 квіт., 2020 р. Програма. Ніжин : держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя, 2020. С. 7 [16 с.].

89. Виткалов С.В. Региональная периодика как форма позиционирования страны в современных условиях. *Культура. Наука. Творчество:* Междунар. науч.-практ. конф., г. Минск, 14.05. 2020 г.: программа. Минск : БГУКИ, 2020. С. 51 [57 с.].

90. Виткалов С.В. Бібліотека у системі соціокультурного життя регіону. *Феномен бібліотек у сучасному світі:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 30 верес., 2020 р.: програма. Маріуполь : МДУ, 2020. С. 10 [23 с.].

91. Виткалов С.В. Соціокультурна діяльність у структурі сучасних практик. Західного Полісся. *Феномен культури постглобалізму:* Міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 27 листоп., 2020 р.: програма. Маріуполь : МДУ, 2020. С. 21 [31 с.].

92. Виткалов С.В. Регіональна культурна парадигма в контексті європейського художнього досвіду. *Україна першого двадцятиліття ХХІ століття: культурно-мистецький вимір:* XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2020 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2020. С. 5 [44 с.].

2021 рік

93. Виткалов С.В. Західно-поліський етнорегіон у контексті соціокультурного менеджменту. *Філософія подієвої культури: історія та сучасність* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25-26.03.2021 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2021. С. 13 [21 с.] (керівник секції).

94. Виткалов С.В. Форми популяризації культурної практики Західного Полісся. *Звітна наукова конференція проф.-викл. складу, аспірантів та студ. кафедри культурології і музеєзнавства за 2020 р.,* 13-14 трав., 2021 р.: програма / Укл. розділу: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. С. 5 [132 с.].

95. Виткалов С.В. Соціокультурна сфера Західного Полісся крізь призму цифрової

культури: *Цифрові гуманітарні дослідження та цифрові трансформації у сфері культури: Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.,* м. Київ, 24 черв., 2021 р.: програма. Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2021. С. 17.

96. Виткалов С.В. Акредитація освітньо-професійних програм у сучасному ЗВО: тенденції і проблеми. *Стратегія розвитку світової та української культури: сучасні акценти та перспективи*: XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 18-19 листоп., 2021 р.: програма / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Рівне : РДГУ, 2021. С. 11 [36 с.].

97. Виткалов С.В. Соціокультурна діяльність як провідний напрям регіональної політики. *Феномен бібліотек у сучасному світі*: Всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 30 верес., 2021 р.: програма. Маріуполь : МДУ, 2021. С. 18 [23 с.].

98. Виткалов С.В. Вища освіта в умовах трансформаційних зрушень. *Феномен культури постглобалізму:* ІІ міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 30 листоп., 2021 р. Маріуполь : МДУ, 2021. С. 21 [31 с.].

99. Виткалов С.В. Освітній простір в регіоні у час суспільних трансформацій: на прикладі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. *Сучасні соціокультурні процеси: компетентнісно-аксіологічний аспект:* всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 10-11 листоп., 2021 р. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2021. С. 7 [49 с.].

100. Виткалов С.В. Сучасні інформаційні технології в практиці фкнціонування ЗВО: всеукр. наук.-практ. конф. *«Людина в інформаційному просторі»,* м. Кременчук, 19 листоп., 2021 р.: програма. Кременчук : КНУ ім. М. Остроградського, 2021. С. 5 [18 с.].

101. Vitkalov S., Vitkalov V. Освітня парадигма України і сучасна вища школа: матеріали. *VIII міжнародної науково-практичної конференції «International Science Conference «Impact of modernity on science and practice»,* April 6-7, 2021. Madrid, Spain. S. 98-100 [193 s.].

2022 рік

102. Виткалов С.В. Міжкультурна комунікація як сегмент сучасних освітніх послуг: регіональний досвід. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні:* Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22-23.03.2022 р.: програма. Київ : КНУКіМ, 2022. С. 22 [28 с.] (керівник секції).

103. Виткалов С.В. Науково-дослідна й організаційно-культурна діяльність у практиці роботи сучасного педагогічного працівника. *Звітна наук. конф. проф.-викл. складу, студ., аспірантів та докторантів РДГУ.* За 2021 рік, м. Рівне, 14-15 трав., 2022 р. Рівне : РДГУ, 2022. С. 58-59 [91 с.].

104. Виткалов С.В. Музейна сфера Західно-Поліського етнорегіону як предмет наукового студіювання. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі:* всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8-9 квіт., 2022 р. Київ : КНУКіМ, 2022. С. 10 [14 с.].

105. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Методичне забезпечення навчального процесу спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» у ЗВО гуманітарного спрямування в контексті розробки нових підручників. *Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу: міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.,* м. Київ, 14 верес., 2022 р. Київ : Ін-т педагогіки НАПНУ, 2022. С. 11 [29 с.].

106. Виткалов С.В. Теоретико-прикладні питання культурології в умовах інокультурної експансії. *Наукові пошуки: актуальні дослідження: теорія та практика:* XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 3-4 верес., 2022 р. Київ : НПУ ім. М.Драгоманова, 2022. С. 5 [9 с.].

107. Виткалов С.В. Регіональний культурний простір у час військової агресії рф: напрями розгортання. *Феномен культури постглобалізму:* ІІІ між нар. наук.- практ. конф., м. Київ, 22 листоп., 2022 р. Київ, 2022. С. 35 [38 с.] (Маріупольський держуніверситет).

108. Виткалов С.В. Організаційно-культурна діяльність у регіоні в час війни. *Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізаційних, пандемічних викликів і війни:* XVIII між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2022 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2022. С. 26 [40 с.].

109. Виткалов С.В. Регіональний культурний простір в умовах військової та інокультурної експансії. *Інформологічні, документознавчі, бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі:* всеукр. наук.-практ. конф. із

між нар. участю, м. Київ, 27 жовт., 2022 р. (Маріупольський держ. ун-т). Київ, 2022. С. 18 [21 с.].

110. Виткалов С.В. Організаційно-культурна діяльність науково-педагогічних працівників у час війни: ціннісно-орієнтаційний вимір. *Сучасні соціокультурні процеси: компетентнісно-аксіологічний аспект:* всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 10-11 листоп., 2022 року. Полтава : ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2022. С. 6 [36 с.].

111. Виткалов С.В. Біографія митця як засіб дослідження культуротворчих процесів: *Академік Олег Семенович Тимошенко: педагог, науковець, громадський діяч: всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди 160-річчя від часу заснування Національної музичної академії України ім. П.І.Чайковського*, м. Київ, 5 груд., 2022 р. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2022. С. 7 [15 с.].

112. Виткалов С.В. Культурологія в структурі вищої гуманітарної освіти і науки: тенденції позиціонування. *Стан та перспективи розвитку культурологічної науки: VII міжнар. наук.-практ. конф.*, 22 груд., м. Миколаїв. Миколаїв, 2022. С. 6 [39 с.].

2023 рік

113. Виткалов С.В. Академічна доброчесність: форми її реалізації в умовах сучасного ЗВО: досвід кафедри. *Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні*: всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 берез. 2023 р. Київ : КНУКіМ, 2023. С. 6 [18 с.].

114. Виткалов С.В. Регіональні ткалі Г.Леончук та Г.Верес у контексті народознавчої проблематики Волинського Полісся другої половини XX ст.: соціокультурний вимір творчості. *Соціокультурна діяльність українок у XX столітті: вітчизняний і закордонний досвід:* між нар. наук.-практ. конф., м. Львів, 15 берез., 2023 р. Львів : НУ ім. І.Я.Франка, 2023. С. 8 [10 с.].

115. Виткалов С.В. Фахова науково-метрична періодика: український контент. *Функціонування українських фахових наукових журналів в умовах війни:* Круглий стіл: орг – ННІ філософії та освітньої політики Українського державного ун-ту ім. М.П.Драгоманова, м. Київ, 28.03.2023 р. Київ : УДУ, 2023. С. 6 [8 с.].

116. Виткалов С.В. Форми позиціонування вітчизняних науково-педагогічних працівників у науково-метричних базах: проблемний ряд і тенденції. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі:* II всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 7-8 квіт., 2023 р. Київ : КНУКіМ, 2023. С. 3 [12 с.].

117. Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Регіональні культурні практики в туристичному їх вимірі. *Культура та інформаційне суспільство XXI ст.*: між нар. наук.-теор. конф., м. Харків, 20-21 квіт., 2023 р. Харків : ХДАК, 2023. С. 7 [92 с.].

118. Виткалов С.В. Галерея європейського живопису «Євро-Арт» як форма задоволення духовних потреб населення. *Музеї та відродження культурного ландшафту:* Круглий стіл із міжнародною участю. Київ, 12 трав., 2023 р. Київ, 2023. С. 9 [14 с.].

119. Виткалов С.В. Геній в національній культурній практиці: особливості сприйняття творчості Народного артиста України М.В.Скорика крізь призму сьогодення. *Ціннісні параметри культурно-мистецької діяльності композитора Мирослава Скорика:* між нар. наук.-практ. конф., м. Київ, 1-2 черв., 2023 р. Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2023. С. 13 [24 с.].

120. Виткалов С.В. Нові вимоги до позиціонування професійних здобутків організаційних структур регіональних ЗВО у сучасних умовах: управлінський вимір. *Звітна наукова конференція. За 2022 р.,* м. Рівне, 18 трав., 2023 р. Рівне : РДГУ, 2023. С. 74 [116 с.].

121. Виткалов С.В. Академічна мобільність сучасного педагога як акредитаційна вимога та ефективна перманентна форма підвищення його кваліфікації. *Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів:* між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 6.06.2023 р.: Програма. Рівне : РДГУ, 2023. С. 12 [30 с.].

122. Виткалов С.В. Україна в контексті європейської культурної парадигми: результат і перспективи. *Українська і світова культурна практика в умовах глобальних викликів та війни:* XIX між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 16-17 листоп., 2023 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2023. С.5 [40 с.].

123. Виткалов С.В. Нова модель обласного Центру народної творчості як сегмент децентралізації місцевої влади в регіонах: досвід Рівненщини. *Ціннісно-креативні складові*

національної культури в нових суспільних реаліях: між нар. наук.-практ. конф., м. Київ, 30 трав., 2023 р.: програма. Київ : Ін-т культурології НАМУ, 2023. С. 5 [10 с.].

124. Виткалов С.В. Культурна діяльність молоді в умовах військового стану: форми та проблеми організації в регіоні. *Феномен культури постглобалізму – контекст військових конфліктів: IV між нар. наук.-практ. конф.:* м. Київ, 22.11.2023 р.: програма, Київ : Маріуполь. держ. ун-т, 2023. С. (в друці).

125. Виткалов С.В. Сучасна соціокультурна діяльність як напрям громадської активності. *Студії інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології:* між нар. наук.-практ. конф., м. Київ, 26.10.2023 р.: програма. Київ : Маріуполь. держ. ун-т, 2023. С. 5 [27 с.].

126. Виткалов С.В. Соціокультурна сфера регіону в умовах суспільних трансформацій та війни: управлінський досвід Західного Полісся. *Регіональний соціокультурний менеджмент: сучасні виклики і тенденції розвитку:* V всеукр. наук.-практ. конф., м. Львів, 23.11.2023 р.: Програма. Львів : ЛНАМ, 2023. С. 3 [21 с.].

Участь у роботі Банку експертів МОН України (ліцензійні та акредитаційні експертизи окремих спеціальностей і освітньо-професійних програм у ЗВО України)

2011 рік

1. Член експертної комісії МОН України з питань акредитації спец. 6.020101 «Культурологія» в КУК КНУКіМ (листопад).

2012 рік

2. Член експертної комісії МОНУ із питань акредитації спец. 17.00.07 «Дизайн» у Київському інституті соціальних та культурних зв'язків ім. Св. княгині Ольги (червень).

2013 рік

3. Член експертної комісії МОН України з питань ліцензування спец. 17.00.07 «Дизайн» у Київській академії краси (31.05-1.06).

2015 рік

4. Член експертної комісії МОНУ з питань акредитації спеціальностей 6.020101-7.020101 «Культурологія» в Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (19-21.05).

2016 рік

5. Голова експертної комісії МОНУ під час акредитаційних експертиз спеціальностей 5.02020807 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» і 5.02.0202 «Хореографія» у КВНЗ «Херсонське училище культури» Херсонської облради (Наказ МОНУ, 19.05.2016. № 1049-а) (30.05-1.06).

2017 рік

6. Член експертної комісії з питань акредитації спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» в КУК КНУКіМ (Наказ МОНУ, 10.04.2017 № 555-А) (18-20.04).

7. Голова експертної комісії з питань акредитації спец. 5.02020807 «Декоративно-прикладне мистецтво» у Миколаївському коледжі культури і мистецтв (20-21.04) (Наказ МОНУ від 11.04.2017 № 580-А).

2018 рік

8. Член експертної комісії для проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми спец. 034 «Культурологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в ПВНЗ «Київський університет культури» (Наказ МОНУ № 851-л від 21.05.2018 р.) (31.05-1.06).

9. Член експертної комісії для проведення експертизи освітньо-професійних програм спец. 034 «Культурологія» за II (магістерським) рівнем вищої освіти у КНУКіМ (Наказ МОНУ № 2410-01 від 6.12.2018 р.).

2019 рік

10. Член експертної комісії для проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми спец. 6.020103 «Музейна справа. Охорона пам'яток історії та культури» у Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (Наказ МОНУ № 452-л від 7.05.2019 р.).

Член (голова) експертних груп для проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм ЗВО України (НАЗЯВО)

2020 рік

11. Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, первинна експертиза освітньо-професійної програми ІІ (магістерського) рівня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (11-13.03, Наказ № 52-Е від 14.02), член експертної групи.

12. Кременецька гуманітарно-педагогічна академія ім. Т.Г.Шевченка, експертиза освітньо-професійної програми І (бакалаврського) рівня спец. 023 «Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» (20-22.05, Наказ № 766-Е від 12.05), член експертної групи.

13. Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова (Київ), експертиза освітньо-професійної програми ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (Наказ № 1578-Е від 19.10), голова експертної групи.

2021 рік

14. Національний університет «Львівська політехніка»: експертиза ОНП спец. 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація» за ІІІ (аспірантура) рівнем (Наказ № 836-Е від 14.04.2021 р.), член експертної групи.

15. Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, експертиза ОНП спец. 023 «Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація» за ІІІ (аспірантура) рівнем (Наказ № 1033-Е від 11.05.2021 р.), член експертної групи.

2022 рік

16. Київський національний університет ім Т.Г.Шевченка: експертиза ОП спец. 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» за І (бакалаврським) ступенем (Наказ № 632-е), ОП «Кіно-, телеоператорство» і «Сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення» (член експертної групи, 9-11 листопада).

17. Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка: експертиза ОП спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» І (бакалаврського) ступеня (голова експертної групи) (Наказ 342-е, жовтень).

2023 рік

18. Львівська національна академія мистецтв: експертиза спец. 023 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» ОП «Живопис», ОП «Актуальні мистецькі практики», ОП «Скульптура» І (бакалаврського) ступеня (член експертної групи) (Наказ 584-е, 23.03). Склад експертів: Шевнюк О.Л., Виткалов С.В., Полудень Л.І. (Черкаський НУ ім. Б.Хмельницького), Чирва О.Ч. (ХНУМГ ім. О. Бекетова), ст. Христенко М.

19. Волинський національний університет ім. Лесі Українки: експертиза ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» освітнього ступеня «Магістр» (наказ № 1183-Е, 6.10) – Виткалов С.В. – Голова комісії. Члени комісії: Мельничук Л.Ю. (к. миств., ХДАДіМ, ХНУ ім. І.П.Котляревського), Каштан Н.М. (ст. лаб., ДВНЗ «Ужгородський НУ»).

Доповідач Галузевої експертної ради НАЗЯВО (ГЕР) із напряму 03 «Гуманітарні науки»

№ наказів не оприлюднюються, а надсилається лише повідомлення про час призначення):

2020 рік

20. Національний університет «Чернігівський колегіум ім. Т.Г.Шевченка», експертиза освітньо-професійної програми II (магістерського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (9.01).

21. Херсонський державний університет; експертиза освітньо-професійної програми I (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (28.05, ГЕР).

22. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв; експертиза освітньо-професійної програми II (магістерського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (23.10, ГЕР).

23. Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського: експертиза освітньо-професійної програми III (освітньо-наукового) ступеня (аспірантура) спец. 034 «Культурологія» (28.11, ГЕР).

24. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв; експертиза освітньо-професійної програми III (освітньо-наукового) ступеня (аспірантура) спец. 034 «Культурологія» (28.12).

2021 рік

25. КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР, експертиза освітньо-професійної програми I (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (26.02) (виступ 6.04.2021 р.).

26. Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського, експертиза освітньо-професійної програми I (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (16.03.) (виступ 6.04.2021 р.).

2022 рік

27. Національний університет «Острозька академія», експертиза освітньої програми I (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія» (11.02).

2023 рік

28. Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, експертиза освітньої програми I бакалаврського ступеня спец. 034 «Культурологія» (23.02).

29. Ніжинський державний університет ім. М.Гоголя, експертиза освітньої програми 035 «Філологія», ОНП «Українська мова та література», Рівень вищої освіти – «Доктор філософії» (05.02).

30. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», експертиза освітньої програми I бакалаврського ступеня спец. 034 «Культурологія» (15.03).

31. Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, експертиза освітньої програми II магістерського ступеня спец. 035 «Філологія» ОП «Східна філологія, західноєвропейська мова та переклад: індонезійська мова і література» (22.03).

32. Київський національний університет ім. Т.Г.Шевченка, експертиза освітньої програми II магістерського ступеня спец. 035 «Філологія» ОП «Східна філологія, західноєвропейська мова та переклад: корейська мова і література» (22.03).

33. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г.Короленка, експертиза освітньої програми ОС «Магістр» спец. 034 «Культурологія» (15.12).

Виконання обов'язків Голови Державних (атестаційних) комісій

2018 рік

– ОПП спеціальності 023 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Реставрація» (РДГУ, червень, 2018 р.) (I (бакалаврського рівня).

2020 рік

– ОПП спеціальностей 034 «Культурологія» (I-II освітніх рівнів), 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (I-II ОКР, РДГУ (січень, червень, грудень).

2021 рік

– ОПП спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І-ІІ (бакалавр-магістр) рівнів (РДГУ, грудень, червень).

2022 рік

– ОПП спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І-ІІ (бакалавр-магістр) рівнів (РДГУ, грудень, червень).

2023 рік

– Спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (молодший бакалавр), Дубенський коледж культури і мистецтв РДГУ (червень).

– Спеціальності 034 «Культурологія», ОП «Культурологія. Арт-експертиза», Львівська національна академія мистецтв (червень, грудень).

Відгуки
на монографію «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне : ППДМ, 2012. 416 с., іл.

та наукову і організаційно-культурну діяльність

1. Снісаренко С. Як залишити слід нашого культурного буття. *Сім днів*. 2012. № 22 (960). 24 трав. С. 5 [Рівне].

2. Дацик М.В. Перше синтетичне видання про культурний простір Рівненщини. *Теле-ракурс*. 2012. № 22 (358). 28 трав. С. 2 [Рівне].

3. Марцинковський С.Л. Сучасна культурна практика України в регіональних вимірах [Рец. на кн.: Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Зб. наук. пр. Херсон. держ. ун-ту. Педагогічні науки*. Херсон, 2012. Вип. LXI. С. 408-410.

4. Мельничук С.Ф. Нове бачення сучасної Рівненщини в монографічній літературі [рец. на моногр. Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності»: Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Погорина : літературно-краєзн. журнал Рівненщини,* 2012. Вип. 21-22. С. 329-330.

5. Мельник Я.М. Регіональна культура як предмет наукового дослідження. *Народна творчість та етнологія* [НАНУ], 2013. Вип. 3. С. 81-84 [Київ].

6. Забута Б.І. Рівненщина культурно-мистецька: портрет у часі і просторі. *Вісник Кн. палати України*. Київ, 2012. Вип. 8 (193), серп. С. 11-12.

7. Нікольченко Ю.М. Рецензія [на кн.: Виткалов С.В. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності. Рівне : ПП ДМ, 2012 416 с.]. *«Гілея»: Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки*. Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012. Вип. 65. С. 616-620.

8. Виткалов В.Г. Культурно-мистецький потенціал Рівненщини як предмет наукового дослідження [рец. на монографію С.В.Виткалова]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 18: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. С. 236-240.

9. Васечко Ф.Ф. Нове бачення культурного простору Рівненщини в монографічній літературі сучасних авторів [рец. на монографію С.В. Виткалова] *Народна творчість Рівненщини: журн. Рівнен. обл. центру народної творчості* [Рівне]. 2012. № 1 (1). черв. С. 62-64.

10. Нікольченко Ю.М. Нові виміри вивчення регіональної художньої практики в Україні [Рец. на кн.: С.В.Виткалов. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с., іл.] *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту*. Вип. 18: у 2-х тт., т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. С. 272-275.

11. Ламах О. Для тих, хто любить читати [рец. на книгу: С.В.Виткалов *Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності*. Рівне : ПП ДМ, 2012.

416 с.]. *Життя і слово*, 2012. № 77-78 (8631-8632). С. 5 [Острог].

12. Нікольченко Ю.М. Нові імена в дослідженні регіонального культурного простору України [рец. на книгу: Сергій Виткалов. Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності: монографія. Рівне : ППДМ, 2012. 416 с., іл.]. *Вісн. Маріуполь. держ. ун-ту,* 2012. № 4. С. 175-181 [Серії: Філософія, культурологія, соціологія].

13. Пащук І.Г. Сучасне мистецтво краю – в одному виданні. *Вільне слово,* 2012. 4 груд. № 90 (14.688). С. 2 [Рівне].

14. Презентація книги Сергія Виткалова «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» // http://zarichne.libr.rv.ua/ Vitkalov. html.

15. Чепелюк В.А. Культурно-мистецькі проблеми регіонального простору у вимірах наукових досліджень [Рец. на монографію: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2014. 362 с., іл. *Вісник Кн. палати України,* 2014. Вип. 5. С. 14-15.

16. Фарина Н.-М.П. Книга як форма патріотичного виховання і наслідування. *Народна творчість Рівненщини»: альманах РОЦНТ*, 2014. Вип. 3 (4). С. 140-145, електр. видання та ін.

17. Мистецтвознавці України: довідник / Укл.: І.Матоліч. Івано-Франківськ, 2021. С. [с.] в друці.

На запит української діаспори Великобританії та Іспанії книгу Виткалова С.В. «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» та «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах» передано до бібліотек Лондона і Мадрида (червень 2012 р.), а також міст Забже, Ченстохов, Люблін (Польща), Нюрнберга (Німеччина), республіканської наукової бібліотеки Мінська (республіка Білорусь), товариства «Русский центр» (Москва, Російська Федерація), Наукової Бібліотеки ім. М.Салтикова-Щедріна (С.-Петербург, рф), Гамбурга (Німеччина), до усіх районних й обласних бібліотек, обласних краєзнавчого музею та архіву, КЗ «Центр народної творчості» РОР, Управління культури і туризму Рівненської обласної держадміністрації, художні школи (загалом – 95 прим.), культурно-археологічний центр «Пересопниця», історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви», публічні бібліотеки міст Калуша, Львова, Миколаївської спеціалізованої школи «Академія дитячої творчості», Решетилівської майстерні художніх промислів та її художнього коледжу (Полтавщина). Книгу надіслано до Національних Бібліотек України: ім. В.Вернадського, ім. Я.Мудрого, Історичної (Київ), наукових Бібліотек ім. В.Короленка (Харків), ім. М.Горького (Одеса), ім. В.Стефаника (Львів), ІМФЕ ім. М.Рильського НАНУ, й інші за обов'язковою розсилкою видавництва – 12 прим.), подаровано у приватні зібрання науковців Санкт-Петербурга, Маріуполя, Херсона, Харкова, Донецька, Києва, Львова, Луцька, Луганська, Миколаєва, Ужгорода, Корця, Кременця, Дубна, Сарн, Острога, Рівного та ін. (55 прим.), бібліотеки монастирів Волині (Корецького, Межирицького, Городоцького, Рівненського), провідним митцям і мистецьким структурам України.

Відгуки
на монографію «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя». Рівне : М. Дятлик, 2014. 362 с. та науково-методичну й організаційно-культурну діяльність проф. кафедри Виткалова С.В.

1. Бортновский В.В. Региональное культурное пространство и глобализация: попытка взаимовлияния [Рец. на кн.: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2014. 362 с., ил.]. *Культура. Наука. Творчество:* науч. сб. Минск : БГУКИ, 2014. С. 264-268 (республика Белорусь).

2. Виткалов В.Г. Нова спроба реконструкції регіонального культурно-мистецького розвитку країни [Рец. на кн.: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : ПП ДМ, 2014. 362 с., іл.] *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап.* РДГУ. Вип. 19, у 2-х т. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2013. С. 297-299.

3. Чепелюк В.А. Культурно-мистецькі проблеми регіонального простору у вимірах наукових досліджень [Рец. на кн.: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : М.Дятлик, 2014. 362 с. *Вісник Кн. палати України,* 2014. Вип. 5. С. 14-15.

4. Нікольченко Ю.М. [Рец. на монографію: Сергій Виткалов. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах. Рівне: М.Дятлик, 2014. 362 с.]. Гілея : *Вісник Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серії: Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки.* Київ, 2014. Вип. 85. С. 394-397.

5. Марченко В.В. Історична пам'ять як фактор формування національної свідомості [Рец. на монографію: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : М. Дятлик, 2014. 362 с., іл.]. Вісн. НАКККіМ. Київ: НАКККіМ, 2015. Вип. № 2. С. 210-213.

6. Фарина Н.-М.П. Книга як зразок для патріотичного виховання і наслідування [Рец. на кн.: Виткалов С.В. Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: монографія. Рівне : М.Дятлик, 2014. 362 с., іл. *Народна творчість Рівненщини,* 2014. № 3 (4). С. 140-145 (електрон. вид.).

7. Чепелюк В.А. Нова тематика сучасної регіональної культурно-мистецької книги. *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. академії України ім. П.І.Чайковського:* зб. наук. пр. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. Вип. 17. Луцьк-Київ, 2015. С. 43-50.

8. Олійник О.Л. Культурно-мистецька мозаїка сучасності в параметрах наукового пошуку [рец. на монографії С.В.Виткалова «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності». Рівне : ПП ДМ, 2012. 416 с. та «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах». Рівне: М.Дятлик, 2014. 362 с.]. *Музичне мистецтво і культура. Наук. вісник ОНМА ім. А.В. Нежданової.* Одеса, 2015. Вип. 7. С. 48-53.

9. Наукові школи Київського національного університету культури і мистецтв (Культурологія): антологія / Укл.: д-р культурології, проф. Гончарова О.М. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2019.

10. Біобібліографічний покажчик наукових, науково-методичних праць та інших форм творчої самореалізації д-ра культурології, проф. кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ Виткалова С.В. Рівне : РДГУ, 2021. 97 с. / Відп. за вип.: декан ХПФ, доц. Дзюбишина Н.Б.

11. Про науковий пошук С.В.Виткалова, крім вище перерахованих авторів відгуків, йдеться й у дисертаційних дослідженнях (І.Ян, І.Гаюк, О.Стебельської, О.Васюти, П.Береста, М.Левенець, Ю.Москвичової, М.Каністратенка, О.Чернявської, В.Гордєєва, С.Дичковського, О.Шмаюн, Г.Горох і ін.), наукових розвідках (Г.Берегової, Б.Водяного, У.Шерстій, Т.Степанчук, Ю.Нікольченка, А.Фурдичка, Ю.Сабадаш, Р.Мохнюка, Х.Плецан, В.Виткалова і ін.), а також у багатьох магістерських дослідженнях. Матеріали його монографій і статей використано й при підготовці фундаментальних енциклопедій «Україна: історія великого народу» (Київ, 2015 р.) («Художники м. Рівне») // http://litopys.com.ua/places/viznachn-postat/khudozhniki-r-vnogo/, «Культура України»: електронна Енциклопедія НБУ ім. Я.Мудрого.

Монографію надіслано до провідних національних бібліотек України за графіком обов'язкової розсилки (15 прим.), подаровано університетам м. Нюрнберга (Німеччина), ім. Я.Длугоша (м. Ченстохова, Польща), рівненським обласним структурам: універсальній, юнацькій, дитячій бібліотекам, краєзнавчому музею, ДАРО, управлінню культури і туризму, управлінню освіти і науки обласної державної адміністрації, науковій бібліотеці РДГУ, управлінню культури і туризму Рівненського міськвиконкому, галереї європейського живопису «Євро-Арт», бібліотекам: художньої школи, центру ткацтва с. Крупове (Дубровицького району Рівненщини), КЗ «Рівненський обласний Центр народної творчості» обласної ради, Національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви», Березнівського, Шепетівського райвідділів культури (25 прим.), бібліотекам РОКМ, монастирів Волині (Корецького, Городоцького, Межирицького), державних університетів та наукових установ Мінська (республіка Білорусь), Києва (ІМФЕ ім. М.Рильського, НБУ ім. Я. Мудрого), Харкова, Миколаєва, Херсона, Івано-Франківська, Маріуполя, Луцька, Львова, Острога та ін.), провідним науковцям України. Зазначені монографії знаходяться також на сайтах Інтернет-магазинів США.

Відгуки на монографічно-довідкове видання «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства). Рівне : А.Брегін, 2021. 550 с., іл.

1. Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М. 50 років літописного дискурсу кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ: рецензія на книгу. *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту. Серії «Культурологія. Філософія. Соціологія».* Маріуполь : МДУ, 2022. Вип. 23. С.120-131 [194 с.].

2. Виткалов В.Г., Сорока М.В. Трансформація культурологічної освіти в регіоні [рец. на кн.: «Вища культурологічна освіта в регіоні: регіональний дискурс»: монографічно-довідкове вид. Рівне : А. Брегін, 2021. 550 с., іл.]. *Вища школа*, 2021. № 11 (207). С.102-107 [127 с.].

3. Чікарькова М.Ю. Вища спеціальна освіти в регіоні [рец. на кн.: Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Рівне: А.Брегін, 2021. 550 с., іл.]. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 39 (культурологія). Рівне : А.Брегін, 2021. С.165-169 [179 с.].

4. Петрова І.В. Вища культурологічна освіта в регіоні очима педагога-дослідника. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв (Питання культурології: зб. наук. пр.),* 2022. № 39. С. 253-258 [260 с.].

5. Петренко О.Б. Освітній простір України крізь призму регіональної культурної практики. *Інноватика у вихованні: наук. зб.* Рівне: VPM – Поліграф, 2022. Вип. 15. С. 355-362 [364 с.].

6. Копієвська О.Р. Вища культурологічна освіта в нових суспільно-політичних реаліях [рец. на кн.: С.В.Виткалов «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ»: монографія. Рівне : А.Брегін, 2021. 550 с., іл.]. *Вісник* НАКК-КіМ, 2022. Вип. 3. С.313-317 [324 с.].

7. Смирна Л.В. Фахова вища освіта в Україні в час нових суспільно-політичних реалій. *Вісник Книжкової Палати України,* 2023. №12. С. 17-20.

8. Нікольченко Ю.М., Сабадаш Ю.С. Духовність соціуму в параметрах вищої спеціальної освіти: рец. на книгу [С.В.Виткалов: «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ)»]. *Українська культура: минуле, сучасне шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 43 («культурологія»).* Рівне : А.Брегін, 2022. С.126-131 [141 с.].

9. Чепелюк В.А. Спільні організаційно-культурні проекти науково-педагогічних працівників Луцька і Рівного [рец. на монографічно-довідк. вид. доктора культурології, проф. кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ проф. Виткалова С.В.]. *Музикознавчі студії Ін-ту мистецтв Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського: зб. наук. пр.* Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023 (в друці).

10. Карась Г.В. Молоді дослідники регіональних ЗВО України в контексті сучасного наукового пошуку. *Шульгіна В.Д. Два покоління: українська художня інтелігенція другої половини XX - першої третини XXI століття: монографічно-публіцистичне вид.* Київ : НМАУ ім. П.І.Чайковського, 2023. [с.]. в друці.

11. Навчателі мудрого, доброго вічного: РДПІ-РДІК-РДГУ: довідник / Укл.: Столярчук Б.Й. Рівне : О.Зень, 2022. С. 522-524 [839 с.].

Монографію надіслано до провідних національних бібліотек України за графіком офіційної розсилки (8), а також й НБУ ім. Я.Мудрого, наукових бібліотек: РДГУ, КЗ «Рівненська ОУНБ», КЗ «ДАРО», КЗ «РОКМ» РОР, Маріупольського держуніверситету, Львівської НАМ, КНУКіМ, ХДАК, НМАУ ім. П. Чайковського, НАКККіМ, Чернівецького НУ ім. Ю.Федьковича, Університету ім. М.Коперніка, м. Торунь (Польща) та ін., окремим науковцям.

Рецензії на навчально-методичні посібники, монографії, хрестоматії, статті, підготовлені професором Виткаловим С.В.

2012 рік

1. Аксьонова Н.В. Програма і методичні рекомендації до Державного екзамену щодо захисту кваліфікаційних робіт для студ. напряму підготовки 6.02.01.01 «Культурологія. Харків : Харків. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2012. 47 с.

2013 рік

2. Буяльська Т.В., Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Музичне мистецтво: для студ. ОКР «Бакалавр» усіх напрямів підготовки: навч. посіб.: електронне вид. Вінниця: Нац. техніч. ун-т, 2013. 157 с.

2014 рік

3. Сідлецька Т.І. Історія української культури. У 2-х ч.: для студ. д. і з. ф. н. ОКР «Бакалавр» усіх напрямів підготовки. Винниця : ВНТУ, 2014. 267 с.; іл. (12.03).

2017 рік

4. Сідлецька Т.І. Українська культура : навч. посіб.: для здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра (усіх спеціальностей ВНТУ) / електронне вид. Винниця : ВНТУ, 2017. 215 с.

2018 рік

5. Білецька О.Д. Культурологія: навч. посіб. із дисципліни «Культурологія» для здобувачів вищої освіти спец. 5.010103 «Технологічна освіта» Сарненського фахового педагогічного коледжу РДГУ. Сарни, 2017. 97 с.

2019 рік

6. Гончарова О.М. Художні музеї Європи: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти І (бакалаврського) ступеня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Київ : КНУКіМ, 2019. 207 с.

2020 рік

7. Чікарькова М., Дуплава О. Графіті як феномен стріт-арту: навч. посіб. для студ. спец. 034 «Культурологія». Чернівці : ЧНУ ім. Ю Федьковича, 2020. 106 с.

8. Шашкова К.О. Імідж сучасної монархії у Великій Британії: філософсько-культурологічний аналіз: дипломна робота на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» за спец. 034 «Культурологія». Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2020. 106 с.

9. Історія української культури (від стародавніх часів до XIX століття): ілюстрована хрестоматія у 3 ч. для студ. усіх спеціальностей д. і. з. ф. н. Маріупольського держ. ун-ту / За ред. д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю.С. Київ : Ліра-К, 2020. 320 с.

10. Дабло Л.Г. Наукова спадщина Дмитра Овсянико-Куликовського: культурологічні виміри: монографія. Київ: Ліра-К, 2020. 154 с.

11. Історія італійської культури: навч. посіб., 2-е вид. для студ. гуманіт. спец. / За ред. д-ра культурології, проф. Сабадаш Ю.С. Київ : Ліра-К, 2020. 205 с.

12. Фабрика-Процька О. Р. Народна музична культура лемків і русинів Карпатського регіону: традиція, трансформація, ідентифікація: монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника»; підприємець Супрун В.П., 2020. 492 с. + 24 іл. (стаття в зб.: *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Вип. 35. Рівне : РДГУ, 2020. С. 250-253).

13. Спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації канд. філос. наук, доц. НПУ ім. М.П.Драгоманова С.С.Русакова «Розвиток сучасної культури в контексті інституційних трансформацій».

14. Положення про акредитацію спеціалізованих учених рад із присудження наукових ступенів доктора філософії, доктора наук та спеціалізованих рад із присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва, підготовленого на запит Директорату вищої освіти і освіти дорослих МОН України.

2021 рік

15. Програма навчальної дисципліни «Управління ресурсами та проектами у сфері культури» для здобувачів в/о. І освітнього рівня «бакалавр», спец. 034 «Культурологія» (автор – к. філос. н., доц. НПУ ім. М.П.Драгоманова С.С. Русаков).

16. Програма навчальної дисципліни «Масова культура» для здобувачів в/о І освітнього рівня «бакалавр», спец. 034 «Культурологія» (автор – к. філос. н., доц. НПУ ім. М.П.Драгоманова С.С.Русаков).

17. Програма навчальної дисципліни «Прикладна культурологія» для здобувачів в/о І освітнього рівня «бакалавр», спец. 034 «Культурологія» (автор – к. філос. н., доц. НПУ ім. М.П.Драгоманова С.С.Русаков).

18. Програма навчальної дисципліни «Культурологія ментальності» для здобувачів в/о ІІ (магістерського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки спец. 034 «Культурологія» (автор – к. філос. н., доц. каф. культурології і філософської антропології НПУ ім. М.П.Драгоманова Гурова І.В.)

19. Програма нормативної навчальної дисципліни «Історія мистецтв» для здобуваів в/о І (бакалаврського) рівня спец. 034 «Культурологія» (автори – д-р філос. н., проф. Юхимик Ю.В., к. філос. н., доц. Русаков С.В., НПУ ім. М.П. Драгоманова).

20. Програма нормативної навчальної дисципліни «Методологія наукового дослідження» для здобувачів в/о спец. 034 «Культурологія» (автор – д-р філос. н., проф. кафедри культурології і філософської антропології НПУ ім. М,П. Драгоманова Юхимик Ю.В.).

21. Демідко О.А. Театральне життя Північного Приазов'я (середина XIX-XX століття): монографія. Київ : «Ліра-К», 2021. 250 с.

22. Паур І.В. Основи музейної справи: навч.-метод. посіб. для організації СРС студ. ОПП І (бакалаврського) рівня спец. 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Кам'янець-Подільський : ФОП Панькова А.С., 2021. 204 с.

23. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманітаристики: колективна монографія / За ред. проф. Маріупольського держ. ун-ту Сабадаш Ю.С. Київ : «Ліра-К», 2021 255 с.

24. Наукові пошуки: актуальні дослідження: теорія та практика*: зб. матеріалів VIII міжнар. наук.-практ. конф.,* 14 трав., 2021 р. / НПУ ім. М.П.Драгоманова, НАКККіМ. Київ : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2021. 548 с.

25. Музейний комплекс у Пересопниці: монографічно-довідк. вид. / Укл.: М.В.Федоришин, рец.: Терський С.В., Виткалов С.В., Самсонюк Т.М. Рівне : Волинські обереги, 2021. 108 с.

26. Хореографічні нариси XXI століття: поліаспектний навчально-методичний абрис / Укл.: Маркевич Л.А. Рівне : РДГУ, 2021. 584 с.

27. Два імені співочої душі: наук.-популярне вид. / Упоряд. Т.Ю.Прокопович. Рівне : О.М. Зень, 2021. 52 с.

28. Рецензування декількох статей на замовлення н/м бази Scopus (зокрема «Academic journals»), 2021 р.

2022 рік

29. Сабадаш Ю.С., Стахієва Н.В., Нікольченко Ю.М. Творча спадщина В.М.Перетца в контексті культуротворчих процесів кінця XIX – початку XX століття: монографія / за заг. ред. проф. Ю.С.Сабадаш. Київ : Ліра-К, 2022. 187 с.

30. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні: кол. монографія науковців НДІ КНУКіМ / За ред. проф. І.В.Петрової. Київ : КНУКіМ, 2022. 235 с.

31. Бегаль Т.О. Ґенеза експозиційного середовища музею: від витоків до сучасності: монографія. Київ : КНУКіМ, 2022. 175 с.

32. Освітньо-професійна програма «Арт-менеджмент» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» І (бакалаврського) рівня (автор – канд. миств., проф. Корецький М.Х.). Нац. акад. образотворчого мистецтва і архітектури.

2023 рік

33. Навчально-методичний посібник викладачів циклової комісії Паламарчук Г.І. і Ткаченко Г.П. Техніко-економічного фахового коледжу Дніпровського технічного університету на тему «Упровадження проектних технологій на бінарних заняттях з української мови та літератури і історії та культури України».

34. Рецензовано 7 бакалаврських та магістерських досліджень на запит УДУ ім. М.П.Драгоманова, а також ОПП ІІ ОС«Магістр» спец. 034 «Культурологія» для ПНПУ ім. В.Г.Короленка (червень).

Упорядкування наукових збірників (заступник голови, відповідальний секретар, голова редколегій фахових і науко-метричних збірників; макетування та верстка)

2012 рік

1. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 18: у 2-х тт., т. 1. Рівне : РДГУ, 2012. 243 с. (22,7 др. а.). Ред. кол: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За ред. проф. Виткалова В.Г.

2. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 18: у 2-х тт., т. 2. Рівне : РДГУ, 2012. 289 с. (24,7 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За ред. проф. Виткалова В.Г.

3. Культурна динаміка України в світовому просторі: матеріали VШ Всеукр. наук. – практ. конф., 15-16 листоп., 2012 р. *Актуальні питання культурології: альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 12. Рівне : РДГУ, 2012. 255 с. (20.7 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За ред. проф. Виткалова В.Г.

2013 рік

4. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 19: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2013. 271 с. (24.3 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За ред. проф. Виткалова В.Г.

5. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 19: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2013. 317 с. (26,3 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.]. За ред. проф. Виткалова В.Г.

6. Культурний простір України у *розмаїтті виявів: матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф., 15-16 лист., 2013 р. Актуальні питання культурології: альманах наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 13. Рівне : РДГУ, 2013. 218 с. (25,5 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (макет і верстка).

2014 рік

7. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 20: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2014. 350 с. (36,8 др. а.). Ред. кол: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г.

8. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 20: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2014. с. (36,9 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (упорядк.).

9. Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі: матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф., 14-15 лист., 2014 р. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології РДГУ*. Вип. 14. Рівне : РДГУ, 2014. 258 с. (30,5 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (макет і верстка).

2015 рік

10. Народна творчість Рівненщини: Альманах КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості» Рівненської облради. Вип. 4. Рівне : М. Дятлик, 2015. 145 с. (макет і верстка) 8,3 др. а.

11. Проблеми збереження і популяризації національних традицій серпанкового ткацтва в сучасній Україні: зб. наук. пр. І Всеукр. наук.-практ. конф., 11-12 верес., 2015 р., с. Крупове Дубровицького р-ну – РОКМ, м. Рівне / Укл.: Виткалов С.В., Васечко Ф.Ф. Рівне : М. Дятлик, 2015. 95 с. (макет та верстка). Не надруковано.

12. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 21: у 2-х тт. Т. 1. Рівне : РДГУ, 2015. 216 с. (27.5 др. а.). Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (упоряд.).

13. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 21: у 2-х тт. Т. 2. Рівне : РДГУ, 2015. 207 с. (23,5 др. а.). Ред. кол. : Баканурський А.Г.,

Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (макет та верстка).

14. Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства. *Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.* Вип. 15. Рівне : РДГУ, 2015. 211 с. (23,6 др. а.) Ред. кол.: Баканурський А.Г., Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (макет та верстка).

15. Костюк Л.К. Традиції серпанкового ткацтва : історико-краєзнавчий нарис / Костюк Л.К., Букайло У.А. / За ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : М. Дятлик, 2015. 156 с. (макет та верстка, світлини, вступна стаття) (11,5 др. а.).

2016 рік

16. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 22 («мистецтвознавство»). Рівне: РДГУ, 2016. 303 с. (34,9 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (упоряд.).

17. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 23 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2016. 203 с. (23,5 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (23.9 др. а.) (упоряд.).

18. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ. Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2016. 320 с. (38, 8 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Гончарова О.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (упоряд., макет та верстка).

19. Спеціальна підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра зі спец. 034 «Культурологія»: колект. навч.-метод. посіб. / Упоряд. і наук. ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : РДГУ, 2016. 220 с. (17.3 др. а.) (макет та верстка).

2017 рік

20. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 24 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2017. 302 с. (35,5 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (упоряд.).

21. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 25 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2017. 240 с. (28,3 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд.).

22. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 17. Рівне : РДГУ, 2017. 283 с. (31,9 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., макет та верстка).

2018 рік

23. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 26 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2018. 189 с. (22,1 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов С.В., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

24. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 27 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2018. 130 с. (21,2 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [і ін.] / За заг. ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

25. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ. Вип. 18. Рівне : РДГУ, 2018. 185 с. (21,8 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В..Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

26. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 28 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2018. 315 с. (35,07 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

27. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 29 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2018. 169 с. (20,1 др. а.). Ред. кол.: Богуцький Ю.П., Виткалов В.Г., Волков С.М. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упорядк., макет та верстка).

2019 рік

28. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 30 («мистецтвоз-

навство»). Рівне : РДГУ, 2019. 195 с. (23,25 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов В.Г. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

29. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 31 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2019. 201 с. (23,81 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Герчанівська П.Е., Виткалов В.Г. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

30. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 32 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2019. 225 с. (28,54 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

31. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 33 («культурологія»). Рівне: РДГУ, 2019. 191 с. (23,0 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

32. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ. Вип. 19. Рівне : РДГУ, 2019. 145 с. (16,8 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

2020 рік

33. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 34 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2020. 275 с. (32.09 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

34. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 35 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2020. 295 с. (35,25 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

35. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ. Вип. 20. Рівне : РДГУ, 2020. 179 с. (26.46 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Волков С.М., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

2021 рік

36. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 36 (мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2021. 206 с. (23.88 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

37. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 37 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2021. 204 с. (26.0 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

38. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 38 (мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2021. 193 с. (23,37 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

39. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 39 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2021. 179 с. (21,3 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

40. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21. Рівне : РДГУ, 2021. 175 с. (18,6 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Афоніна О.С., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

2022 рік

41. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 40 (мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2022. 147 с. (24.48 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

42. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 41 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. 98 с. (20.0 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

43. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 42 (мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2022. 157 с. (17,51 др.

а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

44. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 43 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2022. 141 с. (17,27 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

45. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21. Рівне : А. Брегін, 2021. 129 с. (14,75 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Афоніна О.С., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

2023 рік

46. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 44 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. 241 с. (28,2 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

47. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 45 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2023. 189 с. (22,69 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

48. Актуальні питання культурології: альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 22. Рівне : А. Брегін, 2022. 153 с. (21,3 др. а.). Ред. кол.: Виткалов С.В., Афоніна О.С., Гончарова О.М. [і ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет і верстка).

49. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 46 («мистецтвознавство»). Рівне : РДГУ, 2023. 313 с. (36,39 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Афоніна О.С., Виткалов С.В. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

50. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: наук. зб. Вип. 47 («культурологія»). Рівне : РДГУ, 2023. 181 с. (22.1 др. а.). Ред. кол.: Чміль Г.П., Виткалов С.В., Герчанівська П.Е. [та ін.] / За ред. проф. Виткалова В.Г. (гол. ред., упоряд., макет та верстка).

Авторські програми (35-40 хв. кожна) «Грані мистецтва», записані на обласному телеканалі «Ритм » (ідея, підготовка інформаційної довідки про автора, інтерв'ю, візуальний ряд. кліпи)

2016 рік

– Інтерв'ю з куратором галереї європейського живопису «Євро-Арт», канд. істор. наук, доц. кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ Л.К.Костюк (студія, 21.02).

– Інтерв'ю з майстром народної творчості Рівненщини (жанр «народна іграшка») І.Зайцевою (студія, 12.03).

– Інтерв'ю з рівненською майстринею народної творчості (жанр «лялька-мотанка») Н.Дребот (студія, 19.03).

– Інтерв'ю з заслуженим діячем мистецтв України, художнім керівником та диригентом симфонічного оркестру Рівненської обласної філармонії «BREVIS», заслуженим діячем мистецтв України Г.Фіськовим (студія, 14. 04).

– Інтерв'ю з рівненським шоу-меном, організатором регіональної Ліги КВН, заступником директора Рівненського коледжу економіки та дизайну НУВГП Р.Алексіюком (студія, 21.04).

– Інтерв'ю з художніми керівниками всеукраїнської хореографічної агенції «Едельвейс» Л.П.Супонькіною та Т.Лагнюком (студія, 28.04).

– Інтерв'ю з відомим фотомайстром, громадським діячем, організатором низки міжнародних фестивалів «Фотовернісаж на Покрову», видавцем О.Харватом (студія, 12.05).

– Інтерв'ю з народною артисткою України, професором кафедри хорового диригування Інституту мистецтв РДГУ Н.-М.П.Фариною (студія, 19.05).

– Інтерв'ю з Головою Рівненського обласного відділення Спілки дизайнерів України НСХУ О.К.Литвином (художня майстерня О.К.Литвина, 26.05).

– Інтерв'ю з провідним львівським художником, громадським діячем, кандидатом мистецтвознавства, головним ред. журналу

«Народознавчі зошити», професором, проректором із навчальної роботи Львівської національної академії мистецтв Р.М.Яцівим («Євро-Арт», 9.05).

– Інтерв'ю із співорганізатором міжнародних фестивалів джазового мистецтва «Art Jazz Cooperation» (Рівне-Луцьк), керуючим рівненським відділенням «Ексім-Банк» С.Гембергом (студія, 9.05).

– Інтерв'ю з начальником управління культури та туризму Рівненського міськвиконкому Т.Максименком (студія, 28.07).

– Інтерв'ю з членом Національної Спілки художників України (Рівненське обласне відділення), головою Громадської ради з питань культури і духовності при Рівненській облдержадміністрації, заслуженим художником України В.В.Гвоздинським (художня майстерня митця, 12.08).

– Інтерв'ю з викладачем Рівненської художньої школи, майстром народної творчості Л.П.Гринбоким (вироби з глини, теракоти) (студія, 19.08).

– Інтерв'ю з майстром народної творчості (художня вишивка), заступником директора Рівненської державної художньої школи В. Нестерук (студія, 9.09).

– Інтерв'ю з художником, колишнім Головою Рівненського обласного відділення Національної Спілки художників України Ф.М.Бобриком (студія, 16.09).

– Інтерв'ю з рівненським фотохудожником, керівником фотостудії «Час» А.Похилюком (студія, 23.09).

– Інтерв'ю з директором музею історії Національного університету водного господарства і природокористування, членом Національної Спілки журналістів України Є.О.Филипович (музей НУВГП, 30.09).

– Інтерв'ю з львівським художником, автором низки монографій про різні грані мистецтва, кандидатом мистецтвознавства, доцентом Львівського національного лісотехнічного університету Ю.В.Ямашем (галерея «Євро-Арт», 5.10).

– Інтерв'ю з рівненською журналісткою та фотомитцем В.Л.Захаровою (студія, 21.10).

– Інтерв'ю з київською естрадною співачкою, народною артисткою України Н. Бучинською (студія, 21.10).

– Інтерв'ю з фіналістом всеукраїнського теле-проекту «Х-фактор» В.Ульяничем (м. Київ) (студія, 2.11).

– Інтерв'ю зі співкерівником всеукраїнської хореографічної агенції «Едельвейс» В.Супонькіною-Лагнюк (студія, 4.11).

– Інтерв'ю з директором Рівненського Академічного дитячого театру ляльок, заслуженим працівником культури України В.І.Данилюком (25.11, Академічний ляльковий театр).

– Інтерв'ю з Головою ради директорів обласних центрів народної творчості України, заступником директора КЗ «Рівненський ОЦНТ», заслуженим працівником культури України Ф.Ф.Васечком (студія, 5.12).

– Інтерв'ю з рівненською художницею, учасницею низки закордонних мистецьких експонувань О.Лобчук (студія, 15.12).

– Інтерв'ю з регіональним майстром художньої фотографії (м. Рівне) В.Филимоновим (студія, 23.12).

2017 рік

– Інтерв'ю з художнім керівником народного хору «Верес» КЗ «МБК» Рівненської міської ради, заслуженим працівником культури України П.А.Невірковцем (зала засідань МБК, 3.02).

– Інтерв'ю з Головою обласної організації Національної Спілки краєзнавців України, членом редколегії довідкового видання «Реабілітовані історією» у 27 тт. (т. «Рівненська область»), кандидатом історичних наук, доцентом МЕГУ ім. С.Дем'янчука А.А.Живюком (студія, 10.02).

– Інтерв'ю з регіональними фотографами, співзасновниками фотоклубу «Grand» (м. Рівне) С. Щегловатих та А. Волохом (студія, 16.02).

– Інтерв'ю з львівським художником, сином Народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т.Шевченка В.Патика, співробітником Національного лісотехнічного університету О.Патиком (галерея «Євро-Арт», 21.02).

– Інтерв'ю з солісткою вокальної групи «Лісова пісня», співорганізатором культурно-мистецьких проектів «Весна з В.Івасюком» та вечора пам'яті М.Мозгового Т.Тишкун (студія, 6.03).

– Інтерв'ю з членом Королівської фотографічної Асоціації Великобританії, офіційним представником міжнародної Федерації фотомистецтва в Україні, керівником фотоклубу «Час» С.Бусленком (фотосалон митця, 14.03).

– Інтерв'ю з львівським художником М.Дзядиком (29.03, галерея «Євро-Арт»).

– Інтерв'ю з Головою обласного відділення Національної Спілки художників України, скульптором, заслуженим художником України П.М.Подольцем (майстерня скульптора, 3.04).

– Інтерв'ю з провідною українською естрадною співачкою О.Поляковою (Київ) (Академічний театр, 24.04).

– Інтерв'ю з Президентом Спілки спортивного танцю Рівненщини, членом громадських організацій спортивного танцю України, суддею вищої категорії зі спортивно-бальних танців, колишнім начальником управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому, заслуженим діячем мистецтв України Р.Грицанюком (студія, 18.05).

– Інтерв'ю з художником-акварелістом, що входить до 10 найкращих акварелістів світу (2017 р.), членом НСХ України О.Бобришевим (художня майстерня митця, 23.05).

– Інтерв'ю з легендою національної хореографії, Президентом авторських шкіл Г.Чапкіса, керівником Віденських балів в Україні, народним артистом України Г.М.Чапкісом (XX міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека», МДОЦ «Космос», с. Рибаківка, Миколаївщина 30.06) (у двох частинах).

– Інтерв'ю з джазовою співачкою, учасницею низки міжнародних джазових фестивалів в Україні Ю.Тимочко (студія, 22.09).

– Інтерв'ю з рівненським художником і регіональним краєзнавцем-дослідником, автором низки монографій про край та його постаті В.М.Войтовичем (студія, 6.10, у двох частинах).

– Інтерв'ю з громадською діячкою (Гамбург, Німеччина), дочкою відомого рівненського художника-емігранта, засновницею приватного «Арт-ательє Г.П.Косміаді», подарованого нею у 2017 році КЗ «РОКМ» РОР, Н.Г.Саннов-Косміаді («Арт-ательє Г.П.Косміаді», 25.10).

– Інтерв'ю з народним артистом України, членом творчої групи «Кролики», проф. КНУКіМ В.О.Мойсеєнком (3.11, студія) (у двох частинах).

– Інтерв'ю з провідною київською співачкою, фіналісткою теле-проектів «Народна зірка», «Голос країни», «Співай як зірка», солісткою найприбутковішої рок-опери «Моцарт» (за версією 2009 р.) І.Островською (концертна зала МБК, 9.12).

2018 рік

– Інтерв'ю з рівненським майстром художнього металу, автором Алеї металевих скульптур міста Р.Велігурським, організатором персональної виставки «Жива лінія» (графіка, метал) (художня майстерня митця, 8.02.2018).

– Інтерв'ю з директором Рівненської обласної філармонії М.П.Орешком (органна зала, 22.02).

– Інтерв'ю з режисером-постановником фільму «Кіборги», ведучим військово-патріотичного ток-шоу «Хоробрі серця» телеканалу «1+1» (Київ), заслуженим артистом АР Крим, директором ДП «Кримський Дім», актором вистави за сценарієм К.Степанкової «Свідоцтво про життя» (у головній ролі – легенда національної сцени, Народна артистка України А.Роговцева), Ахтемом Сеітаблаєвим (9.03, Академічний театр).

– Інтерв'ю з організатором перших естрадно-джазових колективів на Рівненщині, доцентом Інституту мистецтв РДГУ О.Д.Гайдабурою (студія. 4.04).

– Інтерв'ю з керівниками мистецького об'єднання «Сузір'я Едельвейс» В.Супонькіною-Лагнюк та О.Присяжненко з нагоди прем'єри вистави «Аліса в країні чудес» (13.04, студія).

– Інтерв'ю з народним артистом України, актором Київського Академічного театру на лівому березі Дніпра, В.В.Горянським, актором вистави «Чоловік моєї дружини» (24.04, МБК «Текстильник»).

– Інтерв'ю з лауреатом міжнародних конкурсів, солісткою симфонічного оркестру «Brevis» обласної філармонії, співзасновником івент-агенції «Карнавал» М.Толочик (21.09, студія).

– Інтерв'ю з київським композитором, інструменталістом-віртуозом (скрипка) С.Кондратівим (27.09, конференц-зала МБК «Текстильник»).

– Інтерв'.ю з київською естрадною співачкою, народною артисткою України К.Бужинською (конференц-зала МБК, 2.10).

– Інтерв'ю з керівником рівненської модельної агенції «Art models» О.Ігас (студія, 26.10).

2019 рік

– Інтерв'ю з «найскандальнішим» ді-джеєм, засновником глянцевих модних журналів «Style spot» (США) та ведучим рубрики «Шоубізнес» у журналі «MODUM» (Чикаго, США), радіоведучим Веллом Йохансоном (Швеція) (РЦ паб «Стадіо», 8.01).

– Спільне, з представником Миколаївського коледжу телебачення,

інтерв'ю, проведене з ді-джеєм Веллом Йохансоном (Швеція) під час XXII міжнародного фестивалю дитячої творчості «Золотий лелека» (МДОЦ «Космос», Миколаївської обл. (27.06).

– Інтерв'ю з відомою українською естрадною співачкою Златою Огневич (МБК «Текстильник», 2.11).

– Інтерв'ю з керівником Рівненської обласної філармонії М.Орешком із нагоди відкриття концертного сезону (студія, 22.11).

– Інтерв'ю з директором міського Будинку культури О.М.Стельмах (конференц-зала МБК, 9.12) *(Програма згорнута через передачу каналу іншій структурі та зміною напряму діяльності)*.

Кваліфікаційні дослідження I-II освітніх ступенів («Бакалавр-Магістр»), виконані під керівництвом професора Виткалова С.В.

2010-2011 навч. рік

– Губернюк Н.С. Духовне життя в Україні 60-80-х років XX століття крізь призму регіонального виміру: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2011. 93 с.

– Гунтік Ю.І. Сутність позашкільного виховання у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського: культурологічний аспект аналізу: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2011. 82 с.

– Козлова Т.М. Культурно-мистецька творчість дітей в сучасних умовах: на прикладі діяльності Рівненського Палацу дітей та молоді: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2011. 85 с.

2011-2012 навч. рік

– Поліщук О.В. Сучасна бібліотека як інформаційний центр: регіональний вимір: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 79 с.

– Музичко В.В. Музей як соціокультурний феномен регіону: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 87 с.

– Цокур В.В. Культурний розвиток Волині в історичній ретроспективі: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 95 с.

– Шабала О.Я. Національний театр Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX століття крізь призму регіональних культурних вимірів: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2012. 97 с.

2012-2013 навч. рік

– Кондратюк В.О. Сучасна українська культура в засобах масової інформації Рівненщини: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2013. 79 с.

– Панасюк Т.І. Дитяче дозвілля як важливий компонент соціально-культурної практики (на прикладі діяльності Луцького Палацу учнівської молоді): кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2013. 86 с.

– Полюхович А. Вишивка як жанр традиційної культури України (на прикладі Рівненського Полісся): кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2013. 101 с.

– Хлян Х.С. Календарна обрядовість українців як культурний феномен: регіональний досвід організації: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2013. 89 с.

2013-2014 навч. рік

– Филипчук А. Культурно-мистецький розвиток Рівненщини доби державної незалежності України (на прикладі Демидівського району області): кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2014. 93 с.

– Сковородникова Р. Культурно-дозвіллєва діяльність в умовах сьогодення: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2014. 64 с.

– Рябощук І. Культурний простір українських теренів XVI – XVIII століть як сфера становлення професійної діяльності (корпоративна культура в Україні): кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2014. 92 с.

2014-2015 навч. рік

– Мороз Х.Є. Мистецтво як феномен сучасної культури: характеристика регіональних напрямів: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 98 с.

– Павлуш К.О. Свято Купала: культурно-історична ретроспектива та сучасна регіональна практика: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 107 с.

– Пастушок Н.Б. Реклама як форма сучасного міфотворення: національний культурний контекст: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 103 с.

– Сокол О.О. Клубні заклади сучасної України: стан, проблеми, перспективи: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.0101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 97 с.

– Соколова К.І. Сучасні заклади організації дозвілля: регіональний досвід: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.010101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2015. 82 с.

2015-2016 навч. рік

– Волошина В.М. Анімація в туризмі: історико-культурологічний аспект і регіональний досвід: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2016. 95 с.

– Трохимчук М.Б. Національний театр у контексті нових духовних потреб: на прикладі Рівненщини: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Магістр» спец. 8.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2016. 93 с.

– Радько Т.А. Соціокультурні процеси в сучасній Україні як фактор змін у її духовному просторі: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.02.01.01 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2016. 74 с.

– Чуб Г.В. Молодіжне дозвілля в Україні крізь призму регіонального досвіду: кваліфікаційне дослідження на здобуття ОКР «Спеціаліст» спец. 7.020101 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2016. 87 с.

2016-2017 навч. рік

– Савків Т.О. Художня освіта як передумова культурного становлення молоді: на прикладі діяльності художніх закладів м. Бережани (Тернопільщина): кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2017. 99 с.

– Хвелось Ю.С. Фестивальне життя Волині в роки державної незалежності України: кваліфікаційне дослідження на здобуття І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2017. 83 с.

2017-2018 навч. рік

– Адамчук К.Д. Українське козацтво в культурній практиці держави: на прикладі діяльності Національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви»: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2017. 114 с.

– Перець О.В. Музейна мережа Рівненщини в контексті культурної діяльності регіону: на прикладі діяльності КЗ «Радивилівський районний історичний музей»: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2018. 142 с.

– Перець А.М. Форми організації молодіжного дозвілля в сучасних умовах (на прикладі діяльності установ культури Рівненського району): кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2018. 110 с.

– Сверлюк Ю.В. Система організації дитячого дозвілля на Рівненщині: кваліфікаційне

дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2018. 112 с.

– Кондратчук В. Рівненська «Просвіта» і питання еволюції культурних цінностей молоді (ХХ — поч.. ХХІ ст.): кваліфікаційне дослідження на здобуття І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2017. 107 с.

2018-2019 навч. рік

– Велінець Б.О. Сучасна фестивальна практика у Західному Поліссі: культурологічний вектор: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2019. 135 с.

– Чикалюк Г.О. Музичне життя Рівненщини кінця ХХ — початку ХХІ століття: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2019. 108 с.

– Бояр Н. Музейна справа Рівненщини: історія і сучасність: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2019. 109 с.

– Вальд Б.Е. Видавнича сфера як складова культури: експериментальний досвід Рівненщини: кваліфікаційне дослідження на здобуття І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2019. 79 с.

– Чайка І.Ю. Образотворче мистецтво новітнього періоду становлення країни: проблематика та перспективи в регіональному вимірі: кваліфікаційне дослідження на здобуття І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2019. 77 с.

– Кравчик Ю.Ю. Музеї як форма збереження і популяризації культурної спадщини: на прикладі музейної мережі Волинської області: кваліфікаційне дослідження на здобуття І освітнього ступеня «Бакалавр» спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2019. 75 с.

2019-2020 навч. рік

– Кравчук Я.А. Музей як соціокультурний феномен: на прикладі діяльності музеїв регіональної мережі кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2020. 117 с.

– Кравчик Ю.Ю. Музейні установи в системі культури, освіти і туризму (на прикладі Волинської області) кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ освітнього ступеня «Магістр» спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2020. 119 с.

– Прилуцька О.І. Культурна ситуація в регіоні в сучасних умовах: на прикладі діяльності Малолюбашанської об'єднаної територіальної громади (Рівненщина): кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2020. 75 с.

– Дмитрук Д.В. Форми підтримки регіональної практики в сучасних умовах (на прикладі Волинської обл.): кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2020. 73 с.

– Усик О.С. Традиційне вбрання українців в локально-регіональному вимірі (на прикладі Волині і Полісся) кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2020. 117 с.

2020-2021 навч. рік

– Прилуцька О.І. Креативні маршрути Рівненщини (на прикладі проекту Українського культурного фонду): кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 97 с.

– Карпович Ю.В. Висоцька ОТГ в структурі соціокультурної діяльності району: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 86 с.

– Литвин Д.О. Стилістика і сюжетика народного малярства Волині XVII-XVIII століть: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2021. 130 с.

– Бабич І.О. Реклама в практиці функціонування сучасної соціокультурної сфери:

кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 79 с.

– Василюк О.М. Використання піар-технологій в практиці роботи сільського клубу (на прикладі Сваринівського сільського клубу): кваліфікаційне дслідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 94 с.

– Костюкович І.Я. Соціокультурний потенціал художньої сфери Рівненщини: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 105 с.

– Прилуцька О.І. Креативні маршрути Рівненщини (на прикладі проекту Українського культурного фонду): кваліфікаційна робота на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне: РДГУ, 2021. 101 с.

2021-2022 навч. рік

– Гуляєва (Романенко) К.І. Культурний простір Дніпропетровщини другої половини ХХ століття: на прикладі діяльності установ культури: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2022. с.

– Удод К.С. «Зелений туризм» як соціокультурний феномен сучасності (на прикладі Березнівщини): кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. 98 с.

– Філяровська А.М. Фестивальний рух у регіоні у перше двадцятиліття ХХІ століття: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спец. 034 «Культурологія». Рівне : РДГУ, 2022. 89 с.

– Гумінський Я.В. Візуальний маркетинг роботи в закладах культури: кваліфікаційне дослідження ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. (відрахований за власним бажанням).

– Шумарова М.В. Музей у сучасній соціокультурній практиці: на прикладі музейної мережі України та Європи: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. 117 с.

– Глинянчук І.С. Історія музейної справи на Рівненщині: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2022. 82 с.

– Остапчук А.О. Соціокультурна діяльність Державного історико-культурного заповідника м. Дубно: досвід і перспективи розвитку: кваліфікаційне дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. 110 с.

2022-2023 навч. рік

– Ковенько Б. Розвиток вітчизняного музеєзнавства в українській діаспорі Польщі кінець ХХ – третина ХХІ століття: кваліфікаційне дослідження на здобуття І (бакалаврського) ступеня спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство». Рівне : РДГУ, 2023. с. (відрахована).

– Філяровська А.М. Питання збереження культурної спадщини в регіоні в сучасних умовах: досвід Волині: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2023. 111 с.

– Боровець І. Театральне життя України періоду державної незалежності: сучасний вимір: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2023. 112 с.

– Шворак А.П. Реформа місцевого самоврядування і питання збереження регіональних культурних ознак: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. 110 с.

– Шпаковська М.П. Сучасна соціокультурна ситуація на Дніпропетровщині та перспективи розвитку регіону: кваліфікаційне дослідження на здобуття ІІ (магістерського) ступеня спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2022. 119 с.

Організація художніх виставок та експонувань

2016 рік

1. Організатор виставки рівненського фотомитця В.Филимонова «Бажання творити прекрасне» (Західне Полісся) з нагоди проведення XII міжнар. наук.-практ. конф. «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи» (РДГУ, 10-17 листоп., 2016 р.).

2017 рік

2. Організатор виставки фото-робіт рівненської журналістки В.Захарової «Спостерігаючи за спостерігачем» (за результатами її поїздки Західною Європою), проведеної з нагоди Дня художньо-педагогічного факультету (РДГУ, 06-20.10.2017 р.).

2018 рік

3. Співорганізатор (разом із доц. Костюк Л.К. та Н.Г.Саннов-Косміаді [Гамбург, Німеччина] художньої виставки «Художник Георгій Косміаді: репатріант із Волині» в історико-етнографічному музеї м. Сарни; за сприяння Відділу культури і туризму Сарненської райдержадміністрації (18.05-18.06.2018 р.).

Розділ у колективних монографіях, автореферат дисертації, монографія, навчально-методичні праці кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри історії України РДГУ
Гуменюк Оксани Володимирівни

2009 рік

1. Гуменюк О.В. Радянізація Західної України і Північної Буковини у 1939-1941 рр. та її наслідки для місцевого населення: автореф... дис. канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». Рівне, 2009. 20 с.

2020 рік

2. Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect. Collective monograph. 3rd ed. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2020. 272 p. *HISTORIOGRAPHY OF SOVIET ECONOMIC CULTURE AND EVERYDAY* Oksana Gumeniuk https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-47

Публікації у науковому періодичному виданні, що індексується у Web of science та Scopus:

3. Gumeniuk O., Durnov Y., Shkuratenko O., Kumeda T., & Savytskyi R. Ukrainian Soviet Family : Formative stages. Amazonia Investiga, 2021. 10 (38). P. 188-196.

4. Соціальний портрет радянської сім'ї. *«Емінак». Наук. щоквартальник*. 2021. № 2 (34) (квітень-червень). Науково-дослідний центр «Лукомор'є». Миколаїв : Лабораторія

археології. МНУ ім. В. Сухомлинського, 2021. С. 229-237.

5. Gumeniuk O., Bohdan Stytsiuk, Sabluk, S., Shkuratenko, O., & Moshnyaga, L. Ideology and privacyof the soviet family. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues,* 2022. 25 (1). P. 1-7.

Фахові наукові видання

2009 рік

6. Гуменюк О.В. Масові репресії радянського режиму проти населення західноукраїнських земель (1939-1941 рр.) *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наук. зап. РДГУ: Зб. наук. пр.* Вип. 16. Рівне : РДГУ, 2009. С. 57 – 59.

2010 рік

7. Соціальна політика радянської влади на західноукраїнських землях у вересні 1939 – червні 1941 рр. Наук.-теорет. і громадсько-політ. альм. «Грані» Дніпропетровськ. нац. ун-т. Дніпропетровськ : № 4 (72) лип.-серп., 2010. С. 23 – 26.

2011 рік

8. Гуменюк О.В. Організація радянської системи охорони здоров'я на західноукраїнських землях (1939-1941 рр.): *Зб. наук. пр. Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* 2011. Вип. 21. С. 102-108.

9. Гуменюк О.В. Зміни у побуті західноукраїнського населення (вересень 1939-червень 1941 рр.) *Зб. наук. пр. Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту,* 2011. Вип. 22. С. 81-83.

10. Гуменюк О.В. Взаємини радянської влади і церкви на західноукраїнських землях у 1939-1941 рр. *Історико-політичні проблеми сучасного світу. Зб. наук. статей.* Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2011. Вип. 23-24. С. 135-139.

2014 рік

11. Гуменюк О.В. Еволюція законодавства про шлюб та сім'ю: українська складова. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту: Зб. наук. пр.* Рівне : РДГУ, 2014. Вип. 25. С. 55-57.

2016 рік

12. Розвиток шлюбно-сімейного законодавства СРСР:особливості українських варіацій : *Питання історії України : зб. наук. пр.* Т. 18. ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Чернівці, 2016. С. 92-96.

13. Шлюбна обрядовість в СРСР: особливості становлення. *Матеріали VI між нар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів, здобувачів «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії»:* м. Рівне, 7-8 груд., 2016 р. Рівне : РДГУ, 2016. С. 45-47.

2017 рік

14. Українська радянська сім'я: специфіка побутового простору. *Матеріали VII між нар. наук. конф. молодих науковців, аспірантів, здобувачів «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії»,* м. Рівне, 8-9 груд., 2017 р. Рівне : РДГУ, 2017. С. 75-78.

2019 рік

15. Радянська повсякденність з українською ознакою: історіографія питання. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту.* Вип. 30. Рівне: РДГУ, Ч. 2. 2019. Рівне : РДГУ, 2019. С. 178-183.

2020 рік

16. Українська радянська сім'я: етапи становлення Електрон. наук. фахове вид. «Історія науки і біографістика», 2020. № 4. http://inb.dnsgb.com.ua/2020-4/03.pdf.

2023 рік

17. Ідеологія та приватність сім'ї в УРСР. *Вісник науки та освіти. Серія «Історія та археологія» : журн.* 2023. № 7 (13). С. 920-934.

Тези доповідей у збірниках наукових конференціях; участь у конференціях та семінарах, публікації у не фахових виданнях

18. Гуменюк О.В. Сім'я та шлюб в УРСР: історико-правові парадигми. Матеріали ІІ між нар. наук.-практ. конф. «Актуальні питання гуманітарних та природничих наук» (м. Ужгород, Ужгород. нац. ун-т, 8-9 квіт., 2016 р.). Ужгород, 2016. С. 29-32.

19. Гуменюк О.В. Трансформація сімейних відносин у радянській Україні. Тези XI Буковинської міжнар. історико-краєзнавчої конф., присвяченої 100-річчю Української національної революції (ЧНУ ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці, 20-21 жовт., 2017 р.). Чернівці, 2017. С. 48-50.

20. Гуменюк О.В. Радянське весілля: обрядова специфіка. Матеріали між нар. наук.-практ. конф. «Теорія і практика сучасної науки» (м. Дніпро, 24-25 лют., 2017 р.). Дніпро, 2017 С.171-174.

21. Гуменюк О.В. Сім'я в СРСР: основні етапи та моделі існування. *Матеріали ІІ Між нар. наук.-практ. конф. «Сучасні тенденції розвитку науки»* м. Київ, 17-18 берез., 201 р. Київ, 2018. С. 18-20.

22. Гуменюк О.В. Особливості трансформації сімейно-шлюбних відносин в радянському суспільстві: парадигма не/прийняття нових порядків: *матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Сімейна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку»* (04 квіт., 2018 р., м. Київ). Київ, 2018. С. 37-41.

23. Гуменюк О.В., Гошта Г.М. Швеція як новий союзник козаків на кінцевому етапі національно-визвольної війни: *Зб. наук. пр. Молодий вчений*. 2019. № 4. С. 37-40.

24. Гуменюк О.В., Ткачук М.Б. Софійський некрополь як історико-культурний феномен. *Зб. наук. пр. Молодий вчений*. 2019. № 4. С. 41-44.

25. Гуменюк О.В., Холявська І.Я. Початкова і середня освіта на Буковині у XIX столітті: особливості функціонування. *Молодий вчений*. 2020. № 1. С. 147-151.

26. Гуменюк О.В. Держава і сім'я в СРСР: контроль і особисте. *Молодий вчений*. 2019. № 2. С. 389-392.

27. Радянська сімейна політика: українська версія. *Наук. вісник «Гілея»*. Вип. 157 (№ 6-9). Ч. 1. Історичні науки. Київ, 2020, С. 23-27.

28. Гуменюк О.В. Сімейна політика СРСР: український варіант. Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності: *матеріали ІІІ Між нар. наук.-практ. конф.* Львів : Львів. наук. форум, 2021. С. 18-21.

29. Сімейна політика в УРСР: ідеологія та повсякдення: *Матеріали ІІІ між нар. наук.-практ. конф. «Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан, перспективи»*. Київ, 2023. С. 26-28.

30. Рущак В. Гуменюк О. Теорія еліти та аргументація спадкової монархічної державності В.Липинського». *Матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наука, освіта, суспільство очима молодих»*. РДГУ. м. Рівне, 18 трав., 2023 р. Рівне : РДГУ, 2023.

31. Харчук В., Гуменюк О. Скіфські царські кургани: етапи виникнення. *Матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наука, освіта, суспільство очима молодих»*. РДГУ. м. Рівне, 18 трав., 2023 р.

Навчально-методичні праці

32. Навчально-методичні матеріали для підготовки до практичних занять із дисципліни: «Історія України Давнього та Середньовічного часу: литовсько-польська доба». Рівне : РДГУ, 2020. 30 с.

33. Навчально-методичні матеріали для підготовки до самостійної роботи занять із дисципліни: «Історія України Давнього та Середньовічного часу: литовсько-польська доба». Рівне : РДГУ, 2020. 42 с.

34. Навчально-методичні матеріали для підготовки до практичних занять із дисципліни: «Охорона культурної спадщини». Рівне : РДГУ, 2020. 32 с.

35. Навчально-методичні матеріали для підготовки до самостійної роботи занять із дисципліни: « Охорона культурної спадщини». Рівне : РДГУ, 2020. 30 с.

36. Навчально-методичні матеріали для підготовки до практичних занять з дисципліни: «Етнічна консолідація українського народу XIV-середини XVII ст.». Рівне : РДГУ, 2020. 37 с.

Керівництво дисертаційним дослідженням

37. Довгалець О.М. Діяльність політичних партій національних меншин у складі Української Центральної Ради» : автореф. дис.... канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». Рівне, 2019. 20 с.

Відгуки на автореферати дисертаційних досліджень

38. Нінічук А.В. Місця національної пам'яті в сучасних українсько-польських взаєминах (1991 – 2018 роки) : автореф. дис.... канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». Луцьк, 2019. 20 с.

CV

Radosław Muszkieta

(подано у форматі, прийнятому у Польщі; україномовний варіант організаційно-методичної діяльності подано в I розділі цієї книги)

Dane personalne

Data urodzenia: 03.09.1964 r.

Miejsce urodzenia: Wschowa

Status rodzinny: żonaty żona: Katarzyna Muszkieta dzieci: Adam (ur. 21.03.1986 r.), Jacek Karol (ur. 04.06.1994 r.), Karol Jan (ur. 22.03.2003 r.), Mikołaj (ur. 26.09.2004 r.), Adrian (ur. 01.03.2009 r.), Alan (ur. 01.03.2009 r.), Aleksander (ur. 01.03.2009 r.).

Dane kontaktowe

Adres domowy: 60-465 Poznań, ul. Józefa Rivolego 9, Polska

Tel. +48 606 788 761, +48 664 864 679

e-mail: radek.muszkieta@gamil.com
muszkieta@umk.pl.

Edukacja

1971-1979 – Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Bohaterów Westerplatte, Wschowa

1973-1977 – Państwowa Szkoła Muzyczna 1 stopnia, Wschowa (instrumenty perkusyjne, saksofon)

1979-1983 – Liceum Ogólnokształcące im. T Zana, Wschowa (klasa biologiczno-chemiczna)

1983-1987 – Akademia Wychowania Fizycznego im. E.Piaseckiego, Poznań Wydział Wychowania Fizycznego

– **magister wychowania fizycznego**
– **trener II klasy, specjalność - lekkoatletyka**

Stopnie i tytuły naukowe

1998 – Akademia Wychowania Fizycznego im. E.Piaseckiego, Poznań

Wydział Wychowania Fizycznego, – nadanie stopnia – **doktor nauk o kulturze fizycznej**

specjalność: metodyka i dydaktyka wychowania fizycznego, teoria wychowania fizycznego

2005 – Akademia Wychowania Fizycznego im. E.Piaseckiego, Poznań

– studia podyplomowe «Menedżer Sportu» (organizacja i zarządzanie sportem)

– uzyskanie tytułu – menedżer sportu

2007 – Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. V.Hnatiuka, Tarnopol, Ukraina

– nadanie stopnia – **doktor habilitowany nauk pedagogicznych** specjalność: teoria i praktyka edukacji zawodowej, pedeutologia

2008 – Uniwersytet Masaryka, Brno, Czeska Republika

Wydział Studiów o Sporcie

– nadanie stopnia – doktor habilitowany w dziedzinie kinantropologii (nauki o kulturze fizycznej)

2021 – Minister Edukacji i Nauki Ukrainy

– nadanie tytułu – profesor

Profesor Katedry Teorii i Praktyki Kultury Fizycznej i Sportu

Zatrudnienie

08.04.1987-31.08.1989 – Szkoła Podstawowa Nr 1, Opalenica nauczyciel wychowania fizycznego

01.09.1989-31.08.1992 – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Wschowa nauczyciel wychowania fizycznego

1989-1994 – Prywatna Agencji Ochrony Osób i Mienia TOP-SECRET, Wschowa założyciel i właściciel firmy

01.09.1992-31.10.1994 – Zespół Szkół Zawodowych, Wschowa nauczyciel wychowania fizycznego

01.11.1995-30.09.1997 – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego, Leszno nauczyciel-konsultant ds. promocji zdrowia, kultury fizycznej, nowatorstwa pedagogicznego i informacji pedagogicznej

01.11.1994-31.10.2005 – Akademia Wychowania Fizycznego, Poznań Wydział Wychowania Fizycznego Katedra Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego Zakład Metodyki Wychowania Fizycznego – asystent od 01.03.1999 – adiunkt prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, zabawy i gry ruchowe, zarządzanie i organizacja sportu, organizacja imprez sportowych, seminarium magisterskie. 01.09.2002-31.08.2005 – prodziekan ds. studiów Wydziału Wychowania Fizycznego

01.10.1997-31.08.2001 – Kolegium Nauczycielskie, Leszno wykładowca prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, seminarium dyplomowe.

14.02.2000-30.09.2006 – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Leszno Instytut Wychowania Fizycznego wykładowca prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, zabawy i gry ruchowe, seminarium dyplomowe. 01.10.2004-30.09.2005, Instytut Nauk Edukacyjnych wykładowca – wychowanie fizyczne

08.04.2002-30.06.2003 - Starostwo Powiatowe w Poznaniu Wydział Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki dyrektor Wydziału

01.10.2004-31.08.2007 – Wielkopolska Wyższa Szkoła Turystyki i Zarządzania, Poznań wykładowca prowadzone przedmioty: teoria i metodyka rekreacji, seminarium dyplomowe. *Umowa o dzieło.*

01.12.2004 -30.11.2006 – Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony, Poznań dyrektor szkoły

01.12.2004-30.11.2006 – Placówka Doskonalenia Nauczycieli, Głogów wicedyrektor placówki

2004-2012 – Ośrodek Rekreacji, Sportu i Edukacji „Muszkieta", Poznań założyciel i menedżer Ośrodka

02.11.2005-30.09.2007 – Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji, Poznań Wydział Zdrowia Publicznego profesor, dziekan Wydziału Zdrowia Publicznego prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, teoria wychowania fizycznego, zabawy i gry ruchowe, organizacja imprez sportowych, psychologia w sporcie, prawo sportowe i oświatowe.

01.10.2006-30.09.2010 – Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, Włocławek Wydział Pedagogiki i Nauk o Zdrowiu adiunkt prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, teoria i metodyka gimnastyki, teoria turystyki i rekreacji, teoria sportu, historia kultury fizycznej, psychologia

w sporcie, edukacja zdrowotna, seminarium dyplomowe. od 01.04.2008 – profesor nadzwyczajny

01.09.2007-31.03.2011 – Wielkopolska Wyższa Szkoła Turystyki i Zarządzania, Poznań adiunkt prowadzone przedmioty: podstawy rekreacji, pedagogika czasu wolnego, seminarium dyplomowe. od 01.04.2008 – profesor nadzwyczajny 01.10.2009-31.03.2011 – p.o. prorektora ds. rozwoju

01.10.2007-31.08.2008 – Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz Wydział Turystyki i Geografii Instytut Turystyki, Hotelarstwa i Gastronomii Zakład Organizacji Sportu i Rekreacji wykładowca prowadzone przedmioty: psychologia w turystyce i rekreacji, zarządzanie w sporcie, prawo w sporcie i rekreacji, teoria sportu, seminarium dyplomowe i magisterskie, konwersatorium. *Umowa o dzieło*, umowa zlecenie.

01.09.2008-31.08.2010 – Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz Wydział Turystyki i Geografii Instytut Turystyki, Hotelarstwa i Gastronomii Zakład Organizacji Sportu profesor nadzwyczajny, dyrektor Instytutu Turystyki, Hotelarstwa i Gastronomii prowadzone przedmioty: psychologia w turystyce i rekreacji, zarządzanie w sporcie, prawo w sporcie i rekreacji, teoria sportu, marketing w sporcie i rekreacji, organizacja sportu i rekreacji w Unii Europejskiej, funkcjonowanie związków i organizacji sportowych, proseminarium, seminarium dyplomowe i magisterskie, konwersatorium.

01.10.2010-30.09.2011 – Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa Wydział Zamiejscowy w Poznaniu profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: hotelarstwo

01.10.2011-30.09.2015 – Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości, Wałbrzych Wydział Nauk Społecznych i Zdrowia profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: pedagogika, opieka nad osobami starszymi, edukacja zdrowotna Umowa o dzieło

01.03.2009-30.09.2016 – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz Wydział Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki Instytut Kultury Fizycznej profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Sportów Zespołowych dyrektor Instytutu Kultury Fizycznej (2013-2015) prowadzone przedmioty: metodyka wychowania fizycznego, pedagogika, pedagogika kultury fizycznej, pedagogika czasu wolnego, zaawansowana metodyka wychowania fizycznego, zarządzanie w sporcie i rekreacji, organizacja i prawo w sporcie, psychologia sportu, konwersatorium, seminarium magisterskie.

01.10.2011-30.09.2012 – Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa Instytut Nauk Społecznych profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: gospodarowanie czasem wolnym, zarządzanie jakością, pedagogika czasu wolnego, zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie turystycznym, edukacja zdrowotna w turystyce i rekreacji

16.07.2012-30.09.2013 – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im.Witelona, Legnica Wydział Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: pedagogika czasu wolnego, wykłady monograficzne, seminarium dyplomowe,

01.10.2013-31.08.2014 – Wyższa Szkoła Edukacja w Sporcie, Warszawa profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: teoria wychowania fizycznego, pedagogika, pedagogika kultury fizycznej, seminarium dyplomowe i magisterskie od 01.10.2014 – *umowa o dzieło*

01.12.2014-31.03.2017 - Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Poznań Wydział Nauk Społecznych, Giżycko (2014-2015) Wydział Nauk Społecznych, Poznań (2015-2017) profesor nadzwyczajny prowadzone przedmioty: podstawy zdrowia publicznego, edukacja zdrowotna, pedagogika czasu wolnego, biomedyczne podstawy wychowania i rozwoju, seminarium dyplomowe

od 01.12.2014 – Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz profesor *(kontrakt)* pełnomocnik Kolegium WSG ds. współpracy międzynarodowej

01.10.2016-31.12.2020 – Fundacja «Akademia Sportu i Nauki», Bydgoszcz prezes zarządu

01.01.2016-30.06.2021 – Fundacja «Europejski Instytut «Sportu i Edukacji», Poznań prezes zarządu

od 01.03.2016 – Państwowy Uniwersytet Humanistyczny, Równe (Ukraina) profesor zło-

nek Rady Naukowej Katedra Teorii i Praktyki Kultury Fizycznej i Sportu

od 01.10.2016 – Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Katedra Kultury Fizycznej – kierownik profesor UMK prowadzone przedmioty: podstawy rekreacji, metodyka rekreacji ruchowej, olimpizm i sport olimpijski, zabawy i gry ruchowe, metodologia badań naukowych w turystyce, rekreacji i sporcie, seminarium magisterskie

01.10.2016-30.09.2022 – Wyższa Szkoła Uni-Terra, Poznań profesor od 01.10.2017 – dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Nauk o Zdrowiu prowadzone przedmioty: etyka, etyka zawodowa, dydaktyka, pedagogika zdrowia

02.11.2022-31.12.2022 - Powiślańska Szkoła Wyższa, Kwidzyn, Gdańsk, Kościerzyna, Toruń prorektor ds. kształcenia

Pełnione funkcje menedżerskie

– prodziekan ds. studiów Wydziału Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (2002-2005);

– członek zarządu Fundacji na Rzecz Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (2002-2005);

– kierownik studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych w Centrum Doskonalenia Kadr i Szkolenia Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (2000-2005);

– dyrektor Wydziału Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki Starostwa Powiatowego w Poznaniu (2002-2003);

– ekspert Ministerstwa Edukacji Narodowej ds. awansu zawodowego nauczycieli (od 2000);

– rzeczoznawca Ministerstwa Edukacji Narodowej ds. środków dydaktycznych i programów nauczania z wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej (od 2003);

– dyrektor Policealnej Szkoły Detektywów i Pracowników Ochrony w Poznaniu (2004-2006);

– wicedyrektor Placówki Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu (2004-2006);

– sekretarz zarządu Szkolnego Związku Sportowego Powiatu Poznańskiego (2002-2006);

– członek zarządu Stowarzyszenia «Olimpiady Specjalne – Polska – Wielkopolskie» w Poznaniu (od 2000);

– założyciel i menedżer Ośrodka Rekreacji, Sportu i Edukacji «Muszkieta» w Poznaniu (2004-2012);

– dziekan Wydziału Zdrowia Publicznego Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji w Poznaniu (2005-2007);

– dyrektor Instytutu Turystyki, Hotelarstwa i Gastronomii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (2008-2010);

– kierownik Zakładu Rekreacji i Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (2009-2010);

– prorektor (p.o.) ds. rozwoju Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Turystyki i Zarządzania w Poznaniu (2009-2011);

– kierownik Zakładu Sportów Zespołowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (2009-2016);

– dyrektor Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (2013-2015);

– członek Rady Naukowej Fundacji Rozwoju Nauki z siedzibą w Krakowie (2012-2014);

– kierownik Katedry Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk Społecznych w Giżycku, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu (2014-2015);

– pełnomocnik rektora ds. edukacji permanentnej Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu (2015-2016);

– pełnomocnik Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy ds. współpracy międzynarodowej (2014-2016);

– prezes Zarządu Fundacji «Akademia Sportu i Nauki» w Bydgoszczy (2015-2020);

– wiceprezes Zarządu Towarzystwa Sieci Naukowej Prawa Sportowego (od 2015);

– prezes Zarządu Fundacji «Europejski Instytut Sportu i Edukacji» w Poznaniu (2016-2021);

– wiceprzewodniczący Rady Uniwersyteckiego Centrum Sportu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (2016-2020);

– dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Nauk o Zdrowiu Wyższej Szkoły Uni-Terra w Poznaniu (od 01.10.2017);

– pełnomocnik Rektora i Kanclerza Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (2018-2020);

– kierownik Katedry Kultury Fizycznej (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej) Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (od 01.10.2019);

– prorektor ds. kształcenia Powiślańskiej Szkoły Wyższej, Kwidzyn, Gdańsk, Kościerzyna, Toruń (02.11.2022-31.12.2022).

Pełnione funkcje doradcze

– członek Zespołu Doradców ds. Wychowania Fizycznego i Sportu Szkolnego Ministra Edukacji Narodowej i Sportu [przewodniczący: prof. dr hab. Tomasz Frołowicz – AWFiS w Gdańsku] (2002-2005).

– przewodniczący Zespołu Doradców ds. Wychowania Fizycznego Ministra Edukacji Narodowej (2015).

– członek Zespołu Doradców i Metodyków Wychowania Fizycznego przy Wielkopolskim Kuratorium Oświaty w Poznaniu (2002-2005).

– członek Zespołu Doradców i Metodyków Wychowania Fizycznego przy Kujawsko-Pomorskim Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy i Kujawsko-Pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli (2009-2014).

Przynależność do towarzystw naukowych

1] Członek Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (od 1994).

2] Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Motoryki Sportowej IASK (od 1997).

3] Członek Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (od 2002).

4] Członek Polskiej Korporacji Menedżerów Sportu (od 2003).

5] Członek Polskiego Towarzystwa Antropologicznego (od 2015).

6] Wiceprezes Towarzystwa Sieci Naukowej Prawa Sportowego (od 2015).

Opiekun naukowy – prace doktorskie

1] **mgr Jolanta Kilanowska** (Norwegia). Otwarty przewód doktorski (AWFiS w Gdańsku, Wydział Turystyki i Rekreacji) – 08.09.2017 r. Temat rozprawy: «Stan i uwarunkowania aktywności fizycznej i sprawności fizycznej dzieci polskich i norweskich». Obrona pracy doktorskiej – 11.06.2019 r., Wydział Turystyki i Rekreacji AWFiS w Gdańsku. Recenzenci: prof. dr hab. Marek Napierała (UKW w Bydgoszczy), prof. dr hab. Piotr Oleśniewicz (AWF we Wrocławiu).

2] **mgr Agnieszka Kostyra** (AWFiS w Gdańsku, studia doktoranckie). Otwarty przewód doktorski (AWFiS w Gdańsku, Wydział Wychowania Fizycznego) – 11.04.2018 r. Temat rozprawy: «Zróżnicowanie predyspozycji psychospołecznych u zawodników uprawiających pływanie i piłkę nożną». Obrona pracy doktorskiej – 09.12.2020 r., AWFiS w Gdańsku. Recenzenci: prof. dr hab. Paweł Izdebski (UKW w Bydgoszczy), prof. dr hab. Marek Sokołowski (AWF w Poznaniu).

3] **mgr Adam Ziemiński** (Collegium Medicum w Bydgoszczy UMK w Toruniu). Temat roboczy: «Wpływ 10-dniowego treningu metodą interwałową ekstensywną w okresie przygotowania przedstartowego na poziom indukowanej supramaksymalnym wysiłkiem fizycznym odpowiedzi zapalnej u młodych mężczyzn trenujących koszykówkę».

Opiekun naukowy – promotor prac licencjackich, magisterskich i dyplomowych

– promotor ponad **1600 prac magisterskich, licencjackich i dyplomowych**

Recenzje prac doktorskich i habilitacyjnych

1] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Realizacja programów wychowania przedszkolnego a aktywność fizyczna i umiejętności ruchowe dzieci na przykładzie przedszkoli gdańskich» – mgr Magdalena Rokicka-Hebel (AWFiS w Gdańsku). Obrona pracy doktorskiej – 05.05.2011 r., Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej Akademii Wychowania Fizycznego J.Piłsudskiego w Warszawie. Promotor – prof. dr hab. Tomasz Frołowicz.

2] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Doświadczenie sportowe nauczyciela a realizacja przedmiotu wychowanie fizyczne» – mgr Krzysztof Kultys (Bydgoszcz). Obrona pracy doktorskiej – 13.11.2012 r., Wydział Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego J.Piłsudskiego w Warszawie. Promotor – prof. dr hab. Tomasz Frołowicz.

3] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Wpływ rocznego pobytu w zakładzie karnym na wydolność fizyczną osadzonych» – mgr Jadwiga Sarwińska (CM UMK w Toruniu). Obrona pracy doktorskiej – 05.09.2013 r., Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Promotor – prof. dr hab. Jacek Klawe.

4] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Zróżnicowany trening zdrowotny a poziom wytrzymałości kobiet w wieku 60-78 lat» – mgr Jakub Kortas (AWFiS Gdańsk). Obrona pracy doktorskiej – 25.03.2015 r., Wydział Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Promotor – prof. dr hab. Krzysztof Prusik.

5] Recenzja pracy habilitacyjnej pt. «Hierarchia celów wychowania fizycznego w opiniach nauczycieli i uczniów południowo-zachodniej Polski» – dr Cezary Kuśnierz (Politechnika Opolska). Obrona pracy habilitacyjnej – 30.04.2015 r., Filozoficka Fakulta, Univerzita Mateja Bela w Banskej Bistrici (Slovakia).

6] Recenzja rozprawy habilitacyjnej pt. «Теоретико-методические основы физической реабилитации детей с врожденной косолапостью» – dr Natalia Nesterczuk (Narodowy Uniwersytet Gospodarki Wodnej i Wykorzystania Zasobów Naturalnych w Równym, Ukraina). Obrona pracy habilitacyjnej - 03.07.2015 r., Narodowy Uniwersytet Kultury Fizycznej we Lwowie (Ukraina).

7] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Kompetencje zawodowe nauczycielek edukacji wczesnoszkolnej powiatu kaliskiego a realizacja podstawy programowej wychowania fizycznego» – mgr Anita Jesiołowska-Rygas (AWFiS Gdańsk). Obrona pracy doktorskiej – 11.10.2017 r., Wydział Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Promotor – prof. dr hab. Tomasz Frołowicz.

8] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Zmiany zachowań zdrowotnych studentów w procesie kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja» – mgr Jacek Żakowiecki (Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu). Obrona pracy doktorskiej – wrzesień 2018 r., Wydział Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Promotor – prof. dr hab. Katarzyna Prusik.

9] Recenzja pracy doktorskiej pt. «Szkolne i środowiskowe uwarunkowania edukacji fizycznej (na przykładzie województwa świętokrzyskiego)» – mgr Marcin Gawron. Obrona pracy doktorskiej – 14.07.2021 r., Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Promotor – prof. dr hab. Eligiusz Madejski.

Recenzje rozpraw habilitacyjnych

1] Recenzja monografii habilitacyjnej dra Mirosława Mrozkowiaka (ZWKF AWF w Gorzowie Wlkp., Uniwersytet Zielonogórski) pt. «Uwarunkowania wybranych parametrów postawy ciała dzieci i młodzieży oraz ich zmienność w świetle mory projekcyjnej» (2010).

2] Recenzja monografii habilitacyjnej dra Sergieja Dołomatowa (Uniwersytet Medyczny w Odessie, Ukraina) pt. «Роль ренин-ангиотензиновой системы и цикла оксида азота в патогенезе гипертиреоидной почки». Институт Медико Биологических Проблем в Москве, Instytut Problemów Medyczno-Biologicznych w Moskwie, Federacja Rosyjska (2010).

3] Recenzja monografii habilitacyjnej dra Piotra Oleśniewicza (Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu) pt. «School tourism as a form of participation in physical education. Selected issues». Wydział Nauk o Sporcie, Uniwersytet Masaryka w Brnie, Czeska Republika (2012).

Redaktor naczelny czasopism naukowych

1] «Pedagogy and Psychology of Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (platforma APCz UMK) – redaktor naczelny.

2] «Quality in Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (platforma APCz UMK) – zastępca redaktora naczelnego.

3] «Journal of Education, Health and Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (platforma APCz UMK) – zastępca redaktora naczelnego.

Recenzent periodyków naukowych

1] «Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Gymnica». Uniwersytet Palackiego, Ołomuniec, Czeska Republika.

2] «Medical and Biological Sciences». Collegium Medicum w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

3] «Journal of Physical Education and Health. Social Prespective». Politechnika Opolska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu, University of Balearic Islands (Spain).

4] «Wychowanie na co dzień». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

5] «Pedagogy and Psychology of Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

6] «Quality in Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

7] «Journal of Education, Health and Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

8] «Aktywność ruchowa ludzi w różnym wieku». Uniwersytet Szczeciński.

9] «Roczniki Naukowy Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku». Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

10] «Roczniki Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu». Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

11] «Journal of Health Promotion and Recreation». Uniwersytet Rzeszowski.

12] «Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy». Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy.

13] «Baltic Journal of Health and Physical Activity». Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku.

14] «Physical Education of Students». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

15] «Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

16] «Здоровье, Спорт, Реабилитация». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

17] «Ukraińska kultura». Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równym (Ukraina).

18] «Rehabilitation and Recreation». Narodowy Uniwersytet Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi w Równym (Ukraina).

Członek rad naukowych (editorial board, scientific council) czasopism

1] «Pedagogy and Psychology of Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

2] «Quality in Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

3] «Journal of Education, Health and Sport». Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

4] «Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy». Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy.

5] «Physical Education of Students». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

6] «Pedagogics, Psychology, Medical-Biological Problems of Physical Training and Sports». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

7] «Здоровье, Спорт, Реабилитация». Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Charkowie (Ukraina).

8] «Ukraińska kultura». Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równym (Ukraina).

9] «Rehabilitation and Recreation». Narodowy Uniwersytet Gospodarki Wodnej i Zarządzania Zasobami Naturalnymi w Równym (Ukraina).

Udział w projektach badawczych

lp	Temat (problem) badawczy	Rodzaj realizacji tematu	Kierownik tematu	Pełniona funkcja	Okres realizacji
1	Optymalne wartości morfologiczne i czynniki społeczne w świetle kryterium sprawności fizycznej we współczesnej polskiej populacji	KBN - BS	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1994-2000
2	Sprawność fizyczna w aspekcie zdrowotnym dzieci wiejskich i miejskich oraz wpływ różnorodnych czynników na jej rozwój	KBN- BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1994
3	Sprawność fizyczna i inne mierniki oceny biologicznego stanu oraz zachowania zdrowotne u dzieci miejskich i wiejskich regionu leszczyńskiego	KBN- BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1995
4	Sprawność fizyczna i inne mierniki oceny stanu biologicznego oraz zachowania zdrowotne dziewcząt i chłopców województwa leszczyńskiego	KBN- BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1996
5	Sprawność fizyczna i inne mierniki oceny stanu biologicznego oraz zachowania zdrowotne u dziewcząt i chłopców województwa leszczyńskiego	KBN- BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1997
6	Rola nauczyciela wychowania fizycznego w nowej koncepcji kształcenia ogólnego jako determinanta właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży	KBN- BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	1998
7	Nauczyciel wychowania fizycznego jako determinanta efektywnego procesu nauczania i uczenia się w świetle reformy systemu edukacji w Polsce	KBN-BW	prof.dr hab. Tadeusz Koszczyc	wykonawca	1999-2000
8	Uwarunkowania czynności kontrolno-oceniających nauczycieli wychowania fizycznego	KBN-BW	prof.dr hab. Tadeusz Koszczyc	wykonawca	2001-2002
9	Uwarunkowania czynności kontrolno-oceniających nauczycieli wychowania fizycznego	KBN-BW	prof.dr hab. Wiesław Osiński	wykonawca	2002-2003
10	Ocena wdrożonych założeń reformy systemu edukacji w Polsce w zakresie wychowania fizycznego	KBN-BW	dr R.Muszkieta	kierownik	2002
11	Dodatnie i ujemne aspekty wdrożenia systemu awansu zawodowego nauczycieli	Badania autorskie	dr R.Muszkieta	kierownik	2005-2006

lp	Temat (problem) badawczy	Rodzaj realizacji tematu	Kierownik tematu	Pełniona funkcja	Okres realizacji
12	Aktywność ruchowa studentów wychowania fizycznego, motywy podjęcia studiów na kierunku wychowanie fizyczne, postawy zawodowe wobec przyszłej pracy w kulturze fizycznej	Badania autorskie	prof.dr hab. Henryk Grabowski, dr Eligiusz Madejski	wykonawca	2006
13	Uwarunkowania aktywności fizycznej, zdrowia i sprawności fizycznej studentów uczelni publicznych i niepublicznych w Bydgoszczy i Poznaniu (badania do pracy doktorskiej mgra Rafała Nuckowskiego i mgra Sławomira Juryty)	Badania autorskie	Prof. dr hab. R. Muszkieta	kierownik	2009-2013
14	Związki zachodzące między stanem zdrowia i sprawności fizycznej a uzyskiwanymi wynikami przez pływaków w zawodach Master (badania do pracy doktorskiej mgr P. Nuckowskiej)	Badania autorskie	Prof. dr hab. R. Muszkieta	kierownik	2009-2013
15	Stan zdrowia i sprawności fizycznej oraz wybrane czynniki zachowań zdrowotnych u żołnierzy zawodowych służących w COSWL w Poznaniu (badania do pracy doktorskiej mgra Łukasza Kruszwickiego)	Badania autorskie	Prof. dr hab. R. Muszkieta	kierownik	2009-2013
16	Stan i uwarunkowania aktywności rekreacyjnej i turystycznej mieszkańców Bydgoszczy z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i warunków do uprawiania rekreacji (badania do pracy doktorskiej mgra Norberta Łysiaka)	Badania autorskie	Prof. dr hab. R. Muszkieta	kierownik	2009-2013
17	Kompetencje psychospołeczne, pedagogiczne i pragmatyczne nauczycieli i studentów wychowania fizycznego w Polsce, Czechach, Słowacji i Ukrainie (międzynarodowy projekt badawczy)	Badania autorskie	Prof. dr hab. R. Muszkieta	kierownik	2012-2015
18	Wypalenie zawodowe nauczycieli w Polsce, Czechach, Słowacji, Ukrainie i Norwegii – uwarunkowania społeczne i zdrowotne	Badania autorskie	Prof. dr hab. R.Muszkieta	kierownik	2017-2022
19	Uwarunkowania aktywności fizycznej i stylu życia polskich studentów	Badania autorskie	Prof. dr hab. Eligiusz Madejski	wykonawca	2017-2019

Internetowe wykazy dorobku naukowego

1] Scholar Google
http://scholar.google.pl/citations?hl=pl&user=Rj_EoZoAAAAJ

2] Scopus
http://www.scopus.com/authid/detail.url?authorId=41361652900

Author ID: 41361652900
http://orcid.org/0000-0001-6057-1583

3] Research Gate
https://www.researchgate.net/profile/Radoslaw_Muszkieta 3

4] Polska Bibliografia Naukowa – PBN ID: 949811
https://pbn.nauka.gov.pl/persons/949811/

5] Baza dorobku naukowego pracowników Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
http://212.122.203.4/scripts/splendor/expert4e.exe

https://omega.umk.pl/info/author/UMK1fe2c82cb2cc6e16c60d042920c25087b655af63ef7f8c7d64771dae5e1940a7/Profil%2Bosoby%2B%25E2%2580%2593%2BRados%25C5%2582aw%2BMuszkieta%2B%25E2%2580%2593%2BUniwersytet%2BMiko%25C5%2582aja%2BKopernika%2Bw%2BToruniu?r=publication&tab=publications&conversationPropagation=begin&sort=&lang=pl&pn=1

6] Baza dorobku naukowego pracownik w Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
http://bibliografia.ukw.edu.pl/cgi-bin/expertus.exe

7] Repozytorium Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
http://repozytorium.ukw.edu.pl/handle/item/8/browse?value=Muszkieta%2C+Rados%C5%82aw&type=author

8] Bibliografia publikacji pracownik w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu
http://klio.awf.poznan.pl/cgi-bin/expertus.cgi

9] Bibliografia publikacji pracownik w Akademii Wychowania Fizycznego we Wroc awiu
http://aleph.awf.wroc.pl/cgi-bin/expertus3e.cgi

Indeksy cytowań

Platforma	Liczba cytowań	H - index
Scholar Google	1199	33
Scopus	178	9
Web of Science	65	5
Research Gate	505	11

Dodatkowe uprawnienia

1. Magister wychowania fizycznego (nauczyciel wychowania fizycznego).
2. Trener II klasy, specjalność – lekkoatletyka.
3. Dyplomowany menedżer sportu.
4. Instruktor dyscypliny sportu – piłka ręczna.
5. Instruktor dyscypliny sportu – pływanie.
6. Instruktor rekreacji ruchowej – surwiwal.
7. Instruktor dyscypliny sportu – narciarstwo zjazdowe.
8. Instruktor rekreacji ruchowej – fitness – ćwiczenia siłowe.
9. Instruktor tańca towarzyskiego.
10. Sternik motorowodny.
11. Ratownik wodny WOPR.
12. Licencjonowany skoczek spadochronowy.
13. Kierownik placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.
14. Kierownik wycieczek i obozów wędrownych.
15. Koncesjonowane usługi (koncesja MSW K-1513/90): detektywistyczne, ochrony osób i mienia, obrotu bronią i amunicją.
16. Ekspert Ministerstwa Edukacji Narodowej ds. awansu zawodowego nauczycieli (Numer w rejestrze: MEN / 967 / Eks).

17. Rzeczoznawca Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu ds. programów nauczania wychowania fizycznego i edukacji prozdrowotnej.

18. Rzeczoznawca Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu ds. środków dydaktycznych w zakresie wychowania fizycznego i edukacji prozdrowotnej.

Розділи у колективних монографіях, автореферати дисертацій, дисертації, монографії, навчально-методичні праці доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту РДГУ
Пелех Оксани Богданівни

1. Пелех О.Б. Міжнародна трудова міграція (порівняльний аналіз Чеської республіки та України) : автореф. дис..... канд. екон. наук : спец. 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». Київ : ICEMB, 2007. 20 с.

2. Пелех О.Б. Структурний аналіз національної економіки і структурна політика України: автореф. дис.... д-ра екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка і управління національним господарством». Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. 36 с.

2006 рік

3. Пелех О.Б., Юськів Б.М. Міжнародна трудова міграція в Чеській Республіці: Монографія. Рівне : Перспектива, 2006. 200 с. (авторських 3,34 д. а.; особистий внесок: розкрито історичні витоки, проаналізовано міграційні теорії як основи вивчення і практику досліджень міжнародної трудової міграції, дано характеристику міжнародної трудової міграції в Чеській Республіці напередодні вступу до ЄС і розкрито особливості регулювання міграційних процесів в Чеській Республіці).

2017 рік

4. Pelekh O. Współpraca ekonomiczno-handlowa Ukrainy z krajami europejskimi jako czynnik rozwoju ekonomicznego. Na pograniczach. Dylematy społeczno-ekonomiczne pogranicza / Red. P. Frączek, J.-K. Karolczuk. Sanok : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2017. S.131-144.

2018 рік

5. Pelekh O. Dwustronna współpraca gospodarcza Ukrainy a Polski w latach 2011-2016. Na pograniczach. Dylematy społeczno-ekonomiczne pogranicza / Red. P. Frączek, J.-K. Karolczuk. Sanok : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2018. S. 147-163.

6. Пелех О.Б. Структурні зрушення ВВП України в умовах зростання трудової міграції населення: національний та регіональний аспекти: наук. вид. / Наук. ред. Садова У.Я.; НАН України, ДУ «ІРД ім. М.І.Долішнього НАН України». Львів, 2018. 54 с. (Внесок автора: 1,6 д. а.: проведено аналіз структурних зрушень ВВП України в умовах зростання трудової міграції).

2019 рік

7. Пелех О. Структурні зміни та зрушення в національній економіці України: аналіз та оцінка: монографія. Рівне : О.Зень, 2019. 380 с. (26,5 д. а.).

8. Pelekh O. Dynamika rozwoju gospodarczego Ukrainy w kontekście rozwoju Europy. Na pograniczach. Ekonomia i polityka / Red. P. Frą-

czek, J.-K. Karolczuk. Sanok : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2019. S. 31-41.

9. Садова У.Я., Гринькевич О.С., Бортник Н.П., Юськів Б.М., Степура Т.М., Пелех О.Б. та ін. *Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття*: наук. вид. / наук. ред. У.Я.Садова; Міжнар. організація праці, Федерація профспілок України, Об'єднання профспілок Львівщини, ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України, ЛНУ ім. І.Я.Франка, НУ «Львівська політехніка». Львів : ДУ «ІРД ім. М.І.Долішнього НАН України», 2019. 110 с.

10. Пелех О.Б. Роль української міграції у забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки. Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття: наук. вид. / Наук. ред. Садова У. Я.; Між нар. організація праці, Федерація профспілок України, Об'єднання профспілок Львівщини, ДУ «ІРД ім. М.І.Долішнього НАН України, ЛНУ ім. І.Я.Франка, НУ «Львівська політехніка». Львів : ДУ «ІРД ім. М.І.Долішнього НАН України», 2019. С. 21-29.

11. Пелех О.Б. Структурні зміни економіки як компенсаційний механізм формування міграційно-циркулярних ринків праці. *Міграція в умовах трансформації регіональних ринків праці України: механізми регулювання* / Наук. ред. Садова У.Я.; ДУ «ІРД ім. М.І.Долішнього НАН України». Львів, 2019. С. 152-165.

Публікації у науковому періодичному виданні, що індексується у Web of science та Scopus:

12. Lytvyn L., Hryhoruk A., Verbivska L., Poprotskyy O., Medynska T., O.Pelekh O. (2022). Enterpreneship Transformationinthe Contexto fthe Digitization of Business Processes. Postmodern Openings, 13 (2). S. 396-408 (*Web of Science*).

13. Yuskiv B., Karpchuk, N., Pelekh O. (2022). The Structure of Wartime Strategic Communications: Case Studyof the Telegram Channel Insider Ukraine. Politologija, 3 (107). S. 90–119 (*Scopus*).

14. Pelekh O. (2022). Structural Changes in Export sandImports of Ukrainian Goodsa the Beginning of the 21 st Century. Academyreview, 2 (55). S. 79-93 (*Web of Science*).

Фахові наукові видання

2002 рік

15. Юськів О.Б. Україна в системі міжнародних трудових міграцій. *Зб. наук. пр. ІСЕМВ НАН України*. 2002. № 36. С. 263–271.

2003 рік

16. Юськів О.Б. Управління трудовими міграційними процесами в Україні. *Зб. наук. пр. ІСЕМВ НАН України*. 2003. №. 37. С. 122–132.

17. Юськів О.Б. Використання робочої сили України за кордоном. *Зб. наук. пр. ІСЕМВ НАН України*. 2003. №. 38. С. 111–117.

2004 рік

18. Юськів О.Б. Особливості дослідження міжнародних міграцій. *Зовнішня торгівля: право та економіка*. 2004. №. 3. С. 90–94.

2005 рік

19. Юськів О.Б. Демографічна ситуація та міжнародні трудові міграції в Чеській Республіці напередодні вступу до ЄС. *Зовнішня торгівля: право та економіка*, 2005. №. 5. С. 36–43.

20. Юськів О.Б. Розвиток міграційних процесів в Чехії: історія та сучасність. *Слов'янський вісник,* 2004. №. 5. С. 211–215.

2012 рік

21. Пелех О.Б. Сутність і класифікація економічних криз. *Наук. вісник. Науки: політика, економіка*. Одес. нац. економічний ун-т, 2012. № 5 (157). С. 14-23.

22. Пелех О.Б. Класифікація та ідентифікація сучасних економічних криз. *Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природоко-*

ристування. Зб. наук. пр. Економічні науки. 2012. № 2 (58). С. 161-168.

2013 рік

23. Пелех О.Б. Світова фінансова криза 2007-2008 років і антикризова політика Польщі. *Наук. вісник Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: міжнародні відносини*. 2013. № 10 (259). С. 56-60.

2014 рік

24. Пелех О.Б. Європейські мігранти як антикризовий фактор в умовах фінансово-економічної кризи 2007-2009 рр. *Економіка. Фінанси. Право*. 2014. № 2/1. С. 36-39.

25. Пелех О.Б. Вплив світової кризи 2007-2009 років на заробітну плату в країнах ЄС. *Вісник Одес. нац. ун-ту ім. І.І. Мечникова. Серія: економіка*. 2014. Т. 19. Вип. 2/1. С. 148-152.

2017 рік

26. Пелех О.Б. Особливості українсько-польського економічного співробітництва на початку XXI ст. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 99-104.

27. Пелех О.Б. Сутність і роль структурних змін в умовах економіки, що трансформується. *Вісник Одес. нац. ун-ту. Серія: економіка*. 2017. Т. 22. Вип. 10 (63). С. 45-48.

2018 рік

28. Пелех О.Б. Чинники зміни структури сучасної економіки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 28-34.

29. Пелех О.Б. Структурні зрушення і трансформації як процеси й результати структурних змін в економіці. *Бізнес Інформ*. 2018. № 3. С. 8-14.

30. Пелех О.Б. Циклічність економічного розвитку і структурні зміни в економіці. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 27. Ч. 1. С. 85-89.

31. Пелех О.Б. Еволюція поглядів на чинники економічного розвитку: теорії розвитку «згори». *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 8-14.

32. Пелех О.Б. Еволюція поглядів на чинники економічного розвитку: теорії розвитку «знизу». *Бізнес Інформ*. 2018. № 6. С. 8-15.

33. Пелех О.Б. Еволюція поглядів на чинники економічного розвитку: нові теоретичні підходи. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 8-14.

34. Пелех О.Б. Сутність, концептуальні засади й особливості структурної політики. *Проблеми економіки*. 2018. № 2. С. 121-127.

35. Пелех О.Б. Структурні зрушення в економіці України (2000-2017 рр.). *Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія: міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 21. Ч. 2. С. 61-67.

36. Пелех О.Б. Структурні зміни ВВП України з позиції зайнятості за видами економічної діяльності [Електронний ресурс]. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 25. С.128-134. URL: http://www.market-infr.od.ua/uk/25-2018.

37. Пелех О.Б., Юськів Б.М. Грошові перекази мігрантів у структурі валового внутрішнього продукту України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С.10-18 (*Внесок автора:* 0,6 д.а.: *проведено аналіз грошових переказів мігрантів у ВВП України*).

38. Пелех О.Б. Динаміка макроекономічних змін у структурі валового внутрішнього продукту України [Електронний ресурс]. Ефективна економіка. 2018. №11. URL: http://www. economy. nayka.com.ua/?op=1&z=6657.

39. Пелех О.Б. Зміни у структурі валового регіонального продукту і сукупна продуктивність праці [Електронний ресурс]. *Економіка та суспільство*. 2018. № 19. URL: http://www. economyandsociety.in.ua/.

2019 рік

40. Пелех О.Б. Аналіз динаміки ВВП України в контексті європейського розвитку. *Наук. вісник Ужгород. нац. ун-ту. Серія: міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23. Ч. 2. С. 60-65.

41. Пелех О.Б., Юськів Б.М. Аналіз структурних змін в економіці: методологія та методика. *Економіка та держава*. 2019. № 3. С. 16-22 (*Внесок автора: 0,7 д. а.: сформовано методологію та методику аналізу структурних змін в економіці*).

42. Пелех О.Б. Аналіз структурних змін в економіці: пропозиція і використання ресурсів у зведених національних рахунках України та Польщі [Електронний ресурс]. Ефективна еко-

номіка. 2019. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7436.

43. Пелех О.Б. Завдання структурної політики України на сучасному етапі розвитку. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 62-72.

44. Пелех О.Б. Структурний аналіз і структурно-темпологічна аналітика. *Агросвіт*. 2019. № 2- 4. С. 66-70.

2020 рік

45. Пелех О.Б. Модель структурної політики України та структурно-темпоральний аналіз. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 85–89.

46. Пелех О.Б. Структурні дисбаланси ВВП з погляду оплати праці та їх наслідки. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 65-69.

2021 рік

47. Пелех О.Б. Пріоритетні засади структурного регулювання національної економіки України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2021. № 1 (76). С. 33–45.

48. Пелех О.Б. Особливості розвитку зовнішньої торгівлі України від початку XXI ст. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії: міжнародні економічні відносини*. 2021. № 1 (9). С. 371–385.

49. Пелех О.Б. Структурні зміни експорту та імпорту товарів України на початку XXI ст. *Академічний огляд*. 2021. № 2 (55). С. 79–93.

50. Oksana Pelekh, Bohdan Yuskiv. Methods of Structural Changes Analysis in the National Economy. *Вісник Львів. нац. ун-ту*. 2021. № 61. С. 111–122.

2023 рік

51. Пелех О.Б. Структура стратегічних комунікацій як основа ефективного комунікаційного менеджменту України в умовах війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії: міжнародні економічні відносини*. 2023. № 2 (в друці).

Тези доповідей у збірниках наукових конференціях; участь у конференціях та семінарах, публікації у не фахових виданнях

52. Юськів О.Б. Особливості досліджень міжнародних міграцій робочої сили в Європі та Україні. *Регіональне та транскордонне співробітництво між Україною та країнами ЦСЄ як важливий складник Європейської стратегії України. Погляд молодих вчених:* матеріали молодіжної наук.-практ. конф., 12–13 трав., 2004 р. Київ : ІМВ Київ. нац. ун-ту ім. Т.Г.Шевченка та Інноваційний центр «ІНКОС», 2004. С. 273–279.

53. Юськів О.Б. Використання робочої сили України за кордоном. *Наука. Творчість. Пошук:* Зб. матеріалів наук. конф. студ. та молодих викладачів «Світ слов'янознавства». Рівне : РІС КСУ, 2004. С. 159–164.

54. Юськів О.Б. Україна в системі європейських трудових міграцій. *Молодь в умовах нової соціальної перспективи:* Матеріали VI Між нар. наук.-практ. конф., м. Житомир, 13–14 трав., 2004 р. Житомир : ЖФ ВМУРоЛ «Україна», 2004. С. 35–37.

55. Юськів О.Б. Особливості та фактори міжнародних трудових міграцій Чеської Республіки до і після вступу в ЄС. *Молодь в умовах нової соціальної перспективи:* Матеріали VII Між нар. наук.-практ. конф., м. Житомир, 17-18 трав., 2005 р. Житомир : ЖФ ВМУРоЛ «Україна», 2005. С.28-31.

56. Юськів О.Б. Проблеми трудових міграцій у Чеській Республіці до і після входження в ЄС. *Європейські інтеграційні процеси і транскордонне співробітництво: міжнародні відносини, економіка, політика, географія, історія, право:* Тези доп. II Між нар. наук.-практ. конф. студ., аспірантів і молодих науковців, м. Луцьк, 19–20 трав., 2005 р. / За ред. В.Й.Лажніка і В.С.Федонюка. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. С. 208–210.

57. Пелех О.Б. Кризові процеси соціально-економічного розвитку держав ЦСЄ в кінці XX ст. *Центрально-Східна Європа: «Двадцять років системних трансформацій і геополітичних змін»:* Між нар. наук.-практ. конф., 24 січ., 2012 р., м. Рівне.

58. Пелех О.Б. Сутність і класифікація економічних криз. *Європейський Союз: економіка і політика в глобальному і регіональному*

вимірах: Всеукр. наук. конф. студ. та аспірантів, м. Одеса, 29 лют., 2012 р. Одеса, 2012. С.14-23.

59. Пелех О.Б. Міграційна політика урядів європейських держав у період фінансово-економічної кризи 2007-2009 рр. *Регіональна економіка та проблеми муніципального розвитку:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Київ. економічний наук. центр, 2014. С. 85-89.

60. Пелех О.Б. Особливості здійснення антикризових заходів Польщі в період фінансової кризи 2007-2008 років. *Роль і місце регіональної інноваційної політики в розвитку економічної системи:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ : Перспектива, 2014. С. 43-46.

61. Пелех О.Б. Сутність економічної кризи. *Наука, освіта та суспільство очима молодих:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студ. та молодих науковців. Рівне : РДГУ, 2014. С. 182-183.

62. Пелех О.Б. Вплив інститутів ринку праці на поведінку заробітної плати в період кризи 2007-2008 років в країнах ЄС. *Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу, контролю в умовах глобалізації економіки:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених. Луцьк, 2014. С. 343-345.

63. Дем'янович М.М., Пелех О.Б. Конкурентоспроможність продукції хлібопекарської галузі. *Формування ефективної моделі управління підприємствами, установами та організаціями*: Матеріали І наук.-практ. Інтернет-конф., м. Рівне, 20 лют., 2014 р. Рівне : РДГУ, 2014. С. 3-4.

64. Пелех О.Б. Антикризова політика Польщі під час світової економічної кризи 2007-2008 років. *Формування ефективної моделі управління підприємствами, установами та організаціями:* матеріали І наук.-практ. Інтернет-конф. Рівне : РДГУ, 2014. С. 22-23.

65. Пелех О.Б. Світова фінансова криза 2007-2008 років у Польщі. *Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:* матеріали VI Між нар. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 27 черв., 2014 р. Луцьк, 2014. С. 221-223.

66. Пелех О.Б. Особливості проходження ділових циклів і специфіка прояву фінансово-економічної кризи в 2007-2009 рр. в Європі. *Україна між Заходом і Сходом: історія, актуальні проблеми сьогодення та шляхи їхнього вирішення:* наук. конф., м. Рівне, 17-18 черв., 2015 р. Рівне, 2015.

67. Пелех О.Б. Сутність та класифікація економічних циклів. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки:* матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, 2016. С. 448-453.

68. Пелех О.Б. Торгово-економічне співробітництво України з країнами Європи як фактор економічного розвитку. *На прикордонні культур і народів:* між нар. наук. конф., м. Санок (Польща), 22-24 верес., 2016 р. Санок, 2016.

69. Пелех О.Б. Польсько-українські економічні стосунки та війна в Україні. *На прикордонні культур і народів:* між нар. наук. конф., м. Санок (Польща), 14-16 верес., 2017 р. Санок, 2017.

70. Пелех О.Б. Інвестиційна співпраця Польщі та України на початку XXI століття. *Формування ефективної моделі управління підприємствами, установами, організаціями:* матеріали Інтернет-конф., м. Рівне, 2017 р. URL: https:// drive.google. com/ file//0B3n4beLRg3SabDA4YXExd3UtYlU/view.

71. Пелех О.Б. Структурні зміни сучасної економіки. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації:* матеріали XXXIII міжнар. наук. Інтернет-конф. Переяслав-Хмельницький, 2018. С. 104-106.

72. Пелех О.Б. Трудова міграція як одна з форм економічного співробітництва між Україною та Республікою Польща під час кризи. *Перспективні напрями розвитку економіки, управління та права: теорія і практика:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Полтава, 2018. С. 8-9.

73. Пелех О.Б. Економічний розвиток та циклічність. *Прикладні аспекти інформаційного забезпечення та обґрунтування технічних та управлінських рішень:* матеріали II всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів в/о та молодих науковців. Рівне, 2018. С. 37-39.

74. Пелех О. Державна структурна економічна політика Польщі й України. *На прикордонні культур і народів. Ми – Ви – Вони:* матеріали Між нар. наук. конф., м. Санок, 13-15 верес., 2018 р. Санок, 2018.

75. Пелех О.Б. Структурні зрушення в культурно-економічному просторі України на тлі євроінтеграційних процесів поч. XXI ст. *Культурні*

домінанти в реаліях XXI століття: XIV Між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 15-16 листоп., 2018 р. Рівне : РДГУ, 2018. С. 7 [40 с.].

76. Пелех О.Б., Маслянчук І.М. Розвиток меблевого ринку в Україні. *Прикладні аспекти інформаційного забезпечення та обґрунтування технічних та управлінських рішень:* матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів в/о та молодих науковців. Рівне, 2019. С. 40-42.

77. Пелех О.Б. Сукупна продуктивність праці як оцінка вартості людського капіталу. Публічне управління та адміністрування: конкурентні виклики сучасності: матеріали II всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. Львів, 2019. С. 70-72.

78. Пелех О. Б. Динаміка ВВП України на тлі європейських країн. *Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів:* матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. до 50-річчя ф-ту економіки та менеджменту ДонНТУ. Покровськ : ДонНТУ, 2019. С. 140-144.

79. Пелех О.Б. Аналіз секторальної структури національної економіки. *Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій:* матеріали всеукр. наук.-практ. конференції / ЛІ ПрАТ «ВНЗ МАУП, ДУ «ІРД ім. М.Долішнього НАН України», НДЦ «Демос» Львів. політехніки. Львів, 2019. С. 91-95.

80. Пелех О.Б. Форми реалізації структурної політики. *Проблеми формування та реалізації конкурентної політики:* матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. / НУ «Львів. політехніка». Львів : Галицька видав. спілка, 2019. С. 95-97.

81. Пелех О.Б. Трансформаційні процеси в економіці України в 1990-х р. *Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації:* матеріали IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Хмельницький, 2019. С. 203-207.

82. Пелех О.Б., Мельничук Н.Я. Оплата праці працівників закладів освіти. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро,19-20 листоп., 2020. Дніпро : НМетАУ. С. 189-192.

83. Пелех О.Б. Економічний розвиток: теорії поляризації. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 19-20 листоп., 2020. Дніпро : НМетАУ. С. 68-70.

84. Пелех О.Б. Структурні дисбаланси зовнішньоекономічної діяльності України. *Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум:* матеріали між нар. наук.-практ., конф., м. Львів, 29 жовт., 2020. Львів, 2020. С. 232-235.

85. Полегушко К., Пелех О.Б. Членство України в СОТ: переваги та недоліки. *Стан та перспективи розвитку бізнес-середовища в умовах сучасних викликів:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф., здобувачів в/о та молодих науковців, м. Рівне, 25 жовт., 2021 р. Рівне : РДГУ, 2021. С. 65-67.

86. Рудюк В.В., Пелех О.Б. Позитивні перспективи входження України в ЄС. *Стан та перспективи розвитку бізнес-середовища в умовах сучасних викликів:* матеріали всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів в/о та молодих науковців, м. Рівне, 25 жовт., 2021 р. Рівне : РДГУ, 2021. С. 67-70.

87. Пелех О.Б. Нові підходи до теорій економічного розвитку. *Сталий розвиток суспільства: концептуальні та практичні аспекти:* матеріали I між нар. наук.-практ. конф. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т спільно з Рівнен. обл.. радою, 11 черв., 2021 р. Рівне : РДГУ, 2021. С. 138-143.

88. Пелех О.Б. Теоретичні підходи до проблем економічного розвитку: неокласичні моделі. *Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів:* матеріали I Між нар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28 трав., 2021 р. Херсон : Книжкове вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2021. С. 82-85.

89. Пелех О.Б. Структурна та інноваційна політика України у 2010-2020 рр. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні:* матеріали між нар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 12 берез., 2021 р. Вінниця : ВНТУ, 2021. С. 276-279.

90. Пелех О.Б. Академічна доброчесність: заходи боротьби з плагіатом. *Академічна доброчесність: виклики сучасності:* зб. наук. есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 22.03 – 30.04.2021) / Польсько-українська фундація «Ін-т Між нар. акад. та наук. співпраці», Духовна Акад. Ун-ту Кардинала

Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2021. С. 117-120.

91. Павлюк Д.П., Пелех О.Б. Розвиток системи менеджменту підприємства. *Стан та перспективи розвитку бізнес-середовища в умовах сучасних викликів:* матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів в/о та молодих науковців, м. Рівне, 17 листоп., 2022. Рівне : РДГУ, 2022. С. 51-54 [112 с.].

92. Плисак В.Ю., Пелех О.Б. Економічні проблеми України напередодні повномасштабного вторгнення. *Стан та перспективи розвитку бізнес-середовища в умовах сучасних викликів:* матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф., здобувачів в/о та молодих науковців, м. Рівне, 17 листоп., 2022. Рівне : РДГУ, 2022. С. 59-62.

93. Пелех О.Б. Вплив креативних індустрій на розвиток національної економіки України. *Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізацій них, пандемічних викликів та війни:* XVIII між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 17-18 листоп., 2022 р.: програма. Рівне : РДГУ, 2022. С. 10 [40 с.].

94. Пелех О.Б. Аналіз моделей життєвих циклів проєктів інформатизації. *Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу в умовах економіки відновлення:* між нар. наук.-практ. конф. Київ: НаУ «Києво-Могилянська академія», 18-19 квіт., 2023 (у друці).

95. Pelekh O., Yuskiv B. Factors of economic development: theoretical approaches. *Via Economica. Економічний шлях.* 2023. № 1 (в друці).

Навчально-методичні праці

96. Пелех О.Б. Проєктний аналіз і управління проектами. Навч. посіб. Рівне : О. Зень, 2023. 209 с. (11,9 д. а.).

97. Пелех О.Б. Сталий розвиток території: опорний конспект лекцій для студ. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2020. 45 с.

98. Пелех О.Б. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Аналіз діяльності торговельного підприємства» і виконання практичних завдань: для студ. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2020. 55 с.

99. Пелех О.Б. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік в торгівлі», виконання практичних завдань студ. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2021. 22 с.

100. Пелех О.Б. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік у туристичній індустрії», виконання практичних завдань студ. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2021. 18 с.

101. Пелех О.Б. Сталий розвиток території: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, виконання практичних завдань студ. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2020. 16 с.

102. Пелех О.Б. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Управління проектами» і виконання практичних завдань студ. спец. 037 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2020. 54 с.

103. Пелех О.Б. Ділове адміністрування: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти ІІ (магістерського) ступеня д. ф. н. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2021. 22 с.

104. Пелех О.Б. Ділове адміністрування: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, виконання практичних завдань здобувачами вищої освіти ІІ (магістерського) степеня з. ф. н. спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2021. 21 с.

105. Пелех О.Б. «Ділове адміністрування»: методичні вказівки до розв'язування задач здобувачами вищої освіти ІІ (магістерського) ступеня спец. 073 «Менеджмент». Рівне : РДГУ, 2021. 28 с.

106. Пелех О.Б. Фінансово-економічне та правове забезпечення діяльності навчальних закладів. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, виконання практичних завдань студентами спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Управління навчальним закладом». Рівне : РДГУ, 2020. 16 с.

107. Пелех О.Б. Маркетинг соціокультурних послуг. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, виконання практичних завдань студ. спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» освітньої програми «Менеджмент соціокультурної діяльності». Рівне : РДГУ, 2021. 23 с.

Відгуки на автореферати дисертаційних досліджень

108. Никончук В.М. «Інституційна методологія забезпечення розвитку інтелектуального капіталу в національній економіці»: автореф. дис.... канд. екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка і управління національним господарством». Київ : Міжрегіон. акад. упр. персоналом, 2021. 26 с.

Друковані праці кандидата історичних наук *Самсонюк Тетяни Миколаївни*

Монографія, автореферат, дисертація

1. Самсонюк Т. М. Поляки Рівненщини в умовах становлення радянського тоталітарного режиму (1939-1941 рр.): дис... канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Нац. ун-т «Острозька академія», 2015. 286 с.
2. Самсонюк Т. М. Поляки Рівненщини в умовах становлення радянського тоталітарного режиму (1939-1941 рр.): автореф. дис.... канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Нац. ун-т «Острозька академія», 2015. 24 с.
3. Самонюк Т. Полонені вересня 1939 : наук.-популяр. вид. / упор. Н. Денисюк ; пер. з укр. С. Сухарєвої. Луцьк : Monitor Wołyński, 2016. 224 с.
4. Самонюк Т. Полонені вересня 1939 : наук.-популяр. вид.; пер. з укр. С. Сухарєвої; за ред. Н. Денисюк. 2-ге вид. випр. і доповн. Луцьк : Monitor Wołyński, 2018. 266 с.
5. Самсонюк Т. Союз збройної боротьби у Рівному. 1939-1941 : наук.-популяр. вид.; за ред. Н. Денисюк. Луцьк : Monitor Wołyński, 2021. 208 с. (Серія «Повернуті із забуття»: кн. 2).

Наукові статті

2008 рік

1. Самсонюк Т. Діяльність карально-репресивних органів СРСР у Західній Україні в 1939–1941 рр. : аспект суб'єктивізму джерельної бази / *Архівний зб. до 90-річчя Державного архіву Полтавської області : [матеріали наук. конф.: «Документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне, перспективи* (Полтава, 12 серп., 2008 р.)]. Полтава : Вид-во «АСМІ», 2008. С. 150-155.
2. Самсонюк Т. Діяльність карально-репресивних органів СРСР у Західній Україні в 1939–1941 рр. : аспект суб'єктивізму джерельної бази. *Архівний збірник до 90-річчя Державного архіву Полтавської області : [матеріали наук. конф.: «Документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне, перспективи* (Полтава, 12 серпня 2008 р.)]. Полтава : Вид-во «АСМІ», 2008. С. 150-155.
3. Самсонюк Т. Репресивна діяльність НКВС у Західній Україні: гендерний аспект. *Ак-*

туальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : [матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, аспірантів, здобувачів, магістрів]. Рівне : РДГУ, 2008. С. 55-58.

4. Самонюк Т. Діяльність карально-репресивних органів у Західній Україні 1939–1941 рр. : радянська та пострадянська історіографія. *Історія очима молодих дослідників: [матеріали Між нар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрів]* / гол. редкол. В. Шеретюк. Рівне : РДГУ, 2008. Вип. ІІІ. С. 53-63.

5. Самонюк Т. Радянізація Західної України : єврейська візія діяльності НКВС. *Друга світова війна і доля народів України : [матеріали ІІІ Всеукр. наук. конф*. Тези доп. (Київ, 27-28 жовт., 2008 р.)]. Київ : «Зовнішторгвидав України», 2008. С. 60-61.

2009 рік

6. Самсонюк Т. Жінки як об'єкт репресій НКВС на Волині (1939–1941 рр.). *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап*. РДГУ. Рівне, 2009. Вип. 15. С.142-146.

7. Самсонюк Т. ОУН у Західній Волині осені 1939 – літа 1941 років : вектори державотворчої діяльності та покарання за неї. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап*. РДГУ. Рівне, 2009. Вип. 16. С. 183-186.

8. Самонюк Т. Репресії проти сіоністів на Волині. *Сторінки історії: зб. наук. пр.* Київ : ІВЦ «Вид-во «Політехніка», 2009. Вип. 29. С. 219-230.

2010 рік

9. Самсонюк Т. Боротьба радянських спецслужб з ОУН на території Волинської та Рівненської областей (1940 р.). *Наук. зап. Серія «Історичні науки»*. Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2010. Вип. 16. С. 72-79.

2011 рік

10. Самсонюк Т. Зміна національного складу Волині на першому етапі Другої світової війни: фактор РСЧА та НКВС. *Україна у Другій світовій війні : джерела та інтерпретації (до 65-річчя Великої Перемоги)* : [матеріали Між нар. наук. конф.] / відп. ред. Л.Легасова. Київ, 2011. С. 759-766.

2012 рік

11. Самсонюк Т. Польська військова розвідка напередодні та під час першого етапу Другої світової війни. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наук. зап*. РДГУ. Рівне, 2012. Вип. 23. С. 391-402.

2013 рік

12. Самсонюк Т. Діяльність радянських органів держбезпеки щодо ліквідації польського підпілля на Рівненщині (1939–1941 рр.). *Наук. зап. Серія «Історичні науки»*. Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2013. Вип. 20. С. 111-115.

2014 рік

13. Самсонюк Т. Діяльність польських підпільних організацій у м. Дубно (1939–1941 рр.). Наук. праці історичного ф-ту Запоріть. нац. ун-ту. Запоріжжя, 2014. Вип. XXXIX. С. 144-149.

14. Самсонюк Т. Военная разведка Польши на советско-польской границе накануне Второй мировой войны. Победа одна на всех: [материалы Междунар. науч.-практ. конф. (Витебск, 24 апреля 2014 г.)] / отв. ред. А. Коваленя. Витебск : ВГУ им. П.М. Машерова, 2014. С. 33-35.

15. Самсонюк Т. Польські військовослужбовці Дубенщини після радянської окупації західноукраїнських земель (1939–1941 рр.). Щит і меч землі дубенської: воєнна історія краю : [матеріали наук. істор.-краєзнавчої конф., присвяченої 500-річчю Оршанської битви, 100-річчю від початку І світової війни та 70 річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників] / гол. ред. Л. Кічатий. Дубно, 2014. С. 188-193.

16. Самсонюк Т. Военная интервенция РККА СССР территории Ровенщины и ее исход для представителей польського національного меньшинства (1939–1941 гг.). *Науч. тр. «ЭДИЛЕТ». Журнал Каспийского общественного ун-та*. Алма-Ата : «L Pride», 2014. С. 127-136.

17. Самсонюк Т. Особливості ведення слідства у справах поляків, арештованих на території Ровенщини у 1939–1941 рр. *Наук. зап. Тернопіль. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія «Історія»*. Тернопіль, 2014. Вип. 2. Ч. 1. С. 86-91.

Проекти, виставки, тренінги

2011 рік

1. Куратор виставки документів «Миті життя» (за фотодокументами виявленими в архівно-слідчих справах осіб репресованих на території Рівненської області у 1939-1953 рр.).

2012 рік

2. Куратор виставки документів «За крок до трагедії (за документами, дотичними до історії євреїв Рівненщини напередодні Другої світової війни, 1930-ті рр.).

2020 рік

3. Автор і ведуча літературно-мистецького проекту «Поезія під столітнім дахом», реалізованого в КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР;

4. Куратор проекту «Вулична експозиція» в рамках якого в КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР підготовлено чотири виставки: «Еволюція посуду», «Новорічні свята», «І швець, і жнець, і на дуді гравець...», «Забутий/не забутий вінтаж».

5. Куратор проєкту «Школа музейного екскурсовода», в рамках якого створено виставку «Під знаком П».

6. Ініціатор і куратор проекту «Врятуй унікальну картину», в рамках якого відбувся збір коштів на реставрацію картини Юзефа Менцини-Кшеша «Битва під Оршею».

2021 рік

7. Організатор тренінгу «Компетентності з розвитку музейної справи та реалізації музейної стратегії» для працівників музейних закладів Рівненщини.

8. Організатор тренінгу «Сучасні вимоги до організації діловодства та документообігу в закладах культури» для працівників КЗ «рівненський обласний краєзнавчий музей» РОР спільно з кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП.

9. Керівник робочої групи зі створення геопросторової бази даних та інформаційного середовища пам'яток історії та культури Рівненської області спільно з кафедрою геодезії і картографії НУВГП.

10. Керівник робочої групи з проекту «Переведення облікової музейної документації в електронний варіант».

2022 рік

11. Заступник голови комітету КЗ «РОКМ» РОР по здійсненню заходів зі збереження музейних колекцій і матеріальних цінностей в умовах війни:

12. Співорганізатор проекту «Коло навколо» – літнього табору з кругового екодизайну для дітей та підлітків ВПО.

13. Співорганізатор проекту «Зимова майстерня в музеї» – табір для дітей та підлітків із хендмейду на базі фондових колекцій КЗ «РОКМ» РОР;

14. Керівник проекту «Переведення облікової документації РОКМ в електронний вигляд».

15. Куратор від КЗ «РОКМ» РОР освітнього проєкту «Mobileexhibitionin Western Volhynia», який реалізується фондом Stiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft (EVZ) та Foundati on Remembrance, Responsibility and Future;

16. Куратор проекту «Museum-Digital» – впровадження пакету програмного забезпечення та цифрової платформи для обліку музейних предметів.

2023 рік

17. Керівник робочої групи пректу «Духовна спадщина Рівненщини» – оцифрування колекції народної та професійної ікони КЗ «РОКМ» РОР, створення 3D моделей на ресурсі Sketchfab.

18. Менеджер всеукраїнського освітнього проекту «Memory Savers UA», що охоплює 22 музеї в Україні, які забезпечує технікою для здійснення оцифрування фондових колекцій, залучає студентську молодь до процесу цифрового збереження культурного спадку, реалізується фондом StiftungErinnerung, Verantwortungund Zukunft (EVZ) та Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO).

19. Куратор благодійної фотовиставки «Квіти війни», фотографа Едуарда Крижанівського, присвяченої роботі українських артилеристів на самохідних артилерійських установках «Піон», Бахмутський напрямок.

Підвищення кваліфікації, стажування

2019 рік

1. Закінчила Школу соціального проектування при комітеті музею зі здійснення заходів зі збереження музейних колекцій і матеріальних цінностей в умовах війни: арт-менеджменту «Спадщина» (м. Одеса)
2. Завершила серію тренінгів від проекту ReHerit «Ефективне управління культурною спадщиною» (м. Львів).
3. Пройшла дводенне навчання для лідерів полонійних організацій Луцького консульського округу «Problematyka, zasady Itrybtworzeniakont entumedialnego» (м. Луцьк).
4. Взяла участь в триденному «Szkolenium edialnym central negosystem profesjonali zacjimediow» у рамках проекту «Polska Platforma Medialna – Wschod – Ukraina» (м. Луцьк).

2022 рік

1. Online-тренінг «АБВ польських музеїв» – збереження і діджиталізація музейних колекцій Польщі. 22-23 листоп., 2022 р.
2. Тренінг зі стратегічного планування та зав'язків із громадськістю в рамках проєкту Фундації імені князів-благодійників Острозьких «Культура. Туризм. Майбутнє», м. Дубно, 30.11–2.12.2022 рр.
3. Тренінг з управліннями проєктими в сфері культури у рамках проєкту Фундації ім. князів-благодійників Острозьких «Культура. Туризм. Майбутнє». м. Дубно, 14-16.12.2022 р.

2023 рік

1. Симпозіум «Найбільш документована війна». Центр міської історії. Львів, 1-3 черв., 2023 р.
2. Семінар «Публічна історія в умовах війни: переосмислення підходів і форматів». Центр міської історії. Львів, 16-19 серп., 2023 р.

Друковані праці у періодичних виданнях та інші форми академічної мобільності викладача *Сніжко (Бліхар) Лідії Потапівни*

1995 рік

1. Бліхар Л.П. Ой радуйся, земле. Вісті (тижневе вид. Кузнецовської міськради) № 2 (152), 06.01.1995. С. 4.
2. Бліхар Л.П. Вертеп. *Вісті*. № 3 (153), 13.01.1995. С. 4.
3. Бліхар Л.П. Ой на Івана, та й на Купала. *Вісті*. № 26 (276), 07.07.1995. С. 4.
4. Бліхар Л.П. 27 грудня – 400 років від дня народження Б.Хмельницького. *Вісті*. № 49 (299), 29.12.1995. С. 4.

1996 рік

5. Бліхар Л.П. Червень літо зарум'янив. *Енергія* (тижнева газета) № 21 (273), 31.05.1996. С. 4.

6. Бліхар Л.П. Наше ремесло-дозвілля. *Вісті*. № 3 (303), 19.01.1996. С. 1.

1998 рік

7. Бліхар Л.П. Є в нашому місті «Гама». *Вісті*. № 53 (453), 25.12.1998. С. 5.

1999 рік

8. Бліхар Л.П. Живи, село, – моя маленька батьківщино! *Володимирецький вісник* (тижневе вид. райради) № 10 (6616), 6.03.1999. С. 1.

2000 рік

9. Бліхар Л.П. Було колись... *Володимирецький вісник*. № 1 (6659), 01.01.2000. С. 4-5.

10. Бліхар Л.П. Центр дозвілля «Гама». *Народна творчість (Вісник Рівненського ОЦНТ управління культури облдержадміністрації)* № 14, квіт.-черв., 2000. С. 6.

2001 рік

11. Бліхар Л.П. Культура визначає націю. *Експрес Діалог* (обласний рекламно-інформаційний тижневик) № 11 (200) 12.03.2001. С. 1.

12. Бліхар Л.П. Мистецтво – це не лише дозвілля. *Володимирецький вісник*. № 24 (6734), 24.03.2001. С. 2.

13. Бліхар Л.П. 13 травня – День матері. *Експрес Діалог*. № 19 (208). 10.05.2001. С. 5.

14. Бліхар Л.П. Молодь минулого століття. *Експрес Діалог*. № 25 (206). 21.06.2001. С. 13.

15. Бліхар Л.П. Семінар для працівників культури. *Експрес Діалог*. № 25 (206). 21.06.2001. С. 4.

16. Купало, скупаний у Білому. *Експрес Діалог*. 12.07.2001.

2002 рік

17. Бліхар Л.П. Мода – це стиль життя... Наша історія. *Володимирецький вісник*. № 6 (6818), 19.01.2002. С. 4.

18. Бліхар Л.П. Інтерв'ю з кузнецовським міським Головою Степаном Івановичем Ждануком, проведене 19 квітня 2002 р. *Експрес Діалог*. № 17 (258). 25.04.2002. С. 1, 4.

2004 рік

19. Бліхар Л.П. Озеро. *Володимирецький вісник*. 12.02.2004. С. 3.

2012 рік

20. Бліхар Л.П. З народної криниці. Дитячі забавлянки Волинського Полісся. *Народна творчість* (Культурно-просвітницький вісник) № 1, 2012. С. 27-28.

2013 рік

21. Бліхар Л.П. Культурний простір міста. *Вісті Кузнецовська* (щотижнева газета) № 37, 06.09.2013. С. 4.

2014 рік

22. Бліхар Л.П. Соціально-культурне середовище Кузнецовська: історія та перспективи. *Вісті Кузнецовська*. № 28, 04.07.2014. С. 7.

Публіцистичні праці

2001 рік

23. Бліхар Л.П. Культура визначає націю. *Барви Надстир'я*. Літ.-худож. вид. ВАТ «Володимирецька рай. друк.». 2001. С. 87.

2003 рік

24. Бліхар Л.П. Традиції села. *Енергія сердець*. Літ.-худож. вид. Кузнецовськ, 2003. С. 76-77.

25. Бліхар Л.П. Над селом лунає пісня. *Енергія сердець*. Літ.-худож. вид., 2003. С. 77-78.

2014 рік

26. Бліхар Л.П. Пам'ятаємо і шануємо героїв. *Покликані Чорнобилем*. Інформаційне вид. Рівне : Волинські обереги, 2014. С. 10.

27. Бліхар Л.П. На Волинському Поліссі вони знайшли свою долю. *Покликані Чорнобилем*. Інформаційне вид. Рівне : Волинські обереги, 2014. С. 246-247.

Краєзнавчі нариси та літературно-художні видання

28. Бліхар Л.П. Озеро: історичні нариси. Володимирець, 2003. 88 с.

29. Сніжко Л.П. Історія нашого краю у долях окремих людей і р*один*. Літературно-художнє вид. Рівне : Волинські обереги, 2015. 76 с.

30. Бліхар Л. Дитячі забавлянки Волинського Полісся. Вид. фольклору для дітей та юнацтва. Рівне : Волинські обереги, 2015. 11 с.

Методичні праці

31. Режисура культурно-дозвіллєвих проектів: метод. реком. для здобувачів в/о ОС «Бакалавр» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл. Сніжко Л.П. Рівне : РДГУ, 2023. 16 с.

32. Івент-індустрії в Україні і світі: метод. реком. для здобувачів в/о ОС «Бакалавр» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Сніжко Л.П. Рівне : РДГУ, 2023. 16 с.

33. PR і реклама в соціокультурній сфері: метод. реком. для здобувачів в/о ОС «Бакалавр» спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» д. і з. ф. н. / Укл.: Сніжко Л.П. Рівне : РДГУ, 2023. 12 с.

Участь у наукових, науково-практичних конференціях

34. Бліхар Л.П. Трагедія родини Вельжиков та Мельчанських. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали I наук.-практ. конф., 22 берез., 2007 р.: зб. Кузнецовськ, 2007. С. 7-9.

35. Бліхар Л.П. Дитячі забавлянки Волинського Полісся. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали II наук.-практ. конф., 22 берез., 2008 р.: зб. Кузнецовськ, 2008. С. 44-51.

36. Бліхар Л.П. Дитячі забавлянки Волинського Полісся. *Буття українців від дитини до людини – творення – виховання в явному світі цілісного українця від зачаття до повноліття*: матеріали VI наук.-практ. конф., зб. Київ : Аратта, 2008. С. 128-130.

37. Бліхар Л.П Соціально-культурне середовище міста Кузнецовськ: проблеми та перспективи. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали V наук.-практ. конф., 24 верес., 2010: зб. Кузнецовськ, 2010. С. 2-4.

38. Бліхар Л.П. Поліська вишивка. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали VI наук.-практ. конф., 22 квіт., 2014: зб. Кузнецовськ, 2014. С. 12-15.

39. Бліхар Л.П Соціально-культурна сфера міста Кузнецовськ Рівненської області: проблеми, перспективи, шляхи удосконалення. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали VII наук.-практ. конф., 18 трав., 2016 р.: зб. Кузнецовськ, 2016. С. 18-23.

40. Бліхар Л.П. Зниклі населені пункти Володимиреччини. *Успадкування та популяризація історико-культурного надбання Волинського Полісся:* матеріали IX наук.-практ. конф., 18 трав., 2018: зб. Вараш, 2018. С. 50-52.

41. Сніжко Л.П. Соціальна робота в Україні як складова сучасного суспільства. *Соціальна робота: виклики сьогодення. Інноваційні соціальні проекти та волонтерські практики: матеріали* XI Міжнар. наук.-практ. конф., 25 листоп., 2021, кафедра філософії НТУУ «КПІ ім. І.Сікорського»: зб. Київ, 2021. С. 13.

42. Сніжко Л.П. Соціальна робота в контексті правового суспільства. *Людина і суспільство: економічний та соціокультурний розвиток: матеріали* X наук.-практ. конф., 20 квіт., 2022: зб. Рівне, 2022. С. 35.

43. Сніжко Л.П. Типологія особистості українця Волинського Полісся. *Людина і суспільство: економічний та соціокультурний розвиток:* матеріали X наук.-практ. конф., 20 квіт., 2022 р.: зб. Рівне, 2021. С. 113.

44. Бліхар Л.П. Єврейські поселення Старої Рафалівки до 40-х років XX століття. *Євреї*

Волині: Історія, голокост, наші дні: наук. конф., 26.серп., 2022 р.: зб. Сарни, 2022.

45. Сніжко Л.П. Зарубіжний досвід організації менеджменту соціально-культурної сфери. *Світовий культурний простір крізь призму сучасних глобалізацій них, пандемічних викликів та війни: XVIII між нар. наук.-практ. конф., м. Рівне,* 17-18 листоп., 2022 р. Рівне : РДГУ, 2022. С. 8 [40 с.].

Організаційно-методична робота

Розробила і провела низку заходів, зокрема:

– План заходів із популяризації математичних та природничих дисциплін на 2021-2022 н. р. Рівненського ін-ту розвитку людини ун-ту «Україна».

– Лекція до Всеукраїнського тижня права та Всеукраїнського дня відповідальності людини.

– План заходів із забезпечення функціонування української мови в Рівненському інституті розвитку людини Університету «Україна».

– Інформаційна година для студентів про День Єднання.

– Краєзнавча лекція «П.А.Тутковський – дослідник природи Полісся».

– Семінар до Міжнародного дня інвалідів (там само).

– Керівник наукових повідомлень здобувача в/о М.Бережного «Типологія особистості українця Волинського Полісся», ІІІ курсу кафедри психології, соціальної роботи та гуманітарних дисциплін ВМУРоЛ «Україна» Рівненський інститут.

Інші форми діяльності викладача

Засновниця та керівник клубу «Краєзнавство», що діє з 2016 р. при центрі дозвілля м. Вараш.

Засновниця та керівник клубу «Ф'южн», що діє з 2017 р. при ГО «Культурний центр», метою якого є організація та проведення рекреаційно-оздоровчих івентів.

Учасниця та голова журі різножанрового фестивалю «Зірки – на сцену» Палацу культури ВП «Рівненська АЕС» м. Вараш.

Учасниця робочої наради «Організація системи управління відходами в Рівненській області «Культура поводження з відходами. Інформаційно-просвітницька робота» Рівненської обласної ради (2019 р.).

Учасниця творчого марафону, присвяченого 30-й річниці державної незалежності України у м. Вараш (2021 р.).

Організатор підготовки та участі чотирьох студентів у ІІ Всеукраїнському фестивалі «Дай, Боже!» (25.12.2021 р.). За результатами фестивалю та рішенням журі – три призові місця у трьох номінація.

Організатор створення мотиваційного відео «З висоти пташиного польоту...» для підтримки української армії та українського народу (квіт., 2022 р.).

Дисертація, монографія, наукові публікації та інші форми академічної мобільності кандидата історичних наук, доцента РДГУ *Шатрової Марини Борисівни*

1. Шатрова М.Б. Документні ресурси української бібліографії образотворчого мистецтва (1996-2005): склад, зміст, особливості розвитку: дис.... канд. іст. наук: 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» / Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського. Київ, 2010. 273 с.

2. Шатрова М.Б. Документні ресурси української бібліографії образотворчого мистецтва (1996–2005) : монографія / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т ; [наук. ред. Г. М. Швецова-Водка]. Рівне : Вид. ПП Дятлик М., 2011. 255 с.

Публікації у виданнях, рекомендованих МОН України:

3. Шатрова М. Едиціологія – дисципліна книгознавчого циклу. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2011. № 3. С. 59–62.

4. Шатрова М. Визначення документа як складової частини об'єкта бібліографії образотворчого мистецтва. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ : НБУВ, 2011. Вип. 32. С. 363–368.

5. Шатрова М. Періодичні видання України в галузі образотворчого мистецтва кінця XIX – 30-х рр. XX століття: історіографія питання. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр.* / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. Рівне : РДГУ, 2011. Вип. 21. С. 661–670.

6. Шатрова М. Книговидавнича діяльність в галузі образотворчого мистецтва на зламі тисячоліть. *Вісн. Кн. палати*. 2012. № 5. С. 16-20.

7. Шатрова М. Нові бібліографічні видання Національної парламентської бібліотеки України. Бібл. вісн. 2012. № 3. С. 42-44.

8. Шатрова М. Наука про книготорговельну справу в системі книгознавства. *Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Книгознавство, бібліотекознавство та інформ. технології*. Львів, 2012. Вип. 7. С. 117–121.

9. Шатрова М. Б. Історіографія становлення та розвитку видавничої справи України в галузі образотворчого мистецтва (друга половина XIX – початок XX століття). *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр.* / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. Рівне : РДГУ, 2012. Вип. 23. С. 538–548.

10. Шатрова М. Дослідження з питань книжкового мистецтва на сторінках журналу «Бібліологічні вісті» (1923–1930). *Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр.* / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2013. Вип. 39. С. 131–138.

11. Шатрова М. Б. Книгознавчий напрям підготовки фахівців спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія». *Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр.* / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2013. Вип. 40. С. 132–138.

12. Шатрова М. Б. Історія книги як складова дисциплін книгознавчого циклу. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : зб. наук. пр.* / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. Рівне : РДГУ, 2013. Вип. 24. С. 261–264.

13. Шатрова М. Б. Історіографія досліджень наукової спадщини вчених-книгознавців

України другої половини XIX – початку XX століття. *Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр.* / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2014. Вип. 45. С. 39–47.

14. Шатрова М. Б. Нове видання з історії книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства. *Вісн. Кн. палати*. 2015. № 3. С. 16–17.

15. Шатрова М. Б. Стародруковані видання у дослідженнях українських книгознавців кінця XX – початку XXI століття. *Вісн. Харків. держ. акад. культури*. Харків : ХДАК, 2016. Вип. 49. С. 56–67.

16. Шатрова М. Б. Рукописна книга в дослідженнях українських книгознавців кінця XX — початку XXI століття. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського НАН України*. Київ : НБУВ, 2016. Вип. 44. С. 304–315.

17. Шатрова М. Б. Теорія книгознавства на початку XXI століття. *Вісн. Кн. Палати*. 2017. № 1. С. 3–5.

18. Шатрова М. Б. «Вісник Книжкової палати» – один із провідних часописів теорії книгознавства в Україні. *Вісн. Кн. палати*. 2017. № 7. С. 27-30.

19. Шатрова М. Б. Поняття «Музейний предмет» на перетині з документознавством та музеєзнавством. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку:* наук. зб. Вип. 45 (культурологія). Рівне : РДГУ, 2023. С. 59-67 [189 с.].

Статті у зарубіжних фахових виданнях

20. Шатрова М. Определение «изобразительного документа» и его типология в украинской терминологии. *Библиотековедение*. Москва, 2012. № 3. С. 93–98.

21. Шатрова М. Эдициология как книговедческая дисциплина. *Библиотековедение*. Москва, 2013. № 2. С. 58–62.

Статті в інших виданнях України

22. Шатрова М. Види довідкових видань з образотворчого мистецтва в документному потоці України 1996–2005 рр. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр.* / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. Київ : Четверта хвиля, 2010. Вип. 4. С. 131–140.

23. Шатрова М. Едиціологія – наука про видавничу справу. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр.* / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. Київ : Четверта хвиля, 2011. Вип. 5. С. 204-207.

24. Шатрова М. Часописи в галузі образотворчого мистецтва наприкінці XIX – початку XX століття: історіографічний зріз. *Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, співроб. і студ. РДГУ,* 10 берез. 2011 р. Секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2011. С. 79–84.

25. Шатрова М. Бібліополістика як книгознавча дисципліна. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр.* / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. Київ : Четверта хвиля, 2012. Вип. 6. С. 119–123.

26. Шатрова М. Біобібліографічні посібники в галузі образотворчого мистецтва (1996–2005). *Персональна та біобібліографія в технологіях управління знаннями* : матеріали міжнар. семінару-тренінгу, Харків, 4 квіт. 2013 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. В. Глазунова та ін. Харків, 2013. С. 71–79.

27. Шатрова М. Підготовка фахівців за книгознавчим напрямом у Рівненському державному гуманітарному університеті. *Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, співроб. і студ.* РДГУ, Рівне, 21 лют. 2013 р. Секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2013. С. 8–11.

28. Шатрова М. Теоретико-термінологічні пошуки в галузі історії книги. *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр.* / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. Київ : Четверта хвиля, 2014. Вип. 8. С. 107–112.

29. Шатрова М. Історіографічний зріз досліджень рукописної книги в Україні. *Інформаційна та бібліотечно-бібліографічна діяльність: теорія, історія, практика : зб. наук. пр.* / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. Рівне : РДГУ, 2016. С.105–113.

30. Шатрова М. Бібліополістика [Електронний ресурс]. *Українська бібліотечна енциклопедія*. Режим доступу: http:// ube.nplu.org/article/%D0%91%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0. Назва з екрана.

31. Шатрова М. Едиціологія [Електронний ресурс]. Українська бібліотечна енциклопедія. Режим доступу: http:// ube.nplu.org/article/%D0%95%D0%B4%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F. Назва з екрана.

32. Шатрова М. Теоретичні концепції з книгознавства на сторінках фахової періодики. XX *Міжнарод. наук.-практ. конф. «Короленківські читання 2017. Бібліотеки, архіви, музеї: інноваційні моделі розвитку»*, Харків, 26 жовт. 2017 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад.: Л. В. Глазунова та ін. Харків, 2017. С. 75–82.

Публікації у матеріалах зарубіжних конференцій

33. Шатрова М. Б. Украинский опыт определения понятия «изобразительный документ». *Документ: история, теория, практика: сб. материалов V Всерос. науч.-практ. конф. с междунар. участием,* г. Томск, 27–28 окт. 2011 г. / Томск. гос. ун-т. Томск : Изд-во Томск. ун-та, 2012. С. 78–80.

34. Шатрова М. Книговедческая подготовка специалистов в Ривненском государственном гуманитарном университете. *Материалы Междунар. конгресса «Библиотека как феномен культуры»* (Минск, 23-24 октября 2013 г.) / Нац. б-ка Беларуси. Минск, 2013. С. 101-104.

35. Шатрова М. Б. Историография исследований научного наследия ученых-книговедов Украины второй половины XIX – начала XX в. *Книга в информационном обществе : материалы XIII Междунар. науч. конф. по проблемам книговедения* (Москва, 28-30 апр. 2014 г.) / отв. ред. В.И. Васильев ; сост.: Д.Н. Бакун, М.А. Ермолаева. В 4 ч. Ч. 2: Чтения им. Н.М. Сикорского. Вопросы биографики и энциклопедистики книжной культуры. Москва : ФГБУ науки НИЦ «Наука» РАН, 2014. С. 80-81.

36. Шатрова М. История книги – дисциплина книговедческого блока. *Библиотека и общество: проблемы и направления развития : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых и специалистов,* Минск, 30-31 окт. 2013 г. [Электронный ресурс] / Нац. акад. наук Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Я. Коласа ; [редкол.: Л.А. Авгуль, А.И. Груша (отв. ред.), О.М. Дрозд, М.П. Лазерко, А.В. Стефанович, Н.А. Яцевич; библиогр. ред.: О.С. Платковская, И.П. Городко; ред. М.М.Лис; рец.: Ю.А. Перевертзева, В.Н. Венгеров]. Электрон. дан. Минск : Ковчег, 2014. 1 электрон. опт. диск (CD ROM) ; 12 см. Систем. требования : IBM-совместимый PC ; 256 Мб RAM ; VGA ; Windows 2000 / xp / Vista ; CD ROM дисковод ; мышь. Загл. с экрана. С. 248-250.

37. Шатрова М. Б. Персоналии в развитии украинской библиологии. Берковские чтения – 2015. *Книжная культура в контексте международніх контактов : материалы III Междунар. науч. конф.* Минск, 2015. С. 594-599.

38. Шатрова М. Б. Современные исследования рукописной книги украинскими книговедами. *Современные проблемы книжной культуры: основные тенденции и перспективы развития: материалы III и IV Междунар. науч. семинаров* (Минск, 26-27 мая и Москва, 25-26 ноября 2015 г.). Минск : Центральная науч. б-ка НАН Беларуси; Москва : ФГБУ науки Науч. и издат. центр «Наука» РАН, 2015. С. 116-120.

39. Шатрова М. Б. Современные исследования старопечатной книги украинскими книговедами. *Современные проблемы книжной культуры: основные тенденции и перспективы развития: материалы V Междунар. науч. семинара* (Минск, 19-20 апреля 2016 г.). Минск : Центр. науч. б-ка НАН Беларуси; Москва : ФГБУ науки Науч. и изд. центр «Наука» РАН, 2016. С. 283-285.

Тези доповідей

40. Шатрова М. Електронні бібліографічні ресурси з образотворчого мистецтва. *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки,*

освіти, практики : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 25–27 трав. 2010 р. / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2010. С. 240–241.

41. Шатрова М. Поточні та перспективні бібліографічні видання України в галузі образотворчого мистецтва. *Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, співроб. і студ.* РДГУ, м. Рівне, 24–26 лют. 2010 р. Секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2010. С. 40–48.

42. Шатрова М. До визначення поняття «едиціологія». *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф.,* Київ, 17–19 трав., 2011 р. / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2011. С. 112–113.

43. Шатрова М. Публікації з питань образотворчого мистецтва на сторінках часопису «Бібліологічні вісті» (1923–1930). *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф.* 22–23 листоп., 2012 р. / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2012. С. 202–203.

44. Шатрова М. Підготовка фахівців за книгознавчим напрямом у Рівненському державному гуманітарному університеті. *Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, співроб. і студ. РДГУ,* м. Рівне, 21 лют. 2013 р. Секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2013. С. 8-11.

45. Шатрова М. Повнотекстові історико-культурні фонди в електронному середовищі бібліотек. *Звітна наук. конф. викл., асп., співроб. і студ. РДГУ,* м. Рівне, 16 берез. 2014 р. Секція «Актуал. проблеми бібліотекознавства і бібліогр.». Рівне : РДГУ, 2014. С. 20-21.

46. Шатрова М. Б. Теорія книгознавства на початку XXI століття [Електронний ресурс]. *Міжнар. наук. конф. «Бібліотека. Наука. Комунікація: формування національного інформаційного простору»*, 4-6 жовт. 2016 р., м. Київ. Режим доступу: http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/878. Назва з екрана.

47. Шатрова М., Худик С. Бібліотерапія як метод формування інформаційної культури читача в бібліотеці (на прикладі Перегінської бібліотеки для дітей Рожнятівської ЦБС Івано-Франківської обл.). *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, біографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика* : зб. тез доп. І Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. 27 серп., 2021, Мукачево / ред. кол. Т. Д. Щербан та ін. Мукачево : МДУ, 2021. С. 59–61.

Навчально-методичні праці

1. Програма та методичні рекомендації з переддипломної практики магістрів спец. 8.02010201 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Рівнен. держ .гуманіт. ун-т ; уклад. : В.М. Жук, Г.М. Швецова, М. Б. Шатрова. Рівне : РДГУ, 2014. 20 с.

2. Програма та методичні рекомендації з асистентської практики магістрів спеціальності 8.02010201 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т ; уклад. : В.М. Жук, М.Б. Шатрова. Рівне : РДГУ, 2015. 20 с.

3. Програма фахового випробування зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (спеціалізації «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія») для вступників на здобуття ступеня «Бакалавр» на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, спеціаліста зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Г. М. Швецова, М. Б. Шатрова. Рівне : РДГУ, 2021. 11 с. Режим доступу http://www. rshu.edu.ua/images/pk_rshu/prog_tvor_konk/2021/2021_bak_fah_vipr_029_ibtas_kbb.pdf. Назва з екрана

4. Програма фахового випробування зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (спеціалізації «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія») для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / Г. М. Швецова, М. Б. Шатрова. Рівне : РДГУ, 2021. 12 с. Режим доступу: http://www. rshu.edu.ua/images/pk_rshu/prog_tvor_konk/2021/2021_mag_fah_vipr_029_ ibtas_kbb.pdf. Назва з екрана.

ДОДАТКИ

Цей невеличкий, однак інформаційно-насичений розділ книги надає, на думку автора, можливість читачу глибше ознайомитися з, так би мовити, «технологічною» складовою функціонування сучасної вищої школи в її регіональному сегменті. Адже подані нижче різноманітні документні зразки (списки членів організаційно-методичних рад по усій управлінській вертикалі вищої школи країни, наявні в той чи інший період, назви окремих освітніх регіональних структур, з представниками яких співробітничали педагоги кафедри, листування керівних органів вищої школи з РДГУ, зразки форм методичної документації, що використовувалися у той чи інший історичний період у ЗВО, накази керівних органів вищої школи країни про участь науково-педагогічних працівників кафедри в численних фахових експертизах, іноваційні зразки роботи педагогів зі студентами, форми й результати замірів «залишкових» знань у здобувачів вищої освіти, зразки заохочення організаційно-культурної праці педагогів та студентів університету чи окремі світлини педагогів-практиків з їх власними професійними характеристиками і творчими здобутками, причетних до організації освітнього процесу тощо), корельовані з основним текстом книги, уточнюють та розширюють чимало окремих положень функціонування освітнього простору, його розмаїтих складових, а представлені напрями комунікації науково-педагогічних працівників із різноманітними освітніми органами країни в особі їх окремих представників, активно співпрацюючих із педагогами кафедри в історичній ретроспективі, засвідчують еволюцію управлінської діяльності, зміну стереотипитів мислення кадрового корпусу педагогів, практиків галузі і студентської молоді та еволюцію різних видів культурної діяльності в регіоні.

Збережуть вони в пам'яті читача й специфіку функціонування освітнього простору культурно-мистецького спрямування в добу значних суспільно-економічних, політичних катаклізмів та війни.

Додаток 1

Протокол № 17

засідання експертної ради з культури, мистецтва і туризму
при Державній акредитаційній комісії
з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів I-IV-го рівня
підготовки фахівців

Київ, 27 квітня 2011 року
Початок роботи: 15.00

Голова експертної ради Поплавський М. М.
Технічний секретар Гаращук І.В.

Порядок денний:

1. Акредитація

(За висновками експертних комісій МОНУ)

ВНЗ:
Державна форма власності

Бакалаври, спеціалісти, магістри:

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Ректор – Коцан Ігор Ярославович

		В заяві		За вис. екс.		В ліцензії		Рішення ЕР	
0201	Культура	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
7.020101 (7.02010101)	Культурологія	10	10	10	10	15	15		
7.020103 (7.02010301)	Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури	25	-	25	-	25	-		

Експерти: Афанасьєв Юрій Львович – д.філос.н., професор
Виткалов Володимир Григорович – к.п.н., професор
Ольговський Сергій Якович – к.і.н., професор

Київський національний торговельно-економічний університет

Ректор – Мазаракі Анатолій Антонович

		В заяві		За вис. екс.		В ліцензії		Рішення ЕР	
1401	Сфера обслуговування	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
6.140103	Туризм	60	30	60	30	30	30		

Експерти: Олійник Ярослав Богданович – д.е.н., професор
Єрмаченко Володимир Єгорович – к.е.н., професор

Один із протоколів засідання Експертної ради Державної акредитаційної комісії МОН України з культури, мистецтва і туризму.

Додаток 2

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УРСР

РОВЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ

266000 м. Ровно, вул. Московська, 12 Тел. 2-43-57, 2-57-11

№ 01-11-614 «17» июля 19 84 р.

ЗАВЕДУЮЩЕМУ ОТДЕЛОМ НАУКИ И
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ РОВЕНСКОГО
ОБКОМА КОМПАРТИИ УКРАИНЫ

тов.ОЛЕЙНИКУ Н.М.

Ректорат Ровенского государственного института культуры просит Вас оказать содействие в проведении исследования по комплексной теме "Клуб в системе совершенствования социалистического образа жизни" в рамках учебно-научно-производственного объединения "Культура" на базе колхоза "Заря коммунизма" Ровенского района Ровенской области преподавателю ВИТКАЛОВУ В.Г.

РЕКТОР А.ЛИТВИНЧУК

Клопотання керівництва РДІК до Відділу науки та навчальних закладів Рівненського обкому КПУ з проханням надання дозволу викладачу кафедри В.Г.Виткалову на проведення соціологічного дослідження у виробничих структурах області у рамках діяльності ОНПО «Культура» (1984 р.).

Додаток 3

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
Established 1873
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003-5200
Tel. (212) 254-5130 Fax (212) 254-5239
www.shevchenko.org
info@shevchenko.org

EXECUTIVE
LARISSA M.L.Z. ONYSHKEVYCH
President
ROMAN ANDRUSHKIW
First Vice President
SWIATOSLAW TROFIMENKO
Vice President & Learned Secretary
GEORGE SLUSARCZUK
Vice President & C.F.O.
ANNA PROCYK
Vice President (Programs)
VASYL MARKUS
Vice President (Encyclopedia)
OLHA KUZMOWYCZ
Recording Secretary

COMMITTEE CHAIRS
DARIA DYKYJ
Membership
TARAS HOLOTA
Computers/Technology
TANIA KEIS
Library & Archives
OREST POPOVYCH
Press
LUBOMYR ROMANKIW
Chapters
GEORGE SLUSARCZUK
Finances
ANDRIJ V. R. SZUL
Law Advisory
MARTA TARNAWSKY
Publications
MARTHA B. TROFIMENKO
Bylaws
ROMAN VORONKA
Scholarships/Grants
MYROSLAVA T. ZNAYENKO
Institutional Liaison

LEONID RUDNYTZKY
Chairman Auditing Committee

SCHOLARLY SECTIONS
ROMAN ANDRUSHKIW
Mathematics & Sciences
PAVLO J. DZUL
Medicine & Science
ASSYA HUMESKY
Philology
TARAS HUNCZAK
History
MARTHA B. TROFIMENKO
Social Sciences

SVITLANA ANDRUSHKIW
Library Director

Грудень 2002 року

Шановні Пані та Панове!

Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка в Нью-Йорку з великою приємністю надсилає Вам дарунок - видання, які, сподіваємося, доповнять Вашу книгозбірню і допоможуть Вам у Вашій праці.
Просимо Вас надіслати повідомлення, що Ви отримали наш дарунок. Бажаємо Вам успіхів у Вашій праці.

З найкращими побажаннями

Директор бібліотеки

Світлана Андрушків

Світляна Андрушків

Лист-повідомлення Виткалову В.Г. про надсилання йому у подарунок книжок із фондів Бібліотеки Наукового Товариства ім. Т.Г.Шевченка (США, 2002 р.).

Додаток 4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ

ФАХОВА РАДА
З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

Базовий навчальний заклад — Львівська академія мистецтв
290011, Україна, м. Львів, вул. Кубійовича, 38.
факс: (0322) 76-14-82. тел.: (0322) 76-14-77, 76-14-82

п. Виткалову В.Т.

м.Львів, 5.05.1999 р.

Повідомляємо, що 28 травня 1999 року о 12^{00} в залі Вченої ради Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна" за адресою м.Київ, вул. Політехнічна, 33; тел.8(044)241-75-10 відбудеться засідання Фахової ради.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. **Ліцензування спеціальностей 5.020107 "Діловодство" та 6.020100 "Документознавство та інформаційна діяльність" у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини "Україна".**
2. **Акредитація спеціальності 6.020504 "Мистецтвознавство" у Рівненському інституті слов'янознавства Київського інституту "Слов'янський університет".**
3. **Акредитація спеціальності 5.020207 "Музичне виховання" у Луцькому педагогічному училищі ім.Я.Галана.**
4. **Ліцензування спеціальності 6.020100 "Документознавство та інформаційна діяльність" у державному університеті "Львівська політехніка".**
5. **Акредитація спеціальності 6.020100 "Культурологія" у Острозькій Академії Національного Університету "Києво-Могилянська Академія".**
6. **Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Технікумі промислової автоматики Одеської державної академії холоду.**
7. **Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Міжнародному Слов'янському університеті (м.Харків).**
8. **Ліцензування спеціальності 6.020200 "Театральне мистецтво" у Львівському державному університеті ім.І.Франка .**
9. **Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Запорізькому електротехнічному технікумі-коледжі.**

Примітка.
Заїзд членів Фахової ради і влаштування в готель 27.05.1999 р. Оплата проїзду добових, проживання в готелі, а також двох днів роботи за погодинною формою оплати праці за рахунок Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна".

Голова Ради — Е.П. Мисько

Відповідальний секретар — Б.Ф. Курліщук

Форма повідомлення НПП – членам Фахової ради та керівникам ЗВО про Порядок денний засідання Фахової ради (базовий заклад – Львівська державна академія мистецтв).

Додаток 5

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА АКРЕДИТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

Фахова рада з питань культури і мистецтв

Базовий навчальний заклад – **Київський національний університет культури і мистецтв**

30.04 2002р.

01133 Україна, м. Київ, вул.Щорса,36
Факс (044) 2699846 тел.(044) 2699833

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Ліцензування спеціальностей: 7.020105 "Документознавство та інформаційна діяльність", 7.020101 "Культурологія", 5.020107 "Діловодство" у Кримському факультеті Київського національного університету культури і мистецтв.
2. Ліцензування спеціальності 7.020210 "Дизайн", 7.020105 "Документознавство та інформаційна діяльність" у Національному авіаційному університеті.
3. Ліцензування спеціальності 7.020101 "Культурологія" у Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна.
4. Ліцензування спеціальності 7.020202 "Театральне мистецтво" у Прикарпатському університеті ім. В.Стефаника.
5. Ліцензування спеціальності 7.020208 "Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво" у Черкаському державному університеті ім. Б.Хмельницького.
6. Ліцензування спеціальності 7.020210 "Дизайн" у Запорізькому національному технічному університеті.
7. Ліцензування спеціальності 5.020202 "Хореографія" в Училищі хореографічного мистецтва "Київська муніципальна українська академія танцю".
8. Ліцензування підвищення кваліфікації працівників культури в Учбово-методичному центрі культури Буковини.
9. Ліцензування спеціальності 5.020206 "Естрадно-циркове мистецтво" в Луганському коледжі культури і мистецтв.
10. Ліцензування спеціальності 6.020200 "Музичне виховання" в Мукачівському гуманітарно-педагогічному коледжі.
11. Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Кам'янець-Подільському училищі культури.
12. Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у вищому профтехучилищі №28 м. Севастополя.
13. Ліцензування спеціальності 5.020208 "Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво" у Лозівській філії Харківського училища культури.
14. Ліцензування спеціальності 5.020202 "Хореографія" у Донецькому училищі культури.
15. Ліцензування спеціальності 5.020211 "Перукарське мистецтво та декоративна косметика" у Харківському текстильному технікумі.
16. Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Надвірнянському коледжі.
17. Ліцензування спеціальності 5.020107 "Діловодство" у Горлівському технікумі Донецького національного університету.

Голова Фахової ради В.С. Стасюк

Відповідальний секретар О.І. Скнар

ДАК МОН України: Фахова рада з питань культури і мистецтв (базовий заклад – Київський національний університет культури і мистецтв). Порядок денний.

Додаток 6

СКЛАД

ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ З АКРЕДИТАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

у Рівненському ін-ті слов"янознавства Київського ін-ту "Слов"янський університет"

№ п/п	Шифр і назва спеціальності	Прізвище, ім'я, по-батькові	Вчене звання, науковий ступінь	Місце роботи	Службовий телефон
I.	6.020504 Мистецтвознавство	Віткалов Володимир Григорович / експерт /	кандидат пед. наук, професор	Український держ. гуманітарний університет	26-94-60
2.	-"-"-"-"-	Крвавич Дмитро Петрович / опонент /	професор, Народний художник України	Львівська академія мистецтв, проректор з наукової роботи	76-I4-82

Голова Фахової ради з питань культури та мистецтва проф. Е.П.Миськo

Витяг із Наказу МОН України (взято з акредитаційної справи) на призначення персонального складу Експертної комісії для проведення експертизи теоретичної спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» в Рівненському інституті слов'янознавства Київського славістичного університету.

Додаток 7

Порядок денний

засідання експертної ради з **освіти, культури і мистецтва**
при Державній акредитаційній комісії України

15 лютого 2007р.
Початок роботи о 10:00

1. Акредитація

(За висновками експертних комісій МОНУ)

Державна форма власності

Магістрів, спеціалістів, бакалаврів у:

Національному аграрному університеті

Ректор - Мельничук Дмитро Олексійович

			Денна
	0101	Педагогічна освіта	
1	8.010105	Соціальна педагогіка	50

Експерти: Плахотнік Ольга Василівна - д.пед.н., професор
Вайнола Рената Хайківна - к.пед.н., доцент

Херсонському державному університеті

Ректор - Бєляєв Юрій Іванович

			Денна
	0101	Педагогічна освіта	
2	8.010103	Педагогіка і методика середньої освіти. Музика	10

Експерти: Завадська Тетяна Миколаївна - к.пед.н., доцент
Брилін Борис Андрійович - д.пед.н., професор

Київському національному університеті культури і мистецтв

Ректор – Поплавський Михайло Михайлович

			Денна	Заочна
	0201	Культура		
3	8.020108	Менеджмент соціокультурної діяльності	100	100
	0202	Мистецтво		
4	8.020210	Дизайн	30	30

Експерти: Слободяник Михайло Семенович - д.і.н., професор
Каністратенко Микола Миколайович - к.і.н., доцент
Коновал Віктор Павлович - д.т.н., професор
Сьомкін Володимир Васильович - к.мист., професор

для Кримського факультету

			Денна	Заочна
	0201	Культура		
5	7.020101	Культурологія	30	30
6	7.020105	Документознавство та інформаційна діяльність	30	30

Експерти: Шоркін Олексій Давидович - д.філос.н., професор
Єсипенко Роман Миколайович - д.і.н., професор
Ільганаєва Валентина Олександрівна - д.пед.н., професор
Загуменна Віра Вікторівна - к.і.н., професор

для Дніпропетровського факультету

			Денна	Заочна
	0201	Культура		
7	6.020100	Документознавство та інформаційна діяльність	50	-

Експерти: Ільганаєва Валентина Олександрівна - д.пед.н., професор
Загуменна Віра Вікторівна - к.і.н., професор

Форма Порядку денного засідання Експертної ради з освіти, культури і мистецтва при Державній Акредитаційній комісії МОН України.

Додаток 7-а

Виткалов

-3

Державна акредитаційна комісія України

03057 вул. Металістів,7-А,тел.241-76-68

№ 63 ДАК
від "31" січня 2008р.

Ректору Рівненського державного гуманітарного університету

Постоловському Р.М.

По наказу
4.02.08

Шановний Русланє Михайловичу!

Просимо направити проф. **Поніманську Т.І.** для участі у засіданні експертної ради **з освіти** при Державній акредитаційній комісії, яке відбудеться **14 лютого 2008р. о 10:00.**

Просимо направити проф. **Виткалова В.Г.** для участі у засіданні експертної ради **з культури, мистецтва і туризму** при Державній акредитаційній комісії, яке відбудеться **20 лютого 2008р. о 14:00**

Адреса: м.Київ, вул. Металістів, 7А, ІІІ- поверх, актова зала.

Начальник відділу ДАК Белов Бєлова Т.Є.
241-66-63

№ 1 РДГУ № 1
Вх.№ 109
Від "4" 02 2008 р.

Форма запрошення науково-педагогічних працівників для участі в Експертних радах ДАК МОН України.

Додаток 8

РЕЗУЛЬТАТИ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ
ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
студентами спеціальності 6.020100 «Культурологія»

№ п/п	Назва дисциплін, за якими проводилися ККР	Група	Кільк. студентів	Виконували ККР		З них одержали оцінки						Абсолютна успішність	Якість успішності	Середній бал
						«5»		«4»		«3»		«2»		
				осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	
I. Цикл гуманітарної підготовки														
1	Історія України	КД - 08	24	22	92	3	14	9	41	10	45	-	-	100	55	3,7
2	Політологія	КД - 07	20	18	90	1	6	11	62	4	22	2	10	90	68	3.25
II. Цикл природничо-наукової та загальноекономічної підготовки																
3	Історія світових цивілізацій та світової культури	КД - 08	24	22	92	5	23	11	50	6	27	-	-	100	73	3.95
4	Історія образотворчого мистецтва	КД - 07	20	18	90	2	11	12	67	4	22	-	-	100	78	3.9
III. Цикл професійної та практичної підготовки																
5	Етнографія та фольклор України	КД - 07	20	18	90	3	17	12	67	3	17	-	-	100	83	4
6	Країнознавство	КД - 07	20	18	90	1	6	10	55	7	39	-	-	100	61	3.6

Голова експертної комісії В.Г.Виткалов

Експерт О.В.Кравченко

Ректор Л.М.Степаненко

Варіанти проведення (виявлення результатів) замірів залишкових знань у студентів під час роботи експертних комісій ДАК МОНУ у ЗВО (витяг з акредитаційної справи).

Додаток 9

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

НАКАЗ

№ 4/103 "14" квітні 1999р.

м.Київ

Про атестаційну експертизу Ужгородського училища культури

Згідно з планом роботи Державної інспекції навчальних закладів

наказую:

1. Провести в квітні 1999 року атестаційну експертизу Ужгородського училища культури.

2. З цією метою відрядити до м.Ужгорода з 19 по 1 травня 1999 року експертну комісію під керівництвом Каращука В.В. -- головного спеціаліста відділу навчальних закладів Міністерства культури і мистецтв України.

3. За погодженням з Міністерством культури та мистецтв України і з керівництвом вищих навчальних закладів до складу комісії залучити:

Наюк М.В. – заступника директора з навчальної роботи Київського обласного училища культури, заступника голови комісії;

Виткалова В.Г. – завідуючого кафедрою культурології Рівненського державного інституту культури, професора, кандидата історичних наук;

Монько Т.С. – доцента Київського національного університету культури і мистецтв, кандидата педагогічних наук;

Рижова В.В. – заступника директора з навчальної роботи Дніпропетровського училища культури;

Харабара М.Д. – заступника директора з навчальної роботи Чернівецького училища мистецтв і культури;

Гордія Л.Р. – заступника директора з навчальної роботи Теребовлянського училища культури;

Баранову В.О. – завідуючу денним відділенням Ніжинського училища культури;

Ніколишин І.О. – викладача Теребовлянського училища культури;

Курінного А.Ф. – викладача Канівського училища культури.

4. Витрати на відрядження Каращука В.В. та членів експертної комісії покласти за рахунок Ужгородського училища культури.

5. Відповідальність за проведення та організацію атестаційної експертизи Ужгородського училища культури покласти на спеціаліста І категорії відділу інспектування та атестації ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації Фоменко Олену Володимирівну.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на начальника відділу Краснікова В.В.

Начальник інспекції О.М.Бурлаков

Державна інспекція навчальних закладів при МОН України. Форма Наказів на проведення акредитаційних експертиз в училищ культури і мистецтв.

Додаток 10

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

м. Київ

"27" 09 2005р. № 1972-л

Про проведення
акредитаційної експертизи

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.01р. №978 "Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах", з метою проведення акредитаційної експертизи підготовки фахівців зі спеціальності 6.020100 "Документознавство та інформаційна діяльність" у Вінницькому коледжі менеджменту

НАКАЗУЮ:

1.Затвердити експертну комісію

Виткалов
Володимир Григорович - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету , голова комісії

Власова
Галина Вікторівна - кандидат педагогічних наук, професор кафедри документальних комунікацій Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

2.Термін роботи комісії безпосередньо в навчальному закладі з 04.10.2005р. по 06.10.2005р.

3.Директору Вінницького коледжу менеджменту створити необхідні умови для роботи комісії.

4. Відшкодування витрат, пов'язаних з проведенням акредитації, здійснити відповідно до п. 20 постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.01р. №978, наказів Міністерства освіти і науки України від 14.01.02 №16 та від 04.06.02 №321.

5.Контроль за виконанням наказу покласти на начальника управління ліцензування , акредитації та нострифікації Домніча В.І.

Заступник міністра В.О.Огнев'юк

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відділ діловодства

З ОРИГІНАЛОМ ВІРНО

Накази МОН України на проведення ліцензійних та акредитаційних експертиз ЗВО країни для різних типів навчальних закладів.

Додаток 11

ОТ: НОМЕР ТЕЛЕФОНА: 05 ФЕВ. 2002 06:52 СТР1

947

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

22 02 2002 р. № 329к

Про проведення
акредитаційної експертизи

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.01р. №978 "Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах" з метою проведення акредитаційної експертизи підготовки молодших спеціалістів зі спеціальності 5.020104 "Народна художня творчість" в Обласному комунальному закладі "Лозівське училище культури і мистецтв"

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити експертну комісію у складі:

Виткалов Володимир Григорович	- завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат педагогічних наук, професор, голова комісії;
Білокінь Валерій Іванович	- голова циклової комісії профілюючих дисциплін і культурології Мелітопольського училища культури.

2. Термін роботи комісії безпосередньо в навчальному закладі з 02.03.2010 р. по 04.03.2010 р.

3. Директору Обласного комунального закладу "Лозівське училище культури і мистецтв" створити необхідні умови для роботи комісії.

4. Відшкодування витрат, пов'язаних з проведенням акредитації, здійснити відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 14.01.02р. №16, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.01.02 р. за №81/6369.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора департаменту вищої освіти – начальника відділу ліцензійної експертизи Шпака В.В.

Міністр І.О.Вакарчук

Накази МОН України для проведення акредитаційної експертизи в різних видах коледжів.

Додаток 12

Протокол № 18

засідання експертної ради з культури, мистецтва і туризму
при Державній акредитаційній комісії
з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів I-IV-го рівня
підготовки фахівців

Київ, 10 червня 2011 року
Початок роботи: 14.00

Голова експертної ради Поплавський М. М.
Технічний секретар Гаращук І.В.

Порядок денний:

1. Акредитація

(За висновками експертних комісій МОНУ)

ВНЗ:
Державна форма власності

Бакалаври, спеціалісти, магістри:

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Ректор – Коцан Ігор Ярославович

		В заяві		За вис. екс.		В ліцензії		Рішення ЕР	
0202	Мистецтво	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
1 7.020202 (7.02020201)	Хореографія	20	20	20	20	20	20		

Експерти: Зубатов Сергій Лук'янович – зав.каф.народно-сценічної хореографії, доцент
Годовський Володимир Михайлович – к.п.н.

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Ректор – Вегеш Микола Миколайович

		В заяві		За вис. екс.		В ліцензії		Рішення ЕР	
0504	Туризм	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
2 7.050401	Туризм	30	-	30	-	30	-		
2а 8.050401		15	-	15	-	15	-		

Експерти: Антоненко Володимир Степанович – д.г.н., професор
Любіцева Ольга Олександрівна – д.г.н., професор

Донецька державна музична академія імені С.С.Прокоф'єва

Ректор – Скрипник Олексій Вікторович

		В заяві		За вис. екс.		В ліцензії		Рішення ЕР	
0202	Мистецтво	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
3 8.02020401	Музичне мистецтво	Не вказано		Не вказано		15	-		

Експерти: Драч Ірина Степанівна – доктор мистецтвознавства, доцент

Зміна статусу Експертної ради Державної акредитаційної комісії МОН України (додано новий напрям «туризм» і виведено в окремий напрям «освіта»).

Додаток 13

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

Н А К А З

„9" вересня 2004р. м.Рівне №129 осн/д

Про членів Вченої ради
та ректорату

н а к а з у ю :

1. У зв'язку із звільненням з посади декана фізико-технологічного факультету кандидата хімічних наук, доцента **Волошина** Олега Михайловича ***вивести*** його зі складу Вченої ради та ректорату.

2. У зв'язку із звільненням з посади декана художньо-педагогічного факультету доцента **Герладжі** Федора Павловича ***вивести*** зі складу Вченої ради та ректорату і ***ввести*** у склад ректорату новопризначеного декана художньо-педагогічного факультету кандидата педагогічних наук, професора **Виткалова** Володимира Григоровича.

Підстава: службова записка проректора з навчальної роботи **проф.Воробйова А.М.**

Ректор **проф.Постоловський Р.М.**

Наказ ректора РДГУ, проф. Постоловського Р.М. про введення завідувача кафедри культурології, проф. Виткалова В.Г. до складу ректорату.

Додаток 14

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

National Agency for Higher Education Quality Assurance

вул. БорисаГрінченка, 1, м. Київ, 01001,e-mail: info@naqa.gov.ua, код ЄДРПОУ 40927307

№ 427 від 22.10.2019р.
На № _____ від _____

Виткалову Сергію Володимировичу

Шановний Сергію Володимировичу!

Запрошуємо Вас взяти участь у тренінгах для членів Галузевих експертних рад.

Перший етап тренінгу буде проводитися ***30 жовтня 2019 року*** о 10.00 в місті Київ за адресою: проспект Комарова, 1, корпус 8-Б, приміщення науково-технічної бібліотеки, 2 поверх, читальна зала, на базі Національного авіаційного університету.

Другий етап тренінгу відбудеться 1 листопада 2019 року о 10.00 у м. Київ за адресою вул. Немировича-Данченка, 2, 1-й корпус, 4-й поверх, актова зала, на базі Київського національного університету технологій та дизайну.

Голова **Сергій КВІТ**

Форма запрошення експертів Головою НАЗЯВО на черговий тренінг.

Додаток 15

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НАКАЗ

14 лютого 2020 року Київ **№ 52 - Е**

Про призначення експертної групи

Відповідно до пункту 7 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 11 липня 2019 року № 977 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 року за № 880/33851, для проведення акредитаційної експертизи освітньої програми

НАКАЗУЮ:

1. Призначити та відрядити експертну групу для проведення акредитаційної експертизи за спеціальністю «027 Музеєзнавство, пам'яткознавство» освітньої програми «Музеєзнавство, пам'яткознавство» (ID у ЄДЕБО 24708) за другим рівнем вищої освіти (справа № 48/АС-20) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та затвердити її у складі:

Потильчак Олександр Валентинович (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова) – керівник експертної групи;

Виткалов Сергій Володимирович (Рівненський державний гуманітарний університет);

Боголюбова Ірина Владиславівна (Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, здобувач вищої освіти).

2. Установити строк роботи експертної групи, зазначеної у пункті 1 цього наказу, безпосередньо в закладі вищої освіти в м. Київ з 11 по 13 березня 2020 року включно.

3. Установити строк подання звіту експертної групи до Національного агентства до 27 березня 2020 року включно.

4. Узяти до відома, що витрати, пов'язані із відрядженням експертів до закладу вищої освіти, відшкодовуються за рахунок Національного агентства.

Заступник Голови Н.В. Стукало

Керівник відділу по роботі з експертами К.М. Куницька

Наказ про призначення Експертної комісії НАЗЯВО для проведення акредитації освітньої програми спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» в КНУ ім. Т.Г.Шевченка.

Додаток 16

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Персональний склад галузевої експертної ради
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
з галузі знань 03 «Гуманітарні науки»

Прізвище ім'я по батькові	Місце роботи / навчання	Спеціальність
науково-педагогічні, наукові працівники зі спеціальностей		
Попович Василь Михайлович	Національний університет «Запорізька політехніка»	031 Релігієзнавство
Гуз Анатолій Михайлович	Національна академія Служби безпеки України	032 Історія та археологія
Сминтина Олена Валентинівна *(заступник голови)*	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова	032 Історія та археологія
Александрова Олена Станіславівна *(заступник голови)*	Київський університет імені Бориса Грінченка	033 Філософія
Шабанова Юлія Олександрівна	НТУ «Дніпровська політехніка»	033 Філософія
Виткалов Сергій Володимирович	Рівненський державний гуманітарний університет	034 Культурологія
Колесник Олена Сергіївна	Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка	034 Культурологія
Єсипенко Надія Григорівна	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	035 Філологія
Луцак Світлана Миколаївна	Івано-Франківський національний медичний університет	035 Філологія
Мойсієнко Віктор Михайлович	Житомирський державний університет імені Івана Франка	035 Філологія
Серебрянська Ірина Миколаївна	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя	035 Філологія
Снитко Олена Степанівна	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	035 Філологія
представники роботодавців		
Дейнеко Іван Андрійович	Приватний підприємець	
представник здобувачів вищої освіти		
Півненко Володимир Юрійович	Черкаський державний технологічний університет	
міжнародний експерт		
Лиман Ігор Ігорович *(голова)*	Бердянський державний педагогічний університет	

Персональний склад галузевої експертної ради, затверджений рішеннями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 серпня 2019 р. (протокол № 9), зі змінами від: 01 жовтня 2019 (протокол № 11), 29 жовтня 2019 (протокол № 12), 25 жовтня 2022 (протокол № 19), засвідчую станом на 27 жовтня 2022.

Голова **Андрій БУТЕНКО**

Перший склад Галузевої Експертної ради (ГЕР) НАЗЯВО з напряму 03 «Гуманітарні науки» (Київ, жовтень, 2019 р.).

Додаток 17

Подяка Голови ГО «Рівне разом», секретаря Рівненського міськвиконкому В.В.Шакирзяна автору книги за волонтерську діяльність у час війни: «За патріотизм, активну громадянську позицію, самовіддану працю, розвиток волонтерського руху, вагомий особистий внесок у вирішення проблем держави під час російської агресії проти України» (5.12.2022 р.).

Додаток 18

Інформація
про використання інноваційних форм навчальної роботи
на спеціальності «Культурологія» у 2011 – 2012 н. р.

У навчальному процесі поточного навчального року викладачами кафедри культурології при викладанні фахових дисциплін використовуються інноваційні форми навчання та контролю за навчальною діяльністю студентів. Це обумовлено необхідністю оптимізації професійної підготовки майбутніх фахівців спеціальності «Культурологія» (кваліфікації «Викладач історії і теорії культури» та «Педагог-організатор КДД»):

А) **проблемні лекції з курсів:**

- «Українська культура» (проф. Виткалов В.Г.);
- «Сучасна молодіжна культура» (доц. Забута Т.В.);
- «Інноваційні технології КДД в сучасній практиці» (доц. Черніговець Т.І.);
- «Філософія культури» (доц. Білявцева О.В.);
- «Соціологія культури» (викл. Глущук О.Г.);
- «Історія театру і кіно» (викл. Глущук О.Г.);
- Аудіо-лекції з курсу «Історія музики» (доц. Каневська Г.Г.).

Б) **семінарські та практичні заняття:**

- **дискусії** з курсу «Сучасна молодіжна культура» – доц. Забута Т.В.;
- **дискусії** та перегляд відео з курсу «Історія української культури» – доц. кафедри Виткалов С.В.;
- **семінари-доповіді** – проф. Виткалов В.Г.;
- **круглий стіл** із курсу «Теорія культури» спільно із студентами кафедри мистецтвознавства та культурології РІС КСУ – доц. Білявцева О.В;
- **круглий стіл** з курсу «Культурологія дозвілля» – викл. Глущук О.Г.
- **бесіди з курсу** «Методика викладання культурологічних та мистецьких дисциплін» – доц. Черепуха Л.О.
- **практичні заняття в мистецькій галереї «Євро-Арт» –** доц. Костюк Л.К.
- **практичні заняття** в ОЦНТ з курсу «Інформаційно-методичне забезпечення КДД» – доц. Забута Т.В. та Черніговець Т.І. (1 курс);
- **творчі роботи** студентів з курсів «Режисура ХМД» – ігрові програми «Масляна» (в парку культур і відпочинку ім. Т.Г.Шевченка) – доц. Морозова Т.П.;
- **творча робота «Я люблю Україну»** – викл. Глущук О.Г. (3 курс);
- **творча робота «Організація відпочинку і розваг»** – ст. викладач Тюска В.Б. – профорієнтаційна програма у ЗОШ № 2, 23 (4 курс);
- **міжгрупова навчально-методична конференція «**Інноваційні технології викладання культурологічних та художньо-естетичних дисциплін» (4-5 курси обох спеціалізацій) – доц. Черніговець Т.І. (програма в наявності);
- **презентації** з курсу «Образотворче мистецтво» – викл. Глущук О.Г.
- **екскурсія до Культурно-археологічного Центру «Пересопниця»** (доц. кафедри Виткалов С.В.)

в) модульний контроль:

- захист проектів з курсу «Соціально-культурна діяльність» – доц. Шолудько Н.Г.;
- презентація художньо-ілюстративних альбомів із дисципліни «Народна художня творчість» – доц. Шолудько Н.Г. (2 курс);
- презентація рекреаційних матеріалів – доц. Черніговець Т.І. (1 курс);
- творчі завдання – доц. Морозова Т.П.;
- тести з курсу «Культурологія дозвілля» – доц. Черніговець Т.І.

г) **ігрові форми** :

- пізнавальна гра з курсу «Історія образотворчого мистецтва» – викл. Глущук О.Г.;
- квести – Шолудько Н.Г., Тюска В.Б., Глущук О.Г. із курсів: «Соціально-культурна діяльність», «Культурологія дозвілля», «Історія образотворчого мистецтва».

д) **тренінги** – «Тренінг ділових комунікацій» – ст. викл. Вакульчук М.В.

Відповідальна за НМК «Інноваційній технології
викладання культурологічних дисциплін» доц. Черніговець Т.І.

Окремі форми активізації навчального процесу, що використовуються науково-педагогічними працівниками кафедри (2011-2012 н. р.).

Додаток 19

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

від 25 лютого 2009 р. м. Рівне № 35 осн/д

Про створення комісії з експертизи навчальних планів та робочих навчальних планів

З метою забезпечення якісного розроблення деканатами та фаховими кафедрами навчальних планів та робочих навчальних планів за напрямами підготовки (спеціальностями) відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів та на підставі наказу МОН України від 05.12.2008 р. № 1107

НАКАЗУЮ:

1. Створити експертну комісію у складі:

– проф. Воробйов А.М. – проректор з навчальної роботи, голова комісії.

Члени комісії:

– проф. Мосієвич О.С. – проректор із заочної форми навчання.
– проф. Понімапська Т.І. – проректор з наукової роботи.
– проф. Тищук В.І. – голова науково-методичної ради.
– проф. Сяський А.О. – зав. кафедри інформатики та прикладної математики.
– проф. Сілков В.В. – декан педагогічного факультету.
– проф. Новоселецький М.Ю. – професор кафедри фізики.
– проф. Дем'янюк Б.П. – професор кафедри фізики.
– проф. Янцур М.С. – зав. кафедри професійної педагогіки і трудової підготовки.
– доц. Барановський С.В. – зав. кафедри економічної кібернетики.
– доц. Заглинська Л.В. – зав. кафедри філософії та економічної теорії.
– доц. Безлюдна В.І. – доцент кафедри вікової і педагогічної психології.
– проф. Виткалов В.Г. – зав. кафедри культурології.
– доц. Матвеєв М.О. – заступник декана з навчальної роботи музично-педагогічного факультету.
– доц. Шульжук Н.В. – зав. кафедри методики викладання і культури української мови.
– доц. Нестерук С.М. – доцент кафедри теорії літератури та славістики.
– проф. Кіндрат В.К. – зав. кафедри теорії і методики фізичного виховання.
– Колосюк О.В. – начальник навчального відділу.

Підстава: *службова записка проректора з навчальної роботи проф. Воробйова А.М.*

Ректор РДГУ **проф. Постоловський Р. М.**

Перший склад комісії університету з експертизи навчальних планів та робочих програм (2009 р). У 2018 р. на її базі створено науково-методичну раду РДГУ.

Додаток 20

Остання експертна група зі складу Банку експертів Державної Акредитаційної комісії (ДАК) МОН України напередодні трансформації ДАК (д-р культурології, проф. С.Виткалов та д-р культурології, проф. О.Гончарова – КНУКіМ) із науково-педагогічними працівниками кафедри у Чернівецькому НУ ім. Ю.Федьковича (травень 2019 р.).

Додаток 21

Міністерство освіти і науки України

01135, м.Київ, проспект Перемоги, 10
Тел. (044) 216 2442, факс (044) 274 1049
vvv@minosvit.niiit.kiev.ua

22.05.2003 № 1/11-1639

На № _____ від _____

Ректору Рівненського
державного гуманітарного
університету
Постоловському Р.М.

Міністерство освіти і науки України на Ваше прохання провело незалежну експертизу рукопису "Берестецька битва 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова", авт. Виткалов В.Г. і ухвалило його до видання з грифом "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів".

Видання буде здійснено за кошти замовника.

На звороті титульної сторінки необхідно вказати, коли і ким надано гриф.

Контрольні примірники просимо надіслати до Науково-методичного центру вищої освіти за адресою: м.Київ, вул.Сагайдачного, 37.

Заступник державного
секретаря М.Ф.Степко

Сухомлін
417-84-70

Довідка Методичного Кабінету про надання грифу МОН України хрестоматії «Берестецька битви 1651 року мовою документів: за матеріалами наукової спадщини І.К.Свєшнікова», авторами якої є Виткалов В.Г. та Пономарьова Т.О.

Додаток 22

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Н А К А З

м. Івано-Франківськ

„31" 08 **2023 р.** **№** 636

Про створення разової ради

На підставі Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, відповідно до ухвали Вченої ради університету від 30.08.2023, протокол № 1

НАКАЗУЮ:

Створити разову спеціалізовану вчену раду ДФ 20 051.062 для захисту дисертації на тему «Менеджмент спеціальних подій в культурно-дозвіллєвій діяльності закладів клубного типу в західній Україні кінця XX – початку XXI століть: теорія і регіональна практика» для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 034 Культурологія аспірантки 4 року навчання вечірньої державної форми за спеціальністю 034 Культурологія Свирид Іванни Євгенівни у наступному складі:

Голова ради – Фабрика-Процька Ольга Романівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензенти:

1. Бабій Надія Петрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

2. Шикиринець Василь Васильович – кандидат наук з державного

Додаток 22

управління, доцент, завідувач кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Опоненти:

1. Петрова Ірина Владиславівна – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля Київського національного університету культури і мистецтв.

2. Виткалов Сергій Володимирович – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Ректор Ігор ЦЕПЕНДА

«Зразок наказу на створення «разової» спеціалізованої ученої ради у ДВНЗ «Прикарпатський Національний університет ім. В.Стефаника».

Додаток 23

ВИСНОВОК

члена експертної ради

_____

(назва експертної ради)

при Державній акредитаційній комісії України

_____

(прізвище та ініціали експерта)

«____» _____200___ року _____

(назва ВНЗ)

_____

звернувся до МОН України з заявою про проведення _____

(ліцензійної / акредитаційної)

експертизи з підготовки фахівців зі спеціальності_____

_____

(шифр назва)

за освітньо-кваліфікаційним рівнем _____ліцензований обсяг _____

Експертизу поданих документів здійснювала комісія у складі:

1._____

(посада та прізвище експертів)

2._____

3._____

Вивчивши матеріали справи, експертні висновки комісії щодо кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази, навчально-методичного забезпечення та дотримання вказаним ВНЗ інших основних умов, **вважаю за необхідне зробити наступні зауваження та рекомендації**:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

З урахуванням наведених зауважень та рекомендацій вважаю, що подані матеріали _____ встановленим законодавством вимогам

(відповідають/не відповідають)

«____» _____200___р. _____

(підпис експерта)

Рішення експертної ради

На підставі проведеної експертизи та обговорення **експертна рада рекомендує**:

_____

(акредитувати, ліцензувати / відхилити, відмовити)

_____

_____

_____

_____

Голова експертної ради _____

Начальник відділу _____

Форма Висновку, який готувався членами Експертної ради ДАК МОН України з культури, мистецтва та туризму під час розгляду ліцензійних чи акредитаційних справ у процесі проведення засідання ДАК (чинний до кінця 2018 р.).

Додаток 24

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів та спеціалістів зі спеціальності 6. 020100, 7.020101 «Культурологія» у Приватному вищому навчальному закладі «Київський інститут соціальних та культурних зв'язків імені святої княгині Ольги»

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» та на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 22 вересня 2010р. за № 1905л «Про проведення акредитаційної експертизи» експертною комісією у складі:

Голова комісії **Виткалов Володимир Григорович** – завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат педагогічних наук, професор.

члена комісії **Кравченко Олександр Васильович** – декан факультету культурології, Харківської державної академії культури, кандидат історичних наук, доцент.

у період з 28 вересня 2010 року по 30 вересня 2010 року розглянула подані Київським інститутом соціальних та культурних зв'язків імені святої княгині Ольги матеріали і провела експертне оцінювання спроможності названого закладу здійснювати освітню діяльність з підготовки бакалаврів та спеціалістів зі спеціальності 6.020100, 7.020101 «Культурологія» безпосередньо в навчальному закладі.

1. Загальна характеристика навчального закладу

Приватний вищий навчальний заклад «Київський інститут соціальних та культурних зв'язків імені святої княгині Ольги» колективної форми власності, зареєстрований Солом'янською районною державною адміністрацією м. Києва 26.03.2004 р. № 387 є правонаступником ТОВ «Київський інститут соціальних та культурних зв'язків» зареєстрованого Залізничною державною районною адміністрацією м. Києва 21.04.1999 р. свідоцтво про реєстрацію № 6888.

Інститут розпочав свою діяльність у 1999 році, юридична адреса: Україна, 03035 м. Київ, Солом'янський р-н, вул. Урицького 21, кв. 45; почтова: 02121 м. Київ, Дарницький р-н, вул. Вакуленчука, 1, тел./факс 560-22-21.

Статут із змінами та доповненнями затверджено Міністерством освіти і науки України і зареєстровано Солом'янською районною державною адміністрацією м. Києва 26.03.2004 р. № 387.

У 2003 році Київському інституту соціальних та культурних зв'язків присвоєне почесне ім'я святої княгині Ольги як визнання продовження утвердження Інститутом просвітницьких та духовних ідеалів Київської Русі.

Голова експертної комісії В.Г.Виткалов

Зразок експертних висновків, що готувався Експертною комісією для подання його у загальному блоці документів про акредитацію до ДАК МОН України.

Додаток 24-а

- 6 -

Наближаючись до відзначення знаменної дати в історії України – 1100-річчя Галича, професорсько-викладацький та студентський колективи готуються гідно зустріти цей ювілей. На базі художнього факультету проведена науково-теоретична конференція на тему "Стародавній Галич в пам'ятках культури і мистецтва", на якій виступили з доповідями викладачі і студенти факультету. Низка дипломних та курсових робіт присвячена 1100-річчю Галича.

В результаті перевірки матеріалів та документів, рівня підготовки випускників 1997 року, ознайомлення з науковою, навчально-методичною, виховною, художньо-творчою роботою дають підставу експертній комісії зробити висновок, що художній факультет Прикарпатського університету ім. В.Стефаника може бути акредитований у повному обсязі IV рівнем акредитації за заявленим напрямом підготовки 6.02.05 "Образотворче мистецтво" за спеціальностями:

7.020.511 "Образотворче мистецтво, креслення"/IV рівень/;

7.020.506 "Декоративно-ужиткове мистецтво"/IV рівень/.

Голова експертної комісії

КРВАВИЧ Д.П. – народний художник України, професор, Львівська академія мистецтв.

Члени комісії

КУРЛІЩУК Б.Ф. – професор кафедри проектування інтер'єру, Львівська академія мистецтв.

ПАНАСЮК В.Г. – доцент кафедри художньої кераміки, Львівська академія мистецтв.

МЕЛЬНИЧУК С.Т. – доцент кафедри скульптури, Львівська академія мистецтв.

Івано-Франківськ 6 червня 1997 року.

Підписи експертів завіряю.

Голова експертної комісії КРВАВИЧ Д.П.

Фрагмент Експертних висновків, що готувалися призначеною МОН комісією по завершенні акредитаційної експертизи і які подавалися згодом у загальному пакеті документів на засідання Фахової ради. Тотожний варіант цього документу зберігався і під час функціонування Експертної ради ДАК МОН та Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з якості освіти» України (до грудня 2018 р.).

Додаток 25

Заступник Голови Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту (2002–2005 рр.), заступник Міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту (2006, 2008–2010 рр.), доктор наук із фізичного виховання та спорту (2009 р.), професор (2010 р.). Із березня 2010 р. – перший проректор Національного університету фізичного виховання і спорту України). Автор понад 180 наукових та навчально-методичних робіт, серед яких понад 20 книг. Науково обгрунтував концепцію гуманізації процесу залучення населення до занять спортом для всіх, сучасну парадигму оздоровчої рухової активності та концепцію кадрового забезпечення сфери спорту і активного дозвілля різних груп населення в Україні. У 1996-1999 рр. – викладач професійно-орієнтованих дисциплін нашої кафедри за сумісництвом

Додаток 26

Сергій Бондар (Воронцов) – Заслужений тренер України з плавання (2006 р.); у 1992-2008 рр. – тренер Національної збірної України з плавання. За цей час підготував бронзову призерку Чемпіонату світу (Мельбурн, Австралія), дворазову чемпіонку Європи, Заслуженого майстра спорту України А.Хлистунову; призера Кубків Світу (2006-2007 рр.) Д.Назаренка; багаторазових чемпіонок України, майстрів спорту України А.Харитоненко, І.Кулаковську, Н.Кучину. Всі – РДІК, РДГУ (остання – у 2006-2020 рр. – доцент нашої кафедри). У 2009-2012 р. – головний тренер збірної України з плавання. За цей час Національна збірна на чемпіонаті «Юніорська Європа» (2010 р., м. Хельсінкі) здобула І загальнокомандне місце: 7 золотих, 4 – срібних, 2 бронзових медалей; на Юнацьких Олімпійських іграх (м. Сінгапур) – 5 медалей, з яких 3 золоті, срібна і бронзова; на Чемпіонаті Європи (м. Ейндховен) – 6 медалей, з яких 1 золота, 3 срібних, 2 бронзові; на Чемпіонаті Світу (м. Дубаї) – 1 срібна медаль; у 2011 р. на Юніорському Чемпіонаті Світу (м. Ліма) – 7 медалей, з яких 4 – золоті, 2 – срібні; на Чемпіонаті Європи (м. Шартис) – 5 медалей, з яких 3 золоті. З 2013 р. – тренер ШВСМ (Київ), де підготував чемпіонку і рекордсменку «Юніорської Європи» (2013 р.); Юніорського чемпіонату Світу (м. Дубаї), фіналістку Чемпіонату Світу (2013 р., м. Барселона), багаторазову чемпіонку України, майстра спорту міжнародного класу В.Сонцеву; а також багаторазових чемпіонів України 2013-2015 рр. – майстра спорту України Д.Оселедця і майстра спорту міжнародного класу М.Шемберева та ін.

Додаток 27

Затверджено
Наказом МОН від 02.12.2022 № 1092

Експертна рада Міністерства освіти і науки України
з питань атестації наукових кадрів з культурології та мистецтвознавства

Голова ради:

1. Колосніченко Олена Володимирівна, д. миств., професор, Київський національний університет технологій та дизайну.

Заступники голови:

2. Осадча Світлана Вікторівна, д. миств., професор, Одеська національна музична академія імені А.В.Нежданової.
3. Лошков Юрій Іванович, д. миств., професор, Харківська державна академія культури.

Вчений секретар:

4. Бойко Людмила Павлівна, к. пед. н., професор, Київський національний університет культури і мистецтв.

Члени ради:

5. Бермес Ірина Лаврентіївна, д. миств., професор, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка;
6. Виткалов Сергій Володимирович, д. культурології, професор, Рівненський держаний гуманітарний університет;
7. Гарбузюк Майя Володимирівна, д. миств., професор, Львівський національний університет імені Івана Франка;
8. Мартинюк Тетяна Володимирівна, д. миств., професор, Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
9. Рощенко Олена Георгіївна, д. миств., професор, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського;
10. Скорик Адріана Ярославівна, д. миств., професор, Національна музична академія України імені П. І. Чайковського;
11. Смоліна Ольга Олегівна, д. культурології, професор, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля;
12. Трач Юлія Василівна, д. культурології, професор, Київський національний університет культури і мистецтв Міністерства культури України.

Наказ про призначення персонального складу експертних рад Міністерства освіти і науки України з питань атестації наукових кадрів з культурології та мистецтвознавства.

Додаток 28

ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ ПРОВЕДЕНИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ, СРОКИ И ОРГАНИЗАЦИИ-ИСПОЛНИТЕЛИ, ВНЕДРЕНИЕ В ПРАКТИКУ

I2.

№ пп	Этап проведения исследования	Содержание работы	Сроки проведения	Ответственные исполнители	Формы контроля	Внедрение в практику
I	2	3	4	5	6	7
I.	Разработка общей программы исследования	Определение целей и задач, основных направлений и этапов проведения исследования	ноябрь I977	Киевский институт культуры им. А.В.Корнейчука	Обсуждение программы исследования на заседании рабочей группы. Февраль I978	
2.	Разработка программы конкретных исследований по основным направлениям.	Составление программ конкретных исследований по основным направлениям: I. Развитие объективных потребностей общества и субъективных потребностей личности в работе культурно-просветительных учреждений в условиях НТР. 2. Динамика изменения условий функционирования культурно-просветительных учреждений.	январь-июнь I978	Минский институт культуры Челябинский институт культуры	Рассмотрение программ исследований на совещании представителей институтов-исполнителей. Киев.	

I3.

I	2	3	4	5	6	7
		3.Совершенствование функций современных культурно-просветительных учреждений.		Киевский институт культуры им. А.Е. Корнейчука		
		4. Совершенствование организации и управления деятельностью культурно-просветительных учреждений	-"-	Пермский институт культуры		
3.	Составление сводной рабочей программы исследования	На основе анализа рабочих программ институтов-исполнителей уточнение целей, задач, предмета, методики и основных этапов исследования; составление сводной рабочей программы.	июнь-октябрь I978	Рабочая группа, состоящая из представителей институтов-исполнителей	Рабочее совещание по рассмотрению и утверждению сводной рабочей программы. Минск, октябрь I978	Публикация в периодической печати статей по методологии, методам, целям и задачам исследования
4.	Разработка и размножение документации для исполнителей	Разработка в соответствии с методами и процедурой исследования, определенными в рабочей программе, всей документации для проведения исследовательской работы, размножение документации и изучение ее исполнителями.	октябрь-ноябрь I978	Институты-исполнители	Семинары с исполнителями по методике и процедуре исследования в каждом из институтов-исполнителей	

Сторінки комплексної міжрегіональної (міжреспубліканської) Програми, спрямованої на розробку науково-дослідної теми «Культурно-освітня роботи в умовах Науково-технічної революції» (1978-1988 рр.), в реалізації якої брали участь НПП Київського, Мінського (Білорусія), Челябінського і Пермського (рф) державних інститутів культури, затвердженої Міністерством культури СРСР, розробником якої виступав Київський державний інститут культури.

ВИСНОВКИ

Таким чином, проведений аналіз фахової літератури та різноаспектної джерельної бази локального характеру (архівів РДІК-РДГУ, а також інформації, отриманої з численних інтерв'ю та співбесід автора, здійснених із представниками професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти країни з питань організаційно-культурних та освітніх форм роботи зі студентами, а також керівниками галузі, провідними митцями та організаторами культурного і освітнього життя України й регіону) дав змогу встановити наступне:

– історична реконструкція життєдіяльності кафедри сприяла виявленню сутності цієї кафедри як організаційної структури Рівненського культурно-освітнього факультету КДІК та її подальшій еволюції, кращому усвідомленню ролі її різноманітних компонентів у системі функціонування сучасної вищої школи, а саме комплексних наукових кафедральних тем, методологічного семінару, філій кафедри, ОНПО «Культура» тощо, а також стимулювала необхідність укладання угод про співпрацю з мережею закладів вищої освіти країни, запрошення до викладання професійно-орієнтованих дисциплін не лише педагогів з інших кафедр РДГУ, але й професіоналів-практиків із метою створення необхідного освітньо-культурного середовища, що дає добру нагоду не лише постійно бути ознайомленим із системою тотожних практичних дій закладів-партнерів, але й допомагає активно використовувати їхні методики роботи зі здобувачами вишої освіти, науково-дослідний пошук, адаптуючи його до власних організаційних потреб і реалій, позаяк ці структурні сегменти виявили проблемні лакуни життєдіяльності колективу і необхідність їх поступового заповнення, тобто розв'язання;

– це можна стверджувати і стосовно використання досвіду іноземних педагогів із країн ЄС (зокрема й тих, що входять до складу редколегій наукових збірників кафедри), що долучаються до забезпечення навчального процесу на окремих ОП спеціальностей кафедри та створення відповідного освітнього середовища. Останні, у свою чергу, маючи інший модус бачення проблем організації сучасної освіти та володіючи низкою оригінальних методик, ефективних у європейському освітньому просторі, допомагають Україні, що обрала євро інтеграційних шлях подальшого розвитку, швидше адаптуватися в іншу систему культурно-освітніх координат, розширюють і поглиблюють її іномовний чинник;

– у результаті – участь педагогів та студентів кафедри у різноманітних освітніх програмах, започаткованих іноземними педагогами чи НПП провідних ЗВО країни (а надто, – з 2020 р.), як і стажування за межами України, стали характерною рисою організації освітнього простору. Долучилися до цього процесу й окремі педагоги інших кафедр РДГУ, що забезпечують реалізацію освітніх програм низки наших спеціальностей, поширивши цей досвід й у «своєму» освітньому середовищі;

– вона (реконструкція – авт.) також надала можливість створити відповідну «дорожню карту» подальшого функціонування колективу науково-педагогічних працівників, окреслила провідні тенденції його подальшого розвитку, сприяла розробці нових, більш ефективних форм діяльності, виявлених крізь призму запровадження оригінальних освітніх програм, наукової розробки інших проблем, пошуку нових між культурних контактів;

– інформаційне підґрунтя цього дослідження достатньо об'ємне і включає різноманітні наукові розвідки (статті, монографії, дисертаційні дослідження, енциклопедичні чи локальні довідкові й довідникові видання), публіцистичні та мето-

дичні матеріали (навчально-методичні посібники, численні програми дисциплін, навчальні плани, освітньо-професійні програми, планову і звітну документацію тощо) з питань організації життєдіяльності цього колективу та науково-освітніх структур, що займаються аналогічною працею, на підставі яких став можливим відповідний кореляційний пошук та аналіз;

– джерельна база дослідження є також достатньо різноплановою (згадані вже архіви ДАВО і ДАРО, поточні архіви установ культури західно-поліського етнорегіону та її локальних виявів крізь призму міжнародних фестивалів (Луцьк, Шацьк, Київ, Миколаїв (с. Рибаківка), Опішне, Решетилівка (Полтавщина), багатьох районів Рівненщини та Волинської області), приватні архіви художньої інтелігенції Західного Полісся, у т. ч. й керівного складу галузі культури та окремих учасників художніх колективів, різноманітна поточна документація установ культури і освіти, численні інтерв'ю з учасниками культурного процесу і простору тощо, що надало, на думку автора, цьому тексту більшої камерності та конкретики;

– вона надала змогу виявити й низку питань, пов'язаних зі становленням культурної інфраструктури та культурної політики в регіоні в останній третині XX століття та у наступний історичний період, з'ясувати причини заснування й організаційно-культурне та ідеологічне підґрунтя відкриття і подальшого становлення Рівненського культурно-освітнього факультету КДІК, а згодом і Рівненського державного інституту культури, РДГУ та його художніх кафедр, реконструювати кадровий склад цього закладу, виявити його розмаїті кваліфікаційні характеристики, специфіку організації різних форм проведення занять й інших засобів освітньо-культурного впливу на студентське середовище, а згодом — і форм творчої самореалізації випускників та професорсько-викладацького складу колективу, його між університетські і міжнародні контакти, рівень соціальної активності тощо і на цій підставі ввести до наукового обігу чимало нового матеріалу, який дає можливість краще зрозуміти сутність цієї освіти, її роль у життєдіяльності регіону та й України загалом на певних історичних етапах її розвитку;

– окреме місце в інформаційній базі наукового пошуку посіла регіональна періодика, матеріал якої, корельований з її всеукраїнською складовою, надав можливість уточнити безліч питань національно-культурного розвитку регіону, розширити уяву про творчий потенціал країни та виявити найбільш яскраві культурно-мистецькі локації й імпрези та їх представників-репрезентантів чи організаторів. Цьому сприяло й розширення безпосередніх контактів автора з керівниками місцевих ЗМІ та управлінських структур галузі регіону і країни загалом;

– сюди ж можна зарахувати інформацію, отриману автором у результаті відвідувань засідань численних Колегій Управлінь (відділів) культури і туризму регіону з питань реалізації реформи місцевого самоврядування, а також значний масив інформації, наданий автору студентами заочної форми, які в результаті цієї реформи чи територіальних переміщень через військові події увійшли до складу вже нових ОТГ та очолюють відповідні відділи культури або посідають інші аналогічні посади в об'єднаних територіальних громадах, навчальних закладах різних рівнів акредитації тощо;

– розглянуто окремі варіанти підготовки фахівців-культурологів у мережі ЗВО України (Львівський НУ ім. І.Франка, НАКККіМ, КНУКіМ, ПНПУ ім. В.Короленка, ВНУ ім. Лесі Українки, Херсонський держуніверситет та ін.) у різний час і наголошено на тому, що остаточної моделі цього фахівця так і не сформовано. Тому кожен ЗВО, який займається підготовкою фахівців цієї, як і інших спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво», орієнтується виключно на місцеві потреби і власний кадровий потенціал;

– з'ясовано провідні форми організації освітньо-виховного і наукового процесу професорсько-викладацьким складом кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, серед яких — проведення різноманітних видів занять із широким використанням інноваційних технологій, чи залученням НПП з інших ЗВО (Луцьк, Київ, Острог, Торунь, Польща), робота студентів на філіях кафедри, спільні проведення занять із відомими практиками галузі та управлінцями сфери культури, індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти, екскурсійна діяльність тощо, про що свідчать численні публікації науково-педагогічних працівників та відгуки представників керівних органів галузі культури; організація роботи студентських клубів та інших структур кафедри («Благодій», «Мандри» та ін.),

СНТ «Афіна», а з 2018 р. і ОНПО «Культура» тощо. А її поширення на студентську аудиторію факультету й університету загалом надало можливість постійно перевіряти їх ефективність і вчасно вносити корективи в їх подальшу організаційну діяльність;

– виявлено основні етапи становлення й функціонування кафедри культурології (з травня 2021 року – івент-індустрій, культурології та музеєзнавства) як освітньо-наукової, організаційно-методичної і виховної структури РДГУ й провідні форми її роботи зі студентами на кожному з них;

– у результаті здійснення пошукової роботи розширилася і оновилася інформація про випускників кафедри, місця їх творчої самореалізації, професіональну мобільність і, частково, проблемний ряд, що допомогло скоординувати наступні кроки роботи науково-педагогічних працівників зі студентами;

– ефективною формою налагодження міжкультурних та міжуніверситетських контактів стало проведення колективом кафедри різноманітних науково-практичних конференцій різних рівнів (звітних, регіональних, всеукраїнських та міжнародних), або участь у подібних заходах у якості співорганізаторів (Полтава, Ніжин, Херсон, Київ, Рівне та Бидгощ, Слупськ, Ченстохова, Торунь, Познань – Польща, Мінськ, республіка Білорусь, 2012-2014 рр.), у результаті проведення яких зросла фахова й соціальна активність студентів та професорсько-викладацького складу, підвищився їх рівень професіональної культури і мобільності, налагодилися та розширилися творчі зв'язки з аналогічними освітніми структурами України й далекого зарубіжжя;

– укладання угод про співпрацю з Інститутом культурології та Інститутом проблем сучасного мистецтва НАМ України, як і КНУ ім. Т.Г.Шевченка, УДУ ім. М.П.Драгоманова, КУК і КНУКіМ, Маріупольським державним університетом, ХДАК, КВНЗ «Ужгородська академія культури і мистецтв» ЗОР, Сєвєродонецьким національним університетом ім. В.І.Даля, Міжнародним гуманітарним університетом м. Одеси, ВНУ ім. Лесі Українки, НАКККіМ, НАОМА, ХДАДіМ, ЛНАМ та ін. значно розширило потенційні можливості і професорсько-викладацького складу кафедри, і науково-педагогічних працівників названих закладів та установ у пошуку нових шляхів фахової підготовки, сприяло створенню специфічного освітньо-наукового консорціуму, в рамках якого виникла добра нагода формування якісного освітнього середовища, за допомогою якого стало можливим широке обговорення освітньо-професійних та освітньо-наукових програм і їх подальшого розширення, підготовка колективних монографій, опонування дисертацій та підготовка відгуків на них, спільне проведення міжгалузевих, всеукраїнських і міжнародних конференцій, круглих столів, он-лайн опитувань, рецензування різноманітної науково-методичної літератури, залучення здобувачів вищої освіти до академічного середовища через участь у міжнародних лекторіях та міжнародних освітніх проектах тощо, що сприяло розширенню потенційних можливостей кожного закладу чи установи та внесення змін до нормативно-правової бази сучасної освіти через обговорення Освітньо-кваліфікаційних характеристик, державних стандартів низки спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» і 03 «Гуманітарні науки», підвищило професійну мобільність наукових та науково-педагогічних працівників.

– Це дало можливість ефективніше використовувати й такий важливий сегмент освітньої діяльності вищої школи як запрошення «гостьових» докторів наук, професорів чи оригінально мислячих і діючих професіоналів-практиків для розширення освітньої траєкторії вищої освіти студентської молоді, обміну міждержавним досвідом у підготовці фахівців, стимулювати й студентів до участі у різноманітних програмах, зокрема семестрового навчання за кордоном, освітньої програми «Еразмус+». Розширила ця практика і форми участі керівного складу галузі у системі організації занять із професійно-орієнтованих дисциплін та участі у численних освітніх (міжнародних) проектах кафедри;

– «перехресне» рецензування магістерських та бакалаврських досліджень членами кафедри в інших ЗВО і представників інших ЗВО на кафедрі в різний час надало можливість усім науково-педагогічним працівникам ЗВО-учасників ознайомитися з системою організації науково-дослідної роботи на кафедрах членів цього консорціуму, збагатитися регіональним організаційним досвідом, вплинуло на розробку обраних тем та розширило їх тематичний ряд, стало стимулом для організаційного пошуку загалом;

– стимулювання студентів до обрання темами дипломних (Освітнього ступеня «бака-

лавр-магістр») досліджень регіональної (локальної) культурно-мистецької чи соціально-культурної проблематики значною мірою поглибило їх уявлення про місцевий культурний простір й потенціал, вплинуло на їхні ціннісні орієнтації та пріоритети, прискорило формування й зміцнення патріотичних почуттів молоді;

– зважаючи на поглиблення регіональної проблематики і достатнє опанування місцевим досвідом, останнім часом в активі кафедри з'явилися окремі наукові студентські дослідження, спрямовані на вивчення сегментів європейського культурного досвіду в його історичній ретроспективі. Хоча неефективність практики впровадження академічної мобільності на кафедрі та й університеті, відсутність сталих її критеріїв, а головне – контролю за результатами і подальшим впливом на позиціонування науково-педагогічного працівника, не дає змоги за допомогою цього важливого чинника професійного зростання у вищій школі і педагогів, і студентів досягти належних результатів. Публікаційна результативність здобувачів вищої освіти та багатьох педагогів кафедри має тенденцію до зниження;

– проведення різноманітних наукових конференцій, Круглих столів, арт-флеш-мобів, інших форм активної організаційно-культурної презентації набутого досвіду під час проведення усіх видів практик, чи завершення слухання навчальних дисциплін, надало можливість і студентам, і науково-педагогічним працівникам розширити межі власного творчого досвіду, апробувати чимало новітніх методик педагогічного впливу на студентів та об'єднати студентську молодь і професорсько-викладацький склад навколо спільного вирішення навчально-наукових та організаційно-методичних чи патріотичних завдань. Надто важливим цей досвід виявився й у час війни (2022-2023 рр.), оскільки сприяв збереженню алгоритму цієї діяльності, суттєво розширив участь здобувачів в/о та членів кафедри у місцевих відділеннях територіальної оборони та інших формах патріотичного позиціонування в країні;

– упорядкування, наукове редагування і випуск упродовж понад 30 років різноманітних тематичних наукових, а згодом – науково-метричних й фахових наукових збірників («Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» та «Актуальні питання культурології», низки інших тематичних видань), залучення (з 2016 р.) до реалізації цього проекту й науковців Інституту культурології Національної академії мистецтв України та іноземних (із 2017 р.) університетів, тотожних за напрямами підготовки фахівців, не лише сформувало, але й піднесло рейтинг кафедри у науковому співтоваристві України та далекого зарубіжжя, розширило межі дослідження культурно-мистецької проблематики з акцентом на інокультурний контент, стимулювало до покращення наукового пошуку співробітників і студентів кафедри та гуманітарного університету загалом, їх подальше визначення у власних наукових уподобаннях, стимулювало підготовку низки дисертаційних досліджень науково-педагогічних працівників, а також залучення до наукових досліджень пошукувачів з інших ЗВО регіону та іноземної спільноти, а відтак – стимулювало трансформацію пошукової діяльності у важливу життєву потребу молодої людини. Свідченням чого стала низка захищених дисертаційних досліджень аспірантами та пошукувачами наукового ступеня кафедри;

– розробка упродовж значного періоду регіональної культурно-мистецької проблематики науково-педагогічними працівниками кафедри дозволила сформувати помітну наукову школу, представники якої (Виткалов В.Г., Г.Д.Борейко, С.В.Виткалов, В.А.Гордєєв, О.Г.Глущук, Г.С.Горох, О.В.Граб, Т.Л.Корнішева, О.Л.Корольчук, Н.І.Кучина, М.В.Левенець, Л.А.Маркевич, В.Ф.Охманюк, Т.Ю.Прокопович, Л.М.Поперецька, Т.В.Смирнова, Т.І.Черніговець, М.В.Федоришин, І.М.Ян, М.М.Ясінський та ін., зокрема й вже наступного покоління: К.Адамчук, І.Боровець, Б.Вальд, І.Валентюк, О.Гармадій, Ю.Карпович, О.Василюк, Ю.Кравчик, А.Лойко, І.Мелещук, А.Остапчук, І.Славута, В.Ступак, О.Прилуцька, Т.Полелюк, Ю.Янишевська, О.Яриніч, М.Шпаковська, М.Шумарова, А.Шворак та ін.) продовжили науково-дослідницький пошук, утіливши його в кандидатських і докторських дисертаціях, монографічних та публіцистичних виданнях, різноманітних публіцистичних збірниках, проведенні численних культурно-просвітницьких заходах, поглиблюючи і популяризуючи таким чином національно-культурну та соціальну проблематику регіону в локальному, європейському і світовому культурному просторі. Крім цього, регіональна культурно-мистецька пробле-

матика сформувала відповідне творче обличчя кафедри та й університету загалом, й надалі позиціонує кафедру як осередок локальної культурної практики, в якому більш ефективно реалізуються питання виховної діяльності, формується її патріотична складова;

– підготовка членами кафедри упродовж лише останніх 10 років понад 120 відгуків на автореферати чи згодом дисертаційні дослідження різних рівнів, як і опонування окремих із них, рецензування монографій, статей, навчальних посібників і хрестоматій, наукових збірників та їх обговорення на засіданнях кафедри, участь у роботі Експертної Ради МОН України з атестації наукових кадрів за напрямами «мистецтвознавство» та «культурологія», спеціалізованих учених та «разових» рад, Галузевих експертних рад ДАК МОН та НАЗЯВО, наукових збірників тощо, надала широкі можливості для подальшої орієнтації в проблемах і тенденціях сучасного мистецтвознавства й вітчизняної культурологічної науки, специфіці функціонування регіональних наукових шкіл, вироблення відповідних теоретичних засад в організації й власного наукового пошуку;

– публікація автором у періодичній пресі країни понад 300 рецензій на культурно-мистецькі події і явища, що відбувалися в регіональному вимірі упродовж останніх 10 років, «творчих портретів» митців та організаторів культурного середовища, а також понад 100 рецензій на заходи, які організовували чи були причетними до їх організації студенти кафедри під керівництвом доц. Морозової Т.П., – це також не лише наявність і формування у процесі дослідження відповідних фахових компетенцій автора та всіх, хто цим займався й спроба за допомогою цього оперативного виду публіцистики продемонструвати власну реакцію на наявну ситуацію в тій чи іншій локації, але й розширення культурного потенціалу регіону, поява в ньому оригінально-думаючих і діючих особистостей, здатних власною творчістю змінити ситуацію на краще. Це також і широкі між культурні контакти, помітні в регіональній та державній культурній політиці, відображення тих змін, що прискорено відбуваються під впливом євро інтеграційних процесів та світових глобалізацій них чинників в Україні;

– перетворення кафедри на оригінальний експериментальний майданчик із питань підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти різних рівнів акредитації країни, а згодом і залучення найбільш відомих у науковому просторі країни стажистів до проведення широкого спектру видів занять, надало змогу науково-педагогічним працівникам кафедри постійно бути в курсі нових форм організації навчального процесу у мережі вищої освіти України, а студентам – спілкуватися з новими представниками професорсько-викладацького складу країни, розширюючи таким чином уяву про культурний потенціал сучасної вищої школи;

– створення професорсько-викладацьким складом кафедри спеціальної Програми практичних дій і педагогічного впливу на молодь, утілену в різнопрофільних громадських об'єднаннях, філіях кафедри, а також ОНПО «Культура», СНТ «Афіна», студентських клубах та провідних напрямах творчої самореалізації її науково-педагогічних працівників, висвітлених на сайтах кафедри, художньо-педагогічного факультету, РДГУ, мережі фейсбук, широка участь здобувачів вищої освіти у багатьох авторських художніх програмах, фестивалях, зокрема, й у якості ведучих («Рівне. Літо. Музика», Днях міста (села) та безлічі інших у регіонах) і конкурсах (у т. ч. й міжнародного рівня), надала широкі можливості через організацію низки культурно-дозвіллєвих та освітніх проектів значно піднести рівень духовної культури загалом та соціальної активності студентської молоді зокрема, поглиблювати таким чином межі її практичного досвіду та впливу на потенційну аудиторію, поступово розширюючи її культурний формат. А ці, здобуті в процесі навчання професійні компетенції випускники кафедри згодом змогли впровадити у власній практичній діяльності, залучаючи до неї все нових суб'єктів культурної творчості;

– організація НПП кафедри безлічі культурно-дозвіллєвих практик на рівні міста, області та регіону й спеціальних видів занять із широким залученням до їх проведення студентів, стимулювала можливість сформувати високий рівень мотивації, організаційно-культурних навичок (компетенцій) молоді (при тому, що на наші спеціальності, де фактично відсутнє державне замовлення на бакалаврському освітньому ступені, вступають лише на контрактну форму, а отже – з низьким балом ЗНО чи національного мультитесту), зробити її здат-

ною продовжити вдосконалювати ці навички у подальшій професійній і організаційно-культурній діяльності;

– широке залучення студентів та науково-педагогічних працівників до роботи у різноманітних волонтерських програмах чи акціях, епізодична (у зв'язку з пандемічними умовами та війною) художня практика в соціальних установах області (Будинках дитини, Центрах із вадами здоров'я у районах області, військовому шпиталі та інших соціальних установах області), участь у підготовці і проведенні численних культурно-масових заходів («Посвята у студенти», «Свято останнього дзвоника», вручення залікових книжок першокурсникам, «Дня студента» тощо), різноманітних ділових і рольових ігор, «аукціонів ідей», засідань «Дебат-клубу», «лекцій-подорожей», майстер-класів, квестів, залучення студентів до підготовки і проведення різноманітних заходів у якості сценаристів та ведучих, а також культурно-масових заходів із більш широким сальдо впливу на населення («Час творити добро», «У війни не жіноче обличчя», «Мені не байдуже...», урочисті асамблеї «Лауреати Національної премії ім. Т.Г.Шевченка», «Жіночі обличчя Рівненщини»; народознавчі студії «На перехрестях часу», «Чуємо тебе, Кобзарю», соціально-культурних проектах «Зігрій солдата», «Волонтерські співанки», «Днях пам'яті «Чорнобиль», «Днях пам'яті» загиблих під час Революції гідності студентів РДГУ, низки патріотичних заходів типу: «Добро починається з тебе», «Подорожуємо Україною», «Туристичними стежками Рівненщини», «Алея культурологів», як і інших заходів, обумовлених новими параметрами виховної діяльності колективу, викликаними запровадженням воєнного стану в країні та війною тощо), а також акцентування уваги в тематиці дипломних досліджень усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів чи ступенів на регіональному аспекті, значно вплинуло на підвищення організаційно-культурних складових та громадянської свідомості молоді і її політичної культури, стимулювало до вивчення місцевої історії та історико-культурної практики, довело вірність обраного освітньо-виховного напряму і ефективність роботи колективу кафедри загалом;

– ця діяльність стимулювала пошук й інших форм роботи зі здобувачами вищої освіти уже в час війни, акцентуючи увагу на залученні стейкхолдерів чи потенційних роботодавців до навчального процесу у різноманітних його формах (проведенні різних видів занять, організації деяких видів практики, залученні до участі у культурно-мистецьких заходах на філіях, творчих зустрічах тощо), що, навіть зважаючи у переважній більшості на невисокий рівень попередньої гуманітарної підготовки у першокурсників, сприяло покращенню їх орієнтації в обраному фаху і таким чином стало важливим сегментом їх орієнтації на майбутню професію;

– тоді як набутий досвід стимулював і науково-педагогічних працівників кафедри розширювати подальші контакти з іноземною спільнотою, зокрема представниками Китаю, з профільним міністерством освіти якого також укладено угоду про співпрацю (2017 р.), поглибивши ці відносини наприкінці 2022 року;

– участь професорсько-викладацького складу у різноманітних формах організаційно-методичної діяльності (фольклорно-етнографічних експедиціях у північні райони Рівненщини, а також пошукових програмах КЗ «Рівненський ОЦНТ» РОР із питань збереження культурної спадщини починаючи від 2023 року, етнологічних, гуманітарно-педагогічних та мистецтвознавчих секціях МАН України в якості наукових керівників чи членів журі, системі підвищення кваліфікації працівників культури і освіти (у т. ч. й за межами України), державних службовців, ведення авторських рубрик у місцевих часописах («Мистецькі грані», «Народна творчість Рівненщини»), представництво у редколегіях культурологічних альманахів та наукових збірників (Маріуполь, Київ, Харків, Рівне, Жешов), участь в організації різних форм соціокультурної практики: членство в журі різноманітних мистецьких фестивалів (обласних, регіональних, всеукраїнських, міжнародних), ведення оригінальних авторських культурно-мистецьких програм на обласному телеканалі «Ритм» чи просвітницьких заходів у РОУНБ, Палацах культури і спорту, ПКіВ, МБК, участь у роботі редколегій енциклопедичних регіональних видань, різноманітних громадських організаціях (Комісії з питань духовності і культури Управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, Оргкомітеті з питань присудження мистецької премії ім. Г.П.Косміаді при Рівненському міськвиконкомі, виконання обов'язків куратора приватної мистецької галереї «Євро-Арт» та «Арт-Ательє Г.П.Косміаді»),

членство у творчих Спілках (краєзнавців і журналістів), інших громадських об'єднаннях («Спілка жінок Рівненщини», «Спілка культурологів»), у т. ч. й соціального спрямування тощо), рецензуванні і реферуванні фахової літератури, зокрема й для мережі ЗОШ, ЗВО II-IV рівнів акредитації, керівництво різноманітними секціями («мистецтвознавство», «педагогіка», «етнологія» тощо) та рецензування учнівських робіт Рівненської МАН, участь у підготовці учнівських команд ЗОШ міста для конкурсних всеукраїнських заходів типу «Знай і люби свій край» тощо, сприяло розширенню меж впливу колективу співробітників на різноманітні соціально-демографічні групи населення регіону, стимулювало вступ на навчання на ОП спеціальностей кафедри оригінально і критично мислячої молоді, перетворило професорсько-викладацький склад кафедри на потенційно активну структуру у культурно-освітньому просторі України;

– залучення студентів до участі в різноманітних культурно-мистецьких заходах у якості сценаристів, організаторів, ведучих, виконавців художніх програм тощо та й навіть розширення практики відвідування художніх заходів сприяє формуванню відповідного іміджу кафедри, на ОПП спеціальності якої вступає чимало абітурієнтів із попередньою художньою освітою. А відтак – у результаті постійної і активної культурно-мистецької діяльності вони, здобуваючи відповідні професіональні навички (компетентності) та досвід за спеціальностями (Освітньо-професійними програмами) кафедри, стають учасниками й лауреатами (дипломантами) різноманітних мистецьких конкурсів чи фестивалів.

На цій підставі чимало колишніх випускників згодом стали авторами помітних регіональних культурних проектів («Рівненська брама», міжнародних кінофестивалів («Місто мрії»), створення оригінальних художніх колекцій (Біблія понад 100 мовами народів світу та ін.), є помічниками відомих кінорежисерів, засновують приватні фірми з питань реалізації івент-програм, культурного обслуговування урочистих подій людини («Стильне свято», «Цапук-ivent», «СОВА», «Сапфір», «Апельсин» тощо), беруть активну участь у благодійних, волонтерських акціях, виступають спонсорами різноманітних науково-публіцистичних видань (Т.Міненко, М.Федоришин, В.Філенюк, О.Губанов), є учасниками численних культурно-мистецьких локацій, зокрема й у всеукраїнському проекті «Малі міста – великі враження» (Д.Литвин, О.Василюк, О.Прилуцька, О.Гармадій), «Вікімедіа» (Ю.Карпович), або продовжують окреслені вище програми в уже новому вимірі чи форматі тощо;

– участь професорсько-викладацького складу кафедри у роботі Фахових, а згодом – Експертних рад Державних акредитаційних комісій (ДАК) МОН України з питань освіти, культури, мистецтва і туризму, Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр із питань якості освіти», Банку експертів МОНУ, виконанні обов'язків заступника Голови НМК МОН України з культурології, члена підкомісії з культурології, а також експерта НАЗЯВО з питань акредитації освітньо-професійних програм та члена Галузевої експертної ради НАЗЯВО за напрямом 03 «Гуманітарні науки» й рад з акредитації освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, Експертних рад МОН із питань атестації наукових кадрів за напрямами «мистецтвознавство» і «культурологія», наукових збірників категорії «Б», Спеціалізованих учених рад; участь у засіданнях Спеціалізованих учених рад в інших ЗВО України, зокрема й «разових» спеціалізованих учених рад за різними освітніми програмами спеціальностей 034 «Культурологія» (НАКККіМ, КНУКіМ, НМАУ ім. П.І.Чайковського, ХДАК, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Ю.Федьковича», КНУ ім. Т.Г.Шевченка), 26.00.05 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство», 26.00.04 «Українська культура» (ХДАК), 011 «Освітні, педагогічні науки» (РДГУ), у т. ч. й під час опонування дисертаційних досліджень чи виконання обов'язків Голови «разової» ради, Комісіях із розробки державних стандартів низки спеціальностей або їх рецензування (а відтак, і внесення змін до їх змісту) на запит Департаменту вищої освіти та освіти дорослих МОН України, НАЗЯВО («Документознавство та інформаційна діяльність», «Культурологія», «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»), Круглих столах, організованих МОН чи НАПНУ та провідними ЗВО України з питань функціонування сучасної вищої школи, формуванню моделі сучасного підручника, публікацій у закордонних науко-метричних виданнях «Skopus», а також зібраннях (комісіях) із питань охорони культурної спадщини історичної Волині чи інших структур та інших етнографічних регіонів України

(КЗ «РОКМ»), залучення науково-педагогічних працівників до роботи в Комісії облдержадміністрації з питань охорони культурної спадщини, підготовці культурологічного дайжесту КЗ «Рівненський ОЦНТ» чи періодичного культурологічного альманаху «Народна творчість Рівненщини», стимулювала до розширення інформаційних можливостей науково-педагогічних працівників, налагодженню нових творчих контактів із представниками інших ЗВО країни та далекого зарубіжжя, що поглиблювало подальший науковий пошук, вплинуло на пошук і запровадження нових спеціальностей та освітньо-професійних програм на кафедрі та їх методичного забезпечення, появу монографічних, публіцистичних та навчально-методичних видань, у т. ч. й цієї книги;

– запрошення науково-педагогічних працівників кафедри до роботи у якості членів журі міжнародних (CIOFF), всеукраїнських, регіональних та міських фестивалів (Мінськ, Миколаїв-Рибаківка, Київ, Шацьк, Світязь, Луцьк, Рівне), Літніх міжнародних школах «Академіях педагогічної творчості», проведених під патронатом провідних науковців НАПН України та галузевих Академій республіки Молдова, прибалтійських країн, Великобританії, Німеччини, Польщі, Словацької республіки, Болгарії, Татарстану, Канади, США, окремих науковців із Братислави, Львова, Запоріжжя, Полтави, Кропивницького, Миколаїва, а також виступи у ролі ведучої художніх програм міжнародних фестивалів у Парижі, Римі, Ватикані, Скоп'є, Мельнику, Києві, Рівному тощо, розширило творчі можливості членів кафедри у питаннях виховного впливу на здобувачів вищої освіти, поглибило відповідні навички професіональної діяльності в інокультурному середовищі. Цей досвід стимулював й зміну ситуації в середовищі професорсько-викладацького складу кафедри, оскільки сучасна національна загальноосвітня школа еволюціонує значно швидше, ніж це відбувається у мережі вищої гуманітарно-педагогічної чи культурологічної освіти;

– постійні зміни підходів у практиці планування навчального навантаження, пов'язані з форсмажорними обставинами (карантинні заходи, пов'язані з COVID-2019, війна, зменшення обсягів державного фінансування, «змішаний» режим навчання, мало комплектні групи тощо), незважаючи на відповідну напругу у науково-педагогічному та суспільному середовищі, стимулювали й пошук нових форм оптимізації освітнього процесу, розширили потенційні можливості онлайн спілкування;

– на підставі постійної фіксації видів і форм різноманітної організаційно-методичної та соціокультурної діяльності за участі професорсько-викладацького складу й студентів ОПП спеціальностей кафедри, відтвореній у форматі традиційного Літопису, виявлено найбільш ефективні форми роботи педагогічного колективу упродовж значного історичного періоду, успішних випускників цієї структури, а також проблемний ряд у системі їх підготовки, професіональній адаптації тощо та напрямах роботи нашого колективу загалом;

– війна рф, нав'язана Україні у лютому 2022 року, стимулювала зміну не лише багатьох форм життєдіяльності соціуму, але й еволюцію ціннісних орієнтацій її населення, сприяла появі більш ефективних, мобільних форм культурної діяльності, спрямованих не лише на місцевих реципієнтів, але й на тимчасово переміщених осіб із метою їх адаптації до загальноукраїнського культурного простору. Вплинула вона і на патріотичний сегмент нації. Зважаючим на стан війни, коли чи не основним джерелом інформації стає мережа Інтернет, навіть та статистика, що час від часу оприлюднюється силовими структурами, свідчить про суттєві негаразди з патріотичним вихованням. Тому потребує розробки нова Концепція національного виховання, як і національної освіти загалом, збагаченої суттєво між культурним досвідом її організації та й інші форми патріотичної діяльності, які б враховували всі ті проблеми та виклики, що виявилися чи проявилися під час світової пандемії та у час війни, але обов'язково спрямовувалася на національний сегмент в усіх формах його виявлення;

– у цьому зв'язку основний акцент науково-педагогічними працівниками кафедри було зроблено на профорієнтаційні заходи у мережі ЗОШ регіональної (районної мережі), потенційні студенти якої добре обізнані з місцевим культурним досвідом і потребують лише його структурування та осмислення. У той же час, вони, живучи у невеличких містечках чи селах регіону, мають чи не найменше можливостей для розширення власного культурно-освітнього потенціалу;

– такі принципи допомогли й знайти власні підходи до пошуку абітурієнтів стосовно подаль-

шого їх навчання на бакалаврському чи магістерському рівнях, акцентували увагу на внесенні суттєвих змін до наявних робочих програм та розробці і впровадженні їх нових варіантів. Останнє, в свою чергу, стимулюватиме до відповідних структурних змін у гуманітарному університеті, зокрема об'єднання, до прикладу, усіх спеціальностей напряму 02 «Культура і мистецтво» в одну організаційну структуру і на цій підставі розробку різноаспектних освітніх програм, спрямованих на галузь. Це стимулюватиме до створення відповідного освітнього тандему, в якому представники галузі будуть найбільш зацікавлені, оскільки саме випускники університету сприятимуть її подальший розвиток. Тоді як управлінський склад галузі стане генератором пропозицій для конкретної освітньої програми (кафедри);

– карантинний режим і військовий стан, а згодом і «змішане» навчання, яке в умовах кафедри перетворилося у переважно дистанційну форму, суттєво гальмує ефективість організації навчального процесу. Тому лише перенесення (повернення) усіх видів занять до аудиторій та контроль за їх організаціє. може змінити ситуацію на краще;

– наявний матеріал надав можливість зберегти в пам'яті безліч подробиць із форм організаційної, навчальної, науково-методичної, соціокультурної та художньої діяльності, а також прізвищ, імен, дат, форм творчої самореалізації, що характеризують роботу окремої освітньо-наукової і виховної структури РДГУ та використовувати у подальшому пропонований матеріал для підготовки більш ґрунтовних праць з історії освіти та культури України, зокрема й її регіонального сегменту. Він засвідчив також значне розширення форм і засобів інформаційного впливу науково-педагогічних працівників кафедри на об'єкт педагогічної чи художньої дії, розмаїття їх форм, мобільність співробітників кафедри як і гуманітарного університету загалом у питаннях надання освітніх послуг; продемонстрував широке сальдо культурно-мистецького впливу та неформальної освіти на реальну і потенційну аудиторію регіону тощо;

– зібрана, опрацьована і критично осмислена автором інформація стала у нагоді й для подальшого планування життєдіяльності професорсько-викладацького складу кафедри, навчальної, наукової, організаційно-методичної та організаційно-культурної діяльності колективу загалом уже в нових умовах функціонування країни;

– узагальнення цієї інформації дає підстави спрогнозувати подальші кроки та форми творчої самореалізації науково-педагогічного складу і студентів-здобувачів вищої освіти кафедри в культурному просторі сучасної України та за її межами, розширити форми співпраці з іншими освітніми інституціями та установами культури.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Абуладзе Т. — 594
Аванесян Г. — 549
Авгуль Л.А. — 780
Авдєєва С.Б. — 83
Адамчук К. — 141, 192, 402, 403, 411, 628, 748, 817
Аксьонов О.Б. — 703
Алейнікова О. — 409
Александрова В.М. — 31, 254
Александрова М.В. — 31, 254
Александрова О.С. — 425
Александрович Г. — 40
Алексієвець М. — 489, 493
Алексіюк Р.І. — 140, 378, 408, 430, 439, 445, 447, 455, 462, 488, 490, 637, 744
Аліев О. — 268
Алмаші З. — 616, 619
Алфімов В.М. — 303
Альтман О. — 518
Андлері-Боріц Е. — 560
Андреєв О.В. — 414
Андреєва А. — 119, 143, 159, 416, 425
Андреєва М.М. — 348
Андріевська Е. — 621
Андронова І.Ф. — 285
Андрощук І.М. — 94, 101, 131, 144, 150, 154, 157, 158, 162, 183, 368, 369, 372, 378, 382, 386, 397, 398, 401, 423, 431, 438, 442, 464, 466, 474, 639, 675, 683
Андрухович Ю. — 267
Андрущенко В.П. — 31, 320, 325
Андрущенко Т.В. — 111
Андрущенко Т.І. — 111, 408, 414
Антипіна І.О. — 484, 717
Антип П. — 621
Антонович Є.А. — 285, 303
Антонюк Валерій — 433, 582, 720
Антонюк В.Г. — 111, 130, 373, 414
Антонян А. — 376
Апчел О. — 442
Арабська (Бардабуш) В.І. — 632
Арабський В. — 627
Ариарский М.А. — 253, 669
Аріарський М.А. — 42, 49, 400
Аріста Р. — 510
Артмайтене А. — 42
Артюхов А.Є. — 255
Архипенко О. — 557
Арцишевський Р.А. — 268
Арчер Г. — 516, 545
Астахов В. — 596
Афанасьєва Л.В. — 491
Афанасьєв Ю.Л. — 42, 75, 82, 111, 164, 264, 268, 271, 272, 276, 283, 385, 638, 639, 672, 673, 675, 682, 683
Афоніна О.С. — 669, 677, 743, 744
Афонченко М.М. — 61, 100, 163, 660, 678
Ахматова Г. — 153, 376

Б

Бааль А. — 574
Бабак К.М. — 23
Бабич І.О. — 451, 633, 749
Бабкіна В.Л. — 272
Бабкін В.О. — 447, 722
Бабкін С. — 416, 524, 525, 543
Бабушка Л.Д. — 32, 97, 111, 130, 445, 717, 720
Бабченко Я.Ю. — 446, 722
Багрій В.С. — 83
Баженов Е.В. — 252
Баженов О. — 42
Байло О.А. — 83, 320, 327, 332, 339, 346, 370, 382, 398, 401, 411, 423
Баканурський А.Г. — 268, 639, 671, 672, 673, 674, 675, 682, 683, 716, 741, 742
Баковецька І. — 113
Баковський Т. — 543

Бакун Д.Н. – 780
Баладир О.І. – 278
Балог К. – 40, 684
Балух В.О. – 2, 20, 98, 99, 269, 370, 373, 386, 640
Бандера С. – 71, 261, 275, 279, 283, 369, 398, 439, 469, 834
Бандура Р.Р. – 66
Баніт В. – 433, 439, 461, 474, 478, 483, 484
Баранова В.О. – 124, 263, 265, 271
Барановський М.І. – 626
Бардаус С. – 479
Бартош К. – 90, 149, 634
Батейко Т. – 619, 620
Бауер Р. – 574
Бахарєв В.Л. – 264
Бах Й.-С. – 412, 422, 486, 547, 560, 579, 620, 713
Бачинська Т. – 312
Бебешко В. – 339, 511
Бегаль Т.О. – 461, 467, 716, 740
Бедзір П. – 549
Безгін І.Д. – 268
Безгін О.І. – 20, 268, 323
Безклубенко С.Д. – 20, 75, 100, 111, 198, 253, 254, 257, 264, 268, 271, 272, 275, 276, 283, 285, 299, 304, 373, 393, 419, 454, 469, 531, 662
Безкостий І.М. – 192, 633
Безніско Є. – 501
Безручко О.В. – 130, 419, 454, 461, 469, 716
Безсмертна Н. – 35
Безугла Р.І. – 111, 130, 373, 720
Бейдик О.О. – 35
Бекхус С.Т. – 429, 556
Белаш (Ніколаєва) К. – 144, 154, 311, 312, 628
Белименко Л.І. – 495, 547
Белліні В. – 547
Бельмас Є. – 574, 579
Белявіна Н.Д. – 285
Белякова С. – 42
Бенедюк Т. – 521
Бенюк Б. – 152, 338, 373, 413
Беня В. – 537
Бережна Н.Л. – 69
Береза Р. – 267
Берестяний О. – 269, 365, 384
Бермес І.Л. – 106, 111, 361, 474, 498, 682
Бернстайн Л. – 574, 619
Берто С. – 526, 527
Беспалько І. – 42
Бех П. – 31
Биковський В.Т. – 278
Бистрицький Є.К. – 31
Бізе Ж. – 429, 554
Білецька О.Д. – 100, 739
Білецька Т. – 34
Білий О. – 31
Білик І. – 492
Білоброва О. – 405
Білова О. – 633
Білоконь В.І. – 100, 269, 391, 680
Білоус Г. – 100, 164, 267, 315, 679
Білякович Л. – 111, 130
Біргеле І. – 600
Бірженюк Г.М. – 42
Бітаєв В.А. – 332, 336
Бйорн О'віде – 619
Блажков І. – 520
Блінський Є.М. – 61
Бліхар Л.П. – 774, 775, 776
Бліхар (Сніжко) Л.П. – 631, 774
Бобов Д. – 61
Бобомуратова І. – 619
Бобрик Ф. – 157, 170, 282, 336, 385, 696, 700, 745
Бобришев О. – 149, 157, 169, 170, 374, 389, 455, 591, 592, 593, 609, 622, 701, 710, 714, 746
Бовсунівська І.В. – 35
Богатирчук-Кривко С.К. – 419
Богатирьов В.О. – 31, 254, 488
Богдан (Денисюк) М.А. – 633
Богданов А. – 42
Богданова І. – 78, 143, 165
Богданова М.В. – 347, 716
Богданова Ю. – 611
Боговід Г. – 405
Богомазов О. – 539
Богуцький Ю.П. – 31, 130, 254, 268, 675, 676, 742
Богуш А.М. – 284, 303
Боденко Н. – 470
Божко Л.Д. – 111, 448, 716
Бойко Л.П. – 130, 336
Бойко М. – 136, 267, 280
Бойко О.С. – 374
Бойко С. – 35, 374
Бойчук К. – 465, 607, 608
Бокотей А.А. – 290
Бокшай Й. – 549
Болотников І.М. – 42
Болюбаш Я.Я. – 285

Бондар А. – 192, 301, 628
Бондар В.І. – 284, 303
Бондар Д.І. – 404, 628
Бондаренко А.І. – 449, 722
Бондаренко Г.В. – 374, 395
Бондаренко М. – 629
Бондаренко О.С. – 491
Бондаренко Ю.І. – 263, 303
Бондар О.Я. – 285
Бондарчук В.О. – 483
Бондарчук Ю. – 192, 627
Бондарчук Ю.С. – 390
Бондарчук Я.В. – 166, 268, 330, 374, 419, 446, 467, 480
Бондарь М.Г – 640
Борейко Г.Д. – 96, 269, 271, 817
Боровець І. – 87, 149, 160, 477, 482, 490, 491, 493, 750, 817
Бортник А. – 20
Бортник Н.П. – 765
Бортник О.Є. – 264
Бортновский В.В. – 736
Бортновський В.В. – 323, 338, 372, 498
Бортнянський Д. – 605
Ботвінко В. – 192, 627
Ботунова Г.Я. – 263, 271, 283
Бохан І. – 42
Бояр Н. – 416, 633, 749
Бояр Н.М. – 415, 416, 633, 702, 749
Брама С. – 442
Братіцел М.Л. – 445
Браун Рей-молодший – 494, 542
Брегін А.Р. – 1, 2, 31, 34, 98, 106, 253, 296, 300, 448, 455, 457, 497, 639, 667, 668, 677, 678, 681, 684, 685, 704, 705, 738, 744, 834
Бриж Т. – 161, 501, 621
Брилін Б.А. – 268, 272, 276, 287, 299, 304
Брилін Е.Б. – 280, 669
Бровко М.М. – 20, 111, 130, 268, 373, 408, 414, 443, 461, 716
Бройтман Л.А. – 42, 69, 120, 121, 123, 262
Буадзе З. – 390
Бужинська К. – 157, 158, 169, 746
Букайло У.А. – 170, 184, 269, 375, 376, 675, 700, 742
Буков Ю.О. – 303
Буланий І.М. – 164
Буланий І.Т. – 100, 164, 678
Буланин Дм. – 34, 256
Буланов І.М. – 163
Булатова Е.І. – 272, 276, 299
Булда Д.-М.А. – 111
Булда М. – 111
Булига О.С. – 105, 108, 149, 164, 269, 283, 297, 302, 322, 336, 346, 360, 369, 374, 382, 398, 401, 411, 431, 438, 447, 453, 469, 637
Булка Ю.П. – 255
Бульба Т. – 292, 387, 422
Бураго Д. – 257
Бурачевська Л. – 480
Бурець О. – 106, 301
Буркацький З.П. – 130, 268, 270
Бурлюк Д. – 185, 376, 394, 405, 621, 709, 711
Бурчак А. – 377, 388
Бусленко С. – 170, 374, 389, 745
Бутенко А. – 20
Бутник О.О. – 35
Бутченко Т.І. – 491
Бухало Г.В. – 340
Буханько В. – 153, 313, 634
Бучинська Н. – 157, 169, 367, 385, 745
Бучовський В.Р. – 364
Буяльська Т.В. – 100, 129, 347, 739
Бьюкенен П.Дж. – 249
Бялко М. – 516

В

Вагіна Ж.М. – 164, 266, 298, 637
Вагнер Р. – 158, 290, 540
Вакарчук С. – 390, 525
Вакуленко Ю. – 376
Вакулін В. – 40
Вакульчук М.В. – 38, 56, 68, 85, 106, 107, 119, 121, 122, 123, 132, 137, 144, 187, 262, 263, 265, 266, 273, 274, 275, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 287, 288, 290, 291, 292, 294, 295, 298, 299, 301, 305, 306, 312, 313, 316, 317, 324, 328, 340, 639, 642
Вакханець В. – 482
Валентюк І. – 144, 630, 635, 817
Вальд Б. – 119, 140, 159, 405, 406, 412, 416, 417, 418, 427, 433, 627, 702, 749, 817
Вальду – 627
Ван Дейк А. – 354
Ванєєв А.М. – 55
Ванівський М. – 40
Вантух М. – 40, 419, 702
Вантух М.М. – 40, 419, 702
Варивончик А.В. – 441, 454, 469, 722
Васечко М.Ф. – 633
Васечко С.П. – 66, 83
Васечко Т. – 405

Васечко Ф.Ф. – 100, 158, 254, 347, 385, 441, 447, 490, 497, 663, 664, 674, 676, 691, 698, 702, 735, 741, 745
Васильєв В.И. – 268
Васильчук О. – 144, 193, 301, 309, 315
Василюк О. – 141, 149, 451, 462, 463, 625, 817, 820
Васюник І.В. – 323, 328, 373
Васюта О.П. – 373, 492, 716
Вацек О. – 24, 40, 623, 624
Ващук Г.В. – 187, 191, 286, 289, 294, 298, 313, 317, 323, 340, 348, 632
Вежичанин М. – 436, 665
Вей Лімін – 133, 141, 388, 395, 399, 400
Величанська С.В. – 626
Велігурський Р. – 157, 387, 389, 402, 746
Венявський Г. – 607
Вербець В.В. – 62, 63, 66, 68, 70, 82, 361, 670
Вербицька П.В. – 395
Вербицький М. – 569, 605
Верді Дж. – 407, 547, 548, 582
Верес Г. – 237, 389, 398, 475, 613, 731, 745
Вернадський В.І. – 13, 55, 75, 93, 100, 110, 111, 117, 163, 165, 167, 168, 169, 182, 225, 246, 303, 304, 322, 348, 349, 356, 357, 370, 379, 384, 386, 425, 457, 460, 461, 498, 564, 718, 736, 778, 779
Верников М.М. – 267, 281
Вернюк Я.С. – 254
Верьовка Г.Г. – 553, 611
Верьовкіна Д.Л. – 142, 440
Верьовкіна Ж.Л. – 142, 440
Винарчик М.С. – 632
Винник О. – 507
Винничик М. – 20
Винничук Р.В. – 142, 443
Виноградова О.В. – 353
Виноградов А.П. – 60
Винокур А.М. – 460, 470
Виткалов В.Г. – 2, 6, 22, 48, 51, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 84, 87, 89, 90, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 105, 106, 107, 109, 111, 113, 118, 119, 120, 121, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 140, 143, 144, 145, 148, 152, 153, 157, 160, 162, 187, 197, 215, 218, 246, 250, 253, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 375, 376, 377, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 411, 412, 413, 414, 415, 418, 419, 420, 421, 422, 424, 425, 426, 427, 429, 430, 431, 432, 434, 435, 436, 437, 438, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 469, 471, 472, 473, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 627, 630, 631, 635, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 727, 728, 729, 730, 731, 735, 736, 738, 741, 742, 743, 744, 784, 785, 796, 804, 817, 830, 834
Виткалов С.В. – 2, 89, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 111, 113, 119, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 160, 161, 165, 193, 197, 247, 250, 281, 309, 311, 316, 317, 318, 323, 324, 325, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 352, 353, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457,

458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 639, 640, 643, 644, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 721, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 735, 736, 737, 738, 740, 741, 742, 743, 744, 747, 830, 834
Вихованець А. – 40
Вишинський С. – 770
Вівальді А. – 422, 465, 540, 560, 579, 607, 619
Вігула В.І. – 702
Вікторов М. – 107, 658
Віктюк Р. – 596
Віліщук У.С. – 134
Вільке Д. – 574
Вінницький М. – 488
Вінцковська М. – 403
Вірославов С.Д. – 33, 256
Вірський П. – 419
Вірт Л. – 41
Вітолс Я. – 600
Вітранюк Н. – 126, 265
Віцен В. – 409
Власенко Ф. – 252
Власова Г.В. – 55
Власюк І.М. – 626
Власюк О.П. – 92, 488
Воблікова О.П. – 82
Вовкун В. – 35
Водяний Б. – 111, 737
Воєводін В.В. – 271, 283, 303
Возний І.П. – 373, 392
Возницький Б.Г. – 151, 420, 426
Возняк С.С. – 82, 108, 145, 164, 268, 283, 286, 298, 312, 334, 336, 353, 636, 638, 639, 682
Войнаровський А.В. – 32
Войтович В.М. – 120, 121, 157, 254, 269, 274, 346, 387, 389, 390, 637, 746
Войтович Г. – 190, 289, 629
Войтович І.С. – 441, 456
Войцехівська Л. – 624
Волинець В.О. – 417, 720
Волинець М.С. – 160
Воліяч Ю.О. – 627
Волков Л.В. – 284
Волков О. – 20
Волков С.М. – 18, 303, 414, 639, 676, 677, 683, 684, 742, 743
Воловенко В.І. – 163
Волох А. – 387, 389, 745
Волошина О.Г. – 191, 413, 632
Волошун А. – 507, 518, 539
Волошун Алла і Леонід – 24, 172, 381, 507, 518, 539
Волошун Л. – 507, 517, 518, 539, 547
Волощук Н. – 192, 295
Волощук Ю.І. – 669
Воробйов А.М. – 137, 270, 275, 319, 321, 348, 641, 643
Воробкевич С. – 509
Воронова І.В. – 367
Воронцов (Бондар) С. – 79, 811
Воят І.О. – 415, 450, 633

Г

Гавловська К. – 403, 633
Гавран М. – 596
Гавриленко В.М. – 20
Гаврилець Г. – 623, 624
Гаврилюк А.С. – 257, 374, 461, 716
Гаврилюк Л. – 193, 416, 508
Гаврилюк С.В. – 130, 134, 135, 323, 327, 342, 480, 481, 484
Гаврош О. – 158, 191, 192, 498, 630
Гаєвська Т.І. – 100, 165, 268, 679
Гайдабура О.Д. – 158, 402, 746
Гайдайчук В. – 40
Гайдамака О.В. – 396
Гайдиш Б. – 634
Гайдн Й. – 509, 560
Гайова О. – 257
Галапач В. – 151, 294, 297
Галас Л.С. – 629
Галело Р. – 634
Галудзіна-Горобець В.І. – 720
Галуха Л.Ю. – 191, 630
Гальченко М.С. – 32
Галябарда С. – 323, 328, 374
Гамалія К. – 111
Ганзера І. – 401
Гапенко О.М. – 367
Гапон Л.П. – 78
Гарбуз В. – 429, 465, 553, 713
Гарбузюк М.В. – 474
Гаргай О. – 540, 560

Гарець І. – 442
Гаркушко В.Є. – 367
Гармадій О. – 149, 436, 625, 634, 817, 820
Гармаш Ю. – 530, 533, 578, 712
Гаспар А. – 555
Гаюк І.Я. – 111, 373, 457, 458, 459, 716, 737
Гвоздинський В. – 149, 282, 363, 374, 378, 384, 450, 480, 622, 745
Гвоздінський В. – 24
Геббельс – 240
Гемберг С.С. – 6, 158, 250, 352, 360, 374, 378, 428, 541, 563, 564, 745
Генкін Д.М. – 42, 62, 78, 163, 198
Генон Р. – 32
Гепперт Є. – 613
Герасименко Л.Б. – 82, 164, 312, 636
Герасимчук В.Г. – 336
Герасимчук Л. – 144, 165, 327, 329, 484
Герегова С. – 255
Герзанич Є. – 619, 620
Геринович О.О. – 46, 61, 582
Герладжі А.М. – 38, 56, 66, 68, 70, 122
Герман М.Ю. – 638
Герц Ю. – 549, 623
Герчанівська П.Е. – 31, 111, 130, 258, 457, 459, 670, 677, 678, 716, 717, 743, 744
Гершвін Дж. – 607, 619
Гетьман В. – 174, 630, 635
Гищак (Войтович) Г. – 629
Гізун В.І. – 276, 633
Гійс Ван Шонховен – 601
Гіль І. – 120, 295
Гіль С.В. – 269
Гірак С.С. – 696
Гітлер А. – 380
Глазунова Т.В. – 124, 632
Глазунов О. – 516
Глеба Д.Ф. – 62
Глеба Ю.Ф. – 192, 626
Глієр Р.М. – 263, 264, 271, 283, 303, 354
Глінка М.І. – 100, 263, 265, 289
Глотко Д. – 581
Глущенко М. – 150, 172, 331, 458, 539, 706, 725
Глущук О.Г. – 69, 93, 94, 103, 105, 119, 122, 131, 133, 137, 140, 142, 147, 149, 152, 153, 154, 155, 157, 162, 173, 183, 191, 276, 281, 282, 284, 285, 287, 288, 291, 294, 295, 299, 308, 311, 313, 316, 317, 318, 319, 321, 323, 327, 328, 330, 334, 335, 337, 338, 339, 341, 343, 348, 350, 351, 352, 354, 356, 358, 359, 368, 371, 375, 376, 380, 381, 382, 384, 385, 386, 388, 391, 392, 393, 394, 396, 398, 399, 400, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 409, 410, 411, 413, 414, 417, 418, 420, 423, 424, 425, 427, 430, 432, 438, 441, 444, 445, 448, 450, 453, 455, 458, 467, 468, 476, 477, 632, 639, 640, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 665, 666, 669, 675, 676, 683, 684, 687, 688, 689, 690, 817
Гнатенко Я.В. – 721
Гнатюк В. – 115, 178, 293, 446, 455, 614, 631
Гнатюк О. – 254, 267
Гобдич М. – 405, 509, 623
Говорадло А. – 374
Гоголь М.В. – 98, 117, 434, 473, 484, 493, 596, 597, 614, 710, 729, 734
Годовський В.М. – 671
Го Імінь – 152, 255, 474
Голдрич О. – 40
Головай (Нагорна) З. – 119, 144, 193, 433, 465, 474, 477, 480, 481, 482, 483
Головей В.Ю. – 111, 491
Головко О.П. – 112, 475, 479, 610, 661
Головченко Г.О. – 24, 374, 499
Голод І.В. – 353
Гончаренко В. – 545
Гончаров А. – 634
Гончарова О.М. – 75, 268, 373, 395, 454, 674, 675, 676, 677, 678, 680, 703, 737, 739, 741, 742, 743
Гончарук П. – 42
Гопенко М. – 479
Горбаль В.Я. – 461, 477, 717
Горбань Ю.І. – 461, 716, 717
Горбачов М.С. – 64
Горбик В.О. – 669
Горда О.М. – 315
Гордєєв В.А. – 96, 102, 413, 418, 430, 432, 438, 669, 737, 817
Гордич В. – 192, 273, 276, 277, 627
Гордієнко Н. – 367
Гордій Г. – 265
Гордій Л.Р. – 265, 272
Гордійчук А.М. – 323, 328, 338
Горенко Л. – 111
Гористюк О. – 503, 559
Городиський В. – 40
Горох Г.С. – 168, 345, 355, 370, 717, 817
Горохова Н.Ю. – 120
Горохов О. – 607
Горпенко В.Г. – 263

Горська А. – 486, 621
Горький М. – 62
Горянський В.В. – 157, 169, 401, 402, 405, 525, 597, 610, 710, 746
Гоцалюк А.А. – 100, 166, 324, 679, 704
Гоц Л.С. – 716
Гошкадор Г. – 470
Граб (Білявцева) О.В. – 85, 98, 100, 144, 155, 275, 279, 282, 289, 290, 292, 294, 295, 296, 300, 301, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 313, 314, 315, 317, 318, 320, 327, 328, 329, 331, 332, 335, 496, 497, 630, 639, 642, 643, 652, 658, 659, 660, 668, 680, 693, 817
Грабович Г. – 268
Грабоус В. – 503
Гребенюк Г.К. – 66, 83, 632
Грегорійчук П. – 374, 417, 536, 537, 578, 712
Греку М. – 381
Грещук В.В. – 284, 303
Грещук Т. – 139, 141, 160, 418
Григ Е. – 619
Григорьєва М. – 42
Григорьєва О. – 42
Гринбокий Л.П. – 336, 374, 464, 662, 696, 745
Гриневич Л. – 384
Гринчук М. – 90
Гринькевич О.С. – 765
Гринькова О.М. – 82
Гринькова (Шагай) Н.М. – 176
Грипич С.Н. – 98, 111, 295, 308, 349, 357, 375, 386, 451
Грицай А. – 156, 307, 308
Грицак Т.І. – 192, 294, 295, 630
Грицанюк Р. – 389, 746
Грица С.Й. – 419, 454
Гриценко О.Г. – 433, 720
Грицишин Н.С. – 20, 267, 630
Грінченко Б. – 115, 217, 268, 337, 354, 364, 425, 491, 492, 493, 599, 636, 637
Груша А.И. – 780
Грушевський М.С. – 77, 161, 208, 450, 506
Губанов О.В. – 192, 312, 626, 820
Губаренко В. – 600
Губернюк Н.С. – 747
Губерський Л. – 31
Губ'як В.Д. – 269
Гудманян А.Г. – 491
Гужва О. – 61
Гуз А.М. – 425
Гузій Х.В. – 321, 631
Гуменна О. – 33, 34
Гуменчук А.В. – 12, 20, 130, 330, 373, 380, 392, 670
Гумен Ю. – 306, 315, 629
Гуменюк О.В. – 162, 475, 751, 752, 753
Гуменюк О.М. – 137
Гуменюк Т.К. – 268, 373, 408, 414
Гумінський Я. – 140, 445
Гунтік Ю. – 747
Гунька П. – 467, 609
Гурбанська А.І. – 20, 253
Гурова І.В. – 446, 740
Гурова Л. – 599

Д

Дабло Л.Г. – 100, 412, 435, 739
Давидчук Д. – 87, 490, 491, 493
Давидюк В.Ф. – 279, 683
Давидюк Л.П. – 190
Далі С. – 172, 183, 184, 185, 306, 334, 349, 365, 662, 697, 725
Даль В.І. – 87, 129, 171, 460, 462, 474, 816
Даниленко В.А. – 353
Даниленко О.В. – 391, 716
Данилюк В.І. – 158, 385, 745
Данченко М.Л. – 458, 721
Дахова Л. – 437, 451, 559, 564, 621, 713
Дацик М.В. – 100, 269, 337, 735
Дашак Д. – 581
Дегтярьова І.О. – 255
Дейнега О.В. – 112, 137, 381, 385, 389, 396, 455, 457, 479
Дейнеко І.А. – 425
Делієв Г. – 376, 709
Деменко Б.В. – 268, 419, 638, 671, 672, 673, 674
Демидюк К. – 611
Демидюк Н.В. – 374, 387
Демідко О.А. – 100, 449, 740
Демуцький П. – 163, 287
Демчук Р.В. – 268, 409, 412
Дем'янчук О.Н. – 336
Дем'янчук С.А. – 13, 71, 82, 99, 108, 141, 164, 171, 177, 188, 190, 192, 262, 269, 280, 286, 293, 298, 299, 308, 328, 336, 356, 363, 364, 378, 389, 408, 631, 635, 636, 679, 745
Дем'янчук Ю. – 311, 314
Дем'янюк М.Б. – 144, 193, 269, 383, 629
Денисюк Ж.З. – 453, 716, 717
Денисюк Н. – 771
Депо Б.В. – 263, 599

Дерев'янко Б.П. – 46
Деркач І.С. – 632
Деркач К. – 623
Дерман В.Л. – 130, 719
Дещинська Д. – 193, 634
Дженков В.А. – 263, 271
Джерма К.-Л. – 368
Джукулай Ю.В. – 409
Джулай Г. – 111
Джурич М.І. – 82, 637
Джус С.М. – 628
Дзвінка Р.І. – 68
Дзиндра М. – 374
Дзиндра О. – 141, 149, 193, 416, 625, 629
Дзюбишина Н.Б. – 82, 346, 385, 393, 408, 411, 417, 423, 453, 476, 482, 677, 737
Дзядик М. – 170, 387, 389, 745
Димитрій (Ярема) Патріарх – 267
Димченко С.С. – 269, 315, 696
Диня Т. – 634
Дихнич Л.П. – 303, 353
Дичковський С.І. – 20, 31, 111, 130, 373, 437, 448, 682, 716, 737
Дичко Л.В. – 285
Діденко Н.О. – 258, 485, 486, 717
Длугош Я. – 83, 133, 170, 171, 242, 408, 457, 636, 711, 737
Дмитренко А.А. – 484
Дмитрів З. – 144, 631
Добіна Т.Г. – 403, 719
Довбошинський Д. – 557
Довганич М. – 61
Довгань П. – 450, 568
Довгун О. – 149, 416, 625, 629
Долбенко Т.О. – 419
Долгош О. – 374, 399
Долішній М.І. – 764, 765, 769
Доманська О.А. – 718
Доніцетті Г. – 548
Донникова І. – 111
Донцов Д. – 258
Досенко Є.І. – 367
Драган М. – 490, 618
Драганчук (Кашаюк) В. – 20, 111
Драгоманов М.П. – 13, 17, 32, 87, 94, 98, 99, 100, 116, 117, 123, 124, 127, 128, 129, 130, 133, 134, 141, 142, 155, 167, 168, 169, 170, 171, 180, 191, 211, 238, 256, 262, 268, 279, 284, 303, 304, 309, 321, 323, 325, 333, 343, 348, 358, 361, 366, 371, 372, 373, 385, 394, 400, 417, 432, 435, 440, 441, 442, 446, 451, 455, 462, 463, 470, 473, 476, 477, 478, 482, 485, 486, 496, 497, 498, 629, 654, 664, 665, 680, 681, 691, 697, 698, 699, 700, 701, 718, 719, 730, 731, 733, 735, 737, 739, 740, 816
Дранков В. – 62
Дребот Н. – 150, 374, 378, 464, 511, 744
Дружинець М.І. – 447, 721
Дубенчук В.П. – 629
Дубіна Ю. – 633
Дубінчук В. – 628
Дубіч К.В. – 144, 191
Дубовик В. – 621
Дубовик О. – 35
Дудник Ю.П. – 304
Дуплава О. – 100, 129, 434, 739
Дутчак В.Г. – 20, 111, 130, 144, 192, 193, 378, 391, 498, 686
Дутчак М.В. – 71, 82, 111, 144, 192, 193, 378, 391, 498, 686
Дьомушкіна Л. – 521
Дяк В.В. – 485
Дятлик М.С. – 105, 106, 108, 355, 366, 370, 375, 497, 653, 675, 676, 681, 700, 736, 737, 741, 742, 778
Дячишина Ю. – 403
Дячук А. – 163, 609
Дячук В.П. – 670
Дячук С.А. – 163

Е

Ейзенштейн С. – 531
Енеску Дж. – 607
Ерба Е. – 185
Ерделі А. – 185, 539, 549, 630
Ермінь Й. – 612
Ермолаева М.А. – 780

Є

Євдокімов В.І. – 284
Євмененко В.К. – 33, 256
Євтух М.Б. – 639
Євтушенко М. – 493, 494
Євтушенко Н. – 262, 266
Єнтіс Л.С. – 271, 283
Єременко О. – 20
Єрмакс Р. – 601
Єсипенко Н.Г. – 425
Єсипенко Р.М. – 354
Єфімова М.П. – 719
Єфремова Л.О. – 255

Ж

Жарков Н. (М.) – 42
Жданько І.А. – 32, 719
Жерелик (Фарович) О. – 192, 625, 628
Живоглядова Д.Ю. – 97, 258, 490, 494, 717
Жив'юк А. – 258, 268
Живюк А.А. – 374, 389, 745
Жидков В. – 423, 550
Жилінський І.Ф. – 269
Жирнов А.Д. – 285
Жук В.М. – 781
Жук І. – 87, 479
Жук М.В. – 396, 781
Жукова Н. – 487
Жукова О.В. – 395
Жуков В. – 133
Жулинський М.Г. – 268
Журавель Ю. – 564
Журавський Є.К. – 275, 276
Жураківська О. – 596, 610
Журба В.А. – 454
Журба Я.О. – 454, 723
Журомський В. – 42

З

Заболотна В.І. – 285
Заболоцька В. – 409, 511
Забужко О. – 352
Забута Б.І. – 85, 96, 99, 105, 106, 107, 119, 123, 126, 131, 152, 154, 162, 188, 191, 193, 269, 283, 285, 294, 298, 299, 301, 302, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 320, 323, 324, 325, 326, 329, 331, 332, 333, 334, 337, 343, 344, 345, 350, 521, 630, 639, 735
Забута Т.В. – 85, 96, 99, 105, 106, 107, 119, 123, 126, 131, 152, 154, 162, 188, 191, 193, 269, 283, 285, 294, 298, 299, 301, 302, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 320, 323, 324, 325, 326, 329, 331, 332, 333, 334, 337, 343, 344, 345, 350, 630, 639, 735
Загадарчук Г.М. – 47, 199
Загаєвська О. – 144, 193, 269, 303, 311, 634
Загайкевич А.Л. – 390
Загайкевич М.П. – 255
Загайна Л. – 403
Загорський (Залета) Ю. – 269
Загорулько М. – 255
Загул Д. – 526
Загуменна В.В. – 271, 272, 276, 283
Зазекова С. – 471
Зазерський Є.М. – 42
Зайцева Е. – 626
Зайцева І. – 150, 374, 378, 464, 467, 468, 538, 744
Зайцев М.О. – 51, 53, 82, 268, 279, 377, 381, 385, 414, 639, 683
Закшевер М. – 41
Залевський Єжи – 494
Заливаха О. – 621
Залужний В. – 150, 486
Заньковецька М. – 365, 399, 430, 455, 581
Заремба В. – 569
Затько Й. – 409
Захарова В. – 745, 751
Захарчук С.В. – 432
Звіададзе Н. – 549
Звінчук А. – 321, 632
Звінчук А.В. – 321, 632
Звіринський К. – 557
Звягінцев В. – 592, 593
Зданевич Н. – 157
Здіорук С.І. – 34
Здунюк С. – 632
Зеворт П. – 551
Зеліско Л.І. – 35
Земельська А.М. – 485
Зень О.М. – 31, 108, 179, 251, 254, 256, 322, 324, 338, 454, 660, 661, 664, 667, 673, 679, 681, 682, 690, 695, 696, 738, 740, 764, 770
Зимовець Р. – 31
Зіль К.І. – 359
Зінків І.Я. – 20, 111, 385
Злотник О.Й. – 354
Зніщенко М.П. – 668
Зозуля (Сенюк) С.В. – 632
Зоренко С. – 634
Зорій І. – 132, 275
Зорій-Лаврів М. – 153
Зубицький В. – 619
Зубко Н. – 450
Зуєнко Т. – 485

И

Изотов М.О. – 252

І

Іваненко А. – 24, 391
Іваницька Л.І. – 117, 339, 358, 367, 374, 396, 511
Іваницький А.І. – 669, 673, 674, 682, 683
Іваницький В. – 323, 328

Іваницький Е.Е. – 339, 374, 367
Іванів М. – 599
Іванников Т. – 20
Іванова В. – 166
Іванова-Раєвська М. – 546
Іванов В. – 678
Іванов О.О. – 268
Іванченко А. – 485
Іванченко В.Г. – 285
Івасюк В. – 389, 416, 477, 522, 616, 712, 745
Івлева Л. – 42
Ігас О. – 147, 403, 413, 488, 746
Ігас О.М. – 147, 403, 413, 488, 746
Ігнатова Л.П. – 457, 669, 683
Ігнатченко Г.І. – 264
Ігнатьєва О.В. – 154, 262, 275, 279, 280, 283, 284, 285, 291, 292, 294, 297, 298
Іжик Г.П. – 83
Іконникова С.М. – 42, 62, 199
Ільченко О.О. – 272, 276, 299, 304
Ірванець О. – 387

Й

Йогансон Б. – 539
Йориш М.М. – 282, 662, 696
Йохансон В. – 157, 746, 747

К

Каганов М. – 61
Казарян В. – 417, 531
Казначеєва Л.М. – 96, 119, 132, 133, 137, 138, 142, 143, 144, 148, 153, 154, 155, 157, 173, 330, 340, 346, 350, 352, 355, 359, 360, 362, 363, 365, 366, 368, 370, 371, 372, 376, 384, 385, 386, 388, 392, 394, 395, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 416, 417, 418, 419, 420, 423, 424, 425, 427, 430, 431, 432, 433, 438, 439, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 448, 453, 455, 458, 462, 464, 467, 469, 472, 474, 475, 476, 477, 480, 481, 488, 490, 495, 640, 644, 648, 649, 650, 651, 665, 666, 684, 688, 689
Какава В. – 176
Калакура Я.С. – 31
Калениченко А. – 35, 255
Калениченко А.П. – 35, 255
Калініна Л.М. – 396
Калінін С. – 600, 620
Калінін Ю.А. – 75
Калініченко А. – 405
Калінкіна О. – 262, 627
Калітінський Ю.М. – 192
Калустян О.В. – 392, 393
Калуш – 269, 364
Калько С. – 618
Кальчук Г.М. – 629
Каміна В.О. – 276
Камінський В.Є. – 61, 158, 295
Кандзюба М.О. – 718
Каневська Г.Г. – 61, 66, 100, 105, 106, 107, 119, 123, 132, 136, 158, 188, 265, 266, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 286, 287, 288, 289, 292, 293, 294, 299, 303, 306, 307, 308, 314, 318, 319, 321, 324, 327, 329, 334, 338, 340, 348, 364, 383, 638, 641, 657, 658, 682
Кан Інчжен – 476, 477, 717
Каністратенко М.М. – 246, 264, 270, 271, 283, 354, 498, 737
Канішина Н.М. – 82, 164, 298, 312
Каньковський І.Є. – 303
Капінос Т.Е. – 402, 403, 628
Каплієнко-Іллюк Ю. – 111
Карабиць І. – 608
Кара-Васильєва Т. – 268
Каразин В.Н. – 92, 99, 115, 141, 290, 304, 306, 347
Кара М. – 40
Карандєєва О.І. – 446, 722
Карась Г.В. – 20, 100, 111, 130, 166, 269, 382, 457, 495, 498, 662, 679, 716, 717, 738
Карасьова Н. – 32
Каращук В.В. – 42, 124, 126, 263, 265, 271, 280
Карбонар А. – 568
Каргін А.С. – 41, 198
Кариленко С.В. – 396
Кароєва Т.Р. – 32
Кароль Т. – 401, 507
Карпенко-Карий І.К. – 22, 98, 130, 168, 169, 263, 271, 283, 285, 304, 323, 354, 436, 442, 448, 476, 492, 530, 694
Карпенчук С.Г. – 287, 299, 633
Карпець В. – 400
Карпова Л.О. – 42, 47, 199, 327, 375, 716
Карповець М.В. – 407
Карпович Ю.В. – 141, 149, 193, 434, 451, 461, 462, 463, 489, 625, 633, 749, 817, 820
Касаткіна Л.С. – 83, 192, 632
Каськова Г.Л. – 368
Катамадзе Н. – 469, 564, 707
Катеринник Н.М. – 193, 628
Кафка Ф. – 470

Качмарчик В.П. – 461, 477, 717
Кашперський Л.А. – 138
Кашшай А. – 549
Квескене Г. – 42
Квіт С.М. – 425
Кдирова І.О. – 722
Кизименко Л.Д. – 304
Кириленко Л.М. – 82, 107, 164, 294, 298, 636
Кирильчук М.М. – 191, 359, 366, 390, 394
Кириченко О. – 262, 627
Кириченко Ю. – 153, 193
Кисиленко В. – 154, 354, 621
Кисіль П.В. – 136
Китова С.А. – 70, 82
Кияновська Л.О. – 111, 267, 638, 668, 673
Ківа О. – 61
Ківшар Т.І. – 272, 276
Кінащук А. – 98
Кінг Н. – 542
Кіндратик Л.Й. – 268, 270, 336
Кіндратюк Б.Д. – 111, 373, 385
Кірієнко Я. – 634
Кірсанов В.В. – 48, 49, 198, 257, 268, 272, 276, 299, 304
Кіс-Федорук О. – 141, 158, 426
Кічатий Л. – 772
Клейон Тед – 396
Клеопова Л.К. – 265
Климюк Ю. – 106, 301
Клин В.Л. – 638
Клімцова І. – 153, 407, 465, 634
Клочко М. – 626
Клюха П. – 432
Князь (Фурдичко) А. – 373, 454, 469, 718
Коберник М. – 157
Кобець О. – 31
Кобилянська О. – 401, 491
Коваленко Г. – 190
Коваленко Н.В. – 276, 304, 531
Коваленко О.Е. – 303
Ковалень А. – 772
Ковалів Т. – 612
Коваль Р.В. – 367
Ковальчик О. – 192
Ковальчук В.П. – 101, 320, 543, 660, 679
Ковальчук (Грицан) Г.В. – 160, 192, 628
Ковела А.В. – 634
Ковенько Б. – 157, 463, 464, 750
Ковтунець О.М. – 131, 164
Коган Л.Н. – 42, 198, 638
Коган О. – 543
Кожан І. – 506
Кожухар В. – 520
Кожушко Л.В. – 336
Козаренко О.В. – 438, 581, 619
Козачук І. – 599
Козиревич В. – 405
Козін В.В. – 263, 271, 283
Козлова Н. – 409
Козоровіцький М. – 61
Козубей П.С. – 284
Козярчук Л. – 405
Козярчук О.С. – 82, 87, 94, 131, 141, 164, 423, 430, 431, 433, 441, 453, 469, 637
Кокуленко Б.Г. – 269
Колас Я. – 780
Колесников В.П. – 638
Колесник О.С. – 111, 257, 373, 425
Колеснікова Т.В. – 276
Колесса М.Ф. – 620
Колесса Ф. – 101, 581
Колодуб Л. – 619
Колосніченко О.В. – 474
Колосок О.П. – 304
Колосюк О.А. – 83, 273, 276, 317, 346, 352, 353, 369, 387, 398, 401, 411, 423, 426, 453, 459
Колупаєва Т.Є. – 82, 136, 170, 294, 298, 430
Комарницький І.О. – 718
Коменда О. – 20, 111, 498, 662
Конашевич-Сагайдачний П. – 108
Конверський А.Є. – 217, 254
Кондратів С. – 157, 169, 374, 403, 519, 602, 603, 610, 746
Кондратюк Н. – 192, 391, 403, 629
Кондратюк О. – 399
Кондратюк Ю. – 304
Кондрашин К. – 520
Коновал В.П. – 354
Коновець О.В. – 268
Контратович Е. – 549
Копернік М. – 118, 133, 178, 242, 613, 738
Копильчак О. – 40
Копієвська О.Р. – 2, 111, 125, 130, 198, 246, 257, 419, 446, 448, 454, 455, 461, 466, 469, 487, 684, 716, 717, 738
Корецький М. – 82
Корженко М.М. – 263
Коржов О.Ю. – 356, 670
Корж-Радько Л. – 399
Корзун В. – 626
Корнієвський О.А. – 373

Корнійчук О.Є. – 13, 37, 66
Корнішева Т.Л. – 96, 326, 333, 341, 342, 630, 669, 817
Корновенко С.В. – 491
Коробович В. – 42
Короленко В.Г. – 21, 54, 72, 94, 97, 98, 103, 105, 107, 117, 118, 128, 134, 141, 142, 164, 253, 258, 269, 305, 310, 347, 356, 384, 403, 406, 431, 440, 444, 457, 473, 477, 486, 492, 494, 668, 670, 721, 730, 731, 734, 740, 779, 780, 826
Король Д.О. – 258, 268
Король О. – 144, 193, 268, 425
Корольчук М.М. – 137
Корольчук О.Л. – 96, 360, 631, 700, 717, 817
Корсак П, Корсаків – 24, 160, 416, 486, 492, 588, 621
Корсюк І.Ф. – 61, 68
Корчак Я. – 106, 188
Кос-Анатольський А. – 581
Косачевич Ю.М. – 66
Косенко Ю.М. – 284, 304
Косик В. – 77
Косміаді Г.П. – 86, 106, 116, 128, 150, 151, 158, 159, 170, 172, 184, 185, 297, 301, 317, 322, 343, 360, 365, 366, 370, 377, 378, 389, 392, 394, 396, 399, 401, 403, 405, 406, 407, 411, 413, 417, 420, 423, 429, 433, 438, 446, 467, 469, 481, 503, 504, 539, 587, 588, 609, 709, 710, 711, 712, 713, 746, 751, 819
Косопуд Б. – 599
Костанді К. – 546
Костенко Л.В. – 326, 399, 562
Костиря І.О. – 253
Костишин О.М. – 451, 461, 632
Костка К. – 592, 593
Костомаров М.І. – 264, 656
Кострица Н.М. – 35
Костюк І.В. – 130
Костюк Л.К. – 24, 83, 94, 98, 99, 100, 105, 106, 119, 126, 128, 131, 137, 140, 144, 145, 149, 150, 151, 158, 160, 162, 170, 171, 193, 269, 283, 294, 297, 298, 299, 300, 301, 306, 308, 312, 313, 314, 316, 317, 322, 324, 325, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 340, 343, 344, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 363, 364, 365, 366, 369, 370, 371, 372, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 384, 385, 386, 388, 391, 392, 393, 394, 395, 397, 399, 400, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 409, 411, 413, 416, 417, 418, 419, 420, 422, 423, 425, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 437, 438, 498, 504, 506, 547, 639, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 653, 654, 663, 675, 676, 683, 686, 687, 688, 691, 692, 700, 742, 744
Костюкович І. – 141, 162, 459, 461, 472, 750
Котляревський І.П. – 144, 190, 263, 264, 271, 276, 281, 283, 474, 490, 600, 733
Котова-Олійник С.В. – 631
Которович Б. – 568, 607
Кот У. – 254
Кот Ю. – 589
Котюк Б. – 540, 545, 552, 560, 579, 599
Кохан Я. – 258
Коцан І.Я. – 323, 328, 338, 373
Коцка А. – 384, 539, 549, 623
Коцур В.П. – 269, 373
Коцюбинський М. – 128, 129, 144, 176, 268, 287, 301, 305, 308, 314, 315, 327, 329
Кочерга Н.К. – 354
Кочубей Н.В. – 20, 130, 133, 155, 446, 455, 462, 463, 485, 492
Кошубінська В. – 144
Кравець Ю.І. – 405
Кравцов А. – 450
Кравцова О.О. – 253
Кравченко А.І. – 112, 373, 374, 444, 720
Кравченко-Дзонда О. – 35
Кравченко Д.М. – 141, 406
Кравченко Л.М. – 246, 251, 269
Кравченко О.В. – 20, 75, 100, 112, 130, 264, 269, 354, 375, 377, 446, 455, 457, 683, 716
Кравченко Т.О. – 719
Кравчик (Михайлова) Ю. – 629
Кравчук П.І. – 263, 283, 285, 304, 354
Кралюк П.М. – 82, 108, 145, 164, 268, 270, 334, 384, 636, 639
Крамар Ю.В. – 31
Крапива К. (Білорусь) – 99, 168, 398
Красильников Ю,Д. – 42, 638
Краснова С.М. – 367
Красновський В.М. – 82, 164
Красьоха В. – 411, 452, 512
Кравич Д.П. – 263
Кремінь Д.Д. – 269, 367, 374, 396
Кремінь Т.Д. – 146, 269, 367, 368, 373, 381
Крет З.М. – 697
Крет (Майданська) Н. – 626
Крет М.В. – 275
Кривецька Л. – 34
Криволапов М. – 112

Кривоносов О. – 263
Криворученко І. – 599
Кривошея Т.О. – 130, 268, 373, 408, 414, 683
Кримський С.Б. – 254
Крись А.І. – 723
Кричильська Т.М. – 633
Криштальський О.Р. – 263
Крока Н. – 154, 161, 388
Круглов В.Є. – 284
Круль П.Ф. – 299, 304, 674
Крупеніна Л.В. – 255
Крупіч (Наумець) К.В. – 625, 633
Крупська Н.К. – 62, 128
Крушельницька М.Т. – 264
Крушельницька С. – 307, 407, 424
Крушельницький В. – 192, 282, 298, 631
Ксеняк І.І. – 61, 73, 82, 164, 266, 637
Ксьондзик І.І. – 298, 631
Кубасов В.І. – 304
Кубко В.П. – 718
Кудрина Т.О. – 41
Кузнецова І.В. – 130, 373
Кузнецова І.О. – 353
Кузнєцова І.В. – 268
Кузьмич О. – 493, 494
Кузьмін Д. – 490, 618
Кузьмічова М. – 488
Кулаковська В.В. – 718
Кулаковська І.В. – 670
Кулаковська І.С. – 79, 192, 265, 627, 811
Кулєшов С.Г. – 272
Куліш О. – 336, 374
Кулька А. – 607
Кульчинський Я. – 599
Кульчицький О. – 391, 519
Кумановський М. – 621
Кунцевич (Кунчевич) Т.Ю. – 304
Купець Л.М. – 632, 635
Купрійчук В. – 112
Купчинський О. – 327, 329, 374, 389, 662, 697
Курас І.Ф. – 31
Курач Ю. – 24
Курбас Л. – 530, 597
Курдина Ю.М. – 130, 471
Курило І.А. – 120
Курилюк І. – 402
Курліщук Б.П. – 263
Курмель Л.М. – 367, 409, 511
Куровська Б. – 368
Курочкін О.В. – 20, 112, 452, 454
Курсик О. – 24, 161, 365, 453
Кутузова Г.І. – 191, 301, 630
Кухар К. – 555, 597
Кухарська Я. – 665
Куцак Ю. – 157
Куц О. – 469, 540, 560, 579
Кучина Н.І. – 96, 105, 122, 139, 158, 162, 302, 330, 340, 345, 349, 350, 351, 352, 355, 359, 360, 362, 365, 366, 368, 371, 376, 383, 384, 386, 388, 391, 398, 401, 403, 406, 411, 424, 427, 430, 432, 433, 437, 438, 627, 630, 639, 640, 644, 646, 647, 648, 649, 650, 666, 668, 684, 686, 687, 688
Кучма Л.Д. – 31
Кушнаренко Н.М. – 55, 75, 112, 130, 264, 269, 270, 271, 272, 276, 283
Кушнарьова Т.А. – 292, 318, 660
Кушнір М.О. – 354
Кушнірук У. – 87, 140, 149, 477, 481, 482, 490, 491, 493, 705
Куштан Н.М. – 490
Кюнцлі Р.В. – 315

Л

Лавриненко О. – 358
Лавринів Г. – 20
Лазарева С.Г. – 404
Лазаренко Н.І. – 32
Лазарєв С.Г. – 720
Лакіда А.Ю. – 141, 149, 193, 459, 461, 462, 463, 629
Ламах О. – 735
Ландау Ю. – 579
Лапкин В.В. – 250
Ластовський В.В. – 20, 419, 454, 468
Лаченков І. – 613
Лашок Ю. – 158, 290
Лашук А. – 469
Лащенко А.П. – 285, 303
Левандовскі Л. – 556
Левенець М.В. – 96, 164, 192, 246, 287, 341, 342, 355, 370, 377, 498, 631, 669, 737, 817
Левин М.Б. – 252, 253
Леві В. – 547
Левінська В. – 144, 192, 276, 281, 283, 289, 297, 380, 399, 403, 631
Левків Т. – 267
Левкова О. – 34
Левкулич Є.О. – 720
Левченко М.Г. – 269, 492
Левченюк Є. – 252

Левчук Л. – 112, 119
Левчук Л.Т. – 75, 112, 119, 285, 304
Левчук Я. – 268
Легенький Ю.Г. – 112, 268, 373, 408, 414
Леонтович М.Д. – 142, 341, 582, 611, 725
Леончук Г. – 237, 254, 475, 731
Лижичко Р. – 288, 507
Лиман І.І. – 20, 425, 491
Лисенко-Дністровський М.В. – 61
Лисенко М.В. – 43, 101, 102, 115, 154, 158, 191, 263, 264, 265, 267, 268, 290, 293, 295, 301, 354, 430, 479, 484, 518, 540, 568, 581, 599, 600, 605, 609, 611, 614, 630, 682
Лисенко Н. – 262, 627
Лисинюк М.В. – 419, 721
Литвин В.М. – 268, 427
Литвин Д.О. – 158, 628, 749
Литвиненко Н.Л. – 370
Литвиненко О.М. – 34
Литвин К.М. – 150, 151, 341, 343, 346, 349, 416, 469, 529, 712
Литвинова В. – 632
Литвинова Т.В. – 142
Литвинова У.О. – 255
Литвин О.К. – 286, 336, 347, 365, 374, 702
Литвином – 378
Литвинчук А.І. – 61, 69, 70, 71, 670, 671
Литовченко В. – 152, 237, 438
Лифар С. – 367, 396
Лихоманенко С. – 580
Личковах В.А. – 20, 31, 112, 130, 198, 255, 268, 336, 373, 414, 457, 683, 716
Ліпський В.В. – 361, 457
Ліскова В. – 311
Ліст Ф. – 105, 106, 516, 638
Літвінова Т.В. – 440
Ліщинська В. – 267, 628
Ліщинська-Міляк М. – 267
Ліщук Л. – 469
Лобур О. – 119, 140, 145, 157, 462, 463, 464, 473, 474, 482, 483, 484, 488
Лобчук О. – 385, 487, 745
Лозниця С. – 31
Лозовська Н.М. – 488
Лойко А. – 149, 451, 461, 629, 817
Локарева Г.В. – 299, 304
Локшук І. – 237, 287
Локшук І.М. – 407, 430, 632
Ломоносов М.В. – 76, 121, 393
Лопандя В.М. – 38, 70
Лопандя В.С. – 38, 47, 56, 62
Лотоцька Л.В. – 83
Лошков Ю.І. – 474
Луганська К.М. – 255
Луканюк – 102
Луковська О.І. – 720
Лукоріс І. – 548
Лук'янеко К.А. – 445, 722
Лук'яненко К.Л. – 445, 722
Лук'янчук С.В. – 192, 298, 630
Лупак Н.М. – 269
Лутовінова В.І. – 272, 276
Луцак С.В. – 491
Луцак С.М. – 425, 491
Луц В.Д. – 108, 109, 120, 262, 264, 283, 294, 302, 336, 349
Луценко Н.А. – 718
Лучанська В.В. – 100, 269, 329, 630, 674
Любарець В.М. – 112, 142, 269, 373
Любарт (князь) – 24, 143, 367, 420, 486, 543, 563, 564, 588, 629, 708
Любіцева О.О. – 354
Людкевич С.П. – 43, 160, 506, 534, 537, 581, 609, 611
Ляжкевич М.В. – 272
Лятошинський Б. – 158, 290, 403, 520, 719
Ляховська О.С. – 357, 716
Ляшенко М. – 119, 140, 157, 405, 406, 433, 434, 442, 444, 629, 634
Ляшук Ю. – 403
Лящук А. – 634

М

Мага П. – 443
Мазуркевич О.М. – 356
Мазурок Л. – 144, 165, 273, 276
Майструк О. – 371
Макаренко А.С. – 79, 80, 144, 167, 309, 313, 316, 724
Макаров, адмірал – 491
Маключенко В.І. – 66, 278
Маковецька О. – 366
Маковський О. – 543
Максименко Т.А. – 141, 365, 375, 378, 404, 414, 429, 430, 433, 445, 528, 533, 563, 745
Максимовська Н. – 112, 130, 829
Малафіїк І.В. – 82, 107, 108, 131, 269, 346, 360, 361, 369, 438, 636
Мальцев В. – 42
Мамедова В.М. – 253
Мамченко О.М. – 126, 276, 280
Манайло Ф. – 413, 416, 549
Мандзюк З.В. – 315

Манелюк Д. — 254
Манелюк Е. — 254
Маногян В. — 607
Мануільський Д. — 14
Манчіні Г. — 619
Мариніч С. — 484
Маркевич Л.А. — 413, 418, 422, 424, 427, 631, 669, 740, 817
Маркевич М. — 403
Маркова О.М. — 112, 130, 268, 336
Марков О.П. — 42, 198
Маркс К. — 240
Мартиненко А.А. — 24
Мартиненко А.І. — 24, 147, 269, 340, 346, 359, 512, 633, 696
Мартиненко Л.В. — 256
Мартинова С.П. — 32, 445, 721
Мартинюк С.Л. — 304
Мартинюк Т.В. — 474
Мартинюк Т.М. — 192
Мартодеєв В. — 508
Мартусь В.І. — 82
Марусик Т. — 255
Марута О. — 192, 298, 631, 635
Марущак М. — 627
Марцинковський С.Л. — 100, 166, 269, 293, 337, 497, 678, 735
Марченко В.В. — 268, 348, 358, 374, 390, 498, 582, 682, 699, 701, 719, 737
Марчук Є. — 268
Марчук І. — 437, 486, 556, 557, 561, 564, 565, 578, 621, 713
Марчук Ю. — 634
Маслак В.І. — 112, 455
Масленніков П. — 593
Маслікова І.І. — 97, 130, 717
Маслов В.С. — 35
Маслюк О.М. — 531
Масол Л.М. — 381, 396
Матвеєва В.С. — 368, 371, 372, 401, 411, 485
Матвєєва В.С. — 346, 398, 401, 472, 675
Матвєєва Г.Д. — 146, 269, 368, 374, 486, 511, 513, 538
Матвієнко А. — 405
Матвієнко О.В. — 304, 405
Матвіїв А. — 302, 497
Матес Г. — 568
Матоліч О. — 169
Матусевич К.М. — 137, 138, 153, 162, 438, 453, 455, 468, 469, 470, 474, 475, 477, 478, 479, 480, 485, 640, 666, 684
Мацелюх Олена і Ігор — 619
Машеров П.М. — 772
Медведєва В.М. — 130, 166, 268, 272, 276, 336, 373, 701
Медвєдєва А.О. — 718
Медвідь В.Г. — 268, 373, 693
Мелещук Л. — 403
Мельник (Виденко) І. — 633
Мельник В.П. — 267
Мельник Д. — 149, 451
Мельник Л. — 399
Мельник-Маньковська М. — 298, 631
Мельник Я.М. — 68, 82, 160, 164, 294, 320, 336, 337, 348, 358, 361, 497, 498, 657, 662, 681, 697, 735
Мельничук Л. — 427, 733
Мельничук Л.Ю. — 490
Мельничук М. — 377
Мельничук С.Ф. — 269, 336, 735
Мендельсон-Бартольді Ф. — 556
Мессіан О. — 517, 545, 579
Мечников І.І. — 128, 267, 268, 270, 275, 280, 282, 296, 300, 305, 332, 351, 368, 387, 425, 491, 525, 635, 766, 826
Микита В. — 549, 623
Микитюк Р.А. — 488
Минбаєва А.С. — 396
Миронюк Н.М. — 32, 723
Миронюк С. — 305
Мисько Е.П. — 263, 267
Митровка М.М. — 124, 263, 265, 275, 296, 638
Митрофанова В.П. — 82, 137, 191, 262, 346
Михайлинин О.Л. — 82, 108, 145, 262, 263, 264, 269, 636
Михайлишин О.Л. — 82, 108, 145, 262, 263, 264, 269, 636
Михайлова Р.Д. — 66, 75, 268, 336
Михайлов В.О. — 192, 632
Михайлов Д.О. — 37
Михальченко М. — 31
Михальчук В.В. — 718
Михасюк К. — 374
Михнюк В. — 634
Мицик С.В. — 422, 718
Мичка З. — 483, 623
Мігуля А. — 69, 266
Мізерний А. — 329, 374, 706
Мілясевич В. — 56
Мілясевич І.В. — 269
Мінегулов О. — 634
Міненко Т. — 633

Міньчук О. – 633
Мірзоян К. – 409
Міровська М. – 396
Міхно О. – 112
Мовчан В.С. – 285
Мозговий В.Л. – 141, 251, 253, 269, 361, 367, 522, 670, 745
Мозговий М. – 522, 745
Мойсеєнко В.О. – 152, 157, 158, 161, 169, 172, 373, 389, 396, 409, 421, 444, 511, 746
Мойсеєнко Є.В. – 421
Мойсієнко В.М. – 425
Мойсюк О.С. – 376, 709, 719
Мокрицька Л. – 144, 273
Молчко У.Б. – 257, 373, 374
Моль А. – 254, 255
Моне Жан – 133, 170, 171, 442, 477
Монро М. – 531
Монько Т.С. – 124, 265, 271, 275, 276
Морен Е. – 231, 254
Морозов А.І. – 721
Морозова Л. – 518
Морозова О. – 69, 145, 192
Морозова О.В. – 270, 349, 628
Морозова Т.П. – 48, 69, 78, 79, 85, 93, 94, 105, 106, 107, 123, 126, 132, 145, 149, 153, 162, 193, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273, 275, 277, 278, 279, 280, 283, 284, 285, 286, 288, 291, 292, 293, 294, 295, 298, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 316, 317, 319, 321, 322, 324, 325, 326, 327, 329, 331, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 347, 348, 352, 353, 355, 357, 359, 361, 362, 366, 375, 411, 495, 634, 639, 641, 642, 643, 644, 656, 657, 682, 818
Морозов В.О. – 631
Морозюк Г.І. – 696
Морріконе Е. – 619
Мосійчук Г.В. – 488
Москаленко Н.В. – 304
Москвичова Ю.А. – 719
Мохнюк Р.С. – 73, 82, 164, 283, 321, 498, 637, 737
Моцарт В.-А. – 466, 520, 527, 589, 607
Мошківська (Хімчик) Н.Г. – 632
Мравінський Є. – 520
Мудрий Ярослав – 108
Музичко Н. – 634
Музичук Р.С. – 20
Муравська О.В. – 268
Мурашко М. – 546
Мусієвич О.С. – 277
Мухтаров М. – 367
Мушировський В.М. – 61, 68, 73, 82, 138, 145, 164, 262, 266, 637
Мушкета Р. – 97, 133, 162, 164, 177, 246, 453, 469, 488, 830

Н

Набокова Г.В. – 404, 720
Нагірний В. – 43
Надольська В.В. – 134, 412
Надюк О.В. – 265
Назаренко О. – 262, 627
Назар Л. – 106, 479, 682
Найдюк П.М. – 627
Нарижна А.Г. – 491
Насменчук А.М. – 276
Наталевич Н.П. – 246, 253, 356, 670, 682
Наумець В. – 503
Наюк М.В. – 271
Небесняк Є.О. – 257
Небога О.Г. – 722
Неборак В. – 267
Невірковець П. – 149, 389, 745
Невірковець П.А. – 149, 389, 745
Негодюк Т. – 145, 634
Недельська Н. – 328
Недзведська О.В. – 331, 631
Нежданова А.В. – 35, 40, 91, 127, 130, 171, 264, 268, 270, 271, 272, 320, 323, 333, 336, 345, 350, 363, 364, 372, 430, 474, 497, 498, 737, 826
Нейгауз Г.Г. – 214, 250
Немеш О.М. – 433
Нестерук В. – 378, 385, 696, 725, 745
Нестерук О. – 403, 514, 515
Нижанківський О. – 609
Низовий М.А. – 55, 269
Никоненко Р.М. – 446, 722
Никончук В.М. – 771
Никорак О.І. – 291
Нікітін С. – 61
Нікодемович А. – 619
Ніколаєва А.О. – 298, 302
Нікольченко Ю.М. – 680, 681, 735, 736, 737, 738, 740
Нілус П. – 517, 518, 546
Нірод Ф. – 626
Новак О.Ф. – 38
Новальська Т.В. – 112, 253, 373, 669, 670

Новачук А. – 403
Новохатько Л.М. – 272, 276, 670
Носаль І.М. – 269

О

Обарчук А.О. – 144, 145, 192, 269, 289, 297, 299, 300, 321, 374, 627
Обоїста Т.В. – 488
Оборська С.В. – 130, 469, 716
Обрусник В. – 629
Обух Л.В. – 130, 450, 487, 721
Овсійчук В.А. – 638
Овсянико-Куликовський Д. – 435, 739
Овчаренко І. – 192, 297, 302, 631
Овчинникова Ю. – 141, 149
Овшин В. – 42
Оганесян Є.С. – 257
Огаркова К. – 540
Огієнко І.І. – 269, 270, 272, 374, 449, 485, 632
Огневич З. – 157, 169, 425, 747
Огренич М.Л. – 264, 268, 271
Одолінська І.С. – 192, 633
Ойстрах Д. – 520
Олексюк О.М. – 268, 299, 354
Олійник В.В. – 368
Олійник О.Г. – 20, 112
Олійник О.Л. – 20, 246, 268, 270, 372, 497, 498, 737
Олійник О.М. – 46, 61, 440, 441, 660, 722
Олійник О.С. – 256
Омельчук Ю. – 472
Онеггер А. – 582
Онищенко О.Г. – 304
Оноприйчук (Бачинська) А.П. – 633
Оноприйчук Л. – 192, 633
Оноприйчук Т.Д. – 192, 633
Опанасюк В.А. – 290, 301
Опанасюк О.П. – 419, 454
Операйло С.І. – 284
Орел Л. – 268
Орел О.І. – 633
Орельський Д. – 546
Орешко М.П. – 158, 170, 402, 425, 746, 747
Орленко В.І. – 668
Орлова Т.І. – 285, 304, 354
Орловський В. – 354
Орловський М.С. – 339, 367
Осадча С.В. – 474
Осика Л. – 533
Осієвська Ю.С. – 258, 485, 717
Остапчук А. – 474, 625, 817
Осташ А. – 23, 87, 131, 161, 630
Осташ (Галуха) Л.Ю. – 630
Осташем – 161
Острова С. – 545
Островська І. – 157, 169, 389, 746
Остроградський М. – 310, 455, 458, 730
Отич О.М. – 42, 339, 358, 368, 381, 396
Откович В. – 267
Охманюк В.Ф. – 24, 96, 102, 269, 329, 331, 341, 342, 344, 399, 457, 492, 498, 630, 669, 817
Охридський К. – 492
Ошуркевич О. – 101, 102

П

Павелків Р.В. – 2, 119, 130, 269, 348, 367, 393, 470, 489
Павко А.І. – 668
Павлик М. – 534
Павлова О.Ю. – 130
Павлуш К. – 633, 748
Павлюк В.І. – 191, 353, 421, 632
Павлюк В.М. – 78, 469
Павлюк Т.С. – 112, 130, 447, 721
Паладійчук С. – 405
Палаженко О. – 705, 717
Паламарчук Г.І. – 128, 477, 740
Палестрина Дж. – 273, 508
Палиця І. – 328
Панасюк Т.І. – 342, 633, 747
Панекало Л. – 153, 407, 634
Панченко В.І. – 8, 97, 130, 373, 717
Панчишин А. – 522
Панькевич Ю. – 43
Панькова А.С. – 740
Параджанов С. – 161, 416, 530, 533, 578, 712
Паригін Б.Д. – 42, 62, 198
Паркер Дж. – 564
Пархоменко – 304
Пархоменко І.І. – 34
Пархоменко Л.О. – 255
Пархоменко Т.С. – 20, 112, 299, 304
Пасечник Н.Ф. – 276
Пасічник І.Д. – 20
Пасічняк Л. – 112
Паскар Ю.Т. – 488
Пастушок Т.В. – 717
Пауелс Дж. – 539
Паур І.В. – 374, 449, 740
Пацалюк Т. – 405
Пашинська В. – 153, 193, 407, 413, 634
Пашковський М. – 707

Пащук І.Г. – 336, 337, 497, 503, 736
Пекар В.П. – 46, 61, 156, 405, 508, 711
Пелех О.Б. – 82, 108, 131, 133, 162, 179, 453, 455, 488, 636, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 830
Пелех Ю.В. – 130, 246, 399, 408, 425, 431, 453, 456, 457
Пелешок О.С. – 528, 532
Пенроуз Р. – 557
Первушевська І.О. – 374, 423, 426
Передерій В.Ф. – 56, 187, 268
Перець А.М. – 402, 748
Перець О.М. – 633
Переясловець Д. – 611
Пермяков А. – 438, 481, 487
Перожишин М.Є. – 455
Перун М. – 254, 257
Перхолюк О. – 632
Перцов М.О. – 403, 719
Перчик Д.Б. – 42, 268
Петкун Л. – 493, 494
Петренко О.Б. – 489, 497, 498, 681, 738
Петренко С. – 489
Петрик Н.Р. – 418, 720
Петришина О.В. – 181
Петрів В.Ю. – 373
Петрівський Я.Б. – 130, 137, 326, 353, 367, 385, 455, 497, 643, 682
Петрова І.В. – 75, 130, 246, 373, 419, 446, 448, 454, 455, 457, 459, 469, 492, 495, 497, 682, 716, 717, 738
Петрова Л.Г. – 75
Петрова О.М. – 75, 158, 159, 268, 408
Петрович О. – 87
Петрук В.Т. – 305
Петрук Є.І. – 442
Печеранський І.П. – 100, 112, 165, 166, 382, 680
Петухов О. – 493, 494
Пилатюк І. – 568, 581
Пилатюк Н. – 465, 481, 568, 605, 618
Пирогова Л.С. – 191
Пирогов І. – 191, 380
Півненко Б. – 490, 618
Півненко В.Ю. – 425
Підгорбунський М.А. – 454, 469, 722
Піддубник В.Г. – 100, 166, 338
Підлипська А.М. – 130, 419, 454, 455, 469, 723
Підлипський А.І. – 722
Підцерковна Т.М. – 127, 459, 461, 488, 489, 490
Пікассо П. – 185, 557, 708
Піналов С.А. – 46, 60
Пісчаний М.М. – 164, 637
Піщанська В. – 112, 404, 412
Піщанська В.М. – 112, 404, 412
Плахотнюк О.Ю. – 669
Плецан Х.В. – 32, 256, 737
Плисак В.Ю. – 770
Плитус О.С. – 307, 457, 678
Плісецька М. – 554
Плоскіна В. – 568
Плюта О.П. – 403, 719
Погоріла (Ревчук) С. – 628
Погорілий О.П. – 254, 258
Подкопаєв В.П. – 42, 307, 308
Подолець П..М. – 24, 149, 157, 170, 374, 389, 746
Пожарська О.Ю. – 444, 716
Позднишева С. – 469
Полагутина Л.В. – 669, 682
Полагутіна (Кокшарова) Л.В. – 76
Полелюк-Коберська Т. – 144
Поливаний В. – 82
Поліщук А. – 149, 193, 414, 416, 625
Поліщук Л.О. – 32
Поліщук Р. – 69
Полюхович Н.В. – 181
Полякова О. – 157, 169, 387, 389, 411, 507, 746
Полянська-Василенко Н.Д. – 77
Помиткіна Л.В. – 396, 409
Помиткін Е.О. – 358, 368, 381, 396, 409
Помпа О.Д. – 718
Пониманська Т.І. – 343, 348, 355, 361, 681
Пономаренко Н. – 399
Пономарьова Т.О. – 73, 82, 94, 101, 105, 106, 107, 108, 132, 149, 164, 262, 264, 266, 267, 269, 277, 279, 283, 286, 292, 294, 295, 298, 302, 303, 317, 336, 347, 351, 360, 364, 369, 374, 382, 398, 401, 411, 496, 637, 639, 658, 680, 693, 804
Попадюк В. – 519
Поперецька Л.В. – 391, 633, 669
Поперецька О.М. – 96
Попик В.І. – 225
Поплавська А.В. – 390
Поплавський М.М. – 20, 253, 268, 271, 272, 276, 283, 299, 304, 314, 317, 318, 320, 324, 328, 341, 342, 351, 373, 392, 412, 414, 419, 427, 454, 468, 507, 670, 683
Попова Н. – 633
Попов В.В. – 268
Попович В.М. – 425
Попович М.В. – 258, 290

Посвалюк В.Т. – 662
Постоловський Р.М. – 4, 20, 61, 99, 130, 256, 261, 263, 276, 277, 282, 290, 293, 296, 302, 306, 309, 311, 312, 313, 317, 318, 320, 325, 332, 348, 355, 361, 364, 367, 373, 383, 385, 395, 397, 414, 417, 418, 422, 428, 440, 443, 444, 450, 460, 465, 681, 682, 796
Потапчук Т. – 69, 717
Потильчак О.В. – 432
Потоцький С. (Потоцьких палац) – 455
Потянок О. – 336, 374, 697
Похилюк А. – 745
Поченюк О. – 633
Почупайло Т. – 20
Пошивайло М.Г. – 385
Прибега Л.В. – 285
Пригода Т.М. – 82, 164, 298, 312
Приймак В. – 627
Приймачук М. – 153, 193, 377, 407, 412, 625, 634
Прилуцька О.І. – 143, 432, 434, 451, 665, 749, 750
Пристай Г.І. – 182
Присяжненко О. – 157, 402, 528, 532, 746
Притула С. – 613
Причепій Є. – 112, 130
Пришедько-Зубченко Г. – 553
Прищепа Б.А. – 120, 264, 269, 283
Прищепа О.П. – 137, 164, 460
Прокопович В.М. – 262, 627
Прокопович Т.Ю. – 96, 107, 120, 154, 158, 269, 275, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 285, 287, 289, 290, 292, 294, 295, 298, 454, 496, 630, 667, 668, 680, 740, 817
Прокопчук І. – 391
Прокопчук (Рудюк) Л.М. – 634
Прокоф'єв С.С. – 264, 285
Пролєєв С. – 31
Промська О.Л. – 631
Пронесті С. – 516
Проник (Новосад) М.Г. – 191, 630, 668
Прончук В.С. – 432
Пронюк-Возна Л. – 392
Просандєєва Л.В. – 419, 454
Протанская Е. – 76, 100, 678
Протанская Е.С. – 76, 100, 678
Прохоров М. – 40
Процик Л.Л. – 668
Прудченко О.М. – 324, 670
Пурпуладзе К. – 564
Пустовалов С.Ж. – 452
Пучков А.В. – 130, 408
Пушкар Н. – 503
Пушкін О.С. – 531
Пчілка О. – 699, 726
Пшечук Д. – 618
Пясковський І.Б. – 61, 668
П'яцолла – 407, 711

Р

Рагузіна І. – 184
Радзієвський В.О. – 100, 165, 326, 679
Радкевич С. – 589
Радунь О. – 262, 627
Радченя Т.Ф. – 153, 193, 402, 629, 634, 664
Раков М. – 599
Рамазанов Б. – 346, 354
Рандерс Й. – 257
Рапіта О. – 490, 612, 618
Рафальський О.О. – 31
Рахманінов С.В. – 387, 520, 574
Рахуба Є.С. – 20
Рашрагович Б.І. – 42, 62, 163
Рева В. – 266
Ревуцький Л. – 158, 290, 511, 520
Ревчук П.С. – 628
Регер М. – 556
Редя В.І. – 373, 408
Репета Л. – 599
Репецький О. – 35
Репін А. – 634
Респіга О. – 579
Рехвіашвілі А.Ю. – 373
Рєпін І.Ю. – 547
Рибак О.З. – 130
Рибак Ю.П. – 68, 102
Рибачинська Н. – 100, 164, 315
Рибін С.В. – 304
Рижов В.В. – 263, 265, 272, 276
Рильський М.Т. – 99, 100, 101, 117, 167, 169, 255, 264, 271, 307, 308, 344, 364, 366, 369, 372, 390, 418, 447, 613, 631, 700, 719, 720, 721, 736, 737
Римський-Корсаков М.А. – 429, 554
Римша О.М. – 38
Ричков П.А. – 108
Ріхтер О.М. – 71, 82, 164
Ріхтер С. – 520, 715
Роговцева А.М. – 373, 401, 402, 449, 507, 584, 708, 746
Рогожа М.М. – 717
Роден О. – 585

Рождественський Г. – 520
Рожко В.Є. – 268
Рожко М. – 160, 305, 405
Рожок В.І. – 268, 408, 662
Розсоха К.П. – 120
Розумна П. – 34
Романенко А.Р. – 669
Романенко Л.Ф. – 353
Романенко О.В. – 491
Романів О. – 632
Романчишин В.Г. – 271, 283
Романюк Л. – 250, 429, 430, 438, 514
Ростропович М. – 520
Ротерс Т.Т. – 285, 304
Руденко О.О. – 433, 439, 720
Руденко Р.В. – 404, 720
Руденко С.Б. – 31, 374, 717, 723
Руднєв С. – 503
Рудницька А. – 268, 340, 559, 612, 697, 707
Рудь Г.В. – 66, 313
Русавська В.А. – 485, 670, 716
Русаков С.С. – 130, 441, 446, 739, 740
Рябков М. – 42
Рябоконь В.І. – 82
Рябунець В.С. – 139, 160
Рябунець О. – 150, 374, 695, 725
Рябченко О.Л. – 89, 481

С

Сабадаш Ю.С. – 75, 100, 246, 269, 373, 408, 414, 435, 441, 450, 459, 460, 466, 492, 497, 670, 681, 683, 716, 738, 739, 740
Савіч Ю. – 403
Савчак І. – 34
Савченко В.Г. – 258, 485, 717
Савченко О.Р. – 82, 131, 133, 162, 180, 438, 445, 453, 455, 469, 640, 666, 684
Савчин Л.М. – 82, 122, 262, 265, 275, 289
Савчук Г.В. – 444
Садиров Д. – 633
Садова У.Я. – 179, 764, 765
Садовенко С. – 112
Садовенко С.М. – 32, 448, 721
Сазонов К.О. – 304
Салдан С. – 112
Салерно М. – 574
Салійчук І. – 405
Салтиков-Щедрін М. – 597
Самохвалова А.М. – 430
Самсонюк Т.М. – 82, 86, 87, 94, 108, 131, 138, 145, 149, 154, 162, 164, 181, 269, 423, 425, 430, 431, 438, 441, 444, 447, 453, 469, 488, 490, 493, 636, 637, 690, 740, 771, 772, 830
Самусенко Є. – 61
Самчук В.В. – 425, 430
Самчук У. – 86, 139, 152, 154, 159, 297, 343, 417, 422, 429, 627
Сандволд А. – 556
Сандлер І. – 633
Сандуляк І.Г. – 373, 630
Саннов-Косміаді Н.Г. – 407
Сапа Д.І. – 485
Сапіга А. – 465, 605
Саруббі Л. – 516
Сасихов О.В. – 46
Саух П.Ю. – 75, 638, 671
Сафарлі А. – 470
Сахновський К.П. – 284
Сацук К. – 515
Сварник Б.В. – 461
Свейн Тормода Бекхус – 429, 556
Свелінк Я.П. – 517, 545
Свенціцький І. – 43, 257, 506
Свердлюк Д. – 471
Свердлюк Ю. – 403
Свердлюк Я. – 24, 78, 393
Свердлюк Я.В. – 24, 78
Сверлюк Ю. – 627
Светланов Є. – 520
Свєшніков І.К. – 101, 105, 106, 108, 165, 279, 286, 292, 295, 297, 303, 351, 364, 370, 376, 496, 639, 680, 681, 693, 804
Свинарчук Р.В. – 34
Свирид І.Є. – 458, 490, 495, 717
Святненко Г.В. – 32, 256
Северинова М.Ю. – 414
Севостьянова Л. – 632
Сеітаблаєв А. – 157, 373, 402, 610, 746
Селівачов М.Р. – 257, 461, 716
Селівачов О. – 257, 461, 716
Селівачов О. (А.) – 257, 461, 716
Сельський Р. – 486
Семашко О.М. – 198
Семененко Н.В. – 255
Семенова Е.Ф. – 100, 678
Семенович-Ковтунець О. – 141
Семенович О. – 141, 192, 193, 452, 453, 633
Семенюк Т. – 405
Семчишин М. – 77
Сеник Ю. – 24, 152, 161, 484

Сениця П.І. – 100, 105, 106, 189, 263, 265, 289, 297, 361, 364, 479, 638, 657, 681, 682
Сенченко Л.І. – 61
Сенченко М.І. – 61, 252, 268, 272, 276
Сеньківська Т.С. – 377
Сенюта М. – 629
Сергєєва Н.І. – 42
Сердюк Г. – 192, 370, 375, 383, 391, 633
Серебрянська І.М. – 425
Сиваш І.О. – 417, 720
Сидоренко Г. – 190, 600
Сидоренко М. – 600
Сидор О.В. – 719
Сидоровська Є.А. – 32, 404, 719
Сидор Т. – 391, 686
Сидорук В.Й. – 82, 671
Сидорчук Л.М. – 73, 266, 294
Симонович І. – 634
Симончук В. – 400, 632
Симончук Л. – 427
Синельникове І.Г. – 78
Сиротинська Т.В. – 716
Ситай І. – 144, 192, 274, 276, 277, 278, 281, 289, 631
Сичов О. – 367
Сібеліус Я. – 607
Сідлецька Т.І. – 100, 129, 268, 347, 353, 497, 669, 739
Сікорський І. – 53, 92, 99, 128, 166, 218, 242, 307, 320, 336, 389, 457, 477, 491, 630, 776
Сімеон К. – 520
Сінатра Ф. – 542
Сінькевич О.Б. – 304
Сіончук О. – 384
Сіренко В. – 413, 608
Січинський Д. – 568, 609
Скибан Т.Г. – 432
Складовська-Кюрі М. – 118, 300
Скнар О.І. – 20, 263, 270, 271, 272, 283, 299, 304, 336, 373, 638
Сковорода Г.С. – 119, 231
Скорик А.Я. – 2, 20, 112, 130, 268, 373, 408, 414, 453, 455, 457, 463, 466, 474, 484, 490, 717
Скорик М.М. – 158, 290, 471, 508, 520, 569, 581, 605, 611, 616, 619
Скоропадський П.П. – 194
Скрипник Є.М. – 100, 269, 364, 396, 680
Скрипник Ю. – 527, 568
Скуратівський В. – 31, 279
Славута І. – 141, 149, 193, 442, 625, 817
Сливінський Я. – 540
Слобідніченко Д.О. – 310
Слободанюк О.М. – 38, 66, 70, 82
Слобода О. – 492
Слободян В. – 267
Слободяник М.С. – 55, 272, 276
Сльоза А. – 626
Смага Т.С. – 191, 276, 277, 281, 287, 289, 632
Смик О. – 160
Сминтина О. – 425, 491
Сминтина О.В. – 425, 491
Смирна (Медведєва) Л.В. – 20, 419, 738
Смирнова Є.І. – 42
Смирнова Р.А. – 66
Смирнова Т.Б. – 120, 262, 636
Смирнова Т.В. – 96, 271, 338, 630, 669, 817
Смирнов І.Г. – 716
Смоліна О.О. – 474
Смоляк О. – 112
Смотрицький М. – 108
Снайдерт Т. – 34, 258
Снитко О.С. – 425
Сніжко Л.П. – 82, 87, 107, 119, 122, 133, 135, 138, 140, 142, 147, 148, 152, 153, 154, 155, 157, 160, 162, 174, 175, 247, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 483, 488, 490, 495, 776, 830
Снісаренко С. – 337, 735
Собуцький М.А. – 254, 258, 268, 414
Сова С. – 634
Совгиря Т.І. – 721
Совюк В. і Ю. – 374
Соїч В. – 145, 157, 193, 353, 357, 360, 361, 403, 634
Сокальська О.В. – 632
Сокальський О.Л. – 491
Сокальський О.С. – 55, 253
Сокіл Т.Г. – 31, 254, 472, 480, 488
Соковиков С. – 42
Сокол М. – 403
Сокол О.В. – 20, 268
Соколова А.В. – 445, 721
Соколов Е.В. – 42, 198
Соколовська-Герба Г.М. – 387
Соланський С. – 112
Солодка Ю. – 153, 193, 407, 634
Солодовников В. – 580
Соломко Н.В. – 77, 122, 143, 165, 191, 631
Соломоник А. – 42
Соломоник Ф.А. – 42
Солощук В.В. – 436, 633
Сопіга А. – 569
Сопільник М.Н. – 100, 299

Сорока В. – 157, 269, 462, 463
Сорока М.В. – 446, 459, 667, 722, 738
Сорока О.Г. – 262, 289, 308, 313
Сорока Ю. – 152, 413
Сорокіна Н.Г. – 255
Сосновський Т.-О. – 254
Стадник О. – 553
Станіславська К. – 112
Станіславський К. – 112, 254
Станічнов О. – 393
Станкович Є. – 471, 520, 605, 611, 619
Старенька О. – 299, 631, 635
Старченко В.М. – 46, 61, 156, 303, 311
Стасюк В.Л. – 283
Стасюк Л.О. – 630
Стасюк С. – 191, 192
Стахівський В. – 518, 611
Стахієва Н.В. – 460, 740
Сташків Б. – 269, 390
Сташук О.А. – 127, 346, 408, 430
Стельмащук Ж.Г. – 176
Стемковська Я. – 368
Степаненко К.С. – 445, 722
Степанкова К.К. – 401, 402, 449, 596, 610, 746
Степанов О.Ф. – 156
Степанчук В.В. – 718
Степанюк І.В. – 390, 719
Степанюк Н. – 632
Степанюк О. – 287
Степащенко Н. – 268
Стерненко С. – 613
Стефаник В. – 17, 22, 94, 99, 100, 130, 167, 191, 242, 269, 284, 303, 372, 373, 382, 390, 394, 438, 450, 457, 458, 461, 487, 490, 495, 506, 630, 631, 669, 717, 719, 721, 736
Стефанівська Е.Б. – 120
Стеценко Е.А. – 24, 490, 493, 589, 619
Стеценко К. – 35, 609
Стихун Н.В. – 31, 254
Стівенс Д. – 407
Стоковський Л. – 520
Стоколос Н.Г. – 31, 82, 94, 106, 108, 120, 145, 162, 164, 254, 269, 278, 283, 289, 290, 294, 295, 298, 302, 308, 636
Столяр А. – 23, 161
Столяр М. – 481, 482, 490, 705
Столяров Ю.М. – 55
Столярчук Б.Й. – 68, 246, 251, 256, 269, 380, 498, 503, 660, 661, 664, 681, 682
Стоянов О. – 555, 597
Стравінський І.Ф. – 335, 725
Стрельников В.Ю. – 253, 670
Стрельніков В.Ю. – 250, 668, 670
Стрельцов Ю.А. – 46
Стрельчук В.О. – 353, 396
Стрілецька О. – 619, 620
Стус В. – 452, 586
Судакова В. – 31, 112, 256
Сукачова Н. – 557
Сукрешний М.В. – 275
Супонькіна В. – 528, 532, 703
Супонькіна-Лагнюк В. – 157, 385, 402, 528, 532, 581, 703, 745, 746
Супонькіна Л.П. – 336
Сур'ян А.Л. – 336
Сухарєва С. – 771
Сухомлинський В.О. – 117, 142, 177, 189, 264, 269, 394, 477, 654, 691, 747, 752
Сьомкін В.В. – 285, 304
Сьох О. – 416, 625, 634
Сюта Б.О. – 373, 414
Сядристий М. – 531
Сяський А.О. – 51, 137, 276, 641

Т

Таборовець Н. – 172, 403
Таванець Ж. – 490, 618
Танська Л.В. – 493
Тарасевич Н. – 106, 301, 406
Тарасенко О.Л. – 268, 611, 624, 666, 703
Тарасенко О.О. – 611
Тарасова Н.П. – 257
Таргонський Г.М. – 414
Тарківська-Нагиналюк О.В. – 631
Татарнікова А. – 112
Терещенко Ю.І. – 254
Терещук (Остапчук) Г. – 626
Терно В.В. – 263, 271, 283
Терпеловський Р.В. – 432
Терський С.В. – 740
Тиктор І. – 44
Тиможинський В. – 24
Тимофієнко В.І. – 638
Тимочко Ю. – 389, 746
Тимошенко М.О. – 130, 466
Тимошенко Ю.В. – 212
Тимошик М. – 268
Тимощук Т.У. – 405
Тимчула А.В. – 722
Титечко О. – 144, 301, 303, 305, 309, 315
Титов М.Ф. – 304
Тичина П.Г. – 705

Тишко С.Г. – 408
Тишкун Т. – 745
Ткаченко Г.П. – 128, 477, 740
Товкач Г.В. – 275
Товмаш Д. – 252
Тойнбі А. – 559, 597
Токар І.В. – 430
Толмачева В. – 90
Толмачова В. – 443, 629
Толочик М. – 87, 403, 490, 491, 493, 746
Толстой Л.М. – 56, 71, 122
Томашевський В.П. – 37
Томенко М. – 384
Томчук В. – 139, 314
Томчук О.В. – 321, 631
Тормахова А.М. – 97, 130, 717
Травинська Ю.В. – 95, 133, 137, 140, 155, 191, 394, 398, 410, 411, 420, 421, 426, 431, 432, 437, 444, 448, 453, 455, 461, 462, 463, 465, 469, 476, 477, 478, 479, 481, 482, 488, 651, 689, 690
Трач Ю.В. – 10, 20, 32, 112, 438, 453, 455, 468, 474, 670, 716
Третьяков М.О. – 285
Тріодін В.Є. – 42, 198
Троєльнікова Л.О. – 414, 669
Трофімчук-Кирилова Т.Н. – 484
Трохимчук Н. – 403
Троян С.С. – 638, 639, 672, 673
Трушевська А.В. – 466
Труш І. – 43, 326, 416, 417, 420, 506, 534, 537, 539, 557, 712
Туган-Барановський М. – 353
Туєв В. – 42
Тузов В.О. – 255, 718
Тулін В.І. – 264, 271
Турнєєв С.П. – 354
Турчак С. – 520
Турчик Я. – 144, 165, 327, 329
Тюска В.Б. – 78, 85, 96, 105, 119, 132, 133, 137, 142, 144, 152, 153, 154, 155, 157, 175, 191, 262, 275, 284, 287, 288, 294, 299, 302, 305, 306, 308, 312, 313, 314, 315, 316, 319, 321, 327, 328, 333, 334, 335, 339, 340, 342, 343, 344, 350, 351, 352, 355, 360, 361, 363, 365, 366, 368, 371, 372, 375, 376, 378, 384, 386, 388, 394, 396, 397, 398, 401, 403, 406, 407, 409, 410, 411, 418, 423, 425, 427, 429, 430, 431, 432, 435, 436, 438, 441, 443, 444, 445, 448, 450, 452, 453, 455, 458, 466, 467, 469, 471, 472, 474, 475, 476, 477, 479, 480, 481, 483, 484, 485, 488, 490, 631, 639, 640, 643, 644, 648, 649, 650, 651, 665, 666, 675, 683, 684, 688, 689, 690

У

Уйомов А.І. – 267, 281
Уколова (Павлюк) М.Ю. – 633
Українець А. – 237, 379, 416, 535
Українка Леся (Косач Л.П.) – 699, 726
Уланова С.І. – 268, 270, 290, 304, 336
Ульянич В. – 384, 385, 745
Ульяновська Л.О. – 664
Уральська В. – 41
Урсу Н.О. – 485
Усик О.С. – 119, 140, 157, 193, 406, 407, 412, 413, 427, 433, 434, 442, 444, 629, 634, 749
Ушакова К.В. – 268
Ушинський К.Д. – 284, 303

Ф

Фабрика-Процька О.Р. – 100, 112, 130, 373, 717, 739
Фадєєва К.В. – 419
Файзулліна Г.О. – 31, 255
Фарзаліев Р. – 514
Фарина Н.-М.П. – 269, 358, 373, 497, 736, 737
Фаріон І. – 255
Федик Т.О. – 491
Федіна Л. – 310, 634
Федоренко Є. – 136
Федоришин М.В. – 100, 120, 166, 192, 269, 290, 295, 307, 341, 349, 356, 374, 381, 413, 451, 454, 627, 679, 740, 817, 820
Федоров І. – 93, 132, 358, 457, 498, 553
Федь В.А. – 254
Федькович Ю. – 2, 98, 99, 100, 128, 129, 141, 168, 177, 183, 217, 363, 364, 366, 370, 373, 378, 382, 386, 392, 396, 419, 420, 425, 433, 434, 442, 457, 461, 473, 480, 613, 630, 664, 666, 680, 684, 732, 733, 738, 803, 820
Фененко А.О. – 722
Феодор о. – 373
Филимонов В. – 709, 745, 751
Филипович Є.О. – 745
Филипчук А. – 629, 747
Филипчук Р. – 568
Фігурний Ю. – 35
Фідджеральд Е. – 494
Філатова О.С. – 491
Філатова Т. – 112
Філімонов В. – 385

Філіна А.П. – 271, 283
Філінюк В.Р. – 269, 626
Філіпович Є.О. – 385
Фільц Б.М. – 255
Філюк О. – 258
Філяровська А. – 463, 464, 466, 477, 482, 490, 491, 493, 750
Фініков Т.В. – 285, 304
Фіськов Г. – 704, 744
Фіцджеральд Е. – 542
Фоменко Н.А. – 285, 304
Фохт-Бабушкин Ю.У. – 253
Фрадкін В.З. – 264
Фрайт О. – 112
Франко І.Я. – 50, 51, 53, 100, 127, 128, 130, 141, 161, 175, 192, 238, 257, 267, 276, 285, 291, 299, 300, 304, 305, 307, 374, 383, 419, 425, 438, 442, 446, 450, 474, 480, 491, 501, 506, 534, 609, 631, 632, 635, 682, 731, 765, 815
Франчук В. – 452, 586, 587, 588
Френкель І. – 237
Фріас Ціріза Е. – 376
Фрідріх А.В. – 98, 110, 393
Фрішеншлягер М. – 568
Фукуяма Ф. – 252, 253

Х

Хайдеггер М. – 258
Хайрулліна Ю. – 31
Хандрук О. – 149, 629
Ханенки Богдан і Варвара – 160, 608
Ханзерук В.В. – 192, 629
Харабара М.Д. – 124, 263, 265, 272, 275, 276
Харват О. – 269, 329, 336, 374, 378, 416, 549, 573, 618, 694, 695, 707, 712, 724, 744
Харечко І. – 619, 620
Харісов П. – 40
Харків В. – 102, 457
Харькова О. – 485
Харьков С.В. – 252, 457
Хасевич Н. – 365, 472, 578, 612
Хачатурян А.І. – 520, 607
Хвильовий М. – 263, 290
Хіміна К. – 378, 394, 647
Хлистун О.С. – 469, 718, 721
Хмельницький Б. – 82, 284, 304, 733, 774
Хміль І.А. – 396
Хобарт Е. – 605
Холмс Дж. – 352
Холодинська С. – 112, 445, 720
Холодинська С.М. – 112, 445, 720
Холод П.Р. – 627
Хоменко К.М. – 718
Хомко В.Є. – 528, 533
Хом'як С.Б. – 160, 348
Хорунжа Г. – 501
Хохлов Г.Г. – 284, 304
Хохлов О. – 469
Храпаченко О. – 387, 390, 416, 479, 488, 489
Хрін В.Ф. – 122, 144, 192, 193, 269, 633

Ц

Цапук (Ткач) О.В. – 23, 82, 87, 94, 130, 131, 138, 139, 140, 157, 161, 162, 164, 193, 330, 398, 403, 405, 430, 433, 438, 439, 441, 447, 453, 455, 469, 563, 625, 634, 637, 820
Цапун Р.В. – 78
Цвєткова Л.Ю. – 354
Цехмістро І.З. – 304
Цибульський В.І. – 639
Циганик М.І. – 446
Цимбала Л. – 391
Цимбалюк Н.М. – 198, 299, 304
Цімох Н.І. – 424, 721
Ціхоцька Т. – 24, 401, 606
Цой І.М. – 354
Цугорка О.П. – 721
Цукерман В. – 42
Цьомик Г.В. – 423, 488
Цюлюпа Н. – 298, 631
Цюлюпа С. – 705

Ч

Чайка Г. – 405
Чайковський О.В. – 270, 282
Чайковський П.І. – 2, 13, 17, 22, 32, 35, 40, 87, 89, 91, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 106, 112, 115, 127, 129, 130, 134, 166, 167, 168, 169, 170, 263, 268, 271, 285, 303, 305, 325, 354, 372, 373, 390, 403, 404, 408, 409, 412, 414, 420, 430, 432, 433, 435, 439, 442, 443, 445, 446, 448, 453, 455, 457, 458, 460, 461, 463, 466, 470, 471, 473, 474, 476, 477, 478, 480, 481, 484, 493, 497, 662, 666, 667, 682, 683, 696, 697, 704, 717, 719, 720, 721, 731, 734, 737, 738, 820
Чапкіс Г.М. – 152, 157, 158, 169, 339, 367, 373, 381, 389, 396, 405, 409, 509, 511, 746
Чачко А.С. – 55, 272, 276, 304
Чебикін А.В. – 263, 267, 271, 283, 290
Чемересюк Г.Г. – 284

Чепелєв В.І. – 42, 46, 48, 62, 199
Чепелюк В.А. – 24, 268, 323, 328, 338, 358, 361, 372, 374, 414, 498, 662, 697, 699, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 736, 737, 738
Чеплаков С. – 402, 403, 411, 627
Чепуріна С. – 150, 154, 157, 162, 374, 464, 466, 468, 472
Червінська О.М. – 192, 287, 628
Черевко І.М. – 191, 346, 349, 351, 353
Черепанин М.В. – 269
Черепанін М.В. – 20, 112
Черепуха В.С. – 320
Черепуха Л.О. – 107, 119, 152, 160, 190, 286, 291, 293, 294, 298, 305, 306, 308, 313, 316, 317, 320, 328, 331, 334, 337, 340, 643
Черкес Б.С. – 304
Чернець В.Г. – 20, 294, 295
Чернець М.О. – 390, 719
Чернишевич Н.І. – 718
Чернишова Є.Р. – 368
Черніговець Т.І. – 69, 78, 82, 83, 85, 98, 99, 101, 103, 118, 119, 121, 123, 126, 132, 140, 148, 153, 157, 190, 191, 262, 263, 267, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 278, 279, 280, 281, 284, 287, 288, 289, 291, 294, 297, 299, 300, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325, 327, 328, 329, 332, 333, 334, 335, 337, 340, 341, 343, 344, 345, 346, 350, 495, 631, 639, 641, 643, 644, 817
Черній А. – 405
Черній А.Л. – 82, 294, 298, 405
Чернявська Л. – 69
Чернявська О.В. – 251, 253, 670, 737
Черняк І.В. – 253
Черуха А.А. – 331
Черуха З.В. – 66, 656
Чибирак С.В. – 134
Чибиряк С.М. – 481, 484
Чигирин О.І. – 100, 302
Чирук Є. – 100, 164
Чібалашвілі А.О. – 719
Чікарькова М.Ю. – 99, 100, 112, 129, 130, 246, 257, 269, 373, 433, 457, 459, 640, 666, 682, 684, 738, 739
Чілій О. – 311
Чмихало Є.І. – 42, 47, 60, 199
Чмихов М. – 268
Чміль Г.П. – 2, 20, 130, 373, 426, 432, 676, 677, 678, 743, 744
Чорна К.В. – 722
Чорна Н. – 192, 629
Чорний Е. – 184
Чорний Є. – 503
Чуб Г. – 149, 192, 361, 378, 391
Чубинський М.П. – 101
Чукасзян Л. – 112
Чукуров А.Ю. – 252
Чумак Є. – 405
Чумаченко А. – 568
Чуперчук Я. – 40
Чуприк Е. – 568

Ш

Шабанова Ю. – 112, 425
Шабанова Ю.О. – 20, 112, 425
Шагай В. – 609
Шагал М. – 517, 518
Шакирзян В.В. – 172, 474, 800
Шалівська Ю. – 492, 717
Шандор Ф.Ф. – 354
Шаповалов І. – 469
Шарлап Б. – 516
Шатківський О. – 494, 557
Шатрова М.Б. – 23, 82, 94, 131, 162, 181, 269, 471, 488, 637, 651, 690, 778, 779, 780, 781, 830
Шафрай Н. – 403
Шафран Р.С. – 391
Шашкова К.О. – 268, 435, 739
Шаюн Н. – 633
Шваб А.Г. – 31
Шварцапель В. – 40
Швецова-Водка Г.М. – 778
Швець Н.О. – 408, 414
Швидків Н. – 599
Шворак А.П. – 133, 141, 155, 477, 478, 481, 482, 490, 491, 493, 495, 750, 817
Шевченко Г.П. – 639
Шевченко Т.Г. – 8, 13, 14, 19, 22, 35, 82, 87, 97, 98, 100, 108, 119, 129, 130, 134, 139, 153, 154, 156, 158, 164, 171, 184, 191, 217, 231, 238, 244, 258, 268, 270, 273, 274, 280, 281, 284, 285, 287, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 304, 306, 308, 311, 315, 324, 326, 333, 334, 335, 345, 352, 353, 354, 356, 360, 363, 364, 367, 373, 374, 376, 377, 388, 389, 390, 391, 404, 410, 411, 416, 425, 427, 428, 429, 430, 432, 436, 438, 450, 452, 470, 471, 472, 473, 476, 479, 480, 481, 488, 489, 490, 491, 494, 526, 587, 631, 633, 668, 674, 705, 717, 733, 734, 767, 785, 798, 816, 819, 820

Шевчук-Жила Л.Л. – 82
Шевчук І. – 153, 313
Шевчук М. – 254, 313
Шевчук С.І. – 48, 117, 160, 275
Шейко В.М. – 31, 130, 246, 254, 263, 269, 271, 283, 290, 335, 717
Шейко Володимир – 20, 490, 618
Шептицький Андрей – 43, 141, 151, 184, 257, 405, 416, 417, 506, 518, 534, 536
Шеремет В.В. – 449, 722
Шеретюк В.М. – 393
Шеретюк Р.М. – 31, 82, 108, 254, 308, 328, 393, 636, 772
Шершньова О.В. – 34
Шершун М. – 419
Шестопал Л.В. – 495, 723
Шестопалов О.В. – 314
Шетеля Н.І. – 702
Шибер О.А. – 447
Шибер О.О. – 255, 722
Шивотьєв В.О. – 255
Шиманський П.Й. – 20, 315
Ширко Ю.М. – 488
Широкова Н.Я. – 61, 62, 64, 120, 123
Шишко С. – 539
Школьна О. – 112, 493
Шкребтій Ю.М. – 284, 304
Шкрібляк М.В. – 130, 269, 373, 386, 457
Шлапак В. – 106, 301
Шмагало Р. – 384
Шмаюн О.Ю. – 258, 461, 716, 737
Шмегельська Ю.В. – 404, 720
Шнітке А. – 461, 574
Шнуренко Т.В. – 445, 722
Шолтес З. – 549
Шолудько Н.Г. – 69, 73, 78, 79, 82, 85, 94, 95, 105, 106, 107, 119, 121, 122, 123, 126, 131, 132, 137, 138, 139, 140, 144, 145, 148, 149, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 162, 173, 186, 262, 263, 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273, 274, 275, 277, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 286, 287, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 297, 299, 300, 301, 302, 305, 306, 307, 308, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 323, 324, 326, 327, 328, 329, 332, 333, 334, 337, 338, 339, 340, 342, 343, 345, 347, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 360, 361, 363, 364, 365, 366, 368, 371, 376, 377, 378, 380, 382, 383, 384, 386, 387, 388, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 409, 410, 411, 413, 417, 418, 419, 420, 422, 423, 424, 427, 428, 429, 430, 432, 433, 434, 437, 495, 639, 640, 642, 644, 647, 648, 649, 656, 657, 666, 675, 683, 684, 687
Шоркін О.Д. – 304
Шостак В.М. – 268, 669
Шостакович Д.Д. – 461, 520, 574, 608
Шпак О.В. – 632
Шпаковська М.П. – 141, 149, 451, 462, 463, 477, 481, 482, 483, 488, 490, 493, 495, 750, 817
Шпічка І. – 172, 403
Штефюк В.Д. – 478, 723
Штурхецький С. – 268, 491, 494
Шуберт Ф. – 619
Шулик І. – 100, 681, 682
Шульга С.В. – 134
Шульгина В.Д. – 75
Шульгіна В.Д. – 20, 112, 130, 246, 338, 498, 682, 738
Шуляр В.І. – 381, 409
Шумакова С.М. – 719
Шумарова М. – 141, 150, 153, 154, 157, 162, 462, 463, 464, 465, 466, 468, 469, 476, 480, 486, 489, 490, 492, 626, 705, 750, 817
Шумейко В. – 61
Шумик О.І. – 629
Шумик (Черніговець) Т.І. – 631
Шумиліна О.А. – 484, 717

Щ

Щегловатих С. – 387, 389, 745
Щедрін Р. – 554
Щербан Р.М. – 336
Щербан Т.Д. – 781
Щербань О. – 269
Щербачова І. – 151, 294, 297
Щолокова О.П. – 670
Щукіна Ю. – 262, 627

Ю

Юдкін І.М. – 31, 253, 254
Юдкін-Ріпун І.М. – 33, 253
Юник В. – 191, 192, 631
Юрій М.Ф. – 31
Юр М. – 112
Юськів Б.М. – 108, 131, 179, 460, 765, 766
Юфа В. – 61
Юхимик Ю.В. – 446, 740

Я

Яблонська Т. – 622

Яворівський В. – 525, 712
Яворський – 453
Яворський Д. – 429, 713
Яворський Р. – 23, 138, 374, 430, 439, 453, 563
Ягольницький Б.О. – 163
Ядов В.О. – 42
Ядренко М.Й. – 284
Якимець В. – 623
Якимчук В. – 387
Яковенко М.І. – 634
Яковлєв О.В. – 20, 75, 246, 338, 453, 498, 669, 681, 682, 716
Ямаш Ю.В. – 157, 169, 185, 374, 384, 385, 390, 391, 534, 745
Ямницький М.Н. – 106
Янишевська Ю. – 119, 145, 171, 366, 372, 375, 383, 392, 398, 635, 646, 653, 817
Ян І.М. – 96, 331, 332, 418, 631, 668, 682, 720, 721, 817
Янкелевич Ю. – 568
Яновський С.М. – 37
Янукович В.Ф. – 290
Янцур А.М. – 387, 508, 579
Яремака Н.С. – 246, 250, 253, 384, 670, 682
Яремко Б.І. – 62, 68
Яремко-Супрун Н.О. – 102, 674, 683
Яремчук О.М. – 454, 721
Яриніч О. – 101, 119, 143, 144, 193, 355, 356, 364, 378, 385, 388, 392, 397, 399, 401, 402, 403, 645, 817
Ярмола В. – 68
Ярмошевич (Клімчук) О.І. – 289, 634
Ярошенко О.Г. – 284, 304
Ярош Я.Б. – 134
Ярощук В.П. – 322, 652, 690
Ясінський М.М. – 96, 100, 165, 166, 269, 323, 326, 331, 333, 336, 356, 363, 631, 669, 679, 682, 817
Яськів Б.І. – 82, 191, 275
Ясьмо В.Д. – 254, 657, 680
Яценко Т.С. – 284, 304
Яців Р.М. – 52, 130, 157, 169, 185, 334, 335, 337, 343, 373, 376, 378, 390, 426, 480, 482, 487, 489, 494, 536, 537, 578, 745
Яцюк О.М. – 66

B

Broiako N. – 704

D

Danylenko O. – 704
Dorofieieva V. – 704

G

Goncharova O. – 668, 704, 705
Grytsenko O. – 31

P

Petrova I. – 668, 684, 704, 705
Popova A. – 704
Prokopenko L. – 704

S

Sinenko O. – 704
Skoryk A. – 668, 705
Smyrna L. – 704

V

Vel Johansson – 170, 415, 523, 524
Vitkalov S. – 427, 684, 703, 730

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

А

Австрія – 492, 522, 568, 616
Азербайджан – 115, 118, 165, 426, 492, 525, 608, 615, 622
Албанія – 212, 591, 592
Алма-Ата – 772
Алтайського (ін-ту) – 42, 69, 121, 123
Анталія (Туреччина) – 625
Аргентина – 608, 619
Афганістан – 355, 386
Афіни – 255
Афон – 411, 512, 513, 711

Б

Байройт – 118, 600
Бакота – 160, 172
Бангкок – 557
Банчени – 160, 172, 386, 424, 570
Баранівка (Баранівська) – 629
Барнаульського (ін-ту) – 42
Батурин – 160, 172, 393, 570
Башкортостан – 118, 165, 361
Бельгія – 522, 557, 627
Бердичів – 23, 131
Бердянськ – 574
Берегове – 160, 455, 490
Берестечко – 86, 148, 160, 164, 172, 305, 360, 402, 570, 635, 663, 699, 726
Берн – 551
Бидгощ – 123, 169, 173, 178, 179, 385, 816
Біла Криниця с. – 138, 474
Білашів с. – 181
Білорусь – 17, 99, 105, 115, 117, 118, 146, 161, 165, 169, 170, 322, 337, 340, 344, 346, 361, 371, 382, 385, 398, 400, 409, 414, 426, 434, 456, 497, 498, 511, 514, 515, 521, 527, 528, 532, 537, 592, 593, 595, 600, 602, 615, 736, 737, 816
Блумінгтон (штат Індіана, Канада) – 136, 280
Болгарія – 105, 115, 145, 146, 165, 254, 367, 408, 440, 456, 463, 465, 486, 492, 528, 532, 542, 592, 595, 601, 615, 704, 821
Бордо – 551
Бородянка – 628
Брно – 540, 598
Бровари – 316
Броди – 340
Брюгге – 557
Брюссель – 551, 557, 602
Брянка (Донецької обл.) – 305
Будапешт – 591
Буковель – 160, 161, 172, 413, 483, 570

В

Варпалота – 600
Варшава – 168, 180, 181, 188, 502, 536, 557, 627, 769, 770
Ватикан – 186, 273, 821
Вашингтон – 600
Велика Омеляна с. – 138, 474, 634
Великий Олексин с. – 474
Великобританія – 34, 146, 165, 170, 194, 212, 242, 389, 409, 493, 511, 514, 608, 609, 616, 736, 745, 821
Венесуела – 510
В'єтнам – 339, 616, 706
Видинів с. – 536
Висоцьк с. – 749
Вишневець – 160

Відень – 186, 600
Вільнюського (ф-ту) – 42
Вінницький (коледж) – 65, 126
Вінниця – 32, 123, 144, 146, 148, 152, 160, 172, 268, 316, 347, 350, 372, 380, 497, 498, 664, 727, 739, 769
Вірменія – 515, 542, 622
Вірменія (Армения) – 515, 542
Вітебськ – 528, 532
Волинська (газета) – 2, 26, 29, 119, 148, 252, 607, 608, 611, 614, 620, 622, 623, 715
Волинська обл. – 145, 192, 328, 414, 433, 629, 632, 634, 749
Волинське Полісся – 101, 102, 122, 148, 153, 174, 175, 237, 263, 265, 276, 280, 657, 679, 731, 775, 776, 777
Волинський (ун-т) – 14, 97, 100, 145, 164, 218, 280, 282, 283, 286, 289, 291, 298, 301, 312, 315, 322, 323, 329, 331, 334, 336, 348, 478, 485, 493, 575, 613, 630, 631, 661, 662, 696, 733
Волинь – 2, 24, 29, 31, 40, 44, 102, 103, 108, 109, 117, 119, 121, 132, 135, 136, 143, 149, 150, 165, 169, 170, 172, 183, 196, 247, 254, 264, 267, 269, 270, 280, 286, 289, 299, 301, 318, 321, 322, 328, 331, 337, 338, 359, 361, 365, 367, 369, 387, 390, 398, 400, 420, 423, 426, 454, 496, 503, 504, 505, 507, 508, 509, 510, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 531, 533, 534, 537, 538, 539, 541, 543, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 559, 562, 563, 572, 575, 588, 589, 592, 621, 627, 652, 659, 661, 663, 669, 673, 682, 690, 695, 697, 698, 699, 700, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 717, 719, 724, 725, 727, 736, 737, 747, 748, 749, 750, 751, 772, 777, 820
«Волинь» (газета) – 2, 29, 44, 119, 149, 170, 367, 369, 398, 400, 423, 426
Володимирецький р-н – 443, 453, 633
Воронеж – 546
Ворохта – 357
Вроцлав – 178, 540, 551, 598
Всхов (Польща) – 178

Г

Гадяч (училище) – 70, 190, 307, 631
Галичина – 43, 68, 165, 187, 295, 315, 326, 331, 336, 408, 536, 658, 668, 669, 679
Гамбург – 106, 169, 343, 370, 403, 436, 568, 736, 746, 751
Гатчина – 161, 172, 570
Гданськ – 178, 591
Гдиня – 591
Генуя (Італія) – 133, 155, 171, 477, 478, 637
Гонконг – 551, 592, 593
Горинь р. – 566, 567, 572
Городище (Рівненського р-ну) – 138
Городок (Рівненського р-ну) – 138, 405, 447
Гоща – 138, 402, 629, 634
Греція – 501, 542, 548
Грузія – 115, 469, 473, 476, 549, 613, 622
Грушвиця-1 с. – 138, 474

Д

Данія – 527, 540, 556, 598
Демидівка с. – 747
Диканька – 160, 450
Дніпро – 167, 255, 506, 525, 540, 608, 632, 633, 753, 769
Дніпропетровськ – 265, 280, 350, 752, 768
Донецького – 40, 280, 284, 303, 348, 353
Донеччина – 42, 141, 159, 265
Дрогобич – 108, 160, 258, 374, 490, 498, 681, 682
Дубенський (коледж) – 94, 130, 485, 735
Дубно – 24, 32, 127, 131, 136, 141, 150, 160, 171, 172, 192, 277, 309, 322, 344, 360, 364, 384, 387, 392, 422, 570, 599, 607, 633, 634, 750, 772, 774
Дубровиця – 128, 339, 400, 450
Дядьковичі с. – 138, 474

Є

Європа – 112, 144, 201, 210, 212, 251, 511, 516, 534, 535, 536, 552, 598, 599, 616, 767, 768, 811
Єгипет – 144, 625, 634
Єкатеринбург – 252
Єреван – 112, 115, 118
Єрусалим – 512, 598

Ж

Жешов – 254, 819
Житомир – 24, 75, 131, 160, 198, 298, 390, 471, 478, 710, 767
Житомирщина – 40, 349, 629, 670, 718

З

Загреб – 560
Закарпатська обл. – 38, 192, 374, 431, 442, 467, 626, 629

Закарпаття – 40, 68, 161, 172, 427, 449, 455, 483, 550, 558, 570, 623, 718, 722
Запоріжжя – 269, 296, 363, 490, 525, 536, 600, 772, 821
Західна Волинь – 108, 503, 772
Західна Україна – 36, 37, 38, 39, 41, 43, 45, 53, 68, 102, 150, 151, 177, 184, 189, 192, 212, 221, 246, 247, 255, 270, 272, 285, 288, 291, 293, 294, 297, 298, 300, 303, 309, 311, 312, 313, 340, 350, 357, 362, 386, 490, 495, 496, 534, 536, 537, 622, 635, 669, 681, 695, 697, 707, 717, 725, 751, 771, 772
Західне Полісся – 34, 36, 37, 149, 206, 257, 422, 500, 553, 564, 576, 593, 702, 710, 711, 712, 715, 749, 751
Збараж – 24, 160, 269
Звенигородщина – 102, 329, 331, 344, 669
Здолбунівський р-н – 138, 181, 340, 629, 633
Зелена Гура – 521
Золочів – 24, 160, 277, 429
Зоря смт. – 74, 147, 409

І

Івано-Франківська обл. – 355, 781
Ізраїль – 115, 118, 165, 188, 308, 312, 361, 429, 492, 540, 542, 556, 600, 601, 608, 708
Ізяслав – 402
Індія – 105, 136, 398, 443, 519, 542, 591, 592, 616
Ірландія – 212, 542
Іспанія – 105, 168, 169, 178, 374, 376, 389, 448, 472, 519, 521, 522, 540, 543, 569, 598, 602, 612, 627, 662, 697, 736
Істанбул – 265, 608
Історична Волинь – 103, 117, 136, 165, 318, 322, 361, 652, 661, 673, 690, 695, 710, 724
Італія – 133, 155, 156, 171, 212, 265, 398, 411, 464, 472, 477, 478, 492, 510, 516, 519, 521, 522, 540, 545, 556, 574, 591, 592, 602, 608, 612, 619, 620, 625, 627, 637

Й

Йоганнесбург – 551

К

Казахстан – 396, 492, 600
Калінінград – 521
Калуш – 23, 126, 269, 280, 337, 364, 736
Кам'янець-Подільський – 160, 172, 424, 545, 570, 610, 740
Канада – 136, 249, 267, 270, 280, 468, 493, 514, 518, 521, 522, 536, 540, 554, 602, 637
Канів – 160, 172, 299, 501, 570
Катар (Середній Схід) – 492
Квасилів с. – 138, 474, 612
Кемерово – 75, 121, 128
Київ – 12, 13, 24, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 44, 45, 46, 47, 53, 54, 55, 61, 68, 70, 73, 75, 77, 87, 100, 105, 106, 108, 116, 117, 118, 119, 121, 123, 126, 129, 130, 133, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 152, 154, 158, 160, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 172, 188, 197, 216, 221, 242, 245, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 263, 265, 268, 269, 272, 274, 276, 277, 280, 285, 287, 289, 290, 291, 294, 295, 296, 298, 302, 307, 309, 310, 313, 316, 318, 319, 324, 325, 326, 331, 332, 335, 337, 340, 341, 344, 345, 358, 361, 367, 370, 371, 373, 374, 382, 385, 388, 389, 391, 396, 399, 401, 402, 404, 408, 409, 412, 413, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 424, 427, 429, 430, 433, 436, 439, 441, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 453, 454, 457, 458, 460, 461, 466, 467, 470, 471, 472, 473, 476, 477, 478, 480, 482, 490, 491, 492, 493, 496, 497, 498, 506, 511, 514, 518, 523, 528, 530, 531, 532, 534, 536, 539, 545, 546, 551, 566, 567, 570, 571, 574, 587, 588, 597, 599, 600, 602, 605, 607, 608, 610, 611, 612, 614, 619, 620, 626, 627, 628, 629, 630, 632, 636, 639, 640, 654, 657, 659, 660, 662, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 676, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 710, 711, 712, 713, 714, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 745, 746, 753, 764, 767, 768, 770, 771, 772, 776, 778, 779, 781, 799, 811, 815, 816, 819, 821, 827
Київський національний університет кіно, театру і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого – 22, 98, 130, 168, 169, 263, 271, 283, 285, 304, 323, 354, 436, 442, 448, 476, 492, 530, 694
Київського (ін-ту) – 8, 9, 10, 32, 37, 42, 45, 56, 62, 71, 72, 82, 97, 115, 126, 128, 163, 164, 167, 169, 179, 180, 183, 184, 185, 190, 192, 199, 217, 257, 261, 262, 263, 265, 268, 272, 273, 275, 276, 277, 280, 283, 284, 285, 287, 290, 292, 293, 296, 299, 300, 301, 303, 304, 306, 312, 317, 318, 323, 336, 337, 342, 344, 354, 358, 364, 380, 381, 382, 408, 409, 436, 453, 471, 481, 486, 492, 493, 494, 509, 514,

525, 530, 531, 599, 630, 631, 632, 637, 704, 723, 737, 788, 813
Китай — 114, 115, 118, 133, 136, 141, 152, 165, 170, 200, 239, 255, 361, 371, 385, 388, 395, 397, 399, 400, 414, 426, 440, 451, 456, 461, 473, 474, 476, 477, 489, 492, 519, 595, 600, 613, 615, 616, 708, 717, 819
Кишинів — 599
Клевань с. — 155, 570
Ковель — 24
Колодяжне с. — 414, 430, 433, 629, 633, 726
Копенгаген — 556
Корець — 450, 561
Корея — 105, 115, 118, 165, 169, 361, 509, 542, 608, 615, 623, 708
Корнин с. — 138, 474
Коростишів — 192
Косів — 280
Кошалін — 542, 591
Краків — 105, 166, 168, 169, 368, 381, 536, 557, 598
Краматорськ — 126, 159, 164, 264, 265, 291
Кранево — 528, 532
Красноярськ — 118, 324, 385
Кременець — 269, 498
Кременчуг — 117, 458
Кременчук — 730
Кривий Ріг — 494
Крим АР — 144, 402, 506, 529, 591, 622, 632, 746
Кричильськ с. — 633
Кропивницький — 146, 268, 436, 514, 536, 821
Крупець с. — 269
Крупове с. Дубровицький р-н — 117, 128, 136, 158, 369, 375, 376, 691, 708, 737, 741
Кузнецовська (Вараська) міськрада — 83, 174, 629, 774

Л

Лановець, Тернопільської обл. — 632
Латвія — 472, 542, 600, 601, 608, 612, 622
Ленінград — 68, 164, 539
Литва — 17, 34, 76, 258, 339, 387, 472, 536, 542, 601, 612, 616, 622
Лозова — 326, 363
Лондон — 337, 516, 557, 736
Лос-Анджелес — 510, 551
Луганськ — 35, 56, 313, 350, 469, 698, 726, 727
Луганщина — 40
Луцьк — 2, 14, 23, 24, 31, 68, 75, 82, 103, 108, 119, 123, 131, 143, 148, 152, 160, 161, 164, 169, 170, 171, 186, 191, 192, 221, 252, 269, 277, 280, 306, 307, 317, 319, 335, 337, 338, 340, 341, 344, 350, 361, 364, 366, 367, 369, 371, 372, 374, 375, 398, 400, 416, 418, 420, 422, 428, 429, 483, 486, 492, 493, 498, 504, 515, 528, 532, 541, 542, 543, 544, 545, 564, 565, 566, 570, 588, 606, 607, 608, 610, 619, 620, 626, 629, 634, 662, 663, 696, 697, 698, 699, 708, 709, 710, 711, 712, 714, 715, 725, 726, 727, 728, 736, 737, 738, 745, 754, 767, 768, 771, 774, 815, 821, 827
Луцького (ун-ту) — 37, 38
Львів — 24, 25, 34, 35, 43, 44, 68, 87, 100, 124, 131, 136, 143, 146, 151, 152, 157, 158, 160, 165, 166, 169, 170, 172, 192, 198, 244, 257, 265, 267, 277, 290, 307, 313, 315, 318, 335, 363, 364, 371, 373, 374, 378, 385, 390, 400, 405, 416, 426, 429, 455, 465, 469, 471, 481, 490, 501, 506, 518, 525, 528, 532, 534, 536, 540, 542, 543, 545, 552, 553, 561, 566, 568, 570, 574, 581, 598, 599, 600, 602, 605, 607, 608, 614, 660, 662, 679, 680, 694, 696, 706, 707, 711, 724, 725, 731, 732, 736, 753, 764, 765, 767, 769, 774, 778, 826
Львівська обл. — 464, 629, 634
Львівський (ун-т) — 50, 53, 127, 141, 238, 262, 263, 264, 267, 281, 292, 293, 300, 304, 315, 318, 320, 321, 438, 442, 446, 470, 474, 480, 506, 534, 631, 632, 745, 815
Львівщина — 40
Люблинецький р-н Волинської обл. — 633
Любляна — 590
Любомирка — 198
Люксембург — 212, 546

М

Магнітогорськ — 536
Мадрид — 105, 166, 168, 448, 540
Майнц — 305
Майямі — 105
Македонія — 186, 542
Макіївка — 561
Мала Любаша с. — 143, 428, 634
Маріборі — 590
Маріупольський (ун-т) — 54, 87, 94, 98, 117, 118, 129, 385, 435, 454, 457, 466, 473, 480, 482, 492, 730, 731
Марсель — 464
Межиріч — 321, 627
Мельник м. (Польща) — 186, 821

Миколаїв – 23, 24, 48, 55, 75, 77, 117, 126, 131, 146, 148, 152, 160, 164, 165, 167, 170, 171, 316, 358, 361, 363, 367, 369, 370, 371, 374, 381, 396, 400, 409, 436, 511, 525, 707, 726, 727, 731, 736, 737, 751, 815, 821, 827
Миколаївська (філія) – 698, 699, 711
Мирогоща – 413, 423, 424
Мінськ – 105, 145, 161, 164, 165, 169, 242, 322, 337, 350, 352, 371, 372, 398, 498, 600, 736, 737, 816, 821
Мінський (ін-т) – 47, 323, 813
Млинів – 152, 381
Молдова – 43, 146, 165, 170, 339, 346, 367, 381, 396, 406, 409, 510, 514, 521, 537, 599, 600, 605, 622, 821
Москалівка – 561
Москва – 34, 41, 45, 76, 77, 78, 100, 105, 118, 121, 143, 165, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 263, 265, 267, 289, 337, 385, 528, 532, 536, 555, 568, 600, 638, 655, 656, 736, 779, 780
Московський (ін-т) – 47, 62, 69, 189
Мукачеве – 160, 455, 483, 490
Мюнхен – 192, 297, 302, 305, 557, 568, 602, 631

Н

Надвірна м. – 630
Нетішин – 146
Нижневартовск – 265
Ніжин – 25, 265, 470, 685, 729, 816
Ніжинський (держ. ун-т) – 98, 117, 734
Німеччина – 41, 43, 106, 110, 115, 118, 144, 146, 150, 151, 163, 165, 168, 170, 192, 210, 212, 226, 240, 242, 267, 289, 297, 302, 305, 312, 343, 365, 370, 380, 382, 385, 389, 399, 403, 410, 431, 434, 461, 468, 472, 492, 504, 522, 525, 545, 547, 563, 568, 574, 587, 588, 600, 602, 605, 612, 615, 616, 619, 625, 631, 635, 736, 737, 746, 751, 821
Новий Сонч – 254
Ново-Волинськ – 24
Ново-Волинська – 24
Новоград-Волинський – 141, 340, 444, 632
Новожуків с. – 138, 478
Новосибірський НДЦ – 42
Новочарторийськ – 141, 318
Норвегія – 519, 540, 556, 568
Нью-Йорк (США) – 77, 257, 267, 270, 285, 314, 324, 331, 542, 551, 557, 565, 607, 608
Нюрнберг – 169, 192, 289, 297, 380, 399, 403, 631, 736, 737

О

Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) – 79, 569
Одеса – 45, 92, 123, 146, 147, 148, 160, 164, 169, 171, 185, 255, 268, 281, 282, 358, 372, 394, 429, 457, 475, 482, 493, 494, 498, 504, 518, 525, 546, 574, 596, 608, 660, 694, 695, 697, 699, 736, 737, 768, 774, 816, 826
Озеро с. – 138, 475, 775, 776
Олесько (Львівська обл.) – 24, 160, 172, 277, 570
Ольштин – 521
Омськ – 568
Опішне – 160, 450, 815
Орел – 118, 385
Орловського (ф-ту) – 42
Осло – 556
Острог – 24, 32, 34, 53, 54, 65, 86, 123, 148, 160, 161, 165, 166, 172, 268, 269, 277, 290, 319, 330, 344, 350, 365, 374, 385, 402, 535, 570, 589, 635, 676, 679, 697, 725, 728, 736, 737, 772, 815, 826
Острозька (академія) – 51, 53, 82, 84, 94, 96, 99, 108, 126, 127, 128, 141, 145, 165, 168, 181, 218, 258, 267, 268, 269, 270, 273, 274, 278, 279, 280, 283, 286, 290, 298, 301, 306, 307, 312, 317, 320, 321, 323, 327, 330, 334, 342, 359, 362, 365, 366, 368, 373, 374, 377, 381, 382, 384, 392, 394, 396, 400, 404, 407, 414, 417, 419, 420, 430, 444, 446, 460, 462, 467, 471, 483, 613, 635, 636, 676, 679, 728, 734, 771, 772

П

Павловськ – 161, 172, 570
Пакистан – 591, 592
Париж – 105, 109, 110, 168, 186, 265, 364, 379, 382, 410, 539, 540, 551, 557, 821
Пекін – 114, 595
Пересопниця – 86, 107, 139, 160, 172, 192, 267, 269, 297, 349, 355, 374, 381, 399, 407, 437, 627, 629, 658, 710, 736
Переяслав-Хмельницький – 285, 303, 373, 768
Перм – 75, 121, 164, 165, 266
Пермського (ф-ту) – 42
Петергоф – 161, 172, 570
Петроград – 42
Пилипець (заповідник) – 439
Пирогове с. (Київська обл.) – 117, 369
Підгірці – 160, 172, 277, 306, 340, 570
Пйотркув-Трибунальський – 591
Пляшева – с. (Рівненщина) – 108, 371, 628
Поділля – 68, 161, 172, 383, 471, 570

Познань – 133, 170, 171, 177, 178, 181, 242, 441, 445, 600, 637, 816
Полтава – 152, 160, 172, 250, 251, 253, 269, 296, 450, 608, 668, 670, 721, 730, 731, 768, 771, 816, 826
Полтавський (ун-т) – 21, 54, 72, 94, 97, 98, 117, 128, 134, 141, 142, 164, 250, 258, 289, 300, 304, 305, 310, 354, 356, 364, 384, 403, 406, 431, 440, 444, 457, 486, 494, 614, 721, 734
Польща – 17, 22, 34, 43, 52, 83, 84, 97, 98, 99, 105, 110, 111, 115, 118, 123, 131, 133, 136, 142, 144, 146, 150, 156, 162, 163, 164, 165, 168, 169, 170, 171, 173, 177, 178, 180, 181, 186, 188, 212, 225, 232, 242, 254, 258, 266, 270, 295, 299, 300, 322, 368, 377, 381, 382, 383, 385, 387, 396, 398, 400, 401, 408, 409, 410, 411, 414, 415, 425, 430, 440, 441, 445, 452, 453, 454, 456, 457, 458, 461, 464, 466, 468, 469, 471, 472, 473, 476, 488, 491, 492, 494, 495, 497, 498, 502, 514, 515, 516, 521, 522, 525, 527, 536, 540, 541, 542, 543, 554, 568, 569, 587, 591, 592, 595, 598, 600, 601, 602, 605, 607, 612, 613, 614, 615, 616, 619, 625, 627, 629, 636, 637, 693, 701, 711, 723, 736, 737, 738, 750, 754, 766, 768, 769, 774, 815, 816, 821
Португалія – 71, 115, 118, 150, 456, 466, 540, 595
Потсдам – 619
Почаїв – 160, 172, 306, 317, 570, 635

Р

Радивилів – 117
Решетилівка с. (Полтавська обл.) – 117, 160, 172, 359, 450, 815
Рибаківка, с. (Миколаївська обл.) – 13, 143, 145, 170, 338, 346, 367, 381, 409, 421, 511, 513, 523, 537, 746, 815, 821
Рига – 536, 551, 600, 601, 608
Рим – 186, 257, 273, 821
Рівне – 2, 13, 20, 24, 25, 29, 31, 32, 33, 34, 44, 45, 47, 48, 53, 54, 55, 60, 61, 62, 73, 75, 86, 100, 101, 105, 106, 107, 108, 117, 119, 122, 123, 131, 133, 138, 140, 143, 144, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 166, 169, 170, 171, 172, 177, 178, 179, 180, 181, 184, 185, 188, 189, 191, 221, 241, 246, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 263, 265, 267, 269, 271, 274, 275, 276, 278, 280, 284, 289, 291, 293, 295, 296, 297, 300, 301, 302, 306, 307, 309, 310, 312, 313, 314, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 326, 328, 329, 334, 335, 338, 339, 340, 342, 343, 346, 347, 348, 349, 350, 352, 355, 356, 359, 360, 361, 363, 364, 365, 366, 367, 369, 370, 371, 373, 374, 375, 377, 379, 380, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 392, 394, 398, 399, 400, 402, 403, 404, 406, 407, 408, 411, 413, 414, 416, 418, 420, 422, 423, 424, 426, 427, 428, 429, 433, 439, 440, 444, 446, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 457, 464, 468, 469, 471, 474, 475, 479, 481, 483, 487, 490, 496, 497, 498, 501, 502, 503, 504, 508, 510, 511, 515, 516, 518, 519, 521, 529, 531, 535, 537, 540, 541, 543, 544, 545, 549, 552, 553, 555, 560, 564, 565, 566, 567, 570, 573, 575, 578, 579, 581, 585, 588, 591, 592, 593, 594, 598, 599, 605, 606, 610, 612, 613, 618, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 633, 634, 635, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 719, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 764, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 775, 776, 777, 778, 779, 781, 800, 816, 818, 819, 821, 834
Рівненська обл. – 13, 18, 32, 33, 56, 59, 97, 100, 101, 153, 181, 258, 278, 286, 287, 291, 305, 308, 309, 369, 453, 599, 628, 629, 633, 773, 776
«Рівненська правда» (газета) – 346
Рівненщина – 2, 21, 24, 25, 26, 29, 32, 34, 40, 43, 60, 68, 74, 98, 101, 102, 106, 113, 128, 131, 136, 145, 147, 148, 151, 152, 154, 156, 157, 162, 164, 165, 166, 169, 170, 174, 175, 181, 183, 184, 186, 192, 246, 247, 250, 252, 269, 274, 282, 288, 289, 291, 292, 295, 296, 297, 302, 303, 305, 307, 309, 314, 317, 318, 319, 320, 322, 323, 324, 325, 327, 328, 329, 330, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 343, 344, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 354, 355, 356, 358, 359, 362, 364, 369, 371, 374, 376, 378, 379, 380, 382, 384, 387, 388, 402, 405, 406, 410, 413, 416, 418, 419, 428, 430, 434, 435, 439, 440, 443, 447, 452,

458, 461, 462, 463, 464, 468, 469, 470, 474, 475, 480, 482, 490, 494, 497, 498, 501, 504, 521, 525, 528, 529, 531, 532, 535, 538, 553, 563, 566, 572, 574, 593, 604, 606, 610, 612, 613, 614, 616, 626, 627, 634, 639, 657, 658, 660, 661, 662, 663, 664, 668, 673, 674, 676, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 702, 705, 706, 708, 709, 710, 712, 713, 715, 717, 724, 725, 726, 731, 735, 736, 737, 741, 744, 746, 747, 748, 749, 750, 771, 773, 815, 819, 820, 821, 825
Ріо-де-Жанейро — 551
Ровенська обл. — 33, 256
Розвадівський р-н — 634
Російська федерація (рф) — 118, 324, 736
Росія — 31, 156, 339, 371, 536, 568, 627
Ростов — 371
Румунія — 43, 115, 118, 146, 165, 170, 371, 414, 510, 515, 607, 615

С

Самбір — 136, 185, 364, 366, 429, 628
Сан-Антуан — 551
Санкт-Петербург — 161, 166, 169, 172, 282, 344, 371, 570, 736
Санкт-Петербурзький (ун-т) — 49, 97, 99
Санок — 768
Сант-Ендрюс (Шотландія) — 123
Сарни — 86, 131, 136, 150, 172, 344, 407, 429, 453, 466, 606, 607, 633, 711, 739, 751, 777
Сварині с. — 453, 633
Сварицевичі с. — 606
Світязь о. — 172
Седнев — 622
Сербія — 590
Сєвєродонецьк — 75
Сингапур — 522, 811
Синевір о. — 161, 172, 439, 570
Сідней — 561
Сімферополь — 255, 269, 316, 718
Скоп'є — 186, 821
Славута — 626
Слобожанщина — 40, 42, 49, 161, 558, 570
Словаччина — 390, 472, 502, 521, 527, 540, 545, 554, 592, 612, 633
Словенія — 511, 514, 574, 591
Слов'янськ — 75, 254
Слупськ — 133, 242, 400, 591, 816
Смига — 198, 696
Сорренто — 591
СРСР — 38, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 48, 56, 62, 115, 123, 160, 200, 225, 252, 373, 539, 584, 586, 596, 599, 622, 752, 753, 771, 813
Старий Корець — 561
Стрельня — 161
Стрий — 464
Струсів с. — 269
Суботів — 160, 172, 570
Суми — 75, 146, 363, 364, 396, 436, 514, 525, 574, 600, 724
Східна Україна — 38, 87, 464
США — 35, 52, 76, 77, 99, 101, 106, 110, 115, 118, 135, 136, 143, 146, 149, 150, 157, 163, 165, 168, 169, 170, 200, 230, 267, 268, 270, 314, 364, 387, 396, 399, 402, 407, 410, 411, 422, 426, 437, 454, 461, 472, 509, 514, 515, 516, 518, 522, 523, 531, 536, 541, 542, 545, 547, 548, 552, 558, 561, 562, 565, 569, 598, 600, 601, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 615, 617, 619, 625, 680, 712, 723, 737, 746, 785, 821

Т

Таїланд — 557, 592
Тайюань — 114
Тамбов — 77, 165, 655
Тараканів с. — 277, 317, 322
Тартуського (ф-ту) — 42
Татарстан — 146, 165, 170, 346, 514, 821
Тбілісі — 590
Теребовля — 23, 126, 131, 136, 192, 265, 269, 280, 364, 375
Тернопіль — 24, 25, 68, 152, 160, 191, 269, 293, 483, 536, 568, 605, 607, 626, 772
Тернопільська обл. — 38, 176, 192, 322, 338, 452, 626, 629, 632, 633
Тернопільщина — 40, 144, 269, 322, 371, 378, 400, 444, 471, 490, 722, 748
Токіо — 536
Торонто (Канада) — 493, 521, 609, 637
Торунь (Польща) — 99, 133, 171, 425, 426, 430, 441, 458, 494, 498, 738, 815, 816
Тростянець с. — 464
Тульчин — 350, 363, 364
Туреччина — 115, 118, 265, 473, 476, 563, 591, 592, 608, 613, 625
Тустань — 160, 490
Тучин — 155, 342, 417, 420, 423, 424
Тюменського (ін-ту) — 42
Тюмень — 118, 268

У

Ужгород – 23, 68, 105, 126, 136, 158, 160, 192, 265, 269, 280, 309, 358, 458, 498, 504, 528, 532, 536, 564, 585, 607, 635, 736, 753, 766, 827
Узбекистан – 622
Україна – 2, 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 62, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 136, 137, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 225, 226, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 468, 469, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 503, 504, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 577, 581, 582, 583, 584, 586, 587, 588, 589, 591, 592, 593, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 642, 646, 652, 653, 654, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 744, 745, 746, 747, 748, 750, 751, 752, 753, 754, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 776, 777, 778, 779, 781, 783, 787, 788, 789, 790, 792, 793, 794, 795, 800, 803, 804, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 834
Умань – 75, 160, 172, 280, 380, 570
Урбіно – 591
УРСР – 18, 20, 38, 40, 42, 46, 47, 48, 55, 60, 62, 73, 199, 281, 373, 393, 395, 454, 467, 525, 539, 557, 599, 723, 752, 753

Ф

Фабріано – 591
Фінляндія – 144, 527, 601, 608, 625
Франція – 88, 109, 144, 150, 156, 168, 242, 266, 364, 367, 382, 405, 410, 411, 464, 472, 480, 481, 516, 518, 521, 522, 527, 540, 547, 551, 574, 598, 602, 612, 619, 627

Х

Хабаровськ – 128
Хабаровського (ін-ту) – 42
Хайфа м. (Ізраїль) – 188, 608

Харбін — 114, 595
Харків — 24, 25, 38, 44, 45, 47, 56, 61, 75, 92, 100, 108, 121, 123, 126, 128, 147, 160, 164, 165, 166, 169, 249, 254, 258, 276, 284, 298, 311, 319, 327, 332, 337, 344, 347, 350, 365, 401, 417, 418, 426, 457, 459, 490, 496, 498, 524, 531, 546, 585, 591, 600, 608, 619, 620, 622, 657, 658, 661, 662, 663, 668, 679, 693, 694, 696, 697, 698, 700, 705, 716, 725, 726, 727, 731, 736, 737, 739, 778, 779, 780, 781, 819
Харків (ін-т мистецтв) — 281
Харківська ДАК — 87
Херсон — 24, 126, 160, 166, 167, 192, 249, 269, 293, 337, 497, 654, 665, 678, 691, 701, 728, 735, 736, 737, 769, 816, 826, 827
Херсонський (ун-т) — 117, 359, 734, 815
Хмельницька (Г-ПА) — 54, 120, 204, 418, 419, 452
Хмельницька обл. — 269, 371, 402, 477, 626, 627, 628, 629
Хмельницький — 160, 298, 394, 418, 471, 729, 769
Холодний Яр — 160, 172, 393, 570
Хорватія — 156, 560
Хотин — 160, 172, 424, 439, 566, 570, 571
Хрінники с. — 286

Ц

Царське Село — 161, 172, 570

Ч

Челябінського (ін-ту) — 42, 813
Ченстохова (Польща) — 83, 133, 170, 242, 408, 637, 711, 737, 816
Черкаси — 332, 393, 493, 494, 764
Черкаська обл. — 120
Черкаський (ун-т) — 425, 491, 733
Чернівецька — 38, 69, 452
Чернівецька обл. — 38, 69
Чернівці — 23, 126, 136, 152, 160, 167, 172, 265, 280, 296, 316, 337, 364, 371, 378, 396, 424, 434, 479, 536, 545, 566, 570, 571, 600, 610, 640, 664, 666, 680, 684, 739, 752, 753, 827
Чернігів — 160, 255, 257, 429, 566, 582, 583, 608
Чеська Республіка — 178
Чехія — 43, 144, 150, 183, 212, 265, 398, 472, 502, 518, 522, 531, 540, 547, 549, 556, 598, 599, 601, 612, 622, 625, 765
Чигирин — 160, 172, 570
Чорнобиль — 301, 529, 587, 819

Ш

Шанхай — 114, 595
Шацьк с. — 145, 570, 815, 821
Швейцарія — 522, 540, 555, 568, 574, 598, 607, 608
Шепетівка — 627, 629
Шубків с. — 155, 284, 363, 418
Щецин (Польща) — 178

Я

Ялта — 600
Яремне — 160
Яремче — 161, 413, 483

ПІСЛЯМОВА

Отже, переглянувши подані на розгляд читача матеріали та доповнивши їх загальним історико-теоретичним аналізом причин виникнення, форм і напрямів організації культурологічної (гуманітарної) освіти на Рівненщині, дослідженній у грунтовних монографіях автора «Рівненщина: культурно-мистецький потенціал в парадигмах сучасності» (2012 р.), «Культурно-мистецька Україна в регіональних вимірах: творчі портрети митців, художніх колективів та організаторів духовного життя» (2014 р.), «Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс...» (2021 р.), декількох розділах у колективних монографіях й низці наукових статей (понад 200) з цього напряму, й можна скласти достатньо повну уяву як про важливість цієї освіти в системі загальнокультурної та спеціальної підготовки сучасної молоді в Україні, стан організації культурологічної освіти в регіоні (оскільки саме ця кафедра упродовж понад 50 років поспіль, зокрема й в структурі РДГУ – 25, організовує навчання студентів, виходячи з основних технічних характеристик цієї освіти), так і про її загальну ефективність у системі сучасної вищої школи загалом.

Цей матеріал цікавий з точки зору автора також і тим, що підготовлений він не лише за матеріалами архіву РДГУ, різноманітної навчально-методичної документації цього закладу, у т. ч. й тієї, що зберігається на згаданій вище кафедрі, приватному архіві, але й на підставі безпосередньої та активної участі автора у навчально-виховному процесі університету та вищої школи України загалом, а також спогадів, інтерв'ю, спілкування з багатьма колишніми співробітниками й науково-педагогічними працівниками Рівненського державного інституту культури, представниками управлінських структур органів державної влади, методичних органів галузі культури та освіти, системи підвищення кваліфікації працівників галузі, студентів минулих років тощо, які тією чи іншою мірою з ним пов'язані.

Окремий розділ складає й інформація, опрацьована автором уже в час війни, коли всі форми людської життєдіяльності і студентської зокрема, набули вже інших ознак та забарвлення, переформатувалися під умови війни. Одним словом, – значного масиву джерелознавчої інформації. І саме це надає зазначеному матеріалу більшої переконливості, об'єктивності та достовірності, дає підстави врахувати його / її для подальшого планування науково-методичної та організаційно-культурної діяльності з молоддю. Стимулює ця інформація поглибити і національну складову вітчизняної освіти в усіх її вимірах.

Новий час та нові можливості для України виявилися і в тому, що військові події розширили між культурну комунікацію в багатьох сферах і галузях суспільного життя, що, в свою чергу, стимулювало до необхідності більш широкого ознайомлення з цим досвідом, адже європейські принципи організації вільного часу та культурної діяльності, як і багатьох інших його аспектів, не мають у собі такого потужного ідеологічного сегменту, що в переважній більшості був притаманним вітчизняній культурній практиці упродовж багатьох років. А відтак вони спрямовані на пробудження і розкриття соціальної активності людини, її духовного потенціалу, стимулювання її до облаштування власного духовного простору, тобто максимально прагматичних форм і видів діяльності. Тому подальше ознайомлення українського населення, й педагогів зокрема, з цим досвідом об'єктивно буде чи має стимулювати вивчення іноземної мови як важливої форми здобуття нового для себе

засобу між культурної комунікації, а також прискорення перекладення актуальних іноземних інформаційних джерел для потреб населення.

Війна змінила життя соціуму не лише України, але й світового співтовариства. Її головним результатом стала докорінна трансформація ціннісного ряду людства, поява нових технологій в усіх галузях і формах його життєдіяльності. Змінилася, та має це робити й надалі, й вища школа країни, що повинна стати в проводі цих змін, тобто готувати фахівців, здатних адекватно відповісти на сучасні запити суспільної практики. Адже вища освіта має мати, так би мовити, «випереджальний» характер впливу, тобто формувати професійний ряд майбутнього фахівця зі всіма можливими його реакціями на наступні виклики соціуму. І лише у такому разі вона, ця вища школа, й виконуватиме своє головне призначення.

Докорінно має змінитися й кадровий корпус вищої школи; він мусить стати максимально мобільним, здатним пропонувати безліч алгоритмів дій на всі запити суспільної практики, зокрема й зруйнованої війною. Інакше кажучи, в ній (вищій школі) мають залишитися лише ті, хто здатен швидко змінюватися, спираючись на ґрунтовну освіту та постійне оновлення її параметрів, упродовж не лише життя, а й відносно короткого терміну, активно і професійно реагуючи на наявні обставини. І лише у такий спосіб вища освіта стане потрібною українському суспільству. А це своєю чергою висуватиме й нові вимоги до матеріально-технічної та технологічної бази вищої освіти, на якій, чи за допомогою якої, має працювати новий склад вітчизняних педагогів. І саме вона має стати підґрунтям для широкої експериментальної діяльності, без якої годі сподіватися на ефективність та високий результат. Однак цього не можливо буде досягти, якщо не будуть повною мірою узгодженні й унормовані питання методології та методики здобуття цієї освіти по усій її управлінській вертикалі, коли кожен її освітній модуль, а відтак і навчальна структура, покликана забезпечувати його діяльність, має доповнювати наступну і ставати таким чином основою для можливого трансформаційного руху. Інакше кажучи, має змінитися стиль мислення українського соціуму, адже ті втрати, які нині несе Україна на полі бою, мають спонукати до форсованого відновлення не лише людського ресурсу, але й національного інтелекту.

Україна має виробити власні форми організаційно-культурної діяльності, як і національної освіти та будь-яких інших форм у широкому сенсі цього слова, адже лише національний сегмент забезпечить їй повноправне і повнокровне функціонування у системі європейських чи світових культурних координат. І лише власні освітні форми, як і національні форми соціокультурної діяльності, повертаючись до предмету цього дослідження, зможуть створити їй передумови для самодостатнього позиціонування у світі. І це має відбутися також по усій вертикалі її життєпростору.

Саме наша кафедра — кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ — певною мірою стимулювала поширення цієї освіти в багатьох інших закладах вищої освіти, принаймні, у Західному регіоні України, а також Полтаві (НПУ ім. В.Г.Короленка), Одесі (Національний політехнічний університет, Національний університет ім. І.І.Мечникова та Національна музична академія ім. А.В.Нежданової), Херсоні (ХДУ), Маріуполі (МДУ), частково — у Львові та Острозі тощо, кожен з яких, вносячи регіональні аспекти в її реалізацію та розширюючи уяву про культурну діяльність і її роль у сучасному суспільстві, поглиблював потенціал самої освіти. Та й багаторічна діяльність науково-педагогічних працівників цієї кафедри у регіоні певним чином сприяла зміні уявлення представників науково-педагогічного корпусу країни про роль окремої кафедри гуманітарного університету, функціонуючої понад 50-річчя в Західно-Поліському етнопросторі.

Змінювалися під впливом творчої самореалізації її випускників і форми роботи та студенти в училищах (фахових коледжах) культури і мистецтв України. А розширення останнім часом цих контактів стимулювало й педагогічний склад фахових коледжів, чи випускників кафедри минулих років, перейти до реалізації нових освітніх програм на рівні молодщого бакалавра і таким чином покращувати культурну ситуацію в регіоні та його територіальних громадах.

І саме на цій кафедрі здійснювали і продовжують це робити й надалі, стажування чимало науково-педагогічних працівників із тих закладів, що організовували й організовують навчальний процес із даного напряму і вносять різноманітні інновації у систему його організації, спілкуючись із нашими співробітниками та

надалі поглиблюючи прикладний аспект цієї підготовки. Саме на нашій кафедрі проводили чи апробовували свої наукові дослідження відомі згодом фахівці з університетів Рівного, Києва, Херсона, Миколаєва, Полтави, Дубна, Луцька, Кременця, Ужгорода, Львова, Івано-Франківська, Чернівців та ін., залучаючи й наших науково-педагогічних працівників до їх обговорення.

Запропонований матеріал дає достатньо повну уяву про систему організації навчального й поза навчального процесу згаданої вище кафедри, як і гуманітарного університету загалом, науково-творчий потенціал її педагогів, виявляє їх між університетські та міжнародні творчі контакти у питанні підготовки студентів-майбутніх фахівців і зазначеної вище кафедри і, частково, гуманітарної освіти загалом.

За цією інформацією можна також простежити й напрями роботи членів кафедри зі студентами достатньо широкого вектора впливу; виявити систему організації роботи з ними у навчальний та позанавчальний час, специфіку форм їх залучення до громадської діяльності, розкрити творчий потенціал філій кафедри, тобто потенціал неформальної освіти, екскурсійної роботи, інших форм навчально-виховної діяльності науково-педагогічних працівників, яка також є предметом особливої уваги професорсько-викладацького складу упродовж десятиліть.

Вони, виступаючи як тенденції на початкових етапах становлення цієї освіти та й колективу кафедри, як її реалізатора, підтверджують факт її ефективності і потрібності у сучасному українському соціумі.

На жаль, через відповідні структурні зміни, запроваджені МОН України у 2015 році, спеціальність «Культурологія», як і гуманітарні спеціальності в усій країні, переживає нелегкі часи, оскільки вона переведена в Класифікаторі спеціальностей з напряму 02 – «Культура і мистецтво» до напряму 03 – «Гуманітарні науки» зі всіма наслідками, що з цього випливають. Хоча культурологічний аспект розбудови держави в усьому його розмаїтті сьогодні не викликає жодного сумніву і є актуальним як ніколи. І це переконливо ілюструє не лише практика організації навчального процесу у сучасній вищій школі, дане видання, але й ті проблеми, що виникають на шляху розбудови цієї ж держави.

На це впливає і відсутність (або їх незначна кількість) упродовж років на спеціальності кафедри місць державного замовлення, що не дозволяє зараховувати на навчання справді обдаровану молодь і розгорнути усі можливі форми роботи зі студентами. Адже малокомплектні академічні групи зі студентами з прохідним (100-110 чи 130) балом ЗНО чи національного мультитесту у переважній більшості не дають можливості проводити усю заплановану, не кажучи вже про потенційно можливу, навчальну, наукову, організаційно-культурну роботу у повному обсязі та на високому рівні.

До цього ж проблемного ряду можна віднести й мізерну кількість годин, відведену на керівництво дипломними роботами освітнього ступеня «Бакалавр» – лише 20 годин останнім часом на рік (при цьому знято години, відведені на рецензування), які не дають змоги організувати більш-менш ефективний науковий пошук студента та його презентацію, адже окремі з них вступили на спеціальності кафедри на скорочений термін навчання (відразу на третій курс, тобто рік і 10 міс.) і не володіють навичками наукового пошуку взагалі. І за неповних два роки, навіть зважаючи на попередньо здобуту в коледжі чи університеті освіту, вони мало що встигають зробити для власного професіонального становлення. І це підтверджують усі опитування, проведенні науково-педагогічними працівниками кафедри та й інформація професорсько-викладацького складу аналогічних освітніх структур України, неодноразово оприлюднена під час проведення міжнародних науково-практичних конференцій, інших форм спілкування з колегами з інших ЗВО. Нині на це суттєво впливає військовий стан та все те, що з ним пов'язане.

Це можна стверджувати і стосовно здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр», що зараховуються на спеціальності кафедри (як і в Україні загалом) за умови «перехресного» вступу, тобто з інших спеціальностей, на яких часто не виконувалися подібні види кваліфікаційної роботи у тому обсязі, який передбачається для здобуття відповідного освітньо-кваліфікаційного степеня (до прикладу, спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво», «Театральна режисура», низка спеціальностей педагогічних та музично-педагогічних факультетів тощо, чи тих спеціальностей, де відсутня магістратура взагалі) у тому значенні, яке вкладається у це поняття на нашій кафедрі

відповідно до вимог Паспортів її спеціальностей чи Освітньо-професійних програм та й вищої освіти України загалом.

Але навіть за таких умов на ОПП спеціальностей кафедри завершують навчання і знаходять собі роботу за фахом чимало оригінально думаючих і діючих випускників. І наш Літопис, як і невеличкий розділ «Випускники» це повною мірою засвідчує. Продуктивно працюють вони й у системі державного управління: обласних та районних адміністраціях, музейній, архівній, бібліотечній мережі, засобах масової інформації, загальноосвітній ланці, мережі приватних івент-агенцій, відділах культури територіальних громад тощо, а також у бізнесі, пов'язаному з галуззю. Тобто є організаторами численних івент-агенцій, художніх структур, спрямованих на урізноманітнення вільного часу населення. Інакше кажучи, в нинішніх умовах випускники цієї, як і інших двох, спеціальностей поступово заповнюють численні ніші у соціокультурній сфері, яка постійно продукує все нові запити і чекає відповідної реакції на них цих фахівців.

Є й інші питання проблемного ряду (загальний психологічний (пригнічений) стан населення, відсутність робочих місць по завершенню навчання, та й не перспективність в очах переважної більшості населення, у тому числі і молоді, гуманітарної сфери тощо, які не дозволяють максимально ефективно здійснювати освітній процес у сучасних умовах. Серед найбільш помітних – проведення занять упродовж року (2022-2023 н. р.) в режимі он-лайн, що дозволило студентам денної форми навчання залишити «аудиторний процес», повернутися додому, працевлаштуватися, спричинивши безліч питань у подальшому стосовно якості освітнього простору. І лише повернення їх до аудиторій змогло б стабілізувати ситуацію. Але це питання вже іншого порядку, утім і воно також потребує спеціального дослідження та комплексного розв'язання.

Війна не лише не уповільнила чимало творчих напрацювань й ініціатив науково-педагогічних працівників вищої школи країни загалом, але й стимулювала зміну багатьох стереотипів та цінностей не лише в Україні, але й світовому співтоваристві. Вона найбільш розлого окреслила питання, які чимало років хоча й розумілися в українському соціумі, однак не виходили на його авансцену так активно – професіоналізм працюючих в усіх сферах і його управлінської вертикалі в країні, а відтак – адекватна оплата праці на підставі чітких і вмотивованих критеріїв, адже саме ці сегменти є визначальними не лише в майбутній перемозі, але й швидкій відбудові країни та її позиціонуванні в оновленому світовому товаристві, зміна статусу працівника культури чи соціокультурної сфери загалом. Тож будемо сподіватися, що ця тенденція вплине на подальшу мобілізацію активності українців в усіх сферах їх життєдіяльності, розширить їхні потенційні можливості у здобутті освіти, міжкультурних комунікаціях, стимулюватиме до розуміння і дії стосовно того, що ніхто, крім нас не зможе нам створити краще життя.

Відтак будемо впевненими, що здоровий глузд у державному будівництві візьме гору, а разом із ним зміниться і ситуація в країні, а це, у свою чергу, стимулюватиме повернення цієї спеціальності, як і загалом професіональної гуманітарної освіти на належне їй місце в Класифікаторі (та й державних пріоритетах), збільшиться кількість місць державного замовлення, покращиться і зміцниться матеріально-технічна база вищої школи загалом і гуманітарної сфери зокрема, будуть розроблені і впровадженні критерії діяльності працівника галузі. А головне – будуть ухвалені на державному рівні відповідні рішення, що стануть подальшим стимулом до відродження вищої школи, духовності українського народу тощо. Сформується для цього необхідна політична воля на усіх управлінських щаблях, без якої потенціал національної освіти поступово занепадатиме.

Адже осмислення культурної діяльності, її важливість у розбудові держави, яка розгортається в країні, залишається й надалі на часі. І відсутність більш-менш помітних кроків у цьому напрямі – це, перш за все, ігнорування у цьому русі питань культурного розвитку і населення загалом, і держави зокрема. Однак військові події та міждержавний політичний рух, спрямований на підтримку України у війні з рф, змінили вектор бачення проблем культури в суспільстві, стимулювали важливу патріотичну складову.

Поданий наприкінці книги далеко не повний перелік прізвищ випускників (у зв'язку з відсутністю у нас вичерпної інформації, пов'язаної з міграційними процесами, пандемією та війною) кафедри та посад, які вони посідають, засвідчує їх достатньо високий професійний рівень, соці-

альну мобільність і потенціал та активну творчу самореалізацію в сучасній Україні і за її межами.

Незначний візуальний ряд, розміщений у книзі, допоможе краще зрозуміти те, чим займався та чим ще займається згаданий вище педагогічний колектив кафедри упродовж значного часу її функціонування, згадати окремі постаті, причетні до цього процесу, а також форми діяльності науково-педагогічних працівників; розширить він уяву читача й про організаційно-культурну діяльність членів колективу. Він, сподіваємося, стимулюватиме й необхідність до змін у системі матеріально-технічного й організаційно-методичного забезпечення цієї діяльності.

Викличуть інтерес й світлини окремих зразків навчально-методичної документації, зокрема й звітної, а також копії угод про співпрацю колективу кафедри з іншими ЗВО, в яких реалізуються спеціальності 03 «Гуманітарні науки» та 02 «Культура і мистецтв». Сюди віднесемо й інші види нормативної та розпорядчої документації, за якою здійснюється навчальний процес і за якими можна помітити широке коло професіонального інтересу НПП кафедри. Правда, і на цьому потрібно наголосити також, лише незначної кількості штатних педагогів, зокрема й автора цього видання та його редактора, які намагаються максимально повно урізноманітнити освітній процес і простір сучасної регіональної освіти, запропонувати студентам повний вимір потенціалу сучасної вищої школи. Це можна стверджувати і про «репродукції» планів та програм організації наукового пошуку базового закладу у перші роки становлення Рівненського культурно-освітнього факультету КДІК, або фото учасників міжнародних фестивалів мистецтв, що проводяться в регіоні, чи візуальні фрагменти професійної діяльності окремих її педагогів.

Війна помітно розбалансувала систему організації освітнього процесу вітчизняної вищої школи, а пропозиції європейських ЗВО стосовно вступу українській молоді на бюджетну форму помітно зменшать кількість студентів в українських університетах та ускладнять демографічну ситуацію загалом. Суттєво вплинула війна й на всю управлінську вертикаль освіти, спричинивши не лише зміну багатьох стереотипів стосовно її традиційної ролі, функцій, організаційної структури у суспільстві, врешті-решт, й типу мислення, але й відчутно зруйнувала матеріально-технічну базу вищої школи, фізично знищивши значний людський ресурс. У той же час вона суттєво вплинула на технічну культуру суспільства, науково-дослідницький пошук.

На відновлення всього цього потрібні значні кошти та час, а також відповідний психологічний стан працюючих. Тому в нинішніх умовах суттєвої ваги набуватимуть надзусилля не лише безпосередніх учасників освітнього простору — науково-педагогічних працівників та студентів, але й широкої громадськості, спрямовані на збереження та популяризацію кращих традицій функціонування вищої школи країни, повернення її учасників та організаторів до сталої життєдіяльності, формування потужної мотиваційної складової у загальному процесі відбудови країни, позаяк лише національна складова здатна забезпечити їй процвітання і рівні права у системі людської цивілізації. Інакше кажучи, «якщо реальна військова перемога не буде підкріплена механізмами культурозбереження і культуротворення, неминуче втратимо силу й переваги перемоги військової» (Н. Максимовська).

Зміст

Постоловський Р.М. Кафедра як сегмент вищої гуманітарної освіти 3
Гемберг С.С. Вища гуманітарна освіта країни в контексті регіонального досвіду 5
Панченко В.І. Локальний вимір функціонування вищої освіти в Україні 7
Трач Ю.В. Кафедра в структурі вищої гуманітарної освіти регіону 9
Гуменчук А.В. Трансформаційні процеси в сучасній освіті регіону 11
Перелік умовних скорочень 13
Вступ 15
Розділ І. Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства в структурі Рівненського державного гуманітарного університету: основні етапи становлення 36
Розділ ІІ. Літопис діяльності професорсько-викладацького складу кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства в структурі Рівненського державного гуманітарного університету 261
Розділ ІІІ. Суспільні трансформації в країні крізь призму регіональної публіцистики: організаційно-культурний вимір (2010-2023) 499
Розділ ІV. Випускники кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства 625
Розділ V. Бібліографічні покажчики академічної мобільності науково-педагогічних працівників кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ 636
Виткалов В.Г. – професор, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри 638
Виткалов С.В. – професор, доктор культурології 682
Гуменюк О. В. – доцент, доцент кафедри історії, кандидат історичних наук 751
Мушкета Р. – професор, доктор педагогічний наук (ЄС) 754
Пелех О.Б. – професор, доктор економічних наук 764
Самсонюк Т.М. – доцент кафедри, кандидат історичних наук 771
Сніжко (Бліхар) Л.П. – викладач кафедри 774
Шатрова М.Б. – доцент, кандидат історичних наук 778
Додатки 782
Іменний покажчик 823
Географічний покажчик 850
Післямова 859
Summaru 865

Summaru

This publication is a continuation of the author's research, embodied in the work Higher Cultural Education in Ukraine: Regional Discourse: Through the Prism of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University of the Humanities, published in 2021, which was aimed at identifying ways of forming higher cultural education in the region over the past 50 years, i.e. the time of the establishment of this educational institution.

The work in question stands out due to its focus on the ways of formation and development of the staff of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies within the structure of Rivne State University of the Humanities, which celebrates its 25th anniversary in 2024. It focuses on the main areas of the academic staff's educational, teaching and instructional, scientific, organisational and cultural activities and the forms that are actively used in practice in the above mentioned areas. The book is distinguished by a number of details aimed at revealing the methodological and instructional principles of arranging educational space in the region by the teaching staff of the Department, and lays the emphasis on the forms of intercultural communication of the teaching staff, embodied in the cooperation agreements concluded with a network of higher education institutions of Ukraine that train similar specialists majoring in 02 Culture and Arts and 03 Humanities. In this regard, the experience of others is an important basis for identifying own ability to ensure an educational environment for the region and to offer unconventional methods of working with young people.

The reader will also be interested in the Biobibliographic Indexes of Academic Mobility of the Department's teachers. It can be used to trace not only their work intensity in different historical periods, but also the evolution of forms of scientific, instructional, organisational and cultural activities in a relatively short time and to find out the effectiveness of the main guidelines implemented at the initiative of Ukraine's governing bodies – the Ministry of Education and Science and the National Agency for Higher Education Quality Assurance, as well as a number of administrative documents of local authorities and universities in the new era of Ukraine's history – the time when our state obtained its independence.

The information that reveals the specifics of the organisational activities of the Department's academic staff during the war imposed on Ukraine by its northern neighbour, the russian federation, in February 2022, will also capture the reader's interest. After all, it was the war and a number of other factors such as the COVID-19 pandemic, quarantine, and later martial law introduced in the country, as well as the deterioration of the economic and psychological state of its population that stimulated many patriotic initiatives aimed at working with students. In this regard, the material collected, processed and critically comprehended by the author, who is fully involved in these transformational changes, reveals the main ways of how all forms of activity in which the Department's staff is engaged have evolved in modern times, and expands the idea of the creative potential of today's higher education in general.

The book is also characterised by many other interesting components, namely the author's attempts to identify the creative potential of modern regional higher education, its transformational factors under the influence of local government reforms, intercultural communication, European integration and Euro-Atlantic processes of Ukraine, which naturally affect the specific forms

of organisational and cultural activities of modern regional teachers, their active engagement in the development of higher education, with the help of their foreign colleagues, who are also involved in forming a new set of values for young people, patriotism, high spirituality and the local population in general in various organisational forms. They also show significant changes in the quality of the teaching staff of the country and the university as a whole. The Chronicle of the Department's staff activities is a source of almost unique information in this context, as it records many events, methods and forms that have been used or continue to be used in practice in the educational facility in question nowadays. They also provide information for relevant correlative generalisations or measurements, since the state of the Department's functioning is a corresponding reflection of similar processes in the country's higher education system as a whole. Therefore, this information can create an important foundation for forming the all-Ukrainian pedagogical experience of the young Ukrainian state's modern era.

The section at the end of the work, which includes a number of the author's opinion pieces, also provides a good opportunity to see the intensity and depth of the evolutionary processes that are speeded up in the regions and the country on the whole, and reveals the potential of local teachers in the process and space, as well as their attempts to comprehend and present this to the general public. They also provide a high-quality model for higher education students to continue this extremely important promotional activity as a segment of the regional cultural heritage preservation.

Students and graduates have been an important indicator showing the efficiency of teachers' organisational and creative activity of any educational institution, including universities, at all times and in all countries. In this regard, the Graduates section is a qualification segment, as it evidences the quality and efficiency of the special educational, organisational and cultural programmes and methods being implemented and aimed at modern young people. Thus, this information and the work in general will be useful for colleagues from various types of educational institutions, as it focuses on the experience of the original educational and scientific structure of the region, which has been providing professional training for specialists who have been unlocking their creative potential in the country and abroad for more than 50 years, qualitatively positioning the humanities university in terms of today's higher education.

The concluding Appendices section gives an insight into the forms of communication of the Department's teachers and partially reveals their role in the Ukrainian higher education space. Colour inserts also give an additional idea of the potential of forms or participants in the educational space.

The Name and Geographical Indexes confirm the wide range of professional communication of the academic staff, including the publication's author, with representatives of the modern country's information space, and help to quickly find a particular person or venue of any event.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

УДК 378:008 (091)
В-54

Виткалов С.В. Вища гуманітарна освіти в просторі регіональних культурних практик: історико-прикладний вимір: монографія. З нагоди 25-річчя від часу заснування Рівненського державного гуманітарного університету. Publishing House of RSEC, Pozna (Poland) – Рівне : ФОП «Брегін А.Р.» (Україна), 2024. 868 с.

Виявляється, спираючись на різноаспектну інформаційну та джерельну базу, роль кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету в просторі вищої гуманітарної освіти регіону та країни. Для підтвердження основних авторських положень використано форму літопису, в якому фіксувалися найбільш помітні події в життєдіяльності колективу. Наведено окремі публіцистичні праці автора, у яких певною мірою відтворено його реакцію на перебіг найбільш помітних подій у культурно-мистецькому житті регіону. Подано Покажчики академічної мобільності науково-педагогічних працівників та список найбільш відомих випускників й місця їх творчої самореалізації. Покращує сприйняття тексту видання незначний візуальний ряд, розміщений посторінково та в окремих розділах «Додатки» і «Кольорові вставки».

Іменний та Географічний покажчики дають можливість швидко віднайти конкретну постать чи місце розгортання певної події.

Для всіх, хто цікавиться історією та сьогоденням вищої гуманітарної освіти в її регіональному вимірі.

У книзі використано світлини С.Бусленка, С.Виткалова, А.Гнатюк, В.Захарової, О.Харвата.

Здано до друку – 26.10.2023 р.
Формат 60 х 841/16
Папір офсетний
Друк. арк. – Обл.- вид. арк. –
Макет, верстка та обкладинка – С. Герасимчук
Науковий редактор – В.Виткалов

Друкарські роботи: Publishing House of RCEC, Poznan, Poland
та ФОП «Брегін А.Р.»